T072 Bộ Luật 2 - Luật Ma Ha Tăng Kỳ - số 14225tt-1428 (quyển 11-40)

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 72

LUAÄT
MA HA TAÊNG KYØ
SOÁ 1425
(QUYEÅN 11 40)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1425

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 11

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 4: NOÙI VEÀ 30 PHAÙP NI TAÙT KYØ BA DAÏ ÑEÀ (Tieáp Theo)

24. GIÔÙI CHO Y ROÀI LAÁY LAÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Luùc naøy, Tröôûng laõo Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø, vaøo muøa Ñoâng thôøi tieát khaù laïnh, beøn maëc aùo daøy, traûi chaên neäm aám, treân ñaàu chít khaên Phuù-la, ôû tröôùc ñoát moät loø löûa. Baáy giôø, coù ngoaïi ñaïo da ñen, maét xanh, laïnh run laåy baåy ñi ñeán, ñöùng tröôùc hai thaày. Ngoaïi ñaïo thaáy theá loøng sinh vui veû, lieàn noùi vôùi Tyø-kheo: “Caùc vò xuaát gia ñöôïc söôùng nhö vaäy nhæ!”. Theá roài, taâm hoï sinh hoan hyû ñoái vôùi phaùp Phaät, lieàn noùi: “Chuùng toâi cuõng mang danh laø xuaát gia, nhöng Phaát-lan-ca-dieáp daïy chuùng toâi soáng loõa theå, nhoå toùc, leo leân nuùi, nhaûy xuoáng khe, ñeå cho naêm söùc noùng thieâu thaân maø ñi khaát thöïc, chòu ñau khoå oan uoång maø chaúng vui söôùng gì”. Caùc Tyø-kheo lieàn baûo: “Caùc oâng coù thích giaùo phaùp naøy thì ñeán ñaây xin xuaát gia, roài seõ soáng an laïc nhö chuùng toâi thoâi”. Ngoaïi ñaïo noùi: “Toâi khoâng coù y Taêng-giaø-leâ cuûa Sa-moân”. Tyø-kheo noùi: “OÂng cöù ñeán, toâi seõ cho oâng”. Theá roài, ngoaïi ñaïo lieàn ñeán, caùc Tyø-kheo beøn cho hoï xuaát gia, thoï giôùi Cuï tuùc, roài baûo: “Nay ta ñaõ ñoä oâng xuaát gia, thoï giôùi Cuï tuùc, oâng phaûi laøm nhöõng vieäc caàn thieát nhö sau: Saùng sôùm ta nguû daäy, phaûi hoûi:

4 BOÄ LUAÄT 2

“Nguû coù an oån khoâng?”, mang oáng nhoå vaø ñoà tieåu tieän ñi ñoå, roài ñem röûa saïch ñeå laïi choã cuõ, trao nöôùc röûa maët, taêm xæa raêng, mang baùt ñi laáy chaùo. Khi ta ñieåm taâm xong, oâng phaûi röûa baùt, lau khoâ roài ñeå laïi choã cuõ. Neáu coù choã naøo môøi thoï trai thì phaûi ñeán ñoù nhaän laáy thöùc aên. Khi ta muoán vaøo xoùm laøng, phaûi ñem y thöôøng maëc vaøo xoùm laøng trao cho ta, roài laáy y ta vöøa thay xeáp laïi ngay ngaén caát vaøo choã cuõ. Khi ta töø xoùm laøng trôû

veà, ngöôi phaûi traûi gheá nhoû cho ta ngoài, trao cho ta nöôùc vaø laù caây. Khi ta aên, phaûi caàm quaït quaït. Ta aên xong, phaûi röûa baùt, lau khoâ, ñem caát laïi choã cuõ, roài côûi y ta maëc vaøo xoùm laøng xeáp laïi ñem caát, trao cho ta y thöôøng maëc. Khi ngöôi aên xong, phaûi ñi laáy cuûi raùc, giaët y, ñem nhuoäm, queùt trong phoøng saïch seõ, roài lau saøn nhaø. Khi ta muoán vaøo röøng ngoài thieàn, ngöôi phaûi mang toïa cuï ñi theo, khi ta trôû veà, thì theo veà, roài trao cho ta nöôùc röûa tay. Khi trao cho ta höông hoa cuùng döôøng xong, ngöôi phaûi traûi giöôøng, ñöa nöôùc röûa chaân cho ta, roài laáy daàu xoa boùp, traûi ra, boû muøng, ñöa oáng nhoå, ñoà tieåu tieän, ñoát ñeøn v.v... cung caáp caùc thöù nhö vaäy cho ta xong xuoâi, sau ñoù môùi töï lo phaàn mình". Khi aáy, taân Tyø-kheo (ngoaïi ñaïo) beøn ñaùp vôùi thaày: "Nhöõng ñieàu ñoù khoâng phaûi laø pheùp taéc xuaát gia, maø laø laøm ñaày tôù". Thaày noùi: "Neáu ngöôi khoâng theå laøm ñöôïc thì phaûi traû y Taêng-giaø- leâ laïi cho ta". Ngöôøi aáy beøn côûi y ñeå döôùi ñaát roài ra ñi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Nan-ñaø laø anh cuûa Öu-ba-nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø beøn noùi vôùi ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng cuûa anh mình nhö sau: "Ta cuøng vôùi ngöôi vaøo xoùm laøng, ta seõ cho ngöôi phaåm vaät. Neáu ta coù laøm ñieàu gì traùi oai nghi, ngöôi chôù noùi vôùi ngöôøi khaùc, vì ta laø chuù cuûa ngöôi". Ngöôøi ñeä töû noùi: "Neáu toâi thaáy cha toâi laøm ñieàu phi phaùp, toâi cuõng seõ noùi vôùi ngöôøi khaùc, huoáng gì laø chuù". Öu-ba-nan-ñaø laïi noùi: "Neáu ngöôi nhö theá, ta seõ cho ngöôi bieát tay", beøn daãn y ñeán nhaø haøo quyù. Nhaø ñaøn-vieät naøy beøn môøi hoï ôû laïi duøng côm. Vì khoâng muoán cho y aên neân Öu-ba-nan-ñaø laøm ra veû suy nghó ñôïi cho maët trôøi gaàn tröa ñeå cho y khoâng theå khaát thöïc, maø trôû veà truù xöù cuõng quaù böõa, beøn noùi vôùi y: "Ngöôi haõy trôû veà Tinh xaù". Ngöôøi naøy lieàn trôû veà, vì sôï treã böõa, neân voäi vaøng vöøa nhìn maët trôøi vöøa ñi, nhöng vöøa tôùi Tinh xaù, thì thaáy caùc Tyø-kheo ñaõ aên xong, ñang ñi kinh haønh tröôùc cöûa. Caùc Tyø-kheo töø xa troâng thaáy thaày ñi voäi vaøng, nghi aét coù ñieàu gì

baát thöôøng, lieàn hoûi: "Hoâm nay, ngöôi cuøng vôùi Tyø-kheo coù nhieàu ngöôøi quen bieát ñi giaùo hoùa caùc nôi, ñöôïc nhöõng thöùc aên gì ngon maø maët maøy hôùn hôû nhö theá?". Ñaùp: "Hoâm nay toâi bò maát böõa aên, chöù laøm gì ñöôïc thöùc ngon". Öu-ba-nan-ñaø baûo y trôû veà roài, sau ñoù aên uoáng caùc thöù, aên xong, sôï söï tình tieát loä, beøn nhanh chaân trôû veà, thì thaáy caùc Tyø-kheo ñang tuï taäp ñoâng ñaûo baøn luaän, lieàn suy nghó: "Moïi ngöôøi tuï hoïp baøn luaän, aét Tyø-kheo kia ñaõ noùi vôùi caùc vò phaïm haïnh veà haønh vi xaáu aùc cuûa ta, lieàn noùi vôùi Nan-ñaø: "Tröôûng laõo, ñeä töû cuûa thaày ñaõ höôùng ñeán caùc vò phaïm haïnh noùi veà nhöõng vieäc xaáu cuûa toâi". Nan-ñaø beøn giaän döõ, noùi vôùi ñeä töû: "Hoâm nay, vì sao ngöôi laïi noùi veà loãi cuûa em ta? Ngöôi haõy traû y Taêng-giaø-leâ laïi cho ta". Caùc Tyø-kheo nghe theá, cuøng nhau baûo: "Thaày Tyø-kheo naøy hoâm nay gaëp hai vieäc khoå naõo: Moät laø maát aên. Hai laø maát y". Phaät nghe ñöôïc vieäc aáy, bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Ñoù laø Tyø- kheo naøo maø cao gioïng lôùn tieáng nhö theá?". Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät:

“Baïch Theá Toân! Ñoù laø Nan-ñaø ñoaït laïi y cuûa ñeä töû tuøy tuøng, cho neân môùi lôùn tieáng”. Phaät baûo goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät beøn hoûi kyõ Nan- ñaø: “Coù thaät oâng vì muoán ñöôïc cung caáp cho mình maø ñoä ngöôøi, cho y, khieán cho ñeä töû giaän khoâng chòu laøm thaân phaän toâi ñoøi, roài oâng ñoaït laïi y cuûa ñeä töû tuøy tuøng phaûi khoâng?”. Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Khi aáy, Phaät noùi vôùi Nan-ñaø: “Vì sao oâng ñoä ngöôøi xuaát gia, khoâng daïy phaùp luaät, maø chæ sai hoï chaáp taùc, cung caáp cho baûn thaân mình?”. Phaät khieån traùch ñuû ñieàu, xong roài lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc raép taâm vì muoán cung caáp cho chính mình maø ñoä ngöôøi xuaát gia, ai ñoä thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Traùi laïi, neân nghó theá naøy: “Mong cho keû kia nhôø ta hoùa ñoä, tu caùc phaùp thieän, thaønh töïu ñaïo quaû”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi vieäc lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo khaùc, roài sau ñoù noåi giaän khoâng vui, hoaëc töï ñoaït, hoaëc sai ngöôøi ñoaït laïi, noùi nhö sau: “Tyø-kheo, traû y laïi cho ta, ta khoâng cho ngöôi nöõa”, maø ñöôïc y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

6 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: (Moät soá töø ñaõ ñöôïc giaûi thích) - Ñoaït: Hoaëc töï ñoaït, hoaëc sai ngöôøi ñoaït, noùi nhö sau: “Traû y laïi cho ta, ta khoâng cho ngöôi nöõa”. Khi laáy laïi ñöôïc, phaïm Ni-taùt-kyø Ba- daï-ñeà. - Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Toùm laïi, coù caùc tröôøng hôïp: Hoaëc töï mình cho, roài sai ngöôøi ñoaït laïi; hoaëc sai ngöôøi cho, roài töï mình ñoaït laïi; hoaëc töï mình cho, roài töï mình ñoaït; hoaëc sai ngöôøi cho, sai ngöôøi ñoaït; hoaëc cuøng cho, ñoaït rieâng, hoaëc cho rieâng, cuøng ñoaït; hoaëc cuøng cho cuøng ñoaït; hoaëc cho rieâng, ñoaït rieâng. - Cuøng cho, ñoaït rieâng: Tyø-kheo moät laàn cho ba y, veà sau ñoaït rieâng töøng caùi, noùi: “Traû cho ta Taêng-giaø-leâ, traû cho ta Uaát-ña-la-taêng, traû cho ta An-ñaø-hoäi”. Ñoaït nhö vaäy thì phaïm nhieàu toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø cuøng cho, ñoaït rieâng. - Cho rieâng, ñoaït chung: Tyø-kheo cho y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la- taêng, An-ñaø-hoäi khoâng cuøng moät laàn, nhöng ñoøi laïi moät laàn, noùi: “Ngöôi traû caùc y laïi cho ta”. Ñoaït nhö vaäy thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø cho rieâng, ñoaït chung. - Cuøng cho, cuøng ñoaït: Tyø-kheo moät laàn cho caùc y, sau ñoù noùi: “Traû heát caùc y laïi cho ta”. Ñoaït nhö vaäy, phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. - Cho rieâng, ñoaït rieâng: Tyø-kheo cho Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi khoâng phaûi cuøng luùc, roài sau ñoù ñoøi laïi daàn daàn, noùi: “Traû cho ta Taêng-giaø-leâ, traû cho ta Uaát-ña-la-taêng, traû cho ta An-ñaø-hoäi”. Noùi nhö vaäy maø ñöôïc, thì phaïm nhieàu toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khi cho y Tyø-kheo khaùc, noùi: “Ngöôi ôû gaàn beân ta, ta seõ cho ngöôi y, neáu khoâng ôû, ta seõ laáy laïi”, thì khi laáy laïi khoâng coù toâïi. Neáu Tyø-kheo khi cho y Tyø-kheo khaùc, noùi: “Ngöôi ôû ñaây, ta seõ cho, neáu khoâng ôû, ta laáy laïi”, thì khi laáy laïi khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo khaùc, noùi: “Ngöôi laøm vui loøng ta thì ta cho”. Sau ñoù, khoâng laøm vui loøng, beøn laáy laïi, thì khoâng coù toäi. Vì ngöôøi xem kinh maø cho, sau ñoù, hoï

khoâng xem, beøn laáy laïi, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo baùn y chöa laáy tieàn, hoaëc laáy chöa ñuû, neân laáy laïi y thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cho y cho ñeä töû tuøy tuøng, ñeä töû y chæ maø khoâng theå daïy doã ñöôïc, vì muoán haøng phuïc maø ñoaït laïi y, sau khi haøng phuïc ñöôïc,beøn traû laïi, thì khoâng coù toäi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 7

Neáu ñoaït y cuûa Tyø-kheo, phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà; ñoaït y Tyø-kheo-ni, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; ñoaït y Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa- di-ni, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñoaït y ngöôøi theá tuïc, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

25. GIÔÙI SAÉM AÙO MÖA TRÖÔÙC THÔØI HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, daân chuùng boán phöông caùch möôøi hai do-tuaàn, boá thí cho chuùng Taêng aùo möa, nhö nhaân duyeân Tyø-xaù-khö- loäc-maãu ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät truï taïi nöôùc Kieàu-taùt-la, coù moät Tyø-kheo laåm caåm, khi du haønh, maëc aùo möa beân trong, maëc y An-ñaø-hoäi beân ngoaøi, caàm caây choåi caùn daøi queùt ñaát, Phaät thaáy theá, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc oâng coù thaáy Tyø-kheo laåm caåm kia chaêng? Vì sao maø maëc y moät caùch ngöôïc ngaïo nhö theá?”. Tyø-kheo laåm caåm aáy troâng thaáy Phaät, beøn ñi ñeán, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Naøy Tyø- kheo, beân trong oâng maëc aùo gì?”. Thaày ñaùp: “AÙo möa”. “Beân ngoaøi maëc aùo gì?”. “An-ñaø-hoäi”. “Naøy Tyø-kheo, vì sao caùi ñaùng lyù maëc ôû ngoaøi, oâng laïi maëc ôû trong, caùi ñaùng maëc ôû trong, laïi maëc ôû ngoaøi? Nay vì sao luùc naøo oâng cuõng maëc aùo möa?”. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc oâng haõy ñôïi Nhö Lai du haønh nöôùc Kieàu-taùt-la trôû veà thaønh Xaù-veä, roài nhaéc laïi Ta, Ta seõ cheá ñònh caùch thöùc maëc aùo möa cho caùc Tyø-kheo”. Sau khi Phaät du haønh nöôùc Kieàu-taùt-la trôû veà, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Khi Theá Toân du haønh nöôùc Kieàu-taùt-la coù noùi: Sau khi Nhö Lai du haønh nöôùc Kieàu-taùt-la trôû veà Xaù-veä, caùc oâng haõy nhaéc laïi Ta, Ta seõ cheá ñònh vieäc maëc aùo möa cho caùc Tyø-kheo. Nay thaät ñuùng luùc, xin Theá Toân cheá ñònh vieäc maëc aùo möa”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Trong voøng moät thaùng cuoái muøa Xuaân, caùc Tyø-kheo neân tìm vaûi may aùo möa, roài may trong voøng nöûa thaùng maø duøng. Neáu chöa ñeán thaùng cuoái muøa Xuaân maø Tyø-kheo ñi tìm vaûi may aùo möa, roài may trong voøng nöûa thaùng söû duïng, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

8 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: - Moät thaùng cuoái Xuaân: Töùc möôøi laêm ngaøy cuoái cuûa thaùng ba vaø möôøi laêm ngaøy ñaàu cuûa thaùng tö. Ñoù goïi laø moät thaùng cuoái muøa Xuaân. - AÙo möa: Nhö Theá Toân ñaõ cho pheùp. - AÙo (y): Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. - Tìm: Caàu xin, hoaëc khuyeân ngöôøi ta cho. Luùc tìm, khoâng neân ñeán

caùc nhaø ngheøo xin choã naøy moät thöôùc, choã kia hai thöôùc, maø neân ñeán xin nhöõng nhaø khaù giaû, hoaëc moät ngöôøi cho, hoaëc nhieàu ngöôøi cuøng cho. Ñoù goïi laø tìm. - Nöûa thaùng cuoái: Töø möôøi saùu thaùng ba trôû ñi neân giaët, nhuoäm, vaù y, cho ñeán ngaøy moàng moät thaùng tö thì söû duïng. Neáu Tyø-kheo chöa ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng ba maø ñi tìm, may thaønh, söû duïng, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo naøo coù naêm ñöùc tính thaønh töïu thì Taêng neân laøm Yeát-ma cöû vò aáy chia aùo möa. Naêm ñöùc tính ñoù laø: Khoâng thieân vò, khoâng giaän döõ, khoâng sôï haõi, khoâng meâ muoäi vaø bieát ai ñaõ chia roài, ai chöa chia. Ñoù goïi laø naêm ñöùc tính. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia aùo möa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, nay Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia aùo möa, Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia aùo möa, thì xin im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia aùo möa xong, vì Taêng ñaõ im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh”. Khi laøm Yeát-ma xong, neân xöôùng leân giöõa chuùng: - Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Coù caùc loaïi vaûi lôùn, nhoû, baèng boán ngoùn tay, taùm ngoùn tay, khoâng baèng nhau, khoâng theå tính, toâi seõ chia. Neáu khoâng xöôùng leân nhö theá thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi naøy laøm Yeát-ma xong, phaûi ñi tìm cho Taêng. Khi ñi tìm, khoâng neân ñeán nhöõng gia ñình ngheøo, xin chöøng moät thöôùc, hai thöôùc, maø neân ñeán nhöõng nhaø khaù giaû, hoaëc moät ngöôøi cho, hoaëc nhieàu ngöôøi hôïp laïi cho, toái thieåu ñöôïc moät aùo möa. Ñoù goïi laø ñi tìm. Neáu töø möôøi saùu thaùng ba trôû ñi coù ngöôøi mang vaûi ñeán cuùng thì neân chia. Khi chia neân hoûi Thöôïng toïa: “Thöôïng toïa muoán laáy hoâm nay hay ñôïi sau naøy laáy?”. Neáu ñoù laø loaïi toát. Neáu Thöôïng toïa noùi: “Laáy hoâm nay” thì lieàn trao cho. Neáu noùi: “Sau naøy seõ laáy”, thì ñôïi veà sau seõ

ñöa. Neáu coù Tyø-kheo khaùch tôùi, neân hoûi: “Thaày ñònh an cö muøa haï taïi ñaâu?”. Neáu noùi: “An cö taïi ñaây” thì neân ñöa cho. Neáu noùi: “Toâi muoán an cö choã khaùc”, nhöng muoán nhaän aùo möa ôû ñaây” thì cuõng neân ñöa, nhöng daën: “Thaày khoâng neân nhaän aùo möa ôû choã khaùc nöõa”. Neáu noùi: “Toâi khoâng laáy ôû ñaây, ñôïi khi an cö choã naøo, toâi seõ laáy ôû ñoù” thì cöù tuøy yù. Neáu ñöôïc nhieàu aùo möa thì moãi Tyø-kheo neân cho moät trong hai Sa-di moät caùi. Neáu ít, cho khoâng ñuû, thì khi an cö xong, chia y neân chia ñeàu aùo möa, aùo naøy khoâng ñöôïc duøng maëc thöôøng nhö ba y, cuõng khoâng ñöôïc taùc tònh thí, khoâng ñöôïc maëc aùo möa xuoáng taém döôùi soâng, döôùi ao, khoâng ñöôïc maëc khi möa laâm raâm. Khi taém khoâng ñöôïc khoûa thaân maø neân maëc ñoà loùt. Neáu dö y cuõ thì khoâng ñöôïc thöôøng maëc aùo möa laøm caùc coâng vieäc, maø phaûi ñôïi khi möa lôùn, maëc taém. Khi maëc taém boãng döng trôøi ngöøng möa, maø coøn baån, thì ñöôïc maëc tìm choã nöôùc khaùc taém, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo khi aên, hoaëc khi coù beänh muoán duøng daàu thoa mình maø gaëp choã nhieàu ngöôøi

qua laïi, thì coù theå hai ngöôøi chuïm ñaàu laïi che khuaát ñeå thoa. Caùi y taém möa naøy ñöôïc duøng taém vaøo khoaûng nöûa thaùng tö cho ñeán möôøi laêm thaùng taùm thì neân xaû. Khi laøm pheùp xaû, moät Tyø-kheo xöôùng giöõa chuùng Taêng nhö sau: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Hoâm nay Taêng xaû aùo taém möa”. Noùi nhö theá ba laàn. Neáu ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu môùi xaû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi xaû roài, ñöôïc duøng noù ñeå may ba y, ñöôïc taùc tònh vôùi Tyø-kheo quen bieát, cuõng ñöôïc maëc vaøo trong caùc choã coù nöôùc khaùc taém, ñeàu khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

26. GIÔÙI XIN CHÆ SÔÏI VEÀ DEÄT VAÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø caàm baép chæ sôïi ñi ñeán nhaø cö só, noùi vôùi Öu- baø-di: “Boá thí vaûi sôïi cho toâi”. Nhöõng baø vôï cuûa caùc cö só suy nghó: “Thaày Tyø-kheo naøy muoán mua vaûi sôïi”, neân moãi ngöôøi ñeàu mang vaûi sôïi ñeán. Tyø-kheo thaáy vaäy, beøn laáy so saùnh vôùi cuoän vaûi sôïi cuûa mình roài noùi: “Chính toâi muoán tìm loaïi vaûi sôïi naøy ñaây, baây giôø ñem so saùnh thì gioáng y heät”. Neáu thaáy caùi naøo ñeïp, thì laïi noùi: “Toâi muoán tìm loaïi naøy, nhöng so saùnh thì ôû ñaây ñeïp hôn”. Neáu thaáy loaïi thoâ, thì lieàn noùi: “Chæ sôïi naøy tuy thoâ, nhöng coù theå laøm thaønh ñeïp”. Theá nhöng, nhöõng ngöôøi

gaùnh goàng vaûi sôïi ñeán ñeàu chaúng ñöôïc tích söï gì. Baáy giôø, caùch Tinh xaù Kyø-hoaøn khoâng xa coù moät xoùm ngheøo, nôi ñaây coù laäp ra moät cöûa haøng deät, caùc Toân giaû kia ñònh ñoä thôï deät naøy xuaát gia, ñeå sai deät y (cho mình). Toân giaû A-nan khi ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo xoùm laøng tuaàn töï khaát thöïc, ñeán tröôùc cöûa nhaø aáy, troâng thaáy Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø cuøng caàm cuoâïn chæ sôïi caêng ra. Thaáy theá, roài cuøng nhau chaøo hoûi. Ñoaïn A-nan hoûi hai vò kia: “Caùc Tröôûng laõo ñang laøm gì ñaáy?”. Hoï ñaùp: “Chuùng toâi ñònh deät vaûi” Theá roài, hoï suy nghó: “Hoâm nay ta ñöôïc thaáy thò giaû A-nan (töùc A-nan laø thò giaû cuûa Phaät), theá naøo thaày aáy cuõng seõ noùi vôùi Theá Toân taïo ra phöông tieän (coù giaûi phaùp linh ñoäng)”. Nghó theá roài, oâng beøn caàm cuoän chæ cuùng döôøng Toân giaû A-nan, noùi: “Neân caàm caùi naøy veà ñeå vaù y”. Nhöng A-nan khoâng laáy. Sau khi khaát thöïc trôû veà, aên xong, A-nan beøn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi Öu-ba-nan-ñaø veà vaán ñeà treân, cho ñeán: “A-nan khoâng nhaän chæ sôïi cuûa oâng coù thaät theá chaêng?”. Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi thieåu duïc, cheâ traùch ña duïc hay sao? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi ñieàu lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo töï ñi xin chæ sôïi roài sai thôï deät deät vaûi,

thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Töï xin: Khuyeán hoùa xin, hoaëc ñöôïc moät cuoän, hai cuoän chæ sôïi. - Vaûi sôïi: Coù baûy loaïi vaûi sôïi. - Thôï deät: Nhö thôï deät Kim-tyø-ñeà-truù-cu-lôïi. Neáu deät thaønh vaûi thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo töï ñi xin vaûi sôïi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu nhaän ñöôïc (vaûi sôïi) thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi deät thaønh vaûi thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Theo phong tuïc cuûa nöôùc Ca-thi, cöù sau khi an cö xong, ñaøn-vieät

cuùng chæ sôïi vaø tieàn deät cho caùc Tyø-kheo. Tyø-kheo naøo muoán deät thaønh vaûi thì ñem ñeán baûo thôï deät nhö sau: “Toâi ñöa oâng cuoän chæ naøy, oâng deät thaønh vaûi cho toâi”. Neáu nhö thôï deät noùi: “Toâi khoâng hieåu yù thaày”, thì neân hoûi: “Nhaø oâng laøm ngheà gì?”. Ñaùp: “Deät vaûi”. Laïi noùi: “OÂng haõy deät caùi naøy thaønh vaûi cho toâi”. Neáu thôï deät cuõng khoâng hieåu lôøi noùi aáy, thì neân ñem cuoän chæ aáy giao cho tònh nhaân nhôø hoï thueâ deät giuùp, nhaát thieát khoâng ñöôïc duøng nhöõng lôøi noùi thueâ möôùn. Neáu coù Tyø-kheo bieát deät ñai buoäc löng, ta muoán nhôø thaày aáy deät thì neân caàm chæ ñeán ñöa vaø noùi: “Tröôûng laõo, haõy laøm giuøm thaønh ñai löng cho toâi”. Theá neân noùi (nhö treân).

27. GIÔÙI QUÎT TIEÀN CUÛA THÔÏ DEÄT Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn trong thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-xaù-khö-loäc-maãu cöù moãi ngaøy môøi chuùng Taêng veà nhaø thoï trai. Luùc naøy, coù Tyø-kheo tôùi phieân mình ñeán nhaø aáy thoï trai, troâng thaáy Tyø-xaù- khö-loäc-maãu caàm cuoän chæ ñöa thôï deät, noùi: “OÂng deät thaønh vaûi giuùp toâi. Toâi muoán cuùng döôøng Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Nhöõng vò naøy khoù tính, oâng gaéng deät cho thaät ñeïp”. Tyø-kheo aáy thoï trai xong, trôû veà Tinh xaù, noùi vôùi Nan-ñaø: “Tröôûng laõo, toâi muoán baùo cho thaày moät tin vui”. - Coù vieäc gì vui theá? - Toâi nghe Tyø-xaù-khö-loäc-maãu ñònh cuùng döôøng y cho thaày. - Y ñoù khoâng phaûi cuùng döôøng cho toâi. Vì sao? Vì Öu-baø-di naøy saép cuùng döôøng cho caùc baäc Hieàn Thaùnh. - Khoâng phaûi vaäy, chính maét toâi troâng thaáy Tyø-xaù-khö-loäc-maãu caàm cuoän chæ sôïi ñöa thôï deät, noùi: “Toâi ñöa oâng cuoän chæ sôïi naøy, oâng haõy deät thaønh vaûi cho ñeïp giuùp toâi. Toâi muoán cuùng döôøng cho Nan-ñaø, vì thaày aáy khoù tính”. - Thaày coù bieát nhaø thôï deät ôû ñaâu khoâng? - Bieát. - Nhaø aáy ôû vuøng naøo? Taïi heûm naøo? Cöûa höôùng veà phöông naøo? Chæ cho toâi roõ caùc tieâu töôùng (daáu hieäu). Khi ñaõ hoûi kyõ, bieát roõ choã roài, saùng hoâm sau Nan-ñaø khoaùc y, ñi ñeán nhaø aáy, troâng thaáy thôï deät ñang caêng ñöôøng kinh (ñöôøng chæ doïc) ñeå deät lieàn hoûi: - Laõo tröôïng, caêng ñöôøng kinh deät vaûi cho ai vaäy? - Toâi saép deät vaûi cho Tyø-xaù-khö-loäc-maãu. - OÂng coù bieát Tyø-xaù-khö thueâ deät cho ai khoâng?

- Toâi bieát. Baø thueâ deät cho Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. - OÂng bieát Nan-ñaø khoâng? - Toâi khoâng bieát. - Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø chính laø chuùng toâi ñaáy. OÂng haõy deät cho ñeïp, daøi, roäng, mòn, daøy. - Soá löôïng sôïi coù giôùi haïn nhaát ñònh, toâi coù theå deät khoâng coù ñöôøng vó (ñöôøng chæ ngang) ñöôïc sao? - OÂng cöù theo lôøi toâi deät cho ñeïp, nhaø aáy giaøu coù, seõ töï ñöa theâm vaûi sôïi cho oâng. - Nhaø aáy ñöa theâm cho toâi vaûi sôïi, theá coøn tieàn deät thì ai ñöa cho toâi? - OÂng cöù deät cho ñeïp, coøn tieàn deät toâi seõ ñöa cho oâng. - Neáu Toân giaû traû tieàn deät cho toâi, baø aáy ñöa theâm vaûi sôïi, thì toâi seõ deät nhö lôøi daën. Theá roài, thôï deät cöù theo lôøi daën, deät thaät ñeïp, khi sôïi heát thì ñeán ñoøi, laøm nhö vaäy ñeán ba laàn. Tyø-xaù-khö-loäc-maãu suy nghó: “Ngöôøi naøy chæ ñeán ñoøi vaûi sôïi, khoâng ñoøi tieàn deät, vì sao ta khoâng ñöa cho ñuû vaûi sôïi?”. Khi deät xong taám vaûi roäng, daøi, daøy, ñeïp, oâng beøn ñem ñeán ñöa Loäc maãu. Loäc maãu nhaän roài, thaàm nhuû: Taám vaûi naøy raát ñeïp, khoâng neân cuùng cho thaày aáy (Nan-ñaø), vì ñaây laø vaät cuùng döôøng coù giaù trò. Theá nhöng, tröôùc ñaõ höùa cuùng cho thaày roài. Nghó vaäy, baø beøn ñöa cho Nan-ñaø. Khi taám vaûi chöa thaønh, ngaøy naøo Nan-ñaø cuõng ñeán nhaø thôï deät, nhöng luùc ñöôïc vaûi roài thì thaày rôøi xa nhaø aáy, ñi vaøo con heûm khaùc, ví nhö con quaï giaø laùnh xa choã coù teân baén. Thôï deät do nhieàu coâng vieäc, khoâng theå ñeán ñoøi tieàn deät. Veà sau, nhaân coù ñaïi hoäi thôï deät, oâng beøn ñeán thaønh Xaù-veä. Luùc aáy thôï deät suy nghó: “Moïi ngöôøi chöa taäp hoïp, giôø ñaây ta haõy ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn ñoøi tieàn deät”. Nghó theá, oâng beøn ñeán ñoù, hoûi caùc Tyø-kheo: “Nan-ñaø, Öu-ba-na-ñaø ôû taïi choã naøo?”, Caùc Tyø-kheo noùi: “Trong phoøng naøy ñaây”. OÂng lieàn vaøo phoøng, thaáy Nan-ñaø roài, beøn ñaûnh leã vaán an, giaû vôø khoâng bieát, nhö chöa töøng gaëp nhau, beøn hoûi: “Toân giaû nhaän ñöôïc vaûi chöa?”. Nan-ñaø hoûi ngöôïc laïi: “Vaûi naøo?”. - Toâi deät cho Loäc maãu ñaáy. - Ñöôïc roài. - Taám vaûi coù vöøa yù Toân giaû khoâng?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 13

- Cuõng taïm ñöôïc. - Thöa thaày, thaày haõy traû tieàn deät cho toâi. - Traû tieàn deät gì? - (Cho ñeán) Öu-baø-di ñöa ñuû vaûi sôïi, vaø thaày höùa traû tieàn deät cho toâi. Nan-ñaø beøn noåi giaän noùi: “Ngöôi coù bieát Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø khoâng? Ta muoán moùc laáy troøng maét cuûa ngöôi. Boãng döng hö khoâng maø boác khoùi. Ngöôi hy voïng nhaän ñöôïc tieàn deät cuûa ta chaúng khaùc gì muoán loät laáy hai mieáng vaûi che cuûa ngoaïi ñaïo loõa theå, hoaëc mong loùc laáy naêm traêm caân thòt töø chaân cuûa con quaï giaø ñaõ cheát, hoaëc ñem boû moät naém caùm döôùi ñaùy soâng Haèng roài mong nhaët laïi ñöôïc taát caû”. Ñoaïn, baûo ñeä töû: “Ngöôi laáy Taêng-giaø-leâ ñöa ta, ta seõ maëc ñi tôùi nhaø vua goïi lính ñeán baét troùi teân naøy naïp cho quan”. Thôï deät suy nghó: “Keû Sa-moân naøy coù theá löïc lôùn, laïi hay ra vaøo cung vua, y coù theå gaây ra söï baát lôïi lôùn cho ta. Ta laáy soá tieàn deät kia ñeå laøm gì! Mieãn giöõ ñöôïc maïng soáng laø toát”. Nghó theá roài, oâng ta boû ñi, ra khoûi cöûa beøn chaïy moät maïch ñeán giöõa hoäi chuùng caùc thôï deät. Moïi ngöôøi lieàn traùch y: “Boïn chuùng toâi ai cuõng boû caû vieäc nhaø, ñeán ñaây ñeå cuøng lo lieäu vieäc quan. Nay ngöôi vì sao laïi boû moïi ngöôøi, ñi ñaâu?”. Anh ta

lieàn ñaùp: “Caùc vò haõy nghe toâi ñaõ: Loäc maãu ñöa sôïi cho toâi deät, khi vaûi deät chöa xong, ngaøy naøo Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø cuõng gheù ñeán. Nhöng khi nhaän ñöôïc vaûi roài thì cuõng gioáng nhö con quaï giaø laùnh xa choã bò teân baén... chung cuïc, toâi suy nghó: “Mieãn giöõ ñöôïc maïng soáng”, (noùi roäng vieäc treân) cho neân toâi môùi ñeán treã nhö vaäy”. Moïi ngöôøi lieàn noåi giaän, noùi: “Teân Tyø-kheo naøy khinh thöôøng chuùng ta quaù laém, ñaõ khoâng traû tieàn may maø traùi laïi coøn muoán döïa theá löïc cuûa vua ñònh baét troùi ngöôøi. Ngaøy nay, chuùng ta haõy laäp ra giao öôùc. Sau naøy khoâng ai deät vaûi cho Sa-moân nöõa”. Coù ngöôøi noùi: “Chuùng ta neân giao öôùc vôùi nhau ôû choã kín, ñöøng cho ai bieát. Toâi bieát kích thöôùc y cuûa Sa-moân, daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay, hoaëc daøi naêm khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay. Neáu gaëp kích thöôùc y chöøng aáy thì chuùng ta khoâng neân deät. Vò Sa-moân naøy coù theá löïc, y coù theå nhôø nhaø vua duøng quyeàn löïc sai khieán ngöôøi ta, thaäm chí coù theå gaây neân söï baát lôïi cho nguôøi, vaäy chôù cho ai bieát”. Ñeán ngaøy Töï-töù, ñaøn-vieät gaùnh baép chæ ñeán nhaø thôï deät thueâ thôï deät deät vaûi, thôï deät hoûi: “OÂng ñònh deät aùo kích thöôùc côõ naøo?” Chuû nhaân ñaùp: “Chieàu daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay, hoaëc daøi naêm khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay”.

14 BOÄ LUAÄT 2

Thôï deät suy nghó: “Ñoù laø kích thöôùc y cuûa Sa-moân”, lieàn ñaùp: “Toâi ñaõ deät cho ngöôøi ta, khoâng theå deät theâm ñöôïc”. Theá roài, ngöôøi aáy ñi hoûi khaép nôi, ñeàu khoâng ai chòu deät. Baáy giôø, caùc nhaø haøo phuù beøn ñem vaûi ñaõ deät roài cuùng döôøng cho chuùng Taêng. Coøn caùc nhaø ngheøo vì khoâng coù vaûi deät saün neân khoâng laáy gì cuùng döôøng cho Taêng. Khi aáy, chö Taêng nhaän vaûi cuùng döôøng ít, Phaät bieát maø vaãn hoûi A-nan: “Vì sao chuùng Taêng nhaän ít vaûi cuùng döôøng nhö vaäy?”. A-nan lieàn ñem söï vieäc treân, cho ñeán thôï deät sinh taâm khoâng hoan hyû, cuøng giao öôùc vôùi nhau, baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?” Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. Phaät khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta khen ngôïi thieåu duïc, cheâ traùch ña duïc hay sao?”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu cö só hay vôï cö só baûo thôï deät deät vaûi cho Tyø-kheo, Tyø-kheo naøy khoâng ñöôïc yeâu caàu tröôùc maø töï ñoäng ñeán thôï deät khuyeân: “OÂng coù bieát khoâng, vaûi aáy laø deät cho toâi ñaáy. OÂng phaûi deät cho ñeïp, daøi vaø roäng, roài toâi seõ traû tieàn cho oâng”, thì duø soá tieàn chæ ñaùng giaù moät böõa aên, Tyø-kheo naøy ñaõ giao öôùc traû tieàn nhö vaäy, khi nhaän ñöôïc vaûi, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Cö só: Ngöôøi chuû nhaø. - Nguôøi vôï: Ngöôøi vôï cuûa chuû nhaø. - Tyø-kheo: Hoaëc Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. - Thôï deät: Nhö treân ñaõ noùi. - Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. - Khoâng ñöôïc yeâu caàu tröôùc: Voán khoâng yeâu caàu maø töôûng coù yeâu caàu, hoaëc yeâu caàu ngöôøi

khaùc maø töôûng yeâu caàu mình, hoaëc yeâu caàu veà vieäc khaùc maø töôûng yeâu caàu veà vieäc deät vaûi. - Töï ñoäng ñeán: Töùc ñi tôùi ruoäng hoaëc tôùi nhaø hoï. - Khuyeân: Baûo hoï deät daøy, mòn, hoaëc daøi, roäng. - Tieàn: Caùc loaïi tieàn teä. - Giaù tieàn: Nhöõng vaät khaùc (ñöôïc trò giaù thaønh tieàn)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 15

- Thöùc aên: Nhö gaïo löùt, gaïo neáp, caù, thòt. - Trò giaù: Nhö tieàn, vaät v.v... neáu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba- daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi thôï deät: “OÂng deät cho toâi thaät ñeïp, thaät chaéc, thaät daøy...”. Khi noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi thôï deät baét tay vaøo deät chöøng vaøi nhòp thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khi hoï deät xong, nhaän ñöôïc vaûi, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho thôï deät nghe, roài thôï deät döøng tay ñöùng laéng nghe, Tyø-kheo noùi: “Chæ neân nghe baèng tai, khoâng neân nghe baèng tay, tay vaãn cöù laøm”. Khi noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo nghe ai ñoù ñònh deät vaûi cho mình, roài ñeán ñoù khuyeân thôï deät maø khoâng höùa traû giaù, thì khi ñöôïc vaûi phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nghe roài ñeán khuyeân vaø höùa traû giaù, thì khi nhaän ñöôïc vaûi, phaïm Ni-taùt- kyø Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng nghe maø ñeán khuyeân roài töï ñoäng ñöa (tieàn), thì khi ñöôïc vaûi, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng nghe, khoâng ñeán khuyeân, cuõng khoâng ñöa tieàn deät, thì khi ñöôïc vaûi khoâng coù toäi. Neáu coù quaû phuï cuùng döôøng vaûi cho chuùng Taêng, roài Tyø-kheo theo thöù töï nhaän ñöôïc vaûi aáy giöõa chuùng Taêng, khi aáy ngöôøi ñaøn baø ñoù noùi vôùi Tyø-kheo: “Nhaø toâi khoâng coù ngöôøi. Toân giaû coù theå ñeán choã thôï may nhôø hoï may giuùp vaûi naøy. Neáu Toân giaû töï ñeán thôï may lo lieäu thì coù theå vöøa nhanh maø vöøa ñeïp”. Khi ñoù, Tyø-kheo ñöôïc quyeàn ñi tôùi choã thôï may, noùi nhö sau: “Laõo tröôïng, oâng bieát may nhanh, bieát may daøy...”. Noùi nhö theá, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân)

28. GIÔÙI CAÁT Y CUÙNG GAÁP QUAÙ HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân, baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo an cö taïi moät laøng noï. Luùc môùi baét ñaàu an cö, vaøo moät buoåi mai, hoï khoaùc y, caàm giaáy buùt vaøo moät xoùm laøng, noùi vôùi caùc Öu-baø- taéc: “Caùc oâng haõy hoïp nhau laøm vieäc nghóa, cuùng vaûi an cö cho chuùng toâi”. Caùc Öu-baø-taéc noùi: “Luùc naøy, khoâng phaûi laø luùc xin vaûi an cö, ñôïi ñeán muøa thu luùa chín, khi aáy phaàn lôùn ngöôøi ta ñeàu hoan hyû, hoï seõ cuùng döôøng vaûi”. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: “Caùc oâng khoâng bieát ôû ñôøi coù nhieàu tai naïn, nhö naïn vua, naïn nöôùc, löûa, troäm cöôùp, hoaëc cha meï caùc oâng ngaên caûn khoâng boá thí ñöôïc, theá laø caùc oâng khoâng thaønh töïu coâng ñöùc, coøn chuùng toâi thì thaát lôïi hay sao?”.

16 BOÄ LUAÄT 2

Öu-baø-Taéc noùi: “Toân giaû chæ chæ cho toâi caùc tai naïn maø töï mình khoâng thaáy caùc tai naïn, Toân giaû tính nhaän ñöôïc tieàn an cö roài thì baõi ñaïo (hoaøn tuïc) hoaëc muoán ñi nôi khaùc sao? Sao laïi ña duïc tham lam, nhö theá thì naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi

Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Coù thaät luùc baét ñaàu an cö, caùc oâng ñeán nhaø Öu-baø-taéc xin vaûi an cö, khieán cho caùc Öu-baø-taéc traùch moùc chaêng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät lieàn khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. An-cö chöa xong maø ñaõ xin vaûi tröôùc. Töø nay trôû ñi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc xin vaûi tröôùc khi an cö xong”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø vò ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö-naëc laø Di-ni-saùt-lôïi laøm phaûn, vua sai vò ñaïi thaàn teân Tieân-nhaân-ñaït-ña tôùi ñoù ñaùnh deïp. Vò ñaïi thaàn naøy luùc saép leân ñöôøng, beøn ñi ñeán choã Toân giaû A-nan baïch: “Thöa Toân giaû, vò ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö- naëc laøm phaûn, nay nhaø vua sai toâi ñeán ñoù ñaùnh deïp, toâi saép ñoái ñaàu vôùi cöôøng ñòch, thaân maïng khoù baûo toaøn. Haèng naêm cöù khi an cö xong, toâi thöôøng cuùng döôøng trai Taêng vaø daâng y. Nay toâi vì leänh vua sai khieán khoâng theå chôø ñôïi ñöôïc, neân toâi ñònh daâng y tröôùc, ñeán khi an oån trôû veà, seõ cuùng döôøng trai phaïn sau”. Toân giaû A-nan beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät bieát maø vaãn hoûi A-nan: “OÂng an cö coøn maáy ngaøy nöõa?”. Thaày ñaùp: “Coøn möôøi ngaøy”. - Phaät daïy: “Töø nay Ta cho pheùp tröôùc Töï töù möôøi ngaøy, caùc Tyø- kheo ñöôïc nhaän y daâng caáp thôøi”. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu coøn möôøi ngaøy nöõa môùi maõn ba thaùng haï maø gaëp dòp daâng y caáp thôøi, Tyø-kheo naøo caàn, ñöôïc pheùp töï tay nhaän laáy, roài ñöôïc caát giöõ ñeán luùc thôøi y (thôøi gian ñöôïc pheùp tìm y), neáu caát quaù thôøi haïn, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Möôøi ngaøy: Töø moàng saùu thaùng baûy ñeán möôøi laêm thaùng baûy, ñoù laø möôøi ngaøy. - Ñöôïc y daâng caáp thôøi: Hoaëc nam, hoaëc nöõ, hoaëc lôùn, hoaëc nhoû,

hoaëc taïi gia, xuaát gia, hoaëc quaân lính luùc saép ra traän daâng, hoaëc luùc trôû veà daâng, hoaëc luùc cheát daâng, hoaëc khi thieáu nöõ veà nhaø choàng daâng, hoaëc ngöôøi ñi buoân luùc leân ñöôøng daâng, khi aáy thí chuû noùi vôùi Tyø-kheo: “Neáu hoâm nay khoâng laáy thì ngaøy mai seõ khoâng coù”. Ñoù goïi laø y daâng caáp thôøi. - Y: Goàm coù baûy loaïi nhö treân ñaõ noùi. - Muoán laáy: Neáu caàn vaät aáy thì laáy caát ñeán thôøi cuûa y. - Thôøi gian cuûa y: Neáu khoâng thoï y Ca-hi-na thì ñöôïc caát ñeán möôøi laêm thaùng taùm, neáu coù thoï y Ca-hi-na thì ñöôïc caát ñeán möôøi laêm thaùng chaïp. Neáu caát quaù thôøi gian aáy thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo naøo thaønh töïu naêm ñöùc tính sau ñaây thì Taêng neân cöû laøm ngöôøi chia y: Khoâng thieân vò, khoâng giaän döõ, khoâng sôï haõi, khoâng meâ muoäi vaø bieát ai nhaän roài, ai chöa nhaän. Ñoù goïi laø naêm ñöùc tính. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi khuyeán hoùa chia y”. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

“Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, nay Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi khuyeán hoùa chia y. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi khuyeán hoùa chia y cho chuùng Taêng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi khuyeán hoùa chia y xong, vì Taêng ñaõ im laëng. Vieäc naøy cöù nhö theá maø thi haønh”. Ngöôøi ñöôïc Taêng cöû neân baïch Taêng nhö sau: “Caùc Ñaïi ñöùc, vaûi coù loaïi boán ngoùn tay, coù loaïi taùm ngoùn khoâng baèng nhau, neáu cuøng thoâng caûm toâi seõ chia”. Neáu khoâng baïch maø chia thì phaïm Toäi Vieät-tyø-ni, phaûi baïch nhö treân roài môùi chia. Vò Tyø-kheo naøy töø möôøi saùu thaùng 3 neân baûo caùc ñaøn- vieät caàm giaáy buùt ñi ghi cheùp caùc phoøng xaù, giaûng ñöôøng, phoøng söôûi aám, nhaø thieàn, cöûa ngoõ, nhaø beáp, nhaø chöùa nöôùc, nhaø tieâu, nhaø chöùa cuûi, phoøng taém, choã ngoài döôùi goác caây, choã kinh haønh, phaûi ghi teân taát caû, roài xöôùng giöõa Taêng: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Taïi truù xöù kia coù chöøng aáy meàn goái, coù chöøng aáy y an cö, chöøng aáy thöïc phaåm, chöøng aáy ngaøy aên chay, chöøng aáy vaät ñöôïc chuù nguyeän. Taïi truù xöù noï coù chöøng aáy choã A-luyeän- nhaõ”. Neáu caùc Tinh xaù ôû beân traùi, beân phaûi xa nhau thì neân chia phoøng xaù vaøo ngaøy möôøi hai, möôøi ba . Neáu taïi truù xöù aáy khoâng dung naïp heát

thì phaûi ñi ñeán nôi khaùc. Neáu trong phaïm vi thoân xoùm gaàn ñoù coù Tinh xaù thì neân chia vaøo ngaøy möôøi boán, möôøi laêm. Khi chia, phaûi ghi roõ phoøng oác, meàn goái naøy ñöa cho Thöôïng toïa, vaø phaûi baïch Taêng: “Truï xöù kia coù chöøng aáy phoøng xaù, meàn goái, xin Thöôïng toïa tuøy yù nhaän”. Khi nhaän xong, phaûi tuaàn töï giao cho ñeä nhò, ñeä tam Thöôïng toïa, cho ñeán Tyø-kheo khoâng coù tuoåi haï. Thöôïng toïa neân noùi: “Phoøng xaù thì chia theo thöù lôùp, coøn vaät cuùng döôøng thì neân chia bình ñaúng”. Baáy giôø, neân tuøy Thöôïng toïa xöû trí. Khi Thöôïng toïa nhaän roài neân tuaàn töï trao cho ñeä nhò, ñeä Tam Thöôïng toïa, cuõng nhö theá, cho ñeán Tyø-kheo khoâng coù tuoåi haï. Neáu phoøng nhieàu, neân chia möôøi ngöôøi hai phoøng. Khi giao cho hai phoøng maø khoâng chòu nhaän thì neân noùi: “Ñaây laø vì ñeå troâng coi maø chia, chöù khoâng phaûi chia ñeå ôû”. Khoâng ñöôïc chia cho Sa-di hai phoøng. Neáu phoøng xaù ít, thì neân chia hai ngöôøi moät phoøng. Neáu chia nhö vaäy maø vaãn khoâng ñuû, thì ba ngöôøi moät phoøng, hoaëc boán ngöôøi, naêm ngöôøi, cho ñeán möôøi ngöôøi cuøng ôû chung moät phoøng. Neáu coù nhaø lôùn, hoaëc phoøng söôûi, hoaëc phoøng ngoài thieàn, hoaëc giaûng ñöôøng thì taát caû cuøng ôû trong ñoù. Neáu khoâng ñaày ñuû, thì ñöa cho Thöôïng toïa giöôøng naèm, cho ngöôøi treû giöôøng ngoài. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì ñöa Thöôïng toïa giöôøng ngoài, ngöôøi treû giöôøng ñaët döôùi ñaát. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì ñöa Thöôïng toïa neäm coû, ngöôøi treû ngoài khoâng neäm. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì caùc Thöôïng toïa neân ngoài, nhöõng ngöôøi treû neân ñöùng. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa neân ñöùng, ngöôøi treû neân ra khoûi phoøng, tôùi döôùi goác caây hoaëc nhöõng nôi khaùc. Thaày Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai, töø ngaøy möôøi saùu thaùng saùu trôû ñi, neân noùi vôùi caùc ñaøn-vieät: “Laõo

tröôïng, phaûi lo chuaån bò y". Khi aáy, neáu ñaøn-vieät ñöa y, thì neân baûo: "Haõy ñeå ôû nhaø oâng, ñôïi ñuùng luùc roài ñöa". Neáu quaân lính saép ñi chinh chieán cuùng döôøng, hoaëc chinh chieán trôû veà cuùng döôøng, hoaëc ngöôøi tröôùc khi cheát cuùng döôøng, hoaëc khaùch buoân luùc ra ñi cuùng döôøng, hoaëc luùc thieáu nöõ laáy choàng cuùng döôøng, neáu nhö luùc aáy khoâng laáy thì ngaøy mai khoâng coù thì khi aáy neân nhaän laáy. Töø moàng naêm thaùng baûy trôû ñi, neáu coù ai ñöa y ñeán thì laáy caát moät choã, roài duøng laù caây hoaëc voû caây ghi cheùp vaøo: Chöøng aáy thôøi y, chöøng aáy phi thôøi y, chöøng aáy y daâng caáp thôøi. Loaïi y ñuùng thôøi, thì ñeå ñuùng thôøi chia; loaïi y phi thôøi thì chia luùc phi thôøi; loaïi y daâng caáp thôøi thì chia ñuùng thôøi. Neáu ngöôøi chia y hoaëc baõi ñaïo, hoaëc cheát khoâng theå chia y ñöôïc, hoaëc thôøi haïn ñaõ heát thì neân ñoåi y cho nhau: Y Tyø-kheo-ni neân ñoåi cho Tyø-kheo, y Tyø-kheo neân ñoåi cho Tyø-kheo-ni. Neáu laøm nhö vaäy maø

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 19

khoâng ñöôïc thì y Sa-di neân ñoåi cho Tyø-kheo, y Tyø-kheo neân ñoåi cho Sa- di. Neáu cuõng khoâng ñöôïc thì neân baïch giöõa chuùng Taêng nhö vaày: "Baïch chö Ñaïi ñöùc, thôøi gian cuûa y ñaõ qua, chuùng Taêng hoøa hôïp, duøng caùc y ñoù laøm ngoïa cuï cho Taêng boán phöông". Neáu baèng loøng thì neân laøm ngoïa cuï cho Taêng boán phöông, Neáu coù ngöôøi noùi: "Toâi an cö muøa haï taïi ñaây, ñöôïc phaàn y naøy, vì sao laïi duøng laøm ngoïa cuï cho Taêng boán phöông?", thì neân noùi vôùi ngöôøi aáy: "Ñôïi sang naêm vaøo thôøi gian cuûa y, seõ ñöa cho thaày". Theá neân noùi (nhö treân).

29. GIÔÙI RÔØI Y QUAÙ THÔØI HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, vaøo muøa haï an cö, caùc Tyø-kheo soáng taïi A-lan-nhaõ, ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y ñi vaøo thoân xoùm khaát thöïc. Sau ñoù, caùc muïc ñoàng chaên boø, chaên deâ, hoaëc nhöõng ngöôøi ñi laáy cuûi beøn caàm chìa khoùa tôùi môû cöûa phoøng caùc Tyø-kheo laáy troäm y vaät. Khi aáy, caùc Tyø-kheo vì sôï laáy troäm, neân caàm heát y vaät vaøo xoùm laøng. Phaät bieát maø vaãn hoûi: "Ñoù laø nhöõng Tyø-kheo naøo maø chuyeån vaän ñoà ñaïc ñeán ñaây vaäy?". Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Ñoù laø caùc Tyø- kheo an cö taïi A-lan-nhaõ, sau khi ñi khaát thöïc, coù ngöôøi caàm chìa khoùa ñeán môû cöûa phoøng laáy troäm heát caùc y vaät, cho neân môùi mang loån ngoån tôùi ñaây". Phaät noùi: "Töø nay veà sau, vaøo nhöõng luùc ñaùng lo ngaïi, Ta cho pheùp ñöôïc ñem moät trong ba y gôûi trong xoùm laøng". Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn nôi thaønh Xaù-veä, luùc aáy taïi nöôùc Sa Kyø, ngay trong muøa haï an cö, coù söï tranh caõi xaûy ra trong Taêng chuùng, Phaät beøn sai Öu-ba-ly ñeán nöôùc Sa Kyø nhö phaùp daäp taét söï tranh chaáp ñang xaûy ra giöõa chuùng Taêng. Nhöng Tröôûng laõo Öu-ba-ly khoâng ñi. Phaät hoûi Öu-ba-ly: "Vì sao oâng khoâng ñi?" - Baïch Theá Toân! Y Taêng-giaø-leâ cuûa con naëng neà, neáu gaëp möa nöõa thì khoâng theå mang noåi, maø nay ñaõ nöûa muøa an cö, neáu ñeå y laïi, thì phaïm Ni-taùt-kyø. - OÂng ñi veà maát heát maáy ngaøy? - Baïch Theá Toân! Ñi hai ngaøy, ôû laïi hai ngaøy, trôû veà hai ngaøy, toång

coäng maát heát saùu hoâm keå caû ñi veà. - Töø nay veà sau caùc Tyø-kheo ñöôïc ñeå y laïi trong voøng saùu hoâm. Öu-ba-ly ñeán ñoù roài, thaáy söï tranh chaáp khoù maø giaûi quyeát nhanh ñöôïc, beøn trôû veà, ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: “Öu-ba-ly, vì sao oâng ñi veà nhanh vaäy? Söï tranh chaáp ñaõ daäp

taét xong chöa?”. - Daï chöa daäp taét, baïch Theá Toân. - Vì sao vaäy? Söï tranh chaáp khoù daäp taét, khoâng theå giaûi quyeát nhanh ñöôïc, laïi sôï quaù ngaøy, maát y (y phaïm quy ñònh), phaïm Ni-taùt-kyø, cho neân con phaûi trôû veà. - Töø nay Ta cho pheùp ñöôïc soáng caùch ly vôùi y trong moät thaùng, nhöng Taêng phaûi laøm Yeát-ma cho pheùp ñöôïc soáng caùch ly vôùi y moät thaùng maø khoâng vi phaïm. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Öu-ba-ly nay ñeán nöôùc Sa Kyø vì Taêng daäp taét söï tranh chaáp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cho Öu-ba-ly ñeán tröôùc Taêng xin pheùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Öu-ba-ly ñeán tröôùc Taêng xin pheùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y thì im laëng. Ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh. Theá roài, ñöông söï phaûi ñeán tröôùc Taêng xin, noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo Öu-ba-ly muoán ñeán nöôùc Sa Kyø vì Taêng daäp taét söï tranh chaáp, mong Ñaïi ñöùc Taêng cho toâi phaùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y”. Xin nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba, roài ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Öu-ba-ly muoán ñeán nöôùc Sa Kyø vì Taêng daäp taét söï tranh chaáp, ñaõ ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng nay cho Öu-ba-ly phaùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tröôûng laõo Öu-ba-ly muoán ñeán nöôùc Sa Kyø vì Taêng daäp taét söï tranh chaáp, ñaõ ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Yeát- ma moät thaùng khoâng maát y. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Öu-ba-ly phaùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn Yeát-ma thöù nhaát, (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng cho Öu-ba-ly moät thaùng khoâng maát y xong. Vì Taêng ñaõ im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh”. Sau ñoù, Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: “Ñaõ cho Öu-ba-ly phaùp Yeát-ma moät thaùng khoâng maát y chöa?”. Ñaùp: “Ñaõ cho”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh

Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Khi ba thaùng haï chöa xong, caùc Tyø-kheo an cö taïi A-luyeän-nhaõ, neáu coù söï kieän ñaùng lo sôï, nghi ngôø, thì coù theå gôûi moät trong ba y taïi nhaø daân. Tyø-kheo coù duyeân söï ñöôïc caùch ly vôùi y trong saùu hoâm, neáu quaù saùu hoâm, töø Taêng Yeát-ma cho pheùp, thì phaïm

Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Ba thaùng an cö: Töø möôøi saùu thaùng tö ñeán möôøi laêm thaùng baûy. - Chöa xong: Chöa heát thaùng cuoái muøa haï, nghóa laø Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ chöa ñeán thaùng cuoái. - Choã A-luyeän-nhaõ: Trong phaïm vi ñöôøng kính naêm traêm cung khoâng coù nhaø cuûa muïc ñoàng, ñoù goïi laø choã A-luyeän-nhaõ. - Ñieàu ñaùng lo sôï: Hoaëc bò gieát, bò cöôùp ñoaït. - Ñieàu nghi ngôø: Tuy khoâng bò gieát, bò cöôùp ñoaït, nhöng trong loøng sinh nghi: “Khoâng bieát trong choác laùt nöõa coù keû naøo ñeán gieát ngöôøi, laáy y khoâng”. Neáu Tyø-kheo thaáy coù ñieàu ñaùng nghi ngôø lo ngaïi nhö vaäy, ñoù goïi laø nghi ngôø. - Hoaëc moät trong ba y: Hoaëc y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An- ñaø-hoäi, nhöng khoâng ñöôïc gôûi y Taêng-giaø-leâ vaø An-ñaø-hoäi, maø neân gôûi y Uaát-ña-la-taêng taïi nhaø daân trong thoân. Tuy vaäy, khoâng ñöôïc gôûi nhaø theá tuïc (khoâng ñaùng tin) maø neân gôûi nhaø naøo ñaùng tin, coù theå laáy laïi ñöôïc. Neáu gôûi gia ñình khaû nghi maø hoï suy nghó: “Caùc Tyø-kheo khoâng chaéc gì ñaõ trôû laïi”, thì neân ñeà phoøng. Caùc Tyø-kheo neáu vì vieäc thaùp, vieäc Taêng thì ñöôïc lìa y trong saùu ñeâm. - Saùu ñeâm: Thôøi haïn trong saùu hoâm. - Tröø Taêng Yeát-ma (cho pheùp): Theá Toân daïy (neáu Taêng Yeát-ma thì) khoâng coù toäi. Nhöng neáu Taêng Yeát-ma khoâng thaønh töïu, thì khoâng theå goïi laø Yeát-ma. Yeát-ma khoâng thaønh töïu nghóa laø: Chuùng khoâng thaønh töïu, taùc baïch khoâng thaønh töïu, Yeát-ma khoâng thaønh töïu. Neáu baïch thaønh töïu, Yeát-ma thaønh töïu, chuùng Taêng thaønh töïu thì goïi laø Taêng laøm Yeát-ma. Neáu ñaõ thoï Yeát-ma giöõa Taêng xong thì khoâng neân ôû laïi ñôïi cuùng döôøng, maø neân ñi lieàn. Neáu tröôùc böõa aên laøm Yeát-ma thì sau böõa aên neân ñi. Neáu sau böõa aên laøm Yeát-ma thì saùng sôùm hoâm sau neân ñi. Luùc ñi, khoâng neân ñi ñöôøng quanh gheù nhaø ñaøn-vieät, maø neân ñi ñöôøng thaúng. Neáu ñöôøng thaúng coù tai naïn nhö tai naïn sö töû, tai naïn hoả lang, tai naïn

22 BOÄ LUAÄT 2

truøng ñoäc, tai naïn maát maïng, thì khi aáy ñi baèng ñöôøng quanh khoâng coù toäi. Khi ñeán ñoù roài khoâng ñöôïc dieân trì ñôïi khaùch Tyø-kheo cuùng döôøng aåm thöïc. Neáu ñeán tröôùc böõa aên, thì sau khi aên xong, taäp hoïp chö Taêng dieät tröø söï tranh chaáp. Neáu ñeán sau böõa aên, thì saùng sôùm hoâm sau lieàn taäp hoïp chö Taêng dieät tröø söï tranh chaáp. Neáu sau böõa aên giaûi quyeát xong vieäc, thì saùng sôùm hoâm sau trôû veà. Neáu giaûi quyeát xong coâng vieäc tröôùc böõa aên, thì sau böõa aên trôû veà, khoâng ñöôïc ôû laïi ñôïi khaùch Tyø-kheo cuùng döôøng. Khi trôû veà khoâng neân ñi ñöôøng quanh maø phaûi trôû veà baèng ñöôøng thaúng. Neáu ñöôøng thaúng coù tai naïn, thì nhö treân ñaõ noùi. Luùc môùi ñeán ñoù khoâng ñöôïc tuïng kinh, ñun baùt, nhuoäm y. Neáu giaûi quyeát coâng vieäc xong maø coøn thì giôø thì ñöôïc tuïng kinh, laøm caùc vieäc khaùc. Neáu söï vieäc khoù giaûi quyeát, thì trong thôøi gian löu laïi ñöôïc tuïng kinh, ñun baùt vaø nhaän söï cuùng döôøng aåm thöïc cuûa Tyø-kheo khaùch, nhö vaäy khoâng coù toäi. Khi daäp taét söï tranh chaáp khoâng ñöôïc duøng yù rieâng mình aùp ñaët ngöôøi ta maø phaûi ra giöõa

chuùng sai ngöôøi coù khaû naêng, coù uy ñöùc theá tuïc (giuùp giaûi quyeát). Neáu ôû A-luyeän-nhaõ thì ñöôïc gôûi y trong nhaø daân saùu hoâm. Neáu quaù saùu hoâm thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Vò Tyø-kheo naøy muoán xaû y thì neân thænh vò trì luaät, nhö giôùi thöù nhaát ôû treân ñaõ noùi. Theá neân noùi (nhö treân).

30. GIÔÙI BIEÅN THUÛ TAØI SAÛN CUÛA TAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñeán moät nhaø kia, coù moät phuï nöõ noùi vôùi thaày: - Thöa Toân giaû, ngaøy aáy... con seõ cuùng döôøng chö Taêng vaø daâng y. Tyø-kheo noùi: “Laønh thay, naøy chò em! Duøng ba phaùp khoâng kieân coá laø thaân, meänh vaø taøi saûn ñeå ñoåi laáy ba phaùp kieân coá, vaäy haõy thöïc hieän nhanh. Vì taøi vaät voâ thöôøng, coù nhieàu tai naïn”. Noùi theá roài, thaày lieàn trôû veà Tinh xaù, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Toâi muoán baùo cho caùc vò moät tin vui”. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Coù tin vui gì theá?”. Thaày ñaùp: “Toâi nghe Öu-baø-di Moã giaùp ñònh cuùng döôøng trai phaïn vaø daâng y cho chö Taêng”. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe theá roài, lieàn hoûi: “Thaày vöøa noùi gì ñoù?”

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 23

“Toâi nghe Öu-baø-di Moã giaùp ñònh cuùng döôøng trai phaïn vaø daâng y cho chö Taêng”. “Thaày coù bieát nhaø aáy ôû nôi naøo khoâng? Naèm vaøo ñöôøng naøo? Cöûa höôùng veà phöông naøo?”. Hoûi caën keû roài, saùng sôùm hoâm sau, hoï beøn khoaùc y, ñi ñeán nhaø aáy, hoûi: “Baø chuû coù ñöôïc yeân oån khoâng?” Baø ñaùp: “Yeân oån”. - Toâi nghe baø ñònh cuùng döôøng trai phaïn vaø daâng y cho chö Taêng coù thaät theá khoâng? - Thöa Toân giaû, toâi coù yù ñònh aáy, nhöng e trong luùc chuaån bò gaëp nhieàu söï khoù khaên, khoâng bieát coù thaønh töïu khoâng. - Nhö toâi ñaây laø ngöôøi xuaát gia tröôùc, laøm Tyø-kheo ñaõ laâu naêm, neáu baø daâng y, toâi seõ maëc ñi tôùi caùc nhaø hoaøng toäc, hoaëc ñaûnh leã Theá Toân. Neáu caùc nhaø haøo quyù, hoaëc ai ñoù hoûi toâi: “OÂng ñöôïc y ñoù ôû ñaâu vaäy?”. Toâi seõ ñaùp: “Do Öu-baø-di Moã giaùp coù tín taâm cuùng döôøng”, nhö vaäy baø seõ ñöôïc tieáng toát, moïi ngöôøi ñeàu bieát ñeán baø. - Gia ñình con laïi khoâng coù vaät naøo nöõa, vì con ñaõ ñònh cuùng döôøng chö Taêng, neáu cuùng rieâng cho Thaày thì con seõ phaïm loãi thaát höùa cuùng cho Taêng. Neáu con coù (y khaùc), con seõ cuùng rieâng cho Thaày, vì cuùng cho Thaày cuõng nhö cuùng cho chö Taêng. - Cuùng hay khoâng cuùng tuøy yù baø! Noùi theá roài, thaày lieàn ra ñi. Khi thaày ñi roài, Öu-baø-di suy nghó: “Neáu ta cuùng döôøng cho Tyø-kheo aáy maø khoâng cuùng döôøng cho chö Taêng, voán laø ruoäng phöôùc toát (thì khoâng oån), nhöng neáu ta khoâng cuùng döôøng cho Tyø-kheo aáy maø Tyø-kheo aáy voán coù nhieàu theá löïc vôùi vöông gia thì oâng aáy coù theå gaây cho ta söï baát lôïi”. Nghó nhö vaäy neân baø khoâng cuùng döôøng cho Taêng, vaø vì giaän Tyø-kheo aáy neân cuõng khoâng cuùng döôøng cho thaày. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi roõ caùc vieäc treân: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?” Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu, coù hai ñieàu khoâng oån:

Moät laø khieán cho ngöôøi boá thí maát phöôùc. Hai laø ngöôøi nhaän maát y". Roài Phaät noùi vôùi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø: "Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi thieåu duïc, cheâ traùch ña duïc hay sao? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc".

24 BOÄ LUAÄT 2

Ñoaïn Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng döôøng cho Taêng maø töï xoay veà cho mình, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích:

- Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc.

Vaät: Goàm coù taùm loaïi:

1. Thöùc aên duøng ñuùng giôø.
2. Thöùc uoáng duøng buoåi toái.
3. Thuoác duøng trong baûy ngaøy.
4. Thuoác duøng suoát ñôøi.
5. Vaät vaët vaõnh.
6. Vaät naêng neà.
7. Vaät khoâng hôïp phaùp.
8. Vaät vöøa hôïp phaùp vöøa khoâng hôïp phaùp.

- Vaät ñònh cuùng Taêng: YÙ thí chuû ñònh choïn nhöõng vaät ñoù ñeå cuùng cho Taêng.

Taêng: Goàm taùm thaønh phaàn:

1. Tyø-kheo Taêng.
2. Tyø-kheo Ni.
3. Khaùch Taêng.
4. Taêng ra ñi.
5. Taêng cöïu truù.
6. Taêng an cö.
7. Taêng hoøa hôïp.
8. Taêng khoâng hoøa hôïp.

- Töï xoay veà cho mình: Töï thu vaøo, töï caát chöùa, töï söû duïng. Neáu nhö vaäy thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Vaät naøy phaûi ñem thí xaû giöõa chuùng Taêng, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng thí xaû maø saùm hoái thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

Neáu coù ngöôøi ñònh cuùng döôøng, ñeán hoûi Tyø-kheo:

- Thöa Toân giaû, toâi ñònh cuùng döôøng maø khoâng bieát neân cuùng döôøng nôi naøo?

Tyø-kheo neân ñaùp:
- Tuøy yù baø kính troïng nôi naøo thì cuùng döôøng nôi ñoù.
- Nôi naøo ñöôïc quaû baùo nhieàu?
SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 25

- Cuùng döôøng Taêng ñöôïc quaû baùo nhieàu. - Chö Taêng naøo giöõ giôùi thanh tònh, coù nhieàu coâng ñöùc? - Taêng khoâng phaïm giôùi khoâng maát thanh tònh. Neáu coù ngöôøi ñem phaåm vaät ñeán cuùng döôøng, Tyø-kheo neân baûo: “Cuùng cho Taêng ñöôïc quaû baùo lôùn”. Neáu hoï noùi: “Con ñaõ töøng cuùng cho Taêng roài, nay con muoán cuùng cho Toân giaû”, thì Tyø-kheo nhaän, khoâng coù toäi. Neáu thí chuû hoûi Tyø-kheo: “Con neân cuùng döôøng vaät naøy cho ngöôøi naøo ñeå vaät cuùng naøy cuûa con ñöôïc söû duïng luoân?”. Khi aáy, Tyø-kheo neân noùi: “Tyø-kheo Moã giaùp laø ngöôøi tuïng kinh, giöõ giôùi, toïa thieàn, neáu cuùng cho Thaày aáy thì seõ ñöôïc söû duïng thöôøng xuyeân”. Neáu bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø xoay veà cho mình thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu xoay veà cho ngöôøi khaùc thì phaïm Ba- daï-ñeà. Neáu bieát vaät ñoù hoï ñònh cuùng chuùng Taêng naøy maø khieán hoï cuùng chuùng Taêng khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieát hoï cuùng cho nhoùm ngöôøi naøy maø khieán hoï cuùng nhoùm ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieát vaät ñoù cuùng cho suùc sinh naøy maø xoay xôû höôùng veà suùc sinh khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Caùi vaät maø Tyø-kheo ñaõ xoay veà cho mình (ñaõ noùi ôû treân), Taêng khoâng ñöôïc cho ai maø phaûi söû duïng. Theá neân noùi (nhö treân).

26 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ

QUYEÅN 12

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ

1. GIÔÙI COÁ YÙ VOÏNG NGÖÕ. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, chuùng Taêng ñang taäp hoïp taïi moät choã ñònh laøm Yeát-ma, nhöng Tröôûng laõo Thi- lôïi-da-baø khoâng ñeán, hoï beøn sai söù giaû ñi goïi: “Tröôûng laõo, chuùng Taêng ñang taäp hoïp, ñònh laøm caùc phaùp söï”. Thi-lôïi-da-baø suy nghó: “Chính laø hoï ñang vì ta maø laøm Yeát-ma ñoù”, lieàn sinh taâm sôï haõi, nhöng khoâng troán ñöôïc ñaønh phaûi ñeán. Khi thaày tôùi roài, caùc Tyø-kheo hoûi: “Tröôûng laõo, thaày phaïm Taêng- giaø-baø-thi-sa phaûi khoâng?”. Ñaùp: “Phaûi”. Caùc Tyø-kheo lieàn sinh taâm hoan hyû. Nhöng thaày suy nghó: “Caùc vò phaïm haïnh ôû tröôùc ta neâu söï vieäc coù theå saùm hoái, chöù khoâng phaûi vieäc khoâng theå trò phaït”, lieàn baïch vôùi chuùng Taêng: “Cho pheùp toâi ra ngoaøi moät laùt”. Caùc Tyø-kheo sau ñoù baøn nhau: “Vò Tyø-kheo naøy ña traù, baát ñònh, ñi ra ngoaøi roài, laùt nöõa ñaây seõ noùi doái, vaäy neân hoûi laïi ba laàn ñeå xaùc ñònh cho chaéc”. Thi-lôïi-da-baø ra ngoaøi roài, suy nghó: “Vì sao ta voâ söï maø

laïi nhaän toäi? Caùc Tyø-kheo naøy thöôøng thöôøng hay trò toäi ta. Nay ta khoâng neân nhaän toäi aáy, maø neân noùi doái, baát quaù chuùng Taêng seõ trò toäi noùi doái, duø coù trò toäi vaãn nheï". Caùc Tyø-kheo beøn goïi Thi-lôïi-da-baø vaøo. Khi thaày vaøo roài, Taêng hoûi: "Coù phaûi thaày phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng?". - Khoâng phaïm.

-Vöøa roài, vì sao thaày nhaän laø coù phaïm? - Vì vöøa roài chuùng Taêng muoán noùi toâi phaïm, neân toâi ñaùp laø coù phaïm. Giôø ñaây toâi khoâng nhôù laø mình coù toäi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá toân. Phaät lieàn baûo goïi Thi-lôïi-da-baø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi caùc vieäc treân: "OÂng coù thaät nhö vaäy khoâng?" - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ soá phöông tieän cheâ traùch söï noùi doái, khen ngôïi noùi thaät hay sao? Nay vì sao oâng bieát maø noùi doái? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo bieát maø voïng ngöõ thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: - Bieát: Ñaõ nghó bieát tröôùc. - Voïng: Söï vieäc khoâng phaûi nhö vaäy. - Ngöõ: Duøng mieäng noùi ra. - Ba-daï-ñeà: Teân toäi ñöôïc phaân bieät cheá ñònh Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Taùm caùch noùi cuûa Hieàn Thaùnh, noùi thaúng, voïng ngöõ, khoâng voïng ngöõ, nghi, khoâng nghi, quyeát ñònh, khoâng quyeát ñònh, noùi moät chieàu. - Taùm caùch noùi cuûa Hieàn Thaùnh: Thaáy noùi laø thaáy, nghe noùi laø nghe, doái noùi laø doái, bieát noùi laø bieát, khoâng thaáy noùi laø khoâng thaáy, khoâng nghe noùi laø khoâng nghe, khoâng doái noùi laø khoâng doái, khoâng bieát noùi laø khoâng bieát. Ñoù goïi laø taùm caùch noùi cuûa Hieàn Thaùnh. Noùi nhö theá thì khoâng coù toäi. - Taùm caùch noùi khoâng phaûi Hieàn Thaùnh: Thaáy noùi khoâng thaáy, nghe noùi khoâng nghe, doái noùi khoâng doái, bieát noùi khoâng bieát, khoâng thaáy noùi thaáy, khoâng nghe noùi nghe, khoâng doái noùi doái, khoâng bieát noùi bieát. Ñoù goïi laø taùm caùch noùi khoâng phaûi Hieàn Thaùnh. Noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Noùi thaúng: Thaáy nghe hay bieát (maø noùi) khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng hay, khoâng bieát. Ñoù goïi laø noùi thaúng, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Voïng: Thaáy voïng maø noùi laø khoâng voïng, nghe voïng maø noùi laø khoâng voïng, hay voïng maø noùi laø khoâng voïng, bieát voïng maø noùi laø khoâng

voïng; khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng hay, khoâng bieát voïng (sai laàm) maø noùi laø khoâng voïng. Noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Khoâng voïng: Thaáy nghe hay bieát khoâng voïng maø noùi laø voïng; khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng hay, khoâng bieát khoâng voïng maø noùi laø voïng. Noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Nghi: Thaáy nghe hay bieát nghi noùi khoâng nghi; khoâng thaáy, khoâng

nghe, khoâng hay, khoâng bieát nghi noùi khoâng nghi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Khoâng nghi: Thaáy nghe hay bieát khoâng nghi ngôø maø noùi laø nghi ngôø. Khoâng thaáy khoâng nghe, khoâng hay khoâng bieát khoâng nghi ngôø maø noùi laø nghi ngôø, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Quyeát ñònh: Thaáy nghe hay bieát quyeát ñònh (moät caùch chaéc chaén) maø noùi laø khoâng quyeát ñònh; khoâng thaáy khoâng nghe khoâng hay khoâng bieát quyeát ñònh maø noùi laø khoâng quyeát ñònh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Khoâng quyeát ñònh: Thaáy nghe hay bieát khoâng quyeát ñònh (khoâng chaéc chaén) maø noùi laø quyeát ñònh; khoâng thaáy khoâng nghe khoâng hay khoâng bieát khoâng quyeát ñònh maø noùi laø quyeát ñònh, thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. - Noùi moät chieàu: Thaáy nghe hay bieát maø noùi laø khoâng thaáy khoâng nghe khoâng hay bieát thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Bieát laø coù maø noùi khoâng, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Bieát laø khoâng maø noùi laø coù, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Thaät coù maø cho laø khoâng, roài noùi raèng coù, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thaät khoâng maø cho laø coù, roài noùi raèng khoâng, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thaät coù roài töôûng laø coù, maø laïi noùi khoâng, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thaät khoâng roài töôûng raèng khoâng, maø laïi noùi coù, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thaät coù roài töôûng laø khoâng maø laïi noùi coù, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thaät khoâng roài töôûng laø coù, maø laïi noùi khoâng, ñoù laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coù naêm phaùp thaønh töïu bieát maø noùi doái phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø thaät coù, töôûng laø coù, roài ñoåi yù, töôûng traùi laïi, noùi

khaùc ñi, ñoù laø naêm vieäc bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coù boán phaùp thaønh töïu, bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Boán phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø töôûng raèng coù, maø ñoåi yù, töôûng traùi laïi, roài noùi khaùc ñi. Ñoù goïi laø boán phaùp bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coù ba phaùp thaønh töïu, bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø ñoåi yù, töôûng traùi laïi, noùi khaùc ñi, nhö vaäy, laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coù hai phaùp thaønh töïu, bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Hai phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø töôûng traùi laïi, noùi khaùc ñi, nhö vaäy, laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coù moät phaùp thaønh töïu, bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Moät phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø noùi khaùc ñi, nhö vaäy laø bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi (nhö treân).

2. GIÔÙI GIEØM PHA THAØNH PHAÀN, NGHEÀ NGHIEÄP NGÖÔØI KHAÙC. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng lôøi leõ nhaõ nhaën duï doã hoûi caùc Tyø-kheo treû tuoåi: “OÂng teân laø gì? Toäc hoï oâng laø gì? Cha meï oâng teân gì? Nhaø oâng tröôùc ñaây laøm ngheà gì?”. Caùc Tyø-kheo treû tuoåi, tính tình chaát tröïc, cöù thöïc maø ñaùp: “Nhaø toâi nhö vaäy. Teân hoï nhö vaäy, ngheà nghieäp nhö vaäy”. Nhoùm saùu Tyø-kheo sau ñoù coù

vieäc hieàm khích, lieàn noùi nhö sau: “Ngöôi thuoäc doøng hoï raát haï tieän. Ngöôi laø loaïi Chieân-ñaø-la, laø keû hôùt toùc, laø thôï deät, laø thôï laøm ñoà goám, laø thôï laøm da”. Caùc Tyø-kheo treû tuoåi nghe nhöõng lôøi noùi aáy, raát laáy laøm hoå theïn. Caùc Tyø-kheo nghe söï vieäc aáy, beøn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät beøn hoûi: “Coù thaät caùc oâng duøng nhöõng lôøi nhaõ nhaën, duï doã hoûi caùc Tyø-kheo treû tuoåi, roài sau ñoù hieàm khích, lieàn noùi v.v... (cho ñeán) laø thôï goám, thôï da phaûi khoâng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät lieàn khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, vì sao ñoái vôùi nhöõng ngöôøi phaïm haïnh maø laïi phaân bieät noùi veà hình töôùng chuûng loaïi? (nhö trong kinh Nan-ñeà-baûn-sinh ñaõ noùi roõ). Cho ñeán Phaät noù vôùi caùc Tyø-kheo: “Loaøi suùc sinh coøn gheùt söï huûy baùng, huoáng chi laø ngöôøi”. Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai

nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo noùi veà hình töôùng chuûng loaïi, thì phaïm Ba-daï- ñeà”.

Giaûi Thích: - Huûy baùng veà chuûng loaïi: Goàm coù baûy thöù: Chuûng taùnh, nghieäp, töôùng maïo, beänh, toäi, maéng, kieát söû. 1. Chuûng taùnh: Goàm coù ba: Baäc haï, trung, thöôïng. - Baäc haï: Nhö noùi: “Ngöôøi laø haïng ngöôøi Chieân-ña-la, laø thôï hôùt toùc, thôï deät, thôï ñoà goám, thôï laøm da”. Neáu noùi nhö vaäy laøm cho hoï xaáu hoå, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Cha meï ngöôi laø Chieân-ñaø-la, (cho ñeán) laø thôï laøm da”, khieán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ngöôi laø Chieân-ñaø-la, (cho ñeán) laø thôï laøm da”, khieán cho ngöôøi aáy hoå theïn thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Baïn beø quen bieát cuûa ngöôi laø Chieân-ñaø-la, (cho ñeán) laø thôï laøm da”, khieán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø baäc haï. - Baäc trung: Nhö noùi: “Caùc ngöôi thuoäc chuûng taùnh trung löu”. Noùi nhö vaäy laø muoán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Cha meï cuûa ngöôi thuoäc doøng doõi trung löu”, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ngöôi thuoäc doøng doõi trung löu”, khieán cho ngöôøi aáy xaáu hoå, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Baïn beø quen bieát cuûa ngöôi thuoäc doøng doõi trung löu”, khieán cho ngöôøi aáy xaáu hoå, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø baäc trung. - Baäc thöôïng: Nhö noùi vôùi ngöôøi kia: “Ngöôi laø doøng doõi Saùt-lôïi, Baø-la-moân”, khieán cho hoï xaáu hoå thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Cha meï cuûa ngöôi laø doøng doõi Saùt-lôïi, Baø-la-moân”, noùi nhö vaäy laø muoán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Hoøa Thöông, A-xaø- leâ cuûa ngöôi thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi, Baø-la-moân”, noùi nhö vaäy laø muoán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Baïn beø quen bieát cuûa ngöôi thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi, Baø-la-moân”, khieán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm

toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø baäc thöôïng cuûa chuûng taùnh. 2. Nghieäp: Goàm coù ba loaïi: Haï, trung vaø thöôïng. - Haï nghieäp: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi laø teân ñoà teå, laø keû baùn heo, laø keû chaøi löôùi, saên baén, laø keû raäp chim, laø keû giaêng löôùi, laø quaân giöõ thaønh, laø keû baùn nem”, noùi nhö theá laø muoán cho ngöôøi aáy xaáu hoå, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Noùi veà cha meï cuõng theá. Hoaëc noùi: “Hoøa thöôïng,

A- xaø-leâ cuûa ngöôi laø quaân ñoà teå, (cho ñeán) laø keû baùn nem”, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Baïn beø quen bieát cuûa ngöôi laø teân ñoà teå, (cho ñeán) laø keû baùn nem”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø haï nghieäp. - Trung nghieäp: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi laø keû baùn höông, laø keû ngoài quaùn xaù, laø keû laøm ruoäng, laø keû troàng rau, laø ngöôøi söù giaû”, noùi nhö vaäy vì muoán laøm cho ngöôøi ta xaáu hoå, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; veà cha meï cuõng nhö vaäy. Neáu noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ngöôi…”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Baïn beø quen bieát cuûa ngöôi…” (326a) khieán cho ngöôøi aáy xaáu hoå, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø trung nghieäp. - Thöôïng nghieäp: Neáu noùi: “Ngöôi laø ngöôøi ôû nhaø vaøng, baïc, ma ni, nhaø ñoàng”, noùi nhö theá laø muoán cho ngöôøi aáy xaáu hoå, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, cuõng nhö vaäy. Neáu noùi veà baïn höõu tri thöùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø thöôïng nghieäp. 3. Töôùng maïo: Goàm coù haï, trung, thöôïng. - Baäc haï: Neáu noùi: “Ngöôi laø keû maét muø, löng guø, chaân tay caùn giaù gioáng nhö caùnh chim, ñaàu ngoeïo, raêng kheånh”, noùi nhö theá khieán cho ngöôøi aáy hoå theïn, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, cuõng nhö vaäy. Neáu noùi veà Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi veà baïn beø quen bieát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø baäc haï cuûa töôùng maïo. - Baäc trung: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi raát ñen, raát traéng, raát vaøng, raát ñoû”, noùi nhö vaäy khieán cho ngöôøi kia hoå theïn thì phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Noùi veà cha meï cuõng vaäy. Noùi veà Hoøa thöôïng A-xaø-leâ thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Noùi veà baïn beø quen bieát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø töôùng maïo baäc trung. - Baäc thöôïng: Neáu noùi: “Ngöôi coù ba möôi hai töôùng vieân maõn, saùng suûa, maøu vaøng”, noùi nhö vaäy khieán cho ngöôøi kia hoå theïn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuõng nhö vaäy. Neáu noùi veà baïn beø, quen bieát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Ñoù goïi laø töôùng maïo baäc thöôïng. 4. Beänh: Khoâng coù haï, trung, thöôïng maø taát caû ñeàu goïi laø baäc haï. Chaúng haïn noùi: “Caùc ngöôi bò beänh gheû lôû, beänh hoang ñaõng, beänh huûi, beänh ung thö, beänh tró, beänh da vaøng, beänh soát reùt, beänh coøi, beänh ñieân cuoàng”; noùi caùc beänh nhö theá khieán cho ngöôøi kia hoå theïn, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Noùi veà cha meï cuõng vaäy. Noùi veà Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Noùi veà baïn höõu quen bieát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-

ni. Ñoù goïi laø beänh. 5. Toäi: Khoâng coù thöôïng, trung, haï, maø taát caû toäi ñeàu ñöôïc goïi laø haï. Neáu nhö noùi: “Ngöôi phaïm toäi Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daï- ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni”, noùi nhö vaäy khieán cho ngöôøi kia hoå theïn, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï cuõng vaäy. Neáu noùi veà Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Noùi veà baïn beø thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø toäi. 6. Maéng: Khoâng coù haï, trung, thöôïng, maø taát caû söï maéng ñeàu thuoäc veà haï. Maéng nhieác nhöõng lôøi aùc ñoäc theo kieåu theá tuïc nhö: “Daâm daät, oâ ueá…”, khieán cho ngöôøi kia xaáu hoå, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Maéng cha meï cuõng vaäy. Maéng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Maéng baïn beø quen bieát phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø maéng. 7. Kieát söû: Khoâng coù haï, trung, thöôïng, maø taát caû kieát söû ñeàu thuoäc veà loaïi haï. Neáu noùi: “Ngöôi laø keû ngu si, aùm ñoän, voâ tri, gioáng nhö cuïc ñaát, nhö con deâ, nhö ngoãng traéng, nhö chim cuù”, noùi nhöõng lôøi nhö vaäy khieán cho ngöôøi kia xaáu hoå, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Noùi veà cha meï cuõng nhö vaäy. Noùi veà Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Noùi veà baïn höõu tri thöùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo duøng nhöng lôøi deøm pha huûy baùng veà baûy phöông dieän treân thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu huûy baùng Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Thaâu-lan; huûy baùng Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di-ni thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Huûy baùng ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

3. GIÔÙI NOÙI ÑEÅ LY GIAÙN KEÛ KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo tìm caùch duï doã hoûi caùc Tyø-kheo tuoåi treû: “Ngöôi coù bieát ngheà nghieäp, doøng doõi cuûa cha meï Tyø-kheo Moã giaùp kia khoâng?”. Caùc Tyø-kheo treû tuoåi aáy tính tình chaát tröïc, tuøy vieäc maø ñaùp. Veà sau, khi noåi giaän, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn noùi: “Ngöôi laø Chieân-ñaø-la, laø thôï hôùt toùc, laø thôï deät, thôï ñoà goám, thôï laøm da”. Noùi theá roài, laïi baûo: “Ta voán khoâng bieát maø do Tyø-kheo Moã giaùp kia noùi veà ngöôi nhö vaäy”. Tyø-kheo nghe lôøi noùi aáy, raát laáy laøm xaáu hoå. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Coù thaät caùc oâng duï doã hoûi caùc Tyø- kheo treû tuoåi (cho ñeán) Tyø-kheo kia xaáu hoå khoâng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”.

- Vì sao caùc oâng laïi laøm nhö vaäy? - Chuùng con laøm vieäc ñoù vì thaáy thích thuù. - Naøy nhöõng keû ngu si! Ñoù laø vieäc xaáu, ñoái vôùi baäc phaïm haïnh maø noùi hai löôõi. Ñaáy laø vieäc khoå maø baûo laø vui. Phaät duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch roài, beøn noùi veà nhaân duyeân, nhö trong kinh Baûn Sinh ba con thuù ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo noùi hai löôõi, thì

phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Noùi hai löôõi: Goàm coù baûy loaïi, ñoù laø chuûng taùnh, ngheà nghieäp, töôùng maïo, beänh, toäi, maéng, kieát söû. 1. Chuûng taùnh: Goàm coù haï, trung, thöôïng. - Baäc haï: Nhö noùi: “Ngöôi laø Chieân-ñaø-la, (cho ñeán) laø thôï laøm da”. Laïi noùi: “Ai coù bieát ngöôi ñaâu, chính laø Moã giaùp kia noùi ñoù”, vôùi suy nghó laø mong keû aáy lìa boû ngöôøi kia vaø thaân thieän vôùi mình. Duø hoï rôøi nhau, hoaëc khoâng rôøi nhau ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Cha meï cuûa ngöôi laø Chieân-ñaø-la, (cho ñeán) laø thôï laøm da”. Laïi noùi: “Ai coù bieát ngöôi ñaâu, chính laø do Tyø-kheo Moã giaùp kia noùi ñoù”, vôùi suy nghó laø mong keû aáy rôøi boû ngöôøi kia ñeå thaân thieän vôùi mình. Neáu hoï rôøi nhau hay khoâng rôøi nhau ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ cuûa ngöôi laø Chieân-ñaø-la (cho ñeán) laø thôï laøm da”, cuõng phaïm Ba- daï-ñeà. Noùi veà baïn höõu tri thöùc, cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø baäc haï. - Baäc trung: Chaúng haïn noùi: “Tröôûng laõo, ngaøi thuoäc doøng doõi trung löu, thuoäc doøng doõi binh só, doøng doõi ca kyõ”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng, chính laø do Moã giaùp kia noùi ñoù”, vôùi suy nghó laø muoán cho ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, ñeå trôû veà vôùi mình. Duø hoï chia lìa nhau hay khoâng chia lìa ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc trung. - Baäc thöôïng: Neáu noùi: “Tröôûng laõo, ngaøi laø doøng doõi Saùt-lôïi, Baø- la-moân”. Laïi noùi: “Toâi ñaâu coù bieát thaày, ñoù laø do Moã giaùp kia noùi”, vôùi suy nghó laø muoán cho ngöôøi aáy boû ngöôøi kia ñeå veà vôùi mình. Duø hoï lìa nhau hay khoâng lìa nhau, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, cuõng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc thöôïng thuoäc veà chuûng taùnh. 2. Ngheà nghieäp: Goàm coù haï, trung, thöôïng.

- Baäc haï: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi laøm ngheà ñoà teå, (cho ñeán) laøm ngheà baùn nem”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi mong muoán ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, trôû veà vôùi mình. Duø hoï lìa nhau hay khoâng lìa nhau, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, cuõng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc haï. - Baäc trung: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi laø keû baùn höông, laø ngöôøi buoân baùn, (cho ñeán) laø ngöôøi ñöa tin”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng, maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, trôû veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa nhau hay khoâng lìa nhau, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc trung. - Baäc thöôïng: Chaúng haïn noùi: “Ngöôi ôû cöûa haøng vaøng, baïc, (cho ñeán) ôû cöûa haøng ñoà ñoàng”, laïi baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, trôû veà vôùi mình. Duø hoï lìa nhau hay khoâng lìa nhau, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, cuõng

ñeàu phaïm Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc thöôïng thuoäc veà ngheà nghieäp. 3. Töôùng maïo: Goàm coù haï, trung, thöôïng. - Baäc haï: Neáu noùi: “OÂng laø keû muø loøa (cho ñeán) laø keû raêng kheånh”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy, vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, trôû veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc haï. - Baäc trung: Neáu noùi: “OÂng raát ñen, raát traéng, raát vaøng, raát ñoû”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng, maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia höôùng veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu quen bieát, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù laø baäc trung. - Baäc thöôïng: Chaúng haïn noùi: “OÂng coù ba möôi hai töôùng vieân maõn, saùng rôõ saéc vaøng”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng, maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia höôùng veà mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baäc thöôïng thuoäc veà töôùng maïo. 4. Beänh: Khoâng coù haï, trung, thöôïng maø taát caû beänh ñeàu laø haï. Chaúng haïn noùi: “OÂng bò gheû lôû, (cho ñeán) bò ñieân cuoàng”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng, maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, höôùng veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay

khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, cuõng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø beänh. 5. Toäi: Khoâng coù haï, trung, thöôïng maø taát caû toäi ñeàu thuoäc veà haï. Chaúng haïn noùi: “OÂng phaïm Ba-la-di, (cho ñeán) phaïm toäi Vieät-tyø-ni”, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát oâng maø do Moã giaùp kia noùi”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, trôû veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn huõu tri thöùc, cuõng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. 6. Maéng: Khoâng coù haï, trung, thöôïng maø taát caû söï maéng ñeàu goïi laø haï. Neáu maéng nhieác nhöõng lôøi aùc ñoäc theo kieåu theá gian, nhö: “Daâm duïc, oâ ueá, xaáu xa”, thì duø hoï coù lìa nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu maéng cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc cuûa ngöôøi aáy, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø maéng. 7. Kieát söû: Khoâng coù haï, trung, thöôïng, maø taát caû kieát söû ñeàu goïi laø haï. Chaúng haïn noùi: “Ngöôi laø keû ngu si, aùm ñoän, voâ tri, gioáng nhö cuïc ñaát, nhö con deâ, nhö ngoãng traéng, nhö chim cuù”, noùi nhöõng lôøi nhö vaäy, roài baûo: “Toâi ñaâu coù bieát ngöôi maø do Moã giaùp kia noùi ñoù”. Noùi nhö vaäy vôùi hy voïng ngöôøi naøy lìa boû ngöôøi kia, höôùng veà vôùi mình. Duø hoï coù lìa boû nhau hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà cha meï, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc, cuõng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø kieát söû. Neáu noùi hai löôõi ñoái vôùi Tyø-kheo, thì phaïm Ba-daï-ñeà; noùi hai löôõi ñoái vôùi Tyø-kheo-ni, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; ñoái vôùi Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di-ni, phaïm toäi Vieät-tyø-ni;

ñoái vôùi ngöôøi theá tuïc, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

4. GIÔÙI KHÔI LAÏI SÖÏ TRANH CAÕI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo bieát chuùng Taêng nhö phaùp, nhö luaät dieät tröø söï tranh chaáp roài, lieàn noùi: - Vieäc aáy chöa xong, phaûi xöû ñoaùn laïi. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi aáy xong, söï tranh chaáp lieàn khôûi leân trôû laïi, chö Taêng soáng khoâng hoøa hôïp. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: - Coù thaät caùc oâng bieát chuùng Taêng nhö phaùp, nhö luaät daäp taét söï tranh chaáp roài, beøn laøm cho phaùt sinh trôû laïi phaûi khoâng? - Coù thaät nhö vaäy.

- Vì sao nhö theá? - Chuùng con taïo ra söï vieäc aáy laø vì thaáy thích thuù. - Naøy nhöõng keû ngu si, laøm naõo loaïn caùc baäc phaïm haïnh, ñoù laø vieäc aùc, vì sao laïi cho laø vui? Caùc oâng khoâng töøng nghe ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi nhöõng ngöôøi phaïm haïnh thöôøng coù taâm töø bi, thaân khaåu töø bi hay sao? Do ñoù, caàn phaûi toân kính hoï. Nay vì sao caùc oâng laïi laøm vieäc aùc nhö theá?. Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo bieát Taêng ñaõ nhö phaùp, nhö luaät daäp taét söï tranh caõi roài maø laøm phaùt sinh trôû laïi, noùi: Vieäc Yeát-ma aáy chöa xong, phaûi laøm laïi, chæ vì lyù do nhö vaäy, chöù khoâng coù gì khaùc, thì phaïm Ba-daï- ñeà”.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ñaõ ñöôïc giaûi thích ôû tröôùc) Söï tranh caõi: Goàm coù boán vieäc: 1. Söï tranh caõi veà lôøi noùi. 2. Söï tranh caõi do huûy baùng. 3. Söï tranh caõi veà toäi phaïm. 4. Söï tranh caõi veà nhöõng vieäc thöôøng laøm. Daäp taét söï tranh caõi ñuùng phaùp ñuùng luaät: Trong baûy caùch daäp taét söï tranh caõi nhaát nhaát ñeàu ñaõ daäp taét ñuùng phaùp, ñuùng luaät, roài laøm phaùt sinh trôû laïi maø khoâng coù lyù do naøo chính ñaùng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Boán söï tranh caõi: 1. Söï tranh caõi veà lôøi noùi. 2. Söï tranh caõi do huûy baùng. 3. Söï tranh caõi veà toäi phaïm. 4. Söï tranh caõi veà nhöõng vieäc thöôøng laøm. Söï tranh caõi veà lôøi noùi, duøng ba phaùp Tyø-ni (nguyeân taéc) moãi moãi dieät tröø. Ba phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: Duøng Hieän tieàn Tyø-ni ñeå dieät tröø; duøng Ña mích Tyø-ni ñeå dieät tröø; duøng Boá thaûo (raûi coû) Tyø-ni ñeå dieät tröø. 1. Hieän tieàn Tyø-ni: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di tranh chaáp nhau, nhöõng ngöôøi cuøng soáng moät choã khoâng hoøa hôïp. Phaùp hoï baûo laø phi phaùp; luaät baûo laø phi luaät; toäi baûo

goïi laø khoâng phaûi toäi; toäi naëng, toäi nheï; coù theå trò, khoâng theå trò; ñuùng phaùp Yeát-ma, phi phaùp Yeát-ma; Yeát-ma coù hoøa hôïp, Yeát-ma khoâng hoøa hôïp; neân laøm, khoâng neân laøm. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ngoài trong aáy noùi nhö sau: “Naøy caùc Ñaïi ñöùc, ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, khoâng phuø hôïp vôùi kinh, khoâng phuø hôïp vôùi luaät, khoâng phuø hôïp vôùi Öu-ba-ñeà-xaù (luaän). Traùi vôùi kinh, luaät, luaän, sinh khôûi caùc söï nhieãm oâ, laäu-hoaëc; nhö toâi noùi môùi ñuùng laø phaùp, laø luaät, laø lôøi Phaät daïy, töông öùng vôùi kinh, luaät, luaän khoâng sinh ra nhieãm oâ, Laäu-hoaëc. Naøy caùc Ñaïi ñöùc, toâi khoâng theå daäp taét söï tranh caõi naøy. Toâi phaûi ñeán thaønh Xaù-veä, choã Theá Toân, ñeå hoûi veà giaûi phaùp daäp taét söï tranh caõi naøy”. Theá roài, Tyø-kheo naøy ñi ñeán choã Theá Toân cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ñöùng moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di tranh chaáp nhau, cuøng soáng moät choã maø khoâng hoøa hôïp. Nhöõng vieäc nhö phaùp maø hoï baûo laø phi phaùp, (cho ñeán) con khoâng theå daäp taét söï tranh chaáp aáy, neân ñeán choã Theá Toân hoûi veà phöông phaùp daäp taét söï tranh chaáp aáy. Cuùi xin Theá Toân, vì caùc Tyø-kheo maø daäp taét söï tranh chaáp aáy. Baáy giôø, Theá Toân baûo Öu-ba-ly: - OÂng haõy ñeán nöôùc Caâu-dieäm-di daäp taét söï tranh chaáp aáy nhö phaùp, nhö luaät, theo nguyeân taéc hieän tieàn Tyø-ni. Naøy Öu-ba-ly, söï tranh chaáp coù ba choã khôûi leân: Hoaëc moät ngöôøi, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc chuùng Taêng. Do ñoù, cuõng phaûi ba choã xaû, ba choã thuû, ba choã dieät. Naøy Öu-ba- ly, oâng haõy ñeán choã caùc Tyø-kheo taïi Caâu-dieäm-di, daäp taét söï tranh chaáp aáy nhö phaùp, nhö luaät, theo nguyeân taéc hieän tieàn Tyø-ni. Toân giaû Öu-ba-ly beøn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo thaønh töïu bao nhieâu phaùp thì coù theå daäp taét ñöôïc söï tranh chaáp? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Vò Tyø-kheo thaønh töïu naêm phaùp thì coù theå daäp taét söï tranh chaáp. Naêm phaùp ñoù laø: Bieát vieäc ñoù laø coù thaät chöù khoâng phaûi khoâng coù thaät; laøm vì lôïi ích chöù chaúng phaûi khoâng lôïi ích; ñöôïc moïi ngöôøi taùn thaønh, chöù chaúng phaûi khoâng ñöôïc taùn thaønh; laøm moät caùch coâng baèng chöù khoâng phaûi khoâng coâng baèng, hôïp thôøi chöù chaúng phaûi khoâng hôïp thôøi. Naøy Öu-ba-ly, neáu giaûi quyeát söï vieäc khoâng hôïp thôøi, thì Taêng hoaëc bò phaù (bò chia reõ), hoaëc Taêng tranh caõi, hoaëc Taêng ly taùn. Traùi laïi, neáu daäp taét söï tranh chaáp ñuùng luùc thì Taêng khoâng bò phaù, khoâng tranh caõi, khoâng phaân taùn. Ñoù goïi laø vò Tyø-kheo thaønh töïu naêm phaùp coù theå daäp taét söï tranh chaáp, laøm cho caùc vò phaïm haïnh thöông nhôù, ca ngôïi.

38 BOÄ LUAÄT 2

Nay oâng haõy ñi ñeán choã caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di, giaûi quyeát vieäc aáy nhö phaùp, nhö luaät, theo nguyeân taéc hieän tieàn Tyø-ni. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly beøn ñaûnh leã chaân Theá Toân, ñi tôùi choã Tyø-kheo (söù giaû) cuûa Caâu-dieäm-di, noùi: - Naøy Tröôûng laõo, haõy trôû veà laïi choã coù söï tranh chaáp, sinh khôûi maø daäp taét ngay taïi ñoù, chöù khoâng giaûi quyeát söï vieäc ôû ñaây. Vì sao vaäy? Vì ôû ñaây chuùng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, cuøng soáng chung, khoâng neân nhieãu loaïn hoï. Khi aáy, Tyø-kheo (söù giaû) cuûa

Caâu-dieäm-di lieàn baïch vôùi Toân giaû Öu-ba-ly: - Thöa Ñaïi ñöùc, neáu toâi coù theå daäp taét söï tranh chaáp taïi ñoù ñöôïc thì ñaõ khoâng tôùi ñaây. Nguyeän xin Toân giaû vì toâi maø ñeán ñoù daäp taét söï tranh chaáp aáy. Öu-ba-ly noùi: - Neáu toâi ñeán ñoù thì vieäc gì ñaùng laøm Yeát-ma, toâi seõ laøm Yeát-ma, vieäc gì ñaùng trò phaït thì seõ trò phaït, hoaëc ñaùng laøm Yeát-ma haøng phuïc, Yeát-ma khoâng noùi, Yeát-ma Ma-na-ñoûa, Yeát-ma A-phuø-ha-na, coù nhöõng loãi laàm nhö vaäy, nhö vaäy, toâi seõ laøm Yeát-ma nhö vaäy, ñeå trò phaït. Khi aáy, caùc vò chôù neân sinh taâm khoâng vui. Vò Tyø-kheo söù giaû aáy lieàn baïch vôùi Toân giaû Öu-ba-ly: - Neáu chuùng toâi coù nhöõng loãi laàm nhö vaäy, thì seõ chòu nhöõng söï trò phaït nhö vaäy, trong loøng chaúng coù gì laø khoâng vui. Khi aáy, Toân giaû Öu-ba-ly beøn trôû laïi choã Phaät, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Muoán daäp taét söï tranh chaáp cuûa caùc Tyø-kheo aáy phaûi duïng taâm nhö theá naøo? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Muoán daäp taét söï tranh chaáp thì tröôùc heát phaûi truø tính naêng löïc cuûa baûn thaân mình, naêng löïc phöôùc ñöùc, naêng löïc bieän taøi vaø naêng löïc voâ uùy vaø bieát roõ söï duyeân sinh khôûi. Tyø-kheo tröôùc heát phaûi töï suy nghó xem mình coù nhöõng khaû naêng nhö vaäy khoâng. Neáu thaáy söï tranh chaáp aáy khôûi leân chöa laâu; taâm ngöôøi ñoù nhu hoøa, söï tranh chaáp coù theå deã daäp taét, thì Tyø-kheo naøy, luùc aáy môùi daäp taét söï tranh chaáp. Traùi laïi, neáu töï tö duy thaáy mình khoâng coù caùc khaû naêng treân, söï tranh chaáp khôûi leân ñaõ laâu, ngöôøi aáy cang cöôøng, khoâng theå daäp taét nhanh ñöôïc, thì neân tìm moät Tyø-kheo coù ñöùc voïng cuøng vôùi mình daäp taét vieäc aáy. Neáu khoâng coù Tyø-kheo coù ñöùc voïng, thì neân tìm moät Tyø-kheo ña vaên. Neáu khoâng coù Tyø-kheo ña vaên thì neân tìm moät Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ. Neáu khoâng coù Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ, thì neân tìm moät Öu-baø-taéc coù theá löïc lôùn.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 12 39

Vò Tyø-kheo tranh chaáp kia thaáy Öu-baø-taéc roài, taâm seõ sinh xaáu hoå, thì söï tranh chaáp deã daäp taét. Neáu khoâng coù Öu-baø-taéc nhö vaäy, thì neân nhôø nhaø vua, hoaëc vò ñaïi thaàn coù theá löïc. Khi aáy, Tyø-kheo tranh chaáp kia thaáy ngöôøi haøo quyù coù theá löïc nhö vaäy, thì taâm sinh kính sôï, do ñoù, söï tranh chaáp deã daäp taét. Neáu söï tranh chaáp ñöôïc daäp taét vaøo muøa ñoâng, thì neân ñem ñeán choã khoâng coù giaù laïnh, khí haäu aám aùp, moät nôi vaéng veû. Khi Tyø-kheo khaùch ñeán, neân cung caáp loø söôûi. Neáu vaøo muøa xuaân, neân ñem ñeán moät nôi maùt meû, saép giöôøng gheá döôùi goác caây, trang bò nöôùc laïnh, nöôùc giaûi khaùt, neân duøng quaït ñeå quaït. Neáu vaøo muøa haï neân ñem ñeán moät nôi cao raùo maùt meõ, vaø cung caáp caùc thöù caàn thieát theo thôøi. Baáy giôø, neân cöû moät Tyø-kheo coù khaû naêng vaø coù trí tueä, bieát roõ nhaân duyeân söï vieäc, khoâng khieáp sôï, khoâng tìm loãi ngöôøi, khoâng sôï soá ñoâng. Neáu coù Öu-baø-taéc ñeán, neân taùn thaùn coâng ñöùc laøm cho chuùng Taêng hoøa hôïp, laïi noùi vôùi Öu-baø-taéc: “Nhö Ñöùc Theá Toân noùi, moät phaùp xuaát hieän ôû ñôøi khieán cho trôøi ngöôøi khoå naõo, trôøi ngöôøi baát lôïi. Moät phaùp ñoù laø: Phaù hoaïi, laøm roái loaïn chuùng Taêng, ñeán khi thaân hoaïi meänh chung seõ rôi thaúng vaøo ñòa nguïc”. Laïi nöõa, naøy Öu-baø-taéc, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Moät

phaùp xuaát hieän ôû ñôøi khieán cho trôøi ngöôøi an laïc, trôøi ngöôøi ñöôïc lôïi. Moät phaùp ñoù laø: Laøm cho chuùng Taêng hoøa hôïp, thì sau khi thaân hoaïi meänh chung seõ sinh vaøo coõi thieän, treân coõi trôøi, hoaëc trong coõi ngöôøi. Nhö vaäy ñoù Öu- baø-taéc, muoán ñöôïc coâng ñöùc lôùn, neân laøm cho chuùng Taêng hoøa hôïp". Khi hai nhoùm trình baøy, thaày Tyø-kheo naøy (ngöôøi xöû ñoaùn) phaûi xem xeùt söï vieäc caën keõ, ghi nhôù töøng lôøi noùi, töøng caâu, töøng chöõ, töøng yù nghóa. Baáy giôø, trong hoäi chuùng coù moät Tyø-kheo khoâng phaûi Thaùt-laïi- tra (Ngöôøi hoøa giaûi) maø giaû boä Thaùt-laïi-tra, noùi nhö sau: - Toâi nghe caùc Ñaïi ñöùc tröôùc kia noùi nhöõng lôøi nhö vaäy maø giôø ñaây laïi noùi nhöõng lôøi nhö vaäy laø khoâng aên khôùp nhau. Neáu thaáy ngöôøi naøy tính tình nhu hoøa coù theå haøng phuïc ñöôïc thì neân noùi giöõa chuùng Taêng nhö theá naøy ñeå oâng ta hoå theïn: "OÂng laø keû baát thieän, gaây neân vieäc baát hoøa, laøm cho chuùng Taêng khoâng hoøa hôïp. Hoâm nay vì vieäc ñoù maø phaûi taäp trung taïi ñaây". Traùi laïi, neáu ñoù laø ngöôøi tính aùc, tính öông böôùng coá chaáp, coù theå laøm taêng theâm söï tranh chaáp, thì neân noùi nhoû nheï baèng nhöõng lôøi sau: "Tröôûng laõo, hoâm nay chuùng Taêng taäp hoïp laø ñeå daäp taét söï tranh chaáp, vaäy tröôûng laõo neân hôïp taùc vôùi toâi ñeå daäp taét söï tranh chaáp naøy". Neáu thaáy taâm yù cuûa Tyø-kheo aáy ñaõ nhu hoøa roài thì baáy giôø vò Taêng ñoaùn söï (ngöôøi xöû ñoaùn) noùi vôùi thaày Tyø- kheo höõu söï theá naøy: "Giôø oâng haõy trình baøy söï vieäc ñoù".

40 BOÄ LUAÄT 2

Roài Tyø-kheo aáy noùi nhö sau: "Nay toâi trình baøy söï vieäc naøy, mong chuùng Taêng giaûi quyeát cho toâi ñuùng phaùp, ñuùng luaät". Baáy giôø, Tyø-kheo ñoaùn söï neân khieån traùch ngöôøi naøy baèng nhöõng lôøi sau, ñeå cho oâng hoå theïn: "OÂng laø keû baát thieän, coù chuùng Taêng naøo laïi duøng ñieàu phi phaùp, phi luaät ñeå giaûi quyeát coâng vieäc". Neáu Tyø-kheo aáy noùi: "Toâi khoâng ñònh noùi nhö theá vôùi chuùng Taêng, mong chuùng Taêng haõy daïy baûo toâi veà nhöõng caùch thöùc". Luùc naøy, ngöôøi ñoaùn söï neân daïy oâng ta noùi theá naøy: "Nay toâi trình baøy nguyeân nhaân cuûa söï tranh chaáp naøy, tuøy theo chuùng Taêng chæ daïy, toâi seõ phuïng haønh". Neáu Tyø-kheo aáy khoâng theo lôøi noùi maø Taêng chæ daïy, thì neân noùi vôùi oâng: "Neáu oâng khoâng vaâng lôøi Taêng chæ daïy, thì toâi seõ laáy bieåu quyeát giöõa Taêng, ñuoåi oâng ra khoûi chuùng". Neáu Tyø-kheo aáy vaãn khoâng chòu vaâng lôøi, thì baáy giôø neân baûo moät Öu-baø-taéc hoûi oâng ta: "OÂng coù chòu nghe lôøi Taêng daïy khoâng? Neáu oâng khoâng chòu nghe lôøi, toâi seõ aùp duïng luaät phaùp cuûa baïch y ñoái vôùi oâng, ñuoåi oâng ra khoûi thaønh aáp xoùm laøng". Neáu bieát söï tranh chaáp cuûa Tyø-kheo aáy laø söï tranh chaáp nhoû nhaët, thì Taêng coù theå daäp taét söï tranh chaáp tröôùc maët Öu-baø-taéc. Neáu söï vieäc aáy bæ oåi, xaáu xa thì neân khuyeân nhuû Öu-baø-taéc ra khoûi hoäi chuùng, roài Taêng môùi tuøy theo söï thaät, aùp duïng hieän tieàn Tyø-ni maø dieät tröø söï vieäc aáy ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ñuùng theo kinh giaùo. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø duøng hieän tieàn Tyø-ni ñeå daäp

taét tranh chaáp?". Phaät noùi vôùi A-nan: "Naøy A-nan, nhöõng söï tranh caõi cuûa Tyø-kheo goàm coù: Nhö phaùp, phi phaùp; nhö luaät, phi luaät; toäi, chaúng phaûi toäi; toäi nheï, toäi naëng; toäi coù theå tröøng trò, toäi khoâng theå tröøng trò; nhö phaùp Yeát- ma, phi phaùp Yeát-ma; hoøa hôïp Yeát-ma, khoâng hoøa hôïp Yeát-ma; Yeát-ma neân laøm, Yeát-ma khoâng neân laøm. Naøy A-nan, neáu coù nhöõng vieäc nhö theá phaùt sinh, thì neân nhanh choùng taäp hoïp Taêng, taäp hoïp Taêng roài, kieåm ñieåm söï vieäc, nhö phaùp, nhö luaät, nhö kinh giaùo, tuøy theo söï thaät maø aùp duïng hieän tieàn Tyø-ni ñeå dieät tröø. Neáu hoäi ñuû naêm ñieàu phi phaùp (sau ñaây) thì khoâng thaønh hieän tieàn Tyø-ni. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: Baát hieän tieàn döõ (giaûi quyeát söï vieäc khoâng coù maët ñöông söï); khoâng hoûi; khoâng nhaän loãi; khoâng ñuùng phaùp; giaûi quyeát vieäc khoâng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø naêm ñieàu phi phaùp, aùp duïng hieän hieàn Tyø-ni neân khoâng thaønh. Neáu thaønh töïu naêm phaùp thì môùi thaønh aùp duïng hieän tieàn Tyø-ni. Naêm

phaùp ñoù laø: Coù söï hieän dieän cuûa ñöông söï; hoûi; nhaän loãi; ñuùng phaùp; giaûi quyeát söï vieäc trong söï hoøa hôïp. Ñoù goïi laø naêm phaùp thaønh töïu aùp duïng hieän tieàn Tyø-ni, nhö vaäy ñoù A-nan, nhö phaùp, nhö luaät, nhö Phaät daïy. Khi aùp duïng hieän tieàn Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh chaáp roài, neáu coù khaùch Tyø-kheo, hoaëc Tyø-kheo ra ñi, hoaëc Tyø-kheo gôûi duïc, hoaëc Tyø- kheo khoâng gôûi duïc, hoaëc Tyø-kheo môùi thoï giôùi, hoaëc Tyø-kheo ñang ngoài nguû guïc, nhöõng Tyø-kheo naøy noùi nhö sau: "Yeát-ma nhö vaäy laø khoâng toát, traùi vôùi Phaät, phaùp, Taêng gioáng nhö traâu deâ, Yeát-ma baát thieän, Yeát-ma khoâng thaønh töïu". Naøy A-nan, do noùi nhö theá maø söï tranh chaáp khôûi leân trôû laïi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø töôùng ngoân traùnh (söï tranh caõi do nhöõng lôøi baét beû). Duøng hieän tieàn Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi do huûy baùng: Neáu Tyø-kheo khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi Tyø-kheo khaùc phaïm naêm thieân toäi: Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni maø duøng naêm thieân toäi aáy huûy baùng, ñoù goïi laø söï tranh caõi do huûy baùng. Trong tröôøng hôïp naøy neân duøng hai phaùp Tyø-ni laø "ÖÙc nieäm Tyø-ni"vaø "Baát-si Tyø-ni" ñeå daäp taét. 2. ÖÙc nieäm Tyø-ni: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, Tyø-kheo-ni Töø Ñòa laøm ñieàu phi phaïm haïnh, bò mang thai, beøn ñeán choã nhoùm saùu Tyø-kheo noùi nhö sau: "Toâi laøm vieäc phi phaïm haïnh, nay bò mang thai, Toân giaû coù hieàm thuø vôùi ai, toâi seõ vu caùo hoï giuùp cho". Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: "Laønh thay naøy chò em, nay muoán laøm vieäc lôïi ích cho chuùng toâi. Naøy chò em, Ñaø-phieâu-ma-töû laø keû thuø suoát ñôøi cuûa chuùng toâi, ñaõ cho chuùng toâi phoøng ôû doät naùt, cung caáp meàn goái khoâng toát, vaø thöùc aên uoáng thoâ xaáu. Neáu ngöôøi naøy coøn soáng laâu trong neáp soáng phaïm haïnh, thì chuùng toâi coøn chòu khoå daøi daøi. Coâ haõy chôø ngaøy chay, khi ñaïi chuùng thuyeát phaùp, roài coâ ñeán giöõa ñaïi chuùng toá caùo Tyø-kheo aáy ñaõ laøm ñieàu phi phaïm haïnh (ñaõ giao hôïp) vôùi coâ". Coâ aáy ñaùp: "Toâi seõ laøm nhö lôøi Toân giaû daïy". Theá roài, Tyø-kheo-ni aáy, vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm luùc ñaïi chuùng thuyeát phaùp, beøn

ñeán tröôùc chuùng, noùi nhö sau: “Naøy Toân giaû Ñaø-phieâu, haõy saém caùc thöùc aåm thöïc nhö söõa, daàu, neáp v.v... vaø söûa chöõa phoøng oác, tìm ngöôøi hoä sinh giuùp cho toâi, vì toâi saép ñeán luùc sinh nôû”. Tröôûng laõo Ñaø-phieâu ñaùp: “Naøy coâ, coâ haõy töï bieát, toâi khoâng coù vieäc aáy”. Tyø-kheo-ni Töø Ñòa laïi noùi: “Kyø quaùi! Kyø quaùi! OÂng laø keû tröôïng

phu (nhaân tình cuûa toâi) sôùm ñi, toái ñeán, cuøng vôùi toâi chaên goái, maø giôø ñaây laïi noùi: “Toâi khoâng coù vieäc aáy”. Chôù coù nhieàu lôøi, haõy saém cho toâi caùc thöù söõa, daàu v.v... Vì giôø sinh nôû cuûa toâi ñaõ ñeán”. Tröôûng laõo laïi noùi: “Coâ töï bieát laáy. Toâi khoâng coù vieäc ñoù”, noùi nhö theá ba laàn, roài boû ñi. Khi aáy, trong daân chuùng, nhöõng ngöôøi khoâng tin Tam baûo thì lieàn suy nghó: “Hai ngöôøi naøy ñeàu coøn treû tuoåi, aét coù vieäc ñoù”. Coøn nhöõng ngöôøi coù ít loøng tin thì ñeàu sinh nghi ngôø: “Chaúng bieát coù hay khoâng”. Traùi laïi, nhöõng ngöôøi coù loøng tin kieân coá, thì noùi: “Toân giaû naøy ñaõ dieät xong ba ñoäc, phaùp aùc ñaõ ñoaïn taän vónh vieãn, khoâng theå coù vieäc aáy”. Baáy giôø, nhöõng tieáng xaáu veà Toân giaû Ñaø-phieâu-ma-la-töû laøm ñieàu phi phaïm haïnh ñöôïc truyeàn ñi khaép nôi, ôû choã kín ñaùo cuõng nghe, ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng nghe, ôû giöõa chuùng Taêng cuõng nghe. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo: - Naøy caùc Tyø-kheo, nhöõng tieáng xaáu ñoàn veà Ñaø-phieâu-ma-la-töû laøm ñieàu phi phaïm haïnh ñöôïc truyeàn ñi khaép nôi, vaäy caùc oâng phaûi ñeán choã kín ñaùo hoûi ba laàn, ôû choã ñoâng ngöôøi hoûi ba laàn, ôû giöõa chuùng Taêng hoûi ba laàn. Taïi choã kín ñaùo neân hoûi nhö sau: “Tröôûng laõo Ñaø-phieâu- ma-la-töû, Tyø-kheo-ni Töø Ñòa ñaõ noùi nhö theá ñoù, thaày coù bieát chaêng?”. Neáu luùc aáy, Tröôûng laõo noùi: “Toâi khoâng bieát mình coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa”, thì phaûi hoûi nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba, roài hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn cuõng nhö vaäy, roài laïi hoûi ôû giöõa chuùng Taêng: “Tröôûng laõo Ñaø-phieâu-ma-la-töû, Tyø-kheo-ni Töø Ñòa ñaõ noùi nhö theá, thaày coù bieát vieäc ñoù khoâng?”. Neáu ñaùp: “Toâi khoâng bieát mình coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa”, thì laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy”. (Sau khi ñaõ laøm theo lôøi Phaät daïy) Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân: “Baïch Theá Toân! Tröôûng laõo Ñaø-phieâu-ma-la-töû ñaõ ñöôïc hoûi ôû choã kín ñaùo ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn, oâng ñeàu noùi: “Toâi khoâng bieát coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa”. Khi aáy, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “OÂng Ñaø-phieâu-ma-la-töû naøy thanh tònh, khoâng coù toäi. Coøn Tyø-kheo-ni Töø Ñòa töï noùi mình phaïm toäi thì phaûi khu xuaát”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni ôû taïi thaønh Vöông xaù hieàm traùch Theá Toân nhö sau: “Xem ra vieäc xöû ñoaùn aáy khoâng coâng baèng. Caû hai ngöôøi ñeàu phaïm toäi, vì sao laïi giöõ Tyø-kheo, ñuoåi Tyø-kheo-ni! Neáu cuøng coù toäi thì cuøng ñuoåi, neáu khoâng coù toäi thì ñeàu giöõ laïi. Vì sao Theá Toân laïi ñuoåi

moät, giöõ moät?” Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät beøn baûo A-nan: “OÂng ñi goïi caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Vöông xaù ñeán caû ñaây”. Theá roài, A-nan vaâng lôøi Theá Toân, ñi ñeán choã caùc Tyø-kheo-ni noùi nhö sau: “Naøy caùc chò em, Ñöùc Theá Toân cho goïi caùc vò”. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo-ni noùi vôùi Toân giaû A-nan: “Chuùng toâi chaúng coù duyeân söï gì ôû choã Theá Toân, vì sao laïi goïi ñeán? Neáu coù söï duyeân thì khoâng goïi, chuùng toâi cuõng ñeán. Toân giaû haõy trôû veà. Chuùng toâi khoâng coù duyeân söï neân khoâng theå ñeán”. Baáy giôø, A-nan beøn suy nghó: “Ñaây thaät laø ñieàu laï luøng! Nhôø aân ñöùc cuûa Theá Toân môùi ñöôïc xuaát gia haønh ñaïo, theá maø vì sao ñoái vôùi Phaät khoâng khôûi taâm kính troïng, khoâng vaâng theo meänh leänh?”. Theá roài, A-nan trôû veà laïi choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñem söï tình aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo A-nan: “OÂng haõy ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù: Caùc ngöôi coù loãi, Theá Toân ra leänh cho caùc ngöôi ra ñi, khoâng ñöôïc ôû ñaây”. A-nan vaâng lôøi daïy, lieàn ñeán choã Tyø-kheo-ni noùi nhö sau: “Naøy caùc chò em, caùc ngöôi coù loãi, Ñöùc Theá Toân ra leänh caùc ngöôi phaûi ñi, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa”. Caùc Tyø-kheo-ni traû lôøi Toân giaû A-nan: “Chuùng toâi khoâng coù duyeân söï gì ôû ngoaøi thaønh neân khoâng ñi ñaâu heát, neáu coù duyeân söï thì khoâng caàn ra leänh cuõng töï ra ñi”. Luùc naøy, A-nan suy nghó: “Thöïc laø laï kyø, nhôø aân ñöùc cuûa Theá Toân maø ñöôïc xuaát gia tu haønh, vì sao ñoái vôùi Phaät laïi khoâng coù taâm kính troïng, baûo ñeán khoâng ñeán, khieán ñi cuõng khoâng ñi”. Theá roài, A-nan beøn trôû veà choã Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñem söï tình aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi A-nan: “Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ôû caùc thaønh aáp thoân xoùm neáu baûo ñeán khoâng ñeán, khieán ñi cuõng khoâng ñi, thì Nhö Lai phaûi töï mình ñi laùnh (naïn). A-nan, oâng haõy laáy y Taêng-giaø-leâ ñöa ñaây”. Khi aáy, Toân giaû A-nan beøn trao y Taêng-giaø-leâ cho Theá Toân. Theá roài, vaøo giöõa tröa, Theá Toân khoâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo Taêng, chæ ñem theo A-nan, ñi qua thoân xoùm coù cö só Nguõ Thoâng, höôùng veà thaønh Xaù- veä. Baáy giôø, vua A-xaø-theá con baø Vi-ñeà-hy, sau khi saùt haïi phuï vöông, oâm loøng öu saàu cöïc ñoä, haèng ngaøy thöôøng ñeán Theá Toân saùm hoái ba laàn, vaøo bình minh, giöõa tröa vaø buoåi chieàu. OÂng saùm hoái sôùm mai roài giöõa

tröa laïi ñeán maø khoâng thaáy Theá Toân, beøn hoûi caùc Tyø-kheo: “Theá Toân ñang ôû ñaâu?”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Theá Toân ñaõ ñi roài”. Nhaø vua noùi: “Ñöùc Theá Toân moãi laàn ñi ñaâu moät thaùng, nöûa thaùng ñeàu noùi vôùi toâi. Nay vì nhaân duyeân gì maø im laëng ra ñi?”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ñaõ nghe ñöôïc Phaät noùi, beøn ñaùp: “Thöa ñaïi vöông, caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù khoâng vaâng theo meänh leänh cuûa Theá Toân, goïi ñeán khoâng ñeán, khieán ñi cuõng khoâng ñi, nhö theá ñoù ñaïi vöông coù bieát khoâng, Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi caùc thaønh aáp xoùm laøng neáu baûo ñeán maø khoâng ñeán, khieán ñi cuõng khoâng ñi, thì Nhö Lai beøn

töï mình ñi aån laùnh. Ngaøy nay caùc Tyø-kheo-ni taïi thaønh Vöông xaù khoâng vaâng theo lôøi Phaät daïy, vì vaäy Theá Toân im laëng maø ñi". Nhaø vua nghe lôøi trình baøy, cöïc kyø giaän döõ, beøn ra leänh cho caùc quan: "Hieän giôø trong laõnh thoå cuûa ta coù bao nhieâu Tyø-kheo-ni phaûi ñuoåi ñi taát caû". Khi aáy, coù vò quan trí tueä lieàn can nhaø vua: "Khoâng phaûi taát caû Tyø- kheo-ni trong laõnh thoå ñeàu coù loãi, maø chæ coù Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù traùi lôøi daïy cuûa Theá Toân maø thoâi". Nhaø vua beøn chaáp nhaän lôøi can cuûa vò ñaïi thaàn, ra leänh quan Höõu ty ñuoåi caùc Tyø-kheo-ni taïi thaønh Vöông xaù ñi. Luùc aáy, quaân lính beøn caàm caây gaäy ñaát ñaù ngoùi gaïch, ñaùnh neùm caùc Tyø-kheo-ni, ñuoåi ra khoûi kinh thaønh, duøng nhöõng lôøi traùch cöù theá naøy: "Caùc ngöôi laø nhöõng keû teä aùc, nhôø aân ñöùc cuûa Theá Toân môùi ñöôïc xuaát gia tu haønh, theá maø khoâng bieát cung kính, traùi lôøi Phaät daïy, haõy rôøi khoûi ñaây nhanh, hôõi nhöõng muï giaø teä aùc. Vì caùc ngöôi maø chuùng ta khoâng gaëp Theá Toân, khoâng nghe chaùnh phaùp. Caùc ngöôi haõy ñi nhanh, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa". Baáy giôø, taïi caùc thoân laøng, daân chuùng thaáy söï kieän nhö vaäy, ñeàu töø xa maéng: "(cho ñeán) khieán chuùng ta khoâng gaëp Theá Toân, khoâng nghe chaùnh phaùp. Caùc ngöôi haõy ra ñi nhanh, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa". Khi aáy, Öu-ñaø-di cuõng caàm gaäy xua ñuoåi caùc Tyø-kheo-ni, vaø cuõng traùch cöù nhöõng lôøi nhö treân. Nhaø vua beøn ra leänh cho caùc quan: "Caùc ngöôi thaáy Tyø-kheo-ni naøo ñi theo Ñöùc Theá Toân thì phaûi tìm caùch baûo veä hoï, ñeå cho hoï ñöôïc yeân oån. Neáu hoï ñi veà höôùng khaùc thì tuøy yù hoï, khoâng caàn phaûi baûo veä". Khi caùc Tyø-kheo-ni ra khoûi thaønh roài, ngöôøi naøo cuõng ñeàu noùi: "Neáu chuùng ta ñi tôùi nhöõng phöông khaùc thì ôû ñaâu cuõng ñeàu bò xua ñuoåi, khoâng coù choã naøo ôû ñöôïc. Vaäy, giôø ñaây chuùng ta neân ñi theo sau Ñöùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 12 45

Theá Toân". Do vaäy, nôi naøo Ñöùc Theá Toân buoåi sôùm ra ñi, thì caùc Tyø-kheo- ni buoåi chieàu tôùi ñoù. Nhö vaäy ôû treân ñöôøng ñi thöôøng caùch nhau moät ngaøy. Baáy giôø, Theá Toân vì muoán hoùa ñoä neân ñi qua xoùm laøng coù cö só Nguõ Thoâng höôùng veà thaønh Xaù-veä. Cö só Nguõ Thoâng theo leä thöôøng heã nghe Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni tôùi thì ñi caùch moät do-tuaàn ñoùn röôùc vaø daâng caùc thöùc cuùng döôøng. Luùc naøy, oâng nghe caùc Tyø-kheo-ni kia saép ñeán, lieàn nhaäp ñònh quan saùt xem caùc Tyø-kheo-ni vì nhaân duyeân gì maø ñeán. Quaùn saùt roài, oâng thaáy raèng caùc Tyø-kheo-ni aáy taát caû ñeàu coù loãi, ñeàu bò trò phaït ñuoåi ñi, chöa ñöôïc giaûi toäi, chaúng phaûi laø khí cuï thanh tònh, khoâng coù phaàn naøo thaùnh phaùp. Quaùn saùt thaáy theá neân oâng khoâng ñeán ngheânh ñoùn vaø daâng caùc thöùc cuùng döôøng. Caùc Tyø-kheo-ni laàn löôït hoûi thaêm, beøn tìm ñeán ñöôïc nhaø oâng, noùi: "Caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù nay ñang ôû ngoaøi cöûa, xin baùo cho cö só bieát". Cö só beøn ra leänh cho nhöõng ngöôøi giuùp vieäc giao cho (caùc Tyø- kheo-ni) nhaø doät, meàn goái raùch naùt, khoâng cung caáp nöôùc noùng, nöôùc röûa chaân vaø daàu thoa chaân, cuõng khoâng cho nöôùc uoáng phi thôøi, cuõng khoâng hoûi thaêm, an uûi, ban ñeâm khoâng thaép ñeøn, saùng sôùm khoâng cung caáp taêm xæa raêng vaø nöôùc saïch, vaø ñöa cho

caùc thöù aåm thöïc thoâ sô. Hoï aên roài, lieàn baûo ñi nhanh. Caùc Tyø-kheo-ni rôøi khoûi nhaø oâng roài lieàn baûo nhau: “Toâi nghe noùi oâng cö só naøy thöôøng coù tín taâm, cung kính cuùng döôøng chuùng Taêng, nhöng nay xem ra thì khoâng coù loøng kính tín”. Trong soá hoï, coù moät Tyø-kheo-ni baûo vôùi moïi ngöôøi: “Thoâi im ñi caùc dì! Haõy töï quaùn saùt chính mình. Chuùng ta ñaõ traùi lôøi daïy cuûa Theá Toân, ñöôïc cuùng döôøng nhö theá laø quaù laém roài”. Theá roài, caùc Tyø-kheo-ni daàn daàn ñi tôùi, ñeán thaønh Xaù-veä, tôùi choã A-nan, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, baïch vôùiù A-nan: “Chuùng toâi muoán ñöôïc yeát kieán Theá toân ñeå ñaûnh leã thaêm hoûi, mong Toân giaû haõy vì Tyø-kheo-ni maø baïch giuùp Theá Toân, xin thöông xoùt höùa cho”. A-nan ñaùp: “Laønh thay naøy caùc chò”. Lieàn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù muoán ñeán haàu Theá Toân, neáu Theá Toân cho pheùp, con seõ goïi ñeán”. Phaät noùi vôùi A-nan: “OÂng chôù baûo Tyø-kheo-ni ôû Vöông xaù ñeán gaëp Ta”.

46 BOÄ LUAÄT 2

A-nan noùi: “Laønh thay!”. Roài leã Phaät, trôû laïi choã caùc Tyø-kheo-ni, noùi: “Naøy caùc chò, Ñöùc Theá Toân daïy khoâng cho caùc vò tôùi”. Roài thaày xin ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy. Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: “Vì sao oâng toû ra aân caàn ñoái vôùi Tyø-kheo- ni ôû thaønh Vöông xaù ñeán nhö theá?”. A-nan lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Con khoâng nghó hoï laø Tyø-kheo-ni, maø Theá Toân goïi ñeán khoâng ñeán, khieán ñi khoâng ñi, nhöng vì Theá Toân ñaõ nhaéc ñeán Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù vôùi moät lyù do khaùc. Chính vì Taêng (ñoaøn) cho neân con môùi aân caàn”. Phaät noùi: “Ta cho pheùp Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù ñeán ñaây”. A-nan lieàn trôû veà choã caùc Tyø-kheo-ni, noùi: “Caùc chò ñöôïc lôïi ích raát lôùn! Vì Theá Toân ñaõ cho pheùp caùc vò tôùi haàu”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá roài, lieàn khen ngôïi: “Laønh thay, laønh thay A-nan!”, roài ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con baát thieän, daïi doät nhö treû con, khoâng bieát ruoäng phöôùc, khoâng bieát aân tình, chaúng vaâng lôøi Theá Toân daïy. Nay chuùng con ñaõ töï thaáy bieát toäi loãi. Kính xin Theá Toân nhaän söï hoái loãi cuûa chuùng con”. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù: “Caùc ngöôi baát thieän, daïi doät nhö treû con, khoâng bieát ruoäng phöôùc, chaúng bieát aân tình, Theá Toân (Ta) goïi ñeán khoâng ñeán, khieán ñi cuõng khoâng ñi. Nay caùc ngöôi ñaõ töï thaáy loãi laàm, Ta cho pheùp caùc ngöôi saùm hoái. Trong giaùo phaùp cuûa baäc thaùnh, ai coù theå hoái loãi thì caên laønh taêng tröôûng. Töø nay trôû ñi chôù coù phaïm trôû laïi”. Neáu Tyø-kheo Taêng nhö phaùp goïi Tyø-kheo-ni, thì Tyø-kheo-ni ñuùng phaùp phaûi ñeán lieàn, neáu khoâng ñeán, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Do ñoù, Tyø-kheo Taêng ñöôïc pheùp ngaên Tyø-kheo-ni naøy Boá-taùt, töï töù, hoaëc khi hoï ñeán thì khoâng cho vaøo cöûa. Neáu Tyø-kheo Taêng nhö phaùp goïi nhieàu Tyø-kheo-ni, hoaëc goïi moät Tyø-kheo-ni thì cuõng nhö vaäy. Neáu nhieàu Tyø-kheo nhö phaùp goïi Tyø-kheo-ni, thì ñuùng phaùp Tyø- kheo-ni phaûi ñeán, neáu khoâng ñeán thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Do ñoù, phaûi ngaên nhöõng Tyø-kheo-ni naøy Boá-taùt, töï töù,

hoaëc khi hoï ñeán, thì khoâng cho vaøo cöûa. Neáu nhieàu Tyø-kheo nhö phaùp goïi nhieàu Tyø-kheo-ni, hoaëc goïi moät Tyø-kheo-ni cuõng nhö vaäy. Neáu moät Tyø-kheo nhö phaùp goïi Tyø-kheo-ni, hoaëc goïi nhieàu Tyø-

kheo-ni, hoaëc goïi moät Tyø-kheo-ni thì Tyø-kheo-ni ñuùng phaùp phaûi ñeán, neáu khoâng ñeán thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Do ñoù, caàn phaûi ngaên Tyø-kheo- ni naøy Boá-taùt, töï töù, hoaëc luùc hoï ñeán thì khoâng cho vaøo cöûa. Neáu Ni chuùng, hoaëc nhieàu Tyø-kheo-ni, hoaëc moät Tyø-kheo-ni höôùng veà Tyø-kheo Taêng, höôùng veà nhieàu Tyø-kheo, höôùng veà moät Tyø- kheo saùm hoái loãi laàm thì cuõng nhö trong phaùp höôùng veà Phaät saùm hoái loãi laàm tröôùc kia ñaõ noùi roõ. Khi aáy, Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù tuøy thuaän thuyeát phaùp, chæ daïy khieán hoï ñöôïc lôïi ích, vui veû. Do theá moät Tyø-kheo- ni ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: “Caùc ngöôi haõy trôû veà men theo con ñöôøng cuõ, neáu cö só Nguõ Thoâng coù chæ baûo ñieàu chi thì haõy thoï trì”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù lieàn trôû veà ngang qua thoân Nguõ Thoâng. Luùc aáy, cö só Nguõ Thoâng lieàn nhaäp ñònh, quaùn saùt thaáy caùc Tyø-kheo-ni naøy ñaõ höôùng veà Phaät saùm hoái, ñeàu ñöôïc thanh tònh, thaønh töïu phaùp khí. Theá neân, theo thöôøng leä, oâng ngoài xe ngöïa traéng ñi moät do-tuaàn ngheânh ñoùn, töø xa troâng thaáy caùc Tyø-kheo-ni, beøn xuoáng xe, ñi boä, traät vai aùo beân phaûi, quyø goái phaûi treân ñaát, chaáp tay baïch: “Laønh thay quyù Ni sö, ñi ñöôøng khoâng vaát vaû ñaáy chöù?”. Theá roài, oâng môøi caùc Tyø-kheo-ni ñi tröôùc, oâng ñi theo sau maø trôû veà. Khi veà ñeán nhaø, oâng cung caáp phoøng ôû vaø giöôøng neäm ngoïa cuï môùi ñeïp, laïi cung caáp nöôùc noùng, nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân, nöôùc giaûi khaùt, buoåi toái thaép ñeøn, an uûi hoûi thaêm: “Quyù Ni sö haõy nghæ ngôi yeân oån”. Theá roài, vaøo buoåi saùng sôùm, oâng cung caáp taêm xæa raêng, nöôùc röûa maët vaø chaùo saùng, ñeán giôø aên laïi daâng caùc thöùc aåm thöïc thích hôïp. Sau khi hoï aên xong, oâng traät vai aùo beân phaûi, quyø goái phaûi treân ñaát, chaáp tay baïch: “Nay con xin môøi quyù Ni sö an cö muøa haï, con seõ cung caáp caùc thöù caàn thieát nhö y phuïc, aåm thöïc, giöôøng naèm, thuoác chöõa beänh, vaø seõ chæ baûo cho caùc coâ ñoïc tuïng kinh keä, chæ tröø vieäc Boá-taùt, Töï-töù”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni lieàn suy nghó: “Nay ñaõ ñeán ngaøy 12 thaùng 4, vieäc Haï an cö ñaõ gaáp ruùt, hôn nöõa, Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy chuùng ta phaûi laõnh giaùo Nguõ Thoâng cö só”. Suy nghó theá roài, hoï lieàn chaáp nhaän an cö muøa Haï taïi ñaáy. Vaø haøng ngaøy cö só thuyeát giaûng veà boán nieäm xöù cho caùc Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni nghe ñöôïc phaùp ñoù roài, thì ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, tuï taäp thaùnh ñaïo, thaønh töïu quaû chöùng. Sau khi thoï Töï-töù xong, caùc Tyø-kheo-ni suy nghó: “Chuùng ta haõy ñi ñeán Theá Toân, ñaûnh leã thaêm hoûi vaø trình baøy quaû chöùng”. Nghó theá roài,

caùc Tyø-kheo-ni beøn höôùng veà thaønh Xaù-veä ñi ñeán choã A-nan, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Toân giaû A-nan: “Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì caùc Thanh vaên giaûng boán nieäm xöù, chuùng toâi ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm tinh taán khoâng löôøi bieáng, tu taäp Thaùnh ñaïo, thaønh töïu quaû chöùng”. Noùi nhö theá roài hoï beøn trôû veà truù xöù. Sau khi caùc Tyø-kheo-ni ñi khoâng bao laâu, Toân giaû A-nan beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, ñem nhöõng gì maø caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù ñaõ noùi, trình baøy ñaày ñuû vôùi Theá Toân, cho ñeán vieäc tu ñaïo, chöùng quaû. Sau khi trình baøy xong, thaày lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vieäc aáy nhö theá naøo xin Theá Toân giaûi thích roõ”. Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: “Ñuùng nhö caùc Tyø-kheo-ni ñaõ noùi chaân thaät khoâng khaùc. Taïi vì sao? Laø vì, neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø- taéc, Öu-baø-di, ai coù khaû naêng tu taäp boán nieäm xöù moät caùch tinh caàn, thì taát caû ñeàu thaønh töïu, chöùng quaû, nhö trong kinh Töù Nieäm Xöù ñaõ noùi roõ”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì nhaân duyeân gì maø caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù khoâng bieát tri aân ñoái vôùi Theá Toân? Roài khi tôùi thaønh Xaù-veä, laïi ñi thaúng ñeán choã A-nan maø khoâng haàu thaêm Theá Toân, khieán cho Öu-ñaø-di phaûi caàm gaäy goäc xua ñuoåi, roài Toân giaû A-nan aân caàn giaûi cöùu, xin Theá Toân giaûi thích roõ vieäc aáy”. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc Tyø-kheo-ni khoâng nhöõng ngaøy nay ñoái vôùi Ta khoâng bieát tri aân, khieán Öu-ñaø-di caàm gaäy xua ñuoåi, roài A-nan aân caàn caàu xin Ta giaûi cöùu maø trong ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng coù nhö theá, nhö trong kinh Boån Sinh Töôïng Vöông ñaõ noùi roõ”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 49

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ

QUYEÅN 13

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trong thaønh coù moät daâm nöõ nhaø raát giaøu coù, cuûa caûi thaät nhieàu, chaâu baùu ñuû loaïi, kho taøng ñaày aép, giöõ gìn kieân coá, keû troäm rình moø, khoâng laøm gì ñöôïc. Luùc aáy, teân chuùa ñaûng cöôùp nghó ñöôïc keá hay, beøn sai söù giaû ñeán noùi vôùi daâm nöõ: “Ñaùm chuùng toâi muoán ñeán treân hoà kia, môøi theâm nhieàu coâ gaùi laøng chôi nöõa, baøy ra caùc thöùc aåm thöïc, roài tha hoà höôûng laïc. Vaäy coâ neân trang söùc thaät ñeïp, roài ñeán hoà aáy chôù ñeå löôïm thöôïm maø boïn hoï cheâ cöôøi”. Taâm lyù cuûa phuï nöõ laø öa ganh tî, haùo thaéng, neân coâ ta khoaùc caùc loaïi danh y thöôïng haïng, trang söùc treân thaân ñuû caùc thöù chuoãi ngoïc anh laïc, aùnh saùng cuûa chuùng chieáu ra choùi maét, roài ñi tôùi choã maø hoï ñaõ môøi. Luùc aáy, teân töôùng cöôùp beøn kheùo leùo duï doã ñöa coâ ta ñeán moät nôi vaéng veû, kín ñaùo, raäm raïp. Daâm nöõ lieàn hoûi: “Tröôùc ñaây nghe noùi coù

môøi caùc phuï nöõ khaùc, giôø ñaây hoï ôû ñaâu?". Teân töôùng cöôùp ñaùp: "Laùt nöõa hoï seõ ñeán, ta haõy cuøng nhau hoan laïc ñaõ". Luùc aáy, daâm nöõ beøn suy nghó: "Giôø ñaây, xem ngöôøi naøy chaéc laø töôùng cöôùp chöù khoâng gì khaùc. Vì sao maø bieát? Vì nôi naøy khoâng phaûi laø choã heïn tröôùc. Vaû laïi, caùc phuï nöõ kia chaéc chaén laø khoâng ñeán, maø maët trôøi ñaõ veà chieàu". Theá roài, daâm nöõ noùi: "Toâi muoán trôû veà nhaø". Teân töôùng cöôùp noùi: "Haõy cuøng nhau vui chôi ñaõ, coù gì ñaâu maø gaáp gaùp theá". Khi aáy, daâm nöõ suy nghó: "Theá naøy laø haén ñònh aên cöôùp roài, chaéc ta bò haén laøm khoán ñoán maát. Ta coù saùu möôi boán dieäu thuaät giôø chính laø

luùc phaûi aùp duïng, neáu khoâng aùp duïng thì laøm sao thoaùt naïn". Theá roài, coâ ta giaû vôø hieän ra veû uûy mò yeâu thöông, cuøng cheùn taïc cheùn thuø vôùi teân töôùng cöôùp, mình uoáng caàm chöøng, môøi haén caïn cheùn, beân ngoaøi ra veû aân caàn thaân thieát trìu meán, nhöng trong loøng giöõ moät khoaûng caùch, khieán cho taâm hoàn cuûa teân cöôùp say ñaém hoan laïc, khoâng nghi ngôø gì nöõa. Luùc aáy, teân töôùng cöôùp moät mình dìu daâm nöõ tôùi moät choã kín ñaùo thì hôi men phaùt taùc, say tuùy lyù khoâng coøn hay bieát gì nöõa. Daâm nöõ beøn töø töø thoaùt ra khoûi voøng tay cuûa töôùng cöôùp, laáy y phuïc maëc vaøo, roài ñi tôùi thaønh Xaù-veä, nhöng cöûa thaønh ñaõ ñoùng. Coâ beøn ñi veà phía Tinh xaù Kyø-hoaøn, thì cöûa tu vieän cuõng ñaõ ñoùng. Khi aáy, ôû beân ngoaøi cöûa coù moät Tröôûng laõo Tyø-kheo teân Ca-loâ ñang traûi giöôøng daây maø ngoài taïi moät choã khuaát, caùch coång chuøa khoâng xa. Y cuûa thaày phuû xuoáng boán phía giöôøng. Vì trong côn sôï haõi, caàn tìm choã an oån neân daâm nöõ naøy beøn chui vaøo döôùi giöôøng tröôûng laõo. Nhöng Ca-loâ luùc aáy ñang nhaäp ñònh khoâng quan saùt döôùi giöôøng. Sau luùc nöûa ñeâm, teân töôùng cöôùp tænh röôïu, ñònh loät ñoà cuûa daâm nöõ, nhöng tìm coâ ta khoâng thaáy. Haén beøn hoûi chuùng baïn: "Caùc ngöôi coù thaáy coâ gaùi aáy khoâng?". Chuùng ñeàu ñaùp: "Khoâng thaáy". Theá roài, caû ñaùm ñeàu caàm ñuoác ñi tìm, nhöng tuyeät nhieân khoâng bieát coâ ta ôû ñaâu. Chuùng beøn baûo nhau: "Neáu tìm khoâng ñöôïc thì haõy theo veát chaân". Theá laø chuùng men theo daáu chaân tìm ñeán cöûa thaønh Xaù-veä, thì thaáy cöûa thaønh ñoùng, beøn theo daáu chaân ñeán tröôùc cöûa Kyø-hoaøn, laïi cuõng maát daáu veát, khoâng bieát ñi veà phöông naøo. Ñaùm cöôùp tuy thaáy Tyø-kheo nhöng khoâng coù buïng nghi ngôø. Baáy giôø, trôøi saép höøng ñoâng, trong thaønh Xaù-veä ñaõ coù tieáng troáng ñaùnh, laïi nghe tieáng voi ngöïa gaø choù, cho neân teân töôùng cöôùp beøn baøn vôùi ñoàng nhoùm: "Giôø ñaây ñaõ maát coâ aáy, khoâng bieát ôû ñaâu, trôøi laïi saép saùng, khoâng neân ôû laâu nôi ñaây maø phaûi trôû laïi choã aån nuùp trong röøng". Baøn baïc theá roài, chuùng beøn trôû laïi trong röøng. Khi aáy, trôøi saùng, daân chuùng, voi ngöïa, xe coä töø trong thaønh ñi ra, laïi coù caùc Öu-baø-di cuõng rôøi khoûi thaønh ñi thaêm vieáng ñaûnh leã Theá Toân. Theá roài, hoï sang ñaûnh leã Tyø-kheo Ca-loâ, boãng thaáy daâm nöõ kia töø döôùi giöôøng chui ra. Moïi ngöôøi thaáy theá, lieàn cheâ traùch, noùi: "Ñaây laø nôi A-luyeän-nhaõ, vì sao keû naïp y khaát thöïc laïi nguû chung vôùi daâm nöõ suoát ñeâm, ñeán saùng môùi thaû

ñi, maát heát pheùp taéc Sa-moân, coù ñaïo naøo nhö theá". Luùc aáy, tieáng xaáu veà Tröôûng laõo Ñaø-phieâu-ma-la-töû Ca-loâ Tyø- kheo ñöôïc loan truyeàn khaép nôi. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn baïch leân Theá Toân. Phaät noùi: "Naøy caùc Tyø-kheo, tieáng xaáu veà Tyø-kheo Ñaø-phieâu

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 51

Ca-loâ laøm ñieàu phi phaïm haïnh ñöôïc loan truyeàn khaép nôi, vaäy caùc oâng phaûi ñeán choã kín ñaùo hoûi oâng ba laàn, ñeán choã ñoâng ngöôøi hoûi ba laàn, roài hoûi giöõa chuùng Taêng ba laàn. Khi ôû choã kín ñaùo neân hoûi nhö sau: "Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ, caùc vò phaïm haïnh noùi nhö theá, vieäc ñoù Thaày coù bieát khoâng?". Neáu oâng ta ñaùp: "Khoâng bieát toâi coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa", thì phaûi hoûi nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Roài hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, hoûi giöõa chuùng Taêng ba laàn cuõng nhö vaäy". Theá roài, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Tyø- kheo Ñaø-phieâu Ca-loâ aáy ñaõ ñöôïc hoûi ôû choã vaéng ba laàn, hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø hoûi giöõa chuùng Taêng ba laàn. Nhöng thaày töï noùi: "Khoâng bieát toâi coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa". Baáy giôø, Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Tyø-kheo Ñaø-phieâu Ca-loâ aáy thanh tònh, khoâng coù toäi. Taêng neân cho phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng), cuøng soáng thanh tònh. Khi laøm phaùp Yeát-ma caàu thính, ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ naøy ñaõ töï noùi tröôùc caùc baäc phaïm haïnh nhö sau: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cho Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ ñeán tröôùc Taêng xin phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét tai tieáng, maø soáng thanh tònh. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Ñaø-phieâu Ca-loâ ñeán tröôùc Taêng xin phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh thì im laëng; ai khoâng baèng loøng thì haõy noùi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh". Theá roài, ngöôøi xin laø Tyø-kheo Ñaø-phieâu Ca-loâ phaûi traät vai aùo phaûi, côûi boû giaøy deùp, quyø goái phaûi treân ñaát, noùi nhö sau: "Toâi laø Tyø- kheo Ñaø-phieâu Ca-loâ ñaõ noùi tröôùc caùc baäc phaïm haïnh nhö sau: "Toâi khoâng bieát coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa". Toâi laø Ñaø-phieâu Ca-loâ nay ñeán tröôùc Taêng xin phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh, cuùi xin Taêng cho toâi phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh" (xin nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba). Roài ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi theá naøy: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ ñöôïc caùc baäc phaïm haïnh hoûi nhö theá, roài Thaày töï noùi: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Nay thaày ñeán tröôùc Taêng xin phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh. Neáu thôøi gian

52 BOÄ LUAÄT 2

thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cho Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ naøy ñöôïc caùc baäc phaïm haïnh hoûi nhö theá, roài thaày töï noùi: “Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa”. Nay thaày ñeán tröôùc Taêng xin phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng), maø soáng thanh tònh. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng), maø soáng thanh tònh, thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø Yeát-ma laàn ñaàu (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tröôûng laõo Ñaø-phieâu Ca-loâ phaùp öùc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét (tai tieáng) maø soáng thanh tònh, vì Taêng ñaõ im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh”. Theá roài, Phaät hoûi caùc Tyø-kheo ñaõ cho Ñaø-phieâu Ca-loâ phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni chöa. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Ñaõ cho”. Phaät noùi: “Naøy caùc Tyø-kheo, coù naêm tröôøng hôïp cho phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni phi phaùp. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Khoâng thanh tònh, töôûng laø thanh tònh maø cho. 2. Thanh tònh, töôûng laø khoâng thanh tònh maø cho. 3. Khoâng kieåm ñieåm tröôùc. 4. Laøm phi phaùp. 5. Khoâng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø naêm ñieàu phi phaùp khi cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. Traùi laïi, coù naêm ñieàu nhö phaùp khi cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Thanh tònh, töôûng laø thanh tònh maø cho. 2. Khoâng thanh tònh, töôûng laø khoâng thanh tònh maø cho. 3. Coù kieåm tra tröôùc. 4. Laøm nhö phaùp. 5. Hoøa hôïp. Ñoù goïi laø naêm ñieàu nhö phaùp khi cho ÖÙc nieäm Tyø-ni”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao naøng daâm nöõ aáy bò boïn cöôùp truy ñuoåi?”. Phaät noùi: “Khoâng nhöõng ngaøy nay coâ ta bò boïn cöôùp truy ñuoåi maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng bò boïn chuùng truy ñuoåi, nhö trong kinh Oan Gia Baûn Sinh ñaõ noùi roõ”. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 53

Phaät roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø ÖÙc nieäm Tyø-ni?”. Phaät noùi vôùi A-nan: “Neáu Tyø-kheo naøy vu caùo Tyø-kheo khaùc phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà Ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni, thì phaûi caáp toác taäp hoïp Taêng. Khi taäp hoïp Taêng roài beøn hoûi Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, baïn höõu tri thöùc cuûa Tyø-kheo aáy: “Tröôûng laõo, thaày coù bieát Tyø-kheo Moã giaùp kia töø tröôùc ñeán nay laø ngöôøi giôùi haïnh theá naøo khoâng? OÂng quen bieát vôùi ai? Ngöôøi quen bieát aáy thieän hay aùc?”. Neáu noùi: “OÂng aáy töø tröôùc ñeán nay giöõ giôùi haïnh thanh tònh, nhöng oâng ta cuøng vôùi baïn beø quen bieát coù phaïm vaøi loãi nhoû nhaët, maø trong loøng thaáy hoå theïn, lieàn töùc khaéc saùm hoái ñeå tieâu tröø”. Ngöôøi nhö vaäy thì Taêng neân trao cho phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni. Neáu noùi: “Toâi bieát Tyø- kheo aáy töø tröôùc ñeán nay giôùi haïnh khoâng thanh tònh, laïi cuøng keát baïn vôùi keû aùc, phaïm toäi maø khoâng chòu saùm hoái nhö phaùp”. Naøy A-nan, neáu Tyø-kheo nhö vaäy thì Taêng khoâng neân trao cho phaùp ÖÙc nieäm Tyø- ni ñeå daäp taét (tieáng xaáu). Nhö vaäy ñoù A-nan, khi ñaõ nhö phaùp, nhö luaät trao cho phaùp ÖÙc nieäm

Tyø-ni ñeå daäp taét söï huûy baùng gaây ra tranh caõi xong roài, maø coù khaùch Tyø-kheo hoaëc Tyø-kheo ra ñi, hoaëc Tyø-kheo gôûi duïc, hoaëc Tyø-kheo khoâng gôûi duïc, hoaëc Tyø-kheo ngoài nguû guïc trong phoøng hoïp, hoaëc Tyø-kheo môùi thoï giôùi, trong caùc Tyø-kheo aáy, neáu ai noùi: "Laøm Yeát-ma nhö vaäy khoâng thaønh töïu, khoâng ñuùng phaùp, ngu si, voâ trí, traùi vôùi Phaät, Phaùp, Taêng, gioáng nhö traâu deâ, phaùp Yeát-ma aáy baát thieän, khoâng thaønh". Do noùi nhö vaäy khieán cho söï tranh caõi sinh khôûi trôû laïi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø söï tranh caõi do huûy baùng duøng phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni ñeå daäp taét. 3. Söï tranh caõi do huûy baùng duøng phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Toân giaû Kieáp Taân Na coù hai ñeä töû tuøy tuøng, moät teân laø Nan-ñeà, hai teân laø Baùt-giaø- nan-ñeà. Hai Tyø-kheo aáy tröôùc kia bò beänh cuoàng si. Khi beänh, laøm nhieàu ñieàu phi phaùp. Giôø ñaây beänh ñaõ laønh maø caùc vò phaïm haïnh coøn nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm cuûa hai ngöôøi trong luùc cuoàng si, khieán cho hai thaày khi nghe nhöõng lôøi aáy raát laø xaáu hoå. Vì theá, hai thaày beøn ñem vieäc aáy trình baøy vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân: "Baïch Theá Toân! Nan-ñeà vaø Baùt-giaø-nan-ñeà trong khi maéc beänh cuoàng si, laøm nhieàu ñieàu phi phaùp, nay beänh ñaõ laønh maø caùc vò phaïm haïnh coøn nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm trong luùc hai ngöôøi ñang maéc beänh cuoàng si". Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Caùc oâng haõy hoûi hoï ôû choã vaéng

ba laàn, hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø hoûi giöõa chuùng Taêng ba laàn. Khi hoûi ôû choã vaéng neân noùi: "Tröôûng laõo, caùc vò phaïm haïnh noùi nhö theá, thaày coù bieát khoâng?". Neáu hoï ñaùp: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa", thì phaûi hoûi ñeán laàn thöù hai, thöù ba, roài hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, hoûi giöõa chuùng Taêng ba laàn cuõng nhö vaäy". (Sau khi hoûi xong) Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân: "Baïch Theá Toân! Chuùng con ñaõ hoûi hoï ôû choã vaéng ba laàn, hoûi ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø hoûi ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn, nhöng hoï töï noùi: khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Hai Tyø-kheo aáy tröôùc kia cuoàng si, giôø heát cuoàng si maø caùc vò phaïm haïnh nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm trong luùc cuoàng si, roài hoï töï noùi: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa", thì Taêng neân cho hoï phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Ngöôøi chaáp phaùp neân laøm phaùp Yeát-ma caàu thính, xöôùng: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan- ñeà tröôùc kia cuoàng si, giôø heát cuoàng si, maø caùc vò phaïm haïnh coøn nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm trong luùc cuoàng si, roài hoï töï noùi: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng nay cho pheùp hai Tyø-kheo Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà ñeán giöõa Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy)... Caùc Ñaïi ñöùc ñaõ baèng loøng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà ñeán giöõa Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Vì Taêng ñaõ baèng loøng

neân im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh". Theá roài, Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaûi ñeán giöõa Taêng, tròch vai aùo phaûi, quyø goái chaáp tay xin nhö sau: "Toâi laø Moã giaùp, tröôùc kia cuoàng si, giôø heát cuoàng si, nhöng caùc vò phaïm haïnh nhaéc laïi nhöõng vieäc cuoàng si tröôùc kia maø toâi khoâng bieát coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù. Nay toâi ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Kính xin Taêng cho toâi phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy)". (Xin nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba). Baáy giôø, Taêng neân noùi vôùi Tyø-kheo aáy: "Taêng khoâng noùi veà vieäc cuûa Thaày. Ai noùi veà vieäc cuûa Thaày thì haõy ñeán baûo hoï chôù noùi nöõa". Theá roài, Tyø-kheo naøy (cuoàng si) neân ñeán Tyø-kheo kia (phaïm haïnh), noùi: "Thöa Tröôûng laõo, nhöõng vieäc laøm tröôùc ñaây cuûa toâi trong luùc cuoàng si, nay toâi khoâng bieát laø mình coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa, xin Tröôûng laõo chôù nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm cuûa toâi trong luùc cuoàng si". Vò Tyø-kheo aáy neáu chaám döùt thì toát, neáu khoâng chaám döùt thì neân

noùi vôùi Hoøa-thöôïng, A-xaø-leâ vaø baïn beø quen bieát cuûa oâng ta nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, ñeä töû cuûa ngaøi vaø baïn beø tri thöùc noùi veà nhöõng vieäc laøm cuûa toâi trong luùc cuoàng si tröôùc ñaây. Toâi khoâng bieát mình coù laøm hay khoâng cuõng khoâng nhôù nöõa. Xin Tröôûng laõo haõy quôû traùch vò aáy, baûo chôù coù nhaéc laïi nöõa". Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa vò aáy neân quôû traùch: "Ngöôi baát thieän, khoâng bieát giôùi luaät, ngöôi khoâng nghe Theá Toân noùi raèng vieäc laøm trong luùc cuoàng si taâm loaïn khoâng coù toäi hay sao?". Ngöôøi laém lôøi kia, neáu nhaän (söï quôû traùch) thì toát. Khi aáy, Taêng neân laøm Yeát-ma. Ngöôøi laøm Yeát-ma phaûi xöôùng nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tröôûng laõo Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan- ñeà tröôùc ñaây cuoàng si, giôø heát cuoàng si, maø caùc vò phaïm haïnh nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm trong luùc cuoàng si tröôùc kia, roài caùc thaày töï noùi: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Nay hoï ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nan-ñeà vaø Baùt-giaø-nan-ñeà tröôùc ñaây cuoàng si, giôø heát cuoàng si, maø caùc vò phaïm haïnh nhaéc laïi nhöõng vieäc laøm trong luùc cuoàng si, roài hoï töï noùi: "Khoâng bieát coù laøm hay khoâng toâi cuõng khoâng nhôù nöõa". Nay hoï ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Nay Taêng cho caùc vò aáy phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy) thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn Yeát-ma thöù nhaát. (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy) Taêng ñaõ cho Moã giaùp, Moã giaùp phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy) xong. Vì Taêng baèng loøng neân im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh. Theá roài, Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: "Ñaõ cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Baát-si Tyø-ni chöa?". Hoï ñaùp: "Ñaõ cho roài, baïch Theá Toân". Phaät noùi: "Neáu hoäi ñuû naêm phöông

dieän thì thaønh ra cho phaùp Baát- si Tyø-ni phi phaùp. Naêm phöông dieän ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Khoâng si, töôûng laø si maø cho. 2. Khoâng thænh caàu ngöôøi khôi leân söï vieäc khieán cho taâm hoï nhu hoøa. 3. Khoâng ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni. 4. Laøm phi phaùp.

56 BOÄ LUAÄT 2

5. Taêng khoâng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø hoäi ñuû naêm ñieàu phi phaùp khi cho phaùp Baát-si Tyø-ni. Ngoaøi ra, coøn coù naêm ñieàu nhö phaùp thaønh töïu khi cho phaùp Baát-si Tyø-ni. naêm ñieàu ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Khoâng si, töôûng laø khoâng si maø cho. 2. Caàu xin ngöôøi khôi leân söï vieäc khieán cho taâm hoï nhu hoøa. 3. Ñeán tröôùc Taêng xin phaùp Baát-si Tyø-ni. 4. Laøm ñuùng phaùp. 5. Taêng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø naêm ñieàu nhö phaùp thaønh töïu khi cho phaùp Baát-si Tyø- ni. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài baïch: “Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø Baát-si Tyø-ni?”. Phaät noùi vôùi A-nan: “Coù Tyø-kheo tröôùc cuoàng si, nay heát cuoàng si maø caùc vò phaïm haïnh nhaéc laïi vieäc laøm cuoàng si tröôùc kia, thì luùc aáy phaûi gaáp ruùt taäp hoïp Taêng. Khi taäp hoïp Taêng roài, caên cöù theo kinh, theo luaät, tuøy theo söï thöïc cuûa Tyø-kheo aáy maø cho phaùp Baát-si Tyø-ni. Nhö vaäy ñoù A-nan, ñoù laø nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Theá Toân daïy, maø cho phaùp Baát-si Tyø-ni ñeå chaám döùt söï huûy baùng gaây ra tranh caõi. Sau khi xong vieäc, neáu coù Tyø-kheo khaùch cho ñeán nhöõng keû ngu si voâ trí gioáng nhö traâu deâ laøm phaùt khôûi laïi söï tranh caõi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø duøng Baát-si Tyø-ni ñeå daäp taét söï huûy baùng gaây ra tranh caõi”. Söï tranh caõi veà toäi (toäi traùnh): Neáu Tyø-kheo vaø Tyø-kheo tranh luaän nhau veà vieäc phaïm toäi nhö Ba-la-di, cho ñeán Vieät-tyø-ni, thì trong tröôøng hôïp naøy neân duøng hai loaïi Tyø-ni ñeå dieät tröø. Ñoù laø: Töï ngoân Tyø-ni vaø Mích toäi töôùng Tyø-ni. 4. Töï ngoân Tyø-ni: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Hueä maïng La-haàu-la ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù- veä, tuaàn töï khaát thöïc, khaát thöïc xong trôû veà Tinh xaù. Roài khi aên xong, thaày ñem y, baùt caát laïi choã cuõ, caàm toïa cuï ñònh ñeán röøng Ñaéc Nhaõn ngoài thieàn, thì giöõa ñöôøng, thaày thaáy moät Tyø-kheo laøm ñieàu phi phaïm haïnh vôùi moät phuï nöõ. Sau khi bò troâng thaáy, Tyø-kheo aùc naøy beøn suy nghó: “Con cuûa Phaät laø La-haàu-la troâng thaáy ta laøm ñieàu phi phaïm haïnh, chaéc chaén seõ noùi vôùi Theá Toân. Trong luùc y chöa noùi, ta neân ñeán choã Theá Toân, noùi tröôùc veà toäi loãi cuûa haén”. Theá roài, Tyø-kheo aùc aáy ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, baïch: “Baïch Theá Toân! Con troâng thaáy Toân giaû La-haàu-la khi ñi ñeán röøng Ñaéc Nhaõn, ñaõ laøm ñieàu phi phaùp vôùi moät phuï nöõ ôû doïc ñöôøng”. Luùc aáy, Theá Toân im laëng khoâng traû lôøi. Theá

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 57

coøn Toân giaû La-haàu-la , sau khi ngoài thieàn beân moät goác caây, beøn xuaát thieàn, ñi ñeán choã Theá Toân, nhöng khoâng nhôù söï vieäc cuûa Tyø-kheo aùc, theo thöôøng leä, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Khi aáy, vì

muoán cho La-haàu-la nhôù laïi söï vieäc vöøa roài, Theá Toân beøn hoùa ra Tyø-kheo aùc ñöùng ngay tröôùc maët. La-haàu-la thaáy roài, lieàn gôïi laïi kyù öùc, baïch vôùi Theá Toân: “Baïch Theá Toân! Vöøa roài con ñi vaøo röøng, thì troâng thaáy Tyø-kheo naøy ñang laøm ñieàu phi phaïm haïnh vôùi moät phuï nöõ”. Phaät noùi: “La-haàu-la, neáu Tyø-kheo aáy cuõng noùi theá naày: Con thaáy La-haàu-la laøm vieäc phi phaïm haïnh ôû giöõa ñöôøng, thì phaûi tính sao?”. Toân giaû La-haàu-la beøn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Con khoâng coù vieäc ñoù”. - Neáu Tyø-kheo kia cuõng noùi theá naøy: “Con khoâng coù vieäc ñoù, thì phaûi tính sao?”. - Baïch Theá Toân! Neáu nhö vaäy, thì chæ coù Theá Toân môùi hieåu con. - Neáu Tyø-kheo kia cuõng noùi theá naøy: “Chæ coù Theá Toân môùi hieåu ñöôïc vieäc naøy cuûa con”, thì phaûi laøm sao? - Kính xin Theá Toân cho con phaùp Töï ngoân trò. - Neáu Tyø-kheo kia cuõng noùi: “Kính xin Theá Toân cho con phaùp Töï ngoân trò”, thì phaûi tính sao ñaây? - Neáu nhö vaäy thì xin Theá Toân cho hai chuùng con phaùp Töï ngoân trò. Luùc aáy, Theá Toân beøn ñi ñeán choã coù nhieàu Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, roài trình baøy roõ vôùi caùc Tyø-kheo veà söï vieäc treân. Noùi xong, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Cho Tyø-kheo naøy phaùp Töï ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Vì sao vaäy? Vì giaù nhö ñôøi sau coù aùc Tyø-kheo huûy baùng Tyø- kheo thanh tònh roài Tyø-kheo thanh tònh khoâng ñöôïc phaùp Töï ngoân trò, lieàn bò ñuoåi ñi”. Theá roài, Phaät baûo vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù taùm vieäc phi phaùp khi cho phaùp Töï ngoân Tyø-ni. Taùm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laøø: 1. Hoûi toäi naëng (quan troïng) maø ñaùp toäi nheï, song toäi nheï aáy laïi khoâng thaät, ñoù goïi laø cho phaùp Töï ngoân trò phi phaùp. 2. Hoûi toäi nheï maø ñaùp toäi naëng. 3. Hoûi toäi coù dö taøn maø ñaùp khoâng coù dö taøn. 4. Hoûi toäi khoâng coù dö taøn maø ñaùp coù dö taøn. 5. Hoûi toäi nheï maø ñaùp toäi nheï. 6. Hoûi toäi naëng maø ñaùp toäi naëng. 7. Hoûi toäi coù dö taøn maø ñaùp coù dö taøn. 8. Hoûi toäi khoâng coù dö taøn maø ñaùp toäi khoâng coù dö taøn. Nhöng taát caû ñeàu khoâng noùi thaät toäi, ñoù goïi laø phi phaùp trao cho Töï ngoân trò.

58 BOÄ LUAÄT 2

Traùi laïi coù taùm ñieàu nhö phaùp khi trao cho Töï ngoân trò. Taùm ñieàu ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Hoûi toäi naëng maø ñaùp toäi nheï, nhöng thaät coù toäi nheï neân ñaùp toäi nheï; ñoù goïi laø nhö phaùp trao cho Töï ngoân trò. 2. Hoûi toäi nheï maø ñaùp toäi naëng. 3. Hoûi toäi coù dö taøn maø ñaùp toäi khoâng coù dö taøn. 4. Hoûi toäi khoâng coù dö taøn maø ñaùp toäi coù dö taøn. 5. Hoûi toäi naëng maø ñaùp toäi naëng. 6. Hoûi toäi nheï maø ñaùp toäi nheï. 7. Hoûi toäi coù dö taøn maø ñaùp toäi coù dö taøn. 8. Hoûi toäi khoâng coù dö taøn maø ñaùp toäi khoâng coù dö taøn. Nhö vaäy taát caû ñeàu noùi thaät. Ñoù goïi laø taùm ñieàu nhö phaùp trao cho Töï ngoân trò. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Trong luaät goïi laø Töï ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét tranh caõi, vaäy theá naøo laø Töï ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét tranh caõi?” Phaät noùi vôùi A-nan: “Neáu Tyø-kheo vôùi Tyø-kheo moi moùc toäi loãi cuûa nhau, hoaëc Ba-la-di cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni, naøy A-nan, luùc aáy neân caáp toác taäp hoïp Taêng, khi taäp hoïp Taêng roài, phaûi caên cöù kinh, luaät, lôøi Phaät daïy, tuøy theo söï thöïc cuûa Tyø-kheo naøy maø cho phaùp Töï-ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét

tranh caõi. Nhö vaäy ñoù A-nan, neáu sau khi nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Theá Toân daïy, duøng Töï-ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét tranh caõi roài maø coù Tyø-kheo khaùch cho ñeán (nhöõng ngöôøi khaùc) laøm phaùt sinh (söï tranh caõi) trôû laïi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø duøng Töï ngoân Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi. 5. Mích-toäi-töôùng Tyø-ni: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Tröôûng laõo Thi-lôïi-da-baø thöôøng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, neân Taêng chuùng taäp hoïp ñònh laøm phaùp Yeát-ma thì Thi-lôïi-da-baø khoâng ñeán. Taêng beøn sai söù giaû ñi goïi. Söù giaû ñeán noùi: "Tröôûng laõo, Taêng chuùng ñang taäp hoïp, ñònh laøm Yeát-ma". Thi-lôïi-da-baø suy nghó: "Chính laø vì ta maø laøm Yeát-ma vaäy", neân taâm sinh sôï haõi, baát ñaéc dó phaûi ñeán. Caùc Tyø-kheo hoûi: "Tröôûng laõo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa phaûi khoâng?" Thaày ñaùp: "Phaïm". Theá roài, taâm thaày sinh hoan hyû, suy nghó: "Caùc vò phaïm haïnh neâu toäi coù theå saùm hoái, chöù khoâng phaûi khoâng theå söõa chöõa". Nghó theá, thaày lieàn baïch vôùi chuùng Taêng: "Cho pheùp toâi ra ngoaøi moät laùt".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 59

Sau ñoù, caùc Tyø-kheo baøn nhau: "Tyø-kheo naøy khinh suaát, laø ngöôøi khoâng quaû quyeát, ra ngoaøi roài, laùt nöõa theá naøo cuõng noùi doái. Chuùng ta phaûi hoûi oâng ba laàn ñeå xaùc ñònh cho thaät chaéc roài môùi laøm Yeát-ma". Thi-lôïi-da-baø ra ngoaøi roài, suy nghó: "Vì sao ta laïi nhaän toäi naøy? Caùc Tyø-kheo thöôøng trò toäi ta, nay ta khoâng neân nhaän toäi". Theá roài, caùc Tyø-kheo lieàn goïi Thi-lôïi-da-baø vaøo. Khi vaøo roài hoï hoûi thaày: "Coù thaät oâng phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng?" Thaày ñaùp: "Khoâng phaïm". Caùc Tyø-kheo hoûi: "Vì sao vöøa roài ôû giöõa Taêng oâng nhaän toäi, giôø laïi noùi khoâng phaïm?". Thi-lôïi-da-baø noùi: "Toâi khoâng nhôù vieäc aáy". Caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Phaät. Phaät beøn baûo goïi Thi-lôïi-da-baø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn ñem vieäc ñoù hoûi kyõ Thi-lôïi-da-baø: "OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng?" Thaày ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy". Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Thi-lôïi-da-baø naøy ôû giöõa chuùng Taêng, thaáy toäi laïi noùi khoâng thaáy, roài baûo: "Toâi khoâng nhôù". Vaäy Taêng phaûi trao cho oâng phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø ôû giöõa Taêng, thaáy toäi thì noùi laø khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi coù thaáy, roài töï baûo: "Toâi khoâng nhôù". Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng neân cho Thi-lôïi-da-baø Tyø-kheo phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø ôû giöõa Taêng, thaáy toäi thì baûo laø khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi thaáy, roài töï noùi: "Toâi khoâng nhôù". Nay Taêng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy) thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn Yeát-ma thöù nhaát. (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy), vì Taêng im laëng. Vaäy vieäc aáy cöù nhö

theá maø thi haønh". Theá roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Khi Taêng ñaõ cho phaùp Yeát- ma Mích toäi töôùng Tyø-ni cho Tyø-kheo aáy xong roài, thì Tyø-kheo aáy phaûi chaáp haønh taùm phaùp suoát ñôøi. Taùm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi (xuaát gia).

2. Khoâng ñöôïc cho ngöôøi thoï giôùi Cuï tuùc. 3. Khoâng ñöôïc cho ngöôøi y chæ. 4. Khoâng ñöôïc nhaän Taêng môøi theo thöù töï. 5. Khoâng ñöôïc laøm söù giaû cho Taêng. 6. Khoâng ñöôïc laøm ngöôøi thuyeát phaùp cho chuùng Taêng. 7. Khoâng ñöôïc laøm ngöôøi tuïng giôùi cho chuùng Taêng. 8. Khoâng ñöôïc laøm ngöôøi Boá-taùt Yeát-ma cho chuùng Taêng. Khi Taêng laøm Yeát-ma roài, Tyø-kheo naøy suoát ñôøi khoâng ñöôïc boû (phaùp Yeát- ma aáy). Ñoù goïi laø taùm phaùp". Baáy giôø, Toân giaû A-nan, ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Trong luaät noùi veà phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni, vaäy theá naøo goïi laø Mích toäi töôùng Tyø-ni?". Phaät noùi vôùi A-nan: "Neáu coù Tyø-kheo naøo ôû giöõa Taêng, thaáy toäi maø noùi khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi thaáy, roài töï noùi: "Toâi khoâng nhôù", toû thaùi ñoä khinh maïn, thì phaûi töùc toác taäp hoïp Taêng. Khi taäp hoïp Taêng roài, caên cöù vaøo kinh, luaät vaø tuøy theo söï thaät cuûa Tyø-kheo aáy maø cho phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét (vieäc aáy). Sau khi xong vieäc, Taêng neân noùi vôùi Tyø-kheo aáy: "Tröôûng laõo, OÂng chaúng ñöôïc lôïi ích gì! Vì sao ôû giöõa Taêng, thaáy toäi maø noùi khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi coù thaáy, roài töï baûo: "Toâi khoâng nhôù?" Vì OÂng ñaõ noùi nhöõng lôøi aáy ôû giöõa Taêng, neân Taêng cho oâng phaùp Yeát-ma Mích toäi töôùng". Nhö vaäy ñoù A- nan, ñoù laø nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Theá Toân daïy maø cho phaùp Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi. Sau ñoù, neáu Tyø-kheo khaùch hay ngöôøi naøo laøm phaùt sinh söï tranh caõi trôû laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø duøng Mích toäi töôùng Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi veà toäi phaïm". Söï tranh caõi veà lôøi noùi phaûi duøng ba phaùp Tyø-ni ñeå daäp taét, tröôùc ñaõ noùi veà hieän tieàn Tyø-ni roài. 6. Ña mích Tyø-ni dieät töôùng ngoân traùnh Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, thaønh Xaù-veä, baáy giôø, coù hai hoäi chuùng, moãi hoäi chuùng ñeàu coù moät thaày (thuû laõnh). Vò thuû laõnh hoäi chuùng thöù nhaát teân Thanh Luaän, vò thuû laõnh hoäi chuùng thöù hai teân Thieän Thích. Thanh Luaän coù moät ñeä töû tuøy tuøng teân Baïc-khaåu. Thieän Thích coù moät ñeä töû tuøy tuøng teân Ñieám-baïch. Vò thuû laõnh thöù nhaát coù ñeä töû y chæ teân Ñaàu-ñaàu-giaø. Vò thuû laõnh thöù hai coù ñeä töû y chæ teân Traù-giaø. Vò thöù nhaát coù ñeä töû Öu-baø-taéc teân Ñaàu-ma. Vò thöù hai coù ñeä töû Öu-baø-taéc teân Voâ- yeân. Vò thöù nhaát coù ñaøn-vieät laø Öu-ñaø-giaø. Vò thöù hai coù ñaøn-vieät laø cö só Cöø-sö-la. Vò thöù nhaát coù ñeä töû Öu-baø-di laø phu nhaân Xaù-di. Vò thöù hai coù ñeä töû Öu-baø-di laø Ma-kieàn-ñeà-nöõ, teân A-naäu-ba-ma. Vò thöù nhaát coù

ñeä töû thanh y ôû haäu cung teân Taàn-ñaàu-ma-ra. Vò thöù hai coù ñeä töû thanh y ôû haäu cung teân Ba-ñaø-ma-ra. Moãi ngöôøi ñeàu coù naêm traêm Tyø-kheo, naêm traêm Tyø-kheo-ni, naêm traêm Öu-baø-taéc, naêm traêm Öu-baø-di. Vò thuû laõnh thöù nhaát khi ñi caàu xong, ñònh doäi nöôùc, thì thaáy trong nöôùc coù truøng, lieàn laáy coû ñeå treân thaïp nöôùc laøm daáu. Ngöôøi ñeä töû y chæ cuûa vò thuû laõnh thöù hai, sau ñoù vaøo caàu tieâu, troâng thaáy treân thaïp nöôùc coù coû, lieàn noùi: "Keû naøo maø khoâng bieát hoå theïn, ñem coû boû treân thaïp ñöïng nöôùc". Ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng cuûa vò thuû laõnh thöù nhaát nghe lôøi noùi aáy, lieàn noùi vôùi ngöôøi ñoù: "Vì sao ngöôi daùm beâu reâu teân cuûa Hoøa-thöôïng ta, baûo laø keû khoâng bieát hoå theïn?". Do söï kieän naøy maø boán chuùng ñeä töû cuûa hai hoäi chuùng sinh ra tranh caõi döõ doäi. Baáy giôø, khaép thaønh phoá Caâu-dieäm-di ñeàu nghe coù tieáng tranh caõi, caû trong ngoaøi thaønh ñeàu vang doäi kinh ñoäng, chaúng khaùc gì vua chim caùnh vaøng vaøo bieån baét roàng, khieán cho nöôùc noåi soùng cuoàn cuoän. Söï tranh caõi noåi leân oàn aøo chæ xung quanh vieäc coû hay khoâng phaûi coû. Vì caùc Tyø-kheo tranh chaáp nhau, neân cuøng soáng chung moät truù xöù maø khoâng hoøa hôïp. Hoï noùi, naøo laø ñuùng phaùp, phi phaùp; ñuùng luaät, phi luaät; toäi naëng, toäi nheï; toäi coù theå söõa trò, toäi khoâng theå söõa trò; Yeát-ma ñuùng phaùp, Yeát-ma phi phaùp; Yeát-ma coù hoøa hôïp, Yeát-ma khoâng hoøa hôïp; vieäc neân laøm, vieäc khoâng neân laøm v.v... Luùc aáy, taïi truù xöù coù moät Tyø-kheo noùi nhö sau: "Naøy caùc Ñaïi ñöùc, ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, khoâng phuø hôïp vôùi kinh, khoâng phuø hôïp vôùi luaät, khoâng phuø hôïp vôùi luaän, traùi vôùi kinh, luaät, luaän, chæ khôûi leân nhöõng söï oâ nhieãm, phieàn naõo. Nhöõng gì toâi bieát môùi laø ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ñuùng lôøi Phaät daïy, phuø hôïp vôùi Kinh, Luaät, Luaän, nhö theá seõ khoâng sinh ra nhieãm oâ, phieàn naõo". Roài Thaày tieáp: "Naøy caùc Ñaïi ñöùc, toâi khoâng theå daäp taét ñöôïc söï tranh caõi naøy, toâi seõ ñeán thaønh Xaù-veä, tôùi choã Theá Toân, hoûi veà caùch daäp taét söï tranh caõi naøy". Theá roài, thaày ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo taïi Caâu-dieäm-di tranh chaáp nhau, caõi vaõ nhau, cuøng soáng moät truù xöù maø khoâng hoøa hôïp... (cho ñeán) con khoâng theå daäp taét ñöôïc söï tranh caõi, neân con phaûi ñeán thöa vôùi Theá Toân veà vieäc daäp taét söï tranh caõi naøy. Kính xin Theá Toân vì caùc Tyø-kheo maø daäp taét söï tranh caõi naøy". Khi aáy, Phaät baûo Öu-ba-ly: "OÂng haõy ñeán choã caùc Tyø-kheo taïi Caâu-dieäm-di, caên cöù theo phaùp, luaät, theo lôøi Phaät daïy maø cho hoï phaùp Mích toäi Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi aáy, nhö caùch giaûi quyeát söï vieäc

maø caùc ngöôøi hoï Thích vaø caùc ngöôøi Ly-xa ñaõ aùp duïng. Neáu söï vieäc khoâng theå giaûi quyeát nhanh ñöôïc thì cuõng phaûi cho phaùp Ña mích Tyø-ni ñeå daäp taét. Naøy Öu-ba-ly, söï tranh caõi khôûi leân töø ba choã: "Hoaëc moät ngöôøi, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc chuùng Taêng". Do ñoù, cuõng phaûi xaû taïi ba choã, laáy taïi ba choã vaø dieät taïi ba choã. Naøy Öu-ba-ly, oâng haõy ñeán choã caùc Tyø-kheo taïi Caâu-dieäm-di, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy maø daäp taét söï tranh

caõi aáy theo nguyeân taéc Ña mích Tyø-ni nhö tröôøng hôïp Hieän tieàn Tyø-ni ñaõ noùi roõ ôû treân, (cho ñeán) neáu taâm Tyø-kheo aáy nhu hoøa thì Taêng neân bieåu quyeát theo ña soá. Tyø-kheo naøo hoäi ñuû naêm phaùp thì Taêng neân laøm Yeát-ma cöû ngöôøi aáy laøm ngöôøi xöû ñoaùn. Theá naøo laø naêm phaùp? Ñoù laø: 1. khoâng thieân vò. 2. Khoâng saân haän. 3. Khoâng sôï haõi. 4. Khoâng si aùm. 5. Bieát ai ruùt theû roài, ai chöa ruùt theû. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp coù theå vì chuùng Taêng laøm ngöôøi ñöa theû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng haõy cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi ñöa theû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, nay Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi ñöa theû. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi ñöa theû thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi ñöa theû xong. Vì Taêng baèng loøng neân im laëng. Vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh". Sau khi Yeát-ma xong, Tyø-kheo naøy phaûi laøm hai loaïi theû: Moät loaïi maøu ñen vaø moät loaïi maøu traéng, khoâng ñöôïc xöôùng: "Phi phaùp laáy theû ñen, nhö phaùp laáy theû traéng", maø neân xöôùng theá naøy: "Ai noùi theá naøy thì laáy theû ñen, ai noùi theá naøy thì laáy theû traéng". Ngöôøi ñöa theû khi ñöa theû phaûi taäp trung taâm yù vaøo naêm phaùp keå treân roài môùi ñöa theû; khoâng neân laøm baïn vôùi nhöõng keû khoâng nhö phaùp, maø neân laøm baïn vôùi nhöõng keû nhö phaùp. Khi ñöa theû xong ñem ñeám, neáu thaáy phe phi phaùp nhieàu hôn chöøng moät theû, thì khoâng neân xöôùng: "Nhöõng ngöôøi phi phaùp nhieàu, nhöõng ngöôøi nhö phaùp ít", maø neân taïo phöông tieän giaûi taùn. Neáu thôøi ñieåm böõa aên tröôùc ñaõ ñeán thì neân xöôùng leänh: "Böõa aên tröôùc". Neáu thôøi ñieåm böõa aên sau ñaõ ñeán, thì neân xöôùng

leänh: "Böõa aên sau". Neáu thôøi ñieåm taém röûa ñeán, thì neân xöôùng leänh: "Taém röûa". Neáu thôøi ñieåm thuyeát phaùp ñeán, thì neân xöôùng leänh: "Thôøi ñieåm thuyeát phaùp ñaõ ñeán". Neáu giôø tuïng luaät ñaõ ñeán thì neân xöôùng: "Giôø tuïng luaät ñaõ ñeán". Neáu phe phi phaùp bieát ñöôïc (söï tình) beøn noùi: "Chuùng toâi thaéng lôïi maø vì sao laïi giaûi taùn? Giôø ñaây chuùng toâi khoâng ñöùng daäy, phaûi giaûi quyeát vieäc aáy döùt khoaùt ngay taïi choã ngoài naøy", thì luùc aáy neáu beân caïnh Tinh xaù coù moät ngoâi nhaø nhoû khoâng coù coân truøng, neân sai tònh nhaân phoùng hoûa ñoát, roài hoâ hoaùn: "Löûa chaùy, löûa chaùy", lieàn ñöùng daäy chaïy ñi chöõa löûa. Hoaëc bieát taïi truù xöù gaàn ñoù coù Tyø-kheo nhö phaùp, thì neân ñi keâu goïi: "Vöøa roài coù phaùt theû vöøa xong, nhöng nhöõng ngöôøi phi phaùp thì nhieàu maø nhöõng ngöôøi nhö phaùp thì ít, Tröôûng laõo haõy vì phaùp Phaät maø ñeán ñoù laøm sao cho nhöõng ngöôøi laáy theû nhö phaùp thì nhieàu, ñeå cho phaùp Phaät ñöôïc taêng tröôûng, veà phaàn Tröôûng laõo cuõng ñöôïc lôïi ích, coâng ñöùc". Neáu ngöôøi aáy nghe lôøi yeâu caàu naøy maø khoâng ñeán, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Traùi laïi, neáu thaày aáy ñeán thì phaûi phaùt theû trôû laïi. Khi phaùt theû xong beøn ñem ñeám, neáu thaáy theû

traéng nhieàu hôn moät caùi, thì khoâng neân xöôùng: “Nhieàu hôn moät caùi”, maø neân xöôùng: “Nhöõng ngöôøi noùi nhö theá naøy nhieàu, nhöõng ngöôøi noùi nhö theá kia ít”. Xöôùng nhö theá roài, neân theo phe ña soá. Neáu hoäi ñuû naêm phaùp sau ñaây thì söï phaùt theû thaønh ra phi phaùp. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Nhöõng ngöôøi noùi nhö phaùp thì ít maø nhöõng ngöôøi noùi phi phaùp thì nhieàu. 2. Nhöõng ngöôøi noùi nhö phaùp khoâng nhaát trí, nhöõng ngöôøi noùi phi phaùp nhaát trí. 3. Phi phaùp noùi laø ñuùng phaùp, ñuùng phaùp noùi laø phi phaùp. 4. Do vieäc phaùt theû naøy maø gaây ra phaù Taêng. 5. Taêng chia reõ nhau. Ñoù goïi laø naêm ñieàu phi phaùp. Traùi laïi naêm ñieàu treân thì goïi laø söï phaùt theû ñuùng phaùp. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài baïch: “Baïch Theá Toân! Trong luaät duøng Ña mích Tyø-ni ñeå daäp taét (tranh caõi). Vaäy theá naøo goïi laø duøng Ña mích Tyø-ni ñeå daäp taét (tranh caõi)?” Phaät noùi vôùi A-nan: “Neáu caùc Tyø-kheo ñoái vôùi kinh, luaät, oai nghi maø noùi: Ñieàu naøy laø toäi, laø chaúng phaûi toäi; laø toäi nheï, laø toäi naëng; laø toäi

coù theå trò phaït, laø toäi khoâng theå trò phaït; laø toäi coù dö taøn, laø toäi khoâng coù dö taøn; do ñoù maø sinh ra caõi vaõ laãn nhau, thì luùc aáy phaûi caáp toác taäp hoïp Taêng, caên cöù theo phaùp, luaät, lôøi Phaät daïy vaø tuøy theo söï thaät maø daäp taét ngay vieäc aáy. Neáu khoâng theå giaûi quyeát ñöôïc, maø nghe ôû moät truù xöù naøo ñoù coù vò Tröôûng laõo Tyø-kheo tuïng kinh, tuïng luaät, tuïng luaän, hoaëc moät Tyø-kheo thieáu nieân, tuïng kinh, tuïng luaät, tuïng luaän, thì phaûi nhanh choùng ñeán ñoù vaán keá, hoaëc môøi veà, roài tuøy theo Tyø-kheo aáy chæ veõ maø trao cho phaùp Ña mích Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi. Naøy A-nan, neáu sau khi daäp taét vieäc aáy roài maø coù Tyø-kheo khaùch... cho ñeán Tyø-kheo môùi thoï giôùi, laøm phaùt khôûi (söï tranh caõi) trôû laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø Töôùng ngoân traùnh duøng Ña mích Tyø-ni ñeå daäp taét”. 7. Nhö thaûo boá ñòa Tyø-ni dieät töôùng ngoân traùnh Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû Caâu- dieäm-di tranh caõi nhau, cuøng soáng moät truù xöù maø khoâng hoøa hôïp. Hoï noùi naøo laø phaùp, phi phaùp, luaät, phi luaät... cho ñeán Toân giaû Öu-ba-ly noùi vôùi Tyø-kheo aáy (vò söù giaû): “Naøy Tröôûng laõo, toâi ñeán ñoù roài, seõ laøm caùc phaùp Yeát-ma ñeå tröøng trò, truïc xuaát caùc oâng. Khi aáy, caùc oâng chôù coù buoàn”. Theá roài Tyø-kheo söù giaû noùi: “Toâi muoán ra ngoaøi moät laùt”. Khi ra ngoaøi roài, oâng ta suy nghó: “Neáu ta theo Toân giaû Öu-ba-ly trôû veà, thì oâng aáy coù theå trò toäi chuùng ta, chi baèng giôø ñaây ta trôû veà Caâu-dieäm-di moät mình, cuøng nhau daäp taét söï tranh caõi aáy”. Nghó theá roài, thaày trôû veà Caâu-dieäm-di, nhöng chung cuïc vaãn khoâng daäp taét ñöôïc söï tranh caõi, beøn thöa (vôùi vò Thöôïng toïa trong truù xöù): “Tröôûng laõo, baûn thaân toâi khoâng theå daäp taét ñöôïc söï tranh caõi naøy, nay toâi phaûi trôû laïi thaønh Xaù-veä ñeå caàu vieän daäp taét söï tranh caõi”. Noùi theá roài, thaày lieàn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, tôùi choã Toân giaû Öu-ba-ly, thöa nhö sau: ‘Laønh thay Toân giaû, haõy vì caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di maø daäp taét söï tranh caõi”. Öu-ba-ly beøn noùi vôùi Tyø-kheo aáy: “Nhö toâi ñaõ noùi vôùi OÂng tröôùc ñaây, tuøy theo söï vieäc

ôû ñoù maø toâi seõ laøm caùc phaùp Yeát-ma ñeå trò phaït, luùc aáy OÂng ñöøng buoàn. Toâi seõ theo oâng maø ñi". Tyø-kheo aáy ñaùp: "Toâi khoâng daùm traùi leänh nöõa". Öu-ba-ly noùi: "Haõy trôû laïi nôi aáy ñeå daäp taét, chôù laøm roái loaïn Taêng chuùng ôû ñaây". Theá roài Tyø-kheo söù giaû cuûa Caâu-dieäm-di lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di cuøng soáng moät truù xöù maø khoâng hoøa hôïp, hoï caõi vaõ nhau. Kính xin Theá Toân haõy daäp taét söï tranh caõi aáy".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 65

Phaät lieàn noùi vôùi Tyø-kheo Caâu-dieäm-di aáy: "Caùc OÂng chôù coù tranh chaáp caõi vaõ vôùi nhau, cuøng soáng moät truù xöù maø khoâng hoøa hôïp. Vì sao vaäy? Vì trong thôøi quaù khöù xa xöa coù thaønh teân Ca-tyø-la, nhaø vua teân Baø-la-moân Ñaït-ña v.v... nhö trong kinh Boån Sinh Tröôøng Thoï Vöông ñaõ noùi roõ.. Hoï bò nöôùc maát nhaø tan nhö vaäy, theá maø Thaùi töû Tröôøng Sinh khoâng traû thuø cha, laïi coøn giaûi hoøa vôùi keû thuø, khoâng sinh taâm aùc. Nay vì sao caùc oâng ñaõ coù loøng tin, xuaát gia soáng trong chaùnh phaùp maø coøn phaãn noä, tranh caõi, cuøng soáng moät truù söù maø baát hoøa?". Theá roài, Phaät baûo Öu-ba-ly: "OÂng haõy ñeán choã caùc Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di, caên cöù theo phaùp, theo luaät, theo lôøi Phaät daïy maø trao cho hoï phaùp Nhö thaûo boá ñòa Tyø-ni ñeå daäp taét söï tranh caõi aáy. Naøy Öu-ba-ly, Söï tranh caõi do ba choã khôûi leân, ba choã thuû, ba choã xaû vaø ba choã dieät. Giaù nhö söï tranh caõi aáy coù tính caùch laët vaët thì cuøng vôùi Öu-baø-taéc giaûi quyeát. Traùi laïi, neáu söï tranh caõi coù tính caùch traàm troïng, thì neân khuyeân nhuû Öu-baø-taéc ra khoûi giôùi tröôøng, roài tuøy theo söï thaät cuûa Tyø-kheo aáy, caên cöù theo phaùp, luaät maø laøm phaùp Nhö thaûo boá ñòa Tyø-ni ñeå daäp taét". Phaät laïi noùi vôùi Öu-ba-ly: "Neáu vò Haï toïa coù loãi laàm, thì neân ñeán choã Thöôïng toïa, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, noùi nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, toâi ñaõ laøm ñieàu phi phaùp, xaâm phaïm Tröôûng laõo, coù loãi. Nay toâi saùm hoái, khoâng daùm taùi phaïm". Khi aáy, Thöôïng toïa neân duøng tay xoa ñaàu (vò ñoù), ñöa tay ñôõ daäy oâm vaøo loøng vaø noùi: "Tueä maïng (Hieàn giaû) toâi cuõng coù loãi, xin thaày haõy tha thöù". Traùi laïi, neáu Thöôïng toïa coù loãi, thì neân ñeán choã Haï toïa, caàm tay noùi: "Toâi ñaõ laøm ñieàu phi phaùp, coù loãi, nay xin saùm hoái vôùi thaày, khoâng laøm nhö vaäy nöõa". Luùc aáy, Haï toïa neân ñöùng daäy ñaûnh leã chaân Thöôïng toïa, roài cuõng saùm hoái nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài baïch: "Baïch Theá Toân! Trong luaät goïi Boá thaûo Tyø-ni, theá naøo laø Boá thaûo Tyø-ni?". Phaät noùi vôùi A-nan: "Neáu coù söï tranh caõi khôûi leân trong caùc Tyø- kheo, khieán cho cuøng soáng moät truù xöù maø baát hoøa, roài hai boä chuùng khoâng chòu nhòn nhau, sinh ra aùc taâm, caõi nhau, beân naøo cuõng noùi nhöõng lôøi khoâng phuø hôïp vôùi phaùp Phaät. Naøy A-nan, luùc aáy phaûi caáp toác taäp hoïp Taêng, caên cöù vaøo phaùp luaät, roài moät vò coù ñuû ñöùc haïnh thuoäc moät boä chuùng, bieát vieäc, hieåu roõ nhaân duyeân, coù bieän taøi, thoâng hieåu phaùp, khoâng khieáp nhöôïc, taùn thaùn coâng ñöùc hoøa hôïp chuùng Taêng. Roài vò naøy rôøi khoûi choã ngoài, traät vai aùo phaûi, quyø goái,

chaáp tay, höôùng veà Boä chuùng thöù hai, noùi nhö sau: “Naøy caùc Ñaïi ñöùc, vì sao chuùng ta ñaõ coù loøng tin,

xuaát gia, cuøng soáng trong moät chaùnh phaùp maø tranh caõi nhau, khieán cho cuøng soáng chung maø baát hoøa, hai boä chuùng khoâng nhöôøng nhòn nhau, ngöôøi naøo cuõng sinh ra taâm aùc, lôøi qua tieáng laïi, khoâng tuøy thuaän phaùp, vieäc khoâng hay ñaõ khôûi leân. Taát caû ñeàu do khoâng kheùo tö duy maø ñeán nhö theá, khieán cho hieän ñôøi naøy soáng khoán khoå, ñôøi sau ñoïa vaøo coõi aùc. Naøy caùc Ñaïi ñöùc, chuùng ta ai naáy neân boû söï tranh caõi naøy, nhö raûi coû treân ñaát. Nay toâi höôùng ñeán caùc Tröôûng laõo saùm hoái, moãi ngöôøi neân nguoâi giaän, hoøa hôïp cuøng soáng chung”. Naøy A-nan, neáu boä chuùng thöù hai taát caû ñeàu im laëng, toû söï ñoàng yù, thì moät vò coù ñöùc haïnh, thoâng minh, bieän taøi thuoäc boä chuùng naøy, lieàn ñöùng daäy saùm hoái. Caùch saùm hoái cuõng nhö treân ñaõ noùi. Naøy A-nan, neáu coù söï tranh caõi khôûi leân trong Taêng nhö vaäy, thì phaûi caáp toác taäp hoïp Taêng, caên cöù vaøo phaùp, luaät maø daäp taét söï tranh caõi aáy, nhö duøng coû raûi treân ñaát. Naøy A-nan, taát caû moïi söï tranh caõi nhö ñaùnh nhau, taùt nhau, loâi ra khoûi phoøng, ñaïi loaïi nhö vaäy, hoaëc noùi hai löôõi, vu khoáng voâ caên cöù v.v... Caùc toäi nhö vaäy, ñeàu neân duøng nguyeân taéc nhö raûi coû treân ñaát daäp taét. Khi ñaõ duøng phöông phaùp nhö raûi coû teân ñaát ñeå daäp taét roài, maø coù Tyø-kheo khaùch, thaäm chí Tyø-kheo môùi thoï giôùi laøm phaùt sinh trôû laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Toùm laïi, nhöõng vieäc laøm cuûa chuùng Taêng ñeàu nhö phaùp thöïc hieän, nhö phaùp taäp hoïp, nhö phaùp giaûi tröø, nhö phaùp xaû boû, nhö phaùp ban cho, noùi chung, nhöõng vieäc laøm cuûa caùc Tyø-kheo ñeä töû Theá Toân coù voâ löôïng phöông tieän nhö vaäy, ñeàu neân aùp duïng baûy dieät traùnh ñeå daäp taét moïi söï tranh caõi. Ñoù goïi laø nhöõng vieäc thöôøng laøm. Theá neân noùi (nhö treân).

5. GIÔÙI THUYEÁT PHAÙP CHO PHUÏ NÖÕ QUAÙ GIÔÙI HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ñaø-di ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, tôùi moät nhaø kia Thaày beøn thuyeát phaùp cho nhieàu phuï nöõ. Luùc aáy, Toân giaû A-nan cuõng tuaàn töï khaát thöïc, ñeán gia ñình aáy, thaáy theá, lieàn hoûi: “Tröôûng laõo ñang laøm gì ñaáy?”. Öu-ñaø-di ñaùp: “Toâi thuyeát phaùp cho caùc phuï nöõ naøy”. Toân giaû A-na lieàn noùi vôùi Öu-ñaø-di: “Vì sao ñaõ nhaân danh laø Tyø- kheo, trong luùc khoâng coù ngöôøi nam hieåu bieát, chæ coù moät mình thuyeát phaùp cho phuï nöõ?” Sau khi A-nan khaát thöïc veà, aên xong, beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ñaø-di ñeán. Sau khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi:

“OÂng coù laøm vieäc ñoù thaät khoâng?” Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. Phaät khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao trong luùc khoâng coù

ñaøn oâng hieåu bieát maø oâng thuyeát phaùp cho phuï nöõ?". - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp (Tyø-kheo), trong luùc khoâng coù ñaøn oâng hieåu bieát, maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu -ñaø-di ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñeán moät nhaø kia, lieàn thuyeát phaùp cho nhieàu phuï nöõ nghe. Luùc aáy, Toân giaû A-nan cuõng tuaàn töï khaát thöïc, ñeán ngay nhaø ñoù, troâng thaáy theá, beøn hoûi: - Tröôûng laõo ñang laøm gì ñaáy? - Ñang thuyeát phaùp cho caùc phuï nöõ. - Tröôûng laõo khoâng nghe Theá Toân noùi raèng khoâng coù ñaøn oâng thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho phuï nöõ sao? - Naøy A-nan, oâng khoâng thaáy ngöôøi ñaù naøy, ngöôøi goã naøy, ngöôøi coû naøy, ngöôøi hoïa naøy sao? Moät ngöôøi cuõng ñuû, huoáng chi nhieàu ngöôøi? Toân giaû A-nan sau khi khaát thöïc trôû veà, aên xong, beøn ñem söï kieän aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ñaø-di ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "OÂng coù thaät nhö vaäy chaêng?" Thaày ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy" Phaät noùi: "Naøy Öu-ñaø-di , vì sao oâng laïi töï xem mình nhö ngöôøi ñaøn oâng voâ taâm, trong saïch maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ?" - Töø nay veà sau, ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo töï xem mình nhö ngöôøi ñaøn oâng voâ taâm, trong saïch maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Luùc aáy Öu-ñaø-di ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y, caàm baùt ñi vaøo thaønh Xaù-veä... cho ñeán ñaùp Toân giaû A-nan: "OÂng khoâng thaáy ñöùa treû ñöôïc boàng treân tay kia, ñöùa treû ñang buù, ñöùa treû ñang naèm hay sao? Moät ngöôøi cuõng ñuû, huoáng chi nhieàu ngöôøi". Toân giaû A-nan sau khi khaát thöïc trôû veà, aên xong, beøn ñem söï kieän aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu - ñaø- di ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "OÂng coù ñieàu ñoù thaät chaêng?" Thaày ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy". Phaät noùi: "Naøy Öu-ñaø-di , vì sao oâng laïi töï ví mình trong saïch nhö ñöùa treû con maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ? Töø nay veà sau, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï xem mình nhö ñöùa beù ñang buù maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ".

68 BOÄ LUAÄT 2

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Loäc-maãu bò beänh. Do ñoù, Toân giaû A-nan saùng sôùm khoaùc y ñi ñeán ñoù thaêm beänh, hoûi: "Öu-baø-di, beänh tình theá naøo? Coù khoå naõo laém khoâng?" Baø ñaùp: "Beänh tình khoâng thuyeân giaûm, khoâng theå chòu noåi, xin Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho con nghe". A-nan ñaùp: "Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp Tyø-kheo khoâng coù tònh nhaân maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ". - Neáu khoâng ñöôïc noùi nhieàu, thì coù theå noùi cho con chöøng naêm, saùu lôøi ñöôïc khoâng?". - Toâi khoâng bieát coù ñöôïc hay khoâng, neân khoâng daùm töï tieän noùi. - Xin caûm ôn thaày. - Caàu mong beänh taät choùng heát. Toân giaû A-nan noùi xong, beøn töø giaõ, trôû veà choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: "A-nan, oâng töø ñaâu trôû veà?". A-nan beøn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû vôùi Phaät, Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: "Tyø-xaù-khö Loäc-maãu laø ngöôøi trí tueä. Neáu oâng noùi naêm, saùu lôøi thì beänh

baø aáy lieàn bôùt, ñöôïc soáng an laïc. Töø nay veà sau, Ta cho pheùp (Tyø-kheo) khi khoâng coù ñaøn oâng, ñöôïc thuyeát phaùp cho phuï nöõ naêm, saùu lôøi". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo, khoâng coù tònh nhaân maø thuyeát phaùp cho phuï nöõ quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø tröôøng hôïp coù ñaøn oâng hieåu bieát tham döï".

Giaûi Thích: - Khoâng coù ñaøn oâng hieåu bieát: Neáu ngöôøi ñoù muø, hoaëc ñieác thì cuõng ñöôïc xem laø khoâng coù tònh nhaân. Neáu coù hai ngöôøi maø moät muø, moät ñieác, thì ñöôïc xem laø moät tònh nhaân. Nhöng coù tònh nhaân ñang naèm nguû thì cuõng ñöôïc xem laø khoâng coù ñaøn oâng. - Phuï nöõ: Nhöõng ngöôøi aáy hoaëc laø meï, chò em, hoaëc lôùn, hoaëc nhoû, hoaëc taïi gia, xuaát gia. - Phaùp: Nhöõng ñieàu Phaät noùi, hoaëc ñöôïc Phaät aán chöùng. Nhöõng ñieàu Phaät noùi nghóa laø chính mieäng Phaät töï noùi ra. Phaät aán chöùng nghóa laø nhöõng ñieàu do ñeä töû Phaät hoaëc ngöôøi khaùc noùi, roài Phaät chuaån nhaän.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 69

- Noùi: Daïy, ñoïc tuïng, hoaëc giaûi thích. - Naêm, saùu lôøi: Goàm coù hai loaïi caâu daøi vaø caâu ngaén. Caâu daøi nhö "Taát caû vieäc aùc chôù laøm". Caâu ngaén nhö "Maét laø voâ thöôøng". - Ngoaïi tröø coù ngöôøi ñaøn oâng hieåu bieát: Neáu treû em döôùi baûy tuoåi khoâng hieåu ñöôïc yù nghóa cuûa lôøi noùi toát, xaáu thì khoâng theå goïi laø ñaøn oâng hieåu bieát. Nhöng neáu hôn baûy tuoåi maø khoâng hieåu ñöôïc yù nghóa cuûa lôøi noùi toát xaáu thì cuõng goïi laø ngöôøi ñaøn oâng voâ tri. Traùi laïi, neáu baûy tuoåi hoaëc hôn baûy tuoåi maø hieåu ñöôïc yù nghóa cuûa lôøi noùi toát xaáu, thì goïi laø ngöôøi ñaøn oâng hieåu bieát. Laïi nöõa, neáu coù phuï nöõ saùng sôùm ñeán leã thaùp, roài sang ñaûnh leã Tyø-kheo, baïch: "Thöa Toân giaû, toâi muoán nghe phaùp, xin Toân giaû thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì khi aáy Tyø-kheo ñöôïc noùi moät caâu röôõi keä. Theá roài, Tyø-kheo aáy ñi vaøo thoân xoùm, neáu laïi noùi naêm,saùu lôøi nöõa cho ngöôøi phuï nöõ aáy thì phaïm Ba-daï-ñeà. Sôû dó Ñöùc Theá Toân cheá ra giôùi noùi naêm,saùu lôøi, laø noùi veà soá löôïng lôøi noùi trong moät ngaøy. Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ maø coù phuï nöõ ñeán leã thaùp, roài sang ñaûnh leã Tyø-kheo, baïch: "Thöa Toân giaû, xin Toân giaû thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì Tyø-kheo neân noùi vôùi phuï nöõ aáy: "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, khoâng coù tònh nhaân, thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho phuï nöõ". Theá roài, ngöôøi phuï nöõ aáy baïch vôùi Tyø-kheo: "Toâi bieát phaùp Phaät, vaäy xin haõy noùi cho toâi nghe trong möùc ñoä maø Theá Toân cho pheùp", thì khi aáy, Tyø-kheo ñöôïc noùi vôùi phuï nöõ aáy moät caâu keä röôõi. Neáu hai ngöôøi thì ñöôïc noùi ba caâu keä, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm laøng ñeå giaùo hoùa, roài coù nhieàu phuï nöõ ñeán muoán nghe phaùp, thì moãi moãi ñöôïc noùi saùu caâu. Tröôùc heát, neân noùi vôùi phuï nöõ thöù nhaát: "Toâi noùi cho coâ saùu caâu", roài noùi vôùi phuï nöõ thöù hai: "Toâi noùi cho coâ saùu caâu". Nhö vaäy thì noùi cho nhieàu ngöôøi vaãn khoâng coù toäi. Theá roài, Tyø-kheo töø giaõ, caùc phuï nöõ lieàn

ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo ñeå tieãn bieät. Neáu khi aáy Tyø-kheo chuù nguyeän: “Mong cho coâ nhanh choùng chaám döùt khoå ñau”, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu noùi: “Mong cho coâ khoâng ñau oám, ñöôïc soáng an laïc”, thì khoâng coù toäi. Tyø-kheo rôøi khoûi nhaø aáy lieàn ñeán nhaø khaùc thuyeát phaùp, roài ngöôøi phuï nöõ tröôùc ñoù beøn ñi theo, ñöùng ôû beân ngoaøi nghe, thaáy theá, Tyø-kheo hoûi: “Coâ cuõng ñi theo nghe sao?”. Coâ ta ñaùp: “Vaâng”. Neáu Tyø-kheo noùi: “Coâ ñaõ thaâm tín, öa thích phaùp nhö vaäy, thì coù theå nghe”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Traùi laïi, tuy thaáy ngöôøi phuï nöõ aáy maø khoâng hoûi chæ lo thuyeát phaùp cho caùc phuï nöõ khaùc, thì duø phuï nöõ aáy nghe phaùp Tyø-kheo cuõng khoâng coù toäi.

70 BOÄ LUAÄT 2

Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho phuï nöõ trong khi khoâng coù tònh nhaân ngoài trong phoøng nghe phaùp, nhöng coù ngöôøi giuùp vieäc ñi qua laïi, vaøo ra, hoaëc coù ngöôøi ôû beân ngoaøi, treân gaùc döôùi gaùc nghe thaáy ñöôïc nhau, thì khoâng coù toäi. Neáu nhaø cuûa ngöôøi theá tuïc höôùng maët ra ñöôøng, Tyø-kheo ôû trong ñoù thuyeát phaùp cho phuï nöõ, duø khoâng coù tònh nhaân, nhöng ngöôøi ñi treân ñöôøng khoâng döùt, hoï ñeàu coù theå nghe thaáy ñöôïc, thì cuõng khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu ngöôøi ñi treân ñöôøng giaùn ñoaïn, khoâng nghe thaáy ñöôïc, thì khoâng neân thuyeát. Neáu coù phuï nöõ ñeán leã thaùp, roài tôùi baïch vôùi Tyø-kheo: “Thöa Toân giaû, ñaây laø thaùp gì vaäy? Xin noùi cho toâi bieát teân choã naøy”. Khi aáy, Tyø- kheo ñöôïc pheùp noùi: “Ñoù laø thaùp choã (Phaät) ñaûn sinh, thaùp choã Phaät ñaéc ñaïo, thaùp choã Phaät chuyeån phaùp luaân, thaùp choã Phaät Nieát-baøn”, tuøy hoï hoûi vieäc gì, ñeàu ñöôïc pheùp traû lôøi, maø khoâng coù toäi. Coù boán loaïi tònh nhaân: Hoaëc thaáy maø khoâng nghe, hoaëc nghe maø khoâng thaáy, hoaëc vöøa thaáy vöøa nghe, hoaëc chaúng thaáy chaúng nghe. Thaáy maø khoâng nghe: Maét troâng thaáy Tyø-kheo vôùi phuï nöõ maø khoâng nghe tieáng noùi. (cuõng töông töï nhö vaäy ñoái vôùi ba tröôøng hôïp kia). Trong tröôøng hôïp naøy (Tyø-kheo) phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nghe maø khoâng thaáy cuõng nhö vaäy. Khoâng thaáy, khoâng nghe thì phaïm Ba-daï-ñeà. Vöøa thaáy vöøa nghe thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

6. GIÔÙI DAÏY NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ TUÙC ÑOÏC TUÏNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Khoaùng Daõ, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù thaày Tyø-kheo quaûn söï daïy nhieàu ñoàng töû (nhi ñoàng) ñoïc töøng caâu, töøng caâu Ba-la-da-na (?). Khi nghe theá, moät Baø-la-moân suy nghó: “Nôi naøo maø coù phaùp thuaàn thieän thuø thaéng nhö theá! Ta neân ñeán ñoù xin xuaát gia”. Suy nghó theá roài, oâng beøn ñi ñeán Tinh xaù Khoaùng daõ, ñònh xin xuaát gia, nhöng thaáy Tyø-kheo daïy caùc ñoàng töû ñoïc tuïng, gioáng nhö aâm thanh ñoïc tuïng cuûa caùc em hoïc sinh trong caùc tröôøng hoïc, neân oâng suy nghó: “Nay ta muoán caàu phaùp thuø thaéng, theo hoï xuaát gia, theá maø nghe gioïng ñoïc eâ, a ôû ñaây gioáng nhö gioïng ñoïc cuûa caùc em hoïc sinh trong caùc tröôøng hoïc, laïi khoâng theå nhaän ra ai laø thaày, ai laø hoïc troø”. Thaáy vaäy, neân oâng sinh taâm khoâng kính tín, do ñoù cuõng khoâng

yeát kieán Phaät, maø trôû veà nhaø, khoâng xuaát gia nöõa. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo quaûn söï ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: “OÂng coù thaät nhö vaäy chaêng?”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 71

Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. Phaät lieàn khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao oâng daïy ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc tuïng cuù phaùp? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo daïy ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc tuïng cuù phaùp”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh khoaùng Daõ phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo daïy ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc ñoïc cuù phaùp thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: - Ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc: Chöa trôû thaønh Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni; tuy Tyø-kheo-ni ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc nhöng cuõng khoâng ñöôïc daïy. - Cuù: Cuøng ñoïc tuïng töøng caâu chöõ, caâu chöõ. - Phaùp: Nhöõng gì do Phaät noùi, do Phaät aán chöùng. Nhöõng gì do Phaät noùi nghóa laø do Phaät töï noùi ra. Nhöõng gì do Phaät aán chöùng nghóa laø nhöõng ñieàu do ñeä töû thanh vaên vaø nhöõng ngöôøi khaùc noùi ñöôïc Phaät chuaån nhaän, chaúng haïn caùc phaùp thieän cho ñeán Nieát-baøn. Ñoù goïi laø phaùp. - Daïy: Vì hoï maø noùi, chæ daïy baèng lôøi. Neáu Tyø-kheo daïy ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc ñoïc caâu “Maét laø voâ thöôøng”, roài moät laàn ñoïc leân, moät laàn laäp laïi vaø moät laàn giaùn ñoaïn, maø Thaày troø cuøng ñoïc vui veû, löu loaùt, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù, möôøi taùm giôùi, naêm aám, saùu giôùi, cho ñeán caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo daïy ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ caùc loaïi kinh nhö kinh Ba La Da Na, kinh Luaän Naïn, kinh A Naäu Ñaït Trì, kinh Duyeân Giaùc... maø ñeä töû cuøng ñoïc leân, cuøng laäp laïi, cuøng giaùn ñoaïn, thì thaày neân baûo ñeä töû nhö sau: “Ngöôi ñöïi ta ñoïc döùt caâu roài ngöôi môùi ñoïc”. Neáu daïy nhö vaäy maø ñeä töû khoâng vaâng lôøi, thì khoâng neân daïy nöõa. Neáu ñeä töû noùi: “Xin thaày daïy cho con kinh khaùc”, thì luùc aáy, thaày neân baûo: “Neáu ngöôi khoâng ñoïc theo ta, thì ta seõ daïy ngöôi tieáp”. Ñoái vôùi caùc ñeä töû nhö vaäy, cho ñeán caùc Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, gaëp tröôøng hôïp nhö theá, cuõng khoâng ñöôïc daïy. Neáu caùc Tyø-kheo cuøng tuïng kinh, thì Thöôïng toïa neân tuïng, coøn Haï toïa neân chuù taâm im laëng theo doõi. Neáu Thöôïng toïa tuïng khoâng löu loaùt, thì Haï toïa neân tuïng, coøn Thöôïng toïa, neân chuù taâm aâm thaàm tuïng theo, cho ñeán Öu-baø-di cuõng nhö vaäy. Khi trong Taêng chuùng cuøng xöôùng ñoïc keä, thì (moïi ngöôøi) khoâng

72 BOÄ LUAÄT 2

ñöôïc cuøng ñoïc moät baøi keä, maø luùc aáy moãi ngöôøi neân ñoïc moät baøi keä khaùc nhau (?). Theá neân noùi (nhö treân).

7. GIÔÙI NOÙI THAÄT RAÈNG MÌNH ÑAÉC ÑAÏO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân, cuõng nhö trong giôùi voïng ngöõ thöù tö ñaõ noùi roõ

nhaân duyeân caùc söï vieäc, choã khaùc nhau laø ôû ñaây noùi thaät, cho ñeán choã Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñoù laø vieäc xaáu, ví nhö daâm nöõ baùn nhan saéc ñeå töï nuoâi soáng. Caùc oâng cuõng vaäy, duøng phaùp chaân thaät vi dieäu ñeå noùi vôùi ngöôøi, thì chaúng khaùc gì daâm nöõ vì mieäng, buïng maø baùn nhan saéc ñeå nuoâi maïng soáng”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo töï xöng mình ñaõ ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, raèng: “Toâi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy”, duø ñoù laø noùi thaät, cuõng phaïm toäi Ba-daï- ñeà”.

Giaûi Thích: Töï xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi: Phaùp hôn ngöôøi nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu töï noùi: “Toâi ñöôïc phaùp trí chaêng?”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu noùi: “Toâi ñöôïc phaùp trí”, thì phaïm toäi vieät-tyø-ni. Neáu noùi: “Toâi ñaõ chöùng ñaéc phaùp trí”, thì phaïm Ba-daï-ñeà, töøng caâu, töøng caâu nhö treân ñaõ noùi roõ, cho ñeán noùi thaät veà möôøi phaùp voâ hoïc, thì phaïm Ba-da-ñeà. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ: “Caùc Tyø-kheo an cö taïi choã kia ñeàu chaúng phaûi laø phaøm phu”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu hoï hoûi: “Toân giaû cuõng ôû trong ñoù chaêng?”, roài ñaùp: “Cuõng ôû trong ñoù”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Öu-baø-di hoûi: “Toân giaû cuõng ñöôïc phaùp aáy chaêng?”, roài ñaùp: “Ñöôïc”, thì duø laø noùi thaät, cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Öu-baø-di: “Tyø-kheo töï töù taïi choã kia chaúng phaûi phaøm phu, ñeàu laø A-la-haùn”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu Öu-baø-di hoûi: “Toân giaû cuõng töï töù taïi ñoù chaêng?”, roài ñaùp: “Ñuùng vaäy”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laïi hoûi: “Toân giaû cuõng ñaéc quaû A-la-haùn chaêng?”, maø ñaùp: “Ñaéc”, thì duø cho noùi thaät cuõng phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo noùi: “Tyø-kheo ôû nôi xoùm laøng kia thöôøng ñeán nhaø cuûa vua, nhaø cuûa ñaïi thaàn, nhaø cuûa tröôûng giaû, nhaø cö só, nhaø cuûa ngöôi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 13 73

vaø nhaø baø con ngöôi daïy kinh, thaày aáy ñi, ñöùng, naèm, ngoài nhö vaäy, aên thöùc aên nhö vaäy (ñaéc quaû A-la-haùn)”, thì cuõng nhö vaäy (töùc laø phaïm Ba-daï-ñeà). Neáu duøng lôøi noùi ôû trung taâm ñaát nöôùc maø noùi vôùi ngöôøi ôû bieân thuøy, hoaëc duøng lôøi noùi cuûa bieân thuøy maø noùi vôùi ngöôøi ôû trung taâm ñaát nöôùc, hoaëc duøng lôøi noùi ôû trung taâm ñaát nöôùc noùi vôùi ngöôøi ôû trung taâm ñaát nöôùc, hoaëc duøng lôøi noùi ôû bieân thuøy, noùi vôùi ngöôøi ôû bieân thuøy, neáu noùi nghóa maø khoâng noùi aån yù, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi aån yù maø khoâng noùi nghóa, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu noùi nghóa vaø noùi caû aån yù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng noùi nghóa cuõng khoâng noùi aån yù thì khoâng coù toäi. Neáu vieát ra chöõ, duøng tay ra daáu, bieåu thò nghóa maø khoâng bieåu thò aån yù, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieåu thò aån yù maø khoâng bieåu thò nghóa, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu bieåu thò nghóa vaø bieåu thò aån yù, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu khoâng bieåu thò nghóa, khoâng bieåu thò aån yù, thì

khoâng coù toäi. Cuoái cuøng cho ñeán hieän töôùng A-la-haùn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

74 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 14

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

8. GIÔÙI NOÙI TOÄI NAËNG CUÛA TYØ-KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät cö só môøi caùc Tyø-kheo quen bieát ñeán nhaø. Trong soá ñoù coù moät Tröôûng Laõo Tyø-kheo ñang thi haønh phaùp Ma-na-ñoûa neân ngoài ôû haøng döôùi. Öu-baø-di ñaøn-vieät thaáy theá, lieàn hoûi: “Toân giaû tröôùc kia ngoài ôû treân, nay vì sao laïi ngoài ôû choã naøy?”. Thaày ñaùp: “Gaëp ñaâu thì ngoài ñoù maø, caàn chi phaûi hoûi?”. Öu-baø-di noùi: “Con bieát choã ngoài cuûa Toân giaû ñuùng ra taïi choã naøy, con cuõng bieát choã ngoài cuûa caùc Toân giaû khaùc”. Khi aáy, Nan-ñaø noùi vôùi Öu-baø-di: “Vì sao baø laïi baûo thaày cuûa baø leân ngoài ôû choã treân? Vì thaày cuûa baø vaãn chöa boû tính boâng ñuøa cuûa thôøi nieân thieáu ñoù maø”. Öu-baø-di nghe theá, loøng khoâng vui, lieàn suy nghó: “Chaéc laø thaày ta ñang phaïm caùc toäi nhoû neân phaûi ngoài ôû choã döôùi naøy”, lieàn neùm gioû côm xuoáng ñaát roài boû ñi noùi: “Toân giaû haõy töï laáy thöùc aên ôû trong ñoù maø aên”. Noùi theá roài, baø lieàn vaøo trong phoøng ñoùng laïi moät caùnh cöûa, roài ñoïc keä: “Xuaát gia ñaõ laâu ngaøy Tu taäp neáp phaïm haïnh Tính treû con khoâng boû Laøm sao nhaän boá thí?”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: “OÂng coù thaät nhö vaäy khoâng?”. Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 75

Phaät lieàn quôû traùch Nan-ñaø: “Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôøi tu phaïm haïnh coù luùc phoùng daät, sau ñoù seõ soáng nhö phaùp, vì sao noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc veà toäi loãi cuûa ngöôøi aáy? Töø nay trôû ñi ta khoâng cho pheùp (caùc Tyø-kheo) noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc veà thoâ toäi cuûa ngöôøi khaùc”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø thaày beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñeán moät nhaø kia, luùc aáy nghe ngöôøi ñaøn oâng noùi vôùi ngöôøi nöõ: “Ngöôi boá thí thöùc aên cho ngöôøi xuaát gia”. Ngöôøi phuï nöõ hoûi: “Xuaát gia theo ñaïo naøo?”. Ñaùp: “Xuaát gia theo doøng hoï Thích”. - Toâi khoâng cho thöùc aên. - Vì sao khoâng cho? - Ñoù laø ngöôøi phaù phaïm haïnh, neân toâi khoâng cho. Tyø-kheo lieàn noùi vôùi ngöôøi phuï nöõ aáy: “Naøy baø chò, toâi laø ngöôøi phaïm haïnh”. Ngöôøi phuï nöõ noùi: “Toân giaû Ca-loâ laø haøng ñaïi danh ñöùc maø coøn khoâng theå tu phaïm haïnh, nay vì sao oâng laïi töï noùi mình laø ngöooi phaïm haïnh?”. Tyø-kheo nghe lôøi noùi aùc aáy, caûm thaáy saàu naõo trong loøng, neân khoâng khaát thöïc maø trôû veà laïi Tinh xaù, tuyeät thöïc moät ngaøy.Vì tuyeät thöïc

neân thaân theå ruõ röôïi, thaày beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Nay oâng vì sao maø thaân theå ruõ röôïi nhö vaäy?”. Thaày lieàn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät noùi: “Naøy Tyø-kheo, vì sao oâng khoâng noùi vôùi hoï: Giaû söû Tyø-kheo Ca-loâ chaúng phaûi laø ngöôøi phaïm haïnh, thì coù phöông haïi gì ñeán vieäc tu phaïm haïnh cuûa toâi?”. Thaày ñaùp: “Baïch Theá Toân! Con coù theå noùi vôùi baø aáy, nhöng vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc veà toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc, cho neân con khoâng noùi”. Phaät noùi: “Laønh thay! Laønh thay! Naøy thieän nam! OÂng khoâng vì maïng soáng maø vi phaïm lôøi daïy doã cuûa Phaät”. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhöõng ngöôøi taïi gia, xuaát gia ñeàu bieát Tyø-kheo Ca-loâ aáy phi phaïm haïnh, vaäy Taêng neân trao cho oâng ta pheùp yeát-ma phi phaïm haïnh. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nhöõng ngöôøi taïi gia, xuaát gia ñeàu bieát Tyø-kheo Ca-loâ aáy phi phaïm haïnh, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi

Taêng, Taêng cho pheùp noùi veà phi phaïm cuûa Tyø-kheo Ca-loâ”. Baïch nhö vaäy, roài baïch ba laàn yeát-ma. Sau ñoù Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: “Ñaõ laøm phaùp yeát-ma cho pheùp noùi veà vieäc phi phaïm haïnh cuûa Tyø-kheo Ca-loâ chöa?”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Ñaõ laøm roài”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc phaïm toäi thoâ maø ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc, tröø Taêng yeát-ma cho pheùp thì phaïm Ba-daï- ñeà”.

Giaûi Thích: Toäi thoâ: Nhö boán toäi (Ba-la-di), möôøi ba toäi (Taêng Taøn). Chöa thoï giôùi Cuï tuùc: Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo ni. Nhöng Tyø-kheo ni duø ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc cuõng khoâng ñöôïc noùi vôùi hoï. Noùi: Noùi cho ngöôøi ôû tröôùc maët mình bieát; ngoaïi tröø tröôøng hôïp Taêng yeát-ma cho pheùp Yeát-ma: Neáu taùc baïch khoâng hôïp leä, chuùng Taêng khoâng hôïp leä, theå thöùc yeát-ma khoâng hôïp leä, thì cuõng khoâng ñöôïc goïi laø yeát-ma. Traùi laïi, taùc baïch hôïp leä, chuùng Taêng hôïp leä, theå thöùc yeát-ma hôïp leä, thì ñöôïc goïi laø yeát-ma. Ñöùc Theá Toân baûo yeát-ma ñoù khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo bieát ngöôøi khaùc phaïm thoâ toäi, maø Taêng chöa laøm yeát-ma cho pheùp, thì khoâng ñöôïc noùi thoâ toäi cuûa ngöôøi aáy. Neáu coù ai hoûi: “Tyø-kheo Moã giaùp phaïm giôùi daâm, giôùi uoáng röôïu phaûi khoâng?”, thì neân ñaùp: “Thaày aáy seõ töï bieát”. Neáu Taêng ñaõ laøm yeát-ma roài, cuõng khoâng ñöôïc ñem reâu rao vôùi xoùm laøng. Neáu coù ai hoûi: “Tyø-kheo aáy phaïm giôùi daâm, giôùi uoáng röôïu phaûi khoâng?”, thì Tyø-kheo (ñöôïc hoûi) neân hoûi laïi ngöôøi aáy: “Ngöôi nghe ôû ñaâu?”. Neáu hoï ñaùp: “Toâi nghe taïi nôi ñoù”, thì Tyø-kheo neân traû lôøi: “Toâi cuõng nghe taïi nôi ñoù”. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc veà vieäc Tyø-kheo khaùc phaïm boán Ba-la-di, möôøi ba Taêng taøn, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi veà ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø, chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi veà boán

Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Chuùng hoïc, Oai nghi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu noùi veà taùm Ba-la-di, möôøi chín Taêng taøn cuûa Tyø-kheo ni, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 77

noùi veà ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø, moät traêm boán möôi moát Ba-daï-ñeà, taùm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Chuùng hoïc, Oai nghi cuûa Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu noùi veà möôøi giôùi cuûa Sa-di, Sa-di-ni, thì phaïm Vieät-tyø-ni. Sau cuøng cho ñeán noùi veà naêm giôùi cuûa ngöôøi theá tuïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

9. GIÔÙI ÑOÀNG YÙ YEÁT MA, SAU PHUÛ NHAÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ñaø-phieâu-ma-la-töû ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cöû thaày troâng coi chín vieäc, nhö trong möôøi ba vieäc (giôùi Taêng taøn) ñaõ noùi roõ. Luùc aáy coù y phaán taûo xaù na, khoâng theå phaân chia ñöôïc neân thaày baïch vôùi Taêng: "Y phaán taûo xaù na naøy khoâng theå chia ñöôïc, neân cho Tröôûng laõo Ma ha Ca-dieáp ñöôïc khoâng?". Caùc Tyø-kheo ñeàu ñoàng tình baûo: "Ñöôïc". Theá nhöng, Ñaø-phieâu sôï veà sau coù lôøi tranh caõi, beøn xöôùng giöõa Taêng: "Y phaán taûo xaù na naøy cho Tröôûng laõo Ma ha Ca-dieáp", xöôùng nhö vaäy ba laàn. Xöôùng vöøa xong, nhoùm saùu Tyø-kheo töø choã ngoài ñöùng daäy noùi: "Ai noùi cho? Nhoùm saùu Tyø-kheo ñaõ chòu cho chöa? OÂng xöôùng nhö vaäy laø khoâng coù taâm bình ñaúng. OÂng vì thaân tình rieâng maø ñem vaät cuûa chuùng Taêng ra cho hoï". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc oâng coù thaät nhö vaäy chaêng?". Hoï ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân". Phaät lieàn khieån traùch: "Ñoù laø vieäc aùc. Baäc phaïm haïnh nhö vaäy, neáu caàn ñeán da thòt maùu tuûy cuûa caùc oâng, cuõng neân ñem cho, huoáng gì chieác y phaán taûo aáy khoâng theå chia ñöôïc, nay ñaõ tuyeân boá cho giöõa Taêng maø ngaên caûn. Khi caùc oâng im laëng baèng loøng cho thì gioáng nhö töôùng maïo cuûa baäc quyù nhaân. Giôø laïi ngaên caûn, thì gioáng nhö boä daïng cuûa keû baàn tieän. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo, khi Taêng ñem chia phaåm vaät, ñaõ hoøa hôïp baèng loøng cho ngöôøi khaùc nhöng sau ñoù ngaên caûn, thì phaïm Ba-daï-ñeà".

78 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: Tröôùc ñaõ baèng loøng: Tröôùc ñoù trong Taêng chia phaåm vaät, mình cuøng hoøa hôïp baèng loøng cho. Sau ñoù ngaên caûn: Noùi nhö sau: "Tröôûng laõo tuøy theo choã thaân tình maø ñem vaät cuûa Taêng cho rieâng", thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khi Taêng ñem chia caùc vaät caàn phaûi chia, nhö: Y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi, hoaëc toïa cuï, aùo che gheû, aùo taéêm möa, daây thaét

löng, toâ, cheùn nhoû, thau ñoàng, quaït, duø che, bình ñöïng daàu, tuùi da, dao con, giaøy da, bình ñöïng nöôùc v.v... Taát caû caùc vaät ñaùng chia nhö vaäy khi chia cho mình thì neân laáy. Neáu khoâng muoán laáy, neân baûo hoï ñi qua. Neáu hoï hoûi: "Vì sao thaày khoâng laáy?", thì neân ñaùp: "Caùi naøy toâi khoâng caàn, toâi muoán laáy vaät khaùc", roài sau ñoù, khi caàn mình laáy, thì khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi chia vaät tuyeân boá: "Caùc vò tuøy yù maø laáy", thì Tyø-kheo luùc aáy tuøy theo nhöõng gì mình caàn töï yù laáy, khoâng coù toäi. Ngaên caûn: Coù ba tröôøng hôïp: Hoaëc cho roài maø ngaên caûn, hoaëc luùc ñang cho ngaên caûn; hoaëc khi chöa cho ngaên caûn. Khi cho roài maø ngaên caûn thì phaïm Ba-daï-ñeà. Luùc ñang cho maø ngaên caûn, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Luùc chöa cho maø ngaên caûn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

10. GIÔÙI HUYÛ BAÙNG GIÔÙI PHAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Taêng chuùng cöù nöûa thaùng tuïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa (giôùi), khi tuïng ñeán boán vieäc (Ba-la-di) thì nhoùm saùu Tyø-kheo im laëng, ñeán möôøi ba vieäc (Taêng taøn), thì hoï noåi giaän; khi tuïng ñeán ba möôi vieäc (Ni-taùt-kyø), thì hoï laøm oàn; khi tuïng ñeán chín möôi hai vieäc (Ba-daï-ñeà), thì hoï beøn ñöùng ñaäy, noùi nhö sau: "Naøy caùc Tröôûng laõo, ai giöõ ñöôïc nhöõng giôùi aáy maø tuïng laøm chi? Hoïa coù chö Thieân môùi giöõ ñöôïc nhöõng giôùi aáy chaêng? Chæ laøm cho caùc Tyø-kheo sinh nghi ngôø hoái haän maø thoâi". Luùc aáy ngöôøi tuïng Ba- la-ñeà-moäc-xoa ñaâm ra hoå theïn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc ngöôi coù thaät nhö vaäy khoâng". Hoï ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân". Phaät lieàn khieån traùch: "Ñoù laø vieäc xaáu. Nhö Lai vì muoán ñöôïc lôïi ích cho caùc ñeä töû neân quy ñònh cöù nöûa thaùng tuïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Vì sao caùc oâng coi thöôøng, traùch cöù, ngaên caûn vieäc tuïng giôùi? Ñoù laø haønh vi phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi

lôùn phaùp thieän ñöôïc". Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu vaøo dòp nöûa thaùng tuïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa maø Tyø-kheo naøo toû ra khinh thöôøng cheâ traùch giôùi noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, cöù nöûa thaùng tuïng caùc giôùi taïp nhaïp nhoû nhaët laøm gì, khieán cho caùc Tyø-kheo sinh nghi ngôø hoái haän", thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Nöõa thaùng: Hoaëc möôøi boán ngaøy, hoaëc möôøi laêm ngaøy. Ba-la-ñeà-moäc-xoa: Möôøi giôùi taùnh vaäy. Tuïng: Taêng hoøa hôïp cöù nöûa thaùng, nöûa thaùng tuïng. Giôùi nhoû nhaët taïp nhaïp: Chæ cho caùc Thieân giôùi khaùc, ngoaïi tröø boán vieäc (Ba-la-di), möôøi ba vieäc (Taêng taøn). Khieán caùc Tyø-kheo sinh nghi ngôø hoái haän: (Ai noùi nhö theá) thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khinh thöôøng, cheâ traùch: Coù ba tröôøng hôïp: hoaëc cheâ traùch luùc chöa tuïng; hoaëc cheâ traùch luùc ñang tuïng; hoaëc cheâ traùch luùc tuïng xong. Cheâ traùch luùc chöa

tuïng: Tröôùc khi tuïng noùi nhö sau: “Tröôûng laõo chôù coù tuïng caùc giôùi nhoû nhaët aáy laøm gì. Toâi muoán tuïng xong cho thaät nhanh”. Ñoù laø cheâ traùch khi chöa tuïng. Cheâ traùch luùc ñang tuïng: Luùc thuyeát giôùi noùi nhö sau: “Tröôûng laõo thuyeát caùc giôùi nhoû nhaët aáy laøm gì, khieán cho caùc Tyø-kheo nghi ngôø, hoái haän”. Ñoù goïi laø luùc ñang tuïng maø cheâ traùch. Cheâ traùch luùc tuïng xong: Luùc tuïng xong lieàn noùi nhö sau: “Vöøa roài thaày tuïng chi caùc giôùi nhoû nhaët aáy. Thaày tuïng ñaày ñuû caùc giôùi laøm chi khieán toâi ngoài laâu moûi meät muoán cheát”. Ñoù goïi laø cheâ traùch khi tuïng xong. Cheâ traùch luùc chöa tuïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Cheâ traùch luùc ñang tuïng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Cheâ traùch luùc tuïng xong thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi: “Voïng ngöõ vaø chuûng loaïi Hai löôõi cuøng khui laïi Khoâng tònh (nhaân) vaø cuù phaùp Hôn ngöôøi (ñaéc quaû) noùi thoâ toäi Vò tình, khinh cheâ giôùi Xong phaàn ñaàu Baït-cöøø”.

80 BOÄ LUAÄT 2

11. GIÔÙI CHAËT PHAÙ CAÂY SOÁNG Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng-daõ, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, thaày Tyø-kheo quaûn söï töï tay chaët caây, beû caønh laù hoaëc haùi hoa quaû, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch nhö sau: “Caùc ngöôøi xem kìa! Sa-moân Cuø- ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän khieån traùch saùt sinh, khen ngôïi khoâng saùt sinh, theá maø giôø ñaây töï tay chaët caây, haùi hoa, gieát haïi maïng soáng thöïc vaät, maát heát pheùp taéc Sa-moân, coù ñaïo naøo nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo quaûn söï ñeán. Khi thaày ñeán roài Phaät hoûi: “Naøy Tyø- kheo, oâng coù laøm vieäc ñoù thaät chaêng?”. Thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân”. Phaät lieàn khieån traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Trong ñoù tuy khoâng coù maïng soáng, nhöng khoâng neân laøm cho ngöôøi ta sinh aùc caûm. Caùc oâng cuõng coù theå taïo ra ñöôïc moät söï nghieäp nhoû, haõy boû bôùt caùc vieäc laët vaët. Töø nay Ta khoâng cho Tyø-kheo töï tay chaët ñoán caây coái, phaù hoaïi thoân cuûa quyû”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Khoaùng Daõ phaûi taäp hoïp laïi taát caû. Vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo phaù hoaïi maàm soáng cuûa caây, phaù thoân cuûa quyû, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích:

Maàm soáng cuûa caây: Goàm coù naêm loaïi:

1. Cuû, reã.
2. Thaân caây.
3. Ñoát caây.
4. Loõi caây.
5. Choài caây.

Ñoù goïi laø naêm maàm soáng cuûa caây.

Thoân cuûa quyû: Caây lôùn, caây nhoû, coû.

Phaù hoaïi: Ñoán chaët huûy hoaïi, neáu ñoán chaët huûy hoaïi thì phaïm Badaï-ñeà.

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi.

1. Cuû, reã caây: Cuû göøng, cuû sen, cuû khoai nöôùc, cuû caûi, cuû haønh.

Caùc loaïi cuû caây nhö vaäy phaûi duøng löûa laøm cho saïch (naáu chín), hoaëc duøng dao goït saïch. Ñoù goïi laø cuû caây.

2. Thaân caây: Nhö caùc loaïi: Ni-caâu-luaät, Bí-saùt-la, Öu-ñaøm-baùtla, döông lieãu. Caùc thaân caây nhö vaäy neân duøng löûa laøm cho saïch, hoaëc

duøng dao goït cho saïch. Ñoù goïi laø caùc loaïi thaân caây. 3. Ñoát caây: Nhö truùc, coû lau, nöùa. Caùc loaïi ñoát caây nhö vaäy neân duøng löûa laøm cho saïch, hoaëc duøng dao goït cho saïch, hoaëc vaïc boû caùc maét caây. Ñoù goïi laø ñoát caây. 4. Loõi caây: Nhö cuû caûi, rau ñaéng, caây chaøm. Caùc thöù do loõi sinh ra neân duøng löûa laøm cho saïch, hoaëc duøng tay chaø cho saïch. Ñoù goïi laø loõi caây. 5. Choài caây: Goàm coù möôøi baûy loaïi haït gioáng, nhö trong giôùi thöù hai ñaõ noùi. Caùc loaïi choài caây nhö vaäy neân duøng löûa laøm cho saïch, hoaëc loät voû cho saïch. Ñoù goïi laø choài caây. Caùc gioáng thöïc vaät goàm coù: 1. Khoûa-haïch-chuûng. 2. Phu-khoûa-chuûng. 3. Xaùc khoûa chuûng. 4. Coái-khoûa-chuûng. 5. Giaùc-khoûa-chuûng. 6. Anh-vuõ-traùc. 7. Hoaøn-xuaát. 8. Hoûa-thieâu. 9. Thôøi-chuûng. 10. Phi Thôøi-chuûng. 11. Thuûy chuûng. 12. Luïc chuûng. 13. Tieân taùc caùnh sanh chuûng. 1. Khoûa-haïch-chuûng: Nhö La-lôïi-laëc, Tyû-eâ-laëc, A-ma-laëc, Khöôùcthuø-la, Toan taûo. Caùc loaïi traùi nhö vaäy neân duøng moùng tay caïy haït boû, roài aên. Neáu muoán aên caû haït thì neân naáu chín. Ñoù goïi laø Khoûa-haïchchuûng. 2. Phu-khoûa-chuûng: Nhö Bí-baùt-la, Phaù-caàu, Öu-ñaøm-baùt-la, Lôïinaïi. Caùc loaïi coù voû boïc nhö theá neân duøng löûa laøm cho saïch. Khi chín, noù töï rôi töø treân caây xuoáng ñaát, neáu bò va vaøo caây ñaù, noù seõ troùc voû nhö daáu chaân muoãi thì ñöôïc xem laø saïch. Khoâng ñöôïc aên luoân caû hoät. Neáu muoán aên caû hoät thì phaûi naáu chín. Ñoù goïi laø Phu-khoûa-chuûng (loaïi haït coù voû boïc). 3. Saùc-khoûa-chuûng: Nhö traùi döøa, traùi hoà ñaøo, traùi löïu, caùc loaïi traùi coù voû cöùng nhö theá neân duøng löûa laøm cho saïch, hoaëc laøm vôû ra. Ñoù goïi laø Saùc-khoûa-chuûng. 4. Coái-khoûa-chuûng: Nhö rau thôm, rau tía toâ, ñaäu, caùc loaïi rau nhö

vaäy neáu chöa ra traùi thì duøng tay voø laøm cho saïch, neáu ñaõ coù traùi thì duøng löûa laøm cho saïch. Ñoù goïi laø Coái-khoûa-chuûng. 5. Giaùc-khoûa-chuûng: Nhö caùc loaïi ñaäu lôùn nhoû, hay ñaäu ma sa, caùc loaïi ñaäu nhö theá, neáu chöa coù haït, thì duøng tay laøm cho saïch, neáu ñaõ coù haït, thì duøng löûa laøm cho saïch. Ñoù goïi laø Giaùc-khoûa-chuûng. 6. Anh-vuõ-traùc: Caùc traùi caây bò chim anh vuõ moå vôõ rôi xuoáng ñaát, coù veát nhö daáu chaân muoãi, thì goïi laø saïch (tònh), boû haït ñöôïc pheùp aên. Neáu muoán aên caû haït thì phaûi duøng löûa laøm cho saïch. Ñoù goïi laø Anh-vuõ -tònh. 7. Hoaøn-xuaát: Caùc loaïi haït ñöôïc boï ngöïa, khæ aên vaøo roài æa ra thaønh phaân thì ñöôïc xem laø tònh (loaïi haït hôïp leä). Ñoù goïi laø

Hoaøn-xuaát. 8. Hoûa-thieâu: Neáu traùi caây bò löûa thieân nhieân ñoát chaùy, rôi xuoáng ñaát ñöôïc xem laø tònh. Ñoù goïi laø Hoûa-thieâu tònh. 9. Thôøi-chuûng: Vaøo muøa luùa thöôøng thì caáy luùa thöôøng, muøa luùa maïch thì caáy luùa maïch. Nhöõng loaïi haït luùa naøy neân duøng löûa laøm cho saïch. Hoaëc boùc voû laøm cho saïch. Nhö taïi nöôùc Caâu-laân-ñeà, khi noâng daân thu hoaïch luùa ñoå thaønh ñoáng, hoï sôï loaøi phi nhaân laáy troäm neân duøng tro raûi leân treân ñeå laøm daáu, nhö theá goïi laø tònh. Nhö tröôøng hôïp thaày tri söï coù laãm luùa chöa taùc tònh, sôï Tyø-kheo treû tuoåi khoâng bieát theå thöùc, neân sai tònh nhaân duøng löûa taùc tònh, löûa chaùy, chaùy lan ñoát heát laãm thoùc. Luùc aáy Tyø-kheo ñöôïc noùi: "Thoùc ñaõ ñem ñi xay heát roài", thì khoâng phaïm toäi. Ñoù goïi laø Thôøi-chuûng. 10. Phi Thôøi-chuûng: Nhö vaøo muøa neáp maø gaët luùa maïch, vaøo muøa luùa maïch maø gaët neáp, thì neân duøng löûa taùc tònh. Ñoù goïi laø phi Thôøi- chuûng. 11. Thuûy-chuûng: Nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Caâu-vaät-ñaàu, hoa Höông ñình, cuû cuûa caùc loaïi hoa aáy neân duøng löûa taùc tònh, hoaëc duøng dao goït. Ñoù goïi laø Thuûy-chuûng (thöïc vaät soáng döôùi nöôùc). 12. Luïc-chuûng: Goàm coù möôøi baûy loaïi luùa, caàn phaûi boùc voû taùc tònh, hoaëc duøng löûa taùc tònh. Ñoù goïi laø Luïc-chuûng (thöïc vaät soáng ôû ñoàng baèng). 13. Tieân-taùc-haäu-sinh: Coù loaïi luùa teû hoaëc laø reã cuû caûi, neân duøng löûa taùc tònh hoaëc duøng dao goït. Ñoù goïi laø tieân taùc. Saép theo thöù töï ôû treân. Toùm laïi, coù caùc tröôøng hôïp: Hoaëc töï mình caét ñöùt, hoaëc sai ngöôøi caét ñöùt; hoaëc töï mình phaù, hoaëc sai ngöôøi phaù; hoaëc töï mình ñaäp naùt, hoaëc sai ngöôøi ñaäp naùt; hoaëc töï mình ñoát, hoaëc sai ngöôøi ñoát; hoaëc töï mình loät voû, hoaëc sai ngöôøi loät voû.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 83

Töï caét: Hoaëc töï mình duøng phöông tieän caét naêm loaïi thöïc vaät caû ngaøy khoâng ngöøng, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu giöõa chöøng ngöøng roài caét tieáp, thì cöù moät laàn ngöøng phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Sai ngöôøi caét: Moät laàn duøng phöông tieän sai ngöôøi caét moät ngaøy, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu giöõa chöøng noùi: "Caét nhanh leân", thì cöù moät laàn noùi phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Taát caû boán tröôøng hôïp kia nhö phaù, ñaäp naùt, ñoát, loät voû, hoaëc töï mình laøm, hoaëc sai ngöôøi laøm cuõng phaïm toäi nhö vaäy. Neáu vì Taêng laøm tri söï, nhaát thieát khoâng ñöôïc baûo tònh nhaân nhö: "Caét caây naøy, phaù caây naøy, ñaäp naùt caây naøy, loät voû caây naøy". Neáu noùi nhö theá thì phaïm toäi. Do ñoù chæ neân noùi: "Haõy bieát caây aáy, haõy laøm saïch caây aáy", noùi nhö theá khoâng coù toäi. Neáu ñem naêm loaïi thöïc vaät neùm vaøo trong hoà nöôùc, hoaëc döôùi gieáng, hoaëc trong caàu tieâu, trong ñoáng raùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì theá maø thöïc vaät aáy hö cheát, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo naøo muoán cho coû khoâng sinh tröôûng neân ñi qua laïi treân ñoù, thì luùc ñi phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm toån thöông coû caây chöøng ñoä veát chaân muoãi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñöùng, ngoài, naèêm nhö treân, cuõng ñeàu phaïm toäi nhö vaäy. Neáu duøng buùt veõ leân caây laøm toån thöông baèng veát chaân con muoãi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu treân taûng ñaù sinh reâu, roài Tyø-kheo muoán giaët y treân ñoù, thì khoâng ñöôïc nhoå boû, maø chæ cho tònh nhaân bieát (haøm yù nhôø

hoï doïn saïch), roài sau ñoù môùi giaët y. Neáu reâu ñoù bò aùnh naéng laøm cho khoâ, thì ñöôïc töï tay gôõ boû khoâng coù toäi. Neáu sau côn möa, caây coái ngaõ treân ñaát, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng tay ñôõ leân, neáu ñôõ leân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm toån thöông caây, duø chæ baèng veát chaân muoãi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu tònh nhaân ñeán ñôõ tröôùc roài Tyø-kheo ñôõ giuùp hoï, thì khoâng coù toäi. Neáu caùc y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi, hay toïa cuï, meàn goái, giaøy deùp cuûa Tyø-kheo sinh naám moác thì neân chæ cho tònh nhaân bieát, ñeå hoï ñem phôi naéêng cho khoâ, thì Tyø-kheo ñöôïc duøng tay phuûi ñi. Neáu treân baùnh sinh moác, thì neân chæ cho tònh nhaân bieát (haøm yù nhôø hoï laøm saïch moác), roài sau ñoù môùi ñöôïc aên. Neáu khi doïn côm coù caùc thöù nhö ñaäu, meø, döa, mía v.v... thì Thöôïng toïa neân hoûi: “Ñaõ taùc tònh chöa?”. Neáu hoï ñaùp: “Chöa taùc tònh”, thì baûo hoï taùc tònh. Neáu hoï noùi: “Ñaõ taùc tònh roài” thì ñöôïc pheùp aên. Neáu trong moät ñóa coù nhieàu traùi caây, maø taùc tònh moät traùi, thì taát

caû caùc traùi khaùc cuõng ñöôïc xem nhö ñaõ taùc tònh. Neáu traùi caây ñöïng töøng ñóa khaùc nhau, thì phaûi taùc tònh töøng ñóa moät. Neáu mía ñang coøn laù thì phaûi taùc tònh rieâng töøng caây. Neáu mía khoâng coù laù, ñöôïc coät thaønh boù, thì ñöôïc taùc tònh nhö traùi caây. Neáu Tyø-kheo an cö muøa haï taïi A-lan-nhaõ, nôi aáy coù coû sinh tröôûng phuû kín ñöôøng ñi, vì sôï maát ñöôøng ñi neân toùm hai buïi coû coät laïi vôùi nhau, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu duøng vaät khaùc coät laïi laøm daáu maø ñi, ñeán khi trôû veà môû ra, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ôû trong nuùi, khi möa, ñöôøng saù buøn ñaát trôn trôït, luùc ñi trôït chaân suyùt bò teù, beøn naém coû nhöng coû ñöùt, laïi naém caùi khaùc thì khoâng coù toäi. Neáu bò nöôùc cuoán troâi, neân Tyø-kheo chuïp laáy coû laøm cho coû ñöùt, thì cuõng khoâng coù toäi. Neáu khi treùt pheân ñaát maø khaùt nöôùc, muoán uoáng nöôùc, nhöng vì tay coù buøn, thì ñöôïc duøng laù caây muùc nöôùc uoáng. Neáu khoâng coù tònh nhaân laáy laù caây, thì ñöôïc leo leân caây duøng laù caây töôi ñöïng nöôùc uoáng; ngöng khoâng ñöôïc böùt ñöùt laù caây. Neáu caây cao söû duïng khoâng ñöôïc, thì ñöôïc quaèn caây xuoáng, laáy laù khoâ muùc nöôùc uoáng. Neáu Tyø-kheo böùt ñöùt laù caây xanh non thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu laøm ñöùt laù caây coù nhieàu chaân cöùng, chaéc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu böùt ñöùt laù caây ñaõ uùa vaøng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu gioù thoåi laøm ruïng ba loaïi laù caây (töôi, uùa vaø khoâ) roài laáy duøng, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo haùi traùi caây töôi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu haùi traùi caây saép chín thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu haùi traùi chín thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñi ñöôøng, ban ñeâm naèm nguû treân coû töôi maø töôûng laø coû khoâ, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc coû khoâ maø töôûng coû töôi, cuõng phaïm Vieät-tyø-ni. Coû töôi maø töôûng coû töôi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Coû khoâ maø töôûng coû khoâ thì khoâng coù toäi. Neáu trong thaønh phoá hoaëc xoùm laøng coù nhaø töø ñöôøng, nôi aáy coù caây coái caønh laù, duø laø khoâ cuõng khoâng ñöôïc beû laáy. Neáu beû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà boán tröôøng hôïp ñoái vôùi caây coái cuõng nhö trong vaán ñeà coû töôi ñaõ noùi ôû treân.

Neáu Tyø-kheo khi ñi ñaïi tieåu caàn duøng nöôùc phaûi ñi ñeán hoà laáy nöôùc, nhöng treân maët hoà ñaày caû luïc bình, thì khoâng ñöôïc duøng tay quaït cho luïc bình troâi ñi ñeå laáy nöôùc, maø phaûi tìm loái ñi cuûa boø, ngöïa hoaëc raén, hoaëc eách. Neáu khoâng coù loái ñi, thì caàm cuïc ñaát neùm treân khoâng roài noùi nhö sau: "Ñi leân ñeán coõi Phaïm Thieân", chôø khi cuïc ñaát rôi xuoáng roài quaït beøo, laáy nöôùc duøng thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu laøm cho beøo coû

trong nöôùc bò laät uùp xuoáng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vôùt beøo coû neùm leân bôø thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khi vaøo hoà nöôùc taém, neáu coù coû töôi vöôùng vaøo mình, neân duøng nöôùc xoái cho troâi xuoáng nöôùc. Neáu nhoå naám buoåi mai, thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Khi nhaët phaân boø khoâ maø dính luoân caû coû töôi thì phaïm Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi (nhö treân).

12. GIÔÙI NOÙI ÑEÅ NHIEÃU LOAÏN NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, noùi roäng nhö treân. Khi aáy, Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma, thì Toân giaû Xieån-ñaø khoâng ñeán. Taêng lieàn sai söù ñi goïi Xieån-ñaø noùi: "Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma, Tröôûng laõo haõy ñeán". Xieån-ñaø lieàn suy nghó: "Nay Taêng cho goïi ta, chính laø muoán trò toäi ta, chöù khoâng coù vieäc gì khaùc. Nay ta phaûi nhieãu loaïn ai ñaây ñeå cho taát caû Taêng chuùng ñeàu roái loaïn khoâng theå laøm yeát-ma ñöôïc? Coù leõ neân nhieãu loaïn Toân giaû Muïc-kieàn-lieân thì môùi thoaùt ñöôïc vieäc naøy. Nhöng Muïc-kieàn-lieân coù ñaïi thaàn löïc aét seõ bieát vieäc ta laøm, hoaëc oâng coù theå naéêm ta neùm ñeán theá giôùi khaùc, neân vieäc naøy cuõng khoâng theå ñöôïc". Roài laïi suy nghó: "Neáu nhieãu loaïn Ñaïi Ca-dieáp thì coù theå thoaùt ñöôïc vieäc naøy. Nhöng Ñaïi Ca-dieáp coù uy ñöùc lôùn, oâng coù theå haøng phuïc, laøm nhuïc ta ôû giöõa chuùng Taêng, neân vieäc naøy cuõng khoâng theå ñöôïc". Roài laïi suy nghó: "Toân giaû Xaù-lôïi-phaát taâm nhu hoøa chaát tröïc, deã noùi chuyeän, neáu nhieãu loaïn oâng ta thì coù theå khieán cho Taêng ñeàu roái loaïn khoâng theå laøm yeát-ma ñoái vôùi ta". Nghó theá roài, Xieån-ñaø beøn ñi ñeán giöõa Taêng, noùi nhö sau: "Thöa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, toâi muoán hoûi nghóa kinh". Xaù-lôïi-phaát noùi: "Nay vì vieäc khaùc maø taäp hoïp Taêng, luùc naøy khoâng phaûi laø luùc hoûi nghóa kinh". Xieån-ñaø laïi noùi vôùi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "Ñoái vôùi chaùnh phaùp cuûa Phaät khoâng coù luùc naøo laø luùc phi thôøi. Neáu ñöôïc quaû thieän ngay trong hieän taïi, tröø dieät phieàn naõo, caùc Hieàn Thaùnh vui veû, thì ñeàu khoâng coù gì phaûi choïn löïa thôøi gian". Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi: "Toâi xin nghe thaày hoûi". Xieån-ñaø lieàn hoûi: "Ñöùc Theá Toân thuyeát boán nieäm xöù, vaäy theá naøo laø boán nieäm xöù?". Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát beøn giaûng veà boán nieäm xöù cho Xieån- ñaø. Xieån-ñaø laïi noùi: "Toâi khoâng hoûi boán nieäm xöù, toâi hoûi töù chaùnh caàn. Tröôûng laõo chæ neân noùi veà boán chaùnh caàn cho toâi". Xaù-lôïi-phaát noùi: "Thaày muoán nghe boán chaùnh caàn thì haõy laéng

nghe", roài noùi veà boán chaùnh caàn. Xieån-ñaø laïi noùi: "Toâi hoûi veà boán nhö yù tuùc". Nhö vaäy laàn löôït hoûi ñeán naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc phaàn, taùm chaùnh ñaïo phaàn cuõng nhö boán nieäm xöù, hoûi ñi hoûi laïi ba laàn. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ngoài laâu moûi meät, lieàn laàn löôït boû ra, khieán Taêng khoâng hoøa hôïp, chung cuïc yeát-ma khoâng thaønh. Do vaäy, caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Xieån-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Xieån-ñaø, oâng coù thaät nhö vaäy khoâng?". Thaày ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy". Phaät noùi: "Xieån-ñaø, ñoù laø vieäc xaáu. Ta ñaõ khoâng vì oâng maø duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch nhöõng lôøi noùi nhieãu loaïn, khen ngôïi nhöõng lôøi noùi tuøy thuaän hay sao? Nay vì sao oâng gaây ra söï nhieãu loaïn? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi Caâu-dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi vieäc lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc, thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Noùi nhöõng lôøi khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc: Coù taùm tröôøng hôïp. Ñoù laø: 1. Luùc laøm yeát-ma. 2. Luùc baøn luaän nhö phaùp. 3. Luùc baøn luaän veà A-tyø-ñaøm. 4. Luùc baøn luaän veà Tyø-ni. 5. Khoâng baøn veà vieäc khaùc. 6. Khoâng baøn vôùi ngöôøi khaùc. 7. Ngöng luaän baøn. 8. Noùi nhöõng lôøi khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc. - Laøm yeát-ma: Tyø-kheo taäp trung hoøa hôïp laøm yeát-ma haøng phuïc, cho ñeán yeát-ma bieät truï. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma. - Baøn luaän nhö phaùp: Noùi veà phi thöôøng (voâ thöôøng), phi ñoaïn (khoâng ñoaïn dieät). Ñoù goïi laø baøn luaän nhö phaùp. - A-tyø-ñaøm: Chæ cho chín boä kinh. Ñoù goïi laø A-tyø-ñaøm. - Tyø-ni: Noùi ñuû, hoaëc noùi toùm löôïc Ba-la-ñeà-moäc-xoa (giôùi). Ñoù goïi laø Tyø-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 87

- Khoâng baøn veà vieäc khaùc: Khoâng ñöôïc rôøi boû vaán ñeà ñang baøn luaän maø baøn veà vaán ñeà khaùc. Ñoù goïi laø khoâng baøn veà vieäc khaùc. - Khoâng luaän baøn vôùi ngöôøi khaùc: Khoâng ñöôïc rôøi boû ngöôøi vöøa hoûi ñeå hoûi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø khoâng baøn luaän vôùi ngöôøi khaùc. - Ngöng baøn luaän: Luùc ñöông thuyeát phaùp lieàn baûo: "Döøng laïi, sau seõ baøn tieáp". Ñoù goïi laø ngöng baøn luaän. - Noùi nhöõng lôøi khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc: Nhö Toân giaû Xieån- ñaø ñaõ noùi nhöõng lôøi khaùc (ngoaøi muïc ñích yeát-ma) ñeå laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø taùm tröôøng hôïp. Trong ñaây, duøng nhöõng lôøi khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc, phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ngoaøi taùm vieäc treân ñaây thì khoâng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù ngöôøi hoûi: "Tyø-kheo, thaày töø ñaâu ñeán?". - Töø quaù khöù ñeán. - Thaày seõ ñi veà ñaâu? - Höôùng veà vò lai maø ñi. - Thaày nguû ôû ñaâu? - Nguû treân taùm loaïi caây. - Hoâm nay thaày aên taïi ñaâu? - AÊn baèng naêm ngoùn tay. Neáu hoûi moät ñaèng maø ñaùp moät ngaõ nhö vaäy, thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Neáu coù boïn cöôùp xaâm nhaäp vaøo chuøa, hoûi Tyø-kheo: "Chæ cho toâi nhöõng ñoà vaät cuûa chö Taêng". Khi aáy, Tyø-kheo khoâng ñöôïc chæ

cho hoï caùc thöù chaâu baùu, cuõng khoâng ñöôïc noùi doái, maø neân chæ cho hoï phoøng oác, giöôøng gheá caùc thöù. Neáu boïn cöôùp noùi: “Chæ cho toâi nhöõng vaät duïng cuûa thaùp”, thì cuõng khoâng ñöôïc chæ cho hoï nhöõng baûo vaät cuûa thaùp, cuõng khoâng ñöôïc noùi doái, maø neân chæ nhöõng khí cuï cuùng döôøng ôû caïnh thaùp. Neáu ñaùm cöôùp noùi: “Chæ cho toâi nhaø beáp”, thì Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc chæ cho hoï choã caát tieàn, maø neân chæ cho hoï choã ñeå caùc thöù noài nieâu xoong chaûo. Neáu suùc vaät cuûa nhaø ñoà teå chaïy thoaùt, hoï ñeán hoûi Tyø-kheo coù thaáy khoâng, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc noùi doái, cuõng khoâng ñöôïc chæ choã, maø neân noùi: “Xem moùng tay ñaây, xem moùng tay ñaây” (tieáng Phaïn coù nghóa laø khoâng thaáy). Neáu Tyø-kheo ôû taïi A-luyeän-nhaõ, coù tuø nhaân ñaøo thoaùt, roài quaân lính ñeán hoûi thì Tyø-kheo cuõng ñaùp nhö tröôøng hôïp suùc sinh treân.

88 BOÄ LUAÄT 2

Neáu Tyø-kheo ôû giöõa Taêng maø hoûi moät ñaøng ñaùp moät ngaû, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ôû giöõa nhieàu ngöôøi, tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, tröôùc caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo maø hoûi moät ñaøng ñaùp moät ngaõ, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

13. GIÔÙI CHEÂ TRAÙCH CHÖÙC SÖÏ CUÛA TAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, ngöôøi ñôøi coù loøng tín kính raát saâu xa, neân hoï mang nhieàu thöùc aåm thöïc ñeán cuùng döôøng Theá Toân, roài cuùng chuùng Taêng, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc- kieàn-lieân. Phaàn cuùng döôøng Phaät thì coù thò giaû thu doïn coøn phaàn cuùng döôøng chuùng Taêng vaø Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân thì hoaëc duøng heát, hoaëc duøng khoâng heát maø khoâng coù ai thu doïn ñeå ñeán hoâi thoái. Baáy giôø, Toân giaû Ñaø-phieâu coøn ôû phaàn vò ñang hoïc, suy nghó: “Neáu ta ñaït ñöôïc voâ hoïc, thì ta seõ coi soùc coâng vieäc cuûa Taêng ñeå chö Taêng ñöôïc an laïc”. Suy nghó theá roài, ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm, thaày tinh taán tu taäp neân ñaéc quaû A-la-haùn, ñaéc ba minh, saùu thoâng. Ñoaïn thaày suy nghó: “Vì sao ta phaûi laøm nhöõng vieäc höõu vi? Ta neân tu taäp vui soáng vôùi thieåu duïc, voâ söï”. Phaät noùi vôùi Ñaø-phieâu: “Khi coøn ôû quaû vò phaûi hoïc, oâng ñaõ noùi nhö sau: “Neáu ta ñaït ñöôïc quaû vò voâ hoïc, ta seõ coi soùc coâng vieäc chö Taêng”. OÂng coù noùi nhö theá khoâng?”. Thaày ñaùp: “Coù noùi nhö vaäy, baïch Theá Toân”. - Naøy Ñaø-phieâu nhö nguyeän voïng cuûa oâng tröôùc kia, giôø ñaây neân laøm nhö vaäy. - Con seõ laøm nhö Theá Toân daïy. Theá roài chuùng Taêng cöû thaày laøm chín vieäc nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi. Luùc aáy, thaày tuøy nghi sai phaùi chuùng Taêng ñi thoï trai. Neáu laø Tröôûng laõo Thöôïng toïa thì cho thöùc aên thöôïng haïng. Neáu trung toïa thì cho thöùc aên trung bình. Neáu haï toïa thì cho thöùc aên thoâ sô. Nhoùm saùu Tyø-kheo vì ñaã coù moái hieàm khích oaùn haän, neân ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi Ñaø-phieâu: “Phaøm laø ngöôøi xuaát gia, nguyeân taéc phaûi trao thöùc aên bình ñaúng, oâng neân bieát: ñöôïc ít thì khoâng ñuû, ñöôïc nhieàu cuõng khoâng neân chaùn, ñöôïc toát, ñöôïc xaáu, ñeàu khoâng chu ñaùo”. Do theá, Tröôûng laõo Ñaø-phieâu beøn

phaân ra ba loaïi thöïc phaåm tinh thoâ, cöù tuaàn töï giaùp voøng roài trôû laïi töø ñaàu. Khi aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan- ñaø saùng sôùm thöùc daäy, lieàn khoaùc y caàm baùt, ñeán nhaø cuùng döôøng aåm thöïc, noùi vôùi Öu-baø-di: “Trao thöùc aên cho toâi”. Öu-baø-di noùi: “Thöa Toân giaû, chöa ñeán giôø aên. Toâi chöa kòp röûa

maët vaø röûa cheùn baùt, chöa laøm ñöôïc thöùc aên cho ngöôøi xuaát gia”. Luùc aáy, caùc thanh thieáu nöõ treû ôû nhaø ñaøn-vieät môùi thöùc daäy, ñi taém röûa ñeå loä thaân theå. Tyø-kheo Nan-ñaø do khoâng thu giöõ caùc caên, nhìn chaêm chaêm vaøo caùc coâ gaùi, neân Öu-baø-di suy nghó: “Tyø-kheo naøy khoâng phaûi laø ngöôøi trì luaät, neáu ñeå laâu ôû ñaây coù theå sinh ra nhieàu toäi loãi. Ta haõy ñöa thöùc aên cuûa ngöôøi giuùp vieäc ñeå oâng ta ñi ngay cho roài”. Suy nghó nhö theá roài baø lieàn mang thöùc aên cuûa ngöôøi giuùp vieäc ñöa cho thaày. Tyø-kheo aáy nhaän ñöôïc thöùc aên roài, lieàn trôû veà Tinh xaù. Baáy giôø, coù Tröôûng laõo Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y caàm baùt ñi ñeán nhaø cuùng döôøng thöùc aên. Ñaøn-vieät lieàn cuùng döôøng thöùc aên ngon laønh ñaày baùt, roài thaày trôû veà. Khi aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø troâng thaáy theá, lieàn noùi nhö sau: “Naøy Tröôûng laõo Ñaø-phieâu, Ñöùc Theá Toân daïy phaûi chia thöïc phaåm bình ñaúng. Thaày haõy xem hai loaïi thöùc aên naøy coù gioáng nhau hay khoâng?”. Ñaø-phieâu noùi: “OÂng ñeán quaù sôùm, chöa tôùi giôø aên (neân môùi theá)”. Hoâm sau, Nan-ñaø beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh, nhöng ôû doïc ñöôøng thaày xem ñaáu voi, ñaáu ngöïa vaø nghe ngöôøi theá tuïc bình phaåm. Luùc aáy Öu-baø-di suy nghó: “Hoâm qua thaày aáy ñeán khoâng ñöôïc aên, hoâm nay phaûi chuaån bò sôùm”. Theá roài baø laøm thöùc aên xong ñaõ laâu maø chôø maõi vaãn khoâng thaáy tôùi, neân suy nghó: “Toân giaû hoâm qua ñeán sôùm, böõa nay vì sao khoâng tôùi? Hay laø ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn coù cuùng döôøng chö Taêng, cho neân khoâng ñeán?”. Do vaäy, baø cuøng vôùi choàng con aên saïch. Luùc ñeán giôø, Nan-ñaø môùi voäi vaõ ñeán, noùi vôùi Öu-baø-di: “Ñöa thöùc aên cho toâi”. Öu-baø-di noùi: “Con laøm thöùc aên töø sôùm ñôïi Toân giaû maø khoâng thaáy ñeán. Con töôûng hoâm nay coù ngöôøi cuùng döôøng chö Taêng taïi Kyø- hoaøn. Thaày ñöôïc hoï môøi roài chöù? Vì theá phaàn cuùng döôøng cho thaày con ñaõ aên heát”. Nan-ñaø lieàn noùi: “Ngöôi ñònh boû ñoùi ta sao?”. Baáy giôø, Öu-baø-di lieàn ñem thöùc aên thöøa cuûa ngöôøi giuùp vieäc ra cho thaày. Ñöôïc thöùc aên roài thaày beøn trôû veà Tinh xaù, noùi laïi nhö tröôùc. Ñaø-phieâu noùi: “(Hoâm nay) thaày laïi tôùi quaù treã”. Noùi xong Toân giaû Ñaø-phieâu lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Nan-ñaø tôùi. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: “OÂng coù thaät nhö vaäy chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân.

- Ñoù laø vieäc xaáu. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ soá phöông tieän cheâ traùch ña duïc, khen ngôïi thieåu duïc hay sao? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä

phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi ñieàu lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo hieàm traùch thaày tri söï thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Hieàm traùch: Hoaëc baùi nhaân, baùi chuùc nhaân, baùi chuùc chuùc nhaân. Baùi nhaân (ngöôøi ñöôïc giao vieäc): Nhö Toân giaû Ñaø-phieâu. Ñoù goïi laø baùi nhaân. Baùi-chuùc-nhaân (ngöôøi ñöôïc giao vieäc beøn nhôø ngöôøi khaùc laøm giuùp): Nhö tröôøng hôïp Ñaø-phieâu-ma-la-töû nhôø ngöôøi khaùc xöû lyù coâng vieäc cuûa Taêng. Ñoù goïi laø baùi chuùc nhaân. Baùi-chuùc-chuùc-nhaân (ngöôøi ñöôïc giao vieäc nhôø ngöôøi khaùc laøm giuùp, roài ngöôøi aáy laïi nhôø ngöôøi khaùc nöõa): Ngöôøi ñöôïc giao vieäc laïi ñi nhôø ngöôøi khaùc nöõa xöû lyù vieäc cuûa Taêng. Ñoù goïi laø baùi chuùc chuùc nhaân. Hieàm traùch: Ngöôøi hieàm traùch phaïm Ba-daï-ñeà. Khi Taêng phaùt caùc thöù baùnh, theo thöù töï ñeán mình, thì mình neân nhaän laáy. Neáu khoâng muoán laáy thì neân baûo hoï ñi tieáp. Neáu tònh nhaân hoûi: “Vì sao thaày khoâng laáy?”, roài mình ñaùp: “Toâi kieâng cöõ khoâng duøng thöù naøy, muoán laáy thöù khaùc”, thì khoâng coù toäi. Khi Taêng ñi phaân phaùt caùc loaïi chaùo, nhö chaùo söõa, chaùo toâ laïc, chaùo meø, chaùo caù v.v... neáu hoï muùc ñaày giaù ñöa cho Thöôïng toïa thì Thöôïng toïa khoâng neân nhaän lieàn maø neân noùi: “Neân ñöa cho bình ñaúng”. Neáu ngöôøi trò nhaät ñi ñöa thòt, vì vò neå Thöôïng toïa neân ñöa nhieàu hôn, thì Thöôïng toïa neân hoûi: “Taát caû ñeàu nhö theá naøy chaêng?”. Ngöôøi trò nhaät lieàn ñaùp: “Chæ ñöa cho Thöôïng toïa nhieàu thoâi”. Thöôïng toïa neân noùi: “Neân chia bình ñaúng”. Theá roài, neáu khoâng caàn nhieàu thì haõy laáy moät ít. Laáy xong roài baûo ñöa bình ñaúng cho moïi ngöôøi. Khi coù nhöõng thöùc aên ngon nhö vaäy neân ñöa cho bình ñaúng. Luùc Sa-di ñi trao ñoà aên, neáu trao cho thaày mình moät caùch thieân vò, thì thaày tri söï neân noùi: “Haõy ñöa bình ñaúng”. Neáu Sa-di noùi: “Sao oâng khoâng töï laøm ñi?”. Luùc aáy thaày tri söï neân

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 91

ñuoåi Sa-di ñi roài sai ngöôøi khaùc laøm. Neáu ngöôøi ñi ñöa thöùc aên, thaáy coù vò Ñaïi ñöùc trong Taêng beøn ñöa nhieàu hôn, khieán nhöõng ngöôøi khaùc bò thieáu, thì thaày tri söï neân noùi vôùi ngöôøi aáy: “Trong Taêng khoâng coù cao thaáp, ngöôi haõy ñöa bình ñaúng”. Noùi chung, coù caùc tröôøng hôïp: hoaëc coù hieàm maø khoâng traùch moùc; hoaëc coù traùch moùc maø khoâng hieàm; hoaëc vöøa hieàm vöøa traùch moùc; hoaëc chaúng hieàm chaúng traùch moùc. Coù hieàm maø khoâng traùch moùc: Böng baùt thöùc aên cuûa mình ñem so saùnh vôùi baùt ngöôøi beân caïnh roài noùi theá naøy: “Nhö theá naøy coù bình ñaúng khoâng?”. Ñoù goïi laø coù hieàm maø khoâng traùch moùc. Caû boán tröôøng hôïp kia noùi roäng cuõng nhö vaäy. Coù hieàm maø khoâng traùch moùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coù traùch moùc maø khoâng hieàm cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Vöøa hieàm vöøa traùch moùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Chaúng hieàm cuõng chaúng traùch moùc thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

14. GIÔÙI TRAÛI ÑOÀ CUÛA TAÊNG ÔÛ CHOÃ TROÁNG Khi Phaät truù taïi nöôùc Baït-kyø, Ngaøi ñi du haønh trong nhaân gian, ñeán beân moät con soâng kia, thaáy caùc ngö oâng ñang buûa löôùi baét caù. Caùc Tyø-kheo thaáy theá lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Caùc ngö oâng naøy laøm moät vieäc leõ ra khoâng neân laøm”. Nhaân caùc Tyø-kheo noùi neân Theá Toân lieàn ñoïc keä: “Ñaõ ñöôïc thaân khoù ñöôïc Vì sao laøm vieäc aùc Thaân cöu mang aùi nhieãm Cheát roài vaøo aùc ñaïo”. Khi aáy, caùc ngö phuû buûa moät maûng löôùi lôùn, ôû beân döôùi buoät ñaù, ôû beân treân coät nhöõng caùi baàu noåi, thuaän theo doøng nöôùc keùo leân, moãi ñaàu hai traêm naêm möôi ngöôøi, keâu la keùo leân bôø aàm ó. Caùc Tyø-kheo thaáy theá, lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Nhöõng ngöôøi naøy neáu ôû trong phaùp Phaät maø tinh taán nhö vaäy, thì seõ ñöôïc lôïi ích lôùn”. Baáy giôø, nhaân söï vieäc aáy, Theá Toân lieàn ñoïc keä: “Caùi goïi laø tinh taán Khoâng phaûi laø caùc duïc Maø laø lìa vieäc aùc Nuoâi maïng soáng ñuùng phaùp”. Nhö kinh Boån Sinh Ca Tyø La ñaõ noùi roõ. Luùc aáy, trong caùc con caù bò maéc löôùi, coù con caù lôùn coù haøng traêm

caùi ñaàu, moãi ñaàu ñeàu khaùc nhau. Theá Toân thaáy vaäy lieàn goïi teân noù. Noù lieàn ñaùp Theá Toân. Theá Toân lieàn hoûi: “Meï ngöôi ôû ñaâu?”. Noù ñaùp: “Ñang laøm thaân gioøi trong moät caàu tieâu noï”. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Con caù lôùn naøy vaøo thôøi Ñöùc Phaät Ca-dieáp, laøm moät Tyø-kheo thoâng tam taïng, vì aùc khaåu maø chòu quaû baùo ñuû kieåu ñaàu. Coøn ngöôøi meï vì thoï lôïi döôõng cuûa y cho neân laøm gioøi trong caàu tieâu”. Khi Phaät keå nhaân duyeân aáy, naêm traêm ngö phuû lieàn boû vieäc keùo löôùi, xin xuaát gia tu haønh, vaø ñeàu ñaéc quaû A-la-haùn, roài cö truù beân doøng soâng Baït-kyø. Theá roài Phaät baûo A-nan: “Haõy söûa soaïn choã ngoài cho caùc Tyø- kheo khaùch aáy”. A-nan lieàn baïch Phaät: “Xin Phaät an uûi caùc khaùch Tyø- kheo”. Phaät laïi noùi vôùi A-nan: “OÂng khoâng bieát ñoù thoâi, Ta ñaõ nhaäp vaøo Töù thieàn an uûi khaùch Tyø-kheo roài”. Trong khi caùc göôøng goái baøy ra taïi choã ñaát troáng (khoâng ai doïn deïp), thì tôùi giôø khaát thöïc, caùc Tyø-kheo khaùch lieàn duøng thaàn löïc, ngöôøi thì ñeán Uaát-ñôn-vieät phöông Baéc, keû thì ñeán coõi trôøi Ba Möôi Ba, ngöôøi khaùc laïi xuoáng cung long vöông khaát thöïc. Do theá caùc göôøng goái baøy ra choã troáng kia bò naéng taùp, gioù thoåi neân buïi baëm baùm raát dô baån. Phaät bieát maø vaãn hoûi. Roài caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät noùi: “Ñôïi caùc Tyø-kheo aáy trôû laïi ñaõ”. Khi hoï veà roài Phaät lieàn hoûi: “Caùc oâng coù thaät nhö theá chaêng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy” Phaät noùi: “Töø hoâm nay nhaân vieäc cuûa caùc oâng, ta cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo”. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng beân soâng Baït-kyø phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo, ôû taïi truù xöù cuûa Taêng, maø töï mình hoaëc sai ngöôøi khaùc ñem giöôøng naèm, giöôøng ngoài, neäm goái ra choã ñaáùt troáng, roài luùc ñi khoâng doïn caát, cuõng khoâng sai ngöôøi doïn caát, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích:

Truù xöù cuûa Taêng: Hoaëc truù xöù taïi A-luyeän-nhaõ, hoaëc truù xöù taïi thoân xoùm.

Giöôøng naèm, giöôøng ngoài: Coù möôøi boán thöù:

1. Giöôøng naèm chaân troøn.

2. Giöôøng ngoài chaân troøn. 3. Giöôøng naèm baèng neäm. 4. Giöôøng ngoài baèng neäm. 5. Giöôøng naèm baèng daây. 6. Giöôøng ngoài baèng daây. 7. Giöôøng naèm baèng oâ-na-ñaø. 8. Giöôøng ngoài baèng oâ na ñaø. 9. Giöôøng naèm baèng ñaø di. 10. Giöôøng ngoài baèng ñaø di (ôû ñaây chæ coù möôøi thöù). Neäm: Neäm kieáp boái, neäm loâng mòn, neäm len, neäm Ca-thi, neäm coû. Goái: Goái kieáp boái, goái loâng mòn, goái len, goái Ca-thi. Traûi: Hoaëc töï mình traûi, hoaëc baûo ngöôøi khaùc traûi. Ñi: Ñi ñeán nôi khaùc. Khoâng ñem caát: khoâng töï mình ñem caát, khoâng sai ngöôøi ñem caát, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu muoán thuyeát phaùp taïi choã ñaát troáng, roài ngöôøi coi giöõ giöôøng neäm ñem baøy giöôøng neäm ra, sau ñoù boû ñi caùch hai möôi laêm khuyûu tay maø khoâng daën laïi ngöôøi khaùc ñem caát, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu caû hai ngöôøi cuøng bieát (coù giöôøng ôû ngoaøi trôøi) thì khi moät ngöôøi ra ñi phaûi daën ngöôøi thöù hai. Neáu ngöôøi thöù hai muoán ñi, phaûi ñôïi ngöôøi thöù nhaát trôû laïi daën doø xong môùi ñöôïc ñi. Neáu ñem giöôøng goái ra baøy roài coù ngöôøi ñeán ngoài maø ngöôøi ñem ra bieát ñöôïc hoï, thì boû ñi khoâng coù toäi. Neáu vaøo nhöõng thaùng muøa xuaân, Tyø-kheo ñem giöôøng neäm ñeå ngoaøi trôøi, roài Tyø-kheo treû tuoåi ñeán ngoài nguû treân ñoù, thì ngöôøi ñem ra phaûi daën Tyø-kheo aáy ñem caát. Neáu Tyø-kheo ban ñeâm ñi ñaïi tieåu tieän, ñuïng nhaèm giöôøng cuûa Taêng maø treân aáy khoâng coù Tyø-kheo roài boû ñi, thì tuøy theo chaïm moãi caùi phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà. Neáu treân giöôøng aáy coù Tyø-kheo, beøn daën hoï ñem caát thì khoâng coù toäi. Neáu thaày tri söï cuûa Taêng muoán trao giöôøng neäm cho ai, roài laáy ra ñeå ngoaøi trôøi, boû ñi caùch xa hai möôi laêm khuyûu tay, thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu ngöôøi nhaän giöôøng neäm cuûa Taêng, roài ñeå phôi ngoaøi naéng boû ñi caùch xa hai möôi laêm khuyûu tay, cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo bò beänh, naèm nguû ôû choã troáng, ñeä töû ñeán ñaûnh leã, neáu thaáy thaày ñöùng daäy ñi, thì ñeä töû phaûi ñem giöôøng aáy vaøo trong phoøng caát.

Neáu hai ngöôøi cuøng ngoài moät giöôøng, thì khi Thöôïng toïa muoán ñi phaûi daën laïi Haï toïa. Haï toïa muoán ñi thì phaûi baïch vôùi Thöôïng toïa: “Con muoán ñi, caùi giöôøng naøy neân caát ôû choã naøo?”. Neáu Thöôïng toïa noùi: “OÂng cöù ñi ñi, giöôøng naøy ta seõ caát cho”, thì khi aáy Haï toïa ñi, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñem giöôøng neäm ra ñeå cho Hoøa thöôïng A-xaø-leâ naèm, roài boû ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Hoøa thöôïng A-xaø-leâ bieát ñeä töû ñem ra cho mình naèm, thì khi ra ñi neân daën hoï caát, neáu khoâng daën maø ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo ñaët hình töôïng treân giöôøng cuûa chuùng Taêng, roài caùc Tyø-kheo

khaùc ñeán leã baùi, tay chaïm vaøo hình töôïng maø khoâng ñem caát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo theo thöù töï ñeán leã baùi, tay chaïm vaøo hình töôïng, thì neân daën ngöôøi sau cuøng ñem caát. Coù caùc tröôøng hôïp: Hoaëc ñöôïc daën doø maø khoâng thuoäc traùch nhieäm, hoaëc thuoäc traùch nhieäm maø khoâng daën doø; hoaëc vöøa phaûi daën doø, vöøa thuoäc traùch nhieäm; hoaëc chaúng phaûi daën doø, cuõng chaúng thuoäc traùch nhieäm. Ñöôïc daën doø maø khoâng thuoäc traùch nhieäm: Ñoù laø tröôøng hôïp Sa- di. Thuoäc traùch nhieäm maø khoâng phaûi ñöôïc daën doø: Ñoù laø tröôøng hôïp Tyø-kheo Thöôïng toïa. Vöøa phaûi daën doø, vöøa thuoäc traùch nhieäm: Ñoù laø tröôøng hôïp Tyø- kheo Haï toïa. Chaúng phaûi daën doø, cuõng chaúng thuoäc traùch nhieäm: Ñoù laø tröôøng hôïp ngöôøi theá tuïc. Neáu Tyø-kheo coù ñöùc lôùn coù nhieàu ñeä töû, roài hoï traûi giöôøng neäm, maø thaày bieát hoï traûi cho mình, thì khi ñi neân daën hoï ñem caát, neáu khoâng daën, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taïi truù xöù cuûa chuùng Taêng coù nhöõng giöôøng neäm ñeå ngoaøi trôøi, maø khi Tyø-kheo ra ñi, khoâng ñem caát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu thaáy giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng ñeå ngoaøi trôøi taïi choã ôû cuûa mình, maø khi ra ñi khoâng ñem caát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu thaáy giöôøng neäm cuûa mình ñeã ngoaøi trôøi taïi choã ôû cuûa chuùng Taêng maø khi ra ñi khoâng ñem caát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu thaáy giöôøng neäm cuûa mình ñeå ngoaøi trôøi taïi choã ôû cuûa mình, maø khi ra ñi khoâng ñem caát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu thaáy giöôøng neäm cuûa Taêng ñeå ngoaøi trôøi taïi nhaø baïch y, maø khi ra ñi khoâng ñem caát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 95

Neáu thaáy giöôøng neäm cuûa ngöôøi theá tuïc ñeã ôû ngoaøi trôøi, thì khi ra ñi neân noùi cho hoï bieát. Theá neân noùi (nhö treân).

15. GIÔÙI TRAÛI ÑOÀ CUÛA TAÊNG ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Baø-la-moân môøi chuùng Taêng ôû laïi cuùng döôøng aåm thöïc vaø daâng y phuïc. Caùc Tyø-kheo baøy bieän caùc toïa cuï trong Taêng phoøng khoâng doïn caát maø ra ñi. Theá Toân vì naêm lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø- kheo moät laàn. Ngaøi thaáy treân caùc toïa cuï aáy coù phaân chuoät giaùn vaø buïi ñaát baån thæu, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc oâng laø ngöôøi xuaát gia khoâng coù ai lo lieäu cho caùc oâng nhöõng vieäc tröôùc sau, vì sao luùc ra ñi khoâng ñem caát ñoà ñaïc? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc”. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo töï traûi giöôøng neäm hay sai ngöôøi khaùc traûi giöôøng neäm ôû trong choã che khuaát maø khi ra ñi khoâng ñem caát, cuõng khoâng sai ngöôøi ñem caát, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: ÔÛ trong: Töùc laø choã che khuaát. Giöôøng gheá: Goàm möôøi boán loaïi nhö treân ñaõ noùi. Goái neäm: Cuõng nhö treân ñaõ noùi. Traûi: Hoaëc töï mình

traûi, hoaëc sai ngöôøi traûi. Ñi: Ñi ñeán nôi khaùc. Khoâng töï caát: Khoâng töï mình ñem caát. Khoâng sai ngöôøi caát: Khoâng sai ngöôøi khaùc ñem caát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo muoán ñi nôi khaùc, thì tröôùc khi ñi phaûi raûy nöôùc queùt phoøng, duøng khaên lau saøn nhaø cho saïch, laïi phaûi ñem meàn goái phôi khoâ, roài noùi vôùi ngöôøi giöõ meàn goái nhö sau: “Naøy Tröôûng laõo ñaây laø giöôøng meàn goái”, nhaát thieát phaûi daën doø laïi nhö vaäy. Neáu ngöôøi giöõ giöôøng neäm laø haøng haï toïa, thì neân ñaùp: “Toâi seõ caát giöôøng neäm aáy”. Neáu ngöôøi giöõ giöôøng neäm laø haøng Thöôïng toïa, thì khi ngöôøi kia traû laïi giöôøng neäm, neân ñaùp: “Ñöôïc roài”. Neáu ra ñi maø khoâng baïch thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng baïch maø ra ñi, roài coù Tyø-kheo khaùc vaøo ôû, phoøng

aáy khoâng coøn troáng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khi ñi roài maø ñeå queân y baùt, beøn trôû laïi laáy, nhaân ñoù môùi baïch, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñöôøng trong luùc trôøi u aùm saép möa, roài Tyø-kheo treû tuoåi beøn ñi tröôùc veà Tinh xaù, laáy giöôøng neäm cuûa Hoøa thöôïng A-xaø-leâ ñem caát, thì khi trôøi taïnh muoán ra ñi, phaûi baïch vôùi Hoøa thöôïng, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu nhieàu Tyø-kheo döøng chaân nghó taïi moät Tinh xaù ôû thoân xoùm, cuøng nhaän laáy giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng, roài moïi ngöôøi ñeàu suy nghó khi ra ñi: “Moã giaùp seõ daën hoï caát”. Theá roài ñi ñeán nöûa ñöôøng, ngöôøi naøy hoûi ngöôøi khaùc, chung cuïc khoâng ai daën laïi caû. Neáu vaäy, thì luùc aáy, neân sai hai ngöôøi trôû laïi daën hoï ñem caát. Neáu caùc Tyø-kheo ñi ñöôøng ñeán nghæ taïi moät Tinh xaù, roài khi ra ñi khoâng daën thaày tri söï caát giöôøng neäm, ñeán khi ñi moät ñoaïn ñöôøng xa beøn hoûi nhau, thì môùi bieát khoâng ai daën laïi caû. Luùc aáy boãng gaëp moät Tyø- kheo khaùc ñi ngöôïc chieàu, lieàn hoûi: “Tröôûng laõo ñònh ñi ñaâu ñoù?”. Neáu ngöôøi aáy ñaùp: “Toâi muoán ñeán nôi ñoù”, thì caùc Tyø-kheo kia neân baïch: “Toái qua chuùng toâi nghæ taïi ñoù, nhöng luùc ra ñi queân khoâng daën hoï caát giöôøng neäm. Vaäy Tröôûng laõo ñeán ñoù haõy daën giuùp chuùng toâi”. Tyø-kheo aáy cuõng noùi: “Luùc ra ñi toâi cuõng queân khoâng daën, vaäy caùc Tröôûng laõo ñeán Tinh xaù aáy haõy vì toâi maø daën giuùp”. Nhö vaäy hai ñaøng cuøng nhôø vaû laãn nhau, cho ñeán khi caû hai cuøng vaøo ñeán ranh giôùi cuûa moãi Tinh xaù, thì ñöôïc goïi laø coù daën doø. Neáu Tyø-kheo nghæ taïi nhaø ngöôøi theá tuïc, roài hoï cung caáp cho giöôøng neäm toïa cuï, thì luùc ra ñi neân nhaéc hoï ñem caát. Neáu ñoù laø toïa cuï baèng coû, thì khi ñi neân hoûi hoï: “Neäm coû naøy neân caát ôû ñaâu?”. Roài tuøy chuû nhaân chæ choã, ta seõ ñem caát taïi ñoù. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Thaày cöù ñi ñi roài toâi seõ thu doïn”, thì Tyø-kheo neân xeáp laïi moät goùc nhoû, roài ñi. Neáu Tyø-kheo luùc ñi ñöôøng ñeán moät nôi kia vaïch coû ra ñeå traûi toøa ngoài, thì luùc ra ñi phaûi vuoát cho coû thaúng laïi roài môùi ñi. Theá neân noùi (nhö treân).

16. GIÔÙI LOÂI TYØ KHEO KHAÙC RA KHOÛI PHOØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaùch ñeán phoøng nhoùm saùu Tyø-kheo, nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: “Laønh thay Tröôûng laõo!”. Noùi nhö

theá roài beøn ñöa nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân, nöôùc giaûi khaùt, ñeå nghæ ngôi. Sau khi nghæ xong, hoï beøn hoûi Tyø-kheo khaùch: “Thöa Tröôûng laõo thaày ñònh nghæ ôû ñaâu?”. - Nghæ trong phoøng naøy ñaây.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 14 97

- OÂng bieát phoøng naøy cuûa ai khoâng? - Toâi bieát ñaây laø phoøng cuûa chuùng Taêng. - Tuy phoøng naøy laø cuûa chuùng Taêng nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo chuùng toâi ñaõ ôû ñaây tröôùc roài. - Ñaây laø phoøng cuûa chuùng Taêng boán phöông giaû söû coù nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo ôû ñaây tröôùc, ta cuõng theo thöù töï maø ôû ñaây, huoáng gì laø saùu Tyø-kheo? - Neáu Tröôûng laõo muoán ôû thì cöù ôû. Khi Tyø-kheo khaùch ôû ñoù roài, nhoùm saùu Tyø-kheo aäp ñeán, keû naém tay chaân, ngöôøi toùm laáy ñaàu, dôõ cao leân ñònh vöùt thaày aáy ra khoûi phoøng. Khi aáy, Theá Toân duøng thaàn tuùc ñang lô löûng treân hö khoâng ñi ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo troâng thaáy Theá Toân, lieàn neùm oâng ta xuoáng ñaát vaø boû ñi. Phaät lieàn noùi vôùi Tyø-kheo khaùch: “OÂng cöù ôû trong phoøng naøy ñi”. Laïi nöõa, Toân giaû Nan-ñaø laø anh cuûa Öu-ba-nan-ñaø. Nan-ñaø coù ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng, ngöôøi naøy sau bò ñuoåi ra khoûi phoøng beøn la lôùn leân. Caùc Tyø-kheo nghe tieáng la ñeàu thaát kinh, ra xem noùi nhö sau: “Tyø- kheo naøy hoâm nay maát hai thöù lôïi: Khoâng ñöôïc aên, laïi maát phoøng”. Theá roài, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät beøn hoûi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø: “Caùc oâng coù thaät nhö theá chaêng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät lieàn khieån traùch: “Vì sao caùc oâng ôû trong phoøng cuûa Taêng boán phöông, roài loâi Tyø-kheo khaùch ra ngoaøi? Ñoù laø vieäc xaáu. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän taùn thaùn nhöõng ngöôøi phaïm haïnh caàn phaûi tu taäp taâm töø bi, tu taäp khaåu yù töø bi vaø thöôøng cuùng döôøng, cung caáp (cho khaùch Taêng) hay sao? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc”. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo töï mình hoaëc sai ngöôøi khaùc keùo Tyø-kheo khaùc ra khoûi Taêng phoøng, thaäm chí noùi: “Tyø-kheo oâng ra ñi”, thì phaïm Ba-daï- ñeà”.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo loâi Tyø-kheo khaùc ra khoûi phoøng, roài Tyø-kheo aáy hoaëc oâm coät nhaø, hoaëc naém caùnh cöûa, hoaëc töïa vaøo vaùch, maø Tyø-kheo

98 BOÄ LUAÄT 2

keùo rôøi khoûi moãi choã, thì phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc duøng lôøi noùi traùch maéng, xua ñuoåi Tyø-kheo kia, roài Tyø-kheo kia tuøy theo lôøi traùch maéng maø rôøi ñi töøng choã, thì phaïm töøng toäi Ba-daï-ñeà. Neáu duøng phöông tieän ñuoåi thaúng ra khoûi cöûa, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo töùc giaän chuoät raén maø ñuoåi chuùng ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu noùi: “ñaây

laø vaät voâ ích “, roài ñuoåi chuùng ñi, thì khoâng coù toäi. Neáu laïc ñaø, boø, ngöïa ñöùng trong chuøa thaùp, roài Tyø-kheo vì sôï oâ ueá chuøa thaùp maø ñuoåi chuùng ñi thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo naøy ñuoåi Tyø-kheo khaùc ñi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñuoåi Tyø-kheo ni ñi, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ñuoåi Thöùc xoa ma na, Sa-di, Sa-di ni, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Sau cuøng, cho ñeán ñuoåi ngöôøi theá tuïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 99

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 15

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

17. GIÔÙI CÖÔÕNG CHIEÁM CHOÃ NAÈM CUÛA NGÖÔØI KHAÙC Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian ñeán Caâu-dieäm- di, theá roài vaøo moät hoâm ñaàu ñeâm, Theá Toân thuyeát phaùp cho caùc Thanh vaên; sau khi nghe thuyeát phaùp xong, caùc Tyø-kheo trôû veà phoøng an truù. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo coøn naán naù, chuyeän vaõn vôùi caùc ngöôøi khaùc ñeán khuya môùi trôû veà, goõ cöûa phoøng. Ngöôøi trong phoøng hoûi: “Ai ñoù?”, thì hoï ñaùp: “Chuùng toâi laø nhoùm saùu Tyø-kheo ñaây, muoán nghæ laïi trong phoøng naøy”. Caùc Tyø-kheo trong phoøng ñaùp: “Phoøng naøy ñaõ heát choã roài”. Nhoùm saùu Tyø-kheo beøn haï gioïng nhoû nheï van naøi: “Cho chuùng toâi moät choã ñeå ngoài moät laùt thoâi”. Hoï van naøi nhö theá maø khoâng ñöôïc, roài hoï ñi ñeán phoøng khaùc van naøi laïi cuõng khoâng ñöôïc. Hoï beøn ñi tôùi choã truù cuûa caùc Tyø-kheo Haï toïa, nhö caên phoøng söôûi, phoøng toïa thieàn, giaûng ñöôøng goõ cöûa. Caùc Tyø-kheo trong phoøng hoûi: “Ai ñoù?”, thì hoï ñaùp: “Chuùng toâi laø nhoùm saùu Tyø-kheo, muoán xin nghæ ôû ñaây”. Caùc Tyø-kheo trong phoøng ñaùp: “Phoøng naøy ñaõ ñaày caû roài”. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi kyø keøo, van naøi khoâng ngöøng. Caùc Tyø- kheo trong phoøng lieàn môû cöûa. Hoï beøn böôùc vaøo trong phoøng, roài naèm ngang doïc treân giöôøng, hoaëc duøng tay chaân gaùc leân ngöôøi beân caïnh, hoaëc duøng cuøi choû, ñaàu goái huùc vaøo hoâng nhöõng ngöôøi ñoù, hoaëc noùi: “Neáu caùc Tröôûng laõo thaáy khoù chòu thì ñi choã khaùc”. Noùi theá xong hoï lieàn thoåi taét ñeøn, roài goïi caùc Tyø-kheo baïn höõu ôû ngoaøi, noùi: “Caùc vò phaïm haïnh coù theå vaøo ñaây”. Khi vaøo phoøng xong, hoï naèm quay ñaàu ngöôïc nhau, ngöôøi naøy

100 BOÄ LUAÄT 2

gaùc cuøi choû leân ñaàu goái ngöôøi kia, maëc söùc ñuøa giõõn. Caùc Tyø-kheo suy nghó: “Ai maø coù theå naèm chung vôùi nhöõng keû phi oai nghi naøy”, roài caàm toïa cuï ñi ra khoûi phoøng. Theá roài, caùc Tyø-kheo ñem söï kieän aáy baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: “Ñôïi Ta ñi Kieàu-taùt-la xong, trôû veà laïi thaønh Xaù- veä, caùc thaày haõy trình baøy laïi vieäc naøy vôùi Ta, Ta seõ cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân.

Caùc Tyø-kheo khaùch nhaän ñöôïc phoøng cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo, ban ñeâm hoï ñoùng cöûa naèm nguû. Nhoùm saùu Tyø-kheo vì tröôùc ñoù coù moái hieàm khích vôùi Tyø-kheo khaùch neân hoï hoát buøn laàøy ñoå ngay loái ñi tröôùc cöûa phoøng, roài boû ñaù gaïch laãn loän vaøo. Tyø-kheo khaùch ban ñeâm ñi ra khoûi phoøng, ñaïp nhaèm buøn laày, teù treân gaïch ñaù, beøn la leân: "Caùc Tröôûng laõo! Nhoùm saùu Tyø-kheo haïi toâi laøm gaõy coå toâi. Hoï laøm caùi vieäc nhö theá (ñoå buøn ñaù treân loái ñi) laø muoán nhieãu loaïn toâi. Ai maø coù theå soáng vôùi hoï ñöôïc". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc oâng coù laøm chuyeän aáy thaät chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Theá roài, caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng nhöõng laøm moät vieäc aùc naøy maø luùc Theá Toân ñi du haønh ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, hoï cuõng ñaõ töøng nhieãu loaïn caùc Tyø-kheo, ñeán noãi caùc Tyø-kheo aáy phaûi mang toïa cuï rôøi khoûi truù xöù". Phaät lieàn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù laøm vieäc aáy thöïc chaêng? - Coù thöïc, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ñaõ bieát nhöõng ngöôøi aáy ñeán tröôùc, traûi toïa cuï roài, maø caùc oâng ñeán sau laøm nhieãu loaïn muoán ñuoåi hoï ñi? Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang cö truù taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc ñeán tröôùc traûi giöôøng neäm roài, mình ñeán sau cuõng traûi ñoà ñaïc ra roài suy nghó: "Neáu ngöôøi kia khoâng thích thì boû ñi". Laøm vieäc ñoù vôùi duïng taâm nhö theá chöù chaúng coù gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 101

Giaûi Thích: Bieát: Töï bieát hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc maø bieát. Traûi ñoà ñaïc ra tröôùc: Traûi ra töø luùc ñaàu. Giöôøng neäm: Nhö tröôùc ñaõ giaûi thích. Ñeán sau roài baøy ñoà ñaïc ra: Vì muoán nhieãu loaïn ngöôøi tröôùc muoán cho hoï boû ñi. Neáu vì nguyeân nhaân aáy chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu choã ôû thieáu thì moãi Tyø-kheo neân chieám cöù trong phaïm vi moät caây coät, traûi giöôøng neäm, toïa cuï, roài ñi ñeán caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ leã baùi, hoaëc thaêm hoûi, hoaëc ñoïc kinh. Theá roài Tyø-kheo ñeán sau beøn cuoán toïa cuï ngöôøi tröôùc, traûi toïa cuï mình ra, ngoài taùn keä raàm rì. Vò Tyø-kheo ôû tröôùc trôû veà phoøng, thaáy theá, suy nghó: "Ai maø coù theå thaâu phuïc ñöôïc ngöôøi naøy", beøn caàm toïa cuï boû ñi, thì vò Tyø-kheo ñeán sau aáy phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc ngoài thieàn, tuïng kinh, döôõng beänh cuõng nhö vaäy. Hoaëc mình laø Thöôïng toïa ñeán sau roài naèm nguû treân giöôøng ngöôøi khaùc, thì ngöôøi kia neân noùi: "Tröôûng laõo khoâng bieát Theá Toân ngaên caám vieäc ñoù sao?". Neáu Tyø-kheo naèm nguû naøy laø Haï toïa, thì ngöôøi kia neân khieån traùch: "OÂng khoâng bieát roõ giôùi luaät. OÂng khoâng bieát Theá Toân ñaõ cheá giôùi sao? Vì sao ñeán sau maø nguû treân giöôøng ngöôøi

khaùc?". Neáu Tyø-kheo ñi kinh haønh taïi choã cuûa moät Tyø-kheo khaùc maø troâng thaáy ngöôøi aáy ñeán thì neân laùnh ñi. Neáu Tyø-kheo ban ñeâm naèm nguû roài noùi môù maø khoâng coù yù nhieãu loaïn tha nhaân thì voâ toäi. Nhöng neáu coù chuû taâm nhieãu loaïn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhieãu loaïn Tyø-kheo thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; nhieãu loaïn Thöùc-xoa-ma-ni, sa-di, sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nhieãu loaïn ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

18. GIÔÙI NGOÀI GIÖÔØNG COÙ CHAÂN NHOÏN Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng Daõ, luùc aáy coù hai Tyø-kheo cuõng soáng taïi ñoù, Thöôïng toïa ôû taàng treät, Haï toïa ôû treân gaùc. Thöôïng toïa ngoài thieàn, Haï toïa tuïng kinh. Ñeán giôø khaát thöïc, Thöôïng toïa khoaùc y, caàm baùt vaøo thoân Khoaùng Daõ khaát thöïc, nhanh choùng ñuû thöùc aên beøn trôû veà, thì Haï toïa môùi ñi. Thöôïng toïa aên xong, röûa baùt ñem caát laïi choã cuõ, roài röûa chaân ngoài kieát giaø. Haï toïa ñi khaát thöïc nhaän ñöôïc thöùc aên chaäm chaïp neân veà muoän, beøn leo leân gaùc, ñeå baùt ôû choã cuõ, roài keâu leân: "Meät quaù", ñoaïn ñaët ñít xuoáng ngoài thì boãng döng chaân giöôøng suùt ra rôi nhaèm ñaàu Thöôïng toïa laøm cho bò thöông maùu chaûy ra. Thöôïng toïa lieàn

keâu leân: "Cheát toâi roài! Cheát toâi roài!". Caùc Tyø-kheo nghe tieáng keâu lieàn chaïy ñeán hoûi vì sao nhö vaäy, Thöôïng toïa lieàn trình baøy ñaày ñuû söï kieän keå treân. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn baûo hoï ñi goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài Phaät lieàn hoûi: "OÂng coù ñieàu ñoù thaät khoâng?". - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Vì sao ôû treân gaùc maø oâng ñaët giöôøng coù chaân nhoïn, roài ngoài maïnh leân ñoù? Töø nay trôû ñi Ta khoâng cho pheùp ñaët giöôøng coù chaân nhoïn treân gaùc maø ngoài. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thoân Khoaùng Daõ phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo ñaët giöôøng coù chaân nhoïn ôû treân gaùc, treân laàu, roài ngoài hoaëc naèm treân ñoù, thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Gaùc: Taàng thöù hai. Treân laàu: Nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ cho pheùp. Chaân nhoïn: Nhö caùi coïc. Giöôøng: Goàm coù möôøi boán loaïi, nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu ngoài hoaëc naèm (treân giöôøng coù chaân nhoïn) thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu duøng ñaát seùt laøm neàn ôû döôùi vöõng chaéc, hoaëc duøng goã laùt kín ôû döôùi, hoaëc chaân giöôøng troøn, hoaëc xung quanh gaùc vaø döôùi gaùc khoâng coù ngöôøi ngoài thì ñeàu voâ toäi. Neáu ñuïc ñeõo laøm chaân giöôøng nhoïn duøng ñeå ngoài hay naèm thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ngoài treân taám vaùn moûng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngoài treân tröôøng kyû (gheá daøi) thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni (?). Neáu laøm caùi giöôøng moät chaân nhoïn, ba chaân troøn, hay hai chaân nhoïn, ba chaân, boán chaân nhoïn ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng laøm caùi giöôøng boán chaân troøn thì voâ toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

19. GIÔÙI DUØNG NÖÔÙC COÙ SINH TRUØNG Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng Daõ coù Tyø-kheo quaûn söï duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû treân ñaát buøn khieán cho ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Sa-moân Cuø-ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän khieån traùch vieäc saùt sinh, ca ngôïi töø boû saùt sinh, theá maø nay Sa-moân ñeä töû duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, treân buøn. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi naøo coù ñaïo haïnh gì”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 103

Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Tyø-kheo quaûn söï ñeán. Khi thaày ñeán roài Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: “OÂng coù laøm vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc ñaùng bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch. Ñoù laø ñieàu phi luaät, phi phaùp, traùi vôùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû leân ñaát. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang cö truù taïi thoân Khoaùng Daõ phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo ñem nöôùc coù truøng töôùi leân coû leân buøn hoaëc sai ngöôøi khaùc töôùi, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc do nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Truøng: Keå caû nhöõng loaïi beù nhoû nhaát maø coù maïng soáng ñeàu goïi laø truøng. Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Coû: Chæ caùc loaïi coû tranh, coû gai v.v... Buøn (muøn): Chaát muïc naùt cuûa coû, cuûa raùc hoaëc phaân voi, phaân ngöïa, phaân boø v.v... Töôùi: Hoaëc töï mình töôùi hoaëc sai ngöôøi khaùc töôùi, ñeàu phaïm Ba- daï-ñeà nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bieát trong nöôùc coù truøng maø ñem töôùi roài döøng laïi, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà, tuøy theo döøng laïi nhieàu ít, cöù moãi laàn döøng thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu sai ngöôøi khaùc töôùi, thì moät laàn baûo phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu laïi nhaéc nhôû: “Haõy töôùi nhanh nhanh leân”, thì moãi laàn nhaéc phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo laøm phoøng xaù, nhaø söôûi aám caàn ñeán nöôùc, thì coù theå laáy nöôùc hoà, nöôùc soâng, nöôùc gieáng ñem loïc ñöïng vaøo trong thuøng xem kyõ maø khoâng thaáy coù truøng thì môùi duøng. Neáu vaãn coøn truøng thì phaûi duøng ñaõy loïc laïi roài xem kyõ, nhöng neáu vaãn coøn truøng thì loïc ñi loïc laïi ba laàn. Tuy theá, neáu chöa heát truøng thì phaûi ñaøo gieáng khaùc, roài tuaàn töï loïc vaø xem nhö tröôùc, neáu vaãn coù truøng thì boû nôi naøy maø ñi ñeán choã khaùc. Phöông phaùp loïc nöôùc phaûi troàng ba caây truï cöùng roài duøng daây buoäc vaøo caùc ñaàu truï beân treân coät ñaõy loïc, ôû döôùi ñaët thuøng höùng nöôùc. Nöôùc ñoïng trong ñaõy loïc, ta ñem ñoå ñi thì noù laïi chaûy trôû laïi xuoáng gieáng; truøng sinh ra khoâng nhaát

104 BOÄ LUAÄT 2

ñònh, hoaëc tröôùc khoâng coù baây giôø môùi coù, hoaëc baây giôø coù maø sau naøy thì khoâng. Theá neân Tyø-kheo haèng ngaøy phaûi xem kyõ trong nöôùc khoâng coù

truøng môùi ñöôïc duøng. Neáu Tyø-kheo bieát trong nöôùc coù truøng maø töï mình ñem töôùi treân coû, treân ñaát muøn, hoaëc sai ngöôøi khaùc ñem töôùi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñem nöôùc coù truøng ñöa cho Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ taém röûa, cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu duøng nöôùc röûa cheùn, röûa côm thöøa canh caën, caùc thöù töông chao coù truøng trong ñoù ñem töôùi treân coû treân ñaát buøn, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi (nhö treân).

20. GIÔÙI LÔÏP NHAØ QUAÙ BA LÔÙP Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, noùi roäng nhö treân, luùc aáy Toân giaû Xieån-ñaø ñi khuyeán hoùa veà laøm phoøng. Xieån-ñaø gom goùp caùc vaät duïng lôïp nhaø nhö coû caây, tre v.v. xong xuoâi, roài ñi ñeán thôï lôïp nhaø noùi: “Toâi ñaõ chuaån bò caùc vaät duïng lôïp nhaø xong roài, nhôø oâng haõy ñeán lôïp nhaø giuùp cho”. Ngöôøi thôï lôïp nhaø noùi: “Thöa thaày, thaày haõy cho toâi aên côm vaø traû tieàn coâng cho toâi”. Khi aáy, Xieån-ñaø tuøy theo giaù trò ñoàng yù traû tieàn coâng cho oâng. Theá roài oâng ta ñi tôùi choã lôïp nhaø, Xieån-ñaø chæ cho oâng xem nhöõng vaät duïng ñeå lôïp nhaø, oâng noùi: “Lôïp nhaø coù ba tröôøng hôïp daøy moûng khoâng gioáng nhau, vaäy thaày muoán lôïp theo caùch naøo?”. Xieån-ñaø noùi: “OÂng cöù tuøy theo ba möùc ñoä daøy moûng ñoù maø duøng heát loaïi coû naøy ñeå lôïp”. Thôï lôïp noùi: “Taát caû caùc vieäc ôû ñôøi ñeàu coù chöøng möïc nhaát ñònh, laøm ñuùng chöøng möïc thì ngöôøi ñôøi môùi khen ngôïi”. Xieån-ñaø noùi: “OÂng cöù vieäc lôïp heát leân, caàn chi phaûi noùi nhieàu lôøi”. Thôï lôïp theo lôøi chæ baûo duøng heát coû ñeå lôïp leân. Vì coû nhieàu, daøy neân buoäc khoâng chaët do theá vöøa möa xuoáng lieàn suùt soå ra heát, gioáng nhö hoa nôû maø bò côn möa suoát ñeâm taøn phaù. Cho neân y baùt bò öôùt heát caû. Bôûi theá, saùng sôùm hoâm sau, Xieån-ñaø tôùi nhaø thôï lôïp noùi: “Vì sao oâng lôïp nhaø cho toâi laïi ñeå xaûy ra söï coá nhö theá?”. Thôï lôïp hoûi: “Söï coá gì?”. Xieån-ñaø noùi: “Bò möa suoát ñeâm khieán y baùt cuûa toâi öôùt caû”. Thôï lôïp noùi: “Luùc ñaàu toâi ñaõ khoâng baûo vôùi thaày raèng lôïp nhaø coù ba tröôøng hôïp daøy moûng khaùc nhau laø gì? Theá maø thaày laïi baûo cöù lôïp heát caû leân”. Xieån-ñaø noùi: “OÂng phaûi lôïp laïi cho toâi”. Thôï lôïp noùi: “Thaày phaûi cho toâi aên vaø traû tieàn coâng cho toâi”. - Tieàn coâng oâng ñaõ nhaän tröôùc roài.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 105

- Tieàn nhaän tröôùc thì ñaõ laøm vieäc tröôùc xong roài. Neáu thaày muoán laøm laïi thì phaûi traû gaáp ba laàn giaù tröôùc kia. Theá nhöng Xieån-ñaø yû theá löïc cuûa vua chuùa, baét buoäc thôï lôïp phaûi lôïp laïi maø khoâng chòu traû tieàn. Thaày ñi xung quanh nhaø thôï lôïp ñay nghieán, traùch moùc. Luùc aáy, coù ngöôøi ñi qua ñoù, thôï lôïp beøn phaân bua vôùi hoï: “Caùc vò haõy xem oâng Sa-moân con doøng hoï Thích naøy yû theá löïc cuûa vua chuùa baét buoäc toâi phaûi laøm vieäc maø khoâng traû tieàn coâng”. Nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng lieàn cheâ traùch: “Vì sao con nhaø hoï Thích yû theá löïc cuûa vua chuùa baét ngöôøi ta phaûi laøm vieäc maø khoâng traû tieàn coâng, thaät laø ñieàu khoâng theå chaáp nhaän. Laïi coøn ñi quanh nhaø ngöôøi ta gioáng nhö con ngöïa giaãm ñaïp taøn phaù coû töôi. Ñaây laø keû baïi hoaïi chöù naøo coù ñaïo haïnh gì”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày

ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Phaät baûo hoï ñi goïi Xieån-ñaø ñeán. Khi thaày tôùi roài Phaät beøn hoûi: “OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy. - Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Caâu- dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo naøo laøm phoøng lôùn coù cöûa lôùn cöûa soå thì neân laøm taïi choã ít coû moïc vaø chæ baûo ngöôøi ta lôïp ba lôùp laø vöøa, neáu lôïp quaù ba lôùp thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Laøm: Hoaëc töï laøm, hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm. Lôùn: Quaù möùc quy ñònh. Phoøng: Ñöùc Theá Toân ñaõ cho pheùp. Cöûa lôùn: Choã ngöôøi ta ra vaøo thoâng thoaùng. Cöûa soå: Choã ñeå aùnh saùng chieáu vaøo. Chæ baûo: Sai baûo chæ veõ. Lôïp: Coù möôøi caùch: Hoaëc baèng coû, hoaëc baèng ñaát deûo, hoaëc baèng vaùn, hoaëc baèng xi maêng, hoaëc lôïp theo caùch cuûa nöôùc A-baøn-ñaàu, theo caùch cuûa nöôùc Ma-kieät-ñeà, theo caùch cuûa nöôùc Caâu-dieäm-di, theo caùch cuûa Sôn Quoác, theo caùch cuûa nöôùc Cung Kính, theo caùch cuûa nöôùc Taøng Ngöõ. Ñoù laø möôøi caùch lôïp.

106 BOÄ LUAÄT 2

Ba lôùp: Toái ña laø ba lôùp chöù khoâng phaûi naêm, saùu lôùp. Choã ñaát ít coû: Choã ñaát maø coû ít sinh tröôûng. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi ñi thueâ ngöôøi lôïp nhaø ñònh giaù caû thì phaûi caên cöù theo thôøi giaù, khoâng ñöôïc cao hay thaáp, vaø neân noùi vôùi ngöôøi thôï lôïp: “Neáu oâng lôïp ñöôïc nhö theá, thì toâi seõ traû cho oâng giaù nhö theá. Neáu oâng khoâng lôïp ñöôïc nhö theá thì toâi seõ khoâng traû cho oâng giaù nhö theá”, caàn phaûi yeâu caàu roõ raøng nhö vaäy. Khi ñaõ ñaët ñieàu kieän xong, Tyø-kheo lieàn suy nghó: “Ta haõy duøng phöông tieän ñem coû caây, tre tôùi choã anh ta, ñeå anh ta troâng thaáy maø lôïp nhanh vaø ñeïp”, thì ngöôøi thôï lôïp khi thaáy roài, duø laøm ñeïp hay khoâng ñeïp, Tyø-kheo ñeàu phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc laø duøng phöông tieän muoán cho ngöôøi lôïp nhaø troâng thaáy mình, thaày beøn ñi ñeán Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ ñaûnh leã hoaëc nghe kinh, hoaëc ñi kinh haønh hoaëc vaøo thoân xoùm, vôùi suy nghó: “Mong ngöôøi thôï lôïp troâng thaáy mình ñeå anh ta seõ lôïp nhanh vaø ñeïp”, thì khi thôï lôïp troâng thaáy, duø coù lôïp ñeïp hay khoâng ñeïp, Tyø- kheo naøy ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Nghóa laø duøng baát cöù phöông tieän naøo vôùi duïng taâm nhö vaäy, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng coù yù ñoà duøng phöông tieän maø chæ ñeán xem anh ta lôïp coù nhanh vaø ñeïp hay khoâng, thì voâ toäi. Theá neân noùi: “Chuûng töû vaø noùi khaùc Hieàm traùch ngoài choã troáng Traûi ñoà ñuoåi ngöôøi ra Traûi ñoà tröôùc treân gaùc Nöôùc truøng, laøm phoøng lôùn Phaàn hai Baït cöø xong”.

21. GIÔÙI TÖÏ ÑI DAÏY NI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, nhöng Nan-ñaø vaø Öu-ba-nan-ñaø khoâng ñöôïc saép xeáp theo thöù töï giaùo giôùi, neân töï baûo nhau: “Caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo ñeàu ñöôïc saép xeáp theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, coøn chuùng ta thì khoâng ñöôïc theo thöù töï ñi giaùo giôùi, vaäy

nay chuùng ta haõy töï ñi giaùo giôùi tröôùc". Hoï beøn suy nghó: "Ta phaûi theo thöù töï tröôùc ai ñaây? Ñaïi Muïc-kieàn-lieân chaêng? Nhöng Toân giaû aáy coù ñaïi thaàn löïc, lôõ coù ñieàu gì thaát thoá thì oâng ta seõ xaùch chuùng ta neùm ñeán moät theá giôùi xa xoâi khaùc maát. Vaäy chuùng ta neân theo thöù töï tröôùc Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp maø ñi. Nhöng Toân giaû aáy coù ñaïi uy ñöùc, neáu ta coù

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 107

ñieàu gì khoâng hôïp lyù thì oâng ta coù theå laøm nhuïc chuùng ta giöõa ñaïi chuùng. Chæ coù Toân giaû Xaù-lôïi-phaát laø nhu hoøa, vaäy ta haõy theo thöù töï cuûa oâng aáy". Suy nghó theá roài, hoï beøn theo thöù töï, sôùm tinh söông, khoaùc y ñi ñeán tröôùc Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni, noùi nhö sau: "Caùc chò em haõy taäp trung laïi trong söï hoøa hôïp, chuùng toâi ñeán ñeå giaùo giôùi ñaây". Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ni beøn taäp hoïp Ni chuùng (ñeå nghe giaùo giôùi). Tyø-kheo Nan-ñaø naøy voán ña vaên, coù bieän taøi, kheùo thuyeát phaùp, lieàn tuøy nghi thuyeát phaùp cho chuùng Tyø-kheo ni. Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán giôø ñi giaùo giôùi beøn khoaùc y, ñi ñeán tröôùc coång Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni, ñöùng laïi ñoù, thì nghe tieáng thuyeát phaùp. Luùc naøy, caùc Tyø-kheo ni töø xa troâng thaáy Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, nhöng vì toân kính phaùp neân khoâng ra cöûa ñoùn tieáp. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát thaáy söï kieän nhö theá lieàn suy nghó: "Nay ta khoâng neân laøm giaùn ñoaïn thôøi thuyeát phaùp", beøn trôû veà, ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi Xaù-lôïi-phaát: "OÂng ñaõ giaùo giôùi Tyø-kheo ni xong roài sao?". - Khoâng giaùo giôùi, baïch Theá Toân. - Vì sao theá? Xaù-lôïi-phaát beøn ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Vì sao Taêng khoâng sai maø caùc oâng ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo khoâng ñöôïc Taêng sai maø ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Khoâng sai: Taêng khoâng laøm yeát-ma thì goïi laø khoâng sai. Neáu möôøi hai vieäc khoâng thaønh töïu thì cuõng khoâng goïi laø Taêng sai, nhö: Taêng khoâng ñuû soá, baïch khoâng ñuùng caùch, laøm yeát-ma khoâng ñuùng caùch, ñeàu goïi laø khoâng sai. Giaùo giôùi: Hoaëc daïy veà luaän, hoaëc daïy veà luaät.

108 BOÄ LUAÄT 2

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo khoâng ñöôïc Taêng sai maø ñi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

22. GIÔÙI GIAÙO GIÔÙI NI CHO ÑEÁN TRÔØI TOÁI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân, baáy giôø, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, nhöng Toân giaû Nan-ñaø ñeán phieân mình ñi giaùo giôùi

maø khoâng chòu ñi, khieán Tyø-kheo ni Ñaïi AÙi Ñaïi Kieàu Ñaøm Di ñi ñeán choã Phaät cuoái ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài baïch Phaät: “Baïch Theá Toân! Toân giaû Nan-ñaø theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni maø khoâng chòu ñi, vaäy thì ai laø ngöôøi neân ñi ñaây?”. Noùi theá xong, baø cuoái ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ra ñi. Phaät lieàn baûo moät Tyø-kheo ñi goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät beøn hoûi: “Ñeán phieân oâng phaûi ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, maø vì sao khoâng ñi?”. - Baïch Theá Toân! Vì con chöa ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cöû ñi, do theá maø khoâng ñi. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ngöôøi naøo thaønh töïu möôøi hai vieäc thì Taêng neân cöû ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni”. Theá naøo laø möôøi hai vieäc? Ñoù laø: 1. Trì giôùi thanh tònh. 2. Hoïc nhieàu A-tyø-ñaøm. 3. Am töôøng Tyø-ni. 4. Hoïc giôùi. 5. Hoïc ñònh. 6. Hoïc tueä. 7. Coù theå ñoaïn tröø aùc kieán, taø kieán cho keû khaùc. 8. Töï mình giöõ giôùi tinh nghieâm laïi coù theå laøm göông cho ngöôøi khaùc. 9. Raønh ngoân ngöõ lyù luaän 10. Khoâng laøm hoen oá phaïm haïnh. 11. Khoâng hyû hoaïi troïng giôùi cuûa Tyø-kheo ni. 12. Ñuû hai möôi haï laïp, hoaëc hôn hai möôi haï laïp. Ñoù laø möôøi hai phaùp. Ngöôøi laøm yeát-ma neân taùc baïch (ñeà cöû) nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Toân giaû Nan-ñaø thaønh töïu möôøi hai phaùp, nay Taêng sai Nan-ñaø giaùo giôùi Tyø-kheo ni, caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Nan-ñaø giaùo giôùi Tyø-kheo ni thì im laëng, ai khoâng baèng loøng

haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng sai Nan-ñaø giaùo giôùi Tyø-kheo ni, vì Taêng ñaõ im laëng. Vaäy vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh. Theá roài, Toân giaû Nan-ñaø tôùi ñoù thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo ni keùo daøi ñeán luùc maët trôøi laën, caùc Tyø-kheo ni môùi voäi vaû trôû veà laïi trong thaønh, khieán ngöôøi ñôøi troâng thaáy theá, cheâ traùch: “Sa-moân Thích töû daãn Tyø-kheo ni naøy ñi mua vui cho ñeán maët trôøi laën môùi trôû veà. Khaù thöông thay cho thaân phaän nöõ nhi khoâng ñöôïc töï taïi! Ñeán nhö theá thì thaät laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi: “OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni maø ôû laïi töø luùc maët trôøi laën cho ñeán bình minh chöa xuaát hieän, thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Taêng sai: Ngöôøi thaønh töïu möôøi hai phaùp. Taêng chuùng thaønh töïu, taùc baïch thaønh töïu vaø yeát-ma thaønh töïu. Giaùo giôùi: Hoaëc laø daïy veà A-tyø-ñaøm (Luaän), hoaëc laø daïy veà Tyø-ni (Luaät). Trôøi toái: Töø luùc maët trôøi laën cho ñeán khi aùnh saùng maët trôøi chöa xuaát hieän. Ba-daï-ñeà: Nhö ñaõ noùi treân Maët trôøi ñaõ laën maø töôûng laø maët trôøi chöa laën cöù vieäc giaùo giôùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Maët trôøi chöa laën maø töôûng laø maët trôøi ñaõ laën

cuõng phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Maët trôøi ñaõ laën maø töôûng laø maët trôøi ñaõ laën (nhöng vaãn tieáp tuïc giaùo giôùi) thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Maët trôøi chöa laën maø töôûng chöa laën thì khoâng coù toäi. Minh töôùng (AÙnh saùng bình minh) trong boán tröôøng hôïp cuõng nhö

vaäy. Tyø-kheo ni maø töôûng laø Thöùc-xoa-ma-ni roài giaùo giôùi hoï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Thöùc-xoa-ma-ni maø töôûng laø Tyø-kheo ni, roài giaùo giôùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Thöùc-xoa-ma-ni maø töôûng laø Thöùc-xoa-ma-ni roài giaùo giôùi, thì khoâng coù toäi. Tyø-kheo ni maø töôûng laø Tyø-kheo ni roài giaùo giôùi (ñeán toái), thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Sa-di ni, nöõ ngoaïi ñaïo xuaát gia, Öu-baø-di, trong boán tröôøng hôïp, cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo ni ban ñeâm ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo, roài Tyø-kheo noùi: “Mong heát khoå ñöôïc giaûi thoaùt”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Laønh thay, coâ ñeán ñaây”, thì khoâng coù toäi. Neáu trong ñeâm boán boä chuùng taäp hoïp ñeå nghe phaùp maø Tyø-kheo coù duïng yù muoán thuyeát phaùp rieâng cho Tyø-kheo ni roài noùi veà caùc kinh Ñaïi-aùi-ñaïo xuaát Gia, kinh Haéc cuø-ñaøm-di, kinh Phaùp-döï Tyø Kheo Ni thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu laâu nay chæ ñoïc caùc kinh naøy, khoâng bieát caùc kinh khaùc roài theo thöù töï maø ñoïc, thì khoâng coù toäi. Neáu ban ñeâm Tyø-kheo ngoài treân toøa cao thuyeát phaùp maø noùi nhö sau: “Taát caû hoäi chuùng ngoài laéng nghe cho roõ”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng noùi nhö theá maø chæ lo thuyeát phaùp thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

23. GIÔÙI KHI ÑI DAÏY NI KHOÂNG BAÏCH TYØ KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, nhoùm saùu Tyø- kheo lieàn suy nghó: “Caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo theo thöù töï ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni, nhöng chuùng ta thì khoâng ñöôïc ñi. Vaäy ta haõy ñi tröôùc ñeán giaùo giôùi Tyø-kheo ni”. Luùc aáy coù ngöôøi noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: Taêng khoâng sai thì khoâng ñöôïc giaùo giôùi Tyø-kheo ni”. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: “Chuùng toâi bieát laøm phaùp yeát-ma”, beøn ñem nhau ra khoûi cöông giôùi laøm phaùp yeát-ma ñeà cöû nhau theo thöù töï, roài ñi ñeán Tinh xaù Tyø-kheo ni, noùi nhö sau: “Naøy caùc chò em haõy taäp trung ni chuùng laïi trong söï hoøa hôïp ñeå toâi daïy baûo”. Luùc naøy, nhoùm saùu Tyø-kheo ni lieàn nhanh choùng taäp hoïp laïi, nhöng trong Ni chuùng coù ngöôøi bieát phaùp noùi nhö sau: “Ai maø chòu nhaän söï giaùo giôùi cuûa caùc keû laøm traùi giôùi luaät”. Theá roài nhoùm saùu Tyø-kheo ni

beøn töï yù taäp hoïp laïi baøn chuyeän theá tuïc, xong roài lieàn giaûi taùn. Khi ñeán giôø ñi giaùo giôùi, Toân giaû Nan-ñaø beøn khoaùc y, ñi ñeán Tinh xaù Tyø-kheo ni, noùi nhö sau: “Caùc Tyø-kheo ni haõy taäp hoïp heát laïi, toâi seõ giaùo giôùi”. Khi ñoù, caùc thieän Tyø-kheo ni lieàn taäp trung laïi trong söï hoøa hôïp, nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo ni thì khoâng ñeán. Nan-ñaø beøn hoûi: “Chuùng Tyø-kheo ni ñaõ hoøa hôïp

chöa?”. - Chöa. - Ai khoâng ñeán? - Nhoùm saùu Tyø-kheo ni khoâng ñeán. Ni chuùng cho söù giaû ñi goïi, nhöng hoï vaãn khoâng ñeán, maø coøn noùi nhö sau: “Tröôùc ñaây chuùng toâi ñaõ nhaän söï daïy baûo cuûa nhoùm saùu Tyø- kheo roài”. Nan-ñaø noùi: “Ni chuùng khoâng hoøa hôïp thì khoâng ñöôïc giaùo giôùi”. Noùi xong lieàn trôû veà Tinh xaù, ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “OÂng ñaõ giaùo giôùi Tyø- kheo ni xong roài sao?”. Nan-ñaø beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi söï vieäc treân: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät baïch Theá Toân. - Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo! Vì sao Taêng khoâng sai maø giaùo giôùi Tyø-kheo ni? - Chuùng con ñaõ nhaän söï sai baûo xong roài. - Naøy nhöõng keû ngu si! Ai sai baûo caùc oâng? - Chuùng con ra ngoaøi ñaïi giôùi (laøm yeát-ma) töï sai (ñeà cöû) laãn nhau. - Töø nay trôû ñi Ta khoâng cho pheùp ra ngoaøi ñaïi giôùi (laøm yeát-ma) sai baûo nhau ñi ñeán Tinh xaù Tyø-kheo ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di laâm beänh, Toân giaû A-nan ñeán vieáng thaêm, hoûi: “Thaân theå theá naøo, beänh coù giaûm khoâng? Khoâng taêng theâm ñaáy chöù?”. - Thöa Toân giaû, beänh hoaïn khoå sôû khoâng thuyeân giaûm; laønh thay mong Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: Khoâng baïch vôùi caùc Tyø-kheo trong ñaïi giôùi thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni. - Hoøa nam (moâ Phaät). - Mong Ni sö ñöôïc an oån. Noùi theá xong, Toân giaû lieàn trôû veà, ñeán thaúng choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi A-nan.

112 BOÄ LUAÄT 2

A-nan beøn ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät noùi: “Neáu oâng thuyeát phaùp cho baø aáy nghe thì beänh cuûa baø aáy seõ bôùt, thaân theå seõ ñöôïc an laïc. Töø nay veà sau Ta cho pheùp thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni ñang laâm beänh”. Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo ñeán truù söù cuûa Tyø-kheo ni ñeå giaùo giôùi, maø khi ra ñi thaáy coù Tyø-kheo khaùc maø khoâng baïch - ngoaïi tröø luùc khacù - thì phaïm Ba-daï-ñeà. Luùc khaùc töùc laø luùc (Tyø-kheo-ni) bò beänh”.

Giaûi Thích: Luùc khaùc: Töùc laø luùc laâm beänh. Giaùo: Daïy baûo. Coù Tyø-kheo: Tyø-kheo ñang coù maët taïi truù xöù ñoù khoâng phaûi Tyø- kheo quen bieát. Khoâng baïch: Neáu noùi: “Toâi vaøo thoân xoùm phi thôøi”, hoaëc noùi: “Toâi khoâng aên chung”, töùc laø khoâng baïch. Baïch: Phaûi noùi nhö theá naøy: “Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, toâi vaøo Tinh xaù Tyø-kheo ni ñeå giaùo giôùi”. Ngöôøi kia neân ñaùp: “Chôù phoùng daät”. Tröø luùc khaùc: Luùc khaùc laø luùc Tyø-kheo ni bò beänh, thì Theá Toân cho pheùp giaùo giôùi maø khoâng coù toäi Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu hai Tyø-kheo ñang soáng taïi nôi hoang vaéng maø moät ngöôøi muoán vaøo Tinh xaù Tyø-kheo ni thì phaûi baïch vôùi ngöôøi thöù hai nhö sau: “Xin Tröôûng laõo

ghi nhôù cho, toâi vaøo Tinh xaù Tyø-kheo ni ñeå giaùo giôùi". Ngöôøi kia neân noùi: "Chôù phoùng daät". Ngöôøi noï ñaùp: "Xin cuùi ñaàu vaâng lôøi". Neáu caû hai ngöôøi muoán ñi thì neân baïch vôùi nhau roài môùi ñi. Neáu moät ngöôøi ñi roài, ngöôøi coøn laïi muoán ñi thì suy nghó theá naøy: "Neáu ñi giöõa ñöôøng gaëp Tyø-kheo, toâi seõ baïch, hoaëc vaøo thoân xoùm thaáy Tyø-kheo toâi seõ baïch". Khi tôùi coång Tinh xaù Tyø-kheo ni, khoâng neân vaøo lieàn, maø neân hoûi xem coù Tyø-kheo trong ñoù hay khoâng ñaõ. Neáu coù thì môøi hoï ra taùc baïch, baïch xong roài môùi vaøo. Neáu khoâng baïch maø böôùc moät chaân vaøo khoûi coång thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu caû hai chaân ñaõ vaøo khoûi coång thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ni môøi Tyø-kheo ñeán thoï trai, thì vò Thöôïng toïa trong chuùng neân baïch nhö sau: "Vaøo truù xöù Tyø-kheo ni ñeå giaùo giôùi". Neáu

Thöôïng toïa ñeä nhaát khoâng raønh ñoái ñaùp, thì ñeä nhò Thöôïng toïa neân baïch. Neáu chö Taêng ñaõ vaøo ngoài (taïi truù cuûa ni), roài Tyø-kheo ni ñeán hoûi vieäc naøy vieäc khaùc, maø trong chuùng coù Tyø-kheo treû coù bieän taøi ñoái ñaùp, thuyeát phaùp ngay khi aáy thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo ni ôû hai phoøng gaàn nhau, roài Tyø-kheo taùn tuïng nho nhoû maø Tyø-kheo ni caùch töôøng nghe ñöôïc beøn hoûi: "Toân giaû naøo taùn tuïng vaäy?". - Toâi taùn ñaáy. - Toân giaû taùn tuïng hay thaät. - Coâ muoán nghe laïi khoâng? - Muoán nghe. Theá roài, Tyø-kheo lieàn taùn tuïng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu Tyø-kheo ni bò beänh maø Tyø-kheo taùn tuïng (kinh chuù) thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ni aáy cheát, roài ñeä töû cuûa Tyø-kheo ni baûo Tyø-kheo raèng thaày mình ñaõ cheát, thì Tyø-kheo neân döøng laïi. Neáu taùn tuïng veà lyù voâ thöôøng cho coâ aáy thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ni ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo roài Tyø-kheo chuù nguyeän: "Mong coâ döùt heát ñau khoå, ñöôïc giaûi thoaùt", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà; chæ neân noùi: "Laønh thay coâ ñaõ ñeán". Theá neân noùi (nhö treân).

24. GIÔÙI PHÆ BAÙNG VÒ GIAÙO THOÏ NI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo khoaùc y, ra ñöùng tröôùc cöûa Tinh xaù Kyø-hoaøn töø tôø môø saùng, boãng thaáy Tyø-kheo ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni ra cöûa. Nhoùm saùu Tyø-kheo troâng thaáy thaày aáy lieàn noùi nhö sau: "Caùc oâng nay vaøo trong thaønh tha hoà buoâng thaû caùc caên, chæ vì thích aên uoáng maø ñi chöù chaúng coù lyù do naøo khaùc". Khi aáy, Tyø-kheo ñi giaùo giôùi naøy laáy laøm xaáu hoå. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân (347c). Phaät beøn baûo hoï ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy; khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: "Tröôûng laõo vì thöùc aên maø giaùo giôùi Tyø-kheo ni", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Thöùc aên: Nhö buùn, baùnh, côm, thòt, caù laïi coù thöùc aên khaùc goïi laø: saéc, thanh, höông, vò, xuùc. Giaùo giôùi: Nhö treân ñaõ noùi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: "Nay thaày vì vieäc aên uoáng maø ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: "Thaày vì thuoác men maø ñi giaùo giôùi Tyø-kheo ni", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi caùc Tyø-kheo ni nhö sau: "Thaày Tyø-kheo kia vì vieäc aên uoáng maø giaùo giôùi caùc coâ ñoù", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi caùc Tyø-kheo ni nhö sau: "Thaày Tyø-kheo kia vì thuoác men maø giaùo giôùi caùc coâ ñoù", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: "Thaày vì vieäc aên uoáng maø ñi giaùo giôùi Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di ni", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: "Vì vieäc thuoác men maø ñi giaùo giôùi", thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Cuõng theá, cho ñeán ñoái vôùi Öu-baø-taéc, Öu-baø-di maø noùi: "Thaày aáy vì söï aên uoáng maø giaùo giôùi caùc ngöôøi ñoù", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: "Thaày aáy vì thuoác men maø giaùo giôùi caùc ngöôøi ñoù", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

25. GIÔÙI NGOÀI VÔÙI NI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo ni Thieän-sinh voán laø vôï cuõ cuûa Toân giaû Öu-ñaø-di noùi vôùi Toân giaû Öu-ñaø-di: "Ngaøy mai ñeán phieân toâi seõ nhaän ñöôïc phoøng ôû, thaày coù theå ñeán ñeå chuùng ta cuøng noùi chuyeän". Theá roài, saùng hoâm sau, trong khi caùc Tyø-kheo ni vaøo xoùm laøng khaát thöïc thì Öu-ñaø-di ñi ñeán phoøng cuûa Tyø-kheo ni Thieän-sinh, ngoài xoaøi chaân ra taïi choã khuaát, keà caän nhau noùi chuyeän, khieán taâm duïc phaùt sinh, nam caên khôûi leân, roài hoï nhìn chaêm chuù vaøo noù. Baát thaàn coù moät Tyø-kheo ni giaø beänh, töø trong phoøng ñi ra, troâng thaáy caûnh töôïng aáy laáy laøm hoå theïn, lieàn trôû veà phoøng. Ñoaïn baø ñem vieäc aáy thuaät laïi vôùi caùc Tyø-kheo ni. Caùc Tyø-kheo ni beøn khieån traùch Tyø-kheo ni Thieän-sinh: "Coâ laø ngöôøi xuaát gia, vì sao laïi laøm vieäc phi phaùp nhö vaäy? Thaät laø ñaùng xaáu hoå!". Tyø-kheo ni Thieän-sinh lieàn noåi saân leân, noùi: "Kyø quaùi thay! Kyø quaùi thay! Ñoù laø Tyø-kheo thaân tình vôùi toâi thöôøng thöôøng ñeán thaêm toâi,

neáu toâi khoâng tieáp chuyeän vui veû thì ai laøm vieäc ñoù? Ñoù laø pheùp nhaø cuûa toâi, coù gì maø laáy laøm laï!". Heã caùc Tyø-kheo ni caät vaán ñeán ñaâu thì Tyø-kheo ni Thieän-sinh - vì coù taøi bieän luaän - traû lôøi ñeán ñoù. Caùc Tyø-kheo ni beøn ñem vieäc aáy baïch vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo, Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Öu-ñaø-di ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: "OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän ca ngôïi phaïm haïnh, cheâ traùch daâm duïc hay sao? Vì sao oâng laïi laøm moät vieäc xaáu baát thieän nhö theá? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå

duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi moät Tyø-kheo ni taïi choã vaéng veû, troáng traõi thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Moät mình: Moät Tyø-kheo ngoài vôùi moät Tyø-kheo ni, duø cho coù ngöôøi khaùc maø ngöôøi naøy cuoàng si ñieân loaïn, hoaëc ñang nguû, hoaëc laø loaøi phi nhaân, suùc sinh, thì tuy coù nhöõng ñoái töôïng nhö theá cuõng ñöôïc xem nhö khoâng coù ngöôøi thöù ba. Choã vaéng veû: Töùc nôi hoang vaéng. Ngoài: (hai ngöôøi) cuøng ngoài. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ni môøi moät Tyø-kheo ñeán thoï trai, roài moät Tyø-kheo ni cuøng ngoài vôùi moät Tyø-kheo, moät Tyø-kheo ni khaùc ñi laïi tieáp thöùc aên, thì cöù moãi laàn Tyø-kheo ni tieáp thöùc aên ñi khoûi, Tyø-kheo phaïm moät toäi Ba- daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ni ngoài thì khi aáy Tyø-kheo neân ñöùng daäy, nhöng khoâng ñöôïc im laëng ñöùng daäy khieán cho Tyø-kheo ni nghi ngôø mình ñònh laøm ñieàu phi phaùp maø neân noùi: “Toâi muoán ñöùng daäy”. Neáu Tyø-kheo ni hoûi: “Vì sao ñöùng daäy?”, thì neân ñaùp: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài vôùi Tyø-kheo ni”. Neáu Tyø-kheo ni noùi: “Toân giaû cöù ngoài toâi seõ ñöùng daäy”, thì khi aáy, Tyø-kheo ngoài laïi khoâng coù toäi. Thaäm chí neáu Tyø-kheo cuøng ngoài vôùi Sa-di ni taïi caùc choã nhö treân gaùc, doïc ñöôøng treân taám vaùn, treân giaøy, heã cöù moãi laàn Sa-di ni di chuyeån choã khaùc maø Tyø-kheo di chuyeån theo thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc giaû Sa-di ni döôùi baûy tuoåi ñi nöõa, thì Tyø-kheo cuõng phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

116 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi Tyø-kheo ni ôû choã khuaát thì phaïm Ba- daï-ñeà. (yù naøy ôû treân ñaõ noùi roài). Toùm laïi, neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi moät Tyø-kheo ni taïi Tinh xaù maø cöûa höôùng ra ñöôøng, vaø ngoaøi ñöôøng ngöôøi qua laïi khoâng giaùn ñoaïn; hoaëc giaû ngoài taïi choã che khuaát khoâng troáng traûi, ngoài gaàn nhau chöù khoâng xa, ngoài vôùi moät ngöôøi chöù khoâng phaûi vôùi nhieàu ngöôøi, khoâng keå ngaøy hay ñeâm, thì taát caû gioáng nhö giôùi: “Thuyeát phaùp cho phuï nöõ” ñaõ noùi roõ ôû tröôùc. Theá neân noùi (nhö treân).

26. GIÔÙI HEÏN ÑI CHUNG ÑÖÔØNG VÔÙI NI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng ñi chung vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo ni treân doïc ñöôøng, thì trôøi vöøa chaïng vaïng neân hoï ngoài laïi beân moät hoà nöôùc ñònh tìm choã taïm truù. Khi aáy, Tyø-kheo ni baïch vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo: “Caùc Toân giaû haõy ngoái ñaây ñeå con vaøo trong xoùm tìm choã taïm truù”, noùi xong, lieàn vaøo xoùm tìm choã ñeå nghæ, thì ñöôïc chuû nhaø baèng loøng cho nghæ taïm. Do theá, Tyø-kheo ni beøn trôû ra thöa vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo: “Thöa caùc Toân giaû, con ñaõ xin ñöôïc choã truù chaân roài, chuùng ta cuøng vaøo ñeå nghæ ngôi”. Khi caùc Tyø-kheo vaøo an truù xong, coâ laïi baïch: “Thöa caùc Toân giaû con ñònh vaøo trong thoân khuyeán hoùa thöùc aên cho buoåi

saùng mai". Theá roài coâ vaøo nhaø coù phuï nöõ noùi vôùi hoï: "Hai chuùng phaïm haïnh Tyø-kheo, Tyø-kheo ni ñeàu ñaõ ñeán ñaây, caùc vò haõy saém söûa thöùc aên cho buoåi sôùm mai, thöùc uoáng phi thôøi vaø daàu xoa chaân". Caùc phuï nöõ nghe theá roài, ngöôøi thì chuaån bò moät phaàn cuùng döôøng, keû thì saém söûa hai phaàn cuùng döôøng, ai naáy ñeàu söûa soaïn caùc thöùc cuùng döôøng. (Saùng hoâm sau, caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo ni) aên uoáng no neâ, thöù gì coøn laïi thì mang ñi heát. Khi ñi doïc ñöôøng, hoï cuøng nhau cöôøi noùi ñuøa giôõn, khieán cho daân chuùng troâng thaáy theá ñaøm tieáu: "Caùc vò haõy xem kìa! Sa-moân Thích töû ñeàu coøn treû tuoåi maø cuøng nhau caïo ñaàu (noùi cöôøi vôùi nhau) gioáng nhö caùc daâm nöõ ñuøa côït, thaät laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì". Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài Phaät lieàn hoûi: "Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay trôû ñi Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo heïn cuøng ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly nôi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-

kheo an cö muøa haï xong ñònh ñeán thaêm vieáng Theá Toân. Caùc Tyø-kheo ni nghe tin aáy beøn hoûi caùc Tyø-kheo: "Caùc Ñaïi ñöùc ñònh ñi thaêm vieáng Theá Toân, vaäy ngaøy naøo khôûi haønh?". Caùc Tyø-kheo lieàn cho bieát ngaøy khôûi haønh. Baûn tính phuï nöõ voán nhieàu tình caûm cho neân tính ngaøy roài ñi tôùi tröôùc doïc ñöôøng döøng laïi ñôïi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo thaáy hoï lieàn hoûi: "Caùc chò em ñònh ñi ñaâu ñoù?". Hoï ñaùp: "Ñònh ñeán Kyø-hoaøn thaêm vieáng Ñöùc Theá Toân". Caùc Tyø-kheo nghe theá sôï (ñi chung vôùi hoï) phaïm giôùi, lieàn voäi vaõ boû hoï maø ñi. Nhöõng Tyø-kheo ni coøn treû lieàn quaán y laïi töùc toác chaïy theo sau, coøn nhöõng Tyø-kheo ni giaø yeáu vì theo khoâng kòp chuùng baïn neân bò giaëc cöôùp ñoaït. Caùc Tyø-kheo ni beøn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân, roài ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Ñoaïn baø than phieàn: "Neáu caùc Tyø-kheo khoâng giuùp ñôõ caùc Tyø-kheo ni thì ai giuùp ñôõ?". Do theá, Phaät daïy: "Töø nay veà sau Ta cho pheùp khi naøo coù söï nguy hieåm thì Tyø-kheo ñöôïc ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni". Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo vôùi Tyø-kheo ni heïn nhau cuøng ñi chung ñöôøng thì phaïm Ba-daï-ñeà; ngoaïi tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø luùc coù söï nguy hieåm".

Giaûi Thích: Cuøng heïn nhau: Hoaëc hoâm nay, hoaëc ngaøy mai, hoaëc nöûa thaùng, hoaëc moät thaùng. Ñöôøng ñi: Hoaëc ba do-tuaàn, hoaëc hai do-tuaàn, hoaëc moät do-tuaàn, hoaëc moät Caâu-loâ-xaù. Ngoaïi tröø luùc khaùc: Töùc laø luùc coù söï nguy hieåm thì Ñöùc Theá Toân cho pheùp. Nguy hieåm: Coù theå bò maát maïng trong khoaûnh khaéc, hoaëc bò maát cuûa caûi, hoaëc bò huûy hoaïi phaïm haïnh. Tuy thaät

söï khoâng coù nhöõng vieäc aáy, nhöng neáu coù nghi ngôø bò maát maïng trong giaây laùt, bò maát cuûa hoaëc bò huûy hoaïi phaïm haïnh (thì Phaät cuõng chaâm chöôùc). Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo cuøng ñi vôùi moät Tyø-kheo ni treân con ñöôøng trong phaïm vi moät thoân xoùm, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu cuøng ñi nôi vuøng hoang daõ khoâng coù xoùm laøng, trong phaïm vi moät caâu-loâ-xaù, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà.

118 BOÄ LUAÄT 2

Neáu Tyø-kheo cuøng vôùi meï, chò, em ñaõ xuaát gia laøm Tyø-kheo ni cuøng ñi theo haønh khaùch treân moät chieác xe, khi haønh khaùch döøng nghæ roài ñi laïi maø Tyø-kheo goïi Tyø-kheo ni nhö sau: “Haõy laïi nhanh leân keûo khoâng kòp vôùi haønh khaùch”, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Ñi ñi chò em, chôù ñeå laïc baïn beø” thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ni döøng laïi doïc ñöôøng ñeå nghæ, roài Tyø-kheo goïi: “Laïi laïi ñaây chò em”, ñoù goïi laø kyø heïn. Neáu ñaõ dôõ leân moät chaân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaõ dôõ leân caû hai chaân thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu noùi: “Ñi ñi keûo khoâng theo kòp haønh khaùch”, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cuøng ñi ñöôøng vôùi khaùch buoân, roài khaùch buoân vaøo trong thoân xoùm, Tyø-kheo khoâng bieát hoï ñi ñaâu beøn chaïy tìm, boãng gaëp Tyø-kheo ni, lieàn hoûi: “Naøy chò em, chæ ñöôøng giuùp cho toâi vôùi”, ñoù goïi laø cuøng kyø heïn. Neáu Tyø-kheo ni dôõ moät chaân böôùc tôùi thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Neáu ñaõ dôõ caû hai chaân thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Traùi laïi, neáu noùi: “Ñi ñi chæ ñöôøng giuøm cho toâi vôùi”, thì khoâng phaïm toäi. Neáu ñaøn-vieät trong thoân môøi Tyø-kheo ñeán thoï trai, maø Tyø-kheo khoâng bieát nhaø hoï ôû ñaâu, beøn ñi tìm, boãng gaëp Tyø-kheo ni, lieàn hoûi: “Coâ coù bieát nhaø ñaøn-vieät ôû ñaâu khoâng, chæ choã cho toâi ñeán vôùi?”. Ñoù goïi laø kyø heïn. Neáu dôõ moät chaân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaõ dôõ caû hai chaân thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Traùi laïi, neáu noùi: “Ñi ñi chò em, chæ nhaø ñaøn-vieät giuùp toâi”, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ni heïn (vôùi Tyø-kheo) maø khoâng ñeán, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng heïn maø ngaãu nhieân ñeán, thì khoâng coù toäi. Neáu cuøng heïn, cuøng ñeán thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng heïn, khoâng ñeán thì khoâng coù toäi. Neáu cuøng ra ñi maø ñeán nôi khaùc nhau, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu xuaát haønh khaùc nhau maø ñeán cuøng moät choã, cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu cuøng phaùt xuaát, cuøng ñeán moät nôi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu xuaát haønh khaùc choã, ñeán khaùc choã, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

27. GIÔÙI HEÏN ÑI CHUNG THUYEÀN VÔÙI NI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhaèm ngaøy caùt töôøng, saùng sôùm nam nöõ taäp trung, taïi soâng A-kyø-la ñeå vui chôi, aên uoáng ca haùt. Hoâm ñoù, nhoùm saùu Tyø-kheo thöùc daäy töø raïng ñoâng, khoaùc y, ñi ñeán choã nhoùm saùu Tyø-kheo ni, hoûi: “Hoâm nay laø ngaøy caùt töôøng, caùc coâ coù thöùc aên uoáng gì khoâng, chuùng ta haõy cuøng nhau ñeán soâng ñoù tham quan?”. Nhoùm saùu Tyø-kheo ni noùi: “Chuùng toâi ñang chuaån bò ñaây, ñaïi ñöùc haõy ñi tìm xe thuyeàn ñi”. Nhoùm

saùu Tyø-kheo lieàn

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 119

ñi tôùi vò quan giöõ thuyeàn cuûa vua möôïn moät chieác thuyeàn ñeïp vaø caùc thöù trang trí, roài hoï mang caùc thöïc phaåm ñeå leân thuyeàn, cuøng vôùi caùc Tyø- kheo ni thuaän theo doøng nöôùc cheøo ñi, vui ñuøa bôõn côït, khieán cho ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Caùc vò haõy xem kìa! Nhöõng Sa-moân thích töû naøy phoùng tuùng voâ ñaïo, gioáng nhö ngöôøi theá tuïc hoø heïn vôùi nhau. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay khoâng ñöôïc heïn öôùc vôùi Tyø-kheo ni cuøng ñi chung thuyeàn. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø ñaøn-vieät ôû beân kia bôø soâng A-kyø-la môøi hai boä Taêng Tyø-kheo, Tyø-kheo ni thoï trai. Ñeán luùc qua soâng, caùc Tyø-kheo khoâng cho caùc Tyø-kheo ni leân thuyeàn, hoaëc moät ngöôøi ñi moät chieác, hoaëc hai ngöôøi moät chieác, maø khoâng chôû Tyø-kheo ni, neân ba, boán chieác thuyeàn raát nheï. Khi caùc Tyø-kheo qua soâng roài, môùi chôû Tyø-kheo ni, vaø luùc ñöa Tyø-kheo ni ñeán choã thoï trai xong coøn saép xeáp theo tuoåi taùc, neân maët trôøi ñaõ quaù ngoï, do theá taát caû ñeàu khoâng ñöôïc aên. Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di cuõng khoâng aên ñöôïc. Baø lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Cuø-ñaøm-di, vì sao tieàu tuïy quaù theá?”. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät beøn daïy: “Töø nay trôû ñi Ta cho pheùp cuøng qua ñoø”. Ñoaïn Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo heïn öôùc vôùi Tyø-kheo ni cuøng ñi chung thuyeàn xuoâi hoaëc ngöôïc doøng soâng, ngoaïi tröø ñi ñoø ngang, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Heïn öôùc: Nhö treân ñaõ noùi. Tröø ñi ñoø ngang: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo vôùi Tyø-kheo ni heïn öôùc nhau cuøng ñi chung moät chuyeán xe ñoø, traûi qua phaïm vi moät thoân, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñi qua vuøng hoang daõ khoâng coù xoùm laøng thì qua phaïm vi moät Caâu- loâ-xaù, phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo ni ñi chung moät chuyeán ñoø, khi ñoø

120 BOÄ LUAÄT 2

döøng laïi beân bôø soâng, Tyø-kheo ni xuoáng thuyeàn ñi ñaïi tieåu, roài khi thuyeàn khôûi haønh, Tyø-kheo goïi Tyø-kheo ni: “Naøy chò em haõy ñeán”, thì goïi laø öôùc heïn. Neáu Tyø-kheo ni dôõ leân moät chaân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu dôõ hai chaân thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu hai beân cuøng öôùc heïn maø khoâng ñeán, thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Neáu khoâng öôùc heïn maø ñeán thì khoâng coù toäi. Neáu cuøng heïn öôùc vaø cuøng ñeán, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng heïn öôùc

vaø khoâng ñeán thì khoâng coù toäi. Boán tröôøng hôïp sau cuõng nhö treân. Theá neân noùi (nhö treân).

28. GIÔÙI ÑEM Y CHO NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï, maëc chieác y môùi nhuoäm ñeïp ñeõ, ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ra ñi. Traûi qua baûy naêm sau, thaày maëc moät chieác y cuõ raùch ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: "Naøy Tyø-kheo ngaøy tröôùc oâng chöa coù tuoåi haï maø maëc moät chieác y môùi nhuoäm ñeïp ñeõ, nay vì sao laïi maëc chieác y cuõ raùch nhö theá?". Thaày ñaùp: "Baïch Theá Toân! Töø baûy naêm nay heã khi naøo ñöôïc y ñeïp thì con ñem cho Tyø-kheo ni". Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Giaû söû moät Tyø-kheo thaân quyeán maëc chieác y cuõ raùch nhö theá, roài ñem moät chieác y ñeïp cho Tyø- kheo ni thaân quyeán, thì Tyø-kheo ni coù neân nhaän khoâng?". Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Khoâng neân nhaän". Phaät laïi hoûi caùc Tyø-kheo: "Giaû söû moät Tyø-kheo thaân quyeán maëc chieác y cuõ raùch nhö theá, thí coù neân ñem moät chieác y ñeïp cho Tyø-kheo ni thaân quyeán khoâng?". Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Khoâng neân cho". Theá roài, Phaät daïy: "Töø hoâm nay Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo ñem y cho Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con". Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù moät Tyø-kheo töø phöông Nam ñeán coù nhieàu y baùt, thaày coù ngöôøi chò xuaát gia, neân thaày nhôø Toân giaû A-nan daãn ñeán thaêm chò mình. Toân giaû A-nan voán tính tình deã daõi lieàn ñöa thaày ñeán tröôùc coång Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni ñeå hoûi thaêm Tyø-kheo ni Moã giaùp aáy coù trong ñoù hay khoâng. Caùc Tyø-kheo ni lieàn hoûi laïi: "Ngöôøi goïi laø ai vaäy?", thì ñöôïc ñaùp: "Toâi laø Tyø-kheo A-nan vaø Tyø-kheo Moã giaùp". Tyø-kheo ni noùi: "Toân giaû haõy ñôïi moät tí". Theá roài, hoï traûi giöôøng neäm, ñoaïn môû cöûa ra goïi: "Môøi Toân giaû vaøo". Hai ngöôøi

cuøng vaøo an toïa, roài chuyeän vaõn thaêm hoûi caùc Tyø-kheo ni, trong choác laùt lieàn caùo töø ra ñi. Khi aáy, vò Tyø-kheo kia noùi vôùi Toân giaû A-nan: "Toâi töø xa ñeán ñaây laø ñeå thaêm chò toâi maø khoâng thaáy chò ra gaëp toâi, khoâng hieåu vì leõ gì?". Toân giaû A-nan voán gioûi töôùng phaùp, neân noùi vôùi Tyø-kheo aáy: "OÂng khoâng hieåu vì yù gì maø chò oâng khoâng ra sao?" - Khoâng hieåu. - Vì y phuïc cuûa chò thaày raùch röôùi, xaáu xí neân hoå theïn maø khoâng ra. Thaày coù nhieàu y vì sao khoâng cho coâ aáy? - Vì Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc cho y cho Tyø-kheo ni. - OÂng haõy chôø ñaây ñeå toâi ñeán xin Phaät giuùp cho oâng. Theá roài, A-nan lieàn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, hoûi Phaät coù ñoàng yù cho pheùp Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo ni baø con hay khoâng. Phaät beøn daïy: "Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo ni baø con". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe

roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con, ngoaïi töø trao ñoåi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Y cuûa Tyø-kheo ni baø con: Ñeàu nhö treân ñaõ noùi. Ngoaïi töø trao ñoåi: Tröôøng hôïp naøy Theá Toân baûo laø voâ toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Ngoaøi ra nhö ngöôøi laáy y cuûa Tyø-kheo ni trong ba möôi ñieàu treân kia ñaõ noùi. Theá neân noùi (nhö treân).

29. GIÔÙI MAY Y CHO NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo ni Thieän-sinh voán laø vôï cuõ cuûa Toân giaû Öu-ñaø-di ñem vaûi ñaõ caét xong ñeán nhôø Öu-ñaø-di may y. Öu-ñaø-di lieàn nhaän laáy ñem may, khi may xong beøn theâu hình trai gaùi giao hôïp vaøo ñoù roài xeáp laïi boû vaøo trong hoäp trao laïi cho Tyø-kheo ni. Tyø-kheo ni naøy nhaän ñöôïc y lieàn ñem veà Tinh xaù, môû ra xem, thaáy theá raát hoan hyû, beøn ñem khoe vôùi caùc Tyø- kheo ni khaùc: “Caùc coâ haõy xem naøy, Toân giaû Öu-ñaø-di coù taøi theâu thuøa thaät laø kheùo leùo”. Caùc Tyø-kheo ni nghe theá beøn cheâ traùch: “Ñoù laø vaät caàn phaûi che

giaáu, vì sao laïi chæ cho ngöôøi ta xem?”. Caùc Tyø-kheo ni thaáy vaäy lieàn ñeán baïch vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi- ñaïo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Öu- ñaø-di ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “OÂng coù laøm vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo may y cho Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con, phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con: Nhö treân ñaõ noùi. May y: Hoaëc töï may hoaëc sai ngöôøi khaùc may ñeàu phaïm Ba-daïñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Hôn nöõa, Tyø-kheo khoâng ñöôïc theâu y cho Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con, neáu baét ñaàu xoû kim thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, khi theâu xong ruùt kim ra thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc sai ngöôøi khaùc theâu cuõng phaïm toäi nhö theá. Theá neân noùi (nhö treân).

30. GIÔÙI AÊN THÖÙC AÊN DO NI CA NGÔÏI. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät ban ñeâm ñeán môøi caùc Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ly-baø-ña, Kieáp-taân-na, A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö v.v... chæ coù Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp vì khoâng cho môøi ban ñeâm, neân saùng sôùm ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo xoùm laøng tuaàn töï khaát thöïc. Khi Toân giaû ñi ñeán cöûa gia ñình aáy, baø chuû nhaø troâng thaáy raát hoan hyû, lieàn böôùc ñeán cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Toân giaû, roài ñöùng qua moät beân, baïch: “Caùc Ñaïi ñöùc nhaän lôøi môøi cuûa gia ñình con neân hoâm nay taäp trung veà ñaây, kính xin Toân giaû cuõng nhaän lôøi môøi cuûa

con". Khi aáy, Toân giaû Ca-Dieáp lieàn suy nghó: "Ñaây laø gaëp tröïc tieáp", beøn nhaän lôøi môøi, roài vaøo trong nhaø ngoài, khoâng ñi ñaâu nöõa. Baáy giôø, Tyø-kheo ni Thaâu-la-nan-ñaø khaát thöïc ngang qua nhaø aáy, troâng thaáy baø chuû nhaø ñang queùt töôùc, soaïn cheùn baùt vaø caùc phaåm vaät cuùng döôøng,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 123

lieàn hoûi: "Öu-baø-di, baø ñang laøm gì ñaáy?". Luùc aáy baø chuû nhaø vì baän roän caùc coâng vieäc neân khoâng traû lôøi, ñeán noãi coâ hoûi ñeán laàn thöù hai, thöù ba baø vaãn khoâng ñaùp. Thaâu-la-nan-ñaø lieàn leân tieáng: "Nay baø thaät laø töï kieâu quaù laém, toâi hoûi maáy laàn maø vaãn khoâng ñaùp". Baø chuû lieàn traû lôøi: "Hoâm nay toâi môøi caùc Ñaïi ñöùc Thanh vaên Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân v.v... vì coâng vieäc tuùi buïi neân khoâng theå traû lôøi". Thaâu-la-nan-ñaø lieàn noùi: "Nhöõng ngöôøi baø choïn hoâm nay, trong ñaøn voi khoâng choïn nhöõng con voi lôùn maø choïn nhöõng con voi nhoû, trong ñaøn chim khoâng choïn caùc con coâng maø choïn caùc con quaï giaø. Caùc con voi lôùn ñoù laø: Xieån-ñaø, Ca-löu-ñaø-di , Tam-vaên-ñaø-ñaït-ña, Ma-saån- sa-ñaït-ña, Maõ-sö, Maõn-tuùc vaø thò giaû A-nan. Neáu baø nhôø toâi môøi thì toâi seõ môøi giuùp baø nhöõng Ñaïi ñöùc nhö theá ñoù". Luùc aáy Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñang ngoài trong nhaø lieàn leân gioïng ñaèng haéng. Thaâu-la-nan-ñaø nghe tieáng lieàn hoûi baø chuû: "Ñoù laø tieáng cuûa ai vaäy?". Baø chuû nhaø ñaùp: "Ñoù laø Tröôûng laõo Ñaïi Ca-dieáp ñaáy". Tyø-kheo ni lieàn taùn thaùn: "Baø ñöôïc lôïi ích raát lôùn, vì ñaõ môøi ñöôïc baäc ñaïi long töôïng nhö vaäy, neáu toâi môøi thì cuõng seõ môøi Tröôûng laõo aáy". Toân giaû Ca-dieáp nghe lôøi noùi aáy roài loøng khoâng vui, lieàn hoûi coâ: "Naøy coâ em, vöøa roài coâ baûo ñoù laø haïng voi nhoû, quaï giaø, giôø sao noùi long töôïng Ñaïi ñöùc? Neáu lôøi noùi tröôùc laø chaân thöïc, thì lôøi noùi sau laø hö doái. Neáu lôøi noùi sau laø chaân thöïc thì lôøi noùi tröôùc laø hö doái. Trong hai lôøi noùi aáy lôøi noùi naøo trung thöïc?" Vì Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp coù uy ñöùc ñaùng toân kính, duøng hai caâu hoûi caät vaán khieån traùch Tyø-kheo ni, khieán coâ hoaûng sôï lieàn boû chaïy, vaáp ngaõ treân ñaát laøm cho thaân theå bò thöông tích. Xieån-ñaø thaáy vaäy lieàn hoûi coâ: "Coâ xuùc phaïm ai maø ñeán noãi thaân theå bò thöông tích nhö vaäy?". - Con xuùc phaïm Ñaïi Ca-dieáp. - Coâ ñaõ xuùc phaïm ngöôøi khoâng ñaùng xuùc phaïm. Caùc Tyø-kheo nghe theá beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Trong tröôøng hôïp naøy khoâng taùn thaùn cuõng ñaõ coù loãi huoáng gì laïi taùn thaùn. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo nhaän thöùc aên do Tyø-kheo ni taùn thaùn maø ñöôïc cuùng döôøng. Do theá, Toân giaû A-nan noåi tieáng phöôùc ñöùc taïi thaønh Xaù-veä. Laïi ñöôïc Theá Toân khen ngôïi thaày coù ba söï ñaày ñuû: Teân hoï baø con thaønh töïu,

124 BOÄ LUAÄT 2

laø baäc ña vaên ñeä nhaát trong haøng höõu hoïc vaø laø thò giaû chu ñaùo ñeä nhaát. Vì vaäy maø taïi thaønh Xaù-veä coù thoân Phöôùc Ñöùc, heã ai trong thoân naøy laøm nhaø môùi ñeàu môøi A-nan, hoaëc luùc xoâng ñaát, hoaëc luùc caïo ñaàu, luùc xoû loã tai, taát caû ñeàu môøi A-nan. Khi aáy, coù moät tröôûng giaû môøi A-nan

ñeán nhaø döï leã khaùnh thaønh. Theá naøo laø khaùnh thaønh? Chaúng haïng khaùnh thaønh nhaø môùi, giöôøng môùi, duïng cuï môùi, môùi kheùp daàu, ñaøn baø môùi sinh con, maëc aùo môùi, duøng quaït môùi. Khi A-nan thoï trai coù moät Tyø-kheo khaát thöïc ñöùng ôû ngoaøi cöûa. A-nan lieàn baûo ñaøn-vieät cuùng döôøng thöùc aên cho Tyø-kheo khaát thöïc. Ñaøn-vieät nghe A-nan daïy raát hoan hyû, beøn laáy baùt boû ñaøy thöùc aên myõ vò ñem ra cuùng döôøng Tyø-kheo khaát thöïc. Tyø-kheo khaát thöïc nhaän thöùc aên xong lieàn ñöùng ñôïi A-nan. A-nan aên xong chuù nguyeän roài böôùc ra. Tyø-kheo khaát thöïc thaáy A-nan lieàn hoûi: “Toân giaû aên chöa?”. - AÊn roài. - AÊn coù ngon khoâng? - Vì sao thaày khoâng aên maø hoûi toâi aên coù ngon hay khoâng ngon? - Sôû dó Toân giaû ñöôïc aên nhö theá naøy laø do Tyø-kheo ni taùn thaùn. - Thaät nhö vaäy sao? - Ñuùng nhö vaäy. A-nan lieàn laáy loâng chim ngoaùy vaøo coå cho möûa ra. Theá neân ngaøy ñoù thaày bò maát aên khieán cho thaân theå bò tieàu tuïy, thaày beøn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “A-nan, vì sao thaân theå oâng tieàu tuïy nhö theá?”. A-nan lieàn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät beøn hoûi: “OÂng coù bieát vieäc aáy khoâng?”. - Baïch Theá Toân! Con khoâng bieát. - Bieát môùi coù toäi, khoâng bieát thì khoâng coù toäi. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao Tyø-kheo khaát thöïc kia laøm cho A-nan khoâng vui?”. - Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng ta laøm cho A-nan khoâng vui maø ngaøy xöa cuõng ñaõ töøng laøm, nhö trong kinh Hieàn Ñieåu Sinh ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñeán giôø khaát thöïc, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñi ñöùng cöû ñoäng coù haøng nguõ coù uy nghi. Khi aáy, coù moät tröôûng giaû noùi nhö sau: “Laønh thay, neáu boá thí y phuïc, thöïc phaåm, thuoác chöõa beänh cho nhöõng ngöôøi xuaát gia nhö vaäy thì seõ ñöôïc lôïi ích raát lôùn”. OÂng laïi suy nghó: “Neáu ta coù khaû naêng ta seõ cuùng döôøng nhöõng

ngöôøi nhö vaäy”. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ni nghe theá lieàn noùi vôùi tröôûng giaû: “Laõo tröôïng, oâng chæ caàn xuaát tieàn saém thöùc aên, toâi seõ lo lieäu giuùp cho”. Ngöôøi ñaøn-vieät naøy raát coù tín taâm neân hoan hyû ñöa tieàn cho coâ. Tyø-kheo ni beøn noùi: “Laõo tröôïng, oâng phaûi ñi môøi caùc Tyø-kheo”. OÂng thöa: “Toâi khoâng bieát, nhôø coâ môøi giuùp cho”. Tyø-kheo ni lieàn saém söûa caùc thöùc aåm thöïc, xong roài noùi vôùi ñaøn-vieät: “Laõo tröôïng, caùc thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, oâng haõy ñeán choã Tyø-kheo baùo tin ñaõ ñeán giôø”. Ngöôøi ñaøn-vieät noùi: “Toâi khoâng bieát, nhôø coâ ñi ñeán caùc Tyø-kheo baùo giôø giuùp cho”. Tyø-kheo ni beøn ñeán Tinh xaù baïch: “Ñaõ ñeán giôø”. Theá roài caùc Tyø-kheo ñi ñeán nhaø ñaøn-vieät, an toïa chænh teà. Tyø-kheo ni beøn noùi vôùi ñaøn-vieät: “OÂng haõy böng doïn thöùc aên cuùng döôøng leân”. OÂng ta noùi: “Thöa coâ, coâ haõy doïn giuùp toâi”. Caùc Tyø-kheo lieàn suy nghó: “Böõa cuùng döôøng naøy do Tyø-kheo ni taùn thaùn maø coù chöù chaúng nghi ngôø gì nöõa”, lieàn ñöùng daäy ra veà. Hoï ñi nhö vaäy moät ngöôøi, hai ngöôøi cuoái cuøng caû chuùng ñeàu ra veà heát. Ñaøn-vieät lieàn hoûi Tyø-kheo ni: “Caùc Toân giaû vì sao ñi heát maø khoâng

trôû laïi?” Coâ ni ñaùp: “Toâi khoâng bieát. OÂng haõy ñeán choã Theá Toân hoûi vieäc naøy. Phaät seõ noùi cho oâng hay”. OÂng ta beøn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân, roài ñem söï vieäc treân trình baøy roõ ñaàu ñuoâi vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi roõ söï kieän keå treân: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät nhö vaäy chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø hoâm nay trôû ñi Ta cho pheùp (caùc Tyø-kheo thoï trai) ôû nhaø ñaøn- vieät cuõ. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo bieát thöùc aên do Tyø-kheo ni taùn thaùn môùi coù, maø aên ngoaïi töø ñaøn-vieät cuõ - thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Bieát: Nhö treân ñaõ noùi. Taùn thaùn: Khen ngôïi ñöùc haïnh cuûa ngöôøi naøo ñoù laø cao quyù.

126 BOÄ LUAÄT 2

Thöùc aên: Goàm coù naêm loaïi: Mì, buùn, côm, caù, thòt. Ngoaïi töø ñaøn-vieät cuõ: (Tyø-kheo thoï trai taïi nhaø ñaøn-vieät cuõ) Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Toùm laïi coù caùc töôøng hôïp taùn thaùn: Xöôùng ñaúng cuùng thôøi thaùn, haï thöïc thôøi thaùn, sô taùc thöïc thôøi thaùn, taùc thöïc dó bieän thaùn; höõu thænh thôøi thaùn. Xöôùng ñaúng cuùng thôøi thaùn: Doïn thöùc aên xong, baùo tin giôø aên ñaõ ñeán, boãng coù Tyø-kheo khaùc tôùi, Tyø-kheo ni lieàn noùi vôùi Öu-baø-di: “Laïi coù Tyø-kheo ñeán”. Öu-baø-di lieàn noùi: “Laønh thay, toâi hoan hyû cho ngöôøi ñi môøi coøn khoâng ñöôïc huoáng gì töï nhieân ñeán”, thì trong töôøng hôïp naøy khoâng goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo ni noùi: “Vò naøy soáng ôû nôi röøng vaéng, ñi khaát thöïc, maëc y phaán taûo, ngoài giöõa trôøi, duøng neäm coû...”, duøng nhöõng lôøi ca ngôïi nhö vaäy ñeå ñöôïc cuùng döôøng maø Tyø-kheo aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Haï thöïc thôøi thaùn: Vöøa môùi ngoài aên, boãng coù Tyø-kheo khaùc laïi ñeán, thì cuõng nhö töôøng hôïp vöøa noùi treân. Taùc thöïc thôøi thaùn: Luùc ñang aên thì coù Tyø-kheo khaùc ñeán, trong töôøng hôïp naøy cuõng nhö treân ñaõ noùi. Taùc thöïc dó bieân thaùn: Luùc aên vöøa xong thì coù Tyø-kheo khaùc ñeán, Tyø-kheo ni lieàn noùi vôùi Öu-baø-di: “Laïi coù Tyø-kheo ñeán”. Neáu Öu-baø-di noùi: “Laønh thay, toâi coá sai ngöôøi ñi môøi maø coøn khoâng theå ñöôïc, huoáng gì boãng nhieân laïi tôùi”, thì khoâng goïi laø taùn thaùn. Hoaëc giaû Öu-baø-di noùi: “Phaûi cuùng döôøng nhieàu buùn, baùnh, côm, canh ngon laønh moät caùch bình ñaúng”, cuõng khoâng goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu coâ ni cheâ thöùc aên ít, roài baûo ñaøn-vieät: “Haõy ñöa theâm thaày aáy moät naém buùn nöõa”, (maø Tyø-kheo aáy nhaän laáy thöùc aên) thì phaïm Ba-daï-ñeà. Höõu thænh thôøi thaùn: Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ñaøn-vieät: “Ñoà chuùng cuûa thaày aáy ña vaên tinh taán, neân môøi heát taát caû”. Ñoù goïi laø taùn thaùn ñeå cuùng döôøng thöùc aên. Neáu coâ ta noùi: “Vò thuû chuùng kia ña vaên tinh taán, neân vì Tyø-kheo naøy maø môøi theâm hai möôi ngöôøi nöõa”. Trong töôøng hôïp naøy moät ngöôøi ñöôïc taùn thaùn, coøn nhöõng ngöôøi khaùc khoâng

phaïm (töùc khoâng phaûi ñöôïc taùn thaùn). Neáu gaëp tröôøng hôïp taùn thaùn ñeå môøi thoï trai nhö theá, thì caùc Tyø-kheo neân hoaùn chuyeån choã ngoài, chöù khoâng neân boû baøn aên ra veà. Neáu choã ngoài beân caïnh dô baån khoâng saïch, khoâng thích ñoåi choã, thì neân taâm nieäm: "Thöùc aên ta ñang aên trong baùt naøy laø cuûa Tyø-kheo Moã giaùp kia", nghó nhö vaäy thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ni noùi vôi Öu-baø-di: "Baø neân thöôøng xuyeân môøi Toân

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 15 127

giaû Moã giaùp kia ñeán cuùng döôøng". Ñoù goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu noùi: "Toân giaû kia coù theå thöôøng ñi khaát thöïc", thì khoâng goïi laø taùn thaùn. Theá neân noùi:

"Taêng khoâng sai, trôøi toái,
Khoâng baïch, vì thöùc aên.
Cuøng ngoài, cuøng ñi chung
Qua ñoø vaø cho y.
May y, taùn thaùn thöïc
Xong phaàn ba baït cöø".

128 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 16

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

31. GIÔÙI AÊN QUAÙ GIÔÙI HAÏN ÑÖÔÏC CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo an cö taïi moät xoùm laøng vöøa xong, leân ñöôøng ñi ñeán thaønh Xaù-veä ñeå thaêm vieáng Ñöùc Theá Toân. Luùc aáy coù moät cö só trong thoân laøm nhaø phöôùc thieän vöøa xong, thieát moät böõa côm cuùng döôøng cho Taêng boán phöông, gaëp Tyø-kheo naøy vöøa ñeán, cö só raát hoan hyû noùi: "Laønh thay, Ñaïi ñöùc vöøa môùi ñeán". Theá roài, oâng traûi giöôøng neäm, ñöa nöôùc röûa chaân, cung caáp daàu thoa chaân vaø nöôùc uoáng phi thôøi. Ban ñeâm, oâng ñoát ñeøn saùng, söûa soaïn choã naèm ñeå cho thaày nghæ ngôi yeân oån. Saùng hoâm sau, oâng laïi cung caáp taêm xæa raêng, nöôùc saïch vaø cuùng döôøng thöùc aên myõ vò ngon mieäng. Tyø-kheo aên xong thaàm nghó: "Ta töø xa ñeán ñoùi khaùt, nay laïi ñöôïc caùc thöùc aên uoáng khoaùi khaåu theá naøy, ta neân ôû laïi ít hoâm nghæ ngôi cho thaân theå khoûe khoaén, roài haõy ñeán vieáng Theá Toân". Suy nghó theá roài, ban ngaøy thaày vaøo nghæ trong röøng vaéng, chieàu toái veà laïi nhaø. Ñaøn-vieät thaáy thaày vaãn ñoái xöû hoan hyû nhö tröôùc. Cho ñeán ngaøy thöù ba, ñaøn-vieät beøn hoûi: "Hoâm nay ñaïi ñöùc duøng böõa ôû ñaâu?". - ÔÛ ñaây. - Theá coøn hoâm qua ôû ñaâu? - Thì cuõng taïi ñaây. - Vaäy ngaøy mai ôû nôi naøo? - Cuõng nôi naøy. Ñaøn-vieät lieàn traùch: "Nhaø toâi ngheøo, vöøa ñuû soáng, ôû ñaây coù theå cuùng döôøng cho töù phöông Taêng moät böõa côm maø thoâi, ñaïi ñöùc khoâng neân ôû laâu. Neáu nhaø toâi giaøu coù

dö giaû thì tha hoà daâng cuùng cho taát caû chö Taêng”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 129

Tyø-kheo lieàn suy nghó: “Ñaøn-vieät thoát ra lôøi noùi coù veû oaùn traùch, ta phaûi ñi thoâi”. Theá roài, thaày ñi laàn hoài ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “OÂng an cö ôû ñaâu?”. - Taïi thoân moã. - Baét ñaàu ra ñi töø luùc naøo? - Töø ngaøy aáy. - Vì lyù do gì ñöôøng ñi khoâng xa maø traûi qua nhieàu ngaøy nhö theá? Thaày Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät noùi: “Vieäc ñoù khoâng neân. Leõ naøo chæ vì thoûa thích thaân mieäng maø oâng laøm cho ñaøn-vieät than phieàn! Töø nay trôû ñi, nôi naøo chæ cuùng döôøng moät böõa aên, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng quaù moät böõa”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä coù moät Tyø-kheo an cö muøa haï taïi moät laøng kia vöøa xong, leân ñöôøng ñi ñeán Xaù-veä ñeå thaêm vieáng Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, coù moät ñaøn-vieät trong thoân laøm nhaø phöôùc thieän, cuùng döôøng cho Taêng boán phöông moät böõa côm, thì gaëp luùc Tyø-kheo kia vöøa ñi tôùi ñoù, hoï lieàn cung caáp nhöõng thöù nhu yeáu, nhö treân ñaõ noùi. Vò Tyø-kheo naøy aên xong, ra ñi thì beänh phong phaùt sinh, lieàn suy nghó: “Ta khoâng theå ñi ñöôïc maø Theá Toân ñaõ cheá giôùi heã nôi naøo cuùng moät böõa aên thì khoâng theå aên quaù moät böõa. Nay ta haõy ôû laïi ñaây, nhöng khoâng duøng côm cuûa hoï”. Nghó theá roài, thaày lieàn trôû laïi nhaø aáy, ñaøn-vieät laïi cung caáp nhöõng nhu yeáu nhö tröôùc, nhöng Tyø-kheo khoâng nhaän. Ñeán saùng hoâm sau, hoï laïi doïn thöùc aên, thaày cuõng khoâng duøng. Theá roài, thaày ra ñi, trong buïng nghó: “Ta ñeán laøng kia seõ khaát thöïc ñeå aên”. Nhöng khi thaày ñeán laøng aáy thì maët trôøi ñaõ quaù ngoï, do theá khoâng ñöôïc aên khieán töù chi ruõ röôïi. Roài thaày ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi, thaày lieàn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät khen ngôïi: “Laønh thay, laønh thay Tyø-kheo! OÂng tuøy thuaän chaùnh phaùp coù loøng tin xuaát gia, thieåu duïc tri tuùc, khoâng vì maïng soáng maø vi phaïm nhöõng ñieàu do Nhö Lai cheá ñònh. Töø nay ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc aên hôn moät böõa taïi nhaø phöôùc thieän”. Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Taïi nhöõng nôi boá thí moät böõa aên, Tyø-kheo khoâng beänh chæ neân aên moät böõa, neáu aên quaù moät böõa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà”.

130 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: Choã boá thí moät böõa: Ñöùc Theá Toân cho pheùp ñöôïc aên. Thöùc aên: Goàm naêm loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Khoâng beänh: Thaân theå khoâng taät beänh. Nhöng neáu thaân coù beänh taät khoâng ñi ñöôøng ñöôïc thì ôû laïi aên khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu khoâng coù beänh maø aên quaù moät böõa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu daõy nhaø coù möôøi saùu gian, moãi gian cuùng döôøng moät böõa aên, maø Tyø-kheo vì coâng vieäc cuûa Taêng, cuûa thaùp, cuûa chính mình ñeán ôû gian nhaø naøo thì ñöôïc aên taïi ñoù moät böõa

ñeå giaûi quyeát caùc coâng vieäc. Neáu coâng vieäc chöa xong thì phaûi sang gian nhaø thöù hai nghæ laïi aên moät böõa roài ñi. Neáu coâng vieäc vaãn chöa xong, thì coù theå tuaàn töï ôû trong möôøi saùu gian nhaø, aên möôøi saùu böõa ñeå lo cho xong coâng vieäc roài ñi. Neáu nhö coâng vieäc vaãn chöa xong, thì khoâng ñöôïc aên laïi taïi caùc nhaø aáy maø phaûi ñi khaát thöïc ôû nhöõng nôi khaùc, chöù khoâng ñöôïc khaát thöïc taïi caùc nhaø aáy. Neáu luùc ñaàu laøm nhaø coù nhöõng ngöôøi cuøng thoân chung söùc ñeå laøm thì cuõng khoâng ñöôïc khaát thöïc taïi thoân aáy maø phaûi ñeán thoân khaùc ñeå khaát thöïc. Ñoàng thôøi nghæ laïi taïi thoân aáy ñeå giaûi quyeát coâng vieäc. Neáu coâng vieäc vaãn chöa xong thì coù theå trôû laïi möôøi saùu caên nhaø kia ñeå thoï trai nhö tröôùc. Neáu trong thôøi gian aáy coâng vieäc vaãn chöa xong thì phaûi rôøi khoûi nôi aáy moät ñeâm roài trôû laïi thoï trai ñeå lo coâng vieäc. Nhöng neáu gia ñình aáy coù con trai cöôùi vôï roài hoï thöa vôùi Tyø-kheo: “Toâi sai söù giaû ñi môøi thaày chöa chaéc gì ñöôïc, huoáng gì nay thaày ñang coù maët ôû ñaây leõ naøo laïi boû ra ñi”, thì khi aáy Tyø-kheo nhaän lôøi hoï môøi ôû laïi thoï trai khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

32. GIÔÙI AÊN NHIEÀU LAÀN TRONG NGAØY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, noâng daân ôû trong vöôøn cuûa Taêng cöù haèng naêm baét ñaàu muøa luùa chín thì cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Theá naøo laø haèng naêm baét ñaàu muøa luùa chín? Ñoù laø luùc luùa teû chín, luùa maïch chín, luùc thu hoaïch ñaäu xanh, luùc thu hoaïch ñaäu phuïng, mía v.v... Noâng daân ñeàu trích ra moãi thöù moät ít ñeå daønh cuùng döôøng cho chö Taêng. Khi ñoù, noâng daân noùi vôùi Tyø-kheo: “Haèng naêm cöù baét ñaàu muøa gaët haùi thì toâi ñeàu cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Neáu taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn ngaøy naøo khoâng coù ngöôøi cuùng döôøng thì xin thaày noùi cho toâi bieát, toâi seõ cuùng döôøng ñeå chuùng Taêng aên uoáng no ñuû”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 131

Baáy giôø, taïi ñaây caùc cö só tín taâm cuùng döôøng caùc thöùc aåm thöïc theo lòch trình tröôùc sau, nhöng trong ñoù coù moät ngaøy khoâng coù cuùng döôøng. Do ñoù, söù giaû ñeán noùi vôùi ngöôøi noâng phu: “Laõo tröôïng, ngaøy mai taïi Kyø-hoaøn khoâng coù ai cuùng döôøng, tröôùc ñaây oâng ñaõ höùa cuùng thì dòp naøy laø ñuùng luùc”. Noâng phu nghe xong lieàn ñi ñeán Kyø-hoaøn, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chö Taêng, quì chaân phaûi xuoáng ñaát, chaép tay baïch: “Con laø noâng daân Moã giaùp, ngaøy mai thieát trai cuùng döôøng, xin taát caû chuùng Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con”. Chuùng Taêng beøn nhaän lôøi môøi. Theá roài luùc aáy coù moät tröôûng giaû duøng naêm traêm ñoàng tieàn cuõ mua ñöôïc hai con boø, oâng muoán thöû xem söùc noù theá naøo, beøn maéc noù vaøo xe, ñaùnh cho chaïy lui chaïy tôùi trong phaïm vi moät do-dieân. Vì caùi aùch xe quaù chaët neân moät con boø bò cheát, oâng heát söùc khoå naõo, ñöùng ñaäp ngöïc than traùch: “Vì sao ta mua boø vôùi moät giaù ñaét chöa duøng ñöôïc maø ñaõ cheát theá naøy”. Boãng coù moät ngöôøi quen bieát vôùi cö só lieàn hoûi oâng: “Vì sao oâng buoàn baõ nhö vaäy?”. Cö só beøn trình baøy töôøng taän söï vieäc keå treân. OÂng baïn lieàn hoûi: “Vì sao oâng khoâng

laøm kieân phaùp?". - Kieân phaùp laø theá naøo? - Kieân phaùp nghóa laø oâng ñeán Kyø-hoaøn môøi chö Taêng veà nhaø moå thòt con boø kia laøm côm cuùng döôøng chö Taêng. OÂng nghe xong lieàn ñi ñeán Kyø-hoaøn, vaøo phoøng cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chö Taêng, roài quyø goái chaép tay noùi nhö sau: "Con laø Moã giaùp, ngaøy mai xin môøi chö Taêng veà nhaø ñeå con cuùng döôøng moät böõa côm ñaïm baïc. Mong chö Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con". Luùc ñoù coù moät Tyø-kheo voán laø choã quen bieát cuõ vôùi oâng, lieàn ñeán baûo: "OÂng chöa bieát caùch môøi. Vì sao khoâng noùi tröôùc vôùi toâi ñeå toâi chæ cho oâng caùch môøi chuùng Taêng?" OÂng lieàn phaân bua: "Thöa thaày, toâi ñem naêm traêm ñoàng tieàn cuõ mua ñöôïc hai con boø, nhöng moät con bò cheát, nay toâi muoán duøng thòt noù ñeå cuùng döôøng chuùng Taêng". - Nhöng chuùng Taêng ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa ngöôøi khaùc roài. - Toâi ñaõ saém söûa thöùc aên roài baây giôø phaûi laøm sao? - Giôø toâi baøy oâng trôû laïi baïch vôùi chuùng Taêng nhö sau: "Con môøi chö Taêng ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai". Neáu taêng hoûi oâng ñaõ saém nhöõng thöùc aên gì thì oâng phaûi ñaùp: "Ñaõ söûa soaïn buùn, côm, thòt". Khi ñöôïc daën baûo xong, oâng lieàn trôû laïi choã chuùng Taêng, cuùi ñaàu

ñaûnh leã döôùi chaân, quì goái, chaép tay, noùi nhö sau: "Con laø Moã giaùp, xin môøi chö Taêng ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai, mong chö taêng haõy nhaän lôøi môøi cuûa con". Caùc Tyø-kheo hoûi: "OÂng ñaõ saém saün nhöõng thöùc aên gì?". - Con ñaõ laøm buùn, côm, thòt. - Laõo tröôïng, ngaøy mai oâng haõy chuaån bò cho saün saøng. - Thöa vaâng, xin chö Toân giaû saùng mai haõy ñeán sôùm. Theá roài oâng trôû veà nhaø, suoát ñeâm kho naáu thòt vaø caùc thöùc aåm thöïc, luùc saùng sôùm beøn traûi giöôøng neäm, loïc nöôùc saïch, roài ñeán baïch vôùi chuùng Taêng: "Ñaõ ñeán giôø". Chö taêng beøn khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán nhaø oâng, ngoài theo thöù lôùp. Ngöôøi ñaøn-vieät lieàn doïn leân thöùc aên ngon laønh, chö Taêng aên uoáng no neâ roài trôû veà Tinh xaù. Ñoaïn noùi veà ngöôøi noâng phu kia suy nghó: "Caùc thaày laø nhöõng ngöôøi ngaøy aên moät böõa, neân caàn phaûi aên sôùm". Do ñoù, suoát ñeâm oâng söûa soaïn caùc thöùc aåm thöïc, roài traûi giöôøng neäm, loïc nöôùc saïch, xong xuoâi beøn ñi ñeán Kyø-hoaøn, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chö Taêng, quyø goái, chaáp tay, baïch: "Ñaõ ñeán giôø roài". Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vì môùi aên uoáng no neâ, neân tuy thaáy oâng aáy ñeán môøi maø töïa hoà nhö khoâng nghe. OÂng ta lieàn suy nghó: "Kyø thay! Kyø thay! Caùc thaày laø nhöõng ngöôøi aên ngaøy moät böõa, leõ ra thöôøng caûm thaáy ñoùi, vì sao nghe môøi thoï trai maø töïa hoà nhö khoâng nghe! Neáu ngoaïi ñaïo maø nghe môøi thoï trai thì hoï lieàn caàm gaäy coù ba naác vaø bình nöôùc ñi ngay laäp töùc". OÂng taùn thaùn nhö vaäy ñeán laàn thöù hai thöù ba thì caùc Tyø-kheo môùi ñöùng daäy, thong thaû, ñi ñaïi tieåu tieän, môû loûng daây löng, söûa laïi oai nghi, ung dung ñi ñeán nhaø oâng, ngoài theo thöù töï. Baáy giôø, ngöôøi noâng daân lieàn töï tay doïn thöùc aên, muùc ñaày giaù ñöa Thöôïng toïa thì Thöôïng toïa ñöa tay ra daáu chæ duøng moät ít. Ngöôøi noâng daân lieàn noùi: "Caùc thaày laø nhöõng ngöôøi aên moãi ngaøy moät böõa maø sao ñoái vôùi caùc thöùc aên naøy ñeàu khoâng toû ra thích thuù". Roài oâng thaàm nhuû:

“Neáu Thöôïng toïa aên ít thì Haï toïa phaûi aên nhieàu vaø ñeä nhò, ñeä tam Haï toïa cho ñeán nhöõng Tyø-kheo treû tuoåi (phaûi aên nhieàu hôn nöõa)”. Theá roài, oâng noùi: “Thaày laø ngöôøi aên ngaøy moät böõa maø sao ñoái vôùi caùc thöù aåm thöïc naøy khoâng thaáy thaày thích thuù chuùt naøo”. Luùc aáy trong haøng Haï toïa coù moät ngöôøi môùi tu, laåm caåm, lieàn noùi nhö sau: “Hoâm nay chuùng toâi khoâng phaûi vì aên maø ñeán ñaây, do vì chieàu yù oâng maø ñeán. Bôûi leõ chuùng toâi aên uoáng ôû choã khaùc no neâ roài. Neáu khoâng tin oâng haõy xem chaân toâi coøn coù daáu môõ dính ñaây naøy”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 133

Ngöôøi noâng daân nghe theá trong loøng khoâng vui, lieàn vöùt noài thöùc aên xuoáng ñaát haäm höïc noùi: “Caùc thaày ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa toâi tröôùc roài, vì sao laïi ñi aên ôû choã khaùc?”. Trong loøng mang nieàm oaùn haän, oâng beøn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng sang moät beân, baïch vôùi Phaät: “Vì sao caùc Tyø-kheo nhaän lôøi cuûa con tröôùc roài maø laïi thoï trai ôû choã khaùc?”. Phaät lieàn tuøy nghi thuyeát phaùp cho noâng daân naøy, khuyeân baûo chæ daïy, khieán oâng vui veû, oâng beøn baïch Phaät: “Baïch Theá toân! Nhöõng thöïc phaåm con cuùng döôøng chuùng Taêng dö thöøa neân boû choã naøo?”. Phaät daïy: “OÂng ñeán beân hoà Moã giaùp kia, queùt saïch ñaát treân bôø hoà, roài mang thöùc aên coøn dö ñeán boû taïi ñoù. Vì luùc naøy vua Ba-tö-naëc ñaùnh nhau vôùi quaân Nhó-ni-saùt-lôïi khoâng thaéng noåi neân keùo quaân veà ñang ñoàn truù taïi ñoù. OÂng coù theå ñem thöùc aên kia daâng cho nhaø vua. Vì vua môùi xuoáng hoà taém röûa vaø thay y phuïc môùi”. Vaâng lôøi Phaät daïy, oâng beøn ñem caùc thöùc aên keå treân ñeán daâng cho nhaø vua vaø caùc töôùng só. Vì trong luùc ñang ñoùi khaùt maø ñöôïc caùc thöùc aên ngon laønh neân hoï aên raát hoan hyû. Do ñoù nhaø vua beøn ra leänh ban thöôûng cho oâng caùc thöù chaâu baùu. OÂng ñöôïc lôïi ích tröôùc maét neân sung söôùng voâ cuøng. Theá roài, Phaät beøn baûo goïi caùc Tyø-kheo thoï trai kia ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Vì sao caùc oâng nhaän lôøi môøi cuûa ngöôøi ta tröôùc roài maø laïi thoï trai ôû choã khaùc? Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng khoâng bieát sao? Ví nhö ngöôøi ta thôø thaàn nhaø, thaàn caây, neáu caùc thaàn muoán ñi ñaâu thì tröôùc heát phaûi aên thöùc aên cuûa chuû nhaø cuùng roài môùi ñi tôùi choã khaùc. Caùc oâng ñaõ laøm moät vieäc khoâng thuaän vôùi nhaân tình, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa ngöôøi ta roài maø ñi thoï trai ôû choã khaùc. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo muoán aên ñaâu thì aên”. Laïi nöõa khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Ñöùc Theá Toân vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng oác caùc Tyø-kheo moät laàn. Boãng Ngaøi thaáy coù Tyø-kheo ñang beänh, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: “Naøy Tyø-kheo, oâng ñau beänh gì? Luùc naøy bôùt hay naëng theâm?”. - Con ñang ñau laém khoâng giaûm bôùt. Tröôùc ñaây con ñöôïc aên thöôøng xuyeân neân thaân theå yeân oån. Töø khi Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc aên laët vaët neân beänh con khoâng thuyeân giaûm. - Töø hoâm nay Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo khi coù beänh ñöôïc aên moãi ngaøy nhieàu laàn. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Tyø-xaù-khö-loäc-maãu cöù haèng naêm môøi chö Taêng

thoï trai vaø daâng y. Khi aáy, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn

134 BOÄ LUAÄT 2

coù saùu möôi Tyø-kheo ñang beänh, hoï ñi tôùi nhaø baø Tyø-xaù-khö-loäc-maãu thöa: “Thöa quyù thaày, Tinh xaù Kyø-hoaøn coù naêm traêm Tyø-kheo, nay vì sao chæ coù saùu möôi ngöôøi ñeán ñaây?”. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi baø: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc pheùp muoán aên ñaâu thì aên, chæ tröø nhöõng ngöôøi beänh, vì theá caùc Tyø-kheo beänh môùi ñeán ñaây”. - Thöa quyù thaày, ngöôøi ñôøi môøi aên laø vieäc chính; neáu quyù thaày coù aên thöùc aên cuûa con thì con môùi daâng y; neáu khoâng duøng côm thì con khoâng daâng y. Thöa quyù thaày, trong laàn daâng y naøy caùc thaày coù theå ñeán baïch vôùi Phaät ñeå xin Ngaøi phöông tieän cho pheùp ñöôïc chaêng? Caùc Tyø-kheo beøn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Tyø-xaù-khö-loäc-maãu laø ngöôøi thoâng minh trí tueä. Töø nay trôû ñi Ta cho pheùp khi daâng y (caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp thoï trai nhieàu laàn trong moät ngaøy)”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, moät soá ngöôøi ñi laïc quyeân, ñònh toå chöùc moät cuoäc ñaïi hoäi cuùng döôøng trai phaïn cho nhöõng ngöôøi xuaát gia cuûa chín möôi saùu giaùo phaùi, do theá, hoï ñeán nhaø ngöôøi Öu-baø-taéc laïc quyeân caùc phaåm vaät. Ngöôøi Öu-baø-taéc lieàn ra ñieàu kieän: “Neáu oâng saép ñaët cho caùc thaày cuûa toâi ñöôïc ngoài treân, thì toâi seõ cho oâng phaåm vaät”. Ngöôøi ñi laïc quyeân noùi: “OÂng thöû nghó xem, neáu tín ñoà cuûa ngoaïi ñaïo cuõng noùi theá naøy: “Neáu oâng laøm cho caùc thaày cuûa toâi ñöôïc ngoài treân, thì toâi seõ cho oâng phaåm vaät” thì toâi laøm sao coù theå höùa vôùi moïi ngöôøi laø ai cuõng ñöôïc ngoài treân. OÂng chæ caàn cho toâi phaåm vaät, ñeå vaøo ngaøy ñoù, thaùng ñoù, toâi seõ döïng côø xí, baøy bieän caùc caây baùu, traûi caùc giöôøng gheá ñeïp ñeõ taïi treân bôø soâng A-kyø, maø môû ñaïi hoäi cuùng döôøng böõa trai soaïn vôùi nhöõng moùn ngon vaät laï, roài trong soá nhöõng ngöôøi xuaát gia heã ai ñeán tröôùc thì ngoài treân”. Caùc Öu-baø-taéc nghó raèng Phaät, Taêng laø ruoäng phöôùc toát neân ñöa phaåm vaät cho ngöôøi ñoù, roài ñi ñeán choã Toân giaû A-nan, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, baïch ñaày ñuû söï vieäc keå treân vaø theâm: “Toân giaû phaûi laøm caùch naøo ñeå cho caùc Tyø-kheo ñöôïc ngoài treân, khieán cho boïn ngoaïi ñaïo bò sæ nhuïc moät phen”. Toân giaû A-nan lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Theá roài, khi aáy nhöõng ngöôøi ñi laïc quyeân saém söûa caùc thöïc phaåm xong xuoâi, beøn môøi nhöõng ngöôøi xuaát gia cuûa chín möôi saùu giaùo phaùi, ñoàng thôøi môøi vua Ba-tö-naëc vaø quaàn thaàn, thaùi töû cuøng ñeán döï. Caùc vò thoân tröôûng, caùc tröôûng giaû kyø tuùc vaø nhöõng ngöôøi chuû xöôùng, khi ñeán giôø ñeàu quy tuï

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 135

veà treân bôø soâng A-kyø ñeå tham döï ñaïi hoäi. Tröôùc ñaïi hoäi moät ngaøy Phaät noùi vôùi Muïc-lieân: “OÂng phaûi bieát ñuùng thôøi”. Toân giaû Muïc-lieân lieàn duøng thaàn tuùc laøm cho nöôùc soâng noåi soùng cuoàn cuoän, ñaày nhöõng boït

beøo traøn ngaäp ñeán bôø. Caùc ngoaïi ñaïo ñeàu noùi nhö sau: “Ta phaûi qua soâng tröôùc ñeå laáy ñöôïc choã ngoài thöù nhaát”. Theá roài suoát ñeâm hoï tranh nhau cheøo thuyeàn beø ñeå mong qua soâng tröôùc nhaát, nhöng vì bò nöôùc chaûy doác neân muoán qua bôø maø thuyeàn cöù troâi giaït trôû laïi, khieán hoï vaát vaû cheøo choáng suoát ñeâm maø chieác thì chìm xuoáng doøng nöôùc laïnh, chieác thì troâi taáp leân bôø phôi naéng chô hô, cho tôùi giôø aên vaãn khoâng theå naøo qua soâng ñöôïc. Baáy giôø, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn coù ngöôøi cuùng döôøng chuùng Taêng neân Phaät coøn döøng laïi ñôïi hoï. Nhöõng ngöôøi treû tuoåi trong caùc Tyø-kheo ñeàu noùi: “Ñöùc Theá Toân hoâm nay xuaát haønh sao maø muoän quaù, sôï raèng caùc ngoaïi ñaïo seõ chieám ñöôïc choã ngoài ñaàu maát”. Theá nhöng, ñeán giôø, Theá Toân khoaùc y, caàm baùt uy nghi ung dung cuøng vôùi ñaïi chuùng ñi ñeán bôø soâng. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy theá ñeàu baûo nhau: “Chuùng ta suoát ñeâm taïo caùc phöông tieän khoå sôû nhö vaäy maø khoâng theå qua soâng ñöôïc thì caùc Sa-moân ñaàu troïc naøy laøm sao qua ñöôïc”. Khi aáy, Phaät baûo Toân giaû Muïc-lieân: “OÂng töï bieát phaûi laøm caùch naøo cho caùc Tyø-kheo qua soâng ñöôïc yeân oån”. Theá roài, Muïc-lieân beøn duøng thaàn löïc taïo ra moät chieác caàu thaát baûo, duøng caùc thöù chaâu baùu laøm lan can, keát thaát baûo laøm daây giaêng ôû treân, laøm möa caùc loaïi hoa quyù, troåi aâm nhaïc vi dieäu, ñoát caùc höông thôm khieán khoùi höông toûa ra nhö maây phuû. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy chieác caàu nhö theá ñeàu raát hoan hyû, moãi phaùi ñeàu töï baûo nhau: “Caùc Sa-moân naøy töø töø maø ñeán, vaäy chuùng ta phaûi qua soâng tröôùc ñeå chieám choã soá moät”. Hoï lieàn tranh nhau chaïy voäi leân caàu, vì ai cuõng muoán qua tröôùc neân chen laán nhau leân caàu khieán cho taát caû ñeáu rôi toõm xuoáng nöôùc. Caùc vaät duïng cuûa ngoaïi ñaïo nhö y phuïc, gaäy coù ba khaác, bình nöôùc ñeàu rôi xuoáng nöôùc troâi noåi ngoån ngang. Nhöng do thaàn löïc cuûa Theá Toân khieán cho khoâng ai bò cheát caû. Theá roài, Ñöùc Theá Toân cuøng caùc Tyø-kheo uy nghi tuaàn töï nghieãm nhieân tieán leân, Phaät ñi ñaàu coøn caùc Tyø-kheo ñi theo thöù töï. Khi Phaät vaø caùc Tyø-kheo qua xong ñeán ngöôøi cuoái cuøng thì Muïc-lieân lieàn laøm cho chieác caàu baùu bieán maát. Phaät beøn baûo Muïc-lieân: “OÂng haõy laøm cho con soâng trôû laïi bình thöôøng nhö tröôùc”.

136 BOÄ LUAÄT 2

Baáy giôø, caùc ngoaïi ñaïo môùi cheøo thuyeàn beø luïc tuïc qua soâng. Khi aáy, Phaät ñöùng treân bôø ngoaùi laïi nhìn hoï ñoïc keä: “Nhöõng ai qua bôø tröôùc. Ñeàu vöôït bieån sanh töû Khoâng bò ñôøi choân vuøi Chaùnh trí qua bôø kia”. Phaät ñoïc keä xong ung dung ñeán toøa ngoài. Caùc Tyø-kheo cuõng ngoài theo thöù töï. Coøn caùc ngoaïi ñaïo vì qua soâng sau neân ñeán ngoài tieáp sau caùc Tyø-kheo. Baáy giôø, caùc ñaøn-vieät töï tay böng caùc thöùc aåm thöïc leân cuùng döôøng Theá Toân vaø caùc ñeä töû. Khi aáy, caùc Tyø-kheo trong taâm sinh nghi veà vieäc Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc aên nhieàu laàn maø sao chuùng ta laïi ñöôïc aên laïi, lieàn ñöùng daäy baïch vôùi Phaät. Phaät daïy: “Ta cho pheùp laøm pheùp thí thöïc, noùi nhö sau: “Toâi nay nhaän ñöôïc vaät thöïc naøy xin cuùng laïi cho Tyø-kheo Moã giaùp... cho ñeán Sa-di ni. Neáu vò aáy khoâng nhaän, toâi seõ duøng”. Noùi ba laàn nhö vaäy”.

Baáy giôø, caùc ñaøn-vieät moãi ngöôøi ñeàu suy nghó: “Ai neân chuù nguyeän ñaây?”. Theá roài coù ngöôøi thì baûo laø Ni-kieàn-töû, ngöôøi thì noùi Baát-lan- ca-dieáp v.v... ñeà nghò caùc ngoaïi ñaïo nhö theá chuù nguyeän. Theá nhöng nhieàu ngöôøi khaùc noùi: “Sa-moân Cuø-ñaøm ngoài treân heát, ñaùng ñöôïc chuù nguyeän”. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân ôû giöõa chín möôi saùu giaùo phaùi ngoaïi ñaïo, khoâng töï cho mình cao quyù, khoâng coi thöôøng ngöôøi khaùc, tuøy thu- aän chuù nguyeän, nhö trong Sanh Kinh ñaõ noùi roõ. Ñoaïn Theá Toân tuøy thuaän thuyeát phaùp roäng raõi cho moïi ngöôøi, daïy baûo khieán hoï ñöôïc lôïi ích, hoan hyû roài hoï töø giaõ ra ñi. Roài Phaät trôû laïi Kyø-hoaøn truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo aên nhieàu laàn trong ngaøy - tröø khi khaùc - phaïm Ba- daï-ñeà. Khi khaùc laø khi beänh, khi may y. Ñoù goïi laø khi khaùc”.

Giaûi Thích: AÊn nhieàu laàn: AÊn roài aên nöõa. Tröø khi khaùc: Tröø khi coù beänh. Beänh: Beänh nhieät, beänh phong, laïnh, noùi chung gaëp caùc beänh nhö vaäy maø aên roài aên laïi thaân theå ñöôïc an oån thì khoâng coù toäi. Thôøi cuûa y: Neáu khoâng thoï y Ca-thi-na thì trong voøng moät thaùng. Neáu coù thoï y Ca-thi-na thì trong voøng naêm thaùng. Trong khoaûng thôøi gian ñoù ñöôïc xaû naêm ñieàu caám kî khoâng coù toäi. Naêm vieäc ñoù laø: Ñöôïc

aên rieâng chuùng; ñöôïc aên roài aên laïi; khi rôøi truù xöù khoâng caàn baïch vôùi ngöôøi khaùc; ñöôïc caát y laâu ngaøy; nguû nghæ ñöôïc rôøi y. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo phaûi bieát soá ngaøy naøo caàn laøm phaùp thí thöïc, bieát soá tuoåi haï, nhôù y ñaõ thoï trì ñöôïc bao laâu, khi naøo ñöôïc aên rieâng chuùng, coù beänh hay khoâng beänh. Neáu coù ngöôøi hoûi: “Hoâm nay laø ngaøy maáy?”, thì khoâng ñöôïc hoûi laïi hoï: “Hoâm qua laø ngaøy maáy?”, maø phaûi bieát hoâm ñoù laø ngaøy moàng moät, hay moàng hai trong thaùng, cho ñeán ngaøy möôøi boán, möôøi laêm, laïi phaûi bieát roõ laø thaùng ñuû hay thaùng thieáu. Tyø-kheo moãi saùng neân nhôù ñeán phaùp thí thöïc: “Neáu hoâm nay ñöôïc thöïc phaåm ta seõ cuùng döôøng cho Moã giaùp. Neáu Moã giaùp khoâng nhaän ta seõ duøng”. Noùi ba laàn nhö vaäy. Haèng ngaøy Tyø-kheo neân nhôù mình ñaõ ñöôïc bao nhieâu tuoåi haï, neân nhôù thoï trì ba y, vaø y naøo khoâng thoï trì thì phaûi tònh thí, laïi phaûi nhôù khi naøo ñöôïc aên rieâng chuùng, hoaëc coù beänh hoaëc laø khoâng coù beänh. Möùc ñoä moät böõa aên cuûa Tyø-kheo laø bao nhieâu? Neáu côm teû thì ba baùt, buùn hai baùt, hoaëc moät baùt gaïo naáu thaønh côm, theâm moät baùt hay nöûa baùt caù thòt nöõa. Ñoù laø möùc ñoäi moät trong nhöõng böõa aên cuûa Tyø-kheo. Neáu thöùc aên naáu ñöôïc taïi chuøa maø chöa chín, roài Tyø-kheo laáy boät khaáy thaønh nöôùc uoáng, thì phaïm giôùi aên nhieàu laàn thuoäc toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu laøm pheùp thí thöïc, hoaëc beänh thì khoâng phaïm, hoaëc thôøi cuûa y cuõng khoâng phaïm. Neáu ôû beân ngoaøi coù ngöôøi môøi thoï trai, roài Tyø-kheo luùc aáy nhôø ngöôøi ñi laáy thöùc aên, nhöng thöùc aên chöa ñem veà maø vì ñoùi buïng neân

Tyø-kheo laáy boät khaáy thaønh nöôùc ñònh uoáng, thì thöùc aên vöøa ñem veà. Neáu Tyø-kheo laáy thöùc aên veà maø bieát giôùi luaät thì neân döøøng moät laùt ñôïi Tyø-kheo kia laøm pheùp thí thöïc xong môùi trao cho thöùc aên. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo ñem thöùc aên veà khoâng raønh giôùi luaät, lieàn trao ngay thöùc aên cho Tyø-kheo aáy, roài Tyø-kheo aáy chöa laøm pheùp thí thöïc maø aên lieàn thì trong khi ñang ngaäm côm Tyø-kheo aáy neân ñoïc pheùp thí thöïc, töùc laø duøng toäi nheï ñoåi toäi naëng. Neáu Tyø-kheo ñeán nhaø ñaøn-vieät, roài ñaøn-vieät noùi: "Thöa thaày, böõa nay môøi thaày ôû laïi thoï trai". Ñoù goïi laø nôi thoï trai. Khi aáy, Tyø-kheo suy nghó: "Côm ôû ñaây chöa chín, baây giôø ta neân ñi ñeán nhaø khaùc", thì khi aáy neân noùi vôùi chuû nhaø roài môùi ñi, neáu khoâng noùi maø ñi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu tôùi nhaø kia ñöôïc naêm thöùc aên chaùnh hoaëc naêm thöùc aên taïp maø aên, thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Traùi laïi, gaëp tröôøng hôïp ñöôïc pheùp aên nhieàu laàn trong ngaøy, ñöôïc pheùp rôøi khoûi truù

xöù maø khoâng caàn baïch, hoaëc bò beänh, hoaëc ñaõ laøm pheùp thí thöïc roài môùi aên thì khoâng coù toäi, hoaëc thôøi cuûa y thì caû hai ñeàu khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät noùi nhö sau: "Thöa thaày, neáu luùc naøo khoâng coù thöùc aên, xin thaày ñeán nhaø con thoï trai". Roài moät hoâm Tyø-kheo ñeán nhaø aáy noùi theá naøy: "Baø cuï, hoâm nay toâi seõ thoï trai taïi ñaây". Ñoaïn Öu-baø-di noùi: "Laønh thay, con seõ chuaån bò". Neáu thöùc aên chöa chín maø Tyø-kheo muoán ñi tôùi nhaø khaùc thì phaûi noùi vôùi chuû nhaø roài môùi ñi. Neáu khoâng noùi maø ñi thì phaïm toäi nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc tuaàn töï ñeán moät nhaø kia, roài ñaøn-vieät noùi: "Hoâm nay nhaø con môøi caùc Tyø-kheo thoï trai, xin môøi thaày cuøng ôû laïi ñaây chôù coù ñi nôi khaùc". Neáu Tyø-kheo nhaän lôøi môøi töùc laø ñöôïc xem nhö aên taïi ñoù. Nhöng neáu Tyø-kheo khaát thöïc naøy nhaän lôøi môøi roài, lieàn suy nghó: "Ai laïi nhaän lôøi ngöôøi ta môøi mình aên moät caùch baát ñaéc dó, theá roài muoán boû ñi, thì neân baùo cho hoï bieát. Neáu khoâng baùo cho hoï bieát maø boû ñi thì phaïm toäi nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo coù coâng ñöùc vaø danh voïng lôùn ñöôïc nhieàu ngöôøi mang thöùc aên ñeán cuùng, vì muoán ñöôïc loøng ñaøn-vieät neân thoï nhaän taát caû thì phaïm giôùi aên nhieàu laàn thuoäc toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhö laøm phaùp thí thöïc, hoaëc bò beänh thì khoâng coù toäi, hoaëc thôøi cuûa y, caû hai ñeàu khoâng coù toäi. Coù hai Tyø-kheo, moãi ngöôøi ñeàu ñöôïc moät gia ñình môøi aên thöôøng xuyeân. Neáu Tyø-kheo thöù nhaát noùi vôùi Tyø-kheo thöù hai: "Tröôûng laõo, hoâm nay cuøng ñeán nhaø ñaøn-vieät toâi thoï trai" thì Tyø-kheo thöù hai phaûi tin cho ñaøn-vieät roài ñi. Neáu khoâng tin maø ñi thì nhö treân ñaõ noùi. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo thöù hai môøi Tyø-kheo thöù nhaát thì cuõng nhö theá; böõa aên cuûa Tyø-kheo laø: Côm teû ba baùt, buùn hai baùt, hoaëc moät baùt gaïo naáu thaønh côm, vaø thòt caù chöøng moät baùt hay nöûa baùt; moãi moãi thöùc aên trong ñoù laø moät böõa aên cuûa Tyø-kheo. Neáu taïi moät nhaø hoaëc xin ñöôïc ba thaêng, hoaëc hai thaêng, hoaëc moät thaêng, hoaëc nöûa thaêng, tuøy xin ñöôïc nhieàu bao nhieâu ñeàu khoâng coù toäi. Neáu taïi moät nhaø ñöôïc ba baùt côm teû, hai baùt buùn, hoaëc moät baùt gaïo naáu thaønh côm theâm thòt caù

chöøng moät baùt hay nöûa baùt thì khoâng ñöôïc nhaän theâm ôû choã khaùc nöõa. Trong tröôøng hôïp naøy, theá naøo laø phaïm? Theá naøo laø khoâng phaïm? Neáu chaùo vöøa môùi muùc ra khoûi noài maø vieát thaønh chöõ ñöôïc (nghóa laø noù khoâng lieàn laïi vôùi nhau) thì phaïm. Neáu vieát khoâng thaønh chöõ thì khoâng phaïm. Taát caû rau, taát caû buùn, taát caû baùnh, taát caû traùi caây ñeàu khoâng thuoäc loaïi caám aên nhieàu laàn

trong ngaøy, khoâng thuoäc loaïi caám aên bieät chuùng, khoâng theå aên no ñöôïc, neân caát chöùa nhieàu trong nhaø khoâng phaïm, theá neân noùi. (nhö treân)

33. GIÔÙI AÊN ROÀI, AÊN LAÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ngöôøi Baø-la-moân môøi chö taêng veà nhaø cuùng döôøng trai phaïn. OÂng söûa soaïn caùc thöùc aên uoáng xong, beøn loïc nöôùc saïch traûi giöôøng neäm, roài suy nghó: “Caùc thaày laø nhöõng ngöôøi aên ngaøy moät böõa, neân caàn phaûi aên sôùm”. Nghó theá oâng lieàn ñi ñeán Kyø-hoaøn, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chuùng Taêng, quyø goái, chaáp tay, baïch nhö sau: “Con laø Moã giaùp xin môøi chö Taêng ñeán thoï trai, thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, mong chö Taêng bieát cho thôøi giôø ñaõ ñeán”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán nhaø oâng, ngoài theo thöù lôùp. OÂng Baø-la-moân beøn töï tay böng doïn caùc thöùc aên, caùc Tyø- kheo aên uoáng no neâ. OÂng laïi böng thöùc aên ñi tuaàn töï môøi moïc caùc Tyø- kheo aên theâm. Caùc Tyø-kheo ñeàu noùi: “Chuùng toâi no roài, khoâng duøng nöõa”. Luùc aên xong, Tyø-kheo naøo khoâng coù duyeân söï thì trôû veà Tinh xaù coøn ai coù duyeân söï thì ñi tôùi nhaø ñaøn-vieät. Ñaøn-vieät gaëp ñöôïc raát hoan hyû, roài leã baùi vaán an, thöa: “Thöa thaày, thaày caàn duøng côm khoâng? Caàn duøng döa, traùi caây khoâng caàn duøng chaùo khoâng? Thaày caàn duøng thì con seõ doïn leân”. Tyø-kheo noùi: “Toâi ñaõ aên no taïi nhaø Baø-la-moân Moã giaùp roài”. Ñaøn- vieät bieát khi aáy chöa quaù giôø aên cuûa Tyø-kheo, lieàn noùi: “Thöa thaày, maët trôøi coøn sôùm, thaày haõy caàm caùc baùnh naøy veà Tinh xaù ñeå aên”. Tyø-kheo beøn ñöa baùt cho ñaøn-vieät boû baùnh vaøo ñaày baùt, roài ñem veà tröôùc coång Tinh xaù Kyø-hoaøn ngoài aên, roài môøi caùc Tyø-kheo khaùc cuøng aên. Baáy giôø, oâng Baø-la-moân aên uoáng xong beøn baûo baø vôï ñem nhöõng thöùc aên coøn laïi bieáu cho nhöõng ngöôøi haøng xoùm. Roài oâng ñi ñeán choã Theá Toân ñònh ñaûnh leã, thaêm hoûi. Boãng töø xa oâng troâng thaáy caùc Tyø-kheo ñang ngoài tröôùc coång Kyø-hoaøn cuøng aên baùnh. Thaáy vaäy oâng lieàn ñi tôùi choã moät Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh hoûi: “Ñoù laø khaùch Tyø-kheo phaûi khoâng?”. - Khoâng phaûi - Hay laø Tyø-kheo saép ra ñi? - Cuõng khoâng phaûi. - Coù phaûi Tyø-kheo vöøa thoï trai nhaø toâi khoâng? - Ñuùng vaäy.

- Thaày aáy ñang laøm gì theá? - Naøy Baø-la-moân, chöù oâng khoâng bieát sao? - Khoâng bieát. - Vì Tyø-kheo aáy aên ít neân aên theâm cho no ñoù maø. Luùc aáy, trong loøng oâng Baø-la moân khoâng vui, lieàn noùi: “Sa-moân Thích töû laø ngöôøi

noùi thaät, maø nay laïi noùi khoâng thaät, aên chöa no maø noùi ñaõ no, duøng maø noùi khoâng duøng, chöa thoûa maõn maø noùi ñaõ thoûa maõn. Ñoù laø keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì". Vì trong loøng haäm höïc neân roát cuoäc oâng khoâng ñeán choã Phaät maø trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy lieàn ñeán baïch Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy Tyø-kheo! Vì sao oâng aên ñaõ no, ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài maø coøn aên laïi? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo aên no, ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài maø coøn aên laïi. Laïi nöõa khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo aên rau cho laø no, aên muoái cho laø no, roài uoáng nöôùc maø khoâng aên côm khieán thaân theå tieàu tuïy. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân aáy baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta cho pheùp aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp thì môùi goïi laø no". Luùc aáy, caùc Tyø-kheo taïi choã ngoài aên moät ít thöùc aên töôûng laø ñaõ no neân khoâng aên theâm, do theá ruõ röôïi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch Theá Toân. Phaät daïy: "Ngoài moät choã aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp, aên uoáng thoûa maõn thì môùi goïi laø no". Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn coù saùu möôi Tyø-kheo beänh, nhaän saùu möôi phaàn aên, nhöng hoï aên coøn thöøa, lieàn ñem boû beân töôøng, khieán chim quaï ñeán tranh nhau aên keâu la inh oûi. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Vì sao caùc con chim aáy keâu to nhö vaäy?". Caùc Tyø-kheo lieàân baïch vôùi Phaät: "Vì coù saùu möôi Tyø-kheo beänh nhaän laáy phaàn aên maø aên khoâng heát, roài ñem boû beân töôøng, khieán caùc con chim tranh nhau thöùc aên aáy neân keâu to nhö vaäy". Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: "Neáu Tyø-kheo beänh aên khoâng heát thì Ta cho pheùp Tyø-kheo nuoâi beänh laøm phaùp taøn thöïc roài aên thöùc aên aáy".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 141

Laïi nöõa, khi phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo nuoâi beänh laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên thöùc aên coøn laïi nhöng vaãn khoâng heát, roài caùc con chim tranh nhau aên nhö treân ñaõ noùi. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: "Vì sao caùc con chim ñaùnh nhau?". Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Vì Tyø-kheo nuoâi beänh laøm phaùp taøn thöïc roài aên thöùc aên coøn thöøa maø vaãn khoâng heát, lieàn ñem boû ngoaøi töôøng, do ñoù caùc con chim tranh nhau aên neân môùi keâu la". Phaät daïy: "Töø hoâm nay Ta cho pheùp moät ngöôøi laøm phaùp taøn thöïc thì nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu ñöôïc aên". Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo aên no, rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm phaùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-da-ñeà".

Giaûi Thích: Thöùc aên: Goàm naêm loaïi nhö treân ñaõ noùi. Laïi coù naêm thöùc aên taïp. Ñoù goïi laø thöùc aên. AÊn no coù taùm tröôøng hôïp: 1. Töï töù tuùc. 2. Thieåu

duïc tuùc. 3. Ueá oâ tuùc. 4. Taïp tuùc. 5. Baát tieän tuùc. 6. Sieåm tuùc. 7. Ñình truï tuùc. 8. Töï kyû tuùc. - Töï töù tuùc: Ñaøn-vieät doïn côm buùn caù thòt vaø caùc thöùc aên hoãn taïp khaùc roài môøi Tyø-kheo aên thoaûi maùi; Tyø-kheo noùi: “Toâi ñaõ no roài”, lieàn ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø töï töù tuùc. - Thieåu duïc tuùc: Ñaøn-vieät doïn leân naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp, môøi Tyø-kheo aên thoûa thích maø Tyø-kheo ñöa tay ra daáu chæ laáy moät ít, roài rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thieåu duïc tuùc. - Ueá oâ tuùc: Khi doïn thöùc aên, tay cuûa tònh nhaân coù gheû vaø dô baån, Tyø-kheo thaáy baån thieåu nhö theá lieàn noùi: “Toâi khoâng duøng, ñi ñi”, roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì

phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ueá oâ tuùc. - Taïp tuùc: Tònh nhaân duøng toâ ñöïng söõa ñeå muùc côm böng ñi qua, Tyø-kheo thaáy theá cheâ dô noùi: “Toâi khoâng duøng, ñem ñi ñi”, roài ñöùng daäy khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïp tuùc. - Baát tieän tuùc: Tònh nhaân doïn thöùc aên, Tyø-kheo hoûi: “Ñoù laø thöù gì?”. Tònh nhaân ñaùp: “Buùn”. Tyø-kheo noùi: “Thöù naøy kích thích beänh phong cuûa toâi, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi ñi”, theá roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Hoaëc laø khi thaáy ngöôøi doïn côm, Tyø-kheo hoûi: “Thöùc aên cöùng hay meàm vaäy?”. Hoï ñaùp: “Cöùng”. Tyø-kheo noùi: “Ñaây laø loaïi luùa mì khoù tieâu, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi”. Hoaëc hoï ñaùp: “Meàm”. Roài Tyø-kheo noùi: “Thöù naøy naùt quaù khoù aên, toâi duøng khoâng thích hôïp, ñem ñi ñi”. Hoaëc tònh nhaân böng thòt leân, Tyø-kheo hoûi: “Thöù gì vaäy?”. Ngöôøi aáy ñaùp: “Thòt boø”. Tyø- kheo noùi: “Thòt boø tính chaát noùng, toâi duøng khoâng tieän, ñem ñi ñi”. Hoaëc hoï noùi: “Thòt traâu”. Tyø-kheo noùi: “Tính chaát noù maùt khoù tieâu, ñem ñi ñi”. Hoaëc hoï noùi: “Thòt nai”. Tyø-kheo noùi: “Loaïi thòt naøy coù chaát phong, ñem ñi ñi”. Theá roài, Tyø-kheo ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø baát tieän tuùc. - Sieåm tuùc: Tònh nhaân doïn naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp, Tyø-kheo sôï nhieàu, khoâng noùi maø ñöa tay ra daáu, hoaëc laéc ñaàu, hoaëc che baùt laïi, roài ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø sieåm tuùc. - Ñình truï tuùc: Tònh nhaân doïn naêm moùn aên chính, naêm moùn aên phuï, Tyø-kheo noùi: “Naøy baùc, chôù neân doïn côm leân tröôùc maø phaûi doïn rau muoái nöôùc laïnh leân tröôùc”. Theá roài, ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên nöõa, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu Tyø-kheo laøm trò nguyeät (phuï traùch coâng vieäc trong moät thaùng), Duy na v.v... maø chæ veõ ra daáu, thì khoâng goïi laø ñaõ no. Toùm laïi, treân ñaây goïi laø ñình truï tuùc. - Töï kyû tuùc: Tyø-kheo ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø kia, ñeå caùi tuùi ñöïng buùn ôû moät choã, roài vaøo nhaø ñaøn-vieät xin nöôùc uoáng. Ñaøn-vieät suy nghó: “Chaéc thaày Tyø-kheo naøy ñang caàn buùn” lieàn hoûi: “Thaày caàn buùn khoâng?”. Tyø-kheo suy nghó: “Coù leõ ngöôøi ñaøn-vieät naøy muoán laáy buùn trong

nhaø hoï cuùng döôøng cho ta", lieàn ñaùp: "Caàn". Khi aáy, ñaøn-vieät beøn xaùch caùi ñaõy ñöïng buùn cuûa Tyø-kheo ñöa cho thaày". Tyø-kheo thaáy mình bò chöng höûng, lieàn noùi: "Ñeå ñoù, ñeå ñoù", noùi xong, beøn ñöùng daäy rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi

laø töï kyû tuùc. Ñöùng daäy rôøi khoûi choã: Rôøi coù taùm vò theá: Ñi, ñöùng, ngoài, naèm, giöôøng daøi, giöôøng nhoû, thuyeàn, xe. Ñöùng: Tyø-kheo ñang ñöùng roài coù ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán thì phaûi ñöùng aên cho no, neáu trong thôøi gian ñoù maø ñi, ngoài hoaëc naèm thì ñeàu goïi laø rôøi khoûi choã cuõ. Neáu khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñi, ngoài, naèm cuõng nhö theá. Giöôøng daøi: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài treân giöôøng daøi roài coù ngöôøi böng côm ñeán cho aên, boãng thaáy Thöôïng toïa, Hoøa thöôïng hoaëc A-xaø-leâ ñeán thì khoâng caàn rôøi khoûi choã ngoài laùnh ñi maø chæ caàn nghieâng mình laø ñöôïc. Neáu khi ñoù chaân giöôøng gaõy, thì xem nhö ñaõ rôøi khoûi choã cuõ, neáu nhö khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ngoài treân giöôøng daøi. Giöôøng nhoû: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài moät mình treân giöôøng roài coù ngöôøi ñöa côm tôùi aên, boãng nhôù sau löng coù thaùp, coù taêng, coù Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, thì khoâng neân rôøi khoûi giöôøng quay mình laïi. Neáu bò trôøi möa thì neân duøng duø loïng che leân treân. Neáu khoâng coù duø thì ñöôïc khieâng caû giöôøng dôøi vaøo choã che khuaát, vaø khi ñaët giöôøng xuoáng ñaát thì ñöôïc xem nhö ñaõ dôøi khoûi choã cuõ. Neáu khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ngoài treân giöôøng nhoû. Thuyeàn: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài ôû treân thuyeàn coù ngöôøi ñem côm ñeán cho aên, roài thuyeàn ñaäu vaøo bôø, hoaëc ñuïng nhaèm caây ñaù, hoaëc bò nöôùc cuoán khieán thaân Tyø-kheo rôøi khoûi choã cuõ, neáu Tyø-kheo khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thuyeàn. Xe: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài treân xe coù ngöôøi ñem côm ñeán cho aên, hoaëc xe nghieâng beân traùi, beân phaûi, hoaëc laéc lö khieán Tyø-kheo rôøi khoûi choã cuõ, neáu Tyø-kheo khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø xe. Coù naêm tröôøng hôïp phi phaùp khoâng ñöôïc xem laø laøm pheùp taøn thöïc. Naêm tröôøng hôïp ñoù laø: 1. Ly xöù. 2. Ly thöïc. 3. Ly caûnh giôùi. 4. Ly thaân thuû. 5. Ly ngöõ. - Ly xöù: Neáu Tyø-kheo aên trong khi ñi maø khi ñöùng, khi ngoài, khi naèm laøm pheùp taøn thöïc thì pheùp taøn thöïc naøy laø phi phaùp. Cuõng theá ñoái vôùi caùc tröôøng hôïp coøn laïi. Ñoù goïi laø ly xöù.

- Ly thöïc: Khoâng coù ai ñöa thöùc aên maø laøm pheùp taøn thöïc, thì tröôøng hôïp naøy khoâng goïi laø pheùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø ly thöïc. - Ly caûnh giôùi: Thöùc aên ñeå döôùi ñaát khoâng ôû treân tay maø laøm pheùp taøn thöïc, thì pheùp taøn thöïc naøy phi phaùp. Ñoù goïi laø ly caûnh giôùi. - Ly thaân thuû: Giang tay ra ngoaøi laøm pheùp taøn thöïc maø khoâng phaûi dôõ loøng baøn tay leân ñeå laøm thì khoâng ñöôïc goïi laø laøm pheùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø ly thaân thuû. - Ly ngöõ:

Mieäng khoâng noùi theá naøy: “Taát caû nhöõng thöùc aên trong baùt ôû treân tay toâi nay toâi khoâng caàn, ñaây laø thöùc aên dö, toâi seõ cho Tröôûng laõo Moã giaùp”. Ñoù goïi laø ly ngöõ. Treân ñaây laø naêm tröôøng hôïp phi phaùp laøm pheùp taøn thöïc khoâng thaønh pheùp taøn thöïc. Laïi coù naêm tröôøng hôïp ñöôïc goïi laø nhö phaùp laøm pheùp taøn thöïc. Naêm tröôøng hôïp ñoù laø: 1. Baát ly xöù (khoâng rôøi khoûi choã). 2. Baát ly thöïc (khoâng rôøi khoûi thöùc aên). 3. Baát ly caûnh giôùi (khoâng rôøi khoûi vò trí). 4. Baát ly thaân thuû noäi (khoâng rôøi khoûi baøn tay môû vaøo trong). 5. Baát ly ngöõ (khoâng rôøi khoûi lôøi noùi). - Baát ly xöù: Neáu muoán laøm pheùp taøn thöïc cho ai thì Tyø-kheo luùc ñang ñi maø coù thöùc aên lieàn laøm pheùp taøn thöïc ngay khi ñang ñi. Ñoù laø laøm pheùp taøn thöïc ñuùng caùch. Cuõng vaäy, khi ñöùng, khi ngoài, khi naèm cuõng nhö theá. Ñoù goïi laø baát ly xöù. - Baát ly thöïc: Khi nhaän ñöôïc thöùc aên lieàn laøm phaùp taøn thöïc. Ñoù goïi laø baát ly thöïc. - Baát ly caûnh giôùi: Caàm thöùc aên trong tay laøm pheùp taøn thöïc chöù khoâng phaûi ñeå döôùi ñaát. Ñoù goïi laø baát ly caûnh giôùi. - Baát ly thaân thuû: Ñöa tay vaøo trong laøm pheùp taøn thöïc chöù khoâng phaûi giang tay ra ngoaøi. Ñoù goïi laø baát ly thaân thuû. - Baát ly ngöõ: Khi nhaän ñöôïc thöùc aên lieàn noùi: “Taát caû nhöõng thöùc aên trong baùt treân tay toâi, toâi khoâng caàn nöõa, ñoù laø thöùc aên dö, giôø ñaây toâi cho Tröôûng laõo Moã giaùp”. Ñoù goïi laø baát ly ngöõ. Treân ñaây laø naêm caùch laøm pheùp taøn thöïc ñuùng phaùp. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Naêm pheùp ñoù laø: 1. Khoâng am töôøng choã. 2. Khoâng am töôøng aên. 3. Khoâng am töôøng vò trí.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 145

4. Khoâng am töôøng khi ñöa tay ra. 5. Khoâng am töôøng khi ngöøng aên. - Khoâng am töôøng choã: Khoâng bieát khi ñi aên thì phaûi aên cho no khi ñi, khi ñöùng aên thì phaûi aên cho no khi ñöùng, khi ngoài aên thì phaûi aên cho no khi ngoài, khi naèm aên thì phaûi aên cho no khi naèm. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng choã. - Khoâng am töôøng thöùc aên: Khoâng bieát raèng naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp laø nhöõng thöùc aên no, ngoaøi ra caùc thöùc aên khaùc khoâng theå aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng aên. - Khoâng am töôøng vò trí: Khoâng bieát raèng thöùc aên ñeå treân tay thì aên no, ñeå döôùi ñaát thì khoâng aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng vò trí. - Khoâng am töôøng khi ñöa tay ra: Khoâng bieát raèng môû tay höôùng vaøo trong laø aên no, giang tay ra ngoaøi laø khoâng aên no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng khi ñöa tay ra. - Khoâng am töôøng khi ngöøng aên: Khoâng bieát raèng döøng laïi laø no, chöa döøng laïi laø chöa no. Ñoù goïi laø khoâng am töôøng khi ngöøng aên. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp naøy thì suoát ñôøi khoâng cho pheùp laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Neáu ai thaønh töïu naêm ñieàu nhö phaùp thì cho pheùp suoát ñôøi ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Theá naøo laø naêm ñieàu nhö phaùp? Ñoù laø: 1. Am töôøng choã. 2. Am töôøng aên. 3. Am töôøng vò trí. 4. Am töôøng môû tay ra. 5. Am töôøng döøng laïi. - Am töôøng choã: Bieát raèng luùc ñi aên thì phaûi aên cho no trong khi ñi; bieát raèng luùc ñöùng aên thì phaûi aên cho no trong khi ñöùng, bieát raèng luùc ngoài aên thì phaûi aên cho no trong khi ngoài, bieát

raèng luùc naèm aên thì phaûi aên cho no trong khi naèm. Ñoù goïi laø am töôøng choã. - Am töôøng aên: Bieát raèng naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp laø loaïi thöùc aên no, ngoaøi ra caùc thöùc aên khaùc khoâng theå aên no. Ñoù goïi laø am töôøng aên. - Am töôøng vò trí: Bieát raèng thöùc aên ñeå treân tay thì aên no, thöùc aên ñeå döôùi ñaát thì khoâng aên no. Ñoù goïi laø am töôøng vò trí. - Am töôøng môû tay ra: Bieát raèng môû tay vaøo trong laø aên no, môû tay ra ngoaøi laø khoâng aên no. Ñoù goïi laø am töôøng môû tay ra. - Am töôøng döøng laïi: Bieát raèng döøng laïi laø no, chöa döøng laïi laø chöa no. Ñoù goïi laø am töôøng döøng laïi.

146 BOÄ LUAÄT 2

Ai thaønh töïu naêm phaùp naøy thì cho pheùp suoát ñôøi laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Neáu Tyø-kheo ñem thöùc aên ñeán ñònh laøm pheùp taøn thöïc thì neân laøm pheùp taøn thöïc trong cheùn ñeå treân baùt. Chính thöùc aên trong cheùn naøy môùi laø thöùc aên ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc, chöù khoâng phaûi thöùc aên trong baùt. Nhöng neáu nöôùc cuûa thöùc aên trong cheùn chaûy vaøo baùt thì cuõng ñöôïc goïi laø ñaõ laøm pheùp taøn thöïc. Neáu Tyø-kheo A ñem hai baùt ñeán nhôø Tyø-kheo B laøm pheùp taøn thöïc, maø Tyø-kheo B chæ aên thöùc aên trong moät baùt thì thöùc aên trong baùt naøy ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc. Neáu treân hai baùt coù caùc thöù baùnh, rau ñeå phuû leân treân caû hai, thì caû hai baùt ñeàu ñöôïc xem laø ñaõ laøm pheùp taøn thöïc. Ngoaøi ra, caùc vaät ñöïng thöùc aên khaùc cuõng nhö theá. Neáu Tyø-kheo aên no roài ñeán nhaø ñaøn-vieät, chuû nhaø noùi: “Thöa thaày, thaày aên baùnh khoâng?”. Tyø-kheo ñaùp: “Toâi ñaõ aên no roài”. Ngöôøi Öu-baø-taéc naøy voán hieåu luaät, lieàn noùi: “Nhaø Moã giaùp kia coù Tyø-kheo chöa aên, neáu thaày caàn, con seõ ñeán ñoù laøm pheùp taøn thöïc cho”. Tyø-kheo neáu thaáy caàn, neân ñaùp: “Coù theå ñöôïc”. Ñaøn-vieät lieàn ñem baùt röûa saïch, ñoå ñaày caùc thöùc aên ngon vaøo ñaáy, ñöa laïi Tyø-kheo, Tyø-kheo caàm laáy, duøng mieáng luïa phuû leân treân chôù ñeå buïi baëm rôi vaøo, roài trao laïi taän tay tònh nhaân, noùi: “Ngöôi mang ñi laøm pheùp taøn thöïc xong roài mang veà”. Tònh nhaân lieàn mang thöùc aên ñeán choã vò Tyø-kheo kia, noùi nhö sau: “Thöa Toân giaû, ôû nhaø con coù moät Tyø-kheo aên chöa no, xin Toân giaû laøm pheùp taøn thöïc giuùp cho con”. Vò Tyø-kheo aáy neân röûa tay saïch, nhaän thöùc aên naøy, noùi vôùi tònh nhaân: “OÂng laïi ñöùng gaàn ta, ñöa tay ra”. Roài Tyø-kheo aên moät mieáng trong baùt aáy, ñoaïn noùi nhö sau: “Taát caû thöùc aên trong baùt ôû treân tay toâi, toâi ñeàu khoâng caàn, toâi laøm pheùp taøn thöïc cho oâng”. Theá roài, tònh nhaân nhaän laáy baùt ñem veà trao laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo ñöôïc pheùp aên. Neáu Tyø-kheo naøy aên no maø coøn thöøa thöùc aên thì Tyø-kheo naøo caàn ñeàu coù theå aên ñöôïc. Hoûi: “Neáu taïi nhöõng xöù coù ít Tyø-kheo, vaø khi Tyø-kheo aên xong, coù ñaøn-vieät mang caùc thöùc aên ñeán, gaëp luùc Tyø-kheo ñaõ ñöùng daäy giaûi taùn, thì phaûi laøm sao?”. Ñaùp: “Neáu taïi nôi ñoù coù caùc vò Tri söï nhö trò nguyeät, Duy na chöa aên thì neân ñeán nhôø hoï laøm pheùp taøn thöïc. Neáu hoï ñaõ aên no roài maø

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 147

Thöôïng toïa chöa aên, thì neân ñeán nhôø Thöôïng toïa laøm pheùp taøn thöïc. Neáu Thöôïng toïa theïn khoâng chòu laøm giöõa nhieàu ngöôøi thì neân böng caû caùi gheá Thöôïng toïa ngoài ñeán moät choã vaéng ñeå Thöôïng toïa laøm pheùp taøn thöïc". Neáu Thöôïng toïa cuõng aên no roài maø coù khaùch Tyø-kheo tôùi thì neân hoûi: "Hoâm nay töï töù Tröôûng laõo ñaõ aên no chöa?". Neáu Tyø-kheo khaùch noùi: "Toâi khoâng an cö muøa haï thì laøm sao töï töù ñöôïc", thì bieát ngöôøi naøy khoâng hieåu giôùi luaät, lieàn hoûi tieáp: "Vaäy thaày ñaõ aên chöa?". Neáu noùi: "Ñaõ aên roài". Laïi hoûi nöõa: "Ñaøn-vieät ñem cuùng döôøng phaûi khoâng?". Neáu oâng ta noùi: "Tröôûng laõo, ai maø ñem ñeán cuùng döôøng? AÊn rau uoáng nöôùc maø coøn khoâng ñuû huoáng gì nhöõng thöùc aên khaùc?", thì phaûi bieát vò naøy chöa aên no neân nhôø thaày laøm pheùp taøn thöïc. Neáu thaày aáy noùi: "Nhaø ñaøn-vieät cuûa toâi ñaõ cuùng thöùc aên roài", thì bieát raèng thaày ñaõ no, Taêng neân taïo phöông tieän (linh ñoäng), khoâng neân phaù taâm thieän cuûa ñaøn-vieät. Neáu baáy giôø trong chuùng coù Sa-di ñaõ lôùn thì ñöa oâng vaøo giôùi tröôøng cho oâng thoï giôùi Cuï tuùc, daïy oâng caùch thöùc laøm pheùp taøn thöïc, xong roài mình môùi ñöôïc aên. Neáu Tyø-kheo aên naêm loaïi taïp thöïc maø laøm pheùp taøn thöïc ôû naêm loaïi thöùc aên chính thì khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu aên chöa no maø aên laïi thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo aên naêm loaïi thöùc aên chính maø laøm pheùp taøn thöïc ôû naêm loaïi thöùc aên taïp thì khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu chöa no maø aên nöõa thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo rôøi naêm thöùc aên chính, rôøi naêm thöùc aên taïp, laøm pheùp taøn thöïc laø khoâng ñuùng caùch. Nhöng neáu aên chöa no maø aên theâm thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo aên naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp maø laøm pheùp taøn thöïc ngay nôi ñoù, thì ñoù laø laøm pheùp taøn thöïc ñuùng phaùp. Neáu aên chöa no maø aên theâm thì khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài maø aên laïi thì phaïm toäi. Trong caùc tröôøng hôïp treân ñaây tröôøng hôïp naøo phaïm, tröôøng hôïp naøo khoâng phaïm?. Neáu caùc loaïi chaùo vöøa muùc ra khoûi noài vieát chöõ leân maø khoâng

thaønh chöõ (töùc chaùo loûng), taát caû traùi, taát caû rau, khoâng phaûi thöùc aên caám aên bieät chuùng, khoâng phaûi thöùc aên caám aên nhieàu laàn, khoâng phaûi thöùc aên coù theå aên no maø caát chöùa nhieàu trong nhaø thì khoâng phaïm. Theá neân noùi (nhö treân).

34. GIÔÙI KHUYEÂN NGÖÔØI AÊN ROÀI AÊN NÖÕA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-nan coù hai ñeä töû tuøy tuøng, moät ngöôøi teân laø Maõn-traø, moät ngöôøi teân laø A-tyø-kyø cuøng vôùi hai ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng cuûa Muïc-lieân, moät ngöôøi teân laø A-xaø-ñoâ, moät ngöôøi teân laø Xaù-xaù-ñoâ, hoï thöôøng tranh nhau xem ai ña vaên hôn, ai bieän taøi hôn. Khi

aáy, moät ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng cuûa A-nan coù bieän taøi vaø lôïi caên hôn khieán ngöôøi ñeä töû Muïc-lieân tranh luaän khoâng laïi. Do ñoù, oâng thöôøng theo saùt ngöôøi kia trong nhöõng luùc ñi, ñöùng, naèm, ngoài ñeå tìm choã sô hôû. Theá roài, hai ngöôøi cuøng ñöôïc moät nhaø kia môøi thoï trai. Khi ñoù, ngöôøi ñeä töû Muïc-lieân ñöôïc baùnh, beøn aên moät nöûa, caàm moät nöûa ra ngoaøi noùi vôùi ñeä töû cuûa A-nan nhö sau: - Tröôûng laõo, thaày coù muoán aên baùnh khoâng? - OÂng ñöôïc baùnh ôû ñaâu vaäy? - Toâi ñöôïc baùnh ôû choã vöøa thoï trai kia neân caàm ñeán ñaây. Thaày aáy lieàn caàm laáy baùnh aên. Khi aên xong thaày kia lieàn noùi nhö sau: - Tröôûng laõo, oâng phaïm toäi roài. - Phaïm toäi gì? - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo aên no, rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi. - Vì sao oâng bieát toâi khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø coá yù khuyeân toâi aên? - Tröôùc ñaây trong khi tranh luaän, vì sao oâng duøng bieän taøi haøng phuïc laøm nhuïc toâi? Do theá, hai ngöôøi tranh caõi nhau, roài cuøng ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi hai Tyø-kheo: “YÙ caùc oâng nghó sao? Ta vì Thanh vaên noùi chín boä kinh: Tu Ña La, Kyø Daï, Thoï Kyù, Giaø Ñaø, Öu Ñaø Na, Nhö Thò Ngöõ, Baûn Sanh, Phöông Quaûng vaø Vò Taèng Höõu cho caùc Thanh vaên nghe, ñeå roài hoï xuùi ñeä töû nghò luaän tranh chaáp thaéng baïi phaûi khoâng?”. - Thöa khoâng phaûi vaäy, baïch Theá Toân. - Neáu khoâng phaûi vaäy, thì Ta thuyeát chín boä kinh naøy cho caùc

Thanh vaên ñeå hoï nghe xong roài theo ñoù tu haønh phaûi khoâng? - Daï ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân. Theá roài hai Tyø-kheo höôùng vaøo nhau saùm hoái tröôùc söï chöùng kieán cuûa Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Khoâng ñöôïc yû mình thoâng kinh ñieån maø khinh ngöôøi khaùc. Ta cuõng khoâng cho pheùp keû naøo bieát ngöôøi khaùc ñaõ aên no, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø xuùi giuïc aên nöõa”. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo bieát ngöôøi kia ñaõ aên no, rôøi khoûi choã, khoâng laøm pheùp taøn thöïc, maø vì muoán naõo loaïn, khuyeân hoï aên nöõa, thì phaïm Ba- daï-ñeà”.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ ñaõ ñöôïc giaûi thích ôû treân). Naõo loaïn: Xuùc naõo nhieãu loaïn ngöôøi ñang ôû tröôùc mình muoán cho hoï khoâng vui. Khoâng laøm pheùp taøn thöïc: Neáu thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp thì khoâng ñöôïc goïi laø laøm pheùp taøn thöïc. Neáu thaønh töïu naêm ñieàu nhö phaùp thì môùi ñöôïc goïi laø laøm pheùp taøn thöïc. Neáu ngöôøi ta gaéng göôïng khuyeân mình aên maø mình aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ giaûi thích. Neáu Tyø-kheo thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Neáu thaønh töïu naêm ñieàu nhö phaùp thì cho pheùp suoát ñôøi laøm pheùp taøn thöïc ñeå aên. Coøn caùc vieäc khaùc ñaõ noùi roäng nhö treân. Neáu nhö ngöôøi kia ñaõ aên no maø töôûng hoï chöa no khuyeân hoï aên, thì phaïm toäi

Vieät-tyø-ni. Neáu hoï aên chöa no maø töôûng ñaõ no, khuyeân hoï aên, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu hoï aên ñaõ no, töôûng hoï aên ñaõ no maø coøn khuyeân hoï aên nöõa, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu hoï aên chöa no, ta töôûng hoï aên chöa no neân khuyeân hoï aên, thì khoâng coù toäi. ÔÛ ñaây, (neáu aên) caùc thöù: Chaùo môùi muùc töø trong noài ra vieát khoâng thaønh chöõ, traùi caây, rau... thì khoâng phaïm. Theá neân noùi (nhö treân).

150 BOÄ LUAÄT 2

35. GIÔÙI AÊN THÖÙC AÊN KHOÂNG ÑÖÔÏC MÔØI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät duøng taát caû caùc thöù ñeàu baèng phaán taûo: Baùt phaán taûo; y phaán taûo; thöùc aên phaán taûo vaø giaøy deùp phaán taûo. 1. Baùt phaán taûo: Nhöõng caùi baùt cuûa Tyø-kheo bò vôõ ñöôïc vaù naêm laàn roài ñem vöùt, A-na-luaät nhaët veà vaù laïi roài duøng. Ñoù goïi laø baùt phaán taûo. 2. Y phaán taûo: Nhöõng caùi aùo cuõ raùch ngöôøi ta vöùt trong thoân xoùm, A-na-luaät löôïm veà giaët saïch roài duøng. Ñoù goïi laø y phaán taûo. 3. Thöùc aên phaán taûo: Nhöõng thöùc aên ngöôøi ta ñem cuùng caùc töï mieáu cuûa quyû thaàn, Tröôûng laõo ñem veà aên. Ñoù goïi laø thöùc aên phaán taûo. 4. Giaøy deùp phaán taûo: Nhöõng giaøy deùp cuûa caùc Tyø-kheo duøng hö raùch ñem vöùt boû, Tröôûng laõo nhaët veà, söûa chöõa laïi roài mang. Ñoù goïi laø giaøy deùp phaán taûo. Khi ñeán giôø khaát thöïc, Tröôûng laõo khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, nhöng luùc vöøa vaøo lieàn thaáy moät phuï nöõ mang moät gioû côm, caàm phaân boø khoâ vaø caùc phaåm vaät teá leã ñi ra. Toân giaû thaáy theá, lieàn suy nghó: “Neáu ta ñöôïc nhöõng thöùc aên trong ñoù ta seõ raát vui, nhöng baây giôø ta phaûi ñi khaát thöïc tröôùc ñaõ”. Theá roài, thaày ñi töø xoùm naøy sang xoùm khaùc, khaép moïi choã maø chaúng coù gì caû, beøn ñeán beân moät hoà nöôùc, thì thaáy phuï nöõ tröôùc kia ñang queùt töôùc tröôùc mieáu, traûi coû saïch, roài ñaët nhöõng phaåm vaät xuoáng ñoù cuùng teá. Khi cuùng xong, baø beøn voác côm raûi ra boán phía, noùi nhö sau: “Nhöõng con quaï ngoan haõy ñeán aên. Nhöõng con quaï ngoan haõy ñeán aên”. Luùc aáy, Toân giaû ñang ñöùng beân moät goác caây, do thaàn löïc cuûa Toân giaû neân nhöõng con quaï khoâng daùm bay ñeán aên. Ngöôøi phuï nöõ troâng thaáy Toân giaû lieàn noùi: “OÂng gioáng nhö con quaï muø, luoân leûo ñeûo theo ngöôøi ta”. Baø ta maéng roài lieàn ñi veà nhaø, luùc aáy Toân giaû beøn nhaët caùc thöïc phaåm teá leã, roài cuõng trôû veà Tinh xaù. Caùc Tyø-kheo troâng thaáy thaày, lieàn baøn vôùi nhau: “Toân giaû naøy xin thöùc aên cöïc khoå, raát khoù ñöôïc”. Theá roài hoï hoûi thaày: - Toân giaû coù xin ñöôïc thöùc aên khoâng? - Coù. Nhöng thöùc aên aáy vöôùng nhieàu toäi loãi chaúng thuù vò chuùt naøo! - Coù nhöõng toäi loãi gì vaäy? - Nhö vaäy, nhö vaäy ñoù. Caùc Tyø-kheo nghe theá lieàn ñeán hoûi Theá Toân:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 151

- Baïch Theá Toân! Ngöôøi ñaøn baø maéng chöûi kia phaïm bao nhieâu toäi? - Phaïm nhieàu toäi. - Nhieàu laø bao nhieâu? - Ngöôøi phuï nöõ aáy trong naêm traêm ñôøi seõ mang thaân con quaï muø, vaø trong taát caû caùc kieáp taùi sinh aáy ñeàu cheát vì

ñoùi. Theá roài, Phaät baûo goïi A-Na-Luaät ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Tuy oâng muoán ít vieäc (nhöng vaãn gaëp raéc roái). Töø hoâm nay Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo töï tay caàm laáy nhöõng vaät maø ngöôøi khaùc khoâng ñöa cho. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ngaøi cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï tay caàm laáy vaät maø ngöôøi ta khoâng cho. Do theá, caùc Tyø-kheo ñeàu nhaän nöôùc vaø taêm xæa raêng töø tay ngöôøi khaùc ñöa. Nhöõng ai coù tònh nhaân (giuùp ñôõ) coù ñöôïc taêm vaø nöôùc coøn nhöõng ngöôøi khoâng coù tònh nhaân thì khoâng coù. Luùc aáy, Theá Toân thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, coù Tyø-kheo töï nghe mieäng mình hoâi haùm, sôï muøi ueá khí aûnh höôûng ñeán caùc vò ñoàng phaïm haïnh, neân ngoài sau taát caû moïi ngöôøi. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Tyø-kheo aáy taïi sao ngoài taïi choã ñoù gioáng nhö ngöôøi ñang giaän döõ vaäy?”. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi vaät ngöôøi ta khoâng trao thì khoâng ñöôïc laáy, cho neân caùc Tyø-kheo ñeàu nhaän nöôùc vaø taêm xæa raêng töø ngöôøi khaùc. Nhöõng ai coù tònh nhaân thì coù ñöôïc, coøn nhöõng ngöôøi khoâng coù tònh nhaân thì raát vaát vaû, khoâng theå coù ñöôïc; do ñoù mieäng bay muøi hoâi, sôï aûnh höôûng ñeán caùc baïn ñoàng phaïm haïnh, cho neân phaûi ngoài sau cuøng”. Phaät noùi: “Töø nay Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc laáy nöôùc vaø taêm xæa raêng ñeå duøng, duø khoâng ai cho”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho aùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo laáy vaät ngöôøi ta khoâng cho boû vaøo mieäng, töø nöôùc vaø taêm xæa raêng, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Khoâng cho: Ngöôøi khaùc khoâng cho, khoâng nhaän töø ngöôøi ôû töôùc

mình. Thöùc aên boû vaøo trong mieäng: Ngoaïi töø nöôùc vaø taêm xæa raêng. Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi nhö töôùc ñaõ noùi. Neáu (ngöôøi ta ñöa) nöôùc ñuïc mình vaãn phaûi nhaän. Neáu tính chaát cuûa nöôùc laø maøu vaøng thì uoáng khoâng coù toäi (?) Taêm xæa raêng goàm coù hai loaïi: Loaïi deïp vaø loaïi troøn. Neáu trong mieäng Tyø-kheo bò khí noùng laøm cho lôû loeùt, roài thaày thuoác baûo: “Neân nhaêm caây xæa raêng”, thì coù theå duøng; Vaø khi yeát haàu tieát nöôùc ra thì neân nuoát vaøo, vì Theá Toân daïy duøng nöôùc vaø taêm xæa raêng khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Ngoaøi ra coøn coù caùc töôøng hôïp: 1. Treân thöùc aên. 2. Treân caây. 3. Trong gieáng. 4. Treân nhaø. 5. Nhaø beáp. 6. Nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng. 7. Nhaän ôû treân giöôøng. 8. Thuyeàn. 9. Xe. 10. Taâm nieäm nhaän. 11. Ñöôøng ñi. - Treân thöùc aên: Neáu khi aên ñem ñaët giöôøng, gheá daøi, neäm leân treân boù mía, cuû caûi, hoaëc treân bao ñöïng ñaäu, thì Tyø-kheo luùc ngoài leân ñoù khoâng neân ñoäng thaân, cuõng khoâng neân hoûi, neáu ñoäng thaân hay hoûi: “Ñaây laø vaät gì?”. Ñoù goïi laø baát tònh (Phaïm loãi). Neáu khi Tyø-kheo ñang aên maø bò gioù thoåi laøm bay buïi vaøo baùt nhöng khoâng

laøm baån côm vaø rau thì vaãn cöù aên. Traùi laïi, neáu taát caû rau vaø côm ñeàu baån thì neân nhaän thöùc aên khaùc. Neáu khi Tyø-kheo ñang aên maø coù boø, laïc ñaø ñi ngang qua laøm tung buïi leân maø khoâng vaáy baån ñoà aên, thì vaãn cöù aên. Hoaëc giaû chæ laøm baån rau thì vaãn cöù aên. Neáu buïi laøm baån caû rau vaø côm thì taát caû ñeàu phaûi ñoåi thöù khaùc. Neáu suùc sinh ruøng mình buïi bay ñeán (laøm baån thöùc aên) maø mình taùc yù nhaän laáy thì ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän. Neáu coù caùc loaøi chim laøm bay buïi ñeán cuõng nhö theá. Neáu khi Tyø-kheo ñang aên, roài ngöôøi nöõ ñi qua queït lai quaàn xuoáng ñaát laøm bay buïi vaøo thöùc aên, thì cuõng nhö theá. Neáu coù tònh nhaân mang coû, laù ñi qua, Tyø-kheo neân noùi vôùi hoï: “Ñeå xuoáng ñoù”. Hoaëc hoï mang muoái, traùi, rau ñi qua neân baûo hoï: “Ñeå xuoáng ñoù”. Neáu tònh nhaân caàm traùi caây ñi laøm rôi treân coû roài hoï ñi luoân thì khoâng

goïi laø (Tyø-kheo) ñaõ nhaän; nhöng neáu hoï döøng laïi moät tí, thì ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän. Neáu traùi caây coøn cöùng thì ñöôïc pheùp laáy röûa saïch maø aên. Neáu traùi caây ñaõ hö thoái thì khoâng neân laáy. Neáu tònh nhaân ñem löông khoâ ra ñaäp giuõ khieán buïi löông khoâ bay vaøo trong baùt maø Tyø-kheo taùc yù thoï nhaän, töùc laø ñaõ nhaän. Neáu khoâng taùc yù thì neân nhaän caùi khaùc. Neáu tònh nhaân laáy caùi cheùn ñeå ñöïng buùn, roài caùi cheùn rôi vaøo trong baùt maø ngay laäp töùc Tyø-kheo duøng tay laáy ra, thì caùi cheùn kia vaãn ñöôïc xem laø saïch. Neáu döøng laïi trong choác laùt thì caùi cheùn aáy ñöôïc coi laø khoâng saïch. Neáu ñoù laø cheùn baèng ñoàng thì neân ñem röûa saïch maø duøng. Neáu ñoù laø caùi cheùn baèng goã bò caùu baån dính vaøo thì neân vöùt ñi. Neáu caùu baån khoâng dính, thì neân ñem goït ñi roài duøng. Neáu khi tònh nhaân doïn côm laøm vaêng côm vaøo trong baùt mình maø Tyø-kheo taùc yù nhaän thì goïi laø ñaõ nhaän. Neáu khoâng taùc yù nhaän thì neân nhaän caùi khaùc. Neáu hoï böng toâ, laïc, söõa rau töông... thì cuõng nhö vaäy. Neáu vaøo caùc dòp: Naêm naêm môû ñaïi hoäi moät laàn, ngaøy Phaät ñaûn sanh, ngaøy Phaät thaønh ñaïo, ngaøy chuyeån phaùp luaân, ngaøy A-nan môû ñaïi hoäi, ngaøy La-haàu-la môû ñaïi hoäi maø khoâng coù tònh nhaân giuùp ñôõ thì Tyø- kheo neân ñeán choã roå rau ñeå laáy rau hoaëc laáy muoái, buùn, côm cuõng nhö theá. Neáu tònh nhaân ñöa thöùc aên maø hoï dôõ leân khoâng khoûi ñaát thì cuõng ñöôïc xem laø Tyø-kheo ñaõ nhaän, nhöng nhö theá laø traùi oai nghi. Khi aáy, Tyø-kheo neân noùi vôùi tònh nhaân: “Ngöôi dôõ leân khoûi ñaát maø trao cho ta”. Neáu tònh nhaân coøn nhoû khoâng dôõ noåi thì neân noùi: “Ngöôi ñöa daàn daàn cho ta”. Khi nhaän canh, baùnh, thöùc aên uoáng cuõng nhö theá. Neáu khi nhaän bình söõa maø daây buoäc vöôùng döôùi ñaát thì neân noùi: “Ngöôi mang luoân caû caùi daây”. Neáu tònh nhaân coøn beù böng leân khoâng noåi, thì neân baûo hoï muùc söõa ñöa cho mình töø töø. Taát caû caùc vaät khaùc cuõng theá. Neáu ñöôøng ñang naáu noùng khoâng caàm ñöôïc, thì neân duøng hai mieáng goã keïp ngang ñaët treân ñaát, roài Tyø-kheo duøng chaân ñaïp leân treân vaø noùi: “Nhaän, nhaän”. Ñoù goïi laø treân thöùc aên. - Treân caây: Khi thaáy tònh nhaân ñang aên traùi caây treân caây, Tyø-kheo noùi: “Ñöa traùi caây cho ta”. Tònh nhaân lieàn rung

caây, traùi rôi vaøo trong ñoà ñöïng cuûa Tyø-kheo, thì ñöôïc goïi laø nhaän; nhöng laøm nhö vaäy laø traùi oai nghi. Neáu tònh nhaân duøng chaân, duøng tay, duøng mieäng thaû traùi caây xuoáng, roài traùi caây chaïm vaøo caønh laù, Tyø-kheo neân noùi: “Laáy laáy” ñoù goïi laø ñaõ laáy. Hoaëc hoï duøng daây buoäc thaû xuoáng, hoaëc duøng chaân, tay thaû xuoáng khieán noù chaïm vaøo caønh laù, thì Tyø-kheo cuõng neân noùi: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Neáu tònh nhaân aên baùnh, ñaäu maø Tyø-kheo muoán aên,

lieàn hoûi: “Cho toâi baùnh, ñaäu”. Nhöng tònh nhaân khoâng muoán ñöa, Tyø- kheo lieàn gôû tay tònh nhaân ra, giöït boû vaøo trong tuùi aùo cuûa mình, noùi: “Laáy laáy” thì ñöôïc goïi laø laáy. Nhöng traùi oai nghi. Khi khæ ñang aên quaû treân caây, Tyø-kheo muoán aên beøn noùi vôùi khæ: “Cho ta traùi caây”. Khæ lieàn rung caây cho traùi rôùt xuoáng, roài Tyø-kheo duøng gioû höùng laáy, traùi caây lieàn rôi vaøo trong gioû, thì ñöôïc xem laø ñaõ laáy. Nhöng laøm nhö vaäy laø traùi oai nghi. Hoaëc noù duøng tay, chaân hay mieäng thaû traùi xuoáng, khi traùi chaïm vaøo caønh laù, Tyø-kheo cuõng neân noùi: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Toùm laïi, ñoù goïi laø treân caây. - Trong gieáng: Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, khi gieáng bò ngaäp nöôùc maø khoâng coù tònh nhaân giuùp ñôõ, thì Tyø-kheo phaûi töï mình muùc nöôùc ra. Roài luùc aáy moät Tyø-kheo khaùc noùi: “Ñeán giôø roài, neân leân aên ñaõ”. Tyø-kheo ôû trong gieáng noùi: “Neáu toâi leân thì nöôùc seõ ñaày laïi. Toâi muoán aên ngay trong ñaây, haõy ñöa thöùc aên xuoáng”. Khi aáy, tònh nhaân neân duøng baùt ñöïng ñaày thöùc aên, roài laáy daây buoäc ñeå thaû xuoáng, vaø Tyø-kheo ôû döôùi gieáng neân noùi vôùi tònh nhaân: “Naém daây thaû xuoáng”. Neáu ôû hoâng gieáng coù coû caây soáng thì neân baûo phaûi traùnh chuùng. Khi ñöa thöùc aên xuoáng tôùi ñaùy gieáng, thì Tyø-kheo neân moät tay caàm daây, moät tay caàm laáy baùt thöùc aên, noùi nhö sau: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Neáu nöôùc döôùi gieáng trong thì coù theå laáy uoáng, neáu nöôùc ñuïc thì baûo tònh nhaân laáy caùi bình ñöïng nöôùc saïch buoäc daây thaû xuoáng, nhö treân ñaõ noùi. Ñoù goïi laø trong gieáng. - Treân nhaø: Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, khoâng coù tònh nhaân neân Tyø-kheo phaûi töï lôïp nhaø, roài ñeán giôø aên, moät Tyø-kheo khaùc goïi: “Ñaõ ñeán giôø, xuoáng aên côm ñaõ”. Tyø-kheo ñang lôïp nhaø noùi: “Leân xuoáng khoù khaên laïi boû dôõ coâng vieäc, toâi muoán aên treân naøy, haõy ñöa ñoà aên leân”. Roài baûo tònh nhaân: “Ñem thöùc aên boû vaøo trong baùt roài ñöa leân”. Ñoàng thôøi Tyø-kheo haï caây moùc daøi xuoáng baûo tònh nhaân maùng vaøo moùc ñoù roài keùo leân, noùi theá naøy: “Nhaän nhaän”. Ñoù goïi laø nhaän. Khi thaû daây xuoáng cuõng theá. Ñoù goïi laø treân nhaø. - Nhaø beáp: Neáu laøm chuøa môùi khoâng neân laøm nhaø beáp taïi chaùi nhaø phía Ñoâng vaø phía Baéc maø neân laøm taïi chaùi nhaø phía Nam vaø phía Taây, vaø neân khai thoâng höôùng gioù, khai thoâng ñöôøng nöôùc queùt röûa cho nöôùc chaûy ñi, trong nhaø beáp duøng naáu thöùc aên. Khi tuû ñöïng thöùc aên baån maø tònh nhaân coøn nhoû, thì Tyø-kheo töï röûa laáy cho saïch. Khi ñoå nöôùc vaøo trong noài ñoàng xong neân baûo tònh nhaân: “Ngöôi ñem vo gaïo ñi”. Neáu tònh nhaân coøn beù khoâng theå laøm ñöôïc, thì neân

caàm tay noù daïy caùch röûa

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 155

ñoà ñaïc, vo gaïo vaø naáu côm. Neáu ñoà ñöïng thöùc aên chöa ñaäy thì neân chæ y ñaäy laïi. Neáu khoâng coù tònh nhaân maø luùc ñoù coù chieáu saïch, khaên saïch hay taám vaùn saïch, thì Tyø-kheo töï ñoäng laáy ñaäy leân treân. Khi phôi luùa neáu Tyø-kheo giaãm chaân leân luùa thì neân baûo tònh nhaân khoûa daáu chaân ñi. Neáu bò sö töû hoå lang röôït, hoaëc phuï nöõ coù loøng duïc truy ñuoåi Tyø-kheo, thì luùc boû chaïy duø giaãm chaân leân luùa vaãn khoâng coù toäi. Neáu doàn luùa thaønh ñoáng gaëp luùc trôøi möa thì neân baûo tònh nhaân che laïi. Neáu khoâng coù tònh nhaân maø coù chieáu saïch thì Tyø-kheo neân laáy che leân treân roài duøng gaïch ñaù saïch ñaèng leân. Neáu laøm chuøa môùi, maø trong nhaø beáp coù caùc thöù nhö: daàu aên, daàu duøng trong baûy ngaøy, hoaëc bình ñöïng boät, bình ñöôøng caùt, huõ muoái, huõ ñöïng boät coû, huõ ñöôøng pheøn, huõ ñöïng tro, boù mía, boù tre, boù nem, boù voû caây duøng ñeå nhuoäm, roài Tyø-kheo baûo moät Tyø-kheo thò giaû: “Ngöôi laáy bình daàu duøng baûy ngaøy ñeán ñaây”, nhöng Tyø-kheo thò giaû caàm nhaàm bình daàu aên ñeán, tuy luùc aáy Tyø-kheo töø xa troâng thaáy bieát ñoù laø daàu aên vaãn khoâng ñöôïc keâu leân, vì e ngöôøi kia hoaûng sôï laøm vôû bình daàu. Ñôïi ngöôøi aáy ñeán roài môùi hoûi: Tröôûng laõo, daàu gì ñoù vaäy? Daàu duøng baûy ngaøy. Thaày lieàn baûo: “Haõy ñeå xuoáng ñoù”, maø khoâng ñöôïc goïi teân daàu, roài ñeå ñoù maø duøng trong baûy ngaøy. Hoaëc baûo: “Tröôûng laõo thaày laáy daàu aên ñeán”. Tyø-kheo aáy lieàn laáy nhaèm daàu aên baûy ngaøy ñeán, thì khoâng ñöôïc noùi leân maø ñôïi hoï mang ñeán nôi roài môùi hoûi: “Tröôûng laõo, daàu gì ñoù vaäy?”. Neáu ngöôøi aáy ñaùp: “Daàu aên” thì neân baûo: “Haõy ñeå xuoáng ñoù”. Do theá goïi laø daàu trong baûy ngaøy. Cuõng theá, neáu baûo laáy huõ ñöôøng caùt maø caàm nhaàm bình boät, baûo laáy huõ boät coû maø caàm nhaàm huõ muoái, baûo laáy huõ ñöïng tro maø caàm nhaàm huõ ñöôøng pheøn, baûo laáy boù tre maø caàm nhaàm boù mía, baûo laáy boù voû caây duøng ñeå nhuoäm maø caàm nhaàm boù nem ñeán thì ñeàu nhö treân ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo naøy baûo Tyø-kheo khaùc: “Tröôûng laõo, thaày haõy tôùi choã kia xem kyõ bình naøo laø bình tro thì ñem laïi ñaây”. Tyø-kheo aáy ñeán ñoù thoø tay vaøo sôø trong bình ñuïng nhaèm buùn lieàn caàm leân xem, thì caùi bình naøy vaãn coøn saïch. Neáu thaày caàm buùn boû laïi vaøo trong bình, thì goïi ñoù laø khoâng saïch. Ñoái vôùi caùc bình boät coû, bình tro ñeàu cuõng nhö theá. Neáu baûo: “OÂng xem kyõ loaïi naøo tre thì mang ñeán”, roài Tyø-kheo aáy ñeán ñoù ruùt caây mía leân xem, thì vaät ñoù vaãn goïi laø saïch. Neáu thaày ñuùt caây mía trôû vaøo trong boù thì caû boù mía ñeàu khoâng saïch. Cuõng nhö vaäy ñoái vôùi boù nem.

156 BOÄ LUAÄT 2

Neáu nhaø beáp bò doät roài Tyø-kheo baûo tònh nhaân ñem taát caû ñoà ñaïc trong nhaø beáp ra ngoaøi, laáp hang chuoät laïi, queùt ñaát, duøng ñaù lôùn ñaët leân treân, xaây chaân töôøng baèng gaïch, loaïi lôùn ñeå ôû döôùi loaïi nhoû ñaët leân treân. Khi aáy, Tyø-kheo ñöôïc ñöùng ôû giöõa nhaø chæ baûo tònh nhaân saép ñaët

(358c) caùc thöù söõa, toâ, laïc, daàu, maät, ñöôøng pheøn, muoái nhöng khoâng ñöôïc xem chuùng. Khi nhaø beáp bò hö hoûng maø khoâng söûa chöõa thì theo phaùp luaät xöû thaày tri söï. Ñoù goïi laø nhaø beáp. - Nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng: Taát caû caùc loaïi laù, neáu cuoán laïi thì goïi laø ñoà ñöïng, neáu noù trôït ra thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Neáu caùi maâm coù vaønh, ôû trong saâu, ñöïng thoùc luùa ñöôïc, thì goïi laø ñoà ñöïng. Neáu giöôøng ngoài, giöôøng naèm coù loaïi daây ñan daøy thì ñöôïc xem laø ñoà ñöïng, neáu ñan thöa thì khoâng goïi laø ñoà ñöïng. Thuyeàn ôû treân bôø goïi thì laø ñoà ñöïng, maø ôû döôùi nöôùc thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Khi xe khoâng coù boø keùo thì goïi laø ñoà ñöïng, maø khi coù boø keùo thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Neáu khi Tyø-kheo ñi khaát thöïc, roài ngöôøi chuû nhaø, chuû quaùn duøng caùi ñaáu (cheùn) muùc buùn ñöa cho Tyø-kheo, maø caùi ñaáu ñoù ñöôïc buoäc laïi moät chuøm thaønh naêm thaêng, boán thaêng, ba thaêng, hai thaêng, hay moät thaêng, thì khi ñoù, Tyø-kheo neân baûo thí chuû môû heát ra, laáy caùi ñaáu coù ñoà aên ñöa cho mình. Neáu buoäc chaët khoâng môû ñöôïc, thì Tyø-kheo neân baûo hoï duøng caùi laù boû thöùc aên leân ñoù ñöa cho mình. Ñoù goïi laø nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng. - Nhaän ôû treân giöôøng: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài Thieàn hoaëc nguû treân giöôøng, roài tònh nhaân ñem thöùc aên ñeán ñeå gaàn taàm tay, maø Tyø-kheo hay bieát töùc laø nhaän. Neáu khoâng hay bieát, thì khi tænh ra maø muoán aên phaûi nhaän laïi töø tònh nhaân. Neáu khoâng muoán aên thì töï tay trao laïi cho tònh nhaân. Trong tröôøng hôïp treo beân caïnh giöôøng thì cuõng gioáng tröôøng hôïp ñeå treân giöôøng. Neáu ôû treân saøn, treân gaùc coù thöùc aên maø Tyø-kheo ñeå y baùt, roài khi laáy y baùt laøm lay ñoäng ñeán thöùc aên, thì taát caû thöùc aên ñoù trôû thaønh baát tònh (khoâng hôïp leä). Nhöng neáu saøn gaùc chaéc chaén khoâng lay ñoäng, thì khoâng coù toäi. Neáu treân giaù y coù ñeå bình söõa, bình daàu maø khi Tyø-kheo laáy y, laøm lay ñoäng cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø nhaän vaät ôû treân giöôøng. - Thuyeàn: Neáu thuyeàn chôû möôøi baûy loaïi meã coác maø treân meã coác coù traûi taám saùo hoaëc traûi chieáu leân treân, thì Tyø-kheo ñöôïc ngoài treân ñoù, nhöng khoâng neân goïi teân gioáng meã coác; neáu goïi teân thì ñöôïc coi laø baát tònh (baát hôïp phaùp). Neáu boãng nhieân gioù thoåi khieán thuyeàn troâi xuoâi

doøng, hoaëc bò soùng xoâ khieán thuyeàn giaït leân bôø, thì taát caû (caùc thöù meã coác) ñeàu baát tònh. Nhöng neáu daây buoäc thuyeàn, vaø maùi cheøo chöa rôøi khoûi nöôùc thì cuõng goïi laø tònh. Ñoù goïi laø thuyeàn. - Xe: Neáu treân xe lôùn chôû möôøi baûy gioáng meã coác, treân meã coác traûi taám saùo tre vaø chieáu, roài Tyø-kheo ngoài leân treân thì khoâng ñöôïc goïi teân meã coác, neáu goïi thì thaønh baát tònh. Neáu treân xe nhoû coù caùc tònh vaät vaø y baùt maø khi Tyø-kheo laáy y baùt laøm lay ñoäng tònh vaät, thì taát caû tònh vaät ñeàu trôû thaønh baát tònh. Luùc aáy Tyø-kheo neân baûo tònh nhaân laáy y baùt ñöa cho mình. Khoâng ñöôïc duøng boø taùc tònh (?). Khi leân xe, Tyø-kheo neân baûo tònh nhaân leân tröôùc, mình leân sau; luùc xuoáng xe, Tyø-kheo phaûi xuoáng tröôùc, tònh nhaân xuoáng sau. Neáu khi xuoáng doác, xe laéc lö khieán rôi xuoáng ñaát hoaëc rôøi khoûi boø, thì taát caû (meã

coác) ñeàu thaønh baát tònh. Neáu khi xuoáng doác, xe laät rôøi khoûi boø, maø daây buoäc ñuoâi boø chöa rôøi khoûi xe, thì taát caû ñeàu laø tònh. Ñoù goïi laø xe. - Taâm nieäm nhaän: Coù nöôùc Ñaêng Cuø voán laø nôi bieân ñòa, daân chuùng coù taø kieán, neân gheùt Tyø-kheo khoâng cho thöùc aên. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo neân laøm ñaøn traøng veõ thaønh moät khu vöïc, neáu thaáy laù vaøng rôi vaøo baùt (?), thì töø xa noùi: “Nhaän nhaän”. Khi laù baét ñaàu rôi thì hay bieát, nhöng khi rôùt vaøo trong baùt thì khoâng hay bieát, nhö theá ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi rôi vaøo trong baùt thì bieát nhöng khi baét ñaàu rôi thì khoâng bieát, cuõng goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi baét ñaàu rôi vaø khi rôùt vaøo trong baùt ñeàu hay bieát, ñoù goïi laø kheùo nhaän. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc, boãng chim quaï laøm rôi cuïc thòt vaøo trong baùt cuûa Tyø-kheo, khi baét ñaàu rôi ñaõ bieát chöù khoâng phaûi khi rôi vaøo trong baùt môùi bieát, ñoù goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi rôùt vaøo trong baùt môùi bieát chöù khoâng phaûi luùc baét ñaàu rôi ñaõ bieát, ñoù cuõng goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi baét ñaàu rôi lieàn bieát, khi rôùt vaøo trong baùt cuõng bieát, ñoù goïi laø kheùo nhaän. Toùm laïi, treân ñaây goïi laø taâm nieäm nhaän. - Ñöôøng ñi: Neáu Tyø-kheo muoán cuøng ñi chung vôùi thöông nhaân, neân noùi vôùi hoï: “Cho toâi möôïn ngöôøi giuùp ñôõ”. Roài thöông nhaân ñaùp: “Ñöôïc thoâi”. Nhöng luùc leân ñöôøng, hoï laïi noùi: “Toâi khoâng coù ngöôøi giuùp ñôõ maø chæ coù boø, neáu Toân giaû caàn thì haõy laáy duøng”. Khi aáy, neân sai tònh nhaân laáy caùi tuùi xaùch lôùn, ñong löông thöïc ñuû soá ngaøy ñi, roài ñoå vaøo tuùi xaùch, xong xuoâi laáy daây buoäc vaøo treân con boø, vaø ñeán böõa aên thì neân sai tònh nhaân ñi laáy. Neáu khoâng coù tònh nhaân, thì moät ngöôøi gôõ daây, moät ngöôøi laáy tuùi xaùch, ñoàng thôøi mieäng noùi: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Khi chöa tôùi nôi maø löông thöïc heát ôû doïc ñöôøng, thì neân laáy caùi

tuùi xaùch ra giaët saïch, roài xin löông thöïc khaùc boû vaøo tuùi, buoäc kyõ laïi nhö tröôùc. Luùc ñi ñöôøng, phaûi tuøy thôøi cho boø aên, coät ôû choã maùt meû, chôù ñeå noù cöïc nhoïc. Khi tôùi nôi, phaûi traû boø laïi cho chuû cuõ. Neáu Tyø-kheo ñi treân ñöôøng, ngang qua ñaùm mía, thì neân ñeán ngöôøi giöõ mía hoûi xin nhö sau: “Laõo tröôïng, cho toâi moät ít mía”. Toân giaû cöù töï yù laáy. Laõo tröôïng, toâi khoâng ñöôïc pheùp töï laáy. Neáu thaày muoán aên thì töï yù laáy, neáu khoâng muoán aên thì haõy ñi ñi. Luùc aáy, Tyø-kheo lieàn laáy daây coät vaøo nhöõng caây mía toát roài buoäc vaøo ñaàu boø, noùi nhö sau: “Haõy bieát ñoù laø mía cuûa chuùng sinh”. Neáu baáy giôø beân caïnh ñaùm mía ñang coù ñoáng löûa thì thaày neân luøa boø ñi qua ñoáng löûa ñeå cho mía ñöôïc taùc tònh, nhöng khoâng laøm cho boø bò chaùy. Theá roài, moät ngöôøi vaùc mía ñaët leân ñaàu boø, moät ngöôøi môû daây buoäc, noùi nhö sau: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Trong tröôøng hôïp cuû caûi cuõng nhö theá. Neáu boø aên cuû caûi, Tyø-kheo lieàn naém ñaàu boø giöït laïi, noùi: “Laáy laáy”, thì ñöôïc goïi laø laáy; nhöng traùi oai nghi. Khi Tyø-kheo ñi ñöôøng, tònh nhaân ñöùng beân ñöôøng laáy ñaõy boû buùn vaøo nhöng daây cuûa ñaõy chöa rôøi khoûi ñaát, cuõng goïi laø ñaõ nhaän; nhöng nhö theá laø traùi oai nghi, caàn phaûi baûo hoï cuoán daây goïn laïi roài trao ñaõy cho mình. Theá neân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 159

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 17

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

36. GIÔÙI AÊN PHI THÔØI 37. GIÔÙI ÑEÅ DAØNH THÖÙC AÊN MAØ AÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö Lai nhôø aên moãi ngaøy moät böõa maø thaân theå nheï nhaøng, ñöôïc soáng an laïc. Caùc oâng cuõng neân aên moãi ngaøy moät böõa. Vì aên moãi ngaøy moät böõa thì thaân theå nheï nhaøng, ñöôïc soáng an laïc”. Khi aáy, Toân giaû Baït-ñaø-lôïi baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Con khoâng kham noåi aên moãi ngaøy moät böõa. Vì côù sao? Vì con aên caû buoåi saùng, buoåi chieàu môùi ñöôïc an laïc”. Phaät lieàn noùi vôùi Baït-ñaø-lôïi: “Neáu oâng khoâng theå aên moãi ngaøy moät böõa, thì buoåi saùng sôùm haõy caàm hai baùt vaøo thoân khaát thöïc, roài moät baùt duøng buoåi mai, moät baùt duøng buoåi tröa. Theá laø aên hai böõa”. Theá Toân daïy ñeán laàn thöù hai, thöù ba nhö vaäy maø Baït-ñaø-lôïi vaãn khaêng khaêng noùi laø mình khoâng kham noåi. Luùc aáy caùc ñeä töû ñeàu vaâng lôøi Theá Toân daïy, ngoaïi tröø Baït-ñaø-lôïi. Vì theá thaày caûm thaáy hoå theïn, neân suoát ba thaùng khoâng ñeán choã Phaät, nhö trong kinh Baït Ñaø Lôïi Tuyeán ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo ñi khaát thöïc phi thôøi neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi khaát thöïc phi thôøi, laøm maát heát ñaïo haïnh, coù ñaïo naøo laïi nhö theá?”. Caùc Tyø- kheo nghe theá, lieàn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc oâng laø ngöôøi xuaát gia maø khaát thöïc phi thôøi, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch laø phaûi. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp khaát thöïc phi thôøi”. Trong ñaây cuõng gioáng nhö trong kinh Öu Ñaø Di Tuyeán ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy

160 BOÄ LUAÄT 2

giôø, coù Tyø-kheo aên vaøo chaëp toái, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi aên vaøo buoåi toái? Chuùng ta Laø ngöôøi taïi gia coøn khoâng aên vaøo buoåi toái. Nhöõng ngöôøi naøy laøm maát pheùp taéc Sa-moân, coù ñaïo naøo nhö vaäy!”. Caùc Tyø-kheo nghe theá beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc ngöôi aên vaøo ban ñeâm neân môùi bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch, töø nay veà sau, Ta cho pheùp aên tröôùc nöûa ngaøy (töø giôø ngoï trôû veà tröôùc), vaø phaûi laøm daáu boùng maët trôøi ñeå aán ñònh thôøi khaéc”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo tröôùc giôø aên vaøo thoân xoùm khaát thöïc, sau giôø aên, laïi ñeán nhöõng nôi ngöôøi ñôøi tuï taäp vui chôi nhö coâng vieân, hoà nöôùc ñeå khaát thöïc nöõa, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch noùi vôùi baïn: “OÂng xem kìa, vò Sa-moân Thích töû aáy vöøa môùi khaát thöïc taïi nhaø toâi, giôø ñaây laïi ra tôùi hoà nöôùc theo toâi xin nöõa! Thaät laø laøm baêng hoaïi pheùp taéc cuûa ñaïo giaùo, coù

ñaïo naøo maø nhö theá". Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi vieäc treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Theá thì oâng khaát thöïc buoåi saùng duøng ñeå laøm gì? - Ñeå aên vaøo luùc ñuùng giôø. - Theá thì sau böõa aên oâng coøn xin ñeå laøm gì nöõa? - Caát ñeå daønh saùng mai aên. - Vì sao OÂng laïi caát giöõ thöùc aên ñeå aên? - Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp aên phi thôøi, khoâng cho pheùp caát thöùc aên ñeå aên. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Baït-ñaø-lôïi caûm thaáy loøng ñaày hoå theïn neân khi vaøo thoân xoùm khaát thöïc gioáng nhö ñi vaøo giöõa traän chieán, thaày mang theo hai baùt ñeå xin, roài moät baùt ñeå duøng hoâm nay, coøn moät baùt ñeå daønh ngaøy mai. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñònh vaøo thoân xoùm khaát thöïc, lieàn goïi Baït- ñaø-lôïi: - Tröôûng laõo, chuùng ta cuøng vaøo thoân xoùm khaát thöïc. - Caùc thaày cöù ñi ñi. Toâi khoâng ñi nöõa. - Tröôûng laõo ñöôïc lôïi ích raát lôùn, thaày chæ aên moät böõa maø yeân oån caû hai ngaøy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 161

- Khoâng phaûi toâi chæ aên moät böõa maø ñöôïc yeân oån caû hai ngaøy, maø vì khi toâi vaøo thoân xoùm gioáng nhö ñi vaøo traän chieán, cho neân toâi ñem theo hai baùt ñeå xin aên caû hai ngaøy. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo ñi goïi Baït-ñaø-lôïi ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät, baïch Theá Toân. - Tuy oâng muoán giaûm bôùt söï vieäc (nhöng nhö theá laø khoâng ñöôïc). Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp oâng aên phi thôøi, khoâng cho pheùp caát thöùc aên ñeå aên; nhö trong kinh Baït Ñaø Lôïi Tuyeán ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, A-na-luaät ñem phôi côm thiu naùt treân hoøn ñaù ñen vuoâng nôi nuùi Tieân nhaân, Phaät beøn duøng söùc thaàn thoâng ñi ñeán nuùi aáy. Tuy Ngaøi bieát maø vaãn hoûi A-na-luaät: - OÂng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Caùc ñeä töû Thanh vaên coù loøng tin, hoan hyû, ngaøy mai muoán (laøm leã) nöông töïa nôi con, do ñoù, con khoâng theå vaøo thoân xoùm ñeå khaát thöïc, (neân con ñònh phôi côm nguoäi naøy ñeå aên). - Tuy oâng muoán giaûm bôùt vieäc phieàn toaùi, nhöng töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp oâng aên phi thôøi vaø ñeå daønh thöùc aên ñeå aên. Theá roài, Phaät duøng thaàn löïc trôû veà laïi thaønh Xaù-veä, truyeàn beänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo aên phi thôøi, phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñeå daønh thöùc aên maø aên, phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Phi thôøi: Neáu thôøi gian vöôït qua (möùc quy ñònh) nhö trong chôùp maét hoaëc ñaõ vöôït qua baèng ngoïn coû, laù caây, thì ñoù goïi laø phi thôøi. AÊn: Neáu aên gaïo löùt, gaïo teû, caù, thòt, hoaëc caùc thöù linh tinh khaùc thì phaïm Ba da ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Ñeå quaù giôø aên: Töùc laø quaù thôøi gian "Tu du". Tu du: Hai möôi nieäm goïi laø moät khoaûng chôùp

maét. Hai möôi chôùp maét goïi laø moät khaûy moùng tay. Hai möôi khaûy moùng tay goïi laø moät la töôïng (?). Hai möôi la töôïng goïi laø moät Tu du. Ngaøy daøi nhaát thì ñöôïc

möôøi taùm tu du. Ñeâm ngaén nhaát thì coù möôøi hai tu du. Ñeâm daøi nhaát thì ñöôïc möôøi taùm tu du. Ngaøy ngaén nhaát thì coù möôøi hai tu du. Thöùc aên: Goàm coù naêm thöùc aên chính, naêm thöùc aên taïp. Neáu ñeå quaù giôø môùi aên moät thöù naøo ñoù thì phaïm Ba-daï-ñeà. (Ngoaøi ra coøn coù caùc tröôøng hôïp) Thôøi thoï, Phi thôøi thoï, coá thoï, baát coá thoï, thieåu thoï, ña thoï, taät taät thoï, töø töø thoï, tuyeát baêng thoï. Thôøi thoï: Neáu nhaän (thöùc aên) ñuùng giôø vaø aên ñuùng giôø thì khoâng coù toäi. Neáu ñeå quaù thôøi khaéc chöøng moät chôùp maét, hoaëc quaù chöøng moät ngoïn coû, laù caây, maø aên thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñeå quaù moät tu du maø aên thì phaïm hai toäi Ba ñaï ñeà. Vì phaïm moät toäi aên phi thôøi vaø moät toäi aên thöùc aên ñeå quaù giôø. Phi thôøi thoï: Nhaän thöùc aên phi thôøi roài aên vaøo luùc phi thôøi thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñeå quaù moät tu du maø aên thì phaïm hai toäi Ba-daï- ñeà. Vì phaïm toäi aên phi thôøi vaø toäi aên thöùc aên ñeå quaù giôø. Caùc tröôøng hôïp coá thoï (coá yù nhaän), baát coá thoï (khoâng coá yù nhaän), thieåu thoï (nhaän ít), ña thoï(nhaän nhieàu), taät taät thoï (nhaän nhanh), töø töø thoï (nhaän töø töø) cuõng coù caùc söï sai bieät nhö vaäy. Tuyeát baêng thoï (Thoï tuyeát): Neáu Tyø-kheo muoán aên tuyeát thì neân nhaän töø tònh nhaân. Neáu khoâng coù tònh nhaân thì neân röûa tay saïch roài töï laáy aên. Tröôøng hôïp nöôùc ñaù cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø Tuyeát baêng thoï. Tyø-kheo saùng sôùm thöùc daäy neân röûa tay saïch, khoâng neân röûa moät caùch thoâ thaùo maø neân röûa naêm ñaàu ngoùn tay tröôùc, cuõng khoâng ñöôïc röûa töø naùch maø neân röûa töø coå tay trôû veà tröôùc cho saïch, khoâng neân thoâ loã. Röûa khoâng neân quaën queïo khieán cho maùu ra (?). Neân duøng hoøn ñaù lôùn, ngoïn coû hoaëc tro maø röûa cho saïch tay, laïi voã khieán cho ra tieáng (?). Sau khi röûa tay saïch, neáu laïi voø hai tay thì goïi laø chaúng saïch, neân röûa laïi. Neáu röûa baùt roài, luùc tay coøn öôùt maø laïi xoa vuoát thì cuõng xem laø khoâng saïch, neân ñôïi cho noù khoâ. Tyø-kheo tröôùc böõa aên neân giöõ gìn tay cho saïch. Neáu gaõi ñaàu, hoaëc caàm caùi quaàn, giaøy da, hoaëc caàm toâ söõa, daàu, tuùi da ñeàu phaûi röûa laïi cho saïch nhö tröôùc. Neáu caàm y Taêng-giaø-leâ, y Uaát-ña-la-taêng ñeàu phaûi duøng nöôùc röûa laïi. Tyø-kheo khi muoán ñi khaát thöïc neân röûa tay saïch roài maëc chieác y duøng ñi vaøo laøng xoùm. Maëc y xong, neân röûa tay laïi roài caàm baùt maø ñi vaøo xoùm laøng. Neáu vaøo luùc muøa ñoâng laïnh caàm baùt ñeå vaøo trong tuùi roài ñònh ñi tôùi beân ranh giôùi thoân xoùm, hoaëc beân ao nöôùc, hoaëc treân doøng nöôùc chaûy thì neân röûa tay saïch. Neáu khoâng coù nöôùc thì neân vaøo trong thoân xoùm, ñeán truù xöù cuûa Tyø-kheo, xin nöôùc röûa tay. Neáu cuõng khoâng coù thì neân tôùi Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni maø xin nöôùc. Neáu cuõng khoâng coù thì

neân ñeán nhaø Öu-baø-taéc coù loøng tin maø xin nöôùc saïch. Neáu cuõng khoâng coù thì neân môû tuùi, laáy baùt ra chæ caàm moät choã ñi khaát thöïc. Khi ñöôïc thöùc aên roài, neân ra khoûi xoùm laøng, ñeán beân hoà nöôùc, hoaëc suoái nöôùc chaûy, ñaët baùt treân coû saïch, roài môùi röûa tay saïch, tieáp ñeán röûa saïch taûng ñaù hoaëc laù caây. Röûa xong, neân laáy choã côm maø ngoùn tay chaïm vaøo vöùt boû, roài ñoå côm ra treân taûng ñaù hay treân laù caây. Khi ñoå côm ra khoâng ñöôïc ñoå ra ngay caùi choã maø tay khoâng saïch ñaõ caàm. Khi ñoå xong phaûi röûa baùt saïch, roài ñoå côm vaøo laïi trong baùt maø aên. Luùc aên xong, neáu coøn thöøa côm, thì neân ñoå moät choã treân taûng ñaù, roài ra ñi. Hoâm sau, Tyø-kheo laïi vaøo thoân xoùm khaát thöïc; neáu chaúng ñöôïc chi caû, phaûi rôøi khoûi thoân xoùm vôùi baùt khoâng, roài tình côø trôû veà laïi con ñöôøng cuõ, troâng thaáy choã côm thöøa ñoå treân hoøn ñaù hoâm qua vaãn coøn ñoù, neáu nhö coù tònh nhaân thì neân baûo hoï laáy ñöa ñeå mình aên. Neáu khoâng coù tònh nhaân maø choã côm aáy bò chim quaï aên thì gaït boû choã chim aên, roài töï laáy aên. Neáu tònh nhaân duøng tay khoâng saïch caàm buùn, côm cuùng döôøng cho Taêng, thì ñoái vôùi Thöôïng toïa nhö theá ñöôïc xem laø khoâng saïch, nhöng ñoái vôùi nhöõng ngöôøi khaùc thì ñöôïc xem laø saïch. Neáu tònh nhaân ñem buùn saïch ñoå treân buùn khoâng saïch, thì ñöôïc vôùt laáy caùi phaàn treân (ñeå aên). Nhöng neáu hoï ñem buùn khoâng saïch ñoå treân buùn saïch, thì taát caû thaønh ra khoâng saïch. Neáu hoï ñem buùn saïch ñoå vaøo trong moät caùi toâ khoâng saïch, thì ñöôïc muùc laáy ôû chính giöõa (maø aên). Neáu hoï khuaáy leân, thì taát caû ñeàu trôû thaønh khoâng saïch. Khi Tyø-kheo aên buùn, neáu duøng tay chuøi mieäng, thì ñöôïc xem laø khoâng saïch, phaûi röûa tay laïi. Neáu hai tay xoa vaøo nhau thì ñöôïc xem laø tay khoâng saïch, phaûi röûa tay laïi. Neáu Tyø-kheo bò beänh caàn chaùo thì neân nhôø tònh nhaân naáu. Neáu taïi nôi A-luyeän-nhaõ khoâng coù tònh nhaân thì ñöôïc röûa tay saïch khoâng ñeå dính caùu baån, roài muùc nöôùc ñoå vaøo noài, chuïm löûa cho nöôùc soâi, roài baûo cho tònh nhaân bieát ñeå hoï ñoå gaïo vaøo. Khi hoï ñoå gaïo vaøo xong, Tyø-kheo khoâng ñöôïc chuïm löûa nöõa maø phaûi baûo tònh nhaân chuïm löûa cho ñeán khi soâi. Neáu tònh nhaân ñi khoûi thì Tyø-kheo ñöôïc chuïm löûa cho ñeán khi chaùo chín, roài muùc ñöa cho ngöôøi beänh. Neáu Tyø-kheo uoáng thuoác æa möûa roài, thaày thuoác baûo phaûi cho aên chaùo trong, neáu khoâng coù thì seõ cheát. Vaäy phaûi laøm sao? Baáy giôø, ta neân laáy gaïo röûa saïch roài naáu nhöø thaønh nöôùc truùt vaøo trong toâ ñoå cho Tyø-kheo beänh. Neáu ngöôøi beänh khoâng kham (khoâng duøng ñöôïc) thì neân laáy moät naém luùa nguyeân veïn ñem röûa baûy laàn cho saïch, roài ñoå vaøo moät caùi tuùi, coät ñaàu laïi, ñoàng thôøi ñem röûa noài cho saïch ñoå vaøo naáu. Khoâng ñöôïc ñeå cho ñaàu haït luùa bò vôõ, neáu vôõ thì khoâng ñöôïc cho Tyø-kheo beänh duøng. Neáu ôû taïi nôi hoang vaéng maø tònh

nhaân bò beänh, thì neân khieán tònh nhaân khaùc naáu chaùo giuùp cho hoï. Neáu tröôøng hôïp khoâng coù tònh nhaân maø coù ñöôïc thoùc hôïp phaùp, thì Tyø-kheo ñöôïc töï mình ñem giaõ, naáu chaùo ñöa cho tònh nhaân duøng. Neáu chaùo tònh nhaân duøng khoâng heát thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng, cuõng khoâng ñöôïc ñöa

cho nhöõng Tyø-kheo khaùc. Theá neân noùi (nhö treân).

38. GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÂN QUAÙ MÖÙC ÑAÕ CHO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät cö só sinh ñöôïc moät beù gaùi töôi ñeïp voâ song, cha meï raát hoan hyû. Ñeán khi ñaày thaùng, cha meï em ñònh toå chöùc leã khaùnh hyû, neân suy nghó: "Con beù naøy ñoan chaùnh, hieám coù treân ñôøi, neáu quoác vöông bieát ñöôïc, aét seõ ñoaït laáy, vaäy ta neân ñaët cho noù moät caùi teân xaáu xí", beøn ñaët teân laø Haït Nhaõn. Coâ gaùi naøy daàn daàn khoân lôùn, quan xem töôùng cho vua troâng thaáy, lieàn hoûi (daân chuùng): "Con beù naøy con nhaø ai vaäy?". Coù ngöôøi ñaùp: "Con gaùi cuûa cö só Moã giaùp ñaáy". Vieân quan xem töôùng cuûa vua suy nghó nhö sau: "Töôùng cuûa coâ naøy phaûi laøm ñeán ñaïi phu nhaân cuûa vua", beøn taâu vôùi vua: "Nhaø kia coù moät ngöôøi con gaùi quyù töôùng, ñaùng laøm ñeán hoaøng haäu, neân tuyeån coâ vaøo cung". Vua beøn sai ngöôøi ñeán nhaø aáy hoûi xem coâ ta teân gì, thì hoï ñaùp: "Teân laø Haït Nhaõn". Söù giaû beøn trôû veà baùo laïi nhaø vua. Vua noùi: "Caùi teân naøy khoâng toát ñeïp. Ta khoâng caàn". Veà sau, coù ngöôøi xin cöôùi coâ, cha meï choàng baûo röôùc coâ veà nhaø. Ngöôøi choàng beøn sai söù giaû ñeán xin röôùc daâu, thì gia ñình nhaø gaùi ñaùp: "Seõ ñöa ngay", beøn chuaån bò caùc vaät duïng ñeå ñöa tieãn con gaùi vaø laøm caùc thöù baùnh. Boãng nhieân coù moät Tyø-kheo tuaàn töï khaát thöïc, ñeán nhaø aáy. Meï coâ troâng thaáy thaày, lieàn khôûi taâm tin töôûng, hoan hyû, hoûi: "Toân giaû coù caàn baùnh khoâng?". Thaày ñaùp: "Caàn". Baø lieàn ñem caùc thöù baùnh cuùng döôøng ñaày baùt cuûa thaày. Khi ñaõ nhaän ñöôïc baùnh, thaày beøn ñem veà Tinh xaù, goïi caùc Tyø-kheo quen bieát cuøng aên. Caùc Tyø-kheo hoûi: "Tröôûng laõo, thöù baùnh naøy raát ngon, thaày ñöôïc ôû ñaâu vaäy?". Thaày ñaùp: "Ñöôïc taïi nhaø cuûa coâ Haït Nhaõn". Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñeán nhaø aáy, vaø hoï cuõng nhaän ñöôïc baùnh nhö ngöôøi ñaàu. Nhö vaäy, töøng ngöôøi, töøng ngöôøi cöù ñeán xin, khieán nhöõng phaåm vaät duøng tieãn ñöa con gaùi heát saïch. Traûi qua ngaøy thöù hai, thöù ba cuõng nhö theá. Ngöôøi choàng laïi sai ngöôøi ñeán nhaéc. Nhaø gaùi laïi noùi: "Xin ñôïi ít hoâm laøm cho xong leã vaät ñöa tieãn ñaõ". Nhöng roài caùc Tyø-kheo haèng ngaøy laïi ñeán xin heát caû. Vì coâ daâu khoâng veà nhaø choàng ñuùng ngaøy giôø neân oâng choàng noåi caùu noùi: "Ta ñaõ sai ngöôøi ñeán nhaéc (maáy laàn) maø ñeàu baûo raèng leã vaät laøm chöa xong neân chöa ñöa ñeán, chaéc laø coù taâm naøy khaùc roài", lieàn sai ngöôøi ñi xin

cöôùi coâ gaùi khaùc. Meï coâ Haït Nhaõn nghe tin con gaùi mình bò khieån traùch, baø raát ñau buoàn, than khoùc. Coâ cuõng saàu naõo traùch meï khoâng ñöa tieãn mình ñuùng ngaøy giôø neân môùi bò khieån traùch. Nhöõng ngöôøi haøng xoùm thaáy theá beøn hoûi: "Caùc vò vì sao maø öu saàu, than khoùc?". Hoï beøn trình baøy ñaày ñuû söï kieän keå treân vôùi nhöõng ngöôøi haøng xoùm. Theá roài, ngöôøi laùng gieàng cuõng traùch: "Vì sao baø khoâng ñöa tieãn con gaùi tröôùc roài môùi saém caùc thöùc aên uoáng khaùc maø boá thí cho caùc Tyø-kheo?". Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi caùc

Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: “Caùc ngöôi coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp (caùc Tyø-kheo) nhaän nhöõng thöùc aên duøng ñeå ñöa tieãn coâ daâu. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trong thaønh coù ngöôøi khaùch buoân teân laø Voâ UÙy saép ñi xa cuøng vôùi caùc khaùch buoân khaùc. Luùc aáy, baø vôï oâng ñang ôû nhaø saém söûa caùc thöù löông thöïc ñi ñöôøng. Theá roài, caùc Tyø-kheo tuaàn töï khaát thöïc ñeán nhaø aáy, baø vôï troâng thaáy khôûi tín taâm, hoan hyû hoûi: “Toân giaû coù caàn buùn khoâng?”. Thaày ñaùp: “Caàn”. Baø lieàn caét moät phaàn löông thöïc ñem ñoå ñaày baùt, cuùng döôøng cho Tyø-kheo. Tyø-kheo ñöôïc thöùc aên roài, lieàn mang veà Tinh xaù Truùc Vieân Ca-lan-ñaø, goïi caùc Tyø-kheo quen bieát cuøng aên. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày ñöôïc thöùc aên ngon theá naøy ôû ñaâu vaäy?”. Thaày ñaùp: “Ñöôïc taïi nhaø cuûa oâng khaùch buoân Moã giaùp ñaáy”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn cuøng nhau ngöôøi naøy ngöôøi khaùc, ñeán nhaø aáy xin löông ñi ñöôøng ñeán noãi heát saïch. Nhö vaäy, hoï phaûi saém löông thöïc ñeán ngaøy thöù hai, thöù ba. Nhöng roài caùc Tyø-kheo cuõng thay phieân nhau ñeán xin heát caû cho ñeán ngaøy thöù tö, saém löông xong thì ñi theo khoâng kòp baïn, bò ñaùm cöôùp laáy taøi vaät heát saïch. Baø vôï oâng khaùch buoân nghe theá, saàu naõo, khoùc than. Ngöôøi haøng xoùm beøn hoûi: “Vì sao baø khoùc than nhö vaäy?”. Baø lieàn trình baøy ñaày ñuû söï kieän treân vôùi ngöôøi laùng gieàng. Ngöôøi laùng gieàng noùi: “Vì sao baø khoâng saém tröôùc löông thöïc cho ngöôøi ra ñi xong roài sau ñoù môùi saém caùc thöù khaùc boá thí cho caùc Tyø-kheo?”. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc vieäc ñoù, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû söï kieän leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi caùc Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?”. Hoï ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Phaät khieån traùch: “Ñoù laø vieäc aùc. Ngöôøi boá thí khoâng bieát löôïng ñònh thì ngöôøi thoï nhaän cuõng phaûi bieát caân nhaéc chöù! Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän

ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xin löông thöïc ñi ñöôøng”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Vöông xaù phaûi taäp hôïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y hoï cuùng döôøng baùnh buùn thoaûi maùi, thì ñöôïc nhaän hai, ba baùt, roài ñem veà cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh. Neáu nhaän quaù soá ñoù maø ñem veà khoâng cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Hoaëc moät, hoaëc hai, hoaëc nhieàu ngöôøi. Nhaø baïch y: Caùc gia ñình Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø-la cuùng döôøng baùnh hoaëc buùn. Baùnh: Ñoù laø caùc thöù baùnh laøm baèng luùa ñaïi maïch, tieåu maïch, gaïo teû, ñaäu... Buùn: Ñoù laø caùc loaïi buùn ñöôïc laøm baèng luùa ñaïi maïch tieåu maïch, gaïo teû, ñaäu... Ba baùt: Ñöôïc nhaän toái ña ba baùt. Mang ñi ra ngoaøi: Mang

ñeán nôi maø mình muoán. Tyø-kheo khoâng beänh: Tyø-kheo coù söùc löïc coù theå ñeán nhaø aáy. Cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh: Thöùc aên ñem veà neân cuøng aên chung, neáu khoâng cuøng aên chung thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Vaät duøng ñeå tieãn ñöa, löông thöïc ñi ñöôøng, löông khoâng phaûi laøm cho Tyø-kheo maø laøm ñeå ñöa tieãn, cho moät caùch haøo phoùng. Vaät duøng ñeå tieãn ñöa: Nhö baùnh duøng ñeå tieãn ñöa coâ Haït Nhaõn. Löông thöïc ñi ñöôøng: Nhö tröôøng hôïp ngöôøi chuû khaùch buoân Voâ UÙy. Baùnh buùn: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng phaûi vì Tyø-kheo: Voán laø vì ngöôøi khaùc maø laøm löông thöïc ñeå tieãn ñöa. Cho moät caùch haøo phoùng: Nhö caùch cho cuûa meï con coâ Haït Nhaõn, caùch cho cuûa vôï choàng oâng khaùch buoân thì Tyø-kheo ñöôïc nhaän ba baùt, roài ñem ra ngoaøi cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh. Neáu Tyø-kheo nghó nhö sau: “Ai hôi söùc ñaâu maø laøm cho nhieâu kheâ”, roài noùi vôùi Öu-baø-di: “Muùc ñaày moät baùt ñoå vaøo trong moät toâ, roài muùc ñaày baùt khaùc ñoå vaøo moät toâ khaùc”. Ñoaïn thaày töï duøng moät baùt, roài

daën ngöôøi nöõ gia chuû: “Neáu coù Tyø-kheo ñeán thì baø cho moät baùt naøy. Neáu coù ngöôøi khaùc ñeán nöõa thì baø cho baùt thöù hai. Sau ñoù, neáu coù ngöôøi naøo ñeán nöõa, thì baø ñöøng cho. Neáu cho, thì baø seõ ñöôïc ít phöôùc ñöùc”. Baáy giôø, Tyø-kheo mang thöùc aên ra ñi, neáu giöõa ñöôøng gaëp Tyø-kheo khaùc thì neân noùi nhö sau: “Nhaø Moã giaùp kia coù thöùc aên, thaày neân ñeán ñoù laáy phaàn”. Neáu gaëp Tyø-kheo thöù hai, cuõng neân noùi nhö theá. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Khoâng phaûi baùnh duøng ñeå ñöa tieãn, khoâng phaûi löông thöïc ñeå ñi ñöôøng, vì Tyø-kheo, khoâng phaûi laø löông thöïc duøng ñeå ñöa tieãn, khoâng cho moät caùch haøo phoùng. Khoâng phaûi baùnh duøng ñeå ñöa daâu: Khoâng phaûi nhö tröôøng hôïp coâ Haït Nhaõn treân ñaây. Khoâng phaûi löông thöïc duøng ñeå ñi ñöôøng: khoâng phaûi nhö tröôøng hôïp oâng khaùch buoân Voâ-uùy. Vì Tyø-kheo: (thöùc aên) laøm cho Tyø-kheo, chöù khoâng phaûi laøm cho ngöôøi khaùc. Khoâng phaûi löông thöïc duøng ñeå ñöa tieãn: Tröø hai tröôøng hôïp keå treân, neáu (thöïc phaåm) laøm cho nhöõng ngöôøi khaùc thì ñöôïc nhaän laáy, khoâng phaïm. Khoâng cho moät caùch haøo phoùng: Tuøy theo thöïc phaåm nhaän ñöôïc roài mang ñi. Neáu coâ Haït Nhaõn veà nhaø choàng roài, sau ñoù meï coâ môùi cho, thì ñöôïc pheùp laáy maø khoâng coù toäi. Neáu coâ daâu veà nhaø choàng roài, coâ môùi cho (thöïc phaåm) thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi khaùch buoân ra ñi roài, ngöôøi vôï sau ñoù môùi boá thí, thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu khaùch buoân ñi ñeán muïc tieâu roài oâng môùi boá thí, thì ñöôïc pheùp laáy, khoâng coù toäi. Neáu moät nhaø kia vaøo dòp gaû choàng hay cöôùi vôï cho con maø coù khoaûn ñaõi, hoaëc nhöõng ngaøy leã hoäi, roài Tyø-kheo ñi ñeán nhaø aáy, chuû nhaân noùi nhö sau: “Thöa Toân giaû, duø toâi muoán sai ngöôøi ñi môøi, e chöa chaéc ñaõ ñöôïc, huoáng gì nay haân haïnh ñöôïc Toân giaû ñeán ñaây”. Neáu nhö theá thì ñöôïc laáy thoaûi maùi, khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

39. GIÔÙI KHOÂNG BEÄNH MAØ XIN THÖÙC AÊN NGON Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán nhaø coù söõa toâ thì xin söõa toâ, nhaø coù daàu thì xin daàu, nhaø coù söõa töôi thì xin söõa töôi, nhaø coù söõa laït thì xin söõa laït, nhaø coù maät

thì xin maät, nhaø coù ñöôøng pheøn thì xin ñöôøng pheøn, nhaø coù caù thì xin caù, nhaø coù thòt thì xin thòt, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ bai nhö sau: “Sa-moân Cuø-ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän taùn thaùn ít muoán, bieát ñuû, deã nuoâi döôõng, deã thoûa maõn, vaø cheâ traùch ña duïc, khoâng bieát chaùn, khoù nuoâi döôõng, khoù thoûa maõn; theá maø nay vò Sa-moân naøy khoâng chòu xin thöùc aên thoâ, maø ñeán nhaø coù söõa toâ xin söõa toâ, cho ñeán nhaø coù thòt thì xin thòt. Ñoù laø keû baïi hoaïi, chöù coù ñaïo naøo nhö theá!”. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän taùn thaùn ít muoán, cheâ traùch ña duïc hay sao? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xin thöùc aên ngon ñeå aên. Laïi nöõa, khi Phaät truù taïi moät Tinh xaù ôû vöôøn caây Ni-caâu-luaät, nöôùc Ca-duy-la-veä thuoäc doøng hoï Thích ca. Vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Phaät ñi thò saùt phoøng cuûa caùc Tyø-kheo moät laàn, troâng thaáy moät Tyø- kheo bò beänh, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Beänh cuûa oâng nhö theá naøo? Coù ñau ñôùn laém khoâng? - Khoâng ñau ñôùn laém, baïch Theá Toân. - OÂng khoâng theå xin ñöôïc thöùc aên hôïp vôùi beänh, thuoác men hôïp vôùi beänh ñöôïc sao? - Coù theå xin ñöôïc, nhöng Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp xin thöùc aên ngon, neân con khoâng daùm xin. Vaû laïi, con khoâng coù ñaøn-vieät, cuõng khoâng coù ngöôøi cho. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc xin thöùc aên ngon. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang truù taïi Ca-duy-la- veä phaûi taäp hôïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu taïi nhaø caùc ñaøn-vieät coù caùc loaïi myõ thöïc nhö söõa toâ, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, söõa laït, caù, thòt... maø Tyø-kheo khoâng beänh, vì muoán söôùng thaân maø xin, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Nhaø: Nhö treân ñaõ noùi.

Söõa toâ, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, söõa laït, thòt, caù: Nhö trong giôùi aên troäm thöù hai tröôùc kia ñaõ noùi. Ñoù goïi laø myõ thöïc. Neáu ngöôøi bò beänh thì Theá Toân cho pheùp xin aên, khoâng coù toäi. Beänh: Coù caùc loaïi nhö: beänh hoaøng laïn, beänh ung thö, beänh tró, beänh ñi tieåu, ñaïi khoâng laøm chuû ñöôïc, beänh vaøng da, beänh soát reùt, beänh ho lao, beänh gaày oám, beänh phong thuõng,

beänh thuõng nöôùc, caùc beänh nhö theá goïi laø beänh. Vì thaân mình: Vì chính thaân mình maø xin, neáu töï mình xin hoaëc nhôø ngöôøi khaùc xin ñeå aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bò beänh nhieät, roài thaày thuoác baûo: “Beänh naøy neân uoáng söõa chua”, thì ñöôïc xin söõa chua. Nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù nieàm tin maø xin. Vì sao theá? Vì khi xin, hoï seõ deøm pha raèng Tyø-kheo do tham moùn ngon maø xin söõa chua. Chính vì hoï cheâ bai söï hay dôû cuûa Tyø-kheo neân khoâng ñöôïc ñeán xin, maø neân ñeán nhaø Öu-baø-taéc coù loøng tin maø xin. Khi xin ñöôïc roài neân caân nhaéc (maø duøng). Neáu Tyø-kheo bò beänh phong, roài thaày thuoác baûo: “Neân uoáng daàu”, thì khi aáy ñöôïc pheùp xin daàu. Nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø eùp daàu ñeå xin, cuõng khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù loøng tin, nhö trong tröôøng hôïp xin söõa chua ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bò beänh thuõng nöôùc, roài thaày thuoác baûo: “Beänh naøy neân uoáng maät”, thì khi aáy ñöôïc xin maät. Nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø ngöôøi ñi laáy maät ñeå xin, cuõng khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù loøng tin ñeå xin, nhö trong tröôøng hôïp xin söõa chua ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bò beänh khoâ gaày, roài thaày thuoác baûo: “Beänh naøy neân uoáng ñöôøng pheøn”, (thì ñöôïc xin ñöôøng pheøn). Nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø laøm mía maø xin, cuõng khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù loøng tin ñeå xin, nhö trong tröôøng hôïp xin söõa chua ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bò nhieãm laïnh, roài thaày thuoác baûo: “Neân duøng ñöôøng pheøn, söõa chua hai thöù hoøa chung vaøo nhau maø uoáng”; thì khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù loøng tin maø xin, nhö tröôøng hôïp xin söõa chua ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo bò beänh æa chaûy, roài Thaày thuoác baûo: “Beänh naøy neân uoáng söõa töôi”. Khi aáy, ñöôïc ñeán choã ngöôøi chaên boø ñeå xin söõa töôi. Khi xin ñöôïc neân truø tính ñeå laáy. Neáu Tyø-kheo muoán oùi ra vaø uoáng thuoác oùi möûa, roài thaày thuoác baûo: “Tröôùc neân uoáng nöôùc caù”, thì khi aáy ñöôïc xin nöôùc caù, nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø ngöôøi baét caù ñeå xin, cuõng khoâng ñöôïc ñeán nhaø ngöôøi khoâng coù loøng tin maø xin, nhö treân ñaõ noùi.

170 BOÄ LUAÄT 2

Neáu Tyø-kheo muoán leå ñaàu ra maùu, hoaëc uoáng thuoác xoå, roài thaày thuoác baûo: “Beänh naøy neân uoáng nöôùc thòt”, thì khi aáy ñöôïc pheùp xin nöôùc thòt, nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø ñoà teå, nhaø khoâng coù loøng tin ñeå xin, nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc ñeán nhaø ngöôøi ñong söõa chua, roài ngöôøi ñong söõa hoûi: “Toân giaû muoán tìm thöù gì?”. Thaày ñaùp: “Muoán xin thöùc aên”. Ngöôøi aáy noùi: “khoâng coù thöùc aên maø chæ coù söõa chua naøy, neáu thaày caàn toâi seõ cho”. Khi aáy, neáu Tyø-kheo caàn thì ñöôïc nhaän ñaày baùt, khoâng coù toäi. Hoaëc laø coù baïn thì coù theå khuyeân ngöôøi ta cho baïn, khoâng coù toäi. Cuõng nhö theá ñoái vôùi ngöôøi ñong daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, söõa laït cuõng vaäy. Neáu Tyø-kheo khaát thöïc ñöôïc buùn, côm ñaày moät baùt côõ trung khoâng coøn choã nöõa, thì coù theå xin nöôùc uoáng. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Khoâng coù nöôùc uoáng maø chæ coù nöôùc thòt, neáu thaày caàn thì toâi seõ cho”. Khi aáy, Tyø-kheo ñöôïc pheùp laáy. Hoaëc hoï laïi noùi: “Cuõng coù thòt, neáu thaày caàn toâi seõ cho”. Luùc aáy, Tyø-kheo ñöôïc laáy ñaày baùt, khoâng coù toäi. Ñoàng thôøi

Tyø-kheo cuõng ñöôïc ñeán nhaø ngöôøi eùp mía, xin nöôùc mía. Neáu chuû nhaø noùi: “Khoâng coù nöôùc mía maø chæ coù ñöôøng pheøn, neáu thaày caàn, toâi seõ cho”. Tyø-kheo neáu thaáy caàn thì coù theå laáy ñaày baùt, khoâng coù toäi. Ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cho baïn mình. Cuõng nhö ñöôïc ñeán nhaø eùp daàu meø ñeå xin caën daàu meø. Neáu chuû nhaân noùi: “Toâi khoâng coù caën daàu meø, nhöng thaày coù caàn daàu thì toâi seõ cho”. Tyø-kheo neáu thaáy caàn, ñöôïc laáy ñaày baùt, khoâng coù toäi. Ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cho baïn mình. Tyø-kheo ñöôïc xin nöôùc trong ôû döôùi söõa ñoùng vaùng. Neáu hoï noùi: “Toâi khoâng coù nöôùc trong ôû döôùi söõa ñoùng vaùng maø chæ coù söõa ñoùng vaùng, thaày coù caàn thì toâi seõ cho”. Tyø-kheo neáu thaáy caàn, ñöôïc laáy ñaày baùt, khoâng coù toäi. Ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cho baïn mình. Tyø-kheo ñöôïc xin mía, cuõng ñöôïc vì Tyø-kheo khaùch ñi ñöôøng xa maø xin thöùc aên ngon. Hoaëc khi mình ñang ñi treân ñöôøng cuõng ñöôïc xin (thöùc aên ngon). Neáu Tyø-kheo xin moät choã ñöôïc taùm thöù myõ thöïc, roài aên rieâng töøng thöù, thì phaïm nhieàu toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo xin ñöôïc taùm thöù myõ thöïc taïi nhieàu choã khaùc nhau, roài aên moät choã thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu xin taïi nhieàu choã, roài aên rieâng töøng thöù, thì phaïm nhieàu toäi Ba-daï-ñeà. Neáu xin taïi moät choã ñöôïc nhieàu loaïi thöùc aên, roài hoïp laïi aên moät laàn, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu xin khi khoâng beänh ñeán khi beänh ñem aên, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 171

Neáu xin khi ñang beänh, ñeán luùc khoâng beänh ñem aên, thì khoâng coù toäi. Neáu xin khi ñang beänh, roài aên luùc ñang beänh, thì khoâng coù toäi. Neáu xin khi khoâng coù beänh, roài aên luùc khoâng beänh, thì phaïm Badaï-ñeà. Neáu naáu khoâng tuøy theo beänh maø aên tuøy theo beänh, thì khoâng coù toäi (?). Neáu naáu tuøy theo beänh maø aên khoâng tuøy theo beänh, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu naáu tuøy theo beänh, roài aên cuõng tuøy theo beänh, thì khoâng coù toäi. Neáu naáu khoâng tuøy theo beänh, aên khoâng tuøy theo beänh, thì khoâng coù toäi. Vì sao vaäy? Vì ngöôøi xuaát gia soáng nhôø ngöôøi khaùc vaäy. Theá neân noùi: “Moãi choã cho moät böõa, AÊn no khuyeân aên theâm. Khoâng nhaän phaàn maø aên, AÊn phi thôøi, ñoà thöøa. Hai ba baùt moùn ngon, AÊn rieâng chuùng, aên sau Heát Baït cöø thöù tö”.

40. GIÔÙI KHOÂNG BEÄNH MAØ NHOÙM LÖÛA Khi Phaät an truù taïi vöôøn oâng Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, thaønh Xaù-veä. Luùc naøy, ngöôøi ñôøi ñoác tín cung kính toân troïng cuùng döôøng y phuïc, thöïc phaåm, saøng toïa vaø thuoác chöõa beänh (thuoác boå). Trong khi aáy, nhöõng ngöôøi xuaát gia ngoaïi ñaïo cuõng ñang ôû taïi thaønh Xaù-veä nhöng khoâng ñöôïc ngöôøi ñôøi cung kính toân troïng cuùng döôøng y phuïc, thöïc phaåm, saøng toïa vaø thuoác chöõa beänh. Do theá, nhieàu ngöôøi xuaát gia ngoaïi ñaïo taäp hôïp taïi nhaø luaän nghò, baøn luaän nhö sau: “Sa-moân Cuø-ñaøm naøy ñang ôû taïi vöôøn oâng Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, thaønh Xaù-veä ñöôïc ngöôøi ñôøi thaâm tín cung kính toân troïng cuùng döôøng y

phuïc, thöïc phaåm, saøng toïa vaø thuoác chöõa beänh nhöng chuùng ta khoâng ñöôïc toân troïng cung kính cuùng döôøng y phuïc, thöïc phaåm, saøng toïa vaø thuoác chöõa beänh. Vaäy ai coù theå ñeán xuaát gia soáng trong giaùo phaùp cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm tu taäp phaïm haïnh, tuïng ñoïc giaùo phaùp cuûa oâng ta, roài trôû veà laàn löôït daïy laïi chuùng ta, ñeå chuùng ta cuõng ñöôïc cuùng döôøng gioáng nhö oâng ta?". Khi caùc ngoaïi ñaïo luaän baøn nhö theá roài, cuøng baûo nhau: "Tu-thaâm-

ma laø ngöôøi öu tuù baäc nhaát trong hoäi chuùng cuûa chuùng ta neân coù theå sai oâng ñeán xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm, thoï giôùi luaät cuûa Cuø-ñaøm, roài veà laïi...". Theá roài, caùc ngoaïi ñaïo noùi vôùi Tu-thaâm-ma: "Sa-moân Cuø-ñaøm ñang soáng taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn ñöôïc nhieàu ngöôøi toân troïng cuùng döôøng, coøn chuùng ta thì khoâng ñöôïc lôïi ích nhö theá. Nay oâng neân ñeán xuaát gia trong giaùo phaùp Sa-moân Cuø-ñaøm tu taäp phaïm haïnh, ñoïc tuïng kinh ñieån cuûa oâng aáy, roài trôû veà trong giaùo phaùp cuûa ta, laàn löôït daïy laïi nhau, ñeå chuùng ta cuõng ñöôïc cuùng döôøng gioáng nhö oâng aáy". Tu-thaâm-ma nghe lôøi ñeà cöû roài, lieàn ra khoûi thaønh Xaù-veä, ñi ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn. Khi tôùi coång Tinh xaù, thaáy caùc Tyø-kheo ñang kinh haønh, ngoài thieàn, Tu-thaâm-ma lieàn ñeán choã caùc Tyø-kheo thaêm hoûi, roài ngoài sang moät beân, noùi: "Toâi voán laø ngoaïi ñaïo nay muoán xuaát gia, thoï Cuï Tuùc trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai thì ôû ñaây phaûi laøm theá naøo?". Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Neáu goác gaùc laø ngoaïi ñaïo maø muoán xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai, thì phaûi ñöôïc thöû thaùch qua boán thaùng. Qua boán thaùng thöû thaùch maø caùc Tyø-kheo thaáy hôïp yù thì seõ cho xuaát gia". Khi aáy, Tu-thaâm-ma lieàn vaâng lôøi, thöïc haønh boán thaùng thöû thaùch. Qua boán thaùng, caùc Tyø-kheo thaáy vöøa yù, lieàn cho thoï giôùi Cuï tuùc. Sau khi thoï Cuï Tuùc, oâng beøn ñi ñeán choã Theá Toân cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân. Baáy giôø, coù nhieàu Tyø-kheo ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, thöa nhö sau: "Baïch Theá Toân! Con ñaõ chöùng ñaéc, ñôøi soáng cuûa con ñaõ keát thuùc, phaïm haïnh ñaõ thaønh, khoâng coøn phaûi taùi sinh nöõa". Hoï noùi nhö theá xong, lieàn cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ra ñi. Khi caùc Tyø-kheo aáy vöøa ra ñi, thì Tu-thaâm-ma ñeán ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñi tôùi caùc Tyø-kheo aáy thaêm hoûi. Hoûi thaêm xong, beøn ñöùng qua moät beân, hoûi caùc Tyø-kheo: "Thöa Tröôûng laõo, vöøa roài ôû tröôùc Phaät, thaày töï noùi laø mình ñaõ chöùng ñaéc, ñôøi soáng ñaõ keát thuùc, phaïm haïnh ñaõ thaønh, khoâng coøn taùi sinh nöõa, coù phaûi theá khoâng?". Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy". Theá roài Tu-thaâm-ma laïi hoûi: "Thöa Tröôûng laõo, bieát nhö vaäy thaáy nhö vaäy, ñöôïc thieân nhaõn thanh tònh, thaáy chuùng sinh cheát choã naøy, sinh choã kia, ngöôøi ñeïp, keû xaáu, thieän thuù, aùc thuù , thaáy chuùng sanh thaân laøm aùc, mieäng noùi aùc, yù nghó aùc, phæ baùng Hieàn Thaùnh, töï laøm vieäc taø kieán, daïy ngöôøi laøm theo taø kieán, thaân hoaïi maïng chung ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc. Laïi thaáy chuùng sanh thaân laøm thieän, mieäng noùi thieän, yù nghó thieän, töï mình laøm

theo chaùnh kieán roài daïy ngöôøi laøm theo chaùnh kieán, ñeán khi thaân hoaïi, maïng chung, sinh vaøo coõi thieän, treân coõi trôøi, trong coõi ngöôøi, thieân nhaõn thanh tònh hôn ngöôøi nhö the,á Tröôûng laõo coù ñöôïc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 173

khoâng?". Thaày ñaùp: "Khoâng ñöôïc". OÂng laïi hoûi: "Toân giaû ñöôïc Tuùc maïng trí bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, bieát quaù khöù moät ñôøi, hai ñôøi, ba ñôøi, boán ñôøi, naêm ñôøi, möôøi ñôøi, moät traêm ñôøi, moät ngaøn ñôøi, cho ñeán kieáp thaønh, kieáp hoaïi, danh taùnh, chuûng toäc, cheát nôi ñaây, sinh choã kia, cheát choã kia, sinh choã naøy, voâ soá söï vieäc trong caùc kieáp nhö theá, Tröôûng laõo coù bieát khoâng?". Thaày ñaùp: "Khoâng bieát". OÂng laïi hoûi: "Ly saéc, quaù saéc, voâ saéc, tòch dieät, giaûi thoaùt, thaân chöùng cuï tuùc an truù, caùc loaïi giaûi thoaùt nhö vaäy, Tröôûng laõo coù ñöôïc khoâng?". Thaày ñaùp: "Khoâng ñöôïc". Tu-thaâm-ma noùi: "Vöøa roài toâi hoûi veà caùc phaùp thì Tröôûng laõo ñeàu noùi laø khoâng ñöôïc. Theá thì vì sao tröôùc maët Theá Toân Tröôûng laõo töï noùi laø mình ñaõ chöùng ñaéc, ñôøi soáng cuûa mình ñaõ keát thuùc, phaïm haïnh ñaõ thaønh, khoâng coøn taùi sinh, vaäy ai maø tin noåi?". Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Naøy Tröôûng laõo, chuùng toâi laø nhöõng ngöôøi ñöôïc giaûi thoaùt baèng trí tueä". Tu-thaâm-ma noùi: "Tröôûng laõo noùi giaûn löôïc quaù, nghóa chöa roõ, xin noùi laïi roõ hôn". Tyø-kheo noùi: "Tuy nghóa chöa roõ, nhöng toâi töï bieát mình laø ngöôøi ñaõ giaûi thoaùt nhôø trí tueä". Khi Tu-thaâm-ma nghe caùc Tyø-kheo noùi nhö theá, lieàn suy nghó: "Ta neân ñeán choã Theá Toân hoûi veà vieäc naøy, Theá Toân giaûi ñaùp nhö theá naøo thì ta haõy nghi nhaän nhö vaäy". Suy nghó theá roài, thaày töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, ñem vieäc neâu treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân, hoûi raèng vieäc aáy nhö theá naøo? Phaät lieàn noùi vôùi Tu-thaâm-ma: - Tieân phaùp trí, haäu tyû trí. - Baïch Theá Toân! Ñieàu Theá Toân daïy quaù bí aån, giaûn löôïc, con chöa hieåu. - Duø ngöôi chöa hieåu, nhöng vaãn tieân phaùp trí, haäu tyû trí. - Laønh thay Theá Toân, con vaãn chöa hieåu, kính mong Theá Toân vì con noùi roõ theâm. - Vaäy Ta hoûi ngöôi, tuøy ngöôi hieåu nhö theá naøo haõy traû lôøi Ta. Naøy Tu-thaâm-ma, yù ngöôi nghó theá naøo, do sinh neân coù giaø cheát phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Laønh thay Tu-thaâm-ma, yù ngöôi nghó sao, do voâ minh maø sinh ra caùc haønh phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy.

174 BOÄ LUAÄT 2

- Laønh thay Tu-thaâm-ma, yù ngöôi nghó sao, do sinh duyeân dieät neân giaø cheát dieät phaûi khoâng? Cho ñeán do voâ minh dieät neân caùc haønh dieät phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. - Laønh thay Tu-thaâm-ma, neáu Tyø-kheo soáng trong giaùo phaùp naøy chaùnh quaùn, chaùnh trí, ñieàu gì phaûi ñaït ñöôïc thì seõ ñaït ñöôïc heát phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. - Ngöôi ñaõ bieát do sinh neân coù giaø cheát phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. - Do voâ minh neân coù caùc haønh phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. - Do sinh duyeân dieät neân giaø beänh cheát öu bi khoå naõo, nguõ aám ñeàu dieät phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. - Do voâ minh dieät neân

caùc haønh dieät phaûi khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. Ngöôi ñaõ bieát caùc phaùp nhö vaäy, ngöôi coù ñaït ñöôïc thieân nhaõn, Tuùc maïng trí vaø caùc söï giaûi thoaùt khoâng? - Khoâng ñaït ñöôïc, baïch Theá Toân. - Ngöôi töï noùi bieát caùc phaùp nhö vaäy roài laïi baûo khoâng ñaït ñöôïc caùc coâng ñöùc kia, thì ai maø tin ñöôïc? - Baïch Theá Toân! Vì bò voâ minh aùc taø vaây buûa neân con sinh ra taø kieán nhö vaäy. Nay con nghe roõ chaùnh phaùp nôi Theá Toân neân dieät ñöôïc aùc taø kieán, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Theá roài, Tu-thaâm-ma cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, quyø goái, chaáp tay, baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Con xuaát gia soáng trong chaùnh phaùp cuûa Nhö Lai vôùi taâm gian traù ñònh troäm giaùo phaùp, Theá Toân ñaïi töø xin nhaän söï hoái loãi cuûa con. - Ngöôi ngu ngoác nhö treû con, vì muoán troäm chaùnh phaùp cuûa Phaät maø xuaát gia vôùi taâm gian traù. Nay Ta nhaän söï hoái loãi cuûa ngöôi. Naøy Tu- thaâm-ma, ví nhö coù ngöôøi phaïm toäi vôùi vua, roài vua sai lính ñem ra phaân thaây, caét tai, xeûo muõi, duøng cöa ñeå cöa, duøng dao caét chaët töøng ñoaïn, laïi cho voi chaø, ngöïa ñaïp, gieát cheát baèng caùc hình thöùc cöïc kyø ñau khoå nhö vaäy. Nay ngöôi xuaát gia vôùi taâm gian traù, vì muoán troäm phaùp maø phaïm phaûi toäi loãi, giôø ñaây Ta nhaän söï hoái loãi cuûa ngöôi, ôû trong phaùp cuûa Hieàn Thaùnh, ngöôi seõ ñöôïc taêng tröôûng; töø nay veà sau chôù coù taùi phaïm.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 175

Vì Theá Toân ñoä Tu-thaâm-ma vaø vì Muïc-lieân vaän duïng thaàn tuùc duøng baùt chieân-ñaøn haøng phuïc ngoaïi ñaïo taïi Tyø-xaù-ly neân daân chuùng caøng theâm kính tín, vaø (Taêng ñoaøn) ñöôïc nhieàu lôïi döôõng. Do theá, caùc ngoaïi ñaïo loàng loän phæ baùng Theá Toân, nhö trong kinh Toân ñaø lôïi ñaõ noùi roõ: Khi Phaät chöa ra ñôøi thì ngoaïi ñaïo ñöôïc caùc thöù cuùng döôøng, nhöng ñeán khi Phaät ra ñôøi thì taát caû ngoaïi ñaïo ñeàu maát heát lôïi döôõng. Vì sao vaäy? vì moïi ngöôøi ñeàu bieát raèng phaùp Phaät thaâm dieäu, nhö trong kinh Khoång Töôùc Ñieåu Baûn Sinh ñaõ noùi roõ. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân chaùn söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi ñôøi, neân trôû veà laïi thaønh Xaù-veä. Ñeán giôø khaát thöïc, Phaät khoaùc y thöôøng maëc, caàm baùt, vaøo thaønh Xaù-veä tuaàn töï khaát thöïc. Roài sau khi aên xong, Phaät ung dung ñi kinh haønh, ñoaïn, thu xeáp giöôøng neäm, khoâng noùi vôùi Taêng chuùng vaø thò giaû, Phaät du haønh moät mình ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la. Khi aáy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã A-nan, noùi vôùi A-nan: - Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân sau khi aên, ung dung ñi kinh haønh, roài töï thu xeáp giöôøng neäm, khoâng noùi vôùi Taêng chuùng vaø thò giaû, ñôn ñoäc du haønh ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la. A-nan ñaùp: “Thöa Tröôûng laõo, neáu Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng, Chaùnh Bieán Tri sau khi aên, ung dung ñi kinh haønh, roài töï thu xeáp giöôøng neäm, khoâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo vaø thò giaû maø du haønh moät mình, laø vì muoán tìm söï yeân laëng, vaäy caùc Tyø-kheo khoâng neân ñi theo Ngaøi”. Luùc aáy, Theá Toân töø nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh ñeán Ba-lôïi-da, röøng Ta-la, an truù beân caây Hieàn thoï. Ñoaïn, noùi veà baày voi naêm traêm con ñang du haønh. Voi chuùa thöôøng ñi sau, gaëp phaûi nöôùc ñuïc, coû xô xaùc, vì theá noù chaùn ngaùn ñaøn voi, neân cuõng ñôn ñoäc tìm ñeán caây naøy. Khi voi chuùa troâng thaáy Phaät, noù

lieàn duøng voøi nhoå coû, ñaïp ñaát cho baèng, laïi duøng voøi laáy nöôùc röôùi leân ñaát cho khoûi buïi, ñoàng thôøi laáy coû meàm traûi leân ñeå laøm choã ngoài. Ñoaïn noù quyø goái, môøi Phaät ngoài leân. Khi thaáy Phaät ngoài roài, noù beøn xin ñöôïc cuùng döôøng Phaät ba thaùng. Phaät bieát yù voi chuùa, lieàn nhaän söï thænh caàu cuûa noù. Nhaân vieäc naøy, Phaät ñoïc baøi tuïng: "Ñoäc thieän khoâng phaûi lo, Nhö voi nôi hoang daõ. Vui trì giôùi hoïc taäp, Caàn beø baïn laøm gì?". Baáy giôø, voi chuùa laáy nhöõng ngoù sen toát ñeïp röûa saïch, roài daâng leân Theá Toân, vaø Theá Toân ñaõ nhaän söï cuùng döôøng cuûa voi chuùa suoát ba thaùng. Khi aáy, naêm traêm Tyø-kheo vì caû ba thaùng khoâng thaáy Phaät, neân ñeán choã Toân giaû A-nan, thöa:

176 BOÄ LUAÄT 2

- Tröôûng laõo, chuùng toâi ñaõ laâu khoâng thaáy Phaät, cuõng khoâng ñöôïc nghe phaùp, nay chuùng toâi muoán ñeán ñaûnh leã thaêm hoûi Theá Toân ñeå nghe Theá Toân daïy baûo. - Caùc Tröôûng laõo neân ñöùng ôû ñaây moät laùt vaø ñôïi toâi trôû veà. - Laønh thay! Theá roài, A-nan lieàn ñi ñeán choã Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân, noùi nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, naêm traêm Tyø-kheo ñeán choã toâi noùi: "Ñaõ laâu ngaøy khoâng thaáy Phaät, khoâng ñöôïc nghe chaùnh phaùp, muoán ñeán ñaûnh leã cuùng döôøng Phaät vaø nghe Phaät daïy baûo. Tröôûng laõo haõy quan saùt xem Phaät ñang ôû taïi ñaâu?". Muïc-lieân lieàn nhaäp ñònh, quan saùt heát thaûy theá gian, thaáy Phaät ñang ôû döôùi goác caây Hieàn thoï, taïi röøng Ta-la, Ba-lôïi-da, nhaän söï cuùng döôøng cuûa voi chuùa. Thaáy theá, thaày beøn höôùng ñeán A-nan, noùi baøi keä sau: "Rôøi boû hoà hoa sen, Thaân töôi ñeïp ñaãy ñaø. Mình khoâng baån saïch seõ, Soáng vui nôi röøng vaéng. Ñöôïc cam loà dieäu phaùp, Töôùng haûo, thaân sung maõn. Taâm trong saïch khoâng baån, Rôøi chuùng, vui röøng vaéng". Khi Muïc-lieân ñoïc baøi keä ñoù roài, lieàn noùi vôùi Toân giaû A-nan: "Ñöùc Theá Toân nay ñang ôû taïi Ba-lôïi-da, röøng Ta-la, beân caây Hieàn thoï, nhaän söï cuùng döôøng cuûa voi chuùa. Neáu oâng muoán ñeán choã Theá Toân thì baây giôø laø ñuùng luùc". Toân giaû A-nan beøn trôû veà choã caùc Tyø-kheo, noùi nhö sau: - Theá Toân hieän giôø ôû Ba-lôïi-da, röøng Ta-la, beân caây Hieàn thoï, ñang nhaän söï cuùng döôøng cuûa voi chuùa. Giôø ñaây, chuùng ta haõy cuøng nhau ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã vaán an Ngaøi. Caùc Tyø-kheo nghe A-nan noùi theá, lieàn cuøng nhau ñi ñeán Ba-lôïi- da, röøng Ta-la, beân caây Hieàn thoï. Khi coøn caùch Theá Toân khoâng xa, A-nan noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Tröôûng laõo, Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ñang ôû taïi choã thanh vaéng, chuùng ta khoâng neân ñeán ñöôøng ñoät. Caùc Tröôûng laõo neân ñöùng laïi ñaây moät laùt, ñeå toâi ñi ñeán tröôùc. - Laønh thay. A-nan lieàn ñeán vôùi Phaät. Töø xa troâng thaáy A-nan ñi ñeán, Phaät lieàn

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 177

noùi: "OÂng ñeán thaät laø ñuùng luùc A-nan, ñaõ laâu ngaøy ta khoâng gaëp oâng". Toân giaû A-nan lieàn cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài baïch nhö sau: "Theá Toân coù ñöôïc ít beänh, ít khoå naõo vaø soáng an laïc chaêng?". - Nhö Lai ít

beänh, ít khoå naõo, soáng an laïc, ñang nhaän söï cuùng döôøng cuûa voi chuùa. Naøy A-nan, caùc Tyø-kheo Taêng coù ñöôïc ít beänh, ít khoå naõo, soáng an laïc hay khoâng? Khaát thöïc khoâng nhoïc nhaèn, haønh ñaïo ñuùng phaùp ñaáy chöù?. - Baïch Theá Toân! Tyø-kheo Taêng ít beänh, ít khoå naõo, soáng an laïc, khaát thöïc khoâng nhoïc nhaèn, haønh ñaïo ñuùng phaùp. Baïch Theá Toân! Naêm traêm Tyø-kheo hieän giôø ñang ñôïi ngoaøi röøng, muoán vaøo thaêm vieáng, kính xin Theá Toân chuaån thuaän. - Ta cho pheùp hoï vaøo. A-nan beøn trôû laïi choã caùc Tyø-kheo noùi: - Caùc Tröôûng laõo ñöôïc lôïi ích raát lôùn, vì Theá Toân ñaõ cho pheùp vaøo thaêm. Caùc Tyø-kheo lieàn theo A-nan, cuøng ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, trong soá aáy coù moät Tyø-kheo suy nghó nhö sau: “Laøm theá naøo maø Tyø-kheo bieát nhö thaät, thaáy nhö thaät vaø laàn löôït ñoaïn taän caùc laäu hoaëc?”. Tuy thaày aâm thaàm suy nghó nhö theá, nhöng khoâng daùm hoûi Phaät. Ñöùc Theá Toân bieát ñöôïc nhöõng suy nghó trong taâm cuûa vò Tyø-kheo aáy, neân noùi vôùi A-nan: “Trong soá ngöôøi naøy coù moät Tyø-kheo suy nghó nhö sau: “Laøm theá naøo ñeå moät Tyø-kheo bieát nhö thaät, thaáy nhö thaät, laàn löôït ñoaïn taän caùc laäu hoaëc?”. Tuy thaày aâm thaàm suy nghó nhö theá, nhöng khoâng daùm hoûi. Naøy A-nan, tröôùc ñaây Ta ñaõ vì caùc Tyø-kheo noùi veà caùch quaùn töôûng aám, giôùi, nhaäp vaø möôøi hai nhaân duyeân; neáu Tyø- kheo bieát nhö thaät, thaáy nhö thaät, thì ñoaïn taän ñöôïc caùc laäu hoaëc”. Vò Tyø-kheo aáy nghe Theá Toân noùi theá, lieàn suy nghó: “Vaät chaát (saéc) laø ta”. Luùc ñoù, Theá Toân bieát ñöôïc nhöõng suy nghó trong loøng cuûa Tyø-kheo aáy, lieàn noùi vôùi A-nan: “Thaày Tyø-kheo aáy suy nghó nhö sau: “Vaät chaát laø ta”. A-nan neân bieát, neáu coù Tyø-kheo quaùn töôûng theá naøy: “Vaät chaát laø taát caû caùc haønh, do voâ minh, xuùc, thoï maø sinh ra aùi”, thì naøy A- nan, aùi baét nguoàn töø ñaâu? Nöông töïa vaøo ñaâu? Phaùt sinh töø ñaâu? Chuyeån bieán töø ñaâu? A-nan neân bieát, aùi baét nguoàn töø thoï, nöông töïa vaøo thoï, phaùt sinh töø thoï vaø chuyeån bieán töø thoï. A-nan neân bieát, thoï baét nguoàn töø xuùc, nöông töïa vaøo xuùc, phaùt

sinh töø xuùc vaø chuyeån bieán töø xuùc. A-nan neân bieát, xuùc baét nguoàn töø luïc nhaäp, nöông töïa vaøo luïc nhaäp, phaùt sinh töø luïc nhaäp vaø chuyeån bieán töø luïc nhaäp. A-nan neân bieát, luïc nhaäp laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät; xuùc laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät; thoï laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät; aùi laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät; haønh laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät; voâ minh laø phaùp höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp Voâ thöôøng hoaïi dieät. Nhö vaäy ñoù A-nan. Neáu Tyø-kheo bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, thì seõ laàn löôït ñoaïn taän höõu laäu”. Vò Tyø-kheo aáy, nghe noùi theá, beøn suy nghó: “Vaät chaát chaúng phaûi laø ta, vaät chaát laø sôû höõu cuûa ta”. Phaät bieát ñöôïc, nhöõng suy nghó trong loøng cuûa Tyø-kheo aáy,

lieàn noùi vôùi A-nan: “Thaày Tyø-kheo aáy nghó theá naøy: “Vaät chaát chaúng phaûi laø ta, vaät chaát laø sôû höõu cuûa ta”. A-nan neân bieát, neáu Tyø-kheo quaùn töôûng nhö sau: “Vaät chaát laø taát caû caùc haønh, do voâ minh, xuùc, thoï maø sinh ra aùi, vaäy aùi baét nguoàn töø ñaâu? Nöông töïa vaøo ñaâu? Phaùt sinh töø ñaâu? Chuyeån bieán töø ñaâu?”. A-nan neân bieát, aùi baét nguoàn töø thoï, nöông töïa vaøo thoï, phaùt sinh töø thoï vaø chuyeån bieán töø thoï, cho ñeán voâ minh höõu vi haønh (laø söï vaän haønh cuûa phaùp höõu vi), do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng hoaïi dieät”. Vò Tyø-kheo aáy nghe noùi theá, lieàn suy nghó: “Vaät chaát khoâng phaûi laø ta, cuõng khoâng phaûi sôû höõu cuûa ta, maø trong ta coù vaät chaát”. Phaät bieát nhöõng suy nghó trong loøng cuûa Tyø-kheo aáy: (cho ñeán) voâ minh laø söï vaän haønh cuûa höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng bieán hoaïi. Vò Tyø-kheo aáy nghe noùi theá, lieàn suy nghó: “Vaät chaát chaúng phaûi laø ta, chaúng phaûi laø sôû höõu cuûa ta, cuõng chaúng phaûi trong ta coù vaät chaát, hay trong vaät chaát coù ta”. Phaät bieát ñöôïc nhöõng suy nghó trong loøng cuûa Tyø-kheo aáy: (cho ñeán) voâ minh laø söï vaän haønh cuûa höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng bieán hoaïi. Vò Tyø-kheo aáy nghe noùi theá, lieàn suy nghó: “Neáu vaät chaát chaúng phaûi laø ta, chaúng phaûi sôû höõu cuûa ta, chaúng phaûi trong ta coù vaät chaát, cuõng chaúng phaûi trong vaät chaát coù ta; (Vaäy chaéc) thoï laø ta, töôûng, haønh,

thöùc cuõng nhö vaäy. Neáu naêm aám chaúng phaûi laø ta, chaúng phaûi sôû höõu cuûa ta, chaúng phaûi trong ta coù naêm aám, chaúng phaûi trong naêm aám coù ta; vaäy thì vì sao maø coù ta?”. Phaät noùi vôùi A-nan: “Neáu quaùn töôûng nhö vaäy veà naêm aám, taát caû caùc haønh, do voâ minh, xuùc, thoï sinh ra aùi, thì naøy A-nan, aùi baét nguoàn töø ñaâu? Nöông töïa vaøo ñaâu? Phaùt sinh töø ñaâu? Chuyeån bieán töø ñaâu? Naøy A-nan, aùi baét nguoàn töø thoï, nöông töïa vaøo thoï, phaùt sinh töø thoï vaø chuyeån bieán töø thoï. A-nan neân bieát, thoï baét nguoàn töø xuùc, nöông töïa vaøo xuùc, phaùt sinh töø xuùc vaø chuyeån bieán töø xuùc. A-nan neân bieát, xuùc baét nguoàn töø luïc nhaäp, nöông töïa vaøo luïc nhaäp, phaùt sinh töø luïc nhaäp vaø chuyeån bieán töø luïc nhaäp. A-nan neân bieát, luïc nhaäp laø söï vaän haønh cuûa höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng bieán hoaïi, (cho ñeán) voâ minh laø söï vaän haønh cuûa höõu vi, do nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh, laø phaùp voâ thöôøng bieán hoaïi, nhö vaäy ñoù A-nan. Neáu Tyø-kheo bieát nhö vaäy, quaùn töôûng nhö vaäy, thì laàn löôït seõ ñoaïn taän höõu laäu. Vò Tyø-kheo aáy nghe noùi theá, lieàn ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Roài thaày suy nghó: “Taát caû caùc phaùp ñeàu vaéng laëng, khoâng coù ta, khoâng coù sôû höõu cuûa ta”. Phaät noùi vôùi A-nan: “Thaày Tyø-kheo aáy trong khi suy nghó nhö theá, thì khoâng thoï nhaän baát cöù phaùp naøo, ñoaïn taän caùc laäu hoaëc vaø taâm ñöôïc giaûi thoaùt”. Trong khi Phaät vì Tyø-kheo aáy thuyeát veà phaùp ñoù thì naêm traêm Tyø- kheo taâm ñöôïc giaûi thoaùt, ñeàu thaønh La-haùn. Theá roài, Ñöùc Theá Toân cuøng soáng vôùi caùc Tyø-kheo, luùc aáy vaøo thaùng muøa thu, gaëp côn möa laïnh thình lình caùc Tyø-kheo ñem ñoát moät khuùc caây lôùn roång ruoät. Nhöng trong

caây aáy voán coù moät con raén lôùn. Vì bò löûa noùng neân noù chui ra, ngaång ñaàu leân, ñuoåi theo caùc Tyø-kheo. Do ñoù, caùc Tyø-kheo keâu goïi nhau om soøm: “Raén boø ra, raén boø ra”. Luùc aáy, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: “Vì sao maø keâu la om soøm nhö theá?”. - Baïch Theá Toân! Vì bò côn möa laïnh thình lình caùc Tyø-kheo nieân thieáu ñem ñoát moät caây roång ruoät. Trong caây aáy coù con raén, do bò löûa noùng neân noù boø ra ñuoåi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy neân môùi keâu goïi nhau om soøm nhö theá. - Ñi goïi caùc Tyø-kheo aáy ñeán ñaây. Khi hoï ñeán roài, Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñoát löûa coù baûy söï

tai haïi, ñoù laø: 1. Laøm hö maét. 2. Laøm hö nhan saéc. 3. Laøm cho thaân tieàu tuïy. 4. Y phuïc bò dô baån, hö haïi. 5. Laøm hö hoûng giöôøng neäm. 6. Sinh ra cô hoäi phaïm giôùi. 7. Laøm taêng theâm söï baøn taùn veà chuyeän ñôøi. Coù baûy ñieàu tai haïi nhö theá, neân töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñoát löûa”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Ñöùc Theá Toân vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi quan saùt phoøng cuûa caùc Tyø-kheo moät laàn, Ngaøi thaáy moät Tyø-kheo bò beänh gheû ngöùa, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, coù deã chòu khoâng? Khoâng khoå ñaáy chöù? - Con bò beänh gheû ngöùa khoâng ñöôïc vui, neáu ñöôïc hô löûa thì thaáy deã chòu, nhöng Theá Toân cheá giôùi khoâng cho ñoát löûa, neân khoâng ñöôïc deã chòu. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo bò beänh ñöôïc pheùp ñoát löûa. Laïi nöõa, khi Phaät truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Toân giaû Nan-ñeà, Kim-tyø-loâ, Baït-ñeà an cö taïi nuùi thaùp vöøa xong, beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä ñeå ñaûnh leã thaêm vieáng Theá Toân. Thaáy caùc vò maë aùo bò thaám möa, maøu nhuoäm phai laït, Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, vì sao laïi maëc aùo bò thaám nöôùc möa (maøu phai laït)? - Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc ñoát löûa, neân chuùng con khoâng daùm naáu thuoác nhuoäm ñeå nhuoäm laïi. - Töø nay veà sau, khi coù lyù do chính ñaùng (thì ñöôïc ñoát löûa). Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh maø töï ñoát coû, caây, phaân boø, hoaëc sai ngöôøi khaùc ñoát, thì phaïm Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø coù lyù do chính ñaùng.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Beänh: Nhö gheû lôû, gheû ngöùa, laùc, beänh phong... coù caùc loaïi beänh

caàn ñeán löûa nhö vaäy môùi deã chòu, thì cho pheùp ñoát löûa. Coû: Taát caû caùc thöù coû vaø lau, saäy, truùc... Caây: Taát caû caùc loaïi caây hoaëc ñaõ bò ñoán chaët, hoaëc coøn nguyeân veïn. Phaân boø: Hoaëc töï mình ñoát, hoaëc sai ngöôøi ñoát, ngoaïi tröø coù lyù do chính ñaùng thì Theá Toân baûo khoâng coù toäi. Lyù do: Hoaëc tröïc nguyeät (chòu traùch nhieäm trong thaùng), hoaëc phaûi chaêm soùc vieäc aên

uoáng, hoaëc ñeán phieân mình phaûi ñoát löûa, ñoát ñeøn, hoaëc ñoát loø söôûi cho aám trong phoøng, hoaëc ñoát löûa cho Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, hoaëc ñun nöôùc noùng, hoaëc xoâng baùt, hoaëc nhuoäm y... ñoát löûa thì khoâng coù toäi. Neáu khoâng coù lyù do thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu caàm caây cuûi coù löûa ñeå treân ñoáng cuûi, treân coû, treân phaân boø, treân gheá goã, treân ñoáng raùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhö vaäy, cho ñeán neáu caàm naém raùc coù löûa ñeå treân cuûi, treân coû, treân phaân boø, treân gheá goã cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo giaãm treân ñoáng löûa baèng coû caây, coù caùi ñaõ chaùy, coù caùi chöa chaùy, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu giaãm treân löûa laøm cho löûa vaêng ra maø chöa chaùy ñaát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni (?). (Khi aáy) ñöôïc caàm caây saét, gaïch, ngoùi maø daäp ñoáng löûa thì khoâng coù toäi. Neáu caàm löûa xoay thaønh voøng troøn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaét coû neùm veà phía löûa hoaëc neùm treân löûa, thì tuøy ngaét bao nhieâu coäng, phaïm baáy nhieâu toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñoát chaùy caây coû thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñoát chaùy thaân caây naûy maàm thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Vì phaïm toäi ñoát löûa vaø laøm haïi maàm caây. Neáu vì muoán phaù (vaät gì ñoù), hoaëc hoûa tònh (duøng löûa ñoát ñoà aên ñeå ñoà aên hôïp leä), hoaëc vì lyù do chính ñaùng maø ñoát thì khoâng coù toäi. Neáu ñoát buoäi luùa ñaõ coù haït hoaëc boâng luùa ñaõ coù haït thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Moät toäi ñoát löûa vaø moät toäi laøm haïi maàm soáng. Nhöng neáu caàn duøng löûa ñeå taùc tònh (nhö nghóa hoûa tònh) hoaëc coù lyù do maø ñoát, thì khoâng coù toäi. Neáu ñoát toùc, ñoát loâng ngöïa, loâng laïc ñaø... thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñoát da thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñoát baùnh thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñoát thuoác ñoäc vaø than thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu aên khoâng tieâu ñöôïc duøng mieáng saét nung noùng aùp treân buïng,

thì khoâng coù toäi. Neáu duøng giaøy da giaãm treân löûa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

41. GIÔÙI NGUÛ QUAÙ THÔØI HAÏN CHO PHEÙP Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng-daõ, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-kheo quaûn söï thueâ thôï troän hoà ñuùc gaïch. Ngöôøi thôï aáy khi thì nguû trong phoøng trai ñöôøng cuûa Taêng, khi thì nghæ trong phoøng thieàn, khi thì nghæ trong phoøng söôûi, oâng khaïc nhoå ñoà dô baån, hoaëc ñaïi tieåu tieän nôi naøy nôi kia, laøm cho oâ ueá, phöông haïi ñeán söï toïa thieàn, haønh ñaïo cuûa caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo quaûn söï ñeán. Khi thaày ñeùn roài, Phaät beøn hoûi: “Coù thaät oâng thueâ ngöôøi laøm coâng veà laøm cho oâ ueá nôi naøy nôi kia, khieán phöông haïi ñeán söï toïa Thieàn, haønh ñaïo cuûa caùc Tyø-kheo hay khoâng?”. - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao nhö vaäy? - Con muoán sai ngöôøi thôï aáy buoåi mai laøm, buoåi chieàu nghæ, laøm sao vöøa ñuû soá tieàn thueâ thì thoâi. - Tuy vaäy, nhöng töø nay veà sau (Tyø-kheo) khoâng ñöôïc nguû chung phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc. Laïi nöõa, khi Phaät coøn laø Boà-taùt, ôû nhaø phuï vöông raát yeâu quyù, vì sôï maát gioáng

Chuyeån luaân vöông neân öu saàu khoùc loùc khoâng cho Boà taùt xuaát gia. Ñeán khi (Gia du) hoaøi thai La-haàu-la thì (Boà-taùt) môùi boû nhaø xuaát gia ñöôïc. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Nhö Lai nhu hoøa laøm vui loøng ngöôøi khoâng theå naøo hôn ñöôïc phuï vöông, vì Ngaøi ñaõ xaây ba cung ñieän phuø hôïp cho ba muøa Xuaân, Haï, Ñoâng, nhö trong kinh Nhu Nhuyeán Tuyeán ñaõ noùi roõ, (cho ñeán) Nhö Lai ñöôïc thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc". Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao Theá Toân phaûi tu khoå haïnh ñeán saùu naêm nhö vaäy? - Khoâng phaûi chæ coù ngaøy nay (tu khoå haïnh), nhö trong kinh Ñieåu Baûn Sinh ñaõ noùi roõ. - Baïch Theá Toân! Vì sao ma Ba tuaàn thöôøng muoán laøm naõo loaïn phaù hoaïi Theá Toân? - Khoâng phaûi chæ coù ngaøy nay (phaù hoaïi), nhö trong kinh Mieát Baûn Sinh ñaõ noùi roõ veà söï kieän cha con gaëp nhau taïi nöôùc Ca-duy-la-veä.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 183

Trong ñoù coøn noùi roõ veà tröôøng hôïp Ñaïi-aùi-ñaïo, Da-thaâu-ñaø-la, La-vaân xuaát gia. Laïi coøn noùi roõ tröôøng hôïp Phaät vì thaân quyeán neân trôû veà nöôùc Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi coù loøng tin beøn laøm caàu tieâu cho Phaät. Tuy Phaät khoâng caàn, nhöng vì thuaän theo ngöôøi ñôøi neân ñaõ nhaän. Theá roài, moät hoâm, Toân giaû La-haàu-la naèm nguû ôû ngoaøi trôøi, ñeâm aáy trôøi boãng ñoå möa gioù. Thaày lieàn ñi ñeán tröôùc phoøng Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, goõ cöûa. Xaù-lôïi-phaát hoûi: "OÂng laø ai?". - Baïch Hoøa thöôïng, con laø La-haàu-la. - OÂng haõy ñöùng ngoaøi ñoù. La-haàu-la beøn ñeán tröôùc phoøng Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân, goõ cöûa. Muïc-lieân hoûi: - OÂng laø ai? - Thöa A-xaø-leâ (thaày giaùo thoï), con laø La-haàu-la. - OÂng haõy ñöùng ngoaøi ñoù. Cöù nhö theá, La-haàu-la laïi ñeán caùc phoøng khaùc, nhöng ai cuõng baûo phaûi ñöùng ôû ngoaøi phoøng. Luùc aáy, La-haàu-la beøn ñi vaøo trong caàu tieâu cuûa Theá Toân, goái ñaàu treân theàm caàu maø naèm. Theá roài, coù moät con raén ñen, vì sôï möa gioù neân cuõng ñònh vaøo trong caàu tieâu. Phaät thöôøng quan saùt chuùng sinh, thaáy con raén ñen aáy muoán vaøo trong caàu tieâu, vì sôï noù laøm haïi La-haàu-la, neân ngöôøi phoùng ra aùnh saùng, roài ñi ñeán nhaø caàu, caát tieáng hoûi: "OÂng laø ai?" - Baïch Theá Toân! Con laø La-haàu-la. - La-haàu-la, chaúng leõ oâng ñang ôû ñaáy sao? - Baïch Theá Toân! Con ñöôïc choã naøy ñaõ may maén laém roài! Phaät lieàn duøng baøn tay saéc vaøng meàm maïi ñôõ La-haàu-la leân, roài phuûi buïi baùm treân mình, ñoaïn, daãn vaøo phoøng mình chæ caùi giöôøng ôû tröôùc, noùi: "OÂng haõy nghæ treân giöôøng naøy". Vì khi aáy, Nhö Lai ñaõ cheá giôùi cho caùc ñeä töû, neân phaûi tuaân haønh theo giôùi aáy. Do ñoù, Theá Toân ngoài kieát giaø treân ñaát. Luùc ngoài thieàn xong, Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Nhö Lai vì loøng töø, nhaân chuyeän La-haàu-la, neân muoán cho caùc ñeä töû ñöôïc an laïc, töø nay veà sau Ta cho pheùp ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc ñöôïc nguû chung phoøng (vôùi Tyø-kheo) trong ba ñeâm, ñeán ñeâm thöù tö, neân nguû rieâng". Caùc Tyø-kheo beøn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Vì nguyeân nhaân gì maø La-haàu-la ôû trong thai saùu naêm?". Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Ngaøy xöa coù moät Tieân nhaân teân Leâ Ba ñoâ, di ñeán nhaø vua xin yeát kieán. Vua beøn baùo tin cho Tieân nhaân: "OÂng haõy ôû taïm trong vöôøn

Voâ Öu, choác laùt roài ta seõ cho gaëp". Nhaø vua ra

184 BOÄ LUAÄT 2

leänh theá roài, nhöng ñeán saùu hoâm maø chöa cho Tieân nhaân gaëp". OÂng vua khi aáy nay laø La-haàu-la, vì nguyeân nhaân ñoù maø phaûi ôû trong thai ñeán saùu naêm, nhö trong kinh Baûn Sinh ñaõ noùi roõ". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Ca-duy-la-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo nguû chung moät phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc quaù ba ñeâm thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Chöa thoï Cuï tuùc: Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, nhöng Tyø-kheo ni tuy thoï Cuï tuùc cuõng khoâng cho pheùp ôû chung ba ñeâm. Nguû ba ñeâm: Giôùi haïn ñöôïc nguû ba ñeâm. Cuøng moät phoøng: Neáu cuøng nguû chung trong moät phoøng coù cuøng moät maùi, cuøng moät böùc töôøng thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu moät phoøng maø coù cöûa rieâng, coù ngaên caùch thì khoâng coù toäi. Neáu khaùc phoøng maø cuøng moät cöûa thì phaïm Ba ñaï ñeà. Hoaëc moät phoøng moät cöûa cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khaùc phoøng, khaùc cöûa thì khoâng coù toäi. Neáu (phoøng) coù töôøng coù maùi thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù töôøng maø lôïp moät nöûa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù töôøng maø khoâng coù maùi thì khoâng coù toäi. Neáu coù maùi, coù töôøng thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù maùi maø töôøng ngaên moät nöûa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù maùi maø khoâng coù töôøng thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo nguû trong phoøng maø ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc cuõng nguû trong phoøng thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo nguû trong phoøng maø ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc naèm moät nöûa thaân mình trong phoøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu naèm hoaøn toaøn ôû ngoaøi thì khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc nguû trong phoøng vaø Tyø-kheo cuõng nguû trong phoøng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc nguû trong phoøng, maø Tyø-kheo naèm nöûa thaân mình trong phoøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu naèm hoaøn toaøn ôû ngoaøi phoøng thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo naèm tröôùc trong phoøng roài ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 185

tuùc ñeán naèm sau thì cöù moãi laàn naèm phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo hay ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc nöûa ñeâm daäy ñi ñaïi tieåu tieän roài vaøo nguû laïi, thì cöù moãi laàn trôû daäy phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhieàu ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc vaøo naèm tröôùc, roài Tyø-kheo ñeán nguû sau thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nöûa ñeâm daäy ñi ñaïi tieåu tieän roài trôû vaøo naèm laïi, thì cöù moãi laàn ñi laïi phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo nguû cuøng phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc ba ñeâm, thì ñeâm thöù tö phaûi ñoåi sang phoøng khaùc. Neáu ra naèm ngoaøi trôøi roài gaëp luùc trôøi möa gioù laïnh leõo thì neân vaøo laïi trong phoøng maø ngoài cho ñeán luùc thaáy roõ maët ñaát. Neáu Tyø-kheo beänh

khoâng theå ngoài ñöôïc thì neân laáy meàn ñaép leân töø ñaàu trôû xuoáng hoaëc töø naùch trôû xuoáng cho tôùi ñaát vaø neân duøng moät vaät daøy khít ngaên laïi khoâng ñeå cho con meøo ñi qua ñöôïc. Neáu Tyø-kheo ñang luùc ñi ñöôøng coù theå nguû vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc trong moät nhaø qua ba ñeâm, ñeán ñeâm thöù tö neân nguû rieâng ra. Neáu ra naèm ngoaøi trôøi maø gaëp luùc möa gioù tuyeát rôi laïnh phaûi vaøo trong nhaø thì neân duøng caùi meàn ngaên laïi nhö treân ñaõ noùi. Neáu khoâng che meàn thì phaûi ngoài cho ñeán luùc thaáy roõ maët ñaát. Neáu vì giaø beänh khoâng ngoài ñöôïc maø ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc kia coù theå tin ñöôïc thì neân baûo y: "Ngöôi nguû thì ta phaûi ngoài". Ñeán luùc Tyø-kheo muoán nguû thì neân goïi y daäy, noùi: "Khi ta nguû thì ngöôi phaûi ngoài, neáu ngöôi cuõng nguû thì khoâng ñöôïc phöôùc ñöùc". Toäi nguû chung cuøng phoøng naøy neáu chöa saùm hoái maø laïi nguû chung nöõa thì toäi caøng theâm naëng. Neáu saùm hoái xong, roài nguû phoøng rieâng, thì sau ñoù seõ ñöôïc nguû chung laïi. Theá neân noùi (nhö treân).

42. GIÔÙI GÔÛI DUÏC ROÀI PHUÛ NHAÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma, thì Öu-ba-nan-ñaø khoâng ñeán. Söù giaû lieàn ñeán, goïi: "Tröôûng laõo, Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma, cho toâi tôùi goïi Tröôûng laõo". Öu-ba-nan-ñaø voán hieåu giôùi luaät lieàn gôûi duïc yeát- ma cho söù giaû. Sau khi gôûi duïc yeát-ma roài, thaày Tyø-kheo nhaän duïc noùi: "OÂng ñaõ gôûi duïc roài, sau naøy chôù noùi naøy khaùc". Theá roài, Taêng laøm yeát-ma cöû toäi ngöôøi ñeä töû thaân caän cuûa Öu-ba-nan-ñaø. Sau khi bò Taêng laøm yeát-ma cöû toäi, ngöôøi naøy lieàn ñeán choã Hoøa thöôïng (Öu-ba-nan-ñaø) noùi nhö sau: - Vì sao Hoøa thöôïng laïi gôûi duïc trong tröôøng hôïp naøy? - Coù vieäc gì vaäy?

- Chuùng Taêng laøm yeát-ma cöû toäi con. - Ta ñaâu coù bieát. Thaày nghe ñeä töû noùi roài, beøn ñeán noùi vôùi ngöôøi mình ñaõ gôûi duïc: "Tröôûng laõo, toâi khoâng gôûi duïc (trong tröôøng hôïp) khoâng toát nhö vaäy, phaùp yeát-ma ñoù khoâng thaønh töïu. Toâi khoâng gôûi duïc veà phaùp yeát-ma naøy". Khi ñoù, caùc Tyø-kheo nghe theá hoå theïn, khoâng vui, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät noùi: "...Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao oâng gôûi duïc roài laïi noùi khoâng gôûi, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Toâi khoâng gôûi loaïi duïc nhö theá. Vì sao oâng khoâng hoûi tröôùc maø lieàn gôûi duïc? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo khoâng hoûi roõ söï vieäc maø gôûi duïc". Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hôïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo gôûi duïc roài, sau ñoù noåi giaän khoâng vui, noùi nhö sau: "Toâi khoâng gôûi duïc (veà vieäc) khoâng toát, phaùp yeát-ma ñoù khoâng thaønh töïu. Toâi khoâng gôûi duïc trong tröôøng hôïp naøy", thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Gôûi duïc: Coù hai tröôøng hôïp: Hoûi roài môùi gôûi, khoâng hoûi maø gôûi. Hoûi roài môùi gôûi: Töùc hoûi ngöôøi nhaän duïc: “Laøm vieäc gì vaäy?”. Roài ngöôøi aáy ñaùp: “Laøm yeát-ma haøng phuïc”, thì khi aáy, gôûi duïc yeát-ma haøng phuïc, cho ñeán “Yeát-ma cöû toäi”, thì gôûi duïc yeát-ma cöû toäi; moãi thöù, moãi thöù yeát-ma nhö vaäy hoûi roài môùi gôûi duïc; ñoù goïi laø hoûi roài môùi gôûi duïc. Khoâng hoûi maø gôûi: Nhö noùi: “Toâi gôûi duïc yeát-ma”. Noùi ba laàn nhö vaäy. Ñoù ñöôïc xem laø gôûi duïc chung cho taát caû phaùp yeát-ma, chæ tröø Boá taùt vaø Töï töù. Nhö vaäy goïi laø khoâng hoûi maø gôûi duïc. Sau ñoù: Sau khi laøm yeát-ma xong. Giaän döõ khoâng vui: Goàm chín vieäc khoå naõo vaø thöù möôøi laø böïc töùc. Taâm böïc töùc naøy thì keû phaøm phu vaø ngöôøi coøn ñang hoïc ñeàu coù. Thaäm chí baäc A-la haùn cuõng coù luùc böïc töùc, roài noùi nhö sau: “Toâi khoâng gôûi duïc nhö vaäy, phaùp yeát-ma ñoù khoâng thaønh töïu. Toâi khoâng gôûi duïc trong tröôøng hôïp naøy”. Neáu noùi nhö theá thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu khi Tyø-kheo Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma thì taát caû moïi

ngöôøi phaûi ñeán ñaày ñuû. Neáu coù duyeân söï nhö xoâng baùt, nhuoäm y, hoaëc beänh, hoaëc baän caùc vieäc ñoái vôùi thaùp, vôùi Taêng, thì khi aáy phaûi gôûi duïc. Nhöng khoâng ñöôïc gôûi roài, sau laïi noùi: “Theo toâi nghe ngöôøi kia noùi laïi thì vieäc ñoù khoâng neân laøm nhö vaäy”. Neáu tröôùc ñaõ gôûi duïc yeát-ma roài thì sau ñoù phaûi tuøy hyû. Neáu ôû giöõa Taêng ñaõ gôûi duïc roài maø sau ñoù laøm traùi laïi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ôû giöõa nhieàu ngöôøi, hoaëc ôû tröôùc Tyø-kheo Tröôûng laõo, tröôùc Hoøa thöôïng A-xaø-leâ gôûi duïc roài maø sau ñoù laøm traùi laïi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

43. GIÔÙI LAØM CHO NGÖÔØI KHAÙC NHÒN ÑOÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Öu- ba-nan-ñaø em cuûa Nan-ñaø noùi vôùi ngöôøi ñeä töû ñoàng haønh cuûa Nan-ñaø nhö sau: “Ngöôi cuøng ñi vôùi ta vaøo thoân xoùm, ñeán moät nhaø kia, ta seõ cho ngöôi thöùc aên ngon. Neáu ta coù laøm vieäc gì traùi oai nghi thì ngöôi chôù noùi vôùi ngöôøi khaùc”. Ta laø chuù cuûa ngöôi (nhö trong giôùi ba möôi ñaõ noùi roõ), cho ñeán noùi vôùi Nan-ñaø: “Vì sao ñeä töû cuûa thaày laïi noùi loãi cuûa toâi ôû tröôùc maët nhöõng ngöôøi phaïm haïnh?”. Nan-ñaø lieàn khieån traùch ñeä töû: “Ngöôi laø vaät toài teä, vì sao laïi noùi loãi cuûa em ta ôû tröôùc nhöõng ngöôøi phaïm haïnh?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: - OÂng coù laøm nhö vaäy thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Öu-ba-nan-ñaø, ñoù laø vieäc aùc. Vì sao oâng laïi noùi vôùi Tyø-kheo kia: “Ngöôi cuøng ñi vôùi ta vaøo thoân xoùm, ñeán nhaø kia, ta seõ cho ngöôi thöùc aên ngon”. Nhöng khi ñeán ñoù roài, laïi baûo hoï trôû veà. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp baûo hoï trôû veà. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo noùi

vôùi Tyø-kheo khaùc nhö sau: “Ngöôi cuøng vaøo thoân xoùm vôùi ta, ñeán nhaø kia, ta seõ cho ngöôi thöùc aên”, hoaëc töï mình cho hoaëc baûo ngöôøi khaùc cho. Roài sau ñoù muoán ñuoåi hoï ñi, noùi: “Ngöôi ñi ñi. Ta ôû vôùi ngöôi, noùi chuyeän vôùi ngöôi khoâng vui. Ta soáng moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn”. Chæ neâu lyù do ñoù maø ñuoåi chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Thoân xoùm: Nhö trong giôùi aên troäm treân kia ñaõ noùi. Sau ñoù khoâng cho: Töï mình khoâng cho cuõng khoâng baûo ngöôøi khaùc cho, noùi nhö sai: “Tröôûng laõo, oâng haõy ñi ñi. Toâi cuøng ôû vôùi oâng, cuøng noùi chuyeän vôùi oâng khoâng vui. Toâi soáng moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn”, ñeå maø ñuoåi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu vì muoán laøm ñieàu traùi oai nghi ôû giöõa ñöôøng maø löu giöõ ngöôøi kia ôû laïi trong Tinh xaù, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì muoán laøm ñieàu traùi oai nghi ôû giöõa ñöôøng, roài ngay giöõa ñöôøng sai ngöôøi kia trôû veà, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì muoán laøm ñieàu traùi oai nghi ôû trong thoân xoùm, roài ngay taïi thoân xoùm ñuoåi ngöôøi kia ñi, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khoâng neân daãn ñi roài ñuoåi trôû veà. Neáu khaû naêng khoâng theå xin ñuû hai ngöôøi aên, thì coù theå sai ngöôøi kia trôø veà, khoâng coù toäi. Neáu coù theå xin ñuû hai ngöôøi aên thì neân cuøng aên. Neáu sai ñi laáy thuoác, môøi y só, thì khoâng coù toäi. Neáu xin khoâng theå ñöôïc roài khi aáy ñònh sai ñi maø coù choã môøi aên, thì neân baûo ñeán choã môøi aên ñeå ngöôøi aáy aên. Neáu khoâng coù choã môøi aên maø trong Tinh xaù coù thöùc aên, thì neân baûo veà laïi Tinh xaù ñeå aên. Neáu khoâng coù choã naøo môøi aên, trong Tinh xaù cuõng khoâng coù thöùc aên, thì neân noùi vôùi ngöôøi kia “Tröôûng laõo, oâng haõy töï ñi tìm thöùc aên laáy”. Neáu ngöôøi aáy laøm ñieàu traùi oai nghi, nhìn ngoù baát chính, thì khieán hoï ñi khoâng coù toäi. Hoaëc sai ngöôøi aáy laøm caùc vieäc nhö xoâng baùt, nhuoäm y, thì khoâng coù toäi. Toùm laïi, neáu ñuoåi Tyø-kheo thì phaïm Ba-daï-ñeà, ñuoåi Tyø-kheo ni thì phaïm Thaâu-lan-giaù; ñuoåi Hoïc giôùi ni, Sa-di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; cuoái cuøng, neáu ñuoåi ngöôøi theá tuïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

44. GIÔÙI XUYEÂN TAÏC GIAÙO PHAÙP, KHOÂNG NGHE LÔØI KHUYEÂN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-lôïi-tra huûy baùng Kheá kinh nhö sau: “Theo toâi hieåu caùc phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng thì nhöõng phaùp maø Ngaøi baûo laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng, chaúng coù gì chöôùng ñaïo caû”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn

noùi: “Tröôûng laõo A-lôïi-tra, chôù huûy baùng Kheá kinh. Ñoù laø aùc kieán, laø kieán giaûi baát thieän, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc”. Can giaùn moät laàn, hai laàn, ba laàn vaãn khoâng chaám döùt, caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân: “Baïch Theá Toân! A-lôïi-tra huûy baùng Kheá

kinh, noùi nhö sau: “Theo choã toâi bieát, nhöõng phaùp do Ñöùc Nhö Lai thuyeát giaûng, thì nhöõng phaùp maø Ngaøi cho laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng, chaúng coù gì chöôùng ñaïo caû”. Chuùng con ñaõ can giaùn moät laàn, hai laàn, ba laàn maø thaày vaãn khoâng chaám döùt”. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “OÂng A-lôïi-tra aáy huûy baùng kheá kinh, noùi: “Theo choã toâi bieát, caùc phaùp do Ñöùc Nhö Lai thuyeát giaûng thì nhöõng phaùp maø Ngaøi cho laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng, chaúng coù gì chöôùng ñaïo caû”. Roài ñöôïc can giaùn moät laàn, hai laàn, ba laàn maø vaãn khoâng chaám döùt, thì caùc oâng neân ñeán choã vaéng can giaùn ba laàn, ñeán giöõa nhieàu ngöôøi can giaùn ba laàn, roài ñeán giöõa chuùng Taêng can giaùn ba laàn. Khi can giaùn ôû choã vaéng, neân hoûi nhö sau: “Tröôûng laõo A-lôïi-tra, oâng huûy baùng Kheá kinh noùi nhö sau: “Theo choã toâi bieát, caùc phaùp Ñöùc Nhö Lai thuyeát giaûng thì nhöõng phaùp maø Ngaøi baûo laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng chaúng coù gì laø chöôùng ñaïo caû”, roài ñöôïc can giaùn ba laàn maø khoâng töø boû phaûi khoâng?”. Neáu oâng ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy”, thì baáy giôø, neân can giaùn ôû choã vaéng nhö sau: “A-lôïi-tra, oâng huûy baùng kheá kinh, ñoù laø aùc kieán, laø kieán giaûi baát thieän, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Tröôûng laõo, toâi vì taâm töø can giaùn oâng laø muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, vaäy oâng haõy boû vieäc aáy ñi. Laàn can giaùn thöù nhaát ñaõ xong, coøn hai laàn can giaùn nöõa, vaäy oâng haõy boû vieäc aáy ñi”. A-lôïi-tra noùi: “Ñoù laø kieán giaûi toát, kieán giaûi thieän, töø khi toâi chaáp haønh ñeán nay, cha meï baïn beø quen bieát cuûa toâi cuõng thöôøng aùp duïng kieán giaûi naøy. Nay toâi khoâng theå khoâng hoûi cha meï baïn beø quen bieát maø laïi vöùt boû kieán giaûi naøy”. Theá roài, neáu can giaùn ñeán laàn thöù hai thöù ba maø vaãn khoâng chaám döùt, cho ñeán can giaùn ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn cuõng khoâng chaám döùt, thì phaûi ñeán giöõa chuùng Taêng laøm phaùp yeát-ma caàu thính (xin ñöôïc nghe), noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! A-lôïi-tra huûy baùng Kheá kinh noùi theá naøy: “Theo toâi bieát caùc phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, nhöõng phaùp maø Ngaøi baûo raèng chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng chaúng coù gì chöôùng ñaïo caû”. Ñaõ ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû giöõa nhieàu ngöôøi ba laàn maø vaãn khoâng boû vieäc aáy. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng cuõng laïi can giaùn ôû giöõa Taêng ba laàn khieán cho boû vieäc aáy”.

190 BOÄ LUAÄT 2

Trong chuùng Taêng neân hoûi: “Tröôûng laõo A-lôïi-tra, coù thaät oâng huûy baùng kheá kinh noùi: “Theo toâi bieát caùc phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, nhöõng phaùp maø Ngaøi baûo laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng chaúng coù gì laø chöôùng ñaïo caû”, roài ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû giöõa nhieàu ngöôøi ba laàn maø vaãn khoâng boû vieäc aáy phaûi khoâng?”. Neáu oâng ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy”, thì ôû giöõa chuùng Taêng neân can giaùn. Caùch can giaùn phaûi noùi nhö sau: “A-lôïi-tra, oâng chôù huûy baùng kheá kinh. Huûy baùng kheá kinh seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Naøy Tröôûng laõo, Taêng muoán lôïi ích cho oâng, oâng phaûi vaâng lôøi chuùng Taêng. Moät laàn can giaùn ñaõ xong, coøn hai laàn can giaùn nöõa, oâng phaûi boû vieäc aáy ñi”. A-lôïi-tra laïi noùi: “Ñoù laø kieán giaûi toát,

kieán giaûi thieän, töø cha meï toâi trôû ñi ñeàu keá thöøa aùp duïng kieán giaûi naøy. Toâi khoâng theå khoâng hoûi cha meï maø boû kieán giaûi naøy". Tuy ñöôïc can giaùn ñeán laàn thöù hai, thöù ba maø oâng vaãn khoâng boû, do ñoù, caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Neáu Tyø-kheo A-lôïi-tra huûy baùng kheá kinh noùi: "Theo toâi hieåu phaùp cuûa Nhö Lai thuyeát giaûng, nhöõng phaùp maø Ngaøi baûo laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chuùng, chaúng coù gì chöôùng ñaïo caû", roài ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû giöõa nhieàu ngöôøi ba laàn, ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn maø vaãn khoâng boû vieäc aáy, thì caùc oâng neân laøm phaùp yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo A-lôïi-tra". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo noùi theá naøy: "Thöa Tröôûng laõo, toâi bieát phaùp do Theá Toân thuyeát giaûng, nhöõng phaùp maø Theá Toân baûo laø chöôùng ñaïo, khi thöïc haønh chaúng coù gì laø chöôùng ñaïo", thì caùc Tyø-kheo neân khuyeân can Tyø- kheo aáy, noùi theá naøy: "Tröôûng laõo, oâng chôù neân huûy baùng Theá Toân, huûy baùng Theá Toân laø baát thieän. Theá Toân khoâng noùi nhö theá. Theá Toân noùi phaùp chöôùng ñaïo thì thaät laø chöôùng ñaïo. OÂng haõy boû vieäc aáy ñi". Neáu caùc Tyø-kheo khuyeân can Tyø-kheo aáy maø oâng vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba. (Sau ba laàn khuyeân can) maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi. Sau khi laøm yeát-ma xong, (Tyø-kheo aáy) phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 17 191

Theá Toân: Laø baäc Nhaát thieát trí, Nhaát thieát kieán. Phaùp: Nhöõng ñieàu do Theá Toân noùi, nhöõng ñieàu ñöôïc Theá Toân aán khaû. Theá Toân noùi: Theá Toân töï noùi. AÁn khaû: Caùc ñeä töû noùi roài Theá Toân aán chöùng (chuaån nhaän). Noùi: Noùi ra töøng caâu töøng caâu roõ raøng. Bieát: Töùc laø caùi bieát thuoäc trí tueä sieâu ñaúng. Phaùp chöôùng ñaïo: Ñoái vôùi nguõ duïc maét thaáy saéc sinh ra aùi luyeán nhôù nghó, taâm sinh ham muoán tham ñaém, ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, caûm thoï cuõng nhö vaäy. Thöïc haønh (taäp): Laøm vieäc ñoù. Chaúng coù gì chöôùng ñaïo: Khoâng chöôùng ñaïo Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn vaø caùc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn. Caùc Tyø-kheo: Hoaëc moät ngöôøi, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc Taêng chuùng. Tyø-kheo aáy: Nhö Tyø-kheo A-lôïi-tra. Chôù huûy baùng Theá Toân: Chôù giöõ laáy nhöõng ñieàu khoâng thaät, giöõ laáy nhöõng ñieàu khoâng toát. Can giaùn ba laàn: Hoaëc (ôû choã) moät ngöôøi, hoaëc (ôû choã) nhieàu ngöôøi, hoaëc (ôû giöõa) chuùng Taêng. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi; cho ñeán ba laàn can giaùn, neáu boû thì toát; cho ñeán khoâng boû thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi baét saùm hoái Ba- daï-ñeà. Theá neân noùi (nhö treân).

192 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÂNG KYØ QUYEÅN 18

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

45. GIÔÙI BAO CHE NGÖÔØI COÙ LOÃI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo A-lôïi-tra khoâng boû aùc kieán, bò chuùng Taêng laøm yeát-ma cöû toäi xong, thaày beøn ñeán choã Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Hai vò naøy thaáy thaày, lieàn taùn thaùn: “Laønh thay! (Toân giaû) ñeán ñaây”, roài ñöùng daäy ñoùn tieáp, ñöa cho gheá ngoài vaø nöôùc röûa chaân, laïi ñöa daàu thoa chaân, nöôùc uoáng phi thôøi, chæ cho caên phoøng, giöôøng neäm, duïng cuï ñeå naèm, vaø cuøng höôûng chung thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát. Theá roài, Tyø-kheo A-lôïi-tra ñi ñeán tröôùc coång Tinh xaù Kyø-hoaøn, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Naøy caùc Tröôûng laõo, caùc oâng töôûng laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo A-lôïi-tra naøy roài thì toâi khoâng coù choã ôû sao? Toâi vaãn ñöôïc caùc Tyø-kheo phaïm haïnh cho cuøng ôû chung, giao cho phoøng xaù, giöôøng, neäm, ngoïa cuï, laïi ñöôïc höôûng chung thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát. Caùc oâng caøng sôùm cöû toäi thì toâi caøng sôùm ñöôïc choã ôû toát nhö vaäy ñoù”. Caùc Tyø-kheo nghe noùi theá, caûm thaáy hoå theïn khoâng vui, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Nan-ñaø v.v... ñeán. Khi ñeán roài, Phaät lieàn hoûi Nan-ñaø: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät nhö vaäy khoâng?”. Ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao oâng ñaõ bieát chuùng Taêng laøm yeát-ma cöû toäi roài maø coøn aên chung thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát (vôùi ngöôøi aáy)? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy; khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh

Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc coù aùc kieán khoâng boû, Taêng ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi, chöa laøm nhö phaùp, maø cuøng (368a) aên chung, cuøng ôû chung moät nhaø, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc (maø bieát). AÙc kieán: Nhö A-lôïi-tra huûy baùng kheá kinh. Chöa laøm nhö phaùp: Taêng chöa giaûi toûa phaùp yeát-ma cöû toäi. Cuøng aên: Cuøng höôûng thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát. Cuøng ôû: Cuøng ôû trong cuøng moät cöông giôùi. Cuøng moät nhaø: Cuøng ôû trong moät nhaø coù cuøng moät vaùch töôøng, cuøng moät maùi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu coù moät Tyø-kheo bò Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ quôû traùch thì Tyø- kheo khaùc khoâng ñöôïc quyeán ruõ, noùi: “Ta cho ngöôi y baùt, thuoác trò beänh, giöôøng neäm ngoïa cuï, ngöôi neân ôû gaàn beân ta hoïc kinh ñoïc kinh...”. Neáu quaùn saùt thaáy tình huoáng cuûa Tyø-kheo aáy chaéc chaén seõ xaû giôùi hoaøn tuïc, thì neân doã daønh vaø daïy baûo nhö sau: “OÂng phaûi bieát, aân ñöùc cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ raát thaâm troïng

khoù maø baùo ñaùp. OÂng neân trôû veà soáng thaân caän vôùi (caùc ngaøi)", noùi nhö theá thì khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi bò cöû toäi maø töôûng laø khoâng bò cöû toäi, cuøng ôû cuøng aên vôùi hoï, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi khoâng bò cöû toäi maø töôûng laø bò cöû toäi cuøng ôû cuøng aên chung vôùi hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôiø bò cöû toäi töôûng laø hoï bò cöû toäi (maø cuøng ôû cuøng aên vôùi hoï) thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngöôøi khoâng bò cöû toäi töôûng laø khoâng bò cöû toäi (cuøng ôû cuøng aên vôùi hoï) thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

46. GIÔÙI CHÖÙA CHAÁP SA-DI BÒ ÑUOÅI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, A-lôïi- tra coù moät Sa-di töï laø Phaùp Döõ, noùi nhö sau: "Naøy Tröôûng laõo! Theo toâi bieát phaùp do Ñöùc Nhö Lai thuyeát giaûng, Ngaøi noùi daâm duïc laøm chöôùng ñaïo, nhöng khi thöïc hieän söï daâm duïc thì khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo".

Luùc aáy, caùc Tyø-kheo lieàn noùi: "Naøy Sa-di, ngöôi chôù huûy baùng Theá Toân; huûy baùng Theá Toân laø khoâng toát. Ngöôi khoâng kheùo ghi nhôù lôøi daïy cuûa Theá Toân, vì thöïc hieän söï daâm duïc quaû thaät laø chöôùng ñaïo". Can giaùn moät laàn, hai laàn, ba laàn maø Sa-di aáy vaãn khoâng chaám döùt, neân caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Neáu Sa-di Phaùp Döõ aáy noùi: "Theo toâi hieåu phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, Ngaøi noùi söï daâm duïc laøm chöôùng ñaïo, nhöng khi thöïc hieän daâm duïc khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo", thì caùc oâng neân can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, can giaùn ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø can giaùn ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn, khieán cho boû vieäc aáy". ÔÛ choã vaéng neân hoûi: "Naøy Sa-di, coù thaät ngöôi noùi nhö sau: Theo toâi bieát, phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, Ngaøi noùi haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng khi haønh daâm duïc khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo. Roài ngöôi ñaõ ñöôïc can giaùn ba laàn maø khoâng chaám döùt phaûi khoâng?". Neáu oâng ta ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì baáy giôø neân can giaùn ôû choã vaéng: "Naøy Sa-di, ngöôi chôù huûy baùng Theá Toân; huûy baùng Theá Toân laø ñieàu baát thieän. Ngöôi khoâng kheùo ghi nhôù lôøi daïy cuûa Theá Toân, haønh daâm duïc quaû thaät laø chöôùng ñaïo. Nay ta vì loøng töø can giaùn ngöôi laø muoán cho ngöôi ñöôïc lôïi ích. Vaäy ngöôi neân nghe lôøi ta. Moät laàn can giaùn ñaõ xong coøn hai laàn can giaùn nöõa, ngöôi coù boû vieäc ñoù chaêng?". Neáu khoâng boû, thì neân can giaùn ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö theá. Khi can giaùn ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng nhö vaäy. Neáu vaãn khoâng boû thì neân laøm yeát-ma caàu thính ôû giöõa Taêng nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! OÂng Sa-di Phaùp Döõ naøy noùi nhö sau: "Theo toâi hieåu, phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, Ngaøi noùi raèng daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng khi thöïc hieän daâm duïc khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo". Theá roài, ñaõ ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng neân can giaùn ba laàn khieán cho oâng boû vieäc aáy. Baáy giôø,

neân hoûi giöõa Taêng: “Sa-di, coù thaät ngöôi noùi nhö sau: Theo toâi hieåu, phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng, Ngaøi noùi raèng daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng khi haønh daâm khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo. Roài ñaõ ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû phaûi khoâng?” Neáu oâng ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy”, thì ôû giöõa Taêng neân can giaùn nhö sau: “Naøy Sa-di, ngöôi chôù huûy baùng Theá Toân; huûy baùng Theá Toân laø ñieàu baát thieän. Ngöôi khoâng kheùo ghi nhôù, chöù haønh daâm duïc quaû thöïc laø chöôùng ñaïo. Chuùng Taêng vì loøng töø can giaùn ngöôi, laø muoán ngöôi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 18 195

ñöôïc lôïi ích, vaäy ngöôi neân ghi nhaän lôøi daïy cuûa Taêng. Moät laàn can giaùn ñaõ qua coøn hai laàn can giaùn nöõa, ngöôi neân boû vieäc aáy ñi”. Neáu oâng khoâng boû thì laàn thöù hai, thöù ba cuõng can giaùn nhö vaäy. Theá nhöng, oâng vaãn khoâng boû. Do vaäy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Neáu Sa-di Phaùp Döõ aáy noùi nhö sau: “Ñöùc Theá Toân noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng theo toâi bieát haønh daâm duïc khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo”. Roài ñöôïc can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, can giaùn ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn, maø vaãn khoâng boû, thì neân ñuoåi y ra khoûi ñaïi chuùng”. Theá nhöng, sau khi bò ñuoåi ñi, Phaùp Döõ lieàn ñeán choã nhoùm saùu Tyø- kheo. Nhoùm saùu Tyø-kheo thaáy oâng, beøn taùn thaùn: “Laønh thay oâng ñeán ñaây”, roài cho nöôùc uoáng phi thôøi, chæ phoøng ôû, ñöa giöôøng neäm ngoïa cuï, ñöa y baùt, thuoác boå. Sa-di ñöôïc cung caáp caùc vaät duïng aáy roài, lieàn ñi ñeán coång Tinh xaù Kyø-hoaøn, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Naøy caùc Tröôûng laõo, caùc vò ñuoåi toâi ra khoûi Taêng chuùng, töôûng raèng toâi seõ khoâng coù ñöôïc choã ôû, nhöng nay toâi laïi ñöôïc ôû chung vôùi baäc phaïm haïnh, caùc vò aáy coøn cho toâi phoøng xaù, giöôøng neäm, ngoïa cuï, cuøng chia xeû vôùi toâi thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát, cho toâi y baùt vaø thuoác boå. Naøy caùc Tröôûng laõo, caùc vò caøng ñuoåi toâi choùng, thì toâi caøng choùng ñöôïc soáng an laïc nhö vaäy ñoù”. Caùc Tyø-kheo nghe oâng noùi nhö theá, loøng khoâng vui beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät nhö vaäy chaêng?” Ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao caùc oâng ñaõ bieát Sa-di coù aùc kieán khoâng boû, chuùng Taêng ñaõ nhö phaùp truïc xuaát maø coøn cho soáng chung, chia xeû thöùc aên chaùnh phaùp vaø thöùc aên vaät chaát? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Sa-di noùi nhö theá naøy: “Theo toâi bieát, Ñöùc Nhö Lai noùi raèng daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng khi haønh daâm duïc khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo”, thì caùc Tyø-kheo neân can giaùn Sa-di aáy nhö sau: “Naøy Sa-di, ngöôi chôù huûy baùng Theá Toân; huûy baùng Theá Toân laø haønh vi baát

thieän. Theá Toân noùi haønh daâm duïc quaû thaät laø chöôùng ñaïo. Ngöôi haõy boû aùc kieán aáy ñi". Khi caùc Tyø-kheo can giaùn Sa-di aáy maø oâng vaãn coá tình khoâng boû, thì neân can giaùn laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy. Neáu oâng boû thì toát, neáu khoâng boû thì caùc Tyø-kheo neân noùi nhö sau: "Töø nay trôû ñi, ngöôi khoâng ñöôïc noùi Phaät laø thaày cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc nguû chung vôùi Tyø-kheo ba ñeâm. Ngöôi ñi ñi, khoâng ñöôïc ôû ñaây". Neáu Tyø-kheo bieát Sa-di khoâng boû aùc kieán, bò khu xuaát, chöa giaûi toûa phaùp yeát-ma, maø duï doã, nuoâi döôõng, cuøng aên chung, ôû chung moät phoøng thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Sa-di: Nhö Sa-di Phaùp Döõ... (Moät soá töø ngöõ khaùc ñaõ ñöôïc giaûi thích trong caùc giôùi tröôùc). Khu xuaát: Ñuoåi ra khoûi Taêng giaø lam. Chöa laøm nhö phaùp: Nhö treân ñaõ giaûi thích. Nuoâi: Cho y chæ (cho pheùp nöông töïa). Döôõng: Cho y baùt, thuoác chöõa beänh. (Moät soá töø ngöõ khaùc ñaõ ñöôïc giaûi thích ôû caùc giôùi treân). Neáu Sa-di bò Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khieån traùch thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc duï doã goïi veà cuøng ôû chung, noùi: "Ta seõ cho ngöôi y baùt, thuoác men, seõ daïy kinh cho ngöôi". Neáu bieát Sa-di aáy nhaân vieäc ñoù seõ hoaøn tuïc thì coù theå nhoû nheï doã daønh, roài noùi vôùi oâng ta: "AÂn ñöùc cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ raát naëng, khoù maø baùo ñaùp. Ngöôi neân trôû veà soáng thaân caän vôùi ngaøi". Neáu (Sa-di) bò ñuoåi maø töôûng khoâng bò ñuoåi (roài ñem veà nuoâi), thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng bò ñuoåi maø töôûng bò ñuoåi (roài ñem veà nuoâi), thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bò ñuoåi vaø töôûng laø bò ñuoåi (maø ñem veà nuoâi), thì phaïm Ba- daï-ñeà. Neáu khoâng bò ñuoåi vaø töôûng khoâng bò ñuoåi (maø ñem veà nuoâi), thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

47. GIÔÙI MAËC Y KHOÂNG HOAÏI SAÉC Khi Phaät truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo maëc y khoâng ñöôïc caét may thaønh nhieàu maûnh, ngoaïi ñaïo cuõng maëc y khoâng caét may thaønh nhieàu maûnh. Theá roài, Öu-baø-taéc muoán ñaûnh

leã Tyø-kheo maø ñaûnh leã nhaèm ngoaïi ñaïo, khi nghe chuù nguyeän roài môùi bieát laø ngoaïi ñaïo, neân trong loøng Öu-baø-taéc caûm thaáy hoå theïn. Ñoàng thôøi, ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo muoán ñaûnh leã ngoaïi ñaïo maø ñaûnh leã nhaèm Tyø-kheo, khi nghe chuù nguyeän môùi bieát laø Tyø-kheo, neân ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo caûm thaáy hoå theïn trong loøng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Töø nay veà sau neân may y khaùc nhau, caét may nhuoäm coù maøu saéc". Tyø-kheo lieàn caét may nhuoäm laøm thaønh maøu saéc khaùc. Khi aáy, ngoaïi ñaïo duøng ñaù ñoû nhuoäm y thaønh maøu ñoû Löu-chaâu-la, caàm gaäy coù ba khaác ñeå cho khaùc. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-kheo ôû nôi choán hoang vaéng löôïm ñöôïc y Kieàu-xaù-da, naáu nöôùc nhuoäm ñònh nhuoäm, thì Theá Toân ñang duøng

thaàn tuùc ñi treân khoâng ñeán choã Tyø-kheo, Ngaøi bieát nhöng vaãn hoûi Tyø-kheo: “OÂng ñònh laøm gì ñaáy?” - Naáu nöôùc nhuoäm ñònh nhuoäm y Kieàu-xaù-da. - Y Kieàu-xaù-da moûng manh neáu nhuoäm baèng nöôùc nhuoäm thoâ keäch nhö theá seõ laøm haïi y. Töø nay veà sau, y Kieàu-xaù-da neân taùc tònh (laøm daáu cho hôïp leä) baèng hai caùch: caét (moät mieáng) may leân taùc tònh vaø laøm cho xanh taùc tònh. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-kheo ôû Tyø-xaù-ly ñöôïc moät chieác y Khaâm-baø-la meàm maïi, thaày beøn naáu nöôùc nhuoäm ñònh nhuoäm, thì gaëp luùc Phaät duøng thaàn tuùc ñi tôùi choã Thaày. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: “Naøy Tyø-kheo, oâng laøm gì ñaáy?”. - Naáu nöôùc nhuoäm ñeå nhuoäm y Khaâm-baø-la. - Y Khaâm-baø-la meàm maïi moûng manh maø nhuoäm thuoác nhuoäm thoâ keäch theá naøy seõ laøm raùch y maát. Töø nay veà sau, Ta cho pheùp, y Khaâm-baø-la taùc tònh baèng hai caùch: caét may taùc tònh vaø laøm cho xanh taùc tònh. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Toân-ñaø-la-nan-ñaø laø con trai baø dì cuûa Phaät, do Ñaïi-aùi- ñaïo sinh, coù ba möôi töôùng, vôùi töôùng baïch haøo, vaø töôùng traùi tai thoøng xuoáng. Sau khi thaày khaát thöïc xong, töø trong thaønh Xaù-veä ñi ra, thì luùc aáy coù Toân giaû A-nan ñi sau; ñoàng thôøi caùc Tyø-kheo cuõng vöøa aên xong, ñang ngoài thieàn hoaëc ñi kinh haønh tröôùc coång Tinh xaù Kyø-hoaøn. Töø xa troâng thaáy (Toân-ñaø-la-nan-ñaø), hoï töôûng laø Theá Toân, lieàn cuøng nhau ñöùng daäy chaép tay, noùi: “Theá Toân ñeán, Theá Toân ñeán”. Toân-ñaø-la-nan- ñaø cuõng xoa tay chaép tay noùi: “Caùc Tröôûng laõo, toâi laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø,

toâi laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø”. Caùc Tyø-kheo nghe noùi theá, ai naáy ñeàu caûm thaây maéc côõ, beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau phaûi laøm moät daáu chaám treân y hoaïi saéc”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñöôïc y môùi phaûi duøng ba thöù laøm hoaïi saéc, hoaëc duøng moät thöù laøm hoaïi saéc (caùc y aáy), ñoù laø: maøu xanh, maøu ñen vaø maøu moäc lan. Neáu khoâng duøng ba thöù aáy laøm hoaïi saéc caùc y maø ñem maëc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Ñöôïc: Ñöôïc töø ngöôøi nam, ngöôøi nöõ, taïi gia, xuaát gia. Y môùi: Khi vöøa môùi may xong, nhö y Khaâm-baø-la, y ñieäp, y Soâ ma, y Kieàu-xaù-da, y Xaù-na, y gai, y Khu-maâu-ñeà. Ba thöù hoaïi saéc, hoaëc moãi moät thöù hoaïi saéc: Ñoù laø maøu xanh, maøu ñen, maøu moäc lan. Maøu xanh: Ñoù laø maøu xanh ñoàng, maøu xanh tröôûng döôõng vaø maøu xanh ñaù. - Maøu xanh ñoàng: Ñem ñoà ñöïng baèng ñoàng ñeå leân treân röôïu ñaéng (laøm cho ñoàng sanh ten) roài laáy ten aáy, ñoù goïi laø maøu xanh ñoàng. - Maøu xanh tröôûng döôõng: Töùc maøu xanh cuûa baõ chaøm, hay maøu xanh lam. - Maøu xanh ñaù: Töùc maøu xanh da trôøi. Noùi chung, ñem caùc maøu keå treân ñieåm tònh (laøm daáu cho hôïp

leä) treân y. - Maøu ñen: Goàm hai loaïi: Danh töï neâ vaø baát danh töï neâ. - Danh töï neâ: (Duøng boät cuûa caùc loaïi) a-leâ-laëc, tyø-eâ-laëc, a-ma-laëc ñoå chung vaøo moät caùi toâ; ñoù goïi laø danh töï neâ. - Baát danh töï neâ: Ñoù laø buøn thaät, buøn döôùi hoà, buøn döôùi gieáng, noùi chung caùc loaïi buøn nhö vaäy. Maøu moäc lan: Hoaëc duøng a-leâ-laëc, tyø-eâ-laëc, a-ma-laëc maøi treân saét, ñem ñieåm tònh; ñoù goïi laø maøu moäc lan. Tyø-kheo ñöôïc y môùi khoâng taùc tònh (hay ñieåm tònh) maø ñem maëc, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñöôïc y Taêng-giaø-leâ môùi, taùc tònh thì toát, khoâng taùc tònh thì

phaïm Ba-daï-ñeà. Cuõng vaäy, khi ñöôïc Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi, y taém möa, y che gheû, toïa cuï (taám traûi ngoài) ñem taùc tònh thì toát, neáu khoâng taùc tònh thì phaïm Ba-daï-ñeà. Y Khaâm-baø-la taùc tònh baèng hai caùch: caét may "Tònh"vaø ñieåm tònh maøu xanh. Khi caét may tònh maø khoâng ñieåm tònh maøu xanh thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khi ñieåm tònh maøu xanh maø khoâng ñieåm tònh baèng caét may thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khoâng ñieåm tònh maøu xanh, cuõng khoâng ñieåm tònh baèng caét may, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà, moät toäi Vieät-tyø-ni. Vöøa taùc tònh baèng caét may, vöøa taùc tònh baèng maøu xanh thì khoâng coù toäi. Y nhieàu lôùp phaûi taùc tònh baèng ba caùch: taùc tònh baèng caét may, taùc tònh baèng nhuoäm vaø taùc tònh baèng maøu xanh. Neáu taùc tònh baèng caét may, taùc tònh baèng nhuoäm maø khoâng taùc tònh maøu xanh, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu taùc tònh maøu xanh maø khoâng taùc tònh baèng caét may, khoâng taùc tònh baèng nhuoäm, thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Khoâng taùc tònh baèng caét may, khoâng taùc tònh baèng nhuoäm, khoâng taùc tònh baèng maøu xanh, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà, hai toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taùc tònh baèng ba caùch treân thì khoâng coù toäi. Y soâ ma taùc tònh ba caùch gioáng nhö y nhieàu lôùp; y Kieàu-xaù-da taùc tònh hai caùch nhö y Khaâm-baø-la; y xaù-na, y ma, y Khu-maâu-ñeà taùc tònh baèng ba caùch gioáng nhö y nhieàu lôùp, ñoù laø taùc tònh maøu xanh, maøu ñen vaø maøu moäc lan cuõng laïi nhö vaäy. Khi taùc tònh khoâng ñöôïc lôùn, khoâng ñöôïc nhoû, lôùn toái ña baèng boán ngoùn tay, nhoû toái thieåu baèng haït ñaäu. Hoaëc duøng a-leâ-laëc, tyø-eâ-laëc, a- ma-laëc ñeå treân saét eùp laáy nöôùc roài taùc tònh; khoâng ñöôïc laøm thaønh soá chaün, (maø laøm thaønh soá leû) hoaëc moät, hoaëc ba, hoaëc naêm, hoaëc baûy, hoaëc chín; khoâng ñöôïc taùc tònh nhö hình ñoùa hoa. Neáu khi giaët, vaù maø coù buøn rôi leân treân, hoaëc coù daáu chaân ñaát cuûa chim, quaï giaãm leân treân, thì cuõng ñöôïc xem laø ñaõ taùc tònh. Neáu ñöôïc nhieàu phaåm vaät taïp nhaïp roài ñem ñeå ñoáng moät choã, thì chæ caàn taùc tònh moät choã. Neáu ñoå thaønh nhieàu ñoáng thì moãi ñoáng ñeàu taùc tònh. Neáu may Taêng-giaø-leâ môùi thì phaûi taùc tònh taïi moät goùc. Neáu chaép theâm nöûa ñieàu hoaëc moät ñieàu cuõng phaûi taùc tònh. Y Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi vaø taát caû caùc y khaùc khi môùi vaù cuõng

phaûi taùc tònh. Theá neân noùi (nhö treân).

48. GIÔÙI CAÁT GIÖÕ BAÛO VAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, vaøo ngaøy möôøi laêm traêng troøn, vua A-xaø-theá, con baø Vi-ñeà-hi taém röûa xong, thoa daàu vaøo thaân, maëc aùo môùi, cuøng quaàn thaàn hoäi hoïp taïi cung ñieän, vua noùi vôùi moät ñaïi thaàn: - Hoâm nay laø ngaøy traêng troøn, chuùng ta neân ñeán choã Sa-moân hay Baø-la-moân naøo ñeå tröôûng döôõng thieän caên? Vò ñaïi thaàn noùi: - Phaát-lan-ca-dieáp ñang ôû trong thaønh Vöông xaù laø baäc ñaïi Sa- moân, laïi coù ñoà chuùng ñoâng ñaûo, ñaïi vöông neân ñeán vôùi oâng ta, seõ ñöôïc tröôûng döôõng thieän caên. Vua im laëng khoâng noùi. Laïi coù moät ñaïi thaàn noùi: “Taùt-giaø-ni-kieàn -töû ñang ôû trong thaønh Vöông xaù laø baäc ñaïi Sa-moân, neân ñeán vôùi oâng ta seõ ñöôïc tröôûng döôõng thieän caên”. Nhö vaäy, moãi vò ñaïi thaàn, voán laø ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo, oâng naøo cuõng ca tuïng thaày mình, ñeàu baûo neân ñeán vò aáy seõ ñöôïc tröôûng döôõng thieän caên. Baáy giôø, Kyø cöïu Ñoàng töû ñang caàm loïng ñöùng haàu vua A-xaø-theá, vua noùi vôùi ñoàng töû: “Moïi ngöôøi ñeàu noùi, vì sao oâng im laëng khoâng noùi? Hoâm nay traêng troøn neân ñeán nôi naøo ñeå ñöôïc tröôûng döôõng thieän caên?”. Ñoàng töû taâu vôùi vua: “Ñöùc Theá Toân hieän giôø ñang ôû trong vöôøn Am-baø-la cuûa haï thaàn cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo, neáu ñeán ñoù thì coù theå tröôûng döôõng thieän caên”. Vua lieàn chuaån thuaän lôøi ñeà nghò aáy, roài noùi vôùi Kyø cöïu Ñoàng töû: “Ngöôi haõy töùc toác trang bò naêm traêm voi caùi, cöù treân moãi thôùt voi chôû moät phu nhaân”. Khi aáy, Ñoàng töû Kyø cöïu beøn theo lôøi vua maø trang bò, trang bò xong lieàn ñeán taâu vua: “Taâu ñaïi vöông, haï thaàn trang bò xong roài, Ñaïi vöông haõy laøm nhöõng gì mình caàn”. Theá roài, vua A-xaø-theá cuøng vôùi naêm traêm phu nhaân, ñöôïc quaân lính caàm ñeøn ñuoác saùng choang, nhieãu haønh tröôùc sau, ra khoûi thaønh Vöông xaù vaøo luùc nöûa ñeâm, ñi ñeán tröôùc coång vöôøn Am-baø-la. Luùc aáy caùc Tyø- kheo ñang ngoài thieàn. Vua caûm thaáy hoaûng sôï, quay laïi noùi vôùi Ñoàng töû: “Ngöôi baûo coù moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo ñang ôû trong vöôøn cuûa ngöôi, ñaïi chuùng ñoâng ñaûo nhö vaäy maø sao im phaêng phaéc chaúng coù tieáng ñoäng gì heát chaúng phaûi ngöôi ñònh löøa doái ta sao?”. Ñoàng töû ñaùp: “Thaät ñaáy, haï thaàn khoâng doái vua ñaâu, cöù ñi thaúng

tôùi”. Roài ñoàng töû chæ daãn, noùi: “Trong ngoâi nhaø lôùn choã coù ñeøn ñoát saùng, Theá Toân ñang ngoài chính giöõa uy ñöùc ñaùng toân troïng ñaëc bieät, cao caû khoâng gì hôn, gioáng nhö traâu chuùa ôû giöõa ñaøn traâu, nhö vua sö töû ôû giöõa muoâng thuù, nhö vua voi traéng saùu ngaø taïi Tuyeát Sôn ñang ôû giöõa baày voi, cuõng nhö soâng Haèng saâu thaúm, trong treûo, im laëng khoâng coù tieáng ñoäng; ñaïi chuùng im laëng cuõng nhö vaäy. Laïi gioáng nhö bieån lôùn voâ löôïng nöôùc ñeàu ñoå veà ñoù. Ñaïi chuùng cuûa Ñöùc Theá Toân coù coâng ñöùc voâ löôïng cuõng nhö theá”. Baáy giôø, vua A-xaø-theá xuoáng xe maëc thöôøng phuïc ñi boä, daãn ñaàu ñoaøn ngöôøi tieán ñeán choã Phaät, nhieãu quanh Phaät vaø ñaïi chuùng ba voøng, roài ñöùng laïi, noùi vôùi Ñoàng töû: “Theá Toân cuøng ñaïi chuùng coâng ñöùc thaønh töïu vaéng laëng thanh tònh, mong sao con cuûa ta laø Öu-ñaø-di baït ñaø

cuõng thaønh töïu coâng ñöùc nhö vaäy". Phaät noùi: "Ñaïi vöông, tuøy theo söï caàu nguyeän cuûa ñaïi vöông ñeàu seõ ñaït ñöôïc". Theá roài, nhaø vua traûi toøa, môøi Phaät an toïa. Phaät daïy: "Ñaïi vöông töï ngoài, Nhö Lai ñaõ coù choã ngoài". Baáy giôø, vua cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Con coù ñieàu muoán hoûi, kính mong Phaät cho pheùp. - Nhö Lai cho pheùp ñaïi vöông cöù hoûi, roài Nhö Lai seõ traû lôøi cho ñaïi vöông. - Baïch Theá Toân! Trong ñaây caùc loaïi thôï xuaát gia theo giaùo phaùp cuûa Phaät coù theå chöùng quaû Sa-moân ngay trong ñôøi naøy khoâng? (Nhö trong kinh Sa Moân Quaû ñaõ trình baøy). Luùc aáy, vì thuyeát phaùp quaù laâu, caùc vò phu nhaân ñeo chuoãi anh laïc naëng, neân ai naáy ñeàu côûi ra ñeå tröôùc choã ngoài. Vua A-xaø-theá vì mang toäi gieát cha, neân trong loøng thöôøng nôm nôùp hoaûng sôï, khi nghe trong thaønh coù tieáng troáng, tieáng tuø vaø, tieáng voi, tieáng ngöïa, vua sôï haõi döõ doäi, lieàn noùi vôùi caùc phu nhaân: "Haõy trôû veà trong thaønh, haõy trôû veà trong thaønh". Caùc phu nhaân vì ñi veà quaù gaáp neân queân laáy chuoãi anh laïc. Ñeán saùng sôùm hoâm sau, phu nhaân cuûa vua ñònh ñeo chuoãi anh laïc, nhöng tìm khoâng coù. Ngöôøi maëc aùo cho baø noùi: "Ngaøy hoâm qua vì hoaûng hoát khi trôû veà e raèng ñeå queân taïi Tinh xaù". Cuõng theá, caùc phu nhaân ñeàu noùi mình ñeå queân anh laïc, nhöng hoï sôï raèng neáu taâu vôùi vua thì seõ bò vua quôû traùch. Baáy giôø, coù moät thanh y (con haàu) taâu vôùi vua: "Caùc phu nhaân hoâm qua trôû veà gaáp, nhieàu ngöôøi boû queân chuoãi anh laïc". Luùc aáy, coù Baø-la-moân ngoaïi ñaïo laø quaân sö cuûa vua, ñang ngoài vôùi vua, lieàn taâu:

"Neáu ñeå queân taïi ñoù thì caùc Sa-moân ñaõ ñem giaáu heát roài, giaû söû coù sai ngöôøi ñeán tìm cuõng chaúng ñöôïc gì". Khi aáy, vua sai moät ngöôøi ñaùng tin, thöû ñeán ñoù tìm xem (thì khi oâng naøy ñeán nôi) thaáy ñaïi chuùng cuûa Phaät coøn ngoài y nhieân taïi ñoù, vaø thaáy nhöõng chuoãi anh laïc cuûa caùc phu nhaân vaãn coøn taïi choã cuõ, bò aùnh saùng maët trôøi chieáu saùng röïc rôõ, beøn thu laáy mang veà, roài taâu ñaày ñuû leân vua. Vua raát ñoãi vui möøng, noùi: "Caùc Sa-moân cuûa Phaät ñuùng laø phöôùc ñieàn toát laønh, khoâng tham, khoâng ham muoán, ñaëc bieät ñaùng tin caäy, khoâng ai hôn ñöôïc hoäi chuùng naøy, mong raèng hoï thöôøng ôû trong nöôùc ta, ñeå ta ñöôïc cuùng döôøng suoát ñôøi". Roài vua noùi vôùi caùc phu nhaân: "Anh laïc cuûa caùc Khanh ñaây, moãi ngöôøi haõy laïi laáy, khoâng ñöôïc laøm hoãn loaïn, giaønh laáy caùi toát". Caùc Tyø-kheo nghe vò ngoaïi ñaïo quaân sö cuûa vua noùi nhö theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Chaâu baùu vaãn coøn nguyeân veïn khoâng ai laáy, maø coøn bò ngöôøi ta huûy baùng, huoáng gì bò laáy maát. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp caàm laáy chaâu baùu". Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, ñoàng töû Leâ xa mang caùc thöù chaâu baùu beân löng, coù giaù trò haøng ngaøn vaïn, cöôõi xe boán ngöïa ra khoûi thaønh du ngoaïn. Vì chaâu baùu mang naëng neân bò tuoät rôi xuoáng ñaát maø khoâng hay. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo ñi theo sau, vöøa ñeán ñoù thì thaáy chaâu baùu rôi xuoáng ñaát, lieàn goïi: "Ñoàng töû, ñoàng töû, laáy laïi chaâu baùu cuûa oâng". Nhöng vì tieáng xe

neân ñoàng töû khoâng nghe. Thaày sôï ngöôøi ñi sau nhaët laáy, neân ñöùng beân ñöôøng coi chöøng. Ñoàng töû ñi moät laùt lieàn bieát bò maát caùi ñai löng, beøn quay xe trôû laïi, töø xa troâng thaáy Tyø-kheo, lieàn hoûi: “OÂng ñi sau coù thaáy caùi ñai löng khoâng?”. Tyø-kheo ñaùp: “Toâi thaáy coù chieác ñai löng, vöøa roài töø xa goïi oâng, nhöng oâng khoâng nghe”. Ñoàng töû laïi hoûi: “ÔÛ taïi choã naøo?”. Thaày ñaùp: “Taïi choã kia kìa”. Ñoàng töû lieàn ñi ñeán laáy chieác ñai, buoäc vaøo löng xong, beøn naém Tyø- kheo ñaùnh vaøo tay chaân moät traän nhöø töû, laïi maéng chöûi ñuû thöù, noùi: “Neáu ta khoâng trôû laïi thì ngöôi ñaõ laáy chieác ñai löng roài”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi: “Khoâng laáy maø coøn sinh ra tai hoïa nhö theá, huoáng gì laáy”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñi tôùi soâng Toâ, côûi aùo xuoáng taém, luùc aáy coù ñoàng töû Leâ xa cuõng ñeán taém soâng beøn côûi voøng ñeo tai ñeå moät choã, roài laáy aùo tuû leân,

xuoáng nöôùc taém. Khi taém xong, anh ta leân bôø, maëc aùo vaøo, roài ra ñi maø queân voøng ñeo tai. Tyø-kheo leân sau, thaáy chieác voøng ñeo tai, lieàn töø xa goïi: “Ñoàng töû, ñoàng töû, voøng tai cuûa oâng coøn ñeå treân bôø”. Nhöng ñoàng töû vì ñi nhanh neân khoâng nghe thaày goïi, cöù töø töø ñi moät ñoãi xa, beøn tröïc nhôù loã tai khoâng coù voøng, lieàn trôû laïi tìm, töø xa hoûi Tyø-kheo: “Coù thaáy voøng tai cuûa toâi khoâng?”. Tyø-kheo ñaùp: “Voøng tai cuûa oâng coøn ñeå treân bôø, vöøa roài toâi troâng thaáy beøn töø xa goïi oâng, nhöng oâng ñi nhanh neân khoâng nghe tieáng goïi”. Ñoàng töû hoûi: “Hieän giôø ôû choã naøo?”. Thaày ñaùp: “Taïi choã kia kìa”. Ñoàng töû lieàn ñeán laáy voøng tai, ñeo vaøo xong, beøn naém Tyø-kheo ñaùnh ñaám tuùi buïi, vaø maéng: “Nhö vaäy, nhö vaäy ñoù, neáu ta khoâng trôû laïi thì ngöôi seõ laáy voøng tai cuûa ta ñi maát”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Khoâng laáy baûo vaät maø coøn sinh ra tai hoïa nhö theá, huoáng gì laáy”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi vöôøn caây Ni-caâu-luaät thuoäc doøng hoï Thích, nöôùc Ca-duy-la-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù con nhaø hoï Thích cuùng döôøng côm cho caùc Tyø-kheo, cuøng thaân quyeán doïn côm, nhöng vì ñeo voøng vaøng naëng neà, doïn côm khoâng tieän, neân côûi voøng xuyeán ñeå beân caïnh chaân Tyø-kheo, noùi nhö sau: “Voøng vaøng naøy con ñeå beân caïnh chaân thaày”. Tyø-kheo aên xong beøn ñöùng daäy boû ñi, sau ñoù, coù ngöôøi troâng thaáy lieàn caàm laáy voøng xuyeán roài ñi. Ngöôøi con doøng hoï Thích aáy khi ñaõi côm xong, lieàn trôû veà, queân laáy voøng xuyeán. Khi veà ñeán nhaø môùi hay laø khoâng coù chieác voøng, oâng beøn trôû laïi choã cuõ tìm maø khoâng thaáy, lieàn ñi tìm thaày Tyø-kheo maø mình ñaõ gôûi, noùi: - Thaày traû laïi chieác voøng maø tröôùc kia toâi ñaõ gôûi. - Toâi nhôù chieác voøng oâng ñaõ gôûi coøn ôû choã cuõ maø, toâi ñaâu coù laáy. - Toâi gôûi khoâng ñuùng choã neân bò maát chieác voøng. Theá roài, trong loøng oâng ta khoâng vui, lieàn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, baïch vôùi Phaät: “Vöøa roài, con ñem chieác voøng gôûi cho Tyø-kheo Moã giaùp, thaày khoâng chòu coi chöøng neân ñaõ bò maát”. Phaät beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp cho ngöôøi con hoï Thích aáy, chæ

baûo nhöõng ñieàu lôïi ích, khieán oâng ta hoan hyû, roài caùo lui. Sau khi oâng ñi khoâng laâu, Phaät beøn baûo goïi Tyø-kheo kia ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Neáu oâng ñaõ nhaän ngöôøi ta gôûi thì phaûi coi chöøng, coøn neáu khoâng

nhaän thì baûo laø khoâng nhaän. Vì sao oâng ñaõ nhaän ñoà ngöôøi ta gôûi maø khoâng troâng coi? Töø nay veà sau, neáu trong vöôøn coù chaâu baùu hoaëc nhöõng baûo vaät coù giaù trò thì Ta cho pheùp töï mình laáy caát, hoaëc laø sai ngöôøi khaùc laáy caát. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Ca-duy-la-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo (troâng thaáy) chaâu baùu hoaëc baûo vaät coù giaù trò ôû trong vöôøn maø töï mình laáy hoaëc sai ngöôøi khaùc laáy, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tröôøng hôïp ñaëc bieät: Tyø-kheo thaáy chaâu baùu hoaëc baûo vaät coù giaù trò, roài töï mình laáy, hoaëc sai ngöôøi khaùc laáy, vôùi suy nghó: “Coù chuû tôùi tìm, ta seõ ñöa”. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät. Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Trong vöôøn: Trong vöôøn thaùp, trong vöôøn cuûa chuùng Taêng. Chaâu baùu: Vaät duïng ñaõ thaønh, chaúng haïn: Thieân quan, loïng baùu, anh laïc, caùn phaát traàn, guoác baùu... nhöõng baûo vaät ñaõ laøm thaønh duïng cuï nhö vaäy. Baûo vaät coù giaù trò: Nhö tieàn, vaøng, baïc, chaân chaâu, löu ly, haø boái, san hoâ, hoå phaùch, pha leâ, xích baûo, ñoàng, ñoàng ñoû, chì, thieát, baïch laïp, saét... Laáy: Neáu vaät hôïp phaùp (tònh) ñöôïc töï tay caàm laáy, neáu vaät khoâng hôïp phaùp thì sai tònh nhaân laáy. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tröôøng hôïp ñaëc bieät: Neáu trong vöôøn thaùp, trong vöôøn cuûa chuùng Taêng, Tyø-kheo thaáy coù chaâu baùu hay baûo vaät coù giaù trò maø thanh tònh thì neân töï laáy; neáu vaät khoâng thanh tònh thì sai tònh nhaân laáy caát, vôùi suy nghó: “Neáu coù chuû tìm thì seõ traû laïi”. Chæ nghó nhö vaäy chöù khoâng coù gì khaùc (ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät). Hoaëc vaøo caùc dòp Phaät ñaûn sinh, dòp Phaät thaønh ñaïo, dòp Chuyeån phaùp luaân, dòp A-nan, La-haàu-la môû ñaïi hoäi; khi aáy, nhöõng ngöôøi ñi xem hoaëc queân y phuïc vaø caùc vaät duøng ñeå trang ñieåm thaân theå; hoaëc Tyø-kheo queân y baùt vaø caùc vaät khaùc maø Tyø-kheo thaáy thì neân laáy, laáy roài neân hoûi xem vaät ñoù cuûa ai. Neáu ñuùng laø chuû cuûa vaät thì neân trao cho hoï. Neáu khoâng ai bieát thì neân ñem treo treân caây truï ôû choã deã troâng thaáy cho ngöôøi ta troâng thaáy. Neáu coù ngöôøi noùi: “Ñoù laø vaät cuûa toâi”, thì neân hoûi: “Ngöôi maát taïi choã naøo?”. Neáu ñaùp

töông öng thì neân ñöa. Neáu khoâng ai bieát thì neân ñình laïi ñeán ba thaùng. Neáu vaät ñoù nhaët ñöôïc ôû trong vöôøn thaùp thì neân duøng ñeå laøm thaùp. Neáu nhaët ñöôïc trong vöôøn Taêng thì neân duøng laøm vaät cho Taêng boán phöông. Neáu laø vaät quyù baùu nhö ngoïc, anh laïc, vaøng, baïc thì khi aáy khoâng ñöôïc phôi

baøy ra maø neân xöôùng: “Toâi ñöôïc cuûa baùu”. Roài Tyø-kheo neân xem xeùt kyõ löôõng, coi thöû hình daùng theá naøo, roài môùi caàm leân. Neáu coù ngöôøi ñeán hoûi: “Toâi ñeå queân vaät baùu thaày coù thaáy khoâng?”. Tyø-kheo khi aáy neân hoûi laïi: “OÂng ñeå queân taïi choã naøo? Vaät baùu cuûa oâng coù hình daùng theá naøo?”. Neáu hoï noùi khoâng phuø hôïp, thì neân baûo: “Chuøa naøy roäng lôùn oâng haõy ñi tìm xem”. Neáu hoï noùi phuø hôïp, thì neân ñöa vaät baùu ra hoûi: “Laõo tröôïng, vaät naøy laø cuûa oâng phaûi khoâng?”. Neáu ñaùp: “Ñuùng ñaáy”, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñöa ngay tröôùc moät ngöôøi aáy maø neân taäp hoïp nhieàu ngöôøi, roài baûo ngöôøi aáy: “OÂng haõy quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng cheá giôùi thì duø maét oâng muoán xem laïi cuõng chöa chaéc ñaõ ñöôïc (chöù ñöøng noùi laø nhaän laïi ñöôïc). Neáu oâng ta noùi: “Ngoaøi vaät baùu naøy cuûa toâi coøn coù vaät khaùc”, thì neân baûo: “Laõo tröôïng, toâi chæ ñöôïc coù vaät naøy, ngoaøi ra khoâng thaáy nhöõng vaät khaùc. Naøy Laõo tröôïng, ngöôi laø keû gian aùc! Ngöôi ñöôïc laïi vaät naøy ñaõ laø quaù laém roài, vì sao coøn muoán ñoøi vaät khaùc ñaëng huûy baùng ngöôøi ta? Neáu Theá Toân khoâng cheá giôùi thì ngöôi ñaâu coù theå thaáy laïi vaät naøy”. Neáu laøm nhö vaäy maø vaãn khoâng xong, thì neân ñem y ñeán choã Öu-baø-taéc, roài noùi nhö sau: “Toâi voán chæ nhaët ñöôïc coù vaät naøy, ñaõ ñem traû laïi heát, maø coøn bò vu khoáng”. Baáy giôø, Öu-baø-taéc neân maéng keû aáy: “Nhö theá nhö theá ñaáy (quaân khoán kieáp). Ngöôi ñöôïc laïi vaät aáy ñaõ laø quaù laém roài maø giôø ñaây laïi coøn huûy baùng Tyø-kheo! Ngöôi haõy theo ta, ta seõ cuøng vôùi ngöôi ñoái chaát ñeå giaûi quyeát vieäc naøy”. Neáu khoâng coù ai ñeán (tìm) thì chôø ñeán ba naêm - nhö treân ñaõ noùi roài tuøy theo nhaët ñöôïc ôû nôi naøo maø ñem duøng vaøo trong laõnh vöïc ñoù. Neáu Tyø-kheo ñi vaøo xoùm laøng maø thaáy coù vaät rôi döôùi ñaát thì khoâng neân laáy. Neáu coù ngöôøi laáy ñöa cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo ñöôïc nhaän. Vì ngöôøi cho töùc laø thí chuû, neân khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vaøo thoân xoùm, thaáy coù y rôi, hoaëc laø y bò gioù thoåi bay ñeán, thì khoâng ñöôïc töôûng laø y phaán taûo roài nhaët laáy. Neáu ôû nôi ñöôøng vaéng khoâng coù ngöôøi maø thaáy coù y rôi thì neân laáy. Neáu thaáy treân y coù chaâu baùu thì neân duøng goùt chaân ñaïp boû chaâu baùu roài caàm y maø ñi. Luùc ñi khoâng neân che giaáu maø neân caàm baøy ra ñeå cho ngöôøi ta troâng thaáy. Neáu treân y bò dô baån khieán ngöôøi ta nhôøm tôûm thì ñöôïc xeáp laïi maø caàm ñi. Neáu khi nhaët khoâng bieát trong y coù vaät baùu

ñeán khi veà tôùi truù xöù môùi thaáy thì neân giao cho tònh nhaân quaûn lyù ñeå hoï ñoåi laáy tieàn mua thuoác. Khi ñi ra khoûi xoùm laøng neáu giöõa ñöôøng thaáy y maø treân y coù buïi dính laâu ngaøy thì neân laáy. Laáy roài, khoâng ñöôïc che giaáu maø phaûi baøy ra caàm ñi, neáu coù chuû chaïy theo, Tyø-kheo neân hoûi: “Laõo tröôïng, vì sao chaïy?”. Neáu hoï ñaùp: “Toâi maát y”, thì neân hoûi: “Ñaây laø y cuûa oâng phaûi khoâng?”. Neáu noùi: “Ñuùng ñaáy”, thì neân traû laïi vaø baûo hoï: “OÂng neân quy y phaùp Phaät Taêng. Neáu Theá Toân khoâng cheá giôùi thì giaû söû oâng coù thaáy laïi y cuõng khoâng theå laáy ñöôïc”. Neáu phoøng oác cuûa chuùng Taêng cuõ kyõ, hö naùt muoán söûa chöõa maø khi ñaøo ñaát ñoå neàn gaëp ñöôïc kho taøng

chaâu baùu, neáu nhö tònh nhaân khoâng ñaùng tin, thì neân taâu leân vua, giaû söû vua noùi: “Vaät naøy ñöông nhieân thuoäc veà traãm, nay traãm boá thí cho Tyø-kheo ñeå laøm coâng ñöùc”, thì nhaø vua ñöôïc xem laø thí chuû. Neáu ñaõ duøng moät nöûa, coøn moät nöûa, maø vua noùi: “Vì sao oâng söû duïng vaät cuûa traãm? Neáu ñaõ duøng thì phaûi ngöøng laïi, coøn bao nhieâu ñöa cho traãm”, thì Tyø-kheo neân ñöa soá coøn laïi cho vua. Neáu vua noùi: “Vì sao oâng duøng vaät cuûa traãm? Ñöa heát laïi cho traãm”, maø Tyø-kheo ñaõ lôõ söû duïng vaät ñoù, thì phaûi laáy vaäy cuûa Taêng traû laïi. Neáu Taêng khoâng coù vaät thì phaûi xin vaät khaùc traû laïi. Neáu vua noùi: “Ñaõ lôõ söû duïng thì phaûi ngöøng laïi, coâng ñöùc aáy thuoäc veà traãm”, thì cuõng nhö vua duøng. Khi söûa chöõa thaùp cuõ ñöôïc vaøng baïc chaâu baùu maø tònh nhaân khoâng ñaùng tin, thì neân taâu leân vua. Neáu tònh nhaân ñaùng tin thì ñöôïc giöõ laáy, roài caát ñoù trong ba naêm. Sau ba naêm neân ñem duøng laøm caùc vieäc cho thaùp. Neáu nhaø vua bieát ñöôïc, hoûi Tyø-kheo: “OÂng ñöôïc kho baùu ôû trong vöôøn thaùp phaûi khoâng?”, thì neân ñaùp: “Coù ñöôïc”. Neáu ñaõ söû duïng thì neân ñaùp: “Coù ñöôïc maø ñaõ duøng laøm thaùp”. Roài nhaø vua noùi: “Ñaõ laøm thì phaûi ngöøng laïi. Coâng ñöùc naøy thuoäc veà traãm”. Neáu ñaõ duøng moät nöõa, coøn laïi moät nöûa, roài vua noùi: “Ñaõ duøng thì ngöøng laïi, choã coøn ñoù ñöa cho traãm”, thì phaûi ñöa soá coøn laïi cho vua. Neáu vua noùi: “OÂng khoâng bieát raèng baûo vaät trong ñaát thuoäc veà traãm sao? Vì sao oâng laáy duøng? Traû heát laïi cho traãm”, thì baáy giôø Tyø-kheo neân laáy vaät cuûa thaùp traû laïi. Neáu thaùp khoâng coù vaät thì phaûi nhaân danh thaùp xin vaät ñeå traû laïi. Neáu vua hoûi: “Trong giôùi luaät cuûa Phaät nhö theá naøo?”, thì Tyø-kheo neân ñaùp: “Trong phaùp Phaät neáu ñöôïc vaät nôi ñaát cuûa thaùp thì duøng laøm thaùp. Neáu ñöôïc vaät nôi ñaát cuûa Taêng thì söû duïng cho Taêng”. Neáu vua noùi: “Theo phaùp Phaät maø söû duïng”, thì söû duïng khoâng coù toäi. Neáu treân kho baùu coù mieáng saét duøng khaéc teân hoï, roài vua hoûi: “Caùc ñaïi ñöùc thaáy

treân kho baùu aáy coù teân hoï nhö theá phaûi khoâng?”, thì Tyø-kheo neân ñaùp: “Coù thaáy nhö vaäy, nhöng ñaõ duøng laøm thaùp xong roài. Neáu vua noùi: “Ñoù laø vaät cuûa tieàn nhaân traãm, vì sao oâng söû duïng? Ñaõ söû duïng thì phaûi traû laïi cho traãm”. Hoaëc vua noùi: “Ñaõ laøm thaùp hoaøn thaønh roài thì coâng ñöùc ñoù thuoäc veà traãm”, thì khoâng coù toäi. Hoaëc vua noùi: “Neáu ñaõ duøng moät nöûa thì nöûa coøn laïi traû cho traãm”, thì khi aáy Tyø-kheo neân traû soá coøn laïi cho vua. Neáu vua noùi: “Vì sao oâng duøng vaät cuûa tieàn nhaân traãm? Phaûi traû heát taát caû cho traãm”, thì khi aáy, neân traû heát laïi. Neáu thaùp coù vaät thì neân laáy traû, neáu khoâng coù vaät thì ñi xin veà traû. Neáu vua noùi: “Ñaây laø vaät cuûa tieàn nhaân maø tieàn nhaân ñaõ cheát, neân coâng ñöùc naøy thuoäc veà hoï” thì khoâng coù toäi. Khi laøm chuøa môùi, laøm thaùp môùi maø ñöôïc baûo vaät thì cuõng nhö vaäy. Theá neân noùi (nhö treân).

49. GIÔÙI TAÉM QUAÙ GIÔÙI HAÏN CHO PHEÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Thaønh Vöông xaù coù ba suoái nöôùc noùng: suoái nöôùc

noùng cuûa vua, suoái nöôùc noùng cuûa Tyø-kheo vaø suoái nöôùc noùng cuûa voi. Suoái nöôùc noùng cuûa vua thì vua, caùc phu nhaân ôû haäu cung vaø caùc Tyø-kheo ñeä töû cuûa Phaät taém. Suoái nöôùc noùng cuûa Tyø-kheo thì Tyø-kheo Taêng cuûa Phaät taém. Suoái nöôùc noùng cuûa voi thì voi vaø moïi ngöôøi taém. Khi aáy, caùc Tyø-kheo vaøo suoái nöôùc noùng cuûa vua taém. Luùc naøy, vua duøng daàu thoa thaân ñònh vaøo suoái nöôùc noùng taém, beøn hoûi vieân quaûn lyù suoái: “Suoái nöôùc noùng coù troáng khoâng?” - Trong suoái khoâng troáng, coù caùc Tyø-kheo ñang taém. - Haõy ñeå caùc Tyø-kheo taém xong, traãm ñi ñeán Theá Toân roài trôû veà seõ taém. Vua lieàn ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài trôû veà, laïi hoûi ngöôøi quaûn lyù: - Trong hoà ñaõ troáng chöa? - Chöa troáng. Nhö vaäy tôùi ba laàn maø caùc Tyø-kheo vaãn chöa ngöøng taém. Vua laïi noùi: “Cöù ñeå hoï taém, chôù goïi hoï leân laøm gì. Traãm seõ trôû veà taém trong cung”. Moïi ngöôøi nghe vaäy, ñeàu cheâ traùch, noùi: “Sa-moân Thích töû töï noùi mình toát ñeïp coù ñöùc haïnh maø vaãn ôû maõi trong hoà khoâng ñeå cho ñaïi vöông ñöôïc taém”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Khoâng ôû ñaâu coù ñöôïc oâng vua nhaãn naïi

heát söùc nhö vaäy. Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho caùc Tyø-kheo taém hoà cuûa vua”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Theá Toân cheá giôùi khoâng cho taém, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc taém neân thaân theå dô baån hoâi haùm. Khi aáy, Theá Toân thuyeát phaùp cho caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo thöôøng ngoài ôû choã döôùi gioù, vì sôï muøi hoâi haùm laøm oâ ueá caùc vò phaïm haïnh. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Naøy caùc Tyø-kheo, vì sao chæ ngoài moät choã aáy in tuoàng nhö giaän hôøn ai vaäy?”. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho taém neân thaân theå dô baån, hoâi haùm, sôï laøm oâ ueá caùc vò phaïm haïnh, cho neân phaûi ngoài ôû döôùi gioù”. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp, nöûa thaùng taém moät laàn”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vaøo thaùng xuaân noùng maø khoâng ñöôïc taém neân thaân theå ngöùa ngaùy, böùt röùt. Do theá, hoï ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau vaøo muøa noùng Ta cho pheùp ñöôïc taém trong hai thaùng röôõi: moät thaùng röôõi cuoái muøa Xuaân vaø moät thaùng ñaàu muøa Haï. Ñoù goïi laø hai thaùng röôõi”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi an cö xong, Ngaøi cuøng caùc Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian ñi ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, giöõa ñöôøng gaëp choã coû caây raäm raïp, ôû döôùi thì khí noùng xoâng leân, beân treân thì maët trôøi thieâu ñoát, khieán cho raát khoå naõo. Caùc Tyø-kheo beøn chaïy nhanh ñeán choã coù nöôùc, nhö nai chaïy tôùi hoà. Phaät bieát maø vaãn hoûi (nguyeân nhaân). Caùc Tyø-kheo lieàn keå ñaày ñuû söï vieäc treân.., vì khoå naõo nhö vaäy neân môùi tranh nhau chaïy ñeán choã coù nöôùc. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp khi ñi ñöôïc quyeàn taém”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Vì naêm söï lôïi ích neân Theá Toân cöù naêm hoâm ñi tuaàn tra phoøng oác caùc Tyø- kheo moät laàn. Ngaøi troâng thaáy moät Tyø-kheo bò

beänh gheû ngöùa, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: “Tyø-kheo, oâng coù thaáy deã chòu khoâng?”. Thaày ñaùp: “Baïch Theá Toân! Khoâng ñöôïc deã chòu. Con bò beänh gheû ngöùa, neáu ñöôïc taém thöôøng xuyeân thì môùi an laïc, nhöng Theá Toân cheá giôùi khoâng cho taém neân khoâng ñöôïc an laïc”. Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, Ta cho pheùp Tyø- kheo coù beänh ñöôïc taém”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng Daõ, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, thaày Tyø-kheo doanh söï chôû ñaát, chôû gaïch, laøm caùc coâng vieäc maø khoâng daùm taém, cöù ñeå nguyeân nhö theá naèm nguû. Saùng sôùm hoâm sau, treân chaân coù daáu buøn ñaát, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: “Naøy Tyø-kheo, treân chaân oâng vì sao coù daáu ñaát?”.

Thaày ñaùp: “Baïch Theá Toân! Con laøm caùc coâng vieäc bò buøn vaáy baån thaân mình, maø vì sôï phaïm giôùi neân khoâng daùm taém, do ñoù chaân con coù veát buøn”. Phaät noùi: “Töø nay trôû ñi, Ta cho pheùp khi laøm vieäc ñöôïc taém”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo gaëp côn gioù thoåi maïnh, khieán buïi taáp treân mình, roài laïi gaëp trôøi möa, nhöng khoâng daùm taém, cöù ñeå y nhö theá naèm nguû. Saùng sôùm hoâm sau hoï ñeán vaán an Theá Toân, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: “Naøy Tyø-kheo, treân thaân oâng vì sao coù buïi baån nhö theá?”. Thaày ñaùp: “Baïch Theá Toân! Ngaøy hoâm qua bò gioù thoåi buïi taáp treân mình, laïi gaëp trôøi möa, nhöng con khoâng daùm taém, cho neân treân thaân coù veát buïi baån”. Phaät noùi: “Töø hoâm nay, Ta cho pheùp khi coù gioù lôùn ñöôïc taém”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trôøi ñang quang ñaõng, coù ít sôïi maây noåi leân, roài boãng choác ñoå côn möa lôùn. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñoù laø traän möa toát laønh ñaàu tieân ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy, caùc oâng neân taém möa, nöôùc möa coù theå tröø ñöôïc caùc beänh gheû choác trong mình”. Nhöng caùc Tyø-kheo trong loøng hoà nghi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc taém, vì sao nay chuùng ta laïi ñöôïc taém?”. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp khi trôøi möa thì ñöôïc taém”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo chöa ñeán nöûa thaùng maø taém - tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät - phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tröôøng hôïp ñaëc bieät: Moät thaùng röôõi cuoái muøa Xuaân vaø moät thaùng ñaàu muøa haï, trong hai thaùng röôõi ñoù, vaø caùc dòp nhö: khi trôøi noùng, khi beänh, khi laøm vieäc, khi gioù, khi möa, khi ñi ñöôøng; ñoù goïi laø caùc tröôøng hôïp ñaëc bieät. Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Nöûa thaùng: Neáu taém ngaøy möôøi laêm thì tính ñuû möôøi laêm ngaøy nöõa roài taém. Neáu taém ngaøy möôøi boán, möôøi ba, möôøi hai, möôøi moät, möôøi, chín, taùm, baûy, saùu, naêm, boán, ba, hai, moät thì neân töø ngaøy taém

ñeám ñuû möôøi laêm ngaøy roài taém nöõa. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät: (Nhöõng ngaøy aáy) Theá Toân noùi khoâng coù toäi. Khi noùng: Moät thaùng röôõi cuoái muøa Xuaân vaø moät thaùng ñaàu muøa haï, trong khoaûng hai thaùng röôõi aáy chính laø khi noùng. Nhöng khoâng ñöôïc keå tröôùc vaø sau maø chæ neân keå trong hieän taïi. Khi beänh: Neáu Tyø-kheo bò caùc chöùng beänh nhö: gheû lôû, gheû ngöùa, laùc, saøi, ung thö... caàn phaûi taém môùi ñöôïc thoûa thích, thì cho pheùp taém. Ñoù goïi laø khi beänh. Nhöng khoâng keå tröôùc vaø sau maø chæ neân keå trong hieän taïi. Khi laøm vieäc: Trong taát caû caùc luùc chuùng Taêng laøm vieäc: Tyø-kheo laøm ñaát, söûa chöõa phoøng oác, hoaëc khai thoâng vuõng nöôùc ñoïng, hoaëc veùt gieáng, hoaëc ñoå neàn phoøng xaù, hoaëc queùt töôùc, hoaëc taém röûa cho Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, cho ñeán queùt thaùp vieän, Taêng vieän, thaäm chí caàm caây choåi queùt naêm, saùu caùi thì ñöôïc goïi laø khi laøm vieäc. (Nhöõng luùc aáy) taém thì khoâng coù toäi. Nhöng khoâng ñöôïc keå tröôùc vaø sau maø chæ ñöôïc keå trong hieän taïi. Khi gioù: Neáu Tyø-kheo bò gioù thoåi, buïi taáp treân mình thì ñöôïc taém röûa khoâng coù toäi. Nhöng khoâng ñöôïc keå tröôùc vaø sau maø chæ ñöôïc keå trong hieän taïi. Khi möa: Neáu trôøi möa maø taém thì khoâng coù toäi. Nhöng khoâng ñöôïc keå tröôùc vaø sau maø chæ ñöôïc keå trong hieän taïi. Khi ñi: Khi ñi ba do dieân, hai do dieân, ít nhaát laø moät Caâu-loâ-xaù, hoaëc ñi, hoaëc laïi, thì goïi laø khi ñi. Luùc ñoù taém thì khoâng coù toäi. Nhöng khoâng ñöôïc keå tröôùc vaø sau maø chæ ñöôïc keå trong hieän taïi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo khoâng gaëp caùc dòp keå treân thì neân baét chöôùc phöông phaùp taém cuûa thôï ñuùc: tröôùc heát röûa hai ñaàu goái, hai baøn chaân, sau ñoù môùi thaám nöôùc treân ñaàu, maët, sau löng, caùnh tay, khuyûu tay, ngöïc, naùch. Theá neân noùi (keä): “Ñoát löûa, quaù ba ñeâm, Gôûi duïc, vaøo xoùm laøng. Cheâ kinh, nuoâi phaïm nhaân, Sa-di, y ba maøu. Nhaët cuûa, nöûa thaùng taém, Heát Baït cöø thöù naêm”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 18 211

50. GIÔÙI UOÁNG NÖÔÙC COÙ SINH TRUØNG Khi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ñaø-di ñi ñöôøng, thaáy khaùt nöôùc ñeán cöïc ñoä, lieàn vaøo trong thoân, tôùi moät coâ gaùi, hoûi: “Naøy chò, chò cho toâi ít nöôùc”. Coâ gaùi aáy beøn laáy nöôùc ñöa cho, nhöng trong nöôùc coù truøng, Öu-ñaø-di thaáy vaäy, lieàn suy nghó: “Ta chæ uoáng choã khoâng coù truøng naøy thoâi”. Nhöng khi uoáng truøng theo nöôùc vaøo mieäng. Khi uoáng xong, thaày sinh nghi, beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät khieån traùch: “Vì sao oâng bieát nöôùc coù truøng maø uoáng? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, neáu bieát nöôùc coù truøng thì khoâng ñöôïc uoáng”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù hai Tyø-kheo ôû nöôùc Ba-la-chi phöông Nam cuøng keát baïn, ñeán Xaù-veä vaán an Theá Toân. Giöõa ñöôøng bò ñoùi khaùt maø khoâng coù nöôùc uoáng neân hoï ñi ñeán moät caùi gieáng. Luùc aáy, moät Tyø-kheo muùc nöôùc leân, lieàn uoáng. Coøn Tyø-kheo kia thaáy nöôùc coù truøng neân khoâng uoáng. Tyø- kheo uoáng nöôùc coù truøng hoûi Tyø-kheo baïn: “Vì sao thaày khoâng uoáng?”. Thaày aáy ñaùp: “Ñöùc Theá Toân cheá

giôùi khoâng ñöôïc uoáng nöôùc coù truøng maø nöôùc naøy coù truøng neân toâi khoâng uoáng". Tyø-kheo uoáng nöôùc beøn khuyeân: "Tröôûng laõo, thaày haõy uoáng nöôùc chôù ñeå cheát khaùt maø khoâng thaáy Phaät". Thaày ñaùp: "Thaø toâi maát maïng chôù khoâng huûy giôùi cuûa Phaät". Noùi theá xong, thaày lieàn cheát vì khaùt nöôùc. Thaày Tyø-kheo uoáng nöôùc daàn daàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Tyø-kheo, oâng töø ñaâu ñeán? - Con töø nöôùc Ba-la-chi ñeán. - Naøy Tyø-kheo, oâng coù baïn khoâng? - Chuùng con hai ngöôøi cuøng keát baïn, nhöng ñi ñöôïc nöûa ñöôøng thì bò ñoùi khaùt maø khoâng coù nöôùc, chuùng con ñeán moät caùi gieáng, nöôùc gieáng coù truøng, con lieàn laáy uoáng. Nhôø coù söùc nöôùc maø con ñöôïc haàu caän Theá Toân. Coøn thaày kia giöõ giôùi khoâng uoáng, neân ñaõ cheát vì khaùt nöôùc. - Naøy keû ngu si, oâng khoâng thaáy Ta maø töôûng raèng ñöôïc thaáy Ta. Coøn Tyø-kheo cheát kia thì ñaõ thaáy Ta tröôùc roài. Neáu Tyø-kheo phoùng tuùng bieáng nhaùc, khoâng thu giöõ caùc caên thì duø ôû vôùi Ta moät choã, nhöng Tyø-kheo aáy caùch Ta raát xa. Tuy oâng aáy thaáy Ta nhöng Ta khoâng thaáy oâng aáy. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo soáng nôi goùc bieån chaân trôøi maø khoâng phoùng daät, sieâng naêng khoâng bieáng nhaùc, thu giöõ caùc caên, thì tuy caùch xa Ta maø Ta thöôøng thaáy ngöôøi aáy vaø ngöôøi aáy thöôøng gaàn Ta.

212 BOÄ LUAÄT 2

Theá roài, Phaät noùi vôùi Tyø-kheo (ñang dieän kieán): "Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, bieát nöôùc coù truøng thì khoâng ñöôïc uoáng". Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát nöôùc coù truøng maø uoáng thì phaïm Ba-daï ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Truøng: Khoâng phaûi laø caù, ruøa, thaát thaâu (?), ma la (?) maø laø caùc coân truøng nhoû beù nhö con laêng quaêng, cho ñeán nhöõng loaøi coù hình thuø cöïc nhoû maø maét thaáy ñöôïc, ñeàu goïi laø truøng. Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Uoáng: Nöôùc vaøo ñeán buïng (thì goïi laø uoáng). Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo thoï Cuï tuùc roài caàn phaûi saém ñaõy loïc nöôùc vaø phaûi taém röûa ñuùng phaùp. Khi ñi ñaâu, Tyø-kheo phaûi ñem theo ñaõy loïc nöôùc. Neáu khoâng coù thì toái thieåu phaûi duøng moät goùc y Uaát-ña-la-taêng (ñeå loïc). Khi nhìn vaøo nöôùc, khoâng neân duøng thieân nhaõn ñeå xem, cuõng khoâng ñöôïc baûo ngöôøi maét thong manh xem, toái thieåu laø nhôø ngöôøi coù theå thaáy nhöõng ñöôøng chæ nhoû nhaát trong baøn tay ñeå xem. Khi nhìn vaøo nöôùc khoâng neân nhìn qua loa maø phaûi chuù yù xem, khoâng ñöôïc quaù mau, khoâng ñöôïc quaù chaäm maø phaûi baèng thôøi gian con voi lôùn quay mình laïi, hay chieác xe chôû tre trôû ñaàu. Nöôùc khoâng truøng thì neân duøng, neáu nöôùc coù truøng thì neân loïc maø duøng. Nöôùc coù ba lôùp: döôùi, giöõa, treân. Neáu phaàn döôùi

khoâng truøng maø phaàn giöõa vaø treân coù truøng thì neân laáy phaàn nöôùc khoâng coù truøng ôû döôùi maø duøng. Neáu phaàn nöôùc ôû giöõa khoâng coù truøng, coøn phaàn treân vaø phaàn döôùi coù truøng thì neân laáy phaàn nöôùc ôû giöõa maø duøng. Neáu phaàn treân khoâng coù truøng thì neân laáy phaàn nöôùc treân maø duøng. Neáu phaàn treân coù truøng thì neân duøng tay voã nöôùc ñeå cho truøng laën xuoáng ñaùy, roài laáy nöôùc duøng. Neáu caû ba phaàn ñeàu coù truøng, thì luùc aáy neân loïc nöôùc maø duøng. Neáu trong nöôùc coù truøng quaù vi teá thì khoâng ñöôïc duøng röûa tay röûa maët vaø duøng doäi caàu khi ñaïi tieåu tieän. Neáu nhaø ñaøn vieät môøi Tyø-kheo thoï trai, thì khi aáy neân hoûi: “Ngöôi ñaõ loïc nöôùc chöa?”. Neáu ñaùp: “Chöa loïc”, thì neân xem xeùt ngöôøi ñang ñoái dieän maø tin töôûng ñöôïc, khi aáy haõy baûo hoï loïc nöôùc. Neáu xeùt ngöôøi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 18 213

aáy khoâng ñaùng tín thì khoâng neân sai hoï loïc, keûo seõ saùt haïi coân truøng, Tyø-kheo neân töï loïc roài duøng. Theá roài, neân ñoå nöôùc coù truøng aáy vaøo trong toâ cuûa mình, roài hoûi xem hoï laáy nöôùc ôû ñaâu, ñeå mình ñem nöôùc coù truøng aáy ñoå laïi choã cuõ. Neáu choã ñaõ laáy nöôùc tröôùc kia ôû xa, maø gaàn ñoù thaáy coù hoà nöôùc traûi qua baûy ngaøy khoâng khoâ caïn, thì ñöôïc ñem nöôùc coù truøng kia ñoå vaøo trong hoà ñoù. Neáu khoâng coù hoà nöôùc, thì phaûi muùc nöôùc ñoå theâm ñaày toâ ñeå nuoâi chuùng. Roài ñôïi khi trôøi möa to, coù ñöôøng nöôùc chaûy maïnh, ta seõ ñem toâ nöôùc coù truøng kia ñoå vaøo trong ñoù, vaø chuù nguyeän: “Ngöôi haõy vaøo trong bieån lôùn nheù”. Neáu Tyø-kheo ñang ñi giöõa ñöôøng maø khaùt nöôùc caàn uoáng, thì khi ñeán gieáng laáy nöôùc phaûi xem kyõ, khoâng coù truøng thì ñöôïc uoáng, coù truøng thì phaûi loïc saïch roài môùi uoáng, nhö phöông phaùp ôû treân. Neáu bieát nöôùc coù truøng thì khoâng ñöôïc ñem ñoå vaøo trong thuøng. Neáu ñem nöôùc mình muùc döôùi hoà cho ai thì khi roùt ra phaûi xem kyõ roài môùi ñöa. Neáu thaáy nöôùc coù truøng thì khoâng ñöôïc la leân: “Tröôûng laõo, nöôùc naøy coù truøng, coù truøng”, khieán cho ngöôøi aáy sinh nghi, khoâng vui. Neáu ngöôøi ñoù hoûi: “Nöôùc naøy coù truøng khoâng?”, thì neân ñaùp: “Tröôûng laõo töï xem laáy”. Neáu ngöôøi ñoù laø baïn tri thöùc cuøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì neân noùi: “Nöôùc naøy coù truøng, neân loïc roài môùi duøng”. Toùm laïi, neáu nöôùc coù truøng maø töôûng laø khoâng truøng roài duøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nöôùc khoâng truøng maø töôûng laø coù truøng (roài duøng) thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nöôùc coù truøng maø töôûng laø coù truøng roài duøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nöôùc khoâng coù truøng, töôûng laø khoâng coù truøng roài duøng, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

51. GIÔÙI CHO TU SÓ NGOAÏI ÑAÏO ÑOÀ AÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-nan coù teân toát ñaày ñuû, taùnh toát ñaày ñuû, gia theá toát ñaày ñuû. Vì ñaày ñuû ba vieäc aáy neân ñöôïc ngöôøi ñôøi quyù troïng. Moãi khi ñeán ngaøy laønh (toát), nhö veà nhaø môùi, cöôùi hoûi, xoû loã tai, thì ngöôøi ta môøi A-nan tröôùc heát. Böõa noï, moät nhaø kia môøi Toân giaû A-nan thoï trai, thì coù moät ngöôøi ngoaïi ñaïo xuaát gia da ñen, maét xanh, buïng böï

ñeán choã A-nan xin thöùc aên. A-nan lieàn cho ñoà aên. OÂng ta duøng tay voác côm maø aên, aên xong laïi

duøng tay chuøi treân mình roài ñi. Laïi coù moät ngoaïi ñaïo khaùc ñeán hoûi oâng ta: “OÂng ñöôïc thöùc aên ôû ñaâu vaäy?”. OÂng ñaùp: “Toâi ñöôïc thöùc aên töø oâng cö só troïc ñaàu naøy ñaây”. A-nan nghe lôøi noùi aáy, loøng khoâng vui, neân sau ñoù coù ngöôøi ñeán xin thì thaày khoâng cho. Ñoaïn, thaày ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät beøn noùi vôùi A-nan: “Ngöôøi naøy khoâng bieát tri aân. Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo töï tay cho thöùc aên cho ngöôøi xuaát gia thuoäc ngoaïi ñaïo loõa theå”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cöù boán thaùng caïo toùc moät laàn. Ngöôøi ñôøi nghe Phaät caïo toùc beøn daâng caùc thöùc cuùng döôøng. Khi aáy, gaëp luùc ñoùi keùm neân coù naêm traêm ngöôøi thöôøng theo Theá Toân xin thöùc aên thöøa. Phaät hoûi A-nan coù thöùc aên thöøa khoâng, thaày ñaùp: “Coù baùnh”. Phaät baûo: “Haõy chia cho nhöõng ngöôøi khaát thöïc”. A-nan lieàn phaân phaùt moãi ngöôøi moät caùi. Trong soá ñoù coù moät phuï nöõ ngoaïi ñaïo xuaát gia, luùc A-nan caàm baùnh cho coâ thì coù hai caùi dính vaøo nhau. Nhöõng ngöôøi ñöôïc baùnh beøn quaây quaàn aên taïi moät choã, roài phaùt bieåu: “Thöù baùnh naøy ngon tuyeät, chæ hieàm laø ít quaù, ñöôïc coù moãi moät caùi!”. Ngöôøi ñöôïc hai caùi lieàn noùi: “Toâi ñöôïc hai caùi”. Ngöôøi ñöôïc moät caùi noùi: “A-nan seõ laø choàng coâ chaêng vì sao laïi chæ cho rieâng coâ hai caùi?”. A-nan nghe theá khoâng vui, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo töï tay cho thöùc aên cho nam nöõ xuaát gia thuoäc ngoaïi ñaïo loõa theå”. Roài caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Vì sao keû ngoaïi ñaïo ñoù khoâng bieát tri aân?”. Phaät daïy: “Khoâng nhöõng ngaøy nay khoâng bieát tri aân maø trong quaù khöù cuõng ñaõ töøng nhö theá, nhö trong kinh Baûn Sinh Di Haàu ñaõ noùi roõ”. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo töï tay cho thöùc aên cho nam nöõ xuaát gia thuoäc ngoaïi ñaïo loõa theå thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Loõa theå (khoâng coù y phuïc): Hoaëc (ngöôøi) khoâng coù y ñi vaøo, ngöôøi coù y ñi ra; hoaëc ngöôøi coù y ñi vaøo, ngöôøi khoâng coù y ñi ra; hoaëc ngöôøi

coù y ñi vaøo, ngöôøi coù y ñi ra; hoaëc ngöôøi khoâng coù y ñi vaøo roài ngöôøi khoâng coù y ñi ra (?). Xuaát gia: Chæ cho ngoaïi ñaïo xuaát gia nhö Baát-lan Ca-dieáp, cho ñeán Ni-kieàn-töû. Töï tay: Hoaëc cho baèng tay nhaän baèng tay, hoaëc cho baèng baùt nhaän baèng baùt. Thöùc aên: Goàm naêm loaïi thöùc aên chính vaø naêm loaïi thöùc aên taïp. Neáu cho caùc loaïi thöùc aên aáy thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu cha meï anh em chò em cuûa Tyø-kheo xuaát gia theo ngoaïi

ñaïo, Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc töï tay cho thöùc aên, maø neân baûo tònh nhaân ñöa cho. Neáu khoâng coù tònh nhaân thì neân baûo hoï töï laáy thöùc aên. Neáu sôï ngoaïi ñaïo khaùc aên heát thì neân baûo hoï ñöa cho mình caùi baùt roài mình tuøy yù sôùt thöùc aên, ñoaïn, ñaët treân giöôøng, gheá, hoaëc treân ñaát roài noùi: "Ngöôøi töï laáy aên". Neáu ngöôøi ngoaïi ñaïo quyeán thuoäc aáy traùch nhö sau: "Nay ngöôi tieáp ta theo caùch cuûa Chieân-ñaø-la", thì Tyø-kheo neân ñaùp: "Ngöôøi xuaát gia khoâng ñuùng choã. Ñöùc Theá Toân cheá giôùi (phaûi laøm) nhö vaäy. Neáu ngöôøi muoán aên thì aên, coøn khoâng muoán aên thì tuøy yù". Neáu khi Tyø-kheo sai ngoaïi ñaïo laøm vieäc thì cuõng khoâng ñöôïc töï tay ñöa cho hoï thöùc aên maø phaûi baûo tònh nhaân ñöa. Neáu khoâng coù tònh nhaân thì ñöa nhö caùch ôû treân. Neáu ngoaïi ñaïo ñeán xin nöôùc gaïo, nöôùc côm, cuõng khoâng ñöôïc töï tay ñöa. Neáu ngoaïi ñaïo ñeán khaát thöïc taïi choã chuùng Taêng, cuõng khoâng ñöôïc töï tay ñöa maø phaûi ñeå döôùi ñaát maø ñöa. Neáu ngoaïi ñaïo coù loøng tin muoán cuùng döôøng Tyø-kheo, thì baáy giôø Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc töï tay ñöa thöùc aên thöùc uoáng, nhöng ñöôïc sai ngoaïi ñaïo laøm thöùc aên thöùc uoáng, roài baûo hoï ñöa cho mình aên. Khi aên xong, thöùc aên coøn thöøa neân cho hoï. Phöông phaùp cho nhö treân ñaõ noùi. Theá neân noùi (nhö treân).

52. GIÔÙI NGOÀI NÔI PHOØNG NGUÛ NHAØ THÍ CHUÛ 53. GIÔÙI NGOÀI CHOÃ KHUAÁT NHAØ THÍ CHUÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ñaø-di cuøng vôùi ngöôøi baïn Baø-la-moân quen bieát, hai ngöôøi cuøng ôû chung moät thoân. Con gaùi oâng Baø-la-moân naøy laáy choàng taïi moät thoân khaùc. Coâ ta sai ngöôøi baùo tin cho cha: "Cha haõy thöôøng thöôøng ñeán thaêm con. Neáu cha khoâng ñeán ñöôïc thì haõy nhôø thaày Öu-ñaø-di thöôøng thöôøng ñeán thaêm con", nhö trong hai giôùi Baát ñònh ôû tröôùc ñaõ noùi roõ,

(cho ñeán) Phaät noùi vôùi Öu-ñaø-di: "Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôøi taïi gia coøn bieát pheùp taéc cuûa Sa-moân, oâng laø ngöôøi xuaát gia vì sao khoâng bieát choã naøo neân ngoài, choã naøo khoâng neân ngoài? Ñoù laø haønh vi phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc". Theá roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát "Thöïc gia daâm xöù"maø ngoài, thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu Tyø-kheo bieát "Thöïc gia bình xöù" maø ngoài thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc maø bieát. Thöïc (thöùc aên): Goàm coù: gaïo luùa teû, gaïo luùa maïch, caù, thòt, caùc thöù nhö vaäy goïi laø thöùc aên. Laïi coù nhöõng thöùc aên khaùc nhö: Nhaõn thöùc thaáy saéc khôûi aùi nieäm, sinh tham ñaém; nhó, tyû, thieät, thaân cuõng nhö vaäy. Laïi coù nhöõng thöùc aên khaùc nhö: Noài laáy vung laøm thöùc aên; coái laáy chaøy laøm thöùc aên; hoäc laáy ñaáu laøm thöùc aên..., caùc tröôøng hôïp nhö vaäy ñeàu goïi laø thöùc aên. Laïi coøn coù thöùc aên khaùc nhö: Nam giôùi (374b)

laø thöùc aên cuûa phuï nöõ; phuï nöõ laø thöùc aên cuûa nam giôùi. Gia (nhaø): Nhaø Baø-la-moân, Saùt-lôïi, Tyø-xaù, Thuû-ñaø-la. Daâm xöù (choã haønh daâm): Choã vôï choàng haønh daâm. Ngoài: Cuøng ngoài moät choã thì phaïm Ba-daï-ñeà. Bình xöù (choã khuaát): Choã maø nam nöõ coù theå haønh daâm khoâng thaáy hoå theïn. Laïi coù choã khuaát khaùc, nhö: Hoaëc trong choã toái, hoaëc cöûa ñöôïc ñoùng laïi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ngoài moät choã vôùi vôï choàng ngöôøi ta thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khaùc töø xa nhìn vaøo khoâng thaáy thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngoài taïi choã duøng ñeå haønh daâm, ngoài choã che khuaát, ngoài trong phoøng ñoùng cöûa laïi maø Tyø-kheo ôû töø xa nhìn vaøo khoâng thaáy thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ôû ngoaøi nhìn vaøo thaáy, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. (Neáu Tyø-kheo) ngoài chung (vôùi vôï choàng ngöôøi kia) ôû trong nhaø, maø ôû giöõa saân coù ñoáng mía che khuaát, hoaëc ñoáng luùa che khuaát, hoaëc böùc töôøng che khuaát thì cuõng nhö vaäy. Nhöng neáu coù Tyø-kheo baïn thì khoâng phaïm toäi. Nhöng duø coù nhieàu ngöôøi baïn baïch y vaãn phaïm, (töø tröôøng hôïp) taát caû (nhöõng ngöôøi ngoài ñoù) ñeàu laø nam giôùi thì khoâng coù

toäi. Hoaëc taát caû nhöõng ngöôøi aáy ñeàu laø nöõ giôùi cuõng khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

54. GIÔÙI ÑI XEM QUAÂN TRAÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, vieân ñaïi thaàn thuoäc xöù Kieàu-taùt-la teân Di ni voán doøng doõi Saùt-lôïi laøm phaûn. Do ñoù, vua Ba-tö-naëc taäp hoïp boán binh chuûng, choïn ngaøy laønh, cuøng vôùi caùc ñaïi thaàn ñaùnh troáng khua chuoâng, chuaån bò keùo quaân ñi thaûo phaït. Khi aáy, Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø beøn ñi ñeán ñöùng tröôùc quaân só. Nhaø vua thaáy theá, beøn töø xa boû loïng, gaäp mình toû söï cung kính. Caùc quan ñaïi thaàn thaáy vaäy lieàn cheâ traùch: “Xem ra caùc oâng Sa-moân Thích töû naøy khoâng hieåu thôøi theá! Nay ñaïi vöông muoán thaûo phaït nghòch taëc, theá maø caùc oâng aáy laïi ñöùng chaän tröôùc ba quaân”. Roài hoï laïi than phieàn nhaø vua: “Töôùng só cuûa ñaïi vöông ñoâng ñaûo nhö vaäy, laïi gaëp ñöôïc ngaøy laønh, ñi tìm söï lôïi ích, theá maø khi thaáy keû Sa-moân troïc ñaàu lieàn töø xa boû loïng, gaäp mình toû söï cung kính”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: “Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?” - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Mong sao taát caû caùc oâng vua ñeàu coù loøng tin nhö vaäy! Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp (caùc Tyø- kheo) vaøo giöõa quaân lính ñeå gaëp hoï”. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo xem quaân lính xuaát traän thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Quaân xuaát traän: Töùc quaân lính caàm khí giôùi ñi ñeán nöôùc ñòch. Quaân coù boán loaïi: Töôïng quaân, maõ quaân, xa

quaân vaø boä quaân. Töôïng quaân: Boán ngöôøi baûo veä moät thôùt voi. Ñoù goïi laø töôïng quaân. Maõ quaân: Taùm ngöôøi baûo veä moät con ngöïa. Ñoù goïi laø maõ quaân. Xa quaân: Möôøi saùu ngöôøi baûo veä moät chieác xe. Ñoù goïi laø xa quaân. Boä quaân: Ba möôi hai ngöôøi caàm vuõ khí (thaønh moät toaùn). Ñoù goïi

laø boä quaân. Neáu Tyø-kheo xem boán loaïi quaân naøy, hoaëc xem moät trong nhöõng loaïi ñoù thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo muoán xem quaân lính roài töø trong thoân xoùm ñi ñeán nôi hoang daõ, töø nôi hoang daõ ñi vaøo thoân xoùm; hoaëc töø choã thaáp leân choã cao, töø choã cao xuoáng choã thaáp; hoaëc töø choã kín ñeán choã troáng, töø choã troáng ñeán choã kín, coá yù ñi ñeán xem thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo vaøo thaønh aáp xoùm laøng, giöõa ñöôøng gaëp quaân traän maø khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu coá yù caát ñaàu leân, cuùi ñaàu xuoáng ñeå quan saùt thì phaïm Ba-daï-ñeà. Hoaëc khi vua xuaát chinh, hoaëc voi lôùn xuaát traän maø ñöôøng chaät heïp ñoâng ñuùc, khi aáy Tyø-kheo ñöùng laïi moät choã khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taùc yù muoán xem thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo xem ñaáu voi, ngöïa, boø cho ñeán ñaáu gaø, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu quaân lính ñeán Tinh xaù, Tyø-kheo khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taùc yù xem thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Thaäm chí khi ngöôøi ta caõi nhau maø xem thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

55. GIÔÙI ÔÛ TRONG QUAÂN TRAÏI QUAÙ HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, taïi nöôùc Kieàu-taùt-la coù vieân ñaïi thaàn doøng doõi Saùt-lôïi teân Di ni laøm phaûn khoâng tuaân phuïc trieàu ñình. Do ñoù, vua Ba-tö-naëc beøn sai vieân ñaïi thaàn Ñaït ña thoáng laõnh boán binh chuûng ñeán ñoù chinh phaït. Luùc aáy ngöôøi ñi chinh phaït laø Ñaït ña sai ngöôøi ñeán baïch vôùi Theá Toân: “Nay con saép xuaát chinh, xin Theá Toân sai caùc Tyø-kheo vì con thuyeát dieäu phaùp”. Theá roài, Phaät noùi vôùi A-nan: “OÂng haõy ñeán trong quaân ñoäi vì ngöôøi ñi chinh phaït laø Ñaït ña thuyeát phaùp”. A-nan lieàn ñeán ñoù. Vieân ñaïi thaàn beøn söûa soaïn caùc thöùc cuùng döôøng. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo bieát nhaø vua söûa soaïn caùc thöù cuùng döôøng cho A-nan, lieàn ñeán trong quaân thoï trai. Khi aên xong, hoï ñeán choã quaân lính taäp traän ñeå xem. Neáu thaáy khoâng ñieâu luyeän thì cheâ bai: “Caùc ngöôi daïy ngöôøi ta cöôõi voi gioáng nhö cöôõi heo, thaät laø phí löông thöïc cuûa vua, ñem ñoäi quaân theá naøy xoâng traän thì chaéc chaén bò maát maïng, maø coøn maát voi cuûa vua nöõa”. Neáu hoï thaáy quaân lính thieän chieán thì ca ngôïi: “Cöôõi voi thaät thieän ngheä, maø caàm kích raát ñaéc theá, laïi hieåu roõ ñaáu phaùp taû höõu lui tôùi, xöùng ñaùng aên loäc cuûa quan. Neáu xua ñoäi quaân naøy xoâng traän thì coù theå giöõ ñöôïc thaân mình maø voi cuõng khoâng bò maát”.

Khi hoï xem quaân lính cöôõi ngöïa, neáu thaáy khoâng ñieâu luyeän, lieàn cheâ bai: “Caùc ngöôi daïy ngöôøi cöôõi ngöïa gioáng nhö cöôõi löøa, thaät laø phí löông thöïc

cuûa vua. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén maát maïng maø coøn maát ngöïa cuûa vua nöõa". Neáu hoï thaáy thieän chieán thì lieàn ca ngôïi: "Caùc ngöôi cöôõi ngöïa raát thieän ngheä, caàm daây cöông raát ñaéc theá, lui tôùi taû höõu ñeàu coù pheùp taéc, xöùng ñaùng nhaän boång loäc cuûa vua. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén baûo veä ñöôïc sinh maïng, maø khoâng bò maát ngöïa nöõa". Khi hoï xem quaân xa, neáu thaáy thieáu khaû naêng thì lieàn cheâ bai: "Caùc ngöôi daïy lính laùi xe nhö leo leân giöôøng, thaät uoång phí löông thöïc cuûa vua. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén seõ boû maïng maø coøn laøm maát xe cuûa vua nöõa". Neáu hoï thaáy laùi xe thieän ngheä thì ca ngôïi: "Taøi xeá caàm laùi lui tôùi ñieâu luyeän quay qua phaûi traùi ñeàu raát coù pheùp taéc, xöùng ñaùng nhaän boång loäc cuûa vua. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén giöõ ñöôïc tính maïng maø xe cuõng khoâng bò maát". Khi hoï xem boä binh neáu thaáy khoâng bieát baén thì lieàn cheâ bai: "Caùc ngöôi daïy lính caàm cung gioáng nhö vuoát loâng, thaät laø uoång phí aên loäc quan. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén maát maïng, maø coøn maát cung teân cuûa quan". Neáu hoï thaáy baén thieän ngheä thì beøn ca ngôïi: "Thaät laø ngay ngaén chính xaùc ñuùng laø nhöõng tay thieän xaï, xöùng ñaùng aên loäc cuûa quan. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän thì chaéc chaén baûo toaøn ñöôïc tính maïng, maø khoâng bò maát cung teân". Khi hoï xem ñoäi quaân ñao thuaãn, neáu thaáy khoâng coù khaû naêng, lieàn cheâ bai: "Caùc ngöôi daïy ngöôøi ta caàm thuaãn gioáng nhö caàm ñao baèng vaûi. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän chaéc chaén bò boû maïng, maø coøn maát ñao tröôïng cuûa quan nöõa". Neáu thaáy thieän ngheä lieàn ca ngôïi: "Duøng ñao thuaãn thieän ngheä raát kheùo leùo vaø coù pheùp taéc. Neáu duøng ñoäi quaân naøy xoâng traän chaéc chaén baûo toaøn tính maïng maø ñao tröôïng cuûa vua cuõng khoâng bò maát". Hoï cheâ bai, khen ngôïi boán binh chuûng nhö vaäy ñoù. Nhöõng keû bò cheâ bai ai naáy ñeàu giaän döõ, noùi: "Khoâng nhöõng oâng Di ni doøng doõi Saùt-lôïi laø keû thuø cuûa chuùng ta, maø nay keû Sa-moân naøy cuõng laø teân giaëc, chuyeân huûy nhuïc chuùng ta, haõy cuøng nhau gieát haén cho roài". Theá roài, quaân lính ñöôïc ca ngôïi beøn noùi vôùi quaân lính bò cheâ bai: "Caùc Sa-moân naøy ñeàu laø doøng doõi vua chuùa hoaëc laø doøng doõi ñaïi thaàn, hoaëc laø doøng doõi Saùt-lôïi, hoï voán ñaõ luyeän taäp binh phaùp, thoâng hieåu chieán traän. Nhö lôøi hoï noùi, leõ ra caùc anh neân hoïc taäp, traùi laïi, caùc anh coøn ñaâm ra oaùn haän thaät laø ngu si heát choã noùi". Khi aáy, nhöõng keû bò cheâ bai nghe nhö

theá ñeàu caûm thaáy raát hoå theïn. Toân giaû A-nan nghe ñöôïc söï vieäc aáy beøn suy nghó: "Nay ta neân ñi, neáu ôû ñaây laâu, e sinh tai hoïa", lieàn trôû veà laïi Tinh xaù. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi A-nan: - OÂng ñaõ thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi chinh chieán laø Ñaït-ña roài chaêng? A-nan lieàn ñem söï vieäc treân baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy; khoâng theå duøng vieäc ñoù

ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, khi coù nhaân duyeân thì Ta môùi cho pheùp vaøo trong quaân traïi ba ñeâm. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñöôïc vaøo trong quaân nguõ ba ñeâm, neáu quaù (ba ñeâm) thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Nhaân duyeân: Hoaëc vieäc cuûa Taêng, vieäc cuûa thaùp, vieäc cuûa rieâng mình. Quaân: Nhö treân ñaõ noùi. Ba ñeâm: Toái ña laø ba ñeâm, neáu quaù thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñeâm thöù nhaát nguû taïi boä binh, ñeâm thöù hai taïi töôïng binh, ñeâm thöù ba taïi maõ binh, ñeâm thöù tö taïi xa binh thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu ñeâm thöù nhaát nguû taïi töôïng binh, ñeâm thöù hai taïi maõ binh, ñeâm thöù ba taïi xa binh, ñeâm thöù tö taïi boä binh thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñeâm thöù nhaát nguû taïi maõ binh, ñeâm thöù hai taïi xa binh, ñeâm thöù ba taïi cung binh, ñeâm thöù tö taïi saùo (daùo daøi) binh thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu ñeâm thöù nhaát nguû taïi xa binh, ñeâm thöù hai taïi cung binh, ñeâm thöù ba taïi maâu binh, ñeâm thöù tö taïi ñao binh thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñeâm thöù nhaát nguû taïi cung binh, ñeâm thöù hai taïi saùo binh, ñeâm thöù ba taïi ñao binh, ñeâm thöù tö taïi ngoaïi la binh (lính canh phoøng)

thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñeâm thöù nhaát nguû taïi maâu binh, ñeâm thöù hai taïi ñao binh, ñeâm thöù ba taïi ngoaïi la binh, ñeâm thöù tö rôøi khoûi choã coù theå nghe thaáy ñöôïc thì khoâng coù toäi. Neáu vì thaùp, vì Taêng lo giaûi quyeát coâng vieäc chöa xong thì neân rôøi quaân ñoäi moät ñeâm roài ñöôïc nguû trôû laïi. Neáu thaønh aáp xa khoâng theå ñeán ñöôïc thì neân rôøi khoûi choã quaân coù theå thaáy nghe maø nguû, khi nguû neân noùi vôùi quaân ngoaïi la: “Ban ñeâm toâi muoán nguû taïi moã xöù, chôù töôûng laø ngöôøi khaùc”. Neáu quaân lính ñeán ñoùng trong chuøa thì khoâng neân boû ñi, duø nhieàu ñeâm cuõng khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

56. GIÔÙI XEM QUAÂN ÑOÄI DIEÃN TAÄP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nguû trong quaân traïi ba ñeâm roài, beøn ñeán choã thao tröôøng xem, neáu thaáy quaân lính khoâng bieát cöôõi voi, lieàn cheâ bai: “Keû naøy cöôõi voi gioáng nhö cöôõi heo, neáu vaøo traän chieán thì chaéc chaén seõ maát maïng, thaät laø uoång phí boång loäc cuûa vua”. Neáu thaáy cöôõi voi thieän ngheä thì khen ngôïi: “Keû naøy cöôõi voi thieän ngheä, caàm moùc ñieàu khieån tôùi lui, xoay beân traùi beân phaûi ñeàu kheùo leùo. Neáu xoâng traän thì chaéc chaén phaù ñöôïc quaân giaëc, laïi baûo toaøn ñöôïc tính maïng. Ngöôøi nhö theá xöùng ñaùng aên loäc cuûa vua”. Khi hoï thaáy nhöõng ai khoâng theå cöôõi ngöïa, laùi xe, caàm cung, ñao, maâu, thuaãn, saùo thì nhaát nhaát cheâ bai hoaëc khen ngôïi, roài chæ baûo: “Ngöôi phaûi cöôõi voi, cöôõi ngöïa, laùi xe, caàm cung, caàm thuaãn, caàm maâu nhö theá naøy, theá naøy naøy”. Nhöõng keû khoâng theå

laøm ñöôïc, nghe hoï cheâ nhö vaäy, lieàn noåi giaän, noùi: “Ñaây chính laø giaëc chöù coøn tìm giaëc ôû ñaâu nöõa. Chuùng ta haõy cuøng nhau gieát haén”. Khi aáy, nhöõng keû ñöôïc khen ngôïi lieàn noùi: “Caùc Tyø-kheo naøy ñeàu laø doøng doõi vua chuùa, doøng doõi Saùt-lôïi ñaïi thaàn, ñeàu bieát binh phaùp. Vì sao caùc anh khoâng chòu khoù hoïc hoûi maø traùi laïi coøn oaùn ngöôøi ta?”. Nhöõng keû bò cheâ bai nghe noùi theá, lieàn nguoâi giaän vaø trong loøng caûm thaáy hoå theïn. Caùc Tyø-kheo nghe söï kieän aáy, lieàn ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå

duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo coù duyeân söï thì ñöôïc nguû trong quaân traïi ba ñeâm, nhöng neáu xem quaân xuaát traän, nha kyø, caõi loän, ñaùnh nhau, theá löïc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Ba ñeâm: Toái ña laø ba ñeâm. Xem: Taïo ñieàu kieän coá yù ñi ñeán, hoaëc töø choã cao xuoáng choã thaáp, hoaëc töø choã thaáp leân choã cao. Quaân: Boán quaân chuûng nhö treân ñaõ noùi. Nha kyø: Hoaëc laø hình sö töû, hoaëc hình baùn nguyeät. Caõi: Caõi nhau baèng mieäng. Ñaùnh: Hai nhoùm giao ñaáu. Theá löïc: Xem coi söï theá maïnh yeáu nghieâng veà beân naøo, thì goïi laø theá löïc. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñöôøng gaëp quaân lính maø khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu quaân cöôùp töø trong thoân ñi ra, Tyø-kheo ñang ñi giöõa ñöôøng gaëp hoï maø khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh nôi thoân daõ gaëp quaân giaëc ñeán maø khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh nôi röøng hoang, roài boïn cöôùp vöøa cöôùp boùc trong thoân ñi ngang qua choã Tyø-kheo, sau ñoù, nhöõng ngöôøi truy ñuoåi boïn cöôùp ñi tìm chuùng ñeán choã Tyø-kheo hoûi Tyø-kheo: “Coù thaáy boïn cöôùp khoâng?”, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc noùi doái, cuõng khoâng ñöôïc chæ choã boïn cöôùp maø neân noùi: “Haõy xem moùng tay ñaây naøy”. Neáu Tyø-kheo ñang ôû trong thaønh, boãng coù giaëc ñeán vaây thaønh, roài vua baûo Tyø-kheo phaûi leân caû treân thaønh ñeå chöùng toû trong thaønh coù ñoâng ngöôøi, maø Tyø-kheo khoâng coá yù xem thì khoâng coù toäi. Neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi (nhö treân).

57. GIÔÙI ÑAÙNH TYØ KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo töø choã ngoài thieàn ñöùng daäy,

duøng naém tay cuù vaøo ñaàu nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû. Caùc Tyø-kheo naøy lieàn khoùc roáng leân. Phaät nghe tieáng khoùc, tuy bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - ÔÛ trong ñaây vì sao coù tieáng khoùc cuûa treû con? - Baïch Theá Toân! Nhoùm saùu Tyø-kheo sau khi töø phoøng toïa thieàn ñöùng daäy, beøn duøng naém tay cuù leân ñaøu nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû, do ñoù neân hoï khoùc. - Haõy ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao nhö vaäy? - Vì muoán ñuøa cho vui. - Naøy nhöõng keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc, laøm naõo loïan nhöõng ngöôøi phaïm haïnh maø laïi baûo laø vui. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, chôù khinh thöôøng nhöõng ngöôøi aáy. Neáu hoï nhaäp ñònh thì hoï coù theå duøng söùc thaàn tuùc xaùch caùc ngöôi neùm vaøo moät theá giôùi khaùc ñaáy. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän daïy raèng neân khôûi thaân, khaåu, yù Töø bi cung kính cuùng döôøng caùc baäc phaïm haïnh hay sao? Vì sao laïi laøm vieäc aùc baát thieän nhö vaäy? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñaùnh Tyø-kheo khaùc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Ñaùnh: Hoaëc duøng thaân, thaân phaàn, thaân phöông tieän. Thaân: Duøng toaøn boä thaân thì goïi laø thaân. Thaân phaàn: Hoaëc tay, hoaëc chaân, hoaëc cuøi choû, hoaëc ñaàu goái, hoaëc raêng, hoaëc moùng; ñoù goïi laø thaân phaàn. Thaân phöông tieän: Hoaëc caàm gaäy goäc, gaïch ñaù maø ñaùnh, hoaëc töø xa neùm ñaù, ñoù goïi laø thaân phöông tieän. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñaùnh Tyø-kheo thì phaïm Ba-daï-ñeà, ñaùnh Tyø-kheo-ni

thì phaïm Thaâu-lan-giaù; ñaùnh Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; sau heát, neáu ñaùnh ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu coù caùc loaøi muoâng thuù hung döõ nhö voi, ngöïa, traâu, deâ, choù ñeán thì khoâng ñöôïc ñaùnh maø chæ ñöôïc caàm gaäy goäc gaïch ñaù ñaäp xuoáng ñaát ñeå khuûng boá chuùng maø thoâi. Neáu suùc vaät vaøo trong thaùp laøm phöông haïi hình töôïng, phaù hoaïi hoa quaû caây coái, cuõng chæ ñöôïc duøng gaäy goäc, gaïch ñaù ñaäp xuoáng ñaát cho chuùng sôï boû ñi maø thoâi. Theá neân noùi (nhö treân).

58. GIÔÙI DOÏA ÑAÙNH TYØ KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho Tyø-kheo ñaùnh nhau, neân khi aáy nhoùm saùu Tyø-kheo töø phoøng thieàn ñöùng daäy duøng naém tay ñe doïa nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû, noùi nhö sau: “Ta seõ duøng naém tay naøy ñaùnh vôõ maët caùc ngöôi”. Vì bò khuûng boá neân hoï beøn khoùc lôùn leân. Phaät nghe tieáng khoùc, tuy bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø tieáng khoùc cuûa treû con naøo theá? - Ñoù laø do nhoùm saùu Tyø-kheo töø phoøng thieàn ñöùng daäy

duøng naém tay ñe doïa nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû, noùi nhö sau: “Ta duøng naém tay ñaùnh vôõ maët caùc ngöôi”. Vì bò khuûng boá neân hoï lieàn khoùc lôùn leân. - Haõy goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ñaây. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Taïi sao nhö vaäy? - Vì ñeå ñuøa cho vui. - Naøy nhöõng keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc, laøm naõo loïan nhöõng ngöôøi phaïm haïnh, maø baûo laø ñuøa cho vui. Caùc oâng chôù khinh thöôøng nhöõng ngöôøi aáy. Neáu hoï nhaäp ñònh thì hoï coù theå duøng thaàn löïc xaùch caùc oâng neùm vaøo moät theá giôùi khaùc ñaáy. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän daïy raèng phaûi khôûi thaân, khaåu, yù Töø bi, cung kính cuùng döôøng caùc baäc phaïm haïnh hay sao? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp duøng naém tay ñeå ñe doïa nhau. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-

kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo duøng chöôûng ñao ñe doïa Tyø-kheo khaùc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Chöôûng: Baøn tay. Ñao: Ngoùn tay. Ñe doïa: Bieåu loä daáu hieäu muoán ñaùnh. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñöa leân moät ngoùn tay ñe doïa thì phaïm Ba-daï-ñeà; cho ñeán naêm ngoùn cuõng nhö vaäy. Neáu duøng taát caû ngoùn tay ñe doïa thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu duøng naém tay ñe doïa thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng tay ñe doïa Tyø-kheo thì phaïm Ba-daï-ñeà; ñe doïa Tyø- kheo ni thì phaïm Thaâu-lan-giaù; ñe doïa Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; cuoái cuøng cho ñeán ñe doïa ngöôøi theá tuïc thì phaïm toâi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu caùc loaïi aùc thuù nhö voi, ngöïa, traâu, deâ, choù ñi ñeán thì khoâng ñöôïc duøng naém tay ñe doïa maø neân duøng gaäy goäc gaïch ñaù ñaäp xuoáng ñaát khuûng boá cho chuùng sôï boû ñi. Neáu caùc loaïi thuù aáy vaøo trong thaùp phaù hoaïi caùc aûnh töôïng vaø hoa quaû caây coû thì cuõng chæ neân (duøng gaäy goäc) ñaäp xuoáng ñaát khuûng boá cho chuùng sôï boû ñi maø thoâi. Theá neân noùi (nhö treân).

226 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 19

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

59. GIÔÙI CHE GIAÁU TOÄI TYØ KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Öu- ba-nan-ñaø noùi vôùi ngöôøi ñeä töû tuøy tuøng cuûa Nan-ñaø anh mình nhö sau: - Naøy teân kia, ngöôi haõy cuøng ta vaøo xoùm laøng, ñeán moät nhaø kia, hoï seõ cuùng döôøng aåm thöïc cho ngöôi. Neáu ta coù

laøm ñieàu gì traùi oai nghi taïi ñoù, thì ngöôi haõy che giaáu, chôù noùi cho ai bieát, vì ta laø Thuùc phuï cuûa ngöôi. Ñoàng thôøi ta cuõng che giaáu loãi laàm cho Hoøa thöôïng cuûa ngöôi. - Duø cho oâng, cha hay Hoøa thöôïng cuûa toâi coù loãi, toâi cuõng khoâng che giaáu, huoáng gì laø thuùc phuï. Tröôûng laõo haõy töï che giaáu loãi laàm cuûa Hoøa thöôïng toâi, chöù toâi hoaøn toaøn khoâng theå che giaáu loãi laàm cuûa Tröôûng laõo. Öu-ba-nan-ñaø nghe traû lôøi nhö theá, lieàn suy nghó: “Hoâm nay ta seõ laøm cho ngöôi ñau khoå ñeå bieát tay”. Theá roài, hai ngöôøi cuøng vaøo thaønh, ñeán nhaø moät tröôûng giaû. Ñaøn-vieät troâng thaáy raát hoan hyû, chaøo hoûi, roài môøi ôû laïi thoï trai. Öu-ba-nan-ñaø laïi suy nghó: “Ta phaûi troâng chöøng maët trôøi, khi naøo gaàn ñeán giôø ngoï, ta seõ sai haén trôû veà Tinh xaù ñeå cho khoâng kòp böõa aên cuûa chuùng ñoàng thôøi cuõng maát böõa aên ôû ñaây, lui tôùi ñeàu maát böõa aên, cho haén thaám noãi khoå ñau”. Suy nghó theá roài, khi gaàn ñeán giôø ngoï, thaày beøn baûo oâng kia trôû veà laïi Tinh xaù. Vì sôï maát böõa aên cho neân oâng ta vöøa ngoù chöøng maët trôøi vöøa ñi voäi vaõ trôû veà Tinh xaù. Theá nhöng, luùc aáy Taêng chuùng vöøa aên xong, ra ngoaøi coảng Tinh xaù, ñang ung dung ñi kinh haønh. Töø xa, hoï troâng thaáy oâng ta mieäng moàm khoâ roác coù veû nhö chöa aên, hoï lieàn noùi ñuøa: - Saùng nay ngöôi ñi theo Tyø-kheo giaùo hoùa vaøo thaønh, coù ñöôïc nhöõng thöùc aên gì ngon chaêng?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 227

- Chæ bò khoå naõo chöù naøo coù thöùc aên gì ñaâu. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï kieän treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, neáu bieát Tyø-kheo coù toäi thoâ aùc, thì khoâng ñöôïc che giaáu. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc phaïm Thoâ toäi maø che giaáu, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nhôø nghe ngöôøi noùi maø bieát. Thoâ toäi: Nhö boán Ba-la-di, möôøi ba Taêng-giaø-baø-thi-sa; ñoù goïi laø thoâ toäi. Che giaáu: Khoâng muoán cho ngöôøi khaùc bieát. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi Tyø-kheo thaáy ngöôøi khaùc phaïm toäi thoâ aùc thì khoâng ñöôïc che giaáu, neáu che giaáu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tröôøng hôïp naøy caàn phaûi noùi vôùi ngöôøi khaùc. Nhöng khi noùi, khoâng phaûi noùi vôùi baát cöù ai maø phaûi noùi vôùi Tyø-kheo toát, hoaëc noùi vôùi ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Neáu Tyø-kheo phaïm toäi kia hung baïo, hoaëc döïa vaøo theá löïc cuûa vua, cuûa ñaïi thaàn, cuûa keû hung aùc khieán hoï coù theå saùt haïi hay huûy hoaïi phaïm haïnh cuûa mình, thì mình neân suy nghó: “OÂng ta gaây neân toäi loãi chaéc chaén seõ chuoác laáy quaû baùo, oâng ta phaûi töï bieát vieäc aáy. Ví nhö khi bò hoûa hoaïn, ta chæ neân töï cöùu laáy mình, caàn gì phaûi bieát ñeán vieäc khaùc”. Theá roài, khi aáy

lo giöõ gìn taùnh maïng mình thì ñöôïc xem laø khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc phaïm boán Ba-la-di, möôøi ba Taêng-giaø-baø-thi-sa, maø taát caû ñeàu che giaáu thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu bieát ngöôøi khaùc phaïm ba möôi Ni taùt lì, chín möôi hai Ba-daï- ñeà, maø taát caû ñeàu che giaáu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieát ngöôøi khaùc phaïm boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, chuùng hoïc phaùp, maø taát caû ñeàu che giaáu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm

hoái. Neáu bieát Tyø-kheo ni phaïm taùm Ba-la-di, möôøi chín Taêng-giaø-baø- thi-sa maø taát caû ñeàu che giaáu, thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu bieát Tyø-kheo ni phaïm ba möôi Ni-taùt-kyø, moät traêm boán möôi moát Ba-daï-ñeà maø taát caû ñeàu che giaáu, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieát Tyø-kheo ni phaïm taùm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, chuùng hoïc phaùp, maø taát caû ñeàu che giaáu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu bieát Thöùc-xoa-ma-ni phaïm möôøi taùm haønh phaùp maø cho hoï thoï hoïc trôû laïi hoaëc taát caû ñeàu che giaáu, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu bieát Sa-di, Sa-di ni phaïm möôøi giôùi, maø taát caû ñeàu che giaáu, hoaëc cho hoï xuaát gia trôû laïi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Sau cuøng, cho ñeán bieát ngöôøi theá tuïc phaïm naêm giôùi, maø taát caû ñeàu che giaáu, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi: “Nöôùc coù truøng, khoâng y Ngoài choã daâm, choã khuaát. Xem quaân traän, ba hoâm Ñaùnh ngöôøi vaø doïa ñaùnh Heát Baït cöø thöù saùu”.

60. GIÔÙI SAÙT HAÏI SINH VAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ngöôøi maëc giaùp, mang cung teân ñi vaøo Tinh xaù, roài côûi giaùp boû cung, ngoài nghæ döôùi goác caây. Khi aáy, taïi vuõng ñaát caùt tröôùc saân Tinh xaù coù ñaøn boà caâu ñang aên uoáng vui ñuøa. Toân giaû Öu-ñaø-di thaáy theá, lieàn noùi (vôùi ngöôøi aáy): - Caùc haï (tröôøng thoï), cho toâi möôïn cung teân ñeå toâi baén thöû moät phaùt xem. - Ñöôïc thoâi. Öu-ñaø-di lieàn laáy cung vaø naêm muõi teân, laép teân vaøo, baén naêm phaùt, haï naêm con boà caâu, ñoaïn nhoå heát loâng, ghim chuùng vaøo khuùc caây, ñem ñeán trao cho Theá Toân, noùi: - Baïch Theá Toân! ñaây laø thòt chim. - ÔÛ ñaâu maø coù vaäy? - Baïch Theá Toân! Coù ngöôøi maëc giaùp, mang cung teân, ñeán tröôùc saân Tinh xaù, roài ngoài nghæ döôùi goác caây, con möôïn cung teân oâng ta ñeå baén thöû maáy con chim, vì tröôùc kia con ñaõ töøng taäp baén neân baén khoâng traät.

- Naøy keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc, leõ ra phaûi boû sôùm, laïi coøn baûo laø tröôùc kia ñaõ töøng taäp baén neân baén truùng. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch söï saùt sinh, khen ngôïi khoâng saùt sinh hay sao maø nay coøn laøm vieäc aùc baát thieän nhö vaäy. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! leõ ra neân khôûi taâm töø cöùu hoä chuùng sanh, theá maø vì sao Öu-ñaø-di laïi cöôùp laáy maïng soáng cuûa

chuùng maø khoâng coù loøng töø bi? - Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng ta khoâng khôûi taâm töø maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng nhö vaäy, nhö trong kinh Boån Sinh Thích ñeà hoaøn nhaân ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo coá yù cöôùp ñoaït sinh maïng cuûa suùc sinh thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Coá yù: Tröôùc tieân taïo ra phöông tieän. Cöôùp ñoaït sinh maïng cuûa suùc sinh: Hoaëc laø Thaân, Thaân phaàn, Thaân phöông tieän. Thaân: Chæ cho toaøn thaân. Neáu giaãm ñaïp treân thaân cuûa chuùng sanh, hoaëc loâi keùo, ñeø xuoáng muoán cho chuùng cheát maø chuùng cheát thaät, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Thaân phaàn: Vì muoán saùt haïi chuùng sanh neân duøng moät trong caùc thöù: hoaëc chaân, hoaëc tay, hoaëc ñaàu goái, hoaëc cuøi choû, hoaëc raêng, hoaëc moùng tay... ñeå gieát thì goïi laø thaân phaàn. Thaân phöông tieän: Neáu duøng tay caàm caùc thöù nhö caây, gaäy, gaïch, ñaù... ñeán ñaùnh, hoaëc ñöùng töø xa neùm, muoán cho chuùng cheát maø chuùng cheát thaät, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Hoaëc Tyø-kheo muoán saùt haïi sinh maïng cuûa suùc sinh baèng caùc thöù nhö: dao, thuoác, thoa, cho möûa, cho æa, laøm ñoïa thai... 1. Ñao: Caùc loaïi dao lôùn nhoû cho ñeán moät taác saét, neáu Tyø-kheo coù taâm saùt haïi thì khi caàm dao phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; ñuïng

ñeán thaân theå chuùng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø dao. 2. Thuoác: Coù ba loaïi laø: sanh, hôïp vaø ñoäc. - Sanh: Nhö ôû ñaát nöôùc Ni laâu, ñaát nöôùc Uaát xaø ni coù loaïi coû ñoäc teân laø Ca la; ñoù goïi laø sinh. - Hôïp: Nhö thôï saên duøng caùc thöù reã coäng, laù hoa, traùi, caùc loaïi coû troän laïi baøo cheá thaønh thuoác; ñoù goïi laø hôïp. - Ñoäc: Chaát ñoäc cuûa raén, chaát ñoäc cuûa chuoät, cuûa choù soùi, cuûa meøo, cuûa choù, cuûa gaáu, cuûa baùo, cuûa ngöôøi v.v... caùc thöù nhö vaäy goïi laø ñoäc. Hoaëc sinh, hoaëc hôïp, hoaëc ñoäc, taát caû caùc thöù nhö vaäy goïi laø thuoác. Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi muoán gieát suùc sinh, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu chuùng cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thuoác. 3. Thoa: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi muoán duøng thuoác boâi vaøo thaân suùc sinh, khi boâi nghó: “Ta boâi vaøo ñaàu, chaân, mình ñeå cho noù cheát khoâ”, thì khi caàm thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm vaøo thaân noù phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu vì theá maø noù cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thoa. 4. Möûa: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, baøo cheá thuoác ñònh laøm cho suùc sinh möûa caû maùu muû ruoät gan ra maø cheát, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nhaân ñoù maø noù cheát, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø möûa. 5. Æa (ñaïi tieän): Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, baøo cheá thuoác ñaïi tieän, muoán laøm cho suùc sinh ñaïi tieän caû maùu muû ruoät gan ra maø cheát, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm

saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; do ñoù maø noù cheát, thì phaïm Ba-daï- ñeà. 6. Laøm ñoïa thai: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, muoán laøm ñoïa thai suùc sinh, thì khi taïo phöông tieän, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm thuoác vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñònh gieát meï maø chæ laøm ñoïa thai, thì phaïm toâi Vieät-tyø-ni; ñònh laøm ñoïa thai maø meï cheát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñònh gieát meï maø meï cheát, thì phaïm Ba-daï-ñeà; ñònh gieát thai maø thai cheát, cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu suùc sinh mang thai ngöôøi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø laøm ñoïa thai. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Ñi theo haøng, duøng chuù Tyø-ñaø-la, duøng maït

vuïn, giaêng löôùi, gaøi baãy, ñaøo haàm saäp, ñöôøng ñi, soâng. 1. Ñi theo haøng: Coù loaøi suùc sinh ñi töøng haøng hoaëc naêm con, möôøi con, hai möôi con, maø Tyø-kheo muoán gieát con ñaàu laïi gieát nhaàm con giöõa, hoaëc muoán gieát con giöõa laïi gieát nhaàm con sau, hoaëc muoán gieát con sau laïi gieát nhaàm con giöõa, hoaëc muoán gieát con giöõa laïi gieát nhaàm con ñaàu, thì ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñònh gieát con ñaàu maø con ñaàu cheát, ñònh gieát con giöõa maø con giöõa cheát, ñònh gieát con sau maø con sau cheát, thì ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Hoaëc ñònh gieát baát cöù con naøo maø noù cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñi theo haøng. 2. Duøng chuù Tyø-ñaø-la: Neáu Tyø-kheo muoán gieát suùc sinh beøn ñoïc chuù Tyø-ñaø-la, chuù laøm cho thaây ngöôøi cheát ñöùng daäy, thì khi ñoïc chuù phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng kinh haõi loâng döïng ñöùng leân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nhaân ñoù maø chuùng cheát, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø duøng chuù Tyø-ñaø-la. 3. Duøng maït vuïn: Neáu Tyø-kheo muoán saùt haïi suùc sinh, beøn nghieàn boät raéc leân mình chuùng ñònh laøm cho chuùng cheát khoâ, thì khi taïo phöông tieän phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm thuoác vaøo mình chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu nhaân ñoù maø chuùng cheát thì phaïm Ba- daï-ñeà. 4. Giaêng löôùi: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh, beøn giaêng löôùi taïi nhöõng nôi maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên, thöôøng uoáng nöôùc, thì khi giaêng löôùi phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; chaïm ñeán thaân chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Vì theá maø chuùng cheát phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø giaêng löôùi. 5. Gaøi baãy: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh beøn gaøi baãy taïi nhöõng choã maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên vaø thöôøng uoáng nöôùc, thì khi gaøi baãy phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; chaïm ñeán thaân chuùng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø gaøi baãy. 6. Ñaøo haàm: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh beøn ñaøo haàm taïi nhöõng nôi maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên vaø thöôøng uoáng nöôùc, thì khi ñaøo haàm phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng rôi vaøo trong ñoù phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñaøo haàm. 7. Ñöôøng ñi: Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh treân ñaàu ñöôøng, thaáy suùc sinh ñeán, lieàn suy nghó: “Giôø ñaây, ta seõ laøm cho khoâng moät moáng naøo thoaùt cheát”, theá roài khôûi taâm saùt haïi xua chuùng chaïy ñeán choã sö töû, choã hoå baùo, choã ñaùng

sôï, choã nhaø vua saên baén", thì khi xua ñuoåi chuùng,

232 BOÄ LUAÄT 2

phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng phaûi chòu ñau ñôùn, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñöôøng ñi. 8. Soâng: Neáu chuøa ôû gaàn beân soâng, Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh treân bôø soâng, troâng thaáy suùc sinh ñi ñeán, lieàn suy nghó: "Giôø ñaây ta seõ laøm cho nhöõng con vaät naøy khoâng moät con naøo soáng soùt", theá roài khôûi taâm saùt haïi xua chuùng ñeán choã khoâng an toaøn, choã bôø doác coù nöôùc xoaùy, choã thi Thaâu-ma-la (?) ñi qua, choã coù sö töû hoå baùo vaø choã nhaø vua saên baén; thì khi xua ñuoåi phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng phaûi chòu ñau ñôùn, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø soâng. Khi moät Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi caàm dao thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng chòu ñau ñôùn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø- kheo thì cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo vì muoán saùt haïi suùc sinh, roài ñöa dao cho moät ngöôøi, hai ngöôøi hay nhieàu ngöôøi khieán hoï ñi saùt haïi, thì cuõng nhö vaäy. Neáu ngöôøi ñöôïc sai laïi sai chuyeàn ngöôøi khaùc, cho ñeán nhieàu ngöôøi, thì khi ñöa dao, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng chòu ñau ñôùn phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Caùc tröôøng hôïp thuoác, ñoäc, thoa, möûa, æa, laøm ñoïa thai, thì cuõng nhö tröôøng hôïp dao ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo saùt haïi sinh maïng cuûa suùc sinh maø hoäi ñuû naêm yeáu toá sau thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù laø: 1. Suùc sinh. 2. Töôûng ñoù laø suùc sinh. 3. Coù taâm saùt haïi. 4. Khôûi thaân nghieäp. 5. Maïng soáng keát thuùc. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá. Theá neân noùi (nhö treân).

61. GIÔÙI GAÂY PHIEÀN TOAÙI TYØ-KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä noùi roïâng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo muoán cho nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû sinh nghi ngôø hoái haän lieàn noùi nhö sau: "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi cho thoï giôùi Cuï tuùc, caùc ngöôi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï Cuï tuùc nhö theá khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc". Hoï nghe noùi theá lieàn khoùc roáng leân. Phaät nghe tieáng khoùc, bieát maø vaãn hoûi (caùc Tyø-kheo):

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 233

- Ñoù laø tieáng khoùc cuûa treû con naøo theá? - Baïch Theá Toân! Nhoùm saùu Tyø-kheo vì muoán cho nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû sinh nghi ngôø hoái haän neân noùi nhö sau: "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi cho thoï Cuï tuùc, caùc ngöôi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï Cuï tuùc, theá laø chaúng phaûi thoï Cuï tuùc". Vì hoï nghe noùi theá neân môùi khoùc loùc. - Ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao nhö theá? - Chuùng con ñuøa cho vui vaäy maø. - Naøy nhöõng keû ngu si! Ñoù laø vieäc aùc, laøm

naõo loaïn ngöôøi phaïm haïnh maø baûo laø ñuøa cho vui. Caùc oâng chôù khinh thöôøng boïn hoï. Neáu hoï nhaäp ñònh thì hoï coù theå duøng söùc thaàn tuùc xaùch caùc oâng neùm vaøo moät theá giôùi khaùc cho xem. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm cho Tyø-kheo khaùc nghi ngôø, hoái haän. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo coá yù laøm cho Tyø-kheo khaùc nghi ngôø, hoái haän, khoâng vui trong giaây laùt, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích:

Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi.

Coá yù: Tröôùc heát taïo ra phöông tieän.

Nghi ngôø hoái haän: Goàm coù baûy vieäc:

1. Sinh.

2. Yeát-ma.

3. Hình töôùng.

4. Beänh.

5. Toäi.

6. Maï lî.

7. Kieát söû.

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi.

1. Sinh: Noùi nhö sau: “Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi tuoåi ñuû hai möôi môùi cho thoï giôùi Cuï tuùc, oâng chöa ñuû hai möôi maø thoï Cuï tuùc,

nhö theá laø khoâng thaønh thoï Cuï tuùc”. Noùi nhö theá laø nhaèm laøm cho ngöôøi kia sinh nghi, thì duø ngöôøi aáy coù nghi hay khoâng nghi, ñeàu phaïm Ba-daï- ñeà. Ñoù goïi laø sinh. 2. Yeát-ma: Noùi nhö sau: “Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi moät laàn baïch ba laàn yeát-ma, khoâng coù ngöôøi ngaên caûn yeát-ma (thì yeát-ma môùi thaønh töïu); theá maø oâng baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu, chuùng Taêng khoâng thaønh töïu, taát caû ñeàu khoâng thaønh töïu; nhö vaäy laø chaúng phaûi thoï Cuï tuùc, khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc”. Noùi nhö vaäy laø nhaèm laøm cho ngöôøi kia sinh nghi ngôø hoái haän, thì duø ngöôøi aáy coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø Yeát-ma. 3. Hình töôùng: Noùi nhö sau: “Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi thaân theå hoaøn toaøn, môùi cho thoï Cuï tuùc; theá nhöng oâng löng cong, ñi leäch ñeäch, maét quaùng gaø, chaân queïo, ñaàu ngoeïo, raêng kheånh, thaân theå khoâng ñaày ñuû maø thoï Cuï tuùc, nhö vaäy khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc”. Noùi nhö vaäy laø nhaèm laøm cho ngöôøi aáy nghi ngôø hoái haän, thì duø ngöôøi aáy coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø hình töôùng. 4. Beänh: Noùi nhö sau: “Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi khoâng beänh môùi cho thoï Cuï tuùc; theá nhöng oâng bò beänh gheû lôû, hoaøng ñaõng, ung thö, beänh

tró, bò caùc beänh nhö theá maø thoï Cuï tuùc, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc". Noùi nhö theá laø nhaèm laøm cho ngöôøi aáy nghi ngôø hoái haän, thì duø hoï coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø beänh. 5. Toäi: Noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi thanh tònh môùi cho thoï Cuï tuùc, theá nhöng oâng phaïm toäi Ba-la-di, Taêng- giaø-baø-thi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni maø thoï Cuï tuùc thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc". Noùi nhö theá laø nhaèm laøm cho ngöôøi aáy nghi ngôø hoái haän, thuø duø hoï coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø toäi. 6. Maï lî: Noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi hoan hyû môùi cho thoï Cuï tuùc, theá nhöng, oâng khoâng hoan hyû, giaän döõ hay chöûi maéng maø thoï Cuï tuùc, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc". Khi noùi nhö vaäy laø nhaèm laøm cho ngöôøi aáy nghi ngôø hoái haän, thì duø hoï coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø maï lî. 7. Kieát söû: Noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ngöôøi thoâng minh trí tueä môùi cho thoï Cuï tuùc, theá nhöng oâng ngu si voâ trí, gioáng nhö cuïc ñaát, nhö söøng deâ, chim ñoã quyeân, chim hoàng hoäc, maø thoï Cuï tuùc, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc". Noùi nhö theá laø nhaèm laøm cho ngöôøi

aáy nghi ngôø hoái haän, thì duø hoï coù nghi ngôø hoái haän hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø kieát söû. Neáu coù ngöôøi ñeán muoán xin thoï Cuï tuùc maø ñuû hai möôi tuoåi, thì neân cho thoï Cuï tuùc. Neáu chöa ñuû, thì neân noùi: "OÂng haõy ñôïi ñuû hai möôi tuoåi ñaõ". Neáu oâng ta thoï Cuï tuùc moät choã khaùc thì khoâng neân noùi khieán oâng nghi ngôø hoái haän, neáu noùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo (thaáy ngöôøi khaùc) luùc thoï Cuï tuùc maø laøm yeát-ma khoâng thaønh töïu, thì neân ñöa tay leân noùi: "Tröôûng laõo, pheùp yeát-ma cuûa thaày khoâng thaønh töïu". Neáu khi aáy khoâng noùi, thì sau ñoù khoâng ñöôïc noùi ñeå cho hoï sinh nghi ngôø hoái haän. Neáu noùi: "Khi oâng thoï Cuï tuùc, taùc baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu, Taêng khoâng thaønh töïu", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù ngöôøi maét quaùng gaø, löng coøng, chaân ñi khaäp khieãng, thaân theå khoâng hoaøn toaøn maø ñeán xin thoï Cuï tuùc, thì neân baûo: "Haõy ñôïi ñaõ". Neáu hoï thoï Cuï tuùc töø choã khaùc roài ñeán, thì khoâng ñöôïc noùi khieán hoï sinh nghi ngôø hoái haän. Neáu noùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngöôøi beänh ñeán xin thoï Cuï tuùc thì neân noùi: "Haõy ñôïi ñaõ". Neáu hoï ñaõ thoï Cuï tuùc töø nôi khaùc roài ñeán thì khoâng ñöôïc noùi khieán cho hoï nghi ngôø hoái haän. Neáu noùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm cho Tyø-kheo nghi ngôø hoái haän, thì phaïm Ba-daï-ñeà. (Neáu laøm cho) Tyø-kheo ni (nghi ngôø hoái haän) thì phaïm Thaâu-lan- giaù. (Neáu laøm cho) Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni (nghi ngôø hoái haän), thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. (Neáu laøm cho) ngöôøi theá tuïc (nghi ngôø hoái haän), thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

62. GIÔÙI Y CHO ROÀI, LAÁY LAÏI MAËC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng thöôøng thay y, tröôùc böõa aên maëc chieác khaùc, sau böõa aên laïi maëc chieác khaùc. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Ñoù laø nhöõng y naøo vaäy? - Ñoù laø y tònh thí cuûa con. - Vì sao y ñaõ tònh thí cho ngöôøi ta maø khoâng xaû, coøn laøm thaønh ba y ñeå söû duïng? Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp y tònh thí khoâng xaû maø söû duïng. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh

Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñaõ cho y cho Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni, sau ñoù khoâng xaû maø söû duïng, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Cho: Ñaõ tònh thí cho naêm loaïi ngöôøi. Khoâng xaû: Sau ñoù khoâng xaû boû. Söû duïng: Neáu laøm ba y ñeå söû duïng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo coù nhieàu y maø queân khoâng nhôù thì neân laáy heát taát caû y aáy ñeå doàn moät choã, roài noùi nhö sau ñeå xaû: “Nhöõng chieác y naøy toâi tònh thí cho Moã giaùp, Moã giaùp seõ ñeå toâi tuøy yù söû duïng; nay toâi xaû taát caû”. Nhöng neáu laø ba y thì phaûi xaû rieâng töøng caùi, noùi nhö sau: “Y Taêng-giaø- leâ naøy thuoäc trong soá ba y cuûa toâi maø tröôùc ñaây toâi söû duïng, nay toâi xaû noù. Y Taêng-giaø-leâ naøy (moät caùi khaùc) thuoäc trong soá ba y cuûa toâi, nay toâi söû duïng. Y Uaát-ña-la-taêng naøy thuoäc trong soá ba y cuûa toâi tröôùc ñaây toâi söû duïng, nay toâi xaû noù. Y Uaát-ña-la-taêng naøy (moät caùi khaùc) thuoäc trong soá ba y cuûa toâi, nay toâi söû duïng. Y An-ñaø-hoäi naøy thuoäc trong soá ba y cuûa toâi, tröôùc ñaây toâi söû duïng, nay toâi xaû noù. Y An-ñaø-hoäi naøy (moät caùi khaùc) thuoäc trong soá ba y cuûa toâi nay toâi söû duïng. Ñaây laø ba y cuûa toâi, toâi luoân giöõ gìn, ban ñeâm khoâng rôøi chuùng”. Ngoaøi ra nhöõng taám vaûi khaùc daøi chöøng hai khuyûu tay, roäng chöøng moät khuyûu tay trôû leân ñeàu phaûi tònh thí taát caû. Pheùp tònh thí neân noùi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, ñaây laø y dö cuûa toâi, toâi xin tònh thí cho Moã giaùp, Moã giaùp seõ ñeå toâi tuøy yù söû duïng. Neáu gaëp nhöõng dòp nhö giaët, nhuoäm, vaù y thì toâi seõ söû duïng”. Khi duøng xong, tònh thí xong thì phaûi ñem moùc treân giaù y, vaø haèng ngaøy thöôøng phaûi ghi nhôù. Neáu queân, thì phaûi baûo ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ: “Ñaây laø ba y cuûa ta, ngöôi phaûi giuùp ta ñeå ghi nhôù haèng ngaøy”. Neáu khoâng coù ñeä töû thì neân vieát chöõ ôû cheùo y. Neáu töï thaân ñoái dieän tònh thí maø khoâng xaû, laïi söû duïng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng ñoái dieän maø töï noùi tònh thí, roài khoâng xaû maø söû duïng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñoái dieän vôùi ngöôøi khaùc tònh thí maø khoâng xaû, laïi söû duïng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Laïi nöõa, (neáu coù y dö) ñem tònh thí cho ngöôøi khaùc maø khoâng xaû, laïi söû duïng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng bieát y (cuûa mình) thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng coù ba y thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Luùc thì xaû,

luùc thì duøng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng xaû maø ñem laøm ba y ñeå söû duïng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng xaû maø ñem duøng cho vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng roài cho ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khoâng neân ñoái dieän noùi tònh thí maø neân noùi tònh thí giaùn tieáp vôùi ngöôøi khaùc. Theá neân noùi (nhö treân).

63. GIÔÙI GIAÁU VAÄT DUÏNG CUÛA NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo, tröôùc böõa aên, laáy Taêng-giaø-leâ cuûa ngöôøi noï, laáy baùt cuûa ngöôøi kia ñem giaáu choã khaùc. Khi ñeán giôø khaát thöïc, vò Tyø-kheo noï ñònh vaøo thoân xoùm beøn tìm Taêng-giaø-leâ, thì khoâng coù. Laïi coù moät Tyø-kheo khaùc ñi tìm baùt cuõng khoâng coù. Thaày Tyø-kheo maát y lieàn hoûi caùc Tyø- kheo: “Caùc Tröôûng laõo, ai laáy Taêng-giaø-leâ cuûa toâi ñi ñaâu roài?”. Ngöôøi maát baùt thì hoûi: “Ai laáy baùt cuûa toâi ñi ñaâu roài?”. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn cöôøi, noùi: “Tröôûng laõo, Taêng-giaø-lam naøy roäng lôùn, thaày haõy ñi tìm xem”. Thaày aáy lieàn ñi tìm hoài laâu maø khoâng coù. Nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn noùi: “Tröôûng laõo, cho toâi moät vaät gì ñi, toâi seõ tìm giuùp cho oâng”. Nghe noùi theá, thaày bieát laø oâng ta ñaõ laáy giaáu. Sau khi aên, hoï laïi giaáu toïa cuï vaø oáng ñöïng kim. Khi aên xong, caùc Tyø-kheo muoán vaøo trong röøng ngoài thieàn, ñi tìm toïa cuï nhöng khoâng coù, beøn hoûi: “Tröôûng laõo, ai laáy toïa cuï cuûa toâi ñi ñaâu roài?”. Laïi coù Tyø-kheo khaùc cuõng hoûi: “Ai laáy oáng ñöïng kim cuûa toâi ñi ñaâu roài?”. Nhoùm saùu Tyø-kheo beøn cöôøi, noùi: “Tröôûng laõo, Taêng giaø lam naøy roäng lôùn, thaày haõy ñi tìm khaép nôi xem”. Thaày aáy lieàn ñi tìm hoài laâu maø khoâng coù. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi noùi: “OÂng cho toâi moät vaät gì toâi seõ tìm giuùp cho oâng”. Nghe noùi theá, thaày bieát laø hoï ñaõ laáy giaáu. Do ñoù, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Taïi sao nhö vaäy? - Ñeå ñuøa cho vui vaäy maø. - Naøy nhöõng keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc, laøm naõo loaïn caùc baäc phaïm haïnh maø baûo laø ñuøa cho vui aø? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp vì vui ñuøa maø caát giaáu y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa ngöôøi khaùc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh

Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo laáy giaáu y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa ngöôøi khaùc, duø laø ñeå vui ñuøa, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Y: Goàm coù baûy loaïi. Baùt: Nhö baùt baèng ñaát, baùt baèng saét, chuùng ñöôïc chia thaønh ba loaïi: thöôïng, trung vaø haï.

Toïa cuï: Nhö Theá Toân ñaõ cho pheùp duøng. OÁng ñöïng kim: Trong oáng coù kim. Giaáu: Hoaëc töï mình giaáu, hoaëc baûo ngöôøi khaùc giaáu, duø laø ñeå vui ñuøa, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Trong ba y, neáu giaáu moät y naøo ñoù, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu giaáu Taêng-kyø-chi vaø caùc y khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Trong ba loaïi baùt, neáu giaáu moät caùi naøo ñoù, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu giaáu baùt nhoû, hoaëc ñoà ñöïng khaùc, thì phaïm Vieät-tyø-ni. Neáu giaáu toïa cuï thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu giaáu nhöõng vaät traûi ngoài khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Trong tröôøng hôïp giaáu oáng ñöïng kim maø coù kim trong ñoù, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng coù kim, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù kim, chæ thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng coù kim, chæ thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù kim chæ, nhöng môû chæ ra laáy giaáu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì ñuøa vui maø giaáu y cuûa Tyø-kheo thì phaïm Ba-daï-ñeà; giaáu y cuûa Tyø-kheo ni thì phaïm Thaâu-lan-giaù; giaáu y cuûa Thöùc-xoa-ma-ni, Sa- di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Sau cuøng, neáu giaáu y cuûa ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

64. GIÔÙI HUØ NHAÙT TYØ-KHEO KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo töø trong thieàn phoøng ñöùng daäy ñi ñeán moät choã khuaát ñöùng nuùp, roài veånh tai, nhaên maët, trôïn maét, le löôõi, giaû tieáng keâu aâu aâu nhaùt nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû. Nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo treû nghe theá kinh haõi caát tieáng khoùc theùt leân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi (caùc Tyø-kheo): “Ñoù laø tieáng khoùc cuûa treû con naøo theá?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 239

Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao nhö vaäy? - Vì muoán ñuøa cho vui. - Naøy nhöõng keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc; laøm naõo loaïn baäc phaïm haïnh maø baûo laø ñuøa cho vui. Caùc oâng chôù khinh thöôøng boïn hoï. Neáu hoï nhaäp thieàn ñònh thì hoï coù theå duøng thaàn löïc xaùch caùc oâng neùm vaøo moät theá giôùi khaùc ñaáy. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo khuûng boá Tyø-kheo khaùc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Khuûng boá: Neáu duøng saéc, thanh, höông, xuùc (ñeå khuûng boá) thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. 1. Saéc: Neáu ñöùng nuùp taïi choã toái, veånh tai, nhaên maët, trôïn maét, le löôõi cho ñeán cong moät ngoùn tay, keâu tieáng aâu aâu ñeå huø nhaùt thì duø ngöôøi kia coù sôï hay khoâng sôï, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø saéc (duøng töôùng traïng) 2. Thanh: Neáu duøng caùc thöù tieáng nhö tieáng voi, tieáng ngöïa, tieáng löøa, hoaëc keâu moät hôi daøi, hoaëc chôït keâu, chôït nín, cho ñeán keâu tieáng vo ve ñeå huø

nhaùt, thì duø ngöôøi kia coù sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thanh (duøng tieáng keâu). 3. Höông: Neáu noùi: "Tröôûng laõo, trong ñoù coù hôi cuûa raén, hôi cuûa Phuù-ñôn-na, hôi cuûa boø caïp", duøng caùc hình thöùc nhö vaäy noùi ñeå huø nhaùt ngöôøi kia, thì duø ngöôøi aáy coù sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø höông (hôi). 4. Xuùc: Goàm coù caùc thöù: noùng, laïnh, nheï, naëng, trôn, nhaùm. - Noùng: Neáu duøng löûa hoaëc aùnh naéng maët trôøi hô noùng y, baùt, toâ, oå khoùa roài ñem aùp vaøo thaân ngöôøi kia, noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, löûa chaùy, löûa chaùy", laøm nhö vaäy khieán cho ngöôøi kia sôï, thì duø hoï coù sôï hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø noùng. - Laïnh: Neáu duøng quaït, duøng y maø quaït, hoaëc röôùi nöôùc, roài noùi:

"Tröôûng laõo, möa tuyeát, möa tuyeát", laøm nhö vaäy ñeå huø nhaùt ngöôøi kia, thì duø ngöôøi aáy coù sôï hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø laïnh. - Naëng: Neáu duøng goác caây naëng hoaëc caùn côø ñeø leân ngöôøi kia roài noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, töôøng ngaõ, töôøng ngaõ"; laøm nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi kia, thì duø hoï coù sôï hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø naëng. - Nheï: Neáu duøng nhöõng caùi y moûng nheï truøm leân ngöôøi kia, noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, maây rôi, maây rôi"; laøm nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi kia, thì duø hoï coù sôï hay khoâng ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø nheï. - Trôn: Neáu duøng coïng hoa suùng, coïng hoa Caâu maâu ñaàu, coïng hoa tu kieàn ñeà, hoaëc caùi then cöûa chaïm vaøo thaân ngöôøi kia, roài noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, con raén, con raén", ñeå khuûng boá ngöôøi aáy, thì duø hoï coù sôï hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø trôn. - Nhaùm: Neáu duøng coäng hoa öu ñaàu ma, coäng hoa phaân ñaø lôïi chaïm vaøo thaân ngöôøi kia, roài noùi nhö sau: "Tröôûng laõo, ñaây laø con rít", nhaèm khuûng boá ngöôøi aáy, thì duø hoï coù sôï hay khoâng, ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø nhaùm. Neáu khuûng boá Tyø-kheo thì phaïm Ba-daï-ñeà; khuûng boá Tyø-kheo ni thì phaïm Thaâu-lan-giaù; khuûng boá Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Sau cuøng, neáu khuûng boá ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

65. GIÔÙI ÑUØA GIÔÕN TRONG NÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñöôïc chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi cuùng döôøng raát nhieàu phaåm vaät. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù hai chò em ngöôøi kia, (moät ngöôøi) ñang mang thai maø chöa sinh, vì coù loøng tin neân xuaát gia tu haønh. Caùc Tyø-kheo ni troâng thaáy töôùng buïng cuûa coâ nhö theá, lieàn ñuoåi ñi, roài ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy raèng mang thai ôû nhaø thì khoâng coù toäi. Theá roài, Tyø-kheo ni naøy sau ñoù sinh moät beù trai, beøn ñaët teân laø Ñoàng töû Ca-dieáp. Ñeán naêm taùm tuoåi, caäu beù aáy xuaát gia tu haønh, thaønh A-la-haùn. Roài oâng cuøng vôùi nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo moãi ngöôøi ñeàu mang thau taém ra soâng A-kyø-la xuoáng nöôùc taém. Hoï naèm saáp, naèm ngöûa, bôi qua, bôi laïi ñuøa giôõn, taùt nöôùc maø taém. Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñang ñöùng treân laàu nhìn xem boán phöông, thaáy söï vieäc nhö theá caøng sinh baát tín, vì luùc naøy vua chöa tin phaùp

Phaät, lieàn noùi vôùi phu nhaân Maït-lôïi: “Haõy xem phöôùc ñieàn maø aùi khanh phuïng söï kia kìa”. Vì phu nhaân thaâm tín khoâng nghi, neân khoâng ngoaùi ñaàu laïi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 241

xem, lieàn ñaùp: “Taâu ñaïi vöông, coù leõ laø hoï xuaát gia coøn treû, môùi thoï Cuï tuùc neân chöa am töôøng giôùi luaät, hoaëc laø Ñöùc Theá Toân chöa cheá giôùi aáy, neân môùi nhö theá”. Vua beøn noùi vôùi phu nhaân: “Ví nhö khi gia tröôûng noùi thì quyeán thuoäc phaûi nghe theo; khi Hoøa thöôïng A-xaø-leâ noùi thì ñeä töû nghe theo; khi Sa-moân Cuø-ñaøm noùi thì ñeä töû ñeàu ñaùp: “Nhö vaäy ñoù Theá Toân, nhö vaäy ñoù Thieän Theä”. Theá maø traãm noùi vôùi khanh, khanh khoâng ngoaùi laïi xem”. Luùc aáy, Toân giaû Ñoàng Töû Ca-dieáp ñang nhaäp vaøo möùc choùt cuûa Thieàn thöù tö, duøng Thieân nhó nghe ñöôïc tieáng noùi cuûa nhaø vua, lieàn baûo caùc Tyø-kheo baïn: “Caùc Tröôûng laõo, vua ñang sinh taâm baát tín vaø phu nhaân Maït-lôïi thì loøng khoâng vui, giôø ñaây chuùng ta haõy laøm cho hoï phaùt taâm hoan hyû”. Theá roài, taát caû ñeàu noùi: “Laønh thay”, roài moãi ngöôøi ñeàu duøng thau muùc ñaày thau nöôùc ñeå tröôùc maët saép haøng ngoài kieát giaø ñi treân hö khoâng ngang qua treân ñieän cuûa vua. Baáy giôø, phu nhaân Maït-lôïi ñang ngoài ngoaøi trôøi, thaáy boùng cuûa hoï chieáu xuoáng, lieàn ngöôùc leân xem, troâng thaáy hoï ñang ngoài kieát giaø theo thöù töï, tröôùc maët ñeàu ñaët thau nöôùc taém maø ñi treân hö khoâng, gioáng nhö ñaøn nhaïn chuùa, khieán taâm baø raát hoan hyû, lieàn taâu vôùi vua: “Ñaïi vöông haõy xem, phöôùc ñieàn cuûa nhaø thieáp thaàn ñöùc nhö theá ñoù”. Vua thaáy theá roài, loøng raát hoan hyû, lieàn noùi: “Laønh thay! Traãm ñöôïc thieän lôïi, mong Theá Toân cuøng caùc Tyø- kheo soáng suoát ñôøi trong nöôùc cuûa traãm, ñeå laøm phöôùc ñieàn toát nhaát”. Caùc Tyø-kheo vì tröôùc ñoù nghe vua nhaïo baùng, neân ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo ñi goïi nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Nay Ta phaït caùc ngöôi; nhaân vieäc caùc ngöôi Ta phaûi cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ñuøa giôõn trong nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích:

Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi.

Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi.

Ñuøa giôõn: Neáu nhaûy, loäi, bôi qua laïi, laën xuoáng, troài leân, quaït nöôùc, taït nöôùc, xoái nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi.

242 BOÄ LUAÄT 2

- Nhaûy: Vì ñuøa giôõn maø nhaûy xuoáng nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu ñi treân bôø maø bò ngaõ xuoáng nöôùc, hay ñi treân thuyeàn maø va nhaèm caây ñaù treân bôø bò rôi xuoáng nöôùc thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø nhaûy. - Loäi: Neáu vì ñuøa giôõn maø loäi nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu ñang ñi ñöôøng phaûi loäi nöôùc, hoaëc keùo vaät gì qua soâng, hoaëc coù coâng vieäc cuûa Taêng, cuûa thaùp ôû beân kia bôø neân phaûi thöôøng qua laïi ñeå giaûi quyeát, hoaëc vì muoán taäp bôi (maø loäi nöôùc) thì khoâng coù toäi. - Bôi qua laïi: Neáu vì ñuøa giôõn maø bôi qua laïi döôùi nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu vì ñeå queân vaät gì ôû beân kia bôø maø phaûi bôi qua ñeå laáy, thì khoâng coù toäi. - Laën xuoáng: Neáu vì ñuøa giôùn maø laën xuoáng nöôùc thì phaïm Ba- daï-ñeà. Nhöng neáu baùt, toâ cheùn, oáng ñöïng kim, caùc vaät khaùc bò rôi xuoáng nöôùc neân phaûi laën xuoáng laáy, thì khoâng coù toäi. Hoaëc vì taém röûa maø phaûi laën trong nöôùc, thì khoâng coù toäi. - Troài leân: Neáu vì ñuøa giôùn maø xuoáng nöôùc roài troài leân khoûi nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu laáy vaät thì khoâng coù toäi. - Quaït nöôùc: Neáu vì ñuøa giôõn maø quaït nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu nöôùc ôû treân maët noùng, muoán laáy nöôùc maùt neân phaûi quaït nöôùc ôû treân ñeå laáy nöôùc ôû döôùi, thì khoâng coù toäi. - Taït nöôùc: Neáu vì ñuøa giôõn maø taït nöôùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu treân maët nöôùc coù laêng quaêng neân phaùt, taït nöôùc ñeå chuùng laën xuoáng maø laáy nöôùc khoâng coù truøng, thì khoâng coù toäi. - Xoái nöôùc: Neáu vì ñuøa giôõn maø laáy nöôc töø döôùi soâng ñoå leân bôø thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc ñoå nöôùc töø treân bôø xuoáng soâng cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu laáy nöôùc döôùi soâng ñoå laïi xuoáng soâng thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu laáy nöôùc töø treân ñaát ñoå xuoáng ñaát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo bò caûm gioù, leå ñaàu laáy maùu khieán bò hoân meâ, hoaëc bò beänh nhieät maø hoân meâ neân phaûi duøng nöôùc laïnh röôùi leân ñaàu thì khoâng coù toäi. Neáu treân thöùc aên cuûa Tyø-kheo bò Sa-di quaáy phaù (vieát baäy baï), sôï ngöôøi theá tuïc sinh taâm baát tín, neân thaày tri söï laáy nöôùc xoái ñi, thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø xoái nöôùc. Neáu khi taém cho Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maø laáy nöôùc veõ treân löng caùc Ngaøi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì ñuøa giôõn maø vieát chöõ treân baùt, toâ, cheùn duøng ñöïng thöùc aên cuûa Tyø-kheo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khi röûa chaân maø duøng nöôùc veõ leân caây hay treân ang, treân thaïp, thì cöù moãi choã veõ phaïm moãi toäi Vieät-tyø-ni. Neáu duøng ngoùn tay buùng trong nöôùc thaønh tieáng thì phaïm toäi Vieät-

tyø-ni. Neáu laáy nöôùc vung leân treân khoâng roài ñöa tay höùng laáy, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

66. GIÔÙI CHÆ CHOÛ LAÃN NHAU Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, vaøo caùc ngaøy chay moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm, Tyø-kheo ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã thaêm hoûi. Luùc aáy, nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo ñang ngoài taïi moät choã caùch Phaät khoâng xa, neân Tyø-kheo ni Öu-baùt-la vaø Sa- di ni Chi-leâ cuõng ñeán ñaûnh leã thaêm hoûi hoï.

Theá roài, vì tuoåi treû thích vui neân caùc coâ laïi ngoài gaàn choã caùc Tyø-kheo, nhöng do ngoài khoâng ngay ngaén, caùc Tyø-kheo thaáy theá beøn chæ choû nhau maø cöôøi. Ngay khi aáy coù moät Baø-la-moân xaáu xí löng guø, chaân queïo daãn theo coâ vôï treû, thaáy caùc Tyø-kheo cöôøi, lieàn suy nghó: "Chaéc laø caùc Tyø-kheo naøy thaáy ta xaáu xí maø daãn theo moät baø vôï ñoan chaùnh neân cöôøi ta chôù gì!", beøn noåi giaän, noùi: "Caùc Sa-moân Thích töû khoâng bieát pheùp taéc neân döïa vaøo hình töôùng maø cöôøi ta". Caùc Tyø-kheo lieàn ñaùp: "Chuùng toâi khoâng cöôøi oâng". Baø- la-moân noùi: "Khoâng phaûi theá, chính laø ñang cöôøi toâi". Noùi theá xong, oâng lieàn ñi ñeán choã Phaät, noùi nhö sau: "Kyø thay Cuø-ñaøm, Sa-moân Thích töû khoâng bieát pheùp taéc, thaáy toâi xaáu xí maø daãn theo moät ngöôøi vôï ñoan chaùnh neân döïa vaøo hình töôùng maø cöôøi toâi". Phaät beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp cho oâng Baø-la-moân, chæ cho nhöõng ñieàu lôïi ích, vui veû, khieán oâng hoan hyû maø ra ñi. Khi oâng ñi roài, Phaät lieàn baûo goïi nhoùm möôøi saùu Tyø- kheo ñeán. Luùc hoï tôùi, Phaät beøn hoûi: - Coù ngöôøi Baø-la-moân raát xaáu xí maø daãn theo moät ngöôøi vôï ñoan chaùnh, caùc oâng thaáy theá neân cöôøi hoï phaûi khoâng? - Baïch Theá Toân! Chuùng con khoâng cöôøi oâng Baø-la-moân. - Vaäy thì caùc oâng cöôøi ai? - Baïch Theá Toân! Vaøo ngaøy chay, Tyø-kheo ni Öu-baùt-la vaø Sa-di ni Chi-leâ ñeán choã chuùng con, roài ngoài khoâng ñoan chaùnh, chuùng con thaáy theá chæ cho nhau xem, do theá maø cöôøi vaäy. - Caùc coâ Ni ngoài khoâng ñoan chaùnh thì caùc oâng phaûi duøng phöông tieän laøm cho hoï ñöùng daäy, chöù sao laïi cöôøi? Nay Ta phaït caùc oâng; nhaân vieäc naøy maø ta cheá giôùi cho caùc ñeä töû. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo duøng ngoùn tay chæ choû nhau thì phaïm Ba-daï-ñeà.

244 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu duøng moät ngoùn tay chæ thì phaïm Ba-daï-ñeà; cho ñeán duøng naêm ngoùn maø chæ thì cuõng nhö vaäy; hoaëc duøng taát caû ngoùn tay cuõng phaïm Ba- daï-ñeà. Neáu duøng naém tay chæ thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng khuùc caây, caønh tre chæ thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo caõi loän roài duøng tay chæ nhau thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo tröïc nguyeät (ñöôïc phaân coâng laøm vieäc trong thaùng), hoaëc laøm tri söï, sai ngöôøi ta doïn côm, duøng ngoùn tay chæ noùi: "Moã giaùp, haõy ñi doïn côm", thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu caàm caønh tre hoaëc khuùc caây chæ, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; chæ neân noùi: "Moã giaùp, haõy ñi doïn côm". Neáu Sa-di naèm nguû, muoán goïi daäy, thì neân khaûy moùng tay maø goïi. Neáu khoâng daäy, thì neân duøng ngoùn tay naém aùo keùo cho thöùc daäy. Neáu caùc Tyø-kheo ngoài taïi nhaø theá tuïc, coù Tyø-kheo ngôù ngaån ngoài khoâng ngay ngaén thì neân noùi: "OÂng haõy ngoài cho ngay ngaén". Neáu oâng ta khoâng hay thì neân noùi: "Haõy söûa laïi y phuïc oâng cho ngay ngaén". Neáu cuõng khoâng hay nöõa thì neân baûo: "Naøy keû ngôù ngaån haõy che kín thaân theå cuûa oâng". Neáu Tyø-kheo ñeán ngoài taïi Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni, Tyø-kheo ni ñaûnh leã chaân Tyø-kheo, roài ngoài tröôùc

Tyø-kheo maø khoâng ngay ngaén, thì khoâng neân nhaéc nhôû laøm cho hoï hoå theïn, maø neân baøy phöông tieän baûo hoï ñöùng daäy ñi laáy vaät gì. Neáu Tyø-kheo ngoài taïi nhaø ñaøn-vieät, phuï nöõ ñeán ñaûnh leã chaân Tyø- kheo, roài ngoài tröôùc Tyø-kheo maø khoâng ngay ngaén, thì khoâng neân noùi laøm cho hoï xaáu hoå, maø neân duøng phöông tieän sai hoï ñi laáy moät vaät gì. Neáu daâm nöõ ñeán bôõn côït ñeå thöû thaùch Tyø-kheo neân ngoài khoâng ñoan chaùnh, thì khoâng neân noùi maø chæ neân laùnh ñi. Theá neân noùi (nhö treân).

67. GIÔÙI HEÏN ÑI CHUNG ÑÖÔØNG VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät ngöôøi kia, nhaân baø vôi laøm ñieàu gì ñoù phaät yù oâng neân oâng noåi giaän cöïc ñoä, ñaùnh moät traän, roài boû ñi. Baø vôï suy nghó: “OÂng aáy chöa nguoâi giaän, neáu ñaùnh moät traän nöõa, e ta cheát maát. Giôø ñaây ta neân chaïy troán”, lieàn chaïy ra khoûi cöûa, boãng troâng thaáy moät Tyø-kheo vöøa khaát thöïc xong, ñònh ra khoûi thaønh, baø lieàn hoûi: - Thaày ñònh ñi ñaâu vaäy? - Ñi ra khoûi thaønh.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 245

- Con muoán ñi theo thaày. - Naøy chò, ñaây laø con ñöôøng cuûa vua, haø taát phaûi hoûi. Theá laø coâ ta beøn ñi theo sau thaày. Sau luùc ñaùnh vôï, oâng choàng suy nghó: “Vôï ta bò ñoøn, e raèng coâ ta chaïy troán chaêng?”, lieàn vaøo phoøng tìm, thì khoâng thaáy vôï, beøn hoûi ngöôøi khaùc: “Baø aáy ñi ñaâu roài?”. Hoï ñaùp: “Vöøa môùi ñi ra, theo con ñöôøng naøy”. OÂng lieàn ñuoåi theo sau, boãng troâng thaáy baø ñang theo sau Tyø-kheo, neân noåi traän loâi ñình, maéng: “Keû Sa-moân teä aùc, daùm duï doã vôï ta ñi”, beøn toùm laáy Tyø-kheo ñaùnh cho moät traän neân thaân, roài daãn leân choã quan xöû kieän, noùi nhö sau: “OÂng Tyø-kheo naøy duï doã vôï toâi theo”. Vieân quan xöû kieän noùi: “Haõy ñem boïn hoï laïi ñaây ñeå ta hoûi roõ thöïc hö”. Theá roài, oâng lieàn hoûi Tyø-kheo: “OÂng laø ngöôøi xuaát gia vì sao laïi daãn vôï ngöôøi ta ñi?” - Khoâng phaûi vaäy. - Theá thì vì sao baø aáy ñi theo? - Toâi vöøa khaát thöïc xong ñònh ra khoûi thaønh, thì ngöôøi ñaøn baø aáy hoûi toâi ñònh ñi ñaâu, toâi ñaùp: “Ñònh rôøi khoûi thaønh”. Baø ta noùi: “Con cuõng muoán ñi theo ra khoûi thaønh”. Toâi ñaùp: “Naøy chò, ñaây laø con ñöôøng cuûa vua, haø taát chò phaûi hoûi”. Söï thaät laø nhö vaäy. Vieân quan xöû kieän lieàn baûo (quaân lính): “Ñem Tyø-kheo naøy ñi, goïi baø kia ñeán”. Roài oâng hoûi: “OÂng Sa-moân aáy baét ngöôi ñi chaêng?” - Khoâng phaûi vaäy. - Theá thì vì sao cuøng ñi vôùi nhau? - Vì toâi bò choàng ñaùnh, maø oâng ta chöa nguoâi giaän, toâi sôï oâng ñaùnh moät laàn nöõa e seõ vong maïng, cho neân toâi boû chaïy, boãng thaáy thaày Tyø- kheo, toâi lieàn hoûi: “Toân giaû ñi ñaâu ñoù?”. Thaày ñaùp: “Toâi ñònh ra khoûi thaønh”. Toâi noùi toâi muoán ñi theo thaày, thaày baûo: “Ñaây laø con ñöôøng cuûa vua, caàn gì phaûi hoûi”. Söï thaät laø nhö vaäy, chöù khoâng phaûi oâng aáy baét toâi. Vieân quan lieàn baûo baø aáy ñi ra, roài goïi Tyø-kheo vaøo hoûi: “OÂng laø ngöôøi xuaát gia, vì sao baét vôï ngöôøi ta ñi maø coøn noùi doái ñeå mong ñöôïc thoaùt toäi? Vöøa roài ngöôøi ñaøn baø aáy noùi raèng chính oâng baét ñi, vì sao oâng laïi noùi khoâng?”. Thaày Tyø-kheo ñaùp: “Khoâng phaûi vaäy”. Vieân quan lieàn hoûi laàn nöõa, thì thaày

cuõng ñaùp gioáng y nhö laàn ñaàu, neân oâng beøn baûo Tyø-kheo ñi ra, roài goïi ngöôøi ñaøn baø kia vaøo, hoûi: “Ngöôøi ñaøn baø toài teä ñaùng cheát kia, boû choàng troán chaïy noùi doái gaït quan ñeå mong ñöôïc khoûi toäi sao? Vöøa roài Tyø-kheo baûo laø coù baét ngöôi thaät, vì sao ngöôi noùi laø khoâng?”. Ñaùp: “Quaû thaät khoâng phaûi nhö vaäy”. Quan hoûi nhö vaäy ba laàn maø lôøi

ñaùp cuûa baø aáy vaãn nhö luùc ñaàu; do theá, quan giöõ ngöôøi phuï nöõ aáy laïi, roài goïi Tyø-kheo ñeán ñeå xeùt nghieäm tình traïng, quan saùt saéc dieän haàu bieát roõ thöïc hö, thì thaáy lôøi ñaùp cuûa thaày vaãn nhö luùc ñaàu. Quan laïi hoûi Tyø-kheo: “Baùt cuûa oâng taïi sao bò vôõ?”. - Vì bò vôõ. - Y vì sao bò raùch naùt? - Vì bò raùch. - Cuøi choû ñaàu goái vì sao bò xaây xaùt?. - Vì bò thöông. Baø vôï coøn giaän choàng chöa nguoâi, thöông Tyø-kheo phaûi chòu khoå nhö vaäy maø khoâng toá caùo vôùi quan, lieàn noùi roõ ñaàøu ñuoâi söï vieäc vôùi quan. Quan nghe bieát söï tình, cöïc kyø töùc giaän, noùi vôùi oâng choàng: “Teân toäi phaïm teä aùc kia, ngöôi töôûng raèng thuoäc haï cuûa vua khoâng coù hay sao?”, lieàn truyeàn leänh cho vieân quan thuoäc haï giaûi quyeát vieäc cuûa Tyø- kheo, caáp phaùt thuoác men vaø y baùt cho thaày, roài baét oâng choàng kia haï nguïc, tòch thu taøi saûn sung vaøo quoác khoá. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Mong sao taát caû caùc oâng vua ñeàu coù ñöôïc tín taâm nhö theá! Tröôøng hôïp naøy khoâng kyø heïn vôùi ngöôøi ta maø coøn bò tai hoïa nhö vaäy, huoáng gì laø heïn hoø cuøng ñi vôùi nhau. Töø nay veà sau ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo heïn hoø cuøng ñi chung ñöôøng vôùi phuï nöõ”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo heïn hoø cuøng ñi chung ñöôøng vôùi phuï nöõ, thaäm chí ñi trong phaïm vi moät xoùm laøng, thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Phuï nöõ: Hoaëc laø meï, hoaëc laø chò, em, hoaëc laø ngöôøi lôùn, treû con, hoaëc taïi gia, xuaát gia. Cuøng heïn hoø: Hoaëc heïn hoâm nay, hoaëc ngaøy mai, nöûa thaùng, moät thaùng... Ñöôøng: Hoaëc ba do dieân, hai do dieân, moät do dieân, nöûa do dieân; hoaëc moät Caâu-loâ-xaù, nöûa Caâu-loâ-xaù, cho ñeán khoaûng trong moät xoùm laøng, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo heïn hoø cuøng ñi chung ñöôøng vôùi phuï nöõ traûi qua

nhöõng khoaûng caùch moãi xoùm laøng thì phaïm caùc toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñi qua ñi laïi, thì moãi laàn ñi phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaøi ra, gioáng nhö trong phaàn Baït cöø thöù ba thuoäc chín möôi hai giôùi, cuøng heïn hoø ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni ñaõ noùi roõ. ÔÛ ñaây chæ khaùc nhau laø ñi vôùi phuï nöõ maø thoâi. Theá neân noùi (nhö treân).

68. GIÔÙI NGUÛ CHUNG MOÄT NHAØ VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät an cö muøa haï taïi nuùi thaùp vöøa xong, trôû veà thaønh Xaù-veä ñeå haàu thaêm vaán an Theá Toân. Treân ñöôøng ñi gaëp luùc hoaøng hoân neân thaày muoán vaøo thoân xoùm ñeå tìm choã nghæ ngôi. Luùc aáy, trong thoân coù moät baø meï daãn moät coâ con gaùi ñònh ra khoûi thoân ñeåà laáy nöôùc, thì gaëp nhau giöõa ñöôøng. Coâ gaùi thaáy Tyø-kheo dieän maïo ñoan nghieâm, oai nghi teà chænh, lieàn sinh töôûng duïc. Thaày vaøo laøng ñi tìm choã nghæ khaép nôi maø khoâng ñöôïc, lieàn suy nghó: “Ta haõy ra ngoaøi thoân tìm moät goác caây maø nghæ “, beøn trôû ra, thì gaëp laïi meï con baø kia. Khi aáy, coâ gaùi hoûi meï: “Vò Sa-moân naøy ñi ñaâu trong ñeâm toái vaäy?”. Meï ñaùp: “Khoâng bieát”. Coâ gaùi noùi: “Vaäy meï haõy hoûi thöû xem”. Baø meï lieàn hoûi: “Sa-moân laàm luõi ra khoûi thoân trong ñeâm toái ñònh ñi ñaâu vaäy?”. Ñaùp: “Toâi vaøo trong thoân tìm choã nghæ maø khoâng ñöôïc neân ñònh trôû ra nghæ döôùi goác caây”. Coâ gaùi lieàn baûo meï: “Neân ñem oâng veà nhaø cho oâng nghæ taïm”. Baø meï lieàn noùi: “Sa-moân haõy theo toâi veà nhaø toâi seõ cho nghæ nhôø qua ñeâm”. Tyø-kheo beøn theo baø veà nhaø, baø lieàn chæ moät caên phoøng vaø noùi: “Sa-moân, oâng coù theå nghæ trong phoøng naøy”. Thaày Tyø-kheo lieàn traûi neäm coû, ngoài kieát giaø. Meï con baø aên xong beøn vaøo phoøng nguû. Tyø- kheo vì ñi ñöôøng meät nhoïc neân naèm xuoáng nghæ ngôi. Coâ gaùi chôø meï nguû say beøn töø töø leùn ñeán choã Tyø-kheo, naém keùo neäm coû. Tyø-kheo hay ñöôïc beøn trôû daäy ngoài ngay ngaén. Vì phuï nöõ tính ruït reø neân coâ ta lieàn boû ñi. Khi coâ ñi roài, Tyø-kheo beøn naèm trôû laïi. Nhöng trong choác laùt, coâ ta laïi ñeán. Nhö Theá Toân ñaõ daïy, coù naêm loaïi ngöôøi ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc. Naêm haïng ngöôøi ñoù laø: 1. Phuï nöõ khôûi töôûng duïc, nhôù ñeán nam nhi, neân ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc. 2. Nam nhi khôûi töôûng duïc nhôù ñeán phuï nöõ, neân ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc.

3. Quaân ñaïo taëc coù taâm troäm caép, neân ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc. 4. Nhaø vua lo nghó vieäc nöôùc, neân ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc. 5. Tyø-kheo tinh taán tu taäp ñaïo nghieäp, neân ban ñeâm phaàn nhieàu khoâng nguû ñöôïc. Coâ gaùi naøy cuõng khoâng nguû ñöôïc, lieàn leùn ñöùng daäy ñi ñeán keùo taám neäm coû cuûa Tyø-kheo. Tyø-kheo hay ñöôïc, lieàn trôû daäy ngoài ngay ngaén cho ñeán saùng. Hoâm sau, thaày lieàn ñi ñeán choã Phaät. Töø xa troâng thaáy thaày, Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Ai quaáy nhieãu xuùc phaïm oâng maø maët maøy khoâng vui theá?”. Thaày beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo nguû chung moät nhaø vôùi phuï nöõ thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ treân ñaõ giaûi thích). Nhaø: Cuøng coù treân moät maùi che, trong moät vaùch töôøng. Nghæ: Neáu cuøng naèm nguû thì phaïm

Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu cuøng moät phoøng maø coù cöûa rieâng bieät thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu khaùc phoøng maø khoâng coù ngaên caùch thì phaïm Ba-daï-ñeà. Cuøng phoøng, coù caùch bieät cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu cuøng phoøng maø khaùc cöûa thì khoâng coù toäi. Treân coù lôïp vaø coù töôøng bao quanh thì phaïm Ba- daï-ñeà. Treân coù lôïp maø xung quanh che moät nöûa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu treân coù lôïp maø khoâng coù ngaên xung quanh thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngaên xung quanh vaø coù che ôû treân thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù ngaên xung quanh vaø treân che moät nöûa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù ngaên xung quanh maø treân khoâng che, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cuøng vôùi phuï nöõ ôû trong ngoâi nhaø, thì phaïm Ba-daï- ñeà. Neáu Tyø-kheo ôû trong nhaø coøn phuï nöõ naèm nöûa thaân trong nhaø, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo ôû trong nhaø, phuï nöõ ôû ngoaøi nhaø, thì khoâng coù toäi. Neáu phuï nöõ cuøng vôùi Tyø-kheo ôû trong nhaø, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu phuï nöõ ôû trong nhaø, Tyø-kheo naèm nöûa thaân mình ôû trong nhaø (nöûa thaân ôû ngoaøi), thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu phuï nöõ ôû trong nhaø, Tyø-kheo

ôû ngoaøi nhaø thì khoâng coù toäi. Neáu vaøo caùc ngaøy leã Phaät ñaûn sinh, ngaøy Phaät thaønh ñaïo, ngaøy kyû nieäm Chuyeån phaùp luaân, kyû nieäm La vaân, kyû nieäm A-nan, kyû nieäm Ban- giaù-vu-saét (leã hoäi boá thí bình ñaúng), phaûi thuyeát phaùp suoát ñeâm thì neân toå chöùc ôû ngoaøi trôøi. Neáu gaëp trôøi möa gioù hoaëc tuyeát rôi laïnh, thì neân vaøo trong nhaø, ngoài ngay ngaén. Neáu vì giaø beänh khoâng theå ngoài ñöôïc thì neân duøng vaät gì ngaên che ra. Nhöng khi ngaên che khoâng neân duøng vaät thöa moûng ngaên che töø vai naùch trôû xuoáng. Neáu Tyø-kheo ñang ñi ñöôøng, khi vaøo xoùm laøng ñeå nghæ, thì phaûi nghæ trong phoøng rieâng coù vaùch ngaên. Neáu khoâng coù nhaø phaûi nghæ ngoaøi trôøi, roài gaëp möa gioù tuyeát laïnh phaûi vaøo trong nhaø thì neân ngoài ngay ngaén. Neáu vì giaø beänh oám yeáu khoâng theå ngoài ñöôïc thì neân duøng vaät gì ngaên caùch ra. Neáu khoâng ngaên caùch maø coù ngöôøi nöõ ñaùng tin thì neân baûo hoï: “Öu-baø-di, ngöôi haõy nguû tröôùc ñeå ta ngoài”. Khi Tyø-kheo muoán nguû thì goïi hoï daäy, noùi: “Ta muoán nguû, ngöôi chôù nguû. Neáu ngöôi nguû thì ngöôi seõ khoâng coù phöôùc”. Neáu (Tyø-kheo nghæ chung choã vôùi caùc loaøi nhö) voi caùi hoaëc laïc ñaø, traâu, löøa cho ñeán gaø maùi, maø khi chuùng coøn ngaång ñaàu leân thì chöa phaïm toäi; neáu chuùng guïc ñaàu xuoáng nguû thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu laø choù caùi naèm xoaøi ñaàu ra thì khoâng coù toäi; nhöng khi noù guïc ñaàu xuoáng nguû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Cho ñeán vòt, coâng, gaø maùi, maø khi chuùng coøn xoaøi ñaàu ra thì khoâng coù toäi. Nhöng khi chuùng guïc ñaàu vaøo trong caùnh, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Con voi khi coøn ñang ñöùng ngay ngaén thì khoâng coù toäi, nhöng khi noù thieáp nguû thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñang nguû trong phoøng maø coù baø meï boàng moät beù gaùi ñang nguû ñi vaøo phoøng thì taát caû Tyø-kheo ñang nguû ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu luùc aáy thaày Duy na hay tri söï thaáy vaäy thì neân baûo baø ta: “Baø haõy laøm cho ñöùa beù thöùc daäy roài môøi boàng vaøo”. Theá neân noùi (nhö treân).

69. GIÔÙI NGOÀI VÔÙI PHUÏ NÖÕ ÔÛ CHOÃ VAÉNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ñaø-di coù moät ngöôøi baïn Baø-la-moân quen bieát ôû cuøng thoân; con gaùi oâng ta ñi laáy choàng ôû moät thoân khaùc; coâ sai ngöôøi nhaén tin cho cha hoaëc sö phuï (Öu-ñaø-di) thöôøng thöôøng ñeán thaêm coâ, nhö nhaân duyeân cuûa giôùi Baát ñònh thöù hai ñaõ noùi roõ, cho ñeán Phaät baûo vôùi Öu-ñaø-di: “Naøy keû ngu si, ngöôøi theá tuïc taïi gia maø coøn bieát pheùp taéc cuûa ngöôøi xuaát gia ñieàu gì neân laøm, ñieàu gì khoâng neân laøm. OÂng ñaõ coù loøng tin xuaát gia maø laïi khoâng bieát pheùp taéc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia. Ñoù laø

vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ngoài moät mình vôùi phuï nöõ taïi choã troáng vaéng”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi phuï nöõ taïi choã troáng vaéng thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ treân ñaõ giaûi thích). Moät mình: Chæ duy nhaát moät ngöôøi nöõ khoâng coù ai khaùc. Giaû söû coù ngöôøi khaùc maø ñang nguû, ñieân cuoàng taâm loaïn thoáng khoå, hoaëc treû con, phi nhaân, suùc sinh, thì duø coù hoï cuõng xem nhö khoâng coù. Choã troáng vaéng: Choã vaéng veû. Ngoài: Neáu cuøng ngoài thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo cuøng ngoài vôùi phuï nöõ suoát ngaøy thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo hoaëc ngöôøi nöõ nöûa chöøng ñöùng daäy ñi, roài ngoài laïi, thì cöù moãi laàn nhö vaäy phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo nhaän lôøi môøi thoï trai, ñeán nhaø ñaøn-vieät ngoài, roài ngöôøi nöõ doïn côm xong ñeán ngoài tröôùc Tyø-kheo, ñoaïn ñöùng daäy sôùt theâm thöùc aên, thì cöù moãi laàn ñöùng daäy ngoài xuoáng nhö vaäy phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà. Neáu moät ngöôøi nöõ ngoài gaàn Tyø-kheo, moät ngöôøi nöõ khaùc lui tôùi sôùt theâm thöùc aên, thì khi ngöôøi nöõ kia ñi ra, Tyø-kheo neân ñöùng daäy. Khi ñöùng daäy, khoâng neân vuït ñöùng daäy lieàn khieán cho ngöôøi nöõ ñang ngoài sinh nghi töôûng Tyø-kheo coù yù ñoà gì khaùc maø tröôùc khi ñöùng, neân noùi: “Naøy chò, toâi muoán ñöùng daäy”. Neáu coâ hoûi: “Vì sao ñöùng daäy?”, thì ñaùp: “Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi phuï nöõ ôû choã vaéng veû, cho neân toâi ñöùng daäy”. Neáu ngöôøi nöõ noùi: “Toân giaû chôù ñöùng daäy, ñeå con ñöùng daäy”, roài coâ ñöùng daäy, thì Tyø-kheo khoâng coù toäi. Neáu con gaùi döôùi baûy tuoåi ngoài treân ñöôøng ñi coù taàng caáp, roài chuyeån ngoài treân taàng caáp thöù hai, laïi chuyeån ngoài treân taàng caáp thöù ba, neáu cöù di chuyeån choã ngoài nhö vaäy, thì cöù moãi laàn di chuyeån Tyø-kheo phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà (?). Nhöng neáu trong nhaø coù tònh nhaân ñang laøm vieäc qua laïi khoâng giaùn ñoaïn, thì (Tyø-kheo) khoâng coù toäi. Neáu cöûa höôùng ra ñöôøng, maø treân ñöôøng coù ngöôøi ñi nhö Tyø-kheo khaát thöïc khoâng giaùn ñoaïn, hoï cuõng nhö söï coù maët cuûa tònh nhaân, neân

(Tyø-kheo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 251

khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cuøng ngoài treân gaùc vôùi phuï nöõ maø döôùi gaùc tònh nhaân troâng thaáy Tyø-kheo, Tyø-kheo cuõng troâng thaáy tònh nhaân, thì khoâng coù toäi. Hoaëc Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi phuï nöõ döôùi gaùc maø treân gaùc coù phuï nöõ troâng thaáy thì cuõng nhö vaäy. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: hoaëc thaáy maø khoâng nghe, hoaëc nghe maø khoâng thaáy, hoaëc vöøa nghe vöøa thaáy, hoaëc chaúng thaáy chaúng nghe. Thaáy maø khoâng nghe: Tònh nhaân töø xa troâng thaáy Tyø-kheo cuøng ngoài vôùi ngöôøi nöõ maø khoâng (383a) nghe tieáng noùi, thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Nghe maø khoâng thaáy: Nghe tieáng noùi maø khoâng thaáy ngöôøi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Vöøa thaáy vöøa nghe: Neáu thaáy cuøng ngoài vaø nghe ñöôïc tieáng noùi, thì khoâng coù toäi. Chaúng thaáy chaúng nghe: Trong tröôøng hôïp naøy phaïm toäi Ba-daï- ñeà. (Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi phuï nöõ maø beân caïnh) coù ngöôøi muø, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu beân caïnh coù ngöôøi ñieác cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu tònh nhaân aáy vöøa muø vöøa ñieác, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù moät tònh nhaân muø, moät tònh nhaân ñieác, thì khoâng coù toäi. Neáu tònh nhaân nguû thì neân ñaùnh thöùc hoï daäy. Toäi naøy bao goàm luùc ôû thoân xoùm luùc ôû choã hoang vaéng; hoaëc ñuùng thôøi, hoaëc phi thôøi; hoaëc ban ngaøy hoaëc ban ñeâm; taïi choã khuaát, khoâng phaûi choã troáng; taïi choã vaéng veû, khoâng phaûi choã nhieàu ngöôøi; ôû gaàn, chaúng phaûi ôû xa. Theá neân noùi: “Coá ñoaït laøm ngöôøi khaùc nghi ngôø, Khoâng xaû, laáy giaáu vaø khuûng boá. Ñuøa döôùi nöôùc, chæ choû laãn nhau, Cuøng ñi, cuøng nguû chung moät nhaø. Taïi choã hoang vaéng cuõng nhö vaäy. Ñeán ñaây vöøa heát phaàn thöù baûy”.

70. GIÔÙI CHO NGÖÔØI CHÖA ÑUÛ TUOÅI THOÏ GIÔÙI. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- xaù-khö-loäc-maãu môøi chö Taêng ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn theo thöù töï, ñeán nhaø baø thoï trai laâu daøi. Baø cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chö taêng, laàn löôït ñeán choã nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo, thaáy hoï coøn nhoû, thaân saéc meàm maïi maø coù theå boû nhaø xuaát gia, ngöôøi nöõ voán naëng loøng töø neân thaáy hoï lieàn töôûng

252 BOÄ LUAÄT 2

hoï nhö con, hôn nöõa cuõng do loøng toân kính phaùp, baø lieàn hoûi: “Khi Taêng chuùng Kyø-hoaøn khoâng cuùng döôøng, caùc Toân giaû aên ôû ñaâu?”. Ñaùp: “Khi ñeán giôø, chuùng toâi khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán töøng nhaø khaát thöïc”. Baø lieàn noùi: “Naøy caùc Toân giaû, luùc naøo khoâng coù cuùng döôøng haõy ñeán nhaø con thoï trai. Töø nay veà sau heã hoâm naøo khoâng coù ngöôøi cuùng döôøng thì con seõ cuùng döôøng”. Caùc Tyø-kheo treû nghe noùi theá, lieàn nhaän lôøi môøi, ñeán böõa khoâng coù cuùng döôøng, beøn tôùi nhaø baø thoï trai. Loäc Maãu thænh Phaät thöôøng xuyeân ñoàng thôøi cuõng thænh A-nan, neân Toân giaû A-nan haèng ngaøy ñeán nhaø baø, boãng troâng thaáy nhoùm möôøi saùu Tyø-kheo ñang thoï trai taïi

ñoù. Caùc Tyø-kheo treû naøy sinh taâm phoùng tuùng noùi vôùi Loäc Maãu: “Thöa meï, thöùc aên naøy nhieàu quaù!”. Baø ñaùp: “Caùc con sôùt bôùt ñi”. Hoï laïi noùi: “Ít quaù!”. Baø baûo: “Caùc con haõy theâm vaøo”. Hoï cheâ laïnh, noùng, cöùng, meàm, ngoït, chua, maën, nhaït ñuû moïi caùch nhö vaäy toû söï khoâng haøi loøng. Loäc Maãu voán coù loøng tin vaø nhieàu loøng töø neân ñaùp: “Tuøy caùc con ñoøi caùi gì thì ta cho caùi aáy”. A-nan thaáy theá, lieàn nghó: “Neáu ñaây laø nhaø khoâng coù nieàm tin, chaéc chaén seõ khôûi taâm aùc”. Ñoaïn, thaày ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Phaät, noùi: “Laønh thay Theá Toân, mong raèng töø nay trôû ñi chôù cho treû con thoï giôùi Cuï tuùc”. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi thì khoâng ñöôïc cho thoï giôùi Cuï tuùc”. (383b) Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, hai cha con ngöôøi laåm caåm kia coù loøng tin boû nhaø xuaát gia tu haønh. Ngöôøi con laøm Sa-di, lo cung caáp caùc thöù cho naêm traêm Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo hoaëc ñoøi caønh döông, hoaëc ñoøi laù caây, vì quaù nhieàu ngöôøi neân khoâng theå cung caáp ñaày ñuû. Khi aáy, thaày Tyø-kheo laåm caåm suy nghó: “Ta chæ coù moät ñöùa con maø phaûi cung caáp cho naêm traêm Tyø- kheo, nhöõng yeâu saùch quaù nhieàu khoâng theå naøo cung caáp cho xueå, nhö theá naøy thì khoâng bao laâu chaéc chaén noù seõ sinh beänh. Nhöng Theá Toân cheá giôùi ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi thì khoâng cho thoï giôùi Cuï tuùc, daãu bieát laø khoâng neân, song ta haõy cho noù thoï ñeå noù ñöõ khoå”. Roài thaày môøi caùc Tyø-kheo vaøo giôùi tröôøng truyeàn giôùi Cuï tuùc cho ñöùa beù. Sau khi thoï Cuï tuùc, caùc Tyø-kheo vaãn sai baûo nhö luùc tröôùc: “Sa-di, ñöa cho ta caønh döông, laù caây”. OÂng lieàn noùi: “Toâi ñaõ thoï Cuï tuùc roài vì sao coøn goïi laø Sa-di?”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 19 253

Caùc Tyø-kheo hoûi: “Ai cho oâng thoï?”. Ñaùp: “Cha toâi chöù ai”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Phaät. Phaät beøn baûo goïi Tyø-kheo laåm caåm kia ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Naøy keû laåm caåm, vì sao oâng bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï giôùi Cuï tuùc? Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï Cuï tuùc, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Caùc Tyø-kheo neân khieån traùch Tyø-kheo naøy. Vaø ngöôøi ñaõ thoï kia khoâng ñöôïc xem laø ñaõ thoï Cuï tuùc.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ treân ñaõ giaûi thích). Chöa ñuû: Chöa ñuû hai möôi muøa möa, döôùi hai möôi tuoåi, ñoù goïi laø chöa ñuû hai möôi. Döôùi hai möôi muøa möa maø ñuû hai möôi tuoåi vaãn goïi laø chöa ñuû hai möôi. Döôùi hai möôi muøa möa maø quaù hai möôi tuoåi cuõng goïi laø chöa ñuû hai möôi. Sinh vaøo muøa Ñoâng roài thoï giôùi vaøo muøa Ñoâng maø chöa traûi qua heát an cö, ñoù goïi laø chöa ñuû. Sinh vaøo muøa Xuaân roài thoï giôùi vaøo muøa Xuaân maø chöa traûi qua

heát an cö, ñoù goïi laø chöa ñuû. Sinh luùc tieàn an cö roài thoï giôùi luùc tieàn an cö maø chöa traûi qua heát tieàn an cö, ñoù goïi laø chöa ñuû. Sinh vaøo luùc haäu an cö roài thoï giôùi luùc haäu an cö maø chöa traûi qua heát haäu an cö, ñoù goïi laø chöa ñuû. Khi ngöôøi aáy (ñaõ thoï giôùi roài (?)) döôùi hai möôi tuoåi maø moät nöûa soá Taêng chuùng baûo laø döôùi hai möôi, moät nöûa baûo laø ñuû hai möôi, thì moät nöûa soá ngöôøi baûo döôùi hai möôi phaïm Ba-daï-ñeà, moät nöûa baûo ñuû hai möôi khoâng coù toäi. Ngöôøi aáy ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hôïp phaùp. Khi ngöôøi naøy döôùi hai möôi tuoåi, moïi ngöôøi ñeàu baûo laø tuoåi chöa ñuû, maø cho thoï Cuï tuùc, thì taát caû ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Ngöôøi naøy khoâng ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hôïp phaùp. Khi ngöôøi naøy döôùi hai möôi tuoåi, moïi ngöôøi ñeàu baûo laø tuoåi ñaõ ñuû roài cho thoï Cuï tuùc, thì taát caû ñeàu voâ toäi. Ngöôøi naøy ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hôïp leä. Ñuû hai möôi muøa möa maø döôùi hai möôi naêm, thì ñöôïc xem laø ñuû

hai möôi tuoåi. Ñuû hai möôi muøa möa, ñuû hai möôi naêm, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Ñuû hai möôi muøa möa, quaù hai möôi naêm, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Sinh vaøo muøa Ñoâng, traûi qua an cö xong cho thoï Cuï tuùc, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Sinh vaøo muøa xuaân, an cö xong cho thoï Cuï tuùc, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Sinh vaøo luùc tieàn an cö, tieàn an cö xong cho thoï Cuï tuùc, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Sinh vaøo luùc haäu an cö, haäu an cö xong cho thoï Cuï tuùc, thì ñöôïc xem laø ñuû hai möôi tuoåi. Khi ngöôøi aáy ñuû hai möôi muøa möa, nöûa soá ngöôøi baûo laø ñuû, nöûa soá baûo laø chöa ñuû, thì nöûa soá baûo chöa ñuû phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nöûa soá baûo ñaõ ñuû voâ toäi. Ngöôøi aáy ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hôïp leä. Khi ngöôøi aáy ñuû hai möôi muøa möa (roài cho hoï thoï Cuï tuùc) maø moïi ngöôøi baûo laø chöa ñuû, thì taát caû phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi aáy khoâng ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hôïp leä. Khi ngöôøi aáy ñuû hai möôi muøa möa, taát caû ñeàu baûo laø ñaõ ñuû, thì taát caû voâ toäi. Ngöôøi aáy ñöôïc xem laø thoï Cuï tuùc hoaøn haûo. Neáu Tyø-kheo bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï Cuï tuùc, thì caùc Tyø-kheo neân khieån traùch Tyø-kheo aáy, roài baét saùm hoái toäi Ba-daï- ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu coù ngöôøi ñeán xin thoï Cuï tuùc maø ñuû thaùng thì neân cho thoï Cuï tuùc; neáu chöa ñuû, thì neân baûo hoï ñôïi cho ñuû roài môùi thoï. Neáu ngöôøi aáy khoâng bieát roõ tuoåi, thì neân hoûi cha meï baø con cuûa ngöôøi aáy. Neáu hoï cuõng khoâng bieát thì neân xem mieáng vaùn ghi naêm sinh. Neáu cuõng khoâng coù, thì neân xem voùc daùng cuûa ngöôøi aáy. Khi xem, khoâng neân xem thaúng hình theå, vì neáu laø con nhaø giaøu coù thì hình theå lôùn maø tuoåi nhoû. Phaûi xem tay chaân ngöôøi aáy ñaõ coù daáu hieäu tröôûng thaønh chöa. Neáu ñaõ laøm nhö vaäy maø vaãn khoâng bieát thì neân hoûi xem thôøi tieát khí haäu ñaát nöôùc cuûa hoï naêm naøo ñöôïc muøa, maát muøa, haïn haùn, luït loäi (ñeå ñoaùn tuoåi taùc). Theá neân noùi (nhö treân).

71. GIÔÙI HEÏN ÑI CHUNG VÔÙI ÑAÙM CÖÔÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, hai nöôùc Xaù-veä vaø Tyø-xaù-ly coù moái hieàm khích, neân haèng naêm ñaùnh cöôùp laãn nhau. Ngöôøi Tyø-xaù-ly ñeán Xaù-veä cöôùp boùc taøi saûn cuûa daân chuùng roài trôû veà cöông giôùi cuûa mình cho laø yeân oån, côûi boû vuõ khí ñeå nghæ ngôi. Vua nöôùc Xaù-veä suy nghó: "Ta laø quoác vöông, phaûi dieät tröø quaân ñòch ñeå daân chuùng yeân oån, leõ naøo laïi ñeå cho ñaùm giaëc cöôùp ñoïat taøi saûn cuûa

daân chuùng?", lieàn truyeàn leänh cho caùc töôùng só: "Caùc ngöôi phaûi truy kích boïn giaëc cöôùp, baét cho heát boïn chuùng; neáu khoâng baét ñöôïc thì chôù coù trôû veà tay khoâng". Töôùng só suy nghó: "Leänh vua raát nghieâm khaéc, vieäc naøy phaûi nhanh choùng thi haønh", beøn taäp hoïp quaân lính, doø theo daáu veát truy kích. Khi aáy, caùc Tyø-kheo taïi Xaù-veä an cö xong, muoán ñi ñeán Tyø-xaù-ly, nhöng bò laïc ñöôøng neân rôi vaøo choã giaëc cöôùp. Ñaùm cöôùp kinh ngaïc, hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôøi laø nhöõng ngöôøi naøo? - Chuùng toâi laø nhöõng ngöôøi xuaát gia. - Xuaát gia theo ñaïo naøo?. - Xuaát gia theo hoï Thích. - Thöa caùc ñaïi ñöùc, caùc thaày ñònh ñi ñaâu ñoù? - Ñònh ñeán Tyø-xaù-ly, nhöng vì laïc ñöôøng, neân môùi ñeán ñaây. Nhaân ñoù, ñaùm giaëc lieàn chæ ñöôøng cho caùc Tyø-kheo. Theá roài, caùc Tyø-kheo laïi hoûi: - Naøy caùc traùng só, caùc vò ñònh ñi ñaâu ñoù? - Ñi tôùi Tyø-xaù-ly. - Cho chuùng toâi cuøng keát baïn vôùi. - Chuùng toâi laø giaëc cöôùp, cöôùp ñoaït taøi saûn cuûa keû khaùc, ñi taét trong nhöõng röøng caây, khoâng theo ñöôøng chính; coøn caùc thaày laø nhöõng ngöôøi löông thieän, vì sao laïi ñi theo chuùng toâi? Ñaây laø con ñöôøng thaúng, coù theå theo ñoù maø ñi. Caùc Tyø-kheo laïi yeâu caàu: "Haõy daãn chuùng toâi ñi theo vôùi, chôù ñeå chuùng toâi bò laïc ñöôøng moät laàn nöõa". Ñaùm cöôùp laïi traû lôøi nhö luùc ñaàu. Hoûi qua, noùi laïi nhö theá ñeán ba laàn vaãn chöa döùt khoaùt, thì quaân lính ñuoåi kòp, beøn toùm coå ñaùm giaëc cöôùp cuøng vôùi caùc Tyø-kheo, ñem ñeán choã nhaø vua, taâu trình nhö sau: - Taâu ñaïi vöông, ñaây laø ñaùm giaëc cöôùp. - Tröôùc heát haõy daãn caùc Tyø-kheo ñeán ñaây. Khi lính daãn caùc Tyø-kheo ñeán nôi, nhaø vua beøn hoûi. - Caùc ngöôi laø nhöõng ngöôøi xuaát gia, vì sao laïi laøm keû cöôùp? - Chuùng toâi khoâng phaûi laø keû cöôùp. - Theá thì vì sao ñi vôùi boïn chuùng? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc keå treân trình baøy ñaày ñuû cho vua nghe. Nghe xong, vua sai lính ñem caùc Tyø-kheo ñeán moät choã khaùc, roài cho daãn ñaùm giaëc cöôùp ñeán. Khi chuùng ñeán, vua hoûi: - Nhöõng ngöôøi xuaát gia naøy coù phaûi laø ñoàng boïn vôùi caùc ngöôi

khoâng? - Khoâng phaûi laø ñoàng boïn. - Theá thì vì sao hoï laïi cuøng ñi vôùi caùc ngöôi? Ñaùm giaëc cöôùp beøn ñem söï vieäc treân trình baøy ñaày ñuû vôùi nhaø vua. Vua lieàn sai lính ñem ñaùm giaëc cöôùp ñi, roài daãn caùc Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, nhaø vua hoûi: - Caùc ngöôi laø nhöõng ngöôøi xuaát gia vì sao laøm keû cöôùp, maø coøn noùi doái löøa gaït quan treân ñeå hoøng thoaùt toäi. Ñaùm cöôùp

ñaõ khai caùc ngöôi laø ñoàng boïn, vì sao coøn choái caõi? Caùc Tyø-kheo vaãn traû lôøi nhö luùc ñaàu. Vua lieàn sai quaân lính thaû caùc Tyø-kheo ñi, roài ñem luõ cöôùp ra trò toäi theo luaät phaùp. Nghóa laø baét naêm traêm teân giaëc cöôùp naøy mang voøng hoa Ca-tyø-la, ñaùnh troáng, daãn chuùng ñi nhieãu quanh caùc ngaõ tö ñöôøng, thoâng baùo cho daân chuùng bieát. Ñeán khi saép bò haønh hình, ñaùm giaëc cöôùp beøn khoùc roáng leân. Baáy giôø, Phaät bieát vieäc ñoù maø vaãn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, coù chuyeän gì maø nhieàu ngöôøi keâu khoùc nhö vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø tieáng keâu khoùc cuûa naêm traêm teân giaëc cöôùp bò nhaø vua sai lính ñem ñi haønh hình ñaáy. Phaät lieàn baûo A-nan: - OÂng haõy ñeán noùi vôùi nhaø vua nhö sau: “Ñaïi vöông laø vua cuûa moïi ngöôøi thì phaûi thöông daân nhö con mình, chöù vì sao laïi ñem gieát caû naêm traêm ngöôøi trong moät luùc?”. A-nan thoï giaùo, beøn ñem nhöõng lôøi Phaät daïy ñeán baûo vôùi nhaø vua. Vua lieàn noùi: - Thöa Toân giaû A-nan, toâi vaãn bieát raèng neáu gieát moät ngöôøi thì toäi baùo ñaõ raát nhieàu, huoáng gì gieát naêm traêm ngöôøi, nhöng boïn giaëc cöôùp naøy thöôøng ñeán phaù hoaïi xoùm laøng cuûa toâi, cöôùp boùc taøi saûn cuûa daân chuùng; neáu Theá Toân coù theå giaùo hoùa chuùng, khieán chuùng khoâng cöôùp boùc nöõa, thì toâi seõ tha cho chuùng ñöôïc soáng. A-nan lieàn trôû veà, ñem nhöõng lôøi nhaø vua noùi, baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Phaät laïi sai A-nan ñeán noùi vôùi nhaø vua moät laàn nöõa nhö sau: - Chæ caàn nhaø vua tha cho hoï, thì toâi (Phaät) seõ giaùo hoùa hoï töø nay veà sau khoâng coøn laøm keû cöôùp nöõa. A-nan laõnh giaùo xong, tröôùc heát ñeán boä phaän hình söï, noùi vôùi vieân giaùm saùt: “Nhöõng keû coù toäi naøy, Ñöùc Theá Toân ñaõ cöùu hoï roài, caùc vò khoâng ñöôïc saùt haïi hoï”. Roài thaày hoûi ñaùm cöôùp: “Caùc ngöôi coù theå xuaát gia ñöôïc

khoâng?”. Ñaùm giaëc cöôùp noùi: - Thöa Toân giaû, neáu tröôùc ñaây chuùng toâi xuaát gia, thì ñaõ khoâng vöôùng phaûi noãi khoå naøy. Nay chuùng toâi raát mong muoán, nhöng khoâng bieát laøm sao cho ñöôïc. A-nan lieàn ñi ñeán choã nhaø vua, thuaät laïi lôøi cuûa Theá Toân noùi vôùi vua: “Toâi coù theå giaùo hoùa nhöõng ngöôøi naøy töø nay veà sau seõ khoâng coøn laøm keû cöôùp nöõa”. Vua beøn ra leänh giaùm quan tha maïng cho hoï, nhöng chöa côûi troùi, maø daãn ñeán choã Theá Toân, ñeå Theá Toân côûi troùi cho hoï. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì muoán ñoä nhöõng ngöôøi aáy neân ngoài ôû choã ñaát troáng. Boïn giaëc cöôùp töø xa troâng thaáy Phaät thì nhöõng daây troùi töï nhieân ñöôïc thaùo ra, hoï lieàn cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Phaät quaùn saùt tuùc duyeân cuûa hoï, roài tuøy thuaän thuyeát phaùp nhö boá thí, giöõ giôùi, söï baùo öùng cuûa caùc haïnh nghieäp, boán chaân lyù khoå, taäp, dieät, ñaïo. Ngay laäp töùc, hoï ñaït ñöôïc quaû vò Tu-ñaø-hoaøn. Phaät lieàn hoûi: - Caùc ngöôi coù thích xuaát gia khoâng? - Baïch Theá Toân! Neáu tröôùc ñaây chuùng con xuaát gia thì ñaõ khoâng vöôùng phaûi noãi khoå naøy. Kính mong Theá Toân hoâm nay ñoä chuùng con xuaát gia. - Naøy caùc Tyø-kheo, haõy ñeán moät caùch kheùo leùo (Thieän lai Tyø- kheo). Khi Phaät noùi caâu aáy thì y phuïc treân mình cuûa naêm traêm teân cöôùp bieán thaønh ba y, töï nhieân tay caàm baùt, uy nghi teà chænh, töïa nhö nhöõng Tyø-kheo

ñaõ ñöôïc traêm tuoåi, ñeàu ñaéc quaû La haùn. Caùc (cöïu) Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Do ñaâu maø naêm traêm teân cöôùp nhôø aân ñöùc cuûa Theá Toân töï nhieân ñöôïc giaûi thoaùt? - Khoâng nhöõng ngaøy nay maø trong ñôøi quaù khöù hoï cuõng ñaõ nhôø aân ñöùc cuûa Ta maø ñöôïc giaûi thoaùt, nhö trong kinh Baûn Sinh veà loaøi khæ ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät ra leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo cuøng ñi chung ñöôøng vôùi boïn giaëc cöôùp, duø chæ traûi qua moät xoùm laøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Giaëc cöôùp: Boïn troäm cöôùp.

258 BOÄ LUAÄT 2

Heïn: Hoaëc heïn hoâm nay, ngaøy mai, moät thaùng, nöûa thaùng v.v... Ñöôøng: Hoaëc ba do dieân, hai do dieân, moät do dieân, moät Caâu-loâ-xaù, nöûa Caâu-loâ-xaù, cho ñeán trong khoaûng moät thoân xoùm. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc heïn cuøng ñi chung ñöôøng vôùi boïn giaëc cöôùp. Khi Tyø- kheo muoán ñi ñaâu thì neân keát baïn vôùi nhöõng ngöôøi ñi xe, nhöõng ngöôøi ñi boä. Boïn giaëc cöôùp coù ba daáu hieäu coù theå nhaän bieát, ñoù laø: Muøi höông, khí saéc vaø daùng veû. Muøi höông: ÔÛ nôi hoang vaéng, chuùng coù theå aên thòt chín hoaëc thòt soáng. Khí saéc: Thöôøng coù khí saéc sôï haõi. Daùng veû: Vì suoát ngaøy bò goø boù neân maët ñen, toùc vaøng, troâng coù veû hung aùc gioáng nhö ngöôøi ôû coõi aâm phuû. Ñoù laø ba daáu hieäu cuûa boïn giaëc cöôùp, Tyø-kheo khoâng neân ñi chung ñöôøng vôùi hoï. Neáu nhö boïn cöôùp giaû maïo ngöôøi toát, maëc y phuïc ñeïp, roài ñeán nôi hoang vaéng, chuùng baøn vôùi nhau: “Hoâm nay chuùng ta haõy vaøo thoân xoùm aáy, phaù hoaïi töôøng vaùch, cöôùp ñoïat taøi vaät, khoâng luaän Sa- moân hay Baø-la-moân, taát caû ñeàu laáy heát”, thì bieát ñoù chính laø boïn cöôùp. Nhöng khi aáy, khoâng neân boû chuùng maø ñi ngay, maø phaûi tuøy thuaän theo chuùng, ñôïi ñeán nôi gaàn thoân xoùm, môùi tìm caùch rôøi boû chuùng. Neáu boïn chuùng phaùt giaùc ñöôïc, thì neân noùi: “Naøy caùc traùng só, chuùng toâi chæ ñi tôùi ñaây thoâi”. Neáu Tyø-kheo heïn ñi chung ñöôøng vôùi boïn cöôùp thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Neáu ñi chung ñöôøng vôùi boïn nöõ taëc thì cuõng nhö vaäy. Neáu ñi chung vôùi boïn aên troäm vaøng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñi chung vôùi boïn phaûn loaïn, boïn maéc nôï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

72. GIÔÙI ÑAØO XÔÙI ÑAÁT ÑAI Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng daõ, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, thaày Tyø-kheo lo vieäc kinh doanh töï ñaøo ñaát ñoå neàn nhaø, hoaëc laøm ngoùi, laøm gaïch, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: “Sa-moân Cuø-ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän ñaû kích vieäc saùt sinh, ca ngôïi khoâng saùt sinh, theá maø nay Tyø-kheo laïi töï tay ñaøo ñaát laøm neàn nhaø, hoaëc laøm ngoùi, laøm gaïch, khieán toån thöông ñeán maïng soáng. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân, Phaät lieàn sai ñi goïi Tyø-kheo lo vieäc kinh doanh ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi:

- Naøy Tyø-kheo, oâng coù laøm vieäc ñoù thaät chaêng? - Baïch Theá Toân! Coù thaät. - Tuy trong ñaát khoâng coù maïng soáng, nhöng ñoù laø vieäc maø ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm. Traùi laïi, neân ít vieäc, ít dòch vuï, chôù ñeå cho ngöôøi ñôøi cheâ traùch maø maát ñi ñieàu phöôùc thieän cuûa hoï. Töø nay veà sau, Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï tay ñaøo ñaát. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Khoaùng daõ phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo töï tay ñaøo ñaát hoaëc sai ngöôøi ñaøo, chæ baûo hoï ñaøo, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Töï tay mình: Hoaëc laø töï thaân, thaân phaàn, thaân phöông tieän. 1. Thaân: Caát mình leân nhaûy nhoùt, chaïy qua chaïy laïi, muoán laøm cho hö ñaát, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thaân. 2. Thaân phaàn: Hoaëc tay, chaân, ñaàu goái, khuyûu tay, moùng tay; ñoù goïi laø thaân phaàn. 3. Thaân phöông tieän: Hoaëc duøng cuoác xeûng, rìu buùa töï tay ñaøo ñaát hay ñuïc vaøo tre goã, hoaëc töø xa neùm, muoán laøm cho ñaát hö haïi; neáu ñaát bò hö haïi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñaát: Goàm hai loaïi: Sinh vaø taùc. 1. Sinh: Ñaát coøn nguyeân sô goïi laø sinh. 2. Taùc: Goàm hai loaïi: Cô taùc vaø thöôïng taùc. a. Cô taùc: Chæ cho ñaát treân ñöôøng ñi vaø ñaát duøng laøm töôøng vaùch. b. Thöôïng taùc: chæ cho ñaát ñoå treân caùc taàng laàu, treân maùi nhaø; ñoù goïi laø thöôïng taùc. Töï ñaøo: Töï mình ñaøo hoaëc sai ngöôøi khaùc ñaøo, duø chæ baûo: “Haõy ñaøo ñaát naøy”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình tìm phöông tieän ñeå ñaøo cho nhieàu ñaát thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vöøa laøm vöøa nghæ, thì moãi laàn nghæ phaïm moät toäi Ba- daï-ñeà. Neáu baûo ngöôøi khaùc ñaøo maø ngöôøi aáy ñaøo moät laàn nhieàu ñaát, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhaéc ñi nhaéc laïi, baûo hoï ñaøo cho nhanh leân, thì moãi laàn laëp laïi, phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo muoán cho ñaát baèng beøn tìm caùch queùt ñaát, thì phaïm

toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm toån thöông ñaát baèng daáu chaân muoãi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng taïo phöông tieän, thì khoâng coù toäi. Neáu duøng phöông tieän keùo caây goã muoán cho ñaát bò xaây xöôùc, thì khi keùo caây goã, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaát bò toån thöông nhö daáu chaân muoãi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng duøng phöông tieän, thì khoâng coù toäi. Neáu luøa boø ngöïa ñi qua muoán cho ñaát bò hö lôû, thì cuõng nhö vaäy. Neáu khoâng duøng phöông tieän, thì khoâng coù toäi. Neáu muoán cho ñaát baèng phaúng beøn ñi kinh haønh, thì khi ñi kinh haønh phaïm toäi Vieät-tyø-ni; khi ñaát bò toån thöông baèng daáu chaân muoái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Khi ñöùng, ngoài, naèm cuõng nhö vaäy. Nhöng neáu khoâng coá yù thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo duøng chaân ñaïp vaøo caïnh bôø soâng laøm cho ñaát rôi xuoáng, thì moãi laàn ñaïp phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng khi ñi caïnh bôø soâng, (voâ tình) laøm cho ñaát saäp, thì khoâng coù toäi. Tuy nhieân, neáu khoái ñaát bò vôõ naëng hôn moät ngöôøi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoái ñaát bò vôõ naëng khoâng baèng moät ngöôøi, thì khoâng coù

toäi. Neáu Tyø-kheo caàm caây, ñaù, ngoùi, gaïch, cuoác, xeûng maø lôõ tay bò rôi xuoáng ñaát, duø ñaát bò toån thöông cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo lo vieäc kinh doanh coù nhieàu vaät duïng cuûa Taêng, cuûa Thaùp, muoán caát giaáu trong ñaát, nhöng ñaát aáy thuoäc sinh ñòa, ôû choã troáng traûi, thì khoâng ñöôïc töï tay mình ñaøo, maø phaûi sai tònh nhaân laøm. Neáu ñaát aáy thuoäc töû ñòa, ôû choã khuaát, thì ñöôïc töï mình ñaøo ñaát, caát giaáu. Neáu ñoùng coïc xuoáng ñaát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaát bò toån thöông nhö daáu chaân muoãi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo muoán caêng taám baït thì phaûi ñoùng ñinh ôû boán goùc, neáu caêng ôû choã ñaát cheát, vaéng veû thì töï tay ñoùng ñinh khoâng coù toäi. Caêng ôû choã ñaát soáng, troáng traûi, thì phaûi sai tònh nhaân laøm. Khi thaùo ra cuõng phaûi sai lònh nhaân laøm. Neáu Tyø-kheo ñoùng ñinh vaøo treân vaùch trong phoøng laøm vôõ vaùch thì khi laøm xong, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu treân vaùch tröôùc ñoù ñaõ coù loã roài, thì khoâng coù toäi. Neáu maët ñaát coù nöôùc möa thaám maø Tyø-kheo laøm vôõ haèng daáu chaân chim thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu muoán veõ treân ñaát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaát bò toån thöông nhö daáu chaân chim thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Nhöng neáu veõ treân ñaát buõn thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo lo vieäc kinh doanh muoán veõ sô ñoà thì neân veõ treân mieáng goã, treân gaïch. Neáu ñaát treân phoøng ôûù ñaõ cuõ kyõ muoán dôõ boû thì

khoâng ñöôïc töï tay dôõ maø phaûi sai tònh nhaân dôõ boû. Neáu Tyø-kheo muoán phaù böùc vaùch thì neân sai tònh nhaân phaù lôùp ñaát toâ ôû beân ngoaøi roài môùi ñöôïc töï tay mình gôõ gaïch, vaø khi ñeán saùt maët neàn thì cuõng phaûi sai tònh nhaân gôõ. Neáu böùc vaùch khoâng toâ ñaát maø bò nöôùc möa thaám öôùt thì khi muoán dôõ boû phaûi sai tònh nhaân dôõ vaøi ba lôùp gaïch treân maët, roài môùi töï tay mình dôõ; vaø khi dôõ ñeán saùt maët ñaát thì laïi sai tònh nhaân dôõ tieáp. Neáu moät ñoáng ngoùi gaïch bò möa thaám öôùt, thì khi laáy, Tyø- kheo khoâng ñöôïc töï tay mình laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy chöøng vaøi ba lôùp ôû treân, roài mình môùi laáy; vaø khi ñeán saùt ñaát laïi sai tònh nhaân laáy tieáp. Khi laáy ngoùi lôïp nhaø thì Tyø-kheo ñöôïc laáy nhöng khi ñeán lôùp ngoùi ñeå saùt ñaát thì phaûi sai tònh nhaân laáy. Khi chaát ñoáng gaïch cuõng vaäy. Khi ñaát thuoäc bò möa thaám öôùt thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy cho heát lôùp ñaát thaám möa, roài môùi töï laáy thì khoâng coù toäi. Neáu ñaát do chuoät ñaøo, bò möa thaám öôùt, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy. Neáu sau côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc veùt gieáng maø phaûi sai tònh nhaân veùt. Neáu tònh nhaân nhoû khoâng laøm ñöôïc, thì phaûi ñöa hoï xuoáng gieáng quaäy cho nöôùc ñuïc, roài Tyø-kheo môùi veùt. Neáu nöôùc ao, nöôùc ñoïng sau côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc thaùo nöôùc. Nhöng neáu coù boø ngöïa ñaõ loäi qua thì Tyø-kheo ñöôïc thaùo. Neáu ñaát buøn gaëp phaûi traän möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy. Neáu ñaát trong ao trong thaïp gaëp phaûi côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy. Neáu sau côn möa coù nöôùc ñoïng treân raõnh, treân maùng xoái thì Tyø- kheo khoâng ñöôïc töï

tay khai thoâng maø phaûi sai tònh nhaân khai thoâng. Neáu khi ñi ñaïi tieåu tieän duøng nöôùc röûa maø ñeå tay chaø treân ñaát thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Sau khi ñi tieâu tieåu xong, phaûi duøng tro, boät ñaäu röûa tay. Neáu nöôùc möa chaûy xoaùy ñaát doàn thaønh moät ñoáng thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy. Neáu ang, bình, thau v.v... ñeå ngoaøi trôøi, traûi qua côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy maø phaûi sai tònh nhaân laáy. Neáu mieáng vaùn duøng ñeå röûa chaân traûi qua côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc caàm laáy. Neáu caùc vaät nhö goã, ñaù, ngoùi, gaïch ñeå ngoaøi trôøi traûi qua côn möa thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï tay caàm laáy maø phaûi sai tònh nhaân caàm laáy. Neáu Tyø-kheo ñaøo ñaát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu ñaát ñoù loän moät

nöûa caùt thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu ñaát ñoù chæ thuaàn laø caùt thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñaøo ñaù, ñaù cuoäi, buïi ñaát thì cuõng nhö vaäy (töùc khoâng coù toäi). Theá neân noùi (nhö treân).

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 20

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

73. GIÔÙI NHAÄN CUÙNG DÖÔØNG QUAÙ GIÔÙI HAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, cö só Ma-ha-nam thuoäc chuûng toäc Leâ-xa ñònh cung thænh chö Taêng veà cuùng döôøng thuoác. Nhoùm saùu Tyø-kheo hay tin Ma-ha-nam ñònh cung thænh chö Taêng veà cuùng döôøng thuoác neân muoán choïc phaù ñeå laøm naõo loaïn- hoï. Theá roài, saùng sôùm, nhoùm saùu Tyø-kheo khoaùc y, vaøo xoùm laøng, ñeán thaúng gia ñình ñoù, vaùi chaøo hoï, roài hoûi: - Toâi nghe nhaø ñaøn-vieät ñònh môøi chö Taêng veà nhaø cuùng döôøng thuoác, coù thaät theá chaêng? - Coù thaät nhö vaäy. Nhöng Toân giaû coù caàn thöù gì khoâng? - Caàn thuoác. - Theá thì caàn loaïi thuoác gì? - Caàn chöøng aáy söõa ñoâng, chöøng aáy daàu, chöøng aáy maät, chöøng aáy ñöôøng pheøn, chöøng aáy reã thuoác, laù thuoác, hoa thuoác, traùi thuoác v.v... - Ngay hoâm nay chöa ñuû, ñôïi kieám ñuû con seõ cuùng döôøng. - OÂng phaûi chuaån bò thuoác ñaày ñuû roài môùi môøi chö Taêng chöù, cuùng thuoác cho moät Tyø-kheo cuõng nhö cung caáp cho moät con voi lôùn. Nay toâi chæ xin thuoác cho moät ngöôøi maø coøn khoâng ñuû huoáng chi nhieàu ngöôøi. OÂng chæ caàu mong ñöôïc tieáng khen, chöù khoâng thaät taâm cuùng döôøng. - Thöa Toân giaû, duø cho kho cuûa nhaø vua cuõng chöa ñuû chöøng aáy thuoác huoáng gì nhaø con, khi naøo tìm ñuû con seõ ñem cuùng. - Cuùng döôøng hay khoâng cuùng maëc yù oâng. Noùi xong, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn boû ñi. Ngöôøi ñaøn-vieät sau ñoù tìm ñuû caùc moùn thuoác, lieàn ñeán baïch: “Caùc thöù thuoác maø tröôùc ñaây caùc thaày xin, nay con ñaõ tìm ñuû, caùc thaày haõy ñeán laáy”. Caùc Tyø-kheo nghe

xong, lieàn cöôøi, noùi: - Tröôùc ñaây toâi chæ noùi chôi thoâi chöù thöïc ra toâi khoâng caàn thuoác. - Vì sao caùc thaày laïi thöû con nhö vaäy? Nhöõng vaät sôû höõu trong nhaø con, ñoái vôùi Phaät vaø caùc Tyø-kheo, con khoâng tieác thöù gì caû. - OÂng ñaøn-vieät noåi giaän sao? - Quaû thaät laø noåi giaän. - Neáu oâng töùc giaän thì toâi xin taï loãi. - Con khoâng nhaän söï taï loãi, thaày haõy ñeán Phaät maø saùm hoái. Tyø-kheo lieàn ñeán Phaät saùm hoái. Ñöùc Phaät hoûi: "Vì côù gì maø saùm hoái?". Hoï beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät khieån traùch: "Naøy keû ngu si, gia ñình Ma-ha-nam thuoäc chuûng toäc Ly-xa, ñoái vôùi Phaät vaø caùc Tyø-kheo, hoï khoâng heà tieác reû baát cöù moät vaät quyù baùu naøo, vì sao laïi quaáy nhieãu oâng ta? Töø nay veà sau, Ta cho pheùp khi thí chuû môøi rieâng boán thaùng thì ñöôïc nhaän, ngoaïi tröø hoï môøi laïi vaø môøi laâu daøi". Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu thí chuû môøi cuùng döôøng rieâng boán thaùng thì Tyø-kheo ñöôïc nhaän, nhöng neáu nhaän hôn boán thaùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tröø tröôøng hôïp hoï môøi laïi, môøi laâu daøi, vaø môøi tuøy yù.

Giaûi Thích: Boán thaùng: Hoaëc boán thaùng muøa Haï, boán thaùng muøa Ñoâng hay boán thaùng muøa Xuaân. Môøi rieâng: Môøi ñích danh caù nhaân mình. Hôn: Hôn boán thaùng. Tröø tröôøng hôïp môøi laïi: Ñöùc Theá Toân noùi khoâng coù toäi (neáu mình vaãn tieáp tuïc nhaän cuùng döôøng). Môøi (cuùng döôøng) laâu daøi: (Ñaøn-vieät) môøi cuùng döôøng suoát ñôøi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñaøn-vieät noùi vôùi Tyø-kheo: "Xin Toân giaû nhaän söï cuùng döôøng cuûa con trong boán thaùng Haï", maø Tyø-kheo nhaän hoï cuùng döôøng cho ñeán quaù ngaøy möôøi saùu thaùng taùm, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhö hoï môøi vaøo muøa Ñoâng, muøa Xuaân thì cuõng nhö vaäy. Ñaøn-vieät môøi caùc Tyø-kheo khoâng (386a) nhaát ñònh, hoaëc boán thaùng, moät thaùng, nöûa thaùng; neáu thôøi gian môøi ñaõ heát thì khoâng ñöôïc thoï nhaän tieáp. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Toân giaû thöôøng ôû ñaây thì con seõ cuùng döôøng

thöïc phaåm laâu daøi", maø Tyø-kheo rôøi khoûi nôi ñoù moät ñeâm thì khoâng ñöôïc nhaän thöùc aên trôû laïi. Nhöng neáu ñaøn-vieät noùi: "Vì sao Toân giaû khoâng ñeán nöõa?", thì phaûi ñaùp: "Tröôùc ñaây oâng noùi raèng neáu toâi ôû thöôøng xuyeân taïi ñaây thì oâng cuùng döôøng thöïc phaåm, nhöng toâi ñaõ rôøi khoûi ñaây moät ñeâm, neân khoâng ñeán nöõa". Khi aáy, neáu ñaøn-vieät noùi: "Rôøi khoûi hay khoâng rôøi khoûi (khoâng thaønh vaán ñeà), töø nay trôû ñi xin Toân giaû côù ñeán", thì ñöôïc pheùp tieáp tuïc nhaän cuùng döôøng, khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Xin Toân giaû nhaän söï cuùng döôøng cuûa con cho ñeán khi heát kho thoùc naøy", thì khi nhaän xong, Tyø-kheo phaûi thöôøng thöôøng hoûi ngöôøi giöõ kho xem kho thoùc ñaõ heát chöa. Neáu hoï baûo raèng ñaõ heát, thì khoâng ñöôïc nhaän cuùng döôøng tieáp nöõa. Nhöng neáu ñaøn-vieät hoûi: "Vì sao Toân giaû khoâng ñeán

nöõa?", thì haõy ñaùp: "Tröôùc kia toâi chæ nhaän môøi aên heát kho thoùc naøy, nay kho thoùc ñaõ heát, neân toâi khoâng ñeán nöõa". Baáy giôø, neáu ñaøn-vieät noùi: "Toâi khoâng chæ noùi moät kho maø coøn coù nhieàu kho khaùc, vaäy töø nay veà sau xin Toân giaû cöù ñeán", thì tieáp tuïc nhaän cuùng döôøng nöõa, khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät môøi cuùng döôøng söõa ñoâng, mía thì cuõng nhö vaäy. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Xin Toân giaû nhaän con môøi cuùng döôøng cho ñeán heát söõa cuûa con boø caùi naøy, thì sau khi nhaän, phaûi thænh thoaûng hoûi xem söõa con boø caùi aáy ñaõ heát chöa, neáu hoï baûo ñaõ heát thì khoâng ñöôïc nhaän cuùng döôøng tieáp". Neáu hoï hoûi: "Vì sao Toân giaû khoâng ñeán nöõa?", thì haõy ñaùp: "Tröôùc ñaây toâi chæ nhaän môøi cuùng döôøng cho ñeán heát söõa cuûa con boø caùi naøy. Nay söõa noù ñaõ heát, neân khoâng ñeán nöõa". Baáy giôø, neáu ñaøn-vieät noùi: "Toâi khoâng phaûi chæ coù moät con boø maø coøn nhöõng con boø khaùc nöõa, vaäy, töø nay trôû ñi Toân giaû cöù ñeán", thì tieáp tuïc nhaän cuùng döôøng khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Xin Toân giaû nhaän söï cuùng döôøng cuûa con cho tôùi khi naøo chaøng reå cuûa con coøn ôû taïi ñaây", thì Tyø-kheo neân nhaän. Nhöng khi chaøng reå ra ñi thì khoâng ñöôïc nhaän cuùng döôøng tieáp. Neáu ñaøn-vieät hoûi: "Vì sao Toân giaû khoâng ñeán nöõa?" thì haõy ñaùp: "Tröôùc kia toâi chæ nhaän söï cuùng döôøng trong bao laâu chaøng reå coøn ôû taïi ñaây, nay anh ta ñaõ ñi, neân toâi khoâng tôùi nöõa". Baáy giôø, neáu hoï noùi: "Xin thaày nhaän söï cuùng döôøng cuûa con trôû laïi", thì khi aáy, nhaän tieáp söï cuùng döôøng, khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Xin Toân giaû nhaän böõa côm tröôùc giôø aên cuûa con", thì khoâng ñöôïc ñoøi böõa aên sau. Neáu hoï môøi böõa aên sau thì khoâng ñöôïc ñoøi böõa aên tröôùc. Neáu hoï môøi duøng nöôùc uoáng phi thôøi thì khoâng

ñöôïc ñoøi thuoác vaø caùc thöù khaùc. Neáu hoï xin cuùng döôøng daàu thoa chaân thì khoâng ñöôïc ñoøi nöôùc uoáng phi thôøi. Neáu hoï xin cuùng döôøng thuoác thì neân ñoøi thuoác. Neáu hoï noùi: "Con xin cuùng döôøng y phuïc, aåm thöïc, ngoïa cuï, thuoác men suoát ñôøi cho Toân giaû", thì baáy giôø, ñöôïc tuøy yù ñoøi nhöõng thöù aáy, khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

74. GIÔÙI CHOÁNG CÖÏ LAÏI SÖÏ KHUYEÂN HOÏC Khi Phaät an truù taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo noùi vôùi Xieån-ñaø: - Tröôûng laõo phaûi hoïc, ñöøng phaïm naêm thieân toäi. - Nay toâi khoâng nghe lôøi caùc oâng. Neáu toâi thaáy nhöõng Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu saâu saéc, thì toâi seõ chaát vaán hoï; neáu hoï coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ chaáp haønh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo Xieån-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi caùc vieäc treân: - OÂng coù noùi nhö theá thaät khoâng? - Baïch Theá Toân! Coù thaät nhö vaäy. - Ñoù laø vieäc xaáu. OÂng khoâng töøng nghe ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi ñöùc tuøy thuaän, cheâ traùch söï traùi nghòch hay sao? Vì sao oâng laïi böôùng bænh töï thò? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta

daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi nöôùc Caâu-dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi ñieàu lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo naøo ñöôïc caùc Tyø-kheo khuyeân baûo phaûi hoïc, ñöøng phaïm naêm thieân toäi maø ñaùp: “Nay toâi khoâng nghe lôøi caùc oâng. Neáu thaáy coù nhöõng Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu xa, thì toâi seõ hoûi hoï, neáu hoï coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ chaáp haønh”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Vì Tyø-kheo muoán ñöôïc lôïi ích trong chaùnh phaùp thì phaûi hoïc vaø phaûi hoûi han caùc Tyø-kheo khaùc.

Giaûi Thích:

Naêm thieân toäi:

1. Toäi Ba-la-di.

2. Taêng-giaø-baø-thi-sa.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 267

3. Ba-daï-ñeà. 4. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. 5. Vieät-tyø-ni. Ñöøng phaïm: Khuyeân baûo hoïc möôøi hai vieäc sau ñaây: 1. Baøi töïa cuûa giôùi kinh. 2. Boán Ba-la-di. 3. Möôøi ba Taêng-giaø-baø-thi-sa. 4. Hai phaùp Baát ñònh. 5. Ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 6. Chín möôi hai Ba-daï-ñeà. 7. Boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. 8. Chuùng hoïc phaùp. 9. Baûy phaùp Dieät traùnh. 10. Phaùp tuøy thuaän. (ÔÛ ñaây chæ keå coù möôøi thöù) phaûi hoïc chôù coù phaïm. Neáu khi ñöôïc ngöôøi khaùc khuyeân nhö theá maø ñaùp: “Toâi khoâng nghe lôøi oâng. Neáu toâi thaáy coù Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu saéc, thì toâi seõ hoûi han, neáu vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ chaáp haønh”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khi coù ngöôøi khaùc khuyeân: “Tröôûng laõo, trong naêm thieân toäi Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni, Tröôûng laõo phaûi hoïc, chôù coù phaïm”, maø ñaùp: “Toâi khoâng nghe lôøi oâng. Neáu toâi thaáy coù Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu roäng thì toâi seõ hoûi han vò aáy, vaø khi vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ tuaân haønh”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Hoaëc khi coù ngöôøi khuyeân neân hoïc boán chuùng (thieân) toäi, ba chuùng toäi, hai chuùng toäi, moät chuùng toäi, boán Ba-la-di, chôù coù phaïm, maø ñaùp: “Toâi khoâng nghe lôøi oâng. Neáu toâi thaáy coù Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu roäng, thì toâi seõ hoûi han vò aáy, vaø khi vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ chaáp haønh”, thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Neáu coù ngöôøi khuyeân: “Tröôûng laõo, trong saùu phaùp “taùc xaû” laø yeát-ma haøng phuïc, yeát-ma khoâng noùi chuyeän, yeát-ma khu xuaát, yeát-ma phaùt hyû, yeát-ma cöû toäi, yeát-ma bieät truù, Tröôûng laõo neân hoïc, chôù coù phaïm”, maø ñaùp: “Toâi khoâng nghe lôøi oâng. Neáu toâi thaáy coù Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu roäng, thì toâi seõ hoûi han vò aáy, vaø khi vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ tuaân haønh”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

268 BOÄ LUAÄT 2

Neáu coù ngöôøi khuyeân: “Tröôûng laõo, trong saùu phaùp taùc xaû yeát-ma, Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma haøng phuïc (ñoái vôùi Tröôûng laõo), vaäy Tröôûng laõo neân toû ra phuïc tuøng, meàm moûng, boû tính böôùng bænh (cho ñeán phaùp yeát-ma bieät truù cuõng nhö vaäy), Tröôûng laõo phaûi hoïc, chôù coù phaïm”, maø ñaùp: “Toâi khoâng nghe lôøi oâng. Neáu toâi thaáy coù Tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tònh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu bieát saâu roäng thì toâi seõ hoûi vò aáy, vaø khi vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ tuaân haønh”, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu coù ngöôøi khuyeân: “Tröôûng laõo, phaûi hoïc, hieàn thieän, giöõ giôùi, ñoïc tuïng kinh phaùp thì seõ ñöôïc ñaïo quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A- na-haøm, A-la-haùn”, thì khoâng ñöôïc ñaùp theo loái thoâng thöôøng: “Toâi seõ hoïc”, maø neân ñaùp: “Toâi vì leõ ñoù neân môùi xuaát gia”. Theá neân noùi (nhö treân).

75. GIÔÙI UOÁNG CAÙC THÖÙ RÖÔÏU Khi Phaät an truù taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, taïi Caâu-dieäm-di coù con roàng döõ teân Am-baø-la coù theå laøm cho trôøi haïn khoâng möa, khieán luùa thoùc thaát thu, daân chuùng ñoùi khoå, chòu ñuû thöù tai öông. Luùc aáy, Toân giaû Thieän Lai beøn ñeán ñoù haøng phuïc con roàng döõ, nhö trong kinh Thieän Lai Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Khi ñaõ haøng phuïc ñöôïc con roàng döõ thì ñaát nöôùc trôû laïi phong thònh, daân chuùng caûm aân ñöùc cuûa thaày neân muoán baùo ñaùp. Baáy giôø, coù naêm traêm nhaø haøo phuù vì Tyø-kheo Thieän Lai maø thieát laäp choã cuùng döôøng thöôøng xuyeân, treo côø xí, ñaët giöôøng gheá, môøi chö Taêng cuùng döôøng, vaø môøi rieâng Tyø-kheo Thieän Lai veà nhaø cuùng döôøng caùc thöù myõ thöïc. Luùc aáy coù moät nhaø sau khi cuùng döôøng thöùc aên beøn ñem röôïu coù maøu saéc nhö nöôùc laõ ra cuùng döôøng Thieän Lai. Nhaân khaùt nöôùc neân thaày uoáng thöù röôïu ñoù, roài trôû veà tònh xaù. Baáy giôø, nhaèm ngaøy ñaïi hoäi, Theá Toân ñang thuyeát phaùp, thì Thieän Lai bò hôi men cheánh choaùng, hoân meâ, naèm dang chaân soùng soaûi treân ñaát, tröôùc maët Theá Toân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo maø naèm dang chaân tröôùc maët Nhö Lai nhö theá? - Baïch Theá Toân! Vì Tyø-kheo Thieän Lai uoáng quaù nhieàu röôïu neân bò say naèm nhö theá ñoù. - Tyø-kheo Thieän Lai naøy tröôùc ñaây coù bao giôø nguû ban ngaøy khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Tyø-kheo Thieän Lai khi chöa say röôïu coù bao giôø naèm xoaûi chaân tröôùc maët Phaät khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân.

- Khi uoáng nhieàu röôïu maø muoán ñöøng say coù ñöôïc khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Giaû söû Tyø-kheo Thieän Lai khoâng uoáng röôïu thì khi nghe phaùp vi dieäu, baát töû coù muoán bò maát lôïi ích, khoâng chòu nghe phaùp khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Tyø-kheo Thieän Lai naøy voán töøng haøng phuïc roàng döõ, nay coù theå haøng phuïc noåi con eånh öông khoâng? - Thöa khoâng theå haøng phuïc, baïch Theá Toân. - Giaù maø roàng Am-baø-la nghe ñöôïc chuyeän naøy aét seõ khoâng vui. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo uoáng röôïu. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Na-di-sí uoáng röôïu ñöôøng pheøn quaù nhieàu roài trôû veà

tònh xaù, thì gaëp luùc ñaïi hoäi, Theá Toân ñang thuyeát phaùp, nhöng vì bò hôi men cheánh choaùng neân Na-di-sí hoân meâ baát tænh, naèm dang chaân soùng soaûi tröôùc Theá Toân. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo maø naèm xoaûi chaân tröôùc Nhö Lai nhö vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø Tyø-kheo Na-di-sí, vì uoáng quaù nhieàu röôïu ñöôøng pheøn neân naèm say khöôùc nhö theá ñoù. - Tyø-kheo Na-di-sí tröôùc ñaây coù bao giôø naèm nguû ban ngaøy khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Tyø-kheo Na-di-sí tröôùc khi say röôïu coù töøng naèm xoaûi chaân tröôùc Phaät khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Neáu uoáng nhieàu röôïu maø muoán cho khoâng say coù ñöôïc khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Neáu Tyø-kheo Na-di-sí khoâng uoáng röôïu thì khi nghe thuyeát phaùp vi dieäu, baát töû, coù theå ñeå maát cô hoäi lôïi ích maø khoâng chòu nghe phaùp khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo uoáng röôïu ñöôøng pheøn. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo uoáng röôïu ñöôøng pheøn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

270 BOÄ LUAÄT 2

Giaûi Thích: Röôïu: Goàm coù möôøi loaïi, laø: Hoøa, ñieàm, thaønh, ñoäng, taïc, tí, hoaøng, tieát, ñieán, thanh. 1. Hoøa: Duøng côm taám, buùn naùt troän vôùi nöôùc roài ñöïng vaøo trong thaïp, thì duø moät gioït nhoû nhö ñaàu ngoïn coû hay ñaàu sôïi toùc cuõng khoâng ñöôïc thaám vaøo mieäng, huoáng gì duøng ly ñeå uoáng. Neáu uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø hoøa. 2. Ñieàm: Gaây röôïu vöøa bieán thaønh vò ngoït roài uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñieàm. 3. Thaønh: Khi chaát röôïu ñaõ thaønh khí vò maø uoáng, thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø thaønh. 4. Ñoäng: Khi hôi noàng cuûa röôïu ñaõ bieán hoaïi maø uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñoäng. 5. Taïc: Vò röôïu ñaõ bieán hoaïi trôû thaønh chua maø ñem uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïc. 6. Tí: Ñem taám luïa traéng giaët saïch roài ngaâm vaøo trong röôïu, thænh thoaûng laáy ra phôi naéng, roài ngaâm trôû laïi, daønh khi ñi ñeán nhöõng nôi ho- ang daõ, ñem vaét laáy nöôùc maø uoáng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø tí. 7. Hoaøng: Röôïu thaønh maøu vaøng trong chöa bieán thaønh xanh, ñem uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø hoaøng. 8. Tieát: Baõ röôïu. (trong nguyeân baûn khoâng giaûi thích). 9. Ñieán: Caën ñuïc döôùi ñaùy thuøng röôïu, neáu uoáng thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø Ñieán. 10. Thanh: Röôïu ôû treân maët thuøng coù maøu trong xanh nhö daàu, thì duø moät gioït nhoû nhö ñaàu ngoïn coû hay ñaàu sôïi toùc cuõng khoâng ñöôïc thaám vaøo mieäng, huoáng gì duøng ly ñeå uoáng. Neáu uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thanh. Röôïu ñöôøng pheøn: Goàm coù möôøi loaïi, laø: Hoøa, ñieàm, thaønh, ñoäng, taïc, tí, hoaøng, tieát, ñieán, thanh. Hoøa: Ñöôøng pheøn troän vôùi nöôùc cuûa maàm caây roài ñem ngaâm trong thuøng thì duø chæ moät gioït nhoû nhö ñaàu coäng coû hay ñaàu sôïi toùc cuõng khoâng ñöôïc thaám vaøo mieäng, huoáng gì duøng ly ñeå uoáng. Neáu uoáng thì phaïm Ba-daï-ñeà. Coøn chín loaïi sau nhö treân ñaõ noùi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Ngoaøi ra coøn coù caùc loaïi:

Mieán maïch nhaân saâm, meã phaïn saâm, maïch phaïn saâm, moäc maïch saâm, xieåu saâm. 1. Mieán maïch nhaân saâm: Boät luùa maïch troän vôùi nöôùc maàm caây

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 271

ñem ngaâm vaøo trong thuøng, loaïi naøy duø moät gioït nhoû nhö coäng coû hay ñaàu sôïi toùc cuõng khoâng ñöôïc thaám vaøo mieäng, huoáng gì duøng ly ñeå uoáng. Neáu uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 2. Meã phaïn saâm: Gaïo troän vôùi nöôùc maàm caây ñem ngaâm vaøo trong thuøng, neáu uoáng loaïi naøy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 3. Maïch phaïn saâm: Duøng gai luùa maïch troän vôùi nöôùc maàm caây ngaâm vaøo trong huõ maø uoáng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 4. Moäc maïch saâm: Duøng caây luùa maïch troän vôùi nöôùc maàm caây ñem ngaâm vaøo trong huõ roài uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 5. Xieåu saâm: Gaïo luùa maïch ñem rang roài ngaâm vaøo trong huõ cho leân men, thì duø moät gioït nhoû nhö ñaàu ngoïn coû hay ñaàu sôïi toùc cuõng khoâng ñöôïc thaám vaøo mieäng, huoáng gì duøng ly ñeå uoáng. Neáu uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Sau böõa aên, uoáng nöôùc Xieåu saâm thì khoâng coù toäi. Neáu aên men röôïu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu duøng men röôïu troän vôùi côm maø aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu aên ñöôøng pheøn roài uoáng nöôùc thì khoâng coù toäi. Neáu aên baõ röôïu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu hôïp ba loaïi (treân) maø uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu uoáng röôïu nguõ coác, röôïu ñöôøng pheøn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu uoáng röôïu nho thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu uoáng nöôùc tu laâu, nan-ñeà hay aên xaùc cuûa noù ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu aên quaû Khö-la, Ca-tyû-ña, Tyû-la-baø, Caâu-ñaø-la thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni, vì chuùng laøm cho ngöôøi aên bò say. Tröø möôøi boán loaïi nöôùc traùi caây eùp nhö nöôùc eùp traùi Am-baø-la cho ñeán nöôùc eùp traùi da baø, ñöôïc pheùp loïc cho trong roài uoáng. Nhöng neáu chuùng bieán thaønh maøu röôïu, vò röôïu, muøi röôïu thì taát caû ñeàu khoâng ñöôïc pheùp uoáng. Vì uoáng nöôùc traùi caây leân men laøm cho ngöôøi uoáng bò say, do ñoù khoâng ñöôïc pheùp uoáng. Ngoaïi tröø uoáng röôïu mía ñaéng, röôïu nho ñaéng vaø nöôùc eùp traùi caây. Theá neân noùi (nhö treân).

76. GIÔÙI KHINH THÖÔØNG NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Taêng ñang hoøa hôïp ñònh laøm yeát-ma, thì Xieån-ñaø khoâng ñeán. Taêng beøn sai söù giaû tôùi goïi Tyø-kheo Xieån-ñaø raèng Taêng ñang hoøa hôïp ñònh laøm yeát-ma, Tröôûng laõo haõy ñeán, nhöng Xieån-ñaø khoâng chòu ñeán. Caùc Tyø-kheo lieàn baøn nhau: “Xieån-ñaø raát öông böôùng, neáu goïi ñeán chaéc laø oâng khoâng ñeán, traùi laïi, neáu baûo ñöøng ñeán coù khi oâng laïi ñeán”, baøn xong, beøn sai söù giaû ñeán baûo: “Tröôûng laõo ñöøng ñeán”. Theá laø Xieån-ñaø noùi: “Thoâi, Thoâi ñi, taát caû caùc thaày ñeàu ñeán baûo

272 BOÄ LUAÄT 2

toâi ñöøng ñeán". Noùi xong, Xieån-ñaø lieàn ñeán, vaøo giöõa chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo baûo Xieån-ñaø ngoài, nhöng thaày khoâng ngoài. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: - Tröôûng laõo ñöøng ngoài. Xieån-ñaø lieàn noùi: "Caùc thaày ñeàu ngoài caû vì sao baûo toâi ñöøng ngoài", beøn ngoài xuoáng. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: "Tröôûng laõo, thaày neân baøn veà vaán ñeà naøy". - Toâi khoâng noùi. - Tröôûng laõo ñöøng noùi. - Caùc thaày ñeàu noùi, taïi sao baûo toâi ñöøng noùi? Roài thaày noùi maõi khoâng ngöøng laøm trôû ngaïi nhöõng ngöôøi khaùc. Caùc Tyø-kheo laïi baûo: "Tröôûng laõo neân ñi ra ngoaøi moät laùt"; nhöng thaày khoâng chòu ñi. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: "Tröôûng laõo chôù coù ñi", thì thaày beøn boû ñi. Do theá, Taêng khoâng hoøa hôïp, ai naáy ñeàu ñöùng daäy boû ñi, khieán Taêng khoâng laøm yeát-ma ñöôïc. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo Xieån-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi caùc vieäc treân: - OÂng coù nhöõng vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Naøy Xieån-ñaø, oâng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng nhöng tieän ca ngôïi haïnh tuøy thuaän, aên noùi nhoû nheï, cheâ traùch tính öông böôùng hay sao? Vì sao oâng laïi toû ra öông böôùng töï thò? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät chaúng phaûi ñieàu ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Caâu-dieäm- di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo khinh thöôøng ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Khinh thöôøng ngöôøi khaùc: Goàm coù taùm tröôøng hôïp: baûo ñeán maø khoâng ñeán; baûo ñöøng ñeán laïi ñeán; baûo ngoài maø khoâng ngoài; baûo ñöøng ngoài laïi ngoài; baûo noùi maø khoâng noùi; baûo ñöøng noùi laïi noùi; baûo ñi maø khoâng ñi; baûo ñöøng ñi laïi ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo Taêng taäp hoïp ñònh laøm caùc phaùp yeát-ma nhö yeát-ma Haøng phuïc, khoâng noùi, taãn xuaát, phaùt hyû, cöû toäi, bieät truù, thì taát caû ñeàu

phaûi ñeán. Neáu coi thöôøng ngöôøi khaùc khoâng theøm ñeán thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu Tyø-kheo ñang vaù y, xoâng baùt, hoaëc vì lyù do ñau oám khoâng ñeán ñöôïc, neân gôûi duïc, thì khoâng coù toäi. Neáu baûo ñöøng ñeán, maø coi thöôøng cöù ñeán, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu trong taêng coù vieäc, caàn gaëp, xin Taêng, Taêng cho pheùp, thì ñeán khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo: "Tröôûng laõo haõy ngoài", nhöng khinh thöôøng khoâng ngoài, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu choã ngoài coù maùu muû, xin Taêng cho pheùp, roài khoâng ngoài, thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo: "Tröôûng laõo chôù ngoài", maø khinh thöôøng ngöôøi aáy, cöù ngoài, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu vì giaø yeáu beänh hoaïn, ñöùng laâu moûi meät, xin pheùp Taêng, Taêng cho pheùp, roài ngoài, thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo: "Tröôûng laõo haõy noùi", maø khinh thöôøng ngöôøi aáy khoâng noùi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu vì taøi

heøn, lôøi noùi vuïng veà, khieán ngöôøi ta khoâng kính phuïc, giaû söû coù noùi thì phaùp yeát-ma cuõng khoâng thaønh töïu, Taêng cuõng khoâng hoøa hôïp, beøn xin Taêng, Taêng cho pheùp, roài khoâng noùi, thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo ñöøng noùi, maø khinh thöôøng ngöôøi aáy, cöù noùi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu suy nghó: "Giaû söû ta khoâng noùi thì vieäc yeát-ma khoâng thaønh, Taêng khoâng hoøa hôïp, vieäc naøy ta phaûi noùi", roài xin Taêng, Taêng cho pheùp noùi, thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo ñi maø khinh thöôøng ngöôøi aáy, khoâng ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu suy nghó: "Neáu ta ra ñi thì vieäc yeát-ma ôû ñaây khoâng thaønh, söï vieäc khoâng giaûi quyeát ñöôïc", beøn xin taêng, ñöôïc taêng cho pheùp, roài khoâng ñi, thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi baûo ñöøng ñi maø khinh thöôøng ngöôøi aáy neân cöù ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu suy nghó: "Neáu ta khoâng ñi thì yeát-ma khoâng thaønh, söï vieäc khoâng giaûi quyeát ñöôïc", beøn xin pheùp Taêng, ñöôïc Taêng cho pheùp, roài ra ñi thì khoâng coù toäi. Neáu Taêng baûo ñeán maø khoâng ñeán, baûo ñöøng ñeán laïi ñeán, baûo ngoài maø khoâng ngoài, baûo ñöøng ngoài laïi ngoài, baûo noùi maø khoâng noùi, baûo ñöøng noùi laïi cöù noùi, baûo ñi maø khoâng ñi, baûo ñöøng ñi laïi cöù ñi, thì moãi söï vi phaïm, phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu trong nhoùm nhieàu ngöôøi hoaëc trong phaïm vi thaày troø, baûo ñeán maø khoâng ñeán, cho ñeán baûo ñi maø khoâng ñi, thì moãi söï vi phaïm, phaïm moät toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Hoøa thöôïng, thaày giaùo thoï baûo ñeán maø khoâng ñeán, cho ñeán

baûo ñi maø khoâng ñi, thì cöù moãi söï vi phaïm, phaïm moät toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

77. GIÔÙI NGHE LEÙN SÖÏ TRANH CAÕI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo xung ñoät nhau, cuøng soáng chung moät choã maø baát hoøa. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng ôû choã khuaát leùn nghe nhöõng ngöôøi naøy noùi, roài ñem noùi vôùi nhöõng ngöôøi kia, nghe nhöõng ngöôøi kia noùi roài ñem noùi vôùi nhöõng ngöôøi naøy, khieán cho hai beân xích mích nhau, neân cuøng soáng chung moät truù xöù maø baát hoøa. Hoï caõi nhau naøo laø ñuùng phaùp, phi phaùp, ñuùng luaät, phi luaät, cho ñeán vieäc aáy neân laøm yeát-ma, vieäc aáy khoâng neân laøm yeát-ma. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi veà söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu khi caùc Tyø-kheo tranh tuïng nhau maø moät Tyø-kheo ñöùng im laëng laéng nghe, vôùi suy nghó: "Hoï coù noùi ñieàu gì thì ta phaûi ghi nhôù" (chæ vì muïc ñích ñoù chöù khoâng coù gì khaùc), thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tranh tuïng: Nhö noùi: Vieäc ñoù ñuùng phaùp, phi phaùp, ñuùng luaät, phi luaät, cho ñeán vieäc ñoù neân laøm yeát-ma, vieäc ñoù khoâng neân laøm yeát-ma. Ñöùng nghe: Hoaëc ñöùng caùch böùc töôøng, caùch haøng raøo, ñöùng ngoaøi cöûa, caùch böùc maøn, caùch taûng ñaù, caùch ñaùm coû v.v... laéng nghe vôùi suy nghó: "Hoï coù noùi ñieàu gì thì ta phaûi ghi nhôù" (chæ vì muïc ñích maùch leûo chöù khoâng coù gì khaùc), thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi hai Tyø-kheo ñang noùi chuyeän rieâng ôû trong phoøng maø moät Tyø-kheo khaùc muoán ñi vaøo thì phaûi khaûy ngoùn tay, daäm chaân coù tieáng ñoäng, neáu ngöôøi trong phoøng boãng döng im laëng, thì neân trôû lui. Neáu ngöôøi trong phoøng vaãn noùi khoâng ngöøng thì ñi vaøo khoâng coù toäi. Khi moät Tyø-kheo ñang ngoài trong phoøng maø coù hai Tyø-kheo vöøa

noùi chuyeän rieâng vöøa töø ngoaøi ñi vaøo thì vò Tyø-kheo ngoài trong phoøng khoâng ñöôïc im laëng maø phaûi khaûy ngoùn tay, daäm chaân cho coù tieáng ñoäng. Neáu hai ngöôøi kia im laëng thì töï mình phaûi ñi ra khoûi phoøng. Neáu Tyø-kheo tranh chaáp vôùi nhöõng Tyø-kheo khaùc gaây neân thuø haän, beøn noùi: "Ngöôøi naøy ñaõ maéng chöûi ta, ta phaûi gieát keû aùc naøy", roài boû ñi, thì vò Tyø-kheo nghe ñöôïc ñieàu naøy, phaûi ñeán noùi vôùi ngöôøi kia: "Tröôûng laõo neân caån thaän ñeà phoøng. Toâi nghe coù nhöõng ñieàu baát lôïi cho tröôûng laõo". Neáu coù nhöõng Tyø-kheo khaùch ñeán roài truù taïi giaûng ñöôøng, phoøng söôûi, phoøng ngoài thieàn, theá roài thaày quaûn chuùng, thaày tri söï seõ ñeán thaêm hoï, nghe hoï baøn baïc vôùi nhau nhö sau: "Tröôûng laõo, chuùng ta haõy laáy troäm ñoà trong kho noï, vaät trong thaùp kia, thöùc aên trong nhaø beáp cuûa Taêng, y baùt cuûa Tyø-kheo ñoù", thì phaûi im laëng trôû veà laïi giöõa chuùng Taêng thoâng baùo cho moïi ngöôøi bieát: "Naøy caùc Ñaïi ñöùc, ñoà trong kho noï, vaät nôi thaùp kia, thöùc aên trong nhaø beáp ñoù, y baùt cuûa Tyø-kheo aáy caàn phaûi phoøng bò, vì toâi nghe coù keû muoán laáy caép". Neáu Tyø-kheo coù nhieàu ñeä töû thì buoåi toái neân ñi thaêm doø caùc phoøng xem hoï coù sinh hoaït ñuùng phaùp khoâng. Neáu nghe hoï baøn luaän veà caùc caâu chuyeän nhö chuyeän theá tuïc, chuyeän cuûa vua chuùa, chuyeän troäm cöôùp v.v.., thì khoâng neân vaøo phoøng ngay luùc aáy quôû traùch hoï maø phaûi ñôïi khi hoï ñeán phoøng mình roài môùi daïy baûo nhö sau: "Caùc oâng vì loøng tin xuaát gia, aên ñoà do thí chuû cuùng döôøng, phaûi ngoài thieàn, tuïng kinh, vì sao laïi baøn luaän nhöõng chuyeän theá tuïc phi phaùp nhö vaäy? Ñoù chaúng phaûi laø nhöõng vieäc tuøy thuaän toát laønh cuûa ngöôøi xuaát gia". Neáu nghe hoï baøn luaän kinh ñieån, ñoái ñaùp nghóa lyù, thì khoâng neân vaøo phoøng khen ngôïi ngay luùc aáy maø phaûi ñôïi hoï ñeán phoøng mình roài môùi khen ngôïi: "Caùc oâng coù theå luaän baøn kinh ñieån, giaûng giaûi phaùp Phaät, nhö Ñöùc Theá Toân daïy: Khi Tyø-kheo hoäi hoïp thì neân laøm hai vieäc, moät laø im laëng nhö Hieàn Thaùnh, hai laø giaûng luaän phaùp Phaät". Khi caùc Tyø-kheo ñi vaøo xoùm laøng vöøa ñi vöøa noùi chuyeän, thì vò Tyø-kheo ñi sau ñeán nôi, khoâng ñöôïc im laëng maø phaûi ñaèng haéng, daäm chaân cho coù tieáng, neáu nhöõng ngöôøi ñi tröôùc cöù tieáp tuïc noùi, thì mình ñi tôùi khoâng coù toäi. Khi vò Tyø-kheo ñang ñi tröôùc maø coù caùc

Tyø-kheo ñi sau, vöøa ñi vöøa noùi chuyeän ñeán nôi, thì Tyø-kheo ñi tröôùc khoâng ñöôïc im laëng, maø phaûi ñaèng haéng, daäm chaân cho coù tieáng ñoäng (ñeå nhöõng ngöôøi ñi sau bieát). Khi Tyø-kheo ñi nhieãu thaùp, hoaëc sau böõa aên ñi vaøo trong röøng ngoài thieàn thì cuõng laøm nhö vaäy. Theá neân noùi (nhö treân).

276 BOÄ LUAÄT 2

78. GIÔÙI LAÜNG LAËNG BOÛ CUOÄC HOÏP MAØ ÑI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma cöû toäi ñeä töû ñoàng haønh vaø ñeä töû y chæ cuûa Öu-ba-nan-ñaø. Öu-ba-nan-ñaø nghe chuùng Taêng ñònh laøm yeát- ma cöû toäi ñeä töû mình, lieàn ñöùng daäy boû ñi. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo thaáy coù choã ngoài boû troáng, lieàn ñieåm danh xem ai ñeán, ai khoâng ñeán, thì môùi hay choã troáng ñoù laø cuûa Öu-ba-nan-ñaø. Do vaäy, Taêng sinh baát hoøa, ai naáy ñeàu ñöùng daäy boû ñi, khoâng theå laøm yeát-ma. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán, Phaät lieàn hoûi vaán ñeà vöøa roài: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Vì sao trong luùc Taêng ñònh giaûi quyeát söï vieäc, oâng im laëng ñöùng daäy boû ñi maø khoâng thöa vôùi caùc Tyø-kheo? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taâïp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Taêng ñònh giaûi quyeát söï vieäc, maø Tyø-kheo im laëng ñöùng daäy boû ñi, khoâng baïch vôùi caùc Tyø-kheo, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Taêng ñònh giaûi quyeát söï vieäc: Coù hai tröôøng hôïp: Moät laø thuyeát phaùp, tuïng luaät; hai laø laøm yeát-ma haøng phuïc, cho ñeán yeát-ma bieät truù. Im laëng ñöùng daäy boû ñi: Ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài, ra ñi. Khoâng baïch: Neáu baïch khoâng ñuùng luùc ñeå vaøo xoùm laøng thì khoâng ñöôïc goïi laø baïch. Hoaëc baïch ñeå ñeán Tinh xaù cuûa Ni giaùo giôùi, cuõng khoâng ñöôïc goïi laø baïch. Hoaëc baïch ñeå rôøi choã ngoài aên cuõng khoâng ñöôïc goïi laø baïch. Khi Taêng taäp hoïp thuyeát phaùp, tuïng luaät, thì neân baïch: “Con xin rôøi giaûng ñöôøng, ra ñi”. Taêng ñaùp: “Ñöôïc”. Neáu Taêng taäp hoïp ñeå laøm yeát-ma haøng phuïc, cho ñeán yeát-ma bieät truù, thì phaûi vöøa baïch vöøa gôûi duïc vôùi Tyø-kheo. Neáu ôû giöõa chuùng Taêng, khoâng baïch maø ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma haøng phuïc, cho ñeán yeát-ma bieät truù maø Tyø-kheo muoán ra ñi, thì phaûi baïch vaø gôûi duïc roài môùi ñi;

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 277

neáu khoâng baïch maø chæ gôûi duïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà; neáu baïch maø khoâng gôûi duïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu khoâng baïch, khoâng gôûi duïc, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà, moät toäi Vieät-tyø-ni; neáu vöøa baïch vöøa gôûi duïc thì khoâng coù toäi. Neáu chæ ñi ñaïi tieåu tieän trong choác laùt, roài trôû vaøo khoâng

boû dôõ vieäc cuûa Taêng, thì khoâng coù toäi. Neáu suy nghó: “Coù theå ta trôû laïi treã”, thì neân baïch vaø gôûi duïc (roài môùi ñi). Neáu Taêng ñang thuyeát phaùp, tuïng luaät, thì phaûi baïch roài môùi ñi. Neáu khoâng baïch maø ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo ñang nghe nhieàu Tyø-kheo tuïng kinh thì phaûi baïch roài môùi ñi. Neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngöôøi tuïng kinh ngöøng tuïng maø noùi sang vieäc khaùc, thì ra ñi khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo nghe Tyø-kheo khaùc ñang ñoïc kinh, thì neân baïch roài môùi ñi. Neáu khoâng baïch maø ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo nghe Tyø-kheo khaùc ñang tuïng kinh thì phaûi baïch roài môùi ñi. Neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân).

79. GIÔÙI VAØO LAØNG MAØ KHOÂNG BAÙO NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû nôi hoang vaéng (A-luyeän-nhaõ) phi thôøi ñi vaøo xoùm laøng, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân Thích töû ôû nôi hoang vaéng maø ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi, muoán tìm thöù gì vaäy?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi söï vieäc keå treân: - OÂng coù laøm vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Vì sao oâng ôû nôi hoang vaéng maø laïi ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi, ñeán noãi bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø- kheo ôû nôi hoang vaéng ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi maø khoâng thöa vôùi Tyø-kheo khaùc. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù hai Tyø-kheo soáng taïi nôi hoang vaéng. Moät Tyø-kheo ñang toâ phoøng thì bò raén caén, lieàn noùi vôùi baïn: “Tröôûng laõo, toâi bò raén caén”. Ngöôøi aáy ñaùp: “Ñôïi toâi maëc y Taêng-giaø-leâ roài seõ ñi ñeán goïi y só Kyø vöïc”. Nhöng trong luùc thaày laáy y thì ngöôøi kia bò taét tieáng, vaø khi laáy y xong thaày thöa: “Thöa Tröôûng laõo, toâi ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi ñaây”.

278 BOÄ LUAÄT 2

Luùc aáy, vò Tyø-kheo kia khoâng theå ñaùp ñöôïc, thaày phaûi thöa ñeán ba laàn: “Thöa Tröôûng laõo, toâi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi”. Theá nhöng, ngöôøi kia vaãn khoâng noùi ñöôïc. Thaày beøn suy nghó: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo ôû nôi hoang vaéng ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi maø khoâng thöa vôùi Tyø-kheo khaùc. Ta ñaønh phaûi chôø xem haïnh nghieäp cuûa Thaày aáy nhö theá naøo thoâi”. Theá laø vò Tyø-kheo kia lieàn meänh chung. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi roõ söï tình vöøa roài: - OÂng coù xöû söï nhö vaäy thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “OÂng aáy neáu duøng taâm töø goïi teân boán ñaïi Long vöông thì khoâng ñeán noãi phaûi cheát. Boán ñaïi Long vöông ñoù laø: Trì Quoác Long vöông, Y La Quoác Long vöông, Thieän Töû Long vöông vaø Haéc Baïch Long vöông. Neân noùi: “Ta coù loøng töø ñoái vôùi chuùng sanh khoâng coù chaân. Ta coù loøng töø ñoái vôùi chuùng sanh hai chaân. Ta coù loøng töø ñoái vôùi chuùng sanh

boán chaân. Ta coù loøng töø ñoái vôùi chuùng sanh nhieàu chaân. Chôù coù laøm haïi nhöõng chuùng sanh hai chaân cuûa ta. Chôù coù laøm haïi nhöõng chuùng sanh boán chaân cuûa ta. Chôù coù laøm haïi nhöõng chuùng sanh nhieàu chaân cuûa ta. Chôù coù laøm haïi caùc chuùng sanh cuûa ta. Mong ñöôïc söï voâ laäu, duøng taâm thieän cuûa caùc baäc Hieàn Thaùnh maø nhìn nhau, chôù coù sinh ra yù aùc". Giaù nhö vò Tyø-kheo kia goïi teân cuûa boán ñaïi Long vöông thì ñaõ khoâng bò cheát. Töø nay veà sau, Ta cho pheùp luùc gaáp ruùt (khoâng caàn theo quy ñònh)". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, ñi vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi, khoâng baïch vôùi Tyø-kheo khaùc - ngoaïi töø tröôøng hôïp ñaëc bieät - thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Soáng taïi A-luyeän-nhaõ: Taïi nhöõng nôi caùch xa thaønh aáp xoùm laøng naêm traêm cung, moãi cung daøi naêm khuyûu tay, khoâng coù daân chuùng cö truù, thì goïi laø A-luyeän-nhaõ. Phi thôøi: Sau khi aên xong, duø thôøi gian coøn sôùm cuõng vaãn laø phi thôøi. Xoùm laøng: Thoân xoùm coù bôø töôøng ngaên caùch nhau hoaëc laø ôû laãn

loän (khoâng caùch bieät nhau). Baïch: Neáu baïch xin rôøi nhaø aên, thì khoâng goïi laø baïch. Hoaëc baïch xin ñeán Tinh xaù cuûa Ni ñeå giaùo giôùi, thì khoâng goïi laø baïch. Hoaëc baïch xin rôøi khoûi nôi thuyeát phaùp, thì khoâng goïi laø baïch. Caàn phaûi baïch nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, toâi vaøo thoân xoùm luùc phi thôøi". Ngöôøi kia neân ñaùp: "Vaâng". Tyø-kheo: Chæ cho nhöõng Tyø-kheo coù maët trong cöôøng giôùi, chöù khoâng phaûi laø nhöõng ñoà chuùng ñang hieän dieän. Ngoaïi töø tröôøng hôïp ñaëc bieät: Neáu Tyø-kheo bò caùc chöùng beänh hoaëc bò raén caén caàn phaûi ñi goïi thaày thuoác, thì Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi (khi ra ñi khoâng baïch). Neáu hai Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, muoán cuøng ñi, thì phaûi baïch laãn nhau, roài môùi ñi. Neáu moät ngöôøi ñi tröôùc, thì ngöôøi sau khi muoán ñi phaûi baïch vôùi Tyø-kheo khaùc; neáu khoâng coù Tyø-kheo khaùc, thì neân thaàm nghó: "Khi ñeán giöõa ñöôøng, ra khoûi cöûa, ñeán xoùm laøng, hay taïi Tinh xaù cuûa Ni, maø gaëp Tyø-kheo thì ta seõ baïch. Baïch xong, ta seõ vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi". Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñöôøng töø xoùm laøng naøy sang xoùm laøng khaùc maø thaáy ôû ven ñöôøng coù thaùp hoaëc choã thôø chö Thieân, thì phaûi thuaän ñöôøng ñi thaúng qua: Neáu con ñöôøng ôû döôùi thaùp mieáu aáy xoay veà beân traùi maø mình ñi voøng theo chieàu beân phaûi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu coù hoûa hoaïn, aùc thuù ñeán hay bò ngöôøi röôït ñuoåi, thì ñi qua khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñi ñöôøng xa, gaëp trôøi toái, muoán vaøo xoùm laøng nguû nghæ thì khoâng ñöôïc mang vaùc tuùi xaùch coàng keành ñi vaøo. Neáu beân ngoaøi laøng coù nöôùc thì neân döøng nghæ ôû trong röøng, tröôùc heát sai hai Tyø-kheo taém röûa saïch seõ, khoaùc y Taêng-giaø-leâ, buoäc laïi chaët cheõ, baïch laãn nhau, roài khieán hoï vaøo thoân xoùm xin choã nguû taïm. Neáu xin ñöôïc choã nguû

thì phaûi xin ñaøn-vieät cung caáp nhöõng thöù caàn thieát, roài trôû ra khoûi xoùm laøng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñaõ xin ñöôïc choã nguû”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo neân röûa tay chaân saïch seõ, neáu caàn uoáng thöùc uoáng phi thôøi thì neân uoáng ngay khi aáy ñöøng ñeå vaøo xoùm laøng môùi uoáng maø bò ngöôøi ta cheâ traùch laø Sa-moân aên ñeâm. Ñoaïn, phaân coâng mang vaùc caùc tuùi xaùch, maëc y Taêng-giaø-leâ, buoäc laïi chaët cheõ, caàm tích tröôïng, mang giaøy deùp, baïch hoûi nhau roài môùi vaøo xoùm laøng. Khi ñaõ ñeán choã döøng nghæ, maø muoán ñi ra khoûi xoùm laøng laáy cuûi, coû, nöôùc, thì neân theo con ñöôøng cuõ maø ra, khoâng coù toäi. Neáu muoán ñi con ñöôøng khaùc thì phaûi baïch, neáu khoâng baïch maø ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu muoán ñi tìm

daàu xoa chaân, nöôùc uoáng phi thôøi, ñi khuyeán hoùa thöùc aên saùng hoâm sau, thì phaûi baïch roài môùi ñi. Neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu trong xoùm laøng coù taêng giaø lam, treân ñöôøng coù nhaø cöûa lieân tieáp nhau, thì ñi (maø khoâng baïch) khoâng coù toäi. Neáu ñi con ñöôøng khaùc thì phaûi baïch, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi: “Chöa ñuû, ñi vôùi cöôùp, Ñaøo ñaát, boán thaùng môøi. Chöa hoïc vaø uoáng röôïu. Khinh ngöôøi, ñöùng rình nghe. Boû ñi, phi thôøi vaøo. Baït cöø thöù taùm xong”.

80. GIÔÙI ÑI PHI THÔØI, KHOÂNG BAÙO NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-nan-ñaø saùng sôùm thöùc daäy, khoaùc y ñi vaøo xoùm laøng, tôùi nhaø ñaøn-vieät, noùi vôùi Öu-baø-di: “Nhöõng keû phaøm phu khi meänh chung phaàn nhieàu bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, baø neân nghe toâi thuyeát phaùp”. Luùc aáy, Öu-baø-di ñang saép ñaët vieäc nhaø, baän bòu nhieàu vieäc khoâng raûnh ñeå nghe thuyeát phaùp, neân cöï nöï vôùi Tyø-kheo: “Thoâi ñi! Thaày ñöøng lo veà nhöõng ngöôøi phaøm phu khi cheát bò rôi vaøo ñöôøng aùc maø haõy lo phaàn thaày, ñöøng lo vieäc cuûa ngöôøi khaùc”. Sau khi aên xong, thaày beøn sai ñeä töû chuaån bò y baùt roài trôû laïi nhaø aáy, noùi nhö tröôùc: “Naøy Öu-baø-di, keû phaøm phu khi cheát seõ rôi vaøo ñöôøng aùc; baø neân nghe toâi thuyeát phaùp”. Khi aáy, Öu-baø-di vöøa lo cho choàng con aên xong, ñang duøng côm, khoâng raûnh ñeå nghe phaùp, neân cöï nöï vôùi Tyø-kheo: “Thoâi ñi! Ñöøng lo veà nhöõng ngöôøi phaøm phu sau khi cheát rôi vaøo ñöôøng aùc maø haõy töï lo vieäc cuûa thaày, chôù lo vieäc cuûa ngöôøi khaùc”. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi söï vieäc keå treân: - OÂng coù laøm nhö vaäy thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy Tyø-kheo, vaäy thì sau khi aên xong, oâng ñi laøm vieäc gì? - Coù nhieàu vieäc laém, baïch Theá Toân. Con muoán laøm thaày thuoác ñeå trò lieäu caùc chöùng beänh. - Vì sao tröôùc böõa aên, sau böõa aên, oâng khoâng baïch vôùi nhöõng Tyø- kheo cuøng aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo tröôùc böõa aên, sau böõa aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo cuøng

aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Phaät baûo A-nan: “OÂng baùo tin cho caùc Tyø-kheo bieát raèng an cö xong, caùc ñaøn-vieät seõ cuùng döôøng y an cö”. A-nan lieàn thoâng baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø- kheo tröôùc hay sau böõa aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo cuøng aên vôùi mình maø ñi ñeán nhaø daân. Toâi cuøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh cuøng aên, cuøng soáng beân nhau, vì toân kính nhau neân khoâng daùm thöôøng baïch”. A-nan beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp trong luùc saém y (khoûi baïch)”. Roài Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo cuøng aên moät choã maø tröôùc khi aên, sau khi aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo khaùc, ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc - ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät - thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät töùc laø khi saém y, ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät.

Giaûi Thích: Cuøng aên: Hoaëc duøng boán thaêng gaïo naáu côm, hoaëc taùm thaêng gaïo rang, hoaëc moät ñaáu hai thaêng côm luùa maïch, hoaëc nöûa baùt, moät baùt caù thòt. Ñoù goïi laø cuøng aên. Tröôùc khi aên: Luùc chöa aên. Sau khi aên: Khi aên xong, duø trôøi coøn sôùm vaãn goïi laø sau khi aên. Ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc: Nhö nhaø cuûa Saùt-lôïi, nhaø Baø-la-moân, nhaø Tyø-xaù, nhaø Thuû-ñaø-la. Baïch: Neáu baïch vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi, baïch ñeán Tinh xaù Tyø- kheo ni, baïch rôøi choã thuyeát phaùp, thì khoâng ñöôïc goïi laø baïch. Maø phaûi baïch: “Xin Tröôûng laõo nhôù cho, con laø moã gaáp rôøi choã cuøng aên, ñi ñeán nhaø khaùc”. Ngöôøi kia ñaùp: “Vaâng”. Ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät: Töùc luùc maø Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Tröôøng hôïp ñaëc bieät: Thôøi gian saém y. Thôøi gian naøy, neáu khoâng thoï y Ca-thi na thì moät thaùng, neáu coù thoï y Ca-thi-na, thì naêm thaùng. Trong thôøi gian cuûa y naøy ñöôïc mieãn tröø naêm vieäc: 1. Ñöôïc aên bieät chuùng. 2. Ñöôïc aên nhieàu choã. 3. Rôøi truù xöù khoâng caàn baïch vôùi ngöôøi khaùc.

4. Ñöôïc caát y dö laâu ngaøy. 5. Ñöôïc rôøi y nguû choã khaùc maø khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo rôøi choã cuøng aên vôùi ngöôøi khaùc ñeå ñi ñeán nhaø khaùc thì phaûi baïch roài môùi ñi, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu aên ôû choã khaùc maø coù naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu gaëp hai tröôøng hôïp boá thí böõa aên, thôøi gian saém y, thì khoâng baïch vôùi ngöôøi cuøng aên, ñi aên choã khaùc khoâng coù toäi. Neáu truù xöù cuûa Tyø-kheo khoâng naáu aên, maø coù ngöôøi môøi aên, thì nôi ñaây ñöôïc goïi laø cuøng aên (ñoàng thöïc). Neáu töø ñaây muoán ñi ñeán choã khaùc, thì phaûi baïch roài ñi, neáu khoâng baïch maø ñi, thì nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñaõ nhaän trong xoùm laøng môøi, thì nôi ñoù ñöôïc goïi laø cuøng aên. Neáu ôû taïi ñaây thaáy thôøi gian coøn sôùm muoán ñi moät laùt roài trôû laïi thì phaûi baïch roài ñi; neáu khoâng baïch maø ñi thì nhö treân ñaõ noùi.

Neáu trong xoùm laøng coù ñaøn-vieät môøi Taêng thoï trai, roài moät Tyø- kheo ñi ngang qua nhaø aáy, ñaøn-vieät beøn môøi: “Thöa Toân giaû, hoâm nay nhaø con cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, xin môøi Toân giaû ôû laïi thoï trai luoân”. Neáu Tyø-kheo naøy nhaän lôøi môøi töùc laø cuøng aên. Neáu thaáy thì giôø coøn sôùm, muoán ñi nôi khaùc thì phaûi baïch roài môùi ñi; neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñaøn-vieät môøi chuùng Taêng thoï trai roài Tyø-kheo khaát thöïc ñi ngang qua nhaø aáy, ñaøn-vieät lieàn môøi: “Hoâm nay con môøi chuùng Taêng thoï trai, xin Toân giaû nhaän con môøi luoân theå”. Neáu Tyø-kheo nhaän lôøi môøi, thì nôi ñaây töùc laø choã cuøng aên. Neáu boãng choác, Tyø-kheo suy nghó: “Taâm boá thí cuûa ñaøn-vieät naøy raát troïng haäu, ta khoâng theå tieâu hoùa noåi böõa boá thí naøy, chi baèng ta ñi khaát thöïc choã khaùc ñeå taïm nuoâi thaân”, roài boû ñi, thì phaûi baïch; neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaøi ra, nhö treân ñaõ noùi. Neáu hai Tyø-kheo ai cuõng coù choã ñeå aên, cuøng ñi treân ñöôøng tôùi xoùm laøng roài baøn nhau: “Hoâm nay, chuùng ta haõy aên tröôùc taïi moät nhaø, roài sau ñoù... cuøng aên böõa aên sau taïi nhaø khaùc”, thì moät Tyø-kheo neân baïch roài môùi ñi, neáu khoâng baïch maø ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñeán nhaø aên tröôùc maø coù caû naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï, thì phaïm hai toäi Ba-daï-ñeà. Neáu rôøi ngöôøi cuøng aên, aên choã naøy choã khaùc maø nhaèm luùc coù boá thí thöùc aên hay thôøi gian cuûa y, thì caû hai tröôøng hôïp aáy ñeàu khoâng coù toäi. Ngöôøi thöù hai cuõng vaäy. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc taïi moät nhaø ñöôïc moät thaêng, hai thaêng,

cho ñeán moät hoäc, thì nhaän laáy khoâng coù toäi. Neáu moät nhaø maø ñöôïc boán thaêng gaïo teû, hoaëc taùm thaêng gaïo rang, moät, hai thaêng gaïo luùa maïch, hoaëc nöûa baùt, moät baùt caù thòt, thì khoâng ñöôïc ñi xin theâm choã khaùc nöõa. ÔÛ ñaây, theá naøo laø phaïm, theá naøo laø khoâng phaïm? Nghóa laø taát caû caùc thöù chaùo-tröø chaùo caù thòt-vaø chaùo aáy khi muùc ra khoûi noài, vieát treân maët khoâng thaønh chöõ (töùc chaùo loûng); taát caû baùnh; taát caû gaïo rang; taát caû traùi caây (ñeàu khoâng ñöôïc keå laø) aên bieät chuùng, hay aên roài aên laïi, aên no roài aên nöõa. Theá neân noùi (nhö treân).

81. GIÔÙI VAØO VÖÔNG CUNG QUAÙ SÔÙM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. ÔÛ ñaây, thuaät laïi tröôøng hôïp phu nhaân Maït-lôïi maø kinh Trung A Haøm ñaõ ñeà caäp coù lieân quan ñeán vieäc caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo theo thöù töï vaøo cung giaùo giôùi. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ñaø-di theo thöù töï vaøo cung giaùo giôùi thì gaëp luùc phu nhaân Maït-lôïi maëc y phuïc moûng manh, trôn laùng, trang söùc vaøng baïc ngoïc baùu treân y phuïc, ñang ngoài giöõa haäu cung. Khi Öu-ñaø-di vaøo cung, phu nhaân troâng thaáy sinh taâm cung kính, boãng ñöùng baät daäy, Vì ñöôïc trang ñieåm baèng vaøng baïc ngoïc baùu naëng vaø trôn neân y phuïc tuoät xuoáng ñaát, khieán phu nhaân hoå theïn ñöùng traân ngöôøi ra. Caùc thò nöõ beøn laây thaân ñöùng che phu nhaân. Öu-ñaø-di thaáy theá lieàn boû ñi ra, veà

laïi Tinh xaù noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Naøy caùc Tröôûng laõo, laâu nay vua Ba-tö-naëc che giaáu baûo vaät, hoâm nay toâi ñaõ thaáy ñöôïc”. - Thaày thaáy thöù gì vaäy? - Thaáy phu nhaân Maït-lôïi. - Naøy Tröôûng laõo, thaày laø ngöôøi xuaát gia, neáu ñi vaøo xoùm laøng thì phaûi xem nhö ñi vaøo nôi hoang vaéng, khoâng neân tham luyeán thanh saéc, khi thaáy thì phaûi coi nhö khoâng thaáy, nghe thì phaûi coi nhö khoâng nghe (môùi ñöôïc). - Toâi ñaõ thaáy thöïc, maø coù theå noùi laø khoâng thaáy sao? Caùc Tyø-kheo beøn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo vaøo trong cung vua. Do caùc Tyø-kheo khoâng vaøo trong cung neân caùc phu nhaân khaùc buoäc toäi phu nhaân Maït-lôïi: - Ngöôi ñaõ laøm cho caùc Tyø-kheo khoâng vaøo cung nöõa, khieán chuùng ta khoâng ñöôïc nghe phaùp vaø ñaûnh leã chö Taêng. - Vì sao laïi oaùn toâi? Caùc vò haõy töï ñi caàu xin ñaïi vöông (veà vieäc ñoù).

284 BOÄ LUAÄT 2

Caùc phu nhaân lieàn ñeán thöa vôùi vua: “Thöa ñaïi vöông, vì côù gì maø caùc Tyø-kheo khoâng vaøo cung giaùo giôùi nöõa?”. Khi vua Ba-tö-naëc nghe nhöõng lôøi aáy, lieàn thaân haønh ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, roài baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao caùc Tyø-kheo khoâng vaøo cung giaùo giôùi nöõa? - Vì trong ñoù coù nhöõng ñieàu toäi loãi, Nhö Lai ñaõ thaáy neân khoâng cho hoï vaøo nöõa. - Baïch Theá Toân! Trong ñoù coù nhöõng toäi loãi gì con coù theå nghe ñöôïc khoâng? - Naøy ñaïi vöông, Tyø-kheo khoâng ñöôïc vaøo vöông cung vì nôi ñoù coù möôøi toäi loãi nhö trong kinh Trung A-haøm ñaõ noùi. - Baïch Theá Toân! Vì Phaät thaáy nhöõng toäi loãi neân caám Tyø-kheo vaøo vöông cung; khi con chöa phaùt sinh loøng tin, thì chính tay phaûi cuûa con, con coøn khoâng tin, huoáng gì caùc Tyø-kheo? Nay Phaät ñaõ cheá giôùi thì phaûi tuøy thuaän. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu baûo vaät cuûa phu nhaân vua Saùt-lôïi ñaõ laøm leã quaùn ñænh chöa caát maø Tyø-kheo böôùc vaøo khoûi cöûa vöông cung thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Vua: Goàm coù caùc chuûng toäc Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Öu-giaø-la vöông, Xaû-giaø-da vöông, Baø-na vöông v.v... Neáu vì vua aáy khoâng thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi (thì Tyø-kheo) vaøo vöông cung khoâng coù toäi. Neáu vì vua aáy thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi maø khoâng ñöôïc laøm leã quaùn ñænh, (thì Tyø-kheo) vaøo (vöông cung) khoâng coù toäi. Neáu vì vua aáy thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi ñaõ laøm leã quaùn ñænh maø khoâng coù laõnh thoå, thì Tyø-kheo vaøo vöông cung khoâng coù toäi. Neáu vì vua aáy thuoäc doøng doõi Saùt-lôïi, ñaõ laøm leã quaùn ñænh, coù ñaát nöôùc thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc vaøo vöông cung. Vaøo cung: Vaøo noäi cung. Phu nhaân cuûa vua chöa caát baûo vaät: Phu nhaân cuûa vua chöa côûi nhöõng chaâu baùu trang söùc ñem caát. Trong tröôøng hôïp naøy, neáu Tyø-kheo böôùc vaøo khoûi cöûa vöông cung, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 285

Neáu nhaø vua môùi laøm cung ñieän, coù loøng tin, hoan hyû, môøi Tyø- kheo nhö sau: “Thöa Toân giaû, xin Toân giaû haõy vì toâi maø söû duïng tröôùc cung ñieän naøy”, thì Tyø-kheo neân ñaùp: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho chuùng toâi vaøo vöông cung”. Neáu nhaø vua noùi tieáp: “Toân giaû coù caùch naøo giuùp khai thoâng vaán ñeà naøy khoâng?”, thì neân ñaùp: “Chæ khi naøo phu nhaân cuûa vua côûi chaâu baùu trong ngöôøi ra, thì toâi môùi vaøo vöông cung ñöôïc”. Vaø khi phu nhaân ñaõ côûi heát chaâu baùu ra roài, thì Tyø-kheo ñöôïc vaøo. Nhöng khi vaøo roài, neáu phu nhaân cuûa vua laïi tuaàn töï mang caùc baûo vaät vaøo, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc boû ra ñi, maø cöù ngoài yeân, khi aáy, khoâng coù toäi. Neáu nhö trong khoaûng thôøi gian aáy Tyø-kheo ñi ra ngoaøi ñaïi tieåu tieän, thì khoâng ñöôïc vaøo trôû laïi. Neáu vaøo laïi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu taïi nhöõng nôi vua thöôøng du ngoaïn ngaém caûnh nhö ao hoà röøng nuùi, coù laäp ra haønh cung, maø phu nhaân cuûa vua ñaõ côûi heát chaâu baùu ñeo trong mình, ñoàng thôøi nôi ñaây coù baûy lôùp cöûa, thì Tyø-kheo vaøo cöûa thöù nhaát, thöù nhì, thöù ba cho ñeán cöûa thöù saùu khoâng coù toäi. Nhöng neáu böôùc moät chaân vaøo cöûa thöù baûy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu böôùc caû hai chaân vaøo khoûi cöûa thöù baûy, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vua ñaõ ñi du ngoaïn, khi phu nhaân ñaõ côûi heát baûo vaät trong mình, haønh cung troáng khoâng, moïi ngöôøi vaøo xem, thì Tyø-kheo vaøo khoâng coù toäi. Hoaëc giaû, vua coù loøng tin, quyù meán Tyø-kheo, duøng tay daét Tyø-kheo vaøo, thì vaøo khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

82. GIÔÙI DUØNG XÖÔNG, SÖØNG LAØM OÁNG ÑÖÏNG KIM. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Trong thaønh naøy coù ngöôøi thôï laøm ngaø voi teân laø Phaùp-döï. Baáy giôø, coù moät Tyø- kheo ñeán nhaø aáy, noùi: “Naøy ñaøn-vieät, haõy laøm giuùp toâi moät oáng ñöïng kim”. Ngöôøi thôï naøy beøn laøm cho thaày moät oáng ñöïng kim khoâng lôùn, khoâng nhoû, maøu saéc töôi nhuaän, thaày lieàn caàm veà phoøng. Caùc Tyø-kheo troâng thaáy theá, lieàn hoûi: “Tröôûng laõo, thaày ñöôïc oáng ñöïng kim ôû ñaâu maø khoâng lôùn, khoâng nhoû, maøu saéc töôi nhuaän nhö vaäy?”. Thaày ñaùp: “OÂng thôï laøm ngaø voi teân laø Phaùp-döï laøm cho toâi ñoù”. Caùc Tyø-kheo nghe theá beøn ñeán ñoù xin. Ngöôøi thôï ngaø voi thaàm nghó: “Caùc Tyø-kheo ñeàu caàn ñeán oáng ñöïng kim, hôn nöõa chuùng Taêng laø ruoäng phöôùc toát ñeïp, vaäy ta neân môøi chuùng Taêng ñeán nhaø cuùng döôøng oáng ñöïng kim”. Nghó theá, oâng beøn ñi ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân chö taêng, baïch: “Con laø Phaùp-döï, xin môøi chö Taêng ñeán nhaø con cuùng döôøng oáng ñöïng kim”. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy, ai naáy ñeàu ñeán laáy, coù ngöôøi laáy moät caùi, coù ngöôøi laáy hai, ba, thaäm chí laáy möôøi caùi, do theá, ngaø voi heát saïch. Ñaøn-

vieät lieàn noùi: “Ngaø ñaõ heát, giôø chæ coøn xöông, vò naøo caàn thì con seõ laøm”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Chuùng toâi ñeàu caàn”. Nhöng roài xöông cuõng heát, neân ngöôøi thôï thöa: “Xöông cuõng heát caû, giôø chæ coøn söøng, thaày naøo caàn, con seõ laøm”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Chuùng toâi ñeàu caàn”. Nhöng vì nhöõng ngöôøi

ñeán ñoøi quaù ñoâng, ngöôøi thôï khoâng laáy gì ñeå cung caáp noåi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, tuaàn töï ñi ñeán nhaø aáy. Baø vôï cuûa Phaùp- döï voán coù tín taâm, hoan hyû, hôn nöõa ñaõ töøng quen bieát Xaù-lôïi-phaát, neân ñem thöùc aên ra cuùng döôøng, ñoàng thôøi cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng ngay tröôùc maët. Xaù-lôïi-phaát lieàn hoûi: “Naøy chò em, gia caûnh theá naøo? Cô nghieäp coù gia taêng khoâng?”. - Trong nhaø cuõng taøm taïm, nhöng cô nghieäp khoâng gia taêng. - Vì sao vaäy? - Thöa Toân giaû, oâng choàng con môøi caùc Tyø-kheo veà nhaø cuùng döôøng oáng ñöïng kim, caùc Tyø-kheo hoaëc laáy moät caùi, hoaëc laáy hai, ba, thaäm chí laáy ñeán möôøi caùi, neân ngaø heát saïch; roài laáy xöông, xöông heát, laïi laáy söøng. Nhöng vì coù quaù nhieàu ngöôøi ñeán ñoøi neân khoâng laáy gì ñeå cung öùng. Thöa Toân giaû, moïi sinh hoïat trong gia ñình con nhö vieäc aên cuûa con caùi, cung caáp söu theá cho quan treân ñeàu döïa vaøo caùi ngheà naøy. Vì Toân giaû laø ngöôøi maø con raát kính troïng neân môùi daùm boäc baïch nhö vaäy. Cuõng vì theá maø choàng con khi ôû nhaø thì noùi laø khoâng ôû nhaø, ñang thöùc thì baûo laø nguû v.v... Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp, laøm cho baø hoan hyû, roài trôû veà Tinh xaù, ñem söï tình aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo ñeán. Khi caùc thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû caùc vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc nhö theá thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, ta khoâng cho pheùp duøng ngaø voi, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo duøng raêng, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Raêng: Nhö caùc loaïi raêng voi, raêng caù, raêng ma giaø la, raêng heo

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 287

v.v... Xöông: Nhö caùc loaïi xöông voi, xöông ngöïa, xöông boø, xöông laïc ñaø, xöông roàng... Söøng: Nhö caùc loaïi söøng boø, söøng traâu, söøng teâ giaùc, söøng nai, söøng deâ v.v... Laøm: Hoaëc töï mình laøm, hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm thì phaûi phaù boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà; neáu khoâng phaù boû maø saùm hoái thì phaïm toïâi Vieät-tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho duøng raêng, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim, thì caùc Tyø-kheo beøn duøng vaøng, baïc, löu ly, pha leâ, ngoïc baùu ñeå laøm. Vì vaäy Phaät daïy: “Ta khoâng cho pheùp duøng vaøng, baïc, chaâu baùu laøm oáng ñöïng kim maø neân duøng ñoàng, saét, baïch laïp, chì, thieát, tinh ñoàng, ñoàng traéng, tre, goã, luïa Khaâm-baø-la, loâng chim, cho ñeán duøng caùi ñai cuûa tuùi ñöïng baùt ñeå laøm”. Theá neân noùi (nhö treân).

83. GIÔÙI LAØM CHAÂN GIÖÔØNG CAO QUAÙ CÔÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, vaøo caùc ngaøy trai trong thaùng nhö ngaøy moàng taùm, möôøi boán, raèm, daân chuùng trong thaønh rôøi khoûi thaønh ñi ñeán ñaûnh leã Theá Toân. Luùc aáy, hoaøng töû cuûa vua Ba-tö-naëc cuõng ñeán

ñaûnh leã. Sau ñoù, oâng ñi ñeán choã Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch: “Toâi muoán ñi xem caûnh, xin chæ cho toâi xem caùc choã”. Caùc thaày ñaùp: “Raát toát”, roài daãn hoaøng töû leân gaùc, noùi: “Haõy xem nhöõng caây coät, keøo, ñoøn doâng, xaø, trính vôùi nhöõng neùt chaïm troå vaø caùc hình veõ tinh xaûo”. Laàn löôït ñi ñeán choã ôû cuûa Nan-ñaø, hoaøng töû thaáy treân saøn nhaø maøu xanh ñaët moät chieác giöôøng cao lôùn, treân giöôøng traûi moät caùi neäm daøy, eâm aùi, hai ñaàu giöôøng ñeå nhöõng caùi goái. Thaáy theá, lieàn hoûi: - Thöa Toân giaû, giöôøng neäm naøy cuûa ai vaäy? - Cuûa toâi ñaáy. - Nhöõng thöù naøy quaù sang troïng, khoâng thích hôïp cho Tyø-kheo. - Neáu khoâng thích hôïp vôùi toâi thì ai neân duøng noù? - Vua hay hoaøng töû söû duïng chuùng môùi thích hôïp. - Toâi khoâng phaûi hoaøng töû sao? Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xuaát gia thì Ngaøi xöùng ñaùng laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, thoáng trò boán phöông thieân haï, taát caû caùc ngöôi seõ laø con daân cuûa chuùng ta. Nhöng Theá Toân khoâng thích laøm nhö theá maø xuaát gia, thaønh Phaät, laøm ñaáng Phaùp vöông. Ta laø con cuûa ñaáng Phaùp vöông, giaû söû trang söùc nhöõng thöù

sang troïng hôn nöõa cuõng vaãn thích hôïp, huoáng gì nhöõng vaät thoâ sô nhö vaäy. Vöông töû nghe roài, hoå theïn im laëng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaøø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi caùc thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi laïi söï vieäc keå treân: - Caùc oâng coù nhöõng vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng trang bò giöôøng neäm loäng laãy ñeå cho ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm giöôøng quaù möùc ñoä. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho laøm giöôøng cao quaù möùc quy ñònh, caùc Tyø-kheo lieàn theo quy ñònh caét bôùt chaân giöôøng nhöng laïi keâ theâm döôùi chaân. Baáy giôø, nhaèm caùc ngaøy chay trong thaùng nhö moàng taùm, möôøi boán, raèm, daân chuùng trong thaønh ra ngoaøi thaønh ñi ñeán ñaûnh leã Theá Toân. Vöông töû cuûa vua Ba-tö-naëc cuõng tôùi ñaûnh leã. Roài oâng ñi ñeán choã Nan- ñaø, Öu-ba-nan-ñaø, noùi: “Xin Toân giaû haõy chæ cho toâi xem caùc nôi”. Cuoái cuøng, oâng ñeán phoøng Nan-ñaø, thaáy chaân giöôøng bò caét, lieàn hoûi: - Vì sao maø caét caùi chaân giöôøng naøy? - Caét bôùt cho ñuùng theo söï quy ñònh cuûa Theá Toân. - Neáu Theá Toân baûo caét bôùt ñaàu maø laïi keâ theâm döôùi chaân thì coù khaùc gì nhau? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau laøm chaân giöôøng phaûi ñuùng theo möùc quy ñònh, Ta khoâng cho pheùp keâ theâm döôùi chaân”. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo laøm chaân giöôøng thì phaûi laøm ñuùng möùc quy ñònh, nghóa laø chieàu cao taùm ngoùn tay, ngoaïi töø choã tra vaøo thaønh giöôøng; neáu laøm quaù möùc quy ñònh thì phaûi caét boû bôùt, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi. Loaïi giöôøng ngoài, giöôøng naèm goàm taát caû coù möôøi boán loaïi, nhö ñaõ noùi ôû tröôùc. Neáu laøm quaù möùc quy ñònh thì phaïm toäi. Laøm: Hoaëc töï mình laøm, hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm. Tu-giaø-ñaø: Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Taùm ngoùn tay: Taùm ngoùn tay cuûa Phaät.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 289

Quaù: Quaù möùc quy ñònh. Tröø choã tra vaøo thaønh giöôøng: Töø choã loã troáng trôû xuoáng, (neáu thöøa) thì caét bôùt, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng caét bôùt maø saùm hoái, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình laøm giöôøng roài ngoài suoát ngaøy treân ñoù thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñöùng daäy roài ngoài laïi thì moãi laàn ngoài phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngoài treân giöôøng ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu keâ theâm chaân giöôøng cuõng phaûi keâ ñuùng kích thöôùc ñaõ quy ñònh vaø vöõng chaéc. Neáu mình laø Tyø-kheo khaùch ñi ñeán truù xöù naøo maø ñöôïc phaân phoái giöôøng theo thöù töï, nhöng giöôøng cao quaù möùc quy ñònh thì neân baûo thaày tri söï cho möôïn caùi cöa. Neáu hoûi möôïn ñeå laøm gì, thì ñaùp: “Caùi giöôøng naøy cao quaù möùc ñoä, toâi muoán cöa bôùt chaân cho ñuùng phaùp”. Neáu thaày tri söï noùi: “Ñöøng cöa bôùt, ñaøn-vieät thaáy seõ khoâng vui”, vaø mình cuõng khoâng ôû ñoù laâu thì neân ñaøo ñaát choân chaân giöôøng xuoáng cho baèng möùc quy ñònh. Neáu mình coøn ôû laïi laâu, thì neân duøng oáng baèng goã boïc laïi ñoaïn chaân giöôøng bò choân döôùi ñaát, ñöøng ñeå noù bò hö hoaïi. Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm laøng ñeán nhaø ñaøn-vieät ngoài, maø ngoài caùi giöôøng cao, thì khoâng ñöôïc ngoài ñeå thoøng ñoâi chaân. Neáu ñoù laø gia ñình quen bieát cuõ thì neân baûo hoï ñöa caùi gheá nhoû ñeå gaùc chaân. Neáu ñoù khoâng phaûi laø nhaø quen bieát cuõ thì neân baûo hoï ñöa vieân gaïch hay cuïc goã duøng ñeå gaùc chaân maø ngoài. Nhöng neáu ngoài treân giöôøng cao ôû nhaø phöôùc thieän thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

84. GIÔÙI DOÀN BOÂNG LAØM NEÄM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhaèm caùc ngaøy chay trong thaùng nhö ngaøy moàng taùm, möôøi boán, raèm, daân chuùng trong thaønh ñi ñeán thaêm vieáng ñaûnh leã Theá Toân. Vöõng töû cuûa vua Ba-tö-naëc cuõng ñeán ñaûnh leã. Roài oâng ñeán choã Nan-ñaø, Öu-ba-nan- ñaø, noùi: “Xin Tröôûng laõo haõy chæ cho toâi xem caùc nôi”. Caùc thaày noùi: “Toát laém”, roài lieàn daãn vöõng töû leân treân gaùc, chæ noùi: “Naøy vöõng töû, haõy xem nhöõng caây coät, keøo, ñoøn doâng, xaø nhaø, trính vôùi nhöõng neùt chaïm troå vaø caùc hình veõ tinh xaûo kia kìa”; ñoaïn, daãn veà phoøng mình. Thaáy treân neàn phoøng maøu xanh coù ñaët moät chieác giöôøng ñeïp, treân giöôøng traûi moät taám neäm boâng, hai ñaàu giöôøng ñeå nhöõng caùi goái, roài traûi taám ra traéng leân treân; thaáy theá, Vöõng töû lieàn hoûi:

290 BOÄ LUAÄT 2

- Ñoà ñaïc naøy cuûa ai vaäy? - Cuûa toâi ñoù. - Nhöõng thöù naøy quaù ñeïp ñeõ, loäng laãy, khoâng phuø hôïp vôùi Toân giaû. - Neáu khoâng phuø hôïp vôùi toâi thì ai neân söû duïng chuùng? - Vua, vöông töû vaø ñaïi thaàn duøng chuùng môùi thích hôïp. - Toâi khoâng phaûi Vöông töû sao? Neáu Theá Toân khoâng xuaát gia thì Ngaøi xöùng ñaùng laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, laøm vua boán phöông thieân haï, taát caû boïn ngöôi seõ laø con daân cuûa chuùng ta; nhöng Theá Toân khoâng thích laøm vua maø Ngaøi ñaõ xuaát gia, thaønh Phaät laøm ñaáng Phaùp luaân vöông. Ta laø vöông töû cuûa Phaùp luaân vöông, giaû söû trang bò hôn theá nöõa cuõng vaãn thích hôïp, huoáng gì duøng nhöõng vaät thoâ sô nhö vaäy. Vöông töû nghe xong, hoå theïn khoâng noùi lôøi naøo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu- ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû caùc vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng duøng boâng laøm neäm khieán cho ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng boâng laøm neäm. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo duøng boâng laøm neäm, ñeå ngoài hay naèm thì phaûi moi boû, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Boâng: Goàm caùc loaïi nhö boâng a-giaø, boâng baø-giaø, boâng Cöu-tra-xaø, boâng giaùc, boâng coû, boâng Ca-thi, boâng hoa vaø caùc loaïi khaùc. Ñoù goïi laø boâng. Phaûi moi boâng trong neäm ra heát roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Khi moi boâng ra, phaûi ñaäp giuõ laøm cho heát; neáu khoâng heát, thì nhuùng nöôùc cho öôùt tay, chaø leân laøm cho saïch, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình laøm, roài troïn ngaøy ngoài treân ñoù, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñöùng daäy roài ngoài trôû laïi, thì moãi laàn ngoài phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngoài treân boâng cuûa ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nhoài boâng laøm goái duøng goái ñaàu, keâ chaân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng vì beänh maø goái ñaàu, keâ chaân, thì khoâng coù toäi. Neáu duøng da nhoài boâng laøm goái thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Vì caû da vaø boâng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 291

Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm laøng, roài bò gioù thoåi boâng bay dính treân y, maø tuùm y laïi ngoài, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; phaûi giuõ saïch roài môùi ngoài. Neáu xe chôû boâng hay coù ngöôøi gaùnh, mang boâng ñi roài boâng bò gioù thoåi bay dính leân y cuûa Tyø-kheo maø Tyø-kheo tuùm laïi ngoài, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; phaûi giuõ heát boâng, roài môùi ngoài. Neáu choã ñaát coù phuû boâng coû thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài. Neáu Tyø-kheo ñi ngang qua ruoäng coù boâng giaùc, khieán boâng dính treân y, thì khoâng ñöôïc ngoài, phaûi giuõ heát roài môùi ngoài. Neáu traûi boâng coû, boâng hoa roài ngoài leân treân, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu doàn ñoáng boâng coû, boâng hoa roài ngoài leân treân cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu troàng ruoäng boâng, cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì luaät sö, phaùp sö maø traûi toøa

sö töû, raûi hoa, maø hoa dính treân toøa thì khoâng ñöôïc ngoài, phaûi phuûi heát hoa, roài môùi ngoài, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

85. GIÔÙI LAØM TOÏA CUÏ QUAÙ QUY ÑÒNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Vì naêm ñieàu lôïi ích neân Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, Ngaøi thaáy giöôøng neäm ngoïa cuï cuûa caùc Tyø- kheo coù nhöõng veát nhôùp dô baån boû ngoån ngang khaép nôi gioáng nhö hoa maïn-ñaø-la ñang phôi giöõa naéng gaét, Phaät lieàn hoûi caùc Tyø kheo: - Giöôøng neäm ngoïa cuï cuûa ai maø dô nhôùp baån thæu theá naøy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø ngoïa cuï cuûa caùc Tyø-kheo vì khoâng duøng vaät gì che ñaäy neân bò dô nhôùp nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp laøm toïa cuï. Laïi nöõa, khi Phaät cho pheùp laøm toïa cuï roài, caùc Tyø-kheo beøn may toïa cuï nhieàu lôùp. Vì naêm vieäc lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, Ngaøi thaáy nhöõng vaûi voùc, toïa cuï dô baån boû ngoån ngang khaép nôi, gioáng nhö hoa maïn-ñaø-la ñem phôi ngoaøi naéng gaét, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Nhöõng toïa cuï cuûa ai ñeå nguyeân tua vaûi maø may, caùu baån dô daùy theá naøy? - Baïch Theá Toân! Theá Toân cho pheùp laøm toïa cuï, neân caùc Tyø-kheo beøn ñeå nguyeân tua vaûi maø may nhö vaäy. - Vì sao caùc oâng laïi ñeå nguyeân tua vaûi maø may toïa cuï? Töø nay veà sau phaûi laøm cho ñuùng möùc, chieàu daøi hai gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng moät gang tay röôõi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhieàu Tyø-kheo ñang ôû taïi giaûng ñöôøng, baøn baïc nhö sau: “Naøy

Tröôûng laõo, Theá Toân cheá toïa cuï lôùn nhoû, neáu traûi choã ngoài thì hai ñaàu goái khoâng coù, neáu ñaép treân hai ñaàu goái, thì choã ngoài laïi khoâng coù”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem nhaân duyeân aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Vò Thöôïng toïa trong chuùng Taêng laø ai? - Xaù-lôïi-phaát, baïch Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: “Nhieàu vò phaïm haïnh baøn veà vieäc ñoù, vì sao oâng ngoài im laëng maø nghe? Nay Ta phaït oâng phaûi ñöùng phôi naéng”. Xaù-lôïi-phaát nhaän söï tröøng phaït, ñöùng phôi naéng ngoaøi trôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán tröôùc Theá Toân saùm hoái vaø baïch: “Baïch Theá Toân! Toân giaû Xaù-lôïi-phaát thaân theå maûnh mai yeáu ñuoái, xin Theá Toân tha thöù loãi laàm cho thaày, chôù ñeå thaày maát vui”. Phaät noùi: “Chaúng nhöõng ngaøy nay taâm oâng aáy khoâng theå lay chuyeån maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng nhö vaäy, nhö trong kinh Xaø Baûn Sinh ñaõ noùi roõ. Con raén luùc aáy laø Xaù-lôïi-phaát, taâm noù raát kieân coá khoâng heà lay chuyeån”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy taám neäm cuûa Taêng ôû giöõa môùi toát, nhöng hai beân dô baån, Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, ngoïa cuï naøy cuûa ai maø ôû giöõa thì môùi toát nhöng hai beân dô baån theá naøy? - Baïch Theá Toân! Vì Theá

Toân cheá toïa cuï nhoû che khoâng ñuû, neân choã ñöôïc che thì saïch, coøn choã khoâng che thì dô. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp laøm toïa cuï hai lôùp, nhöng khoâng ñöôïc laøm moät caùch tuøy tieän, maø neân duøng loaïi vaûi cuõ nhoû may thaønh hai lôùp. Neáu duøng vaûi Khaâm-baø-la thì moät lôùp, coøn vaûi Kieáp boái thì laøm hai lôùp. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät vaét toïa cuï treân vai, ñeán ñaûnh leã döôùi chaân Theá Toân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Vaät gì treân vai oâng vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø toïa cuï nhoû. Song caùi toïa cuï naøy nhoû quaù, xin Theá Toân cho pheùp taêng theâm leân. - Taêng theâm chöøng bao nhieâu laø vöøa ñuû? - Baïch Theá Toân! Chöøng moät gang tay. - Ta cho pheùp taêng theâm moät gang tay. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-

veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo laøm toïa cuï thì phaûi laøm ñuùng kích thöôùc chieàu daøi hai gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng moät gang tay röôõi, laïi taêng theâm (moãi chieàu) moät gang tay nöõa. Neáu laøm quaù möùc quy ñònh thì phaûi caét boû bôùt, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Laøm: Hoaëc töï mình laøm, hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm. Toïa cuï: Ñöùc Theá Toân cho pheùp laøm vôùi möùc ñoä chieàu daøi hai gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng moät gang tay röôõi. Chieàu daøi: Töùc chieàu doïc. Chieàu roäng: Töùc chieàu ngang. Tu-giaø-ñaø: Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Gang tay: Gang tay cuûa Ñöùc Nhö Lai daøi hai thöôùc boán taác (?) Theâm moät gang tay: Gaáp hai, ba lôùp (mieáng) vaûi roài keát noái theâm vaøo toïa cuï. Neáu quaù möùc quy ñònh thì caét bôùt roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng caét bôùt maø saùm hoái, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình laøm, hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm chieàu daøi ñuùng côõ, chieàu roäng quaù côõ, thì khi laøm xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu töï mình laøm hoaëc sai ngöôøi khaùc laøm chieàu roäng ñuùng côõ, chieàu daøi quaù côõ, hay ôû giöõa ñuùng côõ, ôû ngoaøi rìa quaù côõ, hay ôû ngoaøi rìa ñuùng côõ, ôû giöõa quaù côõ, thì khi laøm xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi gaáp laïi, xeáp laïi, raám nöôùc roài ñem phôi khoâ maø vaãn coøn daøi lôùn quaù côõ, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà; neáu söû duïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi laøm phaûi laøm ñuùng côõ, khoâng ñöôïc laøm quaù côõ. Toïa cuï laø loaïi vaät duïng baèng vaûi voùc duøng ñeå ngoài, neân khoâng ñöôïc laøm ba y, khoâng ñöôïc tònh thí, hay duøng ñeå loùt cuûi, coû hoaëc lau chuøi, maø chæ ñöôïc duøng ñeå traûi ngoài. Neáu ñi ñöôøng thì ñöôïc xeáp laïi ñeå treân tuùi y, hay vaét treân vai roài mang ñi. Theá neân noùi (nhö treân).

86. GIÔÙI MAY Y CHE GHEÛ QUAÙ KÍCH THÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Vì naêm söï lôïi ích neân Theá Toân cöù naêm hoâm ñi tuaàn tra phoøng ôû cuûa caùc Tyø-kheo

moät laàn, thaáy y bò dính ñaøy maùu muû cuûa gheû lôû ñang phôi naéng, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Y cuûa ai maø dô baån theá naøy? - Baïch Theá Toân! Vì caùc Tyø-kheo bò beänh gheû lôû neân y phuïc dô baån nhö theá. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc may y che gheû. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Theá Toân cho pheùp may y che gheû, caùc Tyø-kheo khoâng caét caùc tua ôû leà taám vaûi maø may nguyeân nhö vaäy. Vì naêm söï lôïi ích neân cöù naêm hoâm Theá Toân ñi tuaàn tra phoøng ôû cuûa caùc Tyø-kheo moät laàn; Ngaøi thaáy nhöõng chieác y che gheû ñöôïc may vôùi nhöõng tua vaûi, dính ñaày maùu muû ñang phôi ngoaøi naéng. Tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo. - Y cuûa ai maø may caû nhöõng tua vaûi, dô baån nhö theá naøy? - Baïch Theá Toân! Khi Theá Toân cho pheùp may y che gheû, caùc Tyø- kheo may nguyeân caû nhöõng tua vaûi, neân bò dính maùu muû dô nhö theá ñoù. - Vì sao caùc oâng ñeå nguyeân caû tua vaûi may y che gheû? Töø nay veà sau may y che gheû phaûi ñuùng vôùi kích thöôùc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo may y che gheû thì phaûi may ñuùng theo kích thöôùc, chieàu daøi boán gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay röôõi. Neáu may quaù kích thöôùc thì phaûi caét boû, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Y che gheû: Theá Toân cho pheùp may vôùi kích thöôùc daøi roäng theo gang tay cuûa Tu-giaø-ñaø, nhö treân ñaõ noùi. Neáu quaù kích thöôùc thì caét boû, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng caét boû maø saùm hoái thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình may hoaëc sai ngöôøi khaùc may maø chieàu daøi ñuùng kích thöôùc, chieàu roäng quaù kích thöôùc, hoaëc chieàu roäng ñuùng kích thöôùc, chieàu daøi quaù kích thöôùc, hoaëc ôû giöõa ñuùng kích thöôùc, ngoaøi leà quaù kích thöôùc, hoaëc ngoaøi leà ñuùng kích thöôùc, ôû giöõa quaù kích thöôùc, thì khi may xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi xeáp laïi ño, gaáp laïi ño, thaám nöôùc ño, roài ñem phôi khoâ maø coøn daøi roäng quaù côõ, thì laøm xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 295

Vieät-tyø-ni. Cho neân caàn phaûi laøm ñuùng theo kích thöôùc. Loaïi y che gheû vaø y tuøy thaân khoâng ñöôïc duøng laøm ba y, khoâng ñöôïc tònh thí, khoâng ñöôïc duøng ñeå goùi cuûi, coû, hay lau chuøi. Khi muoán vaøo xoùm laøng thì maëc y che gheû tröôùc maëc y Taêng-giaø-leâ sau, roài buoäc chaët laïi. Khi trôû veà, thì côûi y Taêng-giaø-leâ ñaäp giuõ, xeáp laïi, caát vaøo choã cuõ, coøn y che gheû thì ñöøng côûi, neáu côûi vaûy gheû seõ loät ra chaûy maùu, caàn ngaâm mình döôùi nöôùc, nhöng khoâng ñöôïc ngaâm mình ôû choã Taêng chuùng thöôøng taém, maø neân ngaâm ôû choã vaéng veû. Sau khi y ñaõ thaám nöôùc thì côûi ra giaët cho saïch. Luùc taém xong, neân duøng noù lau mình. Caùch söû duïng haèng ngaøy cuõng ñeàu nhö vaäy.

Ñeán khi gheû laønh thì ñöôïc duøng noù laøm ba y vaø tònh thí, ngoaïi tröø vieäc duøng tieáp tuïc. Theá neân noùi (nhö treân).

87. GIÔÙI MAY AÙO TAÉM MÖA QUAÙ KÍCH THÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö trong ba möôi vieäc, nhaát laø vaán ñeà lieân quan ñeán Tyø-xaù-khö-loäc-maãu boá thí y taém möa cho caùc Tyø-kheo trong voøng möôøi hai do dieân. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Sau khi Theá Toân cho pheùp may y taém möa, caùc Tyø-kheo khoâng caét boû caùc tua vaûi, cöù ñeå nguyeân nhö theá maø may. Vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Theá Toân ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy nhöõng tua vaûi cuûa y taém möa bò dô baån ñöôïc ñem phôi naéng, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Y phuïc cuûa ai maø ñeå nguyeân caû tua vaûi may dô baån nhö theá? - Baïch Theá Toân! Sau khi Phaät cho pheùp may y taém möa, caùc Tyø- kheo ñeå nguyeân caû tua vaûi may neân troâng nhô baån nhö theá. - Vì sao caùc oâng laïi ñeå nguyeân caû tua vaûi may y taém möa? Töø nay veà sau phaûi may ñuùng kích thöôùc, chieàu daøi saùu gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay röôõi. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo may y taém möa phaûi may ñuùng kích thöôùc, chieàu daøi saùu gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay röôõi. Neáu quaù kích thöôùc thì phaûi caét boû, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Y taém möa: Ñöùc Theá Toân quy ñònh kích côõ, chieàu daøi saùu gang tay Phaät, chieàu roäng hai gang tay röôõi. Chieàu daøi, chieàu roäng cuûa gang

tay Phaät nhö treân ñaõ noùi. Neáu quaù kích côõ thì phaûi caét boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng caét boû maø saùm hoái thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình may hoaëc sai ngöôøi khaùc may maø chieàu daøi ñuùng kích thöôùc, chieàu roäng quaù kích thöôùc, hoaëc chieàu roäng ñuùng kích thöôùc, chieàu daøi quaù kích thöôùc, hoaëc ôû giöõa ñuùng kích thöôùc maø ôû ngoaøi bieân quaù kích thöôùc, hoaëc ôû ngoaøi bieân ñuùng kích thöôùc, ôû giöõa quaù kích thöôùc, thì khi may xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Neáu töï mình laøm hay sai ngöôøi khaùc laøm nhö gaáp laïi, xeáp laïi, thaám nöôùc roài ñem phôi khoâ, maø laøm xong coøn daøi roäng quaù côõ, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Vò Tyø-kheo naøo thaønh töïu naêm ñöùc tính thì Taêng neân môøi chia y taém möa. Naêm ñöùc tính ñoù laø: 1. Khoâng thieân vò. 2. Khoâng giaän döõ. 3. Khoâng sôï haõi. 4. Khoâng ngu si. 5. Bieát ai ñöôïc chia, ai khoâng ñöôïc chia. Thaày yeát-ma neân taùc baïch nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm ñöùc tính, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi taêng, taêng haõy môøi Tyø-kheo Moã giaùp chia y taém möa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm ñöùc tính, nay Taêng môøi Tyø-kheo Moã giaùp chia y taém möa. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Tyø-kheo Moã giaùp chia y taém möa thì im

laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng môøi Tyø-kheo Moã giaùp chia y taém möa, neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy". Sau khi laøm yeát-ma xong neân xöôùng ôû giöõa Taêng: "Thöa caùc Ñaïi ñöùc, caùc vaät ñöôïc chia ôû ñaây sai khaùc khoâng ñoàng nhau, côõ chöøng boán ngoùn, taùm ngoùn tay thì theo lyù khoâng ñöôïc keå ñeán". Neáu khoâng xöôùng nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Töø ngaøy moàng moät thaùng tö trôû ñi, heã ñöôïc y taém möa, thì laàn löôït chia töø Thöôïng toïa trôû xuoáng. Khi ñaõ coù roài thì khoâng ñöôïc taém khoûa thaân, cuõng khoâng ñöôïc maëc y taém möa thöôøng xuyeân maø neân maëc nhöõng y cuï khaùc. Neáu ôû choã vaéng hoaëc choã nöôùc saâu thì taém khoûa thaân khoâng coù toäi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 297

Khoâng ñöôïc maëc y taém möa laøm caùc vieäc trong chuùng Taêng nhö doïn quaù ñöôøng, lau nhaø, hoát tro traéng, hoát buøn, lôïp nhaø, khai thoâng raõnh nöôùc, ñaøo gieáng, maø neân maëc nhöõng caùi y cuõ khaùc laøm caùc vieäc aáy. Y taém möa naøy khoâng ñöôïc duøng laøm ba y; khoâng ñöôïc duøng tònh thí; khoâng ñöôïc duøng vaøo nhöõng vieäc nhö ñi laáy cuûi, coû, hay lau chuøi; khoâng ñöôïc maëc vaøo trong nhöõng ao nöôùc, vuõng nöôùc ñeå taém. Ñöôïc maëc khi coù möa lôùn, nhöng möa nhoû thì khoâng ñöôïc maëc. Neáu côn möa lôùn boãng döng heát, maø caùu baån chöa saïch, thì ñöôïc maëc vaøo trong ao, trong vuõng nöôùc ñeå taém. Neáu Tyø-kheo bò beänh thoå taû roài uoáng thuoác, hay leå ñaàu chaûy maùu, hoaëc luùc thoï trai ôû choã troáng, thì ñöôïc duøng y naøy laøm maøn ñeå che. Y taém möa naøy ñöôïc söû duïng töø nöûa thaùng tö ñeán raèm thaùng taùm. Khi maõn haïn neân xöôùng giöõa Taêng: "Thöa caùc Ñaïi ñöùc, hoâm nay Taêng xaû y taém möa". Xöôùng ba laàn nhö vaäy. Khi ñaõ xaû roài, ñöôïc duøng laøm ba y, hoaëc tònh thí, hoaëc duøng vaøo caùc vieäc khaùc. Theá neân noùi (nhö treân).

88. GIÔÙI MAY Y QUAÙ CÔÕ Y PHAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo maëc y ñeå nguyeân caùc tua vaûi. Caùc ngoaïi ñaïo cuõng maëc y ñeå nguyeân caùc tua vaûi. Khi aáy, Öu-baø-taéc muoán ñaûnh leã Tyø-kheo, laïi ñaûnh leã nhaàm ngoaïi ñaïo, ñeán khi nghe lôøi chuùc nguyeän khaùc laï, môùi bieát khoâng phaûi laø Tyø-kheo, neân thaáy maéc côõ. Traùi laïi, ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo muoán ñaûnh leã ngoaïi ñaïo, laïi ñaûnh leã nhaàm Tyø-kheo; hai beân coù nhöõng nhaàm laãn nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay veà sau, y cuûa Tyø-kheo phaûi caét boû nhöõng caùi tua ñeå taùc tònh vaø nhuoäm ñeå taùc tònh". Caùc ngoaïi ñaïo vì muoán cho mình khaùc vôùi Tyø-kheo neân duøng son, ñaù ñoû nhuoäm y, caàm gaäy coù ba naác vaø chieác bình nhoû. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo ôû nôi hoang daõ khi ñöôïc y Caâu xaù da, muoán maëc, beøn duøng maøu ñeå nhuoäm, nhö ba loaïi maøu duøng ñeå nhuoäm y maø ôû treân ñaõ noùi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, Tyø-kheo ñöôïc y Khaâm- baø-la cuõng nhö treân ñaõ noùi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Toân giaû Toân-ñaø-la-nan- ñaø voán laø con trai di maãu cuûa Phaät, coù ba

möôi töôùng. Sau böõa aên, thaày töø thaønh Xaù-veä ñi ra, coù A-nan ñi theo sau, nhö: trong vieäc ba maøu y ôû treân ñaõ noùi. Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Toân giaû A-la-quaân-

298 BOÄ LUAÄT 2

traø may y cuûa mình theo kích thöôùc y cuûa Phaät, roài maëc ñi vaøo thaønh Xaù-veä. Vò Tyø-kheo naøy thaân luøn maø y daøi, neân keùo leâ y treân ñaát maø ñi, do vaäy, bò ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu: “Sa-moân Thích töû keùo leâ y maø ñi”. Laïi coù ngöôøi mæa mai: “OÂng khoâng bieát sao? Y cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng phaûi do chính cha meï mình may, maø laø nhaët cuûa ngöôøi ta vöùt, neân môùi nhö vaäy”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi A-la-quaân-traø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi söï vieäc treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, neân tuøy theo kích côõ cuûa thaân mình maø may y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Khi Tyø-kheo may y thì phaûi caên cöù kích côõ y cuûa Nhö Lai ñeå may, neáu may quaù kích côõ phaûi caét boû, roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Côõ y cuûa Nhö Lai chieàu daøi chín gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng saùu gang tay. Ñoù goïi laø côõ y cuûa Nhö Lai.

Giaûi Thích: (Moät soá vaán ñeà ñaõ giaûi thích ôû treân). Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu töï mình may hay sai ngöôøi khaùc may maø daøi ñuùng côõ, roäng quaù côõ, thì khi may xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Neáu töï mình may hay sai ngöôøi khaùc may maø chieàu roäng ñuùng côõ, chieàu daøi quaù côõ hoaëc ôû giöõa ñuùng côõ, ngoaøi bieân quaù côõ, hoaëc ngoaøi bieân ñuùng côõ, ôû giöõa quaù côõ, hoaëc gaáp laïi, xeáp laïi, thaám nöôùc roài ñem phôi khoâ maø coøn daøi roäng, thì laøm xong phaïm toäi Ba-daï-ñeà; khi söû duïng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi may neân may giaûm kích thöôùc, khoâng ñöôïc may quaù kích thöôùc, vaø phaûi tuøy theo kích côõ cuûa thaân maø may. Y Taêng-giaø-leâ coù ba loaïi: Thöôïng, trung, vaø haï. Loaïi thöôïng: Daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay. Loaïi trung: Daøi naêm khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra; roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Loaïi haï: Daøi boán khuyûu tay röôõi, roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Khi ñaép y duøng hai ngoùn tay caêng ra maø ñaép.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 20 299

Y Uaát-ña-la-taêng coù ba loaïi: Thöôïng, trung vaø haï. Loaïi thöôïng: Daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay. Loaïi trung: Daøi naêm khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra; roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Loaïi haï: Daøi boán khuyûu tay röôõi, roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Y An-ñaø-hoäi cuõng coù ba loaïi: Thöôïng, trung, vaø haï. Loaïi thöôïng: Daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay. Loaïi trung: Daøi naêm khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra, roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Loaïi haï: Daøi boán khuyûu tay röôõi,

roäng ba khuyûu tay, moät tay khoâng duoãi ra. Cuoái cuøng cho ñeán loaïi Phuù-tam-maïn-ñaø-la, quaàn v.v... Theá neân noùi (nhö treân).

300 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 21

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 92 PHAÙP ÑÔN ÑEÀ (Tieáp Theo)

89. GIÔÙI VOÂ CÔÙ VU KHOÁNG NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ñaø-phieâu-ma-la-töû ñöôïc Taêng cöû laøm quaûn lyù troâng coi chín vieäc nhö tröôùc ñaõ noùi, cho ñeán Ñaø-phieâu-ma-la-töû coù ngoùn tay uùt beân phaûi phoùng quang phaùt saùng, theo thaønh phaàn maø giao phoøng: A-luyeän-nhaõ ôû chung vôùi A-luyeän-nhaõ, khaát thöïc ôû chung vôùi khaát thöïc, y phaán taûo ôû chung vôùi y phaán taûo, ngöôøi aên moät laàn ôû chung vôùi ngöôøi aên moät laàn, thöôøng ngoài ôû chung vôùi ngöôøi thöôøng ngoài, ngoài ôû choã troáng ôû chung vôùi ngöôøi ngoài ôû choã troáng, neäm coû ôû chung vôùi ngöôøi neäm coû, ñoïc kinh ôû chung vôùi ngöôøi ñoïc kinh, phaùp sö ôû chung vôùi phaùp sö, hoïc Luaät ôû chung vôùi ngöôøi hoïc Luaät, A-la-haùn ôû chung vôùi A-la-haùn, ba minh ôû chung vôùi ba minh, saùu thoâng ôû chung vôùi saùu thoâng, khoâng oai nghi ôû chung vôùi khoâng oai nghi. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo noùi vôùi Ñaø-phieâu: - Thöa Tröôûng laõo! Cho saùu ngöôøi chuùng toâi ôû chung moät choã. - Ñôïi vò Haï toïa thaáp nhaát trong nhoùm cuûa caùc thaày ñeán löôït nhaän phoøng, roài tuøy yù maø ôû chung. Khi ngöôøi baïn Haï toïa cuûa hoï ñeán phieân ñöôïc caên phoøng xaáu, giöôøng naèm, giöôøng ngoài, goái neäm caùc vaät ñeàu xaáu xí cuõ kyõ, vaø phoøng aên rieâng cuõng thoâ sô toài taøn, hoï beøn baûo nhau: - Tröôûng laõo Ñaø-phieâu nhö laø keû thuø truyeàn kieáp cuûa chuùng ta, giao cho chuùng ta caên phoøng xaáu xí, thöùc aên toài teä. Neáu vò Tröôûng laõo naøy coøn soáng laâu trong ñôøi soáng phaïm haïnh thì chuùng ta coøn bò ñau khoå voâ cuøng. Nhöng Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp voâ côù vu khoáng ngöôøi khaùc phaïm toäi Ba-la-di, nay ta haõy vu khoáng oâng aáy phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 301

Ñoaïn, hoï ñi ñeán choã Ñaø-phieâu, noùi nhö sau: - Tröôûng laõo, oâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Toâi khoâng phaïm toäi ñoù. - Coù ai aên troäm maø laïi töï baûo mình laø keû troäm! Theá nhöng, oâng ñaõ phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñoaïn, hoï ñi ñeán choã vaéng, ñi ñeán choã nhieàu ngöôøi, ñi ñeán giöõa chuùng Taêng vu khoáng Tyø-kheo Ñaø-phieâu phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khi aáy, Tyø-kheo Ñaø-phieâu beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân. - OÂng khoâng coù toäi aáy, Theá Toân bieát oâng thanh tònh. - Baïch Theá Toân! Tuy Theá Toân bieát con voâ toäi, nhöng mong Theá Toân haõy khieán cho nhöõng ngöôøi kia cuõng tin nhö vaäy, chôù ñeå hoï vu khoáng maõi maø maát lôïi ích. - Vaäy haõy goïi nhoùm

saùu Tyø-kheo ñeán ñaây. Khi hoï ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi söï kieän keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta daïy phaûi sinh loøng cung kính, duøng thaân, mieäng, yù thöông xoùt caùc vò ñoàng phaïm haïnh hay sao? Nay vì sao caùc oâng laïi voâ côù vu khoáng ngöôøi khaùc phaïm toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi Luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo vì giaän döõ khoâng vui maø voâ côù vu khoáng Tyø-kheo khaùc phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Giaän döõ: Goàm chín vieäc naõo loaïn vaø voâ côù noåi giaän. Vieäc thöù möôøi laø uaát haän, thì keû phaøm phu vaø ngöôøi ñang hoïc vaãn coøn. Nhöng taâm khoâng vui thì A-la-haùn vaãn coøn. Voâ côù: Vieäc ñoù voán khoâng coù, khoâng thaáy, khoâng nghe, cuõng khoâng nghi. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Neáu vu khoáng moät trong möôøi ba vieäc naøy, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

302 BOÄ LUAÄT 2

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi coù söï töùc giaän nhau giöõa hai Tyø-kheo thanh tònh vaø khoâng thanh tònh, roài ngöôøi thanh tònh hoûi ngöôøi kia: - Thaày thaáy toâi phaïm toäi naøo trong möôøi ba vieäc, toäi thöù nhaát hay toäi thöù hai? Ngöôøi kia khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, khoâng chaéc chaén, maø ôû choã vaéng, choã nhieàu ngöôøi, giöõa chuùng Taêng noùi nhö sau: - Toâi thaáy thaày phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, toâi nghe thaày phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, toâi nghi thaày phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nhöng nghe khoâng ñuùng söï thaät, caên cöù khoâng ñuùng; nghi khoâng ñuùng söï thaät, caên cöù khoâng ñuùng; nhöõng ñieàu ñaõ thaáy, nghe vaø nghi ñoù ñeàu hö doái; thaáy, nghe vaø nghi khoâng phaûi nhö vaäy, maø ñoái dieän, boán maét nhìn nhau, noùi lôøi huûy baùng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngöôøi kia thanh tònh maø mình töôûng laø khoâng thanh tònh, roài vu khoáng hoï phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, muoán xua ñuoåi hoï, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh maø töôûng laø thanh tònh, roài vu khoáng hoï phaïm toäi Vieät-tyø-ni, muoán xua ñuoåi hoï, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi kia thanh tònh maø töôûng laø thanh tònh, roài vu khoáng hoï phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, muoán xua ñuoåi hoï, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, maø töôûng hoï khoâng thanh tònh, roài huûy baùng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vu khoáng Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà; vu khoáng Tyø-kheo- ni thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; vu khoáng Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vu khoáng ngöôøi theá tuïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

90. GIÔÙI XOAY VAÄT CUÛA TAÊNG VEÀ NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Khi aáy, coù vò Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø, beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñeán moät nhaø

kia, coù moät ngöôøi ñaøn baø noùi: - Thöa Toân giaû, ñeán ngaøy moã, con seõ cuùng döôøng trai phaïn vaø y phuïc cho chuùng Taêng. - Laønh thay Öu-baø-di! Neân kíp thôøi vì thaân maïng vaø taøi saûn maø tu ba phaùp kieân coá, thöôøng sieâng tu taäp chôù neân trì hoaõn. Sau khi khaát thöïc xong, Tyø-kheo trôû veà Tinh xaù, noùi vôùi caùc Tyø- kheo khaùc:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 303

- Naøy caùc Tröôûng laõo, toâi maùch vôùi caùc vò moät vieäc toát. - Vieäc toát gì theá? - Gia ñình kia ñeán ngaøy aáy seõ cuùng döôøng trai phaïn vaø y phuïc cho chuùng Taêng. Luùc aáy, Nan-ñaø vaø Öu-ba-nan-ñaø ôû caùch ñoù khoâng xa, nghe noùi theá, lieàn hoûi: - Nhaø aáy ôû ñaâu? Teân hoï laø gì? Cöûa ngoõ xoay veà höôùng naøo? Hoûi ñaày ñuû vaø bieát roõ caùc vieäc xong, saùng sôùm hoâm sau, hai ngöôøi ñi ñeán nhaø aáy, noùi vôùi Öu-baø-di: - Toâi nghe coù tin toát laønh. - Toân giaû nghe ñöôïc tin gì vaäy? - Baø ñònh cuùng döôøng trai phaïn vaø y phuïc cho chuùng Taêng coù ñuùng theá khoâng? - Luùc ñaàu con coù taâm nguyeän aáy, nhöng e nöûa chöøng gaëp nhöõng trôû ngaïi, chaúng bieát coù thaønh töïu ñöôïc khoâng! Öu-ba-nan-ñaø lieàn baûo Öu-baø-di: - Baø neân ñem chieác y aáy maø cuùng döôøng cho Nan-ñaø. - Nhaø con khoâng coù vaät gì khaùc nöõa, chæ coù chieác y naøy thoâi, nhöng con ñaõ ñònh cuùng döôøng cho Taêng, giôø khoâng theå naøo thay ñoåi ñöôïc. Öu-ba-nan-ñaø lieàn leân gioïng mæa mai: - Theá naøo laø Taêng? Con quaï giaø cuõng laø Taêng. Con cuù giaø cuõng laø Taêng. Taêng nhö caùi coái luûng, caùi boàn ræ khoâng theå ñaày ñaën. Taêng nhö vaäy ñoái vôùi baø coù lôïi ích gì? Coù theå nuoâi soáng con trai, con gaùi baø, coù theå ñeán nhaø vua ñeå giaûi quyeát nhöõng vieäc lieân quan ñeán quan quyeàn ñöôïc khoâng? Nan-ñaø coù theå giuùp baø laøm ñöôïc nhieàu vieäc lôïi ích. Baø haõy ñem chieác y naøy maø cuùng döôøng cho Nan-ñaø. Öu-baø-di vaãn traû lôøi nhö tröôùc. Luùc aáy, Nan-ñaø cuõng khuyeân baø cuùng döôøng cho Öu-ba-nan-ñaø nhö caùch noùi ôû treân. Nhöng Öu-baø-di vaãn noùi: - Nhaø con khoâng coù vaät gì khaùc nöõa. Con cuõng muoán duøng noù cuùng döôøng cho Toân giaû, nhöng vì ñaõ höùa cuùng döôøng cho Taêng, neân khoâng theå thay ñoåi ñöôïc. Öu-ba-nan-ñaø noùi: - Cuùng döôøng hay khoâng cuùng döôøng maëc yù baø. Roài boû ñi. Baáy giôø, Öu-baø-di suy nghó: “Chieác y naøy ta cuõng muoán cuùng döôøng cho Nan-ñaø, nhöng Taêng laø ruoäng phöôùc toát laønh, neân ta cuõng muoán cuùng döôøng cho Taêng. Song, Nan-ñaø coù theá löïc lôùn, sôï e oâng coù theå laøm ñieàu gì baát lôïi cho ta”. Suy nghó theá roài, baø quyeát ñònh khoâng

304 BOÄ LUAÄT 2

cuùng döôøng nöõa. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy keû ngu si, oâng ñaõ gaây neân ba vieäc xaáu naøy: keû boá thí maát phöôùc, ngöôøi thoï nhaän maát lôïi vaø khinh huûy chuùng Taêng. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän khen ngôïi ít muoán vaø cheâ traùch muoán nhieàu hay sao? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta

daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo bieát vaät aáy thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø vaän ñoäng hoï cuùng cho ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc do nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Vaät: Goàm coù taùm thöù keå caû thanh tònh vaø khoâng thanh tònh. Ñònh cuùng: Ñaõ quyeát ñònh choã cuùng döôøng vaät ñoù. Taêng: Goàm coù taùm loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Vaän ñoäng: Chuyeån vaät ñoù cho ngöôøi khaùc. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ngöôøi ta ñem phaåm vaät ñeán hoûi Tyø-kheo: “Thöa Toân giaû, con muoán ñem vaät naøy cuùng döôøng, vaäy neân cuùng döôøng nôi naøo?”, thì neân ñaùp: “Tuøy yù oâng (baø) thích nôi naøo thì neân cuùng döôøng nôi ñoù”. - Vaäy, cuùng döôøng nôi naøo ñöôïc quaû baùo lôùn? - Cuùng döôøng cho Taêng ñöôïc quaû baùo lôùn. - Taêng ôû ñaâu giöõ giôùi, con ñònh cuùng döôøng hoï? - Khoâng coù Taêng naøo laïi phaïm giôùi. - Vò Tyø-kheo naøo sieâng naêng tu taäp, bieát quyù troïng giöõ gìn caùc vaät duïng, thöôøng soáng taïi ñaây, ñeå con thöôøng gaëp maët. - Tyø-kheo Moã giaùp sieâng naêng tu taäp, bieát quyù troïng giöõ gìn caùc vaät duïng, thöôøng soáng taïi ñaây, cuùng döôøng cho Tyø-kheo aáy thì coù theå thöôøng gaëp maët. Neáu thí chuû noùi: “Con muoán cuùng döôøng vaät naøy cho Toân giaû”, thì neân ñaùp: “Thí chuû neân cuùng döôøng cho Taêng”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 305

Neáu thí chuû laïi noùi: “Con ñaõ cuùng döôøng cho Taêng roài, yù con muoán cuùng döôøng cho Toân giaû, mong Toân giaû vui loøng nhaän cho”, thì baáy giôø nhaän laáy khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng döôøng cho Taêng maø tìm caùch xoay veà cho mình, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu xoay veà cho ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng döôøng cho Taêng naøy maø mình tìm caùch xoay veà cho Taêng khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu thí chuû ñònh cuùng döôøng vaät ñoù cho nhoùm ngöôøi naøy maø mình tìm caùch xoay veà cho nhoùm ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu... cho suùc sanh naøy maø xoay veà cho suùc sinh khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Theá neân noùi (nhö treân).

91. GIÔÙI COÁ YÙ NOÙI DOÁI ÑEÅ CHAÏY TOÄI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Taêng chuùng cöù moãi nöûa thaùng tuïng giôùi, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe tuïng ñeán boán vieäc thì im laëng, nghe tuïng ñeán möôøi ba vieäc thì noåi giaän, nghe tuïng ñeán ba möôi vieäc lieàn xaàm xì, nghe ñeán chín möôi hai vieäc beøn ñöùng daäy noùi: - Tröôûng laõo, nhöõng ñieàu ñoù do Theá Toân noùi sao? Theá Toân noùi taïi ñaâu vaäy? Neáu toâi coøn soáng laâu ôû ñôøi thì seõ phaûi nghe nhöõng ñieàu nhö theá naøy nhieàu laém. Ñaây chính laø meï cuûa phaùp phaùt sinh ra caám giôùi nhö theá naøy! Caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi aáy, caûm thaáy hoå theïn, beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï

vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì Nhö Lai muoán cho caùc ñeä töû ñöôïc lôïi ích, neân cheá giôùi cöù nöûa thaùng tuïng moät laàn. Vì sao caùc oâng laïi cheâ bai, ngaên caûn? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu vaøo dòp nöûa thaùng tuïng giôùi maø Tyø-kheo noùi nhö sau: “Nay toâi môùi bieát nhöõng phaùp naøy ñöôïc ñöa vaøo kinh ñeå tuïng vaøo dòp tuïng giôùi cuûa moãi nöûa thaùng”, nhöng caùc Tyø-kheo bieát Tyø-kheo aáy ñaõ töøng

ngoài nghe tuïng giôùi hai, ba laàn, thaäm chí coøn nhieàu hôn, neân khoâng theå laáy lyù do khoâng bieát ñeå hoøng chaïy toäi. Vì theá Taêng phaûi caên cöù theo toäi ñaõ phaïm maø quôû traùch: “Tröôûng laõo, thaày ñaõ maát lôïi ích, vaøo nhöõng dòp tuïng giôùi moãi nöûa thaùng thaày khoâng toân troïng, khoâng nhaát taâm, khoâng laéng tai nghe giôùi phaùp”. Quôû traùch xong, (baûo saùm hoái) toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Nöûa thaùng: Möôøi boán ngaøy hay möôøi laêm ngaøy. Giôùi: Möôøi hai giôùi kinh. Chaïy toäi: Nghóa laø noùi: “Nay toâi môùi bieát laø phaùp aáy ñöôïc ñöa vaøo giôùi baûn ñeå tuïng moãi nöûa thaùng”. Nhöng kyø thöïc Tyø-kheo tuïng giôùi ñaõ bieát vò aáy töøng ngoài nghe tuïng giôùi hai, ba laàn, thaäm chí coøn nhieàu hôn. Theá neân, Tyø-kheo aáy khoâng theå laáy lyù do khoâng bieát ñeå mong thoaùt toäi. Do vaäy, tuøy theo toäi ñaõ phaïm, roài caên cöù theo phaùp, luaät maø quôû traùch nhö sau: “Tröôûng laõo, thaày ñaõ maát lôïi ích, vaøo dòp tuïng giôùi moãi nöûa thaùng, thaày khoâng toân troïng, khoâng nhaát taâm, khoâng laéng tai nghe giôùi phaùp”. Quôû traùch nhö vaäy roài, baét saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo sau khi thoï giôùi Cuï tuùc neân ñoïc hai boä Luaät (cuûa Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni). Neáu khoâng theå ñoïc caû hai boä thì neân ñoïc moät boä. Neáu khoâng theå ñoïc moät boä thì neân ñoïc ñuû naêm chuùng thieân giôùi. Neáu khoâng theå ñoïc heát naêm thieân thì neân ñoïc boán thieân giôùi. Neáu khoâng theå ñoïc heát boán thieân thì neân ñoïc ba thieân. Neáu khoâng theå ñoïc heát ba thieân thì neân ñoïc hai thieân. Neáu khoâng theå ñoïc heát hai thieân thì neân ñoïc moät thieân vaø caùc baøi keä. Khi Boá-taùt neân tuïng ñuû naêm thieân giôùi. Neáu khoâng theå tuïng caû naêm thieân thì neân tuïng boán thieân. Neáu khoâng theå tuïng caû boán thieân thì neân tuïng ba thieân. Neáu khoâng theå tuïng caû ba thieân thì neân tuïng hai thieân. Neáu khoâng theå tuïng caû hai thieân thì neân tuïng moät thieân vaø caùc baøi keä. Ngoaøi ra, nhöõng vieäc khaùc nhö Taêng thöôøng nghe. Neáu khoâng tuïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Taêng neân môøi moät vò tuïng löu loaùt ñeå tuïng, coøn nhöõng ngöôøi khaùc chuù taâm laéng nghe. Phaät daïy: - Khi tuïng giôùi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài thieàn hay laøm nhöõng vieäc khaùc, maø taát caû ñeàu phaûi chuù yù laéng nghe. Neáu boán vieäc (boán Ba- la-di) laéng nghe maø möôøi ba vieäc khoâng nghe, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu möôøi ba vieäc laéng nghe maø

hai Baát ñònh khoâng nghe, thì phaïm toäi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 307

Vieät-tyø-ni. Neáu hai giôùi Baát ñònh nghe maø ba möôi vieäc khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ba möôi vieäc nghe maø chín möôi hai vieäc khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu chín möôi hai vieäc nghe maø boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni nghe maø phaùp chuùng hoïc khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu phaùp chuùng hoïc nghe maø baûy Dieät traùnh khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu giöõa chöøng khoâng nghe moät Thieân naøo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taát caû ñeàu khoâng nghe thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Toäi naøy khoâng theå ñeán saùm hoái rieâng vôùi moät ngöôøi, maø phaûi saùm hoái giöõa Taêng chuùng, tröôùc moät ngöôøi giöõ giôùi, coù uy ñöùc maø mình kính troïng. Roài ngöôøi naøy neân khieån traùch: “Naøy Tröôûng laõo, thaày ñaõ maát lôïi ích. Vì khi nöûa thaùng tuïng giôùi thaày khoâng toân troïng, khoâng nhaát taâm, khoâng chuù yù laéng nghe giôùi phaùp”. Khieån traùch xong, baét saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân noùi: “Nhaø aên, vaøo vöông cung, OÁng ñöïng kim, giöôøng, neäm. Toïa cuï, y che gheû, Y möa, y Nhö Lai. Vu khoáng laø thöù möôøi. Chuyeån höôùng vaät keû khaùc Ngaên chuùng Taêng Boá-taùt Heát Baït cöø thöù möôøi( )”.

---

308 BOÄ LUAÄT 2

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 6: NOÙI VEÀ 4 PHAÙP BA LA ÑEÀ ÑEÀ XAÙ NI

1. GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÂN TAÏI A LUYEÄN NHAÕ Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ ñöôïc cha meï, chò em, baø con thuoäc doøng hoï Thích sai söù giaû ñem caùc thöùc aåm thöïc ñeán cho caùc thaày. Nhöng nhöõng keû ñem thöùc aên hoaëc aên heát moät nöûa, hoaëc aên moät phaàn ba, hoaëc aên heát saïch ôû doïc ñöôøng. Theá roài, caùc Tyø-kheo coù ngöôøi veà thaêm nhaø, ñöôïc thaân nhaân hoûi: “Tröôùc ñaây toâi coù sai ngöôøi ñöa thöùc aên, thaày coù nhaän ñöôïc heát khoâng?”. Trong soá aáy, ai nhaän ñöôïc heát thì baûo laø nhaän heát; nhaän moät nöûa thì baûo laø nhaän moät nöûa; nhaän moät phaàn ba thì baûo laø nhaän moät phaàn ba; khoâng nhaän thì baûo laø khoâng nhaän. Thaân nhaân nghe vaäy, noåi giaän maéng söù giaû: “Quaân teä aùc cheát tieät! Ta sai ngöôi ñem thöùc aên, vì sao ngöôi daùm aên?”, beøn laáy roi quaát haén. Bò ñaùnh ñau, teân söù giaû khoùc roáng leân keâu than: “Vì oâng Sa-moân baát nhaân aáy maø ta bò ñaùnh”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo ñoù ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï kieän keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ôû A-luyeän-nhaõ tröôùc heát khoâng nhaén vôùi ngöôøi beân ngoaøi, ngöôøi ôû ngoaøi cuõng khoâng nhaän ñöôïc tin töùc cuûa ngöôøi ôû trong,

maø töï tay laáy thöùc aên ñeå aên? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ, tröôùc khoâng thoâng tin beân ngoaøi, beân ngoaøi cuõng khoâng nhaän ñöôïc tin beân trong, maø töï tay nhaän laáy (thöùc aên). Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích ôû Ca-duy- la-veä, noùi roäng nhö treân. Vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ñi tuaàn tra phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn; Ngaøi thaáy moät Tyø-kheo ñang ñau oám, saéc dieän tieàu tuïy, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, khí löïc oâng coù ñaày ñuû khoâng? - Con bò beänh raát khoå sôû, baïch Theá Toân. - OÂng khoâng theå uoáng thuoác hôïp vôùi beänh, aên thöùc aên hôïp vôùi beänh ñöôïc sao? - Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ

tröôùc khoâng thoâng tri cho ngöôøi ôû ngoaøi, ngöôøi ôû ngoaøi cuõng khoâng nhaän ñöôïc tin beân trong maø töï tay nhaän laáy (vaät thöïc). Baïch Theá Toân! Con bò beänh khoâng theå ra ngoaøi, neân môùi tieàu tuïy khoå sôû theá naøy. - Töø nay Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän (vaät thöïc) ngay trong truù xöù. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ, tröôùc khoâng thoâng tri, khoâng noùi laø Tyø-kheo ñang beänh; ngöôøi beân ngoaøi cuõng khoâng ñöôïc tin beân trong, maø töï tay nhaän laáy (vaät thöïc), hoaëc nhai, hoaëc aên, thì Tyø-kheo naøy phaûi ñeán beân Tyø-kheo khaùc saùm hoái nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng quôû traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo”. Ñaây laø giôùi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni thöù nhaát”.

Giaûi Thích: A-luyeän-nhaõ: Nhö treân ñaõ noùi. Tröôùc khoâng thoâng tri: Thoâng tri coù hai caùch, noùi roõ soá löôïng vaø khoâng noùi roõ soá löôïng. 1. Coù noùi soá löôïng: Baûo phaûi gôûi vaøo chöøng aáy, chöøng aáy thöù aåm thöïc. 2. Khoâng noùi soá löôïng: Chæ noùi ñôn giaûn laø gôûi thöùc aên vaøo maø khoâng lieät keâ soá löôïng laø bao nhieâu. Beân ngoaøi khoâng nhaän ñöôïc tin beân trong. Ngöôøi ôû ngoaøi Tinh xaù khoâng nhaän ñöôïc tin cuûa ngöôøi ôû trong Tinh xaù. Beänh: Beänh taû, beänh laïnh, beänh phong. Nhöõng ngöôøi coù caùc chöùng beänh nhö vaäy khoâng theå ra ngoaøi Tinh xaù ñeå laáy thöùc aên, neân Ñöùc Theá Toân baûo laø (aên ôû trong Tinh xaù) khoâng coù toäi. Töï tay nhaän laáy: Duøng tay mình nhaän ñoà töø tay ngöôøi khaùc, duøng baùt nhaän ñoà töø baùt ngöôøi khaùc. Nhai: Khi aên baùnh, traùi caây v.v... AÊn: Khi aên naêm loaïi thöùc aên chính. Neáu nhai hoaëc aên thì Tyø-kheo naøy phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm phaûi toäi ñaùng traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo”. Ngöôøi nhaän saùm hoái neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi khoâng? - Thöa thaáy. - Caån thaän chôù coù taùi phaïm.

- Xin cuùi ñaàu laõnh nhaän. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Toäi naøy phaûi höôùng ñeán ngöôøi khaùc phaùt loà, khoâng ñöôïc che giaáu. Neáu vì Tyø-kheo aáy ñöa thöùc aên, mình noùi vôùi Tyø-kheo khaùc maø Tyø-kheo khaùc nhaän, thì khoâng coù toäi. Neáu vì Tyø-kheo aáy ñöa thöùc aên, mình noùi vôùi Tyø-kheo aáy maø Tyø- kheo khaùc nhaän, thì khoâng coù toäi. Neáu vì Tyø-kheo aáy ñöa thöùc aên, mình noùi vôùi Tyø-kheo aáy maø Tyø- kheo aáy nhaän thì khoâng coù toäi. Neáu vì Tyø-kheo khaùc ñöa thöùc aên, mình noùi vôùi Tyø-kheo khaùc maø Tyø-kheo khaùc nhaän, thì khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi ñöa thöùc aên tröôùc ñoù ñaõ cho bieát soá löôïng (Cuûa thöùc aên) maø Tyø-kheo nhaän kieåm tra töông öng vôùi soá löôïng aáy thì ñöôïc nhaän ngay taïi Tinh xaù. Neáu khoâng töông öùng thì neân baûo hoï mang veà. Neáu coù thö gôûi ñeán maø ñoïc thö thaáy töông öng, thì neân nhaän. Neáu khoâng töông öùng thì baûo hoï ñem veà. Neáu bì thö coù ñoùng daáu maø môû thö xem thaáy ñaày ñuû, thì nhaän; neáu khoâng ñaày ñuû, thì baûo hoï ñem veà. Neáu ngöôøi ñöa thöùc aên tröôùc ñoù khoâng noùi roõ soá löôïng, thì khi thöùc aên mang ñeán, neân ra ngoaøi coång Tinh xaù ñeå nhaän. Neáu boãng döng hoï mang ñeán, vaøo khoûi coång, thì khoâng neân nhaän. Neáu coù tònh nhaân thì neân baûo hoï ñöa cho tònh nhaân. Neáu khoâng coù tònh nhaân thì neân baûo hoï ñeå döôùi ñaát, ñôïi tònh nhaân ñeán, roài sai tònh nhaân ñem thöùc aên aáy ra khoûi coång, baáy giôø, Tyø-kheo môùi ñöôïc nhaän. Neáu Tyø-kheo bò beänh khoâng theå ra ngoaøi, thì ôû trong Tinh xaù nhaän thöùc aên, khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi baø con ñem thöùc aên ñeán nhöõng nôi du ngoaïn nhö coâng vieân, hoà ao thaéng caûnh, roài hoï laáy thöùc aên ñöa cho Tyø-kheo, thì Tyø-kheo tuøy yù nhaän, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo khi ñi ñöôøng suy nghó: "Ta ñeán Tinh xaù moã seõ aên", maø laïi ñeán nôi khaùc aên, thì phaûi saùm hoái. Nhöng neáu ñeán Tinh xaù moã gaëp luùc Taêng ôû ñaây ñöôïc môøi phoù traùi, thì mình boû ñi, khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

2. GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÊN CUÛA TYØ KHEO NI Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Nhaân ñaây haõy nhaéc laïi nhaân duyeân cuûa Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma cho ñeán Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Phöôùc ñöùc baäc nhaát trong haøng Thanh vaên ni cuûa Ta chính laø Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma. Luùc aáy naïn ñoùi hoaønh haønh, khaát thöïc

khoù khaên, vaøo giôø khaát thöïc Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Tyø-xaù-ly tuaàn töï khaát thöïc. Boãng coâ thaáy moät Tyø-kheo, lieàn hoûi: - Toân giaû coù ñöôïc thöùc aên khoâng? Vò Tyø-kheo aáy beøn ñöa caùi baùt khoâng cho coâ xem. Thaáy theá, coâ suy nghó: "Thaày laø baäc toân tuùc cuûa ta maø khaát thöïc khoâng coù", ñoaïn ñem thöùc aên trong baùt cuûa mình sôùt cho Tyø-kheo aáy. Tyø-kheo aáy ñöôïc thöùc aên beøn trôû veà Tinh xaù goïi caùc Tyø-kheo khaùc cuøng aên. Caùc Tyø-kheo lieàn hoûi: - Tröôûng laõo, ôû ñaâu maø ñöôïc thöùc aên ngon theá naøy? Thaày ñaùp: - Toâi ñöôïc thöùc aên naøy töø Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma ñoù. Caùc Tyø-kheo nghe theá, ai naáy ñeàu ñeán ñoù ñoøi, laàn löôït nhau cho ñeán naêm traêm Tyø-kheo (?) ñeàu nhaän ñöôïc thöùc aên. Lo cho caùc Tyø-kheo xong, coâ môùi tìm

thöùc aên cho mình thì maët trôøi ñaõ quaù ngoï, neân maát böõa aên, coâ ñaønh trôû veà Tinh xaù. Saùng sôùm hoâm sau, caùc Tyø-kheo laïi khoaùc y, caàm baùt ñeán ñöùng ngoaøi cöûa Tinh xaù Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni thaáy vaäy lieàn vaøo noùi vôùi Thi-lôïi-ma: - Caùc Tyø-kheo hoâm nay ñang ñöùng chôø ngoaøi cöûa. Thi-lôïi-ma nghe roài, lieàn baûo ñeä töû: - Laáy y baùt ra ñaây ñeå ta maëc ñi khaát thöïc giuùp cho caùc vò toân tuùc. Theá roài, coâ tuaàn töï lo cung caáp cho naêm traêm ngöôøi xong môùi lo cho mình, thì ñaõ quaù ngoï, ñaønh nhòn ñoùi trôû veà. Ñeán ngaøy thöù ba cuõng theá, coâ lo cung caáp tuaàn töï cho naêm traêm ngöôøi, nhöng chæ coøn moät ngöôøi chöa ñöôïc thöùc aên. Theá neân, vò Tyø-kheo naøy beøn ñi theo sau Thi-lôïi-ma vaøo moät nhaø kia. Do coâ nhòn ñoùi lieân tuïc ba ngaøy neân thaân theå hao moøn, ngaát xæu teù naèm treân ñaát. Luùc aáy, caùc baø thaáy vaäy haõi kinh, ñònh ñôõ coâ daäy, thì coâ baûo: - Khoan, khoan ñaõ! Ñeå toâi nghó xem vì sao maø teù xuoáng ñaát. Roài coâ nhôù laïi laø vì mình ñaõ khaát thöïc giuùp cho caùc baäc toân tuùc, coøn mình thì khoâng ñöôïc aên cho neân bò hao moøn, ngaát xæu. Ñoaïn, coâ ñöùng daäy phuûi ñaát caùt, söûa laïi y phuïc chænh teà, suy nghó: “Ngöôøi boá thí coù lôïi ích voâ thöôïng, nhôù ñeán vieäc boá thí khieán taâm sinh hoan hyû, vì hoan hyû neân ñöôïc tam muoäi thanh tònh, duøng tam muoäi quaùn chieáu thaáy roõ söï sinh dieät cuûa naêm aám, vieäc boá thí coù coâng duïng trang nghieâm töï taâm, ñieàu phuïc caùc caên”. Nhôø vaäy coâ nhaäp ñöôïc kim cöông ñònh, döùt saïch moïi laäu hoaëc (oâ nhieãm), chöùng ñöôïc ba minh trong chaùnh phaùp. Sau khi Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma chöùng ngoä, ngöôøi phuï nöõ kia beøn ñöa coâ

vaøo trong nhaø taém röûa, roài traûi toøa môøi ngoài, ñoaïn ñem thöùc aên ra cuùng döôøng. Luùc aáy, vò Tyø-kheo kia vaãn coøn ñöùng ñôïi ngoaøi cöûa. Ngöôøi phuï nöõ aáy sôï thaày laïi ñoøi thöùc aên, beøn ñöùng aùn ngöõ giöõa cöûa. Thi-lôïi-ma thaáy baø ñöùng chaän tröôùc cöûa lieàn sinh nghi, khoâng hieåu vì sao baø laïi ñöùng chaän tröôùc cöûa, beøn nghieâng ñaàu nhìn ra, thì thaáy goùc y cuûa Tyø- kheo, lieàn noùi: - Ñoù laø vò toân sö cuûa toâi, khaát thöïc khoâng ñöôïc. Roài môøi: - Xin Toân giaû vaøo laáy thöùc aên. Ngöôøi phuï nöõ noùi: - Thöa coâ, coâ cöù aên. Con seõ tìm thöùc aên khaùc cuùng döôøng cho thaày aáy. Thi-lôïi-ma noùi: - Luùc naøy, ñang bò naïn ñoùi, tìm ñaâu ra thöùc aên nöõa. Ñoaïn, ñem thöùc aên ra cuùng döôøng. Ngöôøi phuï nöõ aáy oaùn traùch: - Sa-moân Thích töû khoâng coù loøng töø. Vì sao ngöôøi ta ñaõ nhòn aên caû ba hoâm, ñoùi xæu suyùt maát maïng, maø coøn theo ñoøi thöùc aên? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo ñeán. Khi caùc thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo töï tay nhaän laáy thöùc aên cuûa Tyø-kheo-ni khoâng phaûi baø con taïi nhaø baïch y. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-lôïi-tra thaân theå lôû loeùt bò ngöôøi ta nhôøm gôùm, neân khoâng cho thöùc aên. Moãi laàn ñi khaát thöïc, neáu thaày chöa vaøo cöûa thì hoï ñoùng cöûa khoâng cho vaøo, neáu ñaõ vaøo roài thì hoï ñuoåi ra, khoâng cho. Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán

Tri vì naêm ñieàu lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn; thaáy thaân theå A-lôïi-tra bò lôû loeùt, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, söùc khoûe cuûa oâng coù ñieàu hoøa khoâng? - Baïch Theá Toân! Con chæ lo ñoùi khaùt thoâi. - Naøy Tyø-kheo, oâng khoâng theå ñi khaát thöïc sao? - Baïch Theá Toân! con coù theå ñi khaát thöïc, nhöng vì thaân theå con bò lôû loeùt, khieán ngöôøi ta nhôøm gôùm, neân cöù moãi laàn ñi khaát thöïc, neáu chöa vaøo cöûa thì hoï ñoùng cöûa khoâng cho vaøo, neáu ñaõ vaøo cöûa thì hoï ñuoåi ra

khoâng cho. - Sao oâng khoâng ñeán choã Tyø-kheo-ni Thi-lôïi-ma xin thöùc aên? - Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho töï tay nhaän thöùc aên cuûa Tyø-kheo- ni khoâng phaûi baø con taïi nhaø baïch y; maø coâ aáy khoâng phaûi baø con neân con khoâng daùm ñeán. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc ñeán. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø töï tay nhaän thöùc aên cuûa Tyø-kheo-ni khoâng phaûi baø con taïi nhaø baïch y, hoaëc nhai, hoaëc aên, thì Tyø-kheo aáy phaûi ñeán hoái loãi vôùi Tyø-kheo khaùc nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm phaûi toäi ñaùng traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo”. Ñaây goïi laø Ba-la-ñeà- ñeà-xaù-ni.

Giaûi Thích: Khoâng phaûi baø con: khoâng phaûi cha mình, khoâng phaûi meï mình. Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Nhöng khoâng phaûi laø noùi veà nhöõng beänh chuùt chuùt maø laø noùi veà nhöõng beänh nhö gheû choác, lôû loeùt, ung thö khieán cho ngöôøi ta nhôøm gôùm. Ñoù goïi laø beänh. Taïi nhaø baïch y: Taïi nhaø cuûa ngöôøi theá tuïc. Tyø-kheo-ni: Thoï Cuï tuùc giôùi giöõa hai boä Taêng. Töï tay nhaän laáy: Hoaëc tay naøy nhaän töø tay khaùc, hoaëc baùt naøy nhaän töø baùt khaùc. Nhai: Nhö aên caùc loaïi baùnh, traùi caây v.v... Thöùc aên: Naêm thöùc aên chính. (Neáu ñaõ nhaän thöùc aên thì) Tyø-kheo naøy phaûi ñeán hoái loãi vôùi Tyø-kheo khaùc: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo”. Tyø-kheo nhaän saùm hoái neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi khoâng? - Daï thaáy. - Caån thaän chôù taùi phaïm. - Xin cuoái ñaàu laõnh thoï. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø töï tay nhaän thöùc aên cuûa Tyø-kheo-ni khoâng phaûi baø con taïi nhaø ngöôøi theá tuïc, thì khi nhaän phaïm toäi Vieät-tyø- ni, khi aên phaïm phaùp hoái quaù. Ngöôøi khoâng phaûi baø con, mình töôûng laø khoâng phaûi baø con maø

nhaän thöùc aên thì phaïm toäi hoái quaù. Ngöôøi khoâng phaûi baø con, mình nghi ngaïi maø nhaän thöùc aên thì phaïm toäi hoái quaù. Ngöôøi khoâng phaûi baø con maø mình töôûng laø ngöôøi baø con roài nhaän thöùc aên thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi baø con maø mình töôûng laø khoâng phaûi baø con, roài nhaän thöùc aên, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi baø con maø mình nghi, roài nhaän thöùc aên thì

phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Ngöôøi baø con mình töôûng laø ngöôøi baø con (roài nhaän thöùc aên) thì khoâng coù toäi. Vì ngöôøi khaùc maø nhaän thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu vì ngöôøi beänh maø nhaän thì khoâng coù toäi. Hoaëc aên thöùc aên coøn laïi cuûa ngöôøi beänh cuõng khoâng coù toäi. Khi Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di ni ñem thöùc aên ñeán thì haõy baûo hoï ñeå xuoáng ñaát, roài mình nhaän laïi töø tay ngöôøi khaùc thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni töï tay mang thöùc aên ñeán ñeå xuoáng ñaát roài thöa: "Xin Toân giaû nhaän gaáp cho con", khi aáy, mình nhaän thì khoâng coù toäi. Hoaëc nhaän thöùc aên taïi choã ôû cuûa Tyø-kheo-ni cuõng khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

3. GIÔÙI AÊN THÖÙC AÊN DO NI VAÄN ÑOÄ Khi Phaät ôû Tinh xaù Ca-lan-ñaø Truùc Vieân taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, moät gia ñình quen bieát cuûa Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø môøi chö taêng thoï trai. Thaâu-la-nan-ñaø ñöùng tröôùc nhoùm saùu Tyø-kheo chæ baûo, noùi vôùi ñaøn-vieät: - Ñöa côm cho Tyø-kheo naøy, ñöa canh cho Tyø-kheo kia, ñöa thòt caù cho Tyø-kheo noï. Ñaøn-vieät vaâng leänh doïn thöùc aên ñaày ñuû cho nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn cheâ traùch: - Vì sao nhoùm saùu Tyø-kheo ñeå cho Tyø-kheo-ni baûo ñaøn-vieät doïn nhieàu thöùc aên cho mình maø khoâng quôû traùch? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi söï vieäc treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ñeå cho Tyø-kheo-ni baûo doïn thöùc aên nhieàu cho

mình moät caùch thieân vò maø khoâng quôû traùch? Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Vöông xaù phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu nhaø baïch y môøi chö Taêng thoï trai, maø Tyø-kheo-ni ñöùng tröôùc Tyø-kheo, chæ baûo ñaøn-vieät: "Ñöa côm cho vò naøy, ñöa canh caù thòt cho vò kia", thì caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni aáy: "Naøy chò em, haõy ñeå yeân ñaáy, ñôïi caùc Tyø-kheo aên xong ñaõ". Neáu nhö khoâng coù moät ngöôøi naøo trong soá caùc Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo-ni: "Naøy chò em, haõy ñeå yeân ñaáy, ñôïi caùc Tyø-kheo aên xong ñaõ", thì caùc Tyø-kheo phaûi höôùng ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng traùch". Phaùp saùm hoái naøy ñöôïc goïi laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni.

Giaûi Thích: Nhaø baïch y: Nhaø ngöôøi theá tuïc. Môøi: Hoaëc môøi ngaøy nay, hoaëc ngaøy mai. Thöùc aên: Naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï. Tyø-kheo-ni: Ngöôøi ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc giöõa hai boä Taêng (Ni). Ñöa: Nhö noùi: "Sôùt theâm côm cho vò naøy, muùc theâm canh cho vò kia, ñem caù thòt cho vò noï". Neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni: Qua söï thaáy nghe hay bieát, neân baûo: "Naøy chò em, haõy ñeå yeân ñaáy, ñôïi caùc Tyø-kheo aên xong ñaõ". Neáu ngöôøi aáy döøng laïi thì toát, neáu khoâng döøng laïi, thì nhaéc nhôû ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu khoâng noùi maø cöù nhaän thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Neáu aên thì phaïm phaùp Hoái quaù. Tyø-kheo

naøy phaûi höôùng ñeán Tyø- kheo khaùc taï loãi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng traùch”. Phaùp Hoái quaù naøy ngöôøi nhaän saùm hoái neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi aáy khoâng? - Daï thaáy. - Haõy caån thaän chôù taùi phaïm. - Xin cuùi ñaàu laõnh thoï. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu chöa quôû traùch ñuû ba laàn maø aên thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñuû ba laàn maø ngöôøi aáy khoâng ñình chæ, thì aên khoâng coù toäi. Moät ngöôøi quôû traùch roài, taát caû ñeàu aên khoâng coù toäi. Hoaëc khoâng thaáy, khoâng nghe thì aên khoâng coù toäi. Hoaëc Ni töï laøm ñaøn-vieät thì khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-

vieät chöa môøi Taêng laàn naøo neân khoâng bieát caùch thöùc, thì khi aáy Tyø-kheo-ni coù theå chæ baûo hoï toân trí hình töôïng, doïn caùc thöùc aên, roài môùi ngoài. Neáu khoâng môøi, khoâng phaûi naêm thöùc aên chính, thì chæ baûo khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

4. GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÊN CUÛA HOÏC GIA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. ÔÛ ñaây xin noùi roäng veà nhaân duyeân cuûa ñaïi thaàn Tyø-xaø, cho ñeán choã Tieân-di-ni Saùt-lôïi, roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän, Taêng neân laøm yeát-ma hoïc gia cho oâng”. Phaùp yeát-ma naøy neân noùi: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng haõy laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän. Taêng nay laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø- xaø. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn yeát-ma thöù nhaát (laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy). Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy”. Ñaïi thaàn Tyø-xaø sau khi töø choã Tieân-di-ni Saùt-lôïi trôû veà, meät laû, thaân theå ñaày buïi baëm, lieàn hoûi ngöôøi nhaø: “Caùc A-xaø-leâ coù thöôøng ñeán khoâng?”. Ngöôøi nhaø ñaùp: “Coù ñeán, nhöng khi boá thí vaät gì thì taát caû ñeàu khoâng nhaän”. Tyø-xaø nghe vaäy, loøng khoâng vui, cuõng khoâng kòp taém röûa gì, töùc toác ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vaät cuùng döôøng cuûa nhaø con? - Vì oâng boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Nhö Lai muoán lôïi ích cho oâng neân ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Vì lyù do ñoù maø caùc Tyø-kheo khoâng nhaän phaåm vaät boá thí cuûa oâng. - Baïch Theá Toân! Ngaøy nay gia ñình con giaøu coù gaáp ba laàn tröôùc kia, kính xin Theá Toân töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän phaåm vaät boá thí cuûa gia ñình con. - Hoâm nay laø ngaøy raèm, vaäy oâng haõy trôû veà nhaø, taém röûa thaân theå, maëc y phuïc môùi meû saïch seõ, roài cuøng vôùi thaân quyeán ñi ñeán xin chuùng Taêng tuøy hyû nguyeän voïng cuûa oâng.

Sau khi Tyø-xaø vaâng theo lôøi daïy trôû veà, thì Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Tröôùc ñaây Tyø-xaø vì boá thí thaùi quaù, muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nay Tyø-xaø töï ñeán noùi raèng gia saûn ñaõ giaøu coù hôn xöa gaáp ba laàn, neân muoán xin Taêng xaû phaùp yeát- ma hoïc gia, vaäy Taêng neân xaû cho oâng”. Tyø-xaø trôû veà nhaø, taém röûa thaân theå, thay y phuïc môùi, roài cuøng vôùi quyeán thuoäc, ñi ñeán choã Taêng, trình baøy ñaày ñuû vieäc keå treân. Luùc naøy, Taêng muoán giaûi yeát-ma hoïc gia phaûi laøm yeát-ma caàu thính, noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Taêng muoán cho oâng lôïi ích ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nhöng nay saûn nghieäp ñaõ sung tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, mong Taêng haõy cho pheùp ñaïi thaàn Tyø-xaø vaøo tröôùc Taêng xin xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø xin xaû phaùp yeát-ma hoïc gia, Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy”. Luùc aáy, ñaïi thaàn Tyø-xaø phaûi vaøo tröôùc chuùng Taêng, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái, chaép tay, baïch nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Con laø Tyø-xaø, tröôùc giaøu sau ng- heøo, Taêng thöông tình cho con phaùp yeát-ma hoïc gia. Nay gia nghieäp cuûa con ñaõ giaøu coù hôn xöa gaáp ba laàn, neân con ñeán xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia, kính mong Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho con”. (Xin ba laàn nhö vaäy). Baáy giôø, phaûi daãn oâng Tyø-xaø ra ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe, roài ngöôøi laøm yeát-ma baïch: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Vò ñaïi thaàn Tyø-xaø naøy do boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Taêng muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng. Nay oâng töï ñeán noùi raèng gia saûn giôø ñaây ñaõ sung tuùc hôn xöa gaáp ba laàn, neân xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng nay haõy xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän. Vì muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm yeát- ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nay Tyø-xaø töï noùi raèng gia saûn ñaõ sung tuùc gaáp ba laàn tröôùc kia, neân ñaõ xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Nay Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng vieäc Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø thì im laëng, ai khoâng baèng loøng

haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy”. Vaán ñeà xaû phaùp yeát-ma hoïc gia naøy phaûi coù söï hieän dieän cuûa Taêng chuùng chöù khoâng phaûi baèng söï hieän dieän cuûa ñoà chuùng. (Nghóa laø chæ coù thaày troø vôùi nhau). Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo chöa ñöôïc môøi tröôùc maø ñeán nhöõng gia ñình Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma hoïc gia töï tay nhaän thöùc aên, (399a) hoaëc

nhai, hoaëc aên, thì Tyø-kheo aáy phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc taï loãi: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng traùch”. Phaùp hoái quaù naøy laø phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni.

Giaûi Thích: Hoïc gia: Gia ñình caû hai vôï choàng moãi ngöôøi ñeàu ñaõ chöùng ñöôïc moät trong ba quaû: Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm hoaëc A-na-haøm. Gia ñình: Gia ñình cuûa boán chuûng toäc: Gia ñình Saùt-lôïi, Baø-la- moân, Tyø-xaù vaø Thuû-ñaø-la. Tyø-kheo chöa ñöôïc môøi tröôùc: Tröôùc ñoù chöa ñöôïc thí chuû môøi maø mình töôûng hoï môøi, hoaëc môøi ngöôøi khaùc maø töôûng hoï môøi mình, roài mình ñeán nhaø, vöôøn hay ruoäng ñoàng cuûa hoï. Töï tay nhaän laáy: Töø tay ñöa qua tay hay töø baùt ñöa qua baùt ñeå nhaän. Nhai: aên caùc loaïi baùnh, traùi v.v... Thöùc aên: Naêm loaïi thöùc aên chính. Neáu Tyø-kheo nhaän naêm loaïi thöùc aên chính thì phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng quôû traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo”. Ngöôøi nhaän saùm hoái neân hoûi: - Thaày coù töï thaáy toäi khoâng? - Daï thaáy. - Chôù coù taùi phaïm. - Xin cuùi ñaàu laõnh nhaän. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu gia ñình naøo Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia thì khoâng ñöôïc tuyeät nhieân khoâng ñeán nöõa nhö chim quaï traùnh teân, maø thænh thoaûng neân

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 319

ñeán thaêm, thuyeát phaùp baøn luaän nghóa lyù. Neáu gia ñình aáy boá thí thì haõy baûo hoï haõy ñeå ñaáy, toâi seõ bieát ñuùng luùc. Neáu tröôùc ñoù hoï ñaõ môøi Taêng roài môùi laøm yeát-ma sau, thì khoâng ñöôïc nhaän nhöõng vaät coù giaù trò lôùn maø neân nhaän nhöõng vaät coù giaù trò taàm thöôøng. Neáu gia ñình aáy hoûi: “Vì sao Toân giaû khoâng nhaän vaät boá thí naøy? Thaày cho raèng toâi ngheøo sao?”, thì khi aáy, neân ñaùp: “OÂng (baø) khoâng ngheøo, nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy, ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn thaønh töïu boán phaùp, laø keû giaøu nhaát trong haøng Thanh vaên. Boán phaùp ñoù laø: 1. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri, Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân, ngöôøi ñôøi khoâng theå phaù vôõ ñöôïc. 2. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi chaùnh phaùp. 3. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi chuùng Taêng. 4. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi thaùnh giôùi, Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân, ngöôøi ñôøi khoâng theå phaù vôõ ñöôïc nieàm tin aáy. Nhöõng ai thaønh töïu boán phaùp naøy laø ngöôøi khoâng ngheøo maø laø giaøu coù baäc nhaát trong haøng Thanh vaên cuûa Ñöùc Nhö Lai”. Neáu mình ñeán Tinh xaù naøo ñoù gaëp luùc cuùng döôøng trai phaïn vaø nöôùc uoáng phi thôøi cho Taêng chuùng, thì khoâng ñöôïc boû ñi maø neân giuùp hoï traûi giöôøng neäm, baøy vaät cuùng döôøng, roài cuøng thoï trai. Trai phaïn xong, neân thuyeát phaùp cho hoï nghe. Theá neân noùi: “ÔÛ nôi A-lan-nhaõ, Khoâng beänh nhaän Ni cuùng. Tyø-kheo-ni baûo doïn Yeát-ma ñònh hoïc gia, Heát boán phaùp hoái quaù”.

---

320 BOÄ LUAÄT 2

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 7: NOÙI VEÀ 66 PHAÙP CHUÙNG HOÏC

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo maëc noäi y hoaëc thaáp, hoaëc cao, so le, baùch ñieäp, nhö hoa Thaïch löïu, nhö naém côm vaét, nhö ñuoâi caù, nhö laù caây Ña-la, nhö voøi voi v.v... Thaáp: Chaám goùt chaân. Cao: Ngang ñaàu goái. So le: Khoâng teà chænh. Baùch ñieäp: Gaáp laïi nhieàu lôùp. Hoa Thaïch löïu: Doàn veà moät beân. Naém côm vaét: Tuùm treân ñaàu nhö naém côm vaét. Ñuoâi caù: Thoøng xuoáng hai goùc gioáng nhö ñuoâi caù. Laù caây Ña-la: Loài leân nhö laù caây Ña-la. Voøi voi: Moät goùc thoøng xuoáng. Hoï maëc noäi y loâi thoâi nhö theá neân bò ngöôøi ñôøi cheá nhaïo: - Xem Sa-moân Thích töû maëc aùo quaàn gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, keû aên chôi, hoaëc cao, thaáp, so le cho ñeán gioáng nhö voøi voi. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá? Caùc Tyø-kheo nghe vaäy, lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng maëc noäi y cao thaáp, cho ñeán gioáng nhö voøi voi, khieán cho ngöôøi ñôøi cheâ bai? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp maëc noäi y nhö vaäy. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, roài Ngaøi maëc noäi y ôû tröôùc chuùng Taêng. Maëc xong, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng neân maëc noäi y nhö theá naøy, nhö caùch maëc noäi y cuûa trôøi Tònh Cö, gaáp beân phaûi xeáp veà beân traùi. Theá roài, vì möôøi lôïi ích maø Phaät cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 1. “Caàn phaûi hoïc: maëc noäi y teà chænh”. Khi maëc noäi y phaûi maëc chænh teà, khoâng ñöôïc cuoän troøn nhö quaán

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 321

vaøo truïc, khoâng ñöôïc laøm nhö daâm nöõ baùn nhan saéc nhìn beân traùi beân phaûi xem coù ñeïp hay khoâng ñeïp, chæ caàn xem maëc coù teà chænh ñuùng phaùp hay khoâng. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng chuù yù maëc teà chænh töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Neáu bò cuoàng si taâm loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: maëc noäi y teà chænh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaép y khi thì thaáp, luùc thì cao, hoaëc gioáng nhö Baø la thieân, Baø taåu thieân. Ñaép y thaáp: Xuoáng tôùi goùt chaân. Ñaép y cao: Ngang ñaàu goái. Ñaép y nhö Baø la thieân: Y loøi treân ñaàu, döôùi hai naùch loøi ra. Ñoù goïi laø ñaép y nhö Baø la thieân. Ñaép y nhö Baø taåu thieân: Y loài treân löng, töø döôùi hai naùch choaøng leân hai vai. Ñoù goïi laø ñaép y nhö Baø taåu thieân. Hoï ñaép y loâi thoâi nhö theá neân bò ngöôøi ñôøi cheá nhaïo: - Vì sao Sa-moân Thích töû ñaép y khi cao khi thaáp gioáng nhö nhaø vua, ñaïi thaàn, keû haøo phuù! Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà

sau Ta khoâng cho pheùp ñaép y cao, thaáp, cho ñeán gioáng nhö caùch ñaép y cuûa Baø taåu thieân, maø phaûi ñaép y teà chænh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 2. “Caàn phaûi hoïc: ñaép y teà chænh”. Khi ñaép y phaûi ñaép teà chænh, khoâng ñöôïc cuoän troøn gioáng nhö cuoán vaøo truïc, maø phaûi khaép treân vai traùi, hai goùc y phaûi baèng nhau. Khi ñaép khoâng ñöôïc ñeå cho goùc y trong tay loài ra gioáng nhö tai deâ; khoâng ñöôïc laøm nhö daâm nöõ baùn nhan saéc, nhìn qua beân phaûi beân traùi xem coù ñeïp hay khoâng ñeïp; chæ caàn xem cho ñuùng phaùp, teà chænh, khoâng cao khoâng thaáp laø ñöôïc. Khi y bò dính ñaát thì coù theå duøng tay dôõ leân, phuûi ñi. Neáu buoâng lung caùc caên ñaép y khoâng ñuùng phaùp töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Neáu bò cuoàng si taâm loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi:

“Caàn phaûi hoïc: ñaép y teà chænh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan- ñaø, Öu-ba-nan-ñaø maëc aùo trong thöa moûng ñeå loä thaân hình; ñoàng thôøi nhoùm saùu Tyø-kheo cuõng maëc y dô baån raùch röôùi ñeå loä caû hoâng, öùc, löng, cuøi choû, roài hoï cuøng nhau ñi vaøo nhaø ñaøn-vieät, neân bò ngöôøi ñôøi chaâm bieám: - Caùc vò haõy xem kìa! Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vua, ñaïi thaàn, maëc aùo trong thöa moûng ñeå loä caû thaân hình. Coøn thaáy maëc y raùch röôùi thì hoï noùi vôùi nhau: - Caùc vò haõy xem kìa! Sa-moân Thích töû maëc y phuïc ñeå loä caû thaân theå gioáng nhö nhöõng keû toâi tôù, nhö ngöôøi haï tieän laøm thueâ ñi vaøo nhaø chuùng ta. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá! Caùc Tyø-kheo nghe hoï noùi, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi che thaân kín ñaùo khi vaøo trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 3. “Caàn phaûi hoïc: che kín thaân theå khi vaøo trong nhaø baïch y”. Neáu may y An-ñaø-hoäi thì phaûi duøng vaûi daøy ñeå may. Neáu vaûi thöa thì phaûi may hai, ba lôùp. Neáu y An-ñaø-hoäi thöa thì y Uaát-ña-la-taêng phaûi may baèng vaûi daøy. Neáu y Uaát-ña-la-taêng thöa thì y Taêng-giaø-leâ phaûi may baèng vaûi daøy. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng che thaân theå kín ñaùo khi vaøo nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Nhöng neáu cuoàng loaïn ñieân khuøng, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: - Caàn phaûi hoïc: Che thaân theå kín ñaùo khi vaøo trong nhaø baïch y. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi vaøo nhaø baïch y, hoï ngoù voi, ngöïa, laïc ñaø, chim choùc, hoaëc xem kyõ nöõ ca muùa, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø nhìn ngoù beân Ñoâng beân Taây gioáng nhö keû giaùn ñieäp? Coù ngöôøi caéc côù hoûi: - Toân giaû maát vaät gì maø nhìn ngoù hai beân gioáng nhö ñang tìm kieám vaäy? Ngöôøi xuaát

gia khi vaøo nhaø ai thì phaûi ngoù thaúng maø ñi chöù! Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá!

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 323

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi ngoù thaúng phía tröôùc maø ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 4. “Caàn phaûi hoïc: ngoù thaúng phía tröôùc maø ñi vaøo nhaø baïch y”. Ngoù thaúng: Khi ñi khoâng ñöôïc cuùi ñaàu xuoáng maø ñi gioáng nhö ngöïa, maø phaûi nhìn thaúng ñaøng tröôùc ñeà phoøng voi, ngöïa, boø döõ, phaûi ñi gioáng nhö ngöôøi khieâng kieäu, khoâng ñöôïc nhìn ngoù beân Ñoâng beân Taây. Khi muoán nhìn veà phía naøo, phaûi xoay caû ngöôøi veà phía aáy maø nhìn. Neáu buoâng lung caùc caên, khoâng ngoù thaúng phía tröôùc khi vaøo nhaø ñaøn- vieät töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Nhöng neáu nhö bò taâm loaïn ñieân cuoàng thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: Caàn phaûi hoïc: Ngoù thaúng phía tröôùc maø ñi vaøo nhaø baïch y. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo lôùn tieáng goïi nhau khi vaøo nhaø baïch y, neân bò ngöôøi ta cheâ cöôøi noùi: - Toân giaû gioáng nhö khaùch buoân bò maát baïn, nhö keû muïc ñoàng lôùn tieáng goïi nhau. OÂng laø ngöôøi xuaát gia, khi vaøo nhaø ai neân noùi kheõ chöù. Roài hoï tieáp: - Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau neân noùi kheõ khi vaøo nhaø ngöôøi khaùc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 5. “Caàn phaûi hoïc: Noùi kheõ khi vaøo nhaø baïch y”. Khoâng ñöôïc lôùn tieáng goïi nhau khi ñi vaøo nhaø baïch y. Neáu muoán goïi nhau thì neân khaûy ngoùn tay. Neáu ngöôøi tröôùc khoâng nghe thì neân nhôø ngöôøi ngoài beân caïnh noùi giuøm. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng hoïc noùi kheõ khi vaøo nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Nhöng neáu taâm trí cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi:

“Caàn phaûi hoïc: Noùi kheõ khi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cöôøi noùi ñuøa giôõn ñi vaøo nhaø baïch y, neân bò ngöôøi ñôøi cöôøi cheâ: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông töû ñaïi thaàn, keû phoùng daät, daâm loaïn, cuøng nhau cöôøi noùi ñuøa giôõn ñi vaøo nhaø baïch y. Roài coù ngöôøi hoûi: - Toân giaû vì sao dô caû lôïi ra, muoán baùn raêng haû? ÔÛ trong ñoù cuõng khoâng coù kyõ nöõ maø vì sao

laïi cöôøi? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc aáy thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng soáng trong giôùi luaät cuûa baäc Thaùnh maø laïi cöôøi noùi ñuøa giôõn ñeå hôû caû lôïi? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cöôøi ñuøa khi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 6. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc cöôøi ñuøa khi vaøo nhaø baïch y”. Khoâng ñöôïc cöôøi: Neáu coù vieäc ñaùng cöôøi thì khoâng ñöôïc cöôøi ha haû ñeå hôû caû raêng lôïi, maø phaûi kìm cheá, phaûi quaùn töôûng veà leõ voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, tö duy veà caùi cheát. Neáu khoâng theå ngöøng ñöôïc thì phaûi caén löôõi laïi. Neáu cuõng khoâng theå ngöøng ñöôïc, thì neân duøng cheùo y bòt mieäng laïi öùc cheá töø töø. Neáu phoùng tuùng caùc caên, cöôøi lôùn khi vaøo nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò ñieân loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc cöôøi ñuøa khi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû ñi vaøo nhaø baïch y maø phoùng tuùng nhö boïn daâm nöõ, nhö keû giaùn ñieäp cuûa giaëc, nhö coâ vôï môùi cöôùi, nhö keû laáy maät? Roài hoï hoûi: - Toân giaû bò beänh ñau maét sao? Sôï naéng chaùy ñaàu sao? Vì sao laïi truøm ñaàu? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn

baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 7. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y”. Truøm ñaàu: Truøm kín caû ñaàu vaø hai tai. Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y. Neáu vì trôøi möa tuyeát quaù laïnh, sôï bò ñau ñaàu, thì ñöôïc truøm nöûa ñaàu vaø moät tai. Neáu phoùng tuùng caùc caên truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaét traùi y vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû ñi vaøo nhaø baïch y maø vaét traùi y ñeå hôû caû cuøi choû, xöông söôøn, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, nhö boïn daâm nöõ baùn nhan saéc? Roài hoï hoûi: - Toân giaû muoán ñeán ñoù ñaùnh loän sao? Vì sao laïi vaét traùi y ñeå hôû caû xöông söôøn? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo

ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 8. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo nhaø baïch y”. Laät traùi: Hai beân laät traùi vaét treân vai. Khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo nhaø baïch y. Neáu khi möa gioù thì ñöôïc vaét leân moät beân. Neáu ñeå traàn vai beân phaûi thì ñöôïc vaét qua beân traùi. Neáu caû hai vai ñeàu phuû kín thì ñöôïc vaét qua beân phaûi, nhöng khoâng ñöôïc ñeå loä cuøi choû. Khi ñi khaát thöïc, neáu sôï nhôùp y, coù theå vaét traùi y leân vai maø khoâng ñeå loøi cuøi choû, thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên, vaét traùi y ñi vaøo nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm

trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi nhoùn goùt vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø ñi gioáng nhö daâm nöõ, keû troäm, raén boø. Ñoù laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñi nhoùn goùt vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 9. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñi nhoùn goùt vaøo nhaø baïch y”. Khi vaøo trong nhaø neáu chaân dính ñaát thì khoâng ñöôïc ñaët caùc ngoùn chaân xuoáng tröôùc roài goùt chaân xuoáng sau, maø phaûi ñaët goùt chaân xuoáng tröôùc roài caùc ngoùn chaân xuoáng sau. Neáu loøng baøn chaân coù muït thì neân ñi nghieâng baøn chaân, vaø duøng vaät gì ñaép muït roài buoäc laïi, ñoaïn ñaët goùt chaân xuoáng tröôùc roài ngoùn chaân xuoáng sau. Neáu buoâng lung caùc caên, khoâng hoïc caùch ñi baøn chaân baèng phaúng töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò ñieân loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñi nhoùn goùt vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân, Thích töû maø choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, löïc só. Ñoù laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Ñaây laø vieäc aùc, töø nay veà sau khoâng ñöôïc choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài

cuõng phaûi nghe laïi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 327

10. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y”. Choáng naïnh: Hai tay oâm vaøo hai beân hoâng. Khoâng ñöôïc choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y. Neáu bò ñau soáng löng, bò beänh phong nhoït thì ñöôïc choáng naïnh, khoâng coù toäi. Hoaëc bò ung thö, gheû lôû phaûi duøng thuoác ñaép, roài sôï dô y neân choáng naïnh thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø cuoàng si taâm loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y”. Keä toùm taét: “Khoaùc y noäi, y ngoaøi, Truøm kín, maét nhìn thaúng, Noùi kheõ, khoâng ñöôïc cöôøi. Truøm ñaàu vaø laät y Nhoùn goùt vaø choáng naïnh, Heát phaàn ñaàu Baït cöø”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi eûo laû vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø ñi eûo laû vaøo nhaø baïch y gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, daâm nöõ. Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñi laéc lö vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 11. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñi eûo laû vaøo nhaø baïch y”. Neáu thaân giaø beänh gaëp trôøi möa gioù tuyeát laïnh thì ñi eûo laû khoâng coù toäi. Nhöng neáu buoâng lung caùc caên ñi eûo laû vaøo nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñi eoû laû vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaàu laéc lö ñi vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû ñi vaøo nhaø baïch y maø laéc lö caùi ñaàu

328 BOÄ LUAÄT 2

gioáng nhö keû daâm loaïn, nhö chuoät, choù soùi. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc laéc lö caùi ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 12. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laéc lö caùi ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y”. Neáu vì giaø yeáu ñau oám, hoaëc bò nhöùc ñaàu, hay trôøi möa gioù laïnh leõo thì laéc lö caùi ñaàu khoâng coù toäi. Nhöng neáu buoâng lung caùc caên, laéc lö caùi ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc.

Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laéc lö caùi ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y, ñuïng nhaèm maët ñaøn-vieät, khieán bình ñöïng daàu söõa trong tay hoï bò vôõ beå, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y gioáng nhö nhöõng keû löïc só hung baïo! Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 13. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y”. Neáu ngöôøi aáy tröôùc kia voán laø vöông töû, ñaïi thaàn, taäp khí chöa tröø ñöôïc, thì neân daïy: - Nay thaày ñaõ xuaát gia, phaûi boû taäp quaùn cuõ maø theo pheùp taéc cuûa Tyø-kheo. Neáu muoán goïi ai thì khoâng ñöôïc ñöa caû hai tay leân vaãy, maø chæ caàn ñöa moät tay leân vaãy maø thoâi. Neáu buoâng lung caùc caên, vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm

trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaãy tay ñi vaøo nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y dô baån raùch röôùi ñeå loä caû cuøi choû, hoâng ngöïc, rieâng Nan-ñaø Öu-ba-nan-ñaø thì maëc y thöa moûng ñeå loä caû thaân theå, cuøng ngoài trong nhaø baïch y, khieán cho ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, keû quyù nhaân, maëc y phuïc thöa moûng? Khi thaày maëc y xaáu xí thì hoï laïi cheâ: - Gioáng nhö nhöõng keû toâi tôù, ngöôøi haï tieän laøm thueâ, maëc y phuïc dô baån raùch röôùi, ñeå loä caû cuøi choû, hoâng ngöïc, ngoài trong nhaø baïch y. Sa-moân Thích töû leõ ra phaûi che kín thaân khi ngoài trong nhaø. Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi che kín thaân khi ngoài trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 14. “Caàn phaûi hoïc: Che kín thaân khi ngoài trong nhaø baïch y”. Che kín thaân: Neân duøng vaûi daøy laøm noäi y; neáu may baèng vaûi thöa thì phaûi may hai, ba lôùp. Neáu noäi y thöa thì y Uaát-ña-la-taêng phaûi may baèng vaûi daøy. Neáu y Uaát-ña-la-taêng thöa thì y Taêng-giaø-leâ phaûi may baèng vaûi daøy. Neáu y Taêng-giaø-leâ thöa thì y Uaát-ña-la-taêng phaûi may baèng vaûi daøy. Khi ngoài khoâng ñöôïc ngoài treân y, phaûi duøng moät tay veùn y, moät tay vin toïa cuï, roài

ngoài moät caùch nheï nhaøng. Neáu ngoài thoï trai ôû trong Tinh xaù tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo, thì phaûi che thaân kín ñaùo. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng che thaân kín ñaùo khi ngoài trong nhaø, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Che thaân kín ñaùo khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo trong nhaø baïch y, ngoài ngoù caùc phuï nöõ vaø treû em ñang ñi ra ñi vaøo, leân gaùc xuoáng gaùc, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû daâm loaïn, nhö quaân troäm caép, ngoài trong nhaø ngöôøi ta nhìn ngoù caùc phuï nöõ?

330 BOÄ LUAÄT 2

Roài hoï hoûi: - Toân giaû maát vaät gì maø nhìn ngoù Ñoâng Taây nhö vaäy? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khi ngoài trong nhaø baïch y phaûi ngoù thaúng ñaøng tröôùc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 15. “Caàn phaûi hoïc: Ngoù thaúng ñaøng tröôùc khi ngoài trong nhaø baïch y”. Nhìn thaúng phía tröôùc khi ngoài trong nhaø nghóa laø khoâng ñöôïc laøm nhö ngöïa ngaång coå leân hay cuùi ñaàu xuoáng nhìn maø phaûi nhìn thaúng, ñeå coi chöøng ñaøn-vieät coù böng nhöõng vaät noùng nhö nöôùc soâi ñeán, khoûi va nhaèm vaøo tay hoï. Khi ngoài aên taïi Tinh xaù hay luùc ôû tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo thì khoâng ñöôïc nhìn ngoù beân phaûi beân traùi, maø phaûi ngoài nhìn thaúng phía tröôùc. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng nhìn ñoan nghieâm khi ngoài, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Nhìn ngoù ñoan nghieâm khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo ngoài trong nhaø baïch y lôùn tieáng goïi nhau noùi naêng aàm ó, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø lôùn tieáng goïi nhau gioáng nhö ngöôøi ñi buoân bò maát baïn, nhö keû muïc ñoàng goïi nhau? Roài hoï vaën hoûi: - Toân giaû, vì côù gì maø goïi lôùn nhö theá? Ngöôøi xuaát gia leõ ra phaûi noùi naêng nhoû nheï, chöù vì sao laïi goïi nhau aàm ó? Ñoù laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi noùi naêng nhoû nheï khi ngoài trong nhaø baïch y.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 21 331

Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe

roài cuõng phaûi nghe laïi: 16. “Caàn phaûi hoïc: Noùi nhoû nheï khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi ngoài trong nhaø khoâng ñöôïc goïi nhau aàm ó. Neáu muoán goïi ai thì neân gaûy moùng tay, neáu ngöôøi aáy khoâng nghe thì neân nhôø ngöôøi ngoài gaàn beân noùi giuùp. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ngoài tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo thì khoâng ñöôïc lôùn tieáng goïi nhau. Khi muoán noùi chuyeän vôùi ai thì neân noùi vôùi ngöôøi ngoài gaàn roài chuyeån daàn ñeán ngöôøi thöù hai, thöù ba v.v... khieán cho ngöôøi aáy bieát. Neáu buoâng lung caùc caên lôùn tieáng goïi nhau khi ngoài trong nhaø töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Noùi nhoû nheï khi ngoài trong trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài trong nhaø baïch y cöôøi giôõn vôùi nhau aàm ó, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû khi ngoài trong nhaø baïch y maø cöôøi giôõn töï do nhö vöông töû, ñaïi thaàn, boïn daâm nöõ? Roài hoï hoûi: - Toân giaû, ôû trong ñaây coù vieäc gì ñaùng cöôøi khoâng? Vì sao ñeå baøy caû lôïi ra, muoán baùn raêng haû? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi xuaát gia, vì sao soáng trong giôùi luaät cuûa Hieàn Thaùnh maø laïi cöôøi lôùn ñeå hôû caû lôïi ra? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cöôøi khi ngoài trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 17. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc cöôøi khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi ngoài trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc cöôøi. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ñang ngoài tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo cuõng khoâng ñöôïc cöôøi. Neáu coù chuyeän ñaùng cöôøi cuõng khoâng ñöôïc cöôøi

lôùn ñeå hôû caû raêng lôïi ra ngoaøi. Neân quaùn töôûng veà söï voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, tö duy veà söï cheát, hoaëc phaûi caén löôõi laïi. Neáu khoâng ngöøng ñöôïc cuõng khoâng neân cöôøi lôùn ñeå hôû caû lôïi, maø phaûi laáy cheùo y che mieäng laïi ñeå kìm cheá. Neáu buoâng lung caùc caên ngoài trong nhaø baïch y maø cöôøi, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc cöôøi khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo truøm ñaàu ngoài trong nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø truøm ñaàu ngoài trong nhaø baïch y gioáng nhö boïn daâm nöõ, hay ngöôøi laáy maät? Roài hoï hoûi: - Toân giaû bò beänh ñau ñaàu, sôï aùnh naéng chieáu vaøo ñaàu phaûi khoâng? Vì sao laïi truøm ñaàu? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? -

Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc truøm ñaàu ngoài trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 18. “Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc truøm ñaàu ngoài trong nhaø baïch y”. Truøm ñaàu: Truøm kín caû ñaàu vaø hai tai. Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ngoài trong nhaø. Khi thoï trai taïi Tinh xaù, hoaëc ngoài tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo thì khoâng ñöôïc truøm ñaàu. Trong tröôøng hôïp möa gioù laïnh leõo, hoaëc bò beänh, bò ñau ñaàu phong cuõng khoâng ñöôïc truøm kín caû ñaàu maø chæ neân truøm nöûa ñaàu ñeå troáng moät beân tai. Nhöng khi thaáy Tyø-kheo Tröôûng laõo thì phaûi laáy ñi. Neáu truøm ñaàu ngoài trong phoøng rieâng kín ñaùo thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên truøm ñaàu ngoài trong nhaø töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaét y (leân vai) ngoài trong nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi:

- Vì sao Sa-moân Thích töû maø vaét y (leân vai) ngoài trong nhaø ñeå loä caû cuøi choû, hoâng, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, boïn daâm nöõ baùn nhan saéc? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc vaét y ngoài trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 19. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaét y (leân vai) ngoài trong nhaø baïch y”. Vaét y: Hoaëc vaét leân moät beân, hoaëc vaét caû hai beân. Khoâng ñöôïc vaét y ngoài trong nhaø. Khi khaát thöïc hoaëc laáy thöùc aên, neáu sôï nhôùp y, coù theå vaét y leân, nhöng khoâng ñeå loä cuøi choû, thì khoâng coù toäi. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ngoài tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo thì khoâng ñöôïc vaét y leân. Neáu coù vaét thì chæ ñöôïc vaét moät beân, khoâng ñöôïc vaét caû hai beân. Neáu vaét y thì neân vaét beân traùi. Neáu caû hai vai ñeàu ñaép y kín thì ñöôïc vaét beân phaûi. Nhöng khi thaáy Tyø- kheo Tröôûng laõo thì phaûi buoâng xuoáng trôû laïi. Neáu buoâng lung caùc caên, vaét y leân vai ngoài trong nhaø, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vaét y leân vai ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo oâm ñaàu goái ngoài trong nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø kieâu caêng phoùng daät, oâm goái ngoài trong nhaø ngöôøi theá tuïc gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi

hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc oâm goái ngoài trong nhaø baïch y. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 20. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngoài boù goái trong nhaø baïch y”.

334 BOÄ LUAÄT 2

Boù goái: Coù theå voøng tay, veùn y nhöng khoâng ñöôïc boù goái maø ngoài trong nhaø. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ôû tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø- kheo Tröôûng laõo thì khoâng ñöôïc oâm goái maø ngoài. Khi ñaàu goái bò ñau thì ñöôïc duøng vaûi boù laïi, nhöng khi thaáy Tyø-kheo Tröôûng laõo thì phaûi môû ra(?). Neáu trong phoøng rieâng ôû choã vaéng thì ñöôïc ngoài boù goái. Nhöng khi thaáy Tyø-kheo Tröôûng laõo ñeán thì phaûi ngoài ngay ngaén. Neáu buoâng lung caùc caêm, oâm goái ngoài trong nhaø töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc oâm goái ngoài trong nhaø baïch y”. Keä toùm taét: “Uoán mình, ñaàu laéc lö, Vaãy tay, che kín thaân. Nhìn thaúng vaø noùi kheõ, Khoâng cöôøi, ngoài truøm ñaàu. Vaét y, ngoài oâm goái, Heát phaàn hai Baït cöø”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 335

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 22

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 7: NOÙI VEÀ 66 PHAÙP CHUÙNG HOÏC (Tieáp Theo)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 21. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y”. Treùo chaân: Baép veá ñeå treân baép veá, ñaàu goái ñaët treân ñaàu goái, baép chaân ñaët treân oáng chaân, goùt chaân ñaët treân mu baøn chaân. Khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y maø phaûi ngoài ngay ngaén hai chaân baèng nhau. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ôû tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân leân nhau. Neáu bò beänh thì ñöôïc ngoài treùo chaân, nhöng khi thaáy Thöôïng toïa thì phaûi ngoài laïi ñoan chaùnh. Neáu baøn chaân bò dính buøn neân ngoài treùo chaân ñeå gaït buøn, thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên

ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y”.

336 BOÄ LUAÄT 2

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn, löïc só? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 22. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y”. Choáng naïnh: Hoaëc choáng naïnh moät tay, hoaëc choáng naïnh caû hai tay. Khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y. Khi thoï trai taïi Tinh xaù hay ôû tröôùc caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø- kheo Tröôûng laõo khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh. Neáu vì giaø beänh hay bò chöùng phong thoáng ñau löng, thì ngoài choáng naïnh khoâng coù toäi. Neáu bò ung nhoït, gheû lôû phaûi duøng thuoác ñaép leân, roài sôï nhôùp y neân ngoài choáng naïnh, thì khoâng coù toäi. Nhöng khi thaáy Thöôïng toïa ñeán thì phaûi thaû tay xuoáng. Neáu buoâng lung caùc caên, ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y”. (403c) Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài trong nhaø baïch y, vöøa ñung ñöa caùi chaân, vöøa muùa tay, laïi coøn ngaét coû nöõa, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân muùa, ngoài trong nhaø baïch y maø tay chaân khoâng ñeå yeân? Ñaáy laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät beøn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc muùa maùy tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 337

Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 23. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc muùa maùy tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khoâng ñöôïc muùa maùy tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y: Khi ngoài khoâng ñöôïc ñoäng tay ñoäng chaân, muùa tay muùa chaân, hay ngaét coû, maø phaûi ngoài chöõng chaïc ñoan nghieâm. Neáu coù ai hoûi thì tröôùc heát phaûi giöõ gìn oai nghi giôùi luaät, tuøy thuaän maø ñaùp. Neáu hoï

hoûi veà boán ngoâi Thaùp thì ñöôïc duøng tay chæ, noùi: “Ñoù laø choã ñaûn sinh, ñoù laø choã Thaønh ñaïo, ñoù laø choã Chuyeån phaùp luaân, ñoù laø choã nhaäp Nieát-baøn”, thì khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät muoán kieán taïo Tinh xaù cho Tyø-kheo, thì Tyø-kheo neân xem xeùt ñòa hình ñòa theá, choã coù theå laøm, roài ñöa tay chæ, noùi: “Choã naøy coù theå xaây Tinh xaù, choã naøy coù theå xaây giaûng ñöôøng, choã kia coù theå laøm nhaø söôûi, choã noï coù theå xaây taêng phoøng”, thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên muùa maùy tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc muùa maùy tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng taïi Tinh xaù; khi hoï baét ñaàu doïn côm thì nhoùm saùu Tyø-kheo ñoøi nöôùc röûa tay, röûa baùt. Ñaøn-vieät nghe theá, lieàn ñaët thau côm noùng xuoáng ñaát, traùch: - Con boû nhaø ñeán chuøa thieát trai cuùng döôøng laø mong chuùng Taêng ñoàng loøng tònh taâm ñeå caàu ñöôïc phöôùc, maø giôø ñaây khi môùi doïn côm thì laïi ñoøi hoûi naøy kia. Ngöôøi xuaát gia neân chuù taâm maø aên, chöù vì sao trong böõa aên maø coøn ñoøi hoûi nhieàu thöù khaùc? Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi chuù taâm nhaän ñoà aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 24. “Caàn phaûi hoïc: Chuù taâm nhaän ñoà aên”. Khi chuù taâm aên khoâng ñöôïc duøng hai tay ghì caùi baùt ñaët treân hai

baøn chaân. Tröôùc heát phaûi röûa tay saïch, roài lau baùt, khi thöùc aên ñöôïc ñöa ñeán neân chuù yù maø nhaän. Neáu mình laø ngöôøi tröïc nguyeät troâng coi vieäc aên uoáng, neân phaûi ñeán sau, thì ñöôïc ñoøi nöôùc röûa tay, röûa baùt, khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng chuù taâm khi nhaän ñoà aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: “Chuù taâm nhaän ñoà aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù vò tröôûng giaû ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn, nhoùm saùu Tyø-kheo tröôùc heát nhaän nhieàu canh, sau môùi nhaän côm, khieán baùt ñaày traøn, canh chaûy xuoáng ñaát, neân ñaøn-vieät cheâ traùch: - Toâi laáy phaàn côm cuûa vôï con ñeå cuùng döôøng cho chuùng Taêng laø mong Taêng duøng cho heát, maø nay laïi vöùt xuoáng ñaát. Toân giaû coù bieát khoâng, trong moät haït côm naøy chöùa haøng traêm coâng söùc! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi nhaän côm vaø canh baèng nhau. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá

giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 25. “Caàn phaûi hoïc: Nhaän côm vaø canh baèng nhau”. Nhaän côm vaø canh baèng nhau: Khoâng ñöôïc laáy canh tröôùc, laáy côm sau maø phaûi laáy côm tröôùc boû vaøo baùt xong, môùi laáy canh. Neáu tuïc leä cuûa nöôùc ñoù doïn canh tröôùc, doïn côm sau, thì neân duøng moät caùi toâ ñeå nhaän. Neáu khoâng coù toâ, thì neân duøng laù caây, hay baùt nhoû ñeå nhaän. Neáu cuõng khoâng coù laù caây thì ñöôïc duøng baùt ñeå nhaän canh. Nhöng khi nhaän côm thì phaûi duøng tay ñôõ, töø töø boû vaøo trong baùt, khoâng ñöôïc ñeå noù traøn chaûy ra ngoaøi. Neáu Tyø-kheo beänh caàn duøng canh nhieàu, thì laáy nhieàu canh khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng nhaän côm canh baèng nhau töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Nhaän côm canh baèng nhau”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo aên xung quanh boán phía baùt ñeå daønh chính giöõa laïi, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, moi xung

quanh boán phía baùt maø aên, ñeå chính giöõa laïi? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc moi xung quanh boán phía baùt maø aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 26. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc moi xung quanh baùt maø aên”. Moi xung quanh baùt maø aên: Moi boán phía, ñeå chính giöõa laïi. Tröôùc heát neân nhaän côm ñeå vaøo moät beân baùt, sau ñoù nhaän canh, roài troän chung laïi maø aên. Neáu coù söõa, chaát beùo laãn vaøo trong côm, thì khoâng ñöôïc vì chuoäng ngon moi choã ngon aên tröôùc maø phaûi aên theo thöù lôùp. Neáu muoán cho ai, thì neân xaén moät nöûa maø cho. Neáu buoâng lung caùc caên, moi xung quanh baùt maø aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc moi xung quanh baùt maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo luøa thöùc aên trong mieäng töø beân naøy qua beân kia maø aên, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, nhö laïc ñaø, boø, deâ, ôï thöùc aên töø trong buïng ra nhai laïi? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc luøa thöùc aên trong mieäng töø beân naøy qua beân kia maø aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc

Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 27. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc luøa thöùc aên trong mieäng töø beân naøy qua beân kia maø aên”. Luøa thöùc aên trong mieäng töø phía beân naøy qua phía beân kia: Ngaäm

moät mieáng côm töø phía maù beân naøy chuyeån qua phía maù beân kia. Caàn nhai beân naøo thì nhai beân ñoù xong roài nuoát. Neáu Tyø-kheo aên boät, gaïo teû thì coù theå ngaäm moät beân, nhai moät beân khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên luøa thöùc aên trong mieäng töø beân naøy qua beân kia maø aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc luøa thöùc aên trong mieäng töø beân naøy qua beân kia maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo le löôõi ra aên, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, nhö raén, nhö chuoät, nhö choù, nhö meøo, le löôõi ra aên? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi chöù naøo coù ñaïo haønh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc le löôõi ra aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 28. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc le löôõi ra aên”. Le löôõi ra aên: Le löôõi ra ñeå thöùc aên treân löôõi roài môùi ngaäm mieäng laïi. Neáu ngöôøi tröïc nguyeät hay coi soùc vieäc aên uoáng muoán bieát thöùc aên soáng chín, maën nhaït, chua ngoït thì ñöôïc boû thöùc aên trong baøn tay, roài duøng löôõi neám, thì khoâng coù toäi. Neáu bò beänh thì ñöôïc boû muoái trong baøn tay roài neám, khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên le löôõi ra aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc le löôõi maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhöõng mieáng côm lôùn maø aên, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö nhöõng keû phoùng daät, nhö boø, nhö deâ, nhö laïc ñaø, nhö tuø nhaân ñoùi khaùt, aên nhöõng mieáng côm lôùn? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì!

Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên nhöõng mieáng côm lôùn. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá

giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 29. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc aên nhöõng mieáng côm lôùn”. Khoâng ñöôïc lôùn, khoâng ñöôïc nhoû, kieåu nhö daâm nöõ vaø vaøi hoät, ba hoät maø aên, maø phaûi aên mieáng côm vöøa mieäng. Neáu Tyø-kheo aên côm teû thì vaø ñaày mieäng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên aên nhöõng mieáng côm lôùn, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc aên nhöõng mieáng côm lôùn”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo haû mieäng chôø côm maø aên, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, nhö ruøa traïnh, eách nhaùi, haû mieäng ñeå chôø côm? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc haû mieäng ra chôø côm maø aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 30. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc haû mieäng ra chôø côm maø aên”. Khoâng ñöôïc haû mieäng chôø côm maø aên: Khi aên, Tyø-kheo phaûi aên nhö caùch aên cuûa voi chuùa treân nuùi tuyeát, nghóa laø khi thöùc aên vaøo mieäng lieàn duøng caùi voøi ñaåy saâu vaøo vaø chia ñeàu ra trong mieäng. Nuoát xong mieáng aên tröôùc roài môùi ñöa mieáng aên sau vaøo, chöù khoâng ñöôïc haû mieäng chôø thöùc aên. Neáu mieäng bò lôû thì ñöôïc haû mieäng chôø khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên haû mieäng chôø côm ñeå aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi:

“Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc haû mieäng chôø côm ñeå aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo haû mieäng ra voø thöùc aên neùm vaøo, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö nhöõng keû daâm loaøn, neùm thöùc aên vaøo mieäng maø aên? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc neùm thöùc aên vaøo mieäng. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 31. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc neùm thöùc aên vaøo mieäng”. Neùm thöùc aên vaøo mieäng: Khoâng ñöôïc voø côm thaønh cuïc töø xa neùm vaøo mieäng. Neáu aên caùc loaïi nhö taùo chua, nho, cho ñeán ñaäu rang, thì neùm vaøo mieäng maø aên khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên neùm thöùc

aên vaøo mieäng, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc neùm thöùc aên vaøo mieäng”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo caén moät nöûa moùn aên, coøn moät nöûa caát vaøo trong baùt, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, caén moät nöûa moùn aên (maø aên)? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc caén moät nöûa moùn aên maø aên. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 32. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc caén moät nöûa moùn aên maø aên”. Khoâng ñöôïc caén moät nöûa moùn aên coøn moät nöûa caát vaøo trong baùt

maø neân (beû) töøng mieáng vöøa mieäng maø aên. Neáu cuïc boät lôùn thì neân duøng tay beû töøng mieáng cho vöøa mieäng. Neáu aên traùi döa, mía hay cuû caûi thì ñöôïc caén aên khoâng coù toäi. Neáu aên baùnh cuõng neân duøng tay beû töøng mieáng cho vöøa mieäng. Neáu buoâng lung caùc caên caén moät nöûa moùn aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng ñieân thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc caén moät nöûa moùn aên maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo ngaäm ñoà aên maø noùi, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû phoùng daät, nhö laïc ñaø, boø, deâ, löøa, ngaäm thöùc aên maø keâu roáng? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ngaäm thöùc aên maø noùi. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 33. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngaäm thöùc aên maø noùi”. Khoâng ñöôïc ngaäm thöùc aên maø noùi: Neáu ñang aên maø bò Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo goïi, mình nuoát chöa heát thöùc aên maø tieáng noùi khoâng khaùc thöôøng, thì ñöôïc leân tieáng ñaùp. Neáu khoâng theå ñöôïc thì phaûi nuoát cho heát côm roài môùi leân tieáng ñaùp. Neáu ngöôøi goïi traùch cöù, thì haõy ñaùp: “Vì trong mieäng con coù thöùc aên neân khoâng theå traû lôøi ngay ñöôïc”. Neáu phoùng tuùng caùc caên, ngaäm thöùc aên maø noùi, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ngaäm thöùc aên maø noùi”. Keä toùm taét: “Ngoài treùo chaân trong

nhaø, Choáng naïnh, ñoäng tay chaân. Chuù yù, côm baèng canh, Doàn thöùc aên hai maù.

344 BOÄ LUAÄT 2

Le löôõi, ngaäm lôùn mieáng Haû mieäng, neùm côm vaøo. Caén aên, ngaäm côm noùi Heát Baït-cöø thöù ba". Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû laïi aên nhö treû con, nhö tuø nhaân bò ñoùi? Roài hoï hoûi: - Toân giaû aên uoáng raát sung tuùc, vì sao laïi phaûi veùt baùt? Ñaây laø nhöõng keû baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 34. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên". Khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên: Khoâng ñöôïc cong ngoùn tay laïi ñeå veùt baùt. Neáu söõa, daàu, maät dính nôi baùt thì khoâng ñöôïc co ngoùn tay laïi veùt baùt maø phaûi duøng ngoùn tay doàn laïi roài môùi nhuùm laïi maø aên. Neáu buoâng lung caùc caên, duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïi thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên". Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo lieám tay maø aên, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö treû con, khi ñöôïc thöùc aên lieàn lieám tay maø aên? Roài hoï hoûi: - Toân giaû, con cuùng moät caùch haøo phoùng cho thaày aên ñaày ñuû, vì sao laïi lieám tay maø aên? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn

baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc lieám tay maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 35. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc lieám tay maø aên". Khoâng ñöôïc laät ngöûa, laät saáp baøn tay ñeå lieám maø aên. Neáu söõa, daàu, maät, ñöôøng pheøn dính vaøo tay thì phaûi duøng tay vuoát vaøo mieäng baùt ñeå doàn laïi moät choã, roài môùi laáy aên. Neáu buoâng lung caùc caên lieám tay maø aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc lieám tay maø aên". Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só

ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo muùt ngoùn tay maø aên, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö treû con, muùt ngoùn tay maø aên? Roài hoï hoûi: - Con cuùng döôøng moät caùch haøo phoùng, vì sao thaày laïi muùt ngoùn tay maø aên? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc muùt ngoùn tay maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 36. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc muùt ngoùn tay maø aên”. Khoâng ñöôïc muùt ngoùn tay maø aên: Neáu Tyø-kheo aên caùc thöù nhö canh thòt, môõ hay chaát ngoït dính vaøo ngoùn tay thì khoâng ñöôïc muùt maø phaûi keâ ngoùn tay vaøo thaønh baùt vuoát cho doàn laïi moät choã roài laáy aên. Neáu maät, ñöôøng pheøn, muoái dính vaøo ñaàu ngoùn tay thì ñöôïc muùt, khoâng coù toäi. Nhöng neáu buoâng lung caùc caên, muùt ngoùn tay maø aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng

coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc muùt ngoùn tay maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo nhai thöùc aên ra tieáng, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø aên gioáng nhö heo, chuoät aên? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc nhai thöùc aên ra tieáng. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 37. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc nhai thöùc aên ra tieáng”. Neáu buoâng lung caùc caên nhai thöùc aên ra tieáng töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc nhai thöùc aên ra tieáng”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo huùt côm ra tieáng maø aên, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö laïc ñaø, boø, löøa huùt côm maø aên? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc huùt thöùc aên ra tieáng maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 38. “Caàn phaûi hoïc:

Khoâng ñöôïc huùt thöùc aên maø aên". Neáu aên caùc thöù chaùo loûng, söõa töôi, söõa chua, canh, côm thì khoâng ñöôïc huùp thaønh tieáng maø phaûi nuoát töø töø. Neáu buoâng lung caùc caên, huùp thöùc aên maø aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá

neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc huùt thöùc aên maø aên". Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo nuoát troäng thöùc aên nghe tieáng öøng öïc, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø aên nghe tieáng öøng öïc gioáng nhö löøa, laïc ñaø aên? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc nuoát troäng thöùc aên maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 39. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc nuoát troäng thöùc aên maø aên". Khoâng ñöôïc nuoát troäng thöùc aên nghe tieáng öøng öïc. Nhöng neáu yeát haàu bò beänh neân nuoát thöùc aên nghe tieáng thì khoâng coù toäi. Neáu yeát haàu bò khoâ thì neân uoáng nöôùc cho thoâng roài môùi nuoát thöùc aên. Neáu buoâng lung caùc caên, nuoát troäng thöùc aên, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc nuoát troäng thöùc aên maø aên". Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo vaø côm vaøo trong mieäng moät nöûa, rôi xuoáng ñaát moät nöûa, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø aên uoáng ñoå thaùo gioáng nhö keû phoùng daät? Roài hoï hoûi: - Ñaïi ñöùc töôûng raèng nhöõng thöùc aên naøy khoâng toán tieàn mua sao? Con ñaõ laáy phaàn cuûa vôï con ñem cuùng döôøng ñeå caàu phöôùc, moät haït gaïo naøy toán haøng traêm coâng söùc môùi thaønh, caàn phaûi aên heát, vì sao laïi ñeå rôi xuoáng ñaát? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên uoáng laøm ñoå thaùo thöùc aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 40. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laøm rôi côm khi aên". Khi nhaän thöùc aên khoâng neân ñeå moät haït côm naøo rôi xuoáng ñaát, nhöng neáu tònh nhaân sôùt côm rôi xuoáng ñaát thì khoâng coù toäi. Khi ñaõ vaø thöùc aên vaøo trong mieäng thì ñöøng ñeå rôi xuoáng ñaát, nhöng neáu lôõ rôi thì khoâng coù toäi.

Khi aên caù, thòt, traùi caây, döa, mía thì khoâng ñöôïc vöùt böøa baõi voû, haït, xaùc, xöông döôùi ñaát, maø phaûi boû doàn ñoáng moät beân döôùi chaân. Neáu buoâng lung caùc caên laøm rôi rôùt caën baõ thöùc aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laøm rôi côm khi aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo vung tay ra, laøm baån y Tyø-kheo ngoài beân caïnh. Vò aáy lieàn hoûi: - Tröôûng laõo! Vì sao maø vung tay ra, bò rít, ong, boø caïp caén phaûi khoâng? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc vung tay khi aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 41. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vung tay khi aên”. Khi vung tay thì khoâng ñöôïc höôùng vaøo ngöôøi ngoài beân caïnh maø vung. Neáu thöùc aên dính vaøo tay thì neân ñöa tay veà tröôùc maët mình maø raûy, hoaëc raûy vaøo trong baùt. Neáu buoâng lung caùc caên vung tay khi aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc vung tay khi aên”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 349

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi ngoài beân caïnh vôùi taâm chaâm choïc. Neáu thaáy thöùc aên ít, lieàn noùi: - Thaät laø lieâm khieát, coù tieát ñoä; neáu ñaõ no roài khoâng duøng nöõa thì haõy cho toâi. Neáu thaáy caàm caùi baùt lôùn, lieàn noùi: - OÂi! Ñaây laø keû tham aên, caùi baùt gioáng nhö caùi choõ lôùn, ñaøn-vieät cung caáp chæ ñuû caùi naøy thoâi, boïn chuùng toâi coøn laáy ñaâu ra nöõa! Caùc Tyø-kheo nghe theá laáy laøm hoå theïn, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi beân caïnh vôùi taâm chaâm choïc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 42. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc nhìn trong baùt cuûa ngöôøi beân caïnh vôùi taâm xoi boùi”. Neáu ngöôøi troâng coi vieäc aên uoáng vì muoán bieát nôi naøo ñaõ coù, nôi naøo chöa coù thöùc aên maø xem, thì khoâng coù toäi. Neáu ñeä töû tuøy tuøng hay ñeä töû y chæ bò beänh, mình xem trong baùt cuûa hoï ñeå bieát thöùc aên coù hôïp vôùi beänh hay khoâng, thì khoâng coù toäi. Hoaëc xem ngöôøi ngoài treân, ngoài döôùi ñeå bieát thöùc aên ñaõ coù hay chöa thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi beân caïnh vôùi taâm xoi boùi töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù

toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc xem trong baùt cuûa ngöôøi beân caïnh vôùi taâm xoi boùi”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aáy moät Tyø- kheo ñeå baùt tröôùc maët, quay laïi noùi chuyeän vôùi ngöôøi ngoài beân caïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo beøn laáy baùt ñeå ôû choã khaùc. Khi ngöôøi mang thöùc aên ñeán, thaày Tyø-kheo khoâng thaáy baùt, beøn sôø döôùi ñaát ñeå tìm, khieán tay bò baån, lieàn hoûi ñaøn-vieät xin nöôùc röûa tay. Khi aáy, ñaøn-vieät beøn boû thoá côm

xuoáng ñaát, caèn nhaèn: - Con boû caû vieäc nhaø vì muoán taïo phöôùc, cuùng côm cho chö Taêng, leõ ra Taêng neân teà chænh nhaän laáy thöùc aên. Theá maø giôø ñaây khi böng côm leân thaày môùi xin nöôùc röûa tay. Ngöôøi xuaát gia phaûi giöõ taâm ñoan nghieâm, nhìn vaøo baùt maø aên chöù. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau phaûi giöõ taâm ñoan nghieâm nhìn vaøo baùt maø aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 43. “Caàn phaûi hoïc: Giöõ taâm ñoan nghieâm nhìn vaøo baùt maø aên”. Giöõ taâm ñoan nghieâm nhìn vaøo baùt maø aên: Khoâng ñöôïc ñeå baùt tröôùc maët roài noùi chuyeän vôùi ngöôøi beân caïnh. Neáu coù lyù do caàn noùi chuyeän vôùi ngöôøi beân traùi, beân phaûi thì tay traùi phaûi caàm laáy vaønh baùt. Khi thaáy ngöôøi mang thöùc aên ñeán caùch mình ba ngöôøi thì phaûi traùng baùt saïch caàm chôø ñeán phieân mình. Neáu buoâng lung caùc caên khoâng giöõ taâm ñoan nghieâm nhìn vaøo baùt maø aên töùc laø xem thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Giöõ taâm ñoan nghieâm nhìn vaøo baùt maø aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo ñoøi côm, canh, bò ñaøn-vieät cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû ñeán böõa aên laïi ñoøi côm, ñoøi canh? Roài hoï hoûi: - Naøy Toân giaû, con töï nguyeän cuùng döôøng thöùc aên ñaày ñuû, vì sao laïi keâu ñoøi aàm ó? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp ñoøi thöùc aên. Laïi nöõa, khi Phaät truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, nöôùc Ca-duy- la-veä, theo thöôøng leä, Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì naêm lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Thaáy moät

Tyø-kheo bò beänh, gaày oám tieàu tuïy, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, OÂng ñau nhö theá naøo ñaáy? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh ñau ñôùn, chaúng coù thích thuù gì. - OÂng khoâng theå ñoøi thöùc aên thích hôïp vôùi beänh vaø thuoác thích hôïp vôùi beänh sao? - Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc ñoøi thöùc aên (neân con khoâng daùm ñoøi). - Töø nay veà sau Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc ñoøi thöùc aên. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Ca- duy-la-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 44. “Caàn phaûi hoïc: Khi khoâng beänh khoâng ñöôïc vì mình maø ñoøi thöùc aên”. Khi khoâng beänh khoâng ñöôïc vì mình maø ñoøi côm canh. Neáu coù beänh caàn nhieàu canh thì ñoøi khoâng coù toäi. Nhöng neáu buoâng lung caùc caên, khoâng coù beänh maø vì mình ñoøi thöùc aên töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng beänh khoâng ñöôïc vì mình maø ñoøi thöùc aên”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo tröôùc heát nhaän caù thòt canh roài laáy côm phuû leân treân. Ngöôøi coi vieäc aên uoáng thaáy theá lieàn hoûi: - Tröôûng laõo ñaõ nhaän ñöôïc caù thòt canh chöa? - Laõo tröôïng, oâng thaáy ñoù thì bieát, caàn gì phaûi hoûi? Ngöôøi coi vieäc aên uoáng lieàn hoûi ngöôøi ñöa thöùc aên: - Vì sao oâng khoâng ñöa caù thòt canh choã naøy? - Choã naøo chöa nhaän ñöôïc? - Choã naøy chöa ñöôïc ñaây naøy. - Con ñaõ ñöa roài vì sao noùi laø chöa ñöôïc? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc duøng côm phuû leân canh ñeå mong ñöôïc theâm canh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû,

vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 45. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laáy côm phuû leân canh ñeå mong ñöôïc theâm canh”. Neáu Tyø-kheo chôø ngöôøi ta sôùt thöùc aên maø sôï nhôùp y thì coù theå (phuû côm treân canh), ñeå hôû moät beân, nhöng khoâng ñöôïc phuû kín heát. Neáu phuû kín heát maø ngöôøi ñöa thöùc aên hoûi ñaõ nhaän ñöôïc chöa thì phaûi ñaùp laø ñaõ nhaän ñöôïc roài. Neáu buoâng lung caùc caên, laáy côm phuû treân canh ñeå mong ñöôïc theâm canh töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc laáy côm phuû treân canh ñeå mong ñöôïc theâm canh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tay baån caàm ly nöôùc ñöa ngöôøi beân caïnh, khieán ngöôøi aáy cheâ nhôùp khoâng caàm. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau

khoâng ñöôïc duøng tay baån caàm ly nöôùc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 46. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc duøng tay baån caàm ly nöôùc”. Khi aên, Tyø-kheo neân giöõ gìn tay traùi cho saïch, duøng tay phaûi nhaän laáy ly nöôùc roài keâ vaøo moâi maø uoáng. Khoâng ñöôïc ngaäm vaønh ly saâu vaøo mieäng, cuõng khoâng ñöôïc ñeå cho vaønh ly chaïm vaøo muõi vaø traùn. Khoâng ñöôïc uoáng heát maø neân ñeå laïi chöøng moät nguïm, ñoå ñi, roài duøng nöôùc röûa cho saïch, ñoaïn ñöa tieáp ngöôøi ngoài döôùi mình. Neáu tay traùi bò beänh gheû, thì duøng tay phaûi gaït treân vaønh baùt (cho heát thöùc aên) roài laáy nöôùc saïch röûa. Neáu röûa khoâng saïch thì duøng chieác laù ñeå caàm ly nöôùc maø uoáng, uoáng xong nhö treân ñaõ noùi. Neáu buoâng lung caùc caên duøng tay baån caàm ly nöôùc töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc duøng tay baån caàm laáy ly nöôùc”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù cö

só ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, khi aên xong, nhoùm saùu Tyø-kheo doàn côm thöøa trong baùt ñoå xuoáng ñaát, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch: - Toân giaû cho raèng thöùc aên naøy khoâng coù tieàn maø mua ñöôïc sao? Con ñaõ laáy phaàn cuûa vôï con ñeå laøm vieäc phöôùc ñöùc, moät haït côm toán caû traêm coâng söùc, vì sao laïi ñoå xuoáng ñaát? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñem côm thöøa trong baùt ñoå xuoáng ñaát. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 47. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñem thöùc aên thöøa trong baùt ñoå xuoáng ñaát”. Khi aên, phaûi löôïng caùi buïng maø laáy thöùc aên, khoâng ñöôïc laáy nhieàu. Neáu tònh nhaân sôùt quaù nhieàu, thì tröôùc khi aên neân sôùt bôùt cho ngöôøi beân caïnh. Neáu ngöôøi beân caïnh khoâng laáy thì neân cho Sa-di vaø ngöôøi laøm vöôøn. Khi röûa baùt, khoâng ñöôïc ñoå moät haït côm naøo xuoáng ñaát. Neáu coøn thöùc aên thöøa thì neân ñoå treân taám vaùn hoaëc treân laù caây. Neáu nhöõng haït thöùc aên quaù nhoû nhö boät khoâng theå doàn laïi ñöôïc thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ñem ñoå thöùc aên thöøa trong baùt xuoáng ñaát töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñoå thöùc aên thöøa trong baùt xuoáng ñaát”. Keä toùm taét: “Veùt, lieám, nhai ra tieáng, Nuoát troäng, laøm rôi côm. Vung tay, nhìn baùt khaùc, Ñoan taâm, vì mình ñoøi. Che canh, tay dô, ñoå, Heát Baït-cöø thöù tö”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-

ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñöùng thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Ly-xa ngoài nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Nhöng boïn ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi thuyeát phaùp vi dieäu nhö vaäy leõ ra phaûi môøi vò aáy ngoài treân giöôøng, chöù sao laïi ñeå vò aáy ñöùng thuyeát-maø mình ngoài nghe? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Tyø- xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 48. “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe; ngoaïi tröø hoï bò beänh”. Beänh: (Khi ngöôøi nghe coù beänh thì ñöùng thuyeát phaùp) Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Thuyeát: Vì thính giaû maø giaûng giaûi nghóa lyù, phaân bieät dieãn thuyeát ñeå cho hoï theo ñoù maø tu haønh. Phaùp: Do Phaät thuyeát hoaëc do Phaät aán chöùng. - Do Phaät thuyeát: Do chính Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri trình baøy. - Do Phaät aán chöùng: Do caùc vò Thanh vaên thuyeát, ñöôïc Phaät ngôïi khen laø coù yù nghóa, ñoù goïi laø aán chöùng. Khoâng ñöôïc ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe, nhöng neáu hoï bò beänh (thì mình ñöùng thuyeát phaùp) khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa Thaùp cuûa chuùng Taêng, ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: “Tyø-kheo, thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï ñöùng daäy, vì sôï hoï sinh nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù ngöôøi ñöùng, mình neân nghó laø thuyeát phaùp cho ngöôøi ñöùng ñoù nghe, thì duø nhaø vua ngoài nghe, mình vaãn khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá

neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe, ngoaïi tröø hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, nhöõng keû nghe phaùp khoâng coù taâm cung kính, Vì sao nghe thuyeát phaùp vi dieäu nhö vaäy maø laïi naèm nghe? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh naèm nghe? Töø nay veà sau Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn

leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 49. “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe, tröø khi hoï bò beänh”. (Hoï bò) beänh: Ñöùc Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo vì coâng vieäc cuûa Thaùp, cuûa chuùng Taêng, khi ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát maø hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï ñöùng daäy, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù ngöôøi ngoài, thì mình neân nghó laø thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài ñoù nghe, duø vua (naèm) nghe, mình vaãn khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên, ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh naèm nghe, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ngoài döôùi giöôøng nhoû thaáp thuyeát phaùp cho töôùng quaân Sö Töû ngoài treân giöôøng cao nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, baûn thaân mình

ngoài döôùi giöôøng thaáp nhoû maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, töôùng quaân Sö Töû naøy khoâng coù taâm cung kính, khi nghe phaùp vi dieäu nhö vaäy vì sao laïi ngoài treân giöôøng cao, ñeå cho Tyø-kheo ngoài döôùi giöôøng thaáp thuyeát phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ngoài döôùi giöôøng nhoû thaáp thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe? Töø nay veà sau, mình ôû döôùi thaáp khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài ôû treân cao nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 50. “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài döôùi giöôøng thaáp maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Giöôøng thaáp: Coù hai loaïi: 1. Giöôøng ôû döôùi goïi laø giöôøng thaáp. 2. Giöôøng thoâ sô xaáu xí cuõng goïi laø giöôøng thaáp. Giöôøng cao: Goàm hai loaïi: 1. Giöôøng cao lôùn goïi laø giöôøng cao. 2. Giöôøng ñeïp ñeõ loäng laãy cuõng goïi laø giöôøng cao. Beänh: (Khi thính giaû bò beänh thì Tyø-kheo ñöùng thuyeát phaùp) Ñöùc Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc ngoài döôùi giöôøng thaáp maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe, nhöng neáu ñoù laø ngöôøi beänh, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì coâng vieäc cuûa Thaùp, cuûa chuùng Taêng, ñi ñeán nhaø vua, ñeán chuû ñaát maø hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khi aáy khoâng ñöôïc baûo hoï ñöùng daäy khoûi choã ngoài, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù ngöôøi ôû döôùi thaáp, thì mình neân nghó laø thuyeát phaùp cho ngöôøi ñoù nghe, duø vua ngoài treân giöôøng cao nghe, mình

vaãn khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ngoài döôùi giöôøng thaáp thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 357

“Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ngoài döôùi giöôøng thaáp thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa mang giaøy da nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy nghe thuyeát phaùp vi dieäu maø khoâng coù taâm cung kính, khoâng chòu côûi giaøy da khi nghe phaùp”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø mang giaøy da nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 51. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Giaøy da: Hoaëc moät lôùp, hoaëc hai lôùp. Thuyeát phaùp: nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø mang giaøy da nghe, nhöng neáu hoï bò beänh thì Phaät baûo laø khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì coâng vieäc cuûa Thaùp, cuûa Taêng... cho ñeán coù tònh nhaân ôû beân caïnh hoï, thì mình nghó laø thuyeát phaùp cho ngöôøi ñoù nghe, duø vua nghe, mình vaãn khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ôû nôi ñöôøng hieåm, choã ñaùng kinh sôï, maø ngöôøi baûo veä noùi: “Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì ngöôøi aáy duø mang giaøy da, mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø mang giaøy da nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa mang guoác goã nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch:

358 BOÄ LUAÄT 2

- Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi côûi guoác, vì sao laïi mang guoác maø nghe? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát

phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø mang guoác nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 52. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác nghe, tröø khi hoï bò beänh". Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Guoác: Goàm möôøi ba loaïi: 1. Guoác vaøng. 2. Guoác baïc. 3. Guoác ma-ni. 4. Guoác raêng. 5. Guoác goã. 6. Guoác ña-la. 7. Guoác da. 8. Guoác Khaâu-baø-la. 9. Guoác dieân. 10. Guoác coû gai. 11. Guoác voû caây. 12. Guoác baø-ca. 13. Guoác coû. Goàm caùc loaïi guoác nhö theá, ñoù goïi laø guoác. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, ñi ñeán vua hoaëc chuû ñaát, maø hoï baûo: "Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì khoâng neân baûo hoï côûi guoác ra, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì mình neân nghó laø thuyeát phaùp cho tònh nhaân nghe, duø vua nghe cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø mang guoác nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 359

Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác nghe, tröø khi hoï bò beänh". Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa truøm ñaàu nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieãn, thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, ñaùm ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi gôõ boû khaên truøm ñaàu, vì sao laïi truøm ñaàu nghe phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø truøm ñaàu nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 53. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh". Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Truøm ñaàu: Truøm kín caùi ñaàu hoaøn toaøn. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, nhöng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi beänh (truøm ñaàu) nghe, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, khi ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát v.v... cho ñeán neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì mình neân nghó laø thuyeát phaùp cho ngöôøi aáy nghe, duø vua nghe cuõng khoâng coù toäi. Khi Tyø-kheo ñi ñeán nhöõng nôi ñöôøng hieåm ñaùng sôï maø ngöôøi baûo veä noùi: "Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì duø ngöôøi aáy ñang truøm ñaàu, mình thuyeát phaùp cho hoï nghe cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø

truøm ñaàu nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh”.

360 BOÄ LUAÄT 2

Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa quaán khaên treân ñaàu nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi quaán khaên treân ñaàu nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Nhöng caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, nghe phaùp vi dieäu nhö vaäy vì sao laïi quaán khaên treân ñaàu maø nghe? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø quaán khaên treân ñaàu nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi quaán khaên treân ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Tyø- xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 54. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi quaán khaên treân ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Quaán (khaên) treân ñaàu: Hoaëc duøng vaûi quaán hoaëc duøng luïa quaán. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi; nhöng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi coù beänh quaán khaên treân ñaàu nghe, khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì coâng vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï môû khaên quaán ñaàu, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù Tònh nhaân thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho ngöôøi aáy nghe, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Khi Tyø-kheo ñang ñi treân con ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï maø ngöôøi baûo veä noùi: “Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe” thì ngöôøi aáy duø ñang quaán khaên treân ñaàu, mình thuyeát phaùp cho hoï nghe cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø quaán khaên treân ñaàu nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi quaán khaên treân ñaàu nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 361

Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa ñang ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Nhöng caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi

ngoài ngay ngaén, vì sao laïi ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái maø nghe phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái maø nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái maø nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 55. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái maø nghe, tröø khi hoï bò beänh. Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. OÂm ñaàu goái: OÂm tay, oâm y, oâm caû daây buoäc. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu thuyeát phaùp cho ngöôøi coù beänh nghe thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng khi ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, cho ñeán caâu neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân suy nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân nghe, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø ngoài oâm ñaàu goái nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choøm hoûm oâm ñaàu goái nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa ngoài treùo chaân maø nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treùo chaân maø nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Nhöng caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi ngoài nghieâm chænh, vì sao laïi ngoài

362 BOÄ LUAÄT 2

treùo chaân? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài treùo chaân maø nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treùo chaân maø nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 56. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treùo chaân maø nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Beänh: Ñöùc Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Ngoài treùo chaân: Ñuøi veá ñeå treân ñuøi veá, ñaàu goái ñaët treân ñaàu goái, baép chaân ñaët treân baép chaân, goùt chaân ñeå treân goùt chaân. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài treùo chaân maø nghe, nhöng neáu hoï coù beänh thì thuyeát phaùp khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì

khoâng ñöôïc baûo hoï ngoài laïi nghieâm chænh, vì sôï hoï sinh taâm nghi kî. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân aáy nghe, duø vua nghe cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên, thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ngoài treùo chaân maø nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treùo chaân maø nghe, tröø khi hoï bò beänh". Keä toùm taét: "Nhöõng ngöôøi ngoài vaø naèm, Treân giöôøng cao, mang giaøy, Mang guoác cuøng truøm ñaàu, Quaán ñaàu, ngoài boù goái, Vaø treùo chaân, khoâng Thuyeát Heát Baït-cöø thöù naêm". Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa caàm dao

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 363

nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Nhöng caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi nhaát taâm, chaáp tay, vì sao laïi nhö boïn ñoà teå, caàm dao nghe phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 57. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe". Caàm: duøng tay caàm. Dao: Dao lôùn, dao nhoû, göôm. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: "Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì khoâng ñöôïc baûo hoï boû dao, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân con ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï, maø ngöôøi baûo veä noùi: "Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì tuy ngöôøi aáy ñang caàm dao mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao nghe". Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa caàm cung teân nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho

364 BOÄ LUAÄT 2

ngöôøi caàm cung teân nghe? Vaû laïi, boïn ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, nghe phaùp vi dieäu nhö vaäy leõ ra phaûi boû cung teân, vì sao laïi caàm cung teân maø nghe phaùp gioáng nhö boïn thôï saên? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 58. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe”. Caàm: Duøng tay caàm. Cung teân: Vuõ khí phoøng veä. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi; khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï boû cung teân, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñoaïn ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï maø ngöôøi baûo veä noùi: “Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì tuy ngöôøi aáy caàm cung teân mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên, thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa caàm gaäy nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, taïi sao nghe dieäu phaùp nhö vaäy maø khoâng boû gaäy xuoáng, laïi caàm gaäy nghe phaùp?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 365

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø caàm gaäy nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 59. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Caàm gaäy: Taát caû caùc loaïi gaäy. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng bò beänh maø caàm gaäy nghe, tröø khi hoï coù beänh thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát maø hoï baûo: “Tyø-kheo haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï boû gaäy, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân

caïnh hoï coù tònh nhaân thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñoaïn ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï maø ngöôøi baûo veä noùi: “Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì tuy ngöôøi aáy ñang caàm gaäy, mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø caàm gaäy nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy nghe, ngoaïi tröø hoï beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa caàm duø nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi boû duø ñi, vì sao laïi caàm duø nghe phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø caàm duø nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø nghe, tröø khi hoï coù beänh. Ñoaïn Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 60. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Duø: Duø baèng voû caây, duø baèng laù Ña-la, baèng laù Ña-leâ, baèng thanh tre, baèng nhieàu neáp gaáp, baèng loâng ñuoâi coâng, noùi chung caùc loaïi coù theå che möa naéng nhö vaäy ñeàu goïi laø duø. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø caàm duø nghe, nhöng neáu hoï coù beänh thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát maø hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe” thì khoâng ñöôïc baûo hoï boû duø, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu thuyeát phaùp cho phaùp sö, luaät sö khi möa, gioù, laïnh, tuyeát, hoaëc noùng böùc maø hoï caàm duø, thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø caàm duø nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø nghe, tröø khi hoï beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñi sau caùc ñoàng töû Leâ-xa maø thuyeát phaùp, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, ñi sau maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe

dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi ñi sau maø nghe. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 367

- Vì sao caùc oâng ñi sau ngöôøi khoâng beänh maø thuyeát phaùp cho hoï nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñi sau maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc mình nghe, tröø khi hoï beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 61. “Caàn phaûi hoïc: Mình ñi sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc mình nghe, tröø khi hoï bò beänh”. Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Ñi sau: Ngöôøi kia ñi tröôùc, mình ñi sau. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc ñi sau ngöôøi khoâng beänh maø thuyeát phaùp cho hoï nghe, tröø khi hoï coù beänh thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát maø hoï baûo: “Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì khoâng ñöôïc baûo hoï ñi phía sau mình, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñoaïn ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï, maø ngöôøi baûo veä noùi: “Nôi naøy boïn cöôùp thöôøng ñoùn ñaàu ñoaøn boä haønh, ñeå toâi ñi tröôùc, Toân giaû ñi sau thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì mình thuyeát phaùp khoâng coù toäi. Neáu coù keû aùc löôøm maét, caàm gaäy daønh ñi tröôùc baét Tyø-kheo ñi sau thuyeát phaùp cho y nghe, thì thuyeát phaùp khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ñi sau thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ñi tröôùc nghe töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñi sau thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc mình nghe, tröø khi hoï beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa cöôõi ngöïa nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, thuyeát phaùp cho ngöôøi cöôõi ngöïa nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi xuoáng ngöïa, vì sao ngoài treân löng ngöïa maø nghe phaùp? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

368 BOÄ LUAÄT 2

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø cöôõi ngöïa nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi cöôõi ngöïa nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 62. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc

thuyeát phaùp cho ngöôøi cöôõi ngöïa nghe, tröø khi hoï bò beänh". Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Cöôõi: goàm coù taùm loaïi: Cöôõi voi, cöôõi ngöïa, cöôõi boø, cöôõi löøa, ngoài treân thuyeàn, ngoài treân xe, ngoài treân kieäu, ngoài treân caùng. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh maø cöôõi ngöïa nghe, tröø khi hoï bò beänh, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng, ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát, roài hoï baûo: "Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì khoâng ñöôïc baûo hoï xuoáng ngöïa, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân thì neân nghó raèng mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ñang ñi treân ñoaïn ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï, maø ngöôøi baûo veä noùi: "Toân giaû, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì duø ngöôøi aáy ngoài treân ngöïa, mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên, thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh cöôõi ngöïa nghe, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi cöôõi ngöïa nghe, tröø khi hoï bò beänh". Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ôû ngoaøi leà ñöôøng thuyeát phaùp cho caùc ñoàng töû Leâ-xa ñang ôû giöõa ñöôøng nghe, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö dieãn vieân, mình ôû ngoaøi leà ñöôøng maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Vaû laïi, caùc ñoàng töû naøy cuõng khoâng coù taâm cung kính, khi nghe dieäu phaùp nhö vaäy leõ ra phaûi traùnh sang beân leà ñöôøng ñeå Tyø-kheo ôû giöõa ñöôøng, chöù vì sao mình laïi ôû giöõa ñöôøng? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi ôû ngoaøi leà ñöôøng thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ôû ngoaøi leà ñöôøng thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe, tröø khi hoï bò beänh. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 63. "Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ôû ngoaøi leà ñöôøng maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe, tröø khi hoï beänh". Beänh: Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. ÔÛ ngoaøi leà ñöôøng: Tyø-kheo ôû ngoaøi leà ñöôøng. ÔÛ giöõa ñöôøng: Thính giaû ôû giöõa ñöôøng. Thuyeát phaùp: Nhö treân ñaõ noùi, khoâng ñöôïc ôû ngoaøi leà ñöôøng thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ôû giöõa ñöôøng nghe, tröø khi hoï bò beänh thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Taêng ñi ñeán nhaø vua hay chuû ñaát maø hoï baûo: "Tyø-kheo, haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe", thì khoâng ñöôïc baûo hoï traùnh ra ngoaøi leà ñöôøng, vì sôï hoï sinh taâm nghi ngôø. Neáu beân caïnh hoï coù tònh nhaân, thì neân nghó laø mình thuyeát phaùp cho tònh nhaân, duø vua nghe mình cuõng khoâng coù toäi. Neáu

Tyø-kheo ñang ñi treân ñoaïn ñöôøng nguy hieåm ñaùng sôï, maø ngöôøi baûo veä noùi: “Toân giaû haõy ôû ngoaøi leà ñöôøng, ñeå toâi ôû giöõa ñöôøng, neáu coù boïn cöôùp xuaát hieän, toâi seõ choáng cöï chuùng. Toân giaû haõy thuyeát phaùp cho toâi nghe”, thì tuy ngöôøi aáy ôû giöõa ñöôøng, mình thuyeát phaùp cuõng khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ôû ngoaøi leà ñöôøng maø thuyeát phaùp cho ngöôøi khoâng beänh ôû giöõa ñöôøng nghe, töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ôû ngoaøi leà ñöôøng maø thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe, tröø khi hoï beänh”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc muoán ñi ñeán hoà nöôùc ôû coâng vieân phía ñoâng ñeå du ngoaïn, beøn ra leänh cho keû haàu caän: - Ngaøy mai, traãm cuøng phu nhaân theå nöõ seõ ñi du ngoaïn ôû ñoâng vieân, caùc ngöôi haõy queùt töôùc saïch seõ, trang hoaøng giöôøng neäm chu ñaùo. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe ñöôïc, lieàn ñeán tröôùc vöôøn ñoù, nhoå nöôùc mieáng, nöôùc daõi treân coû non, roài laáy laù caây goùi nhöõng thöù

baát tònh thaû noåi trong hoà nöôùc. Phu nhaân theå nöõ ôû trong cung laâu ngaøy thöôøng troâng mong ñöôïc ñi du ngoaïn, ñeán hoâm ñöôïc theo vua ra ñi, chaúng khaùc gì tuø nhaân ra khoûi nguïc. Khi ñeán trong vöôøn, thaáy coû non meàm maïi, ai naáy ñeàu chaïy xoâ tôùi, töø xa xí phaàn, noùi: “Ñaây laø phaàn cuûa toâi. Ñaây laø phaàn cuûa toâi”, roài ngoài treân nhöõng baõi nöôùc mieáng, khieán y phuïc bò dô baån. Do theá, hoï chaïy tôùi hoà nöôùc ñeå röûa tay vaø guït y, roài hoï laïi thaáy nhöõng chieác laù goùi laïi ñang noåi phaäp pheàu treân maët hoà, lieàn töôûng töôïng: “Coù leõ caùc chaøng thanh nieân nghe chuùng ta saép ñi daïo chôi neân goùi caùc höông thôm ñeå taëng chuùng ta chöù gì?”. Roài xuùm tranh nhau, baûo: “Caùi naøy cuûa toâi. Caùi naøy cuûa toâi”, giaønh laáy caùc goùi laù, khieán nhöõng thöù baát tònh baén ra, nhôùp caû y phuïc. Ñoaïn, hoï baûo nhau: “Kyø quaù, kyø quaù! Ta töôûng laø höông thôm, ai ngôø laø ñoà baát tònh”, lieàn taâu vôùi vua: “Thöïc laø kyø laï! Tröôùc ñaây ñaïi vöông ñaõ ra leänh queùt töôùc saïch seõ maø giôø thì nhôùp nhuùa nhö vaäy ñoù!” Vua beøn hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: “Ai laøm baån vöôøn naøy nhö theá?”. Ngöôøi giöõ vöôøn taâu: “Hoâm qua nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán chôi trong vöôøn naøy khaù laâu, coù leõ hoï laøm baån chaêng?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi vaø trong nöôùc? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi vaø trong nöôùc. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: 64. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi. 65. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå trong nöôùc”. Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi maø neân ñaïi tieåu tieän nôi choã ñaát

khoâng coù coû. Neáu vaøo nhöõng thaùng haï, coû non moïc khaép nôi khoâng coù choã ñaát troáng thì neân ñaïi tieän... taïi nhöõng loái ñi cuûa laïc ñaø, boø, ngöïa, löøa, deâ. Neáu khoâng coù nhöõng choã aáy thì neân (ñaïi tieän) treân ngoùi, gaïch, ñaù. Neáu cuõng khoâng coù nöõa thì neân (ñaïi tieän) treân nhöõng laù coû khoâ. Neáu cuõng khoâng coù nöõa, thì neân duøng caønh caây loùt, ñaïi

tieän treân caønh caây, roài ñem choân xuoáng ñaát. Khi ñi kinh haønh, Tyø-kheo khoâng ñöôïc nhoå treân coû töôi. Nôi ñaàu ñöôøng ñi kinh haønh neân ñeå oáng nhoå treân ngoùi ñaù coû laù, duøng tro boû trong oáng nhoå roài môùi nhoå vaøo. Neáu ñaïi tieåu tieän bò dô tay chaân thì ñöôïc chuøi treân coû töôi. Nöôùc goàm coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nöôùc maø phaûi ñaïi tieåu tieän treân ñaát. Neáu vaøo muøa möa, nöôùc boãng döng daâng leân ngaäp khaép nôi thì neân ñaïi tieän treân nhöõng moâ ñaát. Neáu khoâng coù nhöõng moâ ñaát thì neân duøng ngoùi ñaù hay tre goã ñaïi tieän treân ñoù, roài môùi ñem boû xuoáng nöôùc. Neáu ñaøo ñaát laøm caàu tieâu maø döôùi ñaùy caàu coù nöôùc chaûy ra, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñi caàu tröôùc maø phaûi baûo tònh nhaân ñi tröôùc, roài Tyø-kheo môùi ñi sau, thì khoâng coù toäi. Neáu döôùi ñaùy caàu coù nöôùc chaûy thì phaûi duøng thanh goã ñaïi tieän treân ñoù roài môùi boû xuoáng nöôùc. Neáu ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå bò baån tay chaân thì ñöôïc duøng nöôùc röûa. Hoaëc khi ñaïi tieåu tieän thì ñöôïc röûa troân trong nöôùc, khoâng coù toäi. Khi Tyø-kheo xuoáng nöôùc taém, khoâng ñöôïc khaïc nhoå trong ñoù. Neáu ôû caùch xa bôø thì phaûi nhoå vaøo trong tay roài ñem vöùt ñi. Neáu buoâng lung caùc caên ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå treân coû töôi töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Neáu buoâng lung caùc caên ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå trong nöôùc töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå treân coû töôi. Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå trong nöôùc”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng ñaïi tieåu tieän, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø ñöùng ñaïi tieåu tieän gioáng nhö boø löøa laïc ñaø? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao caùc oâng laïi ñöùng ñaïi tieåu tieän? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän. Ñoaïn, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi:

66. “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän”. Neáu goùt chaân bò dính buøn, sôï nhôùp y, thì ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän khoâng coù toäi. Neáu goùt chaân bò ñau, bò gheû, bò phuø thuõng thì ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän khoâng coù toäi.

Neáu buoâng lung caùc caên ñöùng ñaïi tieåu tieän töùc laø coi thöôøng phaùp caàn phaûi hoïc. Ngoaïi tröø taâm trí bò cuoàng loaïn thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: “Caàn phaûi hoïc: Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän”. Keä toùm taét: “Caàm dao, mang cung teân, Caàm gaäy vaø duø loïng, Ñi sau, ngöôøi cöôõi ngöïa, Leà ñöôøng, treân coû töôi. Trong nöôùc, ñöùng tieåu tieän, Heát Baït-cöø thöù saùu”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 22 373

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 8: NOÙI VEÀ 7 PHAÙP DIEÄT TRAÙNH

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Phaät noùi vôùi A-nan: - Taêng ñang coù vieäc tranh chaáp, oâng haõy ñeán ñoù daäp taét söï tranh chaáp aáy. A-nan lieàn baïch vôùi Phaät: - Theá naøo laø Taêng coù söï tranh chaáp phaûi tìm caùch daäp taét? Phaät daïy: - Nhoùm saùu Tyø-kheo bieát Taêng ñaõ daäp taét söï tranh chaáp ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ñuùng Tyø-ni, nhöng sau ñoù khôi daäy söï tranh chaáp cuûa caùc Tyø-kheo, noùi: Vieäc ñoù phi phaùp, cho ñeán vieäc yeát-ma ñoù khoâng hôïp leä, nhö trong giôùi Ba-daï-ñeà ñaõ noùi roõ. Trong voâ löôïng vieäc thöôøng laøm cuûa chö Taêng ñeä töû Ñöùc Theá Toân ñeàu duøng baûy phaùp Dieät traùnh naøy maø daäp taét. Ñoù goïi laø nhöõng vieäc thöôøng laøm, duøng baûy phaùp Dieät traùnh naøy maø daäp taét. Theá neân noùi: “Neáu Tyø-kheo bieát Taêng ñaõ daäp taét söï tranh chaáp ñuùng phaùp, ñuùng luaät, maø sau ñoù coøn khôi daäy, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà”. Baûy phaùp Dieät traùnh ñeán ñaây laø heát. Phaùp, tuøy thuaän phaùp nhö hai boä Tyø-ni ñaõ ñeà caäp. Tuøy thuaän nghóa laø tuaân haønh phaùp naøy vaäy.

374 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 23

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ NHAÁT

I. THEÅ THÖÙC THOÏ CUÏ TUÙC Trong voøng naêm naêm sau khi Ñöùc Theá Toân thaønh ñaïo, caùc Tyø- kheo Taêng ñeàu thanh tònh, nhöng töø ñaáy trôû veà sau, daàn daàn trôû neân phi phaùp. Do ñoù, Theá Toân tuøy theo söï vieäc maø cheá ñònh giôùi baûn goàm boán loaïi cuï tuùc: 1. Töï Cuï tuùc. 2. Thieän lai Cuï tuùc. 3. Thaäp chuùng Cuï tuùc. 4. Nguõ chuùng Cuï tuùc. 1. Töï Cuï tuùc: Khi Theá Toân ngoài nôi coäi Boà-ñeà, taâm sôû cuoái cuøng hoaùt nhieân ñaïi ngoä, töï giaùc dieäu chöùng, nhö trong Dieân Kinh ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø Töï Cuï tuùc. 2. Thieän lai Cuï tuùc: Khi Phaät ôû thaønh Vöông xaù trong vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, Ngaøi noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö Lai ñoä ñuû moïi haïng ngöôøi, naøo Tyø-kheo, Tyø- kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di. Caùc thaày cuõng neân baét chöôùc Nhö Lai maø hoùa ñoä

roäng raõi moïi ngöôøi". Khi caùc Tyø-kheo nghe Theá Toân daïy nhö vaäy beøn du haønh sang caùc nöôùc, heã thaáy coù thieän nam naøo caàu xin xuaát gia, thì caùc thaày cuõng baét chöôùc Ñöùc Nhö Lai, goïi: "Thieän lai Tyø- kheo", ñeå ñoä ngöôøi xuaát gia. Nhöng veà oai nghi ñi ñöùng, nhìn beân traùi beân phaûi, khoaùc y caàm baùt, ñeàu khoâng ñuùng phaùp, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Ñöùc Theá Toân ñoä Thieän lai Tyø-kheo, thì oai nghi ñi ñöùng, nhìn

beân traùi beân phaûi, khoaùc y caàm baùt, taát caû ñeàu ñuùng phaùp. Caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi cuõng goïi laø Thieän lai, nhöng oai nghi ñi ñöùng, nhìn beân traùi beân phaûi, khoaùc y caàm baùt, ñeàu khoâng ñuùng phaùp". Khi nghe noùi nhö theá, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát lieàn traûi toøa ngoài kieát giaø taïi nôi thanh vaéng, suy nghó nhö sau: "Cuõng ñeàu laø Thieän lai caû maø vì sao Ñöùc Theá Toân ñoä Thieän lai Tyø-kheo thì taát caû ñeàu ñuùng phaùp, coøn caùc Tyø-kheo ñoä Thieän lai Tyø-kheo thì ñeàu khoâng ñuùng phaùp? Vaäy laøm theá naøo ñeå cho caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi kheùo thoï giôùi Cuï tuùc, taát caû ñeàu ñuùng phaùp, cuøng moät giôùi, moät muïc ñích, moät truù xöù, moät caùch aåm thöïc, moät hoïc xöù, moät giaùo thuyeát?". Suy nghó theá roài, vaøo buoåi xeá, Xaù-lôïi- phaát xuaát ñònh, ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài sang moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vöøa roài ôû nôi thanh vaéng con suy nghó nhö sau: "Cuõng ñeàu goïi laø Thieän lai maø vì sao Ñöùc Theá Toân ñoä ngöôøi ñeàu ñuùng phaùp, coøn caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi thì ñeàu khoâng ñuùng phaùp? Vaäy laøm theá naøo ñeå caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi kheùo thoï giôùi Cuï tuùc, ñeàu ñuùng phaùp, cuøng moät giôùi, moät muïc ñích, moät truù xöù, moät caùch aên uoáng, moät hoïc xöù vaø moät giaùo thuyeát? Kính xin Theá Toân giaûi thích ñaày ñuû giuøm con. - Nhö Lai ñoä nhoùm A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö naêm ngöôøi Thieän lai xuaát gia, kheùo thoï giôùi Cuï tuùc, cuøng moät giôùi, moät muïc ñích, moät truù xöù, moät caùch aên uoáng, moät hoïc xöù vaø moät giaùo thuyeát; keá ñeán ñoä ba möôi ngöôøi Maõn töø töû; keá ñeán ñoä Thieän Thaéng töû ôû thaønh Ba-la-naïi; keá ñeán ñoä nhoùm Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp naêm traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä Na-ñeà Ca-dieáp ba traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä Giaø-da Ca-dieáp hai traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä Öu-ba-tö-na hai traêm naêm möôi ngöôøi; keá ñeán ñoä oâng vaø Ñaïi Muïc-lieân moãi nhoùm hai traêm naêm möôi ngöôøi; keá ñeán ñoä Ma-ha Ca- dieáp, Xieån-ñaø, Ca-löu-ñaø-di, Öu-ba-ly; keá ñeán ñoä con doøng hoï Thích naêm traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä Baït-cöø Ma-ñeá naêm traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä boïn ngöôøi troäm cöôùp naêm traêm ngöôøi; keá ñeán ñoä con tröôûng giaû Thieän Lai. Ñoù laø nhöõng Tyø-kheo maø Nhö Lai ñaõ ñoä hoï xuaát gia, kheùo thoï giôùi Cuï tuùc, cuøng moät giôùi, cuøng moät muïc ñích, cuøng moät truù xöù, cuøng moät caùch aên uoáng, cuøng moät hoïc xöù vaø cuøng moät giaùo thuyeát. Naøy Xaù-lôïi- phaát! Nhöõng ngöôøi maø caùc Tyø-kheo hoùa ñoä cuõng goïi laø kheùo xuaát gia, kheùo thoï Cuï tuùc, cho ñeán cuøng moät giaùo thuyeát, ñoù goïi laø Thieän lai thoï Cuï tuùc. 3. Thaäp chuùng Cuï tuùc: Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: "Töø nay Ta cheá ñònh phaùp thoï Cuï tuùc, coù möôøi vò giôùi sö hoøa hôïp, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, khoâng coù ai

ngaên caûn, ñoù goïi laø kheùo thoï cuï tuùc. Ngöôøi muoán thoï giôùi Cuï tuùc ban ñaàu vaøo giöõa chuùng Taêng, traät vai aùo beân phaûi, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân chö Taêng, tröôùc heát caàu Hoøa thöôïng, quyø goái saùt döôùi chaân, noùi nhö sau: “Con ñeán caàu xin Ngaøi laøm Hoøa thöôïng, Ngaøi haõy vì con laøm Hoøa thöôïng, cho con thoï Cuï tuùc”. (Noùi ba laàn nhö vaäy). Roài Hoøa thöôïng neân khích leä ñeå giôùi töû sinh taâm hoan hyû. Ñoaïn, giôùi töû ñaùp: “Con xin cuùi ñaàu vaâng giöõ”. Tröôùc heát Hoøa thöôïng daïy giôùi töû tìm y baùt, daïy caàu Taêng chuùng, daïy caàu Giôùi sö, daïy caàu xin choã thanh vaéng. Roài Taêng hoïp, sai ngöôøi laøm Giaùo thoï. Thaày yeát-ma hoûi: “Ai coù theå ñem Moã giaùp naày ñeán choã thanh vaéng ñeå daïy baûo?”. Vò Giaùo thoï ñaùp: “Toâi coù theå”. Thaày yeát-ma laïi noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay ñoàng yù ñeå Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp, coøn Moã giaùp kia coù theå daïy baûo giôùi töû ôû choã thanh vaéng. Vì Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Theá roài, thaày Giaùo thoï neân ñem giôùi töû ñeán choã caùch chuùng Taêng khoâng gaàn, khoâng xa, roài daïy sô löôïc, hoaëc ñaày ñuû. Daïy sô löôïc thì nhö sau: “Laùt nöõa ñaây Taêng seõ hoûi, neáu ñieàu gì coù thì ngöôi noùi laø coù, ñieàu gì khoâng thì ngöôi noùi laø khoâng”. Daïy ñaày ñuû thì nhö caùch vaán ñaùp giöõa Taêng sau ñaây. Thaày Giaùo thoï vaøo giöõa Taêng, baïch: “Toâi ñaõ hoûi Moã giaùp (giôùi töû) xong, y töï noùi mình thanh tònh, khoâng bò caùc giaø naïn”. Thaày yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp xin thoï cuï tuùc, Moã giaùp ñaõ daïy baûo ôû choã thanh vaéng xong. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng baèng loøng ñeå Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp, thì cho pheùp Moã giaùp vaøo giöõa Taêng. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp, nay Taêng baèng loøng cho Moã giaùp vaøo giöõa Taêng. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö theá. Ngöôøi muoán thoï giôùi Cuï tuùc phaûi vaøo giöõa chuùng Taêng, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân cuûa chö Taêng, roài ñeán tröôùc giôùi sö quyø goái chaáp tay, giôùi sö trao cho y baùt, daïy noùi nhö sau: “Ñaây laø baùt cuûa con, tuøy theo nhu caàu maø thoï duïng, laø vaät duøng ñeå khaát thöïc, nay con xin thoï trì. (Noùi ba laàn nhö vaäy). Ñaây laø y Taêng-giaø-leâ, ñaây laø y Uaát-ña-la-taêng, ñaây laø y An-ñaø-hoäi, ñoù laø ba y cuûa con. Ba y naày con nguyeän thoï trì khoâng khi

naøo nguû rôøi khoûi chuùng”. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Thaày yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã thanh vaéng xong. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng baèng loøng ñeå Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp. Moã giaùp muoán theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp. Moã giaùp muoán theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Vì Taêng baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Theá roài,

Giôùi sö daïy giôùi töû caàu thính nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Con laø Moã giaùp theo Hoøa thöôïng Moã giaùp thoï Cuï tuùc. A-xaø-leâ Moã giaùp ñaõ hoûi han chæ baûo con ôû choã thanh vaéng xong. Con laø Moã giaùp, Hoøa thöôïng cuûa con laø Moã giaùp, nay con theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Kính mong Taêng cho con thoï Cuï tuùc. Xin thöông xoùt con. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Thaày yeát-ma noùi vôùi chö Taêng: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp A-xaø-leâ ñaõ hoûi han daïy doã y ôû choã thanh vaéng xong. Nay y theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay baèng loøng ñeå Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp. Moã giaùp muoán hoûi giaø naïn ôû giöõa chuùng Taêng. Xin Ñaïi ñöùc laéng nghe. Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp. Moã giaùp muoán hoûi giaø naïn ôû giöõa chuùng Taêng. Vì Taêng baèng loøng neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Ñoaïn, thaày yeát-ma noùi vôùi giôùi töû: - Thieän nam haõy laéng nghe. Giôø ñaây laø luùc phaûi chí thaønh, laø luùc phaûi noùi thaät, ôû tröôùc chö Thieân, theá gian, Thieân ma, caùc baäc phaïm haïnh Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi ñôøi, A-tu-la, neáu khoâng noùi thaät töùc laø löøa doái caùc vò aáy. Ñoàng thôøi cuõng laø löøa doái ñoái vôùi chuùng Thanh vaên cuûa Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Ñoù laø toäi raát naëng. Nay ta hoûi ngöôi ôû giöõa chuùng Taêng, ñieàu gì coù thì noùi coù, ñieàu gì khoâng thì noùi khoâng: - Cha meï ñaõ cho pheùp ngöôi chöa? - Ngöôi ñaõ caàu xin Hoøa thöôïng chöa? - Ba y vaø baùt ñaõ ñuû chöa? - Ngöôi coù phaûi laø trang nam töû khoâng?

- Ñaõ ñuû hai möôi tuoåi chöa? - Ngöôi khoâng phaûi laø loaøi phi nhaân ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû baát naêng nam (laïi caùi) ñaáy chöù? - Teân cuûa ngöôi laø gì? - (Ñaùp: Teân laø Moã giaùp). - Hoøa thöôïng cuûa ngöôi teân laø gì? (Ñaùp: Teân laø Moã giaùp). - Ngöôi khoâng phaù hoaïi tònh haïnh cuûa Tyø-kheo-ni ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû troäm phaùp ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû ñang ñaøo thoaùt ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû töï yù xuaát gia ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng gieát haïi cha meï ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng gieát haïi A-la-haùn ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaù hoøa hôïp Taêng ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng coù aùc taâm laøm cho thaân Phaät ra maùu ñaáy chöù? (Maëc duø Phaät Nieát-baøn ñaõ laâu, nhöng ôû ñaây caên cöù theo vaên xöa maø hoûi). - Tröôùc ñaây ngöôi ñaõ töøng thoï Cuï tuùc chöa? (Neáu ñaùp ñaõ töøng thoï, thì hoûi tieáp) - Ngöôi khoâng phaïm boán giôùi Ba-la-di ñaáy chöù? (Neáu ñaùp ñaõ phaïm, thì neân baûo ñi ra, khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Neáu ñaùp khoâng phaïm thì laàn löôït hoûi tieáp möôøi ba giôùi Taêng taøn, hoûi töøng giôùi moät xem coù phaïm hay khoâng. Neáu ñaùp phaïm, thì hoûi khi thoï Cuï tuùc xong, y theo phaùp saùm hoái caùc toäi aáy ñöôïc khoâng? Neáu ñaùp ñöôïc, thì hoûi tieáp) - Tröôùc ñaây ñaõ töøng xaû giôùi chöa? (Ñaùp: ñaõ xaû). - Ngöôi khoâng phaûi laø ñaày tôù ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø con nuoâi ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng maéc nôï ngöôøi khaùc ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø coâng chöùc ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng aâm möu laøm chính trò ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø ngöôøi coù caû hai caên ñaáy chöù? - Ngöôi coù phaûi laø baäc tröôïng phu khoâng? - Ngöôi khoâng coù caùc chöùng beänh: Gheû

lôû, boûng da, muït nhoït, ung thö, beänh tró, ñaùi thaùo, vaøng da, soát reùt, suyeãn, beänh gaày coøm, ñieân cuoàng, beänh nhieät, phong thuõng, thuõng nöôùc, buïng phuø thuõng, noùi chung caùc chöùng beänh nhö theá vaø nhöõng beänh khaùc nöõa treân thaân ngöôi khoâng coù ñaáy chöù?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 379

(Ñaùp: khoâng coù). Hoûi xong, thaày yeát-ma laïi noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã thanh vaéng xong. Moã giaùp ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï ñaõ cho pheùp, ñaõ caàu thænh Hoøa thöôïng, ba y vaø baùt ñaõ ñaày ñuû. Trang nam töû naày ñaõ ñuû hai möôi tuoåi, töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, nay Taêng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Hoøa thöôïng laø Moã giaùp. (moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, cho ñeán) Taêng baèng loøng neân im laëng, vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï, maëc y saïch môùi nhuoäm ñeïp ñeõ, ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã thaêm hoûi. Theá roài, sau ñoù vaøo moät dòp khaùc, Tyø-kheo naày maëc y raùch röôùi dô baån, ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã thaêm hoûi. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Tyø-kheo, tröôùc ñaây oâng maëc y saïch seõ môùi nhuoäm ñeïp ñeõ, ñeán choã Ta, nay vì sao maëc y raùch röôùi nhö theá? - Baïch Theá Toân! Ñaây laø chieác y ngaøy tröôùc, nhöng vì ñaõ laâu naêm neân bò hö raùch. - OÂng khoâng theå vaù laïi ñöôïc sao? - Baïch Theá Toân! Con coù theå vaù, nhöng khoâng laáy gì ñeå vaù. - OÂng khoâng theå ñi nhaët nhöõng y phuïc cuõ raùch taïi nhöõng con ñöôøng heûm ñem veà giaët, nhuoäm saïch roài vaù sao? - Baïch Theá Toân! Y phaán taûo baån thæu, con raát nhôøm gôùm khoâng theå duøng ñöôïc. - Naøy Tyø-kheo, thoâi thoâi ñi, ñöøng noùi nhö theá. Y phaán taûo ít phieàn toaùi, deã tìm, neân giaët cho saïch, khoâng coù caùc loãi, hoïp vôùi phaùp phuïc cuûa Sa-moân, döïa vaøo ñoù maø soáng ñôøi xuaát gia. Theá roài, Theá Toân ñi ñeán choã coù ñoâng Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri muoán laøm lôïi ích cho chuùng Thanh vaên, cheá ra phaùp y cöù ñaàu tieân naày. Neáu Thieän nam naøo coù loøng tin chaân chaùnh, nhaãn chòu ñöôïc thì cho thoï Cuï tuùc, coøn ai khoâng nhaãn chòu ñöôïc thì khoâng neân cho thoï”. Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích beân caây Ni-caâu- luaät, taïi Ca-duy-la-veä, vì naêm söï lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi tuaàn tra phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Naêm söï lôïi ích ñoù laø:

380 BOÄ LUAÄT 2

1. Xem caùc ñeä töû Thanh vaên coù öa thích caùc vieäc höõu vi hay khoâng. 2. Xem hoï coù thích noùi nhöõng ñieàu voâ ích hay khoâng. 3. Xem hoï coù say meâ nguû nghæ hay khoâng. 4. Vì ñeå thaêm vieáng nhöõng Tyø-kheo bò beänh. 5. Ñeå cho nhöõng thieän nam coù loøng tin thaáy oai nghi teà chænh cuûa Nhö Lai maø sinh taâm hoan hyû. Vì naêm vieäc ñoù maø Ngaøi ñi ñeán phoøng caùc Tyø-kheo, boãng

thaáy moät Tyø-kheo bò beänh teâ lieät vaøng voït gaày oám, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Tyø-kheo, khí löïc cuûa oâng coù ñieàu hoøa khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh ñoùi khaùt, khí löïc khoâng ñaày ñuû. - OÂng khoâng theå ñi khaát thöïc sao? - Baïch Theá Toân! ÔÛ nöôùc Caâu-taùt-la naày chæ coù theå xin ñoà aên thöøa cuûa ngöôøi ta, chöù khoâng theå xin ñoà aên coøn nguyeân veïn, maø thöùc aên thöøa thì dô baån, con khoâng theå aên ñöôïc, cho neân môùi bò gaày oám. - Naøy Tyø-kheo, thoâi thoâi ñi, chôù noùi nhö theá. Xin ñoà aên thöøa ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, hôïp phaùp, khoâng coù loãi laàm, nhôø ñoù maø ñôøi soáng xuaát gia ñöôïc deã daøng. Theá roài, Theá Toân ñi ñeán choã coù nhieàu Tyø-kheo, traûi toïa cuï, ngoài trình baøy laïi ñaày ñuû vieäc keå treân vôùi caùc Tyø-kheo. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Töø hoâm nay, Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì muoán lôïi ích cho chuùng Thanh vaên, chính thöùc cheá ñònh phaùp y cöù thöù hai naày. Neáu thieän nam naøo coù loøng tin chaân chính gaéng nhaãn chòu ñöôïc thì cho thoï Cuï tuùc, coøn ai khoâng theå gaéng nhaãn chòu ñöôïc thì khoâng neân cho thoï”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi tuaàn tra phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy moät Tyø-kheo ngoài döôùi goác caây, noùi nhö sau: “Sa-moân xuaát gia tu phaïm haïnh, ngoài nôi goác caây khoå cöïc, ban ngaøy thì bò gioù luøa naéng ñoát, ban ñeâm thì bò muoãi moøng chaâm chích, ta khoâng theå chòu noåi”. Phaät lieàn noùi vôùi thaày: “Im, im ñi, ñöøng noùi nhö theá. Ngoài döôùi goác caây ít phieàn toaùi, deã chòu, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi laàm, phuø hôïp vôùi pheùp taéc Sa-moân, ñôøi soáng xuaát gia laáy ñoù laøm choã nöông töïa”. Theá roài, Ñöùc Theá Toân ñi ñeán choã ñoâng ñuùc caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, töôøng thuaät söï vieäc treân vôùi caùc Tyø-kheo. Ñoaïn, Phaät noùi: “Töø hoâm nay, Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì muoán lôïi ích cho chuùng

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 381

Thanh vaên, chính thöùc cheá ñònh phaùp y cöù thöù ba naày. Neáu thieän nam naøo coù loøng tin chaân chính, bieát nhaãn chòu thì cho thoï Cuï tuùc, coøn ai khoâng nhaãn chòu ñöôïc thì khoâng neân cho thoï”. Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, döôùi caây Ni-caâu- luaät, taïi Ca-duy-la-veä, Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy moät Tyø-kheo ñang bò beänh teâ lieät, vaøng voït gaày oám, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, khí löïc oâng coù ñieàu hoøa khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh raát khoå sôû, khí löïc khoâng ñieàu hoøa. - OÂng khoâng theå uoáng thuoác phuø hôïp vôùi beänh, aên thöùc aên phuø hôïp vôùi beänh sao? - Baïch Theá Toân! Con khoâng coù tieàn mua thuoác, cuõng khoâng ai cuùng döôøng, neân bò beänh khoán khoå. - OÂng khoâng theå uoáng traàn khí döôïc sao? - Baïch Theá Toân! Loaïi traàn khí döôïc naày do baån, con khoâng uoáng ñöôïc. - Naøy Tyø-kheo, thoâi thoâi ñi, ñöøng noùi nhö theá. Loaïi traàn khí döôïc ít phieàn toaùi, deã tìm, saïch seõ, khoâng coù caùc loãi laàm, phuø hôïp vôùi neáp soáng cuûa Sa-moân, y cöù vaøo ñoù maø soáng ñôøi soáng xuaát gia. Theá roài, Phaät ñi ñeán choã ñoâng ñuùc caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, töôøng thuaät laïi söï vieäc keå treân vôùi caùc

Tyø-kheo. Ñoaïn, Phaät daïy: - Töø hoâm nay, Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri muoán laøm lôïi ích cho chuùng Thanh vaên, chính thöùc cheá ñònh ñieàu y cöù thöù tö. Neáu thieän nam naøo coù loøng tin chaân chính, bieát nhaãn chòu thì cho thoï Cuï tuùc, coøn ai khoâng nhaãn chòu ñöôïc thì khoâng neân cho thoï. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù trang thanh nieân Baø-la-moân ôû thoân Ñoâ Di ñeán caàu xin caùc Tyø-kheo xuaát gia, thoï Cuï tuùc, roài môùi thoï boán thöù y cöù. (Baáy giôø, giôùi sö hoûi): - Y phaán taûo naày ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi laàm, phuø hôïp vôùi neáp soáng Sa-moân, y cöù vaøo ñoù maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, vaäy ngöôi coù theå chaáp nhaän duøng noù suoát ñôøi ñöôïc khoâng? - Khoâng theå nhaãn chòu ñöôïc. - Vaäy, vì lyù do gì maø ngöôi xuaát gia? - Vì con thaáy Sa-moân Thích töû khoaùc y ñeïp ñeõ maûnh mai, con thích maëc loaïi y aáy, do theá maø xuaát gia. - Coù khi naøo maø taát caû caùc Tyø-kheo xuaát gia ñeàu ñöôïc maëc y ñeïp heát nhö theá naày ñaâu. Roài caùc Tyø-kheo trao cho phaùp y cöù thöù hai, noùi:

- Xin thöùc aên thöøa ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi laàm, phuø hôïp vôùi neáp soáng Sa-moân, y cöù vaøo ñoù maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, vaäy ngöôi coù theå nhaãn chòu tuaân thuû suoát ñôøi ñöôïc khoâng? - Con khoâng theå nhaãn chòu. - Vaäy, vì côù gì maø ngöôi xuaát gia? - Con thaáy Sa-moân Thích töû aên toaøn gaïo traéng luùa thôm, baùnh ngoït ngon laønh, con tham nhöõng thöùc ngon aáy cho neân xuaát gia. - Ñaâu coù chuyeän taát caû Tyø-kheo xuaát gia ñeàu ñöôïc aên nhöõng thöù ngon laønh naày. Roài caùc Tyø-kheo trao cho phaùp y cöù thöù ba, noùi: - Ngoài döôùi goác caây ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi laàm, phuø hôïp vôùi neáp soáng cuûa Sa-moân, nöông vaøo ñoù maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ngöôi coù theå nhaãn chòu tuaân thuû neáp soáng naày suoát ñôøi ñöôïc khoâng? - Con khoâng theå nhaãn chòu. - Vaäy, vì lyù do gì maø ngöôi xuaát gia? - Vì con thaáy Sa-moân Thích töû ngoài taïi nhöõng caên phoøng lôùn, nhöõng laàu gaùc loäng laãy, con tham soáng nôi nhöõng phoøng xaù naày cho neân xuaát gia. - Coù nôi naøo maø taát caû Tyø-kheo xuaát gia ñeàu ñöôïc caùc phoøng xaù toát ñeïp heát nhö vaäy ñaâu. Roài caùc Tyø-kheo trao cho phaùp y cöù thöù tö, noùi: - Loaïi traàn khí döôïc ít phieàn toaùi, deã coù, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi laàm, thích hôïp vôùi neáp soáng cuûa Sa-moân, laáy ñoù laøm choã y cöù ñeå xuaát gia, thoï Cuï tuùc, trong vaán ñeà naày ngöôi coù theå nhaãn chòu tuaân thuû suoát ñôøi ñöôïc khoâng? - Con khoâng theå nhaãn chòu ñöôïc. - Vaäy, vì lyù do gì maø ngöôi xuaát gia? - Vì con thaáy Sa-moân Thích töû uoáng söõa daàu maät ñöôøng pheøn vaø caùc thöù thuoác khaùc, con tham uoáng nhöõng thöù naày cho neân xuaát gia. - Ñaâu coù chuyeän taát caû Tyø-kheo xuaát gia ñeàu ñöôïc nhöõng moùn thuoác ngon laønh nhö vaäy. Theá roài, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn khieån traùch: “Vì sao caùc oâng cho thoï Cuï tuùc tröôùc, roài trao cho boán söï y cöù sau? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cho thoï Cuï tuùc tröôùc, roài trao cho boán söï y cöù sau, maø phaûi trao cho boán söï y cöù tröôùc, xem hoï coù gaéng nhaãn ñöôïc hay khoâng, roài môùi cho thoï Cuï tuùc. Neáu hoï noùi khoâng gaéng

nhaãn ñöôïc thì khoâng neân cho thoï Cuï tuùc. Neáu cho thoï Cuï tuùc tröôùc, trao

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 383

cho boán phaùp y cöù sau, cuõng ñöôïc goïi laø thoï Cuï tuùc, nhöng taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi trao cho boán phaùp y cöù, tröôùc heát phaûi laøm yeát-ma caàu thính nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo giôùi töû ôû choã thanh vaéng xong, giôø ñeán giöõa Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï ñaõ cho pheùp, ñaõ caàu xin Hoøa thöôïng, ba y vaø baùt ñaày ñuû, trang nam töû naày ñaõ ñuû hai möôi tuoåi, töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng baèng loøng cho Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng. Moã giaùp muoán trình baøy boán phaùp y cöù ôû giöõa Taêng. Chö Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp, muoán noùi veà boán phaùp y cöù ôû giöõa Taêng. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Ñoaïn, Hoøa thöôïng truyeàn boán phaùp y cöù: - Thieän nam haõy laéng nghe. Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì muoán lôïi ích cho chuùng Thanh vaên, ñaõ chính thöùc cheá ñònh boán phaùp y cöù naày. Neáu Thieän nam coù loøng tin chaân chính gaéng nhaãn ñöôïc thì môùi cho thoï Cuï tuùc, coøn khoâng gaéng nhaãn ñöôïc thì khoâng cho thoï. Y phaán taûo naày ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, phuø hôïp vôùi neáp soáng cuûa Sa-moân, laáy ñoù laøm choã nöông töïa maø xuaát gia thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo; vaäy ngöôi coù theå gaéng nhaãn thoï trì y phaán taûo naày suoát ñôøi ñöôïc khoâng?". Ñaùp: Ñöôïc. Vaäy, neáu ñöôïc caùc loaïi y nhö Khaâm-baø-la, y ñieäp, y Soâ ma, y Caâu- xaù-da, y Xaù-na, y Ma, y Khaâu maâu ñeà (Thì ngöôi haõy thoï trì). - Xin thöùc aên dö thöøa ít phieàn toaùi, deã ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, phuø hôïp vôùi neáp soáng Sa-moân, nöông vaøo ñaây maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo, vaäy ngöôi coù theå gaéng nhaãn khaát thöïc soáng suoát ñôøi ñöôïc khoâng? Ñaùp: Ñöôïc. Vaäy, neáu vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm trong thaùng, nhöõng dòp thuyeát giôùi, dòp boác thaêm, dòp Thí chuû môøi, ñöôïc caùc böõa aên (thì ngöôi haõy thoï duïng). - Ngoài döôùi goác caây ít phieàn toaùi, deã thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, phuø hôïp vôùi neáp soáng Sa-moân, nöông vaøo ñaây maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo, vaäy ngöôi coù theå gaéng nhaãn tuaân haønh suoát ñôøi ngoài döôùi goác caây ñöôïc khoâng?

384 BOÄ LUAÄT 2

Ñaùp: Ñöôïc. Tuy nhieân, khi ñöôïc nhöõng ngoâi nhaø lôùn, nhöõng ngoâi nhaø coù laàu gaùc, ngoâi nhaø coù cöûa lôùn, ngoâi nhaø trong hang (Thì ngöôi coù theå söû duïng). - Loaïi traàn khí döôïc ít phieàn toaùi, deãõ ñöôïc, thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, phuø hôïp vôùi neáp soáng Sa-moân, nöông vaøo ñaây maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo, ngöôi coù theå gaéng nhaãn uoáng traàn khí döôïc suoát ñôøi ñöôïc khoâng? Ñaùp: Ñöôïc. Vaäy, neáu ñöôïc söõa töôi, söõa chua, daàu, maät, ñöôøng pheøn vaø môõ (Thì ngöôi haõy thoï duïng). Toùm laïi, ngöôi phaûi tuøy thuaän hoïc taäp tuaân thuû boán Thaùnh chuûng naày (Boán phaùp y cöù). Theá roài,

thaày yeát-ma noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Moã giaùp ñaõ chaát vaán daïy baûo (Giôùi töû) ôû choã thanh vaéng xong. Giôø ñaây Moã giaùp theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï ñaõ cho pheùp, ñaõ caàu xin Hoøa thöôïng, ba y vaø baùt ñaày ñuû. Trang nam töû naày ñaõ ñuû hai möôi tuoåi, töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn, gaéng nhaãn boán phaùp y cöù. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Hoøa thöôïng laø Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Moã giaùp ñaõ chaát vaán daïy baûo ôû choã thanh vaéng xong. Giôø ñaây, Moã giaùp theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï ñaõ cho pheùp, ñaõ caàu xin Hoøa thöôïng, ba y vaø baùt ñaày ñuû. Trang nam töû naày ñaõ ñuû hai möôi tuoåi, töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn, ñaõ gaéng nhaãn boán phaùp y cöù. Nay Taêng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng laø Moã giaùp. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng vieäc Taêng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng laø Moã giaùp thì im laëng. Ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Vaäy coù thaønh töïu khoâng? (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng laø Moã giaùp. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. (Ñoaïn, quay sang noùi vôùi giôùi töû): - Naøy Thieän nam, ngöôi ñaõ thoï Cuï tuùc, moät söï thoï Cuï tuùc toát ñeïp, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, khoâng coù caùc giaø naïn, chuùng Taêng hoøa hôïp khoâng phaûi laø khoâng hoøa hôïp, töø möôøi chuùng (Möôøi giôùi sö) hay möôøi chuùng trôû leân. Nay ngöôi phaûi kính troïng Phaät, kính troïng phaùp, kính

troïng Tyø-kheo Taêng, kính troïng Hoøa thöôïng, kính troïng A-xaø-leâ. Ngöôi ñaõ may maén gaëp ñöôïc, ñöøng ñeå maát ñi. Thaân ngöôøi khoù ñöôïc, Phaät xuaát theá khoù gaëp, nghe phaùp cuõng khoù, chuùng Taêng hoøa hôïp, yù nguyeän thaønh töïu, khoù coù dòp ñaûnh leã ñaáng Thích Sö Töû (Phaät) vaø chuùng Thanh vaên, ngöôi ñaõ ñöôïc giôùi Cuï tuùc, nhö hoa voâ öu rôøi khoûi buøn vaø nöôùc vaäy, phaûi nöông vaøo giôùi phaùp maø tu taäp phaùp Nieát-baøn vi dieäu. Ñoù laø baøi töïa cuûa giôùi, boán phaùp Ba-la-di, möôøi ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai phaùp Baát ñònh, ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà, chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà, boán phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, caùc phaùp chuùng hoïc, baûy phaùp Dieät traùnh, phaùp tuøy thuaän. Nay ta daïy baûo ngöôi ñaïi khaùi nhö theá, sau naày Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ seõ noùi cho ngöôi roäng raõi hôn. Ñoù goïi laø Thaäp chuùng thoï giôùi. 4. Nguõ chuùng Cuï tuùc: Khi Phaät an truù taïi röøng Thi Ñaø nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy trong thaønh coù moät cö só teân laø Uaát Kieàn, voán doøng toân thaát, haøo quyù, taøi saûn voâ löôïng. OÂng nghe Ñöùc Nhö Lai xuaát hieän trong ñôøi, ñang truù taïi röøng Thi Ñaø, loøng raát hoan hyû phaán khôûi, muoán môøi Phaät vaø chuùng Taêng cuùng döôøng trai phaïn, lieàn cho trang hoaøng noäi thaát, queùt töôùc saïch seõ. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät cö só teân laø A-na-baân-chi, voán laø baïn chí thieát cuûa Uaát Kieàn, ñeán chôi nhaø Uaát Kieàn, thaáy oâng ñang baän roän trang hoaøng queùt töôùc, lieàn hoûi: “Naøy Cö só, vì sao maø chuaån bò khaån

tröông, ñònh gaû choàng, cöôùi vôï, môøi Baø-la-moân, nhaø vua hay ñaïi thaàn chaêng?". Cö só ñaùp: "Toâi khoâng gaû con, cöôùi vôï, môøi Baø-la-moân, nhaø vua hay ñaïi thaàn gì caû. OÂng khoâng nghe con cuûa vua Baïch Tònh xuaát gia, thaønh Phaät, hieäu laø Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri xuaát hieän treân ñôøi naày sao? Hieän nay Ngaøi ñang ôû taïi röøng Thi Ñaø. Nay toâi queùt doïn trang hoaøng chính laø muoán môøi Phaät vaø chuùng Taêng, cho neân môùi khaån tröông nhö vaäy". Baân Chi nghe theá loøng raát vui möøng, lieàn hoûi: "Toâi muoán thaêm vieáng ñaûnh leã Ngaøi coù ñöôïc khoâng?". Cö só ñaùp: "Coù theå thaêm ñöôïc. Ñöùc Phaät coù tình thöông bao la, khoâng ai yeát kieán maø khoâng coù lôïi ích. OÂng haõy bieát luùc naøo neân laøm gì". OÂng ta nghe roài, loøng toân kính boäc phaùt maïnh meõ, mong mau ñeán saùng. Ñöùc Phaät hieåu roõ taâm oâng, lieàn phoùng quang ngay trong ñeâm toái, aùnh saùng chieáu khaép trong thaønh. Baân Chi thaáy aùnh saùng, töôûng laø trôøi ñaõ höøng ñoâng, lieàn ra ñi, thì cöûa töï nhieân môû. OÂng ñi laàn ñeán cöûa thaønh, cöûa thaønh cuõng môû ra, khi ra khoûi thaønh, boãng thaáy moät ngoâi mieáu thôø

trôøi naèm ôû ven ñöôøng. OÂng muoán tôùi ñoù leã baùi tröôùc roài môùi ñeán vieáng Phaät sau, thì khi vöøa höôùng ñeán ngoâi mieáu, boãng döng trôøi ñaát toái saàm. OÂng caûm thaáy hoaûng sôï, tôùi lui ñeàu môø mòt, khoâng bieát ñi loái naøo. Luùc aáy, treân khoâng coù vò trôøi noùi vôùi Baân Chi: "Giôø ñaây chính laø ñuùng luùc, haõy ñi tôùi, ñöøng sôï", roài ñoïc keä: "Duøng baûy baùu trang hoaøng, Traêm coå xe boø, ngöïa, Ñem taát caû boá thí, Keå coâng ñöùc cuûa chuùng, So moät böôùc oâng ñi, Thua moät phaàn möôøi saùu Duøng baûy baùu trang hoaøng, Traêm voi chuùa Tuyeát sôn, Roài ñem chuùng boá thí, Phöôùc baùo coâng ñöùc aáy, So moät böôùc oâng ñi, Thua moät phaàn möôøi saùu. Thaân baûy baùu anh laïc, Cuûa traêm Thieân nöõ ñeïp, Duøng chuùng ñeå boá thí, Keå veà phöôùc baùo aáy, So moät böôùc oâng ñi, Thua moät phaàn möôøi saùu". Baáy giôø, A-na-baân-chi nghe baøi keä aáy roài, loøng sinh kính tín boäi phaàn, lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân. Phaät lieàn thuyeát phaùp, daïy baûo nhöõng ñieàu lôïi ích, khieán oâng hoan hyû. OÂng beøn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Con muoán trôû veà thaønh Xaù-veä thieát laäp Tinh xaù, ñeå môøi Phaät vaø chuùng Taêng an truù. Kính xin Theá Toân thöông xoùt nhaän lôøi thænh caàu cuûa con. Ñoàng thôøi xin Theá Toân sai moät Tyø-kheo troâng coi vieäc xaây caát". Nhö trong kinh Tyû La ñaõ noùi roõ, cho ñeán Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân: "Caùc oâng haõy ñeán ñoù xem xeùt ñòa hình ñòa theá, tuøy truù xöù cuûa Taêng maø troâng coi saép xeáp, boá trí phoøng oác". Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân vaâng lôøi Phaät daïy lieàn ñi ñeán ñoù. Khi aáy, cö só Baân Chi beøn duøng möôøi taùm öùc tieàn vaøng mua moät khoaûnh ñaát, möôøi taùm öùc tieàn vaøng laøm taêng phoøng, möôøi taùm öùc tieàn vaøng cuùng döôøng chuùng Taêng, coäng taát caû laø naêm möôi tö öùc tieàn vaøng. Vò cö só naày laïi muoán cuùng döôøng theâm nöõa, beøn sai Phuù-laâu-na vaøo bieån tìm

chaâu baùu. Do oai thaàn cuûa Phaät neân boán Ñaïi Thieân Vöông, Ñeá Thích vaø Phaïm Thieân Vöông hoä veä ngöôøi naày, khieán oâng ñi veà baûy laàn, ñöôïc chaâu baùu voâ soá maø khoâng gaëp tai naïn gì heát. Theá roài, Phuù-laâu-na thöa vôùi Baân Chi: "Kính mong cö só cho pheùp toâi xuaát gia". Cö só lieàn chuaån thuaän, ñoaïn, daãn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: "Ngöôøi naày muoán xuaát gia, kính mong Theá Toân thöông xoùt tieáp ñoä". Phaät lieàn tieáp ñoä. Sau khi xuaát gia, oâng thöa vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Kính xin Theá Toân daïy baûo toùm löôïc cho con, con muoán ñeán nöôùc Thaâu-na, nöông theo lôøi daïy aáy maø tu haønh". Phaät lieàn tuøy thuaän daïy baûo, nhö trong Dieân Kinh ñaõ noùi roõ. Phuù- laâu-na thoï giaùo roài, lieàn ñi ñeán nöôùc Thaâu Na. Trong nöôùc naày coù moät Tröôûng giaû teân laø Thaùt Baø, kieán taïo phoøng Chieân ñaøn. ÔÛ ñaây xin noùi roõ veà nhaân duyeân cuûa ÖÙc Nhó, cuoái cuøng, oâng caàu xin xuaát gia, vaø ñöôïc Phuù-laâu-na ñoä cho xuaát gia, laøm Sa-di cho ñeán baûy naêm, vì ôû ñaây chuùng Taêng khoù tìm, neân khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Sau baûy naêm, Thaùt Baø môùi laøm xong phoøng Chieân ñaøn, roài trang trí ñeïp ñeõ, môøi chuùng Taêng nhieàu nôi veà thieát trai cuùng döôøng, ñoaïn, ñem caên phoøng aáy cuùng döôøng cho Phuù-laâu-na. Baáy giôø, nhaân dòp chuùng Taêng taäp hoïp, Phuù-laâu-na beøn môøi möôøi vò Taêng tinh thoâng giôùi luaät, cho ÖÙc Nhó thoï Cuï tuùc. thoï Cuï tuùc xong, ÖÙc Nhó lieàn baïch vôùi Hoøa thöôïng: "Con muoán ñeán Xaù-veä thaêm vieáng ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân, kính xin Hoøa thöôïng chuaån thuaän". Phuù-laâu-na ñaùp: "Tuøy yù. Nhöng oâng haõy nhaân danh ta thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân vaø xin Ngaøi chaáp thuaän naêm nguyeän voïng". ÖÙc Nhó thoï giaùo roài lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân. Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: "OÂng haõy traûi giöôøng neäm cho Tyø-kheo khaùch". Khi Phaät baûo A-nan traûi giöôøng neäm thì phaûi bieát laø vò aáy seõ nguû cuøng phoøng vôùi Theá Toân. Coøn khi Phaät baûo Toân giaû Ñaø-phieâu-ma-la-töû thì phaûi bieát laø vò aáy theo thöù töï maø nhaän phoøng. Ñöùc Nhö Lai ñaàu hoâm thuyeát phaùp cho chuùng Thanh vaên, nöûa ñeâm Ngaøi trôû veà phoøng, haøo quang thöôøng saùng toû. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo khaùch: - OÂng coù tuïng kinh khoâng? - Coù tuïng, baïch Theá Toân. - Tuïng kinh gì? - Tuïng kinh Baùt Baït Kyø.

- OÂng haõy tuïng xem. Thaày beøn tuïng nho nhoû. Khi tuïng xong, hoûi ñeán caâu cuù nghóa lyù thì thaày ñeàu ñaùp ñaâu ñoù raønh maïch. Phaät lieàn ngôïi khen: "Toát laém Tyø- kheo! Caâu cuù chöõ nghóa maø oâng vöøa tuïng ñeàu gioáng y nhöõng gì tröôùc kia Ta ñaõ noùi". Theá roài, Theá Toân beøn noùi keä: "Thaùnh nhaân chaúng thích aùc, Ngöôøi aùc chaúng öa Thaùnh. Neáu thaáy loãi theá gian, Phaùt taâm höôùng Nieát-baøn". Ñoaïn, Phaät tieáp: "Laønh thay, trong haøng ñeä töû cuûa Ta ngöôøi thoâng hieåu nhanh choùng baäc nhaát chính laø ÖÙc Nhó". ÖÙc Nhó lieàn ñöùng daäy, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài trình baøy vieäc Hoøa thöôïng mình xin Phaät naêm nguyeän voïng. Ñöùc Nhö Lai nghe xong, saùng sôùm

hoâm sau thöùc daäy, ñi ñeán choã coù ñoâng Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Phuù-laâu-na ôû nöôùc Thaâu Na sai ÖÙc Nhó ñeán xin Ta naêm nguyeän voïng. Töø nay veà sau, Ta cho pheùp taïi nöôùc Thaâu Na bieân ñòa ñöôïc thöïc hieän naêm nguyeän voïng sau ñaây: 1. ÔÛ Thaâu-na bieân ñòa daân chuùng thích saïch seõ, Ta cho pheùp ñöôïc taém röûa haèng ngaøy. Coøn ôû ñaây nöûa thaùng môùi taém moät laàn. 2. Taïi Thaâu-na bieân ñòa coù nhieàu ngoùi gaïch ñaù cuoäi vaø gai goác, Ta cho pheùp mang deùp da hai lôùp, coøn ôû ñaây chæ ñöôïc mang deùp moät lôùp. 3. ÔÛ Thaâu-na bieân ñòa ít coù phu cuï maø coù nhieàu thöù da, Ta cho pheùp duøng da laøm phu cuï, coøn ôû ñaây thì khoâng cho. 4. ÔÛ Thaâu-na bieân ñòa coù ít vaûi voùc maø nhieàu y phuïc cuûa ngöôøi cheát, Ta cho pheùp maëc y phuïc cuûa ngöôøi cheát vaø ôû ñaây cuõng cho pheùp maëc. 5. ÔÛ Thaâu-na bieân ñòa coù ít Tyø-kheo, Ta cho pheùp naêm ngöôøi ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc, coøn ôû ñaây phaûi ñuû möôøi ngöôøi môùi ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc. Ñoù laø caùch thoï Cuï tuùc toát laønh nhaát, tröôùc möôøi ngöôøi moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma thoï Cuï tuùc. Coøn ôû Thaâu-na bieân ñòa tröôùc naêm ngöôøi, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma thoï Cuï tuùc. Ñoù goïi laø boán caùch thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly coù hai Sa-di, moät ngöôøi teân laø Ñaø Baø Giaø, coøn ngöôøi kia teân laø Baø-la-giaø. Hai Sa-di naày ñöôïc nuoâi töø nhoû daàn daàn lôùn leân, ñuû hai möôi tuoåi, Toân giaû muoán cho thoï Cuï tuùc, lieàn suy nghó: “Neáu cho moät ngöôøi thoï tröôùc thì ngöôøi sau aét haún seõ oaùn haän, khoâng hieåu cuøng moät Hoøa thöôïng, cuøng moät Taêng chuùng, cuøng moät giôùi sö, hai

ngöôøi thoï giôùi cuøng moät luùc coù ñöôïc khoâng?” Suy nghó theá roài, Öu-ba-ly lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài sang moät beân, ñem ñaày ñuû söï vieäc keå treân baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Cuøng moät Hoøa thöôïng, moät giôùi sö, moät chuùng, hai ngöôøi cuøng thoï giôùi moät laàn coù ñöôïc khoâng?” Phaät daïy: “Ñöôïc. Cuõng theá, hai ngöôøi, ba ngöôøi cuøng thoï moät laàn cuõng ñöôïc, nhöng khoâng ñöôïc thoï moät laàn nhieàu ngöôøi (Boán ngöôøi trôû leân); ñoù goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu moät giôùi töû maø hai Hoøa thöôïng, ba Hoøa thöôïng, nhieàu Hoøa thöôïng thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Khoâng coù thaày yeát-ma thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Hai ngöôøi, ba ngöôøi cuøng vôùi moät thaày yeát-ma, coøn Hoøa thöôïng taùch rieâng vôùi moät chuùng ñeå thoï, thì khoâng goïi laø thoï Cuï tuùc. Hai ngöôøi laøm yeát-ma hai ngöôøi, ba ngöôøi laøm yeát-ma ba ngöôøi, coøn rieâng Hoøa thöôïng cho thoï cuøng moät chuùng, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, neáu Hoøa thöôïng ôû trong soá möôøi ngöôøi (Thaäp sö) thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu ñem ngöôøi muoán thoï Cuï tuùc tính cho ñuû soá möôøi ngöôøi, ñem Tyø-kheo-ni tính cho ñuû soá möôøi ngöôøi, ñem ngöôøi gôûi duïc tính cho ñuû soá möôøi ngöôøi, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu khoâng xöng teân Hoøa thöôïng, khoâng xöng teân giôùi töû, khoâng xöng teân chuùng Taêng, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu Hoøa thöôïng noùi yeát-ma, giôùi töû noùi yeát-ma, Tyø-kheo-ni noùi yeát-ma, ñeàu khoâng

theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu Hoøa thöôïng ôû treân khoâng trung, giôùi töû ôû treân khoâng trung, Taêng ôû treân khoâng trung, taát caû ôû treân khoâng, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu moät nöûa ôû döôùi ñaát, moät nöûa ôû treân khoâng, cuõng khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu bò che chaén ngaên caùch thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu moät nöûa ôû choã che khuaát, trung gian coù vaät ngaên caùch thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu moät nöûa bò che khuaát, moät nöûa ôû choã khoaûng troáng maø ñöa tay ra khoâng chaïm vaøo nhau, thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Neáu taát caû ñeàu ngoài ôû choã troáng maø ñöa tay ra khoâng chaïm vaøo nhau, hoaëc taát caû ñeàu ngoài ôû choã khuaát, khoâng nghe thaáy nhau, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, neáu nguû, hoaëc si aùm, ñieân cuoàng, taâm loaïn, bò beänh khoå böùc baùch, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, neáu giôùi töû khoâng noùi, hoaëc chæ suy nghó, hoaëc keâu lôùn, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, neáu sai ngöôøi mang thö tín ñeán, hoaëc ñöa tay ra daáu, ñeàu

khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Ñöông söï khoâng hieän dieän, khoâng hoûi giôùi töû, giôùi töû khoâng muoán thoï giôùi, laøm yeát-ma phi phaùp, Taêng khoâng hoøa hoïp, taùc baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu, hoaëc moät trong nhöõng vieäc ñoù khoâng thaønh töïu thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc.

II. CAÙC GIAØ NAÏN Laïi nöõa, neáu coù caùc Tröôøng hôïp nhö huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Tyø- kheo-ni; truù trong chuùng vôùi taâm troäm phaùp; keû löøa ñaûo; phaïm nguõ nghòch; saùu haïng khoâng phaûi nam töû; nhoû quaù; giaø quaù; bò chaët tay; bò chaët chaân; tay chaân ñeàu bò chaët; bò caét tai; bò caét muõi; tai muõi ñeàu bò caét; hoaëc muø; hoaëc ñieác; hoaëc bò muø ñieác; hoaëc caâm; queø; hoaëc bò caâm queø; hoaëc bò ñaùnh coù seïo; hoaëc bò ñoùng daáu; hoaëc bò ruùt gaân; hoaëc gaân bò giaõn; xöông soáng bò coøng; laøm quan chöùc; maéc nôï; beänh; ngoaïi ñaïo; treû con; ñaày tôù; thaân theå dò daïng; hình daùng xaáu xí, ñeàu khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. 1. Huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Tyø-kheo-ni: Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy, ñoàng töû Ly-xa laø Am Baø La phaù hoaïi tònh haïnh ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï. Theá roài, Tyø-kheo-ni Phaùp-döï beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Ñoàng töû Ly-xa phaù hoaïi phaïm haïnh ñeä töû cuûa con”. Noùi nhö theá roài beøn leã Phaät maø ra ñi. Khi aáy, Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: “OÂng haõy laáy y Taêng-giaø-leâ cuûa Ta laïi ñaây, ñeå Ta ñi vaøo thaønh Tyø-xaù-ly”. A-nan beøn laáy y Taêng-giaø-leâ ñöa cho Theá Toân. Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri töø khi thaønh Phaät ñeán giôø, chöa khi naøo ñi vaøo thaønh aáp xoùm laøng sau böõa aên. Khi aáy, Theá Toân cuøng A- nan vaøo thaønh Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, naêm traêm ngöôøi Ly-xa ñang taäp hoïp taïi ngoâi nhaø nghò luaän, ñònh baøn baïc veà nhöõng vieäc khaùc, troâng thaáy Theá Toân töø xa ñi ñeán, hoï lieàn baûo nhau: “Khoâng hieåu Ñöùc Nhö Lai coù vieäc gì maø sau böõa aên ñi vaøo thaønh?”. Theá roài, laäp töùc caùc Ly-xa ñöùng daäy traûi toøa ra ngheânh ñoùn Theá Toân,

quyø goái chaép tay, baïch: “Laønh thay Theá Toân, xin Theá Toân ngoài treân toøa naày”. Khi aáy, Theá Toân beøn traûi toïa cuï maø ngoài, ñoaïn, caùc ngöôøi Ly- xa cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Theá Toân, roài ngoài qua moät beân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Ly-xa: “Quyeán thuoäc cuûa caùc ngöôi, caùc ngöôi phaûi baûo hoä, cuõng nhö ñeä töû Tyø-kheo-ni cuûa Ta, Ta cuõng phaûi baûo hoä. Neáu coù ai xaâm phaïm, hoaëc muoán hay khoâng muoán phaù hoaïi phaïm haïnh, thì theo pheùp taéc cuûa Ta, suoát ñôøi khoâng noùi chuyeän, khoâng ôû chung, khoâng aên chung”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 391

Caùc ngöôøi Ly-xa lieàn baïch vôùi Phaät: “Cuõng nhö pheùp taéc cuûa Theá Toân, heã keû naøo phaù hoaïi phaïm haïnh thì chuùng toâi khoâng noùi chuyeän, khoâng ôû chung, khoâng aên chung. Pheùp taéc theá tuïc cuûa chuùng toâi cuõng nhö vaäy, suoát ñôøi khoâng noùi chuyeän, khoâng ôû chung, khoâng aên chung”. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân tuøy nghi thuyeát phaùp cho caùc Ly-xa, khieán hoï sinh taâm hoan hyû, roài ra ñi. Sau khi Ngaøi ñi khoâng bao laâu, Tyø-kheo- ni Phaùp-döï lieàn ñeán choã Ly-xa, noùi nhö sau: “Naøy caùc cö só, ñoàng töû Ly-xa Am-baø-la ñaõ huûy hoaïi phaïm haïnh ñeä töû cuûa toâi. Ñoù laø vieäc baát thieän, khoâng phaûi phaùp tuøy thuaän”. Caùc Ly-xa nghe theá lieàn töï baûo nhau: “Vöøa roài, chính Ñöùc Theá Toân muoán noùi veà vieäc naày ñaây”, beøn caûm thaáy raát xaáu hoå, noùi vôùi Tyø-kheo-ni: “Vaäy, Ni sö muoán chuùng toâi tröøng trò baèng caùch naøo ñaây?” Tyø-kheo-ni noùi: “Ñoåi hoï oâng ta, coâng boá oâng ta khoâng coøn laø ngöôøi Ly-xa nöõa, xoay cöûa nhaø oâng ta veà höôùng Taây, phaù nhaø beáp oâng ta, huûy maùi nhaø oâng ta xung quanh moät khuyûu tay”. Caùc Ly-xa ñaùp: “Xin thoï giaùo”, lieàn tuyeân boá Am-baø-la khoâng coøn laø Ly-xa nöõa, roài xoay cöûa nhaø oâng ta veà höôùng Taây, cho ñeán phaù huûy maùi nhaø oâng ta. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñi ñeán giöõa ñaùm ñoâng Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân vôùi caùc Tyø-kheo. Trong tröôøng hôïp phaù tònh haïnh Tyø-kheo-ni: Neáu (Haønh daâm vôùi) Ni A-la-haùn, A-na- haøm maø luùc ñaàu, luùc giöõa vaø luùc cuoái taát caû (Ñeàu thoï laïc) thì goïi laø phaù hoaïi tònh haïnh cuûa Ni. Neáu Ni Tö-ñaø-haøm, Ni Tu-ñaø-hoaøn, Ni phaøm phu giöõ giôùi maø (Khi haønh daâm) luùc ñaàu thoï laïc thì goïi laø hoaïi tònh haïnh cuûa Ni, coøn luùc giöõa vaø luùc cuoái (thoï laïc) thì khoâng goïi laø hoaïi tònh haïnh. Khi aáy, coù moät (Tyø-kheo) ngôù ngaån, luùc coøn laø ngöôøi theá tuïc ñaõ hoaïi tònh haïnh cuûa Ni, taâm sinh nghi hoaëc, lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Luùc con coøn laø ngöôøi theá tuïc ñaõ huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Ni”. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “OÂng (Tyø-kheo) ngôù ngaån naày töï noùi: Ñaõ huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Ni, vaäy haõy ñuoåi ñi”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñuoåi vò aáy. Phaät laïi daïy: “Neáu keû naøo hoaïi tònh haïnh cuûa Ni thì khoâng neân cho hoï xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì phaûi ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø hoaïi tònh haïnh cuûa Tyø-kheo-ni”. 2. Soáng trong chuùng ñeå troäm phaùp: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng, thì coù moät

ngöôøi ñen ñieâu, buïng böï ñeán ngoài choã cuûa Thöôïng toïa. Trong choác laùt, Thöôïng toïa ñeán hoûi: - OÂng bao nhieâu haï laïp? - Ngoài ôû ñaây aên côm thì bình ñaúng caû, coøn phaûi vaát vaû hoûi tuoåi taùc laøm gì? Vì Thöôïng toïa coù uy ñöùc nghieâm trang, beøn baûo: "OÁi chao! OÂng ñi xuoáng döôùi kia". OÂng beøn ñeán ngoài choã cuûa Thöôïng toïa thöù hai. Trong khoaûnh khaéc, Thöôïng toïa thöù hai ñeán, hoûi: - OÂng bao nhieâu tuoåi haï? - Ngoài ñaây aên côm thì bình ñaúng caû, coøn phaûi vaát vaû hoûi tuoåi taùc ñeå laøm gì? Cöù nhö vaäy, laàn löôït ñeán choã cuûa Sa-di. Sa-di xua ñuoåi, hoûi: - Ai laø Hoøa thöôïng cuûa oâng? Ai laø thaày oâng? Sa-di coù maáy giôùi? Sa-di phaûi thuoäc bao nhieâu thöù? Loaïi thöù nhaát goïi laø gì? (Ñoù laø: 1. Taát caû chuùng sinh ñeàu ngöôùc leân maø aên. 2. Hai loaïi danh, saéc. 3. Ba caûm thoï. 4. Boán Thaùnh ñeá. 5. Naêm aám. 6. Saùu nhaäp. 7. Baûy giaùc yù. 8. Taùm chaùnh ñaïo. 9. Chín coõi cuûa chuùng sinh cö truù. 10. Möôøi nhaát thieát nhaäp. Pheùp cuûa Sa-di laø phaûi nhôù nhöõng ñieàu nhö vaäy). - Toâi laø ñeä töû lôùn nhaát cuûa Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät noùi: "OÂng ta khoâng phaûi laø ñeä töû lôùn nhaát cuûa Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Ñaây laø ngöôøi töï ñoäng xuaát gia. Neáu ngöôøi nhö theá aáy maø chöa töøng tham döï Boá-taùt, Töï-töù, sau naày coù loøng toát muoán xuaát gia, thì neân cho xuaát gia thoï Cuï tuùc. Neáu ñaõ töøng tham döï Boá-taùt, Töï-töù thì goïi laø keû soáng trong chuùng ñeå aên troäm, khoâng cho xuaát gia, thoï Cuï tuùc. Neáu laø con vua hay con quan ñaïi thaàn vì tò naïn maø khoaùc Ca sa, nhöng chöa tham döï Boá- taùt Töï-töù, thì neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ töøng tham döï Boá-taùt, Töï-töù thì khoâng cho xuaát gia. Neáu Sa-di suy nghó: "Trong khi Thuyeát giôùi khoâng bieát baøn luaän veà vaán ñeà gì?", roài leùn chui tröôùc döôùi giöôøng cuûa Thöôïng toïa ñeå nghe troïâm, giaù nhö oâng ta thoâng minh, nhôù taát caû caùc lôøi töø luùc ñaàu, luùc giöõa vaø luùc cuoái trong khi thuyeát giôùi, thì sau naày khoâng ñöôïc

thoï Cuï tuùc. Neáu ñaàn ñoän, hoaëc nguû, hoaëc taâm yù ñang nghó nhöõng chuyeän khaùc, khoâng nhôù nhöõng lôøi noùi luùc ñaàu, luùc giöõa vaø luùc cuoái trong khi thuyeát giôùi, thì sau naày ñöôïc thoï Cuï tuùc. Neáu soáng trong chuùng ñeå aên troäm thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì phaûi ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø keû ôû trong chuùng ñeå aên troäm". 3. Keû löøa ñaûo: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät ngöôøi tröôùc böõa aên, maëc theo hình thöùc cuûa Sa-moân, tay caàm baùt ñen, vaøo xoùm laøng khaát thöïc. Sau böõa aên, oâng laïi maëc theo hình thöùc ngoaïi ñaïo, tay caàm baùt baèng goã, theo ngöôøi ta vaøo nôi coâng vieân, hoà nöôùc, choã du ngoaïn trong röøng ñeå khaát thöïc, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: "Vì sao Sa-moân Thích töû vaøo trong xoùm laøng ñeán nhaø toâi khaát thöïc, giôø laïi vaøo trong röøng, khoâng laøm sao thoaùt ñöôïc oâng ta?" Laïi coù ngöôøi noùi: "OÂng khoâng bieát sao? Keû Sa-moân naày doái traù, vì y phuïc aåm

thöïc neân vaøo caû hai nôi". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi: "Ñoù goïi laø keû löøa ñaûo, boû hình thöùc Sa-moân, khoaùc hình thöùc ngoaïi ñaïo, roài laïi boû hình thöùc ngoaïi ñaïo khoaùc hình thöùc Sa-moân. Nhöõng keû löøa ñaûo nhö vaäy khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ cho xuaát gia thì phaûi ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø keû löøa ñaûo". 4. Nguõ voâ giaùn (Nguõ nghòch): Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Baø- la-moân Ñoâ Di voán laø Thieän tri thöùc cuõ cuûa Xaù-lôïi-phaát, ñeán choã Xaù-lôïi- phaát, noùi nhö sau: - Toân giaû, cho toâi xuaát gia. - Ñoù laø vieäc toát. OÂng voán laø Baø-la-moân thöôøng töông phaûn vôùi Sa- moân, do ñaâu maø coù tín taâm, theo ai nghe phaùp, phaùt taâm hoan hyû, theo Theá Toân chaêng, hay theo caùc Tyø-kheo? - Toâi cuõng chaúng coù tín taâm gì, laïi khoâng hoan hyû, cuõng chaúng theo ai nghe phaùp caû. Chæ vì toâi gieát meï neân muoán ñoaïn tröø toäi naày, do ñoù maø xuaát gia. - Ñôïi toâi hoûi Ñöùc Theá Toân ñaõ. Theá roài, Xaù-lôïi-phaát ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi: "Ngöôøi naày gieát meï, gaây toäi voâ giaùn, voán laø haït gioáng thoái naùt, ñoái vôùi chaùnh phaùp khoâng theå phaùt sinh Thaùnh Thieän, khoâng neân cho xuaát gia".

394 BOÄ LUAÄT 2

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baø-la- moân Ñoâ Do voán laø thieän tri thöùc cuõ cuûa A-nan, ñeán choã A-nan, noùi: - Toân giaû, toâi muoán xuaát gia. - Ñoù laø vieäc toát. Cho ñeán Phaät noùi vôùi A-nan: "Ngöôøi naày gieát cha, taïo neân toäi voâ giaùn, laø haït gioáng muïc naùt, ñoái vôùi chaùnh phaùp khoâng theå thaønh töïu ñaïo quaû. Giaù nhö baûy Ñöùc Phaät cuøng xuaát hieän moät luùc, thuyeát phaùp cho y nghe, thì ñoái vôùi chaùnh phaùp, roát cuoäc cuõng khoâng theå sinh ra taâm thieän. Ví nhö caây ña-la ñaõ bò chaët ñaàu thì khoâng theå soáng, khoâng coøn xanh, cuõng khoâng coøn maàm soáng ôû beân trong. Toäi voâ giaùn naày cuõng nhö vaäy, ñoái vôùi chaùnh phaùp khoâng theå sinh maàm moùng Thaùnh thieän. Neáu keû naøo gaây ra naêm toäi voâ giaùn, thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ cho xuaát gia thì phaûi ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngoaøi ra, ba toäi voâ giaùn kia cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø naêm toäi voâ giaùn". 5. Saùu loaïi ngöôøi khoâng theå laøm ñaøn oâng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ban ñeâm ñang nguû trong phoøng thì coù keû ñeán rôø moù töø goùt chaân leân ñeán baép veá, ñeán buïng, roài laàn tôùi choã kín. Tyø-kheo ñònh chuïp baét, thì anh ta lieàn chaïy thoaùt. Roài anh ta laïi ñeán nhöõng nôi khaùc nhö hoäi tröôøng, phoøng söôûi, nôi naøo cuõng laøm nhö theá. Saùng hoâm sau, caùc Tyø-kheo taäp trung moät choã baøn taùn nhau: "Naày caùc Tröôûng laõo, ñeâm qua trong khi nguû thì coù ngöôøi ñeán rôø moù khaép ngöôøi roài laàn tôùi choã kín, toâi ñònh baét laáy thì anh ta chaïy thoaùt". Laïi coù Tyø-kheo khaùc noùi: "Toâi cuõng gaëp tröôøng hôïp nhö theá". Cho ñeán nhieàu ngöôøi cuõng gaëp nhö theá. Roài moät Tyø-kheo suy nghó: "Ñeâm nay ta phaûi rình ñeå baét haén". Ñoaïn, Tyø-kheo naày ñeán toái, lieàn nguû sôùm, roài thöùc daäy rình. Trong khi caùc Tyø-kheo ñang nguû thì haén ta laïi

ñeán sôø moù nhö tröôùc. Tyø-kheo lieàn choäp coå ñöôïc, beøn keâu lôùn leân: “Caùc Tröôûng laõo, haõy ñem ñeøn laïi ñaây”. Khi ñaõ ñem ñeøn tôùi, lieàn hoûi y: - Ngöôi laø ai? - Toâi laø con gaùi cuûa vua. - Theá naøo laø con gaùi? - Toâi thuoäc löôõng tính, phi nam, phi nöõ. - Vì lyù do gì maø ngöôi xuaát gia? - Toâi nghe noùi Sa-moân khoâng coù vôï, toâi muoán ñeán laøm vôï. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät noùi: “Ñoù laø keû baát naêng nam. Baát naêng nam coù saùu loaïi. Ñoù laø:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 395

1.Sanh. 2. Bò phaù hoûng. 3. Caét boû. 4. Nhaân ngöôøi khaùc (maø cöông cöùng). 5. Taät ñoá. 6. Nöûa thaùng coù taùc duïng. 1. Sanh: Töø khi sinh ñaõ khoâng coù nam caên, ñoù goïi laø sanh. 2. Bò phaù hoûng: Vôï lôùn vôï beù sinh con, ganh gheùt nhau, roài hoï tìm caùch phaù hoûng. Ñoù goïi laø bò phaù hoûng khoâng thaønh ñaøn oâng. 3. Caét boû: Hoaëc vua, hoaëc ñaïi thaàn choïn nhöõng ngöôøi ñaõ caét boû nam caên ñeå haàu hai nôi phoøng the. Ñoù goïi laø bò caét boû khoâng coøn laø ñaøn oâng. 4. Nhaân ngöôøi khaùc: Nhaân coù ngöôøi xuùc chaïm maø nam caên cöông cöùng. Ñoù goïi laø nhaân ngöôøi khaùc maø baát naêng nam. 5. Taät ñoá: Thaáy ngöôøi khaùc haønh daâm maø nam caên cöông cöùng. Ñoù goïi laø taät ñoá, khoâng thaønh ñaøn oâng. 6. Nöûa thaùng (Coù taùc duïng): Nöûa thaùng coù taùc duïng, nöûa thaùng khoâng coù taùc duïng. Ñoù goïi laø nöûa thaùng khoâng thaønh ñaøn oâng. Trong ñaây, sanh khoâng thaønh ñaøn oâng, bò phaù hoûng khoâng thaønh ñaøn oâng, caét boû khoâng thaønh ñaøn oâng, ba loaïi khoâng thaønh ñaøn oâng naày khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì phaûi ñuoåi ñi. Coøn nhaân ngöôøi khaùc maø khoâng thaønh ñaøn oâng, taät ñoá khoâng thaønh ñaøn oâng, nöûa thaùng khoâng thaønh ñaøn oâng, ba loaïi khoâng thaønh ñaøn oâng naày khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia, thì khoâng neân ñuoåi ñi, veà sau, neáu sinh khôûi daâm duïc thì phaûi ñuoåi ñi. Saùu loaïi khoâng thaønh ñaøn oâng naày khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ai ñoä cho hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø saùu loaïi khoâng thaønh ñaøn oâng. 6. Nhoû quaù: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoä treû con xuaát gia, naèm xuoáng, ngoài daäy phaûi nhôø ngöôøi khaùc ñöõ ñaàn, ñi ra ñi vaøo caàu tieâu, dính ñoà baát tònh laøm dô baån meàn goái cuûa Taêng chuùng, nguû daäy keâu khoùc, do ñoù, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû ñoä treû con xuaát gia, chöa bieát pheùp taéc, chöa bieát nhöõng lôøi noùi naøo laø toát hay xaáu? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!” Laïi coù ngöôøi mæa mai: “OÂng khoâng bieát sao? Vì Sa-moân naày khoâng coù con, neân nuoâi treû con ngöôøi khaùc ñeå töôûng töôïng laø con mình, laáy ñoù laøm vui”.

396 BOÄ LUAÄT 2

Laïi coù ngöôøi khaùc cheâm vaøo: “Caùc Sa-moân naày chæ duy nhaát khoâng ñoä hai haïng ngöôøi: Moät laø ngöôøi cheát, hai laø ngöôøi khoâng muoán xuaát gia. Neáu khoâng ñoä hoï, thì ñoà chuùng khoâng taêng tröôûng. Do ñoù maø phaûi ñoä nhieàu”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo

goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau ngöôøi coøn nhoû quaù khoâng neân cho xuaát gia. Nhoû quaù coù nghóa laø: Hoaëc döôùi baûy tuoåi, hoaëc ñuû baûy tuoåi maø khoâng bieát vieäc toát xaáu, ñeàu khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñuû baûy tuoåi maø hieåu bieát ñöôïc vieäc toát xaáu thì neân cho xuaát gia. Neáu treû con ñaõ cho xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø quaù nhoû. 7. Giaø quaù: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoä nhöõng ngöôøi taùm möôi, chín möôi tuoåi xuaát gia, ñaàu baïc, löng coøng, xöông soáng loài loõm, caùc caên khoâng coøn chuû ñoäng ñöôïc, khi muoán tieåu tieän thì phaân loøi ra, ñi ñöùng phaûi coù ngöôøi giuùp ñôõ, khoâng theå töï mình ñöùng daäy noåi. Hoaëc ôû trong phoøng, hoaëc ôû nôi nhaø söôûi, choã röûa chaân, choã ñi kinh haønh, ho hen lieân hoài muoán huït hôi, ñaøm daõi tuoân ra laøm dô baån truù xöù cuûa Taêng; do ñoù, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû ñoä nhöõng oâng laõo ñaàu baïc, löng coøng, ho hen chaán ñoäng, ñi ñöùng phaûi nhôø ngöôøi giuùp ñôõ naày xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia leõ ra phaûi traùng kieän ñeå toïa thieàn, tuïng kinh, tu taäp caùc nghieäp, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì”. Laïi coù ngöôøi mæa mai: “OÂng khoâng bieát sao? Vì Sa-moân Thích töû xuaát gia khoâng coù cha, neân nuoâi nhöõng oâng laõo naày ñeå töôûng töôïng laø cha mình”. Laïi coù ngöôøi cheâm vaøo: “Caùc Sa-moân naày chæ coù hai haïng ngöôøi hoï khoâng ñoä: moät laø ngöôøi cheát, hai laø ngöôøi khoâng muoán xuaát gia. Vì neáu khoâng ñoä thì hoäi chuùng khoâng taêng tröôûng”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Phaät. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi quaù giaø khoâng neân cho xuaát gia.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 397

Quaù giaø nghóa laø quaù baûy möôi tuoåi. Nhöng neáu döôùi baûy möôi tuoåi maø khoâng coøn laøm vieäc noåi, naèm ngoài phaûi nhôø ngöôøi khaùc giuùp ñôõ, ngöôøi nhö vaäy cuõng khoâng neân cho xuaát gia. Neáu quaù baûy möôi tuoåi maø coøn coù theå laøm vieäc ñöôïc thì cuõng khoâng neân cho xuaát gia. Nhöõng ngöôøi ñuû baûy möôi tuoåi maø khang kieän coù theå tu taäp caùc nghieäp thì cho hoï xuaát gia. Coøn giaø quaù thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ai ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø giaø quaù. 8. Bò chaët tay: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò chaët tay xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp, bò chaët tay xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia leõ ra thaân theå phaûi hoaøn bò, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi bò chaët tay khoâng neân cho xuaát gia. Bò chaët tay

nghóa laø: hoaëc bò chaët caùnh tay, hoaëc bò chaët coå tay, hoaëc bò chaët ngoùn tay nhoû, ngoùn tay lôùn thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò chaët tay. 9. Bò chaët chaân: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò chaët chaân xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi, cho ñeán caâu Phaät daïy: “Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi bò chaët chaân khoâng neân cho xuaát gia. Bò chaët chaân nghóa laø: hoaëc bò chaët chaân, hoaëc bò chaët baép chaân, hoaëc bò chaët ngoùn chaân uùt, ngoùn chaân caùi thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi, cho ñeán caâu phaïm toäi Vieät- tyø-ni”. Ñoù goïi laø bò chaët chaân. 10. Bò chaët caû tay chaân: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò chaët caû tay chaân xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp, bò chaët caû tay chaân xuaát gia? Neáu moät thöù bò chaët coøn khoâng ñöôïc xuaát gia, huoáng gì caû hai thöù ñeàu bò chaët. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”

398 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi bò chaët caû tay chaân khoâng neân cho xuaát gia. Chaët caû tay chaân nghóa laø: Hoaëc bò chaët tay phaûi, chaân traùi; hoaëc bò chaët tay traùi, chaân phaûi; hoaëc bò chaët tay traùi, chaân traùi; hoaëc bò chaët tay phaûi, chaân phaûi, ñeàu khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò chaët caû tay chaân. 11. Bò caét tai Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò caét tai xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa- moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp bò caét tai?”. Cho ñeán Phaät noùi: “Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi bò caét tai khoâng neân cho xuaát gia. Bò caét tai nghóa laø: hoaëc bò caét tai, hoaëc bò caét vaønh tai. Neáu tröôùc kia xoû loã tai maø coù theå lieàn laïi thì ñöôïc cho xuaát gia. Coøn ngöôøi bò caét tai thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò caét tai. 12. Bò xeûo muõi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò xeûo muõi xuaát gia, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp bò xeûo muõi xuaát gia? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät noùi: “Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi bò xeûo muõi khoâng neân cho xuaát gia. Bò xeûo muõi nghóa laø: hoaëc bò xeûo muõi, hoaëc bò xoi thuûng muõi, ñeàu khoâng neân cho xuaát gia”, cho ñeán... ñoù goïi laø bò xeûo muõi. 13. Bò caét caû tai muõi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò caét caû tai muõi xuaát gia, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi bò caét caû tai muõi xuaát

gia? Bò caét moät thöù coøn khoâng ñöôïc xuaát gia huoáng gì bò caét caû hai thöù. Ñoù laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät noùi: "Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi bò caét caû tai muõi khoâng neân cho xuaát gia", cho ñeán... ñoù goïi laø bò caét caû tai muõi. 14. Bò muø:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 399

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi muø loøa xuaát gia, roài naém tay daét ñi, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi muø loøa xuaát gia, khoâng theå töï ñi ñöôïc, phaûi caàm tay daét ñi? Ngöôøi xuaát gia caàn phaûi ñaày ñuû caùc caên; ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi muø loøa khoâng neân cho xuaát gia. Muø loøa nghóa laø maét hoaøn toaøn khoâng thaáy caùc vaät. Neáu (Khoâng) thaáy roõ nhöõng ñöôøng chæ tay, hoaëc maét ti hí nhö maét chim seû thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò muø. 15. Bò ñieác: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi ñieác xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi ñieác xuaát gia, khoâng nghe ñöôïc nhöõng lôøi noùi thieän aùc, thì laøm sao nghe phaùp? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät noùi: "Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi ñieác khoâng neân cho xuaát gia. Ñieác nghóa laø khoâng nghe ñöôïc taát caû caùc aâm thanh, neáu nghe ñöôïc tieáng noùi lôùn thì neân cho xuaát gia", (Cho ñeán...) ñoù goïi laø bò ñieác. 16. Bò caû muø ñieác: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò muø ñieác xuaát gia, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi vöøa muø vöøa ñieác xuaát gia, khoâng theå nghe thaáy gì caû? Ngöôøi xuaát gia caùc caên neân ñaày ñuû, bò muø coøn khoâng ñöôïc, huoáng gì caû muø ñieác. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán Phaät noùi: "Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi muø ñieác khoâng neân cho xuaát gia". (Cho ñeán...) ñoù goïi laø muø ñieác. 17. Bò caâm: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi caâm xuaát gia, duøng tay ra daáu, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi caâm xuaát gia, khoâng theå noùi ñöôïc

400 BOÄ LUAÄT 2

maø phaûi duøng tay ra daáu? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán Phaät noùi: "Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi caâm xuaát gia. Caâm nghóa laø

khoâng theå noùi ñöôïc maø phaûi duøng tay ra daáu, haïng ngöôøi aáy khoâng neân cho xuaát gia, neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi", (Cho ñeán...) ñoù goïi laø caâm. 18. Queø: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi queø xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi queø ñi khoâng ñöôïc xuaát gia? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán... Phaät noùi: "Töø nay veà sau khoâng neân cho ngöôøi queø xuaát gia. Queø nghóa laø hai tay mang guoác maø ñi. Ngöôøi nhö vaäy thì khoâng neân cho xuaát gia, neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi". (Cho ñeán...) ñoù goïi laø bò queø. 19. Vöøa caâm vöøa queø: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi vöøa caâm, vöøa queø xuaát gia, cho ñeán: "Neáu ai cho hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø vöøa caâm vöøa queø. 20. Bò ñaùnh coù seïo: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi coù seïo xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa- moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp bò ñaùnh coù seïo xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia thaân theå phaûi laønh laën, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!" Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, khoâng neân ñoä nhöõng ngöôøi bò ñaùnh coù seïo xuaát gia. Bò ñaùnh coù seïo nghóa laø: hoaëc loài leân, hoaëc loõm xuoáng. Nhöng neáu coù theå chöõa trò veát seïo trôû laïi bình thöôøng, lieàn vôùi maøu da thì neân cho xuaát gia. Coøn nhöõng ngöôøi bò ñaùnh coù seïo thì khoâng neân cho xuaát gia, neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò ñaùnh coù seïo.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 23 401

21. Bò ñoùng daáu: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò ñoùng daáu xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi phaïm vöông phaùp bò ñoùng daáu xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia caàn phaûi laønh laën môùi phaûi, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán... Phaät daïy: "Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi bò ñoùng daáu khoâng neân cho xuaát gia. Bò ñoùng daáu nghóa laø duøng maät con coâng hay chaát ten cuûa ñoàng vaân vaân in vaøo da thaønh chöõ, hoaëc thaønh caùc hình chim, thuù khieán thòt bò hoûng. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy khoâng neân cho xuaát gia, neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø bò ñoùng daáu. 22. Bò ruùt gaân: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi bò ruùt gaân xuaát gia, phaûi keùo leâ chaân maø ñi, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi bò ruùt gaân, phaûi keùo leâ chaân maø ñi? Ngöôøi xuaát gia leõ ra phaûi laønh laën môùi ñöôïc, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo

coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán... Phaät daïy: "Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi bò ruùt gaân khoâng neân cho xuaát gia. Bò ruùt gaân nghóa laø bò ruùt gaân goùt chaân. Ngöôøi nhö theá khoâng neân cho xuaát gia. (Cho ñeán...) phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø bò ruùt gaân. 23. Gaân bò giaõn: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi gaân bò giaõn xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi gaân bò giaõn xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia leõ ra thaân theå phaûi laønh laën môùi ñöôïc". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán... Phaät noùi: "Töø nay veà sau nhöõng ngöôøi gaân bò giaõn khoâng neân cho xuaát gia. Gaân bò giaõn nghóa laø: Töø goùt chaân ñöa leân coå ñöôïc, töø coå gaäp xuoáng goùt chaân ñöôïc. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy khoâng neân cho xuaát gia. (Cho ñeán...) phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø gaân bò giaõn. 24. Bò coøng löng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngöôøi coøng löng, luøn tòt xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä ngöôøi coøng löng dieãn troø cho vua xem xuaát

gia? Ngöôøi xuaát gia thì thaân theå caàn phaûi thaúng thôùm, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán... Phaät noùi: "Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi coøng löng khoâng neân cho xuaát gia. Coøng löng nghóa laø löng khoâng thaúng. Coøn luøn thaáp thì hoaëc laø phaàn treân daøi, phaàn döôùi ngaén, hoaëc phaàn treân ngaén, phaàn döôùi daøi, hoaëc hoaøn toaøn ngaén. Ngöôøi nhö vaäy khoâng neân cho xuaát gia. (Cho ñeán...) phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø coøng löng, luøn thaáp.

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 24

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ HAI

25. Quan Vieân: Khi Phaät an truù taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, nôi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä moät quan vieân xuaát gia, thoï Cuï tuùc. Vieân quan hình söï thaáy theá, lieàn baét Tyø-kheo toáng ñeán choã quan toøa, noùi nhö sau: "Vò Sa-moân naày leùn ñoä quan vieân". Vò quan toøa noùi: "Ñem Hoøa thöôïng ra beû gaõy ba xöông söôøn, daãn giôùi sö ñeán keùo löôõi ra, loâi thaäp sö ra ñaùnh moãi ngöôøi taùm roi. Coøn keû thoï cuï tuùc kia thì duøng cöïc hình trò toäi". Khi ñaùm ñoâng ñang hoä toáng caùc toäi nhaân ra khoûi thaønh thì nhaèm luùc vua Taàn Baø Ta La treân ñöôøng ñi ñeán Theá Toân, troâng thaáy ñaùm ñoâng naày, vua lieàn hoûi taû höõu: "Ñoù laø nhöõng ngöôøi naøo vaäy?". Quaân haàu lieàn ñem söï vieäc keå treân taâu ñaày ñuû vôùi vua. Vua nghe xong, giaän döõ cöïc ñoä, lieàn ra

leänh thaû ra, noùi: “Töø nay veà sau, ai muoán xuaát gia thì cho pheùp thaày ñöôïc tieáp ñoä”. Ñoaïn, vua baûo goïi quan toøa ñeán. Khi y ñeán, vua hoûi: - Trong nöôùc naày ai laø vua? - Ñaïi vöông laø vua. - Neáu traãm laø vua thì vì sao ngöôi trò toäi ngöôøi maø khoâng taâu vôùi traãm? Ñoaïn, vua ra leänh quan Höõu ty caùch chöùc vieân quan toøa, ñoàng thôøi tòch thu heát taøi saûn sung vaøo coâng khoá. Quan Höõu ty lieàn thi haønh meänh leänh cuûa vua, loät chöùc quan cuûa y, vaø tòch thu heát taøi saûn cuûa y nhaäp vaøo coâng khoá.

404 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Öôùc gì taát caû caùc vì vua ñeàu coù loøng tin nhö theá! Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp thu nhaän quan chöùc xuaát gia. Quan chöùc coù boán loaïi: 1. Hoaëc coù danh maø khoâng coù boång loäc. 2. Hoaëc coù boång loäc maø khoâng coù danh. 3. Hoaëc vöøa coù boång loäc vöøa coù danh. 4. Hoaëc khoâng coù danh, khoâng coù boång loäc. Trong ñaây, coù danh maø khoâng coù boång loäc, coù danh vaø coù boång loäc, thì ôû nöôùc naày khoâng cho xuaát gia vaø caùc nöôùc khaùc cuõng khoâng cho. Coøn loaïi coù boång loäc maø khoâng coù danh thì ôû ñaây khoâng cho, nhöng ôû nôi khaùc thì cho. Coøn haïng khoâng coù danh, khoâng coù boång loäc thì ôû ñaây cho vaø caùc nôi khaùc cuõng cho. Toùm laïi, khoâng neân cho quan chöùc xuaát gia, (cho ñeán...) phaïm toäi Vieät-tyø-ni”. Ñoù goïi laø quan chöùc. 26. Keû maéc nôï: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä keû maéc nôï xuaát gia. Chuû nôï gaëp ñöôïc, lieàn thoâïp coå ñem ñeán quan toøa, noùi: “Ngöôøi naày maéc nôï toâi chöa traû maø xuaát gia”. Vieân quan toøa voán coù loøng tin phaùp Phaät, beøn noùi vôùi chuû nôï: “Ngöôøi naày ñaõ xaû boû taøi saûn xuaát gia, vì sao laïi maéc nôï?”, lieàn tha cho ñi. Chuû nôï beøn than traùch: “Ngöôøi naày voán ñang mang nôï cuûa toâi chöa traû, vì sao Sa-moân Thích töû laïi cho y xuaát gia? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi maéc nôï khoâng neân cho xuaát gia. Neáu hoï ñeán ñònh xin xuaát gia thì tröôùc heát phaûi hoûi: “Ngöôi coù maéc nôï ngöôøi ta khoâng?”. Neáu noùi: “Coù maéc nôï, nhöng nhaø toâi coù vôï con ruoäng ñaát taøi saûn, toâi seõ traû”, thì neân cho xuaát gia. Neáu noùi: “Khoâng maéc nôï”, thì neân cho xuaát gia. Sau khi xuaát gia maø chuû nôï ñeán ñoøi, neáu moùn nôï ít thì laáy y baùt cuûa ngöôøi aáy traû cho chuû nôï. Neáu khoâng ñuû thì phaûi ñem y baùt cuûa mình maø traû. Hoaëc xin theâm ñeå giuùp vaøo maø traû. Neáu soá nôï nhieàu khoâng theå traû noåi, thì neân noùi: “Tröôùc ñaây ta ñaõ hoûi ngöôi coù maéc nôï hay khoâng thì ngöôi noùi laø khoâng maéc nôï, vaäy ngöôi haõy töï ñi xin tieàn cuûa ñeå traû nôï ngöôøi ta”. Toùm laïi, ngöôøi maéc nôï khoâng neân cho xuaát gia.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 24 405

neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Cho ñeán... phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø maéc nôï. 27. Bò beänh: Khi Phaät an truù taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät ngöôøi beänh ñeán choã löông y Kyø-vöùc, noùi nhö sau: - Kyø-vöùc, trò beänh cho toâi roài toâi seõ traû cho oâng naêm traêm löôïng vaøng vaø hai caây luïa moûng. - Toâi khoâng theå trò. Toâi chæ trò cho hai haïng beänh nhaân: Moät laø Ñöùc Phaät, Tyø-kheo Taêng; hai laø nhaø vua vaø caùc phu nhaân haäu cung cuûa vua. Ngöôøi beänh lieàn ñi ñeán phoøng Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Tôùi roài, Nan-ñaø hoûi: - Laõo tröôïng, boán ñaïi coù ñieàu hoøa khoâng? - Bò beänh, khoâng ñöôïc ñieàu hoøa. Toâi ñeán choã Kyø-vöùc, duøng naêm traêm löôïng vaøng, hai caây luïa moûng thueâ oâng trò beänh maø oâng khoâng chòu trò, laïi noùi: “Toâi chæ trò hai haïng beänh nhaân: Phaät, Tyø-kheo Taêng vaø nhaø vua cuøng caùc phu nhaân haäu cung”. - OÂng boû naêm traêm löôïng vaøng, hai caây luïa moûng laøm chi cho uoång. OÂng chæ caàn boû hai thöù: moät laø boû toùc, hai laø boû y phuïc theá tuïc laø ñöôïc. - Thöa thaày, thaày muoán toâi xuaát gia sao? - Dó nhieân. Nan-ñaø lieàn ñoä oâng ta xuaát gia cho thoï Cuï tuùc. Theá roài, saùng sôùm thaày khoaùc y thöôøng maëc, ñi ñeán nhaø Kyø-vöùc, noùi nhö sau: - Ñoàng töû, toâi coù ñeä töû ñoàng haønh bò beänh, haõy trò giuùp giuøm toâi. - Ñöôïc thoâi. Con ñònh ñem thuoác ñeán ñaây. Kyø-vöùc beøn mang thuoác ñeán tu vieän, thaáy ngöôøi beänh, oâng nhaän dieän ra ngay, lieàn hoûi: - Toân giaû ñaõ xuaát gia roài sao? - Vaâng. - Toát laém. Giôø toâi seõ trò beänh cho thaày. Theá roài, Kyø-vöùc lieàn duøng thuoác chöõa trò. Khi trò laønh coøn ñem hai caây luïa moûng cuùng döôøng vaø caàu chuùc: “Mong Toân giaû haõy soáng trong phaùp Phaät tònh tu phaïm haïnh”. Ngöôøi beänh aáy nhaän vaät cuùng döôøng roài lieàn baõi ñaïo, côûi aùo ca sa, maëc hai taám luïa moûng, ñi vaøo trong ñöôøng heûm, chöûi xeùo nhö sau: “Löông y Kyø-vöùc coù raát nhieàu con. Toâi ñem naêm traêm löôïng vaøng, hai

caây luïa moûng thueâ oâng trò beänh maø oâng khoâng chòu trò. Nhöng khi thaáy toâi xuaát gia lieàn chöõa trò, laïi coøn cuùng döôøng nöõa chöù”. Kyø-vöùc nghe theá, loøng raát caêm haän, lieàn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Ngöôøi beänh kia nhôø con môùi ñöôïc soáng maø traùi laïi coøn nhuïc maï con. Baïch Theá Toân! Con laø Öu-baø-taéc, vì muoán cho phaùp Phaät ñöôïc taêng tröôûng, kính xin Theá Toân töø nay veà sau ñöøng cho caùc Tyø-kheo ñoä ngöôøi beänh xuaát gia”. Baáy giôø, Theá Toân vì ñoàng töû Kyø-vöùc tuøy thuaän thuyeát phaùp, chæ baûo nhöõng ñieàu lôïi ích, khieán oâng hoan hyû, ñaûnh leã döôùi chaân roài ra ñi. Theá roài, Theá Toân ñi ñeán choã coù ñoâng caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân cho caùc Tyø-kheo nghe. Ñoaïn, Phaät noùi: “Töø naøy veà sau, nhöõng ngöôøi beänh khoâng neân cho xuaát gia. beänh nghóa laø beänh gheû, beänh lôû loeùt, beänh huûi, beänh ung thö, beänh tró, beänh ñaùi thaùo, beänh vaøng da, beänh soát reùt, beänh suyeån, beänh gaày coøm, beänh ñieân cuoàng, beänh nhieät, beänh phong thuõng, thuûy thuõng, buïng chöôùng v.v... noùi chung, neáu uoáng thuoác chöa bình phuïc thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu beänh soát reùt trong

voøng töø moät ñeán boán ngaøy maø khoâng taùi phaùt thì neân cho xuaát gia. Toùm laïi, neáu laø ngöôøi beänh thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni". Ñoù goïi laø beänh. 28. Ngoaïi ñaïo: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñoä ngoaïi ñaïo xuaát gia. Sau khi xuaát gia, heã ai noùi veà nhöõng thoùi xaáu cuûa ngoaïi ñaïo nhö: Ngoaïi ñaïo khoâng coù loøng tin, taø kieán, phaïm giôùi, khoâng coù hoå theïn. Khi nghe cheâ bai veà nhöõng thoùi xaáu cuûa ngoaïi ñaïo nhö theá, thì oâng ta lieàn beânh vöïc: "Naày Tröôûng laõo, chôù noùi nhö theá. Trong haøng nguõ aáy cuõng coù nhöõng baäc hieàn thieän, cuõng giöõ giôùi. Taát caû ñeàu ñaït ñöôïc Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm vaø A-la-haùn". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao ngoaïi ñaïo chöa ñöôïc thöû thaùch maø oâng cho hoï xuaát gia? Töø nay veà sau, neáu ngoaïi ñaïo chöa ñöôïc thöû thaùch, thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ngoaïi ñaïo ñeán xin xuaát gia thì phaûi cho hoï soáng chung trong boán thaùng ñeå thöû thaùch. Vò Tyø-kheo nhaän hoï phaûi baïch Taêng. Khi

baïch Taêng roài, tröôùc heát Taêng neân cho vò aáy phaùp yeát-ma caàu thính, roài sau môùi cho caàu xin. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp ngoaïi ñaïo muoán xuaát gia theo giaùo phaùp cuûa Nhö Lai. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Moã giaùp ngoaïi ñaïo xin soáng boán thaùng trong Taêng ñeå thöû thaùch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Moã giaùp ngoaïi ñaïo muoán xin soáng boán thaùng trong Taêng ñeå thöû thaùch. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Theá roài ngöôøi naày phaûi theo Taêng xin nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Con laø ngoaïi ñaïo Moã giaùp, muoán xuaát gia thoï Cuï tuùc trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Con laø Moã giaùp theo Taêng xin soáng boán thaùng thöû thaùch. Kính xin chö Ñaïi ñöùc Taêng thöông xoùt cho con soáng boán thaùng. (Xin nhö vaäy ba laàn). Theá roài, thaày yeát-ma noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ngoaïi ñaïo Moã giaùp muoán xuaát gia, thoï Cuï tuùc trong giaùo phaùp Nhö Lai, ñaõ xin Taêng boán thaùng thöû thaùch. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, nay Taêng cho ngoaïi ñaïo Moã giaùp soáng boán thaùng thöû thaùch. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ngoaïi ñaïo Moã giaùp muoán xuaát gia thoï Cuï tuùc trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai, ñaõ theo Taêng xin boán thaùng thöû thaùch. Taêng nay cho ngoaïi ñaïo Moã giaùp soáng boán thaùng thöû thaùch. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho ngoaïi ñaïo Moã giaùp soáng boán thaùng thöû thaùch thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cho ngoaïi ñaïo Moã giaùp soáng boán thaùng thöû thaùch xong, vì Taêng ñaõ im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Sau khi laøm yeát-ma xong, neáu ngöôøi naày coù theå theo Taêng laøm caùc coâng vieäc nhö Sa-di, thì xeáp döôùi Sa-di theo thöù töï laáy thöùc aên. Neáu khoâng theå laøm vieäc ñöôïc thì neân baûo: "OÂng töï tìm laáy thöùc aên". Theá roài,

haèng ngaøy neân chæ trích ngoaïi ñaïo ôû tröôùc maët y nhö sau: Ngoaïi ñaïo khoâng coù nieàm tin, taø kieán, phaïm giôùi, khoâng bieát hoå theïn v.v... khi chæ trích caùc ñieåm nhö vaâïy maø y noùi: “Tröôûng laõo ñöøng noùi nhö vaäy, trong haøng nguõ aáy cuõng coù ngöôøi hieàn thieän, coù ngöôøi giöõ giôùi, taát caû ñeàu ñaït ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn”, thì neân noùi vôùi y: “Ngöôi haõy trôû veà nôi ñoù maø caàu A-la-haùn”. Neáu y noùi: “Ñuùng nhö Tröôûng laõo noùi, ngoaïi ñaïo coù taø kieán, (cho ñeán...) khoâng bieát xaáu hoå, gaây nghieäp ñòa nguïc, xin Tröôûng laõo haõy cöùu vôùt con”. Ñoàng thôøi qua boán thaùng thöû thaùch maø taâm y baát ñoäng khoâng dôøi ñoåi thì neân cho xuaát gia. Neáu nöûa chöøng maø ñöôïc Thaùnh phaùp thì chaám döùt söï thöû

thaùch. Neáu ngöôøi aáy boû hình thöùc ngoaïi ñaïo maëc saéc phuïc cuûa ngöôøi ñôøi ñeán xin xuaát gia thì neân cho xuaát gia. Neáu hoï maëc hình thöùc ngoaïi ñaïo ñeán maø khoâng cho boán thaùng thöû thaùch, lieàn cho xuaát gia, thoï Cuï tuùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ngoaïi ñaïo. 29. Treû con: Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, beân caây Ni-caâu- luaät, nöôùc Ca-duy-la-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñoàng töû con nhaø hoï Thích cha meï khoâng cho maø caùc Tyø-kheo ñoä cho xuaát gia. Sau ñoù, caùc ñöùa con coøn laïi khi cha meï daïy baûo, thì chuùng giaän döõ, noùi: “Ñöùc Theá Toân luùc saép trôû thaønh Chuyeån luaân Thaùnh vöông, coøn boû nhaø xuaát gia, con coøn luyeán tieác ñieàu gì maø khoâng xuaát gia?”. Khi aáy, caùc ngöôøi hoï Thích lieàn ñeán choã vua Baïch Tònh taâu: “Taâu ñaïi vöông, con cuûa toâi khoâng cho maø caùc Tyø-kheo ñoä cho xuaát gia, cho neân nhöõng ñöùa coøn laïi khoâng theå daïy baûo ñöôïc. Neáu coù daïy baûo chuùng, thì chuùng haäm höïc, noùi: “Ñöùc Theá Toân khi saép trôû thaønh Chuyeån luaân Thaùnh vöông maø coøn boû ñi xuaát gia, thì con coøn luyeán tieác ñieàu gì maø khoâng xuaát gia?”. Kính mong ñaïi vöông ñeán Theá Toân xin moät nguyeän voïng: “Neáu cha meï khoâng cho thì ñöøng cho xuaát gia”. Khi aáy, vua Baïch Tònh cuøng vôùi caùc ngöôøi hoï Thích ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân. Ñoaïn, nhaø vua baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Caùc ñoàng töû doøng hoï Thích cha meï khoâng cho maø caùc Tyø-kheo cho xuaát gia. Cho neân nhöõng ñöùa coøn laïi neáu coù daïy baûo ñieàu gì thì chuùng haäm höïc ñoøi xuaát gia, noùi: “Ñöùc Theá Toân saép ñaït ñòa vò Chuyeån luaân Thaùnh vöông maø coøn boû ñi xuaát gia, vaäy thì con coøn luyeán tieác thöù gì maø khoâng xuaát gia?” Baïch Theá Toân! Cha meï nghó ñeán con nhôù thöông thaáu suoát xöông tuûy. Toâi cuõng ñaõ töøng nhö vaäy. Trong thôøi gian baûy naêm Theá Toân xuaát gia, khi ngoài ñöùng, aên uoáng, khoâng luùc naøo laø toâi khoâng thaàm khoùc. Kính mong Theá Toân cheá ñònh: Neáu cha meï chöa cho pheùp thì caùc Tyø-kheo ñöøng cho xuaát gia”. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp cho vua Baïch Tònh, khieán vua phaùt taâm hoan hyû, ñoaïn, vua cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Theá Toân, roài ra ñi. Khi vua ñi khoâng bao laâu, Theá Toân lieàn ñeán choã ñoâng ñuùc caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, töôøng thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân cho caùc Tyø-kheo. Roài Phaät nhaán maïnh: “Töø nay veà sau (ngöôøi con naøo) cha meï

khoâng cho pheùp thì khoâng neân cho xuaát gia. Con goàm coù ba loaïi: Con ruoät, con nuoâi vaø con ñeán (xin laøm con nuoâi). Con ruoät: töùc laø con do cha meï sinh. Con nuoâi: töùc cha meï xin treû con coøn nhoû ñem veà nuoâi döôõng. Con töï ñeán: töùc ngöôøi töï ñeán nöông töïa xin laøm con. ÔÛ ñaây, con

ruoät thì nöôùc naày khoâng cho pheùp (cha meï khoâng cho maø ñoä hoï xuaát gia) maø caùc nöôùc khaùc cuõng khoâng cho pheùp. Coøn con nuoâi vaø con töï ñeán xin nöông töïa, thì nöôùc naày khoâng cho pheùp, nhöng caùc nöôùc khaùc thì cho pheùp. Toùm laïi, neáu ñöùa con cha meï khoâng cho thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia, thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø con. 30. Ñaày tôù: Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, döôùi caây Ni-caâu- luaät, nöôùc Ca-duy-la-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät ngöôøi ñaày tôù cuûa doøng hoï Thích, chuû nhaø khoâng ñuoåi maø caùc Tyø-kheo ñoä y xuaát gia. Do theá, boïn ñaày tôù coøn laïi khi ñöôïc chuû nhaø daïy baûo, phaân coâng coâng vieäc, chuùng khoâng chòu phuïc tuøng maø haäm höïc, noùi: “Toân giaû Xieån-ñaø maø coøn xuaát gia, thì toâi coøn luyeán tieác thöù gì, thaø boû ñi xuaát gia coøn ñöôïc ngöôøi ta leã baùi cung kính cuùng döôøng”. Khi aáy, caùc ngöôøi hoï Thích beøn ñi ñeán choã vua Baïch Tònh, taâu: “Thöa ñaïi vöông, boïn gia noâ cuûa chuùng toâi, chuùng toâi khoâng ñuoåi maø caùc Tyø-kheo ñoä hoï xuaát gia. Do theá, soá coøn laïi khi ñöôïc phaân coâng coâng vieäc thì chuùng haäm höïc, noùi: “Toân giaû Xieån-ñaø maø coøn xuaát gia thì toâi coøn luyeán tieác thöù gì; boû ñi xuaát gia coøn ñöôïc ngöôøi ta leã baùi toân kính cuùng döôøng”. Thöa ñaïi vöông, doøng hoï Thích chuùng toâi coù nhieàu ñaày tôù duøng ñeå sai khieán laøm caùc coâng vieäc. Kính mong ñaïi vöông ñeán Phaät, caàu xin moät nguyeän voïng: nhöõng ñaày tôù naøo chuû khoâng ñuoåi thì ñöøng cho xuaát gia”. Theá roài, vua Baïch Tònh cuøng vôùi caùc ngöôøi hoï Thích ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài sang moät beân, ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân: “Baïch Theá Toân! Mong Theá Toân cheá ñònh raèng töø nay veà sau nhöõng noâ boäc naøo chuû khoâng ñuoåi thì caùc Tyø-kheo ñöøng cho xuaát gia”. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp cho vua Baïch Tònh, khieán oâng phaùt taâm hoan hyû, roài vua cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Theá Toân maø ra veà. Khi vua ñi khoâng bao laâu, Theá Toân beøn ñi ñeán choã coù ñoâng Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân vôùi caùc Tyø-kheo. Ñoaïn, Phaät noùi: “Töø nay veà sau, nhöõng noâ boäc naøo chuû khoâng ñuoåi thì khoâng neân cho xuaát gia. Noâ boäc goàm coù naêm loaïi: Sanh ra töø trong nhaø; mua veà; baét ñöôïc; ngöôøi ta cho; töï ñeán. 1. Sinh ra töø trong nhaø: Do tyø thieáp trong nhaø sinh ra. 2. Mua veà: Ñem tieàn ñi mua veà. 3. Baét ñöôïc: Baét ñöôïc quaân cuûa nöôùc laùng gieàng. 4. Ngöôøi ta cho: Do ngöôøi khaùc ñem ñeán cho.

5. Töï ñeán: Töï ñeán xin laøm noâ boäc. ÔÛ trong ñaây, ba loaïi ñaày tôù: sinh töø trong nhaø, mua veà vaø baét ñöôïc thì ôû ñaây khoâng cho pheùp (Neáu chuû nhaø

khoâng ñuoåi thì khoâng ñöôïc ñoä xuaát gia) maø caùc nôi khaùc cuõng khoâng cho pheùp. Coøn hai loaïi: do ngöôøi ta cho, töï ñeán laøm noâ boäc, thì ôû ñaây khoâng cho pheùp, nhöng ôû caùc nôi khaùc thì cho pheùp. Toùm laïi, neáu gia chuû khoâng ñuoåi thì khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai cho hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñaày tôù. 31. Thaân theå dò daïng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoä nhöõng ngöôøi maø caùc phaàn treân thaân theå dò daïng xuaát gia, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä nhöõng ngöôøi thaân theå dò daïng? Ngöôøi xuaát gia leõ ra thaân theå phaûi hoaøn haûo, ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi thaân theå dò daïng khoâng neân cho xuaát gia. Thaân theå dò daïng nghóa laø maét leù, löng guø, chaân queø, goùt leäch, raêng hoâ, ñaàu böï; nhöõng ngöôøi coù thaân theå dò daïng nhö vaäy khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø thaân theå dò daïng. 32. Hình daùng xaáu xí: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân, ñöôïc chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi cuùng döôøng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoä nhöõng ngöôøi coù hình daùng xaáu xí xuaát gia, nhö quaù ñen, quaù traéng, quaù vaøng, quaù ñoû, quaù cao, quaù luøn, quaù lôùn, quaù beù, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân Thích töû laïi ñoä nhöõng keû coù hình daùng xaáu xí xuaát gia? Ngöôøi xuaát gia thì hình daùng phaûi ñoan trang, maø nhöõng ngöôøi naày thì hình daùng xaáu xí, khoâng ai thích nhìn caû. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Laïi coù ngöôøi cheá nhaïo: “Nhöõng Sa-moân naày chæ coù hai haïng ngöôøi hoï khoâng ñoä maø thoâi, moät laø ngöôøi cheát, hai laø ngöôøi khoâng thích xuaát gia. Neáu khoâng ñoä thì ñoà chuùng khoâng taêng tröôûng”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï kieän keå treân:

- OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi coù hình daùng xaáu xí khoâng neân ñoä xuaát gia. Hình daùng xaáu xí nghóa laø quaù ñen, quaù traéng, quaù vaøng, quaù ñoû, quaù cao, quaù luøn, quaù thoâ, quaù beù. Vì leõ, nhöõng keû coù hình daùng xaáu xí thì khi ngöôøi ta vui veû coøn khoâng muoán nhìn, huoáng gì khi ngöôøi ta töùc giaän. Do ñoù, nhöõng ngöôøi coù hình daùng xaáu xí khoâng neân cho xuaát gia. Neáu ñaõ xuaát gia thì khoâng neân ñuoåi ñi. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhöõng hình daùng xaáu xí. Neáu rôi vaøo trong ba möôi hai tröôøng hôïp treân thì khoâng theå goïi laø thoï Cuï tuùc. Traùi laïi, neáu thanh tònh, nhö phaùp thì goïi laø thoï Cuï tuùc. Baây giôø ñeà caäp ñeán vaán ñeà yeát-ma vaø vieäc yeát-ma. ----------

YEÁT MA

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm-baø noåi leân tranh chaáp, soáng khoâng hoøa hôïp. Moät Tyø-kheo cöû toäi moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo cöû toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo cöû toäi nhieàu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp moät ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, cho ñeán nhieàu ngöôøi cöû toäi nhieàu ngöôøi". Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Töø nay veà sau neân laøm yeát-ma. Yeát-ma goàm coù: Boán loaïi yeát-ma, hai loaïi yeát-ma, moät laàn baïch moät laàn yeát-ma, moät laàn baïch ba laàn yeát-ma, boán ngöôøi laøm yeát-ma, naêm ngöôøi laøm yeát-ma, möôøi ngöôøi laøm yeát-ma, hai möôi ngöôøi laøm yeát-ma, neáu thaønh töïu naêm ñieàu phi phaùp, khoâng hoøa hôïp thì laøm yeát- ma xong phaûi saùm hoái; neáu thaønh töïu naêm ñieàu nhö phaùp, hoøa hôïp thì laøm yeát-ma xong khoâng saùm hoái". 1. Boán loaïi yeát-ma: Goàm coù: phi phaùp hoøa hôïp yeát-ma; nhö phaùp baát hoøa hôïp yeát-ma; nhö phaùp hoøa hôïp yeát-ma; baát nhö phaùp baát hoøa hôïp yeát-ma. Ñoù goïi laø boán loaïi yeát-ma. 2. Hai loaïi yeát-ma: Boá-taùt yeát-ma; cung kính yeát-ma. Ñoù goïi laø hai loaïi yeát-ma. 3. Moät laàn baïch moät laàn yeát-ma: Goàm coù hai möôi taùm vaán ñeà, ñoù laø: 1. Xuaát yeát-ma. 2. Nguû khoâng lìa y.

412 BOÄ LUAÄT 2

3. Nguû rôøi y.
4. Chæ choã laøm phoøng.
5. Chæ choã laøm phoøng lôùn.
6. Chæ choã laøm phoøng tröôùc.
7. Ngöôøi chia baùt.
8. Ngöôøi chia thaêm (theû).
9. Thöû nghieäm ngoaïi ñaïo.
10. Coät tuùi xaùch vaøo gaäy vaùc ñi.
11. Troâng coi giöôøng neäm.
12. Troâng coi vieäc naáu aên.
13. Troâng coi vieäc phaân phoái ngöôøi ñi aên.
14. Troâng coi vieäc chia phoøng.
15. Troâng coi vieäc giöõ y.
16. Troâng coi vieäc thöôûng y.
17. Troâng coi vieäc chia y.
18. Troâng coi vieäc laáy vaûi.
19. Troâng coi vieäc caét vaûi.
20. Troâng coi vieäc chia vaûi.
21. Troâng coi vieäc chia hoa.
22. Troâng coi vieäc chia höông.
23. Troâng coi vieäc chia quaû.

24. Troâng coi vieäc chia nöôùc noùng.
25. Troâng coi vieäc chia baùnh.
26. Troâng coi vieäc tuøy yù cöû toäi.
27. Troâng coi vieäc chia chaùo.
28. Troâng coi vieäc chia caùc vaät laët vaët.
Ñoù goïi laø hai möôi taùm vieäc.
4. Moät laàn baïch ba laàn yeát-ma: Goàm coù taùm tröôøng hôïp, ñoù laø:
1. Haøng phuïc.
2. Khoâng noùi.
3. Taãn xuaát.
4. Phaùt hyû.
5. Cöû toäi.
6. Bieät truù.
7. Ma-na-ñoûa.
8. Xuaát toäi.
Ñaây thuoäc veà moät laàn baïch ba laàn yeát-ma.
5. Yeát-ma goàm boán ngöôøi: Nhö Yeát-ma Boá-taùt vaø caùc tröôøng hôïp

cöû ngöôøi thì boán ngöôøi coù theå laøm ñöôïc. Ñoù goïi laø yeát-ma goàm boán ngöôøi. 6. Yeát-ma goàm naêm ngöôøi: Goàm caùc tröôøng hôïp: thoï Töï töù; thoï Cuï tuùc ôû Thaâu-na bieân ñòa; taát caû caùc toäi Ni-taùt-kyø thì naêm ngöôøi coù theå laøm ñöôïc. Ñoù goïi laø yeát-ma goàm naêm ngöôøi. 7. Yeát-ma goàm möôøi ngöôøi: Goàm caùc tröôøng hôïp: Tyø-kheo thoï cuï tuùc; Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc, thì möôøi ngöôøi ñöôïc laøm. Ñoù goïi laø yeát-ma goàm möôøi ngöôøi. 8. Yeát-ma goàm hai möôi ngöôøi: Xuaát toäi Tyø-kheo, xuaát toäi Tyø- kheo-ni (?) thì hai möôi ngöôøi ñöôïc laøm. Ñoù goïi laø yeát-ma goàm hai möôi ngöôøi. 9. Laøm yeát-ma trong naêm tröôøng hôïp phi phaùp thì laøm xong phaûi saùm hoái: 1. Ñöông söï khoâng hieän dieän. 2. Khoâng hoûi. 3. Khoâng neâu loãi. 4. Laøm phi phaùp. 5. Khoâng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma trong naêm tröôøng hôïp phi phaùp, laøm xong phaûi saùm hoái. 10. Laøm yeát-ma trong naêm tröôøng hôïp nhö phaùp, laøm xong khoâng saùm hoái: 1. Ñöông söï hieän dieän. 2. Coù hoûi. 3. Hoûi xong beøn neâu loãi. 4. Laøm ñuùng phaùp. 5. Taêng hoøa hôïp. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma thuoäc naêm tröôøng hôïp ñuùng phaùp, laøm xong khoâng saùm hoái. Tröôøng hôïp naøo caàn hai möôi ngöôøi laøm yeát-ma thì möôøi ngöôøi laøm khoâng thaønh töïu. Tröôøng hôïp caàn möôøi ngöôøi laøm yeát-ma thì naêm ngöôøi laøm khoâng thaønh töïu. Tröôøng hôïp caàn naêm ngöôøi laøm yeát-ma thì boán ngöôøi laøm khoâng thaønh töïu. Tröôøng hôïp caàn moät laàn baïch ba laàn yeát-ma thì moät laàn taùc baïch khoâng thaønh töïu. Tröôøng hôïp caàn moät laàn baïch moät laàn yeát-ma thì moät laàn baïch khoâng thaønh töïu. Tröôøng hôïp ñôn baïch yeát-ma maø laøm yeát-ma caàu thính thì khoâng thaønh töïu. Traùi laïi, caàn laøm yeát-ma caàu thính maø taùc baïch thì thaønh töïu. Caàn taùc baïch yeát-ma maø baïch nhaát yeát-ma thì thaønh töïu. Caàn baïch nhaát yeát-

ma maø baïch Tam yeát-ma thì thaønh töïu. Caàn laøm yeát-ma vôùi boán ngöôøi maø laøm yeát-ma vôùi naêm ngöôøi thì thaønh töïu. Caàn laøm yeát-ma vôùi naêm ngöôøi maø laøm yeát-ma vôùi möôøi ngöôøi thì thaønh töïu. Caàn laøm yeát-ma vôùi möôøi ngöôøi maø laøm yeát-ma vôùi hai möôi ngöôøi thì thaønh töïu. Ñoù goïi laø yeát-ma.

VIEÄC YEÁT MA

1. Vieäc yeát-ma Tyø-kheo thoï cuï tuùc. 2. Vieäc yeát-ma Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc. 3. Vieäc yeát-ma chi maõn. 4. Vieäc yeát-ma giaø phaùp thanh tònh. 5. Vieäc yeát-ma baát cuï tuùc thanh tònh. 6. Vieäc yeát-ma khoâng sinh giôùi. 7. Vieäc yeát-ma toäi caên. 8. Vieäc yeát-ma khoâng xaû caên. 9. Vieäc yeát-ma xaû caên. 10. Vieäc yeát-ma hoøa hôïp caên. 1. Vieäc yeát-ma Tyø-kheo thoï cuï tuùc: Ngöôøi thoï cuï tuùc caàu xin Hoøa thöôïng; Hoøa thöôïng daïy tìm y baùt; daïy caàu Taêng chuùng; daïy caàu Giôùi sö; daïy caàu thaày Giaùo thoï daïy baûo ôû choã thanh vaéng. Do caùc vieäc aáy phaùt sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma thoï cuï tuùc cuûa Tyø-kheo. 2. Vieäc yeát-ma Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc: Khi Tyø-kheo-ni cho giôùi töû thoï cuï tuùc xong, lieàn daãn ñeán giöõa chö Taêng, Taêng neân hoûi Tyø-kheo-ni: “Giôùi töû thanh tònh, khoâng coù giaø naïn ñaáy chöù?”. Giôùi sö Ni ñaùp: “Thanh tònh”. Do caùc vieäc aáy phaùt sinh yeát- ma vaø baïch yeát-ma. Hai vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà tröôøng hôïp yeát-ma khi Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc. 3. Vieäc yeát-ma chi maõn: Ngöôøi thoï giôùi Cuï tuùc ñaõ caàu Hoøa thöôïng, Hoøa thöôïng ñaõ daïy tìm y baùt, daïy caàu thænh chuùng Taêng, daïy caàu thænh Giôùi sö, daïy caàu thænh thaày Giaùo thoï ñeå daïy baûo ôû choã thanh vaéng, thaày Giaùo thoï daãn giôùi töû vaøo giöõa Taêng, xin Taêng thoï cuï tuùc, hoûi veà caùc giaø naïn, noùi veà boán phaùp y cöù. Do caùc vieäc ñoù maø phaùt sinh yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñöôïc goïi laø vieäc yeát-ma chi maõn.

4. Vieäc yeát-ma giaø phaùp thanh tònh: Vieäc ngaên caûn hôïp leä. Do vaán ñeà naày sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát- ma. Hai vieäc naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma giaø phaùp thanh tònh (Ngaên caûn hôïp leä). 5. Vieäc yeát-ma khoâng ñuû thanh tònh: Do caùc chi tieát khoâng hôïp leä maø phaùt sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma khoâng ñuû thanh tònh (khoâng hôïp leä). 6. Vieäc yeát-ma khoâng sinh giôùi: Phaù hoaïi tònh haïnh cuûa Tyø-kheo-ni, soáng trong Taêng vôùi taâm troäm phaùp, keû löøa ñaûo, maéc toäi nguõ nghòch, phaïm toäi Ba-la-di, Sa-di coù taø kieán. Do caùc vieäc naày phaùt sinh yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma khoâng sinh giôùi (khoâng phaùt huy giôùi theå). 7. Vieäc yeát-ma toäi caên: Goàm naêm thieân toäi laø Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba- la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni. Do caùc vieäc naày phaùt sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma toäi caên. 8. Vieäc yeát-ma khoâng xaû caên: Tyø-kheo ñöôïc khuyeân

can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn maø khoâng boû loãi laàm, do ñoù, phaùt sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma khoâng xaû caên (Boû goác toäi). 9. Vieäc yeát-ma xaû caên. Ngöôøi ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn lieàn boû goác cuûa toäi. Do caùc vieäc naày phaùt sinh yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma xaû caên (Boû goác cuûa toäi). 10. Vieäc yeát-ma hoøa hôïp caên: Tyø-kheo Taêng taäp hoïp phaùt theû, ngöôøi khoâng ñeán thì gôûi duïc, xöôùng vieäc Taêng hoøa hôïp, do caùc vieäc naày phaùt sinh ra yeát-ma vaø baïch yeát-ma. Hai vaán ñeà naày ñeàu thuoäc veà vieäc yeát-ma hoøa hôïp. Caùc vaán ñeà vöøa neâu thuoäc veà vieäc yeát-ma. Baây giôø ñeán caùc phaùp yeát-ma khaùc: 1. Yeát-ma haøng phuïc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo taïi Chieâm-baø tranh chaáp, caõi vaõ nhau, soáng khoâng hoøa hôïp. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Neân cho pheùp yeát-ma haøng phuïc”. Phaùp yeát-ma haøng phuïc naày goàm coù taát caû naêm vieäc, ñöôïc Phaät

cheá ñònh taïi thaønh Xaù-veä. Ñoù laø: 1. Taùm tröôøng hôïp quan heä thaân maät. 2. Thöôøng thöôøng phaïm toäi. 3. Ñi ñeán nhöõng baïn beø xaáu aùc taïi choã khoâng neân ñeán maø ñi sôùm veà treã. 4. Tranh chaáp caõi vaõ nhau. 5. Toân kính ngöôøi nhoû tuoåi. 1. Taùm tröôøng hôïp quan heä thaân maät: a. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Tyø-kheo Töø Ñòa duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät (Vôùi ngöôøi khaùc). Duøng thaân quan heä thaân maät nghóa laø cuøng ngoài chung moät giöôøng, nguû chung moät giöôøng, aên chung moät baùt, maëc chung y phuïc, cuøng ñi cuøng veà. Ñoù goïi laø duøng thaân quan heä thaân maät. Duøng mieäng quan heä thaân maät nghóa laø hai beân coù taâm oâ nhieãm, noùi nhöõng lôøi quyeán luyeán nhau. Ñoù goïi laø duøng mieäng quan heä thaân maät. Duøng thaân mieäng quan heä thaân maät nghóa laø cuøng ngoài moät giöôøng, nguû moät giöôøng, aên moät baùt, maëc y phuïc chung, cuøng ñi cuøng veà. Khi noùi, thì noùi nhöõng lôøi quyeán luyeán nhau vôùi taâm oâ nhieãm. Ñoù goïi laø duøng thaân mieäng quan heä thaân maät. Theá roài, caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo Tyø-kheo Töø Ñòa, thaày ñöøng duøng thaân quan heä thaân maät, duøng mieäng quan heä thaân maät, duøng thaân mieäng quan heä thaân maät (Vôùi ngöôøi khaùc)”. Khuyeân can nhö vaäy moät laàn khoâng boû, thaäm chí ñeán ba laàn cuõng khoâng boû. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Neáu Tyø-kheo Töø Ñòa naày duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät (Vôùi ngöôøi khaùc) maø khuyeân can ba laàn khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät (Vôùi ngöôøi khaùc). Thaày yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Töø Ñòa duøng thaân quan heä thaân maät (vôùi ngöôøi khaùc), ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Taêng nay cho Tyø-kheo Töø Ñòa phaùp yeát-ma haøng

phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät (vôùi ngöôøi khaùc). Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Töø Ñòa duøng thaân quan heä thaân maät vôùi ngöôøi khaùc, Taêng ñaõ khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Nay Taêng cho Tyø-kheo Töø Ñòa phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät vôùi ngöôøi khaùc. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho

Tyø-kheo Töø Ñòa phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät vôùi ngöôøi khaùc, thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy.) Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Töø Ñòa phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät vôùi ngöôøi khaùc, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày nhö vaäy. Vaán ñeà duøng mieäng quan heä thaân maät, duøng thaân mieäng quan heä thaân maät cuõng noùi nhö theá. b. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Öu-ñaø-di duøng thaân quan heä thaân maät, duøng mieäng quan heä thaân maät, duøng thaân mieäng quan heä thaân maät vôùi Tyø-kheo-ni Hieáu Sinh. Duøng thaân quan heä thaân maät nghóa laø tay naém trong tay, cuøng ngoài, cuøng maëc chung y phuïc. Ñoù goïi laø duøng thaân quan heä thaân maät. Duøng mieäng quan heä thaân maät nghóa laø noùi nhöõng lôøi quyeán luyeán vôùi nhau baèng taâm oâ nhieãm. Ñoù goïi laø duøng mieäng quan heä thaân maät. Duøng thaân mieäng quan heä thaân maät nghóa laø tay naém trong tay cuøng ngoài, cuøng maëc chung y phuïc, duøng taâm oâ nhieãm noùi vôùi nhau baèng nhöõng lôøi quyeán luyeán. Ñoù goïi laø thaân mieäng quan heä thaân maät. Khi aáy, caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo Öu-ñaø-di, thaày ñöøng duøng thaân quan heä thaân maät, duøng mieäng quan heä thaân maät, duøng thaân mieäng quan heä thaân maät vôùi Tyø-kheo-ni Hieáu Sinh”. Khuyeân can moät laàn, hai laàn, ba laàn nhö vaäy maø khoâng boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “OÂng Öu-ñaø-di naày vôùi Tyø-kheo-ni Hieáu Sinh duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät maø can giaùn ba laàn khoâng boû thì Taêng neân cho phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Thaày Öu-ñaø-di naày vôùi Tyø-kheo-ni Hieáu Sinh duøng thaân quan heä thaân maät, Taêng ñaõ khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Öu-ñaø-di phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc duøng thaân quan heä thaân maät. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch xong, ba laàn yeát-ma, cho ñeán... Vì Taêng baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän nhö vaäy. Veà mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät cuõng noùi nhö treân. c. Laïi nöõa, baáy giôø Tyø-kheo Baït-ñaø-leâ vôùi Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-thi- leâ duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng

quan heä thaân maät, cuõng gioáng nhö trong tröôøng hôïp Öu-ñaø-di ôû treân ñaõ noùi roõ. d. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Tyø-kheo Toâ-tyø-ñeà cuøng vôùi Tyø-kheo-ni Toâ-tyø-ñeà-di soáng quan heä thaân maät veà thaân, quan heä thaân maät veà mieäng, quan heä thaân maät veà thaân mieäng nhö trong tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni Hieáu Sinh ôû treân ñaõ noùi roõ. e. Laïi nöõa, baáy giôø coù Tyø-kheo ñeán nhaø cö só cuøng vôùi vôï oâng duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät. Thaân quan heä thaân maät nghóa laø cuøng vôùi phuï nöõ tay naém trong tay cuøng ngoài, ñem höông, hoa, quaû, döa ñöa cho nhau, nhôø ngöôøi khaùc laøm lieân laïc. Ñoù goïi laø duøng thaân quan heä thaân maät. Mieäng quan heä thaân maät nghóa laø noùi vôùi nhau baèng nhöõng lôøi quyeán luyeán vôùi taâm oâ nhieãm. Ñoù goïi laø mieäng quan heä thaân maät. Thaân mieäng quan heä thaân maät thì gioáng nhö hai tröôøng hôïp treân ñaõ noùi ñaày ñuû. Ñoù goïi laø thaân mieäng quan heä thaân maät. Khi aáy, caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät vôùi ñaøn baø”, khuyeân can nhö vaäy ñeán ba laàn maø khoâng boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cuõng nhö tröôøng hôïp Öu-ñaø-di ñaõ noùi roõ ôû treân. f. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo cuøng vôùi ngöôøi baát naêng nam (Laïi caùi) duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät. Thaân quan heä thaân maät nghóa laø tay naém trong tay, cuøng ngoài, cuøng ñi cuøng veà. Ñoù goïi laø thaân quan heä thaân maät. Mieäng quan heä thaân maät nghóa laø noùi vôùi nhau baèng nhöõng lôøi thaân thieän vôùi taâm oâ nhieãm. Ñoù goïi laø mieäng quan heä thaân maät. Thaân mieäng quan heä thaân maät thì nhö hai vieäc treân ñaõ noùi ñaày ñuû. Ñoù goïi laø thaân mieäng quan heä thaân maät. Khi aáy, caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät vôùi keû baát naêng nam”. Khuyeân can nhö vaäy ñeán ba laàn maø khoâng boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cuõng nhö tröôøng hôïp Öu-ñaø-di ôû treân ñaõ noùi roõ. g. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Öu-ñaø-di vôùi ñeä töû ñoàng haønh, duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät, cuõng nhö trong tröôøng hôïp Tyø-kheo Töø Ñòa ôû treân ñaõ noùi roõ.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 24 419

h. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Xieån-ñaø duøng thaân quan heä thaân maät, mieäng quan heä thaân maät, thaân mieäng quan heä thaân maät vôùi ñoàng töû, cuõng nhö trong tröôøng hôïp Tyø-kheo Töø Ñòa ôû treân ñaõ noùi roõ. Treân ñaây laø taùm tröôøng hôïp soáng quan heä thaân maät. 2. Thöôøng thöôøng phaïm toäi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Thi-lôïi-da- baø thöôøng thöôøng vi phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi. Caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng vi phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi”. Ñöôïc khuyeân can nhö vaäy moät laàn khoâng boû, khuyeân can laàn

thöù hai khoâng boû, khuyeân can ñeán laàn thöù ba cuõng khoâng boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø- kheo: “Neáu oâng Thi-lôïi-da-baø thöôøng thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi, thì haõy laøm phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc thöôøng thöôøng phaïm toäi aáy. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø naày thöôøng thöôøng phaïm toäi, ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, nay Taêng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát- ma haøng phuïc veà vieäc thöôøng thöôøng phaïm toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø thöôøng thöôøng phaïm toäi, ñaõ ñöôïc khuyeân can ñeán ba laàn maø khoâng boû. Nay Taêng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc thöôøng thöôøng phaïm toäi. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc thöôøng thöôøng phaïm toäi thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc thöôøng thöôøng phaïm toäi, vì Taêng ñaõ im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Ñoù goïi laø thöôøng thöôøng phaïm toäi. 3. Ñi vaøo thoân xoùm quaù sôùm, ñi veà quaù toái, laøm baïn vôùi keû xaáu, keû aùc, cuøng ñi ñeán nhöõng choã khoâng neân ñeán. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Ca-loä ñi vaøo thoân xoùm quaù sôùm, ñi veà quaù toái, keát baïn vôùi keû aùc, keû xaáu, ñi ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán. Ñi ñeán quaù sôùm nghóa laø ñi vaøo thoân xoùm khaát thöïc quaù sôùm. Ñi veà quaù toái nghóa laø rôøi khoûi thoân xoùm quaù toái. Keát baïn vôùi keû aùc nghóa laø keát baïn vôùi keû quaûn töôïng, chaên ngöïa, keû caép, quaân aên cöôùp, ñöùa ñaùnh

xuùc xaéc, keát thaân vôùi nhöõng keû nhö vaäy goïi laø keát baïn vôùi keû aùc. Laøm baïn vôùi keû xaáu thì cuõng nhö caùc baïn aùc keå treân. Ñi ñeán choã khoâng neân ñeán nghóa laø ñeán nhaø ñaøn baø goùa, nhaø con gaùi lôùn tuoåi chöa coù choàng, nhaø daâm nöõ, nhaø keû laïi caùi, Tyø-kheo-ni bò tieáng xaáu, Sa-di-ni bò tieáng xaáu. Ñoù goïi laø ñeán choã khoâng neân ñeán. Trong caùc tröôøng hôïp aáy, caùc Tyø-kheo khuyeân can: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng ra ñi quaù sôùm, trôû veà quaù toái, (Cho ñeán...) ñi tôùi choã Sa-di-ni bò tieáng xaáu”. Nhöng khuyeân can moät laàn, hai laàn, ba laàn vaãn khoâng boû. Do vaäy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Neáu Tyø-kheo Ca Loä ra ñi quaù sôùm, trôû veà quaù toái, cho ñeán ñi tôùi nhöõng choã khoâng neân ñeán, roài ñöôïc khuyeân can ñeán ba laàn maø khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma haøng phuïc veà vieäc ñi vaøo thoân xoùm quaù sôùm. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Ca-Loä ñi vaøo thoân xoùm quaù sôùm, roài ñöôïc khuyeân can ñeán ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø-kheo Ca Loä phaùp yeát-ma haøng phuïc veà vieäc ñi vaøo thoân xoùm quaù sôùm naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Baïch xong, ba laàn yeát-ma,

cho ñeán) Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Vaán ñeà trôû veà quaù toái, keát baïn vôùi keû xaáu, keû aùc, ñi ñeán nhöõng choã khoâng neân ñeán (Caùch khuyeân can vaø laøm yeát-ma) cuõng nhö theá. 4. Tranh chaáp caõi vaõ nhau: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo Maõ Tuùc töï cao, töï ñaïi tranh luaän caõi vaõ vôùi ngöôøi khaùc. Caùc Tyø-kheo beøn khuyeân can: "Tröôûng laõo Tyø-kheo Maõ Tuùc, thaày ñöøng coù tranh caõi". Khuyeân can nhö vaäy moät laàn khoâng boû, hai laàn, ba laàn cuõng khoâng boû. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Khi naêm ñieàu sau ñaây hieän höõu thì bieát laø söï tranh caõi seõ phaùt sinh. Ñoù laø: a. Yeát-ma ñuùng phaùp maø noùi laø phi phaùp. b. Taäp hoïp ñuùng phaùp maø noùi laø phi phaùp. c. Xuaát toäi ñuùng phaùp maø noùi laø phi phaùp. e. Xaû vaät ñuùng phaùp maø noùi laø phi phaùp. f. Keát toäi ñuùng phaùp maø noùi laø phi phaùp. Ñoù goïi laø naêm ñieàu phi phaùp. Traùi vôùi naêm ñieàu treân thì goïi laø ñuùng phaùp. Caùc Tyø-kheo neân khuyeân baûo nhö sau: "Naøy Tröôûng laõo, Tyø-kheo caàn phaûi thaønh töïu naêm phaùp sau ñaây khi vaøo trong chuùng. Ñoù laø:

a. Noùi nhoû nheï khi vaøo trong chuùng. b. Khi nghe yeát-ma phaûi tin töôûng. c. Ñaõ tin töôûng thì phaûi tuaân haønh. e. Neáu thaáy yeát-ma khoâng ñuùng phaùp maø khoâng theå ngaên caûn ñöôïc thì neân gôûi duïc. f. Neáu khoâng theå gôûi duïc thì neân cho Tyø-kheo ngoài beân caïnh bieát laø mình khoâng baèng loøng". Khi Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi khuyeân baûo aáy lieàn noùi: "Toâi bieát noùi naêng kheùo leùo, vì sao phaûi noùi nhoû khi vaøo trong chuùng? Toâi cuõng laø keû ña vaên, vì sao nghe yeát-ma lieàn phaûi tin? Toâi bieát roõ pheùp taéc, vì sao nghe lieàn phaûi tuaân haønh? Toâi cuõng thoâng thaïo yeát-ma, vì sao nghe yeát-ma khoâng ñuùng phaùp laïi khoâng theå ngaên caûn maø phaûi gôûi duïc? Toâi ñaõ ñeán ñöôïc, vì sao phaûi baùo ngöôøi ngoài beân caïnh bieát laø mình khoâng baèng loøng? Toâi seõ ngaên caûn". Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Khi naêm phaùp hieän höõu khieán söï tranh chaáp phaùt sinh, thì Taêng neân laøm yeát-ma haøng phuïc. Naêm phaùp ñoù laø: a. Töï cao. b. Tính tình thoâ loã, hung aùc. c. Noùi nhöõng lôøi voâ nghóa. e. Noùi khoâng ñuùng luùc. f. Khoâng thaân caän vôùi ngöôøi thieän. Ñoù goïi laø naêm phaùp hieän höõu Taêng neân laøm yeát-ma haøng phuïc. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Maõ Tuùc töï cao, tranh luaän caõi vaõ vôùi ngöôøi khaùc, ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Maõ Tuùc veà tính töï cao. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Maõ Tuùc töï cao, tranh luaän caõi vaõ vôùi ngöôøi khaùc, ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Nay Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Maõ Tuùc veà tính töï cao. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Maõ Tuùc veà tính töï cao thì im laëng. Ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Maõ Tuùc veà tính

töï cao xong, vì Taêng im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Boán vieäc sau cuõng noùi nhö theá. 5. Toân kính ngöôøi nhoû tuoåi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-

kheo Xieån-ñaø ñoä moät chaøng trai treû xuaát gia, roài töï mình lo cung caáp caùc thöù. Buoåi saùng sôùm thaày ñeán vaán an, ñem ñoå ñoà ñaïi tieåu tieän vaø oáng nhoå cho y, roài ñem ñeå laïi choã cuõ. Thaày laïi xoa boùp thaân theå, trao cho y baùt, roài cuøng vaøo xoùm laøng, nhöôøng cho y ñi tröôùc. Khi ñeán nhaø ñaøn- vieät, thaày laïi baûo y ngoài ôû choã cao, nhaän phaàn cuùng döôøng tröôùc. Khi y aên xong, thaày laáy baùt ñem röûa saïch roài caát laïi choã cuõ, ñoàng thôøi nhuoäm y, hô baùt, traûi giöôøng neäm cho y. Khi ñeâm ñeán, thaày thaép ñeøn, ñem oáng nhoå vaø boâ ñaïi tieåu tieän ñeán cho y. Caùc Tyø-kheo thaáy theá beøn khuyeân can: "Naày Tröôûng laõo, thaày ñöøng cung caáp cho ngöôøi treû, ngöôøi treû phaûi cung caáp cho thaày chöù". Thaày ñaùp: "Ñuùng nhö Tröôûng laõo noùi. Nhöng chaøng trai treû naày tröôùc kia voán laø nhaïc só xuaát gia, cho neân toâi raát aùi moä, toân kính vaø töï thaáy hoå theïn, phaûi lo cung caáp cho y". Caùc Tyø-kheo khuyeân can nhö vaäy moät laàn khoâng boû, roài khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng khoâng boû. Do theá, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Xieån-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy keû ngu si! Ñoái vôùi Nhö Lai, oâng khoâng aùi moä, toân kính, hoå theïn, tuøy thuaän, maø traùi laïi, ñoái vôùi anh chaøng tuoåi treû, oâng laïi toû ra aùi moä, toân kính, hoå theïn, tuøy thuaän nhö theá. Ñoaïn, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Vì Tyø-kheo Xieån-ñaø aùi moä ngöôøi coøn treû, vaäy Taêng neân laøm yeát-ma haøng phuïc veà vieäc aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø aùi moä, toân kính cung caáp haàu haï ngöôøi coøn treû, ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû, ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû. Taêng nay laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn yeát-ma thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng laøm yeát-ma haøng phuïc Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc aùi moä, cung caáp cho ngöôøi coøn treû, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc

naày laø nhö vaäy. Veà caùc vaán ñeà toân kính, hoå theïn, tuøy thuaän cuõng noùi nhö theá. Ñoù goïi laø yeát-ma haøng phuïc. 2. Yeát-ma khoâng noùi chuyeän: Khi

Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo Maõ Tuùc ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc maø khoâng tuaân haønh, vieäc ñaùng laøm maø khoâng laøm, vieäc ñaùng boû maø khoâng boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Neáu Tyø-kheo Maõ Tuùc ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc maø khoâng tuaân haønh, vieäc neân laøm thì khoâng laøm, vieäc neân boû thì khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Maõ Tuùc naày ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc maø khoâng tuaân haønh, vieäc neân laøm thì khoâng laøm, vieäc neân boû thì khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän vôùi Tyø-kheo Maõ Tuùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Baïch xong, ba laàn yeát-ma, cho ñeán) Taêng baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät ngöôøi laån thaån xuaát gia, thöôøng phaïm caùc giôùi nhoû nhö aên rieâng chuùng, aên nhieàu choã, caát thöùc aên maø aên, cuøng aên chung baùt vôùi ngöôøi khaùc, nguû cuøng phoøng vôùi phuï nöõ, nguû chung vôùi ngöôøi khaùc quaù ba ñeâm, cuøng nguû chung moät giöôøng, cuøng ngoài moät giöôøng, aên traùi caây khoâng hôïp leä, nhaän thòt soáng, nhaän thoùc, nhaän vaøng baïc. Caùc Tyø-kheo beøn khuyeân can: “Tröôûng laõo, khoâng neân laøm nhöõng vieäc ñoù”. Thaày ñaùp: “Tröôûng laõo ñaõ baûo toâi, toâi seõ tuaân haønh”. Caùc Tyø-kheo töï nhuû: “OÂng thaày laån thaån naày coù taâm tu haønh”. Nhöng sau ñoù, thaày thöôøng thöôøng phaïm caùc toäi nhoû nhö aên rieâng chuùng, cho ñeán nhaän vaøng baïc. Caùc Tyø-kheo laïi khuyeân can: “Naày oâng thaày laån thaån, thaày khoâng neân laøm nhöõng vieäc aáy”. Thaày ñaùp: “Tröôûng laõo ñaõ cho toâi bieát, toâi seõ tuaân haønh”. Theá nhöng, sau ñoù laïi thöôøng thöôøng vi phaïm. Caùc Tyø-kheo töï nhuû: “OÂng thaày laån thaån naày xuaát gia maø khoâng bieát tri aân, khoâng thuaän theo lôøi chæ baûo, quanh co, khoâng thaät, khoâng muoán tu hoïc”. Roài caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “OÂng thaày laån thaån aáy xuaát gia maø khoâng bieát tri aân, khoâng thuaän theo lôøi chæ baûo, vaäy Taêng neân laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. OÂng thaày laån thaån naày xuaát gia maø khoâng bieát tri aân, khoâng thuaän theo lôøi chæ baûo. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän vôùi oâng thaày laån thaån naày.

424 BOÄ LUAÄT 2

Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Baïch xong, ba laàn yeát-ma, cho ñeán) Vì Taêng baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Ñoù goïi laø phaùp yeát-ma khoâng cuøng noùi chuyeän. 3. Phaùp yeát-ma taãn xuaát: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñang ôû taïi aáp Ca-thi, laøm nhöõng vieäc traùi oai nghi, noùi nhöõng lôøi traùi oai nghi, haønh ñoäng vaø noùi naêng traùi oai nghi; thaân laøm ñieàu tai haïi, mieäng noùi lôøi tai haïi, thaân mieäng gaây tai haïi; thaân laøm vieäc taø vaïy, mieäng noùi ñieàu taø vaïy, thaân mieäng ñeàu taø vaïy, nhö trong giôùi Taêng-giaø-baø-Thi-sa, khi nhoùm saùu Tyø-kheo ôû

thoân Haéc Sôn treân kia ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø yeát-ma taãn xuaát. 4. Phaùp yeát-ma phaùt hyû: Phaùp yeát-ma naày goàm coù caùc tröôøng hôïp: 1. Hyû Öu-baø-di. 2. Xaù-na-giai. 3. Du ngao ngö töû. 4. Ca-loä. 5. Ma-ha-nam. 6. Nhoùm saùu Tyø-kheo. 1. Hyû Öu-baø-di. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Luùc aáy, Nan-ñaø du haønh caùc nöôùc, roài trôû veà Xaù-veä. Vaøo buoåi sôùm, thaày khoaùc y thöôøng maëc, caàm baùt, ñi ñeán nhaø Öu-baø-di. Hyû Öu-baø-di troâng thaáy, raát hoan hyû, ñon ñaû chaøo hoûi: “Laønh thay sö phuï! Vì sao maø ít ñeán quaù vaäy?”, lieàn môøi ngoài. Ngoài xong, Nan-ñaø noùi: - Toâi ít khi ñeán, vaäy baø ñònh cuùng döôøng thöù gì ñaây? - Tuøy thaày caàn gì thì cuùng döôøng naáy, hoaëc böõa aên tröôùc, hoaëc böõa aên sau, hoaëc chaùo, baùnh, traùi, tuøy thaày caàn thöù gì, thì con seõ laøm. - Toâi caàn böõa aên tröôùc, haõy naáu cho ngon. - Y theo lôøi daïy, con seõ naáu thaät ngon, xin thaày saùng mai haõy ñeán sôùm. Nan-ñaø noùi theá roài, lieàn ra ñi. Sau ñoù, Öu-baø-di saùng sôùm thöùc daäy, saém söûa böõa aên sôùm ngon laønh, traûi choã ngoài, roài laàn hoài chôø ñôïi. Nhöng Nan-ñaø vì nhieàu vieäc neân queân maát, khoâng ñeán. Öu-baø-di chôø ñôïi ñaõ quaù giôø maø khoâng thaáy ñeán, beøn choïn nhöõng thöùc aên aáy thöù naøo ñeå daønh ñöôïc thì ñeå daønh, thöù naøo khoâng ñeå daønh ñöôïc thì aên. Ñôïi nhö theá ñeán ngaøy thöù hai, thöù ba vaãn khoâng thaáy ñeán, lieàn ñem ra aên heát. Tôùi ngaøy thöù tö, Nan-ñaø môùi ñeán, hoûi: “Öu-baø-di khoûe chöù?”. Öu-baø-di

töùc giaän, noùi: - Sö phuï ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa con ñeán aên böõa aên sôùm, vì sao khoâng tôùi? - Öu-baø-di töùc giaän sao? - Töùc giaän. - Neáu vaäy, toâi xin saùm hoái. - Thaày haõy ñeán saùm hoái vôùi Ñöùc Theá Toân. Nan-ñaø beøn ñi ñeán saùm hoái vôùi Phaät. Phaät hoûi: “Vì côù gì maø saùm hoái?”. Nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Phaät kh- ieån traùch: “Naày keû ngu si! Öu-baø-di naày ñoái vôùi Phaät vaø caùc Tyø-kheo Taêng khoâng heà tieác reû moät thöù gì. Vaäy, vì sao oâng laïi nhieãu loaïn ngöôøi ta?”. Theá roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Öu-baø-di naày laø moät ngöôøi coù nieàm tin kieân coá, theá maø Nan-ñaø ñaõ nhieãu loaïn khieán cho baø khoâng vui. Vaäy nay Taêng neân cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma phaùt hyû. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Nan-ñaø ñaõ nhieãu loaïn ngöôøi theá tuïc sinh taâm khoâng hoan hyû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc sinh taâm hoan hyû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Nan-ñaø ñaõ nhieãu loaïn ngöôøi theá tuïc, laøm cho hoï khoâng hoan hyû. Taêng nay cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc sinh taâm hoan hyû. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc sinh taâm hoan hyû thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát.(Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc sinh taâm hoan hyû, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Ñoù goïi laø Hyû Öu-baø-di (Laøm cho Öu-baø-di sinh taâm hoan hyû). 2. Xaù-na-giai: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, cö só Chaát-ñeá-leä môøi Taêng veà cuùng döôøng

thuoác. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe theá, lieàn baûo nhau: “Cö só môøi Taêng veà cuùng döôøng thuoác, chuùng ta haõy ñeán thöû nghieäm oâng ta”. Theá roài ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y thöôøng maëc, caàm baùt ñi ñeán nhaø aáy, chaøo hoûi nhau xong, lieàn hoûi: - Toâi nghe noùi cö só môøi Taêng veà cuùng döôøng thuoác, coù thaät theá khoâng? - Ñuùng nhö vaäy. Thaày caàn thuoác sao? - Toâi caàn moät gaùnh Xaù-na-giai.

- Ñôïi con tìm coù roài seõ ñöa. - Kyø quaùi, khoâng chuaån bò thuoác tröôùc maø laïi môøi Taêng? OÂng khoâng bieát sao? Thuoác cuûa moät Tyø-kheo uoáng baèng thöùc aên cuûa con voi chuùa to lôùn treân nuùi Tuyeát. OÂng khoâng thöïc taâm cuùng döôøng, maø chæ caàu danh. - Thöa thaày, trong kho cuûa nhaø vua cuõng chöa ñuû chöøng aáy thuoác, huoáng gì nhaø con, ñôïi con tìm coù roài seõ ñöa thaày. - Cho hay khoâng cho tuøy yù oâng. Noùi xong, thaày lieàn boû ñi. Sau ñoù, cö só sai ngöôøi ñeán xoùm Töôïng, nöôùc Caâu-laân-ñeà, tìm ñöôïc Xaù-na-giai, beøn ñeán thöa: “Thöa thaày, con ñaõ tìm ñöôïc Xaù-na-giai, thaày haõy tôùi laáy”. Nghe noùi theá, hoï beøn nhìn nhau cöôøi khuùc khích. Cö só lieàn cheâ traùch: - Vì sao laïi nhìn nhau cöôøi khuùc khích maø khoâng laáy? Nhöõng vaät sôû höõu trong nhaø con, ñoái vôùi Phaät vaø Tyø-kheo Taêng khoâng heà tieác baát cöù moät thöù gì, Toân giaû vì sao laïi thöû con? - Cö só noåi giaän sao? - Noåi giaän chöù sao nöõa. - Neáu noåi giaän thì toâi xin saùm hoái. - Thaày haõy ñeán Ñöùc Theá Toân maø saùm hoái. Nhö tröôøng hôïp hyû Öu-baø-di ôû treân ñaõ noùi roõ. 3. Du ngao ngö töû. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, cö só Chaát-ñeá-leä saém moät traêm moùn aên duøng ñeå ñaõi Taêng. Khi Taêng aên xong trôû veà Tinh xaù, cö só beøn ra leänh cho vôï con trong nhaø: “Haõy xöû lyù caùc thöùc aåm thöïc coøn thöøa, ñem cho caùc nhaø laùng gieàng, toâi muoán ñeán thaêm vieáng Ñöùc Theá Toân”. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñang ôû tröôùc coång Tinh xaù Kyø-Hoaøn, baøn luaän veà nhöõng vieäc theá tuïc. Cö só thaáy theá, suy nghó: “Ñaây laø nhöõng keû phi giôùi luaät, nhöng neáu ta khoâng ñeán chaøo thì hoï seõ oaùn haän”, lieàn ñi tôùi chaøo hoûi chuùc tuïng. Tyø-kheo beøn ñaùp: - Laønh thay ñaøn-vieät ñaõ ñeán ñaây, gioáng nhö thôùt voi lôùn. Cö só lieàn hoûi: - Hoâm nay Toân giaû coù ñeán thoï trai nhaø con khoâng? - Coù ñeán thoï trai. - Thöa Toân giaû, thöùc aên coù vöøa yù khoâng? - Thaät tuyeät vôøi, chæ thieáu coù moät thöù thoâi. - Thieáu thöù gì vaäy? - Neáu ñöôïc Du ngao ngö töû - moät thöùc aên noåi danh thì thí chuû ñöôïc

tieáng toát troïn veïn. - Thöa Toân giaû, tröôùc ñaây con khoâng bieát. Neáu bieát tröôùc thì con seõ saém thaät nhieàu, ñeå cho moãi ngöôøi moät baùt. Nhöng thöa Toân giaû, haõy nghe con noùi ví duï: Trong thôøi quaù khöù, coù moät baày gaø soáng trong röøng Naïi Laâm, roài coù moät con choàn, baét aên thòt daàn caùc con gaø troáng, cuoái cuøng, chæ coøn moät con gaø maùi. Sau ñoù, coù con quaï ñeán giao phoái, beøn sinh moät gaø con. Khi gaø con keâu, ngöôøi chuû beøn ñoïc keä: “Gaø naày chaúng gioáng ai, Cha hoang, meï daân daõ. Caû hai hôïp laïi sinh, Chaúng quaï,

cuõng chaúng gaø. Neáu muoán hoïc tieáng cha, Thì laø do meï sinh. Neáu hoïc theo tieáng meï, Thì cha laïi laø quaï. Hoïc quaï thaønh tieáng gaø, Hoïc gaø thaønh tieáng quaï, Quaï, gaø ñeàu cuøng hoïc, Caû hai hoùa baát thaønh". Cuõng vaäy ñoù Toân giaû, thaày khoâng phaûi laø ngöôøi theá tuïc maø cuõng chaúng phaûi keû xuaát gia. - Cö só noåi giaän sao? - Noåi giaän. - Neáu noåi giaän, thì toâi xin loãi. - Haõy ñeán Theá Toân maø xin loãi. Theá roài, nhoùm saùu Tyø-kheo beøn ñi ñeán choã Phaät, höôùng veà Ngaøi maø saùm hoái. Phaät lieàn hoûi: "Vì côù gì maø saùm hoái?". Nhoùm saùu Tyø-kheo beøn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät khieån traùch: "Naày keû ngu si, nhöõng vaät sôû höõu trong nhaø cuûa cö só Chaát-ñeá-leä, ñoái vôùi Phaät vaø caùc Tyø-kheo Taêng, oâng khoâng heà luyeán tieác baát cöù moät thöù gì, vì sao laïi quaáy nhieãu oâng?". Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "OÂng cö só naày duøng tuùc maïng thoâng, thaáy nhoùm saùu Tyø-kheo ngaøy xöa töøng laøm con cuûa gaø vaø quaï, cho neân noùi nhö theá. Vaäy, Taêng neân cho nhoùm saùu Tyø- kheo phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc vui loøng. Caùch laøm gioáng nhö trong tröôøng hôïp laøm vui loøng Öu-baø-di ôû treân ñaõ noùi roõ". 4. Ca-loä: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, laàn löôït ñeán coång moät

nhaø kia, thaáy oâng choàng ñang ngoài giöõa saân, baûo baø vôï: - Baø haõy cuùng döôøng thöùc aên cho ngöôøi xuaát gia. - Xuaát gia theo ñaïo naøo? - Xuaát gia theo doøng hoï Thích. - Khoâng cho. - Vì sao khoâng cho? - Vì ngöôøi aáy phi phaïm haïnh. Luùc aáy, Tyø-kheo noùi: - Naøy chò em, toâi khoâng phaûi laø ngöôøi phi phaïm haïnh. - Toân giaû Ca Loä coøn khoâng theå tu phaïm haïnh, huoáng gì laø oâng maø coù theå tu phaïm haïnh ñöôïc sao? Tyø-kheo nghe lôøi noùi aáy, caûm thaáy buoàn böïc khoâng vui, beøn khoâng ñi khaát thöïc, trôû veà toïa thieàn. Ñeán xeá, thaày xuaát thieàn, thaáy thaân theå ñoùi khaùt raõ rôøi, beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng sang moät beân. Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, vì sao oâng coù veû ñoùi laû nhö theá? - Vì con khoâng ñöôïc aên, baïch Theá Toân. - OÂng khoâng theå ñi khaát thöïc sao? Thaày beøn ñem söï kieän keå treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Tyø-kheo Ca Loä naày ñaõ laøm cho ngöôøi theá tuïc khoâng vui, vaäy Taêng neân laøm yeát-ma khieán Ca-loä phaûi laøm cho ngöôøi theá tuïc hoan hyû, nhö trong tröôøng hôïp laøm vui loøng Öu-baø-di ôû treân kia ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø Ca Loä". 5. Ma-ha-nam: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, moät ngöôøi hoï Thích laø Ma-ha-nam môøi Taêng veà nhaø cuùng döôøng thuoác. Khi nghe theá, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø baûo nhau: "Chuùng ta ñeán thöû oâng naày chôi". Theá roài, ñeán giôø khaát thöïc hoï beøn khoaùc y, ñi ñeán nhaø aáy, cuøng chaøo hoûi, roài noùi: - Toâi nghe noùi ñaøn-vieät ñònh môøi Taêng veà cuùng döôøng thuoác, coù ñuùng theá khoâng? - Ñuùng vaäy. Nhöng Toân giaû caàn thuoác sao? - Vaâng. Toâi caàn chöøng aáy bình söõa, chöøng aáy bình daàu, chöøng aáy bình maät, chöøng aáy ñöôøng pheøn, chöøng aáy reã thuoác, laù thuoác, hoa thuoác, traùi thuoác. - Thöa Toân giaû, ngay ngaøy hoâm nay thì khoâng theå coù chöøng aáy thuoác, phaûi tìm roài môùi ñöa

ñöôïc. Nan-ñaø lieàn noùi: - Sao kyø vaäy, Ñaøn-vieät khoâng chuaån bò thuoác tröôùc maø laïi môøi caùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 24 429

Tyø-kheo Taêng. OÂng khoâng bieát sao, thuoác moät Tyø-kheo uoáng baèng thöùc aên cuûa moät thôùt voi lôùn treân nuùi tuyeát kia chöù? OÂng khoâng muoán cuùng döôøng maø chæ mong caàu danh thoâi. - Thöa Toân giaû, trong kho cuûa vua coøn chöa ñuû chöøng aáy thuoác huoáng gì nhaø con, ñeå con tìm ñuû roài con seõ ñöa cho. - Cho hay khoâng cho maëc yù oâng. Noùi theá xong, thaày lieàn boû ñi. Sau ñoù, cö só tìm ñöôïc thuoác, lieàn ñeán baïch: “Thöa Toân giaû, hoâm nay thaày coù theå ñeán laáy”. Hai ngöôøi nghe theá, beøn nhìn nhau cöôøi chuùm chieám. Ñaøn-vieät lieàn cheâ traùch: “Vì sao laïi thöû con roài nhìn nhau maø cöôøi? Khi chöa coù thì ñeán ñoøi gaáp ruùt, baây giôø tìm coù roài thì laïi khoâng laáy”. Nan-ñaø noùi: - Ñaøn-vieät noåi giaän sao? - Noåi giaän. - Neáu noåi giaän thì toâi xin saùm hoái. - Thaày haõy ñeán Theá Toân maø saùm hoái. Nan-ñaø beøn ñi ñeán choã Phaät saùm hoái. Phaät hoûi: “Vì côù gì maø saùm hoái?”. Thaày lieàn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Phaät khieån traùch: “Naày keû ngu si. Nhöõng vaät sôû höõu trong nhaø cuûa Ma-ha- nam, ñoái vôùi Phaät vaø caùc Tyø-kheo Taêng, oâng khoâng heà tieác reû moät thöù gì, vì sao laïi quaáy nhieãu oâng ta?”. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Taêng neân cho Nan-ñaø phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc vui loøng, nhö tröôøng hôïp laøm vui loøng Öu-baø-di ôû treân ñaõ noùi roõ”. Ñoù goïi laø Ma-ha-nam. 6. Nhoùm saùu Tyø-kheo. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ôû taïi aáp Ca-thi, thaân traùi oai nghi, mieäng traùi oai nghi, thaân mieäng traùi oai nghi; thaân laøm haïi, mieäng laøm haïi, thaân mieäng laøm haïi; thaân taø maïng, mieäng taø maïng, thaân mieäng taø maïng, cho ñeán... laøm cho ngöôøi theá tuïc khoâng hoan hyû. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Taêng neân cho nhoùm saùu Tyø-kheo phaùp yeát-ma laøm cho ngöôøi theá tuïc vui loøng, nhö tröôøng hôïp laøm vui loøng Öu-baø-di ôû treân ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø nhoùm saùu Tyø-kheo. Toùm laïi, treân ñaây laø saùu phaùp yeát-ma phaùt hyû. “Thoï Cuï tuùc phi phaùp, Chi maõn, khoâng thanh tònh. Yeát-ma, söï yeát-ma, Haøng phuïc, khoâng noùi chuyeän. Taãn xuaát, phaùt hoan hyû. Heát Baït-cöø thöù nhaát”.

430 BOÄ LUAÄT 2

5. Yeát-ma cöû toäi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi. Caùc Tyø-kheo lieàn noùi: - Tröôûng laõo, thaày coù thaáy toäi naày khoâng? - Khoâng thaáy. Thaày hoûi toâi thaáy hay khoâng thaáy ñeå laøm gì? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Tyø-kheo Xieån-ñaø naày thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi maø töï noùi khoâng thaáy toäi thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi”. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi maø töï noùi khoâng thaáy toäi. Neáu

thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc khoâng thaáy toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi maø töï noùi khoâng thaáy toäi, Taêng nay laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc khoâng thaáy toäi. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo Xieån-ñaø veà vieäc khoâng thaáy toäi, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Sau khi Taêng laøm yeát-ma cöû toäi xong, Xieån-ñaø noùi vôùi caùc Tyø- kheo: “Thöa Tröôûng laõo, toâi thaáy nhöõng vieäc caàn phaûi laøm ñoái vôùi toäi aáy neân ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Nay xin Taêng thöông xoùt xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi cho toâi”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi maø töï noùi khoâng thaáy. Vì muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma cöû toäi. Nhöõng vieäc caàn laøm, oâng ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Töï noùi ñaõ thaáy toäi. Vaäy Taêng neân xaû phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng thaáy toäi”. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi, maø töï noùi khoâng thaáy toäi. Vì muoán cho thaày ñöôïc lôïi ích neân Taêng ñaõ cho phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng thaáy toäi. Nhöõng vieäc caàn laøm thaày ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Nay töï noùi ñaõ thaáy toäi. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø-kheo Xieån-ñaø vaøo giöõa Taêng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng thaáy toäi. Xin ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø muoán vaøo giöõa

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 24 431

Taêng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng thaáy toäi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân vaøo giöõa Taêng xin nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Toâi laø Tyø-kheo Xieån-ñaø, thöôøng phaïm caùc toäi trong naêm Thieân toäi, maø noùi khoâng thaáy. Vì muoán cho toâi ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Nhöõng gì caàn laøm, toâi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Töï noùi ñaõ thaáy toäi. Nay theo Taêng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Kính mong ñaïi ñöùc Taêng thöông xoùt, xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi cho toâi. (Xin nhö vaäy ba laàn). Theá roài, ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi, maø töï noùi khoâng thaáy. Vì muoán cho thaày ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Nhöõng gì caàn laøm thaày ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Nay thaày töï noùi ñaõ thaáy toäi, neân theo Taêng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi cho Tyø-kheo Xieån-ñaø. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi, maø töï noùi khoâng

thaáy. Vì muoán cho thaày ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Nhöõng gì caàn laøm thaày ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh. Nay töï noùi ñaõ thaáy toäi, neân theo Taêng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi cho Tyø-kheo Xieån-ñaø thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi cho Tyø- kheo Xieån-ñaø xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy. Sau khi Taêng ñaõ xaû phaùp yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi xong, caùc Tyø-kheo lieàn noùi vôùi Xieån-ñaø: “Naøy Tröôûng laõo, toäi naày neân laøm ñuùng nhö phaùp”. Thaày ñaùp: “OÂng daïy toâi laøm ñuùng nhö phaùp ñeå laøm gì? Toâi khoâng theå laøm”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi maø khoâng theå caûi hoùa ñuùng nhö phaùp, thì Taêng neân laøm yeát-ma veà vieäc phaïm toäi maø khoâng theå caûi hoùa”. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm

caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi maø khoâng chòu caûi hoùa ñuùng phaùp. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc phaïm toäi maø khoâng chòu caûi hoùa ñuùng nhö phaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø thöôøng phaïm caùc toäi thuoäc naêm Thieân toäi maø khoâng chòu caûi hoùa ñuùng nhö phaùp. Taêng nay cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc phaïm toäi maø khoâng chòu caûi taïo ñuùng nhö phaùp. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp yeát-ma cöû toäi veà vieäc phaïm toäi maø khoâng chòu caûi hoùa ñuùng nhö phaùp thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp yeát-ma veà vieäc phaïm toäi maø khoâng chòu caûi hoùa ñuùng nhö phaùp xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naày laø nhö vaäy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 433

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 25

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ BA

TOÄI TAÊNG GIAØ BAØ THI SA

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo A-leâ- tra huûy baùng Kheá kinh, noùi vôùi caùc Tyø-kheo nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo, theo toâi bieát phaùp maø Theá Toân thuyeát giaûng thì nhöõng gì goïi laø chöôùng ñaïo, khi

thöïc haønh chuùng khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû. Caùc Tyø-kheo lieàn khuyeân: - Tröôûng laõo! Thaày ñöøng huûy baùng Kheá kinh, huûy baùng Kheá kinh laø haønh vi aùc taø kieán, rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Thaày beøn ñaùp: - Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï, thaày daïy cuûa toâi keá thöøa töø xöa ñeán nay, ñeàu thaáy nhö vaäy caû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo A-leâ-tra noùi: "Theá Toân thuyeát phaùp, theo toâi hieåu, thì nhöõng gì goïi laø chöôùng ñaïo khi thöïc haønh chuùng khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû, thì neân khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn". Khi khuyeân can ôû choã vaéng, tröôùc heát neân hoûi: "Tröôûng laõo A-leâ- tra, coù thaät thaày huûy baùng kheá kinh, noùi: "Theá Toân thuyeát phaùp, theo toâi hieåu, thì thöïc haønh nhöõng phaùp goïi laø chöôùng ñaïo, khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû" phaûi khoâng?". Neáu ñaùp: "Thaät nhö vaäy", thì baáy giôø neân khuyeân can ôû choã vaéng

nhö sau: "Naøy Tröôûng laõo, thaày ñöøng huûy baùng kheá kinh, huûy baùng kheá kinh laø taø kieán aùc, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Vì loøng töø, muoán ñöôïc lôïi ích cho neân toâi khuyeân can thaày, thaày haõy boû vieäc naøy ñi. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, thaày coù boû vieäc naøy khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï vaø thaày daïy cuûa toâi ñaõ keá thöøa töø tröôùc ñeán nay, ñeàu thaáy nhö vaäy caû, toâi khoâng theå boû", thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu khoâng boû thì neân khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn. Neáu cuõng khoâng boû nöõa, thì neân ñem ñeán giöõa Taêng laøm yeát-ma. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. "Tyø-kheo A-leâ-tra huûy baùng kheá kinh, noùi nhö sau: "Theo toâi hieåu phaùp maø Theá Toân thuyeát giaûng, thì khi thöïc haønh nhöõng phaùp goïi laø chöôùng ñaïo, khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû", roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cuõng neân khuyeân can ba laàn. Theá roài, neân hoûi thaày ôû giöõa Taêng: "Naøy Tröôûng laõo, coù thaät thaày huûy baùng kheá kinh, noùi: "Theo toâi hieåu phaùp do Theá Toân thuyeát giaûng, thì khi thöïc haønh nhöõng phaùp goïi laø chöôùng ñaïo, khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû" roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, maø khoâng boû vieäc aáy phaûi khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì neân khuyeân can ôû giöõa Taêng nhö sau: "Tröôûng laõo, thaày ñöøng huûy baùng kheá kinh, huûy baùng kheá kinh laø vieäc taø kieán aùc, bò rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Taêng nay vì loøng töø, muoán laøm lôïi ích neân khuyeân can thaày. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, thaày coù boû vieäc naøy khoâng?" Thaày ñaùp: "Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï, thaày daïy cuûa toâi ñaõ keá thöøa töø tröôùc ñeán nay, ñeàu thaáy nhö vaäy, toâi khoâng theå boû". Roài ñöôïc khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba nhö vaäy maø vaãn khoâng boû. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc

aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo A-leâ-tra ñaõ huûy baùng kheá kinh, roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi veà vieäc huûy baùng kheá kinh maø khoâng boû. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo A-leâ-tra huûy baùng kheá

kinh, noùi nhö sau: “Theo toâi hieåu phaùp do Theá Toân thuyeát giaûng, thì khi thöïc haønh nhöõng ñieàu goïi laø chöôùng ñaïo, khoâng coù gì laø chöôùng ñaïo caû”, roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo A-leâ- tra veà vieäc huûy baùng kheá kinh maø khoâng boû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Baïch nhö vaäy xong, laøm yeát-ma ba laàn). Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Thi-lôïi-da-baø khôûi leân taø kieán aùc, noùi: “Töï mình saùt sinh, daïy ngöôøi saùt sinh, cho ñeán laøm aùc khoâng coù tai hoïa, laøm thieän khoâng coù phöôùc baùo, khoâng coù quaû baùo thieän aùc trong ñôøi naøy hay ñôøi sau”. Caùc Tyø-kheo beøn khuyeân: “Tröôûng laõo Thi-lôïi-da-baø, thaày ñöøng khôûi leân aùc kieán, khôûi leân aùc kieán laø baát thieän, seõ rôi vaøo coõi aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc”. Thaày lieàn ñaùp: “Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï, thaày daïy cuûa toâi keá thöøa töø tröôùc ñeán nay ñeàu thaáy nhö vaäy”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo: - Neáu Thi-lôïi-da-baø khôûi leân aùc kieán, cho ñeán noùi: “Khoâng coù quaû baùo thieän aùc...”, thì neân khuyeân can ba laàn ôû choã vaéng, khuyeân can ba laàn ôû choã nhieàu ngöôøi, khuyeân can ba laàn ôû giöõa chuùng Taêng. Khi khuyeân can ba laàn ôû choãõ vaéng, tröôùc heát neân hoûi: “Tröôûng laõo Thi-lôïi-da-baø, coù thaät thaày khôûi leân aùc kieán, noùi nhö sau: “Töï mình saùt sinh, daïy ngöôøi saùt sinh, cho ñeán laøm aùc khoâng coù tai hoïa, laøm thieän khoâng coù phöôùc baùo, khoâng coù quaû baùo thieän aùc trong ñôøi naøy vaø ñôøi sau” phaûi khoâng?”. Neáu ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy”, thì neân khuyeân can: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng khôûi leân aùc kieán, khôûi leân aùc kieán laø khoâng toát, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Nay toâi vì loøng töø, muoán laøm lôïi ích neân khuyeân can thaày. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, thaày coù boû aùc kieán naøy khoâng?”. Neáu ñaùp: “Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï, thaày giaùo cuûa toâi ñaõ keá thöøa töø tröôùc ñeán nay, ñeàu thaáy nhö vaäy, toâi khoâng theå boû”, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu cuõng khoâng boû, thì neân khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn cuõng nhö vaäy. Neáu vaãn khoâng boû nöõa, thì neân ñem ñeán giöõa Taêng, laøm yeát-ma cöû toäi. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Thi-lôïi-da-baø khôûi leân aùc taø kieán, noùi: “Töï mình saùt sinh, daïy ngöôøi saùt sinh, cho ñeán... laøm aùc khoâng coù

tai hoïa, laøm thieän khoâng coù phöôùc baùo, khoâng coù quaû baùo thieän aùc trong ñôøi naøy hay ñôøi sau", roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay neân khuyeân can ba laàn ôû giöõa chuùng Taêng. Baáy giôø, Taêng neân hoûi: - Naøy Tröôûng laõo Thi-lôïi-da-baø, coù thaät thaày noùi nhö sau: "Töï mình saùt sinh, daïy ngöôøi saùt sinh, cho ñeán laøm aùc khoâng coù tai hoïa, laøm thieän khoâng coù phöôùc baùo, khoâng coù quaû baùo thieän aùc trong ñôøi naøy hay ñôøi sau", roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø vaãn khoâng boû vieäc aáy phaûi khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì neân khuyeân can ôû giöõa Taêng: - Naøy Tröôûng laõo, thaày ñöøng khôûi leân aùc taø kieán, khôûi leân aùc taø kieán nhö vaäy laø khoâng toát, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa vaøo ñòa nguïc. Chuùng Taêng vì loøng töø, muoán laøm lôïi ích neân khuyeân can thaày. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, thaày coù boû aùc taø kieán naøy khoâng? Nhöng thaày vaãn ñaùp: "Ñoù laø caùi thaáy toát ñeïp, caùi thaáy thuaàn thieän, cha meï, thaày giaùo cuûa toâi ñaõ keá thöøa töø tröôùc ñeán nay, ñeàu thaáy nhö vaäy. Toâi khoâng theå boû". Khuyeân can nhö vaäy moät laàn khoâng boû, cho ñeán ba laàn khuyeân can vaãn khoâng boû. Do vaäy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Thi-lôïi-da-baø khôûi leân taø kieán aùc, roài ñöôïc khuyeân can ba laàn maø khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng boû aùc taø kieán. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø khôûi leân aùc taø kieán roài ñöôïc khuyeân can ba laàn ôû choã vaéng, khuyeân can ba laàn ôû choã nhieàu ngöôøi, khuyeân can ba laàn ôû giöõa chuùng Taêng maø vaãn khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma cöû toäi Thi-lôïi- da-baø veà vieäc khoâng boû taø kieán aùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Baïch xong, ba laàn yeát-ma, cho ñeán) Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc nay laø nhö vaäy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Ma- laâu-gia-töû khôûi leân bieân kieán, noùi: - Theá giôùi laø höõu bieân, theá giôùi laø voâ bieân. Caùc Tyø-kheo khuyeân: - Tröôûng laõo! Thaày ñöøng khôûi leân bieân kieán, bieân kieán naøy laø aùc kieán, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 437

Thaày ñaùp: - Ñoù laø caùi thaáy toát, caùi thaáy thieän; cha meï vaø thaày toâi töøng keá thöøa vaø ñeàu thaáy nhö vaäy töø xöa ñeán nay. Toâi khoâng theå boû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo Ma-laâu-gia-töû khôûi bieân kieán, noùi: "Theá giôùi laø höõu bieân, theá giôùi laø voâ bieân", thì neân khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn. Khi khuyeân can ôû choã vaéng, neân hoûi: - Tröôûng laõo, coù thaät thaày khôûi leân bieân kieán, noùi: "Theá giôùi laø höõu bieân, theá giôùi laø voâ bieân khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì baáy giôø neân khuyeân can: "Tröôûng laõo, ñoù laø aùc kieán, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Nay toâi vì

loøng töø, muoán ñöôïc lôïi ích neân khuyeân thaày. Moät laàn khuyeân ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân nöõa. Thaày coù boû bieân kieán naøy khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñoù laø caùi thaáy toát, caùi thaáy thieän. Cha meï vaø thaày toâi töøng keá thöøa vaø ñeàu thaáy nhö vaäy töø xöa ñeán nay, neân toâi khoâng theå boû", thì neân khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu cuõng khoâng boû, thì neân khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn cuõng nhö vaïây. Neáu vaãn khoâng boû, thì neân laøm yeát-ma cöû toäi ôû giöõa chuùng Taêng. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Ma-laâu-gia-töû naøy khôûi leân bieân kieán, noùi: "Theá giôùi laø höõu bieân, theá giôùi laø voâ bieân", roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cuõng neân khuyeân can ba laàn. Baáy giôø, ôû giöõa Taêng tröôùc heát neân hoûi: - Tröôûng laõo! Coù thaät thaày khôûi leân bieân kieán, noùi: "Theá giôùi laø höõu bieân, theá giôùi laø voâ bieân", roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, maø khoâng boû bieân kieán naøy phaûi khoâng?" Neáu thaày vaãn ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì baáy giôø neân khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng: "Tröôûng laõo! Thaày ñöøng khôûi leân bieân kieán. Bieân kieán naøy laø aùc kieán, phaûi rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc. Taêng nay vì loøng töø, muoán ñöôïc lôïi ích, neân khuyeân thaày. Moät laàn khuyeân ñaõ khoâng xong, coøn hai laàn khuyeân nöõa, thaày coù boû bieân kieán naøy khoâng?" Nhöng thaày vaãn ñaùp: "Ñoù laø caùi thaáy toát, caùi thaáy thieän. Cha meï

vaø thaày toâi töøng keá thöøa vaø ñeàu thaáy nhö vaäy töø xöa ñeán nay, neân toâi khoâng theå boû". Roài ñöôïc khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy maø vaãn khoâng boû. Do vaäy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo Ma-laâu-gia-töû naøy khôûi leân bieân kieán, roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû, thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi veà vieäc khoâng boû bieân kieán, nhö treân ñaõ noùi. Ñoù goïi laø yeát-ma cöû toäi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø thöôøng thöôøng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Thöa caùc Tröôûng laõo, cho toâi phaùp Ma-na-ñoûa. Caùc Tyø-kheo beøn hoûi: - Tröôûng laõo, vì sao thaày xin phaùp Ma-na-ñoûa? Thaày ñaùp: Vì toâi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Caùc Tyø-kheo tröôùc ñoù ñaõ bieát thaày thöôøng phaïm toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa, neân noùi: - Tröôûng laõo Thi-lôïi-da-baø, Taêng taäp trung hoøa hôïp laøm yeát-ma chaát vaán, nhöõng gì Tröôûng laõo ñaõ phaïm thì neân trình baøy taát caû trong moät laàn yeát-ma. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Theá roài, thaày ñaùp: - Chính toâi vi phaïm toäi ñoù. Nhöng sau khi laøm yeát-ma xong, thaày suy nghó: "Vì sao ta ñôïi laøm yeát-ma trôû laïi? Ta neân noùi taát caû trong moät laàn laøm yeát-ma", roài noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Thöa caùc Tröôûng laõo, cho toâi phaùp Ma-na-ñoûa. - Vì sao thaày laïi ñoøi phaùp Ma-na-ñoûa? - Vì toâi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Tröôûng laõo phaïm khi naøo? - Phaïm vaøo khi aáy. - Tröôùc ñaây chuùng toâi ñaõ

noùi vôùi Tröôûng laõo raèng Taêng ñang taäp trung hoøa hôïp laøm yeát-ma, Tröôûng laõo coù phaïm nhöõng gì thì haõy noùi ra taát caû trong moät laàn laøm yeát-ma, vì sao khoâng noùi? - Vì toâi hoå theïn neân khoâng noùi ra taát caû. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thi-lôïi-da-baø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi ñaày ñuû söï kieän treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 439

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Naøy keû ngu si! Khi phaïm khoâng bieát hoå theïn, khi caàu thanh tònh vì sao laïi hoå theïn? Ñaây laø vieäc aùc, phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. ----------

TRAÙCH NHIEÄM CUÛA TYØ KHEO ÑOAÙN SÖÏ Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Khi vò Tyø-kheo trì luaät cho ai phaùp xuaát toäi, thì hoï noùi coù toäi cuõng bieát, khoâng toäi cuõng bieát; che giaáu cuõng bieát, khoâng che giaáu cuõng bieát; phaùt loà cuõng bieát, khoâng phaùt loà cuõng bieát; neân cho bieät truù cuõng bieát, khoâng neân cho bieät truù cuõng bieát; nhö phaùp cho bieät truù cuõng bieát, khoâng nhö phaùp cho bieät truù cuõng bieát; nhö phaùp haønh Ba-lôïi-baø-sa cuõng bieát, khoâng nhö phaùp haønh Ba-lôïi-baø-sa cuõng bieát; nöûa chöøng coù toäi cuõng bieát, nöûa chöøng khoâng coù toäi cuõng bieát; ñeâm giaùn ñoaïn cuõng bieát, ñeâm khoâng giaùn ñoaïn cuõng bieát; tuøy thuaän laøm cuõng bieát, khoâng tuøy thuaän laøm cuõng bieát; neân cho phaùp Ma-na-ñoûa cuõng bieát, khoâng neân cho phaùp Ma-na-ñoûa cuõng bieát; cho Ma-na-ñoûa ñuùng phaùp cuõng bieát, cho Ma-na-ñoûa khoâng ñuùng phaùp cuõng bieát; haønh Ma-na-ñoûa roát raùo cuõng bieát, haønh Ma-na-ñoûa khoâng roát raùo cuõng bieát( ); neân cho phaùp xuaát toäi cuõng bieát, khoâng neân cho phaùp xuaát toäi cuõng bieát; cho phaùp xuaát toäi ñuùng phaùp cuõng bieát, cho phaùp xuaát toäi khoâng ñuùng phaùp cuõng bieát; cuøng che giaáu cuõng bieát, khoâng cuøng che giaáu cuõng bieát; che giaáu voâ löôïng cuõng bieát, Tyû-xaù-giaø-cöôùc cuõng bieát; hoaëc coù tröôøng hôïp toäi hôïp maø khoâng phaûi ñeâm hôïp; hoaëc laø ñeâm hôïp maø khoâng phaûi toäi hôïp; hoaëc laø toäi hôïp maø ñeâm cuõng hôïp; hoaëc laø toäi khoâng hôïp maø ñeâm cuõng khoâng hôïp; hoaëc toäi cuõ, toäi trung gian. (Ñoù goïi laø Tyø-kheo trì luaät). (Laïi nöõa) Tyø-kheo thaønh töïu boán phaùp sau ñaây goïi laø ngöôøi giöõ luaät. Ñoù laø: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, bieát toäi naëng, bieát toäi nheï. Ñoù goïi laø boán phaùp. Laïi nöõa, thaønh töïu boán phaùp sau ñaây goïi laø ngöôøi giöõ luaät: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, khoâng xem toäi naëng thaønh toäi nheï, khoâng xem toäi nheï thaønh toäi naëng. Ñoù goïi laø boán phaùp. Laïi nöõa, thaønh töïu boán phaùp: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, khoâng baûo ngöôøi khoâng coù toäi laø coù toäi, khoâng baûo ngöôøi coù toäi laø khoâng toäi. Ñoù goïi laø boán phaùp. Laïi, thaønh töïu boán phaùp: Khoâng xem toäi naëng laø toäi nheï, khoâng xem toäi nheï laø toäi naëng, khoâng xem ngöôøi khoâng phaïm toäi laø phaïm toäi,

440 BOÄ LUAÄT 2

khoâng xem ngöôøi phaïm toäi laø khoâng phaïm toäi. Ñoù goïi laø boán phaùp. Laïi, thaønh töïu naêm phaùp sau goïi laø ngöôøi giöõ luaät: Bieát roõ söï tranh chaáp, bieát roõ nguyeân nhaân söï tranh chaáp, bieát roõ caùch daäp taét söï tranh chaáp, bieát roõ caùch phaân bieät veà vieäc chaám döùt tranh chaáp, bieát roõ caùch daäp taét tranh chaáp laøm cho ngöng haún. Ñoù goïi laø naêm phaùp. Laïi, thaønh töïu saùu phaùp: töùc naêm vieäc treân, theâm vieäc kheùo daäp taét söï tranh chaáp ñaõ tích luõy. Ñoù goïi laø saùu phaùp. Laïi, thaønh töïu baûy phaùp: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, bieát toäi naëng, bieát toäi nheï, khoâng ñem toäi naëng laøm toäi nheï, khoâng ñem toäi nheï laøm toäi naëng, kheùo bieát caùch laøm yeát-ma. Ñoù goïi laø baûy phaùp. Laïi, thaønh töïu taùm phaùp: Töùc baûy vieäc treân, theâm vieäc bieát roõ tình huoáng naøo neân tuïng giôùi ñaày ñuû hay giaûn löôïc. Ñoù goïi laø taùm phaùp. Laïi, thaønh töïu chín phaùp: Ñoù laø taùm vieäc treân, taêng theâm vieäc kheùo tuïng giôùi, kheùo bieát nghóa, khoâng queân, hieåu roõ, kheùo bieát phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø chín phaùp. Laïi, thaønh töïu möôøi phaùp: Töùc ngoaøi chín vieäc treân, theâm vieäc kheùo ñieàu phuïc caùc caên, phaïm haïnh vieân maõn, hieåu saâu phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø möôøi phaùp. Laïi, thaønh töïu naêm phaùp goïi laø ngöôøi giöõ luaät. Ñoù laø: Trì giôùi, bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, bieát roõ tình huoáng naøo neân tuïng giôùi ñaày ñuû hay giaûn löôïc, kheùo bieát phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø naêm phaùp. Laïi, thaønh töïu boán phaùp. Ñoù laø: Trì giôùi, bieát roõ coù toäi, bieát roõ khoâng coù toäi, bieát roõ phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø boán phaùp. Laïi, thaønh töïu ba phaùp: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi, bieát phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø ba phaùp. Laïi, thaønh töïu hai phaùp. Ñoù laø: Bieát coù toäi, bieát khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø hai phaùp. Laïi, thaønh töïu moät phaùp. Ñoù laø: kheùo bieát phaùp yeát-ma. Ñoù goïi laø ngöôøi giöõ luaät, cho ñeán thaønh töïu möôøi boán phaùp thì goïi laø ngöôøi giöõ luaät baäc nhaát; ngoaïi tröø Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri (Thì khoâng ai laøm ñöôïc). Möôøi boán phaùp ñoù nhö sau: 1. Bieát coù toäi. 2. Bieát khoâng coù toäi. 3. Bieát toäi naëng. 4. Bieát toäi nheï. 5. Bieát coù che giaáu. 6. Bieát khoâng che giaáu. 7. Bieát toäi coù theå trò.

8. Bieát toäi khoâng theå trò. 9. Bieát ñaõ ñöôïc thanh tònh. 10. Bieát chöa ñöôïc thanh tònh. 11. Ñöôïc coâng ñöùc cuûa boán thieàn, hieän ñöôïc an laïc. 12. Ñöôïc thieân nhaõn, thieân nhó vaø tuùc maïng thoâng. 13. Döùt saïch höõu laäu. 14. Ñöôïc voâ laäu (heát caáu ueá). Ñoù goïi laø möôøi boán phaùp. Ngöôøi thaønh töïu möôøi boán phaùp naøy laø baäc nhaát trong taát caû caùc ngöôøi giöõ luaät, ngoaïi tröø Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Öu-ba-ly thaønh töïu möôøi boán phaùp keå treân, laø ngöôøi giöõ luaät baäc nhaát, coù toäi cuõng bieát, khoâng coù toäi cuõng bieát, cho ñeán döùt saïch höõu laäu, ñaït ñöôïc tueä giaûi thoaùt voâ laäu. Coù toäi cuõng bieát: Töùc bieát naêm thieân toäi: Ba-la-di, Taêng-giaø-baøthi-sa, Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät-tyø-ni. Ba-la-di: Daâm, troäm, gieát ngöôøi, töi xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Coá yù xuaát tinh, xuùc chaïm ngöôøi nöõ, noùi lôøi oâ ueá, cho ñeán laøm hoen oá nhaø ngöôøi ôû thoân xoùm. Ba-daï-ñeà: Goàm ba möôi Ni-taùt-kyø, chín möôi hai

Ba-daï-ñeà thuaàn tuùy. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: ÔÛ nôi A-luyeän-nhaõ, khoâng beänh maø nhaän thöùc aên cuûa Tyø-kheo-ni, aên thöùc aên do Tyø-kheo-ni chæ ñieåm, khaát thöïc taïi nhaø hoïc gia. Vieät Tyø-ni: Goàm möôøi ba vieäc nhö sau: 1. A-giaø-döõ. 2. Thaâu-lan-giaù. 3. Xuù-thaâu-lan. 4. Khoâng laøm. 5. Khoâng noùi. 6. Ñoät-caùt-la. 7. AÙc thanh. 8. Oai nghi. 9. Phi oai nghi. 10. Oai nghi aùc. 11. Taø maïng aùc. 12. AÙc kieán. 13. Taâm sinh hoái Tyø-ni.

442 BOÄ LUAÄT 2

1. A-giaø-döõ: Nhö ngoaïi ñaïo Tu-thaâm-ma, nhö Toân giaû Baït-ñaø-lôïi, nhö caùc Tyø-kheo-ni ôû thaønh Vöông xaù, caùc tröôøng hôïp nhö theá ñeàu phaûi ñeán Phaät saùm hoái. Ñoù goïi laø A-giaø-döõ. 2. Thaâu-lan-giaù: Laáy troäm döôùi naêm tieàn, ñuïng vaøo vaät ñaùng giaù naêm tieàn maø chöa dôøi khoûi choã. Ñoù goïi laø Thaâu-lan-giaù. 3. Xuù-thaâu-lan: Duøng taâm nhieãm oâ ñuøa giôõn vôùi nam caên. Ñoù goïi laø Xuù-thaâu-lan. 4. Khoâng laøm: Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo laøm vieäc gì maø ñuùng phaùp thì phaûi laøm; neáu khoâng laøm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu baûo goïi phuï nöõ, laáy röôïu ñeán, thì neân noùi vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ: “Con nghe noùi trong giôùi luaät (Vieäc ñoù) khoâng ñöôïc laøm”. Ñoù goïi laø khoâng laøm. 5. Khoâng noùi: Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuøng goïi, nghe maø khoâng ñaùp, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu trong mieäng ñang ngaäm côm maø gioïng noùi khoâng thay ñoåi thì neân ñaùp. Neáu khoâng theå ñaùp ñöôïc, thì nuoát côm roài môùi ñaùp. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ hoûi nhö sau: “Vì sao nghe ta goïi maø khoâng traû lôøi”, thì neân thöa vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ: “Trong mieäng con ñang ngaäm côm, cho neân khoâng ñaùp ñöôïc”. Ñoù goïi laø khoâng noùi. 6. Ñoät-caùt-la: Nhö Theá Toân noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo Öu-ñaø-di vaø caùc Tyø-kheo khaùc: “Laøm vieäc ñoù khoâng toát”. Ñoù goïi laø Ñoät-caùt-la. 7. AÙc thanh: Giaû tieáng keâu cuûa voi, tieáng cuûa ngöïa, boø, löøa, laïc ñaø v.v... taát caû tieáng cuûa loaøi suùc sinh nhö theá; hoaëc keùo daøi hôi ra roài keâu ñöùt ñoaïn, hoaëc keâu gaáp roài keùo daøi ra. Ñoù goïi laø aùc thanh (Tieáng keâu choái tai). 8. Oai nghi: Saùng sôùm thöùc daäy neân röûa doïn saïch nôi ñaïi tieåu tieän, roài ñoå ñaày nöôùc taïi nôi ñaïi tieåu tieän, laïi phaûi queùt thaùp, vieän, phoøng Taêng. Neáu laáy, cho, laøm caùc vieäc, thaäm chí buoäc moät sôïi chæ maø khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïng y chæ, A-xaø-leâ thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø oai nghi. 9. Phi oai nghi: Nhö söûa toùc, trang ñieåm maét, laøm ñeïp maët maøy, giuõ y, laøm cho giaûi luïa boùng saùng, buoäc löng, hô baùt laøm cho saùng boùng, duøng göông soi maët. Ñoù goïi laø phi oai nghi (Traùi oai nghi). 10. Oai nghi aùc: Thaân coù oai nghi xaáu, mieäng coù oai nghi xaáu, thaân mieäng coù oai nghi xaáu; thaân tai haïi, mieäng tai haïi, thaân mieäng tai haïi; thaân taø maïng, mieäng taø maïng, thaân mieäng taø maïng. Ñoù goïi laø aùc oai nghi (Oai nghi xaáu). 11. Taø maïng aùc: Thaân quanh co, mieäng quanh co, Taâm quanh co, hieän cöû chæ thaân aùi ñeå hy voïng ngöôøi ta cuùng döôøng. Ñoù goïi laø aùc taø maïng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 443

12. AÙc kieán: Taát caû caùc loaïi kieán giaûi nhö thöôøng, ñoaïn v.v... , goïi laø aùc kieán. 13. Taâm sinh hoái Tyø-ni: Phaùp chuùng hoïc oai nghi, taâm nieäm aùc, khoâng coá yù maø xuùc chaïm nöõ nhaân, ñaïi loaïi nhö theá ñeàu goïi laø taâm hoái. Ñoù goïi laø taâm sinh hoái Tyø-ni. ----------

COÙ TOÄI CUÕNG BIEÁT

Laïi nöõa, hoaëc coù toäi töø tham duïc sinh; hoaëc coù toäi töø giaän döõ sinh; hoaëc coù toäi töø ngu si sinh; hoaëc coù toäi khoâng töø tham duïc, giaän döõ, ngu si sinh; hoaëc coù toäi do haønh vi cuûa thaân, khoâng phaûi haønh vi cuûa mieäng; hoaëc do haønh vi cuûa mieäng, khoâng phaûi haønh vi cuûa thaân; hoaëc do haønh vi cuûa thaân vaø mieäng, hoaëc khoâng phaûi do haønh vi cuûa thaân vaø mieäng; hoaëc coù toäi töø baûn thaân mình sinh, khoâng phaûi töø thaân ngöôøi khaùc; hoaëc töø thaân ngöôøi khaùc, khoâng phaûi töø thaân mình; hoaëc töø thaân mình vaø thaân ngöôøi khaùc sinh; hoaëc khoâng phaûi töø thaân mình, cuõng khoâng phaûi thaân ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi töø mieäng mình sinh, khoâng phaûi töø mieäng ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi töø mieäng ngöôøi khaùc, khoâng phaûi töø mieäng mình; hoaëc coù toäi töø mieäng mình cuõng töø mieäng ngöôøi khaùc; hoaëc khoâng töø mieäng mình cuõng khoâng töø mieäng ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi caên cöù taâm, khoâng caên cöù vieäc; hoaëc coù toäi caên cöù vieäc, khoâng caên cöù taâm; hoaëc coù toäi söï naëng, khoâng phaûi taâm naëng; hoaëc coù toäi do taâm naëng, khoâng phaûi söï naëng; hoaëc coù toäi söï naëng, taâm cuõng naëng; hoaëc coù toäi khoâng phaûi söï naëng, cuõng khoâng phaûi taâm naëng; hoaëc coù toäi do vaät cuûa mình, khoâng phaûi do vaät ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi do vaät ngöôøi khaùc, khoâng phaûi do vaät cuûa mình; hoaëc do vaät mình, cuõng do vaät ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi khoâng do vaät mình, cuõng khoâng do vaät ngöôøi khaùc; hoaëc coù toäi taïi moät choã maø phaïm nhieàu thöù, hoaëc taïi nhieàu choã maø phaïm moät toäi; taïi nhieàu choã phaïm nhieàu toäi; hoaëc taïi moät choã phaïm moät toäi; hoaëc töø choã khoâng coù toäi daãn ñeán coù toäi; hoaëc töø choã coù toäi daãn ñeán khoâng toäi; hoaëc töø choã coù toäi daãn ñeán coù toäi; hoaëc töø choã khoâng toäi daãn ñeán khoâng toäi; hoaëc töø nguyeân nhaân toïâi naëng daãn ñeán toäi nheï; hoaëc töø toäi nheï daãn ñeán toäi naëng; hoaëc töø toäi naëng daãn ñeán toäi naëng; hoaëc töø toäi nheï daãn ñeán toäi nheï; coù khi nhaän maø phaïm toäi, coù khi aên maø phaïm toäi; söï thaønh coù toäi, khoâng thoï thì coù toäi, thoï thì khoâng coù toäi; khoâng thöïc hieän thì bò toäi, thöïc hieän thì khoâng bò toäi; hoaëc coù toäi thuoäc xoùm laøng, khoâng thuoäc nôi hoang vaéng; hoaëc coù toäi thuoäc nôi hoang vaéng, khoâng thuoäc xoùm laøng; hoaëc coù

toäi thuoäc xoùm laøng, cuõng thuoäc nôi hoang vaéng; hoaëc coù toäi khoâng thuoäc xoùm laøng, cuõng khoâng thuoäc nôi hoang vaéng; hoaëc coù toäi ñuùng thôøi, khoâng phaûi phi thôøi; hoaëc coù toäi phi thôøi, khoâng phaûi ñuùng thôøi; hoaëc coù toäi vöøa ñuùng thôøi, vöøa phi thôøi; hoaëc coù toäi vöøa khoâng phaûi ñuùng thôøi, vöøa khoâng phaûi phi thôøi; hoaëc coù toäi thuoäc ban ñeâm, khoâng phaûi ban

ngaøy; hoaëc coù toäi thuoäc ban ngaøy, khoâng phaûi ban ñeâm; hoaëc coù toäi vöøa thuoäc ban ñeâm, cuõng vöøa thuoäc ban ngaøy; hoaëc coù toäi vöøa khoâng phaûi ban ñeâm, cuõng khoâng phaûi ban ngaøy; hoaëc coù toäi ôû choã che khuaát, khoâng phaûi choã troáng traûi; hoaëc coù toäi ôû choã troáng traûi, khoâng phaûi choã che khuaát; hoaëc coù toäi vöøa ôû choã che khuaát, vöøa ôû choã troáng traûi; hoaëc coù toäi khoâng ôû choã che khuaát, cuõng khoâng phaûi ôû choã troáng traûi; hoaëc coù toäi khi ñi, khoâng phaûi khi ñöùng; hoaëc coù toäi khi ñöùng, khoâng phaûi khi ñi; hoaëc coù toäi vöøa khi ñi, vöøa khi ñöùng; hoaëc coù toäi vöøa khoâng phaûi khi ñi, vöøa khoâng phaûi khi ñöùng; hoaëc coù toäi khi ñöùng, khoâng phaûi khi ngoài; hoaëc coù toäi khi ngoài, khoâng phaûi khi ñöùng; hoaëc coù toäi vöøa khi ngoài, vöøa khi ñöùng; hoaëc coù toäi khoâng phaûi khi ngoài, khoâng phaûi khi ñöùng; hoaëc coù toäi khi ngoài, khoâng phaûi khi nguû; hoaëc coù toäi khi nguû, khoâng phaûi khi ngoài; hoaëc coù toäi vöøa khi ngoài, vöøa khi nguû; hoaëc coù toäi khoâng phaûi khi ngoài, cuõng khoâng phaûi khi nguû; hoaëc coù toäi khi nguû, khoâng phaûi khi ñi; hoaëc coù toäi khi ñi, khoâng phaûi khi nguû; hoaëc coù toäi vöøa khi ñi, vöøa khi nguû; hoaëc coù toäi khoâng phaûi khi nguû, cuõng khoâng phaûi khi ñi; hoaëc coù toäi ôû choã vaéng, khoâng phaûi choã ñoâng ngöôøi; hoaëc coù toäi ôû choã ñoâng ngöôøi, khoâng phaûi ôû choã vaéng; hoaëc coù toäi vöøa ôû choã vaéng, vöøa ôû choã ñoâng ngöôøi; hoaëc coù toäi khoâng phaûi ôû choã vaéng, cuõng khoâng phaûi ôû choã ñoâng ngöôøi; hoaëc coù toäi ôû choã ñoâng ngöôøi maø khoâng phaûi ôû giöõa chuùng Taêng; hoaëc coù toäi ôû choã giöõa chuùng Taêng, khoâng phaûi choã ñoâng ngöôøi; hoaëc coù toäi vöøa ôû choã ñoâng ngöôøi, vöøa ôû giöõa chuùng Taêng; hoaëc coù toäi khoâng phaûi ôû choã ñoâng ngöôøi, cuõng khoâng phaûi ôû giöõa chuùng Taêng; hoaëc coù toäi ôû giöõa chuùng Taêng maø khoâng phaûi ôû choã vaéng veû; hoaëc coù toäi ôû choã vaéng veû, khoâng ôû giöõa chuùng Taêng; hoaëc coù toäi ôû giöõa chuùng Taêng, cuõng ôû choã vaéng veû; hoaëc vöøa khoâng ôû giöõa chuùng Taêng, cuõng khoâng ôû choã vaéng veû; hoaëc coù toäi vaøo muøa Ñoâng, khoâng phaûi muøa Xuaân; hoaëc coù toäi thuoäc muøa Xuaân, khoâng phaûi muøa Ñoâng; hoaëc vöøa muøa Ñoâng, cuõng vöøa muøa Xuaân; hoaëc khoâng phaûi muøa Ñoâng, cuõng khoâng phaûi muøa Xuaân; hoaëc coù toäi veà muøa Xuaân, khoâng phaûi muøa Haï; hoaëc toäi thuoäc muøa Haï, khoâng phaûi muøa Xuaân; hoaëc thuoäc muøa Xuaân, cuõng thuoäc muøa Haï; hoaëc coù toäi vöøa khoâng thuoäc muøa Xuaân, vöøa khoâng thuoäc muøa Haï; hoaëc coù toäi thuoäc muøa Haï, khoâng phaûi muøa Ñoâng; hoaëc thuoäc muøa

Ñoâng, khoâng phaûi muøa Haï; hoaëc thuoäc muøa Haï, cuõng thuoäc muøa Ñoâng; hoaëc khoâng thuoäc muøa Haï, cuõng khoâng thuoäc muøa Ñoâng. Coù toäi töø duïc sinh: Nhö coá yù ñuøa giôõn vôùi nam caên, ma xaùt, aùc khaåu, töï khen mình, laøm moâi giôùi, noùi vôùi taâm hoaøn toaøn nhieãm oâ. Ñoù goïi laø toäi sinh ra töø duïc. Coù toäi töø giaän döõ sinh ra: Nhö voâ côù vu khoáng, huûy baùng, noùi hai löôõi, ñaùnh ngöôøi, ñuoåi ñi, bieát ngöôøi khaùc ñaõ aên no maø coá yù xuùc naõo, xua ñuoåi ngöôøi khaùc ôû nôi xoùm laøng, ñaùnh baèng naém tay, dô tay doïa ñaùnh,

ñöùng choã khuaát leùn nghe. Ñoù goïi laø toäi töø giaän döõ sinh ra. Coù toäi töø ngu si sinh ra: Do taâm ngu si maø cho raèng theá giôùi thöïc söï laø thöôøng haèng, hoaëc theá giôùi laø Voâ thöôøng, coù caùc loaïi kieán giaûi nhö theá, ñoù goïi laø toäi töø ngu si sinh ra. Coù toäi khoâng do duïc, giaän döõ vaø ngu si sinh ra: Nhö tröôøng hôïp A- la-haùn phaïm toäi. Ñoù goïi laø toäi khoâng do duïc, giaän döõ vaø ngu si sinh ra. Coù toäi do thaân khoâng phaûi do mieäng: Nhö ôû cuøng phoøng vôùi ngöôøi nöõ, nguû cuøng phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, nguû cuøng giöôøng, ngoài cuøng giöôøng, aên nhieàu choã, aên rieâng chuùng, aên chung moät baùt. Ñoù goïi laø toïâi do thaân khoâng phaûi do mieäng. Coù toäi do mieäng khoâng phaûi do thaân: Noùi chung nhöõng toäi thuoäc veà phaïm vi mieäng. Ñoù goïi laø toäi do mieäng, khoâng phaûi do thaân. Coù toäi goàm caû thaân vaø mieäng: Nhö voâ côù vu khoáng, huûy baùng, noùi hai löôõi, tranh chaáp gaây roái, ñuoåi ñi, bieát ngöôøi ñaõ aên no maø coá tình xuùc naõo, ñuoåi ñi khi ôû xoùm laøng, duøng tay ñaùnh ngöôøi, ñöa tay doïa ñaùnh, ñöùng choã khuaát nghe leùn. Ñoù goïi laø toäi goàm caû thaân vaø mieäng. Coù toäi khoâng do thaân vaø mieäng: Nhö caùc toäi taâm töø sinh. Ñoù goïi laø toäi khoâng do thaân vaø mieäng. Coù toäi töø thaân mình, khoâng phaûi töø thaân ngöôøi khaùc: Nhö noåi giaän töï ñaùnh vaøo mình. Ñoù goïi laø toäi töø thaân mình khoâng phaûi töø thaân ngöôøi khaùc. Coù toäi töø thaân ngöôøi khaùc khoâng phaûi töø thaân mình: Nhö thaáy ngöôøi khaùc phaïm toäi daâm, troäm, gieát ngöôøi maø che giaáu. Ñoù goïi laø toäi töø thaân ngöôøi khaùc, khoâng phaûi töø thaân mình. Coù toäi vöøa töø thaân mình vöøa töø thaân ngöôøi khaùc phaùt sinh: Nhö nguû cuøng nhaø vôùi phuï nöõ, nguû vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, nguû cuøng giöôøng, ngoài cuøng giöôøng vôùi ngöôøi khaùc, aên nhieàu choã, aên rieâng chuùng, aên chung baùt. Ñoù goïi laø toäi vöøa töø thaân mình vöøa töø thaân ngöôøi khaùc phaùt sinh. Coù toäi khoâng töø thaân mình, cuõng khoâng töø thaân ngöôøi khaùc: Nhö

taát caû nhöõng toäi thuoäc lónh vöïc mieäng, ngoaïi tröø vieäc daïy ngöôøi chöa thoï cuï tuùc ñoïc baøi. Ñoù goïi laø toäi khoâng töø thaân mình, cuõng khoâng töø thaân ngöôøi khaùc. Coù toäi töø mieäng mình, khoâng phaûi töø mieäng ngöôøi khaùc: Taát caû toäi thuoäc veà mieäng, tröø vieäc daïy ngöôøi chöa thoï cuï tuùc ñoïc baøi. Ñoù goïi laø toäi töø mieäng mình, khoâng phaûi töø mieäng ngöôøi khaùc. Coù toäi töø mieäng ngöôøi khaùc khoâng phaûi töø mieäng mình: Neáu Taêng giaûi quyeát söï vieäc phi phaùp maø Tyø-kheo khoâng gôûi duïc, cuõng khoâng cho ngöôøi khaùc bieát mình khoâng ñoàng yù, im laëng laéng nghe. Ñoù goïi laø toäi töø mieäng ngöôøi khaùc, khoâng phaûi töø mieäng mình. Coù toäi vöøa töø mieäng mình vöøa töø mieäng ngöôøi khaùc: Nhö cuøng ñoïc chung töøng caâu vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc. Ñoù goïi laø toäi vöøa töø mieäng mình, vöøa töø mieäng ngöôøi khaùc. Coù toäi khoâng do mieäng mình, cuõng khoâng do mieäng ngöôøi khaùc: Nhö caùc toäi töø thaân vaø taâm phaùt sinh. Ñoù goïi laø toäi khoâng do mieäng mình, cuõng khoâng do mieäng ngöôøi khaùc. Coù toäi caên cöù vaøo taâm khoâng caên cöù vaøo söï: Nhö tröôøng hôïp neân hoûi: duøng taâm gì ñeå troäm caép? Duøng taâm gì ñeå gieát

ngöôøi? Duøng taâm gì ñeå xuùc chaïm phuï nöõ? Duøng taâm gì ñeå laøm haïi coû töôi? Duøng taâm gì ñeå ñaøo ñaát? Ñoù goïi laø caên cöù vaøo taâm, khoâng caên cöù vaøo söï. Coù toäi caên cöù vaøo söï, khoâng caên cöù vaøo taâm: Chaúng haïn khoâng neân hoûi: Duøng taâm gì ñeå haønh daâm? Duøng taâm gì ñeå aên phi thôøi? Duøng taâm gì ñeå uoáng röôïu? Duøng taâm gì ñeå nguû cuøng nhaø vôùi ngöôøi nöõ? Duøng taâm gì ñeå nguû cuøng phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm? Neáu phaïm thì neân trò phaït ñuùng phaùp. Ñoù goïi laø caên cöù vaøo söï, khoâng caên cöù vaøo taâm. Coù toäi söï naëng, khoâng phaûi taâm naëng: Nhö Tyø-kheo phi thôøi maø cho laø ñuùng thôøi ñeå aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø söï naëng, khoâng phaûi taâm naëng. Coù toäi taâm naëng, khoâng phaûi söï naëng: Tyø-kheo ñuùng thôøi maø cho laø phi thôøi roài aên, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø toäi taâm naëng, khoâng phaûi söï naëng. Coù toäi söï naëng, taâm cuõng naëng: Nhö phi thôøi töôûng laø thôøi ñeå aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø söï naëng, taâm cuõng naëng. Coù toäi söï nheï, taâm cuõng nheï: Nhö caùc phaùp thuoäc chuùng hoïc vaø oai nghi. Ñoù goïi laø söï nheï, taâm cuõng nheï. Coù toäi töø vaät cuûa mình phaùt sinh, khoâng phaûi töø vaät ngöôøi khaùc: Nhö Tyø-kheo coá laáy troäm nhaèm vaät cuûa chính mình, thì phaïm toäi Thaâu-

lan-giaù. Ñoù goïi laø töø vaät cuûa mình phaùt sinh, khoâng phaûi töø vaät cuûa ngöôøi khaùc. Coù toäi töø vaät cuûa ngöôøi khaùc, khoâng phaûi töø vaät cuûa mình: Nhö Tyø- kheo duøng taâm troäm caép laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc döôùi naêm tieàn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, neáu ñuû naêm tieàn thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø töø vaät cuûa ngöôøi khaùc phaùt sinh, khoâng phaûi töø vaät cuûa mình. Coù toäi vöøa töø vaät cuûa mình vöøa töø vaät cuûa ngöôøi khaùc phaùt sinh: nhö Tyø-kheo duøng taâm troäm caép laáy vaät chung cuûa mình vaø ngöôøi khaùc döôùi naêm tieàn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, ñuû naêm tieàn thì phaïm toäi Ba- la-di. Ñoù goïi laø toäi töø vaät cuûa mình vaø cuûa ngöôøi phaùt sinh. Coù toäi khoâng phaûi töø vaät cuûa mình, cuõng khoâng phaûi töø vaät cuûa ngöôøi: Nhö Tyø-kheo duøng taâm troäm caép laáy vaät khoâng coù chuû, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø toäi khoâng phaûi töø vaät cuûa mình, cuõng khoâng phaûi töø vaät cuûa ngöôøi khaùc. Coù toäi taïi moät choã maø phaïm nhieàu toäi: Nhö Tyø-kheo xin taïi moät choã maø ñöôïc taùm moùn aên ngon, roài aên moãi thöù taïi moãi choã, thì phaïm taùm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïi moät choã maø phaïm nhieàu toäi. Coù tröôøng hôïp taïi nhieàu choã maø phaïm moät toäi: Nhö Tyø-kheo xin taïi nhieàu choã ñöôïc taùm thöùc aên ngon, roài ngoài aên taïi moät choã thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïi nhieàu choã maø phaïm moät toäi. Coù tröôøng hôïp taïi nhieàu choã phaïm nhieàu toäi: Nhö Tyø-kheo xin taïi taùm choã ñöôïc taùm moùn aên ngon, roài aên taùm laàn, phaïm taùm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø taïi nhieàu choã phaïm nhieàu toäi. Taïi moät choã phaïm moät toäi: Nhö taïi moät choã xin ñöôïc taùm moùn aên ngon, roài ngoài aên taïi moät choã. Ñoù goïi laø taïi moät choã phaïm moät toäi. Töø nguyeân nhaân voâ toäi maø thaønh coù toäi: Nhö Tyø-kheo voâ toäi maø xin saùm hoái veà toäi phaïm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø töø nguyeân nhaân voâ

toäi maø thaønh coù toäi. Töø nguyeân nhaân coù toäi maø thaønh voâ toäi: Nhö laøm phoøng lôùn, phoøng nhoû, taát caû caùc loaïi vaûi voùc, roài ñöôïc ba laàn khuyeân can. Ñoù goïi laø töø nguyeân nhaân coù toäi maø thaønh ra voâ toäi. Töø nguyeân nhaân coù toäi daãn ñeán coù toäi: Khi Taêng tuïng giôùi, ñöôïc hoûi ñeán ba laàn raèng ai coù toäi thì saùm hoái nhö phaùp, ai khoâng coù toäi thì im laëng, maø baáy giôø ngöôøi coù toäi khoâng laøm ñuùng phaùp, laïi khoâng noùi cho ngöôøi khaùc bieát, cuõng khoâng thaàm nghó: "Ñeå roài toâi seõ saùm hoái ñuùng phaùp vôùi ngöôøi thanh tònh vaø thoâng caûm", vaãn cöù im laëng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø töø nguyeân nhaân coù toäi daãn ñeán coù toäi. Töø nguyeân nhaân khoâng coù toäi daãn ñeán khoâng coù toäi: Nhö tröôøng

hôïp khoâng laøm, khoâng phaïm. Ñoù goïi laø töø nguyeân nhaân khoâng coù toäi daãn ñeán khoâng coù toäi. Töø nguyeân nhaân toäi naëng daãn ñeán toäi nheï: Nhö Tyø-kheo phaïm toäi Ba-daï-ñeà maø ñeán saùm hoái vôùi ngöôøi aùc taø kieán, bieân kieán, ngöôøi baét buoäc phaûi hoïc (ngöôøi ñang saùm hoái toäi Ba-la-di). Ñoù goïi laø töø nguyeân nhaân toäi naëng daãn ñeán toäi nheï. Töø toäi nheï daãn ñeán toäi naëng: Nhö Tyø-kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni maø ñeán saùm hoái vôùi ngöôøi huûy baùng kheá kinh, ngöôøi baét buoäc phaûi hoïc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø töø toäi nheï daãn ñeán toäi naëng. Töø toâi naëng daãn ñeán toâi naëng: Nhö Tyø-kheo phaïm toäi Ba-daï-ñeà maø ñeán saùm hoái vôùi ngöôøi huûy baùng kheá kinh, ngöôøi baét buoäc phaûi hoïc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø töø toäi naëng daãn ñeán toäi naëng. Töø toäi nheï daãn ñeán toäi nheï: Tyø-kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni maø ñeán saùm hoái vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc, thì khoâng ñöôïc goïi laø saùm hoái maø coøn phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø töø toäi nheï daãn ñeán toäi nheï. Khi nhaän phaïm toäi: Nhö nhaän thòt soáng, luùa thoùc, vaøng baïc, voi, ngöïa, laïc ñaø, löøa, boø, deâ, noâ tyø, phuï nöõ, ruoäng ñaát, nhaø cöûa. Ñoù goïi laø khi nhaän phaïm toäi. Coù tröôøng hôïp khi aên phaïm toäi: Nhö aên rieâng chuùng, aên nhieàu choã, aên cuøng baùt, aên traùi caây khoâng hôïp phaùp. Ñoù goïi laø khi aên phaïm toäi. Vieäc thaønh töïu maø coù toäi: Nhö laøm phoøng nhoû, phoøng lôùn, ñöôïc khuyeân can ñeán ba laàn. Ñoù goïi laø vieäc thaønh töïu maø coù toäi. Coù tröôøng hôïp khoâng thoï thì coù toäi, thoï thì khoâng coù toäi: Nhö khi thoï y Ca-thi-na thì ñöôïc giaûi toûa naêm giôùi laø: aên rieâng chuùng, aên nhieàu choã, ñi ñaâu khoâng caàn thöa vôùi ngöôøi cuøng aên vôùi mình, caát y dö laâu ngaøy, rôøi y maø nguû. Ñoù goïi laø khoâng thoï thì coù toäi, thoï thì khoâng coù toäi. Khoâng thöïc hieän thì coù toäi, thöïc hieän thì khoâng coù toäi: Khi Tyø- kheo ñöôïc y môùi maø khoâng duøng ba maøu ñeå nhuoäm cho hoaïi saéc, hoaëc duøng moät maøu ñeå nhuoäm, taùc tònh roài thoï duïng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø khoâng thöïc hieän thì coù toäi, thöïc hieän thì khoâng coù toäi. Coù toäi taïi xoùm laøng khoâng phaûi taïi choã hoang vaéng: Khi vaøo xoùm laøng khoâng maëc y taêng-giaø-leâ, khoâng buoäc ñai, khoâng coät daây löng, khoâng caàm baùt, khoâng thöa vôùi ngöôøi cuøng aên chung, vaøo xoùm laøng luùc phi thôøi. Ñoù goïi laø toäi taïi xoùm laøng, khoâng phaûi taïi nôi hoang vaéng. Coù toäi taïi nôi hoang vaéng

khoâng phaûi taïi xoùm laøng: Tyø-kheo laøm baïn vôùi keû troäm, heïn vôùi phuï nöõ, Tyø-kheo-ni cuøng ñi chung ñöôøng. Ñoù goïi laø toäi taïi nôi hoang vaéng, khoâng phaûi taïi xoùm laøng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 449

Coù toäi vöøa taïi nôi hoang vaéng, vöøa taïi xoùm laøng: Ñaám ngöôøi baèng naém tay, ñöa tay doïa ñaùnh ngöôøi. Ñoù goïi laø toäi vöøa taïi nôi hoang vaéng, vöøa taïi xoùm laøng. Coù toäi khoâng phaûi nôi hoang vaéng, khoâng phaûi xoùm laøng: Toäi xaûy ra ôû nôi cöûa vua. Ñoù goïi laø toäi khoâng phaûi nôi hoang vaéng, cuõng khoâng phaûi taïi xoùm laøng. Coù toäi ñuùng thôøi chöù khoâng phaûi phi thôøi: Nhö aên rieâng chuùng, aên taïi nhieàu nôi, aên chung moät baùt, moi döôùi baùt maø aên, aên taùm moùn ngon, aên traùi caây chöa taùc tònh. Ñoù goïi laø toäi ñuùng thôøi, chöù khoâng phi thôøi. Coù toäi phi thôøi chöù khoâng phaûi ñuùng thôøi: Phi thôøi ñi vaøo xoùm laøng maø khoâng baïch, aên phi thôøi, ñi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni ñeán chieàu toái. Ñoù goïi laø toäi phi thôøi chöù khoâng phaûi ñuùng thôøi. Coù toäi vöøa ñuùng thôøi, maø vöøa phi thôøi: Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Ñoù goïi laø toäi vöøa ñuùng thôøi, vöøa phi thôøi. Coù toäi vöøa phi thôøi, vöøa khoâng phaûi phi thôøi: nhö phaïm toäi ñuùng vaøo giöõa tröa. Ñoù goïi laø toäi vöøa phi thôøi, vöøa khoâng phaûi phi thôøi. Coù toäi thuoäc ban ñeâm, khoâng phaûi ban ngaøy: Nhö nguû cuøng moät nhaø vôùi ngöôøi nöõ, nguû vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, giaùo giôùi Tyø-kheo-ni cho ñeán chieàu toái. Ñoù goïi laø toäi thuoäc ban ñeâm, khoâng thuoäc ban ngaøy. Coù toäi thuoäc ban ngaøy, khoâng thuoäc ban ñeâm: Nhö aên rieâng chuùng, cho ñeán aên traùi caây khoâng hôïp phaùp. Ñoù goïi laø toäi thuoäc ban ngaøy, khoâng thuoäc ban ñeâm. Coù toäi vöøa thuoäc ban ngaøy, vöøa thuoäc ban ñeâm: Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Ñoù goïi laø toäi vöøa thuoäc ban ngaøy, vöøa thuoäc ban ñeâm. Coù toäi vöøa khoâng thuoäc ban ngaøy, vöøa khoâng thuoäc ban ñeâm: Nhö toäi xaûy ra luùc raïng ñoâng. Ñoù goïi laø toäi vöøa khoâng thuoäc ban ngaøy, vöøa khoâng thuoäc ban ñeâm. Coù toäi taïi choã khuaát, khoâng phaûi taïi choã troáng: Nhö nguû cuøng nhaø vôùi ngöôøi nöõ, nguû vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, traûi ñoà ôû giöõa phoøng, ngoài ôû choã ngöôøi ta duøng haønh daâm, ngoài ôû choã khuaát kín. Ñoù goïi laø toäi taïi choã khuaát, khoâng phaûi taïi choã troáng. Coù toäi taïi choã troáng, khoâng phaûi choã khuaát: Hoaëc töï mình, hoaëc sai ngöôøi ñem giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng ra traûi ôû choã troáng, maø khi ñi khoâng thöa vôùi chuùng Taêng, ñi chöøng hai möôi laêm khuyûu tay, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø toäi taïi choã troáng, khoâng phaûi taïi choã khuaát. Coù toäi vöøa taïi choã khuaát, vöøa taïi choã troáng: Nhö duøng tay ñaùnh

450 BOÄ LUAÄT 2

ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng ôû choã khuaát, cuõng khoâng ôû choã troáng? - Ñoù laø toäi xaûy ra ôû döôùi theàm nhaø. Theá naøo laø toäi khi ñi, khoâng phaûi khi ñöùng? - Tyø-kheo keát baïn vôùi ñaùm cöôùp, cuøng vôùi ngöôøi nöõ vaø Tyø-kheo-ni heïn ñi chung ñöôøng; Taêng, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo

ñöøng ñi maø cöù ñi thì phaïm toäi. Ñoù goïi laø do ñi, khoâng do ñöùng. Theá naøo laø toäi khi ñöùng, khoâng phaûi khi ñi? - Nhö ñöùng ôû beân daâm nöõ, ñöùng nôi quaùn röôïu, ñöùng taïi choã ñaùnh baïc, ñöùng beân nhaø tuø, ñöùng giöõa cöûa, roài ñöôïc Taêng, Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ baûo ñöøng ñöùng maø cöù ñöùng, thì phaïm toäi. Ñoù goïi laø toäi do ñöùng, khoâng phaûi do ñi. Theá naøo laø toäi vöøa do ñi, vöøa do ñöùng? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng phaûi khi ñi, khoâng phaûi khi ñöùng? - Nhö khi ngoài, khi nguû. Theá naøo laø toäi do ñöùng, khoâng phaûi do ngoài? - Nhö ñöùng beân daâm nöõ, roài ñöôïc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñöøng ñöùng maø vaãn ñöùng, thì phaïm toäi. Theá naøo laø toäi do ngoài, khoâng phaûi do ñöùng? - Nhö ngoài treân giöôøng lôùn quaù cõõ, duøng boâng doài laøm neäm, duøng da laøm toïa cuï vaø ngoài beân caïnh daâm nöõ, beân quaùn röôïu, beân choã ñaùnh baïc, beân caïnh nhaø tuø, roài ñöôïc Taêng, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñöøng ngoài maø vaãn ngoài thì phaïm toäi. Theá naøo laø toäi vöøa do ñöùng, vöøa do ngoài? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng phaûi do ñöùng, cuõng khoâng phaûi do ngoài? - Ñoù laø toäi xaûy ra khi ñi vaø khi nguû. Theá naøo laø toäi khi ngoài, khoâng phaûi khi nguû? - Nhö ngoài treân giöôøng quaù löôïng, roài ñöôïc Taêng, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñöøng ngoài maø cöù ngoài, thì coù toäi. Theá naøo laø toäi khi nguû, khoâng phaûi khi ngoài? - Nguû cuøng nhaø vôùi phuï nöõ, nguû vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, ngoài giöôøng lôùn quaù löôïng, duøng boâng doài vaøo neäm ñeå ngoài, duøng da laøm toïa cuï. Theá naøo laø toäi khi ngoài cuõng nhö khi nguû? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng phaûi khi ngoài, cuõng khoâng phaûi khi nguû?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 451

- Nhö phaïm toäi khi ñi, khi ñöùng. Theá naøo laø phaïm toäi khi nguû, khoâng phaûi khi ñi? - Nhö nguû cuøng moät nhaø vôùi phuï nöõ, cho ñeán nguû treân neäm baèng da. Theá naøo laø phaïm toäi khi ñi, khoâng phaûi khi nguû? - Nhö Tyø-kheo laøm baïn vôùi keû cöôùp, vôùi phuï nöõ (Cuøng ñi chung ñöôøng), roài ñöôïc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñöøng ñi maø cöù ñi, thì phaïm toäi. Theá naøo laø phaïm toäi khi nguû cuõng nhö khi ñi? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø phaïm toäi khoâng phaûi khi nguû, cuõng khoâng phaûi khi ñi? - Nhö phaïm toäi khi ngoài, khi ñöùng. Theá naøo laø phaïm toäi khoâng phaûi choã vaéng, cuõng khoâng phaûi choã nhieàu ngöôøi? - Nhö ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn maø khoâng boû. Theá naøo laø phaïm toäi ôû choã nhieàu ngöôøi, khoâng phaûi ôû choã vaéng? - Nhö ñöôïc khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Theá naøo laø phaïm toäi ôû choã vaéng, cuõng nhö ôû choã nhieàu ngöôøi? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø phaïm toäi khoâng phaûi choã vaéng, khoâng phaûi choã nhieàu ngöôøi? - Nhö ôû giöõa chuùng Taêng. Theá naøo laø phaïm toäi ôû choã nhieàu ngöôøi, khoâng phaûi ôû giöõa chuùng Taêng? - Nhö ñöôïc khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn khoâng boû. Theá naøo laø phaïm toäi ôû giöõa chuùng Taêng, khoâng phaûi ôû choã nhieàu ngöôøi? - Nhö ñöôïc khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn maø khoâng boû. Theá naøo laø phaïm toäi ôû choã

nhieàu ngöôøi cuõng nhö ôû giöõa chuùng Taêng? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng ôû choã nhieàu ngöôøi, khoâng ôû giöõa Taêng? - Nhö ñöôïc khuyeân can ba laàn ôû choã vaéng maø khoâng boû. Theá naøo laø toäi ôû giöõa Taêng, khoâng phaûi ôû choã vaéng? - Nhö ñöôïc khuyeân ôû giöõa Taêng ba laàn maø khoâng boû. Theá naøo laø toäi ôû choã vaéng, khoâng phaûi ôû giöõa Taêng? - Nhö ñöôïc khuyeân ôû choã vaéng ba laàn maø khoâng boû.

452 BOÄ LUAÄT 2

Theá naøo laø toäi vöøa ôû giöõa Taêng, vöøa ôû choã vaéng? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, huô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng phaûi ôû giöõa Taêng, khoâng phaûi ôû choã vaéng? - Nhö ñöôïc can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa ñoâng, khoâng phaûi muøa Xuaân? - Tyø-kheo ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng taùm maø khoâng xaû y taém möa tôùi ngaøy möôøi saùu môùi xaû, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Xuaân, khoâng phaûi muøa Ñoâng? - Tyø-kheo thoï y Ca-thi-na ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng chaïp thì neân xaû, neáu khoâng xaû, ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Ñoâng, cuõng thuoäc muøa Xuaân? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, dô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng thuoäc muøa Ñoâng, khoâng thuoäc muøa Xuaân? - Nhö thôøi gian an cö (Töùc muøa Haï) Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Xuaân, khoâng thuoäc muøa Haï? - Tyø-kheo thoï y Ca-thi-na maø khoâng xaû ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng chaïp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Haï, khoâng phaûi muøa Xuaân? - Tyø-kheo ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng tö phaûi an cö, maø khoâng an cö thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñeán haäu an cö cuõng khoâng an cö, thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Xuaân, cuõng thuoäc muøa Haï? - Nhö ñaùnh ngöôøi baèng tay, giô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng thuoäc muøa Xuaân, khoâng thuoäc muøa Haï? - Nhö toäi phaïm vaøo muøa Ñoâng. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Haï, khoâng thuoäc muøa Ñoâng? Vaøo hai thôøi an cö maø khoâng an cö, thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Ñoâng, khoâng phaûi muøa Haï? - Ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng taùm neân xaû y taém möa maø khoâng xaû, ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu thì phaïm toäi. Theá naøo laø toäi thuoäc muøa Haï, cuõng thuoäc muøa Ñoâng? - Nhö duøng tay ñaùnh ngöôøi, giô tay doïa ñaùnh. Theá naøo laø toäi khoâng thuoäc muøa Haï, cuõng khoâng thuoäc muøa Ñoâng? - Ñoù laø toäi vaøo muøa Xuaân, töùc laø toäi khoâng thuoäc vaøo muøa Haï, khoâng thuoäc muøa Ñoâng. Laïi coù toäi do khoâng kieàm cheá thaân, khoâng kieàm cheá mieäng, khoâng kieàm cheá thaân mieäng; thaân phaïm, mieäng phaïm, thaân mieäng ñeàu phaïm;

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 453

thaân laøm aùc, mieäng laøm aùc, thaân mieäng ñeàu laøm aùc. Ñoù goïi laø toäi. Traùi laïi, voâ toäi nghóa laø kieàm cheá thaân, kieàm cheá mieäng, kieàm cheá thaân mieäng; thaân khoâng phaïm, mieäng khoâng phaïm, thaân mieäng ñeàu khoâng phaïm; thaân khoâng laøm aùc, mieäng khoâng laøm aùc, thaân mieäng khoâng laøm aùc. Ñoù goïi laø khoâng coù toäi. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo giöõ luaät

khi cho ngöôøi xuaát toäi, thì coù toäi cuõng bieát, khoâng coù toäi cuõng bieát, che giaáu cuõng bieát, khoâng che giaáu cuõng bieát. ----------

CHE GIAÁU CUÕNG BIEÁT

Tyø-kheo khi höøng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát ñoù laø toäi, khoâng coá yù che giaáu, nhöng ñeán luùc maët trôøi moïc laïi coá tình che giaáu cho ñeán höøng ñoâng saùng mai. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø coù toäi, khoâng coá taâm che giaáu, nhöng ñeán giôø aên laïi coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Ñeán luùc giöõa tröa, vaøo buoåi xeá, luùc maët trôøi laën, ñaàu ñeâm, nöûa ñeâm, cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa bieát laø coù toäi maø khoâng coá taâm che giaáu, cho ñeán cuoái ñeâm, vaãn bieát laø coù toäi nhöng coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø hai thôøi moät ñeâm che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát laø phaïm toäi, ñeán luùc maët trôøi moïc môùi bieát laø phaïm toäi maø khoâng coá taâm che giaáu, nhöng ñeán giôø aên laïi coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø moät ñeâm che giaáu. Vaøo giöõa tröa, buoåi xeá, luùc maët trôøi laën vaø ñaàu ñeâm, cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát laø phaïm toäi, cho ñeán nöûa ñeâm môùi bieát laø phaïm toäi nhöng khoâng coá taâm che giaáu, ñeán cuoái ñeâm laïi coá tình che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø ba thôøi moät ñeâm che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát laø coù toäi, ñeán giôø aên môùi bieát laø coù toäi nhöng khoâng coá taâm che giaáu, ñeán giöõa tröa laïi coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Vaøo buoåi xeá, luùc maët trôøi laën, ñaàu ñeâm cuõng nhö vaäy.

454 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, khoâng bieát laø phaïm toäi, cho ñeán giöõa ñeâm bieát laø coù toäi, maø khoâng coù taâm che giaáu, ñeán cuoái ñeâm laïi coá tình che giaáu cho ñeán raïng ñoâng thì goïi laø boán thôøi moät ñeâm che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, nhöng do döï khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, ñeán luùc maët trôøi moïc quyeát taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Cuõng vaäy, vaøo giôø aên, giöõa tröa, buoåi xeá, luùc maët trôøi laën, ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm, cho ñeán cuoái ñeâm quyeát taâm che giaáu ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø hai thôøi che giaáu moät ñeâm. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát phaïm toäi, ñeán luùc maët trôøi moïc môùi bieát laø phaïm toäi, nhöng do döï khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, tôùi böõa aên thì quyeát taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Cuõng vaäy, giöõa tröa, buoåi xeá, khi maët trôøi laën, ñaàu ñeâm cuõng

theá. Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát laø phaïm toäi, cho ñeán nöûa ñeâm môùi bieát laø phaïm toäi, nhöng do döï khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, ñeán cuoái ñeâm môùi quyeát ñònh che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø ba thôøi che giaáu moät ñeâm. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, maø khoâng bieát phaïm toäi, maõi ñeán giôø aên môùi bieát laø phaïm toäi, nhöng do döï khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, tôùi giöõa tröa môùi quyeát ñònh che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Vaøo buoåi xeá, luùc maët trôøi laën, ñaàu ñeâm, cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø khoâng bieát laø phaïm toäi, cho tôùi giöõa ñeâm môùi bieát laø phaïm toäi, nhöng do döï khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, ñeâán cuoái ñeâm môùi quyeát ñònh che giaáu cho tôùi raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø boán thôøi che giaáu moät ñeâm. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo luùc raïng ñoâng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, ñeán khi maët trôøi moïc laïi quyeát ñònh khoâng che giaáu, cho ñeán cuoái ñeâm laïi quyeát taâm che giaáu cho tôùi raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø che giaáu moät ñeâm. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu: Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi- sa, roài laïi ôû caùch vaùch, caùch haøo, ôû choã toái noùi nhoû, xöng teân moät Tyø- kheo Moã giaùp khaùc phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñoù khoâng goïi laø phaùt loà, vì bieát maø noùi doái, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø che giaáu.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 455

Tröôøng hôïp khoâng che giaáu: Neáu ôû choã ngaên caùch, hoaëc caùch haøo, ôû choã toái noùi nhoû, töï xöng teân cuûa ngöôøi khaùc phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, thì ñöôïc goïi laø phaùt loà, nhöng xaûo traù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi coù tröôøng hôïp khoâng che giaáu: Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø- baø-thi-sa, khoâng ôû choã caùch vaùch, caùch haøo, choã toái, khoâng noùi nhoû, khoâng xöng teân ngöôøi khaùc maø töï xöng teân mình phaïm toäi. Ñoù goïi laø khoâng che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp khoâng che giaáu: Khoâng phaûi toäi maø töôûng laø toäi, sinh nghi, nghi khoâng bieát neân che giaáu hay khoâng, nghi veà ñeâm. Neáu phaùt loà thì goïi laø khoâng che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp khoâng che giaáu: Khoâng coá taâm che giaáu, chöa phaùt loà ñöôïc, roài hoaëc queân, hoaëc boû ñaïo, hoaëc nhaäp ñònh, hoaëc meänh chung. Ñoù goïi laø khoâng che giaáu. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo giöõ luaät khi cho ai xuaát toäi, thì coù toäi neân bieát, khoâng coù toäi neân bieát, che giaáu neân bieát, khoâng che giaáu neân bieát, phaùt loà neân bieát, khoâng phaùt loà neân bieát; hoaëc laø che giaáu khoâng phaùt loà, hoaëc laø phaùt loà khoâng che giaáu, hoaëc laø vöøa che giaáu vöøa phaùt loà, hoaëc laø khoâng che giaáu cuõng khoâng phaùt loà ñeàu neân bieát. Theá naøo laø che giaáu khoâng phaùt loà? - Tyø-kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni, bieát laø phaïm toäi maø coá taâm che giaáu khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø che giaáu khoâng phaùt loà. Theá naøo laø phaùt loà, khoâng che giaáu? - Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi maø khoâng coá taâm che giaáu, noùi vôùi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø

phaùt loà, khoâng che giaáu. Theá naøo goïi laø vöøa che giaáu, vöøa phaùt loà? - Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, ñònh che giaáu, nhöng sau ñoù noùi vôùi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø vöøa che giaáu, vöøa phaùt loà. Theá naøo laø vöøa khoâng che giaáu, vöøa khoâng phaùt loà? - Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, khoâng coá taâm che giaáu, suy nghó: "Ñôïi ñuùng luùc, ñuùng choã, ñuùng ngöôøi ta seõ saùm hoái ñuùng phaùp". Ñoù goïi laø vöøa khoâng che giaáu vöøa khoâng phaùt loà.

---

456 BOÄ LUAÄT 2

PHAÙP BIEÄT TRUÏ

Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo giöõ luaät khi cho ai xuaát toäi, thì coù toäi phaûi bieát, khoâng coù toäi phaûi bieát, che giaáu phaûi bieát, khoâng che giaáu phaûi bieát, phaùt loà phaûi bieát, khoâng phaùt loà phaûi bieát, neân cho bieät truï phaûi bieát, khoâng neân cho bieät truï phaûi bieát". Theá naøo laø khoâng neân cho Bieät truï? - Khoâng coù toäi thì khoâng neân cho; khoâng che giaáu, khoâng neân cho; toäi khoâng quyeát ñònh, che giaáu khoâng quyeát ñònh, ñeâm khoâng quyeát ñònh, ñöông söï khoâng yeâu caàu, khoâng ñoøi hoûi, thì khoâng neân cho Bieät truï. Theá naøo laø neân cho Bieät truï? - Coù toäi thì neân cho; che giaáu thì neân cho; chaéc chaén coù toäi, chaéc chaén che giaáu, chaéc chaén qua ñeâm, ñöông söï coù yeâu caàu thì neân cho. Cho bieät truï khoâng ñuùng phaùp, cho bieät truï ñuùng phaùp. Theá naøo laø cho Bieät truï khoâng ñuùng phaùp? - Toäi khoâng chaéc chaén, che giaáu khoâng chaéc chaén, ñeâm khoâng chaéc chaén, ñöông söï khoâng yeâu caàu, khoâng ñoøi hoûi, chuùng Taêng khoâng thaønh töïu, taùc baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Ñoù goïi laø cho Bieät truï khoâng ñuùng phaùp. Theá naøo laø cho Bieät truï ñuùng phaùp? - Coù toäi, toäi chaéc chaén, chaéc chaén che giaáu, chaéc chaén traûi qua ñeâm, ñöông söï coù yeâu caàu, chuùng Taêng thaønh töïu, taùc baïch thaønh töïu, yeát-ma thaønh töïu. Neáu moãi thöù ñeàu thaønh töïu, ñoù goïi laø cho Bieät truï ñuùng phaùp. Haønh Ba-lôïi-baø-sa khoâng ñuùng phaùp, haønh Ba-lôïi-baø-sa ñuùng phaùp. Theá naøo laø haønh Ba-lôïi-baø-sa khoâng ñuùng phaùp? - Taïi chuøa khoâng coù Tyø-kheo, nöûa chöøng phaïm toäi bò phaùt giaùc, cuøng ôû chung vôùi Tyø-kheo khaùc ñoàng phoøng, ñoàng coù ngaên caùch, Tyø-kheo khaùch ñeán khoâng baïch, Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi, phi thôøi khoâng baïch. Ñoù goïi laø haønh Ba-lôïi-baø-sa khoâng ñuùng phaùp. Theá naøo laø haønh Ba-lôïi-baø-sa ñuùng phaùp? - Taïi chuøa coù Tyø-kheo ñang soáng, trong thôøi gian haønh Ba-lôïi-baø- sa khoâng taùi phaïm, khoâng bò cöû toäi, ôû phoøng rieâng, ngaên caùch rieâng vôùi Tyø-kheo khaùc, khi Tyø-kheo khaùch ñeán coù baïch, khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi hay phi thôøi ñeàu baïch. Ñoù goïi laø haønh Ba-lôïi-baø-sa ñuùng phaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 457

Ñeâm khoâng giaùn ñoaïn, ñeâm coù giaùn ñoaïn. Theá naøo laø ñeâm khoâng giaùn ñoaïn? - Trong chuøa coù Tyø-kheo ñang ôû, cho ñeán khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi, phi thôøi ñeàu coù baïch. Ñoù goïi laø ñeâm khoâng giaùn ñoaïn. Theá naøo laø ñeâm coù giaùn ñoaïn? - Trong chuøa khoâng coù Tyø-kheo ôû, cho ñeán khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi, phi thôøi ñeàu khoâng baïch. Ñoù goïi laø ñeâm coù giaùn ñoaïn. Ngoaøi ra coøn coù nöûa chöøng phaïm toäi, nöûa chöøng khoâng phaïm toäi. Theá naøo goïi laø nöûa chöøng phaïm toäi? - Sau khi phaùt loà, Taêng chöa cho haønh Ba-lôïi-baø-sa, beøn phaïm laïi, haønh Ba-lôïi-baø-sa nöûa chöøng roài taùi phaïm. Ñoù goïi laø nöûa chöøng phaïm toäi. Theá naøo goïi laø nöûa chöøng khoâng phaïm toäi? -Trong khoaûng thôøi gian aáy khoâng taùi phaïm. Ñoù goïi laø nöûa chöøng khoâng phaïm toäi. Tyø-kheo haønh Ba-lôïi-baø-sa neân tuøy thuaän haønh baûy vieäc sau ñaây: 1. Vieäc thuoäc Tyø-kheo. 2. Vieäc thuoäc Tyø-kheo-ni. 3. Vieäc thuoäc quyeán thuoäc. 4. Vieäc vaøo laøng xoùm. 5. Laøm vieäc nhoïc trong chuùng. 6. Vieäc nhaän ngöôøi khaùc leã baùi. 7. Vieäc vöông gia. 1. Theá naøo laø vieäc thuoäc Tyø-kheo? - Khoâng ñöôïc nhaän söï leã baùi cuûa Tyø-kheo; khoâng ñöôïc noùi toäi cuûa Tyø-kheo; khoâng ñöôïc baøn luaän vôùi Tyø-kheo; khoâng ñöôïc noùi toäi cuûa Sa-di; khoâng ñöôïc thöôûng phaït Sa-di; khoâng ñöôïc baøn luaän vôùi Sa-di; khoâng ñöôïc laøm söù giaû cho Tyø-kheo; khoâng ñöôïc ñi tröôùc sau cuøng haøng vôùi Tyø-kheo vaøo thoân xoùm; khi Taêng chuùng taäp hoïp khoâng ñöôïc thay maët cho chuùng thuyeát phaùp, tröø khi soáng moät mình. Ñoù goïi laø vieäc thuoäc Tyø-kheo. 2. Theá naøo laø vieäc thuoäc Tyø-kheo-ni? - Khoâng ñöôïc nhaän söï leã baùi cuûa Tyø-kheo-ni; khoâng ñöôïc noùi toäi cuûa Tyø-kheo-ni; khoâng ñöôïc baøn luaän vôùi Tyø-kheo-ni; khoâng ñöôïc noùi toäi cuûa Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di-ni; khoâng ñöôïc Thöôûng phaït Thöùc-xoa- ma-ni, Sa-di-ni; khoâng ñöôïc luaän baøn vôùi Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di-ni; khoâng ñöôïc ngaên Tyø-kheo-ni Boá-taùt, töï töù; khoâng ñöôïc chaän Tyø-kheo-

ni ñöùng ngoaøi coång; khoâng ñöôïc ñeán daïy baûo Tyø-kheo-ni, duø tröôùc ñoù Taêng ñaõ sai cuõng khoâng ñöôïc ñeán. Ñoù goïi laø vieäc thuoäc Tyø-kheo-ni. 3. Theá naøo laø vieäc thuoäc veà quyeán thuoäc? - Khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi, khoâng ñöôïc cho ngöôøi thoï cuï tuùc, khoâng ñöôïc nhaän söï nöông töïa cuûa ngöôøi khaùc vaø nuoâi Sa-di, khoâng ñöôïc nhaän söï cung caáp cuûa Tyø-kheo, khoâng ñöôïc ñöa kinh cho ngöôøi khaùc, khoâng ñöôïc theo ngöôøi khaùc nhaän nhöõng baûn kinh, khi tuïng kinh phaûi tuïng nhoû tieáng. Neáu tröôùc ñoù ñaõ coù ñeä töû neân baûo hoï nöông töïa ngöôøi khaùc, phaûi caét ñöùt söï thaân thieát. Ñoù goïi laø vieäc thuoäc veà quyeán thuoäc. 4. Theá naøo laø vieäc ñi vaøo xoùm laøng? - Khoâng ñöôïc ñi vaøo xoùm laøng quaù sôùm, trôû veà quaù treã, khoâng ñöôïc ñi tröôùc hay sau trong haøng nguõ cuûa Sa-moân vaøo xoùm laøng, khoâng ñöôïc ñeán nhaø ñaøn-vieät quen bieát, khoâng ñöôïc ôû nhöõng ngoâi giaø-lam khoâng coù Taêng, khi ngoài, khi aên ñeàu ôû döôùi Tyø-kheo, khoâng ñöôïc sai ngöôøi ñi ñoùn thöùc aên, khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi ñi ñoùn thöùc aên, tröø khi ñeán phieân mình. Ñoù goïi laø vieäc vaøo xoùm laøng. 5. Theá naøo laø laøm nhöõng vieäc nhoïc trong chuùng? - Saùng sôùm

thöùc daäy queùt Thaùp, vieän, phoøng Taêng, ñem nöôùc ñeán cho Taêng, röûa raùy choã ñaïi tieåu tieän cuûa Taêng. Taát caû nhöõng vieäc coù theå laøm ñöôïc nhö theá phaûi tuøy söùc maø laøm. Khoâng ñöôïc gôûi duïc, khoâng ñöôïc nhaän söï gôûi duïc cuûa ngöôøi khaùc, tröø khi ñeán phieân mình. Ñoù goïi laø laøm nhöõng vieäc nhoïc trong chuùng. 6. Theá naøo laø nhaän söï leã baùi? - Khoâng ñöôïc nhaän taát caû söï leã baùi; baïch nhaát yeát-ma, baïch tam yeát-ma ñeàu khoâng ñöôïc nhaän. Ñoù goïi laø nhaän söï leã baùi. 7. Theá naøo laø vieäc thuoäc nhaø vua? - Khoâng ñöôïc yû theá löïc cuûa vua, ñaïi thaàn, cö só, keû hung aùc; khoâng ñöôïc cheâ Phaät, cheâ Phaùp, cheâ Taêng, cheâ ngöôøi laøm yeát-ma; chæ töï traùch mình, khoâng ñöôïc cheâ ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø vieäc thuoäc nhaø vua. Tyø-kheo haønh Ba-lôïi-baø-sa phaûi chaáp haønh baûy vieäc naøy. Ñoù goïi laø tuøy thuaän haønh. Neáu khoâng laøm thì goïi laø khoâng tuøy thuaän chaáp haønh. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 459

PHAÙP MA-NA-ÑOÛA

Ngoaøi ra, coù caùc vieäc: khoâng neân cho Ma-na-ñoûa, neân cho Ma- na-ñoûa. Theá naøo laø khoâng neân cho Ma-na-ñoûa? - Khoâng coù toäi thì khoâng neân cho; che giaáu maø chöa cho phaùp Bieät truï thì khoâng neân cho; moät nöûa che giaáu, moät nöûa khoâng che giaáu thì khoâng neân cho; toäi chöa quyeát ñònh, che giaáu chöa quyeát ñònh, ñeâm chöa quyeát ñònh, thì khoâng neân cho; Ba-lôïi-baø-sa chöa quyeát ñònh thì khoâng neân cho. Ñöông söï khoâng ñoøi hoûi, khoâng yeâu caàu thì khoâng neân cho Ma-na-ñoûa. Theá naøo laø neân cho Ma-na-ñoûa? - Coù toäi, che giaáu, haønh Ba-lôïi-baø-sa xong; toäi quyeát ñònh, che giaáu quyeát ñònh, ñeâm quyeát ñònh, Ba-lôïi-baø-sa quyeát ñònh, ñöông söï coù yeâu caàu thì neân cho Ma-na-ñoûa. Nhöng cho coù hai tröôøng hôïp cho khoâng ñuùng phaùp vaø cho ñuùng phaùp. Theá naøo laø cho khoâng ñuùng phaùp? - Khoâng coù toäi, cho ñeán ñöông söï khoâng yeâu caàu, khoâng ñoøi hoûi; chuùng khoâng thaønh töïu, baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Neáu moãi moät vieäc naøo khoâng thaønh töïu thì goïi laø cho khoâng ñuùng phaùp. Theá naøo laø cho ñuùng phaùp? - Coù toäi, cho ñeán ñöông söï coù yeâu caàu ñoøi hoûi, chuùng thaønh töïu, baïch thaønh töïu, yeát-ma thaønh töïu, moãi thöù ñeàu thaønh töïu. Ñoù goïi laø cho ñuùng phaùp. Haønh Ma-na-ñoûa khoâng roát raùo vaø haønh Ma-na-ñoûa roát raùo. Theá naøo laø haønh Ma-na-ñoûa khoâng roát raùo? - Taêng chuùng khoâng ñuû soá thì khoâng goïi laø haønh Ma-na-ñoûa; nöûa chöøng taùi phaïm bò phaùt hieän; cuøng ôû vôùi Tyø-kheo trong moät phoøng, moät choã coù che chaén; khoâng baïch vôùi Tyø-kheo khaùch; khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi hay phi thôøi khoâng baïch; haèng ngaøy khoâng baïch vôùi chuùng Taêng trong cöông giôùi. Ñoù goïi laø thi haønh Ma-na-ñoûa khoâng roát raùo. Theá naøo laø haønh Ma-na-ñoûa roát raùo? - Chuùng Taêng ñuû soá; nöûa chöøng khoâng taùi phaïm, khoâng bò cöû toäi; khoâng ôû vôùi Tyø-kheo khaùc cuøng moät phoøng, moät choã coù che chaén; Tyø- kheo khaùch ñeán coù baïch; khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi hay phi thôøi coù baïch; haèng ngaøy coù baïch vôùi Taêng trong cöông giôùi. Ñoù goïi laø haønh Ma-na-ñoûa roát raùo.

Ñeâm (Saùu ñeâm Ma-na-ñoûa) bò dôû dang, ñeâm khoâng bò dôû dang. Theá naøo laø ñeâm bò dôû dang? - Trong khoaûng saùu ñeâm Ma-na-ñoûa chuùng Taêng khoâng ñuû soá, cho ñeán haèng ngaøy khoâng baïch vôùi Taêng trong cöông giôùi. Ñoù goïi laø saùu ñeâm Ma-na-ñoûa bò dôû dang. Theá naøo laø saùu ñeâm Ma-na-ñoûa khoâng dôû dang? - Trong khoaûng saùu ñeâm Ma-na-ñoûa chuùng Taêng ñuû soá, cho ñeán haèng ngaøy coù baïch vôùi Taêng trong cöông giôùi. Ñoù goïi laø ñeâm Ma-na- ñoûa khoâng dôû dang. Nöûa chöøng phaïm toäi, nöûa chöøng khoâng phaïm toäi. Theá naøo laø nöûa chöøng phaïm toäi? - Trong khoaûng thôøi gian chöa cho phaùp Ma-na-ñoûa maø phaïm toäi; trong luùc cho Ma-na-ñoûa roài, phaïm toäi; trong khoaûng thôøi gian gaàn xong, phaïm toäi. Ñoù goïi laø nöûa chöøng phaïm toäi. Theá naøo laø nöûa chöøng khoâng phaïm toäi? - Khoâng coù caùc vieäc keå treân, ñoù goïi laø nöûa chöøng khoâng phaïm toäi. Tyø-kheo haønh Ma-na-ñoûa phaûi tuøy thuaän chaáp haønh baûy vieäc nhö treân ñaõ noùi. Ñoù goïi laø Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo phaûi tuøy thuaän chaáp haønh, neáu khoâng chaáp haønh thì goïi laø khoâng tuøy thuaän haønh. ----------

PHAÙP XUAÁT TOÄI Coù tröôøng hôïp khoâng neân cho xuaát toäi, coù tröôøng hôïp neân cho xuaát toäi. Tröôøng hôïp khoâng neân cho: - Khoâng coù toäi thì khoâng neân cho; che giaáu, chöa cho phaùp Bieät truï thì khoâng neân cho; haønh Ma-na-ñoûa chöa xong thì khoâng neân cho; chöa haønh Ma-na-ñoûa thì khoâng neân cho; vöøa che giaáu, vöøa khoâng che giaáu thì khoâng neân cho; toäi chöa quyeát ñònh, che giaáu khoâng quyeát ñònh, ñeâm khoâng quyeát ñònh, bieät truï khoâng quyeát ñònh, Ma-na-ñoûa khoâng quyeát ñònh, ñöông söï khoâng yeâu caàu, khoâng ñoøi hoûi, thì khoâng neân cho xuaát toäi. Tröôøng hôïp neân cho: - Coù toäi thì neân cho; che giaáu toäi thì neân cho haønh bieät truù, vaø khi haønh Ma-na-ñoûa xong thì neân cho; khoâng che giaáu, haønh Ma-na-ñoûa xong, thì neân cho; toäi quyeát ñònh, che giaáu quyeát ñònh, ñeâm quyeát ñònh, bieät truù quyeát ñònh, Ma-na-ñoûa quyeát ñònh vaø ñöông söï coù yeâu caàu, thì

neân cho xuaát toäi. Cho xuaát toäi ñuùng phaùp, cho xuaát toäi khoâng ñuùng phaùp. Cho xuaát toäi khoâng ñuùng phaùp: - Khoâng coù toäi, khoâng neân cho, cho ñeán chuùng khoâng thaønh töïu, baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Neáu moãi moät thöù khoâng thaønh töïu thì ñoù goïi laø cho xuaát toäi khoâng ñuùng phaùp. Cho xuaát toäi ñuùng phaùp: - Coù toäi, tröôøng hôïp neân cho, cho ñeán chuùng thaønh töïu, baïch thaønh töïu, yeát-ma thaønh töïu. Neáu moãi moãi vieäc ñeàu thaønh töïu thì ñoù goïi laø cho xuaát toäi ñuùng phaùp. Tröôøng hôïp cuøng che giaáu: - Tyø-kheo vaøo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi maø khoâng coá taâm che giaáu, cuõng theá, ñeán ngaøy moàng hai, moàng ba cho ñeán moàng möôøi, taát caû ñeàu bieát laø coù toäi, roài coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù laø möôøi toäi. Taát caû caùc toäi aáy ñeàu coù cuøng moät ñeâm che giaáu, neân laøm möôøi laàn yeát-ma

Bieät truï, möôøi laàn Ma-na-ñoûa, möôøi laàn xuaát toäi; nhöng cuõng ñöôïc laøm moät laàn yeát-ma Bieät truï, moät laàn Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Ñoù goïi laø cuøng chung che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp cuøng chung che giaáu: Tyø-kheo, ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa, bieát laø phaïm toäi maø khoâng coá taâm che giaáu, cuõng theá, ngaøy moàng hai phaïm hai toäi, ngaøy moàng ba phaïm ba toäi, cho ñeán ngaøy moàng möôøi phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taát caû ñeàu bieát laø phaïm toäi vaø ñeàu coá taâm che giaáu taát caû cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù goïi laø naêm möôi laêm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taát caû ñeàu coù moät ñeâm che giaáu, neân laøm naêm möôi laêm laàn yeát-ma bieät truï, naêm möôi laêm laàn Ma-na-ñoûa, naêm möôi laêm laàn xuaát toäi; nhöng cuõng ñöôïc laøm moät laàn yeát-ma Bieät truï, moät laàn Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Ñoù goïi laø cuøng chung che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp cuøng chung che giaáu: - Tyø-kheo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø- baø-thi-sa, khoâng bieát laø phaïm toäi, cuõng theá, ngaøy moàng hai, ngaøy moàng ba cho ñeán ngaøy moàng möôøi, taát caû ñeàu bieát laø phaïm toäi, vaø coá taâm che giaáu taát caû ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Ñoù laø möôøi toäi cuøng chung moät ñeâm che giaáu, cho ñeán... cuõng ñöôïc laøm yeát-ma Bieät truï moät laàn, Ma-na-ñoûa moät laàn, xuaát toäi moät laàn. Ñoù goïi laø cuøng chung che giaáu. Laïi coù tröôøng hôïp cuøng chung che giaáu: Tyø-kheo ngaøy moàng moät trong thaùng, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-

thi-sa, khoâng bieát laø phaïm toäi, khoâng coù taâm che giaáu, cho ñeán ngaøy moàng möôøi phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, taát caû ñeàu bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu cho ñeán raïng ñoâng hoâm sau. Trong naêm möôi laêm toäi aáy ñeàu coù cuøng moät ñeâm che giaáu, cho ñeán... cuõng coù theå laøm yeát-ma Bieät truï moät laàn, Ma-na-ñoûa moät laàn, xuaát toäi moät laàn. Ñoù goïi laø cuøng chung che giaáu. Tröôøng hôïp che giaáu sai khaùc: - Tyø-kheo vaøo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, tôùi ngaøy thöù hai ñeán noùi vôùi ngöôøi khaùc, roài laïi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, cho ñeán ngaøy thöù möôøi tôùi noùi vôùi ngöôøi khaùc roài laïi phaïm toäi vaø bieát laø phaïm toäi, nhöng coá taâm che giaáu cho ñeán ngaøy möôøi moät môùi noùi vôùi ngöôøi khaùc. Nhö vaäy, trong möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa aáy taát caû ñeàu coù moät ñeâm che giaáu sai khaùc, neân laøm möôøi laàn yeát-ma Bieät truï, möôøi laàn Ma-na-ñoûa, möôøi laàn xuaát toäi; nhöng cuõng coù theå laøm moät laàn yeát-ma Bieät truï, moät laàn Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Ñoù goïi laø che giaáu sai khaùc. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu sai khaùc: Tyø-kheo vaøo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, ñeán ngaøy moàng hai noùi vôùi ngöôøi khaùc, roài laïi phaïm toäi nhö vaäy, cho ñeán ngaøy möôøi phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, ñeán ngaøy möôøi moät tôùi noùi vôùi ngöôøi khaùc. Trong naêm möôi laêm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa naøy taát caû ñeàu coù moät ñeâm che giaáu sai khaùc, neân

laøm naêm möôi laêm laàn yeát-ma Bieät truï, naêm möôi laêm laàn Ma-na-ñoûa, naêm möôi laêm laàn xuaát toäi; nhöng cuõng coù theå laøm moät laàn yeát-ma Bieät truï, moät laàn Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp che giaáu sai khaùc. Tröôøng hôïp che giaáu voâ löôïng: Hoaëc nhôù toäi, khoâng nhôù soá ñeâm; hoaëc nhôù soá ñeâm, khoâng nhôù toäi; hoaëc vöøa nhôù toäi, vöøa nhôù soá ñeâm; hoaëc khoâng nhôù toäi cuõng khoâng nhôù soá ñeâm. 1. Nhôù toäi, khoâng nhôù soá ñeâm: Nhôù bieát coù phaïm toäi nhieàu hay ít, nhöng khoâng nhôù laø maáy ñeâm. 2. Nhôù soá ñeâm, khoâng nhôù toäi: Nhôù bieát bao nhieâu ñeâm, nhöng khoâng nhôù toäi nhieàu hay ít. 3. Vöøa nhôù toäi, vöøa nhôù soá ñeâm: Nhôù bieát soá toäi nhieàu hay ít, ñoàng thôøi cuõng nhôù bao nhieâu ñeâm. 4. Khoâng nhôù toäi, cuõng khoâng nhôù soá ñeâm: Khoâng nhôù phaïm toäi nhieàu hay ít, cuõng khoâng nhôù laø bao nhieâu ñeâm.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 463

Trong tröôøng hôïp nhôù toäi maø khoâng nhôù soá ñeâm naøy, neân hoûi: - OÂng phaïm toäi khi naøo, töø luùc chöa coù tuoåi (Haï) phaûi khoâng? Neáu ñöông söï im laëng, thì tuøy theo naêm (Thoï giôùi) maø cho phaùp Bieät truï. - Neáu ñaùp: “Khoâng phaûi vaäy”, thì hoûi tieáp: “Moät tuoåi chaêng? Hai tuoåi chaêng? Naêm tuoåi chaêng?”. Neân tuøy theo hoï im laëng ôû khoaûng naøo maø cho phaùp Bieät truï ôû khoaûng ñoù. Ñoù laø tröôøng hôïp nhôù toäi maø khoâng nhôù soá ñeâm. Trong tröôøng hôïp nhôù soá ñeâm maø khoâng nhôù toäi thì tuøy theo ñeâm nhieàu ít maø cho phaùp Bieät truï voâ löôïng toäi. Ñoù goïi laø nhôù ñeâm maø khoâng nhôù toäi. Trong tröôøng hôïp vöøa nhôù toäi vöøa nhôù ñeâm thì khi ñaõ nhôù toäi nhieàu hay ít, tuøy theo nhôù ñeâm bao nhieâu maø cho phaùp Bieät truï. Ñoù goïi laø vöøa nhôù toäi, vöøa nhôù ñeâm. Trong tröôøng hôïp khoâng nhôù toäi cuõng khoâng nhôù ñeâm, thì neân hoûi: “OÂng phaïm toäi khi chöa coù tuoåi (Haï) phaûi khoâng?”. Neáu im laëng, thì tuøy theo soá naêm maø cho phaùp Bieät truï voâ löôïng toäi. Neáu ñaùp: “Khoâng phaûi vaäy”, thì hoûi tieáp: “Töø luùc chöa coù tuoåi haï phaûi khoâng? hay moät tuoåi, hai, ba, boán, naêm tuoåi?”. Tuøy theo hoï im laëng ôû choã naøo thì cho phaùp Bieät truï voâ löôïng toäi ôû choã ñoù. Ñoù goïi laø che giaáu voâ löôïng. Cuøng chung che giaáu, che giaáu sai khaùc, che giaáu voâ löôïng, ba loaïi naøy ñeàu goïi laø che giaáu. Che giaáu rieâng: Tyø-kheo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc, ngaøy thöù hai laïi phaïm, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc, cho ñeán ngaøy thöù möôøi laïi phaïm, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc. Möôøi toäi naøy moãi toäi ñeàu che giaáu rieâng, nhöng toäi cuoái cuøng chæ coù moät ñeâm che giaáu, nhö vaäy hai ñeâm, ba ñeâm tính ngöôïc leân ñeán toäi ñaàu tieân thaønh möôøi ñeâm che giaáu, do vaäy neân laøm möôøi phaùp yeát-ma Bieät truï, möôøi Ma-na-ñoûa, möôøi laàn xuaát toäi; nhöng cuõng coù theå laøm moät laàn Bieät truï, moät laàn Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Laïi coù tröôøng hôïp che giaáu rieâng: Tyø-kheo ngaøy moàng moät trong thaùng phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc, cho ñeán ngaøy thöù

möôøi phaïm möôøi toäi

464 BOÄ LUAÄT 2

Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc. Trong naêm möôi laêm toäi naøy moãi toäi ñeàu che giaáu rieâng, nhöng toäi cuoái cuøng chæ che giaáu coù moät ñeâm, nhö vaäy hai ñeâm, ba ñeâm, tính ngöôïc leân ñeán toäi ñaàu tieân thaønh ra naêm möôi laêm ñeâm che giaáu, do ñoù, neân cho phaùp yeát-ma Bieät truï naêm möôi laêm ñeâm, naêm möôi laêm Ma-na-ñoûa, naêm möôi laêm laàn xuaát toäi; nhöng cuõng coù theå cho moät phaùp Bieät truï, moät Ma-na-ñoûa, moät laàn xuaát toäi. Ñoù goïi laø che giaáu rieâng. Hai loaïi cuøng che giaáu, che giaáu rieâng naøy ñeàu goïi laø che giaáu. Tyû-xaù-giaø-cöôùc: Hoaëc laø toäi daøi khoâng phaûi ñeâm daøi; hoaëc ñeâm daøi khoâng phaûi toäi daøi; hoaëc toäi daøi, ñeâm cuõng daøi; hoaëc khoâng phaûi toäi daøi cuõng khoâng phaûi ñeâm daøi. 1. Coù tröôøng hôïp toäi daøi, khoâng phaûi ñeâm daøi: Tyø-kheo suoát ngaøy phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø toäi daøi, khoâng phaûi ñeâm daøi. 2. Coù tröôøng hôïp ñeâm daøi, khoâng phaûi toäi daøi: Tyø-kheo phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø phaïm toäi, coá taâm che giaáu, khoâng ñeán noùi vôùi ngöôøi khaùc. Ñoù goïi laø ñeâm daøi, khoâng phaûi toäi daøi. 3. Coù tröôøng hôïp toäi daøi, ñeâm cuõng daøi: Tyø-kheo haèng ngaøy ñeàu phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø coù toäi, nhöng che giaáu moät nöûa, phaùt loà moät nöûa. Ñoù goïi laø toäi daøi, ñeâm cuõng daøi. 4. Coù tröôøng hôïp khoâng phaûi toäi daøi cuõng khoâng phaûi ñeâm daøi: Tyø-kheo phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, bieát laø coù toäi, khoâng coá taâm che giaáu, ñeán noùi vôùi ngöôøi khaùc, roài khoâng phaïm nöõa. Ñoù goïi laø khoâng phaûi toäi daøi cuõng khoâng phaûi ñeâm daøi. ÔÛ ñaây hai tröôøng hôïp toäi daøi ñeâm khoâng daøi vaø toäi daøi ñeâm cuõng daøi thì khi haønh Ba-lôïi-baø-sa neân cho aên ít maø baét laøm vieäc nhieàu, neáu coá tình khoâng chaám döùt, thì neân baûo tònh nhaân coät tay chaân, ñaët treân giöôøng, roài noùi: “Neáu coøn taùi phaïm thì Taêng seõ trò toäi oâng naëng hôn nöõa”. Ñoù goïi laø Tyû-xaù-giaø-cöôùc. Hoaëc coù tröôøng hôïp toäi hôïp, khoâng phaûi ñeâm hôïp; hoaëc coù tröôøng hôïp ñeâm hôïp, khoâng phaûi toäi hôïp; hoaëc coù tröôøng hôïp toäi hôïp maø ñeâm cuõng hôïp; hoaëc coù tröôøng hôïp khoâng phaûi toäi hôïp cuõng khoâng phaûi ñeâm hôïp: 1. Toäi hôïp, khoâng phaûi ñeâm hôïp: Tyø-kheo phaïm möôøi toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Taêng gom laïi laøm yeát-ma cho moät traêm ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo lieàn thöa: “Thöa Tröôûng laõo, toâi bò beänh hoaïn oám yeáu

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 25 465

khoâng theå kham noåi, coù theå cho haønh toùm löôïc phaùp Ba-lôïi-baø-sa ñöôïc khoâng?”. Taêng neân noùi: “Ñöôïc”, roài laøm yeát-ma gom moät traêm ñeâm Bieät truï thaønh möôøi ñeâm Bieät truï. Ñoù goïi laø toäi hôïp, khoâng phaûi ñeâm hôïp. 2. Ñeâm hôïp, khoâng phaûi toäi hôïp: Tyø-kheo phaïm möôøi toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Taêng gom laïi cho möôøi ñeâm Bieät truï.

Tyø-kheo beøn thöa: “Thöa Tröôûng laõo, toâi thaáy xaáu hoå, muoán haønh Ba-lôïi baø-sa ñaày ñuû”. Taêng neân noùi: “Ñöôïc”. Ñoù goïi laø ñeâm hôïp, khoâng phaûi toäi hôïp. 3. Toäi hôïp, ñeâm cuõng hôïp: Tyø-kheo phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Taêng gom laïi cho möôøi ñeâm Bieät truï. Ñoù goïi laø toäi hôïp, ñeâm cuõng hôïp. 4. Khoâng phaûi toäi hôïp, cuõng khoâng phaûi ñeâm hôïp: (Nhö tröôøng hôïp treân) nhöng taát caû ñeàu laøm yeát-ma cho phaùp ba-lôïi-baø-sa rieâng. Ñoù goïi laø khoâng phaûi toäi hôïp, cuõng khoâng phaûi ñeâm hôïp.

466 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 26

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ TÖ

TOÄI CUÕ

Tyø-kheo che giaáu toäi roài xin Bieät truï, ñoaïn, noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi coøn coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa khaùc. - Toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng che giaáu? - Coù che giaáu. - Naøy Tröôûng laõo, phaùp Bieät truï tröôùc thaày ñaõ haønh ñuùng phaùp, coøn toäi maø hoâm nay noùi coù che giaáu phaûi xin laïi phaùp Bieät truï, roài goäp laïi hai toäi cuøng haønh Ba-lôïi-baø-sa, cuøng haønh Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh chung Ba-lôïi-baø-sa, haønh chung Ma-nañoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, xin phaùp Bieät truï, laøm ñöôïc moät nöûa, beøn noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi coøn coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa khaùc. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Phaùp Bieät truï cuûa thaày ñaõ laøm ñuùng phaùp coøn toäi che giaáu hoâm

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 26 467

nay phaûi xin laïi phaùp Bieät truï, roài goäp hai toäi laïi haønh chung Ba-lôïi-baø- sa, haønh chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh chung Ba-lôïi-baø-sa, haønh chung Ma-na- ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi roài xin Bieät truï, khi laøm xong laïi noùi vôùi Tyø- kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Toâi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Phaùp bieät truï tröôùc thaày ñaõ laøm ñuùng phaùp, toäi che giaáu hoâm nay phaûi xin laïi Bieät truï, khi laøm xong, goäp hai toäi laïi cuøng xin Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh rieâng Ba-lôïi-baø-sa, haønh chung Ma-na- ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi roài haønh Ba-lôïi-baø-sa xong, ñoàng thôøi xin Ma-na-ñoûa xong, laïi noùi: - Thöa Tröôûng laõo, Toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Phaùp Ba-lôïi-baø-sa vaø Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, coøn toäi che giaáu hoâm nay phaûi xin

laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, khi laøm xong, laïi xin Ma-na-ñoûa, hai toäi naøy goäp laïi laøm chung, roài cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh Ba-lôïi-baø-sa, xin rieâng, laøm chung Ma- na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, laøm xong Ba-lôïi-baø-sa, xin Ma-na-ñoûa, laøm ñöôïc nöûa chöøng, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Cho ñeán neân noùi): - Phaùp Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, coøn toäi che giaáu hoâm nay phaûi xin laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, khi laøm xong laïi xin Ma-na-ñoûa. Hai toäi naøy hôïp laïi laøm chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, laøm chung Ba-lôïi-baø-sa, xin rieâng, laøm chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài laøm Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa xong, laïi

noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Cho ñeán neân noùi): - Phaùp Ba-lôïi-baø-sa vaø Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, coøn toäi che giaáu hoâm nay phaûi xin laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa, khi laøm xong seõ xin xuaát toäi moät laàn. Ñoù goïi laø xin rieâng Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi chung. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Cho ñeán neân noùi): - Caùc phaùp Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa, xuaát toäi tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, coøn toäi che giaáu hoâm nay phaûi xin laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na- ñoûa vaø xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh rieâng Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, ñöôïc cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù hai toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toïâi trung gian? - Ñoù laø toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng che giaáu. - Phaùp Ba-lôïi-baø-sa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, coøn nay toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, toäi coù che giaáu thì phaûi xin laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, hôïp laïi laøm xong, roài cuøng haønh Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Nhö vaäy, phaùp Bieät truï ñoaïn giöõa vaø ñoaïn cuoái, phaùp Ma-na-ñoûa ñoaïn ñaàu, ñoaïn giöõa vaø ñoaïn cuoái, phaùp xuaát toäi ñoaïn cuoái, cuõng noùi nhö treân. Tyø-kheo che giaáu toäi, ñöôïc cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, Toâi laïi coù ba toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Ñoù laø toäi cuõ. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng che giaáu vaø moät toäi coøn nghi ngôø. - Phaùp Ba-lôïi-baø-sa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, giôø ñaây toäi khoâng

che giaáu thì ñeå yeân, toäi nghi ngôø thì haõy quyeát ñònh, coøn toäi che giaáu thì phaûi xin laïi phaùp Ba-lôïi-baø-sa, roài cuøng haønh Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Nhö vaäy, ñoaïn giöõa Bieät truï, ñoaïn cuoái bieät truï, ñoaïn ñaàu, giöõa vaø cuoái Ma-na-ñoûa, ñoaïn cuoái xuaát toäi cuõng noùi nhö treân. Ñoù goïi laø toäi cuõ.

TOÄI TRUNG GIAN

Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Bieät truï xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Ñoù laø toäi trung gian. - Phaïm vaøo khi naøo? - Phaïm trong luùc haønh Bieät truï. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Naøy Tröôûng laõo, phaùp Bieät truï tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm, nay toäi che giaáu phaûi xin laïi phaùp Bieät truï, roài hôïp laïi maø laøm, vaø cuøng laøm Ma-na-ñoûa, cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, laøm chung Bieät truï, laøm chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, laøm Bieät truï xong, khi haønh Ma-na-ñoûa laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, Toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc haønh Ma-na-ñoûa. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Naøy Tröôûng laõo, phaùp Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng trong Ma-na-ñoûa coøn thieáu moät ñeâm. Giôø ñaây toäi che giaáu phaûi xin laïi phaùp Bieät truï, roài khi laøm xong laïi xin phaùp Ma-na-ñoûa, hoïp laïi maø laøm, roài cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh Bieät truï rieâng, xin rieâng Ma-na-ñoûa, laøm chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Bieät truï, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi

xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Bieät truï. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Naøy Tröôûng laõo! Phaùp Bieät truï ñaàu tieân haønh ñuùng phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm, do ñoù, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi khoâng thaønh töïu; giôø ñaây toäi che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï, roài hôïp laïi maø laøm, laøm xong laïi hôïp xin phaùp Ma-na-ñoûa roài cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh chung Bieät truï, xin chung Ma-na-ñoûa, roài cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi roài haønh Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Ma-na-ñoûa. - Coù che giaáu hay khoâng? - Coù che giaáu. - Phaùp Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng trong Ma-na-ñoûa coøn thieáu moät ñeâm. Do ñoù, vieäc xuaát toäi khoâng thaønh. Giôø ñaây, toäi che giaáu phaûi xin laïi phaùp Bieät truï. Khi laøm xong, xin laïi Ma-na-ñoûa roài hôïp laïi maø laøm, laøm xong cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, laøm rieâng Bieät truï, xin rieâng, laøm chung Mana-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài trong khi haønh Bieät truï, noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù hai toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Bieät truï. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng.

- Phaùp bieät truï ñaàu ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm. Toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, coøn toäi che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï, hôïp laïi maø laøm, vaø haønh chung Ma-na-ñoûa, roài cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, hôïp haønh Bieät truï, haønh chung Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Bieät truï xong, ñeán luùc haønh Ma-na- ñoûa thì noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù hai toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Ma-na-ñoûa. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng. - Phaùp Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa tröôùc ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng trong Ma-na-ñoûa coøn thieáu moät ñeâm. Toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, coøn toäi che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï. Khi haønh xong laïi hôïp xin Ma-na- ñoûa, roài cuøng xuaát toäi. Ñoù goïi laø xin rieâng, laøm rieâng Bieät truï, xin chung, laøm chung Ma- na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi roài haønh Bieät truï, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù hai toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Bieät truï. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng. - Phaùp Bieät truï ñaàu laøm nhö phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm, do ñoù, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi khoâng thaønh. Giôø ñaây, toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, coøn toäi che giaáu thì phaûi xin laïi phaùp Bieät truï roài hôïp laïi maø laøm. Khi laøm xong, laïi hôïp xin Ma-na-ñoûa, roài cuøng xuaát toäi. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Bieät truï, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù hai toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian.

- Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm vaøo luùc Ma-na-ñoûa. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng. - Phaùp Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa ñaàu ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng trong Ma-na-ñoûa coøn thieáu moät ñeâm, do ñoù, vieäc xuaát toäi khoâng thaønh. Giôø ñaây, toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, toäi coù che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï, khi laøm xong, hôïp xin Ma-na-ñoûa roài cuøng xuaát toäi. Laïi coù Tyø-kheo che giaáu toäi, roài trong khi haønh Bieät truï, noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi laïi coù ba toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Bieät truï. - Coù che giaáu hay khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng vaø moät toäi coøn ngôø. - Phaàn Bieät truï ñaàu ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm. Giôø ñaây, toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, toäi nghi ngôø caàn phaûi quyeát ñònh, coøn toäi che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï, hôïp laïi maø laøm, roài cuøng laøm Ma-na-ñoûa vaø cuøng xuaát toäi. Ñeán phaàn Ma-na-ñoûa cuõng noùi nhö theá. Tyø-kheo che giaáu toäi, roài haønh Bieät truï, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi xong, laïi noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Thöa Tröôûng laõo, toâi laïi coù ba toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. - Ñoù laø toäi cuõ hay toäi trung gian? - Toäi trung gian. - Phaïm vaøo luùc naøo? - Phaïm trong luùc Bieät truï. - Coù che giaáu hay

khoâng? - Moät toäi che giaáu, moät toäi khoâng vaø moät coøn ngôø. - Phaàn Bieät truï ñaàu ñaõ laøm ñuùng phaùp, nhöng coøn thieáu moät ñeâm, do ñoù, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi khoâng thaønh töïu. Toäi khoâng che giaáu thì ñeå yeân, toäi nghi ngôø caàn phaûi quyeát ñònh, coøn toäi che giaáu phaûi xin laïi Bieät truï, goäp laïi maø laøm, ñoàng thôøi laøm chung Ma-na-ñoûa, roài cuøng xuaát toäi. Neáu trong phaàn Ma-na-ñoûa maø phaïm laïi ba toäi thì cuõng nhö treân. Ñoù goïi laø xin rieâng, haønh Bieät truï rieâng, haønh Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi

chung. Treân ñaây goïi laø toäi Trung gian. Neáu Tyø-kheo coá yù xuaát tinh, phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa roài che giaáu, nhöng sau ñoù muoán haønh Bieät truï, thì neân xin vôùi moät Tyø-kheo thoâng thaïo yeát-ma nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo! Xin Tröôûng laõo cho toâi phaùp yeát-ma Ba-lôïi-baø-sa”. Ñoaïn, ñöa vò Tyø-kheo maø mình taâm ñaéc ñeán giôùi tröôøng ñeå laøm yeát-ma caàu thính. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - vaøo giöõa Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Caùc Ñaïi ñöùc ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp - coá yù xuaát tinh, phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm vaøo giöõa Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï, vì Taêng ñaõ im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy. Ngöôøi naøy phaûi tròch vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, nay theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø- kheo Moã giaùp - coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - möôøi ñeâm Bieät truï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp - coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - möôøi ñeâm Bieät truï. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp - coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - möôøi ñeâm Bieät truï thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp - coá yù xuaát tinh, phaïm

moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - möôøi ñeâm Bieät truï ñaõ xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy. Khi yeát-ma xong, ngöôøi

naøy lieàn vaøo trong giôùi tröôøng, traät vai aùo phaûi, quyø goái chaép tay, baïch Taêng nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm. Toâi ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ thöông xoùt cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, coá yù xuaát tinh, phaïm moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, nay toâi thi haønh phaùp Bieät truï, xin Taêng ghi nhôù cho. (Noùi nhö vaäy ba laàn roài baïch): Toâi xin tuøy thuaän chaáp haønh baûy vieäc. Neáu phaïm hai, ba cho ñeán möôøi toäi thì ñeàu hôïp xin moät laàn yeát- ma Bieät truï nhö vaäy. Roài ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm - theo Taêng xin Toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, muoán theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, nay theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Kính xin Taêng xoùt thöông cho toâi toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. (Xin nhö vaäy ba laàn) Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - toång hôïp taát caû

möôøi ñeâm Bieät truï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi- sa toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp-phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá.) Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm - toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy. Neáu muoán laøm lieàn thì ngay trong ngaøy aáy traät vai aùo beân phaûi,

quyø goái, chaép tay, baïch Taêng nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ thöông xoùt cho toâi toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm - nay toâi laøm chung phaùp Bieät truï, xin Taêng ghi nhôù cho. (Noùi nhö vaäy ba laàn, roài tieáp). Toâi xin tuøy thuaän laøm baûy vieäc. Theá roài, ngöôøi naøy neân nhôù ñeám töøng ngaøy, khi laøm ñuû, neân baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Toâi ñaõ theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. Toâi ñaõ laøm möôøi ñeâm Bieät truï xong, xin Taêng ghi nhôù cho. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Neáu nôi ñaây Taêng chuùng ñuû soá thì neân haønh Ma-na-ñoûa. Neáu khoâng ñuû thì neân xin nôi naøo Taêng ñuû soá, roài môøi moät Tyø-kheo thoâng thaïo yeát-ma maø mình taâm ñaéc, ñöa ñeán giôùi tröôøng. Neáu khoâng coù giôùi tröôøng, khoâng coù ñaát laøm yeát-ma thì vieäc cuûa Taêng khoâng laøm ñöôïc. Ñaát laøm yeát-ma nhö treân ñaõ noùi. Roài ngöôøi laøm yeát-ma neân hoûi: “Haønh Bieät truï ñuû chöa? Khoâng laøm Bieät truï taïi giaø-lam khoâng coù Taêng ñaáy chöù? Khoâng phaïm toäi cuõ vaø toäi trung gian ñaáy chöù? Khoâng ôû cuøng moät phoøng, moät nôi ñöôïc che kín

vôùi Tyø-kheo ñaáy chöù? Khaùch Tyø-kheo ñeán coù baïch khoâng? Khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi vaø phi thôøi coù baïch khoâng?”. Khi kieåm tra nhö vaäy maø thaáy ñuùng phaùp, thì neáu phaïm moät toäi, hai toäi, ba toäi cho ñeán möôøi toäi, neân hôïp laïi xin (moät laàn) Ma-na-ñoûa. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, laøm Bieät truï xong - theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ haønh xong Bieät truï, muoán theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö theá. Theá roài, ngöôøi naøy neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, xin Taêng nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Toâi ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï, vaø toâi ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, nay theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma- na-ñoûa. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi toång hôïp saùu ñeâm Ma-na- ñoûa. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm yeát-ma neân

noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, laøm Bieät truï xong toång hôïp taát caû saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp taát caû saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp

phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, laøm xong Bieät truï toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø- kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, laøm xong Bieät truï toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp-phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, laøm xong Bieät truï toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi yeát-ma xong, ngay trong ngaøy aáy neân vaøo trong Taêng, baïch nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Toâi ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ laøm xong Bieät truï, toång hôïp laøm saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, xin Taêng ghi nhôù cho. (Noùi nhö theá ba laàn roài tieáp). Toâi xin tuøy thuaän laøm baûy vieäc. (Noùi nhö theá ba laàn). Ñeán ngaøy thöù hai, neân baïch nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Toâi ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. Toâi ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma- na-ñoûa. Toâi ñaõ laøm xong moät ñeâm Ma-na-ñoûa, coøn laïi naêm ñeâm, xin Taêng ghi nhôù cho. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Theá roài haèng ngaøy neân baïch nhö theá, cho ñeán ñeâm thöù saùu neân baïch nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm. Toâi ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. Toâi ñaõ laøm xong möôøi ñeâm

Bieät truï, vaø ñaõ xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Toâi ñaõ laøm xong saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, giôø ñeán luùc xuaát toäi, xin Taêng ghi nhôù cho. Neáu nôi ñaây Taêng ñuû soá thì neân môøi moät vò thoâng thaïo yeát-ma roài

baïch nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, xin Tröôûng laõo laøm yeát-ma cho toâi”. Ngöôøi laøm yeát-ma neân hoûi: “Khi haønh Ma-na-ñoûa Taêng khoâng thieáu tuùc soá ñaáy chöù? Ma-na-ñoûa ñaõ roát raùo chöa? Coù phaïm laïi toäi cuõ vaø toäi trung gian khoâng? Khoâng ôû vôùi Tyø-kheo cuøng moät phoøng, moät nôi coù ngaên che ñaáy chöù? Khi Tyø-kheo khaùch ñeán coù baïch khoâng? Khi Taêng taäp hoïp ñuùng thôøi vaø phi thôøi coù baïch khoâng? Haèng ngaøy coù baïch vôùi Taêng trong truù xöù khoâng?”. Neáu moãi moãi vieäc ñeàu laøm ñuùng phaùp thì ngöôøi laøm yeát-ma neân baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho möôøi ñeâm Bieät truï. Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï vaø ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï vaø Ma-na- ñoûa theo Taêng xin toång hôïp xuaát toäi. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, toång hôïp laøm Bieät truï vaø Ma- na-ñoûa xong theo Taêng xin toång hôïp xuaát toäi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, ñeán tröôùc Taêng xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh cho ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho toâi möôøi ñeâm Bieät truï. Toâi ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, vaø ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Toâi ñaõ laøm xong saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Nay theo Taêng xin toång hôïp xuaát toäi veà caùc toäi ñaõ che giaáu möôøi ñeâm. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi xuaát toäi veà caùc toäi ñaõ che giaáu möôøi ñeâm. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho möôøi ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät

truï, vaø ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, ñaõ

theo Taêng xin toång hôïp xuaát toäi veà caùc toäi ñaõ che giaáu möôøi ñeâm. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi, taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ toång hôïp laøm xong Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa - toång hôïp xuaát toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ theo Taêng xin toång hôïp möôøi ñeâm Bieät truï. Taêng ñaõ cho möôøi ñeâm Bieät truï. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï, vaø ñaõ theo Taêng xin toång hôïp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo Moã giaùp ñaõ laøm xong saùu ñeâm Ma-na-ñoûa vaø ñaõ theo Taêng xin toång hôïp xuaát toäi veà caùc toäi ñaõ che giaáu möôøi ñeâm. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, töø toäi coá yù xuaát tinh ñeán toäi thöù möôøi taát caû ñeàu che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ toång hôïp laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï vaø saùu ñeâm Ma-na-ñoûa toång hôïp xuaát toäi. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp - phaïm möôøi toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, che giaáu möôøi ñeâm, ñaõ laøm xong möôøi ñeâm Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa toång hôïp xuaát toäi thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp möôøi ñeâm che giaáu, toång hôïp taát caû möôøi ñeâm Bieät truï vaø Ma-na-ñoûa xuaát toäi xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäïc naøy nhö vaäy. Baáy giôø, ngöôøi laøm yeát-ma xoay qua noùi vôùi ngöôøi phaïm toäi: “Thieän nam haõy laéng nghe. Thaày ñaõ ñöôïc xuaát toäi ñuùng phaùp, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, chuùng Taêng ñuû hai möôi ngöôøi hoøa hôïp. Vieäc taäp hôïp Taêng laøm yeát-ma raát khoù khaên. Thaày phaûi caån thaän, chôù coù taùi phaïm”. Ñoù goïi laø Bieät truï, Ma-na-ñoûa vaø xuaát toäi thuoäc veà Tyø-kheo, ñaõ xong. ----------

VIEÄC NEÂN LAØM YEÁT MA (438c) VAØ KHOÂNG NEÂN LAØM YEÁT MA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Chieâm-ba tranh chaáp caõi vaõ nhau, soáng khoâng hoøa hôïp.

480 BOÄ LUAÄT 2

Moät ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, nhieàu ngöôøi cöû toäi nhieàu ngöôøi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Chieâm-ba soáng phi phaùp. Moät Tyø-kheo cöû toäi moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo cöû toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo cöû toäi nhieàu Tyø-kheo”. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: Coù boán phaùp yeát-ma. Theá naøo laø boán? Ñoù laø: 1. Yeát-ma phi phaùp, khoâng hoøa hôïp. 2. Yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp. 3. Yeát-ma nhö phaùp khoâng hoøa hôïp. 4. Yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp. 1. Yeát-ma phi phaùp khoâng hoøa hôïp: Tyø-kheo khoâng coù vieäc gì maø Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc. Caùc Tyø-kheo bieát laø phi phaùp neân ngaên caûn. Nhöõng Tyø-kheo khoâng ñeán thì khoâng gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì khoâng noùi. Tyø-kheo khoâng coù vieäc gì maø Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc, roài

khoâng tuøy thuaän laøm maø cho xaû (toäi). Caùc Tyø-kheo bieát laø phi phaùp neân ngaên caûn. Nhöõng Tyø-kheo khoâng ñeán thì khoâng gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì khoâng noùi. Hai tröôøng hôïp treân ñöôïc goïi laø yeát-ma phi phaùp khoâng hoøa hôïp. 2. Yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp: Tyø-kheo khoâng coù vieäc gì maø Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø phi phaùp neân khoâng ngaên caûn. Caùc Tyø-kheo khoâng ñeán thì gôûi duïc, ngöôøi nhaän duïc ñeán thì trình baøy. Tyø-kheo khoâng coù vieäc gì maø Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc, roài khoâng tuaân haønh maø cho xaû (toäi). Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø phi phaùp neân khoâng ngaên caûn. Caùc Tyø-kheo khoâng ñeán thì gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì trình baøy. Hai tröôøng hôïp treân ñeàu goïi laø yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp. 3. Yeát-ma nhö phaùp khoâng hoøa hôïp: Tyø-kheo coù vieäc neân Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø ñuùng phaùp neân ngaên caûn. Caùc Tyø-kheo khoâng ñeán maø khoâng gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì khoâng trình baøy. Tyø-kheo coù vieäc neân Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc, tuøy thuaän chaáp haønh vaø ñöôïc xaû (toäi). Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø ñuùng phaùp neân ngaên caûn. Nhöõng Tyø-kheo khoâng ñeán maø khoâng gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì khoâng trình baøy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 26 481

Hai tröôøng hôïp treân ñeàu goïi laø yeát-ma nhö phaùp khoâng hoøa hôïp. 4. Yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp: Tyø-kheo coù toäi, Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc. Caùc Tyø-kheo bieát laø ñuùng phaùp neân khoâng ngaên caûn. Nhöõng Tyø-kheo khoâng ñeán thì gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì trình baøy. Tyø-kheo coù vieäc, Taêng laøm yeát-ma haøng phuïc, tuøy thuaän chaáp haønh roài ñöôïc xaû (toäi). Caùc Tyø-kheo bieát laø ñuùng phaùp neân khoâng ngaên caûn. Nhöõng Tyø-kheo khoâng ñeán thì gôûi duïc, coøn ngöôøi nhaän duïc ñeán thì trình baøy. Hai tröôøng hôïp treân ñeàu goïi laø yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp. ÔÛ ñaây, yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp thì goïi laø yeát-ma thích hôïp. Ngoaøi ra, caùc yeát-ma khaùc thì khoâng thích hôïp. Laïi coù yeát-ma khoâng thích hôïp: Tyø-kheo khoâng coù vieäc ñaùng haøng phuïc maø laøm yeát-ma haøng phuïc. Caùc Tyø-kheo bieát laø phi phaùp neân ngaên caûn. Ñöông söï khoâng hieän dieän, khoâng hoûi, khoâng daãn chöùng loãi laàm, laøm phi phaùp khoâng hoøa hôïp, chuùng khoâng thaønh töïu, baïch khoâng thaønh töïu, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Neáu moãi moät vieäc naøo khoâng thaønh töïu thì goïi laø yeát-ma khoâng thích hôïp. Neáu tuøy thuaän laøm xong thì neân xaû. Xaû coù saùu vieäc: 1. Laøm yeát-ma haøng phuïc. 2. Laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän. 3. Laøm yeát-ma taãn xuaát. 4. Laøm yeát-ma phaùt hyû. 5. Laøm yeát-ma cöû toäi. 6. Laøm yeát-ma Bieät truï, Ma-na-ñoûa. 1. Laøm yeát-ma haøng phuïc: Neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc: Vieäc thuoäc Tyø-kheo. Vieäc thuoäc Tyø-kheo-ni. Vieäc thuoäc quyeán thuoäc. Vieäc thuoäc Yeát-ma. Vieäc thuoäc nhaø vua. Sau khi laøm yeát-ma xong, neân noùi: “Naøy Tröôûng laõo, thaày chôù coù taùi phaïm. Neáu taùi phaïm thì Taêng seõ trò phaït naëng hôn. Naêm vieäc naøy neân tuøy thuaän laøm taát caû”. Khi laøm xong, taâm yù ñaõ ñöôïc haøng phuïc nhuõn nhaën thì Taêng neân cho yeát-ma xaû (toäi). Ñoù goïi laø xaû taùc (Khoâng laøm nöõa). 2. Laøm yeát-ma khoâng noùi

chuyeän: Neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc: Vieäc thuoäc Tyø-kheo. Vieäc thuoäc Tyø-kheo-ni. Vieäc thuoäc quyeán thuoäc. Vieäc thuoäc yeát-ma. Vieäc thuoäc nhaø vua. Khi laøm yeát-ma xong, neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc treân. Tuy ngöôøi moät traêm tuoåi cuõng phaûi theo y chæ vôùi vò Tyø-kheo trì giôùi, bieát hai boä luaät, ít nhaát möôøi tuoåi (haï). Saùng sôùm

thöùc daäy phaûi vaán an, ñem ñoå boâ ñaïi tieåu tieän, oáng nhoå, roài caát laïi choã cuõ, ñöa ñoà chaø raêng, queùt phoøng, ñöa thöùc aên, giaët y, hong baùt; cung caáp taát caû moïi thöù, chæ tröø vieäc leã baùi, xoa boùp. Nhöng neáu thaày y chæ beänh thì ñöôïc sai xoa boùp. Thaày y chæ neân daïy hai boä luaät. Neáu khoâng coù khaû naêng thì daïy moät boä. Neáu khoâng coù khaû naêng nöõa, thì neân daïy roõ veà naêm thieân toäi, neân daïy cho bieát roõ veà aám, giôùi, nhaäp, möôøi hai nhaân duyeân, neân daïy cho bieát theá naøo laø toäi, theá naøo laø khoâng phaûi toäi, khi thaáy coù oai nghi neân khích leä, traùi oai nghi neân ngaên caûn. Neáu hoïc xong thì ñöôïc goïi laø xaû. 3. Laøm yeát-ma taãn xuaát: Neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc, töø vieäc thuoäc Tyø-kheo, cho ñeán vieäc thuoäc nhaø vua. Khi laøm yeát-ma xong, neân cho ôû beân caïnh Taêng-giaø-lam, ñeå tuøy thuaän laøm naêm vieäc. Neáu moãi moãi vieäc ñeàu laøm ñuùng phaùp xong thì neân cho xaû toäi. Ñoù goïi laø xaû taãn xuaát. 4. Laøm yeát-ma phaùt hyû: Neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc, töø vieäc thuoäc Tyø-kheo cho ñeán vieäc thuoäc nhaø vua. Khi laøm yeát-ma xong, neân sai ñeán nhaø theá tuïc maø ñöông söï ñaõ sai phaïm xin loãi. Neáu ngöôøi theá tuïc hoûi: “Toân giaû vaãn coøn ôû Tinh xaù cuõ sao? Toâi seõ caét ñöùt thöïc phaåm, y phuïc, tieàn baïc vaø caùc phaåm vaät khaùc taïi nôi ñoù”, thì Taêng neân noùi (Vôùi ngöôøi phaïm loãi): “Ñaây khoâng phaûi laø loãi cuûa Taêng, thaày neân trôû laïi choã ngöôøi aáy laøm cho hoï nguoâi giaän, khieán hoï vui veû”. Neáu ngöôøi aáy hoan hyû thì goïi laø xaû. 5. Laøm yeát-ma cöû toäi: Neân tuøy thuaän laøm naêm vieäc, töø vieäc thuoäc Tyø-kheo ñeán vieäc thuoäc nhaø vua. Sau khi laøm yeát-ma xong, neân an trí toäi nhaân ôû ngoaøi cöûa Taêng giaø-lam, höôùng veà nôi hoang vaéng. Neáu ngöôøi aáy vaøo queùt töôùc nôi Thaùp, Vieän, taêng phoøng, thì Tyø-kheo neân queùt daáu chaân cuûa hoï. Neáu ngöôøi aáy ñeán muùc nöôùc ñoå vaøo thuøng nöôùc duøng röûa chaân, thuøng nöôùc duøng ñi ñaïi tieåu tieän thì neân muùc ñoå ra. Neáu laø ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ thì khoâng ñöôïc goïi laø ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Khoâng ai neân noùi chuyeän vôùi ngöôøi bò cöû toäi, chæ neân noùi vôùi nhöõng ngöôøi khaùc: “Haõy tuøy thuaän laøm, haõy boû aùc taø” nhöng khoâng neân noùi chuyeän vôùi Tyø-kheo aùc taø, khoâng neân soáng chung, khoâng neân cuøng aên chung, khoâng neân cuøng sinh hoaït chung trong Phaät, Phaùp, Taêng, khoâng Boá-taùt chung, khoâng Töï tuùc chung, khoâng yeát-ma chung; coù theå noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “OÂng muoán ngoài cöù ngoài”, maø khoâng ñöôïc baûo ngöôøi bò cöû toäi ngoài. Neáu ngöôøi aáy bò beänh thì khoâng neân chaêm soùc, nhöng ñöôïc baûo ñaøn-vieät hay thaân quyeán cuûa ngöôøi aáy: “Ngöôøi bò cöû toäi ñang laâm beänh, oâng haõy ñeán chaêm soùc”. Neáu voâ thöôøng (söï cheát) xaûy ñeán thì khoâng neân duøng höông hoa cuùng döôøng töû thi, khoâng neân

saém caùc thöù aåm thöïc, nöôùc uoáng phi thôøi ñeå cuùng döôøng. Taêng khoâng neân chia y baùt, khoâng neân cho thieâu thaân, laáy y baùt buoäc vaøo coå töû thi, ñaët töû thi treân giöôøng maø oâng ta nguû roài khieâng ra ngoaøi, noùi: "Vieäc cuûa chuùng Taêng ñaõ thanh tònh, vieäc cuûa chuùng Taêng ñaõ thanh tònh". Ñoái vôùi Tyø-kheo aùc taø naøy khoâng neân khôûi aùc taâm. Vì sao vaäy? Vì duø bò thieâu ñoát (?) cuõng khoâng neân khôûi taâm aùc. Neân suy nghó theá naøy: "Ñöøng ñeå cho ngöôøi ñôøi sau baét chöôùc theo taø kieán naøy". Neáu nhöõng keû chaên boø, nhöõng ngöôøi ñi laáy cuûi ñem y baùt (cuûa ngöôøi aáy) ñeán cuùng döôøng thì ñöôïc laáy, vì xem hoï laø thí chuû. Neáu ngöôøi bò cöû toäi tuøy thuaän laøm naêm vieäc, ñöôïc chaùnh kieán, taâm yù nhu hoøa thì neân cho hoï xaû toäi. Tyø-kheo haønh Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa neân tuøy thuaän laøm baûy vieäc, töø vieäc thuoäc Tyø-kheo cho ñeán vieäc thuoäc nhaø vua, ñaõ ñöôïc giaûi thích roõ ôû treân. Ñoù goïi laø xaû (toäi). ----------

LAØM THA LA THA (Giaûi quyeát vieäc baát hoøa)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, cö só Tu Ñaït noùi vôùi ngöôøi chò: - Chò ôû trong thoân naøy haõy chaêm soùc khaùch Taêng giuùp toâi. Khi thaáy caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Chieâm-ba ñeán, baø raát hoan hyû, nieàm nôû chaøo hoûi: - Laønh thay caùc Ñaïi ñöùc ñaõ ñeán ñaây. Theá roài, baø traûi giöôøng neäm, môøi chö Taêng ñeán ngoài. Khi Taêng ngoài xong, baø ñöa nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân, nöôùc giaûi khaùt, ban ñeâm baø ñoát ñeøn, ñoaïn, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái chaép tay, noùi nhö sau: "Xin ñaïi ñöùc Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con ngaøy mai ñeán thoï trai". Chö Taêng lieàn nhaän lôøi môøi. Boãng choác, chuùng thöù hai laïi ñeán, baø laïi traûi giöôøng neäm, môøi hoï vaøo ngoài, roài ñöa nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân vaø nöôùc giaûi khaùt, ñoaïn, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái chaép tay, noùi nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai". Chuùng naøy noùi: - Chuùng toâi khoâng aên chung vôùi nhöõng ngöôøi aáy. - Vì sao vaäy? - Vì hoï laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi. Caùc Tyø-kheo aáy noùi:

- Chuùng toâi khoâng phaûi laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi. Chuùng Taêng kia laïi noùi: - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi, taïi sao baûo laø khoâng? Cöù nhö vaäy caõi nhau suoát ñeâm veà vieäc bò cöû hay khoâng bò cöû, khieán cho nhöõng ngöôøi theá tuïc ôû gaàn ñoù sinh taâm khoâng vui. Baø chò oâng cö só nghe theá, lieàn traùch cöù: - Vì sao Sa-moân laïi caõi nhau suoát ñeâm veà vieäc bò cöû hay khoâng bò cöû. Roài baø thaáy loøng khoâng vui. Do theá, buoåi saùng, baø khoâng cho böõa aên tröôùc, böõa aên sau, roài leân xe ngöïa ñi veà thaønh Xaù-veä, ñeán choã cö só Tu Ñaït, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân, cho ñeán vieäc baø khoâng theách ñaõi. Cö só nghe roài, loøng boài hoài khoâng vui, noùi vôùi chò: - Ñaáy laø vieäc aùc, cöù cho (hoï aên), vì sao laïi khoâng cho? Vieäc ñuùng phaùp hay phi phaùp laø chuyeän cuûa

Sa-moân (chöù can heä gì!). Theá roài, Tu Ñaït beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ngoài sang moät beân, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân, cho ñeán bò cöû, khoâng bò cöû cho Theá Toân nghe, roài baïch: - Baïch Theá Toân! Chuùng con phaûi cung kính cuùng döôøng nhö theá naøo ñoái vôùi nhöõng ngöôøi vò cöû, kính xin Theá Toân phaân bieät daïy roõ? Phaät noùi vôùi cö só: - Ñuùng nghóa neân bieát, khoâng ñuùng nghóa cuõng neân bieát, ñuùng phaùp, phi phaùp, ñuùng luaät, phi luaät ñeàu neân bieát. Trong ñaây nhöõng ai laøm ñuùng nghóa, nhö phaùp, nhö luaät neân cung caáp. Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp baèng söùc löïc. Naøy cö só, chæ neân boá thí laøm caùc coâng ñöùc, coøn vieäc ñuùng phaùp hay phi phaùp thì ñeå caùc Sa-moân töï bieát laáy. Theá roài, Tyø-kheo-ni Ñaïi-aùi-ñaïo ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Chuùng con phaûi laøm sao...? Cuoái cuøng Phaät daïy: “Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp hoï baèng söùc löïc”. Baáy giôø, toân giaû A-nan, Öu-ba-ly ñi ñeán choã Theá Toân, cuõng hoûi nhö theá. Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nhöõng Tyø-kheo bò cöû toäi chuùng con laøm sao bieát ñöôïc? Cho ñeán (Phaät daïy:) “Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp hoï baèng coâng vieäc”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 26 485

Theá roài, Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø Tha-la-tha? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi- phaát: - Coù baûy vieäc, bao goàm chaúng phaûi Tha-la-tha maø tôï hoà Tha-la- tha vaø nhò Tha-la-tha. Baûy vieäc ñoù laø: Hoaëc do ñieân cuoàng neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy cuõng khoâng beânh vöïc chuùng kia. Ñoù laø Tha-la-tha sôùm nhaát, thuoäc loaïi khoâng phaûi Tha-la-tha maø tôï hoà Tha-la-tha. Cuõng theá, hoaëc do taâm loaïn, ñaàn ñoän, ngu si, bò beänh neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy hay chuùng kia. Laïi nöõa Xaù-lôïi-phaát, hoaëc coù ngöôøi vì muoán lôïi ích, neân suy nghó: - Neáu ta beânh vöïc chuùng naøy thì chuùng kia maát lôïi ích. Neáu ta beânh vöïc cho chuùng kia thì chuùng naøy maát lôïi ích. Do ñoù, caû hai ñeàu khoâng beânh vöïc. Laïi nöõa, coù ngöôøi vì ñöôïc lôïi ích caû hai beân neân suy nghó: “Vì ta ñöôïc lôïi caû hai beân neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy, cuõng khoâng beânh vöïc chuùng kia”. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Ñoù goïi laø baûy vieäc, khoâng phaûi Tha-la-tha maø tôï Tha-la-tha. Nhò tha-la-tha: Goàm coù: Töï giöõ loøng mình, ñôïi thôøi gian. Töï giöõ loøng mình: Khi thaáy ngöôøi ta thò phi, lieàn suy nghó: “Do nghieäp vaän haønh, ai laøm naáy bieát. Ví nhö khi bò löûa chaùy, ta chæ lo töï cöùu mình, hôi ñaâu lo vieäc ngöôøi khaùc”. Ñoù goïi laø töï giöõ loøng mình. Ñôïi thôøi gian: Coù ngöôøi khi thaáy keû khaùc tranh chaáp caõi nhau, lieàn suy nghó: “Vieäc tranh chaáp caõi vaõ naøy khi naøo ñeán luùc, noù seõ töï keát thuùc”. Ñoù goïi laø Nhò tha-la-tha. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø Trung tha-la-tha? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - Coù moät ngöôøi cuøng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng naøy, ñoàng thôøi cuõng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng kia, roài ñöôïc môøi ñöùng ra giaûi quyeát vieäc (tranh chaáp). Laïi nöõa naøy Xaù-lôïi-phaát, coù ngöôøi cuøng

höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng naøy, ñoàng thôøi cuõng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng kia, ngöôøi ta khoâng môøi maø ñöùng ra giaûi quyeát vieäc tranh chaáp. Ñoù goïi laø Trung Tha-la-tha. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät:

- Baïch Theá Toân! Tyø-kheo Tha-la-tha muoán xöû lyù Tyø-kheo bò cöû thì phaûi laøm sao? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - Neáu ngöôøi bò cöû toû ra tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø mình muoán xöû lyù hoï thì khoâng neân xöû lyù vaøo luùc Taêng taäp hôïp ñuùng thôøi vaø phi thôøi maø tröôùc heát neân vaøo nôi phoøng rieâng hay taïi phoøng söôûi, treân giaûng ñöôøng, hay taïi choã ñoâng ngöôøi tuï taäp, hoûi Tyø-kheo treû tuoåi: - Tröôûng laõo coù nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa thaày noùi: “Neáu trung gian coù ngöôøi ñöùng ra giaûi quyeát, thì ngöôøi bò cöû neân nghe lôøi”, hay khoâng? Neáu ñaùp: - Toâi nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ noùi raèng neáu ngöôøi bò cöû tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø coù ngöôøi coøn moi moùc thì phaûi tröøng trò ngöôøi naøy. Neáu nghe noùi nhö theá thì cöù laøm thinh ñeå yeân. Coøn neáu ñaùp: - Toâi nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ noùi raèng ngöôøi bò cöû toäi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa ñaùng thöông maø khoâng coù ai giuùp giaûi quyeát. Khi nghe noùi nhö theá thì naøy Xaù-lôïi-phaát, khoâng ñöôïc coá yù taäp hoïp chuùng, maø haõy nhaân luùc chuùng taäp hoïp ñuùng thôøi hay phi thôøi, hoaëc vaøo nhöõng ngaøy Boá-taùt, Töï töù, ngöôøi bò cöû neân ñeán tröôùc Taêng xin nhö sau: - Toâi laø Tyø-kheo bò cöû toäi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa, xin xaû (toäi) cho toâi. Noùi nhö theá ba laàn, roài ñi ra. Nhöng luùc ñi ra, khoâng ñöôïc im laëng maø neân tròch vai aùo beân phaûi, chaép tay laïi maø ñi. Neáu trong chuùng coù ngöôøi coøn bôùi moùc thì Tyø-kheo Tha-la-tha neân hoûi: - Naøy Tröôûng laõo, ngöôøi naøy voán do vieäc gì maø bò cöû toäi? Neáu coù ngöôøi traùch: “Ngöôøi naøy bò cöû toäi maø vì sao khoâng bieát?”, thì neân phoái hôïp trò toäi caû hai. Coøn neáu nghe mình chaát vaán maø im laëng, hay noùi: “Thöa Tröôûng laõo! Ngöôøi naøy bò cöû toäi, ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø khoâng coù ngöôøi giuùp giaûi quyeát xaû toäi”, thì Tyø- kheo Tha-la-tha neân noùi: “Thöa Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân daïy raèng coù hai haïng ngöôøi cöông cöôøng, chöa trò thì neân trò, ñaõ trò maø taâm nhu hoøa thì neân xaû”. Neáu tröôøng hôïp ñöôïc Taêng chuùng ñoàng tình thì neân laøm yeát-ma caàu thính, khi ñaõ cho pheùp xin thì ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän

chaáp haønh, taâm nhu hoøa. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp muoán theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, xin nhö sau: - Thöa

Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng vì muoán ñöôïc lôïi ích ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Toâi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, nay theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. (Xin nhö vaäy ba laàn) Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù toäi nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm ñaõ nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, ñaõ theo Taêng xin pheùp yeát- ma boû vieäc cöû toäi. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm ñaõ nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát- ma boû vieäc cöû toäi. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi, vì Taêng ñaõ im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoù goïi laø tha-la-tha. ----------

DÒ TRUÏ (Phaù Yeát-ma Taêng). Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, cö só Tu Ñaït noùi vôùi ngöôøi chò: - Chò ôû thoân naøy, vaäy khi coù khaùch Taêng ñeán nhôø chò cung caáp giuùp cho toâi. Theá roài, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm-ba ñeán. Thaáy hoï, baø hoan hyû môøi vaøo choã ngoài, roài tuøy nghi cung caáp. Ñoaïn, baø quyø goái chaép tay thöa: - Kính xin caùc Ñaïi ñöùc ngaøy mai ñeán thoï böõa cuùng döôøng cuûa

con. Trong choác laùt, chuùng thöù hai laïi ñeán, baø cuõng môøi vaøo nhaø ngoài, roài cung caáp caùc thöù, ñoàng thôøi môøi hoï ngaøy mai thoï trai. Chuùng naøy noùi: - Chuùng toâi khoâng aên chung vôùi nhöõng ngöôøi aáy. Baø hoûi: - Vì côù sao? Hoï ñaùp: - Vì nhöõng ngöôøi aáy phaù Taêng. Chuùng naøy lieàn ñaùp: - Chuùng toâi khoâng phaù Taêng. Chuùng kia noùi laïi: - Caùc vò phaù Taêng thaät, vì sao noùi laø khoâng? Cöù nhö theá caõi nhau suoát ñeâm, khieán nhöõng ngöôøi theá tuïc ôû gaàn nghe xong phaùt chaùn. Baø chò oâng cö só khoâng vui, neân khoâng cung caáp thöù gì caû. Saùng sôùm baø thöùc daäy, ngoài xe ngöïa trôû laïi thaønh Xaù-veä, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi Tu Ñaït. Cö só nghe xong, lieàn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, ñem vieäc treân trình baøy laïi ñaày ñuû vôùi Theá Toân, roài baïch: - Baïch Theá Toân! Nhöõng ngöôøi phaù Taêng naøy chuùng con coù neân cung kính cuùng döôøng hay khoâng, kính xin Theá Toân phaân bieät chæ roõ? Phaät noùi vôùi cö só: - Nhöõng ngöôøi hôïp nghóa neân bieát, nhöõng ngöôøi khoâng hôïp nghóa cuõng neân bieát, nhö phaùp, phi phaùp, nhö luaät, phi luaät, taát caû ñeàu neân bieát. Trong ñaây, nhöõng ai hôïp nghóa, nhö phaùp, nhö luaät thì neân cung caáp. Neáu khoâng coù phöông tieän thì

ñoái vôùi nhöõng ngöôøi phaù Taêng neân cho hoï ôû chung. Naøy cö só, chæ neân boá thí, laøm caùc coâng ñöùc, coøn vieäc ñuùng phaùp hay phi phaùp thì maëc Sa-moân. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ñaïi-aùi-ñaïo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nhöõng ngöôøi phaù Taêng naøy chuùng con laøm sao bieát ñöôïc? Nhö ôû treân ñaõ noùi roõ. Khi aáy, Toân giaû A-nan, Xaù-lôïi-phaát vaø Öu-ba-ly ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng sang moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nhöõng ngöôøi phaù Taêng chuùng con laøm sao bieát ñöôïc? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Nhöõng ai hôïp nghóa neân bieát, khoâng hôïp nghóa cuõng neân bieát,

hoaëc nhö phaùp phi phaùp, ñuùng luaät phi luaät, ñeàu neân bieát. Trong ñaây, nhöõng ngöôøi hôïp nghóa, nhö phaùp, nhö luaät thì neân cung caáp. Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng ngöôøi phaù Taêng neân cho hoï ôû chung. Theá roài, Toân giaû Öu-ba-ly baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø phaù Taêng? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Coù hai vieäc goïi laø phaù Taêng. Ñoù laø: 1. Theâm phaùp aùc. 2. Theâm ngöôøi aùc. - Chuùng phi phaùp ñoâng ngöôøi, chuùng nhö phaùp ít ngöôøi, coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Chuùng nhö phaùp ñoâng ngöôøi, chuùng phi phaùp ít ngöôøi, coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Chuùng phi phaùp ñoâng ngöôøi, chuùng nhö phaùp hoaëc thieáu möôøi ngöôøi, hoaëc thieáu möôøi laêm ngöôøi, coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Chuùng phi phaùp ñuû ngöôøi, chuùng nhö phaùp cuõng ñuû ngöôøi, nhöng neáu thieáu möôøi, möôøi laêm ngöôøi maø trong soá nhöõng ngöôøi coøn ngoài laïi taát caû ñeàu noùi ñuùng phaùp, coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Neáu chuùng phi phaùp ñuû soá, chuùng nhö phaùp cuõng ñuû soá, nhöng neáu thieáu möôøi, möôøi laêm ngöôøi, maø trong ñoù taát caû nhöõng ngöôøi noùi ñuùng phaùp khoâng ngoài, khoâng gôûi duïc, cuõng khoâng cho bieát laø mình khoâng baèng loøng, thì coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Neáu chuùng phi phaùp ñuû soá, chuùng nhö phaùp cuõng ñuû soá, nhöng neáu thieáu möôøi, möôøi laêm ngöôøi maø taát caû nhöõng ngöôøi noùi ñuùng phaùp khoâng ngoài, khoâng gôûi duïc, cuõng khoâng cho bieát laø mình khoâng baèng loøng, roài mieãn cöôõng ñem nhöõng ngöôøi chöa thoï cuï tuùc vaøo cho ñuû soá, thì coù goïi laø phaù Taêng khoâng? - Khoâng. - Neáu chuùng phi phaùp ñuû soá, chuùng nhö phaùp cuõng ñuû soá, nhöng neáu thieáu möôøi, möôøi laêm ngöôøi, maø taát caû nhöõng ngöôøi noùi ñuùng phaùp khoâng ngoài, khoâng gôûi duïc, cuõng khoâng cho bieát laø mình khoâng baèng loøng, khoâng mieãn cöôõng ñem nhöõng ngöôøi chöa thoï cuï tuùc vaøo cho ñuû soá, nhöng taát caû ñeàu muoán phaù Taêng, thì coù goïi laø phaù Taêng khoâng?

- Khoâng. Naøy Öu-ba-ly! Neáu chuùng phi phaùp ñuû soá, chuùng nhö phaùp cuõng ñuû soá, hoaëc thieáu möôøi, möôøi laêm ngöôøi, maø taát caû nhöõng ngöôøi noùi ñuùng phaùp khoâng ngoài laïi, khoâng gôûi duïc, khoâng cho bieát laø mình khoâng baèng loøng, khoâng mieãn cöôõng ñem ngöôøi chöa thoï cuï tuùc vaøo tính cho ñuû

soá, cuõng khoâng phaûi taát caû ñeàu muoán phaù Taêng; nhöng neáu moät truù xöù, cuøng moät cöông giôùi maø Boá-taùt rieâng, töi töù rieâng, laøm vieäc taêng rieâng, thì goïi laø phaù Taêng. Neáu bieát ngöôøi kia muoán phaù Taêng, thì caùc Tyø-kheo neân khuyeân: "Naøy Tröôûng laõo! Thaày ñöøng phaù Taêng, phaù Taêng laø toäi raát naëng, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Toâi seõ cho thaày y baùt, trao cho kinh, daïy kinh, hoûi han coâng vieäc, chæ baûo thaày". Neáu ñaõ khuyeân nhö theá maø vaãn coá tình khoâng boû thì neân noùi vôùi ngöôøi Öu-baø-taéc coù theá löïc: "Naøy laõo tröôïng! Ngöôøi naøy muoán phaù Taêng. OÂng neân ñeán khuyeân ñeå oâng ta hieåu, baûo phaûi chaám döùt". Theá roài, Öu-baø-taéc neân khuyeân: - Naøy Toân giaû! Thaày ñöøng phaù Taêng, phaù Taêng laø troïng toäi, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Toâi seõ cho Toân giaû y baùt vaø cung caáp thuoác thang chöõa beänh. Neáu khoâng thích tu phaïm haïnh nöõa thì coù theå hoaøn tuïc. Toâi seõ cöôùi vôï cho thaày vaø cung caáp nhöõng thöù caàn thieát. Neáu vaãn coá tình khoâng chaám döùt thì neân ruùt thaêm roài ñuoåi ñi. Ñuoåi roài caàn phaûi tuyeân boá nhö sau: - Naøy caùc Ñaïi ñöùc! Coù ngöôøi phaù Taêng ñeán ñaáy, caùc vò neân coi chöøng. Neáu ñaõ laøm ñuû caùch nhö vaäy maø vaãn coá tình phaù Taêng thì goïi laø phaù Taêng. Nhöng neáu boá thí cho hoï thì goïi laø vieäc phöôùc ñieàn toát. Neáu thoï giôùi vôùi hoï thì goïi laø kheùo thoï cuï tuùc. Neáu ñaõ bieát hoï phaù Taêng thì neân boû ñi. Neáu khoâng boû ñi töùc laø baïn cuûa keû phaù Taêng, laø beø ñaûng phaù Taêng. Do theá, Taêng suoát ñôøi khoâng neân cuøng noùi chuyeän vôùi hoï, khoâng cuøng aên chung, khoâng cuøng sinh hoaït chung trong Phaät Phaùp Taêng, khoâng Boá-taùt, an cö, Töi töù chung vaø khoâng laøm yeát-ma chung. Coù theå noùi vôùi nhöõng ngöôøi xuaát gia cuûa ngoaïi ñaïo: - Coù caùc choã ngoài, caùc vò muoán ngoài cöù ngoài. Nhöng khoâng ñöôïc môøi nhöõng ngöôøi phaù Taêng ngoài. Ñoù goïi laø dò truï. ----------

CHO PHAÙP HOÏC HOÁI BA-LA-DI

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trong

thaønh Xaù-veä coù Nan-ñeà khoâng thích soáng ôû nhaø, boû nhaø xuaát gia, ñi cuõng thieàn, ñöùng cuõng thieàn, ngoài cuõng thieàn, naèm cuõng thieàn. Luùc aáy cuõng coù nhieàu ngöôøi khaùc teân laø Nan-ñeà, nhöng chæ coù ngöôøi naøy ñöôïc goïi laø Thieàn Nan-ñeà, nhö trong giôùi Ba-la-di ñaõ noùi roõ. Do theá, caùc Tyø- kheo beøn ñuoåi ñi. Sau khi bò ñuoåi, thaày ra ñöùng tröôùc coång Tinh xaù Kyø- hoaøn khoùc loùc, noùi vôùi Tyø-kheo: - Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm giôùi Ba-la-di, nhöng khoâng coù moät chuùt taâm yù che giaáu. Toâi thích maëc ca-sa, khoâng muoán rôøi boû phaùp Phaät. Theá roài, meï cuûa Nan-ñeà ñeán, cuõng khoùc, noùi: - Con toâi thích xuaát gia nhöng Ñöùc Theá Toân ñuoåi ñi. Roài chò Nan-ñeà ñeán, cuõng khoùc, noùi: - Em toâi thích laøm Sa-moân maø Theá Toân ñuoåi ñi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - OÂng Nan-ñeà naøy phaïm giôùi Ba-la-di nhöng khoâng heà coù moät chuùt taâm nieäm che giaáu, vaäy, Taêng neân cho phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba- la-di. Ngöôøi naøy neân

tròch vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, theo Taêng xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Nan-ñeà, phaïm giôùi Ba-la-di maø khoâng coù moät chuùt taâm nieäm che giaáu. Nay theo Taêng xin phaùp hoïc hoái Ba-la- di. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba-la-di. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Nan-ñeà phaïm giôùi Ba-la- di maø khoâng coù moät chuùt taâm nieäm che giaáu, ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát- ma hoïc hoái Ba-la-di. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Nan-ñeà phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba-la-di. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Nan-ñeà phaïm giôùi Ba-la-di maø khoâng coù moät chuùt taâm nieäm che giaáu, ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát- ma hoïc hoái Ba-la-di. Taêng nay cho Tyø-kheo Nan-ñeà phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba-la-di. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Tyø-kheo Nan-ñeà phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba-la-di thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Nan-ñeà phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba- la-di xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân ngoài döôùi taát caû Tyø-kheo, ngoài treân taát caû Sa-di, khoâng ñöôïc nguû cuøng phoøng vôùi Tyø-kheo quaù ba ñeâm, cuõng

khoâng ñöôïc nguû vôùi Sa-di quaù ba ñeâm. Nhöõng moùn aên naøo khoâng hôïp phaùp ñoái vôùi Tyø-kheo, thì vôùi vò naøy cuõng khoâng hôïp phaùp. Nhöõng moùn aên naøo khoâng hôïp phaùp ñoái vôùi vò naøy, thì vôùi Tyø-kheo cuõng khoâng hôïp phaùp. Vò naøy ñöôïc Tyø-kheo trao cho thöùc aên, ngoaïi tröø naêm thöù thöïc vaät hoûa tònh vaø vaøng baïc. Vò naøy ñöôïc theo Sa-di nhaän thöùc aên. Tyø-kheo khoâng ñöôïc noùi vôùi vò naøy veà giôùi baûn, veà toäi Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi- sa, cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng ñöôïc noùi: - Khoâng ñöôïc laøm ñieàu phi phaïm haïnh, khoâng ñöôïc troäm caép, khoâng ñöôïc saùt sinh, khoâng ñöôïc noùi doái, khoâng ñöôïc uoáng röôïu, taát caû ñeàu ñöôïc daïy baûo nhö theá. Neáu tröôùc ñoù laø ngöôøi tuïng giôùi thì (giôø ñaây) khoâng ñöôïc tuïng lôùn tieáng. Neáu toân kính phaùp thì ñöôïc tuïng thaàm. Taêng khoâng ñöôïc cho Boá- taùt, töï töù. Vaøo ngaøy Boá-taùt, töï töù, vò naøy neân vaøo giöõa Taêng noùi nhö sau: - Toâi thanh tònh, xin Taêng ghi nhaän cho. Noùi nhö vaäy ba laàn roài lui ra. Trong boán giôùi Ba-la-di, neáu vò naøy vi phaïm thì phaûi ñuoåi ñi; coøn caùc giôùi Taêng-giaø-baø-thi-sa trôû xuoáng maø phaïm thì taát caû ñeàu cho saùm hoái toäi Ñoät-caùt-la. Ñoù goïi laø cho phaùp yeát-ma hoïc hoái Ba-la-di.

TUØY THUAÄN HAØNH MÍCH TOÄI TÖÔÙNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø- kheo Thi-lôïi-da-baø thöôøng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma thì Thi-lôïi-da-baø khoâng ñeán. Taêng beøn sai söù ñeán goïi: - Tröôûng laõo! Chuùng Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma vì sao khoâng ñeán? Thi-lôïi-da-baø noùi: “AÉt haún Taêng vì ta maø laøm yeát-ma chöù gì”, lieàn caûm thaáy trong loøng hoaûng sôï, roài ñi ñeán. Caùc

Tyø-kheo hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa phaûi khoâng? Thaày ñaùp: - Phaïm. Roài, trong loøng sinh hoan hyû, thaàm nghó: - Caùc vò phaïm haïnh khôûi taâm töø ñoái vôùi ta, neâu ra toäi coù theå saùm hoái, chöù khoâng phaûi khoâng theå saùm hoái. Lieàn baïch:

- Cho toâi ra ngoaøi moät laùt. Sau khi thaày ra roài, caùc Tyø-kheo baøn nhau: - Vò Tyø-kheo naøy khinh suaát, khoâng quyeát ñònh, ñi roài, laùt nöõa theá naøo cuõng noùi doái, caàn phaûi hoûi laïi ba laàn cho chaéc chaén roài môùi laøm yeát-ma. Thi-lôïi-da-baø ra ngoaøi roài suy nghó: “Vì sao ta laïi nhaän toäi aáy? Caùc Tyø-kheo thöôøng thöôøng trò toäi ta, ta khoâng neân nhaän”. Caùc Tyø-kheo lieàn goïi Thi-lôïi-da-baø vaøo, roài hoûi: - Thaày coù phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa thaät khoâng? - Khoâng phaïm. - Vì sao luùc ôû giöõa Taêng thaày noùi coù toäi ñoù, maø giôø laïi baûo laø khoâng phaïm? - Toâi khoâng nhôù vieäc ñoù. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thi-lôïi-da-baø ñeán. Khi thaày ñeán, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - OÂng Thi-lôïi-da-baø naøy luùc ôû giöõa Taêng noùi laø thaáy toäi, roài laïi noùi laø khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi laø thaáy, coøn noùi raèng khoâng nhôù. Vaäy Taêng neân laøm yeát-ma mích toäi töôùng (Tìm daáu veát cuûa toäi). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø khi ôû giöõa Taêng thaáy toäi thì noùi laø khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi laø thaáy, roài noùi khoâng nhôù. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma mích toäi töôùng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Thi-lôïi-da-baø khi ôû giöõa Taêng thaáy toäi thì noùi laø khoâng thaáy, khoâng thaáy laïi noùi laø thaáy, roài noùi mình khoâng nhôù. Taêng nay cho phaùp yeát-ma mích toäi töôùng. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma mích toäi töôùng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Thi-lôïi-da-baø phaùp yeát-ma mích toäi töôùng, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy suoát ñôøi neân laøm taùm vieäc sau ñaây: 1. Khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi. 2. Khoâng ñöôïc cho ngöôøi thoï cuï tuùc.

3. Khoâng ñöôïc cho ngöôøi y chæ.
4. Khoâng ñöôïc nhaän söï cung caáp vaø xoa boùp cuûa Tyø-kheo.
5. Khoâng ñöôïc laøm söù giaû cho Tyø-kheo.
6. Khoâng ñöôïc nhaän Taêng sai theo thöù töï.
7. Khoâng ñöôïc laøm ngöôøi thuyeát phaùp cho Taêng.
8. Suoát ñôøi khoâng cho xaû toäi.

Khi Taêng hoøa hôïp laøm yeát-ma mích toäi töôùng xong thì phaûi thi haønh taùm vieäc naøy suoát ñôøi maø khoâng ñöôïc boû. Ñoù goïi laø Mích toäi töôùng tuøy thuaän laøm.

Keä toùm taét:

“Cöû yeát-ma, Bieät truï,
Ma-na-ñoûa, xuaát toäi.
Neân, khoâng neân tuøy thuaän,
Tha-la-tha, dò truï.
Hoïc hoái, Mích toäi töôùng,
Keát thuùc phaåm thöù hai”.

VIEÄC CÖÛ TOÄI (NEÂU TOÄI)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba tranh chaáp, caõi vaõ nhau, soáng khoâng hoøa hôïp. Moät Tyø-kheo neâu toäi moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo neâu toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo neâu toäi nhieàu Tyø-kheo, noùi nhö sau: - Toâi neâu toäi Tröôûng laõo, toâi neâu toäi Tröôûng laõo. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba khôûi leân vieäc phi phaùp. Moät Tyø-kheo neâu toäi moät Tyø-kheo, cho ñeán nhieàu Tyø-kheo neâu toäi nhieàu Tyø-kheo. Baïch Theá Toân! Coù bao nhieâu vieäc thì Tyø-kheo ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Khi coù ba vieäc, ba nhaân duyeân thì Tyø-kheo ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø ba vieäc? Ñoù laø: Giôùi khoâng thanh tònh, kieán khoâng thanh tònh, maïng khoâng Thanh tònh. Theá naøo laø ba nhaân duyeân? Ñoù laø: Thaáy, nghe vaø nghi. Ñoù goïi laø ba.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 26 495

Laïi nöõa, khi baûn thaân Tyø-kheo thaønh töïu naêm phaùp thì ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø naêm phaùp? Ñoù laø: 1. Söï vieäc coù thaät khoâng hö doái. 2. Noùi ñuùng luùc, khoâng phaûi khoâng ñuùng luùc. 3. Vì lôïi ích, khoâng phaûi khoâng lôïi ích. 4. Noùi nhoû nheï, khoâng noùi thoâ loã. 5. Vì loøng töø, khoâng phaûi vì giaän döõ. Ñoù goïi laø naêm phaùp ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, thaønh töïu naêm phaùp, ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: 1. Thaân nghieäp thanh tònh. 2. Khaåu nghieäp thanh tònh. 3. Maïng soáng chaân chaùnh. 4. Am töôøng luaän taïng. 5. Thoâng thaïo Luaät taïng. Naøy Öu-ba-ly, neáu thaân nghieäp khoâng thanh tònh maø neâu toäi ngöôøi khaùc, thì ngöôøi ñoù neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Thaân nghieäp thaày khoâng thanh tònh, vì sao neâu toäi ngöôøi khaùc? Tröôùc heát neân laøm cho thaân nghieäp mình thanh tònh roài môùi neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá neân, naøy Öu-ba-ly, muoán neâu toäi ngöôøi khaùc, tröôùc heát thaân nghieäp mình phaûi thanh tònh, khaåu nghieäp phaûi thanh tònh, vaø maïng soáng phaûi chaân chaùnh. Neáu ngöôøi naøo ít nghe luaän ñieån maø cöû toäi ngöôøi khaùc thì ngöôøi ñoù neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Vì sao thaày ít nghe luaän ñieån maø cöû toäi ngöôøi khaùc? Laønh thay Tröôûng laõo, tröôùc heát thaày

haõy nghe nhieàu luaän ñieån roài môùi cöû toäi ngöôøi khaùc. Theá ñoù Öu-ba-ly, khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát mình phaûi nghe nhieàu luaän ñieån. Neáu ít nghe Luaät taïng maø muoán neâu toäi ngöôøi khaùc thì ngöôøi aáy neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Vì sao thaày ít nghe Luaät taïng maø neáu toäi ngöôøi khaùc? Tröôûng laõo cuõng khoâng bieát do vieäc gì maø cheá giôùi naøy, taïi thaønh aáp xoùm laøng quoác gia naøo cheá giôùi naøy. Laønh thay Tröôûng laõo! Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát thaày phaûi nghe nhieàu Luaät taïng roài môùi neâu toäi hoï. Theá neân, naøy Öu-ba-ly! Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát phaûi nghe nhieàu Luaät taïng. Ñoù goïi laø baûn thaân mình phaûi thaønh töïu naêm phaùp, môùi ñöôïc neâu

toäi ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, naøy Öu-ba-ly, coù naêm tröôøng hôïp neâu toäi ngöôøi phi phaùp. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: 1. Coù tröôøng hôïp maéng roài môùi neâu toäi. 2. Coù tröôøng hôïp neâu toäi roài môùi maéng. 3. Coù tröôøng hôïp vöøa neâu toäi, vöøa maéng. 4. Coù tröôøng hôïp maéng maø khoâng neâu toäi. 5. Coù tröôøng hôïp neâu toäi maø khoâng maéng. 1. Maéng roài môùi neâu toäi: Tröôùc tieân maéng xoái xaû roài môùi neâu ra moät toäi naøo ñoù trong naêm Thieân toäi. Ñoù goïi laø maéng roài môùi neâu toäi. 2. Neâu toäi roài môùi maéng: Tröôùc heát neâu ra moät toäi naøo ñoù trong naêm Thieân toäi, roài môùi maéng. Ñoù goïi laø neâu toäi roài môùi maéng. 3. Vöøa neâu toäi vöøa maéng: Maéng xoái xaû, roài noùi: “OÂng phaïm Ba- la-di”. Maéng xoái xaû, roài noùi: “OÂng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni”. Ñoù goïi laø vöøa neâu toäi vöøa maéng. 4. Maéng maø khoâng neâu toäi: Maéng nhieác ñuû thöù maø khoâng neâu toäi. Ñoù goïi laø maéng maø khoâng neâu toäi. 5. Neâu toäi maø khoâng maéng: Neâu moät toäi naøo trong naêm Thieân toäi maø khoâng maéng moû? Ñoù goïi laø neâu toäi maø khoâng maéng. Trong ñaây, caùc tröôøng hôïp tröôùc maéng roài sau neâu toäi; neâu toäi roài môùi maéng; vöøa neâu toäi vöøa maéng thì Taêng khoâng neân hoûi, khoâng neân chaáp nhaän. Traùi laïi, tröôøng hôïp neâu toäi maø khoâng maéng thì Taêng neân kieåm tra. Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Toâi muoán neâu moät söï vieäc thaày coù chòu nghe khoâng? Bò caùo neân noùi: - Thaày muoán neâu toäi thì ñöôïc thoâi. Neáu khoâng hoûi bò caùo coù chòu nghe khoâng maø neâu toäi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Naøy Öu-ba-ly, neáu bò caùo coù giôùi theå khoâng thanh tònh mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì söï lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng nhoû nheï, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Laïi nöõa, neáu bò caùo coù kieán giaûi khoâng thanh tònh, mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì söï lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng dòu daøng, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá.

Laïi nöõa, neáu bò caùo coù maïng soáng khoâng thanh tònh, mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng dòu

daøng, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Naøy Öu-ba-ly, neáu bò caùo coù giôùi theå khoâng thanh tònh mình thaáy ñuùng söï thaät, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò caùo khoâng öng thuaän maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vieäc nghe, nghi cuõng nhö theá. Neáu bò caùo coù kieán giaûi khoâng thanh tònh maø khi mình thaáy ñuùng, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò caùo khoâng öng thuaän, maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Neáu bò caùo coù maïng soáng khoâng thanh tònh, khi mình thaáy ñuùng, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò caùo khoâng öng thuaän maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Laïi nöõa, ngöôøi naøo coù naêm tính xaáu sau ñaây thì khoâng ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc ôû giöõa chuùng Taêng. Ñoù laø: Thieân vò; giaän döõ; sôï haõi; si meâ vaø vuï lôïi. Neáu coù naêm tính xaáu ñoù maø neâu toäi ngöôøi khaùc thì sau khi thaân hoaïi meänh chung, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Laïi nöõa, ngöôøi naøo thaønh töïu naêm phaùp sau ñaây thì ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Ñoù laø: Khoâng Thieân vò; khoâng giaän döõ; khoâng sôï haõi; khoâng ngu si vaø khoâng vuï lôïi. Ngöôøi naøo thaønh töïu naêm phaùp ñoù maø neâu toäi ngöôøi khaùc thì sau khi thaân hoaïi meänh chung ñöôïc sinh vaøo ñöôøng Thieän, ñöôïc caùc baäc phaïm haïnh ca ngôïi. Ñoù goïi laø cöû (toäi).

VIEÄC TRÒ PHAÏT Theá naøo goïi laø Trò phaït? - Ngöôøi phaïm toäi Ba-la-di thì Taêng neân ñuoåi veà laøm ngöôøi theá tuïc, hoaëc laøm Sa-di. Ngöôøi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, neáu che giaáu thì Taêng cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa roài xuaát toäi, neáu khoâng che giaáu thì haønh Ma-na-ñoûa roài xuaát toäi. Ngöôøi phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï- ñeà thì phaûi ñem vaät ñaõ caát ra xaû boû giöõa Taêng, roài ñeán tröôùc Tyø-kheo Tröôûng laõo traät vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, baïch nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi ñaõ caát y thöøa quaù möôøi ngaøy, nay ñem xaû boû giöõa chuùng Taêng vaø saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà.

498 BOÄ LUAÄT 2

Vò Tyø-kheo thuï saùm neân hoûi:

- Thaày coù thaáy toäi naøy khoâng?

- Daï thaáy.

- Ñöøng taùi phaïm nheù.

- Toâi xin cuùi ñaàu vaâng giöõ.

Theá roài Taêng laøm yeát-ma, giao y ñoù cho moät ngöôøi giöõ, sau ñoù neân traû laïi (chuû cuõ). Coøn phaïm toäi Ba-daï-ñeà cho ñeán Vieät-tyø-ni thì cuõng saùm hoái nhö theá.

ÑUOÅI ÑI

Goàm baûy tröôøng hôïp:

1. Huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Ni.
2. Soáng trong chuùng ñeå troäm phaùp.
3. Löøa ñaûo.
4. Phaïm nguõ nghòch.
5. Baát naêng nam.
6. Phaïm boán toäi Ba-la-di.
7. Sa-di coù aùc kieán.

Ñoù goïi laø baûy vieäc neân ñuoåi ñi.

DÒ TRUÏ (Phaù Phaùp Luaân Taêng) Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, ñaõ xaûy ra vuï Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, nhö ôû tröôùc ñaõ noùi roõ. Theá roài, Ñeà-baø-ñaït-ña ñi ñeán thaønh Giaø-da. Sau ñoù, Phaät cuõng ñi tôùi thaønh Gia-da. Hoâm aáy nhaèm ngaøy Boá- taùt, Phaät baûo A-nan: - OÂng ñeán goïi Ñeà-baø-ñaït-ña veà, hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá- taùt. A-nan beøn ñeán ñoù, noùi: - Thöa Tröôûng laõo! Hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt, Ñöùc Theá Toân cho goïi Tröôûng laõo. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaùp: - Toâi khoâng ñeán. Töø nay veà sau toâi khoâng sinh hoaït chung trong Phaät Phaùp Taêng, khoâng Boá-taùt, Töï töù, yeát-ma chung. Töø nay veà sau, ñoái vôùi giôùi luaät ñieàu naøo muoán hoïc hay khoâng muoán hoïc ñeàu do yù toâi quyeát ñònh. A-nan nghe noùi theá, lieàn suy nghó: “Ñaây laø vieäc kyø quaùi, thoát ra lôøi

noùi aùc naøy leõ naøo khoâng thöông toån ñeán Taêng?”. Ñoaïn, A-nan trôû veà, ñem vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi A-nan: - OÂng haõy trôû laïi choã Ñeà-baø-ñaït-ña moät laàn nöõa. Cho ñeán A-nan suy nghó: “Thaät laø kyø quaùi, thoát ra lôøi noùi aùc naøy chaúng leõ khoâng toån thöông ñeán Taêng sao?”. Sau khi A-nan trôû veà, nhoùm saùu Tyø-kheo baøn nhau: “Chaéc chaén Sa-moân Cuø-ñaøm seõ sai söù ñeán laàn thöù ba. Taát caû chuùng ta phaûi giöõ chaùnh nieäm Boá-taùt tröôùc. Chuùng ta haõy ñeå laïi danh döï cho haäu theá bieát raèng khi Phaät coøn taïi theá maø Ñeà-baø-ñaït-ña vaø nhoùm saùu Tyø-kheo ñaõ cuøng nhau phaù Taêng”, beøn thöïc hieän Boá-taùt. A-nan lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo: - OÂng haõy trôû laïi laàn thöù ba, baûo Ñeà-baø-ñaït-ña ñeán, vì hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt. A-nan lieàn ñeán ñoù, noùi: - Ñöùc Theá Toân goïi caùc vò. Hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt. Hoï ñaùp: - Chuùng toâi khoâng ñi. Töø hoâm nay trôû ñi, chuùng toâi khoâng sinh hoaït chung trong Phaät Phaùp Taêng, khoâng Boá-taùt, töï töù vaø yeát-ma chung. Töø nay veà sau, ñoái vôùi giôùi luaät, ñieàu naøo muoán hoïc hay khoâng muoán hoïc ñeàu do yù toâi quyeát ñònh. Nhöng chuùng toâi ñaõ Boá-taùt xong roài. A-nan nghe theá, suy nghó: “Thöïc laø kyø laï, theá laø hoï ñaõ phaù hoaïi Taêng thaät roài”, beøn trôû veà, ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Ñöùc Theá Toân nghe xong, beøn ñoïc keä: “Thanh tònh nhö traêng troøn, Thanh tònh ñöôïc Boá-taùt. Thaân khaåu nghieäp

thanh tònh, Theá môùi neân Boá-taùt". Ñoaïn, Phaät noùi vôùi A-nan: - Nhöõng ngöôøi phi phaùp ñaõ Boá-taùt xong, vaäy nhöõng ngöôøi nhö phaùp neân Boá-taùt. Khi aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, coøn nhoùm saùu Tyø-kheo laø beø nhoùm phaù Taêng. Ñoù goïi laø Dò truï.

500 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 27

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ NAÊM

PHAÙP YEÁT MA

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba tranh caõi vôùi nhau, soáng khoâng hoøa hôïp. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Töø hoâm nay Taêng neân laøm yeát-ma. Öu-ba-ly seõ xöû ñoaùn söï vieäc cuûa caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. "Tröôûng laõo Öu-ba-ly thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng ñeà cöû Tröôûng laõo Öu- ba-ly xöû ñoaùn vieäc cuûa caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba". Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tröôûng laõo Öu-ba-ly thaønh töïu naêm phaùp, Taêng nay ñeà cöû Öu-ba-ly xöû ñoaùn vieäc cuûa caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cöû Öu-ba-ly xöû ñoaùn vieäc cuûa caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Taêng ñaõ ñeà cöû Öu-ba-ly xöû ñoaùn vieäc cuûa caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Phaùp yeát-ma goàm coù hai möôi tröôøng hôïp. Taùm tröôøng hôïp baïch nhaát yeát-ma nhö treân ñaõ noùi. Coøn taùm tröôøng hôïp baïch tam yeát-ma (Moät laàn baïch ba laàn yeát-ma) thì nhö sau: 1. Cöû ngöôøi xöû ñoaùn söï vieäc. 2. Cöû ngöôøi daïy baûo Tyø-kheo-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 501

3. Cöû ngöôøi laøm yeát-ma moät thaùng. 4. Yeát-ma chieân. 5. Yeát-ma cuoàng si. 6. Yeát-ma phaùt loà. 7. Yeát-ma phuù baùt. 8. Yeát-ma xaùc ñònh hoïc gia. Ñoù goïi laø taùm tröôøng hôïp moät laàn baïch ba laàn yeát-ma. Trong ñaây, cöû ngöôøi xöû ñoaùn, daïy baûo Tyø-kheo-ni thì chuùng Taêng phaûi thænh caàu, coøn yeát-ma rôøi y maø nguû, yeát-ma moät thaùng vaø yeát-ma chieân thì ñöông söï phaûi theo Taêng xin. Ngoaøi ra, yeát-ma cuoàng si, yeát- ma noùi toäi ngöôøi khaùc, caùc yeát-ma naøy neân laøm trong cöông giôùi vôùi söï hieän dieän cuûa Taêng, khoâng ñöôïc laøm ngoaøi cöông giôùi. Cuõng theá, yeát- ma hoïc gia, yeát-ma phuù baùt cuõng neân laøm trong cöông giôùi vôùi söï hieän dieän cuûa Taêng, khoâng ñöôïc laøm ôû ngoaøi cöông giôùi. Ngöôøi xöû ñoaùn, sau khi ñöôïc ñeà cöû khoâng ñöôïc chaàn chöø. Neáu ñöôïc ñeà cöû buoåi saùng thì buoåi xeá neân khôûi haønh. Neáu ñöôïc ñeà cöû vaøo

luùc xeá thì saùng sôùm hoâm sau thöùc daäy neân leân ñöôøng. Luùc ñi, khoâng ñöôïc theo ñaøn-vieät ñi nhöõng con ñöôøng voøng vo maø phaûi ñi theo con ñöôøng thaúng. Neáu con ñöôøng thaúng coù chöôùng naïn thì ñi con ñöôøng voøng vo khoâng coù toäi. Khi ñeán nôi ñoù roài thì khoâng ñöôïc chaàn chöø ñôïi Tyø-kheo khaùch aên. Neáu ñeán buoåi xeá thì saùng sôùm hoâm sau neân xöû ñoaùn. Neáu ñeán vaøo buoåi saùng thì luùc xeá neân xöû ñoaùn. Khoâng ñöôïc nhuoäm y, hô baùt, ngoài Thieàn, tuïng kinh. Neáu söï vieäc khoù giaûi quyeát, trong luùc ñang roãi raûnh thì laøm caùc vieäc treân khoâng coù toäi. Khi xöû ñoaùn söï vieäc xong roài trôû veà cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø phaùp yeát-ma. ----------

VAÁN ÑEÀ RUOÄNG VÖÔØN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem ruoäng ñaát cuûa chuùng Taêng cho ngöôøi thueâ möôùn, hoaëc ñem baùn, hoaëc duøng laøm cuûa rieâng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau ruoäng ñaát cuûa chuùng Taêng khoâng ñöôïc cho ngöôøi thueâ möôùn, khoâng ñöôïc ñem baùn, khoâng ñöôïc duøng laøm cuûa rieâng. Giaû söû Taêng taäp hoïp taát caû ñoàng yù cuõng khoâng ñöôïc cho ngöôøi thueâ möôùn, khoâng ñöôïc ñem baùn, khoâng ñöôïc söû duïng rieâng. Neáu taäp hoïp Taêng laïi cho ngöôøi thueâ möôùn, ñem baùn hay söû duïng rieâng thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Neáu ruoäng ñaát cuûa Taêng toát, bò keû aùc xaâm chieám thì neân baûo ñaøn-

vieät coi soùc giuùp. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Ñaây laø ruoäng ñaát toát vì sao baûo toâi chaêm soùc?”, thì neân ñaùp: “Ruoäng ñaát naøy tuy toát nhöng keû aùc muoán xaâm chieám, neân nhôø ñaøn-vieät troâng coi giuùp”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, ñaát cuûa Taêng vaø ñaát cuûa vua laãn loän vaøo nhau, vua Ba-tö-naëc noùi vôùi Toân giaû A-nan: - Ñaát cuûa vua laãn loän vaøo trong ñaát cuûa Taêng, vaäy neân ñem daây ñeán ño ñeå chia ra. A-nan ñaùp: - Ñôïi toâi baïch vôùi Phaät ñaõ. Theá roài, A-nan ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi A-nan: - OÂng haõy ñeán noùi vôùi nhaø vua: “Ñaïi vöông laø chuû ñaát, Sa-moân Thích töû döïa vaøo ñaïi vöông maø soáng, do theá, khoâng neân chia ñaát ñaïi vöông”. A-nan thoï giaùo, ñi ñeán choã vua, noùi: - Phaät daïy: “Ñaïi vöông laø chuû ñaát, Sa-moân Thích töû nöông vaøo ñaïi vöông maø soáng, do theá khoâng neân chia ñaát vôùi ñaïi vöông”. Vua noùi: “Neáu nhö theá thì xin cuùng taát caû cho chuùng Taêng. Hoâm nay ñaët teân laø vöôøn cuûa vua ñeå cho ngöôøi sau ñöôïc bieát”. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Taêng coù ñaùm ñaát troáng, roài moät tröôûng giaû ñeán hoûi: - Ñaùm ñaát troáng naøy cuûa ai vaäy? Taêng ñaùp: - Ñaát cuûa Taêng ñoù. Tröôûng giaû noùi: - Neáu ñaát cuûa Taêng thì neân giao cho toâi, toâi muoán laøm phoøng cho chuùng Taêng. Taêng beøn giao ñaát, nhöng traûi qua laâu ngaøy maø oâng khoâng laøm phoøng. Roài coù moät cö só ñeán hoûi: - Ñaùm ñaát troáng naøy cuûa ai vaäy? Taêng ñaùp: - Ñaát cuûa Taêng ñoù. - Neân giao cho toâi, toâi muoán laøm phoøng cho chuùng Taêng. - Tröôùc ñaây ñaõ coù moät tröôûng giaû ñoøi laøm phoøng nhöng

chöa laøm. - Thöa Toân giaû, Toân giaû cöù giao cho toâi, lo gì khoâng laøm! Tyø-kheo lieàn giao ñaát. Cö só vì muoán taïo coâng ñöùc neân doác heát gia taøi chaâu baùu laøm nhöõng phoøng oác toát ñeïp, roài saém söûa moïi thöù aåm thöïc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 503

cuùng döôøng chuùng Taêng. Ñoaïn, ñem caùc phoøng oác ñoù cuùng döôøng cho chuùng Taêng, ñoàng thôøi môøi vò tröôûng giaû tröôùc kia ñeán ñeå cuøng chung vui. Tröôûng giaû thaáy theá hoûi: - Thöa Toân giaû, ai laøm phoøng vaäy? - Vò cö só naøy ñaây. - Ñaùm ñaát naøy tröôùc ñaõ giao cho toâi, vì sao coøn giao cho cö só? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Vì sao khoâng ra ñieàu kieän tröôùc maø ñem ñaát giao cho ngöôøi ta? Töø nay veà sau khoâng neân khoâng ra ñieàu kieän tröôùc maø ñem ñaát giao cho ngöôøi ta. Neáu Taêng coù ñaát troáng roài coù ngöôøi ñeán ñoøi laøm phoøng thì neân ra ñieàu kieän phaûi laøm trong thôøi gian chöøng aáy. Neáu ñöông söï noùi: "Toâi seõ laøm trong khoaûng thôøi gian chöøng ñoù", thì neân noùi: "Neáu ñeán thôøi gian ñoù maø chöa laøm thì toâi seõ giao cho ngöôøi khaùc". Neáu hai ngöôøi ñeán ñoøi laøm maø moät ngöôøi noùi: "Toâi seõ laøm cho chuùng Taêng moät taàng laàu", coøn ngöôøi kia noùi: "Toâi seõ laøm hai taàng laàu", thì Taêng neân giao cho ngöôøi xin laøm hai taàng; cuõng theá, ba, boán taàng cho ñeán baûy taàng. Neáu hai ngöôøi cuøng noùi xin laøm baûy taàng, thì luùc aáy neân xem töôùng coi ngöôøi naøo coù theå laøm ñöôïc thì giao cho hoï. Neáu hai ngöôøi ñeàu coù theå laøm ñöôïc thì neân giao cho ngöôøi coù nhieàu quyeán thuoäc. Neáu khoâng baét laøm cam keát tröôùc maø giao ñaát cho hoï, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo laøm Thaûo am treân ñaát cuûa chuùng Taêng, roài Thöôïng toïa ñeán, theo thöù töï giao phoøng thì Tyø-kheo khoâng giao. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Neáu ai laøm phoøng treân ñaát cuûa chuùng Taêng maø Thöôïng toïa ñeán theo thöù töï khoâng giao phoøng, thì neân ñem caùc vaät lieäu caây coû aáy ñeán choã khaùc. Neáu ai laøm phoøng treân ñaát cuûa chuùng Taêng maø khi Thöôïng toïa ñeán theo thöù töï khoâng giao phoøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ----------

NHAØ ÑAÁT Neáu chuùng Taêng coù ñaát caát nhaø coù giaù trò maø coù keû aùc ôû laân caän muoán xaâm chieám, thì neân baûo ñaøn-vieät troâng coi giuùp ñaát ñoù. Neáu ñaøn- vieät noùi: "Ñaát laøm nhaø naøy quyù giaù, vì sao laïi muoán cho toâi troâng coi?", thì neân noùi: "Ñaát laøm nhaø naøy tuy toát nhöng keû aùc ôû gaàn thöôøng muoán

504 BOÄ LUAÄT 2

chieám ñoaït". Neáu ñaøn-vieät noùi: "Muoán hoaùn ñoåi sao?", thì haõy ñaùp: "Tuøy yù ñaøn-vieät quyeát ñònh". Neáu ñaøn-vieät hoaùn ñoåi thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø nguyeân taéc veà nhaø ñaát. ----------

VAÁN ÑEÀ TAÂNG GIAØ LAM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo chieám ñoaït ñaát Giaø-lam ñeå laøm phoøng, thaày cöïu Tri söï noùi: - Tröôûng laõo ñöøng coù chieám ñoaït choã ôû cuûa Taêng ñeå laøm phoøng. Tyø-kheo aáy noùi: - Naøy Tröôûng laõo, toâi laøm phoøng cho chuùng Taêng, thaày ñöøng coù gaây trôû ngaïi. Theá roài hai ngöôøi cuøng tranh luaän, khoâng giaûi quyeát ñöôïc, beøn daãn nhau ñeán choã Phaät, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cöôõng chieám choã ôû cuõ cuûa Taêng ñeå laøm phoøng cho chuùng Taêng. Vò cöïu Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc gaây trôû ngaïi vieäc ñoù. Neáu hai Tyø-kheo tri söï ñoàng yù nhau thì neân laøm moät phoøng cuøng maùi lôïp maø ngaên chia khaùc vaùch; hoaëc maùi lôïp caùch bieät maø cuøng moät töôøng vaùch; hoaëc cuøng moät maùi lôïp, cuøng moät töôøng vaùch; hoaëc maùi lôïp rieâng bieät, töôøng vaùch rieâng bieät. Neáu hai ngöôøi khoâng vui veû vôùi nhau, thì neân laøm phoøng coù maùi lôïp rieâng, töôøng vaùch rieâng. Neáu cöôõng chieám phoøng cuõ ñeå laøm nhaø môùi cho Taêng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coøn keû naøo gaây trôû ngaïi ñoái vôùi ngöôøi laøm phoøng cho Taêng cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo xaây thaùp cho Thanh vaên taïi choã coù nhieàu ngöôøi ñi, khieán caùc cö só ñi ñeán leã baùi Theá Toân, thaáy theá, cheâ traùch: - Chuùng ta ñeán ñaây ñeå ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân, maø chöa thaáy Theá Toân ñaâu ñaõ thaáy naám moà ngöôøi cheát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vì sao caùc oâng khoâng laøm yeát-ma tröôùc maø xaây thaùp Thanh vaên taïi choã ñaát coù nhieàu ngöôøi ñi? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp khoâng laøm yeát-ma tröôùc maø xaây thaùp cho Thanh vaên taïi choã ñaát coù nhieàu ngöôøi ñi. (Muoán xaây thaùp) tröôùc heát neân laøm yeát-ma caàu thính. Ngöôøi laøm yeát- ma neân noùi nhö sau:

- Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp vì voâ thöôøng ñaõ nhaäp Nieát-baøn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho xaây thaùp Thanh vaên cho Tyø-kheo Moã giaùp - Vì söï voâ thöôøng ñaõ nhaäp Nieát-baøn - taïi choã naøy. - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Taêng nay cho xaây thaùp Thanh vaên cho Tyø-kheo Moã giaùp taïi choã naøy. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Neáu khoâng hoøa hôïp thì neân noùi: - Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân noùi boán haïng ngöôøi neân xaây thaùp, ñaép töôùng luaân (hình baùnh xe), treo côø phöôùn loïng baùu, ñoù laø Ñöùc Nhö Lai, caùc Thanh vaên, Phaät-bích-chi vaø Chuyeån luaân Thaùnh vöông. Neáu Tyø-kheo vieân tòch laø Tu-ñaø-hoaøn thì neân goïi laø Tu-ñaø-hoaøn. Neáu Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn thì neân goïi laø A-la-haùn. Hoaëc goïi laø Tyø-kheo giöõ luaät, hoaëc goïi laø Phaùp sö, hoaëc goïi laø Tyø-kheo doanh söï coù ñöùc voïng. Theá roài, neân tieáp: - Thöa Tröôûng laõo, vò aáy giöõ giôùi, hieàn thieän, cuùng döôøng cho Taêng raát nhieàu, laøm vieäc cöïc nhoïc, neân xaây thaùp cho thaày. Trình baøy nhö theá roài, môùi xaây thaùp cho vò aáy. Khi xaây thaùp Thanh vaên khoâng ñöôïc ñeå cho nhìn

thaáy thaùp tröôùc roài môùi thaáy Phaät sau, maø phaûi laøm sao ñeå thaáy Theá Toân tröôùc roài môùi thaáy thaùp sau. Khoâng ñöôïc laøm ôû choã coù nhieàu ngöôøi ñi maø phaûi laøm ôû choã vaéng veû. Cuõng khoâng ñöôïc laøm taïi choã caùc Tyø-kheo ñi kinh haønh. Neáu ai xaây thaùp Thanh vaên taïi choã coù nhieàu ngöôøi ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ca-loâï ôû taïi thoân aáp lôùn Ca-thi-kyø-leâ, luùc aáy coù Tyø-kheo Thöôïng toïa ñeán, theo thöù töï giao phoøng maø thaày khoâng chòu giao, coøn noåi giaän caàm buùa ñaäp phaù caên phoøng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán thöa hoûi Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo naøy phaïm vaøo toäi gì? Phaät daïy: - Phaù hoaïi saùu loaïi sau ñaây thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, ñoù laø: Phaù baùt, phaù y, phaù thaùp, phaù phoøng, phaù Taêng, phaù cöông giôùi. Phaù baùt: Baùt coù ba loaïi thöôïng, trung vaø haï. Neáu vì giaän döõ maø phaù moät loaïi naøo ñoù thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu baùt bò meû muoán haøn laïi maø lôõ tay rôùt beå thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø ñaäp beå toâ, cheùn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù y: Neáu vì töùc giaän maø xeù raùch moät trong ba y thì phaïm toäi

Thaâu-lan-giaù. Nhöng neáu muoán caét mieáng ngoaøi bieân may vaøo giöõa, caét mieáng ôû giöõa may ngoaøi bieân, hoaëc vaù theâm hai lôùp thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø ñem xeù toïa cuï hoaëc caùc loaïi vaûi voùc khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù thaùp: Neáu vì töùc giaän maø phaù thaùp cuûa Ñöùc Theá Toân thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, bò nghieäp haønh toäi baùo raát nhieàu. Neáu muoán söûa chöõa ñeå laøm laïi toát hôn thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø phaù thaùp cuûa Ni- kieàn vaø caùc ngoaïi ñaïo khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù phoøng: Neáu vì töùc giaän maø phaù phoøng cuûa Taêng thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu muoán laøm laïi toát hôn thì khoâng coù toäi. Neáu vì giaän döõ maø phaù phoøng cuûa tu só ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù Taêng: Neáu vì töùc giaän maø phaù söï hoøa hôïp cuûa Taêng thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, bò nghieäp haønh mang quaû baùo phaûi rôi vaøo trong ñòa nguïc moät kieáp. Phaù cöông giôùi: Neáu vì giaän döõ maø laøm (phoøng) ngoaøi phaïm vi cöông giôùi thì khoâng theå goïi laø laøm (phoøng), phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, nhöng ñöôïc boû cöông giôùi cuõ roài laøm yeát-ma laïi cöông giôùi khaùc. Ñoù goïi laø saùu loaïi phaù hoaïi phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû La-haàu-la ñang du haønh ñeán nöôùc Baït-kyø, daàn daàn ñi tôùi thoân Ba-la-naïi. Theá roài, coù moät cö só ôû thoân naøy xaây phoøng cho La-haàu- la. La-haàu-la nhaän xong laïi tieáp tuïc du haønh, cö só beøn ñem caên phoøng naøy cuùng cho caùc Tyø-kheo khaùc. Ñeán khi La-haàu-la trôû veà... nhö trong tuyeán kinh ñaõ noùi roõ, cho ñeán La-haàu-la baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Caên phoøng naøy neân thuoäc veà ai? Phaät noùi vôùi La-haàu-la: - Neáu cö só, con cö só coù loøng tin hoan hyû laøm phoøng cuùng döôøng cho chuùng Taêng, nhöng khi cuùng cho Taêng roài, laïi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi khaùc thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Neáu cuùng cho nhieàu

ngöôøi roài ñem cuùng cho moät ngöôøi, thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Hoaëc ñem cuùng cho moät ngöôøi roài laïi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi; hoaëc ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi roài laïi ñem cuùng cho chuùng Taêng, thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Ngoaïi tröø, khi ñem cuùng cho Taêng roài khoâng ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi, khi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi roài khoâng ñem cuùng cho moät ngöôøi thì ñoù laø caùch cuùng ñuùng phaùp vaø thoï duïng ñuùng phaùp. Naøy La-haàu-la, caùch cuùng tröôùc laø cuùng ñuùng, caùch cuùng sau laø khoâng ñuùng. Neáu Taêng ôû taïi ñaát cuûa vua, roài ngöôøi laøm phoøng tröôùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 507

ñem cuùng döôøng tröôùc, thì coâng ñöùc ngaøy ñeâm caøng taêng theâm. Naøy La-haàu-la, oâng ñöông nhieân ñöôïc phoøng, coøn ngöôøi sau thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc. Ñoù goïi laø pheùp taéc cuûa Taêng-giaø-lam. ----------

PHEÙP TAÉC VEÀ DOANH SÖÏ Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ñaït-nò-ca con cuûa ngöôøi thôï goám laøm phoøng, nhö trong giôùi Ba- la-di thöù hai ñaõ noùi, cho ñeán thoát lôøi oaùn traùch nhö sau: - Ta laøm phoøng gian khoå, khoâng keå noùng laïnh, laøm môùi vöøa xong thì Thöôïng toïa ñoaït maát, gioáng nhö meøo rình chuoät. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vò Tyø-kheo doanh söï aáy laøm phoøng raát gian khoå, Taêng neân laøm yeát-ma cho thaày cö truù naêm naêm. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp muoán laøm phoøng cho Taêng. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo doanh söï Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo doanh söï Moã giaùp muoán theo Taêng xin cö truù naêm naêm. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, Vò Tyø-kheo naøy neân tròch vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, nay theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi yeát-ma noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn

508 BOÄ LUAÄT 2

thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Sau khi Taêng ñaõ laøm yeát-ma cho cö truù naêm naêm, Tyø-kheo doanh söï trôû veà choã mình ñaõ laøm phoøng, theo thöù töï ñöôïc moät phoøng. Neáu coù Thöôïng toïa ñeán thì neân giao phoøng theo thöù töï, coøn caên phoøng ñaõ yeát- ma cho mình thì khoâng neân giao. Neáu muoán ñi du haønh thì phaûi giao hai caên phoøng aáy laïi cho Taêng, tuøy thöù töï cö truù. Ñoàng thôøi gôûi gaám: "Khi naøo toâi trôû veà thì phaûi giao phoøng laïi cho toâi". Sau khi trôû veà, Taêng phaûi giao phoøng laïi theo lôøi giao öôùc tröôùc. Neáu phoøng Taêng cuõ bò hö hoûng roài laøm cöûa laïi, thì tuøy theo coâng lao nhieàu ít maø laøm yeát-ma cho cö truù hai naêm hay ba naêm. Neáu phoøng boû troáng khoâng ai ôû thì neân cho ngöôøi ôû ñeå troâng coi moät thôøi gian. Neáu giöôøng gheá meàn goái bò dô baån, raùch naùt maø ñem giaët nhuoäm söûa chöõa laïi, thì neân cho ôû moät thôøi gian. Neáu trong thôøi gian aáy coù Tyø-kheo naøo xoi boùi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp taéc veà doanh söï. ----------

PHEÙP TAÉC VEÀ GIÖÔØNG NEÄM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, trong luùc Tyø-kheo an cö, Thöôïng toïa ñeán, roài theo thöù töï laáy phoøng. Ñoaïn, thaày chôû ñoà ñaïc ra khoûi phoøng. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø Tyø-kheo khaùch phaûi khoâng? - Thöa khoâng phaûi, baïch Theá Toân. - Ñoù laø Tyø-kheo ra ñi luoân phaûi khoâng? - Thöa khoâng phaûi, baïch Theá Toân. - Theá thì Tyø-kheo naøo maø chôû ñoà ñaïc ñi? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø ngöôøi theo thöù töï nhaän phoøng, theá roài chôû ñoà ñaïc ñi. - Vì sao luùc naøo caùc oâng cuõng giao phoøng theo thöù töï töø Thöôïng toïa trôû xuoáng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp baát cöù luùc naøo cuõng giao phoøng töø Thöôïng toïa trôû xuoáng. Taêng neân cöû moät ngöôøi thaønh töïu naêm phaùp troâng coi vieäc giao phoøng xaù, giöôøng neäm. Theá naøo laø naêm phaùp? - Ñoù laø: Khoâng thieân vò; khoâng giaän döõ; khoâng sôï haûi; khoâng ngu si, bieát ai ñöôïc roài, ai chöa ñöôïc. Ñoù goïi laø naêm phaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 509

Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp troâng coi vieäc giao phoøng oác giöôøng neäm. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, Taêng nay cöû Tyø-kheo Moã giaùp troâng coi vieäc giao phoøng oác, giöôøng neäm. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp troâng coi vieäc giao phoøng oác giöôøng neäm, thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp troâng coi vieäc giao phoøng oác, giöôøng neäm xong, vì Taêng ñaõ im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Sau khi laøm yeát-ma xong, töø ngaøy möôøi saùu thaùng ba trôû ñi, neân baûo ñaøn-vieät giaët röûa giöôøng neäm phoøng oác, söûa chöõa phoøng ngoài Thieàn, giaûng ñöôøng, phoøng söôûi, caàu tieâu, söûa chöõa nhaø ngoõ, nhaø che gieáng thuoäc Taêng

giaø-lam vaø ghi cheùp taát caû nhöõng böõa aên thuoäc ngaøy trai cuõng nhö y an cö. Neáu truù xöù cuûa Taêng xa thaønh aáp xoùm laøng thì ñeán ngaøy möôøi ba thaùng tö neân giao phoøng. Neáu ngöôøi naøo khoâng ñöôïc dung naïp thì neân ñi ñeán nôi khaùc. Neáu truù xöù gaàn xoùm laøng, thì neân giao phoøng vaøo ngaøy möôøi laêm, ñoàng thôøi ñoïc bieân baûn ñaõ ghi cheùp: Taêng giaø-lam Moã giaùp coù chöøng aáy phoøng oác, chöøng aáy giöôøng neäm, chöøng aáy böõa aên thuoäc ngaøy trai, chöøng aáy y. Thöôïng toïa neân baûo: - Haõy giao phoøng cho nhöõng ai cuøng an cö moät choã. Noùi nhö theá roài, môùi giao phoøng. Nhöng khoâng ñöôïc giao phoøng cho Sa-di. Ngoaïi tröø, Hoøa thöôïng A-xaø-leâ baûo: “Cöù giao phoøng ñeå maëc toâi xöû lyù” thì môùi giao. Neáu phoøng nhieàu thì neân giao moãi ngöôøi hai phoøng. Neáu vò aáy khoâng chòu nhaän hai phoøng, maø noùi: “Toâi chæ caàn moät phoøng laø ñuû”, thì khi aáy neân baûo: “Ñaây khoâng phaûi laø giao ñeå söû duïng maø laø giao ñeå troâng coi”. Neáu Tyø-kheo nhieàu maø phoøng ít, thì neân giao cho hai ngöôøi, ba ngöôøi cuøng ôû chung moät phoøng. Neáu vaãn khoâng ñuû, thì neân giao naêm ngöôøi, möôøi ngöôøi ôû chung moät phoøng. Neáu coù moät ngoâi nhaø lôùn thì taát caû Tyø-kheo neân vaøo ôû trong ñoù. Thöôïng toïa neân giao cho giöôøng naèm, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì giao cho giöôøng ngoài. Neáu khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa neân giao cho giöôøng ngoài, nhöõng ngöôøi khaùc thì ngoài treân neäm coû.

Neáu vaãn khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa neân ngoài neäm coû, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì ngoài khoâng. Neáu vaãn khoâng ñuû nöõa, thì Thöôïng toïa neân ngoài kieát giaø, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì ñöùng. Neáu vaãn khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa neân ñöùng, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì ra ngoaøi goác caây hay choã ñaát troáng. Neáu giao phoøng vaøo muøa Ñoâng, hoaëc laø ñeå troâng coi, hoaëc laø ñeå ôû, thì khi Thöôïng toïa ñeán neân theo thöù töï maø ôû. Neáu giao phoøng vaøo muøa Xuaân hoaëc laø ñeå troâng coi, hoaëc laø ñeå ôû, thì khi Thöôïng toïa ñeán neân theo thöù töï maø ôû. Neáu giao phoøng vaøo luùc an cö hoaëc ñeå troâng coi, hoaëc laø ñeå ôû, thì khi Thöôïng toïa ñeán khoâng neân theo thöù töï maø ôû. Neáu Tyø-kheo khoâng bieát pheùp taéc, trong luùc an cö ñoøi phoøng theo thöù töï maø khoâng ñöôïc, beøn khieån traùch, thì neân noùi: “Haõy ñôïi ñaây, ñeå toâi ñi hoûi ngöôøi coi phoøng ñaõ”, roài neân ñeán noùi vôùi ngöôøi coi phoøng: “Thöa Tröôûng laõo, coù Tyø-kheo khaùch laø baäc Thöôïng toïa ñeán, baûo toâi dôøi ñi”. Baáy giôø, ngöôøi coi phoøng phaûi khieån traùch Tyø-kheo khaùch: - Naøy Tröôûng laõo! Thaày khoâng am töôøng giôùi luaät. Vì sao trong luùc an cö maø baûo ngöôøi khaùc dôøi ñi? Thaày khoâng hieåu sao? Khoâng phaûi luùc naøo cuõng ñuoåi ngöôøi khaùc ñöôïc. Nhöng neáu muøa Ñoâng, muøa Xuaân coù Thöôïng toïa ñeán, theo thöù töï neân nhöôøng phoøng maø khoâng nhöôøng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø- kheo khoâng am töôøng giôùi luaät, trong luùc an cö maø ñuoåi ngöôøi khaùc ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp taéc veà giöôøng neäm. ----------

PHEÙP CUNG KÍNH Khi Phaät du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, vaøo luùc ñaàu ñeâm, Theá Toân thuyeát phaùp cho caùc Thanh vaên, ñeán nöûa ñeâm Ngaøi trôû

veà phoøng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo coù ngöôøi cung caáp neân ñaõ laáy phoøng tröôùc, ñeán khi nghe phaùp xong, ai naáy trôû veà phoøng an nghæ. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi- phaát vaø Muïc-lieân, khoâng coù ngöôøi cung caáp, ñaàu ñeâm nghe phaùp ñeán nöûa ñeâm, beøn tôùi phoøng goõ cöûa, thì nhöõng ngöôøi ôû trong phoøng hoûi: - Ai ñoù? - Xaù-lôïi-phaát ñaây. - Phoøng ñaõ ñaày roài, thöa baäc ñaïi trí. Theá roài, hai ngöôøi ñeán goõ cöûa phoøng khaùc. Ngöôøi trong phoøng

hoûi: - Ai ñoù? - Toâi laø Ñaïi-Muïc-lieân ñaây. - Phoøng ñaõ ñaày roài, thöa baäc ñaïi thaàn tuùc. Theá laø caû hai ñeàu khoâng coù phoøng, neân moät ngöôøi ñeán ngoài döôùi theàm nhaø, coøn moät ngöôøi ra ngoài döôùi goác caây. Ñeâm aáy trôøi möa, ngöôøi ngoài döôùi theàm nhaø ñoïc keä: “Ngoài kieát giaø döôùi theàm, Möa öôùt hai ñaàu goái. Ñaõ soáng trong an laïc, Seõ ñoaïn thaân ñôøi sau”. Ñoaïn, ngöôøi ngoài döôùi goác caây cuõng ñoïc keä: “Döôùi caây soáng tri tuùc, Khaát thöïc, ngoài neäm coû. Caû hai khoâng tham tröôùc, Seõ ñoaïn thaân ñôøi sau”. Luùc aáy coù Öu-baø-taéc buoåi saùng thöùc daäy, ñi ñeán thaêm vieáng Theá Toân, thaáy theá beøn cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû laïi khoâng bieát pheùp cung kính? Baäc ñaïi ñöùc nhö theá maø khoâng cho phoøng nghæ. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Vieäc nhö theá thaät ñaùng bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi. Roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñôïi Ta du haønh nöôùc Caâu-taùt-la xong trôû veà laïi thaønh Xaù-veä, roài nhaéc laïi cho Ta, Ta seõ cheá ñònh pheùp cung kính cho caùc Tyø-kheo. Khi Phaät trôû veà, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc tröôùc baïch laïi vôùi Theá Toân. Phaät lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ai laø baäc Thöôïng toïa lôùn nhaát ñaùng ñöôïc laáy nöôùc tröôùc, ñöôïc nhaän côm tröôùc? Ai ñaùng ñöôïc nhaän söï leã baùi? Ai ñaùng ñöôïc ñöùng daäy tieáp nöôùc? Ai ñaùng ñöôïc chaép tay, cuùi ñaàu, cung kính? Khi nghe theá, caùc Tyøkheo noùi: - Con cuûa Theá Toân ñaùng ñöôïc nhaän. Tyø-kheo khaùc noùi: - Nhöõng ngöôøi thaân quyeán cuûa Theá Toân ñaùng ñöôïc nhaän. Laïi coù ngöôøi noùi:

- Thò giaû cuûa Theá Toân ñaùng ñöôïc nhaän. Laïi coù ngöôøi noùi: - Baäc A-la-haùn ñaùng ñöôïc nhaän. Theá roài, ngöôøi Saùt-lôïi xuaát gia noùi: - Ngöôøi Saùt-lôïi ñaùng ñöôïc nhaän. Ngöôøi Baø-la-moân xuaát gia laïi noùi: - Ngöôøi Baø-la-moân ñaùng ñöôïc nhaän. Ngöôøi Tyø-xaù xuaát gia thì noùi: - Ngöôøi Tyø-xaù ñaùng ñöôïc nhaän. Coøn ngöôøi Thuû-ñaø-la xuaát gia thì noùi: - Ngöôøi Thuû-ñaø-la ñaùng ñöôïc nhaän. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ai naáy ñeàu vì tính kieâu maïn cho neân noùi: Ñaùng cho con cuûa Theá Toân, cho ñeán ngöôøi Thuû-ñaø-la. Nhöng ôû ñaây khoâng phaûi laø pheùp taéc cuûa ngöôøi ñôøi. Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri seõ noùi cho caùc oâng bieát veà pheùp taéc cuûa ngöôøi ñôøi... nhö trong Tuyeán Kinh ñaõ noùi roõ, cho ñeán Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau Ta cheá giôùi: Ngöôøi xuaát gia tröôùc phaûi ñöôïc höôûng söï leã baùi, ñöùng daäy ñoùn röôùc, chaép tay cuùi ñaàu cung kính. Ngöôøi xuaát gia tröôùc phaûi ñöôïc ngoài treân, phaûi ñöôïc nhaän lôøi môøi tröôùc, ngoài tröôùc, laáy nöôùc tröôùc, thoï trai

tröôùc. Caùc Tyø-kheo lieàn taùn thaùn: - Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo trình baøy veà caùch thöùc toân kính Tröôûng laõo. Phaät noùi: - Khoâng nhöõng ngaøy nay Ta kheùo trình baøy veà caùch thöùc taùn thaùn Tröôûng laõo maø trong thôøi quaù khöù Ta cuõng ñaõ töøng noùi nhö theá. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Chuùng con muoán ñöôïc nghe. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - ... Trong thôøi quaù khöù xa xöa coù ba con vaät laø chim tró, khæ vaø voi cuøng soáng vôùi nhau döôùi caây Ni-caâu-loaïi. Con voi noùi: - Ba chuùng ta cuøng soáng vôùi nhau taïi moät choã, trong ñaây ai lôùn nhaát? Ai ñaùng ñöôïc toân kính? Roài voi tieáp: - Toâi ñaõ cõõi treân ñaàu caây naøy ñi qua. Khæ noùi: - Ngaøy tröôùc toâi ñaõ töøng ñaùi treân ñaàu caây naøy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 513

Chim tró noùi: - Ngaøy xöa toâi aên quaû loaïi caây naøy treân nuùi Tuyeát roài xuoáng æa nôi ñaây maø moïc ra caây naøy. Baáy giôø, chim tró laø lôùn nhaát, hai con vaät kia toân kính noù, neân sau khi cheát ñeàu ñöôïc sinh veà coõi laønh. Con voi khi aáy, chính laø Ta ñaây. Caùc oâng cuõng neân toân kính caùc Thöôïng toïa nhö vaäy, thì giôùi luaät môùi ñöôïc thaêng hoa. Ñoù goïi laø pheùp taéc cung kính. Nhaän lôøi môøi tröôùc: Neáu coù ngöôøi ñeán môøi thì neân môøi Thöôïng toïa tröôùc. Neáu ñaøn- vieät chöa töøng laøm phöôùc, môøi Tyø-kheo treû, thì neân baûo hoï ñeán choã Thöôïng toïa. Ñoù goïi laø nhaän lôøi môøi tröôùc. Pheùp ngoài cuûa Thöôïng toïa: Khi saép choã ngoài, khoâng ñöôïc saép choã ngoài cuûa ngöôøi nhoû tuoåi ôû treân cao, choã ngoài cuûa Thöôïng toïa ôû döôùi thaáp, maø phaûi saép choã ngoài cuûa Thöôïng toïa ôû treân cao, choã ngoài cuûa ngöôøi nhoû tuoåi ôû döôùi thaáp; ñoàng thôøi phaûi traûi toïa cuï ngay ngaén teà chænh; nhöõng caùi toát thì daønh cho Thöôïng toïa, nhöõng caùi khoâng toát thì ñeå cho Haï toïa. Neáu nhaø ñaøn-vieät môøi Tyø-kheo quen bieát roài daønh cho giöôøng neäm toát thì cöù ñeå maëc yù thí chuû, khoâng ñöôïc tranh giaønh. Neáu vaøo dòp naêm naêm ñaïi hoäi soá ngöôøi ñoâng ñuùc taïp nhaïp, thì toái thieåu phaûi saép choã ngoài töôm taát cho taùm ngöôøi ngoài ôû treân cao, coøn caùc choã ngoài döôùi thì tuøy nghi. Ñoù goïi laø pheùp ngoài cuûa Thöôïng toïa. Nhaän thöùc aên tröôùc: Khi doïn thöùc aên phaûi doïn cho Thöôïng toïa tröôùc. Neáu ñaøn-vieät chöa töøng laøm phöôùc doïn cho ngöôøi nhoû tuoåi tröôùc, thì neân baûo hoï böng tôùi choã Thöôïng toïa. Khi doïn côm, neân doïn côm ngon cho Thöôïng toïa; cuõng theá, khi doïn taát caû caùc thöùc aên uoáng khaùc cuõng phaûi baûo doïn moùn ngon cho Thöôïng toïa. Neáu nhaø ñaøn-vieät môøi thoï trai, maø hoï doïn sai bieät, thì tuøy theo yù hoï, khoâng neân tranh luaän laøm chi. Neáu vaøo dòp naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, soá ngöôøi ñoâng ñuùc taïp nhaïp, thì toái thieåu phaûi doïn moùn ngon cho taùm Thöôïng toïa haøng ñaàu, coøn caùc haï toïa thì tuøy nghi maø doïn. Ñoù goïi laø nhaän thöùc aên tröôùc. Leã baùi cung kính ñöùng daäy ñoùn röôùc, cuùi ñaàu chaép tay: Baáy giôø, khi ñaûnh leã ai thì ñaûnh leã khoaûng ñaàu goái, baép chaân. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau neân ñaûnh leã döôùi baøn chaân. Theá roài, caùc Tyø-kheo baûo baäc toân tuùc ñöa baøn chaân ra ñeå ñaûnh leã,

laøm nhieãu loaïn ngöôøi tu haønh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau phaûi noùi tieáng "Xin chaøo". Khi aáy, coù Tyø-kheo chôi ñuøa, noùi: - Xin chaøo Toân giaû, xin chaøo Toân giaû. Laïi laøm nhieãu loaïn ngöôøi ta. caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau chaøo hoûi coù ba caùch: Duøng thaân, mieäng vaø taâm. Duøng thaân nghóa laø khi ñöông söï ñang ngoài hay ñöùng, mình cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân. Ñoù goïi laø duøng thaân. Duøng mieäng nghóa laø khi ñöông söï ôû töø xa, mình chaép tay, cuùi ñaàu noùi: "Xin chaøo ngaøi". Ñoù goïi laø duøng mieäng. Duøng taâm nghóa laø khi ñöông söï quay löng ñi, mình chaép tay toû thaùi ñoä cung kính. Ñoù goïi laø duøng taâm baøy toû söï cung kính. Neáu thaáy Thöôïng toïa ñeán maø khoâng ñöùng daäy ñoùn röôùc chaøo hoûi cung kính, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp toân kính Thöôïng toïa. Keä toùm taét: "Cöû toäi vaø trò toäi, Ñuoåi ñi cuøng Bieät truï. Ngöôøi xöû ñoaùn, ruoäng ñaát, Laøm phoøng, cho naêm naêm. Giöôøng neäm, pheùp cung kính, Ñoù laø phaåm thöù ba".

PHEÙP BOÁ TAÙT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, chín möôi saùu loaïi ngöôøi xuaát gia ñeàu cöû haønh Boá-taùt, maø Tyø-kheo khoâng Boá-taùt. Vì theá, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao chín möôi saùu loaïi ngöôøi xuaát gia ñeàu coù Boá-taùt maø Samoân Thích töû khoâng Boá-taùt? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Nhö theá thaät ñaùng bò ngöôøi ta cheâ traùch. Töø nay veà sau phaûi Boátaùt, goàm caùc vieäc: 1. Ñoïc keä. 2. Ngaøy möôøi boán ngaøy möôøi laêm.

3. Chæ choã Boá-taùt.
4. Boá-taùt ban ngaøy.
5. Trong nhaø.
6. Giaëc cöôùp.
7. Vua.
8. A-na-luaät.
9. Hai caùch ñeám.
10. Khoâng tuïng thuoäc.
11. Khoâng tuïng thuoäc taát caû.
12. Thuaän nghòch.
13. Muoán nghe töø ñaàu.
14. Ngöôøi chöa thoï cuï tuùc.
15. Tuïng giôùi sôùm quaù.
16. Moät truù xöù.
17. Hai chuùng.
18. Hai chuùng ñaõ tuïng, hai chuùng chöa tuïng.

19. Gôûi duïc.
20. Nhaän duïc.
21. Gôûi duïc nhieàu.
22. Gôûi duïc baèng.
23. Cuø-sö-la.
24. Ñaïi-aùi-ñaïo.
25. Xieån-ñaø.
26. Beänh.
27. A-luyeän-nhaõ.
28. Khoâng neân cho maø cho.
29. Soâng A-chi-la.
30. Möôøi moät vieäc khoâng ñöôïc goïi laø gôûi duïc: Chuyeån duïc; gôûi duïc ban ñeâm; ôû ngoaøi giôùi; Tyø-kheo-ni; ngöôøi chöa thoï cuï tuùc; Nhaän duïc roài ra ñi; gôûi duïc roài ra ñi; Nhaän duïc roài traû giôùi; gôûi duïc roài traû giôùi; maát duïc; phaù hoaïi chuùng.
31. Boán caùch Boá-taùt.
32. Boán caùch tuïng giôùi.
33. Baûy vieäc neân ngaên caûn.
34. Hai vieäc neân ngaên caûn.
1. Ñoïc keä:
Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo:
1. Ñöùc Phaät Tyø Baø Thi Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì

chuùng Taêng tòch tónh, noùi giôùi baûn ñaàu tieân:
“Nhaãn, khoå haïnh baäc nhaát,
Nieát-baøn, ñích toái thöôïng.
Tu haønh coøn haïi ngöôøi,
Khoâng theå goïi Sa-moân”.
2. Ñöùc Phaät Thi Khí Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn:
“Ví nhö ngöôøi saùng maét,
Traùnh ñöôïc ñöôøng nguy hieåm.
Baäc thoâng minh treân ñôøi,
Traùnh ñöôïc moïi ñieàu aùc”.
3. Ñöùc Phaät Tyø Xaù Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn:
“Khoâng noùi doái, haïi ngöôøi,
Vaâng haønh theo giôùi phaùp.
AÊn uoáng coù ñieàu ñoä,

Thöôøng thích nôi thanh vaéng.
Taâm thanh tònh chuyeân caàn,
Ñoù laø lôøi Phaät daïy”.
4. Ñöùc Phaät Caâu Löu Toân Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn:
“Tyø-kheo vaøo thoân xoùm,
Nhö ong ñi tìm hoa.
Laáy maät roài bay ñi,
Khoâng haïi gì höông saéc.
Khoâng nhìn vieäc ngöôøi khaùc,
Xem coù laøm hay khoâng.
Chæ xeùt haønh vi mình,
Coù toát hay khoâng toát”.
5. Ñöùc Phaät Caâu Na Haøm Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn:
“Muoán taâm mình toát chôù buoâng lung,
Phaùp thieän Thaùnh nhaân luoân gaéng hoïc.
Nhöõng ngöôøi trí tueä taâm chuyeân chuù,
Khoå naõo öu saàu döùt tuyeät ngay”.
6. Ñöùc Phaät Ca Dieáp Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn:
“Khoâng laøm caùc vieäc aùc,
SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 517

Tuaân haønh caùc haïnh laønh. Giöõ taâm yù trong saïch, Chö Phaät daïy nhö vaäy”. 7. Ñöùc Phaät Thích Ca Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, ñaàu tieân noùi giôùi baûn: “Laønh thay gìn giöõ thaân, Gìn giöõ mieäng cuõng vaäy. Laønh thay giöõ taâm yù, Giöõ veïn toaøn taát caû. Tyø-kheo giöõ taát caû, AÉt xa lìa khoå naõo. Tyø-kheo giöõ mieäng yù Thaân khoâng laøm ñieàu aùc, Ba nghieäp ñeàu thanh tònh, Seõ ñaït ñöôïc Thaùnh quaû”. Ñoù goïi laø ñoïc keä khi Boá-taùt. 2. Ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, ñeä töû ñoàng haønh cuûa Toân giaû A-nan ñang haønh Ma-na-ñoûa, Toân giaû baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Ñeä töû ñoàng haønh cuûa con muoán ñeán moät caên leàu nhoû ôû thoân xoùm ñeå haønh Ma-na-ñoûa vaøo ngaøy möôøi boán. Phaät noùi vôùi A-nan: - Hoâm nay nhaèm ngaøy möôøi boán tinh tuù thuaän hoøa, thôøi tieát thuaän hoøa, Taêng chuùng thuaän hoøa, neân Boá-taùt xong roài môùi ñi. Ngaøy möôøi boán: Laàn Boá-taùt thöù ba vaø thöù baûy cuûa muøa Ñoâng, laàn Boá-taùt thöù ba vaø thöù baûy cuûa muøa Xuaân vaø laàn Boá-taùt thöù ba, thöù baûy cuûa muøa Haï. Ngaøy möôøi laêm: Goàm coù möôøi taùm laàn Boá-taùt. Trong moät naêm coù hai möôi boán kyø Boá-taùt, saùu kyø vaøo ngaøy möôøi boán vaø möôøi taùm kyø vaøo ngaøy möôøi laêm. Ñoù goïi laø Boá-taùt

ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm. 3. Chæ choã Boá-taùt: Khi Phaät an truù trong nuùi Kyø-xaø-quaät nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy caùc Tyø-kheo khoâng bieát choã Boá-taùt, neân coù ngöôøi thì ñöôïc Boá-taùt, coù ngöôøi thì khoâng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Neân laøm yeát-ma chæ roõ choã Boá-taùt trong nuùi Kyø-xaø-quaät.

518 BOÄ LUAÄT 2

Ngöôøi laøm yeát-ma neân baïch: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, keå töø hoâm nay Taêng duøng nôi naøy trong nuùi Kyø-xaø-quaät laøm choã Boá-taùt thöôøng xuyeân. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Taêng nay duøng nôi naøy trong nuùi Kyø-xaø-quaät laøm choã Boá-taùt thöôøng xuyeân. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng duøng nôi naøy laøm choã Boá-taùt thöôøng xuyeân thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng duøng nôi naøy laøm choã Boá-taùt thöôøng xuyeân, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoù goïi laø chæ choã Boá-taùt. 4. Boá-taùt ban ngaøy: Khi Phaät an truù trong nuùi Kyø-xaø-quaät nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy caùc Tyø-kheo Boá-taùt vaøo ban ñeâm. Vì ñöôøng saù hieåm trôû, trieàn doác khoù ñi, ñeán nôi Boá-taùt cöïc khoå, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân, roài hoûi: - Baïch Theá Toân! Coù theå Boá-taùt ban ngaøy ñöôïc khoâng? Phaät daïy: - Ñöôïc. Neáu Boá-taùt ban ngaøy maø Taêng ôû xa thì neân tuyeân boá: “Thöa caùc Tröôûng laõo, kyø naøy Taêng seõ Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm, hoaëc tröôùc böõa aên, hoaëc sau böõa aên, vaøo luùc boùng maët trôøi chöøng aáy, phaûi taäp hoïp taïi choã moã xöù, hoaëc taïi giaûng ñöôøng, phoøng Thieàn, phoøng söôûi, döôùi goác caây (ñeå Boá-taùt)”. Neáu khoâng tuyeân boá thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni”. Ñoù goïi laø Boá-taùt ban ngaøy. 5. Nhaø: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy vua A-xaø-theá laøm nhaø Boá- taùt trong nuùi Kyø-xaø-quaät, roài trang trí baèng caùc caùnh sen daùt vaøng. Sau khi Taêng ngoài xong, Ñöùc Theá Toân môùi ñeán ngoài. Caùc Tyø-kheo vaøo heát, chuaån bò Boá-taùt, thì boãng döng moät caùnh hoa sen daùt vaøng rôi xuoáng ñaát. Luùc aáy, moät aùc Tyø-kheo khôûi taâm troäm caép, beøn laáy caùnh sen keïp döôùi naùch. Vì Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ngoài laâu maø khoâng Boá-taùt neân Toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Ñaàu ñeâm ñaõ qua, Taêng ngoài laâu moûi meät, kính xin Theá Toân vì caùc Tyø-kheo maø thuyeát giôùi Boá-taùt. Khi aáy, Theá Toân im laëng. Tình hình nhö theá keùo daøi sang nöûa ñeâm roài ñeán cuoái ñeâm, Toân giaû laïi baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân raïng ñoâng ñaõ xuaát hieän, chuùng Taêng ngoài laâu,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 519

kính xin Theá Toân thuyeát giôùi Boá-taùt. Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: - Chuùng Taêng khoâng thanh tònh. Khi aáy, Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân suy nghó: - Vì ai maø Theá Toân noùi raèng chuùng Taêng khoâng thanh tònh? Ñoaïn, Muïc-lieân nhaäp ñònh, lieàn thaáy ñöôïc aùc Tyø-kheo ñang ngoài xeáp ro trong chuùng. Toân giaû

beøn töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán choã vò aáy, duøng tay traùi naém coå loâi ñeán cöûa, roài duøng tay phaûi ñaåy ra, noùi: - Naøy aùc Tyø-kheo, töø hoâm nay oâng khoâng phaûi laø Sa-moân, khoâng phaûi laø Tyø- kheo, khoâng ñöôïc ôû trong chuùng nöõa. Sau khi thaày ñuoåi ñi, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp loâi ngöôøi ñi. Roài Phaät noùi vôùi A-nan: - Töø nay veà sau, caùc thaày haõy töï tuïng giôùi. Vì sao vaäy? Vì Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri khoâng tuïng giôùi cho moät chuùng khoâng thanh tònh. Naøy A-nan, trong phaùp luaät cuûa Nhö Lai cuõng gioáng bieån lôùn coù taùm vieäc chöa töøng coù, nhö trong Tuyeán Kinh ñaõ noùi roõ. Do theá, caùc ñeä töû cuûa ta thaáy roài, lieàn sinh taâm thích thuù. Ñoù goïi laø nhaø. 6. Giaëc cöôùp: Khi Phaät an truù taïi nuùi Kyø-xaø-quaät nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy caùc Tyø-kheo Boá-taùt tuïng giôùi. Khi tuïng ñeán phaàn cuoái cuûa Ba-daï-ñeà, ñoïc: “Caét boû roài Ba-daï-ñeà, phaù boû roài Ba-daï-ñeà, loâi ra roài Ba-daï-ñeà”, thì boïn cöôùp ñeán. Ngöôøi tuïng giôùi lieàn im laëng. Boïn cöôùp ñöùng moät laùt roài boû ñi. Ngöôøi tuïng giôùi laïi tieáp tuïc; nhö vaäy ñeán ba laàn. Boïn cöôùp suy nghó: “Ñaây laø aùc Sa-moân, neân noùi nhö sau: Caét boû, phaù boû, loâi ra roài Ba- daï-ñeà. Hoï ñang ñònh caét chuùng ta, phaù chuùng ta, loâi chuùng ta ñaây”, beøn xoâng vaøo ñaùnh caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi hoaëc, hay laø boïn cöôùp vöøa roài ñaõ nghe tuïng giôùi? Theá roài, hoï ñem söï kieán aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Giaëc cöôùp laø vua ôû trong röøng, chuùng coù theå laøm nhöõng vieäc baát lôïi, vì sao caùc oâng laïi tuïng laïi nhöõng lôøi cuõ? Töø nay veà sau khi Tyø-kheo Boá-taùt tuïng giôùi maø coù giaëc cöôùp ñeán thì Ta cho pheùp ñöôïc ñoïc sang kinh khaùc, hoaëc laø kinh Ba-la-dieân, hoaëc kinh Baùt baït-kyø, hoaëc keä Maâu Ni, hoaëc kinh Phaùp Cuù. Neáu giaëc cöôùp bieát pheùp taéc cuûa Tyø-kheo, noùi: “Naøy Sa-moân, chuùng toâi ñaõ bieát roài”, thì haõy tuïng tieáp giôùi ñaõ tuïng tröôùc. Khi aáy, Tyø- kheo neân tuïng gaáp, khieán khoâng theå phaân bieät ñöôïc chöông cuù, ñeå cho

boïn chuùng khoâng bieát laø ñoaïn ñaàu, ñoaïn giöõa hay ñoaïn cuoái. Neáu tuïng laïi nhöõng lôøi cuõ thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø giaëc cöôùp. 7. Vua: Khi Phaät an truù taïi vöôøn Kyø-xaø Am-baø-la nôi thaønh Vöông xaù, nhö trong kinh Sa Moân ñaõ noùi roõ, cho ñeán töï nhuû: - Khoâng bieát coù theå tuïng giôùi tröôùc nhaø vua hay khoâng? Roài hoï ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Vua coù theå laøm nhöõng vieäc baát lôïi. Nhö trong tröôøng hôïp giaëc cöôùp ôû treân ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø vua. 8. A-na-luaät: Khi Phaät an truù trong nuùi Kyø-xaø-quaät, nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy caùc Tyø-kheo laøm yeát-ma Boá-taùt thì Toân giaû A-na-luaät khoâng ñeán. Caùc Tyø-kheo beøn cho söù giaû ñeán goïi: - Thöa Tröôûng laõo A-na-luaät, caùc Tyø-kheo ñang vaân taäp ñònh laøm yeát-ma Boá-taùt. Thaày ñaùp: - Ñöùc Theá Toân daïy raèng thanh tònh töùc laø Boá-taùt. Keû thanh tònh trong ñôøi naøy chính laø toâi ñaây. Toâi khoâng ñi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - OÂng haõy ñi goïi A-na-luaät laïi ñaây. Nhöng khoâng ñöôïc duøng Thieân nhaõn maø ñeán. Vì Tröôûng laõo naøy ñaõ hoûng nhuïc nhaõn neân phaûi vöôït qua nuùi non hieåm trôû ñeán moät caùch cöïc khoå. Phaät

lieàn noùi vôùi A-na-luaät: - OÂng khoâng toân kính Boá-taùt thì ai seõ toân kính? Töø nay veà sau, khi Boá-taùt thì taát caû ñeàu phaûi ñeán. Neáu khoâng ñeán, hoaëc bò beänh maø khoâng gôûi duïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø A-na-luaät. 9. Hai caùch ñeám: Khi aáy, Phaät hoûi Öu-ba-ly: - OÂng tuïng giôùi ñöôïc khoâng? - Baïch Theá Toân! Tuïng ñöôïc, nhöng nhöõng caâu chi li raát khoù ghi nhôù. - Neân laøm theû ñeám ñeå maø tuïng. Theá roài, Öu-ba-ly lieàn laøm theû ñeám moãi khi tuïng. Phaät laïi hoûi: - OÂng coù laøm theû ñeå ñeám moãi khi tuïng giôùi khoâng?

- Baïch Theá Toân! Khi tuïng nhöõng caâu chi li con coù ñeám theû, nhöng cuõng khoù nhôù. - Töø nay veà sau haõy laøm hai loaïi theû, moät loaïi naêm traêm vaø moät loaïi baûy traêm. Khi muoán tuïng, phaûi röûa tay saïch roài caàm theû boû xuoáng ñeám ñeán naêm, laïi röûa tay nöõa. Neáu coøn theû thì phaûi duøng nöôùc thôm ñeå röûa. Ngöôøi khaùc muoán caàm theû cuõng phaûi nhö vaäy. Ñoù goïi laø hai caùch ñeám. 10. Khoâng tuïng thuoäc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy trong thoân coù caùc Tyø- kheo ñang soáng, khi Taêng vaân taäp saép laøm yeát-ma Boá-taùt, lieàn thöa vôùi Thöôïng toïa: - Xin Thöôïng toïa tuïng giôùi. Thaày ñaùp: - Toâi khoâng thuoäc. Vò thöù hai, thöù ba cuõng theá, cho ñeán Haï toïa cuõng noùi nhö theá. Caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi hoaëc, beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, thoï cuï tuùc roài neân ñoïc hai boä Luaät. Neáu khoâng theå ñoïc caû hai boä thì neân ñoïc moät boä. Neáu cuõng khoâng theå ñoïc ñöôïc thì neân ñoïc naêm thieân giôùi. Neáu cuõng khoâng theå ñoïc ñöôïc thì neân ñoïc boán, ba, hai hay moät thieân. Khi Boá-taùt neân ñoïc roäng naêm boä Dieân Kinh. Neáu coù nhaân duyeân khoâng theå ñoïc ñöôïc, thì neân ñoïc boán, ba, hai hay moät, cho ñeán boán Ba-la-di vaø caùc baøi keä, (roài noùi) caùc phaàn khaùc nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe. Neáu Boá-taùt maø khoâng tuïng giôùi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Giaû nhö caû chuùng ñeàu khoâng coù ai tuïng thuoäc, thì neân baûo Thöôïng toïa ra ngoaøi giôùi tröôøng, taâm nghó, mieäng noùi: - Keû dö thöøa khi Boá-taùt. Roài ba ngöôøi coøn laïi trong giôùi tröôøng noùi ba laàn Boá-taùt. Laøm nhö vaäy laø phaït Thöôïng toïa. Ñoù goïi laø khoâng tuïng thuoäc. 11. Khoâng tuïng thuoäc taát caû: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo ñang ôû trong thoân xoùm taäp hoïp ñònh Boá-taùt, lieàn thöa vôùi Thöôïng toïa: - Xin Thöôïng toïa haõy tuïng giôùi. Thaày ñaùp: - Toâi chæ tuïng thoâng thaïo coù moät thieân. Taêng laïi thöa Thöôïng toïa thöù hai, thì thaày ñaùp: - Toâi chæ tuïng thuoäc coù hai thieân. Nhö vaäy, moãi ngöôøi chæ tuïng thuoäc coù moät thieân, hoï beøn tuaàn töï

tuïng moãi ngöôøi moät thieân ñeå Boá-taùt. Nhöng khi Boá-taùt xong sinh nghi, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, ta khoâng cho pheùp cuøng laàn löôït tuïng ñeå Boá-taùt. Neáu gaëp tröôøng hôïp nhö theá thì cuøng uûy thaùc cho moät ngöôøi Thoâng minh tuïng thuoäc ñeå tuïng. Khi tuïng ñeán choã naøo maø queân, thì ngöôøi khaùc ñöôïc tuïng tieáp. Neáu phoái hôïp nhau laàn löôït tuïng ñeå Boá-taùt thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni.

Ñoù goïi laø khoâng tuïng thuoäc taát caû. 12. Tuïng xuoâi, tuïng ngöôïc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù caùc Tyø-kheo ñang soáng trong thoân xoùm, vaân taäp Boá-taùt. Coù moät Tyø-kheo tuïng thuoäc giôùi baûn xuoâi vaø ngöôïc. Thaày baét ñaàu tuïng töø baøi töïa cho ñeán phaùp tuøy thuaän, roài tuïng ngöôïc töø phaùp tuøy thuaän leân giôùi baûn ñeå Boá-taùt. Nhöng khi Boá-taùt xong taâm sinh nghi ngôø, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp tuïng ngöôïc maø phaûi tuïng xuoâi. Neáu luùc tuïng maø lôõ queân thì ñöôïc tuïng boå khuyeát. Ngöôøi naøo tuïng xuoâi roài tuïng ngöôïc ñeå Boá-taùt thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø tuïng xuoâi, ngöôïc. 13. Muoán nghe töø ñaàu: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo vaân taäp Boá- taùt, tuïng giôùi baûn cho ñeán phaùp tuøy thuaän thì coù Tyø-kheo khaùch tôùi, noùi: - Thöa Tröôûng laõo, toâi soáng trong xoùm laøng naøy maø chöa töøng nghe tuïng giôùi baûn ñaày ñuû, xin Tröôûng laõo tuïng ñaày ñuû cho toâi nghe. Ngöôøi tuïng beøn ñoïc laïi töø baøi töïa cuûa giôùi cho ñeán phaùp tuøy thuaän. Caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi ngôø, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät khieån traùch: - Vì sao caùc oâng tuïng laïi giôùi baûn cho ngöôøi muoán nghe laïi töø ñaàu? Töø nay veà sau ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Neáu Tyø-kheo Taêng vaân taäp Boá-taùt tuïng giôùi ñeán phaùp tuøy thuaän maø coù Tyø-kheo khaùch ñeán roài vaøo ngoài nghe, töùc ñöôïc goïi laø Boá-taùt. Neáu Tyø-kheo khaùch noùi: “Toâi soáng trong xoùm laøng naøy maø chöa töøng nghe tuïng giôùi baûn ñaày ñuû, xin Tröôûng laõo tuïng ñaày ñuû cho toâi nghe”, thì haõy ñôïi Taêng giaûi taùn roài haõy tuïng cho vò aáy. Neáu Taêng chöa giaûi taùn maø tuïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø muoán nghe töø ñaàu. 14. Chöa thoï cuï tuùc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo noùi cho ngöôøi

chöa thoï cuï tuùc veà naêm thieân toäi töø toäi Ba-la-di, ñeán toäi Vieät-tyø-ni. Sau ñoù, vò Tyø-kheo aáy vaøo thoân xoùm, ngöôøi theá tuïc noùi: - Tröôûng laõo, thaày phaïm toäi Ba-la-di cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni. Caùc Tyø-kheo nghe theá laáy laøm xaáu hoå, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät khieån traùch: - Vì sao caùc oâng laïi noùi giôùi baûn naêm Thieân toäi cho ngöôøi chöa thoï cuï tuùc nghe? Töø nay veà sau ta khoâng cho pheùp ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc. Chæ ñöôïc noùi: “OÂng khoâng ñöôïc laøm ñieàu phi phaïm haïnh, khoâng ñöôïc troäm caép, khoâng ñöôïc saùt sinh, khoâng ñöôïc noùi doái v.v…”, nhö vaäy maø thoâi. Neáu ai ñem noùi teân cuûa naêm Thieân toäi thuoäc giôùi baûn cho ngöôøi chöa thoï cuï tuùc nghe thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø chöa thoï cuï tuùc. 15. Tuïng giôùi quaù sôùm: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo soáng trong thoân xoùm, saùng sôùm thöùc daäy lieàn Boá-taùt. Khi laøm xong, coù Tyø-kheo khaùch ñeán, noùi: - Tröôûng laõo haõy ñeán cuøng toâi Boá-taùt. Thaày ñaùp: - Toâi ñaõ Boá-taùt roài. Tyø-kheo khaùch noùi: - Tröôûng laõo Boá-taùt nhö theá laø quaù sôùm. Roài thaày ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng neân Boá-taùt quaù sôùm. Neáu moät Tyø-kheo soáng trong thoân xoùm thì ñeán ngaøy Boá-taùt neân queùt thaùp vaø truù xöù cuûa

Taêng. Neáu coù ngöôøi ñeán thì duøng nöôùc hoa röôùi treân ñaát, raûi hoa, ñoát ñeøn, ñôïi Tyø-kheo khaùch ñeán roài cuøng nhau Boá-taùt. Neáu khoâng coù Tyø-kheo khaùch ñeán maø baûn thaân mình coù toäi thì neân suy nghó: "Neáu gaëp ñöôïc Tyø-kheo thanh tònh thì seõ ñoaïn tröø toäi naøy ñuùng nhö phaùp". Sau khi nghó theá xong, neân taâm nieäm, mieäng noùi: - Hoâm nay ngaøy möôøi laêm, Taêng Boá-taùt, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp thanh tònh thoï Boá-taùt. Noùi nhö vaäy ba laàn. Neáu khi Boá-taùt xong maø coù Tyø-kheo khaùch ñeán, thì vò naøy neân noùi lôøi tuøy hyû: Tröôûng laõo ñaõ Boá-taùt, toâi laø Moã giaùp xin tuøy hyû. Neáu khoâng theå tuøy hyû thì phaûi ra ngoaøi cöông giôùi Boá-taùt. Neáu ai Boá-taùt luùc saùng sôùm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø Boá-taùt quaù sôùm.

524 BOÄ LUAÄT 2

16. Moät truù xöù: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo ñang ñi treân ñöôøng, vì trôøi u aùm, töôûng trôøi ñaõ toái neân vaøo truù xöù cuûa Tyø-kheo trong thoân Boá-taùt. Khi Boá-taùt xong thì trôøi quang taïnh, thaáy maët trôøi haõy coøn sôùm, caùc Tyø-kheo thaàm nghó: "Chuùng ta neân ra ñi". Khi hoï ñi roài, boãng choác chuùng thöù hai laïi ñeán. Theá roài, hoï Boá-taùt taïi ñoù, ñoàng thôøi nghæ ñeâm luoân ôû ñaây ñeán saùng hoâm sau môùi ñi. Luùc ñi treân ñöôøng beøn gaëp nhoùm Tyø-kheo Boá-taùt tröôùc, lieàn hoûi: - Thöa Tröôûng laõo, ñeâm roài Tröôûng laõo nghæ ôû ñaâu? - Nghæ taïi moã xöù. - Vaäy chöù Boá-taùt nôi naøo? - Taïi moã xöù. - Chuùng toâi cuõng Boá-taùt taïi nôi ñoù. Caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi hoaëc, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau taïi moät choã khoâng ñöôïc Boá-taùt hai laàn. Neáu Tyø- kheo ñi xa, ñeán ngaøy Boá-taùt vaøo truù xöù cuûa Tyø-kheo trong thoân ñeå Boá- taùt, thì luùc Boá-taùt xong khoâng ñöôïc im laëng boû ñi, maø phaûi daën laïi Sa-di, hoaëc ngöôøi laøm vöôøn, hoaëc keû chaên boø: "Neáu coù Tyø-kheo ñeán thì neân noùi cho hoï bieát raèng ôû ñaây ñaõ coù Boá-taùt roài". Neáu khoâng coù ai caû thì neân vieát nôi coät hay caùnh cöûa, hoaëc raûi hoa laøm daáu. Neáu mình ñeán sau thì neân hoûi, neân tìm daáu veát, khoâng ñöôïc Boá-taùt lieàn. Neáu ñoaøn ngöôøi tröôùc khoâng daën, khoâng laøm daáu, ñoaøn ngöôøi sau khoâng hoûi, khoâng tìm daáu veát, thì caû hai ñeàu phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Ñoù goïi laø moät truù xöù. 17. Hai chuùng: Neáu hai chuùng Tyø-kheo khaùch ñeán, moät chuùng Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán, moät chuùng Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi laêm, vaäy thì neân theo ai? - Neân theo chuùng ñeán tröôùc. Neáu hai chuùng cuøng vaøo moät luùc thì neân theo chuùng coù Thöôïng toïa. Neáu khoâng phaân bieät lôùn nhoû ñöôïc thì neân theo ngöôøi giöõ luaät. Neáu hai chuùng cuøng coù ngöôøi giöõ luaät nhö nhau thì neân theo chuùng naøo ngoõ lôøi tröôùc, hoaëc laø ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm, neân theo hoï Boá-taùt. Ñoù goïi laø hai chuùng. 18. Caû hai ñeàu ñaõ tuïng, caû hai ñeàu chöa tuïng: Khaùch Tyø-kheo Boá-taùt ngaøy möôøi boán, coøn cöïu Tyø-kheo Boá-taùt ngaøy möôøi laêm. Neáu khaùch Tyø-kheo ñeán choã cöïu Tyø-kheo, cöïu Tyø- kheo noùi vôùi khaùch Tyø-kheo: "Thöa Tröôûng laõo, chuùng ta cuøng hôïp taùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 525

Boá-taùt", thì luùc ñoù, khaùch Tyø-kheo khoâng ñöôïc noùi: "Chuùng toâi ñaõ Boá-taùt xong", (roài ôû yeân trong truù xöù), maø neân ñi ra ngoaøi cöông giôùi ñeå giöõ tính chaát hoøa hôïp. Neáu cöïu Tyø-kheo Boá-taùt ngaøy möôøi boán, khaùch Tyø-kheo Boá-taùt ngaøy möôøi laêm maø khaùch Tyø-kheo noùi: "Tröôûng laõo, haõy Boá-taùt", thì cöïu Tyø-kheo neân noùi: - Chuùng toâi ñaõ Boá-taùt roài. Luùc aáy, khaùch Tyø-kheo neân noùi lôøi tuøy hyû: - Tröôûng laõo ñaõ Boá-taùt roài, chuùng toâi xin tuøy hyû. Neáu khoâng tuøy hyû thì neân ra ngoaøi cöông giôùi Boá-taùt. Ñoù goïi laø caû hai ñeàu ñaõ tuïng hoaëc caû hai ñeàu chöa tuïng. 19. Gôûi duïc: Khi chuùng Taêng vaân taäp Boá-taùt, thì coù moät Tyø-kheo vì vieäc y baùt khoâng ñeán döï ñöôïc, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø naøy veà sau, Ta cho pheùp gôûi duïc. Ngöôøi gôûi duïc neân noùi theá naøy: - Xin Tröôûng laõo haõy laéng nghe. Hoâm nay (hoaëc ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm) chuùng Taêng Boá-taùt, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp xin gôûi duïc Boá-taùt thanh tònh. Xin Tröôûng laõo haõy noùi giuùp toâi. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Khi gôûi duïc, khoâng ñöôïc gôûi cho ngöôøi muø môø, maø neân gôûi cho ngöôøi coù theå nhaän duïc vaøo giöõa chuùng Taêng noùi raønh maïch. Neáu vì baän vieäc y baùt maø luùc Boá-taùt khoâng gôûi duïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø gôûi duïc. 20. Nhaän duïc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo Taêng vaân taäp laøm yeát-ma Boá-taùt, thì coù moät Tyø-kheo ñang beänh vaø lo vieäc y baùt, gôûi duïc cho Tyø-kheo khaùc, nhöng vò naøy khoâng nhaän. Do ñoù, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau phaûi nhaän duïc. Khi nhaän duïc phaûi töï suy nghó xem mình coù theå truyeàn duïc ñöôïc khoâng. Khoâng ñöôïc nhaän duïc nhieàu ngöôøi, chæ nhaän toái ña ba ngöôøi. Khi gôûi duïc, neân noùi nhö sau: Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, hoâm nay chuùng Taêng Boá-taùt, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp xin gôûi duïc Boá-taùt thanh tònh. Neáu queân teân thì neân nhôù soá tuoåi, roài noùi: - Vò Tyø-kheo chöøng aáy tuoåi. Neáu ñoù laø Tyø-kheo khaùch thì noùi laø khaùch; beänh thì noùi laø beänh,:

- Tyø-kheo... gôûi duïc Boá-taùt thanh tònh. Neáu ai ñang beänh vaø lo vieäc y baùt gôûi duïc maø khoâng nhaän thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhaän duïc. 21. Gôûi duïc nhieàu: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo Taêng Boá-taùt, nhöõng ngöôøi gôûi duïc thì nhieàu maø nhöõng ngöôøi taäp hoïp thì ít. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp khi Boá-taùt maø nhöõng ngöôøi gôûi duïc thì nhieàu, coøn nhöõng ngöôøi taäp hoïp thì ít. Neáu Boá-taùt trong tröôøng hôïp aáy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø gôûi duïc nhieàu. 22. Gôûi duïc baèng soá ngöôøi kia: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo Taêng Boá-taùt, thì soá ngöôøi gôûi duïc baèng soá ngöôøi taäp hoïp laøm Boá-taùt. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp laøm Boá-taùt maø soá ngöôøi gôûi duïc baèng soá ngöôøi taäp hoïp. Soá ngöôøi taäp hoïp phaûi nhieàu hôn, neáu baèng soá ngöôøi gôûi duïc maø Boá-taùt thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø soá ngöôøi gôûi duïc baèng soá ngöôøi taäp hoïp. 23.

Cuø-sö-la: Khi Phaät an truù taïi vöôøn Cuø-sö-la ôû Caâu-dieäm-di, luùc aáy Tyø-kheo Taêng vaân taäp Boá-taùt, vò laøm yeát-ma xöû ñoaùn noùi lôùn tieáng, cö só Cuø-sö-la nghe theá beøn ñi vaøo giôùi tröôøng. Taêng lieàn im laëng. Choác laùt, oâng ta böôùc ra, thì Taêng tieáp tuïc giaûi quyeát söï vieäc laïi noùi lôùn tieáng nhö tröôùc. Ñeán ba laàn nhö vaäy, roài cö só thaàm nghó: "Khi ta vaøo thì im laëng, khi ta ra thì laïi lôùn tieáng, giôø ta haõy vaøo maø khoâng trôû ra nöõa", nhö tröôøng hôïp Cuø-sö-la hoûi Toân giaû A-nan, maø trong Luïc Nhaäp Dieân Kinh ñaõ noùi roõ. Luùc aáy caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi hoaëc, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Neáu ñoù laø ngöôøi coù ñöùc haïnh cao quyù muoán nghe chuùng Taêng giaûi quyeát coâng vieäc thì neân ñeå cho oâng ta nghe. Ñoàng thôøi, neáu trong chuùng coù ngöôøi taøi gioûi, noùi naêng löu loaùt, giaûi quyeát söï vieäc phaân minh thì cöù töï nhieân tieán haønh. Traùi laïi, neáu giaûi quyeát söï vieäc tröôùc keû phaøm phu taàm thöôøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni:. Ñoù goïi laø Cuø-sö-la cö só. 24. Ñaïi-aùi-ñaïo: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di gôûi duïc maø Tyø-kheo khoâng nhaän. Theá roài, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di ñi ñeán

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 527

choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng haàu moät beân, ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Tyø-kheo khoâng nhaän duïc con gôûi thì ai nhaän? Baáy giôø, Theá Toân tuøy thuaän thuyeát phaùp cho Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm- di khieán baø sinh taâm hoan hyû, beøn cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài caùo lui. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo kia ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Tyø-kheo-ni gôûi duïc thì neân nhaän. Neáu mình laø Thöôïng toïa thì neân noùi: - Toâi laø Thöôïng toïa cuûa chuùng Taêng neân khoâng nhaän duïc. Hoaëc laø ngöôøi daïy baûo Ni, hoaëc laø ngöôøi tuïng giôùi thì phaûi töï trình baøy roõ, khoâng neân nhaän duïc. Neáu laø ngöôøi coi phoøng, ngöôøi coù beänh thì neân noùi: - Toâi khoâng ñeán trong Taêng, neân gôûi duïc ngöôøi khaùc. Traùi laïi neáu noùi: "Toâi laø Tyø-kheo khaát thöïc, toâi laø ngöôøi ôû A-luyeän-nhaõ, toâi laø ngöôøi maëc y phaán taûo, toâi laø haøng ñaïi ñöùc, roài khoâng nhaän duïc", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu noùi: "Toâi laø Thöôïng toïa, laø ngöôøi daïy baûo Ni, laø ngöôøi tuïng giôùi", roài khoâng nhaän duïc, thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø Cuø-ñaøm-di Ñaïi-aùi-ñaïo. 25. Xieån-ñaø: Khi Phaät an truù taïi vöôøn Cuø-sö-la ôû Caâu-dieäm-di, luùc aáy Taêng vaân taäp Boá-taùt, thì Tyø-kheo Xieån-ñaø khoâng chòu ñeán. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân, roài hoûi: - Baïch Theá Toân! Tröôøng hôïp aáy phaïm vaøo toäi gì? Phaät daïy: - Phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Boá-taùt maø Tyø-kheo khoâng chòu ñeán nhö theá thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu vì vieäc y baùt neân khoâng ñeán maø khoâng gôûi duïc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. 26. Bò beänh: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc Tyø-kheo vaân taäp ñònh Boá-taùt thì coù moät Tyø-kheo beänh phong leân côn ñoäng kinh, beøn noùi vôùi ngöôøi ôû phoøng beân caïnh: - Thöa Tröôûng laõo, toâi bò beänh phong ñang leân côn, xin gôûi duïc thanh tònh cho Tröôûng laõo.

Nhöng Tyø-kheo aáy khoâng nhaän, thaày beøn ñi ñeán tröôùc Thöôïng toïa,

528 BOÄ LUAÄT 2

côûi deùp, quyø goái chaép tay, baïch nhö sau: - Con laø Moã giaùp, thanh tònh, xin Thöôïng toïa ghi nhôù cho. Noùi nhö vaäy ba laàn, roài ñi. Caùc Tyø-kheo sinh taâm nghi ngôø, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, roài hoûi: - Baïch Theá Toân! Nhö vaäy coù ñöôïc khoâng? Phaät daïy: - Gôûi duïc nhö theá laø toát, ñaõ laøm ñuùng phaùp. Nhöng ngöôøi khoâng nhaän duïc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø bò beänh. 27. A-luyeän-nhaõ: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ vaø trong thoân xoùm thöôøng laøm Boá-taùt chung. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ôû A- luyeän-nhaõ vaøo trong thoân Boá-taùt xong, lieàn ñi. Hoï ñi khoâng bao laâu thì coù Tyø-kheo khaùch ñeán, laïi cuõng Boá-taùt taïi ñoù, roài nghæ ñeâm luoân ôû ñaây. Saùng hoâm sau, hai beân gaëp nhau, lieàn hoûi: - Ñeâm hoâm qua Tröôûng laõo nghæ ôû ñaâu? - Nghæ taïi ñaây. - Theá coøn Boá-taùt taïi ñaâu? - Cuõng taïi ñaây. Hoï nghe theá, loøng sinh nghi, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp taïi moät choã maø Boá-taùt hai laàn. Neáu ôû A-luyeän-nhaõ vaøo trong thoân Boá-taùt thì khi ra ñi khoâng ñöôïc laøm thinh maø phaûi daën laïi Sa-di, hoaëc ngöôøi laøm vöôøn, hoaëc keû chaên boø: “Neáu sau ñoù coù Tyø-kheo ñeán thì noùi cho hoï bieát laø ôû ñaây ñaõ laøm Boá-taùt roài”. Neáu khoâng coù ngöôøi, thì neân vieát treân coät hoaëc treân caùnh cöûa, hoaëc raûi hoa laøm daáu. Ngöôøi ñeán sau thì neân hoûi, tìm daáu veát. Neáu ngöôøi ra ñi khoâng daën doø, khoâng laøm daáu, coøn ngöôøi ñeán sau khoâng hoûi, khoâng tìm daáu veát thì caû hai ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø A-luyeän-nhaõ. 28. Khoâng neân gôûi duïc maø gôûi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo taäp hoïp ñuùng luùc thì gôûi duïc yeát-ma, taäp hoïp phi thôøi thì gôûi duïc thanh tònh. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp khi taäp hoïp ñuùng thôøi thì gôûi duïc yeát-ma, khi taäp hoïp phi thôøi thì gôûi duïc thanh tònh; traùi laïi, khi taäp hoïp phi thôøi neân gôûi duïc yeát-ma, khi taäp hoïp ñuùng thôøi neân gôûi duïc thanh tònh. Ñoàng thôøi khi taäp hoïp ñuùng thôøi cuõng coù theå gôûi caû hai loaïi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 529

duïc, noùi nhö sau: “Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, hoâm nay Taêng Boá-taùt - ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm - toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp xin gôûi duïc Boá-taùt thanh tònh, mong Tröôûng laõo noùi giuùp cho toâi”. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Khi gôûi duïc yeát-ma cuõng noùi ba laàn. Neáu luùc taäp hoïp phi thôøi maø gôûi duïc thanh tònh, luùc taäp hoïp ñuùng thôøi maø gôûi duïc yeát-ma thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng neân gôûi duïc maø gôûi. 29. Soâng A-chi-la: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñi ñeán gaàn soâng A-chi-la traûi toïa cuï ngoài tuïng giôùi. Theá roài, nöôùc soâng daâng leân daàn daàn ñeán ñaàu goái, roài leân cao ngang mieäng, khieán hoï cöïc khoå toät ñoä. Sau ñoù, hoï trôû

veà choã Phaät, ñem söï vieäc treân trình baøy ñaày ñuû vôùi Theá Toân, roài hoûi: - Baïch Theá Toân! Coù theå ñöùng Boá-taùt ñöôïc khoâng? Phaät daïy: - Ñöôïc. Ñöôïc ñi, ñöùng, ngoài, naèm Boá-taùt. Ñi Boá-taùt: Neáu Tyø-kheo ñi vôùi khaùch buoân, ñeán ngaøy Boá-taùt maø gaëp ñoaïn ñöôøng nguy hieåm, khaùch buoân khoâng daùm chôø, thì ñöôïc vöøa ñi vöøa Boá-taùt. Tröôùc heát phaûi truø tính xem ñi ñeán choã naøo môùi tuïng xong giôùi baûn, hoaëc daõy nuùi, hoaëc taûng ñaù, thì laáy ñoù laøm tieâu xí, roài ñöa caùnh tay ra chaïm vaøo nhau laøm yeát-ma ñònh cöông giôùi Boá-taùt. Khi laøm yeát- ma xong môùi Boá-taùt. Ñoù goïi laø Boá-taùt khi ñi. Ñöùng Boá-taùt: Neáu Tyø-kheo ñoâng maø khoâng coù giöôøng gheá ñeå ngoài thì taát caû ñöùng ñöa caùnh tay ra chaïm vaøo nhau maø Boá-taùt. Ñoù goïi laø ñöùng Boá-taùt. Ngoài Boá-taùt: Coù giöôøng gheá duøng ñeå ngoài Boá-taùt. Ñoù goïi laø ngoài Boá-taùt. Naèm Boá-taùt: Neáu Tyø-kheo giaø beänh khoâng theå ngoài laâu, maø giöôøng keâ saùt beân nhau, thì coù theå naèm Boá-taùt. Ñoù goïi laø naèm Boá-taùt. Toùm laïi, ñoù goïi laø soâng A-chi-la. 30. Möôøi moät tröôøng hôïp khoâng ñöôïc goïi laø gôûi duïc: a. Chuyeån duïc: Chaúng haïn noùi: “Thöa Tröôûng laõo, tröôùc ñaây toâi coù nhaän duïc cuûa Moã giaùp giôø xin chuyeån laïi Tröôûng laõo, goàm luoân caû duïc cuûa toâi”. Ñoù goïi laø chuyeån duïc. b. Gôûi duïc qua ñeâm: Chaúng haïn ngaøy mai môùi Boá-taùt maø hoâm nay ñaõ gôûi duïc. Ñoù goïi laø gôûi duïc qua ñeâm. c. ÔÛ ngoaøi cöông giôùi: Ra ngoaøi cöông giôùi gôûi duïc. Ñoù goïi laø ôû ngoaøi cöông giôùi.

d. Tyø-kheo-ni: Gôûi duïc cho Tyø-kheo-ni. Ñoù goïi laø Tyø-kheo-ni. e. Chöa thoï cuï tuùc: Gôûi duïc cho ngöôøi chöa thoï cuï tuùc. Ñoù goïi laø chöa thoï cuï tuùc. f. Nhaän duïc roài ra ñi: Nhaän duïc roài ra khoûi cöông giôùi. Ñoù goïi laø nhaän duïc roài ra ñi. g. Gôûi duïc roài ra ñi: Gôûi duïc roài ra khoûi cöông giôùi. Ñoù goïi laø gôûi duïc roài ra ñi. h. Nhaän duïc roài traû giôùi: Nhaän duïc xong roài traû laïi giôùi Cuï tuùc ñaõ thoï (hoaøn tuïc). Ñoù goïi laø nhaän duïc roài traû giôùi. i. Gôûi duïc roài traû giôùi: Gôûi duïc cho ngöôøi khaùc roài traû giôùi Cuï tuùc maø mình ñaõ thoï. Ñoù goïi laø gôûi duïc roài traû giôùi. k. Maát duïc: Tyø-kheo bò beänh gôûi duïc xong roài, nghe trong Taêng coù phaùp sö thuyeát phaùp, luaät sö giaûng luaät, lieàn thaân haønh ñeán nghe. Nhöng ngoài laâu moûi meät, lieàn laëng leõ rôøi choã ngoài ra veà, vì nghó raèng tröôùc ñaây mình ñaõ gôûi duïc roài. Tröôøng hôïp naøy khoâng theå goïi laø gôûi duïc, phaûi gôûi duïc laïi. Ñoù goïi laø maát duïc. j. Huûy hoaïi chuùng: Ñeán ngaøy Boá-taùt, Tyø-kheo Taêng vaân taäp, caùc Tyø-kheo khoâng ñeán lieàn gôûi duïc thanh tònh. Theá roài, gaëp möa gioù döõ doäi, hoaëc bò löûa chaùy, giaëc cöôùp, do vaäy, caùc Tyø-kheo kinh hoaøng boû ñi heát. Tröôøng hôïp naøy khoâng theå goïi laø mang duïc ñeán trong Taêng. Nhöng neáu coøn moät ngöôøi ngoài laïi, thì ñöôïc goïi laø mang duïc ñeán trong Taêng. Toùm laïi, ñoù laø möôøi moät tröôøng hôïp khoâng ñöôïc goïi laø gôûi duïc. 31. Boán caùch Boá-taùt: a. Moät ngöôøi thoï. b. Hai ngöôøi noùi. c. Ba ngöôøi noùi. d. Boán ngöôøi tuïng ñaày ñuû. a. Moät ngöôøi thoï: Khi moät Tyø-kheo soáng trong thoân xoùm, ñeán ngaøy Boá-taùt caàn phaûi queùt Thaùp vaø Thieàn vieän cuûa Taêng. Neáu coù ngöôøi khaùc ñeán, thì neân duøng nöôùc thôm

röôùi treân ñaát, ñoát ñeøn, raûi hoa, roài chôø Tyø-kheo khaùch. Neáu khoâng ai ñeán maø mình coù toäi thì neân thaàm nghó: “Khi naøo gaëp Tyø-kheo thanh tònh ta seõ ñoaïn tröø toäi naøy ñuùng nhö phaùp”. Thaàm nghó theá roài, quyø goái, chaép tay, taâm nieäm mieäng noùi: “Hoâm nay Taêng Boá-taùt (Hoaëc ngaøy thöù möôøi boán, hoaëc ngaøy thöù möôøi laêm), toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp thanh tònh thoï Boá-taùt”. (Noùi nhö theá ba laàn). Ñoù goïi laø moät ngöôøi thoï. b. Hai ngöôøi noùi: Khi hai Tyø-kheo ôû trong thoân xoùm, ñeán ngaøy Boá- taùt phaûi queùt Thaùp vaø Thieàn vieän cuûa Taêng. Neáu coù ngöôøi ñeán thì neân

duøng nöôùc thôm röôùi treân ñaát, raûi hoa, ñoát ñeøn. Neáu coù toäi thì phaûi saùm hoái laãn nhau ñuùng phaùp, roài quyø goái chaép tay, noùi nhö sau: “Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, hoâm nay Taêng Boá-taùt (Hoaëc ngaøy thöù möôøi boán, hoaëc ngaøy thöù möôøi laêm), toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp thanh tònh”. Ñoù goïi laø hai ngöôøi noùi. c. Ba ngöôøi noùi: Cuõng nhö tröôøng hôïp hai ngöôøi ôû treân. d. Boán ngöôøi tuïng ñaày ñuû: Khi Boá-taùt boán ngöôøi thì neân tuïng ñaày ñuû giôùi baûn. Ñoù goïi laø tuïng ñaày ñuû. 32. Boán caùch tuïng giôùi: a. Tuïng töø baøi töïa cuûa giôùi cho ñeán heát boán phaùp Ba-la-di, (roài noùi) “Nhöõng vaán ñeà khaùc Taêng ñaõ thöôøng nghe”, ñoaïn, tuïng keä keát thuùc. b. Tuïng töø ñaàu ñeán heát möôøi ba phaùp Taêng taøn, hai phaùp Baát ñònh, (roài noùi) “Coøn nhöõng giôùi khaùc nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe”, ñoaïn, tuïng keä keát thuùc. c. Tuïng töø ñaàu ñeán heát ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø, (roài noùi) “Coøn nhöõng giôùi khaùc nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe”, ñoaïn, tuïng keä keát thuùc. d. Tuïng töø ñaàu ñeán chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà, roài tieáp tuïng ñaày ñuû cho ñeán heát. Ñoù goïi laø boán caùch tuïng. 33. Khi Boá-taùt coù baûy tröôøng hôïp neân ngaên caûn: a. Ngöôøi khoâng ôû chung. b. Ngöôøi haønh Bieät truï. c. Ngöôøi chöa thoï cuï tuùc. d. Chöa Thuyeát duïc. ñ. Chöa ñieåm danh. e. Vì vaán ñeà hoøa hôïp. g. Söï hoøa hôïp chöa hoaøn toaøn. Ñoù goïi laø baûy tröôøng hôïp neân ngaên caûn khi Boá-taùt. 34. Khi Boá-taùt coù hai tröôøng hôïp neân ngaên caûn: a. Neáu thöïc hieän Boá-taùt thì Taêng seõ tranh chaáp nhau. b. Taêng bò phaù. Ñoù goïi laø hai tröôøng hôïp neân ngaên caûn. Toùm laïi, treân ñaây laø vaán ñeà Boá-taùt, gôûi duïc vaø nhaän duïc. ----------

PHEÙP AN CÖ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo du haønh vaøo muøa möa, giaãm ñaïp laøm haïi nhieàu sinh vaät, bò

ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Chín möôi saùu loaïi ngöôøi xuaát gia coøn bieát an cö, nhö chim aån mình nôi toå, coøn Sa-moân Thích töû töï cho mình laø toát ñeïp maø khoâng an cö. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Nhö theá thaät ñaùng bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch. Töø nay veà sau, vaøo muøa möa neân an cö. Pheùp an cö, cöù ñeán ngaøy möôøi saùu thaùng tö, Tyø-kheo neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, noùi vôùi Tyø-kheo khaùc nhö sau: - Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, seõ an cö ba

thaùng ñaàu muøa möa taïi Taêng giaø-lam naøy. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Neáu Tyø-kheo ñang ñi ñöôøng chöa ñeán truù xöù maø tôùi ngaøy an cö, thì neân thoï an cö ôû beân leà ñöôøng, hoaëc nôi goác caây, hoaëc treân xe, roài raïng Ñoâng hoâm sau seõ ñeán truù xöù. Khi ñeán sau ngaøy an cö, neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, noùi nhö sau: - Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, an cö ba thaùng sau muøa möa taïi Taêng giaø-lam naøy. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Neáu Tyø-kheo ñi ñöôøng, ñeán ngaøy an cö maø khoâng thoï tieàn an cö thì phaïm moät toäi Vieät-tyø-ni. Khi ñeán truù xöù tôùi ngaøy haäu an cö maø khoâng thoï an cö thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Theá laø ngöôøi ñoù ñaõ phaù an cö, khoâng ñöôïc nhaän y cuùng döôøng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù Tyø-kheo nöông töïa thoân xoùm ñeå an cö muøa möa, roài ngöôøi ñaøn-vieät troâng coi coâng vieäc cuûa Taêng caàn xaû nöôùc vaøo ruoäng, beøn nhôø Tyø-kheo ñeán xin vua thaùo nöôùc. Luùc aáy, Tyø-kheo mang theo y baùt beân mình, ñeán cöûa vua maáy laàn maø khoâng ñöôïc yeát kieán. Hôn nöõa, ñöôøng saù laïi xa xoâi, neân thaày caøng sôï treã thôøi gian an cö. Ñöùc Theá Toân thaáy theá, tuy bieát, nhöng vaãn hoûi: - OÂng laø khaùch Tyø-kheo phaûi khoâng? - Thöa khoâng phaûi, baïch Theá Toân. - OÂng laø Tyø-kheo ra ñi phaûi khoâng? - Thöa khoâng phaûi, baïch Theá Toân. - Theá thì vì sao mang theo y baùt? Tyø-kheo beøn ñem söï kieän keå treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, khi an cö muøa möa, neáu coù ngöôøi baän coâng vieäc

cuûa Thaùp, cuûa Taêng thì neân laøm yeát-ma caàu thính. Ngöôøi laøm yeát-ma neân baïch: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp an cö muøa möa taïi ñaây. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp an cö muøa möa taïi ñaây - Vì coâng vieäc cuûa Thaùp cuûa Taêng - ñöôïc ñi ra ngoaøi cöông giôùi lo coâng vieäc roài trôû veà laïi truù xöù naøy. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp vì coâng vieäc cuûa Thaùp, cuûa Taêng ñi ra ngoaøi cöông giôùi lo coâng vieäc roài trôû veà laïi truù xöù naøy an cö. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Neáu coù tröôøng hôïp nhö treân vì thaùp, vì Taêng, ñi tìm kieám caùc thöù nhö y, baùt, baùt nhoû, toâ, daây thaéc löng vaø taát caû caùc vaät khaùc, thì ít nhaát cuõng phaûi tìm ñöôïc moät vaät. Neáu khoâng ñöôïc gì caû, thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Khi coâng vieäc xong neân trôû veà, hoaëc nöûa thaùng, moät thaùng, hai thaùng, cho ñeán sau khi Töï töù phaûi trôû veà. Neáu khoâng trôû veà thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu treân ñöôøng coù boïn cöôùp nguy hieåm vì sôï maát maïng, phaûi Töï töù ôû ñoù, thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp an cö. ----------

PHEÙP TÖÏ TÖÙ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, thaáy moät khu röøng ôû gaàn soâng Cöø-ma-ñeá. Trong röøng coù moät caây taùt-la to lôùn, roång ruoät, taøng caây raäm raïp sum seâ, döôùi caây baèng phaúng roäng raõi, caùch thoân xoùm khoâng xa, khoâng gaàn. Thaáy theá, caùc Tyø-kheo thaàm nghó: “ÔÛ ñaây an cö raát toát”.

Keû tröôùc, ngöôøi sau, ai naáy troâng thaáy cuõng ñeàu nghó theá. Ñeán ngaøy an cö, moät Tyø-kheo ñeán ñoù tröôùc, doïn deïp xung quanh caây khoaûng khoaùt, ñaët y baùt, roài traûi coû maø ngoài. Trong choác laùt laïi coù Tyø-kheo khaùc ñeán, hoûi: - Tröôûng laõo muoán an cö ôû ñaây sao? Thaày ñaùp: - Vaâng, ôû ñaây raát toát. Cöù tieáp tuïc nhö vaäy ñeán saùu möôi ngöôøi. Theá roài, ngöôøi ñeán tröôùc hoûi caùc Tyø-kheo ñeán sau: - Caùc Tröôûng laõo ñeàu muoán an cö ôû ñaây caû sao? Hoï ñaùp: - Vaâng, ôû ñaây raát toát. Trong caây naøy coù theå caát ñöôïc y baùt, coøn xung quanh beân traùi beân phaûi thì ñuû choã ñeå an cö.

534 BOÄ LUAÄT 2

Khi thoï an cö xong, hoï baøn nhau: - Thöa caùc Tröôûng laõo, chuùng ta neân quy ñònh ñieàu gì ñeå ñöôïc soáng an laïc? Moïi ngöôøi ñaùp: - Ñôøi soáng phaûi lo aâu khoå naõo ñeàu do thaân vaø mieäng. Chuùng ta ñaõ ñöôïc nôi yeân tònh theá naøy haõy cuøng nhau im laëng, vaäy haõy cam keát khoâng ñöôïc noùi chuyeän. Sau khi cam keát khoâng noùi chuyeän, hoï tuaân thuû suoát ba thaùng, roài an cö xong hoï trôû veà thaønh Xaù-veä, ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng an cö ôû ñaâu? - Baïch Theá Toân, taïi moã xöù. - Coù ít beänh, ít khoå naõo, khaát thöïc khoâng khoù khaên, haønh ñaïo ñuùng phaùp, soáng an laïc khoâng? - Baïch Theá Toân, ít beänh, ít khoå naõo, khaát thöïc deã daøng, soáng an laïc, im laëng trong ba thaùng, roài töø bieät nhau ra ñi. - Ñoù laø vieäc xaáu. Nhö theá chaúng khaùc gì oan gia soáng vôùi nhau, leõ ra neân noùi chuyeän vôùi nhau môùi phaûi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, A-na-luaät, Kim-tyø-lö, Baït-ñeà cuøng nhau an cö taïi nuùi Thaùp. Khi an cö xong, hoï trôû veà thaønh Xaù-veä, ñi ñeán choã Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Caùc oâng an cö ôû ñaâu? - Baïch Theá Toân! Taïi moã xöù. - Naøy caùc Tyø-kheo, coù ít beänh, ít khoå naõo, khaát thöïc khoâng khoù khaên, haønh ñaïo ñuùng phaùp, soáng an laïc khoâng? - Baïch Theá Toân! Ít beänh, ít khoå naõo, khaát thöïc deã daøng, soáng im laëng an laïc ba thaùng khoâng noùi chuyeän, roài töø bieät nhau. - Ñoù laø vieäc xaáu, gioáng nhö oan gia soáng vôùi nhau. Töø nay veà sau ta khoâng cho pheùp khoâng noùi chuyeän vôùi nhau. Neáu muoán thuaän lôïi, ít vieäc thì coù theå khoâng noùi trong nöûa thaùng; nhöng ñeán ngaøy Boá-taùt thì phaûi noùi naêng, chaøo hoûi, vaán an chuùc tuïng nhau. Qua ngaøy Boá-taùt thì laïi tieáp tuïc nhö tröôùc. Neáu vì kieâu caêng, giaän döõ maø khoâng noùi chuyeän vôùi nhau thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Keå töø hoâm nay vì caùc ñeä töû ta cheá ñònh pheùp Töï töù goàm caùc vaán ñeà: 1. Ba thaùng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 27 535

2. Noùi ba vieäc. 3. Keát thuùc an cö. 4. An cö ôû ñaâu Töï töù ôû ñoù. 5. Töø Thöôïng toïa. 6. Hoøa hôïp. 1. Ba thaùng: Töø ngaøy möôøi saùu thaùng Tö ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng baûy. 2. Noùi ba vieäc: Thaáy, nghe vaø nghi. 3. Keát thuùc an cö: Tieàn an cö töø ngaøy möôøi saùu thaùng Tö ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng baûy . Haäu an

cö töø ngaøy möôøi saùu thaùng naêm ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng taùm . Neáu trong chuùng an cö coù moät ngöôøi tieàn an cö thì ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng baûy taát caû chuùng ñeàu ñoàng loaït thoï töï töù vôùi ngöôøi naøy. Nhöng khi Töï töù xong phaûi ôû laïi cho ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng taùm . Neáu taát caû ñeàu haäu an cö thì taát caû ñeàu phaûi Töï töù vaøo ngaøy möôøi laêm thaùng taùm . Ñoù goïi laø keát thuùc an cö. 4. An cö ôû ñaâu Töï töù ôû ñoù: Neáu Tyø-kheo an cö trong thoân xoùm roài nghe trong thaønh ñeán ngaøy Töï töù coù cuùng döôøng caùc phaåm vaät vaø Thuyeát phaùp suoát ñeâm, maø caû chuùng ñeàu muoán ñeán döï thì neân Töï töù ngaøy möôøi boán xong roài môùi ñi. Neáu an cö nôi naøy maø Töï töù nôi khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. 5. Töø Thöôïng toïa: Khoâng ñöôïc theo thöù töï ngöôïc töø nhoû trôû leân maø phaûi theo thöù töï töø Thöôïng toïa trôû xuoáng; khoâng ñöôïc ñaët ngöôøi töøng haøng theo loái sôùt theâm thöùc aên; khoâng ñöôïc vieät vò; khoâng ñöôïc xöôùng toång quaùt: - Taát caû Ñaïi ñöùc Taêng neáu thaáy nghe nghi toäi thì töï do noùi. Ñoù goïi laø töø Thöôïng toïa. Taêng neân cöû moät ngöôøi thaønh töïu naêm phaùp laøm ngöôøi nhaän Töï töù. Hoaëc moät, hoaëc hai ngöôøi, khoâng theå nhieàu hôn. Roài ngöôøi laøm yeát- ma neân baïch: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp laøm ngöôøi nhaän Töï töù. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp Moã giaùp laøm ngöôøi nhaän Töï töù, vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ngöôøi nhaän yeát-ma roài neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Thôøi gian Töï töù ñaõ ñeán. Neáu thôøi gian cuûa Taêng thích hôïp thì taát caû Taêng ñeàu thoï Töï töù. Ñaây laø lôøi taùc

baïch. Theá roài, ngöôøi Töï töù tröôùc nhaát baét ñaàu töø Thöôïng toïa. Thöôïng toïa phaûi traät vai aùo beân phaûi quyø goái, chaép tay noùi (Vôùi ngöôøi nhaän Töï töù) nhö sau: - Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho. Hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng Töï töù. Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, neáu coù toäi do thaáy, nghe hay nghi xin Tröôûng laõo vaø Taêng xoùt thöông noùi cho Toâi bieát. Neáu thaáy bieát mình coù toäi, toâi seõ ñoaïn töø ñuùng phaùp". (Noùi nhö theá ba laàn). Keá tieáp ñeán ngöôøi thöù hai. Ngöôøi thöù hai naøy neáu laø Haï toïa thì phaûi cuùi ñaàu saùt döôùi chaân, noùi (Nhö treân, chæ coù tieáng Ñaïi ñöùc laø khaùc). Neáu hai ngöôøi cuøng laøm ngöôøi nhaän Töï töù, thì moät ngöôøi nhaän Thöôïng toïa Töï töù, coøn moät ngöôøi neân rôøi khoûi choã ngoài xuoáng ñöùng phía tröôùc. Khi Thöôïng toïa noùi Töï töù xong thì tieáp ñeán Haï toïa noùi. Cöù nhö theá laàn löôït theo thöù töï ñeán ngöôøi cuoái cuøng. Baûn thaân ngöôøi nhaän Töï töù phaûi Töï töù tröôùc, chöù khoâng ñöôïc nhaän Taêng Töï töù roài mình môùi Töï töù sau. 6. Hoøa hôïp: Khoâng ñöôïc thoï Töï töù trong luùc Taêng khoâng hoøa hôïp. Khoâng ñöôïc gôûi duïc thoï Töï töù. Neáu coù ngöôøi beänh thì phaûi ñem hoï ñeán. Neáu ñem ñeán e nguy ñeán tính maïng thì Taêng neân teà töïu beân giöôøng (ñeå Töï töù). Neáu beänh nhaân nhieàu thì neân khieâng caû giöôøng ñeán, roài ñaët caïnh giöôøng lieân tieáp nhau. Neáu khieâân giöôøng ñeán e laâm nguy ñeán tính maïng, thì caùc Tyø-kheo khoâng beänh neân

ngoài noái tieáp nhau (Töø choã ngöôøi beänh ñeán choã Töï töù). Neáu ngoài khoâng tieáp giaùp, thì nhöõng Tyø-kheo khoâng beänh neân ra ngoaøi cöông giôùi Töï töù; coøn Tyø-kheo beänh thì Töï töù trong cöông giôùi. Trong tröôøng hôïp ñaïi chuùng ñoâng, hoaëc moät vaïn, hai vaïn, thì neân vaân taäp taát caû moät choã, hoaëc laø giaûng ñöôøng, trai ñöôøng, nhaø taém ñeå thoï Töï töù. Coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì vöøa xæa raêng, vöøa ñi ñaïi Tieåu tieän, vöøa aên, cöù nhö theá suoát ngaøy thoâng qua ñeâm, ñeàu phaûi ôû nôi ñoù maø Töï töù cho ñeán tröôùc raïng ñoâng hoâm sau, khoâng ñöôïc rôøi khoûi choã, khoâng ñöôïc ñi xa. Neáu ñaïi chuùng ñoâng ñeán saùu vaïn, taùm vaïn ngöôøi, sôï laøm khoâng roát raùo, thì neân ñem bôùt moät soá ra ngoaøi cöông giôùi Töï töù. Hoaëc moät ngöôøi thoï Töï töù, hoaëc hai ngöôøi noùi, hoaëc ba ngöôøi, boán ngöôøi noùi Töï töù. Coøn tröôøng hôïp naêm ngöôøi thì phaûi Töï töù ñaày ñuû. Moät ngöôøi thoï: Khi moät Tyø-kheo an cö trong thoân xoùm, ñeán ngaøy Töï töù phaûi queùt Thaùp vaø Taêng vieän. Neáu coù ngöôøi ñeán thì neân duøng nöôùc thôm röôùi treân ñaát, raûi hoa, ñoát ñeøn. Neáu baûn thaân coù toäi thì neân thaàm nhuû: “Neáu gaëp ñöôïc Tyø-kheo thanh tònh ñeán thì ta seõ ñoaïn tröø toäi naøy ñuùng nhö phaùp”. Thaàm nhuû nhö theá roài, phaûi quyø goái, chaép tay, taâm nieäm, mieäng noùi: “Nay Taêng Töï töù ngaøy möôøi laêm, toâi laø Tyø-kheo Moã

giaùp thanh tònh thoï Töï töù”. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Hai ngöôøi noùi: Khi coù toäi thì saùm hoái vôùi nhau ñuùng phaùp, roài traät vai aùo beân phaûi, quyø goái, chaép tay, noùi: “Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, hoâm nay Taêng Töï töù ngaøy möôøi laêm, neáu toâi coù toäi do thaáy, nghe hoaëc nghi, xin Tröôûng laõo xoùt thöông noùi cho toâi bieát. Neáu toâi töï thaáy hay bieát mình coù toäi, toâi seõ ñoaïn tröø ñuùng phaùp”. (Noùi nhö theá ba laàn). Tröôøng hôïp ba ngöôøi, boán ngöôøi cuõng noùi nhö treân. Nhöng tröôøng hôïp naêm ngöôøi thì neân Töï töù ñaày ñuû. Toùm laïi, treân ñaây laø pheùp Töï töù.

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 28

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ SAÙU

VAÁN ÑEÀ Y CA HI NA

Khi Phaät an truù taïi Caâu-thieåm-di, vöôøn Cuø-sö-la, ñöôïc chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi cuùng döôøng. Baáy giôø, phu nhaân cuûa vua Caâu-thieåm-di ñem naêm traêm taám luïa daâng cuùng cho Theá Toân. Phaät beøn baûo A-nan: - OÂng ñem caùc taám luïa naøy cho caùc Tyø-kheo. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng laáy, noùi vôùi A-nan: - Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp caát vaûi thöøa, duøng luïa naøy ñeå laøm gì? Hôn nöõa, noù cuõng chöa ñöôïc giaët nhuoäm, laïi caøng khoâng hôïp phaùp. A-nan beøn

ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi A-nan: - Töø nay trôû veà sau, Ta cho pheùp caát vaûi thöøa trong möôøi ngaøy. Theá roài, caùc Tyø-kheo caát caùc vaûi aáy ñuû möôøi ngaøy, beøn caàm ñeán baïch vôùi Phaät: - Caùc vaûi naøy ñaõ caát ñuû möôøi ngaøy, baïch Theá Toân! Phaät lieàn daïy: - Töø nay trôû veà sau, Ta cho pheùp thoï y Ca-hi-na. Y Ca-hi-na coù caùc tröôøng hôïp: Thôøi gian; chuùng Taêng nhieàu ngöôøi, moät ngöôøi; naêm vieäc lôïi ích; môùi; chöa thoï; baát ñình, tieät tònh; nhieãm tònh; ñieåm tònh; ñao tònh. 1. Thôøi gian: Thôøi gian thoï y Ca-hi-na töø möôøi saùu thaùng baûy ñeán möôøi laêm thaùng taùm. Ñoù goïi laø thôøi gian. 2. Chuùng Taêng: Chuùng Taêng laøm y Ca-hi-na thì khoâng ñöôïc cho

nhieàu ngöôøi, khoâng ñöôïc cho moät ngöôøi; nhieàu ngöôøi laøm y Ca-hi-na thì khoâng ñöôïc cho moät ngöôøi. 3. Naêm vieäc lôïi ích: Khoûi phaïm naêm toäi sau ñaây: ñöôïc aên rieâng chuùng; ñöôïc aên nhieàu choã; tröôùc böõa aên, sau böõa aên ñi ñaâu khoâng caàn baïch vôùi chuùng; ñöôïc caát vaûi laâu ngaøy; ñöôïc rôøi y maø nguû. Ñoù goïi laø naêm vieäc lôïi ích. 4. Môùi: vaûi môùi. 5. Chöa thoï: Chöa töøng duøng laøm ba y. 6. Baát ñình: Y tònh thí khi xaû roài ñöôïc duøng laøm y Ca-hi-na. Ñoàng thôøi caùc loaïi y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi, y che gheû, y taém möa vaø nhöõng taám vaûi ñöôïc may theâu maø chöa söû duïng ñeàu ñöôïc duøng laøm y Ca-hi-na. 7. Tieät tònh: Caét caùc tua ñeå taùc tònh. 8. Nhieãm tònh: Nhuoäm ñeå taùc tònh. 9. Ñieåm tònh: Chaám ôû goùc ñeå taùc tònh. 10. Ñao tònh: Duøng dao caét ba nhaùt, ñöùt ba sôïi, caùch ñaàu goùc taám vaûi chöøng boán ngoùn tay, ñoù goïi laø ñao tònh. Neáu ñaøn-vieät cuùng döôøng cho Taêng vaûi may y Ca-hi-na, thì khoâng ñöôïc im laëng thoï nhaän, maø ngöôøi thoï nhaän neân noùi nhö sau: - Nay toâi nhaän vaûi ñeå may y Ca-hi-na naøy cho Taêng. Khi nhaän xong, ñem vaøo giöõa Taêng, tay caàm taám vaûi caêng ra, dô cao leân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nay Taêng ñöôïc taám vaûi naøy, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nhaän laáy taám vaûi may y Ca-hi-na naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nay Taêng ñöôïc taám vaûi naøy, Taêng nay nhaän taám vaûi may y Ca-hi-na naøy. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng nhaän laáy taám vaûi naøy ñeå may y Ca-hi-na thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi: Taêng ñaõ baèng loøng nhaän laáy taám vaûi may y Ca-hi-na naøy xong, vì im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi nhaän xong, xem trong Taêng ai coù theå may y Ca-hi-na ñöôïc thì laøm yeát-ma giao cho moät, hai hoaëc ba ngöôøi. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Nay Taêng ñöôïc taám vaûi naøy. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp vaø nhöõng ngöôøi khaùc may y Ca-hi-na cho Taêng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Nay Taêng ñöôïc taám vaûi naøy, Taêng nay cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp vaø nhöõng ngöôøi khaùc may y Ca-hi-na

cho Taêng. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp vaø nhöõng ngöôøi khaùc may y Ca-hi-na cho Taêng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng

haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp may y Ca-hi-na cho Taêng xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Moät ngöôøi laøm chuû trong soá nhöõng ngöôøi laøm yeát-ma, khi nhaän taám vaûi naøy, neân noùi nhö sau: - Nhaän taám vaûi may y Ca-hi-na naøy, Taêng neân nhaän. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Khi giaët neân noùi nhö sau: - Giaët y Ca-hi-na naøy, Taêng neân nhaän. Khi caét, khi may, khi nhuoäm, khi ñieåm tònh tuøy theo vieäc laøm gì ñeàu noùi nhö treân. Ngöôøi duøng dao ñieåm tònh, khi haï dao caét caùch ñaàu goùc taám vaûi boán ngoùn tay, neân noùi nhö sau: - Y Ca-hi-na naøy Taêng neân thoï. (Noùi ba laàn nhö theá) Khi laøm caùc vieäc khaùc cuõng phaûi noùi nhö theá. Neáu taùc tònh maø khoâng noùi thì cuõng ñöôïc goïi laø y Ca-hi-na, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm caùc vieäc ñeàu noùi maø khoâng taùc tònh, thì khoâng ñöôïc goïi laø y Ca-hi-na, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu moãi vieäc laøm ñeàu khôûi taâm taùc tònh, thì ñöôïc goïi laø y Ca-hi-na, khoâng coù toäi. Neáu Taêng ñöôïc y ñuùng thôøi, laøm xong, thì taát caû neân hoøa hôïp. Ngöôøi laøm yeát-ma neân caàm y xoå ra, ñöa cao leân, noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Nay Taêng ñöôïc y naøy ñaõ laøm xong. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay thoï y Ca-hi-na naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Nay Taêng ñöôïc y naøy ñaõ laøm xong. Taêng nay thoï y Ca-hi-na naøy. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng thoï y Ca-hi-na naøy thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng thoï y Ca-hi-na xong, vì im laëng; toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi thoï y xong, neân xeáp laïi boû vaøo röông, raûi hoa leân treân, roài töø Thöôïng toïa trôû xuoáng theo thöù töï, noùi lôøi tuøy hyû nhö sau: - Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, Taêng ôû truù xöù naøy thoï y Ca-hi-na, toâi Tyø-kheo Moã giaùp xin tuøy hyû thoï cho ñeán heát boán thaùng muøa Ñoâng. Khi ôû truù xöù naøy heát thôøi haïn, toâi seõ xaû. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Neáu ñaïi chuùng ñoâng ñeán moät vaïn, hai vaïn ngöôøi, taäp hoïp khoù khaên, thì nhieàu ngöôøi ñöôïc thoï y Ca-hi-na rieâng, nhöng taát caû phaûi laøm

nhö ñaïi chuùng, chæ coù goïi tieáng nhieàu ngöôøi laø khaùc thoâi. Tuy nhieân, töø boán ngöôøi trôû leân thì khoâng ñöôïc laøm rieâng. Neáu chæ coù moät ngöôøi laøm thì khi thoï neân noùi: - Nay toâi xin nhaän taám vaûi laøm y Ca-hi-na naøy. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Khi caét neân noùi nhö sau: - Y Ca-hi-na naøy nay toâi xin thoï. Khi may, khi giaët, khi nhuoäm, khi ñieåm tònh, khi caét laøm daáu taùc tònh ñeàu noùi nhö treân. Khi laøm hoaøn thaønh, taâm nghó mieäng noùi: - Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp, thoï y Ca-hi-na naøy. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Vaán ñeà thoï y Ca-hi-na coù caùc tröôøng hôïp: Coù tröôøng hôïp khi laøm maø khoâng phaûi khi thoï. Coù tröôøng hôïp khi thoï maø khoâng phaûi khi laøm. Coù tröôøng hôïp khi laøm cuõng laø khi thoï. Coù tröôøng hôïp khoâng phaûi khi laøm, cuõng khoâng phaûi khi thoï. 1. Khi laøm maø khoâng phaûi khi thoï: Trong ñaây coù khi caàm ñeå laøm maø khoâng phaûi caàm ñeå thoï trì, cuõng ñöôïc goïi laø thoï. 2. Khi thoï maø khoâng phaûi khi laøm: Khi caàm ñeå thoï trì maø khoâng phaûi caàm ñeå laøm, cuõng ñöôïc goïi laø thoï. 3. Khi laøm cuõng laø khi thoï: Khi caàm ñeå laøm cuõng laø khi caàm ñeå thoï. Ñoù goïi laø khi laøm cuõng laø khi thoï. 4. Khoâng phaûi khi laøm, cuõng khoâng phaûi khi thoï:

Khoâng phaûi thoï ngay khi caàm ñeå laøm, cuõng khoâng phaûi thoï khi thoï. Khi thoï neân tuøy hyû, noùi: - Xin Tröôûng laõo ghi nhôù cho, truù xöù naøy Taêng thoï y Ca-hi-na, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp xin tuøy hyû thoï ñeán heát boán thaùng muøa ñoâng, tuøy theo truù xöù naøy maõn haïn, toâi seõ xaû. Ñoù laø nhöõng vaán ñeà thuoäc y Ca-hi-na. ----------

CHAÚNG PHAÛI Y CA HI NA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Toân-ñaø-la-nan-ñaø duøng vaûi thöa laøm y Ca-hi-na. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp duøng vaûi thöa laøm y Ca-hi-na. Khi aáy, Toân giaû A-nan-ñaø duøng nhung kieáp boái laøm y Ca-hi-na. Laïi coù Tyø-kheo duøng moät mieáng vaûi nhoû ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng vaûi cuõ ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng meàn baèng loâng deâ ñeå laøm. Laïi coù

Tyø-kheo duøng meàn baèng toùc ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng aùo baèng coû ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng aùo baèng da ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng aùo baèng voû caây ñeå laøm. Laïi coù Tyø-kheo duøng aùo baèng mieáng goã ñeå laøm. Phaät daïy: - Taát caû nhöõng thöù vöøa keå treân ñeàu khoâng neân laøm. Taát caû nhöõng thöù aáy ñeàu chaúng phaûi laø y, khoâng theå goïi laø y Ca-hi-na. Laïi coù caùc tröôøng hôïp khoâng theå goïi laø y Ca-hi-na nhö sau: - Laøm luùc phi thôøi. - Khoâng caét boû caùc tua cho saïch. - Khoâng nhuoäm cho saïch. - Khoâng ñieåm tònh. - Khoâng duøng dao taùc tònh. Nhöõng tröôøng hôïp nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc goïi laø y Ca-hi-na. ----------

THEÅ THÖÙC XAÛ Y CA HI NA

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù

Tyø-kheo thöôøng thöôøng thay y, tröôùc böõa aên, maëc moät y khaùc, sau böõa aên, maëc moät y khaùc. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi:

- Nhöõng y maø oâng thöôøng thöôøng thay ñoåi laø y cuûa ai vaäy?

- Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con.

- Vì sao nhieàu quaù vaäy?

- Vì con thoï y Ca-hi-na.

- Vì sao luùc naøo oâng cuõng thoï y Ca-hi-na? Töø nay veà sau phaûi xaû boû. Coù möôøi tröôøng hôïp xaû y nhö sau:

1. Y caùnh xaû.
2. thoï thôøi xaû.
3. Thôøi caùnh xaû.
4. Vaên xaû.
5. Toáng xaû.
6. Hoaïi xaû.
7. Thaát xaû.
8. Xuaát khöù xaû.
9. Thôøi quaù xaû.

10. Cöùu caùnh xaû.

1. Y caùnh xaû: Khi thoï y Ca-hi-na, nghó nhö sau: “Khi ta may y xong seõ xaû y Ca-hi-na”, thì khi may y hoaøn thaønh, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø y caùnh xaû.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 543

2. Thoï thôøi xaû: Khi thoï y, suy nghó: “Khi ta thoï y naøy seõ xaû y Ca- hi-na”, thì khi thoï y töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thoï thôøi xaû. 3. Thôøi caùnh xaû: Neáu suy nghó: “Ñeán thôøi gian aáy ta seõ xaû y Ca- hi-na”, thì khi tôùi thôøi gian aáy töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thôøi caùnh xaû. 4. Vaên xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta nghe Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ xaû y Ca-hi-na thì ta seõ xaû”. Sau ñoù nghe Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ noùi: “Hoâm nay Taêng xaû y Ca-hi-na”, thì khi aáy, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø vaên xaû. 5. Toáng xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta ñem caùi y naøy cho ngöôøi khaùc xong thì seõ xaû y Ca-hi-na”, sau ñoù ñem cho caùi y cuûa mình, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø toáng xaû. 6. Hoaïi xaû: Trong thôøi gian sau khi thoï y Ca-hi-na roài, boãng nhieân moät hoâm noùi: “Nay ta xaû y Ca-hi-na”, thì khi noùi lôøi aáy töùc laø xaû. Ñoù goïi laø hoaïi xaû. 7. Thaát xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo caùi y naøy hö, hoaëc maát khoâng coøn nöõa thì ta seõ xaû y Ca-hi-na”, sau ñoù chieác y aáy bò hö hoaëc maát, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thaát xaû. 8. Xuaát khöù xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta rôøi khoûi ñaây thì seõ xaû y Ca-hi-na”, thì khi ra ñi töùc laø xaû. Ñoù goïi laø xuaát khöù xaû. 9. Thôøi quaù xaû: (453b) Neáu tôùi ngaøy möôøi laêm thaùng chaïp maø khoâng xaû, ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu ñöông nhieân laø xaû, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø thôøi quaù xaû. 10. Cöùu caùnh xaû: Ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng chaïp ñöông nhieân phaûi xaû. Moät ngöôøi neân xöôùng ôû giöõa Taêng nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Hoâm nay Taêng xaû y Ca-hi-na. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Ñoù goïi laø Cöùu caùnh xaû. Treân ñaây laø möôøi tröôøng hôïp xaû y Ca-hi-na. ----------

VAÁN ÑEÀ Y PHAÙP Coù caùc tröôøng hôïp sau ñaây: - Trong luùc an cö chöa xong. Khi an cö xong. Trong luùc ñang an cö. Vì sôï maát maïng. Vì sôï maát phaïm haïnh. Y phi thôøi. Y ñuùng thôøi. Vieäc xaûy ra ôû Caâu-thieåm-di. 1. Trong luùc an cö chöa xong. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo an cö trong thoân xoùm chöa keát thuùc maø ñeán nhaø ñaøn-vieät, noùi nhö sau:

544 BOÄ LUAÄT 2

- Naøy laõo tröôïng! Haõy cuùng döôøng y an cö cho toâi. - Thöa Toân giaû! Nay chöa ñuùng luùc, ñôïi khi an cö keát thuùc, muøa maøng thu hoaïch xong, daân chuùng hoan hyû nghó nhôù coâng ôn, phaùt taâm boá thí, baáy giôø môùi coù theå boá thí ñöôïc. - Naøy laõo tröôïng! OÂng khoâng bieát raèng cuoäc ñôøi naøy voán voâ thöôøng, hoaëc bò naïn vua quan, naïn nöôùc löûa, hoaëc bò cöôùp boùc, luùc aáy toâi seõ maát lôïi maø oâng cuõng maát phöôùc. - Toân giaû chæ cho toâi thaáy leõ voâ thöôøng maø khoâng töï thaáy chính mình. Toân giaû muoán ñöôïc gaáp phaåm vaät an cö ñeå ñem ñi nôi khaùc, hay laø muoán thoâi tu maø gaáp gaùp ñeán nhö vaäy? Kyø thay, quaùi gôõ, nhieàu tham duïc khoâng bieát chaùn. OÂng noùi theá roài, sinh

taâm khoâng hoan hyû, beøn boû ñi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät beøn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy. Baïch Theá Toân! - Naøy caùc Tyø-kheo! Vì sao an cö chöa keát thuùc maø caùc oâng ñoøi cuùng döôøng y an cö? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp an cö chöa keát thuùc maø ñoøi cuùng döôøng y an cö. Neáu ai laøm nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp an cö chöa xong. 2. Khi an cö xong. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn an cö xong beøn chia y an cö. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo an cö taïi choã khaùc xong, lieàn ñeán giöõa Taêng chuùng Kyø- hoaøn, noùi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá ñònh khi an cö xong seõ ñöôïc phaàn y an cö. Toâi cuõng ñaõ an cö xong, ñöông nhieân phaûi ñöôïc y an cö. Vaäy haõy chia phaàn y an cö cho toâi”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - An cö nôi khaùc thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc phaàn y an cö nôi naøy. Tuøy theo an cö nôi naøo thì nhaän phaàn nôi ñoù. Ñoù laø tröôøng hôïp an cö xong. 3. Trong luùc ñang an cö. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ngaøy an cö, beøn nhaän phoøng xaù, roài ñem giaøy da, duïng cuï ñeå nhuoäm vaø caùc vaät linh tinh khaùc boû vaøo trong phoøng, ñoaïn, noùi nhö sau:

- Thöa caùc Tröôûng laõo, toâi an cö nôi ñaây. Caùc vò chôù coù chaùn gheùt toâi. Toâi bieát caùc vò thöôøng khoâng öa toâi. Theá roài, hoï thueâ ngöôøi nhaän phaàn y an cö. Ñoaïn, tìm nôi khaùc an cö. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Heã an cö ôû nôi naøo thì nhaän phaàn y ôû nôi ñoù. 4. Vì sôï maát maïng. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, taïi Tyø-xaù-ly gaëp naïn ñoùi lôùn, khaát thöïc khoù khaên. Caùc Tyø-kheo beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, gaëp luùc caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn vöøa an cö xong, ñang chia y. Caùc Tyø-kheo ôû Tyø-xaù-ly beøn vaøo tham döï. Caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn hoûi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân cheá ñònh heã an cö ôû nôi naøo thì ñöôïc nhaän phaàn y ôû nôi ñoù. Vaäy caùc vò an cö ôû ñaâu? - Thöa Tröôûng laõo! Chuùng toâi sôï maát maïng neân môùi ñeán ñaây. Neáu khoâng ñeán ñaây thì e ñoùi cheát maát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu vì sôï maát maïng maø ñeán thì neân chia phaàn y. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp sôï maát maïng. 5. Vì sôï maát phaïm haïnh. Baáy giôø, taïi thaønh Vöông xaù coù moät ngöôøi con cuûa ngoaïi ñaïo xuaát gia. Khi aáy, cha meï muoán ñeán ñem con veà nhaø thì nhöõng ngöôøi khaùc noùi: - Sa-moân raát troïng vieäc an cö, trong luùc an cö aét haún khoâng gaây trôû ngaïi gì, baáy giôø haõy ñem veà. Ngöôøi chò vì thaâm tín phaùp Phaät neân noùi vôùi em: - Cha meï muoán ñem em veà nhaø, vaäy haõy nhanh choùng laùnh ñi nôi khaùc. Ngöôøi em beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, gaëp luùc caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn vöøa an cö xong, ñang chia y. Thaày Tyø-kheo aáy beøn vaøo tham döï. Caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn hoûi: - Naøy Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân cheá ñònh heã an cö ôû nôi naøo thì ñöôïc nhaän phaàn y ôû nôi ñoù, (Ngoaïi tröø tröôøng hôïp

ôû nôi khaùc) sôï bò maát maïng maø ñeán môùi ñöôïc chia phaàn. Coøn thaày thì nhö theá naøo? - Vì cha meï muoán ñem toâi veà nhaøø, neáu toâi khoâng ñeán ñaây thì seõ maát phaïm haïnh.

546 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu vì sôï maát phaïm haïnh maø ñeán thì neân cho phaàn y. Ñoù goïi laø sôï maát phaïm haïnh. 6. Y phi thôøi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñi du haønh trong nhaân gian, chôû ñaày xe y ñi ñeán. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Y cuûa ai theá? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con. - Ñaây laø y ñuùng thôøi hay y phi thôøi? - Baïch Theá Toân! Ñaây laø y phi thôøi. - Ñaõ tònh thí chöa? - Baïch, chöa. - Taát caû caùc y ñoù neân cho chuùng Taêng. Ñoù goïi laø y phi thôøi. 7. Y ñuùng thôøi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñi du haønh trong nhaân gian, chôû ñaày xe y ñi ñeán. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø y cuûa ai vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con. - Ñaây laø y ñuùng thôøi hay y phi thôøi? - Ñaây laø y ñuùng thôøi. - Y naøy nhieàu quaù, ñem cho Taêng bôùt moät nöûa. Ñoù goïi laø y ñuùng thôøi. 8. Vieäc xaûy ra taïi Caâu-thieåm-di. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Luùc aáy, quaân cuûa nöôùc Caâu-taùt-la cöôùp laáy xoùm laøng Caâu-thieåm-di, roài keùo veà thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn (thuoäc Xaù-veä) ñeán xoùm laøng naøy ñoøi y cuùng döôøng an cö. Caùc Tyø-kheo ôû Caâu-thieåm-di tröôùc ñoù ñaõ an cö taïi xoùm laøng naøy, beøn noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Tröôùc ñaây toâi nöông nôi xoùm laøng naøy maø an cö, leõ ra toâi phaûi ñoøi tröôùc. Theá laø hai ngöôøi caõi nhau, roài cuøng keùo ñeán choã Phaät, ñem söï vieäc treân trình baøy ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Ai an cö taïi ñoù thì ñöôïc quyeàn ñoøi tröôùc, roài môùi ñeán ngöôøi khaùc. Neáu hai ngöôøi cuøng ñoøi thì neân cuøng chia ñeàu. Neáu Tyø-kheo an cö taïi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 547

ñoù chöa ñoøi maø ngöôøi khaùc ñoøi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, baáy giôø coù hai ñeä töû ñoàng haønh cuûa Toân giaû Kieáp Taân Na nhaân vì coù vieäc baát bình neân xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài sau ñoù thoï cuï tuùc trôû laïi. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn an cö xong, chia y maø khoâng chia cho hoï, neân hoï noùi: - Thöa Tröôûng laõo! Vì coù vieäc baát bình neân toâi xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài thoï cuï tuùc trôû laïi. Vaäy neân chia phaàn cho chuùng toâi. Theá roài hoï cuøng ñi ñeán, baïch vôùi Phaät. Phaät daïy: - Neáu ngöôøi naøo coù vieäc baát bình maø xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài thoï cuï tuùc trôû laïi, thì neân chia phaàn ñoàng ñeàu. Theá nhöng, coù naêm tröôøng hôïp khoâng neân cho. Ñoù laø: 1. Bò cöû. 2. Thoâi tu. 3. Qua ñôøi. 4. Phaù an cö. 5. Ñi khoâng daën laïi. 1. Bò cöû: Phaïm moät trong ba kieán giaûi, huûy baùng kinh ñieån, taø kieán, bieân kieán, ñöôïc khuyeân can maø khoâng boû loãi, bò laøm yeát-ma cöû toäi. Ñoù goïi laø bò cöû. 2. Thoâi tu: Ngöôøi naøo xaû giôùi thì

khoâng neân cho. Nhöng neáu hoï döïa theá löïc cuûa nhaø vua, ñaïi thaàn hay ñaûng cöôùp, noùi nhö sau: - Neáu Sa-moân khoâng chia phaàn cho toâi, thì toâi seõ gaây ra chuyeän raéc roái. Vôùi haïng ngöôøi nhö theá tuy khoâng ñaùng cho ta cuõng neân cho. Ñoù goïi laø ngöôøi thoâi tu. 3. Qua ñôøi: Ngöôøi cheát thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc chia phaàn. Tuy nhieân, khi y an cö ñaõ taäp trung chöa chia, maø coù ngöôøi saép meänh chung roài caên daën ñem phaàn mình cho ngöôøi naøo ñoù, thì khi ngöôøi aáy qua ñôøi, neân ñem cho ngöôøi ñoù. Ñoù goïi laø qua ñôøi (Voâ thöôøng). 4. Phaù an cö: Tyø-kheo khoâng tieàn an cö, khoâng haäu an cö ñöông nhieân khoâng ñöôïc chia phaàn. Nhöng neáu hoï döïa theá löïc cuûa nhaø vua, ñaïi thaàn hay boïn giaëc maø noùi: “Neáu khoâng cho toâi, toâi seõ gaây ra chuyeän raéc roái”, thì haïng ngöôøi nhö vaäy tuy khoâng ñaùng cho, cuõng neân cho. Ñoù goïi laø phaù an cö. 5. Ñi khoâng daën laïi: Ngöôøi ra ñi maø khoâng daën laïi laáy giuùp phaàn y cuûa mình, thì khoâng neân cho. Khi chia, ngöôøi chia phaåm vaät neân hoûi: “Ai nhaän phaàn cho Moã giaùp?”. Neáu coù ngöôøi nhaän thì neân hoûi: “Khi

vò aáy ñi coù daën thaày nhaän khoâng?” Neáu traû lôøi: “Khoâng daën”, thì neân noùi: “Thaày ñöøng lo veà vieäc aáy”. Neáu noùi: “Coù daën”, thì neân xem töôùng ngöôøi aáy. Neáu laø ngöôøi ñaùng tin, thì neân ñöa. Neáu laø ngöôøi khoâng ñaùng tin thì neân noùi: “Thaày ñöøng lo veà vieäc aáy”. Neáu hai ngöôøi aáy tröôùc ñaây ñoàng chí höôùng, thöôøng nhaän giuùp cho nhau, thì neân ñöa. Ñoù goïi laø naêm tröôøng hôïp. ----------

PHAÅM VAÄT THUOÄC TAÊNG HIEÄN TIEÀN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo an cö xong, trôû veà thaêm queâ höông cuûa mình. Nhöõng ngöôøi baø con beøn thieát leã cuùng döôøng roäng raõi caùc y vaät nhaân dòp Tyø-kheo naøy veà thaêm. Chö Taêng tröôùc ñaây an cö nôi xoùm laøng naøy nghó raèng vì mình an cö neân ñöôïc cuùng döôøng, do ñoù, khoâng chia phaàn cho vò Tyø-kheo kia. Caùc ngöôøi baø con beøn hoûi thaày: - Thaày coù ñöôïc phaàn y khoâng? - Khoâng ñöôïc. - Chuùng toâi vì thaày maø thieát leã cuùng döôøng naøy, taïi sao laïi khoâng ñöôïc? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Ñaøn-vieät vì Tyø-kheo naøy maø thieát leã cuùng döôøng, vaäy neân chia phaàn cho thaày aáy. Roài Phaät tieáp: - Coù naêm caùch noùi thì khi cuùng döôøng nhö sau: Y naøy cuùng döôøng cho chuùng Taêng an cö. Tieàn saém y naøy cuùng döôøng cho chuùng Taêng an cö. Phaåm vaät naøy cuùng döôøng cho chuùng Taêng an cö. Soá tieàn saém vaät duïng naøy cuùng döôøng cho chuùng Taêng an cö. Cuùng döôøng cho nhöõng ngöôøi an cö ôû truù xöù naøy. Ñoù goïi laø naêm caùch noùi cuùng döôøng. Neáu gia ñình boá thí muoán cuùng döôøng chung cho caùc Tyø-kheo khaùc, thì tuøy theo yù nguyeän cuûa ñaøn-vieät, neân cho ñeàu. Laïi coù boán thöù phaåm vaät tuøy theo thí chuû noùi maø thuoäc veà Taêng hieän tieàn. Ñoù laø khi hoï noùi: - Toâi cuùng döôøng y; tieàn saém y; phaåm vaät; tieàn saém vaät duïng. Ñoù goïi laø boán thöù phaåm vaät thuoäc Taêng hieän tieàn. Laïi coù möôøi loaïi khi nhaän ñöôïc phaûi thuoäc veà Taêng hieän

tieàn. Ñoù laø:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 549

1. Thuoác duøng ñuùng thôøi. 2. Thuoác duøng ban ñeâm. 3. Thuoác duøng trong baûy ngaøy. 4. Thuoác duøng suoát ñôøi. 5. Vaät cuûa Tyø-kheo qua ñôøi. 6. Vaät boá thí cho truù xöù. 7. Vaät cuùng döôøng trong caùc dòp ñaïi hoäi. 8. Y phi thôøi. 9. Vaät linh tinh. 10. Môøi thoï trai. 1. Thuoác duøng ñuùng thôøi: böõa aên tröôùc, böõa aên sau, böõa aên a ba na, Taêng hieän tieàn coù quyeàn thoï höôûng. Ñoù goïi laø thuoác (thöùc aên) ñuùng thôøi. 2. Thuoác duøng ban ñeâm: Goàm möôøi boán loaïi nöôùc uoáng nhö tröôùc kia ñaõ noùi. Ñoù goïi laø thuoác duøng ban ñeâm. 3. Thuoác duøng trong baûy ngaøy: Söõa, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, môõ, nhö tröôùc kia ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø thuoác duøng trong baûy ngaøy. 4. Thuoác duøng suoát ñôøi: Ha-leâ-laëc, Bæ-heâ-laëc, A-ma-laëc nhö trong giôùi thöù hai ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø thuoác duøng suoát ñôøi. 5. Vaät cuûa Tyø-kheo qua ñôøi: Khi Tyø-kheo qua ñôøi, thì y baùt vaø caùc vaät linh tinh thuoäc quyeàn thöøa höôûng cuûa Taêng chuùng hieän tieàn. Ñoù goïi laø vaät cuûa Tyø-kheo qua ñôøi. 6. Vaät cuùng döôøng cho truù xöù: Neáu ñaøn-vieät xaây phoøng Taêng, Tinh xaù, roài môû ñaïi hoäi ñem truù xöù aáy vaø caùc vaät khaùc cuùng döôøng, thì Taêng hieän tieàn ñöôïc quyeàn thöøa höôûng. Ñoù goïi laø vaät cuùng döôøng cho truù xöù. 7. Vaät thu nhaän trong dòp ñaïi hoäi: Trong caùc dòp ñaïi hoäi nhö Phaät ñaûn sinh, Phaät thaønh ñaïo, Chuyeån phaùp luaân, A-nan, La-haàu-la, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, caùc vaät cuùng döôøng trong nhöõng dòp aáy, Taêng hieän tieàn ñöôïc quyeàn thöøa höôûng. 8. Y phi thôøi: Neáu khoâng coù y Ca-hi-na thì 11 thaùng, neáu coù y Ca- hi-na thì baûy thaùng; nhöõng vaät cuùng döôøng trong thôøi gian aáy, Taêng hieän tieàn ñöôïc quyeàn höôûng duïng. Ñoù goïi laø y phi thôøi. 9. Nhöõng vaät linh tinh: Baùt, soùng ñöïng baùt, ñai löng, dao, hoäp saét, giaøy da, chai ñöïng daàu, tuùi da, cheùn, bình töôùi, nhöõng vaät cuùng döôøng linh tinh nhö theá, Taêng hieän tieàn ñöôïc quyeàn nhaän. Ñoù goïi laø vaät linh tinh. 10. Môøi thoï trai: Ñaøn-vieät môøi Taêng theo thöù töï ñeán nhaø hoï cuùng

döôøng trai phaïn. Ñoù goïi laø môøi thoï trai. Treân ñaây laø möôøi tröôøng hôïp Taêng hieän tieàn ñöôïc quyeàn höôûng duïng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy caùc Tyø-kheo may y maø khoâng caét caùc tua vaûi, nhö ñaõ noùi roõ veà ba loaïi hoaïi saéc trong giôùi Ba-daï-ñeà ôû treân. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Cho pheùp con maëc moät y ñeå ít ham muoán, ít baän bòu. Phaät noùi vôùi thaày: - OÂng giöõ gìn ba y, bình baùt, laø ít ham muoán, ít baän bòu roài. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con maëc hai y. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con duøng meàn baèng loâng deâ. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con duøng meàn baèng toùc. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con duøng meàn baèng loâng ñuoâi ngöïa. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con maëc y phuïc baèng coû. Laïi coù

Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con maëc y phuïc baèng voû caây. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con maëc y phuïc baèng da. Phaät daïy: - Taát caû caùc loaïi y phuïc keå treân ñeàu khoâng ñöôïc maëc. Laïi coù Tyø-kheo noùi: - Cho pheùp con soáng loõa theå, ít ham muoán, ít baän bòu. Phaät daïy: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø pheùp taéc cuûa ngoaïi ñaïo. Chæ caàn giöõ gìn ba y, bình baùt töùc laø ít ham muoán, ít baän bòu roài. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo maëc y maøu saéc loäng laãy, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû maëc y maøu saéc loäng laãy chaúng khaùc gì ngöôøi theá tuïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 551

Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Ta khoâng cho pheùp maëc y coù maøu saéc loäng laãy. Maøu saéc loäng laãy töùc laø nhuoäm baèng khaâu khö, nhuoäm baèng Ca di giaø, Caâu bæ la, Laëc xoa, Loâ ñaø la, Phi uaát kim, hoàng lam, maøu xanh, maøu traéng, maøu hoa, taát caû nhöõng maøu saéc loäng laãy ñeàu khoâng cho duøng. Chæ neân duøng reã, laù, hoa, voû caây ñeå nhuoäm, toái thieåu laø duøng nöôùc cuûa ñaù maøi ñeå nhuoäm. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, Ngaøi ñi kinh haønh tröôùc hang ñaù cuûa trôøi Ñeá Thích, thaáy nhöõng bôø ruoäng luùa ôû Ma Kieät Ñeà roõ raøng, cheânh leäch nhau raát hôïp lyù. Thaáy theá, Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - YÙ phaùp cuûa chö Phaät Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri trong quaù khöù ñeàu nhö theá ñoù. Töø nay veà sau khi may y neân theo caùch thöùc aáy. Laïi nöõa, khi aáy Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp may y Taêng-giaø-leâ, Ñöùc Theá Toân töï tay caàm laáy, Toân giaû A-nan caét, roài coù Tyø-kheo khaâu laïi, coù Tyø- kheo may ñöôøng ngaén, coù Tyø-kheo may ñöôøng daøi, coù Tyø-kheo may ñöôøng vieàn, coù Tyø-kheo keát khuy. Laïi nöõa, coù Tyø-kheo may y roài veõ laù caây leân y. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp veõ laù caây treân y. Laïi coù Tyø-kheo may y nhieàu lôùp. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp may y nhieàu lôùp, phaûi caét boû ñi. Laïi coù Tyø-kheo may y keát dính hai ñaàu laïi. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp may keát dính hai ñaàu laïi maø neân may keát laïi töøng taám. Taám roäng nhaát baèng boán ngoùn tay, taám heïp nhaát baèng haït luùa lôùn. Laïi coù Tyø-kheo may caùc ñieäp höôùng veà moät beân. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp nhö vaäy caàn phaûi reõ caùc ñieäp ra hai beân. Laïi coù Tyø-kheo may y caùc ñieàu töôùng baèng nhau. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp nhö vaäy. Y naêm ñieàu neân moät daøi moät ngaén. Y baûy ñieàu cho ñeán möôøi ba ñieàu neân may hai daøi, moät ngaén. Y möôøi laêm ñieàu neân may ba daøi, moät ngaén. Laïi coù Tyø-kheo may y roài khaâu dính caùc bieân vaûi vaøo y. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp nhö vaäy. Y ôû phía sau neân ñeå thoâng thoaùng; neân laøm nhö raêng ngöïa. (?) Coù Tyø-kheo y ôû bieân treân vaø bieân döôùi bò raùch. Phaät daïy: - Neân may vieàn ôû caùc meùp y.

552 BOÄ LUAÄT 2

Coù Tyø-kheo may y boán maøu saéc. Phaät daïy:

- Ta khoâng cho pheùp nhö vaäy. Chæ neân duøng moät maøu saéc.

Coù Tyø-kheo ñöôïc y vôùi maøu saéc röïc rôõ muoán giaët cho hoaïi saéc.

Phaät bieát maø vaãn hoûi:

- Naøy Tyø-kheo! OÂng ñònh laøm gì ñoù?

- Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp maëc y coù maøu saéc röïc rôõ, neân con muoán giaët cho hoaïi saéc.

- Khoâng caàn phaûi giaët. Ta cho pheùp duøng nhöõng maøu khaùc nhuoäm cho hoaïi saéc.

Y goàm coù baûy loaïi:

1. Y Khaâm-baø-la.
2. Y kieáp boái.
3. Y soâ ma.
4. Y caâu xaù da.
5. Y xaù na.
6. Y ma.
7. Y khu maâu ñeà.

Ñoù goïi laø y phaùp.

Keä toùm taét:

“Boá-taùt vaø yeát-ma
Gôûi duïc noùi thanh tònh.
An cö cuøng Töï töù,
Thoï y Ca-hi-na
Phi y Ca-hi-na
Xaû y Ca-hi-na
An cö xong, daâng y,
Keát thuùc phaåm thöù tö”.

VAÁN ÑEÀ TYØ KHEO BÒ BEÄNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Phaät baûo A- nan: - OÂng haõy laáy caùi khoùa cöûa laïi ñaây, Nhö Lai muoán ñi thanh tra phoøng cuûa chö Taêng. A-nan ñaùp: - Laønh thay Theá Toân. Roài thaày caàm caùi khoùa cöûa ñi theo sau Theá Toân. Ñoaïn Theá Toân ñi ñeán moät caên phoøng bò hö naùt, thaáy coù moät Tyø-kheo bò beänh, naèm treân

phaân tieåu, khoâng theå ñöùng daäy noåi. Phaät beøn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Khí löïc oâng nhö theá naøo? Côn ñau taêng hay giaûm? - Baïch Theá Toân! Côn ñau chæ coù taêng maø khoâng giaûm. - Hoâm nay coù aên ñöôïc khoâng? - Khoâng ñöôïc, baïch Theá Toân! - Hoâm qua aên coù ñöôïc khoâng? - Khoâng ñöôïc, baïch Theá Toân! - Hoâm kia aên coù ñöôïc khoâng? - Cuõng khoâng ñöôïc, baïch Theá Toân! Con khoâng ñöôïc aên nay ñaõ baûy ngaøy. - Coù thöùc aên maø khoâng aên ñöôïc hay khoâng coù thöùc aên neân khoâng aên? - Khoâng coù thöùc aên, baïch Theá Toân! - ÔÛ ñaây, coù Hoøa thöôïng cuûa oâng khoâng? - Khoâng coù, baïch Theá Toân! - Coù ñoàng Hoøa thöôïng khoâng? - Khoâng coù, baïch Theá Toân! - Coù thaày giaùo thoï khoâng? -

Khoâng coù, baïch Theá Toân! - Coù ñoàng thaày giaùo thoï khoâng? - Khoâng coù, baïch Theá Toân! - Phoøng beân caïnh khoâng coù Tyø-kheo sao? - Baïch Theá Toân! Vì con hoâi thoái, hoï khoâng thích neân ñaõ dôøi ñi nôi khaùc, do ñoù, con coâ ñoäc ñau khoå laém, baïch Theá Toân! Con coâ ñoäc laém Thieän Theä. - OÂng ñöøng saàu naõo, Ta seõ laøm baïn vôùi oâng. Naøy Tyø-kheo! Haõy laáy y ñöa ñaây, Ta seõ giaët cho oâng. Khi aáy, A-nan baïch vôùi Phaät: - Ñeå ñaáy, thöa Theá Toân! Y cuûa Tyø-kheo beänh ñeå con giaët cho! - OÂng giaët y ñi, ñeå Ta xoái nöôùc. Theá roài, A-nan ñem ra giaët, Theá Toân xoái nöôùc. Khi giaët xong, thaày ñem ñi phôi naéng. Xong roài, A-nan boàng Tyø-kheo beänh ñaët treân choã ñaát troáng, lau chuøi phaân ueá, ñem giöôøng goái vaø caùc vaät baát tònh ra ngoaøi, röôùi nöôùc trong phoøng, queùt doïn saïch seõ, duøng gieû lau lau saøn nhaø, giaët giuõ giöôøng neäm, vaù laïi giöôøng daây, ñaët vaøo choã cuõ, taém röûa cho Tyøkheo beänh, roài ñem thaày ñaët naèm laïi treân giöôøng. Khi aáy, Theá Toân duøng baøn tay meàm maïi, saéc vaøng oùng aùnh ñöôïc

trang nghieâm baèng voâ löôïng coâng ñöùc xoa treân traùn Tyø-kheo, hoûi: - Côn ñau taêng hay giaûm? - Nhôø ôn Theá Toân duøng baøn tay ñaët treân traùn con, neân moïi noãi thoáng khoå ñeàu döùt heát. Baáy giôø, Theá Toân beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp cho Tyø-kheo beänh khieán thaày sinh taâm hoan hyû. Roài Theá Toân tieáp tuïc thuyeát phaùp laøm cho thaày ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Sau khi Tyø-kheo khoûi beänh Theá Toân beøn ñi ñeán choã ñoâng ñuùc caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, roài ñem söï vieäc treân trình baøy laïi ñaày ñuû vôùi caùc Tyø-kheo. Ñoaïn, Ngaøi hoûi thaày Tyø- kheo ôû phoøng beân caïnh laø ai. Vò aáy ñaùp: - Chính laø con ñaây, baïch Theá Toân! Phaät lieàn noùi vôùi Tyø-kheo: - Nhöõng ngöôøi ñoàng phaïm haïnh vôùi caùc oâng bò ñau oám, caùc oâng khoâng saên soùc cho nhau thì ai saên soùc? Caùc oâng moãi ngöôøi ñeàu khaùc hoï, khaùc nhaø, vì nieàm tin maø boû nhaø xuaát gia, soáng khoâng nhaø, ñeàu cuøng moät hoï Sa-moân Thích töû, ñoàng tu phaïm haïnh, neáu khoâng saên soùc laãn nhau thì ai saên soùc? Naøy Tyø-kheo! Ví nhö con soâng Haèng, soâng Dieâu phuø na, Taùt-la, Ma heâ chaûy vaøo bieån lôùn, lieàn maát teân cuõ maø hôïp laïi thaønh moät vò, goïi laø bieån lôùn. Caùc oâng cuõng nhö vaäy. Ai naáy ñeàu boû hoï cuõ maø cuøng chung moät hoï Sa-moân Thích töû. Caùc oâng khoâng saên soùc cho nhau thì ai seõ saên soùc? Ví nhö caùc chuûng toäc Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Pheä xaù, Thuû-ñaø-la, moãi ngöôøi ñeàu khaùc hoï, cuøng vaøo trong bieån lôùn thì ñöôïc goïi laø ngöôøi ñi buoân treân bieån. Cuõng nhö theá ñoù Tyø-kheo. Caùc oâng moãi ngöôøi ñeàu khaùc hoï, khaùc nhaø, vì nieàm tin, boû nhaø xuaát gia, soáng khoâng nhaø, ñeàu cuøng moät hoï Sa-moân Thích töû, neáu khoâng saên soùc laãn nhau thì ai saên soùc? Neáu Tyø-kheo beänh thì Hoøa thöôïng phaûi saên soùc. Neáu khoâng coù Hoøa thöôïng thì ñoàng Hoøa thöôïng phaûi saên soùc. Neáu ai khoâng saên soùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù thaày giaùo thoï thì thaày giaùo thoï phaûi saên soùc. Neáu khoâng coù thaày giaùo thoï thì thaày giaùo thoï ñoàng haønh phaûi saên soùc. Neáu ai khoâng saên soùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù ngöôøi cuøng phoøng thì ngöôøi cuøng phoøng phaûi saên soùc. Neáu khoâng coù ngöôøi cuøng phoøng, thì ngöôøi ôû phoøng beân caïnh phaûi saên

soùc. Neáu khoâng saên soùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu cuõng khoâng coù ngöôøi ôû phoøng beân caïnh thì Taêng phaûi sai ngöôøi chaêm soùc. Tuøy ngöôøi beänh caàn bao nhieâu ngöôøi thì phaûi sai baáy nhieâu. Neáu khoâng saên soùc thì taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Naøy caùc Tyø-kheo! Caùc oâng haõy trôû veà saên soùc Tyø-kheo ôû phoøng beân caïnh mình.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 555

Theá roài, Phaät bieán hoùa moät Sa-di beänh ôû caùch Phaät khoâng xa, roài Ngaøi baûo: - Caùc oâng haõy saên soùc luoân caû Sa-di beänh aáy. Ñoù laø caùch phaït caùc oâng laøm phöôùc vaäy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù hai Tyø-kheo ôû phöông Nam cuøng ñi ñeán thaêm vieáng Theá Toân. Khi ñi ñeán giöõa ñöôøng, moät Tyø-kheo laâm beänh, moät Tyø-kheo chôø ñôïi hai, ba ngaøy, beøn noùi vôùi Tyø-kheo beänh: - Toâi muoán ñi tröôùc, ñeán thaêm vieáng Theá Toân, thaày khoûi beänh roài seõ ñi sau. - Naøy Tröôûng laõo! Ñôïi toâi khoûi beänh roài haõy cuøng ñi. - Thöa Tröôûng laõo! Toâi khoâng gaëp Theá Toân ñaõ laâu ngaøy, ngöôõng moä nhö khaùt nöôùc khoâng theå ñôïi nhau ñöôïc nöõa, khi naøo khoûi beänh thaày seõ ñi sau. Theá roài, Tyø-kheo aáy ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - OÂng töø ñaâu ñeán? Tyø-kheo beøn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät khieån traùch: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc. Neáu coù Tyø-kheo loøng ñaày phoùng daät, löôøi bieáng khoâng chuyeân caàn, khoâng theå kieàm cheá caùc caên, dong ruoåi theo luïc duïc, duø ôû gaàn Ta maø chaúng thaáy Ta vaø Ta cuõng khoâng thaáy ngöôøi aáy. Traùi laïi, neáu coù Tyø-kheo kieàm cheá caùc caên, taâm khoâng phoùng daät, chuyeân nghó veà ñaïo, thì duø caùch xa Ta vaãn thaáy ñöôïc Ta vaø Ta cuõng thaáy ngöôøi aáy. Taïi sao vaäy? Vì tuøy thuaän phaùp thaân cuûa Nhö Lai, phaù hoaïi caùc vieäc aùc, lìa boû tham duïc, tu taäp tòch tónh. Naøy Tyø-kheo! Cuøng xuaát gia tu phaïm haïnh, caùc oâng khoâng saên soùc laãn nhau thì ai saên soùc? OÂng haõy trôû laïi troâng nom vò Tyø-kheo beänh aáy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù hai Tyø-kheo ôû nöôùc Baùt-la-chaân cuøng keát baïn ñi ñeán thaêm vieáng Theá Toân. Khi ñeán thoân Ong, moät Tyø-kheo laâm beänh, vò Tyø-kheo kia ñôïi ñöôïc hai, ba ngaøy, roài noùi vôùi Tyø-kheo beänh: - Toâi muoán ñeán thaêm vieáng Ñöùc Theá Toân tröôùc khi naøo thaày khoûi beänh roài seõ ñeán sau. - Naøy Tröôûng laõo! Ñôïi toâi khoûi beänh roài cuøng ñi luoân. - Thöa Tröôûng laõo! Toâi khoâng gaëp Theá Toân ñaõ laâu ngaøy, ngöôõng moä nhö khaùt nöôùc, khoâng theå ñôïi nhau ñöôïc nöõa. - Neáu thaày nhaát quyeát muoán ñi, vaäy haõy vì toâi nhaén giuøm cö só

556 BOÄ LUAÄT 2

Chaát-ñeá-lôïi. Theá roài, thaày beøn ñi ñeán choã cö só, noùi: - Naøy laõo tröôïng! Hai chuùng toâi töø xa ñeán, muoán vieáng thaêm Phaät, nhöng nay moät ngöôøi laâm beänh, phaûi taïm thôøi ôû laïi ñaây, xin laõo tröôïng chaêm soùc giuùp giuøm toâi. Toâi muoán ñi tröôùc ñeán vaán an Theá Toân. - Thöa Toân giaû! Neân ôû laïi chaêm soùc nhau, khi khoûi beänh roài cuøng ñi luoân. - Naøy cö só! Khoâng theå ñöôïc. Toâi

khoâng gaëp Phaät ñaõ laâu ngaøy, troâng mong nhö ngöôøi khaùt nöôùc. - Toân giaû coù ñeán ñoù thì Theá Toân cuõng baûo thaày trôû laïi, chæ uoång coâng nhoïc söùc maø thoâi. Tyø-kheo vaãn nhaát quyeát ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - OÂng töø ñaâu ñeán? Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc keå treân trình baøy ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät khieån traùch: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc. Caùc oâng ñeàu laø nhöõng ngöôøi khaùc hoï, vì coù loøng tin boû nhaø xuaát gia soáng khoâng nhaø, cuøng laø hoï Thích, luùc ñau oám khoâng saên soùc nhau thì ai saên soùc? OÂng haõy trôû laïi saên soùc cho Tyø-kheo beänh aáy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo töø phöông Baéc ñeán, muoán thaêm vieáng Theá Toân nhöng nghe noùi beân ñöôøng coù Tyø-kheo bò beänh, beøn suy nghó: "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi heã gaëp ngöôøi beänh thì phaûi chaêm soùc. Neáu ta gaëp ngöôøi aáy thì khoâng theå boû ñi". Nghó theá, thaày beøn quay laïi ñi con ñöôøng khaùc ñeán choã Theá Toân, roài cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - OÂng töø ñaâu ñeán? - Baïch Theá Toân! Con töø phöông Baéc ñeán. - Ñi ñeán baèng con ñöôøng naøo? - Ñi ñeán töø con ñöôøng moã. - Vì lyù do gì maø boû con ñöôøng chính ñeå ñi con ñöôøng voøng vo? - Thaày beøn ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn khieån traùch: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc v.v... (cho ñeán): OÂng haõy trôû laïi chaêm soùc cho Tyø-kheo beänh.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 557

PHÖÔNG PHAÙP CHAÊM SOÙC TYØ KHEO BEÄNH Neáu Tyø-kheo ñi chung vôùi ngöôøi ñi buoân, ñeán nôi hoang vaéng roài laâm beänh thì Tyø-kheo ñoàng baïn khoâng ñöôïc boû ñi, maø phaûi daãn theo, ñoàng thôøi mang giuùp y baùt, laïi phaûi gaàn guõi giuùp ñôõ, khoâng ñöôïc rôøi xa. Neáu ñi khoâng noåi thì neân ñeán thöông nhaân thueâ möôùn hoï chôû ñi, noùi nhö sau: - Naøy laõo tröôïng! Ngöôøi xuaát gia naøy laâm beänh khoâng theå ñi theo kòp baïn, haõy chôû giuùp giuøm toâi ñeå thoaùt khoûi hieåm naïn. Neáu ñöôïc thì toát, coøn neáu nhö hoï noùi: "Naøy Toân giaû, xe toâi ñaõ chôû naëng roài", thì neân noùi: - Naøy laõo tröôïng! Toâi seõ hoaøn laïi tieàn luùa, coû cho oâng. Neáu ñöôïc, thì khoâng neân ñeå ngoài treân xe traâu caùi chôû coû ngöïa v.v... , maø neân ñeå ngoài treân xe traâu ñöïc chôû caùc thöù. Neáu beänh naëng khoâng phaân bieät ñöôïc gì, thì ngoài xe khoâng coù toäi. Neáu ñi xe khoâng theå ñöôïc thì neân ñeå laïi ngöôøi naøo coù theå saên soùc beänh nhaân hoaëc moät, hai hay ba ngöôøi, vaø baûo: - Thaày haõy chaêm soùc ngöôøi beänh, ñeå toâi vaøo trong thoân tìm xe coä ñeán ñoùn. Ñoàng thôøi ñeå laïi löông thöïc, cho ngöôøi ôû laïi khoâng bò thieáu thoán. Neáu ai cuõng töø choái, noùi: "Ai maø coù theå hy sinh thaân maïng mình ôû nôi hoang vaéng naøy", roài khoâng chòu ôû laïi, thì cuõng khoâng ñöôïc boû ñi maø phaûi che choøi raïp, raûi coû laøm neäm, ñoát löûa, laáy cuûi nöôùc giuùp, ñeå laïi thuoác ñuùng thôøi, thuoác duøng ban ñeâm, thuoác duøng baûy ngaøy, thuoác duøng suoát ñôøi, roài noùi vôùi beänh nhaân: "Tröôûng

laõo haõy yeân taâm ôû ñaây. Toâi tôùi thoân phía tröôùc tìm xe ñeán ñoùn". Khi ñeán trong thoân, khoâng ñöôïc nhieãu thaùp, thaêm hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maø chæ neân noùi vôùi caùc Tyø-kheo ôû trong thoân: - ÔÛ nôi hoang daõ coù Tyø-kheo beänh, chuùng ta cuøng ñeán ñoùn veà ñaây. Neáu hoï hoûi: "ÔÛ nôi naøo?", thì haõy ñaùp: "ÔÛ taïi moã xöù". Neáu hoï noùi: "Nôi ñoù coù nhieàu coïp soùi, e raèng chuùng aên thòt heát caû, ñaâu ñeå soùt moáng naøo!", duø nghe noùi nhö theá cuõng khoâng ñöôïc ôû laïi ñoù maø phaûi trôû laïi xem. Neáu töø xa thaáy chim quaï, cuõng khoâng ñöôïc trôû lui maø phaûi ñi tôùi nôi ñoù. Neáu thaáy ñaõ cheát thì neân leã baùi nhuïc thaân. Neáu coøn soáng thì neân ñem vaøo trong thoân, noùi vôùi Tyø-kheo thöôøng truù: - Thöa Tröôûng laõo! Ñaây laø Tyø-kheo bò beänh ôû nôi ñoù, toâi ñaõ chaêm soùc. Giôø ñöa ñeán ñaây, xin Tröôûng laõo troâng nom giuùp cho. Neáu Tyø-kheo aáy khoâng chòu troâng nom thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

558 BOÄ LUAÄT 2

Neáu khoâng coù Tyø-kheo, thì neân noùi vôùi Öu-baø-taéc: - Naøy laõo tröôïng! ÔÛ nôi hoang vaéng kia coù Tyø-kheo bò beänh, cho toâi möôïn xe ñeán ñoùn vò aáy. Neáu ñaøn-vieät hoûi: "ÔÛ ñaâu?" v.v..., cho ñeán ñoùn veà nhaø ñaøn-vieät, ñaët naèm ôû moät phoøng rieâng kín ñaùo. Neáu nhieàu ngöôøi thì neân nhôø hai, ba ngöôøi bieát nuoâi beänh chaêm soùc giuùp. Neáu beänh nhaân noùi: "Caàn nhieàu ngöôøi cho vui", thì neân ôû heát nôi ñoù ñeå an uûi khuyeân lôn; hoaëc beänh nhaân ñoøi hoûi böõa aên tröôùc, böõa aên sau thuoác ñuùng thôøi, thuoác duøng ban ñeâm, thuoác duøng baûy ngaøy, thuoác duøng suoát ñôøi thì haõy cung caáp ñöøng ñeå cho thieáu thoán. Neáu coù Tyø-kheo khaùch ñeán thì khoâng ñöôïc noùi lieàn: "Tröôûng laõo! Thaày haõy troâng nom Tyø-kheo beänh", maø neân noùi: "Laønh thay! Tröôûng laõo ñeán ñaây". Theá roài, mang giuùp y baùt, chuaån bò giöôøng gheá, ñöa nöôùc röûa chaân vaø daàu thoa chaân. Neáu hoï ñeán ñuùng giôø thì neân cung caáp böõa aên tröôùc, böõa aên sau. Neáu hoï ñeán khoâng ñuùng luùc thì neân cung caáp nöôùc traùi caây phi thôøi. Sau khi hoï nghæ ngôi roài, neân noùi: - Tröôûng laõo! Vò Tyø-kheo beänh naøy toâi chaêm soùc ñaõ laâu roài, giôø ñeán phieân Tröôûng laõo troâng nom giuøm. Neáu beänh nhaân qua ñôøi thì neân cuùng döôøng xaù-lôïi. Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni cuøng ñi vôùi khaùch buoân maø Tyø-kheo-ni laâm beänh, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc boû ñi maø neân baûo hoï raèng chò em cuøng ñi chung phaûi giuùp ñôõ laãn nhau, nhö tröôøng hôïp cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi ôû treân, chæ tröø vieäc boàng ñôõ. Neáu caàn xoa boùp, xöùc daàu vaøo thaân thì neân thueâ phuï nöõ laøm. Neáu hoï qua ñôøi maø coù y baùt ñeå laïi thì neân duøng y baùt traû coâng cho ngöôøi Hoûa-thieâu. Neáu hoï khoâng coù y baùt thì neân boû ñi. Neáu bò ngöôøi theá tuïc cheâ traùch: "Vì sao ñeå töû thi laïi roài boû ñi?", maø mình coù theå töôûng töôïng thi theå ñoù nhö ñaát thì neân khieâng vaùc ñi tôùi moät nôi xa xoâi. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Neáu vò Tyø-kheo coù ñöùc lôùn laâm beänh thì phaûi chaêm soùc nhö theá naøo? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Neáu vò Tyø-kheo coù ñöùc lôùn laâm beänh thì khoâng ñöôïc ñeå naèm trong phoøng xeáp, nhoû, xaáu xí; khoâng ñöôïc ñeå naèm ôû gaàn loái ñi maø neân ñeå naèm trong moät caên phoøng thoâng thoaùng, roäng raõi. Caùc ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y

chæ phaûi thöôøng xuyeân haàu haï hai beân, queùt doïn trong phoøng, raûi ñaù, lau chuøi saøn nhaø, ñoát caùc loaïi höông thôm cho ñaûm muøi hoâi haùm vaø saép ñaët giöôøng gheá töôm taát.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 559

Neáu coù Tyø-kheo ñeán thaêm beänh, neân doïn thöùc aên tröôùc, thöùc aên sau. Neáu hoï ñeán khoâng ñuùng luùc, neân cung caáp thöùc uoáng phi thôøi. Neáu hoï coù hoûi vieäc gì thì ngöôøi beänh neân traû lôøi. Neáu ngöôøi beänh yeáu söùc thì thò giaû neân traû lôøi theá. Neáu Öu-baø-taéc ñeán thaêm hoûi thì neân noùi: - Laønh thay! Laõo tröôïng ñeán ñaây. Ñoaïn, môøi hoï ngoài roài giaûng giaûi: - OÂng ñöôïc coâng ñöùc raát lôùn, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: - Thaêm hoûi Tyø-kheo trì giôùi bò beänh thì chaúng khaùc gì thaêm hoûi Ta. Neáu coù ngöôøi cuùng döôøng thì haõy chuù nguyeän roài nhaän laáy. Neáu ngöôøi beänh muoán di tieåu ñaïi, ñoøi ñi gaáp, thì khoâng ñöôïc ñeå laâu maø phaûi ñöa ñi töùc toác. Neáu ngöôøi beänh khoâng ra ngoaøi ñöôïc thì neân duøng ba caùi boâ ñöïng phaân tieåu: moät caùi trao cho ngöôøi beänh, moät caùi mang ra ngoaøi, moät caùi ñem röûa saïch, boâi daàu roài ñem phôi naéng, ñeå thay ñoåi maø duøng. Ñoàng thôøi ñeå moät ngöôøi giöõ cöûa, khoâng cho ai vaøo ñoät ngoät; moät ngöôøi ôû gaàn ngöôøi beänh, tuøy thôøi thuyeát phaùp an uûi. Nhö theá ñoù Öu-ba-ly, vò Tyø- kheo coù ñöùc lôùn bò beänh, neân chaêm soùc nhö vaäy. Theá roài, Toân giaû Öu-ba-ly laïi hoûi Theá Toân: - Vò Tyø-kheo coù ñöùc haïnh nhoû khi beänh neân chaêm soùc nhö theá naøo? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Vò Tyø-kheo coù ñöùc haïnh nhoû khi beänh khoâng neân ñaët naèm nôi caên phoøng roäng raõi, thoâng thoaùng, e muøi hoâi haùm boác ra ngoaøi; cuõng khoâng neân ñeå naèm ôû choã khuaát kín, sôï khi cheát khoâng ai bieát, neân ñeå naèm ôû giöõa moïi ngöôøi. Neáu ngöôøi beänh coù Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, hoaëc laø ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ thì nhöõng ngöôøi naøy neân chaêm soùc. Neáu khoâng coù thì chuùng Taêng neân sai ngöôøi nuoâi beänh, hoaëc moät, hai, ba ngöôøi lo troâng nom. Neáu ngöôøi beänh ngoaøi y baùt ra coøn coù tieàn mua thuoác thì neân laáy ñem ñi mua thuoác cho thaày. Neáu khoâng coù thì chuùng Taêng neân cho tieàn. Neáu Taêng khoâng coù maø ngöôøi beänh coù y baùt ñaùng giaù thì neân ñem baùn laáy tieàn mua nhöõng thöù caàn thieát cho thaày. Neáu ngöôøi beänh tieác cuûa, thì neân baïch vôùi chuùng Taêng: - Baïch Ñaïi ñöùc Taêng! Tyø-kheo Moå giaùp bò beänh maø khoâng hieåu leõ voâ thöôøng, tieác reû y baùt khoâng cho ñem ñoåi thöù khaùc. Baïch Taêng roài, neân duøng lôøi dòu ngoït thuyeát phuïc ñeå thaày hieåu roõ,

560 BOÄ LUAÄT 2

roài môùi ñem y baùt ñi trao ñoåi. Neáu cuõng khoâng coù thì neân ñi xin nhöõng thöù caàn thieát veà cho thaày. Neáu xin cuõng khoâng ñöôïc thì neân laáy thöùc aên ngon nhaát cuûa Taêng ñöa cho. Neáu cuõng khoâng coù thì ngöôøi nuoâi beänh neân caàm theo hai caùi baùt vaøo thoân khaát thöïc, roài ñem caùi baùt ngon hôn ñöa cho thaày. Naøy Öu-ba-ly! Ñoù laø caùch thöùc chaêm soùc moät Tyø-kheo ít ñöùc bò beänh. Neáu ngöôøi beänh coù ñaày ñuû naêm yeáu toá sau ñaây thì raát khoù saên soùc. Ñoù laø: 1. Khoâng theå uoáng thuoác phuø hôïp vôùi beänh vaø aên thöùc aên

phuø hôïp vôùi beänh. 2. Khoâng nghe lôøi khuyeân cuûa ngöôøi nuoâi beänh. 3. Beänh taêng giaûm khoâng bieát. 4. Khoâng gaéng nhaãn noåi söï ñau ñôùn. 5. Löôøi bieáng voâ trí. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá ngöôøi beänh khieán cho ngöôøi nuoâi beänh khoù maø saên soùc. Neáu ngöôøi beänh coù ñaày ñuû naêm yeáu toá sau ñaây thì deã daøng saên soùc. Ñoù laø: 1. Coù theå uoáng thuoác phuø hôïp vôùi beänh, aên thöùc aên phuø hôïp vôùi beänh. 2. Theo lôøi khuyeân cuûa ngöôøi nuoâi beänh. 3. Neáu coù ai hoûi thì bieát beänh taêng hay giaûm. 4. Gaéng nhaãn ñöôïc söï ñau ñôùn. 5. Tinh taán, coù trí tueä. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá ngöôøi beänh khieán cho ngöôøi nuoâi beänh deã daøng chaêm soùc. Neáu ai ñaày ñuû naêm yeáu toá sau ñaây thì khoâng theå nuoâi beänh. Ñoù laø: 1. Hay nhôøm gôùm, khoâng theå ñem ñoå boâ ñöïng phaân tieåu, oáng nhoå v.v... 2. Khoâng theå xin thuoác hôïp vôùi beänh, thöùc aên hôïp vôùi beänh giuùp cho beänh nhaân. 3. Khoâng theå thöôøng thöôøng tuøy thuaän thuyeát phaùp cho beänh nhaân nghe. 4. Coù taâm hy voïng (veà lôïi loäc). 5. Tieác reû coâng vieäc cuûa mình. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá khoù maø nuoâi beänh. Ai thaønh töïu naêm yeáu toá sau ñaây thì coù theå chaêm soùc ngöôøi beänh.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 561

Ñoù laø: 1. Ít nhôøm gôùm, coù theå ñem ñoå boâ ñöïng phaân tieåu, oáng nhoå v.v... 2. Coù theå xin thuoác hôïp beänh, thöùc aên hôïp cho ngöôøi beänh. 3. Coù theå thöôøng thöôøng tuøy thuaän thuyeát phaùp cho beänh nhaân nghe. 4. Khoâng coù taâm hy voïng (veà lôïi loäc). 5. Khoâng tieác reû coâng vieäc cuûa mình. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá coù theå troâng nom ngöôøi beänh. Neáu beänh nhaân coù ñuû chín yeáu toá sau ñaây thì tuy chöa heát thoï maïng aét haún seõ cheát ñoät ngoät. Ñoù laø: 1. Bieát nhöõng thöùc aên coù haïi maø vaãn tham aên. 2. Soáng khoâng coù ñieàu ñoä. 3. Thöùc aên trong buïng chöa tieâu hoùa maø aên nöõa. 4. Thöùc aên chöa tieâu hoùa maø moùc hoïng cho möûa ra. 5. Thöùc aên ñaõ tieâu hoùa muoán ñi caàu maø vaãn coá kieàm cheá. 6. AÊn thöùc aên khoâng hôïp vôùi beänh. 7. AÊn thöùc aên hôïp vôùi beänh nhöng khoâng coù ñieàu ñoä. 8. Löôøi bieáng. 9. Khoâng trí tueä. Ñoù goïi laø ñaày ñuû chín yeáu toá aét haún seõ cheát ñoät ngoät. Laïi nöõa, neáu ai ñaày ñuû chín yeáu toá sau ñaây thì seõ khoâng theå cheát ñoät ngoät. Ñoù laø: 1. Bieát thöùc aên khoâng ích lôïi neân aên ít. 2. Bieát soáng coù ñieàu ñoä. 3. Thöùc aên trong buïng tieâu hoùa heát, môùi aên nöõa. 4. Khoâng cöôõng baùch möûa ra. 5. Khoâng coá giöõ laïi. 6. Khoâng aên thöùc aên khoâng hôïp vôùi beänh. 7. AÊn thöùc aên hôïp vôùi beänh vaø aên coù ñieàu ñoä. 8. Khoâng bieáng nhaùc. 9. Coù trí tueä. Ñoù goïi laø ngöôøi coù ñuû chín yeáu toá seõ khoâng cheát ñoät ngoät. Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Coù ba loaïi ngöôøi beänh. Ñoù laø: 1. Coù loaïi ngöôøi beänh ñöôïc thuoác hôïp beänh, ñöôïc thöùc aên hôïp beänh, coù ngöôøi nuoâi beänh ñuùng phaùp maø cheát. 2. Coù loaïi ngöôøi beänh khoâng ñöôïc thuoác hôïp beänh, khoâng ñöôïc thöùc aên hôïp beänh, coù ngöôøi nuoâi beänh ñuùng phaùp maø soáng.

562 BOÄ LUAÄT 2

3. Coù ngöôøi beänh ñöôïc uoáng thuoác hôïp beänh, ñöôïc thöùc aên hôïp beänh, ñöôïc ngöôøi nuoâi beänh ñuùng phaùp, beänh aét haún bôùt khoâng ñeán noãi bò

cheát. Naøy Öu-ba-ly! Trong soá Tyø-kheo bò beänh, vì khoâng coù ngöôøi nuoâi beänh ñuùng phaùp maø cheát, vì ñöôïc ngöôøi nuoâi beänh ñuùng phaùp maø soáng. Do vaäy caàn kheùo chaêm soùc khieán cho beänh nhaân ñöôïc yeân oån, töùc laø boá thí maïng soáng vaäy. Theá neân, chaêm soùc beänh ñöôïc coâng ñöùc raát lôùn, chö Phaät ñeàu hoan hyû. Ñoù goïi laø caùch thöùc chaêm soùc ngöôøi beänh. ----------

VAÁN ÑEÀ THUOÁC Khi Phaät ñang du haønh taïi nöôùc Caâu-taùt-la, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò leân côn ñoäng phong. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Caàn phaûi duøng thuoác gì? - Baïch Theá Toân! Caàn duøng Ha-leâ-laëc. - Töø nay veà sau Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc uoáng ha leâ laëc. Theá roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñôïi khi Ta trôû veà laïi thaønh Xaù-veä, nhaéc laïi Ta, Ta seõ quy ñònh veà vaán ñeà thuoác men cho caùc ñeä töû. Khi Phaät trôû veà thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo beøn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Xin Theá Toân haõy vì caùc ñeä töû maø cheá ñònh veà vieäc thuoác men, giôø ñaây laø ñuùng luùc. - Naøy caùc Tyø-kheo! Töø nay veà sau Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc uoáng thuoác. Veà thuoác coù caùc loaïi: Cuû ñuùng thôøi, cuû phi thôøi. Cuõng vaäy, coäng, voû, laù, quaû, nöôùc uoáng. - Cuû ñuùng thôøi: Cuû caûi, cuû haønh, cuû khaån xoa, cuû a lam phuø, cuû khoai nöôùc, cuû ma ñaäu la, cuû sen. Caùc thöù ñoù aên chung vôùi thöùc aên, neân goïi laø cuû ñuùng thôøi. - Cuû (reã) phi thôøi: Reã caây baø tra, reã caây laù loát, reã caây döông lieãu, reã caây khö ñeà la, reã caây toâ kieän xaø. Caùc loaïi nhö vaäy khoâng aên chung vôùi thöùc aên, neân goïi laø reã phi thôøi. Ngoaøi ra, caùc loaïi coäng, voû, laù, hoa, traùi cuõng nhö vaäy. - Nöôùc uoáng: Goàm coù nöôùc uoáng ñuùng thôøi, nöôùc uoáng phi thôøi. - Nöôùc uoáng ñuùng thôøi: Taát caû nöôùc gaïo, nöôùc boät gaïo, söõa, söõa chua, nöôùc trong. Ñoù goïi laø nöôùc uoáng ñuùng thôøi. - Nöôùc uoáng phi thôøi: Taát caû loaïi ñaäu, taát caû nguõ coác, taát caû loaïi thoùc ñem ngaâm nöôùc maø ñaàu khoâng nöùt ra, vaø toâ, daàu, maät, ñöôøng pheøn.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 563

Ñoù goïi laø nöôùc uoáng phi thôøi. Neáu Tyø-kheo bò beänh maø thaày thuoác noùi: “Cho aên seõ soáng, khoâng cho aên seõ cheát”, thì neân ñem moät caùi noài röûa baûy laàn cho thaät saïch, roài laáy moät naém thoùc ñaõi kyõ boû vaøo moät caùi tuùi buoäc chaët laïi, ñeå vaøo trong noài naáu maø ñaàu haït thoùc khoâng nöùt ra, ñoaïn ñöa cho ngöôøi beänh uoáng. Taát caû ñaát cuõng coù loaïi ñuùng thôøi, coù loaïi phi thôøi; töø taùm loaïi tro, ngoaøi ra caùc loaïi tro khaùc cuõng coù loaïi ñuùng thôøi, coù loaïi phi thôøi. Ñoù goïi laø vaán ñeà thuoác men. ----------

TRAÙCH NHIEÄM LIEÂN QUAN GIÖÕA THAÀY VAØ TROØ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo moät tuoåi haï daãn theo moät ñeä töû chöa coù tuoåi haï, hai vai mang moãi vai moät tuùi y, treân ñaàu ñoäi moät tuùi, tay traùi caàm baùt vaø giaøy da, tay phaûi xaùch bình nöôùc vaø tuùi da ñöïng daàu, cuøng ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã. Caùi tuùi y treân ñaàu thaày rôi treân ñaàu goái Phaät, Phaät beøn gaït ra, tuy Ngaøi bieát nhöng vaãn hoûi: -

Vaät naøy cuûa ai vaäy? - Baïch Theá Toân! Cuûa ñeä töû cuøng ñi vôùi con. - OÂng ñöôïc maáy tuoåi haï? - Daï moät tuoåi, baïch Theá Toân! - Ñeä töû maáy tuoåi? - Daï chöa coù tuoåi haï. - OÂng môùi moät tuoåi haï maø ñaõ nuoâi ñeä töû chöa coù tuoåi haï thì cuõng gioáng nhö ngöôøi yeáu ñuoái maø laïi cöùu ngöôøi yeáu ñuoái. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Baûn thaân mình khoâng töï haøng phuïc ñöôïc maø muoán haøng phuïc ngöôøi khaùc thì khoâng coù leõ ñoù. Baûn thaân mình khoâng töï cheá ngöï ñöôïc maø muoán cheá ngöï ngöôøi khaùc, thaät khoâng coù leõ ñoù. Baûn thaân mình chöa töï ñoä ñöôïc maø muoán ñoä ngöôøi khaùc, thaät khoâng coù leõ ñoù. Baûn thaân mình chöa giaûi thoaùt maø muoán giaûi thoaùt cho ngöôøi khaùc, thaät khoâng coù leõ ñoù. Naøy caùc Tyø-kheo! Töï haøng phuïc ñöôïc mình roài môùi haøng phuïc ngöôøi khaùc, ñieàu ñoù coù theå. Töï cheá ngöï ñöôïc mình roài môùi cheá ngöï ngöôøi khaùc, ñieàu ñoù coù theå. Töï ñoä ñöôïc mình roài môùi ñoä ngöôøi khaùc, ñieàu ñoù coù theå. Töï mình ñaõ giaûi thoaùt roài môùi giaûi thoaùt cho ngöôøi khaùc, ñieàu ñoù coù theå. Naøy caùc Tyø-kheo! Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo döôùi möôøi tuoåi haï ñoä ngöôøi xuaát gia thoï cuï tuùc.

564 BOÄ LUAÄT 2

Sau khi Phaät ñaõ cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo döôùi möôøi tuoåi haï ñoä ngöôøi xuaát gia thoï Cuï tuùc, roài Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñuû möôøi tuoåi haï, ñoä ngöôøi xuaát gia thoï Cuï tuùc maø khoâng daïy doã. Hoï gioáng nhö traâu trôøi, deâ trôøi, soáng phoùng tuùng khoâng kyû cöông, khoâng bieát cheá ngöï, thieáu söï trong saïch, uy nghi khoâng ñaày ñuû, khoâng bieát phuïng söï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, khoâng bieát vaâng lôøi Tyø-kheo Tröôûng laõo, khoâng bieát pheùp taéc vaøo thoân xoùm, khoâng bieát pheùp taéc ôû nôi hoang vaéng, khoâng bieát pheùp taéc vaøo trong chuùng, khoâng bieát caùch thöùc khoaùc y caàm baùt. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, ai thaønh töïu möôøi ñieàu kieän sau ñaây, Ta môùi cho pheùp ñoä ngöôøi xuaát gia thoï Cuï tuùc. Möôøi ñieàu kieän ñoù laø: 1. Giöõ giôùi. 2. Nghe nhieàu A-tyø-ñaøm. 3. Nghe nhieàu Tyø-ni. 4. Hoïc giôùi. 5. Hoïc ñònh. 6. Hoïc tueä. 7. Coù theå xuaát toäi vaø sai ngöôøi khaùc xuaát toäi. 8. Coù theå nuoâi ngöôøi beänh vaø nhôø ngöôøi khaùc nuoâi ngöôøi beänh. 9. Khi ñeä töû gaëp naïn coù theå giaûi cöùu, hoaëc nhôø ngöôøi giaûi cöùu. 10. Ñaõ ñuû möôøi tuoåi haï. Ñoù goïi laø möôøi ñieàu kieän ñeå Ta cho pheùp ñoä ngöôøi xuaát gia thoï Cuï tuùc. Toái thieåu laø ñuû möôøi tuoåi haï, bieát hai boä Luaät thì cuõng ñöôïc pheùp laøm thaày. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo meänh chung, hai ngöôøi ñeä töû coäng truù vì nhôù thöông saàu thaûm, cuøng ngoài döôùi goác caây, nhö khaùch buoân bò maát cuûa. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø Tyø-kheo naøo vaäy? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp thænh thaày y chæ vaø toân kính vò naøy nhö Hoøa thöôïng. Theå thöùc thænh caàu thaày y chæ baèng caùch traät vai aùo beân phaûi, quì goái, vòn tay vaøo baøn chaân, noùi nhö sau: “Kính xin Hoøa thöôïng (Toân giaû) thöông xoùt. Con laø Moã giaùp, nay thænh caàu Hoøa thöôïng laøm thaày y chæ. Mong Hoøa thöôïng vì con laøm thaày y chæ. Con nöông vaøo Hoøa

thöôïng maø an truù". (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 565

noùi nhö theá). Laïi nöõa, coù Tyø-kheo môùi moät tuoåi haï ñaõ nhaän Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï y chæ, cho ñeán Tyø-kheo chín tuoåi haï maø nhaän Tyø-kheo taùm tuoåi haï y chæ. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ngöôøi döôùi möôøi tuoåi haï maø nhaän ngöôøi khaùc y chæ. Theá roài, nhoùm saùu Tyø-kheo ñuû möôøi tuoåi haï nhaän ngöôøi khaùc y chæ maø khoâng daïy doã, khieán hoï gioáng nhö traâu trôøi, deâ trôøi, cho ñeán khoâng bieát pheùp taéc khoaùc y caàm baùt. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, ai thaønh töïu möôøi ñieàu kieän sau ñaây, Ta môùi cho pheùp nhaän ngöôøi y chæ. Ñoù laø: Giöõ giôùi v.v... cho ñeán ñuû möôøi tuoåi haï. Ñoù goïi laø möôøi ñieàu kieän ñöôïc nhaän ngöôøi y chæ. Toái thieåu laø ñuû möôøi tuoåi haï, bieát hai boä Luaät cuõng ñöôïc nhaän. Khi muoán caàu thænh thaày y chæ, khoâng ñöôïc haáp taáp ñeán thænh ngay maø phaûi xem ngöôøi naøo thaønh töïu naêm ñieàu kieän sai ñaây môùi neân thænh. Ñoù laø: 1. Coù taám loøng töø aùi. 2. Cung kính. 3. Bieát töï theïn vôùi mình. 4. Bieát xaáu hoå vôùi ngöôøi. 5. Soáng an laïc. Ñoù goïi laø naêm ñieàu kieän neân thænh caàu laøm thaày y chæ. Laïi coù boán haïng A-xaø-leâ. Theá naøo laø boán? Ñoù laø: 1. Thaày (A-xaø-leâ) y chæ. 2. Thaày daïy giaùo phaùp. 3. Thaày daïy giôùi Luaät. 4. Thaày daïy mình ôû nôi vaéng veû. Laïi coù boán haïng A-xaø-leâ khaùc nhö sau: 1. Coù A-xaø-leâ khoâng caàn thöa maø neân boû ñi. 2. Coù A-xaø-leâ neân thöa roài môùi ra ñi. 3. Coù A-xaø-leâ duø ôû ñoù khoå cuõng phaûi ñeo ñuoåi suoát ñôøi. 4. Coù A-xaø-leâ soáng ñöôïc an laïc thì duø coù bò xua ñuoåi, suoát ñôøi cuõng khoâng rôøi boû. 1. Haïng thaày khoâng thöa maø ñi: Coù nhöõng vò thaày soáng nöông töïa vôùi hoï khoâng coù y phuïc aåm thöïc, khi ñau oám khoâng coù thuoác men, cuõng khoâng theå thuyeát giaûng veà quaû vò Sa-moân voâ thöôïng cuûa ngöôøi xuaát gia tu phaïm haïnh. Haïng thaày nhö vaäy khoâng caàn thöa maø neân boû ñi.

566 BOÄ LUAÄT 2

2. Haïng thaày thöa roài môùi ñi: Coù nhöõng vò thaày soáng nöông töïa vôùi hoï, tuy coù y phuïc aåm thöïc, khi ñau oám coù thuoác men nhöng khoâng theå thuyeát giaûng veà quaû Sa-moân voâ thöôïng cuûa ngöôøi xuaát gia tu phaïm haïnh. Haïng thaày nhö vaäy neân thöa roài môùi ñi. 3. Haïng thaày duø khoå vaãn ôû: Coù nhöõng vò thaày soáng nöông töïa vôùi hoï, tuy khoâng coù y phuïc aåm thöïc, khi ñau oám khoâng coù thuoác men, nhöng kheùo thuyeát giaûng veà quaû vò Sa-moân voâ thöôïng cuûa haïnh xuaát gia tu phaïm haïnh. Haïng thaày nhö vaäy tuy soáng vôùi hoï cöïc khoå suoát ñôøi cuõng khoâng neân rôøi boû. 4. Haïng thaày soáng gaàn ñöôïc an vui: Coù nhöõng vò thaày soáng nöông töïa vôùi hoï, hoï coù theå cung caáp y phuïc aåm thöïc, khi ñau oám coù thuoác men, coù theå thuyeát giaûng veà quaû vò Sa-moân Voâ thöôïng cuûa ngöôøi xuaát gia tu phaïm haïnh. Haïng thaày nhö vaäy, duø coù bò xua ñuoåi, suoát ñôøi cuõng khoâng neân rôøi boû. Ñoù goïi laø boán haïng A-xaø-leâ. Laïi coù boán haïng thaày nöõa nhö sau: Daïy veà pheùp taéc; laøm choã nöông töïa

cho mình; ñieàu phuïc tham duïc saân haän ngu si. Trong ñaây, haïng thaày coù theå vì ñeä töû kheùo thuyeát phaùp ñeå ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si ñöôïc xem laø haïng thaày toái thöôïng toái thaéng. Ví nhö töø söõa ñöôïc söõa ñoùng vaùng, töø söõa ñoùng vaùng ñöôïc söõa chua, töø söõa chua ñöôïc ñeà hoà; ñeà hoà laø toái thöôïng, toái thaéng. ----------

TRAÙCH NHIEÄM THAÀY ÑOÁI VÔÙI ÑEÄ TÖÛ Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân daïy baûo ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ. Phöông phaùp daïy doã laø: 1. Hoï khoâng thanh tònh neân ngaên caûn. 2. Khuyeân ñöøng ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán. 3. Hoï bò yeát-ma phaûi giuùp ñôõ. 4. Hoï sinh taø kieán, mình phaûi giaûi toûa, hay nhôø ngöôøi giaûi toûa. 5. Töï mình xuaát toäi, hay nhôø ngöôøi xuaát toäi. 6. Khi hoï beänh, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi chaêm soùc. 7. Khi hoï gaëp naïn, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi giaûi cöùu. 8. Khi hoï gaëp naïn vua, giaëc, mình phaûi hoùa giaûi. 1. Khi ñeä töû khoâng thanh tònh, neân ngaên caûn: Khi ñeä töû phaïm caùc giôùi nhoû nhö: aên rieâng chuùng, aên nhieàu choã, ôû cuøng nhaø vôùi phuï nöõ, nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, laøm toån haïi coû töôi, aên traùi caây khoâng thanh tònh, thì neân daïy: “OÂng ñöøng laøm nhö theá”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 567

Neáu ñeä töû noùi: “Thöa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, con seõ khoâng laøm nöõa”, thì toát. Neáu hoï noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ haõy töï daïy mình, chöù daïy ngöôøi khaùc laøm gì!”, thì neân baûo ngöôøi coi vieäc giöôøng neäm laáy laïi giöôøng neäm, baûo ngöôøi coi vieäc aên uoáng caét ñöùt phaàn aên. Neáu ngöôøi ñoù hung aùc, döïa vaøo theá löïc cuûa nhaø vua, cuûa ñaïi thaàn, coù theå gaây ra raéc roái, thì hoaëc laø chính Hoøa thöôïng neân laùnh ñi nôi khaùc, hoaëc laø thaày y chæ neân mang theo y baùt ra khoûi cöông giôùi nguû moät ñeâm roài trôû veà, nhö vaäy töùc laø caét ñöùt söï y chæ. Neáu ñeä töû soáng chung, ñeä töû y chæ coù nhöõng haønh vi baát tònh maø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng daïy baûo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø neân ngaên ngöøa nhöõng haønh vi baát tònh. 2. (Ngaên ñeä töû ñeán) Nhöõng nôi khoâng neân ñeán: Nhö nhaø cuûa ñoàng nöõ lôùn tuoåi, nhaø quaû phuï, nôi côø baïc, choã quaùn röôïu, Tyø-kheo-ni coù tieáng xaáu, Sa-di ni coù tieáng xaáu. Neáu ñeä töû lui tôùi nhöõng nôi aáy thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân baûo hoï ñöøng tôùi lui nhöõng choã aáy, vì ñoù laø nôi khoâng neân ñeán gaàn. Neáu hoï vaâng lôøi thì toát, cho ñeán ra khoûi cöông giôùi nguû moät ñeâm roài trôû veà, töùc laø caét ñöùt söï y chæ. Neáu ñeä töû soáng chung, ñeä töû y chæ lui tôùi nhöõng nôi khoâng neân ñeán maø khoâng daïy doã, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhöõng nôi khoâng neân ñeán. 3. (Giuùp ñôõ khi ñeä töû) Bò yeát-ma: Neáu tröôøng hôïp ñeä töû bò Taêng xöû ñoaùn laøm caùc phaùp yeát-ma haøng phuïc, khoâng cuøng noùi chuyeän, phaùt hyû, taãn xuaát; hoaëc ñeä töû phaïm moät trong ba kieán chaáp laø huûy baùng kinh ñieån, aùc kieán, bieân kieán; hoaëc bò yeát-ma cöû toäi vì khuyeân can maø khoâng boû loãi, thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân vì ñeä töû xin loãi moïi ngöôøi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Keû naøy tröôùc ñaây coù aùc kieán, baây giôø ñaõ boû, tuøy thuaän vaâng lôøi. Keû phaøm phu ngu si laøm sao khoûi laàm loãi! Ñöùa

nhoû môùi hoïc muoän maøng naøy quaû thöïc coù loãi ñoù. Töø nay toâi seõ daïy baûo ñeå y khoâng taùi phaïm nöõa. Sau khi ñaõ laøm cho taâm yù cuûa ñaïi chuùng vui veû, haõy xin Taêng giaûi phaùp yeát-ma. Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ bò Taêng laøm yeát- ma maø thaày khoâng giaûi toûa cho hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû bò laøm yeát-ma. 4. Khi aùc taø kieán sinh khôûi töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi: Neáu ñeä töû coù nhöõng kieán chaáp nhö huûy baùng kinh ñieån, hoaëc aùc taø kieán, hoaëc bieân kieán thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân daïy:

- OÂng ñöøng sinh khôûi kieán giaûi nhö theá. Ñoù laø vieäc aùc, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc chòu khoå laâu daøi. Neáu daïy baûo y caùc ñieàu nhö vaäy maø y boû thì toát, neáu khoâng boû thì neân nhôø ngöôøi quen bieát vôùi y nhö sau: “Xin Tröôûng laõo haõy khuyeân ngöôøi aáy töø boû aùc kieán”. Neáu khoâng töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû coù aùc kieán, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi. 5. Töï mình xuaát toäi hoaëc nhôø ngöôøi xuaát toäi: Neáu ñeä töû phaïm toäi coù theå söûa trò, nhö phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø che giaáu, thì neân töï mình cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa. Neáu y khoâng che giaáu, thì neân cho phaùp Ma-na-ñoûa. Cho ñeán phaïm toäi Vieät-tyø-ni, thì neân töï mình trò phaït. Neáu mình khoâng trò ñöôïc thì neân nhôø ngöôøi khaùc trò. Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ phaïm toäi maø thaày khoâng töï mình xuaát toäi, khoâng nhôø ngöôøi khaùc xuaát toäi cho hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø töï mình hoaëc nhôø ngöôøi xuaát toäi. 6. Khi ñeä töû beänh, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi chaêm soùc: Neáu ñeä töû bò beänh thì töï mình phaûi saên soùc hoaëc nhôø ngöôøi khaùc saên soùc. Khoâng ñöôïc sai ngöôøi khaùc saên soùc maø baûn thaân mình khoâng quan taâm ñeán. Moãi ngaøy neân ñeán thaêm ba laàn, vaø coå vuõ ngöôøi nuoâi beänh: “OÂng chôù neân ueå oaûi, chaêm soùc laãn nhau laø ñieàu maø Phaät raát khen ngôïi”. Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ laâm beänh maø thaày khoâng troâng nom thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû bò beänh, töï mình hoaëc sai ngöôøi chaêm soùc. 7. Khi ñeä töû laâm naïn, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi: Neáu thaân nhaân cuûa ñeä töû muoán loâi keùo ñeä töû trôû veà nhaø, thì thaày neân baûo hoï laùnh ñi xa, ñeå hoaøn thaønh coâng ñöùc xuaát gia, vaø neân töï mình ñöa ñi. Neáu vì giaø beänh hoaëc baän coâng vieäc cuûa Taêng thì neân nhôø ngöôøi khaùc ñöa ñi giuùp. Neáu khoâng töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø khi gaëp naïn, hoaëc töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi. 8. Khi ñeä töû gaëp naïn vua, naïn giaëc: Neáu ñeä töû bò vua baét ñi thì thaày khoâng neân boû maëc nhö vaäy maø phaûi ôû beân ngoaøi thaêm doø tin töùc. Neáu nhaø vua hoûi: “Ai laø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ?”, thì khi aáy neân ñi vaøo. Neáu söï vieäc bò haøm oan thì neân tìm ngöôøi quen bieát laøm chöùng. Neáu caàn tieàn cuûa ñeå theo ñuoåi coâng vieäc thì neân cho y baùt. Neáu khoâng coù thì neân xin ñeå cho. Neáu ñeä töû bò giaëc baét ñem baùn nôi phöông xa thì thaày neân tìm kieám chuoäc veà. Neáu ñeä töû bò nhaø vua, bò boïn giaëc baét maø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng cöùu chuoäc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ (gaëp caùc tröôøng hôïp treân) thì ñeä töû coäng truï, ñeä töû y chæ cuõng phaûi can giaùn nhö vaäy. Nhöng khoâng ñöôïc noùi thoâ loã nhö ñeå daïy baûo, maø phaûi duøng lôøi nhaõ nhaën khuyeân can Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng neân laøm vieäc ñoù. Neáu thaày noùi: "Ta seõ khoâng laøm nöõa", thì toát. Neáu Hoøa thöôïng noùi: "Im, im ñi. Ngöôi khoâng phaûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ta. Leõ ra ta daïy baûo ngöôi maø ngöôi laïi daïy baûo ta gioáng nhö vuoát maét tre ngöôïc chieàu, ngöôi chôù noùi nöõa", thì neân boû ñi xa. Neáu ñoù laø thaày y chæ thì neân mang y baùt ra ngoaøi cöông giôùi nguû qua moät ñeâm roài trôû veà y chæ ngöôøi khaùc. Neáu thaày coù theá löïc thì neân boû ñi xa. Neáu khoâng boû ñi thì neân y chæ ngöôøi coù ñöùc ñoä. Neáu thaày ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán, hoaëc bò yeát-ma thì phaûi lo giuùp ñôõ. Neáu thaày khôûi aùc kieán thì phaûi töï mình giaûi toûa hoaëc nhôø ngöôøi giaûi toûa; töï mình hay nhôø ngöôøi xuaát toäi. Thaày beänh hay khoâng beänh ñeàu phaûi cung caáp. Neáu thaày gaëp naïn thì neân ñöa ñi. Neáu bò vua, giaëc baét thì phaûi theo cöùu giuùp. Neáu ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ thaáy thaày phaïm nhöõng giôùi nhoû maø khoâng can giaùn, cho ñeán bò vua, giaëc baét maø khoâng theo cöùu giuùp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ----------

NHÖÕNG COÂNG VIEÄC ÑEÄ TÖÛ PHAÛI LAØM Ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ ôû gaàn Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ phaûi laøm caùc vieäc sau ñaây: Ñöùng daäy ñoùn tieáp; traû lôøi; laøm vieäc; laøm vieäc cho mình, laøm giuùp ngöôøi khaùc; vaán ñeà y baùt; töï caïo ñaàu, caïo ñaàu cho ngöôøi; duøng dao chöõa trò; cho vaø nhaän; laáy thöùc aên cho mình, laáy thöùc aên cho ngöôøi( ); töï mình trì kinh, daïy kinh cho ngöôøi; gôûi duïc, nhaän duïc; uoáng thuoác; rôøi khoûi cöông giôùi; toå chöùc cuùng döôøng; ñi khoâng thöa. 1. Ñöùng daäy tieáp ñoùn: Ñeä töû thaáy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ töø xa neân ñöùng daäy ñoùn tieáp. Neáu ñang aên naêm moùn aên chính hoaëc thoï trì haïnh aên moät laàn khoâng theå ñöùng daäy ñöôïc thì neân cuùi ñaàu xuoáng. Neáu thoï trì haïnh aên moät laàn thì neân baïch vôùi thaày. Thaày neân hoûi: "OÂng coù theå aên moät laàn khoâng? Neáu chòu ñöïng ñöôïc thì neân thoï trì". Neáu ñaùp: "Khoâng chòu ñöïng noåi", thì neân baûo ñöøng thoï trì. Neáu ñeä töû thaáy thaày maø khoâng ñöùng daäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng ñöùng daäy ñoùn tieáp.

2. Traû lôøi: Khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ goïi thì ñeä töû phaûi ñaùp. Neáu trong mieäng ñang ngaäm côm maø tieáng noùi khoâng khaùc thì neân ñaùp. Neáu khoâng theå ñöôïc thì ñôïi nuoát xong roài môùi ñaùp. Neáu thaày traùch: "Vì sao nghe ta goïi maø khoâng ñaùp", thì neân noùi: "Vì trong mieäng ñeä töû ñang ngaäm côm". Neáu thaày goïi maø khoâng ñaùp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø traû lôøi. 3. Laøm vieäc: Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñeä töû laøm vieäc aáy maø ñuùng phaùp thì neân laøm. Nhöng neáu baûo: "Goïi coâ gaùi aáy ñeán, laáy röôïu ñem laïi", thì neân duøng lôøi nhoû nheï thöa laïi: "Con nghe noùi raèng caùc vieäc nhö vaäy laø phi

phaùp, khoâng neân laøm". Neáu thaày baûo laøm vieäc ñuùng phaùp maø khoâng laøm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø baûo laøm vieäc. 4. Laøm vieäc cho mình vaø laøm vieäc vôùi ngöôøi: Neáu muoán laøm vieäc gì thì neân hoûi thaày: "Con muoán laøm vieäc aáy vôùi Moã giaùp. Thaày neân xem töôùng ngöôøi aáy, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân baûo ñöøng laøm vieäc vôùi y. Neáu thaáy keû aáy kheùo trì giôùi thì neân cho pheùp coäng taùc. Neáu ñeán phieân mình laøm Duy na tröïc nguyeät thì neân baïch vôùi thaày. Nhö trong Thieân uy nghi ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø töï mình laøm vieäc vaø laøm vieäc vôùi ngöôøi. 5. Vaán ñeà y baùt: Khi muoán hô baùt hoaëc keâ ñaù laøm loø ñeå hô thì moãi vieäc ñeàu neân thöa vôùi thaày. Neáu khoâng theå thöa töøng vieäc moät, thì chæ caàn noùi: "Con muoán hô baùt". Moät laàn thöa laø goàm taát caû. Khi hô baùt neân thöa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coù muoán hô hay khoâng. Neáu baûo hô, thì neân hoûi caùi naøo hô tröôùc, caùi naøo hô sau hay laø hô chung moät laàn. Neáu baûo hô moät laàn thì neân hoûi caùi naøo ñeå treân, caùi naøo ñeå döôùi, tuøy thaày daïy neân laøm theo yù. Khi muoán nhuoäm y, neân thöa vôùi thaày; hoaëc khi giaët, vaù, naáu, taát caû ñeàu neân thöa. Neáu khoâng theå thöa töøng vieäc moät thì chæ caàn noùi: "Con muoán nhuoäm y". Moät laàn thöa laø goàm taát caû. Khi nhuoäm y, tröôùc heát neân hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coù muoán nhuoäm y hay khoâng. Neáu noùi: "Nhuoäm" thì neân hoûi caùi naøo nhuoäm tröôùc, caùi naøo nhuoäm sau hay nhuoäm cuøng luùc. Neáu baûo "Cuøng nhuoäm moät laàn", thì neân nhuoäm y Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ tröôùc. Cuõng vaäy, khi vaù, khi nhuoäm, khi caàm, khoâng ñöôïc duøng y cuûa thaày goùi y cuûa mình maø neân laáy y mình goùi y thaày. Khi laøm caùc vieäc veà y baùt maø khoâng thöa vôùi thaày thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhöõng vieäc thuoäc veà y baùt. 6. Töï caïo ñaàu vaø caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc: Khi mình muoán caïo ñaàu, neân thöa thaày. Thaày neân hoûi: - Ai caïo cho oâng? - Daï thöa Moã giaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 571

- Moå giaùp coù bieát caïo khoâng? - Vieäc ñoù deã nhö trôû baøn tay. Thaày neân noùi: Khoâng neân. Nhöng neáu noùi "Bieát" thì thaày neân quan saùt ngöôøi aáy. Neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì cuõng neân baûo: "Khoâng neân". Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thì neân noùi: "Caïo ñöôïc". Khi muoán caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc, neân thöa vôùi thaày: - Con caïo ñaàu cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - OÂng coù caïo ñöôïc khoâng? Neáu ñaùp: "Vieäc ñoù deã nhö trôû baøn tay coù gì maø khoâng laøm ñöôïc", thì thaày neân noùi: "Khoâng neân laøm". Neáu ñeä töû noùi: "Con coù theå laøm ñöôïc", thì thaày neân xem töôùng y, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: "Khoâng neân laøm". Neáu thaáy y kheùo trì giôùi thì thaày neân noùi: "YÙ kieán aáy raát hay". Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaøo xoùm laøng, roài thôï caïo ñaàu ñeán muoán caïo ñaàu thì mình neân baïch vôùi caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc: "Con muoán caïo ñaàu". Sau khi thaày trôû veà, neân thöa laïi cho thaày bieát. Khi thaày ñi khoûi thì mình ñöôïc nhôø thôï caïo, caïo ñaàu cho mình. Ñoù goïi laø caïo ñaàu cho mình vaø caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc. 7. Duøng dao chöõa beänh: Khi muoán moå muït nhoït cho ngöôøi khaùc neân thöa vôùi thaày: - Con moå muït nhoït cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - OÂng laøm coù ñöôïc khoâng? Neáu ñaùp:

“Vieäc naøy deã nhö trôû baøn tay maø coù gì laøm khoâng ñöôïc”, thì thaày neân noùi: - Khoâng neân laøm. Neáu noùi: “Con coù theå laøm”, thì thaày neân xem töôùng, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: - Khoâng neân laøm. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thì neân hoûi muït nhoït ôû choã naøo. Neáu noùi: “ÔÛ choã baån thæu”, thì neân noùi: - Trong phaïm vi caùch coác ñaïo (haäu moân) boán loùng tay khoâng neân chaïm ñeán. Neáu leå ñaàu ra maùu, hoaëc chöõa trò caùc muït ôû choã khaùc thì neân laøm. Khi muoán phaù muït nhoït cuûa mình, neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi ôû choã naøo. Neáu cho bieát ôû choã baån thæu thì neân baûo khoâng neân laøm.

572 BOÄ LUAÄT 2

Neáu noùi raèng ôû nhöõng nôi khaùc thì caùch xöû trí nhö ôû treân. Ñoù goïi laø duøng dao ñeå chöõa beänh. 8. Cho vaø laáy: Khi muoán cho ai vaät gì, neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Cho ai? Neáu noùi: “Cho quaû phuï, ñoàng nöõ, daâm nöõ, boïn voâ laïi, keû hung aùc, Tyø-kheo-ni mang tieáng xaáu, Sa-di ni mang tieáng xaáu, Tyø-kheo khoâng kheùo giöõ giôùi”, thì neân baûo: - Khoâng neân cho vaø thaân caän vôùi nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy. Neáu cha meï khoâng tin Tam baûo, thì neân ít lui tôùi. Neáu coù loøng tin thì neân cung caáp taän tình ñöøng ñeå thieáu thoán. Khi muoán laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Ai cho oâng? Neáu ñaùp: “Do ñoàng nöõ, cho ñeán Tyø-kheo khoâng kheùo giöõ giôùi cho con”, thì neân baûo: - Chôù neân giao du thaân maät vôùi nhöõng haïng ngöôøi naøy. Neáu ñaùp: “Ngöôøi ñoù kheùo giöõ giôùi”, thì neân baûo: “Cöù laáy”. Hoûi: - Khi cho hay nhaän vaät chöøng cõõ naøo thì khoâng caàn thöa vôùi thaày? Ñaùp: - Nhö chöøng nöûa sôïi chæ hay nöõa böõa aên. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp cho vaø laáy khoâng caàn thöa. 9. Laáy thöùc aên cho ngöôøi, laáy thöùc aên cho mình: Khi ngöôøi khaùc nhôø mình ñi laáy thöùc aên thì phaûi thöa vôùi thaày: - Con laáy thöùc aên giuùp cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - Vò Tyø-kheo aáy vì sao khoâng ñi laáy? Ñaùp: “AÊn ôû ñoù cöïc khoå, aên ôû ñaây söôùng hôn”, thì neân noùi: - Neáu vì muoán söôùng thì ñöøng coù nhôø ngöôøi ta. Neáu laáy giuùp cho Duy na hay ngöôøi beänh thì neân xem töôùng ngöôøi aáy. Neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: - Khoâng neân ñi. Neáu noùi: “Ñeán phieân con ñi laáy”, thì neân baûo: - Laáy baùt cuûa ngöôøi aáy röûa cho saïch roài hôïp chung vôùi baùt cuûa mình caàm theo. Neáu noùi: “Ngöôøi aáy kheùo trì giôùi”, thì neân baûo:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 573

- Haõy laáy giuùp cho oâng ta. Neáu muoán nhôø ngöôøi khaùc ñi laáy giuùp thöùc aên thì neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Vì sao oâng khoâng ñi? Neáu ñaùp: “AÊn ôû ñoù cöïc khoå, aên ôû ñaây söôùng hôn”, thì neân noùi: “OÂng vì thích söôùng neân khoâng theå ñöôïc”. Neáu (ngöôøi ñeä töû naøy) ñang laøm Duy na hay bò beänh, thì neân hoûi: - OÂng nhôø ai ñi laáy? Ñaùp: - Moå giaùp. Neáu thaáy y khoâng kheùo trì giôùi, thì neân noùi: - Khoâng theå ñöôïc. Neáu ñaùp: “Ñeán phieân ngöôøi aáy laáy phaàn cho con”, thì neân baûo: - Neân nhôø ngöôøi khaùc, hoaëc laø ngöôøi cuøng moät Hoøa thöôïng, A-xaøleâ, hoaëc laø ngöôøi kheùo trì giôùi ñi laáy giuùp. Ñoù goïi

laø ñi laáy thöùc aên cho mình, laáy thöùc aên cho ngöôøi. 10. Ñoïc kinh, daïy kinh cho ngöôøi: Khi muoán daïy Kinh cho ai neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Daïy Kinh cho ai? Ñaùp: - Daïy Kinh cho Tyø-kheo Moå giaùp. Laïi hoûi: - Daïy Kinh gì? Neáu ñaùp: "Kinh Sa Loä Da Ñaø", thì neân noùi: - Khoâng ñöôïc, Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp. Neáu noùi: "Chuù Kinh", thì neân noùi: - Ñöôïc, nhöng haõy baûo oâng ta ñöøng duøng Kinh naøy ñeå laøm keá sinh soáng. Neáu ñaùp: "Kinh A Haøm", thì thaày neân xem töôùng anh ta, neáu khoâng kheùo trì giôùi, thì neân noùi: - Khoâng ñöôïc. Neáu thaáy kheùo trì giôùi thì neân hoûi: - Ngöôi ñoïc Kinh coù troâi chaûy khoâng? Ñaùp: "Khoâng troâi chaûy, ñeå con hoûi laïi oâng ta roài con seõ daïy", thì neân noùi: - Khoâng neân daïy. Neáu ñaùp: "Ñoïc troâi chaûy", thì neân baûo: - Cöù daïy. Khi mình muoán ñoïc Kinh cuõng phaûi thöa vôùi thaày, nhö caùch thöùc

ôû treân. Ñoù goïi laø töï mình ñoïc Kinh, daïy Kinh cho ngöôøi. 11. Gôûi duïc, nhaän duïc: Khi gôûi duïc hay nhaän duïc neân thöa vôùi thaày, nhö vaán ñeà laáy thöùc aên. 12. Uoáng thuoác: Khi muoán oáng thuoác tröôùc heát phaûi thöa vôùi thaày. Neáu ñaõ ngoài roài muoán uoáng söõa tröôùc roài aên sau thì duø khoâng thöa maø uoáng, cuõng khoâng coù toäi. 13. Rôøi khoûi cöông giôùi: Khi muoán rôøi khoûi Taêng giaø lam chöøng hai möôi laêm khuyûu tay neân thöa vôùi thaày roài môùi ñi. Neáu ñi kinh haønh hoaëc ngoài thieàn neân thöa ñeå thaày bieát choã. Neáu ñang ôû tröôùc thaày maø muoán ñi ñaïi tieåu thì neân cuùi ñaàu toû söï cung kính roài môùi ñi. Neáu khoâng ôû tröôùc thaày thì khoâng toû söï cung kính, khoâng coù toäi. 14. Toå chöùc boá thí roäng raõi: Neáu muoán toå chöùc boá thí lôùn, neân thöa vôùi thaày: - Con muoán boá thí heát taát caû nhöõng vaät sôû höõu cuûa con. Thaày neân noùi: - Ngöôøi xuaát gia caàn phaûi coù ba y, bình baùt, toïa cuï, tuùi loïc nöôùc, giaøy da. Neáu ñeä töû noùi: "Ngoaïi tröø caùc vaät vöøa keå, coøn taát caû caùc thöù khaùc con muoán boá thí heát", thì thaày neân xem töôùng ngöôøi aáy, neáu y khoâng kheùo trì giôùi, khoâng chòu tuïng Kinh, haønh ñaïo, neân noùi: - Ñoàng yù. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thöôøng ñoïc tuïng haønh ñaïo, thì neân noùi: - Boá thí chaúng phaûi laø giaûi phaùp toát nhaát. OÂng nhôø caùc vaät aáy laøm phöông tieän (nhö laø moùn thuoác) ñeå maø toïa thieàn, tuïng kinh, haønh ñaïo. Neáu noùi: "Con coù thaân nhaân cung caáp cho y phuïc aåm thöïc vaø thuoác chöõa beänh roài", thì thaày neân noùi: - Neáu theá thì thaày ñoàng yù. Ñoù goïi laø boá thí roäng raõi. 15. Thöa thaày roài môùi ñi: Khi muoán ñi ñaâu phaûi thöa tröôùc vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng ñöôïc ñeå ñeán luùc ñi roài môùi thöa, maø phaûi thöa tröôùc chöøng moät thaùng, nöûa thaùng: - Ñeä töû muoán ñeán quoác ñoä ôû moã phöông. Thaày neân hoûi: - Veà vieäc gì maø ñi? Neáu noùi: "ÔÛ ñaây Taêng laøm vieäc cöïc khoå, ñoïc kinh, tuïng kinh cöïc khoå quaù; Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coøn baûo: aên ít, uoáng ít, thöùc nhieàu coøn ôû nôi kia thì soáng söôùng hôn", thì thaày neân noùi: - OÂng vì theá maø xuaát gia, vì sao laïi khöôùc töø söï cöïc khoå?

Neáu noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ lo vieäc kinh doanh, khoâng daïy Kinh cho con, neân con phaûi ñi”, maø mình coù theå daïy ñöôïc thì neân baûo: - Ñöøng ñi. Neáu mình khoâng theå daïy ñöôïc maø trong chuùng coù ngöôøi kheùo trì giôùi, tuïng Kinh löu loaùt thì neân baûo ñeán ngöôøi ñoù thuï giaùo. Neáu cuõng khoâng coù maø ôû nôi kia coù Tyø-kheo quen bieát ña vaên thì neân gôûi gaám cho hoï. Neáu luùc ñi khoâng thöa vôùi Hoøa thöôïng, thaày y chæ maø ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ÔÛ ñaây, ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ ñoái vôùi Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ phaûi laøm nhöõng vieäc aáy. Ñoù goïi laø thöa vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ roài môùi ñi.

576 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 29

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ BAÛY

Laïi nöõa, khi Phaät du haønh taïi nöôùc Caâu-taùt-la, luùc aáy caùc Tyø-kheo caàm y baùt cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñi tröôùc, ra ngoài tuï taäp ôû ngoaøi coång ñeå ñôïi thaày, vì sôï maát y chæ neân khoâng daùm ra khoûi cöông giôùi. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø caùc Tyø-kheo naøo maø ngoài tuï taäp nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc keå treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaây khoâng phaûi laø rôøi y chæ. Ñôïi khi Nhö Lai du haønh nöôùc Caâu- taùt-la trôû veà thaønh Xaù-veä, caùc oâng haõy noùi laïi, ñeå Ta cheá ñònh pheùp xaû y chæ cho caùc ñeä töû. Khi Phaät trôû veà thaønh Xaù-veä, caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, roài noùi: - Nay thaät laø ñuùng luùc, xin Theá Toân cheá ñònh pheùp xaû y chæ cho caùc ñeä töû. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Khi Hoøa thöôïng meänh chung laø rôøi y chæ; hoaëc laø thoâi tu, bò cöû toäi, hoaëc ra ngoaøi cöông giôùi nghæ laïi moät ñeâm; hoaëc ñeä töû coäng truù ra ngoaøi giôùi nguû moät ñeâm; ñoù goïi laø rôøi y chæ. Neáu thaày y chæ meänh chung, thoâi tu, bò cöû toäi, hoaëc ra ngoaøi giôùi nghæ laïi moät ñeâm, hoaëc ñeä töû y chæ ra ngoaøi giôùi nghæ laïi moät ñeâm, hoaëc ñeä töû ñaõ ñuû naêm tuoåi haï, kheùo bieát phaùp, kheùo bieát luaät, ñöôïc rôøi y chæ, ñoù goïi laø xaû y chæ. Neáu Tyø-kheo khoâng kheùo bieát phaùp, khoâng kheùo bieát luaät, khoâng theå töï laäp, khoâng theå xaây döïng cho ngöôøi khaùc thì Tyø-kheo aáy suoát ñôøi phaûi y chæ ngöôøi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 577

khaùc maø soáng. Neáu Tyø-kheo ñuû möôøi tuoåi haï, kheùo bieát phaùp, kheùo bieát luaät, coù theå töï laäp, coù theå xaây döïng cho ngöôøi khaùc thì Tyø-kheo aáy ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc y chæ. Ñoù goïi laø pheùp taéc cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñeä töû coäng truù vaø ñeä töû y chæ. ----------

PHEÙP TAÉC CUÛA SA DI Theá Toân khoâng thích vieäc cha meï vì quaù thöông yeâu, khoùc loùc khi Ngaøi saép laøm Chuyeån Luaân Vöông maø boû nhaø xuaát gia, cho

ñeán khi Toân giaû La-haàu-la xuaát gia, caùc nhaân duyeân naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ ôû nhöõng choã khaùc, neân Ngaøi noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - OÂng haõy ñeán ñoä La-haàu-la xuaát gia. - Con ñoä La-haàu-la xuaát gia baèng caùch naøo, baïch Theá Toân? - OÂng ñeán ñoù, daïy La-haàu-la noùi nhö sau: - Con laø La-haàu-la, quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng (noùi nhö vaäy ba laàn). Con laø La-haàu-la quy y Phaät roài, quy y Phaùp roài, quy y Taêng roài, suoát ñôøi khoâng saùt sinh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng noùi doái, khoâng uoáng röôïu; Phaät Theá Toân xuaát gia, con laø La-haàu-la cuõng theo Phaät xuaát gia (noùi nhö vaäy ba laàn). Phaät Theá Toân xuaát gia, con laø La-haàu-la cuõng theo Phaät xuaát gia, boû y phuïc theá tuïc, khoaùc ca sa, suoát ñôøi khoâng saùt sinh giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng troäm caép giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng daâm duïc giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng noùi doái giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng uoáng röôïu giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng trang söùc höông hoa giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng xem nghe muùa haùt nhaïc kòch giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng ngoài treân giöôøng cao roäng giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng aên quaù giôø giöõ giôùi Sa-di, suoát ñôøi khoâng caàm giöõ vaøng baïc vaø tieàn giöõ giôùi Sa-di, xin luoân luoân ghi nhôù nhö vaäy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-nan coù moät ngöôøi ñaøn-vieät quen bieát, caû nhaø oâng bò moät côn beänh dòch cheát heát, chæ coøn moät ñöùa nhoû, noù thöôøng nhaët nhöõng haït gaïo rôi nôi chôï buùa ñeå nuoâi soáng. Khi Toân giaû A-nan ñi ngang qua ñoù, ñöùa beù troâng thaáy, lieàn chaïy theo sau goïi: “OÂng! OÂng!”. Nhöng A-nan khoâng nghe neân cöù ñi tôùi, lieàn bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû khi ngöôøi ta coøn cha thì tìm caùch laøm thaân nhö cha nhö con, baây giôø thaáy ngöôøi ta suy vi tan taùc thì khoâng ñoaùi hoaøi ñeán, khieán ñöùa beù chaïy theo keâu khoâng ngöøng? A-nan nghe theá, quay nhìn laïi bieát ñöôïc, lieàn goïi:

- Con laïi ñaây. Theá roài, ñöùa beù ñi theo sau A-nan veà Tinh xaù Kyø-hoaøn. Phaät thaáy theá, tuy bieát maø vaãn hoûi: - Con cuûa ai vaäy? A-nan beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, roài hoûi: - Baïch Theá Toân! Ñöùa beù naøy coù xuaát gia ñöôïc khoâng? - OÂng duøng taâm gì maø ñoä noù? - Taâm töø bi, baïch Theá Toân! - Xuaát gia ñöôïc! - Baïch Theá Toân! Cho xuaát gia baèng caùch naøo? - Nhö tröôøng hôïp cho La-haàu-la xuaát gia ôû treân ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù moät ngöôøi giaø caû xuaát gia, roài an cö taïi moät thoân xoùm. Sau khi an cö xong, thaày daãn theo möôøi Sa-di ñi ñeán thaêm vieáng Theá Toân. Khi aáy, Theá Toân ñang ngoài ôû choã troáng, vò Tyø-kheo giaø aáy töø xa troâng thaáy Theá Toân, beøn chæ, noùi vôùi caùc Sa-di: - Ñaáy laø oâng Toå cuûa caùc ngöôi ñoù. Khi aáy, caùc chuù Sa-di nhoû beøn tranh nhau chaïy tröôùc ñeán choã Phaät, roài ñöùa thì naém giöôøng gheá, ñöùa thì naém y keùo, ñöùa thì rôø baøn chaân, ñöùa thì caàm bình nöôùc. Phaät bieát maø vaãn hoûi thaày: - Ñoù laø caùc Sa-di cuûa ai vaäy? - Cuûa con ñoù, baïch Theá Toân! - Vì sao oâng ñoä nhieàu Sa-di nhö vaäy? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp nuoâi nhieàu Sa-di. Neáu nuoâi moät laàn thì toái ña chæ ñöôïc nuoâi ba ngöôøi. Neáu Tyø-kheo coù

ñöùc lôùn ñöôïc nhieàu ngöôøi toân troïng (muoán laøm ñeä töû) thì neân gôûi gaám cho ngöôøi khaùc ñoä hoï, roài thöa: - Toâi bieát coù ngöôøi chæ muoán theo thaày tuïng Kinh nghe phaùp ñeå taêng tröôûng vieäc tu hoïc, vì vaäy xin gôûi hoï cho thaày. Neân noùi nhö vaäy ñeå gôûi gaám cho ngöôøi khaùc, nhôø hoï daïy doã giuùp. Neáu ai nuoâi nhieàu Sa-di, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù thaày Tyø-kheo daãn moät Sa-di veà nhaø thaêm baø con. Khi ñi qua chaëng ñöôøng ôû vuøng hoang vaéng, boãng coù moät phi nhaân hoùa laøm roàng, ñi nhieãu quanh beân phaûi Sa-di, duøng hoa raûi leân ngöôøi, roài taùn thaùn: - Laønh thay! OÂng ñöôïc lôïi ích raát lôùn, vì ñaõ boû nhaø xuaát gia, khoâng caàm vaøng baïc vaø tieàn. Vò Tyø-kheo veà nhaø ngöôøi thaân thaêm hoûi xong roài, ñònh trôû veà laïi Tinh xaù thì baø vôï cuûa ngöôøi thaân noùi vôùi Sa-di:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 579

- Nay chuù trôû veà, ñöôøng saù xa xoâi, sôï e thieáu thoán, vaäy haõy caàm theo soá tieàn naøy khi ñeán chôï quaùn seõ deã beà chi duïng. Sa-di beøn nhaän laáy, roài coät vaøo treân ñaàu y maø ñi. Khi ñeán giöõa ñöôøng, phi nhaân troâng thaáy Sa-di caàm tieàn ñi theo sau Tyø-kheo, lieàn hoùa laøm roàng ñi nhieãu beân traùi Sa-di, roài hoát buïi neùm leân Sa-di, noùi nhö sau: - OÂng ñaõ maát lôïi ích roài, xuaát gia tu haønh maø coøn caàm tieàn ñi. Sa-di lieàn khoùc. Thaày Tyø-kheo ngoaùi laïi thaáy theá hoûi Sa-di: - Vì sao oâng khoùc? - Con khoâng nhôù laø mình coù loãi gì maø voâ côù bò naõo loaïn. - OÂng coù caàm vaät gì khoâng? - Con coù caàm soá tieàn naøy ñaây. - Haõy vöùt boû ñi. Sau khi vöùt boû, phi nhaân laïi cuùng döôøng nhö tröôùc. Thaày Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Sa-di caàm vaøng baïc vaø tieàn. Neáu Tyø-kheo sai Sa-di laàn ñaàu tieân caàm vaøng baïc vaø tieàn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu thaáy Sa-di tröôùc ñoù ñaõ caàm, roài sau baûo caàm thì khoâng coù toäi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñöôïc chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi cuùng döôøng, nhö treân ñaõ noùi roõ. Baáy giôø, sau khi aên xong, Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân cuøng vôùi Sa-di Chuyeân Ñaàu ñi ñeán beân ao A Naäu ôû Dieâm-phuø-ñeà ngoài thieàn. Luùc aáy, Sa-di Chuyeân Ñaàu thaáy nhöõng haït caùt vaøng ôû beân ao, lieàn suy nghó: “Nay ta haõy goùi caùc vieân soûi naøy ñem veà ñeå döôùi bình taém cuûa Theá Toân”. Theá roài, Toân giaû Muïc-lieân sau khi xuaát thieàn, beøn duøng thaàn tuùc ñi treân hö khoâng trôû veà Tinh xaù. Coøn Sa-di Chuyeân Ñaàu thì bò phi nhaân giöõ laïi. Khi aáy, Muïc-lieân beøn quay laïi, thaáy Sa-di lieàn goïi ñeán. Sa-di noùi: - Con khoâng theå ñeán ñöôïc. - OÂng coù caàm vaät gì sao? - Con coù caàm nhöõng haït caùt vaøng. - OÂng haõy vöùt boû ñi. Sau khi Sa-di boû roài, lieàn nöông hö khoâng maø ñi. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Sa-di caàm vaøng baïc vaø tieàn. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, ôû beân caây Ni-caâu-luaät, taïi nöôùc Ca-duy-la-veä, coù caùc ñaøn-vieät thieát leã cuùng döôøng trai phaïm cho chuùng Taêng. Luùc aáy, trong vöôøn coù moät Sa-di ñang ñuoåi

chim, xua ruoài, nhaët caùc thöù côm, xöông, rau quaû rôi maø aên; nhaèm luùc coù caùc baø meï voán coù loøng thöông caûm, thaáy theá lieàn noùi nhö sau: - Sa-moân Thích töû khoâng coù loøng töø, aên khoâng bình ñaúng, gioáng nhö nuoâi ngheù con, tröôùc cho buù roài sau boû ñoùi. Nay ñaây, Tyø-kheo nuoâi ñöùa beù naøy maø khoâng cho aên, chæ aên moät mình. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, ngöôøi xuaát gia khi aên neân cho aên bình ñaúng. Veà phaàn Sa-di thì goàm coù ba phaåm baäc nhö sau: 1. Töø baûy tuoåi ñeán möôøi ba tuoåi goïi laø Sa-di ñuoåi quaï (Khu oâ Sa- di) 2. Töø möôøi boán ñeán möôøi chín tuoåi goïi laø Sa-di ñuùng phaùp (ÖÙng phaùp Sa-di) 3. Töø hai möôi ñeán baûy möôi tuoåi goïi laø Sa-di treân danh nghóa (Danh töï Sa-di) Caû ba phaåm naøy ñeàu goïi chung laø Sa-di. Khi aáy, Toân giaû Öu-ba-ly bieát ñuùng luùc beøn hoûi Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Phaûi chia phaàn y an cö cho Sa-di nhö theá naøo? - Neáu Sa-di aáy ñöôïc loøng caùc Tyø-kheo thì neân cho moät nöûa, hoaëc moät phaàn ba. Ñöôïc loøng caùc Tyø-kheo nghóa laø Sa-di aáy giöõ giôùi, laøm caùc vieäc toát ñeïp. - Baïch Theá Toân! Vaäy thì chia phaàn y luùc phi thôøi cho Sa-di nhö theá naøo? - Cho phaàn baèng nhau. Neáu vì sôï Sa-di coù nhieàu y roài ñi laøm ñieàu phi phaùp, thì neân cho moät nöûa hoaëc laø moät phaàn ba. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa Sa-di aáy baûo cho baèng nhau khoâng khaùc, thì neân theo lôøi cuûa thaày maø cho, chia y cuûa vò qua ñôøi cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø pheùp taéc cuûa Sa-di. ----------

PHEÙP TAÉC CUÛA BAÙT Sau khi thaønh Phaät khoâng bao laâu, Phaät an truù taïi röøng Thi-lôïi- maïn-traø-la. Luùc aáy coù hai ngöôøi laùi buoân, ngöôøi thöù nhaát teân Ñeá-leä- phuø-ta, ngöôøi thöù hai teân Baït-leâ-giaø (noùi roäng cho ñeán) ñem boät, maät ñi ñeán daâng Theá Toân. Theá Toân suy nghó: “Chaúng hieåu caùc Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri trong thôøi quaù khöù duøng tay nhaän thöùc aên hay duøng baùt nhaän thöùc aên?”. Sau khi Theá Toân suy nghó nhö theá, boán vò

Ñaïi Thieân Vöông moãi ngöôøi ñeàu caàm baùt baèng vaøng ñeán daâng leân Theá Toân. Phaät noùi: - Ta khoâng theå nhaän loaïi baùt baèng vaøng nhö vaäy. Taát caû caùc loaïi baùt baèng chaâu baùu Ta ñeàu khoâng theå nhaän. Theá roài, moãi vò ñeàu mang baùt baèng ñaù ñeán. Phaät laïi suy nghó: “Neáu Ta nhaän moät baùt e raèng taâm yù caùc vua khoâng vui”, neân Ngaøi beøn nhaän caû boán baùt, roài ñaët choàng leân tay traùi, duøng tay phaûi neùn xuoáng hôïp thaønh moät baùt, nhöng ngoaøi bieân cuûa boán caùi ñeàu hieän roõ. Khi Phaät nhaän baùt roài, lieàn nhaän boät, maät cuûa caùc laùi buoân, ñoaïn, chuù nguyeän ñaày ñuû. Luùc aáy, caùc laùi buoân raát hoan hyû, ñeán tröôùc Phaät, baïch: - Xin Theá Toân cho chuùng con moùng tay vaø toùc ñeå veà xaây thaùp phuïng thôø. Phaät lieàn caét moùng tay vaø toùc cho hoï ñem veà xaây thaùp. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thoân ñaát traéng Toân Ba, luùc aáy thieân thaàn Toân Baø ñi ñeán choã Phaät, baïch: - Baïch Theá Toân! Trong thôøi quaù khöù caùc Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ñaõ söû

duïng baùt saønh ôû nôi naøy. Kính xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo söû duïng baùt saønh. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo söû duïng baùt saønh. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo ñi ñeán nhaø thôï ñoà goám Phaùp-döï, noùi nhö sau: - Naøy laõo tröôïng! Laøm cho toâi caùi baùt. Theá roài, oâng ta laøm moät caùi baùt saønh thaät ñeïp, maøu saéc nhö vaøng, cuùng cho Tyø-kheo. Phaät thaáy theá, lieàn daïy: - Ta khoâng cho pheùp laøm baùt maøu vaøng. OÂng laïi laøm caùi baùt khaùc maøu baïc. Phaät laïi daïy: - Ta cuõng khoâng cho pheùp laøm baùt baèng maøu baïc. Ñoaïn, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Hoâm nay laø ngaøy chay, haõy ñeán baûo Öu-baø-taéc Phaùp-döï taém röûa saïch seõ, maëc y phuïc môùi, ñeán thoï Boá-taùt. Theá roài, Öu-baø-taéc taém röûa saïch seõ, maëc y phuïc môùi, ñeán choã Phaät thoï Boá-taùt. Ñöùc Theá Toân lieàn chæ choã ñaát baûo: - OÂng ñaõ bieát choã ñaát naøy roài ñoù, haõy troän laïi nhö theá naøy, nhoài nhö theá naøy, ñaäp nhö theá naøy, laøm nhö theá naøy roài nung thaønh baùt. Sau khi nung baùt hoaøn thaønh phaûi xoâng khoùi thaønh ba maøu: Moät laø nhö maøu yeát haàu cuûa con coâng; hai laø nhö maøu chim Tyø laêng giaø; ba laø nhö maøu chim boà caâu. Trong khi xoâng khoùi phaûi ñeå yù theo doõi cho maøu saéc ñöôïc nhö theá.

582 BOÄ LUAÄT 2

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo ôû nöôùc Öu-baø-thi-baø mang baùt ñeán, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp duøng loaïi baùt naøy khoâng? - Cho pheùp duøng. Theá roài, Tyø-kheo ôû nöôùc Ca Hi Da cuõng mang baùt ñeán hoûi Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp duøng. Sau ñoù, Tyø-kheo ôû phöông Baéc ñem baùt maøu ñoû ñeán, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp duøng baùt maøu naøy khoâng? - Khoâng cho pheùp duøng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, vì naêm söï lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Troâng thaáy moät Tyø-kheo bò muït nhoït ôû tay, Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù an vui khoâng? - Baïch Theá Toân! Vì tay con bò muït nhoït, khieán baùt bò rôi xuoáng ñaát vôõ beå neân khoâng ñöôïc vui. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng baùt baèng saét. Khi laøm baùt baèng saét neân laøm loø ñeå nung baùt. Khi nung neân duøng haït a ma laëc, haït khö ñaø la, roài duøng nhöõng goác tre lôùn ñeå ñoát. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy vua A-xaø-theá vöøa laøm xong moät toøa nhaø môùi, lieàn suy nghó: “Chaúng hieåu ai coù theå bieát ñöôïc nhöõng khuyeát ñieåm cuûa toøa nhaø naøy? Chaéc chaén chæ coù Sa-moân Thích töû thoâng minh trí tueä môùi coù theå bieát ñöôïc nhöõng khuyeát ñieåm cuûa noù maø thoâi”. Roài vua suy nghó: “ta khoâng theå goïi tröïc tieáp caùc Tyø-kheo ñeám xem toøa nhaø naøy, maø chæ neân môû leã hoäi, roài aâm thaàm ñaët ngöôøi ôû khaép moïi nôi, ñeå laéng nghe nhöõng lôøi bình phaåm cuûa hoï”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ñi vaøo nhaø, roài moät Tyø-kheo noùi nhö sau: - Ngoâi nhaø naøy taát caû ñeàu hoaøn haûo, chæ coù moät goùc sai leäch chöøng moät haït thoùc. Laïi moät Tyø-kheo khaùc noùi: - Ngoâi nhaø naøy taát caû ñeàu toát, chæ coù caùi ngöôõng cöûa cuûa ñöôøng leân gaùc thaáp quaù. Vua laø doøng Saùt-ñeá-lôïi, ñi ñaâu phaûi coù nghi veä loïng quaït, khoù maø ra vaøo moät

caùch bình thöôøng ñöôïc. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo giaø caû, thaáy döôùi ñaát coù moät ñaàu khuùc goã bò chaët boû, lieàn suy nghó: “Caùi naøy toát, coù theå laøm baùt ñöôïc”. Khi caùc Tyø-kheo thoï trai xong trôû veà, luùc aáy, nhöõng ngöôøi maø

vua ñaõ boá thí tröôùc kia, beøn taâu leân vua nhöõng gì hoï ñaõ nghe ñöôïc. Vua lieàn goïi thôï ñeán, baûo hoï duøng thöôùc ño laïi, thì ñuùng nhö nhöõng gì caùc Tyø-kheo noùi, khoâng sai chuùt naøo, lieàn baûo nhöõng tay thôï kheùo söûa chöõa laïi. Vua laïi nhôù ñeán lôøi noùi cuûa vò Tyø-kheo giaø, nghó raèng caùc Tyø-kheo ñöông caàn ñeán baùt, lieàn sai thôï kheùo tieän nhöõng caùi baùt goã, roài laøm caùc moùn aên boû vaøo ñaày baùt; ñoàng thôøi laáy nhöõng caùi baùt saønh, baùt saét boû ñaày thöùc aên vaøo, roài sai ngöôøi ñem ñeán daâng leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Ta khoâng cho pheùp duøng baùt goã, vì noù dính daàu môõ, ñoàng thôøi noù cuõng laø hình thöùc cuûa ngoaïi ñaïo neân khoâng ñöôïc duøng. ÔÛ trong ñaây nhöõng gì thanh tònh thì Theá Toân nhaän, coøn nhöõng gì khoâng thanh tònh thì khoâng nhaän. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy vua A-xaø-theá chöa coù moái hieàm khích vôùi chuûng toäc Ly-xa ôû thaønh Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, coù moät laùi buoân ôû nöôùc phía Nam ñem taëng vua A-xaø-theá moät vieân ngoïc. Sau khi ñöôïc ngoïc, vua suy nghó: “Vaät baùu naøy laø vaät caàn duøng cuûa caùc caäu ta”. Nghó theá vua beøn sai ngöôøi ñem bieáu cho Ly-xa. Ly-xa ñöôïc roài laïi suy nghó: “Baùu vaät naøy khoâng theå chia ñöôïc”, beøn ñem caát vaøo trong kho baùu. Sau ñoù, Ly-xa ñi xem xeùt caùc kho baùu, thaáy vieân ngoïc aáy, suy nghó: “Vaät baùu naøy coù theå ñem khoeùt ñeå laøm cheùn uoáng nöôùc Thích giaø la”, beøn goïi thôï ngoïc ñeán khoeùt laøm cheùn. Khi caùi cheùn laøm thaønh boãng nhieân gioáng hình caùi baùt, Ly-xa laïi suy nghó: “Ñaây laø vaät duïng cuûa ngöôøi xuaát gia, khoâng thích hôïp vôùi ngöôøi theá tuïc, neân taëng cho Taùc-giaø-ni-kieàn-töû”. Keû khaùc laïi noùi: “Neân ñem cho Ni-kieàn con cuûa chò ta”. Laïi coù ngöôøi noùi: “Vì sao laïi ñem cho nhöõng con löøa haïm röôïu ñoù? Neân ñem cho Theá Toân”. Nhieàu ngöôøi moãi ngöôøi moät yù nhö vaäy neân hoï phaûi ruùt thaêm ñeå quyeát ñònh vaø soá thaêm ñoàng yù cho Phaät nhieàu nhaát. Moïi ngöôøi baøn baïc: - Chuùng ta khoâng theå ñem cho Phaät caùi baùt roãng maø caàn phaûi toâ ñieåm cho ñeïp ñeõ. Ñoaïn, hoï duøng nhöõng vieân ngoïc nhoû boû ñaày baùt roài ñaët caùi baùt vaøo trong hoäp, ñoàng thôøi duøng caùc thöùc aên ñöïng ñaày caùc baùt saønh, baùt saét, roài ñem daâng hieán cho Theá Toân. Phaät noùi vôùi caùc Ly-xa: - Caùi baùt ngoïc naøy Ta khoâng theå nhaän vaø nhöõng vieân ngoïc nhoû trong baùt cuõng nhö hoäp ñöïng baùt Ta cuõng khoâng theå nhaän. Ta chæ ñöôïc pheùp duøng baùt saét, baùt saønh chöù khoâng ñöôïc pheùp duøng baùt ngoïc. Vaät gì thanh tònh thì neân nhaän, vaät gì khoâng thanh tònh thì khoâng neân nhaän.

Ly-xa beøn ñem baùt ngoïc aáy trôû veà. Moïi ngöôøi baøn baïc: - Neân cho Ni-kieàn con cuûa chò chuùng ta. Laïi coù ngöôøi noùi: - Vôùi con löøa haïm röôïu aáy thì khoâng neân duøng hoäp baùu vaø nhöõng vieân ngoïc nhoû maø neân duøng daây

gai ñan caùi tuùi roài ñöïng baùt khoâng ñem cho. Theá roài, hoï duøng tuùi daây gai ñöïng baùt roãng, sai ngöôøi mang cho. Khi aáy, coù moät Ly-xa voán tín kính Ni-kieàn, beøn ñeán tröôùc thuaät laïi vôùi y ñaày ñuû söï vieäc keå treân, roài daën: - Khi hoï ñöa baùt ñeán ñöøng nhaän. Do ñoù, khi baùt ñöôïc ñöa ñeán, Ni-kieàn noùi: - Caùi baùt roãng aáy ta khoâng neân nhaän, duøng daây gai ñeå buoäc, ta cuõng khoâng neân nhaän. Luùc ñaàu ñem cho Sa-moân Cuø-ñaøm, sau ñoù ñem cho ta, do ño, ù ta cuõng khoâng neân nhaän. Nay ta chæ nhaän coù moät vieäc: Neáu caét löôõi cuûa boïn thanh nieân Ly-xa, ñem taåm muoái môõ boät, ñöïng ñaày baùt roài mang ñeán thì ta môùi nhaän. Khi söù giaû trôû veà trình baøy laïi ñaày ñuû söï kieän treân vôùi caùc Ly-xa, caùc Ly-xa noùi: - Ñoù laø con cuûa chò ta, vì oaùn haän maø thoát ra nhö vaäy, haõy cöù ñem cho y. Nhöng söù giaû ñem ñeán ba laàn maø lôøi noùi cuûa y vaãn khoâng thay ñoåi. Caùc Ly-xa noùi: - Ñaây laø vieäc kyø quaëc, ta boá thí troïng haäu maø traùi laïi sinh ra oaùn haän. Beøn sai ngöôøi ñeán duøng gaïch ñaäp cheát haén ta. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, vaø hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao Taùc-giaø-ni-kieàn-töû chæ vì caùi löôõi maø haïi ñeán thaân mình? - Khoâng nhöõng ngaøy nay do caùi löôõi maø haïi ñeán thaân mình (maø ngaøy xöa cuõng ñaõ töøng coù) nhö trong Kinh Boån Sinh Cöû Caùt La ñaõ noùi roõ, hoaëc trong Kinh Ñieån Ña Lôïi Ñieåu Sinh, trong Kinh Mieát Sinh, Kinh Oanh Vuõ Sinh cuõng ñeàu coù ñeà caäp ñeán. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo duøng baùt ngaên ra töøng khoaûn ñöïng caùc thöùc aên. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Trong baùt oâng ñöïng nhöõng gì vaäy? - Baïch Theá Toân! Trong ñaây moät choã ñeå côm, moät choã ñeå canh, moät choã ñeå thòt vaø rau.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 585

- OÂng tham tröôùc caùc loaïi muøi vò sao? Töø hoâm nay Ta khoâng cho pheùp ngaên trong baùt ra ñeå ñöïng. Neáu ngaên baùt ra ñeå ñöïng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu duøng baùnh ngaên hay côm ñeå ngaên thì khoâng coù toäi. Laïi coù Tyø-kheo duøng baùt ñaát chöa nung ñeå aên neân bò oùi möûa. Phaät daïy: - Neân duøng haït A-ma-laëc, haït Khö-ñaø-la roài laáy nhöõng goác tre böï ñoát ñeå xoâng, sau ñoù môùi söû duïng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo duøng baùt maø khoâng coù gioû ñöïng. Phaät daïy: - Neân ñaët baùt vaøo trong moät caùi gioû. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn duøng vaøng baïc, vaät baùu laøm gioû ñöïng baùt. Phaät daïy: - Khoâng neân duøng vaøng baïc ñeå laøm maø neân duøng ñoàng ñoû, theùp, chì, thieác ñeå laøm gioû. Khi aáy, caùc Tyø-kheo che kín khaép caû baùt. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp che truøm taát caû, lôùn nhaát thì caùch vaønh baùt boán loùng tay, coøn nhoû nhaát thì nhö laù caây thi xaù. Caùc Tyø-kheo veõ caùc hình töôïng chim muoâng treân gioû ñöïng baùt. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp veõ hình töôïng chim muoâng treân gioû ñöïng baùt. Phöông phaùp laøm gioû ñöïng baùt laø vuoâng hoaëc laø troøn. Neáu baùt khoâng coù gioû ñöïng thì khoâng ñöôïc ñeå döôùi ñaát. Neáu ñeå döôùi ñaát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neân ñeå baùt treân caønh caây hoaëc treân laù, treân coû. Neáu baùt ñöôïc ñöïng trong gioû thì ñeå döôùi ñaát khoâng coù toäi. Neáu baùt ñöïng trong gioû maø ñeå treân buøn thì khoâng toäi. Cuøng cöïc laém thì röôùi nöôùc

treân ñaát roài môùi ñeå baùt, thì khoâng coù toäi. Neáu ñeå baùt treân ñaát thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ----------

CAÙCH THÖÙC DUØNG CHAÙO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy meï cuûa Nan-ñaø vaø meï cuûa Öu-ba-tö-traø-la ôû trong thaønh naøy, cöù nöûa thaùng thoï boá-taùt ba laàn vaøo ngaøy moàng taùm, ngaøy möôøi boán vaø ngaøy möôøi laêm. Vaøo ngaøy boá-taùt, baø laøm côm, tröôùc heát doïn cho Tyø-kheo roài môùi aên, ñeán saùng hoâm sau laïi boá-taùt. Baø duøng noài naáu côm roài chaét laáy nöôùc côm maø uoáng thì caûm thaáy beänh phong trong ngöôøi tan maát vaø thöùc aên trong buïng cuõng tieâu, laïi thaáy ñoùi muoán aên, baø suy nghó: “A-xaø-leâ laø ngöôøi aên ngaøy moät böõa,

caàn phaûi aên theâm chaùo”. Nghó theá, baø duøng noài ñoå nhieàu nöôùc vaø boû vaøo ít gaïo, naáu cho caïn bôùt hai phaàn, coøn moät phaàn roài môùi boû tieâu, laù loát vaøo. Khi chaùo chín, baø muùc ñaày thoá, böng ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn. Ñeán nôi roài, baø cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân roài baïch: - Kính xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc aên chaùo. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp aên chaùo. Vì ngaøy hoâm aáy coù ñaøn-vieät cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng trong Tinh xaù khieán caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, nghó: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho aên nhieàu choã, vì sao chuùng ta laïi taùc tònh ñeå ñöôïc aên?”. Phaät bieát theá, lieàn daïy: - Neáu chaùo luùc môùi muùc ra khoûi noài maø vieát treân maët khoâng thaønh chöõ thì ñoù khoâng phaûi laø aên nhieàu choã, khoâng phaûi laø aên rieâng chuùng, khoâng phaûi laø aên no. Traùi laïi, neáu chaùo luùc môùi muùc ra khoûi noài maø vieát treân maët thaønh chöõ thì ñoù môùi goïi laø aên nhieàu choã, laø aên rieâng chuùng, laø aên no. Theá roài, Theá Toân ñoïc keä chuù nguyeän: Giöõ giôùi thanh tònh, ngöôøi cung phuïng, Toân kính tuøy thôøi ñem chaùo cuùng Ñöôïc möôøi lôïi ích cho haønh giaû: Saéc, löïc, thoï, vui, lôøi trong treûo. Tröø phong, tieâu thöïc, döùt ñoùi khaùt, Phaät baûo ñoù laø moân thuoác hay. Muoán sinh nhaân thieân thöôøng thoï laïc, Neân thöôøng ñem chaùo cuùng chuùng Taêng. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh taïi nöôùc Caâu-taùt-la, daàn daàn ñi ñeán thoân cuûa Baø-la-moân Ha Ñeá Khaâm (nhö ñöôïc noùi roäng ôû choã khaùc, cho ñeán) Baø-la-moân duøng xe chôû naøo laø luùa maïch, ñaäu, meø, söõa, daàu, ñöôøng pheøn ñi theo saùt beân Theá Toân trong saùu thaùng, chôø luùc naøo khoâng coù ai cuùng thì oâng seõ cuùng. Khi Phaät coøn ôû ñôøi daân chuùng coù loøng tin hoan hyû cuùng döôøng raát nhieàu, böõa aên tröôùc, böõa aên sau khoâng khi naøo thieáu thoán nhö vaäy ñoù. Ñeán löôït Phaät trôû veà thaønh Xaù-veä luùc naøy, ngöôøi nhaø cuûa Baø-la- moân sai ngöôøi ñöa thö baùo cho oâng bieát vuï muøa ñaõ ñeán phaûi trôû veà gaáp. Baáy giôø, Baø-la-moân hoûi Toân giaû A-nan: - Thöa Toân giaû! Ñöùc Theá Toân ngaøy mai töø cöûa naøo ñi ra, ñeán thaønh Xaù-veä? - Naøy Baø-la-moân! OÂng hoûi ñeå laøm gì? - Toâi muoán ñem raûi nhöõng thoùc, ñaäu naøy treân ñöôøng, mong Phaät

vaø Tyø-kheo Taêng ñaïp leân treân maø ñi, coi nhö quyù vò ñaõ thoï duïng. - Naøy Baø-la-moân! Ñeå toâi hoûi Phaät ñaõ. Theá roài, Toân giaû A-nan ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi: - Naøy A-nan! Ai töøng giaùo hoùa vaø nhaän söï cuùng döôøng cuûa oâng ta? - Baïch Theá Toân! Toân giaû Xaù-lôïi-phaát. Phaät laïi hoûi Xaù-lôïi-phaát: - OÂng töøng nhaän oâng ta cuùng döôøng sao? - Baïch Theá Toân! Con töøng nhaän oâng ta cuùng döôøng ngaøy moät böõa. - Theá thì oâng laø ngöôøi giaùo hoùa oâng aáy. Vaäy haõy ñeán hoûi oâng aáy ngaøy mai coù theå naáu chaùo cho chuùng Taêng ñöôïc khoâng? Xaù-lôïi-phaát lieàn ñeán ñoù thuyeát phaùp cho oâng nghe, roài hoûi oâng coù theå naáu chaùo cho chuùng Taêng ñöôïc khoâng, Baø-la-moân ñaùp: - Toâi ñaõ töøng muoán ñem thoùc, ñaäu raûi treân ñöôøng ñeå cho Phaät vaø chuùng Taêng giaãm ñi qua vì sao khoâng theå naáu chaùo ñöôïc?! Theá laø ñeâm ñoù oâng naáu caùc loaïi chaùo, naøo laø chaùo söõa chua, chaùo söõa töôi, chaùo daàu, chaùo söõa ñoùng vaùng, chaùo thòt, chaùo caù. v.v... Ñeán saùng sôùm, khi Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ñaõ ngoài oån ñònh, oâng beøn töï tay doïn chaùo. Phaät bieát maø vaãn hoûi oâng: - Gaïo ñeå ôû ñaâu? - ÔÛ ñaây, baïch Theá Toân! - Naáu taïi ñaâu? - Cuõng taïi ñaây, baïch Theá Toân! - Thöùc aên chöùa trong choã ôû, Ta khoâng cho pheùp, naáu aên trong choã ôû Ta cuõng khoâng cho pheùp. Ta chæ cho pheùp duøng caùc loaïi chaùo thanh tònh khaùc, khoâng cho pheùp duøng loaïi chaùo naøy. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh nöôùc Caâu-taùt-la ñeán thoân cuûa Baø-la- moân Coá Thaïch, luùc aáy coù oâng thôï hôùt toùc giaø, hai cha con xuaát gia ñang ôû thoân naøy. Ñöôïc tin Theá Toân seõ ñeán ñaây, ngöôøi cha noùi vôùi con: - Ngöôi mang theo duïng cuï hôùt toùc vaøo trong thoân tìm gaïo, ñaäu, söõa, daàu, ñöôøng pheøn ñeå khi Theá Toân ñeán, seõ naáu caùc moùn chaùo cuùng döôøng. Ngöôøi con beøn ñi vaøo trong thoân, daân chuùng hoûi: - OÂng hôùt toùc muoán ñöôïc vaät gì? - Toâi caàn gaïo, ñaäu, söõa, daàu, ñöôøng pheøn. - OÂng duøng nhöõng thöù ñoù ñeå laøm gì?

- Ngaøy mai Theá Toân ñeán, seõ naáu caùc moùn chaùo ñeå cuùng döôøng. Caùc cö só nghe theá, sinh taâm hoan hyû, ñöa cho nhieàu gaáp boäi; anh ta beøn mang veà nhaø. Khi Theá Toân ñeán, oâng giaø aáy lieàn thaân haønh naáu caùc moùn chaùo. Ñeán saùng sôùm, khi Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ngoài oån ñònh, oâng giaø aáy lieàn röûa tay, thaân haønh doïn caùc moùn chaùo leân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø chaùo gì vaäy? - Baïch Theá Toân! Khi con coøn ôû ñôøi, moãi laàn cuùng döôøng caùc Tyø- kheo con thöôøng töï nghó: “Khoâng bieát luùc naøo ñöôïc töï tay mình cuùng döôøng Theá Toân, neân nay con naáu moùn chaùo naøy”. - Gaïo naøy nhaän ñöôïc ôû nôi naøo vaäy? - Ñöùa con trai con ñi hôùt toùc maø coù ñöôïc. - Gaïo caát chung cuøng choã nguû, Ta khoâng cho pheùp; naáu taïi choã ôû, Ta cuõng khoâng cho pheùp; töï naáu laáy, Ta khoâng cho pheùp; ñi hôùt toùc möôùn maø ñöôïc thöïc phaåm, Ta cuõng khoâng cho pheùp. Ta chæ cho pheùp aên nhöõng loaïi chaùo khaùc thanh tònh vaø ñöôïc laøm moät caùch thanh tònh. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh taïi nöôùc Öông-caàu-ña-la, luùc aáy Phaïm chí Keâ-ni-da-loa-keá nghe Theá Toân ñeán, beøn naáu caùc moùn chaùo naøo laø chaùo söõa chua, chaùo meø, chaùo

söõa töôi, chaùo söõa ñoùng vaùng, chaùo daàu, chaùo caù thòt. Ñeán khi Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ngoài oån ñònh, oâng doïn leân caùc moùn chaùo. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, nghó: "Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp aên nhieàu choã, nay vì sao chuùng ta ñöôïc xem ñaây laø moùn thanh tònh ñeå maø aên?". Phaät nghe theá, lieàn daïy: - Neáu chaùo luùc môùi muùc ra khoûi noài maø vieát khoâng thaønh chöõ thì Ta cho pheùp duøng. Tröø chaùo thòt, chaùo caù, ngoaøi ra taát caû caùc loaïi chaùo khaùc thì khi duøng chuùng khoâng ñöôïc keå laø aên nhieàu choã, aên bieät chuùng, aên no. Neáu Tyø-kheo khaát thöïc, khi naáu côm chöa chín, chaét laáy nöôùc côm roài uoáng thì khoâng coù toäi. Neáu chæ laáy côm maø aên thì môùi goïi laø aên bieät chuùng, aên nhieàu choã, aên no. Ñoù goïi laø caùch thöùc duøng chaùo. ----------

PHEÙP DUØNG BAÙNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ñöùc Theá Toân cöù boán thaùng caïo toùc moät laàn. Khi caïo toùc, ngöôøi ñôøi thöôøng ñem baùnh traùi ñeán hieán Theá Toân. Khi aáy, coù moät Baø-la-moân hoûi vôï: - Trong nhaø coù vaät lieäu ñeå laøm baùnh khoâng?

- Coù! Gaïo luùa maïch hai ñaáu, daàu boán thaêng. OÂng ñònh duøng ñeå laøm gì? - Hoâm nay Sa-moân Cuø-ñaøm caïo toùc, daân chuùng aét mang baùnh ñeán cuùng döôøng. Baø haõy laøm baùnh cho nhanh leân ñeå toâi theo baïn beø ñem ñeán cuùng döôøng Sa-moân Cuø-ñaøm. Theá roài, baø vôï laøm baùnh, boû vaøo trong thoá, duøng khaên saïch ñaäy leân treân ñöa cho oâng choàng mang ñi. Luùc aáy, coù caùc quoác vöông, ñaïi thaàn, Saùt-lôïi, Baø-la-moân, caùc laõnh chuùa cuûa möôøi taùm thoân lôùn, taát caû ñaïi chuùng ñang quaây quaàn xung quanh Theá Toân. Thaáy theá, Baø-la-moân naøy nghi ngaïi, sôï seät khoâng daùm ñöôøng ñoät ñi tôùi tröôùc, beøn ngoài moät mình ôû moät choã suy nghó: "Neáu Sa-moân Cuø-ñaøm coù Nhaát thieát trí, Nhaát thieát kieán thöôøng quan saùt theá gian khoâng coù gì laø khoâng thaáy, khoâng coù gì laø khoâng bieát, thì nay ta ñaây cuõng laø theá gian, ñöông nhieân Ngaøi seõ bieát taâm cuûa ta". Khi aáy, Phaät bieát taâm nieäm cuûa Baø-la-moân, töø xa goïi oâng ta ñeán. Luùc oâng ñeán roài, Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Baø-la-moân! Trong caùi thoá cuûa oâng ñang ñöïng vaät gì vaäy? - Ñoù laø baùnh, baïch Theá Toân! - Haõy ñem doïn cho chuùng Taêng moãi ngöôøi moät caùi. - Ñaïi chuùng naøy ñeán naêm traêm ngöôøi maø baùnh thì raát ít, khoâng theå naøo doïn ñuû, baïch Theá Toân! - OÂng cöù doïn ñi. Theá roài, Baø-la-moân ñem doïn cho moãi ngöôøi moät caùi maø soá baùnh vaãn khoâng giaûm bôùt. Thaäm chí oâng ñi phaùt ñeán ba laàn maø soá baùnh vaãn nhö cuõ khoâng heà giaûm bôùt. Luùc aáy, Baø-la-moân suy nghó: "Sa-moân Cuø- ñaøm coù ñaïi thaàn löïc, soá baùnh ít oûi nhö theá maø phaùt cho ñaïi chuùng ñeán ba laàn vaãn khoâng heà giaûm bôùt". Phaät bieát taâm yù Baø-la-moân hoan hyû, lieàn tuøy thuaän thuyeát phaùp, chæ baûo laøm cho oâng ñöôïc lôïi ích, vui veû. Baø-la- moân ñaït ñöôïc quaû vò Tu-ñaø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao Baø-la-moân naøy duøng phöông tieän nhoû maø laïi ñöôïc quaû baùo lôùn? - Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng duøng

phöông tieän nhoû ñaït ñöôïc quaû baùo lôùn maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng coù nhö vaäy, nhö trong kinh Boån sinh ñaõ ñeà caäp. Veà baùnh thì goàm coù caùc loaïi: Baùnh ñaïi maïch, baùnh luùa maïch, baùnh tieåu maïch, baùnh gaïo, baùnh ñaäu, baùnh daàu, baùnh söõa chua, baùnh ma haàu la, baùnh baùt ba laëc, baùnh tai traâu, baùnh ba lôïi tö, baùnh soâ ñoà, baùnh maïn chæ la, baùnh hoan hyû hoaøn nhuïc. Taát caû caùc loaïi töông tôï nhö vaäy ñeàu ñöôïc goïi laø baùnh. Tröø baùnh thòt, baùnh taân traø, ngoaøi ra taát caû

caùc loaïi baùnh khaùc khi aên khoâng ñöôïc xem laø aên bieät chuùng, aên nhieàu choã, aên no. Ñoù goïi laø pheùp duøng baùnh. ----------

PHEÙP DUØNG RAU Khi Phaät an truù taïi aáp lôùn teân Taàn Ñaàu daõy nuùi phía Nam, luùc aáy coù hai Öu-baø-di, ngöôøi thöù nhaát teân Ta-baø-cö, ngöôøi thöù hai teân Xoa-ba- naêng. Hoï naáu (chaùo) rau kheùo ñeán noåi coù muøi vò gioáng nhö thòt. Khi naáu xong beøn ñem cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän, loøng sinh hoà nghi, nghó: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc aên nhieàu choã (laàn), vì sao chuùng ta laïi xem moùn naøy laø hôïp phaùp ñeå maø aên?” Theá roài, hoï ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - AÊn taát caû caùc loaïi rau khoâng phaûi laø aên nhieàu laàn, khoâng phaûi laø aên bieät chuùng, khoâng phaûi laø aên no. Veà rau goàm coù caùc loaïi: rau khoâ, rau caûi, haønh, baàu v.v... töông töï nhöõng loaïi nhö vaäy ñeàu goïi laø rau. ----------

PHEÙP DUØNG LÖÔNG KHOÂ Löông khoâ goàm coù caùc loaïi: löông khoâ ñaïi maïch, tieåu maïch, khoaùng maïch, moâng cuï, ma-sa, ca-la-na, y ly, meø. Caùc loaïi löông khoâ töông töï nhö vaäy khi aên khoâng ñöôïc xem laø aên bieät chuùng, aên nhieàu laàn, aên no. Ñoù goïi laø pheùp duøng löông khoâ. ----------

PHEÙP DUØNG NÖÔÙC TRAÙI CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy cö só Öu-giaø-leâ môû hoäi boá thí lôùn goàm voi, ngöïa, noâ tyø moãi thöù naêm traêm vaø trong caùc vaät boá thí linh tinh khaùc coù nöôùc eùp traùi caây ñeå laâu ngaøy, do ñoù caùc Tyø-kheo uoáng vaøo bò say. Hoï beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, nöôùc eùp traùi caây ñeå laâu ngaøy, Ta khoâng cho pheùp uoáng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thoân cuûa Baø-la-moân Taàn Ñaàu, ôû nuùi phía Nam, luùc aáy nhaèm ngaøy leã hoäi, caùc Baø-la-moân, cö só ñem caùc thöùc aåm thöïc cuùng döôøng cho caùc Sa-moân ôû trong thoân. Baáy giôø, ñeán giôø khaát thöïc, Ñöùc Theá Toân khoaùc y, caàm baùt vaøo thoân khaát thöïc. Khi aáy,

ma Ba-tuaàn suy nghó: “Sa-moân Cuø-ñaøm ñang vaøo thoân khaát thöïc, vaäy ta haõy vaøo tröôùc trong thoân meâ hoaëc taâm cuûa nhöõng ñaøn-vieät, khieán hoï khoâng cuùng döôøng thöïc phaåm cho oâng ta”. Theá roài, Ñöùc Theá Toân vaøo thoân khaát thöïc khaép moïi choã maø khoâng ñöôïc thöù gì neân mang baùt khoâng trôû ra, ñeán

ngoài beân moät goác caây. Luùc aáy, ma Ba-tuaàn suy nghó: “Sa-moân Cuø-ñaøm ñi khaát thöïc khaép nôi maø khoâng ñöôïc thöù gì, giôø ñaây ta haõy ñeán quaáy nhieãu laøm cho taâm yù oâng roái loaïn”. Töùc thì y ñeán choã Phaät, ñöùng qua moät beân, noùi nhö sau: - Sa-moân Cuø-ñaøm! Neân vaøo thoân khaát thöïc, ta seõ khieán cho luùc vöøa vaøo ñeán thoân, lieàn ñöôïc caùc moùn aên ngon. Khi aáy, Theá Toân vì ma Ba-tuaàn ñoïc keä nhö sau: Nay ngöôi maát lôïi ích Vì nhieãu loaïn Nhö Lai, Töi chuoác voâ löôïng toäi, Nhö Lai chaúng khoå saàu, Vì ñaõ lìa phieàn naõo, Thöôøng ñöôïc soáng an laïc. Nieäm phaùp vui thieàn ñònh, Gioáng nhö Quang AÂm Thieân. Luùc aáy, ma Ba-tuaàn boãng nhieân bieán maát. Theá laø ngaøy hoâm aáy Theá Toân khoâng ñöôïc aên. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc tin naøy, nhöõng ai ñaõ aên thì hoái haän, nhöõng ai aên nöûa chöøng thì nghæ aên, coøn nhöõng ai chöa aên thì khoâng aên. Caùc Sa-moân, Baø-la-moân nghe tin Phaät vaø Tyø-kheo Taêng khoâng ñöôïc aên, lieàn ñem naêm traêm chieác baùnh ñöôøng pheøn ñeán daâng leân Theá Toân. Phaät baûo caùc Tyø-kheo duøng nöôùc taùc tònh roài nhaän laáy, ñeå nhöõng Tyø-kheo beänh hay khoâng beänh cuõng ñeàu ñöôïc aên caû. Laïi nöõa, khi Phaät an truù beân soâng Leâ-kyø-xaø, luùc aáy, baùt cuûa Theá Toân vaø baùt cuûa Tyø-kheo ñeàu ñeå ôû choã ñaát troáng. Boãng coù con khæ ñi ngang qua buïi caây, thaáy trong caây coù toå ong maät ñaõ chín maø khoâng coù ong, lieàn ñeán laáy baùt cuûa Theá Toân. Caùc Tyø-kheo ngaên caûn noù, Phaät daïy: - Ñöøng coù ngaên caûn, noù khoâng coù aùc yù ñaâu. Theá laø con khæ beøn caàm baùt ñi laáy maät ñem laïi cuùng döôøng. Theá Toân chöa nhaän, ñònh duøng nöôùc taùc tònh roài môùi nhaän. Con khæ khoâng hieåu yù Phaät, töôûng laø Phaät cheâ trong baùt coù truøng. Noù xem laïi baùt thì thaáy coù veát maät chaûy ôû ngoaøi baùt. Noù lieàn caàm baùt ñem xuoáng nöôùc röûa vaø nöôùc ñaõ rôi vaøo trong baùt. Ñoaïn, noù caàm ñeán daâng leân cho Phaät, Phaät lieàn nhaän laáy. Khi ñöôïc Phaät nhaän roài, con khæ vui möøng cöïc ñoä, neân vöøa

ñi vöøa muùa, nhöng ruûi thay bò rôi xuoáng haàm, cheát lieàn töùc khaéc. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo lieàn ñoïc keä: Khi Phaät an truù taïi röøng caây Baùt Phaät, baùt Taêng ñeå choã troáng Daõ thuù coù trí muoán gieo phuùc, Thaáy toå ong maät khoâng coù ong. Lieàn ñi ngay ñeán laáy baùt Phaät, Tyø-kheo ñònh ngaên, Phaät khoâng cho. Laáy baùt ñöïng maät daâng leân Phaät Nhö Lai xoùt thöông, lieàn nhaän laáy. Loøng möøng khaép khôûi nhaûy tung taêng, Ruûi rôi xuoáng hoá lieàn vong maïng. Beøn sinh coõi trôøi Ba möôi ba, Taùi sinh xuaát gia thaønh La haùn. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh nöôùc Öông-caàu-ña-la, luùc aáy, Phaïm chí Keâ-ni-da-loa-keá nghe Theá Toân ñeán beøn chuaån bò caùc loaïi nöôùc eùp traùi caây ñeå ñôïi Theá Toân. Khi Theá Toân ñeán, oâng ñem caùc loaïi nöôùc aáy daâng leân Phaät vaø chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, nghó: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp uoáng nöôùc eùp traùi caây ñeå laâu ngaøy thì laøm sao chuùng ta uoáng ñöôïc?”. Nghó theá roài, caùc Tyø-kheo ñem yù nghó aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Ta cho pheùp ñöôïc uoáng nöôùc traùi eùp. Nöôùc traùi eùp goàm coù 14 loaïi. Möôøi boán loaïi ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Nöôùc am la. 2. Nöôùc caâu leâ. 3. Nöôùc an thaïch

löïu. 4. Nöôùc ñieân ña. 5. Nöôùc nho. 6. Nöôùc ba laâu sa. 7. Nöôùc laâu laâu truø. 8. Nöôùc traùi chuoái. 9. Nöôùc keá giaø ñeà. 10. Nöôùc kieáp pha la. 11. Nöôùc ba lung cöø. 12. Nöôùc ñöôøng pheøn. 13. Nöôùc ha leâ ñaø. 14. Nöôùc khö phi leâ. Ñoù goïi laø möôøi boán loaïi nöôùc traùi caây eùp. Khi ñem loïc cho saïch

thì taát caû ñeàu cho pheùp uoáng. Neáu chuùng bieán ra maøu röôïu, vò röôïu, muøi röôïu thì taát caû ñeàu khoâng cho pheùp uoáng. Neáu coù ai mang nöôùc eùp traùi caây ñeán thì neân taùc tònh. Neáu döôùi ñaùy huõ coøn laïi chuùt ít nöôùc laïnh thì ñoù ñöôïc xem laø taùc tònh. Neáu trôøi möa, nöôùc rôi vaøo trong huõ cuõng ñöôïc xem laø taùc tònh. Neáu khi suùc huõ coøn soùt laïi chuùt nöôùc cuõng ñöôïc xem laø taùc tònh. Neáu xe chôû ñöôøng pheøn bò maéc möa, cuõng ñöôïc xem laø taùc tònh. Neáu duøng thuyeàn chôû, nöôùc vaêng vaøo trong huõ, cuõng ñöôïc xem laø taùc tònh. Neáu tònh nhaân röûa tay, nöôùc vaêng vaøo trong huõ, cuõng ñöôïc xem laø taùc tònh. Ñoù goïi laø pheùp duøng nöôùc eùp traùi caây. ----------

PHEÙP DUØNG THÖÙC UOÁNG CHEÁ BIEÁN Khi Phaät ñang du haønh ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, luùc aáy Toân giaû Xaù- lôïi-phaát bò beänh ñoäng phong. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caàn phaûi duøng thuoác gì ñeå trò? - Baïch Theá Toân! Phaûi duøng nöôùc traùi caây Toâ-tyø-la. - Ta cho pheùp uoáng. Theá roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñôïi khi Nhö Lai du haønh nöôùc Kieàu-taùt-la trôû veà thaønh Xaù-veä, haõy nhaéc laïi ñeå Ta cheá ñònh veà caùch söû duïng nöôùc Toâ-tyø-la cho caùc ñeä töû. Ñeán khi Phaät trôû veà, caùc Tyø-kheo lieàn baïch: - Baïch Theá Toân! Tröôùc ñaây Theá Toân ñaõ höùa khi trôû veà thaønh Xaù- veä, seõ cheá ñònh veà caùch söû duïng nöôùc Toâ-tyø-la cho caùc Tyø-kheo, giôø thaät laø ñuùng luùc. - Naøy caùc Tyø-kheo! Phöông phaùp laøm nöôùc Toâ-tyø-la nhö sau: laáy luùa maïch boû vaøo coái giaõ nheï cho troùc traáu, buïi ñaát, nhöng ñöøng ñeå cho ñaàu haït gaïo bò vôõ, roài duøng nöôùc ñaõi baûy laàn cho saïch, ñem boû vaøo trong caùi voø saïch. Khi ñaët caùi voø Toâ-tyø-la naøy khoâng ñöôïc ñaët ôû höôùng Ñoâng, höôùng Baéc, maø neân ñaët ôû höôùng Nam hay höôùng Taây taïi choã thoaùng gioù, ñöøng ñeå cho ueá khí bay vaøo trong ñoù, khoâng ñöôïc ñeå trong thaùp, trong vieän, khoâng ñöôïc ñaët ôû choã sôø sôø tröôùc maét, maø neân ñaët ôû choã kín ñaùo. Theá roài duøng traùi ha-leâ-laëc, tyø-eâ-laëc, a-ma-laëc, tieâu, laù loát, caùc loaïi

thuoác duøng suoát ñôøi, töông töï nhö vaäy boû vaøo trong, laáy moät mieáng vaûi saïch ñaäy leân, duøng daây maây buoäc laïi, roài ñem moät khuùc caây ñaèng leân treân. Khi duøng nöôùc Toâ-tyø-la naøy, tuøy theo nhieàu ít, duøng nöôùc pha vaøo cho giaûi muøi vò roài môùi uoáng. Neáu khoâng pha nöôùc cho giaûi muøi vò maø uoáng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñaàu cuûa haït gaïo maïch khoâng vôõ thì uoáng luùc ñuùng thôøi hay phi thôøi ñeàu ñöôïc caû. Neáu ñaàu cuûa haït gaïo maïch bò vôõ thì chæ ñöôïc uoáng luùc ñuùng thôøi maø khoâng ñöôïc uoáng luùc phi thôøi.

Ñoù goïi laø caùch söû duïng nöôùc traùi caây. Keä toùm taét: Beänh, thuoác vaø Hoøa thöôïng Thaày cuøng vôùi ñeä töû Coäng truù vaø y chæ Vieäc Sa-di, vieäc baùt, Vieäc chaùo, baùnh vaø rau Löông khoâ, nöôùc giaûi khaùt. Cuøng nöôùc Toâ-tyø-la. Keát thuùc phaåm thöù naêm. ----------

PHI YEÁT MA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba cuøng soáng moät truù xöù maø baát hoøa, tranh tuïng laãn nhau. Moät Tyø-kheo cöû toäi moät Tyø-kheo, noùi: - Toâi cöû toäi Tröôûng laõo! Hai Tyø-kheo cöû toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo cöû toäi nhieàu Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba phaùt sinh vieäc phi phaùp. Vì sao moät ngöôøi maø laïi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, nhieàu ngöôøi cöû toäi nhieàu ngöôøi? Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Coù boán tröôøng hôïp yeát-ma. Boán tröôøng hôïp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Yeát-ma nhö phaùp khoâng hoøa hôïp. 2. Yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp. 3. Yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp. 4. Yeát-ma phi phaùp khoâng hoøa hôïp. (Toùm laïi coù caùc tröôøng hôïp nhö sau): Toân-ñaø-la-nan-ñaø; maøu môùi nhuoäm; cöû toäi ôû choã naøy, xaû toäi ôû choã khaùc; röøng khai nhaõn; ngoaïi ñaïo xuaát gia; heïn nhau; khoâng tónh töôûng; soâng Toâ Haø; giaûng ñöôøng Thieän

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 595

Phaùp; töôùng quaân Sö Töû; nam nhi; ñoàng töû Ly-xa; boán ngöôøi hung aùc ñaùnh nhau; treân gaùc; dôøi ñaù; suoái nöôùc noùng; daâm nöõ; Tam baø ta; ñoøi daàu; ñi laáy thöùc aên; nuoâi beänh; moät mieáng thòt chim; moät mieáng thòt cuûa giaëc cöôùp; moät mieáng thòt heo; ñeán nhaø phuï nöõ; xay boät; chaên boø; boû vôï; ngôù ngaån; caùch vaùch; Boá-taùt; nöôùc nhò Toâ-tyø-la; gaïch; phaân; khaát thöïc; uaát truø. 1. Toân-ñaø-la-nan-ñaø: Khi Phaät an truù taïi thaønh Ba-la-naïi; luùc aáy Toân-ñaø-la-nan-ñaø ñang ôû taïi Tinh xaù Chæ-ñaø-la-keá-baùt; ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm kinh haønh, ngoài thieàn. Saùng sôùm thaày thöùc daäy ngoài kieát giaø roài naèm nghieâng xuoáng ñeå thaân loä ra, nam caên cöông ra maø vaãn nguû khoâng hay. Luùc aáy, taïi thaønh Ba-la-naïi coù hai chò em coâ noï laøm ngheà maïi daâm, moät ngöôøi teân Gia Thi, moät ngöôøi teân Baùn Gia Thi, ban ñeâm ra ngoaøi thaønh ñeán laâm vieân cuøng hoan laïc vôùi caùc trang thanh nieân. Theá roài, saùng sôùm hoï trôû vaøo trong thaønh, nhaân ñi ngang qua choã Tyø-kheo Nan-ñaø, Baùn Gia Thi thaáy nam caên cuûa thaày cöông cöùng lieàn noùi vôùi chò: - Em muoán haønh daâm vôùi vò Tyø-kheo naøy, chò chôø em moät laùt. - Ñaây laø vò A-la-haùn ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, khoâng coøn thích vieäc ñoù nöõa. Em khoâng nghe Toân-ñaø-la-nan-ñaø thuoäc doøng hoï Thích naøy ôû nhaø coù ngöôøi vôï ñeïp ñoan chaùnh maø thaày vaãn boû ñeå xuaát gia hay sao? - Khoâng phaûi vaäy! Nhöng chò haõy ñôïi em. Theá laø coâ beøn ñi ñeán, leo leân mình Tyø-kheo laøm theo caùch cuûa theá tuïc. Tyø-kheo lieàn thöùc giaác, duøng chaân ñaïp cho moät ñaïp khieán coâ teù nhaøo xuoáng ñaát bò thöông naêm choã: Hai cuøi choû, hai ñaàu goái vaø traùn. Baùn Gia Thi lieàn ñöùng daäy phuûi buïi treân y phuïc, roài ñi ñeán choã chò, noùi vôùi chò: - Tyø-kheo laøm nhuïc em nhö vaäy ñoù. - Tröôùc ñaây chò khoâng baûo

vôùi em roài sao, giôø coøn oaùn ai nöõa? Tyø-kheo taâm sinh nghi, beøn thuaät laïi söï vieäc aáy vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo noùi: - Thaày ñaõ phaïm toäi Ba-la-di. - Toâi laø A-la-haùn khoâng coøn thaáy laïc thuù nöõa. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Tyø-kheo naøy ñaõ ñoaïn tröø xong tham duïc, saân haän, ngu si, laø baäc A-la-haùn, khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø.

596 BOÄ LUAÄT 2

2. Y phuïc môùi nhuoäm maøu: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù-veä, tuaàn töï khaát thöïc, roài ñeán moät nhaø kia. Ngöôøi ñaøn baø trong nhaø aáy maëc y phuïc môùi nhuoäm maøu, ngoài khoâng ñoan chaùnh ñeå loä thaân theå. Tyø-kheo thaáy theá, loøng duïc phaùt sinh, lieàn noùi: - Naøy chò em, troâng coâ ñoû quaù! - Thöa thaày, vì y phuïc naøy môùi nhuoäm maøu. Thaày Tyø-kheo aáy taâm sinh nghi, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät hoûi thaày: - OÂng duøng baèng caùi taâm gì? - Baèng taâm tham duïc, baïch Theá Toân! - OÂng haõy nhôø moät Tyø-kheo ñeán hoûi ngöôøi phuï nöõ aáy xem coù hieåu yù oâng khoâng? Theá roài, vò Tyø-kheo söù giaû lieàn ñeán ñoù, hoûi: - Naøy chò em! Vöøa roài coù Tyø-kheo naøo ñeán ñaây khoâng? - Thöa coù! - Tyø-kheo aáy noùi nhöõng gì? - Toâi maëc y phuïc môùi nhuoäm vöøa ngoài thì vò aáy noùi: “Ñoû quaù”. Toâi baûo: “Ñuùng nhö thaày noùi vì y phuïc môùi nhuoäm maøu cho neân nhö theá”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu hoï hieåu nghóa maø khoâng hieåu aån yù thì phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Neáu hoï hieåu aån yù maø khoâng hieåu nghóa thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu hoï hieåu aån yù ñoàng thôøi hieåu nghóa, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu hoï khoâng hieåu nghóa cuõng khoâng hieåu aån yù, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø y phuïc môùi nhuoäm maøu. 3. Bò cöû toäi ôû choã khaùc: Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ôû moät truù xöù bò Taêng laøm yeát-ma cöû toäi, theá roài, thaày ñi ñeán truù xöù khaùc, thöa vôùi Taêng nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi bò cöû toäi. Nay toâi ñaõ thöïc haønh phaùp tuøy thuaän, taâm ñaõ nhu hoøa, xin Taêng cho toâi phaùp yeát-ma xaû vieäc cöû toäi. Caùc Tyø-kheo beøn laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi cho thaày. Khi laøm xong, lieàn hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày vì vieäc gì maø bò cöû toäi? - Thöa Tröôûng laõo! Taêng ñaõ laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi cho toâi xong thì coøn hoûi chi nöõa?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 597

Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Ñuùng nhö Tyø-kheo aáy noùi. Theá neân, khi Taêng laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi thì tröôùc heát neân hoûi, neáu khoâng hoûi maø ñaõ xaû roài, thì khoâng neân hoûi laïi. Caùc oâng vì sao Taêng ôû nôi khaùc laøm yeát-ma cöû toäi maø Taêng ôû nôi naøy xaû toäi? Neáu Taêng ôû nôi khaùc laøm yeát-ma cöû toäi maø Taêng ôû nôi naøy xaû toäi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo bò cöû toäi ñi ñeán nôi khaùc thì

neân thöa nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi bò cöû toäi vaø ñaõ thöïc hieän phaùp tuøy thuaän, taâm ñaõ nhu hoøa, mong Taêng xaû vieäc cöû toäi cho toâi. Khi aáy, Taêng neân hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày bò cöû toäi veà vieäc gì? Neáu ñaùp: - Toâi khoâng coù vieäc gì caû maø bò cöû toäi. Thì neân baûo: - Tröôûng laõo! Thaày khoâng coù vieäc gì maø bò cöû, vaäy ôû ñaây chuùng ta cuøng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc. Coøn neáu noùi: “Coù vieäc neân bò cöû”, thì Taêng neân baûo: - Tröôûng laõo! Thaày haõy trôû veà laïi nôi aáy ñeå Taêng xaû vieäc cöû toäi cho thaày. Neáu chuøa aáy Taêng ñaõ ñi vaéng heát, hoaëc ñaõ qua ñôøi, hoaëc laø thoâi tu, hoaëc ñi nôi khaùc, khoâng coøn vò Taêng naøo nöõa, thì neân hoûi: - Thaày phaïm vieäc gì maø bò cöû toäi? Neáu ñaùp: “Toâi vì vieäc aáy maø bò cöû toäi nhöng nay taâm ñaõ nhu hoøa, thaáy ñöôïc loãi laàm, ñaõ tuaân haønh phaùp tuøy thuaän”, thì neân xaû vieäc cöû toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma cöû toäi ôû choã khaùc. 4. Röøng Khai Nhaõn: Khi Phaät chöa ngaên caám Tyø-kheo-ni ôû nôi hoang vaéng, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo-ni ngoài thieàn trong röøng Khai Nhaõn. Hoï thuoäc caùc doøng hoï Thích Ca, hoï Ma La, hoï Ly-xa xuaát gia, ñeàu laø nhöõng ngöôøi nöõ treû trung, ñoan chaùnh. Ñaàu ñeâm, caùc Tyø-kheo- ni aáy ñang ngoài thieàn thì bò ñaùm thanh nieân daâm ñaõng ñi ñeán ñònh xaâm phaïm tieát haïnh. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn duøng thaàn tuùc ñeå chaïy thoaùt. Nöûa ñeâm, cuoái ñeâm, hoï cuõng trôû laïi ngoài thieàn vaø cuõng bò ñaùm thanh nieân kia ñeán quaáy nhieãu nhö tröôùc. Nhöõng ngöôøi khoâng nguû, lanh lôïi thì duøng

thaàn tuùc ñeå thoaùt thaân; coøn nhöõng ngöôøi nguû gaät, aùm ñoän thì bò boïn chuùng xaâm phaïm tieát haïnh; do theá taâm hoï sinh nghi ngôø (laø mình phaïm toäi). Caùc Tyø-kheo-ni khaùc beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni aáy: - Caùc coâ ñaõ phaïm toäi Ba-la-di. - Toâi khoâng coù caûm giaùc thích thuù, toâi khoâng bieát coù toäi hay khoâng. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi- ñaïo laïi ñem nhaân duyeân aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Nhöõng ni A-la-haùn aáy ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, si meâ, khoâng caûm thoï duïc laïc neân khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø röøng Khai Nhaõn. 5. Ngoaïi ñaïo xuaát gia: Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y vaøo thaønh Ca-duy- la-veä khaát thöïc. Thaày gaëp moät ngöôøi nöõ xuaát gia ngoaïi ñaïo teân Toân Ñaø Lôïi, treû trung, dung nhan ñoan chaùnh, khoaùc y môùi nhuoäm, moät tay caàm gaäy coù ba chaûng, moät tay caàm bình nöôùc ñang ñi tröôùc thaày treân ñöôøng phoá. Tyø-kheo thaáy theá, loøng duïc phaùt sinh, beøn ñi theo sau coâ ta. Luùc aáy coù moät con traâu caùi vöøa môùi sinh con, duøng söøng xuùc Tyø-kheo neùm leân treân ngöôøi nöõ, khieán taâm Tyø-kheo sinh nghi (laø mình phaïm toäi). Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo: - OÂng coù taâm gì? - Taâm tham duïc, baïch Theá Toân! - Khi bò söøng traâu huùc thì oâng coù taâm gì? - Taâm sôï haõi, baïch Theá Toân! - Heã khi coù taâm tham duïc thì khoâng coù taát caû sôï haõi, coøn khi coù taâm

sôï haõi thì khoâng coù taâm tham duïc. Ñi theo sau ngöôøi nöõ vôùi taâm tham duïc thì moãi böôùc ñi phaïm moãi toäi Vieät-tyø-ni. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù laø tröôøng hôïp ngoaïi ñaïo xuaát gia. 6. Heïn nhau: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù-veä, tuaàn töï khaát thöïc. Khi thaày ñeán moät nhaø kia, coù moät ngöôøi phuï nöõ noùi vôùi thaày: - Naøy Tyø-kheo! Coù muoán laøm vieäc aáy thì ñeán ñaây. - Pheùp taéc Tyø-kheo cuûa toâi khoâng ñöôïc laøm vieäc aáy. - Neáu thaày khoâng chòu laøm vieäc aáy thì toâi seõ laøm cho thaân mình bò thöông tích roài hoâ hoaùn leân: “Tyø-kheo cöôõng hieáp toâi”.

- Toâi phaûi veà laïi Tinh xaù roài môùi ñeán. - Thaày laø Sa-moân Thích töû khoâng neân noùi doái, ñaõ heïn thì phaûi ñeán. - Vaâng. Theá roài, Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi: - Ñoù laø lôøi noùi phi phaùp, khoâng neân nghe, maø ñaõ nghe thì khoâng neân höùa, maø ñaõ höùa thì phaûi ñem nhieàu Tyø-kheo ñeán ñoù. Theá roài, thaày aáy daãn theo nhieàu Tyø-kheo ñeán ñoù, noùi nhö sau: - Naøy chò em! Chuùng toâi ñaõ ñeán. - Xin chaøo caùc thaày. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø heïn nhau. 7. Khoâng tónh töôûng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo ngoài moät mình döôùi goác caây quaùn töôûng veà khoâng tónh, roài töï noùi: “Ta ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn”. Caùc Tyø-kheo khaùc nghe thaày noùi nhö theá, lieàn noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Thaày khoâng thaät chöùng ñöôïc maø töï xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, phaïm toäi Ba-la-di. - Thöa Tröôûng laõo! Toâi khoâng töï xöng mình ñöôïc phaùp hôn ngöôøi. Toâi ngoài döôùi goác caây quaùn töôûng veà phaùp khoâng tónh, roài noùi: “Ta ñaõ ñaéc A-la-haùn roài vaäy”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo aáy: - OÂng thaät söï khoâng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi maø töï xöng laø ñöôïc phaùp hôn ngöôøi phaûi khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng töï xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi. Con ngoài moät mình döôùi goác caây quaùn töôûng veà phaùp khoâng tónh roài noùi: “Ta ñaõ ñaéc A-la-haùn”. - Ñoù laø pheùp quaùn töôûng veà khoâng tónh maø xöng laø phaùp hôn ngöôøi, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng tónh töôûng. 8. Soâng Toâ Haø: Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc caùc Tyø-kheo Taêng taäp hôïp taïi moät choã thì Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân noùi nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Khi toâi nhaäp ñònh Voâ saéc toâi nghe tieáng vaãy tai cuûa caùc con voi ñang uoáng nöôùc ôû soâng Toâ Haø. Caùc Tyø-kheo noùi:

- Khoâng theå coù chuyeän ñoù. Khi nhaäp ñònh Voâ saéc thì vöôït qua moïi saéc töôûng, laøm sao coøn nghe tieáng? Thaày noùi doái khoâng thaät, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Theá laø hoï taäp hoïp Tyø-kheo Taêng. Phaät duøng thaàn tuùc töø khoâng trung ñeán, bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, cho ñeán: noùi doái khoâng thaät, phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn noùi vôùi caùc

Tyø-kheo: - Muïc-lieân thöïc söï ñöôïc ñònh Voâ saéc, nhöng chöa bieát raønh töôùng xuaát nhaäp. Ñoù laø nghe khi xuaát ñònh chöù khoâng phaûi nghe khi nhaäp ñònh. Ñoaïn, Phaät quay sang noùi vôùi Muïc-lieân: - OÂng neân phaân bieät ñeå bieát moät caùch roõ raøng. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø soâng Toâ Haø. 9. Giaûng ñöôøng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo taäp hoïp taïi moät choã roài cuøng nhau baøn luaän: - Caây coät cuûa giaûng ñöôøng phaùp thieän naøy choáng ñôõ caây xaø nhaø phaûi khoâng? Toân giaû Muïc-lieân noùi: - Choáng ñôõ xaø nhaø. Luùc aáy coù moät Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï noùi: - Khoâng choáng. Hoûi: - Khoâng choáng (caùch hôû) chöøng bao nhieâu? Ñaùp: - Chöøng moät maûy loâng. Caùc Tyø-kheo beøn sai moät Tyø-kheo coù thaàn tuùc ñeán quan saùt xem coù choáng hay khoâng choáng. Thaày xem xong, trôû veà noùi: - Khoâng choáng (caùch hôû). Hoûi: - Khoâng choáng chöøng bao nhieâu? Ñaùp: - Khoâng choáng chöøng moät maûy loâng. Caùc Tyø-kheo beøn noùi vôùi Muïc-lieân: - Thaày khoâng bieát coù choáng hay khoâng choáng, vì sao laïi noùi coù

choáng? Thaày noùi doái khoâng thaät, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi! Theá laø Taêng lieàn taäp hoïp, laøm yeát-ma cöû toäi. Khi aáy, Phaät duøng thaàn tuùc ñeán töø hö khoâng, Ngaøi bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân (cho ñeán) khoâng choáng maø noùi coù choáng, noùi doái khoâng thaät. Chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï: - Vì sao oâng bieát laø khoâng choáng? - Baïch Theá Toân! Con ñaõ coù laàn ngoài thieàn taïi giaûng ñöôøng Phaùp thieän aáy. Phaät lieàn noùi vôùi Ñaïi Muïc-lieân: - Vì sao oâng khoâng xem cho kyõ? OÂng haõy ñeán xem laïi cho ñuùng söï thaät. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø giaûng ñöôøng Phaùp thieän. 10. Töôùng quaân Sö Töû: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, luùc naøy, vua A-xaø-theá ñaõ coù oaùn thuø vôùi ngöôøi Ly-xa ôû thaønh Tyø-xaù-ly. Vua muoán ñem boán binh chuûng ñeán chinh phaït ngöôøi Ly-xa. Nghe tin quaân cuûa nhaø vua saép ñeán, töôùng quaân Sö Töû ngöôøi Tyø-xaù-ly lieàn ñi ñeán choã Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân, hoûi: - Thöa Toân giaû! Trong traän naøy ai thaéng, vua A-xaø-theá thaéng hay chuùng toâi thaéng? - Vua seõ thaéng. - Coù ñieàm gì baùo tröôùc chaêng? - Toâi thaáy phi nhaân cuûa hai nöôùc ñaùnh nhau maø phi nhaân cuûa vua thaéng cho neân vua cuõng seõ thaéng. Töôùng quaân Sö Töû nghe noùi theá, lieàn tuyeån moä ñöôïc naêm traêm trai traùng duõng maõnh trong nöôùc roài hoûi boïn hoï: - Chuùng ta neân laøm keû phi tröôïng phu maø cheát, hay neân laøm keû tröôïng phu xoâng vaøo haàm löûa ñeå maø soáng? - Neân laøm keû tröôïng phu maø soáng, laïi coøn cöùu vôùt ñöôïc quyeát thuoäc. Khi aáy, vua A-xaø-theá nghe Ñaïi Muïc-lieân noùi nhö vaäy neân khoâng sôï, chaäm raõi töø töø thuaän theo doøng nöôùc soâng Haèng tieán quaân leân. Töôùng quaân Sö Töû beøn ñem quaân mai phuïc ñaùnh baát ngôø khi chöa xaùp traän neân ñaïi phaù ñöôïc quaân giaëc. Vì bò baát ngôø, khoâng coù quaân cöùu vieän, vua A- xaø-theá vöôït hieåm nguy, thoaùt cheát, moät mình moät ngöïa trôû veà nöôùc, beøn cheâ traùch Muïc-lieân:

- Vì Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân maø khieán cho vieäc nöôùc cuûa ta bò nghieâng ngöûa. Khi töôùng quaân Sö Töû ngöôøi Ly-xa thuoäc Tyø-xaù-ly phaù ñöôïc quaân ñòch roài, hoan hyû noùi nhö sau: - Muïc-lieân khuûng boá ta, vì theá maø ta ñöôïc thaéng lôïi lôùn, tuy laø lôøi noùi khoâng ñuùng, nhöng ta raát mang ôn lôøi noùi hö doái aáy. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo nghe vua A-xaø-theá töùc giaän ngöôøi Ly-xa, laïi oaùn haän Muïc-lieân, beøn baøn nhau: - Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân khoâng bieát ai thaéng, ai baïi, maø laïi noùi doái khoâng thaät. Theá roài, Tyø-kheo Taêng taäp hôïp ñònh laøm yeát-ma cöû toäi Muïc-lieân. Phaät lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán, tuy bieát nhöng Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø- kheo: - Caùc oâng ñònh laøm vieäc gì ñaáy? - Baïch Theá Toân! Ñaïi Muïc-lieân, cho ñeán noùi doái khoâng thaät. Chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. - Muïc-lieân thaáy tröôùc maø khoâng thaáy sau. Ñoaïn, Phaät baûo Muïc-lieân: - OÂng neân xem xeùt cho kyõ. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp töôùng quaân Sö Töû. 11. Nam nhi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Ñaïi Muïc-lieân coù ngöôøi ñaøn-vieät quen bieát, baø vôï oâng ñang mang thai, beøn hoûi thaày: - Thöa thaày toâi sinh con trai hay con gaùi? - Sinh con trai. Baø hoûi ñeán ba laàn nhö vaäy, thaày ñeàu baûo laø sinh con trai. Nhöng sau khi sinh ra laïi laø con gaùi; baø meï aáy beøn oaùn traùch: - Muïc-lieân suoát ñôøi ñeàu noùi doái, noùi sinh con trai maø laø sinh con gaùi, chæ vì muoán laøm cho ngöôøi ta vui loøng maø noùi nhö theá. Caùc Tyø-kheo nghe nhö vaäy, thaéc maéc: - Vì sao Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân khoâng kheùo phaân bieät maø laïi noùi doái, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Lieàn taäp hôïp Tyø-kheo Taêng. Phaät beøn duøng thaàn tuùc ñi ñeán, tuy bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñònh laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Ñaïi Muïc-lieân... noùi doái, khoâng thaät, chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi.

- Muïc-lieân thaáy tröôùc ñaây laø con trai maø khoâng thaáy trung gian, vì Daï xoa Di Toá laøm ñaûo loän: nhaø caàn con gaùi thì ñem cho con trai, nhaø caàn con trai thì ñem cho con gaùi. Ñoaïn Phaät baûo ngöôøi aáy: - Ngöôi haõy ñeán noùi vôùi nhaø kia nhö sau: Ñöùc Theá Toân daïy raèng con gaùi laø cuûa baø, con trai laø cuûa toâi. Hoï lieàn ñeán ñoù thöông löôïng vaø cuoái cuøng ñaõ ñoàng yù trao ñoåi cho nhau. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp con trai. 12. Ñoàng töû Ly-xa: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, ñeán giôø khaát thöïc, Ngaøi khoaùc y, caàm baùt cuøng vôùi nhieàu Tyø-kheo vaøo thaønh Tyø-xaù-ly khaát thöïc. Baáy giôø, coù ñoàng töû Ly-xa ñang ôû treân gaùc vui chôi vôùi naêm traêm kyõ nöõ. Phaät töø xa troâng thaáy beøn mæm cöôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù duyeân côù gì maø Theá Toân mæm cöôøi? - Sau baûy ngaøy nöõa, ngöôøi naøy seõ meänh chung vaø rôi xuoáng ñòa nguïc. A-nan lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù phöông phaùp gì laøm cho oâng ta khoûi rôi vaøo ñòa nguïc khoâng? - Neáu ngöôøi naøy xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai thì seõ thoaùt ñöôïc. Naøy A-nan! OÂng haõy ñeán giaùo hoùa ngöôøi aáy, khuyeân oâng ta xuaát gia. A-nan lieàn

vaâng lôøi Phaät daïy ñeán ñoù khuyeân baûo, vaø chung cuoäc oâng ta ñaõ xuaát gia. Phaät laïi caên daën A-nan: - OÂng haõy baûo caùc Tyø-kheo phaûi baûo hoä ngöôøi naøy chôù ñeå phaïm giôùi maø mang toäi naëng. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo vaâng giaùo chæ, beøn ñöa Tyø-kheo naøy vaøo ôû trong moät phoøng, roài khoùa cöûa ngoaøi laïi. Theá laø Tyø-kheo naøy meänh chung vì bò nhieãm gioù ñoäc. Khi aáy, thaân nhaân cuûa Tyø-kheo naøy ñeán thaáy thaày ñaõ meänh chung, loøng raát ñau thöông. Phaät beøn vì hoï, ñoïc keä: Neáu ngöôøi traêm ngaøn naêm, Cuùng döôøng traêm La haùn. Khoâng baèng trong moät ñeâm, Xuaát gia tu phaïm haïnh. Nöông nhôø phöôùc baùo naøy, Ñöôïc rôøi khoûi saùu traêm Saùu ngaøn saùu möôi naêm,

Khoå naõo trong ba ñöôøng. Luùc aáy, taâm cuûa Tyø-kheo ñoùng cöûa sinh nghi ngôø, hoái haän, lieàn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng caùi taâm gì khi khoùa cöûa? - Baïch Theá Toân! Duøng caùi taâm lôïi ích vì sôï thaày aáy phaïm giôùi maéc phaûi toäi naëng. - Vì oâng ñoùng cöûa beân ngoaøi neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù laø tröôøng hôïp ñoàng töû Ly-xa. 13. Boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, coù boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám muoán ñi xuaát gia, cuøng vaøo cöûa thaønh Tyø-xaù-ly. Boãng hoï gaëp laïi keû thuø cuõ. Ngay luùc aáy, thaáy ngöôøi giöõ cöûa thaønh coù caây cung, theá laø moät ngöôøi lieàn caàm cung, moät ngöôøi giöông cung, moät ngöôøi baén maø keû thuø khoâng cheát. Ngöôøi thöù tö beøn baén, thì keû thuø cheát lieàn. Trong tröôøng hôïp moät ngöôøi baén cheát, moät ngöôøi baén khoâng cheát thì khoâng neân ñoä hai ngöôøi naøy xuaát gia. Neáu hoï ñaõ xuaát gia thì neân ñuoåi ñi. Trong tröôøng hôïp naøy moät ngöôøi caàm cung, moät ngöôøi giöông cung khoâng neân ñoä hai ngöôøi naøy xuaát gia. Neáu ñaõ ñoä hoï xuaát gia thì neân ñeå yeân. Sau ñoù, neáu hoï laøm aùc thì phaûi ñuoåi ñi. Noùi chung, nhöõng keû hung aùc nhö vaäy khoâng neân ñoä xuaát gia. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám. 14. Tröôøng hôïp ôû treân gaùc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù moät Tyø-kheo thaønh töïu pheùp quaùn baát tònh, chaùn ngaùn caùi thaân neân töø treân gaùc nhaûy xuoáng ñaát töï vaãn. Nhaèm luùc aáy ôû döôùi ñaát coù hai cha con ngöôøi kia ñang ñan soït tre. Thaày nhaûy xuoáng nhaèm ngay treân ngöôøi cha, khieán oâng ta cheát lieàn. Theá laø ngöôøi con beøn loâi Tyø-kheo ñeán choã nhaø vua, noùi nhö sau: - Taâu ñaïi vöông! Vì Tyø-kheo naøy gieát cha toâi. Vua lieàn hoûi Tyø-kheo: - Toân giaû laø ngöôøi xuaát gia, vì sao laïi gieát ngöôøi? - Thöa ñaïi vöông! Toâi nhaøm chaùn caùi thaân naøy neân töø treân gaùc nhaûy xuoáng ñaát, rôi nhaèm treân mình cha cuûa ngöôøi naøy, söï thaät laø nhö vaäy. Nghe theá vua beøn ra leänh thaû Tyø-kheo ñi. Ngöôøi con thaáy theá oaùn traùch, noùi: - Taâu ñaïi vöông! Vì sao keû saùt nhaân maø khoâng hoûi toäi? Nhaø vua lieàn duøng phöông tieän kheùo leùo ñeå giaûi toûa taâm yù cuûa anh ta, beøn truyeàn leänh:

- Ngöôi haõy trôû veà laïi treân gaùc, baûo Tyø-kheo ñöùng döôùi ñaát roài ngöôi nhaûy xuoáng treân mình Tyø-kheo aáy gieát cheát oâng ta ñeå traû thuø cho cha mình. Ngöôøi aáy vì yeâu quyù taùnh maïng mình neân khoâng daùm töï nhaûy xuoáng. Luùc aáy taâm Tyø-kheo sinh hoaøi nghi beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät hoûi thaày: - OÂng duøng caùi taâm gì khi nhaûy xuoáng? - Baïch Theá Toân! Vì con chaùn caùi thaân naøy. - Naøy Tyø-kheo! OÂng khoâng nhìn ôû döôùi tröôùc maø töï nhaûy xuoáng neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp ôû treân gaùc. 15. Dôøi ñaù: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù hai cha con oâng giaø kia xuaát gia, roài cuøng nhau leân noùi Kyø-xaø-quaät. Ngöôøi con ñi tröôùc, thaáy giöõa ñöôøng coù ñaù, beøn suy nghó: “Ta phaûi doïn con ñöôøng cho saïch khieán loái ñi phaúng phiu khoâng chöôùng ngaïi ñeå deã daøng ñi leân”, lieàn dôøi nhöõng hoøn ñaù. Nhöng khoâng may, hoøn ñaù rôùt laên truùng ngöôøi cha, khieán oâng ta cheát lieàn. Ngöôøi con trong loøng aûo naõo, sinh hoaøi nghi, nghó: “Ta ñaõ laøm hai vieäc khoâng lôïi ích: gieát ngöôøi, gieát cha”. Nghó theá thaày beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng taâm gì ñeå dôøi ñaù? - Baïch Theá Toân! Vì con muoán doïn ñöôøng cho thoâng ñeå cha ñi ñöôïc deã daøng. - Dôøi ñaù ôû giöõa ñöôøng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø dôøi ñaù. 16. Suoái nöôùc noùng: Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø ôû thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo vaøo suoái nöôùc noùng taém röûa thì taâm duïc sinh khôûi, nam caên cöû ñoäng chaïm vôùi nöôùc lieàn bò xuaát tinh. Do ñoù, taâm thaày sinh nghi, hoái haän, beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng taâm gì khi taém? - Baïch Theá Toân! Taâm tham duïc. - OÂng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp suoái nöôùc noùng. 17. Daâm nöõ: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc. Khi

thaày ñeán moät nhaø daâm nöõ, coâ naøy môøi moïc: - Naøy Tyø-kheo! Vaøo ñaây cuøng laøm vieäc aáy. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho laøm vieäc ñoù. - Toâi bieát Theá Toân cheá giôùi khoâng cho haønh daâm, nhöng oâng haõy haønh daâm ôû trong (aâm hoä) roài xuaát tinh ôû ngoaøi. Tyø-kheo beøn cuøng vôùi coâ ta haønh daâm, roài taâm sinh nghi ngôø, hoái haän, lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu haønh daâm trong aâm hoä roài xuaát tinh beân ngoaøi, hoaëc thuû daâm beân ngoaøi roài xuaát tinh beân trong, hoaëc haønh daâm beân trong roài xuaát tinh beân trong, neáu chaïm vaøo moät maûy may thaäm chí nhö haït meø, thì phaïm toäi Ba-la-di. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp daâm nöõ. 18. Tam-baø-tha: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Toân giaû Taát-laêng-giaø- baø-tha ñang soáng taïi trong thoân. Ñeán giôø thaày beøn khoaùc y, caàm baùt tuaàn töï ñi khaát thöïc. Khi ñöôïc thöùc aên roài, thaày beøn ñi vaøo nhaø moät muïc ñoàng thoï trai, thì coù moät ngöôøi con gaùi ñeán beân thaày khoùc loùc. Thaày lieàn hoûi coâ ta: - Vì côù gì maø con khoùc? - Thöa

thaày! Hoâm nay laø ngaøy leã hoäi, moïi ngöôøi ñeàu ñi tham döï vui veû, chæ coù mình con laø khoâng coù y phuïc neân khoâng ñöôïc ñi, thì laøm sao maø khoâng khoùc? Khi aáy, Toân giaû beøn hoùa ra caùc loaïi y phuïc ñöôïc trang ñieåm ñuû thöù chaâu baùu anh laïc, vaøng baïc roài cho coâ. Khi ñöôïc y phuïc, coâ ta lieàn ñi döï leã hoäi... Vua nghe theá, beøn goïi coâ ta ñeán hoûi: - Ngöôøi ñöôïc loaïi anh laïc quyù baùu naøy ôû ñaâu vaäy? - Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha cho toâi. Vua lieàn goïi Tyø-kheo ñeán, hoûi: - Toân giaû ñöôïc thöù kim loaïi quyù giaù naøy ôû ñaâu maø treân ñôøi naøy khoâng coù? Tyø-kheo beøn caàm tích tröôïng ñaäp vaøo vaùch, vaøo giöôøng thì taát caû ñeàu hoùa thaønh vaøng, roài noùi nhö sau: - Thuû-ñaø-la, do ñaâu maø ñöôïc vaøng? Chính laø do theá naøy ñaây. Vua lieàn noùi: - Thaày coù ñaïi thaàn tuùc, thoâi haõy trôû veà. Ñoàng thôøi cho coâ gaùi chaên traâu trôû veà nhaø luoân. Caùc Tyø-kheo nghe thaáy vieäc Taát-laêng-giaø-baø-tha hieån hieän linh dò vaø coâ gaùi chaên traâu bò baét neân quyeát ñònh laøm yeát-ma cöû toäi, beøn taäp

hôïp Tyø-kheo Taêng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán. Tuy bieát, Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Taát-laêng-giaø-baø-tha hieån hieän linh dò v.v... vaø coâ gaùi chaên traâu bò baét. Phaät lieàn hoûi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - Coù thaät oâng hieån hieän linh dò khieán cho coâ gaùi chaên traâu bò baét khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng coá yù hieån hieän linh dò ñeå coâ gaùi chaên traâu bò baét, con chæ vì loøng töø maø thoâi. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vì ñoù laø ñaïi thaàn tuùc cuûa Taát-laêng-giaø-baø-tha neân khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Laïi nöõa, khi Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha ôû taïi thoân xoùm, töï mình toâ phoøng ôû. Khi vua Bình-sa ñeán, thaáy Toân giaû töï toâ phoøng ôû beøn hoûi thaày: - Thaày ñang laøm gì ñoù? - Thuû-ñaø-la! Toâi ñang toâ phoøng ôû. - Thaày khoâng coù ngöôøi ñeå sai baûo sao? Toâi seõ cung caáp ngöôøi laøm vöôøn cho thaày. - Khoâng caàn ñaâu, Thuû-ñaø-la. Vua ngoû yù ñeán ba laàn nhöng thaày vaãn töø choái khoâng nhaän. Nhöõng ngöôøi trong thoân nghe theá, beøn ñeán choã thaày caàu xin: - Thöa thaày! Thaày nhaän chuùng con laøm ngöôøi laøm vöôøn, chuùng con seõ phuïc dòch cho thaày. - Neáu taát caû caùc ngöôi coù theå thoï trì naêm giôùi thì ta seõ nhaän. - Chuùng con coù theå thoï trì. Theá laø thaày nhaän hoï, roài cho taát caû thoï naêm giôùi vaø baét trì trai, tu ñöùc. Nhôø vaäy xoùm laøng trôû neân giaøu coù thònh vöôïng, nhöng roài bò boïn giaëc cöôùp töø ngoaøi ñeán cöôùp boùc ñaøn baø con gaùi vaø taøi vaät. Khi aáy, ngöôøi trong thoân beøn ñeán thöa vôùi thaày: - Thöa thaày! Giaëc cöôùp ñeán cöôùp con trai, con gaùi, tieàn baïc cuûa chuùng toâi chæ trong moät ngaøy maø heát saïch. Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha lieàn nhaäp ñònh töø bi, thaáy boïn cöôùp ñang xua ñuoåi nhöõng ngöôøi kia ñi, beøn noùi vôùi chuùng: - Naøy Thuû-ñaø-la! Vì sao caùc ngöôi laïi cöôùp ngöôøi laøm vöôøn cuûa ta? Töùc thì hoùa ra moät caùi haàm lôùn khieán nhöõng ngöôøi laøm vöôøn ôû beân

naøy bôø coøn ñaùm cöôùp ôû beân kia bôø, roài noùi: - Naøy Thuû-ñaø-la! Caùc ngöôi haõy ñi ñi. Caùc Tyø-kheo nghe theá beøn noùi nhö sau: - Taát-laêng-giaø-baø-tha chính laø keû cöôùp laïi ñi cöôùp keû cöôùp, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Theá roài, Tyø-kheo Taêng taäp hôïp, kieåm ñieåm vieäc naøy. Khi aáy, Theá Toân lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán. Tuy bieát Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Taát-laêng-giaø-baø-tha chính laø keû cöôùp, laïi ñi cöôùp keû cöôùp, chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn hoûi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng phaûi laø keû cöôùp maø laïi ñi cöôùp keû cöôùp. Chæ vì daân chuùng trong thoân ñeán khoùc loùc baùo tin cho con neân con vì loøng töø maø laøm nhö vaäy. - Ñoù laø ñaïi thaàn tuùc, khoâng coù toäi. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 30 609

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 30

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ TAÙM

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Luùc aáy, Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha ñang soáng trong thoân, haèng ngaøy ñi qua beân kia soâng Haèng khaát thöïc. Khi ñeán bôø soâng Haèng, thaày lieàn noùi nhö sau: - Thuû-ñaø-la, ngöøng laïi. Ta muoán ñi qua. Nöôùc lieàn ngöøng chaûy. Khi qua roài, thaày laïi noùi: - Thuû-ñaø-la, ngöôi cöù chaûy. Theá laø nöôùc chaûy laïi nhö cuõ. Thuûy thaàn khoâng vui lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha noùi nhöõng lôøi quaù coäc caèn nhö: “Ngöøng laïi Thuû-ñaø-la, chaûy ñi Thuû-ñaø-la”. - Haõy goïi Taát-laêng-giaø-baø-tha ñeán ñaây. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân! - Thaàn soâng Haèng ñaõ traùch moùc oâng nhö treân, vaäy oâng haõy ñeán saùm hoái oâng ta. Taát-laêng-giaø-baø-tha beøn ñeán ñoù, noùi: - Toâi xin loãi, Thuû-ñaø-la. - Tröôùc cuõng goïi Thuû-ñaø-la, giôø cuõng goïi Thuû-ñaø-la, coù khaùc gì ñaâu maø noùi laø xin loãi. Taát-laêng-giaø-baø-tha, chæ tröø taùm vò ñaïi Thanh vaên cuûa Phaät, ngoaøi ra taát caû thaûy ñeàu goïi laø Thuû-ñaø-la. Keå caû caùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, caùc Thöôïng toïa thaûy ñeàu goïi laø Thuû-ñaø-la taát. Caùc Tyø-kheo baøn nhau:

610 BOÄ LUAÄT 2

- Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha, thaäm chí ñoái vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ cuõng ñeàu goïi laø Thuû-ñaø-la. Nhöng ñaâu coù phaûi chæ moät ngöôøi naøy laø Baø-la-moân xuaát gia; Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân v.v..., cuõng ñeàu laø Baø-la-moân xuaát gia maø ñaâu coù goïi nhö theá. Vaäy, chuùng ta phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Theá roài Tyø-kheo Taêng beøn taäp hôïp. Khi aáy,

Taát-laêng-giaø-baø-tha ñang ngoài thieàn, khoâng ñeán. Taêng beøn sai söù ñeán goïi. Söù giaû ñeán ñoù ñaäp cöûa, noùi: - Chuùng Taêng ñang taäp hoïp, cho goïi Tröôûng laõo. Khi aáy, Taát-laêng-giaø-baø-tha quaùn saùt, thaáy Tyø-kheo Taêng taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma cöû toäi mình, lieàn duøng thaàn löïc kìm cheá Tyø-kheo söù giaû ñöùng yeân taïi cöûa, khoâng theå ñi ñöôïc. Chuùng Taêng thaáy söù giaû ñi laâu khoâng trôû veà, laáy laøm laï, beøn sai Tyø-kheo khaùc ñeán goïi. Vò Tyø-kheo sau ñeán, lieàn caàm tay Tyø-kheo söù giaû tröôùc keùo ñi, thì Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-tha cuõng laïi laøm pheùp cho dính vaøo nhau, khoâng theå ñi ñöôïc. Nhö vaäy heát söù giaû naøy ñeán söù giaû khaùc ñeàu dính vaøo nhau, khoâng theå ñi ñöôïc. Caùc Tyø-kheo beøn traùch cöù: - Trong chuùng ñaâu phaûi chæ coù moät ngöôøi naøy coù ñaïi thaàn tuùc? Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân haù khoâng coù naêng löïc naøy sao? Vaäy haõy laøm yeát-ma phuùc phaït teà thuûy teá (xöû vaéng maët). Phaät duøng thaàn tuùc töø hö khoâng ñi ñeán, tuy bieát Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Taát-laêng-giaø-baø-tha chæ tröø taùm vò ñaïi Thanh vaên cuûa Nhö Lai, ngoaøi ra keå caû Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ oâng ñeàu goïi laø Thuû- ñaø-la. Khi Taêng muoán laøm yeát-ma cöû toäi, taäp hoïp thì oâng khoâng ñeán. Khi sai söù ñeán goïi, thì oâng laïi duøng thaàn tuùc kìm cheá, khieán söù giaû dính chuøm vaøo nhau, maø oâng vaãn khoâng ñeán. Do ñoù, Taêng ñònh laøm yeát-ma teà thuûy teá (xöû vaéng maët) phuùc phaït. Theá roài, Phaät noùi: - OÂng aáy seõ ñeán. Taát-laêng-giaø-baø-tha taâm lieàn khai thoâng, boãng choác ñeán ñöùng tröôùc Phaät. Phaät lieàn noùi vôùi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - OÂng coù loãi khi noùi Thuû-ñaø-la, neân caùc vò phaïm haïnh cheâ traùch oâng. - Baïch Theá Toân! Vaäy con phaûi laøm sao? Con khoâng kieâu maïn, cuõng khoâng töï ñaïi khinh mieät ngöôøi khaùc. Nhöng khi con goïi Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo thì tieáng noùi phaùt ra lieàn thaønh Thuû-ñaø-

la. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - OÂng Taát-laêng-giaø-baø-tha naøy khoâng phaûi kieâu maïn cuõng khoâng phaûi töï ñaïi khinh mieät ngöôøi khaùc. Töø naêm traêm ñôøi trôû laïi ñaây thöôøng sinh trong nhaø Baø-la-moân neân caùi taäp khí noùi Thuû-ñaø-la chöa boû ñöôïc. Ñoaïn, Phaät quay laïi noùi vôùi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - OÂng töø voâ thæ sinh töû ñeán nay, tham duïc, saân haän, ngu si coøn coù theå nhoå heát vónh vieãn, maø taäp khí cuûa naêm traêm ñôøi laïi khoâng theå tröø ñöôïc. Töø nay veà sau, ñöøng noùi tieáng Thuû-ñaø-la. Nghe Theá Toân daïy, vì loøng cung kính neân vónh vieãn oâng khoâng noùi nhö theá nöõa. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø Tam-baø-tha. 19. Moät thoá daàu: Sau khi Ñöùc Theá Toân Nieát-baøn, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo ôû Tyø-xaù- ly, luùc aáy coù moät khaùch buoân nhaân dòp Töï töù môøi Tyø-kheo-ni Phaùp-döï. Tyø-kheo-ni naøy thöôøng sai moät ñeä töû y chæ ñeán nhaø aáy laáy nhöõng vaät caàn duøng. Khi aáy, ñeä töû y chæ khoâng xöng teân thaày, khoâng töï xöng teân mình maø chæ noùi troáng: - Toâi caàn daàu. Ñaøn-vieät beøn ñöa daàu. Theá roài, coâ ta töï söû duïng. Sau ñoù, ñaøn-vieät kieåm tra laïi thì soá daàu aáy khoâng ñeán tay Ni sö. Ñeä töû y chæ loøng sinh nghi ngôø hoái haän, beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Caùc

Tyø-kheo-ni baûo raèng coâ phaïm toäi Ba-la-di nhöng cuõng khoâng chaéc laém, lieàn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: - Tuy laáy moät caùch môø aùm, nhöng coù ñaøn-vieät cho neân chæ phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø moät thoá daàu. 20. Laáy thöùc aên: Baáy giôø, coù ñaøn-vieät ñeán moät Tinh xaù taïi thaønh Xaù-veä cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Khi aáy, coù moät Tyø-kheo aên phaàn mình xong laïi laáy theâm moät phaàn nöõa. Ngöôøi phuï traùch doïn côm hoûi: - Tröôûng laõo laáy phaàn cho ai theá? - Laáy phaàn cho toâi. - Theá thì phaàn aên roài laø cuûa ai? - Cuõng cuûa toâi. Luùc aáy, Tyø-kheo noùi: - Thaày phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng chaéc laém, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-

kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: - Caùi mình khoâng ñöôïc maø laáy, nhöng coù chuû cho neân chæ phaïm toäi Thaâu lan. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø laáy thöùc aên. 21. Nuoâi beänh: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Luùc aáy, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn coù moät Tyø-kheo beänh tranh caõi vôùi Tyø-kheo nuoâi beänh. Hoâm aáy coù ñaøn- vieät ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Tyø-kheo beänh suy nghó: “Hoâm nay oâng aáy chaéc gì laáy côm cho ta?”, beøn nhôø moät Tyø- kheo khaùc laáy côm. Cuøng luùc aáy, Tyø-kheo nuoâi beänh suy nghó: “Hoâm nay ai seõ laáy côm cho ngöôøi aáy ñaây?” Theá laø roát cuoäc tôùi hai ngöôøi ñi laáy côm. Baáy giôø, ngöôøi doïn côm hoûi Tyø-kheo nuoâi beänh: - Thaày laáy côm cho ai vaäy? - Laáy côm cho Tyø-kheo moã bò beänh. Laïi hoûi ngöôøi laáy côm giuùp: - Thaày laáy côm cho ai? - Laáy côm cho Tyø-kheo moã bò beänh. Caùc Tyø-kheo lieàn noùi: - Thaày phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng hoï cuõng khoâng chaéc laém, beøn ñeán hoûi Tyø-kheo Tröôûng laõo. Tyø-kheo Tröôûng laõo ñaùp: - Ngöôøi ñöôïc nhôø laáy côm naøy khoâng coù toäi. Nhöng Tyø-kheo beänh tranh caõi vôùi Tyø-kheo nuoâi beänh, roài khoâng noùi vôùi Tyø-kheo nuoâi beänh maø nhôø ngöôøi khaùc laáy côm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coøn ngöôøi nuoâi beänh tranh caõi vôùi Tyø-kheo beänh, roài khoâng hoûi maø ñi laáy côm giuùp cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø nuoâi beänh. 22. Mieáng thòt cuûa chim: Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn thuoäc thaønh Xaù Ve, luùc aáy, coù Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc thì boãng döng coù con chim ngaäm cuïc thòt chôït rôi vaøo trong baùt cuûa Tyø- kheo. Tyø-kheo beøn ñem veà Tinh xaù luoäc chín ñeå aên, roài chia cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày nhaët ñöôïc mieáng thòt naøy ôû ñaâu vaäy? Thaày beøn trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân. Caùc Tyø-kheo noùi: - Thaày phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng hoï cuõng khoâng chaéc laém, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi:

- Suùc sinh khoâng thuoäc veà ai caû. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø mieáng thòt cuûa chim. 23. Mieáng thòt cuûa boïn cöôùp: Sau khi Ñöùc Theá Toân Nieát-baøn, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo soáng taïi thaønh Vöông xaù. Vaøo luùc ban

ñeâm coù boïn cöôùp baét troäm traâu roài chuùng ñem vaøo röøng Thi Ñaø moå thòt maø aên nhöng aên khoâng heát. Chuùng beøn hoûi Tyø-kheo ñang ngoài thieàn trong röøng: - Toân giaû coù caàn thòt khoâng? - Caàn. Töùc thì chuùng cho Tyø-kheo ñaày baùt. Tyø-kheo beøn ñem veà Tinh xaù maø aên roài chia cho caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Tyø-kheo khaùc hoûi: - Tröôûng laõo ñöôïc thòt naøy ôû ñaâu vaäy? Thaày beøn trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân. Caùc Tyø-kheo noùi: - Tröôûng laõo! Thaày laáy vaät cuûa boïn cöôùp ñuû naêm tieàn phaïm toäi Ba-la-di. Theá nhöng hoï khoâng chaéc laém, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: - Ngöôøi xuaát gia nhaän vaät coù chuû boá thí duøng vaät aáy nhö phaùp hay khoâng nhö phaùp ñeàu khoâng coù toäi. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø mieáng thòt cuûa boïn cöôùp. 24. Thòt heo: Luùc aáy ôû thoân Ñeà Baø coù boïn aên troäm, baét troäm heo moå thòt maø aên. Caùc ñaàu, chaân coøn thöøa chuùng boû laïi, roài ra ñi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo thaáy theá beøn ñem veà Tinh xaù naáu chín roài aên, ñoàng thôøi chia cho caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Thaày ñöôïc thòt naøy ôû ñaâu vaäy? Thaày beøn trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñaùng giaù naêm tieàn phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng hoï khoâng chaéc laém, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo hoûi ngöôøi laáy thòt: - Thaày laáy vôùi taâm gì? - Töôûng vaät khoâng coù chuû maø laáy. - Töôûng vaät khoâng coù chuû maø laáy thì khoâng coù toäi. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø thòt heo. 25. Ñaïp phuï nöõ: Coù moät Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn taïi thaønh Xaù-veä, ñeán giôø khaát thöïc thaày beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, roài ñeán moät nhaø kia. Luùc aáy, ngöôøi ñaøn baø noùi:

- Tyø-kheo haõy vaøo ñaây, chuùng ta cuõng laøm vieäc nhö theá. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc haønh daâm. - Neáu thaày khoâng laøm theo yù toâi thì toâi seõ noùi laø thaày cöôõng hieáp toâi nhö vaäy, nhö vaäy. Tyø-kheo vì sôï neân phaûi vaøo nhaø. Khi thaày vaøo nhaø roài, ngöôøi ñaøn baø aáy beøn noùi vôùi ñöùa noâ tyø giöõ cöûa: - Ta vôùi Tyø-kheo haønh daâm. Ngöôøi ñaøn baø aáy khi vaøo ñeán phoøng, loøng duïc khôûi leân maõnh lieät beøn naèm xuoáng. Tyø-kheo lieàn ñaïp cho moät ñaïp roài boû ñi. Ñöùa noâ tyø giöõ cöûa hoûi thaày: - Toân giaû laøm xong roài sao? - Xong roài. Luùc aáy taâm Tyø-kheo sinh nghi ngôø, hoái haän, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: - Thaày duøng chaân ñaïp ngöôøi phuï nöõ neân phaïm toäi Thaâu lan. Khoâng laøm maø noùi coù laøm, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø ñaïp phuï nöõ. 26. Xay boät: Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn taïi thaønh Xaù-veä, ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh, tuaàn töï khaát thöïc. Tôùi moät nhaø kia, boãng thaáy moät ngöôøi phuï nöõ ngoài xay boät, y phuïc khoâng che kín thaân hình. Thaáy theá, loøng duïc sinh khôûi, Tyø-kheo noùi: - Naøy chò em! Toâi muoán aên boät. Ngöôøi phuï nöõ aáy beøn cho boät. Taâm Tyø-kheo sinh nghi ngôø, hoái haän ñeán hoûi Tyø-kheo Tröôûng laõo. Tyø-kheo Tröôûng laõo hoûi thaày: - OÂng duøng taâm gì noùi ñieàu ñoù? - Taâm tham duïc. Theá roài, hoï sai söù giaû

ñeán hoûi ngöôøi phuï nöõ aáy. Ngöôøi aáy noùi: - Toâi ñang ngoài choøm hoåm döôùi ñaát xay boät thì Tyø-kheo ñeán xin boät. Toâi lieàn cho thaày. Söù giaû trôû veà trình baøy laïi nhö treân. Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: - Coâ aáy hieåu nghóa maø khoâng hieåu aån yù neân phaïm toäi Thaâu lan. Cho ñeán: Neáu khoâng hieåu nghóa cuõng khoâng hieåu aån yù thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø xay boät. 27. Traâu ngheù: Taïi nöôùc Baït Kyø coù ngöôøi thaû traâu ngheù aên gaàn Tinh xaù. Traâu ngheù ñi vaøo Tinh xaù, aên caùc hoa quaû, huùc ñoå caùc hình töôïng. Thaày tri söï

noùi vôùi keû chaên traâu: - OÂng haõy coi chöøng con traâu oâng caån thaän, chôù ñeå noù phaù phaùch. Thaày nhaéc nhôû tôùi ba laàn maø vieäc ñoù khoâng chaám döùt. Thaày beøn noåi giaän, daét traâu vaøo nhoát trong phoøng, roài ñoùng cöûa laïi, ñi vaøo thoân xoùm khaát thöïc. Nhöng khi ñeán giöõa ñöôøng laïi suy nghó: "Trong phoøng coù nhieàu Daï xoa, bieát ñaâu noù seõ gieát cheát con traâu ngheù", beøn trôû veà laïi Tinh xaù, môû cöûa xem thì thaáy con traâu ngheù ñaõ cheát. Tyø-kheo hoaûng sôï lieàn ñem noù boû vaøo trong caàu tieâu cuûa chuùng Taêng, roài boû ñi. Ngöôøi chaên traâu beøn ñeán hoûi thaày: - Thaày coù thaáy con traâu ngheù toâi ñaâu khoâng? - Khoâng thaáy. Theá nhöng, taâm Tyø-kheo sinh nghi, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo khoâng theå quyeát ñònh ñöôïc beøn ñeán hoûi vò Tröôûng laõo. Vò Tröôûng laõo noùi: - Daét traâu vaøo thaû trong phoøng roài ñoùng cöûa laïi thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Ñem boû vaøo trong caàu tieâu cuûa chuùng Taêng thì phaïm toäi Thaâu lan. Thaáy maø noùi khoâng thaáy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø thaû traâu ngheù. 28. Boû vôï: Baáy giôø, taïi aáp Ca-thi Kyø Lôïi coù moät oâng giaø ñoan nghieâm, boû vôï xuaát gia. Baø vôï oâng beøn ñi theo, ñeán ôû beân ngoaøi phoøng oâng, xe sôïi. OÂng baûo baø: - Baø ñi ñi! Toâi laø ngöôøi xuaát gia khoâng caàn ñeán baø nöõa. - Toân giaû! Toâi xe sôïi ôû ñaây ñaâu coù phöông haïi gì? Vì muoán luùc naøo cuõng ñöôïc troâng thaáy Toân giaû, toâi khoâng theå rôøi xa ñöôïc. OÂng giaø aáy nhaéc nhôû nhieàu laàn nhöng baø kia vaãn khoâng ñi. OÂng beøn ñem y baùt vöùt boû, roài ra ñi. Khi aáy, coù ngöôøi phuï nöõ gaëp oâng aáy beøn noùi vôùi baø vôï: - OÂng choàng baø boû ñi roài. Nghe theá, baø lieàn ñuoåi theo, ñeán khi baét kòp beøn naém y thaày ñöùng ôû giöõa ñöôøng, noùi: - Thaày haõy vì toâi ñöøng ñi. Toâi seõ cung caáp y baùt vaø thuoác chöõa beänh cho thaày. - Toâi laø ngöôøi xuaát gia, theo pheùp taéc khoâng neân nhö vaäy. Tuy vaäy, baø vaãn khoâng chòu buoâng ra. OÂng töùc giaän cöïc ñoä, lieàn caàm y baùt ñeå moät choã, ñaùnh baø moät traän nhöø töû, roài boû ñi. Theá roài, loøng oâng sinh nghi ngôø hoái haän, beøn ñem söï vieäc treân hoûi moät vò Tyø-kheo trì luaät laø Da-xaù. Da-xaù noùi:

- Noåi saân ñaùnh ñaøn baø thì phaïm toäi Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn noùi vôùi thaày: - Söï phaùn xeùt nhö theá khoâng ñuùng. Neáu thaày muoán heát nghi, neân ñeán nuùi Chi ñeà hoûi Toân giaû trì luaät laø Thoï-ñeà-ñaø-baø chaéc

chaén seõ ñöôïc quyeát ñoaùn döùt khoaùt. Nghe theá, thaày lieàn ñi nhöng ñeán ñoaïn ñöôøng ngang qua Caâu- dieäm-di, boãng gaëp moät coâ gaùi baùn söõa. Coâ ta thaáy oâng giaø aáy ñeïp trai, loøng duïc phaùt sinh, beøn noùi: - Sa-moân! Coù muoán cuøng haønh daâm thì haõy ñeán ñaây. OÂng giaø aáy beøn suy nghó: "Ta ñaõ phaïm toäi Ba-la-di roài, ñaâu coøn gì nöõa?", theá laø cuøng haønh daâm vôùi coâ ta. Ñoaïn, thaày ñeán choã vò trì luaät thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân. Vò trì luaät beøn noùi: - Vì sao maø Da-xaù cheá ra ñeán naêm phaùp Ba-la-di? Töùc giaän ñaùnh phuï nöõ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Cuøng haønh daâm vôùi coâ gaùi baùn söõa thì phaïm toäi Ba-la-di. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø boû vôï. 29. Caùch vaùch: Nöôùc Phaát-ca-la coù hai Tinh xaù cuûa Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ôû caùch vaùch nhau. Khi aáy, Tyø-kheo khôûi taâm duïc beøn ñöùng caùch vaùch noùi chuyeän vôùi Tyø-kheo-ni suoát ñeâm. Theá roài, Tyø-kheo sinh taâm hoaøi nghi hoái haän, beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo hoûi: - Thaày coù taâm gì khi noùi chuyeän? - Taâm tham duïc, thöa Tröôûng laõo. - Neáu vôùi taâm tham duïc nhö vaäy thì cöù moãi lôøi noùi phaïm moãi toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø caùch vaùch. 30. Boá-taùt: Khi aáy, Tyø-kheo ôû thoân Phaát-ca-la cuøng vôùi Tyø-kheo ôû A-luyeän- nhaõ boá-taùt taïi moät choã. Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ teân laø Phaát-hi-loã, voán coù ñöùc haïnh vaø danh tieáng neân ñöôïc nhieàu lôïi döôõng. Tyø-kheo ôû thoân xoùm thaáy theá beøn sinh taâm taät ñoá. Luùc aáy, Tröôûng laõo Phaát-hi-loã ñeán ngaøy möôøi boán boá-taùt beøn vaøo thoân xoùm noùi vôùi Tyø-kheo ôû thoân xoùm: - Tröôûng laõo! Chuùng ta cuøng boá-taùt. - Ngaøy möôøi laêm toâi môùi boá-taùt. - Toâi bieát tính soá ngaøy, kyø naøy phaûi boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán. - Toâi khoâng laøm, ngaøy möôøi laêm toâi môùi boá-taùt. Phaát-hi-loã thuyeát phuïc nhö vaäy ñeán ba laàn maø vò kia vaãn khoâng nghe theo neân thaày ra veà. Khi thaày ñi roài, Tyø-kheo ôû trong thoân beøn boá-

taùt. Saùng hoâm sau, Phaát-hi-loã ñeán trôû laïi noùi vôùi Tyø-kheo ôû thoân xoùm: - Tröôûng laõo! Chuùng ta haõy cuøng boá-taùt. - Toâi ñaõ boá-taùt xong roài. Thaày ñaõ laøm traùi vieäc boá-taùt. Toâi khoâng cuøng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc vôùi thaày nöõa. Khi aáy, Phaát-hi-loã heã boá-taùt ngaøy möôøi boán thì ngaøy möôøi boán ñeán, boá-taùt ngaøy möôøi laêm thì ngaøy möôøi laêm ñeán. Theá nhöng, caû hai möôi naêm ñaàu ñeàu khoâng ñöôïc boá-taùt. Luùc aáy, coù moät thieän quyû thaàn voán kính troïng Phaát-hi-loã beøn ñeán trong nuùi Chi Ñeà, noùi vôùi Toân giaû Thoï-ñeà-ñaø-baø nhö sau: - Thöa Toân giaû! Hieän nay ôû taïi xoùm laøng kia coù Toân giaû Tyø-kheo baát thieän, khoâng tuøy thuaän, laøm ñieàu phi phaùp, thöôøng naõo loaïn Phaát Hi Loã, kính mong Toân giaû ñeán giaûi quyeát vieäc aáy. Toân giaû Thoï Ñeà nghe theá beøn suy nghó: "Neáu ta ñeán nôi A-luyeän- nhaõ tröôùc thì Tyø-kheo hung aùc ôû thoân xoùm nghe ñöôïc seõ khoâng chia xeû phaùp thöïc, vò thöïc cuøng ta. Nghó theá, thaày lieàn ñi ñeán choã Tyø-kheo ôû thoân xoùm. Luùc aáy, thieän quyû thaàn laïi noùi vôùi Toân giaû Phaát-hi-loã: - Thöa Toân giaû! Toân giaû Thoï-ñeà-ñaø-baø hieän giôø ñang ôû taïi thoân xoùm. Toân giaû neân ñeán ñoù thaêm hoûi. Nghe theá, thaày lieàn ñeán ñoù thaêm hoûi. Thaêm hoûi xong, ngoài sang moät

beân. Toân giaû Thoï-ñeà-ñaø-baø beøn hoûi thaày: - Thaày laø Phaát Hi Loã phaûi khoâng? - Thöa vaâng. - Naøy Tueä maïng! Thaày laøm traùi vieäc boá-taùt phaûi khoâng? - Traùi vieäc boá-taùt hay khoâng traùi boá-taùt hoâm nay seõ bieát. Töø 20 naêm nay, heã boá-taùt ngaøy möôøi boán thì toâi ñeán ngaøy möôøi boán, boá-taùt ngaøy möôøi laêm thì toâi ñeán ngaøy möôøi laêm. Nhö vaäy laø traùi boá-taùt hay khoâng traùi boá-taùt, Toân giaû töï bieát. - Naøy Tueä maïng! Ñoù laø thuaän vôùi phaùp Phaät. Nhöng Tyø-kheo ôû thoân xoùm khoâng tuøy thuaän. Thoï cuï tuùc trong hai möôi naêm maø khoâng theå goïi laø thoï cuï tuùc, yeát-ma maø khoâng ñöôïc goïi laø yeát-ma. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø boá-taùt. 31. Hai tröôøng hôïp nöôùc traùi caây: Luùc aáy, taïi nöôùc Öu-xaø-ni coù keû phaïm vöông phaùp, neân bò chaët caû chaân tay, roài ñem boû vaøo röøng Thi Ñaø gaàn choã cuûa Tyø-kheo ôû A-luyeän- nhaõ. Theá roài, oâng ta laàn hoài ñeán choã Tyø-kheo, noùi: - Thöa thaày! Toâi raát ñoùi khaùt, thaày cho toâi xin moät ít thöùc aên. - Khoâng coù thöùc aên.

- Thöa thaày! Xin thaày haõy thöông toâi. Toâi bò caû hai noãi thoáng khoå: moät laø noãi khoå bò chaët caû tay chaân; hai laø noãi khoå bò ñoùi khaùt. - Khoâng coù thöùc aên, chæ coù nöôùc Toâ-tyø-la, oâng coù caàn khoâng? - Caàn. Thaày lieàn cho nöôùc aáy. Vì oâng ta khoâng ñöôïc aên ñaõ laâu ngaøy neân uoáng vaøo lieàn cheát. Tyø-kheo taâm sinh nghi, beøn hoûi caùc Tyø-kheo khaùc, nhöng hoï cuõng khoâng quyeát ñoaùn ñöôïc. Thaày lieàn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo hoûi: - Thaày duøng taâm gì khi ñem cho? - Taâm vì lôïi ích. - Neáu vôùi taâm vì lôïi ích thì khoâng coù toäi. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Laïi nöõa, taïi nöôùc Öu-xaø-ni coù keû phaïm vöông phaùp neân bò chaët caû chaân tay, roài bò ñem boû vaøo trong röøng Thi Ñaø, gaàn choã cuûa Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ. Luùc aáy, coù moät ngöôøi giaø ñi xuaát gia, ñeán phieân thaày giöõ phoøng oác. Ngöôøi khoâng coù tay chaân kia laàn hoài leát ñeán choã thaày, noùi nhö sau: - Thöa thaày! Toâi raát thoáng khoå khoâng theå chòu noåi, thaày coù thuoác gì khoâng, cho toâi moät chuùt, toâi muoán cheát cho nhanh? - Ta khoâng phaûi laø Chieân-ñaø-la, laø keû saùt nhaân, vì sao laïi theo ta xin thuoác? - Thöa thaày! Khoâng phaûi vaäy, vì toâi ñau ñôùn quaù khoâng theå chòu noåi. Luùc aáy, oâng giaø kia khôûi taâm töø, suy nghó: “Coù tröôøng hôïp töông töï nhö theá, do uoáng nöôùc Toâ-tyø-la maø cheát”, lieàn hoûi: - OÂng muoán uoáng nöôùc Toâ-tyø-la khoâng? - Muoán uoáng! Thaày beøn ñöa nöôùc aáy cho uoáng. Uoáng xong, ngöôøi kia cheát lieàn. OÂng giaø taâm sinh nghi lieàn ñeán hoûi Tyø-kheo Tröôûng laõo. Tyø-kheo Tröôûng laõo hoûi: - OÂng duøng taâm gì khi ñem cho? - Taâm töø bi, ñeå cho oâng ta toaïi yù! - Tuy oâng coù taâm töø bi, nhöng khoâng coù trí tueä, laøm cheát ngöôøi, neân phaïm toäi Ba-la-di. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø hai tröôøng hôïp nöôùc traùi caây. 32. Gaïch: Baáy giôø, taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn, thaønh Xaù-veä, coù Tyø-kheo laøm

phoøng, ngöôøi laøm vöôøn ñöa gaïch cho thaày. Thaày caàm khoâng chaéc bò suùt tay rôi nhaèm treân ñaàu ngöôøi laøm vöôøn, khieán ngöôøi aáy bò vôõ ñaàu cheát lieàn töùc khaéc. Tyø-kheo taâm sinh nghi beøn ñeán hoûi Tyø-kheo Tröôûng laõo. Tyø-kheo Tröôûng laõo lieàn hoûi thaày: - Thaày duøng caùi taâm gì khi laøm rôi gaïch? - Vì toâi caàm khoâng chaéc neân bò rôi. - Neân caàm cho chaéc. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø gaïch. 33. Phaân raùc: Taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn nôi thaønh Xaù-veä, cöù naêm hoâm ñöôïc queùt doïn phaân raùc moät laàn. Luùc aáy, coù Tyø-kheo treû tuoåi böng phaân ñoå ngoaøi töôøng, ruûi thay ñoå nhaèm treân mình moät oâng giaø beänh xuaát gia ñang ñaïi tieåu tieän taïi choã aáy, khieán oâng khoâng theå ñöùng daäy noåi. Thaày kia laïi tieáp tuïc ñoå phaân raùc laøm cho oâng bò cheát. Tyø-kheo aáy ñoå phaân raùc beân chaân töôøng chaát cao leân, roài sôï e boïn troäm nöông nôi ñoù leo vaøo, beøn ra hoát ñoå choã khaùc, thì thaáy Tyø-kheo kia bò cheát, taâm sinh nghi. Thaày beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tyø-kheo Tröôûng laõo hoûi laïi thaày: - Thaày duøng taâm gì khi ñoå phaân raùc? - Khoâng xem caån thaän. - Neáu khoâng xem caån thaän maø ñoå phaân raùc thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø phaân raùc. 34. Tyø-kheo khaát thöïc: Sau khi Phaät baùt Nieát-baøn, caùc Tyø-kheo soáng taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, nöôùc Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc. Khi aáy, coù moät coâ gaùi hoï Thích ñoan chaùnh, sau khi taém xong, coâ maëc y phuïc môùi, ñem thöùc aên cuùng döôøng cho Tyø-kheo roài cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân. Tyø-kheo thaáy theá, taâm duïc sinh khôûi, khoâng kieàm cheá ñöôïc lieàn bò xuaát tinh rôi nhaèm treân ñaàu coâ aáy. Nhöng coâ khoâng oaùn traùch beøn laáy vaït y chuøi ñi, roài noùi nhö sau: - Thaày ñöôïc lôïi ích raát lôùn, loøng duïc maïnh nhö vaäy maø vaãn coù theå tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân. Khi aáy, Tyø-kheo taâm sinh nghi beøn ñeán hoûi Tröôûng laõo Tyø-kheo. Tröôûng laõo Tyø-kheo hoûi thaày: - Khi aáy, oâng duøng taâm gì? - Toâi thaáy thaân hình coâ ta tröôùc maët khoâng theå kieàm cheá ñöôïc. - Neân kheùo quaùn saùt saéc töôùng maø cheá ngöï taâm mình.

Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø khaát thöïc. 35. Uaát truø: Sau khi Phaät ban Nieát-baøn, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo ôû Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích döôùi caây Ni-caâu-luaät, nöôùc Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, Toân giaû Uaát Truø coù moät ngöôøi baïn cuõ, oâng ta coù hai ñöùa con ñeàu khaùc meï. Moät ñöùa, con cuûa baø hoï Thích, moät ñöùa con cuûa baø hoï khaùc. Khi oâng ta ñau naëng saép töø traàn, beøn di chuùc Toân giaû Uaát Truø nhö sau: - Thöa thaày! Sau khi toâi qua ñôøi, trong hai ñöùa con ñöùa naøo haâm moä phaùp Phaät, laøm haøi loøng thaày, xin thaày haõy chæ kho baùu döôùi ñaát cho noù. Sau khi oâng qua ñôøi, ñöùa con cuûa baø hoï Thích rong chôi theo baïn beø xaáu aùc, khoâng thích phaùp Phaät, khoâng ñeán nghe kinh, khoâng thích tuïng ñoïc. Coøn ñöùa con cuûa baø hoï khaùc thì ñi theo baïn laønh, öa thích phaùp Phaät, ñeán choã Uaát Truø tuïng ñoïc kinh giôùi, ñöôïc loøng Tröôûng laõo neân Tröôûng laõo noùi: - Khi cha ngöôi töø traàn coù di chuùc ta:

“Trong hai ñöùa con, ñöùa naøo öa thích phaùp Phaät thì neân chæ caùi kho baùu naøy”. Roài chæ choã kho cho noù. Nhôø vaäy, noù ñöôïc vaøng baïc chaâu baùu raát nhieàu, gia nghieäp trôû neân giaøu coù sung söôùng. Ñöùa con cuûa baø hoï Thích nghe theá beøn thöa vôùi Toân giaû A-nan: - Thöa thaày! Ñaây laø ñieàu baát thieän, khoâng phaûi tuøy thuaän. Toân giaû Uaát Truø ñem taøi saûn cuûa cha toâi cho ñöùa con cuûa baø hoï khaùc. Theo gia phaùp nhaø hoï Thích cuûa toâi thì ñöùa con cuûa baø hoï Thích ñöông nhieân keá thöøa söï nghieäp cuûa cha. Nhöõng taøi vaät sôû höõu ñeàu phaûi thuoäc veà toâi. A-nan noùi: - Ñoù laø caùch phaân xöû phi phaùp. Ta khoâng cuøng höôûng chung phaùp thöïc vaø vò thöïc vôùi ngöôøi aáy. Luùc aáy, La-haàu-la ñeán choã Uaát Truø, vì hai ngöôøi naøy cuøng moät Hoøa thöôïng, neân Uaát Truø noùi vôùi La-haàu-la: - Ñöøng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc vôùi Toân giaû A-nan. - Vì sao vaäy? Uaát Truø thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân, roài tieáp: - Toâi khoâng coù vieäc gì maø A-nan khoâng höôûng chung phaùp thöïc vò thöïc cuøng toâi. La-haàu-la! Toâi cuøng vôùi oâng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc. A-nan nghe La-haàu-la vôùi Uaát Truø cuøng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc, do ñoù thaày cuõng khoâng höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc vôùi La- haàu-la. Khi coù ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán cho Toân giaû A-nan, A-nan noùi:

- Haõy ñem ñöa cho La-haàu-la, con cuûa Theá Toân. Cuõng theá, khi coù ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán cho Toân giaû La-haàu-la, La-haàu-la beøn noùi: - Haõy mang ñeán cho thò giaû cuûa Theá Toân. Vì vaäy, taïi nöôùc Ca-duy-la-veä trong baûy naêm chö Taêng khoâng boá- taùt, töï töù. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly ñang ôû trong nuùi Chi Ñeà, nhöõng ngöôøi hoï Thích beøn ñeán choã Toân giaû Öu-ba-ly noùi nhö sau: - Thöa thaày! Nhöõng oâng thaày baát thieän, khoâng tuøy thuaän cuûa toâi ñang soáng ôû ñôøi. Ca-duy-la-veä laø sinh quaùn cuûa Ñöùc Theá Toân, vì sao trong baûy naêm maø khoâng boá-taùt, töï töù? Kính xin Toân giaû ñeán ñoù hoøa giaûi giuùp cho! Öu-ba-ly lieàn ñeán ñoù, baûo nhöõng ngöôøi hoï Thích: - Haõy trang trí giaûng ñöôøng, traûi toïa cuï ñeïp, raûi hoa, ñoát höông, chuaån bò côm ñaõi Tyø-kheo khaùch. Tröôùc heát goïi La-haàu-la ñeán, roài giaáu thaày ôû moät choã kín, ñoàng thôøi môøi Toân giaû A-nan tôùi. Theá roài, boàng moät ñöùa treû con thaû ngoài treân ñaát. Khi Toân giaû A-nan ngoài xong, thaáy ñöùa beù döôùi ñaát, neáu thaày baûo “boàng” thì neân noùi “khoâng boàng”, mong Toân giaû cuøng vôùi La-haàu-la hoøa hôïp, thì toâi môùi boàng. Baûo nhö vaäy xong, Toân giaû Öu-ba-ly beøn ngoài, ñeán Toân giaû A-nan ngoài, roài ñeán caùc Tyø-kheo theo thöù lôùp cuøng ngoài. Khi aáy, moät ngöôøi phuï nöõ hoï Thích boàng moät haøi nhi tay ñang caàm bình söõa uoáng thaû ngoài döôùi ñaát. Ñöùa beù lieàn keâu khoùc. A-nan thaáy theá, loøng sinh thöông xoùt, lieàn baûo ngöôøi phuï nöõ aáy: - Haõy boàng ñöùa beù naøy leân. - Khoâng boàng! Neáu Toân giaû cuøng vôùi La-haàu-la hoøa hôïp thì toâi môùi boàng. Neáu khoâng hoøa hôïp thì toâi khoâng boàng. - Ñaây laø pheùp taéc cuûa Sa-moân, khoâng phaûi vieäc theá tuïc cuûa caùc ngöôøi, nhöng haõy boàng ñöùa beù ñi ñaõ. - Khoâng phaûi nhö vaäy. Baûo nhö vaäy ñeán ba laàn, hoï ñeàu töø khöôùc. A-nan lieàn baûo goïi La- haàu-la ñeán. Khi thaày ñeán roài, Toân giaû Öu-ba-ly noùi vôùi A-nan: - Ví nhö A-nan coù

ñaøn-vieät di chuùc nhö theá naøy: “Thöa Tröôûng laõo! Sau khi toâi meänh chung, Tröôûng laõo haõy cho nhö vaäy”, thì coù gì laø sai laàm. Toân giaû Uaát Truø cuõng nhö vaäy. Naøy A-nan! Taïi sao vì vieäc ñoù maø thaày baát hoøa vôùi La-haàu-la con cuûa Theá Toân. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø Uaát Truø. Toùm laïi, treân ñaây laø nguyeân taéc giôùi luaät.

622 BOÄ LUAÄT 2

CHÖÔÙNG NGAÏI - KHOÂNG CHÖÔÙNG NGAÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø du haønh caùc nöôùc, roài trôû veà Tinh xaù Kyø- hoaøn. Ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y vaøo thaønh Xaù-veä ñeán nhaø Öu-baø- di Hyû Duyeät. Öu-baø-di troâng thaáy, lieàn noùi: - Laønh thay sö phuï! Vì sao maø ít xuaát hieän quaù theá?! Roài môøi ngoài, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, cuøng troø chuyeän thaêm hoûi. Tyø-kheo noùi: - Öu-baø-di! Toâi ít khi ñeán, baø ñònh ñaõi toâi moùn ngon gì ñaáy? - Tuøy theo thaày daïy, thöùc aên tröôùc hay thöùc aên sau, hoaëc baùnh, hoaëc thòt, tuøy theo thaày caàn gì con seõ doïn naáy. Vaäy xin môøi Toân giaû ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai, xin ñeán sôùm sôùm. Theá roài, Tyø-kheo nhaän lôøi môøi. Ngaøy hoâm sau, nhaø aáy söûa soaïn caùc moùn aåm thöïc, doïn baøn gheá chôø ñôïi. Song, Tyø-kheo vì baän nhieàu vieäc, queân khoâng ñeán. Khi ñaõ heát ngaøy, nhöõng thöùc aên naøo ñeå daønh ñöôïc thì chuû nhaø ñem caát, coøn nhöõng thöù khoâng ñeå daønh ñöôïc beøn ñem aên. Ñôïi nhö vaäy hai ngaøy, ba ngaøy vaãn khoâng ñeán, chuû nhaø beøn ñem aên heát. Tôùi ngaøy thöù tö, Tyø-kheo môùi ñeán; Öu-baø-di thaáy theá loøng khoâng vui, lieàn traùch: - Naøy sö phuï! Vì sao ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa con maø khoâng ñeán? Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn khieån traùch: - Öu-baø-di Hyû Duyeät naøy ñoái vôùi Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ñeàu khoâng tieác reû moät thöù gì, vì sao laïi nhieãu loaïn baø aáy? Vì sao oâng nhaän lôøi môøi moät chieàu maø khoâng neâu nhaân duyeân chöôùng ngaïi? Nhöõng nhaân duyeân chöôùng ngaïi nhö sau: Neáu coù ngöôøi môøi: “Xin Toân giaû nhaän lôøi con môøi ngaøy mai aên böõa aên tröôùc”, maø mình thaáy caàn thì neân ñaùp: “Vaâng!”. Neáu hoï noùi tieáp: “Xin Toân giaû chaéc chaén phaûi ñeán nheù!”, thì neân noùi: “Neáu trong thôøi gian ñoù khoâng gaëp chöôùng ngaïi thì toâi seõ ñeán”. Cuõng vaäy, môøi caùc böõa aên sau cuõng noùi nhö theá. Neáu Tyø-kheo an cö xong ra ñi roài ñaøn-vieät môøi: “Mong Toân giaû sau naøy seõ ñeán nöõa”, maø mình muoán ñeán nöõa, thì neân ñaùp: “Vaâng”. Neáu ñaøn-vieät daën theâm: “Xin Toân giaû phaûi ñeán chaéc chaén ñaáy nheù”, thì neân ñaùp: “Neáu trong thôøi gian aáy khoâng gaëp trôû ngaïi gì thì toâi seõ ñeán”. Neáu hoï noùi: “Xin thaày haõy leã thaùp”, thì khoâng ñöôïc ñaùp: “Neáu trong thôøi gian aáy khoâng coù gì trôû ngaïi”, maø neân ñaùp: “Vaâng! Toâi seõ

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 30 623

leã”. Neáu hoï noùi: “Xin Toân giaû haõy vì toâi maø leã thaùp”, thì neân ñaùp: “Neáu nhôù thì toâi seõ leã”. Neáu hoï noùi: “Xin Toân giaû haõy ñaûnh leã Tröôûng laõo

Tyø-kheo", thì khoâng ñöôïc ñaùp: "Neáu khoâng coù gì trôû ngaïi", maø neân ñaùp: "Vaâng! Toâi seõ ñaûnh leã". Neáu hoï noùi: "Xin Toân giaû haõy vì toâi maø ñaûnh leã Tröôûng laõo Tyø- kheo", thì neân ñaùp: "Neáu nhôù thì toâi seõ ñaûnh leã". Neáu hoï noùi: "Toân giaû haõy nghe kinh, tuïng kinh, trì giôùi, ngoài thieàn", thì khoâng ñöôïc ñaùp: "Neáu trong thôøi gian aáy khoâng coù gì trôû ngaïi thì toâi seõ tuïng kinh", maø neân noùi: "Toâi vì muïc ñích ñoù maø xuaát gia". Neáu hoï noùi: "Toân giaû haõy hoïc ñaïo quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn", thì khoâng ñöôïc ñaùp: "Neáu trong thôøi gian aáy khoâng coù gì chöôùng ngaïi thì toâi seõ hoïc", maø neân noùi: "Toâi vì muïc ñích ñoù maø xuaát gia". Treân ñaây, coù vieäc neân laøm maø vì chöôùng ngaïi neân khoâng laøm, coù vieäc khoâng neân laøm maø laøm ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø vaán ñeà chöôùng ngaïi, khoâng chöôùng ngaïi. ---

VAÁN ÑEÀ TYØ KHEO NI Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, nöôùc Ca-duy-la-veä. Luùc aáy, Ñaïi-aùi-ñaïo Kieàu-ñaøm-di cuøng vôùi naêm traêm coâ gaùi hoï Thích xin Phaät xuaát gia, nhö trong Tuyeán Kinh ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: - Töø nay Ñaïi-aùi-ñaïo Kieàu-ñaøm-di laø baäc Thöôïng toïa cuûa caùc Tyø- kheo-ni, neân ghi nhôù nhö vaäy. Khi aáy, Ñaïi-aùi-ñaïo Kieàu-ñaøm-di baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá Toân cheá ra taùm phaùp toân kính cho Tyø-kheo- ni, chuùng con coù ñöôïc pheùp nghe ñaày ñuû khoâng? Phaät daïy: - Ñöôïc. Taùm kænh phaùp ñoù laø: 1. Kính leã Tyø-kheo - Duø Tyø-kheo-ni ñaõ 100 tuoåi, khi gaëp Tyø-kheo môùi thoï giôùi cuõng phaûi ñöùng daäy ñoùn tieáp cung kính vaø ñaûnh leã. Khoâng ñöôïc noùi: "Ñôïi toâi ñuû moät traêm tuoåi roài môùi höôùng ñeán Tyø-kheo môùi thoï giôùi ñaûnh leã", maø taát caû Tyø-kheo-ni ñeàu phaûi höôùng ñeán Tyø-kheo Tröôûng laõo trung nieân, nieân thieáu, ñöùng daäy ñoùn tieáp cung kính vaø ñaûnh leã. Khi Tyø-kheo-ni ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo thì phaûi cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân cuûa taát caû Tyø-

kheo. Neáu vì giaø beänh khoâng theå leã heát, thì tuøy söùc maø leã nhieàu ít, nhöõng ngöôøi coøn laïi thì ñöôïc leã toång quaùt, noùi nhö sau: "Con laø Tyø-kheo-ni Moå giaùp xin cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân cuûa taát caû chuùng Taêng". Khi Tyø-kheo ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni thì taát caû Tyø-kheo-ni phaûi ñöùng daäy ñoùn tieáp, ñaûnh leã döôùi chaân, cuõng nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni phaân bieät nhö sau: Ñoù laø keû phaïm giôùi, ñoù laø thaày thuoác, ñoù laø keû ngôù ngaån khoâng bieát, vôùi taâm kieâu maïn khoâng cung kính ñöùng daäy ñoùn tieáp, ñaûnh leã thì ñoù laø coi thöôøng phaùp cung kính. (Ñaây laø phaùp cung kính thöù nhaát). 2. Hai naêm hoïc giôùi: - Neáu ngöôøi nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai thì Hoøa thöôïng ni neân cung caáp nhöõng thöù caàn thieát xin Ni chuùng giuùp ñôõ. Trong Ni chuùng, ngöôøi coù khaû naêng laøm yeát-ma neân baïch nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Ngöôøi nöõ Moå giaùp kia möôøi taùm tuoåi, muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Moã giaùp vaøo Taêng

xin hai naêm hoïc giôùi. Caùc Thaùnh giaû ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp vaøo Taêng xin hai naêm hoïc giôùi vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Baáy giôø, ngöôøi nöõ naøy vaøo trong Taêng cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân cuûa töøng vò, roài quì goái chaép tay noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng ghi nhôù cho! Con laø ngöôøi nöõ Moå giaùp ñuû möôøi taùm tuoåi, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai. Nay con theo Taêng xin hai naêm hoïc giôùi. Mong Thaùnh giaû Taêng thöông xoùt cho con hai naêm hoïc giôùi. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Vò yeát-ma cuûa Ni neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Ngöôøi nöõ Moã giaùp kia ñaõ ñuû möôøi taùm tuoåi, theo Taêng xin hai naêm hoïc giôùi. Taêng nay cho Moã giaùp hai naêm hoïc giôùi. Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho Moã giaùp hai naêm hoïc giôùi vôùi Hoøa thöôïng ni Moã giaùp thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn yeát-ma thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Taêng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp hai naêm hoïc giôùi xong vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Thöùc-xoa-ma-ni naøy sau khi xin ñöôïc hai naêm hoïc giôùi phaûi tuøy thuaän laøm möôøi taùm vieäc sau ñaây: 1. ÔÛ döôùi taát caû ñaïi Tyø-kheo-ni. 2. ÔÛ treân taát caû Sa-di ni. 3. Vieäc gì ñoái vôùi Thöùc-xoa-ma-ni khoâng thanh tònh thì ñoái vôùi ñaïi

ni thanh tònh. 4. Vieäc gì ñoái vôùi ñaïi Ni khoâng thanh tònh, thì ñoái vôùi Thöùc-xoa-ma-ni cuõng khoâng thanh tònh. 5. Ñaïi Ni ñöôïc nguû ba ñeâm vôùi Thöùc-xoa-ma-ni. 6. Thöùc-xoa-ma-ni ñöôïc nguû ba ñeâm vôùi Sa-di ni. 7. Thöùc-xoa-ma-ni ñöôïc trao thöùc aên cho Ñaïi Ni, ngoaïi tröø naêm moùn thöïc vaät ñöôïc hoûa tònh, vaøng baïc vaø tieàn maët. 8. Töï baûn thaân theo Sa-di ni nhaän thöùc aên. 9. Ni khoâng ñöôïc noùi vôùi Thöùc xoa veà toäi Ba-la-di cho ñeán Vieät- tyø-ni. 10. Chæ ñöôïc noùi: khoâng daâm duïc; khoâng troäm caép, khoâng saùt sinh, khoâng noùi doái. v.v... 11. Thöùc-xoa-ma-ni ñeán ngaøy Boá-taùt, töï töù phaûi vaøo giöõa Taêng quì goái chaép tay, noùi nhö sau: - Thöa Thaùnh giaû Taêng! Con laø Moã giaùp thanh tònh, xin Taêng ghi nhôù cho. Noùi nhö vaäy ba laàn roài ra ñi. 12. Neáu phaïm boán giôùi Ba-la-di sau cuøng thì phaûi hoïc laïi töø ñaàu. 13. Neáu phaïm möôøi chín giôùi Taêng-giaø-baø-thi-sa trôû veà sau thì tuøy phaïm giôùi naøo saùm hoái Ñoät caùt la giôùi ñoù; Neáu phaù naêm giôùi thì tuøy theo soá ngaøy vi phaïm phaûi hoïc laïi. Naêm giôùi ñoù laø: 14. AÊn phi thôøi. 15. Caát thöùc aên maø aên. 16. Caàm tieàn maët, vaøng baïc. 17. Uoáng röôïu. 18. Mang höông hoa. Ñoù goïi laø möôøi taùm vieäc. Thöùc-xoa-ma-ni naøy sau hai naêm hoïc giôùi xong, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai thì Hoøa thöôïng Ni phaûi baïch Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Vò yeát-ma cuûa Ni neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe. Thöùc-xoa-ma-ni Moã giaùp ñaõ hoïc giôùi hai naêm, tuoåi ñuû hai möôi, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho pheùp Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp vaøo giöõa Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp muoán vaøo giöõa Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi chuùng, Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, Hoøa thöôïng Ni neân quì goái chaép

tay noùi nhö sau:

626 BOÄ LUAÄT 2

- Xin Thaùnh giaû Taêng ghi nhôù cho. Thöùc-xoa-ma-ni naøy hoïc giôùi hai naêm ñaõ xong, tuoåi ñuû hai möôi, muoán thoï Cuï tuùc. Toâi laø Moã giaùp, nay theo Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Kính xin Taêng cho toâi phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû (noùi nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Thöùc-xoa-ma-ni Moã giaùp hoïc giôùi hai naêm ñaõ xong, tuoåi ñuû hai möôi, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ni Moã giaùp ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Ni Moã giaùp phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Thaùnh giaû Taêng xin laéng nghe! Thöùc-xoa-ma-ni Moã giaùp hoïc giôùi hai naêm ñaõ xong, tuoåi ñuû hai möôi, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ni Moã giaùp ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Taêng nay cho Ni Moã giaùp phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Caùc Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Ni Moã giaùp phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Thöùc-xoa-ma-ni naøy sau hai naêm hoïc giôùi, tuoåi ñuû hai möôi, muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, phaûi vaøo giöõa Taêng cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân chuùng Taêng. Leã Taêng xong, tröôùc heát quì goái chaép tay thænh Hoøa thöôïng Ni nhö sau: - Xin Toân sö ghi nhôù cho. Con laø Moã giaùp caàu xin Toân sö laøm Hoøa thöôïng. Mong Toân sö vì con laøm Hoøa thöôïng cho con thoï Cuï tuùc. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Theá roài, Hoøa thöôïng Ni neân khích leä ñeå ñeä töû sinh taâm hoan hyû, vaø ñeä töû ñaùp: - Con xin cuùi ñaàu thoï laõnh. Ñoaïn, Hoøa thöôïng Ni daïy caùch caàu xin y baùt, caàu xin chuùng Taêng, caàu xin hai vò Giôùi sö, caàu xin vò thaày daïy baûo ôû choã vaéng, roài giôùi thieäu vôùi chuùng Taêng. Baáy giôø, vò sö yeát-ma neân hoûi nhö sau: - ÔÛ trong ñaây ai coù theå daïy baûo Moã giaùp ôû choã vaéng khoâng? Ngöôøi coù theå daïy lieàn ñaùp: - Toâi coù theå daïy. Theá roài sö yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng baèng loøng ñeå Moã giaùp laøm

Hoøa thöôïng Ni cho Moã giaùp, Moã giaùp coù theå laøm ngöôøi daïy baûo ôû choã vaéng. - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp laøm Hoøa thöôïng Ni cho Moã giaùp, Moã giaùp laøm ngöôøi daïy baûo ôû choã vaéng, vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Vò thaày daïy baûo neân ñem ngöôøi muoán thoï Cuï tuùc ñeå caùch chuùng Taêng khoâng gaàn, khoâng xa, roài daïy baèng hai caùch: hoaëc sô löôïc, hoaëc ñaày ñuû. Theá naøo laø daïy sô löôïc? Ñoù laø neân hoûi ôû giöõa chuùng Taêng: “Ñieàu gì coù thì ngöôi phaûi noùi coù, ñieàu gì khoâng thì phaûi noùi khoâng”. Theá naøo laø daïy ñaày ñuû? Ñoù laø neân noùi: “Thieän nöõ haõy laéng nghe! Baây giôø laø luùc chí thaønh, laø luùc noùi thaät. Ñoái

vôùi chö Thieân, theá gian, thieân ma, caùc Phaïm thieân, Sa-moân, Baø-la-moân, caùc vò trôøi, ngöôøi ñôøi, A-tu-la, neáu khoâng noùi thaät töùc laø löøa doái hoï; ñoàng thôøi cuõng löøa doái ñoái vôùi Ni chuùng Thanh vaên ñeä töû cuûa Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Ñoù laø toäi raát naëng. Giôø ñaây, ta seõ hoûi ngöôi, ñieàu gì coù thì noùi coù, ñieàu gì khoâng thì noùi khoâng: - Cha meï, choàng coù coøn khoâng? Neáu noùi "Coøn" thì neân hoûi: - Cha meï vaø choàng coù cho pheùp khoâng? - Ñaõ thænh caàu Hoøa thöôïng Ni chöa? - Naêm y vaø baùt coù ñuû khoâng? - Hoïc giôùi hai naêm xong chöa? - Ñaõ laøm phaùp yeát-ma nuoâi chuùng chöa? - Teân cuûa ngöôi laø gì? Ñaùp: - Teân laø moã. - Hoøa thöôïng Ni teân laø gì? Ñaùp: - Teân moã. - Ngöôi khoâng gieát cha meï ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng gieát A-la-haùn ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaù Taêng ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng coù aùc taâm laøm cho thaân Phaät ra maùu ñaáy chöù? (Tuy Phaät Nieát-baøn ñaõ laâu, nhöng ñaây vaãn giöõ theo vaên cuõ) - Ngöôi khoâng huûy hoaïi tònh giôùi cuûa Tyø-kheo ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû nuùp trong chuùng ñeå troäm phaùp ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû gian phi ñaáy chöù?

628 BOÄ LUAÄT 2

- Ngöôi khoâng töï yù xuaát gia ñaáy chöù? - Tröôùc ñaây ñaõ töøng thoï Cuï tuùc chöa? Neáu noùi: "Ñaõ töøng thoï" thì neân baûo: "Ñi ñi! Khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc". Neáu noùi chöa thoï thì neân hoûi tieáp: - Ngöôi khoâng phaûi laø noâ tyø ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø con nuoâi ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng maéc nôï ngöôøi ta ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø vôï cuûa lính ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû do thaùm cho nhaø vua ñaáy chöù? - Ngöôi coù phaûi laø ngöôøi nöõ khoâng? - Ngöôi khoâng phaûi laø gaùi ñaù ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi laø keû laïn ñoïa (?) ñaáy chöù? - Hai ñöôøng tieåu vaø ñaïi khoâng thoâng nhau ñaáy chöù? - Hai ñöôøng ñoù khoâng bò thöông tích ñaáy chöù? - Ngöôi vaãn coù nhuõ hoa ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi chæ coù moät nhuõ hoa ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng bò beänh thöôøng ra huyeát ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi khoâng coù maùu ñaáy chöù? - Ngöôi khoâng phaûi thöôøng ra maùu trong moät thaùng ñaáy chöù? - Ngöôi chính laø ngöôøi nöõ phaûi khoâng? - Ngöôi coù maéc caùc chöùng beänh sau ñaây khoâng: Gheû lôû; da vaøng; beänh huûi, ung thö; beänh tró; ñaùi thaùo; beänh hoaøng ñaõng; beänh soát reùt; beänh suyeãn; beänh gaày oám; ñieân cuoàng; beänh nhieät; beänh phong thuõng; beänh phuø thuõng; beänh coå tröôùng; ñaïi loaïi caùc chöùng beänh nhö theá. Ngoaøi ra treân thaân ngöôi coøn maéc caùc beänh khaùc nöõa khoâng? Ñaùp: - Khoâng. Luùc naøy, giaùo thoï sö vaøo giöõa Taêng baïch: - Toâi ñaõ hoûi Moã giaùp xong, Moã giaùp töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn. Sö yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han, daïy baûo ôû choã vaéng xong. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Moã giaùp theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp vaøo giöõa Taêng. Caùc Thaùnh giaû Taêng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp vaøo giöõa Taêng vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy vaøo giöõa Taêng cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân cuûa

töøng vò Taêng, roài quì goái chaép tay tröôùc giôùi sö nhaän laáy y baùt vaø noùi: - Ñaây laø baùt duøng ñeå khaát thöïc, con xin gìn giöõ. (noùi nhö vaäy ba laàn). Ñaây laø Taêng-giaø-leâ, ñaây laø Uaát-ña-la-taêng, ñaây laø An-ñaø-hoäi, ñaây laø y che vai, ñaây laø aùo möa. Ñoù laø naêm y cuûa con. Vôùi naêm y naøy con seõ gìn giöõ suoát ñôøi khoâng xa lìa. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Baáy giôø, sö yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã vaéng xong. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho pheùp giôùi töû Ni Moã giaùp - theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp - vaøo giöõa Taêng xin thoï Cuï tuùc. Caùc Thaùnh giaû ñaõ baèng loøng cho giôùi töû Ni Moã giaùp - theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp - vaøo giöõa Taêng xin thoï Cuï tuùc, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài sö yeát-ma neân daïy giôùi töû caùch xin nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Con laø Moã giaùp, theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Giaùo thoï sö ñaõ hoûi han daïy baûo con ôû choã vaéng xong. Con laø Moã giaùp - theo Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp - nay theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Nguyeän xin Taêng thöông xoùt cho con thoï Cuï tuùc. (Xin nhö vaäy ba laàn). Sö yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã vaéng xong. Giôø theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp vaøo giöõa Taêng hoûi giôùi töû veà giaø naïn. Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp Hoøa thöôïng Ni - laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp - muoán vaøo giöõa Taêng hoûi giaø naïn; vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài Hoøa thöôïng Ni hoûi giôùi töû: - Baây giôø laø luùc phaûi chí thaønh, laø luùc noùi thaät, (cho ñeán) coù caùc chöùng beänh nhö vaäy vaø caùc chöùng beänh khaùc nöõa treân thaân ngöôi hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng coù. Sö yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã vaéng xong. Ñoàng thôøi ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp; ñaõ caàu Hoøa thöôïng, naêm y vaø baùt coù ñuû. Ngöôøi nöõ naøy ñaõ hoïc giôùi hai naêm hoaøn thaønh; ñaõ

thöïc hieän phaùp yeát-ma nuoâi chuùng; töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc giaø naïn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp - laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp - vaøo giöõa Taêng noùi veà ba phaùp nöông töïa. Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Hoøa thöôïng Ni Moã giaùp - laøm Hoøa thöôïng cho Moã giaùp - muoán vaøo giöõa Taêng noùi veà ba phaùp nöông töïa, vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Hoøa thöôïng Ni noùi vôùi giôùi töû: - Thieän nöõ haõy laéng nghe. Vì Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri muoán lôïi ích cho chuùng Thanh vaên ni neân chính thöùc cheá ra ba phaùp nöông töïa naøy. Neáu ngöôøi nöõ thöïc loøng thieän chí gaéng nhaãn ñöôïc thì cho thoï Cuï tuùc. Neáu khoâng gaéng nhaãn ñöôïc thì khoâng cho thoï

Cuï tuùc. Theá naøo laø ba phaùp nöông töïa? Ñoù laø: 1. Nöông töïa vaøo y phaán taûo ít vieäc, deã ñöôïc, hôïp vôùi thanh tònh, khoâng coù caùc loãi. Tyø-kheo-ni tuøy thuaän, nhôø vaøo ñoù maø xuaát gia thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo-ni. Theá thì ngöôi coù theå gaéng nhaãn thoï trì y phaán taûo naøy suoát ñôøi ñöôïc khoâng? Ñaùp: - Moâ Phaät ñöôïc. - Neáu ñöôïc y Khaâm-baø-la, y Ñieäp, y Soâ ma, y Caâu xaù da, y Xaù na, y Ma, y Khu maâu ñeà (thì haõy thoï trì). 2. Nöông vaøo vieäc khaát thöïc, ít vieäc, deã ñöôïc, hôïp vôùi thanh tònh, khoâng coù caùc loãi. Tyø-kheo-ni tuøy thuaän, nhôø vaøo ñoù maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo-ni. Theá thì ngöôi coù theå gaéng nhaãn duøng noù ñeå ñi khaát thöïc suoát ñôøi ñöôïc khoâng? Ñaùp: - Moâ Phaät ñöôïc. - Neáu ñöôïc böõa aên nöõa thaùng, böõa aên ngaøy moàng 8, ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm, khi tuïng giôùi, khi ñieåm dieän, khi ñöôïc môøi (thì haõy duøng). 3. Nöông nhôø thuoác traàn khí, ít vieäc, deã ñöôïc hôïp vôùi thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, Tyø-kheo-ni tuøy thuaän, nhôø vaøo ñoù maø xuaát gia thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo-ni. Theá thì ngöôi coù theå gaéng nhaãn suoát ñôøi uoáng thuoác traàn khí ñöôïc khoâng? Ñaùp: - Moâ Phaät ñöôïc. - Neáu ñöôïc söõa chua, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi vaø môõ (thì ngöôi haõy duøng).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 30 631

Vaäy nöông vaøo ba thaùnh chuûng treân (ba phaùp nöông töïa) ngöôi haõy tuøy thuaän maø hoïc. Theá roài sö yeát-ma baïch vôùi Taêng: - Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han, daïy baûo ôû choã vaéng xong. Nay theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp. Ñaõ caàu Hoøa thöôïng Ni. Naêm y vaø baùt coù ñuû. Ngöôøi nöõ naøy ñaõ hoaøn thaønh hai naêm hoïc giôùi. Ñaõ laøm pheùp yeát-ma nuoâi ñeä töû. Töï noùi mình thanh tònh, khoâng bò caùc giaø naïn. Ñaõ chaáp nhaän ba söï nöông töïa. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc vôùi Hoøa thöôïng Ni laø Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Thaùnh giaû Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Moã giaùp ñaõ hoûi han daïy baûo ôû choã vaéng xong. Nay theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp. Ñaõ caàu Hoøa thöôïng. Naêm y vaø baùt ñaày ñuû. Ngöôøi nöõ naøy ñaõ hoaøn thaønh hai naêm hoïc giôùi; ñaõ laøm phaùp yeát-ma nuoâi ñeä töû; töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc giaø naïn; ñaõ chaáp nhaän ba söï nöông töïa. Taêng nay cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp. Caùc Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc vôùi Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp xong, vì im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Ñoaïn, quay laïi noùi vôùi giôùi töû: - Thieän nöõ haõy laéng nghe! Ngöôi ñaõ thoï Cuï tuùc, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, khoâng coù caùc giaø naïn, tröôùc möôøi vò Taêng hoøa hôïp. Nay ngöôi phaûi kính troïng Phaät, kính troïng Phaùp, kính troïng Taêng, kính troïng Hoøa thöôïng, kính troïng A-xaø-leâ. Nay ngöôi ñaõ gaëp cô hoäi toát, thaân ngöôøi khoù ñöôïc, gaëp Phaät ra ñôøi thaät khoù, ñöôïc nghe phaùp cuõng khoù, chuùng Taêng hoøa hôïp, yù nguyeän thaønh töïu cuõng khoù. Ngöôi ñaõ ñöôïc

giôùi Cuï tuùc, vaäy haõy tuøy thuaän maø hoïc, gioáng nhö hoa voâ öu xa lìa buïi vaø nöôùc. Ngöôi phaûi nöông töïa vaøo giôùi phaùp maø tu taäp phaùp thieän Neâ- hoaøn cho ñöôïc ñaày ñuû. Ñaây laø baøi töïa giôùi kinh, taùm Ba-la-di, möôøi chín Taêng-giaø-baø-thi-sa, ba möôi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, moät traêm boán möôi moát Ba-daï-ñeà, taùm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, phaùp chuùng hoïc, baûy phaùp Dieät traùnh, phaùp tuøy thuaän. Nay ta chæ noùi toùm löôïc ñeå daïy baûo ngöôi. Sau naøy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ seõ daïy ngöôi ñaày ñuû. Sau khi thoï Cuï tuùc xong, ngay hoâm aáy Hoøa thöôïng ni phaûi daãn giôùi töû ñeán choã Tyø-kheo Taêng. Roài, Hoøa thöôïng ni quì goái chaép tay xin cho

giôùi töû nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con ñaõ cho Moã giaùp thoï cuï tuùc. Nay theo Taêng xin cho Moã giaùp ñöôïc thoï Cuï tuùc. Xin Taêng thöông xoùt cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc. (noùi nhö vaäy ba laàn) Baáy giôø, thaày yeát-ma neân hoûi (Hoøa thöôïng ni): - Trong chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn phaûi khoâng? Neáu khoâng hoûi nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá roài thaày yeát- ma phaûi baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp ni thoï Cuï tuùc. Trong chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn. Ni Moã giaùp ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - vaøo giöõa Taêng xin thoï Cuï tuùc. Caùc Ñaïi ñöùc ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - vaøo giöõa Taêng xin hoï Cuï tuùc, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Baáy giôø, thaày yeát-ma neân daïy giôùi töû quì goái chaép tay, xin nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con laø Moã giaùp theo Hoøa thöôïng ni Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Trong chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh, khoâng coù ai ngaên caûn. Con laø Moã giaùp, Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp. Nay con theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Kính mong Taêng thöông xoùt cho con thoï Cuï tuùc. (noùi nhö vaäy ba laàn). Theá roài, thaày yeát-ma phaûi taùc baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Trong chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn, ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng baèng loøng cho Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - thoï Cuï tuùc, thì toâi seõ hoûi caùc giaø naïn ôû giöõa chuùng Taêng. Caùc Ñaïi ñöùc ñaõ baèng loøng cho toâi hoûi caùc giaø naïn cuûa Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - ôû giöõa chuùng Taêng vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Thaày yeát-ma quay sang hoûi giôùi töû: - Giôø ñaây laø luùc chí thaønh, laø luùc noùi thaät, ñoái vôùi chö Thieân, theá gian, thieân ma, Phaïm thieân, Sa-moân, Baø-la-moân, caùc vò trôøi, ngöôøi ñôøi, A-tu-la, neáu khoâng noùi thaät töùc laø löøa doái caùc Ngaøi ñoàng thôøi cuõng löøa doái hai boä Taêng cuûa Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri. Ñoù laø toäi

loãi raát naëng. Giôø ñaây ta seõ hoûi ngöôi ôû giöõa Taêng, ñieàu gì coù thì noùi coù, ñieàu gì khoâng thì noùi khoâng. - Cha meï vaø choàng coù coøn khoâng? (Cho ñeán)

tröø choã kín cuûa ngöôøi nöõ, ngoaøi ra phaûi hoûi heát nhö treân. Theá roài thaày yeát-ma neân baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Trong chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn; ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc; cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp; ñaõ caàu Hoøa thöôïng; naêm y vaø baùt ñaày ñuû, ñaõ hoaøn thaønh hai naêm hoïc giôùi; ñaõ laøm phaùp yeát-ma nuoâi chuùng; töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc giaø naïn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho pheùp toâi noùi veà ba phaùp nöông töïa cho giôùi töû Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - ôû giöõa chuùng Taêng. Caùc Ñaïi ñöùc Taêng ñaõ baèng loøng ñeå toâi noùi veà ba phaùp nöông töïa cho giôùi töû Moã giaùp - ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng ni Moã giaùp - ôû giöõa chuùng Taêng vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoaïn, quay laïi noùi vôùi giôùi töû: - Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì muoán lôïi ích cho Ni chuùng Thanh vaên neân chính thöùc cheá ra ba phaùp nöông töïa naøy. Neáu ngöôøi nöõ coù taâm ngay thaúng thuaàn thieän, gaéng nhaãn thì cho thoï Cuï tuùc; neáu khoâng gaéng nhaãn thì khoâng cho thoï Cuï tuùc. Y phaán taûo ít vieäc, deã ñöôïc, phuø hôïp thanh tònh, khoâng coù caùc loãi, tuøy thuaän pheùp taéc cuûa Tyø-kheo-ni, nhôø vaøo ñoù maø xuaát gia, thoï Cuï tuùc, ñöôïc laøm Tyø-kheo-ni. Theá thì ngöôi coù theå gaéng nhaãn thoï trì y phaán taûo suoát ñôøi ñöôïc khoâng? Ñaùp: - Moâ Phaät ñöôïc. - Neáu ñöôïc caùc loaïi y nhö: y Khaâm-baø-la; y ñieäp, y soâ ma, y caâu xaù da, y xaù na, y ma, y khu maâu ñeà thì haõy maëc chuùng ñeå ñi khaát thöïc. Ñoàng thôøi nöông vaøo thuoác traàn khí nhö treân ñaõ noùi roõ. Theá roài, quay laïi baïch vôùi Taêng: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Ñaõ ôû tröôùc chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn, xin thoï Cuï tuùc. Cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp; ñaõ caàu Hoøa thöôïng; naêm y vaø baùt ñaày ñuû, ñaõ hoaøn thaønh hai naêm hoïc giôùi; ñaõ laøm phaùp yeát-ma nuoâi chuùng, töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn; chaáp nhaän nöông theo ba Thaùnh chuûng. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc; ñaõ ôû tröôùc chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng coù ai ngaên caûn, xin thoï

Cuï tuùc; cha meï vaø choàng ñaõ cho pheùp; ñaõ caàu Hoøa thöôïng; naêm y vaø baùt ñaày ñuû; ñaõ hoaøn thaønh hai naêm hoïc giôùi; ñaõ laøm phaùp yeát-ma nuoâi chuùng; töï noùi mình thanh tònh, khoâng coù caùc giaø naïn; ñaõ chaáp nhaän nöông töïa theo ba Thaùnh chuûng. Taêng nay cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc, Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc vôùi Hoøa thöôïng ni Moã giaùp thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc vôùi Hoøa thöôïng ni Moã giaùp, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Baáy giôø, quay laïi noùi vôùi giôùi töû: - Ngöôi ñaõ thoï Cuï tuùc, thoï Cuï tuùc moät caùch toát ñeïp, moät laàn baïch ba laàn yeát-ma, khoâng coù ai caûn trôû, Taêng hoøa hôïp, hai boä chuùng ñeàu möôøi vò trôû leân. Nay ngöôi

phaûi kính troïng Phaät, kính troïng Phaùp, kính troïng Taêng, kính troïng Hoøa thöôïng, kính troïng A-xaø-leâ. Ngöôi ñaõ gaëp ñöôïc dòp toát, thaân ngöôøi khoù ñöôïc, Phaät ra ñôøi khoù gaëp, nghe phaùp cuõng khoù, chuùng Taêng hoøa hôïp yù nguyeän thaønh töïu cuõng khoù. Ngöôi haõy ñaûnh leã Ñöùc Thích Ca Boån Sö vaø chuùng Thanh vaên. Khi ñaõ ñöôïc giôùi Cuï tuùc gioáng nhö hoa voâ öu ñaõ xa lìa buïi vaø nöôùc. Ngöôi phaûi nöông vaøo Giôùi Luaät ñeå tu taäp phaùp thieän Neâ-hoaøn cho vieân maõn. Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù coù laàu gaùc ôû trong röøng, nôi thaønh Tyø- xaù-ly. Baáy giôø, ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï muoán thoï Cuï tuùc. Ñoàng töû Ly-xa Am-baø-la nghe ñeä töû cuûa Phaùp-döï muoán thoï Cuï tuùc beøn suy nghó: “Neáu coâ gaùi naøy laøm nhö theá thì ñoái vôùi ta khoâng coù lôïi ích. Hoâm nay neáu coâ ra khoûi cöûa Tinh xaù thì ta seõ baét roài huûy hoaïi phaïm haïnh, ñeå coâ khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc”. Tyø-kheo-ni Phaùp-döï nghe theá, beøn ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng sang moät beân, roài baïch Phaät nhö sau: - Baïch Theá Toân! Con coù ñeä töû muoán thoï Cuï tuùc, nhöng neáu ra khoûi Tinh xaù thì sôï bò huûy hoaïi phaïm haïnh, khoâng hieåu noù ôû ñoù coøn Taêng ôû ñaây cho noù thoï Cuï tuùc ñöôïc khoâng? Phaät daïy: - Ñöôïc! Tröôùc heát, chuùng Tyø-kheo-ni cho thoï Cuï tuùc roài, ñi ñeán giöõa Tyø-kheo Taêng cho xin söù giaû thoï Cuï tuùc. Theá laø, Ni chuùng cho thoï Cuï tuùc xong, Phaùp-döï lieàn ñeán baïch Tyø- kheo Taêng xin cho söù giaû thoï Cuï tuùc. Baáy giôø, ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp muoán thoï Cuï tuùc, nhöng neáu ñeán ñaây thì sôï bò toån thöông phaïm

haïnh. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp muoán theo Taêng xin cho söù giaû thoï Cuï tuùc. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp xin söù giaû thoï Cuï tuùc, vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, Hoøa thöôïng ni phaûi vaøo giöõa Taêng quyø goái chaép tay baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con laø Tyø-kheo-ni Phaùp-döï coù ñeä töû laø Moã giaùp muoán thoï Cuï tuùc, nhöng neáu ñeán ñaây thì sôï toån thöông phaïm haïnh. Y thò ñaõ thoï Cuï tuùc giöõa chuùng Tyø-kheo-ni, khoâng coù ai ngaên caûn. Con laø Moã giaùp vì ñeä töû Moã giaùp xin söù giaû thoï Cuï tuùc. Kính mong Ñaïi ñöùc Taêng thöông töôûng cho söù giaû ñeä töû Moã giaùp cuûa con thoï Cuï tuùc. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Trong Taêng neân laøm yeát-ma cöû ngöôøi coù khaû naêng hoaëc hai, hoaëc ba ngöôøi nhöng khoâng ñöôïc laøm yeát-ma cöû nhieàu ngöôøi. Theá roài, ngöôøi laøm yeát-ma neân baïch: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp muoán thoï Cuï tuùc, ñaõ thoï Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Tyø-kheo-ni, khoâng coù ai ngaên caûn; neáu ñeán ñaây sôï toån thöông ñeán phaïm haïnh. Tyø- kheo-ni Phaùp-döï ñaõ vì ñeä töû Moã giaùp theo Taêng xin söù giaû thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay laøm yeát-ma cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp vì ñeä töû cuûa Phaùp-döï laø Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï

(474b) laø Moã giaùp muoán thoï Cuï tuùc, ñaõ ôû tröôùc chuùng Tyø-kheo-ni thoï Cuï tuùc, khoâng coù ai ngaên caûn. Nhöng neáu ñeán ñaây sôï toån thöông tôùi phaïm haïnh. Tyø-kheo-ni Phaùp-döï ñaõ vì ñeä töû Moã giaùp, theo Taêng xin söù giaû thoï Cuï tuùc. Taêng nay laøm yeát-ma cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp laøm söù giaû vì ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp thoï Cuï tuùc. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng laøm yeát-ma cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp laøm söù giaû vì ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp thoï Cuï tuùc thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng laøm yeát-ma cöû Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp laøm söù giaû, vì ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Phaùp-döï laø Moã giaùp thoï Cuï tuùc xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Sau khi thoï phaùp yeát-ma xong, Tyø-kheo naøy phaûi ñi ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni ngay hoâm ñoù. Theá roài, ngöôøi thoï Cuï tuùc phaûi höôùng ñeán

söù giaû quì goái chaép tay taùc baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con laø Moã giaùp theo Hoøa thöôïng ni Moã giaùp thoï Cuï tuùc, ñaõ thoï Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh, khoâng coù ai ngaên caûn. Neáu rôøi khoûi ñaây sôï toån thöông phaïm haïnh, neân con phaûi ôû taïi ñaây. Con laø Moã giaùp theo Hoøa thöôïng ni laø Moã giaùp, nay theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Kính mong Taêng thöông töôûng cho con thoï Cuï tuùc. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Theá roài, Hoøa thöôïng ni cuøng vôùi söù giaû trôû laïi trong Taêng. Hoøa thöôïng ni phaûi quì goái chaép tay baïch nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con laø Tyø-kheo-ni Phaùp-döï coù ñeä töû laø Moã giaùp muoán thoï Cuï tuùc, ñaõ thoï Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Tyø-kheo- ni thanh tònh, khoâng coù ai ngaên caûn. Neáu ñeán ñaây sôï toån thöông phaïm haïnh neân phaûi ôû taïi ñoù. Con laø Phaùp-döï coù ñeä töû laø Moã giaùp, nay theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Kính mong Taêng thöông töôûng cho thoï Cuï tuùc. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moã giaùp theo Moã giaùp thoï Cuï tuùc, ñaõ thoï Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Tyø-kheo-ni thanh tònh, khoâng coù ai ngaên caûn. Neáu ñeán ñaây sôï toån thöông phaïm haïnh, neân phaûi ôû taïi ñoù. Hoøa thöôïng ni Moã giaùp ñaõ theo Taêng xin thoï Cuï tuùc. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Moã giaùp thoï Cuï tuùc vôùi Hoøa thöôïng ni Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Sau khi xong moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, Hoøa thöôïng ni cuøng söù giaû trôû laïi Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni, noùi nhö sau: - Thieän nöõ haõy laéng nghe! Con ñaõ thoï Cuï tuùc, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, khoâng coù ai ngaên caûn, hai boä chuùng moãi boä töø möôøi ngöôøi trôû leân ñeàu hoøa hôïp, thoï Cuï tuùc xong con phaûi toân kính Tam Baûo. Con ñaõ gaëp dòp toát; thaân ngöôøi khoù ñöôïc; Phaät ra ñôøi khoù gaëp; ñöôïc nghe phaùp cuõng khoù. Ñoù goïi laø hai naêm hoïc giôùi, thoï Cuï tuùc ôû tröôùc hai boä chuùng. Ñaây thuoäc veà phaùp cung kính thöù hai. 3. Neâu toäi: Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc noùi toäi cuûa Tyø-kheo duø coù thaät hay khoâng coù thaät. Nhöng Tyø-kheo ñöôïc noùi toäi coù thaät cuûa Tyø-kheo-ni, song khoâng ñöôïc noùi toäi khoâng coù thaät. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc noùi: - Tyø-kheo thaày thuoác,

Tyø-kheo phaïm giôùi, Tyø-kheo laåm caåm. Neáu laø thaân quyeán thì ñöôïc khuyeân baûo nhoû nheï nhöng khoâng ñöôïc traùch cöù. Neáu ngöôøi ñoù coøn nhoû tuoåi thì neân khuyeân:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 30 637

- Nay oâng khoâng hoïc ñôïi ñeán giaø môùi hoïc sao? Sau naøy oâng seõ daïy baûo ñeä töû, neáu oâng khoâng hoïc thì sau naøy ñeä töû seõ hoïc theo thoùi xaáu cuûa oâng. Theá neân, oâng phaûi tuøy thuaän hoïc kinh, ñoïc kinh. Neáu Tyø-kheo-ni noùi loãi cuûa Tyø-kheo: "Tyø-kheo thaày thuoác, Tyø- kheo phaïm giôùi, Tyø-kheo laåm caåm", thì phaïm phaùp baát kính. Tyø-kheo ñöôïc noùi veà loãi coù thaät cuûa Tyø-kheo-ni, nhöng khoâng ñöôïc khieån traùch, noùi: - Muï giaø troïc ñaàu, muï giaø daâm ñaõng, muï giaø laåm caåm. Neáu laø thaân quyeán laøm ñieàu phi phaùp, thì ñöôïc khuyeân baûo: - Ñöøng laøm vieäc ñoù. Nhöng khoâng ñöôïc maéng moû maø phaûi khuyeân baûo nhoû nheï. Neáu ngöôøi ñoù coøn nhoû tuoåi, thì neân khuyeân: - Nay coâ khoâng hoïc, ñôïi ñeán giaø môùi hoïc sao? Sau naøy coâ seõ daïy baûo ñeä töû, neáu coâ khoâng hoïc thì sau naøy ñeä töû seõ noi theo thoùi xaáu cuûa coâ. Theá neân, caàn phaûi hoïc kinh, tuïng kinh. Neáu Tyø-kheo maéng moû Tyø-kheo-ni: "Muï giaø troïc ñaàu, muï giaø daâm ñaõng, muï giaø baát thieän khoâng bieát aân nghóa" thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Ñoù laø Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc noùi loãi coù thaät hay khoâng coù thaät cuûa Tyø-kheo, nhöng Tyø-kheo ñöôïc noùi loãi coù thaät cuûa Tyø-kheo-ni. Ñaây laø phaùp toân kính thöù ba. 4. Khoâng ñöôïc nhaän phaåm vaät tröôùc: Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc nhaän thöùc aên, phoøng xaù giöôøng neäm tröôùc Tyø-kheo. Neáu coù ngöôøi môøi Tyø-kheo-ni thoï trai thì neân baûo hoï môøi caùc vò toân tuùc Tyø-kheo tröôùc. Neáu hoï noùi: "Ñoái vôùi hoï, con khoâng coù loøng toân kính, con chæ muoán môøi quyù Tyø-kheo-ni maø thoâi", thì neân ñaùp: "Toâi cuõng khoâng nhaän". Neáu hoï noùi: "Tröôùc ñaây con ñaõ töøng môøi chö Taêng duøng böõa aên tröôùc, böõa aên sau roài, nhöng chöa töøng môøi quyù Ni sö", thì neân nhaän. Chí ít laø hoï ñaõ cuùng cho Taêng moät cheùn côm, roài sau ñoù, Tyø-kheo-ni nhaän caùc moùn aên ngon thì khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi ñeán noùi: "Con muoán laøm phoøng cho quyù Ni sö", thì neân baûo hoï laøm cho caùc baäc toân tuùc Tyø-kheo tröôùc. Neáu hoï noùi: "Con khoâng coù loøng toân kính ñoái vôùi hoï maø chæ muoán laøm cho Ni sö thoâi", thì neân ñaùp: "Toâi cuõng khoâng nhaän". Neáu hoï noùi: "Tröôùc ñaây con ñaõ töøng laøm phoøng xaù, giaûng ñöôøng, nhaø taém, trai ñöôøng, nhaø ngoõ, maùi che gieáng, caàu tieâu, nhaø ñeå röûa chaân cho chuùng Taêng roài, nhöng chöa laøm cho quyù Ni sö", thì neân nhaän. Thaäm chí neáu tröôùc ñoù hoï ñaõ laøm cho Taêng moät caùi nhaø beáp, thì sau ñoù Tyø-kheo-ni nhaän phoøng

638 BOÄ LUAÄT 2

lôùn khoâng coù toäi. Neáu coù ngöôøi ñem giöôøng neäm ñeán cuùng döôøng cho Tyø-kheo-ni, thì neân baûo hoï cuùng döôøng cho caùc baäc toân tuùc Tyø-kheo tröôùc. Neáu hoï noùi: "Con khoâng coù loøng toân kính ñoái vôùi caùc vò aáy" thì neân noùi: "Toâi cuõng khoâng nhaän". Neáu hoï noùi: "Tröôùc ñaây con ñaõ töøng cuùng cho

Tyø-kheo Taêng giöôøng neäm, goái chaên, ngoïa cuï, maø chöa töøng cuùng cho chö Ni", thì ñöôïc nhaän. Thaäm chí neáu tröôùc ñoù hoï ñaõ cuùng cho Tyø-kheo Taêng moät chieác giöôøng nhoû, Tyø-kheo-ni sau ñoù nhaän giöôøng neäm khoâng coù toäi. Neáu ñaøn-vieät chöa töøng cuùng trai phaïn cho chö Taêng laïi cuùng giöôøng neäm cho Tyø-kheo-ni tröôùc maø Ni nhaän thì phaïm toäi baát kính. Ñoù goïi laø Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc nhaän thöùc aên, giöôøng neäm tröôùc chö Taêng. Ñeán ñaây heát phaùp toân kính thöù tö. 5. Nöûa thaùng Ma-na-ñoûa: Neáu Tyø-kheo-ni phaïm toäi baát kính thì phaûi thöïc haønh Ma-na-ñoûa nöûa thaùng ôû tröôùc hai boä Taêng. Neáu phaïm möôøi chín toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa thì phaûi haønh Ma-na-ñoûa nöûa thaùng ôû tröôùc hai boä Taêng. Khi Tyø- kheo-ni ôû trong chuùng haønh phaùp tuøy thuaän, thì haèng ngaøy phaûi baïch hai boä taêng. Ñoù goïi laø Tyø-kheo-ni haønh phaùp Ma-na-ñoûa nöûa thaùng ôû giöõa hai boä Taêng. Phaùp toân kính thöù naêm ñeán ñaây laø heát. 6. Caàu giaùo thoï trong dòp Boá-taùt nöûa thaùng Vaøo ngaøy Boá-taùt, hoaëc taát caû Tyø-kheo-ni, hoaëc sai söù giaû ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo leã thaùp, roài ñeán choã Tyø-kheo quen bieát gôûi duïc thanh tònh, noùi nhö sau: - Taát caû Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo, xin hoûi veà vieäc Boá-taùt, thænh caàu daïy baûo. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Khi Boá-taùt, thaày Tyø-kheo tuïng giôùi neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Hoâm nay Boá-taùt, ñaõ qua chöøng aáy ngaøy, coøn laïi chöøng aáy ngaøy. Ñaây laø vieäc thöôøng laøm cuûa chuùng Thanh vaên ñeä töû Phaät. Caùc Tyø-kheo haõy thuyeát duïc thanh tònh cuûa caùc Ñaïi ñöùc khoâng ñeán. Theá coøn ai nhaän duïc cuûa Tyø-kheo-ni? Ngöôøi nhaän duïc cuûa Ni neân ñeán tröôùc Thöôïng toïa, traät vai aùo beân phaûi, chaép tay noùi nhö sau: - Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo Taêng, gôûi duïc thanh tònh, hoûi veà vieäc Boá-taùt, thænh caàu daïy baûo. (Noùi nhö vaäy ba laàn) Ngöôøi tuïng giôùi neân hoûi; - Ai daïy baûo Tyø-kheo-ni? Neáu coù ngöôøi ñaõ daïy baûo tröôùc thì ngöôøi sau neân hoûi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 30 639

- Ngaøy naøo ñeán choã Ni? Daïy baûo taïi ñaâu? Ngöôøi ñaõ daïy baûo tröôùc neân noùi: - Ngaøy moã ñeán taïi choã moã. Neáu khoâng coù ngöôøi daïy baûo, thì khi nhaän duïc thanh tònh cuûa Ni, Tyø-kheo neân noùi: - Naøy chò em! Khoâng coù ngöôøi daïy baûo, phaûi caån thaän, chôù buoâng lung. Neáu Tyø-kheo naøo thaønh töïu möôøi hai ñöùc tính sau ñaây thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû laøm ngöôøi daïy baûo. Ñoù laø: 1. Trì giôùi. 2. Nghe nhieàu khoâng queân. 3. Trì luaät roäng hoaëc heïp. 4. Coù bieän taøi kheùo noùi. 5. Hoïc giôùi. 6. Hoïc ñònh. 7. Hoïc tueä. 8. Coù theå ñoaïn tröø aùc taø. 9. Phaïm haïnh thanh tònh. 10. Khoâng laøm hoen oá tònh haïnh cuûa Tyø-kheo-ni. 11. Nhaãn nhuïc. 12. Ñuû hai möôi tuoåi haï, hoaëc nhieàu hôn. Ñoù goïi laø ngöôøi thaønh töïu möôøi hai yeáu toá, Taêng neân cöû laøm ngöôøi daïy baûo Tyø-kheo-ni. Ngöôøi laøm yeát-ma neân baïch: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu möôøi hai yeáu toá, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cöû Tyø-kheo Moã giaùp ñi daïy baûo Tyø-kheo-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu möôøi hai yeáu toá, Taêng nay cöû Tyø-kheo Moã giaùp ñi daïy baûo Tyø-kheo-ni. Caùc Ñaïi ñöùc

naøo baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp ñi daïy baûo Tyø-kheo-ni thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Taêng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo Moã giaùp ñi daïy baûo Tyø-kheo-ni xong vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Vò Tyø-kheo nhaän phaùp yeát-ma roài neân ñeán daïy baûo Tyø-kheo-ni. Phaùp daïyï baûo coù taùm tröôøng hôïp nhö sau: 1. Phi thôøi. 2. Phi xöù. 3. Quaù thôøi.

4. Chöa ñeán luùc. 5. Khoâng hoøa hôïp. 6. Quyeán thuoäc. 7. Thuyeát phaùp baèng nhöõng caâu daøi. 8. Ngheânh ñoùn daïy doã. 1. Phi thôøi: Daïy doã töø luùc maët trôøi laën ñeán khi maët trôøi chöa moïc, ñoù goïi laø phi thôøi. Neáu Tyø-kheo daïy baûo Tyø-kheo-ni luùc phi thôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 2. Phi xöù: Khoâng ñöôïc giaùo hoùa ôû choã kín ñaùo, choã troáng traûi maø phaûi giaùo hoùa ôû choã khoâng kín, khoâng troáng, nhö ôû giaûng ñöôøng, döôùi goác caây. Neáu Tyø-kheo giaùo hoùa Tyø-kheo-ni ôû choã khoâng thích hôïp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø phi xöù. 3. Quaù thôøi: Neáu ñeán ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm môùi giaùo hoùa, ñoù goïi laø quaù thôøi. 4. Chöa ñeán luùc: Giaùo hoùa vaøo ngaøy moàng moät, moàng hai, moàng ba trong thaùng, ñoù goïi laø chöa ñeán luùc. Neân ñeán giaùo hoùa töø ngaøy moàng boán ñeán ngaøy möôøi ba. Neáu chöa ñeán luùc maø ñeán giaùo hoùa Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø chöa ñeán luùc. 5. Khoâng hoøa hôïp: Khi Tyø-kheo-ni khoâng hoøa hôïp thì khoâng neân giaùo hoùa, ñôïi khi hoï hoøa hôïp môùi giaùo hoùa. Ngöôøi giaùo hoùa khi ñeán, neân hoûi: - Ni Taêng ñaõ hoøa hôïp chöa? Neáu hoï ñaùp: “Hoøa hôïp”, thì neân sai söù giaû goïi Tyø-kheo-ni ñeán nghe giaùo hoùa. Neáu ngöôøi naøo giaø beänh ñang uoáng thuoác, hoaëc ñang lo vieäc y baùt khoâng ñeán ñöôïc thì phaûi gôûi duïc, noùi nhö sau: - Toâi laø Moã giaùp, gôûi duïc veà vieäc giaùo hoùa (noùi nhö vaäy ba laàn). Neáu Tyø-kheo-ni khoâng hoøa hôïp maø giaùo hoùa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng hoøa hôïp. 6. Quyeán thuoäc: Khoâng neân giaùo hoùa thieân vò maø neân giaùo hoùa taát caû Ni Taêng khi ñaõ hoøa hôïp. Ñoù goïi laø quyeán thuoäc. 7. Noùi daøi doøng: Nhö Toân giaû Nan-ñaø giaùo hoùa Ni daøi doøng; chæ neân noùi nhö sau: Chôù laøm caùc vieäc aùc, Vaâng laøm caùc haïnh laønh, Giöõ taâm yù trong saïch, Chö Phaät daïy nhö vaäy. Naøy caùc chò em! Ñaây laø nhöõng lôøi daïy baûo ai muoán nghe thì nghe, khoâng muoán nghe thì tuøy yù ra ñi.

Neáu Tyø-kheo giaùo hoùa Tyø-kheo-ni daøi doøng thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Ñoù goïi laø thuyeát phaùp daøi doøng. 8. Caùch ñoùn röôùc ngöôøi giaùo hoùa: Neáu Tyø-kheo-ni truù taïi thaønh aáp xoùm laøng nghe Tyø-kheo ñeán ngaøy moã tôùi giaùo hoùa, neáu khoâng coù ngöôøi cung caáp, thì neân nhôø caùc Tyø-kheo nhoû tuoåi caàm höông hoa, côø phöôùn, loïng baùu ñeán ñoùn röôùc. Neáu nhö khoâng coù thì tuøy theo ít nhieàu, toái thieåu laø chaép tay baøy toû loøng toân kính, mang giuùp y baùt. Ñi ñoùn töø moät do dieân, nöûa do dieân, hoaëc moät Caâu-loâ-xaù, nöûa Caâu-loâ-xaù, ít nhaát laø ra ngoaøi thaønh aáp xoùm laøng ñoùn tieáp. Neáu

khoâng ñoùn röôùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ñeán roài, neân vaän ñoäng ñaøn-vieät cuùng döôøng böõa aên tröôùc, böõa aên sau, nöôùc giaûi khaùt phi thôøi moät caùch taän taâm, hôïp cuøng ñeä töû chu caáp trong baûy ngaøy ñöøng ñeå thieáu thoán. Neáu khoâng coù gì thì laáy bôùt y baùt thöøa cuûa mình ñem cuùng döôøng. Neáu cuõng khoâng coù nöõa thì ít nhaát chaép tay bieåu loä söï cung kính. Khi giaùo hoùa Ni, hoaëc duøng A-tyø-ñaøm, hoaëc Tyø-ni. A-tyø-ñaøm laø chæ cho chín boä Kinh; Tyø-ni laø chæ cho Ba-la-ñeà-moäc-xoa (giôùi boån) hoaëc noùi roäng, hoaëc noùi heïp. Ngöôøi giaùo hoùa khi thaáy Ni ñeán khoâng ñöôïc cuùi ñaàu ñöùng im maø neân xem töôùng maïo, oai nghi cuûa hoï. Neáu thaáy hoï xöùc daàu öôùt treân ñaàu, veõ chaân maøy, mang y ñaäm maøu choùi loïi röïc rôõ, buoäc daây löng traéng v.v..., thì phaûi khieån traùch. Neáu ngöôøi ñoù coøn treû tuoåi thì neân noùi: - Naøy chò em! Nay coâ coøn treû maø khoâng hoïc, ñôïi ñeán giaø môùi hoïc sao? Sau naøy coâ seõ daïy baûo ñeä töû, neáu coâ khoâng hoïc thì ñeä töû seõ baét chöôùc thoùi xaáu cuûa coâ. Vì theá, coâ phaûi tuøy thuaän hoïc Kinh, tuïng Kinh. Neáu khi ñoù coù ngöôøi theá tuïc thì khoâng ñöôïc daïy nhö theá, sôï hoï sinh taâm baát thieän, noùi: - Sa-moân daïy baûo vôï. Neáu tröôøng hôïp nhö theá thì khoâng neân daïy maø neân hoûi caùc Ni khaùc: - Ngöôøi naøy laø ñeä töû ñoàng haønh cuûa ai? Ñeä töû y chæ cuûa ai? Hoûi xong, neân baûo Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ngöôøi aáy daïy baûo khieån traùch khieán cho hoï tuøy thuaän tuaân haønh, ñöøng laøm nhöõng vieäc traùi oai nghi. Khi Tyø-kheo giaùo hoùa Tyø-kheo-ni phaûi xem hoï nhö nöõ giôùi; coøn Tyø-kheo-ni ñoái vôùi ngöôøi giaùo hoùa phaûi xem nhö Ñöùc Phaät. Ñoù laø nöûa thaùng hoûi thaêm vieäc Boá-taùt vaø caàu thænh daïy baûo.

Ñeán ñaây heát phaùp toân kính thöù saùu. 7. Khoâng nöông töïa Tyø-kheo khoâng ñöôïc an cö: Neáu thaân nhaân muoán môøi Tyø-kheo-ni an cö, thì neân baûo ñaøn-vieät môøi caùc baäc toân tuùc Tyø-kheo tröôùc. Neáu hoï noùi: "Toâi khoâng coù loøng toân kính caùc vò aáy maø chæ muoán môøi caùc Ni", thì Ni neân noùi: - Toâi cuõng khoâng ñi. Neáu vì thaân nhaân muoán ñi, thì neân ñích thaân môøi Tyø-kheo. Ñeán nôi ñoù roài, neân saép xeáp böõa aên tröôùc, böõa aên sau, nöôùc giaûi khaùt phi thôøi, y an cö, chôù ñeå thieáu thoán. Neáu thaân nhaân khoâng cung caáp thì neân laáy nhöõng y baùt dö cuûa mình ra cung caáp. Neáu trong luùc an cö maø Tyø-kheo cheát, hoaëc boû tu, hoaëc ñi nôi khaùc thì Ni khoâng ñöôïc boû ñi. Neáu trong ba do dieân coù Taêng giaø lam thì neân keát giôùi thoâng thöông roài moãi nöûa thaùng ñeán hoûi vieäc Boá-taùt. Neáu coù caùc naïn nhö treân ñöôøng ñi coù boïn giaëc cöôùp khuûng boá, sôï maát maïng, thöông toån phaïm haïnh thì ñeán heát ngaøy an cö neân ñeán ñoù Töï töù. Neáu vaãn coøn caùc hieåm naïn thì neân baûo thaân nhaân môøi caùc Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài thì phaûi cung caáp nhöõng nhu yeáu nhö böõa aên tröôùc, böõa aên sau vaø thöùc uoáng phi thôøi, ñöøng ñeå thieáu thoán. Sau khi Töï töù xong neân trôû veà choã cuõ. Neáu Tyø-kheo-ni muoán an cö taïi choã naøo maø nôi ñoù khoâng coù Tyø- kheo thì khoâng ñöôïc an cö. Neáu cöù ôû ñoù an cö thì phaïm phaùp baát kính. Ñoù goïi laø nôi khoâng coù Tyø-kheo thì Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc an cö. Ñeán ñaây heát phaùp toân kính thöù

baûy. 8. Tyø-kheo-ni an cö xong phaûi thoï Töï töù tröôùc hai boä Taêng: Tyø-kheo-ni ñeán ngaøy Töï töù thoï Töï töù xong, saùng sôùm hoâm sau, taát caû phaûi ñi ñeán choã Taêng thoï Töï töù. Trong Ni Taêng neân laøm phaùp yeát-ma cöû moät ngöôøi coù theå thoï Töï töù. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ni chuùng laéng nghe! Tyø-kheo-ni Moã giaùp coù theå vì Ni chuùng laøm ngöôøi Töï töù. Neáu thôøi giôø cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng laøm yeát-ma cöû Tyø-kheo-ni Moã giaùp vì Ni chuùng laøm ngöôøi Töï töù. Caùc Ni chuùng ñaõ baèng loøng cöû Tyø-kheo-ni Moã giaùp vì Ni chuùng laøm ngöôøi Töï töù xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi hai boä chuùng Tyø-kheo-ni, Taêng ñeàu hoøa hôïp, thì neân noùi nhö sau: - Tyø-kheo-ni hoøa hôïp vôùi Tyø-kheo Taêng hoøa hôïp noùi Töï töù: Neáu

thaáy, nghe, nghi coù toäi, xin Taêng thöông xoùt noùi cho bieát. Neáu thaáy, nghe, nghi ñuùng toäi, seõ nhö phaùp tröø dieät. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Neáu Tyø-kheo Taêng hoøa hôïp vôùi nhieàu Tyø-kheo-ni thì neân noùi nhö sau: - Nhieàu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo Taêng hoøa hôïp noùi vieäc Töï töù: Neáu thaáy, nghe, nghi coù toäi, xin Taêng thöông xoùt noùi cho toâi bieát. Neáu töï bieát, thaáy (mình coù toäi) seõ nhö phaùp dieät tröø (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Neáu Tyø-kheo hoøa hôïp, moät Tyø-kheo-ni neân noùi nhö sau: - Con Tyø-kheo-ni xin noùi Töï töù vôùi Tyø-kheo Taêng hoøa hôïp: Neáu thaáy, nghe, nghi coù toäi, xin Taêng thöông xoùt noùi cho con bieát. Neáu töï bieát, thaáy (mình coù toäi) con seõ nhö phaùp dieät tröø (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Neáu nhieàu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, neân noùi nhö sau: - Chuùng Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, caùc Ñaïi ñöùc noùi Töï töù: Neáu thaáy, nghe, nghi coù toäi, xin caùc Ñaïi ñöùc thöông xoùt noùi cho con bieát. Neáu bieát, thaáy, (mình coù toäi) seõ nhö phaùp dieät tröø. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Neáu nhieàu Tyø-kheo cuøng vôùi nhieàu Tyø-kheo-ni thì neân noùi nhö sau: - Nhieàu Tyø-kheo-ni vôùi caùc Ñaïi ñöùc noùi Töï töù... (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Neáu moät Tyø-kheo vôùi moät Tyø-kheo-ni thì neân noùi nhö sau: - Con laø Tyø-kheo-ni tröôùc Ñaïi ñöùc xin noùi Töï töù: Neáu thaáy, nghe, nghi coù toäi, xin Ñaïi ñöùc thöông xoùt noùi cho con bieát. Neáu bieát, thaáy (mình coù toäi) con seõ nhö phaùp dieät tröø. (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Tyø-kheo-ni sau khi an cö xong phaûi thoï Töï töù ôû giöõa hai boä chuùng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo-ni ngaøy möôøi saùu khoâng ñeán choã Tyø-kheo Taêng thoï Töï töù, ñeán ngaøy möôøi baûy môùi tôùi thoï Töï töù thì phaïm toäi baát kính. Ñoù goïi laø phaùp toân kính thöù taùm cuûa Tyø-kheo-ni.

644 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 31

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ CHÍN

NAÁU AÊN ÔÛ CHOÃ NGUÛ VAØ TÖÏ NAÁU AÊN

Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng Daõ ñöôïc chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi cuùng döôøng. Baáy giôø, nhaø beáp ñöôïc laøm trong Taêng vieän, nöôùc vo gaïo vaø nöôùc baån röûa cheùn chaûy ra ngoaøi ñöôøng heûm, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao choã ôû vaø nhaø beáp cuûa Sa-moân Thích töû khoâng caùch bieät nhau? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng thaät ñaùng bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch. Töø nay Ta khoâng cho pheùp laøm nhaø beáp ôû trong choã ôû ñeå roài nöôùc vo gaïo chaûy ra beân ngoaøi. Pheùp laøm nhaø beáp khoâng neân laøm ôû phöông Ñoâng, phöông Baéc maø neân laøm taïi phöông Nam, phöông Taây. Neáu Tyø-kheo laøm nhaø beáp ôû beân trong, ñeå cho nöôùc vo gaïo chaûy ra beân ngoaøi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh taïi nöôùc Caâu-taùt-la, ñeán thoân Baø-la- moân Ha-ñeá, nhö söï kieän chaùo ôû treân ñaõ noùi roõ, cho ñeán Phaät khoâng cho pheùp naáu aên ôû taïi choã nguû. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh nöôùc Caâu-taùt-la ñeán thoân Baø-la-moân Coá Thaïch. Khi aáy, coù moät oâng giaø hôùt toùc caû hai cha con xuaát gia, nghe Phaät ñeán ñònh naáu chaùo, nhö söï kieän chaùo ôû treân ñaõ noùi roõ, cho ñeán Phaät khoâng cho pheùp naáu aên nôi choã nguû vaø töï naáu aên. Laïi nöõa, khi Phaät du haønh ñeán nöôùc Öông-caàu-ña-la. Luùc aáy,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 645

Phaïm chí Chi-ni-da-loa-keá nghe Theá Toân ñeán, beøn laøm phoøng Taêng, nhaø beáp, roài sai ngöôøi ñeán môøi Phaät. Phaät beøn baûo Öu-ba-ly: - OÂng haõy ñeán sôùm nôi ñoù nhaän laáy nhaø naáu aên cho Taêng, chôù ñeå quaù luùc ñaàu ñeâm, neáu ñeå quaù töùc goïi laø choã ôû cuûa Taêng, khoâng ñöôïc duøng laøm nhaø beáp. Khi aáy, Öu-ba-ly baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Ñöôïc laøm nhaø beáp coù maùi lôïp rieâng bieät ra khoâng? - Ñöôïc. - Baïch Theá Toân! Hôïp chung hai phoøng coù maùi lôïp rieâng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Hôïp chung hai phoøng cuøng moät maùi lôïp ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Ñöôïc duøng hai choã rieâng coù maùi lôïp rieâng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Ñöôïc duøng moät beân, hai beân, ba beân, taát caû ñeàu rieâng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Caùch con ñöôøng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Duøng treân gaùc, döôùi gaùc laøm ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. Hoaëc goác caây ôû tònh ñòa, coøn caønh laù ôû choã ñaát baát tònh; hoaëc goác caây ôû choã ñaát baát tònh, coøn caønh laù ôû choã tònh ñòa; hoaëc goác caây vaø caønh laù ñeàu ôû choã ñaát baát tònh; hoaëc goác caây vaø caønh laù ñeàu ôû choã tònh ñòa. Moät choã ñöôïc lôïp rieâng bieät: Taêng ñöôïc duøng choã naøy laøm nhaø beáp, nhö vaäy cho ñeán phoøng rieâng bieät ñöôïc lôïp rieâng bieät, Taêng ñeàu ñöôïc duøng laøm nhaø beáp. Cuõng nhö moät beân, hai beân, ba beân, taát caû ñeàu ñöôïc laøm nhaø beáp. Caùch con ñöôøng: Hai beân ñöôøng thanh tònh (hôïp leä), ôû giöõa khoâng thanh tònh, neáu ñeå bình söõa v.v... ôû giöõa ñöôøng, neân xoi thuûng hai ñaàu ñeå söõa chaûy vaøo tònh ñòa (choã hôïp leä) thì ñöôïc pheùp laáy duøng. Neáu caùi bao ñöïng luùa, boät, ñaäu ñeå ngay giöõa ñöôøng thì ñöôïc môû hai ñaàu ñeå laáy. Neáu caûi, haønh, mía ñeå ôû giöõa ñöôøng thì ñöôïc caét laáy duøng, vaãn hôïp leä. Treân gaùc, döôùi gaùc: Treân gaùc vaø döôùi

gaùc ñeàu ñöôïc duøng laøm nhaø beáp. Goác caây ôû tònh ñòa, caønh laù ôû choã baát tònh: Neáu goác caây moïc ôû

tònh ñòa, coøn caønh laù ôû choã baát tònh, maø traùi ruïng xuoáng ñaát, thì ngay khi aáy neân laáy ñem caát vaøo trong nhaø beáp. Neáu khoâng laáy ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm thì thaønh ra baát tònh. (Khoâng hôïp leä). Goác caây ôû choã ñaát baát tònh, caønh laù ôû choã ñaát thanh tònh: Caây moïc ôû choã ñaát baát tònh, caønh laù phuû ra choã ñaát thanh tònh, neáu quaû rôi xuoáng ñaát töùc laø thanh tònh, tuøy luùc muoán laáy cöù laáy. Caû hai ñeàu khoâng thanh tònh: Caây moïc ôû choã ñaát baát tònh, caønh laù cuõng phuû ra choã ñaát baát tònh, khi quaû rôi neân nhaët ñem caát vaøo trong nhaø beáp. Neáu khoâng laáy ngay khi aáy ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm, töùc laø khoâng thanh tònh. Caû hai ñeàu thanh tònh: Caây moïc ôû choã ñaát thanh tònh, caønh laù cuõng phuû ra choã ñaát thanh tònh, khi quaû rôi töùc laø thanh tònh, tuøy luùc muoán laáy thì laáy. Ñoù goïi laø caû hai ñeàu thanh tònh. Cuû caûi, haønh, rau moïc ôû choã ñaát khoâng thanh tònh, neáu muoán haùi neân haùi ñuùng luùc roài ñem caát vaøo trong nhaø beáp; neáu khoâng haùi ñuùng luùc ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm töùc laø khoâng thanh tònh. Neáu boïn troäm ñeán haùi troäm rau quaû, bò phaùt giaùc, chuùng hoaûng sôï boû rau quaû chaïy thoaùt thaân maø ta caàn thì laáy lieàn roài ñem caát trong nhaø beáp. Neáu noùi raèng ñeå saùng mai môùi laáy, thì ñeán khi qua khoûi ñaàu ñeâm töùc laø khoâng thanh tònh. Neáu khoâng hay khi chuùng boû laïi, hoaëc sôùm hoaëc muoän môùi troâng thaáy, thì neân laáy ñem caát trong nhaø beáp. Neáu khoâng laáy ñeå qua quaù ñaàu ñeâm, töùc laø khoâng thanh tònh. Neáu döa, baàu moïc ôû choã ñaát baát tònh, thì khi haùi neân ñem caát vaøo trong nhaø beáp. Neáu khoâng ñem caát ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm töùc laø khoâng thanh tònh. Taïi truù xöù cuûa Taêng neáu coù ñaøn-vieät ñem cho thoùc, maø thoùc bò ñoå ra choã ñaát baát tònh, thì neân hoát ngay khi aáy roài ñem caát vaøo trong nhaø beáp. Neáu khoâng hoát ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm töùc laø khoâng thanh tònh. Neáu baïch y ñem baùnh buùn, löông khoâ ñeán Tinh xaù xin ôû laïi trong ñeâm; ñeán saùng hoâm sau khi ra ñi, ñem cho Tyø-kheo, töùc laø thanh tònh. Neáu Tyø-kheo suy nghó: “Ngaøy mai khi hoï ñi, aét haún seõ ñem cho ta”, thì khi hoï ñem cho ñöôïc xem laø khoâng thanh tònh. Neáu hoï ñem rau quaû ñeán xin ôû laïi cuõng vaäy. Neáu hoï chôû luùa gaïo ñeán, caát ñaày kho nhaø beáp, soá coøn laïi hoaëc ñeå trong giaûng ñöôøng, trong nhaø söôûi, trong nhaø che gieáng, trong nhaø chaát cuûi ôû ngoaøi saân, neáu laø choã ñaát baát tònh, thì ñaàu, giöõa, cuoái ñeâm tuøy luùc ñoå xong dôøi ñi lieàn. Neáu khoâng dôøi ñi, ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm, töùc laø khoâng thanh tònh. Neáu muoán xaây döïng choã ôû môùi thì Tyø-kheo doanh söï neân duøng

daây ño ñaït söû duïng ñeå qua khoûi ñaàu ñeâm töùc laø khoâng thanh tònh. Tuøy theo möùc ñoä caàn thieát maø quy ñònh nhaø beáp; khi quy ñònh nhaø beáp xong roài môùi quy ñònh choã ôû, phoøng söôûi, giaûng ñöôøng, nhaø ngoõ, nhaø taém, nhaø ñeå cuûi, nhaø che roài quy ñònh raèng choã aáy laøm nhaø beáp cho Taêng,

choã aáy laøm nôi ôû cho Taêng, neân noùi nhö sau: “Trong ñaây, choã naøy laøm nhaø beáp cho Taêng”, roài söû duïng. Neáu khoâng gieáng. Neáu ñaøn-vieät noùi: - Khoâng neân quy ñònh tröôùc, neân ñôïi khi laøm xong, thieát leã trai phaïn cho Taêng, roài Taêng tuøy yù maø quy ñònh”, thì khi laøm xong, Taêng neân noùi nhö sau: “Taêng duøng gaùc döôùi, gaùc giöõa vaø gaùc treân laøm nhaø beáp (khi ñaõ quy ñònh roài töùc thaønh nhaø beáp ñoàng thôøi ôû cuõng ñöôïc)”. Neáu vaãn chöa söû duïng, thì khi trong nöôùc loaïn laïc, hoaëc vua chöa leân ngoâi söû duïng cuõng ñöôïc. Hoaëc laø luùc vò vua cuõ baêng haø, vò vua môùi chöa leân ngoâi söû duïng cuõng ñöôïc. Neáu vaãn chöa söû duïng maø truù xöù xoùm laøng bò hoang pheá ñeán hai naêm söû duïng cuõng ñöôïc. ÔÛ ñaây, hoaëc xoùm laøng hoang pheá, khoâng phaûi truù xöù bò hoang pheá, hoaëc truù xöù hoang pheá, khoâng phaûi xoùm laøng hoang pheá, hoaëc xoùm laøng hoang pheá, truù xöù cuõng hoang pheá; hoaëc khoâng phaûi xoùm laøng hoang pheá, khoâng phaûi truù xöù hoang pheá. Neáu coù nhöõng thöùc aên ñöôïc caát ôû ñaây maø khoâng quy ñònh töùc laø khoâng thanh tònh. Ñoù goïi laø naáu aên ngay choã nguû. Töï naáu aên: Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï naáu aên. Neáu beänh thì neân sai tònh nhaân naáu, neáu khoâng coù tònh nhaân maø coù noài ñoàng saïch khoâng dính daàu môõ thì neân röûa saïch, roài töï ñoát löûa ñun soâi, ñoaïn, baûo tònh nhaân boû gaïo vaøo. Sau khi ñaõ boû gaïo vaøo, Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï chuïm löûa maø neân sai tònh nhaân chuïm. Ñeán khi noài soâi maø tònh nhaân muoán ñi ñaâu, thì Tyø-kheo ñöôïc tieáp tuïc chuïm cho chín, song, phaûi caån thaän ñöøng ñeå nhöõng vaät khoâng caàn duøng rôi vaøo trong ñoù. Khi naáu thòt cho saên laïi, naáu rau cho saàu ñi cuõng nhö vaäy; khi ñaõ nhaän ñöôïc roài coù theå töï naáu cho chín. Sau cuøng, khi naáu nöôùc göøng cuõng khoâng ñöôïc töï naáu maø phaûi baûo tònh nhaân naáu. Neáu khaát thöïc, thöùc aên bò nguoäi thì ñöôïc haâm laïi cho noùng, khoâng coù toäi. Neáu tònh nhaân bò oám thì neân sai tònh nhaân khaùc naáu chaùo ñöa cho. Neáu khoâng coù tònh nhaân thì khi vo gaïo saïch roài ñöôïc töï naáu. Neáu coù chaùo ñeå daønh, khoâng ñöôïc ñem aên. Ñoù goïi laø naáu aên taïi choã nguû vaø töï naáu aên.

---

648 BOÄ LUAÄT 2

NHAÄN THÒT SOÁNG Khi Phaät ôû nôi hoang daõ, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo caàm thòt khuùc, caù soáng, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân khoâng chòu ñi khaát thöïc laïi caàm thòt khuùc, caù soáng maø ñi? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy caùc Tyø-kheo! Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp nhaän thòt soáng. Neáu Tyø-kheo bò beänh thì ñöôïc sai tònh nhaân naáu thòt cho saên laïi, roài nhaän laáy, ñoaïn tieáp tuïc naáu cho ñeán khi chín. Neáu Tyø-kheo ñi kinh haønh, ngoài thieàn trong röøng, roài thaáy döôùi goác caây coù thòt con chöông, con nai coøn soùt laïi, khi aáy mình thaáy caàn, thì khoâng ñöôïc laáy maø neân baùo cho tònh nhaân

bieát. Neáu mình töï laáy thì khoâng ñöôïc töï aên, maø neân cho ngöôøi laøm vöôøn hoaëc laø Sa-di. Neáu thaáy thòt do chim öng ñeå laïi cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo khi ñi khaát thöïc, neáu ñöôïc thòt khoâ ñaõ nöôùng chín thì ñöôïc nhaän laáy. Coù loaøi chuùng sinh teân Caâu-da khoâng coù ruoät, nuoát thòt cuïc vaøo roài nhaû ra, neáu caàn thì Tyø-kheo ñöôïc pheùp laáy. Nhöng khoâng ñöôïc laáy thoùc soáng nhö caùc loaïi: thoùc gaïo traéng, thoùc gaïo ñoû, ñaïi maïch, tieåu maïch; taát caû ñeàu khoâng ñöôïc laáy. Neáu treân thaân sinh ung nhoït, saûy, caàn tieåu maïch ñeå boâi, thì neân sai tònh nhaân ñem röûa saïch, roài töï tay mình laáy ñi nghieàn naùt ñeå boâi leân muït nhoït, nhöng khoâng ñöôïc pheùp aên. Neáu trong nhaø beáp coù luùa teû, luùa maïch ñaõ xay roài maø Tyø-kheo thaáy caàn thì ñöôïc pheùp laáy, nhöng khoâng ñöôïc aên. Neáu ñaäu moâng cuï, ñaäu ma sa, ñaäu lôùn, ñaäu nhoû, caùc loaïi töông töï nhö theá, khi Tyø-kheo thaáy caàn thì ñöôïc duøng. Ñoù goïi laø nhaän (thòt soáng) vaø thoùc. ----------

TÖÏ LAÁY ROÀI LAØM SAÏCH VOÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, vua Ba-tö-naëc coù vöôøn Am-baït-la ra traùi sum sueâ. Vua hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: - Caùc Tyø-kheo coù thöôøng ñeán aên traùi caây khoâng? - Ñaïi vöông khoâng môøi thì laøm sao maø ñeán aên? - Ngöôi haõy ñeán môøi caùc Tyø-kheo ñeán aên traùi caây. Ngöôøi giöõ vöôøn lieàn ñeán choã caùc Tyø-kheo, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quì goái, chaép tay baïch:

- Ñöùc vua môøi chö Taêng ñeán aên traùi caây. Caùc Tyø-kheo beøn ñi ñeán vöôøn aáy aên traùi caây, lôùp aên lôùp boû ngoån ngang döôùi ñaát, laïi coøn laáy ñem veà. Vì vaäy ngöôøi giöõ vöôøn khoâng theå daâng traùi caây cho vua, vua hoûi: - Vì sao ngöôi khoâng ñöa traùi caây ñeán? Ngöôøi giöõ vöôøn beøn ñem söï vieäc treân taâu ñaày ñuû leân nhaø vua. Vua nghe theá trong loøng khoâng vui, beøn traùch: - Caùc Tyø-kheo chæ neân aên traùi caây, vì sao haùi vöùt xuoáng ñaát laïi coøn ñem cho ngöôøi khaùc? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc treân: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - OÂng chæ caàn aên quaû, vì sao laïi haùi vöùt xuoáng ñaát roài mang veà ñeå laøm gì? - Baïch Theá Toân! Con ñem veà caát ñeå aên. - Vì sao oâng laïi laáy veà ñem caát ñeå maø aên? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên traùi caây Am-baït-la. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù trong vöôøn Am-baït-la cuûa ñoàng töû Kyø Cöïu. Luùc aáy, ñoàng töû Kyø Cöïu hoûi ngöôøi laøm vöôøn: - Caùc Tyø-kheo coù aên traùi caây Am-baït-la khoâng? - Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp. Ñoàng töû Kyø Cöïu nghe theá ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Am-baït-la laø traùi caây ñöông muøa, xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc aên noù. - Töø nay Ta cho pheùp ñöôïc laøm saïch voû traùi caây roài aên. Caùc Tyø-kheo beøn sai tònh nhaân goït saïch voû traùi caây maø aên, bò tònh nhaân oaùn traùch: - AÊn luoân caû voû cuõng ñöôïc, vì sao laïi sai ta goït saïch voû laøm chi? Caùc

Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Khoâng caàn phaûi goït heát voû, chæ caàn duøng moùng tay caïo saïch voû roài aên; nhöng khoâng ñöôïc töï laáy roài aên, maø tröôùc heát neân sai tònh nhaân duøng moùng tay caïo saïch roài môùi aên. Neáu Tyø-kheo ñang ñi trong vöôøn caây, thaáy traùi rôi xuoáng ñaát, maø mình caàn, thì neân sai tònh nhaân laáy. Neáu töï laáy thì khoâng ñöôïc töï aên, maø neân cho ngöôøi laøm vöôøn,

650 BOÄ LUAÄT 2

hoaëc Sa-di. Neáu traùi caây chín, rôi xuoáng ñaát vôõ ra, thì ñöôïc xem laø ñaõ laøm saïch voû, coù theå laáy caïy haït ra roài aên. Neáu traùi caây bò chim moå, hoaëc bò ñuïng nhaèm vaät gì maø nöùt ra, duø nhoû nhö daáu chaân muoãi, thì ñöôïc xem laø ñaõ laøm saïch voû, ñöôïc pheùp caïy haït boû roài aên. Neáu muoán aên haït, phaûi ñem rang chín thì ñöôïc pheùp aên. Neáu loät voû saïch, khoâng rang chín maø aên caû haït, thì phaïm toäi Badaï-ñeà. Neáu rang chín, khoâng loät voû saïch, thì ñöôïc pheùp aên caû voû vaø haït. Neáu khoâng rang chín, khoâng loät voû saïch maø aên, thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà, moät toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm caû hai vieäc thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø töï laáy roài laøm saïch voû ñeå aên. Keä toùm taét: Tyø-ni, xöû ñoaùn vieäc, Chöôùng ngaïi, chaúng chöôùng ngaïi Tyø-kheo-ni, töï naáu, Naáu aên nôi choã nguû. Nhaän thòt soáng vaø thoùc, Töï laáy, sau ñem duøng Goït voû vaø rang chín, Keát thuùc phaåm thöù saùu. ----------

VAÄT NAËNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo ñem baùn giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng, hoaëc cho ngöôøi khaùc möôïn, hoaëc ñem veà duøng rieâng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo ñem baùn giöôøng neäm cuûa Taêng, hoaëc cho ngöôøi möôïn, hoaëc laáy duøng rieâng. Neáu khi Taêng taäp hoïp taát caû cuõng khoâng ñöôïc pheùp baùn, cho ngöôøi möôïn, hoaëc ñem duøng rieâng. Neáu ai ñem baùn, cho ngöôøi möôïn hay duøng rieâng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá naøo goïi laø vaät naëng? Chaúng haïn nhö giöôøng neäm, ñoà baèng saét, ñoà saønh, ñoà goã, ñoà baèng tre, nhö trong giôùi aên troäm ñaõ noùi roõ. Ñoù

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 651

goïi laø nhöõng vaät naëng. Neáu ñaøn-vieät ñem cuùng döôøng cho Taêng giöôøng neäm, caâu chaáp, thaûm, goái xeáp, ñai thaét löng, dao con, muoảng, loïng, quaït, giaøy da, oáng ñöïng kim, nhíp caét moùng tay, bình töôùi nöôùc thì trong soá naøy caùc vaät naëng nhö giöôøng neäm, caâu chaáp, thaét löng, goái xeáp, thaûm neân nhaäp vaøo vaät cuûa Taêng töù phöông, ngoaøi ra nhöõng vaät nheï khaùc ñem chia. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Neân ñem chia taát caû”, thì theo yù cuûa ñaøn-vieät ñem chia. Neáu hoï noùi: “Taát caû ñeàu cuùng döôøng cho Taêng töù phöông”, thì khoâng ñöôïc chia. Neáu trong luùc Tyø-kheo ñang ñi treân ñöôøng, roài ngöôøi theá tuïc troâng thaáy sinh taâm hoan hyû, ñem caùc vaät linh tinh boá thí cho Tyø-kheo, maø trong

ñoù coù nhöõng vaät naëng, thì neân ñem cho Tinh xaù naøo ôû gaàn ñöôøng baèng caùch baûo ñaøn-vieät mang caùc giöôøng neäm aáy cho Tyø-kheo ôû Tinh xaù moã. Neáu hoï noùi: “Toâi ñaõ quyeát yù boá thí cho thaày, coøn hoûi toâi laøm chi nöõa?”, thì Tyø-kheo noùi: “Cuõng coù theå ñeå ôû ñaây cung caáp cho khaùch Taêng seõ ñöôïc nhieàu coâng ñöùc”. Hoï noùi: “Khoâng theå ñöôïc! Toâi ñaõ quyeát yù roài”, thì neân noùi: “Naøy laõo tröôïng! Ñaây laø vaät naëng khoù maø ñem ñi, coù theå baùn ôû ñaây roài laáy tieàn ñeán ñoù mua caùi khaùc ñöôïc khoâng?”. Neáu ñaùp: “Tuøy yù Toân giaû!”, thì ñöôïc baùn laáy tieàn mang ñeán ñoù, heã tieàn giöôøng thì mua giöôøng, tieàn neäm thì mua neäm; cuõng theá, taát caû moïi thöù khaùc tuøy nghi maø baùn roài mua. Neáu hoï noùi: “Taát caû ñeàu chia”, thì phaûi tuøy theo yù thí chuû maø chia. Neáu hoï noùi: “Taát caû ñeàu boá thí cho Taêng töù phöông”, thì khoâng neân chia. Khi thí chuû môøi coù hai tröôøng hôïp: - Moät laø theo thöù lôùp cuûa Taêng. - Hai laø môøi rieâng caù nhaân. Neáu nôi naøo Taêng ñöôïc caùc phaåm vaät boá thí theo thöù töï cuûa Taêng, thì phaûi nhaäp vaøo cho Taêng. Neáu hoï môøi rieâng maø nhaän ñöôïc vaät, thì ñöôïc pheùp duøng rieâng. Neáu giöôøng neäm nhieàu maø noài chaûo ít thì neân noùi cho ñaøn-vieät bieát, roài baùn bôùt giöôøng neäm mua noài chaûo; hoaëc noài chaûo nhieàu thì ñem baùn bôùt ñeå mua giöôøng neäm, cuõng nhö vaäy. Neáu coù ñoà ñöïng baèng kim loaïi bò vôõ beå thì ñöôïc ñem naáu chaûy ñuùc caùi môùi lôùn hôn. Ñoù goïi laø nhöõng vaät naëng. ----------

VAÄT VOÂ THÖÔØNG (CUÛA NGÖÔØI CHEÁT) Khi Phaät an truù taïi Khoaùng Daõ thì Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö ñang ôû taïi Cöï-ma-ñeá. Ñeán giôø khaát thöïc, Kieàu-traàn-nhö khoaùc y, caàm

baùt vaøo thoân khaát thöïc. Khi ñaõ ñöôïc thöùc aên, thaày beøn ñeán nhaø moät ngöôøi chaên nuoâi, choàng teân laø Cöø-ni, vôï teân laø Thi-baø-ly ñeå thoï trai. Baø vôï coù loøng tin hoan hyû, thöôøng cung caáp söõa töôi, söõa chua, söõa ñoùng vaùng cho thaày. (479a) Khi uoáng xong thaày lieàn trôû veà truù xöù, roài suy nghó: “Duøng caùi khí cuï (caùi thaân) thoáng khoå naøy soáng laâu ôû ñôøi ñeå laøm gì? Ta chaùn ngaùn thaân naøy quaù”. Theá roài, thaày ñem y baùt ñeå taïi moät choã döôùi goác caây trong röøng, naèm goái ñaàu treân moät hoøn ñaù troøn hình con voi, nghieâng veà hoâng beân phaûi, taâm baát loaïn, nhaäp Voâ dö Nieát-baøn. Thi-baø- ly bieát thôøi giôø thaày saép ñeán, beøn doïn giöôøng gheá, queùt töôùc, baøy bieän söõa nöôùc ra baøn chôø ñôïi. Theá nhöng, ñaõ quaù giôø maø khoâng thaáy ñeán, Thi-baø-ly suy nghó: “Sö phuï ngaøy naøo cuõng ñeán, böõa nay vì sao khoâng ñeán? Hay laø bò oám chaêng? Hoaëc laø bò truøng aùc saùt haïi?”. Ñoaïn, baø lieàn ñeán xem thì thaáy thaày ñang naèm döôùi goác caây, suy nghó: “Sö phuï vaãn coøn ñang nguû”, roài ñöùng im laëng laéng nghe. Nhöng khoâng nghe hôi thôû, baø duøng tay ñaët nôi traùi tim thì thaáy thaân theå ñaõ laïnh ngaét, lieàn thaàm nhuû: “Kyø thay! Ñaõ qua ñôøi roài, ta phaûi cuùng döôøng xaù-lôïi”. Nghó theá, baø trôû veà nhaø baûo choàng laáy buùa chaët nhöõng caây cuûi toát chaát thaønh ñoùng roài Hoûa-thieâu nhuïc thaân cuûa thaày. Theá roài, hoï ñöùng moät beân nhìn xem, thì thaáy coù boán

con chim nhieàu maøu saéc khaùc thöôøng töø boán phöông bay ñeán. Thaân chim boãng döng bieán thaønh maøu traéng roài bay ñi. Luùc aáy, ngöôøi choàng laø Cöø-ni ñöùng ñoù toû veû ñau khoå, khoâng vui, suy nghó nhö sau: “Y baùt cuûa Tyø-kheo naøy phaûi ñem naïp cho vua vì pheùp vua raát khoù, sôï raèng seõ ñoøi nhöõng thöù khaùc nöõa”. Ñoaïn, oâng mang y baùt ñi ñeán nhaø vua, taâu: - Y baùt naøy laø cuûa Tyø-kheo Kieàu-traàn-nhö ñaõ qua ñôøi, toâi xin naïp cho ñaïi vöông! Vua beøn ñònh giaù y baùt aáy laø naêm tieàn. Vieân quan ñoaùn söï noùi: - Vò Sa-moân naøy ñaõ qua ñôøi, y baùt neân ñöa veà cho Tyø-kheo. Theá laø ngöôøi aáy mang veà baïch vôùi Taêng: - Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö ñaõ qua ñôøi coù y baùt naøy coøn ñeå laïi. Caùc Tyø-kheo thaáy theá bieát laø y baùt cuûa thaày, lieàn hoûi: - OÂng coù thaáy ñieàu gì khaùc nöõa khoâng? - Coù thaáy! Khi toâi Hoûa-thieâu, thaáy boán con chim coù nhieàu maøu saéc khaùc thöôøng... Baáy giôø, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, roài hoûi Ngaøi: - Vieäc aáy laø theá naøo? Baïch Theá Toân!

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 653

- Ñoù laø boán thieân ma muoán ñeán xem thaàn thöùc, nhöng khoâng thaáy neân hoï hoùa thaønh maøu traéng maø bay ñi. - Y baùt naøy neân thuoäc veà ai? Baïch Theá Toân! - Ñöông nhieân thuoäc veà Taêng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo beänh noùi vôùi vò Tyø-kheo khaùc: - Tröôûng laõo chaêm soùc giuùp toâi, toâi seõ cho Tröôûng laõo y baùt. Theá roài, thaày Tyø-kheo beänh qua ñôøi, caùc Tyø-kheo taäp hoïp ñònh chia y baùt cuûa thaày thì vò Tyø-kheo nuoâi beänh lieàn noùi: - Thaày Tyø-kheo beänh naøy luùc coøn soáng noùi vôùi toâi: “Haõy chaêm soùc giuùp toâi, toâi seõ cho thaày y baùt”. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi: - Ñaõ cho chöa? - Chöa cho, baïch Theá Toân! - Chöa cho maø ñaõ qua ñôøi, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coøn ngöôøi nuoâi beänh ñöông nhieân khoâng ñöôïc laáy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo beänh noùi vôùi vò Tyø-kheo khaùc: “Haõy chaêm soùc giuùp toâi, toâi seõ cho Tröôûng laõo y baùt”, beøn cho y baùt. Khi ñöôïc roài, vò aáy chöa taùc tònh maø ñem ñeå laïi beân caïnh ngöôøi beänh. Theá roài, Tyø-kheo beänh qua ñôøi; ñoaïn caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, roài hoûi: - Vieäc aáy phaûi laøm theá naøo, baïch Theá Toân! - Ñaõ taùc tònh hay chöa? - Chöa, baïch Theá Toân! - Ngöôøi kia khoâng ñöôïc nhaän! Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, coù Tyø-kheo beänh noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: - Haõy chaêm soùc giuùp toâi, toâi seõ cho Tröôûng laõo y baùt. Thaày lieàn laáy cho. Khi ñöôïc roài, vò aáy taùc tònh, roài ñem ñeå laïi beân caïnh Tyø-kheo beänh, cho ñeán Phaät hoûi: - Ñaõ taùc tònh chöa? - Taùc tònh roài, baïch Theá Toân! - Ngöôøi aáy ñaùng ñöôïc nhaän. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù Sa-di qua ñôøi, caùc Tyø-kheo beøn hoûi Phaät: - Caùc y baùt vaät duïng naøy thuoäc veà ai, baïch Theá Toân! - Thuoäc veà Hoøa thöôïng.

654 BOÄ LUAÄT 2

Laïi coù tröôøng hôïp Tyø-kheo nuoâi beänh thoát lôøi oaùn haän nhö sau: - Toâi nuoâi beänh baát keå noùng laïnh, laøm bao vieäc cöïc nhoïc, ñi tìm xin thuoác thang cho ñeán vieäc ñi ñoå boâ ñaïi tieåu, söï thaät laø nhö vaäy thì ai ñaùng nhaän ñöôïc, chaúng leõ chuùng Taêng ñöôïc sao? Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Tyø-kheo nuoâi beänh kham khoå, neân cho ba y, baùt, boàn chöùa vaø nhöõng thuoác men coøn laïi. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly bieát ñuùng luùc, hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Tyø-kheo beänh ñöôïc di chuùc vaät cho ngöôøi khaùc khoâng? - Ñöôïc. - Ñöôïc di chuùc cho thuoác men khoâng? - Ñöôïc. Hoaëc di chuùc: "Neáu khoâng khoûi beänh thì toâi seõ cho, neáu beänh qua khoûi thì khoâng cho". Hoaëc di chuùc: "Toâi ñi ñeán thoân xoùm aáy, neáu ñi khoâng tôùi thì seõ cho. Neáu ñi ñeán ñoù töùc laø khoûi cho". Hoaëc di chuùc: "Toâi ra ñi laàn naøy neáu maø qua ñôøi thì seõ cho, neáu trôû veà thì khoûi cho". Hoaëc di chuùc döùt khoaùt: "Duø soáng hay cheát thì loøng toâi cuõng ñaõ döùt khoaùt cho", thì neân cho. Neáu di chuùc cho nhieàu ngöôøi thì ngöôøi sau cuøng seõ ñöôïc. Neáu cho nhieàu ngöôøi thì ngöôøi hieän dieän seõ ñöôïc. Khi Tyø-kheo qua ñôøi hay nhaäp Nieát-baøn, khoâng neân ñoùng cöûa lieàn. Neáu vò aáy coù ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ trì giôùi, ñaùng tin thì neân giao oå khoùa cho hoï. Neáu hoï khoâng ñaùng tin thì neân giao oå khoùa cho thaày tri söï, ñôïi ñeán khi cuùng döôøng xaù-lôïi, lo vieäc ma chay xong môùi ñem y vaät cuûa vò aáy ra. Neáu ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ cuûa vò aáy trì giôùi, ñaùng tin, thì neân baûo hoï ñem ra. Neáu hoï khoâng ñaùng tin thì neân baûo thaày tri söï ñem ra. Neáu coù moät Tyø-kheo naøo ñoù, noùi: "Y baùt cuûa toâi cuõng coù trong naøy", thì phaûi quan saùt. Neáu ngöôøi aáy trì giôùi ñaùng tin thì neân ñöa. Neáu khoâng ñaùng tin thì khoâng neân ñöa. Neáu coù ngöôøi ñaùng tin laøm chöùng, thì neân ñöa tröôùc roài Taêng môùi nhaän sau. Nhaän laáy coù ba caùch: laøm Yeát-ma roài nhaän; chia phaàn roài nhaän; trao ñoåi cho nhau maø nhaän. Laøm Yeát-ma roài trao: Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp vöøa qua ñôøi, vöøa nhaäp Nieát-baøn, nhöõng y baùt vaø caùc taïp vaät khaùc cuûa thaày neân chia cho

Taêng hieän dieän. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng hieän dieän laøm Yeát-ma cho Tyø-kheo Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp vöøa qua ñôøi, vöøa nhaäp Nieát-baøn, caùc y baùt vaø nhöõng vaät duïng khaùc cuûa thaày neân chia cho Taêng hieän dieän. Nay Taêng hieän dieän ñem y baùt vaø caùc taïp vaät khaùc trao cho Tyø-kheo Moã giaùp. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng ñem y baùt vaø caùc taïp vaät khaùc trao cho Tyø-kheo Moã giaùp thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Taêng ñaõ baèng loøng ñem y baùt vaø caùc taïp vaät khaùc trao cho Tyø- kheo Moã giaùp xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoù goïi laø laøm Yeát-ma roài trao. Chia phaàn roài trao: Khi chia phaàn xong lieàn tuyeân boá: - Moãi ngöôøi haõy töï laáy phaàn mình. Ñoù goïi laø chia phaàn roài trao. Trao ñoåi nhau maø nhaän phaàn: Trao ñoåi laãn nhau (giöõa ngöôøi naøy vaø ngöôøi khaùc), ñoù goïi laø trao ñoåi nhau maø nhaän phaàn. Neáu coù boán Tyø-kheo ôû trong thoân maø moät ngöôøi qua ñôøi, thì

ba Tyø-kheo coøn laïi neân chia nhau, noùi nhö sau: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Tyø-kheo Moã giaùp vöøa qua ñôøi, vöøa Nieát- baøn, coù caùc y baùt vaø taïp vaät khaùc naøy neân chia cho Taêng hieän dieän, nhöng nôi naøy khoâng coù Taêng (khoâng ñuû boán Tyø-kheo), chuùng ta hieän dieän neân chia nhau. Neáu truù xöù coù ba Tyø-kheo maø moät ngöôøi qua ñôøi thì hai Tyø-kheo coøn laïi neân chia nhau, noùi nhö sau: "... Nôi naøy khoâng coù Taêng, chuùng ta hieän dieän seõ ñöôïc". Neáu truù xöù coù hai Tyø-kheo maø moät ngöôøi qua ñôøi thì Tyø-kheo coøn laïi ñöôïc nhaän, baèng caùch taâm nghó, mieäng noùi: - Tyø-kheo Moã giaùp vöøa qua ñôøi, vöøa nhaäp Nieát-baøn, coù y baùt naøy neân chia cho Taêng hieän dieän, nhöng ôû ñaây khoâng coù Taêng, vaäy toâi hieän dieän ñöôïc quyeàn nhaän. Neáu muoán cho vaät duïng cho Tyø-kheo nuoâi beänh, neân ñieåm danh ñeå bieát soá ngöôøi nhieàu ít. Sau khi ñaõ bieát, neân ñem y baùt vaø thuoác men coøn laïi cuûa ngöôøi maát cho hoï. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp vöøa qua ñôøi, vöøa nhaäp Nieát-baøn, y baùt cuûa thaày neân chia cho Taêng hieän dieän. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng ñem y baùt vaø thuoác men coøn laïi naøy cho Tyø-kheo nuoâi beänh laø Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Roài moät laàn laøm Yeát-ma cho ñeán:

- Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo nuoâi beänh laø Moã giaùp y baùt vaø thuoác men coøn laïi xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Trong tröôøng hôïp naøo ngöôøi nuoâi beänh ñöôïc nhaän phaàn, tröôøng hôïp naøo khoâng ñöôïc nhaän phaàn? Tröôøng hôïp khoâng ñöôïc nhaän: Goàm coù: Laøm taïm thôøi khoâng ñöôïc nhaän; bò sai laøm khoâng ñöôïc nhaän; laøm vì thích phöôùc ñöùc khoâng ñöôïc nhaän; laøm vì taø maïng khoâng ñöôïc nhaän. Laøm taïm thôøi: Laøm taïm thôøi chöù khoâng phaûi laøm chính thöùc, ñoù goïi laø laøm taïm thôøi. Bò sai laøm: Taêng theo thöù töï sai laøm thì goïi laø sai laøm. Laøm vì thích phöôùc ñöùc: Vì mong muoán ñöôïc phöôùc ñöùc maø nuoâi beänh, ñoù goïi laø thích phöôùc ñöùc. Taø maïng: Vì hy voïng (ñöôïc phaåm vaät) maø nuoâi beänh, ñoù goïi laø taø maïng. Tröôøng hôïp ñaùng ñöôïc: Phaät daïy: Vì muoán ñöôïc lôïi ích (cho ngöôøi beänh), ít nhaát laø ñoát moät ngoïn ñeøn. Vì muoán cho ngöôøi beänh ñöôïc bình phuïc thì ñaùng ñöôïc nhaän phaàn. Khi laøm Yeát-ma xong, neân phaùn ñoaùn boùng maët trôøi. Neáu coù Tyø- kheo khaùch ñeán thì phaûi bieát laø tröôùc luùc Yeát-ma hay sau luùc Yeát-ma; hoaëc gaëp luùc cheát maø khoâng gaëp luùc Yeát-ma; hoaëc gaëp luùc Yeát-ma maø khoâng gaëp luùc cheát; hoaëc vöøa gaëp luùc cheát, vöøa gaëp luùc Yeát-ma; hoaëc khoâng gaëp luùc cheát, cuõng khoâng gaëp luùc Yeát-ma. Trong ñaây, gaëp luùc Yeát-ma, khoâng gaëp luùc cheát, vöøa gaëp luùc cheát, vöøa gaëp luùc Yeát-ma thì ñöôïc nhaän phaàn. Tröôøng hôïp gaëp luùc cheát, khoâng gaëp luùc Yeát-ma; vöøa khoâng gaëp luùc cheát, vöøa khoâng gaëp luùc Yeát-ma thì khoâng ñöôïc nhaän phaàn. Nhöng neáu ñi tìm thuoác cho ngöôøi beänh, hoaëc vì vieäc cuûa thaùp, cuûa chuùng Taêng maø ñi vaéng thì neân cho phaàn. Ñoù laø caùch xöû lyù vaät cuûa ngöôøi cheát. ----------

YEÁT-MA COÂNG NHAÄN BEÄNH CUOÀNG SI Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, baáy giôø Tröôûng laõo Kieáp Taân Na coù hai ngöôøi ñeä töû ñoàng haønh, ngöôøi thöù nhaát teân Nan-ñeà, ngöôøi thöù hai teân Baùt-giaø-nan-ñeà maéc beänh cuoàng si; khi Taêng laøm Yeát-ma coù luùc hoï ñeán, coù luùc hoï khoâng ñeán, khieán phaùp Yeát-ma cuûa Taêng bò phaù. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà maéc beänh cuoàng si, khi Taêng laøm Yeát-

ma, coù luùc hoï ñeán, coù luùc hoï khoâng ñeán, khieán phaùp Yeát-ma cuûa Taêng bò phaù, thì Taêng neân laøm Yeát-ma coâng nhaän beänh cuoàng si. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà maéc beänh cuoàng si, khi Taêng laøm Yeát-ma, coù luùc hoï ñeán, coù luùc hoï khoâng ñeán, khieán phaùp Yeát-ma cuûa Taêng bò phaù. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Yeát-ma beänh cuoàng si. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà maéc beänh cuoàng si, khi Taêng laøm Yeát-ma, coù luùc hoï ñeán, coù luùc hoï khoâng ñeán, khieán phaùp Yeát-ma cuûa Taêng bò phaù. Taêng nay cho Nan-ñeà, Baùt-giaø- nan-ñeà phaùp Yeát-ma coâng nhaän beänh cuoàng si. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Yeát-ma coâng nhaän beänh cuoàng si thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø Yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Taêng ñaõ baèng loøng cho Nan-ñeà, Baùt-giaø-nan-ñeà phaùp Yeát-ma coâng nhaän beänh cuoàng si xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi laøm Yeát-ma xong, neáu ngöôøi aáy coù ñeán hay khoâng ñeán, phaùp Yeát-ma seõ khoâng bò phaù. Neáu beänh cuoàng si bôùt, taâm trí trôû laïi nhö cuõ thì ñöôïc coi nhö ñaõ xaû phaùp Yeát-ma. Ñoù goïi laø Yeát-ma coâng nhaän beänh cuoàng si. ----------

BAØY TOÛ SÖÏ KHOÂNG ÑOÀNG TÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo ôû Chieâm-ba tranh chaáp, caõi vaõ nhau, cuøng soáng moät choã maø baát hoøa. Moät Tyø-kheo cöû toäi moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo cöû toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo cöû toäi nhieàu Tyø-kheo. Theá roài, caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay Ta cho pheùp baøy toû söï khoâng ñoàng tình. Caùch baøy toû söï khoâng ñoàng tình nhö sau: Neáu Taêng laøm Yeát-ma phi phaùp maø mình coù khaû naêng thì neân ngaên caûn, noùi: “Naøy caùc Tröôûng laõo! Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät khoâng neân laøm”. Neáu ngöôøi ñoù hung aùc, coù theá löïc, sôï hoï saùt haïi hoaëc laøm toån thöông phaïm haïnh, thì neân baøy toû söï khoâng ñoàng tình, noùi nhö sau: “Ñaây laø Yeát-ma phi phaùp, toâi khoâng baèng loøng, xin baøy toû söï khoâng ñoàng tình”. Noùi nhö vaäy ba laàn. Khi baøy toû söï khoâng ñoàng tình, khoâng neân baøy toû vôùi ñoái phöông maø neân baøy toû vôùi ngöôøi

ñoàng yù vôùi mình. Cuõng khoâng ñöôïc laøm vôùi nhieàu ngöôøi maø chæ ñöôïc laøm chöøng hai ngöôøi, ba ngöôøi; coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì neân gôûi duïc ñuùng phaùp roài boû ñi. Neáu trong Taêng giaûi quyeát vieäc moät caùch phi phaùp maø khoâng ngaên caûn, khoâng gôûi duïc, khoâng baøy toû söï khoâng ñoàng tình thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu suy nghó: "Tuøy nghieäp vaän haønh, nhö löûa chaùy nhaø, ta chæ cöùu laáy mình, gaéng giöõ taâm ñuùng vôùi phaùp", thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø baøy toû söï khoâng ñoàng tình. ----------

PHAÙ LOØNG TIN CUÛA THÍ CHUÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy tröôûng giaû Loäc theo thöù töï môøi Taêng ñeán thoï trai. Öu-ba-nan-ñaø tôùi phieân mình ñi ñeán nhaø aáy. Tröôûng giaû hoûi: - Thaày muoán aên ôû ñaây hay ñem ñi? - Muoán ñem ñi. Gia chuû lieàn laáy baùt cuûa thaày boû ñaày caùc thöù aåm thöïc. Öu-ba-nan- ñaø ñöôïc thöùc aên roài, beøn ñem ñeán nhaø daâm nöõ, hoûi: - Coâ muoán ñöôïc thöùc aên khoâng? - Muoán ñöôïc. - Ñem cheùn baùt cuûa coâ laïi ñaây. Theá laø thaày sôùt ñoà aên thöùc uoáng ra la lieät ñaày baøn, roài tieáp tuïc ñi khaát thöïc. Khi aáy, con oâng tröôûng giaû aên xong, ñi ñeán nhaø daâm nöõ, coâ ta hoûi: - Chaøng coù muoán aên khoâng? - Laáy ra ñaây. Coâ ta lieàn ñem thöùc aên treân baøn ñöa cho chaøng aáy. Khi thaáy thöùc aên, chaøng ta bieát ngay, lieàn hoûi: - Coâ ñöôïc thöùc aên naøy ôû ñaâu vaäy? - Chaøng cöù aên ñi chöù hoûi laøm gì! Caùc caäu thanh nieân ñem cho ñoù. - Khoâng phaûi vaäy! Toâi muoán bieát xuaát xöù ñích xaùc. Anh ta cöù hoûi maõi, coâ aáy ñaønh phaûi khai: - Sö phuï Öu-ba-nan-ñaø cho toâi ñoù. Con oâng tröôûng giaû beøn cheâ traùch: - Ta nghó chuùng Taêng laø phöôùc ñieàn toát, traùi laïi Öu-ba-nan-ñaø laïi cho daâm nöõ laø phöôùc ñieàn toát. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, coù Taùt baïc chuû Voâ UÙy cuùng döôøng cho Taêng hai taám vaûi mòn. Öu-ba-nan-ñaø nhaän ñöôïc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 659

töø trong Taêng roài, ñem cho daâm nöõ. Daâm nöõ ñöôïc roài, maëc ñi vaøo nôi thò töù. Khi aáy, Taùt baïc chuû Voâ UÙy thaáy theá bieát ngay, lieàn hoûi: - Coâ ñöôïc loaïi vaûi naøy ôû ñaâu vaäy? - Vì côù gì maø chaøng hoûi? Caùc caäu thanh nieân cho toâi ñoù. - Khoâng phaûi vaäy! Toâi muoán bieát roõ xuaát xöù. Anh ta cöù hoûi maõi, coâ aáy ñaønh khai: - Toân giaû Öu-ba-nan-ñaø cho toâi ñoù. Theá roài, Taùt baïc chuû traùch moùc: - Ta nghó raèng chuùng Taêng laø phöôùc ñieàn toát, traùi laïi Öu-ba-nan- ñaø cho daâm nöõ laø phöôùc ñieàn toát. Caùc Tyø-kheo nghe theá, ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät beøn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao oâng phaù hoaïi vaät cuûa tín thí? Töø nay Ta khoâng cho pheùp phaù hoaïi vaät cuûa tín thí. Tín nghóa laø ngöôøi ta cho vôùi nieàm tin, cho vôùi taâm hoan hyû. Thí goàm coù taùm loaïi, ñoù laø thöùc aên ñuùng giôø, thuoác uoáng ban ñeâm cho ñeán nhöõng thöù hôïp leä vaø khoâng hôïp leä. Phaù nghóa laø duøng taâm tham duïc ñem cho daâm nöõ, quaû phuï, ñoàng töû lôùn tuoåi, keû baát naêng nam, Tyø-kheo ni mang tieáng xaáu, Sa-di ni mang tieáng xaáu, ít nhaát laø vì taâm tham duïc maø ñem cho suùc sinh, thì phaïm toäi

Vieät-tyø-ni. Neáu coù ngöôøi ñeán xin thöùc aên cuûa Taêng thì ñöôïc cho chöøng moät vaét côm. Neáu coù nhieàu ngöôøi thì neân chia cho baèng nhau. Neáu keû aáy coù loøng tham duïc thì khoâng neân cho. Neáu cha meï ngheøo khoå khoâng coù loøng tin thì ñöôïc cho ít nhieàu tuøy nghi. Neáu hoï coù loøng tin thì neân cho haøo phoùng. Coù hai tröôøng hôïp neân cho: vì lôïi ích, vì toån haïi. Vì lôïi ích: Hoaëc ñaøn-vieät hoaëc Öu-baø-taéc laøm vieäc cho thaùp, cho Taêng thì neân cho. Vì toån haïi: Hoaëc boïn cöôùp, hoaëc nhaø vua, hoaëc keû hung aùc neáu khoâng cho thì chuùng coù theå gaây ra söï baát lôïi, nhöõng haïng ngöôøi naøy neân cho. Ñoù goïi laø phaù loøng tin cuûa thí chuû. ----------

PHEÙP DUØNG GIAØY DA Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø mang giaøy da theáp vaøng maø ñi, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch:

660 BOÄ LUAÄT 2

- Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông giaû, ñaïi thaàn, ngöôøi quyù hieån, mang giaøy da theáp vaøng?. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät noùi: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp mang giaøy da theáp vaøng. Laïi nöõa, vaøo nhöõng ngaøy Khaùnh tieát cuûa ngöôøi ñôøi, nhoùm saùu Tyø- kheo ngöôøi thì mang giaøy da coù nhieàu maøu saéc, ngöôøi thì mang hai lôùp giaøy, heïn nhau ñi ngaém caûnh, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû mang nhieàu loaïi giaøy gioáng nhö vöông giaû, ñaïi thaàn? Coù keû thaáy mang nhö theá oaùn gheùt, beøn noùi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû haï tieän, mang giaøy da hai lôùp? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo mang giaøy da hai lôùp. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi röøng Thi Ñaø, thaønh Vöông xaù, luùc aáy, thaân Theá Toân coù chuùt ít baát hoøa, ñoàng töû Kyø Cöïu lieàn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Con nghe noùi thaân Theá Toân baát hoøa, neân uoáng thuoác tieâu haï. Tuy Theá Toân khoâng caàn, nhöng vì chuùng sinh, mong Theá Toân haõy nhaän moùn thuoác naøy ñeå cho chuùng sinh ñôøi sau thaáy roõ nguyeân lyù: Ngöôøi beänh thì duøng thuoác, ngöôøi boá thí thì ñöôïc phöôùc baùo. Khi aáy, Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Kyø Cöïu laïi suy nghó: “Khoâng theå ñeå Theá Toân uoáng thuoác nhö ngöôøi thöôøng, phaûi duøng thuoác öôùp vôùi hoa sen xanh roài trao cho Theá Toân”. Ñoaïn, Theá Toân ngöûi hôi thuoác ba laàn. Vì söùc thuoác maïnh khieán Theá Toân ñi ñaïi tieän ñeán möôøi taùm laàn, do theá, saéc dieän keùm vui. Baáy giôø, A-nan noùi vôùi Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân: - Theá Toân uoáng thuoác, khoâng bieát nôi naøo coù thöùc aên hôïp vôùi beänh cuûa Ngaøi? Khi aáy, Muïc-lieân lieàn quan saùt, thaáy con cuûa Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ ôû nöôùc Chieâm-ba, haèng ngaøy naáu naêm traêm moùn aên, lieàn duøng thaàn löïc ñi ñeán ñöùng tröôùc anh ta. Con cuûa Nhò Thaäp ÖÙc thaáy Toân giaû Muïc-lieân uy nghi thaàn ñöùc, trong loøng thaùn phuïc, höùng khôûi, cho laø chöa töøng coù. Luùc aáy, Muïc-lieân beøn ñoïc keä: Ñaáng Thieân Toân kyø dieäu, Tích luõy muoân coâng ñöùc Thaân coù chuùt baát hoøa,

Caàn thöùc aên hôïp beänh. Nay oâng ñöôïc lôïi ích, Seõ gaët quaû baùo lôùn. Caùc ñeä töû Thanh vaên. So vôùi Ñöùc Theá Toân Ví nhö haït caûi moøng Saùnh vôùi nuùi Tu-di. Baáy giôø, con oâng tröôûng giaû nghe ñoïc keä xong loøng ñaïi hoan hyû, taùn thaùn: "Laønh thay! Nay ñöôïc lôïi ích naøy", beøn söûa soaïn caùc moùn aên thöôïng haïng, roài môøi Muïc-lieân ôû laïi thoï trai. Khi aáy, Muïc-lieân suy nghó: "Ta vì Ñöùc Theá Toân xin thöùc aên hôïp vôùi beänh, vaäy khoâng neân aên tröôùc", lieàn nhaän laáy thöùc aên ñeå treân hö khoâng, roài môùi aên phaàn mình. Khi aáy, ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc noùi vôùi Toân giaû Muïc-lieân: - Toâi muoán bieát Theá Toân aên tröôùc roài toâi môùi aên sau, laøm sao bieát ñöôïc? Muïc-lieân noùi: - Baùt ñöïng thöùc aên trong choác laùt seõ trôû laïi, laø ta bieát ñaõ aên roài. Theá laø, chæ trong nhaùy maét, Muïc-lieân ñaõ ñeán choã Theá Toân, daâng thöùc aên leân Theá Toân. Theá Toân aên xong thì caùi baùt nöông theo hö khoâng trôû veà choã cuõ. Luùc aáy, ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ töø xa troâng thaáy caùi baùt bay veà, lieàn ñöùng daäy ngheânh ñoùn, laáy ñoäi leân ñaàu. Baáy giôø, vua Bình-sa ñeán thaêm vieáng Theá Toân, nghe muøi thöùc aên, beøn hoûi: - Baïch Theá Toân! Ñoù laø muøi thôm gì vaäy? - Muøi thöùc aên ñaáy! Ñaïi vöông coù muoán aên thöùc aên coøn laïi cuûa Nhö Lai khoâng? - Muoán aên, baïch Theá Toân! Toâi seõ ñöôïc lôïi ích raát lôùn khi aên thöùc aên coøn laïi cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ñoaïn, nhaø vua aên xong, lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Töø ngaøy toâi sinh ra trong hoaøng gia ñeán giôø chöa töøng ñöôïc thöùc aên nhö theá naøy. Baïch Theá Toân! Ñaây laø thöùc aên cuûa coõi trôøi, cuûa roàng, cuûa Uaát-ñôn-vieät hay thöùc aên cuûa quyû thaàn? - Ñaây khoâng phaûi laø thöùc aên cuûa coõi trôøi, cho ñeán khoâng phaûi cuûa quyû thaàn. Theá roài, Theá Toân vì nhaø vua noùi veà döôùi chaân cuûa ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ coù loâng maøu vaøng, daøi boán taác, phöôùc ñöùc nhö vaäy. Vua nghe xong, muoán ñeán ñoù xem lieàn nhöng vieân quan caän thaàn taâu vôùi vua:

- Keû ñoù laø thaàn daân cuûa ñaïi vöông, ñaïi vöông neân truyeàn leänh y ñeán haàu, chöù khoâng neân thaân haønh ñeán ñoù. Töùc thì vua sai söù ñeán noùi vôùi cha meï cuûa ñoàng töû raèng nhaø vua muoán gaëp ñoàng töû. Cha meï baøn baïc: - Vua cho goïi theá naøy aét laø muoán tìm caùch phaït tieàn chuùng ta ñaây. Chuùng ta thaø naïp ngaøn vaïn baïc chöù khoâng neân cho con ñeán nhaø vua. Lieàn duøng xe chôû vaøng baïc chaâu baùu ñeán choã nhaø vua, taâu vua: - Ñoàng töû yeáu ñuoái khoâng theå töï ñeán ñöôïc, nay xin chôû nhöõng chaâu baùu cuûa ñoàng töû ñeán hieán daâng cho ñaïi vöông. Nhaø vua lieàn noùi: - Ta coù saün vaøng baïc, chaâu baùu, ñaâu coù caàn nhöõng thöù naøy ñeå laøm gì. Ta chæ muoán xem thaân hình cuûa ñoàng töû maø thoâi. Vua lieàn sai söù giaû ñeán ñoù truyeàn leänh roài söù giaû trôû veà taâu vôùi vua: - Ñoàng töû soáng raát sung söôùng, thaân theå quaù meàm yeáu, khoâng theå ñi xe coä ñöôïc. - Neáu vaäy, thì haõy trang bò thuyeàn roài chôû ñeán. Neáu tôùi choã naøo thuyeàn ñi khoâng thoâng thì haõy ñaøo ñaát thaønh keânh, duøng haït caûi boû xuoáng cho trôn ñeå keùo qua. Theá roài, quaân lính keùo

thuyeàn ñeán sôn khaåu roài rôøi thuyeàn leân bôø. Ñoàng töû vì quaù meàm yeáu phaûi duøng vaûi neäm traûi treân ñaát ñeå ñi leân treân. Töø xa troâng thaáy Theá Toân ñang ngoài treân ñaát, ñoàng töû dôõ boû vaûi neäm, giaãm treân ñaát maø ñi tôùi. Theá Toân thaáy vaäy mæm cöôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì côù gì maø Theá Toân mæm cöôøi? - Caùc oâng coù thaáy ñoàng töû naøy khoâng? - Daï thaáy, baïch Theá Toân! - Ñoàng töû naøy töø chín möôi moát kieáp trôû laïi ñaây, chaân chöa töøng giaãm leân ñaát, nay vì thaáy Nhö Lai, sinh taâm cung kính (neân môùi ñi treân ñaát), chöù chaúng phaûi do heát phöôùc ñöùc. Ñoàng töû ñi ñeán tröôùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài sang moät beân. Phaät lieàn tuøy thuaän thuyeát phaùp daïy baûo, khieán oâng ñöôïc lôïi ích hoan hyû, ñaéc phaùp nhaõn thanh tònh. Roài Phaät baûo ñoàng töû: - Neáu nhaø vua ñeán ñaây thì oâng haõy xuoáng ñaát ngoài xeáp baèng dô hai baøn chaân ra. Khi vua tieán vaøo, ñoàng töû lieàn xuoáng ñaát ngoài xeáp baèng dô hai baøn chaân ra. Luùc aáy, quaân haàu cuûa vua ruùt göôm ra ñònh böôùc tôùi, vua beøn khieån traùch y. Ñoàng töû thaáy vaäy loøng sinh hoaûng sôï, lieàn taâu vôùi vua:

- Xin ñaïi vöông cho pheùp toâi xuaát gia! - Ngöôi muoán xuaát gia theo ñaïo naøo? - Muoán xuaát gia theo ñaïo Phaät. Vua lieàn sai söù ñeán noùi vôùi cha meï cho ñoàng töû xuaát gia. Sau khi ñöôïc cha meï cho pheùp, ñoàng töû lieàn xin Phaät xuaát gia thoï Cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo beøn hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Ñoàng töû naøy coù nhaân duyeân gì maø chín möôi moát kieáp chaân khoâng dính ñaát? - Trong thôøi quaù khöù caùch nay chín möôi moát kieáp coù Ñöùc Phaät teân Tyø Baùt Thi Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ra ñôøi. Luùc aáy coù chín möôi ngöôøi con tröôûng giaû môøi Phaät vaø taùm möôi ngaøn Tyø-kheo Taêng an cö trong ba thaùng, moãi ngöôøi cuùng döôøng moãi ngaøy. Vò naøy laø ngöôøi cuùng döôøng sau cuøng. OÂng duøng luïa traéng traûi treân ñaát cuùng döôøng cho chuùng Taêng, vì vaäy maø höôûng ñöôïc phöôùc baùo sinh trong coõi trôøi ngöôøi traûi qua chín möôi moát kieáp chaân chöa töøng giaãm treân ñaát. Con oâng tröôûng giaû khi aáy, baây giôø chính laø ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ. Ñoàng töû sau khi xuaát gia, ñi kinh haønh trong röøng Thi Ñaø khoâng bieát moûi meät, baøn chaân bò thöông tích, maùu chaûy xuoáng ñaát. Phaät thaáy theá, tuy bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ai ñi kinh haønh choã naøy maø maùu chaûy ra nhö vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø choã ñi kinh haønh cuûa ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ. - Naøy caùc Tyø-kheo! Giaû söû ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ naøy ñi kinh haønh khieán cho nuùi Tu-di naùt vuïn nhö buïi baëm cuõng khoâng theå ñaéc ñaïo, huoáng gì bò thöông toån lôùp da. Khi ñoàng töû Nhò Thaäp ÖÙc Thöù Noâ nghe Phaät noùi nhö vaäy, thaày lieàn ñi ñeán moät nôi thanh vaéng, ngoài kieát giaø, suy nghó: “Ngöôøi tinh taán khoâng löôøi bieáng trong haøng Thanh vaên ñeä töû Phaät khoâng ai hôn ta, vaäy maø Theá Toân noùi laø khoâng theå ñaéc ñaïo, chi baèng ta xaû giôùi trôû veà nhaø laøm caùc coâng ñöùc cuùng döôøng Phaät vaø Tyø-kheo Taêng”. Phaät bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa thaày lieàn duøng thaàn tuùc ñi treân hö khoâng ñeán ngoài tröôùc maët thaày, noùi: - Naøy Tyø-kheo! Nay Ta hoûi oâng, tuøy yù maø ñaùp: Tröôùc ñaây oâng coù bieát

ñaùnh ñaøn khoâng? - Bieát ñaùnh, baïch Theá Toân! - Khi daây ñaøn thaúng quaù thì aâm thanh coù trong treûo khoâng? - Khoâng trong treûo, baïch Theá Toân! - Khi daây ñaøn chuøng quaù thì aâm thanh coù reùo raét khoâng?

664 BOÄ LUAÄT 2

- Thöa khoâng, baïch Theá Toân! - Naøy Tyø-kheo! Khi daây ñaøn khoâng thaúng quaù, khoâng chuøng quaù thì aâm thanh coù du döông khoâng? - Raát du döông, baïch Theá Toân! - Naøy Tyø-kheo! Tinh taán thaùi quaù thì taâm sinh caêng thaúng, coøn soáng leø pheø thì taâm sinh daõ döôïi, khoâng gaáp gaùp, khoâng leø pheø, taâm chuyeân chuù moät choã seõ soi toû moïi thöù, nhö trong Kinh Taêng Nhaát ñaõ noùi roõ. Naøy Tyø-kheo! OÂng ñaõ coù nieàm tin, boû hai möôi öùc cuûa caûi maø xuaát gia, vì sao soáng trong chaùnh phaùp coøn khôûi taâm taêng thöôïng maïn ñeå töï chuoác khoå naõo? Naøy Tyø-kheo! Nhaân vì oâng, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc mang giaøy da. - Baïch Theá Toân! Theá Toân ñaõ cho pheùp caùc Tyø-kheo mang giaøy da, nay con daàn daàn taäp ñi roài seõ mang giaøy da. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo ñöôïc mang giaøy da moät lôùp. Khi aáy, A-nan Baân-ñeå-tyû nghe Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo mang giaøy da moät lôùp lieàn ñem naêm traêm ñoâi giaøy da ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng sang moät beân, baïch vôùi Phaät: - Kính xin Theá Toân nhaän nhöõng ñoâi giaøy da naøy. Phaät lieàn ñoïc keä chuù nguyeän cho oâng: Ai boá thí giaøy da Cho phaïm haïnh thanh tònh, Thaân, khaåu, yù, lìa aùc Ñöôïc höôûng laïc nhaân thieân. Vôùi phöôùc baùo ñaát vaøng, Trang hoaøng caùc cung ñieän. Ñöôïc nhö yù thaàn tuùc, Thanh tònh khoâng chöôùng ngaïi. Thí ít ñöôïc lôïi nhieàu, Vì ñoù laø phöôùc ñieàn. Baäc trí nguyeän trong saïch, Seõ ñöôïc quaû phuùc toát. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Ñöùc Theá Toân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Ngaøi thaáy caùc ñoâi giaøy da boû ngoån ngang treân ñaát, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Tyø-kheo! Ñaây laø nhöõng giaøy deùp gì maø boû ngoån ngang nhö vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø nhöõng giaøy deùp bò raùch, nhöng vì sôï may

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 665

choàng hai lôùp neân khoâng daùm vaù laïi. - Ta cho pheùp ñöôïc vaù laïi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, coù Tyø-kheo ôû phöông Nam, ñeán leã baùi Theá Toân, treân ñöôøng ñi giaøy bò hoûng khieán chaân thaày bò chôït da, phaûi leâ goùt maø ñi, ñeán ñaûnh leã Phaät. Tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Taïi sao oâng phaûi leâ goùt maø ñi? - Baïch Theá Toân! Con mang giaøy da moät lôùp ñeán giöõa ñöôøng giaøy bò hoûng maø khoâng daùm mang giaøy hai lôùp neân chaân bò lôû. - Töø nay, Ta cho pheùp laøm giaøy da Ni-muïc-ha, khi mang Phöôùc- la khoâng ñöôïc boïc phía tröôùc maø neân boïc phía sau. Pheùp laøm giaøy da khoâng ñöôïc duøng söøng deâ ñen, söøng deâ traéng, theáp vaøng, naïm chaâu ngoïc löu ly, thuûy tinh, maõ naõo vaø caùc loaïi giaøy coù maøu saéc röïc rôõ Ta khoâng cho pheùp mang. Neáu ñöôïc ñoâi giaøy da hai lôùp coøn môùi thì khoâng ñöôïc pheùp mang, neân baûo tònh nhaân mang ñi ít nhaát naêm, saùu böôùc roài môùi mang. Neáu

ñöôïc maø mang lieàn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng giaøy da. ----------

PHEÙP DUØNG GUOÁC Khi Phaät an truù trong vöôøn Am-baït-la cuûa ñoàng töû Kyø Cöïu nôi thaønh Vöông xaù, Ngaøi giaûng Kinh Sa Moân Quaû cho vua A-xaø-theá nghe suoát ñeâm. Khi aáy, Öu-ba-nan-ñaø ngoài nghe laâu meät moûi beøn trôû veà phoøng nghæ, ñeán cuoái ñeâm thöùc daäy, mang guoác maø ñi, vì tieáng guoác keâu loác coác khieán voi ngöïa nghe ñöôïc kinh hoaûng keâu leân. Vua A-xaø-theá nghe vaäy hoaûng sôï lieàn trôû veà thaønh. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp mang guoác. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, coù moät Tyø- kheo ñang ngoài thieàn trong hang ñaù Thieân Ñeá Thích, roài moät Tyø-kheo khaùc mang guoác ñi kinh haønh ôû tröôùc hang, khieán cho Tyø-kheo ngoài thieàn nghe tieáng guoác taâm khoâng ñònh ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp mang caùc loaïi guoác nhö: guoác vaøng, guoác baïc, guoác ngoïc, guoác raêng, guoác goã, guoác da, guoác ñuoâi

ngöïa, guoác gai, guoác Khaâm-baø-la, guoác coù guø, guoác coû cöùng, guoác voû caây; taát caû caùc loaïi guoác töông töï nhö theá ñeàu khoâng cho pheùp duøng. Neáu ai xoû chaân vaøo guoác thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu muoán röûa chaân neân saép ngang guoác ra roài giaãm leân treân thì khoâng phaïm toäi. Khi Tyø- kheo mang guoác da thì phaûi loùt ôû döôùi moät lôùp ñeá. Neáu ai khoâng loùt ôû döôùi moät lôùp ñeá thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu ai mang guoác maø khoâng coù ñeá thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng guoác. ----------

PHEÙP TAÉM RÖÛA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi ñeán soâng A-chi-la ñeå taém, hoï duøng ñaù coï ñeå kyø löng, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû duøng ñaù coï kyø löng gioáng nhö vöông gia, boïn löïc só thi ñaáu? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Roài Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng ñaù coï ñeå kyø löng. Loaïi ñaù coï naøy hoaëc duøng ñaù, duøng gaïch, duøng goã ñeå laøm; caùc loaïi töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc duøng ñeå kyø löng. Neáu trong nöôùc coù caây truï cuõng khoâng ñöôïc ñeán caø löng. Luùc taém neân nhôø moät ngöôøi khaùc kyø coï. Khi kyø khoâng ñöôïc giô caû hai tay leân moät luùc, maø neân duøng moät tay che, roài tuaàn töï kyø coï. Khoâng ñöôïc ñöùng taém nhö ngöôøi theá tuïc maø neân ngoài taém, ñoàng thôøi theo thöù lôùp röûa baøn tay ñeán caùnh tay. Neáu thaân theå coù caùu baån, khoâng ñöôïc caàm cuù ñeå kyø maø neân môû baøn tay ra kyø. Neáu ai duøng ñaù coï ñeå kyø coï taém thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp taém röûa. ----------

PHEÙP DUØNG MAÏT HÖÔNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñem theo caùc loaïi maït höông ñeán ñaàu soâng A-chi-la ñeå taém. Luùc aáy, coù ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo thaáy theá, suy nghó: “Boïn chuùng ta haõy cuøng nhau ñeán quaáy nhieãu Öu-baø-taéc ñeä töû cuûa Sa-moân”. Nghó theá roài lieàn ñi tôùi ñoù, hoûi nhö sau: - Thaày cuûa ai ít muoán, bieát ñuû? Öu-baø-taéc noùi: - Thaày cuûa toâi ít muoán, bieát ñuû.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 667

- Thaày cuûa toâi ít muoán, bieát ñuû. - Thaày cuûa ngöôi khoâng hoå, khoâng theïn, uoáng röôïu nhö löøa. Thaày cuûa toâi môùi laø ít muoán, bieát ñuû, coù hoå theïn. - Toâi muoán ñaùnh caù vôùi oâng naêm traêm ñoàng tieàn cuõ ñaáy. - Ñöôïc thoâi. Theá roài, hoï cuøng nhau baøn baïc neân duøng thöù gì ñeå thí nghieäm, vaø ñaõ nhaát trí duøng maït höông ñeå thí nghieäm, nhöng neân ñeán thaày cuûa ai tröôùc thì ñeä töû ngoaïi ñaïo noùi: - Haõy ñeán choã thaày toâi tröôùc! Ñoaïn, oâng sai ngöôøi ñeán daën tröôùc thaày mình: - Khi con ñem maït höông ñeán, thaày haõy hieän töôùng ít muoán, bieát ñuû, caån thaän ñöøng nhaän. Theá roài, trong choác laùt hoï beøn mang maït höông ñeán thöa: - Mong caùc thaày thöông xoùt nhaän laáy maït höông naøy! - Toâi laø ngöôøi xuaát gia chaúng phaûi vöông giaû, ñaïi thaàn, duøng loaïi maït höông naøy ñeå laøm gì? Vì vò aáy khoâng nhaän, hoï beøn mang ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn, thöa nhö sau: - Xin caùc thaày thöông xoùt chuùng toâi nhaän laáy maït höông naøy! Do Öu-baø-taéc chaát phaùc khoâng noùi tröôùc neân caùc Tyø-kheo beøn ñaùnh kieàn chuøy, taäp hôïp Taêng ñònh chia maït höông. Nhöõng ngöôøi khoâng ñeán thì coù ñeä töû nhaän phaàn theá, noùi: - Ñöa phaàn Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ toâi cho toâi. Hoï lôùn tieáng tranh nhau ñoøi nhö vaäy om soøm. Ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo thaáy theá voã tay cöôøi lôùn: - Toâi hôn oâng roài! Hoâm nay toâi ñaõ thaéng cuoäc. Khi aáy, Öu-baø-taéc xaáu hoå khoâng noùi neân lôøi, lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi Phaät. - Baïch Theá Toân! Con khoâng tieác tieàn, nhöng ngoaïi ñaïo thaéng cuoäc, neân con hoå theïn. Phaät lieàn thuyeát phaùp daïy baûo ñieàu lôïi ích khieán taâm oâng hoan hyû, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài töø giaõ. Baáy giôø, Theá Toân lieàn ñi ñeán choã coù ñoâng Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân cho caùc Tyø-kheo. Ñoaïn, Phaät daïy: - Naøy caùc Tyø-kheo! Töø nay Ta khoâng cho pheùp duøng maït höông. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, vì naêm vieäc lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät

668 BOÄ LUAÄT 2

laàn, thaáy Tyø-kheo bò beänh gheû nhoït, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Thaân theå oâng coù ñieàu hoøa, an laïc khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh gheû nhoït, neáu coù maït höông duøng taém röûa thì seõ laønh beänh, nhöng Theá Toân cheá giôùi khoâng cho duøng maït höông, neân con phaûi chòu khoå sôû. - Töø nay Ta cho pheùp Tyø-kheo bò beänh ñöôïc duøng maït höông. Maït höông goàm caùc loaïi: maït Thi, maït Maõ-nhó, maït baûy maøu, maït Chieân- ñaøn, maït Caâu-ña,

maït Am-baït-la, maït Dieâm-phuø-thi-lôïi, maït A-thuaàn, maït Giaø-tyû-la, ñaïi loaïi caùc thöù nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc duøng. Nhöng neáu Tyø-kheo bò beänh gheû nhoït, caàn maït höông thoa, röûa cho laønh beänh thì ñöôïc duøng khoâng coù toäi. Ñoàng thôøi cho pheùp duøng maït höông Ca-la maït Ma-sa, maït Ma-saáu-la, maït Sa-ñeå, buøn ñaát. Ñoù goïi laø pheùp duøng maït höông. ----------

PHEÙP DUØNG GAÄY VAØ TUÙI BAÈNG DAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo laø Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø duøng caùi tuùi baèng daây chaâu baùu ñeå ñöïng baùt, roài laáy daây ñen buoäc tuùi vaøo gaäy, quaûy treân vai maø ñi, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vua, ñaïi thaàn duøng caùi tuùi baèng daây baùu ñöïng baùt roài quaûy treân vai maø ñi? Coù keû yù aùc coøn cheâm vaøo: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö boïn haï tieän bò ngöôøi ta sai khieán, duøng daây ñen buoäc tuùi ñöïng baùt vaøo gaäy roài quaûy ñi? Ñaây laø haïng ngöôøi haï tieän naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Roài Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng gaäy vaø tuùi baèng daây. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ñöùc Nhö Lai cöù naêm hoâm ñi tuaàn tra phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Ngaøi thaáy Tyø-kheo bò muït nhoït ôû tay, tuy bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Thaân theå oâng coù ñieàu hoøa an laïc khoâng? - Baïch Theá Toân! Tay con moïc muït nhoït cho neân baùt bò vôõ maø Theá Toân laïi cheá giôùi khoâng cho duøng gaäy vaø tuùi baèng daây, vì theá maø khoâng vui. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo bò beänh ñöôïc theo Taêng xin chöùa gaäy vaø tuùi baèng daây, Taêng neân laøm Yeát-ma cho pheùp. Ngöôøi xin

neân traät vai aùo beân phaûi, quì goái, chaép tay noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Toâi laø Moã giaùp vì tay bò muït nhoït neân baùt bò vôõ. Nay theo Taêng xin phaùp Yeát-ma ñöôïc chöùa gaäy vaø tuùi daây. Nguyeän xin Taêng cho toâi phaùp Yeát-ma. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá) Theá roài, ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp vì tay coù muït nhoït neân baùt bò vôõ, ñaõ theo Taêng xin phaùp Yeát-ma ñöôïc chöùa gaäy vaø tuùi baèng daây. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp Yeát-ma ñöôïc chöùa gaäy vaø tuùi baèng daây. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Theá roài baïch nhaát Yeát-ma cho ñeán) Taêng ñaõ cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp Yeát-ma ñöôïc chöùa gaäy vaø tuùi daây xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Khi laøm Yeát-ma xong, muoán ñi ñaâu thì tay caàm gaäy vaø tuùi daây, chöù khoâng ñöôïc ñaët treân vai maø vaùc ñi. Neáu caàm gaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái, caàm tuùi daây cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu caàm gaäy, tuùi daây vaø baùt thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñi ñöôøng thì ñöôïc coät ñaõy loïc nöôùc vaøo ñaàu gaäy roài caàm treân tay maø ñi, nhöng khoâng ñöôïc ñaët treân vai. Neáu khoâng laøm Yeát-ma maø caàm gaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vaø caàm tuùi da cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu caàm gaäy vaø tuùi da thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp caàm gaäy vaø tuùi da. Keä toùm taét: Vaät naëng,

y ngöôøi cheát, Cuoàng si, khoâng ñoàng tình. Phaù tín thí, giaøy da, Guoác goã, kyø coï thaân. Maït höông, gaäy tuùi da, Keát thuùc phaàn thöù baûy. ----------

PHEÙP DUØNG TOÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, cö só Di-kyø môøi Taêng aên toûi. Nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn ñi ñeán vöôøn, aên toûi, roài boû loån ngoån treân ñaát, laïi coøn mang veà Tinh xaù. Luùc aáy, cö só ñi tuaàn tra vöôøn toûi, thaáy theá lieàn hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: - Vì sao nhö vaäy? Ngöôøi giöõ vöôøn beøn thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân. Cö só noùi:

- Tyø-kheo chæ neân aên thoâi, vì sao laïi vöùt boû ñaày ñaát theá naøy? Laïi coøn mang ñi cho ai vaäy? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp aên toûi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, thì coù moät Tyø-kheo aên toûi neân ngoài ôû cuoái gioù, vì sôï muøi hoâi toûa ñeán caùc vò phaïm haïnh. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø Tyø-kheo naøo maø ngoài rieâng moät choã nhö keû gaây goå vaäy? - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo naøy aên toûi, sôï muøi hoâi xoâng ñeán caùc vò phaïm haïnh neân phaûi ngoài ôû choã cuoái gioù. - Naøy caùc Tyø-kheo! Neáu Tyø-kheo naøy khoâng aên toûi thì coù bò maát lôïi ích cuûa phaùp vò cam loà nhö vaäy khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân! - Tyø-kheo naøy vì aên toûi maø bò maát phaùp vò baát töû nhö vaäy ñoù. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên toûi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Ni-caâu-luaät cuûa doøng hoï Thích, nôi thaønh Ca-duy-la-veä, cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Ngaøi thaáy moät Tyø-kheo bò beänh hoaøng ñaõng gaày oám, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Thaân theå oâng coù ñieàu hoøa, soáng an oån khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh khoâng ñöôïc ñieàu hoøa, luùc coøn ôû ñôøi con aên toûi thì khoûi beänh, nhöng nay Theá Toân cheá ñònh khoâng ñöôïc aên toûi, do ñoù con khoâng ñöôïc an laïc. - Töø nay Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc aên toûi, neân tuøy thuaän thi haønh. Toûi goàm coù loaïi ngöôøi ta troàng, coù loaïi moïc treân nuùi, ñaïi loaïi caùc thöù nhö theá vaø taát caû nhöõng thöù khaùc, hoaëc soáng, hoaëc chín, hoaëc laù, hoaëc voû ñeàu khoâng ñöôïc aên. Neáu bò ung thö hay muït nhoït thì ñöôïc duøng toûi ñeå ñaép. Khi ñaép toûi thì khoâng ñöôïc ôû giöõa chuùng maø neân ôû choã vaéng veû. Khi ñaõ khoûi beänh thì phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi vaøo trong chuùng Taêng. Neáu khi coù beänh maø thaày thuoác baûo: “Thöa Tröôûng laõo! Beänh naøy phaûi uoáng toûi môùi bôùt, neáu khoâng uoáng thì khoâng bôùt”, maø khoâng coøn phöông phaùp naøo khaùc ñeå chöõa trò, thì Ta cho pheùp uoáng. Khi uoáng toûi phaûi thi haønh baûy ngaøy phaùp tuøy thuaän nhö sau: ÔÛ trong moät caên phoøng nhoû; Khoâng ñöôïc naèm treân giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng; Khoâng ñöôïc ñi ñaïi tieåu tieän nôi phoøng veä sinh cuûa Taêng; Khoâng ñöôïc röûa chaân ôû choã Taêng röûa chaân; Khoâng ñöôïc vaøo nhaø söôûi, giaûng ñöôøng

vaø nhaø aên; Khoâng ñöôïc ñi döï hoäi theo thöù töï do Taêng sai; Khoâng ñöôïc ñi vaøo choã Taêng ñang aên vaø phoøng thieàn; Khoâng ñöôïc vaøo trong choã Taêng ñang thuyeát phaùp, Boá-taùt; choã naøo Tyø-kheo ñang hoäi hôïp thì nhaát thieát khoâng ñöôïc ñeán; khoâng neân nhieãu thaùp, neáu thaùp ôû choã troáng traûi thì ñöôïc leã baùi töø xa ôû döôùi gioù. Sau baûy ngaøy haønh phaùp tuøy thuaän, ñeán ngaøy thöù taùm phaûi taém röûa, giaët y phuïc, xoâng höông, roài môùi ñöôïc vaøo trong Taêng. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø aên toûi hay coù beänh maø aên toûi nhöng khoâng haønh phaùp tuøy thuaän thì caû hai ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng toûi. ----------

PHEÙP PHUÙ BAÙT (TAÅY CHAY) Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Öu-baø-taéc Phaùp-döï ôû trong thaønh naøy thöôøng môøi Taêng theo thöù lôùp thoï trai. Khi Tyø-kheo tôùi nhaø, oâng caät vaán nghóa lyù, ai giaûi thích ñöôïc thì oâng raát hoan hyû, töï tay doïn caùc thöùc aên. Ai khoâng ñaùp ñöôïc thì oâng huûy nhuïc, sai noâ tyø doïn thöùc aên thoâ sô. Vì theá theo thöù lôùp ñeán phieân Thöôïng toïa ñi thì khoâng ñi, lieàn baûo: “Môøi tieáp nhöõng ngöôøi döôùi”, cho ñeán nhöõng ngöôøi treû tuoåi cuõng ñeàu khoâng muoán ñi. Do vaäy maø lôøi qua tieáng laïi om soøm. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Vì sao maø coù lôøi qua tieáng laïi om soøm nhö vaäy? - Baïch Theá Toân! Öu-baø-taéc Phaùp-döï thöôøng môøi chö Taêng thoï trai theo thöù lôùp. Theá roài, ngöôøi phaûi ñi thì khoâng ñi, vì vaäy maø coù lôøi qua tieáng laïi om soøm. - Naøy caùc Tyø-kheo! Öu-baø-taéc Phaùp-döï khinh maïn caùc Tyø-kheo, Taêng neân laøm Yeát-ma phuù baùt (taåy chay). Neáu Öu-baø-taéc coù taùm vieäc sau ñaây, thì Taêng neân laøm Yeát-ma phuù baùt, ñoù laø: 1. Phæ baùng Tyø-kheo ngay tröôùc maët. 2. Khieån traùch Tyø-kheo ngay tröôùc maët, noùi nhö sau: “OÂng laø keû aùc haïnh”. 3. Noåi giaän maéng chöûi Tyø-kheo ngay tröôùc maët. 4. Caét ñöùt lôïi döôõng cuûa Tyø-kheo. 5. Khoâng thích laøm vieäc chung vôùi Tyø-kheo. 6, 7, 8. Chöûi Phaät, chöûi Phaùp vaø chöûi Taêng. Ñoù goïi laø taùm vieäc Taêng neân laøm Yeát-ma phuù baùt. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Öu-baø-taéc Phaùp-döï naøy khinh maïn caùc Tyø-kheo. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Öu-baø-taéc

Phaùp-döï - khinh maïn caùc Tyø-kheo - phaùp Yeát-ma phuù baùt. Ñaây laø lôøi taùc baïch. (Theá roài baïch tam Yeát-ma cho ñeán) Taêng ñaõ cho Öu-baø-taéc Phaùp-döï - khinh maïn caùc Tyø-kheo - phaùp Yeát-ma phuù baùt xong, vì im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoaïn, noùi veà Öu-baø-taéc Phaùp-döï, voán thöôøng cuùng döôøng trai phaïn cho chö Taêng roài môùi aên. Nhöng hoâm aáy, ñôïi Tyø-kheo ñaõ quaù giôø maø khoâng thaáy ñeán, oâng lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, roài baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì côù gì maø caùc Tyø-kheo khoâng ñeán thoï trai? - Vì oâng khinh maïn caùc Tyø-kheo, muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm Yeát-ma phuù baùt ñoái vôùi oâng. Khi aáy, coù moät vò La Haùn ñang ôû caùch Phaät khoâng xa. Phaät lieàn baûo Öu-baø-taéc: - OÂng haõy ñeán hoûi vò Tyø-kheo kia nhö sau: “Theá naøo laø muoái?

Muoái coù maáy thöù. OÂng lieàn ñi ñeán, chaøo: - Kính chaøo thaày! Tyø-kheo ñaùp: - Laønh thay cö só. Theá roài oâng hoûi: - Thöa Toân giaû! Theá naøo goïi laø muoái? Muoái coù maáy loaïi? - Toâi ñaõ bieát oâng laø Öu-baø-taéc Phaùp-döï, voán khinh maïn caùc Tyø- kheo, neân Taêng ñaõ cho oâng phaùp Yeát-ma phuù baùt, chöa ñuû roài sao? Toâi ñang ôû ñaây an laïc oâng laïi ñeán ñaây naõo loaïn toâi. Muoái chính laø muoái (coøn hoûi gì nöõa? Nghe Tyø-kheo traû lôøi nhö theá, loøng oâng caûm thaáy chaùn naûn, lieàn ñi ñeán choã Phaät. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - OÂng hoûi veà nghóa lyù cuûa muoái coù ñöôïc toaïi yù khoâng? - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo aáy ít bieát, chöa töøng theo thaày ñeå hoïc, con hoûi muoái thì ñaùp laø muoái. Luùc aáy, caùch Phaät khoâng xa, coù moät Tyø-kheo phaùp sö teân Phaát-hy- loâ, Phaät lieàn baûo Phaùp-döï: - OÂng haõy ñeán hoûi vò Tyø-kheo kia veà nghóa cuûa muoái xem sao! Theá laø oâng ñeán ñoù, chaøo: - Kính chaøo thaày! - Laønh thay ñaøn-vieät ñeán ñaây. Ñoaïn, thaày môøi oâng ngoài. Tuy chöa hoûi nghóa nhöng nghe thaày

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 673

môøi ngoài, oâng ñaõ thaáy raát hoan hyû, lieàn ñeán gheá ngoài, roài hoûi: - Thöa Toân giaû! Muoái coù yù nghó gì? - Ñoù laø caâu hoûi raát hay. Nay toâi seõ giaûi thích veà yù nghóa cuûa muoái cho oâng roõ. Muoái coù hai phöông dieän: Vò vaø Taùnh. Vò töùc laø nhö nöôùc bieån cuøng moät vò maën. Taùnh thì goàm coù: muoái ñen, muoái ñoû, muoái taân ñaàu, muoái vò baït giaø, muoái tyø laõm, muoái ca giaø, muoái tö ña, muoái tyû ca. Noùi toùm löôïc thì coù hai loaïi, hoaëc soáng, hoaëc ñöôïc naáu chín; ñoù goïi laø muoái. Nghe xong, loøng vui möøng khaáp khôûi, lieàn ñi ñeán choã Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo aáy giaûi thích raát thaáu ñaùo, phaân bieät raønh maïch, noùi nghóa lyù cuûa muoái roäng heïp, ngöôïc xuoâi ñeàu thoâng thaïo. - Ñoù laø keû phaøm phu, chöa höôûng ñöôïc phaùp vò trong giaùo phaùp cuûa Ta; coøn vò Tyø-kheo tröôùc laø A-la-haùn, nhöng vì oâng kieâu maïn neân khoâng bieát ñöôïc chaân nguïy, seõ maõi maõi laøm nhöõng vieäc voâ ích. Phaùp-döï nghe Phaät noùi nhö theá taâm sinh hoaûng sôï, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Nay con xin saùm hoái, kính mong Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo töø nay veà sau, trôû laïi nhaän söï cuùng döôøng cuûa con nhö tröôùc. - OÂng haõy trôû veà nhaø taém röûa, maëc y phuïc môùi, roài cuøng vôùi quyeán thuoäc ñi ñeán giöõa chuùng Taêng xin Taêng xaû phaùp Yeát-ma phuù baùt, Taêng seõ xaû cho oâng. Vaâng lôøi Phaät daïy, Phaùp-döï trôû veà nhaø taém röûa, maëc y phuïc môùi, roài ñi ñeán giöõa Taêng quì goái, chaép tay, noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng ghi nhôù cho! Con laø Öu-baø-taéc Phaùp-döï, khinh maïn Tyø-kheo Taêng; vì muoán cho con ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm phaùp Yeát-ma phuù baùt. Nay con ñaõ thaáy loãi, tuøy thuaän chaáp haønh, taâm ñaõ nhu hoøa. Kính mong Taêng thöông xoùt xaû phaùp Yeát-ma phuù baùt cho con. (Xin nhö vaäy ba laàn). Theá roài, Taêng neân ñem Phaùp-döï ñeán ñöùng ôû choã maét thaáy maø tai khoâng nghe trong phaïm vi cöông giôùi, roài Taêng hieän tieàn laøm Yeát-ma ñoái vôùi vò ñoà chuùng khoâng hieän tieàn. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Öu-baø-taéc Phaùp-döï naøy khinh maïn Tyø-kheo Taêng, vì muoán cho

oâng ta ñöôïc lôïi ích, tröôùc ñaây Taêng ñaõ laøm Yeát-ma phuù baùt. Ngaøy nay oâng ñaõ thaáy loãi, tuøy thuaän chaáp haønh, taâm

674 BOÄ LUAÄT 2

ñaõ nhu hoøa, theo Taêng xin xaû phaùp Yeát-ma phuù baùt. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng xaû phaùp Yeát-ma phuù baùt cho Öu-baø-taéc Phaùp-döï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Theá roài baïch tam Yeát-ma cho ñeán: Taêng ñaõ xaû phaùp Yeát-ma phuù baùt cho Öu-baø-taéc Phaùp-döï xong, vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Neáu Taêng ñaõ laøm Yeát-ma phuù baùt roài thì Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di ñeàu khoâng ñöôïc pheùp ñeán ñoù. Ñoàng thôøi phaûi ñem aùo ca sa maùng treân cöûa hoï, roài tuyeân boá trong xoùm: - Nhaø Moã giaùp naøy ñaõ laøm Yeát-ma phuù baùt. Neáu coù Tyø-kheo khaùch ñeán thì neân noùi: - Gia ñình moã kia ñaõ ñöôïc laøm Yeát-ma phuù baùt, khoâng neân ñeán ñoù. Khi laøm Yeát-ma phuù baùt khoâng neân laøm haáp taáp. Neáu hoï noùi: “Sa- moân khoâng ñeán nhaø ta thì caøng toát”, thì ñoái vôùi haïng ngöôøi aáy khoâng neân laøm. Neáu hoï bieát hoå theïn thì neân laøm. Sau ñoù, neáu hoï töï thaáy loãi toû ra tuøy thuaän, taâm nhu hoøa thì neân xaû phaùp Yeát-ma. Ñoù goïi laø caùch thöùc phuù baùt. ----------

PHEÙP KEÁT KHUY VAØO Y Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, coù Tyø-kheo khaát thöïc, moät tay caàm baùt, moät tay caàm tuùi ñöïng baùt, boãng coù côn gioù loác thoåi ñeán khieán y thaày bò bay ñi; roài thaày maëc noäi y vaøo Tinh xaù Kyø-hoaøn. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Y oâng ñaâu roài? - Baïch Theá Toân! Bò gioù loác thoåi bay maát roài. - Töø nay veà sau phaûi keát khuy ñeå buoäc y. Theá roài, caùc Tyø-kheo duøng vaøng baïc laøm khuy. Phaät daïy: - Taát caû vaøng baïc chaâu baùu ñeàu khoâng ñöôïc duøng laøm khuy, maø neân duøng ñoàng, saét, thieác hoaëc goã, tre, roài duøng chæ keát khuy vaøo ñeå buoäc. Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo khoâng maëc y coù khuy maø vaøo thoân xoùm. Neáu khoâng coù vaät gì ñeå laøm, thì neân duøng kim khaâu laïi. Neáu cuõng khoâng coù kim thì ít nhaát duøng tay ñeå naém. Neáu y khoâng coù khuy maø maëc vaøo thoân xoùm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Cuõng vaäy, neáu maëc ñi vaøo caùc nhaø thì vaøo moãi nhaø phaïm moãi toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu coù maø khoâng buoäc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Tröôøng hôïp khoâng

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 675

phaïm: neáu ñi vaøo Tinh xaù cuûa Tyø-kheo ni, Tinh xaù cuûa ngoaïi ñaïo, hoaëc ñaøn-vieät tuyeân boá: “Tuøy nghi sao cho toát thì thoâi”, thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp keát khuy vaøo y. ----------

PHEÙP DUØNG ÑAI LÖNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, moät tay caàm baùt, moät tay caàm tuùi ñöïng baùt, boãng moät côn gioù thoåi laøm rôi y noäi, theá laø thaày maëc thöôïng y ñi vaøo Tinh xaù Kyø-hoaøn. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Y An-ñaø-hoäi cuûa oâng ñaâu roài? - Baïch Theá Toân! Bò gioù loác thoåi bay maát roài. - Töø nay veà sau neân

buoäc ñai löng. Theá roài, caùc Tyø-kheo laøm ñai löng baèng nhöõng sôïi vaûi rôøi, hoaëc keát khuy, hoaëc laøm ñai roãng beân trong. Phaät daïy: - Laøm ñai baèng nhöõng sôïi vaûi rôøi, hoaëc keát khuy ñeàu khoâng ñöôïc pheùp duøng. Coøn ñai löng roãng beân trong thì neân khaâu ôû giöõa, hoaëc ken chaëc, hoaëc laøm troøn ñeàu ñöôïc buoäc. Khi buoäc, khoâng ñöôïc buoäc boán voøng hay moät voøng maø neân buoäc hai voøng cho ñeán ba voøng. Neáu thaân theå Tyø-kheo meàm yeáu, buoäc khoâng chòu noåi thì neân caàm ñi, khi ñeán ñaàu thoân neân laáy ra buoäc ñeå ñi vaøo thoân, vaø luùc trôû ra thì laïi thaùo ra. Neáu khoâng buoäc ñai löng maø ñi vaøo thoân xoùm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu coù maø khoâng buoäc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu buoäc moät voøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu buoäc hai voøng, ba voøng thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp duøng ñai löng. ----------

PHEÙP DUØNG ÑAI COÙ DAÂY COÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù Tyø-kheo caàm caùi ñai khoâng buoäc chaët ôû ñaàu, ñi vaøo giöõa phoá thò, caùi ñai xoå ra thaày beøn keùo leâ treân ñaát maø ñi, bò ngöôøi ñôøi mæa mai: - Vì sao Sa-moân Thích töû laïi keùo leâ khuùc ruoät maø ñi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau ôû ñaàu caùi ñai neân laøm daây coät. Theá roài, coù Tyø-kheo duøng vaøng baïc laøm daây buoäc ñai. Phaät daïy: - Taát caû baûo vaät khoâng neân duøng laøm daây buoäc ñai. ÔÛ ñaàu ñai neân coät hai hay ba laàn, khoâng ñöôïc coät moät hay boán laàn. Neáu taát caû ñai

khoâng laøm daây coät thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng ñai coù daây coät. ----------

PHEÙP CÖÔÕI NGÖÏA, ÑI XE Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhaèm dòp leã hoäi, daân chuùng ñoå ra ñi xem; nhoùm saùu Tyø-kheo hoaëc cöôõi voi, cöôõi ngöïa, coù ngöôøi cöôõi löøa ñi xem, bò ngöôøi ñôøi cheâ: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông gia, ñaïi thaàn, cöôõi voi, cöôõi ngöïa maø ñi? Coù ngöôøi thaáy hoï cöôõi löøa, beøn mæa mai: - Sa-moân Thích töû naøy gioáng nhö söù giaû cuûa keû haï tieän, cöôõi löøa maø ñi. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp cöôõi löøa, cöôõi ngöïa. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù trong vöôøn Am-baø-la cuûa ñoàng töû Kyø Cöïu nôi thaønh Vöông xaù; vì naêm vieäc lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Phaät thaáy moät Tyø-kheo bò beänh hoaøng ñaõng, gaày oám, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Beänh oâng taêng hay giaûm, hôi thôû coù ñieàu hoøa khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò beänh khoå sôû, hôi thôû khoâng ñieàu hoøa. - OÂng khoâng theå ñi ñeán nhaø y só Kyø Cöïu ñeå khaùm beänh sao? - Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp ngoài xe, ngöïa, maø beänh cuûa con ñau ñôùn neân khoâng theå ñi boä. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc ngoài xe, ngöïa. Ñöôïc cöôõi caùc loaïi nhö: cöôõi voi, cöôõi ngöïa, cöôõi löøa, cöôõi laïc ñaø, cöôõi traâu, ngoài thuyeàn, ngoài xe, ngoài kieäu. Taát caû caùc loaïi nhö theá neáu khoâng coù beänh thì khoâng ñöôïc ngoài,

coøn coù beänh thì ñöôïc ngoài. Nhöng khoâng cho pheùp cöôõi suùc vaät caùi, maø neân cöôõi suùc vaät ñöïc. Neáu beänh naëng khoâng phaân bieät ñöôïc, thì cöôõi khoâng coù toäi. Neáu coù nhaân duyeân ñi xuoâi ngöôïc doøng nöôùc hay ñi ngang qua soâng, neân suy nghó: "Ta coù duyeân söï caàn thieát", thì luùc aáy ñöôïc cöôõi ñi qua soâng. Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh maø ngoài xe, cöôõi ngöïa thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 31 677

PHEÙP NAÈM CHUNG GIÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo cöù hai ngöôøi, ba ngöôøi naèm chung moät giöôøng khieán giöôøng neäm bò hö hoûng, boû laên loùc döôùi ñaát. Vì naêm vieäc lôïi ích neân Ñöùc Nhö Lai cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng cuûa caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy giöôøng bò hö boû treân ñaát, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Giöôøng hö naøy cuûa ai maø boû ngoån ngang treân ñaát vaäy? Caùc Tyø-kheo beøn trình baøy ñaày ñuû laïi söï vieäc keå treân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp cuøng nguû chung giöôøng. Vaán ñeà giöôøng neäm nhö treân ñaõ noùi, moät ngöôøi neân naèm nguû moät giöôøng. Neáu giöôøng ngoài thì hai ngöôøi ñöôïc keâ ba giöôøng saùt nhau maø nguû, nhöng khi ngay chaân ra khoâng ñöôïc ñeå ñaàu goái loøi ra ngoaøi. Neáu neäm ngang thì cho pheùp ba ngöôøi cuøng naèm ngang maø nguû. Neáu neäm vuoâng thì hai ngöôøi ñöôïc loùt ba neäm naèm chung maø nguû, nhöng khi duoãi chaân ra, ñaàu goái khoâng loït ra ngoaøi. Neáu loùt coû ôû döôùi thì moãi ngöôøi ñöôïc traûi ngoïa cuï ra ñeå ngoài, naèm khoâng phaïm. Neáu trôøi laïnh thì ñöôïc truøm kín ôû treân, ôû döôùi, nhöng khoâng ñöôïc naèm quaù gaàn nhau maø phaûi ñeå caùch ôû giöõa chöøng moät khuyûu tay, cuõng khoâng ñöôïc naèm duoãi tay ra. Ngöôøi lôùn nhoû caùch nhau ba tuoåi haï ñöôïc ngoài cuøng giöôøng maø khoâng ñöôïc naèm nguû cuøng giöôøng. Neáu naèm nguû cuøng giöôøng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp naèm ngoài cuøng giöôøng.

PHEÙP CUØNG NGOÀI CHUNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo cöù ba ngöôøi, boán ngöôøi cuøng ngoài chung moät giöôøng, khieán giöôøng gheá bò gaõy naùt. Ñöùc Nhö Lai vì naêm söï lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Thaáy giöôøng bò hö hoûng naèm ngoån ngang treân ñaát, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Giöôøng bò gaõy naøy cuûa ai maø boû ngoån ngang treân ñaát nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo beøn thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân cho Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp cuøng ngoài chung moät giöôøng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Theá Toân hoûi Öu-

678 BOÄ LUAÄT 2

ba-ly: - Caùc Tyø-kheo coù tuïng Luaät hay khoâng? - Coù, nhöng ít ngöôøi tuïng, baïch Theá Toân! - Vì sao ít ngöôøi tuïng? - Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp cuøng

ngoài chung giöôøng, caùc Tyø-kheo moãi ngöôøi ngoài moät giöôøng, vì theá neân ít ngöôøi tham döï tuïng Luaät. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp Tyø-kheo caùch nhau ba tuoåi haï ñöôïc ngoài chung moät giöôøng. Tyø-kheo khoâng coù tuoåi haï ñöôïc ngoài chung vôùi Tyø-kheo ba tuoåi haï. Cuõng vaäy, cho ñeán Tyø-kheo baûy tuoåi haï ñöôïc ngoài vôùi Tyø-kheo möôøi tuoåi haï. Neáu giöôøng naèm thì ñöôïc pheùp ngoài ba ngöôøi. Neáu giöôøng ngoài thì ñöôïc pheùp ngoài hai ngöôøi. Neáu giöôøng daøi moät khuyûu röôõi tay thì hai ngöôøi caùch nhau ba tuoåi haï ñöôïc pheùp ngoài chung. Neáu caùch nhau nhieàu hôn thì neân nhöôøng cho Thöôïng toïa. Neáu giöôøng naèm daøi hôn ba khuyûu tay thì Tyø-kheo caùch nhau boán tuoåi haï ñöôïc pheùp ngoài chung. Neáu caùch nhau nhieàu hôn thì khoâng ñöôïc ngoài chung. Neáu ngaøy ñaïi hoäi nhieàu ngöôøi tuï hoïp maø giöôøng gheá ít thì ñöôïc keâ saùt caùc giöôøng vaøo nhau roài buoäc laïi. Khi buoäc phaûi buoäc cho chaéc, ñöøng ñeå giöôøng neäm lung lay thì ñöôïc ngoài chung. Neáu taám neäm daøi ba khuyûu tay thì Tyø-kheo caùch nhau boán tuoåi haï ñöôïc ngoài chung. Neáu caùch xa hôn thì khoâng ñöôïc ngoài chung. Neáu raûi coû treân ñaát roài cuøng ngoài (thì khoâng caàn phaân bieät tuoåi taùc) khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp cuøng ngoài chung.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 679

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 32

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ MÖÔØI

PHEÙP AÊN CHUNG

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng aên chung bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø ngoài aên chung gioáng nhö nhöõng keû daâm daät ôû theá gian? Cho ñeán Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp cuøng aên chung. Cuøng aên chung nghóa laø cuøng aên moät baùt. Coøn thöùc aên thì coù naêm moùn aên chính vaø naêm moùn aên linh tinh neân ñöïng rieâng ra maø aên. Neáu khoâng coù baùt thì neân duøng toâ, cheùn ñeå ñöïng. Neáu cuõng khoâng coù toâ, cheùn thì neân voø côm thaønh vieân boû trong baøn tay traùi, duøng tay phaûi boác aên. Neáu cuõng khoâng theå ñöôïc thì neân ñaët baùt treân coû, laù, roài cuøng boác aên. Khoâng ñöôïc duøng tay boác aên chung naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên taïp. Nhöng neáu laø boät, baùnh, rau, traùi thì cuøng aên chung khoâng coù toäi. Neáu cuøng aên chung trong moät baùt thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù laø pheùp cuøng aên chung.

---

680 BOÄ LUAÄT 2

PHEÙP AÊN TREÂN BAØN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ñöùc Nhö Lai vì naêm söï lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Thaáy baøn aên trong phoøng cuûa Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñöôïc veõ nhieàu maøu saéc, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùi baøn aên naøy cuûa ai maø ñöôïc veõ nhieàu maøu saéc theá naøy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø baøn aên cuûa Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên treân baøn aên. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ñöùc Nhö Lai vì naêm söï lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Thaáy moät Tyø-kheo bò muït nhoït ôû tay, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù ñöôïc ñieàu hoøa, an laïc khoâng? - Baïch Theá Toân! Con bò muït nhoït ôû tay khieán baùt bò vôõ maø Theá Toân cheá giôùi khoâng cho aên treân baøn neân khoâng ñöôïc an vui. - Töø nay Ta cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc aên treân baøn nhöng khoâng cho pheùp veõ treân baøn nhieàu maøu saéc. Neáu baøn aên cuûa Taêng veõ nhieàu maøu saéc thì khoâng coù toäi. Neáu laø baøn rieâng thì chæ neân duøng moät maøu. Tyø-kheo beänh aên treân baøn, tröôùc heát neân ñöùng chuù taâm töôûng nieäm roài aên thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh thì hoaøn toaøn khoâng cho aên treân baøn. Neáu vì giaø beänh, hoaëc muït nhoït treân tay ra maùu, hoaëc baùt naëng, hoaëc ñaày, hoaëc noùng, hoaëc laïnh thì ñöôïc aên treân baøn khoâng coù toäi. Nhöng neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø aên treân baøn thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Ñoù goïi laø pheùp aên treân baøn. Keä toùm taét: AÊn toûi vaø phuù baùt Keát khuy cuøng ñai löng Ngoài xe, ngöïa, ngoài chung Ngoài cuøng giöôøng, aên chung, Baøn aên nhieàu maøu saéc Keát thuùc phaàn thöù taùm. ---

VÌ MÌNH MAØ NGÖÔØI TA GIEÁT SUÙC VAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñi du haønh phöông xa roài trôû veà thaønh Xaù-veä. Ñeán giôø khaát thöïc, hoï khoaùc y, caàm baùt ñi vaøo moät nhaø ñaøn-vieät quen bieát cuõ teân laø A-baït-tra. Ñaøn-

vieät thaáy thaày lieàn chaøo: - Chaøo sö phuï! Vì sao maø ñaõ laâu laém khoâng thaáy sö phuï ñeán? - Naøy laõo tröôïng! Ñaõ laâu ngaøy toâi môùi ñeán, vaäy oâng ñònh ñaõi toâi moùn ngon vaät laï gì ñaây? - Ngaøy mai con seõ cuùng döôøng trai phaïn cho thaày! - OÂng ñöøng coù cuùng thöùc aên cuûa boïn thôï deät. - Thöùc aên cuûa thôï deät laø thöù gì? - Töùc laø côm haåm, canh ñaäu ñoù! - Con khoâng cuùng côm haåm, canh ñaäu cho thaày ñaâu, maø seõ cuùng côm thòt. - OÂng ñöøng coù cuùng cho toâi thòt nguoäi. - Con seõ khoâng cuùng thòt nguoäi cho thaày, maø seõ naáu noùng roài môùi cuùng. - Toâi noùi thòt noùng khoâng phaûi kieåu noùng nhö vaäy. - Vaäy thì noùng nhö theá naøo? - Nghóa laø thòt cuûa con vaät vöøa môùi cheát. - Neáu thaày muoán nhö vaäy thì ngaøy mai haõy ñeán sôùm, con seõ gieát con vaät tröôùc maët thaày roài môùi naáu noùng. - Vaâng. Saùng sôùm hoâm sau, hoï khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán nhaø aáy, ñaøn-vieät beøn ñem deâ, heo, gaø ra ñeå la lieät tröôùc maët Tyø-kheo, roài gieát thòt cuùng döôøng. Khi aên xong hoï ra veà, ñaøn-vieät cheâ

traùch: - Sa-moân Cuø-ñaøm duøng voâ soá phöông tieän chæ trích vieäc saùt sinh, ca ngôïi khoâng saùt sinh, vaäy maø vò Sa-moân naøy baûo ngöôøi ta gieát ngay tröôùc maét thì coù khaùc gì mình töï gieát! Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo! Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy caùc Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc. (Cho ñeán Phaät noùi) Vì sao caùc oâng baûo ngöôøi ta saùt sinh ngay tröôùc maët? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp thí chuû vì mình maø saùt sinh. Vì mình maø saùt sinh töùc laø vì Tyø-kheo maø gieát suùc vaät. Neáu thí chuû vì Tyø-kheo maø gieát suùc vaät thì taát caû Tyø- kheo, Tyø-kheo ni, Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di ñeàu khoâng ñöôïc aên. Cuõng vaäy, neáu hoï vì Öu-baø-di maø gieát haïi thì taát caû Tyø-kheo khoâng ñöôïc aên cho ñeán Öu-baø-di cuõng khoâng ñöôïc aên. Vì ngöôøi khaùc maø gieát coù ba tröôøng hôïp: thaáy, nghe vaø nghi. Thaáy nghóa laø chính maét mình thaáy hoï gieát vì mình thì khoâng ñöôïc aên. Ñoù goïi laø thaáy.

682 BOÄ LUAÄT 2

Nghe nghóa laø chính tai mình nghe, hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc raèng hoï gieát vì mình thì khoâng ñöôïc aên. Neáu ngöôøi thuaät laïi laø keû khoâng ñaùng tin, chæ vì muoán nhieãu loaïn Tyø-kheo thì khoâng neân nghe hoï noùi maø neân nghe ngöôøi ñaùng tin ñeå xaùc ñònh chaéc chaén. Ñoù goïi laø nghe. Nghi nghóa laø Tyø-kheo ñeán nhaø ñaøn-vieät thöôøng thaáy con deâ, sau ñoù ñeán thì thaáy ñaàu, chaân deâ treân ñaát; thaáy vaäy taâm sinh nghi neân hoûi: “Con deâ tröôùc thaáy ôû ñaây baây giôø ñaâu roài?”. Neáu hoï noùi: “Toâi ñaõ vì thaày maø laøm thòt roài”, thì khoâng neân aên. Neáu hoï noùi: “Thöa Toân giaû! Vì toâi gieát ñeå teá trôøi roài aên thòt maø aên khoâng heát neân cuùng cho thaày”, thì ñöôïc aên. Ñoù goïi laø nghi. Cuõng theá, taát caû moïi sinh vaät hoaëc thaáy, hoaëc nghe, hoaëc nghi cuõng ñeàu nhö vaäy. Ñoù goïi laø vì mình maø ngöôøi ta gieát suùc vaät. ----------

THÒT NGÖÔØI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, trong thaønh Xaù-veä coù moät Öu-baø-taéc teân Tuûy Ti, baø vôï cuõng teân Tuûy Ti, laïi coù moät Tyø-kheo khaùch cuõng teân Tuûy Ti. Öu-baø-taéc nghe theá lieàn suy nghó: “Sö phuï cuøng teân vôùi ta, ta haõy ñeán môøi thaày thoï trai”, beøn ñi ñeán Tinh xaù môøi veà nhaø, söûa soaïn caùc thöùc aåm thöïc cuùng döôøng. Ñoaïn, oâng cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quì goái chaép tay baïch: - Kính xin Toân giaû nhaän boán söï cuùng döôøng cuûa con, laø: y phuïc, aåm thöïc, saøng toïa vaø thuoác chöõa beänh. Tyø-kheo nhaän lôøi môøi. Theá roài, oâng choàng phaûi theo khaùch buoân ñi xa, beøn daën doø baø vôï: - Toâi ñi xa, baø ôû nhaø phaûi lo cuùng döôøng sö phuï chu ñaùo, chôù ñeå thieáu thoán. Sau khi oâng ñi roài, vò Tyø-kheo thaáy trong ngöôøi khoâng ñieàu hoøa, muoán uoáng thuoác xoå, lieàn noùi vôùi Öu-baø-di: - Toâi muoán uoáng thuoác xoå, baø coù theå tuøy thôøi theo thöù töï lo giuùp thöùc aên ñöôïc khoâng? - Daï thöa ñöôïc. Sau khi thaày uoáng thuoác xoå, theo thöù töï baø cho duøng nhöõng thöùc aên phuø hôïp vôùi beänh nhö chaùo loûng, chaùo ñaëc roài ñeán thòt. Baø laáy moät soá tieàn ñöa ñöùa tôù gaùi baûo: - Ngöôi caàm soá tieàn naøy ñi mua thòt ñem veà. Ñöùa

coù ai moå thòt neân khoâng mua ñöôïc, phaûi veà tay khoâng. Luùc aáy, Öu-baø- di loøng khoâng vui, suy nghó: “Sö phuï uoáng thuoác, neáu khoâng coù thöùc aên hôïp vôùi beänh, sôï e beänh naëng theâm”. Nghó theá, baø laáy haït caûi ñem nghieàn, roài taåm vôùi daàu, ñoaïn ñi vaøo phoøng, duøng dao beùn caét thòt baép veá ñöa cho nöõ tyø, baûo: - Ngöôi duøng daàu haït caûi röûa saïch mieáng thòt naøy, roài naáu chín ñem ñeán cho thaày, hoûi thaày ngaøy mai caàn thöùc aên gì nöõa? Ñöùa nöõ tyø theo lôøi daïy, naáu thòt chín ñöa ñeán, roài hoûi thaày: - Ngaøy mai thaày caàn aên moùn gì? - Thoâi ñöøng ñem ñeán nöõa. Khi aáy, Öu-baø-di bò veát thöông ñau ñôùn neân naèm nghæ. Ngöôøi choàng ñi buoân trôû veà (khoâng thaáy baø vôï ra ñoùn) lieàn nghó: “Thöôøng khi ta ñi xa veà, baø vôï ra taän cöûa thöù hai, thöù ba ngheânh ñoùn, hoâm nay vì sao khoâng thaáy ra ñoùn”. Ñoaïn, oâng vaøo phoøng, thaáy baø vôï ñang naèm treân giöôøng lieàn noåi giaän maéng: - Vì sao ngöôi khinh ta khoâng ra ñoùn tieáp? - OÂng ñi laàn naøy coù coâng ñöùc gì maø muoán toâi phaûi ra ngheânh ñoùn? - Ta ñi chuyeán naøy ñöôïc caû traêm ngaøn vaïn baïc. - Ñoù laø thöù taøi saûn beân ngoaøi coù gì laø gheâ gôùm ñaâu! Coøn toâi thì ñaõ töï caét thòt mình ñeå cung caáp cho sö phuï. - Baø caét ôû choã naøo vaäy? Baø vôï lieàn veùn y phuïc leân chæ cho xem. OÂng choàng thaáy theá ngaát xæu, naèm soùng soaûi treân ñaát. Luùc aáy, quyû thaàn thaáy vaäy lieàn baùo vôùi Tyø-kheo, Tyø-kheo nghe theá beøn nhaäp töø tam muoäi duøng ñònh löïc truyeàn caûm khieán baø vôï bình phuïc laïi nhö tröôùc. Ñoaïn, baø noùi vôùi choàng: - Ñöùng daäy! Ñöùng daäy! Ñöøng sôï, nhôø uy thaàn cuûa sö phuï maø veát thöông cuûa toâi ñaõ bình phuïc roài. Ngöôøi choàng ñöùng daäy thaáy veát thöông cuûa vôï ñaõ bình phuïc, loøng raát hoan hyû, lieàn ñi ñeán nôi thò töù, noùi nhö sau: - Baø vôï toâi tinh taán baèng caùch caét thòt treân mình ñeå cuùng döôøng. Moïi ngöôøi nghe theá, lieàn cheâ traùch: - Vì sao Sa-moân Thích töû aên thòt ngöôøi? Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! Vì con khoâng nhaäp ñònh (neân khoâng bieát).

- Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên thòt ngöôøi. Laïi nöõa, khi Phaät truù taïi vöôøn Loäc Daõ Tieân nhaân ôû Ba-la-naïi, coù moät Tyø-kheo maéc beänh vaøng da. Löông y noùi vôùi thaày: - Neáu Toân giaû uoáng maùu ngöôøi thì coù theå khoûi beänh. Neáu khoâng uoáng thì seõ cheát, khoâng coøn coù phöông keá naøo khaùc. Luùc aáy, coù moät ngöôøi phaïm vöông phaùp, bò baét troùi ngoaët hai tay ra sau löng, mình khoaùc voøng hoa Ca-tyø-la, lính ñaùnh troáng tuyeân ñoïc aùn leänh, daãn ñeán phaùp tröôøng. Tyø-kheo ñeán choã teân ñao phuû noùi: - Naøy traùng só! Cho toâi uoáng maùu cuûa ngöôøi naøy nheù! Teân ñao phuû noùi: - Neáu thaày muoán aên thòt toâi cuõng cho huoáng gì laø maùu! Y lieàn ñaët toäi nhaân ngoài döôùi ñaát, laáy dao caét maïch maùu hai beân yeát haàu cho maùu chaûy ra. Tyø-kheo beøn

duøng hai tay buïm laáy maùu maø uoáng, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: - Ñaây khoâng phaûi laø Tyø-kheo maø laø quyû uoáng maùu ngöôøi. Theá roài, hoï duøng gaïch, ñaù, ñaát cuïc neùm Tyø-kheo ñoù ñeán queø chaân, khi aáy môùi thoaùt ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc, yeâu quyù maïng soáng cuûa mình ñeán nhö vaäy sao? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp uoáng maùu ngöôøi, cho ñeán tuûy ngöôøi; taát caû ñeàu khoâng ñöôïc uoáng. Neáu Tyø-kheo moïc muït nhoït treân ñaàu maø thaày thuoác baûo phaûi maøi xöông ngöôøi thoa môùi laønh thì ñöôïc thoa. Nhöng khi ñaõ thoa thì khoâng ñöôïc ôû trong chuùng maø neân ôû trong moät caên phoøng nhoû beân caïnh; ñeán khi khoûi beänh phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi ñöôïc vaøo trong chuùng.

THÒT ROÀNG Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, coù moät gioáng ngöôøi chuyeân aên thòt roàng, caùc Tyø-kheo cuõng aên thòt roàng. Vì theá maø roàng bò saùt haïi raát nhieàu. Khi aáy, coù moät Long nöõ ñeán ñöùng tröôùc giöôøng cuûa Theá Toân, khoùc loùc. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Vì sao maø ngöôi khoùc? - Baïch Theá Toân! Coù ngöôøi ôû Tyø-xaù-ly naøy aên thòt roàng, caùc Tyø- kheo cuõng aên thòt roàng, vì theá maø roàng bò saùt haïi raát nhieàu, kính xin Theá

Toân ñöøng cho caùc Tyø-kheo aên thòt roàng. Baáy giôø, Theá Toân tuøy thuaän thuyeát phaùp chæ daïy, khieán Long nöõ hoan hyû roài caùo lui. Ñoaïn, Theá Toân ñi ñeán choã ñoâng ñuùc caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ra ngoài, thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi caùc Tyø-kheo. Roài Phaät cheá ñònh: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên thòt roàng, maùu roàng, xöông roàng, gaân roàng, tuûy roàng, noùi chung taát caû ñeàu khoâng cho aên. Nhöng neáu coù caùc beänh ngoaøi da caàn xöông roàng thì ñöôïc duøng xöông roàng maøi thaønh boät ñeå thoa, khoâng coù toäi.

THÒT VOI Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, con voi cuûa vua Bình- sa cheát, coù nhöõng boïn Chieân-ñaø-la ti tieän ñem aên thòt, trong caùc Tyø- kheo, coù ngöôøi cuõng aên. Baáy giôø, ñoàng töû Kyø Cöïu ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Con voi cuûa vua Bình-sa cheát coù nhöõng keû Chieân- ñaø-la ti tieän ñem aên thòt, caùc Tyø-kheo coù ngöôøi cuõng aên maø Tyø-kheo laø ngöôøi xuaát gia ñöôïc ngöôøi ta kính troïng, vaäy xin Theá Toân ñöøng cho hoï aên thòt voi. Theá Toân beøn tuøy thuaän thuyeát phaùp chæ daïy khieán ñoàng töû ñöôïc lôïi ích, hoan hyû lieàn cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät maø caùo lui. Khi aáy, Theá Toân ñi ñeán choã coù ñoâng caùc Tyø-kheo, traûi toïa cuï ngoài, thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi caùc Tyø-kheo. Roài Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho aên thòt voi cho ñeán tuûy voi cuõng khoâng cho aên. Nhöng duøng ngaø voi, xöông voi laøm vaät ñeå kieàn baùt, laøm khuy y thì khoâng coù toäi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc

aáy con ngöïa cuûa vua Bình- sa cheát, cuõng nhö tröôøng hôïp con voi ñaõ noùi ôû treân. Neáu ôû ngoaøi da coù beänh gheû nhoït caàn maùu ngöïa ñeå boâi thì duøng ñeå boâi khoâng coù toäi. Nhöng khi ñaõ boâi thì khoâng ñöôïc ôû trong chuùng maø neân ôû moät caên phoøng nhoû ôû beân caïnh phoøng Taêng. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, vì caùc Tyø-kheo aên thòt choù neân khi vaøo xoùm laøng bò caùc con choù chaïy theo suûa vang. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên thòt choù, tuûy choù cuõng ñeàu khoâng cho aên. Nhöng neáu bò choù caén caàn ñoát loâng choù boâi vaøo veát thöông thì ñöôïc duøng, khoâng coù toäi.

686 BOÄ LUAÄT 2

Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo aên thòt quaï. Luùc thaày vaøo xoùm laøng khaát thöïc, hoaëc khi ñi kinh haønh trong röøng thì baày quaï bay theo keâu vang. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên thòt quaï cuõng nhö tuûy quaï v.v... ñeàu khoâng cho pheùp aên. Nhöng neáu caàn loâng caùnh duøng ñeå trò beänh ngoaøi da thì ñöôïc duøng khoâng coù toäi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo aên thòt dieàu haâu. Luùc thaày ñi kinh haønh trong röøng bò baày dieàu haâu bay theo keâu vang. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên thòt dieàu haâu, cuõng nhö tuûy dieàu haâu ñeàu khoâng ñöôïc aên. Neáu caàn loâng caùnh trò beänh ngoaøi da thì ñöôïc pheùp duøng khoâng coù toäi. Toùm laïi, caùc loaïi thöïc phaåm keå sau khoâng ñöôïc aên: 1 Thòt ngöôøi. 2 Thòt roàng. 3 Thòt voi. 4 Thòt ngöïa. 5 Thòt choù. 6 Thòt quaï. 7 Thòt dieàu haâu. 8 Thòt heo. 9 Thòt khæ. 10 Thòt sö töû vaø toûi goàm caùc loaïi soáng, chín, voû, laù taát caû ñeàu khoâng ñöôïc aên. Neáu caàn duøng toûi ñeå boâi veát thöông ôû ngoaøi da thì ñöôïc duøng. Nhöng khi ñaõ boâi thì khoâng ñöôïc vaøo trong chuùng maø neân ôû moät caên phoøng nhoû beân caïnh phoøng Taêng. Khi beänh laønh phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi ñöôïc vaøo trong chuùng. Ñoù goïi laø pheùp duøng thòt, toûi. ----------

PHEÙP DUØNG DA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán nhaø moät ngöôøi chaên traâu, ngoài treân giöôøng. Boãng coù con traâu ngheù môùi sinh thaáy maøu y cuûa Tyø-kheo gioáng meï noù, noù lieàn chaïy ñeán beân thaày. Tyø-kheo duøng tay xoa treân ñaàu, vuoát nheø nheï noùi nhö sau: - Da con naøy meàm maïi, ñeïp ñeõ, coù theå laøm toïa cuï ñöôïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 687

Luùc aáy, ngöôøi chaên traâu suy nghó: “Vò Tyø-kheo naøy voán laø choã quen bieát cuûa vua, ñaïi thaàn quyù hieån, coù theá löïc lôùn ñang muoán ñöôïc taám da con naøy”, lieàn hoûi: - Thaày ñang caàn da sao? Toâi seõ cho. - Haõy cho toâi taám da con traâu ngheù naøy ñaây. - Trong nhaø toâi coù taám da khoâ cuûa con traâu ngheù cuõng meàm maïi, ñeïp ñeõ, toâi seõ chaûi chuoát thaúng thôùm roài cho thaày. - Neáu oâng muoán cho thì haõy cho toâi taám da con naøy chöù toâi khoâng caàn caùi khaùc.

Luùc aáy, ngöôøi chaên traâu lieàn suy nghó: “Vò Tyø-kheo naøy coù theá löïc lôùn, coù theå gaây ra ñieàu baát lôïi cho ta”. Vì sôï tai hoïa, oâng ta lieàn gieát con ngheù tröôùc maët Tyø-kheo, roài loät da cho thaày. Luùc con traâu meï ñi aên trôû veà khoâng thaáy con mình, ñi quanh caùc bôø raøo keâu vang. Ngöôøi chaên traâu lieàn oaùn traùch: - Sa-moân Thích töû maø khoâng coù loøng töø. Neáu Sa-moân ôû vaøo hoaøn caûnh con traâu meï thì taâm yù seõ nhö theá naøo? Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo! Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy caùc Tyø-kheo! Ñoù laø vieäc aùc. Vì sao caùc oâng baûo ngöôøi ta gieát sinh vaät ngay tröôùc maét mình? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng da. Da goàm coù caùc loaïi: da boø, da traâu, da coïp, da baùo, da gaáu, da nai; ñaïi loaïi taát caû caùc loaïi da nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc duøng ñeå ngoài, chæ cho pheùp duøng da deâ ôû bieân ñòa thöù noâ maø thoâi. Da deâ coù hai loaïi: moät laø deâ ñen, hai laø deâ lang. Vaø deâ ñen, deâ lang moãi loaïi ñöôïc chia laøm möôøi thöù nhö treân kia ñaõ noùi. Neáu ngoài treân da thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngoài treân neäm boâng ñaët treân da thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngoài treân giaøy da thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu naèm treân giaøy da thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu naèm treân giaøy da töø ñaàu goái trôû leân thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni; nhöng neáu töø ñaàu goái trôû xuoáng thì khoâng coù toäi. Hoaëc duøng da laøm giöôøng ngoài leân treân thì khoâng coù toäi. (Ñoù goïi laø pheùp duøng da). ----------

VAÄT LAU CHAÂN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø saém caùc vaät ñeå lau chaân, ñeä töû ngoaïi ñaïo thaáy theá suy nghó: “Chuùng ta haõy cuøng nhau quaáy nhieãu keû Öu-baø-taéc kia” nhö trong vaán ñeà maït vuïn

ôû treân ñaõ noùi roõ cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng caùc vaät ñeå laøm ñoà lau chaân. Ñoà lau chaân hoaëc vuoâng, hoaëc troøn, neáu khaéc treân chôùp coù hình haït ñaäu ma sa, ñaäu moân cuï thì taát caû ñeàu khoâng cho duøng. Neáu döôùi chaân bò dô baån thì ñöôïc pheùp duøng coû vo troøn laïi, hoaëc duøng gaïch, ngoùi ñeå chuøi. Ñoù goïi laø vaät duøng ñeå lau chaân. ---------- THUOÁC BOÂI MAÉT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, nhaèm ngaøy leã hoäi, trai gaùi ra khoûi thaønh ñi du ngoaïn, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng maøu xanh da trôøi vaø maøu ñen trang ñieåm ñoâi maét neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö nhöõng ñoàng töû quyù hieån, duøng maøu xanh da trôøi trang ñieåm ñoâi maét? Coù ngöôøi thaáy trang ñieåm maøu ñen thì noùi: - Sa-moân Thích töû gioáng nhö söù giaû cuûa keû haï tieän, duøng maøu ñen boâi leân maét maø ñi. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp trang ñieåm maét. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ôû trong vöôøn Am-baø-la cuûa ñoàng töû Kyø Cöïu.

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo bò ñau maét, ñoàng töû Kyø Cöïu noùi: - Toân giaû coù theå duøng loaïi thuoác naøy ñeå boâi maét. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp boâi maét. - Toâi seõ ñeán xin Theá Toân cho pheùp vieäc naøy. Theá roài, oâng ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi aên moãi ngaøy moät böõa, maét laø boä phaän troïng yeáu cuûa con ngöôøi, xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo boâi thuoác vaøo maét. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp duøng thuoác boâi maét, chæ töø thuoác maøu xanh da trôøi. Nhöng neáu thaày thuoác noùi: "Thöa Toân giaû! Beänh ñau maét naøy neáu ñöôïc thuoác coù maøu xanh da trôøi boâi vaøo thì môùi laønh, ngoaøi ra khoâng coù phöông keá naøo khaùc". Neáu nhö vaäy thì ñöôïc boâi. Khi ñaõ boâi thuoác thì khoâng ñöôïc ôû trong chuùng maø neân ôû moät caên phoøng nhoû caïnh phoøng chuùng Taêng. Khi beänh laønh phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi vaøo trong chuùng. Ñoù goïi laø thuoác boâi maét.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 689

LOÏ ÑÖÏNG THUOÁC NHOÛ MAÉT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo duøng laù caây ñöïng thuoác nhoû maét, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñaây laø caùi gì vaäy? - Ñoù laø thuoác nhoû maét, baïch Theá Toân! - Thuoác nhoû maét laø vaät quyù neân duøng loï maø ñöïng. Theá roài, caùc Tyø-kheo duøng vaøng baïc laøm loï ñöïng thuoác. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp duøng vaøng baïc vaø taát caû caùc vaät baùu laøm loï, maø neân duøng ñoàng, saét, thieát, tre, lau, loâng, caùnh chim, ít nhaát laø laøm bao da ñeå ñöïng. Ñoù goïi laø loï ñöïng thuoác nhoû maét. ----------

QUE BOÂI THUOÁC VAØO MAÉT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, coù Tyø-kheo duøng tre laøm que boâi thuoác vaøo maét, Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñaây laø caùi gì vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø caùi que ñeå boâi thuoác vaøo maét. - Ñoâi maét laø boä phaän meàm maïi, neân duøng vaät trôn ñeå laøm que. Theá roài, Tyø-kheo duøng vaøng baïc ñeå laøm. Phaät daïy: - Ta khoâng cho pheùp duøng vaøng baïc vaø taát caû nhöõng baûo vaät ñeå laøm, maø neân duøng ñoàng saét, raêng, xöông, chieân ñaøn, goã cöùng ñeå laøm, roài baøo chuoát cho trôn tru ít nhaát laø duøng ngoùn tay ñeå boâi thuoác. Ñoù goïi laø que boâi thuoác vaøo maét. ----------

PHEÙP DUØNG OÂ DUØ Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, nhaèm ngaøy leã hoäi cuûa ngöôøi ñôøi, trai gaùi ñi döï leã, nhoùm saùu Tyø-kheo caàm duø oâ nhieàu maøu saéc, coù ngöôøi coøn caàm oâ duø baèng voû caây, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn caàm oâ duø vôùi nhieàu maøu saéc? Coù keû thaáy hoï caàm duø baèng laù caây thì noùi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö söù giaû cuûa keû haï tieän, caàm oâ duø baèng laù caây maø ñi? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán

690 BOÄ LUAÄT 2

Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng oâ duø. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tröôûng laõo A-na- luaät, Kim-tyø-la an cö taïi nuùi thaùp vöøa xong, trôû veà thaønh Xaù-veä, leã baùi Theá Toân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Vì sao treân y bò muoái ñoùng baån nhö vaäy? - Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp ñoäi duø, con ñi khaát thöïc bò maéc möa neân môùi ra noâng noåi naøy. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp ñoäi duø. Caùc loaïi duø nhö duø baèng voû caây, duø baèng laù caây, duø tre, ñaïi loaïi caùc thöù nhö theá ñeàu cho pheùp duøng. Nhöng khoâng cho pheùp duøng loaïi duø coù nhieàu maøu saéc. Ñoù goïi laø pheùp duøng oâ duø. ----------

PHEÙP DUØNG QUAÏT Vaøo ngaøy leã hoäi cuûa ngöôøi ñôøi, trai gaùi ñi du ngoaïn ñoâng ñaûo, nhoùm saùu Tyø-kheo caàm quaït ñöôïc trang ñieåm baèng vaân maãu, coù vò caàm quaït nan bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö vöông töû ñaïi thaàn caàm quaït ñöôïc trang ñieåm baèng vaân maãu? Coù ngöôøi thaáy hoï caàm quaït baèng nan lieàn pheâ bình: - Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö söù giaû cuûa keû haï tieän caàm quaït nan. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì! Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caàm quaït. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, vì bò muoãi quaáy roái trong phoøng thieàn, caùc Tyø-kheo duøng y ñeå quaït phaùt ra tieáng keâu. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Caùc oâng laøm gì maø phaùt ra tieáng keâu gioáng nhö voi vaãy tai vaäy? - Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho duøng quaït, caùc Tyø-kheo bò muoãi caén phaûi duøng y quaït muoãi neân phaùt ra tieáng keâu nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp duøng quaït tre, quaït saäy, quaït laù caây, chæ tröø quaït vaân maãu vaø quaït ñöôïc veõ nhieàu maøu saéc. Nhöng neáu quaït cuûa Taêng thì veõ nhieàu maøu saéc khoâng coù toäi. Coøn quaït rieâng caù nhaân thì phaûi hoaïi saéc. Neáu coù ngöôøi duøng höông thôm boâi treân quaït roài ñem ñeán

cuùng döôøng thì ñöôïc pheùp chuøi saïch roài söû duïng. Ñoù goïi laø pheùp duøng quaït. ----------

PHEÙP DUØNG PHAÁT TRAÀN Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, nhaèm ngaøy leã hoäi, nam nöõ ñi du ngoaïn, nhoùm saùu Tyø-kheo caàm phaát traàn baèng loâng ñuoâi traâu traéng coù caùn naïm vaøng baïc, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi, cho ñeán Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caàm phaát traàn baèng loâng traâu traéng. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, vì trong phoøng thieàn bò muoãi quaáy raày neân caùc Tyø-kheo duøng phaát traàn baèng laù caây ñaäp muoãi keâu ra tieáng. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø tieáng gì vaäy? - Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp caàm phaát traàn baèng loâng traâu traéng neân caùc Tyø-kheo duøng phaát traàn baèng laù caây ñuoåi muoãi maø phaùt ra tieáng. - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp duøng phaát traàn. Phaát traàn goàm caùc loaïi: Phaát traàn baèng chæ sôïi, baèng vaûi tua, baèng coû roái,

baèng voû caây. Trong ñaây chæ tröø phaát traàn baèng ñuoâi traâu traéng, ñuoâi ngöïa traéng coù caùn naïm vaøng baïc, ngoaøi ra taát caû ñeàu cho pheùp duøng. Neáu coù maøu traéng neân nhuoäm cho hoaïi saéc thì ñöôïc duøng. Khi caàm phaát traàn khoâng ñöôïc laøm ra daùng eûo laû nhö kieåu daâm nöõ caàm phaát traàn. Ñoù goïi laø pheùp duøng phaát traàn. Keä toùm taét: Gieát cho mình, aên thòt ngöôøi, Thuoác nhoû maét, loï vaø que, Da traâu cuøng ñoà lau chaân, Duøng oâ duø vaø phaát traàn. Phaåm thöù chín ñeán ñaây heát. ----------

PHEÙP DUØNG DAO CHÖÕA TRÒ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, coù Tyø-kheo maéc beänh troù, noùi vôùi thaày thuoác: - Naøy laõo tröôïng! OÂng coù theå duøng dao chöõa trò beänh cho toâi ñöôïc khoâng? - Thöa ñöôïc.

692 BOÄ LUAÄT 2

Theá roài, y só lieàn suy nghó: “Caùc Sa-moân naøy thoâng minh trí tueä neáu hoï thaáy ta chöõa beänh thì seõ hoïc loùm, roài khoâng caàn ta nöõa”. Ñoaïn oâng ta baûo caùc Tyø-kheo ñi heát, roài oâng ñònh laøm ñieàu phi phaùp, thì vò Tyø-kheo naøy sinh nghi, lieàn goïi caùc Tyø-kheo: - Caùc Tröôûng laõo haõy ñeán, vò y só naøy muoán laøm ñieàu phi phaùp. Caùc Tyø-kheo nghe theá lieàn ñi vaøo. Y só khi aáy hoaûng sôï beøn boû dao maø chaïy. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Tyø-kheo! Vì sao oâng ñeå cho y só duøng dao chöõa trò choã heä troïng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng dao chöõa trò choã heä troïng. Choã heä troïng laø nôi caùch xung quanh haäu moân boán loùng tay. Neáu bò beänh ung thö, saûy caøng thì Ta cho pheùp nhai gaïo tieåu maïch troän vôùi phaân gaø ñaép leân treân muït ñeå cho nung muû, roài nhôø baïn cuøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ chích leå ra. Neáu caùc nôi khaùc bò beänh ung thö, saûy caøng caàn duøng dao chöõa trò thì ñöôïc pheùp duøng. Neáu ai duøng dao chöõa trò choã heä troïng thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø duøng dao trò beänh. ----------

TUÙI CHÖÙA NÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo beänh ñau ñaàu beøn hoûi y só: - Naøy laõo tröôïng! OÂng coù theå roùt nöôùc chöõa beänh cho toâi ñöôïc khoâng? - Coù theå ñöôïc. Theá roài, oâng suy nghó: “Caùc Sa-moân Thích töû naøy thoâng minh, trí tueä, neáu thaáy ta röôùi nöôùc chöõa beänh thì veà sau seõ khoâng goïi ta nöõa”. Cho ñeán oâng boû tuùi ñöïng nöôùc maø chaïy. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät khieån traùch: - Vì sao oâng duøng tuùi roùt nöôùc trò beänh? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng tuùi chöùa nöôùc. Tuùi goàm coù caùc loaïi: tuùi da boø, tuùi da traâu, tuùi da deâ. Taát caû caùc loaïi tuùi da nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc duøng ñeå chöùa nöôùc. Neáu y só noùi: “Beänh naøy caàn daàu ñeå taåm”, thì neân laáy goã khoeùt ñöïng daàu vaøo duøng vaûi quaán laïi ñem ñaët trong nhaø taém, ngoài leân treân, mieäng ngaäm mía. Hoaëc duøng vaûi boâng xeáp laïi roài taåm daàu vaøo, ñaët treân moät vaät gì ñeå chöøa loã troáng cho daàu nhoû xuoáng choã bò ñau thì khoâng coù

toäi. Neáu duøng tuùi da ñöïng nöôùc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø tuùi chöùa nöôùc. ----------

PHEÙP CAÏO TOÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät khaùch buoân ôû aáp Ñaïi Laâm thuoäc moät nöôùc ôû phöông Nam luøa ñaøn traâu taùm con ñeán nöôùc Caâu Ña ôû phöông Baéc. Laïi coù moät khaùch buoân khaùc cuøng oâng ta thaû traâu aên chung trong chaèm. Luùc aáy, ngöôøi Ly-xa baét roàng aên thòt, baét ñöôïc moät Long nöõ. Hoâm aáy, Long nöõ thoï Boá-taùt, khoâng coù taâm saùt haïi neân cöù ñeå maëc ngöôøi kia xoû muõi daét ñi. Ngöôøi khaùch buoân thaáy hình dung Long nöõ ñoan chaùnh khôûi loøng töø, beøn hoûi ñoàng töû Ly-xa: - OÂng daét con roàng naøy ñi ñaâu, ñònh laøm gì ñaáy? - Toâi ñònh gieát ñeå aên thòt. - Ñöøng gieát, toâi seõ ñöa oâng moät con traâu ñoåi laáy con roàng naøy ñeå thaû ñi. Theá nhöng ñoàng töû Ly-xa khoâng chòu, cuoái cuøng ngöôøi kia chòu ñoåi taùm con traâu, Ly-xa môùi noùi: - Con roàng naøy thòt raát ngon, nay vì oâng maø toâi phaûi thaû noù. Ñoaïn, y nhaän laáy taùm con traâu, thaû Long nöõ ñi. Boãng choác, khaùch buoân suy nghó: “Keû naøy laø ngöôøi aùc, e raèng y seõ ñuoåi theo Long nöõ ñeå baét laïi”. Nghó theá, oâng ñi theo ngöôøi aáy ñeán beân ao. Baáy giôø, Long nöõ bieán thaønh ngöôøi, noùi vôùi khaùch buoân: - OÂng ñaõ cöùu maïng toâi, toâi muoán baùo aân, oâng haõy xuoáng long cung, toâi seõ ñeàn aân oâng. - Khoâng theå ñöôïc! Loaøi roàng cuûa caùc ngöôi taâm tính hung baïo, giaän döõ baát thöôøng, bieát ñaâu laïi gieát haïi ta! - Khoâng coù chuyeän ñoù! Keû kia coät toâi, toâi dö söùc gieát y nhöng vì toâi thoï Boá-taùt neân khoâng coù taâm gieát haïi, huoáng gì nay oâng ñaõ cho toâi maïng soáng maø toâi laïi haïi oâng sao? Neáu oâng khoâng ñi thì haõy döøng laïi ñaây choác laùt ñeå toâi vaøo tröôùc trong cung taáu trình. Theá roài, Long nöõ ñi vaøo cung. Luùc aáy, troâng thaáy hai con roàng bò coät taïi moät choã tröôùc long moân, ngöôøi khaùch buoân lieàn hoûi chuùng: - Caùc ngöôi vì vieäc gì maø bò troùi? - Long nöõ naøy trong nöûa thaùng thoï chay laït ba ngaøy, anh em chuùng toâi giöõ gìn noù khoâng caån thaän khieán noù bò ñoàng töû Ly-xa baét ñöôïc, vì theá maø chuùng toâi bò troùi. Mong oâng töø bi haõy noùi giuùp ñeå hoï thaû chuùng toâi. ÔÛ long cung coù loaïi thöùc aên, aên vaøo ñeán luùc cheát môùi tieâu hoùa, coù loaïi aên

vaøo hai möôi naêm sau môùi tieâu hoùa, coù loaïi baûy naêm môùi tieâu hoùa vaø coù loaïi thöùc aên cuûa coõi Dieâm-phuø-ñeà. Neáu Long nöõ hoûi oâng muoán aên loaïi thöùc aên naøo thì neân ñoøi thöùc aên cuûa loaøi ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà. Long nöõ vaøo taáu trình xong, beøn goïi khaùch buoân vaøo ngoài treân giöôøng neäm chaâu baùu, roài thöa: - Nay oâng muoán aên thöùc aên gì? Muoán aên moät laàn ñeán luùc cheát môùi tieâu hoùa...? - Muoán aên thöùc aên cuûa loaøi ngöôøi ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà. Long nöõ doïn leân caùc thöùc aåm thöïc. Khaùch buoân lieàn hoûi Long nöõ: - Hai con roàng kia vì sao maø bò troùi? - OÂng chæ neân aên thoâi, chöù hoûi laøm gì? - Khoâng phaûi vaäy, toâi muoán bieát ñieàu ñoù! OÂng cöù hoûi maõi, Long nöõ ñaønh phaûi noùi: - Keû naøy coù loãi, toâi muoán gieát haén. - Ngöôi

ñöøng gieát. - Khoâng theå ñöôïc! Phaûi gieát ñi thoâi. - Ngöôi thaû haén ra thì ta môùi aên. - Khoâng theå thaû ngay ñöôïc maø phaûi phaït haén baèng caùch ñaøy leân coõi ngöôøi saùu thaùng. Theá laø Long nöõ phaït haén leân nhaân gian saùu thaùng. Khaùch buoân thaáy long cung coù nhieàu baûo vaät ñöôïc duøng ñeå trang hoaøng cung ñieän, lieàn hoûi Long nöõ: - Ngöôi ñaõ ñöôïc nhöõng thöù trang nghieâm quyù baùu nhö vaäy, coøn thoï Boá-taùt laøm chi nöõa? - Caùi kieáp roàng cuûa toâi coù naêm söï khoå, ñoù laø: Luùc sinh ra hieän thaân roàng; luùc nguû hieän thaân roàng; luùc haønh daâm hieän thaân roàng; luùc giaän döõ hieän thaân roàng; luùc cheát hieän thaân roàng. Trong moät ngaøy traûi qua ba laàn da thòt bò dính vaøo caùt noùng thieâu thaân. - Theá thì ngöôi muoán caàu ñieàu chi? - Toâi muoán caàu ñöôïc sinh laøm ngöôøi. Vì sao vaäy? Vì trong loaøi suùc sinh ñau khoå, khoâng coù chaùnh phaùp. - Ta ñaõ ñöôïc thaân ngöôøi, vaäy neân caàu ñieàu gì? - Xuaát gia raát khoù ñöôïc (vaäy neân caàu xuaát gia). - Neân theo ai xuaát gia? - Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri hieän nay ñang ôû taïi thaønh Xaù-veä, nhöõng keû chöa ñoä thì Ngaøi cöùu ñoä, nhöõng keû chöa giaûi thoaùt thì Ngaøi laøm cho giaûi thoaùt, oâng neân ñeán ñoù xuaát gia.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 695

- Ta muoán trôû veà. Long nöõ lieàn cho oâng taùm baùnh vaøng roài baûo: - Ñaây laø vaøng cuûa roàng ñuû cho cha meï, baø con oâng duøng suoát ñôøi khoâng heát. Giôø oâng haõy nhaém maét laïi. Theá roài, Long nöõ duøng söùc thaàn bieán ñöa oâng trôû laïi coá quoác. Ngöôøi baïn ñoàng haønh cuûa oâng tröôùc ñaây ñaõ ñeán baùo tin cho gia ñình oâng bieát laø oâng ñaõ xuoáng Long cung. Do theá, cha meï oâng töôûng con mình ñaõ cheát cho neân quyeán thuoäc toân thaân tuï hoïp nhau moät choã khoùc loùc tieác thöông. Luùc aáy, ngöôøi chaên traâu vaø nhöõng ngöôøi ñoán cuûi thaáy oâng trôû veà, lieàn voäi vaøng ñeán baùo tin cho gia ñình oâng: - Moã giaùp ñaõ trôû veà roài. Ngöôøi nhaø nghe theá voâ cuøng haân hoan, lieàn ra ñoùn tieáp ñöa oâng veà nhaø. Khi veà nhaø roài, gia ñình môû hoäi aên möøng vieäc oâng ñöôïc soáng laïi. Theá roài, oâng laáy taùm baùnh vaøng taëng cho cha meï, noùi: - Ñaây laø vaøng cuûa roàng, caét roài lieàn nguyeân laïi, duøng suoát ñôøi cuõng khoâng heát, xin cha meï cho pheùp con xuaát gia. Nhöng cha meï khoâng cho. OÂng lieàn ñi ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn, Tyø- kheo beøn ñoä cho xuaát gia. Cha meï sau ñoù ñi ñeán cöûa Tinh xaù hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc vò coù bieát Moã giaùp ñaâu khoâng? Taát caû ñeàu ñaùp: - Khoâng thaáy, khoâng nghe. Nhöng coù moät Tyø-kheo noùi: - OÂng chæ caàn ñöùng nôi cöûa naøy, neáu coù thì trong choác laùt y seõ ra vaøo! Nghe lôøi chæ daãn, ngöôøi aáy ñöùng ñôïi moät laùt lieàn thaáy con mình ñi ra, beøn cheâ traùch: - Sa-moân Thích töû noùi doái, thaáy maø noùi khoâng thaáy, nghe maø noùi khoâng nghe. Ngöôøi con khuyeân cha meï: - Ñöøng laøm nhöõng vieäc khoâng lôïi ích. Con xuaát gia ôû ñaây ai cuõng ñeàu bieát caû. Theá roài, cha meï ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ngoài sang moät beân. Phaät lieàn thuyeát phaùp daïy baûo khieán hoï ñöôïc lôïi ích hoan hyû, ñaéc phaùp nhaõn thanh tònh. Ñoaïn, hoï noùi vôùi con: - Chuùng ta ñeàu laø nhöõng ngöôøi ñöôïc soáng laïi. Nay con xuaát gia ñöôïc lôïi ích raát lôùn. Caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi cheâ traùch cuûa hoï vöøa roài ñem söï

vieäc

696 BOÄ LUAÄT 2

aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo ñaõ ñoä ngöôøi xuaát gia ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao oâng khoâng baïch vôùi chuùng maø ñoä ngöôøi xuaát gia? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp khoâng baïch vôùi chuùng Taêng maø ñoä ngöôøi xuaát gia. Caàn phaûi baïch khi cho xuaát gia vaø khi caïo ñaàu. Baïch nghóa laø baïch vôùi taát caû chuùng Taêng, ít nhaát laø baïch vôùi taùm Thöôïng toïa. Vaø Thöôïng toïa neân baûo laøm cho ñuùng phaùp. Neáu baïch caïo ñaàu maø khoâng baïch xuaát gia thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu caû hai ñeàu coù baïch thì khoâng coù toäi. Neáu khoâng baïch xuaát gia cuõng khoâng baïch caïo ñaàu thì phaïm hai toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ra ngoaøi cöông giôùi ñoä ngöôøi thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø caïo ñaàu. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Truùc Vieân Ca-lan-ñaø, thaønh Vöông xaù, Ñöùc Nhö Lai ñoä ngöôøi ôû moïi nôi, naøo laø Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, quoác vöông, tröôûng giaû, ngoaïi ñaïo, Sa-moân, Baø-la-moân. Baáy giôø, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, caùc oâng cuõng neân ñoä ngöôøi xuaát gia, thoï Cuï tuùc. Theá roài, caùc Tyø-kheo cuõng baét chöôùc Ñöùc Nhö Lai goïi "Thieän lai" khi ñoä ngöôøi xuaát gia nhöng raâu toùc vaãn coøn nguyeân veïn. Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaâu coù phaûi taát caû ñeàu ñöôïc kim khaåu voâ uùy nhö Nhö Lai, (heã khi goïi Thieän lai thì) raâu toùc töï ruïng. Töø nay veà sau, phaûi caïo toùc. Theá roài, khi caïo toùc, caùc Tyø-kheo caïo toùc maø khoâng caïo raâu, hoaëc caïo raâu maø khoâng caïo toùc. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: - Phaûi caïo taát caû, khi caïo, tröôùc neân caïo raâu, sau caïo toùc. Neáu ngöôøi ñöôïc caïo khoù tính thì caïo toùc tröôùc khoâng coù toäi. Ñoái vôùi ngöôøi môùi xuaát gia khoâng neân noùi vôùi hoï raèng xuaát gia söôùng maø neân baûo raèng xuaát gia khoå, naøo laø: aên ngaøy moät böõa, ôû moãi choã moät ñeâm, nguû moät giaác, aên ít, uoáng ít, nguû ít, thöùc nhieàu. Naøy laõo tröôïng! OÂng coù laøm ñöôïc khoâng? Neáu hoï ñaùp: "Ñöôïc", thì môùi caïo toùc. Neáu ñaõ laø Tyø-kheo thì caïo toùc tröôùc, caïo raâu sau khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø caïo toùc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 697

DUÏNG CUÏ CAÏO TOÙC Khi Phaät du haønh nöôùc Caâu-taùt-la ñeán thoân Baø-la-moân, luùc aáy coù hai cha con oâng giaø mang duïng cuï theo xin xuaát gia, cho ñeán Phaät daïy: - Vì sao ngöôøi caïo toùc mang duïng cuï theo maø oâng ñoä hoï xuaát gia? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñoä ngöôøi mang duïng cuï xuaát gia. Neáu ngöôøi caïo toùc mang duïng cuï theo muoán xin xuaát gia thì neân baûo: "OÂng haõy boû duïng cuï caïo toùc roài toâi môùi cho xuaát gia. Sau khi xuaát gia roài neáu caàn thì möôïn cuûa keû khaùc maø duøng". Ngoaøi thôï caïo, thì thôï reøn, thôï moäc, thôï kim hoaøn, thôï da, thôï deät vaø caùc thôï chuyeân moân khaùc cuõng

theá, ñeàu khoâng cho pheùp ñoä hoï xuaát gia khi mang duïng cuï theo. Neáu ai ñoä trong tröôøng hôïp nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø duïng cuï laøm vieäc. ----------

PHAÙ TAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Toân giaû Öu-ba-ly ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá Toân noùi phaù Taêng, theá naøo laø phaù Taêng? - Naøy Öu-ba-ly! Nhö Ñaïi ñöùc Tyø-kheo nhö phaùp nhö luaät kheùo hieåu nghóa lyù saâu xa thì Tyø-kheo aáy xöùng ñaùng ñöôïc leã baùi toân kính tuøy thuaän nghe theo lôøi daïy. Neáu coù Tyø-kheo naøo cho raèng nhöõng lôøi noùi cuûa Tyø-kheo aáy laø phi phaùp, khoâng tuøy thuaän thì ñoù laø söï xích mích giöõa chuùng Taêng, chöù khoâng phaûi phaù Taêng, cho ñeán khi naøo Taêng trong moät truù xöù cuøng tuïng giôùi, cuøng Yeát-ma (thì khoâng phaûi phaù Taêng). Ta ñaõ cheá ñònh raèng neáu trong moät cöông giôùi, moät truù xöù maø Taêng Boá-taùt, Töï töù, laøm Yeát-ma rieâng thì ñoù goïi laø phaù Taêng. - Baïch Theá Toân! Phaù Taêng phaïm toäi nhö theá naøo? - Bò toäi ñoïa vaøo ñòa nguïc moät kieáp. Ñoù goïi laø phaù Taêng. ----------

TAÊNG HOØA HÔÏP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Toân giaû Öu-ba-ly baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá Toân noùi veà Taêng hoøa hôïp, vaäy theá naøo goïi laø Taêng hoøa hôïp? - Ta ñaõ cheá ñònh raèng neáu moät Ñaïi ñöùc Tyø-kheo soáng nhö phaùp, nhö luaät, kheùo hieåu nghóa lyù saâu xa, thì Tyø-kheo aáy ñaùng ñöôïc leã baùi,

toân kính. Caùc Tyø-kheo tuøy thuaän chaáp haønh caùc quy ñònh, cuøng soáng trong moät truù xöù cuøng Boá-taùt, Töï töù vaø thöïc hieän phaùp Yeát-ma, ñoù goïi laø Taêng hoøa hôïp. Laïi nöõa, Toân giaû Öu-ba-ly ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, roài baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Taêng hoøa hôïp coù nhöõng coâng ñöùc gì? - Naøy Öu-ba-ly! Ñöôïc quaû baùo laønh trong moät kieáp. Ñoù goïi laø Taêng hoøa hôïp. ----------

NAÊM TRAÊM TYØ-KHEO KEÁT TAÄP PHAÙP TAÏNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy, vua A-xaø-theá con baø Vi-Ñeà-Hy coù moái oaùn thuø vôùi ngöôøi Tyø-xaù-ly nhö trong Kinh Ñaïi Baùt Neâ Hoaøn ñaõ noùi roõ, cho ñeán vieäc Ñöùc Theá Toân xaû thoï maïng beân thaùp Phoùng Cung Tröôïng, taïi Tyø-xaù-ly. Theá roài, Ngaøi höôùng ñeán thaønh Caâu-thi-na, beân doøng soâng Hy-lieân-thieàn, sinh quaùn cuûa löïc só, trong röøng Kieân coá baùt Neâ-hoaøn döôùi caây Song thoï. Khi saép Hoûa-thieâu nôi thaùp Thieân Quan thì chö Thieân laøm cho löûa khoâng chaùy ñeå chôø Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp. Luùc aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñang ngoài thieàn trong hang Taân-baùt-la treân nuùi Kyø-xaø-quaät, lieàn suy nghó: “Theá Toân ñaõ xaû thoï maïng, khoâng bieát muoán nhaäp Nieát-baøn taïi nôi naøo? Hieän giôø ôû ñaâu? Coù ít beänh, ít phieàn naõo vaø soáng an laïc khoâng?”. Suy nghó theá roài, lieàn nhaäp ñònh, duøng thieân nhaõn quan saùt taát caû theá giôùi thì thaáy Theá

Toân ñang ôû thaønh Caâu-thi-na, beân soâng Hi-lieân, sinh quaùn cuûa löïc só trong röøng Kieân coá, giöõa hai caây Song thoï, saép ñöôïc Hoûa-thieâu taïi thaùp Thieân Quan, (cho ñeán) löûa khoâng chaùy. Thaáy theá, Toân giaû buoàn thaûm khoâng vui, laïi suy nghó: "Ngay luùc xaù-lôïi cuûa Theá Toân chöa phaân taùn, ta neân ñeán ñaûnh leã". Ñoaïn, Toân giaû laïi nghó: "Giôø ñaây ta ñeán ñeå vieáng thaân toái haäu cuûa Theá Toân thì khoâng neân duøng thaàn tuùc ñeå ñeán maø neân ñi boä ñeán". Nghó theá, Toân giaû noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn, ai naáy ñeàu mang theo y baùt cuøng ñeán Caâu-thi-na-kieät leã vieáng Theá Toân. Caùc Tyø-kheo nghe theá, ñeàu ñaùp: - Laønh thay! Luùc aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuøng vôùi caùc Tyø-kheo ñi ñeán Caâu-thi-na-kieät. Treân ñöôøng ñi, hoï baêng qua moät thoân xoùm. Trong thoân naøy coù moät Tyø-kheo giaø ñang soáng. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp lieàn baûo Tyø-kheo giaø:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 699

- Thaày haõy ñem theo y baùt ñeán ñaây, ñeå chuùng ta cuøng ñeán thaønh Caâu-thi-na-kieät leã vieáng Theá Toân. - Tröôûng laõo Ñaïi Ca-dieáp! Ñôïi aên böõa tröôùc, böõa sau xong roài chuùng ta haõy ñi. - Khoâng neân chôø aên xong. Tyø-kheo giaø naøi næ ñeán ba laàn, Ñaïi Ca-dieáp ñeàu noùi: - Khoâng neân chôø. Khi aáy, Tyø-kheo giaø noåi giaän, noùi: - Sa-moân coù vieäc gì maø gaáp gaùp, voäi vaøng nhö theá, gioáng nhö quaï cheát khoâng ñaùng giaù moät ñoàng tieàn. Haõy ñôïi trong choác laùt aên roài môùi ñi. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp laïi noùi: - Haõy ñeå ñoà aên ñoù ñaõ. Ñöùc Theá Toân nay ñaõ Neâ-hoaøn, chuùng ta phaûi ñeán gaáp cho kòp luùc chöa Hoûa-thieâu. Tyø-kheo giaø nghe tin Phaät ñaõ baùt Neâ-hoaøn, lieàn noùi vôùi Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp: - Nay ta vónh vieãn ñöôïc giaûi thoaùt. Vì sao theá? Vì vò A-la-haùn aáy luùc coøn soáng thöôøng noùi: "Vieäc aáy neân laøm, vieäc kia khoâng neân laøm". Nay ñaõ Neâ-hoaøn vieäc gì neân laøm hay khoâng neân laøm ta ñeàu ñöôïc töï do tuøy yù. Khi nghe lôøi noùi aáy, Ñaïi Ca-dieáp saàu thaûm khoâng vui, lieàn gaûy ngoùn tay phaûi, löûa phoùng ra, ñoàng thôøi chaân phaûi mím chaët treân ñaát. Tyøkheo giaø thaáy theá hoaûng sôï, boû chaïy. Theá roài, Ñaïi Ca-dieáp ñi ñeán choã Phaät. Theá Toân lieàn (490b) ñöa hai chaân töø trong kim quan ra ngoaøi. Khi Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp thaáy ñöôïc chaân Phaät, lieàn traät vai aùo beân phaûi, cuùi ñaàu ñaûnh leã, roài ñoïc keä: Chaân Nhö Lai ñaày ñaën, Hieän baùnh xe ngaøn caêm. Ngoùn daøi nhoïn meàm maïi, Hình maïng löôùi caáu thaønh. Vì theá hoâm nay con Ñaûnh leã chaân Toái thaéng. Chaân meàm maïi toái thaéng, Töøng du haønh theá gian. Ñaïi bi cöùu chuùng sinh, Töø nay khoâng gaëp nöõa. Vì theá hoâm nay con Ñaûnh leã chaân Nhö Lai.

700 BOÄ LUAÄT 2

Nhö Lai cöùu ñoä con, Ñaït ÖÙng chaân giaûi thoaùt. Nay con nhìn laàn cuoái, Vónh vieãn khoâng gaëp nöõa. Ñaõ ñoaïn moïi nghi hoaëc, Baäc Ly duïc Toái thöôïng. Laøm lôïi ích moïi loaøi Taát caû ñeàu hoan hyû. Vì theá hoâm nay con Ñaûnh leã chaân Toái thaéng. Ñöùc haïnh Phaät nhö vaäy, Kheùo ñaùp moïi nghi ngôø. Ngaøy hoâm nay ñaõ qua AÙnh töø quang vónh dieät. Vì theá hoâm nay con, Ñaûnh leã chaân Toái thaéng.

Con chöùng boán chaân lyù, Noùi coâng ñöùc cuûa Phaät. Ñoïc keä leã kính xong, Hai chaân lieàn thu vaøo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baøn baïc: “Ai neân chaâm löûa thieâu ñaây?” Khi aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: - Toâi laø tröôûng töû cuûa Theá Toân, neân ñeå toâi chaâm löûa thieâu. Theá laø ñaïi chuùng ñoàng thanh noùi: “Toát laém”, lieàn hoûa-thieâu. Khi Hoûa-thieâu xong, Ca-dieáp nhôù laïi lôøi noùi cuûa vò Tyø-kheo giaø ôû trong thoân, cho ñeán: “Muoán laøm thì laøm, khoâng muoán laøm thì thoâi”, Toân giaû lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Tröôûng laõo! Vaán ñeà xaù-lôïi cuûa Theá Toân khoâng phaûi laø vieäc cuûa chuùng ta maø quoác vöông, tröôûng giaû, Baø-la-moân, cö só, nhöõng ngöôøi caàu phöôùc töï hoï seõ lo vieäc cuùng döôøng. Vieäc cuûa chuùng ta tröôùc heát laø phaûi keát taäp phaùp taïng chôù ñeå phaùp Phaät sôùm dieät. Moïi ngöôøi baøn: - Chuùng ta neân keát taäp Phaùp taïng choã naøo? Luùc aáy, coù ngöôøi baøn: “Neân ñeán Xaù-veä”; coù ngöôøi noùi: “Neân ñeán Sa kyø”; coù ngöôøi noùi: “Neân ñeán Chieâm-baø”; coù ngöôøi noùi: “Neân ñeán Tyø-xaù-ly “; coù ngöôøi laïi noùi: “Neân ñeán Ca-duy-la-veä”. Baáy giôø, Ñaïi Ca-dieáp lieàn ñeà nghò: - Neân ñeán thaønh Vöông xaù keát taäp phaùp taïng. Vì sao theá? Vì Ñöùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 701

Theá Toân ñaõ di chuùc: Vua A-xaø-theá con baø Vi-ñeà-hi ôû thaønh Vöông xaù laø baäc coù tín caên ñeä nhaát trong haøng Öu-baø-taéc cuûa caùc Thanh vaên. Vaû laïi, vò vua aáy coù naêm traêm chieác giöôøng naèm ñeå cung caáp, neân ñeán choã vò aáy. Nghe theá, taát caû ñeàu ñaùp: - Vaâng. Ñöùc Theá Toân tröôùc kia coù daën Toân giaû A-na-luaät: “Khi Nhö Lai baùt Neâ-hoaøn oâng neân giöõ gìn xaù-lôïi ñöøng ñeå chö Thieân ñem ñi. Bôûi vì trong thôøi quaù khöù Ñöùc Nhö Lai baùt Neâ-hoaøn, chö Thieân ñem xaù-lôïi ñi, khieán ngöôøi ñôøi khoâng theå ñeán ñoù chieâm baùi ñöôïc, neân maát coâng ñöùc. chö Thieân coù theå ñeán nhaân gian cuùng döôøng, nhöng ngöôøi ñôøi khoâng theå ñeán choã hoï, ngoaïi tröø ngöôøi coù thaàn tuùc; vì theá phaûi giöõ gìn caån thaän”. Baáy giôø, thò giaû A-nan vì baän vieäc cuùng döôøng neân khoâng ñeán ñöôïc. Ñaïi Ca-dieáp cuøng vôùi moät ngaøn Tyø-kheo ñi ñeán thaønh Vöông xaù, tôùi trong hang nuùi Saùt Ñeá, traûi giöôøng neäm, trang trí toøa cuûa Theá Toân. ÔÛ phía tröôùc, beân traùi toøa Theá Toân ñaët toøa cuûa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, ôû beân phaûi ñaët toøa cuûa Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân, keá ñeán ñaët toøa cuûa Ñaïi Ca-dieáp, cöù nhö vaäy laàn löôït theo thöù töï baøi trí giöôøng neäm roài chuaån bò nhöõng nhu yeáu caàn thieát trong boán thaùng. Vì muïc ñích keát taäp phaùp taïng cho neân caét ñöùt caùc ngoaïi duyeân. Khi ñaïi chuùng taäp hôïp xong, trong soá ñoù coù ngöôøi ñaït ñöôïc ba minh, saùu thoâng giôùi ñöùc töï taïi. Trong nhöõng ngöôøi naøy, coù ngöôøi tröïc tieáp thoï giaùo vôùi Theá Toân, ñoïc thuoäc moät boä Luaät; coù ngöôøi theo chuùng Thanh vaên ñoïc thuoäc moät boä Luaät; coù ngöôøi thoï giaùo tröïc tieáp vôùi Theá Toân ñoïc thuoäc hai boä Luaät; coù ngöôøi theo chuùng Thanh vaên ñoïc thuoäc hai boä Luaät. Theá roài, ñaïi chuùng cuøng baøn baïc: - ÔÛ trong naøy neân choïn nhöõng vò ñaït ñöôïc ba minh, saùu thoâng, coù giôùi ñöùc töï taïi, töøng thoï giaùo tröïc tieáp vôùi Theá Toân tuïng thuoäc hai boä Luaät, töøng theo chuùng Thanh vaên tuïng thuoäc hai boä Luaät. Khi choïn

löïa xong, ñeám laïi thì thaáy thieáu hai ngöôøi môùi ñuû soá naêm traêm, ñaïi chuùng baøn tieáp: - Neân choïn ñuû naêm traêm ngöôøi. Theá roài, Tröôûng laõo A-na-luaät ñi ñeán boå sung theâm nhöng vaãn thieáu moät ngöôøi. Khi aáy, Toân giaû Ñaïi ca-dieáp laøm Thöôïng toïa thöù nhaát, Thöôïng toïa thöù hai teân Na-ñaàu-loâ, Thöôïng toïa thöù ba teân Öu-ba-na- ñaàu-loâ. Luùc aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp töï leân ngoài toøa cuûa mình, ñeå troáng toøa cuûa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân vaø A-nan. Theá roài, caùc Tyø-kheo laàn löôït ngoài theo thöù töï. Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp baûo Tröôûng laõo Leâ-baø-ñeà ñeä töû

ñoàng haønh cuûa Toân giaû Muïc-lieân: - OÂng haõy leân coõi trôøi Ba möôi ba goïi Tyø-kheo Tuûy-ñeà-na ñeán, noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ baùt Neâ-hoaøn, Tyø-kheo Taêng ñang taäp hoïp ñònh keát taäp Phaùp taïng”. Thaày lieàn vaâng leänh, ñi ñeán coõi trôøi Ba möôi ba, baïch: - Thöa Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn, Tyø-kheo Taêng ñang taäp hoïp ñònh keát taäp Phaùp taïng neân sai toâi ñeán goïi Tröôûng laõo. Vò Tyø-kheo naøy nghe xong saàu thaûm, khoâng vui, beøn hoûi: - Ñöùc Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn roài sao? - Thöa vaâng. - Neáu Ñöùc Theá Toân coøn ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà thì toâi seõ ñeán, nay Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn thì con maét cuûa theá gian ñaõ hoaïi dieät. Thaày noùi xong, duøng thaàn tuùc bay leân hö khoâng, nhaäp Hoûa quang tam muoäi töï thieâu thaân. Vò söù giaû thaáy vaäy trôû veà, vaøo giöõa Taêng thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân, cho ñeán ñoaïn: Nhaäp Hoûa quang tam muoäi. Theá roài, Taêng laïi sai thaày leân cung Thi-lôïi-sa-sí, coõi trôøi Ba möôi ba goïi Kieàu- phaïm-ba-ñeà; laàn löôït ñeán Tröôûng laõo Thieän Kieán ôû Höông Sôn; Tröôûng laõo Phaû-ñaàu-taåy-na ôû Du Hí Sôn; Tröôûng laõo Baït-khö-leâ ôû Chieâm-ba Sôn; roài ñeán Tröôûng laõo Uaát-ña-la ôû Tònh Sôn; ñeä töû cuûa Toân giaû Muïc- lieân teân Ñaïi Quang ôû Quang Sôn; ñeä töû cuûa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát teân Ma-taåu-loâ ôû Maïn Ñaø Sôn; Toân giaû La-ñoå ôû Ma La Sôn. Caùc vò aáy, khi nghe goïi ñeàu Baùt Neâ-hoaøn. Ñoàng thôøi Taêng sai söù giaû ñeán Thieân cung Tyø-sa-moân goïi Tu-maät-ña. Söù giaû ñeán nôi thöa: - Thöa Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn, Tyø-kheo ñang taäp hoïp ñònh keát taäp phaùp taïng, cho toâi ñeán goïi Tröôûng laõo. Vò Tyø-kheo aáy nghe xong saàu thaûm, khoâng vui, noùi: - Ñöùc Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn roài sao? - Thöa vaâng! - Neáu Theá Toân coøn ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà thì toâi seõ ñeán, nay Theá Toân ñaõ Baùt Neâ-hoaøn töùc laø con maét cuûa theá gian ñaõ dieät maát. Noùi xong, thaày duøng thaàn tuùc bay leân hö khoâng, nhaäp Hoûa quang tam muoäi, töï thieâu thaân, nhaäp vaøo Nieát-baøn. Baáy giôø, söù giaû lieàn trôû veà vaøo giöõa Taêng thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân cho chö Taêng nghe. Ñaïi Ca-dieáp lieàn noùi: - Naøy caùc Tröôûng laõo! Haõy thoâi, ñöøng goïi nhöõng ngöôøi khaùc nöõa. Nhöõng ai nghe goïi ñeàu töï nhaäp Nieát-baøn, neáu cöù goïi tieáp thì hoï seõ nhaäp Nieát-baøn heát, nhö theá thì phöôùc ñieàn cuûa coõi ñôøi naøy seõ thaønh ra troáng khoâng.

Coù moät Tyø-kheo noùi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Toân giaû A-nan laø thò giaû cuûa Phaät, töøng thaân caän thoï giaùo. Hôn nöõa Ñöùc Theá Toân töøng phuù chuùc raèng A-nan coù ba vieäc ñaëc bieät, neân goïi thaày ñeán. Ñaïi Ca-dieáp noùi: - Khoâng phaûi vaäy! Neáu nhö ngöôøi coøn ñang hoïc naøy vaøo trong chuùng Voâ hoïc coù giôùi ñöùc töï taïi thì cuõng nhö con choù gheû vaøo giöõa baày sö töû. Luùc naøy, Toân giaû A-nan saép xeáp vieäc cuùng döôøng vöøa xong, ñi ñeán moät thoân, roài thaàm nhuû: "Hoâm nay ta nghæ laïi ñaây, ngaøy mai seõ ñeán thaønh Xaù-veä". Theá roài, coù moät vò trôøi ñeán noùi vôùi A-nan: - Ñaïi Ca-dieáp noùi Toân giaû laø con choù gheû. A-nan beøn suy nghó: "Ñöùc Theá Toân ñaõ nhaäp Nieát-baøn, chính luùc naøy, ta caàn ngöôøi ñeå nöông töïa, vì sao laïi ví ta nhö con choù gheû?". Nghó theá neân loøng khoâng vui, roài thaày laïi nghó: "Toân giaû Ñaïi Ca- dieáp naøy bieát quaù roõ doøng doõi teân tuoåi cuûa ta, vì cho raèng ta chöa ñoaïn tröø heát kieát söû neân môùi noùi nhö vaäy". Baáy giôø, Toân giaû A-nan caøng sieâng naêng gaáp boäi ñi kinh haønh khoâng bieáng nhaùc, mong heát saïch höõu laäu neân haønh ñaïo cöïc khoå. Hôn nöõa, vì Theá Toân Neâ-hoaøn khieán thaày mang noãi buoàn da dieát trong loøng, ñoàng thôøi nhöõng gì tröôùc ñaây ñaõ nghe vaø thu nhaän thì chöa thaáu trieät, neân laïi nghó ngôïi: "Ñöùc Theá Toân ñaõ phuù chuùc raèng ñoái vôùi giaùo phaùp naøy taâm ta khoâng phoùng daät seõ döùt saïch höõu laäu, vaäy thì phaûi cöïc khoå quaù laøm gì!". Theá nhöng taâm thaày vaãn khoâng xaû ñònh, nghieâng mình ñònh naèm xuoáng, ñaàu chöa chaám goái thì saïch heát höõu laäu, ñaït ñöôïc ba minh, saùu thoâng coù söùc löïc töï taïi. Thaày lieàn duøng thaàn tuùc nöông theo hö khoâng maø ñi, ñeán ngoaøi cöûa hang Saùt ñeá, ñoïc keä: Ña vaên vaø bieän taøi, Laø thò giaû Theá Toân. A-nan con Cuø-ñaøm Giôø ñang ñöùng ngoaøi cöûa. Theá nhöng, ñaïi chuùng vaãn chöa môû cöûa cho thaày, neân thaày laïi ñoïc keä tieáp: Ña vaên kheùo bieän taøi, Laø thò giaû Theá Toân. Ñaõ boû gaùnh kieát söû, Con Cuø-ñaøm ngoaøi naøy. Baáy giôø, Ñaïi Ca-dieáp lieàn ñoïc keä:

OÂng noùi mình ñaõ chöùng, Ñaõ boû gaùnh phieàn naõo. Con Cuø-ñaøm chöa vaøo, Vaøo ñi con Cuø-ñaøm! A- nan vaøo xong, ñaûnh leã toøa cuûa Theá Toân, roài tuaàn töï ñaûnh leã caùc Thöôïng toïa, ñoaïn, ñeán ngoài toøa cuûa mình. Khi aáy, Ñaïi Ca-dieáp noùi vôùi A-nan: - Toâi khoâng töï cao cuõng khoâng khinh oâng, chæ vì oâng caàu ñaïo khoâng tieán boä, muoán cho oâng tinh caàn dieät heát caùc höõu laäu cho neân môùi noùi lôøi aáy. - Toâi cuõng bieát! Chæ vì toâi chöa heát kieát söû, muoán cho toâi tinh caàn dieät heát caùc höõu laäu (neân Toân giaû môùi noùi nhö vaäy). Luùc aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp lieàn hoûi chuùng Taêng ñang ngoài: - Giôø ñaây neân keát taäp taïng naøo tröôùc? - Neân keát taäp taïng Phaùp (Kinh) tröôùc. - Neân cöû ai keát taäp? - Neân cöû Tröôûng laõo A-nan. A-nan lieàn noùi: - Khoâng neân laøm nhö vaäy vì coøn coù nhieàu Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc. Ñaïi chuùng laïi noùi: - Tuy coù nhieàu Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc nhöng Ñöùc Theá Toân ñaõ phuù chuùc thaày laø ngöôøi ña vaên baäc nhaát, do ñoù thaày neân keát taäp. - Neáu caùc Tröôûng laõo ñeà cöû toâi keát taäp thì ñieàu gì nhö phaùp neân hoan hyû, ñieàu gì khoâng nhö phaùp neân ngaên caûn, ñieàu gì khoâng töông öng cuõng neân ngaên

caûn chöù ñöøng vì toân troïng toâi maø khoâng ngaên caûn. Noùi chung, ñieàu gì ñuùng nghóa, ñieàu gì khoâng ñuùng nghóa ñeàu xin chæ giaùo. - Tröôûng laõo A-nan! Thaày chæ caàn keát taäp Phaùp taïng, ñieàu gì nhö phaùp thì Taêng tuøy hyû, ñieàu gì phi phaùp thì ñeán luùc ñoù seõ bieát. Luùc aáy, Toân giaû A-nan beøn suy nghó: "Baây giôø ta phaûi keát taäp phaùp taïng nhö theá naøo ñaây?". Suy nghó theá roài, thaày lieàn ñoïc lôøi kinh: Toâi nghe nhö vaày, moät thôøi Phaät ôû taïi Uaát Tyø La, beân doøng soâng Ni Lieân, nôi Boà-ñeà Maïn-ñaø-la". Khi Toân giaû A-nan vöøa noùi lôøi aáy thì naêm traêm vò A-la-haùn coù ñöùc haïnh töï taïi lieàn bay leân hö khoâng ñoàng thanh khen ngôïi: - Chuùng con ñaõ ñöôïc taän maét thaáy Theá Toân, giôø ñaây laïi ñöôïc nghe lôøi daïy, roài cuøng nieäm: "Nam moâ Phaät", ñoaïn trôû laïi choã ngoài. Baây giôø, A-nan lieàn ñoïc keä sau ñaây:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 705

Sieâng tu taäp thieàn ñònh,
Thaáy caùc phaùp sinh dieät.
Bieát phaùp töø duyeân khôûi,
Lìa si, dieät phieàn naõo.
Sieâng tu taäp thieàn ñònh,
Thaáy caùc phaùp sinh dieät.
Bieát phaùp töø duyeân khôûi,
Chöùng caùc phaùp dieät taän.
Sieâng tu taäp thieàn ñònh,
Thaáy caùc phaùp sinh dieät.
Bieát phaùp töø duyeân khôûi,
Haøng phuïc ñaùm ma quaân.
Sieâng tu taäp thieàn ñònh,
Thaáy caùc phaùp sinh dieät.
Bieát phaùp töø duyeân khôûi
AÙnh döông xua boùng ñeâm.

Toân giaû A-nan ñoïc taát caû phaùp taïng nhö vaäy. Nhöõng caâu vaên daøi keát taäp thaønh Tröôøng A Haøm. Nhöõng caâu vaên trung bình keát taäp thaønh

Trung A Haøm. Nhöõng caâu vaên linh tinh keát taäp thaønh Taïp A Haøm, chaúng haïn nhö caên taïp, löïc taïp, giaùc taïp, ñaïo taïp, ñaïi loaïi nhö theá goïi laø taïp.

Töø moät taêng leân hai, taêng leân ba cho ñeán taêng leân moät traêm, tuøy theo soá loaïi töông töï nhau keát taäp thaønh Taêng Nhaát A Haøm. Taïp taïng bao goàm

Phaät-bích-chi, A-la-haùn, töï thuyeát, baûn haïnh, nhaân duyeân, caùc keä tuïng, ñaïi loaïi nhö vaäy goïi laø Taïp taïng.

Khi aáy, Tröôûng laõo A-nan lieàn ñoïc keä:

Ñaây chính laø taùm vaïn phaùp taïng,
Caùc phaùp naøy ñöôïc nghe töø Phaät.
Ñaây chính laø taùm vaïn phaùp taïng,

Caùc phaùp naøy nghe töø ngöôøi khaùc.
Caùc phaùp naøy toâi giöõ veïn toaøn,
Chính Phaät daïy ñöôøng ñeán Nieát-baøn.
Ñoù goïi laø keát taäp Phaùp taïng.
Tieáp ñeán, ñaïi chuùng hoûi:
- Ai coù theå keát taäp Luaät taïng?
Coù ngöôøi noùi:
- Tröôûng laõo Öu-ba-ly.
Öu-ba-ly lieàn leân tieáng:
- Khoâng theå nhö vaäy vì coøn coù nhöõng Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc.
706 BOÄ LUAÄT 2

Coù ngöôøi laïi noùi: - Tuy coù nhöõng Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc nhöng Ñöùc Theá Toân ñaõ phuù chuùc Tröôûng laõo thaønh töïu möôøi boán phaùp, tröø Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ra thì Tröôûng laõo laø ngöôøi trì Luaät baäc nhaát. Öu-ba-ly noùi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Neáu baûo toâi keát taäp Luaät taïng thì ñieàu gì nhö phaùp haõy tuøy hyû, ñieàu gì khoâng nhö phaùp haõy ngaên caûn; neáu ñieàu gì khoâng töông öng thì neân ngaên caûn chöù ñöøng vì toân troïng toâi (maø boû qua); ñoàng thôøi ñieàu naøo ñuùng nghóa, traùi nghóa cuõng ñeàu xin chæ giaùo. Theá roài, taát caû ñeàu noùi: - Tröôûng laõo Öu-ba-ly chæ lo vieäc keát taäp, ñieàu gì nhö phaùp thì chuùng toâi tuøy hyû, ñieàu gì phi phaùp thì luùc ñoù seõ bieát. Toân giaû Öu-ba-ly suy nghó: “Hoâm nay ta keát taäp Luaät taïng nhö theá naøo ñaây”? Ñoái vôùi naêm phaùp thanh tònh maø nhö phaùp, nhö Luaät thì tuøy hyû, coøn khoâng nhö phaùp nhö Luaät thì neân boû ra ngoaøi. Naêm phaùp thanh tònh: 1. Haïn cheá tònh. 2. Phöông phaùp tònh. 3. Giôùi haïnh tònh. 4. Tröôûng laõo tònh. 5. Phong tuïc tònh. 1. Haïn cheá tònh: Taïi truù xöù cuûa caùc Tyø-kheo ñaët ra caùc haïn cheá raèng ñieàu gì töông öng vôùi boán giaùo lyù cô baûn thì duøng, khoâng töông öng thì boû. Ñoù goïi laø haïn cheá tònh. 2. Phöông phaùp tònh: Ñoái vôùi nhöõng luaät phaùp cuûa quoác gia, ñieàu gì töông öng vôùi boán giaùo lyù cô baûn thì duøng, khoâng töông öng thì boû. Ñoù goïi laø phöông phaùp tònh. 3. Giôùi haïnh tònh: Khi ta thaáy Tyø-kheo Moã giaùp trì giôùi laøm vieäc ñoù maø töông öng vôùi boán giaùo lyù cô baûn thì duøng, neáu khoâng töông öng thì boû. Ñoù goïi laø giôùi haïnh tònh. 4. Tröôûng laõo tònh: Neáu ta thaáy Tröôûng laõo Tyø-kheo, Toân giaû Xaù- lôïi-phaát, Muïc-lieân laøm vieäc ñoù maø töông öng vôùi boán giaùo lyù cô baûn thì duøng, khoâng töông öng thì boû. Ñoù goïi laø Tröôûng laõo tònh. 5. Phong tuïc tònh: Khoâng ñöôïc laøm nhöõng vieäc nhö khi coøn theá tuïc, chaúng haïn aên phi thôøi, uoáng röôïu, haønh daâm; taát caû nhöõng vieäc nhö vaäy hôïp phaùp ñoái vôùi theá tuïc nhöng khoâng hôïp phaùp ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia. Ñoù goïi laø phong tuïc tònh. Thöa caùc Tröôûng laõo! Nhöõng ñieàu nhö theá neáu ñuùng phaùp thì xin

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 707

tuøy hyû, neáu khoâng ñuùng phaùp thì xin leân tieáng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo lieàn ñaùp: - Neáu töông öng thì duøng, neáu khoâng töông öng thì luùc aáy seõ ngaên caûn. Theá roài, Toân giaû Öu-ba-ly noùi vôùi A-nan: - Tröôûng laõo coù toäi, phaûi saùm hoái vôùi chuùng Taêng thanh tònh. - Toâi coù nhöõng toäi gì? - Ñöùc Theá Toân ñeán ba laàn cheá ñònh khoâng cho pheùp ñoä ngöôøi nöõ xuaát gia maø thaày xin Theá Toân ñeán ba laàn, theá laø phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi aáy, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp beøn neùm moät caùi theû xuoáng ñaát, noùi: - Ñaây laø theû thöù nhaát. Töùc thì chaán ñoäng caû tam thieân ñaïi thieân theá giôùi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, Ngaøi noùi: "Naøy A-nan! Ta ôû Ban Laïc phoùng cung tröôïng thaùp taïi Tyø-xaù-ly naøy raát an laïc; neáu ai ñöôïc boán thaàn tuùc thì coù theå keùo daøi maïng soáng ñeán moät kieáp, hoaëc hôn moät kieáp; neáu Phaät ôû ñôøi thì ngöôøi ñôøi seõ ñöôïc thaáy", thì thaày noùi: "Nhö vaäy ñoù Theá Toân! Nhö vaäy ñoù Tu-giaø-ñaø", maø khoâng thænh Phaät truï theá neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Tieáp tuïc neùm theû thöù hai. Laïi nöõa, khi may y Taêng-giaø-leâ cho Theá Toân, thaày ñaõ duøng ngoùn chaân phaûi ñaïp treân y, haù thaày khoâng bieát raèng y Taêng-giaø-leâ naøy laø baûo thaùp maø chö Thieân, ngöôøi ñôøi neân cuùng döôøng hay sao? Vì theá phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Tieáp tuïc neùm theû thöù ba. Laïi nöõa, Phaät noùi: "Naøy A-nan! Haõy ñi laáy nöôùc", noùi nhö vaäy ñeán ba laàn maø thaày khoâng laáy nöôùc cho Theá Toân, neân phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Tieáp tuïc boû xuoáng theû thöù tö. Laïi nöõa, Phaät noùi: "A-nan, khi Ta saép nhaäp Nieát-baøn neân noùi vôùi Ta, Ta seõ vì caùc Tyø-kheo boû nhöõng giôùi vi teá", nhöng thaày khoâng baïch neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Tieáp tuïc boû xuoáng theû thöù naêm. Laïi nöõa, khi Phaät baùt Neâ-hoaøn, thaày ñeå maõ aâm taøng cuûa Phaät cho Tyø-kheo ni xem, neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Tieáp tuïc boû xuoáng theû thöù saùu. Laïi nöõa, khi Phaät baùt Neâ-hoaøn, caùc laõo maãu cuûa löïc só ñeán khoùc khieán nöôùc maét nhoû treân chaân Theá Toân, thaày laø thò giaû maø khoâng ngaên caûn neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Tieáp tuïc boû xuoáng theû thöù baûy. Luùc aáy, A-nan khoâng nhaän hai toäi, noùi nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Chö Phaät quaù khöù ñeàu coù boán chuùng, vì theá toâi

thænh Phaät ñoä Tyø-kheo ni ñeán ba laàn. Coøn khi Phaät ôû Tyø-xaù-ly, ba laàn baùo cho bieát maø toâi khoâng thænh Phaät truï theá laø vì luùc aáy toâi laø ngöôøi coøn ñang hoïc, bò ma che môø cho neân khoâng thænh. ÔÛ ñaây toâi chæ phaïm naêm toäi Vieät-tyø-ni.

Theá roài, Tröôûng laõo (saùm hoái) ñuùng nhö phaùp.

Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly lieàn baïch vôùi ñaïi chuùng:

- Thöa caùc Tröôûng laõo! Ñaây laø thöù töï cuûa chín phaùp:

1. Ba-la-di.
2. Taêng-giaø-baø-thi-sa.
3. Hai phaùp Baát ñònh.
4. Ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø.

5. Chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà.
6. Boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni.
7. Phaùp chuùng hoïc.
8. Baûy phaùp Dieät traùnh.
9. Phaùp tuøy thuaän.
Ñöùc Theá Toân taïi moã xöù vì Tyø-kheo Moã giaùp, cheá nhöõng giôùi naøy phaûi khoâng?
Baáy giôø, ñaïi chuùng cuøng ñaùp:
- Ñuùng nhö vaäy Öu-ba-ly! Ñuùng nhö vaäy Öu-ba-ly.
Öu-ba-ly tieáp:
- Trong Luaät coù ghi laïi naêm vieäc sau ñaây:
1. Tu ña la.
2. Tyø-ni.
3. Nghóa.
4. Giaùo.
5. Khinh troïng.
1. Tu ña la: Chæ cho naêm boä Kinh.
2. Tyø-ni: Töùc hai boä Luaät roäng vaø heïp.
3. Nghóa: YÙ nghóa cuûa töøng caâu.
4. Giaùo: Boán giaùo lyù cô baûn maø Ñöùc Theá Toân ñaõ thuyeát giaûng cho Saùt-lôïi, Baø-la-moân vaø cö só.
5. Khinh troïng: Laáy troäm ñuû naêm tieàn laø naëng, döôùi naêm tieàn laø nheï, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù.
Ñoù goïi laø naêm vieäc maø Luaät ñaõ ghi laïi. Caùc Tröôûng laõo neân hoïc nhö vaäy.
Laïi coù naêm ñieàu luaät nöõa laø:
1. Löôïc Tyø-ni.

2. Quaûng Tyø-ni. 3. Phöông dieän Tyø-ni. 4. Kieân coá Tyø-ni. 5. ÖÙng phaùp Tyø-ni. 1. Löôïc Tyø-ni: Töùc naêm thieân giôùi. 2. Quaûng Tyø-ni: Töùc hai boä Luaät. 3. Phöông dieän Tyø-ni: Taïi Thaâu noâ bieân ñòa cho pheùp naêm thaày ñöôïc truyeàn giôùi Tyø-kheo. 4. Kieân coá Tyø-ni: Khi thoï y Ca-hi-na ñöôïc boû naêm vieäc, töø bieät chuùng thöïc cho ñeán khi ñi ñaâu khoâng caàn thöa vôùi ngöôøi cuøng aên chung vôùi mình. 5. ÖÙng phaùp Tyø-ni: Trong ñaây Yeát-ma ñuùng phaùp vaø Yeát-ma hoøa hôïp, ñoù goïi laø laøm ñuùng giôùi luaät. Coøn nhöõng caùch khaùc laø phi Yeát-ma (Yeát-ma phi phaùp). Thöa caùc Tröôûng laõo, ñeán ñaây laø keát taäp Luaät taïng hoaøn taát. Theá roài, ñaïi chuùng beøn goïi moät ngaøn Tyø-kheo ôû ngoaøi vaøo, noùi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Nhö theá naøy laø taïng phaùp (Kinh) ñaõ ñöôïc keát taäp, nhö theá naøy laø taïng Luaät ñaõ ñöôïc keát taäp. Luùc aáy, coù Tyø-kheo noùi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân tröôùc kia ñaõ noùi vôùi A-nan Ngaøi muoán vì caùc Tyø-kheo boû bôùt moät soá giôùi nhoû nhaët, vaäy boû nhöõng giôùi naøo?

Coù Tyø-kheo noùi: - Neáu Ñöùc Theá Toân muoán boû bôùt caùc giôùi nhoû nhaët thì neân boû oai nghi. Coù Tyø-kheo noùi: - Khoâng nhöõng boû oai nghi maø neân boû phaùp Chuùng hoïc. Coù Tyø-kheo noùi: - Cuõng neân boû luoân caû boán Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Coù Tyø-kheo noùi: - Cuõng neân boû luoân caû chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà. Coù Tyø-kheo noùi: - Cuõng neân boû luoân caû ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Coù Tyø-kheo noùi: - Cuõng neân boû luoân caû hai phaùp Baát ñònh. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn noùi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Neáu nhö Theá Toân coøn taïi theá thì neân boû heát taát caû.

710 BOÄ LUAÄT 2

Ñaïi Ca-dieáp oai nghi nghieâm chænh gioáng nhö Theá Toân, lieàn noùi nhö sau:

- OÂi! OÂi! Ñöøng noùi lôøi aáy.

Töùc thôøi taát caû ñaïi chuùng ñeàu im laëng. Ñaïi Ca-dieáp lieàn tieáp:

- Naøy caùc Tröôûng laõo! Neáu ñaõ cheá ñònh roài laïi môû ra thì seõ khieán cho ngöôøi ngoaøi noùi: “Khi Cuø-ñaøm coøn ôû ñôøi nghi phaùp höng thònh, ngaøy nay ñaõ Neâ-hoaøn, giaùo phaùp suy ñoài”. Thöa caùc Tröôûng laõo! Nhöõng gì chöa cheá thì ñöøng cheá theâm nöõa, nhöõng gì ñaõ cheá thì chuùng ta neân tuøy thuaän hoïc taäp.

- Theá nhöng caùc phaùp naøy ñöôïc nghe töø ai?

- Ñöôïc nghe töø Toân giaû Ñaïo Löïc veà Luaät, Luaän, Taïp A Haøm,

Taêng Nhaát A Haøm, Trung A Haøm, Tröôøng A Haøm.

- Theá thì Ñaïo Löïc nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Phaát-sa-baø-ñaø-la.

- Toân giaû Phaát-sa-baø-ñaø-la nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Phaùp Thaéng.

- Phaùp Thaéng nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Taêng-giaø-ñeà-baø.

- Taêng-giaø-ñeà-baø nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Long Giaùc.

- Long Giaùc nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Phaùp Tieàn.

- Phaùp Tieàn nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Ñeà-na-giaø.

- Ñeà-na-giaø nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Phaùp Hoä.

- Phaùp Hoä nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Kyø-baø-giaø.

- Kyø-baø-giaø nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Phaát-ñeà-la.

- Phaát-ñeà-la nghe töø ai?

- Nghe töø Toân giaû Da-xaù.

- Da-xaù nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Sai-ñaø.
- Sai-ñaø nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Hoä Maïng.
- Hoä Maïng nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Thieän Hoä.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 32 711

- Thieän Hoä nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Ngöu Hoä.
- Ngöu Hoä nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Cöï-xaù-la.
- Cöï-xaù-la nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Ma-caàu-ña.
- Ma-caàu-ña nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Ma-ha-na.
- Ma-ha-na nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Naêng Hoä.
- Naêng Hoä nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Muïc Ña.
- Muïc Ña nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Cöï Heâ.
- Cöï Heâ nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Phaùp Cao.
- Phaùp Cao nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Caên Hoä.
- Caên Hoä nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Kyø Ña.
- Kyø Ña nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Thoï-ñeà-ñaø-baø.
- Thoï-ñeà-ñaø-baø nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Ñaø-baø-ba-la.
- Ñaø-baø-ba-la nghe töø ai?
- Nghe töø Toân giaû Öu-ba-ly.
- Öu-ba-ly nghe töø ai?
- Nghe töø Phaät.
- Phaät nghe töø ai?
- Ngaøi töï giaùc ngoä khoâng coù thaày, cuõng khoâng nghe töø ai caû. Phaät coù voâ löôïng trí tueä, vì lôïi ích cho chuùng sinh neân Ngaøi trao truyeàn cho

Öu-ba-ly. Öu-ba-ly trao cho Ñaø-baø-ba-la. Ñaø-baø-ba-la trao cho Thoï-ñeàñaø-baø. Thoï-ñeà-ñaø-baø laàn löôït trao xuoáng Toân giaû Ñaïo Löïc, roài Ñaïo Löïc trao cho toâi vaø nhöõng ngöôøi khaùc.

Keä toùm taét:

“Chuùng ta nhôø thaày daïy,
Nghe töø Ñaáng Voâ Thöôïng.
Giöõ gìn ñoïc tuïng Luaät.

Phaùp Hieàn Thaùnh tuaân haønh.
Phaùp taïng cuûa Theá Toân,
Keá thöøa sau Thích Ca.
Moãi ngöôøi phaûi tuaân thuû,
Ñeå chaùnh phaùp coøn maõi”.

Ñoù goïi laø naêm traêm Tyø-kheo keát taäp phaùp taïng.

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 33

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ MÖÔØI MOÄT

BAÛY TRAÊM VÒ ÑAÏI HOÄI KEÁT TAÄP, PHAÙP TAÏNG

Sau khi Phaät Nieát-baøn (khoaûng moät traêm naêm), caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo ôû Taêng-giaø-lam Sa-ñoâi, taïi Tyø-xaù-ly, theo xin caùc ñaøn-vieät, noùi nhöõng lôøi bi ai nhö sau: “Naøy Laõo tröôïng! Khi Ñöùc Theá Toân coøn taïi theá, chuùng toâi ñöôïc cuùng döôøng böõa aên tröôùc, böõa aên sau vaø caùc y phuïc, nay Theá Toân ñaõ Nieát-baøn, chuùng toâi trôû thaønh coâ ñoäc, ñaâu coù ai cho thöù gì. Caùc vò neân boá thí taøi vaät cho Taêng”. Luùc aáy, coù ngöôøi cho moät ñoàng, hai ñoàng, cho ñeán möôøi ñoàng. Theá roài, hoï ñöïng soá tieàn aáy vaøo trong caùi thau, ñeán ngaøy Boá-taùt, hoï duøng caùi cheùn nhoû ñong soá tieàn aáy phaân chia cho töøng ngöôøi theo thöù töï. Luùc aáy, vò Tyø-kheo trì luaät laø Da-xaù ñöôïc chia ñaàu tieân, lieàn hoûi: - Ñaây laø nhöõng thöù gì vaäy? - Ñoù laø soá tieàn ñeå mua thuoác men ñöôïc phaân chia theo thöù töï. - Ñi qua ñi. - Vì sao baûo ñi qua? Tröôûng laõo ñònh cuùng döôøng cho Taêng sao? - Ñoù laø nhöõng vaät baát tònh. - Thaày ñaõ huûy baùng Taêng, noùi laø vaät baát tònh, theá thì phaûi laøm Yeát- ma cöû toäi. Ñoaïn, chö Taêng laøm Yeát-ma cöû toäi Da-xaù. Theá roài, Da-xaù beøn ñi ñeán choã Toân giaû Ñaø-ta-baø-la ñang ôû nöôùc Ma-thaâu-la, noùi vôùi Toân giaû nhö sau:

- Thöa Tröôûng laõo, toâi bò Taêng cöû toäi baét thi haønh phaùp tuøy thuaän. - Thaày vì côù gì maø bò cöû toäi? - Thöa Tröôûng laõo, söï vieäc xaûy ra nhö vaäy, nhö vaäy. -

Thaày khoâng coù toäi gì maø bò cöû toäi. Vaäy, toâi seõ san seû phaùp thöïc, vò thöïc cuøng vôùi thaày. Da-xaù nghe daïy nhö theá, lieàn thöa vôùi chuùng Taêng: - Thöa caùc Tröôûng laõo, chuùng ta phaûi keát taäp laïi Taïng luaät, ñöøng ñeå phaùp Phaät bò suy ñoài. - Thaày ñònh keát taäp taïi ñaâu? - Haõy trôû laïi nôi ñaõ xaûy ra söï vieäc maø keát taäp. Baáy giôø, chö Taêng taïi nöôùc Ma-thaâu-la keát hôïp vôùi chö Taêng thaønh Xaù-veä goàm coù baûy traêm ngöôøi, taäp trung veà moät nôi. Trong soá ñoù, coù ngöôøi trì moät boä Luaät, coù ngöôøi trì hai boä Luaät, laïi coù ngöôøi tröïc tieáp thoï laõnh töø Theá Toân, coù ngöôøi thoï laõnh töø haøng Thanh vaên. Theá laø, khi aáy, taïi Taêng-giaø-lam Sa-ñoâi, thaønh Tyø-xaù-ly, caùc giöôøng neäm ñeàu ñöôïc chuaån bò töôm taát ñeå baûy traêm vò Taêng môû ñaïi hoäi. Trong soá naøy, coù ngöôøi laø phaøm phu, coù ngöôøi ñang hoïc, coù ngöôøi voâ hoïc, coù vò chöùng ba minh, saùu thoâng ñöôïc töï taïi voâ ngaïi. Luùc naøy, caùc vò Ñaïi Ca-dieáp-ñaït-ñaàu-loä, Öu-ba-ñaït-ñaàu-loä, Toân giaû A-nan-ñeàu ñaõ nhaäp Nieát-baøn caû. Luùc naøy, vò Thöôïng toïa cuûa chuùng Taêng laø Toân giaû Du-thaâu-ñaø caát tieáng hoûi: “Ai neân keát taäp Luaät taïng?”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Toân giaû Ñaø-ta-baø-la neân keát taäp”. Ñaø-ta-baø-la thöa: “Thöa caùc Tröôûng laõo, coøn coù caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc, neân môøi caùc vò aáy keát taäp”. Caùc Tyø-kheo noùi: “Tuy coù caùc Thöôïng toïa khaùc, nhöng Ñöùc Theá Toân ñaõ tuyeân boá raèng Hoøa thöôïng boån sö cuûa Tröôûng laõo ñaõ thaønh töïu möôøi boán phaùp, trì luaät ñeä nhaát, maø Tröôûng laõo töøng thoï giaùo tröïc tieáp, vaäy neân keát taäp”. Ñaø-ta-baø-la noùi: “Neáu baûo toâi keát taäp, thì nhöõng gì nhö phaùp xin tuøy hyû, nhöõng gì khoâng nhö phaùp xin ngaên laïi, nhöõng gì khoâng töông öng cuõng xin ngaên laïi, ñöøng vì toân troïng toâi maø ñeå yeân. Noùi chung, nhöõng gì ñuùng nghóa, khoâng ñuùng nghóa ñeàu xin chæ baûo cho bieát”. Moïi ngöôøi ñeàu ñaùp: “Vaâng”. Baáy giôø, Toân giaû Ñaø-ta-baø-la suy nghó: “Nay ta keát taäp Luaät Taïng nhö theá naøo ñaây? Coù naêm phaùp thanh tònh, nhöõng gì nhö Phaùp, nhö Luaät thì Taêng seõ tuøy hyû, nhöõng gì khoâng nhö Phaùp, nhö Luaät thì Taêng seõ ngaên caûn. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: Moät laø cheá haïn tònh, cho ñeán phong tuïc tònh”. Theá roài, thaày noùi vôùi chuùng Taêng:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 715

- Thöa caùc Tröôûng laõo, ñaây laø thöù töï cuûa chín phaùp: Töø boán Ba-la- di cho ñeán phaùp, tuøy thuoäc phaùp, toâi ñaõ ñöôïc nghe töø Hoøa thöôïng raèng Ñöùc Theá Toân taïi moã xöù, moã xöù, vì Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp maø cheá giôùi naøy, thöa coù phaûi vaäy khoâng? - Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy. - Thöa caùc Tröôûng laõo, veà naêm vieäc thuoäc giôùi luaät nhö treân ñaõ ñeà caäp, trong ñoù noùi raèng ai caàn baùt thì tìm baùt, caàn y thì tìm y, caàn thuoác thì tìm thuoác, coøn ai khoâng coù phöông tieän thì ñöôïc xin vaøng baïc vaø tieàn maët. Nhö vaäy ñoù, mong caùc Tröôûng laõo haõy tuøy thuaän hoïc taäp. Ñoù goïi laø trình baøy toùm löôïc veà vieäc baûy traêm ngöôøi keát taäp Luaät taïng. ----------

GIÔÙI LUAÄT Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích beân caây Ni-caâu-luaät thuoäc thaønh Ca-duy-la-veä; luùc aáy coù hai Tyø-kheo ni, ngöôøi thöù

nhaát teân Nan-ñaø, ngöôøi thöù hai teân Uaát-ña-la, theo Phaät xin saùu thaùng giaùo giôùi nhö sau: “Laønh thay Theá Toân, xin Theá Toân haõy noùi sô löôïc veà Giôùi luaät ñeå chuùng con ñöôïc roõ”. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo ni: “Naøy caùc Tyø-kheo ni, tham duïc, khoâng hieåu nhaân duyeân, cuøng nhau taäp theo thoùi quen, luaän baøn veà vieäc theá tuïc, laøm taêng tröôûng thoï aám, ña duïc, khoâng bieát döøng laïi, laøm taêng tröôûng tham duïc, saân haän, ngu si, tranh tuïng khoâng hoøa hôïp, chaúng tòch tònh, chaúng tænh giaùc, chaúng coù Nieát-baøn. Caùc ngöôi phaûi bieát raèng ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy. Traùi laïi, caùc ngöôi phaûi bieát raèng khoâng ham muoán, hieåu roõ nhaân duyeân, khoâng taäp theo thoùi quen, khoâng baøn luaän vieäc theá tuïc, khoâng laøm taêng tröôûng thoï aám, ít muoán, bieát ñuû, khoâng tham duïc, saân haän vaø ngu si, lìa xa vieäc tranh tuïng, soáng hoøa hôïp, tòch tònh, tænh giaùc, seõ ñaït Nieát-baøn. Caùc ngöôi phaûi bieát raèng, ñoù laø phaùp, laø Luaät, laø ñieàu ta daïy. Vaø ñaây chính laø noùi toùm taét veà Giôùi Luaät. Keä toùm taét: “Duøng dao trò, bình töôùi, Caïo toùc vaø dao caïo. Hoøa hôïp, khoâng hoøa hôïp, Naêm traêm vaø baûy traêm. Noùi toùm taét Giôùi Luaät, Keát thuùc phaàn thöù möôøi”.

716 BOÄ LUAÄT 2

HUÛY BAÙNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo huûy baùng caùc Tyø-kheo khaùc veà thaønh phaàn chuûng loaïi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp huûy baùng ngöôøi khaùc. Huûy baùng: Bao goàm caùc phöông dieän: nghieäp, ñòa vò, doøng hoï, töôùng maïo, beänh, toäi loãi, maéng moû, kieát söû. Nghieäp: Goàm coù: noùi, töï bieän hoä, coù ngöôøi. Noùi: Chaúng haïn noùi: “Naøy Tröôûng laõo, trong ñaây coù keû Chieân- ñaø-la, thôï ñan gioû, thôï laøm da, thôï goám, cho ñeán cai nguïc, keû haøng thòt v.v...”. Ñoù goïi laø noùi. Töï bieän hoä: Chaúng haïn noùi: “Thöa Tröôûng laõo, toâi khoâng phaûi laø Chieân-ñaø-la, cho ñeán khoâng phaûi laø cai nguïc, laø keû haøng thòt v.v...”. Ñoù goïi laø töï bieän hoä. Coù ngöôøi: Nhö trong ñaây coù ngöôøi laø Chieân-ñaø-la, cho ñeán keû cai nguïc v.v... Ñoù goïi laø coù ngöôøi. Caùc vaán ñeà khaùc nhö ñòa vò, doøng hoï, töôùng maïo, beänh, toäi loãi, kieát söû cuõng nhö theá. Neáu ai ñem caùc vaán ñeà treân ra huûy baùng ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø huûy baùng. ----------

KYÕ NHAÏC Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi ñeán tuï ñieåm ca nhaïc sôùm nhaát ñeå xem, nhö laø Tyø-kheo ñeán choã ngoài thieàn. Caùc nhaïc coâng tuï hoïp xong beøn hoøa nhaïc. Trong luùc moïi ngöôøi ñeàu vui veû, cöôøi noùi, thì caùc Tyø-kheo ngoài im laëng. Ñeán khi hoï döùt cöôøi, caùc Tyø-kheo beøn voã tay cöôøi aàm leân. Moïi ngöôøi lieàn tranh nhau nhìn xem. Do theá, caùc nhaïc coâng khoâng thu ñöôïc tieàn, lieàn noåi xuøng, noùi: “Caùc Tyø-kheo naøy caø chôùn, laøm cho chuùng ta khoâng thu ñöôïc tieàn baïc gì caû. Ñaây

laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo maø nhö theá!". Caùc Tyø-kheo nghe nhö vaäy, lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 717

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo ñi xem nhaïc coâng hoøa nhaïc. Nhaïc coâng: Chaúng haïn nhöõng ngöôøi ñaùnh troáng, ca muùa, ñaùnh ñaøn Tyø-baø, ñaùnh xaäp xoõa, ñaïi khaùi chôi caùc loaïi nhaïc cuï nhö theá, thaäm chí duø chæ boán ngöôøi hoïp laïi vui chôi, Ta cuõng khoâng cho pheùp ñeán xem. Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm laøng, thaønh phoá maø gaëp Thieân töôïng xuaát hieän, hay vua xuaát hieän, coù caùc nhaïc coâng troåi caùc thöù nhaïc, mình ñi qua ñöôøng nhìn thaáy thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu vaøo caùc ngaøy ñaïi hoäi sinh nhaät cuûa Phaät, ngaøy kyû nieäm Phaät thaønh ñaïo, kyû nieäm ngaøy chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, coù söû duïng caùc nhaïc phaåm ñeå cuùng döôøng Ñöùc Phaät, roài ñaøn-vieät noùi: "Xin caùc Toân giaû haõy hoøa mình vôùi chuùng con ñeå cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân", thì khi aáy, ñöôïc hoøa mình chung vui vôùi hoï. Nhöng neáu taïi nôi ñaïi hoäi coù troåi caùc nhaïc phaåm maø mình sinh taâm nhieãm vöôùng, thì neân ñöùng daäy boû ñi. Ñoù goïi laø kyõ nhaïc. ----------

HÖÔNG HOA Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông-xaù, luùc aáy nhaèm ngaøy leã hoäi, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuoäc nhoùm saùu Tyø-kheo duøng höông thôm thoa vaøo mình, mang caùc voøng hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, coù ngöôøi coøn mang caû voøng hoa coû maø ñi, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû maø mang nhöõng voøng hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn? Thaäm chí coù ngöôøi coøn mang caû voøng hoa coû gioáng nhö keû toâi ñoøi haï tieän. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì". Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp thoa höông, mang voøng hoa. Höông: Nhö loaïi höông chieân-ñaøn traàm thuûy, vaø caùc loaïi höông töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc duøng. Nhöng neáu maéc beänh nhieät, maø thaày thuoác baûo: "Caàn phaûi duøng höông chieân ñaøn ñeå thoa" thì khi aáy ñöôïc duøng ñeå thoa. Nhöng tröôùc khi thoa, phaûi cuùng döôøng thaùp Phaät roài môùi ñem thoa vaøo mình. Khi thoa vaøo mình khoâng ñöôïc ôû trong chuùng

718 BOÄ LUAÄT 2

maø phaûi ôû taïi choã vaéng veû. Ñeán khi laønh beänh, phaûi taém röûa thaân theå saïch seõ roài môùi vaøo trong chuùng. Hoa: Nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, hoa Tu-ma-ñaàu, taát caû caùc loaïi hoa nhö theá khoâng neân mang. Neáu Tyø-kheo

bò beänh ñau maét, ñau ñaàu, roài thaày thuoác baûo phaûi mang voøng hoa treân ñaàu beänh môùi laønh, thì ñöôïc pheùp mang. Nhöng khi muoán mang thì neân ñem cuùng thaùp Phaät tröôùc roài môùi mang. Khi ñaõ mang thì khoâng ñöôïc tôùi choã ñoâng ngöôøi maø phaûi ôû choã thanh vaéng, vaø khi beänh laønh thì phaûi boû. Neáu thoa höông maø khoâng mang hoa thì phaïm moät toäi Vieät tyø-ni. Neáu mang hoa maø khoâng thoa höông thì phaïm moät toäi Vieät-tyø-ni. Neáu duøng caû hai thì phaïm hai toäi. Neáu caû hai ñeàu khoâng duøng thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø thoa höông, mang hoa. ----------

SOI GÖÔNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn, coù ñaøn-vieät ñeán cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Khi ñaùnh kieàn chuøy thì Nan- ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñang soi göông, hoài laâu khoâng ñeán, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch: "Ta boû caû vieäc nhaø, ñeán ñaây cuùng döôøng trai phaïn cho Taêng, maø ñeán giôø aên, caùc Tyø-kheo khoâng chòu taäp hoïp". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp soi göông. Göông chæ cho caùc loaïi nhö daàu, nöôùc, kính; khoâng ñöôïc vì thích ñeïp maø ñeán soi maët vaøo caùc thöù ñoù. Neáu vöøa bôùt beänh, ñeán göông soi maët xem beänh ñaõ bôùt hay chöa, hoaëc vöøa môùi caïo ñaàu ñeán soi xem coù saïch hay khoâng saïch, hoaëc ñaàu maët bò gheû goùc, ñeán soi xem, thì khoâng coù toäi. Neáu vì thích ñeïp maø soi göông thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø soi göông.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 719

GAÙNH VAÙC Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng-daõ, baáy giôø, thaày Tyø-kheo doanh söï gaùnh vaùc gaïch ngoùi, ñaát caùt, bò ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu: "Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû noâ boäc, ngöôøi laøm coâng, gaùnh vaùc ñaát caùt? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá!". Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo doanh söï ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp gaùnh vaùc. Gaùnh vaùc: Nhö gaùnh vaùc caùc thöù gioû daây, loàng. Neáu vaùc ñoøn gaùnh maø khoâng coù gioû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu vaùc gioû, khoâng coù ñoøn gaùnh thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu gaùnh vaùc caû hai thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taïi Tinh xaù, Thieàn vieän coù ñaù, tre, goã naëng thì ñöôïc gaùnh vaùc. Neáu ñöôïc taêng phaân coâng laøm coâng vieäc phaûi duøng bình, lu laáy nöôùc, thì ñöôïc duøng daây buoäc laïi roài gaùnh. Neáu gaùnh tuùi xaùch y ôû ñaøng tröôùc, ñaøng sau, hay gaùnh tuùi ñöïng baùt ôû ñaøng tröôùc ñaøng sau, ñeàu phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu tuùi y daøi loøng thoøng neân phaûi cuoän leân vai roài ñaët baùt leân treân thì khoâng coù toäi, Ñoù goïi laø gaùnh vaùc. ----------

XAÂN QUAÀN AÙO Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng daõ, luùc aáy thaày Tyø-kheo doanh söï xaên y aùo ñeå chuyeân chôû gaïch ñaù, ñaát caùt, bò ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû noâ boäc ngöôøi ta, xaên aùo ñeå laøm vieäc? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo doanh söï ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xaên y aùo. Xaên: Nghóa laø xaên moät beân, hai beân, ñeàu khoâng ñöôïc pheùp. Neáu

nhoài ñaát ñeå ñoå treân maùi nhaø hoaëc toâ töôøng thì ñöôïc xaên noäi y. Ñoù goïi laø xaên quaàn aùo. ----------

LEO CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñeán xöù Uaát-ñôn-vieät khaát thöïc. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo suy nghó: “Khi Theá Toân trôû veà chaéc chaén seõ duøng thaàn tuùc maø ñi”. Theá neân, coù ngöôøi leo leân caây, ngöôøi leo leân töôøng ñeå troâng ngoùng Theá Toân. Theá Toân bieát taâm nieäm caùc Tyø-kheo nhö vaäy neân aån thaân, trôû veà ngoài an oån trong phoøng. Roài Phaät hoûi: “Caùc Tyø-kheo ñi ñaâu caû?”. Moät Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp leo caây”. Caây: Neáu caây cao ngang ñaàu ngöôøi thì khoâng ñöôïc leo. Neáu laøm leã kyû nieäm caây Boà-ñeà maø moät chaân treøo leân caây, moät chaân treøo leân töôøng, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu caû hai chaân ñeàu leo leân caây thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu caû hai chaân ñeàu leo leân töôøng thì khoâng coù toäi. Tröôøng hôïp leo leân thang cuõng nhö theá. Neáu ñang ñi bò laïc ñöôøng khoâng roõ phöông höôùng, phaûi leo leân caây nhìn phöông höôùng thì khoâng coù toäi. Neáu bò coïp, soùi, sö töû v.v... caùc loaïi töông töï nhö theá uy hieáp, thì ñöôïc treøo leân caây, khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø leo caây. ----------

NHOÙM LÖÛA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, ñeán giôø khaát thöïc, Theá Toân khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc. Sau khi khaát thöïc trôû veà, Theá Toân thu doïn giöôøng neäm, khoâng noùi vôùi thò giaû vaø Tyø-kheo taêng, Ngaøi ñi ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, vaøo röøng Ba-lôïi-da-baø-la, an truù döôùi caây Hieàn thieän, nhaän söï cuùng döôøng cuûa con voi chuùa trong ba thaùng. Ñoaïn noùi veà vieäc trôøi laïnh, tuyeát rôi luùc phi thôøi, caùc Tyø-kheo nhoùm löûa ñeå söôûi, bò ngöôøi ñôøi dò nghò: “Sa-moân Cuø-Ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän khieån traùch söï saùt sinh, khen ngôïi khoâng saùt sinh, theá maø giôø ñaây, Tyø-kheo ñoát löûa laøm chaùy ñaát, haïi ñeán goác caây”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp nhoùm löûa”. Löûa goàm coù

caùc thöù nhö: löûa cuûi, löûa coû, löûa phaân boø, löûa traáu, löûa daêm baøo. Khoâng ñöôïc ñoát choã ñaát chöa bò chaùy. Neáu ñeán phieân mình coi soùc nhaø söôûi, hoaëc ñeán phieân tröïc nguyeät, phieân hun baùt, thì neân sai tònh nhaân nhoùm löûa tröôùc, roài mình môùi chuïm löûa thì khoâng coù toäi. Khi caàm ñuoác ñi, muoán duïi taét ñuoác, thì khoâng ñöôïc duïi ôû choã ñaát soáng maø neân duïi treân ñoáng tro, hoaëc treân ngoùi gaïch. Neáu taøn ñuoác rôi xuoáng ñaát, roài mình ñaäp cho taét, thì khoâng coù toäi. Neáu nhoùm löûa ôû choã ñaát chöa bò chaùy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø nhoùm löûa. ----------

CHEÙN ÑOÀNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, baáy giôø, cö só Uaát-kieät môû cuoäc ñaïi thí, boá thí naêm traêm con voi, naêm traêm con ngöïa, naêm traêm con boø, naêm traêm con traâu, naêm traêm tyø nöõ, naêm traêm noâ boäc, trong caùc thöù boá thí coù caû cheùn ñoàng. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, lieàn ñeán hoûi Theá Toân ñoù laø vaät thanh tònh (hôïp phaùp), hay khoâng thanh tònh, neân nhaän hay khoâng neân nhaän. Phaät daïy: “Taát caû cheùn ñoàng Ta ñeàu khoâng cho pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät cuùng döôøng Taêng vaät thanh tònh thì neân chuù nguyeän roài môùi nhaän. Neáu ai caát rieâng cheùn ñoàng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, nhöng ñöôïc ñem noù cho tònh nhaân, roài möôïn söû duïng thì khoâng coù toäi”. Ñoù goïi laø cheùn ñoàng. ----------

CHUYEÅN HÖÔÙNG VAÄT CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñöôïc chö Thieân, ngöôøi ñôøi coù loøng tin toân troïng, ñem caùc thöïc phaåm ñeán cuùng döôøng Phaät, Tyø-kheo Taêng, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi-muïc-lieân vaø caùc Tyø-kheo khaùc. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo saùng sôùm ra ñöùng tröôùc coång Tinh xaù, thaáy ngöôøi ta mang thöùc aên ñeán, lieàn hoûi: - Thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai vaäy? - Cuùng döôøng cho Theá Toân. - Theá Toân neân cuùng döôøng. Theá coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho chuùng Taêng. - Chuùng Taêng neân cuùng döôøng. Theá coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi-muïc-lieân.

- Nhöõng ngöôøi naøy neân cuùng döôøng. Coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho Tyø-kheo Moã giaùp. - Moã giaùp giaø beänh, khoâng theå aên ñöôïc, chæ phí ñoà cuùng döôøng cuûa ngöôi thoâi; neân cuùng döôøng cho ta, ta seõ chuù nguyeän cho ngöôi ñeå ngöôi ñöôïc coâng ñöùc cuùng döôøng. Khi aáy, ngöôøi kia vì coù nieàm tin lieàn cuùng döôøng. Theá nhöng, gaëp keû coù trí khoâng chòu cuùng, maø noùi: “Vì sao ta laïi cuùng döôøng cho keû khoâng bieát hoå theïn naøy?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc aùc. Vì sao caùc oâng bieát phaåm vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc maø baûo hoï cuùng döôøng cho mình? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp khi bieát vaät thí chuû ñònh cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc maø baûo cuùng cho mình. Vaät: Goàm coù taùm thöù: thöùc aên ñuùng giôø, cho ñeán caùc vaät hôïp leä khoâng hôïp leä, nhö treân ñaõ noùi roõ. Neáu

ngöôøi ta hoûi: “Thöa Toân giaû, con muoán cuùng döôøng, vaäy neân cuùng döôøng nôi naøo?”, thì neân ñaùp: “Cuùng döôøng cho chuùng Taêng”. Neáu thí chuû hoûi: “Nôi naøo coù chö Taêng trì giôùi?”, thì neân noùi: “Khoâng coù chuùng Taêng naøo laïi phaïm giôùi; ngöôi chæ lo vieäc cuùng döôøng maø thoâi”. Neáu thí chuû hoûi: “Nôi naøo coù Tyø-kheo thöôøng ôû yeân moät choã tu taäp haïnh nghieäp, ñeå vaät cuùng döôøng coøn maõi taïi ñoù con ñöôïc thaáy luoân?”, thì khi aáy haõy noùi: “Neân cuùng döôøng cho Tyø-kheo Moã giaùp”. Neáu bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø baûo hoï cuùng cho mình, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Neáu bieát vaät ñoù hoï ñònh cuùng cho Taêng, maø baûo hoï cuùng cho ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu bieát vaät ñoù hoï ñònh cuùng cho nhoùm ngöôøi naøy maø baûo hoï cuùng cho nhoùm ngöôøi khaùc, hoaëc bieát hoï ñònh cuùng cho moät ngöôøi naøy maø baûo hoï cuùng cho moät ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Cuoái cuøng, neáu bieát vaät ñoù hoï boá thí cho suùc sinh naøy maø baûo hoï boá thí cho suùc sinh khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Ñoù goïi laø chuyeån höôùng vaät cuùng döôøng. Keä toùm taét:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 723

“Huûy baùng, xem taáu nhaïc,
Mang voøng hoa, soi göông.
Gaùnh vaùc, xaên aùo quaàn,
Treøo caây, töï nhoùm löûa.
Cheùn ñoàng, chuyeån höôùng vaät,
Heát phaàn thöù möôøi moät”.

CHUÙNG SINH Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, baáy giôø, cö só Uaát Kieät môû hoäi ñaïi thí naêm traêm con voi, cho ñeán naêm traêm noâ tyø. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, ñi ñeán hoûi Phaät xem thanh tònh hay khoâng thanh tònh, neân nhaän hay khoâng neân nhaän. Phaät daïy: “Taát caû chuùng sinh ñeàu khoâng cho pheùp nhaän”. Chuùng sinh nhö: Voi, ngöïa, boø, traâu, löøa, deâ, chöông, nai, heo, noâ tyø vaø taát caû chuùng sinh khaùc ñeàu khoâng neân nhaän. Neáu ngöôøi ta noùi: “Con cuùng tyø nöõ naøy cho chuùng Taêng”, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng ngöôøi ñaøn baø laøm vöôøn naøy”, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng teân noâ boäc naøy”, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng ngöôøi giuùp vieäc naøy”, thì khoâng neân nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cung caáp cho Taêng nam tònh nhaân naøy”, thì ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï ñem moät tyø nöõ cho moät Tyø-kheo, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho moät ngöôøi noâ boäc, moät ngöôøi giuùp vieäc, moät ngöôøi laøm vöôøn ñeàu khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï cho tònh nhaân ñeå giuùp vieäc cho chö Taêng thì ñöôïc nhaän. Neáu hoï cho noâ boäc cho Ni chuùng thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï cho ngöôøi laøm vöôøn cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho tyø nöõ cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cung caáp cho Ni chuùng nöõ tònh nhaân naøy”, thì ñöôïc pheùp

nhaän. Neáu hoï cho rieâng moät Tyø-kheo-ni moät ngöôøi noâ boäc, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho ngöôøi laøm vöôøn cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän.

724 BOÄ LUAÄT 2

Neáu hoï cho nöõ tònh nhaân ñeå giuùp vieäc cho Taêng, thì ñöôïc pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät toå chöùc leã Ñaûn sinh cuûa Phaät, leã Phaät thaønh ñaïo, leã kyû nieäm Chuyeån phaùp luaân, leã kyû nieäm La-haàu-la, leã kyû nieäm A-nan hay ñaïi hoäi naêm naêm moät laàn, roài ñaøn-vieät coù loøng tin hoan hyû trang söùc voi, ngöïa ñem cuùng döôøng cho chuùng Taêng, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät ñem chim oanh vuõ, chim coâng, gaø, deâ, chöông, nai ñeán cuùng döôøng, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: "Thaày khoâng nhaän thì con seõ gieát noù", thì neân baûo: "OÂng neân töï tay thaû noù ñi". Khi hoï thaû roài, thì neân cung caáp thöùc aên, nöôùc uoáng, giöõ gìn, ñöøng ñeå chuùng bò thöông toån. Khoâng ñöôïc caét loâng caùnh roài nhoát noù trong loàng. Neáu noù coù theå bay, ñi töï nuoâi soáng ñöôïc, thì neân thaû noù ñi, khoâng neân nhoát laïi. Neáu nhaän chuùng sinh thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø chuùng sinh. ----------

CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, coù ñaøn-vieät troàng xoaøi trong vöôøn cuûa chö Taêng, roài moät Tyø-kheo chaët caây aáy ñeå laøm phoøng cho moät cö só. Khi laøm phoøng xong, hoï toå chöùc boá thí giöôøng neäm, môøi chö Taêng ñeán cuùng döôøng. Luùc aáy, ngöôøi ñaøn-vieät troàng xoaøi tröôùc kia cuõng coù maët nôi ñaây. OÂng ta thaáy theá, lieàn hoûi Tyø-kheo ñoán caây: - Thöa Toân giaû, ñaây laø phoøng cuûa ai theá? - Ñaây laø phoøng cuûa cö só Moã giaùp. - Thöa Toân giaû, vì sao laïi laáy caây cuûa con troàng ñem laøm phoøng cho ngöôøi khaùc? Phoøng naøy phaûi laø phoøng cuûa con. Do theá, loøng oâng khoâng vui, lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân, ñem söï vieäc treân trình baøy laïi ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät beøn thuyeát phaùp daïy baûo, khieán oâng ñöôïc lôïi ích, hoan hyû, beøn ñaûnh leã chaân Phaät roài ra ñi trong nieàm haân hoan. Ñoaïn, Phaät baûo goïi Tyø-kheo kia ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao oâng ñoán caây coù hoa traùi ñeå laøm phoøng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp chaët caây coù hoa traùi. Caây coù hoa traùi nhö caùc loaïi: caây xoaøi, caây daâm buït, caây tyø-la, caây ca-tyø-ñaø, caây phaû-na-ta, caây döøa, caây voâ öu, caây chieâm baø, caây chæ-taùt-la, caây a-ñeà-muïc-ña, ñaïi loaïi taát caû caùc

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 725

caây coù hoa quaû töông töï nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc chaët ñeå laøm phoøng. Neáu caây giaø, khoâng coù hoa traùi thì neân noùi vôùi ñaøn-vieät: "Naøy laõo tröôïng, caây naøy ñaõ giaø roài, neân duøng laøm phoøng cho Taêng ôû seõ ñöôïc phöôùc ñöùc". Neáu chuû nhaân ñoàng yù thì ñöôïc laáy. Neáu hoï khoâng ñoàng yù thì khoâng ñöôïc laáy. Neáu caàn duøng caây maø laøm phöông haïi ñeán ñaát, thì neân baûo tònh nhaân laáy xöông caù traùm xuoáng, hoaëc duøng nöôùc tro röôùi

xuoáng. Neáu caây ñaõ cheát thì neân noùi vôùi ñaøn-vieät: “Caây naøy ñaõ khoâ roài, toâi caàn duøng ñeán noù”. Neáu hoï ñoàng yù thì ñöôïc pheùp laáy duøng. Neáu Tyø-kheo chaët caây coù hoa traùi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø caây. ----------

VAÁN ÑEÀ ÑOÁT CUÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tinh xaù ôû ven thoân, roài moät Tyø-kheo khaùch ñeán ñoù chaët cuûi. Cöïu Tyø-kheo thaáy theá, noùi: “Vì sao thaày chaët phaù caây coái maø chuùng toâi ñaõ troàng moät caùch khoù nhoïc? Thaày laø khaùch, khi ñeán ñaây chæ neân tìm choã boùng raâm maùt meû maø ngoài; thaày ñaõ khoâng bieát thöôøng tieác giöõ gìn maø coøn chaët phaù böøa baõi, khoâng bieát noãi khoå cuûa toâi, ngaøy mai haõy ñi ñi”. Noùi theá roài, thaày ñi khaát thöïc. Sau khi thaày ñi roài, Tyø-kheo khaùch beøn chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát moät ñoáng tröôùc phoøng roài ñoát. Cöïu Tyø-kheo sau khi khaát thöïc trôû veà, thaáy theá lieàn noùi: “Vì sao thaày chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát ñoáng roài ñoát?”. Khaùch Tyø-kheo noùi: “Vì sao thaày töï laáy cuûi ñoát ñöôïc maø laïi ngaên caûn toâi?”. Hai Tyø-kheo tranh caõi nhau nhö theá. Ñoaïn, hoï daãn nhau ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu, ñaûnh leã chaân Phaät, roài trình baøy ñaày ñuû söï vieäc treân. Phaät lieàn noùi vôùi hai Tyø-kheo: “Caùc oâng khoâng neân töï cho pheùp mình laáy maø ngaên caûn ngöôøi khaùc, ñoàng thôøi cuõng khoâng ñöôïc chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát ñoáng tröôùc phoøng roài ñoát maø phaûi bieát giöõ gìn chung. Pheùp ñoát cuûi phaûi coù chuaån möïc: chöøng aáy ñeå ñoát trong phoøng söôûi, chöøng aáy ñeå chuïm döôùi beáp, chöøng aáy ñeå duøng trong phoøng taém, chöøng aáy ñeå duøng trong phoøng rieâng, phaûi chia ra coù chöøng möïc, khoâng ñöôïc laáy quaù möùc. Neáu khoâng phaân chia tröôùc thì ñoát nhieàu khoâng coù toäi. Ta khoâng cho pheùp chaët caây öôùt maø phaûi chaët caây khoâ. Khoâng ñöôïc ñoán nhöõng caây troâng ñeïp maét ôû xung quanh taêng vieän. Coøn nhöõng caây trong röøng nuùi khoâng coù ngöôøi giöõ gìn thì chaët khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø vaán ñeà ñoát cuûi. ----------

726 BOÄ LUAÄT 2

VAÁN ÑEÀ HOA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo khaùch ñeán moät Taêng-giaø-lam ôû beân thoân haùi hoa. Cöïu Tyø-kheo noùi: “Vì sao thaày haùi hoa? Toâi ñaõ nhoïc nhaèn troàng noù, roài chaêm soùc töôùi boùn. Thaày laø khaùch tôùi ñaây chæ caàn tìm boùng maùt maø ngoài, khoâng neân tuøy tieän beû phaù laøm theo yù mình, roài ngaøy mai ra ñi khoâng hieåu ñeán noåi khoå cuûa toâi”. Cöïu Tyø-kheo noùi nhö vaäy roài ñi khaát thöïc. Sau khi thaày ñi, khaùch Tyø-kheo beøn beû nhöõng caønh ñaõ ra hoa vaø nhöõng caønh chöa ra hoa moät caùch böøa baõi, roài ñem chaát thaønh ñoáng tröôùc phoøng. Khi khaát thöïc trôû veà, cöïu Tyø-kheo thaáy ñoáng hoa lieàn noùi: “Vì sao thaày beû hoa?”. Tyø-kheo khaùch hoûi laïi: “Vì sao thaày coù theå beû ñöôïc maø laïi ngaên caûn toâi?”. Hai ngöôøi caõi nhau xong roài cuøng nhau ñi ñeán choã Phaät baïch ñaày ñuû söï vieäc treân. Phaät lieàn noùi vôùi cöïu Tyø-kheo: “OÂng khoâng neân töï beû hoa maø laïi ngaên caûn ngöôøi khaùc, maø caàn phaûi thöôøng tieác giöõ gìn. Coøn khaùch

Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc tuøy tieän beû caû nhöõng caønh ñaõ ra hoa vaø nhöõng caønh chöa ra hoa roài ñem chaát ñoáng tröôùc phoøng. Ngöôøi naøo hoäi ñuû naêm ñieàu kieän sau ñaây thì neân cöû hoï chia hoa. Naêm ñieàu ñoù laø: khoâng thieân vò, khoâng giaän giöõ, khoâng ngu si, khoâng sôï haõi vaø bieát ai ñaõ ñöôïc hoa roài, ai chöa ñöôïc. Ñoù goïi laø naêm ñieàu kieän. Ñoaïn, ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia hoa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch xong, laøm moät laàn Yeát-ma, cho ñeán "Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Vieäc naøy cöù nhö theá maø thi haønh". Vò Tyø-kheo nhaän phaùp Yeát-ma roài neân baûo tònh nhaân chaêm soùc hoa. Neáu hoa nhoû thì neân duøng cheùn ñong ñeå chia, hoaëc duøng tay öôùc löôïng ñeå chia. Neáu caùc loaïi hoa lôùn nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, hoa Baùt-ñaàu-ma, hoa Phaân-ñaø-lôïi thì neân ñeám maø chia. Neáu phaàn hoa cuûa Phaät thì neân daâng leân Phaät. Neáu hoa cuûa Taêng thì tuøy yù cuùng döôøng, hoaëc trao ñoåi nhau. Neáu hoa quaù nhieàu thì neân ñöa cho cöûa haøng baùn hoa vaø baûo hoï: "Moãi ngaøy baø phaûi ñöa cho toâi chöøng aáy voøng hoa, soá coøn laïi baø haõy traû cho toâi chöøng aáy tieàn". Khi ñöôïc tieàn baùn hoa coù theå duøng saém y cho phoøng rieâng, hoaëc saém thöùc aên tröôùc, thöùc aên sau. Neáu soá tieàn lôùn thì neân boû vaøo ngaân quó cuûa chuøa. Ñoù goïi laø nguyeân taéc söû duïng hoa. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 727

VAÁN ÑEÀ TRAÙI Vaán ñeà traùi töông töï nhö caùch söû duïng hoa ñaõ noùi ôû treân, cho ñeán sau khi laøm Yeát-ma xong phaûi baûo tònh nhaân chaêm soùc. Neáu traùi nhoû thì neân duøng vaät gì ñong ñeå chia, hoaëc duøng tay öôùc löôïng ñeå chia. Neáu traùi lôùn nhö caùc loaïi traùi ña-la, traùi tyø-la, traùi döøa, traùi ta-na-sa, traùi xoaøi thì neân ñeám maø chia. Neáu traùi nhieàu thì neân ñöa cho ngöôøi baùn traùi caây roài baûo hoï haèng ngaøy phaûi ñöa cho mình chöøng aáy traùi, soá coøn laïi thì phaûi traû chöøng aáy tieàn. Soá tieàn aáy neân saém thöùc aên tröôùc, thöùc aên sau. Neáu coøn dö thì neân boû vaøo ngaân quó cuûa chuøa. Ñoù goïi laø pheùp söû duïng traùi. ----------

VAÁN ÑEÀ TROÀNG CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo troàng xoaøi trong ñaát cuûa Taêng, roài chaêm soùc cho lôùn, töï haùi traùi maø khoâng cho ngöôøi khaùc haùi. Caùc Tyø-kheo noùi: "Vì sao thaày töï haùi ñöôïc maø ngaên caûn ngöôøi khaùc?". Thaày ñaùp: "Vì caây naøy toâi troàng vaø chaêm soùc cho ñeán khi lôùn". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Ngöôøi troàng caây naøy coù coâng ñöùc, neân cho hoï höôûng moät naêm. Pheùp höôûng moät naêm laø: Neáu Tyø-kheo troàng caùc loaïi caây aên quaû nhö xoaøi, Dieâm-phuø-ñeà vaø caùc loaïi töông töï nhö theá thì cho haùi traùi moät caây trong moät naêm. Nhöng neáu caây lôùn khoâng muoán cho haùi quaû moät caây caû naêm thì neân cho haèng naêm haùi quaû moät caønh. Neáu caønh caây aáy bò gaõy hoaëc khoâ thì chaám döùt. Neáu vò aáy troàng caû vöôøn

caây thì neân cho höôûng troïn moät naêm. Neáu vò aáy muoán haùi quaû haèng naêm cuûa moät caây thì cuõng chuaån thuaän. Neáu ai troàng caûi, haønh, hoaëc caùc loaïi rau töông töï nhö theá thì cho hoï ñöôïc caét moät boù. Neáu troàng döa, baàu thì cho höôûng moät kyø ra traùi. Ñoù goïi laø pheùp taéc troàng caây. ----------

PHEÙP TRÒ TOÄI Coù ngöôøi do thaân haønh ñoäng, mieäng noùi naêng, thaân mieäng haønh ñoäng; hoaëc do thaân khoâng thu giöõ, mieäng khoâng thu giöõ, thaân mieäng khoâng thu giöõ neân phaïm toäi; noùi chung, do thaân gaây ra, mieäng gaây ra vaø caû thaân mieäng cuøng gaây ra toäi loãi. Traùi laïi, tröôøng hôïp khoâng coù toäi laø: Thaân khoâng haønh ñoäng, mieäng khoâng noùi naêng, thaân mieäng khoâng haønh ñoäng. Hoaëc thaân ñöôïc thu giöõ neân khoâng phaïm toäi, mieäng ñöôïc thu giöõ

neân khoâng phaïm toäi, thaân mieäng ñöôïc thu giöõ neân khoâng phaïm toäi. Noùi chung, thaân khoâng gaây ra, mieäng khoâng gaây ra, thaân mieäng khoâng gaây ra caùc haønh vi sai traùi, neân khoâng coù toäi. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Ba-la-di thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Hoaëc cho hoï trôû veà laøm ngöôøi theá tuïc; hoaëc cho hoï hoïc laøm Sa-di; hoaëc truïc xuaát ra khoûi Taêng ñoaøn. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Neáu khoâng che giaáu thì cho haønh phaùp Ma-na-ñoûa, roài cho xuaát toäi. Neáu coù che giaáu thì cho haønh Bieät truù, Ma-na-ñoûa, roài cho xuaát toäi. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Ni-taùt-kyø thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Neân ñem vaät ñaõ vi phaïm ñeán xaû giöõa Taêng - neáu laø Thöôïng toïa - roài cuùi ñaàu, ñaûnh leã oâm chaân vò chuû saùm. Neáu laø Haï toïa thì neân quì goái chaép tay, noùi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm giôùi caát y laâu ngaøy, ñaõ ñem xaû giöõa chuùng Taêng, nay xin saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà”. Vò chuû saùm neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi aáy khoâng? - Daï thöa thaáy. - Ñöøng taùi phaïm nheù! - Xin cuùi ñaàu vaâng giöõ. Ngoaøi ra, phaïm caùc toäi Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät tyø-ni, thì chæ coù teân toäi sai khaùc, nhöng caùch trò phaït cuõng theá. Ñoù goïi laø pheùp trò toäi. Keä toùm taét: “Chuùng sinh vaø troàng caây, Ñoán cuûi cuøng hoa traùi. Ngöôøi troàng höôûng moät naêm, Pheùp trò phaït caùc toäi. Heát phaàn thöù möôøi hai”. ----------

PHAÙP DIEÄT TRAÙNH

Phaùp naøy goàm coù baûy, ñoù laø:

1. Hieän tieàn Tyø-ni.

2. ÖÙc nieäm Tyø-ni.

3. Baát-si Tyø-ni.

4. Töï ngoân Tyø-ni.

5. Mích toäi töôùng Tyø-ni.

6. Ña mích Tyø-ni.
7. Thaûo boá ñòa Tyø-ni.
Ñoù goïi laø phaùp Dieät traùnh (nhöõng nguyeân taéc duøng ñeå daäp taét söï tranh caõi).

SÖÏ TRANH CAÕI
Goàm coù boán tröôøng hôïp, ñoù laø:
1. Töôùng ngoân traùnh.
2. Phæ baùng traùnh.
3. Toäi traùnh.
4. Thöôøng sôû haønh söï traùnh.
Ñoù laø boán tröôøng hôïp naûy sinh tranh caõi.

ÑIEÀU PHUÏC
Goàm coù:
1. Yeát-ma haøng phuïc.
2. Yeát-ma baát ngöõ.
3. Yeát-ma khu xuaát.
4. Yeát-ma phaùt hyû.
5. Yeát-ma cöû (toäi).
6. Yeát-ma bieät truù.
Ñoù goïi laø ñieàu phuïc.
Caùc vieäc caàn ñieàu phuïc.
Thuoäc veà naêm nhoùm toäi:
1. Ba-la-di.
2. Taêng-giaø-baø-thi-sa.
3. Ba-daï-ñeà.
4. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni.
5. Vieät tyø-ni.
Ñoù goïi laø caùc vieäc caàn ñieàu phuïc.
---

730 BOÄ LUAÄT 2

NGHE PHAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp chuùng con laøm nhaø tranh khoâng? - Cho pheùp. - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp xaây vaùch, laøm caùnh cöûa, laøm ngöõõng cöûa, treùt ñaát, veõ naêm loaïi hình aûnh khoâng? - Cho pheùp. Naøy caùc Tyø-kheo! Nhö trong thôøi quaù khöù coù vò vua teân laø Caùt-lôïi laøm Tinh xaù cho Phaät Ca-dieáp moät taàng, hai taàng cho ñeán baûy taàng. Theá roài, oâng cho chaïm khaéc caùc hình töôïng vaø cho veõ caùc thöù chæ tröø hình töôïng nam nöõ giao hôïp.

Caùc loaïi hình töôïng ñoù laø: Töôïng Tyø-kheo Tröôûng laõo; chuøm traùi nho; hình caù ma-kieät; hình con ngoãng; töôïng töû thi; hình nuùi röøng. Caùc loaïi töông töï nhö theá goïi laø naêm loaïi hình veõ. Khi Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä cho pheùp laøm phoøng; luùc ôû thaønh Tyø-xaù-ly cho pheùp duøng söõa, söõa chua, söõa ñoùng vaùng; luùc ôû Tinh xaù Khoaùng Daõ cho pheùp duøng caù, thòt. Ngaøi cho pheùp duøng caùc thöù nhö theá, cheá ñònh caùc thöù nhö theá ñeàu taïi taùm thaønh phoá lôùn sau ñaây: 1. Thaønh Xaù-veä. 2. Sa-kyø. 3. Chieâm-baø. 4. Ba-la-naïi. 5. Caâu-dieäm-di. 6. Tyø-xaù-ly. 7. Vöông xaù. 8. Ca-tyø-la-veä. Ñoái vôùi chín boä kinh, neáu coù queân nôi thuyeát giaûng thì coù theå keå teân moät trong taùm thaønh phoá lôùn ôû treân, chính laø nôi maø Theá Toân ñaõ tuyeân thuyeát. Ñoù goïi laø nghe phaùp. ----------

DAÀU THOA MAËT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng; luùc nghe tieáng kieàn chuøy ñaùnh thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø coøn ñang thoa daàu vaøo maët, khoâng ñeán ñuùng giôø, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi hai Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï ñeán roài,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 731

Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp boâi daàu vaøo maët. Daàu goàm coù caùc loaïi: daàu meø; daàu ñaïi ma; daàu hoa a-ñeà-muïc-ña; daàu hoa chieâm-baø... Neáu ai vì trang söùc maø thoa caùc loaïi daàu thôm nhö theá leân maët thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng khi taém röûa thì ñöôïc duøng daàu, hoaëc khi goäi ñaàu thì ñöôïc duøng boät, daàu thoa chaân ñoå trong baøn tay roài xoa leân maët thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp duøng daàu thoa maët. ----------

PHEÙP DUØNG PHAÁN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Luùc nghe tieáng baûng ñaùnh thì nhoùm saùu Tyø-kheo coøn ñang thoa phaán leân maët khoâng ñeán ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán caâu Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng phaán boâi leân maët. Phaán coù caùc thöù nhö phaán ma-na-thaïch, phaán dieân tích, ñaïi loaïi caùc thöù nhö theá. Neáu Tyø-kheo vì thích ñeïp, thaäm chí boâi ñaát ñoû leân maët, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu treân maët bò moïc muït nhoït, saûy thì boâi phaán khoâng coù toäi, khi thoa khoâng ñöôïc ôû giöõa moïi ngöôøi, maø neân ôû choã vaéng. Ñoù goïi laø pheùp duøng phaán”. ----------

PHEÙP DUØNG BAØN CHAÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo ñang baän chaûi ñaàu khoâng ñeán ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät noùi: “Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo duøng baøn chaûi chaûi ñaàu. Baøn

chaûi goàm caùc thöù nhö baøn chaûi baèng loâng, baèng reã coû, ñaïi loaïi caùc thöù töông töï nhö theá. Thaäm chí neáu vì thích ñeïp maø duøng tay vuoát ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng khi caïo ñaàu xong, duøng tay xoa treân ñaàu thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp duøng baøn chaûi".

---

732 BOÄ LUAÄT 2

PHEÙP DUØNG LÖÔÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cheá giôùi khoâng cho pheùp duøng baøn chaûi, roài moät hoâm ñaøn-vieät cuùng döôøng côm cho chuùng Taêng; ñeán luùc nghe baûng ñaùnh thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø coøn duøng löôïc chaûi ñaàu, khoâng tôùi ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Theá roài, Phaät daïy: "Ta khoâng cho pheùp duøng löôïc. Löôïc goàm coù caùc loaïi nhö löôïc baèng raêng, löôïc baèng xöông, löôïc baèng söøng, löôïc baèng caây. Ñaïi loaïi taát caû caùc thöù löôïc töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc pheùp duøng; thaäm chí neáu vì thích ñeïp maø duøng tay vuoát ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng löôïc". ----------

PHEÙP DUØNG TRAÂM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp duøng löôïc, cho ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo duøng traâm caøi leân ñaàu, khoâng ñeán ñuùng giôø, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch, vaø cuoái cuøng Phaät daïy: "Ta khoâng cho pheùp duøng traâm. Traâm coù caùc loaïi nhö: vaøng, baïc, ñoàng, saét, kim cöông, ñaù, raêng, xöông, söøng, tre, goã. Noùi chung, taát caû caùc loaïi töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc pheùp duøng. Thaäm chí, neáu vì thích ñeïp maø duøng nanh heo chaûi ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu khi ñaàu ngöùa thì ñöôïc duøng tay saïch caàm moät vaät gì ñoù caøo leân ñaàu. Ñoù goïi laø phaùp duøng traâm". Keä toùm taét: "Tranh caõi vaø daäp taét, Ñieàu phuïc, vieäc ñieàu phuïc. Nghe phaùp, daàu thoa maët, Phaán, löôïc, traâm, baøn chaûi. Heát phaàn thöù möôøi ba". ----------

PHEÙP XAÂY THAÙP Khi Phaät du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, coù ngöôøi Baø-la-moân ñang caøy ñaát, troâng thaáy Theá Toân ñi qua, oâng ta beøn döøng caøy ñeán leã Phaät. Theá Toân thaáy vaäy lieàn mæm cöôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì nhaân duyeân gì maø Theá Toân cöôøi? Chuùng con muoán ñöôïc bieát. - Hoâm nay oâng Baø-la-moân naøy ñaûnh leã hai Ñöùc Phaät. - Theá naøo laø hai Ñöùc Phaät, baïch Theá Toân!

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 733

- Ñoù laø ñaûnh leã Ta vaø ñaûnh leã thaùp Phaät Ca-dieáp döôùi choã baép caøy kia. - Chuùng con muoán ñöôïc thaáy thaùp Phaät Ca-dieáp, baïch Theá Toân! - Caùc oâng haõy ñeán xin oâng Baø-la-moân naøy moät naém ñaát taïi choã aáy. Theá roài, caùc Tyø-kheo beøn ñeán hoûi xin, oâng Baø-la-moân lieàn cho naém ñaát. Khi aáy, Theá Toân beøn laøm ngoâi thaùp thaát baûo cuûa Phaät Ca-dieáp xuaát hieän, cao moät do-dieân, beà maët roäng nöûa do-dieân. OÂng Baø-la-moân thaáy theá lieàn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Hoï cuûa con laø Ca-dieáp, vaø ñaây laø ngoâi thaùp

cuûa Ñöùc Phaät Ca-dieáp". Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân beøn xaây ngoâi thaùp cuûa Ñöùc Phaät Ca-dieáp taïi nôi aáy. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc ñaép ñaát vaøo khoâng? - Ñöôïc. Ñoaïn, Phaät ñoïc keä: "Duøng traêm ngaøn gaùnh vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh, Cung kính leã thaùp Phaät". Khi aáy, Ñöùc Theá Toân beøn xaây thaùp Phaät Ca-dieáp, döôùi neàn laøm thaønh hình vuoâng, xung quanh ñaët lan can, roài xaây leân hai taàng hình troøn, döïng boán truï ôû boán goùc, beân treân trang trí loïng baùu, ñeå bieåu hieän töôùng baùnh xe. Roài Phaät daïy: "Nguyeân taéc laøm thaùp phaûi nhö theá". Khi thaùp hoaøn thaønh, vì toân kính Phaät quaù khöù neân Theá Toân töï ñaûnh leã. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc pheùp ñaûnh leã khoâng?". Phaät daïy: "Ñöôïc". Ñoaïn, Ngaøi ñoïc keä: "Ai duøng traêm ngaøn vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh, Cung kính leã thaùp Phaät". Baáy giôø, ngöôøi ñôøi nghe Theá Toân xaây thaùp lieàn mang höông hoa ñeán daâng cho Theá Toân. Vì loøng toân kính Phaät quaù khöù neân Theá Toân nhaän höông hoa aáy roài ñem cuùng döôøng thaùp. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch Phaät: "Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc cuùng döôøng thaùp hay khoâng?". Phaät daïy: "Ñöôïc". Theá roài, Phaät ñoïc keä: "Duøng traêm ngaøn xe vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh,

Ñem höông hoa cuùng thaùp". Khi aáy, ñaïi chuùng vaân taäp, Phaät lieàn baûo Xaù-lôïi-phaát thuyeát phaùp cho moïi ngöôøi nghe, roài Phaät ñoïc keä: "Traêm ngaøn coõi Dieâm-phuø, Chöùa ñaày vaøng boá thí, Khoâng baèng boá thí phaùp, Tuøy nguyeän khieán tu haønh". Baáy giôø, trong soá cöû toïa coù ngöôøi ñaéc ñaïo, neân Phaät lieàn ñoïc keä: "Ñem vaøng roøng chöùa ñaày, Traêm ngaøn theá giôùi thí, Khoâng baèng boá thí phaùp, Tuøy nguyeän thaáy chaân ñeá". Khi aáy, Baø-la-moân ñaït ñöôïc nieàm tin baát hoaïi, lieàn cuùng döôøng trai phaïn cho Phaät vaø chuùng Taêng ngay tröôùc thaùp. Ñoàng thôøi, vua Ba- tö-naëc nghe Ñöùc Theá Toân xaây thaùp cho Phaät Ca-dieáp, beøn truyeàn leänh quaân só chôû baûy traêm xe gaïch ñeán choã Phaät, vaø vua ñi ñeán nôi, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài baïch: - Baïch Theá Toân! Con muoán môû roäng theâm ngoâi thaùp naøy coù ñöôïc khoâng? - Ñöôïc, thöa Ñaïi vöông. Naøy Ñaïi vöông, trong thôøi quaù khöù khi Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, coù vò vua teân Caùt-lôïi muoán xaây thaùp thaát baûo, roài coù vieân quan taâu vôùi vua: "Trong ñôøi vò lai seõ coù keû phi phaùp xuaát hieän, roài haén seõ phaù ngoâi thaùp naøy, vì theá maø mang troïng toäi. Xin Ñaïi vöông haõy duøng gaïch xaây thaùp, roài duøng vaøng baïc maø lôïp leân treân. Neáu keû aáy gôõ laáy thöù vaøng baïc ñoù thì ngoâi thaùp seõ coøn nguyeân veïn". Nhaø vua nghe theo lôøi vieân quan noùi, beøn duøng gaïch xaây thaùp, roài duøng vaøng, lôïp moät lôùp moûng leân treân, cao moät do-dieân, beà maët roäng nöûa do dieân, laïi duøng ñoàng laøm lan can, traûi qua baûy naêm, baûy thaùng, baûy ngaøy thaùp môùi hoaøn thaønh. Khi thaùp hoaøn thaønh, vua beøn duøng höông hoa cuùng döôøng thaùp, ñoàng thôøi cuùng döôøng chö Taêng". Vua Ba-tö-naëc lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! vò vua aáy coù phöôùc ñöùc neân ñöôïc nhieàu chaâu baùu, nay con laøm

thaùp ñöông nhieân khoâng baèng vò aáy. Ñoaïn, vua cho kieán taïo, traûi qua baûy thaùng, baûy ngaøy thì ngoâi thaùp hoaøn thaønh. Sau khi ngoâi thaùp hoaøn thaønh, vua beøn cuùng döôøng Phaät vaø Tyø-kheo Taêng. Phöông phaùp laøm thaùp thì ôû döôùi chaân xaây hình vuoâng, xung quanh laøm lan can, xaây leân hai taàng hình troøn, döïng boán truï ôû boán goùc,

beân treân trang trí loïng baùu ñeå bieåu töôïng cho töôùng phaùp luaân. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, vaäy thì coøn xaây thaùp ñeå laøm gì nöõa?”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, phaûi chòu quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø phöông phaùp xaây thaùp. ----------

SÖÏ VIEÄC LIEÂN QUAN ÑEÁN THAÙP Khi caát Thieàn vieän, tröôùc heát phaûi quy ñònh moät choã ñaát toát ñeå laøm thaùp. Thaùp khoâng ñöôïc xaây ôû phía Nam, khoâng ñöôïc xaây ôû phía Taây (Thieàn vieän) maø neân xaây ôû höôùng Ñoâng vaø höôùng Baéc. Khoâng ñöôïc ñeå cho ñaát cuûa taêng xaâm laán ñaát cuûa Phaät, ñaát cuûa Phaät cuõng khoâng ñöôïc xaâm laán ñaát cuûa Taêng. Neáu thaùp ôû gaàn röøng töû thi, roài choù aên ñoà thöøa tha ñeán boû laøm dô ñaát thaùp, thì neân xaây töôøng chung quanh. Ñoàng thôøi neân xaây Taêng phoøng ôû phía Taây hoaëc phía Nam. Khoâng ñöôïc ñeå cho nöôùc ôû choã ñaát cuûa Taêng chaûy vaøo choã ñaát cuûa Phaät, nhöng nöôùc ôû choã ñaát cuûa Phaät coù theå chaûy vaøo ñaát cuûa Taêng. Thaùp neân xaây ôû choã cao raùo. Khoâng ñöôïc giaët, nhuoäm, phôi y phuïc, treo giaøy deùp, vaét khaên truøm ñaàu, khaên choaøng vai, hoaëc khaïc nhoå trong thaùp vieän. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si maø coøn xaây thaùp ñeå laøm gì?”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ngöôøi aáy seõ maéc toäi baùo naëng neà. Ñoù goïi laø söï vieäc lieân quan ñeán thaùp. ----------

LAØM TRANG THÔØ NÔI THAÙP Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con ñaõ xaây thaùp cho Phaät Ca- dieáp, vaäy coù ñöôïc laøm trang thôø hay khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc”. Roài Ngaøi tieáp: “Trong thôøi quaù khöù, sau khi Ñöùc Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi beøn xaây thaùp cho Phaät, roài laøm trang thôø ôû boán phía, beân treân ñaët hình sö töû vaø veõ caùc thöù khaùc, ôû ñaøng tröôùc ñaët lan can ñeå trang trí hoa, coøn trong trang thôø treo caùc böùc hoïa vaø côø phöôùn, loïng baùu. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, chæ caàn laáy ñoù laøm vaät trang söùc ñeå maø thoï laïc”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ngöôøi aáy seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø caùch laøm trang thôø ôû nôi thaùp.

TROÀNG VÖÔØN HOA XUNG QUANH THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Con ñöôïc môû khu vöôøn ôû nôi thaùp Phaät Ca-dieáp hay khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc môû”. Roài Ngaøi tieáp: “Trong thôøi quaù

khöù, coù vò vua teân Caùt-lôïi, sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua ñaõ xaây thaùp, roài môû caùc hoa vieân ôû boán phía. Hoa vieân nôi thaùp troàng caùc loaïi caây hoa nhö caây Am-baø-la, caây Dieâm-phuø, caây Phaû-na-ta, caây Chieâm-baø, caây A-ñeà- muïc-ña, caây Tö-ma-na, caây Long-hoa, caây Voâ-öu, chuùng ra hoa taát caû moïi luùc. Trong vöôøn naøy, khi caây ra hoa thì neân haùi cuùng döôøng thaùp. Neáu ñaøn-vieät noùi: "Thöa Toân giaû, trong ñaây hoa thì ñeå cuùng döôøng Phaät, coøn traùi thì cuùng döôøng cho Taêng", thì neân theo lôøi ñeà nghò cuûa ñaøn-vieät. Neáu hoa nhieàu thì neân ñem ñöa cho nhaø xaâu hoa, noùi: "Baø xaâu chöøng naøy hoa thaønh voøng ñöa cho toâi, soá coøn laïi baø haõy ñöa cho toâi chöøng aáy tieàn". Neáu ñöôïc tieàn thì neân duøng ñeå mua daàu thaép ñeøn, höông cuùng döôøng Phaät vaø duøng ñeå söûa chöõa thaùp. Neáu soá tieàn nhieàu thì neân nhaäp vaøo ngaân khoaûn duøng ñeå laøm vieäc Phaät. Neáu ai noùi: "Phaät khoâng coøn daâm, noä, si maø duøng vöôøn hoa traùi naøy ñeå laøm gì?", thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø pheùp troàng vöôøn hoa xung quanh thaùp. ----------

ÑAØO AO BEÂN THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: "Naøy Ñaïi vöông, trong thôøi quaù khöù, sau khi Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi xaây thaùp cho Phaät, boán phía ñaøo ao, troàng caùc loaïi hoa nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Ba-ñaàu-ma, hoa Caâu-vaät-ñaàu, hoa Phaân-ñaø-lôïi. Nay Ñaïi vöông cuõng neân ñaøo ao. Ao ñöôïc ñaøo ôû boán phía thaùp, trong ao neân troàng caùc loaïi taïp hoa ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät. Neáu coøn dö thì neân ñem baùn cho ngöôøi xaâu hoa, roài laáy tieàn. Neáu soá tieàn aáy duøng khoâng heát thì neân boû vaøo ngaân quyõ cuûa Tam-baûo. Khoâng ñöôïc giaët y, röûa tay, röûa maët, röûa baùt trong ao. Nhöng ôû cuoái ñöôøng nöôùc töø ao chaûy ra thì tuøy yù duøng, khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp ñaøo ao ôû caïnh thaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 737

LAØM CHI-ÑEÀ ÔÛ CAÏNH THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: "Naøy Ñaïi vöông, Ñaïi vöông ñöôïc laøm chi-ñeà. Trong thôøi quaù khöù, sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi beøn xaây thaùp cho Phaät, roài kieán laäp chi- ñeà ôû boán phía thaùp, ñoàng thôøi cho chaïm khaéc vaø veõ caùc hình aûnh. Nay Ñaïi vöông cuõng neân laøm chi-ñeà. Nôi naøo coù thôø xaù-lôïi thì goïi laø thaùp; nôi naøo khoâng coù xaù-lôïi thì chæ goïi laø chi-ñeà. Caùc chi-ñeà (thaùp) ôû nhöõng nôi Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, nhaäp Nieát-baøn, hoaëc töôïng Boà-taùt, hang Phaät-bích-chi, daáu chaân Phaät, neân daâng hoa vaø caùc phaåm vaät cuùng döôøng. Neáu coù ai noùi: "Phaät ñaõ ñoaïn tröø heát tham duïc, saân haän, ngu si maø coøn xaây chi-ñeà ñeå cuùng döôøng laøm chi", thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø laøm chi-ñeà ôû caïnh thaùp. ----------

PHAÅM VAÄT CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Coù ñöôïc duøng phaåm vaät cuùng döôøng thaùp ñeå cuùng döôøng chi-ñeà khoâng?” Phaät daïy: “Ñöôïc. Neáu vaøo caùc ngaøy Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, maø nhaän ñöôïc caùc phaåm vaät cuùng döôøng, thì neân choïn nhöõng thöù toát nhaát ñem cuùng döôøng thaùp Phaät, coøn nhöõng thöù keùm hôn ñem cuùng döôøng chi-ñeà”. Neáu coù ngöôøi noùi: “Phaät ñaõ döùt saïch daâm, noä, si maø coøn duøng côø phöôùn, loïng baùu cuùng döôøng laøm gì”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø phaåm vaät cuùng döôøng. ----------

DUØNG KYÕ NHAÏC CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng sang moät beân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Coù theå duøng kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät ñöôïc khoâng?”. Phaät ñaùp: “Ñöôïc. Sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi duøng ca muùa, kyõ nhaïc cuùng döôøng thaùp Phaät, nay Ñaïi vöông cuõng neân cuùng döôøng. Khi Nhö Lai taïi theá, hoaëc sau khi nhaäp Nieát-baøn ñeàu coù theå duøng höông hoa, kyõ nhaïc, caùc thöù y phuïc, aåm thöïc ñeå cuùng döôøng, vì lôïi ích cho cuoäc ñôøi, khieán cho taát caû chuùng sinh ñöôïc an laïc laâu daøi”.

738 BOÄ LUAÄT 2

Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân khoâng coøn daâm, noä, si maø duøng caùc thöù kyõ nhaïc naøy cuùng döôøng laøm chi nöõa”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø caùch duøng kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng. ----------

THU DUÏNG CUÏ CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc pheùp thu vaät duïng cuùng döôøng chi-ñeà hay khoâng?”. Phaät ñaùp: “Ñöôïc”. Thu doïn trong caùc dòp: ngaøy Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn. Khi ñem côø phöôùn, loïng baùu ra cuùng döôøng chi-ñeà trong caùc dòp aáy maø gaëp möa gioù baát ngôø aäp ñeán, thì taát caû Taêng chuùng phaûi cuøng nhau thu doïn. Khoâng ai ñöôïc noùi: “Toâi laø Thöôïng toïa, laø ngöôøi soáng ôû A-luyeän-nhaõ, laø ngöôøi khaát thöïc, laø ngöôøi maëc y phaán taûo, laø ngöôøi coù ñöùc lôùn, coøn caùc oâng nhôø vaøo ñoù maø soáng thì phaûi töï thu laáy”. Neáu möa gioù xaûy ñeán baát ngôø thì phaûi cuøng nhau thu doïn, tuøy theo phoøng naøo ôû gaàn thì caát taïm nôi aáy. Khoâng ai ñöôïc pheùp, vì giöõ phoøng mình maø noùi: “Ñeå ôû phía tröôùc ñoù”. Neáu bò öôùt thì neân ñem phôi khoâ, hoaëc bò buïi baëm thì neân ñaäp giuõ cho saïch roài chaát ñoáng laïi. Neáu ai noùi: “Toâi laø Thöôïng toïa, laø ngöôøi soáng ôû A-luyeän-nhaõ, laø ngöôøi khaát thöïc, laø ngöôøi maëc y phaán taûo, laø ngöôøi coù ñöùc lôùn”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø thu doïn duïng cuï cuùng döôøng. ----------

TRÖÔØNG HÔÏP GAËP TAI NAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Toân giaû Öu-ba-ly ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Neáu gaëp tai naïn baát ngôø xaûy ñeán thì ñoái vôùi vaät cuûa thaùp, cuûa Taêng phaûi laøm sao?”. Phaät daïy: “Neáu boïn giaëc yeáu theá, thì neân ñeán xin vua che chôû. Neáu vua noùi: “Toân giaû cöù ôû yeân ñoù, ñöøng sôï, khi naøo toâi khoâng taûo tröø ñöôïc boïn chuùng thì tuøy yù Toân giaû”, thì khi aáy neân caân nhaéc xem theá löïc cuûa vua maïnh hay yeáu, neáu thaáy theá löïc cuûa giaëc maïnh hôn, thì neân ngaàm sai ngöôøi tín caån ñeán choã laõnh tuï cuûa giaëc xin chuùng baûo veä. Coøn neáu nhö vua noùi: “Nay toâi coøn phaûi sôï giaëc, thì laøm sao che chôû cho caùc vò ñöôïc. Toân giaû haõy ñeán boïn giaëc maø xin chuùng baûo veä”, thì neân xem xeùt boïn giaëc. Neáu chuùng coù taø kieán khoâng tin phaùp Phaät, khoâng theå theo

ñöôøng chính, thì khoâng ñöôïc boû vaät ñoù roài ñi, maø neân sai ngöôøi tín caån ñem giaáu vaät cuûa Phaät, cuûa Taêng, roài ñeå yù theo doõi boïn giaëc, ñöøng ñeåû chuùng ñeán baát ngôø. Neáu boïn giaëc ñeán gaáp, chöa caát giaáu kòp, thì vaät cuûa Phaät neân ñem trang hoaøng töôïng Phaät, coøn toïa cuï cuûa taêng thì neân ñem traûi ra, doïn caùc thöùc aên leân ñoù, ñeå cho boïn giaëc thaáy roõ. Ñoaïn, sai moät Tyø-kheo treû tuoåi nuùp ôû choã khuaát troâng chöøng boïn giaëc. Neáu boïn giaëc ñeán, thaáy caùc duïng cuï cuùng döôøng roài, chuùng khôûi taâm töø hoûi nhö sau: “Coù Tyø-kheo trong ñoù hay khoâng? Ñöøng sôï, haõy ra caû ñaây”. Khi aáy, Tyø-kheo treû tuoåi neân xem xeùt, neáu tröôøng hôïp coù giaëc ñeán ñoät ngoät chöa caát giaáu caùc vaät ñöôïc, thì neân noùi: “Taát caû caùc haønh ñeàu voâ thöôøng”, roài boû ñi. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp gaëp naïn”. Keä toùm taét: “Xaây thaùp, vieäc cuûa thaùp Trang thôø thaùp, vöôøn thaùp. Ao thaùp vaø chi-ñeà, Kyõ nhaïc, vaät cuùng döôøng. Thu doïn, höông hoa, naïn, Heát phaàn thöù möôøi boán. (Toùm taét toaøn boä phaàn taïp tuïng): Thoï cuï tuùc, Yeát-ma, Cöû toäi vaø Boá-taùt. Bò beänh, vieäc Tyø-ni, Vaät naëng vaø aên toûi. Gieát vaät cuùng, ñao trò, Phöông tieän thoï chuùng sinh. Dieät thaâu-baø cuoái cuøng”.

740 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 34

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÀN MOÄT CUÛA PHAÙP OAI NGHI

TAÙC PHONG CUÛA THÖÔÏNG TOÏA THÖÙ NHAÁT

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Taêng taäp hôïp ñeå boá-taùt; trong luùc moïi ngöôøi taäp trung ñoâng ñuû, thì vò Thöôïng toïa cuûa Taêng laø Nan-ñaø khoâng ñeán. Khi aáy, coù ñaøn-vieät ñem phaåm vaät ñeán chôø chö Taêng taäp hôïp ñoâng ñuû ñeå cuùng döôøng, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Daï thöa

Taêng ñaõ taäp hôïp ñoâng ñuû chöa? - Taäp hôïp chöa ñoâng ñuû. - Ai khoâng ñeán vaäy? - Vò Thöôïng toïa cuûa Taêng khoâng ñeán. Ñaøn-vieät lieàn cheâ traùch: “Ta chôø Taêng taäp hoïp ñoâng ñuû ñeå cuùng döôøng nhöng Thöôïng toïa laïi khoâng ñeán”. Vì ñaõ chôø ñôïi laâu, neân thí chuû ñem phaåm vaät cuùng döôøng, roài ra veà. Ñeán luùc chieàu toái, Thöôïng toïa môùi tôùi, neân khoâng phaùt theû, khoâng hoûi vieäc caùc Tyø-kheo khoâng ñeán haõy thuyeát duïc thanh tònh, lieàn noùi toùm taét boán vieäc (boán Ba-la-di) roài giaûi taùn. Baáy giôø, vò Tyø-kheo treû tuoåi beøn hoûi chö Taêng: - Thöa, Thöôïng toïa ñaõ ñeán chöa? - Thöôïng toïa ñeán roài laïi veà. Tyø-kheo treû tuoåi lieàn traùch moùc: “Vì sao Thöôïng toïa ñeán cuõng khoâng cho ai bieát, ñi cuõng chaúng noùi ai hay?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi:

- OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, vò Thöôïng toïa cuûa chuùng Taêng phaûi bieát caùc vieäc sau ñaây: Phaûi bieát veà pheùp taéc cuûa Thöôïng toïa, kyø naøy Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán hay ngaøy möôøi laêm, hay trung gian Boá-taùt, Boá-taùt ban ngaøy hay ban ñeâm; ñoàng thôøi phaûi bieát nôi choán, hoaëc taïi phoøng söôûi, giaûng ñöôøng hay trong röøng. Phaûi tuïng ñaày ñuû naêm thieân giôùi boån, toái thieåu laø tuïng boán Ba-la-di vaø caùc baøi keä, roài tuyeân boá: “Ngoaøi ra caùc giôùi khaùc chö Taêng ñaõ thöôøng nghe”. Neáu trong thaønh aáp xoùm laøng coù Tyø-kheo thì Thöôïng toïa neân sai ngöôøi loan baùo: Kyø naøy Taêng Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm, hoaëc tröôùc böõa aên, sau böõa aên, vaøo luùc boùng ngöôøi ngang chöøng aáy seõ Boá-taùt taïi moã xöù. Tröôùc heát neân sai ngöôøi queùt töôùc giôùi tröôøng, raûi ñaát baèng phaúng, raûi caùc loaïi hoa. Thöôïng toïa coøn phaûi döï lieäu xem ai neân chuù nguyeän, tuïng giôùi, ai phaùt theû. Neáu luùc tuïng giôùi Taêng chöa taäp hoïp maø coù ñaøn-vieät ñeán thì Thöôïng toïa neân thuyeát phaùp roài uûy laïo hoï. Neáu Thöôïng toïa khoâng theå laøm ñöôïc, thì neân môøi Thöôïng toïa thöù hai, hoaëc phaùp sö thuyeát phaùp. Khi ñeán giôø Boá-taùt neân hoûi ñaøn-vieät muoán ôû laïi hay ñi veà. Neáu hoï noùi raèng ñi veà, thì neân chuù nguyeän roài tieãn hoï ra ñi. Neáu hoï noùi “ôû laïi” thì neân baûo hoï rôøi khoûi giôùi tröôøng roài môùi Boá-taùt. Neáu coù khaû naêng thì neân duøng nöôùc thôm naáu noùng röûa theû roài môùi phaùt. Neáu ñaïi chuùng ngoài trong giôùi tröôøng thöa thôùt thì neân moät ngöôøi phaùt theû, roài moät ngöôøi thaâu laïi. Khi ñöa theû khoâng ñöôïc truøm ñaàu, choaøng khaên treân vai, ñoàng thôøi phaûi boû giaøy deùp, traät vai aùo phaûi maø phaùt theû. Ngöôøi nhaän theû cuõng phaûi laøm nhö theá. Khi phaùt theû phaûi phaùt cho ngöôøi thoï Cuï tuùc tröôùc roài môùi phaùt cho Sa-di. Khi phaùt xong phaûi baïch: Chöøng aáy ngöôøi thoï Cuï tuùc, chöøng aáy Sa-di, coäng taát caû ñöôïc chöøng aáy ngöôøi. Vò Thöôïng toïa cuûa Taêng phaûi tuïng giôùi; neáu khoâng theå tuïng, thì vò Thöôïng toïa thöù hai phaûi tuïng; neáu cuõng khoâng tuïng ñöôïc thì laàn löôït ñeán ngöôøi naøo tuïng ñöôïc, phaûi tuïng. Khi tuïng, neáu trôøi saép toái, möa gioù xaûy ñeán, hoaëc coù ngöôøi giaø beänh khoâng theå ngoài laâu, truù xöù ôû xa, hoaëc

coù naïn vua, naïn giaëc, thì baáy giôø, ñöôïc pheùp tuïng toùm löôïc. Neáu thôøi giôø coøn sôùm khoâng coù caùc naïn keå treân thì phaûi tuïng ñaày ñuû, hoaëc Thöôïng toïa töï tuïng, hoaëc ngöôøi khaùc tuïng, hoaëc hoøa hôïp thuyeát phaùp, baøn luaän, hoûi ñaùp, chuù nguyeän caû ñeâm. Pheùp taéc Boá-taùt cuûa Thöôïng toïa phaûi nhö theá. Neáu khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

---

742 BOÄ LUAÄT 2

TAÙC PHONG CUÛA THÖÔÏNG TOÏA THÖÙ HAI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo taäp hoïp ñeå Boá- taùt, thì Thöôïng toïa thöù nhaát ñeán, nhöng Thöôïng toïa thöù hai khoâng ñeán; luùc aáy, coù ñaøn-vieät ñem phaåm vaät ñeán ñònh cuùng döôøng, beøn hoûi caùc Tyø-kheo: - Daï thöa chuùng Taêng ñaõ taäp hoïp ñaày ñuû chöa? - Taäp hôïp chöa ñaày ñuû. - Vò naøo khoâng ñeán vaäy? - Thöôïng toïa thöù hai khoâng ñeán. Ñaøn-vieät lieàn traùch moùc: “Ta ñònh cuùng döôøng ít phaåm vaät, nhöng Thöôïng toïa thöù hai laïi khoâng ñeán”. Ñôïi hoài laâu khoâng thaáy ñeán, ñaøn-vieät beøn ñem phaåm vaät cuùng döôøng, roài ra veà. Ñeán chieàu toái, Thöôïng toïa thöù hai môùi tôùi, Thöôïng toïa thöù nhaát beøn cheâ traùch: “Theá Toân chæ cheá ñònh rieâng toâi coøn Thöôïng toïa thöù hai khoâng hoûi ñeán chaêng?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, khi Boá-taùt thì Thöôïng toïa thöù hai cuõng phaûi bieát taát caû moïi vieäc nhö Thöôïng toïa thöù nhaát ñaõ ñöôïc noùi roõ ôû treân chæ coù teân goïi Thöôïng toïa thöù hai laø khaùc maø thoâi. Neáu Thöôïng toïa thöù nhaát cuûa Taêng khoâng theå chu toaøn, thì Thöôïng toïa thöù hai phaûi ñaûm traùch. Neáu khoâng laøm ñöôïc nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

TAÙC PHONG CUÛA TAÊNG CHUÙNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo Taêng taäp hoïp ñeå Boá-taùt, thì ñeä nhaát Thöôïng toïa, ñeä nhò Thöôïng toïa ñeán, nhöng caùc ngöôøi khaùc thì leà meà khoâng taäp hoïp ñuùng giôø. Ñeä nhaát vaø ñeä nhò Thöôïng toïa lieàn cheâ traùch: “Phaûi chaêng Ñöùc Theá Toân chæ cheá ñònh rieâng chuùng toâi, khoâng cheá ñònh cho nhöõng ngöôøi khaùc?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, vieäc Boá-taùt taát caû chuùng Taêng ñeàu phaûi bieát. Ñoù laø caùc vieäc nhö sau: Hoâm nay laø ngaøy moàng moät, moàng hai trong thaùng

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 34 743

cho ñeán ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm Boá-taùt ñeàu phaûi bieát, hoaëc Boá-taùt chính thöùc, Boá-taùt trung gian, Boá-taùt taïi nôi naøo ñeàu phaûi bieát. Neáu coù ngöôøi hoûi “Hoâm nay laø ngaøy thöù maáy”, thì khoâng ñöôïc hoûi ngöôïc laïi “Hoâm qua laø ngaøy thöù maáy” maø caàn phaûi bieát. Neáu sôï queân thì phaûi

laøm theû xaâu laïi, treo tröôùc giaûng ñöôøng, hay tröôùc nhaø beáp. Ngöôøi tröïc nguyeät, tri söï cöù moãi ngaøy qua ñeám moät theû. Ngaøy Boá-taùt phaûi tuïng ñaày ñuû naêm thieân giôùi; neáu coù naïn tai thì tuïng boán Ba-la-di vaø caùc baøi keä, roài noùi: "Ngoaøi ra caùc giôùi khaùc nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe". Taát caû moïi vieäc trong phaàn Thöôïng toïa ôû treân ñaõ noùi roõ chæ khaùc laø chöõ taát caû maø thoâi. Neáu ñeä nhaát, ñeä nhò Thöôïng toïa khoâng bieát thì taát caû nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu phaûi bieát. Neáu khoâng bieát nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi.

CAÙCH THÖÙC CHUÙ NGUYEÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn cuùng döôøng trai phaïn cho Tyø-kheo Taêng, thì vò Thöôïng toïa thöù nhaát (laø Nan-ñaø) khoâng ñeán, khieán cho côm canh nguoäi laïnh, ñaøn-vieät beøn hoûi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Taêng ñaõ taäp hoïp chöa? - Chöa taäp hoïp. - Ai khoâng ñeán. - Thöôïng toïa thöù nhaát khoâng ñeán. Ñaøn-vieät beøn than phieàn: "Ta boû caû vieäc nhaø ñeán ñaây ñeå cuùng döôøng trai phaïn cho chö Taêng, theá maø Tyø-kheo khoâng taäp trung". Ñeán giôø Thöôïng toïa môùi tôùi khoâng taùn thaùn thöùc aên, cuõng khoâng chuù nguyeän, voäi vaõ aên xong roài boû ñi. Vò treû tuoåi hoûi: - Thöôïng toïa ñeán chöa? - Ñaõ ñeán, nhöng aên roài boû ñi. Luùc aáy, vò treû tuoåi lieàn traùch moùc: "Thöôïng toïa ñeán cuõng khoâng cho ai bieát, ñi cuõng chaúng noùi ai hay". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, vò Thöôïng toïa cuûa Taêng phaûi bieát caùc vieäc sau ñaây: Hoâm nay ai cuùng döôøng thöùc aên, cuùng cho hai boä chuùng hay moät boä chuùng, hay môøi töøng phoøng rieâng, taïi thoân xoùm hay taïi Tinh xaù, ñeàu phaûi bieát. Neáu coù ngöôøi môøi ngaøy mai cuùng döôøng côm cho chuùng Taêng,

thì vò Thöôïng toïa trong Taêng khoâng neân nhaän lieàn maø phaûi bieát ngöôøi ñeán môøi ñoù teân hoï laø gì, ngöôøi quen hay laï, nhaø ôû con ñöôøng naøo. Vì e coù keû ñuøa bôõn Tyø-kheo cho neân khoâng ñöôïc nhaän lieàn. Neáu coù ngöôøi bieát roõ ngöôøi ñaøn oâng, ñaøn baø môøi kia laø ai thì ñöôïc nhaän lôøi môøi. Sau khi nhaän lôøi môøi, khoâng ñöôïc tuøy tieän ñi ñeán, maø saùng sôùm hoâm sau neân sai ngöôøi tröïc nguyeät, hoaëc ngöôøi laøm vöôøn, hoaëc Sa-di ñeán ñoù xem, xem hoï coù bò quan huyeän, nöôùc löûa, troäm cöôùp, sinh ñeû, töû vong maø khoâng chuaån bò ñöôïc chaêng. Neáu coù caùc tai naïn nhö theá thì Taêng neân töï lo vieäc aên uoáng. Neáu khoâng theå lo ñöôïc thì neân baûo moïi ngöôøi ñi khaát thöïc. Khi söù giaû ñeán hoûi chuû nhaân ñaõ chuaån bò thöùc aên xong chöa, neáu hoï hoûi: "Ngöôøi naøo? Thöùc aên gì?", thì bieát ñoù laø keû ñieân cuoàng. Baáy giôø, neáu Taêng-giaø-lam coù thöùc aên thì neân söûa soaïn ñeå aên. Coøn neáu nhö khoâng coù thì neân tuyeân boá raèng Tyø-kheo Taêng bò keû ñieân cuoàng löøa gaït, moãi ngöôøi neân töï ñi khaát thöïc laáy. Traùi laïi, neáu ngöôøi chuû môøi noùi: "Thöa Toân giaû, con ñang söûa soaïn ñaây", thì luùc aáy, Thöôïng toïa phaûi bieát thôøi giôø. Neáu vaøo muøa

Ñoâng thì moïi ngöôøi neân taäp hoïp ñoâng ñuû roài cuøng ñi. Neáu vaøo muøa Xuaân, muøa Haï thì neân keû tröôùc, ngöôøi sau maø ñi. Neáu ñeán nhaø ngöôøi ñaõ môøi maø coøn sôùm, côm chöa doïn, muoán ñi tôùi choã naøo thì phaûi thöa vôùi Tyø-kheo khaùc: "Toâi muoán ñeán nhaø Moã giaùp, khi côm doïn xong ñöøng ñôïi toâi". Ñi roài, phaûi trôû veà sôùm. Khi vaøo nhaø ñaøn- vieät, Thöôïng toïa phaûi bieát ngoài ôû beân phaûi hay beân traùi. Neáu ñaøn-vieät toå chöùc ngaøy leã Khaùnh tieát, ñaët gheá ngoài ôû beân phaûi thì neân ngoài. Neáu hoï môû hoäi cuùng thí thöïc ngaï quyû, ñaët gheá ngoài ôû beân traùi thì cuõng neân ngoài. Neáu hoï traûi toïa cuï daøi coøn môùi, coù veû gaáp gaùp, thì neân duøng tay ra hieäu baûo phaûi töø töø, roài ngoài xuoáng chaàm chaäm keûo bò hö hoûng. Neáu khoâng coù vieäc gì gaáp thì khoâng ñöôïc ngoài xuoáng lieàn, vì e ôû döôùi coù khí cuï gì khaùc, hoaëc laø treû con ñang nguû. Cho neân tröôùc heát neân duøng moät baøn tay sôø vaøo choã ngoài. Khoâng ñöôïc ñem bình baùt caáu baån vaø baùnh traùi ñaët leân treân ñoù. Khoâng ñöôïc duøng tay maø chuøi. Thöôïng toïa phaûi bieát ai coi chöøng phoøng, ai beänh, ñeå baûo ñaøn-vieät ñöa thöùc aên. Neáu ñaøn-vieät tieác cuûa thì neân baûo: "Naøy laõo tröôïng, theo pheùp thì phaûi cho, khoâng ñöôïc khoâng cho". Neáu ngaøy coøn sôùm thì neân xeáp haøng maø nhaän laáy vaät cuùng döôøng. Neáu ngaøy giôø ñaõ treã maø hoï ñöa ai tröôùc thì nhaän tröôùc roài baûo hoï ñi tieáp. Vò Thöôïng toïa cuûa Taêng phaûi bieát thí chuû cuùng döôøng vì muïc ñích gì maø chuù nguyeän ñuùng chuyeän. Khi ñaøn-vieät doïn thöùc aên, neáu doïn cho Thöôïng toïa nhieàu, thì Thöôïng toïa neân hoûi: "Taát caû chuùng Taêng ñeàu ñöôïc nhö theá chaêng?". Neáu ñaùp: "Chæ coù Thöôïng toïa ñöôïc nhö vaäy", thì neân baûo hoï cuùng döôøng taát caû bình ñaúng. Neáu hoï noùi: "Taát caû ñeàu ñöôïc

nhö vaäy", thì neân nhaän. Neáu caàn ít thì laáy ít, nhöõng ngöôøi ngoài döôùi thì neân baûo ñöa nhieàu hôn. Neáu coù caùc moùn aên ngon nhö söõa, söõa chua, baùnh, thòt, söõa ñoùng vaùng, thì neân baûo thí chuû doïn bình ñaúng cho taát caû. Pheùp taéc cuûa vò Thöôïng toïa trong chuùng Taêng laø khoâng ñöôïc nhaän xong lieàn aên, maø phaûi ñôïi doïn ñuû taát caû, roài tuyeân boá raèng "cuùng döôøng bình ñaúng", baáy giôø môùi ñöôïc aên. Caùch aên cuûa Thöôïng toïa laø phaûi aên töø töø, khoâng ñöôïc aên voäi vaøng cho xong roài ngoài nhìn, khieán nhöõng ngöôøi treû phaûi voäi vaõ aên khoâng no, neân troâng chöøng nhau maø aên. Khoâng ñöôïc aên xong roài boû ñöùng daäy tröôùc, maø neân ñôïi hoï ñöa nöôùc uoáng, tuøy thuaän chuù nguyeän xong roài môùi ñöùng daäy. Neáu thí chuû cuùng döôøng caàu phuùc cho ngöôøi cheát, thì khoâng neân chuùc laønh baèng caâu: "Laønh thay ñaõ voâ thöôøng, Hoâm nay ngaøy toát laønh. Baøy caùc thöùc traân quyù, Cuùng döôøng haøng phöôùc ñieàn". Maø neân chuù nguyeän nhö sau: "Taát caû moïi chuùng sinh Coù sinh maïng ñeàu cheát. Tuøy theo nghieäp döõ laønh, Töï chuoác laáy quaû baùo. Laøm aùc xuoáng ñòa nguïc, Taïo thieän leân coõi trôøi. Neáu coù theå tu haønh, Heát laäu, ñöôïc Nieát-baøn". Neáu hoï sinh con, thieát leã aên möøng thì khoâng neân chuù nguyeän nhö sau: "Ñoàng töû boû nghóa ñòa, Muùt tay, baûy ngaøy soáng, Khoâng bò ruoài nhaëng haïi, Do coâng ñöùc ñoàng töû". Maø neân chuù nguyeän nhö sau: "Ñoàng töû

quy y Phaät, Nhö Lai Tyø-baø-thi, Thi-khí, Tyø-dieäp-baø, Caâu-laâu, Caâu-na-haøm, Ca-dieáp vaø Thích-ca. Baûy ñôøi caùc Theá Toân. Ví nhö baäc cha meï,

Luoân thöông nhôù con mình.
Caùc nieàm vui treân ñôøi,
Ñeàu mong con mình ñöôïc
Muoán con höôûng phöôùc ñöùc,
Hôn taát caû keû khaùc,
Thaân quyeán khaép caû nhaø
Ñeàu chung vui baát taän".
Neáu thí chuû veà nhaø môùi, thieát trai cuùng döôøng, thì khoâng neân chuù nguyeän:
"Khi nhaø bò löûa thieâu,
Cuûa caûi ñem ra ñöôïc.
Taát caû taøi saûn mình
Ñeàu khoâng bò thieâu ruïi".
Maø neân chuù nguyeän nhö sau:
"Cöûa nhaø che naéng möa,
Muoán chi ñeàu toaïi yù.
Caùc Hieàn Thaùnh cao quyù,
Ñeàu truù ôû trong naøy.
Keû thoâng minh treân ñôøi,
Haún bieát roõ nôi ñaây.
Môøi baäc gìn giôùi haïnh,
Baøy aåm thöïc, laøm phöôùc.
Taêng duøng lôøi chuù nguyeän,
Thaàn nhaø aét haân hoan.
Sinh taâm thieän gìn giöõ,
Troïn ñôøi ñöôïc an truï.
Neáu ñi vaøo xoùm laøng,
Hay ñeán nôi hoang daõ.
Ban ngaøy hay ban ñeâm,
Thieân thaàn ñeàu baûo hoä".
Neáu thöông khaùch saép khôûi haønh, thieát leã cuùng döôøng caàu phöôùc, thì khoâng neân chuù nguyeän theá naøy:
"Taát caû moïi phöông dieän,
Naïn giaëc khoâng neân ñi.
Giôø ñaây thaät ñuùng luùc,
Xuaát gia tu phaïm haïnh".

Maø neân chuù nguyeän nhö sau:
“Moïi nôi ñeàu an oån,
SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 34 747

Chö Thieân ban ñieàm laønh. Nghe roài taâm hoan hyû, Mong chi ñeàu ñöôïc caû. Loaøi hai chaân an oån, Loaøi boán chaân cuõng an. Luùc ra ñi an laïc, Khi trôû veà bình yeân. Ngaøy yeân, ñeâm cuõng yeân, Chö Thieân thöôøng baûo hoä. Baïn beø ñeàu hieàn laønh, Taát caû thaûy an oån Khang kieän vaø toát ñeïp, Tay chaân ñeàu voâ beänh. Thaân theå ñöôïc baûo toaøn, Chaúng beänh, chaúng khoå ñau. Taát caû moïi mong caàu, Ñeàu toaïi taâm maõn nguyeän. ÔÛ phöông Ñoâng coù baûy ngoâi sao thöôøng baûo hoä theá gian, laøm cho hoï ñöôïc nhö nguyeän, ñoù laø: Ngoâi thöù nhaát teân Caùt-lôïi-ñeá; ngoâi thöù hai teân Loä-ha-ni; ngoâi thöù ba teân Taêng-ñaø-na; ngoâi thöù tö teân Phaân-baø-tuûy; ngoâi thöù naêm teân Phaát-thi; ngoâi thöù saùu teân Baø-la-na; ngoâi thöù baûy teân A-xaù-lôïi. Ñoù goïi laø baûy ngoâi sao ôû phöông Ñoâng thöôøng baûo hoä theá gian. Nay chuùng seõ baûo hoä oâng khieán cho an oån, ñöôïc lôïi ích vaø trôû veà sôùm; taát caû tinh tuù ñeàu goùp phaàn baûo hoä oâng. Laïi nöõa, phöông Ñoâng coù taùm Thieân nöõ: Ngöôøi thöù nhaát teân Laïi- xa-ma-ñeà; ngöôøi thöù hai teân Thi-sa-ma-ñeà; ngöôøi thöù ba teân Danh Xöng; ngöôøi thöù tö teân Da-thaâu-ñaø-la; ngöôøi thöù naêm teân Haûo Giaùc; ngöôøi thöù saùu teân Baø-la-thaáp-ma; ngöôøi thöù baûy teân Baø-la-phuø-ñaø; ngöôøi thöù taùm teân A-tyø-ha-la. Ñoù laø taùm Thieân nöõ ôû phöông Ñoâng thöôøng baûo hoä theá gian. Laïi coù Thieân Vöông teân Ñeà-ñaàu-laïi-tra vua cuûa Kieàn-thaùt-baø vaø taát caû chö Thieân thöôøng hoä trì caùc ngöôi, khieán taát caû ñeàu ñöôïc an oån, lôïi ích maø trôû veà sôùm. Phöông Ñoâng coù Chi-ñeà teân Cung tröôïng thöôøng toûa aùnh saùng, chö Thieân cung kính cuùng döôøng. Taát caû caùc vò Thieân cuùng döôøng aáy seõ hoä trì ngöôi khieán ñöôïc taøi lôïi, an oån maø trôû veà sôùm. Phöông Nam coù baûy ngoâi sao thöôøng hoä trì theá gian: Ngoâi thöù nhaát teân Ma-giaø; ngoâi thöù hai vaø thöù ba cuøng teân laø Phaû-caàu-ni; ngoâi thöù tö teân Dung-ñeá; ngoâi thöù naêm teân Chaát-ña-la; ngoâi thöù saùu teân Tö-baø-ñeá;

748 BOÄ LUAÄT 2

ngoâi thöù baûy teân Tyø-xaù-khö. Ñoù laø baûy ngoâi sao ôû phöông Nam thöôøng baûo hoä theá gian, nay seõ baûo hoä ngöôi khieán ñöôïc an oån, lôïi ích maø trôû veà sôùm. Ñoàng thôøi taát caû tinh tuù ñeàu seõ hoä trì ngöôi. ÔÛ phöông Nam coù taùm Thieân nöõ: Ngöôøi thöù nhaát teân Laïi-xa-ma- ñeá; ngöôøi thöù hai teân Thi-sö-ma-ñeá; ngöôøi thöù ba teân Danh Xöng; ngöôøi thöù tö teân Danh Xöng Trì; ngöôøi thöù naêm teân Haûo Giaùc; ngöôøi thöù saùu Haûo Gia; ngöôøi thöù baûy teân Haûo Löïc; ngöôøi thöù taùm teân Phi Ñoaïn, thöôøng baûo hoä theá gian. Ñoàng thôøi, coù Thieân Vöông teân Tyø-löu-ñoà vua cuûa quyû thaàn Caâu-ma-ñoà, cuøng baûo hoä ngöôi ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm. Phöông Nam coù Chi-ñeà teân A-tyø-baùt-thi thöôøng phoùng ra aùnh saùng, chö Thieân cung kính cuùng döôøng. Taát caû chö Thieân cuùng döôøng Chi-ñeà seõ hoä trì ngöôi ñöôïc an oån, lôïi ích maø

trôû veà sôùm. ÔÛ phöông Taây coù baûy ngoâi sao thöôøng baûo hoä theá gian: Ngoâi thöù nhaát teân Baát dieät; ngoâi thöù hai teân Theä-tra; ngoâi thöù ba teân Maâu-ra; ngoâi thöù tö teân Kieân Cöôøng tinh taán; ngoâi thöù naêm vaø thöù saùu cuøng teân laø A- sa-ñoà; ngoâi thöù baûy teân A-tyø-xaø-ma, baûy ngoâi sao naøy thöôøng baûo hoä theá gian, seõ baûo hoä ngöôi ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm. Ñoàng thôøi taát caû tinh tuù cuõng ñeàu baûo hoä ngöôi. ÔÛ phöông Taây coù taùm Thieân nöõ: Ngöôøi thöù nhaát teân A-lam-phuø- baø; ngöôøi thöù hai teân Taïp-phaùt; ngöôøi thöù ba teân A-lôïi-tra; ngöôøi thöù tö teân Haûo-quang; ngöôøi thöù naêm teân Y-ca-ñeà-xaù; ngöôøi thöù saùu teân Na-baø-tö-ca; ngöôøi thöù baûy teân Kyù-saéc-ni; ngöôøi thöù taùm teân Sa-ñaø-la. Ñoù goïi laø taùm Thieân nöõ. Ñoàng thôøi coù Thieân Vöông teân Tyø-löu-baùc-xoa thöôøng hoä trì theá gian. Laïi coù Long Vöông teân Baø-löu-ni vaø taát caû loaøi roàng seõ hoä trì ngöôi ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm. Phöông Taây coù nuùi teân Nhieâu Ích, nhaät, nguyeät ôû trong ñoù. Neáu ai coù mong caàu ñieàu chi thì seõ ñöôïc maõn nguyeän. ÔÛ phöông Baéc coù baûy ngoâi sao thöôøng baûo hoä theá gian: Ngoâi thöù nhaát teân Ñaøn-ni-tra; ngoâi thöù hai vaø thöù ba cuøng teân laø Theá-ñaø-ñeá; ngoâi thöù tö teân Baát-loã-cuï-ñaø-ni; ngoâi thöù naêm teân Ly-baø-ñeá; ngoâi thöù saùu teân A-thaáp-ni; ngoâi thöù baûy teân Baø-la-ni; baûy ngoâi sao naøy thöôøng baûo hoä theá gian, seõ baûo hoä ngöôi ñöôïc lôïi ích vaø trôû veà sôùm. Noùi chung, taát caû tinh tuù ñeàu baûo hoä ngöôi. Phöông Baéc coù taùm Thieân nöõ: Ngöôøi thöù nhaát teân Ni-la-ñeà-tyø; ngöôøi thöù hai teân Tu-la-ñeà-tyø; ngöôøi thöù ba teân Caâu-tra-tyø; ngöôøi thöù tö teân Ba-ñaàu-ma; ngöôøi thöù naêm teân Ha-ni; ngöôøi thöù saùu teân Ba-lôïi; ngöôøi thöù baûy teân Giaø-la-ni; ngöôøi thöù taùm teân Ca-ma. Ñoù goïi laø taùm

Thieân nöõ. Ñoàng thôøi coù Thieân vöông teân Baø-löu-na, thöôøng baûo hoä theá gian, seõ baûo hoä ngöôi ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm.

Phöông Baéc coù nuùi teân Chæ-la-toâ, quyû thaàn ôû trong ñoù. Taát caû caùc quyû thaàn seõ baûo hoä ngöôi ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm.

Hai möôi taùm ngoâi sao cuøng nhaät nguyeät, ba möôi hai Thieân nöõ vaø

Boán ñaïi Thieân Vöông thoáng trò theá gian ñeàu coù danh tieáng. ÔÛ phöông Ñoâng coù Ñeâ-ñaàu-la-tra vöông, ôû phöông Taây coù Tyø-löu-baùc-xoa vöông, ôû phöông Nam coù Tyø-löu-ñoà vöông, ôû phöông Baéc coù Baø-löu-na vöông, taùm Sa-moân, taùm Baø-la-moân, taùm vò Saùt-lôïi cuûa taùm nöôùc lôùn, taùm con gaùi cuûa Ñeá thích seõ hoä trì ngöôi khieán ñöôïc lôïi ích maø trôû veà sôùm".

Neáu thí chuû cöôùi vôï môû hoäi cuùng döôøng, thì khoâng neân chuù nguyeän theá naøy:

"Soâng khoâ khoâng coù nöôùc,

Nöôùc khoâng vua khoâng hoä.

Gaùi coù möôøi anh em,

Cuõng goïi khoâng che chôû".

Maø neân chuù nguyeän nhö sau:

“Tín nöõ chaêm trì giôùi,
Ngöôøi choàng cuõng nhö theá.
Vì nhôø coù nieàm tin,
Neân tu haønh boá thí.
Hai ngöôøi ñeàu trì giôùi,
Tu taäp veà chaùnh kieán.
Haân hoan cuøng laøm phöôùc,
Chö Thieân thöôøng tuøy hyû.
Keát quaû cuûa nghieäp naøy,
Nhö ñi khoâng mang löông”.
Neáu ngöôøi xuaát gia cuùng döôøng thì khoâng neân chuù nguyeän theá naøy:
“Mong chaùu con ñoâng ñuùc
Noâ tyø vaø tieàn taøi,
Boø deâ cuøng luïc suùc
Taát caû ñeàu sung tuùc”.
Maø neân chuù nguyeän nhö sau:
“Caàm baùt xin nhaø nhaø,
Gaëp saân hay hoan hyû.
Ñeàu giöõ gìn taâm yù,
Xuaát gia boá thí nan”.

Vò Thöôïng toïa cuûa Taêng phaûi bieát caùc vieäc nhö vaäy. Neáu khoâng bieát nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø ñaøn-vieät ñeán cuùng döôøng trai phaïn, Nan-ñaø laø haøng Thöôïng toïa ñeán ngoài tröôùc. Theá nhöng, Öu- ba-nan-ñaø vaø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng ñeán ñuùng giôø. Thöôïng toïa beøn khieån traùch: “Ñöùc Theá Toân chæ cheá ñònh rieâng toâi, khoâng cheá ñònh cho nhöõng ngöôøi khaùc chaêng?”. Cho ñeán Phaät noùi: Töø nay veà sau, taát caû phaûi taäp trung ñaày ñuû roài thoï trai. Thöôïng toïa phaûi bieát caùc vieäc nhö treân ñaõ noùi. ÔÛ trong ñaây chæ coù teân goïi Thöôïng toïa thöù hai vaø taát caû laø khaùc thoâi. Cuoái cuøng neân ñeå daønh choã ngoài ôû keà beân. Neáu thaáy ngöôøi doïn côm ñi qua, khoâng ñöôïc im laëng ngoài nhìn, maø ngöôøi ngoài choã aáy neân noùi: “Ñeå xuoáng choã naøy”. Khi ñöôïc thöùc aên, khoâng ñöôïc aên lieàn maø phaûi chôø doïn ñuû taát caû roài môùi aên. Neáu thì giôø ñaõ treã thì doïn tôùi ñaâu aên tôùi ñoù khoâng coù toäi. Thöôïng toïa neân chuù nguyeän, neáu khoâng theå chuù nguyeän ñöôïc thì vò Thöôïng toïa thöù hai neân chuù nguyeän. Neáu Thöôïng toïa thöù hai cuõng khoâng chuù nguyeän ñöôïc thì caùc vò ngoài döôùi ai chuù nguyeän ñöôïc neân chuù nguyeän. Nhö vaäy taát caû vaán ñeà aên uoáng Thöôïng toïa caàn phaûi bieát. Neáu khoâng bieát nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

BOÅN PHAÄN CUÛA ÑEÄ TÖÛ ÑOÀNG HAØNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Öu-ba-nan-ñaø ñoä ngöôøi xuaát gia cho thoï Cuï tuùc roài khoâng daïy doã ñeå nghinh ngang nhö traâu trôøi, deâ trôøi, khoâng ñuû oai nghi, khoâng bieát pheùp phuïng söï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaø caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo, laïi khoâng bieát pheùp taéc vaøo xoùm laøng, vaøo nôi röøng vaéng, nhaäp chuùng, maëc y, caàm baùt. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Hoøa thöôïng phaûi daïy ñeä töû ñoàng haønh nhö sau: Khi thoï Cuï tuùc roài phaûi daïy ñoïc hai boä Luaät. Neáu khoâng theå daïy ñoïc hai boä thì daïy ñoïc moät boä. Neáu moät boä cuõng khoâng theå daïy ñöôïc thì neân daïy ñoïc kyõ naêm thieân giôùi. Neáu cuõng khoâng theå daïy ñöôïc, thì neân daïy ñoïc boán thieân, ba thieân, hai thieân, ít nhaát laø daïy ñoïc boán vieäc (Ba-la-di). Moãi ngaøy daïy ba laàn: saùng sôùm, buoåi tröa vaø buoåi chieàu. Nhöõng vaán ñeà caàn phaûi daïy laø A-tyø-ñaøm, Tyø-ni. A-tyø-ñaøm töùc laø chín boä kinh, Tyø-ni töùc

laø giôùi boån, hoaëc daïy ñaày ñuû, hoaëc toùm löôïc. Neáu khoâng theå daïy ñöôïc, thì neân daïy hoï bieát toäi naëng nheï, bieát yù nghóa cuûa Kinh, cuûa Luaät, cuûa aám, giôùi, nhaäp, cuûa nhaân duyeân, daïy veà oai nghi, neáu traùi oai nghi thì neân ngaên caûn, ñoàng thôøi neân daïy giôø naøo ñoïc kinh, giôø naøo tuïng chung, giôø naøo ngoài thieàn. Ñoù goïi laø daïy. Neáu khoâng ñoïc kinh, cuøng tuïng kinh, ngoài thieàn thì ít nhaát cuõng neân daïy hoï ñöøng phoùng daät. Neáu Hoøa thöôïng khoâng theå daïy ñeä töû ñoàng haønh nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, ñeä töû ñoàng haønh cuûa Öu-ba-nan-ñaø ít khi ñeán choã Hoøa thöôïng, do ñoù Öu-ba-nan-ñaø than phieàn: “Ñöùc Theá Toân chæ cheá ñònh cho rieâng ta maø khoâng cheá ñònh cho ñeä töû. Ñeä töû coù ñeán thì ta môùi daïy, coøn ñeä töû khoâng ñeán thì ta daïy ai ñaây?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo ñeä töû aáy ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, ñeä töû ñoàng haønh phaûi phuïng söï Hoøa thöôïng nhö theá naøy: Buoåi saùng phaûi daäy sôùm, tröôùc heát böôùc chaân phaûi vaøo cöûa phoøng cuûa Hoøa thöôïng. Khi vaøo xong, cuùi ñaàu, ñaûnh leã döôùi chaân, hoûi xem Hoøa thöôïng nguû coù ngon giaác khoâng. Roài nhaän Kinh, hoûi han coâng vieäc, ñem ñoå boâ tieåu tieän, oáng nhoå, xong roài ñeå laïi choã cuõ. Tieáp ñeán, laáy nöôùc raûy treân neàn nhaø, roài queùt, lau neàn nhaø. Ñoaïn, röûa tay saïch, roài trao nöôùc, baøn chaûi ñaùnh raêng, caàm baùt ñi laáy chaùo cho thaày. Khi thaày aên xong, röûa baùt, caát laïi choã cuõ. Neáu coù nhaø naøo môøi thaày thoï trai, thì ñeán ñoù laáy thöùc aên. Khi thaày muoán vaøo thoân xoùm, thì trao y thöôøng maëc vaøo thoân xoùm, roài xeáp y thaày maëc trong vieän laïi, treo vaøo choã cuõ. Luùc vaøo thoân xoùm, neân ñi theo sau thaày. Neáu muoán khaát thöïc, neân baïch vôùi Hoøa thöôïng. Hoøa thöôïng neân nhaéc nhôû ñeä töû phaûi laøm ñuùng phaùp, ñöøng coù phoùng daät. Neáu mình veà

tröôùc, neân traûi giöôøng ngoài cho Hoøa thöôïng, roài laáy nöôùc saïch, raûi coû laù ñôïi Hoøa thöôïng veà. Khi Hoøa thöôïng veà, neân ñöa y maëc trong Thieàn vieän cho Hoøa thöôïng, roài laáy chieác y maëc vaøo thoân xoùm ñaäp giuõ, xeáp laïi, treo vaøo choã cuõ. Neáu trôøi noùng thì neân ñöa nöôùc taém cho thaày. Neáu trôøi laïnh, thì neân ñoát loø löûa. Neáu ñöôïc thöùc aên ngon thì neân daâng cho Hoøa thöôïng. Hoøa thöôïng xem xong neân hoûi: "OÂng ñöôïc thöùc aên ngon naøy ôû ñaâu vaäy?". Neáu ñaùp: "Con ñöôïc taïi nhaø daâm nöõ Moã giaùp, nhaø quaû phuï, nhaø ñaïi ñoàng nöõ, nhaø ngöôøi baát naêng nam, taïi choã Tyø-kheo ni, Sa-di ni mang tieáng xaáu", thì Hoøa thöôïng neân noùi: "Ñaáy laø nhöõng nôi khoâng neân ñeán, chaúng neân laáy thöùc aên cuûa hoï".

752 BOÄ LUAÄT 2

Neáu noùi: "Do thuyeát phaùp maø ñöôïc", thì Hoøa thöôïng neân noùi: "Khoâng ñöôïc laáy thöùc aên cuûa ngöôøi ta baèng vieäc taø maïng". Khi Hoøa thöôïng aên, neân ñöa nöôùc röûa tay roài ñöa thöùc aên. Neáu thôøi tieát noùng thì neân ñöa nöôùc laïnh, roài caàm quaït quaït cho thaày. Khi Hoøa thöôïng aên xong, doïn baùt, nhaët coû laù, röûa baùt roài caát laïi choã cuõ. Neáu Hoøa thöôïng muoán vaøo röøng ngoài thieàn thì neân laáy toïa cuï vaùc leân vai, mang bình nöôùc röûa ñi theo Hoøa thöôïng. Ñeán nôi roài, hoaëc hoïc kinh, hoaëc hoûi nghóa. Khi ñaõ ñöôïc chæ daïy, neân tìm moät choã ngoài tu taäp. Neáu muoán tuïng ñoïc vôùi ngöôøi khaùc thì neân baïch vôùi Hoøa thöôïng. Hoøa thöôïng neân hoûi: "OÂng tuïng ñoïc vôùi ai? Neáu ñaùp: "Tuïng ñoïc vôùi Moã giaùp", thì Hoøa thöôïng neân xem xeùt, neáu thaáy ngöôøi aáy giöõ luaät loûng leûo thì neân noùi: "Ñöøng ñi, khoâng neân giao du vôùi keû aáy". Neáu thaáy ngöôøi aáy giöõ luaät nghieâm chænh thì neân cho pheùp cuøng tuïng ñoïc chung. Khi veà neân mang toïa cuï treân vai, caàm bình nöôùc theo Hoøa thöôïng trôû veà. Khi Hoøa thöôïng muoán leã thaùp, neân ñöa nöôùc röûa tay, ñöa hoa. Khi leã thaùp xong, neân traûi giöôøng ngoài, ñöa nöôùc röûa chaân vaø daàu thoa chaân. Khi Hoøa thöôïng muoán nguû thì neân lau chuøi giöôøng neäm, traûi goái, ñoát ñeøn, ñem oáng nhoå, boâ ñöïng nöôùc tieåu vaøo ñeå döôùi giöôøng. Khi Hoøa thöôïng ñaõ yeân oån thì môùi hoïc kinh, hoûi nghóa. Khi ñöôïc chia phoøng theo thöù töï, neân hoûi tröôùc Hoøa thöôïng, roài môùi nhaän. Neáu hai ngöôøi cuøng nhaän moät phoøng thì Hoøa thöôïng neân hoûi: "OÂng ñöôïc ôû chung phoøng vôùi ai?". Neáu ñaùp: "Cuøng ôû vôùi Moã giaùp", thì Hoøa thöôïng neân xem xeùt ngöôøi aáy, neáu thaáy giöõ giôùi loûng leûo, thì neân baûo ñöøng ôû chung maø sinh ra raéc roái. Neáu thaáy ngöôøi aáy hieàn thieän thì neân baûo cöù ôû chung. Sau ñoù, neáu coù Thöôïng toïa naøo ñeán, roài ra ñi, thì neân baïch vôùi Hoøa thöôïng. Ñoái vôùi Hoøa thöôïng, ñeä töû ñoàng haønh phaûi thöïc hieän nhöõng vieäc keå treân. Neáu khoâng laøm thì vöôït phaùp oai nghi. Neáu Hoøa thöôïng coù nhieàu ñeä töû, thì moãi ngöôøi toái thieåu cuõng phaûi lau giöôøng Hoøa thöôïng moät laàn. Ñoù goïi laø phaän söï cuûa ñeä töû. ----------

BOÅN PHAÄN CUÛA ÑEÄ TÖÛ Y CHÆ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø nhaän ñeä töû y chæ maø khoâng daïy baûo, ñeå hoï buoâng

lung nhö traâu hoang, deâ hoang. Phaän söï ñeä töû phaûi laøm caùc vieäc nhö ôû phaàn Hoøa thöôïng treân ñaây ñaõ noùi roõ, chæ coù tieáng goïi thaày y chæ laø khaùc thoâi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø

nhaän ñeä töû y chæ maø ñeä töû khoâng ñeán, hoï beøn than phieàn: “Ñöùc Theá Toân chæ cheá ñònh cho rieâng ta maø khoâng cheá ñònh cho ñeä töû. Ñeä töû khoâng ñeán thì ta bieát daïy ai ñaây?”. Nhö tröôøng hôïp ñeä töû ñoàng haønh ôû treân ñaõ noùi roõ, ôû ñaây chæ coù ñeä töû y chæ laø khaùc maø thoâi. Keä toùm taét: “Vieäc Boá-taùt, aåm thöïc, Thöôïng toïa caàn phaûi laøm. Vò ñeä nhò Thöôïng toïa, Vaø moïi ngöôøi cuõng theá. Hoøa thöôïng daïy ñieàu chi, Ngöôøi ñoàng haønh phaûi nghe. Thaày y chæ daïy baûo, Ñeä töû phaûi phuïng haønh Keát thuùc phaàn thöù nhaát”. ----------

VAÁN ÑEÀ BAÛO QUAÛN GIÖÔØNG NEÄM Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn ôû thaønh Xaù-veä; luùc aáy, Ñöùc Nhö Lai cöù naêm hoâm ñi quan saùt phoøng cuûa caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy giöôøng boû ngoån ngang treân ñaát, bò gioù thoåi xieâu veïo, naéng taùp möa sa, moái moït gaëm nhaám vaø chim choùc æa leân treân, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: “Ñaây laø giöôøng cuûa ai maø ñeå ngoån ngang treân ñaát, khieán chim choùc æa leân treân theá naøy?”. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Keå töø hoâm nay, vaán ñeà giöôøng neäm caàn phaûi bieát nhö theá naøy: Khoâng ñöôïc thaáy giöôøng choõng boû ngoån ngang döôùi ñaát, bò moái moït aên, naéng taùp möa sa, gioù thoåi xieâu veïo, chim choùc æa leân treân maø cöù ñeå maëc nhö theá. Neáu thaáy boû ngoån ngang ñaây ñoù thì neân ñem chaát laïi moät choã. Neáu nghieâng thì söûa cho ngay laïi. Neáu bò naéng taùp, möa gioù xieâu veïo thì phaûi ñem caát vaøo trong phoøng. Neáu bò moái moït aên thì phaûi tra chaên laïi cho vöõng. Neáu bò chim choùc æa treân ñoù thì phaûi ñaäp giuõ roài caát vaøo trong phoøng. Khoâng ñöôïc thaáy phoøng oác bò doät maø khoâng söûa chöõa. Neáu phoøng ñöôïc lôïp baèng coû thì neân duøng coû gioïi (lôïp) laïi. Neáu ñöôïc lôïp baèng ngoùi, thì neân duøng ngoùi gioïi laïi. Neáu ñöôïc lôïp baèng xi-maêng thì neân duøng xi-maêng gioïi laïi. Neáu ñöôïc phuû baèng ñaát, thì neân duøng ñaát phuû leân. Neáu töôøng vaùch bò hoûng hoùc thì neân söûa chöõa roài toâ ñaát laïi. Giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng khoâng ñöôïc ñeå yeân nhö theá maø söû duïng, vì chuùng chæ ñöôïc boïc coù moät lôùp moûng, cho neân phaûi duøng hai lôùp toïa cuï phuû leân treân. Khi nguû, neân duøng vaät gì loùt ngoïa cuï, ñöøng ñeå noù chaïm

vaøo thaân mình. Neáu taám neäm daøy thì khoâng ñöôïc gaáp laïi, khieán hö hoûng vaät cuûa chuùng Taêng. Neäm goái ñöôïc xeáp laïi, neáu coù dô baån thì neân ñem giaët. Neáu noù bò raùch thì neân vaù laïi cho laønh. Caàn phaûi giöõ gìn, baûo quaûn giöôøng neäm, ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng nhö vaäy. Neáu khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

VAÁN ÑEÀ BAÛO QUAÛN TRUÙ XÖÙ Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn ôû thaønh Xaù-veä, baáy giôø vaøo thaùng cuoái muøa Xuaân maø caùc Tyø-kheo khoâng söûa chöõa phoøng oác. Ñöùc Nhö Lai vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Naêm vieäc lôïi ích ñoù laø: 1. Xem caùc ñeä töû Thanh vaên coù tham luyeán caùc vieäc höõu vi hay khoâng. 2. Xem hoï coù baøn phieám chuyeän ñôøi hay khoâng. 3. Xem hoï coù ham meâ nguû nghæ hay khoâng. 4. Vì ñeå thaêm vieáng caùc Tyø-kheo beänh. 5. Ñeå cho caùc Tyø-kheo treû tuoåi coù nieàm tin troâng thaáy oai nghi ñónh ñaïc cuûa Ñöùc Nhö Lai maø phaùt taâm hoan hyû. Ñoù goïi laø vì naêm vieäc maø ñi tuaàn haønh caùc phoøng. Khi thaáy caùc phoøng xaù bò hoûng hoùc maø khoâng söûa chöõa, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Phoøng naøy cuûa ai bò hö maø khoâng söûa chöõa? - Baïch Theá Toân! Ñeán luùc an cö Tyø-kheo nhaän phoøng seõ töï söûa chöõa laáy. - Töø nay veà sau, ñeán luùc an cö phaûi söûa chöõa phoøng oác baèng caùch: Saép xeáp muøa an cö khoâng ñöôïc thaáy phoøng oác bò hö haïi khoâng söûa chöõa maø noùi: “Ngöôøi naøo an cö nhaän phoøng seõ töï söõa chöõa laáy”. Neáu phoøng lôïp baèng coû thì duøng coû ñeå gioïi laïi, cho ñeán, neáu phoøng treùt ñaát thì neân duøng ñaát ñeå söûa chöõa, hoaëc böùc töôøng bò troáng thì neân duøng ñaát toâ laïi caùc loã chuoät ñuïc, laáp kín döôùi neàn. Caùc vaät duïng trong phoøng neân caát doàn laïi moät choã. Ngöôøi naøo hoäi ñuû naêm ñieàu kieän sau ñaây thì cöû laøm ngöôøi chia phoøng: 1. Khoâng thieân vò. 2. Khoâng giaän döõ. 3. Khoâng sôï seät. 4. Khoâng ngu si. 5. Bieát ai ñöôïc phoøng, ai chöa ñöôïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 34 755

Ñoù goïi laø naêm ñieàu kieän. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cöû Moã giaùp laøm ngöôøi chia phoøng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Moät laàn baïch, moät laàn Yeát-ma cho ñeán “Taêng baèng loøng cho neân im laëng. Vieäc naøy cöù nhö theá maø thi haønh”. Vò Tyø-kheo ñaõ ñöôïc phaùp Yeát-ma roài phaûi söûa chöõa phoøng söôûi, phoøng aên, giaûng ñöôøng, phoøng taém, nhaø che gieáng, nhaø veä sinh, nhaø ngoõ, choã ñi kinh haønh döôùi goác caây; ñoàng thôøi phaûi ghi cheùp taát caû xem nhieàu hay ít. Neáu nhöõng truù xöù ôû A-luyeän-nhaõ caùch xa nhau thì neân chia phoøng vaøo ngaøy möôøi hai , möôøi ba thaùng tö. Neáu ai khoâng nhaän thì neân ñi ñeán nôi khaùc. Neáu phaàn lôùn ñeàu ôû gaàn nhau thì ñôïi ñeán ngaøy möôøi boán, möôøi laêm chia phoøng vaø ñoïc bieân baûn ôû giöõa chuùng Taêng nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Tinh xaù Moã giaùp coù chöøng aáy phoøng, chöøng aáy giöôøng neäm, chöøng aáy thöùc aên, aên ñeán ngaøy aáy, coù chöøng aáy y an cö”. Thöôïng toïa neân baûo ngöôøi chia phoøng toå chöùc moät böõa cuùng döôøng. Khi chia phoøng neân chia töø Thöôïng toïa cho ñeán Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï, nhöng khoâng ñöôïc chia phoøng cho Sa-di. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo cöù chia ñeå toâi seõ chaêm soùc cho, thì haõy chia. Neáu coù nhieàu phoøng thì neân chia moãi ngöôøi hai phoøng. Neáu ngöôøi aáy noùi: “Toâi khoâng caàn hai phoøng, chæ caàn moät phoøng laø ñuû”, thì neân baûo: “Khoâng phaûi chia ñeå ôû maø laø chia ñeå troâng nom”. Neáu phoøng ít thì chia hai

ngöôøi, ba ngöôøi moät phoøng. Neáu chia nhö vaäy maø khoâng ñuû, thì chia naêm ngöôøi, saùu ngöôøi moät phoøng. Neáu cuõng khoâng ñuû maø coù giaûng ñöôøng roäng, thì taát caû moïi ngöôøi neân vaøo ôû trong giaûng ñöôøng. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa keâ giöôøng lôùn, Haï toïa keâ giöôøng nhoû. Neáu cuõng khoâng ñuû, thì Thöôïng toïa keâ giöôøng nhoû, Haï toïa ngoài neäm coû. Neáu cuõng khoâng ñuû thì Thöôïng toïa neân ngoài kieát giaø, Haï toïa neân ñöùng, hoaëc ra ngoaøi goác caây. Chia phoøng vaøo muøa Ñoâng thì vöøa ñeå ôû maø vöøa ñeå coi soùc. Neáu coù Thöôïng toïa ñeán baûo giao phoøng laïi thì phaûi ra ñi. Neáu chia phoøng vaøo muøa Xuaân thì cuõng nhö vaäy. Coøn chia phoøng vaøo muøa Haï thì vöøa ñeå troâng coi maø vöøa ñeå ôû. Neáu Thöôïng toïa ñeán baûo phaûi ra ñi, thì khoâng neân ñi. Vaøo thaùng cuoái muøa Xuaân, caùc Tyø-kheo neân söûa chöõa phoøng oác nhö treân ñaõ noùi. Neáu khoâng söûa chöõa nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn, nôi thaønh Xaù-veä, vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Theá Toân ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø- kheo moät laàn, Ngaøi thaáy phoøng oác bò doät naùt, hoûng hoùc maø khoâng söûa

chöõa, nöôùc möa ñoïng laïi töøng vuõng trong phoøng, cöûa ngoõ bò moái moït aên, giöôøng neäm thì leân moác xanh, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: “Ñaây laø nhöõng phoøng cuûa ai, bò doät naùt, hö hoûng theá naøy maø khoâng söûa chöõa?”. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, trong muøa Haï an cö neân söûa chöõa phoøng oác, giöôøng neäm, khoâng ñöôïc thaáy phoøng oác giöôøng neäm bò hö hoaïi maø khoâng söûa chöõa. Neáu phoøng ñöôïc lôïp baèng coû thì neân duøng coû ñeå gioïi, cho ñeán neáu ñöôïc phuû baèng ñaát thì duøng ñaát ñeå ñaép laïi, ñoàng thôøi khai thoâng caùc vuõng nöôùc ñoïng ra ñeán doøng nöôùc. Neáu goái neäm cuûa giöôøng naèm, giöôøng ngoài leân moác thì phaûi ñem phôi naéng cho khoâ. Neáu trong phoøng aåm thaáp thì neân keâ giöôøng caùch böùc töôøng, tra chaân giöôøng cho chaéc, ñöøng ñeå moái moït aên. Ñoàng thôøi phaûi queùt saïch boà hoùng vaø löôùi nheän. Moãi nöûa thaùng neân duøng khaên lau nhaø moät laàn. Neáu saøn nhaø khoâ thì neân raám nöôùc roài lau. Neáu saøn nhaø aåm öôùt thì neân lau khoâng maø thoâi. Neáu trong phoøng aåm öôùt thì khoâng ñöôïc röûa tay, röûa chaân, röûa baùt trong ñoù, cuõng khoâng ñöôïc ñoùng kín cöûa maø phaûi thöôøng thöôøng môû cöûa cho gioù loït vaøo. Khoâng ñöôïc ñun khoùi trong phoøng. Vaøo dòp Haï an cö, Tyø-kheo neân söûa chöõa phoøng oác nhö vaäy. Neáu khoâng söûa chöõa nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

TRUÙ XÖÙ A LUYEÄN NHAÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo an cö taïi A- luyeän-nhaõ xong, khoâng gôûi gaám truù xöù cho ai maø boû ñi heát. Sau ñoù bò löûa töï nhieân thieâu chaùy heát phoøng oác. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Tyø-kheo an cö xong neân baûo quaûn phoøng oác baèng caùch: Neáu an cö taïi A-luyeän-nhaõ xong, ñeán muøa Ñoâng muoán dôøi ñeán nôi aám aùp thì khoâng neân ñi taát caû, maø neân yeâu caàu vaøi ba ngöôøi coù theå gaéng nhaãn ôû laïi troâng coi, vaø neân ñeå laïi

thöùc aên ñöøng ñeå bò thieáu thoán. Neáu hoï noùi: “Khoâng ñöôïc; vì sao toâi phaûi ôû laïi nôi hoang vaéng naøy ñeå laøm gì?”, neáu khoâng moät ai ôû laïi caû, thì phaûi ñem taát caû caùc thöù giöôøng neäm, meàn goái, ñoà ñoàng, ñoà saét vaøo trong Tinh xaù ôû thoân xoùm maø gôûi. Giöôøng ngoài, giöôøng naèm neân keâ caùch vaùch, vaø duøng vaät gì loùt döôùi chaân ñeå moái khoûi aên. Khi an cö xong, khoâng ñöôïc thaáy phoøng oác doät naùt, hö haïi, khoâng söûa chöõa maø ra ñi. Neáu phoøng lôïp baèng coû, thì duøng coû gioïi laïi cho ñeán neáu phuû baèng ñaát thì duøng ñaát ñeå ñaép laïi. Ñoàng thôøi toâ laïi phoøng vaø queùt voâi vaøo vaùch. Neáu xung quanh ñoù thænh thoaûng coù ñoát löûa thì neân gôûi gaám vôùi caùc muïc ñoàng: “OÂng thöôøng thöôøng troâng chöøng phoøng oác giuøm toâi”. Caùc truù xöù nôi thoân xoùm cuõng

phaûi baûo quaûn nhö theá. Neáu phoøng söôûi, giaûng ñöôøng, nhaø aên coù hö hao cuõng phaûi söûa chöõa nhö vaäy. Neáu taïi Tinh xaù coù ñaøn-vieät ñang ôû thì neân baûo hoï söûa chöõa; hoaëc sai ngöôøi khaùc söûa chöõa. Neáu truù xöù khoâng coù chuû, cuõng khoâng sai ai ñöôïc, thì taát caû Taêng chuùng phaûi söûa chöõa. Neân chia ñoàng ñeàu moãi ngöôøi moät khuyûu tay, hai, ba khuyûu tay ñeå cuøng laøm cho chu ñaùo. Neáu giöôøng naèm, giöôøng ngoài suùt xoå thì neân ñoùng laïi, buoäc laïi cho chaéc chaén. Neáu neäm, goái xeáp dô baån thì neân ñem giaët cho saïch, neáu coù bò raùch thì neân vaù laïi. Caùc vaät duøng trong phoøng neân xeáp ñoáng laïi moät choã. Tyø-kheo an cö xong, neân söûa chöõa baûo quaûn phoøng oác, giöôøng neäm nhö vaäy. Neáu khoâng söûa chöõa nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

BOÅN PHAÄN CUÛA TYØ-KHEO KHAÙCH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, troâng thaáy giöôøng gheá boû ngoån ngang choã naøy choã kia treân ñaát, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi moät Tyø-kheo: - Giöôøng choõng cuûa ai maø boû ngoån ngang khoâng caát theá naøy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø choã ôû cuûa cöïu Tyø-kheo, coøn con laø khaùch. - Töø nay veà sau, khaùch Tyø-kheo phaûi bieát nhö theá naøy: Khoâng ñöôïc thaáy giöôøng gheá boû ngoån ngang bò moái moït aên maø cöù ñeå yeân. Neáu thaáy boû ngoån ngang thì phaûi thu laïi caát vaøo moät choã. Neáu thaáy ngaõ nghieâng thì phaûi saép laïi cho ngay ngaén, roài duøng vaät gì keâ döôùi chaân ñeå moái khoûi aên. Khi khaùch Tyø-kheo ñeán nôi naøo thì khoâng ñöôïc ñoät nhieân ñem ñoà ñaïc mình vaøo trong phoøng maø phaûi ñeå ñoà vaät laïi moät choã, ñi tìm cöïu Tyø-kheo ñeå xin phoøng. Khi ñöôïc phoøng roài, neáu maët ñaát khoâng baèng phaúng thì neân laáp cho baèng. Neáu coù hang chuoät thì neân laáy ñaát laáp laïi. Neáu coù boà hoùng, maïng nheän thì neân queùt doïn. Giöôøng gheá neáu suùt soå thì neân neâm laïi, buoäc laïi cho chaët cheõ. Ñoàng thôøi phaûi ñaäp giuõ goái neäm roài laáy nöôùc röôùi leân saøn nhaø, lau queùt saïch seõ. Neáu caùi giaù moùc y baèng goã thì neân duøng vaät gì lau cho saïch. Neáu noù baèng tre, trôn tru thì neân duøng tay maø chuøi, neân xem neáu noù vöõng chaéc thì

neân treo baùt leân treân. Neáu chæ ôû laïi coù nöûa ñeâm thì cuõng phaûi laøm caùc vieäc nhö theá xong roài môùi ñi. Neáu khaùch Tyø-kheo khoâng baûo quaûn nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi.

758 BOÄ LUAÄT 2

BOÅN PHAÄN CUÛA CÖÏU TYØ KHEO Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn nôi thaønh Xaù-veä, vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn; cho ñeán, vò Tyø-kheo aáy noùi: “Baïch Theá Toân! Ñoù laø vò khaùch Tyø-kheo baøy bieän ra chöù chaúng phaûi con - cöïu Tyø-kheo”. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, cöïu Tyø-kheo phaûi bieát caùc vieäc nhö sau: Cöïu Tyø- kheo khoâng ñöôïc thaáy giöôøng choõng boû loån ngoån choã naøy choã kia bò moái moït aên maø cöù ñeå yeân nhö vaäy. Neáu thaáy boû ngoån ngang nôi naøy nôi kia thì phaûi ñem chaát ñoáng laïi moät choã. Neáu thaáy bò moái moït aên thì phaûi duøng vaät gì keâ döôùi chaân cho chaéc. Pheùp cuûa cöïu Tyø-kheo laø khoâng ñöôïc choïn ôû caên phoøng toát, coøn giöôøng neäm meàn goái bò hö raùch, buïi baëm thì ñôïi khaùch Tyø-kheo ñeán töï lo lieäu söûa chöõa laáy, maø chính mình phaûi tu boå, söûa chöõa cho toát roài ñôïi khaùch Tyø-kheo. Cöïu Tyø-kheo phaûi bieát caùc vieäc nhö theá. Neáu khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

BOÅN PHAÄN SÖÛA CHÖÕA VAÄT DUÏNG Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn, vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. Cho ñeán, Phaät thaáy theá, tuy bieát nhöng vaãn hoûi moät Tyø-kheo: - Naøy Tyø-kheo! Caùi giöôøng naøy ai traûi ra vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø vò cöïu Tyø-kheo traûi ra, coøn con môùi ñeán ôû. - Töø nay veà sau, khi thaáy giöôøng choõng traûi ra, thì taát caû Tyø-kheo ñeàu phaûi bieát nhö sau: Taát caû Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñeå giöôøng neäm böøa baõi choã naøy choã kia bò möa naéng vaø moái moït aên hoûng. Neáu thaáy boû raûi raùc treân ñaát thì phaûi ñem chaát laïi moät choã. Neáu thaáy bò möa sa naéng taùp thì phaûi ñem caát vaøo trong choã che khuaát. Neáu bò moái aên thì phaûi keâ ôû döôùi chaân. Neáu phoøng oác bò doät thì phaûi lôïp laïi. Neáu phoøng ñöôïc lôïp baèng coû thì duøng coû gioïi laïi, cho ñeán, neáu ñöôïc phuû baèng ñaát, thì duøng ñaát ñaép vaøo. Neáu böùc vaùch bò nöùt vôõ thì neân duøng ñaát toâ treùt laïi. Neáu giöôøng neäm meàn goái dô baån, raùch naùt thì khoâng ñöôïc ñeå yeân nhö vaäy xem maø phaûi ñem giaët giuõ may vaù laïi. Neáu loâng boâng trong goái neäm loøi ra thì phaûi nhoài laïi, gheá daây bò giaõn thöa ra thì phaûi ken laïi cho chaët. Khi ñaùnh kieàn chuøy taäp trung ñeå söûa chöõa giöôøng neäm thì khoâng ñöôïc töø töø ñi ñeán maø phaûi taäp hoïp nhanh choùng. Sau khi taäp hoïp, phaûi cuøng nhau söûa chöõa, ngöôøi thì se daây, keû thì ñan, buoäc, phaûi hôïp söùc cuøng laøm. Neáu chia coâng vieäc, thì moãi ngöôøi neân töï ñem veà laøm. Neáu ñaùnh kieàn

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 34 759

chuøy ñeå taäp trung söûa chöõa giöôøng neäm nhö vaäy thì khoâng ñöôïc noùi toâi laø ngöôøi ôû A-luyeän-nhaõ, toâi khaát thöïc, toâi laø Ñaïi ñöùc, toâi laø Thöôïng toïa khoâng theå laøm, ôû trong ñaây, ai söû duïng thì phaûi töï söûa chöõa laáy, maø taát caû ñeàu phaûi taäp trung, cuøng nhau söûa chöõa, ngöôøi thì se daây, keû thì ñan deät, ngöôøi thì sôn maøu. Taát caû Tyø-kheo ñeàu phaûi taäp hoïp cuøng nhau söûa chöõa nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

VAÁN ÑEÀ ÑAÏI TIEÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñi ñaïi tieän khaép nôi, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö boø, nhö löøa, ñi ñaïi tieän khoâng coù choã nhaát ñònh?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau neân laøm nhaø veä sinh. Nhaø veä sinh khoâng neân laøm höôùng Ñoâng, höôùng Baéc maø neân laøm ôû höôùng Taây, höôùng Nam, choã coù gioù thoaùng. Caùch laøm laø: hoaëc ñaøo haàm, hoaëc laøm treân bôø cao. Neáu döôùi ñaùy haàm coù maïch nöôùc thì tröôùc heát phaûi baûo tònh nhaân laáp kín, roài Tyø-kheo môùi laøm. Neáu ôû döôùi bôø cao coù doøng nöôùc chaûy, thì ñaët moät taám vaùn, ñeå khi ñi caàu phaân rôi xuoáng taám vaùn tröôùc roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Neân laøm hai loã, ba loã, chieàu roäng cuûa loã caàu moät khuyûu tay, chieàu daøi moät khuyûu tay röôõi. Trong nhaø caàu neân ngaên caùch ra, ñeå hai ngöôøi ngoài hai beân khoâng thaáy nhau. ÔÛ beân caïnh nhaø caàu ñeå moät thanh tre, trong nhaø caàu neân ñeå moät caùi giaù treo aùo”. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ñaõ ngoài tröôùc treân caàu roài, sau ñoù coù moät Tyø-kheo khaùc, vì baét ñi caàu gaáp lieàn vaøo trong caàu, ñònh ñi caàu ngay choã vò Tyø-kheo tröôùc ñang ñi. Tyø-kheo aáy beøn keâu leân: “Tröôûng laõo chôù laøm baån toâi”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, caàn phaûi bieát pheùp ñi caàu nhö sau: Khoâng ñöôïc ñeå cho ñau buïng quaù gaáp roài môùi ñi caàu, maø khi môùi baét ñi caàu thì neân ñi lieàn. Khi tôùi ñoù, khoâng ñöôïc laøm thinh böôùc vaøo maø neân khaûy moùng tay. Neáu beân trong caàu coù ngöôøi cuõng phaûi gaûy moùng tay ñaùp laïi. Neáu bò ñau buïng quaù gaáp, thì neân ngoài chaâu ñít laïi vôùi ngöôøi ngoài tröôùc maø cuøng ñi. Khi chöa ñeán caàu, khoâng ñöôïc veùn y phuïc tröôùc maø ñi, neân ngoài treân caàu roài, vöøa veùn, vöøa ñi caàu. Khoâng ñöôïc mang ngoïa cuï cuûa Taêng vaøo caàu tieâu. Khi ngoài vaøo caàu khoâng ñöôïc xæa raêng, truøm ñaàu, che vai aùo beân phaûi, maø neân traät vai aùo, cuõng khoâng ñöôïc ñoïc kinh, thieàn ñònh, quaùn baát tònh vaø ngoài nguû, khieán laøm trôû ngaïi ngöôøi khaùc. Khi ñöùng daäy,

khoâng ñöôïc xaên y quaù cao ñöùng daäy, maø phaûi vöøa ñöùng daäy, vöøa buoâng y xuoáng”. Laïi nöõa, baáy giôø, caùc Tyø-kheo duøng theû tre laøm vaät chuøi ñít, khieán haäu moân bò thöông toån. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng theû tre, theû caây lau, theû goã vaø xöông maø neân duøng vaät meàm, vaät troøn, ñoàng

thôøi khoâng ñöôïc duøng xong roài boû vaøo trong caàu, maø neân boû vaøo trong soït ñaët taïi moät choã. Nhöng neáu haàm caàu saâu ôû treân bôø cao thì boû xuoáng ñoù khoâng coù toäi. Khi ñaïi, tieåu tieän vaø khaïc nhoå neân nhaém ngay giöõa loã, khoâng ñöôïc laøm baån hai beân meùp. Neáu ngöôøi tröôùc laøm baån thì neân duøng theû goã gaït boû cho saïch. Khoâng ñöôïc ñi ñaïi, tieåu tieän xong khoâng duøng nöôùc röûa saïch maø söû duïng toïa cuï, giöôøng neäm cuûa Taêng chuùng. Beân caàu neân ñaët moät thuøng nöôùc; neáu haàm caàu ñaøo choã ñaát baèng thì khoâng ñöôïc ñoå nöôùc chaûy xuoáng haàm caàu; neáu caàu laøm ôû bôø soâng thì ñöôïc duøng. Neân duøng goã, ñaù, ngoùi laøm naép thuøng. Tyø-kheo treû neân theo thöù töï ñoå nöôùc cho ñaày thuøng vaø phaûi suùc thuøng thöôøng xuyeân. Neáu naép baèng vaùn thì khoâng ñöôïc ñeå ngoaøi naéng khieán noù bò hö. Neáu naép baèng saønh, ñaù thì ñöôïc ñeå ngoaøi naéng. Beân caïnh caàu tieâu neân ñeå tro, gieû lau. Neáu trong thuøng nöôùc coù sinh truøng thì khoâng ñöôïc noùi: “Trong naøy coù sinh truøng”, maø neân boû moät naém coû ôû treân ñeå keû khaùc bieát laø trong nöôùc coù truøng. Khoâng ñöôïc duøng nhieàu nöôùc maø phaûi duøng coù chöøng möïc. Neáu thuøng nöôùc heát neân baùo ngöôøi phuï traùch bieát, ñeå sai ngöôøi ñoå vaøo cho ñaày, hoaëc töï mình ñoå vaøo, ít nhaát laø moät ca ñuû cho moät ngöôøi söû duïng. Neáu boä phaän döôùi bò beänh tró thì khoâng ñöôïc röûa maø neân duøng vaät meàm ñeå lau, hoaëc laø vaûi, hoaëc laù caây. Neáu khoâng coù nhaø veä sinh thì neân lau ôû phía sau phoøng. Neáu ngoài ñaïi tieän nôi trieàn nuùi thì khoâng ñöôïc xæa raêng vaø truøm ñaàu, truøm vai maø neân traät vai aùo. Neáu baét ñi caàu vaøo ban ñeâm thì neân duøng chaäu, aâu ñöïng roài ñem ñoå. Neáu khoâng coù ñoà ñöïng thì neân ñi caàu choã ñöôøng nöôùc chaûy roài saùng sôùm doïn saïch. Neáu ñang ôû taïi nhaø söôûi, giaûng ñöôøng maø muoán ñi caàu thì phaûi ra ngoaøi. Neáu baét ñi caàu quaù gaáp khoâng theå ñi kòp thì phaûi ñi caàu taïi moät choã, chöù khoâng ñöôïc laøm nhö boø vöøa ñi vöøa phoùng ueá, roài saùng sôùm doïn deïp, duøng nöôùc röûa saïch, duøng daàu ñeå lau, ít nhaát laø duøng gieû lau maø lau. Khi ñang nhieãu thaùp maø thaáy ñau buïng thì neân ñi caàu. Neáu quaù böùc baùch thì neân ñi taïi moät choã, chöù khoâng ñöôïc vöøa ñi vöøa phoùng ueá dô baån caû chaân nhö loaøi boø. Khi ñi xong phaûi doïn deïp, laáy nöôùc röûa, raéc boät höông, roài lau chuøi. Neáu taïi A-luyeän-nhaõ khoâng coù boät höông thì neân duøng daàu maø lau. Khi muoán vaøo thoân xoùm neân ñaïi tieän tröôùc roài môùi ñi. Khi vaøo

thoân xoùm roài maø baét ñi caàu thì neân ñeán caàu tieâu daønh cho ñaøn oâng, khoâng neân vaøo caàu tieâu cuûa phuï nöõ. Neáu khoâng coù thì neân hoûi ngöôøi ta nôi naøo coù theå ñi caàu ñöôïc. Khi hoûi, khoâng neân hoûi nhöõng coâ gaùi treû, vì khi nghe vaäy hoï seõ cöôøi, maø neân hoûi ngöôøi lôùn tuoåi ñöùng ñaén. Neáu cuõng khoâng coù thì neân vaøo nhöõng ngoâi nhaø troáng. Khi vaøo roài, khoâng ñöôïc ngoài ôû choã quaù troáng traûi, cuõng khoâng neân ngoài choã quaù kín ñaùo khieán ngöôøi ta nghi mình laø keû troäm. Neáu cuõng khoâng coù ngoâi nhaø troáng thì neân ñi caàu ôû beân bôø töôøng nôi meù ñöôøng. Neáu coù baïn thì baûo hoï ngoài chaâu löng laïi ñeå che khuaát. Neáu khi ñi ñöôøng cuøng vôùi khaùch buoân maø

muoán ñaïi tieän thì neân ñi ôû meù ñöôøng cuoái höôùng gioù, ñöøng ñi ôû ñaàu gioù khieán muøi hoâi bay ñeán ngöôøi khaùc. Neáu ban ñeâm muoán ñi caàu thì khoâng ñöôïc laëng thinh maø ñi, maø phaûi noùi cho khaùch buoân bieát, ñeå hoï khoâng nghi mình laø keû troäm, ñoàng thôøi cuõng phaûi ñaïi tieän ôû döôùi höôùng gioù, chöù khoâng ñöôïc ñaïi tieän ôû treân höôùng gioù. Khi ñi thuyeàn vôùi khaùch buoân maø muoán ñi caàu thì neân ñeán choã ñaïi tieän maø ñi, ñoàng thôøi neân duøng moät mieáng goã gaït xuoáng ñeå cho phaân rôi treân mieáng vaùn tröôùc roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Neáu khoâng coù mieáng goã thì ít nhaát ñi treân nuøi coû; neáu cuõng khoâng coù nuøi coû, thì neân duøng caùi boâ ñöïng roài ñem ñoå. Neáu thaáy phaân ueá nôi thaùp, nôi Taêng vieän thì neân doïn saïch. Neáu hai ngöôøi cuøng ñi maø thaáy theá, thì Haï toïa neân doïn deïp. Neáu Haï toïa giöõ giôùi loûng leûo thì baûn thaân mình phaûi doïn. Neáu bò truùng ñoäc maø thaày thuoác baûo phaûi uoáng nöôùc phaân, thì khoâng neân uoáng nöôùc phaân cuûa chính mình maø neân duøng nöôùc phaân cuûa keû khaùc. Tyø-kheo phaûi bieát caùc pheùp veä sinh keå treân. Neáu khoâng bieát nhöõng vieäc nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

VAÁN ÑEÀ TIEÅU TIEÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo tieåu tieän khaép nôi, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö boø, löøa tieåu tieän khaép nôi? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Cho ñeán, Phaät daïy: “Töø nay veà sau neân laøm choã ñi tieåu. Caùch laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc laøm ôû höôùng Baéc, höôùng Ñoâng maø neân laøm ôû höôùng Taây, höôùng Nam, choã thoaùng gioù”. Luùc aáy coù Tyø-kheo ñi tieåu, roài Tyø-kheo khaùc cuõng ñeán ñoù ñeå tieåu. Vò Tyø-kheo tröôùc noùi: “Tröôûng laõo chôù laøm baån toâi”.

762 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, pheùp tieåu tieän phaûi bieát nhö sau: Khoâng ñöôïc ñeå cho böùc baùch roài môùi ñi maø khi muoán ñi tieåu thì phaûi ñi lieàn. Tröôùc khi vaøo caàu tieåu phaûi khaûy moùng tay; neáu trong ñoù ñaõ coù ngöôøi thì cuõng phaûi khaûy moùng tay ñaùp laïi. Neáu quaù gaáp thì neân ñöùng quay löng vôùi ngöôøi tröôùc, vaø ngöôøi tröôùc neân nhöôøng choã cho nhau. Khi tieåu tieän khoâng ñöôïc truøm ñaàu, che vai vaø xæa raêng, maø neân veùn aùo beân phaûi maø tieåu. Luùc ñang tieåu khoâng ñöôïc thieàn ñònh, nguû, tuïng kinh vaø quaùn baát tònh laøm trôû ngaïi ngöôøi ñi sau. Khi tieåu xong phaûi ra ngay. Neáu khoâng coù choã tieåu tieän thì neân duøng caùi bình ñeå ñöïng; treân bình neân ñeå moät caùi aâu coù loã thoâng döôùi ñaùy, tieåu tieän vaøo trong caùi aâu ñoù roài môû nuùt cho chaûy vaøo trong bình. Neáu khoâng coù aâu thì neân duøng caùi muoãng ñeå roùt vaøo bình. Khoâng ñöôïc ñaïi tieän vaø khaïc nhoå vaøo trong bình. Tyø-kheo treû phaûi theo thöù töï ñoå caùi bình aáy. Khi ñoå, phaûi ñoå ôû choã khuaát, khoâng ñöôïc ñoå treân thöôïng löu cuûa thaùp, vieän. Sau khi ñoå phaûi duøng nöôùc röûa saïch roài uùp xuoáng ñaát. Neáu khoâng coù bình thì moãi ngöôøi neân tìm ñoà ñöïng rieâng. Neáu ñoà ñöïng baèng

ñaát thì khi röûa xong ñem uùp xuoáng ñaát. Neáu ñoà ñöïng baèng goã thì khi ñoå xong neân ñeå trong maùt cho khoûi bò hö; ñoàng thôøi neân buoäc daây maø xaùch. Ban ñeâm neân ñem noù ñaët döôùi giöôøng. Neáu khoâng coù ñoà chöùa thì (ban ñeâm) neân ñi tieåu ôû choã raõnh nöôùc. Nhöng raõnh nöôùc ñoù khoâng ñöôïc chaûy veà höôùng thaùp, phoøng söôûi vaø giaûng ñöôøng. Khi muoán ñi tieåu thì neân ñi ngay. Neáu caáp baùch quaù khoâng ñi kòp, thì neân tieåu tieän taïi moät choã. Khi tieåu xong, duøng nöôùc röûa, daàu boâi, roài lau chuøi saïch. Neáu ñang nhieãu thaùp maø baét ñi tieåu thì phaûi ñi ngay. Neáu caáp baùch quaù, cuõng khoâng ñöôïc vöøa ñi, vöøa tieåu maø neân tieåu taïi moät choã. Khi tieåu xong, duøng nöôùc röûa roài boâi höông thôm. Neáu ôû nôi hoang vaéng khoâng coù höông thôm, thì neân duøng daàu boâi leân. Neáu muoán ñi vaøo thoân xoùm thì neân tieåu tieän tröôùc roài môùi ñi. Khi ñang ôû nôi thoân xoùm maø muoán tieåu tieän thì neân tieåu tieän ôû choã khuaát. Neáu caáp baùch quaù khoâng ñeán choã khuaát kòp thì höôùng vaøo bôø töôøng maø tieåu. Neáu coù ñoàng baïn thì neân baûo hoï xoay löng laïi ñeå che mình. Neáu ñi ñöôøng vôùi khaùch buoân maø muoán tieåu tieän thì neân ñi ôû höôùng cuoái gioù, khoâng ñöôïc ñi ôû ñaàu gioù. Neáu nghæ laïi ban ñeâm, khi ñi tieåu tieän cuõng phaûi ñi ôû höôùng cuoái gioù. Luùc muoán ñi phaûi noùi cho hoï bieát, ñeå hoï khoûi ngôø mình laø keû troäm. Neáu ñi thuyeàn thì neân ñeán choã tieåu tieän maø tieåu. Neáu khoâng coù choã ñi tieåu thì neân tieåu vaøo trong ñoà ñöïng roài ñem ñoå.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 34 763

Tyø-kheo beänh, neáu thaày thuoác baûo phaûi uoáng nöôùc tieåu thì khoâng ñöôïc laáy nöôùc tieåu luùc ñaàu vaø luùc cuoái maø neân laáy nöôùc tieåu ôû khoaûng giöõa, hoaëc laáy nöôùc tieåu cuûa chính mình, hoaëc xin nöôùc tieåu cuûa ngöôøi khaùc maø uoáng. Pheùp tieåu tieän phaûi laøm nhö treân; neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

VAÁN ÑEÀ TAÊM XÆA RAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng caây xæa raêng chöa chuoát voùt, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû hung aùc, caàm nguyeân caû caønh caây maø xæa raêng?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng caây xæa raêng”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhaân dòp ñaïi hoäi, Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp, thì coù Tyø-kheo hoâi mieäng neân ngoài ôû phía cuoái höôùng gioù. Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo maø ngoài rieâng moät choã nhö ngöôøi coù ñieàu chi oaùn haän vaäy? - Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp xæa raêng, vò naøy bò hoâi mieäng sôï aûnh höôûng ñeán caùc baäc phaïm haïnh neân phaûi ngoài ôû cuoái gioù. - Ta cho pheùp duøng taêm xæa raêng nhöng phaûi öôùc löôïng maø duøng, daøi nhaát laø möôøi saùu loùng tay. Laïi nöõa, luùc aáy coù ñaøn-vieät troàng caây taïi nôi hoang vaéng, roài Tyø- kheo nhoå caây aáy laøm caây xæa raêng. Chuû nhaân thaáy theá loøng khoâng vui beøn ñi ñeán choã Phaät trình baøy vieäc aáy leân Theá Toân. Phaät

tuøy thuaän thuyeát phaùp khieán taâm oâng ta hoan hyû, roài oâng leã Phaät maø caùo lui. Ñoaïn Phaät baûo goïi vò Tyø-kheo kia ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao oâng duøng caây coù hoa traùi laøm taêm xæa raêng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp oâng duøng caây coù hoa traùi laøm taêm xæa raêng. Hôn nöõa, khi xæa raêng khoâng ñöôïc ôû taïi phoøng söôûi, giaûng ñöôøng, phoøng aên vaø ôû tröôùc chö Taêng, tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, tröôùc thaùp, tröôùc töôïng. Khi xæa cuõng khoâng ñöôïc truøm ñaàu, che vai maø phaûi veùn aùo phaûi, ôû taïi choã khuaát. Neáu ôû phoøng Taêng thì neân duøng ve, hoäp maø ñöïng taêm. Khi taêm xæa roài khoâng ñöôïc boû laïi vaøo trong hoäp, khoâng ñöôïc vöùt nôi

chuøa, thaùp vaø nôi thöôøng ñi laïi. Khi naïo löôõi khoâng ñöôïc laøm nhö keû daâm daät. Naïo xong, phaûi röûa caây naïo roài caát vaøo moät choã. Neáu caây xæa raêng khoù tìm, thì khi xæa xong, caét boû choã ñaõ xæa, ñem röûa roài caát ñeå ngaøy mai duøng laïi. Laïi nöõa, baáy giôø coù moät Tyø-kheo ñang xæa caây taêm ñaõ cuøn, troâng thaáy Ñöùc Theá Toân ñi ñeán, vì loøng kính troïng neân thaày nuoát khuùc taêm vaøo, khieán khuùc taêm maéc nôi coå, laøm cho thaày aûo naõo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng caây xæa raêng quaù cuøn; daøi nhaát laø möôøi saùu loùng tay, vaø ngaén nhaát laø boán loùng tay trôû leân. Khi xæa neân ôû nôi vaéng veû, röûa tay saïch roài môùi xæa raêng. Khi xæa xong, ñem röûa caây taêm roài môùi vöùt. Khi duøng khoâng ñöôïc laøm nhö boïn phoùng ñaõng, vì xæa raêng laø ñeå tröø boû hoâi mieäng maø thoâi. Khi xæa raêng khoâng ñöôïc nuoát nöôùc xæa raêng, nhöng neáu lôõ nuoát phaûi thì khoâng coù toäi. Khi Tyø-kheo bò beänh neáu thaày thuoác baûo phaûi nuoát nöôùc xæa raêng (nöôùc nhaêm caây taêm) môùi laønh beänh thì neân vaâng lôøi maø nuoát. Neáu khoâng coù caây xæa raêng thì neân duøng tro, muoái, ñaát, gaïch, göøng, ñaù, coû, caây laøm cho saïch mieäng roài môùi aên. Neáu taïi nôi chuøa, thaùp, thaáy coù taêm xæa raêng thì neân löôïm vöùt ñi. Neáu caû hai ngöôøi cuøng thaáy, thì ngöôøi nhoû neân löôïm vöùt. Neáu thaáy Haï toïa giöõ giôùi lô mô thì töï mình neân löôïm vöùt ñi. Pheùp duøng taêm xæa raêng phaûi nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Keä toùm taét: “Traûi giöôøng, cuoái thaùng Xuaân, An cö, saép choã ngoài. Tyø-kheo khaùch vaø cöïu, Taát caû ñeàu nhö vaäy. Caàu tieâu, ñaïi tieåu tieän Duøng taêm, heát phaåm hai”. ----------

VAÁN ÑEÀ VAÙ Y Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Nhö Lai ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, troâng thaáy vò Tyø-kheo ñang traûi y treân ñaát ñeå vaù, Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi neân saém chieáu. Caùch laøm chieáu laø duøng tre, saäy daøi chöøng möôøi khuyûu tay, beà ngang chöøng saùu khuyûu tay maø laøm. Khi muoán vaù y thì neân ñem chieáu traûi ôû giaûng ñöôøng hoaëc phoøng söôûi, phoøng ngoài thieàn, roài xoå y

ra treân ñoù maø vaù, ñoàng thôøi phaûi röûa chaân roài môùi ngoài. Neáu khoâng röûa chaân thì phaûi xeáp chaân laïi maø ngoài leân treân, ñöøng ñeå baøn chaân chaïm vaøo chieáu. Khoâng ñöôïc phôi nguõ coác, phôi y, nhuoäm y treân chieáu; cuõng khoâng ñöôïc ñeå cho naéng taùp, möa sa, hoaëc chim muoâng laøm dô baån chieáu. Khi vaù y xong phaûi cuoán laïi ñem caát vaøo choã che khuaát. Neáu khoâng coù chieáu thì neân vaù y treân giöôøng. Neáu cuõng khoâng coù giöôøng, thì neân duøng khaên lau saïch phoøng söôûi, giaûng ñöôøng, roài ñem y ra vaù. Khi vaù y phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi”. ----------

VAÁN ÑEÀ NGAÊN CHOÃ NAÈM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo ngoài thieàn xong trôû veà, ñaïp nhaèm baøn chaân laïnh cuûa thaày vaøo ngöôøi khaùc khieán vò Tyø-kheo aáy caûm thaáy giaät mình, khoâng an. Do theá, caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau neân duøng vaät gì ñeå ngaên choã naèm ra. Phöông phaùp laøm baèng caùch duøng tre, nöùa, lau döïng ñöùng boán goùc roài duøng daây buoäc laïi. Khi ngoài thieàn trôû veà thì môû ra, luùc vaøo trong roài thì ñoùng laïi. Ban ngaøy neân môû ra, khoâng neân ñoùng laïi, coøn ban ñeâm thì neân buoâng xuoáng. Phöông phaùp ngaên choã naèm phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi”. ---------- VAÁN ÑEÀ LAU PHOØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, vì naêm vieäc lôïi ích neân Ñöùc Theá Toân cöù naêm hoâm ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, troâng thaáy phoøng oác bò doät naùt maø khoâng söûa chöõa, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: “Phoøng naøy cuûa ai maø ñeå doät naùt nhö theá naøy? Töø nay veà sau, vieäc phoøng oác phaûi xöû trí nhö theá naøy: Khoâng ñöôïc thaáy phoøng oác bò doät naùt maø khoâng söûa chöõa. Neáu phoøng ñöôïc lôïp baèng coû thì duøng coû gioïi laïi, cho ñeán neáu ñöôïc phuû baèng ñaát thì duøng ñaát ñaép leân. Ñoàng thôøi neân thöôøng thöôøng queùt maïng nheän vaø buïi baëm, neân laáp baèng nhöõng choã loài loõm, duøng ñaát bòt kín caùc hang chuoät, vaø moãi nöûa thaùng neân duøng gieû lau nhaø moät laàn. Neáu neàn nhaø khoâ thì neân taåm khaên lau cho öôùt ñeå lau; coøn neàn nhaø öôùt thì chæ neân lau baèng khaên khoâ. Neáu neàn nhaø ñöôïc sôn xanh thì neân duøng vaät gì boïc chaân giöôøng laïi ñoàng thôøi khoâng ñöôïc ñoát ñeøn, ñi kinh haønh hay boû giaøy deùp treân ñoù, cuõng khoâng ñöôïc khaïc nhoå maø neân duøng oáng nhoå ñeå ñöïng. Neáu ngoâi nhaø giöõa thì ñöôïc röûa chaân, röûa tay, röûa maët hoaëc röûa baùt taïi ñoù. Neáu ngoâi nhaø döôùi thì ñöôïc ñoát ñeøn, ñi kinh haønh, röûa tay, chaân, röûa maët vaø röûa baùt taïi ñoù.

Veà vaán ñeà phoøng oác phaûi xöû duïng nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi”. ----------

VAÁN ÑEÀ KHAÏC NHOÅ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, vì naêm vieäc lôïi ích neân cöù naêm hoâm Ñöùc Theá Toân ñi tuaàn haønh qua phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn, thaáy treân caùc böùc töôøng cuûa phoøng oác, giaûng ñöôøng coù nhöõng baõi nöôùc mieáng chaûy nhieåu xuoáng ñaát, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: “Keû naøo nhoå nöôùc mieáng baån thæu nhö theá naøy? Töø nay veà sau, khi khaïc nhoå phaûi laøm theá naøy: Böùc töôøng coù ñöôïc toâ hay khoâng toâ ñeàu khoâng ñöôïc nhoå treân ñoù. Neáu döôùi neàn nhaø khoâng toâ thì ñöôïc nhoå taïi moät choã roài duøng baøn chaân chaø ñi chöù khoâng ñöôïc nhoå lung tung dô baån. Nôi neàn nhaø neân ñaët moät oáng nhoå, trong oáng nhoå neân boû caùt hoaëc tro, döôùi oáng nhoå keâ moät hoøn ñaù cöùng, thænh thoaûng phaûi ñem ñoå, ñöøng ñeå hoâi thoái, truøng sinh, neân duøng nöôùc trong röûa saïch roài uùp xuoáng cho khoâ. Khoâng ñöôïc vöùt taêm xæa raêng vaøo trong ñoù. ÔÛ trong khuoân vieân chuøa, khi muoán nhoå thì nhoå xong phaûi duøng goùt giaøy chaø ñi. Neáu neàn nhaø coù loùt thaûm thì neân duøng oáng nhoå. Neáu ñang aên maø muoán nhoå thì khoâng ñöôïc nhoå toeït xuoáng ñaát khieán cho Tyø-kheo ngoài beân caïnh nhôøm gôùm, maø neân nhoå ôû giöõa hai chaân mình, roài duøng goùt chaân chaø ñi. Neáu ñaøm ra lieân tuïc nhieàu quaù thì neân ra ngoaøi nhoå xong roài vaøo ngoài laïi. Neáu ñang ôû tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maø muoán nhoå, thì neân ñeán choã kín ñaùo maø nhoå. Neáu ñang ôû nôi thoân xoùm maø muoán khaïc nhoå, thì neân nhoå ôû caïnh chaân mình, roài duøng chaân chaø ñi. Neáu choã ñoù laø ñaát buõn (mòn) thì nhoå xuoáng ñoù khoâng coù toäi. Neáu thaáy nhöõng baõi nöôùc boït ôû nôi thaùp, nôi taêng vieän thì neân duøng chaân chaø ñi. Neáu hai ngöôøi cuøng thaáy moät luùc, thì ngöôøi nhoû hôn neân laøm. Neáu ngöôøi nhoû giöõ giôùi hôøi hôït thì töï mình neân chaø. Tyø-kheo khi khaïc nhoå phaûi bieát nhö theá. Neáu ai khoâng bieát nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi”. ----------

VAÁN ÑEÀ SÖÛ DUÏNG BAÙT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù vò Tyø-kheo ñeå caùi baùt taïi choã loã troáng, bò côn gioù loác thoåi laøm rôi xuoáng ñaát vôõ beå, ñeán luùc nghe tieáng baûng ñaùnh baùo hieäu duøng chaùo, thaày ñi laáy baùt thì than oâi chæ coøn moät ñoáng meû saønh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi thaày Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät

lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi, vaán ñeà baùt phaûi bieát nhö sau: Khoâng ñöôïc ñem baùt ñeå ôû choã loã hoång, beân caïnh bôø, choã nguy hieåm; khoâng ñöôïc ñeå ôû choã caùnh cöûa môû vaø nôi thöôøng ñi laïi; khoâng ñöôïc duøng tro chuøi baùt khieán noù phai maøu, maø neân duøng nöôùc laù caây, neáu khoâng coù caùt thì neân duøng khaên maø lau. Khi röûa, khoâng ñöôïc ngoài ôû trieàn bôø, choã nguy hieåm, treân taûng ñaù, treân ñoáng gaïch. Khoâng ñöôïc ngoài beân coäi caây Ña-la, beân coäi caây Ca-tyø-ñaø, beân coäi caây Na-leâ. Röûa baùt neân ngoài choøm hoåm, hoaëc quì goái caùch ñaát chöøng moät gang tay. Neân röûa baùt Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ tröôùc roài

môùi röûa baùt mình sau. Khoâng ñöôïc ñem nöôùc thöøa trong baùt cuûa mình ñoå vaøo baùt cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maø neân duøng nöôùc thöøa trong baùt cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñeå röûa baùt mình. Khi baùt khoâ, doïn caát thì cuõng phaûi doïn baùt cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ tröôùc. Khi caát baùt vaøo tuùi xaùch phaûi caát baùt cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ tröôùc. Ñoàng thôøi neân ngoài choøm hoåm, laáy caùi ñai tuùi xoû qua caùnh tay, ñaët treân ñaàu goái, roài caát baùt vaøo, ñoaïn, ñem ñeå treân giöôøng hoaëc treân gheá. Tuùi ñöïng baùt neân may hai hay ba lôùp. Khi muoán treo baùt neân lay caây truï xem coù vöõng chaéc hay khoâng roài môùi treo. Neáu khoâng coù choã treo thì neân ñeå baùt treân giöôøng, neáu nôi aáy coù roå ñöïng rau che chôû thì ñöôïc ñeå, hoaëc coù soùng baùt thì ñöôïc ñeå, nhöng ñööng ñeå chuùng uùp ngöôïc laïi nhau. Soùng baùt neân laøm vaønh. Khoâng ñöôïc laáy baùt trong boùng toái; khoâng ñöôïc laáy baùt khi tay baån, maø phaûi röûa tay saïch roài môùi laáy. Khi laáy baùt, moät tay caàm hai caùi, moät tay caàm moät caùi, khoâng ñöôïc caàm tôùi boán caùi. Khi trao baùt khoâng ñöôïc ñöa ñoät ngoät maø neân hoûi: “Thaày laáy baùt chöa?”, neáu ñaùp: “Laáy”, thì môùi ñaët baùt xuoáng. Khoâng ñöôïc ñem baùt ñöïng nhöõng vaät oâ ueá cuõng khoâng ñöôïc duøng ñöïng nöôùc ñeå caïo ñaàu, röûa tay chaân, röûa maët, hay duøng trong nhaø taém vaø duøng muùc nöôùc röûa tieåu tieän. Phaûi giöõ gìn baùt nhö giöõ gìn ñoâi maét. Neáu khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

VAÁN ÑEÀ DUØNG CHAÙO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cheâ bai chaùo, neáu thaáy chaùo loûng lieàn noùi: “Ñaây khoâng phaûi laø chaùo maø laø soâng Dieâu-phuø-na”. Neáu thaáy chaùo ñaëc, lieàn noùi: “Ñaây khoâng phaûi laø chaùo maø laø côm cöùng laøm gaõy raêng ngöôøi ta”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn

baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi, vaán ñeà chaùo neân bieát nhö theá naøy: Khi nghe tieáng baûng ñaùnh baùo hieäu aên chaùo thì phaûi bieát ñoù laø chaùo ñaõi cho hai boä Taêng hay cho moät boä Taêng, hay cho thaày troø quyeán thuoäc. Khi bieát roài thì neân ñi, ñeán nôi roài thì khoâng ñöôïc nhìn vaøo hình thöùc ñeå khen cheâ ñaëc loûng maø coù sao thì nhaän vaäy; cuõng khoâng ñöôïc laáy vöôït thöù töï cuûa mình. Khi laáy khoâng ñöôïc truøm ñaàu, truøm vai, mang giaøy deùp maø neân côûi giaøy, veùn vai aùo beân phaûi ñeå laáy. Neáu ngöôøi ñöa chaùo ñi qua nhanh thì ít nhaát neân thaùo goùt giaøy ñeå laáy. Neáu khoâng kòp thaùo giaøy thì ñôïi hoï ñi trôû laïi roài laáy, hoaëc nhôø ngöôøi khaùc laáy. Neáu ngoài thì laáy theo thöù töï. Neáu thaáy chaùo loûng thì khoâng ñöôïc noùi: “Trong quaù, gioáng nhö soâng Dieâu-phuø-na, thaáy caû boùng traêng”. Neáu thaáy chaùo ñaëc thì khoâng ñöôïc noùi: “Ñaây laø côm cöùng, laøm gaõy raêng ngöôøi ta”, maø heã cho sao thì neân nhaän vaäy. Vaán ñeà chaùo neân xöû trí nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy, thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

OAI NGHI KHI ÑÖÙNG Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñang ngoài thieàn trong hang ñaù Ñeá-thích beân trieàn nuùi, roài moät Tyø-kheo khaùc ñeán ñöùng tröôùc cöûa hang khieán cho taâm vò Tyø-kheo ngoài thieàn khoâng ñöôïc ñònh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi khi ñöùng phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc vò Tyø-kheo ñang ngoài thieàn; khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc chuùng Taêng; khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc choã moïi ngöôøi ñang ngoài; khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaø caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo; cuõng khoâng ñöôïc mang giaøy, ñeo ñai, truøm ñaàu hoaëc buoâng thoõng hai tay ñöùng beân caïnh caùc Ngaøi. Nhöng neáu bò beänh thì khoâng coù toäi, khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc daâm nöõ, tröôùc keû ñaùnh baïc, tröôùc quaùn röôïu, tröôùc keû ñoà teå, tröôùc nhaø lao vaø tröôùc keû saùt nhaân. Khoâng ñöôïc ñöùng choã che khuaát kín ñaùo. Vaán ñeà ñöùng phaûi bieát xöû trí nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 769

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 35

Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÀN HAI CUÛA PHAÙP OAI NGHI

CAÙCH THÖÙC ÑI KINH HAØNH

Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù moät Tyø-kheo mang guoác goã ñi kinh haønh tröôùc moät Tyø-kheo khaùc ñang ngoài thieàn, khieán Tyø-kheo naøy taâm khoâng ñöôïc ñònh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi vò Tyø-kheo aáy ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi phaûi ñi kinh haønh nhö sau: Khoâng ñöôïc ñi kinh haønh tröôùc Tyø-kheo ñang ngoài thieàn, tröôùc chuùng Taêng, tröôùc ñoà chuùng, tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaø tröôùc Tyø-kheo Tröôûng laõo. Nhöng neáu coù beänh uoáng söõa, thuoác xoå thì ñöôïc ñi kinh haønh tröôùc hoï. Khi ñi khoâng ñöôïc quay löng maø neân quay maët, quay tay phaûi veà phía hoï. Neáu cuøng ñi kinh haønh vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì khoâng ñöôïc ñi tröôùc, khoâng ñöôïc ñi ngang haøng maø phaûi ñi sau. Khi trôû veà, khoâng ñöôïc ñi tröôùc maø phaûi ñi sau, höôùng maët vaø tay phaûi veà phía caùc ngaøi. Khoâng ñöôïc ñi kinh haønh tröôùc daâm nöõ, tröôùc keû ñaùnh baïc, tröôùc quaùn röôïu, tröôùc loø moå thòt, tröôùc tuø nhaân, tröôùc keû gieát ngöôøi. Khoâng ñöôïc ñi kinh haønh nhöõng nôi aâm u, maø neân ñi kinh haønh nhöõng nôi khoâng aâm u, khoâng troáng traûi quaù. Pheùp ñi kinh haønh phaûi nhö theá. Neáu khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi.

770 BOÄ LUAÄT 2

CAÙCH THÖÙC NGOÀI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài theo theá ngoài cuûa laïc ñaø. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ngoài theo kieåu laïc ñaø maø neân ngoài kieát giaø. Neáu ngoài laâu moûi meät thì neân duoãi töøng chaân moät ra ñeå thö giaõn, chöù khoâng ñöôïc duoãi caû hai chaân cuøng moät luùc, hoaëc laø ñöùng daäy ñi kinh haønh. Khi ngoài trong phoøng thieàn khoâng ñöôïc truøm ñaàu, nhöng neáu vì giaø beänh thì ñöôïc truøm moät nöûa ñaàu vaø moät beân tai. Neáu ôû nôi vaéng veû, döôùi goác caây thì truøm ñaàu khoâng coù toäi. Khi ôû tröôùc Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, Thöôïng toïa, Tyø-kheo Tröôûng laõo ñang ngoài hoaëc ñöùng thì mình khoâng ñöôïc ngoài. Khoâng ñöôïc ngoài tröôùc daâm nöõ cho ñeán ngoài nôi aâm u maø neân ngoài nhöõng nôi khoâng aâm u, khoâng troáng traûi quaù. Tyø-kheo neân ngoài nhö vaäy. Neáu ai khoâng ngoài nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

CAÙCH THÖÙC NAÈM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo naèm saáp, naèm ngöûa, naèm nghieâng beân traùi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, phaûi naèm nhö theá naøy: Khoâng ñöôïc naèm nhö ngaï quyû, khoâng naèm nhö A-tu-la, khoâng ñöôïc naèm nhö keû tham duïc. Neáu naèm ngöûa töùc laø naèm nhö a-tu-la, naèm saáp laø naèm nhö ngaï quyû, naèm nghieâng beân traùi laø naèm nhö keû tham duïc. Tyø-kheo phaûi naèm nhö sö töû vua cuûa loaøi thuù, quay ñaàu veà höôùng mình. Khi duoãi chaân tay khoâng ñöôïc duoãi veà phía beân traùi maø neân duoãi veà phía beân phaûi, ñaàu höôùng veà phía giaù y. Khoâng ñöôïc höôùng chaân veà phía Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo. Ñaàu ñeâm khoâng ñöôïc keâu leân: “Moûi meät quaù”, roài naèm, maø phaûi tö duy chaân chaùnh veà ñaïo nghieäp cuûa mình, ñeán luùc nöûa ñeâm môùi naèm. Khi naèm neân naèm nghieâng veà beân phaûi nhö sö töû chuùa, ñaët choàng hai chaân leân nhau, ngaäm mieäng laïi, ñaët löôõi treân noùc hoïng, goái ñaàu leân tay phaûi, tay traùi ñeå doïc theo thaân mình, khoâng boû

nieäm töôûng tö duy haønh ñaïo. Khoâng ñöôïc nguû cho tôùi luùc maët trôøi moïc maø ñeán cuoái ñeâm neân thöùc daäy ngoài tö duy veà ñaïo nghieäp cuûa mình. Neáu trong ñeâm nguû say khoâng trôû mình thì khoâng coù toäi. Neáu vì giaø yeáu hay beân phaûi coù muït nhoït neân khoâng naèm nghieâng veà beân phaûi ñöôïc thì khoâng coù toäi. Caùch thöùc naèm cuûa Tyø-kheo phaûi nhö theá. Neáu ai khoâng naèm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. Keä toùm taét: “Vaù y, reøm ngaên caùch, Phoøng xaù vaø khaïc nhoå, Soùng baùt, chaùo, ñi, ñöùng, Ngoài, naèm, phaàn thöù ba”. ----------

CAÙCH CÖ XÖÛ GIÖÕA CÖÏU VAØ KHAÙCH TYØ KHEO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo ñoùng coảng Tinh xaù, ngoài noùi chuyeän phieám. Khaùch Tyø-kheo ñeán goõ cöûa, goïi maø hoï khoâng nghe. Khaùch Tyø-kheo beøn leo töôøng vaøo. Cöïu Tyø-kheo lieàn hoûi khaùch Tyø-kheo: - Tröôûng laõo ñi vaøo töø loái naøo vaäy? - Leo töôøng vaøo. - Vì sao thaày laïi leo töôøng vaøo? - Theá thì vì sao caùc vò ñoùng cöûa, toâi goïi maø khoâng traû lôøi? Do vaäy, hai ñaøng caõi nhau, roài hoï cuøng nhau ñi ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoùng coảng ngoài noùi chuyeän phieám, cuõng khoâng ñöôïc leo töôøng maø vaøo. Khaùch vaø cöïu Tyø-kheo neân xöû söï nhö sau: Khaùch Tyø-kheo khi ra ñi phaûi ñem theo chìa khoùa cöûa, ñaõy loïc nöôùc, oáng ñöïng kim, trong ñoaøn löõ haønh coù moät ngöôøi ñem theo thì taát caû khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu khoâng coù ai ñem theo caû thì moïi ngöôøi ñeàu coù toäi. Treân ñöôøng ñi, neáu coù ngöôøi beänh thì phaûi thay hoï gaùnh giuùp y baùt, khoâng ñöôïc boû ñi tröôùc maø phaûi giuùp ñôõ nhau cuøng ñi. Neáu ngöôøi beänh khoâng theå ñi ñöôïc thì neân thueâ möôùn xe coä chôû ñi. Neáu ôû giöõa ñöôøng coù choã aåm thaáp thì ngöôøi treû neân ñi tröôùc. Neáu sôï quaân giaëc, coïp, soùi thì neân ñeå ngöôøi giaø ôû giöõa. Neáu muoán cho quaân giaëc sinh taâm töø thì neân ñeå ngöôøi giaø ñi tröôùc. Khi ñi ngang qua xoùm laøng, neáu thaáy coù chuøa thaùp thì neân ñi theo con ñöôøng moøn, khoâng ñöôïc ñi theo con ñöôøng taét ngang qua beân traùi, beân phaûi. Neáu muoán nghæ laïi thì tröôùc heát neân sai hai Tyø-kheo treû ñi vaøo thoân xoùm xin choã taïm truù, xin nöôùc giaûi

khaùt, daàu thoa chaân, böõa aên tröôùc, böõa aên sau. Khi ra ñi caùc Tyø-kheo aáy phaûi buoäc laïi ñai y, baïch veà vieäc mình ñi vaøo thoân xoùm phi thôøi. Khi ñaõ xin ñöôïc choã truù phaûi trôû veà baùo laïi: “Ñaõ xin ñöôïc choã truù”. Neáu coù ao nöôùc, gieáng nöôùc thì neân taém röûa, buoäc laïi ñai y, thöa hoûi laãn nhau roài môùi vaøo. Neáu muoán uoáng nöôùc ñöôøng pheøn thì neân uoáng ôû ngoaøi thoân xoùm, ñöøng ñeå ngöôøi ta troâng thaáy, hoï seõ nghi ngôø ngöôøi xuaát gia maø aên phi thôøi. Khoâng ñöôïc goàng gaùnh ñi vaøo maø neân chia y vaät ra cuøng caàm ñi vaøo. Neáu ñöôïc ngöôøi ta tuyeân boá: “Tuøy yù maø an truù”, thì ngöôøi ñi sau khoâng baïch, vaøo khoâng coù toäi. Khi vaøo khoâng ñöôïc ñi con ñöôøng khaùc. nhöng neáu con ñöôøng tröôùc bò trôû ngaïi thì ñi con ñöôøng khaùc khoâng coù toäi. Neáu trong xoùm laøng coù Tinh xaù thì neân ñeán ñoù truù. Neáu taïi A-luyeän- nhaõ coù ao nöôùc, gieáng nöôùc thì cuõng neân taém röûa roài môùi vaøo. Khoâng ñöôïc goàng gaùnh coàng keành maø neân chia y vaät giaøy deùp, thaùo ñoøn gaùnh cuøng nhau caàm ñi. Neáu thaáy coù chuøa thaùp thì neân ñi voøng beân phaûi, khoâng ñöôïc noùi naêng lôùn tieáng khi ñi vaøo. Neáu thaáy Tyø-kheo quen bieát töø tröôùc thì khoâng ñöôïc la leân: “OÂi chao, thaày vaãn coøn ôû ñaây chaêng? Thaày soáng nôi ñaây roài cheát nôi ñaây, maø khoâng rôøi khoûi thöùc aên cuûa daõ can naøy”. Cöïu Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc noùi: “OÂi chao, gioáng nhö tuø nhaân vöøa thoaùt khoûi goâng cuøm, ñaõ boán, naêm naêm roài chuùng ta khoâng gaëp nhau”. Khaùch Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc hoûi: “Thaày bao nhieâu tuoåi? Toâi phaûi ôû phoøng

naøy", cuõng khoâng ñöôïc hoûi: "Ngaøy mai ai laøm böõa aên tröôùc, böõa aên sau? Coù thöùc aên gì ngon khoâng?". Cöïu Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñoùng coång ngoài noùi chuyeän. Neáu muoán toâ töôøng ôû sau nhaø hay laøm caùc vieäc khaùc thì neân sai ngöôøi laøm vöôøn, Sa-di hay Duy na giöõ cöûa. Neáu cöûa ñoùng thì khaùch Tyø-kheo khoâng ñöôïc leo töôøng vaøo maø neân caàm chìa khoùa môû cöûa vaøo. Neáu ñaõ goïi môû cöûa vaøo roài thì cöïu Tyø-kheo neân hoûi: "Thaày bao nhieâu tuoåi?". Neân ñaùp: "Toâi chöøng aáy tuoåi". Cöïu Tyø-kheo neân noùi: "Neáu chöøng aáy tuoåi thì ñöôïc giöôøng neäm nhö vaäy". Theá roài, khaùch Tyø-kheo neân hoûi choã ñaïi tieåu tieän, khoâng neân ñeå ñeán khi böùc baùch roài môùi hoûi. Tieáp ñeán neân hoûi xem chuùng Taêng coù nhöõng haïn cheá gì. Cöïu Tyø-kheo neân trình baøy taát caû nhöõng haïn cheá cuûa chuùng Taêng nhö: "Nhaø Moã giaùp kia Taêng ñaõ laøm Yeát-ma phuù baùt chôù neân ñeán. Nhaø Moã giaùp coù choù döõ. Nhaø Moã giaùp khoâng coù nieàm tin". Khaùch Tyø-kheo saùng thöùc daäy khoâng neân ñi khaát thöïc lieàn maø neân hoûi xem truù xöù aáy coù böõa aên tröôùc, böõa aên sau hay khoâng, Cöïu Tyø-kheo

neân noùi: "Tröôûng laõo chôù ñi khaát thöïc, khaát thöïc vaát vaû, hoaëc khoâng vöøa yù, ôû ñaây coù böõa aên tröôùc, böõa aên sau". Neáu thaáy baïn mình muoán ra ñi thì khoâng neân noùi: "Tröôûng laõo, nhöõng ngöôøi khaùch buoân ñaõ ñi roài, ñi theo vaãn coøn kòp", maø neân noùi: "Tröôûng laõo haõy nghó laïi ít laâu roài seõ coù baïn". Neáu baïn coù vieäc gaáp phaûi ra ñi thì neân cung caáp löông thöïc, chuùc baïn leân ñöôøng. Khaùch Tyø-kheo, cöïu Tyø-kheo phaûi xöû söï nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

VAÁN ÑEÀ RÖÛA CHAÂN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo vöøa röûa chaân vöøa noùi chuyeän theá tuïc vaø duøng nöôùc ñuøa giôõn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi, khi röûa chaân neân laøm nhö Xaù-lôïi-phaát". Khi Phaät an truù taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Xaù-lôïi-phaát khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, oai nghi teà chænh, ñi ñöùng nghieâm trang, nhìn ngoù ñoan chaùnh, co duoãi cuùi ngöûa maëc y caàm baùt, gìn giöõ caùc caên taâm khoâng taùn loaïn, gioáng nhö töôùng traïng cuûa ngöôøi ñaõ ñöôïc dieäu phaùp nhieäm maàu. Coù moät ngöôøi Baø-la- moân thaáy theá thaàm nhuû: "OÂng Sa-moân Thích töû naøy ôû nôi nhaân gian hieän ra töôùng giöõ gìn oai nghi, nhöng khi ñeán nôi vaéng veû aét haún seõ khoâng giöõ pheùp taéc. Ta seõ theo doõi, neáu thaáy oâng ta phoùng tuùng, ta seõ duøng tay taùt vaøo ñaàu". Nghó theá roài, y beøn ñi theo Toân giaû. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát ôû trong thoân xoùm cuõng nhö nôi hoang vaéng ñeàu khoâng thay ñoåi oai nghi. Luùc veà laïi truù xöù, thaày lieàn caàm baùt caát moät choã, ñaäp giuõ y Taêng-giaø-leâ xeáp laïi caát vaøo choã cuõ, saép ñaët giöôøng gheá, caàm taám vaùn röûa chaân ñaët beân caïnh lu nöôùc, ñeán ngoài taïi ñoù. Ñoaïn, thaày laáy ñoâi deùp ñaäp giuõ, ñaët xuoáng ñaát. Tieáp ñeán, laáy khaên lau oáng chaân, caàm ñoâi deùp loùt caùi ñeá vaøo, roài duøng khaên lau qua. Tieáp theo,

nhuùng nöôùc caùi khaên, caàm moät chieác deùp lau töø muõi, thaân roài ñeán goùt, ñoaïn lau chieác thöù hai cuõng theá. Theá roài, lau laïi chieác thöù nhaát ôû phaàn ñeá phía tröôùc, roài phaàn ñeá phía sau, tieáp theo lau chieác thöù hai cuõng tuaàn töï nhö vaäy. Keá ñeán, thaày giaët caùi khaên, vaét raùo nöôùc roài ñem phôi. Tieáp ñeán, thaày röûa tay, duøng tay phaûi xoái nöôùc, laáy tay traùi röûa oáng chaân traùi, roài röûa oáng chaân phaûi, keá ñeán röûa ñoâi baøn chaân. OÂng Baø-la-moân thaáy vaäy sinh taâm hoan hyû thaàm nhuû: "Toân giaû saïch seõ nhö vaäy, thöù nöôùc coøn thöøa kia duøng ñeå uoáng cuõng ñöôïc nöõa, pheùp thôø nöôùc saïch cuûa Baø-

la-moân chuùng ta khoâng theå saùnh kòp". Luùc aáy, Xaù-lôïi-phaát nhaân thaáy Baø-la-moân phaùt taâm hoan hyû, lieàn thuyeát phaùp cho oâng nghe, khieán oâng ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! OÂng Baø-la-moân naøy raát laø hieàn thieän, nhaân thaáy Xaù-lôïi-phaát röûa chaân coù oai nghi thanh tònh maø phaùt taâm hoan hyû ñeán nhö theá". Phaät lieàn daïy: "Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng sinh taâm hoan hyû maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng coù nhö theá, nhö trong kinh Boån Sinh ñaõ noùi roõ. Con oâng tröôûng giaû thuôû aáy thì nay laø Xaù-lôïi-phaát, coøn teân giaëc luùc aáy thì nay laø oâng Baø-la-moân. Baáy giôø, chö Thieân thaáy vaäy lieàn ñoïc keä: "Thanh khieát oai nghi ñeïp, Nhaân ñoù ñöôïc lôïi ích, Nhö nöôùc trong aûnh hieän. Hoïc oai nghi toái thaéng, Keû mang taâm aùc ñeán, Thaáy roài sinh hoan hyû. Neáu khoâng hoïc oai nghi, Keû aùc ñaõ saùt haïi". Khi Tyø-kheo töø thoân xoùm trôû veà phaûi côûi y maëc vaøo thoân xoùm ñaäp giuõ, xeáp laïi roài caát vaøo choã cuõ, maëc y laøm vöôøn, saép giöôøng gheá, traûi taám vaùn röûa chaân, muùc nöôùc ñoå ñaày lu, tôùi ngoài taïi ñoù, duøng khaên lau buïi ñaát treân chaân. Keá ñeán, caàm ñoâi deùp ñaët caùi loùt ñeá vaøo, laáy khaên lau qua, roài nhuùng nöôùc caùi khaên lau töøng chieác moät töø muõi, thaân cho ñeán ñeá giaøy, ñoaïn lau chieác thöù hai cuõng theá. Tieáp ñeán, lau laïi chieác thöù nhaát ôû phaàn chaân ñeá phía tröôùc roài phaàn chaân ñeá phía sau, ñoaïn lau chieác thöù hai cuõng nhö vaäy. Keá ñeán, giaët khaên vaét raùo nöôùc roài ñem phôi chôù ñeå buïi dính vaø coân truøng gaëm nhaém, roài môùi röûa tay. Neáu lu nöôùc ôû phía beân phaûi thì neân röûa oáng chaân traùi tröôùc roài röûa oáng chaân phaûi sau. Khoâng ñöôïc duøng caùi tay böng nöôùc kyø coï döôùi chaân maø neân duøng moät tay xoái nöôùc, moät tay kyø coï. Neáu coù hai ngöôøi thì moät ngöôøi xoái nöôùc, moät ngöôøi röûa. Khoâng ñöôïc duøng nöôùc nhieàu hao phí maø neân truø tính duøng vöøa ñuû. Khoâng ñöôïc truøm ñaàu, truøm vai phaûi maø neân traät vai aùo khi ngoài. Khi röûa chaân, khoâng ñöôïc ngoài thieàn, ngoài nguû, khoâng ñöôïc quaùn baát tònh vaø tuïng kinh. Khi röûa xong neân dôøi ñi ñeå khoûi trôû ngaïi ngöôøi khaùc. Nhöng neáu mình laø ngöôøi sau cuøng thì coù theå tuïng kinh khoâng coù toäi. Neáu thaáy heát nöôùc thì khoâng ñöôïc laøm thinh ñeå yeân nhö vaäy maø phaûi baùo cho ngöôøi lo vieäc muùc nöôùc ñoå nöôùc ñaày vaøo. Neáu

khoâng theå laøm ñöôïc nhö vaäy thì ít nhaát töï mình cuõng ñoå vaøo chöøng moät ca nöôùc cho ñuû moät ngöôøi duøng. Pheùp taéc röûa chaân phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-Veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo röûa chaân, chaân coøn öôùt maø hoï mang deùp vaøo khieán cho maøu cuûa deùp thaám vaøo chaân, laøm cho giöôøng neäm cuûa chuùng Taêng bò dô baån. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay trôû ñi, khi röûa chaân phaûi laøm nhö sau: Phaûi ñeå ñoâi deùp döïng ñöùng roài chôø cho chaân khoâ môùi mang vaøo. Neáu coù ñoâng ngöôøi chôø ñôïi thì duøng tay vuoát nöôùc, laáy khaên lau khoâ roài môùi mang deùp. Khoâng ñöôïc duøng chaân öôùt giaãm leân neàn nhaø cuûa Taêng khoâ raùo saïch seõ maø phaûi laøm cho chaân khoâ roài môùi ñi vaøo. Neáu choã röûa chaân chæ coù moät ngöôøi thì khoâng caàn lau chaân maø neân chôø cho chaân khoâ roài môùi mang deùp vaø phaûi giöõ gìn buïi ñaát. Neáu vì gaáp gaùp muoán ngoài thieàn, tuïng kinh, kinh haønh thì coù theå duøng khaên lau lau saïch buïi ñaát maø ñi. Pheùp taéc röûa chaân phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC DUØNG NÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo laáy nöôùc maø Taêng duøng ñeå laøm pheùp röûa chaân, tay, maët vaø baùt, sau khi duøng xong beøn laáy daây raøng laïi treân mieäng, nieâm phong, roài vaøo thoân xoùm khaát thöïc. Sau ñoù, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy vaäy noåi giaän traùch moùc: “Vì sao laïi ñoùng cöûa nhaø chöùa nöôùc nieâm phong roài boû ñi?”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, vaøo thaùng xuaân neân boá trí nöôùc nhö sau: Neáu laø lu lôùn, lu nhoû thì neân laáy vaät gì saïch seõ phuû leân mieäng, roài duøng gaïch, ñaù hoaëc goã ñeø leân treân, beân trong ñeå caùi ca muùc nöôùc, trong nöôùc neân boû caùc thöù hoa nhö ba-ña-leâ, chieâm-ba, tu-ma-na, ñaïi loaïi caùc thöù hoa nhö theá ñeå nöôùc coù muøi thôm. Coù caùc loaïi nöôùc noåi tieáng nhö ôû aáp Ba- lieân-phaát coù nöôùc Thaâu-noâ, ôû thaønh Vöông xaù coù nöôùc OÂn tuyeàn, thaønh Ba-la-naïi coù nöôùc ao choã Phaät ñi kinh haønh, ôû nöôùc Chieâm-baø coù nöôùc soâng Haèng, ôû thaønh Xaù-veä coù nöôùc Thaïch-maät, ôû nöôùc Sa-kyø coù nöôùc Huyeàn-chuù, ôû nöôùc Taêng-gìa-thi coù nöôùc Thaïch-maät, ôû nöôùc Ma-thaâu- la coù nöôùc Dieâm-phuø-na, ñaïi loaïi caùc thöù nöôùc nhö theá khoâng ñöôïc duøng

ñeå röûa chaân, tay, maët vaø baùt. Neáu ngöôøi beänh caàn nöôùc thì neân cho moät baùt ñaày. Neáu khi aên muoán roùt nöôùc thì tröôùc heát neân duøng nöôùc saïch röûa tay, röûa cheùn roài môùi roùt. Ngöôøi nhaän nöôùc neân giöõ tay traùi cho saïch khi laáy nöôùc, neáu tay baån phaûi röûa, hoaëc duøng laù loùt döôùi cheùn, hoaëc duøng laù chuøi saïch baån roài môùi laáy. Khi uoáng, khoâng ñöôïc chaïm moâi vaøo cheùn nöôùc, khoâng ñöôïc ñeå cho meùp cheùn chaïm vaøo traùn maø phaûi ñeå

ñöùng moâi khi uoáng, hôn nöõa, khoâng ñöôïc uoáng heát maø neân chöøa moät ít nöôùc suùc mieäng roài nhoå ñi. Ngöôøi roùt nöôùc phaûi kheùo giöõ cheùn nöôùc cho saïch. Neáu thaáy cheùn nöôùc ñaõ bò chaïm moâi, ñuïng traùn vaøo thì neân ñeå moät choã roài laáy coû laøm daáu ñeå ngöôøi khaùc bieát laø cheùn nöôùc khoâng saïch. Neáu coù theå duøng nöôùc röûa saïch thì neân laøm. Neáu roùt nöôùc uoáng phi thôøi thì ngöôøi roùt nöôùc tröôùc heát phaûi röûa tay, röûa cheùn saïch roài môùi roùt. Ñoàng thôøi ngöôøi nhaän nöôùc cuõng phaûi röûa tay saïch ñeå nhaän. Neáu tay khoâng saïch thì neân duøng laù hoaëc cheùo y saïch loùt döôùi cheùn ñeå nhaän nhö treân ñaõ noùi, cho ñeán suùc mieäng roài nhoå ra. Neáu uoáng nöôùc trong phoøng taém thì neân duøng laù loùt döôùi cheùn keâ moâi döïng ñöùng maø uoáng, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Neáu uoáng nöôùc trong phoøng thieàn maø döôùi neàn nhaø coù loùt thaûm thì neân duøng caùi maâm böng nöôùc. Neáu hai ngöôøi ngoài caùch nhau thì moät ngöôøi böng cheùn, moät ngöôøi roùt nöôùc, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Caùc loaïi nöôùc coù tieáng maø nhö treân ñaõ keå khoâng ñöôïc duøng ñeå röûa chaân, tay, maët vaø baùt, cuõng khoâng ñöôïc uoáng thöøa roài ñem ñoå. Neáu khi laøm caùc vieäc veà y baùt caàn ñeán nöôùc thì coù theå möôïn duøng taïm roài traû laïi. Neáu nöôùc cho duøng thaû ga thì tuøy yù duøng khoâng coù toäi. Khi duøng nöôùc phaûi theo caùch thöùc ñoù. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC TAÉM Khi Phaät an truù taïi vöôøn xoaøi cuûa ñoàng töû Kyø-vöùc nôi thaønh Vöông xaù, luùc aáy ñoàng töû Kyø-vöùc ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu, ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo taém nöôùc noùng, vì taém nöôùc noùng coù theå tröø ñöôïc beänh nhieãm laïnh vaø soáng an laïc”. Phaät daïy: “Vaâng, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo taém nöôùc noùng”. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cho pheùp caùc Tyø-kheo taém nöôùc noùng, roài ñeán giôø taém, nghe tieáng baûng ñaùnh, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn ñi vaøo tröôùc trong phoøng taém, laäp töùc chaát cuûi ñoát löûa, ñoùng cöûa laïi, ñöùng ñôïi cho moà hoâi ra. Caùc Tyø-kheo ôû beân ngoaøi goïi môû cöûa thì hoï khoâng chòu môû maø noùi: “Caùc Tröôûng laõo haõy ñôïi ñoát

löûa ñaõ”. Theá roài, hoï duøng heát saïch cuûi ñoát vaø nöôùc roài môùi môû cöûa, goïi: “Caùc Tröôûng laõo coù theå vaøo ñöôïc roài”. Khi caùc Tyø-kheo vaøo xong, hoï beøn ñoùng cöûa beân ngoaøi laïi. Caùc Tyø-kheo bò noùng böùc, goïi môû cöûa, thì hoï ñaùp: “Naøy caùc Tröôûng laõo, haõy ñöùng cho ra moà hoâi thì coù theå tröø ñöôïc beänh gheû choùc”. Theá roài, hoï ôû ngoaøi duøng heát lu nöôùc, beøn uùp lu xuoáng ñaát, ñoaïn môû cöûa, noùi: “Caùc Tröôûng laõo coù theå ra ñöôïc roài”. Khi caùc Tyø-kheo ra roài bò noùng böùc tìm nöôùc, thì hoï baûo: “Naøy caùc Tröôûng laõo, haõy duøng ít ít nöôùc nhö Theá Toân ñaõ daïy”, cho ñeán: “Nöôùc cuõng phaûi duøng moät caùch tieát kieäm”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Caùch laøm nhaø taém vaø caùch taém phaûi aùp

duïng nhö sau: Nhaø taém neân laøm vuoâng hoaëc troøn, ñaët cöûa vaø chöøa loã thoâng gioù. Loã thoâng gioù neân laøm beân trong roäng, beân ngoaøi heïp, laøm moät hay hai caùi, ñeå khai thoâng ñöôøng khoùi. Trong phoøng, neân duøng gaïch, ñaù loùt ôû döôùi roài ñaët oâng taùo leân treân. OÂng taùo phaûi keâ ôû döôùi roäng, ôû treân heïp, caùch ñaát chöøng nöûa khuyûu tay, thoâng ñöôøng khoùi, beân caïnh ñeå moät caùi gaép löûa. Neáu ñaët oâng taùo ôû beân phaûi thì troå caùnh cöûa ôû beân traùi. Neáu ñaët oâng taùo ôû beân traùi, thì troå caùnh cöûa ôû beân phaûi, ñoàng thôøi neân laøm moät caùi choát cöûa ngaén ñeå deã ñoùng môû. ÔÛ tröôùc neân laøm caùi nhaø ñeå aùo, ñaët moùc aùo ñeå moùc aùo. Khi muoán taém, tröôùc heát neân baûo ngöôøi laøm vöôøn queùt doïn buïi baëm, maøn nheän trong phoøng, duøng nöôùc röôùi treân maët ñaát, queùt cho saïch, ñem cuûi than, noài naáu nöôùc, ñeå tröôùc vaøo trong ñoù roài môùi ñaùnh baûng. Cuõng khoâng ñöôïc ñoát löûa sôùm quaù khieán chaùy heát roài môùi ñaùnh baûng. Khi nghe tieáng baûng ñaùnh, neân phaân bieät xem ñoù laø hieäu leänh taém taát caû Taêng chuùng hay chæ daønh cho ñoà chuùng, hoaëc daønh cho phoøng rieâng, tuøy theo tröôøng hôïp maø ñi. Neáu taát caû ñeàu taém thì neân laàn löôït maø ñi; vaø khi ñeán nôi, moãi ngöôøi neân duøng ñai löng buoäc aùo laøm daáu, roài moùc vaøo giaù aùo. Khi ñi vaøo khoâng ñöôïc ñaùnh ñaøng xa hai tay maø ñi, maø neân duøng moät tay che phía tröôùc maø vaøo. Moät ngöôøi vaøo thì moät ngöôøi ñi ra. Khi ngöôøi sau vaøo thì ngöôøi tröôùc phaûi nhöôøng choã. Khoâng ñöôïc baêng ngang qua caùc vaät duïng hay qua maët caùc Tyø-kheo Tröôûng laõo, maø phaûi vaøo töø töø. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñang ôû trong thì khoâng ñöôïc ñöùng ñôïi ôû ngoaøi, hoûi: “Chöøng naøo ra?”, maø neân côûi y vaøo kyø coï cho caùc ngaøi. Neáu muoán kyø coï cho ngöôøi khaùc thì neân baïch vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ; nhöng neáu tröôùc ñoù ñaõ baïch roài, thì khoâng coù toäi. Neáu tröôøng hôïp beáp löûa chaùy maïnh thì neân ñeå ngöôøi treû ôû gaàn beáp löûa. Neáu löûa yeáu thì neân ñeå ngöôøi giaø ôû gaàn. Phaûi duøng nöôùc töø töø, khoâng ñöôïc laøm vaêng

baån ngöôøi ôû gaàn ñoù. Neáu ñöôïc ñeä töû kyø coï, thì khoâng ñöa caû hai tay leân moät luùc, maø tröôùc heát neân kyø coï moät tay coøn moät tay che ñaøng tröôùc. Xong roài môùi kyø coï tay thöù hai. Khi ñoå nöôùc vaøo lu taém xong roài, neân ñoùng cöûa laïi maø ngoài cho thaân ra moà hoâi. Khi roùt daàu thì neân duøng cheùn ñong hoaëc laø duøng tay ño löôøng möùc ñoä; duøng boät taém cuõng nhö vaäy. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Cho duøng thaû cöûa”, thì cuõng phaûi truø tính maø duøng nöôùc. Neáu trong lu ñaõ chia möùc ñoä duøng cho töøng ngöôøi, thì neân duøng ngang möùc ñoä ñaõ quy ñònh, khoâng ñöôïc duøng thaâm phaàn ngöôøi khaùc. Neáu ñöôïc quy ñònh moãi ngöôøi phaûi töï xaùch nöôùc maø duøng, thì ai coù nöôùc ñöôïc vaøo, ai khoâng coù nöôùc, khoâng ñöôïc vaøo. Neáu coù ñeä töû noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cöù vaøo, ñeå con xaùch nöôùc cho”, thì cuõng phaûi truø tính maø duøng. Neáu Öu-baø-taéc hay ngöôøi laøm vöôøn noùi: “Thaày cöù vaøo, ñeå con muùc nöôùc cho”, tuy vaäy, cuõng phaûi duøng moät caùch tieát kieäm. Neáu choã taém ôû gaàn hoà nöôùc thì ñöôïc duøng thaû cöûa, khoâng coù toäi. Khoâng ñöôïc taém loõa theå ôû

choã troáng, nhöng neáu nöôùc ngaäp ñeán ruùn, ñeán naùch thì ñöôïc taém, khoâng coù toäi; hoaëc ngoài taém maø nöôùc ngang ruùn thì cuõng ñöôïc taém. Khi ra khoûi phoøng taém, thì maëc aùo môùi, söûa soaïn chænh teà, roài caàm ñoà cuõ maø trôû veà. Khi taém xong, neáu muoán ñi lieàn thì phaûi baûo ngöôøi laøm vöôøn deïp caát thuøng taém. Neáu Tyø-kheo ñeán sau noùi: "Tröôûng laõo cöù ñi ñi, ñeå con deïp caát cho", thì haõy ñi. Ngöôøi taém sau cuøng phaûi thu doïn vaø duøng vaät gì daäp taét löûa. Khi taém phaûi aùp duïng nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP DUØNG VAÄT DUÏNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Ñöùc Theá Toân cöù naêm hoâm ñi thò saùt phoøng oác caùc Tyø-kheo moät laàn; troâng thaáy caùc vaät duïng boû böøa baõi ñoù ñaây döôùi nhaø beáp, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi caùc Tyø- kheo: "Ñaây laø vaät duïng cuûa ai maø boû ngoån ngang theá naøy?". Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau khoâng ñöôïc boû caùc vaät duïng lung tung nhö theá. Thaày tri söï hay thaày tröïc nguyeät khi thaáy caùc vaät duïng boû böøa baõi thì phaûi baûo ngöôøi laøm vöôøn hoaëc Sa-di thu doïn. Neáu thaày tri söï hay thaày tröïc nguyeät khoâng ñeå yù ñeán thì ai thaáy nhö vaäy phaûi baûo tònh nhaân thu doïn. Neáu laø noài nieâu, soong chaûo baèng ñoàng, thieác thì neân baûo tònh nhaân ñem röûa saïch, duøng buøn treùt leân treân, roài uùp treân neàn nhaø beáp. Neáu noài, nieâu, soong baèng ñaát thì cuõng laøm nhö vaäy. Khi uùp chuùng xuoáng ñaát roài, neân duøng gaïch, ngoùi ñaèng leân treân. Neáu thuøng, gaùo baèng goã thì cuõng

phaûi röûa saïch roài ñem caát. Neáu laø chieáu ñan thì phaûi ñem phôi naéng roài treo leân caát. Neáu laø nong, nia, giaàn, saøng baèng tre cuõng phaûi ñem treo leân caát ñöøng ñeå moái moït gaëm nhaám. Caùi raù ñöïng côm, caùi thìa xôùi côm cuõng phaûi röûa saïch roài treo caát. Caùi raây vaø ñaõy loïc nöôùc cuõng phaûi treo caát ñöøng ñeå coân truøng caén phaù. Chaøy giaõ thuoác vaø coái khoâng ñöôïc duøng xong roài vaát döôùi ñaát maø phaûi ñem röûa saïch roài caát laïi choã cuõ. Khoâng ñöôïc troâng thaáy nhaø beáp, nhaø kho bò doät naùt maø khoâng söûa chöõa. Neáu noù ñöôïc lôïp baèng coû thì duøng coû gioïi laïi, cho ñeán neáu noù ñöôïc toâ baèng ñaát thì duøng ñaát toâ laïi. Neáu noù bò nöùt neû, vôõ beå thì phaûi söûa chöõa laïi. Ñoàng thôøi phaûi thöôøng queùt doïn saïch seõ. Neáu ñem cuûi vaøo trong nhaø beáp ñeå ñoát thì phaûi chaát cho goïn gaøng taïi moät choã. Thuøng naáu thuoác nhuoäm vaø thau duøng nhuoäm ñoà khoâng ñöôïc duøng roài vaát böøa baõi maø phaûi röûa saïch, ñem caát vaøo choã cuõ. Caùi thuøng giaët y baèng goã khi duøng xong cuõng phaûi ñem röûa saïch roài caát laïi choã cuõ. Daây phôi y cuõng khoâng ñöôïc duøng roài boû böøa baõi treân ñaát maø phaûi quaán laïi ñem caát vaøo choã cuõ. Rìu, buùa, cöa, ñuïc, mai, xeûng, thang goã, nhöõng thöù naøy ñeàu laø vaät duïng cuûa Taêng boán phöông, khi duøng roài phaûi thu doïn ñem caát vaøo choã cuõ, ñeå cho ngöôøi sau khi caàn laáy duøng deã daøng khoâng phaûi tìm kieám vaát vaû. Neáu ai caàn duøng thì neân ñöa cho hoï. Neáu hai ngöôøi cuøng ñoøi moät luùc thì neân ñöa

cho Thöôïng toïa tröôùc. Neáu Thöôïng toïa duøng laâu, coøn ngöôøi treû duøng ít, thì neân ñöa cho ngöôøi treû tröôùc. Neáu hai ngöôøi ñeàu duøng ít thì neân ñöa cho Thöôïng toïa tröôùc. Pheùp duøng vaät duïng phaûi nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP SÖÛ DUÏNG Y Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù nhieàu Tyø-kheo ôû chung moät phoøng. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo laáy y cuûa mình treân giaù, loâi y cuûa ngöôøi khaùc rôi xuoáng ñaát. Caùc Tyø-kheo khaùc ban ñeâm daäy ñi ñaïi, tieåu, giaãm leân y aáy. Ngöôøi chuû y khi tìm y khoâng thaáy, chung cuïc laïi tìm ñöôïc y döôùi ñaát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi, vaán ñeà y phaûi xöû söï nhö sau: Neáu nhieàu ngöôøi cuøng ôû chung moät phoøng thì y cuûa ai ngöôøi aáy phaûi töï xeáp laáy, roài laáy laù ñeå laøm daáu beân trong. Neáu moùc y treân giaù thì phaûi laáy daây löng buoäc laïi; khoâng ñöôïc ñem y cuûa Hoøa thöôïng, y cuûa A-xaø-leâ goùi y cuûa mình, maø phaûi duøng y cuûa mình goùi y cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Neáu muøa Xuaân nhieàu buïi baëm thì phaûi duøng y cuûa mình tuû leân treân y cuûa Hoøa thöôïng,

A-xaø-leâ. Neáu vaøo muøa Haï ñaát aåm öôùt, thì neân laáy y cuûa mình loùt döôùi y cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Khoâng ñöôïc ñeå cho trong phoøng coù buïi baëm maø phaûi thöôøng thöôøng röôùi nöôùc roài lau saøn nhaø. Khoâng ñöôïc duøng y loùt trong tay ñeå caàm oáng nhoå, boâ ñöïng ñaïi tieåu tieän, giaøy deùp, cuõng khoâng ñöôïc duøng y ñeå ñöïng raùc röôùi hoaëc gieû lau. Neáu y bò dô baån thì neân ñem giaët, nhuoäm laïi. Phaûi xem y nhö da thòt cuûa mình. Pheùp söû duïng y phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. Keä toùm taét: "Khaùch vaø cöïu Tyø-kheo, Röûa chaân cuøng lau chaân. Nöôùc saïch vaø nöôùc uoáng, Phoøng söôûi cuøng taém röûa. Nhaø beáp vaø y phuïc, Keát thuùc phaàn thöù tö". ----------

CAÙCH XÖÛ SÖÏ GIÖÕA TYØ KHEO ÔÛ A LUYEÄN NHAÕ VAØ ÔÛ THOÂN XOÙM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Tyø-kheo ôû thoân xoùm vaø Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ cuøng thoï trai chung moät choã. Luùc aáy, caùc Tyø- kheo ôû A-luyeän-nhaõ thöôøng ñuùng giôø ñeán trai ñöôøng, thì caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm boãng nhieân ñaùnh baûng sôùm roài aên tröôùc. Caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ khi ñuùng giôø ñi ñeán, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm: - Ñaõ ñaùnh baûng chöa? - Ñaõ aên xong roài. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ beøn trôû veà. Ngaøy hoâm sau, hoï lieàn ñeán sôùm, laáy heát ñoà aên roài mang ñi. Caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm ñeán ñoøi ñoà aên, thì tònh nhaân noùi: "Caùc Tyø-kheo A-luyeän-nhaõ ñaõ ñem ñi heát roài". Caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm beøn hoûi caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ: "Caùc Tröôûng laõo vì sao laïi ñeán sôùm roài mang thöùc aên ñi heát?". Caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ noùi: "Theá thì vì sao caùc vò laïi daäy sôùm ñaùnh baûng roài aên heát maø khoâng ñöïi chuùng toâi". Hay ñaøng tranh caõi nhau, roài cuøng daãn ñeán choã Phaät, trình baøy ñaày ñuû söï vieäc keå treân vôùi

Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, Tyø- kheo ôû A-luyeän-nhaõ vaø Tyø-kheo ôû thoân xoùm phaûi xöû söï nhö sau: “Neáu Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ vaø Tyø-kheo ôû thoân xoùm cuøng thoï trai moät choã

thì Tyø-kheo ôû thoân xoùm khoâng ñöôïc daäy sôùm ñaùnh baûng baùo tin böõa aên tröôùc, böõa aên sau vaø böõa aên ñöôïc môøi maø phaûi ñôïi Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ. Vaø Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ cuõng khoâng ñöôïc noùi: “Ta töø töø ñeán, hoï seõ phaûi ñôïi ta” maø phaûi ñeán tröôùc, hoaëc laø nhôø ngöôøi nhaän phaàn, hoaëc daën ñeå daønh choã. Ñoàng thôøi Tyø-kheo ôû thoân xoùm neân hoûi xem Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ ñaõ ñeán chöa. Neáu coù ngöôøi laáy phaàn giuùp hay chöøa choã thì haõy chæ cho hoï bieát. Neáu Öu-baø-taéc môøi Taêng thì Tyø-kheo ôû thoân xoùm neân noùi vôùi Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ: “Tröôûng laõo ngaøy mai haõy ñeán sôùm, coù Moã giaùp môøi böõa aên tröôùc, böõa aên sau, ñöøng khaát thöïc choã khaùc”. Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ nghe vaäy, ngaøy mai neân ñeán sôùm. Khi tôùi roài, neáu ñoà aên chöa chín thì khoâng neân ngoài ñôïi maø neân leã thaùp, tuïng kinh, vaán ñaïo. Tyø-kheo ôû thoân xoùm neân ñoå nöôùc vaøo trong noài tröôùc, chuïm löûa, ñôïi Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ ñeán roài môùi boû gaïo vaøo. Neáu tröôøng hôïp Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ vì bò naïn quyû, naïn nöôùc löûa, hoaëc naïn giaëc khoâng ñeán ñöôïc maø phaûi boû gaïo, hoaëc khi thöùc aên ñaõ chín ñaøn-vieät muoán ñaùnh baûng, thì neân khuyeân: “Naøy laõo tröôïng, maët trôøi vaãn coøn sôùm, neân ñôïi Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ ñeán ñaõ”. Neáu maët trôøi gaàn ñöùng boùng thì neân ñaùnh baûng. Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ neân duøng boùng caây hay töôøng vaùch laøm daáu möùc thôøi gian ñeå bieát maët trôøi sôùm hay muoän maø ñi ñeán. Giaû söû caùc Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ chöa ñeán kòp, thì phaûi ñeå daønh choã ngoài. Neáu böõa aên ñöôïc naáu taïi A-luyeän-nhaõ cuõng phaûi laøm nhö vaäy. Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ khoâng ñöôïc khinh Tyø-kheo ôû thoân xoùm roài noùi: “Caùc vò chaéc laø coù ñaàu löôõi saéc beùn, ít muøi vò neân môùi ôû nôi ñoù”, maø neân taùn thaùn: “Caùc vò ôû nôi thoân xoùm thuyeát phaùp giaùo hoùa, vì phaùp maø che chôû, baûo veä cho chuùng toâi”. Caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm cuõng khoâng ñöôïc khinh thöôøng Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ roài noùi: “Caùc vò ôû A-luyeän-nhaõ coù yù hy voïng danh lôïi, höôu nai caàm thuù cuõng ôû A-luyeän-nhaõ. Caùc vò ôû A-luyeän-nhaõ töø sôùm ñeán chieàu chæ lo ñeám naêm, ñeám thaùng maø thoâi”, maø neân taùn thaùn: “Caùc vò xa rôøi thoân xoùm ôû A-luyeän-nhaõ nhaøn tónh tö duy veà ñaïo nghieäp cao quyù. Ñoù quaû thöïc laø nôi raát khoù soáng maø caùc vò coù theå ôû ñoù ñeå laéng ñoïng taâm tö”. Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ vaø Tyø-kheo ôû thoân xoùm ñeàu phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

PHEÙP XÖÛ SÖÏ GIÖÕA KHAÙCH VAØ CÖÏU TYØ KHEO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc cöïu Tyø-kheo ñang caõi loän vôùi nhau thì coù khaùch Tyø-kheo ñi ñeán, oâm chaân ñaûnh leã. Maáy hoâm sau, thaày trôû laïi, ñaûnh leã laàn nöõa, thì cöïu Tyø-kheo hoûi: - Thaày ñeán maáy ngaøy roài? - Ñoä boán, naêm ngaøy. - Thaày tôùi ñaõ chöøng aáy ngaøy maø sao khoâng ñeán gaëp toâi? - Toâi ñaõ tham kieán vaø ñaûnh leã roài, nhöng vì Tröôûng laõo maéc caõi loän neân khoâng troâng thaáy toâi. - Vì sao thaày thaáy toâi ñang caõi loän maø laïi ñaûnh leã? - Vaäy thì taïi sao thaày lo caõi loän maø khoâng thaáy toâi ñaûnh leã? Theá roài hai ngöôøi caõi nhau roài cuøng daãn ñeán choã Phaät. Cuoái cuøng Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi neân ñaûnh leã vaø thöa hoûi nhö sau: Khi ngöôøi aáy ñang tranh caõi, ñang noùi chuyeän thì khoâng ñöôïc ñaûnh leã, maø chæ neân cuùi ñaàu toû söï cung kính. Neáu ngöôøi aáy heát caõi thì neân ñaûnh leã. Khi vò aáy ñang laøm nhaø, toâ töôøng thì khoâng neân ñaûnh leã. Cuõng vaäy, khi vò aáy ñang laøm caùc vieäc nhö: Ñun baùt, giaët y, naáu nöôùc nhuoäm ñeå nhuoäm y, vaù y, taém röûa, thoa daàu vaøo mình, röûa chaân tay, röûa maët, röûa baùt, leã thaùp, ñang ngaäm côm, nhoû thuoác vaøo maét, ñoïc kinh, tuïng kinh, cheùp kinh, ñi kinh haønh, ñang xuoáng gaùc, leân gaùc, ñang ñaïi tieän, luùc khoâng maëc y, luùc chæ maëc coù quaàn ñuøi, ñeàu khoâng neân ñaûnh leã. Hoaëc luùc ñang ôû trong boùng toái thì khoâng neân ñaûnh leã. Luùc daïy kinh khoâng neân ñaûnh leã. Luùc maëc quaàn cuït, luùc ñang maëc y, luùc ñang ñi gaáp, ñeàu khoâng neân ñaûnh leã. Khi ñaûnh leã khoâng ñöôïc truøm ñaàu, choaøng kín vai phaûi, mang giaøy deùp. Khoâng ñöôïc ñaûnh leã nôi ñaàu goái, oáng chaân, goùt chaân, maø phaûi oâm laáy baøn chaân maø ñaûnh leã. Neáu treân chaân vò aáy coù muït nhoït thì phaûi baûo veä chôù coù chaïm ñeán. Ngöôøi thoï leã khoâng ñöôïc laøm thinh nhö deâ caâm, maø phaûi hoûi han. Khi hoûi, khoâng neân hoûi nhö theá naøy: “ÔÛ nôi naøo coù nhieàu thöùc aên uoáng ngon?” Maø neân hoûi: “Thaày coù ít beänh, ít phieàn naõo, ñöôïc an laïc khoâng? Ñi ñöôøng khoâng vaát vaû ñaáy chöù?”. Coøn khaùch Tyø-kheo thì neân hoûi: “Ai laø vò Thöôïng toïa cuûa chuùng Taêng? Ai laø ñeä nhò, ñeä tam Thöôïng toïa?”. Roài neân ñaûnh leã döôùi chaân. Cöïu Tyø-kheo neân hoûi: “Tröôûng laõo bao nhieâu tuoåi?”. Neáu khaùch Tyø-kheo coøn nhoû thì neân ñöa gheá baûo ngoài. Neáu coù khaû naêng thì neân cung caáp böõa aên tröôùc, böõa aên sau, daàu thoa chaân, nöôùc uoáng phi thôøi. Khaùch Tyø-kheo vaø cöïu Tyø-kheo phaûi xöû söï nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 783

PHEÙP TAÉC NOÙI NAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo goïi nhau theo caùch cuûa ngöôøi theá tuïc nhö: cha, meï, anh, em. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi nhoùm saùu Tyø- kheo: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi, khi noùi chuyeän neân goïi nhö sau: Khi noùi chuyeän vôùi cha, khoâng ñöôïc goïi laø oâng, cha, oâng laõo, maø neân goïi laø Baø-loä-eâ-ña. Khi noùi chuyeän vôùi meï, khoâng ñöôïc goïi laø meï, baø, maø neân goïi laø Baø-loä-eâ-ñeá. Khi noùi chuyeän vôùi anh khoâng ñöôïc goïi laø anh maø neân goïi laø Baø-

loä-eâ-ña. Khi noùi chuyeän vôùi chò khoâng ñöôïc goïi laø chò maø neân goïi laø Baø-loä-eâ-ñeá. Khi noùi chuyeän vôùi Hoøa thöôïng, khoâng ñöôïc goïi laø Baït-ñaøn-ñeá, maø neân goïi laø Öu-ba-thöôïng. Khi noùi chuyeän vôùi A-xaø-leâ (thaày) khoâng ñöôïc goïi laø Baït-ñaøn-ñeá, maø neân goïi laø A-xaø-leâ. Neáu coù nhieàu A-xaø-leâ thì neân goïi laø A-xaø-leâ Moã giaùp. Khi noùi chuyeän vôùi Haï toïa thì ñöôïc goïi teân, goïi laø Cöï-ñeá, goïi laø tueá. Khi noùi chuyeän vôùi Thöôïng toïa thì neân goïi laø Baït-ñaøn-ñeá, hoaëc laø Tueä maïng, hoaëc laø A-xaø-leâ. Khi coù ngöôøi goïi thì khoâng ñöôïc hoûi troång troång: "Noùi gì ñoù? Vieäc gì ñoù?". Neáu Hoøa thöôïng goïi thì neân ñaùp: "Daï". Neáu A-xaø-leâ goïi thì neân ñaùp: "Daï". Neáu Thöôïng toïa goïi cuõng neân ñaùp: "Daï". Neáu ngöôøi treû goïi thì neân hoûi: "Vì sao maø goïi?". Neáu meï hay ñaøn oâng goïi thì neân hoûi: "Vì sao maø goïi?". Khi coù ngöôøi hoûi: "Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa oâng teân gì?", thì khoâng ñöôïc noùi thaúng teân cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, maø neân noùi nghóa, noùi raèng vì nhaân duyeân nhö vaäy maø coù teân laø Moã giaùp. Khi noùi naêng phaûi vaän duïng nhö theá, neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC VAØO TRONG CHUÙNG SAÙT LÔÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, chuùng Saùt-lôïi taäp hoïp ñeå baøn luaän, thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø beøn ñeán ngoài tröôùc taïi hoäi tröôøng. Do ñoù, boïn hoï cheâ traùch: "Hoâm nay chuùng ta taäp hoïp ñeå baøn luaän maø oâng Sa-moân naøy laøm phöông haïi ñeán vieäc nghò luaän cuûa chuùng ta". Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi, khi ñi vaøo trong chuùng Saùt-lôïi phaûi xöû söï nhö sau: Neáu coù lyù do thì môùi ñeán, vaø tröôùc khi ñeán neân noùi roõ lyù do maø mình caàn ñeán vôùi ngöôøi lôùn nhaát trong chuùng aáy. Neáu hoï noùi raèng

coù theå ñeán ñöôïc, thì mình môùi ñeán. Khi ñeán, khoâng ñöôïc caàm duø, loïng, giaøy, deùp. Khi vaøo roài neân côûi caùc thöù aáy ñeå moät choã. Khoâng ñöôïc hoûi: "Nam töû coù vui khoâng?". Neáu hoï chæ choã ngoài thì neân ngoài. Khoâng ñöôïc cheâ bai veà ñaáu phaùp quaân traän. Neáu thaáy hoï baén gioûi, khoâng ñöôïc khen ngôïi, maø neân noùi: "Doøng doõi Saùt-lôïi laø voïng toäc. Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng, Chaùnh Bieán Tri thöôøng sinh vaøo hai gia ñình naøy: Nhaø Saùt-lôïi vaø Baø-la-moân. Coù hai loaïi baùnh xe: Baùnh xe phaùp vaø baùnh xe quyeàn löïc. Caùc ngöôøi xuaát gia nhôø söï baûo veä cuûa baùnh xe quyeàn löïc maø ñöôïc yeân oån". Neáu coù vieäc gì caàn baøn luaän, thì noùi xong lieàn ra veà. Pheùp taéc ñi vaøo trong chuùng Saùt-lôïi phaûi nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC VAØO TRONG CHUÙNG BAØ LA MOÂN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy chuùng Baø-la-moân ñang taäp hoïp thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán ngoài tröôùc taïi nôi ñoù. Caùc Baø-la-moân beøn traùch cöù: "Chuùng ta coù vieäc phaûi baøn luaän maø vò Sa-moân naøy ñeán phaù hoûng coâng vieäc cuûa chuùng ta". Theá roài, Phaät daïy: "Töø nay trôû ñi, khi vaøo trong chuùng

Baø-la-moân phaûi xöû söï nhö sau: Neáu coù duyeân söï muoán ñi ñeán ñoù, thì tröôùc heát neân trình baøy lyù do mình muoán ñeán vôùi ngöôøi laõnh ñaïo trong boïn hoï. Neáu hoï ñoàng yù thì mình môùi ñi ñeán. Luùc saép ñeán nôi, neân xeáp duø loïng, côûi giaøy deùp, khoâng ñöôïc thaáy hoï roài môùi côûi. Cuõng khoâng ñöôïc möôïn oâ duø, giaøy deùp mang ñi ñeán. Khoâng ñöôïc hoûi: "Nam töû coù vui khoâng?". Khoâng ñöôïc khen cheâ ñeàn thôø trôøi cuûa hoï. Khoâng ñöôïc cheâ bai vôùi hình töôùng cuï theå: "Chuûng toäc Baø-la-moân do ngaõ maïn neân phaûi sinh vaøo trong saùu loaøi: hoaëc gaø, heo, choù, daõ can, laïc ñaø, ñòa nguïc", maø neân noùi: "Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri thöôøng sinh vaøo trong hai gia toäc: hoaëc gia toäc Saùt-lôïi, hoaëc gia toäc Baø- la-moân". Neáu coù ñieàu chi baøn luaän thì khi noùi xong neân ra veà. Pheùp taéc vaøo trong chuùng cuûa Baø-la-moân neân laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC VAØO TRONG CHUÙNG CÖ SÓ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät daïy: "Töø nay trôû ñi, khi coù nhaân duyeân thì môùi neân ñi ñeán chuùng cö só. Vaø khi hoï chæ choã cho mình ngoài roài, khoâng ñöôïc noùi: "Ngöôi röûa tay chaân saïch seõ, ngoài ôû quaùn xaù, duøng caân nheï, ñaáu non löøa gaït ngöôøi ta, coøn quaù hôn boïn troäm

cöôùp", maø neân noùi: "Coù hai loaïi baùnh xe: Baùnh xe phaùp vaø baùnh xe thöùc aên. Coù baùnh xe thöùc aên môùi vaän chuyeån ñöôïc baùnh xe phaùp, nhö Theá Toân ñaõ noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Baø-la-moân, cö só cung caáp y thöïc, ngoïa cuï, thuoác trò beänh, laøm lôïi ích raát nhieàu, ñoù laø vieäc khoù laøm". Ta nhôø caùc ngöôi maø ñöôïc tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai, vöôït qua doøng sinh töû. Taát caû ñeàu nhôø coâng ôn vaø loøng tin cuûa caùc ngöôi". Neáu coù ñieàu chi baøn luaän thì noùi xong roài ra veà. Khi vaøo trong chuùng cö só neân laøm nhö theá, neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP VAØO TRONG CHUÙNG NGOAÏI ÑAÏO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: "Khi vaøo trong chuùng ngoaïi ñaïo neân xöû söï nhö sau: Khi hoï chæ choã ngoài roài thì neân ngoài. Khoâng ñöôïc khen cheâ kieán giaûi cuûa hoï. Cuõng khoâng ñöôïc cheâ bai baèng hình aûnh cuï theå: "Caùc ngöôi taø kieán, khoâng coù nieàm tin, khoâng bieát hoå theïn", maø neân khen ngôïi baèng nhöõng söï thaät: "Caùc ngöôi coù theå xuaát gia, côûi môû troùi buoäc, vöùt boû phuïc söùc theá tuïc, ôû nôi thanh vaéng, suy nghó saâu xa, thaät laø moät vieäc laøm raát khoù khaên". Ñöôïc ca ngôïi taát caû caùc söï thaät nhö vaäy, nhöng khoâng ñöôïc noùi nhöõng loãi laàm cuûa hoï. Neáu muoán baøn luaän ñieàu gì thì noùi xong roài lieàn ra ñi. Pheùp taéc ñi vaøo trong chuùng ngoaïi ñaïo phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC NHAÄP CHUÙNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: "Töø nay trôû ñi, pheùp nhaäp chuùng phaûi laøm nhö sau: Neáu muoán luaän

baøn vieäc gì ôû giöõa Taêng thì luùc coøn ôû ngoaøi neân quyeát ñoaùn cho döùt khoaùt, khoâng ñöôïc vaøo trong Taêng roài môùi quyeát ñoaùn. Neáu söï vieäc khoù khaên thì neân thöa vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Neáu vieäc aáy khoâng caàn Taêng quyeát ñoaùn thì neân khuyeân hoï chaám döùt. Neáu vieäc aáy caàn phaûi thoâng qua Taêng, vaø ngöôøi neâu vaán ñeà ñaùng tin caäy thì neân giaûi quyeát cho hoøa hôïp, ñuùng phaùp, ñuùng luaät. Khi ñaõ ñöôïc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cho pheùp thì neân ñeán tröôùc vò Thöôïng toïa cuûa Taêng hoûi: “Con coù vieäc muoán noùi, Thöôïng toïa coù cho pheùp khoâng?”. Theá roài, Thöôïng toïa neân xem xeùt lôøi noùi cuûa ngöôøi aáy. Khi vaøo trong chuùng khoâng ñöôïc mang giaøy deùp, truøm ñaàu, che kín vai phaûi, maø neân côûi giaøy deùp, traät vai aùo maø vaøo.

786 BOÄ LUAÄT 2

Pheùp ñi vaøo trong chuùng phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

Keä toùm taét:

“A-luyeän-nhaõ, thoân xoùm,
Leã döôùi chaân hoûi nhau.
Goïi nhau, doøng Saùt-lôïi,
Baø-la-moân, cö só.
Ngoaïi ñaïo chuùng Hieàn Thaùnh,
Keát thuùc phaàn thöù naêm”.

PHEÙP TAÉC MAËC NOÄI Y Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo côûi noäi y maëc trong chuøa roài ôû traàn ñi tìm noäi y maëc ñi vaøo thoân xoùm. Sau khi töø trong thoân xoùm trôû ra, hoï laïi côûi noäi y maëc vaøo thoân xoùm, ôû traàn ñi tìm noäi y maëc ôû taïi chuøa. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Pheùp maëc y phaûi laøm nhö sau: Khi muoán vaøo thoân xoùm, khoâng ñöôïc côûi noäi y maëc ôû trong chuøa roài ôû traàn ñi tìm noäi y maëc vaøo thoân xoùm; cuõng nhö khoâng ñöôïc côûi noäi y maëc ñi vaøo thoân xoùm roài ôû traàn ñi tìm noäi y maëc ôû trong chuøa; maø khi muoán vaøo thoân xoùm, tröôùc heát neân laáy noäi y maëc ñi vaøo thoân xoùm ñeå gaàn moät beân. Cuõng khoâng ñöôïc maëc y vaøo thoân xoùm roài ôû beân döôùi môùi côûi noäi y ôû chuøa ra, maø neân moät beân maëc vaøo, moät beân côûi ra. Khi ra khoûi thoân xoùm, côûi noäi y ñi vaøo thoân xoùm, maëc noäi y ôû chuøa cuõng laøm nhö vaäy. Pheùp maëc noäi y phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi”. ----------

PHEÙP MAËC Y Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo muoán vaøo thoân xoùm beøn côûi y maëc trong chuøa roài maëc moät noäi y ñi tìm y maëc ñi vaøo thoân xoùm. Khi ra khoûi thoân xoùm, hoï laïi côûi y ñi vaøo thoân xoùm, roài maëc moät noäi y ñi tìm y maëc ôû trong chuøa. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, pheùp

maëc y phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc côûi y maëc trong chuøa roài maëc moät noäi y ñi tìm y maëc vaøo thoân xoùm, maø tröôùc heát neân laáy y maëc ñi vaøo thoân xoùm ñeå gaàn moät beân, côûi y maëc trong chuøa xeáp laïi ngay ngaén, caát vaøo choã cuõ, roài môùi maëc y ñi vaøo thoân xoùm. Khi töø thoân xoùm ñi ra cuõng phaûi laáy y maëc ôû trong chuøa ñeå gaàn moät beân, ñaäp giuõ y ñi vaøo thoân xoùm, caát

vaøo choã cuõ, roài maëc y ôû trong chuøa. Pheùp maëc y phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP MAËC Y ÑI VAØO THOÂN XOÙM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Öu-ba-nan-ñaø ñi vaøo thoân xoùm, keùo leâ y maø ñi, khieán buøn ñaát laøm baån y, choã moùc y bò raùch, choã chaép laïi bò luûng, ñöôøng ñoät ñi qua nôi ñöôøng heûm chaät heïp, khieán ñeä töû than phieàn: “Chuùng ta giaët nhuoäm may vaù khoå sôû maø thaày khoâng bieát thöông tieác gìn giöõ”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, khi vaøo thoân xoùm phaûi maëc y nhö sau: Khoâng ñöôïc keùo leâ y ñi trong thoân xoùm ñeå cho luûng raùch. Neáu vaøo muøa Xuaân, khi coøn ôû caùch xa thoân xoùm, neân xeáp y laïi ñeå treân vai maø ñi. Luùc ñeán gaàn thoân xoùm, neáu gaëp hoà nöôùc, ñaàm nöôùc, neân röûa chaân tay, maëc y, buoäc laïi roài môùi ñi vaøo. Neáu khoâng coù nöôùc thì neân duøng laù caây hoaëc coû chuøi ñaát buïi treân chaân, maëc y roài môùi ñi vaøo. Neáu vaøo muøa Ñoâng thì neân maëc y maø ñi. Neáu gaëp voi, ngöïa, xe coä chaïy nhanh, thì neân ñi ôû phía treân gioù, keûo buïi baëm baùm vaøo laøm baån y. Neáu bò vöôùng gai laøm raùch thì khoâng ñöôïc keùo leâ y raùch maø ñi. Neáu ñöôøng xoùm chaät heïp thì khoâng ñöôïc ñöôøng ñoät ñi qua. Neáu gaëp cöûa nhoû heïp thì neân nghieâng mình maø ñi qua. Neáu cöûa thaáp thì khom löng xuoáng ñi qua”. Khi maëc y ñi vaøo thoân xoùm phaûi laøm nhö vaäy, neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP MAËC Y NGOÀI TRONG NHAØ CÖ SÓ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø khoâng traûi toïa cuï maø ngoài, laïi duøng y goùi traùi caây hö, baùnh coù chaát daàu môõ laøm baån y, neân ñeä töû than phieàn: “Ta khoù nhoïc giaët nhuoäm söûa chöõa maø thaày khoâng bieát thöông tieác, giöõ gìn”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, maëc y ñi vaøo nhaø cö só phaûi laøm nhö sau: Neáu giöôøng coù buïi ñaát dô baån maø khoâng coù vaät traûi leân thì khoâng ñöôïc ngoài. Neáu thaáy coù ngöôøi quen bieát cuõ thì neân baûo hoï traûi ñoà leân. Neáu hoï noùi: “Vò Sa-moân naøy kieâu caêng, coi thöôøng ngöôøi khaùc khoù maø phuïc vuï”, thì töï mình neân lau choã ngoài, traûi toïa cuï, röûa tay roài môùi ngoài. Khoâng ñöôïc

duøng y goùi taát caû caùc loaïi baùnh traùi, hoa öôùt, hoaëc lau mieäng. Khi ngoài trong nhaø cö só phaûi giöõ gìn y nhö vaäy, neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït

phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC CUÛA TIEÀN VAØ HAÄU SA MOÂN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Öu-ba-nan-ñaø noùi vôùi ñeä töû ñoàng haønh cuûa Nan-ñaø nhö sau: “Ta muoán ñi vôùi ngöôi vaøo thoân xoùm khaát thöïc. Neáu ôû nôi ñoù ta coù laøm ñieàu gì traùi oai nghi thì ngöôi ñöøng ñem noùi vôùi ngöôøi khaùc. Vì ta laø thuùc phuï cuûa ngöôi”. Ngöôøi ñeä töû noùi: “Giaû söû cha cuûa toâi hay oâng noäi toâi coù laøm ñieàu gì traùi oai nghi thì toâi cuõng phaûi noùi”, nhö treân ñaõ noùi roõ, cho ñeán thaày ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân”. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, tieàn Sa-moân vaø haäu Sa-moân phaûi cö xöû nhö sau: Neáu tieàn Sa-moân ñöôïc thöùc aên thì neân aên chung vôùi haäu Sa-moân. Neáu khoâng coù thì neân baûo haäu Sa-moân trôû veà laáy thöùc aên. Haäu Sa-moân khoâng ñöôïc ñi caùch quaù xa vôùi ngöôøi ñi tröôùc, khieán cho khoâng troâng thaáy nhau; cuõng khoâng ñöôïc ñi quaù gaàn chaïm goùt nhau, maø neân caùch nhau chöøng hôn moät caùnh tay”. Neáu thaáy ôû tröôùc voi, ngöïa, boø döõ thì neân noùi: “Thöa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ôû tröôùc coù aùc thuù neân traùnh qua moät choã”. Neáu vò Sa-moân ñi tröôùc giaø yeáu thì neân ñi tröôùc ñeå che chôû. Neáu ôû tröôùc coù ngöôøi muoán ñaûnh leã thì neân thöa: “Coù Moã giaùp ñaûnh leã”. Neáu coù ngöôøi môøi thoï trai, thì haäu Sa-moân phaûi ghi nhôù ñeå luùc veà laïi truù xöù thöa laïi: “Vöøa roài nhaø Moã giaùp coù môøi thoï trai”. Neáu tieàn Sa-moân khoâng coù theå chuù nguyeän ñöôïc thì neân baûo ngöôøi naøo coù theå chuù nguyeän ñöôïc chuù nguyeän. Ngöôøi ñöôïc sai chuù nguyeän khoâng ñöôïc noùi: “Thaày ngoài tröôùc, laáy nöôùc tröôùc, aên tröôùc maø laïi baûo toâi chuù nguyeän”. Pheùp taéc cö xöû cuûa tieàn Sa-moân vaø haäu Sa-moân phaûi nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP NHÔØ NGÖÔØI LAÁY THÖÙC AÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo nhôø ngöôøi khaùc laáy thöùc aên giuùp, thaày ñöa baùt xong roài boû ñi. Vò Tyø-kheo ñi laáy thöùc aên, mang thöùc aên ñeán, ñi tìm maø khoâng bieát ôû ñaâu, beøn ñeå caùi baùt trong nhaø thieàn roài boû ñi. Ñeán hoâm sau, vò Tyø-kheo nhôø laáy thöùc aên hoûi vò kia: - Haõy traû caùi baùt laïi cho toâi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 789

- Toâi ñaõ ñeå caùi baùt ôû treân thieàn ñöôøng roài. - Vì sao thaày ñem caùi baùt cuûa toâi boû nôi thieàn ñöôøng troáng khoâng? - Vaäy thì taïi sao thaày nhôø toâi ñi laáy thöùc aên roài laïi boû ñi? Hai ngöôøi caõi nhau, roài cuøng daãn ñeán choã Phaät trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, khi nhôø ngöôøi laáy thöùc aên vaø laáy thöùc aên giuùp ngöôøi khaùc phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc nhôø ngöôøi laáy thöùc aên roài boû ñi, vaø khoâng ñöôïc laáy thöùc aên giuùp cho ngöôøi, roài ñem caùi baùt ñeå trong nhaø thieàn troáng khoâng roài boû ñi. Ngöôøi laáy thöùc aên giuùp tröôùc heát neân noùi: “Tröôûng laõo, nay toâi laáy thöùc aên thaày ñöøng coù ñi ñaâu maø haõy chuaån bò ñôïi toâi”. Ngöôøi ñi laáy thöùc aên neân ñeå yù giôø giaác. Neáu thì giôø gaáp, thì neân ñem ñöa tröôùc thöùc aên laáy giuùp. Neáu thì giôø coøn sôùm, thì neân ngoài theo thöù töï ñeå

nhaän laáy phaàn aên. Khi laáy, khoâng ñöôïc troän chung laïi maø moãi thöù phaûi ñeå rieâng ra, aên phaàn mình xong roài mang ñeán. Neáu thì giôø gaáp ruùt thì khoâng ñöôïc aên taïi trai ñöôøng maø phaûi mang caû hai phaàn aên trôû veà. Khi trôû veà, phaûi xem chöøng maët trôøi, thaáy tôùi giôø neân mang ñeán cho ngöôøi kia. Neáu nhö khoâng kòp giôø, thì neân aên taïi trai ñöôøng, ñöøng ñeå caû hai ngöôøi ñeàu bò maát aên. Ngöôøi nhôø ngöôøi khaùc laáy thöùc aên khoâng ñöôïc nghó: "Ta ñaõ nhôø ñöôïc ngöôøi", roài boû ñi, maø tröôùc heát phaûi tìm taêm xæa raêng, xaùch nöôùc, traûi giöôøng gheá, röûa tay, roài ngoài chôø. Thænh thoaûng neân xem maët trôøi, neáu thì giôø ñaõ ñeán, thì phaûi xaùch bình nöôùc ñeán laáy phaàn. Neáu gaëp ngöôøi kia ôû doïc ñöôøng thì cuøng nhau aên. Neáu nhö thì giôø vaãn coøn sôùm thì neân ñôïi ñeán giôø roài aên. Neáu thöùc aên coøn thöøa thì neân cho ngöôøi ñi laáy thöùc aên maø khoâng neân cho ngöôøi khaùc. Neáu ngöôøi aáy khoâng caàn thì coù theå cho ngöôøi khaùc. Nguyeân taéc ñi laáy thöùc aên phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC ÑI KHAÁT THÖÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veâ, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo thaønh khaát thöïc; hoï laàm luõi cuùi ñaàu ñi qua maët ngöôøi khaùc ñeå vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö deâ con, vöôït qua maët, ñuïng vaøo ngöôøi khaùc". Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi, pheùp taéc khaát thöïc phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc laøm nhö deâ con, cöù gaàm ñaàu ñi thaúng tôùi tröôùc. Cuõng khoâng ñöôïc ñöùng

ôû quaù xa khieán thí chuû khoâng troâng thaáy, maø neân ñöùng ôû choã vöøa taàm thaáy cuûa hoï. Khoâng ñöôïc noùi: "Cuùng döôøng thöùc aên cho toâi, baø seõ ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn", maø chæ neân ñöùng im laëng. Khoâng ñöôïc ngoù beân traùi, beân phaûi, khieán ngöôøi ta nghi ngôø mình laø keû gian phi, maø neân thu giöõ saùu caên, quaùn töôûng leõ voâ thöôøng. Cuõng khoâng ñöôïc ñöùng ñôïi quaù laâu. Neáu phuï nöõ nhaø aáy ñang giaõ gaïo, chöa troâng thaáy mình, thì coù theå ñöùng chôø moät laùt. Neáu hoï thaáy roài maø vaãn tieáp tuïc giaõ gaïo, thì neân ñi. Neáu thaáy phuï nöõ ñang may vaù, hoï nhìn thaáy mình maø vaãn tieáp tuïc may vaù, thì bieát laø yù hoï khoâng muoán cuùng döôøng, neân ñi. Neáu ngöôøi phuï nöõ thaáy mình roài, hoï vaøo trong nhaø roài trôû ra tay khoâng thì neân ñi. Neáu nhaø aáy giaøu coù, hoï ñeå baûo vaät raûi raùc ñoù ñaây, thì khoâng neân ñi lieàn, maø phaûi chæ cho hoï thaáy roài môùi ra ñi. Pheùp taéc ñi khaát thöïc phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP TAÉC MAØ VÒ SA MOÂN ÑI KHAÁT THÖÏC SAU PHAÛI LAØM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Öu-ba-nan-ñaø cuøng vôùi ñeä töû ñoàng haønh vaøo thoân khaát thöïc, khi thaày mang thöùc aên töø trong thoân ñi ra, tìm ñeä töû thì khoâng thaáy; thaày böïc boäi, noùi: "Ta ñem thöùc aên ñeán, maø haén laïi boû ta maø ñi!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi, khi khaát thöïc, vò Sa-moân ñi sau phaûi laøm nhö sau: Khi vò

Sa-moân tröôùc khaát thöïc, khoâng ñöôïc ñöùng caùch quaù xa, cuõng khoâng ñöôïc ñöùng quaù gaàn ñeå nhìn, khieán chuû nhaân nghó: “Vò naøy khoâng bieát ñi khaát thöïc maø chæ mong ñöôïc thöùc aên thöøa cuûa ngöôøi khaùc”, maø neân ñöùng ôû moät khoaûng caùch vöøa phaûi. Neáu ñöôïc môøi aên thì neân aên. Neáu khoâng ñöôïc môøi thì neân ñi khaát thöïc. Sau ñoù, ñem thöùc aên ñeán beân gieáng hay beân ao nöôùc maø aên, aên xong, röûa baùt roài ñi, thì khoâng coù toäi. Khi aên phaûi ñôïi nhau nhö vaäy, neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Keä toùm taét: “Noäi y, y tuï laïc, Vaøo thoân xoùm, maëc y. Nhaø cö só, giöõ y, Sa-moân tröôùc vaø sau. Nhôø ngöôøi laáy thöùc aên, Laáy giuùp cho ngöôøi khaùc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 791

Khaát thöïc neân ñôïi nhau, Keát thuùc phaàn thöù saùu”. ----------

PHEÙP ÑOÁT VAØ TAÉT ÑEØN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñi vaøo phoøng thieàn trong boùng toái, bò teù ngaõ xuoáng ñaát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, Ta cho pheùp thaép ñeøn”. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng mieäng thoåi; hoaëc duøng tay quaït, hoaëc duøng y quaït cho taét ngoïn ñeøn ñang chaùy, roài haï phong laøm nhieãu loaïn caùc Tyø-kheo ñang ngoài thieàn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, khi ñoát ñeøn phaûi laøm nhö sau: Theo thöù töï töø ngöôøi thaáp nhaát trôû leân phaûi chuaån bò goã laáy löûa hoaëc phaân boø nhoùm löûa ñeå döôùi nhaø beáp. Khoâng ñöôïc ñoát ñeøn moät caùch ñoät ngoät maø phaûi ñeå löûa taïi moät choã roài ñoát daàn daàn. Khi ñoát ñeøn, tröôùc heát neân ñoát nhöõng caây ñeøn tröôùc xaù-lôïi vaø caùc hình töôïng, leã baùi xong roài taét ñi. Keá ñeán, ñoát ñeøn trong nhaø veä sinh. Neáu ñeán giôø ngoài thieàn, thì neân ñoát ñeøn trong phoøng thieàn, ñoàng thôøi neân loan baùo: Xin caùc ñaïi ñöùc tuøy hyû chuù nguyeän ñeøn. Keá ñeán, ñoát ñeøn nôi choã ñi kinh haønh. Keá ñeán, ñoát ñeøn nôi ñaàu ñöôøng leân gaùc. Neáu coù nhieàu daàu thì neân ñoát ñeøn nôi nhaø veä sinh suoát ñeâm. Neáu daàu ít, thì ngöôøi ñi caàu xong neân taét ñeøn. Khi taét ñeøn nôi nhaø veä sinh xong, tieáp ñeán, taét ñeøn nôi choã ñi kinh haønh; tieáp ñeán, taét ñeøn ôû ñaàu thang leân gaùc; tieáp ñeán, taét ñeøn trong phoøng ngoài thieàn. Khi taét ñeøn trong phoøng ngoài thieàn khoâng ñöôïc taét ñoät ngoät maø phaûi noùi: “Toâi saép taét ñeøn, caùc ñaïi ñöùc haõy traûi meàn ra”, roài duøng tay che ñeøn, noùi: “Ñeøn saép taét, ñeøn saép taét”. Khi taét, khoâng ñöôïc duøng mieäng thoåi, duøng tay quaït hay duøng y quaït, maø phaûi caét ñaàu tim ñang chaùy. Ñeán cuoái ñeâm, khi thöùc daäy, tröôùc heát neân ñoát ñeøn trong nhaø veä sinh; tieáp ñeán, ñoát ñeøn nôi ñi kinh haønh; tieáp ñeán, ñoát ñeøn nôi ñaàu caàu thang leân gaùc; tieáp ñeán, ñoát ñeøn trong phoøng thieàn. Khi ñoát ñeøn trong phoøng thieàn, khoâng neân ñoät ngoät vaøo ñoát lieàn, (513a) maø phaûi noùi: “Thöa caùc ñaïi ñöùc, ñeøn saép ñem vaøo, ñeøn saép ñem vaøo”, roài sau ñoù ñoïc keä. Ñeán luùc môø saùng, muoán taét ñeøn, thì tröôùc heát neân taét ñeøn ôû ñaàu caàu thang leân gaùc; keá ñeán, taét ñeøn ôû loái ñi; keá ñeán, taét ñeøn trong nhaø veä sinh; keá ñeán, taét ñeøn trong phoøng thieàn”. Pheùp ñoát vaø taét

ñeøn phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

792 BOÄ LUAÄT 2

PHEÙP VAÙC THIEÀN TRÖÔÏNG ÑI TUAÀN HAØNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo ngoài thieàn maø nguû gaø nguû gaät trong phoøng thieàn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay trôû ñi (trong khi ngoài thieàn) neân vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh". Khi nhoùm saùu Tyø-kheo vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh, (thaáy ngöôøi nguû guïc) lieàn ñaâm thieàn tröôïng vaøo xöông söôøn beân hoâng cuûa Tyø-kheo aáy, khieán vò aáy kinh hoaûng keâu leân: "Cheát toâi roài Tröôûng laõo!". Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: "Töø nay trôû ñi, khi vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh phaûi laøm nhö sau: Tröôùc heát neân duøng tre, nöùa laøm thieàn tröôïng, daøi chöøng taùm khuyûu tay, roài boïc kín hai ñaàu. Haï toïa neân laøm vieäc naøy. Khi ñi tuaàn haønh, khoâng ñöôïc truøm kín ñaàu, kín vai, mang giaøy deùp, maø phaûi ñeå hôû vai aùo beân phaûi. Neáu thaáy coù ngöôøi nguû gaät, khoâng ñöôïc ñoät ngoät goïi hoï daäy, khoâng ñöôïc ñaâm vaøo hoâng, maø phaûi ñeán ñöùng beân caïnh, döïng ñöùng thieàn tröôïng ôû tröôùc maët, roài lay chuyeån chöøng ba laàn. Neáu hoï khoâng tænh giaác, maø mình ñang ñöùng ôû beân traùi, thì neân döïng thieàn tröôïng ôû beân ñaàu goái phaûi cuûa hoï. Neáu mình ñang ñöùng beân phaûi thì neân döïng thieàn tröôïng ôû beân ñaàu goái traùi cuûa hoï. Khi hay bieát, hoï phaûi ñöùng daäy vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh. Khi ñi, cuõng khoâng ñöôïc truøm ñaàu, truøm kín vai phaûi maø neân ñeå hôû vai maø ñi. Neáu nhieàu ngöôøi nguû, thì khoâng ñöôïc ñaùnh thöùc taát caû cuøng moät luùc gioáng nhö boø ñöùng daäy maø neân ñaùnh thöùc moät luùc chöøng hai ngöôøi, ba ngöôøi. Ngöôøi treû neân vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh; neáu thaáy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ nguû cuõng phaûi ñaùnh thöùc daäy. Vì toân troïng nguyeân taéc, neân khi thöùc daäy Hoøa thöôïng cuõng phaûi caàm laáy thieàn tröôïng, nhöng ñeä töû khoâng ñöôïc trao thieàn tröôïng cho Hoøa thöôïng maø phaûi tieáp tuïc ñi tuaàn haønh. Ngöôøi ñi tuaàn haønh khoâng ñöôïc tuøy tieän thieân vò hay giaän döõ tìm loãi laàm keû khaùc maø phaûi thu giöõ luïc tình, nhaát taâm tö duy. Neáu thaáy coù ngöôøi nguû thì neân trao thieàn tröôïng cho hoï. Ngöôøi nhaän thieàn tröôïng khoâng ñöôïc oaùn haän maø phaûi suy nghó: "Vò aáy nay töø khöû taêm toái che môø, giuùp cho ta, laøm lôïi ích cho ta khoâng ít". Nghó theá roài, neân ñöùng daäy ñi tuaàn haønh, neáu thaáy ai nguû thì laïi trao thieàn tröôïng cho hoï". Pheùp vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 793

PHEÙP MANG VOØNG ÑI TUAÀN HAØNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, vò Tyø-kheo vaùc thieàn tröôïng ñi tuaàn haønh, vì trôøi laïnh neân tay run laäp caäp. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy:

“Töø nay trôû ñi neân ñöa voøng”. Khi nhoùm saùu Tyø-kheo ñi ñöa voøng beøn neùm vaøo ngöïc, vaøo maët ngöôøi khaùc, khieán vò Tyø-kheo aáy kinh haõi keâu leân: “Cheát toâi roài”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, khi laøm voøng vaø neùm voøng phaûi laøm nhö sau: Khi laøm voøng neân duøng chæ sôïi, loâng hoaëc luïa maø laøm, khoâng ñöôïc laøm cöùng quaù, khoâng ñöôïc laøm meàm quaù. Pheùp ñi ñöa, tröôùc heát neân ñöa cho ngöôøi ôû chính giöõa. Neáu thaáy coù ngöôøi nguû thì khoâng ñöôïc ñi thaúng ñeán neùm vaøo ñaàu, vaøo maët, maø neân neùm tröôùc maët ngöôøi aáy. Vì toân troïng pheùp taéc neân ngöôøi aáy phaûi ñöùng daäy laáy voøng, roài ngoài xuoáng laïi. Neáu thaáy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ nguû thì khoâng ñöôïc ñeå yeân nhö vaäy, maø cuõng phaûi trao cho voøng. Vì toân kính pheùp taéc neân Hoøa thöôïng cuõng phaûi ñöùng daäy. Theá roài, ñeä töû neân thay theá Hoøa thöôïng ñi neùm voøng, coøn Hoøa thöôïng thì ngoài xuoáng laïi. Khi ñi ñöa voøng khoâng ñöôïc oaùn haän, tìm loãi laàm ngöôøi khaùc, ñoàng thôøi ngöôøi nhaän ñöôïc voøng neân suy nghó: “Nay vò aáy tröø taêm toái che môø cho ta, laøm lôïi ích cho ta khoâng ít”. Pheùp ñi neùm voøng phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP CÔÛI GIAØY TRONG PHOØNG THIEÀN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo côûi giaøy tröôùc phoøng thieàn, caàm hai caùi ñeá voã vaøo nhau, roài xaùch vaøo gioáng nhö xaùch caù khoâ, laøm naõo loaïn Tyø-kheo ñang ngoài thieàn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, khi côûi giaøy trong phoøng thieàn phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc duøng hai chieác giaøy voã vaøo nhau ôû tröôùc phoøng thieàn. Neáu neàn phoøng coù traûi thaûm thì neân côûi giaøy caàm ñi vaøo, vaø khoâng ñöôïc caàm nhö caàm caù khoâ maø neân gaäp hai caùi ñeá vaøo nhau maø caàm, ñoàng thôøi duøng y phuû leân treân maø caàm ñi vaøo. Khi vaøo tôùi phoøng, phaûi ñeå beân phaûi vaø ôû döôùi toïa cuï. Neáu neàn phoøng khoâng traûi thaûm, thì neân mang ñi vaøo nheï nhaøng, roài côûi ra maø ngoài. Pheùp mang giaøy trong phoøng thieàn phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi”.

PHEÙP DUØNG TOÏA CUÏ TRONG PHOØNG THIEÀN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng trong phoøng thieàn ñaäp giuõ toïa cuï keâu vang, laøm naùo loaïn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: Töø nay trôû ñi, khi xöû duïng toïa cuï trong phoøng thieàn phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc ñaäp giuõ toïa cuï trong phoøng thieàn maø neân gaáp ñoâi laïi ñeå treân vai maø ñi. Khi ñeán nôi, môû ra, gaáp laïi maø ngoài. Khi trôû veà cuõng phaûi gaáp ñoâi laïi, ñeå treân vai maø veà. Neáu muoán caát laïi choã cuõ cuõng phaûi gaáp ñoâi laïi maø caát. Luùc trôû veà roài, neân töø töø maø ngoài. Pheùp söû duïng toïa cuï trong phoøng thieàn phaûi laøm nhö theá. Neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP XÖÛ SÖÏ KHI HO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ho lôùn keâu vang trong phoøng thieàn, laøm naùo loaïn caùc Tyø-kheo.

Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, khi ôû trong phoøng thieàn muoán ho phaûi xöû trí nhö sau: Khi muoán ho khoâng ñöôïc phoùng tuùng ho lôùn tieáng, maø phaûi che mieäng laïi ho töø töø. Neáu ho maïnh quaù khoâng theå kieàm cheá ñöôïc thì neân ñi ra ngoaøi; khi ra ngoaøi ho xong roài trôû vaøo. Neáu vaãn coøn, khoâng döøng ñöôïc, thì neân noùi cho thaày tri söï bieát roài ra ñi. Pheùp ho phaûi xöû trí nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi”. ---------- PHEÙP XÖÛ TRÍ KHI NHAÛY MUÕI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo duøng reã coû, chæ sôïi ngoaùi vaøo muõi, hoaëc duøng boät mòn boû vaøo muõi, khieán nhaûy muõi lieân tuïc laøm naùo loaïn Tyø-kheo ñang ngoài thieàn. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay trôû ñi, khi nhaûy muõi phaûi laøm nhö sau: Khi ôû trong phoøng thieàn maø nhaûy muõi thì khoâng ñöôïc phoùng tuùng ñeå boäc ra tieáng lôùn. Khi muoán nhaûy muõi thì neân kieàm cheá, duøng tay bòt muõi laïi. Neáu khoâng theå nhòn ñöôïc thì neân duøng tay che muõi laïi maø khòt, ñöøng ñeå nöôùc muõi laøm nhô baån ngöôøi ngoài beân caïnh. Neáu muoán nhaûy muõi thì khoâng ñöôïc noùi. Neáu thaáy Thöôïng toïa nhaûy muõi thì neân noùi: “Xin kính leã”. Neáu thaáy Haï toïa nhaûy muõi thì neân giöõ im laëng. Pheùp nhaûy muõi phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 35 795

PHEÙP XÖÛ TRÍ KHI NGAÙP VAØ THÖ GIAÕN THAÂN THEÅ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo haû mieäng ra ngaùp, giang tay, uoán mình thö giaõn gaân coát gaây ra tieáng ñoäng, laøm naõo loaïn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: Töø nay trôû ñi, khi thö giaõn, ngaùp phaûi laøm nhö sau: Neáu ñang ngoài trong phoøng thieàn maø muoán ngaùp thì khoâng ñöôïc phoùng tuùng ngaùp lôùn vaø vöôn mình gaây tieáng ñoäng maø phaûi töï kieàm cheá. Neáu khoâng theå kieàm cheá ñöôïc thì phaûi duøng tay che mieäng laïi töø töø maø ngaùp, khoâng ñöôïc gaây roái loaïn nhöõng ngöôøi ngoài beân caïnh. Khi thö giaõn thaân theå thì tröôùc heát neân ñöa leân moät tay, luùc tay aáy haï xuoáng roài môùi ñöa leân tay khaùc. Pheùp ngaùp vaø thö giaõn thaân theå phaûi laøm nhö vaäy. Neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. ----------

PHEÙP GAÕI NGÖÙA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñang ngoài trong phoøng thieàn gaõi soàn soät gaây neân tieáng ñoäng laøm naùo loaïn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay trôû ñi, khi muoán gaõi phaûi laøm nhö sau: Khoâng ñöôïc gaõi soàn soät keâu lôùn tieáng; khoâng ñöôïc duøng moùng tay hay thanh goã ñeå gaõi. Neáu bò ngöùa quaù thì neân duøng baøn tay chaø, hoaëc duøng ñaàu ngoùn tay caøo. Pheùp gaõi ngöùa phaûi laøm nhö theá, neáu ai khoâng laøm nhö theá thì vöôït phaùp oai nghi”. ----------

PHEÙP XÖÛ SÖÏ KHI HAÏ PHONG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo aên buùn, ñaäu, uoáng nhieàu söõa, roài chia nhau ngoài boán goùc phoøng thieàn, tieáp tuïc nhau phoùng khí (haï phong) phaùt ra tieáng lôùn, tieáng nhoû, ñoaïn, hoûi: "Tröôûng laõo, tieáng keâu naøy haøi hoøa hay quaù phaûi khoâng?". Theá roài, hoï duøng tay naém khí haï phong ñöa tröôùc muõi ngöôøi khaùc, hoûi: "Tröôûng laõo, coù thôm khoâng?". Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: "Töø nay trôû ñi, khi haï phong phaûi xöû trí nhö sau: Khoâng ñöôïc aên nhöõng chaát coù nhieàu hôi ñeå sinh haï phong maø ñuøa côït. Khi ñang ngoài trong phoøng thieàn maø baét haï phong thì phaûi kieàm cheá. Neáu khoâng theå

kieàm cheá ñöôïc thì phaûi höôùng veà choã ngoài ôû döôùi. Neáu choã ngoài ôû döôùi coù Thöôïng toïa thì phaûi höôùng trôû laïi veà choã ngoài ôû treân. Khi haï phong, khoâng ñöôïc ñeå keâu lôùn tieáng laøm nhieãu loaïn ngöôøi beân caïnh. Neáu ñang ngoài aên maø muoán haï phong thì cuõng phaûi höôùng veà choã ngoài döôùi, ñöøng ñeå nhieãu loaïn ngöôøi beân caïnh. Neáu ñang ôû tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Tyø-kheo Tröôûng laõo thì phaûi ñi ra ngoaøi haï phong, ñöøng ñeå muøi hoâi bay ñeán caùc ngaøi. Neáu ñang ñi vôùi thöông khaùch treân ñöôøng thì khoâng ñöôïc tuøy tieän haï phong ôû tröôùc hoï. Neáu hôi toáng ra khoâng theå kieàm cheá ñöôïc thì phaûi ra ngoaøi leà ñöôøng veà phía döôùi gioù maø haï phong. Khi muoán haï phong phaûi laøm nhö theá, neáu ai khoâng laøm nhö vaäy thì vöôït phaùp oai nghi. Keä toùm taét: "Ñoát ñeøn, haønh thieàn tröôïng, Neùm voøng, caàm giaøy deùp. Toïa cuï vaø ho hen, Nhaûy muõi, thö giaõn, ngaùp. Gaõi ngöùa vaø haï phong, Keát thuùc phaàn thöù baûy". Theá naøo goïi laø oai nghi, theá naøo goïi laø khoâng phaûi oai nghi? Tuøy thuaän laøm theo hai boä Luaät thì goïi laø oai nghi, khoâng tuøy thuaän laøm theo hai boä Luaät thì goïi laø khoâng phaûi oai nghi. Oai nghi, Chuùng hoïc, khoâng coù aùc taâm, voâ yù xuùc chaïm ngöôøi nöõ, taát caû caùc phaùp naøy thuoäc veà Vieät tyø-ni taâm hoái. Ñeán ñaây heát phaàn Oai Nghi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 797

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 36

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 1: NOÙI VEÀ 8 PHAÙP BA LA DI

1. GIÔÙI DAÂM DUÏC Ñöùc Theá Toân Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc töø luùc ban ñaàu phaùt taâm tu ñaïo nay ñaõ thaønh töïu, ñang an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, nôi thaønh Ca-duy-la-veä, ñöôïc chö Thieân, ngöôøi ñôøi toân kính cuùng döôøng, nhö treân ñaõ noùi roõ. Luùc aáy, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di cuøng vôùi naêm traêm coâ gaùi doøng hoï Thích nhö: Xieån-ñaø-di, Xieån-ñaø-ba-la, Ñaø- baø-xieån-ñaø, meï Xieån-ñaø v.v... ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu, ñaûnh leã ñöùng haàu moät beân. Theá roài, Ñaïi-aùi-ñaïo baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Phaät ra ñôøi khoù gaëp, ñöôïc nghe phaùp cuõng khoù, nay gaëp Ñöùc Nhö Lai xuaát

hieän treân ñôøi, dieãn thuyeát dieäu phaùp cam loà, khieán cho caùc chuùng sinh chöùng ñöôïc ñaïo quaû tòch dieät". Nhö trong Kinh Ñaïi-aùi-ñaïo xuaát gia ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Tyø-kheo ni Ñaïi-aùi-ñaïo laø baäc Thöôïng toïa cuûa Ni chuùng, phaûi tuaân thuû nhö theá". Luùc aáy, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Theá Toân ñaõ cheá ñònh boán troïng giôùi cho caùc Tyø-kheo, vaäy chuùng con coù ñöôïc pheùp nghe hay khoâng?". Phaät daïy: "Ñöôïc! Naøy Cuø-ñaøm-di, neáu moät thieän nöõ coù loøng tin, muoán ñöôïc naêm vieäc lôïi ích, caàn phaûi thoï trì heát giôùi boån naøy. Naêm vieäc lôïi ích ñoù laø: 1. Neáu moät thieän nöõ coù loøng tin muoán xaây döïng phaùp Phaät, phaûi giöõ gìn troïn veïn giôùi boån naøy. 2. Neáu muoán cho Chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi, phaûi giöõ gìn troïn veïn giôùi boån naøy. 3. Neáu muoán khoâng coøn nghi ngôø, phaûi thöa hoûi ngöôøi khaùc, phaûi giöõ gìn troïn veïn giôùi boån naøy.

4. Neáu muoán laøm choã nöông töïa cho caùc Tyø-kheo-ni do phaïm toäi maø ñaâm ra sôï haõi, phaûi giöõ gìn troïn veïn giôùi boån naøy. 5. Neáu muoán du hoùa boán phöông maø khoâng gaëp trôû ngaïi, phaûi giöõ gìn troïn veïn giôùi boån naøy. Ñoù goïi laø ngöôøi thieän nöõ coù loøng tin vöõng chaûi ñöôïc naêm ñieàu lôïi ích khi giöõ gìn giôùi boån naøy. Ngoaøi ra, nhö ôû phaàn ñaàu trong naêm nhaân duyeân cuûa Tyø-kheo treân kia ñaõ noùi roõ: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng traû giôùi, giôùi yeáu keùm, khoâng ra khoûi Ni chuùng maø thoï (haønh) daâm, thaäm chí haønh daâm vôùi loaøi suùc sinh, thì Tyø- kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng.

Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Laø ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi chöù khoâng phaûi khoâng ñuû, ñaõ thoï Cuï-tuùc moät caùch hoaøn haûo giöõa hai boä Taêng, ñuùng phaùp chöù khoâng phaûi khoâng ñuùng phaùp, hoøa hôïp chöù khoâng phaûi hoøa hôïp, moät laàn baïch, ba laàn yeát-ma, khoâng coù ai caûn trôû. Ñoù goïi laø Tyø-kheo-ni. Khoâng traû giôùi, giôùi yeáu keùm, khoâng ra khoûi Ni chuùng: Nhö ôû phaàn Tyø-kheo ôû treân ñaõ noùi roõ. Thoï: Thoï höôûng vôùi loøng duïc. Daâm: Phi phaïm haïnh. Neáu Tyø-kheo-ni cuøng vôùi ngöôøi nam, baát naêng nam, phi nhaân nam, suùc sinh gioáng ñöïc ñang thöùc hoaëc nguû, hoaëc thaây cheát haønh daâm taïi ba choã laø mieäng, ñöôøng tieåu tieän hay ñöôøng ñaïi tieän, maø trong moãi tröôøng hôïp ñeàu thoï laïc, thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng. Ba-la-di: Ñoái vôùi Phaùp trí bò thoaùi hoùa, ñoïa laïc, khoâng ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Cuõng theá, cho ñeán ñoái vôùi Taän trí, Voâ sinh trí maø thoaùi hoùa, ñoïa laïc, khoâng ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Ñoái vôùi Nieát-baøn bò thoaùi hoùa, ñoïa laïc, khoâng ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Ñoái vôùi phaïm haïnh bò thoaùi hoùa, ñoïa laïc, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Loaïi toäi maø khi vi phaïm khoâng theå phaùt loà saùm hoái ñöôïc, ñoù goïi laø Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm nhieãm oâ muoán nhìn nam giôùi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu duøng maét nhìn hoï, duøng tai nghe tieáng hoï, thì phaïm toäi Vieät

tyø-ni. Neáu khoûa thaân höôùng vaøo nhau thì phaïm toäi Thaâu-lan; thaäm chí, neáu hai caên chaïm vaøo nhau chæ baèng haït meø, thì phaïm toäi Ba-la-di.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 799

Neáu Tyø-kheo-ni khoâng noùi mình traû giôùi, khoâng noùi mình khoâng traû giôùi, vì giôùi yeáu keùm maø laøm ngöôøi theá tuïc, thì tuøy theo möùc ñoä phaïm maø keát toäi. Neáu laøm ngoaïi ñaïo thì cuõng nhö theá. Neáu ngöôøi naøy loõa theå, ngöôøi kia maëc y phuïc, hoaëc ngöôøi kia loõa theå, ngöôøi naøy maëc y phuïc; hoaëc caû hai cuøng maëc y phuïc; hoaëc caû hai cuøng loõa theå; maø heã hai caên chaïm vaøo nhau chöøng moät haït meø thì ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng traû giôùi, giôùi yeáu keùm, khoâng ra khoûi Ni chuùng, roài maëc ñoà theá tuïc maø phaïm giôùi, thì tuøy theo möùc ñoä vi phaïm maø keát toäi. Neáu Tyø-kheo-ni cöôõng daâm Tyø-kheo thì Tyø-kheo-ni phaïm toäi Ba- la-di. Neáu khi aáy Tyø-kheo thoï laïc thì cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni cuøng haønh daâm thì caû hai ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni haønh daâm vôùi Sa-di thì Tyø-kheo-ni phaïm toäi Ba- la-di, coøn Sa-di phaûi bò truïc xuaát. Neáu Tyø-kheo-ni haønh daâm vôùi ngöôøi theá tuïc thì cuõng nhö theá. Neáu Tyø-kheo-ni cuøng vôùi ba loaøi: Ngöôøi, phi nhaân, suùc sinh, haønh daâm taïi ba choã laø mieäng, ñöôøng tieåu tieän vaø ñaïi tieän, trong ba tröôøng hôïp: Ñang thöùc, nguû, hoaëc laø ñaõ cheát thì ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni nguû hoaëc bò cuoàng trí hay nhaäp ñònh maø coù ngöôøi ñeán leo leân mình haønh daâm, luùc aáy Tyø-kheo-ni hay bieát maø giai ñoaïn ñaàu, giöõa vaø cuoái thoï laïc thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni nguû, bò cuoàng trí hay nhaäp ñònh, roài coù ngöôøi ñeán leo leân mình haønh daâm, luùc aáy Tyø-kheo-ni hay bieát, nhöng luùc ñaàu khoâng thoï laïc maø luùc giöõa vaø cuoái coù thoï laïc, thì cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni ñang nguû, cuoàng trí hay nhaäp ñònh, roài coù ngöôøi ñeán leo leân mình haønh daâm, luùc aáy Tyø-kheo-ni hay bieát, nhöng luùc ñaàu, luùc giöõa khoâng thoï laïc maø cuoái thoï laïc thì cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni ñang nguû, cuoàng trí hay nhaäp ñònh, roài coù ngöôøi ñeán leo leân mình haønh daâm, luùc aáy Tyø-kheo-ni hay bieát, nhöng giai ñoaïn ñaàu, giöõa vaø cuoái ñeàu khoâng thoï laïc, thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø thoï laïc? Theá naøo laø khoâng thoï laïc? Thoï laïc: Ví nhö ngöôøi ñoùi maø ñöôïc caùc thöùc aên myõ vò, ngöôøi aáy laáy vieäc aên laøm laïc thuù; laïi nhö ngöôøi ñang khaùt maø ñöôïc caùc thöùc uoáng ngon laønh; ngöôøi aáy laáy vieäc uoáng laøm thuù vò; ngöôøi thoï duïc laïc cuõng nhö vaäy. Khoâng thoï laïc: Ví nhö ngöôøi öa saïch seõ maø phaûi duøng caùc thöù thaây cheát quaøng vaøo coå, hoaëc laø phaûi duøng thanh saét noùng aùp vaøo muït nhoït

800 BOÄ LUAÄT 2

bò vôõ; khoâng thoï laïc cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo-ni thoï daâm do mua ñöôïc, do thueâ ñöôïc, do aân nghóa maø ñöôïc, do quen bieát maø ñöôïc, do ñuøa bôõn maø ñöôïc, do thí nghieäm maø ñöôïc, do toø moø maø ñöôïc, ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng neáu vì cuoàng trí hay khoâng bieát, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng traû giôùi, giôùi yeáu keùm, khoâng ra khoûi Ni chuùng maø

thoï daâm, thaäm chí vôùi caû suùc sinh, thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di; khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng. Ngoaøi ra, caùc giôùi thöù hai, thöù ba, thöù tö thì gioáng nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ.

2. GIÔÙI TROÄM CAÉP - Neáu Tyø-kheo-ni laáy vaät maø ngöôøi ta khoâng cho taïi thoân xoùm hay nôi hoang daõ, roài tuøy theo vaät ñaõ laáy maø nhaø vua hoaëc baét, hoaëc gieát, hoaëc troùi, hoaëc truïc xuaát, noùi: "OÂi keû nöõ nhaân! Ngöôi laø quaân troäm cöôùp, laø keû ngu si", thì Tyø-kheo-ni laáy troäm naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng.

3. GIÔÙI SAÙT NHAÂN - Neáu Tyø-kheo-ni töï tay mình gieát ngöôøi, hoaëc ñi tìm dao ñöa cho hoï töï saùt, baûo hoï cheát, khen ngôïi söï cheát, noùi: "OÂi, ngöôøi ta soáng maø xaáu xa nhö theá ñeå laøm gì! Thaø cheát coøn hôn soáng". Suy nghó nhö theá, töôûng töôïng nhö theá, tìm phöông tieän khen ngôïi raèng cheát laø khoaùi traù. Nhaân ñoù maø hoï cheát chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc, thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng.

4. GIÔÙI ÑAÏI VOÏNG NGÖÕ - Neáu Tyø-kheo-ni chöa bieát, chöa toû roõ, maø töï xöng mình ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, coù tri kieán thuø thaéng cuûa baäc thaùnh, raèng mình thaáy nhö vaäy, bieát nhö vaäy, roài sau ñoù, hoaëc bò thaåm tra, hoaëc khoâng bò thaåm tra veà vieäc phaïm toäi, nhöng muoán ñöôïc thanh tònh beøn noùi nhö sau: "Thöa Thaùnh giaû! Con khoâng bieát maø töï noùi laø bieát, khoâng thaáy maø töï noùi laø thaáy. Ñoù laø lôøi noùi hö doái khoâng thaät", thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Ni chuùng; ngoaïi tröø söï taêng thöôïng maïn.

5. GIÔÙI TAÂM NHIEÃM XUÙC CHAÏM NAM TÖÛ Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, beân caây Ni-caâu-

loaïi, nöôùc Ca-duy-la-veä, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø- kheo-ni ôû A-luyeän-nhaõ. Nhöng luùc naøy, taïi thoân xoùm chöa coù Tinh xaù neân Tyø-kheo-ni Laïi-tra ñeán taïm truù nôi nhaø cuûa ngöôøi hoï Thích, roài daïy kinh cho ngöôøi con trai cuûa hoï. Thaân saéc cuûa Tyø-kheo-ni Laïi-tra ñoan chaùnh nhöng chöa lìa duïc, chaøng thanh nieân kia cuõng ñoan nghieâm maø chöa lìa duïc, moãi ngaøy chaøng ñeán hoïc kinh ba laàn. Luùc aáy, Tyø-kheo-ni thöôøng thöôøng troâng thaáy anh ta neân sinh taâm duïc nhieãm vöôùng, ñeán noãi sinh beänh, nhan saéc vaøng voït. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñeán vaán an coâ: - Thöa Thaùnh giaû, ngöôøi ñau beänh gì vaäy? Coù caàn thuoác gì khoâng? Neáu caàn söõa, daàu, maät, ñöôøng pheøn thì chuùng con seõ cung caáp. - Khoâng caàn, töï nhieân seõ khoûi thoâi. Caùc Öu-baø-taéc, Öu-baø-di cuõng ñeán vaán an nhö theá. Ñoàng thôøi chaøng thanh nieân hoï Thích kia cuõng hoûi coâ: - Thöa Thaùnh giaû, ngöôøi ñau beänh gì vaäy? Coù caàn thuoác gì khoâng thì con seõ cung caáp cho. Neáu trong nhaø coù thì con seõ ñöa, neáu khoâng coù thì con seõ ñi tìm nôi khaùc ñem veà ñöa cho Thaùnh giaû. - Naøy hieàn höõu, khoâng phaûi nhöõng thöù thuoác aáy coù theå chöõa khoûi. - Thöa Thaùnh

giaû, theá thì beänh naøy khoâng phaûi laø thaân beänh maø laø taâm beänh chaêng? - Ñuùng nhö ngöôi noùi. - Theá thì beänh naøy laøm sao cho khoûi? - Ngöôi coù muoán cho ta khoûi khoâng? - Muoán cho khoûi, nhöng ngöôøi caàn thöù gì con seõ ñi tìm veà ñöa cho? - Haõy ñeán ñaây cuøng laøm vieäc aáy vôùi ta. - Con khoâng daùm. Nhöõng ngöôøi xuaát gia khaùc maëc aùo caø-sa, con coøn khoâng daùm sinh taâm nhö theá, huoáng gì Ni sö, ngöôøi maø con toân troïng? - Neáu khoâng theå laøm nhö theá, thì chæ caàn oâm ta noùi lôøi aâu yeám, oâm chaët ta vuoát ve töø treân xuoáng döôùi. - Neáu chæ caàn coù vaäy thì con coù theå laøm ñöôïc. Ñoaïn, chaøng ta ñeán oâm coâ baøy toû tình caûm, naém hai vuù, rôø raãm vuoát ve töø treân xuoáng döôùi, khieán coâ thích yù; roài sau ñoù cöù thöôøng thöôøng laøm nhö theá. Nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy: “Nghó veà saéc ñeïp luoân luoân thì taâm nhieãm oâ seõ sinh khôûi, gioáng nhö ngöôøi nöõ töôûng nhôù ngöôøi nam hay ngöôøi nam töôûng nhôù ngöôøi nöõ”. Töø ñoù trôû ñi, hai ngöôøi cöù tieáp tuïc laøm nhö theá khoâng ngöøng. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc lieàn ñeán khuyeân can coâ:

- Thaùnh giaû ñöøng laøm nhö theá. Ñieàu ñoù khoâng ñöôïc laøm. - Nhöng toâi laøm vieäc aáy laïi caûm thaáy thích thuù. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi- aùi-ñaïo nghe theá lieàn ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo- ni Laïi-tra ñeán. Khi coâ ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi ñem taâm oâ nhieãm cuøng vôùi ngöôøi nam töû coù taâm oâ nhieãm, xuùc chaïm, vuoát ve töø vai xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân ñeå tìm laïc thuù phaûi khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Laïi-tra! Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch daâm duïc, raèng duïc laø thöù röôïu meâ, duïc gioáng nhö ngoïn löûa döõ ñoát heát thieän caên cuûa ngöôøi, duïc laø tai hoïa lôùn hay sao? Ñoàng thôøi, Ta cuõng duøng caùc phöông tieän ñeå khen ngôïi ly duïc, ñoaïn duïc, vöôït qua duïc. Vì sao nay ngöôi laïi laøm vieäc xaáu xa aáy? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Ñoaïn, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi Ca-duy-la-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû. Sau khi hoï ñaõ taäp hoïp xong, Ñöùc Theá Toân beøn ñem söï vieäc vöøa roài noùi vôùi caùc Tyø- kheo-ni, nhaán maïnh veà nhöõng tai hoïa do vieäc xaûy ra vöøa roài. Ñoàng thôøi, Ngaøi tuøy thuaän thuyeát phaùp, tuyeân boá veà möôøi lôïi ích maø Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri, vì caùc ñeä töû, cheá ñònh vieäc tuïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Möôøi lôïi ích ñoù laø: 1. Vì ñeå thaâu phuïc Taêng chuùng. 2. Vì ñeå thaâu phuïc tuyeät ñoái Taêng chuùng. 3. Vì ñeå Taêng chuùng ñöôïc an laïc. 4. Vì ñeå haøng phuïc nhöõng ngöôøi khoâng bieát hoå theïn. 5. Vì ñeå nhöõng ngöôøi bieát hoå theïn ñöôïc soáng yeân oån. 6. Vì ñeå cho ngöôøi khoâng tin sinh khôûi loøng tin. 7. Vì ñeå cho ngöôøi ñaõ coù nieàm tin caøng tin töôûng hôn. 8. Vì ñeå cho ngöôøi ñang soáng trong phaùp luaät ñoaïn taän caùc laäu hoaëc. 9. Vì ñeå cho caùc laäu hoaëc chöa sinh khoâng theå sinh khôûi. 10. Vì ñeå cho chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi, nhaèm môû cöûa cam loà cho chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi. Ñoù laø möôøi vieäc lôïi ích. Vì möôøi vieäc naøy maø Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri cheá ñònh vieäc

tuïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa cho caùc ñeä töû. Theá neân, nhöõng ai chöa nghe thì haõy nghe, nhöõng ai ñaõ nghe roài thì

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 803

phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm rôø raãm vuoát ve ngöôøi ñaøn oâng vôùi taâm oâ nhieãm, töø vai trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân ñeå thoï laïc thì Tyø- kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.

Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm: Töùc laø taâm aùi duïc. Töø vai trôû uoáng: Töø vuù trôû xuoáng. Töø ñaàu goái trôû leân: Töø baép veá trôû leân ñeán ruùn. Vuoát ve: Di chuyeån baøn tay rôø raãm. Thoï laïc: Thoï höôûng hoan laïc. Nhieãm tröôùc: Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di. Ba-la-di: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc soáng chung: Khoâng ñöôïc soáng vôùi Tyø-kheo-ni ñeå höôûng phaùp thöïc vaø vò thöïc, heã tröôùc theá naøo thì sau cuõng theá aáy, heã sau theá naøo thì tröôùc kia cuõng theá. Vì phaïm toäi Ba-la-di neân khoâng ñöôïc soáng chung. Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm rôø raãm, vuoát ve ngöôøi nam cuõng coù taâm oâ nhieãm, töø vai trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân ñeå tìm laïc thuù, thì phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Neáu laøm nhö vaäy vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni duøng taâm oâ nhieãm vuoát ve ngöôøi nam khoâng coù taâm oâ nhieãm, cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu laøm nhö vaäy vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù taâm oâ nhieãm maø vuoát ve ngöôøi nam coù taâm oâ nhieãm thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoái vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù taâm oâ nhieãm maø xuùc chaïm ngöôøi nam cuõng khoâng coù taâm oâ nhieãm thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoái vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu Tyø-kheo-ni baûo ngöôøi nam caïo ñaàu thì neân nhôø hai ngöôøi nöõ vòn vaøo ñaàu ñeå coù caûm giaùc caùi ñau do ngöôøi nöõ chöù khoâng phaûi ngöôøi nam. Cuõng vaäy, khi baûo ngöôøi nam leå ñaàu chaûy maùu, hay leå ôû tay, ôû chaân thì neân nhôø ngöôøi nöõ caàm choã ñoù, ñeå coù caûm giaùc caùi ñau do ngöôøi nöõ chöù khoâng phaûi do ngöôøi nam. Neáu töø vai trôû leân, töø ñaàu goái trôû xuoáng coù muït nhoït, neân baûo ngöôøi nöõ caàm giöõ roài nhôø ngöôøi nam naën muû thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu muït nhoït ôû choã kín thì khoâng ñöôïc laøm

804 BOÄ LUAÄT 2

nhö vaäy. Choã kín nghóa laø töø vai trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân. Neáu taïi nôi aáy coù beänh thì neân nhôø ngöôøi nöõ chöõa trò. Theá neân noùi (nhö treân).

6. GIÔÙI NHIEÃM TAÂM THAÂN CAÄN NAM TÖÛ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, ñöôïc chö Thieân, ngöôøi ñôøi cung kính, cuùng döôøng, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Laïi-tra-ba-la daïy kinh cho ñoàng töû Ly-xa, cho ñeán ñoàng töû noùi: - Nhöõng ngöôøi xuaát gia khaùc maëc aùo caø-sa, con coøn khoâng daùm sinh taâm nhö theá, huoáng gì Ni sö laø ngöôøi maø con toân troïng. - Neáu khoâng laøm

nhö vaäy, thì haõy ñeán ñöùng gaàn noùi chuyeän vôùi toâi, naém tay toâi, naém y toâi, laïi gaàn vui veû, môøi ngoài, gaäp mình xuoáng, heïn cuøng ñi chung. - Neáu chæ coù nhö vaäy thì coù theå ñöôïc. Theá roài, anh ta laøm cho coâ thích yù, vaø thöôøng xuyeân laøm nhö vaäy khoâng ngöøng, ñuùng nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Neáu nghó ñeán saéc ñeïp khoâng queân thì taâm oâ nhieãm phaùt sinh, nhö tröôøng hôïp ngöôøi nöõ töôûng nhôù ngöôøi nam, ngöôøi nam töôûng nhôù ngöôøi nöõ”. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc ñoù trình baøy vôùi Ñaïi-aùi- ñaïo, Ñaïi-aùi-ñaïo laïi baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Laïi-tra-ba-la ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc treân: - Ngöôi coù laøm vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi ñem taâm oâ nhieãm ñöa tay ra keùo ngöôøi nam coù taâm oâ nhieãm vaøo saùt beân mình vaø hoø heïn cuøng ñi chung? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng taâm oâ nhieãm ñöa tay ra keùo ngöôøi nam coù taâm oâ nhieãm laïi keà beân mình, cho ñeán heïn nhau cuøng ñi chung. Ñoaïn, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo-ni, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñem taâm oâ nhieãm, ñöa tay ra ñuïng vaøo ngöôøi nam cuõng coù taâm oâ nhieãm, cuøng noùi chuyeän, ñeå cho hoï caàm tay, caàm y, hoï ñeán hoan hyû, môøi ngoài, khom mình xuoáng, heïn nhau cuøng ñi chung, thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm, ngöôøi nam coù taâm oâ nhieãm: Caû hai ñeàu coù taâm daâm duïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 805

Ñöa tay ra ñuïng vaøo ngöôøi nam: Ñöa caùnh tay ra tôùi choã hoï. Noùi: Cuøng noùi thuû thæ. Ñeå cho hoï caàm tay: Hoaëc naém baøn tay, hoaëc naém coå tay, hoaëc naém ngoùn tay caùi, hoaëc naém ngoùn tay uùt. Hoaëc ñeå cho hoï caàm y: Nhö y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An- ñaø-hoäi, aùo loùt, aùo che möa. Hoï ñeán toû veû hoan hyû: Hoï ñi ñeán mình toû ra vui veû, vaø thöôøng thöôøng ñi ñeán. Môøi ngoài: Nhö noùi: “Toâi ñaõ traûi giöôøng neäm, môøi anh ngoài”. Khoøm mình xuoáng: Gaäp mình xuoáng saùt vaøo hoï. Heïn cuøng ñi: Neáu Tyø-kheo-ni hoø heïn vôùi ngöôøi nam taïi tröôùc quaùn xaù, nôi vöôøn ao, hoaëc choã thöôøng ñi laïi, thì phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ba-la-di: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm, cuøng vôùi ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm, ñöa tay ra cho hoï, cuøng noùi chuyeän, ñeå cho hoï caàm tay, caàm y, hoï ñeán toû ra hoan hyû, môøi ngoài, gaäp mình xuoáng, hoø heïn cuøng ñi chung, thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Neáu Tyø-kheo-ni ñoái xöû vôùi ngöôøi baát naêng nam hay ngöôøi nöõ nhö treân thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm cuøng vôùi ngöôøi ñaøn oâng khoâng coù taâm oâ nhieãm laøm nhöõng vieäc nhö treân thì cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng neáu xöû söï nhö theá ñoái vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù taâm oâ nhieãm cuøng vôùi ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm laøm nhöõng vieäc nhö treân, thì phaïm toäi

Thaâu-lan-giaù. Neáu laøm nhö vaäy vôùi ngöôøi baát naêng nam, vôùi phuï nöõ thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu caû hai ñeàu khoâng coù taâm oâ nhieãm, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoái vôùi ngöôøi baát naêng nam vaø phuï nöõ thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm cuøng vôùi ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm, ñöa tay cho hoï caàm cho ñeán hoø heïn cuøng ñi chung, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu laàn löôït phaïm töøng vieäc moät, ñuû taùm vieäc thì thaønh toäi Ba- la-di. Neáu phaïm giaùn caùch maø khi ñuû taùm vieäc cuõng thaønh toäi Ba-la-di. Neáu phaïm moät khoaûn lieàn saùm hoái toäi Thaâu-lan-giaù, sau khi saùm hoái laïi phaïm nöõa, cho ñeán baûy laàn cuõng thuoäc Thaâu-lan-giaù, nhöng khi ñuû taùm laàn thì thaønh toäi Ba-la-di. Theá neân noùi (nhö treân).

806 BOÄ LUAÄT 2

7. GIÔÙI GIAÁU TOÄI NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù gia ñình Ly-xa kia, luùc ñaàu sinh ñöôïc hai beù trai, sau ñoù sinh moät beù gaùi. Hoï cho theá laø ñieàm khoâng toát neân thaàm nhuû: “Ngaøy nay ñöùa beù gaùi khoâng toát naøy khoâng bieát coù ai laáy khoâng?”. Theá roài coù ngöôøi hoûi: - Baø coù muoán gôûi ñöùa beù gaùi naøy ñeán choã an oån khoâng? - Muoán. - Neáu vaäy thì neân ñem ñeán cho Tyø-kheo-ni Ca-leâ nhôø coâ aáy nuoâi döôõng. Gia ñình aáy nghe theá lieàn cho môøi Ca-leâ ñeán, thöa: “Thöa Thaùnh giaû! Nay toâi sinh ñöùa beù gaùi khoâng toát laønh naøy khoâng coù ai laáy, nhôø coâ nuoâi lôùn, ñoä noù xuaát gia, toâi seõ cung caáp y thöïc”. Tyø-kheo-ni lieàn nhaän ñem veà nuoâi, cho xuaát gia. Vaø gia ñình aáy cöù haèng ngaøy ñöa thöùc aên, haèng naêm gôûi ñeán y phuïc. Khi ñöùa beù lôùn, Ni sö cho hoïc giôùi, roài cho thoï Cuï tuùc. Nhöng baûn chaát cuûa ngöôøi nöõ voán nhieàu daâm tính, cho neân caøng lôùn thì duïc tình caøng maïnh meõ khoâng theå kieàm cheá ñöôïc. Do theá, coâ ta baïch vôùi sö phuï: - Kieát söû cuûa con sinh khôûi, con khoâng thích xuaát gia, nay con muoán hoaøn tuïc. - Quaùi laï thay! ÔÛ trong coõi tuïc cuõng gioáng nhö haàm löûa, laøm sao maø coù theå vui ñöôïc. Töø ñoù trôû ñi, daàn daàn coâ thoâng daâm vôùi ngöôøi theá tuïc vaø caùc ngoaïi ñaïo, roài mang thöù hai. Tyø-kheo-ni beøn truïc xuaát, vaø noùi vôùi sö phuï coâ: - Ni sö khoâng bieát ñeä töû mình thoâng daâm vôùi ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo sao? - Toâi cuõng ñaõ bieát töø sôùm, nhöng gia ñình aáy haèng ngaøy ñöa thöùc aên ñeán, haèng naêm cung caáp y phuïc; neáu toâi baïch vôùi Taêng thì Taêng seõ truïc xuaát. Vì ham hai moùn lôïi kia, neân toâi khoâng baïch. Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Ca-lôïi ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Naøy Ca-lôïi, vì sao ngöôi bieát Tyø-kheo-ni phaïm troïng toäi maø che giaáu? Ñaáy laø vieäc phi phaùp, phi luaät, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, (cho ñeán) duø ai nghe roài

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 807

cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo-ni kia phaïm troïng toäi maø khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc, sau ñoù, Tyø-kheo-ni kia hoaëc rôøi khoûi truù xöù, hoaëc cheát, hoaëc hoaøn tuïc, môùi noùi vôùi ngöôøi khaùc: "Tröôùc ñaây toâi ñaõ bieát Tyø-kheo-ni aáy phaïm troïng toäi, nhöng toâi khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc, vì khoâng muoán cho ngöôøi khaùc bieát", thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la- di, khoâng ñöôïc soáng chung.

Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát, hoaëc nghe töø ngöôøi khaùc maø bieát. Troïng toäi: Neáu phaïm moät trong taùm toäi Ba-la-di töùc laø troïng toäi. Khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc: Khoâng noùi vôùi moät ngöôøi, nhieàu ngöôøi hoaëc laø chuùng Taêng. Rôøi khoûi truù xöù: Töùc bò truïc xuaát. Cheát: Söï voâ thöôøng xaûy ñeán (qua ñôøi). Hoaøn tuïc: Rôøi khoûi phaùp luaät ñang haønh trì, laøm ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo. Neáu ñeán luùc aáy môùi noùi: "Tröôùc ñaây toâi ñaõ bieát ngöôøi aáy phaïm toäi, nhöng khoâng muoán cho ngöôøi khaùc bieát", thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ba-la-di: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni luùc bình minh thaáy Tyø- kheo-ni khaùc phaïm toäi maø khoâng coù taâm che giaáu, ñeán luùc maët trôøi moïc laïi khôûi taâm che giaáu cho ñeán bình minh hoâm sau, thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø hai thôøi. Cuõng vaäy cho ñeán taùm thôøi, nhö trong vaán ñeà che giaáu cuûa Tyø-kheo treân kia ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo-ni thaáy Tyø-kheo-ni phaïm troïng toäi thì phaûi noùi vôùi ngöôøi khaùc. Neáu thaáy ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ phaïm troïng toäi, maø vì yeâu thöông coá tình che giaáu toäi loãi cuûa ñeä töû, nghó: "Neáu ta noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni thì hoï seõ truïc xuaát noù", thì phaïm toäi Ba-la-di. Trong tröôøng hôïp, Tyø-kheo-ni aáy nghe lôøi noùi kia, roài ñem noùi vôùi Tyø-kheo-ni quen bieát: "Moã giaùp phaïm troïng toäi, neáu toâi ñem noùi vôùi ngöôøi khaùc thì Tyø-kheo-ni seõ truïc xuaát ngöôøi aáy; vì theá maø toâi che giaáu", Tyø-kheo-ni aáy nghe theá laïi suy nghó: "Neáu ta noùi ra thì caû hai ngöôøi ñeàu bò truïc xuaát", lieàn che giaáu, thì taát caû ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Cuõng vaäy, neáu taát caû ñeàu che giaáu thì taát caû ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni thaáy ngöôøi khaùc phaïm troïng toäi roài ñem noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: "Toâi thaáy Moã giaùp phaïm troïng toäi", maø Tyø-kheo-ni naøy quôû traùch: "Nay ngöôi laøm vieäc aùc, vì sao laïi ñem noùi vôùi ta, chôù coù

noùi nöõa", thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni thaáy coù ngöôøi phaïm troïng toäi thì phaûi noùi vôùi ngöôøi khaùc. Neáu keû phaïm toäi aáy hung aùc ñaùng sôï, coù theá löïc, e hoï seõ gieát mình hoaëc laøm toån thöông phaïm haïnh, thì neân suy nghó: "Heã gaây nghieäp thì coù quaû baùo, hoï töï bieát laáy. Ví nhö hoûa hoaïn xaûy ra chaùy nhaø, ta chæ neân töï cöùu mình, hôi ñaâu maø lo vieäc ngöôøi khaùc". Neáu taâm töông öng nhö theá thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

8. GIÔÙI THEO TYØ KHEO PHAÏM TOÄI Khi Phaät an truù nôi vöôøn Cuø-sö-la, taïi Caâu-dieäm-di, luùc aáy Xieån- ñaø phaïm moät hoaëc hai troïng toäi trong naêm thieân toäi, caùc Tyø-kheo hoûi: - Tröôûng laõo Xieån-ñaø, thaày coù thaáy toäi aáy

khoâng? - OÂng muoán hoûi toâi coù thaáy hay khoâng thaáy, nhöng toâi khoâng thaáy. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "OÂng Xieån-ñaø naøy thöôøng phaïm moät, hai toäi trong naêm thieân toäi maø noùi khoâng thaáy, thì Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi". Sau khi Taêng laøm yeát-ma cöû toäi khoâng thaáy toäi roài, thaày beøn ñi ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni, noùi vôùi meï mình: - Baø-loä-eâ-ñeá, Taêng laøm yeát-ma cöû toäi toâi, khoâng cho toâi höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc. - Quaùi laï thay, theá thì nay haõy höôûng chung phaùp thöïc, vò thöïc vôùi ta. Theá roài, ngöôøi meï tuøy thuaän Xieån-ñaø, Tyø-kheo-ni beøn can baø: - Naøy meï cuûa Xieån-ñaø, Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy ñaõ ñöôïc Taêng hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, nhöng thaày chöa laøm ñuùng phaùp, coâ chôù coù tuøy thuaän. - Toâi laø meï, oâng ta do toâi sinh ra, neáu toâi khoâng tuøy thuaän thì ai seõ tuøy thuaän? Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Neáu Xieån-ñaø ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp maø Tyø-kheo-ni meï cuûa Xieån-ñaø laïi tuøy thuaän oâng aáy, thì caùc ngöôi neân can giaùn ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø ôû giöõa chuùng Taêng ba laàn cho boû vieäc aáy. Khi can giaùn ôû choã vaéng neân hoûi nhö sau: "Coù thaät coâ bieát Xieån-ñaø ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp maø vaãn tuøy thuaän khoâng?". Neáu ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy", thì neân khuyeân can: "Naøy meï cuûa Xieån-ñaø, Taêng ñaõ laøm

yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp maø chöa thöïc hieän ñuùng thì ñöøng coù tuøy thuaän. Nay toâi vì loøng töø khuyeân can laø muoán cho coâ ñöôïc lôïi ích. Moät laàn khuyeân ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?". Khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba cuõng laøm nhö vaäy. Roài khuyeân can ba laàn ôû giöõa nhieàu ngöôøi cuõng laøm nhö vaäy maø neáu nhö khoâng boû thì neân laøm phaùp yeát-ma caàu thính (xin nghe söï trình baøy) giöõa Ni chuùng. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin caùc Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Taêng ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi Xieån-ñaø ñuùng phaùp, nhöng Xieån-ñaø chöa thöïc hieän ñuùng, maø meï cuûa Xieån-ñaø laïi tuøy thuaän thaày. Theá roài, ñaõ ñöôïc khuyeân can ba laàn ôû choã vaéng, khuyeân can ba laàn ôû choã nhieàu ngöôøi ñeå coâ boû vieäc aáy maø coâ khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng cuõng neân khuyeân can ba laàn ñeå cho boû vieäc aáy. Theá roài, neân hoûi meï cuûa Xieån-ñaø ôû giöõa Ni chuùng: "Coù thaät coâ bieát Taêng ñaõ hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi Xieån-ñaø, song Xieån-ñaø chöa thöïc hieän ñuùng maø coâ tuøy thuaän, theá roài, Taêng ñaõ khuyeân can coâ ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, cho coâ boû vieäc aáy maø coâ vaãn khoâng boû phaûi khoâng?". Neáu ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy", thì neân khuyeân can: "Taêng ñaõ hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi Xieån-ñaø ñuùng phaùp, coâ chôù neân tuøy thuaän (Xieån-ñaø). Nay Ni chuùng muoán cho coâ ñöôïc lôïi ích neân khuyeân can, coâ neân tuøy thuaän lôøi khuyeân cuûa Ni chuùng. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?". Nhöng coâ ñaùp: "Khoâng boû". Roài Ni chuùng tieáp

tuïc khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba, coâ vaãn noùi: “Khoâng boû”. Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi coâ ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch tính böôùng bænh khoù khuyeân baûo, ca ngôïi söï deã khuyeân baûo hay sao? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy. Khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Vì sao ngöôi laïi tuøy thuaän Tyø-kheo bò cöû toäi? Töø nay veà sau, ta khoâng cho pheùp tuøy thuaän Tyø-kheo bò cöû toäi. Theá roài, Phaät baûo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Caâu-dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø cho ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni naøo bieát Taêng ñaõ hoøa hôïp, nhö phaùp, nhö luaät

laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo, song vò Tyø-kheo aáy chöa thi haønh ñuùng maø tuøy thuaän, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy Thaùnh giaû, vò Tyø-kheo aáy ñaõ ñöôïc Taêng hoøa hôïp, nhö phaùp, nhö luaät, laøm yeát-ma cöû toäi, song thaày aáy chöa thi haønh ñuùng, coâ chôù coù tuøy thuaän”. Neáu khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can maø noùi nhö sau: “Toâi khoâng tuøy thuaän thì ai tuøy thuaän”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai thöù ba cho boû vieäc aáy. Neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.

Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ ôû treân ñaõ giaûi thích). Hoøa hôïp: Khoâng bieät chuùng. Nhö phaùp nhö luaät: Khi thaáy khoâng coù toäi thì khoâng vaïch toäi veà vieäc khoâng boû ba aùc kieán laø: huûy baùng kheá kinh, taø kieán vaø bieân kieán. Bò cöû (toäi): Khoâng ñöôïc soáng chung. Chöa thi haønh ñuùng phaùp: Chöa tuøy thuaän Taêng, Taêng chöa giaûi toäi. Tuøy thuaän: Cuøng höôûng phaùp thöïc vaø vò thöïc. Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy nhö sau: “Naøy Thaùnh giaû, vò Tyø-kheo aáy ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät maø thaày chöa thi haønh ñuùng, vaäy coâ chôù coù tuøy thuaän höôûng chung phaùp thöïc vaø vò thöïc”, maø Tyø-kheo-ni aáy noùi: “Toâi khoâng tuøy thuaän thì ai tuøy thuaän”, thì neân khuyeân can tieáp cho ñeán ba laàn. Sau ba laàn neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di. Ba-la-di: Nhö treân ñaõ noùi. Khi khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Khi khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng nhö vaäy. Khi khuyeân can ôû giöõa chuùng Taêng, luùc baét ñaàu khuyeân can thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi baét ñaàu khuyeân can laàn thöù hai thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi baét ñaàu khuyeân can laàn thöù ba thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, khuyeân can xong thì phaïm toäi Ba-la-di. Sau khi ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng, ôû choã nhieàu ngöôøi, ôû giöõa chuùng Taêng, goàm taát caû caùc toäi Vieät tyø-ni, taát caû caùc toäi Thaâu-lan-giaù thaønh moät troïng toäi laø Ba-la-di.

Neáu ñang luùc khuyeân can maø boû thì tuøy theo boû ôû choã naøo trò toäi ôû khoaûn ñoù. Keä toùm taét: “Daâm, troäm vaø gieát ngöôøi,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 811

Noùi doái raèng ñaéc ñaïo.
Vai xuoáng, ñaàu goái leân,
Taâm nhieãm oâ, taùm vieäc.
Giaáu toäi, theo ngöôøi phaïm,
Heát taùm Ba-la-di”.

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 2: NOÙI VEÀ 19 PHAÙP TAÊNG TAØN

1. GIÔÙI NHAÄN LAØM MAI MOÁI Vaán ñeà nhaän laøm mai moái nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Theá neân Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu Tyø-kheo-ni nhaän laøm mai moái, taùc hôïp nam nöõ, hoaëc cöôùi vôï, hoaëc tö thoâng vôùi nhau, duø trong choác laùt thì ñoù laø sô toäi Taêng-giaø- baø-thi-sa.

2. GIÔÙI VU KHOÁNG NGÖÔØI KHAÙC Vu khoáng nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Theá neân Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu Tyø-kheo-ni vì saân haän khoâng vui maø voâ côù vu khoáng Tyø- kheo-ni thanh tònh voâ toäi laø phaïm Ba-la-di, nhaèm phaù hoaïi söï thanh tònh cuûa Tyø-kheo-ni aáy, roài sau ñoù, hoaëc bò thaåm vaán, hoaëc khoâng bò thaåm vaán, beøn noùi: “Vieäc ñoù khoâng coù caên cöù, vì töùc giaän neân toâi noùi nhö theá”, thì ñoù laø sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

3. GIÔÙI XUYEÂN TAÏC NHAÈM VU KHOÁNG Theá neân Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu Tyø-kheo-ni vì saân haän khoâng vui roài duøng moät khía caïnh cuûa moät vieäc khaùc khoâng phaûi Ba-la-di ñeå vu khoáng ngöôøi khaùc phaïm toäi Ba-la-di, nhaèm phaù hoaïi phaïm haïnh cuûa hoï, sau ñoù, hoaëc bò thaåm vaán, hoaëc khoâng bò thaåm vaán beøn noùi: “Chæ vì toâi töùc giaän neân duøng moät khía caïnh cuûa moät vieäc khaùc ñeå vu khoáng”, thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

4. GIÔÙI TRANH CHAÁP VÔÙI NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø böùc töôøng ngaên caùch giöõa

Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo-ni vôùi ni ngoaïi ñaïo bò suïp ñoå, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø noùi vôùi ni ngoaïi ñaïo: - Ngöôi phaûi söûa chöõa laïi; boïn ngöôi laø nhöõng keû khoâng bieát xaáu hoå, ñoà chuùng ñi laïi, ra vaøo ñeàu traàn truoàng. Ni chuùng cuûa ta ñaây löông thieän toát ñeïp, bieát hoå theïn, khi thaáy boïn ngöôi thì taêng theâm phieàn naõo. - Luùc naøy, ñang muøa möa khoâng theå xaây ñöôïc, phaûi ñôïi qua khoûi muøa möa roài môùi xaây ñöôïc. - Phaûi sai ngöôøi laøm ngay baây giôø, khoâng ñöôïc ñôïi sau naøy môùi laøm. - Toâi khoâng theå laøm ñöôïc. Tyø-kheo-ni noåi giaän maéng: - Quaân cheát yeåu! Con löøa aên baõ röôïu. Ngöôi

daùm khoâng laøm chaêng, quaân khoâng bieát hoå theïn, taø kieán, khoâng coù nieàm tin? Ngöôi phaûi söûa chöõa gaáp. Ni ngoaïi ñaïo cuõng noåi giaän maéng laïi: - Naøy Sa-moân ni buïng böï sinh nhieàu con, duø ngöôi coù gieát ta thì roát cuoäc ta cuõng khoâng laøm. Tyø-kheo-ni beøn ñi ñeán choã quan xöû kieän trình baøy ñaày ñuû söï vieäc treân: "Thöa ñaïi quan! Xin quan haõy vì toâi ra leänh cho ngöôøi kia xaây laïi böùc töôøng ngaên caùch". Vieân quan xöû kieän luùc aáy voán laø ngöôøi coù nieàm tin ñoái vôùi phaùp Phaät, neân oâng lieàn sai lính ñi baét ni ngoaïi ñaïo kia veà. Khi baét veà roài, oâng maéng: - Naøy keû ngoaïi ñaïo taø kieán! Quaân teä aùc cheát yeåu, con löøa aên baõ röôïu. Vì sao ngöôi khoâng xaây laïi böùc töôøng? Caùc ngöôi khoâng bieát xaáu hoå, ôû traàn truoàng ñi ra ñi vaøo, giaû söû Thaùnh giaû phaïm haïnh naøy troâng thaáy caùc ngöôi thì caøng taêng theâm phieàn naõo. Ngöôi phaûi xaây laïi gaáp ñi. Neáu khoâng xaây, ta seõ gia toäi ngöôi. Ni ngoaïi ñaïo beøn xaây laïi; nhöng ban ngaøy xaây xong thì ban ñeâm bò möa phaù hoûng; do theá, ba thaùng Haï xaây khoâng thaønh töïu. Vì vaäy, ngoaïi ñaïo than traùch vôùi caùc Öu-baø-taéc: - Haõy xem phöôùc ñieàn cuûa caùc ngöôi kìa! YÛ thò vaøo theá löïc cuûa quan quyeàn, baét ni cuûa ta laøm suoát ba thaùng. Nhöõng baø vôï cuûa caùc Öu-baø-taéc nghe theá lieàn noùi vôùi caùc Tyø- kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi:

- Naøy Thaâu-lan-nan-ñaø! Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi laïi gaây loän vôùi ngöôøi khaùc? Ñaáy laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo-ni, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni tranh tuïng vôùi ngöôøi theá tuïc hoaëc ngöôøi xuaát gia, ban ngaøy, trong khoaûnh khaéc, thaäm chí tranh chaáp vôùi ngöôøi laøm vöôøn, Sa-di, thì ñoù laø sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Tranh tuïng: Tranh caõi baèng mieäng. Ngöôøi theá tuïc: Töùc ngöôøi taïi gia. Ngöôøi xuaát gia: Haøng ngoaïi ñaïo xuaát gia cho ñeán Xaø-trí-la. Ban ngaøy: (Töø luùc bình minh) cho ñeán khi maët trôøi laën. Trong khoaûnh khaéc: Trong giaây laùt. Neáu Tyø-kheo-ni gaây söï - thaäm chí vôùi Sa-di, ngöôøi laøm vöôøn (thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa). Sô toäi: Khoâng ñöïi ñeán laàn can giaùn thöù ba. Taêng giaø: Chæ cho taùm Ba-la-di (?) Baø-thi-sa: Vì toäi naøy coøn coù dö taøn, Taêng phaûi laøm yeát-ma trò phaït, neân goïi laø Taêng-giaø-baø-thi-sa. Laïi nöõa, vì toäi naøy phaûi phaùt loà giöõa Taêng ñeå saùm hoái, neân goïi laø Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo-ni ñeán toá caùo ngöôøi khaùc vôùi vieân quan xöû kieän cuûa nhaø vua thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu noùi vôùi oâng veà nhöõng vieäc phaûi quaáy thì phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Neáu Tyø-kheo-ni ñeán nhaø Öu-baø-taéc, nhaø cuûa ngöôøi coù nieàm tin noùi chuyeän phaûi traùi vôùi hoï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu coù taâm hieàm khích

hoï, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu Tyø-kheo-ni ñeán toá caùo ngöôøi khaùc vôùi nhaø vua thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu noùi vôùi nhaø vua baèng nhöõng lôøi oaùn haän thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Theá neân, Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

814 BOÄ LUAÄT 2

5. GIÔÙI ÑI MOÄT MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy ngöôøi em gaùi cuûa Tyø-kheo- ni Laïi-tra laáy choàng ôû moät thoân khaùc ñang laâm beänh, beøn sai ngöôøi baùo tin cho Laïi-tra: “Chò haõy ñeán sôùm tröôùc khi em chöa cheát thì môùi coù theå thaáy ñöôïc nhau”. Laïi-tra lieàn ñeán thaêm, nhöng chöa tôùi nôi thì ngöôøi em gaùi ñaõ meänh chung. Khi coâ tôùi ñoù, ngöôøi em reå beøn noùi vôùi coâ: “Em gaùi cuûa chò ñaõ qua ñôøi roài, ai seõ chaêm soùc vieäc nhaø, troâng nom con caùi ñaây? Xin chò haõy thay theá, chaêm soùc giuøm em”. Tyø-kheo-ni nghe theá beøn suy nghó: “Ngöôøi naøy thoát ra lôøi khaû oá, y coù theå cöôõng baùch xaâm phaïm ñeán ta”, lieàn caûm thaáy hoaûng sôï, roài giaû vôø ñi ra ngoaøi. Ñoaïn, coâ trôû veà thaønh Xaù-veä, noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: “Quaùi thay! Keû kia seõ phaù hoaïi phaïm haïnh toâi maát!”. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn hoûi: “Coù vieäc gì theá?” Coâ beøn trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá lieàn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Laïi-tra ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi ñi ñöôøng moät mình? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñi ñöôøng moät mình. Laïi nöõa, khi caùc Tyø-kheo-ni ñi ñöôøng, coù moät Tyø-kheo-ni treû maéc ñi ñaïi tieän neân rôùt laïi phía sau. Theá roài, caùc khaùch buoân ñi ñeán troâng thaáy coâ ñeïp ñeõ beøn chaän laïi, hoûi: - Coâ ñang treû trung ñeïp ñeõ, leõ ra neân thoï höôûng duïc laïc, vì sao laïi xuaát gia, xin noùi roõ nguyeân nhaân? - Ta xuaát gia thì can gì caùc ngöôi maø phaûi hoûi? - Khoâng phaûi vaäy! Hình nhö coâ coù yù gì, haõy noùi thöû xem? Coâ vaãn ñaùp nhö tröôùc. Ñaùm khaùch buoân ñuøa côït moät luùc roài thaû coâ ñi. Khi ñeán thoân xoùm, loøng sinh nghi ngôø (mình phaïm toäi), coâ beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Khoâng coù loøng duïc thì khoâng coù toäi”. Laïi nöõa, khi caùc Tyø-kheo-ni cuøng ñi ñöôøng, coù moät Tyø-kheo-ni laâm beänh, ñi khoâng kòp baïn, phaûi ñi sau moät mình. Khi ñeán nôi, coâ sinh nghi, beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Bò beänh thì khoâng coù toäi”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 815

- Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù Tyø-kheo-ni khaùc ñeå keát baïn cuøng ñi, thì khoâng ñöôïc ra khoûi ranh giôùi cuûa thoân xoùm, ngoaïi tröø khi khaùc; khi khaùc töùc laø khi khoâng coù loøng duïc vaø bò beänh, ñoù goïi laø khi khaùc. Ñaây laø sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Khoâng coù Tyø-kheo-ni baïn: Chæ ñi ñöôøng coù

moät mình nhö treân ñaõ noùi roõ. Tröø khi khaùc: Khi khoâng coù loøng duïc, khi beänh, Ñöùc Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ñang ñi treân ñöôøng maø chöa ra khoûi ranh giôùi thì khoâng coù toäi. Neáu ñi ñeán ranh giôùi cuûa xoùm laøng, thaønh aáp, thì neân caùch nhau trong voøng moät caùnh tay giang ra. Neáu caùch nhau xa hôn moät caùnh tay giang ra maø ñi quaù moät böôùc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; quaù hai böôùc thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Moät ngöôøi ñöùng ôû ranh giôùi trung gian thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Cuõng vaäy, nhöõng ngöôøi khaùc caùch quaù (moät böôùc) cuõng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

6. GIÔÙI SOÁNG MOÄT MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy trong thaønh Vöông xaù coù moät ngöôøi teân Yeát-moâ töû cöôùi moät Yeát-moâ nöõ laøm vôï. Coâ naøy ñoan chaùnh voâ song, ñang böng côm cho choàng. Khi ñeán giôø khaát thöïc, Ñöùc Theá Toân khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñi ñeán nhaø aáy. Baáy giôø, ngöôøi vôï suy nghó: "Neáu choàng ta thaáy Phaät, aét seõ ñöùng daäy xem, seõ boû pheá vieäc aên uoáng, ta neân ñöùng chaén giöõa cöûa". Vì ngöôøi aáy coù duyeân vôùi Phaät, neân Ñöùc Theá Toân phoùng aùnh saùng chieáu vaøo trong nhaø, khieán cho oâng choàng nhìn ra, troâng thaáy Phaät. OÂng lieàn noùi vôùi baø vôï: - Ngöôi thaät laø keû chaúng coù moät chuùt taâm thieän naøo, chæ muoán laøm toån haïi ta. - Khoâng phaûi toâi muoán laøm toån haïi maø vì toâi sôï anh thaáy Theá Toân seõ boû pheá vieäc aên uoáng maø thoâi. OÂng choàng noåi giaän, noùi: - Ngöôøi nöõ tình yù caïn côït, muoán laøm lôïi ích moät tí maø thaønh ra toån haïi quaù nhieàu. - Xin ñaïi gia cho pheùp toâi xuaát gia. - Coâ muoán xuaát gia theo ñaïo naøo?

- Xuaát gia theo phaùp Phaät. - Toâi ñoàng yù. Theá roài, coâ ñi ñeán choã Tyø-kheo-ni Öu-baùt-la xin xuaát gia. Ni sö lieàn ñoä xuaát gia, cho thoï Cuï tuùc. Ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm, coâ tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, ñeán ngaøy thöù taùm thì döùt heát laäu hoaëc, töï bieát mình ñaõ chöùng ngoä, ñöôïc ba minh, saùu thoâng, taâm tö töï taïi, ngoài nöông döïa beân goác caây. Luùc aáy, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân ñi ñeán choã coâ ngoài, roài ñoïc keä: "Ñeá Thích töø thieân cung, Giaùng phaøm xin ñaûnh leã. Thaáy Yeát-moâ nöõ naøy, Xuaát gia môùi taùm ngaøy, Laäu heát chöùng saùu thoâng. Hoa Öu-baùt Tyø-kheo, Vieäc laøm ñaõ thaønh töïu. Ñöùc löïc ñeàu töï taïi, Haøng phuïc moïi tình töôûng, Nhaém maét ngoài döôùi caây. Theá neân toâi ñaûnh leã, Phöôùc ñieàn cuûa theá gian". Vò Tyø-kheo-ni naøy coù aâm thanh trong treûo, gioûi taùn tuïng kinh ñieån, ñöôïc moät Öu-baø-taéc môøi veà nhaø tuïng kinh. Sau khi nghe tuïng, oâng raát hoan hyû, cuùng döôøng cho coâ moät taám luïa lôùn vaø ñeïp. Luùc aáy, chö Thieân ôû treân khoâng trung lieàn ñoïc keä taùn thaùn: "Nay coâ ñöôïc lôïi ích, Phöôùc ñöùc ñaõ toät vôøi. Moïi nhieãm tröôùc döùt heát, Nhaän y cuùng thanh tònh. Caùc nam nöõ cö só, Trong thaønh Vöông xaù naøy, Vì sao khoâng môøi coâ, Thuyeát giaûng vi dieäu phaùp? Khoâng môøi thì khoâng giaûng, Thaân caän seõ lìa khoå. Nghe phaùp roài tu taäp, AÉt ñeán nôi thaéng dieäu". Luùc aáy, moïi ngöôøi, moïi nhaø ñeàu môøi coâ veà tuïng kinh; sau khi nghe tuïng, hoï raát hoan hyû (phaùt

taâm cuùng döôøng), vì theá coâ nhaän ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy theá ñeàu sinh taâm ganh tò, beøn noùi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 36 817

"Ñaây laø nhöõng lôøi ca tuïng uûy mò laøm meâ loaïn loøng ngöôøi". Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Coù thaät ngöôi ca tuïng theo kieåu theá gian chaêng? - Con khoâng bieát ca tuïng theo kieåu theá gian. Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: "Tyø-kheo-ni naøy khoâng phaûi ca tuïng theo kieåu cuûa theá gian. Trong thôøi quaù khöù coù vò vua cai trò thaønh Ba-la-naïi teân laø Caùt-lôïi. OÂng coù baûy ngöôøi con gaùi: Ngöôøi thöù nhaát teân laø Sa-moân; ngöôøi thöù hai teân laø Sa-moân-höõu; ngöôøi thöù ba teân laø Tyø- kheo-ni; ngöôøi thöù tö teân laø Tyø-kheo-ni-tyø; ngöôøi thöù naêm teân laø Ñaït- ma-chi; ngöôøi thöù saùu teân laø Tu-ñaït-ma; ngöôøi thöù baûy teân laø Taêng-tyø. Nhöõng ngöôøi naøy töøng phaùt nguyeän tröôùc Phaät Ca-dieáp nhö trong kinh Thaát Nöõ ñaõ noùi roõ". Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni muoán taùch rôøi Ni chuùng cö truù moät mình, roài moät Tyø-kheo-ni khaùc ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Coù phaûi ngöôi ñònh taùch rôøi Ni chuùng cö truù moät mình khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp taùch rôøi chuùng ñeå soáng moät mình. Laïi nöõa, khi vua Löu Ly chinh phaït nöôùc Ca-duy-la-veä neân ñöôïc noùi roäng; luùc aáy caùc Tyø-kheo-ni soáng moät mình ôû ngoaøi thaønh, cho ñeán tröø naïn vua. Laïi nöõa, luùc aáy caùc Tyø-kheo-ni ñi ñöôøng, coù ngöôøi giaø caû beänh hoaïn theo khoâng kòp chuùng baïn phaûi nghæ moät mình, taâm sinh nghi, ñeán hoûi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Ngöôøi khoâng coù loøng duïc thì khoâng coù toäi". Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni soáng taùch rôøi Tyø-kheo-ni khaùc trong moät ñeâm - tröø khi khaùc, khi khaùc töùc laø luùc beänh hoaëc bò boïn giaëc noåi loaïn vaây thaønh, ñoù goïi laø khi khaùc - thì phaïm sô toäi. Giaûi Thích: Nghæ moät ñeâm: Töø luùc maët trôøi chöa laën ñeán bình minh hoâm sau xuaát hieän. Tröø khi khaùc: Khoâng coù loøng duïc, soáng caùch ly, giaø beänh, bò boïn

818 BOÄ LUAÄT 2

giaëc noåi loaïn vaây thaønh, neáu luùc aáy ñang ôû trong thaønh thì khoâng neân ra ngoaøi, hoaëc ñang ôû ngoaøi thaønh thì khoâng neân ñi vaøo. Ñoù goïi laø khi khaùc. Ñaây laø sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni taùch rôøi Tyø- kheo-ni khaùc maø nguû töø khi maët trôøi chöa laën cho ñeán bình minh xuaát hieän, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu taùch rôøi Ni chuùng töø khi maët trôøi ñaõ laën cho ñeán bình minh xuaát hieän, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo-ni nguû chung vôùi nhau trong phoøng ôû Taêng-giaø-lam thì neân naèm caùch nhau trong voøng moät caùnh tay giang ra, roài

trong moät ñeâm neân duøng tay sôø tìm ngöôøi kia ba laàn; nhöng khoâng ñöôïc sôø tìm ba laàn trong moät luùc, maø phaûi ñaàu ñeâm moät laàn, giöõa ñeâm moät laàn vaø cuoái ñeâm moät laàn. Neáu ñaàu ñeâm khoâng sôø tìm ngöôøi kia thì phaïm toäi Vieät tyø-ni; giöõa ñeâm khoâng sôø tìm cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni; cuoái ñeâm khoâng sôø tìm cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu caû ba thôøi ñeàu coù tìm xem thì khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi nguû treân gaùc, keû nguû döôùi gaùc khaùc choã nhau thì moät ñeâm phaûi ñi qua laïi troâng nom ba laàn. Neáu nguû trong tröôøng hôïp nhö vaäy taïi Taêng-giaø-lam thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

7. GIÔÙI ÑOÄ NGÖÔØI CHUÛ CHÖA CHO PHEÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy ôû trong thaønh Vöông xaù coù moät tröôûng giaû teân Tu-ñeà-na, oâng coù moät coâ vôï treû trung, ñoan chaùnh. Khi choàng cheát, coâ ta khoâng thích caùnh ñaøn oâng, nhöng ngöôøi chuù muoán laáy coâ, coâ beøn noùi vôùi caùc phuï nöõ khaùc: - Toâi khoâng thích boïn ñaøn oâng, nhöng ngöôøi chuù muoán laáy toâi laøm vôï - Coâ coù muoán ñöôïc thoaùt ly khoâng? - Muoán ñöôïc thoaùt ly. - Coâ haõy ñeán thaønh Xaù-veä, choã Tyø-kheo-ni Ca-leâ, vò aáy seõ ñoä coâ xuaát gia. Ngöôøi ñaøn baø naøy theo lôøi chæ daãn aáy ñi ñeán thaønh Xaù-veä, hoûi daân chuùng: “Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo-ni ôû nôi naøo vaäy?”. Hoï beøn chæ choã. Khi coâ vaøo ñeán nôi, lieàn hoûi: “Tyø-kheo-ni Ca-leâ laø ai vaäy?”. Hoï beøn chæ phoøng. Coâ vaøo phoøng, roài hoûi: - Thaùnh giaû coù phaûi Ca-leâ khoâng? - Phaûi! Hoûi ñeå laøm gì?

- Con muoán xuaát gia. Ca-leâ beøn ñoä ngöôøi naøy xuaát gia cho thoï Cuï tuùc. Sau ñoù, ngöôøi chuù ñi tìm nhöng khoâng bieát ôû ñaâu, roài coù ngöôøi maùch vôùi oâng: “Tyø-kheo- ni Ca-leâ ôû thaønh Xaù-veä ñaõ ñoä cho coâ aáy xuaát gia roài”. OÂng beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, hoûi daân chuùng: “Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo-ni ôû nôi naøo vaäy?” Hoï beøn chæ choã. OÂng ñi vaøo ñoù, roài hoûi: “Phoøng naøo laø phoøng cuûa Tyø-kheo-ni Ca-leâ?”. Hoï laïi chæ phoøng. OÂng vaøo phoøng roài hoûi: - Thaùnh giaû coù phaûi laø Ca-leâ khoâng? - Phaûi,nhöng oâng hoûi ñeå laøm gì? - Toâi khoâng boû vôï, vì sao Ni sö ñoä vôï toâi xuaát gia? - Naøy laõo tröôïng, oâng töø ñaâu ñeán vaäy? - Töø thaønh Vöông xaù ñeán. Tyø-kheo-ni lieàn maéng: “Quaân cheát tieät! Ngöôi laø quaân giaëc. Ngöôøi ôû thaønh Vöông xaù thöôøng ñeán ñaây ñeå laøm giaùn ñieäp, doø la tin töùc nöôùc ta”. Theá roài, coâ noùi vôùi ñeä töû: “Laáy y Taêng-giaø-leâ laïi ñaây cho ta, roài troùi teân cheát tieät naøy ñem giam vaøo trong nguïc”. OÂng ta nghe theá hoaûng sôï, lieàn suy nghó: “Caëp maét cuûa ngöôøi naøy thaät ñaùng sôï, coù theå baø laøm thaät chöù chaúng chôi!”. Theá roài ñoâi maét vöøa laùo lieân ngoù chöøng, oâng vöøa töø töø ruùt lui. Khi ra ngoaøi roài, oâng noåi giaän maéng: “Tyø-kheo-ni naøy ñaõ ñoä vôï ta phi phaùp, laïi coøn muoán baét troùi ta”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá lieàn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ ñeán roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät

khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Ca-leâ! Ñoù laø vieäc sai traùi. Vì sao ngöôi ñoä ngöôøi maø chuû khoâng cho pheùp? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñoä ngöôøi maø chuû khoâng ñoàng yù. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi maø chuû khoâng cho pheùp thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Khoâng cho pheùp: Con gaùi chöa laáy choàng thì phaûi hoûi cha meï, neáu ñaõ laáy choàng thì phaûi hoûi choàng, cha meï choàng vaø chuù choàng; neáu hoï khoâng cho pheùp maø ñoä xuaát gia, cho thoï Cuï tuùc, thì phaïm toäi Taêng-giaø-

baø-thi-sa. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi, thuoäc veà sô toäi. Neáu Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi maø chuû cuûa hoï khoâng cho pheùp thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu cho hoï hoïc giôùi thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu cho hoï thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

8. GIÔÙI ÑOÄ NGÖÔØI PHAÏM TOÄI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù ngöôøi vôï cuûa löïc só ôû aáp A-ma-la coøn treû, ñoan chaùnh, tö thoâng vôùi ngöôøi khaùc. Choàng coâ noùi: “Em ñöøng laøm nhö vaäy nöõa, neáu coøn tieáp tuïc thì anh seõ trò toäi em nhö vaäy, nhö vaäy”. Theá nhöng ngöôøi vôï vaãn tieáp tuïc tö thoâng khoâng boû. Ngöôøi choàng beøn theo doõi baét gaëp hai ngöôøi ñang haønh söï, troùi laïi ñem ñeán quan xöû kieän, noùi: “Vôï toâi tö thoâng vôùi ngöôøi naøy, xin quan treân duøng phaùp luaät trò toäi giuùp toâi”. Vieân quan hình phaùp noùi: “Neáu ngöôøi nöõ tö thoâng vôùi keû khaùc thì phaûi trình dieän tröôùc hai chuùng trong baûy ngaøy. Sau khi trình dieän baûy ngaøy, phaûi bò phanh thaây tröôùc hai gia ñình”. Ñoaïn, vieân quan noùi vôùi ngöôøi vôï aáy: “Ngöôi haõy trôû veà, neáu trong nhaø coù cuûa thì phaûi chuaån bò caùc duïng cuï boá thí aåm thöïc. Neáu trong nhaø khoâng coù cuûa thì tuøy yù. Sau khi ñuû baûy ngaøy seõ bò phanh thaây tröôùc hai chuùng”. Theá roài, coâ aáy trôû veà nhaø, saém söûa caùc thöù aåm thöïc boá thí cho hai chuùng; roài coâ ngoài ôû choã vaéng khoùc loùc. Caùc baø meï thaáy theá hoûi: - Vì sao maø con khoùc? - Sau baûy ngaøy nöõa con seõ bò phanh thaây tröôùc hai chuùng maø khoâng khoùc sao ñöôïc? - Con coù muoán ñöôïc soáng khoâng? - Muoán. - Con haõy ñeán choã Tyø-kheo-ni Ca-leâ ôû thaønh Xaù-veä caàu xin xuaát gia thì coù theå ñöôïc soáng. Vì moïi ngöôøi ñang say röôïu neân coâ naøy theo keá hoaïch laëng leõ leùn ñi, ñeán thaønh Xaù-veä, coâ hoûi ngöôøi ta: “Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo-ni ôû choã naøo vaäy?”. Hoï beøn chæ choã. Coâ ñi vaøo ñoù, roài hoûi ngöôøi khaùc: “Phoøng cuûa Tyø-kheo-ni Ca-leâ ôû ñaâu vaäy?”. Hoï beøn chæ phoøng. Coâ lieàn vaøo phoøng, baïch: - Thöa Thaùnh giaû, con muoán xuaát gia. - Phu chuû ñaõ cho pheùp con chöa?

- Cho pheùp nhö theá naøo? - Neáu chöa laáy choàng thì cha meï cho pheùp; neáu ñaõ laáy choàng thì cha meï choàng, choàng vaø chuù choàng cho pheùp. Ñoù laø cho

pheùp. - Neáu nhö vaäy thì con phaûi töï cho pheùp, vì caùc ngöôøi trong thaân toäc ñeàu muoán con phaûi bò phanh thaây, ñaõ vöùt boû con roài. - Neáu quaû nhö vaäy thì hoï ñaõ quyeát taâm boû con. Theá laø Ca-leâ ñoä coâ aáy xuaát gia cho thoï Cuï tuùc. Choàng coâ ñi tìm kieám ñeå trò toäi maø khoâng thaáy. Anh ta nghe noùi coù Tyø-kheo-ni ôû thaønh Xaù-veä ñaõ ñoä cho xuaát gia roài, beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä hoûi daân chuùng: "Tinh xaù Tyø-kheo-ni ôû nôi naøo vaäy?" Daân chuùng chæ choã. Roài oâng ñi vaøo Tinh xaù hoûi: "Phoøng cuûa Tyø-kheo-ni Ca-leâ ôû ñaâu vaäy?". Hoï lieàn chæ choã. OÂng böôùc vaøo phoøng hoûi: - Thaùnh giaû laø Tyø-kheo-ni Ca-leâ phaûi khoâng? - Hoûi ñeå laøm gì? - Toâi khoâng boû vôï, vì sao Ni sö ñoä cho xuaát gia? - Naøy thieän só, nhaø oâng ôû ñaâu vaäy? - ÔÛ taïi aáp A-ma-laëc. - Quaân cheát tieät, ngöôi laø quaân giaëc, ngöôi khoâng bieát sao? Ngöôøi aáp A-ma-laëc thöôøng ñeán ñaây doø la tin töùc cuûa nöôùc ta ñeå laøm giaùn ñieäp. Ñoaïn, Ca-leâ noùi vôùi ñeä töû: "Laáy y cuûa ta ñöa ñaây, ta seõ ñi baùo cho vua toùm coå teân cheát tieät naøy". Anh ta nghe theá, suy nghó: "Tyø-kheo-ni naøy tröông maét ra nhìn hung tôïn, coù theå laøm vieäc aùc". Nghó theá, anh ta töø töø ruùt lui. Khi ra ngoaøi roài, noåi giaän maéng: "Vò Sa-moân ni naøy leùn ñoä vôï ta maø coøn muoán baét troùi ta". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn quôû traùch: "Naøy Ca-leâ, ñoù laø vieäc phi phaùp. Vì sao ngöôi bieát keû ñoù phaïm toäi, nhöõng ngöôøi thaân cuûa hoï muoán trò toäi maø ñoä cho xuaát gia? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp, khi bieát ngöôøi nöõ kia phaïm toäi, moïi ngöôøi muoán trò toäi, maø ñoä cho xuaát gia". Laïi nöõa, taïi aáp Kieàn-ñeà cuûa doøng hoï Thích Ca coù ngöôøi con gaùi - Nhö treân ñaõ noùi - cho ñeán, coâ noùi vôùi Tyø-kheo-ni: - Xin ñoä con xuaát gia? - Tröôùc ñaây con ñaõ phaïm toäi nhö theá thì khoâng theå xuaát gia ñöôïc. Theá roài, coâ ñi ñeán caùc Tyø-kheo-ni khaùc, nhöng hoï ñeàu khoâng ñoä.

822 BOÄ LUAÄT 2

Coâ beøn ñi ñeán ngoaïi ñaïo xin xuaát gia. Ngöôøi choàng muoán tìm coâ veà trò toäi, nhöng khoâng bieát ôû ñaâu, thì nghe noùi coâ ñaõ ñöôïc ngoaïi ñaïo ñoä cho xuaát gia taïi thaønh Xaù-veä. Anh ta suy nghó: "Ngöôøi naøy voán laø con cuûa Öu-baø-taéc maø nay bò rôi vaøo trong haøng nguõ ngoaïi ñaïo taø kieán, caàn phaûi trò toäi, nhöng khoâng theå tìm ra". Neáp soáng cuûa caùc ngoaïi ñaïo laø uoáng nöôùc vo gaïo vaø nöôùc röûa chaûo, soáng loõa theå voâ lieâm sæ, maø coøn ñaùnh vôï khoâng bieát tieác thöông. Theá neân, ngöôøi phuï nöõ aáy chaùn ngaùn, töï nhuû: "Ñaây khoâng phaûi laø pheùp taéc xuaát gia", lieàn boû ñi, ñeán Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni baïch: "Con töø treân bôø vôõ rôi xuoáng haàm saâu, saép sa vaøo ñòa nguïc, xin haõy keùo con leân, cho con xuaát gia". Caùc Tyø-kheo-ni ñeàu khoâng daùm ñoä. Theá laø, coâ ñeán baïch vôùi Ñaïi- aùi-ñaïo: "Thöa Thaùnh giaû, con voán laø con gaùi cuûa doøng hoï Thích, maø nay bò rôi xuoáng haàm saâu, xin ñoä con xuaát gia". Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Ñöôïc pheùp ñoä. Neáu tröôùc ñoù ngoaïi ñaïo ñaõ ñoä, thì sau ñoù cho pheùp xuaát gia".

Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi nöõ phaïm toäi, nhöõng ngöôøi thaân thích muoán trò toäi, maø ñoä hoï - töø khi khaùc; khi khaùc laø khi ngoaïi ñaïo ñaõ ñoä tröôùc, ñoù goïi laø khi khaùc - thì phaïm sô toäi. Giaûi Thích: (Moät soá töø treân ñaõ giaûi thích). Chuùng: Hai chuùng taäp hoïp, nghóa laø goàm nhöõng ngöôøi beân phía cha meï ñeû vaø nhöõng ngöôøi beân nhaø choàng. Thaân thích: Töùc toäc hoï Baø-la-moân, toäc hoï Saùt-lôïi, toäc hoï Tyø-xaù, toäc hoï Thuû-ñaø-la. Trò toäi: Hoaëc troùi, boïc laïi ñeå thieâu; hoaëc boû vaøo trong bao caùt, coät mieäng bao laïi, thaû chìm döôùi nöôùc; hoaëc duøng löûa ñoát ñaàu; hoaëc caét tai, caét muõi; hoaëc duøng thanh saét ñoát noùng aùp vaøo aâm hoä; hoaëc ñem phaân thaây, quoác phaùp coù caùc loaïi khaùc nhau nhö theá. Ngoaïi töø tröôùc ñoù hoï ñaõ xuaát gia theo ngoaïi ñaïo, roài ñoä hoï xuaát gia, thì Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Ngoaïi ñaïo: Nhö Ni-kieàn-ñeá-leâ, Ñaøn-trì-giaø, ñaïi loaïi caùc ngoaïi ñaïo nhö theá. Ñaáy laø sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi nöõ phaïm toäi ñaùng trò phaït maø ñoä cho

xuaát gia thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu cho hoï hoïc phaùp thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

9. GIÔÙI QUA SOÂNG MOÄT MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù nhieàu phuï nöõ ñang ôû bôø beân kia cuûa soâng A-kyø-la, coøn bôø beân naøy thì Tyø-kheo-ni vaân taäp. Theá roài, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø côûi y phuïc neùm xuoáng ñaát, roài bôi qua beân kia bôø soâng. Caùc phuï nöõ thaáy theá baøn taùn nhau: “Haõy xem Tyø- kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø bôi treân maët nöôùc maø qua ñaây”. Sau khi qua ñeán nôi, coâ beøn ngoài treân choã ñaát troáng moät laùt roài laïi bôi trôû veà. Khi aáy, caùc phuï nöõ beøn cheâ bai: “Vì sao maø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø naøy laøm nhö keû hung aùc, bôi qua roài laïi bôi veà”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Thaâu- lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät quôû traùch: “Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao taïi choã coù ñoø qua laïi maø ngöôi laïi bôi qua? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp moät mình bôi qua choã beán ñoø”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni moät mình bôi qua soâng taïi choã beán ñoø thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Bôi moät mình: Rôøi khoûi bôø soâng beân naøy ñeán bôø beân kia thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

10. GIÔÙI TÖÏ YÙ THA TOÄI NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñi du haønh trong thoân xoùm. Sau khi coâ ñi, Ni chuùng laøm yeát-ma cöû toäi ñeä töû y chæ cuûa coâ. Ñeán khi coâ trôû veà, ñeä töû lieàn baïch: “Ni laøm yeát-ma cöû toäi con, khoâng cho con cuøng höôûng phaùp thöïc, vò

thöïc". Coâ beøn quôû traùch ñeä töû: "Ngöôi haõy giöõ im laëng, nhöng phaûi baûo Ni chuùng taäp hoïp", beøn taäp hoïp Ni chuùng. Caùc Tyø-kheo-ni ai naáy ñeàu suy nghó: "Vò Tyø-kheo-ni naøy ñi xa trôû veà roài taäp hoïp Ni chuùng, thöôøng thích coù vaät boá thí, khoâng hieåu chuùng ta hoâm nay seõ ñöôïc vaät gì ñaây?". Do suy nghó theá neân moïi ngöôøi ñeàu hoan hyû taäp hoïp nhanh choùng. Sau khi taäp hoïp, coâ beøn tuyeân

boá nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp ñaõ bò Ni chuùng laøm yeát-ma cöû toäi. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng xaû phaùp yeát-ma cöû toäi cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp ñaõ bò Ni chuùng laøm yeát-ma cöû toäi; nay Ni chuùng xaû phaùp yeát-ma cöû toäi cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp; Thaùnh giaû Ni naøo baèng loøng xaû phaùp yeát-ma cöû toäi cho Tyø- kheo-ni Moã giaùp thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn yeát-ma thöù nhaát (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng laøm nhö theá). Caùc Tyø-kheo-ni thaáy ñoâi maét cuûa Tyø-kheo-ni naøy ñaùng sôï neân khoâng ai daùm ngaên caûn caû. Theá roài, caùc Tyø-kheo-ni baøn taùn nhau: "Ñaây laø lôøi noùi gì vaäy?". Ñoaïn, ai naáy ñeàu baûo: "Toâi cuõng chaû hieåu lôøi noùi naøy". Caùc Tyø-kheo-ni beøn baïch vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc phi phaùp. Vì sao ngöôi bieát Tyø-kheo-ni ñaõ laøm yeát- ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ngöôøi aáy chöa tuøy thuaän, chöa thi haønh ñuùng phaùp, ngöôi khoâng thöa tröôùc vôùi Ni chuùng maø töï yù xaû yeát-ma? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo-ni hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät; ngöôøi phaïm toäi chöa thi haønh ñuùng phaùp, mình khoâng thöa tröôùc vôùi Ni chuùng maø töï yù xaû toäi, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa. Giaûi Thích: (Moät soá töø ñaõ giaûi thích ôû tröôùc). Nhö phaùp, nhö luaät: Khoâng thaáy toäi thì khoâng vaïch toäi ba laàn ñeå cho thaáy. Chöa xaû phaùp yeát-ma cöû toäi: Khoâng ñöôïc soáng chung. Chöa laøm ñuùng phaùp: Chöa tuøy thuaän, taâm chöa ñieàu phuïc, Ni chuùng chöa xaû toäi. Khoâng thöa tröôùc: Chöa laøm phaùp yeát-ma caàu thính tröôùc Ni chuùng maø töï yù xaû toäi giöõa Ni chuùng, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñeä töû bò Ni chuùng hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi thì Hoøa thöôïng ni hoaëc A-xaø-leâ ni neân ñeán choã Tyø-kheo-ni Tröôûng laõo noùi nhö sau: "Ai maø khoâng ngu si, khoâng coù loãi, luùc naøo cuõng coù trí tueä, vì khoâng bieát cho neân môùi nhö vaäy, ngöôøi aáy seõ khoâng daùm taùi phaïm nöõa". Phaûi noùi vôùi taát caû moïi ngöôøi nhö vaäy ñeå cho taâm hoï

nhu hoøa, roài môùi laøm yeát-ma caàu thính ôû giöõa Ni chuùng. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin caùc Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp coù vieäc aáy neân Ni chuùng laøm yeát-ma cöû toäi. Nay ngöôøi aáy ñaõ tuøy thuaän, taâm ñaõ nhu hoøa. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Moã giaùp muoán ñeán giöõa Ni chuùng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi. Caùc Thaùnh giaû Ni xin laéng nghe. Moã giaùp muoán vaøo giöõa Ni chuùng xin xaû phaùp yeát-ma cöû toäi. Vì Ni chuùng ñaõ baèng loøng neân im laëng; vieäc aáy cöù nhö theá maø thi haønh. Phaûi laøm yeát-ma nhö vaäy xong roài môùi xin. Neáu coù ngöôøi ngaên caûn thì Hoøa thöôïng neân duøng lôøi nhoû nheï khuyeân hoï thoâi ñi. Neáu Tyø-kheo-ni bieát Ni chuùng hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät maø töï yù xaû yeát-ma thì phaïm toäi Vieät tyø-ni.

11. GIÔÙI NHAÄN VAÄT CUÛA NGÖÔØI COÙ TAÂM TAØ Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù moät tröôûng giaû vì loøng duïc maø môøi Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà cuùng döôøng y, baùt, aåm thöïc, thuoác trò beänh, noùi nhö sau: - Thaùnh giaû coù bieát toâi cuùng vì leõ gì khoâng? - Bieát. - Bieát nhö theá naøo? - Vì muoán ñöôïc phöôùc ñöùc. - Ñöông nhieân roài, nhöng coøn goàm caû loøng aùi duïc nöõa. Luùc aáy, Thoï-ñeà laø ngöôøi ñaõ ly duïc neân nghe lôøi noùi kia taâm coâ vaãn thaûn nhieân khoâng theøm ñeå yù, do theá maø khoâng ngaên caûn. Caùc Tyø- kheo-ni beøn ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thoï-ñeà ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc treân: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi khoâng laøm maãu möïc cho ngöôøi ñôøi sau sao? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc.

826 BOÄ LUAÄT 2

Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Vöông xaù phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù taâm oâ nhieãm maø nhaän y, baùt, thöùc aên uoáng, thuoác trò beänh cuûa ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà. Khoâng coù taâm oâ nhieãm: Khoâng coù taâm aùi duïc. Baùt: Goàm ba loaïi, thöôïng, trung vaø haï. Y: Goàm coù y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-Taêng, An-ñaø-hoäi, Taêng-kyø- chi vaø y taém möa. Thöùc aên uoáng: Nhö thöùc aên Khö-ñaø-ni, boà-xaø-ni. Thuoác: Maät, ñöôøng pheøn, sanh toâ vaø môõ; ñaây thuoäc veà sô toäi. Neáu coù ngöôøi cuùng döôøng cho Tyø-kheo-ni y, baùt, thöùc aên uoáng, thuoác trò beänh maø noùi nhö sau: “Toâi vì lyù do ñoù maø cuùng döôøng”, thì khoâng neân nhaän, maø neân noùi: “Toâi khoâng caàn, ñaõ coù nhöõng nhaø khaùc cung caáp roài”. Neáu nhö nhaän thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu hoï khoâng noùi maø cöû ñoäng tay chaân, lieác maét, khaûy moùng tay, vieát chöõ döôùi ñaát, laøm caùc daáu hieäu nhö vaäy, thì bieát hoï coù loøng duïc ñoái vôùi mình, mình khoâng neân nhaän. Neáu nhaän thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu hoï coù loøng tin thanh tònh, tình yù chaân

chính, thì mình nhaän khoâng coù toäi. Neáu ngöôøi nöõ coù loøng duïc khi cuùng döôøng cho Tyø-kheo maø cöû ñoäng chaân tay, lieác maét nhìn, thì bieát laø hoï coù loøng duïc; khoâng neân nhaän. Neáu nhaän thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Traùi laïi, neáu hoï coù loøng tin thanh tònh, tình yù chaân chính thì mình nhaän khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 827

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 37

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 2: NOÙI VEÀ 19 PHAÙP TAÊNG TAØN (Tieáp Theo)

12. GIÔÙI KHUYEÂN NGÖÔØI LAØM ÑIEÀU PHI PHAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho Tyø-kheo-ni nhaän y, baùt, thöùc aên uoáng, thuoác trò beänh cuûa ñaøn oâng coù taâm nhieãm oâ, neân Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà khoâng nhaän y boá thí cuûa tröôûng giaû. Theá roài, Tyø-kheo-ni Thaân-lan-nan-ñaø hoûi Thoï-ñeà: “Vì sao coâ khoâng laáy vaät boá thí cuûa ngöôøi ñaøn oâng naøy? Ngöôøi ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm hay khoâng ñaâu coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng oâ nhieãm thì coù theå laáy roài tuøy nghi söû duïng”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Coâ ñöøng noùi nhö sau: Ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm hay khoâng ñaâu coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng oâ nhieãm, thì coù theå laáy roài tuøy nghi söû duïng”. Hoï khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba maø coâ vaãn khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi- aùi-ñaïo laïi ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc phi phaùp. Vì sao ngöôi baûo ngöôøi kia nhaän vaät boá thí cuûa ngöôøi coù taâm oâ nhieãm? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Vöông xaù phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: “Neân nhaän vaät boá thí

828 BOÄ LUAÄT 2

cuûa ngöôøi ñaøn oâng naøy duø hoï coù taâm oâ nhieãm hay khoâng thì ñaâu coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng oâ nhieãm thì neân laáy roài tuøy nghi söû duïng”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Coâ ñöøng noùi nhö sau: Neân nhaän vaät boá thí aáy, duø ngöôøi ñaøn oâng aáy coù taâm oâ nhieãm hay khoâng thì coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng oâ nhieãm thì neân laáy roài tuøy nghi söû duïng”. Sau khi khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni noùi lôøi aáy: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø. Nhaän vaät boá thí: Nhö Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà. Khi

caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy boû vieäc ñoù, maø neáu nhö khoâng boû, roài ñöôïc khuyeân can qua ba giai ñoaïn, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

13. GIÔÙI VOÂ CÔÙ HUÛY BAÙNG TAÊNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, coù keû hoã trôï ngöôøi phaù Taêng nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi: "Neáu Tyø-kheo-ni muoán phaù söï hoøa hôïp cuûa Taêng neân tìm phöông tieän kieân trì phaù coâng vieäc cuûa Ni chuùng gaây neân tranh caõi, thì caùc Tyø-kheo-ni neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni aáy nhö sau: "Thöa Thaùnh giaû! Ngöôøi ñöøng phaù söï hoøa hôïp cuûa Ni chuùng, tìm phöông tieän kieân trì phaù coâng vieäc cuûa Ni chuùng, gaây neân tranh caõi, maø neân hoøa ñoàng vôùi Ni chuùng. Vì sao vaäy? Vì Ni chuùng coù hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh caõi, cuøng hoïc moät giôùi phaùp, nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, noùi naêng ñuùng phaùp thì môùi soáng an laïc". Neáu Tyø-kheo-ni aáy ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni khaùc khuyeân can maø vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Sau ba laàn khuyeân can, neáu boû thì toát, neáu khoâng boû roài ñöôïc khuyeân can qua ba giai ñoaïn, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni phaù Ni chuùng aáy maø coù caùc Tyø-kheo-ni ñoàng yù töông trôï hoaëc moät, hoaëc hai, hoaëc nhieàu ngöôøi cuøng noùi, cuøng yù kieán phaûn ñoái: "Thöa Thaùnh giaû, xin ngöôøi ñöøng noùi Tyø-kheo-ni aáy toát hay xaáu. Vì sao theá? Vì Tyø-kheo-ni aáy noùi ñuùng phaùp, noùi ñuùng luaät. Ñieàu gì Tyø-kheo-ni aáy noùi ra chuùng toâi ñeàu haøi loøng. Nhöõng kieán giaûi cuûa Tyø-kheo-ni aáy laø coù theå chaáp nhaän ñöôïc. Chuùng toâi cuõng ñeàu coù theå chaáp nhaän. Tyø-kheo-ni aáy bieát môùi noùi, chöù khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi", thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can vò Tyø-kheo-ni ñoàng yù aáy: "Naøy Thaùnh giaû, ngöôi ñöøng baûo raèng vò Tyø-

kheo-ni kia noùi ñuùng phaùp, noùi ñuùng luaät. Vì sao theá? Vì ñoù laø Tyø-kheo- ni noùi phi phaùp, noùi phi luaät. Naøy Thaùnh giaû, ngöôøi ñöøng hoã trôï vieäc phaù Ni chuùng, maø neân vui veû hoã trôï vieäc Ni chuùng hoøa hôïp. Vì sao theá? Vì Ni chuùng coù hoøa hôïp, vui veû, khoâng tranh caõi, cuøng hoïc moät giôùi phaùp, nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, noùi naêng ñuùng phaùp thì môùi soáng an laïc". Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can vò Tyø-kheo-ni aáy maø vò aáy vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû maø ñöôïc tieáp tuïc khuyeân can qua ba giai ñoaïn thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø coù vieäc tranh caõi, Ni chuùng laøm yeát-ma cöû toäi coâ ñuùng phaùp, ñuùng luaät. Nhöng khi laøm yeát-ma xong, coâ noåi giaän, voâ lyù huûy baùng Ni chuùng nhö sau: "Caùc Thaùnh giaû Ni tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï, tuøy si; Ni chuùng vì aùi, vì saân, vì sôï, vì si maø khieån traùch. Ñoù laø vieäc xöû ñoaùn phi phaùp". Caùc Tyø-kheo-ni beøn khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: "Naøy Thaùnh giaû! Ngöôøi ñöøng coù voâ lyù huûy baùng Ni chuùng. Ni chuùng khoâng tuøy aùi, tuøy

saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng khoâng vì aùi, vì saân, vì sôï, vì si maø xöû ñoaùn phi phaùp". Hoï khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba maø coâ ta vaãn khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Ngöôi haõy ñeán khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn, khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng ba laàn cho boû vieäc aáy. Khi khuyeân can ôû choã vaéng neân hoûi: "Coù thaät coâ noåi saân voâ lyù huûy baùng Ni chuùng: Ni chuùng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng vì aùi, vì saân, vì sôï vaø vì si chaêng?". Neáu ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì neân khuyeân can ôû choã vaéng nhö sau: "Coâ ñöøng coù noåi saân voâ lyù huûy baùng Ni chuùng, vì Ni chuùng khoâng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng cuõng khoâng vì aùi, vì saân, vì sôï, vì si maø xöû ñoaùn phi lyù. Nay toâi vì loøng töø khuyeân can coâ laø muoán cho coâ ñöôïc lôïi ích, moät laàn khuyeân can ñaõ xong coøn hai laàn khuyeân can nöõa, vaäy coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?". Neáu ñaùp: "Khoâng boû", thì tieáp tuïc khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy. Ñoàng thôøi khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng nhö vaäy. Theá roài ñeán giöõa Ni chuùng laøm phaùp yeát-ma caàu thính: - Xin caùc Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø noåi saân voâ lyù huûy baùng Ni chuùng: "Ni chuùng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng vì aùi, vì saân, vì sôï vaø vì si". Ni chuùng ñaõ khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn ñeå cho boû vieäc

aáy maø coâ khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng cuõng khuyeân can ba laàn. Theá roài, neân hoûi ôû giöõa Ni chuùng: "Coù thaät coâ noåi saân voâ lyù huûy baùng Ni chuùng: "Ni chuùng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si, cho ñeán noùi: "Ñoù laø vieäc xöû ñoaùn phi phaùp", roài ñöôïc Ni chuùng khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø vaãn khoâng boû phaûi khoâng?". Neáu ñaùp: "Ñuùng nhö vaäy", thì neân khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng nhö sau: "Coâ chôù coù noåi saân voâ lyù phæ baùng Ni chuùng, vì Ni chuùng khoâng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si, cho ñeán phi lyù xöû ñoaùn. Nay Ni chuùng vì loøng töø muoán cho coâ ñöôïc lôïi ích, coâ neân nghe lôøi Ni chuùng. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?" Nhöng coâ ñaùp: "Khoâng boû". Theá roài, Ni chuùng khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba coâ vaãn khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Thaâu-lan-nan-ñaø, ñoù laø vieäc phi phaùp. Ngöôi khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän quôû traùch tính böôùng bænh, khen ngôïi söï nhu hoøa hay sao? Vì sao ngöôi laïi böôùng bænh? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noåi saân voâ lyù huûy baùng Ni

chuùng nhö sau: “Ni chuùng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng vì aùi, vì saân, vì sôï vaø si. Cho neân quôû traùch”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy Thaùnh giaû, ngöôøi chôù coù noùi Ni chuùng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si; Ni chuùng vì aùi, saân, sôï vaø si. Vì sao theá? Vì Ni chuùng khoâng tuøy aùi, saân, sôï vaø si. Ngöôøi ñöøng noåi giaän voâ lyù huûy baùng Ni chuùng”. Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy maø Tyø-kheo-ni aáy vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû thì toát, neáu khoâng boû, roài ñöôïc tieáp tuïc khuyeân can heát ba giai ñoaïn thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø noåi saân voâ lyù huûy

baùng Ni chuùng. Khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn maø khoâng boû: Cöù moãi laàn khuyeân can phaïm moät toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng vaäy. Trong tröôøng hôïp khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng thì laàn thöù nhaát baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Laàn thöù hai baét ñaàu khuyeân can cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Laàn thöù ba baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, khuyeân can xong phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi- sa. Toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa ñöôïc hình thaønh do ba giai ñoaïn khuyeân can ôû choã vaéng, ôû choã nhieàu ngöôøi, ôû giöõa Ni chuùng goàm taát caû caùc toäi Vieät tyø-ni, Thaâu-lan-giaù - tröø taùm toäi Thaâu-lan-giaù huûy baùng Taêng - hoïp caùc toäi naøy thaønh moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa ñeå maø trò phaït. Neáu nöûa chöøng maø ñình chæ thì tuøy theo ñình chæ ôû choã naøo trò phaït theo möùc ñoä ñoù. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

14. GIÔÙI BAO CHE LOÃI LAÀM CHO NHAU Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, Tyø-kheo-ni meï cuûa Xieån-ñaø ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni caên cöù theo phaùp, theo luaät daïy baûo coâ phaûi hoïc taäp chôù coù phaïm toäi, thì coâ töï laøm cho mình trôû thaønh ngöôøi khoâng ai noùi chuyeän ñöôïc, nhö trong caâu chuyeän Xieån-ñaø böôùng bænh ñaõ noùi roõ. Cho ñeán: Neáu Tyø-kheo-ni noùi böôùng bænh, roài ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni khaùc caên cöù theo phaùp, theo luaät chæ baûo, maø noùi moät caùch ngoan coá: “Ngöôi ñöøng noùi ta toát hay xaáu. Ta cuõng khoâng noùi ngöôi toát hay xaáu”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy nhö sau: “Naøy Thaùnh giaû! Caùc Tyø-kheo-ni soáng chung trong chaùnh phaùp, caên cöù theo phaùp, theo luaät chæ baûo coâ thì coâ ñöøng coù böôùng bænh maø phaûi vaâng lôøi. Ñoàng thôøi, coâ cuõng neân caên cöù theo phaùp, theo luaät maø chæ baûo caùc Tyø-kheo khaùc. Vì sao theá? Vì trong haøng ñeä töû cuûa Ñöùc Nhö Lai coù chæ baûo laãn nhau, khuyeân can laãn nhau, cuøng xuaát toäi cho nhau, thì phaùp thieän môùi taêng tröôûng”. Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy maø Tyø-kheo-ni aáy kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû roài ñöôïc khuyeân can heát ba giai ñoaïn thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Theá

neân noùi (nhö treân). Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù hai Tyø-kheo-ni, ngöôøi thöù nhaát teân Chaân-ñaøn laø con gaùi cuûa nhaø hoï Thích, ngöôøi thöù hai teân Uaát-ña-la, hai ngöôøi thaân thöôøng thaân caän, mieäng thöôøng thaân caän, thaân

832 BOÄ LUAÄT 2

mieäng thöôøng thaân caän vaø thöôøng che giaáu loãi laàm cho nhau. Thaân thöôøng thaân caän: Cuøng nguû moät giöôøng, cuøng ngoài moät giöôøng, cuøng aên moät baùt, cuøng maëc chung y phuïc vaø cuøng ñi cuøng veà. Mieäng thöôøng thaân caän: Noùi nhöõng lôøi vôùi taâm oâ nhieãm, cuøng che giaáu toäi cho nhau. Ngöôøi naøy phaïm toäi thì ngöôøi kia che giaáu, ngöôøi kia phaïm toäi thì ngöôøi naøy che giaáu. Thaân mieäng thöôøng thaân caän: Goàm ñuû caû hai vieäc thaân vaø mieäng. Tyø-kheo-ni khuyeân can hoï: “Naøy Thaùnh giaû, ngöôøi ñöøng coù thaân thöôøng thaân caän, mieäng thöôøng thaân caän, thaân mieäng thöôøng thaân caän, ñöøng coù che giaáu loãi laàm cho nhau. Vì sao vaäy? Vì laøm nhö theá thì phaùp thieän khoâng sinh”. Hoï khuyeân moät laàn, hai laàn, ba laàn nhöng hai coâ kia vaãn khoâng töø boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem ñeán trình baøy vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät hoûi: - Caùc ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao caùc ngöôi laïi duøng thaân mieäng thaân caän, cuøng che giaáu toäi loãi cho nhau? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu hai Tyø-kheo-ni soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can hoï: “Naøy caùc Thaùnh giaû, caùc vò chôù coù soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau. Vì soáng thaân caän thì phaùp thieän khoâng sinh”. Neáu caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can hai Tyø-kheo-ni aáy nhö vaäy maø hoï vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu hoï boû vieäc ñoù thì toát, neáu nhö khoâng boû, roài ñöôïc tieáp tuïc khuyeân can heát ba giai ñoaïn, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

15. GIÔÙI KHUYEÂN NGÖÔØI SOÁNG QUAN HEÄ MAÄT THIEÁT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho soáng thaân caän nhau thì hai Tyø-kheo-ni Chaân-ñaøn con gaùi nhaø hoï Thích vaø Uaát-ña-la moãi ngöôøi ôû moät choã. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu- lan-nan-ñaø beøn khuyeân hoï: “Naøy Thaùnh giaû, ngöôøi cöù vieäc soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau, ñöøng soáng xa caùch; vì soáng nhö theá khoâng

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 833

phöông haïi gì ñeán vieäc sinh phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng thaân caän nhö vaäy maø Ni chuùng khoâng theå ngaên caûn, nhöng vì Ni chuùng khinh thöôøng coâ neân môùi caám cheá nhö vaäy”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn khuyeân can

Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø: “Naøy Thaùnh giaû, coâ ñöøng noùi nhö sau: Cöù vieäc soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau, ñöøng soáng xa caùch; vì laøm nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän. Vì Ni chuùng khinh thöôøng coâ neân môùi caám cheá”. Caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Thaâu-lan-nan-ñaø moät laàn, hai laàn, ba laàn nhö vaäy maø coâ vaãn khoâng boû. Do theá, hoï noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Hai Tyø-kheo-ni Chaân-ñaøn con nhaø hoï Thích vaø Uaát-ña-la soáng xa nhau maø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø khuyeân hoï soáng gaàn nhau, baûo raèng soáng nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän, thì neân khuyeân coâ aáy ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn vaø ôû giöõa Ni chuùng ba laàn cho boû vieäc aáy. Khi khuyeân can ôû choã vaéng, neân noùi nhö sau: “Naøy Thaâu-lan-nan-ñaø, coâ khuyeân Tyø-kheo-ni Chaân-ñaøn vaø Uaát-ña-la: “Cöù vieäc soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau, ñöøng soáng xa caùch; vì laøm nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng thaân caän nhö vaäy maø Ni chuùng khoâng theå ngaên caûn ñöôïc, vì Ni chuùng khinh thöôøng hai coâ neân môùi caám cheá”, coù phaûi theá khoâng?”. Neáu ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy”, thì neân khuyeân can: “Coâ chôù neân noùi: “Haõy soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau, ñöøng soáng xa nhau; vì laøm nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng thaân caän nhö vaäy maø Ni chuùng khoâng theå ngaên caûn ñöôïc hoï. Nhöng vì Ni chuùng khinh thöôøng caùc coâ neân môùi caám cheá”. Nay toâi vì loøng töø muoán ñöôïc lôïi ích neân khuyeân can coâ. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?”. Neáu ñaùp: “Khoâng boû”, thì neân khuyeân can tieáp laàn thöù hai, thöù ba, roài ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng khuyeân can nhö vaäy. Neáu nhö khoâng boû thì ñeán giöõa Ni chuùng laøm yeát-ma caàu thính, noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø khuyeân Tyø-kheo-ni Chaân-ñaøn con gaùi nhaø hoï Thích vaø Tyø-kheo-ni Uaát- ña-la: “Cöù vieäc soáng thaân caän, che giaáu toäi cho nhau, vì laøm nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän”, roài ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, ôû choã nhieàu ngöôøi ba laàn maø khoâng boû. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng cuõng khuyeân can ba laàn cho

boû vieäc aáy. Theá roài, neân hoûi Thaâu-lan-nan-ñaø ôû giöõa Ni chuùng: “Coù thaät coâ khuyeân hai ngöôøi kia haõy soáng thaân caän, roài ñöôïc Ni chuùng khuyeân coâ: “Nay Ni chuùng vì loøng töø neân khuyeân coâ, vì muoán coâ ñöôïc lôïi ích. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân nöõa, coâ coù boû vieäc ñoù khoâng?” nhöng coâ vaãn ñaùp: “Khoâng boû”, roài ñöôïc khuyeân ñeán laàn thöù hai, thöù ba, coâ vaãn khoâng boû phaûi khoâng?”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc

Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni thaáy Tyø-kheo-ni khaùc soáng xa nhau maø khuyeân can: “Haõy soáng gaàn nhau, cuøng che giaáu toäi cho nhau, ñöøng soáng xa nhau; vì laøm nhö vaäy khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng gaàn nhau nhö vaäy maø Ni chuùng khoâng theå ngaên caûn; vì Ni chuùng khinh thöôøng caùc vò neân môùi caám cheá”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy Thaùnh giaû, Moã giaùp, Moã giaùp soáng xa nhau, coâ ñöøng khuyeân baûo hoï soáng gaàn nhau, cuøng giaáu toäi cho nhau; soáng gaàn nhau khoâng phöông haïi gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng gaàn nhau maø Ni chuùng khoâng theå ngaên caûn, vì Ni chuùng khinh thöôøng caùc vò neân môùi caám cheá caùc vò nhö vaäy”. Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy maø coâ vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû thì toát, neáu khoâng boû, roài ñöôïc khuyeân can heát ba giai ñoaïn thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: ÔÛ caùch xa nhau: Nhö Chaân-ñaøn con gaùi nhaø hoï Thích vaø Tyø-kheo- ni Uaát-ña-la. Khuyeân: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø (khuyeân hai ngöôøi kia). Soáng thaân caän: Nhö thaân soáng thaân caän, mieäng thaân caän, thaân mieäng thaân caän. Che giaáu: Khi thaân mieäng ngöôøi naøy coù loãi thì ngöôøi kia che giaáu,

khi thaân mieäng ngöôøi kia coù loãi thì ngöôøi naøy che giaáu. Tyø-kheo-ni aáy: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø. Caùc Tyø-kheo-ni: Nhö Ni chuùng, nhieàu ngöôøi hoaëc moät ngöôøi. Ba laàn khuyeân can: Ba laàn khuyeân can ôû choã vaéng, ba laàn khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi vaø ba laàn khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng. Khi khuyeân can ôû choã vaéng neân hoûi: “Coù thaät coâ khuyeân Tyø-kheo-ni Moã giaùp, Moã giaùp chôù coù soáng xa nhau hay khoâng?”. Neáu ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”, thì neân khuyeân can: “Naøy Thaùnh giaû, coâ ñöøng laøm nhö vaäy. Moã giaùp, Moã giaùp soáng xa nhau, coâ ñöøng baûo hoï soáng gaàn nhau”. Neáu khuyeân can moät laàn khoâng boû, roài khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba cuõng khoâng boû, thì phaûi khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng nhö vaäy. Cuoái cuøng, khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng ba laàn. Neáu sau ba laàn khuyeân can maø khoâng boû thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng-giaø-baø-thi-sa: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ñöôïc khuyeân can ôû choã vaéng ba laàn, thì cöù moãi laàn khuyeân can phaïm moät toäi Vieät tyø-ni. Khi khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi, thì moãi laàn khuyeân can cuõng phaïm moät toäi Vieät tyø-ni. Khi khuyeân ôû giöõa Ni chuùng thì laàn thöù nhaát baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Vieät tyø-ni; khuyeân can xong, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; laàn thöù hai baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; laàn thöù ba baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, khuyeân can xong phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa ñöôïc hình thaønh sau khi khuyeân can ôû choã vaéng, ôû choã nhieàu ngöôøi vaø ôû giöõa Ni chuùng, goàm taát caû caùc toäi Vieät tyø-ni, Thaâu-lan-giaù hôïp thaønh moät toäi Taêng-giaø- baø-thi-sa. Neáu giöõa chöøng maø

ñình chæ thì tuøy theo söï ñình chæ ôû choã naøo trò toäi ôû khoaûn ñoù. Theá neân noùi (nhö treân).

16. GIÔÙI NOÅI GIAÄN BOÛ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, döôùi caây Ni-caâu-lu- aät, ôû Ca-duy-la-veä, luùc aáy hai meï con cuûa ngöôøi hoï Thích ñeàu xuaát gia. Ngöôøi meï xuaát gia trong haøng nguõ ngoaïi ñaïo noùi vôùi con gaùi: - Nay meï con ta vì sao soáng maø xa lìa nhau? Con neân ñeán ñaây soáng vôùi ta. - Con khoâng theå voâ côù maø ñeán ñaây, phaûi ñôïi coù nguyeân nhaân gì môùi ñeán ñöôïc. Theá roài, coâ ta trôû veà toû ra giaän döõ gaây loän vôùi Tyø-kheo-ni khaùc, noùi: “Nay toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Ni chuùng, boû thuyeát giôùi, boû soáng chung, aên chung, boû kinh luaän. Toâi khoâng phaûi laø Tyø-kheo-ni, khoâng

phaûi laø doøng hoï Thích. Trong haøng nguõ ngoaïi ñaïo cuõng coù phaùp thuø thaéng, coù choã tu phaïm haïnh. Toâi laøm Sa-moân ni theo doøng hoï Thích ñeå laøm gì? Toâi seõ ñeán choã ngoaïi ñaïo tu phaïm haïnh”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy Thaùnh giaû, chôù coù boû Phaät, boû Phaùp, boû Ni chuùng, chôù boû doøng hoï Thích. Boû Phaät laø ñieàu khoâng toát, thaäm chí boû doøng hoï Thích cuõng laø ñieàu khoâng toát”. Hoï khuyeân can laàn thöù nhaát, coâ khoâng boû, khuyeân can laàn thöù hai cho ñeán laàn thöù ba, coâ cuõng khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Tröôùc heát ngöôi haõy ñeán choã vaéng khuyeân can ba laàn, roài ñeán choã nhieàu ngöôøi khuyeân can ba laàn, ñeán giöõa Ni chuùng khuyeân can ba laàn cho boû vieäc ñoù. Khi khuyeân can ôû choã vaéng neân hoûi: “Coù thaät coâ noåi giaän noùi raèng toâi boû giôùi, boû Phaät, thaäm chí... noùi: “Laøm Sa-moân ni doøng hoï Thích ñeå laøm gì? Toâi seõ ñeán choã toái thaéng khaùc ñeå tu phaïm haïnh”, ñuùng theá khoâng?” Neáu ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”, thì neân khuyeân can: “Coâ chôù coù boû giôùi, boû Phaät, boû Phaùp, boû Ni chuùng, thaäm chí boû Sa-moân ni doøng hoï Thích. Vì boû Phaät laø ñieàu khoâng toát, boû Sa-moân ni doøng hoï Thích cuõng laø ñieàu khoâng toát. Nay toâi vì loøng töø muoán coâ ñöôïc lôïi ích neân khuyeân can. Moät laàn khuyeân can ñaõ xong, coøn hai laàn khuyeân can nöõa, vaäy coâ coù boû vieäc aáy khoâng?”. Neáu ñaùp: “Khoâng boû”, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy; roài ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng khuyeân can nhö vaäy. Neáu khoâng boû thì haõy ñeán giöõa Ni chuùng laøm phaùp yeát-ma caàu thính, hoûi nhö tröôøng hôïp ôû choã vaéng. Nhöng coâ vaãn nhaát quyeát khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi laïi ñaày ñuû söï vieäc treân: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu, laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Ca-duy-la-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi:

- Neáu Tyø-kheo-ni noåi saân muoán boû giôùi, noùi nhö sau: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Ni chuùng, boû thuyeát giôùi, boû soáng chung, aên chung, boû kinh luaän, boû Sa-moân ni doøng hoï Thích, laøm Sa-moân ni doøng hoï Thích ñeå laøm gì? Nôi khaùc cuõng coù phaùp toái thaéng. Toâi seõ ñeán ñoù ñeå tu

phaïm haïnh”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy Thaùnh giaû, chôù coù noåi saân boû giôùi, noùi raèng toâi boû Phaät, cho ñeán boû Sa- moân ni doøng hoï Thích; vì boû Phaät laø ñieàu khoâng toát”. Khi caùc Tyø-kheo- ni khuyeân can nhö vaäy maø vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû vieäc ñoù thì toát, neáu khoâng boû roài ñöôïc khuyeân can ñuû ba tröôøng hôïp thì phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö ngöôøi nöõ doøng hoï Thích muoán boû giôùi, boû Phaät cho ñeán boû Sa-moân ni. Chö Tyø-kheo-ni: Moät ngöôøi, nhieàu ngöôøi, Ni chuùng. Ba laàn can giaùn: Tröôøng hôïp ôû choã vaéng, tröôøng hôïp ôû choã ñoâng ngöôøi, choã Ni chuùng. Boû thì toát, khoâng boû sau ba laàn can giaùn thì phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Moät soá töø ôû treân ñaõ giaûi thích). Khi khuyeân can ôû choã vaéng maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì cöù moãi laàn khuyeân can phaïm moät toäi Vieät tyø-ni. Khi khuyeân can ôû choã nhieàu ngöôøi cuõng theá. Khi khuyeân can ôû giöõa Ni chuùng thì laàn thöù nhaát baét ñaàu khuyeân can, phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong, phaïm toäi Thaâu-lan- giaù; laàn thöù hai baét ñaàu khuyeân can cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni, khuyeân can xong phaïm toäi Thaâu-lan-giaù; laàn thöù ba baét ñaàu khuyeân can phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, khuyeân can xong phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa khôûi ñaàu töø luùc khuyeân can ôû choã vaéng, ôû choã nhieàu ngöôøi, ôû giöõa Ni chuùng keát thaønh moät toäi naëng vaø phaûi trò phaït theo toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu nhö nöûa chöøng maø ñình chæ thì tuøy theo ñình chæ ôû choã naøo trò toäi ôû khoaûn ñoù. Theá neân, Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

KEÁT THUÙC GIÔÙI TAÊNG GIAØ BAØ THI SA - Xin caùc Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Toâi ñaõ thuyeát xong möôøi chín phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa. Möôøi hai phaùp ñaàu heã baét ñaàu phaïm laø thaønh toäi, coøn baûy phaùp sau phaûi traûi qua ba laàn khuyeân can (maø khoâng boû môùi thaønh toäi). Neáu Tyø-kheo-ni phaïm moãi moät toäi thì phaûi haønh phaùp Ma-na-ñoûa ôû giöõa hai boä chuùng trong nöûa thaùng. Keá ñeán, cho xuaát toäi tröôùc hai boä chuùng, moãi boä hai möôi ngöôøi, ñeå cho vöøa yù moïi ngöôøi. Neáu taêng soá hai möôi ngöôøi maø thieáu moät ngöôøi... thì vieäc xuaát toäi Tyø- kheo-ni naøy khoâng thaønh, maø caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni coøn ñaùng khieån traùch. Theá neân, khi xuaát toäi caàn phaûi hoûi: “Caùc vò ôû trong ñaây coù thanh tònh khoâng?”, laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi: “Caùc vò ôû trong ñaây coù thanh tònh khoâng? Caùc vò ôû trong ñaây thanh tònh neân im laëng. Toâi ghi nhaän

vieäc naøy nhö vaäy”.
Keä toùm taét:
“Laøm mai moái, vu khoáng,
Tranh tuïng, ñi moät mình.
Khoâng cho, ngöôøi phaïm toäi,
Qua soâng, töï xaû toäi.
Nhaän vaät ngöôøi oâ nhieãm,
Khuyeân laáy vaät boá thí.
Möôøi hai thuoäc sô toäi.
Phaù chuùng vaø töông trôï.
Giaän döõ huûy baùng chuùng,
Böôùng bænh, soáng gaàn nhau.
Khuyeân thaân caän, boû giôùi,
Keát thuùc thieân thöù hai”.

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 3: NOÙI VEÀ 30 PHAÙP NI TAÙT KYØ

“Möôøi ngaøy, rôøi y nguû,
Phi thôøi, caàm vaøng baïc.
Mua baùn vaø xin y,
Cho xin, ñöôïc laáy hai,
Ñoøi y hai cö só,
Vua toâi vieäc thöù möôøi,
Trong Tyø-kheo ñaõ noùi.
Keát thuùc phaàn thöù nhaát”.
11. GIÔÙI XIN TIEÀN MUA GIÖÔØNG ROÀI MUA THÖÙ KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø soáng trong thoân xoùm, ñi laïc quyeân tieàn saém giöôøng, neäm, goái, caâu chaáp cho Ni chuùng, noùi vôùi nhöõng ngöôøi phuï nöõ: “Naøy Öu-baø-di, caùc ngöôøi neân cuùng döôøng giöôøng, neäm, goái, caâu chaáp cho Ni chuùng”. Luùc aáy, nhöõng ngöôøi phuï nöõ voán coù loøng tin, hoan hyû lieàn cuùng döôøng tieàn saém giöôøng, neäm, goái, caâu chaáp. Khi ñöôïc tieàn roài, coâ beøn ñem mua y, baùt, thöùc aåm thöïc, thuoác men. Luùc Tyø-kheo-ni tuaàn töï khaát thöïc ñeán gia ñình aáy, caùc ngöôøi phuï nöõ lieàn hoûi: “Thöa Thaùnh giaû, con cuùng döôøng

tieàn mua giöôøng, neäm, goái, caâu chaáp cho Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø, khoâng bieát coâ aáy ñaõ saém chöa?”. Tyø-kheo-ni noùi: “Ñaâu coù saém gì ñaâu! Chæ thaáy mua y, baùt, thöùc aåm thöïc vaø thuoác men maø thoâi!” Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch

leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Thaâu- lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Coù thaät ngöôi xin tieàn mua giöôøng, neäm, goái, caâu chaáp roài ñem mua saém thöù khaùc khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch ña duïc, khen ngôïi thieåu duïc hay sao? Vì sao ngöôi laøm vieäc xaáu, baát thieän nhö theá. Ñaây laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, chaúng phaûi ñuùng lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng noù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xin tieàn mua giöôøng neäm roài ñem saém thöù khaùc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni xin tieàn mua giöôøng neäm maø ñem saém y baùt, thöùc aåm thöïc, thuoác trò beänh thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Giöôøng neäm goái caâu chaáp: Nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo treân kia ñaõ noùi roõ. Xin: Khuyeán hoùa caàu xin (Neáu xin mua giöôøng neäm) maø sau ñoù duøng mua y baùt, thöùc aåm thöïc, thuoác men thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï- ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Vaät aáy neân ñem xaû giöõa Ni chuùng roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng xaû maø saùm hoái thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ba-daï-ñeà: Nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo-ni xin tieàn saém giöôøng neäm maø duøng mua y baùt, thöùc aên uoáng, thuoác men thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Neáu xin mua thöù naøy thì khoâng ñöôïc duøng mua thöù khaùc. Neáu xin mua giöôøng maø duøng mua neäm, xin mua neäm maø duøng mua goái, xin mua goái maø duøng mua caâu chaáp thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu ñi khuyeán hoùa xin ñöôïc nhieàu tieàn mua giöôøng neäm thì phaûi moãi moãi thöù chæ cho ngöôøi ta bieát: khoaûn naøy laø tieàn mua giöôøng, khoaûn naøy laø tieàn mua neäm, khoaûn naøy laø tieàn mua goái, khoaûn naøy laø tieàn mua caâu chaáp. Neáu khoâng laøm nhö vaäy thì moãi khoaûn phaïm moãi toäi Vieät tyø-

ni. Nhöng ñöôïc duøng soá tieàn keå treân ñeå söûa chöõa phoøng oác vaø mua saém noài chaûo thì vaãn ñuùng phaùp. Neáu Tyø-kheo-ni xin tieàn mua giöôøng neäm maø mua saém caùc thöù khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng ñöôïc ñem ñoåi chaùc duøng moät caùch ñuùng phaùp. Theá neân noùi (nhö treân).

12. GIÔÙI TIEÀN CUÙNG THÖÙ NAØY ÑEM MUA THÖÙ KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø maëc y baån thæu, raùch röôùi ñi khaát thöïc coù ngöôøi phuï nöõ thaáy theá, noùi: “Thöa Thaùnh giaû, con xin cuùng döôøng tieàn may y ñeå coâ saém y”. Laïi coù ngöôøi khaùc noùi: “Con xin cuùng tieàn saém baùt ñeå coâ mua baùt”. Khi ñöôïc tieàn roài, coâ chæ mua thöùc aåm thöïc duøng heát maø khoâng saém y baùt. Theá roài, coù Tyø-kheo-ni ñi khaát thöïc, ngöôøi phuï nöõ kia beøn hoûi: “Tröôùc ñaây con coù cuùng tieàn saém y baùt khoâng bieát Thaâu-lan-nan-ñaø ñaõ mua chöa?” Ñaùp: “Chæ thaáy mua thöùc aên, ñaâu coù thaáy mua saém y baùt gì ñaâu!” Tyø-kheo-ni nghe caâu chuyeän aáy beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi- ñaïo laïi ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá

Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän khen ngôïi thieåu duïc, cheâ traùch ña duïc hay sao? Vì sao ngöôi ñöôïc tieàn saém y baùt maø laïi ñem duøng vaøo vieäc khaùc? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñöôïc ngöôøi ta cuùng döôøng ñeå mua thöù naøy maø ñem mua thöù khaùc thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Cuùng döôøng ñeå mua thöù naøy: Cuùng döôøng tieàn ñeå mua y baùt. Ñem mua thöù khaùc: Mua thöùc aên uoáng, thuoác men. Neáu laøm nhö vaäy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Vaät aáy phaûi ñem xaû giöõa Ni chuùng roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo-ni ñöôïc ngöôøi ta cuùng döôøng tieàn mua y, tieàn mua baùt, tieàn mua daàu söõa thì tieàn mua y phaûi duøng ñeå mua y, tieàn mua baùt phaûi duøng ñeå mua baùt, tieàn mua söõa phaûi duøng ñeå mua söõa, tieàn mua daàu phaûi duøng ñeå mua daàu. Neáu duøng saém thöù khaùc thì phaïm toäi Ni-taùt-

kyø-ba-daï-ñeà. Neáu ñaøn-vieät noùi tuøy yù duøng thì tuøy yù duøng khoâng coù toäi. Neáu khoâng coù chuû ñích tröôùc thì tuøy yù mua khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni ñöôïc ngöôøi ta cuùng döôøng tieàn mua y, tieàn mua baùt, tieàn mua söõa, tieàn mua daàu, thì tieàn mua y phaûi duøng mua y, cho ñeán tieàn mua söõa phaûi duøng mua söõa. Neáu duøng mua thöù khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu ñaøn-vieät cuùng döôøng tuøy yù thì tuøy yù mua khoâng coù toäi. Hoaëc khoâng coù chuû ñích tröôùc thì tuøy yù mua khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

13. GIÔÙI ÑEM TIEÀN MUA THÖÙC AÊN SAÉM Y BAÙT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø ñi khuyeán hoùa ñeå mua thöùc aên, noùi vôùi ngöôøi phuï nöõ: “Naøy Öu-baø-di, toâi muoán saém thöùc aên cho Ni chuùng”. Caùc Öu-baø-di coù nieàm tin hoan hyû lieàn cuùng döôøng tieàn mua thöùc aên, roài noùi: “Thöa Thaùnh giaû, ñeán ngaøy laøm thöùc aên cho con bieát ñeå con ñeán naáu nöôùng”. Tyø-kheo-ni naøy ñöôïc tieàn roài beøn duøng mua thöùc aên vaø saém y baùt cho mình. Soá coøn laïi ñem mua thöùc aên thoâ sô. Ñeán ngaøy kyø heïn, Öu- baø-di ñeán ñeå naáu thöùc aên, thaáy theá lieàn hoûi: “Thöa Thaùnh giaû, tröôùc kia con cuùng tieàn mua thöùc aên raát nhieàu vì sao chæ coù thöùc aên thoâ sô nhö theá naøy?”. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn noùi: “Laáy ñaâu maø mua thöùc aên ngon? Ñaõ mua y baùt vaø thöùc aên rieâng aên heát caû roài!”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe

laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni xin tieàn mua thöùc aên (cho Ni chuùng) maø ñem saém y baùt, thöùc aên, thuoác men ñeå duøng rieâng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba- daï-ñeà. Giaûi Thích: Mua thöùc aên: Mua thöùc aên cho Ni chuùng. Xin: Ñi khuyeán hoùa caàu xin. Duøng vaøo vieäc khaùc: Duøng saém y baùt vaø thöùc aên cho mình. Neáu laøm nhö vaäy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà.

842 BOÄ LUAÄT 2

Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ñi xin tieàn mua thöùc aên cho Ni chuùng maø ñem mua y baùt, thöùc aên cho mình thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Phaûi tuøy theo luùc ñaàu muoán laøm vieäc gì thì phaûi laøm vieäc ñoù. Neáu duøng tieàn saém thöùc aên böõa tröôùc maø mua thöùc aên böõa sau, hoaëc duøng tieàn saém thöùc aên böõa sau maø mua thöùc aên böõa tröôùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu duøng tieàn saém thöùc aên maø mua giöôøng neäm (thì phaïm toäi Ni- taùt-kyø-ba-daï-ñeà). Neáu duøng tieàn saém y vaøo muøa Xuaân, Haï, Ñoâng, hoaëc tieàn mua thöùc aên maø mua saém khoâng xöùng ñaùng vôùi baûn taâm cuûa thí chuû thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu Tyø-kheo-ni ñi khuyeán hoùa veà mua thöùc aên cho Ni chuùng thì phaûi mua cho heát. Neáu coøn thöøa thöùc aên, daàu söõa, thì phaûi chæ cho ñaøn- vieät thaáy. Neáu ñaøn-vieät mang ñi thì neân ñeå yeân cho hoï mang ñi. Neáu hoï noùi: “Con xin cuùng cho Thaùnh giaû”, thì neân baûo: “Neân cuùng döôøng cho Ni chuùng”. Neáu hoï noùi: “Con ñaõ cuùng döôøng cho Ni chuùng roài, phaàn naøy xin cuùng döôøng cho Thaùnh giaû”, thì khi aáy laáy khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân).

14. GIÔÙI CHÖÙA BAÙT DÖ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni khaùch ñeán, theo thöù töï nhaän ñöôïc phoøng. Tyø-kheo-ni ôû tröôùc voán laø Haï toïa, noùi: “Thöa Thaùnh giaû, ñôïi con di chuyeån baùt ñaõ”. Ñeán saùng hoâm sau, vò khaùch laïi hoûi: - Ñaõ di chuyeån baùt xong chöa? - Con di chuyeån chöa xong. - Coâ muoán mang baùt ñem gôûi ôû cöûa haøng baùn ñoà goám sao? Duøng ñeán chöøng aáy baùt ñeå laøm gì? Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi chöùa baùt dö? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp chöùa baùt dö. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 843

roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni chöùa baùt dö thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Chöùa baùt dö: Baùt goàm coù caùc loaïi nhö baùt Tung-baø, baùt OÂ-baø- tung-baø, baùt Öu-cöu-tra-daï, baùt Baø-kyø-daï, ñaïi loaïi coù caùc loaïi baùt saét, baùt ñaát nhö theá ñoù goïi laø baùt. Coù caùc loaïi baùt thuoäc thöôïng, trung, haï, quaù baùt, giaûm baùt, tuøy baùt, neáu caát chöùa thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni ñöôïc chöùa möôøi saùu caùi baùt (?), moät caùi

ñeå duøng, ba caùi ñeå tònh thí, boán quaù baùt, boán giaûm baùt, boántuøy baùt. Neáu chöùa quaù soá löôïng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni chöùa baùt thöøa phaûi coù giôùi haïn nhaát ñònh. Neáu Tyø- kheo chöùa nhieàu ñem tònh thí cho mình, thì söû duïng khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

15. GIÔÙI CHÖÙA Y DÖ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân, cho ñeán choã noùi: “Coâ muoán môû cöûa haøng baùn y phuïc sao?” Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi chöùa y dö? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp chöùa y dö. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni chöùa y dö thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Y: Goàm caùc loaïi: y Khaâm-baø-la, y Chieân, y Kieàu-xaù-da, y Soâ-ma, y Xaù-na, y Ma, y Khu-maâu-ñeà. Chöùa: Neáu chöùa quaù giôùi haïn thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni ñöôïc pheùp chöùa hai möôi y, naêm chieác ñeå duøng, coøn möôøi laêm chieác ñem tònh thí roài söû duïng. Neáu chöùa quaù soá ñoù thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo coù y thöøa ñem tònh thí, thì Tyø- kheo-ni duøng khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

844 BOÄ LUAÄT 2

16. GIÔÙI GIAÄT LAÏI Y MAØ MÌNH ÑAÕ BOÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan- nan-ñaø coù chieác y Taêng-giaø-leâ bò raùch, khoâng giaët nhuoäm söûa chöõa, ñem neùm döôùi chaân töôøng, roài tuyeân boá: “Ai muoán laáy thì laáy”. Luùc aáy, Tyø- kheo-ni Thoï-ñeà maëc chieác y raùch, caùc Tyø-kheo-ni thaáy theá, noùi: “Naøy Thaùnh giaû, coù theå laáy chieác y naøy ñem giaët nhuoäm vaù laïi roài duøng”. Coâ beøn laáy vaù laïi, giaët nhuoäm roài maëc. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø thaáy theá, noùi: “Haõy traû y laïi cho toâi”. Thoï-ñeà beøn phaân bua vôùi caùc Tyø-kheo- ni: “Haõy xem kìa, chuyeän laï chöa! Phaøm y vaät ñeàu khoâng ñöôïc neùm döôùi ñaát trong choác laùt roài boû ñi. Trong phoøng cuûa coâ heát choã roài sao?” Thaâu-lan-nan-ñaø beøn giaät laïi y Taêng-giaø-leâ. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñem vöùt y Taêng-giaø-leâ cuõ cuûa mình taïi truù xöù roài tuyeân boá: “Ai muoán laáy thì laáy”, sau ñoù (coù ngöôøi laáy duøng) roài mình giaät laïi, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Truù xöù: Töùc trong Tinh xaù. Vöùt: Neùm boû

döôùi ñaát. Neáu coù ngöôøi laáy duøng roài mình giaät laïi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni vöùt boû vaät gì, roài coù ngöôøi laáy duøng thì khoâng ñöôïc giaät laïi. Neáu khoâng ai laáy maø sau ñoù mình caàn, thì laáy khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni trong Tinh xaù ñem vöùt y baùt, giaøy deùp vaø caùc vaät laët vaët khaùc, coù ngöôøi laáy, roài sau ñoù mình giaät laïi thì phaïm toäi Vieät tyø- ni. Nhöng neáu khoâng ai laáy, sau ñoù mình laáy thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

17. GIÔÙI COÙ Y HÖ KHOÂNG VAÙ LAÏI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni laáy y Taêng- giaø-leâ dô baån cuûa coâ ra chuøi, roài ñem phôi naéng bò gioù bay ñi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 845

Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi ñem y Taêng-giaø-leâ cuõ ra chuøi maø khoâng töï vaù hay nhôø ngöôøi vaù laïi? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp (chuøi?) y thay vì ñem giaët. Laïi nöõa, khi aáy coù ngöôøi nöõ doøng hoï Thích, ngöôøi nöõ Ma-la voán laø nhaïc só, ñem giaët y Taêng-giaø-leâ, vì y Taêng-giaø-leâ daøy vaø naëng neân khoù giaët, beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñeán trình leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp ñeán naêm, saùu ngaøy”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni coù y Taêng-giaø-leâ cuõ roài töï khaâu taïm laïi, hoaëc sai ngöôøi khaâu taïm laïi roài ñeå quaù naêm, saùu ngaøy maø khoâng töï vaù hay sai ngöôøi vaù - ngoaïi tröø coù beänh - thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Y Taêng-giaø-leâ cuõ: Y caàn phaûi giaët. Hoaëc töï mình khaâu hoaëc sai ngöôøi khaùc khaâu trong voøng naêm, saùu ngaøy: Trong phaïm vi saùu ngaøy, neáu khoâng töï vaù hoaëc sai ngöôøi vaù thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni giaët y Taêng-giaø-leâ cuõ vöøa nheï vöøa moûng thì khoâng ñöôïc pheùp khaâu. Neáu daøy vaø naëng thì ñöôïc pheùp khaâu. Khi khaâu xong, phaûi giaët, giaët xong neân ñem caêng ra treân taám saïp hoaëc treân chieáu, roài laáy ñaù ñaèng boán goùc, ñeán khi khoâ neân goïi ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ, hoaëc Tyø-kheo-ni quen bieát cuøng Hoøa thöôïng, cuøng A-xaø-leâ vaù laïi cho nhanh choùng. Neáu vì giaø beänh khoâng coù ngöôøi giuùp ñôõ thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

18. GIÔÙI HÖÙA CHO THOÏ GIÔÙI MAØ KHOÂNG THÖÏC HIEÄN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù coâ ni ñang hoïc giôùi noùi vôùi Thaâu-lan-nan-ñaø: “Thöa Thaùnh giaû! Cho con thoï Cuï tuùc”. Thaâu-lan-nan-ñaø noùi: “Ngöôi cuùng döôøng y cho ta, ta seõ cho ngöôi thoï Cuï tuùc”. Coâ kia lieàn cuùng döôøng y. Nhöng sau ñoù Thaâu-lan-nan-ñaø khoâng cho coâ ta thoï Cuï tuùc. Hoïc giôùi Ni beøn nhaéc: “Cho con thoï Cuï tuùc

ñi", nhaéc ñi, nhaéc laïi nhieàu laàn nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-ni: "Ngöôi cuùng döôøng y cho ta roài ta seõ cho ngöôi thoï Cuï tuùc", nhöng khi laáy y roài khoâng cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thöùc-xoa-ma-ni: Ngöôøi phuï nöõ ñang hoïc giôùi. Y: Goàm coù baûy loaïi nhö treân ñaõ noùi. Laïi coù y teân Taêng-giaø-leâ cho ñeán y taém möa. Höùa thoï Cuï tuùc: Neáu sau ñoù töï mình khoâng cho thoï, khoâng nhôø ngöôøi khaùc cho thoï thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni laáy y cuûa Thöùc-xoa-ma-ni, höùa cho hoï thoï Cuï tuùc, thì sau ñoù phaûi cho hoï thoï. Neáu vì giaø beänh khoâng ñuû söùc, khoâng theå cho thoï ñöôïc thì neân noùi vôùi ngöôøi khaùc: "Ngöôi laáy chieác y naøy roài cho ngöôøi kia thoï Cuï tuùc". Neáu ngöôøi xin thoï khoâng muoán thoï giôùi nöõa maø ñoøi y laïi, thì phaûi traû laïi. Neáu Tyø-kheo höùa vôùi Sa-di maø khoâng cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

19. GIÔÙI MUA Y NAËNG Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, baáy giôø coù moät thöông nhaân ôû phöông Baéc mang vaûi Khaâm-baø-la quyù giaù toái haûo ñi baùn, ngöôøi ta hoûi: - Caùi naøy ñoøi giaù bao nhieâu vaäy? - Moät traêm ngaøn. Luùc aáy, quoác vöông, vöông töû, ñaïi thaàn vaø ñaïi thöông nhaân ñeàu cheâ ñaét khoâng mua. Vò thöông nhaân naøy ngoài uû ruõ nôi cöûa haøng, ngöôøi ta hoûi oâng: - Vì sao maø troâng oâng coù veû buoàn raàu? - Toâi mua taám vaûi Khaâm-baø-la naøy raát coù giaù trò, tieàn thueá cuõng

nhieàu maø nay baùn khoâng ñöôïc, cho neân khoâng vui. - OÂng coù muoán baùn khoâng? - Muoán baùn. - OÂng neân mang ñeán choã Sa-moân ni Baït-daø-la, coâ aáy seõ mua noù. OÂng beøn mang ñeán ñoù, hoûi ngöôøi ta: "Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni ôû ñaâu vaäy?". Ngöôøi ta lieàn chæ choã. Khi tôùi ñoù, oâng laïi hoûi: "Phoøng cuûa Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ôû choã naøo vaäy?". Ngöôøi ta laïi chæ choã. Khi tôùi nôi, oâng lieàn hoûi: "Ai laø Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la?". Baït-ñaø-la beøn hoûi laïi: - Vì sao maø hoûi toâi? - Coù muoán mua aùo Khaâm-baø-la naøy khoâng? - OÂng ñoøi bao nhieâu? - Moät traêm ngaøn, khoâng theâm khoâng bôùt. Baït-ñaø-la lieàn baûo ñeä töû: "Ngöôi ñeán cöûa haøng Baø-loä-eâ laáy moät traêm ngaøn ñöa cho oâng aáy". Theá roài, coù ngöôøi hoûi oâng: - OÂng ñaõ baùn ñöôïc Khaâm-baø-la chöa? - Ñaõ baùn ñöôïc roài. - Ai laáy vaäy? - Sa-moân ni Baït-ñaø-la. Theá roài, ngöôøi aáy lieàn cheâ bai: "Ngöôøi xuaát gia maø coøn öa thích caùi ñeïp". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá

Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ngöôi khoâng laøm maãu möïc cho ngöôøi ñôøi sau sao? Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp xuaát ra boán yeát-lôïi-sa-baøn ñeå mua moät taám y naëng. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni xuaát ra hôn boán yeát-lôïi-sa-baøn ñeå mua moät taám naëng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Boán yeát-lôïi-sa-baøn: Möôøi saùu ñoàng tieàn coå. Y ñaéc giaù: Y Khaâm-baø-la. Mua: (Duøng tieàn) ñoåi laáy vaät. Neáu ñoåi quaù möôøi saùu ñoàng tieàn coå ñeå laáy moät vaät thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi.

848 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc duøng hôn möôøi saùu ñoàng tieàn coå ñeå mua moät taám y naëng. Nhöng neáu khoâng xin maø thí chuû ñem cho thì tuy vaät quyù giaù mình nhaän khoâng coù toäi. Tyø-kheo-ni coù giôùi haïn, Tyø-kheo khoâng coù giôùi haïn, tuy laáy vaät quyù giaù duøng vaãn khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

20. GIÔÙI MUA LUÏA MOÂNG Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, baáy giôø coù moät thöông khaùch ôû phöông Nam mang moät taám luïa moûng coù hình thieân nga ñeán ñaây, roài coù ngöôøi hoûi oâng: - Taám vaûi naøy giaù bao nhieâu vaäy? - Moät traêm ngaøn. Vì giaù ñaét neân nhaø vua khoâng mua vaø caùc ñaïi thaàn, caùc thöông chuû khaùc cuõng ñeàu khoâng mua. Do khoâng baùn ñöôïc luïa neân oâng ta ngoài aâu saàu nôi cöûa haøng, coù ngöôøi thaáy theá hoûi: - Vì sao maø oâng coù saéc buoàn nhö vaäy? - Toâi mua taám luïa quyù naøy roài ñoùng tieàn thueá cuõng nhieàu maø nay khoâng baùn ñöôïc. - OÂng coù muoán baùn noù khoâng? - Muoán baùn. - OÂng coù theå mang ñeán choã Sa-moân ni Baït-ñaø-la, coâ aáy seõ mua cho oâng. Theá laø oâng ta ñi ñeán ñoù, hoûi ngöôøi ta: “Truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni ôû ñaâu vaäy?”. Khi bieát ñöôïc choã roài, oâng vaøo hoûi: “Phoøng cuûa Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ôû choã naøo nhæ?”. Ngöôøi ta lieàn chæ choã. Theá laø oâng vaøo ñoù chaøo: - Xin chaøo Thaùnh giaû! Coâ coù phaûi Baït-ñaø-la khoâng? - OÂng hoûi ñeå laøm gì? - Toâi coù taám luïa hình thieân nga naøy, coâ coù mua khoâng? - OÂng ñoøi bao nhieâu? - Toâi ñoøi moät traêm ngaøn. Tyø-kheo-ni cuõng khoâng ñoøi bôùt giaù, maø baûo ñeä töû: “Ngöôi ñeán choã cöûa haøng noùi vôùi Baø-loä-eâ laáy moät traêm ngaøn ñöa cho oâng ta”. Theá roài coù ngöôøi hoûi oâng: - OÂng ñaõ baùn taám luïa ñöôïc chöa? - Ñaõ baùn ñöôïc roài. - Ai laáy vaäy? - Sa-moân ni Baït-ñaø-la laáy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 849

Theá roài, coù ngöôøi cheâ bai: “Vì sao ngöôøi xuaát gia maø coøn thích ñeïp nhö vaäy?”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät noùi vôùi Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la: “Ngöôi khoâng laøm maãu möïc cho ngöôøi ñôøi sau sao? Töø nay trôû ñi, Ta khoâng cho pheùp duøng hôn hai yeát-lôïi-sa- baøn röôõi ñeå

mua moät taám luïa moûng". Ñoaïn, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni duøng hôn hai yeát-lôïi-sa-baøn röôõi ñeå mua moät taám luïa moûng, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Hai yeát-lôïi-sa-baøn röôõi: Baèng möôøi saùu ñoàng tieàn coå (Caùch tính thieáu nhaát trí vôùi ôû treân). Mua: Ñem tieàn ñoåi laáy vaät khaùc; neáu quaù quy ñònh thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni mua taám luïa moûng thì neân duøng hai yeát-lôïi-sa- baøn röôõi ñeå mua, khoâng ñöôïc duøng quaù soá ñoù. Neáu khoâng xin maø thí chuû cho, thì giaû söû ñöôïc taám luïa quyù giaù ñem duøng cuõng khoâng coù toäi. Tyø-kheo coù theå mua taám luïa quyù giaù veà duøng cuõng khoâng coù toäi. Keä toùm taét: "Xin giöôøng neäm veà duøng rieâng, Tieàn y baùt duøng vieäc khaùc. Giaûm cuûa chuùng ñeå duøng rieâng, Chöùa baùt dö, vaø y dö. Y vöùt roài, sau laáy laïi, Khaâu y, cho thoï Cuï tuùc. Y naëng cuøng vôùi y nheï, Ñeán ñaây heát phaàn thöù ba".

21. GIÔÙI TRANH MUA ÑOÀ VÔÙI NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ngöôøi chôû cuûi ñi ngang qua tröôùc cöûa tieäm cuûa moät thöông khaùch, oâng naøy beøn hoûi: - Soá cuûi naøy oâng ñoøi bao nhieâu vaäy? - Moät yeát-lôïi-sa-baøn. - OÂng chôû soá cuûi naøy ñem ñoå taïi nhaø toâi roài trôû laïi ñaây toâi seõ traû tieàn cho oâng.

Ngöôøi baùn cuûi beøn chôû xe ñi ngang qua tröôùc Tinh xaù cuûa Tyø- kheo-ni, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø thaáy theá, hoûi: - Naøy laõo tröôïng, cuûi cuûa oâng ñaõ coù ai mua chöa? - Ñaõ coù roài. - Bao nhieâu? - Moät yeát-lôïi-sa-baøn. - Toâi ñöa cho oâng hai yeát-lôïi-sa-baøn. Ngöôøi chuû vì tham lôïi neân baùn cho coâ. Khi chôû cuûi xong beøn trôû veà ngang qua tröôùc cöûa haøng, ngöôøi chuû tieäm noùi vôùi oâng: - OÂng haõy caàm soá tieàn naøy ñi. - Toâi ñaõ baùn cho ngöôøi khaùc roài. - Baùn ñöôïc bao nhieâu? - Ñöôïc hai yeát-lôïi-sa-baøn. - Ai laáy vaäy? - Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø. Ngöôøi khaùch buoân kia nghe theá beøn cheâ traùch: "Vò Sa-moân ni naøy vì sao laém tieàn nhö theá?". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Coù thaät ngöôi bieát cuûi cuûa ngöôøi ta ñaõ mua roài maø taêng giaù ñeå giaønh mua hay khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi bieát vaät cuûa ngöôøi ta ñaõ mua roài maø coøn giaønh mua. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát vaät ngöôøi khaùc ñaõ mua roài maø giaønh mua cuûa hoï thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Bieát: Hoaëc töï bieát hoaëc nhôø nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Mua ñöôïc: Nhö ngöôøi khaùch

buoân ôû cöûa haøng noùi treân. Neáu Tyø- kheo-ni muoán mua vaät gì maø bieát ngöôøi khaùc ñaõ mua thì khoâng ñöôïc giaønh mua maø neân ñôïi hoï khoâng laáy nöõa roài môùi laáy. Ñoàng thôøi neân hoûi ngöôøi aáy: “ OÂng muoán mua cho ñöôïc chaêng?” Neáu ñaùp: “Muoán mua cho ñöôïc”, töùc laø hoï quyeát taâm mua vaät ñoù, vaäy ta khoâng neân laáy. Neáu hoï

noùi: “Toâi khoâng laáy nöõa”, thì mình laáy khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo tranh giaønh nhau mua y baùt thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu ôû giöõa Taêng traû theâm ñeå laáy - tröø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ - thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni tranh giaønh mua ñoà vôùi keû khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân noùi (nhö treân) Keä toùm taét: “Baùt thöøa, naêm choã vaù, Baûy ngaøy, giaän ñoaït y. Mua vaøng, xin chæ sôïi, Thueâ thôï deät, thí gaáp. Tranh mua, laáy cuûa Taêng Keát thuùc phaàn thöù ba”. Töø laáy y cuûa Tyø-kheo-ni giaët, nhuoäm, y thuaàn maøu ñen, ba phaàn traéng, Kieàu-xaù-da, duøng toïa cuï saùu naêm, ba do-tuaàn, chaûi loâng deâ, aùo taém möa, ôû A-luyeän-nhaõ, möôøi moät vieäc naøy neân ñeå ra ngoaøi khoâng noùi ñeán. Laïi coøn möôøi moät vieäc khaùc neân tìm ôû phaàn cuoái. Trong phaàn ñaàu neâu ra vieäc laáy y cuûa Tyø-kheo-ni ñöôïc boå sung ôû choã caàm vaøng baïc. Giaët y cuõ duøng vaán ñeà mua baùn ñeå boå sung. Trong phaàn cuoái neâu ra aùo taém möa duøng vieäc baùn vaøng ñeå boå sung; ôû A-luyeän-nhaõ duøng vieäc tranh mua ñeå boå sung. Phaàn moät, phaàn hai cuûa Ni-taùt-kyø ñöôïc keå ñeán khoâng thieáu. Ñeán ñaây Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi xong ba möôi vieäc cuûa Tyø- kheo-ni (*) (ÔÛ ñaây toùm taét töø giôùi 22 30). ----------

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 4: NOÙI VEÀ 141 PHAÙP BA DAÏ ÑEÀ

“Voïng ngöõ vaø chuûng loaïi,
Hai löôõi, khôi vieäc cuõ.
Ñoaïn maïng, noùi cuù phaùp,
Töï xöng mình ñaéc ñaïo.
Chöa ñuû, noùi toäi thoâ.
Ngaên caûn, cheâ traùch giôùi.
Keát thuùc phaàn thöù nhaát.
Chaët caây, xuùc xieåm ngöôøi,
Hieàm traùch, traûi choã troáng.
Loâi ngöôøi ra khoûi phoøng,
852 BOÄ LUAÄT 2
Duøng giöôøng coù chaân nhoïn.
Laáy nöôùc truøng töôùi caây.
Khieán ngöôøi nghi khoâng vui
Keát thuùc phaàn thöù hai.

Moät ngaøy aên nhieàu choã,
Cho y roài laáy duøng.
Khuyeân keû khaùc aên theâm,
Khoâng nhaän, aên phi thôøi.
Ñeå daønh hai, ba baùt
Giaáu ñoà, aên rieâng chuùng.
Keát thuùc phaàn thöù ba.
Ñoát löûa, quaù ba ñeâm,
Gôûi duïc, sau noåi saân.
Vaøo xoùm roài baûo veà,
Khoâng xaû boû aùc kieán.
Sa-di, ba hoaïi saéc
Laáy baûo vaät, khuûng boá.
Keát thuùc phaàn thöù tö.
Uoáng nöôùc truøng, ngoaïi ñaïo,
Ngoài choã daâm, choã khuaát.
Xem quaân quaù ba ñeâm
Nha Kyø vaø ñaùnh nhau.
Doïa ñaùnh, giôõn trong nöôùc,
Keát thuùc phaàn thöù naêm.
Chæ nhau, baïn keû cöôùp, Ñaøo ñaát, môøi boán thaùng. Khoâng theo hoïc, uoáng röôïu, Khinh ngöôøi, im laëng nghe. Xöû vieäc, khoâng laéng tai
Keát thuùc phaàn thöù saùu.
Rôøi choã aên, cung vua.
OÁng kim, quaù taùm ngoùn.
Boâng vaûi vaø toïa cuï.
Che gheû, baét chöôùc Phaät.
Cheâ Taêng taøn, bieån thuû,
Keát thuùc phaàn thöù baûy.
Caùc vaán ñeà neâu treân
Coù trong giôùi Tyø-kheo".
SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 37 853

71. GIÔÙI TÖÏ YÙ LAÁY Y NGÖÔØI KHAÙC MAØ MAËC Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la-giaø maëc y cuûa ñeä töû y chæ maø khoâng noùi, roài ñi vaøo xoùm laøng. Theá roài, coù Tyø- kheo-ni goïi: "Ai ñi khaát thöïc thì ñi". Ñeä töû y chæ ñaùp: "Thöa Thaùnh giaû, ñôïi toâi laáy y Taêng-giaø-leâ ñaõ". Theá nhöng coâ tìm y khoâng thaáy maø chæ thaáy y cuûa thaày mình, beøn suy nghó: "Chaéc chaén laø thaày ñaõ maëc y cuûa mình ñi. Nhöng thaày thì ñöôïc maëc y cuûa mình, coøn mình thì khoâng ñöôïc pheùp maëc y cuûa thaày". Nghó theá, coâ

beøn noùi vôùi ngöôøi kia: - Coâ cöù ñi ñi, toâi khoâng ñi ñöôïc. - Vì sao vaäy? - Toâi khoâng coù y. - Maëc y cuûa thaày maø ñi. - Thaày laø ngöôøi maø toâi toân troïng neân toâi khoâng daùm maëc y cuûa thaày, vaäy coâ cöù ñi ñi. Theá laø ngaøy aáy coâ bò maát aên. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi- ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi maëc y ngöôøi khaùc maø khoâng noùi vôùi hoï? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng noùi vôùi sôû höõu chuû maø maëc y cuûa hoï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Phaät khoâng cho pheùp maëc y Taêng-giaø-leâ cuûa ñeä töû maø khoâng noùi cho ñeä töû bieát. Khi muoán maëc thì neân noùi: “Thaày maëc y cuûa con, neáu con coù ñi ñaâu thì maëc y Taêng-giaø-leâ cuûa thaày”. Taát caû caùc y khaùc cuõng vaäy. Khi muoán giaët, nhuoäm, vaù y hay coù duyeân söï caàn maëc y cuûa ñeä töû thì phaûi noùi: “Con haõy ôû nhaø ta seõ ñem thöùc aên veà”. Neáu Tyø-kheo maëc y cuûa ngöôøi khaùc maø khoâng noùi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

854 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 38

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 4: NOÙI VEÀ 141 PHAÙP BA DAÏ ÑEÀ (Tieáp Theo)

72. GIÔÙI CHO Y CHO TU SÓ NGOAÏI ÑAÏO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ngöôøi teân laø Kieät Truï xuaát gia trong haøng nguõ ngoaïi ñaïo, coøn cha meï oâng thì xuaát gia theo Phaät giaùo. Vaøo luùc trôøi ñang muøa laïnh, Kieät Truï khoâng coù y phuïc, beøn ñi ñeán choã meï, soáng nhö loaøi caàm thuù. Ngöôøi meï thöông tình, suy nghó: “Coù y Uaát-ña-la-taêng vöøa môùi giaët nhuoäm ôû ñaây”, beøn côûi ra cho con. Khi ñöôïc y roài, anh ta lieàn maëc ñi vaøo ngoài trong quaùn röôïu. Do theá bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Keû taø kieán naøy laø con löøa aên baõ röôïu maø laïi maëc bieåu töôïng cuûa thaùnh nhaân”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni kia ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi ñem y cho keû ngoaïi ñaïo xuaát gia? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp töï tay cho y cho ngoaïi ñaïo. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni töï tay cho y cuûa Sa-moân cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ngöôøi theá tuïc: Töùc ngöôøi taïi gia. Ngoaïi ñaïo: Chæ cho haøng ngoaïi ñaïo xuaát gia. Töï tay cho: Tay mình cho, tay ngöôøi kia nhaän.

Y cuûa Sa-moân: Bieåu töôïng cuûa Hieàn Thaùnh. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc töï tay cho y cuûa Sa-moân cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo. Neáu Tyø-kheo-ni coù giôùi ñöùc, roài phuï nöõ, treû con muoán xin mieáng y raùch ñeå caàu phöôùc, tieâu tai, thì khoâng ñöôïc töï tay mình cho maø neân baûo tònh nhaân nöõ ñem cho. Neáu Tyø-kheo töï tay cho y cuûa Sa-moân cho ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo coù giôùi ñöùc, maø ngöôøi ta xin moät mieáng caø-sa raùch ñeå caàu ñöôïc tieâu tai thì neân baûo tònh nhaân ñem cho, nhöng khoâng ñöôïc cho moät mieáng lôùn maø neân cho moät mieáng nhoû. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

73. GIÔÙI MAY Y AN ÑAØ HOÄI QUAÙ KÍCH THÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni maëc y gioáng nhö phuï nöõ, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: “Vì sao Tyø-kheo-ni maëc y daøi keùo leâ tua vaûi maø ñi gioáng nhö phuï nöõ ngoaøi ñôøi? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp ñeå nguyeân caû tua vaûi maø may y, maø phaûi ño may cho ñuùng côõ. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni may y An-ñaø-hoäi thì phaûi ño roài môùi may, chieàu daøi baèng boán gang tay Tu-giaø-ña, chieàu roäng baèng hai gang tay. Neáu may quaù möùc ñoù thì caét bôùt roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: An-ñaø-hoäi: Y maø Theá Toân cho pheùp. May: Hoaëc töï mình may hoaëc sai ngöôøi khaùc may. Phaûi ño: Chieàu daøi boán gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay, neáu quaù soá ñoù thì caét bôùt roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Tu-giaø-ñaø: Thieän Theä (töùc Phaät). Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni may y chieàu daøi ñuùng löôïng, chieàu roäng quaù löôïng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, khi maëc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Cuõng vaäy, neáu chieàu roäng ñuùng löôïng, chieàu daøi quaù

löôïng; ôû ngoaøi bieân ñuùng löôïng; ôû giöõa quaù löôïng; ôû giöõa ñuùng löôïng; ôû ngoaøi bieân quaù löôïng; khi gaáp, khi nhaên ñuùng löôïng; khi thaám nöôùc ñuùng löôïng; nhöng khi phôi khoâ laïi daøi roäng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, khi duøng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

74. GIÔÙI MAY YEÁM ROÄNG QUAÙ CÔÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni tuoåi treû ñoan chaùnh, maëc y ñi ñöôøng, ñoâi vuù noåi coäm leân, ñaùm con trai thaáy theá lieàn cöôøi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe roài beøn thuaät laïi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi- aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Tyø-kheo-ni neân may Taêng-kyø-chi”. Laïi

nöõa, khi aáy coù Tyø-kheo-ni duøng vaûi reûo may Taêng-kyø-chi daøi, roäng, theá roài Phaät daïy: “Töø nay veà sau caét reûo vaûi neân öôùc löôïng maø caét”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni may Taêng-kyø-chi neân öôùc löôïng maø may, chieàu daøi boán gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay. Neáu may quaù möùc ñoù thì caét bôùt roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ba-daï-ñeà: Nhö ôû phaàn An-ñaø-hoäi ôû treân ñaõ noùi roõ.

75. GIÔÙI MAY AÙO TAÉM ROÄNG QUAÙ CÔÕ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la xuoáng taém döôùi soâng Toâ thì coù naêm ñoàng töû Ly-xa ñöùng treân bôø soâng troâng thaáy, do theá phaùt sinh duïc taâm. Tyø-kheo-ni beøn noùi: - Naøy caùc hieàn só, caùc vò haõy ñi ñi. - Chuùng toâi khoâng ñi, thích ôû ñaây nhìn thaân theå cuûa Thaùnh giaû hôn. - Caùc vò muoán xem caùi thaân theå coù chín cöûa hoâi thoái naøy ñeå laøm gì? - Khoâng phaûi vaäy. Chuùng toâi raát thích nhìn. Hoï cöù ôû ñoù hoài laâu khoâng chòu ñi, Tyø-kheo-ni beøn suy nghó: “Ñaây laø ñaùm phaøm phu ngu si thieån caän”, ñoaïn coâ duøng hai baøn tay che phía tröôùc, phía sau roài leân bôø. Nhöõng keû kia thaáy theá lieàn meâ maån, mieäng traøo maùu noùng, naèm laên quay treân ñaát. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc ñoù noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán ñoaïn caùc Tyø-kheo-ni hoûi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 857

Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao naêm ñoàng töû Ly-xa aáy do loøng duïc maø ñeán noãi meâ maån naèm laên quay treân ñaát nhö vaäy? - Khoâng nhöõng ngaøy nay hoï coù loøng duïc nhö theá maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng coù nhö vaäy. - Xin Theá Toân thuaät laïi, chuùng con muoán ñöôïc nghe. - Trong thôøi quaù khöù xa xoâi coù moät thieáu nöõ ñoan chaùnh thuø thaéng, ñoàng thôøi thuôû aáy cuõng coù naêm vò Thieân töû, ngöôøi thöù nhaát teân Thích-cala, ngöôøi thöù hai teân Ma-ña-leâ, ngöôøi thöù ba teân Xaø-taêng-da-ñeá, ngöôøi thöù tö teân laø Bæ-xaø-da-ñeá, ngöôøi thöù naêm teân Ma-tra, khi troâng thaáy Thieân nöõ ai naáy ñeàu sinh taâm duïc, beøn suy nghó: “Ñaây khoâng phaûi laø vaät coù theå duøng chung, heã ai coù loøng duïc maïnh nhaát thì cho keû aáy”. Theá roài, hoï ñoàng thanh noùi: “Ñoàng yù”. Keá ñeán, Thích-ca-la beøn ñoïc keä: “Toâi nhôù khi daâm duïc, Ngoài naèm chaúng ñöôïc yeân. Maõi cho ñeán khi nguû, Duïc lui môùi ñöôïc yeân”. Tieáp theo Ma-ña-leâ laïi ñoïc keä: “Thích-ca, khi baïn nguû, Coøn taïm thôøi thanh thaûn. Toâi nhôù khi daâm duïc, Nhö troáng thuùc xoâng traän”. Xaø-taêng-da-ñeá cuõng ñoïc keä: “Ma-ña, duï troáng thuùc, Vaãn coøn coù giaùn ñoaïn. Khi taâm toâi nhieãm duïc, Nhö caây troâi doøng chaûy”. Tieáp ñeán, Bæ-xaø-da-ñeá laïi ñoïc keä: “Baïn ví caây noåi troâi, Coù luùc coøn döøng laïi. Toâi nhôù luùc töôûng duïc, Nhö nhaëng khoâng chôùp maét”. Theá roài Ma-tra laïi ñoïc keä: “Nhöõng ñieàu caùc vò noùi, Toaøn nieäm töôûng an laïc. Khi toâi ñam meâ duïc, Chaúng coøn bieát soáng cheát”. Khi aáy, caùc Thieân töû lieàn noùi: “Baïn laø ngöôøi maõnh lieät nhaát”, roài

ñoàng loøng nhöôøng Thieân nöõ cho ngöôøi naøy. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: - Naêm Thieân töû thuoû aáy nay chính laø naêm chaøng trai Ly-xa: - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo-ni aáy nhôø coù haïnh nghieäp gì maø ñöôïc ñoan chaùnh nhö vaäy? Laïi ñöôïc sinh vaøo nhaø danh giaù, coù loøng tin xuaát gia chöùng ñaéc voâ laäu? - Naøy caùc Tyø-kheo-ni, trong thôøi quaù khöù coù moät thaønh teân Ba- la-naïi. Nôi naøy coù moät tröôûng giaû, oâng cöôùi moät baø vôï. Baø naøy luùc môùi veà thöôøng coù moät ngöôøi lo vieäc chaûi ñaàu vaø cung caáp thöùc aên. Khi aáy, coù vò Phaät-bích-chi teân Tuyeân-hy ñi ñeán cöûa nhaø baø khaát thöïc. Baø thaáy Ngaøi khoâng ñöôïc ñoan nghieâm laém neân khoâng coù loøng cung kính, do theá khoâng cho thöùc aên cuõng khoâng baûo Ngaøi ñi. Ngöôøi chaûi ñaàu thaáy vaäy lieàn noùi: - Thöa baø chuû! Baø neân cuùng döôøng thöùc aên cho vò khaát só. - Ngaøi xaáu xí khoâng ñeïp, ta khoâng cuùng döôøng. - Theá thì baø haõy ñöa phaàn thöïc phaåm cuûa toâi ñeå toâi cuùng döôøng cho Ngaøi. - Tuøy yù ngöôøi laáy, ngöôøi cuõng coù theå ñem vöùt xuoáng nöôùc. Ngöôøi aáy ñöôïc thöùc aên roài, lieàn ñem cuùng döôøng cho Phaät-bích- chi. Theá roài, khi thoï trai xong, Ngaøi beøn voït leân hö khoâng maø ñi. Thaáy Ngaøi bay ñi, ngöôøi cuùng döôøng taâm raát hoan hyû, lieàn phaùt theä nguyeän: “Con nguyeän thaân sau ñöôïc sinh vaøo nhaø haøo quyù, thaân theå ñoan chaùnh, thaáy Phaät, nghe Phaùp, dieät heát laäu hoaëc”. Theá roài, ngöôøi aáy lieàn meänh chung, sinh leân coõi trôøi, höôûng ñöôïc naêm ñieàu vöôït troäi hôn traêm ngaøn Thieân nöõ, ñoù laø: thoï maïng, nhan saéc, söùc löïc, danh tieáng vaø bieän taøi. Sau khi meänh chung ôû coõi trôøi beøn sinh vaøo nhaø Baø-la-moân taïi thaønh Ba-la- naïi. Baáy giôø, nhaèm luùc Ñöùc Phaät Ca-dieáp ra ñôøi, Ngaøi vaøo thaønh khaát thöïc, tuaàn töï ñeán nhaø aáy thì gaëp luùc cha meï ñi du ngoaïn, coâ ôû nhaø moät mình. Do gieo coâng ñöùc trong ñôøi tröôùc, neân khi thaáy Ngaøi, coâ raát hoan hyû, ñem röûa saïch caùi thoá baèng ñoàng, ñöïng ñaày thöùc aên thöôïng haïng vaø ñem y Kieàu-xaù-da daâng leân Ñöùc Theá Toân Ca-dieáp, roài ñoïc keä: “Nay cuùng y, thöùc aên, Vaät cuùng döôøng toái thaéng. Nay cuùng ñöùc Maâu-ni. Kieát söû heát, chöùng ngoä. Nhö baäc laäu taän chöùng, Mong con cuõng nhö vaäy”. Ngöôøi con gaùi naøy veà sau ñöôïc gaû cho gia ñình Baø-la-moân, nhöng

vì cha meï choàng quaù nghieâm khaéc khoù phuïng söï, cuoái cuøng coâ phaûi thoát ra: “Ta duøng caùi thaân naøy soáng ñeå laøm gì, chi baèng töï saùt!”, beøn caàm chuoãi anh laïc, höông thoa mình vaø daây thoøng loïng ñònh tìm choã töï vaãn. Nhöng khi troâng thaáy ngoâi thaùp cuûa Phaät Ca-dieáp, coâ beøn ñem caùc duïng cuï trang söùc kia ñeán cuùng döôøng thaùp Phaät roài môùi treo coå. Vaø sau khi meänh chung lieàn sinh vaøo gia ñình Baø-la-moân, cho ñeán töï ñoïc keä: “Anh laïc, y, höông hoa, Cuùng döôøng thaùp Ca-dieáp. Nöông nhôø phöôùc baùo naøy, Nay leã chaân Theá Toân”. Phaät daïy: Töø nay veà sau neân may aùo taém. Cho ñeán, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni may aùo taém möa neân löôïng

ñònh maø may, chieàu daøi boán gang tay Tu-giaø-ñaø, chieàu roäng hai gang tay. Neáu may quaù möùc aáy thì phaûi caét bôùt roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà, nhö tröôøng hôïp y Taêng-kyø- chi ñaõ noùi roõ.

76. GIÔÙI XIN Y TAÏI NHAØ KHOÂNG TIN PHAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni noùi vôùi Thaâu- lan-nan-ñaø: - Coâ coù theå xin y Ca-hy-na cho Ni chuùng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. - Theá laø coâ ñi ñeán moät gia ñình khoâng coù nieàm tin, noùi: - Ñaïi phöôùc ñöùc, thí chuû coù theå cuùng döôøng y Ca-hi-na cho Ni chuùng ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. Sau khi Töï töù xong, Ni chuùng hoûi Thaâu-lan-nan-ñaø: - Ñaõ xin ñöôïc y Ca-hi-na chöa? - Toâi bieát roài. Theá laø coâ ñi ñeán gia ñình kia, hoûi: - Naøy hieàn só, ñaõ chuaån bò y Ca-hi-na xong chöa? - Toâi bieát roài. Sau ñoù, Ni chuùng ñeán hoûi Thaâu-lan-nan-ñaø, thì coâ ñaùp: “Toâi bieát roài”. Cöù nhö theá cho ñeán khi thôøi gian cuûa y ñaõ troâi qua (maø khoâng coù y). Caùc Tyø-kheo-ni beøn trình baøy vieäc naøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao ngöôi ñeán nhaø ngöôøi khoâng theå saém y ñeå xin y Ca-hi-na cho Ni chuùng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñeán nhaø ngöôøi khoâng theå cuùng y ñeå xin y Ca-hi- na cho Ni chuùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Khoâng theå cuùng: Khoâng coù khaû naêng cho, raát ít hy voïng. Y: Nhö y Khaâm-baø-la, y Chieân, cho ñeán y Khu-maâu-ñeà. Xin: Xin y Ca-hi-na cho Taêng. Nhöng neáu quaù thôøi gian cuûa y maø khoâng xin ñöôïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ñi xin y Ca-hi-na cho Ni chuùng thì neân ñi xin vôùi taám loøng nhieät thaønh, nhöng khoâng neân ñeán xin nhöõng nhaø khoâng coù nieàm tin, maø neân ñeán nhöõng nhaø coù nieàm tin vaø nhieàu baø con maø xin. Neáu ngöôøi ñoù noùi: “Toâi töï bieát”, thì phaûi hoûi laïi: “Baø coù ñònh cho khoâng? Chôù neân ñeå quaù thôøi gian cuûa y”. Ñoàng thôøi cuõng phaûi xem xeùt ngöôøi aáy, neáu thaáy hoï khoâng coù khaû naêng saém ñöôïc thì neân ñi xin choã khaùc. Hôn nöõa, cuõng phaûi töï löôïng söùc mình, neáu khoâng theå laøm ñöôïc thì khoâng neân höùa ñi xin cho Ni chuùng. Neáu ñaõ höùa xin y cho Ni chuùng, maø khoâng sieâng naêng ñi xin, khoâng nhôø ngöôøi khaùc xin, cuõng khoâng noùi cho Ni chuùng bieát, ñeå quaù thôøi gian cuûa y, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñeán gia ñình khoâng coù nieàm tin xin y Ca-hi-na cho Ni chuùng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

77. GIÔÙI KHOÂNG ÑEM Y THEO BEÂN MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni maëc y thöôïng, haï ñeán ñaûnh leã chaân Theá Toân, sau ñoù bò hoûa hoaïn chaùy maát y. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi

Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao nhöõng y phuïc caàn söû duïng maø ngöôi khoâng ñem theo beân mình? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp khoâng ñem theo beân mình nhöõng y phuïc caàn söû duïng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 861

Laïi nöõa, baáy giôø coù Tyø-kheo-ni con gaùi doøng hoï Thích vaø con gaùi doøng hoï Ma-la, tröôùc kia voán laø nhaïc só, nay xuaát gia khoaùc y Taêng-giaø- leâ naëng neà troâng raát vaát vaû. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau Ta cho pheùp khi beänh thì ñöôïc chaâm chöôùc”. Ñoaïn, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø- ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø khoâng ñem theo beân mình nhöõng y phuïc caàn maëc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Nhöõng y phuïc caàn maëc: Nhö y Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An- ñaø-hoäi, Taêng-kyø-chi vaø y taém möa. Beänh: Neáu coù beänh maø khoâng ñem y theo beân mình thì Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Neáu khoâng beänh maø khoâng ñem theo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu leã thaùp, ñi kinh haønh, ban ngaøy ngoài thieàn trong truù xöù thì - khoâng mang y theo - khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

78. GIÔÙI NAÁU LAÏI ÑOÀ AÊN ÑEÅ AÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, baáy giôø gia ñình Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la thöôøng mang thöùc aên ñeán cho coâ. Khi ñöôïc thöùc aên roài, coâ beøn xaøo naáu bieán cheá. Caùc anh em chuù baùc ñeán thaáy thöùc aên beøn hoûi: - Toâi muoán aên. - Ñöôïc thoâi. Theá laø hoï laáy thöùc aên roài aên, nhöng nghe coù muøi vò khaùc thöôøng, lieàn hoûi: - ÔÛ ñaâu maø ñöôïc thöùc aên ngon theá naøy? - Ñoù laø thöùc aên ôû nhaø ñem ñeán ñaáy. Ngöôøi nhaø beøn noåi giaän traùch (ngöôøi laøm coâng): “Nhaø ta laâu nay laøm thöùc aên chæ uoång phí tieàn baïc maø chaúng ngon laønh gì!”, beøn trôû veà nhaø duøng roi ñaùnh ñöùa noâ tyø, roài maéng: “Chæ maát tieàn baïc voâ ích maø chaúng ñöôïc aên”. Theá laø keû sai ñi ñöa thöùc aên noåi giaän, noùi: “Taïi vì Tyø- kheo-ni maø ta bò khoå naõo nhö theá naøy”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Baït- ñaø-la ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp töï naáu nöôùng

862 BOÄ LUAÄT 2

pha cheá thöùc aên. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni voán laø con gaùi doøng hoï Thích vaø con gaùi doøng hoï Ma-la ñi khaát thöïc ñöôïc côm nguoäi, canh nguoäi vaø rau ñeå caùch ñeâm, aên vaøo lieàn bò oùi möûa. Caùc Tyø-kheo-ni noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñi ñeán baïch vôùi Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp chuùng con ñöôïc haâm noùng thöùc aên khoâng? - Ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh

cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø ñöôïc caùc thöùc aên nhö Khö-ñaø- ni, Boà-xaø-ni, roài töï mình naáu laïi, sai ngöôøi naáu laïi; töï mình chieân laïi, sai ngöôøi chieân laïi; töï mình haâm laïi, sai ngöôøi haâm laïi ñeå aên, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Khö-ñaø-ni: Naêm thöùc aên Khö-ñaø-ni. Boà-xaø-ni: Naêm thöùc aên Boà-xaø-ni. Naáu laïi: Töï mình naáu laïi hoaëc sai ngöôøi naáu laïi. Chieân: Töï mình chieân hoaëc sai ngöôøi chieân. Haâm: Töï mình haâm hoaëc sai ngöôøi haâm. Beänh: Neáu vì giaø beänh suy yeáu neân aên ñoà aên nguoäi laïnh vaøo bò oùi möûa khoâng an laïc (maø haâm laïi ñoà aên ñeå aên) thì Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø naáu laïi ñoà aên ñeå aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi Phaät khoâng cho pheùp vì muoán aên ngon maø chieân laïi, haâm laïi ñoà aên.Nhöng neáu thöùc aên laïnh thì ñöôïc haâm laïi cho noùng, nhöng khoâng ñöôïc duøng xoong chaûo ñeå naáu, maø chæ neân duøng cheùn baèng ñoàng hoaëc laø toâ hoaëc laø thoá ñeå haâm cho noùng. Neáu Tyø-kheo vì thích ngon maø töï naáu laïi, chieân laïi, haâm laïi ñoà aên ñeå aên thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu baûo tònh nhaân laøm thì khoâng coù toäi. Neáu ñi khaát thöïc maø gaëp thöùc aên laïnh roài haâm laïi cho noùng ñeå aên thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

79. GIÔÙI ÑÖÙNG HAÀU TYØ KHEO THOÏ TRAI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù hai vôï choàng ngöôøi kia xuaát gia theo doøng hoï Thích. Trong khi oâng choàng giaø caû ñang aên thì baø

vôï Tyø-kheo-ni ñöùng beân caïnh roùt nöôùc vaø caàm quaït quaït. OÂng choàng giaø nhaéc laïi chuyeän dó vaõng. Tyø-kheo-ni noåi giaän lieàn laáy nöôùc taït vaøo maët, caàm quaït goõ treân ñaàu, maéng: “OÂng laø keû khoâng bieát aân nghóa, chuyeän dó vaõng khoâng neân noùi maø ñem noùi”. Tyø-kheo-ni khaùc thaáy theá beøn khuyeân: - Naøy Thaùnh giaû, vò naøy laø baäc ñaùng toân troïng, khoâng ñöôïc laøm nhö theá. - OÂng giaø aáy laø keû baát thieän, khoâng bieát aân nghóa, chuyeän dó vaõng khoâng neân noùi maø nay ñem ra noùi. Caùc Tyø-kheo-ni noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao trong luùc Tyû-kheo aên maø ngöôi haàu nöôùc vaø quaït? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu trong khi Tyø-kheo ñang aên maø Tyø-kheo-ni haàu nöôùc vaø quaït thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo ñang aên: Goàm naêm thöùc aên chính vaø naêm thöùc aên phuï. Haàu nöôùc vaø quaït: Xaùch bình nöôùc, roùt nöôùc, caàm quaït maø quaït, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni xaùch bình nöôùc maø khoâng caàm quaït thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu caàm quaït maø khoâng xaùch bình nöôùc cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu laøm caû hai vieäc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng caàm caû hai thì khoâng coù toäi. Toäi naøy caáu thaønh trong tröôøng hôïp chæ coù moät Tyø-kheo vaø moät Tyø-kheo-ni. Neáu coù nhieàu Tyø-kheo thì haàu nöôùc, quaït khoâng coù toäi. Hoaëc laø trong chuùng coù cha, anh thì duøng quaït quaït khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

80. GIÔÙI AÂN TOÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät thöông gia chuyeân ngheà troàng toûi môøi Tyø-kheo-ni cuùng döôøng toûi. Theá roài, nhoùm saùu Tyø- kheo-ni ñeán vöôøn aên toûi, daãm ñaïp böøa baõi; khi thöông nhaân ñeán vöôøn thaêm, thaáy toûi bò tôi taû lieàn hoûi ngöôøi laøm vöôøn: - Vì sao maø toûi bò tôi taû theá naøy? - Tröôùc ñaây coù môøi Tyø-kheo-ni ñeán cuùng döôøng toûi neân hoï vaøo vöôøn laáy aên hoaëc mang ñi maø giaãm ñaïp nhö vaäy. Thöông nhaân nghe theá beøn cheâ traùch: “Ta môøi ñeán cuùng döôøng toûi thì chæ neân aên maø thoâi, vì sao laïi ñem ñi vaø giaãm ñaïp nhö vaäy?”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Cho ñeán Tyø-kheo-ni ñaùp: “Coù thaät nhö vaäy”. Roài Phaät khieån traùch: - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp aên toûi. (cho ñeán) Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni aên toûi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Toûi: Goàm coù loaïi toûi troàng vaø toûi treân nuùi, ñaïi loaïi caùc thöù toûi nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc pheùp aên; loaïi chín hay loaïi soáng ñeàu khoâng cho pheùp aên; loaïi naáu laïi, loaïi ñöôïc ñoát thaønh tro cuõng khoâng cho pheùp aên. Nhöng neáu thaân theå coù gheû thì cho pheùp duøng toûi thoa. Vaø khi thoa thì phaûi ôû choã vaéng ñeán luùc gheû laønh, phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi ñöôïc vaøo trong chuùng. Theá neân, Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). Keä toùm taét: “Y khaùc, y ngoaïi ñaïo, Kyø-chi, An-ñaø-hoäi. Y taém, Ca-hi-na. Y duøng khoâng ñem theo. Naáu laïi, haàu quaït nöôùc, AÂn toûi, heát phaàn taùm”.

81. GIÔÙI ÑEM THÖÙC AÊN CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy ngöôøi chò cuûa Laïi-tra-ba-la qua ñôøi, coâ beøn ñi xin caùc thöùc aåm thöïc cho ñöùa con cuûa baø chò. Vì vaäy bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Vì sao Sa-moân ni nhaän thöùc aên cuûa ngöôøi coù nieàm tin cuùng döôøng roài ñem cho ngöôøi theá tuïc?” Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-

ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp töï tay cho thöùc aên cho ngöôøi theá tuïc. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy ngoaïi ñaïo Kieät-truï ñeán choã meï. Ngöôøi meï thaáy oâng ñeán, lieàn laáy

baùt muùc ñaày caùc thöùc aên ñöa cho oâng. Ngöôøi con ñöôïc thöùc aên roài beøn ñem vaøo trong quaùn röôïu ngoài aên, ñoàng thôøi cho ngöôøi khaùc aên. Coù ngöôøi hoûi: - OÂng ñöôïc thöùc aên ngon naøy ôû ñaâu vaäy? - OÂng im ñi. Ngöôøi ñôøi xem Sa-moân ni laø phöôùc ñieàn, Sa-moân ni laïi coi ta laø phöôùc ñieàn. Do theá bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân ni laïi duøng thöùc aên cuûa thí chuû cuùng cho mình ñem cho keû khoâng taêng tröôûng phöôùc ñöùc?". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni kia ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao töï tay ngöôi cho thöùc aên cho ngoaïi ñaïo? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp töï tay cho thöùc aên cho ngoaïi ñaïo. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni töï tay cho thöùc aên cho ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ ôû treân ñaõ giaûi thích). Neáu Tyø-kheo-ni coù thaân nhaân ñeán chôi, mình muoán cho thöùc aên cho hoï thì khoâng ñöôïc töï tay ñöa cho, maø phaûi baûo tònh nhaân nöõ cho. Neáu khoâng coù tònh nhaân nöõ thì neân baûo: "Neân töï tay laáy thöùc aên trong ñoù maø aên". Neáu sôï hoï laáy nhieàu thì neân baûo: "Laáy chöøng aáy thöùc aên ñöa ñaây, coøn bao nhieâu ñem caát". Khi mình nhaän thöùc aên roài, neân ñeå döôùi ñaát, baûo hoï töï laáy. Neáu ngoaïi ñaïo ñeán thì khoâng ñöôïc töï tay cho thöùc aên maø phaûi baûo tònh nhaân nöõ cho hoï. Neáu khoâng coù tònh nhaân nöõ thì neân noùi: "Haõy töï laáy thöùc aên trong ñoù maø aên". Neáu sôï hoï laáy nhieàu thì neân baûo: "Laáy chöøng aáy thöùc aên ñöa ñaây, coøn bao nhieâu ñem caát". Roài mình

töï tay ñeå thöùc aên döôùi ñaát cho hoï. Neáu ngöôøi baø con mình traùch: "Ngöôi duøng loái Chieân-ñaø-la ñeå ñoái xöûû vôùi ta sao?" thì neân noùi: "OÂng ñaõ xuaát gia vaøo choã khoâng toát. Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp toâi cho thöùc aên. Phaät cuõng daïy: "Ñöôïc sai ngoaïi ñaïo naáu thöùc aên roài baûo hoï: "Ngöôi ñöa cho ta coøn bao nhieâu thì haõy aên". Ñoù laø nhöõng gì maø Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy".

82. GIÔÙI LAØM THAÀY THUOÁC ÑEÅ SINH SOÁNG Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, luùc aáy, Tyø-kheo-ni meï cuûa Xieån- ñaø chöõa beänh raát gioûi, thöôøng ñem theo reã, laù, quaû caây thuoác vaøo caùc nhaø hoaøng toäc, ñaïi thaàn, cö só trò beänh cho caùc thai phuï. Coâ chöõa beänh maét, thoå taû, xoâng ñaàu, nhoû thuoác muõi, duøng kim leå, roài boâi thuoác vaøo. Do chöõa beänh neân coâ ñöôïc cuùng döôøng raát noàng haäu. Caùc Tyø-kheo-ni beøn khieån traùch coâ: - Ñoù khoâng phaûi laø pheùp taéc xuaát gia maø laø ngheà laøm thaày thuoác. Theá roài, hoï trình baøy vieäc ñoù vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø

vieäc xaáu. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp laøm ngheà thaày thuoác ñeå nuoâi soáng. Ñoaïn Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Caâu-dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi. - Neáu Tyø-kheo-ni laøm ngheà thaày thuoác ñeå nuoâi soáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Thaày thuoác: Ngöôøi duøng reã, laù, traùi caây thuoác ñeå chöõa beänh. Laïi coù thaày thuoác chuù nguyeän thuoác ñoäc, chuù nguyeän raén, cho ñeán chuù nguyeän löûa, chuù nguyeän tinh tuù, maët trôøi, maët traêng. Neáu ai duøng nhöõng phöông phaùp aáy ñeå nuoâi soáng nhö meï cuûa Xieån-ñaø thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc laøm ngheà thaày thuoác ñeå sinh soáng. Neáu mình bò beänh thì ñöôïc baûo ngöôøi khaùc duøng phöông thuoác ñeå chöõa trò. Neáu Tyø-kheo laøm ngheà thaày thuoác ñeå sinh soáng thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Theá neân, Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 867

83. GIÔÙI TRAO TOA THUOÁC CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC VAØ NGOAÏI ÑAÏO Khi Phaät an truù taïi Caâu-dieäm-di, sau khi Ngaøi cheá giôùi khoâng cho laøm ngheà thaày thuoác ñeå nuoâi soáng, thì coù ngöôøi môøi meï cuûa Xieån-ñaø chöõa beänh, Tyø-kheo-ni lieàn noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp chöõa beänh”. Hoï laïi noùi: “Neáu khoâng cho chöõa beänh thì xin cho toâi toa thuoác”. Theá laø coâ beøn ñöa toa thuoác cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn noùi: “Chæ lo nghieàn ngaãm caùc phöông thuoác, thì khoâng phaûi laø pheùp taéc xuaát gia”. Theá roài, hoï trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät beøn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp trao toa thuoác cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi Caâu-dieäm-di phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni trao cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo toa thuoác, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Ngöôøi theá tuïc: Ngöôøi taïi gia. Ngoaïi ñaïo: Chæ haøng ngoaïi ñaïo xuaát gia. Trao toa thuoác: Neáu nhö chuù nguyeän raén, chuù nguyeän thuoác ñoäc, cho ñeán chuù nguyeän löûa, chuù nguyeän tinh tuù, maët trôøi, maët traêng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc trao toa thuoác cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo, cuõng khoâng ñöôïc chæ veõ phöông thuoác cho hoï. Neáu Tyø-kheo trao toa thuoác cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

84. GIÔÙI LAØM VIEÄC CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-xaù-khö Loäc Maãu môøi hai boä Taêng (veà nhaø cuùng döôøng). Caùc Tyø-kheo-ni saùng sôùm ñeán nhaø baø, noùi:

868 BOÄ LUAÄT 2

- Naøy Öu-baø-di, hoâm nay baø môøi hai boä Taêng, chuùng toâi neân duøng thöù gì ñeå baùo ñaùp ñaây? - Thöa caùc Thaùnh giaû, caùc vò chæ caàn tuïng kinh, haønh ñaïo töùc laø ñaõ baùo aân roài vaäy. - Ñuùng theá, nhöng cuõng phaûi coù vieäc gì khaùc ñeå baùo ñaùp chuùt chuùt chöù. Theá laø, hoï leo leân gaùc, laáy boâng vaûi ra, roài ngöôøi thì caùn haït, ngöôøi thì nhoài boâng, ngöôøi thì se sôïi, laøm thaønh cuoän chæ troøn, ñem ñöa baø, noùi: - Nhöõng gì chuùng toâi muoán baùo ñaùp baø, giôø ñaõ laøm xong. - Vieäc ñoù khoâng phaûi laø baùo ñaùp, muoán baùo ñaùp thì aên xong, ngoài thieàn, tuïng kinh, hoïc kinh, ñoù môùi goïi laø baùo ñeàn. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhöõng vieäc theá tuïc taïi nhaø baïch y. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài, cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni laøm vieäc cho ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Giaûi Thích: Ngöôøi theá tuïc: Töùc nhaø baïch y. Laøm vieäc cho ngöôøi theá tuïc: Töùc laø caùn haït boâng, nhoài boâng vaø se sôïi, hoaëc giaõ, xay, giaët aùo, ñaïi loaïi laøm nhöõng vieäc nhaø cho ngöôøi theá tuïc nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc laøm vieäc cho ngöôøi theá tuïc. Neáu ñaøn-vieät muoán cuùng döôøng Phaät neân noùi: “Naøy Thaùnh giaû, haõy giuùp con laøm duïng cuï cuùng döôøng naøy”, thì luùc aáy ñöôïc giuùp hoï keát voøng hoa, nghieàn boät höông. Neáu Tyø-kheo laøm vieäc giuùp cho ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

85. GIÔÙI VAØO NHAØ NGÖÔØI KHOÂNG BAÙO TRÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù hai vôï choàng ngöôøi kia

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 869

vaøo giöõa tröa trong nhaø vaéng veû töôûng khoâng coù ai, muoán giao hoan, thì Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø khoâng baùo tröôùc maø ñoät ngoät ñi vaøo. Ngöôøi choàng thaáy theá noåi giaän, vì cuoäc haønh daâm cuûa mình bò trôû ngaïi, ñoàng thôøi nam caên coøn cöông cöùng, beøn ñuoåi theo ñònh baét Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni hoaûng sôï voäi vaøng boû chaïy veà laïi truù xöù, noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni khaùc: “Hoâm nay suyùt chuùt nöõa toâi bò huûy hoaïi phaïm haïnh”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi bieát thöïc gia, khoâng noùi tröôùc maø ñi vaøo. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát thöïc gia, khoâng noùi tröôùc maø ñi vaøo, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Bieát: Hoaëc töï bieát hoaëc do nghe töø ngöôøi khaùc maø bieát. Thöïc: Ngöôøi nöõ laø thöùc aên cuûa ngöôøi nam, ngöôøi nam laø thöùc aên cuûa ngöôøi nöõ. Gia: Nhö nhaø Saùt-lôïi, nhaø Baø-la-moân, nhaø Tyø-xaù, nhaø Thuû-ñaø-la, ñaïi loaïi caùc gia ñình nhö theá, neáu khoâng baùo tröôùc maø ñoät ngoät ñi vaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng noùi tröôùc thì khoâng ñöôïc ñi vaøo. Neáu muoán ñi vaøo thì neân noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa raèng toâi muoán ñi vaøo. Neáu ngöôøi giöõ cöûa thöa vôùi chuû nhaø roài hoï baûo vaøo thì môùi ñöôïc vaøo. Neáu ngöôøi giöõ cöûa khoâng ra baùo laïi thì khoâng ñöôïc vaøo. Neáu nghe trong phoøng coù tieáng noùi thì phaûi gaûy moùng tay, daäm chaân cho coù tieáng ñoäng. Neáu hoï vaãn im laëng thì khoâng ñöôïc vaøo. Neáu hoï ra ngheânh tieáp thì ñöôïc vaøo. Neáu Tyø-kheo khoâng noùi tröôùc vôùi gia chuû maø vaøo nhaø hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

86. GIÔÙI SOÁNG THAÂN CAÄN VÔÙI NGÖÔØI THEÁ TUÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñoä ngöôøi con gaùi thöù ba cuûa gia ñình Ly-xa xuaát gia, roài coâ aáy soáng thaân caän vôùi

ngöôøi theá tuïc ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp soáng thaân caän nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo - thaäm chí soáng thaân caän vôùi ngöôøi laøm vöôøn, Sa-di - troïn ngaøy hoaëc trong khoaûnh khaéc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: (Moät soá töø ngöõ treân ñaõ giaûi thích) Troïn ngaøy: Töø luùc bình minh ñeán luùc maët trôøi laën. Cho ñeán trong khoaûnh khaéc: Chæ trong choác laùt. Soáng thaân caän: Thaân theå soáng thaân caän, mieäng thaân caän, thaân mieäng soáng thaân caän, thaäm chí soáng vôùi ngöôøi laøm vöôøn, Sa-di thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni thích soáng thaân caän vôùi ngöôøi naøy ngöôøi kia thì Hoøa thöôïng ni, A-xaø-leâ ni neân cho hoï soáng caùch ly ôû choã khaùc. Neáu Tyø-kheo soáng thaân caän thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

87. GIÔÙI TÖÏ THEÀ THOÁT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø gaây loän vôùi Tyø-kheo-ni khaùc roài chæ Phaät, chæ A-xaø-leâ, chæ y-caø-sa theà thoát nhö sau: “Nam moâ Phaät, neáu toâi laøm nhö theá thì khi cheát toâi khoâng ñöôïc khoaùc aùo caø-sa, khoâng ñoaïn taän khoå ñau.bò mang toäi gieát cha meï, bò mang toäi vong aân, bò mang toäi huûy baùng Hieàn Thaùnh, rôi xuoáng ñòa nguïc, ñoïa vaøo quyû ñoùi, ñoïa vaøo suùc sinh. Neáu toâi laøm nhö vaäy, thì toâi seõ rôi vaøo caùc coõi aáy. Neáu baïn laøm nhö vaäy thì baïn cuõng seõ rôi vaøo trong caùc coõi aáy”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi

Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 871

- Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Ngöôi laø ngöôøi xuaát gia maø vì sao laïi theà thoát nhö theá? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Cuoái cuøng Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni töï theà thoát vaø nguyeàn ruûa ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Töï theà thoát: Nhö chæ Phaät, chæ A-xaø-leâ theà thoát: “Nam moâ Phaät, neáu toâi laøm nhö theá thì toâi seõ bò toäi nhö Ñeà-baø-ñaït-ña, bò toäi voïng ngöõ, bò toäi phaûn boäi aân nhaân, bò toäi noùi hai löôõi. Neáu toâi nhö vaäy thì phaïm haïnh khoâng thaønh töïu, khi cheát khoâng ñöôïc khoaùc aùo caø-sa, bò rôi xuoáng ñòa nguïc, ñoïa vaøo suùc sanh, ngaï quyõ. Neáu baïn huûy baùng toâi thì baïn cuõng seõ bò toäi nhö theá”. Neáu theà thoát nhö theá thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo theà thoát nhö theá thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

88. GIÔÙI HÔØN DOÃI TÖÏ ÑAÙNH MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø gaây loän vôùi Tyø-kheo-ni khaùc, roài noåi giaän, töï ñaùnh, töï caøo, khoùc roáng leân tuoân leä. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi- aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan- nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Vì sao ngöôi noåi giaän töï ñaùnh mình, roài khoùc roáng leân tuoân rôi nöôùc maét? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni töï ñaùnh mình roài tuoân rôi nöôùc maét thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Töï ñaùnh mình: Neáu Tyø-kheo-ni duøng tay naém mình laïi, roài duøng cuù ñaám maø ñaám, hoaëc duøng roi gaäy ñaùnh, hoaëc duøng ñaát cuïc neùm, roài khoùc loùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

872 BOÄ LUAÄT 2

Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni töï ñaùnh mình maø khoâng khoùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoùc maø khoâng ñaùnh, cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vöøa ñaùnh vöøa khoùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng ñaùnh, khoâng khoùc thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo töï ñaùnh mình roài khoùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

89. GIÔÙI TRAÙCH NGÖÔØI VOÂ CÔÙ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø ñeán nhaø theá tuïc ca ngôïi Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà laø ngöôøi hieàn laønh, giöõ giôùi, tinh taán, cho ñeán coù oai nghi ung dung khi nhìn

traùi, troâng phaûi, maëc y, caàm baùt, nhìn ngoù chænh teà, ít noùi naêng ñöôïc trôøi ngöôøi cuùng döôøng, ñaøn-vieät troâng thaáy lieàn sinh taâm cung kính, chu caáp y baùt, thöùc aên, thuoác trò beänh. Theá nhöng, baûn thaân Thaâu-lan-nan-ñaø thì oai nghi khieám khuyeát, maëc y raùch röôùi baån thæu, ñeå loä caû caùi buïng böï, nhuõ hoa vaø hoâng ra ngoaøi, cöû chæ thì thoâ thaùo, noùi naêng buùa xua. Vì theá ñaøn-vieät sanh taâm baát kính, khoâng môøi veà cuùng döôøng y baùt, thöùc aên, thuoác trò beänh. Do vaäy, Thaâu-lan-nan-ñaø noùi: "Toâi ñeán nhaø ñaøn-vieät ca ngôïi Thoï-ñeà neân môùi ñöôïc caùc thöù cuùng döôøng naøy. Theá maø Thoï-ñeà chæ noùi nhöõng chuyeän khoâng toát cuûa toâi, neân toâi khoâng ñöôïc cuùng döôøng". Thoï-ñeà lieàn traû lôøi: "Naøy Thaùnh giaû, toâi khoâng noùi chuyeän xaáu cuûa Thaùnh giaû, vì sao laïi baûo laø toâi noùi?". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi khoâng xem xeùt caån thaän maø laïi traùch moùc ngöôøi khaùc?. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc khoâng xeùt neùt caån thaän maø traùch moùc ngöôøi khaùc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: Naøy Thaùnh giaû, cuøng ñeán nhaø Moã giaùp vôùi toâi", sau ñoù khoâng haøi loøng Tyø-kheo-ni aáy maø khoâng thaåm xeùt nhöõng gì ñöôïc nghe, roài voâ côù quôû traùch, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 873

Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø ôû treân ñaõ noùi. Nhaø: Nhö nhaø Saùt-lôïi, nhaø Baø-la-moân, nhaø Tyø-xaù, nhaø Thuû-ñaø. Sau ñoù khoâng haøi loøng: Nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà. Vieäc khoâng haøi loøng: Chín vieäc öu naõo, vaø vieäc thöù möôøi laø noåi giaän khoâng ñuùng choã. Voâ côù: Khoâng thaåm xeùt kyõ nhöõng gì ñöôïc nghe vaø quôû traùch ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng thaåm xeùt kyõ nhöõng gì ñöôïc nghe maø quôû traùch ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khoâng thaåm xeùt maø quôû traùch ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

90. GIÔÙI GIÖÕ CUÛA NGÖÔØI KHAÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø ñeán giôø beøn khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán ñöùng tröôùc cöûa moät gia ñình haøo phuù, boãng thaáy coù Tyø-kheo ñeán khaát thöïc, coâ noùi: "Toân ñöùc coù theå vaøo nhaø naøy, hoï seõ naáu thöùc aên cuùng döôøng toân ñöùc, roài hoï môùi aên". Neáu thaáy Tyø-kheo-ni ñeán thì coâ noùi: "Thaùnh giaû haõy vaøo nhaø naøy, ñaøn-vieät seõ naáu thöùc aên cuùng döôøng Thaùnh giaû, roài hoï môùi aên". Hoaëc laø coâ noùi: "Nhaø khaùc cuõng coù thöùc aên vaäy, haø taát phaûi taäp trung taïi ñaây?". Ñoái vôùi taát caû ngoaïi ñaïo khaát thöïc coâ ñeàu noùi

nhö theá vôùi taâm keo kieät nhaèm baûo veä nhaø aáy. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cho ñeán choã coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi duøng taâm keo kieät giöõ gìn cho nhaø ngöôøi khaùc? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni duøng taâm keo kieät ñeå giöõ gìn nhaø ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Taâm keo kieät ganh gheùt: Nhö Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc duøng taâm keo kieät taät ñoá ñeå giöõ gìn nhaø ngöôøi khaùc. Neáu Tyø-kheo-ni khaùc hoûi thì phaûi noùi thaät. Neáu ngoaïi ñaïo hoûi maø mình sôï tieâm nhieãm taø kieán cuûa ngoaïi

ñaïo neân quôû traùch, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo duøng taâm keo kieät taät ñoá tieác cuûa nhaø ngöôøi ta thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân) Keä toùm taét: "Töï tay cho thöùc aên, Laøm giuùp ngöôøi theá tuïc. Vaøo khoâng noùi, thaân caän, Theà thoát, töï ñaùnh mình. Quôû traùch, giöõ cuûa ngöôøi Keát thuùc phaàn thöù chín".

91. GIÔÙI MAÉNG NHIEÁC TYØ-KHEO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù hai vôï choàng ngöôøi kia xuaát gia, roài ngöôøi choàng giaø ñi ñeán thaêm. Baø vôï ñem cho thöùc aên roài ñöùng moät beân. OÂng choàng beøn ñem nhöõng chuyeän xaáu tröôùc kia cuûa vôï mình ra noùi. Baø vôï nghe theá khoâng vui, lieàn noùi: "Laõo giaø cheát yeåu! Khoâng bieát aân nghóa, nhöõng chuyeän khoâng neân noùi laïi ñem ra noùi". Caùc Tyø-kheo-ni beøn quôû traùch coâ aáy: "Naøy Thaùnh giaû, ñaây laø vò toân tuùc, khoâng ñöôïc maéng moû nhö vaäy". Coâ ta lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: "Ñaây laø laõo giaø cheát yeåu, khoâng bieát aân nghóa, nhöõng chuyeän khoâng neân noùi laïi ñem ra noùi". Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni ñoái dieän tröïc tieáp maéng moû Tyø-kheo. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñoái dieän tröïc tieáp maéng moû Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ñoái dieän: Boán maét nhìn nhau. Maéng moû: Nhö noùi: "Ñoà laõo giaø cheát yeåu, baát thieän, khoâng bieát aân nghóa", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc ñoái dieän tröïc

tieáp maéng moû Tyø-kheo. Neáu laø anh em thaân thích xuaát gia maø khoâng giöõ giôùi haïnh cuõng khoâng ñöôïc maéng moû, maø chæ neân duøng lôøi nhoû nheï ñeå khuyeân baûo. Neáu ngöôøi aáy coøn treû tuoåi thì neân noùi: “Naøy Sa-loä-eâ-ña, ñöøng coù laøm vieäc ñoù. Neáu nay ngöôi khoâng hoïc thì ñôïi luùc naøo môùi hoïc? Sau naøy ñeä töû cuûa ngöôi cuõng seõ baét chöôùc ngöôi laøm ñieàu baát thieän”. Neáu ngöôøi aáy giaø caû thì neân noùi: “Naøy Sa-loä-eâ-ña, nay oâng khoâng hoïc ñôïi ñeán luùc giaø cheát roài môùi hoïc sao?”. Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc ñoái dieän tröïc tieáp maéng moû Tyø-kheo- ni: “Ñoà con muï troïc ñaàu! Con muï daâm daät”, thaäm chí noùi: “Naøy muï giaø, baø laø keû baát thieän, khoâng bieát aân nghóa”, maø neân duøng lôøi nhoû nheï khuyeân baûo, nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo ñoái dieän maéng moû Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

92. GIÔÙI CHÖA ÑUÛ MÖÔØI HAI HAÏ MAØ NUOÂI ÑEÄ TÖÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù nhöõng Tyø-kheo-ni moät tuoåi, hai tuoåi, ba tuoåi (haï) beøn nuoâi ñeä töû maø khoâng bieát daïy doã, ñeå hoï buoâng lung nhö deâ trôøi, traâu trôøi, tònh giôùi khoâng ñaày ñuû, oai nghi khoâng ñaày ñuû, khoâng bieát cung phuïng Hoøa thöôïng ni, A-xaø-leâ ni, khoâng bieát cung phuïng Tyø-kheo-ni Tröôûng laõo, khoâng bieát pheùp taéc vaøo thoân xoùm, pheùp taéc ôû A-luyeän-nhaõ, khoâng bieát pheùp taéc vaøo trong Taêng, khoâng bieát maëc y, caàm baùt. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø nuoâi ñeä töû. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Chöa ñuû möôøi hai muøa möa: Chöa ñuû möôøi hai naêm goïi laø chöa ñuû möôøi hai muøa möa. Tyø-kheo-ni chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø ñuû möôøi hai naêm cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi hai muøa möa. Tyø-kheo-ni chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø quaù möôøi hai naêm cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi

hai muøa möa. Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc vaøo muøa Ñoâng, nhöng chöa qua laàn Töï töù cuûa muøa Ñoâng thöù möôøi hai thì cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi hai muøa möa. Neáu thoï cuï tuùc vaøo muøa xuaân, nhöng chöa qua laàn töï töù cuûa muøa xuaân thöù möôøi hai thì cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi hai nuøa möa. Neáu tieàn an cö thoï cuï tuùc, traûi qua tieàn an cö thöù möôøi hai, nhöng chöa thoï Töï töù thì cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi hai muøa möa. Neáu haäu an cö thoï Cuï tuùc, traûi qua haäu an cö laàn thöù möôøi hai, nhöng chöa Töï töù thì cuõng goïi laø chöa ñuû möôøi hai muøa möa. Tyø-kheo-ni ñuû möôøi hai muøa möa maø chöa ñuû möôøi hai naêm, thì goïi laø ñuû möôøi hai muøa möa. Tyø-kheo-ni ñuû möôøi hai muøa möa, ñuû

möôøi hai naêm, hoaëc quaù möôøi hai naêm, thì goïi laø ñuû möôøi hai muøa möa (möôøi hai Haï laïp) Tyø-kheo-ni thoï cuï tuùc vaøo muøa Ñoâng traûi qua an cö xong, thoï Töï töù xong, thì goïi laø ñuû möôøi hai muøa möa. Neáu thoï cuï tuùc vaøo muøa Xuaân, traûi qua an cö xong, thoï Töï töù xong cuõng vaäy. Tieàn an cö thoï cuï tuùc traûi qua tieàn an cö xong thoï Töï töù. Haäu an cö thoï cuï tuùc, traûi qua haäu an cö xong thoï Töï töù, ñoù goïi laø möôøi hai muøa möa (möôøi hai tuoåi haï) Neáu Tyø-kheo-ni (chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø) nuoâi ñeä töû, cho thoï Cuï tuùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø ñoä ngöôøi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu cho hoï thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø ñoä ngöôøi, cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni (?). Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

93. GIÔÙI CHÖA ÑUÛ MÖÔØI PHAÙP MAØ NUOÂI ÑEÄ TÖÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau luùc Ngaøi cheá giôùi khoâng cho ngöôøi chöa ñuû möôøi hai muøa möa nuoâi ñeä töû, thì nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø caùc Tyø-kheo-ni khaùc ñuû möôøi hai muøa möa nhöng chöa ñuû möôøi phaùp, nuoâi ñeä töû maø khoâng daïy baûo, ñeå hoï gioáng nhö traâu trôøi, deâ trôøi, thaäm chí khoâng bieát maëc y caàm baùt. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, hoï ñaùp vôùi Phaät: “Ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân”. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ngöôøi chöa ñuû möôøi phaùp maø nuoâi ñeä töû”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi:

- Neáu Tyø-kheo-ni ñuû möôøi hai muøa möa nhöng chöa ñuû möôøi phaùp maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. (533c) Ñuû 12 muøa möa: Nhö treân ñaõ noùi. Chöa ñuû möôøi phaùp: Nghóa laø möôøi phaùp chöa thaønh töïu. Möôøi phaùp ñoù laø: 1. Giöõ giôùi. 2. Nghe nhieàu A-tyø-ñaøm (Luaän). 3. Nghe nhieàu Tyø-ni (Luaät). 4. Hoïc giôùi. 5. Hoïc ñònh. 6. Hoïc tueä. 7. Coù theå töï xuaát toäi vaø sai ngöôøi xuaát toäi. 8. Neáu ñeä töû thaân tín muoán baõi ñaïo, thì coù theå töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa hoï ñeán nôi khaùc (aån laùnh). 9. Khi ñeä töû coù beänh thì coù theå töï mình hoaëc nhôø ngöôøi khaùc chaêm soùc. 10. Ñuû möôøi hai muøa möa (Haï laïp) hoaëc hôn. Ñoù goïi laø möôøi phaùp. Neáu chöa ñuû möôøi phaùp maø ñoä ñeä töû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu cho hoï thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo chöa ñuû möôøi phaùp maø ñoä ngöôøi thì phaïm toäi Vieättyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

94. GIÔÙI CHÖA XIN PHEÙP MAØ NUOÂI ÑEÄ TÖÛ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cho pheùp ngöôøi naøo ñuû möôøi hai muøa möa vaø thaønh töïu möôøi phaùp ñöôïc nuoâi ñeä töû thì caùc Tyø-kheo-ni ñuû möôøi hai muøa möa vaø thaønh töïu möôøi phaùp beøn nuoâi ñeä töû, theá roài caùc Tyø-kheo-ni khaùc

than phieàn: “Ai bieát laø baø ñuû möôøi hai muøa möa vaø thaønh töïu möôøi phaùp?”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc ñoù baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, ngöôøi aáy ñaùp lôøi Phaät hoûi: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, muoán nuoâi ñeä töû phaûi laøm phaùp Yeát-ma caàu thính, roài môùi xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân baïch nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp thaønh töïu möôøi phaùp muoán vaøo tröôùc Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû, neáu thôøi

gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán (Xin Ni chuùng chaáp nhaän). Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp thaønh töïu möôøi phaùp muoán vaøo tröôùc Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû; vì Ni chuùng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Vò Tyø-kheo-ni naøy phaûi vaøo tröôùc Ni chuùng quyø goái, chaép tay, xin nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Toâi laø Moã giaùp, ñuû möôøi hai muøa möa, thaønh töïu möôøi phaùp, nay theo Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. Kính mong Ni chuùng cho toâi phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. (Xin nhö vaäy ba laàn). Roài ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp ñuû möôøi hai muøa möa, thaønh töïu möôøi phaùp, ñaõ theo Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp - thaønh töïu möôøi phaùp - phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp - ñuû möôøi hai muøa möa, thaønh töïu möôøi phaùp - ñaõ theo Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû. Nay Ni chuùng cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû, Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp phaùp Yeát-ma nuoâi ñeä töû thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø Yeát-ma laàn thöù nhaát, (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö theá). Ni chuùng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo-ni Moã giaùp phaùp Yeát-ma nu- oâi ñeä töû xong, vì Ni chuùng im laëng. Toâi ghi nhaän nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni thaønh töïu möôøi phaùp nhöng khoâng laøm Yeát-ma maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thaønh töïu möôøi phaùp: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng laøm Yeát-ma: Khoâng laøm Yeát-ma giöõa Ni chuùng thì goïi laø khoâng laøm Yeát-ma. Ngoaøi ra, neáu möôøi phaùp khoâng ñaày ñuû cuõng goïi laø khoâng laøm Yeát-ma. Tuy nhieân, neáu laøm Yeát-ma maø baïch khoâng ñuùng caùch, Ni chuùng khoâng thaønh töïu, Yeát-ma khoâng thaønh töïu, cuõng goïi laø khoâng laøm Yeát-ma. Ngöôøi nuoâi ñeä töû muoán cho ñeä töû thoï cuï tuùc maø khoâng laøm Yeát-ma thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

95. GIÔÙI CHO NGÖÔØI PHAÏM TOÄI THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, baáy giôø Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñoä con gaùi thöù ba cuûa doøng hoï Ly-xa, roài cho thoï hoïc phaùp. Theá laø coâ ta laáy chìa khoùa môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc, cuøng soáng chung vôùi ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo. Tyø-kheo-ni beøn khieån traùch Ca-leâ: "Keû naøy phaïm giôùi, laáy chìa khoùa môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc, cuøng soáng chung vôùi ñaøn oâng, maø vì sao cho thoï Cuï tuùc? (?)". Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Ca-leâ ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi bieát keû phaïm giôùi laáy chìa khoùa môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc, soáng chung vôùi ngoaïi ñaïo maø cho thoï cuï tuùc? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni cho keû phaïm giôùi thoï cuï tuùc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi kia phaïm giôùi, caàm chìa khoùa môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc, cuøng soáng chung vôùi ñaøn oâng maø cho thoï Cuï tuùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Phaïm giôùi: Giôùi khoâng ñaày ñuû, vöôït qua giôùi. Caàm chìa khoùa môû cöûa phoøng: Môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc. Ñaøn oâng: Ngöôøi theá tuïc hoaëc laø haøng ngoaïi ñaïo xuaát gia. Soáng chung: Soáng gaàn guõi beân nhau. Neáu cho ngöôøi nhö vaäy thoï Cuï tuùc thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu keû aáy soáng chung vôùi ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo thì khoâng ñöôïc cho thoï cuï tuùc. Neáu coù theå laøm cho ngöôøi naøy phaïm haïnh ñöôïc toaøn veïn thì tröôùc heát neân laøm cho hoï soáng caùch ly roài môùi cho thoï Cuï tuùc. Neáu Tyø-kheo bieát Sa-di phaïm giôùi, soáng thaân caän vôùi phuï nöõ, nhöng khoâng cho xuaát gia laïi maø cho thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

96. GIÔÙI CHO NGÖÔØI THIEÁU TUOÅI THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù Tyø-kheo-ni ñoä nhöõng ñoàng nöõ möôøi tuoåi, möôøi hai tuoåi xuaát gia, thoï Cuï tuùc. Nhöõng ngöôøi naøy

thaân theå yeáu ñuoái khoâng laøm noåi nhöõng vieäc nhoïc nhaèn, chöa bieát giöõ saïch seõ, oai nghi khieám khuyeát, khoâng bieát phuïng söï Hoøa thöôïng ni, A-xaø-leâ ni, khoâng bieát vaøo thoân xoùm, khoâng bieát A-luyeän-nhaõ, khoâng bieát pheùp taéc khi vaøo trong chuùng, khoâng bieát khoaùc y, caàm baùt. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp cho ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi tuoåi thoï Cuï tuùc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Chöa ñuû hai möôi muøa möa: Chöa ñuû hai möôi naêm goïi

laø chöa ñuû hai möôi muøa möa. Nhöng ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa, maø ñuû hai möôi naêm cuõng goïi laø chöa ñuû hai möôi muøa möa. Ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa maø hôn hai möôi naêm vaãn goïi laø chöa ñuû hai möôi muøa möa. Neáu sinh vaøo muøa Ñoâng, tính ñeán muøa Ñoâng naêm thöù hai möôi maø chöa qua laàn Töï töù cuõng goïi laø chöa ñuû hai möôi muøa möa. Ñoàng nöõ sinh vaøo muøa Xuaân cuõng vaäy. Neáu ñoàng nöõ sinh vaøo luùc tieàn an cö, tính ñeán tieàn an cö naêm thöù hai möôi nhöng chöa qua laàn Töï töù, sinh vaøo luùc haäu an cö, tính ñeán haäu an cö naêm thöù hai möôi, nhöng chöa qua laàn Töï töù, cuõng goïi laø chöa ñuû hai möôi muøa möa. Neáu ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa, taát caû giôùi sö ñeàu töôûng laø chöa ñuû maø cho thoï cuï tuùc thì taát caû phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngöôøi ñoù khoâng ñöôïc goïi laø thoï cuï tuùc. Neáu ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa, moät nöûa giôùi sö töôûng laø chöa ñuû, moät nöûa töôûng laø ñaõ ñuû maø cho thoï cuï tuùc thì nhöõng ngöôøi töôûng laø chöa ñuû phaïm toäi Ba-daï-ñeà, nhöõng ngöôøi töôûng laø ñaõ ñuû khoâng coù toäi, vaø ngöôøi naøy ñöôïc goïi laø ñaõ thoï cuï tuùc. Neáu ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa, maø taát caû giôùi sö ñeàu töôûng laø ñaõ ñuû roài cho thoï cuï tuùc, thì taát caû ñeàu khoâng coù toäi, vaø ngöôøi naøy ñöôïc goïi laø ñaõ thoï cuï tuùc. Ñuû hai möôi muøa möa maø chöa ñuû hai möôi naêm cuõng goïi laø ñuû hai möôi muøa möa. Ñoàng nöõ ñuû hai möôi muøa möa, ñuû hai möôi naêm

hoaëc ñuû hai möôi muøa möa maø quaù hai möôi naêm cuõng goïi laø ñuû hai möôi muøa möa. Ñoàng nöõ sinh vaøo muøa Ñoâng, ñeán naêm thöù hai möôi, sau khi an cö, töï töù xong, ñöôïc cho thoï cuï tuùc. Tröôøng hôïp sinh vaøo muøa xuaân cuõng nhö vaäy. Ñoàng nöõ sinh vaøo luùc tieàn an cö, sau hai möôi naêm, traûi qua tieàn an cö xong, Töï töù xong, sinh vaøo luùc haäu an cö, sau hai möôi naêm, traûi qua haäu an cö xong, Töï töù xong (ñöôïc cho thoï cuï tuùc). Neáu ñoàng nöõ ñuû hai möôi muøa möa maø moät nöûa giôùi sö töôûng laø chöa ñuû, moät nöûa töôûng laø ñaõ ñuû (roài cho thoï cuï tuùc), thì nhöõng ngöôøi töôûng laø chöa ñuû phaïm toäi Vieät-tyø-ni, nhöõng ngöôøi töôûng laø ñaõ ñuû khoâng coù toäi. Ngöôøi naøy ñöôïc goïi laø ñaõ thoï cuï tuùc. Ñoàng nöõ ñuû hai möôi muøa möa maø taát caû giôùi sö töôûng laø chöa ñuû roài cho thoï cuï tuùc, thì taát caû ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi naøy khoâng ñöôïc goïi laø thoï cuï tuùc. Neáu taát caû giôùi sö ñeàu töôûng laø ñaõ ñuû thì taát caû khoâng coù toäi. Ngöôøi naøy ñöôïc goïi laø ñaõ kheùo thoï cuï tuùc. Ñoàng nöõ: Ngöôøi maø phaïm haïnh chöa bò huûy hoaïi. (Neáu cho ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa) thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñoàng nöõ muoán thoï cuï tuùc trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai thì giôùi sö neân hoûi: “Ngöôi sinh vaøo luùc naøo?”. Neáu hoï khoâng bieát thì neân xem taám vaùn ghi naêm sinh. Neáu khoâng coù taám vaùn thì phaûi hoûi cha meï thaân nhaân cuûa hoï. Neáu cuõng khoâng bieát, thì phaûi hoûi xem sinh vaøo thôøi vua naøo, naêm ñöôïc muøa hay naêm maát muøa. Neáu cuõng khoâng bieát thì neân xem töôùng traïng (ñeå suy ñoaùn). Neáu hoï laø con gaùi cuûa nhaïc só thì tuy tuoåi nhoû maø hình voùc lôùn, neân xem töôùng tay chaân xöông coát (maø suy ñoaùn). Theá neân Ñöùc Theá Toân

noùi (nhö treân).

97. GIÔÙI CHO NGÖÔØI CHÖA HOÏC GIÔÙI THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni cho ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa thoï cuï tuùc, thì caùc Tyø-kheo-ni cho caùc ñoàng nöõ ñuû hai möôi muøa möa thoï cuï tuùc. Theá nhöng caùc Tyø-kheo-ni khaùc dò nghò: "Ngöôi ñuû hai möôi muøa möa hay chöa ñuû hai möôi muøa möa ai maø bieát ñöôïc". Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai phaûi theo Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi. Tröôùc heát phaûi laøm Yeát-ma caàu thính roài môùi xin. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân taùc baïch nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong giôùi luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, neáu thôøi gian cuûa Ni

chuùng ñaõ ñeán, xin Ni chuùng cho pheùp Moã giaùp vaøo tröôùc Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi. - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp möôøi taùm tuoåi muoán vaøo tröôùc Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi, vì Ni chuùng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän nhö vaäy. Theá roài, ñoàng nöõ naøy phaûi vaøo tröôùc Ni chuùng xin nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni chuùng laéng nghe. Con laø ñoàng nöõ Moã giaùp möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, nay theo Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi. Kính mong Ni chuùng thöông xoùt cho con hai naêm hoïc giôùi (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, ñaõ theo Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi, neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, Ni chuùng cho Moã giaùp phaùp Yeát-ma hai naêm hoïc giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp möôøi taùm tuoåi muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, ñaõ theo Ni chuùng xin hai naêm hoïc giôùi, Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho Moã giaùp hai naêm hoïc giôùi thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn Yeát-ma thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö theá). Ni chuùng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp hai naêm hoïc giôùi xong, vì im laëng, toâi ghi nhaän nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni chöa cho ñoàng nöõ ñuû hai möôi tuoåi hoïc giôùi maø cho thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ñuû hai möôi tuoåi: Töùc ñuû hai möôi muøa möa. Neáu ñuû hai möôi muøa möa maø chöa ñuû hai möôi tuoåi cuõng goïi laø ñuû hai möôi muøa möa. Thaäm chí, neáu haäu an cö sinh, sau hai möôi naêm haäu an cö thoï töï töù xong, cuõng goïi laø ñuû hai möôi tuoåi. Khoâng cho hoïc giôùi: Neáu khoâng laøm Yeát-ma maø cho hoïc giôùi cuõng goïi laø khoâng cho hoïc giôùi. Hoaëc möôøi phaùp khoâng ñaày ñuû cuõng goïi laø khoâng cho hoïc giôùi. Tuy coù laøm Yeát-ma nhöng

chuùng khoâng thaønh töïu, baïch khoâng ñuùng phaùp, Yeát-ma khoâng ñuùng phaùp - neáu moät phaùp naøo khoâng thaønh töïu - maø cho thoï cuï tuùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 883

98. GIÔÙI CHO NGÖÔØI HOÏC GIÔÙI CHÖA XONG THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni cho ngöôøi ñang thoï hoïc giôùi hoïc chöa hoaøn taát thoï cuï tuùc; theá roài, Ñöùc Theá Toân baûo: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho ngöôøi ñang thoï hoïc giôùi hoïc chöa hoaøn taát thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thoï hoïc giôùi: Cho thoï hoïc giôùi ñuû möôøi phaùp, chuùng thaønh töïu, baïch thaønh töïu, Yeát-ma thaønh töïu, taát caû moïi phaùp ñeàu thaønh töïu, ñoù goïi laø thoï hoïc giôùi. Hoïc chöa hoaøn taát: Trong hai naêm thoï hoïc giôùi phaûi tuøy thuaän hoïc möôøi taùm vieäc. Ñoù laø: Khi aên uoáng phaûi ngoài döôùi taát caû Tyø-kheo-ni, treân taát caû Sa-di-ni, ñoái vôùi hoï khoâng thanh tònh nhöng ñoái vôùi Tyø-kheo- ni thì thanh tònh; ñoái vôùi Tyø-kheo-ni khoâng thanh tònh thì ñoái vôùi hoï cuõng khoâng thanh tònh, ñöôïc nguû chung cuøng phoøng vôùi Tyø-kheo-ni ba hoâm, cuõng ñöôïc nguû chung vôùi Sa-di-ni trong ba hoâm, ñöôïc Tyø-kheo-ni trao cho thöùc aên, ngoaïi tröø naêm loaïi thöïc phaåm ñöôïc hoûa tònh; theo Sa-di-ni nhaän thöùc aên; Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc höôùng ñeán hoï noùi veà Ba-la-ñeà- moäc-xoa, töø Ba-la-di cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni, maø chæ ñöôïc noùi: khoâng ñöôïc daâm, khoâng ñöôïc troäm caép, khoâng ñöôïc gieát ngöôøi, ñaïi loaïi ñöôïc daïy baûo nhö vaäy, khoâng ñöôïc nghe Boá-taùt, Töï-töù. Ñeán ngaøy Boá-taùt Töï töù, phaûi ñeán tröôùc Thöôïng toïa, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Taêng, noùi nhö sau: “Con laø Moã giaùp thanh tònh, xin Thöôïng toïa ghi nhôù cho”, noùi nhö vaäy ba laàn, roài lui ra. Neáu phaïm moät trong boán giôùi Ba-la-di sau cuøng thì ngay trong ngaøy aáy phaûi thoï hoïc phaùp trôû laïi. Neáu phaïm möôøi chín giôùi Taêng-giaø-baø-thi-sa trôû veà sau thì taát caû ñeàu saùm hoái toäi Ñoät-caùt-la. Neáu phaù naêm giôùi nhö aên phi thôøi, caát thöùc aên ñeå aên, nhaän vaøng baïc vaø tieàn maët, uoáng röôïu, mang höông hoa, thì tuøy phaïm vaøo ngaøy naøo phaûi baét ñaàu thoï hoïc laïi hai naêm keå töø ngaøy ñoù, coøn thôøi gian tröôùc bò huûy boû. Ñoù goïi laø hoïc giôùi chöa hoaøn taát. Neáu ai cho ngöôøi hoïc chöa hoaøn taát thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân)

99. GIÔÙI KHOÂNG CHO NGÖÔØI ÑAÕ HOÏC XONG THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni cho ngöôøi chöa hoïc giôùi hai naêm hoaøn taát thoï cuï tuùc, theá neân Tyø-kheo-ni cho ñoàng nöõ möôøi taùm muøa möa (tuoåi) hoïc giôùi hai naêm, ñeán luùc ñuû hai möôi muøa möa cho thoï cuï tuùc. Tuy vaäy, caùc

884 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo-ni vaãn cheâ traùch: “Ngöôøi hoïc giôùi hoaøn taát hay chöa hoaøn taát ai maø bieát”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo.

Cho ñeán Phaät daïy: “Töø nay veà sau, ñoàng nöõ ñaõ hoïc giôùi ñuû hai möôi muøa möa muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Nhö Lai ñeå laøm Tyø-kheo- ni, thì tröôùc heát phaûi laøm Yeát-ma caàu thænh, roài ñeán tröôùc Ni chuùng xin phaùp Yeát-ma ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát ñeå thoï cuï tuùc. Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp hai möôi tuoåi ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai; neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, Ni chuùng cho Moã giaùp vaøo tröôùc Ni chuùng xin thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp hai möôi tuoåi ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát muoán vaøo tröôùc Ni chuùng xin thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Ni chuùng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy phaûi vaøo giöõa Ni chuùng quyø goái, chaép tay, xin nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Con laø ñoàng nöõ Moã giaùp hai möôi tuoåi, ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, nay theo Ni chuùng xin thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Kính mong Ni chuùng thöông xoùt cho con thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát, (xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp ñuû hai möôi muøa möa, ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát, muoán thoï cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai laøm Tyø-kheo-ni, nay theo Ni chuùng xin thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, nay Ni chuùng cho Moã giaùp phaùp Yeát-ma thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Ñoàng nöõ Moã giaùp ñuû hai möôi muøa möa, ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát muoán thoï cuï tuùc laøm Tyø-kheo-ni trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai, ñaõ theo Ni chuùng xin thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Nay Ni chuùng cho Moã giaùp thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát. Thaùnh giaû naøo baèng loøng cho Moã giaùp thoï cuï tuùc vì ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø Yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Ni chuùng ñaõ baèng loøng cho Moã giaùp phaùp Yeát-ma thoï cuï tuùc xong, vì Ni chuùng im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 38 885

Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu hoïc ni ñaõ hoïc giôùi hoaøn taát maø Tyø-kheo-ni khoâng laøm Yeát- ma cho thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Hoïc giôùi hoaøn taát: Trong hai muøa möa tuøy thuaän laøm möôøi taùm vieäc. Khoâng laøm Yeát-ma: Khoâng taùc phaùp Yeát-ma cho thoï cuï tuùc thì (Tyø-kheo-ni boån sö) phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

886 BOÄ LUAÄT 2

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ QUYEÅN 39

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 4: NOÙI VEÀ 141 PHAÙP BA DAÏ ÑEÀ (Tieáp Theo)

100. GIÔÙI CHO NGÖÔØI COÙ CHOÀNG DÖÔÙI MÖÔØI HAI TUOÅI THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhöõng ngöôøi con gaùi cuûa doøng hoï Thích, hoï Caâu-leâ, hoï Ma-la, hoï Ly-xa sau khi laáy choàng roài môùi xuaát gia, töøng chòu ñöïng nhöõng vieäc cöïc nhoïc neân ñaõ khoân ngoan. Ñaïi- aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di beøn hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nhöõng ngöôøi nöõ ñaõ coù choàng, chöa ñuû hai möôi muøa möa coù thoï Cuï tuùc ñöôïc khoâng? - Ñöôïc. Theá roài, Tyø-kheo-ni cho nhöõng ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng taùm tuoåi, chín tuoåi thoï Cuï tuùc, nhöng vì hoï quaù beù nhoû, yeáu ñuoái khoâng chòu ñöïng ñöôïc nhöõng vieäc cöïc nhoïc. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cho ñeán, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho nhöõng ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng chöa ñuû möôøi hai muøa möa thoï Cuï tuùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Chöa ñuû möôøi hai muøa möa: Nhö tröôøng hôïp chöa ñuû hai möôi muøa möa ôû treân ñaõ noùi roõ. Ngöôøi nöõ ñaõ coù choàng: Ngöôøi maø phaïm haïnh ñaõ bò huûy hoaïi. Neáu cho ngöôøi nhö vaäy chöa ñuû möôøi hai muøa möa thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng muoán thoï Cuï tuùc trong phaùp luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai thì tröôùc heát neân hoûi; cho ñeán phaûi xem tay chaân xöông coát v.v... Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 887

101. GIÔÙI NGÖÔØI COÙ CHOÀNG MÖÔØI HAI TUOÅI CHÖA HOÏC GIÔÙI MAØ CHO THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng chöa ñuû möôøi hai muøa möa thoï Cuï tuùc, thì Tyø-kheo-ni cho nhöõng ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû möôøi hai muøa möa thoï Cuï tuùc. Theá nhöng, caùc Tyø-kheo-ni than phieàn: “Ngöôi laø ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû hay chöa ñuû möôøi hai muøa möa ai maø bieát ñöôïc”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, nhöõng ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû möôøi hai muøa möa phaûi cho hoïc giôùi hai naêm”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû möôøi hai muøa möa hoïc giôùi maø cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, nhö trong giôùi ñoàng nöõ khoâng hoïc giôùi ôû treân ñaõ noùi. Keä toùm taét: “Maéng ngay, ñoä phi phaùp, Möôøi phaùp chöa ñaày ñuû. Khoâng yeát-ma nuoâi chuùng, Phaïm giôùi, thieáu hai möôi. Khoâng hoïc, hoïc chöa ñuû, Hoïc ñuû, khoâng yeát-ma. Döôùi hai möôi, khoâng hoïc, Keát thuùc phaàn thöù möôøi”.

102. GIÔÙI NGÖÔØI COÙ CHOÀNG HOÏC CHÖA XONG MAØ CHO THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñoä baø vôï cuûa vieân quan

nhaø vua laø Tu-ñeà-na xuaát gia cho thoï Cuï tuùc. Vì luùc coøn ôû nhaø baø ñaõ coù thai neân daàn daàn buïng lôùn. Caùc Tyø-kheo-ni beøn khieån traùch ngöôøi ñoù: - Ngöôi ñaõ thoï hoïc giôùi maø coù thai leõ ñaùng phaûi truïc xuaát. - Töø khi xuaát gia ñeán nay toâi khoâng heà bieát chuyeän ñoù. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Ngöôøi naøy töø luùc xuaát gia veà

sau khoâng bieát ñeán vieäc aáy (vieäc daâm duïc) töùc laø baøo thai coù töø luùc coøn ôû nhaø. Neáu gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy thì chöa neân cho thoï Cuï tuùc maø phaûi ñôïi ñeán sau khi sinh con. Neáu sinh con gaùi, thì sau khi sinh cho thoï Cuï tuùc. Neáu sinh con trai, thì ñôïi ñeán khi ñöùa beù döùt söõa môùi cho thoï Cuï tuùc. Nhöng neáu coù chò em thaân thích noùi: “Haõy boàng ñöùa beù ñeán ñaây ñeå toâi nuoâi döôõng cho” - Neáu gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy - thì neân cho thoï Cuï tuùc”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng hoïc giôùi chöa ñuû maø cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, nhö trong ñieàu ñoàng nöõ hoïc giôùi chöa ñuû treân kia ñaõ noùi roõ.

103. GIÔÙI CHO NGÖÔØI COÙ CHOÀNG THOÏ GIÔÙI, KHOÂNG LAØM YEÁT MA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû möôøi hai tuoåi chöa ñuû hai naêm hoïc giôùi thoï Cuï tuùc, thì Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng ñuû hai naêm hoïc giôùi thoï Cuï tuùc. Theá nhöng caùc Tyø-kheo-ni cheâ traùch ngöôøi aáy: “Ngöôøi hoïc giôùi ñuû hay chöa ñuû ai maø bieát ñöôïc”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Theá roài Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm- di truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng hoïc giôùi ñuû thoï Cuï tuùc maø khoâng laøm yeát-ma, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, nhö trong ñieàu ñoàng nöõ khoâng laøm yeát-ma ôû treân ñaõ noùi roõ.

104. GIÔÙI CHO THOÏ GIÔÙI ROÀI MAØ KHOÂNG DAÏY DOÃ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo-ni nuoâi nhieàu ñeä töû maø khoâng daïy doã, ñeå hoï gioáng nhö traâu trôøi, deâ trôøi, khoâng bieát giöõ gìn saïch seõ, oai nghi khoâng ñaày ñuû; khoâng bieát phuïng söï Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, khoâng bieát phuïng söï Tröôûng laõo Tyø-kheo-ni, khoâng bieát pheùp vaøo thoân xoùm, ôû A-luyeän-nhaõ, khoâng bieát maëc y, caàm baùt. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi ñoä ngöôøi maø khoâng daïy? Töø nay veà sau phaûi daïy doã hai naêm. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cho ñeä töû thoï Cuï tuùc roài thì phaûi daïy doã trong hai naêm. Neáu khoâng daïy doã thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ñeä töû: Töùc laø ñeä töû cuøng soáng chung. Hai naêm: Töùc laø hai muøa möa. Daïy doã: Hoaëc daïy A-tyø-ñaøm, hoaëc daïy Tyø-ni. A-tyø-ñaøm: Töùc laø chín boä kinh. Tyø-ni: Töùc laø Ba-la-ñeà-moäc-xoa roäng raõi hoaëc giaûn löôïc. Neáu thaáy hoï coù oai nghi neân khích leä. Neáu thaáy hoï traùi oai nghi, neân ngaên caûn. Neáu nhö khoâng daïy doã thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhö ñeä töû khoâng theå daïy, khoâng muoán hoïc thì phaûi truïc xuaát. Neáu Tyø-kheo khoâng daïy baûo ñeä töû cuøng soáng chung thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

105. GIÔÙI THOÏ GIÔÙI ROÀI, KHOÂNG HAÀU THAÀY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-Veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni ñoä ñeä töû, sau khi thoï Cuï tuùc roài, ñeä töû beøn boû ñi nôi khaùc. Do ñoù, Hoøa thöôïng ni than phieàn: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi baûo phaûi daïy ñeä töû, nhöng ñeä töû boû toâi maø ñi, thì toâi daïy ai ñaây?”. Caùc Tyø-kheo ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi thoï Cuï tuùc roài maø ñi ñeán nôi khaùc? Ngöôi phaûi phuïng söï Hoøa thöôïng ni trong hai naêm. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Khi Tyø-kheo-ni thoï Cuï tuùc roài phaûi theo haàu, cung phuïng Hoøa thöôïng ni trong hai naêm, neáu khoâng theo haàu, cung phuïng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích: Ngöôøi thoï Cuï tuùc: Chæ cho ñeä töû cuøng soáng chung. Hai naêm: Töùc trong thôøi gian hai muøa möa. Cung phuïng: Töùc cung phuïng hoøa thöôïng ni. Theo haàu: Khoâng ñöôïc rôøi xa. Neáu khoâng theo haàu, cung phuïng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu Hoøa thöôïng ni trì giôùi loûng leûo, khieán ñeä töû khoâng muoán hoïc, suy nghó: “Hoøa thöôïng ni cuûa ta chæ ñi ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán, neáu ta ñi theo thì sôï toån thöông ñeán phaïm haïnh”, roài boû ñi ñeå baûo toaøn phaïm haïnh thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo khoâng theo haàu, cung phuïng Hoøa thöôïng, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

106. GIÔÙI NUOÂI ÑEÄ TÖÛ HAØNG NAÊM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo-ni cöù moãi naêm moãi ñoä ñeä töû cho thoï cuï tuùc, roài taâm sinh nghi ngôø khoâng bieát coù ñöôïc laøm nhö theá khoâng, beøn hoûi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp cöù moãi naêm

moãi ñoä ñeä töû maø phaûi ñeå caùch naêm. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni cöù moãi naêm moãi nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Giaûi Thích: Moãi naêm: Cöù moãi muøa möa. Nuoâi ñeä töû: Töùc cho thoï Cuï tuùc. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Phaät khoâng cho pheùp moãi naêm moãi nuoâi ñeä töû maø phaûi ñeå caùch naêm moät. Neáu Tyø-kheo-ni coù phöôùc ñöùc thì naêm thöù nhaát cho ñeä töû hoïc giôùi, naêm thöù hai cho thoï cuï tuùc, thì tuy naêm naøo cuõng coù ñoä maø khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

107. GIÔÙI ÑEÅ CAÙCH ÑEÂM CHO THOÏ GIÔÙI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà muoán cho ñeä töû thoï Cuï tuùc beøn noùi vôùi Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø: “Thöa

Thaùnh giaû, xin ngöôøi môøi giuùp Ni chuùng ñeå cho ñeä töû toâi thoï Cuï tuùc”. Theá roài Tyø-kheo-ni beøn cho giôùi töû thoï Cuï tuùc (ôû baûn boä yeát-ma). Khi aáy, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø môøi ñöôïc nhoùm saùu Tyø-kheo, Thoï-ñeà beøn hoûi: - Coâ ñaõ môøi giuùp Taêng cho toâi ñöôïc chöa? - Ñaõ môøi ñöôïc roài. - Môøi ñöôïc ai vaäy? - Môøi ñöôïc nhoùm saùu Tyø-kheo. - Toâi khoâng duøng nhöõng vò aáy. Theá laø ñeán saùng hoâm sau, Thoï-ñeà lieàn môøi caùc thieän Tyø-kheo khaùc cho thoï Cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi- ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem ñeán trình baøy leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Naøy Thoï-ñeà, ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao trong moät chuùng thanh tònh maø ngöôi ñeå qua ñeâm môùi cho thoï Cuï tuùc, laïi coøn khinh thöôøng chuùng nöõa? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp trong moät chuùng thanh tònh maø ñeå qua ñeâm cho thoï Cuï tuùc, cuõng khoâng cho pheùp khinh thöôøng chuùng. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ôû trong moät chuùng thanh tònh maø ñeå qua ñeâm cho thoï Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Moät chuùng thanh tònh: Töùc thoï Cuï tuùc trong chuùng cuûa Tyø-kheo-ni. Ñeå qua ñeâm: Neáu ñeå ñeán hoâm sau môùi cho thoï Cuï tuùc trong chuùng cuûa Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi: Phaät khoâng cho pheùp ôû trong moät chuùng thanh tònh maø ñeå qua hoâm sau môùi cho thoï Cuï tuùc; ñoàng thôøi cuõng khoâng cho pheùp khinh thöôøng chuùng, cuõng khoâng ñöôïc môøi chuùng Tyø- kheo aùc cho thoï Cuï tuùc, maø tröôùc heát phaûi ñi thænh caàu thieän Tyø-kheo. Neáu khoâng theå môøi ñuû thì phaûi môøi ñöôïc moät nöûa hoaëc hôn moät nöûa ñeå laøm yeát-ma. Neáu tröôøng hôïp gaëp naïn vua, naïn giaëc khoâng theå laøm trong moät ngaøy maø phaûi ñeå qua ñeâm thì khoâng coù toäi. Tröôøng hôïp Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc khinh thöôøng chuùng, caàn phaûi môøi ñöôïc moät nöûa, hoaëc hôn moät nöûa giôùi sö ñeå laøm yeát-ma. Neáu

khinh thöôøng chuùng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

108. GIÔÙI ÑEÄ TÖÛ COÙ LOÃI MAØ KHOÂNG THU XEÁP Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, Luùc aáy Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñoä ngöôøi con gaùi thöù ba cuûa doøng hoï Ly-xa xuaát gia, theá roài, coâ naøy soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Tyø-kheo-ni Ca-leâ: "Coâ bieát ñeä töû mình soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo maø vì sao khoâng ñöa keû aáy ñeán soáng caùch bieät ôû nôi khaùc?". Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni Ca-leâ ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi bieát ñeä töû soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo maø khoâng caùch ly hoï? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñoä ñeä töû coù vaán ñeà maø khoâng töï mình ñöa hoï hoaëc sai ngöôøi khaùc ñöa hoï ñi xa ít nhaát laø naêm, saùu do-tuaàn, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ñoä ngöôøi: Töùc laø Hoøa thöôïng ni. Ñeä töû: Töùc laø ñeä töû ñoàng haønh. Coù vaán ñeà: Töùc laø ñeä töû muoán thoâi tu, hoaëc laø cha meï baø con muoán hoï thoâi tu, hoaëc choàng, chuù muoán hoï thoâi tu. Ñöa ñi: Hoaëc töï mình ñöa ñi, hoaëc sai ngöôøi khaùc ñöa ñi. Ít nhaát laø naêm, saùu do-tuaàn: Möùc ñoäï ít nhaát laø saùu do-tuaàn. Neáu ñeä töû soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc thì neân ñöa hoï ñi du haønh. Neáu baûn thaân mình giaø beänh khoâng theå laøm ñöôïc thì neân chuyeån lôøi nhôø ngöôøi khaùc daïy baûo: "Ngöôi neân ñi vaân du ñaûnh leã chuøa thaùp seõ ñöôïc nhieàu coâng ñöùc, ñoàng thôøi gaëp ñöôïc nhöõng hoäi chuùng toát ñeïp laøm cho taàm hieåu bieát cuûa mình theâm môû mang, neáu ta maø khoâng giaø caû thì ta cuõng seõ ñi". Neáu Tyø-kheo coù ñeä töû cuøng soáng chung coù vaán ñeà maø khoâng töï

mình ñöa ñi hoaëc sai ngöôøi khaùc ñöa ñeán nôi khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø- ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

109. GIÔÙI NGOAN COÁ KHOÂNG NGHE LÔØI KHUYEÂN Khi Phaät an truù taïi Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø chöa ñuû möôøi phaùp maø ñoä ñeä töû, roài khoâng daïy doã ñeå hoï buoâng lung gioáng nhö traâu trôøi, deâ trôøi. Theá roài coù Tyø-kheo-ni noùi vôùi Thaâu-lan- nan-ñaø: - Naøy Thaùnh giaû, coâ chöa ñuû möôøi phaùp maø ñoä ñeä töû roài khoâng chòu daïy baûo ñeå hoï nhö theá ñoù. - Coâ ñoá kî vieäc toâi ñoä ñeä töû neân traùch maéng toâi. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo lieàn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi

coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi chöa ñuû möôøi phaùp laïi ñoä ñeä töû roài khoâng chòu daïy baûo maø coøn traùch moùc ngöôøi khaùc? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp traùch moùc ngöôøi khaùc. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni A noùi vôùi Tyø-kheo-ni B: "Naøy Thaùnh giaû, coâ chöa ñuû möôøi phaùp maø ñoä ñeä töû thì phaûi daïy baûo hoï", maø coâ B traùch ngöôïc laïi coâ A thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Hoaëc Ni chuùng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. Tyø-kheo-ni B: Töùc laø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø. Chöa ñuû möôøi phaùp: Töùc laø möôøi phaùp chöa thaønh töïu maø ñoä ñeä töû, cho thoï Cuï tuùc, roài coù ngöôøi khuyeân can maø laïi traùch moùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo laøm nhö treân thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

110. GIÔÙI HÖÙA CHO THOÏ GIÔÙI MAØ KHOÂNG CHO THOÏ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù coâ ni ñang hoïc giôùi noùi vôùi Thaâu-lan-nan-ñaø:

- Thöa Thaùnh giaû, con hoïc giôùi ñuû roài cho con thoï Cuï tuùc. - Ñöôïc. Sau ñoù, coâ Ni hoïc giôùi nhaéc laïi: "Thöa Thaùnh giaû, con hoïc giôùi ñuû roài, cho con thoï Cuï tuùc". Thaâu-lan-nan-ñaø nghe theá maø khoâng cho thoï Cuï tuùc, khoâng nhôø ngöôøi khaùc cho thoï, cuõng khoâng baûo ñi nôi khaùc ñeå thoï. Caùc Tyø-kheo-ni beøn traùch coâ ta: "Tröôùc ñaây coâ höùa cho thoï Cuï tuùc, vì sao khoâng cho thoï?". Tuy nghe lôøi traùch moùc aáy, nhöng coâ vaãn khoâng cho thoï. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Thaâu-lan-nan-ñaø ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc aùc. Vì sao ngöôi höùa cho ngöôøi khaùc thoï Cuï tuùc maø roài khoâng cho thoï? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-ni: Ngöôi hoïc giôùi ñuû roài ta seõ cho thoï cuï tuùc", nhöng sau ñoù khoâng cho thoï, khoâng nhôø ngöôøi khaùc cho thoï, cuõng khoâng baûo hoï ñi nôùi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thöùc-xoa-ma-ni: Ngöôøi tuøy thuaän hoïc möôøi taùm vieäc trong hai naêm. Noùi: Nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø höùa cho thoï Cuï tuùc maø sau ñoù töï mình khoâng cho thoï cuõng khoâng baûo ngöôøi khaùc cho thoï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-ni: Ta seõ cho ngöôi thoï Cuï tuùc maø sau ñoù khoâng coù khaû naêng thì neân baûo ngöôøi khaùc cho thoï. Neáu töï mình khoâng cho thoï, khoâng nhôø ngöôøi khaùc cho thoï, thì neân baûo hoï ñi nôi khaùc ñeå thoï Cuï tuùc. Neáu Tyø-kheo-ni höùa cho Thöùc-xoa-ma-ni thoï Cuï tuùc maø sau ñoù khoâng cho thoï thì phaïm toäi

Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo höùa cho Sa-di thoï Cuï tuùc maø sau ñoù khoâng cho thoï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

111. GIÔÙI KHOÂNG BEÄNH MAØ ÑI XE Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, baáy giôø Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la-giaø-

tyø-leâ ñi xe loäng laãy ñeán nhaø baø con, bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Vì sao Sa-moân ni ñaõ xuaát gia maø gioáng nhö ngöôøi theá tuïc, ñi xe loäng laãy, coøn nhieàu tham duïc ñeán nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Laïi nöõa, baáy giôø coù moät Tyø-kheo-ni con doøng hoï Thích, vì giaø beänh oám yeáu, ñi ñöôøng khoâng theo kòp baïn beø phaûi ñi sau, bò boïn giaëc xaâm phaïm. Cuoái cuøng, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø ñi xe thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Beänh: Neáu vì giaø beänh oám yeáu hay laø nhaïc só khoâng theå ñi ñöôïc (thì ñi xe) Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Xe: Goàm coù taùm loaïi, keå caû thuyeàn beø ñoù goïi laø taùm loaïi; neáu söû duïng nhöõng thöù aáy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø ñi xe, thuyeàn. Nhöng neáu coù beänh cuõng khoâng ñöôïc ñi xe do traâu ñöïc keùo, maø ñöôïc ñi xe do traâu, ngöïa, laïc ñaø caùi keùo. Neáu vì beänh khoâng bieát ñoù laø con ñöïc hay caùi thì khoâng coù toäi. Neáu ñi ñoø ngang thì khoâng coù toäi. Ngoaøi ra, neáu coù nhaân duyeân thì ñöôïc ñi ñoø xuoâi, ngöôïc doøng soâng. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø ñi xe, ñoø thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). Keä toùm taét: “Chöa ñuû, khoâng yeát-ma, Hoøa thöôïng khoâng daïy baûo. Ñeä töû khoâng theo haàu, Haèng naêm nuoâi ñeä töû. Caùch ñeâm thoï Cuï tuùc Coù chuyeän, khoâng ñöa ñi. Cheâ traùch, höùa thoï giôùi, Ñi xe thuyeàn cuoái cuøng Heát phaàn thöù möôøi moät”.

112. GIÔÙI KHOÂNG BEÄNH MAØ ÑOÄI DUØ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, baáy giôø Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la-giaø- tyø-leâ ñoäi duø, mang giaøy ñi ñeán nhaø baø con, bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: “Vì sao Sa-moân ni maø gioáng nhö ngöôøi theá tuïc, coøn ña duïc ñeán nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caàm duø, mang giaøy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä coù nhöõng coâ gaùi cuûa hoï Thích hoï Ma-la, tröôùc kia voán laø nhaïc só, nay ñaõ xuaát gia, ñi ñöôøng gaëp luùc trôøi

noùng böùc raát laø cöïc nhoïc. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi- ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta cho pheùp khi beänh (ñöôïc ñoäi duø)”. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø caàm duø, mang giaøy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Beänh: Neáu bò giaø yeáu, beänh hoaïn, khieãng chaân maø mang giaøy thì Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. OÂ duø: Nhö oâ duø laøm baèng voû caây, baèng ña-leâ, baèng tre, baèng ma-laâu, baèng laù caây, baèng vaûi, ñaïi loaïi caùc thöù duø töông töï nhö theá. Giaøy: Loaïi giaøy moät lôùp, hai lôùp. Caàm: Neáu söû duïng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu caàm duø maø khoâng mang giaøy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu mang giaøy maø khoâng caàm duø cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu duøng caû hai thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng duøng caû hai thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo caàm duø ñeïp ñeõ, mang giaøy hai lôùp thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

113. GIÔÙI NAÈM GIÖÔØNG CAO QUAÙ MÖÙC ÑOÄ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la-giaø-tyø- leâ ñi ñeán nhaø baø con, traûi hai, ba lôùp neäm treân chieác giöôøng Khö-truø-la cao ngheäu maø ngoài, bò ngöôøi ñôøi vaø ngoaïi ñaïo cheâ bai: “Vì sao Sa-moân

ni ñaõ xuaát gia maø coøn gioáng nhö ngöôøi theá tuïc, ña duïc ñeán nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi ngoài treân giöôøng Khö-truø-la cao quaù möùc ñoä nhö vaäy? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Ñoaïn Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ngoài hoaëc naèm treân giöôøng neäm Khö-truø-la cao quaù möùc ñoä thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Quaù möùc ñoä: Cao hôn taùm ngoùn tay. Giöôøng neäm Khö-truø-la: Khö-truø-la goàm coù möôøi boán loaïi, cho ñeán giöôøng Baêng-caàu-la, Khö-truø-baêng-caàu-la, neáu ngoài hay naèm treân ñoù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu ngoài suoát ngaøy thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñaõ ñöùng leân roài, ngoài xuoáng laïi thì cöù moãi laàn ngoài laïi phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu giöôøng cao quaù möùc ñoä thì ñöôïc choân chaân giöôøng xuoáng (cho ngang möùc ñoä) maø ngoài. Neáu Tyø-kheo ngoài giöôøng Khö-truø-la cao quaù möùc ñoä thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

114. GIÔÙI CUØNG NAÈM CHUNG MOÄT GIÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng nguû chung treân moät giöôøng, moät choõng, meàn goái bò raùch naùt, giöôøng choõng bò hoûng hoùc. Caùc

Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi- aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät beøn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni traûi giöôøng neäm ra cuøng naèm chung thì phaïm

898 BOÄ LUAÄT 2

toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Traûi: Cuøng moät choõng, moät giöôøng, moät muøng. Giöôøng: Goàm coù möôøi boán loaïi, thaäm chí neáu naèm treân giöôøng Chi-lan thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc naèm chung moät giöôøng maø neân naèm moãi ngöôøi moät giöôøng. Neáu giöôøng ba choã ngoài thì ñöôïc naèm hai ngöôøi nhöng khi dang chaân ra thì khoâng ñöôïc quaù ñaàu goái. Neáu taám neäm vuoâng thì ba taám ñöôïc duøng cho hai ngöôøi naèm, nhöng khi dang chaân ra thì khoâng ñöôïc quaù ñaàu goái. Neáu traûi döôùi ñaát thì khoâng ñöôïc duøng cho nhieàu ngöôøi maø neân naèm caùch nhau chöøng moät caùnh tay dang ra. Neáu toïa cuï thì neân töï traûi ra maø ngoài. Khi trôøi laïnh thì ôû treân ñöôïc phuû chung moät taám maøn coøn ôû döôùi moãi ngöôøi töï ñaép meàn rieâng thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo cuøng naèm chung moät giöôøng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

115. GIÔÙI RA ÑI KHOÂNG TRAÛ LAÏI PHOØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Ca-leâ nhaän phoøng cuûa Ni chuùng roài ñoùng cöûa maø ra ñi. Sau ñoù coù Tyø-kheo-ni khaùch laø Thöôïng toïa ñeán, theo thöù töï nhaän phoøng, thaáy cöûa phoøng ñoùng, than phieàn: “Ñaây laø phoøng oác cuûa Ni chuùng vì sao laïi ñoùng cöûa roài ra ñi?”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Theá roài, Phaät baûo goïi Tyø- kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao phoøng cuûa Ni chuùng maø ngöôi nhaän roài khoâng traû, laïi ñoùng cöûa roài ra ñi? Töø nay veà sau khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng xaû phoøng giöôøng neäm cuûa Ni chuùng maø ra ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Giöôøng neäm cuûa Ni chuùng: Nhö giöôøng naèm, giöôøng ngoài, goái neäm vaø caâu chaáp. Khoâng xaû: Khoâng traû laïi, khoâng thöa maø boû ñi nôi khaùc thì phaïm

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 899

toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni muoán ñi ñaâu thì phaûi traû laïi giöôøng neäm, noùi vôùi ngöôøi troâng coi giöôøng neäm bieát roài môùi ñi. Neáu khoâng traû laïi maø ñi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhö phoøng khoâng boû troáng, sau ñoù coù ngöôøi khaùc ôû, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá

neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

116. GIÔÙI VAØO CHOÃ TAÊNG KHOÂNG THÖA TRÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tyø-kheo-ni meï cuûa Kieät- truï khoâng noùi tröôùc maø ñoät nhieân ñi vaøo phoøng Tyø-kheo cha cuûa Kieät- truï, roài xoa sau löng. Vò naøy quay laïi nhìn thaáy, lieàn keâu leân: - Ñöøng, ñöøng! Haõy xa toâi ra! Ngaøy tröôùc toâi thöôøng taém röûa cho oâng, nay toâi chæ xoa moät tí thì coù gì maø keâu vang. Ngaøy xöa toâi laø ngöôøi theá tuïc, nay ñaõ xuaát gia khoâng ñöôïc laøm nhö tröôùc nöõa. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi khoâng thöa tröôùc maø ñi vaøo Tinh xaù cuûa Tyø-kheo? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng baïch tröôùc maø ñi vaøo Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo: Ít nhaát laø choã ôû cuûa moät Tyø-kheo. Khoâng baïch tröôùc: Khoâng noùi tröôùc, khoâng goïi maø töï ñoäng vaøo nhö Tyø-kheo-ni meï cuûa Kieät-truï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni muoán ñi vaøo truù xöù cuûa Tyø-kheo thì phaûi ñeán ñöùng tröôùc cöûa phoøng baïch: “Kính chaøo, Tyø- kheo-ni (Moã giaùp) xin vaøo gaëp, mong ñöôïc söï cho pheùp”. Khi aáy, Tyø- kheo phaûi caân nhaéc, neáu thaáy Tyø-kheo-ni aáy hieàn thieän maø mình ñang roãi raûnh, ñaõ khoaùc saün y phuïc, thì cho pheùp vaøo. Neáu mình ñang coù vieäc, hoaëc ñang laøm ñaát hay ñang ôû traàn thì neân noùi: “Naøy chò em, haõy ñöùng chôø moät tí”, roài xöôùng: “Naøy caùc Tröôûng laõo, Tyø-kheo-ni muoán vaøo, caùc vò haõy maëc y phuïc”. Neáu thaáy Tyø-kheo-ni aáy baát thieän, khoâng coù oai

nghi thì neân noùi: “Coâ ñöøng vaøo, Taêng ñang coù vieäc”. Neáu khoâng noùi tröôùc maø ñi vaøo laàn ñaàu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu ñi ñeán laàn sau thì khoâng coù toäi. Neáu khoâng baïch maø ñi vaøo thì khi dôõ leân moät chaân phaïm toäi Vieät tyø-ni, dôõ leân caû hai chaân phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñi trôû ra thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu Tyø-kheo khoâng noùi tröôùc maø ñi vaøo truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Khi muoán vaøo neân ñeán ñöùng tröôùc cöûa phoøng baûo tònh nhaân nöõ thoâng baùo (roài môùi vaøo). Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

117. GIÔÙI TRUÙ NGUÏ NHAØ THEÁ TUÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni ñi ñöôøng gaëp luùc hoaøng hoân muoán vaøo trong thoân xin choã truù nguï, beøn ñeán moät nhaø kia noùi vôùi ngöôøi phuï nöõ: - Xin cho toâi nghæ taïm moät ñeâm. - Choàng toâi ñi vaéng coù theå chieàu toái seõ trôû veà. Tyø-kheo-ni cöù tieáp tuïc naøi næ xin truù nguï. Ngöôøi phuï nöõ noùi: “Neáu choàng toâi khoâng veà thì coâ coù theå taïm nghæ moät ñeâm”. Theá laø baø ta cho nghæ. Ñeán luùc chieàu toái, oâng choàng trôû veà, do kieát söû sai khieán, oâng beøn giao hoan vôùi

baø vôï. Tyø-kheo-ni naøy vì chöa ly duïc neân nghe tieáng hai vôï choàng giao hoan loøng khoâng vui, ñeán khi trôû veà Tinh xaù, lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi bieát thöïc gia daâm xöù maø vaãn truù nguï? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni ñi ñöôøng ñeán luùc chieàu toái beøn vaøo trong thoân tìm khaép nôi maø khoâng coù nhöõng nhaø khoâng coù ñaøn oâng, ñaønh phaûi nghæ taïm beân ñöôøng heûm. Theá roài vaøo luùc ñeâm khuya coù möa to gioù döõ noåi leân, bò ñaùm thanh nieân ñeán xaâm phaïm laøm toån thöông phaïm haïnh. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät daïy: Töø nay veà sau, töø luùc khaùc (cho ñeán) duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát thöïc gia daâm xöù maø truù nguï - töø luùc khaùc - thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Luùc khaùc: Töùc laø luùc gioù, luùc möa, luùc bò ñe doïa maát maïng, luùc

phaïm haïnh bò toån thöông; ñoù goïi laø luùc khaùc. Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Bieát: Hoaëc töï bieát hoaëc do nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Thöïc: Ngöôøi nöõ laø thöïc phaåm cuûa ngöôøi nam, ngöôøi nam laø thöïc phaåm cuûa ngöôøi nöõ. Gia: Töùc gia toäc boán chuûng taùnh. Daâm xöù: Phoøng nguû cuûa vôï choàng. Neáu Tyø-kheo-ni truù nguï nôi aáy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaïi töø khi khaùc thì Ñöùc Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Khi khaùc töùc laø khi gioù, khi möa, khi bò maát maïng. Khi nghi ngôø boïn con trai laøm toån thöông phaïm haïnh; ñoù goïi laø khi khaùc. Khoâng ñöôïc ñaõ bieát nôi ñoù laø thöïc gia daâm xöù maø vaãn truù nguï. Neáu nghi ngôø trong thoân coù boïn con trai phoùng ñaõng vì sôï boïn chuùng maø truù nguï thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

118. GIÔÙI ÑI XA KHOÂNG COÙ BAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni ôû Tyø-xaù- ly an cö xong, muoán ñeán thaønh Xaù-veä leã baùi Theá Toân, beøn ñeán Tinh xaù Tyø-kheo, chaøo: - Kính chaøo Toân giaû! Con nghe noùi Toân giaû muoán ñeán thaønh Xaù- veä leã baùi Theá Toân, coù ñuùng theá khoâng? - Coâ hoûi ñeå laøm gì? - Con muoán ñi theo. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho Tyø-kheo ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo-ni. - Ngaøy naøo khôûi haønh vaäy? - Ngaøy moã. Theá laø caùc Tyø-kheo-ni ghi nhôù ngaøy aáy, veà chuaån bò y baùt roài ñuùng ngaøy ñeán ñöùng chôø beân ñöôøng. Ñeán ngaøy aáy, caùc Tyø-kheo aên xong roài leân ñöôøng. Khi troâng thaáy caùc Tyø-kheo-ni beøn baûo nhau: “Caùc Tyø-kheo- ni muoán ñi theo chuùng ta, chuùng ta haõy ñi nhanh leân”. Khi aáy, caùc Tyø- kheo-ni treû tuoåi thì voäi vaõ chaïy theo, coøn nhöõng ngöôøi giaø beänh, nhaïc só khoâng theo kòp, laïc laïi ñaøng sau, neân bò giaëc cöôùp loät heát ñoà ñaïc. Caùc Tyø-kheo-ni beøn trình baøy vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Taïi sao

khoâng coù khaùch buoân laøm baïn maø ngöôi daùm ñi ñöôøng

902 BOÄ LUAÄT 2

ñeán nöôùc khaùc xa xoâi? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù khaùch buoân laøm baïn maø ñi ñeán nöôùc khaùc xa xoâi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Khoâng coù baïn: Khoâng coù khaùch buoân laøm baïn. Nöôùc khaùc: Moät vöông quoác khaùc. Neáu ñi ñeán ñoù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Khi Tyø-kheo-ni muoán ñi thì tröôùc heát neân tìm thöông nhaân laøm baïn. Neáu ngöôøi aáy noùi: “Thaùnh giaû cöù ñeán ñaây, toâi seõ saép ñaët ñeå cho coâ ñi”, thì neân xem xeùt ngöôøi aáy. Neáu hoï noùi nghe hay ho maø troâng hoï khoâng toát, thì khoâng neân ñi theo, maø neân tìm nhöõng ngöôøi toát coù ñem theo vôï vaø con gaùi ñeå cuøng ñi chung. Neáu luùc ra ñi gaáp gaùp khoâng xem xeùt kyõ ñöôïc ñeán giöõa ñöôøng môùi phaùt giaùc ñöôïc thöïc hö, thì khoâng ñöôïc rôøi boû hoï ngay laäp töùc maø phaûi ñôïi ñeán gaàn thoân xoùm môùi rôøi boû hoï maø ñi. Neáu hoï hoûi: “Coâ ñònh ñi ñaâu vaäy?”, thì neân ñaùp: “Toâi ñi khaát thöïc”. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng laøm baïn vôùi thöông nhaân trong khi ñi ñöôøng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, khi ñeán nôi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khoâng coù thöông nhaân laøm baïn maø ñi ñöôøng xa thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

119. GIÔÙI DU NGOAÏN THAÉNG CAÛNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni ñi vôùi phuï nöõ ñeán tham quan caùc khu vöôøn, hoà nöôùc. Theá roài, caùc phuï nöõ ñeán beân hoà nöôùc ñeå aên uoáng, coøn Tyø-kheo-ni thì vaøo trong thoân xoùm ñeå tham quan. Khi aáy, boãng coù caùc thanh nieân töø trong röøng ñi ra, quaáy nhieãu Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñeán vöôøn, khu röøng, nôi hoang vaéng trong laõnh thoå (quoác gia) ñeå ngaém caûnh, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Trong laõnh thoå: Trong ñaát nöôùc cuûa moät vì vua. Vöôøn: Nhö vöôøn Am-baø-la cho ñeán vöôøn A-ñeà-muïc-ña. Khu röøng: Töùc nhöõng khu röøng troàng caây.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 903

Nôi hoang vaéng: Töùc nhöõng nôi khoâng coù nhaø cöûa. Neáu tham quan nhöõng nôi ñoù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ñi tham quan khu vöôøn, röøng, nôi hoang vaéng, thì khi ra ñi phaïm toäi Vieät tyø-ni, luùc ñeán nôi phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñaøn-vieät nöõ giôùi môøi ñi vôùi hoï thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo vì ham vui maø ñi tham quan vöôøn, röøng, nôi hoang vaéng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

120. GIÔÙI NGOÀI VÔÙI TYØ KHEO ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy ngöôøi vôï cuõ cuûa Öu-ñaø-di laø Tyø-kheo-ni Tu-xaø-ñeà noùi vôùi thaày: “Toân giaû, ngaøy mai toâi giöõ phoøng, Toân giaû coù theå ñeán thaêm”.

Baáy giôø, taát caû Tyø-kheo-ni ñeàu vaøo thoân xoùm khaát thöïc, thì Öu-ñaø-di khoaùc y, caàm baùt ñi vaøo Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni. Theá roài, hai ngöôøi ngoài choøm hoûm ôû phoøng sau, ñeå loä boä phaän sinh duïc, nhìn nhau vôùi loøng ñaày duïc voïng. Luùc aáy coù moät Tyø-kheo-ni giaø beänh töø trong phoøng böôùc ra ñeå ñi tieåu tieän, thaáy theá raát xaáu hoå, lieàn böôùc nhanh qua; roài ñem söï vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn khieån traùch: "Ñoù laø vieäc xaáu" (cho ñeán) Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ngoài moät mình vôùi moät Tyø-kheo ôû nôi vaéng veû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Moät mình: Chæ coù moät Tyø-kheo, ngoaøi ra khoâng coù ai khaùc. Giaû söû coù ngöôøi maø ngöôøi aáy nguû, hoaëc say, hoaëc ñieân cuoàng, hoaëc bò beänh taâm thaàn, hoaëc treû con ñang keâu khoùc, hoaëc phi nhaân, suùc sinh thì cuõng ñöôïc xem laø chæ coù moät mình. Nôi vaéng veû: Choã khuaát vaéng khoâng coù ngöôøi. Ngoài: Neáu cuøng ngoài vôùi nhau thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni ngoài vôùi moät Tyø-kheo suoát ngaøy thì phaïm moät toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nöûa chöøng ñöùng daäy roài ngoài laïi thì moãi laàn ngoài phaïm moãi toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo-ni ngoài moät mình trong phoøng, roài ñoät nhieân coù Tyø-kheo ñi ñeán, vaøo ngoài, thì Tyø-kheo-ni neân nhanh choùng ñöùng daäy. Nhöng muoán ñöùng leân thì neân noùi tröôùc ñöøng ñeå Tyø-kheo laáy laøm ngaïc nhieân. Neáu Tyø-kheo hoûi: "Vì sao maø ñöùng", thì haõy ñaùp: "Vì Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp con ngoài moät mình vôùi Tyø-kheo". Neáu ngoài moät mình vôùi ñöùa beù trai döôùi baûy tuoåi cuõng phaïm. Theá

thì khoaûng thôøi gian ngoài ñoù laø bao laâu? - Khoaûng thôøi gian ñoù baèng khoaûnh khaéc laáy thöùc aên cho ngöôøi xuaát gia. Nhöng neáu coù tònh nhaân laøm vieäc ñi laïi vaøo ra khoâng giaùn ñoaïn thì ngoài khoâng coù toäi. Hoaëc laø cöûa phoøng höôùng ra ngoaøi ñöôøng, maø treân ñöôøng coù ngöôøi ñi laïi khoâng giaùn ñoaïn cuõng khoâng coù toäi. Traùi laïi, neáu ngöôøi ñi laïi giaùn ñoaïn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu tònh nhaân ñang nguû thì phaûi buùng ngoùn tay ñaùnh thöùc hoï daäy. Neáu mình ôû treân gaùc maø ngöôøi döôùi gaùc nhìn thaáy, hoaëc mình ôû döôùi gaùc maø ngöôøi ôû treân gaùc nhìn thaáy, ba ngöôøi luoân luoân nhìn thaáy nhau thì khoâng coù toäi. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Thaáy maø khoâng nghe; hoaëc nghe maø khoâng thaáy; vöøa thaáy vöøa nghe; vöøa khoâng nghe, khoâng thaáy. Thaáy maø khoâng nghe: Töø xa troâng thaáy Tyø-kheo ngoài vôùi Tyø- kheo-ni maø khoâng nghe tieáng noùi. Nghe maø khoâng thaáy: Nghe tieáng noùi maø khoâng nhìn thaáy. Ñaïi loaïi hai tröôøng hôïp sau cuõng theá. Neáu thaáy maø khoâng nghe thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu nghe maø khoâng thaáy cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu vöøa thaáy, vöøa nghe thì khoâng coù toäi. Neáu khoâng thaáy, khoâng nghe thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Toäi naøy bao goàm caùc tröôøng hôïp: ôû xoùm laøng; ôû A-luyeän-nhaõ; ban ngaøy; ban ñeâm; luùc ñuùng thôøi; luùc phi thôøi; ôû choã che khuaát chöù khoâng phaûi ôû choã troáng traûi, chæ coù moät ngöôøi chöù khoâng phaûi nhieàu ngöôøi; ôû gaàn nhau chöù khoâng phaûi ôû caùch xa nhau. Theá neân

Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

121. GIÔÙI NGOÀI VÔÙI NAM GIÔÙI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ñeán nhaø baø con, ngoài vôùi anh em, chò em, treû con ôû choã che khuaát; Tyø-kheo-ni khaùc thaáy theá traùch cöù: "Vì sao ngöôøi xuaát gia maø ngoài chung vôùi ngöôøi theá tuïc ôû choã kín ñaùo gioáng nhö ngöôøi ñôøi vaäy?". Roài coâ ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ngoài vôùi nam töû ôû choã kín ñaùo (cho ñeán) duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ngoài vôùi nam giôùi ôû choã che khuaát thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ba-daï-ñeà: Nhö trong giôùi cuûa Tyø-kheo ôû treân ñaõ noùi roõ. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). Keä toùm taét:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 905

"Caàm duø, ngoài giöôøng cao,
Cuøng traûi giöôøng, khoâng boû.
Khoâng baïch, nghæ choã daâm,
Khoâng baïn, ñi tham quan.
Cuøng ngoài vôùi Tyø-kheo
Cuõng nhö vôùi nam giôùi.
Heát phaàn thöù möôøi hai".

122. GIÔÙI OÂM ÑAØN OÂNG VAØO MÌNH MAØ THUÛ THÆ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ñeán nhaø baø con, ñöa tay ra keùo anh em, chò em, treû con vaøo ñöùng gaàn beân mình roài ræ tai. Keû ñaày tôù thaáy theá hieàm nghi, noùi: "Ngöôøi xuaát gia naøy ñang noùi thì thaàm, chaéc laø noùi veà loãi laàm cuûa ta". Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di. Cuoái cuøng, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñöa tay ra keùo nam töû vaøo ñöùng saùt beân mình, roài noùi ræ tai thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Ñöa tay ra keùo vaøo beân mình: Ñöa tay ra keùo vaøo ñöùng gaàn keà beân. (540b) Noùi ræ tai: Neáu noùi thì thaàm beân tai nhau thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc ñöa tay ra keùo nam töû vaøo ñöùng keà beân mình roài noùi chuyeän, hoaëc noùi thì thaàm. Neáu muoán noùi chuyeän thì phaûi ñöùng caùch xa ngoaøi taàm tay. Neáu muoán baøn luaän chuyeän bí maät thì phaûi ñöùng caùch haøng raøo, caùch böùc töôøng, caùch goác caây hoaëc caùch böùc maøn. Neáu Tyø-kheo-ni (noùi ræ tai vôùi ngöôøi khaùc) thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo ñöa tay ra keùo ngöôøi nöõ vaøo ñöùng keà beân mình, noùi chuyeän thì thaàm thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

123. GIÔÙI ÑI VAØO CHOÃ TOÁI COÙ ÑAØN OÂNG Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ñeán nhaø baø con; khoâng noùi tröôùc maø ñoät nhieân ñi vaøo choã anh em, chò em, treû con ñang ngoài trong boùng toái khoâng coù ñeøn, khieán nhöõng ngöôøi baø con söõng sôø hoå theïn. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi

vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, coâ ñaùp vôùi Ñöùc Phaät:

906 BOÄ LUAÄT 2

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi bieát nam töû ñang ngoài trong choã toái khoâng coù ñeøn maø ñi vaøo? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát nam töû ñang ngoài trong choã toái khoâng coù ñeøn maø ñi vaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Choã nam töû ñang ngoài: Choã maø hoï thöôøng naèm nguû. Choã toái: Choã khoâng nhìn thaáy nhau. Khoâng coù ñeøn: Khoâng coù ñeøn daàu vaø caùc loaïi ñeøn khaùc. Neáu ñi vaøo nôi ñoù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Khoâng coù ñeøn: Khoâng coù ñeøn daàu vaø caùc loaïi ñeøn khaùc. Neáu ñi vaøo nôi ñoù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñöôïc vaøo choã toái maø nam töû ñang ngoài. Neáu coù nhaân duyeân caàn vaøo maø nghe nhöõng ngöôøi ôû trong ñoù ñang noùi naêng lôùn tieáng thì neân vaøo. Neáu khoâng nghe tieáng noùi thì tröôùc heát neân sai ngöôøi baùo tin, hoaëc gaûy ngoùn tay, hoaëc ñoát ñeøn saùng cho thaáy hình ngöôøi, roài coù ngöôøi goïi vaøo thì môùi ñöôïc vaøo. Neáu khoâng baùo tröôùc, khoâng gaûy ngoùn tay, khoâng ñoát ñeøn saùng maø vaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khoâng baùo tin tröôùc maø vaøo thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

124. GIÔÙI XEM BIEÅU DIEÃN CA NHAÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông-Xaù, luùc aáy nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñi ñeán tröôùc choã tuï ñieåm ca nhaïc chieám choã ngoài xem. Khi caùc kyõ nhi bieåu dieãn thì hoï caát tieáng cöôøi lôùn, khieán moïi ngöôøi baét chöôùc cöôøi theo. Ñeán luùc moïi ngöôøi cöôøi thì hoï laïi im laëng töïa nhö ngöôøi ñang ngoài thieàn. Ñôïi khi moïi ngöôøi khoâng cöôøi nöõa thì hoï môùi voã tay cöôøi aàm leân. Do theá daân chuùng boû caùc kyõ nhi maø nhìn Tyø-kheo-ni. Vì vaäy, caùc kyõ nhi khoâng thu tieàn ñöôïc, noåi giaän traùch moùc: “Vì caùc Sa-moân ni naøy maø chuùng ta khoâng thu tieàn ñöôïc”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät hoûi thì hoï ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao caùc ngöôi xem ca nhaïc? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xem ca nhaïc. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 907

- Neáu Tyø-kheo-ni xem bieåu dieãn ca nhaïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ca nhaïc: Bieåu dieãn caùc loaïi nhö: muùa, ca, ñaùnh xaäp xoõa, ñaùnh troáng, ít nhaát laø xem boán ngöôøi trình dieãn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi; khoâng ñöôïc xem ca nhaïc. Neáu Tyø- kheo-ni ñi khaát thöïc maø gaëp vua, phu nhaân cuûa vua xuaát haønh coù nghi veä ca nhaïc roài mình troâng thaáy thì khoâng coù toäi. Theá nhöng, neáu mình ñang ôû choã thaáp maø coá y leo leân choã cao ñeå nhìn xem thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Neáu ñaøn-vieät muoán cuùng döôøng Phaät, neân saém caùc thöù kyõ nhaïc, nghieàn höông, keát voøng hoa, roài noùi vôùi Tyø-kheo-ni: “Thöa Thaùnh giaû, haõy giuùp toâi baøy bieän caùc vaät cuùng döôøng

naøy", thì khi aáy mình ñöôïc laøm giuùp hoï. Neáu ôû taïi ñoù nghe tieáng nhaïc maø mình coù yù thích thuù thì haõy boû ñi. Neáu Tyø-kheo xem ca nhaïc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

125. GIÔÙI KHI CHUÙNG TRANH CHAÁP MAØ KHOÂNG DAÄP TAÉT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy trong caùc Tyø-kheo-ni coù söï tranh chaáp soáng khoâng hoøa hôïp. Baáy giôø, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di ñang laøm thuû chuùng maø trong Ni chuùng coù söï tranh chaáp khôûi leân thì khoâng theå daäp taét, coøn nhöõng vieäc chöa phaùt khôûi thì khoâng theå ngaên chaën cho noù ñöøng sinh khôûi. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo goïi Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di ñeán. Khi Ni sö tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Cuø-ñaøm-di, baø coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao söï tranh chaáp phaùt sinh maø baø khoâng daäp taét, coøn nhöõng chuyeän chöa phaùt sinh thì khoâng tìm phöông tieän ngaên chaën ñöøng cho sinh khôûi? Töø nay veà sau, khi coù söï tranh chaáp thì phaûi daäp taét. Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu caùc Tyø-kheo-ni coù söï tranh caõi choáng ñoái soáng khoâng hoøa hôïp maø vò thuû chuùng khoâng daøn xeáp daäp taét thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Tranh caõi: Caõi nhau baèng mieäng.

908 BOÄ LUAÄT 2

Choáng ñoái: Hai beân tranh thaéng baïi, soáng khoâng hoøa hôïp, roài noùi vôùi nhau nhö: ñuùng phaùp, phi phaùp; ñuùng luaät, phi luaät; coù toäi, khoâng coù toäi; toäi nheï, toäi naëng; toäi coù theå trò phaït, toäi khoâng theå trò phaït; toäi coù dö taøn, toäi khoâng coù dö taøn; yeát-ma ñuùng phaùp, yeát-ma phi phaùp; yeát-ma hoøa hôïp, yeát-ma khoâng hoøa hôïp; neân laøm yeát-ma, khoâng neân laøm yeát- ma; yeát-ma ñuùng choã, yeát-ma khoâng ñuùng choã. Thuû chuùng: Vò ñöùng ñaàu cuûa chuùng laøm maãu möïc cho moïi ngöôøi noi theo. Khoâng daøn xeáp daäp taét: Neáu töï mình khoâng daäp taét hoaëc sai ngöôøi khaùc daäp taét thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi caùc Tyø-kheo-ni coù söï tranh caõi choáng ñoái nhau soáng khoâng hoøa hôïp, thì khoâng ñöôïc ñeå yeân nhö theá maø nhìn, maø phaûi tìm caùch daäp taét, baûo hoï saùm hoái laãn nhau. Neáu söï vieäc khoâng ñình chæ ñöôïc caàn phaûi laøm yeát-ma, thì neân taäp hoïp Taêng ñeå giaûi quyeát. Neáu baûn thaân mình khoâng ñuû khaû naêng thì neân môøi nhöõng Tyø- kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di coù ñöùc ñoä trong caùc chuùng khaùc ñeán daäp taét. Neáu söï tranh caõi khoù giaûi quyeát thì neân suy nghó: "Ñoù laø do haïnh nghieäp cuûa chuùng sinh ñang dieãn tieán, haõy ñôïi thôøi gian chín muøi, töï noù seõ keát thuùc". Neáu suy nghó nhö theá thì khoâng coù toäi. Neáu caùc Tyø-kheo tranh caõi choáng ñoái nhau maø vò thuû chuùng khoâng tìm caùch daäp taét thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

126. GIÔÙI BAÛO PHUÏ NÖÕ THOA HÖÔNG KYØ COÏ Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la ñeán nhaø baø con xem hoï taém goäi. Caùc phuï nöõ

noùi vôùi coâ: “Ñeå toâi kyø coï thaân theå cho Thaùnh giaû ñaëng kieám chuùt coâng ñöùc”. Vì thaân theå cuûa Tyø-kheo-ni naøy ñoan chaùnh neân caùc phuï nöõ muoán xem cho bieát. Theá laø coâ ñoàng yù ñeå hoï kyø coï. Hoï beøn duøng caùc thöù höông daàu boâi vaøo thaân coâ. Caùc Tyø- kheo-ni thaáy theá cheâ traùch: “Ngöôøi xuaát gia maø coøn nhieàu tham duïc nhö theá”. Do ñoù, caùc Tyø-kheo-ni noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät hoûi vaø coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi baûo nhöõng phuï nöõ theá tuïc kyø coï thaân theå? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni baûo phuï nöõ theá tuïc boâi daàu, höông thôm, kyø coï

thaân theå ñeå taém goäi - tröø khi beänh - thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Phuï nöõ theá tuïc: Nhöõng phuï nöõ thuoäc boán chuûng toäc. Kyø coï ñeå taém goäi: Duøng caùc thöù daàu, höông thôm boâi vaøo mình roài kyø coï. Nhöng neáu vì giaø beänh thì khoâng coù toäi. Coøn neáu nhö khoâng coù beänh maø baûo hoï kyø coï taém goäi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu thaân theå bò gheû lôû thì ñöôïc duøng thuoác boâi leân roài taém röûa. Neáu bò beänh nhieät thì ñöôïc duøng ñaäu xanh giaõ naùt roài boâi leân. Neáu bò beänh phong thì ñöôïc duøng boät gaïo löùt boâi leân. Neáu bò caùc chöùng beänh taïp thì ñöôïc duøng caùc loaïi thuoác gia truyeàn boâi leân, khoâng coù toäi. Nhöng sau khi boâi thuoác, khoâng ñöôïc ôû trong chuùng maø neân ôû trong phoøng beân caïnh, ñeán khi beänh laønh phaûi taém röûa saïch seõ roài môùi ñöôïc vaøo trong chuùng. Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh maø baûo ngöôøi theá tuïc kyø coï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). 127. GIÔÙI BAÛO TYØ KHEO NI TAÉM CHO MÌNH Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni baûo phuï nöõ theá tuïc kyø coï taém röûa, thì Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la beøn sai Tyø-kheo-ni kyø coï cho mình. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø baûo Tyø-kheo-ni khaùc kyø coï taém goäi cho mình thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu xoa boùp maø khoâng kyø coï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu kyø coï maø khoâng xoa boùp cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu laøm caû hai thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh maø baûo Tyø-kheo khaùc xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

128. GIÔÙI BAÛO SA DI NI TAÉM CHO MÌNH Ñoái vôùi Sa-di-ni cuõng nhö vaäy. Theá neân, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø baûo Sa-di-ni xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Sa-di-ni: Theo Phaät xuaát gia, thoï möôøi giôùi. Baûo xoa boùp kyø coï: Nhö trong phaàn Tyø-kheo-ni ñaõ noùi.

129. GIÔÙI BAÛO THÖÙC XOA MA NI TAÉM CHO MÌNH Ñoái vôùi Thöùc-xoa-ma-ni cuõng nhö vaäy. Theá neân, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø baûo Thöùc-xoa-ma-ni xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thöùc-xoa-ma-ni: Tuøy thuaän laøm möôøi taùm vieäc vaø hoïc giôùi trong hai naêm Sai xoa boùp kyø coï: Nhö trong vaán ñeà Tyø-kheo-ni ôû treân ñaõ noùi.

130. GIÔÙI SAI PHUÏ NÖÕ TAÉM CHO MÌNH Ñoái vôùi phuï nöõ theá tuïc cuõng nhö vaäy. Theá neân, Ñöùc Theá Toân daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø sai phuï nöõ theá tuïc xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Phuï nöõ theá tuïc: Töùc phuï nöõ trong caùc gia ñình thuoäc boán chuûng taùnh. Xoa boùp, kyø coï: Nhö trong vaán ñeà Tyø-kheo-ni ñaõ noùi.

131. GIÔÙI KHOÂNG TOÂN TROÏNG LEÃ BOÁ TAÙT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Tyø-kheo-ni taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma Boá-taùt thì Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà khoâng ñeán, Taêng beøn sai söù giaû ñi goïi: - Thöa Thaùnh giaû, Tyø-kheo-ni taäp hoïp ñònh laøm yeát-ma Boá-taùt, môøi coâ haõy ñeán. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi noùi raèng trong ñôøi naøy heã ai thanh tònh thì ñöôïc Boá-taùt, ta thanh tònh neân khoâng caàn phaûi ñi ñaâu nöõa. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät hoûi vaø coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät noùi: “Ngöôi khoâng kính troïng Boá-taùt thì ai kính troïng?”. Cho ñeán, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng toân kính leã Boá-taùt thanh tònh cuûa moãi nöûa thaùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Thanh tònh Boá-taùt: Neáu ngaøy möôøi boán, möôøi laêm Tyø-kheo-ni

khoâng beänh maø khoâng ñi ñeán cung kính Boá-taùt thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Beänh: Neáu vì giaø yeáu ñau oám uoáng thuoác hay leå ñaàu chaûy maùu uoáng söõa, thì phaûi gôûi duïc thanh tònh. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh maø khoâng ñeán Boá-taùt, hoaëc coù beänh maø khoâng gôûi duïc thanh tònh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng ñeán Boá-taùt, hoaëc coù beänh maø khoâng gôûi duïc thanh tònh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo khoâng ñeán Boá-taùt, hoaëc coù beänh maø khoâng gôûi duïc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (keä toùm taét): “Ñöa tay vôøi, khoâng ñeøn, Ca nhaïc, khoâng daäp taét. Höông daàu, Tyø-kheo-ni, Sa-di-ni, hoïc giôùi. Phuï nöõ, khoâng Boá-taùt, Heát phaàn thöù möôøi ba”.

132. GIÔÙI KHOÂNG TOÂN KÍNH TYØ KHEO GIAÙO HUAÁN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tröôûng laõo Tyø-kheo ñi giaùo huaán Tyø-kheo-ni, nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñi giaùo huaán. Theá laø ñeán ngaøy giaùo huaán, hoï baøn nhau: “Chuùng ta haõy ñi giaùo huaán”. Roài coù ngöôøi noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi: Heã khoâng sai thì khoâng ñöôïc ñi giaùo huaán. Vaäy chuùng ta haõy ra ngoaøi cöông giôùi ñeà cöû laãn nhau roài ñi”. Theá roài, hoï ra

ngoaøi cöông giôùi ñeà cöû laãn nhau, roài vaøo buoåi saùng sôùm khoaùc y ñi ñeán truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni, noùi vôùi Tyø-kheo- ni: “Chò em haõy taäp hoïp taát caû laïi, chuùng toâi seõ giaùo huaán”. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni lieàn nhanh choùng taäp hoïp, nhöng caùc Tyø-kheo-ni thieän thì khoâng ñeán maø noùi: “Chuùng toâi khoâng nhaän söï giaùo huaán cuûa nhöõng ngöôøi khoâng tuaân thuû giôùi luaät”. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni noùi chuyeän theá tuïc trong giaây laùt roài giaûi taùn. Theá roài, Tröôûng laõo Nan-ñaø khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán Tinh xaù, noùi vôùi Tyø-kheo-ni: “Chò em haõy taäp hoïp Ni chuùng laïi, toâi seõ giaùo huaán”. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo-ni thieän lieàn taäp hoïp ñaày ñuû, nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo-ni thì khoâng ñeán. Tröôûng laõo hoûi: - Tyø-kheo-ni ñaõ taäp hoïp chöa? - Chöa taäp hoïp. - Ai khoâng taäp hoïp? - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni.

912 BOÄ LUAÄT 2

Ñoaïn, Tröôûng laõo baûo sai ngöôøi ñi goïi: - Caùc chò em haõy ñeán ñeå toâi giaùo huaán. - Chuùng toâi khoâng ñeán; vì ñaõ thoï giaùo huaán vôùi nhoùm caùc Thaùnh giaû roài. - Nhö vaäy laø Tyø-kheo-ni khoâng hoøa hôïp. Noùi xong, Tröôûng laõo lieàn ra veà. Khi thaày ñeán Tinh xaù, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - OÂng giaùo huaán sao nhanh theá? - Baïch Theá Toân! Khi ñeán giôø, con khoaùc y ñeán ñoù ñeå giaùo huaán, caùc thieän Tyø-kheo-ni ñeàu taäp hoïp, nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo-ni thì khoâng ñeán; vì Tyø-kheo-ni khoâng hoøa hôïp neân con khoâng theå giaùo huaán. - Ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán ñaây. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Vaøo moãi nöûa thaùng Taêng giaùo huaán maø Tyø-kheo-ni khoâng cung kính, khoâng ñeán nghe, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Nöûa thaùng: Töùc ngaøy möôøi boán vaø ngaøy möôøi laêm. Taêng giaùo huaán: Töùc laø giaùo huaán Tyø-kheo-ni. Neáu nhö khoâng cung kính, khoâng ñeán nghe thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu vì giaø yeáu beänh hoaïn uoáng thuoác, hoaëc leå ñaàu chaûy maùu uoáng söõa thì neân gôûi duïc noùi nhö sau: “Con laø Moã giaùp xin gôûi duïc vì söï giaùo huaán” (Noùi nhö vaäy ba laàn). Neáu khoâng coù beänh maø khoâng ñeán, hoaëc coù beänh maø khoâng gôûi duïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñeán ngaøy Boá-taùt, neân sai Tyø-kheo-ni ñem thænh nguyeän ñeán choã Taêng noùi nhö sau: “Caùc Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, xin cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Tyø-kheo Taêng, hoûi veà vieäc Boá-taùt vaø thænh caàu giaùo huaán” (Noùi nhö vaäy ba laàn). Khi aáy, trong chuùng Tyø-kheo Taêng neáu coù ngöôøi ñi giaùo huaán Ni thì neân ñaùp: “Naøy chò em, toâi seõ ñeán”. Neáu coù Tyø-kheo thaønh töïu möôøi hai phaùp thì neân laøm yeát-ma sai ñi giaùo huaán; coøn neáu nhö khoâng coù thì haõy noùi: “Khoâng coù ngöôøi ñi giaùo huaán Tyø-kheo-ni. Nhöng Ni chuùng chôù phoùng daät”. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 39 913

133. GIÔÙI BAÛO NAM TÖÛ PHAÙ UNG NHOÏT Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà bò muït nhoït moïc taïi choã kín. Khi caùc Tyø-kheo-ni vaøo thoân xoùm khaát thöïc heát thì coù vò löông y chöõa muït nhoït ñeán, coâ beøn baûo: - Thöa y só, oâng haõy phaù giuøm muït nhoït cho toâi. - Coù theå ñöôïc. Theá laø vò thaày thuoác lieàn moå ung nhoït, ñaép thuoác vaøo roài ra veà. Khi caùc Tyø-kheo-ni khaát thöïc trôû veà, thaáy döôùi ñaát coù maùu muû, beøn hoûi Thoï-ñeà: - Ñaây laø maùu muû gì vaäy? - Toâi phaù ung nhoït ñaáy. - Vì sao coâ coù ung nhoït ôû choã kín, khoâng baïch vôùi Tyø-kheo-ni thieän maø laïi phaù? Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi, thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi coù ung nhoït töø ñaàu goái trôû leân, töø vai trôû xuoáng maø khoâng baïch xin pheùp tröôùc maø laïi phaù? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni coù ung nhoït ôû choã kín, töø ñaàu goái trôû leân, töø vai trôû xuoáng, khoâng baïch xin pheùp tröôùc maø ñeå cho nam töû phaù, taåy röûa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Töø ñaàu goái trôû leân: Töùc laø töø baép veá trôû leân. Töø vai trôû xuoáng: Töùc laø töø ñoâi nhuõ hoa trôû xuoáng. Khoâng baïch tröôùc: Khoâng baïch vôùi Tyø-kheo-ni thieän. Xin pheùp: Laøm yeát-ma caàu thính ôû giöõa Ni chuùng. Khi ôû choã kín coù ung nhoït maø muoán phaù thì tröôùc heát neân laøm yeát-ma caàu thính ôû giöõa Ni chuùng (roài môùi phaù). Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. ÔÛ choã kín cuûa Tyø-kheo-ni Moã giaùp coù ung nhoït. Neáu thôøi gian cuûa Ni chuùng ñaõ ñeán, Ni chuùng nay cho Tyø- kheo-ni Moã giaùp vaøo giöõa Ni chuùng xin phaùp yeát-ma phaù ung nhoït: Xin Thaùnh giaû Ni laéng nghe. Tyø-kheo-ni Moã giaùp muoán vaøo giöõa Ni chuùng xin phaùp yeát-ma phaù ung nhoït, vì Ni chuùng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ôû choã kín coù ung nhoït thì neân baûo ngöôøi ñaùng tin caäy, hoaëc ñeä töû y chæ, hoaëc baïn ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ duøng kim hay moùng

914 BOÄ LUAÄT 2

tay ñeå phaù roài ròt thuoác vaøo. Neáu baûo nam töû phaù ung nhoït thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu bò muït nhoït töø vai trôû leân, töø ñaàu goái trôû xuoáng maø muoán phaù, hoaëc muoán leå ñaàu chaûy maùu hay muoán leå caùnh tay, thì neân sai phuï nöõ naém chaët nôi aáy ñeå cho nam töû phaù, thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 915

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ

QUYEÅN 40

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 4: NOÙI VEÀ 141 PHAÙP BA DAÏ ÑEÀ (Tieáp Theo)

134. GIÔÙI DU HAØNH TRONG LUÙC AN CÖ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy ñang muøa an cö, Tyø-kheo- ni Ca-leâ nhaän giöôøng neäm cuûa Ni chuùng xong roài boû ñi du haønh. Caùc Tyø- kheo-ni beøn ñem vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di... Cuoái cuøng, Phaät hoûi roài coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao trong luùc an cö maø ngöôi du haønh? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni du haønh trong luùc an cö thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: An cö: Töùc laø Tieàn an cö vaø Haäu an cö. Du haønh: Ít nhaát laø ñi ñeán truù nguï trong thoân xoùm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu trong luùc an cö maø Tyø-kheo-ni rôøi khoûi cöông giôùi moät ñeâm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu vì naïn vua, hoaëc boïn giaëc töø nôi khaùc ñeán, hoaëc sôï bò maát maïng, hoaëc sôï toån thöông phaïm haïnh maø boû ñi, thì khoâng coù toäi. Trong luùc an cö, neáu Tyø-kheo-ni khoâng laøm yeát-ma caàu thính maø vì vieäc cuûa thaùp, cuûa Ni chuùng ñi du haønh (thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà). Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

916 BOÄ LUAÄT 2

135. GIÔÙI AN CÖ XONG KHOÂNG DU HAØNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo-ni an cö taïi thaønh Xaù-veä xong beøn ñi ñeán nhaø baø con cuûa Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la taïi Tyø-xaù-ly. Nhöõng ngöôøi baø con aáy hoûi: - Caùc coâ an cö ôû ñaâu vaäy? - ÔÛ thaønh Xaù-veä. - Taïi thaønh Xaù-veä coù nhöõng gì toát ñeïp khoâng? - Röøng caây Kyø-hoaøn, hoa traùi sum sueâ, hoà nöôùc trong maùt, Tinh xaù nhö theá ñoù, choã ôû cuûa Theá Toân nhö theá ñoù, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi- muïc-lieân nhö theá, cö só Tu-ñaït nhö theá. - Ñaáy thaät laø chaân chính xuaát gia. Coøn Baït-ñaø-la cuûa toâi thì sinh ra nôi ñaây, tröôûng thaønh taïi ñaây, töø beù ñeán giôø chaúng chòu ñi ñaâu, gioáng nhö ngöôøi khoâng coù tay chaân. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng coâ ñaùp khi Phaät hoûi: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao an cö xong maø ngöôi khoâng du haønh? Töø nay Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni an cö xong maø khoâng du haønh thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Giaûi Thích: An cö xong: Töùc heát ba thaùng. Khoâng du haønh: Ít nhaát laø khoâng rôøi khoûi xoùm laøng ñeå vaân du thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Khi an cö xong maø khoâng rôøi khoûi cöông giôùi ít nhaát laø trong moät ñeâm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu vì giaø yeáu beänh hoaïn khoâng theå ñi ñöôïc thì khoâng coù toäi. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

136. GIÔÙI RUÛ AN CÖ, SAU TRAÙCH CÖÙ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø noùi vôùi Thoï-ñeà: “Chuùng ta haõy an cö taïi ñaây”. Roài coâ ñi ñeán nhaø ñaøn-vieät ca ngôïi: “Tyø-kheo-ni Thoï-ñeà hieàn thieän, giöõ giôùi, baø neân cuùng döôøng”. Ñuùng laø Thoï-ñeà coù oai nghi ñoan chaùnh, cöû ñoäng nhìn ngoù khoâng traùi pheùp taéc, khieán ñaøn-vieät thaáy theá sinh taâm hoan hyû. Theá nhöng, sau ñoù, Thaâu-lan-nan-ñaø laïi traùch moùc laøm naõo loaïn

Thoï-ñeà. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 917

cuøng, coâ ñaùp khi Phaät hoûi: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: "Naøy Thaùnh giaû, chuùng ta haõy an cö taïi ñaây", nhöng sau ñoù traùch cöù, xuùc naõo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Neáu Tyø-kheo-ni noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: "Chuùng ta haõy an cö taïi ñaây", nhöng trong luùc an cö laïi töï mình duøng thaân, mieäng, hoaëc sai ngöôøi khaùc duøng thaân mieäng xuùc naõo ngöôøi kia, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu tröôøng hôïp ngöôøi ñoù khoâng giöõ giôùi, sôï hoï laøm ñieàu phi phaùp neân ñuoåi ñi, thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni xuùc naõo Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di-ni thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu xuùc naõo ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

137. GIÔÙI NHIEÃU LOAÏN NGÖÔØI AN CÖ TRÖÔÙC MÌNH Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, ñeán ngaøy an cö thì Tyø- kheo-ni Ca-leâ beøn ñi nôi khaùc. Ñeán khi thoï an cö xong, coâ trôû veà thì phoøng oác ñaõ ñöôïc phaân chia hoaøn taát. Coâ lieàn ñeán phoøng cuõ cuûa mình ñoøi ngöôøi ñang ôû trong phoøng: - Ñaây laø phoøng cuûa toâi, haõy traû laïi cho toâi. - Toâi ñaõ nhaän roài, coâ khoâng ñöôïc ñoøi. Theá laø hai ngöôøi gaây loän nhau. Luùc aáy coù thieän Tyø-kheo-ni goïi coâ, noùi: "Naøy Thaùnh giaû, haõy ñeán phoøng naøy maø ôû". Coâ beøn ñem nhöõng ñoà lau nhaø, cuûi, coû chaát ñoáng trong phoøng. Vò Tyø-kheo-ni ôû tröôùc lieàn noùi: - Naøy Thaùnh giaû, ñaáy laø nhöõng vaät khoâng caàn duøng ñöøng ñeå trong phoøng. - Naøy hieàn giaû, ngöôi mua caên phoøng naøy chaêng? - Caên phoøng naøy cuûa Ni chuùng, theo thöù töï maø toâi nhaän ñöôïc. - Neáu caên phoøng naøy cuûa Ni chuùng thì taïi sao toâi laïi khoâng chaát ñoà ñöôïc? Theá laø coâ duøng thaân mieäng nhieãu loaïn ngöôøi kia. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi, coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi bieát ngöôøi khaùc ñaõ an cö tröôùc maø

sau ñoù ñeán nhieãu loaïn? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo-ni khaùc ñaõ an cö tröôùc, roài sau ñoù mình ñeán töï nhieãu loaïn hoaëc sai ngöôøi khaùc nhieãu loaïn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Bieát ngöôøi khaùc ñaõ an cö tröôùc: Töùc laø Tieàn an cö vaø Haäu an cö. Nhieãu loaïn: Neáu töï mình duøng thaân mieäng, hoaëc sai ngöôøi duøng thaân mieäng nhieãu loaïn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu nhieãu loaïn Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, nhieãu loaïn Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di-ni thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Cuoái cuøng, neáu nhieãu loaïn ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

138. GIÔÙI ÑOÅ ÑOÀ BAÁT TÒNH KHOÂNG COI TRÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni khoâng xem tröôùc beân ngoaøi töôøng maø ñem ñoå ñoà ñaïi tieåu tieän, khoâng ngôø ngay khi aáy coù ngöôøi Baø-la-moân vöøa môùi taém röûa saïch seõ, maëc y phuïc môùi ñang ñi treân con ñöôøng heûm, bò phaån ueá ñoå nhaèm treân ñaàu. OÂng Baø-la-moân lieàn noåi giaän maéng: “Ñaùm Sa-moân ni con cuûa nhieàu ngöôøi laøm baån ta nhö theá naøy ñaây”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñi ñeán baïch vôùi Phaät. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao ngöôi khoâng chòu xem kyõ tröôùc maø ñoå ñoà baát tònh? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng xem tröôùc ngoaøi bôø töôøng maø ñoå ñoà baát tònh ra ngoaøi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Ngoaøi bôø töôøng: Ngoaøi haøng raøo bôø töôøng. Ñoå ñoà baát tònh: Nhö ñaïi tieåu tieän, ñaøm daõi, raùc röôûi vaø nöôùc röûa tay chaân, toùc, moùng tay v.v... Khoâng xem: Khoâng xem tröôùc maø ñoå. Khi muoán ñoå vaät gì thì phaûi xem kyõ tröôùc, neáu coù nhieàu ngöôøi ñi thì phaûi chôø luùc vaéng ngöôøi roài môùi ñoå. Neáu ngöôøi ñi thöa thôùt thì phaûi khaûy moùng tay roài môùi ñoå. Neáu khoâng xem, khoâng khaûy moùng tay maø ñoå thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 919

Neáu Tyø-kheo khoâng xem maø ñoå thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

139. GIÔÙI ÑAÏI TIEÅU TIEÄN TREÂN COÛ TÖÔI 140. GIÔÙI ÑAÏI TIEÅU TIEÄN TRONG NÖÔÙC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc khoâng caám Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni vaøo chôi trong hoa vieân, hoà nöôùc ôû phía Ñoâng. Do theá, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaøo trong hoa vieân aáy noùi nhöõng chuyeän theá tuïc, ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå treân coû töôi, roài haùi laù sen goùi ñoà baát tònh (phaân) boû vaøo trong hoà nöôùc. Saùng sôùm, vua Ba-töï-naëc cuøng haäu cung phu nhaân ñi ñeán hoa vieân, hoà nöôùc ñeå du ngoaïn. Vì boïn cung nöõ bò caám cung laâu ngaøy khoâng ñöôïc ra ngoaøi, giôø ñaây môùi ñöôïc du ngoaïn neân raát phaán khôûi thích chí, ai naáy ñeàu chieám nhöõng ñaùm coû töôi, noùi: “Ñaây laø baõi coû cuûa toâi”, roài chaïy laïi naém coû, lieàn bò baån tay. Theá laø hoï ñeán hoà nöôùc ñeå röûa, thì laïi thaáy coù nhöõng goùi laù treân hoà nöôùc, beøn suy nghó: “Chaéc laø caùc chaøng thanh nieân nghe chuùng ta saép du ngoaïn neân hoï goùi nhöõng goùi höông ñeå taëng chuùng ta ñaây”, lieàn chaïy ñeán giaønh laáy, neân bò baån tay. Hoï beøn ñeán taâu vôùi vua: “Ñaây laø nhöõng thöù gì maø dô baån theá naøy?”. Vua lieàn goïi ngöôøi giöõ vöôøn ñeán hoûi: - Ai laøm baån hoa vieân naøy vaäy? - Hoâm qua, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaøo coâng vieân taém röûa, ñuøa giôõn roài ra veà, chöù khoâng ai khaùc caû. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Ñoù laø vieäc xaáu”. Cho ñeán: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni ñaïi tieåu tieän treân coû töôi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. - Neáu Tyø-kheo-ni ñaïi tieåu tieän trong nöôùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Coû: Goàm taát caû moïi loaïi coû, neáu ñaïi tieåu tieän treân ñoù thì

phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vaøo muøa möa, coû moïc phuû ñaát, thì neân tìm choã khoâng coù coû maø ñaïi tieåu tieän. Neáu khoâng coù choã ñaát troáng thì neân ñaïi tieän treân gaïch, ngoùi, caây coû khoâ, treân phaân traâu ngöïa hay choã maø ngöôøi ta ñaïi tieän. Neáu cuõng khoâng coù thì ít nhaát tìm moät khuùc caây, ñaïi tieän cho rôi treân khuùc caây tröôùc roài môùi rôi treân coû. Neáu choã ñi kinh haønh coù coû thì neân ñeå moät oáng nhoå ôû ñaàu ñoaïn ñöôøng ñi kinh haønh. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). Tyø-kheo-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Neáu ñaïi tieåu tieän khaïc

nhoå trong nöôùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vaøo muøa möa nöôùc ngaäp traøn lan thì neân ñaïi tieåu tieän treân choã cao. Neáu khoâng coù choã cao thì neân ñaïi tieåu tieän treân gaïch, ñaù, caây coû khoâ, treân phaân boø, phaân ngöïa. Neáu cuõng khoâng coù thì neân duøng caây, coû, caønh ñeå loùt, ñaïi tieåu tieän cho rôi treân caây coû tröôùc roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Neáu ñaøo caàu tieâu maø ôû döôùi coù nöôùc chaûy ra thì khoâng ñöôïc ñi tieåu tieän tröôùc trong ñoù; maø neân baûo tònh nhaân ñaïi tieåu tieän tröôùc, roài Tyø-kheo-ni môùi ñi sau. Neáu ôû döôùi caàu coù doøng nöôùc chaûy thì neân ñaët moät taám vaùn, ñeå khi ñi caàu rôi treân taám vaùn tröôùc roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Neáu khi ñi thuyeàn coù caàu tieâu thì neân ñaët moät taám vaùn, ñeå khi ñi caàu phaân rôi treân taám vaùn tröôùc roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Neáu khoâng coù taám vaùn thì ñaët moät caønh caây ñeå khi ñi caàu phaân rôi treân caønh caây tröôùc, roài môùi rôi xuoáng nöôùc sau. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân).

141. GIÔÙI CHUYEÅN LÔÏI CUÛA TAÊNG CHO MOÄT NHOÙM NGÖÔØI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñi du haønh khuyeán hoùa, noùi vôùi ngöôøi phuï nöõ: “Baø haõy cuùng döôøng caùc thöïc phaåm ñeå toâi saém thöùc aên cho caùc Tyø-kheo”. Ngöôøi phuï nöõ beøn ñöa thöïc phaåm, roài daën: “Ñeán ngaøy cuùng döôøng, coâ tin cho toâi bieát ñeå toâi ñeán naáu nöôùng”. Theá roài, hoï môøi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi-muïc-lieân, Ly-baø-ña, Kieáp-taân-na, Toân giaû La-haàu-la; ñoàng thôøi môøi nhoùm saùu Tyø- kheo, roài saép hai daõy gheá, moät daõy daønh cho Tyø-kheo Tröôûng laõo, moät daõy daønh cho nhoùm saùu Tyø-kheo. Khi ñeán giôø, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo beøn khoaùc y caàm baùt ñi ñeán nhaø thí chuû, ngoài theo thöù töï. Theá roài, hoï doïn cho Toân giaû Xaù-lôïi-phaát côm gaïo traéng, canh moâng cöï vaø caùc loaïi söõa. Cöù theá chuyeån daàn ñeán thöùc aên thoâ. Hoï doïn cho Toân giaû Muïc-lieân côm gaïo thoâ, canh ma-sa, daàu, söõa. Coøn caùc Tyø-kheo khaùc thì doïn côm gaïo ñoû, canh ma-sa, hoaëc coù choã thì coù côm maø khoâng coù canh, hoaëc coù canh maø khoâng coù côm. Cuoái cuøng, ñeán Toân giaû La-vaân, hoï doïn côm gaïo ñoû, canh rau taïp. Khi nhöõng phuï nöõ böng caùc thöùc aên ngon leân hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: “Doïn nhöõng thöù naøy cho ai?”, thì caùc Tyø-kheo-ni aáy beøn duøng thaân mình che caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo maø chæ nhoùm saùu Tyø-kheo, baûo doïn côm traéng canh ngon, caùc moùn söõa; ñoàng thôøi töï tay mình böng doïn phuû pheâ. Khi caùc

Tyø-kheo thoï trai xong trôû veà, Phaät bieát nhöng vaãn hoûi Xaù-lôïi-phaát:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 921

- Naøy Xaù-lôïi-phaát, ñöôïc aên caùc thöùc ngon ñaày ñuû khoâng? - Ñaõ aên roài, baïch Theá Toân! Phaät hoûi ba laàn nhö vaäy thì thaày cuõng ñeàu ñaùp gioáng nhau. Phaät laïi hoûi töøng Tröôûng laõo Tyø-kheo nhö vaäy, hoï cuõng ñeàu ñaùp gioáng y nhö theá. Cuoái cuøng, Phaät hoûi La-vaân: - Vì sao maø troâng saéc dieän, söùc löïc cuûa oâng coù veû khoâng ñaày ñuû? Coù ñöôïc aên nhöõng thöùc ngon no neâ khoâng? - Baïch Theá Toân! AÊn daàu thì coù söùc löïc, aên söõa thì coù saéc dieän, coøn aên canh rau thì khoâng coù saéc dieän, söùc löïc. Ñoaïn, Phaät hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù ñöôïc aên ngon khoâng? - Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc côm gaïo traéng, canh ngon, caùc moùn söõa vaø nhöõng thöùc aên ngon laønh ñeàu do caùc chò em coù nieàm tin aân caàn daâng cuùng. - Ngöôøi ngoài treân heát (Thöôïng toïa) laø ai vaäy? - Laø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát. Phaät lieàn hoûi Xaù-lôïi-phaát: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñaây laø caùch aên phi phaùp. Vì sao oâng ngoài nhìn Tyø-kheo Taêng bò nhieãu loaïn maø vaãn giöõ thaùi ñoä thaûn nhieân? - Neáu Theá Toân daïy raèng ñoù laø böõa aên phi phaùp thì duø traûi qua moät kieáp hay hôn moät kieáp cuõng khoâng tieâu hoùa ñöôïc. Theá laø Toân giaû beøn duøng chieác loâng chim ngoaùy vaøo yeát haàu cho möûa thöùc aên ra. Ñoàng thôøi, khi aáy, Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Vì sao caùc ngöôi bieát ñoù laø lôïi ích cuûa caû chuùng maø laïi xoay veà cho moät nhoùm ngöôøi? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö vaäy. Theá roài, Phaät daïy: Duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni bieát ñoù laø lôïi ích cuûa caû chuùng maø xoay veà cho moät nhoùm ngöôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Giaûi Thích: Bieát: Hoaëc töï bieát hoaëc do nghe ngöôøi khaùc maø bieát. Chuùng: Töùc laø chuùng Tyø-kheo, chuùng Tyø-kheo-ni. Lôïi: Goàm coù taùm thöù sau ñaây: Thuoác duøng ñuùng luùc, thuoác duøng

922 BOÄ LUAÄT 2

ban ñeâm, thuoác duøng trong baûy ngaøy, thuoác duøng troïn ñôøi, vaät tuøy thaân, vaät naëng, vaät baát tònh, vaät vöøa tònh vöøa baát tònh. Xoay veà: Neáu vaät aáy thí chuû ñaõ ñònh cuùng choã naøy maø xoay sôû ñeå hoï cuùng choã khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu coù ngöôøi ñeán hoûi: “Toâi muoán cuùng döôøng, vaäy neân cuùng döôøng nôi naøo?”, thì neân ñaùp: “Tuøy theo yù oâng, thích cuùng döôøng nôi naøo thì cuùng döôøng nôi aáy”. Neáu hoï hoûi: “ÔÛ ñaâu coù coâng ñöùc lôùn?”, thì neân ñaùp: “Cuùng döôøng cho Taêng”. Neáu hoï hoûi: “ÔÛ ñaâu coù chuùng Taêng giöõ giôùi tinh nghieâm?”, thì neân ñaùp: “Khoâng coù chuùng Taêng naøo laïi phaïm giôùi caû”. Neáu hoï hoûi: “ÔÛ ñaâu coù Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni giöõ giôùi, ít vieäc, ngoài thieàn, tuïng kinh, ít ñi vaân du ñeå toâi thöôøng ñöôïc thaáy vaät cuùng döôøng naøy?”, thì ñöôïc noùi: “Neân cuùng döôøng cho Moã giaùp”. Neáu Tyø-kheo-ni bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø vaän

ñoäng hoï cuùng cho mình thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Neáu vaän ñoäng hoï cuùng cho ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu bieát hoï ñònh cuùng cho chuùng naøy maø vaän ñoäng hoï cuùng cho chuùng khaùc thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Neáu hoï ñònh cuùng cho nhoùm ngöôøi baø con naøy maø vaän ñoäng hoï cuùng cho nhoùm ngöôøi baø con khaùc cuõng phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu vaät hoï ñònh cuùng cho ngöôøi naøy maø vaän ñoäng hoï cuùng cho ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu Tyø-kheo bieát vaät thí chuû ñònh cuùng cho chuùng naøy maø vaän ñoäng hoï cuùng cho chuùng khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi (nhö treân). Keä toùm taét: "Giaùo huaán, muït choã kín, Nguû lang, khoâng du haønh. An cö, sau traùch cöù, An cö roài môùi ñeán. Caùch töôøng vöùt chaát baån, Coû, nöôùc, xoay Taêng vaät Heát phaàn thöù möôøi boán". Trong moät traêm boán möôi moát giôùi Ba-daï-ñeà cuûa Tyø-kheo-ni thì baûy möôi giôùi gioáng vôùi giôùi cuûa Tyø-kheo coøn baûy möôi moát giôùi thì khaùc. Ñeán ñaây thuyeát minh xong giôùi Ba-daï-ñeà. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 923

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Ñoaïn 5: NOÙI VEÀ 8 PHAÙP ÑEÀ XAÙ NI

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ngaøi noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo: "Moät thuôû noï, Nhö Lai ôû taïi thaønh Xaù-veä, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni heã gaëp cöûa haøng söõa thì xin söõa, gaëp cöûa haøng daàu thì xin daàu, gaëp cöûa haøng maät thì xin maät, gaëp cöûa haøng ñöôøng pheøn thì xin ñöôøng pheøn, gaëp cöûa haøng thòt thì xin thòt, gaëp cöûa haøng caù thì xin caù, gaëp cöûa haøng söûa töôi thì xin söõa töôi, gaëp cöûa haøng söõa ñoâng laïnh thì xin söõa ñoâng laïnh veà aên, neân bò ngöôøi ñôøi chæ trích: "Vì sao Sa-moân Cuø-ñaøm ca ngôïi thieåu duïc, ñaû kích ña duïc v.v..." (nhö trong nhaân duyeân cuûa Tyø-kheo ñaõ noùi roõ). Tyø-kheo- ni Cuø-ñaøm-di cuõng phaûi hoïc nhö vaäy. Laïi nöõa, naøy Cuø-ñaøm-di, moät thuôû noï Ta ñang soáng ôû taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích, nôi thaønh Ca-duy-la-veä, töøng cho pheùp Tyø-kheo coù beänh ñöôïc xin thöùc aên ngon". Theá roài, Phaät baûo Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di truyeàn leänh cho caùc Tyø- kheo-ni ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo-ni khoâng coù beänh maø vì muoán söôùng thaân, töï mình ñeán nhaø baïch y xin söõa, hoaëc sai ngöôøi ñi xin veà ñeå aên hoaëc uoáng, thì Tyø-kheo-ni naøy phaûi ñeán Tyø-kheo-ni khaùc saùm hoái nhö sau: "Thöa Thaùnh giaû, toâi phaïm ñieàu ñaùng traùch, xin saùm hoái toäi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù- ni naøy". Giaûi Thích: Taùm loaïi thöïc phaåm ngon: 1. Söõa ñoùng vaùng. 2. Daàu. 3. Maät. 4. Ñöôøng pheøn. 5. Söõa töôi. 6. Söõa ñoâng laïnh. 7. Caù. 8. Thòt. Vì muoán söôùng thaân: Chæ töï cung phuïng cho thaân mình. Beänh: Neáu bò beänh maø duøng thì Theá Toân noùi laø khoâng coù toäi. Theá naøo goïi laø beänh? - Nhö bò giaø yeáu, hoaëc luùc uoáng thuoác xoå, leå ñaàu chaûy maùu, ñaïi loaïi caùc thöù beänh nhö theá.

924 BOÄ LUAÄT 2

Nhaø: Töùc nhaø cuûa boán chuûng taùnh. Söõa ñoùng vaùng: Nhö söõa boø, söõa traâu, söõa deâ. Xin: Tö mình ñi xin hoaëc sai ngöôøi ñi xin. Hoaëc aên hoaëc uoáng: Tyø-kheo-ni naøy phaûi ñeán Tyø-kheo-ni khaùc saùm hoái nhö sau: “Thöa Thaùnh giaû, toâi phaïm ñieàu ñaùng traùch, xin saùm hoái vôùi Thaùnh giaû”. Vò chuû saùm neân hoûi: - Coâ coù thaáy toäi naøy khoâng? - Daï thöa thaáy. - Coâ ñöøng coù taùi phaïm nheù. - Xin cuùi ñaàu vaâng leänh. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Toäi naøy phaûi phaùt loà, coøn goïi laø hoái quaù. Neáu Tyø-kheo-ni bò beänh nhieät caàn söõa thì ñöôïc pheùp xin; nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø khoâng coù nieàm tin ñeå xin, maø neân ñeán nhaø coù loøng tin ñeå xin. Khi ñi khaát thöïc, thaáy ngöôøi baùn söõa lieàn chaøo: - Laõo tröôïng maïnh khoûe chöù? - Thaùnh giaû muoán thöù gì? - Muoán xin thöùc aên. - Toâi khoâng coù thöùc aên, chæ coù söõa thoâi, neáu coâ caàn söõa thì toâi cho. Gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy thì ñöôïc laáy ñaày baùt, ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc. Neáu gaëp ngöôøi baùn daàu cuõng ñöôïc laøm nhö vaäy. Neáu bò beänh phong cuõng ñöôïc xin daàu, nhöng khoâng neân ñeán nhaø eùp daàu ñeå xin, maø neân ñeán nhaø coù nieàm tin ñeå xin. Neáu ñi khaát thöïc maø thaáy ngöôøi baùn daàu, thì neân chaøo: - Laõo tröôïng maïnh khoûe chöù? - Thaùnh giaû caàn thöù gì? - Caàn xin thöùc aên. - Toâi khoâng coù thöùc aên maø chæ coù daàu, neáu Thaùnh giaû caàn, toâi seõ cuùng döôøng. Gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy thì ñöôïc laáy ñaày baùt khoâng coù toäi. Khi aáy, cuõng ñöôïc khuyeân hoï cuùng cho baïn nhö maät, hoaëc nöôùc. Khi bò beänh thì ñöôïc xin maät; nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhöõng nhaø laáy maät ñeå xin maø neân ñeán nhaø coù nieàm tin ñeå xin. Ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cuùng döôøng cho baïn nhö laø ñöôøng pheøn. Neáu coù beänh maø thaày thuoác baûo neân uoáng nöôùc ñöôøng pheøn, thì ñöôïc xin ñöôøng pheøn; nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø laøm ñöôøng pheøn xin maø neân ñeán nhaø coù nieàm tin ñeå xin. Neáu khi ñi khaát thöïc maø thaáy ngöôøi

caân ñöôøng pheøn v.v... cho ñeán cuõng ñöôïc khuyeân hoï cuùng cho baïn. Neáu coù beänh maø thaày thuoác baûo neân uoáng söõa töôi, thì ñöôïc xin söõa töôi. Neáu ñi khaát thöïc maø thaáy nhaø nuoâi boø ñang vaét söõa töôi, thì neân chaøo: - Laõo tröôïng maïnh khoûe chöù? - Thaùnh giaû coù muoán thöù gì khoâng? - Toâi muoán xin thöùc aên. - Toâi khoâng coù thöùc aên maø chæ coù söõa töôi, neáu Thaùnh giaû caàn toâi seõ cho. Neáu nhö theá thì ñöôïc laáy. Hoaëc xin söõa ñoâng laïnh maø hoï noùi khoâng coù söõa ñoâng laïnh maø chæ coù söõa töôi, cuõng ñöôïc laáy. Neáu bò beänh maø thaày thuoác baûo neân uoáng söõa ñoâng laïnh, thì ñöôïc xin söõa ñoâng laïnh. Neáu khi ñi khaát thöïc maø thaáy ngöôøi ñang ñong söõa ñoâng laïnh thì neân chaøo: - Laõo tröôïng maïnh khoûe chöù? - Thaùnh giaû coù caàn thöù gì khoâng? - Toâi muoán xin thöùc aên. - Toâi khoâng coù thöùc aên maø chæ coù söõa ñoâng laïnh. Khi aáy, mình ñöôïc laáy. Ñoàng thôøi cuõng ñöôïc khuyeân hoï cuùng cho baïn. Neáu ñi xin söõa ñoâng laïnh ñaõ bieán cheá thaønh nöôùc maø hoï cho söõa ñoâng laïnh cuõng ñöôïc laáy. Neáu Tyø-kheo-ni uoáng thuoác xoå, roài thaày thuoác baûo neân uoáng nöôùc caù haàm, thì ñöôïc xin caù. Neáu khi ñi khaát thöïc, xin söõa ñoâng laïnh maø gaëp caù thì cuõng ñöôïc nhaän laáy. Neáu khi leå ñaàu chaûy maùu, roài

thaày thuoác baûo neân aên thòt, thì ñöôïc xin thòt, nhöng khoâng ñöôïc ñeán nhaø moå thòt ñeå xin maø neân ñeán nhaø coù loøng tin ñeå xin. Khi ñi khaát thöïc, xin nöôùc rau, neáu thí chuû noùi: "Khoâng coù nöôùc rau maø chæ coù nöôùc thòt", maø mình caàn thì ñöôïc laáy. Neáu töï bieát mình vaøo nhöõng luùc aáy thöôøng phaùt sinh beänh, maø luùc aáy tìm thuoác raát khoù, thì ñöôïc xin ñeå döï tröõ khoâng coù toäi. Nhöng neáu luùc khoâng beänh maø xin roài luùc coù beänh ñem aên thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Luùc coù beänh xin, luùc khoâng beänh aên, thì khoâng coù toäi. Luùc coù beänh xin, luùc coù beänh aên cuõng khoâng coù toäi. Luùc khoâng beänh xin, luùc khoâng beänh aên, thì phaïm toäi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Neáu khoâng tuøy theo beänh maø naáu thöùc aên roài tuøy theo beänh maø aên thì khoâng coù toäi. Neáu tuøy theo beänh naáu thöùc aên, khoâng tuøy theo beänh

maø aên thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu tuøy beänh naáu thöùc aên, roài tuøy beänh maø aên thì khoâng coù toäi. Neáu khoâng tuøy theo beänh naáu thöùc aên, khoâng tuøy theo beänh maø aên cuõng khoâng coù toäi; vì leõ ngöôøi xuaát gia nhôø ngöôøi khaùc maø soáng coøn. Theá neân Ñöùc Theá Toân noùi veà taùm thöùc aên ngon: Söõa ñoùng vaùng, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, söõa ñoâng laïnh, thòt vaø caù. Giôùi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni cuûa Tyø-kheo-ni ñeán ñaây laø heát. ----------

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI Ñoaïn 6: NOÙI VEÀ 65 PHAÙP CHUÙNG HOÏC Veà Chuùng hoïc phaùp, chæ tröø vieäc nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñaïi tieåu tieän treân coû töôi vaø trong nöôùc, ngoaøi ra caùc giôùi khaùc hoaøn toaøn gioáng nhö giôùi cuûa Tyø-kheo maø ôû tröôùc ñaõ noùi roõ. ----------

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI Ñoaïn 7: NOÙI VEÀ 7 PHAÙP DIEÄT TRAÙNH 1. Hieän tieàn Tyø-ni (Khi giaûi quyeát vieäc tranh chaáp phaûi coù söï hieän dieän cuûa ñöông söï). 2. ÖÙc nieäm Tyø-ni (Ñeå can phaïm nhôù laïi nhöõng vi phaïm cuûa mình). 3. Baát-si Tyø-ni (Xaùc ñònh can phaïm heát beänh cuoàng si). 4. Töï ngoân Tyø-ni (Cho can phaïm ñeà nghò möùc ñoä hình phaït ñoái vôùi mình). 5. Mích toäi töôùng Tyø-ni (Tìm nhöõng chöùng cöù veà toäi phaïm). 6. Ña mích Tyø-ni (Giaûi quyeát söï vieäc theo bieåu quyeát cuûa ña soá). 7. Boá thaûo Tyø-ni (Hai beân hoøa giaûi nhö raûi coû treân ñaát ñeå daäp taét tranh chaáp). Phaùp, tuøy thuaän phaùp nhö trong phaàn cuûa Tyø-kheo treân kia ñaõ noùi roõ. Veà phaàn khaùc nhau cuûa giôùi boån Tyø-kheo-ni ñeán ñaây laø heát. ----------

Phaàn 3: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI Ñoaïn 8: NOÙI VEÀ OAI NGHI CUÛA TYØ KHEO NI

PHEÙP TAÉC NGOÀI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni ngoài kieát giaø

vaøo ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm, bò moät con raén chui vaøo trong cöûa mình. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch

leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Neân ñoå thöù thuoác Moã giaùp vaøo, con raén khoâng cheát maø seõ boø ra”. Theá laø hoï ñoå thöù thuoác aáy vaøo, con raén lieàn chui ra. Phaät lieàn quôû traùch Tyø-kheo-ni aáy: “Vì sao ngöôi ngoài xeáp baèng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ngoài nhö theá. Khi ngoài neân co laïi moät chaân, duøng goùt chaân bòt vaøo choã cöûa mình. Neáu Tyø-kheo-ni ngoài xeáp baèng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni”.

PHEÙP SÖÛ DUÏNG CHIEÁU ÑAN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni traûi chieáu ñan ra ngoài ñeå vaù y, bò caät tre ñaâm vaøo ñöôøng tieåu tieän chaûy maùu. Caùc Tyø- kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni ngoài treân chieáu tre. Khi vaù y, neân duøng gieû lau saïch giaûng ñöôøng hay phoøng söôûi roài traûi y ra vaù. Neáu khoâng coù choã thì neân traûi y treân giöôøng, treân ñaàu goái maø vaù. Neáu ai ngoài treân chieáu tre thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng chieáu tre”.

PHEÙP DUØNG ÑAI LÖNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø cuøng vôùi nhieàu phuï nöõ khaùc ra soâng A-kyø-la côûi y phuïc roài xuoáng taém. Theá roài, coâ leân tröôùc, laáy ñoà trang söùc thaét löng cuûa phuï nöõ ñeo vaøo löng mình, roài hoûi hoï: - Xem toâi coù ñeïp khoâng? - Chuùng toâi laø nhöõng ngöôøi coøn tham duïc, neân duøng ñai buoäc ñeå cho löng coù eo, haàu mong ñöôïc choàng yeâu chuoäng, coøn Thaùnh giaû duøng noù ñeå laøm gì? Caùc Tyø-kheo-ni nghe theá, beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi, coâ lieàn ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni buoäc ñai löng. Neáu ai duøng ñai löng cuûa phuï nöõ ñeå buoäc löng mình thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu coù ung nhoït thì buoäc ñai löng khoâng coù toäi.

KHOÂNG ÑÖÔÏC MAËC TRANG PHUÏC PHUÏ NÖÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø cuøng vôùi caùc phuï nöõ ra soâng A-kyø-la, côûi y phuïc ñeå moät choã roài

xuoáng nöôùc taém. Ñoaïn, coâ leân bôø tröôùc, maëc vaùy cuûa phuï nöõ vaøo, roài hoûi hoï: - Xem toâi maëc caùi naøy coù thích hôïp khoâng? - Toâi laø ngöôøi theá tuïc maëc caùi naøy laø muoán ñöôïc choàng yeâu thöông, coøn coâ maëc noù ñeå laøm gì? Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp maëc vaùy. Neáu vaùy ñöôïc duøng caùc loaïi voû oác, löu ly, chaân traâu, ngoïc, vaøng, baïc, ma ni trang ñieåm thì khoâng ñöôïc pheùp maëc. Ít nhaát laø neáu duøng vaûi sôïi ñoùng vaùy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu treân aâm hoä coù muït nhoït, neân phaûi boïc noù thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø vaùy. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù Tyø-kheo-ni (cho ñeán) xuoáng taém roài leân bôø tröôùc, maëc trang phuïc cuûa phuï nöõ vaøo. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc

ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp maëc trang phuïc phuï nöõ. Nhöõng trang phuïc cuûa phuï nöõ nhö: Treân ñaàu chít khaên, tröôùc traùn treo nhöõng tua vaøng, loã tai ñeo voøng coù naïm ngoïc anh laïc, ngoùn tay ñeo nhaãn, coå tay, coå chaân ñeo xuyeán; ñaïi loaïi taát caû caùc duïng cuï maø phuï nöõ duøng ñeå trang söùc nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc ñeo. Neáu ai ñeo thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Theá nhöng, neáu treân mình coù muït nhoït phaûi ròt thuoác, roài buoäc nhöõng thöù keå treân thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø nhöõng thöù trang söùc cuûa phuï nöõ.

KHI ÑOÄ XUAÁT GIA PHAÛI ÑOÅI TRANG PHUÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Tyø-kheo-ni ñoä nhöõng ngöôøi phuï nöõ thuoäc doøng hoï Thích, hoï Ma-la, hoï Ly-xa vaø nhöõng phuï nöõ con nhaø ñaïi phuù xuaát gia, ñeå hoï maëc nguyeân xi nhöõng trang phuïc theá tuïc. Khi aáy, con gaùi cuûa nhöõng nhaø ngheøo luùc ra khoûi nhaø vaø ñi döï caùc leã hoäi thöôøng ñeán thueâ nhöõng trang phuïc aáy, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Ñaây laø keû cho thueâ y phuïc, khoâng phaûi pheùp taéc xuaát gia”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, khi ñoä phuï nöõ xuaát gia khoâng neân ñeå hoï maëc

nguyeân caû y phuïc theá tuïc, maø phaûi baûo hoï côûi boû roài môùi ñoä. Pheùp xaû boû nhö sau: Neáu phuï nöõ ñeán xin xuaát gia thì neân baûo hoï côûi boû nhöõng trang phuïc theá tuïc. Neáu hoï nghó: “Coù theå vaøo luùc aáy thoùc gaïo ñaét ñoû, khaát thöïc khoù khaên hoaëc laø giaø beänh caàn ñeán thuoác men, maø phuï nöõ thì khoù ñöôïc nhöõng vaät caàn thieát”, thì neân ñeå gôûi ôû nhaø daân. Neáu phuï nöõ maëc trang phuïc theá tuïc ñeán maø ñeå nguyeân nhö vaäy ñoä hoï xuaát gia thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeå nguyeân trang phuïc theá tuïc xuaát gia.

KHOÂNG ÑÖÔÏC NUOÂI DAÂM NÖÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhöõng phuï nöõ con doøng hoï Thích, hoï Ma-la, hoï Ly-xa, con nhaø haøo quyù daãn theo ngöôøi haàu ñoan chaùnh xuaát gia, roài baûo ngöôøi haàu baùn thaân cho ngöôøi ngoaøi ñeå giuùp mình nuoâi soáng, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: “Ñaáy khoâng phaûi laø ngöôøi xuaát gia maø laø daâm nöõ”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi nuoâi daâm nöõ ñeå giuùp mình nuoâi soáng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp nuoâi daâm nöõ ñeå giuùp mình sinh soáng. Neáu ai nuoâi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø daâm nöõ.

KHOÂNG ÑÖÔÏC BAÛO NGÖÔØI LAØM VÖÔØN BAÙN DAÂM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Theá Toân cheá giôùi khoâng cho nuoâi daâm nöõ thì Tyø-kheo-ni leùn nuoâi phuï nöõ laøm vöôøn, roài ñeå hoï töï baùn thaân ñeå nuoâi mieäng, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ traùch: “Ñaáy khoâng phaûi laø pheùp taéc xuaát gia maø laø daâm nöõ”. Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân.

Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp leùn nuoâi phuï nöõ laøm vöôøn roài baûo hoï baùn daâm ñeå töï nuoâi soáng. Neáu ai nuoâi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø phuï nöõ laøm vöôøn.

CAÀN PHAÛI MAËC YEÁM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni treû tuoåi ñoan chaùnh, nhuõ hoa cuûa coâ ròn söõa, ngöôøi ñôøi thaáy theá ñeàu cöôøi. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät

hoûi, thì coâ ñaùp: - Ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau phaûi may yeám. Caùch may yeám nhö treân ñaõ noùi. Tröôùc heát neân maëc yeám che vuù roài môùi maëc y khaùc. Neáu ai khoâng saém yeám thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu coù maø khoâng maëc cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø yeám (Taêng-kyø-chi). Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, nhö trong nhaân duyeân cuûa Tyø-kheo- ni Baït-ñaø-la ôû treân ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät daïy: “Ta khoâng cho pheùp taém khoûa thaân maø phaûi maëc aùo khi taém. Ñoàng thôøi khoâng cho pheùp khoûa thaân vaøo trong soâng, trong hoà nöôùc ñeå taém maø phaûi maëc aùo taém khi taém. Neáu ai taém khoûa thaân thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu taïi choã vaéng veû khoâng coù ngöôøi thì taém khoûa thaân khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø aùo taém. Keä toùm taét: “Pheùp ngoài, ngoài chieáu tre, Thaét löng vaø maëc vaùy Maëc trang phuïc theá tuïc, Ñoä ngöôøi maëc ñoà ñôøi. Ngöôøi haàu, ngöôøi laøm vöôøn, Saém yeám vaø aùo taém. Heát phaàn ñaàu linh tinh”.

KHOÂNG ÑÖÔÏC DUØNG TAY VOÃ VAØO AÂM HOÄ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy choã ôû cuûa Tyø-kheo-ni chæ caùch choã ôû cuûa ngöôøi theá tuïc qua moät böùc töôøng. Vì taâm duïc sinh khôûi, Tyø-kheo-ni beøn duøng tay voã vaøo aâm hoä cuûa mình. Khi aáy, ngöôøi choàng nghe tieáng lieàn hoûi vôï: - Ñoù laø tieáng gì vaäy? - Khoâng hieåu vì sao maø coù tieáng keâu nhö vaäy? - Ngöôøi xuaát gia naøy tu phaïm haïnh, taâm duïc sinh khôûi khoâng töï kieàm cheá ñöôïc neân voã vaøo aâm hoä maø phaùt ra tieáng keâu nhö theá. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp voã vaøo aâm hoä. Voã nghóa laø duøng tay maø voã. Neáu ai duøng cheùn hoaëc toâ voã ñeå cho laéng dòu taâm duïc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø duøng tay voã vaøo aâm hoä.

KHOÂNG ÑÖÔÏC DUØNG CAO NAÉN NAM CAÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni bò taâm duïc sinh khôûi beøn duøng cao laøm nam caên (döông vaät) roài buoäc döôùi chaân giöôøng. Sau ñoù caên phoøng bò hoûa hoaïn, sôï giöôøng neäm bò chaùy neân ñem ra ngoaøi. Roài coù ngöôøi theá tuïc thaáy hoûa hoaïn, beøn ñi xem xem nôi naøo bò löûa chaùy, phaùt hieän ñöôïc beøn cheâ traùch:

“Vì sao ngöôøi xuaát gia maø laøm chuyeän ñoài baïi naøy”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp duøng cao laøm nam caên. Nam caên baèng cao nghóa laø duøng cao ñeå laøm, hoaëc duøng ñoàng, thieác, chì, baïch laïp, hoaëc raêng, hoaëc saùp ong, ñaïi loaïi laøm caùc loaïi nam caên nhö theá. Neáu ai söû duïng nam caên baèng cao ñeå laøm cho laéng dòu loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø nam caên baèng cao.

CAÙCH LAØM VEÄ SINH AÂM HOÄ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø Ñaïi-aùi-ñaïo ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nöõ nhaân hình (boä phaän sinh duïc cuûa ngöôøi nöõ) xuù ueá coù ñöôïc röûa raùy khoâng? - Ñöôïc röûa. Theá roài, Tyø-kheo-ni röûa beân ngoaøi, nhöng beân trong vaãn coøn xuù ueá, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, hoï hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù ñöôïc röûa beân trong khoâng? - Ñöôïc röûa. Caùch röûa laø röûa vaøo trong chöøng moät loùng tay chöù khoâng ñöôïc saâu hôn möùc ñoù. Neáu nhö röûa saâu hôn möùc ñoù ñeå cho laéng dòu loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø caùch röûa raùy (aâm ñaïo).

CAÙCH DUØNG VAÛI THAÁM KINH NGUYEÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni coù kinh nguyeät khieán cho giöôøng neäm bò dô baån. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñeán baïch vôùi Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Coù theå may moät taám vaûi duøng ñeå thaám kinh nguyeät ñöôïc khoâng? - Ñöôïc, neân duøng mieáng vaûi cuõ ñeå may, nhöng khoâng ñöôïc duøng vaät cöùng, cuõng khoâng ñöôïc duøng vaät caï saâu vaøo aâm hoä ñeå kích thích

daâm duïc, maø neân duøng vaät meàm maïi ñeå che ñöôøng tieåu tieän. Neáu ai duøng vaät cöùng ñeå caï saùt trong aâm hoä cho dòu bôùt loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø caùch duøng taám vaûi thaám kinh nguyeät.

CAÙCH GIAËT VAÛI THAÁM KINH NGUYEÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni ñeán choã taém röûa cuûa phuï nöõ giaët vaùy thaám kinh nguyeät, bò phuï nöõ cheâ traùch: “Sa- moân ni aáy laøm baån choã nöôùc naøy, khieán cho ñoû thaém nhö vaäy ñoù”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñem vaùy thaám kinh nguyeät ñeán choã taém röûa cuûa phuï nöõ ñeå giaët. Neáu ai giaët thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø caùch giaët vaùy thaám kinh nguyeät cuûa phuï nöõ.

KHOÂNG ÑÖÔÏC GIAËT ÑOÀ DÔ CHOÃ ÑAØN OÂNG TAÉM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho ñem ñoà thaám kinh nguyeät ñeán giaët taïi choã taém röûa cuûa phuï nöõ, thì caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem ñeán choã taém röûa cuûa nam töû ñeå giaët. Cuoái cuøng, Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo-ni ñem ñoà thaám kinh nguyeät ñeán giaët taïi choã taém röûa cuûa nam töû

thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø giaët ñoà taïi choã taém cuûa nam töû.

KHOÂNG ÑÖÔÏC GIAËT ÑOÀ DÔ CHOÃ DU KHAÙCH GIAËT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp ñem ñoà thaám kinh nguyeät ñeán giaët taïi choã taém röûa cuûa nam töû thì caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem ñeán choã giaët ñoà cuûa du khaùch ñeå giaët. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Ta khoâng cho pheùp ñem vaùy thaám kinh nguyeät ñeán choã giaët ñoà cuûa haønh khaùch ñeå giaët, maø neân duøng caùi thau hoaëc caùi chaäu saønh ñem ñeán choã vaéng veû ñeå giaët. Khi giaët xong khoâng ñöôïc ñem ñoå nöôùc baån treân ñaát, maø neân ñem ñoå xuoáng khe, laïch, nôi khoâng coù ngöôøi troâng thaáy, roài ñem chieác vaùy aáy phôi khoâ ñeå sau naøy khi caàn seõ duøng ñeán. Neáu Tyø-kheo-ni ñem vaùy thaám kinh nguyeät ñeán choã giaët ñoà cuûa du khaùch maø giaët thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø choã giaët y phuïc cuûa du khaùch.

KHOÂNG ÑÖÔÏC DUØNG AÂM HOÄ HÖÙNG CHOÃ NÖÔÙC XOÁI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni bò loøng duïc sinh khôûi beøn ñöa aâm hoä ra höùng ngay choã nhöõng gioït nöôùc xoái, lieàn bò

xuaát baát tònh (tinh khí), neân taâm sinh nghi ngôø. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñöa aâm hoä ra höùng taïi choã gioït nöôùc xoái. Nöôùc xoái nghóa laø nhöõng gioït nöôùc töø treân cao chaûy xuoáng. Neáu Tyø- kheo-ni muoán taém taïi choã coù nöôùc xoái thì neân duøng taám vaûi che ôû treân. Neáu ai ñöa aâm ñaïo ra höùng ngay choã gioït nöôùc xoái, choã gioït nöôùc maùi nhaø doät ñeå dòu bôùt loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi muoán taém taïi choã gioït nöôùc xoái, choã gioït nöôùc maùi nhaø doät thì khoâng ñöôïc ngöûa thaân mình veà phía gioït nöôùc maø phaûi quay löng laïi. Neáu ai ngöûa thaân mình veà phía gioït nöôùc cho vôi bôùt loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø choã gioït nöôùc xoái".

KHOÂNG ÑÖÔÏC LOÄI NGÖÔÏC DOØNG NÖÔÙC CHAÛY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni xuoáng taém choã doøng nöôùc chaûy xieát, roài loøng duïc sinh khôûi, beøn loäi ngöôïc leân doøng nöôùc, khieán tinh khí bò xuaát ra. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp loäi ngöôïc doøng nöôùc chaûy xieát ñeå cho nöôùc xoaùy vaøo ñöôøng tieåu tieän. Neáu ai ñi ngöôïc leân doøng nöôùc töø treân nuùi ñoå xuoáng, doøng nöôùc ñang chaûy xieát, hoaëc coá yù loäi ngöôïc leân doøng nöôùc ñeå cho vôi bôùt loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi taém taïi doøng nöôùc chaûy xieát khoâng ñöôïc höôùng maët veà phía doøng nöôùc maø neân quay löng laïi. Neáu ai höôùng maët veà phía doøng nöôùc chaûy xieát thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø doøng nöôùc chaûy".

KHOÂNG ÑÖÔÏC DUØNG CUÛ LAØM NAM CAÊN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù Tyø-kheo-ni duøng caùc vaät ñuùt vaøo aâm hoä cho xuaát tinh,

nhö duøng caùc thöù cuû caûi, cuû haønh ñöa vaøo aâm hoä cho xuaát tinh. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm nhö theá. Neáu Tyø-kheo-ni naøo duøng cuû caûi, cuû haønh ñuùt vaøo aâm hoä cho xuaát tinh ñeå laøm dòu bôùt loøng duïc thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø cuû". Keä toùm taét: "Voã aâm hoä, duøng cao, Loùng tay, vaùy kinh nguyeät. Giaët choã phuï nöõ taém, Choã nam töû cuõng vaäy.

934 BOÄ LUAÄT 2

Giaët choã khaùch giaët aùo
Choã nöôùc xoái, doøng chaûy.
Duøng cuû laøm xuaát tinh
Keát thuùc phaàn thöù hai".
KHOÂNG ÑÖÔÏC LAØM YEÁT MA CÖÛ TOÄI TYØ KHEO Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo taäp hoïp maø khoâng bieát laøm yeát-ma cöû toäi, lieàn sai Tyø-kheo-ni laøm. Khi laøm xong, Tyø-kheo-ni sinh taâm nghi ngôø, hoái haän beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi- ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn khieån traùch: "Ñoù laø chuùng ñaùng toân kính, vì sao ngöôi daùm laøm yeát-ma cöû toäi? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo. Neáu trong caùc Tyø-kheo khoâng ai coù theå tuïng ñoïc ñöôïc thì coù theå sai Ni tuïng, vaø khi laøm yeát-ma, neáu khoâng theå laøm ñöôïc thì (Tyø-kheo-ni coù theå) töø xa trao (phaùp yeát-ma) khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo-ni laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng Tyø-kheo ñöôïc laøm yeát-ma cho Tyø-kheo-ni maø khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma.

KHOÂNG ÑÖÔÏC MAËC Y KIEÀU XAÙ DA Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc aáy Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la maëc y Kieàu-xaù-da ñeán nhaø baø con. Treân ñöôøng ñi, gaëp traän möa to khieán thaân theå coâ öôùt suõng, nhìn vaøo thaáy suoát thaân coâ nhö töôïng thuûy tinh. Daân chuùng hieáu kyø vaây quanh ñeán xem, neân ngöôøi ñeä töû y chæ phaûi ñöùng che moät beân cho coâ. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc pheùp maëc y Kieàu-xaù-da. Y Kieàu-xaù-da goàm coù hai loaïi: Moät laø loaïi tô soáng, hai laø loaïi tô deät. Loaïi soáng sôïi moûng manh, loaïi deät thì sôïi ñöôïc saên laïi. Neáu ai maëc y Kieàu- xaù-da baèng tô moûng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu maëc loaïi tô ñöôïc deät daøy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Nhöng Tyø-kheo maëc thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø y Kieàu-xaù-da.

KHOÂNG ÑÖÔÏC MAËC YEÁM MOÛNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø coù ñoâi nhuõ hoa lôùn maø maëc moät lôùp Taêng-kyø-chi (yeám) ñi kinh haønh treân gaùc. Nhöõng ngöôøi theá tuïc töø xa troâng thaáy theá baûo nhau: "Haõy xem kìa, gioáng nhö quaû baàu noåi treân maët nöôùc".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 935

Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, neân may Phuù kieân y (taám vaûi che vai). Taám vaûi che vai naøy ñöôïc gaáp nhieàu lôùp roài buoäc vaøo treân vai. Neáu ai khoâng may, khoâng maëc loaïi naøy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni maëc moät lôùp Taêng-kyø-chi ñi kinh haønh treân choã cao. Nhöng ôû choã vaéng veû thì maëc moät lôùp Taêng-kyø-chi khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø Taêng-kyø-chi”.

KHOÂNG ÑÖÔÏC TRANG ÑIEÅM CHO PHUÏ NÖÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù nhöõng coâ gaùi cuûa doøng hoï Thích, hoï Ma-la, hoï Ly-xa, con gaùi nhaø quyù toäc xuaát gia, raát thieän ngheä trang ñieåm. Roài caùc coâ gaùi laáy choàng, chaøng trai cöôùi vôï ñeàu thueâ hoï trang ñieåm, nhôø ñoù maø ñöôïc aên ngon, neân bò ngöôøi ñôøi nhaïo baùng: “Ñaáy khoâng phaûi laø ngöôøi xuaát gia maø laø nhöõng chuyeân vieân trang ñieåm”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: “Töø nay veà sau khoâng ñöôïc trang ñieåm cho phuï nöõ. Trang ñieåm nghóa laø: chaûi ñaàu, boâi maét, thoa phaán leân maët, sôn moâi v.v... Neáu ai duøng ngheà trang ñieåm ñeå töï nuoâi soáng thì phaïm toäi Vieät tyø- ni. Nhöng neáu bò ñau ñaàu, ñau maét thì ñöôïc boâi thuoác, nhoû thuoác khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø trang ñieåm.

KHOÂNG ÑÖÔÏC TROÀNG HOA ROÀI ÑEM BAÙN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc coâ gaùi thuoäc doøng hoï Thích, hoï Ma-la, gia ñình voïng toäc xuaát gia; hoï troàng hoa Öu-baùt-la, roài haùi ñem ñi baùn. Vì theá bò ngöôøi ñôøi cheâ bai: “Ñaáy khoâng phaûi laø ngöôøi xuaát gia maø laø nhöõng phuï nöõ baùn hoa”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì hoï ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp troàng hoa ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng. Neáu Tyø-kheo-ni troàng hoa Öu-baùt-la ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu vì thaùp, vì cuùng döôøng Phaät maø troàng thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø hoa Öu-baùt-la. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni troàng hoa Tu-maïn-na, cho ñeán Phaät daïy: “Neáu vì thaùp, vì cuùng döôøng Phaät thì khoâng coù toäi”.

936 BOÄ LUAÄT 2

KHOÂNG ÑÖÔÏC XAÂU VOØNG HOA ÑEM BAÙN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho troàng hoa, thì nhöõng Ni coâ xuaát thaân töø hoï Thích, hoï Ma-la beøn keát voøng hoa ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng. Vì theá bò ngöôøi ñôøi chæ trích: “Ñaáy khoâng phaûi laø ngöôøi xuaát gia maø laø nhöõng coâ gaùi baùn voøng hoa”. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp keát voøng hoa. Voøng hoa nhö caùc loaïi: Hoa Öu-baùt-la, hoa Ma-leâ, hoa Tu-maïn-na. Neáu ai keát caùc loaïi voøng hoa naøy ñem baùn ñeå nuoâi soáng thì phaïm toäi Vieät tyø- ni. Nhöng neáu gaëp caùc ngaøy ñaïi hoäi Phaät ñaûn sinh, Phaät thaønh ñaïo, Chuyeån phaùp luaân, kyû nieäm A-nan, La-haàu-la, ngaøy ñaïi hoäi naêm naêm moät laàn, roài ñaøn-vieät noùi: “Thaùnh giaû giuùp con keát voøng hoa naøy”, thì khi aáy,

ñöôïc keát caùc voøng hoa maø khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø keát voøng hoa.

KHOÂNG ÑÖÔÏC XE SÔÏI ÑEM ÑI BAÙN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc coâ gaùi doøng hoï Thích, hoï Ma-la, hoï Ly-xa xuaát gia roài xe sôïi ñem baùn, bò ngöôøi ñôøi mæa mai: "Ñaáy khoâng phaûi laø ngöôøi xuaát gia maø laø nhöõng keû baùn chæ sôïi". Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xe sôïi. Xe sôïi goàm coù caùc loaïi nhö: sôïi kieáp-boái, sôïi soâ-ma, sôïi kieàu-xaù-da, sôïi xaù-na-ma. Neáu ai xe sôïi ñem baùn ñeå nuoâi soáng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu muoán laøm tuùi loïc nöôùc, daây buoäc löng maø xe thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø xe sôïi.

KHOÂNG ÑÖÔÏC HUÛY HOAÏI OAI NGHI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tu-ñeà-na qua ñôøi, baø vôï beøn xuaát gia laøm Tyø-kheo-ni, ngöôøi chuù thöôøng thöôøng mong coâ thoâi tu. Moät hoâm, coâ vaøo thoân khaát thöïc, oâng chuù troâng thaáy ñònh baét veà, coâ lieàn chaïy vaøo moät gia ñình haøo phuù noùi vôùi ngöôøi ñaøn baø: - Coù chuyeän ñoät ngoät, vì coù keû muoán huûy hoaïi phaïm haïnh cuûa toâi. - Taïi sao vaäy? - OÂng chuù muoán toâi boû ñaïo. - Coâ ñöøng sôï, toâi seõ baûo veä coâ. - Toâi muoán trôû veà choã cuûa Hoøa thöôïng. - Coâ muoán ñi thì phaûi caûi trang maëc ñoà theá tuïc môùi coù theå thoaùt

ñöôïc. Theá laø coâ mang xuyeán vaøo coå tay, ñeo voøng vaøng vaøo tai, maëc ñoà theá tuïc, daãn theo boán, naêm ngöôøi tuøy tuøng maø ra ñi. Khi aáy, oâng chuù ñöùng ôû ngoaøi thaáy theá suy nghó: "Ñaây khoâng phaûi laø Tyø-kheo-ni maø laø ngöôøi theá tuïc". Khi coâ veà ñeán truù xöù, caùc Tyø-kheo-ni thaáy theá, lieàn khieån traùch: - Vì sao ngöôi aên maëc nhö theá? - Ngöôøi chuù ñònh baét toâi, vì ñeå töï baûo veä, neân phaûi phöông tieän caûi trang nhö theá naøy. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi-ñaïo laïi ñem vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo-ni aáy ñeán. Khi coâ tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Ngöôi coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao ngöôi huûy hoaïi oai nghi? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp huûy hoaïi oai nghi. Neáu ai quyeát ñònh huûy hoaïi oai nghi thì chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni. Neáu ai vì phöông tieän töï veä maø huûy hoaïi oai nghi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, nhöng vaãn coøn laø Tyø-kheo-ni. Neáu Tyø-kheo-ni naøo quyeát ñònh huûy hoaïi oai nghi thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nhöng neáu vì phöông tieän ñeå töï veä thì khoâng coù toäi. Keä toùm taét: "Yeát-ma, Kieàu-xaù-da, Taêng-kyø-chi, trang ñieåm, Troàng hoa Tu-maïn-na, Keát voøng hoa, xe sôïi. Hoaïi oai nghi sau cuøng, Keát thuùc phaàn thöù ba".

CAÙCH ÑAÄY VAØ MÔÛ NAÉP BAÙT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan- ñaø ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø haøo phuù thì coù moät ngöôøi ñaøn baø bò saåy thai noùi vôùi coâ: - Nhôø coâ ñem vöùt giuøm toâi caùi naøy. - Toâi khoâng theå laøm ñöôïc. - Toâi seõ taëng cho coâ chöøng aáy thöù. Theá

laø coâ laáy baøo thai boû vaøo trong baùt roài ra ñi. Luùc aáy, Ñaïi Ca-dieáp ñi khaát thöïc thöôøng suy nghó nhö sau: “Khi ñöôïc thöùc aên ñaàu tieân ta seõ cuùng döôøng cho Tyø-kheo hoaëc Tyø-kheo-ni”. Do ñoù, luùc thaáy

Tyø-kheo-ni aáy, Ngaøi lieàn baûo: “Laáy baùt laïi ñaây”. Nhöng coâ ta vaãn ñaäy kín khoâng cho xem. Toân giaû beøn goïi laàn nöõa, nhöng coâ cuõng khoâng cho xem. Ñaïi Ca-dieáp voán coù uy phong, lieàn lôùn tieáng goïi. Coâ hoaûng sôï beøn môû naép baùt cho xem. Khi thaáy theá, Toân giaû quôû traùch: “OÂi chao! Vì sao maø ngöôi laøm vieäc aùc naøy?” Ñoaïn, Toân giaû noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc aùc, phi phaùp. Vì sao ngöôi ñaäy baùt laïi (khoâng cho xem?). Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp ñaäy baùt laïi (khoâng cho xem), cuõng khoâng ñöôïc caàm baùt ñeå troáng. Khi khaát thöïc ñaày roài ñaäy laïi maø thaáy Tyø-kheo thì phaûi dôõ ra ñöa cho xem. Neáu ai caàm baùt ñeå troáng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, ñoàng thôøi khi thaáy Tyø-kheo maø khoâng dôõ cho xem cuõng phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø vaán ñeà lieân quan ñeán baùt.

CAÙCH NHAÄN THÍ VAÄT CUÛA NGÖÔØI PHAÏM TOÄI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù vieân ñaïi thaàn vi phaïm phaùp luaät cuûa vua, gia taøi cuûa oâng ñeàu bò sung coâng. Vua beøn sai quaân lính ñeán gìn giöõ. Khi aáy, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø ñi khaát thöïc tuaàn töï ñeán nhaø aáy, baø vôï vieân quan noùi vôùi coâ: - Naøy Thaùnh giaû, choàng toâi phaïm vöông phaùp coù theå bò töû hình, taøi saûn ñeàu bò sung coâng. Toâi coù ít vaät baùu duøng trang ñieåm muoán gôûi cho coâ. Neáu toâi thoaùt cheát thì xin coâ hoaøn laïi, coøn neáu toâi cheát, thì xem nhö toâi ñaõ cuùng döôøng. Theá roài, Tyø-kheo-ni lieàn ñöa baùt, baø kia beøn boû vaät baùu vaøo ñaäy naép laïi, roài coâ böng ñi. Luùc aáy lính giöõ cöûa troâng thaáy beøn hoûi coâ: “Trong baùt coù vaät gì maø khoâng ñöa xem?”. Roài y quaùt naït khieán coâ hoaûng sôï beøn ñöa cho xem. Tyø-kheo-ni nghe ñöôïc chuyeän aáy beøn baïch vôùi Phaät. Cuoái cuøng, khi Phaät hoûi thì coâ ñaùp: - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp boû vaät baùu trong baùt roài ñaäy laïi. Neáu coù ngöôøi vi phaïm quoác phaùp maø chöa bò baét, taøi saûn chöa bò tòch thu, hoï muoán gôûi gaám taøi saûn thì ñöôïc nhaän. Nhöng neáu keû aáy ñaõ bò vua baét, taøi saûn ñaõ bò tòch thu (maø hoï muoán gôûi) thì neân noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp toâi nhaän nhöõng vaät naøy”. Neáu hoï noùi: “Toâi gôûi cho coâ ñeå cuùng cho thaùp, cho Taêng”, thì ñöôïc nhaän. Nhöng khi nhaän roài khoâng ñöôïc ñaäy naép baùt laïi maø phaûi ñeå troáng böng ñi. Neáu

quaân lính hoûi thì neân ñaùp: “Ñaây laø vaät cuûa thaùp, cuûa Taêng, cuûa toâi”. Neáu hoï cho ñi thì toát. Neáu hoï khoâng cho ñi thì phaûi traû laïi cho hoï. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaäy naép baùt.

KHI LAØM CAÀU TIEÂU KHOÂNG ÑÖÔÏC ÑAÄY NAÉP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Tyø-kheo-ni laøm caàu tieâu maø duøng ñoà vaät ñaäy mieäng caàu laïi. Caùc ngöôøi nöõ beøn ñem thai nhi bò cheát boû vaøo trong ñoù. Sau ñoù, coù keû haï tieän Chieân-ñaø-la, dôõ naép caàu ra, thaáy theá, noùi: "Ñaây laø cuûa Tyø-kheo-ni bò saåy thai roài neùm vaøo trong naøy". Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp ñaäy naép caàu tieâu, maø phaûi dôõ ra trong khi laøm. Neáu ñaäy naép caàu tieâu trong khi laøm thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp duøng caàu tieâu".

KHOÂNG ÑÖÔÏC VAØO NHAØ TAÉM THEÁ TUÏC ÑEÅ TAÉM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù coâ gaùi thuoäc doøng hoï Thích, hoï Ma-la xuaát gia, roài vaøo trong nhaø taém theá tuïc ñeå taém, beøn bò keû thanh nieân coân ñoà vaøo phoøng taém huûy hoaïi phaïm haïnh cuûa coâ. Caùc Tyø-kheo-ni beøn noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Cuoái cuøng, Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp vaøo trong nhaø taém theá tuïc. Neáu bò beänh thì ñöôïc ñoát löûa trong phoøng, thoa daàu leân mình roài kyø coï. Neáu Tyø-kheo-ni vaøo nhaø taém theá tuïc ñeå taém thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp taéc vaøo nhaø taém".

KHOÂNG ÑÖÔÏC ÔÛ TAÏI A LUYEÄN NHAÕ Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Ngaøi chöa cheá giôùi, caùc Tyø-kheo-ni ôû nôi A-luyeän-nhaõ, vì trong thoân xoùm chöa coù choã truù. Do ñoù, naêm traêm Tyø-kheo-ni vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo laø Thöôïng thuû phaûi ôû trong vöôøn cuûa nhaø vua. Caùc coâ voán laø con gaùi cuûa doøng hoï Thích, hoï Ma-la coøn son treû, ñoan chaùnh neân caùc thanh nieân trai treû ñaàu ñeâm rình raäp ñeå baét coùc. Tyø-kheo-ni thaáy chuùng lieàn voït leân hö khoâng maø chaïy thoaùt. Ñeán nöûa ñeâm chuùng trôû laïi, hoï cuõng thoaùt ñöôïc. Theá roài, luùc cuoái ñeâm chuùng trôû laïi, trong soá caùc coâ coù ngöôøi chaäm luït, khoâng nhaäp ñònh maø nguû guïc neân khoâng chaïy thoaùt ñöôïc, bò chuùng xaâm phaïm. Ñaïi-aùi-ñaïo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät daïy: "Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo-ni soáng taïi A-luyeän-nhaõ. Nhöng neáu taïi ñoù coù boán chuùng taäp hoïp thuyeát phaùp suoát ñeâm thì ñöôïc ôû, nhöng luùc aáy

khoâng ñöôïc ôû trong boùng toái. Neáu Tyø-kheo-ni soáng nôi A-luyeän-nhaõ thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø soáng taïi A-luyeän-nhaõ".

VAÁN ÑEÀ Y CA HI NA Tyø-kheo thoï y Ca-hi-na khaùc vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni thoï y Ca-hi-na khaùc vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo xaû y Ca-hi-na khaùc vôùi Tyø-kheo- ni. Tyø-kheo-ni xaû y Ca-hi-na khaùc vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo A-ñeà-ha-loã, A-na-ñeà-ha-loã khaùc vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni A-ñeà-ha-loã, A-na-ñeà- ha-loã khaùc vôùi Tyø-kheo. Keä toùm taét: "Ñaäy baùt, baùt ñöïng cuûa, Môû caàu vaøo nhaø taém. Soáng taïi A-luyeän-nhaõ. Tyø-kheo thoï Ca-hi, Khaùc vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo xaû Ca-hi, Khaùc vôùi Tyø-kheo-ni Keát thuùc phaàn thöù tö". VAÁN ÑEÀ

THÖÏC PHAÅM GIÖÕA TAÂNG VAØ NI. Coù nhöõng thöïc phaåm ñoái vôùi Tyø-kheo khoâng thanh tònh nhöng ñoái vôùi Tyø-kheo-ni thì thanh tònh. Coù nhöõng loaïi thöïc phaåm ñoái vôùi Tyø-kheo-ni khoâng thanh tònh, nhöng ñoái vôùi Tyø-kheo thì thanh tònh. Tyø- kheo ñöôïc pheùp sai Tyø-kheo-ni trao thöùc aên cho mình, ngoaïi tröø vaøng baïc, tieàn maët vaø naêm loaïi taùc tònh. Tyø-kheo-ni ñöôïc pheùp nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo, ngoaïi tröø vaøng baïc, tieàn maët vaø naêm loaïi taùc tònh. Coù ba nguyeân nhaân laøm cho maát baûn chaát Tyø-kheo, ñoù laø: Quyeát taâm xaû giôùi; coù toäi thöïc söï bò Taêng truïc xuaát; nam caên chuyeån thaønh nöõ caên. Ñoù goïi laø ba yeáu toá laøm maát baûn chaát Tyø-kheo. Neáu Tyø-kheo bò nam caên bieán thaønh nöõ caên thì neân baûo qua Tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni, nhöng khoâng ñöôïc ôû cuøng phoøng vôùi Tyø-kheo-ni maø phaûi ôû phoøng rieâng. Neáu sau ñoù nöõ caên bieán thaønh nam caên trôû laïi, thì ñöôïc trôû veà vôùi Tyø-kheo Taêng, ñöôïc xem laø moät Tyø-kheo hoaøn toaøn, vaø ñöôïc tính tuoåi ñaïo nhö cuõ. Coù ba nguyeân nhaân laøm cho Tyø-kheo-ni maát baûn chaát Tyø-kheo-ni, ñoù laø: Quyeát taâm huûy hoaïi oai nghi; coù toäi thöïc söï bò Taêng truïc xuaát; nöõ caên bieán thaønh nam caên; nhö trong tröôøng hôïp Tyø-kheo ñaõ noùi ôû treân. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc laøm pheùp taøn thöïc (laøm pheùp ñeå ñöôïc aên theâm), maø chæ ngoài xuoáng moät laàn aên no roài thoâi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 941

CAÙCH SAÉP XEÁP THÖÙ TÖÏ Khi Phaät an truù treân bôø soâng A-kyø-la taïi thaønh Xaù-veä coù ñaøn-vieät môøi hai boä Taêng cuùng döôøng trai phaïn. Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ñeàu muoán qua soâng. Tyø-kheo noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp hai beân cuøng ñi chung thuyeàn”. Theá laø Tyø-kheo cöù hai ngöôøi, ba ngöôøi ngoài treân thuyeàn nheï nhaøng qua soâng. Hoï qua roài, Tyø-kheo-ni môùi ñöôïc qua. Khi qua tôùi nôi laïi phaûi hoûi tuoåi taùc ñeå saép xeáp choã ngoài, thì maët trôøi ñaõ quaù ngoï. Vì theá Ñaïi-aùi-ñaïo maát böõa aên ñoùi laû, Ni sö ñi ñeán choã Theá Toân cuùi ñaàu ñaûnh leã, ñöùng haàu moät beân. Phaät thaáy theá, bieát nhöng vaãn hoûi: “Vì sao maø saéc dieän baø coù veû ñoùi khaùt nhö theá?”. Ni sö beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Töø nay veà sau, trong taùm vò Thöôïng toïa ñaàu phaûi ngoài theo thöù töï ñuùng phaùp, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì tuøy nghi, ai ñeán tröôùc thì ngoài tröôùc. Neáu vaøo dòp naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn coù nhieàu ngöôøi tuï hoäi thì taùm vò Thöôïng toïa ñaàu cuûa Tyø-kheo- ni phaûi ngoài theo thöù töï, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì tuøy yù maø ngoài. Neáu trong taùm ngöôøi ñaàu khoâng ngoài theo thöù töï thì phaïm toäi Vieät tyø-ni”. Cuoái cuøng Theá Toân daïy (toùm taét baèng baøi keä): “Hai chuùng tònh khoâng ñoàng, Hôn nöõa coù ba vieäc, Laøm cho maát baûn chaát, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni. Khoâng taøn, taùm Thöôïng toïa, Keát thuùc phaàn thöù naêm”. Trong phaàn linh tinh cuûa Tyø-kheo thì chín vieäc: “Bieät truï, toûi, oâ duø, xe coä, duøng dao chöõa beänh, giaøy deùp, ngoài chung moät giöôøng, naèm chung moät giöôøng, ca nhaïc” khaùc vôùi Tyø-kheo-ni. Ngoaøi ra möôøi ba vieäc coøn laïi gioáng vôùi Tyø-kheo-ni. Trong phaàn linh tinh thuoäc veà oai nghi thì naêm vieäc: “ÔÛ A-luyeän-nhaõ, vaøo nhaø taém, laøm caàu tieâu, vaù y, chieáu ñan” khaùc vôùi

Tyø-kheo-ni. Ngoaøi ra, caùc vieäc khaùc gioáng vôùi Tyø- kheo-ni. Giôùi kinh cuûa Ni boä goàm naêm traêm hoïc giôùi ñöôïc Ñöùc Theá Toân chia ra thuyeát minh tuaàn töï: Baøi töïa cuûa giôùi kinh; taùm Ba-la-di, möôøi chín Taêng-giaø-baø-thi-sa; ba möôi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà; moät traêm boán möôi moát Ba-daï-ñeà; taùm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni; saùu möôi boán phaùp Chuùng hoïc, baûy phaùp Dieät traùnh; sau cuøng laø baøi keä noùi veà Phaùp vaø tuøy thuaän phaùp. Giôùi boån cuûa Tyø-kheo-ni ñeán ñaây laø heát. ----------

942 BOÄ LUAÄT 2

GHI CHUÙ RIEÂNG VEÀ LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ Ngaøy xöa khi vò aùc vöông taïm thôøi cai trò Trung Thieân Truùc, caùc Sa-moân phaûi laùnh ñi khaép nôi; nhöõng Tyø-kheo tinh thoâng Tam Taïng coøn raát thöa thôùt. Ñeán khi aùc vöông baêng haø, Thieän vöông leân ngoâi, beøn môøi caùc Sa-moân veà nöôùc cuùng döôøng. Luùc aáy, taïi aáp Ba-lieân-phaát coù naêm traêm vò Taêng muoán giaûi quyeát coâng vieäc nhöng khoâng coù Luaät sö, laïi khoâng coù Luaät vaên, khoâng laáy gì ñeå laøm cô sôû, lieàn sai ngöôøi ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn cheùp ñöôïc baûn luaät coøn truyeàn ñeán ngaøy nay (töùc boä Luaät naøy ñaây). Phaùp Hieån toâi cheùp ñöôïc baûn luaät naøy baèng chöõ Phaïn taïi Tinh xaù Thieân Vöông, phía Nam thaùp A-duïc vöông, aáp Ba-lieân-phaát, nöôùc Ma- kieät-ñeà, roài ñem veà Döông Chaâu. Theá roài, toâi cuøng Thieàn sö (Phaät-baø- baït-ñaø-la) dòch töø chöõ Phaïn sang chöõ Taàn (Haùn), taïi chuøa Ñaáu Tröôøng, töø thaùng möôøi moät naêm Bính Thìn, nieân hieäu Nghóa Hi thöù möôøi hai (416) ñôøi Taán ñeán cuoái thaùng hai naêm Nghóa Hi thöù möôøi boán (418) thì hoaøn thaønh; do ñoù ghi laïi ñoâi doøng ñeå bieát. Sau khi Phaät Neâ-hoaøn, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp taäp hoïp caùc vò Ñaïi sö tinh thoâng taùm vaïn Phaùp taïng ñeå keát taäp Luaät Taïng. Theá roài, sau khi Ñaïi Ca-dieáp nhaäp dieät, Toân giaû A-nan laïi keá theá giöõ gìn ñaày ñuû taùm vaïn Phaùp taïng. Keá ñeán Toân giaû Maït-ñieàn-ñòa cuõng giöõ gìn ñaày ñuû taùm vaïn Phaùp taïng. Keá ñeán Toân giaû Xaù-na-baø-tö cuõng giöõ gìn ñaày ñuû taùm vaïn Phaùp ta- ïng. Keá ñeán, Toân giaû Öu-ba-quaät-ña (ngöôøi ñöôïc Theá Toân thoï kyù laø Phaät Voâ Töôùng, nhö trong nhaân duyeân haøng ma ñaõ noùi roõ) khoâng theå giöõ gìn ñaày ñuû taùm vaïn Phaùp taïng, do ñoù maø phaùt sinh ra teân cuûa naêm boä phaùi. Ñaàu tieân, Ñaøm-ma-quaät-ña laäp rieâng ra moät boä. Tieáp theo, Di-sa-taéc laäp rieâng ra moät boä. Tieáp theo, Ca-dieáp-duy laïi laäp ra moät boä. Tieáp theo laø Taùt-baø-ña maø Taùt-baø-ña nöôùc Taán (Haùn) dòch laø Thuyeát Nhaát Thieát Höõu, nghóa laø yù nghóa vaø toâng chæ cuûa caùc boä treân ñeàu chuû tröông khaùc nhau. Boä Taùt-baø-ña cho thaân trung aám trong ba giai ñoaïn quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai ñeàu coù tính caùch khaùc nhau, do ñoù maø goïi Nhaát thieát höõu. Theá roài, naêm boä naøy laäp ra thuyeát rieâng, ai naáy ñeàu töï cho chuû tröông cuûa mình laø ñuùng. Khi aáy, vua A-duïc suy nghó: “Nay ta phaûi laøm sao ñeå bieát ai laø ñuùng, ai laø sai?”. Theá roài vua hoûi chö Taêng laøm caùch naøo ñeå phaùn ñoaùn phaùp Phaät, thì hoï cho bieát laø phaûi theo nguyeân taéc ña soá. Vua noùi: “Neáu vaäy thì phaûi ruùt thaêm ñeå bieát beân naøo nhieàu ngöôøi”. Ñoaïn, vua cho tieán haønh vieäc ruùt thaêm vaø keát quaû nhöõng ngöôøi theo quan ñieåm cuõ nhieàu nhaát. Vì

hoï thuoäc soá ñoâng neân goïi laø Ma Ha Taêng Kyø, nghóa laø ñaïi chuùng hay chuùng lôùn.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 40 943

PHAÄT NOÙI KINH TOÄI BAÙO NAËNG NHEÏ VEÀ VIEÄC PHAÏM GIÔÙI Toâi nghe nhö vaày: Moät thuôû noï, Phaät truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy vaøo buoåi xeá, Toân giaû Muïc-lieân xaû thieàn ñònh, ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Taâm con coù ñieàu nghi ngôø, nay xin hoûi Theá Toân, mong Theá Toân chuaån thuaän. - Ta cho pheùp oâng hoûi, roài ta seõ traû lôøi cho oâng. - Baïch Theá Toân! Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni khoâng coù taâm hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi chuùng hoïc, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ba- daï-ñeà, Thaâu-lan-giaù, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-la-di thì maéc bao nhieâu toäi loãi baát lôïi? Kính mong Theá Toân haõy chæ roõ. - Naøy Muïc-lieân haõy laéng nghe, laéng nghe! Ta seõ noùi roõ ñeå oâng bieát. Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi chuùng hoïc, thì nhö Töù Thieân Vöông thoï naêm traêm tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø chín traêm ngaøn naêm. Naøy Muïc-lieân, neáu Tyø-kheo... khoâng bieát hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, thì gioáng nhö chö Thieân ôû coõi trôøi Ba Möôi Ba thoï moät ngaøn tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø ba öùc saùu möôi ngaøn naêm. Naøy Muïc-lieân, neáu Tyø-kheo... khoâng bieát hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi Ba-daï-ñeà, thì gioáng nhö chö Thieân ôû coõi trôøi Daï- ma thoï hai ngaøn tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø hai möôi öùc boán möôi ngaøn naêm. Naøy Muïc-lieân, neáu Tyø-kheo... khoâng bieát hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, thì gioáng nhö chö Thieân ôû coõi trôøi Ñaâu-suaát thoï boán ngaøn tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø naêm möôi öùc saùu möôi ngaøn naêm. Naøy Muïc-lieân, neáu Tyø-kheo... khoâng bieát hoå theïn coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi Taêng-giaø-baø-thi-sa thì gioáng nhö chö Thieân ôû coõi trôøi Baát Kieâu Laïc (Hoùa Laïc Thieân) thoï taùm ngaøn tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø hai traêm ba möôi öùc boán möôi ngaøn naêm. Naøy Muïc-lieân, neáu Tyø-kheo... khoâng bieát hoå theïn, coi thöôøng lôøi Phaät daïy, phaïm giôùi Ba-la-di, thì gioáng nhö chö Thieân ôû coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi thoï möôøi saùu ngaøn tuoåi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc maø theo caùch tính cuûa nhaân gian laø chín traêm hai möôi moát öùc saùu möôi ngaøn naêm.

944 BOÄ LUAÄT 2

Khi aáy, Toân giaû Muïc-lieân nghe Phaät tuyeân thuyeát nhö vaäy, lieàn hoan hyû phuïng haønh; roài Toân giaû ñoïc keä:

“Vì nguyeân nhaân khi aùc.
Do nguyeân nhaân tu thieän,
Nhôø theá sinh leân trôøi.
Nöông vaøo ñaây tu phöôùc,

Lìa aùc ñöôïc giaûi thoaùt.
Khoâng kheùo quaùn nhaân duyeân,
Thaân hoaïi vaøo ñòa nguïc”.
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 72

MA HA TAÊNG KYØ
LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO
GIÔÙI BOÅN
SOÁ 1426
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1426

MA HA TAÊNG KYØ
LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO GIÔÙI BAÛN
Haùn dòch: Ñôøi Ñoâng Taán, Tam taïng
Phaät Ñaø Baït Ñaø La, ngöôøi Thieân Truùc
SAÙU PHAÙP CAÀN GHI NHÔÙ 1. Phaûi bieát soá ngaøy trong thaùng, nhö ngaøy moàng moät, moàng hai, cho ñeán ngaøy möôøi boán, möôøi laêm, hoaëc thaùng ñuû hay thaùng thieáu, ñeàu phaûi bieát. 2. Saùng sôùm phaûi tính toaùn vieäc thí thöïc: “Neáu hoâm nay ñöôïc thöùc aên thì ta neân cuùng döôøng cho thaày A, neáu thaày A khoâng baèng loøng nhaän thì ta seõ aên” (noùi ba laàn nhö vaäy). 3. Haèng ngaøy phaûi ghi nhôù veà soá haï laïp cuûa mình laø bao nhieâu. 4. Phaûi ghi nhôù soá y mình phaûi gìn giöõ vaø soá y mình ñaõ tònh thí. 5. Phaûi nhôù laø khoâng ñöôïc aên vôùi moät chuùng rieâng (moät nhoùm ngöôøi rieâng ngoaøi chuùng Taêng). 6. Phaûi nhôù laø mình coù beänh hay khoâng coù beänh.

GIÔÙI BAÛN CUÛA ÑAÏI TYØ KHEO THUOÄC BOÄ LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ (Vò yeát-ma baét ñaàu noùi:) - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Moät thaùng cuûa muøa Ñoâng ñaõ troâi qua, thieáu moät ñeâm, nhöng thöøa moät ñeâm ñoái vôùi ba thaùng coøn laïi. Söï giaø cheát ñaõ ñeán gaàn, phaùp Phaät saép huûy dieät. Caùc Ñaïi ñöùc vì söï ñaït ñaïo caàn phaûi moät loøng tinh taán. Vì sao? Vì chö Phaät nhôø moät loøng tinh taán maø ñaït ñöôïc Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng, huoáng gì laø caùc phaùp

948 BOÄ LUAÄT 2

trôï ñaïo khaùc.
Nhöõng ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc ñaõ ra roài, vaäy Taêng nay hoäi hoïp tröôùc heát laø ñeå laøm gì?
(Moät ngöôøi ñaùp): Ñeå Boá-taùt tuïng giôùi.
Caùc Ñaïi ñöùc naøo khoâng ñeán thì Tyø-kheo (nhaän duïc cuûa hoï) haõy trình baøy söï gôûi duïc vaø thanh tònh (cuûa hoï vôùi ñaïi chuùng).
Coù ai nhaän söï chuùc thænh cuûa Tyø-kheo-ni khoâng?
(Neáu khoâng thì ñaùp): Khoâng coù Tyø-kheo-ni chuùc thænh.

Chaáp ñoâi baøn tay laïi
Ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân
Giôø toâi saép tuïng giôùi
Taêng haõy laéng loøng nghe.
Duø cho phaïm toäi nhoû
Phaûi heát söùc lo sôï
Coù toäi quyeát saùm hoái
Veà sau ñöøng taùi phaïm.
Taâm nhö ngöïa ruoåi dong
Phoùng daät khoù kìm cheá
Phaät daïy: gìn giôùi haïnh
Nhö naém daây cöông chaéc.
Lôøi naøy töø kim khaåu
Ngöôøi thieän caàn phaûi tin
Loøng tin nhö ngöïa thuaàn
Phaù ñöôïc quaân phieàn naõo.
Neáu ai chaúng vaâng lôøi
Cuõng khoâng öa thích giôùi
Ngöôøi aáy nhö ngöïa chöùng
Cheát trong quaân phieàn naõo.
Ngöôøi giöõ giôùi kieân coá
Nhö traâu mao giöõ ñuoâi
Buoäc taâm khoâng phoùng daät
Nhö khæ bò xieàng giöõ.
Ngaøy ñeâm thöôøng tinh taán
Caàu trí tueä chaân thaät
Thì ñôøi soáng ngöôøi naøy
Trong ñaïo ñöôïc thanh tònh.
Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi laêm,
Boá-taùt tuïng giôùi. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, thì Taêng haõy nhaát taâm

laéng nghe, cuøng nhau Boá-taùt tuïng giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Hoâm nay laø ngaøy Boá-taùt tuïng giôùi. Taêng haõy nhaát taâm laéng nghe. Neáu ai coù toäi thì phaûi phaùt loà, khoâng coù toäi thì im laëng. Vì im laëng maø bieát caùc Ñaïi ñöùc thanh tònh; nhö moät Tyø-kheo ñöôïc ai hoûi ñieàu gì thì phaûi nhö thaät traû lôøi. Cuõng vaäy, Tyø-kheo naøo ôû trong chuùng khi ñöôïc hoûi ba laàn, nhôù bieát mình coù toäi maø khoâng phaùt loà thì phaïm toäi coá yù voïng ngöõ. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Phaät daïy, coá yù voïng ngöõ laø phaùp chöôùng ñaïo. Theá neân, Tyø-kheo naøo muoán ñöôïc thanh tònh thì khi nhôù mình coù toäi caàn

phaûi phaùt loà. Vì phaùt loà thì an oån, khoâng phaùt loà thì toäi caøng theâm naëng. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong baøi töïa cuûa giôùi kinh, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn nhö vaäy). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø boán giôùi Ba-la-di, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu Tyø-kheo ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Taêng hoøa hôïp, khoâng traû giôùi, giôùi sa suùt, khoâng rôøi khoûi Taêng ñoaøn maø haønh daâm vôùi ngöôøi khaùc, thaäm chí vôùi caû loaøi suùc sinh, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba- la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng. Baáy giôø, Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, nhaèm ngaøy hai möôi baûy thaùng möôøi moät cuûa muøa Ñoâng, naêm thöù naêm sau khi thaønh Phaät. Sau böõa côm, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Ñoâng, luùc boùng xeá ñoä moät ngöôøi röôõi, vì tröôûng laõo Da-xaù con cuûa Ca-lan-ñaø maø cheá ra giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá thì phaûi tuøy thuaän chaáp haønh. Ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän. 2. Neáu Tyø-kheo laáy troäm vaät cuûa ngöôøi khaùc trong thoân xoùm hay choã ñaát troáng, roài tuøy theo vaät laáy troäm maø nhaø vua hoaëc baét, hoaëc gieát, hoaëc troùi, hoaëc truïc xuaát, khieån traùch: “OÂi, nam töû! Ngöôi laø quaân troäm cöôùp, laø keû ngu si”, thì Tyø-kheo aên troäm aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng. Luùc naøy, Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, vaøo ngaøy moàng möôøi thaùng möôøi cuûa muøa Ñoâng, naêm thöù saùu sau khi thaønh ñaïo. Sau böõa aên, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Ñoâng, luùc boùng chieàu ñoä moät ngöôøi röôõi, vì tröôûng laõo Ñaït-nò-giaø con cuûa ngöôøi thôï goám - coù vieäc lieân quan ñeán vua Bình Sa vaø Tyø-kheo maëc y phaán taûo - maø cheá ra giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá thì phaûi tuøy thuaän chaáp haønh. Ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän. 3. Neáu Tyø-kheo töï tay mình gieát ngöôøi, hoaëc ñi tìm dao ñöa cho

ngöôøi ta töï saùt, khuyeán khích cheát, ca ngôïi söï cheát, noùi: “OÂi! Laøm ngöôøi soáng maø khoán khoå thì thaø cheát coøn toát hôn”, trong taâm suy nghó tìm ñuû moïi caùch ca ngôïi cheát laø thích thuù, nhaân ñoù maø ngöôøi kia cheát chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng. Baáy giôø, Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, vaøo ngaøy hai möôi boán thaùng möôøi cuûa muøa Ñoâng, naêm thöù saùu sau khi thaønh Phaät. Tröôùc böõa aên, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Baéc, luùc boùng xeá ñoä moät ngöôøi röôõi, vì caùc Tyø-kheo nuoâi beänh lieân quan ñeán vieäc ngoaïi ñaïo Loäc Tröôïng (saùt haïi caùc Tyø-kheo) maø cheá ra giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá thì phaûi tuøy thuaän chaáp haønh. Ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän. 4. Neáu Tyø-kheo chöa bieát, chöa thaáy maø töï xöng: “Toâi ñaõ ñöôïc Thaùnh phaùp hôn ngöôøi, coù tri kieán thuø thaéng, toâi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy”, sau ñoù, hoaëc bò kieåm tra, hoaëc khoâng bò kieåm tra veà vieäc phaïm toäi, maø vì muoán mình thanh tònh neân noùi nhö sau: “Thöa tröôûng laõo, toâi khoâng bieát maø noùi bieát, khoâng thaáy maø noùi thaáy, ñoù laø nhöõng lôøi hö doái khoâng thaät”, thì Tyø-kheo naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng, tröø taêng thöôïng

maïn. Luùc naøy, Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, vaøo ngaøy möôøi ba thaùng möôøi moät cuûa muøa Ñoâng, naêm thöù saùu sau khi thaønh Phaät. Sau böõa aên, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Ñoâng, luùc ñoù boùng chieàu ñoä ba ngöôøi röôõi, vì caùc Tyø-kheo ôû thoân xoùm vaø caùc Tyø-kheo taêng thöôïng maïn maø cheá ra giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá thì phaûi tuøy thuaän chaáp haønh. Ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong boán giôùi Ba-la-di, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn nhö vaäy). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Sau ñaây laø möôøi ba giôùi Taêng-giaø-baø-thi-sa, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu Tyø-kheo coá yù laøm cho xuaát tinh - ngoaïi tröø trong giaác moäng- thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 2. Neáu Tyø-kheo, do taâm daâm bò kích thích, beøn duøng thaân mình coï xaùt vôùi thaân ngöôøi nöõ, hoaëc naém tay, hoaëc naém toùc, hoaëc naém caùc boä phaän khaùc nôi cô theå cuûa hoï coï xaùt ñeå tìm laïc thuù, thì phaïm toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa. 3. Neáu Tyø-kheo, do taâm daâm bò kích thích, neân noùi vôùi ngöôøi nöõ

baèng nhöõng lôøi baån thæu, baûo hoï tuøy thuaän haønh daâm vôùi mình nhö nam nöõ treû tuoåi, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 4. Neáu Tyø-kheo, vì taâm duïc kích thích, ôû tröôùc ngöôøi nöõ khen ngôïi vieäc hoï töï hieán thaân cho mình, noùi: “Naøy chò (hay em), neáu chò hieán daâng söï daâm duïc cho vò Sa-moân giöõ giôùi thanh tònh, haønh phaùp thieän, tu phaïm haïnh nhö toâi, ñoù laø söï daâng hieán baäc nhaát”, thì phaïm toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa. 5. Neáu Tyø-kheo nhaän laøm söù giaû ñeå taùc hôïp cho nam nöõ thaønh vôï choàng, hay tö thoâng vôùi nhau trong choác laùt, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa. 6. Neáu Tyø-kheo töï ñi xin vaät lieäu veà laøm phoøng, khoâng coù thaân chuû giuùp ñôõ thì phaûi truø tính laøm phoøng chieàu daøi möôøi hai gang tay Phaät, chieàu roäng baûy gang tay Phaät. Ñoàng thôøi phaûi môøi caùc Tyø-kheo ñeán chæ choã laøm phoøng, nôi aáy khoâng coù tai naïn, khoâng coù phöông haïi. Neáu Tyø-kheo töï ñi xin vaät lieäu veà laøm phoøng, khoâng coù thaân chuû giuùp ñôõ, maø laøm choã coù tai naïn, coù phöông haïi, cuõng khoâng môøi caùc Tyø-kheo ñeán chæ choã ñeå laøm phoøng, laïi laøm quaù quy ñònh, thì phaïm toäi Taêng-giaø- baø-thi-sa. 7. Neáu Tyø-kheo laøm phoøng lôùn coù thaân chuû giuùp ñôõ, cuõng phaûi daãn caùc Tyø-kheo ñeán chæ choã ñeå laøm phoøng, nôi aáy khoâng coù tai naïn, khoâng coù phöông haïi. Neáu Tyø-kheo laøm phoøng lôùn coù thaân chuû giuùp ñôõ maø laøm ôû choã coù tai naïn, coù phöông haïi, cuõng khoâng môøi caùc Tyø-kheo ñeán chæ choã laøm phoøng, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 8. Neáu Tyø-kheo vì giaän döõ khoâng vui maø vu khoáng Tyø-kheo thanh tònh voâ toäi laø phaïm toäi Ba-la-di moät caùch voâ caên cöù, muoán phaù hoaïi haïnh thanh tònh cuûa Tyø-kheo aáy, roài sau ñoù hoaëc bò kieåm tra, hoaëc khoâng bò kieåm tra, Tyø-kheo naøy beøn noùi: “ Vieäc aáy khoâng coù caên cöù, vì töùc giaän neân toâi

noùi nhö vaäy”, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 9. Neáu Tyø-kheo vì töùc giaän khoâng vui, roài duøng moät vieäc nhoû thuoäc laõnh vöïc khaùc khoâng phaûi Ba da di ñeå vu caùo Tyø-kheo khaùc phaïm toäi Ba-la-di, nhaèm phaù hoaïi phaïm haïnh cuûa vò aáy, roài sau ñoù, hoaëc bò kieåm tra, hoaëc khoâng bò kieåm tra, beøn noùi: “Vì töùc giaän neân toâi ñem moät vieäc nhoû thuoäc laõnh vöïc khaùc ñeå vu caùo”, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 10. Neáu Tyø-kheo vì muoán phaù söï hoøa hôïp cuûa Taêng, neân coá gaéng tìm moïi caùch ñeå phaù vieäc cuûa Taêng, gaây neân tranh chaáp laãn nhau, thì caùc Tyø-kheo neân can giaùn: “Tröôûng laõo ñöøng vì muïc ñích phaù söï hoøa hôïp cuûa Taêng maø tìm ñuû moïi caùch ñeå phaù vieäc cuûa Taêng, gaây ra tranh chaáp laãn nhau. Tröôûng laõo neân hôïp taùc vôùi Taêng (cuøng laøm vieäc vôùi Taêng).

952 BOÄ LUAÄT 2

Vì sao? Vì Taêng coù hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, gioáng nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, cuøng hoïc moät giaùo phaùp, ñieàu gì ñuùng phaùp thì baûo laø ñuùng phaùp moät caùch roõ raøng, thì môùi soáng an laïc”. Khi can giaùn nhö vaäy maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì phaûi can giaùn ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Baáy giôø, boû thì toát, neáu khoâng boû, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 11. Neáu moät, hai, hoaëc nhieàu Tyø-kheo ñoàng yù töông trôï Tyø-kheo khaùc, cuøng noùi, cuøng yù kieán, muoán phaù söï hoøa hôïp cuûa chuùng Taêng, roài luùc aáy caùc Tyø-kheo can giaùn, thì vò Tyø-kheo ñoàng loõa naøy noùi: “Tröôûng laõo, ñöøng noùi vieäc toát xaáu cuûa Tyø-kheo aáy. Vì sao? Vì vò aáy laø Tyø-kheo noùi ñuùng phaùp, noùi ñuùng luaät. Nhöõng gì vò aáy thaáy vaø noùi ra ñeàu coù theå chaáp nhaän ñöôïc. Chuùng toâi cuõng coù theå chaáp nhaän. Vò Tyø-kheo aáy bieát môùi noùi, chöù khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi”, thì caùc Tyø-kheo neân can giaùn: “Tröôûng laõo ñöøng noùi ñoù laø vò Tyø-kheo noùi ñuùng phaùp, noùi ñuùng luaät. Vì sao? Vì vò naøy khoâng phaûi laø Tyø-kheo noùi ñuùng phaùp, noùi ñuùng luaät. Naøy tröôûng laõo, thaày ñöøng hoã trôï vieäc phaù Taêng maø phaûi vui veû hoã trôï vieäc Taêng hoøa hôïp. Vì sao? Vì Taêng coù hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp nhau, nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, cuøng hoïc moät giôùi phaùp, ñieàu gì ñuùng phaùp thì baûo laø ñuùng phaùp moät caùch roõ raøng, thì môùi soáng an laïc”. Khi can giaùn nhö vaäy maø boû thì toát, neáu khoâng boû, thì neân can giaùn ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Baáy giôø, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 12. Neáu Tyø-kheo noùi naêng ngang ngaïnh, roài caùc Tyø-kheo cuøng soáng chung trong giôùi phaùp chæ baûo ñuùng phaùp, ñuùng luaät maø laïi noùi böôùng bænh: “Tröôûng laõo, thaày ñöøng noùi veà vieäc toát xaáu cuûa toâi. Toâi cuõng khoâng noùi veà vieäc toát xaáu cuûa thaày”, thì caùc Tyø-kheo neân can giaùn: “Tröôûng laõo, khi caùc Tyø-kheo cuøng soáng chung trong giaùo phaùp chæ baûo ñuùng phaùp, ñuùng luaät, thì thaày khoâng neân khoâng coâng nhaän, maø traùi laïi thaày cuõng phaûi chæ baûo caùc Tyø-kheo khaùc ñuùng phaùp, ñuùng luaät. Vì sao? Vì caùc ñeä töû cuûa Ñöùc Nhö Lai coù chæ baûo laãn nhau, can giaùn laãn nhau, cuøng xuaát toäi cho nhau, thì phaùp thieän môùi taêng tröôûng”. Khi can giaùn nhö vaäy maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì neân can giaùn ñeán laàn thöù

hai, thöù ba. Baáy giôø, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. 13. Neáu Tyø-kheo soáng nöông töïa vaøo thaønh aáp xoùm laøng maø laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta, laøm nhöõng vieäc xaáu xa, laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta ai cuõng thaáy, cuõng nghe, laøm nhöõng vieäc xaáu xa ai cuõng thaáy, cuõng nghe, thì caùc Tyø-kheo neân can giaùn: "Tröôûng laõo, thaày ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta, laøm nhöõng vieäc xaáu; laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta ai cuõng thaáy

cuõng nghe, laøm nhöõng vieäc xaáu ai cuõng thaáy cuõng nghe. Thaày haõy ñi ñi, khoâng neân ôû ñaây nöõa". Theá roài, thaày Tyø-kheo aáy noùi: "Taêng thieân vò, thuø haän, sôï haõi vaø ngu si. Vì sao? Vì coù caùc Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Baáy giôø, caùc Tyø-kheo neân can giaùn: "Naøy tröôûng laõo, thaày ñöøng noùi: "Taêng thieân vò, thuø haän, sôï haõi vaø ngu si. Coù caùc Tyø-kheo ñoàng toäi nhö nhau maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Vì sao vaäy? Vì Taêng khoâng thieân vò, thuø haän, sôï haõi vaø ngu si. Naøy tröôûng laõo, thaày ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta, laøm nhöõng vieäc xaáu; laøm hoen oá nhaø ngöôøi ta ai cuõng thaáy cuõng nghe, laøm nhöõng vieäc xaáu ai cuõng thaáy cuõng nghe. Thaày haõy ñi ñi, ñöøng ôû ñaây nöõa". Khi can giaùn nhö vaäy maø boû thì toát, neáu khoâng boû thì can giaùn ñeán laàn thöù hai thöù ba. Baáy giôø, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Naøy caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong möôøi ba phaùp Taêng-giaø-baø- thi-sa. Chín phaùp ñaàu heã laøm laø phaïm toäi, coøn boán phaùp sau phaûi ñeán ba laàn can giaùn (maø khoâng boû môùi coù toäi). Neáu Tyø-kheo phaïm moät toäi naøo, thì tuøy theo thôøi gian che giaáu, (Taêng) neân cho haønh phaùp Ba-lôïi-baø-sa (bieät truù). Khi haønh phaùp Ba-lôïi-baø-sa xong, phaûi haønh phaùp Ma-na-ñoûa (yù hyû) saùu ngaøy, saùu ñeâm giöõa Taêng. Khi haønh phaùp Ma-na-ñoûa xong phaûi xuaát toäi ôû giöõa hai möôi vò Taêng. Neáu thieáu moät ngöôøi khoâng ñuû hai möôi ngöôøi, thì Tyø-kheo aáy khoâng ñöôïc xuaát toäi maø caùc Tyø-kheo coøn bò khieån traùch. Vieäc ñoù theo nguyeân taéc laø nhö vaäy. Nay xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc, ôû trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc ôû trong ñaây thanh tònh neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø hai phaùp Baát ñònh, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi ngöôøi nöõ ôû choã che khuaát, choã coù theå haønh daâm ñöôïc, roài moät Öu-baø-di ñaùng tin caäy trình baøy laïi chính xaùc moät trong ba phaùp: hoaëc Ba-la-di, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daï-ñeà; ñoàng thôøi vò Tyø-kheo aáy töï noùi: "Toâi ngoài choã aáy", thì Taêng neân caên cöù vaøo lôøi trình baøy chính xaùc cuûa Öu-baø-di ñaùng tin kia maø tröøng trò moät trong ba phaùp: hoaëc Ba-la-di, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daï-ñeà. Ñaây laø phaùp Baát ñònh thöù nhaát. 2. Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi ngöôøi nöõ ôû choã troáng traûi, khoâng theå haønh daâm ñöôïc, roài coù moät Öu-baø-di ñaùng tin caäy trình baøy

laïi ñuùng söï thaät moät trong hai phaùp: hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daï-ñeà, ñoàng thôøi vò Tyø-kheo aáy töï noùi: “Toâi ngoài choã aáy”, thì Taêng neân tuøy theo lôøi trình baøy ñuùng söï thaät cuûa Öu-baø-di ñaùng tin caäy maø trò phaït thích ñaùng moät trong hai phaùp: hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daï- ñeà. Ñaây laø phaùp Baát ñònh thöù hai. Naøy caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong hai phaùp Baát ñònh, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc ôû trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc ôû trong ñaây thanh tònh neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu thôøi gian saém y ñaõ heát, y Ca-hi-na cuõng ñaõ xaû maø Tyø-kheo nhaän ñöôïc y thöøa (ngoaøi ba caùi phaùp ñònh) thì ñöôïc pheùp caát giöõ trong voøng möôøi ngaøy. Neáu caát giöõ quaù thôøi gian aáy, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 2. Neáu thôøi gian saém y ñaõ heát, y Ca-hi-na cuõng ñaõ xaû, maø Tyø-kheo rôøi moät trong ba y, nguû taïi choã khaùc, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø Taêng yeát-ma cho pheùp. 3. Neáu thôøi gian saém y ñaõ heát, y Ca-hi-na cuõng ñaõ xaû, khi aáy ñöôïc vaûi phi thôøi maø Tyø-kheo caàn duøng thì neân laáy, roài töùc toác may thaønh y ñeå maëc. Neáu chöa ñuû maø coù choã hy voïng (tìm ñöôïc theâm) thì ñöôïc pheùp caát trong voøng moät thaùng, ñeå ñôïi cho ñuû. Neáu quaù thôøi gian aáy thì duø ñuû hay khoâng ñuû ñeàu phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 4. Neáu Tyø-kheo laáy y cuûa Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø trao ñoåi. 5. Neáu Tyø-kheo sai Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp giuõ, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 6. Neáu Tyø-kheo theo cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán xin y, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø tröôøng hôïp daëc bieät. Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø tröôøng hôïp bò maát y. 7. Neáu Tyø-kheo bò maát y thì khi aáy ñöôïc theo cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán xin y. Neáu hoï cho moät caùch haøo phoùng thì ñöôïc laáy toái Ña-laø hai caùi (y treân vaø y döôùi). Neáu laáy quaù giôùi haïn thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 8. Neáu cö só hay vôï cö só vì Tyø-kheo chuaån bò giaù tieàn saém y, roài töï nhuû: “Ta chuaån bò soá tieàn nhö theá ñeå mua y nhö theá cho Tyø-kheo Moã giaùp”, theá nhöng, vò Tyø-kheo naøy tröôùc ñoù khoâng ñöôïc môøi, maø vì thích

ñeïp, beøn ñeán nhaø cö só, khuyeân: “Laønh thay cö só! OÂng (baø) haõy duøng soá tieàn saém y nhö theá mua chieác y maøu saéc nhö theá cho toâi”, thì khi ñöôïc y, phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 9. Neáu cö só hay vôï cö só, vì Tyø-kheo, chuaån bò soá tieàn saém y, roài baøn nhau: “Chuùng ta chuaån bò soá tieàn saém y nhö theá ñeå mua chieác y nhö theá cho Tyø-kheo Moã giaùp”, trong khi vò Tyø-kheo aáy tröôùc ñoù khoâng ñöôïc môøi, maø vì thích ñeïp, neân ñeán nhaø cö só, khuyeân: “Laønh thay caùc cö só! Caùc vò ñaõ ñeå daønh tieàn saém y nhö theá, vaäy haõy cuøng nhau mua

moät chieác y maøu saéc nhö theá cho toâi", thì khi ñöôïc y, phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 10. Neáu vua hay ñaïi thaàn, vì Tyø-kheo, sai söù ñem tieàn saém y ñeán ñöa cho Tyø-kheo aáy, roài söù giaû ñeán, noùi: "Soá tieàn saém y naøy laø cuûa vua, cuûa ñaïi thaàn (Moã giaùp) ñöa ñeán cho Toân giaû, xin Toân giaû nhaän cho", thì baáy giôø, Tyø-kheo neân noùi: "Toâi khoâng ñöôïc nhaän tieàn saém y. Neáu ñöa y thích hôïp thì toâi môùi nhaän ñöôïc". Neáu söù giaû hoûi: "Toân giaû coù ngöôøi giuùp vieäc khoâng?", maø Tyø-kheo thaáy caàn y, thì neân chæ ngöôøi laøm vöôøn hoaëc Öu-baø-taéc cho söù giaû vaø noùi: "Ngöôøi ñoù thöôøng hay giuùp vieäc cho Tyø-kheo". Söù giaû khi aáy neân ñeán ngöôøi ñoù khuyeán duï: "Laønh thay vò chaáp söï! Nhôø oâng nhaän soá tieàn saém y naøy ñeå mua y nhö theá cho Tyø-kheo Moã giaùp. Khi naøo Tyø-kheo aáy ñeán laáy y, thì oâng ñöa giuùp cho". Gôûi gaám xong, söù giaû neân trôû laïi choã Tyø-kheo, noùi: "Toâi ñaõ khuyeán duï ngöôøi giuùp vieäc maø Toân giaû ñaõ chæ saém y giuùp roài, khi naøo caàn y, thaày ñeán ñoù laáy". Theá thì khi caàn y, Tyø-kheo neân ñeán choã ngöôøi giuùp vieäc, noùi: "Toâi caàn y, toâi caàn y", laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá. Neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì laàn thöù tö, thöù naêm, thöù saùu neân ñeán ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi giuùp vieäc. Neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc maø ñeán ñoøi quaù giôùi haïn aáy, thì khi ñöôïc y seõ phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Trong tröôøng hôïp khoâng laáy ñöôïc, thì Tyø-kheo hoaëc töï ñi, hoaëc nhôø ngöôøi khaùc ñeán choã xuaát tieàn saém y, noùi: "OÂng (baø) ñaõ vì Tyø-kheo Moã giaùp ñöa tieàn saém y, nhöng chung cuoäc Tyø-kheo aáy khoâng duøng ñöôïc gì vôùi soá tieàn saém y cuûa oâng heát. Xin baùo cho oâng bieát, ñöøng ñeå maát tieàn". Vaán ñeà naøy nguyeân taéc laø nhö vaäy. 11. Neáu Tyø-kheo duøng loâng deâ thuaàn maøu ñen laøm phu cuï môùi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 12. Neáu Tyø-kheo laøm phu cuï môùi thì neân duøng hai phaàn loâng deâ thuaàn maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng vaø phaàn thöù boán maøu laãn loän. Neáu quaù soá phaàn aáy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 13. Neáu Tyø-kheo duøng tô taèm troän vôùi loâng deâ thuaàn maøu ñen laøm

phu cuï môùi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 14. Neáu Tyø-kheo laøm phu cuï môùi thì neân söû duïng ñeán saùu naêm. Neáu phu cuï cuõ chöa ñuû saùu naêm maø boû hoaëc khoâng boû laøm phu cuï môùi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø Taêng yeát-ma cho pheùp. 15. Neáu Tyø-kheo laøm phu cuï hay toïa cuï môùi thì neân duøng moät mieáng phu cuï cuõ chöøng moät gang tay Phaät may choàng leân phu cuï môùi ñeå cho hoaïi saéc. Neáu khoâng duøng moät mieáng cuõ may choàng leân phu cuï hay toïa cuï môùi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 16. Neáu Tyø-kheo ñi ñöôøng ñöôïc loâng deâ maø mình thaáy caàn, thì coù theå laáy mang ñi trong voøng ba do-tuaàn. Neáu mang ñi quaù giôùi haïn aáy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 17. Neáu Tyø-kheo sai Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 18. Neáu Tyø-kheo töï tay caàm vaøng, baïc hoaëc sai ngöôøi khaùc caàm saêm soi vôùi taâm tham luyeán, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 19. Neáu Tyø-kheo mua baùn caùc thöù haøng

hoùa thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 20. Neáu Tyø-kheo mua baùn ñoåi chaùc caùc loaïi vaøng, baïc, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 21. Neáu Tyø-kheo coù baùt thöøa (ngoaøi caùi phaùp ñònh) thì ñöôïc caát trong möôøi hoâm. Neáu caát quaù möôøi hoâm thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï- ñeà. 22. Neáu Tyø-kheo duøng baùt chöa vaù ñuû naêm choã maø vì thích ñeïp, xin baùt môùi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Caùi baùt naøy phaûi xaû giöõa chuùng Taêng. Roài Taêng neân ñem caùi baùt keùm nhaát ñöa cho ngöôøi aáy, noùi: “Tröôûng laõo! Thaày phaûi söû duïng caùi baùt naøy cho ñeán khi vôõ”. Vieäc naøy nguyeân taéc laø nhö vaäy. 23. Neáu Tyø-kheo bò beänh caàn uoáng söõa, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi vaø môõ, thì neân nhaän moät laàn ñeå uoáng baûy ngaøy. Neáu quaù baûy ngaøy maø nhöõng thöù coøn thöøa khoâng boû, vaãn cöù uoáng, thì phaïm toäi Ni- taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 24. Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo khaùc, roài sau ñoù töùc giaän khoâng vui, hoaëc töï mình, hoaëc sai ngöôøi ñoaït laïi y aáy, thì khi ñöôïc y, phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 25. Trong voøng moät thaùng cuoái muøa Xuaân, Tyø-kheo neân tìm vaûi may aùo taém möa, roài trong nöûa thaùng coøn laïi neân may thaønh aùo ñeå duøng. Neáu chöa ñeán thôøi gian ñoù maø ñi tìm vaûi may aùo taém möa roài may thaønh aùo ñeå duøng, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà.

SOÁ 1426 - MA HA TAÊNG KYØ LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO GIÔÙI BOÅN 957

26. Neáu Tyø-kheo töï ñi xin chæ sôïi, roài nhôø thôï deät khoâng phaûi baø con deät thaønh vaûi, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 27. Neáu cö só hay vôï cö só sai thôï deät deät vaûi ñeå may y cho Tyø- kheo, nhöng Tyø-kheo tröôùc ñoù khoâng ñöôïc môøi maø vì thích ñeïp neân ñeán khuyeân thôï deät: “Laønh thay cö só! Taám vaûi naøy deät cho toâi ñoù. OÂng neân deät cho thaät ñeïp, daøy, daøi vaø roäng, roài toâi seõ traû coâng cho oâng baèng tieàn hoaëc baèng thöïc phaåm”, khi khuyeân nhö vaäy maø ñöôïc vaûi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 28. Neáu coøn möôøi hoâm nöõa môùi ñeán ngaøy Töï töù, maø thí chuû cuùng döôøng y caáp thôøi, thì Tyø-kheo naøo caàn duøng ñöôïc pheùp nhaän, roài caát cho ñeán thôøi gian cuûa y. Neáu caát quaù thôøi gian aáy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. 29. Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ trong ba thaùng haï, chöa ñeán thaùng cuoái muøa haï maø gaëp nhöõng vieäc ñaùng nghi ngôø lo sôï thì coù theå gôûi moät trong ba y taïi nhaø daân, soáng caùch ly vôùi y trong saùu hoâm. Neáu quaù saùu hoâm thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø Taêng yeát- ma cho pheùp. 30. Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø vaän ñoäng hoï cuùng cho mình, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba- daï-ñeà, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc ôû trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc ôû trong ñaây thanh tònh neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu Tyø-kheo bieát maø coá yù noùi doái thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 2. Neáu Tyø-kheo ñem chuûng toäc, töôùng maïo cuûa Tyø-kheo khaùc ra chaâm choïc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 3. Neáu Tyø-kheo noùi

hai löôõi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 4. Neáu Tyø-kheo bieát Taêng ñaõ daäp taét söï tranh chaáp ñuùng nhö phaùp, nhö luaät maø laøm phaùt sinh trôû laïi, noùi: “Vieäc yeát-ma naøy chöa xong, phaûi laøm laïi”, khôi daäy nhö vaäy laø nhaèm gaây roái chöù khoâng gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 5. Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø coù ngöôøi ñaøn oâng trí thöùc tham döï. 6. Neáu Tyø-kheo daïy ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc ñoïc nhöõng caâu,

nhöõng baøi phaùp thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 7. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc raèng mình ñaõ ñöôïc phaùp hôn ngöôøi nhö sau: “Toâi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy”, thì duø noùi thaät cuõng phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 8. Neáu Tyø-kheo bieát toäi thoâ aùc cuûa Tyø-kheo khaùc maø ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø Taêng yeát- ma cho pheùp. 9. Neáu Tyø-kheo naøo luùc ñaàu ñaõ ñoàng yù ñem vaät duøng ñeå chia cho Taêng, cho ngöôøi khaùc, nhöng sau ñoù ngaên caûn, noùi: “Tröôûng laõo, thaày coù yù thieân vò neân ñem vaät cuûa Taêng maø cho ngöôøi aáy”, thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. 10. Neáu vaøo dòp tuïng giôùi kinh cuûa moãi nöûa thaùng maø Tyø-kheo naøo noùi: “Tröôûng laõo, thaày tuïng laøm chi ba caùi giôùi laët vaët aáy khieán cho caùc Tyø-kheo sinh ra nghi ngôø, hoái haän!”, noùi nhö theá laø nhaèm khinh cheâ giôùi luaät chöù khoâng gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 11. Neáu Tyø-kheo huûy hoaïi maàm soáng cuûa caây, phaù hoûng choã ôû cuûa quyû, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 12. Neáu Tyø-kheo noùi nhöõng vaán ñeà khaùc laøm naõo loaïn ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 13. Neáu Tyø-kheo cheâ traùch chöùc söï cuûa Taêng thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. 14. Neáu Tyø-kheo töï mình hay sai ngöôøi khaùc ñem baøy bieän giöôøng naèm, giöôøng ngoài, meàn goái ôû choã ñaát troáng nôi truù xöù cuûa Taêng, roài luùc ra ñi khoâng töï mình ñem caát hay sai ngöôøi ñem caát, thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. 15 Neáu Tyø-kheo töï mình hay sai ngöôøi khaùc traûi giöôøng neäm trong phoøng cuûa chuùng Taêng, roài luùc ra ñi khoâng töï mình hay sai ngöôøi khaùc ñem caát, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 16. Neáu Tyø-kheo vì töùc giaän khoâng vui maø töï mình hay sai ngöôøi loâi Tyø-kheo khaùc ra khoûi phoøng cuûa Taêng, duø chæ noùi: “OÂng haõy ñi ñi!”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 17. Neáu Tyø-kheo bieát trong phoøng cuûa Taêng ñaõ coù Tyø-kheo khaùc traûi giöôøng neäm tröôùc roài, mình ñeán sau cuõng traûi ñoà ñaïc ra, vôùi yù ñònh laøm nhieãu loaïn ñeå ngöôøi kia boû ñi chöù khoâng coù gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 18. Neáu Tyø-kheo ñaët giöôøng coù chaân nhoïn treân laàu, treân gaùc cuûa Taêng ñeå ngoài hoaëc naèm, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 19. Neáu Tyø-kheo bieát nöôùc coù sinh truøng maø töï mình hoaëc sai

ngöôøi khaùc ñem töôùi treân coû, treân ñaát, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 20. Neáu Tyø-kheo töï kinh doanh laøm phoøng lôùn coù cöûa lôùn, cöûa soå, thì neân laøm ôû choã ñaát ít coû, roài sai ngöôøi lôïp chöøng ba lôùp laø vöøa. Neáu lôïp quaù ba lôùp thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 21. Neáu Tyø-kheo naøo khoâng ñöôïc Taêng sai maø töï ñi

giaùo giôùi Tyø- kheo-ni thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 22. Neáu Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai ñi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni maø ôû laïi töø luùc maët trôøi laën cho ñeán tröôùc bình minh hoâm sau thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. 23. Neáu Tyø-kheo naøo ñeán truù xöù cuûa Ni giaùo giôùi maø khoâng baïch vôùi Tyø-kheo thieän thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaët bieät. Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi bò beänh. 24. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: "Tröôûng laõo vì vieäc aên uoáng maø giaùo giôùi Tyø-kheo-ni", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 25. Neáu Tyø-kheo ngoài vôùi moät Tyø-kheo-ni ôû choã troáng vaéng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 26. Neáu Tyø-kheo heïn ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo-ni, duø chæ ñi qua moät laøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, tröø khi ñi chung vôùi khaùch buoân hoaëc ñi qua nhöõng choã nghi ngôø ñaùng lo sôï. 27. Neáu Tyø-kheo heïn ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni, ngöôïc doøng hay xuoâi doøng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø ñi ñoø ngang qua soâng. 28. Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø trao ñoåi. 29. Neáu Tyø-kheo may y cho Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 30. Neáu Tyø-kheo bieát böõa aên aáy do Tyø-kheo-ni taùn thaùn môùi coù, maø aên, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø nhaø ñoù laø ñaøn-vieät cuõ. 31. Neáu taïi gia ñình naøo chæ cuùng döôøng moät böõa aên maø Tyø-kheo khoâng beänh aên hôn moät böõa, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 32. Neáu Tyø-kheo aên nhieàu choã (trong ngaøy) thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà, ngoaïi tröø khi coù beänh, khi saém y. 33. Neáu Tyø-kheo aên no roài, rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc maø aên laïi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 34. Neáu Tyø-kheo bieát vò Tyø-kheo khaùc aên ñaõ no, rôøi khoûi choã ngoài, khoâng laøm pheùp taøn thöïc, maø mình muoán laøm naõo loïan, neân môøi: "Tröôûng laõo, haõy aên moùn naøy", roài vò aáy aên, thì mình phaïm toäi Ba-daï- ñeà. 35. Neáu thöùc aên ngöôøi ta khoâng cho, thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy

boû vaøo mieäng. Neáu boû vaøo mieäng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng. 36. Neáu Tyø-kheo aên phi thôøi thì phaïm Ba-daï-ñeà. 37. Neáu Tyø-kheo ñeå daønh thöùc aên maø aên, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 38. Neáu Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y, maø hoï cuùng döôøng buùn, baùnh moät caùch haøo phoùng, thì ñöôïc nhaän ñoâi ba baùt, roài ra ngoaøi cuøng aên vôùi Tyø-kheo khoâng beänh. Neáu nhaän quaù soá aáy vaø khoâng cuøng aên vôùi ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 39. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø vì muoán söôùng thaân ñi xin caùc thöùc myõ vò nhö söõa töôi, söõa chua, söõa ñoùng vaùng, daàu, maät, ñöôøng pheøn, caù, thòt ñeå aên, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 40. Neáu Tyø-kheo aên vôùi moät nhoùm rieâng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi beänh, khi saém y, khi ñi ñöôøng, khi ôû treân thuyeàn, khi ñaïi chuùng ñaïi hoäi, khi ngoaïi ñaïo boá thí aåm thöïc. 41. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø vì baûn thaân, hoaëc töï mình, hoaëc sai ngöôøi ñoát coû, caây, phaân boø, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø coù lyù do chính ñaùng. 42. Neáu Tyø-kheo nguû chung moät phoøng vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc quaù ba ñeâm, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 43. Neáu Tyø-kheo gôûi duïc yeát-ma roài, sau ñoù töùc giaän khoâng vui, noùi theá naøy: "Toâi khoâng

gôûi duïc (veà vieäc) khoâng toát aáy. Phaùp yeát-ma ñoù khoâng thaønh töïu. Toâi khoâng gôûi duïc trong tröôøng hôïp naøy", thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 44. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo khaùc: "Tröôûng laõo, thaày ñi vôùi toâi vaøo xoùm laøng, tôùi nhaø kia, roài toâi seõ ñöa hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñöa thöùc aên cho thaày", nhöng sau ñoù muoán ñuoåi ngöôøi aáy ñi, beøn noùi: "OÂng haõy ñi ñi, toâi ngoài vôùi oâng khoâng vui. Toâi ngoài moät mình vui hôn", laøm nhö theá (laø ñeå cho ngöôøi kia maát aên) chöù khoâng coù gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 45. Neáu Tyø-kheo noùi theá naøy: "Tröôûng laõo, toâi bieát Ñöùc Theá Toân noùi veà phaùp chöôùng ngaïi ñaïo, nhöng khi thöïc haønh phaùp aáy thì khoâng coù gì laø chöôùng ngaïi ñaïo heát", thì caùc Tyø-kheo neân khuyeân can: "Tröôûng laõo! Thaày ñöøng huûy baùng Ñöùc Theá Toân. Huûy baùng Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö theá. Ñöùc Theá Toân noùi phaùp chöôùng ngaïi ñaïo thì quaû thöïc laø chöôùng ngaïi ñaïo. Thaày haõy boû vieäc aùc naøy ñi". Khi khuyeân can nhö theá maø vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba (cho boû vieäc aáy). Neáu boû thì toát, neáu khoâng boû, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Taêng neân laøm yeát-ma cöû toäi Tyø-kheo

aáy. 46. Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc khoâng boû aùc kieán, Taêng ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät, nhöng vò aáy chöa laøm ñuùng phaùp, ñuùng luaät maø cuøng aên chung, ôû chung moät phoøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 47. Neáu Sa-di noùi theá naøy: "Ñöùc Nhö Lai noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ngaïi ñaïo, nhöng toâi bieát laø thöïc haønh daâm duïc khoâng phaûi laø chöôùng ñaïo", thì caùc Tyø-kheo neân khuyeân can: "Naøy Sa-di kia, ngöôi chôù huûy baùng Theá Toân. Huûy baùng Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö theá. Ñöùc Theá Toân noùi daâm duïc quaû thaät laø phaùp chöôùng ñaïo. Ngöôi haõy boû vieäc aùc naøy ñi". Khi khuyeân can nhö vaäy maø kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì phaûi ñuoåi ñi, noùi: "Töø nay veà sau, ngöôi khoâng ñöôïc noùi Phaät laø thaày cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc nguû vôùi Tyø-kheo ba ñeâm. Ngöôi ñi ñi, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa". Neáu Tyø-kheo bieát Sa-di khoâng boû aùc kieán, bò ñuoåi ñi, chöa laøm ñuùng phaùp maø duï doã ñem veà nuoâi döôõng, cuøng aên chung, soáng chung, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 48. Neáu Tyø-kheo ñöôïc y môùi thì neân duøng ba maøu hoaëc moät trong ba maøu: xanh, ñen, moäc lan nhuoäm cho hoaïi maøu saéc. Neáu khoâng laøm cho hoaïi maøu saéc maø maëc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 49. Neáu Tyø-kheo töï mình hoaëc baûo ngöôøi khaùc laáy nhöõng vaät baùu, hoaëc nhöõng vaät baùu coù giaù trò taïi truù xöù cuûa Taêng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø töï laáy caát ñôïi chuû ñeán tìm maø traû laïi. 50. Neáu Tyø-kheo chöa ñuû nöûa thaùng maø taém moät laàn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø moät thaùng röôõi cuoái muøa Xuaân, moät thaùng ñaàu muøa Haï, trong voøng hai thaùng röôõi naøy, vaø nhöõng khi trôøi noùng, khi beänh, khi gioù, khi möa, khi laøm vieäc vaø khi ñi ñöôøng. 51. Neáu Tyø-kheo bieát nöôùc coù sinh truøng maø uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 52. Neáu Tyø-kheo töï tay ñöa thöùc aên cho nam nöõ ñaïo só loõa theå thì

phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 53. Neáu Tyø-kheo bieát nôi ñoù laø choã ñeå haønh daâm cuûa nhaø mình thoï trai, maø ngoài, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 54. Neáu Tyø-kheo bieát nôi ñoù laø choã kín ñaùo cuûa nhaø mình thoï trai, maø ngoài, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 55. Neáu Tyø-kheo xem quaân só xuaát traän thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 56. Neáu Tyø-kheo coù lyù do chính ñaùng thì ñöôïc ñeán ôû laïi trong quaân traïi ba ñeâm. Neáu ôû quaù ba ñeâm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

962 BOÄ LUAÄT 2

57. Neáu Tyø-kheo coù lyù do chính ñaùng thì ñöôïc ñeán ôû laïi trong quaân traïi ba ñeâm. Nhöng neáu xem quaân só xuaát traän, tröông côø, nghinh chieán thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 58. Neáu Tyø-kheo giaän döõ khoâng vui, ñaùnh Tyø-kheo khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 59. Neáu Tyø-kheo töùc giaän khoâng vui giô tay doïa ñaùnh Tyø-kheo khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 60. Neáu Tyø-kheo bieát Tyø-kheo khaùc phaïm toäi thoâ aùc maø che giaáu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 61. Neáu Tyø-kheo coá yù saùt haïi maïng soáng cuûa suùc sinh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 62. Neáu Tyø-kheo coá yù laøm cho Tyø-kheo khaùc sinh khôûi hoang mang nghi ngôø, khoâng vui trong giaây laùt, laøm nhö theá laø chæ vì muïc ñích aáy, chöù khoâng coù gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 63. Neáu Tyø-kheo ñaõ tònh thí y cho naêm chuùng (xuaát gia), sau ñoù khoâng boû maø laáy duøng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 64. Neáu Tyø-kheo vì chôi ñuøa maø töï mình hoaëc sai ngöôøi ñem giaáu y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 65. Neáu Tyø-kheo laøm cho Tyø-kheo khaùc sôï haõi thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. 66. Neáu Tyø-kheo ñuøa giôõn trong nöôùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 67. Neáu Tyø-kheo duøng tay chæ choû nhau thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 68. Neáu Tyø-kheo heïn öôùc cuøng ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nöõ, duø chæ ñi qua moät laøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 69. Neáu Tyø-kheo cuøng nguû chung moät nhaø vôùi ngöôøi nöõ thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 70. Neáu Tyø-kheo ngoài moät mình vôùi ngöôøi nöõ ôû choã kín ñaùo, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 71. Neáu Tyø-kheo bieát ngöôøi kia chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï giôùi Cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngöôøi aáy ñaõ khoâng ñöôïc goïi laø thoï giôùi Cuï tuùc, maø caùc Tyø-kheo coøn ñaùng bò khieån traùch. 72. Neáu Tyø-kheo bieát nhöõng keû aáy laø quaân troäm cöôùp maø heïn ñi chung ñöôøng vôùi chuùng, duø chæ ñi qua moät laøng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 73. Neáu Tyø-kheo töï tay ñaøo ñaát, hoaëc chæ baûo ngöôøi khaùc ñaøo, noùi: “Ñaøo choã ñaát naøy”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 74. Neáu coù thí chuû xin cuùng döôøng cho Tyø-kheo boán thaùng thì Tyø- kheo ñöôïc nhaän. Nhöng neáu nhaän quaù thôøi gian aáy thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà, ngoaïi tröø hoï môøi laïi hay môøi laâu daøi.

SOÁ 1426 - MA HA TAÊNG KYØ LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO GIÔÙI BOÅN 963

75. Neáu Tyø-kheo ñöôïc caùc Tyø-kheo khuyeân: “Tröôûng laõo, thaày phaûi hoïc, ñöøng phaïm naêm Thieân toäi”, maø noùi: “Toâi khoâng nghe lôøi thaày. Neáu coù vò tröôûng laõo naøo caùc caên tòch tónh, nghe nhieàu, giöõ giôùi, hieåu roäng thì toâi seõ theo hoûi, vaø vò aáy coù chæ baûo ñieàu gì thì toâi seõ tuaân haønh”, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ngoaïi tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi vò Tyø-kheo aáy muoán

ñöôïc lôïi ích cuûa chaùnh phaùp vaø muoán hoûi Tyø-kheo khaùc. 76. Neáu Tyø-kheo uoáng caùc thöù röôïu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 77. Neáu Tyø-kheo khinh thöôøng Tyø-kheo khaùc thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. 78. Khi caùc Tyø-kheo tranh caõi nhau maø Tyø-kheo naøo ñöùng im laëng laéng nghe, vôùi suy nghó: "Hoï coù noùi ñieàu gì ta haõy ghi nhôù", chæ vì muïc ñích nhö theá chöù khoâng coù gì khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 79. Khi Taêng hoïp giaûi quyeát coâng vieäc maø Tyø-kheo naøo khoâng gôûi duïc, ñöùng daäy boû ñi khoâng baïch vôùi Taêng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 80. Neáu Tyø-kheo ôû nôi A-luyeän-nhaõ maø ñi vaøo thoân xoùm luùc phi thôøi khoâng baïch vôùi Tyø-kheo thieän thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø coù vieäc gaáp. 81. Neáu Tyø-kheo aên ôû cuøng moät choã vôùi Tyø-kheo khaùc maø tröôùc böõa aên, sau böõa aên khoâng baïch vôùi Tyø-kheo thieän ñi ñeán nôi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, ngoaïi tröø thôøi gian cuûa y. 82. Neáu Tyø-kheo ñi vaøo cung vua khi phu nhaân (cuûa vua) chöa caát vaät baùu, duø chæ böôùc vaøo khoûi cöûa, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 83. Neáu Tyø-kheo ñuïc khoeùt xöông, raêng, söøng laøm oáng ñöïng kim thì phaûi phaù boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. 84. Neáu Tyø-kheo laøm chaân giöôøng thì phaûi laøm cao taùm ngoùn tay Phaät, tröø choã tra vaøo thaønh giöôøng. Neáu cao quaù möùc aáy thì phaûi caét boû (roài saùm hoái) toäi Ba-daï-ñeà. 85. Neáu Tyø-kheo duøng boâng vaûi laøm neäm ñeå ngoài hoaëc naèm, thì phaûi moi boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. 86. Neáu Tyø-kheo laøm toïa cuï thì phaûi laøm ñuùng möùc quy ñònh: chieàu daøi hai gang tay Phaät, chieàu roäng moät gang tay röôõi, roài may theâm (moãi chieàu) moät gang tay nöõa. Neáu laøm quaù möùc quy ñònh thì phaûi caét boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. 87. Neáu Tyø-kheo may aùo che gheû thì phaûi may chieàu daøi boán gang tay Phaät, chieàu roäng hai gang tay. Neáu quaù möùc quy ñònh thì phaûi caét boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. 88. Neáu Tyø-kheo may aùo taém möa thì phaûi may chieàu daøi saùu gang tay Phaät, chieàu roäng hai gang tay röôõi. Neáu may quaù giôùi haïn thì

phaûi caét boû roài saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. 89. Neáu Tyø-kheo may y thì phaûi may theo kích thöôùc y cuûa Nhö Lai. Y cuûa Nhö Lai chieàu daøi chín gang tay Phaät, chieàu roäng saùu gang tay Phaät. Neáu may quaù giôùi haïn aáy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 90. Neáu Tyø-kheo vì töùc giaän khoâng vui maø voâ côù vu khoáng Tyø-kheo khaùc phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 91. Neáu Tyø-kheo bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng, maø vaän ñoäng hoï cuùng cho ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. 92. Khi Taêng tuïng giôùi vaøo moãi nöûa thaùng maø Tyø-kheo naøo noùi: "Tröôûng laõo, nay toâi môùi bieát phaùp aáy ñöôïc ñöa vaøo giôùi kinh ñeå ñoïc vaøo dòp tuïng giôùi cuûa moãi nöûa thaùng", nhöng caùc Tyø-kheo bieát Tyø-kheo aáy khoâng nhöõng ñaõ ngoài trong choã tuïng giôùi hai, ba laàn maø coøn nhieàu hôn nöõa, thì Tyø-kheo aáy khoâng theå laáy lyù do khoâng bieát ñeå maø chaïy toäi. Khi aáy, Taêng phaûi tuøy theo vò aáy phaïm toäi naøo maø trò toäi aáy ñuùng phaùp, ñoàng thôøi neân khieån traùch: "Tröôûng laõo, thaày ñaõ ñeå maát lôïi ích. Khi tuïng giôùi vaøo moãi nöûa thaùng, thaày khoâng toân troïng, khoâng chuù taâm laéng tai nghe phaùp". Khieån traùch xong, Tyø-kheo aáy phaïm

toäi Ba-daï-ñeà. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà. Giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø boán phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Neáu Tyø-kheo ôû A-luyeän-nhaõ khoâng coù beänh, khoâng thoâng tri tröôùc (vôùi ngöôøi beân ngoaøi), ngöôøi beân ngoaøi khoâng hay bieát maø ôû ngay trong truù xöù nhaän laáy thöùc aên, roài nhai, hoaëc aên, thì phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc hoái loãi: “Thöa tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng khieån traùch”. Ñaây laø caùch hoái quaù. 2. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh maø nhaän laáy thöùc aên cuûa Tyø-kheo- ni khoâng phaûi baø con taïi nhaø baïch y thì phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái: “Thöa tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng khieån traùch”. Ñaây laø caùch hoái quaù. 3. Neáu Tyø-kheo ñöôïc baïch y môøi ñeán nhaø thoï trai, maø khi aáy coù Tyø-kheo-ni ñöùng tröôùc (baøn aên) chæ baûo (baïch y), noùi: “Haõy böng côm cho Tyø-kheo naøy, böng canh cho Tyø-kheo kia, hoaëc doïn caù, doïn thòt v.v...”, thì caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy chò em, haõy ñöùng yeân trong choác laùt, ñôïi caùc Tyø-kheo aên xong ñaõ”. Neáu khoâng

coù moät Tyø-kheo naøo khieån traùch Tyø-kheo-ni aáy, thì caùc Tyø-kheo phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái: “Thöa tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng khieån traùch”. Ñaây laø caùch hoái quaù. 4. Neáu coù hoïc gia naøo Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma hoïc gia, maø Tyø- kheo naøo khoâng ñöôïc môøi tröôùc laïi ñeán ñoù töï tay nhaän laáy thöùc aên roài nhai, hoaëc aên, thì Tyø-kheo aáy phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái: “Thöa tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng khieån traùch”. Ñaây laø caùch hoái quaù. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong boán phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø caùc phaùp Chuùng hoïc, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Caàn phaûi hoïc: Maëc noäi y teà chænh. 2. Caàn phaûi hoïc: Maëc (ba) y teà chænh. 3. Caàn phaûi hoïc: kheùo che thaân kín ñaùo khi vaøo nhaø(baïch y). 4. Caàn phaûi hoïc: nhìn thaúng phía tröôùc khi vaøo nhaø baïch y. 5. Caàn phaûi hoïc: noùi nhoû nheï khi vaøo nhaø baïch y. 6. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc cöôøi khi vaøo nhaø baïch y. 7. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc truøm ñaàu khi vaøo nhaø baïch y. 8. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc laät traùi y khi vaøo nhaø baïch y. 9. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñi nhoùn goùt khi vaøo nhaø baïch y. 10. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc choáng naïnh khi vaøo nhaø baïch y. 11. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñi laéc lö caùi thaân khi vaøo nhaø baïch y 12. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc luùc laéc caùi ñaàu khi vaøo nhaø baïch y. 13. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñaùnh ñaøng xa khi vaøo nhaø baïch y. 14. Caàn phaûi hoïc: che

thaân kín ñaùo khi ngoài trong nhaø baïch y. 15. Caàn phaûi hoïc: nhìn thaúng phía tröôùc khi ngoài trong nhaø baïch y. 16. Caàn phaûi hoïc: noùi nhoû nheï khi ngoài trong nhaø baïch y. 17. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc cöôøi khi ngoài trong nhaø baïch y. 18. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc truøm ñaàu khi ngoài trong nhaø baïch y. 19. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc laät traùi y khi ngoài trong nhaø baïch y. 20. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoài boù goái trong nhaø baïch y. 21. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân trong nhaø baïch y. 22. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoài choáng naïnh trong nhaø baïch y. 23. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc muùa tay chaân khi ngoài trong nhaø baïch y.

24. Caàn phaûi hoïc: chuù taâm khi nhaän thöùc aên. 25. Caàn phaûi hoïc: aên côm vaø canh baèng nhau. 26. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc moi xung quanh baùt maø aên. 27. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngaäm côm buùng maù maø aên. 28. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc le löôõi maø aên. 29. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc aên côm lôùn mieáng. 30. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc haû mieäng chôø côm maø aên. 31. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc choïn thöùc aên maø aên. 32. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc caén moät nöûa moùn aên maø aên. 33. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngaäm côm maø noùi. 34. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc duøng tay veùt baùt maø aên. 35. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc lieám tay maø aên. 36. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc muùt ngoùn tay maø aên. 37. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc nhai thöùc aên ra tieáng. 38. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc huùt thöùc aên maø aên. 39. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc nuoát nguyeân veïn thöùc aên. 40. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc laøm ñoå thaùo côm trong khi aên. 41. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc vung tay khi aên. 42. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoù thöùc aên trong baùt cuûa ngöôøi beân caïnh vôùi taâm xoi boùi. 43. Caàn phaûi hoïc: Chuù taâm nhìn vaøo baùt maø aên. 44. Caàn phaûi hoïc: Khi khoâng beänh khoâng ñöôïc vì mình maø ñoøi thöùc aên (ngon). 45. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc laáy côm phuû treân canh ñeå mong ñöôïc theâm canh nöõa. 46. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc duøng tay dô baån caàm baùt ñöïng côm. 47. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñem thöùc aên thöøa trong baùt ñoå xuoáng ñaát. 48. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñöùng thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 49. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 50. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ngoài döôùi thaáp thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân giöôøng cao nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 51. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 52. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác

nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 53. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 54. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi quaán ñaàu nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 55. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choøm hoûm boù goái nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 56. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi

ñöùng nhoùn goùt nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 57. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm ñao nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 58. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 59. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 60. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 61. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñi sau thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc mình nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 62. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài treân ngöïa, treân xe nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 63. Caàn phaûi hoïc: mình ôû ngoaøi leà ñöôøng khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng nghe, ngoaïi tröø khi beänh. 64. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi, ngoaïi tröø khi beänh. 65. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå trong nöôùc, ngoaïi tröø khi beänh. 66. Caàn phaûi hoïc: khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän, ngoaïi tröø khi beänh. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong caùc phaùp Chuùng hoïc. Giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø baûy phaùp Dieät traùnh, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. 1. Tuøy theo vieäc naøo, tuøy theo ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Hieän tieàn, thì cho phaùp Tyø-ni Hieän tieàn.

2. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni ÖÙc nieäm thì cho phaùp Tyø-ni ÖÙc nieäm. 3. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Baát si, thì cho phaùp Tyø-ni Baát si. 4. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Töï ngoân trò thì cho phaùp Tyø-ni Töï ngoân trò. 5. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Mích toäi töôùng, thì cho phaùp Tyøni Mích toäi töôùng. 6. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Ña nhaân mích toäi töôùng, thì cho phaùp Tyø-ni Ña nhaân mích toäi töôùng. 7. Ngöôøi naøo neân cho phaùp Tyø-ni Nhö thaûo phuù ñòa, thì cho phaùp Tyø-ni Nhö thaûo phuù ñòa. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong baûy phaùp Dieät traùnh, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Ñaây laø phaùp Tuøy thuaän, cöù moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng ñoïc moät laàn vaøo dòp tuïng giôùi. Tuøy thuaän haønh trì phaùp naøy töùc laø tuøy thuaän hai boä Tyø-ni. Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng xong phaùp Tuøy thuaän, giôø xin hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (Hoûi ba laàn). Vì caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö theá.

Thöa caùc Ñaïi ñöùc! Toâi ñaõ tuïng baøi töïa cuûa giôùi kinh, ñaõ tuïng boán phaùp Ba-la-di, ñaõ tuïng möôøi ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, ñaõ tuïng hai phaùp Baát ñònh, ñaõ tuïng ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ñaõ tuïng chín möôi hai phaùp Ba-daï-ñeà, ñaõ tuïng boán phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñaõ tuïng caùc phaùp Chuùng

hoïc, ñaõ tuïng baûy phaùp Dieät traùnh, ñaõ tuïng phaùp Tuøy thuaän. Ñoù laø giôùi luaät cuûa Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri ñöôïc ñöa vaøo trong giôùi kinh. Phaùp naøy laø phaùp tuøy thuaän, taát caû ñeàu phaûi hoïc, khoâng ñöôïc vi phaïm. Phaät daïy (veà baûy baøi keä cuûa baûy Ñöùc Phaät): 1. Ñöùc Tyø Baø Thi Nhö Lai, ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh, maø noùi giôùi toùm taét nhö sau: Nhaãn nhuïc ñaïo baäc nhaát Nieát-baøn ñích toái thöôïng

SOÁ 1426 - MA HA TAÊNG KYØ LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO GIÔÙI BOÅN 969

Xuaát gia, naõo haïi ngöôøi
Khoâng ñaùng goïi Sa-moân.
2. Ñöùc Thi Khí Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Cuõng nhö ngöôøi saùng maét
Traùnh ñöôïc ñöôøng nguy hieåm
Baäc thoâng minh trong ñôøi
Traùnh xa moïi ñieàu aùc.
3. Ñöùc Tyø Dieäp Baø Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng
Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Khoâng xuùc naõo, noùi loãi
Tuaân haønh caùc hoïc giôùi
AÂn uoáng coù ñieàu ñoä
Thöôøng ôû choã vaéng laëng
Taâm tònh vui tinh taán
Laø lôøi chö Phaät daïy.
4. Ñöùc Caâu Löu Toân Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng
Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Tyø-kheo vaøo xoùm laøng
Nhö ong ñi tìm hoa
Huùt maät roài bay ñi
Chaúng haïi gì höông saéc
Khoâng phaù hoaïi vieäc ngöôøi
Khoâng xem laøm hay khoâng
Chæ xeùt haønh vi mình
Coù toát hay khoâng toát.
5. Ñöùc Caâu Na Haøm Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán tri vì chuùng
Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Muoán taâm mình toát chôù buoâng lung
Phaùp thieän Thaùnh nhaân luoân gaéng hoïc
Nhöõng ngöôøi trí tueä taâm chuyeân chuù
Phieàn naõo öu saàu ñoaïn tuyeät ngay.

6. Ñöùc Ca Dieáp Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Chôù laøm moïi ñieàu aùc
Tuaân haønh caùc haïnh laønh
Giöõ taâm chí trong saïch
Laø lôøi chö Phaät daïy.
970 BOÄ LUAÄT 2

7. Ñöùc Thích Ca Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì chuùng Taêng tòch tónh maø noùi giôùi toùm taét nhö sau:
Laønh thay phoøng hoä thaân
Kheùo giöõ gìn lôøi noùi
Laønh thay phoøng hoä taâm
Taát caû ñeàu kheùo giöõ.
Tyø-kheo giöõ heát thaûy
Seõ xa lìa thoáng khoå
Tyø-kheo giöõ mieäng yù
Giöõ thaân khoâng laøm aùc.
Ba nghieäp ñeàu thanh tònh
Chaéc chaén ñöôïc quaû Thaùnh
Ai ñaùnh maéng mình, khoâng ñaùp laïi
Ai oaùn haän ta, vaãn töï nhieân.
Vôùi ngöôøi saân haän, loøng thanh thaûn
Maëc ai laøm aùc, ta khoâng laøm
Baûy Ñöùc Phaät Theá Toân
Thöôøng cöùu ñoä theá gian.
Töøng thuyeát giôùi kinh naøy
Giôø toâi ñaõ tuïng xong
Chö Phaät vaø ñeä töû
Ñeàu toân kính giôùi naøy.
Vöøa toân kính giôùi kinh
Vöøa kính troïng laãn nhau
Ai ñaày ñuû hoå theïn
Seõ ñöôïc ñaïo voâ vi.
Toâi ñaõ tuïng xong giôùi kinh. Taêng ñaõ nhaát taâm Boá-taùt hoaøn maõn.
Sau ñaây laø toùm taét giôùi Ma Ha Taêng Kyø:
Giöõ thaân mieäng trong saïch
Thaâu taâm luoân ghi nhôù
Nghe nhieàu trí tueä sinh
Ñeàu laáy giôùi laøm goác.

Giôùi laø kho chaâu baùu
Cuõng laø baûy Thaùnh taøi
Giôùi laø vò thuyeàn tröôûng
Cheøo qua bieån sinh töû.
Giôùi laø ao nöôùc trong
Taåy röûa moïi phieàn naõo
SOÁ 1426 - MA HA TAÊNG KYØ LUAÄT ÑAÏI TYØ KHEO GIÔÙI BOÅN 971

Giôùi laø thuaät voâ uùy
Tieâu tröø caùc ñoäc haïi.
Giôùi laø ngöôøi baïn laønh
Daét mình qua neûo aùc
Giôùi laø vò cam loà
Chö Thaùnh ñeàu nhôø giôùi.
Giöõ giôùi taâm baát ñoäng
Chuyeân tinh khoâng phoùng daät
Khoâng huûy hoaïi giôùi töôùng
Taâm cuõng khoâng taø vaïy.
Môùi goïi laø tònh giôùi
Ñöôïc chö Phaät taùn döông
Theá neân haõy hoan hyû
Giöõ giôùi thaân thanh tònh.
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 72

MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN SOÁ 1427

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1427

MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI
GIÔÙI BOÅN
Haùn dòch: Ñôøi Ñoâng Taán,
Sa moân Phaùp Hieån cuøng Giaùc Hieàn
A-leâ-da (Thaùnh giaû) Taêng laéng nghe! Moät thaùng cuûa muøa Ñoâng ñaõ troâi qua, thieáu moät ñeâm nhöng thöøa moät ñeâm nôi ba thaùng coøn laïi. Söï giaø cheát ñaõ ñeán gaàn, phaùp Phaät saép dieät taän. Caùc A-leâ-da vì muïc ñích ñaéc ñaïo neân nhaát taâm chuyeân caàn tinh taán. Vì sao? Vì chö Phaät nhaát taâm chuyeân caàn tinh taán neân ñaéc quaû vò Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng, huoáng hoà laø caùc phaùp trôï ñaïo khaùc. Ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc ñaõ ra khoûi nay Taêng hoøa hôïp ñeå laøm gì? (Moät ngöôøi traû lôøi: Boá taùt thuyeát giôùi) Caùc A-leâ-da khoâng ñeán, caùc Tyø-kheo-ni thuyeát duïc vaø thanh tònh. Xin chaáp tay cung kính Cuùng döôøng Thích Sö Töû Nay con gaéng thuyeát giôùi Taêng nhaát taâm

laéng nghe. Thaäm chí phaïm toäi nhoû Sinh taâm raát sôï haõi Coù toäi nhaát taâm saùm Sau khoâng taùi phaïm nöõa. Taâm dong ruoåi ñöôøng aùc Buoâng lung khoù ngaên ngöøa Phaät noùi giôùi haïnh gì

976 BOÄ LUAÄT 2

Nhö naém daây cöông chaéc. Ñöùc Phaät thuyeát giaùo giôùi Ngöôøi thieän kheùo tin thoï Nhö ngöïa ñöôïc ñieàu phuïc Phaù tröø quaân phieàn naõo. Neáu khoâng nghe lôøi daïy Cuõng khoâng öa thích giôùi Nhö ngöïa chöa ñieàu phuïc Baïi döôùi quaân phieàn naõo. Neáu ngöôøi thoï trì giôùi Nhö traâu mao yeâu ñuoâi Giöõ taâm khoâng buoâng thaû Nhö vöôïn ñaõ xieàng giöõ. Ngaøy ñeâm thöôøng tinh taán Caàu trí hueä chaân thaät Ngöôøi naøy trong phaùp Phaät Ñöôïc ñôøi soáng thanh tònh. Caùc A-leâ-da Taêng laéng nghe. Nay laø ngaøy thöù möôøi laêm boá taùt thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng ñoàng yù, nhaát taâm cuøng laøm boá-taùt thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Caùc A-leâ-da. Nay Taêng cuøng boá-taùt thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Taêng nhaát taâm kheùo laéng nghe. Neáu vò naøo coù toäi thì neân phaùt loà, vò naøo khoâng coù toäi thì im laëng ñeå bieát caùc A-leâ-da thanh tònh. Nhö vaäy, moãi Tyø-kheo-ni hoûi vaø ñaùp. ÔÛ trong chuùng Tyø-kheo-ni naøy xöôùng ba laàn. Xöôùng laàn thöù hai, thöù ba, neáu Tyø-kheo-ni naøo nhôù coù toäi maø khoâng phaùt loà thì phaïm toäi coá yù noùi doái. Caùc A-leâ-da phaïm toäi coá yù noùi doái, Ñöùc Phaät daïy laø loãi ngaên ñaïo phaùp. Cho neân, Tyø-kheo-ni ôû trong chuùng muoán caàu thanh tònh, nhôù coù toäi neân phaùt loà, phaùt loà thì ñöôïc an oån, khoâng phaùt loà toäi caøng naëng theâm. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi lôøi töïa Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Nay hoûi caùc A-leâ-da: Trong ñaây coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da! Trong naøy thanh tònh vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

Caùc A-leâ-da! Taùm phaùp Ba-la-di naøy noùi trong moãi nöûa thaùng thuyeát giôùi. Tyø-kheo-ni naøo ôû trong hai boä Taêng hoøa hôïp thoï giôùi cuï tuùc, khoâng

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 977

traû laïi giôùi, giôùi suùt keùm, khoâng ra khoûi ni chuùng maø cuøng haønh phaùp daâm duïc cho ñeán cuøng loaøi suùc sinh, thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la- di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo ôû nôi thoân xoùm hoaëc choã ñoàng troáng laáy vaät khoâng cho vôùi taâm troäm caép bò vua baét hoaëc gieát, hoaëc troùi hoaëc ñuoåi ra khoûi nöôùc, noùi: “Chao oâi ngöôøi nöõ! Ngöôi laø giaëc, ngöôi laø keû ngu si”. Tyø- kheo-ni laáy vaät khoâng cho nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo coá yù töï tay mình gieát ngöôøi hay caàm dao ñöa cho ngöôøi gieát, daïy gieát, khuyeán khích cheát vaø khen ngôïi caùi cheát, noùi: “OÂi! Naøy ngöôøi, ích gì ñôøi soáng xaáu xa naøy, cheát söôùng hôn soáng nhieàu”. Vôùi taâm nieäm nhö vaäy, baèng moïi phöông tieän khen ngôïi söï cheát, nhaân ñoù ngöôøi naøy cheát chöù khoâng phaûi ñieàu gì khaùc, thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo chöa bieát, chöa chöùng ñaéc

maø töï cho mình ñaéc phaùp hôn ngöôøi, chöùng nhaäp phaùp thuø thaéng cuûa baäc Thaùnh trí. Vaøo moät luùc khaùc vò aáy bò hoûi hoaëc khoâng bò hoûi phaïm toäi, vì muoán cho mình ñöôïc thanh tònh neân noùi: Caùc A-leâ-da! Toâi khoâng bieát noùi bieát, khoâng thaáy noùi thaáy, noùi lôøi khoâng thaät, hoaøn toaøn doái gaït, Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung, ngoaïi tröø taêng thöôïng maïn. Tyø-kheo-ni naøo vôùi taâm nhieãm oâ cuøng vôùi ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ xuùc chaïm töø vai trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân thoï laïc thì Tyø- kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo vôùi taâm nhieãm oâ, cuøng ñöùng noùi chuyeän vôùi ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, cho naém tay, naém y, ñeán vui veû môøi ngoài, thaân döïa keà nhau vaø heïn nhau cuøng ñi thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi khaùc phaïm troïng toäi maø khoâng noùi cho moïi ngöôøi bieát. Moät thôøi gian sau, Tyø-kheo-ni kia hoaëc boû ñi, hoaëc cheát, hoaëc thoâi tu, laïi noùi: Tröôùc ñaây toâi bieát Tyø-kheo-ni naøy phaïm troïng toäi, nhöng khoâng noùi vôùi ngöôøi khaùc vì khoâng muoán ñeå ngöôøi khaùc bieát thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni naøo bieát Taêng hoøa hôïp taùc phaùp yeát-ma ñuùng phaùp, ñuùng tyø-ni cöû toäi Tyø-kheo, Taêng chöa taùc phaùp maø tuøy thuaän theo vò aáy. Caùc Tyø-kheo-ni neân can ngaên Tyø-kheo-ni naøy: “Ñaïi tyû! Tyø-kheo naøy ñaõ bò Taêng cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät, chöa taùc yeát-ma nhö phaùp khoâng neân tuøy thuaän theo. Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân baûo, Tyø-kheo-ni naøy noùi: “Toâi khoâng tuøy thuaän theo thì ai seõ tuøy thuaän theo”. Nhö vaäy,

978 BOÄ LUAÄT 2

caùc Tyø-kheo-ni khuyeân baûo laàn thöù hai, thöù ba. Boû vieäc naøy thì toát, neáu khoâng boû thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi taùm phaùp Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni naøo phaïm moãi moät phaùp trong taùm phaùp aáy, thì vò ñoù khoâng ñöôïc soáng chung. Tröôùc sau ñeàu cuõng nhö vaäy, Tyø-kheo-ni phaïm toäi Ba-la-di thì khoâng ñöôïc ôû chung. Nay hoûi caùc A-leâ-da trong giôùi naøy coù thanh tònh khoâng? Trong giôùi naøy thanh tònh, vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy. Caùc A-leâ-da! Möôøi chín phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa naøy, moãi nöûa thaùng noùi trong Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Tyø-kheo-ni naøo nhaän laøm ngöôøi mai moái cho nam nöõ hoøa hôïp, hoaëc laáy vôï gaû choàng, hoaëc tö thoâng cho ñeán trong choác laùt thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo vì töùc giaän khoâng vui, coá yù duøng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù phæ baùng Tyø-kheo-ni thanh tònh khoâng phaïm toäi, muoán phaù ñôøi soáng phaïm haïnh cuûa Tyø-kheo-ni kia. Moät thôøi gian sau, duø bò tra hoûi hay khoâng bò tra hoûi laïi noùi: “Vieäc naøy khoâng coù caên cöù, vì töùc giaän neân toâi noùi nhö vaäy” thì Tyø-kheo-ni naøy phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo vì töùc giaän khoâng vui, coá yù laáy moät vieäc nhoû nhaët ôû phaàn söï khaùc voán chaúng phaûi phaùp Ba-la-di maø cho laø phaùp Ba-la-di ñeå phæ baùng Tyø-kheo-ni, muoán huûy hoaïi ñôøi soáng phaïm haïnh cuûa vò aáy. Moät thôøi gian sau ñoù bò tra hoûi hay khoâng bò tra hoûi laïi töï noùi: “Toâi vì töùc giaän

neân duøng moät vieäc nhoû nhaët trong phaàn söï khaùc ñeå phæ baùng Tyø-kheo-ni naøy” thì Tyø-kheo-ni aáy phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo kieän tuïng vôùi ngöôøi ñôøi hoaëc ngöôøi xuaát gia, hoaëc ngaøy hoaëc ñeâm hay trong choác laùt, cho ñeán cuøng kieän tuïng vôùi ngöôøi laøm vöôøn hoaëc Sa-di thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo khoâng coù Tyø-kheo-ni baïn cuøng ñi thì khoâng ñöôïc moät mình ñi ra khoûi ranh giôùi thoân xoùm, tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø khoâng coù loøng duïc vaø beänh. Ñaây laø phaùp sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo lìa Tyø-kheo-ni nguû qua moät ñeâm, tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø khi beänh hoaëc khi coù giaëc noåi leân vaây thaønh goïi laø luùc khaùc. Ñaây laø phaùp sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo, chuû ngöôøi ñoù khoâng cho pheùp ñoä maø ñoä hoï thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi nöõ phaïm toäi, moïi ngöôøi thaân thích

muoán trò toäi maø ñoä cho xuaát gia, tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø ngoaïi ñaïo ñaõ ñoä tröôùc, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo moät mình loäi qua soâng taïi choã beán ñoø thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo-ni Taêng hoøa hôïp laøm yeát-ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ngöôøi phaïm toäi chöa thi haønh ñuùng phaùp, mình khoâng thöa tröôùc vôùi Taêng maø töï yù xaû toäi, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø- thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo khoâng coù taâm oâ nhieãm maø nhaän y baùt, thöùc aên uoáng vaø thuoác trò beänh cuûa ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: “Neân nhaän vaät boá thí cuûa ngöôøi nam naøy duø hoï coù taâm nhieãm oâ hay khoâng thì ñaâu coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng nhieãm oâ thì cöù neân nhaän roài tuøy theo nhaân duyeân maø söû duïng”, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy: “Coâ khoâng neân noùi: Neân nhaän vaät boá thí aáy, duø ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ hay khoâng thì coù lieân quan gì ñeán vieäc cuûa coâ, mieãn laø taâm coâ khoâng oâ nhieãm thì cöù nhaän roài tuøy nhaân duyeân söû duïng”. Sau khi khuyeân can nhö vaäy ñeán laàn thöù hai, thöù ba, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo muoán phaù hoøa hôïp Taêng, coá tình giöõ vieäc phaù Taêng cuøng tranh caõi. Caùc Tyø-kheo-ni neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni naøy: “Ñaïi tyû! Coâ khoâng neân phaù hoøa hôïp Taêng, khuyeán khích duøng phöông tieän ñeå giöõ vieäc phaù Taêng cuøng tranh caõi, neân cuøng vôùi Taêng ñoàng söï. Vì sao? Vì Taêng hoøa hôïp vui veû khoâng tranh caõi, cuøng hoïc moät thaày nhö nöôùc hoøa vôùi söõa thì ñôøi soáng ñöôïc an laïc nhö trong phaùp ñaõ daïy. Khi caùc Tyø- kheo-ni can ngaên, Tyø-kheo-ni naøy kieân trì khoâng boû, neân khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba, neáu boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm sô toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu caùc Tyø-kheo-ni ñoàng yù hoã trôï hoaëc moät ngöôøi, hai ngöôøi hay chuùng nhieàu ngöôøi cuøng noùi, cuøng thaáy phaù hoøa hôïp Taêng. Khi chuùng Tyø-kheo-ni can ngaên Tyø-kheo-ni naøy thì caùc Tyø-kheo-ni ñoàng yù hoã trôï noùi: “Naøy caùc Ñaïi tyû! Chôù noùi Tyø-kheo-ni naøy

toát xaáu. Vì sao? Vì Tyø- kheo-ni naøy noùi ñuùng phaùp, Tyø-kheo-ni naøy noùi ñuùng luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni naøy noùi chuùng toâi ñeàu öa thích, nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni naøy noùi chuùng toâi ñeàu chaáp nhaän. Tyø-kheo-ni naøy bieát maø noùi chöù chaúng phaûi khoâng bieát maø noùi". Caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni beø ñaûng ñoàng yù theo naøy: "Ñaïi tyû! Chôù noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøy noùi

ñuùng phaùp, Tyø-kheo-ni naøy noùi ñuøng luaät. Vì sao? Vì ñieàu Tyø-kheo-ni naøy noùi ñeàu phi phaùp, phi luaät. Ñaïi tyû khoâng neân trôï giuùp phaù Taêng söï, neân vui veû cuøng Taêng hoøa hôïp. Vì sao? Vì Taêng vui veû hoøa hôïp khoâng tranh caõi, cuøng hoïc moät thaày nhö nuôùc hoøa vôùi söõa, ôû trong phaùp Phaät môùi coù söï an laïc". Khi caùc Tyø-kheo-ni naøy khuyeân can, Tyø-kheo-ni kia kieân trì khoâng boû, neân khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba, boû vieäc naøy thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo töùc giaän voâ lyù huûy baùng Taêng nhö sau: "Taêng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si. Taêng vì aùi, vì saân, vì sôï vaø vì si cho neân quôû traùch", thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni naøy: "Naøy Ñaïi tyû! Ngöôøi chôù coù noùi: Taêng tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï vaø tuøy si neân Taêng vì aùi, vì saân, vì sôï vaø vì si. Vì sao? Vì Taêng khoâng tuøy aùi, saân, sôï vaø si. Coâ ñöøng noåi giaän voâ lyù huûy baùng Taêng". Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can Tyø-kheo-ni aáy maø Tyø-kheo-ni aáy kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû thì toát, coøn khoâng boû, tieáp tuïc khuyeân can ñeán heát ba laàn, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo töï noùi nhöõng lôøi ñöôøng ñoät, caùc Tyø-kheo-ni cuøng ôû trong phaùp chæ daïy ñuùng luaät, ñuùng phaùp laïi töï duïng yù noùi: "Coá chôù coù noùi toâi hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi coâ toát hay xaáu". Caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni naøy: "Ñaïi tyû! Caùc Tyø-kheo-ni cuøng ôû trong phaùp chæ daïy coâ ñuùng nhö luaät, ñuùng nhö phaùp. Coâ khoâng neân duøng nhöõng lôøi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni chæ daïy, coâ neân tieáp nhaän. Coâ cuõng neân chæ daïy caùc Tyø-kheo-ni ñuùng nhö phaùp, ñuùng nhö luaät. Vì sao? Vì trong haøng ñeä cuûa Nhö Lai phaûi laàn löôït khuyeân can chæ daïy nhau, cuøng coù toäi thì cuøng phaùt loà vôùi nhau, cho neân ôû trong phaùp thieän môùi ñöôïc taêng tröôûng". Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can maø Tyø-kheo-ni naøy vaãn kieân trì khoâng boû, neân khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû vieäc naøy thì toát, neáu khoâng boû thì tieáp tuïc khuyeân can ñeán heát hai, ba laàn, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Hai Tyø-kheo-ni naøo soáng thaân caän nhau, che giaáu toäi loãi cho nhau, thì caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can hoï: "Naøy caùc Ñaïi tyû! Caùc vò chôù coù soáng thaân caän nhau, che giaáu toäi loãi cho nhau, vì soáng thaân caän thì phaùp thieän khoâng sinh". Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can maø Tyø-kheo-ni naøy vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu hoï boû vieäc aáy thì toát, neáu khoâng boû neân nhö phaùp khuyeân can ñeán heát laàn thöù ba, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo thaáy Tyø-kheo-ni khaùc soáng xa nhau neân khuyeán khích: "Haõy soáng gaàn nhau, cuøng che giaáu

toäi loãi cho nhau, ñöøng soáng

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 981

xa nhau, vì laøm nhö vaäy khoâng aûnh höôûng gì ñeán vieäc taêng tröôûng phaùp thieän caû. Nhöõng ngöôøi khaùc cuõng soáng gaàn nhau nhö vaäy maø Taêng khoâng theå ngaên caûn ñöôïc, vì Taêng khinh thöôøng caùc vò neân môùi caám cheá nhö vaäy". Caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni naøy: "Naøy Ñaïi tyû! Vì... kia vaø vò... kia soáng xa nhau, coâ ñöøng khuyeân baûo hoï soáng gaàn nhau, cuøng che giaáu toäi cho nhau, ñöøng noùi, soáng gaàn nhau khoâng toån haïi ñeán vieäc sinh phaùp thieän. Nhöõng ngöôøi soáng gaàn nhau maø Taêng khoâng theå ngaên caûn, vì Taêng khinh thöôøng caùc vò neân môùi caám cheá caùc vò nhö vaäy". Khi caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can maø Tyø-kheo-ni naøy vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, laàn thöù ba. Neáu boû thì toát, coøn khoâng boû thì nhö phaùp khuyeân can ñeán heát laàn thöù ba, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo-ni naøo vì töùc giaän môùi xaû giôùi, noùi: "Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng, boû thuyeát giôùi, boû soáng chung, aên chung, boû kinh luaän, boû Sa-moân ni doøng hoï Thích. Laøm Sa-moân ni doøng hoï Thích ñeå laøm gì? Nôi khaùc cuõng coù phaùp toái thaéng, toâi seõ ñeán nôi ñoù ñeå tu phaïm haïnh". Caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni naøy: "Naøy Ñaïi tyû! Chôù coù vì töùc giaän noùi xaû giôùi vaø noùi toâi boû Phaät cho ñeán boû Sa-moân ni doøng hoï Thích, vì boû Phaät laø ñieàu khoâng toát". Khi caùc Tyø-kheo-ni can ngaên maø Tyø-kheo-ni naøy vaãn kieân trì khoâng boû, thì neân khuyeân can ñeán laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû vieäc ñoù thì toát, neáu khoâng boû thì neân nhö phaùp khuyeân can ñeán heát laàn thöù ba, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Caùc A-leâ-da haõy laéng nghe! Toâi ñaõ noùi möôøi chín phaùp Taêng-giaø- baø-thi-sa. Möôøi hai phaùp ñaàu phaïm laø thaønh toäi, coøn baûy phaùp sau phaûi traûi qua baûy laàn khuyeân can maø khoâng boû môùi thaønh toäi. Neáu Tyø-kheo- ni naøo phaïm moãi moät toäi thì phaûi haønh phaùp Ma-na-ñoûa ôû giöõa hai boä chuùng. Tieáp theo cho xuaát toäi tröôùc hai boä chuùng, moãi boä phaûi ñuû hai möôi ngöôøi ñeå cho vöøa yù moïi ngöôøi. Trong hai möôi ngöôøi neáu thieáu moät ngöôøi thì vieäc xuaát toäi cuûa Tyø-kheo-ni naøy khoâng thaønh, maø caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni neân ñaùng khieån traùch. Cho neân khi xuaát toäi caàn phaûi hoûi: Nay hoûi caùc A-leâ-da trong giôùi naøy coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy. Caùc A-leâ-da! Ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà naøy moãi nöûa thaùng noùi trong Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Tyø-kheo-ni naøo y may ñaõ xong, y Ca-hi-na ñaõ xaû, neáu coù y dö thì cho pheùp ñöôïc chöùa möôøi ngaøy, neáu quaù möôøi ngaøy phaïm toäi Ni-taùt-kyø

982 BOÄ LUAÄT 2

Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo, y may ñaõ xong, y Ca-hi-na ñaõ xaû lìa moät y trong naêm y nguû qua ñeâm ôû choã khaùc phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, tröø Taêng yeát-ma cho. Tyø-kheo-ni naøo y may ñaõ xong, y Ca-hi-na ñaõ xaû. Neáu ñöôïc vaûi phi thôøi, Tyø-kheo-ni caàn thì nhaän, nhaän roài nhanh choùng may thaønh y. Neáu

khoâng ñuû thì ñöôïc pheùp chöùa moät thaùng chôø cho ñuû. Neáu chöùa quaù thôøi haïn quy ñònh, duø ñuû hay khoâng ñuû cuõng phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï tay naém tieàn cuûa hay vaøng baïc, hoaëc sai ngöôøi naém hoaëc ñöa vaûi nhuoäm nhaän thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo buoân baùn döôùi moïi hình thöùc thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi laø baø con thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, tröø khi khaùc, khi khaùc laø khi maát y. Tyø-kheo-ni naøo khi maát y thì ñöôïc pheùp ñeán cö só hay vôï cö só khoâng phaûi baø con xin y, neáu cho vôùi caùch töï yù nhaän thì neân nhaän y thöôïng haï, neáu nhaän quaù thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu cö só hay vôï cö só vì Tyø-kheo-ni may y coù giaù trò vaø noùi: Ta may y coù giaù trò nhö vaäy, mua y nhö vaäy cho Tyø-kheo-ni nhö theá. Tyø- kheo-ni naøy tröôùc khoâng töï yù thænh vì muoán toát neân laïi ñeán khuyeân: “Naøy Öu-baø-di! Laøm cho toâi y trò giaù nhö vaäy, mua y may nhö vaäy cho toâi”. Neáu Tyø-kheo-ni naøy ñöôïc y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Vì Tyø-kheo-ni neân hai cö só hoaëc vôï cö só may y giaù trò nhö vaäy roài noùi: Chuùng ta may y giaù trò nhö vaäy nhö vaäy, mua y nhö vaäy, nhö vaäy cho Tyø-kheo-ni nhö vaäy. Tyø-kheo-ni naøy tröôùc khoâng töï yù thænh, vì toát neân laïi ñeán choã cö só noùi: Vì toâi may moãi y giaù trò nhö vaäy, goäp laïi cuøng laøm moät y cho toâi thì toát hôn. Neáu ñöôïc y naøy thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo, hoaëc vua hoaëc ñaïi thaàn sai söù giaû mang tieàn saém y ñeán cho Tyø-kheo-ni. Ngöôøi söù giaû ñeán choã Tyø-kheo-ni thöa: “A-leâ-da! Tieàn may y naøy cuûa vua, cuûa ñaïi thaàn ñöa ñeán, coâ neân nhaän tieàn may y naøy”. Tyø-kheo-ni neân noùi vôùi ngöôøi söù giaû: “Phaùp cuûa caùc Tyø-kheo-ni khoâng neân nhaän tieàn may y nhö vaäy. Khi naøo caàn y hôïp thôøi vaø thanh tònh, toâi seõ nhaän taùc phaùp chöùa y Tyø-kheo-ni”. Ngöôøi söù giaû hoûi Tyø- kheo-ni: “A-leâ-da coù ngöôøi giuùp vieäc khoâng?”. Tyø-kheo-ni naøy neân chæ cho ngöôøi söù giaû ñeán noùi: “Naøy ngöôøi giuùp vieäc! Tieàn may y nhö vaäy nhö vaäy, mua y nhö vaäy, nhö vaäy cho Tyø-kheo aáy. Khi Tyø-kheo naøy caàn

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 983

seõ ñeán vaø ngöôøi seõ ñöa y”. Ngöôøi söù giaû naøy töï caên daën roài trôû laïi choã Tyø-kheo-ni thöa: “A-leâ-da! Toâi ñaõ trao soá tieàn may y vaø daën doø ngöôøi giuùp vieäc laøm y maø coâ ñaõ chæ. Khi naøo coâ caàn y thì cöù ñeán ñoù laáy thì seõ ñöôïc y. Khi Tyø-kheo-ni naøy caàn y ñeán ngöôøi giuùp vieäc laáy y, neân noùi: “Toâi caàn y, toâi caàn y”. Noùi laáy y hai, ba laàn nhö vaäy. Neáu ñöôïc thì toát. Neáu khoâng ñöôïc thì boán laàn, naêm laàn, saùu laàn neân ñeán ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi giuùp vieäc. Neáu boán laàn, naêm laàn, saùu laàn ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi giuùp vieäc ñöôïc thì toát, baèng khoâng ñöôïc y maø coá yù caàu quaù giôùi haïn aáy, neáu ñöôïc y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng ñöôïc thì töï mình ñi hoaëc sai ngöôøi ñi ñeán choã ngöôøi ñöa tieàn may y noùi: “OÂng tröôùc ñaây sai söù mang tieàn saém y cho Tyø-kheo-ni teân laø... nhöng cuoái cuøng Tyø-kheo-ni aáy khoâng nhaän ñöôïc y, oâng neân ñeán laáy laïi ñöøng ñeå maát”. Nhö vaäy laø hôïp phaùp. Tyø-kheo-ni naøo xin tieàn mua giöôøng neäm maø ñem saém y baùt, thöùc

aên uoáng vaø thuoác trò beänh thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñöôïc ngöôøi ta cuùng döôøng ñeå mua thöù naøy maø laïi ñem tieàn ñi mua thöù khaùc thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo xin tieàn mua thöùc aên maø laïi ñem saém y baùt, thöùc aên, thuoác men ñeå duøng rieâng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo chöùa baùt dö thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo chöùa y dö thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñem döùt boû y Taêng-giaø-leâ cuõ cuûa mình taïi truï xöù roài tuyeân boá: “Ai muoán laáy thì laáy”. Sau ñoù roài mình ñeán giaät laïi thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù y Taêng-giaø-leâ cuõ roài töï khaâu taïm laïi, hoaëc sai ngöôøi khaâu taïm laïi roài ñeå quaù naêm, saùu ngaøy maø khoâng töï vaù hay sai ngöôøi vaù thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, tröø coù beänh. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Thöùc-xoa-na-ni: “Ngöôi cuùng döôøng y cho ta roài ta seõ cho ngöôi thoï giôùi cuï tuùc”, nhöng khi laáy y roài khoâng cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo xuaát ra quaù boán yeát-lôïi-sa-baøn ñeå mua moät taám y naëng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo duøng hôn hai yeát-lôïi-sa-baøn röôõi ñeå mua moät taám vaûi mòn moûng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù baùt dö ñöôïc chöùa möôøi ngaøy, neáu quaù thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo baùt ñang söû duïng döôùi naêm laàn, laïi xin baùt vì toát thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni aáy phaûi ñem baùt ñoù ñeán

giöõa Taêng xaû, ñoåi theo thöù töï cho ñeán vò haï toïa, laáy baùt cuoái cuøng trao cho Tyø-kheo-ni aáy vaø noùi: “Coâ trì baùt naøy cho ñeán khi vôõ”. Nhö vaäy laø hôïp thöùc. Tyø-kheo-ni naøo coù beänh duøng caùc loaïi thuoác nhö toâ, daàu, ñeà hoà, maät, ñöôøng pheøn cho pheùp chöùa duøng trong baûy ngaøy, neáu quaù baûy ngaøy coøn chöùa duøng thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo tröôùc ñaõ cho y Tyø-kheo-ni roài, sau ñoù vì giaän hôøn khoâng vui töï mình ñoaït laïi, hoaëc sai ngöôøi ñoaït laáy, noùi: “Tyø-kheo-ni haõy traû y laïi cho toâi, toâi khoâng cho coâ nöõa”. Neáu Tyø-kheo-ni kia traû laïi, Tyø-kheo-ni naøy nhaän ñöôïc thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo kinh doanh vaøng baïc chaâu baùu döôùi moïi hình thöùc ñeàu phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï mình xin tô luïa roài sai thôï deät khoâng phaûi baø con deät y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù cö só hay vôï cö só sai thôï deät deät y cho Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni aáy tröôùc chöa thænh laïi tuøy yù ñeán choã thôï deät khuyeân: Ngöôi bieát khoâng? Y naøy laø laøm cho toâi ñaáy. Haõy deät cho toâi heát söùc ñeïp, khieán roäng, daøi vaø beàn chaéc, toâi seõ traû coâng cho oâng ñaùng giaù moät böõa aên, neáu ñöôïc y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coøn möôøi ngaøy nöõa môùi maõn ba thaùng haï, neáu nhaän ñöôïc y caáp thí. Tyø-kheo-ni caàn thì nhaän chöùa cho ñeán thôøi y, neáu chöùa quaù thôøi cuûa y thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát vaät cuûa ngöôøi khaùc ñaõ mua roài maø giaønh mua cuûa hoï thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát vaät cuûa Taêng maø töï xoay veà cho mình thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø

Ba-daï-ñeà. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Nay xin hoûi caùc A-leâ-da trong ñaây coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da thanh tònh, vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

Caùc A-leâ-da! Ñaây laø moät traêm boán möôi moát phaùp Ba-daï-ñeà moãi nöûa thaùng noùi trong Ba-la-ñeà-moäc-xoa: Tyø-kheo-ni naøo bieát maø noùi doái thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi caùc loaïi hình töôùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi hai chieàu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñaõ bieát taêng taùc phaùp chaám döùt söï tranh caõi roài, laïi phaùt khôûi noùi: Yeát-ma naøy khoâng thaønh neân laøm laïi, vì nhaân duyeân nhö

vaäy, khoâng gì khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coá yù gieát haïi suùc sinh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo daïy ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc noùi boán caâu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo höôùng ñeán ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc maø töï xöng mình ñaéc ñöôïc phaùp hôn ngöôøi: Toâi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, noùi thaät thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo-ni khaùc phaïm toäi thoâ, höôùng ñeán ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc noùi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, tröø Taêng yeát-ma cho noùi. Tyø-kheo-ni naøo Taêng phaân chia vaät tröôùc hoøa hôïp cho pheùp cho, sau ñoù ñoaït trôû laïi noùi: “YÙ ngöôøi thaân cuûa toâi laáy laïi vaät cho Taêng” thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo moãi nöûa thaùng khi tuïng giôùi kinh, noùi: “Naøy A- leâ-da! Tuïng giôùi nhoû nhaët aáy ñeå laøm gì? Ñeå caùc Tyø-kheo-ni sinh loøng nghi ngôø hoái haän theâm maø thoâi. Vì nhaân duyeân khinh cheâ giôùi khoâng chi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo phaù hoaïi caây con hoaëc thoân xoùm cuûa quyû thaàn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi lôøi laøm ngöôøi khaùc buoàn böïc thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ganh tò cheâ bai ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo nôi ñaát troáng truï xöù cuûa Taêng traûi giöôøng naèm, giöôøng ngoài, neäm goái hoaëc töï traûi hoaëc sai ngöôøi khaùc traûi. Khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi khaùc caát thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ôû trong phoøng cuûa Taêng choã coù che töï traûi giöôøng, neäm, hoaëc baûo ngöôøi khaùc traûi. Khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi khaùc caát thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ôû trong phoøng cuûa Taêng hoaëc töï keùo Tyø-kheo-ni khaùc ra ngoaøi hoaëc baûo ngöôøi khaùc keùo, cho ñeán noùi: Tyø-kheo-ni! Coâ ñi ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát coù Tyø-kheo-ni traûi giöôøng neäm tröôùc trong phoøng cuûa Taêng, mình ñeán sau coá quaáy phaù neân traûi choàng leân laøm cho vò aáy khoâng vui töï boû ra ñi, laøm nhaân duyeân nhö vaäy khoâng chi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ôû treân taàng gaùc phoøng cuûa Taêng traûi giöôøng, loûng chaân, hoaëc ngoài hoaëc naèm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Tyø-kheo-ni naøo bieát nöôùc coù truøng maø töï töôùi leân coû, leân buøn hoaëc sai ngöôøi khaùc töôùi, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coá laøm cho Tyø-kheo khaùc sinh nghi ngôø hoái haän, trong choác laùt khoâng vui, vì nhaân duyeân nhö theá khoâng gì khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo nôi choã boá thí moät böõa aên, Tyø-kheo khoâng beänh neân aên moät böõa, neáu quaù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo aên nhieàu choã thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø khi beänh vaø khi thí y. Tyø-kheo-ni naøo tònh thí y cho Tyø-kheo-ni khaùc, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni roài, sau ñoù khoâng xaû maø thoï duøng thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi kia ñaõ aên ñuû roài, lìa choã ngoài khoâng laøm pheùp taøn thöïc, vì muoán naõo haïi ngöôøi kia neân khuyeán khích aên, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng cho, khoâng nhaän maø laáy boû vaøo trong mieäng tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo aên phi thôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo aên nghæ roài aên nöõa, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñeán nhaø baïch y töï yù nhaän baùnh coám ñeán hai ba baùt, ra ngoaøi khoâng cuøng chia cho Tyø-kheo-ni beänh aên. Neáu nhaän quaù hai, ba baùt ra ngoaøi khoâng cuøng chia cho Tyø-kheo-ni beänh aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo vì ñuøa giôõn giaáu y, baùt, toïa cuï vaø oáng ñöïng kim cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc sai ngöôøi khaùc giaáu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo aên rieâng chuùng, tröø luùc khaùc thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Luùc khaùc laø khi beänh, khi thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi chuùng nhoùm hoïp vaø khi ngoaïi ñaïo boá thí thöùc aên. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh ñoát coû, caây, phaân boø ñeå söôûi aám hoaëc töï ñoát hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñoát, tröø nhaân duyeân, thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc nguû cuøng nhaø quaù ba ñeâm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo gôûi duïc roài, sau ñoù vì töùc giaän khoâng vui laïi noùi: Toâi khoâng gôûi duïc, gôûi duïc khoâng toát vì yeát-ma aáy khoâng thaønh, toâi khoâng gôûi duïc naøy, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: Naøy Ñaïi tyû! Coâ cuøng ñi vaøo thoân vôùi toâi, ñeán nhaø kia toâi cho coâ thöùc aên, hoaëc töï cho hoaëc baûo

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 987

ngöôøi khaùc cho. Nhöng sau ñoù muoán ñuoåi ngöôøi kia laïi noùi: Coâ haõy ñi ñi! Coâ ngoài chung vôùi toâi khoâng vui, toâi ngoài moät mình vui hôn, vì nhaân duyeân nhö theá khoâng chi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi nhö vaày: “Naøy A-leâ-da! Toâi bieát Ñöùc Theá Toân noùi veà phaùp chöôùng ñaïo, nhöng tu taäp phaùp naøy khoâng theå chöôùng ñaïo”. Caùc Tyø-kheo-ni neân khuyeân can Tyø-kheo-ni naøy: “Naøy Ñaïi tyû! Coâ khoâng neân phæ baùng Ñöùc Theá Toân, phæ baùng Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân noùi phaùp chöôùng ñaïo thì thaät laø chöôùng ñaïo. Coâ boû vieäc naøy ñi”. Khi can giaùn nhö vaäy maø vaãn kieân trì khoâng boû, neân can giaùn laàn thöù hai, thöù ba boû thì toát, neáu khoâng boû thì Taêng nhö phaùp yeát-ma cöû toäi, Tyø-kheo-ni naøy phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo-ni naøy aùc kieán khoâng boû, Taêng yeát- ma cöû toäi ñuùng phaùp, ñuùng luaät. Nhöng ngöôøi

naøy chöa ñöôïc yeát-ma ñuùng phaùp, ñuùng luaät maø cuøng aên cuøng nguû chung moät nhaø thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu coù Sa-di-ni noùi: "Ñöùc Nhö Lai noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, nhöng theo toâi bieát haønh daâm duïc khoâng theå chöôùng ñaïo". Caùc Tyø- kheo-ni neân khuyeân can Sa-di-ni naøy: "Ngöôi chôù phæ baùng Ñöùc Theá Toân, phæ baùng Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát, Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo thì thaät söï laø chöôùng ñaïo. Ngöôi boû vieäc taø kieán aùc naøy ñi". Khi khuyeân can nhö vaäy maø vaãn kieân trì khoâng boû thì neân khuyeân can laàn thöù hai, thöù ba. Neáu boû thì toát, coøn khoâng boû thì neân ñuoåi ñi, noùi: "Töø nay trôû ñi, ngöôi khoâng ñöôïc noùi Phaät laø thaày cuûa ta, cuõng khoâng ñöôïc cuøng nguû chung vôùi Tyø-kheo-ni ba ñeâm. Ngöôi ñi ñi, khoâng ñöôïc ôû trong naøy nöõa". Neáu Tyø-kheo naøo bieát Sa-di-ni naøy coù taø kieán aùc, khoâng boû bò ñuoåi ñi, chöa laøm yeát-ma nhö phaùp maø laïi voã veà nuoâi naáng cuøng aên vaø cuøng ôû chung thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo-ni ñöôïc y môùi neân duøng ba loaïi maøu laøm hoaïi saéc. Moãi loaïi maøu laøm hoaïi saéc laø maøu xanh, maøu ñen vaø maøu voû caây moäc lan. Neáu khoâng duøng moãi moãi maøu laøm hoaïi saéc maø ñem maëc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo hoaëc baùu hoaëc teân cuûa baùu ôû trong vöôøn töï mình laáy hoaëc sai ngöôøi khaùc laáy, tröø luùc khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Luùc khaùc laø khi Tyø-kheo-ni hoaëc baùu hoaëc teân cuûa baùu ôû trong vöôøn töï mình laáy hoaëc sai ngöôøi khaùc laáy maø nghó: Khi coù chuû ñeán tìm ta giao laïi. Tyø-kheo-ni naøo khuûng boá Tyø-kheo-ni khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-

ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát nöôùc coù truøng maø vaãn uoáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï tay cho thöùc aên nam nöõ xuaát gia trong ngoaïi ñaïo loõa hình thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñaõ bieát daâm xöù cuûa Thöïc gia maø ngoài thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñaõ bieát choã vaéng cuûa Thöïc gia maø ngoài thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo xem quaân traän xuaát phaùt thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù nhaân duyeân ñöôïc ñeán trong quaân traän ba ñeâm, neáu quaù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù nhaân duyeân ñöôïc ñeán trong quaân traän ba ñeâm hoaëc xem quaân xuaát phaùt hoaëc caém côø xí theå hieän theá löïc chieán ñaáu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo vì töùc giaän khoâng vui giô tay ñònh taùt Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñuøa giôõn trong nöôùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo duøng tay thoïc leùc nhau thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo heïn cuøng ñi moät ñöôøng vôùi ñaùm giaëc cho ñeán moät laøng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï tay ñaøo ñaát hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñaøo hoaëc chæ cho moïi ngöôøi ñaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù boán thaùng thænh rieâng neân nhaän, neáu nhaän quaù thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, tröø thænh laïi vaø thænh töï yù laâu daøi. Tyø-kheo-ni naøo khi Tyø-kheo-ni khaùc daïy: "Ñaïi tyû! Neân hoïc chôù phaïm naêm chuùng toäi". Tyø-kheo-ni naøy noùi: "Toâi khoâng nghe theo lôøi coâ. Neáu thaáy ñaïi tyû naøo tòch caên, ña vaên, trì phaùp vaø hieåu bieát saâu xa toâi seõ theo hoïc hoûi. Nhöõng lôøi vò kia noùi vaâng giöõ thöïc

haønh. Khi noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà, tröø luùc khaùc. Luùc khaùc laø Tyø-kheo aáy muoán ñöôïc pheùp lôïi ích thì neân hoïc neân hoûi Tyø-kheo khaùc. Tyø-kheo-ni naøo uoáng röôïu thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khinh thöôøng Tyø-kheo-ni khaùc thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khi caùc Tyø-kheo-ni thöa kieän nhau, ñöùng im laëng laéng nghe vaø nghó: “Kia coù noùi ñieàu gì ta seõ ghi nhaän heát”, vì nhaân duyeân nhö vaäy, chöù khoâng gì khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo Taêng ñang xöû vieäc, khoâng gôûi duïc, ñi ra ngoaøi

khoâng thöa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khi moãi nöûa thaùng thuyeát giôùi laïi noùi: “Nay toâi môùi bieát phaùp naøy ôû trong giôùi kinh”. Caùc Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo-ni naøy voán ñaõ hai, ba laàn ngoài trong luùc noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, huoáng gì laø nhieàu laàn. Tyø-kheo-ni naøy vì khoâng hieåu bieát maø maø khoâng phaïm toäi. Neáu coù phaïm toäi thì neân xöû trò nhö phaùp, roài baûo: “Ñaïi tyû! Thaät khoâng lôïi ích gì cho coâ. Vì nöûa thaùng thuyeát giôùi, coâ khoâng toân troïng, khoâng nhaát taâm vaø khoâng laéng nghe phaùp”. Quôû traùch roài, vò aáy phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cuøng moät choã aên, aên böõa aên tröôùc, böõa aên sau khoâng thöa Tyø-kheo-ni maø ñi ñeán nhaø khaùc, tröø thôøi y thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñi vaøo cung vua khi phu nhaân chöa caát cuûa baùu maø vaøo qua ngaïch cöûa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo laáy xöông, raêng vaø söøng laøm oáng ñöïng kim, phaù ra laøm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo laøm chaân giöôøng neân ñuùng löôïng laøm beà daøi taùm ngoùn tay cuûa Ñöùc Phaät, tröø choã vaøo moäng, neáu quaù caét xong thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo duøng boâng Ñaâu-la-mieân laøm neäm hoaëc ngoài, hoaëc naèm thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo laøm Ni-sö-ñaøn neân laøm ñuùng löôïng (ño) laø beà daøi hai gang tay Ñöùc Phaät, beà roäng moät gang röôõi tay Ñöùc Phaät, hoaëc hôn moät gang, neáu quaù caét thaønh phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo may y kích thöôùc baèng y cuûa Nhö Lai hoaëc hôn, caét thaønh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Kích côõ y cuûa Nhö Lai laø chieàu daøi chín gang tay cuûa Ñöùc Phaät, chieàu roäng saùu gang tay cuûa Ñöùc Phaät. Tyø-kheo-ni naøo vì töùc giaän khoâng vui duøng phaùp voâ caên cöù Taêng- giaø-baø-thi-sa phæ baùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát vaät thuoäc veà Taêng laïi xoay veà cho ngöôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng noùi vôùi chuû maø maëc y cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï tay ñem y cho ngoaïi ñaïo, Sa-moân hay ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo may y An-ñaø-hoäi neân may cho ñuùng löôïng laø beà daøi boán gang tay Phaät, beà roäng hai gang tay Ñöùc Phaät, neáu quaù caét thaønh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

Tyø-kheo-ni naøo may Taêng-kyø-chi neân may cho ñuùng löôïng laø beà daøi boán gang tay Ñöùc Phaät, beà roäng hai gang tay Ñöùc Phaät, neáu quaù caét thaønh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo may y taém möa neân may cho ñuùng löôïng

laø beà daøi boán gang tay Ñöùc Phaät, beà roäng hai gang tay Ñöùc Phaät, neáu quaù caét thaønh phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñeán nhaø khoâng theå laøm y ñöôïc xin y Ca-hy-na cho Taêng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh, ñaõ y thoï trì khoâng mang beân mình thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñöôïc thöùc aên Khö-ñaø-ni, thöùc aên Boà-xaø-ni laïi naáu hoaëc baûo ngöôøi khaùc naáu, laïi luoäc hoaëc baûo ngöôøi khaùc luoäc, laïi haàm hoaëc baûo ngöôøi khaùc haàm, Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh aên thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khi Tyø-kheo ñang aên, cung caáp nöôùc hoaëc quaït thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo aên toûi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï tay cho thöùc aên ngoaïi ñaïo hoaëc ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo laøm ngheà thaày thuoác ñeå sinh soáng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo trao toa thuoác cho ngöôøi theá tuïc vaø ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo laøm vieäc cho ngöôøi theá tuïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát thöïc gia khoâng noùi tröôùc maø ñi vaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo soáng thaân caän vôùi ngöôøi theá tuïc, ngoaïi ñaïo, thaäm chí soáng thaân caän vôùi ngöôøi laøm vöôøn, Sa-di troïn moät ngaøy hoaëc trong khoaûnh khaéc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï theà thoát nguyeàn ruûa ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï ñaùnh mình roài khoùc la thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: “Ñaïi tyû! Coâ cuøng ñi ñeán nhaø Moã giaùp vôùi toâi, sau ñoù khoâng haøi loøng veà Tyø-kheo-ni aáy khoâng suy xeùt nhöõng gì ñöôïc nghe maø voâ côù quôû traùch thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo vôùi taâm keo kieät giöõ gìn nhaø ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 991

Tyø-kheo-ni naøo tröôùc maët chöûi maéng Tyø-kheo-ni thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo chöa ñuû möôøi hai muøa möa maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñuû möôøi hai muøa möa nhöng chöa ñuû möôøi phaùp maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo thaønh töïu möôøi phaùp nhöng khoâng laøm yeát-ma maø nuoâi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi kia phaïm giôùi, caàm chìa khoùa môû cöûa phoøng ngöôøi khaùc cuøng soáng chung vôùi ñaøn oâng maø cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi muøa möa thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ñoàng nöõ ñuû hai möôi muøa möa, chöa cho hoïc giôùi maø thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ngöôøi ñang hoïc giôùi chöa hoaøn thaønh thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ngöôøi hoïc giôùi ñaõ ñuû nhöng khoâng laøm yeát- ma thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng chöa ñuû möôøi hai muøa möa thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng vaø ñuû möôøi hai muøa möa nhöng khoâng hoïc giôùi maø cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ngöôøi nöõ ñaõ laáy choàng nhöng hoïc giôùi chöa ñuû maø cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo, ngöôøi nöõ

ñaõ laáy choàng vaø hoïc giôùi ñaõ ñuû nhöng chöa laøm yeát-ma maø cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cho ñeä töû thoï giôùi cuï tuùc roài thì phaûi chæ daïy trong hai naêm, neáu khoâng chæ daïy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo thoï giôùi cuï tuùc roài, phaûi theo haàu haï, cung phuïng Hoøa thöôïng ni, neáu khoâng theo haàu haï, cung phuïng thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cöù moãi naêm nuoâi moãi ñeä töû thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ôû trong moät chuùng thanh tònh maø ñeå qua ñeâm cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñoä ñeä töû coù vaán ñeà maø khoâng töï mình ñöa hoï ñi, hoaëc sai ngöôøi khaùc ñöa hoï ñi xa cho ñeán naêm, saùu do-tuaàn thì phaïm toäi

992 BOÄ LUAÄT 2

Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc nhö vaày: “Ñaïi tyû! Coâ chöa ñuû möôøi phaùp ñeå ñoä ñeä töû phaûi neân chæ daïy” maø vò kia cheâ traùch trôû laïi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-ni: “Ngöôi hoïc giôùi ñuû roài ta seõ cho ngöôi thoï giôùi cuï tuùc” nhöng sau ñoù khoâng cho thoï, khoâng nhôø ngöôøi khaùc cho thoï, cuõng khoâng baûo hoï ñi nôi khaùc thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Neáu Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh maø ngoài xe thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh maø caàm duø che, mang giaøy thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo hoaëc ngoài hoaëc naèm treân giöôøng neäm Khö-truø-la cao quaù möùc quy ñònh thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo traûi giöôøng neäm ra cuøng naèm chung thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng xaû phoøng, giöôøng vaø neäm cuûa Taêng maø boû ñi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng baïch tröôùc maø ñi vaøo Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát laø daâm xöù cuûa thöïc gia maø vaãn truù nguï, tröø luùc khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Luùc khaùc laø khi gioù, khi möa, luùc bò ñe doïa ñeán tính maïng, luùc phaïm haïnh bò toån thöông. Tyø-kheo-ni naøo khoâng coù khaùch buoân laøm baïn maø ñi ñeán nöôùc khaùc xa xoâi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo töï xem caûnh vöôøn röøng trong phaïm vi quoác gia thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cuøng ngoài moät mình vôùi Tyø-kheo ôû choã vaéng veû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo cuøng ngoài vôùi ngöôøi nam ôû choã vaéng veû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñöa tay ra keùo ngöôøi nam vaøo ñöùng saùt beân mình, roài ræ tai noùi nhoû thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi nam ngoài trong choã toái khoâng coù ñeøn maø ñi vaøo thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo xem bieåu dieãn ca nhaïc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Caùc Tyø-kheo-ni coù söï tranh caõi choáng ñoái, soáng khoâng hoøa hôïp maø vò thuû chuùng khoâng daøn xeáp, daäp taét thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà.

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 993

Tyø-kheo-ni naøo baûo phuï nöõ theá tuïc boâi daàu, höông thôm, kyø coï thaân theå ñeå taém röûa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh maø baûo Tyø-kheo-ni khaùc kyø coï taém goäi cho mình thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni

naøo khoâng beänh maø baûo Sa-di-ni xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh maø baûo Thöùc-xoa-ma-ni xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh maø sai phuï nöõ theá tuïc xoa boùp, kyø coï thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng toân kính leã boá-taùt thanh tònh cuûa moãi nöûa thaùng thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo vaøo moãi nöûa thaùng Taêng giaùo huaán maø khoâng cung kính, khoâng ñeán nghe thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo coù ung nhoït ôû choã kín töø vai trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân, khoâng baïch xin pheùp tröôùc maø ñeå cho nam töû phaù, taåy röûa thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñi du haønh trong muøa an cö thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo an cö xong maø khoâng ñi du haønh thì phaïm toäi Ba- daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc: “Naøy Ñaïi tyû! Chuùng ta haõy an cö ôû ñaây”, nhöng sau ñoù traùch cöù, xuùc naõo thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo-ni khaùc ñaõ an cö tröôùc roài, sau ñoù mình ñeán töï nhieãu loaïn hoaëc sai ngöôøi khaùc nhieãu loaïn thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo khoâng xem tröôùc ngoaøi bôø töôøng maø neùm boû ñoà baát tònh ra ngoaøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñaïi tieåu tieän treân rau coû töôi thì phaïm toäi Ba-daï- ñeà. Tyø-kheo-ni naøo ñaïi tieåu tieän trong nöôùc thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Tyø-kheo-ni naøo bieát ñoù laø lôïi ích cuûa caû chuùng maø xoay veà cho moät nhoùm ngöôøi thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi moät traêm boán möôi moát phaùp Ba-daï-ñeà. Nay hoûi caùc A-leâ-da, trong giôùi naøy coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da ôû trong giôùi naøy thanh tònh, vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

994 BOÄ LUAÄT 2

Caùc A-leâ-da! Ñaây laø taùm phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, moãi nöûa thaùng tuïng trong giôùi kinh cheùp ra. Tyø-kheo-ni naøo vì muoán thaân söôùng khoâng coù beänh maø töï mình ñeán nhaø baïch y xin söõa, hoaëc sai ngöôøi khaùc ñi xin veà ñeå aên, hoaëc uoáng, thì Tyø-kheo-ni naøy phaûi ñeán Tyø-kheo-ni khaùc saùm hoái nhö sau: “Thöa Thaùnh giaû! Toâi phaïm ñieàu ñaùng traùch, xin saùm hoái toäi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù- ni naøy”. Nhö vaäy taùm loaïi thöïc phaåm ngon nhö söõa ñoùng vaùng, daàu, maät, ñöôøng pheøn, söõa töôi, söõa ñoâng laïnh, caù vaø thòt. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi taùm phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Nay hoûi caùc A-leâ-da, trong giôùi naøy coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da trong giôùi naøy thanh tònh vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

Caùc A-leâ-da! Phaùp chuùng hoïc naøy moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn trong giôùi kinh cheùp ra: Khoâng ñöôïc maëc y noäi quaù cao. Khoâng ñöôïc maëc y noäi quaù thaáp. Neân maëc y noäi cho caân baèng. Khoâng ñöôïc maëc y noäi gaáp nhieàu neáp. Khoâng ñöôïc maëc y noäi nhö hoa Thaïch löu. Khoâng ñöôïc maëc y noäi nhö boù luùa. Khoâng ñöôïc maëc y noäi nhö ñuoâi caù. Khoâng ñöôïc maëc y noäi nhö laù caây Ña-la. Khoâng ñöôïc maëc y noäi nhö voøi con voi. (Chín giôùi naøy trong baûn

Ñan vaø baûn luaät Ñaïi Taêng khoâng coù). Neân maëc y noäi teà chænh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñaép y thaáp caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñaép y cao caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñaép y nhö Baø-la-thieân caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñaép y nhö Baø-tieåu-thieân caàn phaûi hoïc. (Boán giôùi naøy trong baûn Ñan vaø baûn giôùi luaät Ñaïi Taêng ñeàu khoâng coù). Neân maëc y cho ngay ngaén caàn phaûi hoïc. Kheùo che mình kín ñaùo khi ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Chaêm chuù ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñuøa cöôøi ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc.

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 995

Khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo trong nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñi nhoùn goùt vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc choáng naïnh ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñaûo thaân ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc laéc ñaàu ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc vung tay ñi vaøo nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Kheùo che mình kín ñaùo ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Chaêm chuù ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Im laëng ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñuøa cöôøi ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc truøm ñaàu ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc vaét traùi y ñi vaøo ngoài nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ngoài oâm ñaàu goái trong nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ngoài trong nhaø cö só laéc chaân caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc choáng naïnh ngoài trong nhaø cö só caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ngoài trong nhaø cö só cöû ñoäng tay chaân caàn phaûi hoïc. Nhaát taâm thoï thöùc aên caàn phaûi hoïc. Côm canh baèng nhau maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc le löôõi lieám moùn aên maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc aên mieáng lôùn caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc haù mieäng lôùn ñôïi côm maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc nhai moät beân maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ngaäm thöùc aên maø noùi chuyeän caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay moi trong baùt maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc le löôõi lieám moùn aên maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ôï côm ra maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc aên lua, huùp lôùn tieáng caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc huùp thöùc aên maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc nuoát troäng thöùc aên maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc aên rôi ñoå côm caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc choáng tay maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ganh tî xem baùt ngöôøi ngoài beân caïnh maø aên caàn phaûi hoïc. Neân chuù taâm nhìn trong baùt maø aên caàn phaûi hoïc. Khoâng beänh khoâng ñöôïc töï vì mình ñoøi thöùc aên caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc duøng côm ñaäy canh roài mong ñöôïc canh nöõa caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc tay dô caàm ñoà ñöïng nöôùc uoáng caàn phaûi hoïc.

996 BOÄ LUAÄT 2

Khoâng ñöôïc ñem thöùc aên dö ôû trong baùt ñoå treân ñaát caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài Tyø-kheo-ni ñöùng hoïc, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm Tyø-kheo-ni ngoài tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp coù ngöôøi ngoài

treân giöôøng cao Tyø-kheo- ni ngoài giöôøng thaáp xaáu, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi maëc giaøy deùp tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho bòt ngoùn chaân, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi che treân ñaàu, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi buoäc treân ñaàu, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài xoaïc oâm ñuøi, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm cung teân, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø che, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñi ôû tröôùc mình ñi ôû sau, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi côõi ngöïa, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi trong ñaïo ôû beân choã ngoaïi ñaïo, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän, tröø khi hoï coù beänh caàn phaûi hoïc. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi baûy möôi baûy phaùp chuùng hoïc. Nay xin hoûi caùc A-leâ-da, trong ñaây coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da! Trong ñaây thanh tònh, vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 997

Caùc A-leâ-da! Ñaây laø baûy phaùp döùt saïch söï tranh caõi, moãi nöûa thaùng tuïng trong giôùi kinh cheùp ra. Ngöôøi ñaùng cho laøm pheùp Tyø-ni hieän tieàn thì neân cho laøm pheùp Tyø-ni hieän tieàn. Ngöôøi ñaùng cho laøm pheùp Tyø-ni öùc nieäm thì neân cho laøm pheùp Tyø-ni öùc nieäm. Ngöôøi ñaùng cho laøm pheùp Tyø-ni baát si thì neân cho laøm pheùp Tyø-ni baát si. Ngöôøi ñaùng cho töï noùi toäi ñeå trò thì neân cho töï noùi toäi ñeå trò. Ngöôøi ñaùng cho tìm töôùng toäi thì neân cho laøm pheùp tìm töôùng toäi. Ngöôøi ñaùng cho nhieàu ngöôøi tìm toäi thì neân cho pheùp nhieàu ngöôøi tìm toäi. Ngöôøi ñaùng cho laøm pheùp nhö coû che ñaát thì neân cho laøm pheùp nhö coû che ñaát. Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi baûy phaùp döùt söï tranh caõi. Nay hoûi caùc A-leâ-da trong giôùi naøy coù thanh tònh khoâng? Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Caùc A-leâ-da! Trong giôùi naøy thanh tònh, vì im laëng. Nay toâi xin ghi nhaän nhö vaäy.

Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi töïa cuûa giôùi kinh, ñaõ noùi taùm phaùp Ba- la-di, ñaõ noùi möôøi chín phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, ñaõ noùi ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, ñaõ noùi moät traêm boán möôi moát phaùp Ba-daï-ñeà, ñaõ noùi taùm phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñaõ noùi phaùp Chuùng hoïc vaø ñaõ noùi baûy phaùp döùt söï tranh caõi. Nhöõng vieäc naøy ôû trong kinh Phaät, moãi nöûa thaùng noùi trong Ba-la- ñeà-moäc-xoa vaø caùc giaùo phaùp khaùc. Caùc A-leâ-da nhaát taâm vui veû khoâng tranh caõi cuøng hoïc moät ñaïo nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, haïnh an laïc caàn phaûi hoïc. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo-ni: - Ñöùc Phaät Tyø Baø Thi Nhö Lai

ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì Taêng tòch tónh, tröôùc heát noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa: Nhaãn nhuïc ñaïo ñeä nhaát Nieát-baøn Phaät hôn heát Xuaát gia laøm naõo ngöôøi Khoâng goïi laø Sa-moân. Ñöùc Phaät Thi Khí Nhö Lai ÖÙng Cuùng chaùnh Bieán Tri vì Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:

Gioáng nhö ngöôøi maét saùng
Kheùo traùnh ñöôøng hieåm aùc
Ngöôøi thoâng minh trong ñôøi
Hay lìa caùc ñieàu döõ.
Ñöùc Phaät Tyø Dieäp Baø Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:
Khoâng naõo khoâng noùi loãi
Phaûi vaâng giöõ giôùi naøy
AÂn uoáng bieát vöøa ñuû
Thöôøng öa choã yeân vaéng
Taâm tònh vui tinh taán
Laø lôøi chö Phaät daïy.
Ñöùc Phaät Caâu Löu Toân Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì
Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:
Nhö ong huùt maät hoa
Khoâng haïi saéc vaø höông
Chæ laáy vò phaùp aáy
Tyø-kheo vaøo thoân xoùm
Khoâng phaù hoaïi vieäc ngöôøi
Chaúng xem laøm khoâng laøm
Chæ xeùt nôi haïnh mình
Xem kyõ thieän, baát thieän.
Ñöùc Phaät Caâu Na Haøm Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán
Tri vì Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:
Muoán ñöôïc taâm toát chôù buoâng lung
Phaùp thieän Thaùnh nhaân neân sieâng hoïc
Neân khoâng theå bò hoaïn saàu khoå
Ngöôøi ñoù taâm ñònh vaøo Nieát-baøn.
Ñöùc Phaät Ca Dieáp Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:
Khoâng laøm caùc ñieàu aùc
Neân laøm caùc vieäc thieän
Töï thanh tònh yù mình
Laø lôøi chö Phaät daïy.

Ñöùc Phaät Thích Ca Maâu Ni Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri vì
Taêng tòch tónh, laàn ñaàu tieân noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa:
Thaân chôù laøm ñieàu aùc
Kheùo giöõ gìn khaåu nghieäp
SOÁ 1427 - MA HA TAÊNG KYØ TYØ KHEO NI GIÔÙI BOÅN 999

Töï saïch yù chí mình
Kheùo giöõ gìn taát caû
Tyø-kheo hoä heát thaûy
Lìa khoûi caùc ñau khoå
Tyø-kheo giöõ mieäng, yù
Thaân khoâng phaïm caùc toäi
Ba nghieäp ñeàu thanh tònh
Ñaït ñöôïc ñaïo baäc Thaùnh.
Neáu ngöôøi nhuïc maï khoâng ñaùp laïi
Ngöôøi khaùc ganh gheùt taâm khoâng haän
Ñoái vôùi ngöôøi saân taâm thöôøng tònh
Thaáy ngöôøi laøm aùc mình chôù laøm.
Baûy Phaät laø Theá Toân
Hay cöùu ñoä theá gian
Giôùi kinh Phaät ñaõ daïy
Toâi roäng tuyeân thuyeát xong.
Chö Phaät vaø ñeä töû
Cung kính giôùi kinh naøy
Cung kính giôùi kinh roài
Moãi moãi ñeàu cung kính
Hoå theïn ñöôïc ñaày ñuû
Seõ ñaéc ñaïo voâ vi.
Caùc A-leâ-da! Toâi ñaõ noùi xong Ba-la-ñeà-moäc-xoa, Taêng nhaát taâm ñaéc boá-taùt.
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 72

LUAÄT TÖÙ PHAÀN SOÁ 1428

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1428

LUAÄT TÖÙ PHAÀN Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Tam taïng Phaät Ñaø Da Xaù vaø Truùc Phaät Nieäm.

TAÙN DUYEÂN KHÔÛI1

Cuùi ñaàu leã chö Phaät

Toân Phaùp, Taêng Tyø-kheo
Nay dieãn phaùp Tì-ni
Ñeå Chaùnh phaùp tröôøng toàn.
Öu-ba-li ñöùng ñaàu2
Vaø caùc Thaân chöùng3 khaùc
Nay noùi yeáu nghóa giôùi
Caùc hieàn ñeàu cuøng nghe.
Nay muoán noùi thaâm giôùi
Cho ngöôøi öa trì giôùi
Cho ngöôøi hay phuùng tuïng
Lôïi ích caùc tröôûng laõo.
Nay noùi möôøi cuù nghóa
Giôùi phaùp cuûa chö Phaät4:
Khieán Taêng hyû, an laïc5

l. (T22nl428, tr.567b26) 2. Töù phaàn 54, tr.968a4 - Taäp phaùp tì-ni nguõ baùch nhaân: Trong ñaïi hoäi keát taäp taïi Vöông-xaù, Öu-ba-li ñöôïc chaáp thuaän laøm thuyeát trình vieân veà Luaät taïng. 3. Thaân chöùng (Skt. kāya-sākin, Pali: Kāya-sakkhin), Caâu-xaù 24, tr.126a17: Vò Baát-hoaøn (A-na- haøm) khi chöùng ñaéc dieät ñònh, chuyeån danh laø thaân chöùng 4. Thaäp cuù nghóa , xem cht. 31, ch.i sau 5. Haùn: Hæ vónh an ; cuù nghóa 2&3: Khieán Taêng hoan hyû vaø an laïc.

1004 BOÄ LUAÄT 2

Vaø ñeå nhieáp thuû Taêng6.
Ngöôøi khoâng tín seõ tín
Ngöôøi ñaõ tín taêng tröôûng
Döùt tröø keû phaù giôùi
Ñöa taø ñaïo vaøo chaùnh7.
Ngöôøi taøm quyù an oån
Phaät phaùp ñöôïc laâu daøi8
Vì vaäy, Ñaáng Toái Thaéng
Dieãn noùi Kinh Caám giôùi9.
Caùc nuùi, Tu-di hôn
Caùc soâng, bieån laø nhaát
Caùc Kinh traêm ngaøn öùc
Giôùi kinh laø baäc nhaát.
Muoán caàu ñieàu toái thöôïng
Ñôøi naøy vaø ñôøi sau
Phaûi trì giôùi caám naøy
Troïn ñôøi ñöøng huûy phaïm.
Tröø keát, khoâng chöôùng ngaïi

Troùi buoäc do ñaây môû
Duøng giôùi töï quaùn saùt
Nhö göông soi dieän maïo.
Muoán taïo caùc phaùp laønh
Ñaày ñuû ba moùn nghieäp
Neân xeùt kyõ yù mình
Nhö kinh La-vaân noùi10.
Sôû dó laäp ngoâi vua
Bôûi do ñôøi tranh tuïng
Nhaân daân suy cöû leân
Phaùp thöôøng ñôøi thöôïng coå11.
6. Cuù nghóa 1.
7. Cuù nghóa 6: Ñieàu phuïc nhöõng ai chöa ñöôïc ñieàu phuïc.
8. Trong ñaây khoâng ñeà caäp hai cuù nghóa 8 & 9: Ñoaïn tröø höõu laäu hieän taïi, ñoaïn tröø höõu laäu vò lai.
9. Caám giôùi kinh , hay Giôùi kinh, chæ Ba-la-ñeà-moäc-xoa (Skt. Pr ātimokasutra, Pali: Pānimokkha-sutta)
10. Trung A-haøm 3, - 14. kinh La-vaân, (T1, tr.436a-437b). Pali, M. 61. Ambalatthikā-Rāhulovādasutta (M.i.414-424): Phaät hoûi Rāhula, caùi göông ñeå laøm gì?
11. Tröôøng A-haøm 6, - kinh Tieåu duyeân, (T1, tr.36tt). Pali: D. 24. Agañña-suttanta (D.iii.tr. 93):
Vaøo thôøi thaùi coå, do tranh chaáp ruoäng ñaát, nhaân daân baàu leân moät ngöôøi ñeå giaûi quyeát, goïi laø vò troïng taøi ñöôïc baàu leân bôûi ñaïi hoäi (Mahāsammato-rājā; Haùn dòch: Ñaïi bình ñaúng vöông
)
SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1005

Ngöôøi phaïm toäi bieát phaùp
Thuaän theo phaùp thaønh töïu
Giôùi luaät cuõng nhö vaäy
Nhö vua chaùnh phaùp trò.
Nhö thaày thuoác xeùt beänh
Chöõa trò tuyø theo chöùng
Trò ñöôïc thì cho thuoác
Khoâng theå trò thì buoâng.
Nhö saùch thuoác ñaõ noùi:
Boán chöùng khoâng theå trò
Möôøi ba coù theå cöùu
Ngoaøi ra chaúng caàn cöùu.
Ví nhö coù thaây cheát

Bieån caû khoâng dung chöùa
Bò gioù maïnh troâi daït
Ñöa noù leân treân bôø.
Caùc ngöôøi laøm aùc haïnh
Cuõng nhö thaây cheát kia
Ñaïi chuùng khoâng dung chöùa
Do vaäy neân trì giôùi.
Nhö giöõ cöûa kieân coá
Khoûi lo maát cuûa caûi
Neáu töôøng bò khoeùt, ñoå
Coù cuûa seõ phaûi lo.
Giôùi Phaät khoâng khuyeát, thuûng
Ngöôøi phuïng trì khoâng lo
Caám giôùi khoâng kieân coá
Ngöôøi huûy phaïm lo aâu.
Chieác baùt saønh luûng chaûy
Thôi goám loøng saàu lo
Neáu duïng cuï hoaøn bò
Quyeán thuoäc ñeàu hoan hæ.
Trì giôùi coù khuyeát, thuûng
Ngöôøi laøm aùc thöôøng lo
Keû khoâng huûy caám giôùi
Taâm thöôøng ñöôïc hoan hæ.
Nhö ñoám löûa tuy beù
Ñöøng khinh noù laø nhoû
1006 BOÄ LUAÄT 2

Neáu gaëp coû, caây khoâ
Noù ñoát chaùy khoâng soùt.
AÙc ta laøm tuy nhoû
Caån thaän choù xem thöôøng
Nhö raùch y-la dieäp12
Thöôøng sinh laøm thaân roàng.
Nhö sö töû roáng gaàm
Ngöôøi say khoâng bieát sôï
Thuù nhoû tieáng tuy beù
Ngöôøi tænh nghe vaãn sôï.
Ngöôøi ba caáu13 cuõng vaäy
Taát caû aùc khoâng sôï
Ngöôøi trí vieäc aùc nhoû

Thöôøng oâm loøng lo sôï.
Nhö khi baøo cheá thuoác
Loaïi boû thöù khoâng toát
Ngöôøi beänh uoáng ñöôïc laønh
Thaân khoûe ñöôïc an laïc.
Ngöôøi tu giôùi cuõng vaäy
Hay traùnh caùc aùc haønh
Tröø caùc hoaïn keát söû
An oån vaøo Nieát-baøn.
Neáu muoán ñi ñöôøng xa
Phaûi töï baûo veä chaân
Neáu chaân bò thöông toån
Khoâng theå ñi xa ñöôïc.
Caàu coõi trôøi, Nieát-baøn
Phöông tieän thuû hoä giôùi
Khoâng huûy hoaïi nhö vaäy
AÉt vöôït khoûi ñöôøng hieåm.

12. Y-la dieäp ; Skt. erapatra, hoaëc el āpattra, H: Höông dieäp , hoaéc höông dieäp , moät loaïi tieåu ñaäu khaáu (Cardamon). ÔÛ ñaây chæ teân moät con voi chuùa, hay roàng, Pali: erakapatta. Tieàn thaân laø Tyø-kheo thôøi Phaät Ca-dieäp (Pali: Kassapa), bò teù thuyeàn, vôù nhaèm laù eraka. OÂng cheát ñuoái vôùi taâm öu uaát neân taùi sinh laøm thaân roàng. (Phaùp cuù truyeän giaûi, Dh.A.iii.230-6). Theo taøi lieäu Haùn, Phuùc caùi chaùnh haïnh sôû taäp kinh 11 (T32n1671): Tieàn thaân laø Tyø-kheo phaïm 2 toäi, ngaét laù y-la vaø khaát thöïc sau giôø ngoï, do ñoù sinh laøm thaân roàng vôùi 7 ñaàu treân ñoù moïc caây y-la. 13. Tam caáu nhaân , ba haïng ngöôøi dô baån: Nhö caùi chaäu röûa chaân coøn löu moät ít nöôùc dô; caùi chaäu ñaõ ñoå heát nöôùc dô, vaø caùi chaäu dô bò laät uùp. Xem, Trung A-haøm 3, - La-vaân kinh, (T1, tr.436a). Pali, M. i. 141-424. Tam caáu, cuõng thöôøng chæ tham, saân, si.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1007

Nhö ngöôøi muoán qua soâng
Duøng tay vaø phao noåi
Nöôùc saâu khoâng sôï chìm
Coù theå ñeán bôø kia.
Ñeä töû Phaät cuõng vaäy Tu haønh goác caám giôùi
Khoâng bò cuoán doøng taø
Ñaém chìm bieån sanh töû.
Ví nhö cung Ñeá Thích14
Caùc baùu khaéc chaïm thaønh
Theàm baäc baèng thaát baûo

Choã ñi15 cuûa ngöôøi, trôøi.
Ñieän chaùnh phaùp16 cuõng vaäy
Baûy giaùc yù17 trang nghieâm
Caám giôùi laøm theàm baäc
Choã ñi cuûa Thaùnh hieàn.
Nhö kheùo hoïc heát thaûy
Caùc kyõ ngheä theá gian
Seõ ñöôïc vua suûng aùi
Do vaäy ñöôïc sung söôùng.
Ngöôøi kheùo hay tu hoïc
Caám giôùi do Phaät noùi
Troïn khoâng ñoïa aùc thuù
Thöôøng ñöôïc nôi an oån.
Nhö binh mình ñuû maïnh
Môùi phaù ñöôïc binh ngöôøi
Chuùng hieàn thaùnh kieân coá
Sau ñoù phaù quaân ma.
Chuùng Thaùnh neáu hoøa hôïp
Ñöôïc Theá Toân khen ngôïi
Do chuùng hoøa hôïp vaäy

14. Ñeá Thích ñöôøng . Ñaây chæ Chaùnh phaùp ñieän , cuõng goïi laø Thieän phaùp ñöôøng hay Thieän phaùp giaûng ñöôøng , Hoäi tröôøng cuûa chö thieân Tam-thaäp tam (Ñao-lò thieân). Pali: Sudhammāsabhā. Ñeá Thích coøn coù cung ñieän rieâng khaùc nöõa, goïi laø Toái thaéng giaûng ñöôøng (Pali: Vejayanta-pāsāda) 15. Sôû haønh , cuõng thöôøng noùi laø sôû haønh caûnh giôùi , hay haønh xöù ; Skt. (= pali) gocara, moâi tröôøng hay phaïm vi nhaän thöùc vaø haønh ñoäng. 16. Chaùnh phaùp ñöôøng , xem cht. 14 treân. 17. Giaùc yù , hay giaùc chi , boà-ñeà phaàn ; Pali: Bojjhanga(Skt.bodhyanga).

1008 BOÄ LUAÄT 2

Phaät phaùp ñöôïc laäu daøi.
Nhö söõa meï töø aùi
Nuoâi döôõng, giöõ gìn con
Taát caû naïn nöôùc, löûa
Baûo veä khoâng xaâm haïi.
Caám giôùi nhö töø maãu
Giöõ gìn ngöôøi haønh giaû
Troïn khoâng ñoïa suùc sanh
Ngaï quyû hay ñòa nguïc.
Nhö coù töôùng duõng maõnh

Kheùo taäp phaùp chieán ñaáu
Haøng phuïc keû ñòch kia
Töû chieán khoâng tieác thaân.
Con Phaät cuõng nhö vaäy
Kheùo hoïc caùc caám giôùi
Khi naêm aám tan hoaïi
Troïn khoâng sôï maïng heát.
Sinh ra töø giôùi Phaät,
Môùi laø con chaân thaät
Cuõng nhö Öông-quaät-ma18
Ñöôïc Nhö lai kyù bieät.
Neáu coù ngöôøi xaû giôùi
Ñoái Phaät phaùp laø cheát
Trì giôùi nhö hoä maïng
Giöõ gìn khoâng ñeå maát.
Ví nhö ñöôïc aán vua
Ñeán ñaâu khoâng trôû ngaïi
Khuyeát thì bò caät vaán
Maát heát thì bò troùi.
Ngöôøi toaøn ñuû giôùi-aán
Ñeán ñaâu khoâng trôû ngaïi
Huûy ít thì baát ñònh
Huûy nhieàu vaøo ba aùc.
Vì taát caû moïi ngöôøi

18. Öông-quaät-ma-(la) (=) , Pali: A ngulimāla (Skt. Angulimālya) dòch: Chæ Man , teân töôùng cöôùp löøng danh thôøi Phaät. Sau ñöôïc Phaät hoùa ñoä thaønh Tyø-kheo vaø ñaéc quaû A-lahaùn. Xem Taïp A-haøm 36.16 (T2, tr.280c); Hieàn ngu kinh 11 (T4, tr. 423b); Öông-quaät-ma kinh
(T2, tr.508b); Öông-quaät-ma-la kinh (T2, tr.512b); Avadāśataka (Skt.) No.27; DhpA (Pali).i.
tr.146; iii.185; Therag.vv.864-891.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1009

Haøng phuïc caùc ma quyû Neân Tieân nhaân nguõ thoâng19 Saùng taùc caùc chuù thuaät. Vì ngöôøi taøm quyù kia Nhieáp ngöôøi khoâng taøm quyù Neân Nhö lai cheá giôùi Nöûa thaùng thuyeát moät laàn. Ñaõ thuyeát ích lôïi giôùi Cuùi ñaàu leã chö Phaät. (Ñoaïn keä tuïng naøy khoâng phaûi ñöôïc saùng taùc khi Ca-dieäp cuøng Thaùnh chuùng nghìn vò keát taäp Luaät. Ñaây caên cöù theo sôû truyeàn rieâng cuûa moãi boä trong naêm boä phaân tröông veà sau. Töùc ñöôïc thuyeát bôûi vò ñöùng ñaàu cuûa moãi chuùng. Nay vì muoán phaân bieät giaûi thích Luaät töôùng, cho neân tröôùc tieân ñoïc keä taùn thaùn, sau ñoù giaûi thuyeát.)20

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ-KHEO

Chöông I: NOÙI VEÀ 4 PHAÙP BA LA DI21

I. BAÁT TÒNH HAÏNH A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Söï kieän Tyø-lan-nhaõ Moät thôøi, Ñöùc Phaät cuøng chuùng Ñaïi Tyø-kheo goàm naêm traêm vò, du hoùa ñeán thaønh Toâ-la-baø22, tuaàn töï du haønh ñeán Tyø-lan-nhaõ23, vaø ñeâm aáy nguû döôùi boùng caây na-laâu-la-taân-chaâu-man-ñaø-la24. Baáy giôø Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ nghe Sa-moân Cuø-ñaøm, hoï Thích, boû doøng hoï Thích ñi xuaát gia taàm ñaïo, ñaõ töø nöôùc Toâ-la-baø daãn chuùng Tyø-kheo goàm naêm traêm vò, tuaàn töï du haønh ñeán Tyø-lan-nhaõ naøy, vaø nghæ ñeâm döôùi boùng caây na-

19. Haùn: Thaàn tieân nguõ thoâng nhaân . 20. Ñoaïn phuï chuù cuûa vò truyeàn luaät. Khoâng thuoäc chính vaên cuûa Luaät. 21. (T22n1428, tr.568c6) 22. Toâ-la-baø quoác ; Nguõ phaàn: Tu-laïi-baø quoác ; caû hai phieân aâm töø Skt. Śūrasena (Pali: Sūrasena), 1 trong 16 ñaïi quoác thôøi Phaät; xem Tröôøng A-haøm 5, - Kinh Xaø-ni- sa; D.18. Javasabha. Taêng kyø: Xaù-veä quoác , (Skt. Śrāvasti, Pali: Sāvatthī). Thaäp tuïng: Phaät taïi Tì-da-li , Skt. Vai śāli (Pali: Vesālī). 23. Tì-lan-nhaõ . Pali: Verañjā, thò traán gaàn Sāvatthī, treân ñöôøng ñi Vesālī 24. Na-laân-la-taân-chaâu-maïn-ñaø-la ; Pali: Na nerupucimanda, caây pucimanda (Nimba) coù mieáu thôø daï-xoa Naneru. Nguõ phaàn: Truù laâm thoï haï .

laân-la-taân-chaâu-man-ñaø-la. Sa-moân Cuø-ñaøm naøy coù danh xöng lôùn nhö vaày: “Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñieàu Ngöï Tröôïng Phu, Thieân Nhaân Sö, Phaät, Theá Toân. Ngaøi ôû giöõa caùc chuùng Thieân, Ma, Phaïm, Sa-moân, Baø-la-moân coâng boá chaùnh phaùp do töï thaân chöùng nghieäm baèng thaéng trí. Phaùp aáy thieän xaûo ôû khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa, khoaûng cuoái, coù nghóa vaø vò, phaïm haïnh thanh tònh, töï nhieân ñöôïc tu taäp ñaày ñuû. Laønh thay! Chuùng ta ñöôïc chieâm ngöôõng con ngöôøi Voâ tröôùc25 nhö vaäy. Nay ta neân ñeán thaêm hoûi Sa-moân Cuø-ñaøm. Baáy giôø, Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Khi ñeán nôi, hoûi chaøo thaêm vieáng nhau roài, ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän thuyeát phaùp, khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Baø-la-moân sau khi nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp, loøng sanh hoan hyû, lieàn thöa: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân thöông xoùt chaáp thuaän thænh caàu cuûa con, cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo an cö ba thaùng muøa möa. Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo im laëng nhaän lôøi. Baø-la-moân Tyø- lan-nhaõ bieát Ñöùc Theá Toân ñaõ im laëng nhaän lôøi thænh cuûa mình, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät roài caùo lui. Theá Toân cuøng chuùng Tyø-kheo goàm naêm traêm vò nhaän lôøi an cö ba thaùng muøa möa. Baáy giôø coù ngöôøi laùi ngöïa töø nöôùc Ba-ly26 luøa naêm traêm thôùt ngöïa ñeán Tyø-lan-nhaõ vaø ôû ñaây ñoùng traïi chín möôi ngaøy muøa haï. Thôøi ñieåm naøy gaëp luùc maát muøa, luùa gaïo quyù giaù, nhaân daân ñoùi

khaùt, xöông traéng ngoån ngang, khaát thöïc khoù ñöôïc. Baø-la-moân Tyø-lan- nhaõ tuy thænh Nhö Lai vaø Taêng Tyø-kheo an cö ba thaùng, nhöng hoaøn toaøn khoâng cuùng döôøng, cung caáp nhöõng nhu caàu caàn thieát. Taïi sao vaäy? Vì bò aùm bôûi Ma Ba-tuaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Tyø-lan-nhaõ khaát thöïc khoâng ñöôïc, neân phaûi ñeán khaát thöïc nôi ngöôøi laùi ngöïa kia. Luùc aáy, ngöôøi laùi ngöïa töï nghó: Hieän nay maát muøa, luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khaùt, khaát thöïc khoù ñöôïc, xöông traéng ngoån ngang. Caùc Tyø-kheo kia khaát thöïc khoâng ñöôïc neân ñeán ñaây. Nay ta coù neân duøng luùa maïch cuûa ngöïa moãi ngaøy boá thí cho Tyø-kheo naêm thaêng, Theá Toân moät ñaáu hay chaêng? Nghó nhö vaäy roài, moãi ngaøy oâng boá thí cho caùc Tyø-kheo naêm thaêng luùa maïch cuûa ngöïa, Theá Toân moät ñaáu.

25. Voâ tröôùc nhaân , moät dòch nghóa khaùc cuûa töø A-la-haùn. 26. Ba-li quoác ; Nguõ phaàn: Ba-lò quoác . Pali (Vin.iii. 6): Uttarāpathakā assavānijā, nhöõng ngöôøi buoân ngöïa töø Uttaraâpatha, ñòa danh chæ chung vuøng Baéc AÁn.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1011

Ñöùc Theá Toân nhaän ñöôïc phaàn luùa ngöïa roài, trao cho A-nan. A-nan khieán ngöôøi xay laøm côm khoâ ñeå daâng Phaät. Ñöùc Phaät duøng côm khoâ, coøn caùc Tyø-kheo naáu chín roài môùi aên. Do ñoù, giöõa Ñöùc Phaät cuøng caùc Tyø-kheo thöùc aên coù khaùc. Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lui ngoài moät beân, thöa: - Kính baïch Ñaïi ñöùc, hieän nay luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khaùt, khaát thöïc khoù ñöôïc; thöïc phaåm cuûa caùc Tyø-kheo raát laø thoâ xaáu, neân taát caû ñeàu bò gaày oám. Neáu Ñöùc Theá Toân cho pheùp, caùc Tyø-kheo coù thaàn tuùc ñeán nöôùc Uaát-ñôn-vieät27 laáy thöùc aên baèng gaïo cuûa loaïi luùa chín muoän töï nhieân,28 thì chuùng con seõ ñi. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Muïc-lieân: - Caùc vò Tyø-kheo coù thaàn tuùc thì coù theå ñeán ñoù ñeå laáy thöùc aên baèng gaïo luùa töï nhieân, coøn caùc vò Tyø-kheo khoâng coù thaàn tuùc thì theá naøo? Toân giaû Muïc-lieân thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, caùc vò coù thaàn tuùc thì hoï tuøy yù ñeán, coøn caùc vò khoâng coù thaàn tuùc thì con seõ duøng söùc thaàn tuùc cuûa con ñeå giuùp caùc vò ñeán ñoù.29 Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Muïc-lieân: - Thoâi ñi, thoâi ñi, ñöøng noùi vaäy! Taïi sao? Caùc oâng laø nhöõng con ngöôøi30 ñaõ chöùng ñaéc thaàn tuùc thì coù theå laøm nhö vaäy. Coøn caùc vò Tyø- kheo ôû ñôøi vò lai seõ laøm sao? 2. Xaù-lôïi-phaát thöa hoûi: Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ôû nôi nhaøn tónh, nghó nhö vaày: Vò Ñaúng chaùnh giaùc naøo coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi? Vò Ñaúng chaùnh giaùc naøo coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp khoâng toàn taïi laâu daøi? Roài Toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa y phuïc, ñeán choã Theá Toân, ñaàu maët ñaûnh leã, ngoài qua moät beân. Moät laùt sau, rôøi choã ngoài, ñöùng daäy thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, vöøa roài ôû choã nhaøn tónh, con nghó: “Vò Ñaúng chaùnh giaùc naøo coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi?

27. Uaát-ñan-vieät ; Skt.(=Pali): Uttarāpatha. 28. Töï nhieân canh meã , moät thöù luùa töï nhieân moïc, khoâng do ngöôøi troàng; xem Tröôøng A-haøm 6, kinh Tieåu duyeân, Ñaïi 1 tr. 38a1. Cf., D.iii.88 (Aggañña-suttanta): akattha-pāko sāli pātur ahosi akano athuso, xuaát hieän loaïi luùa chín töï nhieân khoâng do gieo troàng, khoâng voû, khoâng caùm. 29. Pali (Vin.iii. 7), Mahāmoggallāna baïch Phaät: Phaàn döôùi kia cuûa ñaïi ñòa naøy raát sung tuùc. Con seõ chuyeån ngöôïc ñaïi ñòa ñeå caùc Tyø-kheo coù theå coù thöùc aên. 30. Nguyeân Haùn: Tröôïng phu .

1012 BOÄ LUAÄT 2

Vò Ñaúng chaùnh giaùc naøo coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp khoâng toàn taïi laâu daøi?" Cuùi xin Ñöùc Theá Toân khai thò cho con. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi, Ñöùc Phaät Thöùc-khí, Ñöùc Phaät Caâu-löu-toân, Ñöùc Phaät Ca-dieáp, caùc vò Phaät naøy coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi. Phaùp cuûa Phaät Tuøy-dieäp, Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni, thì khoâng toàn taïi laâu daøi. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Do nhaân duyeân gì maø (569b1) Phaät Tyø-baø-thi,31 Ñöùc Phaät Thöùc,32 Ñöùc Phaät Caâu-löu-toân,33 Ñöùc Phaät Ca-dieäp,34 caùc vò Phaät naøy coù phaïm haïnh tu taäp vaø Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi; Phaùp cuûa Phaät Tuøy-dieäp,35 Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni,36 thì khoâng toàn taïi laâu daøi?37 Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Ñöùc Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni, Ñöùc Phaät Tuøy-dieäp khoâng coâng boá phaùp roäng raõi nhö: Kheá kinh, Kyø-daï kinh, Thoï kyù, Phöông ñaúng kinh, Vò taèng höõu kinh, Thí duï kinh, Öu-baø-ñeà-xaù kinh.38 Khoâng vì ngöôøi roäng noùi Kheá kinh, cho ñeán Öu-baø-ñeà-xaù kinh, khoâng keát giôùi cuõng khoâng thuyeát giôùi, cho neân caùc ñeä töû moûi meät nhaøm chaùn,39 vì vaäy cho neân phaùp khoâng toàn taïi daøi laâu. Khi Ñöùc Theá Toân kia bieát taâm caùc ñeä töû moûi meät nhaøm chaùn thì chæ daïy nhö vaày:40 "Ñieàu naøy neân nieäm; ñieàu naøy khoâng neân nieäm. Ñieàu naøy neân tö duy; ñieàu naøy khoâng neân tö duy. Ñieàu naøy neân ñoaïn; ñieàu naøy neân thaønh töïu vaø an truù." 31. Tyø-baø-thi Phaät ; Nguõ phaàn: Duy-veä Phaät . Pali: Vipass ī 32. Thöùc Phaät ; Nguõ phaàn: Thi-khí Phaät . Pali: Sikhī. 33. Caâu-löu-toân Phaät ; Nguõ phaàn: Caâu-laâu-toân Phaät . Pali: Kakusandha. 34. Ca-dieäp Phaät . Pali: Kassapa. 35. Tuyø-dieäp Phaät . Pali: Vissabhu. 36. Caâu-na-haøm Maâu-ni Phaät Konāgamana. 37. Pali, Pārājikā I, tr.7: Caùc Theá Toân Vipass#, Sikkh# vaø Vessabhu, phaïm haïnh khoâng toàn taïi laâu daøi. Caùc Theá Toân Kakusandha, Konāgamana, Kassapa coù phaïm haïnh toàn taïi laâu daøi. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.1b26) cuõng noùi nhö Pali. 38. 12 boä phaän Thaùnh ñieån: Kheá kinh , Kyø-daï kinh , Thoï kyù , Cuù kinh , Nhaân duyeân kinh , Baûn sanh kinh , Thieän ñaïo kinh , Phöông ñaúng kinh , Vò taèng höõu kinh , Thí duï kinh , Öu-baø-ñeà-xaù kinh . Lieät keâ theo Pali, chæ coù 9: Suttam geyyam veyyākaranam gāthā udānam itivuttakam jātakam ab- bhutadhammam vedallam. 39. Coù ñieåm ngöõ phaùp ñaùng löu yù trong baûn Haùn dòch. Trong baûn Pali (Vin. iii. 8): (...) kilāsuno ahesum sāvakānam vitthārena dhammam desetum, - (Caùc Ñöùc Theá Toân naøy) khoâng tích cöïc (=meät moûi) thuyeát phaùp cho caùc ñeä töû. Tính töø kilāsuno (meät moûi = khoâng tích cöïc, chuû caùch, soá nhieàu, Haùn: Bì yeám) phaåm ñònh

caùc danh töø Theá Toân (bhagav ā) chöù khoâng phaåm ñònh cho danh töø sāvakānam (chæ ñònh caùch, soá nhieàu, Haùn: Chö ñeä töû) nhö trong Haùn dòch. 40. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.1c10): Thuyeát phaùp cho ñeä töû baèng taâm nieäm chöù khoâng noùi ra mieäng raèng...

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1013

- Naøy Xaù-lôïi-phaát, xa xöa veà tröôùc, Ñöùc Phaät Tuøy-dieäp cuøng vôùi moät ngaøn Tyø-kheo soáng trong röøng Kinh sôï.41 Naøy Xaù-lôïi-phaát, neáu coù ngöôøi naøo chöa lìa duïc maø vaøo trong röøng kia, thì loâng trong ngöôøi ñeàu bò döïng ngöôïc leân, cho neân goïi laø röøng Khuûng uùy.42 - Laïi nöõa, naøy Xaù-lôïi-phaát, Ñöùc Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni, Ñöùc Phaät Tuøy-dieäp Nhö lai, laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, quaùn trong taâm moät ngaøn vò Tyø-kheo moûi meät nhaøm chaùn, thì vì hoï noùi phaùp: “Ñieàu naøy neân nieäm; ñieàu naøy khoâng neân nieäm. Ñieàu naøy neân tö duy; ñieàu naøy khoâng neân tö duy. Ñieàu naøy neân ñoaïn; ñieàu naøy neân thaønh töïu vaø an truù.” - Naøy Xaù-lôïi-phaát, neân bieát, Baáy giôø Ñöùc Phaät kia vaø caùc vò Thanh vaên coøn ôû ñôøi thì Phaät phaùp ñöôïc truyeàn roäng raõi. Nhöng sau khi Ñöùc Phaät kia vaø caùc Thanh vaên43 dieät ñoä, moïi ngöôøi trong theá gian ñôøi sau, ñuû moïi thaønh phaàn, ñuû caùc doøng hoï, ñuû caùc gia toäc xuaát gia. Ñoù laø lyù do khieán cho Phaät phaùp mau dieät, khoâng toàn taïi laâu daøi. Taïi sao vaäy? Vì khoâng ñöôïc thaâu nhieáp baèng kinh phaùp. - Naøy Xaù-lôïi-phaát, ví nhö caùc loaïi hoa raûi treân maët baøn, gioù thoåi thì bay. Taïi sao vaäy? Vì khoâng duøng sôïi chæ xaâu noù laïi, cho neân nhö vaäy. - Naøy Xaù-lôïi-phaát, Ñöùc Phaät kia vaø caùc chuùng Thanh vaên khi coøn ôû ñôøi thì Phaät phaùp löu boá. Nhöng sau khi Ñöùc Phaät kia vaø chuùng Thanh vaên dieät ñoä, ngöôøi trong theá gian, ñuû moïi thaønh phaàn, ñuû caùc doøng hoï, ñuû caùc gia toäc xuaát gia khieán cho chaùnh phaùp mau dieät, khoâng toàn taïi laâu daøi. Taïi sao? Vì khoâng ñöôïc thaâu nhieáp baèng kinh phaùp. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Ñöùc Phaät Tyø-Baø-thi, Ñöùc Phaät Thöùc, Ñöùc Phaät Caâu-löu-toân, Ñöùc Phaät Ca-dieáp vì caùc ñeä töû roäng noùi kinh phaùp, töø Kheá kinh cho ñeán Öu- baø-xaù kinh, cuõng keát giôùi, cuõng thuyeát giôùi. Khi taâm chuùng ñeä töû moûi meät nhaøm chaùn, Ñöùc Phaät bieát taâm cuûa hoï moûi meät nhaøm chaùn, chæ daïy nhö vaày: “Ñieàu naøy neân nieäm; ñieàu naøy khoâng neân nieäm. Ñieàu naøy neân tö duy; ñieàu naøy khoâng neân tö duy. Ñieàu naøy neân ñoaïn; ñieàu naøy neân

41. Khuûng uùy laâm . Nguõ phaàn: Khuûng boá laâm . Pali.: añ ñtarasmi m bhinsanake vanasanne, trong moät khu röøng coù nhieàu söï kinh sôï kia. Hình nhö khoâng chæ khu röøng coù teân laø Kinh sôï (Khuûng boá hay Khuûng uyù). Trong thôøi Thích toân, cuõng coù moät khu röøng mang teân nhö vaäy, Pali: Bhesakalāvana (Khuûng boá laâm) thuoäc nöôùc Bhagga (Baø-kyø); Cf. A.ii. 61, iii. 295; S.iii. 1, iv. 42. Pali keát luaän: Do nguyeân nhaân naøy, phaïm haïnh (brahmacariya) cuûa caùc Theá Toân Vipassī, Sikkhī, Vessabhu khoâng toàn taïi laâu daøi (na cirannhitikam ahosi). 43. Pali: Buddhānubhānam sāvakānam, caùc ñeä töû ñaõ giaùc ngoä theo Phaät.

thaønh töïu vaø an truù.” - Nhö vaäy, naøy Xaù-lôïi-phaát, caùc Ñöùc Phaät kia vaø chuùng Thanh vaên khi coøn ôû ñôøi thì Phaät phaùp löu boá. Neáu caùc Ñöùc Phaät kia vaø chuùng Thanh vaên sau khi dieät ñoä; ngöôøi trong theá gian ñôøi sau, ñuû moïi thaønh phaàn, ñuû caùc doøng hoï, ñuû caùc gia toäc xuaát gia, khoâng khieán cho Phaät phaùp mau dieät. Taïi sao vaäy? Vì ñöôïc thaâu nhieáp baèng kinh phaùp. - Naøy Xaù-lôïi-phaát, ví nhö caùc loaïi hoa raûi treân maët baøn ñöôïc xaâu laïi baèng sôïi chæ; tuy bò gioù thoåi nhöng khoâng bò phaân taùn. Taïi sao vaäy? Nhôø sôïi chæ kheùo xaâu giöõ laïi. - Cuõng vaäy, naøy Xaù-lôïi-phaát, Ñöùc Phaät kia cuøng chuùng Thanh vaên ôû ñôøi roäng noùi Phaät phaùp, nhö treân. - Naøy Xaù-lôïi-phaát, do nhaân duyeân naøy maø Phaät phaùp thôøi Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi, cho ñeán Ñöùc Phaät Ca-dieäp ñöôïc toàn taïi laâu daøi, vaø cuõng do nhaân duyeân naøy maø Phaät phaùp thôøi Ñöùc Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni, Ñöùc Phaät Tuøy-dieáp khoâng toàn taïi laâu daøi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø choã ngoài ñöùng daäy, maëc y troáng vai beân höõu, ñaàu goái höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, nay chính laø luùc. Cuùi xin ñöùc Ñaïi Thaùnh vì caùc Tyø-kheo keát giôùi, thuyeát giôùi, khieán cho phaïm haïnh ñöôïc tu taäp, phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Haõy thoâi!44 Nhö Lai töï bieát thôøi. Naøy Xaù-lôïi-phaát, vì sao Nhö Lai chöa vì caùc Tyø-kheo keát giôùi? Vì trong chuùng Tyø-kheo chöa coù ai phaïm phaùp höõu laäu. Neáu coù ngöôøi naøo phaïm phaùp höõu laäu, nhieân haäu Theá Toân môùi vì caùc Tyø-kheo keát giôùi ñeå ñoaïn phaùp höõu laäu kia. Naøy Xaù-lôïi-phaát, khi Tyø-kheo chöa ñöôïc lôïi döôõng thì chaéc chaén chöa sanh phaùp höõu laäu. Neáu Tyø-kheo ñöôïc lôïi döôõng thì phaùp höõu laäu lieàn sanh. Neáu phaùp höõu laäu ñaõ sanh, Theá Toân môùi vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, vì muoán khieán cho hoï ñoaïn phaùp höõu laäu vaäy. - Naøy Xaù-lôïi-phaát, Tyø-kheo chöa sanh phaùp höõu laäu chæ vì chöa coù danh tieáng, chöa ai bieát ñeán nhieàu, chöa coù tieáng ñoàn nhieàu, chöa coù taøi nghieäp nhieàu. Neáu Tyø-kheo ñöôïc danh tieáng, cho ñeán nhieàu taøi nghieäp thì phaùp höõu laäu lieàn sanh. Neáu coù phaùp höõu laäu sanh, nhieân haäu Theá Toân seõ vì ñeä töû kieát giôùi ñeå ñoaïn phaùp höõu laäu. Naøy Xaù-lôïi-phaát, haõy thoâi! Nhö lai töï bieát thôøi. 3. Nhaân duyeân Tu-ñeà-na: Keát giôùi laàn thöù nhaát. Baáy giôø Theá Toân ôû taïi Tyø-xaù-ly. Khi aáy, coù Tu-ñeà-na Töû ôû thoân

44. Haùn: Thaû chæ . Pali: āgamehi tvam Sāriputta, - Haõy chôø ñôïi, naøy Xaù-lôïi-phaát.

Ca-lan-ñaø.45 Trong thoân naøy, oâng laø ngöôøi coù nhieàu tieàn cuûa, laém ñoà chaâu baùu, vôùi loøng tin kieân coá, xuaát gia haønh ñaïo. Vaøo Baáy giôø, luùa thoùc khan hieám, caùc Tyø-kheo khaát thöïc khoù ñöôïc. Tu-ñeà-na Töû töï nghó nhö vaày: Hieän nay maát muøa, caùc Tyø-kheo khaát thöïc khoù ñöôïc. Ta neân höôùng daãn caùc Tyø-kheo ñeán thoân Ca-lan-ñaø ñeå khaát thöïc. Caùc Tyø-kheo seõ nhaân bôûi ta maø ñöôïc lôïi döôõng lôùn ñeå coù theå tu phaïm haïnh. Cuõng khieán cho doøng

hoï ta tích cöïc haønh boá thí, laøm caùc phöôùc ñöùc. Nghó nhö vaäy roài, Tu-ñeà-na Töû lieàn daãn caùc Tyø-kheo veà thoân Ca-lan-ñaø. Meï cuûa oâng Tu-ñeà-na nghe con mình daãn caùc Tyø-kheo veà laïi boån thoân, lieàn ñeán ñoùn. Khi ñeán choã con, baø noùi vôùi con trai cuûa mình: - Con neân boû ñaïo, trôû veà laøm ngöôøi baïch y. Taïi sao vaäy? Vì cha con ñaõ qua ñôøi, meï soáng ñôn ñoäc, sôï gia taøi seõ rôi vaøo cöûa nhaø quan. Cuûa caûi cuûa cha con voán ñaõ nhieàu, huoáng laø taøi saûn cuûa toå phuï ñeå laïi voâ löôïng. Thaät laø ñaùng tieác! Do vaäy, nay con haõy boû ñaïo ñeå trôû veà ñôøi. Tu-ñeà-na traû lôøi meï: - Con khoâng theå boû ñaïo, ñeå laøm nhöõng vieäc phi phaùp naøy. Hieän taïi con raát thích phaïm haïnh, tu ñaïo voâ thöôïng. Ba laàn ngöôøi meï baûo nhö vaäy, cuõng ba laàn ngöôøi con thöa: - Khoâng theå boû ñaïo ñeå trôû veà theá tuïc ñöôïc! Baø meï lieàn boû ra veà. Baø ta ñeán choã ngöôøi con daâu, noùi: - Khi naøo nguyeät kyø cuûa con ñeán, tin cho meï bieát. Ngöôøi daâu töï bieát nguyeät kyø saép ñeán, neân ñeán thöa vôùi meï choàng: - Thöa ñaïi gia, nguyeät kyø cuûa con saép ñeán. Baø meï choàng baûo: - Con neân duøng y phuïc vaø nöõ trang cuûa ngaøy cöôùi trang ñieåm thaân con roài ñeán ñaây. Ngöôøi con daâu theo lôøi meï choàng daïy, lieàn töï trang ñieåm thaân mình; roài cuøng meï ñeán choã ngöôøi choàng. Ñeán nôi, baø meï choàng noùi vôùi con baø: - Nay ñaõ ñeán luùc, con phaûi boû ñaïo veà ñôøi. Taïi sao vaäy? Vì neáu con khoâng boû ñaïo, taøi vaät cuûa nhaø ta seõ bò thu vaøo cöûa nhaø quan. Ngöôøi con thöa vôùi meï: 45. Con trai cuûa Tu-ñeà-na ôû thoân Ca-lan-ñaø . Nguõ phaàn: Con trai cuûa tröôûng giaû Na-lan-ñaø teân laø Tu-ñeà-na. Taêng kyø: Thaønh Tyø-da-ly coù con trai tröôûng giaû teân laø Da-xaù . Thaäp tuïng: Con trai tröôûng giaû teân laø Tu-ñeà-na Gia-lan-ñaø Caên baûn: Con trai cuûa Yeát-lan-ñaïc-ca teân laø Toâ-traàn-na . Pali (Vin.iii. 11): Sudinno n āma Kalanda(ka)putto setthiputto, Sudinna, con trai cuûa phuù hoä Kalandaka.

1016 BOÄ LUAÄT 2

- Con khoâng theå boû ñaïo! Sau khi ba laàn noùi nhö vaäy, baø noùi vôùi con trai: - Hoâm nay hoa thuûy cuûa vôï con ñaõ xuaát. Con neân löu laïi ñöùa con ñeå doøng doõi cuûa con khoâng bò ñöùt. Ngöôøi con thöa: - Vieäc naøy raát deã. Con coù theå laøm ñöôïc. Baáy giôø, tröôùc khi Phaät cheá giôùi, Ca-lan-ñaø Töû khoâng thaáy ñöôïc duïc laø oâ ueá, lieàn naém tay ngöôøi vôï cuõ daãn vaøo trong vöôøn, nôi choã khuaát vaéng, ba laàn laøm vieäc baát tònh. Ngay khi aáy, trong vöôøn coù con quyû vöøa meänh chung lieàn gaù vaøo thai. Nöông nôi thai ñuû chín thaùng, sanh ra moät haøi nhi nam, dung maïo ñoan chaùnh, coù moät khoâng hai treân ñôøi, ñöôïc ñaët teân laø Chuûng Töû,46 caùc caên ñaày ñuû. Theo thôøi gian, Chuûng Töû khoân lôùn, caïo toùc, maëc caø sa, vôùi loøng tin vöõng chaéc xuaát gia hoïc ñaïo, tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, ñaéc quaû A-la-haùn, thaàn thoâng bieán hoùa, oai ñöùc voâ löôïng, cho neân coù hieäu laø Toân giaû Chuûng Töû.47 Tu-ñeà-na taäp oai nghi cuûa Sa-moân, khoâng vieäc gì khoâng bieát, gaëp vieäc gì cuõng laøm ñöôïc; vaø cuõng coù theå daïy baûo ngöôøi khaùc. Töø khi Tu-ñeà-na laøm vieäc baát tònh roài, veà sau thöôøng oâm loøng saàu öu. Caùc ñoàng hoïc thaáy vaäy hoûi: - Thaày coù ñieàu gì saàu öu phaûi chaêng? Thaày tu phaïm haïnh laâu, oai nghi leã tieát khoâng vieäc gì khoâng bieát, taïi sao saàu öu? Hay laø khoâng thích soáng ñôøi soáng phaïm haïnh nöõa? Tu-ñeà-na

noùi: - Toâi raát thích ñôøi soáng phaïm haïnh. Nhöng gaàn ñaây, nôi choã khuaát vaéng, toâi ñaõ phaïm aùc haïnh cuøng vôï cuõ48 laøm vieäc baát tònh, neân öu saàu. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi Tu-ñeà-na: - Taïi sao thaày laïi laøm vieäc xaáu nhö vaäy? Trong phaùp thanh tònh cuûa ñöùc Nhö Lai, ôû trong duïc maø khoâng duïc, ôû trong caáu baån maø khoâng caáu baån, hay ñoaïn tröø khaùt aùi, phaù boû hang oå, tröø caùc troùi buoäc, aùi dieät taän chöùng Nieát-baøn. Taïi sao nay Thaày laïi ôû trong phaùp thanh tònh naøy cuøng vôï cuõ laøm baát tònh haïnh? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, cuùi ñaàu leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân do nhaân duyeân naøy maø taäp hôïp caùc Tyø- kheo.

46. Töù phaàn, Caên baûn: Chuûng Töû . Taêng kyø, Thaäp tuïng: Tuïc Chuûng . Pali: B ījaka. 47. Pali, Vin.iii.19, veà sau, Bījaka vaø meï ñeàu xuaát gia, vaø caû hai ñeàu ñaéc quaû A-la-haùn. 48. Nguyeân Haùn: Coá nhò . Pali: Pur ānadutiyakā.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1017

Ñöùc Theá Toân coù khi bieát maø vaãn hoûi, coù khi bieát maø khoâng hoûi; ñoâi khi ñuùng luùc thì hoûi, ñoâi khi ñuùng luùc maø khoâng hoûi;49 hôïp nghóa . Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát ñuùng thôøi, hôïp nghóa, cho neân hoûi Tu-ñeà-na: - Thaät söï oâng coù cuøng vôï cuõ laøm haïnh baát tònh hay khoâng? - Ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân. Con ñaõ phaïm baát tònh haïnh. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Vieäc oâng laøm laø sai, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän. OÂng ñaõ laøm ñieàu chaúng neân laøm. - Tu-ñeà-na, taïi sao ôû trong phaùp thanh tònh naøy, (nhö treân, cho ñeán) aùi dieät taän chöùng Nieát-baøn, laïi cuøng vôï cuõ laøm haïnh baát tònh? Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Thaø ñeå nam caên vaøo trong mieäng con raén ñoäc, khoâng neân ñeå vaøo nöõ caên. Taïi sao vaäy? Vì duyeân naøy khoâng ñoïa nôi ñöôøng aùc, coøn neáu phaïm vaøo ngöôøi nöõ thì thaân hoaïi maïng chung ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc. Taïi sao vaäy? Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp ñoaïn duïc, ñoaïn duïc töôûng, dieät duïc nieäm, tröø tan söùc noùng cuûa duïc, vöôït ra khoûi söï keát buoäc cuûa aùi. Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi, duïc nhö löûa, duïc nhö boù ñuoác coû khoâ trong tay, cuõng nhö traùi caây, laïi nhö vaät taïm möôïn, cuõng nhö xöông khoâ, nhö cuïc thòt, nhö caûnh moäng, nhö muõi dao nhoïn ñöôïc daãm leân, nhö ñoà goám môùi laøm ñöïng nöôùc ñeå döôùi naéng saùng giöõa ngaøy, nhö ñaàu con raén ñoäc, nhö con dao xoay voøng, nhö treân coïc nhoïn, nhö ngoïn lao beùn ñaâm.50 Duïc raát laø nhôùp nhuùa, raát laø xaáu aùc, laø ñieàu maø Phaät quôû traùch. - Tu-ñeà-na, ngöôi ôû trong giaùo phaùp thanh tònh cuûa Ta, (nhö treân, cho ñeán) aùi dieät taän chöùng Nieát-baøn, laïi cuøng vôï cuõ laøm haïnh baát tònh. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Tu-ñeà-na laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi ñaàu tieân. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, nhaém ñeán möôøi cuù nghóa:51 1. Nhieáp thuû ñoái vôùi Taêng. 2. Khieán cho Taêng hoan hyû. 3. Khieán cho Taêng an laïc.

49. Nghóa ; ñaây hieåu laø phuø hôïp vôùi muïc ñích giaûi thoaùt. 50. Caùc thí duï veà tai haïi cuûa duïc, xem Trung A-haøm 54 (T1, tr.763c17); Cf. Pali, M.22. Alagaddūpama. 51. Taäp thaäp cuù nghóa . Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Dó thaäp lôïi coá ; Taêng-kyø: Thaäp söï lôïi ích . Pali: Dasa atthavase pa nicca, caên cöù treân 10 yù nghóa (muïc ñích).

4. Khieán cho ngöôøi chöa tín thì coù tín. 5. Ngöôøi ñaõ coù tín khieán taêng töôûng. 6. Ñeå ñieàu phuïc ngöôøi chöa ñöôïc ñieàu phuïc. 7. Ngöôøi coù taøm quyù ñöôïc an laïc. 8. Ñoaïn höõu laäu hieän taïi. 9. Ñoaïn höõu laäu ñôøi vò lai. 10. Chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi.52 - Muoán thuyeát giôùi, neân thuyeát nhö vaày: Tyø-kheo naøo, phaïm baát tònh haïnh, laøm phaùp daâm duïc, Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ñöùc Theá Toân ñaõ keát giôùi nhö vaäy cho caùc Tyø-kheo. 4. Nhaân duyeân Baït-xaø töû: Keát giôùi laàn thöù hai. Baáy giôø, Tyø-kheo Baït-xaø Töû53 saàu öu khoâng muoán soáng tònh haïnh, trôû veà nhaø cuøng vôùi vôï cuõ haønh baát tònh haïnh. Sau ñoù suy nghó, Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: “Tyø-kheo naøo, phaïm baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc, Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.” Song ta vì saàu öu, khoâng muoán soáng tònh haïnh, trôû veà nhaø cuøng vôï cuõ laøm baát tònh haïnh. Nhö vaäy ta coù phaïm Ba-la-di khoâng? Ta seõ laøm nhö theá naøo ñaây? Beøn noùi vôùi caùc ñoàng hoïc: - Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: “Tyø- kheo naøo, phaïm baát tònh haïnh, laøm phaùp daâm duïc, Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.” Song toâi vì saàu öu, khoâng muoán soáng tònh haïnh, trôû veà nhaø cuøng vôï cuõ haønh baát tònh haïnh. Nhö vaäy toâi coù

52. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.3c1): 1. Taêng hoaø hieäp; 2. Taêng ñoaøn keát; 3. Cheá ngöï ngöôøi xaáu; 4. Ñeå cho ngöôøi bieát hoå theïn ñöôïc yeân vui; 5. Ñoaïn höõu laäu ñôøi naøy; 6. Dieät höõu laäu ñôøi sau; 7. Khieán ngöôøi chöa tin coù tín taâm; 8. Khieán ngöôøi coù tín taâm ñöôïc taêng tröôûng; 9. Ñeå Chaùnh phaùp laâu daøi; 10. Phaân bieät tì-ni phaïm haïnh toàn taïi laâu daøi. Taêng kyø (T22n1425, tr.228c24): 1. Nhieáp Taêng; 2. Cöïc nhieáp Taêng; 3. Ñeå Taêng an laïc; 4. Chieát phuïc ngöôøi khoâng bieát hoã theïn; 5. Ñeå ngöôøi coù taøm quyù soáng yeân vui; 6. Ngöôøi chöa tin ñöôïc tin; 7. Ngöôøi ñaõ tin thì tin theâm; 8. Trong ñôøi naøy ñöôïc laäu taän; 9. Caùc laäu ñôøi vò lai khoâng sinh; 10. Ñeå chaùnh phaùp cöûu truï. Caên baûn (T23n1442, tr.629b22), nhö Pali. Pali, Vin.iii. tr.32: Sanghasuiihutāy(vì söï öu myõ cuûa Taêng); sanghaphāsutāya (vì söï an laïc cuûa Taêng); dummankūnam puggalānam niggahāya (ñeå cheá phuïc haïng ngöôøi khoâng bieát hoã theïn) ; pesalānam bhikhūnam phāsuvihārāya (ñeå caùc Tyø-kheo nhu hoøa soáng an laïc); diiihadhammikānam āsavānam sanvarāya (ñeå ngaên chaën höõu laäu ñôøi naøy); sampāratikānam āsavānam panighātāya (ñeå ñoái trò höõu laäu ñôøi sau); appasannānam pasādāya (vì tònh tín cuûa ngöôøi chöa coù tín); pasannānam bhiyyobhāvāya (vì söï taêng tröôûng cuûa ngöôøi coù tín); saddhammaiihitiyā (vì söï tröôøng toàn cuûa chaùnh phaùp); vinayānuggahāya (ñeå nhieáp hoä tì-ni). 53.

Baït-xaø Töû . Taêng kyø (T22n1425, tr.231b24), Phaät truï Tì-xaù-li, coù hai ngöôøi Li-xa . Thaäp tuïng (T23n1435, tr.1c22), Phaät ta ïi Xaù-veä, Tyø-kheo teân Baït-kì Töû . Nguõ phaàn (T22n1421, tr.4a1), moät soá ñoâng caùc Tyø-kheo; nhöng söï kieän ñöôïc ñeà caäp sau nhaân duyeân vöôïn caùi. Pali, Vin.iii.23, sambahulā vesālikā vajjiputtakā bhikkhū, moät soá ñoâng caùc Tyø-kheo ngöôøi Vajji ôû Vesālī. Nhöng söï kieän ñeà caäp sau nhaân duyeân vöôïn caùi nhö Nguõ phaàn.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1019

phaïm Ba-la-di khoâng? Toâi seõ laøm nhö theá naøo ñaây? Laønh thay, Tröôûng laõo vì toâi ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Tuøy theo Ñöùc Phaät daïy nhö theá naøo, toâi seõ phuïng haønh nhö theá aáy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo. Ngaøi duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Baït-xaø Töû: - Vieäc oâng laøm laø sai, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän. OÂng ñaõ laøm ñieàu chaúng neân laøm. - Theá naøo, ngöôøi ngu si, khoâng thích tònh haïnh, trôû veà nhaø cuøng vôï cuõ laøm baát tònh haïnh? Vöøa môùi ñeå vaøo laø Ba-la-di. OÂng laø ngöôøi ngu si, phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, neáu coù ai khoâng thích tònh haïnh, cho pheùp xaû giôùi veà nhaø. Sau ñoù, muoán xuaát gia laïi, ôû trong Phaät phaùp tu tònh haïnh, neân ñoä cho xuaát gia, thoï ñaïi giôùi. Töø nay veà sau neân thuyeát giôùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, cuøng vôùi Tyø-kheo ñoàng giôùi, khoâng xaû giôùi, giôùi suùt keùm khoâng töï phaùt loà,54 phaïm baát tònh haïnh, laøm phaùp daâm duïc, Tyø- kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. 5. Nhaân duyeân vöôïn caùi: Keát giôùi laàn thöù ba. Tyø-kheo khaát thöïc55 soáng ôû trong röøng. Trong khu röøng naøy, tröôùc ñoù coù moät con vöôïn caùi56 ñaõ ôû. Tyø-kheo khaát thöïc naøy moãi khi vaøo thoân khaát thöïc, roài trôû veà laïi röøng, aên xong, mang thöùc aên coøn dö cho con vöôïn caùi naøy aên. Cöù nhö vaäy, daàn daàn thuaàn phuïc ñöôïc noù. Noù ñi theo sau Tyø-kheo, thaäm chí duøng tay baét, noù vaãn khoâng chaïy. Tyø-kheo naøy lieàn baét con vöôïn caùi naøy, cuøng laøm baát tònh haïnh. Baáy giôø, coù moät soá ñoâng Tyø-kheo ñi xem xeùt caùc truù xöù,57 tuaàn töï ñeán khu röøng naøy. Luùc aáy, con vöôïn caùi ôû tröôùc maët caùc Tyø-kheo, xoay

54. Nguyeân Haùn: Giôùi luy baát töï hoái . Thaäp tuïng: Giôùi luy baát xuaát . Pali: Dubbalyam anāvikatvā, khoâng tuyeân boá söï baát löïc cuûa mình (khoâng kham noåi ñôøi soáng Tyø- kheo). 55. Khaát thöïc Tyø-kheo ; Tyø-kheo soáng chæ baèng khaát thöïc; moät trong 12 haïnh ñaàu ñaø. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.3c6): a-lan-nhaõ Tyø-kheo ; Thaäp tuïng (T23n1435, tr.2a1), moät Tyø-kheo soáng moät mình trong röøng, ôû Caâu-taùt-la. Pali (Vin. iii. 22), moät Tyø-kheo soáng trong röøng Ñaïi laâm (Mahāvana), Vesāli. 56. Haùn: Thö di haàu ; Pali: Makka nī. 57. Haùn: aùn haønh truù xöù ; Nguõ phaàn: aùn haønh ngoaï cuï . Pali, nt., sen āsanacarikam āhiiiantā, du

haønh ñeå tìm choã nguû nghæ.

1020 BOÄ LUAÄT 2

löng laïi, baøy toû daáu hieäu haønh daâm. Caùc Tyø-kheo suy nghó: Con vöôïn caùi naøy ôû tröôùc maët chuùng ta, xoay löng laïi, baøy toû daáu hieäu haønh daâm, ñaâu khoâng cuøng vôùi Tyø-kheo khaùc laøm baát tònh haïnh hay chaêng? Caùc Tyø-kheo cuøng baûo nhau aån mình nôi choã vaéng ñeå rình xem. Tyø-kheo khaát thöïc kia trôû laïi khu röøng, aên xong, duøng thöùc aên dö cho con vöôïn. Con vöôïn aên roài, cuøng laøm baát tònh haïnh. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy, lieàn ñeán noùi vôùi Tyø-kheo khaát thöïc aáy: - Ñöùc Nhö Lai haù khoâng cheá caám Tyø-kheo khoâng ñöôïc laøm baát tònh haïnh hay chaêng? Vò Tyø-kheo kia baûo: - Ñöùc Nhö Lai caám cheá nam phaïm vôùi phuï nöõ chöù khoâng cheá caám vôùi suùc sanh. Caùc Tyø-kheo nghe noùi lôøi nhö vaäy roài, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy lieàn taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch vò Tyø-kheo khaát thöïc kia: - Tyø-kheo, sao laïi cuøng vôùi vöôïn caùi laøm baát tònh haïnh? Vöøa ñeå vaøo lieàn phaïm Ba-la-di. Nay muoán thuyeát giôùi, neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, cuøng vôùi Tyø-kheo ñoàng giôùi, khoâng hoaøn giôùi, giôùi suùt keùm, khoâng töï phaùt loà, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sanh, phaïm baát tònh haïnh; Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo naøo: Goàm coù Tyø-kheo danh töï, Tyø-kheo töông tôï, Tyø- kheo töï xöng, Tyø-kheo thieän lai, Tyø-kheo khaát caàu,58 Tyø-kheo maëc y caùt tieät,59 Tyø-kheo phaù kieát söû, Tyø-kheo thoï ñaïi giôùi do baïch töù yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu hôïp caùch.60 Trong soá caùc Tyø-kheo naøy, Tyø-kheo ôû ñaây ñeà caäp ñeán laø Tyø-kheo thoï ñaïi giôùi baïch töù yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu hôïp caùch. Truï trong phaùp Tyø-kheo ñoù goïi laø Tyø-kheo. Cuøng vôùi Tyø-kheo:61 ôû ñaây chæ caùc Tyø-kheo khaùc thoï ñaïi giôùi baïch

58. Khaát caàu Tyø-kheo ; Nguõ phaàn: Khaát Tyø-kheo ; Thaäp tuïng (T23n1435, tr.2b30): Khaát Tyø-kheo, vì xin aên nôi ngöôøi khaùc. Nhö Baø-la-moân khi ñi xin aên cuõng töï noùi “Ta laø Tyø-kheo.” Pali: Bhikkhakoti bhikkhu, Tyø-kheo, laø ngöôøi haønh khaát. 59. Caùt tieät y ; Nguõ phaàn: Hoaïi saéc caùt tieät y . Pali: Bhinnapa nadharoti bhik- khu, Tyø-kheo, laø ngöôøi maëc y töø nhöõng mieáng vaûi raùch. 60. Pali: Samaggena sanghena ñatticatutthena kammena akuppena ahānārahena upasampanno ti bhikkh, Tyø-kheo, laø ngöôøi thoï cuï tuùc (=ñaõ thaønh töïu) vôùi söï hôïp caùch khoâng di ñoäng do baïch töù yeát-ma bôûi Taêng hoaø hieäp. 61. Haùn: Coäng Tyø-kheo . Pali: Bhikkh ūnam, sôû höõu caùch soá nhieàu cuûa bhikkhu: (hoïc xöù) cuûa caùc Tyø-kheo. Baûn Haùn hieåu laø chæ ñònh caùch: “ñoái vôùi (=daønh cho) caùc Tyø-kheo”.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1021

töù yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu hôïp caùch, truï trong phaùp Tyø-kheo. Ñoù laø nghóa “Cuøng vôùi Tyø-kheo.” Theá naøo goïi laø ñoàng giôùi?62 Ñoái vôùi giôùi maø

Ta (Phaät) ñaõ keát cho caùc ñeä töû, thaø cheát chöù khoâng phaïm. Trong ñaây, cuøng vôùi caùc Tyø-kheo khaùc duy nhaát giôùi, ñoàng nhaát giôùi, bình ñaúng giôùi; ñoù goïi laø ñoàng giôùi. Theá naøo goïi laø khoâng xaû giôùi? Xaû giôùi khi ñang ñieân cuoàng; xaû giôùi tröôùc ngöôøi ñieân cuoàng; xaû giôùi khi ñau ñôùn; xaû giôùi tröôùc ngöôøi ñau ñôùn; xaû giôùi khi ñieác; xaû giôùi khi caâm; xaû giôùi khi caâm ñieác; xaû giôùi tröôùc ngöôøi caâm; xaû giôùi tröôùc ngöôøi ñieác; xaû giôùi tröôùc ngöôøi caâm ñieác. Ngöôøi trung quoác xaû giôùi tröôùc ngöôøi bieân ñòa; ngöôøi bieân ñòa xaû giôùi tröôùc ngöôøi trung quoác. Choã khoâng tónh, töôûng laø tónh maø xaû giôùi. Tónh töôûng laø khoâng tónh maø xaû giôùi. Giôõn cöôøi xaû giôùi. Tröôùc trôøi, roàng, daï xoa, ngaï quyû, ngöôøi nguû, ngöôøi cheát, ngöôøi khoâng bieát gì, khoâng töï noùi hoaëc noùi maø ngöôøi nghe khoâng hieåu..., caùc tröôøng hôïp nhö vaäy khoâng goïi laø xaû giôùi. Theá naøo goïi laø xaû giôùi? Neáu Tyø-kheo khoâng thích tu phaïm haïnh, muoán ñöôïc trôû veà nhaø, nhaøm chaùn phaùp Tyø-kheo, thöôøng oâm loøng hoå theïn,63 tham thuù vui taïi gia, tham muoán phaùp Öu-baø-taéc, hoaëc chæ nieäm töôûng phaùp Sa-di,64 hoaëc öa phaùp ngoaïi ñaïo, öa phaùp ñeä töû ngoaïi ñaïo,65 öa phaùp phi Sa-moân, phi Thích töû, beøn noùi leân lôøi noùi nhö vaày: Toâi xaû Phaät, xaû Phaùp, xaû Tyø-kheo Taêng, xaû Hoøa-thöôïng, xaû ñoàng Hoøa-thöôïng, xaû A-xaø-leâ, xaû ñoàng A-xaø-leâ, xaû caùc phaïm haïnh,66 xaû giôùi, xaû luaät, xaû hoïc söï, nhaän phaùp ôû nhaø. Toâi laøm tònh nhaân. Toâi laøm Öu-baø-taéc. Toâi laøm Sa-di. Toâi laøm ngoaïi ñaïo. Toâi laøm ñeä töû ngoaïi ñaïo. Toâi laøm phi Sa- moân, phi Thích chuûng töû. Hoaëc laïi noùi nhö vaày: Thoâi, khoâng caàn Phaät. Phaät ñoái vôùi toâi ñaâu coù ích gì. Toâi lìa boû choã Phaät. Cho ñeán ñoái vôùi hoïc söï cuõng noùi nhö vaäy. Hoaëc laïi noùi nhöõng lôøi noùi khaùc huûy baùng Phaät, Phaùp vaø Taêng cho ñeán hoïc söï; khen ngôïi gia nghieäp, cho ñeán phi Sa-moân, phi Thích töû. Baèng

62. Ñoàng giôùi ; Nguõ phaàn: Ñoàng hoïc giôùi phaùp ¨; Thaäp tuïng: Ñoàng nhaäp Tyø-kheo hoïc phaùp ; Caên baûn: Ñoàng ñaúng hoïc xöù. Pali: Sikkh ā-sājīva-samāpanno, ñaõ chaáp nhaän ñôøi soáng vaø hoïc xöù (cuûa caùc Tyø-kheo); giaûi thích (Vin. iii. 23): Sikkhā (hoïc) chæ cho ba hoïc: Taêng thöôïng giôùi, taêng thöôïng taâm, taêng thöôïng tueä (adhisīla, adhicitta, adhipaññā); sājīvam (ñôøi soáng): Chæ caùc hoïc xöù maø Phaät ñaõ qui ñònh (bhagavatā paññattam sikkhāpadam). 63. Nghóa laø, caûm thaáy xaáu hoå khi nghó mình laø Tyø-kheo. Cf. Pali, Vin.iii.24: Bhikkhubhāvan attīyamāno harāyamāno, khoù chòu vaø xaáu hoå vì mình laø Tyø-kheo. 64. Cf. Pali, nt., sāmanerabhāvam patthayamāno, öôùc muoán laøm Sa-di (hôn laø laøm Tyø-kheo). 65. Cf. Pali, nt., titthayasāvakabhāvam patthayamāno, öôùc muoán laøm ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo 66. Chö phaïm haïnh ; cuõng noùi laø ñoàng phaïm haïnh (Pali: Sabrahmacaârin) ñaây chæ caùc Tyø-kheo ñoàng hoïc, hay baïn ñoàng tu.

lôøi noùi nhö vaäy moät caùch roõ raøng ñeå noùi thì goïi laø xaû giôùi. Giôùi suùt keùm:67 Hoaëc coù giôùi suùt keùm maø khoâng xaû giôùi, hoaëc coù giôùi suùt keùm

maø xaû giôùi. Taïi sao goïi laø giôùi suùt keùm maø khoâng xaû giôùi? Neáu Tyø-kheo saàu öu, khoâng thích phaïm haïnh, muoán ñöôïc veà nhaø, nhaøm chaùn phaùp Tyø-kheo, oâm loøng xaáu hoå, yù muoán ôû nhaø, cho ñeán öa muoán laøm phaùp phi Sa-moân, phi Thích töû, beøn noùi nhö vaày: Toâi nghó ñeán cha meï, anh em, chò em, vôï con, xoùm laøng, thaønh aáp, ruoäng vöôøn, ao hoà. Toâi muoán xaû Phaät, Phaùp, Taêng, cho ñeán hoïc söï. Lieàn muoán thoï trì gia nghieäp, cho ñeán, phi Sa-moân, phi Thích töû. Nhö vaäy goïi laø giôùi suùt keùm maø khoâng xaû giôùi. Theá naøo goïi laø giôùi suùt keùm maø xaû giôùi? Neáu khôûi tö duy nhö vaày: “Toâi muoán xaû giôùi.” Roài xaû giôùi. Nhö vaäy goïi laø giôùi suùt keùm maø xaû giôùi. Baát tònh haïnh:68 laø phaùp daâm duïc. Cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh laø chæ ñoái töôïng coù theå haønh daâm. Theá naøo laø Ba-la-di?69 Ví nhö caùi ñaàu cuûa con ngöôøi ñaõ bò chaët thì khoâng theå moïc trôû laïi. Tyø-kheo cuõng nhö vaäy, ngöôøi phaïm phaùp naøy khoâng coøn thaønh Tyø-kheo nöõa, cho neân goïi laø Ba-la-di. Theá naøo goïi laø khoâng ñöôïc soáng chung?70 Coù hai tröôøng hôïp goïi laø ñöôïc soáng chung: Ñoàng moät yeát-ma, ñoàng moät thuyeát giôùi. Khoâng ñöôïc cuøng chung laøm hai vieäc naøy cho neân goïi khoâng ñöôïc soáng chung. D. PHAÏM TÖÔÙNG Coù ba tröôøng hôïp haønh baát tònh haïnh thaønh Ba-la-di: Loaøi ngöôøi, phi nhaân, suùc sanh. Laïi coù naêm loaïi haønh baát tònh haïnh phaïm Ba-la-di: Thuoäc loaøi

67. Haùn: Giôùi luy ù. Pali, nt., dubbalya m, söï yeáu ñuoái (cuûa mình). 68. Baát tònh haïnh (haønh) , cuõng noùi laø phi phaïm haïnh. Phaïm haïnh (Skt.=Pali: Brahma-cariya) nguyeân nghóa, soáng cuoäc ñôøi (ñoaïn duïc ñeå) phuïng söï Phaïm thieân. Trong Phaät giaùo, chæ söï ñoaïn tröø daâm duïc. Luaän trí ñoä 20: Chö thieân ñoaïn tröø daâm duïc ñeàu ñöôïc goïi laø Phaïm. Haùn dòch - tònh haïnh» theo nghóa ly duïc thanh tònh. 69. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.4c21): Ba-la-di, goïi laø ñoïa phaùp, laø aùc phaùp, laø ñoaïn ñaàu phaùp. Taêng kyø (T22n1425, tr.237b24): Ba-la-di, laø ñoái vôùi phaùp trí maø thoái thaát, ñoïa laïc, khoâng coù ñaïo quaû phaàn. Thaäp tuïng (T23n1435, tr.4b13): Ba-la-di, laø ñoïa laïc, khoâng baèng ; laø toäi cöïc aùc, saâu naëng. Caên baûn (T23n1442, tr.630c6): Ba-la-thò-ca Ø, laø toäi cöïc troïng, raát ñaùng gheâ tôûm, raát ñaùng bò ruoàng boû... maát theå tính Bí-soâ, traùi ngöôïc vôùi theå tính Nieát-baøn; laø söï ñoïa laïc, suïp ñoå, bò keû khaùc ñaùnh baïi khoâng coøn cöùu ñöôïc nöõa. Pali, Vin.iii.28: Pārājiko hotī ti seyyathāpi nāma puriso sīrascchinno abhobbo tena sarīrabandhanena jīvitum, - Pārājika, ngöôøi phaïm Ba-la-di, nhö moät ngöôøi maø caùi ñaàu ñaõ bò chaët khoâng theå soáng vôùi thaân ñöôïc raùp noái laïi. 70. Baát coäng truù . Pali, nt., asanvāso ti sanvāso nāma ekakammam ekuddeso samasikkhatā, - Baát coäng truù: Ñoàng nhaát yeát-ma, ñoàng nhaát thuyeát giôùi, ñoàng ñaúng hoïc xöù, ñoù laø coäng truù

ngöôøi laø phuï nöõ, ñoàng nöõ, coù hai hình,71 huyønh moân,72 ngöôøi nam. Nôi naêm ñoái töôïng naøy haønh baát tònh haïnh phaïm Ba-la-di. Ñoái vôùi ba loaïi gioáng caùi haønh baát tònh haïnh, thaønh Ba-la-di. Nhöõng gì laø ba? Ngöôøi nöõ, phi nhaân73 nöõ, suùc sanh caùi. Ñoái vôùi ba ñoái töôïng naøy haønh baát tònh haïnh,

thaønh Ba-la-di. Ba loaïi ñoàng nöõ, ba loaïi nhò hình, ba loaïi baát naêng nam, ba loaïi ngöôøi nam; ñoái vôùi nhöõng loaïi naøy haønh baát tònh haïnh, thaønh Ba-la-di. Cuõng nhö vaäy, phaïm ba nôi cuûa ngöôøi phuï nöõ, thaønh Ba-la-di. Ba nôi laø, ñöôøng ñaïi tieän, ñöôøng tieåu tieän vaø mieäng. Cuõng vaäy, ba nôi cuûa loaøi phi nhaân caùi, suùc sanh gioáng caùi, ñoàng nöõ loaøi ngöôøi, ñoàng nöõ loaøi phi nhaân, suùc sanh môùi lôùn, ngöôøi nhò hình, phi nhaân nhò hình, suùc sanh nhò hình. Haønh baát tònh haïnh ôû hai nôi cuûa ngöôøi huyønh moân, thaønh Ba-la- di. Hai nôi laø ñöôøng ñaïi tieän vaø mieäng. Phi nhaân huyønh moân, suùc sanh huyønh moân cuõng vaäy. ÔÛ hai nôi loaïi baát naêng nam, suùc sanh ñöïc cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo vôùi taâm daâm, höôùng ñeán nôi ñöôøng ñaïi tieän, ñöôøng tieåu tieän vaø mieäng cuûa ngöôøi phuï nöõ; vöøa vaøo thì phaïm; khoâng vaøo khoâng phaïm. Hai beân coù vaät caùch; hoaëc beân coù vaät caùch, beân kia khoâng; hoaëc beân kia khoâng coù vaät caùch, beân naøy coù; hoaëc caû hai beân ñeàu khoâng coù vaät caùch; thaûy ñeàu thaønh Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo vôùi yù daâm, höôùng ñeán ba nôi cuûa haïng phi nhaân nöõ, suùc sanh caùi, ñoàng nöõ ngöôøi, ñoàng nöõ phi nhaân, suùc sanh nhò hình cuõng nhö vaäy. Hay höôùng ñeán hai nôi cuûa ngöôøi huyønh moân, phi nhaân huyønh moân, suùc sanh huyønh moân; ngöôøi nam, phi nhaân nam; suùc sanh ñöïc laïi cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo vôùi yù daâm höôùng ñeán ñöôøng ñaïi tieän, ñöôøng tieåu tieän vaø mieäng cuûa ngöôøi phuï nöõ ñang nguû hoaëc cheát maø chöa hö hoaïi hay phaàn nhieàu hö hoaïi, vöøa ñeå vaøo lieàn phaïm, khoâng vaøo thì khoâng phaïm. Coù vaät ngaên caùch hay khoâng vaät ngaên caùch cuõng vaäy... cho ñeán, ngöôøi nam cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo bò oan gia aùp böùc ñöa ñeán choã ngöôøi phuï nöõ, cöôõng ñem nam caên ñaët vaøo trong ba nôi. Khi môùi ñeå vaøo coù caûm giaùc thích thuù, khi vaøo roài, khi ra cuõng nhö vaäy, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo, vaø khi vaøo roài coù caûm giaùc thích thuù, nhöng khi ra thì khoâng, vaãn phaïm Ba- 71. Nhò hình . Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Nhò caên . Pali: ubhatovyañjana, löôõng tính, aùi nam aùi nöõ. 72. Huyønh moân , baát naêng nam . Caên baûn: Baùn-traïch-ca . Pali: Pa ttaka, ngöôøi bò hoaïn/ thieán. 73. Phi nhaân , chæ caùc loaïi trôøi, thaàn, vaø töông töï. Pali: amanussa.

la-di. Khi môùi vaøo, khi vaøo roài khoâng caûm thaáy thích thuù, nhöng khi ra coù caûm thoï laïc, cuõng phaïm Ba-la-di. Khi vaøo thoï laïc, khi vaøo roài vaø khi ra khoâng thoï laïc cuõng maéc toäi Ba-la-di. Khi môùi vaøo khoâng thoï laïc, khi vaøo roài vaø khi ra coù thoï laïc, maéc toäi Ba-la-di. Khi môùi vaøo vaø khi vaøo roài khoâng thoï laïc, khi ra thoï laïc, maéc toäi Ba-la-di. Coù vaät ngaên caùch, khoâng vaät ngaên caùch cuõng nhö vaäy... töø gioáng caùi chaúng phaûi ngöôøi cho ñeán ngöôøi nam cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo bò oan gia aùp böùc ñöa ñeán choã ngöôøi phuï nöõ ñang nguû, hoaëc laø thaây cheát chöa hoaïi, hay phaàn lôùn chöa hoaïi... maø coù caûm giaùc thoï laïc cuõng nhö vaäy. Coù vaät caùch hay khoâng vaät caùch cuõng nhö vaäy. Töø gioáng caùi phi nhaân cho ñeán ngöôøi nam cuõng nhö vaäy. Neáu oan gia cöôõng naém nam caên cuûa Tyø-kheo ñaët vaøo trong ñöôøng ñaïi tieän ñeå laøm vieäc baát tònh, khi ñaët vaøo coù caûm giaùc thoï laïc, maéc toäi Ba-la-di. Khi vaøo

roài thoï laïc, khi ra thoï laïc cuõng nhö treân ñaõ noùi, cho ñeán coù vaät caùch hay khoâng vaät caùch cuõng nhö vaäy. Töø ñaïo vaøo ñaïo; töø ñaïo vaøo phi ñaïo;74 töø phi ñaïo vaøo ñaïo. Hoaëc vaøo coù chöøng möùc, hoaëc vaøo heát; hoaëc noùi hoaëc khoâng noùi. Neáu, vôùi taâm daâm, cho ñeán chæ vaøo nhö sôïi loâng, ñeàu phaïm Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng vaøo, phaïm Thaâu-lan-giaù.75 Neáu Tyø-kheo phöông tieän muoán tìm caàu laøm baát tònh haïnh, thaønh thì phaïm Ba-la-di, khoâng thaønh thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo daïy Tyø-kheo laøm baát tònh haïnh; Tyø-kheo kia laøm theo lôøi daïy (thì Tyø-kheo daïy) phaïm Thaâu-lan-giaù; (Tyø-kheo kia) khoâng laøm theo lôøi daïy (thì Tyø-kheo daïy) maéc Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni daïy Tyø-kheo, laøm phaïm Thaâu-lan-giaù, khoâng laøm thì maéc Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, caùc chuùng khaùc daïy nhau laøm haïnh baát tònh, laøm hay khoâng laøm ñeàu maéc Ñoät-kieát-la. Neáu töû thi phaân nöûa bò hö hoaïi maø laøm baát tònh haïnh, khi ñeå vaøo lieàn phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu phaàn lôùn bò hö hoaïi, hay bò hoaïi heát thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Nôi keõ hôû cuûa xöông laøm haïnh baát tònh, phaïm Thaâu- lan-giaù. Ñaøo ñaát laøm thaønh loã, hoaëc nôi mieäng bình, phaïm Thaâu-lan-giaù. Töôûng laø ñaïo hay nghi nhö vaäy, taát caû ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu nôi ñaïo maø khôûi yù töôûng laø ñaïo, phaïm Ba-la-di. Neáu nghi laø ñaïo, phaïm Ba-la-di. Neáu nôi ñaïo maø töôûng phi ñaïo, phaïm Ba-la-di. 74. Ñaïo , chæ caùc ñöôøng ñaïi vaø tieåu tieän; phi ñaïo , chæ caùc ñöôøng khaùc. Pali: Magga: Passāva-magga, vacca-magga. 75. Thaâu-lan-giaù . Nguõ phaàn: Thaâu-la-giaù . Pali: Thulla/thūlaccaya; Skt. sthūlātyaya, dòch: Thoâ toäi, ñaïi toäi, troïng toäi; Thieän kieán 9: Thaâu-lan (Pali: Thulla, thūla; Skt. sthūla), nghóa laø lôùn. Giaù Ù, chæ söï chöôùng ngaïi ñaïo, veà sau ñoïa aùc ñaïo.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1025

Phi ñaïo maø töôûng laø ñaïo, phaïm Thaâu-lan-giaù. Phi ñaïo maø nghi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo-ni Ba-la-di. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni maéc Ñoät-kieát-la dieät taãn. Ñoù laø phaïm.76 Söï khoâng phaïm: Khi nguû khoâng hay bieát, khoâng thoï laïc, hoaøn toaøn khoâng coù yù daâm thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. böùc baùch thì khoâng phaïm.77 II. BAÁT DÖÕ THUÛ A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân du hoùa nôi thaønh La-duyeät, trong nuùi Kyø- xaø-quaät.78 Baáy giôø trong thaønh La-duyeät coù Tyø-kheo töï laø Ñaøn-ni-ca,79 con ngöôøi thôï ñoà goám, löu truù trong moät thaûo am nôi choã khuaát vaéng.80 Sau khi vò Tyø-kheo kia vaøo trong thoân khaát thöïc, coù ngöôøi laáy cuûi, phaù thaûo am cuûa Tyø-kheo ñem veà laøm cuûi. Tyø-kheo kia khaát thöïc xong trôû veà thaáy thaûo am khoâng coøn, beøn khôûi yù nghó: Ta ñaõ soáng moät mình nôi khuaát vaéng; töï mình laáy coû caây laøm am ñeå ôû. Khi vaøo thoân khaát thöïc, ngöôøi laáy cuûi phaù am thaát cuûa ta ñem ñi. Baûn thaân ta coù tay ngheà; ta coù theå troän buøn ñaát laøm thaønh caên nhaø toaøn baèng gaïch.81 Tyø-kheo kia nghó xong, lieàn troän buøn ñaát laøm thaønh caên nhaø toaøn baèng gaïch; roài laáy cuûi vaø phaân boø maø nung, caên nhaø coù maøu saéc ñoû töôi nhö löûa.

76. Thaäp tuïng (T23n1435, tr.2c29), nhaân duyeân Nan-ñeà: Phaät taïi Xaù-veä. Baáy giôø Nan-ñeà tu thieàn trong röøng, bò Ma thieân thaàn duï, daãn ñeán choã haønh daâm vôùi con ngöïa caùi ñaõ cheát. Ngay sau ñoù töùc thì tænh ngoä, chaïy thaúng veà tinh-xaù, khaån thieát xin Taêng ñöøng dieät taãn. Phaät khieán caùc Tyø-kheo taùc phaùp baïch töù yeát-ma cho Nan-ñeà saùm toäi Ba-la-di, goïi laø - Yeát-ma döõ hoïc phaùp Nhaân ñoù, Phaät quy ñònh caùc ñieàu kieän vaø caùc phaän söï cho Tyø-kheo ñöôïc döõ hoïc phaùp. Cf. Töù phaàn 35 (T22n1428, tr.809a8), veà yeát-ma döõ hoïc phaùp cho Nan-ñeà. 77. Taêng kyø (T22n1425, tr.238a23) phaàn keát, - Theá Toân truù taïi thaønh Tyø-da-ly, sau thaønh ñaïo naêm thöù 5, nöûa thaùng thöù naêm, ngaøy 12, sau böõa aên tröa, boùng ngaû veà phía ñoâng cöõ nöûa ngöôøi ñang ngoài, nhaân tröôøng hôïp Tröôûng laõo Da-xaù Ca-lan-ñaø Töû, cheá giôùi naøy. 78. La-duyeät thaønh Kyø-xaø-quaät sôn . Nguõ phaàn (T22n1421, tr.5b1), Phaät taïi Vöông-xaù thaønh. Caên baûn (T23n1442, tr.635c24): Phaät taïi Vöông-xaù, beân bôø ao Yeát- lan-ñaïc, trong vöôøn Truùc laâm . Pali, Vni.iii.41: r ājagahe viharati gijjhakūne pabbate. 79. Ñaøn-ni-ca ñaøo sö töû . Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Ñaït-ni-ca Ø. Taêng kyø: Ngoaõ sö töû tröôûng laõo Ñaït-nò-giaø . Caên baûn: Ñaûn-ni-ca bí-soâ ñaøo sö töû . Pali: Dhaniyo kumbhak āraputto. 80. Nhaøn tónh xöù , cuõng noùi laø a-lan-nhaõ (Pali: araññña), thöôøng chæ khu röøng vaéng, khoâng thuù döõ. Nguõ phaàn: AÁt-la sôn . Caên baûn: Taïi a-lan-nhaõ â. Pali: Isigilipassa, hang Tieân nhaân. 81. Haùn: Toaøn thaønh ngoõa oác . Pali: Sabbamattik āmayam kūnikam, caên nhaø laøm toaøn baèng ñaát seùt.

1026 BOÄ LUAÄT 2

Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø treân nuùi Kyø-xaø-quaät ñi xuoáng. Töø xa troâng thaáy caùi nhaø maøu ñoû nhö löûa roài, Ngaøi bieát maø coá hoûi caùc Tyø- kheo: - Caùi gì maøu ñoû vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù moät Tyø-kheo teân laø Ñaøn-ni-ca, con ngöôøi thôï ñoà goám. Tyø-kheo aáy moät mình ôû nôi khuaát vaéng, laøm moät caùi thaát baèng coû ñeå ôû. Khi ñi khaát thöïc, bò nhöõng ngöôøi laáy cuûi phaù caùi thaát mang ñi. Vò Tyø-kheo aáy khi veà, thaáy thaát cuûa mình bò phaù lieàn nghó: “Ta coù tay ngheà, ta coù theå laøm moät caùi thaát toaøn baèng gaïch.” Nghó nhö vaäy roài lieàn laøm. Caùi nhaø saéc ñoû ñoù laø cuûa Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ñeå quôû traùch vò Tyø-kheo kia: - Vieäc ngöôi laøm sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao, Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca, con ngöôøi thôï goám, töï mình laøm thaát, taäp trung vôùi nhieàu soá löôïng cuûi, phaân boø v.v... roài nung. Ta thöôøng duøng voâ soá phöông tieän noùi ñeán loøng töø maãn ñoái vôùi chuùng sanh. Taïi sao ngöôøi ngu si naøy töï mình troän buøn ñaát laøm thaát, doàn chöùa gai cuûi vaø phaân boø ñeå nung? Töø nay veà sau, caùc oâng khoâng ñöôïc laøm thaát toaøn baèng gaïch coù maøu ñoû nhö löûa nhö theá.82 Neáu laøm, phaïm Ñoät- kieát-la. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ra leänh cho caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng taäp hôïp laïi, cuøng nhau nhanh choùng ñeán choã thaát cuûa Ñaøn-ni-ca maø phaù boû ñi.83 Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, ñeán ñaäp phaù caùi thaát ñoù.

Ñaøn-ni- ca thaáy caùc Tyø-kheo ñaäp phaù caùi thaát cuûa mình beøn hoûi: - Toâi coù loãi gì maø ñaäp phaù thaát cuûa toâi ? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Thaày khoâng coù loãi. Chuùng toâi cuõng khoâng gheùt Thaày. Song chuùng toâi vöøa nhaän lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân, neân ñeán ñaây phaù thaát cuûa Thaày. Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca noùi: - Neáu Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy, caùc Thaày cöù tuøy nghi.

82. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.5b21): Tyø-kheo laøm nhaø toaøn baèng gaïch nung, phaïm Thaâu-lan- giaù. 83. Pali coøn theâm: Mā pacchimā janatā pānesu pātavyatam āpajjati, chôù ñeå ngöôøi sau gaây haïi cho caùc sinh vaät.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1027

Baáy giôø Bình-sa, vua nöôùc Ma-kieät84 coù ngöôøi giöõ caây goã nhaø nöôùc,85 cuøng vôùi Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca laø baïn thaân töø thôøi coøn nhoû, neân Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca ñeán choã ngöôøi giöõ caây goã aáy noùi: - OÂng baïn coù bieát chaêng, vua Bình Sa cho toâi caây goã. Nay toâi caàn goã, oâng baïn coù theå cho toâi nhaän ñöôïc khoâng ? Ngöôøi giöõ goã noùi: - Neáu nhaø vua ñaõ cho, thì loaïi toát hay loaïi xaáu, caàn nhieàu hay ít, cöù tuøy yù laáy. Loaïi caây goã thieát yeáu cuûa nhaø vua86 ñeå daønh, bò Tyø-kheo Ñaøn-ni- ca chaët mang ñi. Khi aáy coù moät vò Ñaïi thaàn toång giaùm saùt caùc söï vieäc cuûa thaønh,87 ñeán choã chöùa goã, thaáy nhöõng caây goã thieát yeáu, maø nhaø vua löu tröõ, bò chaët lung tung, lieàn hoûi ngöôøi giöõ goã: - Nhöõng caây goã thieát yeáu naøy nhaø vua löu tröõ ôû ñaây, ai chaët mang ñi ? Ngöôøi giöõ goã noùi: - Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca ñeán nôi toâi vaø noùi, “Nhaø vua cho toâi goã. Nay toâi caàn, coù theå laáy ñöôïc khoâng?” Toâi traû lôøi: “Nhaø vua cho thì Thaày cöù laáy.” Tyø-kheo lieàn vaøo vöïa chöùa caây löu tröõ chaët mang ñi. Khi Ñaïi thaàn nghe noùi nhö vaäy roài, lieàn phieàn traùch nhaø vua: “Taïi sao ñem loaïi goã thieát yeáu naøy cho Tyø-kheo? Trong khi coøn coù nhöõng thöù goã khaùc coù theå cho ñöôïc khoâng cho, maø khieán Tyø-kheo naøy chaët ñöùt goã thieát yeáu mang ñi!” Roài vò Ñaïi thaàn ñeán choã nhaø vua taâu: - Taâu Ñaïi vöông, soá caây goã thieát yeáu ñöôïc löu tröõ, taïi sao nay laïi cho Tyø-kheo chaët mang ñi? Coøn coù nhieàu thöù goã khaùc coù theå cho ñöôïc, sao laïi phaù hoaïi loaïi goã quí ñoù? Nhaø vua baûo: - Ta hoaøn toaøn khoâng nhôù ñaõ ñem goã cho ai. Neáu Ñaïi thaàn coù nhôù thì nhaéc laïi cho ta. Khi aáy vò Ñaïi thaàn lieàn cho ñi baét ngöôøi giöõ caây goã ñeán choã nhaø vua. Ngöôøi giöõ caây goã töø xa thaáy Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca, lieàn keâu noùi: 84. Ma-kieät quoác Bình-sa vöông . Thaäp tuïng: Ma-kieät quoác chuû Vi-ñeà-hi Töû A- xaø-theá vöông . Caên baûn: Ma-yeát-ñaø quoác Thaéng Thaân chi töû Vò Sinh Oaùn Vöông . Pali, Vin.iii.43, chuyeän xaûy ra döôùi trieàu vua Seniya Bimbisāra vua nöôùc Magadha. 85. Thuû taøi nhaân . Nguõ phaàn: Ñieån taøi leänh . Taêng kyø: Moäc töôïng ñaïi thaàn Da- thaâu-ñaø Ù. Thaäp tuïng: Taøi moäc sö . Caên baûn: Chöôûng moäc ñaïi thaàn . Pali: D ārugaha ganaka. 86. Cf. Vin.iii. 43: Devagahadārūni nagarapanisankhārikāni, goã ñöôïc giöõ cho vua ñeå tu söûa thaønh. 87. Nguõ phaàn: Vuõ xaù ñaïi thaàn . Pali: Vassak āra, ñaïi thaàn cuûa nöôùc Magadha.

1028 BOÄ LUAÄT 2

- Ñaïi ñöùc, vì Thaày laáy goã maø toâi bò baét. Ñaïi ñöùc haõy vì toâi, ñi ñeán ñoù ñeå giaûi quyeát. Xin thöông xoùt toâi. Tyø-kheo traû lôøi: - OÂng cöù ñeán ñoù. Toâi cuõng ñi ngay ñaây. Sau ñoù Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca ñeán choã nhaø vua, ñöùng im laëng tröôùc maët vua. Nhaø vua lieàn hoûi: - Ñaïi ñöùc, coù thaät laø toâi cho Thaày goã hay khoâng? Tyø-kheo ñaùp: - Söï thaät nhaø vua coù cho toâi goã. Nhaø vua noùi: - Toâi khoâng nhôù laø coù cho ngöôøi goã. Thaày haõy nhaéc laïi ñeå toâi nhôù. Tyø-kheo baùo: - Ñaïi vöông coøn nhôù chaêng? Khi môùi ñaêng vò, töø mieäng nhaø vua noùi ra raèng, “Trong thôøi toâi coøn trò nöôùc, trong phaïm vi quoác giôùi, coù caùc Sa-moân, Baø-la-moân naøo bieát taøm quyù, öa hoïc giôùi, cho thì laáy, khoâng cho khoâng laáy; cho thì duøng, khoâng cho khoâng duøng. Keå töø hoâm nay, caùc Sa-moân, Baø-la-moân ñöôïc pheùp tuøy yù duøng coû caây vaø nöôùc. Khoâng ñöôïc khoâng cho maø duøng. Töø nay veà sau cho pheùp Sa-moân, Baø-la-moân tuøy yù duøng coû caây vaø nöôùc.” Nhaø vua noùi: - Naøy Ñaïi ñöùc, khi toâi môùi ñaêng vò, thaät söï coù noùi nhö vaäy. Ñaïi ñöùc, toâi noùi ñoái vôùi vaät voâ chuû chöù khoâng noùi ñoái vôùi vaät coù chuû. Toäi cuûa Ñaïi ñöùc ñaùng cheát. Nhaø vua laïi töï nghó: Ta laø vua Quaùn ñænh, doøng Saùt-lôïi,88 ñaâu coù theå chæ vì moät ít goã maø ñoaïn maïng ngöôøi xuaát gia. Ñieàu aáy khoâng neân. Baáy giôø, nhaø vua duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo roài ra leänh caùc thaàn thuoäc, phoùng thích Tyø-kheo. Caùc thaàn thuoäc y leänh vua, phoùng thích Tyø-kheo. Sau ñoù caùc thaàn thuoäc naøy lôùn tieáng bình luaän, baát bình, raèng, “Nhaø vua nghó sao? Toäi ñaùng cheát nhö vaäy maø chæ khieån traùch roài thaû.” Luùc aáy, trong thaønh La-duyeät coù caùc cö só khoâng tin öa Phaät phaùp, hoï ñeàu chæ trích raèng, Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, khoâng bieát sôï laø gì, neân laáy vaät khoâng cho. Beân ngoaøi töï noùi ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp! Goã cuûa nhaø vua coøn laáy, huoáng laø cuûa ngöôøi khaùc? Chuùng ta töø nay veà sau ñöøng gaàn guõi vôùi Sa-moân Thích töû, leã baùi

88. Saùt-lôïi vöông Thuûy kieâu ñaàu chuûng .

hoûi chaøo, cuùng döôøng cung kính. Ñöøng cho vaøo thoân ta, cuõng ñöøng cho nghæ ngôi. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo nghe chuyeän aáy. Trong soá ñoù coù nhöõng keû thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, bieát taøm quyù, öa hoïc giôùi, hieàm traùch Ñaøn-ni-ca: Sao laïi aên troäm caây goã cuûa vua Bình-sa. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo; tuy bieát vaãn coá hoûi Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca: - Coù thaät ngöôi laáy goã maø nhaø vua khoâng cho? Ñaøn-ni-ca thöa: - Baïch Theá Toân, thöïc söï ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Ñaøn-ni- ca: - Vieäc ngöôi laøm sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi phaùp tuøy thuaän, laøm ñeàu khoâng neân laøm. Naøy, Ñaøn-ni-ca, sao laïi laáy goã maø nhaø vua khoâng cho? Ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi söï laáy nhöõng gì ñaõ ñöôïc

cho. Nay ngöôi sao laïi laáy goã maø nhaø vua khoâng cho? Khi aáy coù moät Tyø-kheo teân laø Ca-laâu, voán laø Ñaïi thaàn cuûa nhaø vua,89 raønh veà theá phaùp, ngoài trong chuùng, caùch Ñöùc Theá Toân khoâng xa. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Tyø-kheo Ca-laâu: - Theo phaùp luaät cuûa nhaø vua, khoâng cho maø laáy, vaät trò giaù bao nhieâu phaûi toäi cheát?90 Tyø-kheo Ca-laâu baïch Phaät: - Neáu laáy naêm tieàn91 hay vaät trò giaù naêm tieàn seõ bò toäi cheát. - Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca, sao laïi laáy goã maø nhaø vua khoâng cho? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca laø keû ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa,... cho ñeán ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày:

89. Ca-laâu . V.iii. 45: Pur ānavohāriko mahāmatto, (Tyø-kheo) nguyeân laø ñaïi thaàn tö phaùp. 90. Vin. nt., ... coram gahetvā hanati vā bandhati vā pabbājeti vā, - ... sau khi baét teân troäm hoaëc saùt haïi, hoaëc coät troùi, hoaëc truïc xuaát. 91. Vin.nt., pādena... tena kho pana samayena rājagahe pañcamāsako pādo hoti, - baèng 1 paâda... thôøi baáy giôø, ôû Rājagaha, 1 pāda = 5 māsaka.

B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, nôi thoân xoùm hay choã troáng vaéng, vôùi taâm troäm caép, laáy vaät khoâng ñöôïc cho. Tuøy theo vaät khoâng ñöôïc cho maø laáy, hoaëc bò vua hay Ñaïi thaàn cuûa vua baét, hoaëc gieát, hoaëc troùi, hoaëc ñuoåi ra khoûi nöôùc, raèng “Ngöôi laø giaëc, ngöôi ngu si, ngöôi khoâng bieát gì.” Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.92 C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thoân: Coù boán loaïi. 1. Chung quanh ñeàu coù töôøng xaây thaáp. 2. Chung quanh coù haøng raøo. 3. Coù raøo vaø töôøng nhöng khoâng giaùp voøng. 4. Chung quanh ñeàu coù nhaø.93 Choã troáng vaéng:94 Khoaûng ñaát troáng khoâng vaø vaéng veû ôû ngoaøi thoân. Vaät khoâng ñöôïc cho: Vaät maø ngöôøi khaùc khoâng vaát boû.95 Troäm caép: Laáy vôùi taâm troäm caép.96 Tuøy theo vaät khoâng ñöôïc cho maø laáy: Laø naêm tieàn hay trò giaù naêm tieàn.97 Vua: Laø ngöôøi töï taïi, khoâng leä thuoäc ai. Ñaïi thaàn: Chæ chung cho caùc vò Ñaïi thaàn trôï giuùp nhaø vua. Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung: Nhö treân ñaõ noùi.

92. Nguõ phaàn, giôùi naøy ñöôïc keát hai laàn. Taêng kyø, giôùi ñöôïc keát ba laàn; thôøi gian keát giôùi: Thaønh ñaïo naêm thöù 6, muøa ñoâng, nöûa thaùng phaàn hai, ngaøy 10 (töùc ngaøy 20 thaùng aâm lòch), sau böõa tröa, luùc boùng saùng ngaû veà ñoâng daøi baèng 2 ngöôøi röôõi. Thaäp tuïng, Caên baûn, cuõng nhö Töù phaàn, giôùi keát moät laàn. Pali, giôùi keát hai laàn. 93. Pali coøn theâm yeáu toá: Choã maø moät thöông ñoäi ñoùng traïi hôn 4 thaùng cuõng ñöôïc goïi laø laøng (gāma). 94. Nhaøn tónh xöù. Nguõ phaàn, Taêng kyø, Thaäp tuïng: Khoâng ñòa . Caên baûn: Khoâng nhaøn xöù . Pali, Vin.ii.48: arañña m, khu röøng, vaø giaûi thích, tröø laøng vaø caùc khu phuï caän laøng, coøn laïi ñeàu laø arañña (ahapetvā gāmañ ca gāmūpacārañ ca avasesam arañña m nāma). 95. Baát döõ thuû . Pali: adinna m nāmam yam adinnam

anissattham apariccattam rakkhittam go- pitam mamāyitam paraparigghahitam, (Vin.iii.46), vaät khoâng ñöôïc cho, laø nhöõng gì khoâng ñöôïc cho, khoâng ñöôïc taëng, khoâng bò vaát boû, ñöôïc baûo veä, ñöôïc canh chöøng. 96. Ñaïo taâm thuû ; Nguõ phaàn (T22n1421, tr.6a22): Vaät sôû thuoäc cuûa ngöôøi khaùc, ñöôïc ngöôøi khaùc baûo veä, khoâng ñöôïc cho maø laáy, goïi laø ñaïo . Pali: Theyyasa nkhātan ti theyy- acitto avaharanacitto, vôùi taâm leùn troäm, vôùi taâm cöôùp giöït, goïi laø (laáy) baèng caùch leùn troäm. 97. Nguõ tieàn ; Taêng kyø (T22n1425, tr.244b1): Vöông phaùp khoâng nhaát ñònh. Hoaëc troäm nhoû maø cheát. Hoaêc troäm lôùn maø khoâng cheát. Theo pheùp vua Bình-sa, 19 tieàn laø 1 keá-lò-sa-baøn (Pali: Kahāpana); 1 keá-lò-sa-baøn phaân laøm tö; troäm vaät giaù trò ¼ thì bò toäi cheát. Caên baûn: Nguõ ma-saùi . Pali, Vin.iii tr.48: Pañcam āsakam. Theo nghóa ñen, 1 māsaka (Skt. mānaka) laø vaät coù giaù trò trao ñoåi baèng 1 haït ñaäu (ñoã).

D. PHAÏM TÖÔÙNG Coù ba tröôøng hôïp laáy vaät khoâng ñöôïc cho phaïm Ba-la-di: Töï tay laáy, giaùm saùt söï laáy, khieán ngöôøi laáy. Laïi coù ba tröôøng hôïp laáy vaät khoâng ñöôïc cho phaïm Ba-la-di: Laáy vaät vôùi yù töôûng khoâng phaûi cuûa mình, laáy vaät vôùi yù chaúng phaûi taïm duøng, laáy vaät khoâng ñöôïc ñoàng yù. Laïi coù ba loaïi laáy:98 Laáy vaät cuûa ngöôøi, töôûng vaät cuûa ngöôøi, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù ba loaïi laáy: Laáy vaät coù chuû, töôûng laø coù chuû, di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù ba loaïi laáy: Laáy vaät coù ngöôøi khaùc giaùm hoä, töôûng coù ngöôøi khaùc giaùm hoä, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù boán loaïi laáy vaät khoâng cho thaønh Ba-la-di:99 Töï tay mình laáy, giaùm saùt söï laáy, sai ngöôøi laáy, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù boán loaïi laáy thaønh Ba-la-di: Laáy vaät vôùi yù töôûng chaúng phaûi cuûa mình, khoâng phaûi laáy taïm, khoâng ñöôïc ñoàng yù maø laáy, vaø dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù boán loaïi laáy: Laáy vaät cuûa ngöôøi, töôûng vaät cuûa ngöôøi, troïng vaät,100 dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù boán loaïi laáy: Coù chuû, töôûng laø coù chuû, troïng vaät, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù boán loaïi laáy: Ngöôøi khaùc giaùm hoä, töôûng coù ngöôøi khaùc giaùm hoä, troïng vaät, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù naêm loaïi khoâng cho maø laáy thaønh Ba-la-di: Töï tay mình laáy, giaùm saùt ngöôøi khaùc laáy, khieán ngöôøi khaùc laáy, troïng vaät, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù naêm loaïi: Laáy vaät vôùi yù töôûng chaúng phaûi cuûa mình, khoâng coù yù taïm laáy, chaúng phaûi ñoàng yù maø laáy, troïng vaät, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù naêm loaïi laáy: Laáy vaät cuûa ngöôøi, töôûng laø vaät cuûa ngöôøi, troïng vaät, vôùi taâm troäm, vaø dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù naêm loaïi: Coù chuû, töôûng coù chuû, troïng vaät, vôùi taâm troäm, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù naêm loaïi laáy: Vaät coù ngöôøi khaùc giaùm hoä, troïng vaät, vôùi

98. Haùn: Tam chuûng , khaùc vôùi treân chæ 3 tröôøng hôïp; töø ñaây trôû xuoáng, chuûng (loaïi), chæ caùc yeáu toá hoäi ñuû ñeå caáu thaønh toäi phaïm. 99. Neân hieåu laø 4 yeáu toá hoäi ñuû ñeå caáu thaønh toäi phaïm. 100. Thaäp tuïng: Troïng vaät , chæ vaät giaù trò 5 tieàn hoaëc quaù 5 tieàn.

taâm troäm caép, dôøi khoûi nguyeân vò trí. Laïi coù saùu loaïi khoâng cho maø laáy thaønh Ba-la-di: Töï tay mình laáy, giaùm saùt ngöôøi laáy, sai ngöôøi laáy, troïng vaät, vôùi taâm troäm caép, vaø dôøi khoûi choã cuõ. Chaúng phaûi vaät cuûa mình, töôûng laø chaúng phaûi vaät cuûa mình, coù saùu loaïi nhö vaäy. Ñoù goïi laø saùu loaïi laáy troäm phaïm toäi Ba-la- di. Vò trí:101 Vò trí trong loøng ñaát, vò trí treân ñaát, vò trí treân coä, vò trí trong gaùnh, vò trí trong hö khoâng, vò trí treân caây, vò trí thoân, vò trí A-lan- nhaõ, vò trí ruoäng, vò trí xöù sôû, vò trí ghe thuyeàn, vò trí nöôùc. Hoaëc leùn qua aûi maø khoâng ñoùng thueá. Hoaëc laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc kyù thaùc. Hoaëc laáy nöôùc; laáy taêm, traùi caây, thaûo moäc, chuùng sanh khoâng chaân, hai chaân, boán chaân, nhieàu chaân, saûn nghieäp chung. Hoaëc cuøng heïn,102 hoaëc rình chôø,103 hoaëc canh giöõ,104 hoaëc chaën loái ñöôøng hieåm.105 Nhö vaäy goïi laø vò trí. Vò trí trong loøng ñaát:106 Caùc kho taøng choân döôùi ñaát chöa ai phaùt hieän, nhö baûy baùu goàm vaøng, baïc, löu ly, chaân chaâu, bích ngoïc, xa cöø, maõ naõo; caùc thöù vaøng roøng,107 vaät baùu laøm baèng vaøng, aùo, chaên; hoaëc laïi coù nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû vaø ñöôïc choân trong loøng ñaát. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí; vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba- la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng khoâng nhaéc noåi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Vò trí treân ñaát:108 Caùc thöù khoâng choân döôùi ñaát nhö baûy baùu goàm vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû vaø ôû treân maët ñaát. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng khoâng

101. Haùn: Xöù , xaùc ñònh nguyeân vò trí cuûa vaät troäm ñeå xaùc ñònh yeáu toá caáu thaønh toäi phaïm. 102. Pali: Sanketakammam, heïn nhau aên troäm. 103. Pali: ocarako, trinh saùt. 104. Pali: onirakkho, ngöôøi canh giöõ taøi vaät (do ngöôøi khaùc kyù thaùc), laáy troäm vaät mình canh giöõ. 105. Taêng kyø 3 (T22n1425, tr.245a28), 16 vaät: Ñaát, vaät trong ñaát, nöôùc, vaät trong nöôùc, thuyeàn, vaät trong thuyeàn, coä, vaät trong coä, loaøi boán chaân, vaät treân (thaân) loaøi boán chaân, hai chaân, vaät treân (thaân) loaøi hai chaân, khoâng chaân, vaät treân (thaân) loaøi khoâng chaân, hö khoâng (?), vaät trong hö khoâng. 106. Ñòa xöù . Pali: Bh ūmattham 107. Nguyeân Haùn: Sanh töôïng , Pali, theo nghóa ñen: j ātarūpa. 108. Ñòa thöôïng xöù . Pali: Thala ttham, vaät treân ñaát lieàn.

nhaéc noåi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Vò trí treân coä:109 coä coù boán loaïi, coä voi, coä ngöïa, coä xe, coä ñi boä. Hoaëc laïi coù caùc phöông tieän chuyeân chôû khaùc ñeàu goïi laø coä. Caùc thöù treân coä nhö baûy baùu goàm vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo,

chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí; vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng khoâng nhaéc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc daãn xe coä töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng chính, töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng phuï, töø ñöôøng phuï ñeán ñöôøng chính, töø trong haàm leân treân bôø haàm, töø treân bôø haàm ñeán trong haàm, nhö vaäy laáy coä rôøi khoûi nguyeân vò trí. Vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, phaïm Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy, phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Vò trí gaùnh: Vaät ñoäi treân ñaàu, vaät vaùc treân vai, vaät coõng sau löng, hay oâm tröôùc ngöïc; hoaëc laïi coù caùc vaät khuaân vaùc khaùc. Treân nhöõng gaùnh naøy coù caùc vaät nhö baûy baùu goàm vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng khoâng nhaéc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc mang gaùnh töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng chính, töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng phuï, töø ñöôøng phuï ñeán ñöôøng chính, töø trong haàm leân treân bôø haàm, töø treân bôø haàm ñeán trong haàm. Nhö vaäy vôùi taâm troäm maø mang khoûi choã cuõ; vöøa rôøi khoûi vò trí cuûa vaät, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Vò trí troáng khoâng:110 Nhöõng vaät maø gioù thoåi bay nhö loâng, kieáp- boái, caâu-giaù-la, sai-la-ba-ni, soâ ma, gai, boâng, baùt-ñam-lam-baø, ñaàu- ñaàu-la, chim nhaïn, chim haïc, chim khoảng töôùc, chim anh voõ, chim boà caâu. Laïi coù vaät höõu duïng khaùc, coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo

109. Haùn: Thöøa , cuõng ñoïc laø thaëng. Nguõ phaàn: Thöøa thöøa vaät , xe coä vaø vaät trong xe coä. Pali: yānam yānattham xe coä vaø vaät trong/treân xe coä. 110. Khoâng xöù ; Nguõ phaàn: Hö khoâng vaät , chæ vaät ñöôïc ñaët vaøo hö khoâng do bôûi thaàn löïc, hoaëc vaät ngaäm bôûi chim coù chuû, hoaëc vaät coù chuû maø gioù thoåi ñeán. Taêng kyø: Hö khoâng hö khoâng trung vaät , chæ caùc loaïi caây laù, hoa quaû. Pali: ākāsattham, vaät trong hö khoâng, chæ nhöõng vaät phi haønh trong hö khoâng (ākāsagatam): Chim choùc, giaûi luïa, vaûi voùc, cho ñeán vaøng (töø treân ngöôøi) bò rôi xuoáng ñaát.

ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng maø khoâng nhaéc noãi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Vò trí beân treân:111 Vaät ñöôïc nhaác leân ñeå treân caây, treân töôøng, treân raøo, treân vöïc, treân coïc baèng ngaø voi,112 treân giaù moùc aùo, treân voõng, treân giöôøng caây, treân neäm lôùn

nhoû, treân goái, treân chieáu traûi treân ñaát. Treân nhöõng thöù naøy maø coù vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng maø khoâng nhaéc noåi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Vò trí thoân: Coù boán loaïi thoân xoùm nhö treân ñaõ noùi.113 Trong thoân xoùm naøy, coù vaøng, baïc, v.v… cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng maø khoâng nhaéc noåi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Duøng maùy moùc coâng kích, phaù hoaïi thoân xoùm; hoaëc cho nöôùc ngaäp, hoaëc döïa vaøo cöôøng löïc cuûa ngöôøi quen thaân, hoaëc duøng lôøi leõ bieän baùc meâ hoaëc löøa doái maø laáy; vöøa laáy ñöôïc, thaønh Ba-la-di; phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan- giaù. Vò trí A-lan-nhaõ: Vuøng ñaát troáng ôû ngoaøi thoân maø coù chuû. Nôi choã ñaát troáng naày maø coù vaøng, baïc, v.v… cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän muoán nhaéc leân, nhöng khoâng nhaéc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc baèng phöông tieän phaù hoaïi vuøng ñaát troáng cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc cho nöôùc ngaäp, hoaëc döïa vaøo cöôøng löïc cuûa ngöôøi quen thaân, hoaëc duøng lôøi leõ bieän luaän meâ hoaëc löøa doái ñeå laáy. Vöøa laáy ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. 111. Thöôïng xöù ; trong lieät keâ noùi laø thoï thöôïng . Pali: Veh āsattham, nghóa gaàn nhö trong hö khoâng, nhöng ñöôïc giaûi thích laø vaät treân giöôøng, treân gheá, treân töôïng, treân coïc, v.v... 112. Nguyeân Haùn: Long nha . Xem cht.39, Ni-taùt-kyø 15. 113. Pali: Gāmattham, trong thoân xoùm, vaät ñöôïc caát taïi boán choã: Trong ñaát (bhūmattham), treân ñaát lieàn (thalattham), trong hö khoâng (ākāsattham), trong khoaûng troáng (vehāsattham).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1035

Vò trí ruoäng: Ruoäng troàng luùa deù, ruoäng troàng luùa maïch, ruoäng troàng mía. Hoaëc laïi coù caùc loaïi ruoäng khaùc maø nôi ñoù coù vaøng, baïc, v.v… cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu duøng phöông tieän phaù hoaïi ruoäng cuûa ngöôøi hoaëc cho nöôùc ngaäp, hoaëc döïa vaøo cöôøng löïc cuûa ngöôøi quen thaân, hoaëc duøng lôøi leõ bieän luaän meâ hoaëc löøa doái ñeå laáy. Vöøa laáy ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng

laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Xöù sôû:114 Hoaëc laø khu vöïc cuûa nhaø, hoaëc khu vöïc chôï quaùn, hoaëc laø vöôøn caây, hoaëc laø vöôøn rau, hoaëc ao hoà, hoaëc saân tröôùc, hoaëc sau nhaø, hoaëc laø nhöõng nôi khaùc maø ôû ñoù coù vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Neáu duøng phöông tieän phaù hoaïi xöù sôû cuûa ngöôøi, hoaëc cho nöôùc ngaäp, hoaëc döïa vaøo cöôøng löïc cuûa ngöôøi quen thaân, hoaëc duøng lôøi leõ bieän luaän meâ hoaëc löøa doái ñeå laáy. Vöøa laáy ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Vò trí ghe thuyeàn: Thuyeàn nhoû, thuyeàn lôùn, thuyeàn baàu,115 thuyeàn ñoäc moäc,116 thuyeàn baønh, thuyeàn buoàm, thuyeàn hình con ruøa, thuyeàn hình con ba ba, thuyeàn baèng da, thuyeàn baèng phao noåi, thuyeàn baèng traùi caây,117 thuyeàn treo,118 thuyeàn caùnh beø; hoaëc nhöõng loaïi thuyeàn khaùc maø nôi ñoù coù vaøng, baïc, v.v... cho ñeán, aùo, chaên; hoaëc nhöõng nhu yeáu phaåm khaùc coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Hoaëc töø bôø naøy ñeán bôø kia, töø bôø kia ñeán bôø naøy; hoaëc ngöôïc doøng, hoaëc xuoâi doøng; hoaëc cho chìm döôùi ñaùy nöôùc, hoaëc dôøi leân

114. Xöù sôû , chæ phaïm vi cö truù cuûa ngöôøi. Pali: Vih ārattham, vaät trong khu vöïc cö truù, coù boán choã, nhö trong thoân xoùm, xem cht. 93 treân. 115. Baûn Cao-ly: Ñaøi thuyeàn ; Toáng-Nguyeân-Minh: Hoà thuyeàn Pali: Nāvā nāma yāya tarati, thuyeàn, chæ phöông tieän qua soâng. 116. Nhaát moäc thuyeàn , loaïi ghe thuyeàn ñöôïc laøm töø moät khuùc caây/goã. 117. Quaû thuyeàn . 118. Huyeàn thuyeàn .

treân bôø; hoaëc côûi (thuyeàn) roài dôøi ñi choã khaùc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Vò trí nöôùc: Kho taøng chöùa vaøng baïc baûy baùu vaø caùc thöù aùo chaên chìm döôùi ñaùy nöôùc, hoaëc con raùi caù, hoaëc caù, hoaëc ba ba, hoaëc caù saáu, 119 hoaëc hoa öu-baùt-la, hoa baùt-ñaàu-ma, hoa caâu-vaät-ñaàu, hoa phaân-ñaø- lôïi,120 vaø caùc vaät khaùc ôû trong nöôùc, coù chuû. Nhöõng vaät naøy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc quaù naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng phöông tieän phaù hoaïi choã nöôùc cuûa ngöôøi... cho ñeán, maéc toäi Thaâu-lan-giaù, nhö treân ñaõ noùi. Khoâng ñoùng thueá:121 theo phaùp luaät, Tyø-kheo khoâng phaûi ñoùng thueá. Neáu vaät cuûa baïch y caàn phaûi ñoùng thueá maø Tyø-kheo vôùi taâm aên troäm mang hoä cho

ngöôøi khaùc qua khoûi choã ñoùng thueá, hoaëc neùm ra ngoaøi cöûa aûi, vaät trò giaù naêm tieàn hay treân naêm tieàn, hoaëc choân daáu, di chuyeån, hoaëc duøng lôøi leõ bieän luaän meâ hoaëc löøa doái, hoaëc duøng chuù thuaät ñeå ñöa qua... cho ñeán, phöông tieän, thì phaïm Thaâu-lan-giaù, nhö treân. Laáy vaät kyù thaùc cuûa ngöôøi: Vaät cuûa ngöôøi gôûi mang ñi maø ñem taâm troäm caép, trò giaù naêm tieàn hay treân naêm tieàn; töø treân ñaàu dôøi xuoáng vai, töø treân vai dôøi leân ñaàu;122 töø beân vai höõu dôøi qua beân vai taû, töø beân vai taû dôøi qua beân vai höõu; töø nôi tay taû dôøi qua tay höõu, töø tay höõu dôøi qua tay taû; hoaëc oâm trong loøng, hoaëc ñeå nôi ñaát maø dôøi khoûi nguyeân vò trí. Vöøa dôøi khoûi vò trí cuõ, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän... Thaâu-lan-giaù. Nöôùc: Caùc loaïi nöôùc thôm, hoaëc nöôùc thuoác, ñöôïc ñöïng trong caùc ñoà ñöïng nöôùc nhö lu, vaïi lôùn nhoû, hoaëc caùc loaïi duïng cuï chöùa nöôùc khaùc, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí; vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Taêm:123 Hoaëc moät hoaëc hai, hoaëc nhieàu caây, hoaëc moät naém, moät

119. Nguyeân Haùn aâm: Thaát-thaâu ma-la ; Pali: Su nsumāra (Skt. śiśumāra), caù saáu. 120. Caùc loaïi hoa trong nöôùc: öu-baùt-la (Pali: uppala, Skt. utpala, sen/suùng xanh, thanh thuïy lieân hoa); baùt-ñaàu-ma (Pali: Paduma, Skt. padma, sen/suùng ñoû); caâu-vaät-ñaàu (Pali=Skt. kumuda, sen traèng, hay hoàng), phaân-ñaø-lò/lôïi (Pali=Skt. puttarīka, sen traéng). 121. Pali: Sunkaghāna, traïm thueá (taïi caùc cöûa khaåu bieân giôùi). 122. Caùc thuû ñoaïn ñaùnh traùo vaät kyù thaùc ñeå sang ñoaït. 123. Haùn: Döông chi . Pali: Dantapo nam, ñoà chaø raêng, thöôøng ñöôïc laøm baèng goã thoâng.

boù, moät oâm, moät gaùnh; hoaëc coù öôùp höông, hoaëc coù thoa thuoác, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Vöôøn: Taát caû coû caây röøng ruù hoa quaû coù chuû, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Chuùng sanh khoâng chaân: Nhö raén, caù, vaø taát caû caùc loaøi chuùng sanh khoâng coù chaân khaùc coù chuû, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Chuùng sanh hai chaân: Loaøi ngöôøi, loaøi phi nhaân, chim vaø caùc

loaïi chuùng sanh hai chaân, coù chuû, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Chuùng sanh boán chaân: Nhö voi, ngöïa, boø, laïc ñaø, löøa, nai, deâ vaø caùc loaïi chuùng sanh boán chaân, coù chuû, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép; laáy baèng caùch loâi keùo ñi choã khaùc, hoaëc choân daáu ñi, hoaëc di chuyeån khoûi nguyeân vò trí. Vaät vöøa rôøi khoûi nguyeân vò trí, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Chuùng sanh nhieàu chaân: Nhö ong, uaát-chaâu-long-giaø,124 hoaëc reát,125 hay chuùng sanh nhieàu chaân khaùc, coù chuû, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Saûn nghieäp chung:126 Taøi vaät kieám ñöôïc do söï nghieäp chung caàn phaûi chia chung, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc,

124. Haùn: uaát-chaâu-long-giaø ; Pali: ucc ālinga, loaïi mao truøng (saâu roùm). 125. Haùn: Baùch tuùc ; Pali: Satapad ī. 126. Ñoàng taøi nghieäp .

maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Cuøng heïn:127 Cuøng vôùi ngöôøi khaùc giao öôùc, luùc naøo ñoù ñi, luùc naøo ñoù ñeán; hoaëc ñuïc vaùch laáy cuûa, hoaëc giöõa ñöôøng cöôùp laáy, hoaëc ñoát chaùy; töø ñoù ñöôïc taøi vaät chung. Nhöõng vaät aáy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Doø xeùt: Toâi seõ ñeán quan saùt thoân kia; hoaëc thaønh aáp, choã thuyeàn ñoø, hang nuùi, hoaëc choã daân cö, choã chôï quaùn, nôi laøm vieäc. Nhöõng taøi vaät thu ñöôïc töø nhöõng nôi ñoù thaønh cuûa chung, coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Canh giöõ: Toâi seõ canh giöõ taøi vaät kieám ñöôïc töø beân ngoaøi. Nhöõng vaät kieám ñöôïc chia chung. Nhöõng vaät aáy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Canh ñöôøng: Toâi seõ canh gaùc nôi ñöôøng. Neáu coù quaân cuûa nhaø vua ñeán, quaân cuûa giaëc ñeán, quaân cuûa tröôûng giaû ñeán seõ baùo cho nhau bieát. Taøi vaät kieám ñöôïc seõ chia chung. Nhöõng vaät aáy coù giaù trò naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, neáu laáy vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän muoán laáy maø khoâng laáy ñöôïc maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu phöông tieän tìm caàu hôn naêm tieàn, ñöôïc hôn naêm tieàn, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän tìm caàu hôn naêm tieàn maø ñöôïc naêm tieàn, thaønh Ba-la-di. Neáu phöông tieän tìm caàu hôn naêm tieàn ñöôïc döôùi naêm tieàn, Thaâu-lan-giaù. Neáu phöông tieän tìm caàu hôn naêm tieàn maø khoâng ñöôïc, Thaâu-lan-giaù. Neáu phöông tieän tìm caàu naêm

tieàn maø ñöôïc hôn naêm tieàn, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän tìm caàu naêm tieàn maø ñöôïc döôùi naêm tieàn, thaønh Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän tìm caàu naêm tieàn maø khoâng ñöôïc, thaønh Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän tìm caàu döôùi naêm tieàn, ñöôïc hôn naêm tieàn, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän tìm caàu naêm tieàn maø ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän tìm caàu döôùi naêm tieàn, ñöôïc döôùi naêm tieàn, thaønh Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän tìm caàu döôùi naêm tieàn maø khoâng ñöôïc, Ñoät- kieát-la. Sai ngöôøi phöông tieän tìm caàu naêm tieàn, ñöôïc hôn naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Ba-la-di. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu hôn naêm tieàn, ñöôïc naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Ba-la-di. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, ñöôïc döôùi naêm tieàn caû hai ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu hôn naêm tieàn maø khoâng ñöôïc, caû hai ñeàu phaïm

127. Coäng yeáu ; Pali: Sanketakamma.

Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, ñöôïc hôn naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Ba-la-di. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, maø ñöôïc naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Ba-la-di. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, maø khoâng ñöôïc döôùi naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Thaâu- lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, maø khoâng ñöôïc, caû hai ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu döôùi naêm tieàn maø hôn naêm tieàn, ngöôøi laáy phaïm Ba-la-di; ngöôøi daïy phaïm Thaâu- lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu döôùi naêm tieàn, ñöôïc naêm tieàn; ngöôøi laáy phaïm Ba-la-di; ngöôøi daïy phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu döôùi naêm tieàn, ñöôïc döôùi naêm tieàn, caû hai ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu döôùi naêm tieàn maø khoâng ñöôïc, caû hai ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn; nhöng ngöôøi ñöôïc daïy laáy vaät khaùc; ngöôøi laáy phaïm Ba-la-di, ngöôøi daïy phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn, hoaëc hôn naêm tieàn; nhöng ngöôøi nhaän lôøi daïy laïi laáy vaät ôû choã khaùc, ngöôøi laáy phaïm Ba-la-di, ngöôøi daïy phaïm Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän sai ngöôøi tìm caàu naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn; ngöôøi nhaän lôøi daïy laø ngöôøi bò sai chöù khoâng coù taâm troäm caép, laáy ñöôïc naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, ngöôøi daïy phaïm Ba-la-di, keû bò sai khoâng phaïm. Neáu sai ngöôøi laáy vaät,128 ngöôøi nhaän lôøi daïy hieåu laø daïy laáy troäm; neáu laáy ñöôïc trò giaù naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, ngöôøi nhaän lôøi daïy phaïm Ba-la-di, ngöôøi daïy khoâng phaïm. Coù chuû, bieát roõ laø coù chuû, khoâng cho maø laáy, trò giaù naêm tieàn hay hôn naêm tieàn, phaïm Ba-la-di. Nghi laø coù chuû, laáy naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, phaïm Thaâu-lan-giaù. Khoâng chuû, töôûng coù chuû, laáy naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn phaïm Thaâu-lan-giaù. Khoâng chuû töôûng coù chuû, laáy naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn phaïm Thaâu-lan-giaù. Nghi laø vaät khoâng chuû, laáy naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, phaïm Thaâu-lan-giaù. Laáy vaät coù chuû, töôûng vaät coù chuû, döôùi naêm tieàn, phaïm Ñoät-kieát-la. Khoâng chuû töôûng laø coù chuû laáy döôùi naêm tieàn phaïm

Ñoät-kieát-la. Nghi laø vaät khoâng chuû laáy döôùi naêm tieàn phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-la-di. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni: Ñoät-kieát- la, taãn xuaát. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Laáy vôùi yù töôûng ñöôïc cho, töôûng laø cuûa mình, vôùi yù töôûng laø ñoà vaát boû, vôùi yù töôûng taïm laáy, vôùi yù töôûng laø thaân höõu... taát caû nhöõng tröôøng hôïp treân khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

128. Giaùo thuû vaät , daïy ñi laáy vaät khoâng nhaát thieát baûo ñi aên troäm.

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñoù laø khoâng phaïm.129 III. ÑOAÏN NHAÂN MAÏNG130 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân du hoùa Tyø-xaù-ly,131 ôû trong giaûng ñöôøng, beân soâng Di haàu.132 Baèng voâ soá phöông tieän, Phaät giaûng cho caùc Tyø- kheo thöïc haønh (quaùn) baát tònh,133 khen ngôïi söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen ngôïi tö duy veà söï thöïc haønh quaùn baát tònh. Caùc Tyø-kheo khôûi yù nghó: Nay Ñöùc Theá Toân vì chuùng ta noùi thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen ngôïi söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen ngôïi tö duy veà söï thöïc haønh quaùn baát tònh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo lieàn duøng voâ soá phöông tieän tu taäp quaùn baát tònh. Sau khi töø thieàn ñònh tænh giaùc, caùc vi aáy sinh gheâ tôûm thaân maïng, saàu öu, khoâng an laïc. Cuõng nhö con trai hay con gaùi yeâu thích baûn thaân, 134 ñem raén cheát, choù cheát, ngöôøi cheát coät nôi coå mình, ñeå roài gheâ tôûm muøi hoâi thoái aáy. Caùc Tyø-kheo cuõng nhö vaäy, baèng voâ soá phöông tieän tu taäp quaùn baát tònh, gheâ tôûm thaân maïng, saàu öu, khoâng an laïc, beøn tìm dao muoán töï saùt, khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát. Caùc Tyø-kheo ôû trong moät khu vöôøn, beân soâng Baø-caàu,135 khôûi yù nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ töøng duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen ngôïi söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen ngôïi tö duy veà söï thöïc haønh quaùn baát tònh. Tyø-kheo kia duøng voâ soá phöông tieän taäp tu quaùn baát tònh, sinh gheâ tôûm thaân maïng, saàu öu, khoâng an laïc, tìm dao muoán töï saùt, khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát. Baáy giôø, coù Tyø-kheo teân laø Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà,136 doøng Sa-moân

129. Baûn Haùn, heát quyeån 1. 130. Töù phaàn, quyeån 2 (T22n1428, tr.575c6); Nguõ phaàn 2 (T22n1421, tr.7a27); Taêng-kyø 4 (T22n1425, tr.253c9); Taùt-baø-ña 3 (T23n1440, tr.518a21); Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.7b21). 131. Tyø-xaù-ly ; Sk. Vai śālī (Pl.) Vesāli. 132. Di haàu giang bieân ; Thaäp tuïng 2, Baït-kyø quoác Baït-caàu-ma haø thöôïng töùc Pali, soâng Vaggumudā, thuoäc nöôùc Vajji, gaàn choã Phaät nhaäp Nieát-baøn. Pali, Vn.iii.70, Vesāliyam viharati mahāvane kūnāgārasālāyam, truù taïi Vesālī, trong röøng Ñaïi laâm, trong moät ngoâi nhaø saøn. 133. Thuyeát baát tònh haønh . Nguõ phaàn 2, nt., tu baát tònh ; Pali, Vn.iii.nt., asubhabhāvana. 134. Nguyeân Haùn: Töï hæ nam töû...; Thaäp tuïng 2, nt., nieân thieáu töï hyû nghieâm söùc ; Vn.iii.dd., ma ttanajātiko, thích trang ñieåm. 135. Baø-caàu haø ; töùc Pali, soâng Vaggumud ā. 136. Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà (Sk. Mnga-nandī?); Nguõ phaàn (T22n1421, tr.7b5), Di-laân chieân-ñaø-la , moät ngöôøi chieân-ñaø-la teân laø Di-laân; Thaäp tuïng

2 (T23n1435, tr.7c4), Loäc Tröôïng phaïm chí , moät ngöôøi phaïm chí teân Loäc Tröôïng (Skt. M ngadatta, töùc Pali Migadatta, thay vì Migalatta). Pali, Vn.iii.68, Migalattika samanakuttaka, moät ngöôøi giaû trang Sa- moân teân laø Migalatta.

xuaát gia,137 tay caàm dao beùn vaøo trong vöôøn Baø-caàu.138 Coù moät Tyø-kheo ñang gheâ tôûm thaân maïng oâ ueá baát tònh,139 töø xa thaáy Tyø-kheo Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà ñeán, beøn noùi: - Ñaïi ñöùc, haõy ñoaïn maïng toâi. Toâi ñem y baùt cho oâng. Vaät-löïc-giaø lieàn chòu thueâ baèng y baùt, töùc thì ñoaïn maïng vò Tyø- kheo aáy. Y ñi ñeán bôø soâng kia ñeå röûa dao. Loøng sanh hoái haän, töï noùi: Hoâm nay thaät baát lôïi cho ta; thaät chaúng laønh cho ta. Tyø-kheo kia khoâng toäi loãi gì, ta laïi nhaän lôøi ñoaïn maïng caên cuûa oâng aáy. Vaøo luùc ñoù, coù moät Thieân ma140 bieát taâm nieäm cuûa Tyø-kheo naøy, lieàn duøng thaàn tuùc ñeán tröôùc Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà. Ñöùng treân maët nöôùc maø khoâng chìm; khen ngôïi, khuyeán khích: - Laønh thay, laønh thay thieän nam töû! Hoâm nay oâng ñöôïc coâng ñöùc lôùn; ñaõ ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä. Tyø-kheo Nan-ñeà nghe Thieân ma khen roài, söï hoái haän kia tan bieán, lieàn khôûi yù nghó: Nay ta ñaëng coâng ñöùc lôùn; ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä. Nghó nhö vaäy roài, laïi caàm dao vaøo trong vöôøn141 maø hoûi: - Ai chöa ñoä, nay toâi seõ ñoä cho. Khi aáy, coù Tyø-kheo chöa ly duïc, thaáy Tyø-kheo Vaät-löïc-giaø Nan- ñeà, thì quaù kinh hoaûng, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc leân. Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà thaáy vaäy, noùi caùc Tyø-kheo: - Caùc ngaøi chôù sôï. Caùc caên chöa thuaàn thuïc, thì chöa theå hoùa kieáp ñöôïc. Ñôïi ñeán luùc thaønh thuïc, toâi seõ hoaù kieáp cho. Trong soá caùc Tyø-kheo aùi duïc ñaõ dieät taän, thaáy Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà, loøng khoâng sôï seät, loâng trong ngöôøi khoâng döïng ngöôïc leân. Khi aáy Tyø-kheo Vaät-löïc-giaø Nan-ñeà hoaëc moät ngaøy gieát moät Tyø- kheo, hoaëc gieát hai, ba, boán, naêm cho ñeán saùu möôi ngöôøi. Xaùc cheát trong vöôøn kia vaát boû böøa baõi, hoâi thoái, baát tònh, gioáng nhö moät baõi tha ma. Baáy giôø, coù caùc cö só leã baùi caùc chuøa. Laàn hoài ñeán vöôøn kia, thaáy vaäy, ai naáy ñeàu kinh sôï, laáy laøm kyø quaùi, cuøng nhau cheâ bai: Trong vöôøn

137. Phuï chuù trong baûn Haùn: Noùi Sa-moân chuûng, chæ doøng hoï. Töùc Pali samana-kūla: Doøng hoï Sa-moân, thay vì samanakuttaka, giaû trang Sa-moân. 138. Baø-cöøu vieân ; Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.7b21), Baït-caàu-ma haø ; Pali, Vn.iii.68: Vaggumudā nadī, soâng Vaggumudā 139. Taêng-kyø 4 (T22n1425, tr.253c9): Moät Tyø-kheo beänh laâu ngaøy, ñau ñôùn khoâng chòu noåi, beøn nhôø Tyø-kheo nuoâi beänh gieát giuøm. 140. Thaäp tuïng (T23n1435, tr.7c7): Ma thieân thaàn ; Nguõ phaàn (T2n1421, tr.7b9): Töï taïi thieân ma . Pali, Vn.iii.68: M ārakāyikā devatā, moät thieân thaàn thuoäc haï cuûa Māra. 141. Thaäp tuïng: Ñeán truù xöù kia. Pali, Vn.iii.68: Vihārena vihāram parivenena parivenam, töø tinh xaù ñeán tinh xaù, töø phoøng ñeán phoøng.

naøy coù söï ñaïi bieán. Sa-moân Thích töû khoâng coù loøng töø maãn; gieát haïi nhau. Töï xöng raèng ta tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy ñaâu coù gì laø chaùnh phaùp? Hoï gieát haïi laãn nhau. Caùc Tyø-kheo coøn töï gieát nhau huoáng laø ñoái vôùi ngöôøi khaùc. Töø nay chuùng ta chôù neân kính phuïng, thöøa söï, cuùng döôøng Sa-moân Thích töû nöõa. Hoï rao truyeàn trong thoân aáp, ñöøng cho cö truù vaø vaõng lai. Khi aáy caùc cö só thaáy trong vöôøn naøy ueá aùc nhö vaäy neân khoâng tôùi lui nöõa. Baáy giôø, Tyø-kheo truù taïi Tyø-xaù-ly, coù nhaân duyeân nhoû, taäp hôïp laïi moät choã.142 Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân quan saùt soá löôïng caùc chuùng Tyø-kheo giaûm thieåu, vaø caùc ñaïi Tyø-kheo coù tieáng taêm ñeàu khoâng coù maët. Ñöùc Theá Toân tuy ñaõ bieát nhöng vaãn hoûi A-nan: - Chuùng taêng taïi sao giaûm thieåu? Caùc Ñaïi ñöùc noåi tieáng ôû ñaâu maø khoâng thaáy maët hoâm nay? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân ñaõ xaûy ra trình baøy ñaày ñuû vôùi Phaät: - Theá Toân tröôùc ñaây duøng voâ soá phöông tieän vì caùc Tyø-kheo thuyeát giaûng moät caùch roäng raõi veà söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh, khen tö duy söï thöïc haønh (quaùn) baát tònh. Caùc Tyø- kheo nghe roài tu taäp, nhaøm tôûm thaân maïng, tìm ngöôøi ñoaïn maïng. Do vaäy maø soá löôïng bò giaûm thieåu. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo maø phöông tieän thuyeát phaùp khaùc, khieán cho taâm moïi ngöôøi khai môû, vónh vieãn khoâng nghi hoaëc. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Nay haõy taäp hôïp caùc Tyø-kheo nôi giaûng ñöôøng. Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy, taäp hôïp caùc Tyø-kheo nôi giaûng ñöôøng; roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, nay chuùng Taêng ñaõ hoïp, nguyeän ñöùc Thaùnh bieát thôøi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn ñeán giaûng ñöôøng, ngoài giöõa ñaïi chuùng, baûo caùc Tyø-kheo: - Coù A-na-ba-na tam-muoäi,143 tòch nhieân khoaùi laïc. Caùc phaùp baát thieän ñaõ sanh, noù coù khaû naêng dieät tröø, vónh vieãn khoâng phaùt sanh trôû laïi. Ví nhö tieát trôøi muøa thu, sau côn möa thì khoâng coøn buïi nhô. Laïi nhö

142. Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.7c15): Ngaøy 15 trong thaùng, luùc thuyeát giôùi. 143. A-na-ba-na tam-muoäi ; Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.8a13): a-na ban-na nieäm ; Nguõ phaàn 2 (T22n1421, tr.7c6): an-ban nieäm ; Pali, Vn. iii. 70: ānāpānassati- samādhi, söï taäp trung treân hôi thôû ra vaøo.

moät traän möa lôùn coù khaû naêng chaän ñöùng luoàng gioù maïnh. A-na ban-na tam-muoäi cuõng laïi nhö vaäy, tòch tònh khoaùi laïc. Vôùi caùc phaùp baát thieän ñaõ sanh, noù coù khaû naêng dieät tröø. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì caùc Tyø-kheo noùi a-na ban-na tam-muoäi, khen a-na ban-na tam muoäi, khen söï tu taäp a-na ban-na tam-muoäi. Caùc Tyø-kheo lieàn khôûi yù nghó: Ñöùc Theá Toân hoâm nay duøng voâ soá phöông tieän vì chuùng ta noùi a-na ban-na tam-muoäi, khen a-na ban-na tam muoäi, khen söï tu taäp a-na ban-na tam-muoäi. Chuùng ta haõy tinh caàn tu taäp. Roài caùc Tyø-kheo lieàn baèng ñuû phöông tieän khaùc nhau tö duy, nhaäp A-na ban-na tam-muoäi. Sau khi töø a-na ban-na tam-muoäi

tænh giaùc, hoï töï bieát mình chöùng ñaéc phaùp taêng thöôïng thuø thaéng, an truï nôi quaû chöùng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baèng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo trong vöôøn Baø-cöøu: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp cuûa Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng neân laøm. Laøm sao caùc Tyø-kheo trong vöôøn Baø- cöøu naøy laïi ngu si maø döùt maïng laãn nhau? Ñöùc Theá Toân sau khi duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo trong vöôøn Baø-cöøu laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo maø kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa... cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Ngöôøi muoán thuyeát giôùi, neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, coá yù töï tay döùt sinh maïng ngöôøi,144 caàm dao ñöa ngöôøi, khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát, noùi: “Naøy nam töû, ích gì cuoäc soáng xaáu aùc naøy, thaø cheát coøn hôn soáng!” Vôùi taâm tö duy nhö vaäy, duøng moïi phöông tieän khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát; Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.145 144. Haùn: Ñoaïn nhaân maïng ; Pali: Manussaviggaham jīvitā voropeyya, töôùc ñoaït sinh maïng cuûa con ngöôøi. 145. Nguõ phaàn 2, giôùi naøy ñöôïc keát bôûi ba laàn: Laàn thöù nhaát, Tyø-kheo gieát ngöôøi, nhaân duyeân cuõng gaàn nhö Töù phaàn vôùi moät vaøi chi tieát khaùc bieät. Laàn thöù hai, Tyø-kheo beänh muoán töï saùt, nhaân vì coù giôùi caám gieát ngöôøi neân caùc Tyø-kheo ñöa dao cho ngöôøi bònh töï saùt; Phaät keát theâm laàn nöõa. Thöù ba, Tyø-kheo beänh muoán töï saùt nhöng caùc Tyø-kheo khoâng daùm giuùp phöông tieän, beøn ñi tìm thôï saên, khuyeán khích gieát giuøm; Phaät keát theâm laàn nöõa. Pali, Phaät keát hai laàn; laàn thöù nhaát, gieát vaø giuùp phöông tieän töï saùt; thöù hai, khuyeán khích ngöôøi töï saùt. Taêng-kyø vaø Thaäp tuïng, keát moät laàn nhö Töù phaàn. Ñaïi Tyø-kheo giôùi baûn (T1426, tr. 549c15): Giôùi ñöôïc keát sau khi

C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi:146 Töø khi thöùc ñaàu tieân147 cho ñeán khi thöùc sau cuøng maø döùt maïng soáng cuûa noù. Gieát:148 Töï mình gieát, chæ sai ngöôøi gieát, sai söù gieát, sai ngöôøi ñi vaø veà maø gieát, hoaëc truøng söù maø gieát, hoaëc sai söù luaân chuyeån gieát, hoaëc nhôø ngöôøi ñaøn oâng gieát, hoaëc sai ngöôøi tìm ngöôøi ñaøn oâng gieát, tìm caàu ngöôøi caàm dao gieát, sai ngöôøi tìm caàu caàm dao gieát, ra daáu baèng thaân, mieäng noùi, thaân mieäng ñeàu hieän töôùng, hoaëc gôûi thö, sai khieán ngöôøi ñöa thö, gieát baèng haàm hoá, baèng yû phaùt,149 cho uoáng thuoác, ñaët duïng cuï gieát. - Töï mình gieát: Duøng tay hoaëc gaïch ñaù, dao, tröôïng, vaø caùc vaät khaùc ñeå töï mình gieát. Ngöôøi gieát phaïm Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Chæ sai ngöôøi gieát:150 Khi gieát, töï mình giaùm saùt vieäc gieát,151 sai ngöôøi tröôùc152 neùm vaøo trong nöôùc, löûa; hoaëc töø treân nuùi xoâ xuoáng hoá saâu, hoaëc khieán voi chaø cheát; hoaëc khieán aùc thuù aên, hoaëc khieán raén caén, vaø caùc leänh gieát khaùc. Ngöôøi gieát phaïm Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc,

Thaâu-lan-giaù. - Sai söù gieát: Tyø-kheo sai khieán söù giaû ñoaïn maïng ngöôøi naøo ñoù. (Ngöôøi aáy) vaâng lôøi maø ñi,153 neáu ñoaïn ñöôïc maïng, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng ñoaïn ñöôïc maïng, Thaâu-lan-giaù. - Sai ngöôøi ñi vaø veà maø gieát:154 Tyø-kheo sai söù ñi ñoaïn maïng ngöôøi naøo ñoù. Vaâng theo lôøi noùi maø ñi, muoán gieát maø chöa ñöôïc trôû veà, sau ñoù laïi vaâng theo lôøi daïy tröôùc maø ñi gieát laàn nöõa. Neáu gieát ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, Thaâu-lan-giaù. - Truøng söù maø gieát:155 Tyø-kheo sai söù giaû, ngöôi haõy ñi ñoaïn maïng

thaønh Phaät naêm thöù saùu, ngaøy 9, nöûa thaùng phaàn thöù ba, muøa ñoâng. 146. Haùn: Nhaân . Pali: Manussaviggaha, thaân theå con ngöôøi. Nguõ phaàn giôùi baûn: Nhöôïc nhaân, nhöôïc tôï nhaân . Thaäp tuïng: Nhöôïc nhaân nhöôïc loaïi nhaân (ngöôøi vaø loaïi tôï cuûa ngöôøi). 147. Haùn: Sô thöùc . Pali: Panham panisandhicittam, keát sanh taâm ñaàu tieân. 148. Haùn: Saùt . Vaên keát giôùi noùi: Ñoaïn nhaân maïng , khoâng noùi töø saùt. 149. YÛ phaùt ; baûn Thaùnh: yû baùt . 150. Giaùo saùt . Pali: adhi tthāyā, baèng söï giaùm thò (giaùm saùt gieát), töùc gieát baèng söï ra lònh, hay chæ ñaïo. 151. Baûn Cao-li: ... khaùn giaùo ...; baûn Toáng-Nguyeâ n-Minh: ... khaùn saùt ... 152. Haùn: Tieàn nhaân ; ñaây chæ thuoäc haï. 153. Haùn: Tieàn nhaân ; ñaây chæ thuoäc haï. 154. Haùn: Vaõng lai söù ; Pali: Gatapacc āgatena dūtena, bôûi söù giaû ñi vaø quay trôû laïi. 155. Haùn: Truøng söù . Pali: Dūtaparamparāya, söù giaû naøy tieáp theo söù giaû khaùc, moät chuoãi söù giaû.

ngöôøi ñoù. Laïi noái tieáp sai söù nhö vaäy, cho ñeán boán, naêm laàn. Ngöôøi ñöôïc sai lieàn ñeán gieát. Gieát ñöôïc, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, Thaâu-lan-giaù. - Söù giaû luaân chuyeån maø gieát:156 Tyø-kheo sai söù, ngöôi haõy ñoaïn maïng ngöôøi ñoù. Ngöôøi bò sai laïi sai ngöôøi khaùc, cho ñeán moät traêm hay moät ngaøn laàn sai nhö vaäy ñeå ñoaïn maïng ngöôøi kia. Ñoaïn ñöôïc thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, Thaâu-lan-giaù. - Tìm caàu nam töû gieát: Nhö noùi, trong ñaây ai bieát coù ngöôøi nhö vaäy, coù khaû naêng duøng dao, coù phöông tieän, hoïc taäp laâu, khoâng sôï seät, khoâng boû cuoäc, coù theå ñoaïn maïng cuûa ngöôøi naøo ñoù? Ngöôøi ñöôïc sai lieàn ñi ñoaïn maïng ngöôøi kia. Ñoaïn ñöôïc, (ngöôøi tìm caàu) thaønh Ba-la- di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, Thaâu-lan-giaù. - Sai ngöôøi tìm caàu nam töû gieát: Nhö sai ngöôøi, trong ñaây ai bieát coù ngöôøi nhö vaäy, coù khaû naêng duøng dao, coù phöông tieän, hoïc taäp laâu, khoâng sôï seät, khoâng boû cuoäc, coù theå ñoaïn maïng cuûa ngöôøi naøo ñoù? Ngöôøi bò sai lieàn ñeán ñoaïn maïng ngöôøi kia. Ñoaïn ñöôïc, (ngöôøi sai) phaïm Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Tìm caàu ngöôøi caàm dao gieát: Töï mình tìm caàu, noùi ai laø ngöôøi duõng kieän coù khaû naêng caàm dao ñoaïn maïng ngöôøi naøo ñoù? Ngöôøi kia lieàn ñeán gieát. Gieát ñöôïc, thaønh Ba-la-di, khoâng gieát ñöôïc, phaïm Thaâu- lan-giaù. - Sai ngöôøi tìm caàu keû caàm dao gieát: Cuõng nhö vaäy. - Ra daáu baèng thaân:157 thaân laøm daáu hieäu gieát. Nhö laøm cho rôùt vaøo trong nöôùc, trong löûa, töø treân cao rôùt xuoáng ñaùy

hang saâu; hoaëc kh- ieán voi chaø cheát, khieán aùc thuù aên, ñoäc xaø caén. Ngöôøi kia do nôi daáu hieäu baèng thaân naày maø töï mình gieát, phaïm Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Mieäng noùi:158 hoaëc noùi theá naøy, ngöôi ñaõ laøm ñieàu aùc, khoâng coù taâm nhaân töø, loøng oâm söï ñoäc haïi, khoâng laøm caùc ñieàu thieän; ngöôi khoâng laøm vieäc cöùu hoä. Ngöôi soáng seõ chòu nhieàu toäi baùo, khoâng baèng cheát. Hoaëc laø noùi nhö vaày: Ngöôi khoâng laøm caùc ñieàu baïo aùc, coù nhaân töø, khoâng oâm loøng ñoäc haïi, ngöôi ñaõ laøm caùc ñieàu thieän nhö vaäy, ngöôi ñaõ laøm coâng ñöùc, ngöôi ñaõ laøm vieäc cöùu hoä. Ngöôi soáng ñeå chòu caùc khoå. Neáu ngöôi cheát seõ sanh Thieân. Nhaân lôøi noùi naày, ngöôøi kia töï saùt; 156. Haùn: Trieån chuyeån söù . Pali: Visakkiyena d ūtena, bôûi söù giaû laàn löôït gieát nhau (ñeå phi tang thuû phaïm). 157. Thaân hieän töôùng . Ñaây chæ söï ra daáu ñeå khuyeán khích ngöôøi töï saùt. Pali, Vin.i.76: Kāyena satvatteti. 158. Khaåu thuyeát ; khuyeân ngöôøi töï saùt baèng lôøi noùi. Pali: V ācāya sanvatteti

thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng saùt ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Ra daáu baèng thaân vaø mieäng: Cuõng nhö vaäy. - Sai söù:159 Sai söù ñeán ngöôøi kia noùi, ngöôi ñaõ laøm ñieàu aùc,... ñieàu thieän, noùi ñaày ñuû nhö treân. Nhaân nôi mieäng cuûa ngöôøi söù khen söï cheát naøy, maø ngöôøi kia töï saùt; thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng cheát ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Gôûi thö:160 Vieát thö161 noùi, ngöôi ñaõ laøm ñieàu aùc,... ñieàu thieän, noùi ñaày ñuû nhö treân. - Sai baûo khieán söù vieát thö: Cuõng nhö vaäy. - Haàm hoá:162 xeùt bieát ngöôøi kia seõ ñi qua laïi treân tuyeán ñöôøng ñoù; giöõa ñöôøng ñaøo moät caùi haàm saâu, trong haàm ñeå löûa hoaëc dao, hoaëc raén ñoäc, hoaëc choâng nhoïn, hoaëc duøng thuoác ñoäc boâi leân vaät nhoïn beùn. Ngöôøi kia rôi vaøo trong ñoù, neáu cheát, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng gieát ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. - YÛ phaùt:163 Bieát ngöôøi kia seõ ñöùng töïa164 nôi choã naøo ñoù, hoaëc nôi caây, nôi töôøng, nôi raøo; beân ngoaøi ñoù ñeå löûa, dao, choâng, raén ñoäc, thoa chaát ñoäc nôi vaät nhoïn beùn, baãy gaøi, khieán ngöôøi kia rôi vaøo ñoù; neáu cheát, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng cheát, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Cho uoáng thuoác: Bieát ngöôøi kia beänh, cho loaïi thuoác khoâng ñuùng hoaëc taïp ñoäc, hoaëc quaù haïn, cuøng caùc loaïi thuoác khieán cho cheát, 165

thaønh Ba-la-di. Cho thuoác maø chaúng cheát, thaønh Thaâu-lan-giaù. - Ñaët duïng cuï gieát:166 Tröôùc ñaõ bieát ngöôøi kia voán ñaõ nhaøm chaùn caùi thaân heøn haï naøy neân ñem dao, ñoà ñoäc, hoaëc daây vaø caùc thöù duïng cuï laøm cho cheát ñeå ñoù. Ngöôøi kia duøng moät trong nhöõng vaät naøy ñeå töï saùt; neáu cheát, (ngöôøi ñaët) Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng cheát, (ngöôøi ñaët) thaønh Thaâu-lan-giaù.

159. Khieån söù ; töùc laø sai ngöôøi ñi khuyeán khích ngöôøi kia töï saùt. Pali: D ūtena sanvatteti, khuyeán khích (cheát) baèng söù giaû. 160. Khieån thö . Pali: Lekh āya sanvatteti, khuyeán khích (cheát) baèng caùch vieát (thö). 161. Haùn: Chaáp thö , nghóa ñen - caàm thö. Pali: Lekha m chindati, - khaéc vaên töï; VA. 452 giaûi thích:

Patte vā potthake vā akkharāni likkhati, - vieát caùc chöõ caùi leân laù hay saùch. Vaên luaät, Vin.i.76, coøn noùi: akkharakkharāya āpatti dukkanassa, moãi aâm tieát laø moät toäi Ñoät-kieát-la. 162. Khanh haõm Ù; Nguõ phaàn 2 (T22, tr.9a1): öu-baø-ñaàu Taêng kyø 4 (T22, tr. 256a6): oâ-maõn-thoå ; Pali: op āta. 163. YÛ phaùt ; baûn Toáng-Nguyeân-Minh: yû baùt . Thaäp tuïng 2: Cô baùt (phaùt ñoäng baèng maùy moùc hay baãy caøi); Nguõ phaàn 2: a-ba-xa . Pali: apassena: Vaät ñeå töïa, baãy nguïy trang. 164. Haùn: yû phaùt, xem cht. 143 treân. 165. Phi döôïc . 166. An saùt cuï . Nguõ phaàn: öu-ba-haïi ; Taêng-kyø: a-ba-khaâm-maõn ; Pali: upanikkhipana (skt, upaniknepana)

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1047

Neáu laøm caùc vieäc nhö vaäy, cho ñeán caùc phöông tieän khaùc ñeå gieát, ngöôøi kia do ñoù maø cheát, thaønh Ba-la-di. Phöông tieän maø khoâng cheát, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu con cuûa trôøi, con cuûa roàng, con cuûa A-tu-la, con cuûa Kieàn- thaùt-baø, con cuûa Daï-xoa, Ngaï quyû; hoaëc trong loaøi suùc sanh maø con naøo coù trí hieåu bieát ñöôïc tieáng ngöôøi, hoaëc laïi coù khaû naêng bieán hình, phöông tieän tìm caàu gieát cheát. Ngöôøi gieát, Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän maø khoâng cheát, Ñoät-kieát-la. Suùc sanh khoâng theå bieán hình, gieát noù thaønh Ba-daï- ñeà. Phöông tieän maø khoâng cheát, Ñoät-kieát-la. Thaät ngöôøi, töôûng laø ngöôøi maø gieát, Ba-la-di. Nghi laø ngöôøi, Thaâu- lan-giaù. Ngöôøi, töôûng chaúng phaûi ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi ngöôøi töôûng laø ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Nghi chaúng phaûi ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo-ni, Ba-la-di. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la, dieät taãn, Ñoù laø tröôøng hôïp phaïm.167 Söï khoâng phaïm: Laø neùm dao, tröôïng, gaïch, ñaù nhaàm truùng ngöôøi kia cheát. Xaây caát phoøng xaù, laøm rôi ñaù, goã, caây, ñoøn tay... cheát ngöôøi. Ngöôøi beänh naëng maø dìu, ñôõ naèm, ngoài, ñi, ñöùng, taém röûa, khi uoáng thuoác, töø choã laïnh ñeán choã noùng, töø choã noùng ñeán choã laïnh, vaøo phoøng, ra phoøng, ñeán nhaø xí, trôû veà... taát caû khoâng coù taâm saùt haïi maø (ngöôøi bònh) cheát thì (ngöôøi ñôõ) khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IV. ÑAÏI VOÏNG NGÖÕ A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Keát giôùi laàn thöù nhaát Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân du hoùa taïi Tyø-xaù-ly,168 ôû trong giaûng ñöôøng Cao-caùc beân soâng Di haàu. Baáy giôø gaëp luùc luùa gaïo quyù hieám,169 nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-nan: - Haõy taäp hoïp taát caû Tyø-kheo truù ôû Tyø-xaù-ly vaøo giaûng ñöôøng. Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy, taäp hôïp caùc Tyø-kheo taïi giaûng ñöôøng. Chuùng taêng taäp hôïp xong, Toân giaû ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng lui qua moät beân, thöa: - Taát caû caùc Tyø-kheo coù maët taïi Tyø-xaù-ly ñaõ taäp hôïp taïi giaûng

167. Taêng-kyø, (T22n1425, tr.257c4): Hoäi ñuû 5 yeáu toá, phaïm Ba-la-di: 1. ngöôøi; 2. coù aán töôïng ñoù laø ngöôøi; 3. phöông tieän ñeå gieát; 4. coá yù gieát cheát; 5. ngöôøi aáy cheát. 168. Taêng-kyø 4 (T22n1425, tr.257c16): Phaät taïi Xaù-veä thaønh. Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.11a6): Phaät an cö muøa haï taïi Duy-da-li. Pali, Vin. iii.87:

Vesāliyam viharati mahāvane kūnāgārasālāyam, truù taïi Vesāli, trong röøng Mahāvana, trong moät ngoâi nhaø saøn (Truøng caùc giaûng ñöôøng) 169. Pali, nt: Naïn ñoùi keùm taïi Vajjī.

1048 BOÄ LUAÄT 2

ñöôøng. Cuùi xin ñöùc Thaùnh bieát thôøi. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn ñeán giaûng ñöôøng, ngoài giöõa ñaïi chuùng, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi neân bieát, hieän nay gaëp luùc luùa gaïo quyù hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc ngöôi ai coù thaân höõu tri thöùc ñoàng Hoøa thöôïng, cuøng thaày, ôû gaàn Tyø-xaù-ly naøy, thì ñeán ñoù nöông nhôø, cuøng tuøy theo söï thích hôïp maø an cö. Ta cuõng seõ an cö nôi naày. Taïi sao vaäy? Vì thöùc aên khoù khaên, neân khieán cho chuùng taêng meät nhoïc. Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân daïy roài, moãi ngöôøi ñeàu theo thaân höõu tri thöùc ñoàng Hoøa thöôïng, ñoàng thaày, ôû gaàn Tyø-xaù-ly maø an cö. Ñöùc Theá Toân cuõng an cö trong thaønh Tyø-xaù-ly. Khi aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo an cö ôû trong Taêng-giaø-lam beân soâng Baø-cöøu, khôûi yù nieäm: Nhö hieän nay trong nöôùc naøy luùa gaïo quyù hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Chuùng ta neân duøng phöông tieän theá naøo ñeå khoûi khoå sôû vì aåm thöïc? Hoï nghó ra phöông tieän nhö sau: Nay ta neân ñeán caùc nhaø cö só noùi: "Toâi ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân. Toâi laø A-la-haùn, ñaït ñöôïc thieàn, ñaït ñöôïc thaàn thoâng, bieát ñöôïc taâm ngöôøi khaùc." Roài laïi khen Tyø-kheo naøo ñoù chöùng ñaéc A-la-haùn, ñaéc thieàn, ñaéc thaàn thoâng, bieát ñöôïc taâm ngöôøi khaùc. Trong ñoù coù nhöõng cö só tin öa, coù thöùc aên uoáng gì khoâng daùm töï aên rieâng, khoâng cho vôï con, maø laïi mang ñeán cuùng döôøng chuùng ta. Caùc cö só kia cuõng seõ khen ngôïi chuùng ta: "Caùc vò Tyø-kheo naøy thaät söï laø ruoäng phöôùc, ñaùng toân kính." Nhö vaäy chuùng ta coù theå nhaän ñöôïc thöùc aên uoáng ngon boå, coù theå soáng an laïc, khoâng bò vaán ñeà khaát thöïc gaây khoù khoå. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû beân soâng Baø-cöøu suy nghó nhö vaäy roài lieàn ñeán nhaø caùc cö só, töï noùi: - Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân. Toâi laø A-la-haùn, ñaéc thieàn, ñaéc thaàn thoâng, bieát ñöôïc taâm ngöôøi khaùc. Laïi khen vò Tyø-kheo naøo ñoù chöùng ñaéc A-la-haùn, ñaéc thieàn, ñaéc thaàn thoâng, bieát ñöôïc taâm ngöôøi khaùc. Khi aáy caùc cö só tin öa, tin nhaän lôøi noùi kia, lieàn ñem thöùc aên uoáng coù ñöôïc vaø phaàn cuûa vôï con khoâng daùm cho aên heát, mang ñeán cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo vaø noùi: Ñaây laø baäc ñaùng toân kính cuûa theá gian. Caùc Tyø-kheo naøy nhôø thoï söï cuùng döôøng cuûa caùc vò cö só neân nhan saéc saùng suûa, töôi vui, khí löïc ñaày ñuû. Caùc Tyø-kheo khaùc an cö taïi Tyø- xaù-ly nhan saéc tieàu tuïy, hình theå khoâ heùo, y phuïc raùch röôùi. An cö xong, thu xeáp y baùt ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1049

Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân hoûi han caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hieäp an laïc chaêng? Khoâng khoå vì aåm thöïc chaêng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con ñi ñöùng hoøa hieäp, an laïc; nhöng gaëp luùc

luùa gaïo quyù hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Vì vaäy maø khoå. Trong khi ñoù, caùc Tyø-kheo an cö trong Taêng-giaø-lam, beân soâng Baø-cöøu thì nhan saéc saùng suûa, töôi vui, khí löïc ñaày ñuû. An cö xong thu xeáp y baùt, ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Ñeán nôi, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân hoûi han caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hieäp an laïc chaêng? Khoâng khoå vì aåm thöïc chaêng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con ñi ñöùng hoøa hôïp an laïc; khoâng gaëp phaûi khoù khaên veà aåm thöïc. Ñöùc Phaät hoûi: - Hieän nay gaëp luùc luùa gaïo quyù hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc ngöôi duøng phöông tieän naøo maø khoâng gaëp phaûi khoù khaên vì vaán ñeà aåm thöïc? Caùc Tyø-kheo lieàn ñem nhaân duyeân tröôùc trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân vaø thöa: - Nhôø vaäy chuùng con khoâng gaëp phaûi khoù khaên veà aåm thöïc. Ñöùc Theá Toân hoûi caùc Tyø-kheo: - Söï thaät caùc ngöôi coù chöùng ñaéc nhö vaäy khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Hoaëc coù ngöôøi chöùng thaät. Hoaëc coù ngöôøi khoâng chöùng thaät. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi, nhöõng keû ngu si, thaät coù maø coøn khoâng neân noùi vôùi ngöôøi, huoáng laø khoâng thaät maø laïi ñeán noùi vôùi ngöôøi! Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Trong ñôøi coù hai haïng giaëc:170 Moät laø thaät chaúng phaûi tònh haïnh maø töï xöng laø tònh haïnh. Hai laø vì mieäng vaø buïng neân khoâng chaân thaät, chaúng phaûi mình coù maø ôû trong chuùng coá yù noùi lôøi voïng ngöõ, töï xöng raèng ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân. Trong hai haïng giaëc naøy, keû vì mieäng

170. Nguõ phaàn 2 (T22n1421, tr.9b17): Naêm ñaïi taëc ; Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.12a12): Ba ñaïi taëc .

vaø buïng neân khoâng chaân thaät, chaúng phaûi mình coù maø ôû trong ñaïi chuùng coá yù noùi lôøi voïng ngöõ: Töï xöng mình ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, laø keû giaëc lôùn nhaát khoâng gì baèng. Taïi sao vaäy? Vì chuùng aên troäm thöùc aên uoáng cuûa ngöôøi. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo an cö trong Taêng-giaø-lam beân soâng Baø-cöøu roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo maø kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.” Ngöôøi muoán thuyeát giôùi, neân thuyeát nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, thaät khoâng sôû tri maø töï xöng: “Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy.” Vaøo luùc khaùc, Tyø-kheo aáy hoaëc bò ngöôøi caät vaán, hoaëc khoâng ngöôøi caät vaán, muoán töï thanh tònh neân noùi nhö vaày: “Toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy, maø noùi coù bieát coù thaáy, noùi lôøi hö doái voïng ngöõ.” Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. 2. Keát giôùi laàn thöù hai: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, luùc aáy coù moät Tyø-kheo taêng thöôïng maïn noùi vôùi ngöôøi: Toâi ñaéc ñaïo. Thôøi gian sau, vò aáy tinh taán khoâng giaûi ñaõi, caàn caàu phöông tieän, chöùng ñaéc phaùp thuø thaéng toái

thöôïng. Vò aáy nghó nhö vaày: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: Tyø-kheo naøo, thaät khoâng sôû tri maø töï xöng: “Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy.” Vaøo luùc khaùc, Tyø-kheo aáy hoaëc bò ngöôøi caät vaán, hoaëc khoâng ngöôøi caät vaán, muoán töï thanh tònh neân noùi nhö vaäy: “Toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy, maø noùi coù bieát coù thaáy, noùi lôøi hö doái voïng ngöõ. Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.” Vôùi taâm kieâu maïn, toâi ñaõ töï noùi toâi ñaéc ñaïo. Thôøi gian sau vôùi taâm sieâng naêng, phöông tieän tinh taán, khoâng giaûi ñaõi, chöùng ñaéc phaùp thuø thaéng toái thöôïng. Nhö vaäy toâi haù khoâng phaïm Ba-la-di? Nay phaûi laøm theá naøo? Vò aáy tìm caùc Tyø-kheo ñoàng yù:171 Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: “Tyø-kheo naøo, thaät khoâng sôû tri maø töï xöng: “Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy.” Vaøo luùc khaùc, Tyø-kheo aáy hoaëc bò ngöôøi caät vaán, hoaëc khoâng ngöôøi caät vaán, muoán töï thanh tònh neân noùi nhö vaäy: “Toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy, maø noùi coù bieát coù thaáy, noùi lôøi hö doái voïng ngöõ.” Tyø-kheo naøy laø

171. Nguõ phaàn 2 (T22n1421, tr.9b17): Naêm ñaïi taëc ; Thaäp tuïng 2 (T23n1435, tr.12a12): Ba ñaïi taëc .

keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung.” Toâi vôùi taâm taêng thöôïng maïn töï xöng laø toâi ñaéc ñaïo. Thôøi gian sau do söï sieâng naêng, phöông tieän tinh taán khoâng giaûi ñaõi, chöùng ñaéc phaùp thuø thaéng toái thöôïng. Nhö vaäy toâi haù khoâng phaïm Ba-la-di sao? Laønh thay, Ñaïi ñöùc vì toâi baïch Phaät. Tuøy theo lôøi Phaät daïy, toâi seõ vaâng laøm. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân do nhaân naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, vì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän thuyeát phaùp, duøng voâ soá phöông tieän taùn thaùn ñaàu-ñaø, taùn thaùn172 thieåu duïc tri tuùc, öa xuaát ly, vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi taêng thöôïng maïn khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, thaät khoâng sôû tri maø töï xöng: “Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy.” Vaøo luùc khaùc, Tyø- kheo aáy hoaëc bò ngöôøi caät vaán, hoaëc khoâng ngöôøi caät vaán, muoán töï thanh tònh neân noùi nhö vaày: “Toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy, maø noùi coù bieát coù thaáy, noùi lôøi hö doái voïng ngöõ,” tröø taêng thöôïng maïn, Tyø-kheo aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng bieát khoâng thaáy: Thaät söï khoâng thaáy bieát. Töï xöng: Töï mình xöng noùi coù tín, giôùi, thí, vaên, trí tueä, bieän taøi. Phaùp cuûa ngöôøi: aám cuûa con ngöôøi, giôùi cuûa con ngöôøi, nhaäp cuûa con ngöôøi.173 Phaùp thöôïng nhaân: Caùc phaùp coù khaû naêng thaønh töïu xuaát ly.174 Töï noùi:175 töï noùi nieäm taïi thaân, töï noùi chaùnh öùc nieäm, töï noùi trì giôùi, töï noùi coù duïc, töï noùi khoâng buoâng lung, töï noùi tinh taán, töï noùi ñaéc ñònh, töï noùi ñaéc chaùnh thoï, töï noùi coù ñaïo, töï noùi tu taäp, töï noùi coù hueä, töï

172. Ñeå baûn: Ñoan nghieâm . Baûn Thaùnh: Ñoan nghieâm vi dieäu phaùp ¨. 173. Nhaân phaùp ¨ ñoàng nghóa vôùi nhaân aám : Phaùp ôû ñaây ñöôïc hieåu laø uaån, xöù vaø giôùi. Taêng kyø (T22n1425, tr.260c24): Nhaân phaùp, chæ nguõ duïc, 5 haï phaàn keát... cho ñeán, 10 thieän vaø baát thieän nghieäp ñaïo. 174. Nguõ phaàn (T22n1421, tr.9c24): Quaù nhaân phaùp , chæ heát thaûy phaùp xuaát yeáu, töùc caùc thieàn, giaûi thoaùt, tam-muoäi, chaùnh thoï, caùc Thaùnh ñaïo vaø Thaùnh quaû. Taêng kyø (T22n1425, tr.261a7): Quaù nhaân phaùp, chæ 10 trí,... voâ sanh trí,... cho ñeán 10 voâ hoïc phaùp, 10 laäu taän löïc. Pali, Vin.i.91: uttaramanusadhammo nāma jhānam vimokkho samādhi samāpatti ñānadassanam..., - Phaùp cuûa baäc thöôïng nhaân, chæ cho thieàn, giaûi thoaùt, chaùnh ñònh, chaùnh thoï, tri kieán... 175. Haùn: Töï ngoân Â, töùc noùi nhöõng ñieàu lieân heä ñeán mình, noùi gôïi yù veà mình. Pali: attupanāyikam

noùi kieán, töï noùi ñaéc, töï noùi quaû. - Töï noùi nieäm taïi thaân:176 Coù nieäm coù khaû naêng daãn ñeán xuaát ly; chuyeân caàn, thaân caän phaùp naøy, tu taäp vaø phaùt trieån roäng lôùn, nhö ñieàu khieån coã xe, thuû hoä vaø quaùn saùt, kheùo ñaït ñöôïc bình ñaúng, ñaõ ñöôïc quyeát ñònh, khoâng coøn khoù khaên, ñöôïc177 töï taïi. Nhö vaäy goïi laø töï mình noùi ñaëng thaân nieäm xöù. - Töï noùi chaùnh öùc nieäm: Coù nieäm coù khaû naêng daãn ñeán xuaát ly; chuyeân caàn, thaân caän phaùp naøy, tu taäp vaø phaùt trieån roäng lôùn, nhö ñieàu khieån coã xe, thuû hoä vaø quaùn saùt, kheùo ñaït ñöôïc bình ñaúng, ñaõ ñöôïc quyeát ñònh, khoâng coøn khoù khaên, ñöôïc töï taïi. Nhö vaäy goïi laø töï mình noùi chaùnh öùc nieäm. - Töï noùi ñaéc giôùi, töï noùi coù duïc, töï noùi khoâng buoâng lung, töï noùi tinh taán, cuõng ñöôïc noùi nhö treân. - Töï noùi ñaéc ñònh: Noùi chöùng ñaéc tam-muoäi coù giaùc coù quaùn;178 tam-muoäi khoâng giaùc coù quaùn;179 tam-muoäi khoâng giaùc, khoâng quaùn; tam muoäi khoâng180 - voâ töôùng - voâ taùc;181 chuyeân caàn, thaân caän tö duy ñònh naøy. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi ñaéc chaùnh thoï:182 Chaùnh thoï coù töôûng, chaùnh thoï khoâng töôûng, chaùnh thoï tuøy phaùp, chaùnh thoï taâm töôûng, chaùnh thoï tröø saéc töôûng, chaùnh thoï khoâng tröø saéc töôûng, chaùnh thoï tröø nhaäp,183 chaùnh thoï nhaát thieát nhaäp,184 laøm quen, hoïc taäp, gaàn guõi, tö duy chaùnh thoï naøy. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi coù ñaïo: Töø ñaïo coù moät chi ñaïo cho ñeán ñaïo coù möôøi moät

176. Nieäm taïi thaân ; ñaây chæ thaân nieäm xöù. Tham chieáu, Tröôøng A-haøm 9 (T1, tr.50c9), Trung A-haøm 24 (T1, tr.582b20), Phaùp uaån tuùc luaän 5 (T26, tr.475c27); Pali, D.ii. tr. 94, 290 (No 22. Mahāsatipatthāna, i. tr.56 (Satipatthāna): idha bhikkhave bhikkhu kāye kāyānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhādomanassam, - Tyø-kheo soáng quaùn thaân nôi thaân, baèng nhieät taâm, baèng chaùnh trí, chaùnh nieäm, coù theå cheá ngöï tham öu ôû ñôøi. 177. Ñaéc Õ, baûn Thaùnh: Phuïc . 178. Höõu giaùc höõu quaùn tam-muoäi hay höõu taàm höõu töù tam-ma-ñòa (ñaúng trì; pali: Savitakka-savicāra-samādhi), chaùnh ñònh vôùi söï coù maët cuûa taàm vaø töù; chæ traïng thaùi sô thieàn. Cf. Caâu-xaù 28, (T29, tr.149c5).

179. Voâ giaùc höõu quaùn tam-muoäi hay voâ taàm duy töø tam-ma-ñòa, traïng thaùi trung gian tónh löï, giöõa sô vaø nhò thieàn. Cf. Caâu-xaù 28, (T, tr.149c5). 180. Chæ caùc trang thaùi ñònh töø nhò thieàn trôû leân. 181. Khoâng, voâ töôùng, voâ taùc tam-muoäi , hay khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän tam- ma-ñòa, chæ ba giaûi thoaùt moân. Cf. Caâu-xaù 28, (T29, tr.149c22). 182. Chaùnh thoï, cuõng dòch laø ñaúng chí (Pali. samāpatti: Tam-ma-baùt-ñeå). 183. Tröø nhaäp chaùnh thoï , chæ 8 thaéng xöù (Pali: a ttha abhibhāyatanāni); Cf. Caâu-xaù 29, (T29, tr.151c12); Cf. Pali, D.iii. tr.260, Sangīti-suttanta. 184. Nhaát thieát nhaäp , chæ 10 bieán xöù ñònh (Pali: Dasa kasināyatanāni). Cf. Caâu-xaù 29 (T29, tr.151c24); D.iii. 268 (Sangītisuttanta).

chi; chuyeân caàn, thaân caän tö duy ñaïo naøy. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi tu: Tu giôùi, tu ñònh, tu trí, tu giaûi thoaùt hueä, tu kieán giaûi thoaùt hueä, chuyeân caàn, thaân caän. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi coù trí: Phaùp trí,185 tæ trí,186 ñaúng trí,187 tha taâm trí laøm quen, hoïc taäp, gaàn guõi, tö duy trí naøy. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi kieán:188 Thaáy khoå, thaáy taäp, thaáy taän vaø thaáy ñaïo. Hoaëc laïi noùi nhö vaày: Thieân nhaõn thanh tònh quaùn caùc chuùng sanh, hoaëc sanh, hoaëc töû, hoaëc coù saéc ñeïp, hoaëc coù saéc xaáu, hoaëc thieän thuù, aùc thuù; hoaëc bieát coù toát xaáu, quyù tieän, tuøy theo nghieäp baùo cuûa chuùng sanh. Bieát ñieàu ñoù ñuùng nhö thaät, chuyeân caàn, thaân caän. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi ñaéc: Ñaéc Tu-ñaø-hoaøn, ñaéc Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la- haùn, laøm quen, hoïc taäp, gaàn guõi. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. - Töï noùi quaû: Tu-ñaø-hoaøn quaû, Tö-ñaø-haøm quaû, A-na-haøm quaû, A- la-haùn quaû, laøm quen, hoïc taäp, gaàn guõi... ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Vôùi nhöõng söï hö voïng, khoâng thieät nhö vaäy; khoâng bieát, khoâng thaáy maø noùi vôùi ngöôøi: Toâi ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân. Töï mieäng mình noùi vôùi ngöôøi maø ngöôøi aáy hieåu, phaïm Ba-la-di. Noùi maø ngöôøi aáy khoâng hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc duøng tay laøm daáu, hoaëc sai söù, hoaëc vieát thö, hoaëc ra daáu hieäu cho bieát, maø ngöôøi aáy bieát, phaïm Ba-la-di, khoâng bieát phaïm Thaâu- lan-giaù. Töï mình ôû choã vaéng ngöôøi, khôûi yù töôûng laø khoâng vaéng ngöôøi, mieäng noùi: Toâi ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, phaïm Thaâu-lan-giaù. Choã khoâng vaéng khôûi yù töôûng laø vaéng, mieäng mình noùi: Toâi ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, phaïm Thaâu-lan-giaù. Noùi vôùi chö Thieân, A-tu-la, Caøn-thaùt- baø, Daï-xoa, ngaï quyû, suùc sanh coù theå bieán hình, coù trí, laø mình ñaéc phaùp thöôïng nhaân, maø nhöõng haøng aáy hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù; chuùng khoâng hieåu, phaïm Ñoät-kieát-la. Laøm daáu baèng tay, sai söù, vieát thö, ra daáu maø ngöôøi kia hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù; khoâng hieåu, phaïm Ñoät-kieát-la. Noùi vôùi suùc sanh khoâng theå bieán hình, laø mình ñaéc phaùp thöôïng nhaân, phaïm Ñoät-kieát-la.

185. Phaùp trí (skt. dharma-jñāna), trí tueä nhaän thöùc boán Thaùnh ñeá thuoäc Duïc giôùi. Xem Caâu-xaù 26, (T29, tr. 135b6). 186. Tæ trí hay loaïi trí (Skt. anvaya-jñāna), trí nhaän thöùc boán Thaùnh ñeá thuoäc thöôïng giôùi. Xem Caâu-xaù 26, (T29, tr. 135b6). 187. Ñaúng trí , coù leõ chæ hieän quaùn bieân theá tuïc trí (Skt. abhisamay

āntyākhya-laukika- jñāna), töùc trí thuoäc phaøm phu ñòa tu quaùn 16 haønh töôùng cuûa boán Thaùnh ñeá. Xem Caâu-xaù 26, (T29, tr. 183b15). 188. Kieán Š, chæ tri kieán trong giai ñoaïn kieán ñaïo (dar śnamārga).

1054 BOÄ LUAÄT 2

Neáu thaät söï ngöôøi ñaéc ñaïo maø noùi vôùi vò ñaïi Tyø-kheo khoâng ñoàng yù, mình ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu giaûng cho 189

ngöôøi veà caên, löïc, giaùc yù, giaûi thoaùt, tam-muoäi, chaùnh thoï maø laïi noùi: Toâi ñaït ñöôïc, phaïm Ba-la-di. Ngöôøi, khôûi yù töôûng laø ngöôøi, phaïm Ba-la-di. Nghi laø ngöôøi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi maø töôûng chaúng phaûi ngöôøi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi ngöôøi maø töôûng laø ngöôøi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi ngöôøi maø nghi cuõng phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo-ni Ba-la-di; Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, phaïm Ñoät- kieát-la, taãn xuaát. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngöôøi taêng thöôïng maïn töï noùi laø nghieäp baùo nhaân duyeân chöù chaúng phaûi tu ñaït ñöôïc, hoaëc höôùng ñeán vò ñaïi Tyø-kheo ñoàng yù190 maø noùi phaùp thöôïng nhaân. Hoaëc giaûng cho ngöôøi veà caên, löïc, giaùc yù, giaûi thoaùt, tam-muoäi, chaùnh thoï maø khoâng töï xöng laø toâi ñaït ñöôïc. Hoaëc vui ñuøa maø noùi; hoaëc noùi löôùt nhanh; noùi choã vaéng, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy noùi nhaàm vieäc kia thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

---

189. Chæ Tyø-kheo khoâng thaân thieát. 190. Caùc luaät khaùc khoâng noùi ñeán tröôøng hôïp khoâng phaïm naøy.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1055

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ-KHEO Chöông II: NOÙI VEÀ 13 PHAÙP TAÊNG TAØN

I. COÁ YÙ TIEÁT TINH

A. DUYEÂN KHÔÛI

1. Keát giôùi laàn thöù nhaát:

Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân du hoùa nôi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Ca-löuñaø-di vì bò aùm aûnh duïc böøng böøng,192 neân nhan saéc tieàu tuïy, thaân theå

191

yeáu moøn. Trong thôøi gian khaùc, Ca-löu-ñaø-di soáng moät mình trong moät phoøng, trang bò voõng toát, giöôøng caây, neäm lôùn, neäm nhoû, chaên goái, döôùi ñaát laïi traûi phu cuï toát, ngoaøi cöûa ñeå ñoà ñöïng nöôùc noùng röûa chaân; aên uoáng ñaày ñuû sung tuùc; do vaäy aùm aûnh duïc caøng böøng böøng. Moãi khi duïc taâm khôûi leân, oâng beøn voïc cho xuaát baát tònh. Nhôø vaäy, caùc caên töôi vui, nhan saéc saùng suûa. Caùc Tyø-kheo thaân höõu thaáy vaäy hoûi: - Tröôùc ñaây nhan saéc cuûa thaày tieàu tuïy, thaân hình gaày oám, maø nay thì nhan saéc töôi vui saùng suûa. AÁy laø do ñi ñöùng thoaûi maùi chaêng? Khoâng khoán khoå vì aên uoáng

phaûi khoâng? Vì sao ñöôïc nhö vaäy? Ca-löu-ñaø-di traû lôøi: - Toâi ñi ñöùng thoaûi maùi, khoâng khoå vì chuyeän aên uoáng. Caùc Tyø-kheo laïi hoûi: - Nhôø phöông tieän gì maø ñi ñöùng thoaûi maùi, khoâng khoå vì chuyeän aên uoáng? Ca-löu-ñaø-di ñaùp: - Naøy Ñaïi ñöùc, tröôùc ñaây toâi vì bò aùm aûnh duïc böøng böøng, neân nhan saéc tieàu tuïy, thaân theå yeáu moøn. Sau ñoù, toâi soáng moät mình trong moät phoøng, trang bò voõng toát, giöôøng caây, neäm lôùn, neäm nhoû, chaên goái, döôùi ñaát laïi traûi phu cuï toát, ngoaøi cöûa ñeå ñoà ñöïng nöôùc noùng röûa chaân; aên uoáng ñaày ñuû sung tuùc. Moãi khi duïc taâm khôûi leân, toâi beøn voïc cho noù xuaát baát tònh. Nhôø vaäy maø toâi ñi ñöùng thoaûi maùi, caùc caên töôi vui, nhan saéc saùng suûa. Caùc Tyø-kheo noùi: - Vieäc Thaày laøm thì raát khoå, taïi sao noùi an laïc? Vieäc laøm khoâng an maø laïi noùi an sao? Trong chaùnh phaùp naøy noùi veà duïc coát ñeå tröø duïc, noùi veà maïn coát ñeå tröø maïn; dieät tröø khaùt aùi, ñoaïn caùc keát söû, do dieät taän aùi

191. Ca-löu-ñaø di; Nguõ phaàn 2: Tröôûng laõo Öu-ñaø-di ; Taêng-kyø 5: Tyø-kheo Thi-lò- da-baø . Pali: Ud āyin haønh thuû daâm, roài baûo Seyyasaka laøm theo. Sôù giaûi noùi Udāyin naøy laø Lānudāyi, Hoaø thöôïng cuûa Seyyasaka. 192. Haùn: Duïc yù xí thaïnh .

maø Nieát-baøn. Taïi sao Thaày bò duïc aùm aûnh böøng böøng; moãi khi duïc taâm khôûi leân, beøn voïc cho xuaát baát tònh? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù phaûi ngöôi do aùm aûnh duïc böøng böøng; roài moãi khi duïc taâm khôûi leân, beøn voïc cho xuaát baát tònh chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, thaät vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Vieäc ngöôi laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao nay ngöôi ñaõ xuaát gia trong phaùp thanh tònh cuûa Ta maø laøm caùi haïnh oâ ueá, voïc aâm cho xuaát tinh? Ngöôi, keû ngu si naøy, nay ñöa caùnh tay ra ñeå nhaän thöùc aên cuûa tín thí, roài laïi baèng caùnh tay ñoù maø voïc aâm cho xuaát tinh! Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo keát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Ngöôøi muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, coá yù voïc aâm cho xuaát tinh, taêng-giaø baø-thi-sa. 2. Keát giôùi laàn thöù hai: Sau khi Theá Toân keát giôùi nhö vaäy cho caùc Tyø-kheo, baáy giôø coù moät Tyø-kheo khi nguû yù loaïn, bò moäng tinh coù öùc nieäm, khi tænh daäy, suy nghó: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: “Voïc aâm xuaát tinh, Taêng- giaø-baø-thi-sa.” Ta khi nguû loaïn yù, bò moäng tinh coù öùc nieäm, haù khoâng phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa ö? Nay ta neân nhö theá naøo? Vò aáy lieàn ñeán Tyø-kheo ñoàng yù keå laïi ñaày ñuû: Ñöùc Theá Toân vì caùc

Tyø-kheo kieát giôùi: “Voïc aâm xuaát tinh, Taêng-giaø-baø-thi-sa.” Toâi khi nguû loaïn yù, bò moäng tinh maø coøn nhôù, haù khoâng phaïm taêng-giaø-baø- thi-sa ö? Nay toâi neân nhö theá naøo? Ñaïi ñöùc vì toâi ñem nhaân duyeân naøy baïch vôùi Ñöùc Phaät. Neáu Ñöùc Phaät daïy baûo theá naøo, toâi seõ phuïng haønh theá aáy. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo baûo: - Khi nguû maø yù loaïn coù naêm ñieàu tai haïi:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1057

1. AÙc moäng. 2. Chö thieân khoâng hoä veä. 3. Taâm khoâng nhaäp phaùp.193 4. Khoâng tö duy minh töôùng.194 5. Trong moäng xuaát tinh. Ñoù laø naêm ñieàu tai haïi. Khi nguû vôùi yù laønh coù naêm coâng ñöùc: 1. Khoâng thaáy aùc moäng. 2. Chö thieân veä hoä. 3. Taâm vaøo nôi phaùp. 4. Coät yù nôi minh töôùng. 5. Khoâng bò xuaát tinh trong moäng. Ñoù laø naêm ñieàu coâng ñöùc. Trong moäng xuaát tinh khoâng phaïm. Töø nay veà sau giôùi naøy seõ ñöôïc thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Neáu Tyø-kheo naøo, coá yù voïc aâm cho xuaát tinh, tröø chieâm bao, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Voïc:195 Thaät coá taâm laøm cho xuaát tinh. Tinh coù baûy loaïi:196 xanh, vaøng, ñoû, traéng, ñen, maøu söõa,197 maøu söõa töông.198 Tinh maøu xanh laø tinh cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông. Tinh maøu vaøng laø tinh cuûa Thaùi töû Chuyeån luaân thaùnh vöông. Tinh maøu ñoû laø tinh phaïm nhieàu ñeán nöõ saéc. Tinh maøu traéng laø tinh cuûa ngöôøi vaùc naëng. Tinh maøu ñen laø tinh cuûa ñeä nhaát Ñaïi thaàn Chuyeån luaân thaùnh vöông. Tinh maøu söõa laø gì? Laø tinh cuûa Tu-ñaø-hoaøn. Tinh maøu söõa töông laø gì? Laø tinh cuûa Tö-ñaø-haøm. Baáy giôø, coù moät Baø-la-moân ôû choã nhaøn tònh trì tuïng chuù thuaät. Kinh cuûa oâng noùi, neáu ai coá yù laøm xuaát tinh thì maïng chung seõ sanh thieân. Ngöôøi kia muoán caàu thieân ñaïo, thöôøng voïc aâm xuaát tinh. Khi ngöôøi Baø-la-moân xuaát gia haønh ñaïo, nghe theo lôøi noùi naøy, vì muoán sanh thieân, neân voïc aâm xuaát tinh. Vò kia nghi, noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät noùi, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. 193. Nguõ phaàn 2. tr.10b22: Khoâng coù taâm giaùc phaùp . 194. Minh töôùng ø; Nguõ phaàn: Minh töôûng 195. Haùn: Loäng . Töù phaàn: Coá loäng aâm xuaát tinh . Nguõ phaàn: Coá xuaát baát tònh ; Taêng kyø, Thaäp tu ïng: Coá xuaát tinh . Pali: Sañcetanik ā sukkavisatthi, coá yù laøm xuaát tinh. 196. Nguõ phaàn: 10 loaïi. Thaäp tuïng: 5 loaïi. Pali, 10 loaïi: Nīlam pītakam lohitaam onātam takkavattam dakavattam telavattam khīravattam dadhivattam sappivattam; khoâng giaûi thích chi tieát. 197. Laïc saéc , töùc Pali dadhiva ttamm 198. Laïc töông saéc , töùc Pali sappivattatt .

1058 BOÄ LUAÄT 2

Neáu vì khoaùi laïc, vì laøm thuoác, vì töï thí nghieäm söï xuaát tinh, vì caàu phöôùc, vì teá trôøi, vì sanh thieân, vì ñeå cho, vì noái gioøng, vì töï phoùng tuùng (lung taùnh), vì töï thöû söùc, vì nhan saéc ñeïp, vì nhöõng vieäc nhö vaäy maø loäng xuaát tinh,199

taát caû ñeàu phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu baèng öùc nieäm maø voïc cho xuaát tinh, Taêng-giaø-baø-thi-sa.200 Neáu baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát tinh maøu xanh; tinh xuaát, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát tinh maøu xanh nhöng tinh xuaát maøu vaøng, ñoû, traéng, ñen, söõa, töông söõa, Taêng- giaø-baø-thi-sa. Neáu muoán xuaát tinh maøu vaøng laïi ra tinh maøu ñoû, traéng, ñen, söõa, söõa töông, maøu xanh, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Maøu ñoû, traéng, ñen, söõa, söõa töông cuõng nhö vaäy. Vì muïc ñích khoaùi laïc, baèng öùc nieäm maø voïc cho xuaát baát tònh,201 Taêng-giaø-baø-thi-sa. Vì muïc ñích khoaùi laïc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu xanh, neáu xuaát, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Vì muïc ñích khoaùi laïc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu xanh laïi thaát maøu vaøng, ñoû, traéng, ñen, söõa vaø söõa töông, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Vì muïc ñích khoaùi laïc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu vaøng, ñoû, traéng, ñen, söõa, söõa töông vaø xanh cuõng laïi nhö vaäy. Vì muoán laøm thuoác, vì töï mình thöû, vì caàu phöôùc, vì teá töï, vì sanh thieân, vì ñeå cho, vì ñeå laáy gioáng, vì phoùng tuùng, vì töï thöû söùc, vì nhan saéc töôi vui, cuõng nhö vaäy. Hoaëc ñoái vôùi noäi saéc, ngoaïi saéc, noäi ngoaïi saéc, nöôùc, gioù, khoâng. - Noäi saéc: Laø saéc coù thoï.202 - Ngoaïi saéc: Laø saéc khoâng thoï.203 - Noäi ngoaïi saéc: Laø saéc coù thoï vaø khoâng thoï. - Nöôùc: Thuaän gioøng nöôùc hay ngöôïc doøng nöôùc, duøng nöôùc röôùi leân.

199. Nguõ phaàn: 10 muïc ñích coá yù xuaát tinh, ñaïi ñeå nhö Töù phaàn. Caên baûn Tì-naïi-da, coù 5 muïc ñích. 200. Taêng kyø 5: Maét thaáy, v.v..., sanh yù töôûng daâm duïc; sau ñoù, baèng söï hoài töôûng (öùc nieäm), duïc taâm phaùt sanh. Thaäp tuïng 3: Ba yeáu toá thaønh phaïm: Phaùt taâm, thaân ñoäng, xuaát tinh. 201. Haùn: Thaát baát tònh , - laøm thaát thoaùt caùi baát tònh,» töùc xuaát baát tònh hay xuaát tinh. Caùc baûn: Thaát ; baûn Thaùnh: Xuaát . 202. Thoï saéc . Nguõ phaàn: Noäi saéc chæ cho töï thaân . Thaäp tuïng: Noäi thoï saéc saéc coù chaáp thoï thuoäc noäi thaân (xem Caâu-xaù 1, tr.2c), chæ söï thuû daâm baèng caùch duøng tay, chaân, mieäng, v.v... Cf. Taêng kyø: Thaân, thaân phaàn, thaân hieäp thaân: Taát caû dao ñoäng cuûa thaân laøm xuaát tinh; thaân phaàn; duøng tay hay chaân, hay moät boä phaän cuûa thaân mình laøm xuaát tinh; thaân hieäp: Duøng caùc phöông tieän ngoaøi nhö ñaát, nöôùc, chaên, goái... Pali, Vin.iii.112: ajjhatarūpe moceti, xuaát trong noäi saéc; thích töø: ajjhatarūpeti ajjhattam upādinne rūpe, noäi saéc, saéc ñöôïc chaáp thuû noäi thaân. 203. Thaäp tuïng: Ngoaïi baát thoï saéc . Nguõ phaàn, ngoaïi saéc: Thaân ngöôøi khaùc .

- Gioù: Laø thuaän chieàu gioù, nghòch chieàu gioù, hoaëc duøng mieäng thoåi. - Khoâng: Töø nôi hö khoâng maø dao ñoäng thaân.204 Neáu ôû nôi noäi saéc maø voïc cho xuaát baát tònh, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ôû nôi noäi saéc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho thaát baát tònh maøu xanh, neáu xuaát, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ôû nôi noäi saéc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu xanh, laïi xuaát maøu vaøng, ñoû, traéng, ñen, söõa, söõa töông, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu vì khoaùi laïc neân ôû nôi noäi saéc maø voïc cho xuaát baát tònh,

Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu vì khoaùi laïc neân ôû nôi noäi saéc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu xanh, neáu xuaát, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu vì khoaùi laïc neân ôû nôi noäi saéc, baèng öùc nieäm maø voïc, muoán cho xuaát baát tònh maøu xanh, laïi xuaát maøu vaøng, ñoû, traéng, ñen, söõa, söõa töông, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu vì khoaùi laïc cho ñeán vì nhan saéc hoøa duyeät cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi ngoaïi saéc cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi noäi saéc cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi nöôùc, gioù, hö khoâng cuõng nhö vaäy. Baèng öùc nieäm maø voïc cho xuaát baát tònh, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khoâng xuaát, Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo phöông tieän voïc maø xuaát baát tònh, Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng xuaát, Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo daïy Tyø-kheo phöông tieän voïc cho xuaát baát tònh; neáu xuaát, Thaâu-lan-giaù; khoâng xuaát Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni daïy Tyø-kheo phöông tieän voïc xuaát baát tònh; neáu xuaát, Thaâu-lan-giaù; khoâng xuaát, Ñoät-kieát-la. Chæ daïy cho ngöôøi khaùc, ngoaïi tröø cho Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni, voïc maø xuaát hay khoâng xuaát ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Trong moäng bò xuaát. Tænh daäy, sôï baån thaân, baån y, giöôøng, chaên, duøng vaät xaáu teä, laù caây hay vaät gì ñöïng ñem vaát ñi, hoaëc duøng tay queït boû. Hoaëc do duïc töôûng maø xuaát baát tònh; hoaëc thaáy saéc ñeïp, khoâng xuùc chaïm maø xuaát baát tònh; hoaëc khi ñi, töi chaïm hai baép veá; hoaëc chaïm y, hoaëc chaïm nieát-baøn-taêng205 maø xuaát baát tònh; hoaëc khi ñaïi tieåu tieän xuaát baát tònh; hoaëc taém röûa baèng nöôùc noùng, nöôùc laïnh xuaát baát tònh; hoaëc trong nhaø taém duøng da caây mòn, boät, thuoác, buøn, ñaát xoa chaø, xuaát baát tònh; hoaëc duøng tay kyø, xoa nôi thaân xuaát baát tònh; hoaëc khi

204. Pali, id., ākāse kanim kampento moceti, xuaát trong khi laøm dao ñoäng phaàn moâng trong khoâng gian. 205. Pali, id., ākāse kanim kampento moceti, xuaát trong khi laøm dao ñoäng phaàn moâng trong khoâng gian.

keâu la khoùc lôùn, hoaëc khi duïng löïc laøm vieäc. Taát caû tröôøng hôïp khoâng coù yù taïo neân maø xuaát baát tònh, ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.206 II. XUÙC CHAÏM NÖÕ NHAÂN A. DUYEÂN KHÔÛI Phaät truù taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di nghe Phaät cheá giôùi caám khoâng ñöôïc voïc aâm cho xuaát tinh, beøn caàm caây gaøi cöûa, ñöùng ngoaøi cöûa, chôø caùc phuï nöõ, vôï caùc nhaø cö só, vaø caùc thieáu nöõ ñeán,207 noùi: - Naøy coâ, coâ coù theå vaøo phoøng maø xem. Khi hoï vaøo trong phoøng, Ca-löu-ñaø-di naém tay, rôø raãm, hoân hít. Ngöôøi naøo öa thích thì vui cöôøi vôùi vieäc laøm ñoù. Ngöôøi khoâng öa thích thì lieàn noåi giaän maéng chöûi, boû ra khoûi phoøng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc neân bieát, ñieàu khoâng laønh, phi phaùp, khoâng thích hôïp, khoâng phaûi thôøi! Toâi thöôøng nghó raèng ñaây laø nôi an oån, khoâng coù caùc hoaïn naïn, khoâng coù tai bieán, khoâng coù sôï haõi. Nay chính nôi ñaây toâi laïi gaëp phaûi tai bieán, sôï haõi. Xöa nay noùi nöôùc coù khaû naêng laøm taét löûa; nay trong nöôùc

laïi sanh ra löûa. Ca-löu-ñaø-di ñöa chuùng toâi vaøo trong phoøng roài naém tay, keùo, rôø moù, hoân hít chuùng toâi. Phu chuû cuûa chuùng toâi, khi ôû trong phoøng keùo níu nhö vaäy, chuùng toâi coøn khoâng chaáp nhaän ñöôïc, huoáng nay laø Sa-moân Thích töû maø laïi laøm nhö vaäy! Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng vôùi haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Ca-löu-ñaø- di: - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc voïc aâm xuaát tinh. Nay taïi sao thaày caàm caây gaøi cöûa, ñöùng tröôùc cöûa chôø caùc phuï nöõ, hoaëc vôï cuûa nhaø cö só, vaøo phoøng xem roài rôø moù, hoân hít ? Quôû traùch nhö vaäy roài, vò aáy ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, laïy döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân aáy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi: - Ca-löu-ñaø-di! Ngöôi thaät söï coù laøm nhö vaäy khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï thaät ñuùng nhö vaäy.

206. Haùn, heát quyeån 2. 207. Taêng kyø 5: Phaät taïi Vöông-xaù, Ca-lan-ñaø Truùc vieân. Sa-di-ni Chi-leâ , ñeä töû cuûa Tyø- kheo-ni Öu-baùt-la , ñöôïc sai mang y ñeán cho Öu-ñaø-di; bò Öu-ñaø-di daãn vaøo phoøng rieâng roài oâm. Tieáp theo, moät chuoãi söï kieän vôùi nhieàu ngöôøi khaùc nhau.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1061

Khi aáy, Ñöùc Theá Toân quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, vôùi yù daâm duïc, cuøng ngöôøi nöõ, thaân xuùc chaïm nhau, hoaëc naém tay, hoaëc naém toùc, hoaëc xuùc chaïm moãi moät thaân phaàn, Taêng- giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. YÙ daâm duïc: Töùc laø taâm bò nhieãm oâ bôûi aùi.208 Ngöôøi nöõ: Nhö treân ñaõ noùi.209 Thaân: Töùc laø töø toùc cho ñeán chaân. Thaân xuùc chaïm nhau:210 Hoaëc xoa naém, hoaëc xoa boùp khaép,211 hoaëc keùo, hoaëc ñaåy, hoaëc xoa ngöôïc, hoaëc xoa xuoâi, hoaëc naâng leân, hoaëc ñeå xuoáng, hoaëc naém, hoaëc boùp, hoaëc aán maïnh.212 Xoa naém: Xoa chaø phía tröôùc hay phía sau trong thaân.213

208. Daâm duïc yù ; Nguõ phaàn 2 (T22n1421, tr.11a28): Duïc thaïnh bieán taâm . Taêng kyø 5 (T22n1425, tr.265c23): Daâm duïc bieán taâm ; thích töø: Taâm quaù khöù dieät taän, bieán dòch, noùi laø bieán. Nhöng bieán dòch ôû ñaây chæ cho söï bieán dòch ñoái vôùi caên, löïc, giaùc chi, ñaïo chuûng. Pali, Vin.iii.120: otitto viparinatena cittena, bò öùc cheá bôûi taâm bieán ñoåi; thích töø: otitto, chæ taâm tham aùi bò buoäc chaët bôûi söï khaùt voïng duïc tình. 209. Nguõ phaàn, nt.: Ngöôøi nöõ, keå caû treû môùi sinh. Pali, ibid, ngöôøi nöõ, keå caû treû môùi sinh, chæ loaøi ngöôøi chöù khoâng phaûi daï-xoa, quyû, suùc sinh. 210. Haùn: Thaân töông xuùc ; Nguõ phaàn: Thaân

töông ma xuùc . Pali, Vin.iii.119: Kāyasansaggam samāpajjeyya, tieán ñeán choã giao hoäi cuûa thaân theå. Sôù giaûi: Hatthaggahanādi kāyasampayogam, söï keát hôïp thaân theå baèng söï naém tay v.v... 211. Haùn: Truøng ma ¦, khoâng coù giaûi thích. Caên baûn: Cöïc xuùc . Pali: Parāmasanā. xoa boùp cuøng khaép; Sôù giaûi: Parāmasanā nāma itocito ca sanpanā, xoa boùp cuøng khaép, nghóa laø sôø moù choã naøy, choã kia. 212. Caên baûn Tì-naïi-da 11, tr.683c, 9 ñoäng taùc phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa: Xuùc , cöïc xuùc , baèng , troùc , khieân , dueä , thöôùng , haù Â, bieán baõo . So saùnh Pali, Vin.iii.121, caùc ñoäng taùc xuùc chaïm: āmasanā parāmasanā omasanā ummasanā olanghanā ullanghanā katthanā patikatthanā abhiniggahanā abhinippīnanā gahanam chupanam, vuoát ve, vuoát khaép, vuoát xuoáng, vuoát leân, khom xuoáng, ngöõa leân, oâm chaët, aùp saùt, caàm naém, sôø moù. 213. Ma . Nguõ phaàn: Ma xuùc . Thaäp tuïng: Ma troùc . Caên baûn: Xuùc . Pali: āmasanā,

Keùo: Keùo ra phía tröôùc.214 Ñaåy: Ñaåy nhau. Xoa ngöôïc: Töø döôùi xoa leân. Xoa xuoâi: Töø treân xoa xuoáng. Naâng leân: AÚm maø naâng leân. Ñeå xuoáng: Ñang ñöùng maø aúm ñeå ngoài xuoáng. Naém: Naén phía tröôùc, naén phía sau, naén vuù, naén ñuøi. Sôø: Boùp phía tröôùc, boùp phía sau, boùp vuù, hoaëc boùp ñuøi.215 Thaûy ñeàu Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. PHAÏM TÖÔÙNG Hoaëc nöõ töôûng laø nöõ; nöõ nhaân rôø moù thaân Tyø-kheo, hai thaân xuùc chaïm nhau, (Tyø-kheo) vôùi yù duïc nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc trong khi xuùc chaïm, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ngöôøi nöõ khôûi nöõ töôûng. Ngöôøi nöõ aáy duøng tay rôø moù, Tyø-kheo ñoäng thaân, duïc yù nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Cuõng vaäy, cho ñeán naén, boùp. Neáu nghi laø nöõ, Thaâu- lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ; thaân xuùc chaïm aùo, ñoà anh laïc cuûa ngöôøi nöõ kia, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu-lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ; thaân xuùc chaïm aùo, ñoà anh laïc cuûa ngöôøi nöõ kia, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu- lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ. Ngöôøi nöõ aáy duøng y, ñoà anh laïc nôi thaân xuùc chaïm treân thaân Tyø-kheo; (Tyø-kheo) vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu- lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ. Ngöôøi nöõ duøng y, ñoà anh laïc, xuùc chaïm thaân Tyø-kheo, (Tyø-kheo) vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu-lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ, duøng thaân xuùc chaïm y, anh laïc cuûa ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, ñoäng thaân, nhöng khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu-lan-giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) duøng thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc cuûa ngöôøi nöõ, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng ñoäng thaân nhöng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu-lan- giaù. Neáu laø ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi

nöõ; ngöôøi nöõ do ñoäng töø masati (Skt. mnś): Sôø moù, vuoát ve. 214. Khieân . Caên baûn: Khieân, töø xa keùo laïi gaàn (mình). 215. Haùn: Naïi . Pali: Chupana m nāma phutthamattam, sôø moù, chæ xuùc chaïm thoâi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1063

naøy duøng y, ñoà anh laïc nôi thaân xuùc chaïm thaân Tyø-kheo, (Tyø-kheo) vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, ñoäng thaân, nhöng khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ; ngöôøi nöõ naøy duøng y, ñoà anh laïc nôi thaân xuùc chaïm, (Tyø-kheo) coù duïc taâm nhieãn tröôùc, duø khoâng ñoäng thaân, Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø ngöôøi nöõ, thaân xuùc chaïm nhau, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc xuùc chaïm, duø khoâng ñoäng thaân, Thaâu-lan-giaù. Cuõng vaäy, naém, xoa cho ñeán naén, boùp, thaûy ñeàu Thaâu- lan-giaù. Neáu laø nöõ maø nghi, phaïm Ñoät-kieát-la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân,216 vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, duø khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, duø khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, phaïm ñoät-kieát- la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm, y ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, duø khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, ñoäng thaân phaïm Ñoät-kieát- la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, duø khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Nöõ, (Tyø-kheo) coù yù töôûng ñoù laø nöõ, duøng y nôi thaân xuùc chaïm y, ñoà anh laïc nôi thaân, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, coù caûm giaùc khoaùi laïc khi xuùc chaïm, ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Cho ñeán naén, boùp, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Laø ngöôøi nöõ maø nghi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo cuøng ngöôøi nöõ hai thaân xuùc chaïm nhau, moãi moät laàn xuùc chaïm laø phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tuøy theo söï xuùc chaïm nhieàu ít, vôùi roàng caùi, ngaï quyû caùi, suùc sanh caùi, coù theå bieán hình, hai thaân xuùc chaïm nhau phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu cuøng ngöôøi nam hai thaân xuùc chaïm nhau, Ñoät-kieát-la. Neáu cuøng vôùi ngöôøi laïi caùi,217 thaân xuùc chaïm nhau, Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi nöõ khi laøm leã naém chaân, Tyø-kheo coù caûm thaáy

216. Haùn: Thaân y xuùc thaân y anh laïc cuï Tham chieáu Pali, Vin.iii.122: ...itthiyā kāyapanibaddhena kāyapanibaddham āmasati, baèng trang phuïc nôi thaân (cuûa Tyø-kheo) maø xuùc chaïm trang phuïc nôi thaân cuûa ngöôøi nöõ... 217. Nhò hình ;

Nguõ phaàn, Taêng-kyø, Thaäp tuïng: Hoaøng moân ; Pali: Pattaka.

1064 BOÄ LUAÄT 2

thích thuù do söï xuùc chaïm, nhöng khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo coù duïc taâm, xuùc chaïm y, baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim, coïng coû roãng,218 cho ñeán töï mình xuùc chaïm thaân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Nöõ nhaân töôûng laø nöõ nhaân, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nöõ nhaân, sanh nghi, Thaâu-lan-giaù. Nöõ nhaân, töôûng chaúng phaûi nöõ nhaân, Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi nöõ nhaân töôûng laø nöõ nhaân, Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi laø nöõ nhaân, sanh nghi, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo-ni, Ba-la-di. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Xuùc chaïm nhau khi nhaän ñoà vaät gì; xuùc chaïm nhau, chæ vì ñuøa giôõn; xuùc chaïm nhau, khi côûi môû (troùi) thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. III. NOÙI LÔØI THOÂ TUÏC219 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Xaù-veä.220 Baáy giôø Ca-löu-ñaø-di nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: “Khoâng ñöôïc voïc aâm cho xuaát tinh”; “khoâng ñöôïc thaân xuùc chaïm ngöôøi nöõ,” beøn caàm caây gaøi cöûa ra ñöùng ngoaøi cöûa, chôø caùc phuï nöõ, vôï caùc nhaø cö só, vaø caùc thieáu nöõ ñeán, noùi: - Môøi caùc coâ vaøo phoøng toâi xem. Khi daãn hoï vaøo trong phoøng roài, Ca-löu-ñaø-di, do duïc taâm, noùi vôùi hoï nhöõng lôøi thoâ tuïc bæ oái. Nhöõng ngöôøi nöõ baèng loøng thì vui veû tröôùc nhöõng lôøi noùi ñoù, coøn nhöõng ngöôøi khoâng baèng loøng thì noåi saân maéng chöûi, boû ra khoûi phoøng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc neân bieát, nay toâi thaáy phaûi ñieàu sai quaáy, ñieàu khoâng laønh, phi phaùp, khoâng thích hôïp, khoâng phaûi thôøi! Toâi thöôøng nghó raèng ñaây laø nôi an oån, khoâng coù caùc hoaïn naïn, khoâng coù tai bieán, khoâng coù sôï haõi. Nay laïi chính nôi ñaây toâi laïi gaëp phaûi tai bieán, sôï haõi. Xöa nay noùi nöôùc coù khaû naêng laøm taét löûa; nay trong nöôùc laïi sanh ra löûa. Taïi sao toâi noùi nhö vaäy? Ca-löu-ñaø-di môøi chuùng toâi vaøo phoøng, vôùi yù daâm duïc, noùi lôøi thoâ bæ xaáu aùc ñoái vôùi chuùng toâi. Khi ôû taïi nhaø, phu chuû toâi noùi lôøi thoâ

218. Thaûo coác); Toáng-Nguyeân-Minh: Thaûo nghieát . Ñaây chæ caây coû roãng ruoät coù theå gôïi duïc. Caùc luaät khaùc khoâng noùi caùc tröôøng hôïp Ñoät-kieát-la naøy. 219. Töù phaàn, quyeån 3 (T22, tr.581btt); Caên baûn, quyeån 11 (T23n1442, tr.684a15); Taùt-baø-ña, quyeån 3 (T23, tr.520b9); Thaäp tuïng, quyeån 3 (T23, tr.15c18); Nguõ phaàn, quyeån 2 (T22n1421, tr.11b23); Taêng-kyø, quyeån 5 (T22n1425, tr.267c19); Pali, Sanghādisesa 3, mātugāmam dutthullāhi vācāhi obhāseyya, Vin. iii. 127. 220. Taêng kyø: Phaät taïi Vöông-xaù.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1065

bæ xaáu aùc nhö vaäy, toâi coøn khoâng theå chaáp nhaän, huoáng chi nay laø ngöôøi xuaát gia, maø laïi noùi nhöõng lôøi toài teä nhö theá. Caùc Tyø-kheo nghe; trong soá ñoù coù vò thieåu duïc, soáng haïnh ñaàu- ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû

traùch Ca-löu-ñaø-di... (noùi ñaày ñuû nhö tröôùc); roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngoài trong ñaïi chuùng, Ñöùc Theá Toân bieát maø coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät ngöôi ñaõ laøm söï vieäc nhö vaäy chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp tröôøng toàn. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, vôùi yù daâm duïc, noùi lôøi daâm duïc thoâ aùc vôùi ngöôøi nöõ; tuøy theo lôøi noùi daâm duïc thoâ aùc,221 Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. YÙ daâm duïc,222 nhö treân. Ngöôøi nöõ: Cuõng nhö treân. Thoâ aùc: Laø chaúng phaûi phaïm haïnh. Lôøi noùi daâm duïc: Laø noùi ñeán hai ñöôøng toát xaáu.223 D. PHAÏM TÖÔÙNG Hoaëc töï mình yeâu caàu, hoaëc sai ngöôøi yeâu caàu, hoaëc hoûi, hoaëc traû

221. Taêng kyø: noùi lôøi xaáu xa, tuyø thuaän phaùp daâm duïc, nhö nam nöõ thieáu nieân. Caên baûn: noùi lôøi thoâ bæ xaáu xa, khoâng ñöùng ñaén, lieân heä phaùp daâm duïc, nhö vôï choàng. Pali, Vin.iii.128: Dutthullāhi vācāhi obhāseyya, yathā tam yuvā yuvatim mehunūpasanhitāhi, noùi nhöõng lôøi thoâ tuïc gioáng nhö thieáu nieân nam nöõ. 222. Caên baûn, nhieãm trieàn taâm . 223. Pali, Vin.iii.128: Dutthullā nāma vācā vaccamaggapassāmaggamethunadhammappanisanyuttā vācā, nhöõng lôøi thoâ bæ, laø nhöõng lôøi lieân heä ñeán phaùp daâm duïc, lieân heä caùc ñöôøng ñaïi, tieåu tieän.

lôøi, hoaëc giaûi baøy, hoaëc noùi naêng, hoaëc daïy, hoaëc maéng.224 Töï mình yeâu caàu: Nhö noùi, cuøng toâi nôi hai ñöôøng laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy, hoaëc duøng bao nhieâu lôøi noùi khaùc khaùc. Sai ngöôøi yeâu caàu: Nhö noùi, “Caàu mong Trôøi, Phaïm, thuûy thaàn, Ma-heâ-thuû-la thieân... hoä trôï toâi cuøng coâ laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy.” Hoaëc noùi nhöõng lôøi töông töï khaùc. Hoûi: Nhö hoûi, “Ñöôøng ñaïi tieåu tieän cuûa coâ ra sao? Coâ vôùi choàng cuøng laøm vieäc theá naøo? Coâ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng theá naøo?” Hoaëc noùi nhöõng lôøi töông töï khaùc. Ñaùp: “Ñöôøng ñaïi tieåu cuûa coâ nhö vaäy. Coâ cuøng choàng, ngöôøi ngoaøi tö thoâng nhö vaäy.” Hoaëc noùi nhöõng lôøi töông töï khaùc. Giaûi baøy: Noùi naêng cuõng nhö vaäy. Chæ daïy: Nhö noùi, “Toâi chæ cho coâ chaêm soùc hai ñöôøng nhö vaäy, coâ coù theå khieán cho choàng, ngöôøi ngoaøi kính aùi.” Hoaëc noùi nhöõng lôøi töông töï khaùc. Maéng: Nhö noùi, “Coâ hö hoaïi, muïc naùt, teo toùp, ñoïa laïc. Coâ cuøng vôùi con löøa laøm chuyeän nhö vaäy.” Hoaëc baèng nhöõng lôøi khaùc

chöûi maéng ngöôøi. Neáu Tyø-kheo cuøng vôùi ngöôøi nöõ moät phen noùi lôøi thoâ aùc thì phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tuøy theo lôøi noùi thoâ aùc nhieàu hay ít, noùi roõ raøng, thì moãi moãi ñeàu phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa. Noùi khoâng roõ raøng thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay,225 thö, sai söù giaû, laøm hieäu, khieán cho ngöôøi nöõ kia hieåu, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø ñöôøng ñaïi tieåu tieän ra, noùi ñeïp hay noùi xaáu veà nhöõng choã khaùc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñoái vôùi Thieân nöõ, A-tu-la nöõ, Daï-xoa nöõ, Long nöõ, suùc sanh caùi coù theå bieán hình huyønh moân, coù hai hình, maø noùi lôøi thoâ aùc khieán cho ñoái töôïng hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù; khoâng hieåu, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu duøng daáu tay, thö, sai söù giaû, laøm hieäu, khieán cho caùc haïng nöõ kia hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù; khoâng hieåu, phaïm Ñoät-kieát-la. Höôùng ñeán suùc sanh khoâng theå bieán hình noùi lôøi thoâ aùc phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu höôùng veà ñaøn oâng noùi lôøi thoâ aùc, phaïm Ñoät-

224. Thaäp tuïng (T23n1435, tr.16a16), chín tröôøng hôïp phaïm: Taùn (khen ngôïi), huûy (cheâ bai), khaát (xin), nguyeän (yeâu caàu), vaán (hoûi), phaûn vaán (hoûi ngöôïc), bieän (bieän giaûi), giaùo (chæ daãn), maï (maéng chöûi) . Caên
baûn (T23n1442, tr.684b4), chín tröôøng hôïp : Noùi ñeïp, noùi xaáu, tröïc tieáp yeâu caàu, phöông tieän yeâu caàu, hoûi thaúng, hoûi quanh co, daãn söï, taùn thaùn, saân chöûi . Pali, lieân heä ñeán hai ñöôøng, coù 9 söï, nhö hai
Luaät boä treân, dve magge ādissa vattampi bhanati, avattampi bhanati,yācatipi, āyācatipi, pucchatipi, panipucchatipi, ācikkhatipi, anusāsatipi, akkosatipi. 225. Haùn: Chæ aán , töùc Pali: angulimuddikā, nhaãn duøng laøm tín vaät.

kieát-la. Neáu Tyø-kheo vôùi yù duïc noùi lôøi thoâ aùc, töôûng laø noùi lôøi thoâ aùc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Noùi lôøi thoâ aùc, sanh nghi phaïm Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi lôøi thoâ aùc, töôûng laø lôøi thoâ aùc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Chaúng phaûi lôøi thoâ aùc, maø nghi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi ngöôøi, coù yù töôûng ñoù laø nöõ loaøi ngöôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nöõ loaøi ngöôøi, nghi Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi ngöôøi, töôûng nöõ loaøi phi nhaân, Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi phi nhaân, töôûng laø nöõ loaøi ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu vì ngöôøi nöõ maø giaûng phaùp baát tònh quaùn,226 nhö noùi, naøy coâ, neân bieát, thaân naøy coù chín muït gheû, chín loå, chín nôi ræ chaûy, chín doøng nöôùc chaûy. Chín loã laø: Hai maét, hai tai, hai muõi, mieäng, ñaïi, tieåu tieän ñaïo. Khi noùi ñieàu baát tònh naøy, ngöôøi nöõ kia cho laø lôøi thoâ aùc. Hoaëc khi noùi Tyø-ni, theo thöù töï noùi ñeán vieäc naøy, ngöôøi kia goïi laø noùi lôøi thoâ aùc. Hoaëc caàu hoïc kinh, hoaëc hai ngöôøi ñoàng thoï; hoaëc ngöôøi kia hoûi, hoaëc ñoàng tuïng, hoaëc vui giôõn noùi chôi, hoaëc noùi moät mình, hoaëc noùi gaáp gaùp, hoaëc noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy, nhaàm noùi vieäc kia. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IV. YEÂU SAÙCH CUÙNG DÖÔØNG A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi

Ñöùc Phaät ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: khoâng ñöôïc voïc aâm xuaát tinh, khoâng ñöôïc xuùc chaïm ngöôøi nöõ, - khoâng ñöôïc noùi vôùi ngöôøi nöõ nhöõng lôøi thoâ aùc, beøn caàm caây gaøi cöûa ñöùng ngoaøi cöûa, chôø caùc phuï nöõ, vôï caùc nhaø cö só, vaø caùc thieáu nöõ ñeán, noùi: - Caùc coâ coù theå vaøo phoøng toâi xem. Khi daãn hoï vaøo phoøng roài, Ca-löu-ñaø-di töï taùn thaân mình, noùi: - Caùc coâ bieát khoâng, trong soá ngöôøi coù hoïc, toâi laø ngöôøi haïng nhaát. Toâi laø ngöôøi phaïm haïnh, trì giôùi, tu thieän phaùp. Caùc coâ coù theå ñem söï daâm duïc cuùng döôøng toâi. Khi aáy, nhöõng ngöôøi nöõ baèng loøng thì vui veû tröôùc nhöõng lôøi noùi ñoù, coøn nhöõng ngöôøi khoâng baèng loøng thì noåi saân maéng chöûi, boû ra khoûi phoøng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc neân bieát, nay toâi thaáy phaûi ñieàu sai quaáy, ñieàu khoâng laønh, phi phaùp, khoâng thích hôïp, khoâng phaûi thôøi! Toâi thöôøng nghó raèng

226. Nguyeân Haùn: Baát tònh oá loä quaùn , xem Tröôøng A-haøm 9, kinh Thaäp thöôïng (T1, tr.52a7, 8); Pali: asubha-bhāvanā.

ñaây laø nôi an oån, khoâng coù caùc hoaïn naïn, khoâng coù tai bieán, khoâng coù sôï haõi. Nay laïi chính nôi ñaây toâi laïi gaëp phaûi tai bieán, sôï haõi. Xöa nay noùi nöôùc coù khaû naêng laøm taét löûa; nay trong nöôùc laïi sanh ra löûa. Khi ôû taïi nhaø, choàng toâi noùi lôøi nhö vaäy, toâi coøn khoâng theå chaáp nhaän, huoáng chi nay laø ngöôøi xuaát gia, maø laïi noùi nhöõng lôøi nhö theá. Caùc Tyø-kheo nghe; trong soá ñoù coù vò thieåu duïc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Ca-löu-ñaø-di, thaày haù khoâng nghe Theá Toân cheá giôùi, “Khoâng ñöôïc voïc aâm xuaát tinh”, “Khoâng ñöôïc xuùc chaïm ngöôøi nöõ”, “Khoâng ñöôïc noùi vôùi ngöôøi nöõ nhöõng lôøi thoâ aùc” (noùi ñaày ñuû nhö tröôùc)... Hoï beøn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngoài trong ñaïi chuùng, Ñöùc Theá Toân bieát maø coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät ngöôi ñaõ laøm söï vieäc nhö vaäy chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï vieäc ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.” Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, vôùi yù daâm duïc, ñoái tröôùc ngöôøi nöõ töï khen thaân mình, noùi: “Naøy coâ, toâi tu phaïm haïnh, trì giôùi tinh taán, tu taäp phaùp laønh; coâ neân ñem söï daâm duïc cuùng döôøng toâi. Ñoù laø söï cuùng döôøng baäc nhaát”; Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. YÙ daâm duïc: Nhö treân ñaõ noùi. Ngöôøi nöõ: Nhö treân ñaõ noùi. Khen thaân mình: Khen thaân ñoan chaùnh, nhan

saéc ñeïp; - Toâi laø Saùt-ñeá-lôïi, tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân. Phaïm haïnh: Sieâng tu lìa ueá tröôïc.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1069

Trì giôùi: Khoâng khuyeát, khoâng thuûng, khoâng nhieãm oâ. Phaùp laønh: Öa ôû nôi nhaøn tònh, ñeán giôø khaát thöïc, maëc y phaán taûo; taùc phaùp dö thöïc,227 cuõng khoâng aên; aên moät laàn ngoài,228 aên moät naém; ngoài nôi baõi tha ma, nôi ñaát troáng, döôùi goác caây, luoân luoân ngoài, chæ ngoài; trì ba y; boái naëc,229 ña vaên, hay thuyeát phaùp; trì tyø-ni, toïa thieàn. C. PHAÏM TÖÔÙNG Sau khi töï khen ngôïi mình nhö vaäy roài, noùi raèng, haõy ñeán ñaây cuùng döôøng toâi, trong ñoù khoâng noùi ñeán vieäc daâm duïc, phaïm Thaâu-lan- giaù; coù noùi vieäc daâm duïc phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu tröôùc ngöôøi nöõ, moät laàn töï khen thaân mình laø moät toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tuøy theo söï töï khen thaân mình nhieàu hay ít, vaø noùi moät caùch roõ raøng, moãi moãi ñeàu phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Noùi khoâng roõ, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö tín, sai söù, laøm hieäu khieán cho ngöôøi kia hieåu, Taêng-giaø-baø- thi-sa. Hoï khoâng hieåu, Thaâu-lan-giaù. Tröø hai ñöôøng, ñoøi hoûi cung phuïng nôi khaùc, Thaâu-lan-giaù. Ñoái vôùi thieân nöõ, A-tu-la nöõ, Long nöõ, Daï-xoa caùi, Ngaï quyû caùi, suùc sanh caùi coù theå bieán hình, maø töï khen thaân mình, neáu caùc haïng nöõ kia hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù; chuùng khoâng hieåu, Ñoät-kieát-la. Neáu duøng daáu tay thö tín, söù giaû, ra daáu hieäu ñeå töï khen thaân mình maø ngöôøi kia hieåu, phaïm Thaâu-lan-giaù. Khen noùi maø hoï khoâng hieåu, phaïm Ñoät-kieát- la. Ñoái vôùi suùc sanh khoâng theå bieán hình maø töï khen thaân mình, phaïm Ñoät-kieát-la. Nöõ loaøi ngöôøi, töôûng laø nöõ loaøi ngöôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nöõ loaøi ngöôøi, nghi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi ngöôøi, coù yù töôûng laø nöõ loaøi phi nhaân, phaïm Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi phi nhaân, nghi, phaïm Thaâu-lan- giaù. Tyø-kheo-ni phaïm Thaâu-lan-giaù. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi nöõ: Ñaây laø choã dieäu toân toái thaéng. Tyø-kheo naøy tinh taán trì giôùi, tu thieän phaùp, caùc coâ neân duøng thaân nghieäp töø, khaåu nghieäp töø, yù nghieäp töø cuùng döôøng baèng söï töø hoaø cuûa thaân nghieäp, baèng söï töø hoaø cuûa khaåu nghieäp, baèng söï töø hoaø cuûa yù nghieäp. YÙ cuûa caùc ngöôøi nöõ kia cho raèng Tyø-kheo vì ta neân 227. Nguyeân Haùn: Baát tònh oá loä quaùn , xem Tröôøng A-haøm 9, kinh Thaäp thöôïng (T1, tr.52a7, 8); Pali: asubha-bhāvanā. 228. Nhaát toïa thöïc , moãi ngaøy chæ aên moät buoåi trong moät laàn ngoài. Töù phaàn 14, tr.660a: Ba-daät-ñeà 35. 229. Boái naëc ; Pali. bh ānaka, (ngöôøi) ñoïc tuïng, ca vònh.

1070 BOÄ LUAÄT 2

töï khen thaân mình; hoaëc khi noùi tyø-ni, ngoân thuyeát coù veû töông töï, maø ngöôøi kia noùi laø töï khen ngôïi thaân mình; hoaëc töø vieäc thoï kinh, tuïng kinh; hoaëc hai ngöôøi cuøng thoï tuïng kinh; hoaëc hoûi ñaùp; hoaëc ñoàng tuïng; hoaëc noùi giôõn; hoaëc noùi lieán thoaéng, noùi trong moäng; hoaëc muoán noùi vieäc naày nhaàm vieäc khaùc, ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu

tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng khoå böùc baùch V. MAI MOÁI A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät- kyø.230 Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät coù moät Tyø-kheo teân laø Ca-la,231 tröôùc ñaây laø Ñaïi thaàn cuûa vua, bieát raønh veà phaùp theá tuïc. Vò aáy chuyeân laøm vieäc mai moái nhö vaày: Ñeán ngöôøi nam noùi chuyeän ngöôøi nöõ; ñeán ngöôøi nöõ noùi chuyeän ngöôøi nam. Thôøi baáy giôø, caùc cö só trong thaønh La-duyeät muoán coù vieäc giaù thuù, taát caû ñeàu ñeán nhôø Ca-la. Ca-la traû lôøi: Ñeå toâi ñeán nhaø ñoù quan saùt tröôùc ñaõ. Quan saùt xong, Ca-la ñeán caùc nhaø cö só noùi: Nhaø ngöôi muoán cuøng vôùi gia ñình ñoù laøm sui gia thì cöù thöïc hieän theo yù muoán. Khi aáy, caùc cö só theo lôøi höôùng daãn maø laøm vieäc hoân thuù. Caùc nam nöõ laøm vieäc cöôùi hoûi roài, ñöôïc vöøa yù thì vui veû cuùng döôøng khen ngôïi, noùi: Neân laøm cho Ca-la thöôøng ñöôïc hoan laïc nhö chuùng ta ngaøy nay. Vì sao? Vì nhôø Ca-la maø ta ñöôïc hoan laïc nhö theá naøy. Mong Ca-la vaø caùc Tyø-kheo khaùc cuõng ñöôïc cuùng döôøng. Neáu, ñoâi nam nöõ kia, sau khi cöôùi hoûi xong khoâng ñöôïc söï thích yù, hoï beøn noùi: Haõy laøm cho Ca-la luoân luoân chòu khoå naõo nhö chuùng ta ngaøy nay. Taïi sao? Vì chính Ca-la khieán cho toâi laøm vieäc cöôùi hoûi neân nay toâi môùi chòu khoå naõo theá naøy. Mong cho Ca-la vaø caùc Tyø-kheo cuõng chòu söï khoå naõo; khoâng ñöôïc ai cuùng döôøng. Khi aáy, caùc cö só khoâng tin Phaät, Phaùp, Taêng trong thaønh La-duyeät, ñoàn ñaõi nhau: Caùc ngöôøi neáu muoán ñöôïc laøm sui gia vôùi nhaø giaøu to, nhieàu cuûa caûi laém vaät baùu, thì neân ñeán nhôø Sa-moân Thích töû ñieàu ñoù; tuyø thôøi cuùng döôøng thaân caän cung kính thì coù theå ñöôïc nhö yù. Taïi sao vaäy? Sa-moân Thích töû naøy gioûi vieäc mai moái; bieát ngöôøi nam naày coù theå laáy ngöôøi nöõ kia; ngöôøi nöõ kia coù theå cuøng ngöôøi nam naày. Roài caùc Tyø-kheo nghe lôøi ñoàn ñaõi aáy; trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng vôùi haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù quôû traùch Ca-

230. Nguõ phaàn, Taêng-kyø, Thaäp tuïng: Phaät taïi Xaù-veä. Caên baûn: Thaát-la-phieät. 231. Ca-la ; Nguõ phaàn: Tröôûng giaû Ca-löu ; Thaäp tuïng: Ca-la, con cuûa tröôûng giaû Loäc Töû ; Caên baûn: Tröôûng giaû Haéc Loäc Töû . Pali: āyasmā udāyī sāvatthiyam kulūpako hoti, tröôûng laõo Udāyī thöôøng xuyeân lai vaõng moät gia ñình trong Sāvatthi.

la Tyø-kheo: Sao laïi ñi laøm mai moái ngöôøi nam cho ngöôøi nöõ; ngöôøi nöõ cho ngöôøi nam? Sau khi quôû traùch roài, hoï ñeán choã Ñöùc Theá Toân; ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø coá hoûi Ca-la: - Coù thaät ngöôi ñaõ laøm söï vieäc nhö vaäy chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï vieäc ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân

duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, tôùi lui beân naøy, beân kia laøm mai moái; ñem yù ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ; ñem yù ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam; hoaëc ñeå thaønh vôï choàng, hoaëc vì vieäc tö thoâng, cho ñeán chæ trong choác laùt, Taêng-giaø-baø-thi-sa.232 C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tôùi lui:233 khieán cho hai beân ñöôïc hoaø hôïp. Ngöôøi nöõ coù hai möôi haïng:234 meï giaùm hoä, cha giaùm hoä, meï cha giaùm hoä, anh giaùm hoä, chò giaùm hoä, anh chò giaùm hoä, töï mình giaùm hoä, phaùp giaùm hoä, hoï haøng giaùm hoä, toâng thaân giaùm hoä, töï nguyeän laøm tyø nöõ,235 laøm tyø nöõ ñeå kieám aùo, tyø nöõ ñeå nhaän tieàn cuûa, tyø nöõ do hôïp taùc, tyø

232. Nguõ phaàn, giôùi ñöôïc keát hai laàn: Laàn ñaàu, Ca-löu mai moái laøm vôï choàng. Laàn thöù hai, nhoùm saùu Tyø-kheo moâi giôùi tö thoâng. Pali, hoïc xöù naøy ñöôïc keát hai laàn. Laàn ñaàu, do Udāyī mai noái laøm vôï choàng. Laàn thöù hai, do Udāyī mai moái cho tö thoâng. 233. Vaõng lai, trong vaên luaät: Vaõng lai bæ thöû . Nguõ phaàn: Haønh moâi phaùp ; Thaäp tuïng: Haønh moâi giaù phaùp ;
Taêng kyø: Haønh hoaø hôïp nam nöõ . Pali: Sañcarittam samāpajjeyya, haønh ñoäng laøm moâi giôùi. 234. Nguõ phaàn: Nöõ coù möôøi haïng; nam coù möôøi haïng. Thaäp tuïng, möôøi boán haïng nöõ coù giaùm hoä. Caên baûn: Baûy haïng phuï nöõ, möôøi tröôøng hôïp tö thoâng. Thaäp tuïng: Möôøi boán haïng nöõ coù giaùm hoä. Pali (Vin. iii. 139), 10 haïng nöõ (khoâng hay chöa choàng) vaø 10 loaïi vôï. 235. Haùn: Tyø . Pali: D āsī giaûi thích: Dāsī ceva hoti bhariyā ca, vöøa laø noâ tyø vöøa laø vôï.

nöõ vì bò nöôùc cuoán, laøm tyø nöõ vì khoâng noäp thueá, tyø nöõ bò thaûi,236 tyø nöõ cho khaùch, tyø nöõ do ngöôøi khaùc giaùm hoä, tyø nöõ ñöôïc töø bieân phöông. - Meï giaùm hoä: Ñöôïc giaùm hoä bôûi meï. - Cha giaùm hoä: Ñöôïc giaùm hoä bôûi cha. - Cha meï giaùm hoä, anh giaùm hoä, chò giaùm hoä, anh chò giaùm hoä cuõng nhö vaäy. - Töï mình giaùm hoä: Thaân ñöôïc töï taïi. - Phaùp giaùm hoä: Tu haønh phaïm haïnh.237 - Hoï haøng giaùm hoä: Khoâng ñöôïc quan heä vôùi doøng hoï thaáp hôn. - Toâng thaân giaùm hoä: Ñöôïc canh chöøng bôûi toâng thaân. - Töï nguyeän laøm tyø nöõ:238 Vui loøng laøm tyø nöõ cho ngöôøi khaùc. - Laøm noâ tyø ñeå kieám aùo: Ñöôïc traû giaù baèng y phuïc.239 - Noâ tyø ñeå nhaän tieàn cuûa: Ñöôïc traû giaù thaäm chí chæ moät ñoàng. - Noâ tyø do hôïp taùc:240 Cuøng sinh hoaït ngheà nghieäp chung nhöng chöa laøm leã ñeå thaønh vôï choàng. - Noâ tyø vì bò nöôùc cuoán: Ñöôïc vôùt leân khi bò nöôùc cuoán.241 - Noâ tyø vì khoâng noäp thueá: Khoâng laáy tieàn thueá. - Noâ tyø bò thaûi: Ñöôïc mua laïi, hay sinh töø trong nhaø chuû.242 - Noâ tyø khaùch: Ñöôïc tieàn thueâ ñeå laøm toâi tôù trong nhaø. - Noâ tyø do ngöôøi khaùc giaùm hoä: Nhaän traøng hoa cuûa ngöôøi ñeå laøm vaät giao öôùc.

236. Phoùng khöù tyø . 237. Nguõ phaàn: Phaùp hoä , xuaát gia theo chaùnh phaùp, tu haønh phaïm haïnh. Neân hieåu laø ngöôøi nöõ ñöôïc baûo veä bôûi luaät phaùp. Caên baûn: Höõu phaùp hoä , ngöôøi nöõ goaù choàng, thuû tieát, khoâng ai daùm xaâm phaïm. Pali: Dhammarakkhitā nāma sahadhammikā rakkhanti gopenti issari- yam kārenti vasam vattenti (Vin. iii. 139), ñöôïc giaùm hoä bôûi phaùp, töùc laø, nhöõng baïn ñoàng phaùp (=ñoàng ñaïo) baûo veä, canh chöøng, laøm chuû, kieåm soaùt. 238. Töï laïc ; Nguõ phaàn: Töï nhieäm , ngöôøi nöõ soáng theo sôû thích. Taêng kyø: Tuyø yù truù , ngöôøi nöõ giao öôùc soáng vôùi ngöôøi nam theo yù muoán, khi naøo khoâng coøn muoán seõ tuøy yù boû ñi. Caên baûn: Töï laïc phuï , haïng laøm vôï do thaân haønh ñi ñeán choã ngöôøi nam mình thích, noùi, - Toâi vui loøng laøm vôï cuûa oâng. Pali: Chandavāsinī nāma piyo piyam vāseti, haïng laøm vôï ñöôïc caàm giöõ cho muïc ñích ham muoán, töùc laø ngöôøi yeâu caàm giöõ ngöôøi yeâu. Pali: Panavāsinī nāma panam datvā vāseti, haïng laøm vôï ñöôïc caàm giöõ sau khi ñöôïc cho aùo. 239. Pali: Panavāsinī nāma panam datvā vāseti, haïng laøm vôï ñöôïc caàm giöõ sau khi ñöôïc cho aùo. 240. Ñoàng nghieäp ; Thaäp tuïng: Hieäp sinh ù, ñeà nghò ngöôøi nam hieäp chung taøi saûn ñeå soáng chung; Caên baûn: Coäng hoaït . Pali: Kammak ārī, vôï nhö laø ngöôøi chaáp taùc. 241. Thaäp tuïng: Thuûy ñaéc Õ, ngöôøi nam roùt nöôùc leân tay ngöôøi nöõ ñeå xaùc nhaän laø vôï. Pali: odapattakinī nāma udakapattam āmasitvā vāseti, ngöôøi nöõ böng baùt nöôùc, sau khi ngöôøi nam trao cho bình nöôùc, roài nhaän laøm vôï. 242. Phoùng khöù tyø ; Taêng kyø 6 (T22, tr.273b7): Phoùng ##, coù hai. Hoaëc baùn: Theo phaùp cuûa nöôùc Phaû-leâ, neáu khoâng thích vôï nöõa coù theå ñem baùn. Hoaëc ly hoân: Theo pheùp moät soá nöôùc, neáu vôï choàng khoâng yeâu nhau nöõa, ñeán quan noäp 3 tieàn röôõi vaø hai tröông luïa thì coù theå ly dò.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1073

- Noâ tyø ñöôïc töø bieân phöông: Do söï cöôùp ñoaït maø ñöôïc.243 Ñoù laø hai möôi haïng. Nam töû cuõng coù hai möôi loaïi nhö vaäy. D. PHAÏM TÖÔÙNG Ngöôøi nam do meï giaùm hoä, vaø nöõ do meï giaùm hoä, nhôø Tyø-kheo laøm söù giaû noùi vôùi ngöôøi kia, naøng haõy laøm vôï toâi, hoaëc noùi, naøng haõy tö thoâng vôùi toâi, choác laùt hay trong moät nieäm. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi beân naøy, ñeán noùi beân kia; roài nhaän yù kieán beân kia, trôû laïi traû lôøi beân naøy, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï ñeán beân kia noùi, sai söù mang tin trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, sai söù ñeán noùi, töï mang tin trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, cuøng sai söù ñeán noùi, sai söù mang tin trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï laøm thö mang ñeán beân kia, töï mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï laøm thö mang ñeán beân kia, sai söù mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, sai söù mang thö ñeán beân kia, töï mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, sai söù mang thö ñeán beân kia, sai söù mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Baèng daáu tay, baèng ra hieäu, cuõng vôùi boán tröôøng hôïp nhö vaäy. Neáu

Tyø-kheo töï nhaän thö, mang ñeán beân kia, töï mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, mang ñeán beân kia; roài sai söù mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, sai söù mang ñeán beân kia; roài töï mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, sai söù mang thö ñeán beân kia; roài sai söù mang thö trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, töï mang daáu tay, ñeán beân kia; roài töï mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, töï mang daáu tay ñeán beân kia; roài sai söù mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa.

243. Bieân phöông ñaéc ; Caên baûn: Vöông kyø phuï . Pali: Dhaj āhanā, vôï cöôùp ñöôïc do chinh phaït.

1074 BOÄ LUAÄT 2

Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, sai söù mang daáu tay ñeán beân kia; roài töï mang daáu tay trôû laïi taû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän thö, sai söù mang daáu tay ñeán beân kia; roài sai söù mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Boán tröôøng hôïp ra hieäu cuõng nhö vaäy. Boán tröôøng hôïp nhaän lôøi cuõng nhö vaäy. Möôøi saùu tröôøng hôïp cuûa daáu tay cuõng nhö vaäy. Möôøi saùu tröôøng hôïp cuûa ra hieäu cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï mang thö ñeán beân kia, töï mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï mang thö ñeán beân kia, sai söù mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, sai söù mang thö ñeán beân kia, sai söù mang daáu tay trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï mang thö ñeán beân kia, töï mang daáu hieäu trôû laïi traû lôøi, cuõng coù boán tröôøng hôïp nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, töï mang daáu tay ñeán beân kia; roài töï mang trôû laïi traû lôøi, cuõng coù boán tröôøng hôïp nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo töï nhaän lôøi, ñeán beân kia, trôû laïi traû lôøi, Taêng-giaø-baø-thi-sa; töï nhaän lôøi, ñeán beân kia, khoâng trôû laïi traû lôøi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu cuøng noùi maø khoâng nhaän, beøn ñeán beân kia noùi, trôû laïi traû lôøi, Thaâu-lan-giaù. Neáu nhaän lôøi, khoâng ñeán beân kia noùi, khoâng trôû laïi traû lôøi, Ñoät- kieát-la. Neáu nghe noùi, khoâng ñeán beân kia noùi, khoâng trôû laïi traû lôøi, Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng nhaän lôøi, ñeán noùi, khoâng traû laïi traû lôøi, Ñoät-kieát-la. Neáu noùi ñaõ laáy ngöôøi khaùc, hoaëc noùi ñaõ ñi choã khaùc, hoaëc noùi ñaõ cheát, hoaëc noùi bò giaëc baét ñi, hoaëc noùi khoâng coù, taát caû Thaâu-lan-giaù. Neáu coù beänh huûi, beänh ung thö, beänh baïch laïi, caøn tieáu, ñieân cuoàng, beänh tró, nôi ñöôøng (ñaïi tieåu tieän) coù nhoït muû chaûy maõi, trôû laïi traû lôøi nhö vaäy, lôøi noùi naøy Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo moät laàn laøm moâi giôùi cho ngöôøi nöõ, phaïm moät Taêng- giaø-baø-thi-sa. Tuøy theo laøm mai moái nhieàu hay ít, noùi roõ raøng, moãi moãi phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; noùi khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu baèng thö, baèng daáu tay, hoaëc ra hieäu, tôùi lui noùi, Taêng-giaø- baø-thi-sa. Neáu ra hieäu maø ngöôøi kia hieåu, Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu,

Thaâu-lan-giaù. Tröø hai ñöôøng, noùi ñeán chi tieát naøo trong thaân phaàn ñeå mai moái, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñoái vôùi thieân nöõ, A-tu-la nöõ, Long nöõ, Daï-xoa nöõ, Ngaï quyû nöõ, suùc sanh caùi coù theå bieán hình, huyønh moân, hai caên, maø laøm mai moái, noùi roõ raøng, Thaâu-lan-giaù; khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Baèng thö, baèng daáu tay, baèng ra hieäu khieán cho ngöôøi kia hieåu, Thaâu-lan-giaù; khoâng hieåu, Ñoät-kieát-la. Ñoái vôùi suùc sanh khoâng theå bieán hình, laøm mai moái, Ñoät- kieát-la. Laøm mai moái nam, Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo tôùi lui laøm mai moái vôùi yù töôûng laøm mai moái, Taêng- giaø-baø-thi-sa. Laøm mai moái, nhöng nghi, Thaâu-lan-giaù. Laøm mai moái vôùi yù töôûng khoâng phaûi mai moái, Thaâu-lan-giaù. Khoâng laøm mai moái maø nghi laøm mai, Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi nöõ maø nghi, Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi ngöôøi maø töôûng nöõ loaøi phi nhaân, Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi phi nhaân, maø töôûng laø nöõ loaøi ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Nöõ loaøi phi nhaân, nghi, Thaâu-lan- giaù. Neáu Tyø-kheo mang thö cuûa ngöôøi ñi nhöng khoâng xem, Ñoät-kieát- la. Neáu vì baïch y laøm söù giaû caùc vieäc khaùc, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñaây laø caùc tröôøng hôïp phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu nam nöõ tröôùc ñaõ thoâng nhau maø sau ly bieät laøm cho hoøa hôïp laïi. Hoaëc vì cha meï beänh hoaïn, hay bò giam haõm trong nguïc, xem thö roài mang ñi. Hoaëc vì Öu-baø-taéc tín taâm tinh taán maø bò beänh, hoaëc bò giam haõm trong nguïc, xem thö roài mang ñi. Hoaëc vì Phaät, Phaùp, Taêng, thaùp, hoaëc vì Tyø-kheo beänh, xem thö roài mang ñi. Nhöõng tröôøng hôïp nhö treân khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VI. LAÄP THAÁT NHOÛ244 A. DUYEÂN KHÔÛI Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät-kyø.245 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm phoøng xaù rieâng. Caùc Tyø- kheo ngöôøi nöôùc Khoaùng daõ,246 nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø- kheo laøm phoøng xaù rieâng, hoï lieàn laøm phoøng xaù lôùn. Vì hoï laøm phoøng

244. Pali, Vin. iii. 144, kunikāsikkhapadam. 245. Taêng kyø: Phaät taïi tinh xaù Khoaùng daõ dã ; Thaäp tuïng: Phaät taïi A-la-tì quoác

246. Khoaùng daõ quoác ; Nguø phaàn 3: A-traø-beä aáp ; Thaäp tuïng 3: A-tì-la Tyø-kheo . Pali: ānavakā bhikkhū, caùc Tyø-kheo ngöôøi Ānavī, moät thò traán naèm giöõa Sāvatthī (Xaù- veä) vaø Rājagaha (Vöông-xaù).

xaù lôùn neân ñoøi hoûi nhieàu coâng söùc. Caùc Tyø-kheo aáy ñi caàu xin khaép nôi, noùi: Cho toâi coâng thôï kheùo; cung caáp cho toâi xe coä vaø ngöôøi ñaùnh xe; cung caáp cho toâi caây, goã, tre, tranh, giaây coät, v.v... Vì caùc Tyø-kheo khaát caàu quaù phieàn haø, neân caùc cö só moãi khi töø xa, thaáy Tyø-kheo ñeàu quay xe traùnh xa; hoaëc laùnh vaøo trong caùc ñöôøng heûm, hoaëc vaøo trong chôï buùa, hoaëc töï vaøo trong nhaø, hay cuùi ñaàu ñi thaúng, khoâng cho Tyø-kheo thaáy maët. Taïi sao

vaäy? Vì sôï Tyø-kheo coù söï khaát caàu ñoøi hoûi. Laïi coù moät Tyø-kheo Khoaùng daõ muoán xaây caát phoøng xaù; beøn töï mình chaët laáy caây ñeå laøm. Vò thaàn nöông ôû nôi caây ñoù coù nhieàu con chaùu, khôûi yù nghó: Con chaùu cuûa ta ñoâng, caây naøy laø nôi che chôû, nöông töïa cuûa ta, maø Tyø-kheo naøy chaët phaù. Ta phaûi ñaùnh Tyø-kheo naøy. Roài thaàn caây nghó trôû laïi: Nay ta neáu tröôùc khoâng xeùt kyõ maø ñaùnh Tyø-kheo, sôï e traùi ñaïo lyù. Ta neân ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñem vaán ñeà naøy thöa roõ vôùi Ngaøi. Neáu Ñöùc Theá Toân giaùo saéc theá naøo, ta seõ phuïng haønh theá aáy. Nghó roài, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, laïy döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân vaø ñem vaán ñeà thöa roõ Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân khen ngôïi: - Laønh thay, ngöôi ñaõ khoâng ñaùnh vò Tyø-kheo trì giôùi. Neáu ñaùnh thì maéc toäi voâ löôïng. Nay ngöôi neân ñeán doøng soâng Haèng, nôi ñoù coù moät caây ñaïi thoï teân laø Ta-la. Vò thaàn nöông ôû caây ñoù vöøa maïng chung. Ngöôi coù theå cö nguï ôû nôi ñoù. Vò thaàn kia nghe xong, ñaûnh leã döôùi chaân Ñöùc Theá Toân, nhieãu ba voøng, roài bieán maát. Khi aáy, Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp 247 töø nöôùc Ma-kieät, höôùng daãn chuùng ñaïi Tyø-kheo naêm traêm ngöôøi, cuøng ñeán nôi thaønh Khoaùng daõ, nghæ laïi moät ñeâm, saùng ngaøy ñaép y, böng baùt vaøo thaønh khaát thöïc, böôùc ñi ñoan nghieâm, maét nhìn ñöùng ñaén, cöû chæ daùng ñieäu cuøng chuùng coù khaùc. Khi aáy, trong thaønh, caùc cö só xa thaáy Tyø-kheo beøn laùnh vaøo ñöôøng heûm, hay vaøo trong chôï buùa, hoaëc töï vaøo laïi trong nhaø, hoaëc cuùi ñaàu ñi thaúng khoâng cho Tyø-kheo thaáy maët. Toân giaû Ca-dieáp thaáy söï vieäc nhö vaäy, beøn hoûi moät ngöôøi: - Caùc cö só nôi ñaây taïi sao thaáy Tyø-kheo traùnh maët, khoâng cho Tyø- kheo thaáy? Ngöôøi aáy noùi vôùi Toân giaû Ca-dieáp: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm phoøng xaù rieâng. Caùc Tyø-kheo khaát caàu phöông tieän nhieàu neân gaây phieàn haø. Do vaäy, moïi ngöôøi ñeàu traùnh maët.

247. Taêng kyø, nt: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1077

Toân giaû Ca-dieáp nghe nhö vaäy roài buøi nguøi khoâng vui. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân töø thaønh La-duyeät daãn moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò Tyø-kheo ñeán nôi thaønh Khoaùng daõ. Ñeán nôi, quyù vò ñeàu traûi toaø an toaï. Toân giaû Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Theá Toân, laïy döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, baøy troáng vai höõu, chaáp tay, quyø goái baïch Phaät: - Vöøa vaøo thaønh khaát thöïc, con thaáy caùc cö só, töø xa troâng thaáy caùc Tyø-kheo, hoï ñeàu traùnh maët... (noùi ñaày ñuû nhö treân). Toân giaû thöa xong, laïy döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng, roài ra khoûi thaønh Khoaùng daõ. Taïi sao vaäy? Vì sôï caùc Tyø-kheo nôi thaønh khoaùng daõ sanh taâm thuø haän. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, baûo: - Ta nhôù ngaøy tröôùc, trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät-kyø naøy, coù moät vò thaàn ñeán nôi ta, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, thöa vôùi ta: “Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo nôi khoaùng daõ laøm phoøng xaù rieâng. Caùc ngöôi khaát caàu nhieàu... (noùi ñaày ñuû nhö tröôùc).” Nay ta hoûi: Coù thaät caùc ngöôøi laøm phoøng xaù rieâng, khaát

caàu nhieàu nhö vaäy chaêng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Söï thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Taïi sao caùc ngöôi laáy côù ta cho pheùp laøm phoøng xaù rieâng maø laïi laøm phoøng xaù lôùn, ñeå roài ñoøi hoûi nhieàu söï khaát caàu phi phaùp ñoái vôùi vaät khoù kieám? Ñöùc Theá Toân quôû traùch caùc Tyø-kheo kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Xöa kia beân doøng soâng Haèng naày coù moät Phaïm chí beän toùc,248 thöôøng ôû beân doøng soâng, nhan saéc tieàu tuïy, hình theå gaày coøm. Baáy giôø ta ñeán ñoù, chaøo hoûi xong, hoûi: “Taïi sao hình theå cuûa oâng gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy nhö theá?” Ngöôøi kia traû lôøi Ta: “Trong nöôùc soâng naøy coù moät Long vöông teân laø Ma-ni-kieàn-ñaïi.249 Moãi laàn ra khoûi cung, noù ñeán choã toâi. Thaân noù quaán quanh mình toâi. Ñaàu noù che treân toâi. Khi aáy, toâi nghó: Taùnh cuûa loaøi roàng raát baïo, sôï noù haïi maïng toâi. Vì söï lo sôï naøy maø thaân theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy theá naày.” - Khi aáy Ta hoûi vò Phaïm chí kia: “Ngöôi coù muoán khieán con roàng ñoù thöôøng ôû trong nöôùc, khoâng ñeán choã ngöôøi hay khoâng?” - Phaïm chí kia noùi: “Thaät söï toâi muoán con roàng ñoù ñöøng ñeán choã

248. Ñeå baûn: Laõi keá Ø; Toáng-Nguyeân-Minh: Loa keá . Pali: Dve bh ātaro isayo, hai anh em Tieân nhaân. 249. Ma-ni-kieàn-ñaïi . Pali: Ma nkattho nāgarājā, Long vöông Manikamha.

toâi.” - Ta lieàn hoûi Phaïm chí: “Con roàng kia coù chuoãi anh laïc250 hay khoâng?” - Phaïm chí ñaùp: “Döôùi coå noù coù chuoãi ngoïc chaâu anh laïc raát toát.” - Ñöùc Phaät noùi vôùi Phaïm chí: “Neáu con roàng kia, khi ra khoûi nöôùc, ñeán choã ngöôi, ngöôi neân ñöùng daäy tieáp ñoùn vaø noùi: Long vöông, haõy chôø! Haõy mang chuoãi anh laïc döôùi coå cho toâi. Noùi xong roài thì ñoïc keä: Nay ta caàn chuoãi ngoïc Anh laïc döôùi coå ngöôi Haõy toû loøng tin öa Cho ta vieân ngoïc ñoù.” - Phaïm chí ghi nhôù lôøi cuûa Ta. Sau ñoù, khi Long vöông töø trong nöôùc ra, ñeán choã Phaïm chí. Töø xa, Phaïm chí troâng thaáy, lieàn ñöùng daäy nghinh ñoùn vaø noùi: “Haõy chôø chuùt, naày Long vöông! Xin vui loøng ñöa cho toâi chuoãi ngoïc döôùi coå.” - Phaïm chí noùi xong thuyeát keä: Nay ta caàn chuoãi ngoïc Anh laïc döôùi coå ngöôi Haõy toû loøng tin öa Cho ta vieân ngoïc ñoù. - Long vöông beøn traû lôøi Phaïm chí baèng baøi keä: Cuûa baùu toâi coù ñöôïc Do töø vieân ngoïc naøy OÂng laïi muoán caàu xin Thoâi khoâng gaëp nhau nöõa. Ñoan chaùnh, ñeïp, tinh saïch Xin ngoïc khieán toâi sôï Thoâi khoâng gaëp nhau nöõa Cho oâng ngoïc laøm gì? - Long vöông töùc thôøi trôû laïi cung, khoâng xuaát hieän ñeán nöõa. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn noùi keä: Xin nhieàu ngöôøi khoâng öa Xin quaù thaønh thuø gheùt Phaïm chí xin ngoïc roàng Roàng khoâng trôû laïi nöõa! - Tyø-kheo, caùc ngöôi neân bieát, cho ñeán suùc sanh coøn khoâng öa ngöôøi xin, huoáng laø ñoái vôùi loaøi ngöôøi, xin nhieàu khoâng nhaøm chaùn maø

250. Anh laïc ù; Nguõ phaàn 2, haït ngoïc ma-ni . Pali: Ng nc mani.

khoâng laøm cho chaùn gheùt? Tyø-kheo Khoaùng daõ laø ngöôøi ngu si, rieâng laøm phoøng xaù lôùn, coù quaù nhieàu yeâu saùch... (noùi ñaày ñuû nhö tröôùc). Ñöùc Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: - Xöa kia, moät thuôû noï, ta ôû nôi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, trong röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, coù moät Tyø-kheo251 ñeán choã ta, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ta hoûi thaêm uyû laïo raèng, "Caùc ngöôøi soáng coù ñöôïc an oån khoâng? Khoâng khoå vì söï khaát thöïc chaêng?" - Tyø-kheo aáy traû lôøi: "Chuùng con soáng ñöôïc an oån, khoâng phaûi gaëp söï khoù khaên vì khaát thöïc. Nhöng con ôû trong röøng, coù moät ñieàu lo ngaïi chính laø, vaøo nöûa ñeâm boïn chim keâu la bi thaûm, laøm roái loaïn ñònh taâm cuûa con. Con khoán ñoán vì vieäc naøy." - Ñöùc Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: "Caùc oâng coù muoán baày chim naøy khoâng ñeán nôi röøng naày nghæ ñeâm nöõa hay khoâng?" - Tyø-kheo thöa vôùi Ñöùc Phaät: "Thaät söï chuùng con khoâng muoán baày chim aáy trôû laïi nghæ ñeâm nôi röøng naày nöõa." - Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Caùc oâng rình, khi naøo baày chim trôû laïi nghæ ñeâm, noùi vôùi chuùng noù raèng, Cho ta xin hai caùi caùnh, ta coù vieäc caàn duøng noù." - Luùc aáy,252 caùc Tyø-kheo kia sau khi ghi nhôù lôøi daïy cuûa Ta, beøn rình khi baày chim kia trôû laïi nghæ ñeâm nôi röøng; vaøo luùc nöûa ñeâm, ñeán choã baày chim kia, noùi, "Nay ta caàn duøng hai caùi caùnh cuûa ngöôi, ngöôi ñem cho ta ñi!" - Khi aáy, baày chim, nghó thaàm, "Tyø-kheo naøy xin ta nhö vaäy." Nghó xong, lieàn bay ra khoûi röøng, töø ñoù khoâng trôû laïi nöõa. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng neân bieát, cho ñeán loaøi caàm thuù coøn khoâng thích bò ngöôøi xin, huoáng laø ñoái vôùi ngöôøi caàu xin ñoøi hoûi nhieàu, maø khoâng sinh chaùn gheùt sao? - Tyø-kheo Khoaùng daõ laø ngöôøi ngu si, laøm phoøng xaù lôùn rieâng, coù qua nhieàu yeâu saùch... (noùi ñaày ñuû nhö tröôùc). Roài Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Xöa kia coù con trai nhaø toäc taùnh, teân laø Laïi-tra-baø-la,253 xuaát gia haønh ñaïo cho ñeán ñoái vôùi nhaø cuûa cha meï maø cuõng hoaøn toaøn khoâng ñeán xin. Khi aáy, oâng cha noùi vôùi Laïi-tra-baø-la:

251. Taêng kyø 6: Tyø-kheo teân Baït-cöø . 252. Ñeå baûn in thöøa maáy chöõ: Tyø-kheo baùo ngoân Â. 253. Laïi-tra-baø-la , töùc Laïi-tra-hoaø-la trong Trung A-haøm 31, con nhaø phuù hoä ôû Xaù-veä, ñieån hình cho tín taâm baát ñoäng cuûa thanh nieân con nhaø giaøu coù, quyeát taâm xuaát gia (T1, tr.623a). Cf. Pali, Ratthapāla-sutta, M.ii.54ff.

- Con bieát chaêng, ta töï nghieäm xeùt, ít coù ngöôøi khoâng ñeán nhaø cha xin. Con laø con cuûa cha, taïi sao khoâng ñeán nhaø cha ñeå xin? - Khi aáy, Laïi-tra-baø-la noùi keä cho cha nghe: Caàu nhieàu, ngöôøi khoâng öa. Caàu khoâng ñöôïc, sinh oaùn. Cho neân con khoâng xin, Sôï sanh theâm bôùt vaäy. - Tyø-kheo neân bieát, Laïi-tra-baø-la, ñoái vôùi nhaø cuûa cha mình coøn khoâng ñeán xin, huoáng laø caùc Tyø-kheo, ñoái vôùi nhaø cö só, laïi ñeán khaát caàu ñoøi hoûi nhieàu, khieán cho hoï khoâng öa. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo khaát caàu phi thôøi, khaát caàu khoâng bieát chaùn, khaát caàu baát chaùnh. Ñöùc Theá Toân

duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi söï khaát caàu ñuùng thôøi, khaát caàu moät caùch vöøa phaûi, khaát caàu chaân chaùnh; roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Khoaùng daõ laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naày ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo keát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, töï khaát caàu ñeå caát thaát, khoâng coù thí chuû, töï laøm cho mình, caàn phaûi laøm ñuùng löôïng. Trong ñaây ñuùng löôïng laø daøi möôøi hai gang tay Phaät, beân trong roäng baûy gang tay phaät. Phaûi môøi caùc Tyø- kheo ñeán chæ ñònh nôi choán. Caùc Tyø-kheo aáy caàn chæ ñònh nôi choán, laø nôi khoâng coù nguy hieåm, nôi khoâng bò bít loái. Neáu Tyø-kheo, nôi coù nguy hieåm, nôi bò bít loái, töï khaát caàu ñeå caát thaát, khoâng coù thí chuû, töï laøm cho mình, khoâng môøi caùc Tyø-kheo ñeán ñeå chæ ñònh nôi choán, hoaëc laøm quaù löôïng ñònh, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Töï khaát caàu: Vò kia khaát caàu yeâu saùch choã naøy choã kia. Thaát:254 Töùc laø phoøng. Khoâng coù chuû:255 Khoâng coù moät ngöôøi, hai ngöôøi, hay nhieàu ngöôøi ñöùng ra caát. Töï laøm cho mình:256 Töï mình tìm caàu, töï mình laøm laáy. 254. Nguyeân Haùn: oác Ù, nhaø. Nguõ phaàn2 (T22, tr.14a20): Phoøng , maø beân trong coù theå ñi, ñöùng, naèm, ngoài. Thaäp tuïng: Xaù, ù, nhaø aám, nhaø maùt, ñieän ñöôøng, laàu gaùc, v.v... Pali (Vin. iii. 149): Kuni, tuùp leàu, hay choøi tranh. 255. Nguõ phaàn 2: Khoâng coù chuû, nghóa laø khoâng coù ñaøn-vieät (thí chuû). 256. Töï vò kyõ . Nguõ phaàn 2: Vò thaân , laøm cho mình, khoâng phaûi cho ngöôøi khaùc, hay

Ñuùng löôïng: Daøi möôøi hai gang tay Phaät, beân trong roäng baûy gang tay Phaät.257 Choã nguy hieåm:258 Laø choã coù hoå lang, sö töû, caùc thuù döõ, cho ñeán loaøi kieán. Neáu Tyø-kheo khoâng bò caùc loaøi truøng kieán hay caùc loaøi thuù gaây naõo haïi, thì neân doïn khu ñaát cho baèng phaúng; hoaëc coù goác caây, ñaù, gai goác, thì haõy sai ngöôøi ñaøo boû. Hoaëc coù hang, haàm, möông, raõnh, ao, ngoøi, thì haõy cho ngöôøi laáp ñi. Hoaëc sôï nöôùc ngaäp, haõy laøm ñeâ ñeå chaén. Hoaëc choã ñaát coù ngöôøi noùi laø cuûa hoï, thì neân cuøng xöû ñoaùn, chôù ñeå ngöôøi khaùc tranh caõi. Ñoù goïi laø choã nguy hieåm. Choã bò bít loái:259 Nghóa laø nôi khoâng ñuû cho chieác xe chôû coû260 quay ñaàu ñeå tôùi lui, nhö vaäy goïi laø choã bò bít loái. Tyø-kheo naøy xem coi, nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái roài, ñeán trong Taêng côûi boû giaøy deùp, troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay taùc baïch:261 Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., töï khaát caàu ñeå caát thaát, khoâng coù thí chuû, töï laøm cho mình. Nay toâi ñeán trong Taêng caàu xin bieát cho ñoù laø choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Baïch nhö vaäy ba laàn. Baáy giôø, chuùng Taêng neân quan saùt Tyø-kheo naày coù theå tin caäy ñöôïc khoâng? Neáu coù theå tin caäy thì neân cho pheùp caát. Neáu khoâng theå tin caäy thì taát caû chuùng taêng neân ñeán nôi ñoù ñeå xem xeùt. Neáu chuùng Taêng khoâng theå ñi thì neân sai vò Taêng naøo262 coù theå tin caäy ñeán ñoù ñeå quan saùt. Neáu nôi ñoù coù nguy hieåm, bò bít loái thì khoâng neân cho. Neáu khoâng coù laøm cho Taêng. 257. Taêng kyø 6 (T22n1425,

tr.277c25): Tröôøng (daøi), töùc chieàu doïc; quaûng (roäng), töùc chieàu ngang. Tu-giaø-ñaø chích thuû , gang tay Phaät (Thieän Theä), baèng 2 thöôùc 4 taác. Caên baûn: Gang tay Phaät gaáp ba ngöôøi thöôøng. 12 gang tay ngöôøi thöôøng coù 18 khuyûu. Pali: Vi- datthati = Skt. vitasti = 12 loùng tay, khoaûng 9 inch. 258. Naïn xöù ; Nguõ phaàn: Choã ngaõ tö ñöôøng nhieàu ngöôøi tuï taäp; choã daâm nöõ, chôï buùa... Pali: Sārambha, choã coù nguy hieåm. 259. Phöông xöù ; Thaäp tuïng 3 (T23n1435, tr.20c18): Ñaát chung quanh tuùp leàu aáy trong phaïm vi moät taàm maø laø ñaát coù thaùp, ñaát cuûa quan, cuûa cö syõ, ngoaïi ñaïo, truù xöù ni; coù ñaù lôùn, soâng suoái, haàm hoá v.v... goïi laø phöông xöù. Taêng kyø 6 (T22, tr.278b9): Phi phöông xöù, thaát coù beân phía, moãi beân ñuû choã cho caùi thang 12 naác maø khoaûng caùch giöõa 2 naác laø 1 khuyûu. Nguõ phaàn 2 (T22, tr.14a29): Höõu haønh xöù , choã coù loái ñi. Caên baûn12: Höõu tranh caïnh , ñaát coù tranh chaáp, gaàn ñoù coù quan sôû, coù nhaø tröôûng giaû, nhaø ngoaïi ñaïo, chuøa ni... Pali: aparikkammana, choã khoâng coù loái ñi. 260. Thaûo xa ; Pali: yuttena sakanena, xe taûi coù boø keùo. 261. Taêng kyø 2: Tröôùc laøm caàu thænh yeát-ma, töùc ñeà nghò Taêng hoïp ñeå giaûi quyeát ñeà nghò cuûa Tyø-kheo höõu söï. Sau ñoù môùi xin khaát caàu yeát-ma, neâu ñeà nghò Taêng giaùm saùt vieäc caát thaát hôïp phaùp. 262. Taêng kyø 2: yeát-ma Taêng sai, cöû Tyø-kheo ñaïi dieän, toái ña 3 ngöôøi. Töù phaàn vaø Nguõ phaàn, khoâng coù vaên yeát-ma Taêng sai.

nguy hieåm maø bò bít loái thì cuõng khoâng neân cho. Nôi coù nguy hieåm maø khoâng bò bít loái cuõng khoâng cho. Choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái môùi cho. Nôi choán ñaõ oån ñònh nhö vaäy roài, trong chuùng sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma. Vò aáy coù theå laø thöôïng toïa, thöù toïa, hoaëc tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät, neân taùc baïch: Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., töï khaát caàu ñeå caát thaát, töï caát khoâng coù thí chuû. Nay ñeán tröôùc chuùng Taêng xin chæ ñònh nôi choán laø nôi khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, chæ ñònh nôi choán khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., töï khaát caàu ñeå caát thaát, töï caát cho mình, khoâng coù thí chuû. Nay, Tyø-kheo naøy ñeán tröôùc Taêng xin chæ ñònh nôi choán263 laø nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Nay, Taêng chæ ñònh nôi choán cho Tyø-kheo teân laø..., nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng nay chæ ñònh nôi choán cho Tyø-kheo teân laø..., nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái, thì im laëng. Ai khoâng chaáp nhaän, xin noùi. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán cho Tyø-kheo teân laø..., nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái, vì im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. D. PHAÏM TÖÔÙNG Vò Tyø-kheo caát phoøng neân bieát, töø khi khôûi coâng ñaët ñaù, ñaép ñaát, hay vaét buøn, cho ñeán khi treùt buøn sau cuøng, hoaøn thaønh toaøn boä, maø khoâng ñöôïc Taêng chæ ñònh nôi choán, laøm quaù löôïng, nôi nguy hieåm, bò bít loái: Phaïm hai Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, caát quaù löôïng, nôi coù nguy

hieåm, nhöng khoâng bò bít loái: Hai Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, caát quaù löôïng, tuy nôi khoâng nguy hieåm, nhöng bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, tuy khoâng caát quaù löôïng, nhöng caát nôi nguy hieåm, bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, khoâng caát quaù löôïng, nôi nguy hieåm, khoâng bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, khoâng caát quaù löôïng, nôi khoâng nguy hieåm nhöng bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät- kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, nhöng caát quaù löôïng, nôi coù nguy hieåm, bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la.

263. Haùn: Döõ xöû phaân ; Pali: Ku nivatthudesana, chæ ñònh choã coù theå caát thaát.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1083

Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, nhöng caát quaù löôïng, tuy caát nôi coù nguy hieåm nhöng khoâng bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät- kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, nhöng caát quaù löôïng; nôi khoâng nguy hieåm, nhöng bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, khoâng caát quaù löôïng, nôi coù nguy hieåm nhöng khoâng bò bít loái: Moät Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, khoâng caát quaù löôïng, nôi khoâng nguy hieåm, nhöng bò bít loái: Moät Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, nhöng caát quaù löôïng, nôi khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái: Moät Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Taêng Tyø-kheo khoâng chæ ñònh nôi choán, caát quaù löôïng, nôi coù nguy hieåm, bò bít loái, töï caát thaát, hoaøn thaønh, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la; caát maø khoâng thaønh, phaïm hai Thaâu-lan-giaù, hai Ñoät- kieát-la. Neáu sai baûo ngöôøi khaùc caát, thaønh thì phaïm hai Taêng-giaø-baø-thi- sa, hai Ñoät-kieát-la;264 khoâng thaønh thì phaïm hai Thaâu-lan-giaù, hai Ñoät- kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc caát thaát, maø thaønh thì phaïm hai Thaâu-lan-giaù, hai Ñoät-kieát-la; khoâng thaønh, phaïm boán Ñoät-kieát-la. Neáu khi caát thaát maø duøng daây ño ñaát ñuùng löôïng, nhöng ngöôøi caát quaù löôïng, thì ngöôøi caát phaïm. Neáu Tyø-kheo sai ngöôøi ñaët daây möïc ñeå caát, ngöôøi nhaän lôøi sai baûo noùi: Caát nhö phaùp, maø caát quaù löôïng thì ngöôøi nhaän lôøi aáy phaïm. Neáu ngöôøi aáy laïi sai baûo ngöôøi khaùc coi theo daây möïc vaø ñöôïc laøm nhö phaùp, khoâng baùo trôû laïi maø caát thì phaïm. Neáu sai ngöôøi ñaët daây möïc maø caát töùc laø caát nhö phaùp; ngöôøi daïy khoâng hoûi coù neân nhö phaùp caát khoâng? Ngöôøi daïy phaïm. Neáu Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, coù yù töôûng khoâng chæ ñònh nôi choán, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, nghi, Thaâu-lan-giaù. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, coù yù töôûng Taêng chæ ñònh nôi choán, Thaâu-lan-giaù. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, coù yù töôûng Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, Thaâu-lan-giaù. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, coù nghi, Thaâu-lan-giaù. Caát quaù löôïng cuõng nhö vaäy. Neáu

coù nguy hieåm, töôûng coù nguy hieåm, Ñoät-kieát-la. Coù nguy hieåm, nghi, Ñoät-kieát-la. Coù nguy hieåm, töôûng khoâng nguy hieåm, Ñoät- kieát-la. Khoâng nguy hieåm, töôûng coù nguy hieåm, Ñoät-kieát-la. Khoâng nguy hieåm, nghi, Ñoät-kieát-la. Nôi bò bít loái cuõng nhö vaäy.

264. Pali, Vin.iii.153: Tyø-kheo sai baûo ngöôøi caát thaát, choã khoâng ñöôïc Taêng chæ ñònh, choã coù nguy hieåm, khoâng coù loái ñi, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la.

Tyø-kheo-ni, Thaâu-lan-giaù. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni thì Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Caát ñuùng löôïng, caát giaûm löôïng, Taêng chæ ñònh nôi choán, nôi khoâng nguy hieåm, nôi khoâng bò bít loái, ño nhö phaùp. Hoaëc vì Taêng maø caát, vì Phaät maø caát, caát laøm giaûng ñöôøng, am baèng coû, am baèng laù, hoaëc caát thaát nhoû ñuû ôû dung thaân, hoaëc caát cho nhieàu ngöôøi ôû, ñoù goïi laø khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VII. CAÁT CHUØA LÔÙN265 A. DUYEÂN KHÔÛI Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Cöø-sö-la,266 taïi nöôùc Caâu- thieåm-di.267 Khi aáy, vua Öu-ñieàn268 noùi cuøng Toân giaû Xieån-ñaø,269 laø baïn tri thöùc thaân höõu: - Toâi muoán laøm cho ngaøi moät caùi nhaø. Ngaøi muoán caùi nhaø ñoù ñeïp nhö theá naøo cuõng ñöôïc. Ñòa ñieåm naøo toát coù theå xaây caát phoøng xaù, cuõng tuøy yù ngaøi choïn. Toân giaû traû lôøi: - Toát ñeïp thay! Baáy giôø, gaàn thaønh Caâu-thieåm-di coù caây thaàn laø Ni-caâu-luaät.270 Nhieàu ngöôøi qua laïi, cuõng nhö voi ngöïa xe coä thöôøng nghæ maùt döôùi goác caây ñoù. Toân giaû Xieån-ñaø ñeán chaët caây kia ñeå caát nhaø lôùn. Caùc cö só thaáy vaäy, ñeàu cheâ traùch: Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, ñoaïn maïng chuùng sanh. Beân ngoaøi töï xöng raèng ta bieát Chaùnh phaùp. Nhö vaäy laøm gì coù Chaùnh phaùp. Caây ñaïi thoï toát ñeïp nhö vaäy, nhieàu ngöôøi tôùi lui, voi, ngöïa, xe coä thöôøng nghæ maùt döôùi goác caây ñoù, maø laïi ñeán chaët ñeå laøm nhaø lôùn. Luùc aáy, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Xieån-ñaø: Caây ñaïi thoï toát nhö vaäy, nhieàu ngöôøi tôùi lui, voi ngöïa xe coä thöôøng ñeán nghæ maùt döôùi goác caây, sao laïi ñeán chaët ñeå laøm nhaø lôùn?

265. Caên baûn 12 (T23n1442, tr.689a24): Taïo ñaïi töï . Taêng kyø: Ñaïi phoøng xaù . Pali, Vin. iii. 155: Vihārakāra, laøm tinh xaù. 266. Cuø-sö-la . Pali: Ghosit ārāma. 267. Caâu-thieåm-di ; Nguõ phaàn3: Caâu-xaù-di . Caên baûn 12: Kieàu-thieåm-tì
268. Öu-ñieàn . Taêng kyø 6: Coù thí chuû teân A-baït-tra ¸. Pali khoâng ñeà caäp teân vua. Theo caùc taøi lieäu Pali, thôøi Phaät, vua nöôùc Kosambī laø Parantapa; ngöôøi keá vò laø Udena. 269. Xieån-ñaø Ù. Thaäp tuïng: Xieån-na . Pali: Channa. 270. Ni-caâu-luaät thaàn thoï . Pali: Cetiya-rukkham, caây coù mieáu thaàn.

Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày trình leân Ñöùc Phaät, moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá yù hoûi Xieån-ñaø: - Coù thaät ngöôi ñaõ laøm söï vieäc nhö vaäy chaêng? Xieån-ñaø thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï vieäc ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, muoán caát chuøa lôùn, coù thí chuû laøm cho mình, caàn phaûi môøi caùc Tyø-kheo khaùc ñeán chæ ñònh nôi choán. Caùc Tyø-kheo aáy caàn chæ ñònh nôi choán, laø nôi khoâng coù nguy hieåm, nôi khoâng bò bít loái. Neáu Tyø-kheo, nôi coù nguy hieåm, nôi bò bít loái, caát chuøa lôùn, coù thí chuû laøm cho mình, khoâng môøi caùc Tyø-kheo ñeán ñeå chæ ñònh nôi choán, Taêng-giaø- baø-thi-sa. C. THÍCH TÖØ Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Lôùn: Duøng nhieàu tieàn cuûa vaø vaät lieäu.271 Coù chuû: Hoaëc moät, hai hoaëc soá ñoâng ngöôøi. Laøm cho mình: Vì thaân mình maø laøm. Choã nguy hieåm: Laø choã coù hoå lang, sö töû, caùc thuù döõ, cho ñeán loaøi kieán. Neáu Tyø-kheo khoâng bò caùc loaøi truøng kieán hay caùc loaøi thuù gaây naõo haïi, thì neân doïn khu ñaát cho baúng phaúng; hoaëc coù goác caây, ñaù, gai goác, thì haõy sai ngöôøi ñaøo boû. Hoaëc coù hang, haàm, möông, raõnh, ao, ngoøi, thì haõy cho ngöôøi laáp ñi. Hoaëc sôï nöôùc ngaäp, haõy laøm ñeâ ñeå chaén. Hoaëc choã ñaát coù ngöôøi noùi laø cuûa hoï, thì neân cuøng xöû ñoaùn, chôù ñeå

271. Pali, Vin. iii. 156: Mahallako nāma vihāro sassāmiko vuccati, tinh xaù coù thí chuû laøm cho ñöôïc xem laø lôùn.

ngöôøi khaùc tranh caõi. Ñoù goïi laø choã khoâng bò nguy hieåm. Choã bò bít loái: Nghóa laø nôi khoâng ñuû cho chieác xe chôû coû272 quay ñaàu ñeå tôùi lui, nhö vaäy goïi laø choã bò bít loái. Tyø-kheo naøy xem coi, nôi khoâng coù nguy hieåm, khoâng bò bít loái roài, ñeán trong Taêng côûi boû giaøy deùp, troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay taùc baïch: Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., muoán caát chuøa lôùn, coù thí chuû laøm cho mình, nay ñeán tröôùc Taêng, xin chæ ñònh cho choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Baáy giôø, chuùng taêng neân quan saùt Tyø-kheo naày coù theå tin caäy ñöôïc khoâng? Coù trí tueä khoâng? Neáu coù theå tin caäy, coù trí tueä, thì neân taùc yeát-ma cho pheùp caát. Neáu khoâng theå tin caäy, khoâng coù trí tueä, thì neân cöû moät soá Tyø-kheo, hoaëc sai Tyø-kheo coù trí tueä, ñaùng tin caäy, ñeán nôi ñoù ñeå xem xeùt. Neáu nôi ñoù coù nguy hieåm, bò bít loái thì khoâng neân cho. Neáu khoâng coù nguy hieåm maø bò bít loái thì cuõng khoâng

neân cho. Nôi coù nguy hieåm maø khoâng bò bít loái cuõng khoâng cho. Choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái môùi cho. Nôi choán ñaõ oån ñònh nhö vaäy roài, trong chuùng sai moät ngöôøi coù khaû naêng nhö ñaõ noùi taùc yeát-ma. Neân taùc baïch: Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., muoán caát chuøa lôùn, coù thí chuû laøm cho mình, nay ñeán tröôùc Taêng xin chæ ñònh nôi khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän chæ ñònh cho Tyø-kheo teân laø..., choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Ñaây laø lôøi taùc baïch: Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., muoán caát chuøa lôùn, coù thí chuû laøm cho mình, nay ñeán Taêng xin chæ ñònh choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø..., yeát-ma chæ ñònh choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái. Chö ñaïi ñöùc naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø..., yeát-ma chæ ñònh choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái thì im laëng; ai khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ thuaän cho Tyø-kheo teân laø..., yeát-ma chæ ñònh choã khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái roài, neân im laëng. Vieäc aáy ghi nhaän nhö vaäy. D. PHAÏM TÖÔÙNG Vò Tyø-kheo caát phoøng neân bieát, töø khi khôûi coâng ñaët ñaù, ñaép ñaát, hay vaét buøn, cho ñeán khi treùt buøn sau cuøng, hoaøn thaønh toaøn boä, maø khoâng ñöôïc Taêng chæ ñònh nôi choán, nôi nguy hieåm, bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la.

272. Thaûo xa ; Pali: yuttena sakanena, xe taûi coù boø keùo.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1087

Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, choã coù nguy hieåm nhöng khoâng bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ nôi choán maø caát nôi khoâng nguy hieåm nhöng bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, moät Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán maø caát nôi coù nguy hieåm, bò bít loái, phaïm hai Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán maø caát nôi coù nguy hieåm, nhöng khoâng bò bít loái, phaïm moät Ñoät-kieát-la. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, maø caát nôi khoâng nguy hieåm nhöng bò bít loái, phaïm moät Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, nhöng caát nôi khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo, Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, nôi coù nguy hieåm, bò bít loái, caát phoøng lôùn, coù thí chuû caát cho mình, caát xong, phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la; caát khoâng thaønh, phaïm moät Thaâu- lan-giaù, hai Ñoät-kieát-la. Neáu sai baûo ngöôøi caát thì phaïm moät Taêng-giaø- baø-thi-sa, hai Ñoät-kieát-la; khoâng thaønh phaïm moät Thaâu-lan-giaù, hai Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi khaùc khôûi coâng xaây caát nhaø maø hoaøn thaønh thì phaïm moät Thaâu-lan-giaù, hai Ñoät-kieát-la; caát maø khoâng thaønh phaïm ba Ñoät-kieát-la. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, coù yù töôûng khoâng chæ ñònh nôi choán, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, sanh nghi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Taêng khoâng chæ ñònh nôi choán, coù yù töôûng laø chæ ñònh nôi choán, phaïm Thaâu-lan-giaù. Taêng ñaõ chæ ñònh nôi choán, töôûng khoâng chæ ñònh nôi choán, phaïm Thaâu-lan-giaù. Taêng ñaõ chæ

ñònh nôi choán, sanh nghi, phaïm Thaâu-lan- giaù. Coù nguy hieåm, töôûng coù nguy hieåm; bò bít loái, töôûng coù bò bít loái, ñeàu cuõng duøng naêm caâu nhö vaäy. Tyø-kheo-ni, Thaâu-lan-giaù. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Taêng chæ ñònh nôi choán, caát nôi khoâng nguy hieåm, khoâng bò bít loái, vì Taêng, vì Phaät ñoà, giaûng ñöôøng, am baèng tranh, am baèng laù, caùi thaát nhoû ñuû dung thaân, vì nhieàu ngöôøi xaây caát thaát thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VIII. VOÂ CAÊN BAÙNG A. DUYEÂN KHÔÛI

1088 BOÄ LUAÄT 2

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät- kyø. Baáy giôø, coù Toân giaû Ñaïp-baø-ma-la Töû273 ñaéc A-la-haùn, ñang thieàn toïa tö duy taïi choã thanh vaéng, taâm töï nghó: Thaân naøy khoâng beàn chaéc. Nay ta neân duøng phöông tieän naøo ñeå tìm caàu söï beàn chaéc? Toân giaû laïi nghó: Nay ta neân taän löïc cuùng döôøng baèng caùch phaân phoái ngoïa cuï trong Taêng vaø theo thöù lôùp môøi Taêng ñi phoù trai chaêng? Khi aáy, vaøo buoåi xeá chieàu, Ñaïp-baø-ma-la Töû rôøi khoûi choã thieàn tònh, söûa laïi y phuïc, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Vöøa roài, khi ñang thieàn toïa tö duy taïi choã thanh vaéng, con töï nghó: “Thaân naøy khoâng beàn chaéc. Nay ta neân duøng phöông tieän naøo ñeå tìm caàu söï beàn chaéc? Ta coù neân taän löïc cuùng döôøng baèng caùch phaân phoái ngoïa cuï trong Taêng vaø theo thöù lôùp môøi Taêng ñi phoù trai chaêng?” Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neân sai Ñaïp-baø-ma-la Töû laøm ngöôøi phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng, vaø theo thöù töï môøi Taêng ñi thoï thöïc. Baïch nhò yeát-ma, trong chuùng neân sai ngöôøi coù khaû naêng nhö ñaõ noùi, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Ñaïp-baø-ma-la Töû phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng, vaø theo thöù töï môøi Taêng ñi phoù trai. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe, nay Taêng sai Ñaïp-baø-ma-la Töû phaân phoái ngoaï cuï cho Taêng, vaø theo thöù töï môøi Taêng ñi thoï thöïc. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Ñaïp-baø-ma-la Töû phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng, vaø theo thöù töï môøi Taêng ñi phoù trai, thì im laëng; ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Ñaïp-baø-ma-la Töû phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng, vaø theo thöù töï môøi Taêng ñi phoù trai roài, neân im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Luùc aáy, Ñaïp-baø-ma-la Töû lieàn vì Taêng phaân phoái ngoïa cuï. Nhöõng vò cuøng yù höôùng thì thaønh coäng ñoàng:274 A-luyeän-nhaõ coäng ñoàng vôùi A- luyeän-nhaõ, khaát thöïc275 coäng ñoàng vôùi khaát thöïc, naïp y coäng ñoàng vôùi

273. Ñaïp-baø-ma-la Töû Ù; Nguõ phaàn 3, Ñaø-baø Löïc Syõ Töû ; Taêng-kyø, Ñaø- phieâu Ma-la Töû Ù; Thaäp tuïng 4, Ñaø-phieâu Löïc Syõ Töû Ù; Caên baûn 13, Thaät Löïc Töû . Pali: Dabba Mallaputta. 274. Ñoàng yù (Tyø-kheo) . Pali (Vin. iii. 159): Sabh āgānān bhikkhūnam, nhöõng Tyø-kheo chung trong moät nhoùm. 275.

Tyø-kheo chæ haønh khaát thöïc, khoâng nhaän thí chuû môøi: Moät haïnh ñaàu ñaø.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1089

naïp y,276 khoâng laøm phaùp dö thöïc coäng ñoàng vôùi khoâng laøm phaùp dö thöïc,277 nhaát toïa thöïc coäng ñoàng vôùi nhaát toïa thöïc, aên moät vaét coäng ñoàng vôùi aên moät vaét, ngoài nôi goø maû coäng ñoàng vôùi ngoài nôi goø maû, ngoài nôi choã troáng coäng ñoàng vôùi ngoài nôi choã troáng, ngoài döôùi boùng caây coäng ñoàng vôùi ngoài döôùi boùng caây, thöôøng ngoài coäng ñoàng vôùi thöôøng ngoài, tuøy toïa coäng ñoàng vôùi tuøy toïa, ba y coäng ñoàng vôùi ba y, boái-naëc278 coäng ñoàng vôùi boái-naëc, ña vaên coäng ñoàng vôùi ña vaên, phaùp sö coäng ñoàng vôùi phaùp sö, trì luaät coäng ñoàng vôùi trì luaät, toïa thieàn coäng ñoàng vôùi toïa thieàn. Baáy giôø, nôi La-duyeät-kyø coù Tyø-kheo khaùch ñeán, Ñaïp-baø-ma-la Töû lieàn theo thöù töï thích hôïp phaân phoái ngoïa cuï. Khi aáy coù moät tröôûng laõo Tyø-kheo, xaåm chieàu, leân nuùi Kyø-xaø-quaät. Toân giaû Ñaïp-baø-ma-la Töû töø nôi tay phaùt ra aùnh saùng ñeå phaân phoái ngoïa cuï. Toân giaû noùi: - Ñaây laø phoøng. Ñaây laø giöôøng daây. Ñaây laø giöôøng caây. Ñaây laø neäm lôùn, neäm nhoû. Ñaây laø goái naèm. Ñaây laø ñoà traûi ñaát. Ñaây laø oáng nhoå. Ñaây laø ñoà ñöïng nöôùc tieåu. Ñaây laø nôi ñaïi tieän. Ñaây laø tònh ñòa. Ñaây laø baát tònh ñòa. Ñöùc Theá Toân khen ngôïi: - Trong haøng ñeä töû cuûa ta, ngöôøi phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng, Ñaïp-baø-ma-la Töû laø ñeä nhaát. Khi aáy, coù Tyø-kheo Töø Ñòa279 ñeán thaønh La-duyeät. Ñaïp-baø-ma-la Töû phaân phoái ngoïa cuï cho Tyø-kheo khaùch, tuøy theo thöù baäc thích hôïp, keå töø haøng Thöôïng toïa. Tyø-kheo Töø Ñòa kia laø baäc haï toïa ôû trong chuùng, neân nhaän ñöôïc phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Töø Ñòa beøn noåi saân nhueá, noùi: “Ñaïp-baø-ma-la Töû thieân vò, öa thích ngöôøi naøo thì phaân phoái phoøng toát, ngoïa cuï toát. Ngöôøi naøo khoâng öa thích thì trao phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Taïi sao chuùng taêng laïi sai ngöôøi coù söï thieân vò nhö vaäy maø phaân phoái ngoïa cuï cuûa Taêng?” Saùng hoâm sau, Ñaïp-baø-ma-la Töû, môøi chö Taêng theo thöù töï ñi phoù trai. Khi aáy, trong thaønh La-duyeät, coù moät ñaøn-vieät thöôøng moãi naêm laïi

276. Chæ Tyø-kheo trì y phaùp taûo: Moät haïnh ñaàu ñaø. 277. Nghóa laø, Tyø-kheo aên xong roài, khoâng aên theâm nöõa, duø aên chöa ñuû no. 278. Boái naëc ; xem ch.ii, cht.39 279. Töø Ñòa , theo vaên, hình nhö moät ngöôøi. Nhöng khi duøng caùc ñaïi töø, vaên Haùn dòch noùi ngaõ ñaúng hay nhöõ ñaúng . Nhö vaäy, Töø Ñòa khoâng chæ moät Tyø-kheo, maø chæ moät nhoùm Tyø-kheo. Nguõ phaàn 3: Töø Ñòa huynh ñeä nghóa laø hai ngöôøi. Taêng kyø 7: Nhoùm saùu Tyø-kheo. Thaâp tuïng 4: Di-ña-la-phuø-ma , moät ngöôøi. Caên baûn 13: Hai Tyø-kheo Thieän Höõu vaø Ñaïi Ñòa . Pali: Mettiyabhummajak , caùc Tyø-kheo ñoàng boïn cuûa Mettiya vaø Bhummaka, trong nhoùm saùu Tyø-kheo.

1090 BOÄ LUAÄT 2

theát moät böõa côm ngon ñeå cuùng döôøng Taêng. Töø Ñòa Tyø-kheo hoâm aáy ñeán phieân ñöôïc môøi ñeán ñoù. Nhaø ñaøn-vieät kia nghe Töø Ñòa Tyø-kheo seõ ñeán

thoï thöïc theo thöù töï. Hoï beøn traûi phu cuï teä xaáu ngoaøi ngoõ ñeå ñoùn, toïa cuï vaø thöùc aên cuõng toài teä duøng ñeå thieát ñaõi. Tyø-kheo Töø Ñòa nhaän ñöôïc thöùc aên xaáu nhö vaäy laïi caøng saân nhueá, noùi: - Ñaïp-baø-ma-la Töû thieân vò, öa thích ngöôøi naøo thì phaân phoái phoøng toát, ngoïa cuï toát. Ngöôøi naøo khoâng öa thích thì trao phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. OÂng khoâng öa chuùng toâi neân trao cho toâi phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Saùng hoâm nay vì khoâng thích chuùng toâi neân laïi môøi chuùng toâi ñeán thoï thöùc aên toài. Taïi sao chuùng taêng laïi sai Tyø-kheo coù thieân vò nhö vaäy laø ngöôøi vì Taêng phaân phoái ngoïa cuï vaø môøi Taêng ñi phoù trai? Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät, coù moät Tyø-kheo-ni teân laø Töø,280 em gaùi cuûa Tyø-kheo Töø Ñòa, nghe Tyø-kheo Töø Ñòa ñeán thaønh La-duyeät, lieàn ñeán choã Tyø-kheo thaêm hoûi: - Ñi ñöôøng xa coù meät nhoïc khoâng? Coù vaát vaû laém khoâng? Vôùi nhöõng lôøi thaêm hoûi toát ñeïp nhö vaäy, maø Tyø-kheo Töø Ñòa laøm thanh khoâng traû lôøi. Coâ Tyø-kheo-ni hoûi: - Thöa Ñaïi ñöùc! Em coù loãi gì maø Ñaïi ñöùc khoâng ñaùp? Tyø-kheo Töø Ñòa noùi: - Caàn gì noùi chuyeän vôùi coâ? Toâi ñang bò Ñaïp-baø-ma-la Töû quaáy nhieãu, maø coâ khoâng theå trôï giuùp toâi. Coâ Tyø-kheo-ni hoûi: - Muoán em laøm nhöõng phöông tieän gì ñeå khieán Ñaïp-baø-ma-la Töû khoâng quaáy nhieãu Ñaïi ñöùc? Tyø-kheo Töø Ñòa noùi: - Coâ chôø khi naøo Phaät vaø Taêng Tyø-kheo hoïp, ñeán giöõa chuùng noùi nhö vaày: “Thöa Chö Ñaïi ñöùc! Thaät laø ñieàu khoâng thieän, khoâng thích hôïp, khoâng toát ñeïp, khoâng tuøy thuaän, ñieàu khoâng neân, khoâng hôïp thôøi! Toâi voán nöông vaøo nôi khoâng coù söï sôï seät, söï öu naõo, taïi sao ngaøy nay laïi sanh sôï seät öu naõo? Taïi sao trong nöôùc laïi sanh ra löûa? Ñaïp-baø-ma-la Töû naày ñaõ phaïm ñeán toâi.” Chuùng Taêng lieàn hoøa hôïp laøm phaùp dieät taån. Nhö vaäy, y khoâng coøn ñeán gaây quaáy nhieãu anh nöõa. Coâ Tyø-kheo-ni noùi: - Ñieàu naøy coù khoù gì? Em coù theå laøm ñöôïc. Roài thì, Tyø-kheo-ni Töø ñeán giöõa Taêng,… ñöôïc noùi nhö treân.281 Luùc aáy, Ñaïp-baø-ma-la Töû ngoài caùch Ñöùc Phaät khoâng xa. Ñöùc Theá

280. Töø . Pali: Mettiy ā. 281. Heát quyeån 3.

Toân bieát maø vaãn hoûi - OÂng coù nghe nhöõng gì Tyø-kheo-ni naøy noùi hay chaêng? Toân giaû thöa: - Baïch Theá Toân con coù nghe. Theá Toân bieát ñieàu ñoù. Ñöùc Theá Toân baûo: - Nay khoâng neân traû lôøi nhö vaäy. Thaät thì noùi laø thaät. Khoâng thaät thì noùi khoâng thaät. Ñaïp-baø-ma-la Töû nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, baøy vai beân höõu, quyø goái phaûi xuoáng ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Con töø khi sanh ñeán nay chöa töøng nhôù trong moäng haønh baát tònh, huoáng laø ñoái vôùi luùc tænh maø haønh baát tònh. Ñöùc Theá Toân baûo: - Laønh thay, laønh thay, Ñaïp-baø-ma-la Töû, oâng neân noùi nhö vaäy. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng neân kieåm vaán Tyø-kheo Töø Ñòa naøy. Chôù ñeå coù söï vu khoáng baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù cho Tyø-kheo Ñaïp-baø-ma- la Töû laø ngöôøi thanh tònh naøy. Neáu vu khoáng baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù thì maéc troïng toäi. Caùc

Tyø-kheo thöa: - Thaät vaäy, baïch Theá Toân. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, tìm ñeán choã Tyø-kheo Töø Ñòa ñeå kieåm vaán goác ngoïn: - Vieäc naøy theá naøo? Coù thaät vaäy khoâng? Chôù vu khoáng baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù. Tyø-kheo Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy laø ngöôøi thanh tònh. Neáu vu khoáng baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù thì maéc troïng toäi. Khi Tyø-kheo Töø Ñòa bò caùc Tyø-kheo caät vaán, baùo caùo: - Toâi bieát Ñaïp-baø-ma-la Töû laø ngöôøi phaïm haïnh thanh tònh, khoâng coù vieäc laøm nhö vaäy. Nhöng toâi ñeán thaønh La-duyeät, oâng aáy vì Taêng phaân phoøng xaù, ngoïa cuï; ñaõ trao cho chuùng toâi phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Toâi lieàn sanh taâm baát nhaãn, noùi: Ñaïp-baø-ma-la Töû coù thieân vò. Thích ai thì phaân cho phoøng toát, ngoïa cuï toát. Khoâng thích ai thì phaân cho phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Do khoâng thích toâi neân chia cho toâi phoøng xaáu, ngoïa cuï xaáu. Roài theo thöù töï môøi thoï thöïc thì laïi môøi toâi ñeán choã coù thöùc aên dôû. Do vaäy, toâi caøng theâm oaùn haän boäi phaàn, noùi: Taïi sao Taêng laïi giao cho ngöôøi coù thieân vò nhö vaäy phaân chia phoøng, ngoïa cuï vaø phaân chia thöù töï môøi ñi thoï thöïc? Nhöng Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy laïi ngöôøi phaïm

haïnh thanh tònh, khoâng coù vieäc laøm nhö vaäy. Trong caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, haønh haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù hieàm traùch Tyø-kheo Töø Ñòa: - Taïi sao oâng vu khoáng Ñaïp-baø-ma-la Töû laø ngöôøi phaïm haïnh baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù? Roài caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp caùc Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töø Ñòa: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao vu khoáng ngöôøi phaïm haïnh baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù? Ñöùc Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Coù hai haïng ngöôøi nhaát ñònh vaøo ñòa nguïc. Hoaëc chaúng phaûi phaïm haïnh maø töï xöng laø phaïm haïnh; hoaëc vu khoáng ngöôøi chaân phaïm haïnh baèng toäi phi phaïm haïnh khoâng caên cöù. Hai haïng ngöôøi naày moät maïch vaøo thaúng ñòa nguïc. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töø Ñòa roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Töø Ñòa naøy laø keû ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, vì giaän hôøn aáp uû, ñoái vôùi Tyø-kheo khoâng phaûi Ba-la- di, maø vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù, muoán huûy hoaïi ñôøi soáng thanh tònh cuûa vò aáy. Veà sau, duø bò caät vaán hay khoâng bò caät vaán, söï vieäc aáy ñöôïc bieát laø khoâng caên cöù, Tyø-kheo naøy noùi: “Toâi vì thuø haän neân noùi nhö vaäy.” Tyø-kheo noùi nhö vaäy, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Saân nhueá: Coù möôøi aùc phaùp laøm nhaân duyeân cho neân saân. Trong

möôøi phaùp, moãi moät phaùp ñeàu laøm phaùt sinh saân. Caên cöù: Coù ba caên. Caên cöù do thaáy, caên cöù do nghe, caên cöù do nghi. - Caên cöù do thaáy: Thaät thaáy phaïm phaïm haïnh; thaáy troäm naêm tieàn hay hôn naêm tieàn; thaáy ñoaïn maïng ngöôøi. Neáu ngöôøi khaùc thaáy maø

mình nghe töø hoï thì goïi laø caên cöù do thaáy. - Caên cöù do nghe: Neáu nghe noùi phaïm phaïm haïnh; nghe noùi troäm naêm tieàn hay hôn naêm tieàn; nghe noùi ñoaïn maïng ngöôøi; nghe noùi töï khen ngôïi ñaéc phaùp thöôïng nhaân. Neáu ngöôøi kia noùi maø nghe töø ngöôøi khaùc thì goïi laø caên cöù do nghe. - Caên cöù do nghi: Coù hai loaïi sanh ra nghi, töø thaáy sanh ra nghi, töø nghe sanh ra nghi. Töø thaáy sanh nghi, nhö thaáy cuøng ngöôøi nöõ vaøo trong röøng, hay töø röøng ñi ra, khoâng coù y, loõa hình, nam caên khoâng trong saïch, thaân bò nhôùp; tay caàm dao coù dính maùu, cuøng aùc tri thöùc laøm baïn. Ñoù goïi laø töø thaáy sanh ra nghi. Töø nghe sanh nghi, hoaëc trong choã toái nghe tieáng giöôøng keâu, hoaëc nghe tieáng neäm coû chuyeån ñoäng, hoaëc nghe tieáng thaân ñoäng, hoaëc nghe tieáng thì thaàm noùi kheõ, hoaëc nghe tieáng giao hoäi, hoaëc nghe noùi - Toâi phaïm phaïm haïnh»; nghe tieáng noùi troäm naêm tieàn hay hôn naêm tieàn nghe tieáng noùi - Toâi gieát ngöôøi; hoaëc nghe noùi - Toâi ñöôïc phaùp thöôïng nhaân. Ñoù goïi laø töø nghe sanh nghi. Tröø ba caên naày ra, neáu duøng phaùp khaùc ñeå vu khoáng, thì goïi laø khoâng caên cöù. D. PHAÏM TÖÔÙNG Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy phaïm Ba-la-di, khoâng nghe phaïm Ba-la-di, khoâng nghi phaïm Ba-la-di laïi noùi: Toâi thaáy, nghe, nghi, ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp voâ caên ñeå huûy baùng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy phaïm Ba-la-di, khoâng nghe phaïm Ba-la-di, khoâng nghi phaïm Ba-la-di, laïi sanh yù töôûng thaáy, nghe, nghi, sau ñoù queân maát yù töôûng naày, noùi: Toâi thaáy, nghe, nghi, ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp voâ caên ñeå vu khoáng, Taêng- giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy, nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Ñoái vôùi ngöôøi kia coù nghi, sau ñoù laïi noùi, - Toâi trong ñaây khoâng nghi. Nhöng laïi noùi, - Toâi thaáy, nghe, nghi. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy, nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di, maø ñoái vôùi ngöôøi kia sanh nghi, sau ñoù laïi queân maát nghi, beøn noùi: Toâi thaáy, nghe, nghi. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy, nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di, maø trong ñaây khoâng nghi. Nhöng laïi noùi, - Toâi trong ñaây coù nghi laø toäi phaïm Ba-la-di ñöôïc thaáy, ñöôïc nghe, ñöôïc nghi.

Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy, nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Trong ñaây khoâng nghi, sau ñoù queân laø ñaõ khoâng nghi, nhöng laïi noùi: Toâi thaáy, nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la- di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø (589a1) vu

khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di, maø noùi, - Toâi nghe vaø nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Maø trong ñoù töôûng laø thaáy, sau ñoù queân yù töôûng naày, laïi noùi, - Toâi nghe vaø nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Trong ñaây coù nghi, laïi noùi: Trong ñaây khoâng coù nghi. - Toâi nghe vaø nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Trong ñaây coù nghi, sau queân, laïi noùi: Toâi nghe vaø nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø- baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Trong ñaây khoâng nghi, laïi noùi: Toâi coù nghi. Toâi nghe vaø nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi kia khoâng thanh tònh, nhöng khoâng thaáy ngöôøi kia phaïm Ba-la-di Trong ñaây khoâng nghi, sau ñoù queân ñieàu khoâng nghi, laïi noùi: Toâi nghe, nghi ngöôøi kia phaïm Ba-la-di. Baèng phaùp khoâng caên cöù maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa.282 Nghe nghi cuõng nhö vaäy. (Trong ñaây coù caùc caâu, nhöng vaên daøi doøng khoâng cheùp ra.)283 Neáu Tyø-kheo baèng boán söï284 khoâng caên cöù ñeå vu khoáng Tyø-kheo,

282. Caên baûn 13 (T23n1442, tr.697c17), möôøi yeáu toá phaïm: 1-3. Khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, maø noùi doái thaät coù thaáy, nghe, nghi. 4-5, Nghe, nghi, roài queân, nhöng noùi laø khoâng queân. 6-7. Nghe maø tin, nghe maø khoâng tin, nhöng noùi toâi thaáy. 8-9. Nghe maø nghi, nghe maø khoâng nghi, nhöng noùi toâi thaáy. 10. Chæ töï nghi maø noùi toâi thaáy. Thaäp tuïng 4 (T23n1435, tr.23b03) möôøi moät yeáu toá ñoái vôùi Tyø-kheo khoâng thanh tònh: 1-3. Khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi. 4-6. Thaáy, nghe, nghi roài queân. 7-8. Nghe roài tin hoaëc khoâng tin. 9. Nghe maø noùi laø nghi. 10. Nghi maø noùi laø thaáy. 11. Nghi maø noùi laø nghe. 283. Lôøi chua trong baûn Haùn. 284. Boán Ba-la-di.

noùi roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö, sai söù, hoaëc laøm daáu hieäu maø ñöôïc nhaän thöùc roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø boán Ba-la-di, duøng caùc phaùp phi Tyø-kheo khaùc ñeå vu khoáng, noùi: OÂng phaïm bieân toäi, phaïm Tyø-kheo-ni, vôùi taâm giaëc thoï giôùi, phaù noäi ngoaïi ñaïo, huyønh moân, gieát cha, gieát meï, gieát A-la-haùn, phaù Taêng, aùc taâm laøm thaân Phaät xuaát huyeát, phi nhaân, suùc sanh, hai caên.285 Noùi roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö, sai söù, hoaëc laøm daáu hieäu maø ñöôïc nhaän thöùc roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan-giaù. Ngoaïi tröø chaúng

phaûi phaùp Tyø-kheo naày, laïi duøng phaùp khoâng caên cöù khaùc ñeå vu khoáng Tyø-kheo, theo tröôùc maø phaïm. Neáu duøng taùm phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù ñeå vu khoáng Tyø-kheo- ni, noùi roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu- lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö, sai söù, hoaëc laøm daáu hieäu maø ñöôïc nhaän thöùc roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan- giaù. Tröø taùm phaùp Ba-la-di naøy, maø duøng caùc phi phaùp Tyø-kheo-ni khoâng caên cöù khaùc, ñeå huûy baùng, roõ raøng, Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö, sai söù, hoaëc laøm daáu hieäu maø ñöôïc nhaän thöùc roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø phaùp phi Tyø-kheo-ni, laïi duøng phaùp khoâng caên cöù khaùc vu khoáng Tyø-kheo-ni, theo tröôùc maø phaïm. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ra neáu duøng toäi khoâng caên cöù vu khoáng ngöôøi khaùc phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Duøng caên cöù thaáy, nghe, nghi maø noùi söï thaät, noùi giôõn chôi, noùi gaáp gaùp, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naày nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IX. GIAÛ CAÊN BAÙNG A. DUYEÂN KHÔÛI

285. Möôøi ba giaø naïn, coù moät trong caùc yeâu toá naøy, khoâng ñaéc giôùi Tyø-kheo.

1096 BOÄ LUAÄT 2

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø.286 Baáy giôø, Tyø-kheo Töø Ñòa töø treân nuùi Kyø-xaø-quaät ñi xuoáng, thaáy con deâ ñöïc lôùn cuøng vôùi con deâ caùi ñang haønh daâm. Thaáy vaäy, beøn noùi vôùi nhau baûo: - Con deâ ñöïc naøy laø Ñaïp-baø-ma-la Töû. Con deâ caùi laø Tyø-kheo-ni Töø. Nay, ta seõ noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Tröôùc kia, toâi ñaõ vu khoáng Ñaïp- baø-ma-la Töû baèng phaùp ñöôïc nghe khoâng caên cöù. Nay chuùng toâi töï maét thaáy Ñaïp-baø Ma-la Töû haønh daâm vôùi Tyø-kheo-ni Töø.” Sau ñoù lieàn ñeán choã caùc Tyø-kheo noùi: - Tröôùc kia, toâi ñaõ vu khoáng Ñaïp-baø-ma-la Töû baèng phaùp ñöôïc nghe khoâng caên cöù. Nay chuùng toâi töï maét thaáy Ñaïp-baø-ma-la Töû haønh daâm vôùi Tyø-kheo-ni Töø. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Vieäc naøy nhö theá naøo? Caùc oâng chôù neân duøng phaùp khoâng caên cöù vu khoáng Ñaïp-baø-ma-la Töû laø ngöôøi tu phaïm haïnh. Vu khoáng ngöôøi tu phaïm haïnh baèng phaùp khoâng caên cöù maéc toäi raát naëng. Baáy giôø, Tyø-kheo Töø Ñòa sau khi bò caùc Tyø-kheo caät vaán, lieàn noùi: - Ñaïp-baø-ma-la Töû khoâng coù vieäc aáy. Ñoù laø ngöôøi thanh tònh. Vöøa roài chuùng toâi töø treân nuùi Kyø-xaø-quaät ñi xuoáng, thaáy con deâ ñöïc cuøng vôùi con deâ caùi haønh daâm, neân chuùng toâi lieàn töï baûo nhau: “Con deâ ñöïc naøy laø Ñaïp-baø-ma-la Töû. Con deâ caùi laø Tyø-kheo-ni Töø. Hoâm nay chính maét chuùng ta thaáy vieäc aáy. Chuùng ta seõ ñeán choã caùc Tyø-kheo ñeå toá caùo: Tröôùc ñaây, toâi baèng phaùp ñöôïc nghe khoâng caên cöù maø vu khoáng Ñaïp- baø

Ma-la Töû. Nay chính maét toâi töï thaáy Ñaïp-baø cuøng Tyø-kheo-ni haønh daâm.” Song, Ñaïp-baø-ma-la Töû laø ngöôøi thanh tònh. Thaät khoâng coù vieäc aáy. Trong caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo Töø Ñòa: - Taïi sao caùc oâng laïi vu khoáng Ñaïp-baø-ma-la Töû, laø ngöôøi thanh tònh, baèng Ba-la-di khoâng caên cöù cuûa söï vieäc thuoäc phaàn söï khaùc? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töø Ñòa: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi

286. Vin.iii. 166: Rājagahe viharati Venuvane Kalandanivāpe.

phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñaïp-baø-ma-la Töû tu phaïm haïnh. Taïi sao caùc oâng laïi vu khoáng Ñaïp-baø-ma-la Töû baèng Ba-la-di khoâng caên cöù cuûa vieäc thuoäc phaàn söï khaùc? Ñöùc Theá Toân quôû traùch Tyø-kheo Töø Ñòa, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Töø Ñòa naøy laø keû ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán thuyeát giôùi neân thuyeát nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, vì giaän hôøn, döïa vaøo tieåu tieát trong phaàn söï khaùc, ñoái vôùi Tyø-kheo khoâng phaûi laø Ba-la-di, maø vu khoáng baèng phaùp Ba-la- di khoâng coù caên cöù, muoán huûy hoaïi ñôøi soáng phaïm haïnh cuûa vò aáy, veà sau, duø bò caät vaán hay khoâng bò caät vaán, söï vieäc aáy ñöôïc bieát laø döïa laáy tieåu tieát trong phaàn söï khaùc, Tyø-kheo naøy töï noùi: “Toâi vì thuø haän neân noùi nhö vaäy.” Tyø-kheo naøo noùi nhö vaäy, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Saân nhueá: Nhö tröôùc ñaõ noùi. Phaàn söï khaùc:287 Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, noùi laø thaáy phaïm Ba-la- di, vu khoáng baèng phaùp khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc, Taêng-giaø- baø-thi-sa. D. PHAÏM TÖÔÙNG Neáu Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di maø goïi laø phaïm, Taêng-giaø- baø-thi-sa. Baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di, nhöng thaáy vò aáy phaïm Ba- daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát, maø vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc, Taêng-giaø- baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, nhöng vò aáy noùi phaïm Ba-la-di, maø vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, nhöng vò aáy noùi phaïm Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát, maø

287. Pali: añña bhāgiyassa adhikaranassa, ñoái vôùi traùnh söï thuoäc phaàn söï khaùc; vaán ñeà thuoäc veà thieân toäi khaùc, hay traùnh söï cô sôû khaùc.

vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ngöôøi khoâng thanh tònh gioáng ngöôøi khoâng thanh tònh,288 hay cuøng teân, cuøng hoï, ñoàng töôùng; laáy söï cuûa vieäc ngöôøi naøy vu khoáng cho ngöôøi kia, baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi khoâng thanh tònh gioáng ngöôøi thanh tònh, ñoàng teân, ñoàng hoï, ñoàng töôùng; laáy söï vieäc cuûa ngöôøi naøy vu khoáng cho ngöôøi kia, baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi thanh tònh gioáng ngöôøi khoâng thanh tònh, ñoàng teân, ñoàng hoï, ñoàng töôùng; laáy söï vieäc cuûa ngöôøi naøy vu khoáng cho ngöôøi kia, baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu ngöôøi thanh tònh gioáng ngöôøi thanh tònh, ñoàng teân, ñoàng hoï, ñoàng töôùng; laáy söï vieäc cuûa ngöôøi naøy vu khoáng cho ngöôøi kia, baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng- giaø-baø-thi-sa. Hoaëc thaáy ngöôøi aáy luùc coøn taïi gia maø phaïm daâm, troäm naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, hoaëc gieát ngöôøi, beøn noùi vôùi ngöôøi: Toâi thaáy Tyø- kheo phaïm daâm, troäm naêm tieàn, hôn naêm tieàn, nghe gieát ngöôøi. Baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng- giaø-baø-thi-sa. Hoaëc nghe noùi ngöôøi aáy luùc coøn taïi gia maø phaïm daâm, nghe noùi troäm naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, nghe noùi gieát ngöôøi, nghe noùi töï xöng ñöôïc phaùp Thöôïng nhaân, beøn noùi: Toâi nghe noùi ngöôøi kia phaïm daâm, nghe noùi troäm naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, nghe noùi gieát ngöôøi, nghe noùi töï xöng ñöôïc phaùp Thöôïng nhaân. Baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo töï noùi nghe coù tieáng vang: Toâi phaïm daâm, nghe noùi troäm naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, nghe noùi gieát ngöôøi, nghe noùi töï xöng ñöôïc phaùp Thöôïng nhaân. Baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc maø vu khoáng, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu Tyø-kheo baèng boán söï phaùp289 khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï 288. Ñoaïn naøy vaø caùc ñoaïn keá tieáp, giaûi thích yù nghóa thuû phieán Phieán, ñöôïc hieåu laø chöùng côù giaû ñeå vu khoáng, Pali: Lesa. Cf. Vin.iii. 168: Leso nāma dasa lesā, coù 10 chöùng côù giaû: Ñoàng sinh (huyeát thoáng), ñoàng danh, ñoàng tính, ñoàng töôùng, ñoàng toäi, ñoàng baùt, ñoàng y, ñoàng Hoaø thöôïng, ñoàng A-xaø-leâ, ñoàng toïa ngoïa cuï. 289. Töù söï phaùp ¨; töùc boán traùnh söï: Ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh, söï traùnh; cf. Töù

khaùc290 ñeå vu khoáng Tyø-kheo, noùi roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; noùi khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, hoaëc vieát thö, hoaëc sai söù, laøm daáu hieäu cho bieát daáu ñöôïc nhaän bieát roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø boán Ba-la-di, baèng phaùp phi Tyø-kheo khaùc, khoâng caên cöù, thuoäc phaàn söï khaùc, maø huûy baùng, noùi: “OÂng phaïm bieân toäi, cho ñeán, hai hình, chi tieát nhö treân;”

noùi maø hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi- sa; khoâng hieåu ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö töø, sai ngöôøi, laøm hieäu cho bieát, neáu hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu ñöôïc phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø nhöõng söï treân, neáu duøng caùc phaùp khaùc khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc ñeå vu khoáng Tyø-kheo, tuøy theo tröôùc maø phaïm. Neáu Tyø-kheo duøng taùm phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc ñeå vu khoáng Tyø-kheo-ni, noùi maø hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa; khoâng hieåu ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö töø, sai ngöôøi, ra daáu cho bieát, neáu hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ngoaøi taùm Ba-la-di, duøng caùc phaùp phi Tyø-kheo-ni khaùc thuoäc phaàn söï khaùc ñeå vu khoáng, noùi maø hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng daáu tay, thö töø, sai söù, ra daáu cho bieát, neáu hieåu ñöôïc, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; khoâng hieåu ñöôïc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Tröø phaùp phi Tyø-kheo-ni, neáu duøng caùc phaùp khaùc khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc ñeå vu khoáng Tyø-kheo-ni, tuøy tröôøng hôïp phaïm. Tröø vu khoáng Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni, duøng phaùp khoâng caên cöù thuoäc phaàn söï khaùc ñeå vu khoáng ngöôøi khaùc, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, da-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Caên cöù do thaáy, do nghe, do nghi caên maø noùi ñuùng söï thaät, noùi giôõn côït, noùi gaáp gaùp, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naày nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. X. PHAÙ TAÊNG

phaàn quyeån 21. Pali, Vin, iii. 164: Cattāri adhikaranāni: Vivādādhikaranam anuvādādhikaranamāpa ttādhikaranam kiccādhikaranam. 290. Cf. Vin.iii.166: Katham adhikaranam adhikaranassa aññabhāgiyam theá naøo laø traùnh söï thuoäc phaàn söï (hay boä phaän) khaùc cuûa traùnh söï? Ñoù laø, ngoân traùnh laø phaàn söï khaùc ñoái vôùi mích traùnh, toäi traùnh vaø söï traùnh…

1100 BOÄ LUAÄT 2

A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Caùc vöông töû hoï Thích: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû A-noâ-di-giôùi, nöôùc Di-ni-söu.291 Baáy giôø, caùc haøo toäc Thích töû vôùi ñöùc tin kieân coá, theo Ñöùc Theá Toân caàu xuaát gia. Baáy giôø, coù hai anh em hoï Thích. Moät ngöôøi teân laø A-na-luaät.292 Ngöôøi keá teân laø Ma-ha-nam.293 A-na-luaät ñöôïc meï yeâu meán, khoâng muoán rôøi xa maét. Baø cho xaây caát cung ñieän ba muøa xuaân, haï, ñoâng, vaø cung caáp caùc theå nöõ ñeå cho maëc tình höôûng thuï nguõ duïc. Khi aáy, Ma-ha-nam noùi vôùi A-na-luaät: - Hieän nay con chaùu haøo toäc cuûa gioøng hoï Thích do tín taâm kieân coá thaûy ñeàu theo Theá Toân caàu xin xuaát gia. Rieâng nhaø ta khoâng coù moät ngöôøi naøo xuaát gia. Anh haõy troâng coi gia nghieäp, töø vieäc coâng ñeán vieäc tö, em xin giao heát. Em muoán xuaát gia. Neáu anh khoâng theå ñöôïc thì em seõ duy trì gia nghieäp ñeå anh ñi xuaát gia. A-na-luaät noùi: - Hieän taïi, anh khoâng theå xuaát gia. Em coù theå ñi ñi. Ma-ha-nam

noùi nhö vaäy ba laàn. A-na-luaät cuõng traû lôøi nhö vaày: - Anh khoâng theå xuaát gia. Ma-ha-nam noùi vôùi A-na-luaät: - Neáu anh khoâng theå xuaát gia thì em caùo baïch ñeå cho anh duy trì gia nghieäp. Anh troâng coi ngöôøi laøm, söûa sang nhaø cöûa, phuïng söï toân tröôûng vaø caùc ngöôøi thaân toäc; ra vaøo nôi vöông sôû, vôùi oai nghi leã tieát phaûi nhö vaäy; caøy ruoäng, gieo troàng sao cho ñuùng thôøi vuï. A-na-luaät baûo: - Nhöõng ñieàu em vöøa noùi, heát söùc laø phieàn toaùi. Anh khoâng theå kham ñöôïc. Taïi sao em khoâng noùi, anh haõy maëc tình höôûng thuï nguõ duïc, coøn vieäc nhaø cöûa em seõ lo lieäu? Anh muoán vì loøng tin theo Theá Toân caàu xuaát gia. Ma-ha-nam noùi: - Anh caàn ñeán töø giaõ meï. A-na-luaät lieàn ñeán choã meï, thöa: - Meï nghe con noùi. Hieän nay caùc con caùi doøng hoï Thích töû ñeàu coù ngöôøi xuaát gia. Rieâng nhaø mình khoâng coù ngöôøi naøo ñi xuaát gia. Nay con muoán ñeán choã Ñöùc Theá Toân caàu xin xuaát gia. Neáu meï cho pheùp, 291. Di-ni-söu quoác A-noâ-di giôùi . Nguõ phaàn, Di-na aáp A-naäu laâm . Pali, Anupiyā, thò traán thuoäc xöù Malla, gaàn Kapilavatthu. 292. A-na-luaät Ù. Pali, Anurudddha, anh em vôùi Mah ānāma, con vua Amitodana (Hoäc Phaïn Vöông). Vin. ii 183 (Cūnavagga 7. Sanghabheda). 293. Ma-ha-nam . Pali, Mahānama. Xem cht. 102 treân.

con seõ xuaát gia tu haïnh thanh tònh. Baø meï noùi: - Meï chæ coù hai ñöùa con. Tình yeâu thöông raát saâu ñaäm. Moät chuùt cuõng khoâng muoán xa rôøi con maét. Nay laøm sao ñeå cho con xuaát gia ñöôïc? Cho ñeán cheát, coøn khoâng muoán rôøi, huoáng laø coøn soáng maø laïi caùch bieät! A-na-luaät ba laàn nhö vaäy thöa meï xin xuaát gia. Baø meï cuõng nhö vaäy ba laàn töø choái: Meï khoâng ñeå con ñi! A-na-luaät ba laàn caàu xin meï ñi xuaát gia. Baø lieàn suy nghó: Neân laøm caùch naøo ñeå khieán con ñöøng ñi xuaát gia? Roài baø laïi nghó: Thích töû Baït-ñeà294 ñöôïc meï raát yeâu meán, taát khoâng cho xuaát gia. Ta neân noùi vôùi A-na-luaät: “Neáu meï cuûa Baït-ñeà cho Baït-ñeà xuaát gia thì meï cuõng seõ cho con xuaát gia.” Nghó nhö vaäy roài, baø noùi vôùi A-na-luaät. A-na-luaät nghe meï noùi nhö vaäy, lieàn ñeán choã Baït-ñeà, noùi: - Anh nay bieát khoâng? Caùc Thích töû ñeàu xuaát gia. Song chuùng ta chöa coù ngöôøi xuaát gia. Hai ngöôøi chuùng ta coù theå cuøng nhau ñi xuaát gia. Baït-ñeà baûo: - Toâi khoâng kham xuaát gia. Anh muoán xuaát gia thì tuøy yù. A-na-luaät ba laàn khuyeân. Baït-ñeà cuõng ba laàn traû lôøi: - Toâi khoâng xuaát gia. A-na-luaät baûo: - Hoâm nay, vieäc xuaát gia cuûa toâi moät phaàn tuøy thuoäc nôi anh. Baït-ñeà ñaùp laïi: - Taïi sao vieäc xuaát gia cuûa anh moät phaàn tuøy thuoäc toâi? A-na-luaät ñaùp: - Toâi xin pheùp meï xuaát gia. Meï toâi noùi vôùi toâi: “Neáu con coù theå khieán Baït-ñeà xuaát gia thì meï seõ cho con ñi xuaát gia.” Lyù do laø vaäy. Baït-ñeà baûo: - Ñöôïc roài. Anh chôø moät chuùt, ñeå toâi ñi thöa vôùi meï toâi. Baït-ñeà töû lieàn ñeán choã meï, quyø moïp thöa: - Nay meï coù bieát khoâng? Caùc con nhaø hoï Thích ñeàu xuaát gia. Duy chæ coù moät nhaø mình laø khoâng. Nay tin töôûng muoán theo Theá Toân caàu xuaát gia. Meï cho con ñi! Baø meï baûo: - Meï khoâng cho con xuaát gia. Vì sao? Meï chæ coù moät mình con. Meï raát thöông yeâu, khoâng muoán xa con duø chæ trong choát laùt. Cho ñeán khi

294. Baït-ñeà . Pali, Bhaddiya, Vin.ii. 181.

cheát meï cuõng khoâng muoán rôøi, huoáng laø hieän soáng maø phaûi caùch bieät. Baït Ñeà thöa xin xuaát gia nhö vaäy ba laàn. Baø meï cuõng ba laàn traû lôøi khoâng thuaän cho. Baø meï thaáy con loøng raát chí thieát, neân töï nghó: Ta seõ laøm caùch naøo ñeå khieán con ta ñöøng xuaát gia? Roài baø suy nghó: Meï cuûa A-na-luaät raát yeâu meán con cuûa baø. Taát khoâng cho con xuaát gia. Neáu meï cuûa A-na-luaät cho con xuaát gia thì ta cuõng cho con ta ñi xuaát gia. Nghó nhö vaäy roài lieàn noùi vôùi Baït-ñeà: - Neáu meï cuûa A-na-luaät cho con cuûa baø ñi xuaát gia thì meï cuõng seõ cho con ñi xuaát gia. Khi aáy, Baït-ñeà Thích töû ñeán choã A-na-luaät noùi: - Meï toâi ñaõ cho toâi ñi xuaát gia. Chuùng ta nay coù theå hoaõn thôøi gian baûy naêm ñeå ôû taïi nhaø, höôûng thuï nguõ duïc ñeán möùc toái ña, sau ñoù seõ xuaát gia. A-na-luaät baûo: - Baûy naêm laâu quaù, maïng ngöôøi voâ thöôøng. Baït-ñeà laïi noùi: - Khoâng theå baûy naêm thì coù theå saùu naêm, hoaëc naêm, boán, hai, moät naêm ôû taïi nhaø ñeå thuï höôûng nguõ duïc. A-na-luaät laïi noùi: - Moät naêm laâu quaù. Toâi khoâng theå chòu noåi, vì maïng ngöôøi voâ thöôøng. Baït-ñeà noùi: - Khoâng theå moät naêm thì coù theå baûy thaùng, ñeå thuï höôûng nguõ duïc. A-na-luaät noùi: - Baûy thaùng laâu quaù. Toâi khoâng theå chòu noåi, vì maïng ngöôøi voâ thöôøng. Baït-ñeà noùi: - Khoâng chòu noùi baûy thaùng thì saùu, naêm, boán, ba, hai, moät thaùng ñeå chuùng ta cuøng nhau thuï höôûng nguõ duïc. A-na-luaät noùi: - Moät thaùng laâu quaù. Toâi khoâng theå chòu noåi, vì maïng ngöôøi voâ thöôøng. Baït-ñeà töû noùi: - Neáu khoâng theå moät thaùng thì coù theå trong baûy ngaøy, ñeå cuøng nhau höôûng thuï duïc laïc. A-na-luaät noùi:

- Baûy ngaøy thì khoâng xa. Neáu heát baûy ngaøy maø anh coù theå xuaát gia thì toát, baèng khoâng thì toâi seõ xuaát gia. Roài trong baûy ngaøy ñoù caùc Thích töû cuøng nhau thuï höôûng nguõ duïc vôùi möùc toái ña theo yù mình. Khi heát baûy ngaøy, Thích töû A-na-luaät, Thích töû Baït-ñeà, Thích töû Nan-ñeà, Thích töû Kim-tyø-la, Thích töû Nan-ñaø, Thích töû Baït-nan-ñaø, Thích töû A-nan-ñaø, Thích töû Ñeà-baø-ñaït, oâng thôï caïo Öu- ba-ly laø ngöôøi thöù chín, ñeàu taém röûa saïch seõ, duøng höông thoa nôi thaân, chaûi toùc, mang chaâu anh laïc, côõi voi ngöïa lôùn ra thaønh Ca-tyø-la-veä. Nhaân daân trong nöôùc thaáy caùc Thích töû, cuøng nhau baøn noùi: - Caùc Thích töû naøy tröôùc ñaây thöôøng taém röûa thaân theå, mang ñoà anh laïc, côõi voi ngöïa lôùn vaøo trong vöôøn daïo chôi, hoâm nay chaéc cuõng vaäy. Khi caùc Thích töû côõi voi lôùn ñeán beân trong ranh giôùi, xuoáng voi, côõi y phuïc, chuoãi anh laïc, vaø luoân caû voi, ngöïa trao cho Öu-ba-ly noùi: - Nhaø ngöôi thöôøng nöông nhôø chuùng toâi ñeå soáng. Nay, chuùng toâi xuaát gia. Cho nhaø ngöôi y phuïc quyù baùu vaø voi lôùn naøy ñeå nhaø ngöôi laøm phöông tieän nuoâi soáng. Khi caùc Thích töû tieán veà phía tröôùc, ñeán A-naäu-di,295 nöôùc Di-ni; ôû phía sau, Öu-ba-ly trong loøng suy nghó: Ta voán nhôø Thích töû naày maø coù ñöôïc söï soáng. Nay vôùi loøng tin hoï boû ta, theo Theá Toân caàu xin xuaát gia. Nay ta haõy theo hoï xuaát gia.

Neáu hoï coù sôû ñaéc thì ta cuõng seõ ñaéc. Öu-ba-ly lieàn duøng taám luïa traéng goùi y phuïc quyù baùu vaø anh laïc laïi, ñem treo treân caây cao, vôùi yù nghó: Ai ñeán laáy thì cho. Öu-ba-ly tieán ñeán choã caùc Thích töû vaø thöa hoï: - Sau khi quyù vò ñi, toâi lieàn khôûi yù nghó: "Ta voán nhôø Thích töû naày maø coù ñöôïc söï soáng. Nay vôùi loøng tin hoï boû ta, theo Theá Toân caàu xin xuaát gia. Nay ta haõy theo hoï xuaát gia. Neáu hoï coù sôû ñaéc thì ta cuõng seõ ñaéc." Khi aáy, caùc Thích töû cuøng Öu-ba-ly daãn nhau ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lui ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Ñöùc Phaät: - Baïch Theá Toân! Chuùng con ñaõ ñöôïc cha meï cho pheùp xuaát gia. Cuùi xin Ñaïi ñöùc cho chuùng con ñöôïc xuaát gia. Cuùi mong Theá Toân, ñoä cho Öu-ba-ly tröôùc nhaát. Vì sao? Vì chuùng con coù nhieàu kieâu maïn vaø muoán tröø kieâu maïn aáy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân, tröôùc heát ñoä cho Öu-ba-ly, keá ñeán ñoä Thích töû A-na-luaät, keá ñeán Thích töû Baït-ñeà, keá ñeán Thích töû Nan-ñeà,

295. A-naäu-di; ôû treân aâm laø A-noâ-di.

keá ñeán Thích töû Kim-tyø-la, keá ñeán Thích töû Nan-ñaø. Öu-ba-ly thoï ñaïi giôùi laø baäc Thöôïng toïa treân heát. Khi aáy, coù vò ñaïi Thöôïng toïa teân laø Tyø- la-traø,296 ñoä rieâng Thích töû A-nan-ñaø. Ngoaøi ra caùc thöôïng toïa khaùc ñoä Thích töû Baït-nan-ñaø, vaø Thích töû Ñeà-baø-ñaït. Khi Ñöùc Theá Toân ñoä caùc Thích töû roài, Ngaøi baûo hoï ñeán nöôùc Chieâm-baø. Sau khi caùc Thích töû nhaän söï giaùo thoï cuûa Ñöùc Theá Toân vaø caùc Thöôïng toïa roài, ñeán nöôùc kia, moãi ngöôøi ñeàu töï tö duy, chöùng taêng thöôïng ñòa. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaëng thaàn töùc. Khi aáy, Baït-ñeà Thích töû ôû moät mình nôi A-lan-nhaõ, döôùi boùng caây, trong baõi tha ma, tu taäp tö duy. Ñeán cuoái ñeâm, lôùn tieáng noùi: Sung söôùng thay! Sung söôùng thay! Caùc Tyø- kheo ôû gaàn ôû beân nghe vaø nghó: Tyø-kheo Baït-ñeà naøy, voán khi ôû ñôøi, thöôøng höôûng thuï nguõ duïc. Nay xaû boû vinh hoa kia maø xuaát gia haønh ñaïo, soáng moät mình nôi A-lan-nhaõ, döôùi boùng caây, trong baõi tha ma, ñeán cuoái ñeâm, töï mình noùi: "Sung söôùng thay! Sung söôùng thay!" Thích töû Baït-ñeà naày haù khoâng phaûi nhôù laïi luùc coøn ôû nhaø höôûng thuï nguõ duïc neân töï noùi: "Sung söôùng thay! Sung söôùng thay!"? Saùng hoâm sau, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy roõ raøng vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo moät Tyø-kheo: - OÂng ñeán goïi gaáp Tyø-kheo Baït-ñeà ñeán ñaây! Tyø-kheo vaâng lôøi Ñöùc Phaät, ñeán noùi vôùi Tyø-kheo Baït-ñeà: - Ñöùc Theá Toân keâu ngöôøi ñeán gaáp. Tyø-kheo Baït-ñeà lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coù hoûi Baït-ñeà: - Coù thaät oâng moät mình ôû nôi A-lan-nhaõ, trong baõi tha ma, döôùi boùng caây, roài ñeán giöõa ñeâm töï keâu leân: "Sung söôùng thay! Sung söôùng thay!" ? Baït-ñeà thöa: - Baïch Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Phaät hoûi Baït-ñeà: - OÂng quan saùt yù nghóa gì maø töï keâu leân: "Sung söôùng thay! Sung söôùng thay!"? Baït-ñeà thöa: - Tröôùc ñaây, khi con ôû nhaø, beân trong laãn beân ngoaøi thöôøng ñöôïc töï hoä veä

baèng ñao gaäy. Vôùi söï veä hoä nhö vaäy maø coøn coù söï sôï haõi. Sôï

296. Tyø-la-traø . Pali, Vin.i. 202: Bela tthasīsa. Vò naøy nguyeân laø moät ngöôøi Baø-la-moân ôû Saâvatthi, xuaát gia vôùi Uruvela-Kassapa tröôùc khi Phaät thaønh ñaïo. Khi Uruvela-Kassapa theo Phaät, oâng cuõng theo.

keû giaëc beân ngoaøi ñeán xaâm ñoaït maïng soáng cuûa con. Nhöng, nay con ôû moät mình nôi A-lan-nhaõ, döôùi goác caây, trong baõi tha ma, cho ñeán giöõa ñeâm maø khoâng thaáy coù söï sôï haõi naøo, loâng trong ngöôøi khoâng heà döïng ñöùng. Baïch Theá Toân, con nghó ñeán caùi laïc cuûa söï xuaát ly, cho neân töï noùi: “Sung söôùng thay! Sung söôùng thay!” nhö theá. Theá Toân lieàn khen: - Laønh thay, laønh thay, thieän gia nam töû! Ñieàu ñoù thích hôïp ñeå oâng chí tín xuaát gia, vui haïnh thanh tònh. 2. Nhaân duyeân A-xaø-theá: Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Luùc aáy, vua Bình-sa297 khoâng coù con. Vua lieàn taäp hôïp caùc Baø-la- moân coù khaû naêng veà töôùng soá, khieán hoï xem töôùng caùc phu nhaân. Nhaø vua noùi: Ngöôøi xem töôùng caùc phu nhaân naày, ai seõ sanh ñöôïc con. Baø-la-moân xem töôùng xong, taâu: - Phu nhaân treû, khoûe maïnh naøy seõ sanh con. Nhöng seõ laø keû thuø cuûa vua. vua nghe noùi nhö vaäy roài, ñeâm ñoù cuøng giao hôïp vôùi phu nhaân naøy. Baø aáy lieàn coù thai. Sau ñoù, sanh moät nam töû, töôùng maïo ñoan chaùnh. Vì khi chöa ñöôïc sanh, Baø-la-moân ñaõ ñoaùn ñònh, noù seõ laø keû thuø cuûa vua. Vì duyeân côù aáy cho neân ñaët teân laø Vò Sanh Oaùn.298 Vöông töû naøy theo thôøi gian tröôûng thaønh. Ñeà-baø-ñaït-ña duøng söùc thaàn thoâng khieán Vöông töû haâm moä. Ñeà-baø-ñaït-ña suy nghó: Ta caàn nuoâi ñoà chuùng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-thieåm-tyø.299 Trong nöôùc ñoù coù moät ngöôøi teân laø Ca-höu-caâu-la Töû.300 Maïng chung, khoâng bao laâu, oâng naøy ñaõ sanh hoùa vaøo trong coõi trôøi Hoaù töï taïi.301 Luùc aáy, Ca-höu Thieân töû, vaøo giöõa ñeâm, ñeán choã Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Muïc-lieân: - Taâm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña muoán laøm aùc, neân sanh yù nieäm: “Ta muoán nuoâi ñoà chuùng.” Ca-höu Thieân töû noùi nhö vaäy roài, ñaûnh leã, nhieãu quanh, xong bieán maát. Khi ñeâm ñaõ qua, Muïc-lieân ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi

297. Bình-sa . Pali: Bimbis āra/ Seniya Bimbisāra, vua nöôùc Ma-kieät-ñaø. 298. Vò Sanh Oaùn . Pali: Ajātasattu/ Ajātasattu Vedehiputta, A-xaø-theá Vi-ñeà-hy Töû. 299. Caâu-thieåm-tyø . Pali: Kosambī 300. Ca-höu-caâu-la Töû . Vin.ii. 185, Kakudha/ Kakudha Koliya; nguyeân laø thò giaû cuûa ngaøi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân . Cf. A.iii. 122ff. 301. Hoaù töï taïi ; Vin.ii. 185: adhunā kālankato aññataram manomayam kāyam upapanno, taùi sinh vôùi thaân khaùc do yù sinh.

chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân hoûi Muïc-lieân: - YÙ oâng nghó theá naøo, nhö lôøi Ca-höu Thieân töû noùi, ñuùng thaät chöù khoâng nhaàm laãn chaêng?

Muïc-lieân thöa: - Baïch Theá Toân, ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân baûo Muïc-lieân: - Chôù noùi nhö vaäy. Ta khoâng thaáy coù lôøi noùi naøo cuûa Chö thieân, ngöôøi ñôøi caùc Ma, Phaïm vöông, Sa-moân, Baø-la-moân maø laø nhö thaät, khoâng sai traùi. Chæ tröø coù lôøi noùi cuûa Nhö Lai laø khoâng hö doái.302 Ñöùc Phaät baûo Muïc-lieân: - ÔÛ ñôøi coù naêm vieäc toái toân (seõ noùi ôû sau).303 Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña ñeán choã A-xaø-theá, duøng söùc thaàn thoâng bay leân hö khoâng; hoaëc hieän thaân noùi phaùp, hoaëc aån thaân noùi phaùp, hoaëc hieän nöûa thaân noùi phaùp, hoaëc thaân tuoân ra khoùi, hoaëc thaân tuoân ra löûa; hoaëc bieán thaân laøm haøi nhi, thaân mang anh laïc,304 ngoài leân ñuøi thaùi töû, roài xoay nghieâng qua, muùt ngoùn tay thaùi töû. Thaùi töû A-xaø-theá thaáy söï bieán hoùa naøy ñaâm ra hoaõng sôï, loâng trong ngöôøi ñeàu döïng ngöôïc leân. Ñeà-baø-ñaït-ña bieát Thaùi töû hoaûng sôï lieàn noùi: - Chôù sôï, chôù sôï! Thaùi töû hoûi: - OÂng laø ai? - Toâi laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Thaùi töû noùi: - OÂng thaät laø Ñeà-baø-ñaït-ña thì trôû laïi nguyeân hình. Ñeà-baø-ñaït-ña trôû laïi nguyeân hình. Thaùi töû thaáy roài, lieàn taêng theâm loøng haâm moä. Ñaõ haâm moä roài, Thaùi töû laïi taêng theâm söï cuùng döôøng. Baáy giôø, haèng ngaøy, A-xaø-theá duøng naêm traêm chieác xe saùng chieàu ñeán thaêm hoûi vaø cung caáp naêm traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng. Khi caùc Tyø-kheo nghe A-xaø-theá haèng ngaøy duøng naêm traêm chieác xe ñeán thaêm hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña saùng chieàu vaø cung caáp naêm traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng, hoï lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:

302. Cf. Vin. ibid., Phaät caûnh giaùc Muïc-lieân: Haõy giõõ kín lôøi noùi! 303. Lôøi chua trong baûn Haùn. 304. Pali: Quaán quanh mình moät chuoãi raén.

- Caùc oâng, neân töï nhieáp taâm chôù sanh loøng tham ñaém305 nhöõng thöù lôïi döôõng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña. Vì sao? Chính vì A-xaø-theá haèng ngaøy duøng naêm traêm chieác xe ñeán thaêm hoûi saùng chieàu, vaø cung caáp naêm traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng, neân laøm cho Ñeà-baø-ñaït-ña taêng theâm aùc taâm. Ví nhö nam töû, ñaùnh vaøo loã muõi con choù döõ, khieán cho choù kia caøng theâm hung aùc. Caùc Tyø-kheo neân bieát, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Chính haèng ngaøy A-xaø- theá duøng naêm traêm chieác xe ñeán thaêm hoûi saùng chieàu, vaø cung caáp naêm traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng, neân khieán cho aùc taâm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña taêng theâm vaäy. Luùc aáy, vua Bình-sa nöôùc Ma Kieät nghe bieát A-xaø-theá haèng ngaøy duøng naêm traêm chieác xe ñeán thaêm hoûi saùng chieàu, vaø cung caáp naêm traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Vua Bình-sa, haèng ngaøy cuõng duøng baûy traêm chieác xe ñeán thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, vaø cung caáp baûy traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña nghe vua Bình-sa duøng baûy traêm chieác xe saùng chieàu ñeán thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, vaø cung caáp baûy traêm choõ ñoà aên thöùc uoáng. Do vì lôïi döôõng neân sanh taâm taät ñoá, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn maát thaàn thoâng, beøn khôûi yù nghó nhö vaày: Nay ta

neân chôø khi naøo Phaät cuøng ñaïi chuùng hoäi hôïp seõ ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, tha thieát thöa: “Theá Toân tuoåi ñaõ giaø nua, thoï maïng hôn ngöôøi, hoïc ñaïo cuõng laâu, neân yeân soáng nôi nhaøn tònh, maëc nhieân töï thuû. Ñöùc Theá Toân laø chuû cuûa caùc phaùp, neân phuù chuùc Taêng cho con, con seõ chaêm soùc.” Nghó nhö vaäy roài, Ñeà-baø-ñaït-ña chôø ñaïi chuùng taäp hôïp, lieàn ñem yù nghó ñoù trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ñoái vôùi Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân, ta coøn khoâng ñem Taêng phuù chuùc cho, huoáng chi laø ñoái vôùi oâng, ngöôøi ngu si, muõi daõi ñaày mình,306 ñaâu coù theå ñem Taêng phuù chuùc cho oâng ñöôïc! Khi aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña sanh yù nieäm naøy: Nay Ñöùc Theá Toân giöõa ñaïi chuùng laïi noùi ta laø ngöôøi ngu si, muõi daõi ñaày mình. Do vaäy, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn sanh taâm baát nhaãn. Ñaây laø laàn ñaàu trong ñôøi naøy, Ñeà-baø-ñaït-ña sanh taâm baát nhaãn ñoái vôùi Theá Toân. Khi aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña ñeán choã A-xaø-theá, noùi: - Ñöùc vua duøng chaùnh phaùp trò daân cho neân ñöôïc tröôøng thoï. Sau khi Phuï vöông baêng haø thì ngaøi môùi ñöôïc leân ngoâi. Luùc aáy, tuoåi ngaøi ñaõ giaø nua, seõ khoâng höôûng thuï nguõ duïc ñöôïc laâu. Nay oâng haõy gieát cha.

305. Pali, - Chôù ganh tò!, Vin.ii. 188. 306. Haùn: Theá thoùa chi thaân . Pali, Vin.ii. 189: Chavassa khen āsakassa caùi xaùc cheát dính ñaøm daõi.

Toâi seõ gieát Phaät. Baáy giôø, quoác giôùi Ma-kieät coù vua môùi, Phaät môùi trò nöôùc giaùo hoùa, ñaâu haù khoâng vui sao? Vöông töû baûo: - Coù theå vaäy. Vöông töû lieàn hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Ngaøi caàn nhöõng gì ? Ñeà-baø noùi: - Toâi caàn moät soá ngöôøi. Vöông töû lieàn cung caáp ngöôøi. Ñeà-baø-ñaït-ña sai hai ngöôøi ñeán haïi Phaät, daïy: - Ngöôi ñeán gieát Phaät roài, ñi veà baèng con ñöôøng khaùc. Sau khi sai hai ngöôøi aáy ñi roài, Ñeà-baø-ñaït-ña laïi sai boán ngöôøi nöõa ñi vôùi lôøi daën: - Caùc ngöôi ñoùn ñaàu hai ngöôøi kia. Gaëp chuùng thì gieát. Roài theo con ñöôøng khaùc maø veà. Tieáp ñoù, laïi sai taùm ngöôøi, cuõng daën: - Caùc ngöôi ñoùn ñaàu boán ngöôøi kia. Gaëp chuùng giöõa ñöôøng thì gieát. Roài theo con ñöôøng khaùc maø veà. Cöù nhö vaäy Ñeà-baø-ñaït-ña laàn löôït sai gaáp ñoâi ngöôøi leân, cho ñeán saùu möôi boán ngöôøi. Nhö vaäy, ñaàu moái bò caét ñöùt, khoâng theå phaân bieät, khoâng bieát ai haïi Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ngoài trong hang Trö khaûm;307 töø trong hang naày ñi ra, kinh haønh döôùi söôøn nuùi. Ñöùc Phaät töï nghó: Nhaân duyeân Ta laøm xöa kia, ngaøy hoâm nay laø kyø heïn. Khi aáy, hai ngöôøi nhaän leänh cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn maëc aùo giaùp, caàm ñao tröôïng ñi ñeán Ñöùc Theá Toân. Caû hai ngöôøi ñeàu taâm nieäm: Ta seõ haïi Phaät. Vöøa sanh yù nieäm naøy, töùc thôøi khoâng theå böôùc tôùi ñöôïc. Hoï lieàn nghó: Theá Toân coù ñaïi thaàn ñöùc, oai löïc voâ löôïng. Chính ñeä töû cuûa Ngaøi cuõng coù thaàn löïc. Chuùng ta ñaâu coù theå haïi ñöôïc Ñöùc Theá Toân. Vöøa sanh yù nghó naøy thì lieàn böôùc ñeán ñöôïc. Töø xa, hoï thaáy töôùng maïo Ñöùc Theá Toân ñoan chaùnh, caùc caên tòch tònh, ñöôïc söï ñieàu phuïc toái thöôïng, tòch dieät ñeä nhaát, caùc caên kieân coá, nhö con long töôïng ñaõ ñöôïc huaán luyeän, yù khoâng thaùc loaïn, nhö

nöôùc loùng trong, trong ngoaøi ñeàu thaáu suoát. Hoï thaáy nhö vaäy, lieàn phaùt taâm hoan hyû, buoâng boû ñao tröôïng, vaát vaøo moät choã, tieán ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì hai ngöôøi noùi phaùp vi dieäu, khieán hoï phaùt taâm hoan hyû, khuyeân hoï tu thieän, noùi boá thí, noùi trì giôùi, noùi taïo phöôùc sanh

307. Trö khaûm . Pali: Sū karakhatalena hang ñaù treân söôøn Linh thöùu (Gijjhakūna).

thieân; quôû traùch duïc laø baát tònh, khen ngôïi söï xuaát ly. Hai ngöôøi ngay nôi choã ngoài, heát caùc traàn caáu, ñaëng phaùp nhaõn tònh, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, lieàn baïch Phaät: - Töø nay veà sau, chuùng con xin thoï ba töï quy: Quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng, laøm ngöôøi Öu-baø-taéc. Töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo hai ngöôøi: - Caùc ngöôi muoán trôû veà, neân ñi con ñöôøng kia, khoâng neân ñi con ñöôøng naøy. Hai ngöôøi lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài caùo lui. Khi veà ñeán choã Ñeà-baø-ñaït-ña, hoï baùo caùo: - Ñöùc Theá Toân coù ñaïi thaàn löïc, oai löïc voâ löôïng. Ñeä töû cuûa ngaøi cuõng coù thaàn löïc. Chuùng toâi ñaâu coù theå haïi Theá Toân ñöôïc. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaùp laïi: - Caùc ngöôi haõy cuùt ñi, dieät ñi! Caàn gì caùc ngöôi? Taïi sao hai ngöôøi maø khoâng theå gieát moät ngöôøi? Ñeà-baø-ñaït-ña ñang trong côn thònh noä aáy, ñích thaân ñeán nuùi Kyø-xaø-quaät, töï tay mình caàm moät taûng ñaù lôùn, töø xa neùm Ñöùc Theá Toân. Khi aáy, coù moät vò trôøi lieàn ñoùn vieân ñaù ñaët leân treân ñænh nuùi. Töø beân meùp taûng ñaù ñoù, coù moät maûnh nhoû vaêng ra, nhaèm vaøo ngoùn chaân Phaät, laøm chôït da chaûy maùu. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân nhö con ñaïi long quay nhìn beân höõu vaø noùi: - Chuyeän chöa töøng coù! Ngöôøi hoï Cuø-ñaøm laïi laøm vieäc naøy. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân trôû vaøo trong hang, töï laáy taêng-giaø-leâ xeáp thaønh boán lôùp laøm goái, naèm nghieâng beân höõu nhö con sö töû, hai goùt chaân choàng leân nhau, nhaát taâm nhaãn thoï söï ñau nhöùc cöïc kyø. Baáy giôø, moät soá ñoâng Tyø-kheo nghe vieäc Ñeà-baø-ñaït-ña sai ngöôøi haïi Phaät; moãi ngöôøi caàm gaäy, ñaù, baûo veä quanh hang, lôùn tieáng keâu reùo. Phaät töø trong hang noùi ra, baûo caùc Tyø-kheo, “Caùc oâng laøm gì maø caàm gaäy, ñaù ñi quanh hang la loái nhö boïn ngöôøi ñaùnh caù la loái khi baét ñöôïc caù vaäy”? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Vöøa roài, chuùng con nghe Ñeà-baø-ñaït-ña muoán ñeán haïi Phaät. Bôûi vaäy, chuùng con caàm gaäy, ñaù ñeán nôi hang. Sôï oan gia ñeán haïi Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng haõy trôû veà choã nghæ, chuyeân taâm tu taäp. Phaùp thöôøng

cuûa chö Phaät khoâng caàn ñöôïc che chôû. Vì sao? Vì ñaõ thaéng caùc oaùn ñòch. Tyø-kheo caùc oâng neân bieát, Chuyeån luaân thaùnh vöông maø bò haïi bôûi keû thuø töø beân ngoaøi, laø ñieàu khoâng theå coù. Nhö Lai cuõng laïi nhö vaäy. Khoâng

coù tröôøng hôïp caùc ñieàu aùc ñeán haïi Nhö Lai. Roài Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Trong ñôøi coù naêm haïng Toân sö:308 Nhöõng gì laø naêm? - Hoaëc coù Toân sö giôùi khoâng thanh tònh, töï xöng: “Ta giôùi thanh tònh.” Nhöng caùc ñeä töû thaân caän bieát nhö thaät ñieàu ñoù neân noùi: “Thaày cuûa ta giôùi khoâng thanh tònh maø töï xöng laø giôùi cuûa oâng thanh tònh. Neáu ta ñeán noùi vôùi haøng baïch y, thaày cuûa ta seõ khoâng vui. Thaày khoâng vui thì khoâng neân noùi. Cöù ñeå cho Thaày nhaän söï cuùng döôøng cuûa thí chuû, sau ñoù seõ töï bieát.” Nhö vaäy, naày caùc Tyø-kheo, phaùp cuûa vò toân sö trong ñôøi kia laø ñeä töû vì giôùi maø baûo veä. Thaày mong caàu ñeä töû baûo veä. - Thöù hai, naøy caùc Tyø-kheo, hoaëc coù toân sö hoaït maïng khoâng thanh tònh maø töï xöng, “Ta hoaït maïng thanh tònh.”... noùi nhö treân. 309

- Thöù ba, naøy caùc Tyø-kheo, hoaëc coù ngöôøi kieán hueä khoâng thanh tònh maø töï xöng, “Ta kieán hueä thanh tònh.”... noùi nhö treân. 310

- Thöù tö, hoaëc coù ngöôøi ngoân thuyeát khoâng thanh tònh,311 maø töï xöng, “Ta ngoân thuyeát thanh tònh.”... noùi nhö treân. - Thöù naêm, hoaëc coù ngöôøi ôû ngoaøi phaùp luaät,312 maø töï xöng, “Ta thanh tònh ôû trong phaùp luaät.”... noùi nhö treân. - Nhö vaäy, naày caùc Tyø-kheo, trong ñôøi coù naêm loaïi ñöôïc coi laø phaùp cuûa toân sö. - Naøy caùc Tyø-kheo! Nay, Ta trì giôùi thanh tònh cuõng töï noùi laø: “Ta trì giôùi thanh tònh.” Khoâng khieán ñeä töû baûo veä Ta. Ta cuõng khoâng caàu ñeä töû baûo veä. - Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, Ta hoaït maïng thanh tònh, vaø cuõng töï noùi laø, “Ta maïng thanh tònh.”... noùi nhö treân. - Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, Ta kieán hueä cuûa ta thanh tònh, vaø xöng laø, “Ta kieán hueä thanh tònh.”... noùi nhö treân. - Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, Ta ngoân thuyeát thanh tònh, cuõng töï noùi laø: “Ta ngoân thuyeát thanh tònh.”... noùi nhö treân. - Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, Ta ôû trong phaùp luaät, cuõng töï xöng laø “Ta ôû trong phaùp luaät.”... noùi nhö treân.

308. Nguõ chuûng toân . Pali: Pañca satth āro. 309. Pali: aparisuddhājīvo, phöông tieän sinh soáng khoâng thanh tònh. 310. Pali: aparisuddhañ ñānadassano, tri kieán khoâng thanh tònh. 311. Pali: aparisuddhañ ñānadassano, söï giaûi thuyeát (thoï kyù) khoâng thanh tònh. 312. Pali: aparisuddhadhammadesana, söï thuyeát phaùp khoâng thanh tònh.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1111

Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng haõy sai Xaù-lôïi-phaát caùo tri cho ñaïi chuùng baïch y bieát raèng, “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñeàu khoâng phaûi vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Ñoù laø Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Neân baïch nhò yeát-ma. Sai ngöôøi bieát laøm yeát-ma. Nhö söï vieäc treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay sai Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát ñeán ñaïi chuùng baïch y caùo tri raèng, “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñeàu khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Neân bieát, ñoù laø ñieàu do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Ñaây laø lôøi

taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Taêng nay sai Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát ñeán ñaïi chuùng baïch y caùo tri raèng, “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñeàu khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Neân bieát, ñoù laø ñieàu do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát ñeán ñaïi chuùng baïch y caùo tri raèng, “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñeàu khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Neân bieát, ñoù laø ñieàu do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm” thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù, haõy noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, Taêng sai Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát ñeán ñaïi chuùng baïch y caùo tri raèng, “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm ñeàu khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Neân bieát, ñoù laø ñieàu do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm” Vì im laëng. Vieäc aáy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Xaù-lôïi-phaát nghe lôøi noùi naày roài, taâm sanh nghi, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, thöa: - Baïch Theá Toân, laøm sao con coù theå ñeán chuùng baïch y noùi vieäc xaáu cuûa oâng aáy? Vì sao? Tröôùc ñaây, con tröôùc caùc baïch y ñaõ khen ngôïi ñieàu hay cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña raèng, “Xuaát gia töø doøng hoï lôùn, thoâng minh, coù ñaïi thaàn löïc, nhan maïo ñoan chaùnh.” Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: - Tröôùc ñaây oâng khen ngôïi Ñeà-baø-ñaït-ña raèng, “Xuaát gia töø doøng hoï lôùn, thoâng minh, coù ñaïi thaàn löïc, nhan maïo ñoan chaùnh.” Söï thaät coù phaûi vaäy khoâng? Xaù-lôïi-phaát thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, söï thaät laø nhö vaäy. - Cho neân, naøy Xaù-lôïi-phaát, nay oâng neân ñeán trong ñaïi chuùng baïch y, noùi: “Tröôùc ñaây Ñeà-baø-ñaït-ña laø nhö vaäy, ngaøy nay laø nhö vaäy. Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ laøm, khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Ñoù laø do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy roài, ñeán trong ñaïi

chuùng baïch y, noùi, tröôùc ñaây Ñeà-baø-ñaït-ña laø nhö vaäy, ngaøy nay laø nhö vaäy. Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ laøm, khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng. Ñoù laø do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm. Khi aáy trong ñaïi chuùng coù moät soá ngöôøi chaáp nhaän Ñeà-baø-ñaït- ña thì noùi, Sa-moân Thích töû vì söï cuùng döôøng neân sanh taâm ñoá kî. Hoï khoâng vui khi Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc söï cuùng döôøng, cho neân noùi giöõa ñaïi chuùng: “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm khoâng phaûi laø vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng maø laø do Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Trong ñoù nhöõng ngöôøi haâm moä Phaät thì noùi: Hoaëc coù theå Ñeà-baø- ñaït-ña ñaõ laøm, hoaëc môùi ñöông laøm. Baáy giôø, A-xaø-theá bí maät daáu con dao beân trong chieác aùo, voäi vaøng leùn vaøo trong cung ñeå gieát cha. Ngöôøi giöõ cöûa phaùt giaùc, luïc thaáy trong ngöôøi cuûa A-xaø-theá daáu moät con dao, hoûi: - Thaùi töû daáu con dao naày ñeà laøm gì? A-xaø-theá traû lôøi: - Ta muoán vaøo cung ñeå haïi vua. Ngöôøi giöõ cöûa hoûi: - Ai daïy oâng, sanh taâm nhö vaäy? Vöông töû noùi: - Ñeà-baø-ñaït-ña daïy ta. Khi aáy, ngöôøi giöõ cöûa lieàn daãn ñeán choã caùc Ñaïi thaàn, vaø baùo caùo: - A-xaø-theá muoán haïi vua. Caùc Ñaïi thaàn hoûi: - Ai daïy oâng ñieàu ñoù? Vöông töû traû lôøi: - Ñeà-baø-ñaït-ña daïy toâi. Trong soá caùc Ñaïi thaàn coù vò noùi: - Sa-moân hoï Thích ñeàu laøm vieäc naày. Phaûi gieát heát. Coù Ñaïi thaàn laïi noùi: - Khoâng phaûi taát caû Sa-moân hoï Thích ñeàu laøm vieäc aùc. Ñaây chæ laø vieäc

laøm cuûa Vöông töû vaø Ñeà-baø-ñaït-ña. Phaûi gieát nhöõng ngöôøi naøy. Coù Ñaïi thaàn laïi noùi: - Khoâng phaûi taát caû Sa-moân hoï Thích ñeàu laøm vieäc aùc. Ñaây chæ laø vieäc laøm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña vaø A-xaø-theá. Tuy laø toäi ñaùng cheát, nhöng khoâng neân gieát. Vì sao vaäy? Vua laø vò vöông troïng phaùp, khi nghe aét khoâng vui. Khi aáy, ngöôøi giöõ cöûa lieàn daãn ñeán choã vua Bình-sa, taâu: - A-xaø-theá naày muoán haïi vua.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1113

Vua hoûi: - Ai baûo ngöôi laøm ñieàu ñoù? Vöông töû thöa: - Ñeà-baø-ñaït. Trong soá caùc Ñaïi thaàn coù vò noùi: - Sa-moân hoï Thích taát caû ñeàu laøm vieäc naày. Phaûi gieát heát. Nhaø vua nghe caâu noùi naày loøng khoâng vui. Trong caùc Ñaïi thaàn coù ngöôøi noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng phaûi laøm aùc heát, khoâng neân gieát heát. Ñaây chæ laø vieäc laøm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña vaø A-xaø-theá, thì neân gieát hoï maø thoâi. Nhaø vua nghe lôøi noùi naày, loøng cuõng khoâng vui. Trong soá Ñaïi thaàn, coù vò noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng laøm aùc heát, khoâng neân gieát heát. Ñaây laø vieäc laøm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña vaø A-xaø-theá. Hai ngöôøi tuy ñaùng cheát nhöng khoâng neân gieát. Taïi sao vaäy? Nhaø vua laø vò phaùp vöông, khi nghe aét ngöôøi khoâng vui. Vua Bình Sa haøi loøng vôùi yù kieán naày, baûo caùc thaàn: - Taát caû Sa-moân Thích töû naày khoâng haún ñeàu laø aùc, bôûi vaäy khoâng neân gieát heát. Ñaây laø vieäc laøm cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña vaø A-xaø-theá, song cuõng khoâng neân gieát. Taïi sao vaäy? Tröôùc ñaây Ñöùc Phaät ñaõ khieán Xaù-lôïi-phaát baùo khaép giöõa ñaùm ñoâng: “Nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ laøm, khoâng phaûi vieäc cuûa Phaät, Phaùp, Taêng maø laø Ñeà-baø-ñaït-ña töï yù laøm.” Cho neân, khoâng neân gieát. Sau khi phuï vöông quôû traùch Thaùi töû A-xaø-theá roài, baûo caùc Ñaïi thaàn: Coù theå tha thöù cho Thaùi töû A-xaø-theá. Sau ñoù lieàn thaû cho ñi. Khi aáy, caùc Ñaïi thaàn cuøng nhau lôùn tieáng noùi: - A-xaø-theá laøm vieäc taøy trôøi, ñaùng cheát, taïi sao chæ quôû traùch sô roài thaû? Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ sai ngöôøi haïi Phaät, laïi baûo A-xaø-theá gieát cha, tieáng aùc lan traøn, lôïi döôõng bò ñoaïn tuyeät. Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng ñoàng boïn goàm naêm ngöôøi ñeán töøng nhaø khaát thöïc. Ngöôøi thöù nhaát teân laø Tam-vaên-ñaït-ña; ngöôøi thöù hai teân laø Kieàn-traø-ñaït-ba; ngöôøi thöù ba teân laø Caáu-baø-ly; ngöôøi thöù tö teân Ca-löu-la-ñeâ-xaù313 vaø baûn thaân cuûa

313. Ñoàng boïn cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña: Tam-vaên-ñaït-ña , Kieàn-traø-ñaït-baø , Caâu-baø-ly , Ca-löu-la-ñeà-xaù nØ#oâ#_#aùnaù. Pali, Vin.ii. 196: Kokālika, Kanamoraka-tissa, Khattadeviyāputta, Samuddadatta..

1114 BOÄ LUAÄT 2

Ñeà-baø-ñaït-ña laø ngöôøi thöù naêm. Khi aáy, caùc Tyø-kheo nghe Ñeà-baø-ñaït-ña sai ngöôøi haïi Phaät, laïi baûo A-xaø-theá gieát cha, tieáng aùc lan traøn, lôïi döôõng ñoaïn tuyeät, cuøng ñoàng boïn naêm ngöôøi ñeán töøng nhaø khaát thöïc, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân, moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá

Toân vì nhaân duyeân naøy lieàn taäp hôïp ñaïi chuùng. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Coù thaät oâng daãn boán ngöôøi ñeán töøng nhaø khaát thöïc hay khoâng? Ñeà-baø-ñaït-ña thöa: - Ñuùng nhö vaäy, baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao oâng rieâng reõ daãn boán ngöôøi ñeán töøng nhaø khaát thöïc. Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi, “Caùc ngöôi haõy thöông töôûng nhaø baïch y.” Nay sao oâng rieâng reõ daãn boán ngöôøi ñeán töøng nhaø khaát thöïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña roài, lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên rieâng chuùng, ñöôïc pheùp cho ñeán ba ngöôøi cuøng aên.314 Coù hai ñieàu lôïi neân phaûi nhö vaäy. Moät laø vì nhieáp phuïc ngöôøi khoù ñieàu phuïc. Hai laø vì töø maãn ñoái vôùi nhaø baïch y. Taïi sao vaäy? Vì sôï haïng ngöôøi khoù ñieàu phuïc kia töï caáu keát taïo chuùng rieâng ñeå gaây phieàn naõo chuùng Taêng. Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn sanh yù nieäm naøy: Ñieàu chöa töøng coù! Sa-moân Cuø-ñaøm laïi ñi caét mieáng aên cuûa keû khaùc. Ta haõy phaù Taêng luaân315 cuûa oâng ta. Sau khi ta qua ñôøi coù theå ñeå laïi tieáng laø, “Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi thaàn löïc, trí tueä voâ ngaïi, maø bò Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng luaân cuûa oâng ta.” 3. Phaù Taêng luaân: Roài thì, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn ñeán caùc Tyø-kheo ñoàng baïn noùi: - Nay chuùng ta coù theå cuøng nhau phaù Taêng luaân cuûa Cuø-ñaøm. Sau khi chuùng ta cheát coù theå ñeå laïi tieáng laø, “Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi thaàn löïc, trí tueä voâ ngaïi, maø bò Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng luaân cuûa oâng ta.” Khi aáy, moät ñoàng baïn cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña laø Tam-vaên-ñaït-ña, trí tueä taøi cao, phaùt bieåu:

314. Xem Ba-ñaät-ñeà, ñieàu 33, caám bieät chuùng thöïc. 315. Phaù Taêng luaân; Pali: Sanghabhedam, cakkabhedam: Phaù taêng vaø phaù luaân.

- Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi thaàn löïc. Cho ñeán ñoà chuùng ñeä töû cuõng laïi nhö vaäy. Laøm sao chuùng ta coù theå phaù ñöôïc Taêng luaân cuûa ngöôøi? Ñeà-baø-ñaït-ña noùi: - Nhö Lai thöôøng khen noùi haïnh ñaàu-ñaø, thieåu duïc, tri tuùc, öa xuaát ly. Nay, ta coù naêm phaùp cuõng laø thaéng phaùp cuûa ñaàu ñaø, thieåu duïc, tri tuùc, öa xuaát ly: Troïn ñôøi khaát thöïc, troïn ñôøi maëc y phaán taûo, troïn ñôøi ngoài nôi ñaát troáng, troïn ñôøi khoâng aên muoái,316 troïn ñôøi khoâng aên caù thòt.317 Nay, ta trì naêm phaùp naøy giaùo hoùa caùc Tyø-kheo ñuû khieán cho hoï tin öa. Ta seõ noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi ngöôøi tu haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc tri tuùc, öa xuaát ly. Nay, chuùng ta coù naêm phaùp cuõng laø thaéng phaùp ñaàu ñaø: Troïn ñôøi khaát thöïc,... cho ñeán khoâng aên thòt caù. Haõy cuøng nhau thöïc haønh ñieàu ñoù.” Tyø-kheo tuoåi nhoû chaéc seõ thoï giaùo. Tyø-kheo thöôïng toïa seõ ngaïi khoâng tín thoï. Do phöông tieän naày coù theå phaù ñöôïc Taêng luaân kia. Baáy giôø, Tam-vaên-ñaït-ña noùi vôùi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Neáu laøm nhö vaäy, ñuû ñeå phaù

Taêng luaân kia. Khi aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn duøng naêm phaùp treân, daïy caùc Tyø- kheo: - Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi ngöôøi tu haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc, tri tuùc, öa xuaát ly. Nay, chuùng ta coù naêm thaéng phaùp, cuõng laø haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc, tri tuùc, öa xuaát ly: Chuùng ta troïn ñôøi khaát thöïc, troïn ñôøi maëc y phaán taûo, troïn ñôøi ngoài nôi ñaát troáng, troïn ñôøi khoâng aên muoái, caù vaø thòt. Baáy giôø, soá ñoâng Tyø-kheo nghe Ñeà-baø-ñaït-ña duøng naêm phaùp nhö vaäy daïy caùc Tyø-kheo, khieán hoï tin öa... chi tieát nhö treân. Caùc Tyø-kheo nghe roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Hieän nay, Ñeà-baø-ñaït-ña muoán ñoaïn boán Thaùnh chuûng.318 Nhöõng gì laø boán? Ta thöôøng duøng voâ soá phöông tieän noùi, y phuïc coát nhaém ñeán tri tuùc. Ta cuõng khen noùi, y phuïc coát nhaém ñeán tri tuùc. Ta cuõng duøng voâ soá phöông tieän noùi, thöùc aên, giöôøng naèm vaø ngoïa cuï, thuoác thang ñeå

316. Nguyeân Haùn: Toâ dieâm . 317. Nguõ phaàn 25 (T22n1421, tr.164a): 1. khoâng aên muoái. 2, khoâng aên söõa ñaëc. 3. khoâng aên caù thòt. 4. Chæ xin aên, khoâng nhaän môøi. 5. Xuaân, Haï, 8 thaùng ngoài giöõa choã troáng; Ñoâng 4 thaùng soáng trong am coû. Thaäp tuïng 36 (T23n1435, tr.295a): 1. Maëc naïp y. 2. Chæ khaát thöïc. 3. Chæ moät laàn aên. 4. Ngoài giöõa trôøi troáng. 5. Khoâng aên thòt. Pali, Vin. ii. 197 , Vin. iii. 171: 1. Soáng trong röøng. 2. Chæ khaát thöïc. 3. Maëc phaán taûo. 4. Soáng döôùi boùng caây. 5. Khoâng aên caù. 318. Töù Thaùnh chuûng . Pali, catt āro ariyavansā; cf. D.iii. 224.

chöõa beänh caàn nhaém ñeán tri tuùc. Caùc Tyø-kheo neân bieát, nay Ñeà-baø-ñaït muoán ñoaïn boán thaùnh chuûng. Roài Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Coù thaät oâng duøng naêm phaùp daïy caùc Tyø-kheo hay chaêng? ... chi tieát nhö treân. Traû lôøi: - Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân.319 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø- ñaït-ña: - Taïi sao oâng duøng naêm phaùp daïy caùc Tyø-kheo... (nhö treân). Naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, oâng chôù neân ñoaïn boán thaùnh chuûng, (Boán Thaùnh chuûng nhö treân ñaõ noùi). Naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, nay oâng chôù neân phöông tieän phaù hoøa hieäp Taêng, chôù chaáp chaët phöông tieän phaù hoøa hieäp Taêng, kieân trì khoâng boû. OÂng neân cuøng Taêng hoøa hieäp, khoâng tranh chaáp, cuøng moät thaày hoïc nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù ích, soáng an laïc. Bôûi vaäy cho neân, naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, oâng neân bieát, phaù hoøa hieäp Taêng laø ñieàu aùc, gian nan, maéc ñaïi troïng toäi. Phaù hoøa hieäp Taêng ñoïa trong Neâ-leâ moät kieáp, thoï toäi khoâng theå cöùu vôùt. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khieán cho taâm phaù Taêng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña taïm chaám döùt. Ngaøi duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña roài baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Taêng trao cho Ñeà-baø-ñaït-ña phaùp ha giaùn, can giaùn ñeå boû söï vieäc naøy baèng caùch baïch töù yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät vò

coù khaû naêng yeát-ma, nhö treân ñaây maø taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñeà-baø-ñaït-ña naøy muoán phöông tieän phaù hoøa hieäp Taêng, kieân trì khoâng boû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaâp thuaän cho phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc naøy, noùi raèng, "Ñeà-baø-ñaït-ña, oâng chôù phaù hoøa hôïp Taêng, kieân trì khoâng boû. Ñeà-baø- ñaït-ña, oâng neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, ñoàng nhaát nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi soáng an laïc." Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñeà-baø-ñaït-ña naøy muoán thoï phaùp phaù hoøa hôïp Taêng, kieân trì khoâng boû. Nay Taêng trao cho phaùp ha can giaùn ñeå boû söï vieäc naøy. "Ñeà-baø-ñaït-ña, oâng chôù phaù hoøa hôïp Taêng, kieân trì khoâng boû. Ñeà-baø-ñaït-ña, oâng neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû,

319. Baûn Haùn, heát quyeån 4.

khoâng tranh chaáp, ñoàng nhaát nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi soáng an laïc." Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Ñeà-baø-ñaït- ña phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng chaáp thuaän xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Ñeà-baø-ñaït-ña phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc naày roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc aáy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neân laøm phaùp ha giaùn nhö vaäy, Taêng vì Ñeà-baø-ñaït-ña laøm phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn nhö vaäy roài, caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Neáu coù Tyø-kheo naøo khaùc phöông tieän muoán phaù hoøa hôïp Taêng, cuõng duøng phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, muoán phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, tieán haønh phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, chaáp chaët phaùp phaù hoøa hôïp Taêng, kieân trì khoâng boû.320 Caùc Tyø-kheo neân can giaùn Tyø-kheo naøy: "Ñaïi ñöùc chôù phaù hoøa hôïp Taêng, chôù tieán haønh phaù hoaïi hoøa hieäp Taêng, chôù chaáp chaët phaù hoaïi hoaøi hôïp Taêng kieân trì khoâng boû. Ñaïi ñöùc, neân cuøng Taêng hoøa hôïp, vì cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû khoâng tranh chaáp, ñoàng moät thaày hoïc, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích, soáng an laïc." Tyø-kheo aáy ñöôïc can giaùn nhö vaäy ba laàn cho boû vieäc aáy, cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; neáu khoâng boû, Taêng-giaø-baø-thi-sa. D. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Hoøa hieäp: Ñoàng moät yeát-ma, ñoàng moät thuyeát giôùi.321 Taêng: Coù boán Tyø-kheo, coù naêm Tyø-kheo, hoaëc möôøi Tyø-kheo, cho ñeán voâ soá. Phaù: Phaù coù möôøi taùm vieäc: Phaùp, phi phaùp, luaät, phi luaät, phaïm, khoâng phaïm, hoaëc nheï, hoaëc naëng, coù dö taøn, khoâng dö taøn, thoâ aùc,

320. Haùn: Phöông tieän thoï hoaïi hoaø hieäp Taêng phaùp kieân trì baát xaû . Pali (Vin. iii.172): adhikara nam samādāya paggayha tittheyya, sau khi gaây ra moät nguyeân nhaân tranh chaáp, roài chaáp chaët khoâng boû. 321. Pali:

Samānasanvāsako samānasīmayam, ñoàng nhaát truù xöù trong cuøng moät cöông giôùi.

1118 BOÄ LUAÄT 2

chaúng phaûi thoâ aùc, thöôøng sôû haønh, phi thöôøng sôû haønh, cheá, phi cheá, thuyeát, phi thuyeát. Ñoù laø möôøi taùm vieäc. Truï phaùp phaù Taêng:322 Töùc laø truï nôi möôøi taùm vieäc naøy. D. PHAÏM TÖÔÙNG Neáu Tyø-kheo tieán haønh muoán phaù hoøa hôïp Taêng,323 chaáp chaët phaùp phaù Taêng324 kieân trì khoâng boû Tyø-kheo kia neân can giaùn325 Tyø- kheo naøy raèng, “Ñaïi ñöùc chôù tieán haønh muoán phaù hoøa hôïp Taêng, chôù chaáp chaët phaùp phaù Taêng kieân trì khoâng boû. Ñaïi ñöùc neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû khoâng tranh chaáp nhö nöôùc vôùi söõa, thì ôû trong Phaät phaùp coù söï taêng ích, soáng an laïc. Ñaïi ñöùc neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng taùc phaùp ha giaùn maø phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát; baèng khoâng nghe lôøi thì laïi neân khieán Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, hoaëc Ñaïi thaàn cuûa vua, caùc Sa-moân khaùc ñaïo, Baø-la-moân ñeán noùi. Neáu Tyø-kheo ôû nôi khaùc maø nghe bieát vò naøy tin duøng lôøi noùi cuûa hoï thì neân ñeán nhôø noùi. Neáu vò naøy nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi thì neân taùc baïch.326 Taùc baïch roài laïi noùi: Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ taùc baïch xong, coøn caùc phaùp yeát-ma nöõa. Nay ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng taùc yeát-ma maø phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát; baèng khoâng nghe lôøi neân taùc sô yeát-ma, roài laïi noùi: Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ taùc sô yeát-ma roài, coøn hai yeát-ma nöõa. Ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng vì ngaøi taùc yeát-ma maø phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi thì neân taùc yeát-ma laàn thöù hai, roài laïi noùi: Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ taùc yeát-ma laàn thöù hai roài, coøn moät yeát-ma nöõa. Ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng vì ngaøi taùc yeát-ma maø phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy boû thì toát, baèng khoâng boû thì taùc phaùp yeát-ma laàn thöù ba. Trao xong, vò aáy phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû, phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû, phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Taùc baïch xong maø boû, phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Baét ñaàu taùc baïch chöa xong maø boû, phaïm

322. Truï phaù Taêng phaùp ; nhoùm töø ñöôïc giaûi thích khoâng coù trong Giôùi vaên. Trong Giôùi vaên, nhoùm töø naøy Haùn dòch laø kieân trì (baát xaû) ; Pali: Ti ttheyya (na paninissajeyya): Truï vöõng, ngoan coá khoâng chòu boû. 323. Haùn: Phöông tieän duïc phaù hoaø hieäp Taêng ; Pali: Samaggassa sa nghassa bhedāya parakkameyya, hoaït ñoäng nhaém ñeán söï tan vôõ cuûa hoaø hieäp Taêng. 324. Haùn: Thoï phaù Taêng phaùp ; Pali: Bhedanasa nvattanikam adhikaranam samādāya, tieáp nhaän, hay duy trì, traùnh söï (ñieåm tranh chaáp) coù xu höôùng phaù vôõ Taêng. 325. Pali: Vattabbo, caàn ñöôïc noùi; töùc thuyeát phuïc caù nhaân. Tyø-kheo khoâng nghe thuyeát phuïc naøy, phaïm Ñoät-kieát-la (dukkansa) 326. Sau ba laàn thuyeát phuïc, vaãn coá chaáp, Taêng tieán haønh yeát-ma ha giaùn; Pali: Samanubhāsitabbo.

moät Ñoät-kieát-la. Neáu taát caû chöa taùc baïch, khi tieán haønh muoán phaù hoøa hôïp Taêng, chaáp chaët phaù hoøa hôïp Taêng kieân trì khoâng boû, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi Taêng ñang taùc yeát-ma ha giaùn cho ngöôøi phaù Taêng maø coù Tyø-kheo khuyeán khích ñöøng boû. Tyø-kheo aáy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu khoâng phaûi laø ha giaùn, Tyø-kheo aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni xuùi: Ñöøng boû. Coâ ni naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Chöa taùc phaùp ha giaùn, coâ ni xuùi: Ñöøng boû. Coâ ni aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngöôøi khaùc xuùi ñöøng boû. Nhöõng ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa- di-ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Baét ñaàu can giaùn lieàn boû. Neáu phi phaùp bieät chuùng taùc phaùp ha giaùn; phi phaùp hoøa hôïp chuùng taùc phaùp ha giaùn; phaùp bieät chuùng, phaùp töông tôï bieät chuùng, phaùp töông tôï hoøa hôïp, phi phaùp, phi luaät, phi giaùo giôùi cuûa Phaät. Neáu taát caû chöa taùc phaùp ha giaùn. Hoaëc vì phaù aùc höõu, aùc tri thöùc; hoaëc vì phaù phöông tieän muoán phaù Taêng, can ngaên khieán khoâng phaù; hoaëc phaù phöông tieän trôï vieäc phaù Taêng; hai, ba ngöôøi yeát-ma; hoaëc muoán taùc yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni; hoaëc vì Taêng, vì thaùp, vì hai Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, vì A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø-leâ, vì tri thöùc, laøm toån giaûm, laøm khoâng coù truù xöù. Vì nhöõng muïc ñích naøy maø phaù, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XI. TUØY THUAÄN PHAÙ TAÊNG A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña coá chaáp chaët naêm phaùp naøy, vaø laïi ñeán daïy caùc Tyø- kheo: - Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän thöôøng khen noùi ngöôøi tu haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc, tri tuùc, öa xuaát ly; theá thì troïn ñôøi khaát thöïc, maëc y phaán taûo, ngoài nôi ñaát troáng, khoâng aên muoái, khoâng aên thòt vaø caù. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo noùi vôùi Ñeà-baø-ñaït-ña: - OÂng chôù neân phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, chôù neân chaáp chaët phaùp phaù Taêng kieân trì khoâng boû. Taïi sao vaäy? Cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích an laïc. Baáy giôø, beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña, tieán haønh trôï giuùp phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, caùc Tyø-kheo aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo:

- Caùc thaày chôù neân quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø- ñaït-ña laø Tyø-kheo noùi phaùp ngöõ, laø Tyø-kheo luaät ngöõ. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp nhaän. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, haønh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà- baø-ñaït-ña: - Sao caùc Thaày laïi noùi Ñeà-baø-ñaït-ña laø Tyø-kheo noùi ñuùng phaùp, Tyø-kheo noùi ñuùng luaät; nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp nhaän? Caùc Tyø-kheo hieàm traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân,

ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Vì sao caùc oâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo laø: "Ñöøng quôû traùch nhöõng ñieàu Ñeà-baø-ñaït-ña noùi. Ñeà-baø-ñaït-ña laø Tyø-kheo noùi ñuùng phaùp, Tyø-kheo noùi ñuùng luaät; nhöõng gì Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp nhaän."? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø- kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña roài baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Taêng trao cho caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc naøy, baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà- baø-ñaït-ña naøy, thuaän theo Ñeà-baø-ñaït-ña, maø noùi nhö vaày, "Tyø-kheo caùc ngaøi chôù quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña. Taïi sao vaäy? Vì Ñeà-baø-ñaït-ña laø Tyø-kheo phaùp ngöõ, laø Tyø-kheo luaät ngöõ. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp nhaän." Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc naøy. Raèng, "Caùc ngaøi chôù neân noùi "Ñeà-baø-ñaït-ña Tyø-kheo phaùp ngöõ, laø Tyø-kheo luaät ngöõ. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp thuaän." Song Ñeà-baø-ñaït-ña chaúng phaûi laø Tyø-kheo phaùp ngöõ, Tyø-kheo luaät ngöõ. Caùc ngaøi chôù neân phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, maø neân trôï giuùp hoøa hôïp Taêng. Ñaïi ñöùc cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû khoâng tranh chaáp, nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích an

laïc." Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Caùc Tyø-kheo beø ñaûng vôùi Ñeà-baø- ñaït-ña naøy, thuaän theo Ñeà-baø-ñaït-ña, maø noùi nhö vaày, "Tyø-kheo caùc ngaøi chôù quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña. Taïi sao vaäy? Vì Ñeà-baø-ñaït-ña laø Tyø-kheo phaùp ngöõ, laø Tyø-kheo luaät ngöõ. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø-ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp nhaän." Nay Taêng vì caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø- ñaït-ña taùc phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc kia: "Ñaïi ñöùc chôù neân noùi "Ñeà-baø- ñaït-ña Tyø-kheo phaùp ngöõ, laø Tyø-kheo luaät ngöõ. Nhöõng ñieàu Ñeà-baø- ñaït-ña noùi chuùng toâi chaáp thuaän." Song Ñeà-baø-ñaït-ña chaúng phaûi laø Tyø-kheo phaùp ngöõ, Tyø-kheo luaät ngöõ. Caùc ngaøi chôù neân phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, maø neân trôï giuùp hoøa hôïp Taêng. Ñaïi ñöùc cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû khoâng tranh chaáp, nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích an laïc." Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng ha giaùn caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña, khieán cho boû vieäc kia, thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän taùc phaùp ha giaùn caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñeå boû vieäc kia roài. Taêng chaáp nhaän

cho neân im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neân taùc phaùp quôû traùch can ngaên caùc Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà- baø-ñaït-ña baèng baïch töù yeát-ma nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, neáu coù beø ñaûng cuøng trôï giuùp vieäc phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng nhö vaäy, cuõng neân taùc phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn nhö vaäy. Töø nay trôû ñi, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, ñeå chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, coù beø ñaûng töø moät, hoaëc hai, hoaëc ba, cho ñeán voâ soá. Caùc Tyø-kheo beø ñaûng aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ñaïi ñöùc, chôù can giaùn Tyø-kheo aáy. Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö phaùp. Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi, chuùng toâi öa thích. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi chuùng toâi chaáp nhaän.” Chuùng Tyø-kheo aáy noùi: “Ñaïi ñöùc chôù noùi nhö vaày: “Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö phaùp. Tyø- kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi chuùng toâi öa thích. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi laø chuùng toâi chaáp nhaän.” Nhöng Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi phi phaùp, laø Tyø-kheo noùi phi luaät. Ñaïi ñöùc, chôù phaù hoaïi hoøa hôïp taêng. Caùc ngaøi neân hoan hyû hoøa hôïp taêng. Ñaïi

ñöùc cuøng taêng hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, ñoàng hoïc moät thaày, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù taêng ích an laïc.” Caùc Tyø-kheo beø ñaûng ñöôïc can giaùn nhö vaäy maø kieân trì khoâng boû. Chuùng Tyø-kheo kia neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH NGHÓA Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thuaän theo:327 Coù hai thöù: Thuaän vì phaùp vaø thuaän theo vì y thöïc. - Thuaän theo vì Phaùp: Duøng phaùp maø giaùo thoï taêng thöôïng giôùi, taêng thöôïng taâm, taêng thöôïng hueä, phuùng tuïng thoï trì. - Thuaän theo vì y thöïc: Cung caáp y phuïc, aåm thöïc, giöôøng, ngoïa cuï, thuoác thang chöõa beänh. Beø ñaûng: Töø boán ngöôøi, hoaëc hôn boán ngöôøi. Lôøi noùi taùn trôï beø ñaûng:328 Töø moät, hoaëc hai, hoaëc ba, cho ñeán soá ñoâng. D. PHAÏM TÖÔÙNG Neáu beø ñaûng cuûa Tyø-kheo noùi phi phaùp, noùi caùc Tyø-kheo: Ñaïi ñöùc, chôù can giaùn Tyø-kheo aáy. Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö phaùp, Tyø- kheo noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi chuùng toâi chaáp nhaän... (…)329 Ngaøi chôù noùi nhö vaày: Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi nhö phaùp, Tyø- kheo noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo aáy noùi chuùng toâi chaáp nhaän. Nhöng Tyø-kheo aáy laø Tyø-kheo noùi phi phaùp, laø Tyø-kheo noùi phi luaät. Caùc ngaøi chôù neân phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, maø neân trôï giuùp cho Taêng hoøa hieäp. Ñaïi ñöùc cuøng Taêng hoøa hieäp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích an laïc. Caùc ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Noùi maø nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng nghe lôøi thì neân taùc baïch. Taùc baïch roài neân noùi vôùi ngöôøi kia: Toâi ñaõ baïch xong, coøn maáy laàn yeát-ma nöõa. Ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng nghe lôøi thì neân

yeát-ma laàn ñaàu. Yeát-ma laàn ñaàu xong, neân noùi vôùi ngöôøi kia: Toâi ñaõ baïch vaø laøm yeát-ma laàn ñaàu roài, coøn hai yeát-ma nöõa. Ngaøi neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng nghe lôøi, thì neân taùc

327. Haùn: Thuaän tuøng ; töø ñöôïc thích nghóa, nhöng trong Giôùi vaên khoâng coù. Pali: anuvat- taka, (ngöôøi) ñi theo, thuaän tuøng; ñöôïc giaûi thích: Ngöôøi kia coù quan ñieåm gì, xu höôùng gì, sôû thích gì, thì ngöôøi naøy cuõng ñoàng quan ñieåm, xu höôùng, sôû thích nhö vaäy. 328. Haùn: Trôï baïn ñaûng ngöõ ; töø ñöôïc giaûi thích maø khoâng coù trong Giôùi vaên. Pali: Vaggavādaka. 329. Baûn Haùn dòch nhaûy moät ñoaïn, neân vaên thieáu maïch laïc.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1123

yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai xong, neân noùi vôùi ngöôøi kia: Toâi ñaõ baïch vaø laøm hai phaùp yeát-ma roài. Coøn moät yeát-ma nöõa. Ngaøi neân boû vieäc kia, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng nghe lôøi, thì yeát-ma laàn thöù ba. Khi yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Baïch xong hai yeát-ma maø boû, phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Baïch xong moät yeát-ma maø boû, phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Baïch xong maø boû phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Taùc baïch chöa xong maø boû phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi chöa baïch, taát caû ñeàu tuøy thuoäc vaøo vieäc phaù Taêng cuûa beø ñaûng, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi Tyø-kheo can giaùn caùc Tyø-kheo beø ñaûng, laïi coù Tyø-kheo khaùc noùi ñöøng boû. Tyø-kheo (xuùi duïc) naøy phaïm Thaâu- lan-giaù. Neáu chöa quôû traùch can giaùn, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi Tyø-kheo can giaùn caùc Tyø-kheo beø ñaûng, Tyø-kheo-ni noùi: kieân trì ñöøng boû, coâ ni naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu chöa taùc phaùp can giaùn coâ ni noùi: ñöøng boû thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ngöôøi khaùc noùi: Ñöøng boû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi môùi noùi lieàn boû. Yeát-ma phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, phaùp töông tôï bieät chuùng, phaùp töông tôï hoøa hôïp chuùng, phi phaùp, phi luaät, phi Phaät daïy. Hoaëc taát caû chöa taùc phaùp can giaùn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XII. OÂ THA GIA330 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ôû Kyø-lieân331 coù hai Tyø-kheo. Moät teân laø A-thaáp-baø,332 ngöôøi thöù hai teân laø Phuù-na-baø-sa.333 Caû hai ôû taïi Kyø-lieân coù haønh vi xaáu, laøm hoen oá nhaø ngöôøi. Haønh vi xaáu moïi ngöôøi ñeàu thaáy, moïi ngöôøi ñeàu nghe. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi, moïi ngöôøi ñeàu thaáy, moïi ngöôøi ñeàu nghe. Hoï laøm nhöõng ñieàu phi phaùp nhö: Töï mình troàng caây hoa, sai 330. Nguõ phaàn, Taêng-giaø-baø-thi-sa 13; Pali, Sanghādisesa 13. 331. Kyø-lieân . Pali: Ki nāgiri. 332. A-thaáp-baø . Pali: Assaji. Ñaây laø Tyø-kheo trong nhoùm Luïc quaàn (chabbagiy ā);

khoâng phaûi Assaji Thera trong naêm Tyø-kheo ñaàu tieân (pañcavaggiya). 333. Phuù-na-baø-sa . Pali: Punabbasu.

1124 BOÄ LUAÄT 2

ngöôøi troàng caây hoa; töï mình töôùi nöôùc, sai ngöôøi töôùi nöôùc; töï mình haùi hoa, sai ngöôøi haùi hoa; töï mình laøm traøng hoa, sai ngöôøi laøm traøng hoa; töï mình xaâu chæ coät, sai ngöôøi xaâu chæ coät; töï mình caàm hoa, sai ngöôøi caàm hoa; töï mình ñem traøng hoa cho ngöôøi, sai ngöôøi ñem traøng hoa cho ngöôøi. Hoaëc ôû trong thoân xoùm kia coù ngöôøi phuï nöõ, ñoàng nöõ, hoï cuøng ngoài moät giöôøng, moät gheá, cuøng aên uoáng moät maâm, noùi naêng cöôøi côït; hoaëc töï ca muùa xöôùng haùt, hoaëc ngöôøi khaùc laøm, mình hoøa theo; hoaëc dieãn kòch, hoaëc ñaùnh troáng, thoåi oáng tieâu, oáng saùo; laøm tieáng chim seû, laøm tieáng caùc loaøi chim khaùc keâu; hoaëc chaïy, hoaëc giaû kieång chaân maø ñi, hoaëc huyùt gioù, töï laøm loäng thaân,334 hoaëc giuùp vui cho keû khaùc... Khi aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Ca-thi335 tuaàn töï du haønh ñeán Kyø-lieân, nghæ ñeâm taïi ñoù. Saùng ngaøy, ñaép y, böng baùt vaøo thoân khaát thöïc. Phaùp phuïc teà chænh. Böôùc ñi thong thaû. Maét nhìn tröôùc böôùc ñi, khoâng xoay ngoù hai beân. Theo thöù töï khaát thöïc. Khi aáy, caùc cö só thaáy vaäy, cuøng nhau baøn noùi: Ñaây laø ngöôøi gì cuùi ñaàu maø ñi, khoâng ngoù hai beân, cuõng khoâng noùi cöôøi, khoâng baët thieäp, khoâng kheùo leùo trong lôøi chaøo hoûi. Chuùng ta khoâng neân cho thöùc aên cho hoï. A-thaáp-baø vaø Phuù- na-baø-sa cuûa chuùng ta, hai vò aáy khoâng cuùi ñaàu ñi. Hoï ngoù hai beân. Hoï baët thieäp vôùi moïi ngöôøi, kheùo leùo trong lôøi chaøo hoûi. Chuùng ta neân cuùng döôøng thöùc aên cho hoï. Luùc aáy, soá ñoâng Tyø-kheo kia khaát thöïc taïi Kyø-lieân, khoù khaên laém môùi nhaän ñöôïc thöùc aên. Do vaäy, hoï töï nghó: Coù Tyø-kheo xaáu hieän ñang truù taïi truù xöù naøy, laøm aùc haïnh nhö vaäy... cho ñeán, giuùp vui cho keû khaùc. Caùc Tyø-kheo lieàn töø Kyø-lieân ñeán thaønh Vöông-xaù, vaø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nhö thöôøng leä hoûi thaêm vaø an uûi caùc Tyø-kheo khaùch: - Caùc oâng ñi ñöùng coù ñöôïc an laïc chaêng? Chuùng Taêng coù hoøa hôïp khoâng? Coù gaëp khoù khaên vì aên uoáng khoâng? Caùc Tyø-kheo baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Ñaïi ñöùc, chuùng con ñi ñöùng ñöôïc an laïc. Chuùng Taêng hoøa hôïp. Chuùng du haønh töø nöôùc Ca-thi ñeán Kyø-lieân... Roài ñem nhaân duyeân treân trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän töø xa quôû traùch hai Tyø-kheo A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa: Vieäc laøm cuûa caùc ngöôøi aáy laø sai

334. Haùn: Töï taùc loäng thaân ; nghóa ñen: Ñem thaân mình ra laøm troø ñuøa. Nhöng cuï theå khoâng hieåu laø laøm troø gì. 335. Ca-thi quoác . Pali: Kāsī, 1 trong 16 nöôùc lôùn thôøi Phaät. Thuû phuû laø Bārānasī.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1125

quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao A-

thaáp-baø, Phuù-na-baø-sa ôû nôi Kyø-lieân maø laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu? Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe, (...) cho ñeán giuùp vui cho keû khaùc. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo hai ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân: - Naøy, hai oâng neân ñeán Kyø-lieân trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp yeát-ma taãn xuaát.336 Taïi sao vaäy? Vì hoï laø ñeä töû cuûa hai oâng. Baïch töù yeát-ma nhö sau: Taêng nhoùm hoïp xong, tieán haønh cöû toäi337 hai oâng aáy. Cöû toäi xong taùc phaùp öùc nieäm.338 Taùc öùc nieäm xong neân trao toäi339 cho hoï. Roài sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc ñaõ xaûy ra taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa naøy ôû nôi Kyø-lieân laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Vieäc coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän; nay Taêng vì A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa taùc phaùp yeát-ma taãn xuaát: “Caùc oâng ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Vieäc coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Caùc oâng ñaõ coù nhöõng haønh vi xaáu nhö vaäy thì neân ñi khoûi ñaây, khoâng neân ôû nôi naày.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. A-thaáp-baø, Phuù-na-baø-sa naøy, ôû nôi Kyø-lieân ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Vieäc coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Nay Taêng trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp yeát-ma taãn xuaát: “Caùc oâng ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Vieäc coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Caùc oâng ñaõ coù nhöõng haønh vi xaáu nhö vaäy thì neân ñi khoûi ñaây, khoâng neân ôû nôi naày.” Vò tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì hai ngöôøi naøy taùc yeát-ma taãn xuaát thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù thì xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp 336. Taãn yeát-ma . Pali: Pabbājaniyakamma; ñuoåi Tyø-kheo ra khoûi ñòa phöông nôi maø hoï ñang mang tieáng xaáu. 337. Haùn: Taùc cöû ; tieán haønh luaän toäi vaø buoäc toäi. Pali: Codetabba 338. Taùc öùc nieäm , khieán cho nhôù laïi toäi; khieán nhaän toäi. Pali: Sāretabba. 339. Döõ toäi , xaùc ñònh toäi. Pali: āpattim ropetabba.

yeát-ma taãn xuaát roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän vì im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân vaâng lôøi Phaät daïy, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng roài ñi. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân khoaùc y, böng baùt, cuøng vôùi soá ñoâng naêm traêm vò ñaïi Tyø-kheo, töø nöôùc Ca-thi du haønh ñeán Kyø-lieân. Khi aáy, A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa nghe Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân daãn naêm traêm vò ñaïi Tyø-kheo, töø Ca-thi du haønh ñeán Kyø-lieân, beøn nghó: Chaéc chaén vì chuùng ta laøm yeát-ma taãn xuaát. Hai ngöôøi kia lieàn ñeán choã caùc cö só, noùi: - Nay coù hai

Tyø-kheo ñeán. Moät, teân laø Xaù-lôïi-phaát, vaø hai, teân laø Muïc-lieân. Moät vò gioûi veà huyeãn thuaät, bay ñi treân hö khoâng. Tyø-kheo thöù hai, thì haønh aùc haïnh, töï mình coù khaû naêng thuyeát phaùp. Quyù vò neân kheùo töï quaùn saùt, ñöøng ñeå bò meâ hoaëc. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân töø nöôùc Ca-thi tuaàn töï du haønh ñeán Kyø-lieân, nghæ ñeâm nôi ñoù. Saùng ngaøy, khoaùc y, böng baùt, vaøo thoân khaát thöïc. Ñaïi Muïc-lieân hieän thaàn tuùc, phoùng thaân leân khoâng trung; Xaù- lôïi-phaát ñích thaân noùi phaùp. Baáy giôø, caùc cö só thaáy vaäy roài, cuøng nhau baøn taùn: Hai Tyø-kheo naøy, moät vò raønh ngheà huyeãn thuaät, bay ñi trong khoâng trung. Tyø-kheo thöù hai haønh aùc haïnh, nhöng töï noùi phaùp ñöôïc. Luùc naøy, Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân lieàn vì caùc cö só taïi Kyø-lieân maø noùi phaùp, khieán hoï ñöôïc tin öa. Khi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân aên xong, röûa baùt, trôû veà laïi truù xöù, vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Taêng nhoùm hoïp, roài hoï vì A-thaáp-baø, Phuù-na-baø-sa maø cöû toäi. Cöû toäi xong taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm xong trao toäi. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ôû giöõa chuùng lieàn taùc yeát-ma nhö treân. Khi aáy, A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa bò Taêng taùc yeát-ma roài, lieàn noùi: - Chuùng Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Nhöng chæ rieâng ñuoåi toâi. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ôû taïi Kyø-lieân vì A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa taùc yeát-ma roài, trôû veà vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Chuùng con ñaõ ñeán Kyø-lieân trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa yeát-ma taãn xuaát roài. Khi chuùng Taêng taùc yeát-ma taãn xuaát, A-thaáp-baø vaø

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1127

Phuù-na-baø-sa laïi noùi: “Chuùng Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.” Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän töø xa quôû traùch A- thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao khi chuùng Taêng trao cho phaùp yeát- ma taãn xuaát laïi noùi: “Chuùng Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp ha giaùn, baèng baïch töù yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc ñaõ xaûy ra, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa naøy ôû taïi Kyø lieân, khi Taêng trao cho phaùp yeát-ma, laïi noùi: “Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän,

nay Taêng trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù- na-baø-sa phaùp ha giaùn ñeå boû vieäc aáy: “Caùc oâng chôù noùi Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng coù thieân vò, khoâng coù thuø nghòch, khoâng coù sôï haõi, khoâng coù baát minh. Caùc oâng laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu, ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Caùc oâng ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, ñaõ coù haønh vi xaáu.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa naøy ôû taïi Kyø-lieân khi Taêng trao cho phaùp yeát-ma beøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.” Nay Taêng trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy: “Caùc oâng chôù noùi Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Nhöng caùc Tyø- kheo khoâng coù thieân vò, khoâng coù thuø nghòch, khoâng coù sôï haõi, khoâng coù

1128 BOÄ LUAÄT 2

baát minh. Caùc oâng laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Caùc oâng ñaõ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, ñaõ coù haønh vi xaáu.” Caùc tröôûng laõo naøo chaáp nhaän Taêng trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp ha giaùn, cho boû vieäc naøy, thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù thì xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän, trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Trao cho A-thaáp-baø vaø Phuù-na-baø-sa phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn nhö vaäy roài, caùc Tyø-kheo môùi ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo: - Coù Tyø-kheo naøo, Taêng taãn xuaát roài, hoaëc ñang taãn xuaát, hoaëc chöa taãn maø noùi: “Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh,” cuõng caàn trao cho hoï phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn nhö vaäy. - Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi seõ noùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, soáng nöông töïa xoùm laøng, hay thaønh aáp, maø laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Caùc Tyø- kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo aáy: “Ñaïi ñöùc laø ngöôøi laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Ñaïi ñöùc, ngaøi laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu, nay neân xa laùnh xoùm laøng naøy, khoâng neân soáng ôû ñaây nöõa.” Tyø-kheo aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Chö Ñaïi ñöùc, caùc Tyø- kheo coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.” Caùc Tyø-kheo neân traû lôøi Tyø-kheo ñoù: “Ñaïi ñöùc chôù noùi Taêng coù

thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng coù thieân vò, khoâng coù thuø nghòch, khoâng coù sôï haõi, khoâng coù baát minh. Ñaïi ñöùc laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe.” Tyø-kheo aáy ñöôïc can giaùn nhö vaäy maø kieân trì khoâng boû; caùc Tyø-kheo neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Taêng-giaø-baø-thi-sa. C. THÍCH TÖØ

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1129

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thoân: Coù boán loaïi, nhö tröôùc ñaõ noùi. Xoùm laøng thaønh aáp: Thuoäc veà cuûa nhaø vua. Nhaø: Coù nam coù nöõ.340 Laøm hoen oá nhaø ngöôøi:341 Coù boán söï. Nöông töïa342 nhaø laøm hoen oá nhaø, nöông lôïi döôõng laøm hoen oá nhaø, nöông töïa thaân höõu laøm hoen oá nhaø, nöông töïa Taêng-giaø-lam laøm hoen oá nhaø. - Theá naøo laø nöông töïa nhaø laøm hoen oá nhaø? Töø moät nhaø (naøy) nhaän ñöôïc vaät, ñem cho moät nhaø (khaùc). Nhaø mình nhaän ñöôïc vaät nghe noùi thì khoâng vui. Coøn nhaø mình ñem vaät cho, laïi nghó chuyeän traû ôn, beøn noùi: Neáu coù cho ta, thì ta seõ ñaùp laïi. Neáu khoâng cho ta, ta laáy côù gì cho laïi? Ñoù goïi laø nöông töïa nhaø laøm hoen oá nhaø ngöôøi. - Theá naøo goïi laø nöông lôïi döôõng laøm hoen oá nhaø? Tyø-kheo ñöôïc lôïi döôõng nhö phaùp, cho ñeán thöùc aên coøn thöøa nôi baùt, ñem cho moät cö só (naøy) maø khoâng cho moät cö só (kia). Ngöôøi cö só nhaän ñöôïc lieàn sanh yù nieäm traû ôn, noùi: Coù cho ta, ta seõ traû ôn. Neáu khoâng cho ta, laøm sao ta cho laïi? Ñoù goïi laø nöông lôïi döôõng laøm hoen oá nhaø ngöôøi. - Theá naøo goïi laø nöông töïa thaân höõu laøm hoen oá nhaø ngöôøi? Tyø- kheo nöông töïa nhaø vua, hoaëc Ñaïi thaàn, roài vì (giuùp) moät cö só (naøy), khoâng vì moät cö só (kia). Ngöôøi cö só ñöôïc (giuùp) lieàn nghó vieäc traû ôn, noùi: Coù vì ta, ta seõ cuùng döôøng. Neáu khoâng vì ta, ta khoâng cuùng döôøng. Ñoù goïi laø nöông töïa thaân höõu laøm hoen oá nhaø ngöôøi. - Theá naøo goïi laø nöông töïa Taêng-giaø-lam laøm hoen oá nhaø ngöôøi? Tyø-kheo laáy boâng traùi cuûa Taêng cho moät cö só (naøy), khoâng cho moät cö só (kia). Cö só ñöôïc cho lieàn nghó vieäc traû ôn, noùi: Neáu coù cho ta, ta seõ cuùng döôøng. Neáu khoâng cho ta, ta khoâng cuùng döôøng. Ñoù goïi laø nöông töïa Taêng-giaø-lam laøm hoen oá nhaø ngöôøi. Vì boán söï naøy maø laøm cho nhaø ngöôøi bò hoen oá,343 cho neân goïi laø laøm hoen oá nhaø ngöôøi. Coù haønh vi xaáu:344 Töï mình troàng caây hoa, hay sai ngöôøi troàng caây hoa, cho ñeán, giuùp vui cho ngöôøi, nhö treân ñaõ noùi. D. PHAÏM TÖÔÙNG

340. Döõ toäi , xaùc ñònh toäi. Pali: āpattim ropetabba. 341. OÂ tha gia . Pali: Kuladusāko, giaûi thích: Gaây tai tieáng cho moät gia ñình baèng nhöõng bieáu xeùn nhö laø hình thöùc hoái loä. 342. Nöông töïa nôi ñoù maø soáng. Pali: upanissāya viharati, giaûi thích: Nhôø nôi ñoù maø coù ñöôïc boán nhu yeáu laø aåm thöïc, y phuïc, ngoïa cuï vaø y döôïc. 343. Töùc laøm cho mang tieáng xaáu 344. Haønh aùc haïnh . Pali: P āpasamācāro, giaûi thích: Troàng hoa hay sai ngöôøi troàng hoa; töôùi

caây hay sai ngöôøi töôùi caây...

1130 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo nöông töïa nôi tuï laïc, laøm hoen oá nhaø ngöôøi, ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe; coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Tyø-kheo kia can giaùn Tyø-kheo naøy: Ñaïi ñöùc laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Coù haønh vi xaáu ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Ñaïi ñöùc laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu, neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng giaø quôû traùch, laïi phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi, neân taùc baïch. Taùc baïch roài, neân tha thieát noùi: Ñaïi ñöùc, Taêng ñaõ taùc baïch roài. Coøn coù ba yeát-ma nöõa, neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, laïi phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy boû thì toát, baèng khoâng boû neân taùc yeát-ma laàn ñaàu. Taùc yeát-ma laàn ñaàu roài, neân laïi tha thieát noùi: Ñaïi ñöùc, Taêng ñaõ taùc baïch vaø taùc phaùp yeát-ma laàn ñaàu roài, coøn coù hai yeát-ma nöõa. Ñaïi ñöùc neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch laïi phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi neân taùc phaùp yeát- ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài, neân laïi phaûi tha thieát noùi: Ñaïi ñöùc, Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai roài, coøn coù moät yeát-ma nöõa. Ñaïi ñöùc neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch laïi phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe theo thì toát, baèng khoâng nghe lôøi neân taùc phaùp yeát- ma laàn thöù ba. Taùc yeát-ma laàn thöù ba roài, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû thì phaïm ba Thaâu- lan-giaù. Neáu taùc phaùp yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû thì phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Neáu baïch xong maø boû thì phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Neáu baïch chöa xong maø boû thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tröôùc khi chöa baïch, noùi Taêng coù thieân vò, coù thuø haän, coù sôï haõi, coù baát minh, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Khi Taêng taùc phaùp quôû traùch can giaùn laïi coù Tyø-kheo khaùc baûo: ñöøng boû. Tyø-kheo naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu chöa taùc phaùp quôû traùch can giaùn thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi Taêng taùc phaùp can ngaên quôû traùch coù Tyø-kheo-ni baûo: Ñöøng boû. Coâ ni naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu tröôùc khi chöa taùc phaùp quôû traùch can giaùn thì coâ ni phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngöôøi khaùc baûo: Ñöøng boû; quôû traùch, khoâng quôû traùch ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng xem thö maø mang ñi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vì baïch y laøm ngöôøi ñöa tin söù giaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1131

Söï khoâng phaïm: Khi môùi noùi lieàn boû. Hoaëc yeát-ma phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp töôïng tôï bieät chuùng, phaùp töông tôï hoøa hieäp chuùng, phi phaùp, phi luaät, phi Phaät giaùo. Neáu taát caû tröôùc khi chöa taùc phaùp quôû traùch can ngaên thì khoâng phaïm. Neáu cho cha meï, cho ngöôøi beänh, cho tieåu nhi, cho phuï nöõ coù thai, cho ngöôøi bò nhoát trong nguïc, cho ngöôøi laøm thueâ trong nhaø chuøa thì khoâng phaïm. Troàng caây hoa, sai ngöôøi

troàng caây hoa, ñeå cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng; töï mình taïo traøng hoa, sai ngöôøi taïo traøng hoa ñeå cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng; töï mình duøng chæ xaâu hoa, sai ngöôøi duøng chæ xaâu hoa ñeå cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng; töï mình caàm hoa, sai ngöôøi caàm hoa cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng; töï mình duøng chæ xaâu traøng hoa, sai ngöôøi duøng chæ xaâu traøng hoa ñeå cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng, ñeàu khoâng phaïm. Neáu bò ngöôøi ñöa tay muoán ñaùnh,345 hoaëc bò giaëc, hoaëc bò voi, baùo, sö töû, hoå lang, hoaëc nôi coù hoaïn naïn, hoaëc chaïy traùnh vì ngöôøi gaùnh gai nhoïn thì khoâng phaïm. Neáu loäi qua soâng, raõnh, möông, haàm phaûi nhoùn goùt nhaûy thì khoâng phaïm. Neáu ñoàng baïn ñi sau, quay laïi ngoù khoâng thaáy, huyùt gioù keâu thì khoâng phaïm. Neáu vì cha meï bònh, hoaëc vì ngöôøi bò nhoát trong nguïc, hoaëc vì ngöôøi Öu-baø-taéc coù loøng tin saâu ñaäm beänh hay bò giam caàm, xem thö roài ñem ñi, hoaëc vì thaùp, vì Taêng, vì Tyø-kheo beänh mang thö tôùi lui, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIII. AÙC TAÙNH BAÁT THOÏ NHAÂN NGÖÕ 346 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, taïi nöôùc Caâu-thieåm- di.347 Baáy giôø, Toân giaû Tyø-kheo Xieån-ñaø348 vì taùnh ngoan coá neân khoâng nhaän lôøi khuyeân cuûa ngöôøi khaùc, laïi noùi caùc Tyø-kheo: Caùc ngaøi chôù neân noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc Ñaïi ñöùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc Ñaïi ñöùc, thoâi ñi, ñöøng neân noùi gì nöõa! Caùc Ñaïi ñöùc sao laïi daïy toâi? Toâi ñaùng daïy Ñaïi ñöùc. Taïi sao vaäy? Thaùnh chuùa cuûa toâi chöùng ñaëng Chaùnh giaùc. Ví nhö nöôùc lôùn töø ñaàu cuoán troâi caùc caây coû doàn laïi moät choã. Caùc Ñaïi ñöùc cuõng laïi nhö vaäy, ñuû moïi doøng

345. Giaûi thích nhöõng haønh vi, cöû chæ töôïng töï vôùi ñuøa giôõn. Nhöõng ñieàu naày, moät soá lieân heä caùc Ba-daät-ñeà, moät soá lieân heä caùc phaùp chuùng hoïc. 346. Pali, Sanghādisesa 12. 347. Pali: Kosambiyam Ghositārāme. 348. Xieån-ñaø Ù, thöôøng goïi laø Xa-naëc, quaân haàu ngöïa cuûa Thaùi töû. Pali: Channa

hoï, ñuû caùc teân goïi, ñuû caùc gia toäc xuaát gia, taäp hoïp laïi moät choã. Cuõng nhö gioù lôùn thoåi caùc caây coû gom laïi moät choã. Caùc Ñaïi ñöùc cuõng nhö vaäy, ñuû moïi doøng hoï, ñuû caùc teân goïi, ñuû caùc gia toäc xuaát gia, taäp hôïp laïi moät choã. Bôûi vaäy, caùc Ñaïi ñöùc khoâng ñaùng daïy toâi. Toâi ñaùng daïy caùc Ñaïi ñöùc. Taïi sao vaäy? Thaùnh chuùa cuûa toâi chöùng ñaëng Chaùnh giaùc. Khi aáy, trong caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù hieàm traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - Sao laïi ngoan coá khoâng nhaän lôøi khuyeân cuûa ngöôøi khaùc? Laïi noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc ngaøi chôù neân noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc Ñaïi ñöùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc Ñaïi ñöùc thoâi ñi, ñöøng neân noùi gì nöõa! Caùc Ñaïi ñöùc sao laïi daïy toâi? Toâi ñaùng daïy Ñaïi ñöùc. Taïi sao vaäy? Thaùnh chuùa cuûa toâi chöùng ñaëng Chaùnh giaùc. Ví nhö nöôùc lôùn töø ñaàu cuoán troâi caùc caây coû doàn laïi moät choã. Caùc Ñaïi ñöùc cuõng laïi nhö

vaäy, ñuû moïi doøng hoï, ñuû caùc teân goïi, ñuû caùc gia toäc xuaát gia, taäp hoïp laïi moät choã. Cuõng nhö gioù lôùn thoåi caùc caây coû gom laïi moät choã. Caùc Ñaïi ñöùc cuõng nhö vaäy, ñuû moïi doøng hoï, ñuû caùc teân goïi, ñuû caùc gia toäc xuaát gia, taäp hôïp laïi moät choã. Bôûi vaäy, caùc Ñaïi ñöùc khoâng ñaùng daïy toâi. Toâi ñaùng daïy caùc Ñaïi ñöùc. Taïi sao vaäy? Thaùnh chuùa cuûa toâi chöùng ñaëng Chaùnh giaùc." Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - "Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy Xieån-ñaø, sao laïi ngoan coá khoâng nhaän lôøi khuyeân baûo cuûa ngöôøi khaùc... nhö treân cho ñeán, Thaùnh chuùa cuûa toâi chöùng ñaëng Chaùnh giaùc". Ñöùc Theá Toân quôû traùch Xieån-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: Cho pheùp Taêng trao cho Xieån-ñaø Tyø-kheo phaùp baïch töù yeát-ma ha giaùn. Phaùp quôû traùch can giaùn nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy vì taùnh ngoan coá neân khoâng nhaän lôøi khuyeân cuûa ngöôøi khaùc. Caùc Tyø-kheo ñaõ khuyeân can nhö phaùp nhöõng ñieàu hoïc giôùi, nhöng töï mình trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän, baûo caùc Tyø-kheo: "Caùc ñaïi ñöùc, chôù noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc ñaïi ñöùc thoâi ñi, khoûi caàn phaûi daïy toâi." Neáu thôøi gian thích hôïp

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1133

vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy: "Naøy Xieån-ñaø, chôù töï mình trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän. Haõy töï mình trôû thaønh ngöôøi coù theå noùi chuyeän. Xieån Ñaø, ngaøi neân nhö phaùp can giaùn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo cuõng neân nhö phaùp can giaùn ngaøi. Nhö vaäy, chuùng ñeä töû Phaät ñöôïc taêng ích, trao ñoåi daïy baûo nhau, trao ñoåi can giaùn nhau, trao ñoåi saùm hoái vôùi nhau." Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy do taùnh ngoan coá neân khoâng nhaän lôøi khuyeân cuûa ngöôøi khaùc. Caùc Tyø-kheo ñaõ khuyeân can nhö phaùp nhöõng ñieàu trong giôùi hoïc, nhöng töï mình trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän, baûo caùc Tyø-kheo: "Caùc ñaïi ñöùc, chôù noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc ñaïi ñöùc thoâi ñi, khoûi caàn phaûi daïy toâi." Nay Taêng vì Tyø-kheo Xieån-ñaø taùc phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy: "Naøy Xieån-ñaø, chôù töï mình trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän. Haõy töï mình trôû thaønh ngöôøi coù theå noùi chuyeän. Xieån-ñaø, ngaøi neân nhö phaùp can giaùn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo cuõng neân nhö phaùp can giaùn ngaøi. Nhö vaäy, chuùng ñeä töû Phaät ñöôïc taêng ích, trao ñoåi daïy baûo nhau, trao ñoåi can giaùn nhau, trao ñoåi saùm hoái vôùi nhau." Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng vì Tyø-kheo

Xieån-ñaø taùc phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng chaáp thuaän xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neân can giaùn nhö vaäy roài Taêng trao cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp baïch töù yeát-ma can giaùn khieán cho boû vieäc naøy roài, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù caùc Tyø-kheo khaùc do taùnh ngoan coá khoâng nhaän lôøi khuyeân baûo cuûa ngöôøi khaùc, thì Taêng cuõng trao cho phaùp baïch töù yeát- ma can giaùn nhö vaäy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: B. GIÔÙI VAÊN Tyø-kheo naøo, coù taùnh ngoan coá khoâng nhaän lôøi khuyeân cuûa ngöôøi khaùc. Khi ñöôïc caùc Tyø-kheo khuyeân can nhö phaùp nhöõng ñieàu trong hoïc giôùi, töï thaân khoâng nhaän lôøi can giaùn, laïi noùi: “Caùc Ñaïi ñöùc, chôù noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc Ñaïi ñöùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc Ñaïi ñöùc thoâi ñi, ñöøng can giaùn toâi.”

1134 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo can giaùn Tyø-kheo aáy: “Ñaïi ñöùc, chôù töï thaân khoâng nhaän lôøi can giaùn. Ñaïi ñöùc haõy töï thaân nhaän lôøi can giaùn. Ñaïi ñöùc nhö phaùp can giaùn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo cuõng nhö phaùp can giaùn Ñaïi ñöùc. Nhö vaäy, chuùng ñeä töû Phaät ñöôïc taêng ích, trao ñoåi daïy baûo nhau, trao ñoåi can giaùn nhau, trao ñoåi saùm hoái vôùi nhau.” Tyø-kheo naøy ñöôïc can giaùn nhö vaäy, kieân trì khoâng boû. Caùc Tyø-kheo neân ba laàn can giaùn cho boû söï aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Taêng-giaø- baø-thi-sa. C. THÍCH TÖØ Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taùnh ngoan coá khoâng nhaän lôøi cuûa ngöôøi:349 khoâng nhaãn chòu, khoâng thoï nhaän lôøi ngöôøi khaùc daïy baûo. Laáy giôùi luaät nhö phaùp daïy baûo: Coù baûy tuï vi phaïm: Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät- kieát-la, aùc thuyeát. Nhö phaùp: Ñuùng phaùp, ñuùng luaät, ñuùng lôøi Phaät daïy. Neáu Tyø-kheo vôùi taùnh ngoan coá, khoâng chaáp nhaän lôøi cuûa ngöôøi, caùc Tyø-kheo laáy giôùi luaät nhö phaùp ñeå giaùo thoï. Töï thaân khoâng theå cuøng noùi: Ñaïi ñöùc chôù noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu, toâi cuõng khoâng noùi vôùi Ñaïi ñöùc ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Ñaïi ñöùc thoâi ñi, chôù can giaùn toâi.350 D. PHAÏM TÖÔÙNG Tyø-kheo kia can giaùn Tyø-kheo naøy: Ñaïi ñöùc, chôù töï mình trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän. Haõy töï mình trôû thaønh ngöôøi coù theå noùi chuyeän. Ñaïi ñöùc, ngaøi neân nhö phaùp can giaùn caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo cuõng neân nhö phaùp can giaùn ngaøi. Nhö vaäy, chuùng ñeä töû Phaät ñöôïc taêng ích, trao ñoåi daïy baûo nhau, trao ñoåi can giaùn nhau, trao ñoåi saùm hoái vôùi nhau. Ñaïi ñöùc neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu vò aáy nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi neân taùc phaùp yeát- ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài, neân laïi phaûi tha thieát noùi: Ñaïi ñöùc, Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai roài, coøn coù moät yeát-ma nöõa. Ñaïi ñöùc neân

boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch laïi phaïm troïng toäi.

349. Haùn: aùc taùnh baát thoï nhaân ngöõ . Pali: Dubbacajātiko, baûn tính khoù noùi; khoù noùi chuyeän vôùi. 350. Baûn Haùn coù theå nhaûy moät caâu: Tyø-kheo noùi nhö vaäy, laø töï thaân trôû thaønh ngöôøi khoâng theå noùi chuyeän vôùi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1135

Neáu vò aáy nghe theo thì toát, baèng khoâng nghe lôøi neân taùc phaùp yeát- ma laàn thöù ba. Taùc yeát-ma laàn thöù ba roài, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Baïch vaø yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû thì phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Baïch vaø yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû thì phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Neáu baïch xong maø boû thì phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Neáu baïch chöa xong maø boû thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tröôùc khi chöa baïch, ngoan coá khoâng nhaän lôøi khuyeân baûo cuûa ngöôøi khaùc, thaûy ñeàu Ñoät-kieát-la. Khi Taêng taùc phaùp quôû traùch can giaùn laïi coù Tyø-kheo khaùc baûo: ñöøng boû! Tyø-kheo naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu chöa taùc phaùp quôû traùch can giaùn thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi Taêng taùc phaùp can ngaên quôû traùch coù Tyø-kheo-ni baûo: ñöøng boû! Coâ ni naøy phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu tröôùc khi chöa taùc phaùp quôû traùch can giaùn thì coâ ni phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngöôøi khaùc baûo: ñöøng boû! Quôû traùch, khoâng quôû traùch ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi môùi noùi lieàn boû. Yeát-ma phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, phaùp töông tôï bieät chuùng, phaùp töông tôï hoøa hôïp chuùng, phi phaùp, phi luaät. Phi lôøi Phaät daïy. Taát caû tröôùc khi chöa can giaùn thì khoâng phaïm. Neáu bò ngöôøi voâ trí quôû traùch can giaùn, maø noùi vôùi ngöôøi aáy: Vieäc laøm cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ cuûa oâng cuõng nhö vaäy. OÂng haõy neân hoïc hoûi, tuïng kinh theâm. Hoaëc vieäc kia laø nhö vaäy. Hoaëc noùi giôõn chôi, hoaëc noùi gaáp gaùp, hoaëc noùi moät mình, hoaëc noùi trong moäng, hay muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ----------

1136 BOÄ LUAÄT 2

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ-KHEO Chöông III: NOÙI VEÀ 2 BAÁT ÑÒNH351

I. GIÔÙI THÖÙ 1 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di khi coøn laø baïch y coù ngöôøi baïn coù vôï teân laø Trai Öu-baø-tö352 nhan saéc ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di cuõng töôùng maïo ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di ñeå yù ñeán Trai Öu-baø-tö. Trai Öu-baø-tö cuõng ñeå yù ñeán Ca-löu-ñaø-di. Ca-löu-ñaø-di ñeán giôø, ñaép y, mang baùt, ñeán nhaø Trai-Öu-baø-tö. Hai ngöôøi cuøng ngoài nôi choã kín. Khi Ca-löu-ñaø-di cuøng Trai-Öu-baø-tö noùi chuyeän, Tyø Xaù-khö Maãu353 coù chuùt vieäc ñeán nôi ñoù. Töø xa, Tyø Xaù-khö nghe tieáng noùi cuûa Ca-löu-ñaø-di.

Öu-baø-tö (Öu-baø-di) naøy coù loøng moä ñaïo, nghe beân trong coù tieáng noùi cuûa Tyø-kheo, khôûi yù nghó: Khoâng chöøng Tyø-kheo noùi phaùp. Do vaäy lieàn ñeán döïa nôi vaùch ñeå nghe. Nhöng laïi chæ nghe tieáng noùi phi phaùp. Tyø Xaù-khö laïi nghó: Nghe tieáng cuûa Tyø-kheo maø laïi noùi nhöõng vieäc phi phaùp. Tyø-kheo khoâng neân noùi nhöõng lôøi nhö vaäy! Baø lieàn nhìn qua loã nhoû, xem thaáy Ca-löu-ñaø-di vôùi Trai Öu-baø-tö cuøng ngoài treân göôøng noùi vieäc phi phaùp. Thaáy vaäy, Tyø Xaù-khö Maãu beøn nghó: Tyø-kheo naøy ngoài choã phi phaùp, laïi noùi lôøi phi phaùp. Neáu phu chuû cuûa ngöôøi ñaøn baø naøy thaáy thì hoï seõ maéng chöûi vôï, sanh taâm baát tín. Khi aáy, Tyø Xaù-khö Maãu Öu-baø-tö lieàn ra khoûi nhaø naøy, voäi vaøng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Baïch Ñöùc Theá Toân roài, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng caùo lui. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät oâng cuøng vôùi Trai Öu-baø-tö ngoài rieâng ôû choã khuaát vaéng chaêng? Ca-löu-ñaø-di traû lôøi:

351. Nguõ phaàn 4 (T22n1421, tr.22c14). Taêng kyø 7 (T22n1425, tr.289c18). Thaäp tuïng 4 (T23n1435, tr.28b8). Caên baûn 16 (T23n1442, tr.710a24). Pali, Aniyakattam, Vin. iii. 186tt. 352. Trai öu-baø-tö . Taêng kyø 7: Con gaùi cuûa moät ngöôøi Baø-la-moân quen bieát. Thaäp tuïng: Ngöôøi quen cuõ laø Öu-baø-di Quaät-ña. Caên baûn 16: Öu-baø-di Caáp-ña ø. Pali: Con gaùi cuûa moät nhaø thí chuû; khoâng noùi teân coâ gaùi. 353. Tyø Xaù-khö Maãu . Pali: Visakh ā Migaramātā. Baø coù nhieàu con vaø chaùu, taát caû ñeàu giaøu coù. Vì vaäy, trong moïi leã hay tieäc, baø ñeàu ñöôïc môøi. Baø ñeán nhaø naøy cuõng do ñöôïc môøi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1137

- Thaät vaäy, baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao oâng cuøng vôùi Trai Öu-baø-tö ngoài rieâng choã khuaát vaéng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ca-löu-ñaø-di laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi naøy neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng moät ngöôøi nöõ, moät mình ngoài taïi choã khuaát choã kín, choã coù ngaên che, choã coù theå haønh daâm, noùi lôøi phi phaùp. Coù vò Öu- baø-di truï tín noùi moät phaùp trong ba phaùp, hoaëc Ba-la-di, hoaëc Taêng-giaø- baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà, vaø Tyø-kheo ngoài aáy töï xaùc nhaän “Toâi phaïm toäi naøy.” Vaäy caàn xöû trò moät trong ba phaùp, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà, hoaëc ñuùng nhö lôøi Öu-baø-di truï tín. Caàn nhö phaùp xöû trò Tyø-kheo aáy. Ñaây goïi laø phaùp baát ñònh. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi nöõ: Ngöôøi nöõ coù trí, chöa maïng chung. Ngoài rieâng: Moät Tyø-kheo, moät ngöôøi nöõ. Choã khuaát kín:

Coù hai loaïi. Moät laø khuaát vaéng ñoái vôùi thaáy; hai laø khuaát vaéng ñoái vôùi nghe. Khuaát vaéng ñoái vôùi thaáy laø hoaëc do buïi traàn, do söông muø, trong boùng toái, khoâng thaáy nhau. Khuaát vaéng ñoái vôùi nghe laø nôi maø tieáng noùi thöôøng khoâng nghe ñöôïc. Nôi coù ngaên che: Hoaëc do caây, do vaùch töôøng, do raøo, hoaëc do vaûi vaø caùc vaät khaùc coù theå ngaên che. Nôi coù theå haønh daâm: Nôi coù theå dung chöùa haønh ñoäng veà daâm duïc. Noùi lôøi phi phaùp: Töùc laø noùi veà phaùp daâm duïc. Öu-baø-tö truï tín:354 Tin Phaät, Phaùp, Taêng; quy y Phaät, Phaùp, Taêng;

354. Tín nhaïo öu-baø-tö . Trong giôùi vaên, noùi laø truï tín öu-baø-tö . Taêng kyø7 (T22n1425, tr.290c13): Khaû tín Öu-baø-di ; coù 16 ñieàu ñeå goïi laø Öu-baø-di ñaùng tin: 3 quy y, 4 baát hoaïi tònh, taêng chöa ñöôïc lôïi, giuùp cho ñöôïc lôïi; ñaõ ñöôïc lôïi, giuùp cho taêng tröôûng; taêng mang tieáng xaáu, tìm caùch daäp taét; khoâng tuøy aùi, khoâng tuøy saân, khoâng tuøy boá, khoâng tuøy si; ly duïc höôùng thaønh töïu giôùi. Pali: Saddheyyavacasā upāsikā, Öu-baø-di maø lôøi noùi ñaùng tin; giaûi thích: Ñaây chæ ngöôøi nöõ ñaõ ñaéc quaû, ñaéc hieän quaùn, ñaõ hoïc hieåu giaùo phaùp.

khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng voïng ngöõ, khoâng uoáng ruôïu; kheùo ghi nhôù söï vieäc khoâng nhaàm laãn, noùi lôøi chaân thaät khoâng hö voïng. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, töï noùi coù naèm, töï noùi coù laøm vieäc ñoù thì neân theo lôøi Tyø-kheo noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, töï noùi coù naèm, maø khoâng töï noùi laøm vieäc ñoù thì neân nhö lôøi cuûa Öu-baø- tö noùi maø xöû trò.355 Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân nhö lôøi Öu- baø-tö noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân y theo lôøi Öu-baø-tö noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, (601a1) khoâng töï noùi ñeán ñaâu, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân y theo lôøi Öu-baø-tö maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo khoâng töï noùi töï noùi choã nhaém ñeán, khoâng töï noùi ñeán ñaâu, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi laøm vieäc ñoù thì neân y theo lôøi cuûa Öu-baø-tö maø xöû trò. Trong ñaây, khoâng xaùc ñònh phaùp naøo, cho neân goïi laø baát ñònh.356 II. GIÔÙI THÖÙ 2 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di khi coøn laø baïch y coù ngöôøi baïn coù vôï teân laø Trai Öu-baø-tö 357 nhan saéc ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di cuõng töôùng maïo ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di ñeå yù ñeán Trai Öu-baø-tö. Trai Öu-baø-tö cuõng ñeå yù ñeán Ca-löu-ñaø-di. Ca-löu-ñaø-di ñeán giôø, ñaép y, mang baùt, ñeán nhaø Trai-Öu-baø-tö. Hai ngöôøi ngoài nôi choã troáng, cuøng noùi chuyeän. Khi Ca-löu-ñaø-di cuøng Trai-Öu-baø-tö noùi chuyeän, Tyø Xaù-khö Maãu coù chuùt vieäc ñeán nôi ñoù. Töø xa, Tyø Xaù-khö

nghe tieáng noùi cuûa Ca-löu- ñaø-di. Öu-baø-tö (Öu-baø-di) naøy coù loøng moä ñaïo, nghe beân trong coù tieáng

355. Taêng kyø 7: Taùc yeát-ma mòch toäi töôùng maø xöû trò. 356. Pali, aniyato, vì khoâng xaùc ñònh laø Ba-la-di, hay Taêng-giaø-baø-thi-sa, hay Ba-daät-ñeà, neân goïi laø baát ñònh. 357. Trai-öu-baø-tö . Xem cht.2 treân.

noùi cuûa Tyø-kheo, khôûi yù nghó: Khoâng chöøng Tyø-kheo noùi phaùp. Do vaäy lieàn ñeán döïa nôi vaùch ñeå nghe. Nhöng laïi chæ nghe tieáng noùi phi phaùp. Tyø Xaù-khö laïi nghó: Nghe tieáng cuûa Tyø-kheo maø laïi noùi nhöõng vieäc phi phaùp. Tyø-kheo khoâng neân noùi nhöõng lôøi nhö vaäy! Baø lieàn nhìn qua loã nhoû, xem thaáy Ca-löu-ñaø-di vôùi Trai Öu-baø-tö cuøng ngoài choã troáng traûi noùi vieäc phi phaùp. Thaáy vaäy, Tyø Xaù-khö Maãu beøn nghó: Tyø-kheo naøy ngoài choã phi phaùp, laïi noùi lôøi phi phaùp. Neáu phu chuû cuûa ngöôøi ñaøn baø naøy thaáy thì hoï seõ maéng chöûi vôï, sanh taâm baát tín. Khi aáy, Tyø Xaù-khö Maãu Öu-baø-tö lieàn ra khoûi nhaø naøy, voäi vaøng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Baïch Ñöùc Theá Toân roài, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng caùo lui. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät oâng cuøng vôùi Trai Öu-baø-tö ngoài rieâng ôû choã troáng chaêng? Ca-löu-ñaø-di traû lôøi: - Thaät vaäy, baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao oâng cuøng vôùi Trai Öu-baø-tö ngoài rieâng choã troáng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ca-löu-ñaø-di laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi naøy neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng moät ngöôøi nöõ, moät mình ngoài taïi troáng, choã khoâng theå haønh daâm, noùi lôøi thoâ tuïc. Coù vò Öu-baø-di truï tín noùi moät phaùp trong hai phaùp, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà, vaø Tyø- kheo ngoài aáy töï xaùc nhaän “Toâi phaïm toäi naøy.” Vaäy caàn xöû trò moät trong hai phaùp, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà, hoaëc ñuùng nhö lôøi Öu-baø-di truï tín. Caàn nhö phaùp xöû trò Tyø-kheo aáy. Ñaây goïi laø phaùp baát ñònh. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

Choã troáng: Khoâng coù töôøng vaùch kín ñaùo, khoâng coù caây coái, raøo daäu khuaát kín vaø khoâng coù caùc vaät ngaên che. Choã khoâng theå haønh daâm: Choã khoâng dung chöùa haønh ñoäng daâm duïc ñöôïc. Lôøi noùi thoâ tuïc: Töùc laø noùi vieäc daâm duïc, khen ngôïi hai ñöôøng toát xaáu. Öu-baø-tö truï tín: Tin Phaät, Phaùp,

Taêng; quy y Phaät, Phaùp, Taêng; khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng voïng ngöõ, khoâng uoáng ruôïu; kheùo ghi nhôù söï vieäc khoâng nhaàm laãn, noùi lôøi chaân thaät khoâng hö voïng. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, töï noùi coù naèm, thì neân theo lôøi Tyø-kheo noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, töï noùi coù naèm, töï noùi coù laøm vieäc ñoù thì neân theo lôøi Tyø-kheo noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, töï noùi coù naèm, maø khoâng töï noùi laøm vieäc ñoù thì neân nhö lôøi cuûa Öu-baø- tö noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân nhö lôøi Öu- baø-tö noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, töï noùi choã ñeán, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân y theo lôøi Öu-baø-tö noùi maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo töï noùi choã nhaém ñeán, khoâng töï noùi ñeán ñaâu, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi coù laøm vieäc ñoù, thì neân y theo lôøi Öu-baø-tö maø xöû trò. Neáu Tyø-kheo khoâng töï noùi töï noùi choã nhaém ñeán, khoâng töï noùi ñeán ñaâu, khoâng töï noùi coù ngoài, khoâng töï noùi coù naèm, khoâng töï noùi laøm vieäc ñoù thì neân y theo lôøi cuûa Öu-baø-tö maø xöû trò. Trong ñaây, khoâng xaùc ñònh phaùp naøo, cho neân goïi laø baát ñònh.358 *

---

358. Pali, aniyato, vì khoâng xaùc ñònh laø Ba-la-di, hay Taêng-giaø-baø-thi-sa, hay Ba-daät-ñeà, neân goïi laø baát ñònh.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1141

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ-KHEO Chöông IV: NOÙI VEÀ 30 NI-TAÙT-KYØ BA-DAÄT-ÑEÀ359

I. SUÙC TRÖÔØNG Y360 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Y dö: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä.361 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï trì ba y khoâng ñöôïc dö. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa y dö. Hoaëc coù y maëc buoåi saùng. Hoaëc coù y maëc buoåi tröa. Hoaëc coù y maëc buoåi xeá. Nhoùm saùu thöôøng kinh doanh trang nghieâm y phuïc, caát chöùa nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo thaáy, baûo nhoùm saùu Tyø-kheo: - Ñöùc Phaät cho pheùp thoï trì ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? - Y dö cuûa chuùng toâi ñaáy. Nhoùm saùu traû lôøi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Ñöùc Nhö Lai cho pheùp thoï trì ba y, taïi sao caùc thaày caát chöùa y dö, hoaëc coù y maëc buoåi saùng, hoaëc coù y maëc giöõa ngaøy, hoaëc coù y maëc buoåi xeá? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hoïp Taêng Tyø-kheo,

duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao, nhoùm saùu Tyø-kheo, Nhö Lai cho pheùp thoï trì ba y, caùc oâng laïi chöùa caát y dö? Ñöùc Phaät duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu

359. Cf, Taêng kyø 8, tr.292b10: Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, y dö caàn phaûi xaû tröôùc Taêng; sau ñoù saùm toäi Ba-daät-ñeà. Xaû maø khoâng saùm hoái, phaïm toäi vieät tì-ni. Ba-daï-ñeà, nghóa laø coù theå ñoïa aùc ñaïo. Thaäp tuïng 5, tr.30b12: Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà, y aáy caàn phaûi xaû. Toäi Ba-daï-ñeà caàn phaûi saùm hoái. Caên baûn 16: Ni-taùt-kyø ba-daät-ñeå-ca, vaät aáy caàn phaûi xaû; toäi aáy caàn phaûi saùm. Pali (Vin.iii. 193): Nissaggiya pācittiya 360. Pali: Atirekacīvara, Vin. iii. 195. 361. Pali: Vesāliyam viharati Gotamake cetiye, taïi Vesāli (Tyø-da-ly), trong thaùp Gotamaka

gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, Chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Quaù möôøi ngaøy: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, Toân giaû A- nan nhaän ñöôïc moät taám y phaán taûo quyù giaù362 töø nôi moät ngöôøi kia, muoán daâng cuùng cho ñaïi Ca-dieáp. Vì ngaøi Ca-dieáp thöôøng soáng haïnh ñaàu ñaø, maëc loaïi y naøy. Nhöng luùc aáy, ngaøi khoâng coù ôû ñoù. Toân giaû A-nan coù yù nghó: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, “Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay, ta nhaän ñöôïc y phaán taûo quyù giaù, muoán daâng cuùng cho ñaïi Ca-dieáp.363 Vì ñaïi Ca-dieáp thöôøng soáng haïnh ñaàu ñaø, maëc loaïi y naøy. Maø ngaøi khoâng coù ôû ñaây. Khoâng bieát laøm sao ñaây? A-nan lieàn ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Theá Toân, Ngaøi vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, “Tyø-kheo naøo chöùa y dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay con nhaän ñöôïc moät y phaán taûo quyù giaù, muoán daâng cuùng leân ñaïi Ca-dieáp. Vì ñaïi Ca-dieáp thöôøng tu haïnh ñaày ñaø, maëc y phaán taûo. Phaät hoûi A-nan: - Khi naøo Ca-dieáp veà? A-nan baïch Phaät: - Sau möôøi ngaøy seõ veà. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, tuøy thuaän thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän noùi veà thieåu duïc tri tuùc, haïnh ñaàu ñaø, öa phaùp xuaát ly, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa y dö, khoâng quaù muôøi ngaøy. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, y ñaõ xong, ca-thi-na ñaõ xaû, caát chöùa y dö, trong möôøi ngaøy khoâng tònh thí ñöôïc pheùp chöùa. Neáu quaù möôøi ngaøy, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Chæ laø ba y.364

362. Quyù giaù phaán taûo y Â. Nguõ phaàn 4: 2 taám vaûi kieáp-boái. 363. Pali: Muoán cuùng laïi cho Xaù-lôïi-phaát. 364. Y dó caùnh . Pali: Ni tthittacīvarasmim, y ñaõ hoaøn taát; töùc y ñaõ may xong; bao goàm tröôøng hôïp y bò maát, y bò cöôùp, y bò

chaùy. Nguõ phaàn 4: Giaët, nhuoäm, vaø may xong.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1143

Y ca-thi-na ñaõ xaû.365 Y:366 coù möôøi loaïi: y kieàu-xa-da, y kieáp-boái (vaûi), y khaâm-baø la, y soâ-ma (boá), y saám-ma, y phieán-na, y ma (vaûi gai), y bí-di-la, y cöu-di-la, y saám-la-baùn-ni.367 Y dö:368 Cho ñeán mieáng vaûi chieàu daøi baèng taùm ngoùn tay, chieàu roäng baèng boán ngoùn tay cuûa Nhö Lai trôû leân ñeàu goïi laø y dö. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ñöôïc chöùa. Ngaøy thöù hai ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, ñöôïc chöùa. Qua ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh369 xuaát hieän, taát caû y ñoù trôû thaønh Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù tö ñöôïc (nhö vaäy laàn laàn leân ñeán ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).370 Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù tö ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong taùm ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, ngaøy thöù ba vaø ngaøy thöù tö khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù naêm ñöôïc, (nhö vaäy laàn laàn xuoáng, cho ñeán ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).371 Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù naêm ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong baûy ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y,

365. Thieáu giaûi thích trong baûn Haùn. Nguõ phaàn 4 (T22n1421, tr.23b28): Ca-thi-na ñaõ ñöôïc xaû do baïch nhò yeát-ma. Pali (Vin.iii. 196): ubbhatasmim kanhine, ñöôïc giaûi thích: Ca-thi-na ñaõ ñöôïc xaû do taùm nguyeân nhaân; hoaëc do Taêng taùc phaùp xaû. 366. Haàu heát, Haùn dòch y (Pali: Cīvara), caàn ñöôïc hieåu laø vaûi ñeå may y, chöù khoâng phaûi laø aùo maëc theo nghóa ñen cuûa töø Haùn. 367. Möôøi loaïi y: y thi (vaûi deät thoâ), y kieáp-boái (vaûi), y khaâm-baø la, y soâ-ma (boá), y saám-ma, y phieán-na, y ma (vaûi gai), y bí-di-la, y cöu-di-la, y saám-la-baùn-ni . Pali: Cīvaram, y ôû ñaây chæ saùu loaïi y (= vaûi) ñöôïc chaáp nhaän: Khomam(vaûi lanh), kappāsikam (vaûi boâng), koseyyam (luïa), kambalam (loâng thuù), sānam (vaûi gai thoâ), bhangam(vaûi boá). 368. Tröôøng y . Caên baûn 16 (T23n1442, tr.711c25): Ngoaøi nhöõng y ñang thoï trì, coøn laïi goïi laø y dö. Pali: atirekacīvaram, giaûi thích: y khoâng ñöôïc phaân phoái (anaditthita) vaø chöa ñöôïc taùc tònh (avikappita). Minh töôùng ø, töôùng saùng, daáu hieäu saùng. Pali: arnuggamane, khi maët trôøi moïc. 369. Minh töôùng ø, töôùng saùng, daáu hieäu saùng. Pali: arnuggamane, khi maët trôøi moïc. 370. Trong ngoaëc: Nguyeân tieåu chuù trong baûn Haùn. 371. Tieåu chuù trong baûn Haùn.

ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù saùu ñöôïc y, (nhö vaäy chuyeån, xuoáng cho ñeán ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi, khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù saùu ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong saùu ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng ñöôïc. Ngaøy thöù baûy ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö vaäy).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù baûy ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong naêm ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù taùm ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù taùm ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, neáu qua ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong boán ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù chín ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi ñöôïc y; soá y ñöôïc trong ba ngaøy ñoù, neáu ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1145

Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù möôøi ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng ñöôïc y. Ngaøy thöù möôøi ñöôïc y. Neáu qua ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y ñöôïc trong hai ngaøy ñoù,

ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng ñöôïc y. Neáu qua ngaøy möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong moät ngaøy ñoù, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y khoâng tònh thí.372 Ngaøy thöù hai ñöôïc y tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc y, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y khoâng tònh thí. Qua ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá y nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñoù ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu Tyø-kheo naøo, ngaøy thöù nhaát ñöôïc y. Ngaøy thöù hai ñöôïc y khoâng tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc y tònh thí. Ngaøy thöù tö ñöôïc y khoâng tònh thí (nhö vaäy laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y tònh thí, khoâng tònh thí, xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu y bò maát (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu laøm phi y (ñaët caâu vaên cuõng nhö treân).* Neáu vôùi yù nghó laø ngöôøi quen bieát laáy (ñaët caâu vaên cuõng nhö

372. Tònh thí , hay taùc tònh. Taêng kyø 8 (T22n1425. tr.292b14): Ñöôïc pheùp chöùa y dö trong voøng 10 ngaøy khoâng taùc tònh. Quaù 10 ngaøy, Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Caên baûn 16 (T23n1442, tr.711c26): y dö treân 10 ngaøy, neáu taùc phaân bieät phaùp (taùc tònh), ñöôïc pheùp chöùa. Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 59: Coù hai caùch tònh thí, chaân thaät vaø trieån chuyeån. Chaân thaät tònh thí laø bieáu luoân. Trieån chuyeån tònh thí chæ cho treân danh nghóa, ngöôøi cho vaãn duøng vôùi yù nieäm - möôïn taïm. Pali, Pācittiya 59 (Vin.iv.122): Vikappana, taùc tònh hay tònh thí, coù hai caùch Sammukhavikappana, hieän tieàn taùc tònh vaø parammukhavikappana, khieám dieän taùc tònh.

treân).* Neáu queân ñi (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân).* Taát caû ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø. Neáu y phaïm xaû ñoïa maø khoâng xaû, ñem ñoåi laáy y khaùc, phaïm moät Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Y xaû ñoïa naày neân xaû cho Taêng, hoaëc moät nhoùm ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. Khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, maëc y troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán kính leã Thöôïng toïa, quyø goái, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa. Nay, toâi xaû cho Taêng söû duïng. Xaû y roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi thoï saùm phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Lôøi taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo naøy teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï

saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy xong, sau ñoù môùi thoï söï saùm hoái. Vò thoï saùm neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân traû lôøi: - Xin vaâng. Neáu Taêng ñoâng, khoù taäp hôïp, maø Tyø-kheo naøy coù duyeân söï muoán ñi xa thì neân hoûi Tyø-kheo aáy: Y naøy, oâng muoán cho ai? Tuøy theo lôøi noùi cuûa vò aáy maø cho, vaø Taêng phaûi hoaøn y naày laïi lieàn cho Tyø-kheo aáy baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Nghi thöùc trao nhö sau: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naày trao cho Tyø-kheo teân laø... kia. Tyø- kheo teân laø... kia seõ hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø... coá yù chöùa y dö nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng, Taêng ñem y naøy cho Tyø- kheo teân laø... kia. Tyø-kheo teân laø... kia seõ hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem y naøy trao cho Tyø-kheo teân laø... kia vaø Tyø-kheo teân laø... kia seõ hoaøn cho Tyø-kheo naøy, thì im laëng; vò naøo khoâng ñoàng yù, xin noùi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1147

- Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Tyø-kheo teân laø... kia y naày roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy ôû giöõa Taêng xaû y roài, maø khoâng ñöôïc traû laïi; Taêng maéc Ñoät-kieát-la.373 Khi traû laïi, coù ngöôøi noùi - ñöøng traû, ngöôøi aáy maéc Ñoät-kieát-la. Neáu taùc phaùp tònh thí,374 hoaëc gôûi cho ngöôøi khaùc, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la,375 hoaëc coá yù laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát chaùy, hoaëc laøm phi y,376 hoaëc thöôøng xuyeân maëc cho hö, ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng quaù möôøi ngaøy. Hoaëc chuyeån tònh thí.377 Hoaëc gôûi cho ngöôøi. Hoaëc töôûng bò giaëc cöôùp; hoaëc töôûng bò maát; hoaëc töôûng bò chaùy; hoaëc töôûng bò troâi. (Trong caùc tröôøng hôïp naøy) khoâng tònh thí, khoâng gôûi cho ngöôøi, khoâng phaïm. Neáu y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, laáy maëc,378 hoaëc ngöôøi khaùc ñöa cho maëc,379 hoaëc ngöôøi khaùc ñöa cho laøm,380 thì ngöôøi kia khoâng phaïm. Ngöôøi nhaän gôûi gaém y kia hoaëc maïng chung, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò giaëc baét daãn ñi, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc nöôùc troâi chìm. Caùc tröôøng hôïp nhö vaày maø khoâng taùc tònh thí, khoâng gôûi cho cho ngöôøi, cuõng khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. II. NGUÛ LÌA Y381 A. DUYEÂN KHÔÛI

373. Pali, Vin.iii.197 (Pācittiya 1): Sau khi xaû y dö, caàn saùm Ba-daät-ñeà. Y phaûi ñöôïc traû laïi, noùi: imam cīvaram āyasmato dammī'ti, - Y naøy toâi traû laïi cho Tröôûng laõo. 374. Sau khi ñaõ xaû nhö phaùp. 375. Ba-lôïi-ca-la .Skt (=Pali). parikara, giaây ñai, giaây nòt, ñeå buoäc y phuïc. 376. Phi y Â; khoâng duøng laøm y. 377. Töùc

trieån chuyeån tònh thí. Xem cht. 14 treân. 378. Haùn: Thuû tröôùc ; chöa roõ nghóa. Cf, Töù phaàn 17, tr.676b13 (Ba-daät-ñeà 59): Vaät ñaõ chaân thaät tònh thí, caàn phaûi hoûi chuû sau ñoù môùi duøng (Haùn: Thuû tröôùc). Neáu laø trieån chuyeån tònh thí, khoâng caàn hoûi, tuøy yù duøng (tuøy yù thuû tröôùc). Cf, Taêng kyø 8 (T.1425, tr.293a10): Ngöôøi khaùc nhaän duøm y ñöôïc cuùng, nhöng chöa ñöa; quaù haïn, vaãn khoâng phaïm. 379. Cf, Taêng kyø 8, nt., hoaëc thaày, hoaëc ñeä töû nghe coù ngöôøi cho y, nhöng y chöa ñöa ñeán. Quaù haïn vaãn khoâng phaïm. 380. Cf. Taêng kyø 8, nt., nhôø ngöôøi may y. May ñaõ xong, nhöng chöa giao. Quaù haïn, vaãn khoâng phaïm. 381. Pali: Ticīvaravippavaseyya, Vin.iii. 198.

1148 BOÄ LUAÄT 2

1. Lìa y Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñem y gôûi nôi Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian. Tyø-kheo ñöôïc gôûi y, thöôøng thöôøng ñem y phôi naéng. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi: - Ñöùc Phaät cho pheùp Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? Tyø-kheo phôi y traûi lôøi: - Ñaây laø y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo. Hoï laø baïn thaân cuûa toâi, ñem gôûi cho toâi, ñeå du haønh trong nhaân gian. Sôï bò saâu boï phaù neân toâi ñem phôi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc thaày ñem y gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu; lìa y maø du haønh trong nhaân gian? Hieàm traùch roài, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi ñem y gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu; lìa y maø du haønh trong nhaân gian? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa... cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, lìa moät trong ba y nguû ñeâm nôi khaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Cöông giôùi cuûa y: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy, baáy giôø coù moät Tyø-kheo bò beänh caøn tieâu,382 coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ naëng quaù. Tyø-

382. Caøn tieâu beänh , chöùng gaày coøm, hay nhöùc ñaàu kinh nieân? Töø ñieån Khang hy: Tieåu

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1149

kheo naøy vì coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang noù theo ñöôïc, töï nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, khoâng

ñöôïc lìa y nguû ñeâm. Lìa y nguû ñeâm, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nay ta bò beänh caøn tieâu, maø ta coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay ta neân nhö theá naøo ñaây? Vò aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo ñoàng baïn: - Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, khoâng ñöôïc lìa y nguû ñeâm. Lìa y nguû ñeâm, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nay toâi bò beänh caøn tieâu, maø toâi coù y phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi neân nhö theá naøo? Caùc Ñaïi ñöùc vì toâi ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Theá Toân daïy theá naøo, toâi seõ phuïng haønh nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo: Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo beänh naøy phaùp baïch nhò yeát-ma, kieát khoâng maát y. Nghi thöùc trao nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaày deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quì goái, chaáp tay, baïch xin nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, phaán taûo taêng-giaø-leâ naøy naëng, coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Neân caàu xin nhö vaäy ba laàn. Trong Taêng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, coù phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, neân khoâng theå mang theo ñöôïc, ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo naøy phaùp khoâng maát y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., maéc beänh caøn tieâu, coù phaán taûo taêng-giaø-leâ quaù naëng, laïi coù nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, maø khoâng theå mang theo ñöôïc, nay ñeán xin Taêng phaùp khoâng maát y. Nay, Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng

#h, chöùng bònh nhöùc ñaàu. Nguõ phaàn 4, moät Tyø-kheo trì y phaán taûo, muoán ñi xa, nhöng y quaù naëng. Taêng kyø 8: Xaù-lôïi-phaát muoán veà thaêm queâ; gaëp phaûi luùc möa daàm, taêng-giaø-leâ naëng vì öôùt suûng, neân khoâng ñi ñöôïc. Caên baûn 17: Ngaøy Taêng boá-taùt, Ñaïi Ca-dieáp khoâng ñeán ñöôïc vì ôû caùch soâng, gaëp khi trôøi möa, qua soâng nöôùc lôùn, y bò öôùt. Pali, Paâcittiya 2: aññataro bhikkhu Kosambiyam gilāno hoti, moät Tyø-kheo ôû Kosambi bò bònh.

1150 BOÄ LUAÄT 2

maát y. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng maát y thì im laëng; vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo teân laø... phaùp khoâng maát y roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naày toâi ghi nhaän nhö vaäy. Töø nay veà sau seõ noùi giôùi nhö sau: Tyø-kheo naøo y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, lìa moät trong ba y nguû ñeâm choã khaùc, tröø taêng yeát-ma, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo:

Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Ñuû ba y. Y ca-thi-na ñaõ xaû. (nhö treân) Ba y: Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng, An-ñaø-hoäi. Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Taêng: Cuøng moät thuyeát giôùi, cuøng moät yeát-ma. Khoâng maát y: Trong Taêng-giaø-lam coù moät giôùi. Maát y: Trong Taêng-giaø-lam coù nhieàu giôùi.383 Khoâng maát y: Caây coù moät giôùi. Maát y: Caây coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Saân384 coù moät giôùi. Maát y: Saân coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Xe coù moät giôùi. Maát y: Xe coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Thuyeàn coù moät giôùi. Maát y: Thuyeàn coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Thoân coù moät giôùi. Maát y: Thoân coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Nhaø coù moät giôùi. Maát y: Nhaø coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Giaûng ñöôøng coù moät giôùi. Maát y: Giaûng ñöôøng coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Kho chöùa coù moät giôùi. Maát y: Kho chöùa coù nhieàu giôùi. Khoâng maát y: Laãm coù moät giôùi. Maát y: Laãm coù nhieàu giôùi. Taêng-giaø-lam: Coù boán loaïi nhö treân.385 Caây: Cao baèng ngöôøi, coù boùng che ñuû ñeå ngoài kieát giaø. Saân: Nôi ñaäp vaø phôi nguõ coác Xe: Choã ñuû cho xe quay ñaàu laïi. Thuyeàn: Choã ñuû cho chieác thuyeàn xoay laïi. Thoân: Coù boán loaïi nhö treân.386

383. Moät giôùi... nhieàu giôùi; Thaäp tuïng 5: Moät giôùi, bieät giôùi; Caên baûn 17: Moät theá phaàn, nhieàu theá phaàn. Nghóa laø, moãi nôi coù moät hay nhieàu phaïm vi phuï caän. Pali: ekūpacāra, nānūpacra. Xem theâm cht. 29 döôùi. 384. Haùn: Traøng . 385. Nhö treân? Caùc ñoaïn treân, chöa choã naøo ñeà caäp. 386. Chöông i, Ba-la-di ii, phaàn thích nghóa.

Giaûng ñöôøng: Coù nhieàu khoaûng troáng. Kho: Nôi chöùa caùc vaät mua baùn, ngöïa xe v.v... Laãm: Choã chöùa nguõ coác. Giôùi Taêng-giaø-lam: Giôùi Taêng-giaø-lam naøy, chaúng phaûi giôùi Taêng- giaø-lam kia. Giôùi Taêng-giaø-lam naøy, chaúng phaûi giôùi cuûa caây kia. Cho ñeán giôùi cuûa kho chöùa naøy chaúng phaûi giôùi cuûa kho chöùa kia, cuõng nhö vaäy. Giôùi caây naøy chaúng phaûi giôùi caây kia. Cho ñeán giôùi kho chöùa, giôùi cuûa Taêng-giaø-lam cuõng nhö vaäy. Giôùi cuûa saân naøy chaúng phaûi giôùi cuûa saân kia. Cho ñeán giôùi Taêng- giaø-lam, giôùi caây, cuõng nhö vaäy. Ngoaøi ra xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân. Giôùi Taêng-giaø-lam: ÔÛ ñöôøng bieân cuûa Taêng-giaø-lam, vôùi söùc ngöôøi trung bình, duøng ñaù hoaëc gaïch quaêng ñeán choã naøo thì nôi ñoù goïi laø giôùi.387 Cho ñeán giôùi cuûa kho chöùa cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo ñeå y ôû trong Taêng-giaø-lam, laïi nguû ôû döôùi goác caây, khi bình minh chöa xuaát hieän, hoaëc xaû y, hoaëc tay caàm y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi. Neáu khoâng xaû y, hoaëc tay caàm y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi; khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo choã lìa y nguû, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo ñeå y trong Taêng-giaø-lam, ñeán choã saân phôi. Bình minh chöa xuaát hieän, hoaëc xaû y, hoaëc tay phaûi naém y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi. Neáu khoâng xaû y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi, maø bình minh xuaát hieän, tuøy theo choã lìa y nguû, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Cho ñeán nguû nôi kho chöùa, moãi moãi caâu cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø- kheo ñeå y döôùi goác caây, ñeán nguû choã saân phôi luùa cho

ñeán nguû nôi kho chöùa, Taêng-giaø-lam thì cuõng nhö vaäy. Khoâng maát y: Neáu nôi A-lan-nhaõ khoâng coù giôùi, trong khoaûng taùm caây. Moät caây laø baûy cung. Cung phaùp nöôùc Giaù-ma-leâ389 trung bình 388

daøi boán khuûy tay. Neáu Tyø-kheo nôi A-lan-nhaõ coù thoân, ñeå y trong khoaûng taùm caây,

387. Taêng vieän vôùi moät hay nhieàu khu phuï caän. Pali, Vin.iii. 200: Vihāro ekūpacāro nanūpacāro: Tinh xaù coù moät vuøng phuï caän, hay nhieàu vuøng phuï caän. Caên baûn 17, goïi laø coù moät theá phaàn hay coù nhieàu theá phaàn. Moät nhaø coù theå chæ coù moät theá phaàn, neáu chæ coù moät gia tröôûng. Moät nhaø nhöng coù nhieàu theá phaàn, neáu coù nhieàu gia tröôûng. Anh em chia nhau ôû töøng khu vöïc rieâng. 388. Pali, Mahāvagga, Vin.i.111: 7 abhantara (a-baøn-ñaø). Khoaûng caùch giöõa 2 caây laø 1 abhan- tara. 389. Caên baûn 17, tr.714c21: Theo pheùp troàng xoaøi cuûa Sanh Vaên Baø-la-moân (Pali. Janussonī).

nguû choã khaùc, bình minh chöa xuaát hieän. Khoâng xaû y, tay khoâng naém y, hoaëc khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi, khi bình minh xuaát hieän, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Y xaû ñoïa naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc moät nhoùm ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû bieät chuùng, khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa quyø goái, chaáp tay, thöa nhö vaäy: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa. Nay, toâi xaû cho Taêng. Phaïm nhaân xaû roài phaûi saùm hoái. Vò thoï saùm hoái phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän saùm hoái cho vò Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài, sau môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy, lieàn baïch nhò yeát-ma. Theå thöùc trao laïi y nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., lìa y nguû, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø- kheo teân... caùc tröôûng laõo chaáp thuaän, Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø-kheo... kia thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo... kia roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ôû trong Taêng xaû y roài, maø khoâng hoaøn laïi, Taêng phaïm Ñoät- kieát-la. Khi hoaøn laïi, coù ngöôøi noùi: Ñöøng hoaøn, ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc

ñem laøm ba y,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1153

hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la,390 hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc luoân cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñaõ ñöôïc Taêng taùc yeát-ma. Khi bình minh chöa xuaát hieän, tay naém y, hoaëc caû y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi, hoaëc töôûng bò cöôõng ñoaït, hoaëc töôûng bò maát, hoaëc töôûng bò chaùy, hoaëc töôûng bò nöôùc troâi, hoaëc töôûng bò hö hoaïi. Neáu ñöôøng thuûy bò ñöùt ñoaïn, ñöôøng boä bò hieåm naïn, hoaëc bò giaëc cöôùp, hoaëc naïn aùc thuù, hoaëc nöôùc leân lôùn, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng xaû y, tay khoâng naém tôùi y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. III. CHÔØ Y MOÄT THAÙNG391 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo, y taêng-giaø-leâ bò cuõ raùch hö hoaïi, töï nghó: Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: "Y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, cho pheùp chöùa y dö trong möôøi ngaøy. Chöùa quaù haïn ñònh Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà." Song, Taêng-giaø-leâ naøy cuûa ta bò cuõ hö muïc, trong voøng möôøi ngaøy khoâng theå may xong. Baây giôø, ta neân nhö theá naøo? Vò aáy lieàn noùi vôùi Tyø-kheo ñoàng yù: - Laønh thay! Ñaïi ñöùc vì toâi baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi daïy theá naøo toâi seõ phuïng haønh theá aáy. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo vaø baûo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc chöùa y dö, vì chôø cho ñuû. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa y dö vì chôø cho ñuû. Hoï coù y phaán taûo vaø caùc loaïi y khaùc, cuøng loaïi maø chöa ñuû, lieàn laáy trong ñoù y phaán taûo giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem ñeán gôûi caùc Tyø-kheo thaân höõu roài du haønh trong nhaân gian. Vì hoï ñi laâu quaù khoâng trôû laïi, Tyø-kheo nhaän gôûi sôï y aåm öôùt ñem phôi. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi:

390. Xem cht.17, Ni-taùt-kyø 1 treân. 391. Pali: Nissaggiya 3, akālacīvaram uppajjeyya. Vin.iii. 202.

1154 BOÄ LUAÄT 2

- Theá Toân ñaõ cheá giôùi, cho pheùp chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Y naày cuûa ai? Tyø-kheo nhaän gôûi traû lôøi: - Y naày laø cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ñöôïc chöùa y dö cho ñeán khi naøo coù ñuû." Hoï coù y phaán taûo vaø caùc loaïi y khaùc, cuøng loaïi maø chöa ñuû, neân laáy trong ñoù y phaán taûo, giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho toâi ñeå du haønh trong nhaân gian. Sôï hö muïc neân toâi ñem hong

phôi. Luùc aáy, trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Taïi sao noùi Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa y dö vì chôø cho ñuû, maø vì cuøng loaïi y chöa ñuû, laáy trong ñoù y phaán taûo giaët vaø nhuoäm, boán ñaàu goùc ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy, nhoùm saùu Tyø-kheo! Taïi sao Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo chöùa y dö vì chôø cho ñuû, maø vì cuøng loaïi y chöa ñuû laïi laáy trong ñoù y phaán taûo giaët nhuoäm, boán ñaàu ñieåm taùc tònh, ñem gôûi cho Tyø-kheo thaân höõu ñeå du haønh trong nhaân gian? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo y ñaõ ñuû, y ca-thi-na ñaõ xaû, neáu Tyø-kheo ñöôïc y vaûi phi thôøi, caàn thì nhaän; nhaän roài mau choùng may thaønh y; ñuû thì toát, khoâng ñuû thì ñöôïc pheùp chöùa moät thaùng vì chôø cho ñuû; neáu chöùa quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y ñaõ xong: Ñuû ba y vaø y ca-thi-na ñaõ xaû. Thôøi: Khoâng thoï y ca-thi-na thì sau leã töï töù moät thaùng; coù thoï y

ca-thi-na thì sau leã töï töù naêm thaùng. Phi thôøi: Neáu quaù thôøi haïn cuûa y naày. Y: Coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Neáu trong möôøi ngaøy, cuøng loaïi y,392 ñuû thì neân caét roïc ra, löôïc may thaønh y. Hoaëc taùc phaùp tònh thí hoaëc khieán cho ngöôøi. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng gôûi cho ngöôøi, ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo soá y (vaûi) nhieàu hay ít, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu y cuøng loaïi khoâng ñuû, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, y cuøng loaïi môùi ñuû, trong ngaøy lieàn phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi, ñeán ngaøy thöù möôøi hai, khi bình minh xuaát hieän, tuøy theo soá y nhieàu hay ít, ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Nhö vaäy, cho ñeán ngaøy thöù hai möôi chín cuõng theá. Neáu cuøng loaïi y khoâng ñuû, ngaøy ba möôi ñuû hay khoâng ñuû, cuøng loaïi hay khoâng cuøng loaïi, trong ngaøy ñoù cuõng phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y, hoaëc tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi. Neáu khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi, ñeán ngaøy thöù ba möôi moát, khi bình minh xuaát hieän, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaày deùp ñeán leã Thöôïng toïa,

ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coù y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa. Nay toâi xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi nhaän söï saùm hoái. Khi nhaän söï saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy ngay, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma nhö sau: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

392. Y, ôû ñaây ñoàng nghóa nhö chöõ vaûi. Xem cht. 7, Ba-daät-ñeà 1 treân.

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù caùi y nhö vaäy, chöùa quaù soá ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., coù caùi y nhö vaäy, chöùa quaù ngaøy nhö vaäy, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naày hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ thuaän trao y cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Neáu trong Taêng, xaû y roài, khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi hoaøn laïi, neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, thì ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, chuyeån tònh thí, hoaëc khieán cho ngöôøi, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc luoân luoân maëc cho hö, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chöùa trong voøng möôøi ngaøy. Y cuøng loaïi ñuû, caét roïc, löôïc may thaønh y. Cuøng loaïi y khoâng ñuû, ñeán ngaøy thöù möôøi moät cuøng loaïi y ñuû, ñaõ ñöôïc caét roïc, löôïc may thaønh y. Hoaëc tònh thí, sai cho ngöôøi. Cho ñeán ngaøy hai möôøi chín cuõng nhö vaäy. Ngaøy thöù ba möôi ñuû hay khoâng ñuû, cuøng loaïi hay khoâng ñoàng loaïi, noäi nhaät phaûi caét roïc, löôïc may thaønh y, hoaëc tònh thí, sai cho ngöôøi, thì khoâng phaïm. Töôûng bò ñoaït, töôûng bò maát, töôûng bò chaùy, töôûng bò nöôùc troâi maø khoâng caét roïc, löôïc may thaønh y, khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Neáu y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc troâi, laáy maëc, hoaëc ngöôøi cho maëc, hoaëc laøm meàn thì khoâng phaïm. Neáu Tyø-kheo nhaän gôûi y, maïng chung, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, bò giaëc, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc troâi khoâng caét roïc, khoâng löôïc, khoâng may thaønh y, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

IV. NHAÄN Y PHI THAÂN LYÙ NI393 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Lieân Hoa Saéc: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, taïi thaønh La-

393. Caên baûn: Ni-taùt-kyø 5. Pali, Nissaggtiya 5, Cīvarapanigganhana, Vin. iii. 207ff.

duyeät. Baáy giôø, coù ngöôøi thieáu nöõ teân laø Lieân Hoa Saéc,394 cha meï naøng gaû naøng cho ngöôøi Uaát-thieàn.395 Sau ñoù, naøng mang thai, muoán trôû veà nhaø cha meï. Naøng sanh ñöôïc moät ñöùa con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh. Lieân Hoa Saéc cuøng ngöôøi con gaùi ôû chung moät nhaø. Trong thôøi gian naøy, choàng cuûa Lieân Hoa Saéc tö thoâng cuøng vôùi meï cuûa Lieân Hoa Saéc, bò ñöùa tôù gaùi cuûa Lieân Hoa Saéc baét gaëp, vaø thöa laïi vôùi Lieân Hoa Saéc vieäc aáy. Lieân Hoa Saéc nghe söï vieäc nhö vaäy, thaàm nghó vaø than: Sao con gaùi laïi cuøng vôùi meï laáy chung moät choàng. Thaân ngöôøi con gaùi ñeå laøm gì? Lieân Hoa Saéc ñaønh boû haøi nhi ñang boàng trong tay, caûi trang ra ñi, ñeán nôi thaønh Ba-la-naïi, ñöùng ngoaøi cöûa thaønh. Thaân hình ñaày buïi baäm, vaø goùt chaân bò raùch. Luùc ñoù, trong thaønh coù oâng tröôûng giaû, vôï oâng vöøa maïng chung, côõi xe ra khoûi thaønh Ba-la-naïi, ñeå ñeán coâng vieân ngaém caûnh. OÂng tröôûng giaû gaëp Lieân Hoa Saéc ñang ñöùng beân ngoaøi cöûa thaønh, dung maïo ñoan chaùnh maø thaân hình laïi ñaày buïi baëm, goùt chaân raùch naùt, neân ñeå yù Lieân Hoa Saéc. OÂng lieàn ñeán tröôùc ngöôøi nöõ, hoûi: - Coâ thuoäc veà ai? Lieân Hoa Saéc traû lôøi: - Toâi khoâng thuoäc veà ai caû. OÂng tröôûng giaû laïi hoûi: - Neáu chöa thuoäc veà ai thì coù theå vì toâi laøm vôï ñöôïc khoâng? Lieân Hoa Saéc traû lôøi: - Cuõng ñöôïc. OÂng tröôûng giaû lieàn baûo leân xe, chôû veà nhaø laøm vôï. Sau moät thôøi gian, oâng tröôûng giaû, choàng cuûa Lieân Hoa Saéc, taäp trung nhieàu cuûa quyù töø Ba-la-naïi ñeán nöôùc Uaát-thieàn ñeå buoân baùn. Nôi ñaây, Baáy giôø gaëp ngaøy ñaïi hoäi, ñoàng nöõ trong nöôùc ñeán vui chôi. Ngöôøi con gaùi cuûa Lieân Hoa Saéc, trang söùc ñeïp ñeõ, cuõng ôû trong soá ñoâng nhöõng ngöôøi nöõ ñoù. Thaáy ngöôøi con gaùi naày ñoan chaùnh, neân oâng tröôûng giaû ñeå yù, lieàn hoûi ngöôøi beân caïnh: - Coâ gaùi naøy laø ai? Ñaùp: - Coâ gaùi naøy teân nhö vaäy. Laïi hoûi: - Nhaø coâ ôû ñaâu?

394. Lieân Hoa Saéc . Taêng kyø 8, Öu-baùt-la Tyø-kheo-ni. Pali, Uppava ttā. 395. Uaát-thieàn quoác . Nguõ phaàn 5, Öu-thieän-na aáp. Chuyeän keå trong ñaây, Töù phaàn vaø Nguõ phaàn gaàn gioáng nhau. Nhöng khoâng ñöôïc keå trong Pali.

Ñaùp:
- Nhaø coâ ôû taïi choã aáy.
Laïi hoûi:
- Ñöôøng gì?
Ñaùp:
- Ñöôøng teân nhö vaäy.
Tröôûng giaû laïi hoûi:

- Cöûa ngoõ cuûa nhaø xoay veà höôùng naøo?
Ñaùp:
- Cöûa ngoõ cuûa nhaø xoay veà höôùng aáy.
OÂng tröôûng giaû lieàn ñeán nhaø ñoù, hoûi ngöôøi cha:
- Coâ gaùi naøy laø con cuûa oâng phaûi khoâng?
Ñaùp:
- Con gaùi cuûa toâi ñoù.
Laïi hoûi:
- OÂng coù theå gaû cho toâi khoâng?
Ñaùp:
- Vaâng, coù theå ñöôïc.
OÂng tröôûng giaû hoûi:
- OÂng caàn ñoøi bao nhieâu cuûa?
Ngöôøi cha cuûa coâ gaùi traû lôøi:
- Trao cho toâi traêm ngaøn löôïng vaøng.
OÂng tröôûng giaû beøn trao ñuû soá. Cha cuûa coâ gaùi trang ñieåm cho con mình.
Töø nöôùc Uaát-thieàn hoï trôû veà Ba-la-naïi. Lieân Hoa Saéc nhìn thaáy lieàn coù caûm töôûng nhö ñang nhìn ñöùa con gaùi mình. Coâ gaùi naøy thaáy
Lieân Hoa Saéc cuõng vôùi yù nghó laø meï mình. Hai ngöôøi gaàn guõi nhau thôøi gian laâu, Lieân Hoa Saéc chaûi ñaàu cho ngöôøi nöõ kia vaø hoûi:
- Coâ em laø ngöôøi nöôùc naøo? Con gaùi nhaø ai?
Ngöôøi nöõ kia traû lôøi:
- Em laø ngöôøi nöôùc Uaát-thieàn.
Lieân Hoa Saéc laïi hoûi:
- Nhaø ôû choã naøo? Ñöôøng naøo? Cöûa ngoõ xoay veà höôùng naøo? Cha meï laø ai?
Ngöôøi nöõ kia traû lôøi:
- Nhaø cuûa em ôû choã noï, choã kia, vaân vaân. Cha em teân nhö vaäy nhö vaäy.
Lieân Hoa Saéc laïi hoûi:
SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1159

- Meï cuûa em hoï gì? Nöõ ñaùp: - Em khoâng bieát meï. Chæ nghe ngöôøi ta noùi meï teân laø Lieân Hoa Saéc. Boû nhaø ñi luùc em coøn nhoû. Luùc aáy, Lieân Hoa Saéc loøng töï nghó: Ñaây chính laø con cuûa ta. Naøng töï oaùn traùch mình, - OÂi! Thaân ngöôøi nöõ ñeå laøm gì? Taïi sao ngaøy nay, meï vaø con laïi cuøng laáy moät choàng? Lieân Hoa Saéc lieàn boû nhaø ra ñi. Khi Lieân Hoa Saéc ñeán vöôøn Truùc khu Ca-lan-ñaø nôi thaønh La- duyeät, Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang noùi phaùp cho voâ soá ñaïi chuùng vaây quanh. Töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch tònh, ñaït ñöôïc cheá ngöï toái thöôïng nhö con voi chuùa ñaõ thuaàn, nhö nöôùc loùng trong, khoâng coù buïi dô, Lieân Hoa Saéc phaùt taâm hoan hyû, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân tuaàn töï noùi phaùp vi dieäu, noùi veà boá thí, veà

trì giôùi, veà sanh thieân vaø cheâ traùch duïc laø baát tònh; taùn thaùn söï xuaát ly. Ñöùc Theá Toân noùi veà boán Thaùnh ñeá: Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, phaân bieät ñaày ñuû. Baáy giôø, töø choã ngoài, Lieân Hoa Saéc ñaït ñöôïc phaùp nhaõn tònh. Ví nhö taám luïa traéng môùi vaø saïch, khoâng coù buïi baån, deã nhuoäm maøu saéc. Lieân Hoa Saéc ñaëng phaùp thanh tònh cuõng laïi nhö vaäy; thaáy phaùp, ñaéc phaùp, ñaéc thaønh quaû chöùng, beøn böôùc leân phía tröôùc, baïch Phaät: - Nguyeän Ñöùc Theá Toân cho con xuaát gia, ôû trong phaùp cuûa Phaät, tu haïnh thanh tònh. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - OÂng daãn Lieân Hoa Saéc naøy ñeán choã Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, cho pheùp coâ xuaát gia. Toân giaû A-nan lieàn vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy, daãn Lieân Hoa Saéc ñeán choã Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà noùi: - Ñöùc Theá Toân coù daïy, Baø haõy ñoä ngöôøi phuï nöõ naøy xuaát gia. Lieân Hoa Saéc lieàn ñöôïc cho pheùp xuaát gia. Moät thôøi gian sau ñoù, Lieân Hoa Saéc nhôø noå löïc tö duy ngaøy caøng tinh taán, neân chöùng ñaëng A-la-haùn, ñaït ñöôïc ñaïi thaàn löïc.396 Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni truï nôi choã khoâng nhaøn,397 nhöng Lieân Hoa Saéc Tyø-kheo-ni ngoài rieâng trong moät khu röøng khaùc398 tö duy.

396. Trong caùc taøi lieäu Pali, Uppavattā Therī noåi tieáng veà boán bieän taøi voâ ngaïi (panisambhidā) vaø bieán hoaù thaàn thoâng (iddhivikubbana). 397. Khoâng nhaøn xöù . Röøng hay a-lan-nhaõ. Luùc naøy Phaät chöa qui ñònh Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc soáng trong röøng (ni baát truï lan-nhaõ). 398. Nguõ phaàn 4, tr.25b29: Trong röøng An-ñaø vieân. Taïi ñaây, moät ngöôøi Baø-la-moân leõn vaøo thaát

Nôi truù xöù cuûa Lieân Hoa Saéc, laïi coù teân ñaàu lónh cuûa boïn cöôùp thöôøng ôû taïi ñoù. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc chaáp trì oai nghi leã tieát, khoan thai, neân teân ñaàu lónh giaëc thaáy vaäy lieàn sanh thieän taâm. Thôøi gian sau ñoù, töôùng giaëc baét ñöôïc nhieàu thòt heo. AÊn xong coøn dö, goùi laïi ñem treo treân nhaùnh caây vaø noùi: Trong röøng naøy, neáu coù Sa- moân, Baø-la-moân naøo, coù ñaïi thaàn löïc thì laáy ñem ñi. Tuy noùi nhö vaäy, nhöng taâm thì vì Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc nhôø thieân nhó nghe, thieân nhaõn thanh tònh thaáy, neân duøng taám luïa traéng goùi thòt heo treo leân nhaùnh caây. Saùng ngaøy noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni: - Caùc con ñeán nôi choã ñoù. Treân nhaùnh caây, coù caùi goùi baèng luïa traéng, trong ñoù coù thòt heo. Laáy mang veà. Coâ aáy lieàn ñeán laáy veà, ñöa cho Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc. Tyø- kheo Lieân Hoa Saéc baûo naáu, roài ñeán giôø aên, töï tay mình ñem leân treân nuùi Kyø-xaø-quaät, daâng leân cuùng döôøng caùc Tyø-kheo Thöôïng toïa. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo maëc chieác taêng-giaø-leâ cuõ raùch vaù chaèm. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc thaáy vaäy, phaùt taâm töø maãn, lieàn hoûi vò Tyø- kheo: - Thöa Ñaïi ñöùc! Sao Ngaøi maëc chieác taêng-giaø-leâ cuõ raùch ñeán theá? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: - Ñaïi tyû! Ñaây laø phaùp phaûi dieät taän, neân teä haïi nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc ñang khoaùc chieác taêng-giaø-leâ quí giaù, neân thöa vôùi vò Tyø-kheo aáy: - Thöa Ñaïi ñöùc! Con xin cuùng chieác y naày cho Ñaïi ñöùc. Ñaïi ñöùc cho con xin chieác y hieän Ñaïi ñöùc ñang maëc coù ñöôïc khoâng? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: -

Ñöôïc. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc lieàn côûi y taêng-giaø-leâ trao cho Tyø-kheo vaø laáy chieác y cuõ raùch cuûa Tyø-kheo maëc vaøo. Sau ñoù, Lieân Hoa Saéc maëc chieác y cuõ raùch naøy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø coá hoûi Lieân Hoa Saéc: - Taïi sao coâ maëc chieác y cuõ raùch ñeán theá? Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc lieàn ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naày Lieân Hoa Saéc! Coâ khoâng neân laøm nhö vaäy. Nhö lai cho pheùp

cuûa Lieân Hoa Saéc, cöôõng hieáp luùc baø ñang nguû. Giaät mình thöùc daäy, baø vaän thaàn thoâng bay ñi. Ngöôøi Baø-la-moân rôi töø treân giöôøng xuoáng ñòa nguïc. Pali: röøng Andhavana.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1161

coâ chöùa giöõ naêm y nguyeân veïn beàn chaéc.399 Ngoaøi ra coøn dö, môùi tuøy yù tònh thí hoaëc cho ngöôøi. Taïi sao vaäy? Vì ngöôøi nöõ maëc y phuïc thöôïng haïng coøn chöa toát, huoáng chi laø maëc y xaáu. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø coá hoûi Tyø-kheo kia: - Thaät söï oâng coù nhaän y töø Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc chaêng? Vò Tyø-kheo kia thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch vò Tyø-kheo kia: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi nhaän y töø Tyø-kheo-ni? Quôû traùch roài, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo bieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni,400 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Nhöõng ngoaïi leä: Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu sôï neân caån thaän khoâng daùm nhaän laáy y töø nôi Tyø-kheo-ni thaân quyeán. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni thaân quyeán. Taïi sao vaäy? Neáu khoâng phaûi thaân quyeán thì khoâng theå truø löôïng ñöôïc laø neân laáy hay khoâng neân laáy; hoaëc toát, hoaëc xaáu, hoaëc cuõ, hoaëc môùi. Neáu laø thaân quyeán thì truø löôïng ñöôïc, bieát hoï coù khaû naêng hay khoâng, neân nhaän khoâng neân nhaän, hoaëc toát, hoaëc xaáu, hoaëc cuõ, hoaëc môùi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö treân roài, thì baáy giôø, trong Kyø- hoaøn, hai boä Taêng401 nhaän ñöôïc y cuùng döôøng, cuøng chia. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän nhaàm y cuûa Tyø-kheo-ni, Tyø-kheo-ni

399. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc baän y raùch, vaø phaûi ñuû 5 y: Ngoaøi 3 y nhö Tyø-kheo, coøn coù theâm taêng-kyø-chi (Pali: Samkacchika, yeám che ngöïc) vaø aùo taém. 400. Pali: Bhikkhuniyā hatthato cīvaram panigganheyya, nhaän y töø chính tay Tyø-kheo-ni. 401. Hai boä Taêng: Taêng Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni taêng.

nhaän nhaàm y cuûa Tyø-kheo. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni môùi ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam, thöa vôùi Tyø-kheo: - Toâi ñem y naày ñeán trao cho Ñaïi ñöùc, Ñaïi ñöùc trao y cuûa Ñaïi ñöùc cho toâi. Caùc Tyø-kheo baûo: - Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp chuùng toâi thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau, cho pheùp trao ñoåi y. Muoán noùi giôùi phaûi noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, tröø ñoåi chaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán:402 chaúng phaûi cha meï thaân quyeán cho ñeán baûy ñôøi khoâng thaân. Thaân quyeán:403 cha meï thaân quyeán cho ñeán baûy ñôøi thaân quyeán. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi ôû treân. Ñoåi chaùc:404 Duøng y ñoåi y, duøng y ñoåi phi y, hoaëc duøng phi y ñoåi y, hoaëc duøng kim ñoåi laáy oáng ñoàng, hoaëc dao, hoaëc chæ... cho ñeán moät vieân thuoác ñeå ñoåi y. Neáu Tyø-kheo naøo, thoï nhaän y töø nôi Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, tröø ñoåi chaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái, chaáp tay, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát ngöôøi thoï saùm neân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø...., ñaõ thoï nhaän

402. Thaân lyù . Pali: aññ ātikāya. 403. Caên baûn 18: Thaân toäc; giaûi thích: Cha meï cuûa hai ngöôøi ñeàu coù quan heä thaân toäc töø baûy ñôøi. 404. Haùn: Maäu dòch . Pali: P ārivattaka, trao ñoåi, giao dòch, khoâng haøm yù buoân baùn ñoåi chaùc. Ñöôïc pheùp trao ñoåi vôùi nhau trong naêm chuùng: Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Sa-di, Sa-di-ni, Thöùc-xoa- ma-na. Cf. Vin.iii. 209.

y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naày teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo naày lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma ñeå trao. Taêng neân sai moät Tyø-kheo coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø- kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Taêng nay ñem y naøy hoaøn laïi

cho Tyø-kheo naày teân laø... Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy traûi laïi cho Tyø-kheo coù teân naøy thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho y cho Tyø-kheo kia teân laø... roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tröôùc Taêng, ñaõ xaû y roài, maø Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû y, neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ñem laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc luoân cho cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Thoï nhaän y töø Tyø-kheo-ni thaân quyeán, hoaëc ñoåi chaùc. Vì Taêng vì Phaät ñoà maø laáy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. V. NHÔØ PHI THAÂN LYÙ NI GIAËT Y CUÕ405 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Ca-löu-ñaø-di coù nhan saéc ñoan chaùnh.

405. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 4. Pali: Nissaggiya 4, punacīvaradhovāpa. Vin. iii. 205ff.

1164 BOÄ LUAÄT 2

Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø cuõng laïi ñoan chaùnh. Ca-löu-ñaø-di ñeå yù Thaâu-lan-nan-ñaø. Thaâu-lan-nan-ñaø cuõng ñeå yù Ca-löu-ñaø-di. Ñeán giôø khaát thöïc, Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán choã Thaâu- lan-nan-ñaø, ngoài ngay tröôùc maët, ñeå loä hình. Tyø-kheo-ni cuõng laïi ngoài ñeå loä hình. Hai beân nhìn nhau vôùi duïc taâm. Moät luùc sau, Ca-löu-ñaø-di xuaát ñoà baát tònh, laøm baån an-ñaø-hoäi. Thaâu-lan-nan-ñaø thaáy vaäy noùi: - Ñaïi ñöùc ñöa caùi y ñaây, toâi giaët cho. Ca-löu-ñaø-di lieàn thay ñöa cho. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø nhaän ñöôïc y, ñeán choã vaéng duøng ngoùn tay laáy ñoà baát tònh cho vaøo mieäng, roài laïi laáy moät ít cho vaøo trong ñöôøng tieåu tieän, sau ñoù coù thai. Caùc Tyø- kheo-ni thaáy vaäy hoûi: - Coâ khoâng bieát hoå theïn, ñaõ laøm haïnh baát tònh. Thaâu-lan-nan-ñaø noùi: - Ñaïi tyû! Toâi khoâng phaûi khoâng coù hoå theïn. Toâi khoâng phaïm tònh haïnh. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Neáu coâ khoâng phaïm tònh haïnh thì taïi sao coù thai? Caùc Tyø-kheo- ni khoâng phaïm tònh haïnh sao hoï laïi khoâng coù thai? Baáy giôø, Thaâu-lan-nan-ñaø môùi ñem söï vieäc ñaõ xaûy ra trình baøy roõ raøng vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Trong soá caùc Tyø-kheo-ni nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, vì nhaân duyeân naøy hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: - Sao Toân giaû laïi nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Baáy giôø, Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät oâng ñaõ nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy chaêng? Ca-löu-ñaø-di thöøa nhaän laø coù. Ñöùc Phaät duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh

tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi nhôø Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø laøm vieäc nhö vaäy? Quôû traùch xong, Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1165

- Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: - Tyø-kheo naøo, khieán Tyø-kheo-ni giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi nhö vaäy roài, sau ñoù caùc Tyø-kheo ñeàu sôï, caån thaän khoâng daùm khieán Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo khieán Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp... Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán: Nhö treân ñaõ giaûi. Thaân quyeán: Cuõng nhö vaäy. Y cuõ: Laø chæ caàn moät laàn maëc qua. Y: Noùi möôøi loaïi nhö treân. Neáu Tyø-kheo khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët y cuõ, hoaëc nhuoäm, hoaëc ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng coâ ni chæ giaët nhuoäm maø khoâng ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp maø coâ ni giaët, khoâng nhuoäm maø ñaäp, phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng coâ ni khoâng giaët maø nhuoäm ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, moät Ñoät-kieát-la. Baûo giaët, nhuoäm, ñaäp, nhöng ni khoâng giaët, khoâng nhuoäm, khoâng ñaäp, (Tyø-kheo) phaïm ba Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo khieán Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm, ñaäp y cuõ, (Tyø-kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y môùi, (Tyø-kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû

1166 BOÄ LUAÄT 2

giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu saùt ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ khieán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát vò thoï saùm phaûi baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ khieán Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thu- aän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm

oâng! Phaïm nhaân ñaùp: - Xin vaâng. Taêng neân traû y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Taêng sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän, ñem y naày traû laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng; Taêng chaáp thuaän ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao y cho Tyø-kheo teân laø... roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Trong Taêng vò Tyø-kheo naøy ñaõ xaû y roài, neáu Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc ñoát, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc maëc luoân cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù laø phaïm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1167

Söï khoâng phaïm: Trao y cuõ cho ni thaân quyeán giaët, nhuoäm, ñaäp; hoaëc vì ngöôøi beänh maø giaët, nhuoäm, ñaäp; hoaëc vì Taêng, Phaät ñoà giaët nhuoäm ñaäp; hoaëc möôïn y ngöôøi khaùc giaët, nhuoäm, ñaäp thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.406 VI. XIN Y NÔI NHAØ PHI THAÂN LYÙ407 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Xin y töø phi thaân lyù: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät gia chuû,408 vaøo buoåi saùng, thaéng coã xe, cuøng ñoaøn tuøy tuøng ñeán coâng vieân, roài quay xe trôû laïi Tinh xaù Kyø-hoaøn; ñeå xe beân ngoaøi cöûa ngoõ Kyø-hoaøn, ñi boä vaøo gaëp Baït-nan-ñaø Thích töû; leã kính, hoûi chaøo. Roài ngoài phía tröôùc maët maø nghe phaùp. Baït-nan-ñaø Thích Töû laø ngöôøi bieän taøi, trí tueä, noùi phaùp kheùo leùo. OÂng noùi phaùp cho gia chuû naøy nghe döôùi nhieàu hình thöùc khaùc nhau, khai hoùa, khuyeán khích, khieán gia chuû sanh loøng hoan hyû. Gia chuû nghe phaùp roài, lieàn noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Toân giaû caàn gì, xin cho bieát. Baït-nan-ñaø traû lôøi: - Khoâng caàn gì caû. Söï thænh caàu naøy cuõng laø söï cuùng döôøng roài. Gia chuû laïi noùi: - Xin Ngaøi cöù noùi. Neáu caàn duøng thöù gì, khoâng neân aùi ngaïi. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi! Thoâi! Khoâng phieàn hoûi nöõa. Giaû söû toâi coù ñieàu caàn thì gia chuû cuõng khoâng theå cho ñöôïc ñaâu. Gia chuû laïi noùi: - Xin Ngaøi cöù noùi. Toâi seõ theo söï caàn duøng maø cung caáp cho. Luùc aáy, gia chuû naøy

maëc chieác aùo luïa traéng, roäng daøi, quyù giaù. Baït-nan-ñaø noùi: - Chieác y oâng ñang maëc, coù theå cho toâi. Toâi caàn chieác y ñoù. Gia chuû traû lôøi: - Saùng mai ñeán nhaø, toâi seõ trao cho Ngaøi. Baït-nan-ñaø noùi: - Toâi ñaõ noùi vôùi oâng tröôùc roài, "Giaû söû toâi coù ñieàu caàn thì Gia chuû

406. Baûn Haùn, heát quyeån 6. 407. Pali, Nissaggiya 6 añ ñātakaviñ ñatti, Vin. iii. 210. 408. Pali: Setthiputta, con trai cuûa moät nhaø phuù hoä.

cuõng khoâng theå cho ñöôïc ñaâu." Ñieàu ñoù baây giôø ñuùng nhö toâi ñaõ noùi. Gia chuû thöa: - Toâi cho Ngaøi chöù chaúng phaûi laø khoâng cho. Nhöng ngaøy mai haõy ñeán, toâi seõ cho y naøy. Hoaëc cho caùi khaùc coøn toát hôn nöõa. Baây giôø, neáu côûi chieác y naøy daâng cho Ngaøi thì cuõng ñöôïc, nhöng toâi khoâng theå khoâng coù y maø vaøo thaønh Xaù-veä. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi! Thoâi! Toâi khoâng caàn nöõa. Khi aáy, gia chuû noåi giaän, khoâng vui, lieàn côûi y xeáp laïi trao cho Baït-nan-ñaø vaø noùi: - Toâi ñaõ thöa vôùi Ñaïi ñöùc laø ngaøy mai haõy ñeán, toâi seõ cho y naøy, hoaëc cho caùi khaùc coøn toát hôn nöõa. Nhöng Ñaïi ñöùc khoâng tin, khieán cho baây giôø toâi chæ quaán moät chieác y409 maø vaøo thaønh Xaù-veä. Roài, gia chuû ra khoûi Tinh xaù Kyø-hoaøn, leân xe, chæ quaán moät chieác y maø vaøo thaønh. Ngöôøi giöõ cöûa thaáy vaäy lieàn hoûi oâng gia chuû: - OÂng töø ñaâu veà? Bò ai cöôùp y? OÂng gia chuû baûo: - Vöøa bò giaëc cöôùp trong Kyø-hoaøn. Laäp töùc ngöôøi giöõ cöûa lieàn vôù ngay dao gaäy, ñònh ñi ñeán Kyø-hoaøn. Gia chuû noùi: - Thoâi! Thoâi! Khoûi phaûi ñi. Ngöôøi giöõ cöûa hoûi: - Taïi sao vaäy? Baáy giôø, gia chuû thuaät roõ nhaân duyeân. Caùc cö só nghe qua ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mong caàu nhieàu, khoâng bieát ñuû, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù chaùnh phaùp gì? Sao laïi ñoøi cho kyø ñöôïc chieác aùo maø gia chuû ñang maëc treân thaân? Ñaøn-vieät cuùng döôøng tuy khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Sao Thaày laïi ñoøi cho kyø ñöôïc chieác aùo quyù giaù maø oâng gia chuû ñang maëc treân ngöôøi? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi Baït-nan-ñaø:

409. Töùc chæ coøn quaán moät chieác xaø-roâng maø thoâi, ñeå mình traàn.

- Coù thaät oâng ñoøi cho ñöôïc chieác aùo maø oâng gia chuû ñang maëc treân ngöôøi hay khoâng? Baït-nan-ñaø thöa: - Baïch Theá Toân, coù nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi ñoøi

xin cho kyø ñöôïc chieác y maø oâng gia chuû ñang maëc treân mình? Ñöùc Phaät quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Baït-nan-ñaø laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: - Tyø-kheo naøo, xin y nôi cö só, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu sôï, caån thaän khoâng daùm xin y nôi cö só thaân quyeán. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc Tyø-kheo xin y nôi cö só thaân quyeán, khoâng phaïm. Töø nay veà sau muoán noùi giôùi, neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, xin y nôi cö só chaúng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 2. Tyø-kheo y bò cöôùp: Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la haï an cö xong, ngaøy möôøi laêm töï töù roài, ngaøy möôøi saùu mang y caàm baùt ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Vì ban ngaøy naéng noùng, caùc Tyø-kheo khoâng theå ñi ñöôïc, môùi ñi ban ñeâm. Hoï bò laïc vaøo ñöôøng döõ vaø gaëp oå cöôùp. Chuùng vöøa cöôùp ñoaït ñöôïc cuûa ngöôøi moät soá cuûa caûi lôùn ñem veà ñoù. Boïn cöôùp gaëp Tyø-kheo nôi ñöôøng döõ, beøn hoûi: - Caùc oâng ñeán ñaây tìm chuùng toâi phaûi khoâng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Khoâng phaûi chuùng toâi ñi tìm caùc oâng. Chuùng toâi vöøa haï an cö ôû nöôùc Caâu-taùt-la xong, ngaøy möôøi laêm töï töù roài, neân ngaøy möôøi saùu mang y caàm baùt muoán ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân. Töø ñoù ñeán ñaây. Ban ngaøy bò naéng noùng, chuùng toâi ñi khoâng ñöôïc; ñi ban ñeâm môùi bò laïc ñöôøng neân ñeán ñaây, chöù khoâng phaûi ñi tìm caùc oâng. Boïn giaëc hoûi:

- Neáu caùc oâng khoâng ñi tìm chuùng toâi thì taïi sao ñi con ñöôøng naøy?

Haù khoâng muoán haïi chuùng toâi sao?

Chuùng noùi xong lieàn ñaùnh caùc Tyø-kheo gaàn cheát vaø cöôùp laáy y baùt. Caùc Tyø-kheo phaûi traàn truoàng maø ñi; ñeán ñöùng ngoaøi coång Kyøhoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy noùi:

- Quyù vò laø Ni-kieàn-töû loõa hình, khoâng ñöôïc vaøo trong Kyø-hoaøn.

Caùc Tyø-kheo kia noùi:

- Chuùng toâi chaúng phaûi Ni-kieàn-töû. Maø laø Sa-moân Thích töû.

Khi aáy, Toân giaû Öu-ba-ly ñang kinh haønh caùch ñoù khoâng xa, caùc Tyø-kheo ñeán hoûi Toân giaû:

- Hieän coù moät ñaùm ngöôøi traàn truoàng ñang ñöùng ngoaøi cöûa ngoõ.

Chuùng toâi noùi, “Caùc Toân giaû laø Ni-kieàn-töû, chôù vaøo tònh xaù Kyø-hoaøn.”

Nhöõng ngöôøi aáy noùi, “Chuùng toâi khoâng phaûi Ni-kieàn-töû maø laø Sa-moân Thích töû.”

Roài caùc Tyø-kheo noùi vôùi Toân giaû Öu-ba-ly:

- Toân giaû neân ra xem, coi thöû hoï laø ai?

Toân giaû lieàn ra ngoaøi coång, hoûi: Quyù vò laø ai?

Ñaùp: Chuùng toâi laø Sa-moân Thích töû.
Laïi hoûi:
- Quyù vò bao nhieâu tuoåi?
Ñaùp:
- Chuùng toâi chöøng aáy tuoåi.
Laïi hoûi:
- Quyù vò thoï giôùi khi naøo?
Ñaùp:
- Chuùng toâi thoï giôùi naêm aáy.
Laïi hoûi:
- Hoøa thöôïng cuûa quyù vò laø ai?
Ñaùp:
- Hoøa thöôïng cuûa chuùng toâi hieäu laø nhö vaäy.
- Taïi sao quyù vò laïi traàn truoàng?
Caùc Tyø-kheo lieàn trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân ñaõ xaûy ra. Khi aáy,
Toân giaû Öu-ba-ly trôû laïi choã caùc Tyø-kheo noùi:
- Nhöõng vò ñoù chaúng phaûi laø Ni-kieàn-töû maø laø Sa-moân Thích töû.
Roài Toân giaû Öu-ba-ly baûo caùc Tyø-kheo ñoù:
- Caùc Thaày neân taïm möôïn y ñeå maëc. Chôù neân traàn truoàng ñeán gaëp
Ñöùc Theá Toân.
Caùc Tyø-kheo lieàn möôïn y maø khoaùc vaøo, roài ñeán choã Ñöùc Theá
SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1171

Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi vaø hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi thaân ñöôïc an oån khoâng? Ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc khoâng? Khoâng vì söï aên uoáng maø khoå chaêng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, chuùng con thaân ñöôïc an oån. Ñi ñöùng coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc. Khoâng vì söï aên uoáng maø khoå. Chuùng con ôû nöôùc Caâu-taùt-la an cö xong, töï töù roài, mang y caàm baùt, muoán ñeán thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Ban ngaøy vì naéng noùng khoâng ñi ñöôïc, ñi ban ñeâm neân bò laïc ñöôøng, gaëp boïn aên cöôùp... Trình roõ nhaân duyeân ñaày ñuû nhö treân vôùi Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø- kheo: - Caùc oâng laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc oâng laø ngöôøi ngu si, taïi sao traàn truoàng maø ñi? Neáu traàn truoàng maø ñi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy neân duøng coû meàm hay laù caây che mình, ñeán chuøa gaàn nhaát. Tröôùc heát, coù y dö thì neân laáy ñeå maëc. Neáu khoâng coù thì hoûi caùc Tyø-kheo quen bieát, coù y dö neân möôïn ñeå maëc. Neáu baïn quen bieát khoâng coù y, neân hoûi trong Taêng coù y naøo coù theå chia. Neáu coù thì chia, coøn khoâng coù thì neân hoûi coù ngoïa cuï hay khoâng? Neáu coù ngoïa cuï thì ñöa, neáu khoâng coù ñöa

cho thì töï mình môû kho xem coù meàn, ñoà traûi ñaát, ñieäp, chaên... trích laáy, caét thaønh y duøng ñeå töï che thaân, roài ra ngoaøi maø ñi xin y. Khi aáy caùc Tyø-kheo caån thaän, sôï khoâng daùm ñem vaät töø choã naøy ñeán choã khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp. Baáy giôø, Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, vì caån thaän sôï khoâng daùm maëc y cuûa Taêng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp maëc. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y roài, khoâng traû laïi choã cuõ cho Taêng. Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Neáu nhaän ñöôïc y roài neân giaët nhuoäm, chaèm vaù, an trí laïi choã cuõ. Neáu khoâng an trí laïi choã cuõ thì nhö phaùp maø trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò troâi, caån thaän sôï khoâng daùm ñeán nôi cö só, vôï cö só khoâng thaân quyeán xin y. Ñöùc Phaät daïy: Neáu y bò maát, y bò cöôùp, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi thì ñöôïc pheùp ñeán nôi cö só hay vôï cö só khoâng thaân quyeán xin y. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán,

Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät.410 Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø neáu Tyø-kheo y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi.411 Ñaây laø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thaân quyeán, chaúng phaûi thaân quyeán: Nhö treân ñaõ giaûi. Cö só, vôï cö só: Cuõng ñaõ noùi ôû treân. Y: Coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ trình baøy. Neáu Tyø-kheo naøo xin y töø cö só, vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho taêng, neân ñeán trong Taêng troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát ngöôøi nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Thaày neân töï traùch taâm mình! Traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho ngöôøi naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, ñöïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôï cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch.

410. Nguyeân Haùn: Töø dö thôøi . Pali: aññatra samay ā. 411. Pali, giôùi vaên: acchinnacīvaro vā, nattacīvaro vāâ, y bò cöôùp vaø y bò huûy hoaïi. Phaàn giaûi thích noùi, bò huûy hoaïi hoaëc do löûa chaùy, do nöôùc cuoán, chuoät moái gaëm, hay sôøn

raùch vì baän nhieàu.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1173

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ xin y töø cö só, vôi cö só chaúng phaûi thaân quyeán, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Phaïm nhaân xaû y trong Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät- kieát-la. Khi hoaøn y laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng hoaøn laïi, maø chuyeån laøm tònh khí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc maëc luoân cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Y bò ñoaït, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, ñöôïc pheùp xin y töø cö só, vôi cö só khoâng phaûi thaân quyeán, hoaëc xin nôi ngöôøi ñoàng xuaát gia, hoaëc xin vì ngöôøi khaùc, hay ngöôøi khaùc xin vì mình. Hoaëc khoâng mong caàu maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VII. NHAÄN Y QUAÙ PHAÀN412 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn sau khi gaëp boïn cöôùp cöôùp maát y. Baáy giôø, coù Öu-baø-taéc nghe coù soá ñoâng Tyø-kheo ñeán Tinh xaù Kyø- hoaøn sau khi gaëp boïn cöôùp cöôùp maát y, lieàn ñem nhieàu y toát ñeán choã caùc Tyø-kheo, hoûi: - Vöøa roài nghe coù caùc Tyø-kheo bò maát y ñeán ñaây, laø nhöõng vò naøo? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chính chuùng toâi. Vaäy hoûi coù vieäc gì? Vò Öu-baø-taéc thöa: - Chuùng con nghe caùc Tyø-kheo gaëp giaëc cöôùp, cöôùp maát y, ñaõ ñeán nôi Kyø-hoaøn naày, neân ñem nhöõng y naøy ñeán daâng cuùng caùc Ñaïi ñöùc bò maát y. Xin caùc Ngaøi tuøy yù nhaän.

412. Pali, Nissaggiya 7, tatuttari, Vin.iii. 213.

1174 BOÄ LUAÄT 2

Caùc Tyø-kheo noùi: - Thoâi! Thoâi! Thænh caàu nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng roài. Chuùng toâi ñaõ ñuû ba y, khoûi phaûi nhaän nöõa. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe theá, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc Ñaïi ñöùc, caùc Ngaøi ñuû ba y roài, sao khoâng nhaän ñeå cho chuùng toâi, hay laø cho ngöôøi khaùc. Caùc cö só ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng. Caùc Tyø-kheo ñuû ba y roài laïi nhaän y cuûa cö só roài cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø ngöôøi khaùc. Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàn traùch caùc Tyø-kheo: Cö só nôi Xaù-veä ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng. Caùc vò ñuû ba y roài, taïi sao laïi laáy y cuûa hoï ñem cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc? Hieàm traùch xong, Tyø-kheo

thieåu duïc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem (610a1) nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo laïi. Ngaøi bieát maø vaãn coá hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, coù thaät caùc ngöôi ñaõ ñuû ba y maø nhaän y cuûa ngöôøi, ñem cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Cö só Xaù-veä ñaõ vì caùc Tyø-kheo bò maát y neân ñem y ñeán cuùng, taïi sao caùc ngöôi ñuû ba y roài laïi nhaän y cuûa hoï ñeå cho nhoùm saùu Tyø-kheo vaø caùc ngöôøi khaùc? Quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, y bò maát, y bò cöôùp, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, neáu coù cö só, vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, ñem cho nhieàu y yeâu caàu tuøy yù nhaän. Tyø-kheo aáy neân bieát ñuû maø nhaän. Neáu nhaän quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.
B. GIÔÙI TÖÔÙNG

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1175

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán: Cö só, vôï cö só. Y: Coù möôøi loaïi cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu maát moät y, khoâng neân nhaän. Neáu maát hai y coøn laïi moät y hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp, thì neân thaùo ra laøm taêng-giaø-leâ, uaát-ña-la-taêng hay an-ñaø-hoäi. Neáu ba y ñeàu bò maát thì Tyø-kheo aáy neân tri tuùc maø nhaän y. Tri tuùc coù hai nghóa: Tri tuùc cuûa ngöôøi taïi gia vaø tri tuùc cuûa ngöôøi xuaát gia. - Tri tuùc cuûa ngöôøi taïi gia: Tuøy theo khaû naêng cuûa ngöôøi baïch y cho y maø nhaän. - Tri tuùc cuûa ngöôøi xuaát gia: Töùc ba y vaäy. Neáu cö só yeâu caàu tuøy yù,413 cuùng nhieàu y cho Tyø-kheo, hoaëc y mòn, hoaëc y moûng, hoaëc y khoâng beàn chaéc thì neân xeáp laïi hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp ñeå may. Treân vai neân xeáp moät mieáng ñeå ngaên moà hoâi vaø laøm khaâu hoaøn. Neáu coøn dö, haõy noùi vôùi cö só, vaûi naøy coøn dö, neân caét laøm gì? Neáu ngöôøi ñaøn-vieät baûo, khoâng phaûi toâi vì vaán ñeà maát y daâng cuùng, maø do töï nguyeän, xin ñöôïc daâng cuùng cho Ñaïi ñöùc. Vò kia muoán nhaän thì cöù nhaän. Neáu Tyø-kheo nhaän y quaù möùc tri tuùc, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc soá ñoâng, hoaëc moät ngöôøi; khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû, khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän y quaù möùc tri tuùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi

Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm hoái. Vò thoï saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi laø: - Thaày neân töï traùch loøng mình! Tyø-kheo phaïm toäi traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

413. Töï töù thænh . Pali: abhihatthum pavāreyya.

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän quaù möùc tri tuùc cuûa y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Baây giôø, Taêng ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo aáy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù ñem y naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo aáy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo coù teân laø... roài. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo coù teân laø... roài. Vì im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo aáy ñaõ xaû y trong Taêng roài maø Taêng khoâng traû laïi, Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Khi hoaøn laïi, coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng hoaøn laïi maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá yù laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc maëc maõi cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu tri tuùc nhaän, hoaëc döôùi möùc tri tuùc, hoaëc cö só cuùng nhieàu y, hoaëc mòn moûng, khoâng beàn chaéc xeáp hai, ba, boán lôùp may thaønh y, ñaët moät mieáng ngaên moà hoâi, may khaâu hoaøn. Neáu y (vaûi) coøn dö, noùi vôùi cö só: Vaûi coøn dö, laøm gì? Neáu cö só noùi: Khoâng phaûi toâi vì maát y maø cuùng, do toâi töï nguyeän muoán daâng cuùng cho Ñaïi ñöùc. Hoï noùi nhö vaäy, Tyø-kheo caàn thì nhaän, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. VIII. KHUYEÂN CÖ SÓ TAÊNG GIAÙ Y414 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø, ñaép y, böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cö só xin thöùc aên, nghe vôï choàng cö só cuøng baøn tính, Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân ñem soá tieàn ñeå mua y vôùi giaù nhö vaäy, mua y nhö vaäy ñem ñeán daâng cuùng cho Tyø-kheo kia. Tyø-kheo khaát thöïc roài trôû veà Taêng-giaø-lam, gaëp Baït-nan- ñaø Thích töû, baûo:

414. Pali, Nissaggiya 8, upakkhana, Vin.iii. 213

- Chöa coù ngöôøi naøo trong gioøng hoï Cuø-ñaøm coù ñaïi phöôùc ñöùc nhö ngaøi. Baït-nan-ñaø Thích töû lieàn hoûi: - Toâi coù vieäc gì maø noùi toâi laø ngöôøi phöôùc ñöùc? Vò Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Toâi vaøo trong thaønh khaát thöïc, nghe vôi choàng cö só cuøng baøn tính nhö vaày, "Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân ñem soá tieàn ñeå mua y vôùi giaù nhö vaäy, mua y nhö vaäy ñem ñeán daâng cuùng." Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Coù ñuùng nhö vaäy hay chaêng? Vò Tyø-kheo aáy traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Nhaø cö só kia ôû choã naøo, cöûa höôùng naøo? Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Nhaø cö só aáy ôû choã ñoù, cöûa ngoõ xoay veà höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø lieàn noùi vôùi Tyø-kheo khaát só: - Vaâng, ngöôøi ñoù laø baïn thaân quen cuûa toâi xöa kia, laø ñaøn-vieät thöôøng cuùng döôøng toâi, ñuùng nhö lôøi cuûa thaày noùi. Saùng sôùm hoâm sau, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cö só noùi: - Coù phaûi Cö só muoán cho toâi y khoâng? Cö só noùi: - Toâi coù baøn tính rieâng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø noùi vôùi cö só: - Neáu muoán cho toâi y thì neân may daøi, roäng, loaïi beàn chaéc, toát ñeïp môùi ñuùng loaïi y toâi thoï trì. Neáu khoâng ñuùng, toâi khoâng nhaän, thì may laøm gì. Luùc aáy, cö só kia lieàn cô hieàm: - Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, nhieàu mong caàu khoâng bieát chaùn, beân ngoaøi töï xöng raèng "Toâi bieát chaùnh phaùp"; nhöng laïi cöôõng böùc ngöôøi, ñoøi hoûi y toát. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp? Ngöôøi cho tuy khoâng bieát nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Ngöôøi ta baøn tính rieâng tö maø laïi rình nghe laø sao! Luùc aáy, coù Tyø-kheo khaát thöïc nghe, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao laïi cöôõng böùc ngöôøi ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Tyø-kheo khaát thöïc lieàn ra khoûi thaønh, veà ñeán trong Taêng-giaø-lam,

ñem nhaân duyeân naøy ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao Thaày cöôõng böùc ngöôøi, ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Hieàm traùch xong, vò aáy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi cho ñöôïc y toát nhö vaäy? Quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa... cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøo, coù cö só, hay vôï cö só ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, nghó: "Mua y nhö theá cho Tyø-kheo coù teân nhö theá." Tyø-kheo aáy lieàn ñeán nhaø cö só noùi nhö vaày: "Laønh thay cö só, neân vì toâi mua y nhö vaäy, nhö vaäy." Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø coù cö só muoán daâng cuùng y theo yù muoán cuûa

Tyø-kheo, neân hoûi: - Ñaïi ñöùc caàn loaïi y naøo? Tyø-kheo aáy nghi ngaïi, khoâng daùm traû lôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu cö só yeâu caàu Tyø-kheo tuøy yù, thì neân traû lôøi. Laïi coù cö só muoán cuùng cho Tyø-kheo y quyù giaù, maø Tyø-kheo kia laø vò thieåu duïc tri tuùc, khoâng caàn loaïi y ñaïi quyù giaù naøy, maø muoán caàn loaïi y khoâng quyù giaù. Tyø-kheo kia yù nghi ngaïi khoâng muoán noùi leân yù cuûa mình. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo thieåu duïc tri tuùc yeâu caàu loaïi y khoâng quyù giaù. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só, hay vôï cö só415 ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, nghó: “Mua y nhö theá cho Tyø-kheo coù teân nhö theá.” Tyø-kheo aáy tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán nhaø cö só noùi nhö vaày: “Laønh

415. Pali, theâm yeáu toá: aññatakassa gahapatissa vā gahapatāniyā, cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán.

thay cö só, neân vì toâi mua y nhö vaäy, nhö vaäy.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôi cö só: Cuõng nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tieàn saém y:416 giaù tieàn ñeå saém y, hoaëc vaøng baïc, traân chaâu, löu ly, voû soø, ngoïc thaïch, anh laïc, vaøng y. Y: Coù möôøi loaïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Caàu xin:417 Coù hai caùch. Moät laø caàu xin tieàn ñeå mua y, hai laø caàu xin y. - Caàu xin soá tieàn ñeå may y: Ñaøn-vieät cuùng ñeå may y vôùi giaù lôùn chöøng aáy maø caàu xin theâm, duø chæ moät phaàn möôøi saùu tieàn. - Caàu xin y: Noùi vôùi ngöôøi cö só, may phaùp y daøi, roäng nhö vaäy, cho ñeán duø xin theâm moät sôïi chæ. Tyø-kheo naày tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán caàu y quyù giaù daøi roäng, neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Caàu maø khoâng nhaän ñöôïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù cuùng döôøng y maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài neân saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái tröôùc heát phaûi baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù cuùng döôøng y, maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi nhaän söï saùm hoái. Vò nhaän söï saùm hoái neân baûo Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm cuûa mình!

416. Y giaù . Pali: C īvaracetāpannam, vaät ngang giaù cho y; giaûi thích: Vaøng, baïc, ngoïc ngaø, traân chaâu; hoaëc maûnh vaûi, hoaëc chæ, hoaëc goøn. 417. Caàu ù. Töø ñöôïc giaûi thích, khoâng coù trong giôùi vaên. Pali: Vikappa m āpajjeyya, ñeà nghò.

Tyø-kheo phaïm toäi noùi: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù khi cuùng döôøng y maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng hoaøn y naøy laïi cho Tyø-kheo coù teân... ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo coù teân... naøy tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù khi cuùng döôøng y, maø ñeán caàu y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao laïi y cho Tyø-kheo teân laø... roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naày ñoái vôùi trong Taêng ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi ñang traû coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi, maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coù laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát hay maëc maõi cho raùch, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc ñoù coù yeâu caàu tuøy yù neân ñeán caàu xin, tri tuùc, mong caàu toái thieåu; ñeán caàu mong nôi thaân quyeán; ñeán caàu xin nôi ngöôøi xuaát gia, hoaëc vì ngöôøi mong caàu hay ngöôøi vì mình mong caàu; hoaëc khoâng caàu maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. IX. KHUYEÂN HAI NHAØ TAÊNG GIAÙ Y418 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø, ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc; theo thöù töï ñeán nhaø moät cö só, nghe hai vôï choàng cö

418. Pali, Nissaggiya 9, dutiya-upakkhana, Vin.iii. 217.

só cuøng baøn: Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy daâng cuùng. Laïi nghe moät nhaø cö só khaùc, hai vôï choàng cuõng cuøng baøn: Baït-nan-ñaø laø baïn quen bieát tröôùc kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy ñeå daâng cuùng. Baáy giôø, vò Tyø-kheo khaát thöïc kia, khi khaát thöïc xong, ra khoûi thaønh Xaù-veä, trôû veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, thaáy Baït-nan-ñaø Thích töû lieàn noùi: - Toân giaû laø ngöôøi ñaïi phöôùc ñöùc. Baït-nan-ñaø hoûi: - Vì vieäc gì maø thaày goïi toâi laø ngöôøi ñaïi phöôùc ñöùc? Tyø-kheo khaát thöïc traû lôøi: - Vöøa roài toâi vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, theo thöù töï ñeán moät nhaø cö só, nghe hai vôï choàng cuøng baøn, “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta. Neân mua y nhö vaäy daâng cuùng.” Laïi nghe moät nhaø cö syõ khaùc, hai vôï choàng cuõng cuøng baøn, “Baït-nan-ñaø laø baïn quen bieát tröôùc kia cuûa ta. Neân

mua y nhö vaäy ñeå daâng cuùng.” Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Coù chaéc nhö vaäy khoâng? Vò Tyø-kheo khaát thöïc noùi: - Chaéc. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Nhaø cuûa cö só aáy ôû choã naøo? Cöûa höôùng naøo? Vò Tyø-kheo khaát só traû lôøi: - Nhaø ôû choã ñoù, cöûa höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø nghe xong lieàn noùi vôùi vò Tyø-kheo kia: - Ñuùng vaäy, ñoù laø nhaø ñaøn-vieät cuûa toâi, thöôøng cuùng döôøng cung caáp cho toâi. Saùng ngaøy sau, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø cuûa hai cö só noùi: - Quyù vò coù yù ñònh muoán cho toâi y phaûi khoâng? Caùc cö só traû lôøi: - Trong choã rieâng tö toâi coù baøn tính nhö vaäy. Thích töû Baït-nan-ñaø noùi: - Neáu muoán cho toâi y thì coù theå chung laïi may moät y, roäng daøi, beàn chaéc theo kieåu toâi thoï trì cho toâi. Neáu khoâng ñuùng kieåu toâi thoï trì thì chaúng phaûi laø thöù toâi caàn. Cö só nghe nhö vaäy lieàn cuøng nhau cô hieàm: - Baït-nan-ñaø Thích töû khoâng bieát ñuû, khoâng coù taøm quyù, beân ngoaøi

1182 BOÄ LUAÄT 2

töï xöng raèng “Toâi bieát chaùnh phaùp”; nhöng laïi tham caàu khoâng bieát ñuû. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp? Ngöôøi cho tuy khoâng bieát nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù. Ngöôøi ta baøn tính rieâng tö maø laïi rình nghe laø sao! Baáy giôø, Tyø-kheo khaát thöïc nghe nhö vaäy, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi y? Luùc aáy, Tyø-kheo khaát thöïc noï ra khoûi thaønh, ñeán Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Taïi sao ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi y? Quôû traùch roài, vò aáy ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc chaúng neân laøm. Sao laïi ñeán ngöôøi cöôõng böùc ñoøi hoûi y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù hai cö só hay vôï cö só ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø- kheo, ñeàu noùi: “Ta ñeå daønh tieàn may y nhö vaäy daâng cuùng cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy.” Tyø-kheo aáy ñeán hai nhaø cö só, noùi nhö vaày: “Laønh thay, ñeå daønh tieàn nhö vaäy, nhö vaäy ñeå saém y cho toâi. Haõy chung laïi laøm moät caùi y.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù cö só daâng cuùng y theo yù muoán cuûa Tyø-kheo, hoûi: - Ngaøi caàn thöù y naøo? Tyø-kheo nghi ngaïi khoâng daùm traû lôøi. Phaät daïy: - Neáu cö só yeâu caàu Tyø-kheo tuøy yù, thì Tyø-kheo neân traû lôøi. Baáy giôø, caùc cö só vì Tyø-kheo may y quyù giaù ñeå cuùng, maø Tyø-kheo ñoù laø vò thieåu duïc tri tuùc, khoâng muoán maëc y quyù giaù, caàn chieác y khoâng quyù giaù, maø Tyø-kheo nghi ngaïi khoâng daùm noùi leân yù

muoán cuûa mình,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1183

Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo thieåu duïc tri tuùc ñöôïc noùi leân yù muoán cuûa mình veà y khoâng quyù giaù baèng. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù hai cö só hay vôï cö só419 ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø-kheo, ñeàu noùi: "Ta ñeå daønh tieàn may y nhö vaäy daâng cuùng cho Tyø- kheo coù teân nhö vaäy." Tyø-kheo aáy tröôùc chöa nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù cuûa cö só, maø ñeán hai nhaø cö só, noùi nhö vaày: "Laønh thay, ñeå daønh tieàn nhö vaäy, nhö vaäy ñeå saém y cho toâi. Haõy chung laïi laøm moät caùi y." Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôï cö só, y giaù, y, tìm caàu ñeàu nhö tröôùc ñaõ giaûi. Neáu Tyø-kheo tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu y quyù giaù, roäng lôùn, nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñeán ñoøi maø khoâng ñöôïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu, ñöôïc y quyù giaù phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, vò nhaän saùm hoái neân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng neân laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán tìm caàu, ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm hoái. Vò thoï saùm neân baûo Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Vò Tyø-kheo phaïm toâi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo kia lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

419. Pali, theâm yeáu toá: Khoâng phaûi thaân quyeán.

- Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán ñoøi hoûi ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng nhaän söï yeâu caàu tuøy yù, ñeán ñoøi hoûi ñöôïc y quyù giaù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû loaïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao y cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc

naày ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hay töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, taát caû nhö vaäy ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vò aáy tröôùc ñoù coù nhaän söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán ñoøi hoûi. Hoaëc ñoái vôùi y quyù giaù maø ñoøi xin y khoâng quyù giaù. Hoaëc ñeán thaân lyù caàu xin, ñeán ngöôøi xuaát gia caàu xin, hoaëc vì ngöôøi khaùc caàu xin y, hay ngöôøi khaùc vì mình caàu xin y, hoaëc khoâng caàu xin maø töï ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. X. YEÂU SAÙCH GIAÙ Y QUAÙ HAÏN420 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät coù moät vò Ñaïi thaàn laø thaân höõu cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, thöôøng tôùi lui vôùi nhau, ñaõ sai söù ñem soá tieàn may y ñeán choã Baït-nan-ñaø Thích töû daën: - Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen bieát xöa kia cuûa ta, ta thöôøng kính troïng. Haõy ñem soá tieàn saém y naøy mua y nhö vaäy daâng cuùng. Ngöôøi söù giaû ñem soá tieàn saém y ñeán trong Taêng-giaø-lam choã ôû cuûa Baït-nan-ñaø, thöa nhö vaày: - Laønh thay! Ngaøi laø ngöôøi ñaïi phöôùc.

420. Pali, Nissggiya 10, rājasikkhāpadam, Vin.iii. 219.

Baït-nan-ñaø hoûi: - Coù vieäc gì ngöôøi noùi toâi laø ñaïi phöôùc ñöùc? Söù giaû thöa: - Trong thaønh La-duyeät coù vò Ñaïi thaàn sai toâi ñem soá tieàn saém y naøy ñeán mua y nhö vaäy daâng cuùng cho ngaøi. Baït-nan-ñaø hoûi: - Coù thaät vaäy khoâng? Söù giaû thöa: - Coù thaät. Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Nhaø vò Ñaïi thaàn ôû choã naøo? Cöûa ngoõ veà höôùng naøo? Söù giaû thöa: - Nhaø vò Ñaïi thaàn ôû choã ñoù, cöûa ngoõ veà höôùng ñoù. Baït-nan-ñaø nghe xong, noùi: - Ñuùng nhö lôøi cuûa oâng noùi, Ñaïi thaàn aáy laø baïn quen bieát xöa kia cuûa toâi, laø ñaøn-vieät thöôøng cuùng döôøng thöøa söï toâi. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä laïi coù moät tröôûng giaû quen thaân cuøng Baït-nan-ñaø, thöôøng lui tôùi. Baït-nan-ñaø daãn ngöôøi söù giaû aáy vaøo trong thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû kia noùi: - Trong thaønh La-duyeät coù moät vò Ñaïi thaàn sai ngöôøi söù naøy ñem y giaù naøy ñeán cho toâi ñeå may y. Xin oâng vui loøng giöõ giuøm. OÂng tröôûng giaû lieàn nhaän giöõ giuøm. Moät thôøi gian sau ñoù, vò Ñaïi thaàn hoûi ngöôøi söù giaû: - Tröôùc ñaây ta ñaõ baûo ngöôi ñem soá tieàn saém y cuùng cho Baït-nanñaø. Baït-nan-ñaø ñaõ vì ta maëc chieác y aáy chöa? Ngöôøi söù giaû thöa: - Khoâng thaáy Baït-nan-ñaø maëc. Vò Ñaïi thaàn lieàn baûo söù giaû ñeán noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Tröôùc ñaây toâi coù sai söù ñem soá tieàn saém y ñeán cuùng cho Ngaøi. Roát cuoäc Ngaøi khoâng maëc y cuûa toâi; Ngaøi duøng noù laøm gì? Nay xin ñöôïc nhaän laïi. Khi Baït-nan-ñaø nghe noùi nhö vaäy lieàn voäi vaøng ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, noùi: - Tröôùc ñaây toâi coù göûi soá tieàn saém y. Nay toâi caàn y, neân ñi may y cho toâi. Thôøi gian aáy, trong

thaønh Xaù-veä, caùc vò tröôûng giaû laïi baän hoïp, maø tröôùc ñoù ñaõ coù quy cheá, ai khoâng hoïp phaûi bò phaït naêm traêm tieàn.421

421. Pali: Paññāsam baddho, phaït 50. Ñöôïc giaûi thích laø phaït 50 kahāpana (tieàn vaøng).

1186 BOÄ LUAÄT 2

OÂng tröôûng giaû thöa: - Theo noäi quy cuûa ñaïi hoäi thì ai khoâng ñeán hoïp phaûi bò phaït naêm traêm tieàn. Baây giôø, toâi xin pheùp ñeán hoïp. Ñaïi ñöùc chôø moät chuùt, toâi hoïp xong seõ trôû veà. Ñaïi ñöùc ñöøng ñeå cho toâi bò phaït naêm traêm tieàn. Baït-nan-ñaø noùi: - Khoâng ñöôïc. Tröôùc heát, oâng neân ñem soá tieàn saém y ñi may y cho toâi. Baáy giôø, oâng tröôûng giaû ñaønh phaûi ñem soá tieàn saém y vì Baït-nan- ñaø maø may thaønh y. Baáy giôø, phieân hoïp ñaõ maõn, oâng tröôûng giaû bò phaït naêm traêm tieàn vì khoâng döï hoïp. OÂng tröôûng giaû cô hieàm: Sa-moân Thích töû ñaõ laøm cho hoäi nghò phaït toâi naêm traêm tieàn. Baáy giôø, caùc cö só trong thaønh Xaù-veä khoâng tin Phaät phaùp cuøng nhau cô hieàm:(613a1) “Sa-moân Thích töû khoâng bieát tri tuùc, khoâng coù taøm quyù, beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp? Hoï laøm cho oâng tröôûng giaû khoâng ñeán hoïp bò phaït naêm traêm tieàn. Töø nay veà sau, chuùng ta khoâng neân gaàn guõi leã baùi, chaøo hoûi thöøa söï cuùng döôøng. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Baït-nan-ñaø: “Sao Thaày khieán cho ñaïi hoäi phaït oâng tröôûng giaû naêm traêm tieàn?” Roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy Baït-nan-ñaø, sao laïi laøm cho oâng tröôûng giaû bò ñaïi hoäi phaït naêm traêm tieàn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, hoaëc vua, hoaëc Ñaïi thaàn, hoaëc Baø-la-moân, hoaëc cö só, hay vôï cö só, sai söù mang tieàn saém y ñeán Tyø-kheo baûo: “Haõy mang soá tieàn saém y nhö vaäy cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy.” Ngöôøi söù giaû kia ñeán choã Tyø-kheo, noùi vôùi Tyø-kheo: “Ñaïi ñöùc, nay tieàn saém y naøy ñöôïc gôûi ñeán ngaøi, ngaøi haõy nhaän.” Tyø-kheo aáy neân noùi vôùi ngöôøi kia: “Toâi khoâng ñöôïc pheùp nhaän tieàn may y naøy, khi naøo caàn y hôïp thôøi vaø

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1187

thanh tònh toâi seõ nhaän.” Vò söù kia neân hoûi Tyø-kheo: “Ñaïi ñöùc coù ngöôøi chaáp söï khoâng?” Tyø-kheo caàn y neân noùi: “Coù”, vaø chæ ngöôøi daân trong

Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc, noùi: “Ñoù laø ngöôøi chaáp söï cuûa Tyø-kheo, thöôøng chaáp söï cho caùc Tyø-kheo.” Baáy giôø söù giaû ñeán choã ngöôøi chaáp söï, trao soá tieàn saém y roài, trôû laïi choã Tyø-kheo, noùi nhö vaày: “Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ trao soá tieàn saém y cho ngöôøi chaáp söï maø Ñaïi ñöùc chæ ñoù, khi naøo Ñaïi ñöùc caàn, ñeán ñoù seõ ñöôïc y.” Tyø-kheo khi caàn y neân ñeán choã ngöôøi chaáp söï, hoaëc hai laàn, ba laàn ñeå cho hoï nhôù laïi, hoaëc baèng caùch noùi: “Toâi caàn y.” Hoaëc hai laàn, hoaëc ba laàn khieán cho hoï nhôù laïi. Neáu nhaän ñöôïc y thì toát. Baèng khoâng ñöôïc y thì boán laàn. Naêm laàn, saùu laàn, ñöùng im laëng tröôùc hoï. Neáu boán laàn, naêm laàn, saùu laàn ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi ñoù maø nhaän ñöôïc y thì toát; baèng khoâng ñöôïc y maø coá caàu quaù giôùi haïn ñoù, neáu ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng ñöôïc y thì töï chính mình, hoaëc sai söù ñeán choã ngöôøi xuaát tieàn saém y noùi: “Tröôùc ñaây, ngaøi sai söù mang tieàn saém y cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy; Tyø-kheo aáy cuoái cuøng khoâng nhaän ñöôïc y; ngaøi neân laáy laïi, ñöøng ñeå maát.” Nhö vaäy laø hôïp thöùc.422 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vua: Ngöôøi ñöôïc töï taïi, khoâng thuoäc quyeàn cuûa ai. Ñaïi thaàn: Ngöôøi taû höõu cuûa vua. Baø-la-moân: Coù huyeát thoáng Baø-la-moân.423 Cö só: Chæ nhöõng ngöôøi taïi gia, tröø vua, Ñaïi thaàn cuûa vua, Baø-la- moân. Vôï cö só: Cuõng laø ngöôøi phuï nöõ taïi gia. Tieàn saém y: Nhö ñaõ noùi treân. Y coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ noùi. Nhôù laïi: Khieán cho ngöôøi chaáp söï, hoaëc taïi nhaø, hoaëc nôi chôï, hay choã laøm vieäc, ñeán ñoù hai, ba laàn, noùi: Nay toâi caàn y. Xin may y cho toâi. Ñoù goïi laø laøm nhôù laïi. Neáu hai, ba laàn laøm cho hoï nhôù, ñöôïc y thì toát; khoâng ñöôïc y thì boán, naêm, saùu laàn ñeán ñoù, ñöùng im laëng tröôùc hoï. Ñöùng tröôùc maët: Ñoái vôùi ngöôøi chaáp söï, hoaëc taïi nhaø, hoaëc taïi chôï, hay nôi laøm vieäc, ñeán ñöùng im laëng tröôùc hoï. Neáu ngöôøi chaáp söï hoûi: Vì nhaân duyeân gì, Ngaøi ñöùng ñaây vaäy? Tyø-kheo neân traû lôøi: Ñieàu ñoù oâng töï bieát. Neáu ngöôøi kia noùi, toâi khoâng bieát. Neáu coù ngöôøi naøo khaùc bieát

422. Pali: ayam tattha samīcī, ñaây laø ñieàu hôïp caùch. Vaø giaûi thích: ayam tattha anudhammatā, ôû ñaây ñieàu naøy tuøy thuaän phaùp taùnh. Baûn Haùn ñoïc: ayam tattha samayam. 423. Pali: Brāhmano nāma jātiyā brāhmano.

vieäc naøy, Tyø-kheo noùi: Ngöôøi ñoù bieát vieäc naøy. Neáu Tyø-kheo leân tieáng moät laàn thì tröø hai laàn im laëng. Leân tieáng hai laàn thì tröø boán laàn im laëng. Leân tieáng ba laàn thì tröø saùu laàn im laëng. Neáu Tyø-kheo quaù hai, ba laàn leân tieáng, quaù saùu laàn im laëng ñeå ñoøi; ñoøi ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., quaù ba laàn noùi ñeå ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng im laëng ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài

phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, ngöôøi nhaän saùm phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn noùi ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng im laëng ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài môùi nhaän saùm hoái. Vò nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo phaïm toäi traû lôøi: - Xin vaâng. Taêng phaûi traû y naøy laïi cho Tyø-kheo ñoù baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn noùi ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng nín thanh ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaù ba laàn ñoøi y, quaù saùu laàn ñöùng nín thanh ñeå ñöôïc y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem y naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y naøy laïi cho Tyø-kheo coù teân... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng, vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi ñaõ xaû y giöõa Taêng nhö vaäy roài maø Taêng khoâng hoaøn laïi thì maéc Ñoät-kieát-la. Ngöôøi naøo baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1189

Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc maëc nhieàu laàn cho raùch, ñeàu phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, sa si, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ba laàn noùi ñoøi maø ñöôïc y, saùu laàn ñöùng im laëng ñöôïc y. Neáu khoâng ñöôïc y, töï mình ñeán, hoaëc sai ngöôøi ñeán choã ngöôøi cuùng tieàn saém y, noùi, tröôùc ñaây ngöôøi sai söù ñem tieàn saém y ñeán cho Tyø-kheo coù teân laø... cuoái cuøng Tyø-kheo aáy khoâng nhaän ñöôïc y, ngöôøi coù theå ñeán laáy laïi, ñöøng ñeå maát. Neáu ngöôøi kia noùi: Toâi ñaõ cuùng, khoâng laáy laïi. Tyø-kheo naøy neân caàn coù thôøi gian, duøng lôøi nhoû nheï phöông tieän ñoøi ñöôïc y thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XI. NGOAÏ CUÏ BAÈNG TÔ TAÈM424 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong ñòa phaän nöôùc Khoaùng daõ.425 Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm ngoïa cu426ï môùi baèng tô taèm taïp.427 Hoï ñoøi xin loaïi tô chöa thaønh, hay ñaõ thaønh; hoaëc ñaõ nhuoäm hay chöa nhuoäm; hoaëc thöù môùi hay thöù cuõ. Hoï ñeán nhaø nuoâi taèm noùi: - Chuùng toâi caàn tô.428 Nhaø nuoâi taèm traû lôøi: - Ñôïi thôøi gian taèm chín haõy ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng beân vöøa ñôïi vöøa xem. Hoï ñöùng xem khi keùn bò phôi, vaø con nhoäng cuûa taèm ñang gaây thaønh tieáng. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, haïi maïng chuùng sanh. Beân ngoaøi töï xöng raèng ta tu theo chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp. Ñoøi hoûi cho ñöôïc keùn taèm ñeå laøm ngoïa cuï môùi!

Hoï quôû traùch vieäc laøm treân, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, hieàm traùch nhoùm saùu

424. Pali, Nissaggiya 11, kosiya, Vin.iii. 223 425. Khoaùng Daõ quoác . Pali: Ānavī. 426. Ngoaï cuï Pali: Santhata, ñoà traûi loùt: Chieáu, thaûm, hay mieáng vaûi. Caùc boä khaùc: Phu cuï . 427. Taïp daõ taøm . Pali: Kosiyamissaka m santhata, ngoïa cuï chen taïp vôùi luïa. 428. Nguyeân Haùn: Mieân ; boâng goøn. Pali: Caùc Tyø-kheo naøy ñeán nhaø nuoâi taèm (kosiyak āraka) ñeà nghò: Luoäc taèm (bāhu ... pacatha) cho hoï xin ñeå laáy tô laøm chaên traûi.

Tyø-kheo: Sao laïi phaûi ñoøi xin keùn ñeå laøm ngoïa cuï môùi? Quôû traùch nhö treân roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi ñoøi xin keùn taèm ñeå may ngoïa cuï môùi? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi baèng loaïi tô taèm taïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taïp:429 Laø loaïi loâng meàm, hoaëc kieáp-boái, caâu-giaù-la, coû nhuõ ñieäp, hoaëc soâ-ma, hoaëc gai.430 Tyø-kheo töï mình duøng loaïi tô taèm taïp laøm ngoïa cuï môùi maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà, khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi khaùc laøm maø thaønh, cuõng phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; laøm khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Mình vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät naøy neân xaû. Khi xaû neân duøng buùa hoaëc rìu baèm nhoû troän vôùi buøn treùt leân vaùch hay thoa nôi ñaát. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñöôïc vaät ñaõ thaønh, hoaëc duøng buùa chaët baèm nhoû hoøa vôùi buøn, hoaëc treùt leân vaùch hay nôi ñaát thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

429. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 21: Tyø-kheo laøm ngoïa cuï baèng kieâu-xa-da ; vaø giaûi thích: Kieâu-xa-da laø tô (nguyeân Haùn, mieân : Boâng goøn) ñöôïc laøm töø con taèm. Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø 13: Tyø-kheo laáy kieâu-xaù-da taïp vôùi loâng deâ thuaàn ñen laøm phu cuï. Thaäp tuïng 24: Kieâu- thi-da . Caên baûn 20: Duøng tô taèm soáng (daõ taøm ty) laøm phu cuï. 430. Kieáp-boái (Pali: Kappāsa, boâng goøn), caâu-giaù-la (Pali: Koseyya, tô luïa, vaûi quyeán), coû nhuõ dieäp, hoaëc soâ-ma (Pali: Khoma, ma boá, vaûi gai), hoaëc gai.

XII. NGOAÏ CUÏ TOAØN ÑEN431 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû laàu caùc, beân caïnh soâng Di haàu, Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, caùc Leâ-xa Töû ôû Tyø-xaù-ly432 phaàn lôùn laøm haïnh taø daâm. Hoï duøng loâng deâ toaøn maøu ñen433 laøm aùo434 choaøng kín thaân theå, ñi ban ñeâm khieán cho ngöôøi khoûi thaáy. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo thaáy vaäy lieàn baét chöôùc laáy loâng deâ toaøn ñen laøm ngoïa cuï baèng giaï.435 Caùc Leâ-xa thaáy vaäy, thaûy ñeàu noùi: - Naøy Ñaïi ñöùc, chuùng toâi trong aùi duïc, vì daâm duïc neân duøng aùo giaï baèng loâng deâ maøu ñen, chöù caùc ngaøi duøng loaïi giaï loâng deâ maøu ñen laøm gì? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù; hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: “Sao caùc Thaày baét chöôùc Leâ-xa duøng loaïi daï loâng deâ maøu ñen?” Quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi baét chöôùc Leâ-xa duøng loaïi daï loâng deâ maøu ñen? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn ñen, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.

431. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 22. Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø 11. Pali, Nissaggiya 12, suddhakānaka, Vin. iii. 223 432. Tyø-xaù-ly Leâ-xa Töû Ù. Pali khoâng coù chi tieát naøy. 433. Haùn: Thuaàn haéc nhu döông mao . Khang hy: Nhu döông, töùc hoà döông (moät loaïi deâ cuûa ngöôøi Hoà). Pali: Suddhakānakānan enakalomānam, loâng de thuaàn ñen; enaka, moät loaïi sôn döông. 434. Haùn: Chieân ; vaät duïng beän baèng da thuù hay giaï. Ñaây chæ aùo choaøng baèng giaï. 435. Chieân ngoïa cuï . Xem cht. 14, Ni-taùt-kyø 10.

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Loâng toaøn ñen: Hoaëc maøu ñen töï nhieân,436 hoaëc maøu ñen do nhuoäm. Tyø-kheo töï mình laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn ñen maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; laøm khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Khieán ngöôøi laøm; thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân

höõu, côûi boû giaøy deùp, ñeán leã Thöôïng toïa, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò thoï saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi thoï saùm. Khi thoï saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm mình! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn maøu ñen, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, hoaøn laïi ngoaï cuï cho Tyø- kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn maøu ñen, phaïm Xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem ngoïa cuï naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem toaï cuï naøy hoaøn traû cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò

436. Haùn: Sanh haéc . Pali: j ātiyā kālakam

naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi ñaõ xaû ngoïa cuï trong Taêng, neáu Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû laïi coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ñem traûi maõi cho hö raùch ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni phaïm, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni phaïm, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh, hoaëc caét roïc cho hö hoaïi, hoaëc moûng xeáp laøm hai lôùp, hoaëc duøng laøm meàn, hoaëc laøm goái, hoaëc laøm toïa cuï vuoâng nhoû, hoaëc laøm daï ñeå naèm, hoaëc laøm ñoà loùt beân trong caùi bình baùt, hoaëc laøm caùi bao ñöïng dao, hoaëc laøm bít taát, hoaëc laøm khaên truøm aám, hoaëc laøm khaên goái giaøy deùp... ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIII. NGOÏA CUÏ QUAÙ PHAÀN437 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn traéng.438 Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng ta tu theo chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp! Sao laïi laøm ngoïa cuï môùi baèng loâng deâ toaøn traéng, in tuoàng nhaø vua, hay Ñaïi thaàn cuûa vua? Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù

vò thieåu duïc bieát ñuû, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: - Sao caùc Thaày laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn traéng? Quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, roài quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: 437. Ngoïa cuï . Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b4): Phu cuï #où#ß Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 23 (T.1421, tr.35a24); Taêng kyø 9, Ni-taùt-kyø 12. Pali, Nissaggiya 13, dve bhāgā suddha-kānakānam, Vin. iii. 226ff. 438. Thuaàn baïch döông mao . Nguõ phaàn, nt.,Thaäp tuïng, Caên baûn, nt.: Thuaàn haéc nhu döông mao . Pali: Suddhakānakānam enakalomānam, loâng deâ toaøn ñen.

1194 BOÄ LUAÄT 2

- Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc ngöôi laøm ngoïa cuï baèng loâng deâ toaøn traéng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naày ñaàu tieân. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi thì neân duøng hai phaàn loâng deâ toaøn maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm. Neáu Tyø- kheo khoâng duøng hai phaàn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm maø laøm ngoïa cuï môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Traéng: Traéng töï nhieân, hoaëc nhuoäm thaønh traéng. Loâng saéc xaùm:439 Loâng nôi ñaàu, nôi tai, nôi chaân, hoaëc caùc nôi khaùc coù maøu xaùm. Tyø-kheo muoán laøm ngoïa cuï boán möôi baùt-la,440 loâng deâ, thì phaûi hai möôi baùt-la maøu toaøn ñen, möôøi baùt-la maøu traéng, vaø möôøi baùt-la maøu xaùm. Muoán laøm ngoïa cuï ba möôi baùt-la, thì phaûi möôøi laêm baùt-la maøu toaøn ñen, coøn möôøi laêm baùt-la thì phaân nöûa toaøn maøu traéng, phaân nöûa toaøn maøu xaùm. Muoán laøm ngoïa cuï hai möôi baùt-la, thì phaûi möôøi baùt-la maøu toaøn ñen, naêm baùt-la maøu traéng, naêm baùt-la maøu xaùm. Neáu Tyø-kheo khoâng laøm ngoïa cuï môùi baèng hai phaàn maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Sai ngöôøi laøm maø thaønh thì phaïm Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hay moät ngöôøi,

439. Haùn: Mang saéc . Thích töø khoâng coù trong giôùi vaên. Nguõ phaàn 5 (T22n1421, tr.35b04), Thaäp tuïng 4 (T23n1435, tr.48b11): Ñeä töù phaàn haï ; ñöôïc giaûi thích: Haï, chæ loâng ñaàu, loâng buïng, loâng goùt chaân. Â. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b09): Ñeä töù phaàn thoâ , giaûi thích: Thoâ, chæ loâng ñaàu, loâng

buïng vaø loâng chaân. Pali: Catuttha m gocariyānam, phaàn thöù tö maøu naâu ñoû (haït saéc). 440. Baùt-la . Nguõ phaàn nt., Thaäp tuïng nt.: Ba-la . (Pali: Pala, ñôn vò troïng löôïng) Caên baûn 21 (T23n1442, tr.736b16): Thí duï, ngoïa cuï naëng 10 caân, thì 5 caân toaøn ñen, 2,5 caân traéng vaø 2,5 caân thoâ. Cf. Pali (Vin.iii.227): 2 tūla (caân) ñen, 1 tūla traéng, 1 tūla naâu ñoû.

khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, côûi boû giaøy deùp, troáng vai beân höõu, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., laøm ngoïa cuï môùi khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát vò nhaän saùm phaûi taùc baùch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï môùi khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø- kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm phaûi noùi vôùi phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï môùi, khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ laøm ngoïa cuï khoâng duøng hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù tö xaùm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Baây giôø, Taêng ñem ngoïa cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem ngoïa cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi xaû ngoïa cuï cho Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû thì ngöôøi aáy phaïm Ñoät- kieát-la; hoaëc chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng ñeå traûi maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-

kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu laøm ngoïa cuï môùi hai phaàn loâng deâ maøu ñen, phaàn thöù ba maøu traéng, phaàn thöù tö maøu xaùm. Hoaëc maøu traéng khoâng ñuû, duøng maøu xaùm buø vaøo, hoaëc laøm toaøn maøu xaùm. Hoaëc ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh. Hoaëc caét roïc cho hö hoaïi. Hoaëc laøm cho hoaïi

saéc. Hoaëc laøm goái, laøm aùo loùt, laøm ñeäm. Hoaëc laøm aùo loùt ñeå naèm. Hoaëc laøm toïa cuï nhoû vuoâng. Hoaëc laøm khaên bao bình baùt. Hoaëc laøm ñaõy ñöïng dao. Hoaëc laøm bít taát. Hoaëc laøm khaên truøm cho aám. Hoaëc laøm khaên goùi giaøy deùp, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIV. NGOÏA CUÏ DÖÔÙI SAÙU NAÊM441 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cheâ ngoïa cuï hoaëc daøy, hoaëc moûng; hoaëc naëng, hoaëc nheï. Hoï khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, laïi laøm ngoïa cuï môùi. Hoï thöôøng tìm kieám ngoïa cuï veà doàn chöùa raát nhieàu. Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cheâ traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: Sao quyù vò cheâ ngoïa cuï cuõ hoaëc nheï, hoaëc naëng, hoaëc moûng, hoaëc daøy; roài khoâng xaû caùc caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, nhieàu nhö vaäy? quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng moïi phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao nhoùm saùu Tyø-kheo naøy cheâ ngoïa cuï hoaëc laø nheï, hoaëc naëng, hoaëc moûng, hoaëc daày; roài laøm ngoïa cuï môùi, doàn chöùa quaù nhieàu nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø naøy veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.

441. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 24, (T.1421, tr.35b). Pali: Nissaggiya 14, santhanachabbassāni, Vin. iii. 227.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1197

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi, phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû, maø laïi laøm caùi môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy, baáy giôø, coù Tyø-kheo maéc beänh caøn tieâu,442 maø caùi ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng. Vò aáy coù chuùt nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, thaàm nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi: “Tyø-kheo naøo laøm ngoïa cuï môùi phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm ngoïa cuï môùi, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Nay, coù chuùt nhaân duyeân muoán du haønh trong nhaân gian, maø ta maéc beänh caøn tieâu, ngoïa cuï naøy quaù naëng, ta phaûi tính theá naøo ñaây? Tyø-kheo aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc! Nay, toâi coù chuùt nhaân duyeân phaûi du haønh trong nhaân gian, maø toâi maéc phaûi beänh caøn tieâu. Ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng, khoâng theå mang theo ñöôïc. Ñaïi ñöùc vì toâi baïch leân Ñöùc Theá Toân.

Neáu Theá Toân daïy theá naøo, toâi seõ phuïng haønh theá aáy. Caùc Tyø-kheo nghe noùi nhö vaäy roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp caùc Tyø-kheo, baûo: - Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia phaùp baïch nhò yeát-ma. Tyø-kheo kia phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., coù chuùt nhaân duyeân, muoán du haønh trong nhaân gian maø maéc beänh caøn tieâu. Ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng, khoâng theå mang theo ñöôïc. Nay toâi ñeán xin Taêng yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Xin nhö vaäy ba laàn. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng laøm yeát ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., muoán du haønh trong nhaân gian maø maéc beänh caøn tieâu. Coù ngoïa cuï phaán taûo naëng. Nay ñeán xin Taêng yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng trao cho Tyø-kheo naøy phaùp yeát-ma laøm ngoïa cuï môùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., muoán du

442. Xem Ni-taùt-kyø 2, cht. 24.

haønh trong nhaân gian, maø maéc beänh caøn tieâu. Vì coù ngoïa cuï phaán taûo quaù naëng neân nay ñeán xin Taêng yeát-ma may ngoïa cuï môùi. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo coù teân... yeát-ma may ngoïa cuï môùi. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng trao cho Tyø-kheo coù teân... phaùp yeát-ma may ngoïa cuï môùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo coù teân... phaùp yeát-ma may ngoïa cuï môùi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy, töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ngoïa cuï môùi, phaûi thoï trì cho ñeán saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû, maø laïi laøm caùi môùi, tröø Taêng yeát-ma, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo chöa ñuû saùu naêm, khoâng boû caùi cuõ maø laïi laøm caùi ngoïa cuï môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Laøm maø khoâng thaønh, phaïm Ñoät- kieát-la. Sai ngöôøi khaùc laøm thaønh thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi maø laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû caùi ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm caùi ngoïa cuï môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm hoái tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø...,

chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, maø laïi laøm caùc ngoïa cuï môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm, vò aáy neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm! Vò phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn ngoïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-

ma, nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû caùi ngoïa cuï cuõ maø laïi laøm caùi môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi ngoïa cuï cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., chöa ñuû saùu naêm, khoâng xaû ngoïa cuï cuõ, maø laïi laøm caùi môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem ngoïa cuï naøy, traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem ngoïa cuï naày, traû laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, traû ngoïa cuï cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy, ñoái giöõa Taêng xaû ngoïa cuï roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc traûi maõi cho hö hoaïi, hoaëc laøm phi ngoïa cuï, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Taêng cho pheùp. Ñuû saùu naêm, hoaëc chöa ñuû saùu naêm maø xaû caùi cuõ, laøm caùi môùi, hoaëc laø khoâng coù neân laøm, hoaëc ngöôøi khaùc laøm cho, hoaëc ñöôïc vaät ñaõ thaønh thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XV. TOÏA CUÏ KHOÂNG HOAÏI SAÉC443 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân sai ngöôøi laáy thöùc aên veà.444 Theo thöôøng phaùp cuûa chöa Phaät, sau khi caùc Tyø-kheo ñi thoï thöïc, thì Ñöùc Phaät ñi khaép caùc phoøng. Ngaøi thaáy toïa cuï cuõ vaát boû böøa baõi khaép

443. Toïa cuï . khaên traûi ñeå ngoài. Pali: Nis dana (ni-sö-ñaøn). Caên baûn 21: Phu cuï . Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 25 (T22n1421, tr.35c13). Pali: Nissaggiya 15, nis danadubbatta-karana, Vin. iii. 230. 444. Thænh thöïc . Thaäp tuïng 7 (T23n1435, tr.49b16): Nghinh thöïc phaàn . Cö só thænh Phaät vaø caùc Tyø-kheo ñeán nhaø thoï thöïc. Phaät ñeå caùc Tyø-kheo ñi, Ngaøi ôû laïi tinh xaù. Moät Tyø-kheo mang thöùc aên veà cho Phaät. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.737b23): Thuû thöïc Pali, Vin.iii. 230: Phaät ñoäc cö ba thaùng, khoâng gaëp baát cöù ai, tröø Tyø-kheo toáng thöïc.

nôi, hoaëc nôi oân thaát, hoaëc trong nhaø giaùo thoï, hoaëc choã ñi kinh haønh, hoaëc treân ñaù röûa chaân, hoaëc treân ñoáng ñaát ôû tröôùc cöûa, hoaëc treân caây noïc, hoaëc treân moùc aùo,445 hoaëc nôi giaù y, hoaëc treân giöôøng giaây, giöôøng caây, hoaëc treân gheá ñaåu, hoaëc ôû treân ñaát, khoâng coù ngöôøi thu doïn. Ñöùc Theá Toân thaáy vaäy, nghó: Caùc Tyø-kheo cheâ toïa cuï, hoaëc naëng, hoaëc nheï, hoaëc moûng, hoaëc daøy. Khoâng boû caùi cuõ maø laïi laøm caùi môùi, tích tuï toïa cuï nhieàu quaù, vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng ngöôøi thu doïn. Nay Ta neân laøm theá naøo ñeå caùc Tyø-kheo duøng laïi toïa cuï cuõ. Ngaøi laïi nghó: Ta neân cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng toïa cuï cuõ vuoâng vöùc baèng moät gang tay, may leân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Ñöùc Theá Toân duøng côm xong, vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Vöøa roài, sau khi chuùng Taêng ñi thoï thænh, Ta ñi khaép caùc phoøng, thaáy caùc toïa cuï cuõ vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng coù ngöôøi thu doïn. Ta thaáy vaäy, nghó raèng, caùc Tyø-kheo hoaëc baûo toïa cuï toâi naëng, hoaëc baûo nheï; hoaëc baûo moûng, hoaëc baûo daøy; khoâng xaû toïa cuï cuõ, maø laïi laøm toïa cuï môùi. Nhöõng caùi cuõ vaát boû böøa baõi khaép nôi, khoâng ngöôøi thu doïn. Thaáy vaäy, Ta nghó: Laøm theá naøo ñeå caùc Tyø-kheo duøng laïi toïa cuï cuõ? Ta laïi nghó, nay, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, neân laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc. Do ñoù, cho pheùp caùc Tyø-kheo khi laøm toïa cuï môùi, neân laáy caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, ñeå cho hoaïi saéc. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo khi may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Nhöng khi hoï may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe thaáy ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo khi may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc, maø quyù vò laøm caùi môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi? Hieàm traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû

445. Long nha quyeát . Xem, Thaäp tuïng (T.1435, tr.60c22): Töôïng nha daëc ..

traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ta vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi: “Tyø-kheo laøm toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc.” Maø caùc oâng may toïa

cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ, vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa... cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may toïa cuï môùi, phaûi laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc. Neáu may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ vuoâng vöùc moät gang tay, may leân treân caùi môùi, cho hoaïi saéc, Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo naøo muoán may toïa cuï môùi, baáy giôø, neáu toïa cuï cuõ chöa hö, chöa bò raùch loã, thì neân söûa sang giaët nhuoäm, keùo cho thaúng, caét roïc moät mieáng vuoâng vöùc baèng moät gang tay, ñaët vaøo chính giöõa, hay ngoaøi bieân, may leân treân caùi môùi ñeå cho hoaïi saéc. Neáu Tyø-kheo khoâng laáy moät mieáng cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc, maø chæ may caùi môùi; neáu may thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; may khoâng thaønh, phaïm Ñoät- kieát-la. Khieán ngöôøi khaùc laøm maø thaønh, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi laøm, thaønh khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng.

1202 BOÄ LUAÄT 2

Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi thoï söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toâi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát- ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng baïch nhò yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ may toïa cuï môùi, khoâng laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân cho hoaïi saéc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem toïa cuï naày traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem toïa

cuï naøy traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, traû toïa cuï laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo phaïm toäi xaû toïa cuï cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laáy chuyeån laøm tònh thí hoaëc töï mình thoï, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc ngoài maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Caét laáy moät mieáng cuûa caùi cuõ may leân treân caùi môùi cho hoaïi saéc. Hoaëc ngöôøi aáy khoâng coù, ñöôïc may caùi môùi. Hoaëc ngöôøi khaùc vì mình may. Hoaëc ñöôïc caùi ñaõ laøm thaønh roài. Hoaëc may caùi hoaøn toaøn cuõ thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1203

XVI. QUAÛY LOÂNG DEÂ446 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû,447 treân ñöôøng ñi nhaän ñöôïc nhieàu loâng deâ, coät treân ñaàu caây tröôïng quaûy ñi. Caùc cö só thaáy vaäy cô hieàm: “Sao Sa-moân Thích töû laïi ñi mua baùn loâng deâ?” Vaø hoûi: “Ñaïi ñöùc, loâng deâ naøy coù baùn khoâng?” Caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi naøy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan- ñaø: “Sao laáy loâng deâ coät vaøo ñaàu tröôïng, quaûy ñi doïc ñöôøng?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi quaûy loâng deâ ñi treân ñöôøng ñeå cho cö só cheâ traùch? Ñöùc Theá Toân duøng moïi phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naày ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi ñi ñöôøng ñöôïc loâng deâ, neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình ñöôïc mang ñi cho ñeán ba do tuaàn. Neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình mang ñi quaù ba do tuaàn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, hoaëc taïi truù xöù, nhaän ñöôïc loâng deâ, neáu caàn thì laáy. Neáu khoâng coù ngöôøi mang, töï mình ñöôïc pheùp mang ñi, cho ñeán ba do tuaàn. Neáu coù ngöôøi mang thì neân noùi vôùi ngöôøi aáy: “Nay

446. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 26. Pali: Nissaggiya 16: enakalomaharana. 447. Baït-nan-ñaø Thích töû Ù. Caên baûn 21: OÂ-ba-nan-ñaø, töùc Pali: Upananda, doøng hoï Thích-ca, thuoäc nhoùm saùu Tyø-kheo (Chabbaggiya). Pali. Vin. iii. 233:

Moät Tyø-kheo ñi töø Kosala ñeán Saâvatthi.

1204 BOÄ LUAÄT 2

toâi coù vaät naøy, nhôø mang giuùp toâi ñeán choã ñoù.” Trong khoaûng naày, Tyø-kheo khoâng ñöôïc tieáp tay mang. Neáu tieáp tay mang phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo Tyø-kheo-ni mang, quaù ba do tuaàn, phaïm Ñoät-kieát-la; neáu baûo Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, mang quaù ba do tuaàn, phaïm Ñoät-kieát- la. Tröø loâng deâ, mang caùc vaät khaùc nhö: Caâu-giaù-la, coû nhuõ dieäp, soâ ma, ma, xí-la-baø-ny,448 maø mang quaù ba do tuaàn phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu quaûy caùc vaät khaùc nôi ñaàu tröôïng maø ñi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm phaûi noùi vôùi Tyø-kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Ñöông söï thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ quaûy (gaùnh) loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng. Taêng chaáp thuaän, traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ quaûy loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem loâng deâ naøy, traû laïi cho Tyø-kheo naày. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem loâng deâ naày traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi.

448. Caâu-giaù-la , coû nhuõ dieäp Ù, soâ ma , ma xí-la-baø-ny . Caùc loaïi y.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1205

- Taêng ñaõ chaáp thuaän traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày roài. Taêng chaáp thuaän, neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo ñaõ xaû giöõa Taêng roài maø khoâng traû laïi, Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng maõi cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu mang ñi cho ñeán ba do tuaàn, hoaëc döôùi ba

do tuaàn. Hoaëc coù ngöôøi mang giuùp, baûo hoï mang ñeán choã ñoù, maø khoaûng aáy mình khoâng mang giuùp. Sai Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa- di-ni gaùnh ñi ba do tuaàn. Hoaëc loâng mòn, giaây baèng loâng ñeå trang söùc, loâng ñaàu, loâng treân coå, loâng chaân. Hoaëc laøm maõo laøm khaên truøm cho aám. Hoaëc goùi giaøy deùp. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XVII. NHÔØ CHAÛI LOÂNG DEÂ449 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû giöõa Thích-sí-saáu450 trong vöôøn Ni-caâu-luaät, Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm toïa cuï môùi baèng loâng deâ, sai Tyø- kheo-ni giaët, nhuoäm, chaûi. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà vì nhuoäm, neân tay bò dính thuoác nhuoäm. Baø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi: - Cuø-ñaøm-di, sao tay cuûa Dì coù maøu saéc gioáng nhö thôï nhuoäm vaäy? Cuø-ñaøm-di baïch Phaät: - Nhoùm saùu Tyø-kheo muoán laøm toïa cuï môùi, neân ñem loâng deâ ñeán, baûo chuùng con giaët nhuoäm chaûi, cho neân tay bò nhôùp. Baø ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài trôû veà choã ôû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Coù thaät caùc oâng laøm toïa cuï môùi, sai Tyø-kheo-ni giaët, nhuoäm,

449. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 27 (T22n1421, tr.36a26). Pali: Nissaggiya 17, elākaloma-dhovāpana, Vin. iii. 234ff. 450. Thích-sí-saáu . Pali: Sakkesu viharati Kapilavatthusmim Nngodhārāme, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích, trong tinh xaù caây Ña, Ca-tyø-la-veä.

chaûi hay khoâng? Nhoùm saùu Tyø-kheo thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi baûo Tyø-kheo-ni giaët nhuoäm chaûi loâng deâ? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naày ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, caùc Tyø- kheo ñeàu coù söï nghi ngaïi, khoâng daùm sai Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thaân lyù ñöôïc giaët, nhuoäm, chaûi. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo kieát giôùi:.. Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo, chaúng phaûi thaân lyù, thaân lyù: Cuõng nhö treân ñaõ giaûi. Neáu Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm ba Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu sai giaët,

nhuoäm, chaûi maø ngöôøi kia chæ giaët, nhuoäm chöù khoâng chaûi thì phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia giaët, khoâng nhuoäm maø chaûi; (Tyø- kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai ngöôøi giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia khoâng giaët maø nhuoäm, chaûi, (Tyø-kheo) phaïm hai Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà vaø moät Ñoät-kieát-la. Sai giaët, nhuoäm, chaûi; ngöôøi kia khoâng giaët, nhuoäm, chaûi, (Tyø- kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Sai Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm

ñaäp, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái, vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi Tyø- kheo phaïm toäi: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Taêng phaûi traû loâng deâ laïi cho Tyø-kheo naày baèng baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoaøn loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naày teân laø..., ñaõ sai Tyø- kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng ñem loâng deâ naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ñem loâng deâ naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao loâng deâ laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Giöõa Taêng, Tyø-kheo aáy xaû loâng deâ roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu chuyeån tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc duøng maõi, hoaëc coá yù laøm cho hö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la.

Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni ñeàu Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Sai Tyø-kheo-ni thaân quyeán giaët nhuoäm chaûi. Hoaëc vì ngöôøi beänh giaët nhuoäm chaûi. Hoaëc vì chuùng Taêng, vì Phaät, vì thaùp,

giaët nhuoäm chaûi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XVIII. CAÀM GIÖÕ VAØNG BAÏC451 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, trong thaønh naøy coù moät vò Ñaïi thaàn voán laø baïn quen thaân tröôùc kia cuûa Baït-nan-ñaø.452 Moät hoâm noï, vò Ñaïi thaàn nhaän ñöôïc nhieàu thòt heo, lieàn baûo ngöôøi vôï: - Baït-nan-ñaø Thích töû laø thaân höõu cuûa toâi. Neân ñeå phaàn thòt cho ngöôøi. Ngöôøi vôï theo leänh cuûa choàng, lieàn ñeå phaàn thòt cho Baït-nan-ñaø. Hoâm aáy laø ngaøy tieát hoäi cuûa moïi ngöôøi ôû thaønh Vöông-xaù neân coù toå chöùc caùc thöù kyõ nhaïc, suoát ñeâm khoâng nguû. Baáy giôø, maáy ñöùa con cuûa vò Ñaïi thaàn cuõng ôû trong soá ngöôøi ñoù. Vì suoát ñeâm khoâng nguû, chuùng ñoùi vaø meät, neân hoûi meï: Thòt heo coøn khoâng? Meï cuûa chuùng baûo: - Heát roài. Chæ coøn phaàn cuûa Baït-nan-ñaø hoï Thích thoâi. Caùc con lieàn ñöa tieàn cho meï vaø noùi: - Meï caàm tieàn naøy, saùng ngaøy ra chôï mua laïi phaàn thòt cho Baït- nan-ñaø. Coøn phaàn thòt ñoù cho chuùng con. Meï cuûa chuùng laáy tieàn vaø trao phaàn thòt cho chuùng. Saùng sôùm, Baït-nan-ñaø ñaép y, böng baùt, ñeán nhaø vò Ñaïi thaàn, ngoài nôi choã doïn saün. Baáy giôø, vôï cuûa vò Ñaïi thaàn thöa: - Hoâm qua, gia ñình coù nhaän ñöôïc nhieàu thòt heo. OÂng tröôûng giaû baûo toâi, “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn cuõ cuûa toâi. Neân ñeå daønh phaàn thòt cho ngöôøi.” Theo leänh cuûa choàng, toâi coù ñeå phaàn thòt cho Ñaïi ñöùc. Nhöng khi hoâm, gaëp ngaøy tieát hoäi, maáy ñöùa con toâi thöùc khuya ñoùi buïng, neân ñeán ñoøi phaàn thòt ñoù. Chuùng ñöa toâi naêm tieàn vaø baûo: “Saùng ngaøy, ra chôï mua phaàn thòt laïi cho Baït-nan-ñaø. Coøn phaàn thòt ñoù cho chuùng con.” Toâi ñaõ trao thòt cho chuùng noù. Soá tieàn naøy, baây giôø, toâi seõ

451. Pali, Nissaggiya 18, jātarūparajata, Vin. 111. 236. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 30 (T22n1421, tr.37a27). 452. Xem Ni-taùt-kyø 16 treân.

ra chôï mua laïi phaàn thòt nhö vaäy. Ñaïi ñöùc coù theå chôø moät chuùt. Baït-nan-ñaø lieàn hoûi: - Chuùng vì toâi ñöa tieàn phaûi khoâng? - Vaâng, chuùng noù coù ñöa. - Nhö vì toâi, thì ñöa soá tieàn ñoù cho toâi. Khoûi caàn mua thòt. Baáy giôø, vôï cuûa vò Ñaïi thaàn lieàn ñaët tieàn xuoáng ñaát cho Baït-nan- ñaø. Baït-nan-ñaø nhaän ñöôïc tieàn naøy roài, ñem gôûi nôi hieäu buoân quen vaø ñi. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mua baùn tieàn taøi. Ñem tieàn gôûi nôi hieäu buoân roài ñi. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe noùi ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: - Sao Thaày töï tay nhaän tieàn, ñem gôûi nôi hieäu buoân, roài ñi? Cuõng luùc aáy, vua cuøng caùc Ñaïi thaàn hoäi hôïp nhau, baøn luaän: Sa- moân Thích töû ñöôïc naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn. Sa-moân Thích töû khoâng caàn phaûi xaû boû vaøng baïc hoaëc tieàn, traân chaâu, baûo chaâu, anh laïc vaø sanh töôïng.453 Baáy giôø, trong phoøng hoïp coù vò Ñaïi thaàn, teân laø Chaâu Keá,454 noùi vôùi caùc Ñaïi thaàn: - Khoâng neân noùi nhöõng lôøi naøy: “Sa-moân Thích töû ñöôïc pheùp naém

caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, khoâng xaû boû traân baûo chaâu anh.” Taïi sao vaäy? Chính vì toâi ñaõ ñöôïc nghe töø ñöùc Nhö Lai daïy: “Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc pheùp naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn.” Sa-moân Thích töû xa lìa traân baûo, chaâu anh. Baáy giôø, vò Ñaïi thaàn Chaâu Keá coù oai theá, coù khaû naêng trình baøy kheùo leùo, khieán moïi ngöôøi hoan hyû tin hieåu. Sau ñoù, Chaâu Keá lieàn choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû, roài thöa: - Nhöõng ñieàu con noùi nhö vaäy, ñoái vôùi giaùo phaùp coù sai traùi hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo Ñaïi thaàn: - Ñuùng nhö ñieàu oâng noùi, ôû trong chaùnh phaùp coù nhieàu lôïi ích. Khoâng coù gì sai traùi. Taïi sao vaäy? Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc pheùp naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn. Sa-moân Thích töû xa lìa traân baûo, chaâu anh, khoâng duøng noù ñeå trang söùc laøm ñeïp. Nay oâng neân bieát, neáu naém caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, khoâng xa lìa chaâu anh, traân baûo, thì cuõng seõ

453. Sanh töôïng; chæ vaøng nguyeân, chöa cheá bieán. Pali: jātarūpa.. 454. Caên baûn 21 (T23n1442, tr.740a20): Baûo Keá Ø. Taêng kyø 10 (T22n1425, tr.310c7): Chu- la tuï laïc chuû . Cf. Pali, Ma nicūna-sutta, S.iv. 325, Vin.ii.296.

thoï duïng nguõ duïc. Neáu thoï duïng nguõ duïc thì chaúng phaûi laø phaùp cuûa Sa-moân Thích töû. - Naøy Ñaïi thaàn! OÂng neân bieát, neáu thaáy Sa-moân Thích töû naøo goïi Ta laø Thaày maø caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, traân baûo thì quyeát ñònh bieát raèng ñoù chaúng phaûi laø phaùp cuûa Sa-moân Thích töû. Ta coù noùi nhö vaày: “Neáu Tyø-kheo naøo, vì laøm thaát, caàn caây goã tranh tre v.v... thì ñöôïc pheùp nhaän. Nhöng khoâng neân vì töï thaân maø nhaän.” 455 - Ñaïi thaàn neân bieát, maët trôøi, maët traêng coù boán tai hoaïn khieán cho khoâng saùng, khoâng trong saïch, khoâng coù khaû naêng chieáu soi, cuõng khoâng coù oai thaàn. Boán caùi tai hoaïn ñoù laø gì? Laø A-tu-la,456 khoùi, maây, buïi muø. Ñoù laø nhöõng ñaïi hoaïn cuûa maët trôøi, maët traêng. Neáu gaëp nhöõng hoaïn naøy thì maët trôøi, maët traêng khoâng saùng, khoâng trong saïch, khoâng coù khaû naêng chieáu soi, cuõng khoâng coù oai thaàn. Laïi cuõng nhö vaäy, Sa- moân, Baø-la-moân cuõng coù boán caùi tai hoaïn khieán cho khoâng saùng, khoâng saïch, khoâng coù khaû naêng soi chieáu, cuõng khoâng coù oai thaàn. Boán tai hoaïn ñoù laø gì? Neáu Sa-moân, Baø-la-moân khoâng boû uoáng röôïu, khoâng boû daâm duïc, khoâng boû duøng tay naém vaøng baïc, khoâng boû söï soáng taø maïng. Ñoù goïi laø boán ñaïi hoaïn cuûa Sa-moân, Baø-la-moân. Noù coù khaû naêng khieán cho Sa-moân, Baø-la-moân khoâng saùng, khoâng saïch, khoâng coù khaû naêng soi chieáu, cuõng khoâng coù oai thaàn. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng vôùi haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø, roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi,

chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi töï tay naém caàm tieàn, ñem gôûi hieäu buoân, roài ñi? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

455. Chæ thoï nhaän tieàn baïc. Pali, S.iv. 325: Na... kenaci pariyāyena jātarūparajatam sāditabbam, tuyeät ñoái khoâng thoï nhaän vaøng baïc. 456. Töùc nhaät thöïc hay nguyeät thöïc.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1211

Tyø-kheo naøo, töï tay caàm tieàn, hoaëc vaøng, baïc, hoaëc baûo ngöôøi caàm, hoaëc nhaän töø döôùi ñaát,457 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tieàn: Treân coù vaên töôïng. Tyø-kheo töï tay caàm vaøng baïc hoaëc tieàn, baûo ngöôøi caàm, hoaëc nhaän töø nôi ñaát, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät naøy neân xaû. Trong ñaây, xaû nhö vaày: Neáu ôû ñoù coù ngöôøi giöõ vöôøn tin caäy, hoaëc Öu-baø-taéc, thì neân noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi, oâng bieát cho. Neáu ngöôøi aáy laáy caát, roài trao laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì phaåm vaät cuûa thí chuû maø nhaän. Nhaän roài baûo tònh nhaân caát. Neáu ñöôïc tònh y, baùt, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn neân ñem trao ñoåi ñeå thoï trì. Neáu Öu-baø-taéc kia nhaän roài trao cho Tyø-kheo tònh y, baùt, hoaëc ni-sö-ñaøn, hay oáng ñöïng kim thì neân nhaän ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia laáy roài maø khoâng traû laïi thì neân khieán caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. OÂng neân trao vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu ngöôøi kia laáy roài khoâng traû laïi, maø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng noùi thì mình neân töï ñeán noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. Nay oâng neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho caùc cöïu tri thöùc, hoaëc hoaøn laïi nôi ngöôøi chuû kia. Neáu khoâng noùi vôùi ngöôøi kia: Haõy bieát caùi naøy. Haõy nhìn caùi naøy;458 phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu coù noùi, haõy bieát caùi naøy, haõy nhìn caùi naøy. Hoaëc coù ngöôøi giöõ vöôøn, hay Öu-baø-taéc coù tín taâm, noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp; toâi khoâng neân nhaän. OÂng neân bieát cho. Ngöôøi kia nhaän roài, hoaøn laïi cho Tyø-kheo. Tyø-kheo neân vì thí chuû nhaän, roài trao cho tònh nhaân caát. Sau, neáu caàn ñöôïc y, baùt tònh, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn, thì ñem trao ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia laáy roài, trao cho y baùt tònh, hoaëc toïa cuï, hoaëc oáng ñöïng kim, thì neân nhaän ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia khoâng chòu trao cho y thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. OÂng neân trao vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia.

457. Nguõ phaàn: Hoaëc phaùt taâm nhaän. Pali: upanikkhittam vā sādeyya, nhaän ñeå gôûi (kyù thaùc). Caùc boä coù ñieåm baát ñoàng raát teá nhò khi giaûi thích ñieàu

luaät naøy. 458. Haùn: Tri thò khaùn thò ; töông töï Pali: āvuso, imam jānāhi, - Naøy oâng, haõy nhaän bieát caùi naøy. Khi xaû vaät phaïm, neáu coù tònh nhaân hay cö só ñi ñeán, Tyø-kheo noùi nhö vaày, töùc laø nhaéc ngöôøi aáy caát soá tieàn ñeå ôû ñoù maø Tyø-kheo khoâng ñöôïc pheùp caàm naém. Cuõng khoâng ñöôïc sai khieán ngöôøi aáy nhaän vaø caát giöõ hoä.

1212 BOÄ LUAÄT 2

Neáu ngöôøi kia laáy roài khoâng traû laïi, maø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng noùi thì mình neân töï ñeán noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho oâng. Nay oâng neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho caùc cöïu tri thöùc, hoaëc hoaøn laïi nôi ngöôøi chuû kia. Khoâng neân ñeå maát phaåm vaät cuûa tín thí. Taát caû nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XIX. KINH DOANH TAØI BAÛO459 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø ñeán hieäu buoân, duøng tieàn ñoåi tieàn, roài mang ñi. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû duøng tieàn ñoåi tieàn, raønh ngheà mua baùn. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc, tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi ñem tieàn ñoåi tieàn, roài mang ñi? Chö Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi duøng tieàn ñeå ñoåi tieàn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, kinh doanh tieàn taøi baûo vaät, döôùi moïi hình thöùc, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

459. Pali: Nissaggiya 19: rūpiyasanvohāra. Nguõ phaàn 5, Ni-taùt-kyø 29 (T22n1421, tr.36c21). Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 20 (T22n1425, tr.312c03). Caên baûn 22 (T23n1442, tr.741c21): Xuaát naïp caàu lôïi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1213

Kinh doanh döôùi moïi hình thöùc:460 Duøng vaøng thaønh461 ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh ñoåi vaøng ñaõ thaønh; vaøng chöa thaønh ñoåi baïc thaønh; baïc chöa thaønh, ñoåi baïc ñaõ thaønh; chöa thaønh; baïc nöûa nöûa chöa thaønh ñoåi laáy tieàn. Duøng vaøng chöa thaønh ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh, ñoåi vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh; ñoåi baïc thaønh, ñoåi baïc chöa thaønh; ñoåi

baïc ñaõ thaønh vaø chöa thaønh, ñoåi tieàn. Duøng vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh ñoåi vaøng thaønh; ñoåi vaøng chöa thaønh, ñoåi vaøng ñaõ thaønh chöa thaønh; ñoåi baïc thaønh, ñoåi baïc chöa thaønh; ñoåi baïc ñaõ thaønh vaø chöa thaønh, ñoåi tieàn. Duøng baïc ñaõ thaønh, ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng baïc ñaõ thaønh chöa thaønh ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Duøng tieàn ñoåi vaøng, cho ñeán ñoåi tieàn cuõng nhö vaäy. Tieàn:462 Coù taùm loaïi: Tieàn vaøng, tieàn baïc, tieàn thieác, tieàn ñoàng, tieàn baïch laïp, tieàn chì thieác, tieàn caây, tieàn hoà giao. Neáu Tyø-kheo naøo, kinh doanh caùc loaïi baûo vaät döôùi moïi hình thöùc, duøng vaøng thaønh ñoåi vaøng thaønh, cho ñeán ñoåi tieàn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Vaät naày phaûi xaû. Phöông thöùc xaû: Neáu ngöôøi giöõ vöôøn, hoaëc Öu-baø-taéc coù loøng tin, neân noùi vôùi hoï: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi. OÂng bieát cho! Neáu ngöôøi kia nhaän roài hoaøn laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì thí chuû maø thoï, roài baûo tònh nhaân caát. Sau ñoù, neáu caàn tònh y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim thì ñem ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài, trao cho Tyø-kheo y baùt tònh, toïa cuï, oáng ñöïng kim, thì neân thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài maø khoâng traû laïi cho Tyø-kheo thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Ngöôøi neân hoaøn vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu Tyø-kheo khaùc noùi maø hoï vaãn khoâng traû thì mình töï ñeán noùi: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Nay ngöôøi neân trao cho Taêng, cho thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho cöïu tri thöùc thaân, hoaëc hoaøn laïi cho ngöôøi chuû cuõ. Taïi sao vaäy? Vì khoâng muoán maát phaåm vaät cuûa thí chuû. Neáu Tyø-kheo khoâng noùi vôùi ngöôøi kia: Haõy xem caùi naøy! Haõy nhaän

460. Haùn: Chuûng chuûng . Thaäp tuïng (T23n1435, tr.51c13): Chuûng chuûng duïng baûo . Pali (Vin.iii.239): N ānappakārakam, giaûi thích: Katampi akatampa katākatampi, ñaõ ñöôïc cheá bieán thaønh caùc thöù trang söùc, hoaëc chöa ñöôïc cheá bieán, hoaëc nöûa cheá bieán nöûa chöa cheá bieán. 461. Vaøng thaønh vaø vaøng chöa thaønh, Haùn: Thaønh kim, vò thaønh kim ; Thaäp tuïng: Taùc baát taùc. Pali, nt.: Katam, akatam: Ñaõ ñöôïc cheá bieán thaønh nöõ trang vaø chöa ñöôïc cheá bieán 462. Pali: rūpiya, chæ chung vaøng vaø baïc; giaûi thích: Satthuvatto (vaøng roøng) kahāpano (tieàn vaøng) lohamasaki (tieàn ñoàng) dārumasako (tieàn goã) jatumasako (tieàn hoà giao).

bieát caùi naøy! phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu noùi vôùi ngöôøi: Haõy bieát caùi naøy! Haõy nhìn caùi naøy! Hoaëc coù noùi vôùi ngöôøi giöõ vöôøn, hay noùi Öu-baø-taéc tín taâm: Vaät naày khoâng thích hôïp vôùi toâi. OÂng bieát cho! Neáu ngöôøi kia nhaän roài hoaøn laïi cho Tyø-kheo thì Tyø-kheo neân vì thí chuû maø thoï, roài baûo tònh nhaân caát. Sau ñoù, neáu caàn

tònh y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim thì ñem ñoåi ñeå thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài, trao cho Tyø-kheo y baùt tònh, toïa cuï, oáng ñöïng kim, thì neân thoï trì. Neáu ngöôøi kia nhaän roài maø khoâng traû laïi cho Tyø-kheo thì neân nhôø caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi hoï: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Ngöôøi neân hoaøn vaät aáy laïi cho Tyø-kheo kia. Neáu Tyø-kheo khaùc noùi maø hoï vaãn khoâng traû thì mình töï ñeán noùi: Ñöùc Phaät daïy, vì muoán tònh neân trao cho ngöôøi. Nay ngöôøi neân trao cho Taêng, cho Thaùp, cho Hoøa thöôïng, cho ñoàng Hoøa thöôïng, cho A-xaø-leâ, cho ñoàng A-xaø-leâ, cho cöïu tri thöùc thaân, hoaëc hoaøn laïi cho ngöôøi chuû cuõ. Taïi sao vaäy? Vì khoâng muoán maát phaåm vaät cuûa thí chuû. Neáu duøng tieàn ñoåi duïng cuï anh laïc vì Phaät, Phaùp, Taêng; hoaëc duøng ñoà anh laïc ñoåi tieàn vì Phaät, Phaùp, Taêng, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XX. BUOÂN BAÙN463 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû, taïi nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán moät thoân khoâng coù truù xöù.464 Khi ñeán trong thoân, ñem göøng soáng ñoåi thöùc aên. AÊn xong roài ñi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuõng ñang taïi Caâu-taùt-la du haønh trong nhaân gian, roài ñeán trong thoân khoâng truù xöù ñoù. Ñeán giôø, ñaép y, böng baùt, vaøo thoân khaát thöïc, tuaàn töï tôùi nôi nhaø baùn côm, ñöùng im laëng. Ngöôøi baùn côm thaáy vaäy baûo: - Ñaïi ñöùc, muoán caàn caùi gì? Toân giaû traû lôøi: - Cö só, toâi caàn thöùc aên.

463. Pali (Vin.iii.242): Nissaggiya 20, kayavikkaya.. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 28. Taêng kyø, Ni-taùt- kyø 19. 464. Haùn: (nhaát) Voâ truù xöù thoân ; chæ thoân khoâng coù chuøa cuûa Taêng. Khoâng roõ laø töø chung hay teân thoân. Caùc baûn khoâng coù chi tieát naøy.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1215

Ngöôøi kia noùi: - Ñöa vaät coù giaù ra ñaây. Toân giaû ngaïc nhieân noùi: - Ñöøng noùi nhö vaäy. Ñieàu ñoù chuùng toâi khoâng neân laøm... Ngöôøi baùn côm noùi: - Vöøa roài Baït-nan-ñaø duøng göøng soáng ñoåi thöùc aên. AÊn roài ñi. Sao Ñaïi ñöùc noùi khoâng laøm vieäc aáy? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe noùi nhö vaäy laáy laøm xaáu hoå, khoâng noùi gì. Khaát thöïc xong, veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Trong luùc aáy, trong thaønh Xaù-veä coù moät ngoaïi ñaïo, ñöôïc moät chieác y quyù giaù, loøng töï nghó: Ta caàn gì caùi y quyù giaù naøy? Nay ta neân ñoåi y khaùc. Laïi nghó tieáp, nôi naøo ta coù theå ñoái y? Chæ coù Sa-moân Thích töû öa maëc y ñeïp. Chaéc hoï coù theå ñoåi. Nghó xong lieàn ñem chieác y ñeán trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán ñoåi y naøy. Vò naøo muoán ñoåi thì ñoåi. Baït-nan-ñaø nghe vaäy lieàn noùi: - Saùng mai ñem ñeán ñaây! Toâi seõ trao ñoåi y vôùi oâng. Baït-nan-ñaø laø ngöôøi raát kheùo tay veà may söûa y. Ngay ñeâm aáy, ñem y cuõ giaët, nhuoäm, uûi, laøm cho y saùng suûa nhö môùi. Saùng ngaøy, ngoaïi ñaïo ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vò naøo muoán ñoåi y thì ñoåi. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø

lieàn ñem y cuûa mình ra giôùi thieäu noùi vôùi ngoaïi ñaïo: - Toâi duøng y naøy ñoåi cho oâng, oâng ñöa y cuûa oâng cho toâi ñöôïc khoâng? Ngoaïi ñaïo traû lôøi: - Ñöôïc. Hai beân trao ñoåi. Ngoaïi ñaïo nhaän ñöôïc y ñem veà trong vöôøn nôi cö truù cuûa mình, ñöa cho caùc ngoaïi ñaïo xem vaø noùi: - Caùc baïn neân bieát, toâi ñem chieác y ñang maëc ñoåi laáy y naày ñaây. Trong soá ngoaïi ñaïo, coù ngöôøi coù trí tueä noùi: - Baïn bò ngöôøi ta löøa roài. Taïi sao vaäy? Y cuûa baïn ñang maëc toát, roäng, daøi, beàn chaéc. Coøn y naøy laø y cuõ; vì kheùo uûi, söûa soaïn, neân troâng qua thaáy saùng suûa, in nhö y môùi theá thoâi. Ngoaïi ñaïo aáy nghe xong, lieàn ñem chieác y vöøa ñoåi, vaøo trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi Baït-nan-ñaø: - Toâi traû laïi y oâng. OÂng traû laïi y toâi.

1216 BOÄ LUAÄT 2

Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaõ ñoåi roài thì thoâi, khoâng ñöôïc hoaøn traû laïi. Ngoaïi ñaïo noùi: - Y cuûa toâi môùi vaø toát, roäng, daøi, beàn chaéc; coøn y cuûa oâng cuõ vaø xaáu ñöôïc uûi söûa soaïn nhö y môùi maø thoâi. Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaõ ñoåi roài döùt khoaùt toâi khoâng hoaøn laïi. Ngoaïi ñaïo kia cô hieàm: - Y cuûa toâi maø toâi ñoøi laïi khoâng ñöôïc hay sao? Y cuûa toâi môùi, toát, roäng, daøi, beàn chaéc. Y cuûa oâng cuõ, xaáu. Taïi sao cuøng laø ngöôøi xuaát gia vôùi nhau, ñoåi y cho nhau maø hoaøn laïi khoâng ñöôïc? Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quí, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi duøng göøng soáng ñeå ñoåi thöùc aên ñeå aên? Sao laïi cuøng vôùi ngoaïi ñaïo ñoåi y maø khoâng cho hoaøn laïi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi laáy göøng ñoåi thöùc aên ñeå aên; laïi cuøng ngoaïi ñaïo ñoåi y maø khoâng cho hoaøn laïi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø naøy veà sau, cho pheùp naêm chuùng xuaát gia trao ñoåi qua laïi. Khi ñoåi thaåm ñònh, khoâng neân quaù cao thaáp vôùi nhau nhö pheùp ngoaøi chôï buùa. Khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi khaùc ñoåi chaùc, maø neân khieán tònh nhaân laøm vieäc aáy. Neáu hoï caàn ñoåi laïi, neân hoaøn laïi cho hoï. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa... cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, kinh doanh maäu dòch döôùi moïi hình thöùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Kinh doanh maäu dòch döôùi moïi hình thöùc: Duøng thôøi döôïc ñoåi thôøi döôïc, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi (thuoác) phi thôøi haïn, duøng (thuoác) coù

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1217

thôøi haïn ñoåi (thuoác) baûy ngaøy, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, duøng (thuoác) coù thôøi haïn ñoåi ba-lôïi-ca-la. Duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) phi thôøi haïn, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi thaát nhaät döôïc,

duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi ba-lôïi-ca-la, duøng (thuoác) phi thôøi haïn ñoåi (thuoác) coù thôøi haïn. Duøng (thuoác) baûy ngaøy ñoåi (thuoác) baûy ngaøy, duøng (thuoác) baûy ngaøy... cho ñeán (thuoác) phi thôøi haïn cuõng nhö vaäy. Duøng (thuoác) suoát ñôøi ñoåi (thuoác) suoát ñôøi, cho ñeán ñoåi (thuoác) baûy ngaøy cuõng nhö vaäy. Duøng ba-lôïi-ca-la ñoåi ba-lôïi-ca-la cho ñeán ñoåi taän hình thoï cuõng nhö vaäy. Baùn: Trò giaù moät tieàn, nhieàu laàn (traû giaù) leân hay xuoáng. Baùn leân giaù: Trò giaù moät tieàn, noùi giaù ba tieàn. Baùn cao giaù: Trò giaù moät tieàn, noùi giaù naêm tieàn. Mua cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo kinh doanh maäu dòch, döôùi moïi hình thöùc maø nhaän ñöôïc lôøi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng nhaän ñöôïc lôøi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi xaû, ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Tröôùc heát, vò nhaän saùm hoái phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa; nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naày. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm hoái. Khi nhaän saùm phaûi baûo phaïm nhaân: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn laïi vaät ñoù cho Tyø-kheo naày baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi vaät cho Tyø-kheo coù teân naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ kinh doanh moïi thöù, ñöôïc taøi vaät, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay, Taêng ñem vaät naày traû laïi cho Tyø-kheo naày. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñem vaät naày traû laïi cho Tyø-kheo naày thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû vaät laïi cho Tyø-kheo naày roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöông söï ñaõ xaû giöõa Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, Ñoät-kieát-la. Khi traû coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc duøng maõi, hoaëc duøng vaøo vieäc khaùc, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Cuøng naêm chuùng xuaát gia trao ñoåi, töï mình xeùt ñònh khoâng quaù cheânh leäch nhö boïn nhaø buoân. Khoâng cuøng ngöôøi khaùc ñoåi chaùc, hoaëc sai tònh nhaân ñoåi chaùc, hoaëc hoï hoái, cho hoï ñoåi laïi. Hoaëc duøng söõa ñoåi daàu, duøng daàu ñoåi söõa. Taát caû

khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.465 XXI. CHÖÙA BAÙT DÖ466 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa baùt. Caùi naøo toát thì hoï trì, caùi naøo khoâng toát thì ñeå ñoù. Thöôøng tìm toøi baùt toát nhö vaäy caát chöùa thaønh nhieàu. Baáy giôø, coù caùc cö só ñeán tham quan caùc phoøng. Thaáy nhoùm saùu Tyø-kheo467 chöùa caát nhieàu baùt. Thaáy vaäy ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû mong caàu khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng raèng, Ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø chaùnh phaùp? Caát chöùa nhieàu baùt nhö nôi cöûa haøng cuûa thôï ñoà goám. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh

465. Baûn Haùn, heát quyeån 8. 466. Pali, Nissaggiya 21, atirekapatta, Vin. iii. 240. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 20. 467. Ñoaïn sau, noùi laø Baït-nan-ñaø.

ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao chöùa baùt, caùi toát thì thoï trì, caùi xaáu ñeå ñoù, thöôøng tìm caàu baùt môùi chöùa caát thaønh nhieàu? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi chöùa baùt, caùi toát thì thoï trì, caùi xaáu ñeå ñoù, thöôøng tìm caàu baùt môùi chöùa caát thaønh nhieàu? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noù nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, Toân giaû A-nan nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma,468 yù muoán daâng cuùng cho Ñaïi Ca-dieáp vì Ñaïi Ca-dieáp thöôøng duøng loaïi baùt cuûa nöôùc naøy. Khi aáy, Ñaïi Ca-dieáp khoâng ôû ñoù. Toân giaû nghó: Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, “Tyø-kheo naøo chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà.” Nay ta nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma, muoán daâng cuùng cho ngaøi Ñaïi Ca-dieáp, song ngaøi khoâng coù ôû ñaây. Khoâng bieát laøm theá naøo. Toân giaû A-nan ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Theá Toân, Theá Toân ñaõ vì Tyø-kheo kieát giôùi: “Tyø-kheo naøo chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.” Maø nay con vöøa nhaän ñöôïc chieác baùt quyù giaù cuûa nöôùc Toâ-ma, muoán daâng cuùng cho Ñaïi Ca-dieáp, song Ñaïi Ca-dieáp khoâng coù ôû ñaây, con khoâng bieát laøm theá naøo. Ñöùc Theá Toân hoûi Toân giaû A-nan:

468. Toâ-ma quoác . Moät trong 16 ñaïi quoác thôøi Phaät, theo lieät keâ cuûa Trung A-haøm 55 (T1n26, tr.772b17). Lieät keâ naøy khoâng ñoàng nhaát vôùi Tröôøng A-haøm 5 (Kinh Xaø-ni-sa), vaø caùc baûn Pali (A.vii.43 v.v.). Phieân Phaïn ngöõ 8 (T54n2130, tr.1035a18): Toâ-ma, dòch laø Nguyeät . Baùt saûn xuaát taïi nöôùc Toâ-ma ñöôïc xem laø 1 trong 6 loaïi baùt hôïp phaùp.

- Ñaïi Ca-dieáp bao laâu seõ veà? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Sau möôøi ngaøy, Ñaïi Ca-dieáp seõ veà. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, duøng voâ soá phöông tieän tuøy thuaän noùi phaùp, khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø nghieâm chænh, thieåu duïc tri tuùc vaø nhöõng vò öa xuaát ly, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa baùt dö cho ñeán möôøi ngaøy. Neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt dö, khoâng tònh thí,469 ñöôïc pheùp chöùa trong haïn möôøi ngaøy. Quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Baùt: Coù saùu loaïi: Baùt thieác, baùt nöôùc Toâ-ma, baùt nöôùc OÂ-giaø-la,470 baùt nöôùc Öu-giaø-xa,471 baùt ñen, baùt ñoû.472 Ñaïi theå coù hai loaïi: Baùt baèng thieác vaø baùt baèng ñaát.473 Baùt lôùn chöùa ba ñaáu, baùt nhoû chöùa moät ñaáu röôõi.474 Ñaây laø dung löôïng cuûa baùt, neân thoï trì nhö vaäy, neân tònh thí. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, chöùa ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong möôøi ngaøy ñeàu thaønh Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai khoâng nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba nhaän ñöôïc, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc, nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc475 (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng ñeán ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai, ngaøy

469. Caên baûn 22: Khoâng phaân bieät. Xem cht. 14, Ni-taùt-kyø 1. Pali khoâng coù chi tieát naøy. 470. OÂ-giaø-la quoác ; ñòa danh saûn xuaát baùt. Pali khoâng ñeà caäp. Coù theå Pali laø Ugga- nigama, moät thò traán trong Vöông quoác Kosala. 471. Öu-giaø-xa quoác ; ñòa danh chöa roõ. 472. Pali: Baùt coù hai loaïi, ba côõ, nhö baûn Haùn, nhöng khoâng noùi xuaát xöù cuûa baùt. Caùc boä khaùc cuõng khoâng noùi xuaát xöù nhö Töù phaàn. 473. Thieát baùt, neâ baùt ?. Pali: ayopatta, mattikapatta. 474. Pali, Vin.iii. 243, baùt coù ba côõ. Lôùn, löôïng moät ānhaka côm; trung, moät ānhaka côm; nhoû, moät pattha. Thaäp tuïng 7 (T.1435, tr. 53b): Côõ lôùn, ba baùt-tha côm; côõ nhoû, moät baùt-tha. 475. Tieåu chuù trong baûn Haùn.

thöù ba khoâng nhaän ñöôïc, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät, khi bình minh xuaát hieän, soá baùt

nhaän ñöôïc trong taùm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc; ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong baûy ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù saùu nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong naêm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù taùm nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù taùm nhaän ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi nhaän

ñöôïc baùt, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong boán ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy

thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, soá baùt nhaän ñöôïc trong ba ngaøy ñeán ngaøy möôøi moät khi bình minh xuaát hieän ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín khoâng nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù möôøi nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc; ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, khoâng nhaän ñöôïc baùt (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy, ngaøy thöù taùm, ngaøy thöù chín, ngaøy thöù möôøi khoâng nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong moät ngaøy, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt khoâng tònh thí; ngaøy thöù hai ñöôïc baùt tònh thí, ngaøy thöù ba ñöôïc baùt, cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc baùt khoâng tònh thí, ñeán ngaøy thöù möôøi moät khi bình minh xuaát hieän, soá baùt nhaän ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1223

Neáu Tyø-kheo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc baùt, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc baùt khoâng tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc baùt tònh thí. Ngaøy thöù tö ñöôïc baùt khoâng tònh thí (nhö vaäy chuyeån xuoáng cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc baùt khoâng tònh thí,vaø tònh thí, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân*). Sai cho ngöôøi (ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Hoaëc maát (caâu vaên cuõng nhö treân*). Hoaëc coá laøm cho hö hoaïi (caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Hoaëc laøm phi baùt (caâu vaên cuõng nhö vaäy*). Hoaëc khôûi yù thaân höõu laáy (caâu vaên cuõng nhö treân*). Hoaëc queân ñi (caâu vaên cuõng nhö treân*). Taát caû ñeàu Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu baùt phaïm Ni-taùt-kyø maø khoâng xaû, laïi ñoåi baùt khaùc thì phaïm moät Ni-taùt-kyø vaø moät Ñoät-kieát-la. Baùt phaïm Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät- kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng leân thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö, quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû

baùt roài phaûi saùm hoái, vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài môùi nhaän söï saùm hoái cuûa vò kia. Neân noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Vò aáy thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn baùt laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû baùt laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû baùt laïi

cho Tyø-kheo naøy, caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû laïi baùt cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ñaõ xaû baùt trong Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát- la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc laøm phi baùt, hoaëc duøng thöôøng xuyeân,476 taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Trong möôøi ngaøy. Hoaëc tònh thí. Hoaëc sai cho ngöôøi. Hoaëc töôûng bò cöôùp ñoaït, bò maát, bò phaù hö, bò nöôùc cuoán troâi thì khoâng phaïm. Neáu baùt bò ñoaït, bò maát, bò chaùy, bò nöôùc cuoán troâi neân laáy duøng, hoaëc ngöôøi khaùc cho duøng. Hoaëc Tyø-kheo nhaän gôûi baùt qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò giaëc cöôùp, hoaëc gaëp aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi, khoâng sai cho ngöôøi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXII. ÑOÅI BAÙT MÔÙI477 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû baùt bò vôõ, neân vaøo thaønh Xaù-veä noùi vôùi moät cö só: - OÂng bieát cho. Baùt toâi bò vôõ. OÂng haõy giuùp toâi. Baáy giôø, coù cö só noï lieàn vaøo trong chôï mua caùi baùt cuùng cho. Baït- nan-ñaø laïi ñeán nhaø cö só khaùc cuõng noùi: - Baùt toâi bò vôõ. OÂng haõy giuùp toâi. Caùc cö só kia cuõng lieàn ñeán chôï mua baùt cuùng döôøng. Baït-nan-ñaø bò vôõ moät caùi baùt maø caàu tìm nhieàu baùt ñeå chöùa caát. Sau ñoù, moät thôøi gian caùc cö só coù cô hoäi gaëp nhau. Coù moät cö só noùi vôùi caùc cö só khaùc: - Toâi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só hoûi: - Nhôø vieäc gì maø baïn ñöôïc phöôùc voâ löôïng? Ñaùp: - Toân giaû Baït-nan-ñaø bò vôõ caùi baùt. Toâi mua caùi baùt cuùng cho, neân

476. Cho choùng hö. Xem Ni-taùt-kyø 1. 477. Pali, Nissaggiya 22, ūnapañcabandhana. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 19.

ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só moãi ngöôøi ñeàu töï noùi: - Chuùng toâi cuõng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Caùc cö só khaùc hoûi: - Do nhaân duyeân gì quyù vò ñeàu ñöôïc phöôùc voâ löôïng? Caùc cö só traû lôøi: - Baït-nan-ñaø bò beå caùi baùt, chuùng toâi cuõng ñeán chôï mua baùt cuùng cho Baït-nan-ñaø. Caùc cö só cô hieàm noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, mong caàu khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng raèng, “Ta bieát chaùnh phaùp.” Nhö vaäy thì coù chaùnh phaùp gì? Bò vôõ moät caùi baùt maø tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát. Ñaøn-vieät tuy cuùng döôøng khoâng nhaøm chaùn maø ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù! Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Sao thaày bò vôõ moät caùi baùt laïi tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi beå moät caùi baùt maø tìm caàu nhieàu baùt ñeå chöùa caát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Baït-nan-ñaø naøy laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, chöùa baùt traùm döôùi naêm choã khoâng chaûy ræ, maø tìm xin baùt môùi, vì muoán ñeïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo kia neân ñeán trong Taêng ñeå xaû, laàn löôït cho ñeán laáy caùi baùt

toái haï478 trao cho, khieán thoï trì cho ñeán khi vôõ; ñoù laø ñieàu hôïp thöùc.479 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Naêm choã traùm: Khoaûng caùch giöõa hai choã traùm baèng hai ngoùn tay. Tyø-kheo naøo baùt bò beå döôùi naêm choã traùm maø khoâng chaûy ræ, laïi tìm caàu baùt môùi, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu traùm ñuû naêm choã maø khoâng ræ chaûy laïi tìm caàu baùt môùi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng trong truù xöù ñoù. Neân ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., baùt ñaõ bò beå, döôùi naêm choã traùm chöa ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm chöa ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng

chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm mình! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Baùt cuûa vò Tyø-kheo naøy neáu laø loaïi baùt quyù giaù toát thì neân caát laïi, vaø laáy caùi baùt keùm nhaát trao cho vò aáy, baèng baïch nhò yeát-ma, neân trao nhö vaày: Trong Taêng sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:480

478. Pali: yo ca tassā bhikkhuparisāya pattapariyanto, toái haï baùt cuûa chuùng Tyø-kheo ñoù. Nguõ phaàn 5 (T. 1421, tr.34a), Thaäp tuïng 8 (T. 1435, tr.54b), Caên baûn 22 (T. 1442, tr.745c): Chuùng trung toái haï baùt. 479. Nguyeân Haùn: Thöû thò thôøi . Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Thò phaùp öng nhó. Caên baûn: Thöû thò kyø phaùp. Pali: ayam tattha sāmīcī, ñoù laø tieán trình hôïp thöùc; giaûi thích: ayam tattha anudhammatā, ñieàu ñoù laø söï tuyø thuaän phaùp taùnh trong ñaây. 480. Thaäp tuïng, nt., goïi laø yeát-ma Taêng sai - haønh maõn thuûy baùt nhaân, ngöôøi thöïc hieän nghi thöùc baùt ñaày nöôùc. Töùc Taêng sai Tyø-kheo ñoåi baùt. Ñöa baùt phaïm xaû, vì laø toát nhaát, cho Thöôïng toïa lôùn nhaát. Neáu Thöôïng toïa nhaän baùt môùi naøy, laáy baùt cuõ cuûa Thöôïng toïa trao cho vò Thöôïng toïa keá. Laàn löôït xuoáng ñeán toái haï toïa. Cho ñeán khi, trong chuùng khoâng ai muoán ñoåi nöõa, thì laáy baùt ñöôïc ñoåi cuoái cuøng trao cho Tyø-kheo phaïm xaû. Pali goïi ñaây laø yeát-ma Taêng sai ngöôøi nhaän baùt ñeå ñoåi (bhikkhu pattagāhāpako).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1227

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm khoâng ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao baùt cho Tyø-kheo coù teân naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., baùt ñaõ bò beå döôùi naêm choã traùm khoâng ræ chaûy, laïi xin baùt môùi, phaïm xaû ñoïa, ñaõ xaû cho Taêng. Nay Taêng trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân laø... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù, xin haõy noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao baùt laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baùt cuûa Tyø-kheo kia neân ñem taùc baïch roài hoûi Taêng, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem baùt naøy theo thöù töï hoûi Thöôïng toïa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài neân ñem baùt trao cho Thöôïng toïa. Neáu Thöôïng toïa muoán nhaän baùt (môùi) naøy thì trao cho, roài laáy baùt (cuõ) cuûa Thöôïng toïa trao cho vò keá. Neáu trao cho Tyø-kheo kia thì Tyø-kheo kia neân nhaän. Khoâng neân vì hoä trì chuùng Taêng maø khoâng nhaän. Cuõng khoâng neân vì nhaân duyeân naøy maø thoï trì baùt toái haï; neáu thoï trì thì phaïm Ñoät-kieát-la.481 Neáu vò Thöôïng toïa thöù hai laáy chieác baùt naøy thì neân laáy chieác baùt cuûa vò Thöôïng toïa thöù hai trao cho vò Thöôïng toïa thöù ba. Neáu trao cho Tyø-kheo kia thì Tyø-kheo kia neân nhaän, khoâng neân vì

hoä trì chuùng Taêng maø khoâng nhaän, vaø khoâng neân vì nhaân duyeân naøy maø thoï trì baùt xaáu nhaát; neáu thoï trì thì phaïm Ñoät-kieát-la. Nhö vaäy laàn löôït cho ñeán vò haï toïa. Hoaëc ñem baùt cuûa Tyø-kheo naøy traû laïi cho Tyø-kheo naøy; hoaëc ñem baùt vò toái haï trao cho. Khi trao, neân baïch nhò yeát-ma ñeå trao. Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng ñem baùt cuûa vò toái haï naøy trao cho

481. Vaên hôi toái. Tham khaûo Pali: Na ca tassa anuddayatāya na gahetabbo. yo na ganheyya, āpatti dukkanassa, - (vò keá tieáp) khoâng neân vì söï thöông töôûng vò aáy (?) maø khoâng nhaän. Ai khoâng nhaän, phaïm Ñoät-kieát-la. Caâu vaên Pali cuõng khoâng roõ, vì ñaïi töø tassa coù theå chæ Tyø-kheo phaïm xaû, cuõng coù theå chæ cho vò Thöôïng toïa vöøa ñoåi baùt. Baûn dòch Anh hieåu nghóa thöù hai. Nhöng hieåu nghóa thöù nhaát, thì Tyø-kheo naøy khoâng nhaän baùt, ñeå cuoái cuøng Tyø-kheo phaïm xaû vaãn nhaän ñöôïc baùt toát nhö yù muoán. Vì vaäy, Tyø-kheo naøo khoâng nhaän vì lyù do naøy phaïm Ñoät- kieát-la.

Tyø-kheo coù teân... thoï trì cho ñeán khi vôõ. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng ñem caùi baùt cuûa vò toái haï naøy trao cho Tyø-kheo coù teân... thoï trì cho ñeán khi vôõ. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao baùt cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao baùt cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo kia neân giöõ gìn baùt naøy khoâng ñöôïc ñeå choã ñaù gaïch coù theå rôi, khoâng ñöôïc ñeå döôùi caây gaäy döïng ñöùng vaø döôùi con dao döïng ñöùng, khoâng ñöôïc ñeå döôùi vaät treo, khoâng ñöôïc ñeå giöõa ñöôøng ñi, khoâng ñöôïc ñeå treân hoøn ñaù, khoâng ñöôïc ñeå döôùi goác caây coù traùi, khoâng ñöôïc ñeå choã ñaát khoâng baèng phaúng. Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng moät tay maø naém hai caùi baùt, tröø coù keâ ngoùn tay ôû giöõa. Khoâng ñöôïc duøng moät tay caàm hai caùi baùt maø môû cöûa, tröø phi coù chuù yù. Khoâng ñöôïc ñeå trong ngöôõng cöûa, döôùi caùnh cöûa. Khoâng ñöôïc ñeå döôùi giöôøng daây, giöôøng caây, tröø ñeå taïm. Khoâng ñöôïc ñeå trung gian giöõa giöôøng daây vaø giöôøng caây. Khoâng ñöôïc ñeå ñaàu goùc cuûa giöôøng caây vaø giöôøng daây, tröø ñeå taïm. Khoâng ñöôïc ñöùng maø quaäy baùt cho ñeán ñuû ñeå khieán baùt bò vôõ. Tyø-kheo kia khoâng ñöôïc coá taâm laøm cho baùt hö hoaïi, khoâng ñöôïc coá yù khieán cho maát hoaëc coá laøm cho hö hoûng. Khoâng neân duøng laøm phi baùt.482 Xaû baùt ôû trong Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ai baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá laøm maát, laøm hoûng, duøng laøm phi baùt hay duøng thöôøng xuyeân,483 taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Naêm choã traùm bò ræ chaûy. Hoaëc döôùi naêm choã traùm maø ræ chaûy, tìm caàu baùt môùi. Hoaëc ñeán xin nôi thaân lyù, nôi ngöôøi xuaát gia, vì ngöôøi khaùc

xin, ngöôøi khaùc vì mình xin. Hoaëc khoâng xin maø ñöôïc. Hoaëc hoï cuùng cho Taêng, theo thöù töï ñöôïc. Hoaëc mình coù phöông tieän mua ñeå chöùa. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

482. Phi baùt duïng Õ; söû duïng khoâng ñuùng chöùc naêng cuûa baùt. 483. Cho choùng vôõ.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1229

XXIII. XIN CHÆ SÔÏI484 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû muoán may Taêng-giaø-leâ, neân vaøo thaønh, ñeán nhaø moät cö só, noùi: - OÂng bieát khoâng? Toâi muoán may Taêng-giaø-leâ, neân caàn chæ sôïi. Cö só lieàn cuùng chæ sôïi. Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc nhaø cö só khaùc, cuõng noùi: Toâi muoán may Taêng-giaø-leâ, neân caàn chæ sôïi. Baït-nan-ñaø xin khaép moïi nôi nhö vaäy, thu hoaïch ñöôïc moät soá löôïng chæ sôïi raát nhieàu neân nghó: Luùc khaùc, ôû nôi khaùc, ta laïi xin chæ sôïi nöõa, ñeå ñuû may Taêng-giaø-leâ. Y phuïc cuûa Tyø-kheo khoù coù ñöôïc, ta neân saém luoân ba y. Nay ta neân ñem soá chæ sôïi naøy baûo thôï deät, deät ba y. Nghó xong lieàn ñem chæ ñeán choã thôï deät, töï tay xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät. Caùc cö só thaáy vaäy cô hieàm: - Caùc oâng xem kìa, Baït-nan-ñaø Thích töû töï xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät deät ba y. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: Sao laïi tìm caàu nhieàu chæ sôïi, roài khieán thôï deät deät ba y; töï tay xe chæ, töï ñöùng coi thôï deät deät ? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi tìm caàu nhieàu chæ sôïi, töï tay xe sôïi, töï ñöùng coi thôï deät, deät ba y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï mình xin chæ sôïi, khieán thôï deät khoâng phaûi thaân

484. Pali, Nissaggiya 26: Suttaviññatti. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 11. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 26. Thaäp tuïng, Caên baûn, Ni-taùt-kyø 23.

1230 BOÄ LUAÄT 2

quyeán deät laøm ba y, Ni-taùt-kyø ba-daät- ñeà.485 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Töï mình xin: Chính mình xin khaép nôi. Chæ sôïi: Coù möôøi loaïi,486 nhö treân töùc laø chæ deät möôøi loaïi y nhö treân. Thôï deät khoâng phaûi thaân quyeán, ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Khoâng phaûi thaân

quyeán487 thì phaïm. Thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc khoâng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Hoaëc thôï deät laø thaân quyeán, hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät laø thaân quyeán; ngöôøi cho chæ chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Thôï deät laø thaân quyeán; ngöôøi cho chæ hoaëc thaân quyeán hoaëc chaúng phaûi thaân quyeán: Chaúng phaûi thaân quyeán thì phaïm. Neáu Tyø-kheo töï mình xin chæ khieán thôï deät y, phaïm xaû ñoïa. Neáu xem thôï deät deät, hoaëc töï mình deät, hoaëc töï mình quay chæ, ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû, ñöông söï neân ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toaï, kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ töï mình caàu xin nhieàu chæ sôïi, khieán thôï deät deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö

485. Pali: Tantavāyehi, bôûi nhöõng ngöôøi thôï deät, khoâng phaân bieät thaân lyù hay khoâng thaân lyù. 486. Pali: Saùu loaïi chæ ñeå deät saùu loaïi y cho pheùp. Nguõ phaàn cuõng khoâng phaân bieät. 487. Caùc baûn Toáng-Nguyeân-Minh khoâng coù caâu laëp naøy.

vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ töï mình caàu xin nhieàu chæ sôïi khieán thôï deät deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài môùi thoï saùm, neân noùi vôùi Tyø-kheo: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ tìm caàu nhieàu chæ sôïi khieán thôï deät khoâng phaûi thaân quyeán deät y, phaïm xaû ñoaï. Nay xaû cho Taêng, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng hoaøn y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ tìm caàu nhieàu chæ sôïi, khieán thôï deät chaúng phaûi thaân quyeán deät y, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân.... naøy. Caùc Tröôûng laõo

naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù neân noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöông söï ñaõ xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng traû y laïi phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï mình laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Thôï deät laø thaân quyeán, ngöôøi cho chæ laø thaân quyeán. Hoaëc töï mình deät caùi ñaõy ñöïng baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, ñöïng kim, hoaëc laøm daây löng ngoài thieàn. Hoaëc laøm daây löng thöôøng, hoaëc laøm maõo, laøm bít taát, laøm khaên truøm cho aám, hoaëc khaên goùi. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXIV. CHÆ DAÃN THÔÏ DEÄT488

488. Pali: Nissaggiya 27, Mahāpeskāra. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 12. Taøng kyø, Ni-taùt-kyø 27.

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät cö só laø baïn quen tri thöùc cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, ñem chæ toát, baûo thôï deät, deät chieác y nhö vaäy, nhö vaäy ñeå cuùng cho Baït-nan-ñaø Thích töû. Cö só ñöa chæ cho thôï deät roài, coù vieäc caàn ñi qua thoân khaùc. Ngöôøi thôï deät kia ñeán trong Taêng-giaø-lam noùi vôùi Baït-nan-ñaø Thích töû: - Ñaïi ñöùc, chöa töøng coù ngöôøi naøo ñöôïc phöôùc nhö ngaøi. Baït-nan-ñaø hoûi: - Chuyeän gì maø bieát toâi laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc? OÂng thôï deät noùi: - Ngöôøi cö só coù teân moã ñem soá chæ naøy ñeán toâi, noùi: “Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn quen cuûa toâi, oâng vì toâi deät laøm (625a1) y nhö vaäy, nhö vaäy ñeå cuùng cho ngaøi”. Do ñoù toâi bieát Ñaïi ñöùc laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc. Baït-nan-ñaø laïi hoûi: - Coù thaät nhö vaäy khoâng? OÂng thôï deät, deät traû lôøi: - Thaät nhö vaäy. Baït-nan-ñaø noùi: - Neáu muoán deät y cho toâi thì phaûi deät cho roäng, daøi, ñeïp, beàn chaéc, tæ mæ, môùi ñuùng laø y toâi thoï trì. Neáu khoâng phaûi laø thöù y maø toâi caàn thoï trì thì toâi khoâng caàn. OÂng thôï deät noùi: - Loaïi y nhö Ñaïi ñöùc noùi thì soá chæ naøy khoâng ñuû ñeå deät thaønh y. Baït-nan-ñaø noùi: - OÂng cöù deät, toâi seõ tìm theâm chæ ñem ñeán cho ñuû. Saùng hoâm aáy, Baït-nan-ñaø ñaép y böng baùt ñeán nhaø cö só, ngoài treân choã ngoài doïn saün, roài noùi vôùi vôï cö só: - Tröôùc ñaây oâng cö só coù ñem chæ ñeán thôï deät baûo deät y cho toâi, nay soá chæ aáy khoâng ñuû ñeå deät. Vôï cö só nghe noùi lieàn ñem caùi röông ñöïng chæ ra vaø noùi vôùi Baït- nan-ñaø: - Caàn nhieàu hay ít tuøy yù ngaøi cöù laáy. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø löïa laáy nhöõng thöù chæ toát theo yù muoán cuûa mình, roài ñem ñeán thôï deät noùi: - Toâi ñaõ cung caáp ñuû soá chæ nhö ñaõ höùa. OÂng cöù deät thaønh y cho toâi.

Thôï deät baûo: - Neáu deät theo kieåu y maø Ñaïi ñöùc noùi, thì phaûi traû theâm tieàn coâng cho toâi. Baït-nan-ñaø noùi: - OÂng cöù deät nhö vaäy. Toâi seõ traû theâm tieàn coâng. Baáy giôø, thôï deät deät y xong, ñem ñeán cho vôï cö só. Cuõng luùc aáy, oâng cö só vöøa töø nôi khaùc veà, hoûi vôï: - Tröôùc ñaây toâi ñöa chæ cho thôï deät, baûo deät y cho Baït-nan-ñaø Thích töû. Nay y aáy ñaõ deät xong chöa? Ngöôøi vôï baûo: - Y aáy ñaõ deät xong roài. Noù ñaây naøy. Ngöôøi choàng baûo ñem y ñeán xem. Ngöôøi vôï môû röông ra cho choàng xem. OÂng choàng noùi vôùi vôï: - Y naøy khoâng phaûi laø kieåu y maø tröôùc ñaây toâi baûo thôï deät deät. Baø vôï baûo: - Chính y naøy ñaây. OÂng choàng noùi: - Chæ maø böõa tröôùc toâi ñöa baûo thôï deät deät y, thì ñaây khoâng phaûi laø y ñoù. Baáy giôø, baø vôï môùi trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân cho choàng. Hai vôï choàng môû y ra xem. Khi aáy, Baït-nan-ñaø laïi ñeán nhaø cö só, hoûi: - Tröôùc ñaây hai oâng baø baûo thôï deät deät y cho toâi, coù phaûi caùi naøy khoâng? - Vaâng chính caùi naøy ñaây. - Nhö vaäy coù theå cho toâi nhaän. Cö só lieàn cô hieàm: - Sa-moân Thích töû thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï noùi “Toâi bieát chaùnh phaùp.” Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù chaùnh phaùp? Ñeán nôi ngöôøi xin y, tuy keû cho khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù! Cho ñeán choã vaéng cuõng khoâng ñöôïc noùi naêng. Baáy giôø, Tyø-kheo khaát thöïc nghe nhö vaäy roài, hieàm traùch Baït- nan-ñaø Thích töû: Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Hieàm traùch roài veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan- ñaø: Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài

ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan-ñaø: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi tham lam ñi xin y nôi ngöôøi? Duøng voâ soá phöông tieän, Ñöùc Theá Toân quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy laàn ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só489 hay vôï cö só khieán thôï deät vì Tyø-kheo deät laøm y. Tyø-kheo kia beøn ñeán nhaø thôï deät noùi: “OÂng bieát chaêng? Y naøy voán laøm cho toâi. Haõy deät cho kheùo, khieán cho roäng, daøi, beàn chaéc, tæ mæ. Toâi seõ traû coâng cho ít nhieàu.” Tyø-kheo kia traû coâng, duø chæ ñaùng giaù moät böõa aên; neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân, vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, coù caùc cö só cuùng y cho Tyø-kheo vôùi yeâu caàu tuøy yù, thöa: - Ñaïi ñöùc caàn loaïi y naøo? Caùc Tyø-kheo nghi, khoâng daùm traû lôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu tröôùc ñoù hoï yeâu caàu tuøy yù maø

cuùng y, thì neân tuøy yù traû lôøi. Hoaëc coù cö só muoán daâng y quyù giaù cho Tyø-kheo maø Tyø-kheo aáy laø vò thieåu duïc tri tuùc, muoán ñöôïc y khoâng quyù giaù, maø nghi khoâng daùm noùi, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp vò thieåu duïc tri tuùc ñoøi hoûi y khoâng quyù giaù theo yù muoán cuûa mình. Töø nay veà sau seõ noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù cö só hay vôï cö só khieán thôï deät vì Tyø-kheo deät laøm y. Tyø-kheo kia tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, maø laïi ñeán choã thôï deät noùi: “OÂng bieát chaêng? Y naøy voán laøm cho toâi. Haõy deät cho kheùo, khieán cho roäng, daøi, beàn chaéc, tæ mæ. Toâi seõ traû coâng cho ít nhieàu.” Tyø-kheo kia traû coâng, duø chæ ñaùng giaù moät böõa aên; neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

489. Pali: aññātako gahapati, cö só khoâng phaûi baø con. Thaäp tuïng, Caên baûn: Phi thaân lyù cö só, cö só phuï.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1235

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cö só, vôï cö só: Cuõng nhö treân. Tyø-kheo tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù,490 beøn ñeán tìm caàu y; neáu ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; khoâng ñöôïc y, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., tröôùc ñoù khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc ñoù khoâng ñöôïc nhaän yeâu caàu tuøy yù beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Vò Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo naøy lieàn, baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, laïi ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù, beøn ñeán tìm caàu ñöôïc y toát, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y cho Tyø-kheo coù teân naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy.

490. Töï töù thænh . Pali: Pubbe pavārito, ñöôïc yeâu caàu noùi sôû thích.

Tyø-kheo kia, trong Taêng ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng hoaøn laïi, Ñoät-kieát-la. Neáu coù ngöôøi baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc ñaõ ñöôïc yeâu caàu tuøy yù ñeán tìm caàu bieát ñuû, tìm caàu giaûm thieåu. Hoaëc ñeán nôi thaân lyù xin, hoaëc khoâng xin maø ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXV. ÑOAÏT LAÏI Y491 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ngöôøi ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø coù khaû naêng khuyeán hoùa kheùo leùo, ñöôïc Baït-nan-ñaø baûo: - Nay oâng cuøng toâi du haønh trong nhaân gian. Toâi seõ bieáu y cho oâng. Ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø chaáp thuaän. Baït-nan-ñaø lieàn trao y cho. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo khaùc noùi vôùi ñeä töû cuûa Toân giaû Nan-ñaø: - Vì côù gì maø oâng cuøng Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian? Baït- nan-ñaø laø ngöôøi si, khoâng bieát tuïng giôùi, khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Tyø-kheo kia lieàn ñaùp: - Neáu thaät vaäy thì toâi seõ khoâng ñi theo nöõa. Sau ñoù, Baït-nan-ñaø baûo: - OÂng cuøng toâi du haønh trong nhaân gian. Ñeä töû cuûa A-nan-ñaø lieàn ñaùp: - Thaày töï ñi. Toâi khoâng theå ñi theo thaày ñöôïc. Baït-nan-ñaø noùi: - Sôû dó tröôùc ñaây toâi cho oâng y laø muoán oâng cuøng toâi du haønh nhaân gian. Nay oâng khoâng ñi thì traû y laïi cho toâi. Tyø-kheo noùi: - Ñaõ cho roài, khoâng traû laïi. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø noåi giaän, lieàn cöôõng ñoaït laáy y laïi. Tyø-kheo kia lôùn tieáng baûo:

491. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 24. Pali, Nissaggiya 25, cīvara-acchindana.

- Ñöøng laøm vaäy, ñöøng laøm vaäy! Caùc Tyø-kheo ôû phoøng gaàn nghe tieáng keâu la, ñeàu taäp trung laïi, hoûi Tyø-kheo naøy: - Sao thaày la lôùn tieáng? Khi aáy, Tyø-kheo môùi ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi caùc Tyø-kheo. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: - Taïi sao ñaõ cho y Tyø-kheo roài, vì giaän hôøn maø ñoaït laïi? Hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch laïi moät caùch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân taäp hoïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Baït-nan- ñaø: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi vì giaän hôøn maø ñoaït y ñaõ cho ngöôøi laïi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo

kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán chaùnh phaùp laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ cho y cho Tyø-kheo khaùc; sau vì giaän hôøn töï mình ñoaït hay sai ngöôøi ñoaït laïi noùi: “Haõy traû y laïi toâi, toâi khoâng cho ngaøi.” Neáu Tyø-kheo kia traû y, Tyø-kheo naøy nhaän laáy, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo naøo ñaõ cho y cho Tyø-kheo, sau ñoù vì giaän hôøn hoaëc töï mình ñoaït laïi, hay sai ngöôøi ñoaït laïi, laáy ñem caát, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñoaït laïi maø khoâng daáu caát, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu y ñöôïc maùng treân caây, ñeå treân töôøng, treân raøo, treân noïc, treân moùc aùo,492 treân giaù y, hoaëc treân giöôøng caây, giöôøng daây, hoaëc treân neäm nhoû neäm lôùn, treân gheá nhoû; hoaëc traûi treân ñaát; laáy khoûi choã cuûa noù, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Laáy maø khoâng lìa khoûi choã, Ñoät-kieát-la.

492. Long nha daëc; xem cht. treân

Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo roài, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø-kheo roài, sau aên naên, vì giaän hôøn ñoaït laïi, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân baûo vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû y laïi cho Tyø-kheo naøy lieàn baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng neân laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo roài, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoaï, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ cho y Tyø- kheo , sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, phaïm xaû ñoaï, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy, tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù neân noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Neáu trong Taêng, ñaõ xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi, Ñoät-kieát-la. Neáu coù ai baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi y,

hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1239

Söï khoâng phaïm: Khoâng vì giaän hôøn maø noùi: Toâi hoái tieác, khoâng muoán cho y cho thaày, traû y laïi cho toâi. Neáu ngöôøi kia cuõng bieát taâm ngöôøi naøy coù söï hoái tieác, lieàn traû y laïi. Hoaëc ngöôøi khaùc noùi: Tyø-kheo naøy hoái tieác, neân traû y laïi cho ngöôøi ta. Hoaëc möôïn y cuûa ngöôøi khaùc maëc; ngöôøi khaùc maëc maø khoâng hôïp ñaïo lyù ñoaït laáy laïi thì khoâng phaïm. Neáu sôï maát y hoaëc sôï hö hoaïi, hoaëc ngöôøi kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng phaûi dieät taãn, hoaëc vì vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn; vì caùc tröôøng hôïp treân ñoaït laáy laïi maø khoâng caát chöùa. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.493 XXVI. THUOÁC BAÛY NGAØY494 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo gaëp gioù muøa thu phaùt sanh beänh, neân thaân hình gaày coøm, laïi sanh gheû lôû. Ñöùc Theá Toân ôû nôi nhaøn tònh, nghó raèng.495 - Hieän nay laø muøa thu, caùc Tyø-kheo gaëp phaûi gioù ñoäc sanh beänh, thaân hình gaày coøm, laïi sanh gheû döõ. Ta caàn thích nghi khieán caùc Tyø- kheo ñöôïc uoáng caùc loaïi thuoác, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng, nhö aên côm hay côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra.496 Ngaøi laïi nghó: Hieän taïi coù naêm thöù thuoác maø ngöôøi ñôøi bieát nhö vaùng söõa, daàu, bô, maät, ñöôøng mía.497 Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp duøng naêm thöù thuoác naøy, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng nhö côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø nôi tònh thaát ñi ra, vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Ta vöøa ôû nôi tònh thaát, khôûi leân yù nghó: “Hieän nay laø muøa thu, caùc Tyø-kheo gaëp phaûi gioù ñoäc sanh beänh, thaân hình gaày coøm, laïi sanh

493. Baûn Haùn, heát quyeån 9. 494. Pali, Nissaggiya 23, bhesajja. Cf. Mahaâvagga vi Bhessajja-kkhando, Vin.i.198. Nguõ phaàn 5 (T. 1421, tr.30c), Ni-taùt-kyø 15. Taêng kyø 10 (T. 1425, tr.316b), Ni-taùt-kyø 23. Caên baûn (T. 1442, tr.759b), Ni-taùt kyø 30. 495. Xem Thaäp tuïng 26, - Y döôïc phaùp (T. 1435, tr.184b). Pali, Mahāvagga iv - Bhesajja-khandha, Vin.i. 199. 496. Baát linh thoâ hieän . Pali, Vin.i.198: Na ca onāriko āhāro pañńāyeyya, khoâng theå quan nieäm laø thöùc aên thoâ (=thöïc phaåm chính). Coù leõ baûn Haùn ñeå rôi maát töø āhāra (thöïc phaåm) neân caâu vaên baát xaùc. 497. Toâ du sanh toâ maät thaïch maät . Pali, nt. sappi navanītam telam madhu phānitam, vaùng söõa, bô töôi, daàu aên, maät, ñöôøng mía (hay maät mía).

gheû döõ. Ta caàn thích nghi khieán caùc Tyø-kheo ñöôïc uoáng caùc loaïi thuoác, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng, nhö aên: Côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho thoâ hieän.” Ta laïi nghó: “Hieän taïi coù naêm thöù thuoác maø ngöôøi ñôøi bieát

nhö vaùng söõa, daàu, (627a1) bô töôi, maät, maät mía. Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp duøng naêm thöù thuoác naøy, vöøa laø thöùc aên maø vöøa laø thuoác uoáng nhö côm, côm khoâ, khoâng neân ñeå cho baøy caùi veû thoâ xaáu ra. Bôûi vaäy, cho neân cho pheùp caùc Tyø-kheo uoáng naêm thöù thuoác khi coù nhaân duyeân beänh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùc thöùc aên ngon beùo, hay nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi498 huoáng chi naêm thöù thuoác naøy laøm sao kòp thôøi ñeå uoáng? Do vaäy, thuoác tuy chöùa nhieàu maø beänh vaãn khoâng thuyeân giaûm, hình theå vaãn gaày coøm, laïi sanh caùc loaïi gheû lôû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy sao hình theå gaày coøm, laïi sanh caùc loaïi gheû lôû? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo beänh naøy tuy ñaõ nhaän ñöôïc thöùc aên ngon beùo, ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi; huoáng chi naêm thöù thuoác naøy laøm sao kòp thôøi ñeå uoáng. Do ñoù, thuoác tuy chöùa nhieàu maø beänh vaãn khoâng laønh, cho neân hình theå vaãn gaày coøm, vaãn sanh gheû lôû. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo vì beänh duyeân, duø thôøi hay phi thôøi, cuõng ñöôïc uoáng naêm thöù thuoác naøy. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi, neân ñem cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem thöùc aên aáy boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên neân keâu la inh oûi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá ? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, nhaän ñöôïc thòt, canh thòt, nhöng khoâng theå aên kòp thôøi, neân ñem cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem thöùc aên aáy boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên neân keâu la inh oûi nhö theá. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp thöùc aên dö cuûa beänh nhaân, ngöôøi nuoâi

498. Thaäp tuïng, ibid., Phaät chöa cho pheùp aên caùc thöù naøy sau ngoï.

beänh duø ñaõ aên ñuû no hay aên chöa ñuû no, ñöôïc pheùp aên theo yù mình.499 Khi aáy, caùc Tyø-kheo buoåi saùng thoï tieåu thöïc roài vaøo thoân khaát thöïc. AÊn ñuû no roài, trôû laïi trong Taêng-giaø-lam, ñem thöùc aên ñaõ nhaän khi saùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo vì ñaõ aên no roài neân khoâng aên nöõa, ñem boû ra ngoaøi. Caùc loaøi chim tranh nhau aên keâu la. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá ? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân treân thöa ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät, vì vaäy cho neân caùc loaøi chim keâu la. Ñöùc Phaät daïy Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau, neáu ñaõ nhaän thöùc aên tieåu thöïc roài, hoaëc aên no roài, cho pheùp laøm phaùp dö thöïc ñeå aên. Laøm phaùp dö thöïc nhö sau: - Baïch Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ aên no roài. Ngaøi xem cho, bieát cho. Ñoù laø caùch taùc phaùp dö thöïc. Vò kia neân noùi: - Haõy ngaên loøng tham cuûa ngöôi! Neân laøm phaùp dö thöïc nhö vaäy roài aên. (Coù nhöõng

nhaân duyeân khaùc nhö trong ba-daät ñeà, noùi veà phaùp dö thöïc gioáng nhau neân khoâng cheùp ra).500 Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò beänh phong.501 Thaày thuoác baûo duøng naêm loaïi môõ: Môõ gaáu, môõ caù, môõ löøa, môõ heo, môõ caù ma-kieät.502 Cho pheùp duøng naêm loaïi môõ naøy, thoï nhaän ñuùng luùc, naáu ñuùng luùc, vaø loïc ñuùng luùc, uoáng nhö pheùp duøng daàu. Neáu nhaän khoâng ñuùng luùc, naáu khoâng ñuùng luùc, loïc khoâng ñuùng luùc maø söû duïng thì trò nhö phaùp.503 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân, töø nöôùc Xaù-veä, du haønh trong nhaân gian cuøng ñaïi chuùng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo. Baáy giôø laø luùc luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù khaên, laïi coù naêm traêm ngöôøi haønh khaát ñi theo sau Ñöùc Theá Toân. Khi Ñöùc Theá Toân an toïa döôùi moät boùng caây, thì coù töôïng sö Tö-ha Tyø-

499. Xem Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 35, veà pheùp taøn thöïc. 500. Xem Töù phaàn, Ba-daät-ñeà 35, veà pheùp taøn thöïc. 501. Xem cht.14, Phaàn III Ch.vii. Thuoác vaø caùc chuù thích raûi raùc trong chöông ñoù. 502. Ma-kieät ngö ; moät loaïi caù voi (Pali: Makara). Cf. Mahāvagga iv, Vin.i.200: Saùu loaïi môõ: Gaáu, caù, caù saáu, heo, löøa. 503. Pali, op.cit., vikāle… dukkanā, phi thôøi, phaïm Ñoät-kieát-la; töùc khoâng ñöôïc quaù ngoï.

la-traø504 chôû naêm traêm chieác xe ñöôøng mía töø con ñöôøng kia ñi laïi.505 Baáy giôø, Töôïng sö thaáy treân ñöôøng coù daáu chaân vôùi baùnh xe nghìn nan hoa cuûa ñöùc Nhö Lai, hieän roõ ra töôùng aùnh saùng trong saïch ñeïp ñeõ, ñaày ñuû. Thaáy vaäy, Töôïng sö theo daáu chaân tìm ñeán. Töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân an toaï döôùi boùng caây, dung nhan ñoan chaùnh, caùc caên tòch ñònh, ñaõ hoaøn toaøn ñöôïc cheá ngöï, nhö voi chuùa ñaõ thuaàn thuïc; cuõng nhö suoái nöôùc trong veo saïch seõ, trong ngoaøi ñeàu thanh tònh. Thaáy vaäy, töôïng sö phaùt loøng hoan hyû, ñeán choã ñöùc Nhö Lai, tröôùc maët ngaøi, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì Töôïng sö noùi phaùp vi dieäu khieán cho töôïng sö sanh taâm hoan hyû, roài cuùng döôøng caùc Tyø-kheo moãi vò moät baùt ñöôøng mía. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm thoï nhaän: - Ñöùc Nhö lai chöa cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän ñöôøng mía ñen. 506

Vaø caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo thoï nhaän ñöôøng mía ñen. Ñöùc Phaät noùi vôùi Töôïng sö: - Chæ caàn moät chum ñöôøng cuõng ñuû cho caùc Tyø-kheo.507 Töôïng sö phuïng haønh lôøi daïy cuûa Nhö Lai, ñem moät chum ñöôøng phaân phaùt cho caùc Tyø-kheo roài, soá ñöôøng vaãn coøn dö. Ñöùc Phaät baûo töôïng sö: - OÂng cöù tuøy yù tieáp tuïc phaân phoái ñaày ñuû cho ñeán ba laàn. Baáy giôø, Töôïng sö vaâng lôøi Phaät daïy, phaân phoái ñaày ñuû ba laàn, nhöng vaãn dö. Ñöùc Phaät baûo Töôïng sö: - OÂng coù theå ñem soá ñöôøng coøn thöøa cho nhöõng ngöôøi haønh khaát. Töôïng sö lieàn ñem cho hoï maø vaãn coøn. Ñöùc Phaät baûo neân cho hoï ñeán ba laàn. Töôïng sö cho hoï ba laàn maø

vaãn cöù coøn thöøa. Ñöùc Phaät baûo töôïng sö: - Nay oâng ñem soá ñöôøng mía thöøa naøy ñoå nôi tònh ñòa, trong nöôùc khoâng coù truøng. Taïi sao vaäy? Vì ta khoâng thaáy chö Thieân, Ma, Phaïm, Sa-moân, Baø-la-moân vaø ngöôøi ñôøi naøo aên loaïi ñöôøng dö naøy maø coù theå

504. Tö-ha Tyø-la-traø töôïng sö ; phieân aâm töø Skt. Sinha-Vairāna. Ñoàng nhaát vôùi Pali, Belattha Kaccāna, ngöôøi buoân ñöôøng, chuyeån keå, Mahāvagga iv, Vin. i. 224f. Cf. Thaäp tuïng 26 (T. 1435, tr.189a): Chuyeän töôïng sö Tyø-la-tra. 505. Ñi töø Rājagaha ñeán Andhakavida, ngöôïc chieàu vôùi Phaät. 506. Haéc thaïch maät . Pali: Gu na, ñöôøng (caùt) ñen; ñöôøng mía chöa tinh luyeän. 507. Soá Tyø-kheo ñöôïc keå laø 1250 vò.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1243

tieâu hoaù ñöôïc, chæ töø moät ngöôøi laø Nhö Lai. Töôïng sö lieàn ñem ñöôøng mía dö ñeå nôi tònh ñòa, trong nöôùc khoâng coù truøng. Khi ñoå vaøo trong nöôùc, nöôùc chaán ñoäng thaønh aâm thanh, phaùt sanh khoùi nhö ñoát löûa, gioáng nhö nung moät cuïc saét ñoû roài boû vaøo trong nöôùc. Ñöôøng mía dö ñoå vaøo nöôùc, coù aâm thanh chaán ñoäng vaø phaùt sanh ra khoùi, cuõng gioáng nhö vaäy. Töôïng sö muïc kích söï bieán ñoäng laï thöôøng nhö vaäy, loâng trong ngöôøi ñeàu döïng ngöôïc leân, oâm loøng sôï seät, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân vöøa roài baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân thaáy Töôïng sö sôï seät, lieàn vì oâng maø noùi phaùp vi dieäu, noùi veà phöôùc cuûa boá thí, trì giôùi, vaø sanh thieân, chæ trích duïc laø baát tònh, khen ngôïi söï xuaát ly. Töôïng sö lieàn töø choã ngoài döùt saïch caùc traàn caáu, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn tònh, kieán phaùp, ñaéc phaùp, chöùng ñöôïc quaû, roài baïch Phaät: - Töø nay veà sau con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sanh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Baáy giôø, töôïng sö nghe noùi phaùp, moïi troùi buoäc ñöôïc khai giaûi, sanh loøng hoan hyû, roài töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng roài caùo lui. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vaøo trong thoân khaát thöïc, thaáy ngöôøi ta laøm ñöôøng mía coù troän taïp vaät vaøo, neân nghi, khoâng daùm aên khi phi thôøi. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp duøng phi thôøi. Vì caùch laøm ñöôøng noù nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc loaïi ñöôøng mía chöa thaønh, nghi. Phaät daïy: Cho pheùp duøng. Nhaän ñöôïc loaïi ñöôøng mía loûng, ñöôøng mía ñaëc, Phaät ñeàu cho pheùp duøng. Loaïi ñöôøng traéng, Phaät cuõng cho duøng. Ñöôøng mía pha nöôùc, Phaät cuõng cho duøng. Nöôùc mía chöa ñun chín cho uoáng. Ñun chín roài, khoâng cho uoáng, neáu uoáng trò nhö phaùp. Ñöôïc mía caây, Phaät cho duøng ñuùng thôøi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian töø bieân giôùi nöôùc Ma-kieät-ñaø, ñeán thaønh La-duyeät. Khi aáy Taát-laêng-giaø-baø-ta508 coù nhieàu ngöôøi quen ôû trong thaønh naøy, vaø coù nhieàu ñoà chuùng. Khi nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng nhö vaùng söõa, daàu, bô töôi, maät, ñöôøng mía, ñeàu cho caùc ñeä töû. Caùc ñeä töû ñöôïc thaày cho, chöùa ñaày caû lu lôùn, bình, baùt lôùn, baùt nhoû, trong ñaõy

508. Taát-laêng-giaø-baø-ta . Pali: Pilindavaccha. Chuyeän keå Taát-laêng-giaø-baø-ta trong Nguõ phaàn 5 (T22n1421, tr.30c25) vaø Pali (Vin.iii. 248) gioáng nhau.

1244 BOÄ LUAÄT 2

ñöïng baùt, ñaõy loïc nöôùc v.v... ñem treo leân truï caây, treân moùc aùo, nôi cöûa soå, treo khaép caùc nôi, ræ chaûy lung tung, khieán phoøng xaù bò hoâi thoái. Baáy giôø, caùc tröôûng giaû ñeán thaêm, vaøo phoøng thaáy doàn chöùa, tích tröõ caùc loaïi thuoác nhieàu moät caùch böøa baõi nhö vaäy, ñeàu hieàm traùch: Sa-moân Thích töû khoâng bieát döøng nghæ, caàu nhieàu khoâng nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát Chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy thì laøm gì coù Chaùnh phaùp! Doàn chöùa nhieàu loaïi thuoác, nhö kho taøng cuûa vua Bình-sa khoâng khaùc. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch ñeä töû cuûa Taát-laêng-giaø-baø-ta: Sao laïi doàn chöùa, tích tröõ caùc loaïi thuoác nhieàu moät caùch böøa baõi nhö vaäy? Hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch ñeä töû cuûa Taát-laêng-giaø-baø-ta: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi doàn chöùa nhieàu loaïi thuoác ñeán ræ chaûy lung tung nhö kho ñoà chöùa cuûa vua Bình-sa khoâng khaùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo coù beänh, caùc loaïi thuoác dö taøn509 nhö toâ, daàu, sanh toâ, maät, ñöôøng mía,510 ñöôïc duøng trong voøng baûy ngaøy. Neáu quaù baûy ngaøy maø coøn duøng, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

509. Haùn: Taøn döôïc . Pali: Pa nisāyanīyāni bhesajjāni, caùc loaïi thuoác ñöôïc uoáng nhö aên. Caên baûn: Chö döôïc tuøy yù phuïc thöïc , “caùc loaïi thuoác ñöôïc tuyø yù uoáng hay aên.” Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Haøm tieâu döôïc , thuoác nhö thöùc aên loaïi meàm (khoâng caàn nhai). 510. Toâ, du, sanh toâ, maät, thaïch maät . Pali: Sappi, navan ītam, telam, madhu, phānitam, vaùng söõa bô loûng (trong), bô soáng (töôi), daàu, maät, ñöôøng mía. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng, Caên baûn, keå boán: Toâ (goàm caû thuïc toâ vaø sanh toâ), du, ñöôøng, maät. Ñöôøng ñöôïc giaûi thích laø ñöôøng caùt (sa ñöôøng).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1245

Beänh: Ñöôïc thaày thuoác baûo phaûi uoáng thöù thuoác naøo ñoù. Thuoác: Toâ, daàu, sanh toâ, maät, ñöôøng mía. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát ñöôïc thuoác, chöùa caát; ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö cho ñeán ngaøy thöù baûy

ñöôïc thuoác, chöùa caát. Ngaøy thöù taùm, khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong baûy ngaøy, Ni-taùt-kyø ba-daät- ñeà. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc thuoác, nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt- kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán baûy ngaøy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy).511 Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù tö nhaän ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong naêm ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thö saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù naêm nhaän ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong boán ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong ba ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng

511. Tieåu chuù trong baûn Haùn. Döôùi ñaây cuõng vaäy.

nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu khoâng nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù baûy nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, ngaøy thöù hai nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù ba, ngaøy thöù tö, ngaøy thöù naêm, ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù

baûy khoâng nhaän ñöôïc thuoác, ñaët caâu vaên cuõng nhö vaäy). Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng nhaän ñöôïc, cho ñeán ngaøy thöù baûy khoâng nhaän ñöôïc. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong moät ngaøy, Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác, khoâng tònh thí. Ngaøy thöù hai ñöôïc thuoác tònh thí. Ngaøy thöù ba ñöôïc thuoác, cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc thuoác khoâng tònh thí. Ngaøy thöù taùm khi bình minh xuaát hieän, soá thuoác nhaän ñöôïc trong saùu ngaøy ñeàu Ni-taùt-kyø. Tyø-kheo naøo ngaøy thöù nhaát nhaän ñöôïc thuoác khoâng tònh thí. Ngaøy thöù hai ñöôïc thuoác, ngaøy thöù ba ñöôïc thuoác tònh thí, ngaøy thöù tö ñöôïc thuoác khoâng tònh thí (nhö vaäy chuyeån laàn xuoáng cho ñeán ngaøy thöù baûy ñöôïc thuoác tònh thí, khoâng tònh thí, ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Sai cho ngöôøi (ñaët caâu vaên cuõng nhö treân). Hoaëc maát, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc laøm phi döôïc, hoaëc taùc yù ñeå thaân haäu laáy, hoaëc queân ñi (xaây döïng caâu vaên cuõng nhö treân) ñeàu Ni-taùt-kyø. Neáu thuoác phaïm xaû ñoïa maø khoâng xaû laïi ñeå laáy thuoác khaùc thì phaïm moät Ni-taùt-kyø, moät Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. Khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng ñeán Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö quaù baûy ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc phaûi taùc baïch nhö vaày:

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1247

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö quaù baûy ngaøy, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø- kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch roài sau ñoù môùi thoï saùm, neân baûo ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo phaïm toäi thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû thuoác laïi cho Tyø-kheo kia. Vaät sôû höõu quaù baûy ngaøy cuûa Tyø-kheo kia nhö bô, daàu thì neân thoa vaøo cöûa, nôi bò keâu; maät, thaïch maät thì cho ngöôøi giöõ vöôøn. Hoaëc ñeán ngaøy thöù baûy xaû cho Tyø-kheo, Tyø-kheo kia neân laáy aên. Neáu döôùi baûy ngaøy thì neân traû laïi cho Tyø-kheo naøy baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, hoaøn thuoác laïi cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ coá yù chöùa thuoác dö, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Taêng nay hoaøn laïi thuoác cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng hoaøn thuoác laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû laïi thuoác cho Tyø-kheo coù teân... naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo naøy laáy thuoác

laïi roài neân duøng thoa goùt chaân, hoaëc duøng ñeå ñoát ñeøn. Ñaõ xaû cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi khaùc, hoaëc coá laøm hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc laøm phi döôïc, hoaëc uoáng thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu thuoác quaù baûy ngaøy kia laø bô, laø daàu, duøng thoa cöûa, choã coù tieáng keâu. Neáu laø maät, thaïch maät cho ngöôøi giöõ vöôøn duøng, hoaëc ñeán ngaøy thöù baûy xaû cho Tyø-kheo duøng. Neáu chöa ñuû baûy ngaøy, hoaøn laïi cho Tyø-kheo kia duøng thoa goùt chaân, hoaëc ñoát ñeøn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

1248 BOÄ LUAÄT 2

XXVII. Y TAÉM MÖA512 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Maãu513 thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo ngaøy mai thoï thöïc. Lieàn trong ñeâm ñoù, baø söûa soaïn ñaày ñuû caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Saùng sôùm, sai tyø nöõ ñeán trong Taêng-giaø-lam thænh Phaät vaø Taêng ñaõ ñeán giôø phoù trai.514 Hoâm aáy nhaèm ngaøy trôøi möa nhö truùt nöôùc.515 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ngaøy hoâm nay, caùc oâng ra heát ngoaøi maø taém möa. Traän möa ngaøy hoâm nay laø cuoái muøa. Nhö baây giôø Dieâm phuø ñeà ñang möa, neân bieát trong caû boán thieân haï cuõng vaäy. (629a1) Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät daïy roài, ñeàu loõa hình maø ra khoûi phoøng ñeå taém. Khi aáy, tyø nöõ ñeán ngoaøi cöûa Taêng-giaø-lam, nhìn vaøo thaáy caùc Tyø- kheo ñeàu ñang loõa hình taém, beøn nghó: Nôi ñaây khoâng coù Sa-moân, maø taát caû ñeàu laø loaõ hình ngoaïi ñaïo. Tyø nöõ chaïy veà baùo caùo vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Ñaïi gia neân bieát, ôû trong Taêng-giaø-lam, taát caû ñeàu laø ngoaïi ñaïo loõa hình chöù khoâng coù Sa-moân. Tyø-xaù-khö Maãu laø ngöôøi nöõ thoâng minh trí tueä, lieàn nghó: Vöøa roài trôøi möa. Coù leõ caùc Tyø-kheo thoaùt y, loaõ hình taém döôùi möa. Tyø nöõ khoâng bieát neân baùo caùo nhö vaäy. Tyø-xaù-khö Maãu sai tyø nöõ trôû laïi nôi Taêng-giaø-lam, baïch caùc Tyø-kheo laø: Ñaõ ñeán giôø roài. Tyø nöõ lieàn trôû laïi beân ngoaøi Taêng-giaø-lam, nhìn vaøo khoâng thaáy vò naøo caû. Vì luùc aáy, caùc Tyø-kheo taém ñaõ xong, maëc y, vaøo phoøng tónh toïa tö duy. Tyø nöõ ñöùng beân ngoaøi cöûa, thaáy Taêng-giaø-lam vaéng veû, khoâng ngöôøi. Laïi nghó: Hieän taïi Taêng-giaø-lam troáng vaéng khoâng coù Tyø-kheo. Lieàn trôû veà thöa vôùi Tyø-xaø-khö Maãu: - Ñaïi gia neân bieát, trong Taêng-giaø-lam troáng vaéng, khoâng coù vò Tyø-kheo naøo caû. Tyø-xaù-khö Maãu laø ngöôøi trí tueä thoâng minh, lieàn nghó: Chö Tyø-

512. Pali, Nissaggiya 24, vassikáānika.. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 17. Taêng kyø, Ni-taùt-kyø 26. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 28. 513. Tyø-xaù-khö Maãu , xem cht.2, ch.iii, Baát-ñònh 1. 514. Chuyeän keå, xem Mahāvagga viii,Vin. i. 291ff. Cf. Thaäp tuïng 27, - Y

phaùp (T23n1435, tr.195b11). 515. Haùn: Nhö töôïng nieäu haù , - nhö voi ñaùi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1249

kheo taém xong, chaéc caùc ngaøi vaøo tònh toïa tö duy. Tyø nöõ khoâng bieát neân noùi laø trong Taêng-giaø-lam troáng vaéng, khoâng coù vò Tyø-kheo naøo. Do vaäy, Tyø-xaù-khö Maãu laïi baûo tyø nöõ chaïy voäi laïi trong Taêng-giaø-lam, cao tieáng thöa: - Ñaõ ñeán giôø roài. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø trong tònh thaát böôùc ra, noùi vôùi tyø nöõ: - Ngöôi veà tröôùc. Ta seõ ñeán ngay baây giôø. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo, giôø ñaõ ñeán roài, neân ñaép y, böng baùt. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, thaûy ñeàu ñaép y, böng baùt. Ñöùc Theá Toân cuøng ñaïi Taêng Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò, nhö löïc só co duoãi caùnh tay, töø Kyø-hoaøn tònh xaù hoát nhieân bieán maát, vaø xuaát hieän nôi nhaø cuûa Tyø-xaù-khö Maãu, an toïa nôi choã ngoài, y phuïc khoâng öôùt, taát caû ñeàu nhö vaäy. Sau ñoù, tyø nöõ môùi veà ñeán nhaø, thaáy Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo ñaõ ñeán nhaø tröôùc, choã ngoài ñaõ oån ñònh, y phuïc khoâng öôùt. Thaáy vaäy lieàn khôûi yù nieäm: Ñöùc Theá Toân thaät laø kyø dieäu ñaëc bieät, coù ñaïi thaàn löïc; ñi sau maø laïi ñeán tröôùc mình. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Maãu duøng caùc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo. AÊn xong, caát doïn baùt, Tyø-xaù-khö Maãu ñaët gheá thaáp ngoài phía tröôùc, baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con ñöôïc thænh nguyeän. Ñöùc Phaät noùi vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Nhö lai khoâng cho moïi ngöôøi quaù ñieàu thænh nguyeän.516 Tyø-xaø-khö Maãu laïi baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc, neáu nguyeän thanh tònh vaø khaû thi, xin ban cho con. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy yù. Tyø-xaø-khö Maãu baïch Ñöùc Theá Toân: - Hoaëc coù caùc Tyø-kheo khaùch naøo töø phöông xa ñeán chöa bieát nôi choán. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch; troïn ñôøi cung caáp.517

516. Haùn: Nhö lai baát döõ nhaân quaù nguyeän . Cf. Pali (Vin.iii. 192): atikkantav ārā kho … thāgatā, - Caùc ñöùc Nhö lai sieâu quaù caùc öôùc nguyeän. Nghóa laø chæ höùa khaû nhöõng thænh nguyeän khoâng phi phaùp. Caâu Phaät thöôøng xuyeân traû lôøi khi coù ngöôøi thænh nguyeän. Xem Thaäp tuïng 27, (T23n1435, tr.195c17) - Caùc Nhö Lai… ñaõ vöôït qua caùc öôùc nguyeän (Haùn: Dó quaù chö nguyeän). 517. Thaäp tuïng, ibid.: sau khi ñaõ quen nôi choán, Tyø-kheo aên ñaâu, tuøy yù. Pali, Vin.i. 192: icchāmi sanghassa yāvajīvam āgantikabhattam dātum,, - Con muoán troïn ñôøi daâng cuùng thöïc phaåm Tyø-kheo

1250 BOÄ LUAÄT 2

Laïi baïch Theá Toân: - Tyø-kheo muoán ñi xa, coù theå vì söï aên maø khoâng theo kòp ñoàng baïn. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con cuùng thöùc aên cho Tyø-kheo ñi xa; 518

troïn ñôøi cuùng döôøng. - Caùc Tyø-kheo beänh, neáu khoâng ñöôïc thöùc aên hôïp vôùi chöùng beänh thì coù theå maïng chung. Neáu ñöôïc thöùc aên hôïp vôùi beänh thì seõ ñöôïc laønh beänh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng

döôøng thöùc aên cho caùc vò Tyø-kheo beänh. Laïi baïch Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo beänh, neáu khoâng coù thuoác hôïp vôùi beänh thì coù theå maïng chung. Neáu ñöôïc thuoác hôïp vôùi beänh thì beänh seõ ñöôïc laønh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng thuoác trò beänh cho caùc Tyø-kheo beänh. - Caùc Tyø-kheo nuoâi beänh, laïi töï mình ñi khaát thöïc neân khoâng chu toaøn vieäc chaêm soùc ngöôøi beänh. Nguyeän Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên cho ngöôøi nuoâi beänh. - Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo nöôùc A-na-taàn-ñaàu519 ñöôïc aên chaùo.520 Neáu Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñoù aên chaùo thì con xin nguyeän troïn ñôøi ñöôïc cuùng döôøng chaùo. - Saùng nay, con sai tyø nöõ ñeán trong Taêng-giaø-lam ñeå baïch ñeán giôø thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo ñeàu loõa hình taém trong möa. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cung caáp aùo taém möa521 cho caùc Tyø- kheo. Laïi baïch Theá Toân: - Con coù chuùt nhaân duyeân, ñeán beân bôø soâng A-di-la-baït-ñeà,522 thaáy caùc Tyø-kheo-ni loõa hình maø taém. Khi aáy coù caùc taëc nöõ, daâm nöõ, ñeán choã caùc Tyø-kheo-ni noùi: Caùc coâ tuoåi nhoû, dung maïo ñoan chaùnh, döôùi naùch chöa coù loâng. Baây giôø ñeán tuoåi treû khoeû, sao khoâng taäp chuyeän aùi duïc. Haõy ñeå tuoåi giaø seõ tu taäp phaïm haïnh. Nhö vaäy, caû hai ñeàu ñöôïc caû? Trong soá caùc Tyø-kheo-ni treû tuoåi naøy coù vò lieàn sanh taâm khoâng vui. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con troïn ñôøi ñöôïc cung caáp aùo taém cho Tyø-kheo-ni. Baáy giôø, Ñöùc Phaät noùi vôùi Tyø-xaù-khö Maãu: - Baø vì muïc ñích gì maø thænh nguyeän taùm ñieàu nhö vaäy. khaùch cho Taêng. 518. Thaäp tuïng, ibid., - vì vaäy (vì ñi moät mình) coù theå ñi laïc vaøo ñöôøng hieåm. 519. A-na-taàn-ñaàu . Pali: Andhakavindaka. Cf. Vin.i. 220 (Bhesajja-kkhandha). 520. Haùn: Chuùc . Pali: y āgu: Chaùo gaïo hay chaùo söõa. 521. Vuõ duïc y ; xem giaûi thích ñoaïn sau. 522. A-di-la-baït-ñeà . Pali: Aciravat ī.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1251

Tyø-xaù-khö Maãu baïch Phaät: - Neáu coù Tyø-kheo töø phöông xa ñeán, baïch Theá Toân: “Coù Tyø-kheo teân nhö vaäy ñaõ qua ñôøi. Vò aáy sanh veà choã naøo?” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn kyù thuyeát cho raèng, trong boán ñaïo quaû aét seõ chöùng hoaëc quaû Tu-ñaø-hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, hoaëc quaû A- la-haùn. Vaø con seõ thöa hoûi: “Vò Tyø-kheo qua ñôøi kia ñaõ töøng ñeán nöôùc Xaù-veä naøy chöa?” Neáu con ñöôïc nghe bieát laø vò aáy ñaõ töøng ñeán. Con laïi khôûi leân yù nghó, “Vò khaùch Tyø-kheo aáy ñaõ töøng nhaän ñoà aên do con cuùng döôøng caùc Tyø-kheo khaùch môùi ñeán.” - Hoaëc caùc Tyø-kheo saép ñi xa nhaän thöùc aên. Hoaëc caùc Tyø-kheo beänh nhaän thöùc aên. Hoaëc caùc Tyø-kheo beänh nhaän thuoác. Hoaëc ngöôøi nuoâi beänh nhaän thöùc aên. Hoaëc ngöôøi nhaän chaùo. Hoaëc nhaän y taém möa. Khi con nghe nhöõng lôøi (kyù thuyeát) nhö vaäy lieàn phaùt taâm hoan hyû. Khi ñaõ phaùt taâm hoan hyû roài, con lieàn xaû boû caùc thaân aùc. Khi thaân aùc ñaõ tröø boû lieàn ñöôïc thaân laïc. Do ñaõ ñöôïc thaân laïc, taâm cuûa con ñöôïc chaùnh ñònh. Khi taâm ñöôïc chaùnh ñònh lieàn coù khaû naêng chuyeân taâm tu taäp caên, löïc, vaø giaùc yù. Ñöùc Theá Toân khen: - Laønh thay, laønh thay! Tyø-xaù-khö Maãu, nhöõng ñieàu naøy laø thaät. Taïi

sao vaäy? Baø laø ñaøn-vieät thoâng minh trí tueä, thaâm tín. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì baø Tyø-xaù-khö Maãu noùi baøi tuïng: Hoan hyû cuùng aåm thöïc; Ñeä töû Phaät trì giôùi. Boá thí cho moïi ngöôøi, Haøng phuïc taâm keo kieát. Nhaân vui thoï baùo vui, Haèng ñöôïc vui an oån. Ñöôïc xöù sôû thieân thöôïng; Ñaït Thaùnh ñaïo voâ laäu. Taâm vui vôùi phöôùc ñöùc, Khoaùi laïc khoâng theå ví. Ñöôïc sanh nôi thieân thöôïng Soáng laâu thöôøng an laïc! Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu phöông tieän noùi phaùp cho Tyø- xaù-khö Maãu, khuyeán khích khieán cho baø ñöôïc hoan hyû, lieàn töø choã ngoài trôû veà trong Taêng-giaø-lam. Vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, noùi phaùp tuøy thuaän, duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø trang nghieâm toát ñeïp, khen ngôïi vui xuaát ly, vaø baûo caùc Tyø-kheo khaùc:

1252 BOÄ LUAÄT 2

- Töø nay veà sau, Ta cho pheùp thöùc aên cho caùc Tyø-kheo khaùch ñeán, thöùc aên cho Tyø-kheo saép ñi xa,523 thöùc aên cho Tyø-kheo beänh, thuoác cho Tyø-kheo beänh, thöùc aên cho ngöôøi nuoâi beänh,524 cho pheùp aên chaùo, cho pheùp nhaän y taém möa cho Tyø-kheo vaø y taém cho Tyø-kheo-ni. Tyø-xaù-khö Maãu nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc thoï duïng nhö vaäy roài, baø lieàn cung caáp troïn ñôøi töø thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch, cho ñeán, y taém cho Tyø-kheo-ni. Xaù-khö maãu sau khi nghe Ñöùc Phaät cho pheùp roài lieàn may saém nhieàu y taém möa, sai ngöôøi mang ñeán trong Taêng-giaø-lam daâng cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo beøn phaân chia. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân phaân chia. Tuøy thöù töï, töø treân Thöôïng toïa trôû xuoáng maø trao. Neáu trao chöa ñuû thì nhôù theo thöù töï ñeå sau trao tieáp. Kyø sau nhaän ñöôïc y thì theo thöù töï ñoù trao tieáp cho ñuû. Coù thí chuû ñem y quyù giaù ñeán, cuõng theo thöù töï maø trao. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Phaûi theo thöù töï töø treân Thöôïng toïa trôû xuoáng maø hoûi. Neáu vò thöôïng toïa aáy khoâng caàn thì môùi theo thöù töï maø trao. Neáu khoâng ñuû thì laáy phaàn y trong Taêng coù theå phaân chia ñöôïc, ñem phaân chia cho ñuû. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo, khi nghe Phaät cho pheùp Tyø-kheo chöùa y taém möa, neân suoát caû naêm, xuaân, haï cuõng nhö ñoâng, thöôøng caàu y taém möa. Hoï khoâng xaû y taém möa maø ñem duøng vaøo vieäc khaùc. Hieän coù y taém möa, nhöng hoï vaãn loõa hình maø taém. Caùc Tyø-kheo nghe thaáy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Tuy ñöùc Nhö Lai ñaõ cho pheùp Tyø-kheo chöùa y taém möa, nhöng sao trong suoát naêm, xuaân, haï cuõng nhö ñoâng, caùc thaày laïi luoân luoân tìm caàu y taém möa? Khoâng xaû y taém möa, laïi ñem duøng vaøo vieäc khaùc; hieän coù y taém möa taïi sao vaãn loaõ hình maø taém? Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng

523. Nghóa laø, ñöôïc pheùp ñeå daønh laøm löông thöïc ñi ñöôøng, ñeå doïc ñöôøng, nhöõng choã laï, khoûi phaûi ñi khaát thöïc. 524. Ñaây laø nhöõng tröôøng hôïp Tyø-kheo ñöôïc pheùp ñeå daønh thöùc aên.

phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi suoát naêm tìm caàu y taém möa? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch luïc quaàn roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, muøa xuaân coøn moät thaùng coù theå tìm caàu y taém möa; coøn laïi nöûa thaùng, coù theå duøng. Neáu Tyø-kheo quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y taém möa:525 Y duøng taém trong khi möa. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi treân. Töø möôøi saùu thaùng ba,526 Tyø-kheo neân tìm caàu y taém möa. Töø moàng moät thaùng tö neân duøng. Neáu Tyø-kheo tröôùc ngaøy möôøi saùu thaùng ba tìm caàu y taém möa, tröôùc moàng moät thaùng tö söû duïng, Ni-taùt-kyø Ba- daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, Ñoät-kieát-la. Khi muoán xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng veà Thöôïng toïa kính leã, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, duøng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo kia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: 525. Vuõ duïc y . Pali: Vassikas ānikā, khaên quaán ñeå taém khi trôøi möa. Khaùc vôùi udakasānikā, duïc y , khaên taém ñeå Tyø-kheo-ni quaán ngöôøi khi taém soâng. 526. Tính theo lòch Trung quoác. Ñaây chæ 1 thaùng tröôùc an cö muøa haï. Caên baûn 24 (T23n1442, tr.757a13): Xuaân taøn coøn moät thaùng, chæ moät thaùng tröôùc an cö, töùc töø 16 thaùng Tö ñeán 15 thaùng Naêm.

- Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû y taém möa laïi cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát- ma nhö vaày: Taêng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo döï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, söû duïng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi y

taém möa cho Tyø-kheo coù teân… naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø…, quaù tröôùc moät thaùng tìm caàu y taém möa, söû duïng quaù tröôùc nöûa thaùng, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo coù teân… naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo coù teân… naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù traû laïi y taém möa cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng chaáp nhaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñaõ xaû y taém möa cho Taêng roài, Taêng khoâng traû laïi, (Taêng) phaïm Ñoät-kieát-la. Khi traû, coù ngöôøi naøo baûo - ñöøng traû, ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc töï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc coá laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñoát, hoaëc duøng thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngaøy möôøi saùu thaùng ba tìm caàu, moàng moät thaùng tö söû duïng. Hoaëc xaû y taém möa roài môùi duøng laøm caùc vaät duïng khaùc. Hoaëc maëc y taém maø taém. Hoaëc khoâng coù y taém möa. Hoaëc laøm y taém. Hoaëc giaët nhuoäm. Hoaëc ñöa ñeán choã nhuoäm.Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXVIII. Y CAÁP THÍ527 A. DUYEÂN KHÔÛI Baáy giôø, Ñöùc Phaät haï an cö ôû taïi Tyø-lan-nhaõ.528 Ñöùc Phaät baûo A- nan:

527. Pali, Nissaggiya 28 accekacīvara. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 18. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 26. 528. Xem cht.2, Chöông 1, Ba-la-di 1.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN 1255

- OÂng ñeán noùi vôùi Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ: “Nhö Lai ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï ñaõ xong roài, nay muoán du haønh trong nhaân gian.” Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ noùi vôùi Baø-la-moân: - Nhö Lai noùi vôùi oâng, “Nhö Lai nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï ñaõ xong, nay muoán du haønh trong nhaân gian.” Baáy giôø, Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ nghe Theá Toân noùi nhö vaäy, lieàn nhôù laïi: Khoâng coù lôïi, khoâng coù thieän lôïi gì cho ta! Ta khoâng ñöôïc gì, khoâng ñieàu laønh naøo ñöôïc caû! Taïi sao vaäy? Vì ta ñaõ thænh Sa-moân Cuø- ñaøm vaø chö Taêng an cö trong chín möôi ngaøy vöøa xong maø ta ñaõ khoâng cuùng döôøng. Baáy giôø, Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ cuøng A-nan ñeán choã Ñöùc Theá Toân, kính leã döôùi chaân Phaät, ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ noùi phaùp vi dieäu. Baø-la-moân phaùt taâm hoan hyû, lieàn baïch Ñöùc Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo ôû laïi Tyø-lan-nhaõ theâm chín möôi ngaøy nöõa theo lôøi thænh môøi cuûa con. Ñöùc Phaät noùi vôùi Baø-la-moân: - Nhö Lai ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng, an cö muøa haï chín möôi ngaøy xong roài. Nay muoán du haønh trong nhaân gian. Baø-la-moân laïi baïch: - Nguyeän Ñöùc Theá Toân vaø Taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa con vaøo saùng mai. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Baø-la-moân bieát Ñöùc Theá Toân ñaõ nhaân lôøi baèng caùch im laëng

roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã döôùi chaân Phaät, nhieãu ba voøng, caùo lui trôû veà nhaø. Trong ñeâm aáy saém söûa ñaày ñuû moïi thöùc aên ngon boå. Saùng hoâm sau, ñeán baïch Phaät "Ñaõ ñeán giôø." Ñöùc Theá Toân cuøng Taêng goàm naêm traêm vò Tyø-kheo ñaép y, böng, baùt ñeán nhaø kia, an toïa nôi choã ngoài. Baø-la-moân böng thöùc aên ngon boå ñeán daâng cuùng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo, khieán cho taát caû ñeàu ñaày ñuû. Thoï thöïc xong, moãi vò ñeàu töï thaâu baùt. Baø-la-moân duøng ba y daâng cuùng Ñöùc Phaät, vaø daâng cuùng cho moãi Taêng Tyø-kheo hai y goïi laø y an cö muøa haï. Khi aáy, caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän vaø noùi vôùi thí chuû: - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp nhaän y muøa haï. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

- Cho pheùp nhaän y muøa haï. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Theá Toân cho pheùp nhaän y muøa haï, beøn suoát caû naêm, ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng thöôøng caàu xin y. An cö chöa xong cuõng caàu xin y, cuõng nhaän y. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû an cö trong moät truù xöù xong roài, nghe tin nôi truù xöù khaùc Tyø-kheo haï an cö xong nhaän ñöôïc nhieàu y lôïi döôõng, lieàn ñeán nôi truù xöù aáy, hoûi caùc ngöôøi: - Y nhaän ñöôïc trong muøa an cö ñaõ chia chöa? Ñaùp: - Chöa chia. Noùi: - Chöa chia thì chia phaàn cho toâi vôùi! Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc truù xöù khaùc. Nhö vaäy chaúng phaûi moät choã, cuõng ñeàu hoûi: - Y nhaän ñöôïc trong muøa an cö, ngaøi ñaõ chia chöa? Ñaùp: - Chöa chia. Noùi: - Chöa chia thì chia phaàn cho toâi vôùi! Baáy giôø, Baït-nan-ñaø nhaän phaàn y nhieàu choã, ñöôïc raát nhieàu phaàn y, ñem vaøo trong tònh xaù Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy hoûi Baït-nan-ñaø: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa ba y, ngoaøi ba y khoâng ñöôïc chöùa y dö. Vaäy y naøy laø y cuûa ai? Baït-nan-ñaø traû lôøi: - Nhieàu truù xöù nhaän ñöôïc y muøa an cö vaø toâi ñaõ nhaän ñöôïc phaàn töø caùc nôi ñoù mang laïi. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Naøy Baït-nan-ñaø Thích töû, taïi sao ñöùc Nhö Lai chæ cho pheùp nhaän y an cö muøa haï maø laïi suoát naêm, ba muøa xuaân haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng xin y? An cö chöa xong cuõng xin y, cuõng nhaän y? Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû an cö choã naøy, laïi nhaän y choã khaùc. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng nhieàu caùch quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Naøy Baït-nan-ñaø Thích töû, Ta chæ cho pheùp Tyø-kheo nhaän y muøa

an cö, taïi sao oâng suoát naêm xuaân, haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng caàu xin y? An cö chöa xong cuõng xin y, cuõng nhaän y? OÂng coù an cö choã naøy laïi thoï y choã khaùc khoâng? Ñöùc Theá Toân duøng moïi caùch quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû trong nhoùm saùu Tyø-kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Khoâng ñöôïc suoát moïi

muøa xuaân, haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng tìm caàu y, cuõng khoâng ñöôïc an cö chöa xong caàu xin y hay nhaän y, khoâng ñöôïc an cö choã naøy, nhaän phaàn y an cö choã khaùc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, trong quoác noäi coù keû phaûn nghòch, vua Ba-tö-naëc sai hai vò Ñaïi thaàn teân laø Leâ-sö-ñaït-ña vaø Phuù-na-la529 ñi chinh phaït. Hai vò Ñaïi thaàn khôûi yù nieäm: Nay chuùng ta ñi chinh phaït, chöa bieát coù ñöôïc trôû veà hay khoâng. Theo thöôøng leä, khi chuùng Taêng an cö xong, chuùng ta cuùng döôøng thöùc aên vaø daâng cuùng y. Nhöng nay an cö chöa xong, khoâng bieát coù neân söûa soaïn thöùc aên vaø caùc y vaät nhö phaùp an cö maø daâng cuùng chö Taêng hay khoâng? Caùc tröôûng giaû naøy ñích thaân ñeán trong Taêng-giaø-lam, baïch vôùi caùc Tyø-kheo nhö vaày: - Saùng mai, chuùng toâi muoán doïn thöùc aên vaø y an cö530 ñeå daâng cuùng. Xin caùc ngaøi chieáu coá. Caùc Tyø-kheo traû lôøi vôùi caùc tröôûng giaû: - Chæ neân cuùng thöùc aên, khoûi phaûi daâng y. Taïi sao vaäy? Vì haï an cö chöa xong neân khoâng ñöôïc pheùp nhaän y, khoâng ñöôïc xin y. Caùc tröôûng giaû baïch: - Nay chuùng toâi vì vua Ba-tö-naëc sai ñi chinh phaït. Chuùng toâi töï nghó chöa bieát coù ñöôïc trôû veà hay khoâng. Chuùng toâi muoán nhö phaùp tröôùc ñaây, khi haï an cö xong ñöôïc daâng cuùng thöùc aên vaø y cho chuùng Taêng, neân nay chuùng toâi thieát laäp thöùc aên vaø y ñeå daâng cuùng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem vaán ñeà naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän y caáp thí.531 - Caùc Tyø-kheo, neáu bieát laø y caáp thí thì neân nhaän. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

529. Lî (Lôïi)-sö-ñaït-ña vaø Phuù-la-na . Pali: Isidatta vaø Pur āna, hai quan noäi giaùm cuûa vua Pasenadi. Vin. iii. 260: Coù moät vò Ñaïi thaàn noï (khoâng noùi teân). 530. An cö y . Pali: Vass āvāsika. Caên baûn: Haï noäi phaàn y. Thaäp tuïng: Haï an cö y. 531. Y caáp thí Â; y ñöôïc cuùng trong luùc khaån caáp. Pali: acceka-c īvara.

Tyø-kheo naøo, möôøi ngaøy nöõa môùi maõn ba thaùng haï an cö, caùc Tyø- kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí, coù theå thoï nhaän, thoï xong coù theå chöùa caát cho ñeán thôøi cuûa y; neáu chöùa quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y caáp thí: Thoï thì ñöôïc, khoâng thoï thì maát.532 Y: Coù möôøi loaïi nhö treân. Thôøi cuûa y: 533Töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng. Coøn möôøi ngaøy nöõa töï töù, neáu Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa möôøi ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi- na thì naêm thaùng. Neáu coøn chín ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí. Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa chín ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm moät ngaøy. Neáu coøn taùm ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài

coù theå chöùa taùm ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm hai ngaøy. Neáu coøn baûy ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa baûy ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm ba ngaøy. Neáu coøn saùu ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa saùu ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm boán ngaøy. Neáu coøn naêm ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa naêm ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm naêm ngaøy. Neáu coøn boán ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-

532. Vin. 111. 261: y ñöôïc boá thí do quan töôùng saép ra traän, ngöôøi saép ñi xa, ngöôøi ñang mang thai, ngöôøi tröôùc khoâng tín taâm nay vöøa phaùt tín taâm. 533. Pali: Cīvarakālasamay.

kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa boán ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm saùu ngaøy. Neáu coøn ba ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa ba ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi- na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm baûy ngaøy. Neáu coøn hai ngaøy nöõa töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø- kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa hai ngaøy. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca-thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm taùm ngaøy. Neáu saùng ngaøy töï töù, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo bieát laø y caáp thí thì coù theå nhaän. Nhaän roài coù theå chöùa trong ngaøy ñoù. Cho ñeán sau khi töï töù xong, khoâng thoï y ca-thi-na thì moät thaùng; coù thoï y ca- thi-na thì naêm thaùng, laïi taêng theâm chín ngaøy. Neáu Tyø-kheo ñöôïc y caáp thí quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Y naøy neân xaû cho Taêng hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu muoán xaû cho Taêng, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, höôùng leân Thöôïng toïa kính leã, quyø goái chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùcTaêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, hoaëc quaù haïn veà tröôùc, hoaëc quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch roài sau môùi nhaän saùm, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, hoaëc quaù haïn veà tröôùc, hoaëc quaù haïn

veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài sau ñoù môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn y laïi cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nhaän ñöôïc y caáp thí, quaù haïn veà tröôùc, quaù haïn veà sau, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû laïi y cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän hoaøn y laïi cho Tyø-kheo coù teân... naøy, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù traû laïi y cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñaõ xaû y giöõa Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi phaïm Ñoät-kieát-la. Vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chuyeån laøm tònh thí, hoaëc thoï laøm ba y vaø caùc y khaùc, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc maëc maõi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nhaän ñöôïc y caáp thí khoâng quaù haïn veà tröôùc, khoâng quaù haïn veà sau thì khoâng phaïm. Hoaëc bò giaëc cöôùp y, hoaëc y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi, quaù haïn veà tröôùc khoâng phaïm. Hoaëc khôûi töôûng bò cöôùp ñoaït, töôûng bò maát, töôûng bò chaùy, töôûng bò nöôùc cuoán troâi; hoaëc doïc ñöôøng bò hieåm naïn khoâng thoâng, nhieàu ñaïo taëc, naïn aùc thuù; hoaëc nöôùc soâng lôùn, nhaø vua baét troùi, nhoát, maïng naïn, phaïm haïnh naïn; hoaëc vò Tyø-kheo nhaän gôûi qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc xaû giôùi, hoaëc giaëc cöôùp, hoaëc bò aùc thuù haïi, hoaëc bò nöôùc troâi, quaù haïn veà sau khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXIX. A-LAN-NHAÕ GAËP NAÏN LÌA Y534 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo truù taïi A-lan-nhaõ haï an cö xong, moät thaùng Ca-ñeà sau ñaõ ñaày.535 Baáy giôø, coù nhieàu boïn cöôùp536 cöôùp ñoaït y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng 534. Pali, Nissaggiya 29 sāsansika. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 16. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 27. 535. Haäu ca-ñeà nhaát nguyeät maõn ; Pali: Cātumāsinīkattikaputtmā, ngaøy traêng troøn cuûa thaùng ca-ñeà sau, töùc ngaøy traêng troøn ñuùng sau ngaøy töï töù moät thaùng. Töùc thaùng thöù tö, thaùng cuoái cuøng cuûa muøa möa (lòch AÁn ñoä coå). 536. Pali goïi laø kattikacorakā, boïn cöôùp ca-ñeà, vì chuùng hoaït ñoäng vaøo thaùng ca-ñeà, thöôøng nhaát

kim, vaät duïng cuûa Tyø-kheo vaø ñaùnh ñaäp caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo hoaûng sôï neân keùo nhau ñeán Kyø-hoaøn tònh xaù cuøng ôû. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy taïi sao keùo nhau ñeán cö truù ôû Kyø-hoaøn tònh xaù? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo naøy truù taïi A-lan-nhaõ haï an cö xong, moät thaùng Ca- ñeà sau ñaõ ñaày, ñaõ bò boïn cöôùp cöôùp ñoaït y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà vaät duïng, chuùng laïi ñaùnh ñaäp caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo hoaûng sôï neân cuøng nhau ñeán ôû nôi Kyø-hoaøn tònh xaù. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau, Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan- nhaõ coù söï nghi ngôø nhieàu sôï seät; an truù choã A-lan-nhaõ nhö vaäy, Tyø-kheo muoán gôûi y thì ñöôïc pheùp gôûi moät trong ba y nôi nhaø ngöôøi. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Phaät cho pheùp Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät; an truù choã nhö vaäy, muoán gôûi y thì ñöôïc pheùp gôûi moät trong ba y nôi nhaø ngöôøi. Hoï lieàn ñem y gôûi nôi nhaø ngöôøi, daën doø Tyø-kheo thaân höõu roài ra ñi. Sau ñoù, Tyø-kheo thaân höõu ñem y ra phôi vaøo luùc giöõa tröa. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy, hoûi nhau: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc dö. Ñaây laø y cuûa ai? Tyø-kheo kia traû lôøi: - Nhoùm saùu Tyø-kheo laø thaân höõu tri thöùc cuûa toâi. Hoï gôûi y nôi ñaây, roài ñi du haønh trong nhaân gian cho neân chuùng toâi ñem phôi naéng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe vaäy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo ôû taïi caùc truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät, thì moät trong ba y coù theå gôûi nôi nhaø ngöôøi. Hieän taïi sao caùc thaày ñem gôûi nhieàu y nôi thaân höõu tri thöùc ñeå du haønh trong nhaân gian, maø nguû lìa y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû, Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc laøm cuûa caùc ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän,

laø ñeâm coù traêng. Chuû yeáu cöôùp y caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc sau an cö.

1262 BOÄ LUAÄT 2

laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao saùu Tyø-kheo naøy, Ta cho caùc Tyø-kheo ôû taïi truù xöù A-lan-nhaõ coù söï nghi ngôø, sôï seät, thì Tyø-kheo ôû nhöõng choã nhö vaäy, ñöôïc pheùp moät trong ba y coù theå gôûi nôi nhaø ngöôøi; nay caùc oâng ñem nhieàu y gôûi nôi thaân höõu du haønh trong nhaân gian, maø nguû lìa y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ba thaùng haï ñaõ xong, moät thaùng ca-ñeà sau cuõng ñaõ ñaày, ôû taïi A-lan-nhaõ choã coù söï nghi

ngôø, coù sôï haõi. Tyø-kheo soáng taïi truù xöù nhö vaäy, trong ba y, neáu muoán coù theå gôûi laïi moät y trong nhaø ngöôøi. Caùc Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñöôïc lìa y nguû, cho ñeán saùu ñeâm; neáu quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. A-lan-nhaõ: Laø nôi caùch thoân xoùm naêm traêm cung. Cung cuûa nöôùc Giaù-ma-la, daøi boán khuyûu tay, duøng loaïi khuyûu tay trung bình ñeå ño. Choã coù nghi ngôø: Laø nghi coù giaëc cöôùp. Sôï haõi: Trong ñoù coù giaëc cöôùp khieán cho kinh sôï. Trong nhaø: Trong thoân xoùm. Ba y: Taêng-giaø-leâ, uaát-ña-la-taêng, an-ñaø-hoäi. Y: Coù möôøi loaïi noùi nhö treân. Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân lìa y nguû, saùu ñeâm roài, ñeán ñeâm thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän phaûi xaû ba y, hoaëc tay rôø ñuïng y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi y. Neáu Tyø-kheo saùu ñeâm, ñeán ñeâm thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän maø khoâng xaû ba y, tay khoâng rôø ñuïng y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y, bình minh cuûa ñeâm thöù baûy xuaát hieän, phaïm toäi nguû lìa y, taát caû ñeàu Ni-taùt-kyø. Tröø ba y, lìa caùc y khaùc, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Xaû cho Taêng phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, leã döôùi chaân thöôïng toïa, quyø goái chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., ñaõ nguû lìa y

quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi thoï saùm. Khi thoï saùm phaûi noùi vôùi ngöôøi naøy: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo kia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø ñaõ nguû lìa y quaù saùu ñeâm, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo xaû y roài maø Taêng khoâng traû laïi cho Tyø-kheo aáy, (Taêng) phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù vò naøo baûo - ñöøng traû, vò aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc thoï laøm ba y, hoaëc laøm y ba-lôïi-ca-la, hoaëc laáy maëc maõi, taát caû Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñaõ traûi qua saùu ñeâm, ñeán ñeâm

thöù baûy, tröôùc khi bình minh chöa xuaát hieän, ñeán choã ñeå y, hoaëc xaû y, hoaëc tay rôø ñeán y, hoaëc ñeán choã ñaù quaêng tôùi y thì khoâng phaïm. Hoaëc töôûng y bò cöôùp, bò maát, bò chaùy, bò troâi thì khoâng xaû y. Khoâng rôø ñeán y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y vaãn khoâng phaïm. Hoaëc thuyeàn ñoø khoâng thoâng, ñöôøng xaù bò hieåm naïn, nhieàu giaëc cöôùp, coù aùc thuù, nöôùc soâng lôùn, bò cöôøng löïc baét,

hoaëc bò nhoát, bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng xaû y, khoâng rôø ñeán y, khoâng ñeán choã ñaù quaêng tôùi y, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. XXX. XOAY TAÊNG VAÄT VEÀ MÌNH537 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû tröôùc kia coù moät cö só thöôøng coù taâm giuùp ñôõ, coù yù muoán cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo moät böõa côm vaø daâng y toát. Baït-nan-ñaø Thích töû nghe ngöôøi cö só kia muoán cuùng döôøng côm vaø y toát cho Phaät cuøng Taêng lieàn ñeán nhaø cö só kia, hoûi: - Cö só muoán cuùng côm vaø daâng y toát cho Phaät cuøng Taêng phaûi khoâng? Cö só traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Baït-nan-ñaø lieàn noùi vôùi cö só: - Chuùng Taêng coù thieän lôïi lôùn, coù oai löïc lôùn, coù phöôùc ñöùc lôùn, ngöôøi cuùng döôøng cho chuùng Taêng raát nhieàu. Nay cö só neân cuùng döôøng côm cho chuùng Taêng maø thoâi, coøn y phuïc thì cho mình toâi. Cö só noùi: - Cuõng ñöôïc. Baáy giôø, cö só tröôûng giaû khoâng chuaån bò y cuï cho Taêng nöõa, chæ lo söûa soaïn caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå ñeå cuùng döôøng maø thoâi. Saùng ngaøy, cö só thænh Phaät vaø Taêng ñaõ ñeán giôø. Chö Taêng Tyø- kheo khoaùc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Khi aáy, cö só thaáy tröôûng laõo Tyø-kheo ñaày ñuû oai nghi, lieàn lôùn tieáng noùi: - Sao toâi chuaån bò ñaày ñuû ñeå cuùng y chuùng Taêng nhö vaäy maø bò caûn trôû ? Caùc Tyø-kheo hoûi cö só: - Taïi sao laïi noùi nhö vaäy Baáy giôø, cö só ñem söï thaät maø traû lôøi. Trong chuùng luùc naøy coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Sao thaày caét lôïi döôõng cuûa chuùng Taêng maø ñem veà cho mình? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá

537. Pali, Nissaggiya 30 parinata. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 14. Caên baûn, Ni-taùt-kyø 29.

Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy, taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc laøm cuûa ngöôi laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao ngöôi caét lôïi döôõng cuûa chuùng Taêng maø ñem veà cho mình? Ñöùc Theá Toân duøng voâ

soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, caét vaät thuoäc taêng maø töï xoay veà cho mình, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø vaät cuûa Taêng hay laø vaät chaúng phaûi cuûa Taêng; laø vaät ñaõ höùa cho Taêng hay laø vaät khoâng höùa cho Taêng. Sau hoï môùi bieát ñoù laø vaät cuûa Taêng, laø vaät ñaõ höùa cho Taêng neân laøm phaùp Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà saùm hoái, hoaëc laáy laøm hoå theïn, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát ñoù laø vaät thuoäc taêng maø töï xoay veà cho mình, ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät cuûa Taêng: Thí chuû vì Taêng ñaõ cuùng cho Taêng. Vaät thuoäc Taêng: Ñaõ höùa cho Taêng. Vì Taêng: Hoï vì Taêng chuaån bò hay saém cho Taêng maø chöa höùa cho Taêng. Ñaõ cho Taêng: Ñaõ höùa cho Taêng vaø ñaõ xaû cho Taêng. Vaät: y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cho ñeán ñoà duøng ñeå uoáng nöôùc. Neáu Tyø-kheo bieát laø vaät thuoäc Taêng maø töï xoay veà cho mình, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu vaät höùa cho Taêng maø chuyeån cho thaùp, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho thaùp maø chuyeån cho Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho töù phöông Taêng maø chuyeån cho hieän tieàn Taêng, phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho hieän tieàn Taêng maø chuyeån cho töù phöông Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho Taêng Tyø-kheo maø chuyeån cho Tyø-

kheo, Tyø-kheo-ni Taêng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho Tyø-kheo-ni Taêng maø chuyeån cho Taêng Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Vaät höùa cho choã naøy ñem cho choã khaùc, Ñoät-kieát-la. Hoaëc ñaõ höùa, khôûi töôûng höùa, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu ñaõ höùa maø taâm nghi, Ñoät-kieát-la. Neáu chöa höùa, khôûi töôûng höùa, Ñoät-kieát-la. Neáu chöa höùa, nghi, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Muoán xaû ñöông söï phaûi ñeán trong Taêng troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, leã Thöôïng toïa, quyø goái chaép tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo teân laø..., bieát vaät naøy ñaõ höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Vò nhaän saùm tröôùc heát phaûi taùc baïch, sau ñoù môùi thoï saùm. Neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài môùi nhaän saùm. Khi nhaän saùm neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Haõy töï traùch taâm ngöôi! Tyø-kheo kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân hoaøn laïi vaät bò xaû cho Tyø-kheo kia baèng baïch nhò yeát- ma nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát- ma, döïa theo söï vieäc

treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi vaät bò xaû cho Tyø-kheo naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø..., ñaõ bieát laø vaät höùa cho Taêng maø xoay veà cho mình, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Nay Taêng traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo naøy. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo kia thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû vaät bò xaû laïi cho Tyø-kheo naøy roài. Taêng baèng loøng neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Xaû cho Taêng roài, Taêng khoâng hoaøn laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc thoï laøm ba y, hoaëc laøm y

ba-lôïi-ca-la, hoaëc duøng maõi, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ni-taùt-kyø ba-daät ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát hoaëc ñaõ höùa maø töôûng raèng chöa höùa, hoaëc hoï höùa cho ít, khuyeán khích hoï cho nhieàu, hoaëc höùa cho ít ngöôøi, khuyeân cho nhieàu ngöôøi, muoán höùa cho thöù xaáu, khuyeân cho thöù toát, hoaëc noùi ñuøa giôõn, hoaëc noùi nhaàm, noùi moät mình, hoaëc noùi trong giaác moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 538

538. Baûn Haùn, heát quyeån 10.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.